This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

+ *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.

+ *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.

+ *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.

+ *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter `http://books.google.com` durchsuchen.

B 1,423,603

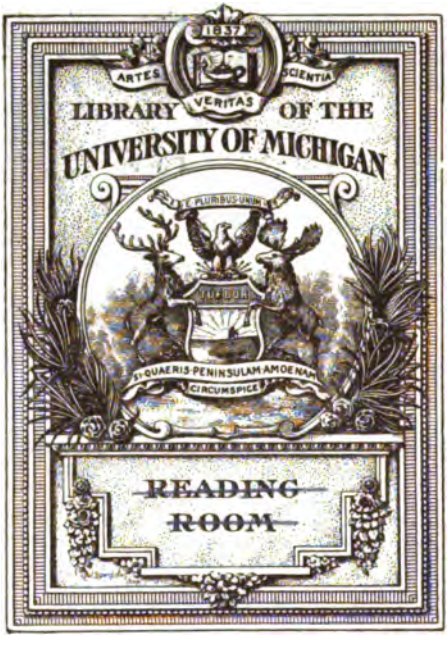
1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE
READING
ROOM

TYSK-SVENSK

ORDBOK

AF

OTTO HOPPE

ANDRA STEREOTYPERADE UPPLAGAN

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

839.73
H8
1890

STOCKHOLM 1890
KUNGL. BOKTRYCKERIET, P. A. NORSTEDT & SÖNER.

Transf to
GL-Stacks
6-26-61

Förord till första upplagan.

Föreliggande ordbok är bygd hufvudsakligen på grundval af Sachs' mindre tysk-franska ordbok under jämförelse med andra, i synnerhet Sanders' lexikaliska arbeten. Emellertid hvilar såväl val som öfversättning af glosor och fraser till största delen på den personliga bekantskap med språket, jag under en sexårig studietid i Tyskland förvärfvat.

Ingen ordbok kan uppnå absolut fullständighet, och en ordbok af dennas omfång kan naturligtvis ej åsyfta ens den relativa fullständighet, som är möjlig. Den gör det endast inom ett slag af ord, nämligen enkla tyska ord, som nu för tiden förekomma i bildadt högtyskt tal- och skriftspråk. Emellertid torde äfven af sammansättningar och af lånord ett tillräckligt antal hafva anförts, och nödig hänsyn torde hafva tagits såväl till föråldrade men ännu i högtidligt språk förekommande ord som ock till det mer eller mindre dialektiska ordförråd, hvilket uteslutande tillhör ett friare konversationsspråk eller vissa klassiska arbeten, för att ordboken skall kunna befinnas tillräcklig för all nyhögtysk lektyr, som ej tillhör den rena fack- eller dialektliteraturen.

Då i ordboken den nya tyska regeringsortografien användts, har det ingalunda skett därför, att jag anser den på det hela taget vara bättre än den gamla. Att detta ej är min åsigt, har jag på annat ställe[1] utförligt visat. Men då det nu är sex år, sedan den af regeringarna i Bajern, Preussen, Saxen m. fl. länder påbjöds till bruk i alla statens skolor, all skolliteratur och de flesta ämbetsverk och den därför f. n. är den vida allmännaste, den officiella, och högst sannolikt kommer att snart vara så godt som enherskande, så har naturligtvis ingen annan kunnat ifrågakomma. Blott ett undantag har gjorts, i det att regeringsortografiens *ß* = ß återgifvits med *ss*, enär regeringsortografien eljes aldrig använder tecknet *ſ* och detsamma saknas i de flesta tryckerier. Dock har hos uppslagsorden den äldre stafningen därjämte öfverallt angifvits, antingen med hänvisning till det på det nya sättet stafvade ordet, t. ex.

[1] I tidskriften *Nystavaren* för 1886, häft. 2.

348169

«*athmen* se *atmen*», eller ock, där den ortografiska olikheten ej betingat olika ordningsföljd, genom att sätta de enligt det nya stafsättet uteslutna bokstäfverna inom klammer, t. ex. *Ant[h]eil.*

Ju mera förtrogen man är med tvänne språk, dess lifligare känner man svårigheten att på ett träffande sätt återgifva det ena språkets ordförråd genom det andras, i synnerhet när, såsom här är fallet, det språk, som skall öfversättas, är det andra ofantligt öfverlägset med afseende på ordrikedom och böjlighet. Det bästa sätt att afhjälpa häraf uppkommande olägenheter anser jag vara att genom fraser belysa ordens användning. Jag har därför också gjort det, så långt det på förhand begränsade utrymmet tillåtit, hvarigenom äfven den fördelen vunnits, att ordboken kan tjänstgöra som konstruktionslexikon. Dock anser jag denna uppgift i första hand tillkomma den svensk-tyska ordboken, hvilken har att angifva endast det goda, det rekommendabla språkbruket, ej den tysk-svenska, som måste redogöra för det faktiska, vare sig detta anses godt eller dåligt.

Slutligen tillåter jag mig uttrycka min tacksamhet för det välvilliga tillmötesgående, den aktade förläggarfirman P. A. Norstedt & Söners verkställande direktör städse visat mig, genom hvilket arbetet främjats i ej ringa mon.

Upsala i augusti 1886.

Otto Hoppe.

Till andra upplagan.

De ändringar, som vidtagits i den andra, nu föreliggande upplagan, inskränka sig hufvudsakligen till rättelser af tryckfel och af smärre oegentligheter, dels emedan jag ej funnit anledning till mera vidtgående förändringar, dels emedan alla ändringar i stereotyperade verk äro förenade med stora svårigheter och kostnader.

Jag begagnar tillfället för att uttala min hjärtliga tack för alla de välvilliga och uppmuntrande omdömen om mina ordböcker, som muntligen och skriftligen samt i tryck kommit mig till del.

Stockholm i april 1890.

O. H.

ANVISNINGAR.

Sammansättningar, i hvilka ett nomen ingår, anföras, när ej annat särskildt angifves, under första sammansättningsleden, såvida denna ej är en preposition; öfriga sammansättningar och afledda ord anföras hvar för sig. För att till vigtigare ändamål spara utrymmet anföras substantiverade infinitiver särskildt blott då, när de inom språket fått en så självständig betydelse, att deras egenskap af verbalformer ej längre framstår lefvande för den talande, t. ex *Ansehen*. Af samma skäl hafva de verbalsubstantiver på *-ung*, hvilka ej ha annan betydelse än de substantiverade infinitiverna, icke fått sig särskild plats anvisad, utan anförts under de resp. verben. Såväl orden på *-ung* som de substantiverade infinitiverna öfversättas vanligast genom verbalsubstantiver på *-nde*, *-ing* eller *-else*.

Ordens hufvudton har, där den ej hvilar på ordets första stafvelse, öfverallt utmärkts med akut (′). När den sålunda akcentuerade vokalen har en själfva skriften tillhörig akut, angifves detta genom uppslagsordets upprepande inom parentes med kursiv stil, t. ex. ***Café*** (*Café*). Kvantiteten har antydts hos lång vokal i obetonad eller bibetonad stafvelse, t. ex. *Balsām* — utom när den bibetonade stafvelsen utgöres af en sammansättningsled, hvilken såsom simplex ej har vokalens längd angifven, t. ex. *Bahnhof* — i sluten betonad stafvelse, som ej vid böjning blir öppen, t. ex. *Bärt*, samt alltid framför *ch*, *ss* och *j*, enär stafningen här ej skiljer mellan öppen och sluten stafvelse, allt under förutsättning att vokalens längd ej redan genom ortografien antydes, t. ex. ***aalhaft***, ***ähnlich***, ***Dienst***, ***schliessen***, ***siechen***. Däremot har lång vokal i betonad stafvelse, som är eller vid böjning blir öppen, ej försetts med längdstreck, t. ex. ***Abend***, ***Ar***, emedan den långa kvantiteten här är regel — några sällsynta undantag anmärkas särskildt, jfr t. ex. ***Bariton***.

Tecknet ‖ afskiljer den del af ordet, som i det följande representeras af bindestrecket (-), t. ex. *Bad‖en*, *Bahr‖e*. Tecknet ~ upprepar näst föregående med fetstil tryckta ord; vid sammansättningar antyder det, att första sammansättningsleden genom något tillägg förändrats, jfr t. ex. artikeln *Asche*. Klammern [ ] antyder, att det inom den samma stående kan uteleminas utan att betydelsen förändras, t. ex. ordet *abängst[ig]en* kan heta både *abängstigen* och *abängsten;* där blott en ortografisk skilnad angifves, tillhör den inom klammern stående bokstafven den gamla stafningen, t. ex. *Ant[h]eil* stafvades förr *Antheil*, men skrifves enligt den nya regeringsortografien *Anteil*.

Hos maskuliner och neutrer ha genitiv- och pluraländelser angifvits, hos femininer pluraländelser samt genitivändelser, när särskilda sådana förefinnas. Hos adjektiver har komparationen angifvits, när stammen vid densamma undergår någon förändring, hos substantiver deras diminutivbildningar, så snart deras stammar ej sammanfalla med substantivernas pluralstammar eller de äro på annat sätt oregelbundna.

De *förkortningar*, som användts utan att ha fått sin förklaring under sidorna, äro följande:

a.	adjektiv.
adj.	adjektiv(isk).
ack.	ackusativ.
adv.	adverb.
andl.	i andligt hänseende.
astr.	i astronomien.
barnsp.	barnspråk.
bem.	bemärkelse(r).
bibl.	i biblisk stil.
bildl.	i bildlig bemärkelse.
bokbind.	bokbindarterm.
boktryck.	boktryckarterm.
bot.	i botaniken.
byggn.	i byggnadskonsten.
bärg.	bärgverksterm.
dat.	dativ.
dial.	dialektiskt.
dim.	diminutiv.
el.	eller.
etw.	etwas.
f.	femininum.
ff.	och följande.
fäkt.	i fäktkonsten.
föråldr.	föråldradt.
gen.	genitiv.
geogr.	i geografien.
gum	genom.
gram.	grammatisk term.
gymn.	gymnastisk term.
herald.	i heraldiken
i allmh.	i allmänhet.
interj.	interjektion.
interr.	interrogativum.
i sht	i synnerhet.
jfr	jämför.
jmd, *jmdm*, *jmdn*, *jmds*,	jemand, jemandem o. s. v.
jur.	juridisk term.
jäg.	jägarterm.
koll.	kollektivt.
kokk.	i kokkonsten.
konj.	konjunktion.
m.	maskulinum.
mat., matem.	i matematiken.
med., medic.	i medicinen.
metr.	i metriken.
m. fl.	med flera.
min.	i mineralogien.
m. m.	med mera.
mus.	i musiken.
mål.	i målarekonsten
n.	neutrum.
ngn, ngt	någon, något.
npr.	nomen proprium.
obest.	obestämdt.
obj.	objekt.
o. dyl.	och dylikt, och dylika.
opers.	opersonligt.
opt.	i optiken.
ordspr.	ordspråk.
o. s. v.	och så vidare.
part.	particip.
poet.	i poetiskt språk.
prep.	preposition.
pron.	pronomen.
recipr.	reciprokt.
rel.	relativum.
retor.	retoriskt.
räkn.	i räknekonsten.
skog.	i skogshushållningen.
sms.	sammansättning(ar).
ss.	såsom.
studentspr.	studentspråk.
subst.	substantiv(isk).
teat.	teaterterm.
t. ex.	till exempel.
teol.	i teologin.
trädg.	trädgårdsmästarterm.
vet.	i veterinärvetenskapen.
åkerbr.	åkerbruksterm.
äfv.	äfven.

A.

A, -[*s*], -[*e*], *n.* 1. gram. a. 2. bildl. a, början. *Von ~ bis Z:* från början till slut. *Wer ~ sagt, muss auch B sagen:* har man sagt a, får man säga b.

Aa, (2-stafv.) *-s*, 0, *n.* barnspr. aa, baj.

Aal, -[*e*]*s*, *-e* el. *Äle*, *m.*ål. **-beere**, *-n*, *f.* svart vinbär. **-beerstrauch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* svart vinbärsbuske. **-behälter**, *-s*,-, *m.* ålsump. **-fang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ålfiske: a) ålfångst, b) ålkista. **-gabel**, **-gehre**, *-n*, *f.* ⊕ ålljuster. **-geback**[e]ne(s), (adj. böjn.) *n.* 1. ålpastej. 2. bakelse i ålform. **-glatt**, *a.* hal som en ål. **-reuse**, *-n*, *f.* ⊕ ålkorg. **-teich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* åldam. **-wehr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ⊕ ett slags ålkista.

aal[**l**]**en**, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* fånga ål.

aalhaft, **aalicht**, *a.* ålartad.

a. a. O. förkortn. 1. = *am angeführten Orte:* på anförda stället (= anf. st.). 2. = *an anderen Orten:* annorstädes.

Aar, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e* el. *-en*, *m.* poet. 1. örn. 2. majestätisk fogel i allmh. 3. fälttecken.

Aas, *-es*, *Äser*, *n.* 1. as. 2. agn, lockbete. 3. P om människor: as, vrak.

aas[**i**]**en**, *-est*, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. P vara oordentlig, slösa med ngt. 2. jag. afv. **ä**[**s**]**sen** och *sich* ~ beta. II. *tr.* afv. **äsen**, locka med lockbete. III. P *sich voll (ein-, zu-)* ~ smörja ned sig.

aashaftig, *a.* asartad, aslik.

aasig, *a.* 1. smutsig, vämjelig. 2. P bildl. rå, gemen.

ab, *adv.* och ✱ *prep.* med. dat. af, från. 1. Om rummet. *Hut ~* af med hatten! *Gewehr ~* hvila gevär! *Zehn Schritt vom Wege ~* tio steg från vägen. F *~ sein:* vara borta, saknas. Handel: *~ Berlin:* från Berlin. I sms. med subst. utför, t. ex. *berg~* utför bärget, *trepp~* utför trappan. I sms. med adv. åt, t. ex. *rechts~ der Chaussee:* åt höger om landsvägen. 2. Om tiden. *Von da ~* därefter, sedermera. *~ jetzt:* hädanefter. 3. *Von fünf drei ~ bleibt zwei:* tre från fem står två kvar. 4. *Auf und ~* upp och ned, fram och tillbaka. *~ und an, ~ und zu:* hit och dit, af och till. *~ und zu gehen:* komma och gå.

Anm. Ab i sms. med verb är alltid betonadt och betecknar riktningen nedåt, aflägsnande, förminskning, aftagande, försämring, tillintetgörelse, negering, efterbildning, afslutning. Motsats: *an*.

abackern, *tr.* 1. plöja till slut. 2. *Jmdm etw. von seinem Grundstücke ~* göra intrång på ngns jordegendom.

abaichen se *abeichen*.

abänderlich, *a.* 1. föränderlig. 2. gram. böjlig, flexibel.

Abänderlichkeit, *-en*, *f.* föränderlighet.

abändern, *tr.* 1. förändra. 2. genom förändring förbättra, skaffa bot för. **Abänderung**, *f.*

abängst[**ig**]**en**, I. *tr.* förorsaka stor ångest. II. *Sich ~* vara i stor ångest. **Abängstigung**, *f.*

abarbeiten, I. *tr.* 1. arbeta bort, aflägsna, t. ex. *die Unebenheiten des Holzes:* träets ojämnheter. 2. *Eine Schuld ~* arbeta af en skuld. 3. ⚓ *ein Schiff ~* göra ett fartyg flott. 4. uttrötta. *Ein Pferd ~* tröttköra en häst. II. *Sich ~* arbeta sig trött, slita ut sig.

Abart, *-en*, *f.* afart, varietet.

abärten, *itr. s.* urarta, vanslägtas.

abäschern, I. *tr.* 1. afrifva med aska. 2. viska af askan på askonsdagen, jfr *Aschermittwoch*. II. *Sich ~* uttrötta sig.

abästen, *tr.* kvista, afkvista. **Abästung**, *f.*

abät[**h**]**men**, *tr.* ⊕ glödga, genom glödgning utdrifva fuktigheten ur metaller. **Abät**[**h**]**mung**, *f.*

abätzen, *tr.* ⊕ etsa, afetsa.

abäugeln, *tr.* 1. F *jmdm etw.* ~ a) genom vänliga el. inställsamma ögonkast utverka sig ngt af ngn, b) läsa i ngns ögon hans önskningar el. afsigter. 2. jag. afv. **abäugen**. *Einen Bezirk ~* med ögonen söka villebrådets spår inom ett visst område.

abbacken, *itr.* 1. *h.* afsluta baket. 2. *s. Das Brot ist abgebacken:* brödet är för hårdt gräddadt, så att skorpan skilt sig från det mjuka.

abbaden, *tr.* genom bad aflägsna, aftvätta, t. ex. *den Schmutz*.

abbalgen, I. *tr.* afv. **abbälgen**, aftaga huden el. skalet af. *Einen Fuchs ~* flå en räf. *Erbsen ~* sprita ärter. II. *Sich ~* trötta ut sig genom brottning, slagsmål, jfr *balgen*.

abbarbieren, *tr.* afraka.

abbasten, *tr.* aftaga basten af. *Hanf ~* skäkta hampa.

Abbau, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. åkerbr. a) lägervall. *In ~ bringen:* icke odla, låta råka i lägervall; b) utjords odlande el. brukande. 2. bärg. schakt.

abbauen, I. *itr. h.* afv. *sich ~* bygga, slå sig ned afsides, afskild från andra. II *tr.* 1. utskifta jord åt nybyggare. 2. *Den Markt bauen und ~* sätta upp och taga ned marknadsstånd. Häraf F *itr. h.* gå sin väg, aftroppa. 3. bärg. a) upptaga ett schakt, b) öfvergifva ett uttömdt schakt, c) genom byggnad af kanaler el. dyl. bortskaffa, t. ex. *das Grundwasser*. **Abbauung**, *f.*

Abbé (*Abbé*), *-s*, *-s*, *m.* 1. abbé, pastor. 2. abbot.

abbeeren, *tr.* afplocka bären af.

Abbefehl, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kontraorder.

abbefehlen, *tr.* gifva kontraorder om, kontramandera.

---

0) saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

abbehalten, *tr.* behålla af, t. ex. *den Hut.*
abbeissen, *tr.* afbita. Bildl. *aller Scham den Kopf* ~ bita hufvudet af skammen.
abbeizen, *tr.* afbetsa, afetsa. *Mit Scheidewasser* ~ borttaga med skedvatten.
abbekommen, *tr.* 1. få af, få loss. 2. få sin del af ngt.
abbersten, *itr. s.* springa af, springa loss.
abberufen, *tr.* återkalla ngn från en post, från ett ämbete. Bildl. *Gott hat ihn* ~ Gud har kallat honom hädan. **Abberufung,** *f.*
abbestellen, *tr.* taga tillbaka en beställning, kontramandera. **Abbestellung,** *f.*
abbeten, *tr.* 1. bedjande framsäga, t. ex. *ein Gebet,* i sht tanklöst. *Einen Rosenkranz* ~ bedja så många böner el. en bön så många gånger, som radbandet har kulor. 2. genom bön försona, t. ex. *die Schuld.* 3. genom bön afvända el. fråntaga. *Dem Teufel eine Seele* ~ genom sina böner frälsa en själ ur djäfvulens våld.
abbetteln, *tr. Jmdm etw.* ~ fråntigga ngn ngt.
abbetten, I. *tr.* afleda, t. ex. *einen Fluss.* II. *Sich* ~ aflägsna sin bädd. *Sich von einander* ~ bädda hvar för sig.
abbeugen se *abbiegen I.*
abbezahlen, *tr.* afbetala, amortera.
Abbezahlung, *-en, f.* afbetalning, amortering.
abbiegen, I. *tr.* 1. böja, afböja, afvända. 2. gram. böja, flektera. II. *itr. s.* vika af. *Vom Wege* ~ taga af från vägen.
abbieten, *tr.* 1. öfverbjuda på auktioner. 2. *Ein Brautpaar* ~ afkunna lysning för ett brudpar.
Abbild, -[e]*s,* *-er, n.* afbild.
abbilden, I. *tr.* afbilda. II. *Sich* ~ afbildas, återspeglas.
Abbildung, *-en, f.* 1. afbild. 2. afbildande.
abbinden, *tr.* 1. lösa ngt bundet. 2. *Ein Kalb* ~ vänja af en kalf, aflägsna den från modern. 3. genom ombindning borttaga, t. ex. *Warzen.* 4. ⊕ *ein Fass* ~ banda ett fat. **Abbindung,** *f.*
Abbiss, *-es, -e, m.* 1. afbitande, bett. 2. afbitet stycke.
Abbitte, *-n, f.* afbön. ~ *thun:* göra afbön, gifva upprättelse.
abbitten, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ a) göra någon afbön för ngt, b) bedjande utverka sig ngt af ngn. 2. bedjande afvända.
abblasen, I. *tr.* 1. bortblåsa, t. ex. *den Staub vom Tisch.* 2. mus. *eine Melodie vom Blatte* ~ blåsa en melodi från bladet. 3. ✕ genom trumpetsignal förkunna. II. *itr. h.* ✕ afblåsa, blåsa till reträtt.
abblassen, *itr. s.* blekna, urblekas, changera.
abblatten, *tr.* aftaga, afplocka, (om djur) afäta bladen af, aflöfva. **Abblattung,** *f.*
abblättern, I. *tr.* afplocka bladen af. II. *Sich* ~ mista bladen, aflöfvas. III. *itr. s.* och *sich* ~ afskiljas, lossa i tunna skifvor. **Abblätterung,** *f.*
abbläuen, *tr.* 1. blåa, göra blått. 2. se *ableuen.*
abbleichen, I. *tr.* bleka, bleka till slut. II. *itr. s.* blekna; urblekas.
abbleuen, *tr.* F genomprygla, mörbulta.
abblitzen, I. *Sich* ~ opers. *Es hat sich abgeblitzt:* det har upphört att blixtra. II. *itr. s.* 1. blixtra till (om fingkrutet, som brinner af utan att tända). 2. bildl. F ej ha framgång, misslyckas. ~ *machen:* tillbakavisa, afvisa.
abblühen, *itr. h.* el. *s.* blomma ut, upphöra att blomma.
abborgen, *tr. Jmdm etw.* ~ låna ngt af ngn.
abböschen, *tr.* göra sluttande, afsnedda. **Abböschung,** *f.*
abbös[s]en, *sich* ~ blifva förargad i hög grad.
abbrassen, *tr.* ⚓ brassa af.
abbräunen, *tr.* brunsteka, bryna, rosta.
abbrausen, *itr.* 1. *s.* brusande aflägsna sig. 2. *h.* el. *s.* upphöra att brusa, att bornera.
abbrechen, I. *tr.* 1. afbryta, lösbryta, frånbryta, sönderbryta, nedrifva. *Obst* ~ afplocka frukt. *Ein Wort* ~ afdela ett ord. *Ein Schloss* ~ bryta ifrån ett lås. *Ein Haus, eine Mauer* ~ rifva [ned] ett hus, en mur. *Ein Zelt* ~ taga ned ett tält. ✕ *das Lager* ~ taga ned tälten, bryta upp, aftåga. ✕ *die Brücke* ~ rifva bron. Bildl. *alle Brücken hinter sich* ~ bränna sina skepp. ⚓ *ein altes Schiff* ~ hugga sönder ett kasseradt fartyg. 2. afbryta, upphöra med, komma att upphöra. *Alle Beziehungen* ~ afbryta alla förbindelser. *Den Verkehr* ~ *mit jmdm:* ej vidare umgås med ngn. ✕ *den Verkehr zwischen zwei Heeren* ~ afskära förbindelsen mellan två härar. ✕ *die Belagerung* ~ upphäfva belägringen. 3. *Jmdm etw. am Lohne* ~ afknappa ngns lön. *Etw. vom Preise* ~ afdraga, rabattera. II. *itr.* 1. *s.* gå af. *Die Nadel, der Faden bricht ab:* synålen, tråden går af. 2. *h.* afstanna, taga slut. *Kurz* ~ tvärt afbryta. *Die Unterhaltung bricht ab:* samtalet afstannar. *In der Rede* ~ stanna midt i talet. *Das bricht nicht ab:* det tar aldrig slut. **Abbrechung,** *f.* för *Abbruch.*
abbrennen, I. *tr.* 1. bränna bort. 2. bränna ned, t. ex. *eine Stadt. Einen Wald* ~ svedja (för att odla). 3. *Ein Feuerwerk* ~ bränna af ett fyrverkeri. *Eine Kanone* ~ aflossa en kanon. *Eine Flinte* ~ afskjuta en bössa. II. *itr. s.* 1. om saker: brinna upp. 2. om personer: *abgebrannt sein:* a) hafva mistat sin egendom genom eldsvåda, b) bildl. vara utblottad, utfattig. 3. om skjutvapen: gå af. 4. brinna till slut. *Das Feuer* ~ *lassen:* låta elden slockna. **Abbrennung,** *f.*
Abbreviatúr, *-en, f.* förkortning.
abbringen, *tr.* 1. bortskaffa, aflägsna, t. ex. *den Schmutz, das Getreide vom Felde. Gleichene Sachen* ~ återlemna lånfångna saker. 2. *Jmdn von etw.* ~ komma ngn att afstå från

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ngt. *Von einer Gewohnheit* ~ vänja af med ngt. *Jmdn von seiner Meinung* ~ komma ngn att ändra mening. *Davon lässt er sich nicht* ~ därifrån afstår han ej. *Das bringt uns weit von unsrem Gegenstande ab:* det för oss långt från vårt ämne. 3. afskaffa, komma ngt att upphöra, t. ex. *eine Sitte, eine Mode, ein Herkommen.* **Abbringung,** *f.*

abbröckeln, I. *tr.* lösbryta bitvis. II. *itr. s.* och *sich* ~ lossna bitvis, t. ex. om murbruk, förvittrande klippor o. dyl. **Abbröck[e]lung,** *f.*

Abbruch, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. nedrifning, t. ex. *eines Gebäudes. Ein Haus auf* ~ *verkaufen:* sälja ett hus med vilkor, att det rifves. 2. ras, jordras, bärgras. 3. det nedrasade, spillror; alluvialjord. 4. afbrott, uppehåll. *Ohne* ~ utan afbrott, oupphörligen. 5. afbräck, skada. ~ *leiden:* lida afbräck.

abbrüchig, *a.* 1. spröd, skör. 2. skadlig, till förfång.

abbrühen, *tr.* skålla, skölja i hett vatten. Bildl. F *gegen alles abgebrüht sein:* sakna all hederskänsla.

abbügeln, *tr.* stryka, prässa med prässjärn.

abbürden, *tr.* befria från en börda, afbörda.

abbürsten, *tr.* afborsta. **Abbürstung,** *f.*

abbüssen, *tr.* plikta för, straffas för, försona. **Abbüssung,** *f.*

Abc', -[*s*], -[*s*], *n.* abc, abcd. *Noch beim* ~ *stehen:* ännu hålla på med alfabetet. **-buch,** -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* abc-bok. **-klasse,** -*n*, *f.* nybegynnareklass, småskola. **-schüler,** -*s*, -, **-schütz,** -*en*, -*en*, *m.* abc-gosse, abecedarie.

abdachen, I. *tr.* 1. borttaga taket från, aftäcka. 2. göra sluttande. II. *Sich* ~ slutta. **Abdachung,** *f.*

abdämmen, *tr.* afdämma. **Abdämmung,** *f.*

abdampfen, I. *itr.* 1. *h.* el. *s.* öfvergå till ånga, afdunsta, förflyktigas. 2. *s.* F *der Zug, das Schiff ist abgedampft:* tåget, fartyget har gått, egentl. ångat åstad. II. *tr.* låta afdunsta. **Abdampfung,** *f.*

abdämpfen, *tr.* 1. = *abdampfen.* 2. mus. dämpa. **Abdämpfung,** *f.*

abdanken, I. *tr.* 1. afskeda, entlediga, t. ex. *einen Diener, einen Beamten, Truppen.* 2. ⚓ *ein Schiff* ~ a) aftackla, b) kassera ett fartyg. II. *itr. h.* taga afsked; nedlägga regeringen. **Abdankung,** *f.*

abdarben, *tr. Seinem Munde etw.* ~ knappa in på maten. *Sich* (dat.) *etw.* ~ neka sig ngt.

abdecken, *tr.* 1. aftäcka, aftaga täcket af; duka af. 2. *Ein Tier* ~ taga af huden på, flå ett djur. 3. F prygla, piska upp. **Abdeckung,** *f.*

Abdecker, -*s*, -, *m.* hudafdragare, rackare.

Abdeckerei, -*en*, *f.* 1. rackarbostad 2. rackaryrke.

abdeichen, *tr.* = *abdämmen.*

abdienen, *tr.* aftjäna, t. ex. *eine Schuld.* ✕ *sein Jahr* ~ fullgöra sin värnepligt genom ettårig militärtjänst.

abdingen *tr.* 1. afpruta. 2. *Jmdm etw.* ~ genom öfverenskommelse, genom underhandling skaffa sig ngt af ngn, aftinga ngn ngt.

abdonnern. I. *Sich* ~ opers. *Es hat sich abgedonnert:* det har upphört att åska. II. *tr.* med dånande stämma uttala.

abdorren, *itr. s.* förtorka, affalla, försvinna till följd af förtorkning.

abdörren, *tr.* torka. **Abdörrung,** *f.*

abdrängen, *tr.* 1. bortträngа. 2. *Jmdm den Platz* ~ tränga bort ngn från hans plats.

abdrechseln, *tr.* 1. bortsvarfva, svarfva af. 2. bildl. *abgedrechselt:* konstlad, cirklad.

Abdreh... Ex. **-bank,** -*e* †, *f.* svarfstol. **-eisen,** -*s*,-, *n.* svarfjärn.

abdrehen, *tr.* 1. afvrida. 2. svarfva.

abdreschen, *tr.* 1. aftröska. 2. bildl. genom idkeligt upprepande göra platt, trivialt. *Ein abgedrosch[e]ner Witz:* en utnött kvickhet. 3. F prygla, mörbulta.

Abdrift, -*en*, *f.* ⚓ afdrift.

abdringen, *tr. Jmdm etw.* ~ aftruga, aftvinga, afprässa ngn ngt. **Abdringung,** *f.*

Abdruck, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. tryckning, afdrag, t. ex. *tausender Exemplare.* 2. aftryck, kopia. 3. aftryck, spår, märke. 4. bildl. afbild. 5. ⊕ aftryckare, trycke på gevärslås.

abdrucken, *tr.* 1. aftrycka böcker. 2. kopiera, kalkera.

abdrücken, I. *tr.* 1. genom tryckning forma, göra aftryck af. 2. genom tryckning bryta af, trycka ifrån. 3. *Ein Gewehr, einen Pfeil* ~ afskjuta ett gevär, en pil. 4. bildl. *es drückt mir das Herz ab:* det sönderskriver mitt hjärta, det smärtar mig. 5. *Jmdn* ~ omfamna, omklappa ngn. II. *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig bort.

abdudeln, *tr.* F *ein Lied* ~ fläjta, vårdslöst spela el. sjunga en visa.

abdünsten, I. *tr.* låta afdunsta. II. *itr. s.* afdunsta. **Abdünstung** el. **Abdunstung,** *f.*

abeb[e]nen, *tr.* afjämna. **Abeb[e]nung,** *f.*

Abecé, -[*s*], -[*s*], *n.* se *Abc.*

Abecedárier, -*s*, -, **Abecedárius,** -*us*, -*en*, **Abecéling,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* abecedarie.

abeggen, *tr.* harfva, harfva bort.

abeichen, *tr.* justera, kröna mälkärl.

abeifern, *sich* ~ förifra sig.

abeilen, *itr. s.* ila åstad.

Abend, -*s*, -*e*, *m.* 1. afton, kväll. *Des Abends:* om aftonen. *Gestern* ~ igår afton, i aftse. *Heute* ~ i afton. *Der heilige* ~ julaftonen. *Es geht auf* el. *gegen den* ~ det lider mot kvällen. *Jmdm einen guten* ~ *sagen* el. *wünschen:* önska ngn god afton. Ordspr. *es ist noch nicht aller Tage* ~ ungef. skrattar bäst som skrattar sist. Bildl. *der* ~ *des Lebens:* lifvets afton. 2. *Zu* ~ *essen:* spisa kvällsmat, supera. 3. aftonsamkväm, aftonunderhållning. 4. dagen före. 5. väderstreck: väster. *Gegen* ~ mot väster. **-andacht,** -*en*, *f.* afton-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

bön. **-blatt** -[e]s, -er†, n. aftontidning. **-brot**, -[e]s, 0, n. kvällsvard, kvällsmat. **-dämmerung**, -en, f. skymning. **-essen**, -s, -, n. = -brot. **-falter**, -s, -, m. aftonfjäril. **-gesellschaft**, -en, f. aftonsamkväm, soaré. **-glut**[h], 0, f. = -rot. **-gottesdienst**, -es, -e, m. aftonsång. **-kränzchen**, -s, -, n. aftonsällskap. **-land**, -[e]s, 0, n. occidenten, västern. **-länder**, -s, -, m. ~in, -nen, f. en man, en kvinna från västern. **-ländisch**, a. från västern. **-mahl**, -[e]s, -e, n. 1. aftonvard, kvällsvard. 2. [Das heilige] ~ nattvarden. Das ~ halten el. begehen: gå till nattvarden. **-mahlsbrot**, -[e]s, 0, n. nattvardsbröd. **-mahlsgänger**, -s, -, m. ~in, -nen, f. nattvardsgäst. **-mahlswein**, -[e]s, 0, m. nattvardsvin. **-musik**, -en, f. serenad. Jmdm eine ~ bringen: gifva ngn en serenad. **-rot**[h], -[e]s, 0, n. **-röt**[h]e, 0, f. aftonrodnad. **-stern** -[e]s, -e, m. aftonstjärna. **-tau**, -[e]s, 0, m. aftondagg. **-tisch**, -es, 0, m. = -brot. **-unterhaltung**, -en, f. aftonunderhållning, aftonsamkväm. **-wind**, -[e]s, -e, m. kvällsvind. **-zeit**, 0, f. kvällstid, afton. **-zirkel**, -s, -, m. = -kränzchen. **-zug**, -[e]s, -e †, m. kvällståg på järnvägen.

abendlich, a. 1. afton-, liksom om aftonen; adv. hvarje afton. 2. västlig.

abends, adv. om aftonen, vid kvällstid.

abendwärts, adv. mot väster.

Abenteuer, -s, -, n. äfventyr. Ein ~ bestehen: råka ut för, upplefva ett äfventyr.

Abenteuerin se Abenteurerin.

abenteuerhaft ✱, **abenteuerlich**, a. äfventyrlig.

Abenteuerlichkeit, -en, f. äfventyrlighet, excentricitet.

abenteuer|n, -te, ge-t, itr. h. gå ut på äfventyr.

Abenteurer, -s, -, m. ~in, -nen, f. äfventyrare, äfventyrerska.

aber, I. konj. men, dock. II. adv. ånyo, åter. ~ und ~mals: om och om igen. Tausend und ~ tausend: tusen sinom tusen. III. ~, -s, -[s], n. men. Er hat immer ein Wenn und ein ~ han kommer alltid med sina om och men. **-acht**, -en, f. förnyadt bann. **-glaube**[n] -ns, 0, m. vidskepelse. **-gläubig**, **-gläubisch**, a. vidskeplig. **-klaue**, -n, f. sporre på djur, småklöfvar. **-klug**, a. inbilladt klok, snusförnuftig. **-malig**, a. förnyad, upprepad. **-mal**[s], adv. ånyo, om igen. **-name**[n], -ns, -n, m. öknamn. **-saat**, -en, f. eftersådd. **-weise**, a. = -klug. **-weisheit**, 0, f. inbillad vishet, snusförnuft. **-wille**[n], -ns, 0, m. motvilja. **-witz**, -es, 0, m. nonsens, galenskap. **-witzig**, a. absurd, galen.

aberkennen, tr. 1. frånkänna, frändöma. 2. bestrida, göra tvistig.

Aberkennung, 0, f. frändömande. ~ bürgerlicher Ehrenrechte: dom på förlust af medborgerligt förtroende.. **-s...** ex. **~urt**[h]eil, -[e]s, -e, n. dom, genom hvilken ngt frånkännes ngn.

abern, itr. h. F göra invändningar, komma med »men».

abernten, I. tr. skörda. Den Acker ~ mäja af åkern och föra hem säden. II. itr. h. afsluta skörden.

abessen, tr. afäta. Den Baum ~ afplocka frukten från trädet och med detsamma uppäta den. Einen Knochen ~ afknapra ett ben.

abfachen, tr. förse med fack, t. ex. einen Schrank.

abfädeln, tr. draga af en tråd det på densamma uppträdda, t. ex. Perlen.

abfahren, I. itr. s. 1. afresa, gifva sig åstad. 2. ⚓ lägga ut, afsegla. 3. bildl. F hastigt aflägsna sig, fara i väg; hädanfara, dö. 4. bildl. F = abblitzen II. 2. 5. Den Fluss ~ segla utför floden, jfr hinabfahren. 6. halka, slinta. Das Messer fuhr ab: knifven slant. II. tr. 1. skjutsa, köra bort, t. ex. das Holz aus dem Walde. 2. Einen Weg ~ köra en väg jämn. 3. genom körning aflägsna, t. ex. Rinde vom Baume ~ köra mot trädet, så att bark slites af. Ihm wurde ein Arm abgefahren: han fick en arm afkörd (afslitten af vagnen). 4. a) Eine Schuld ~ genom skjutsar (el. frakter) afbetala en skuld. b) Eine Forderung bei jmdm ~ få sin fordran hos ngn betald genom skjutsning. III. Sich ~ nötas genom åkning. Die Räder fahren sich ab: hjulen nötas.

Abfahrt, -en, f. afresa, affärd; hädanfärd, död. **-s...** ex. **~zeit**, -en, f. tid för afresa. **~zug**, -[e]s, -e †, m. afgående tåg.

Abfall, -[e]s, -e †, m. 1. affallande, nedfallande, t. ex. der Blätter, der Beeren. 2. sluttning, brant. 3. affall (otrohet), t. ex. von Gott, vom Glauben, von einer Partei. 4. bildl. ✱ motsats, motsättning. 5. affall, afskräde, afgång. Etw. leidet einen grossen ~ a) det går af, går bort mycket af ngt, b) bildl. ngt lider en stor inskränkning. **-kragen**, -s, -, m. nedfäld, liggande krage.

abfallen, itr. s. 1. falla af, falla ned, t. ex. ein Blatt fällt vom Baume, die Mütze vom Kopfe ab. 2. bildl. affalla, öfvergifva, t. ex. vom Glauben, von einer Partei. Zur Gegenpartei, zum Feinde ~ gå öfver till motpartiet, till fienden. 3. falla af, afmagra, försämras. 4. bildl. es fällt etw. für dich ab: du får med af, får del af. 5 slutta. 6. aftaga, bilda motsats, skilja sig från. 7. Sich (dat.) den Hals ~ falla ned och bryta af sig halsen. 8. ⚓ falla af, falla undan.

abfällig, a. 1. affallande. 2. sluttande. 3. ogynsam. Jmdn ~ bescheiden: gifva ngn afslag. 4. affällig, otrogen, upprorisk.

abfangen, tr. 1. fånga, uppfånga. Jmdm etw. ~ snappa bort ngt för ngn, i sht gam list. 2. jäg. med jagtspjut el. hirschfängare döda, t. ex. ein Wildschwein.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

abfärben, I. *tr.* färga, afsluta färgningen af. II. *itr. h.* färga af, färga ifrån sig.

abfasern, I. *tr.* afdraga trådar af. *Erbsen* ~ draga trådarne af ärtskidor. II. *itr. h.* och *sich* ~ släppa trådarne, tråda upp sig.

abfassen, *tr.* 1. affatta, författa, t. ex. *eine Schrift;* formulera, t. ex. *ein Urteil:* en dom, ett utslag. 2. = *abfangen 1;* F ertappa.

Abfassung, *-en, f.* affattning, uppsättning, t. ex. *einer Klageschrift;* formulering.

abfasten, I. *tr.* genom fastande försona. II. *Sich* ~ utmatta sig genom fastande.

abfaulen, *itr. s.* ruttna bort.

abfedern, I. *tr.* taga bort fjäder af. *Ein Huhn* ~ plocka en höna. *Ein Kleid* ~ plocka fjädrarne af en klädning. II. *itr. h.* 1. mista fjädrarne, rugga. 2. upphöra att rugga.

abfegen, I. *tr.* sopa bort, sopa af, damma af. II. *itr. s.* sätta i väg, fara åstad.

Abfeger, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* sopare, soperska.

abfeilen, *tr.* affila.

abfeimen, *tr.* 1. skumma, afskumma, t. ex. *die Milch.* 2. bildl. a) snygga upp, fiffa upp, b) *abgefeimt:* fiffig, slipad, inpiskad, t. ex. *ein abgefeimter Schurke.*

abfertigen, *tr.* 1. affärda, afsända. 2. kort afvisa. *Sich mit Geld* ~ *lassen:* låta sig nöja med pengar. **Abfertigung**, *f.*

abfetten, I. *tr.* 1. kokk. smörja med fiott el. smör. 2. afskumma det feta af. II. *itr. h.* afmagra.

abfeuern, I. *tr.* afskjuta, aflossa, t. ex. *ein Gewehr, eine Kanone.* II. *itr. h.* ✕ gifva eld, gifva fyr. **Abfeuerung**, *f.*

abfiedeln, *tr.* spela slarfvigt, fila på fiol, t. ex. *eine Melodie.*

abfieren, *tr.* ⚓ affira.

abfilzen, *tr.* 1. ⊕ borttaga filten, ludden af. 2. bildl. F lexa upp.

abfinden, I. *tr.* godtgöra med ngn obetydlighet. *Jmdn mit etw.* ~ få ngn att nöja sig med ngt. II. *Sich mit jmdm* ~ träffa öfverenskommelse med ngn. *Sich mit seinem Gewissen abzufinden suchen:* söka muta, nedtysta sitt samvete.

Abfindung, *-en, f.* 1. förlikning. Bildl. ~ *des Gewissens:* dagtingan med samvetet. 2. godtgörelse. 3. apanage.

abfischen, *tr.* 1. fiska upp all fisken ur, t. ex. *einen Teich.* 2. bildl. *das Beste* ~ taga det bästa för sig.

abfitzen, *tr.* härfla af.

abflachen, *tr.* göra slät, afplatta, planera.

abflattern, I. *itr. s.* fladdra, flyga åstad. II. *Sich* ~ fladdra sig trött.

abflechten, *tr.* lösa upp ngt åstadt.

abflecken, *itr. h.* gifva fläckar ifrån sig, färga af.

abflenzen, *tr.* ⊕ *einen Walfisch* ~ bortskära späcket på en hvalfisk.

abfliegen, *itr. s.* flyga åstad.

abfliessen, *itr. s.* 1. flyta af, flyta bort. 2. förflyta.

Abflug, *-[e]s, 0, m.* 1. om fåglar: bortflygande, flyttning. 2. om träd: flygande frö.

Abfluss, *-es, -e*†, *m.* 1. aflopp, afflytande. 2. aflopp, afloppskanal. **-graben**, *-s, -*†, *m.* afloppsdike, afloppsgraf.

abfolgen, *tr. Jmdm etw.* ~ och *itr. s. Jmdm etw.* ~ *lassen:* låta ngn få ngt, öfverlemna ngt åt ngn. **Abfolgung**, *f.*

abfordern, *tr.* affordra. Bildl. *Gott hat ihn abgefordert:* Gud har kallat honom hädan. **Abforderung**, *f.*

Abform, *-en, f.* modell, afbild.

abformen, *tr.* forma, modellera. **Abformung**, *f.*

abfragen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ fråga ngn om ngt för att lära sig det. 2. *Dem Schüler die Aufgabe* ~ förhöra lärjungen lexan.

abfressen, *tr.* om djur och P om människor: afäta, afbeta.

abfrieren, *itr. s.* och *tr.* förfrysa, förkyla.

abfühlen, *tr. Jmdm seine Gedanken* ~ märka, ana ngns tankar.

Abfuhr[e], *-en, f.* transport med vagn.

Abführ ... Ex. -mittel, *-s, -, n.* laxativ.

abführen, *tr.* 1. afföra, bortföra, transportera. 2. afleda, t. ex. *einen Fluss. Das führt mich zu weit von meinem Gegenstande ab:* det för mig för långt från mitt ämne. 3. ✕ *die Wache* ~ aflösa vakten. 4. med. afföra, purgera. 5. afföra, afskrifva ur räkenskaper, t. ex. *eine Schuld, eine Summe.* 6. fakta. såra ngn, så att han blir urståndsatt att fortsätta fäktningen. 7. F = *abfertigen 2.* **Abführung**, *f.*

abfüllen, *tr.* 1. borttaga, afskumma, t. ex. *das Fett von der Sauce.* 2. *Das Bier in Flaschen* ~ tappa ölet på buteljer. **Abfüllung**, *f.*

abfüttern, P **abfuttern**, *tr.* 1. fodra, mata djur. 2. afsluta kreaturens fodring. 3. F *Gäste* ~ gifva sina gäster ett mål för att därigenom blifva kvitt sina förpliktelser mot dem. **Abfütterung**, *f.*

Abgabe, *-n, f.* 1. aflemning, öfverlemning. 2. afgift, skatt.

abgähren, *itr. h.* upphöra att jäsa.

Abgang, *-[e]s, 0, m.* 1. afgång, afresa, t. ex. *der Post, eines Schiffes.* Bildl. *der* ~ *aus diesem Leben:* skilsmässan från lifvet. *Tödlicher* ~ bortgång, död. Äfven om en skådespelares afträdande från scenen. 2. afgång ur en ställning, t. ex. *des Schülers vom Gymnasium zur Universität.* 3. åtgång, afsättning, t. ex. *einer Ware.* 4. förminskning, förlust. 5. affall. 6. *In* ~ *kommen:* komma ur bruket. **-s...** Ex. ~**prüfung**, *-en, f.* afgångsexamen, studentexamen. ~**zeit**, *-en, f.* afgångstid. ~**zeugnis[s]**, *-ses, -se, n.* afgångsbetyg.

abgängig, *a.* 1. med god åtgång, med stark efterfrågan. 2. ~ *werden:* komma ur modet. 3. felande, som fattas.

abgaukeln, *tr.* F afnarra.

abgaunern, *tr.* P afnarra.

abgeben, I. *tr.* 1. afgifva, lemna, öfverlemna. *Das Gepäck* ~ låta polettera sina saker,

* äldre ord. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

sitt bagage. 2. afgifva, uttala, t. ex. *eine Meinung, ein Urteil.* 3. F *jmdm eins* el. *etw.* ~ gifva någon på pälsen med slag el. ord. Opersonl. *es wird etw.* ~ det kommer att vankas stryk el. bannor. 4. *Einen Wechsel auf jmdn* ~ utfärda en växel på ngn. 5. dela med sig. *Er giebt niemandem etw. ab:* han delar ej med sig åt ngn, behåller sitt för sig. 6. föreställa, blifva, vara. *Die Mittelsperson* ~ spela medlare. *Er wird einen guten Soldaten* ~ han kommer att bli en bra soldat. II. *Sich mit etw.* ~ sysselsätta, befatta sig med ngt. III. *itr. h.* kortspel: gifva sista gången.

Abgedroschenheit, *-en, f.* platthet, trivialitet, jfr *abdreschen 2.*

Abgefeimtheit, *-en, f.* bakslughet, illistighet, jfr *abfeimen 2* b.

abgehen, I. *itr. s.* 1. afgå. ~ *lassen:* låta afgå, afsända. 2. ~ *von* el. *aus:* öfvergifva, lemna, t. ex. *von einer Meinung, einer Stelle, der Schule, aus dem Dienste. Mit dem Tode* ~ afgå med döden, aflida. *Hier geht der Weg ab:* här tar vägen af. 3. med. afgå, afföras. 4. gå af, lossna, t. ex. *der Nagel geht vom Finger ab.* 5. om gevär: gå af. ~ *lassen:* afskjuta. 6. afgå, afdragas, rabatteras, t. ex. *von der Rechnung, vom Preise. Was ihm an Verstand abgeht, ersetzt er durch Fleiss:* hvad som fattas honom i förstånd, ersätter han genom flit. 7. handel: finna åtgång, röna efterfrågan. 8. aflöpa. II. *tr.* 1. genom gående nöta, aftrampa. *Sich* (dat.) *die Beine nach etw.* ~ af alla krafter gå, bildl. sträfva efter ngt. 2. med steg mäta. 3. F *abgegangen werden:* jägtas.

abgeizen, I. *tr.* undandraga i följd af snålhet, snåla in. II. *Sich* ~ genom snålhet utmatta sig, taga lifvet af sig.

Abgelebtheit, 0, *f.* utlefvadt, orkeslöst tillstånd, skröplighet, jfr *ableben II, 2.*

abgelegen, *a.* aflägsen, afsides belägen.

Abgelegenheit, 0, *f.* aflägsen belägenhet, afstånd, jfr *abliegen I, 1.*

abgeloben, *tr.* afsvärja, afstå från.

Abgemessenheit, 0, *f.* afmätt tillbakadragenhet, jfr *abmessen 3.*

Abgeneigtheit, 0, *f.* obenägenhet, motvilja, jfr *abneigen II.*

Abgeordnete(r), (adj. böjn.) *m.* deputerad, (riksdags)fullmäktig, riksdagsman. *-n...* Ex. ~**haus**, *-es, -er* †, *n.* andra kammaren vid riksdagen. ~**wahl**, *-en, f.* riksdagsmannaval till andra kammaren.

abgerben, *tr.* 1. ⊕ afgarfva. 2. bildl. F prygla, garfva skinnet på.

Abgerissenheit, *f.* 1. trasigt tillstånd. 2. bildl. brist på sammanhang. jfr *abreissen I, 3; II.*

Abgesandte(r), (adj. böjn.) *m.* deputerad, sändebud, ambassadör.

Abgeschiedenheit, 0, *f.* tillbakadragenhet, enslighet, isolering.

Abgeschliffenheit, 0, *f.* belefvenhet, jfr *1. abschleifen II, 2.*

Abgeschlossenheit, 0, *f.* tillbakadragenhet, afstängdhet, isolering, jfr *abschliessen I, 2.*

abgeschmackt, *a.* fadd, platt, innehållslös.

Abgeschmacktheit, *-en, f.* faddhet, platthet.

Abgesonderthsit, 0, *f.* frånsöndring, isolering.

Abgestorbenheit, 0, *f.* okänslighet, apati.

Abgestumpftheit, 0, *f.* 1. trubbighet, slöhet. 2. andlig slöhet, förslöadt tillstånd. jfr *abstumpfen.*

abgewinnen, *tr.* tillvinna sig, vinna. *Jmdm Liebe* ~ göra sig älskad af ngn. *Jmdm den Vorsprung* ~ få försprång för ngn. *Einer Sache keinen Geschmack* ~ *können:* ej finna smak i, ej tycka om ngt. *Sich* (dat.) *etw.* ~ förmå sig till ngt. **Abgewinnung**, *f.*

abgewöhnen, *tr. Jmdm etw.* ~ vänja ngn af med ngt. **Abgewöhnung**, *f.*

abgiessen, *tr.* 1. afhälla, t. ex. *das Wasser vom Gemüse.* 2. *In eine Form* ~ gjuta i en form. **Abgiessung**, *f.*

abgipfeln, *tr.* toppa af. **Abgipf[e]lung**, *f.*

abgittern, *tr.* afskilja genom galler.

Abglanz, *-es*, 0, *m.* 1. återglans, reflex. 2. bildl. (svag) afbild.

abglätten, *tr.* släta ut, jämna, polera. **Abglättung**, *f.*

abgleichen, *tr.* 1. jämna. 2. handel: *Schuld und Forderung* ~ saldera en räkning. 3. ⊕ afjämna, afväga, sammanpassa. **Abgleichung**, *f.*

abgleiten, *itr. s.* halka, glida, slinta, glida ned. Bildl. *alle Ermahnungen gleiten an ihm ab:* alla förmaningar äro spilda på honom.

abglimmen, *itr. s.* slockna småningom. **Abglimmung**, *f.*

abglühen, I. *tr.* glödga, t. ex. *Eisen, Wein.* II. *itr. s.* upphöra att glöda, svalna. **Abglühung**, *f.*

Abgott, -[e]*s, -er* †, *m.* afgud.

Abgötterei, *-en, f.* afguderi.

abgöttisch, *a.* afgudisk.

abgraben, *tr.* 1. gräfva af, gräfva bort, genom gräfning jämna. 2. genom gräfning afleda, afdika. 3. *Einen Waldbrand* ~ genom grafvar begränsa en skogseld. **Abgrabung**, *f.*

abgrämen, *sich* ~ förtäras af grämelse.

abgrasen, *tr.* om djur: afbeta, om människor: slå af gräset på, t. ex. *die Wiese.*

abgreifen, *tr.* genom händernas vidröring afnöta.

abgrenzen, *tr.* begränsa, bestämma gränserna för. **Abgrenzung**, *f.*

Abgrund, -[e]*s, -e* †, *m.* afgrund.

abgucken, *tr.* F 1. *Jmdm eine Kunst* ~ lära sig en konst af ngn genom att förstulet se honom utöfva den. 2. *Sich* (dat.) *die Augen* ~ titta nyfiket, starrbliga.

abgürten, *tr.* afspänna. *Den Degen* ~ taga af sig värjan. *Das Pferd* ~ lossa, spänna upp hästens bukgjordar.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Abguss, *-es, -e* †, *m.* 1. gjutning, afgjutning. 2. det gjutna, den gjutna bilden. 3. ⊕ gjuthål.

abhaaren, I. *tr.* borttaga, afskafva håret af. II. *itr. h.* håra af.

abhaben, *tr.* 1. behålla af, t. ex. *den Hut, den Rock.* 2. F få del af.

abhacken, *tr.* afhacka, afhugga.

abhageln, I. *tr. Das Wetter hat die Blüten abgehagelt* el. *die B. sind abgehagelt:* haglet har slagit af blommorna. II. *Sich* ~ epern. upphöra att hagla.

abhäkeln, *tr.* virka af, t. ex. *ein Muster.*

abhaken, *tr.* häkta af.

abhalten, I. *tr.* 1. afhålla, hindra, hålla tillbaka, t. ex. *jmdn von der Arbeit.* 2. hålla ifrån, t. ex. ⚓ *den Anker vom Bord;* afstänga, t. ex. *das Wasser durch Verdämmungen.* 3. hålla, t. ex. *eine Auktion, eine Sitzung;* fira, t. ex. *einen Gottesdienst.* II. *itr. h.* ⚓ *vom Lande* ~ hålla från landet, söka sjön. **Abhaltung**, *f.*

abhandeln, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ köpa, tillhandla sig ngt af ngn. 2. afpruta. *Er lässt sich nichts* ~ han låter ej pruta med sig. 3. afhandla, förhandla, diskutera. *Das Weitere wollen wir morgen* ~ vi skola vidare talas vid i morgon.

abhänden, *adv.* ~ *kommen:* komma bort.

Abhandlung, *-en, f.* afhandling.

Abhang, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. sluttning, lutning. 2. ✕ glacis.

abhangen, *itr. h.* 1. hänga ned. 2. hänga på ngt afstånd. 3. bildl. *von jmdm* ~ bero, vara beroende af ngn. *Es von den Umständen* ~ *lassen:* låta det bero på omständigheterna.

abhängen, I. *tr.* taga ned ngt hängande. II. *itr. h.* = *abhangen.*

abhängig, *a.* 1. sluttande. 2. bildl. beroende, afhängig.

Abhängigkeit, 0, *f.* 1. ✱ sluttning, lutning. 2. beroende.

abhärmen, *sich* ~ förtäras af grämelse.

abhärten, I. *tr.* göra hård, härda. II. *Sich* ~ härda sig, härdas.

Abhärtung, *-en, f.* härdning, härdande.

abhaschen, *tr. Jmdm etw.* ~ jägta ngn, så att han lemnar ifrån sig ngt.

abhaspeln, *tr.* 1. ⊕ afhärfla, afhaspla. 2. bildl. F göra ifrån sig med hafs. **Abhasp[e]lung**, *f.*

abhauen, *tr.* 1. afhugga. 2. F piska upp. **Abhauung**, *f.*

abhäuten, I. *tr.* afdraga huden af, flå. II. *itr. h.* byta om skinn.

abheben, I. *tr.* aflyfta, aftaga. II. *Sich* ~ sticka af, framträda. **Abhebung**, *f.*

abhelfen, I. *tr. Jmdm den Rock* ~ hjälpa ngn af med rocken. II. *itr. h.* 1. *Jmdm von etw.* ~ hjälpa ngn att blifva af med ngt. 2. afhjälpa, skaffa bot för, t. ex. *einer Krankheit, einem Übelstande.*

abherzen, *tr.* smeka hjärtligt.

abhetzen, I. *tr.* 1. jäg. tröttjaga, jägta. 2. bildl. F jägta. II. *Sich* ~ trötta ut sig.

Abhetzung, *-en, f.* 1. hetsjagt. 2. bildl. F jägtande.

Abhilfe se *Abhülfe.*

abhobeln, *tr.* 1. ⊕ hyfla af. 2. bildl. F hyfsa. **Abhöb[e]lung**, *f.*

abhold, *a. Jmdm, einer Sache* ~ ogynsamt stämd, fiendtlig mot ngn, ngt.

abholen, *tr.* 1. hämta, afhämta. 2. ⚓ taga lös, göra flott.

abholzen, *tr.* 1. hugga ned träd, afrödja. *Einen Berg* ~ hugga bort träden, skogen på ett bärg. 2. kvista, afkvista. 3. bildl. F prygla. **Abholzung**, *f.*

abhorchen, *tr.* genom lyssnande, spioneri taga reda på, t. ex. *jmdm ein Geheimnis:* ngns hemlighet.

abhören, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ erfara ngt af ngn, i sht gnm hemligt lyssnande. 2. förhöra. **Abhörung**, *f.*

Abhub, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. det aflyftade. 2. öfverlefvor. 3. kortspel: aftagning. 4. affall, afskräde.

Abhülfe, *-n, f.* hjälp mot, bot för.

abhungern, *sich* ~ svälta sig.

abhüpfen, *itr. s.* hoppa åstad.

abhuschen, *itr. s.* hastigt smyga sig bort.

abhusten, I. *tr.* hosta upp. II. *Sich* ~ hosta våldsamt, hosta sig trött.

abhüten, *tr. Eine Wiese* ~ valla på en äng.

abirren, *itr. s.* gå vilse, förirra sig; bildl. begå felsteg. **Abirrung**, *f.*

Abiturient, *-en, -en, m.* abiturient, studentkandidat. **-en ... Ex. ~prüfung**, *-en, f.* afgångsexamen, studentexamen.

abjagen, I. *tr.* 1. uttrötta, t. ex. *ein Pferd.* 2. jäg. *ein Revier* ~ leda jagten öfver, afdrifva ett visst område. 3. *Jmdm etw.* ~ sätta efter ngn och fråntaga honom ngt. II. *Sich* ~ trötta ut sig. III. *itr. h.* sluta jagten.

abkämmen, *tr.* afkamma.

abkanten, *tr.* kanta, afkanta.

abkanzeln, *tr.* 1. högljudt förkunna från predikstolen, proklamera. 2. bildl. F *jmdn* ~ banna, läsa lagen för ngn.

abkappen, *tr.* 1. aftaga hufvan på jagthalkar. 2. afhugga, ⚓ kapa. 3. bildl. F afsnäsa.

abkargen, *tr. Jmdm etw.* ~ snåla in ngt för ngn.

abkarren, *tr.* köra bort i (skott)kärra.

abkarten, *tr.* hemligt komma öfverens om, ingå komplott om. *Abgekarteter Handel:* anslag, komplott. **Abkartung**, *f.*

abkasteien, *sich* ~ hårdt späka sig.

abkauen, *tr.* aftugga.

Abkauf, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* köp af ngn, inköp.

abkaufen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ köpa ngt af ngn.

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

2. *Eine Strafe* el. *sich von einer Strafe* ~ köpa sig fri från ett straff.

Abkäufer, *-s, -, m.* köpare.

abkehlen, *tr.* 1. hugga af halsen på djur. 2. ⊕ förse med refflor, reffla. **Abkehlung**, *f.*

Abkehr, 0, *f.* afsmak, motvilja.

abkehren, I. *tr.* 1. afsopa. 2. afvända, t. ex. *ein Übel.* II. *Sich* ~ vända sig bort.

Abkehrer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* sopare, soperska.

Abkehricht, -[*e*]*s*, 0, *m.* och *n.* sopor.

abkeilen, *tr.* 1. genom kilar frånskilja. 2. P mörbulta.

abkeltern, I. *tr.* prässa drufver. II. *itr. h.* afsluta präsningen.

abketten, *tr.* afhäkta, aftaga kedjor af. *Einen Hund* ~ lössläppa en hund från kedjan.

abklappen, *tr. Einen Tisch* ~ fälla ned ett bords skifvor.

abklären, I. *tr.* klara, klara af. II. *Sich* ~ klara sig, klarna. **Abklärung**, *f.*

Abklatsch, *-es, -e, m.* aftryck, matt kopia.

abklatschen, I. *tr.* afklatscha, aftrycka. II. F *sich* ~ sladdra, skvallra af hjärtans lust.

abklauben, *tr.* afplocka. *Einen Knochen* ~ afgnaga ett ben.

abklecksen, *tr.* F afskrifva, kopiera som en klåpare.

abkleiden, *tr.* 1. ⊕ genom en tunn vägg dölja el. frånskilja. 2. ✱ afkläda. **Abkleidung**, *f.*

abklemmen, *tr.* afklämma.

abklimpern, *tr.* F mus. spela dåligt, traggla igenom.

abklingen, *itr. s.* förklinga.

abklopfen, *tr.* slå af, t. ex. *ein Stück von einem Steine;* piska, piska af, t. ex. *die Kleider, den Staub von den Kleidern.*

abklöppeln, *tr.* ⊕ 1. färdigknyppla, t. ex. *eine Spitze.* 2. knyppla af, t. ex. *ein Muster.*

abknabbern, *tr.* P afknapra.

abknacken, I. *tr.* knacka af. II. *itr. s.* knakande lossna.

abknallen, I. *itr. s.* knalla, springa sönder med en knall. II. *tr.* F *ein Gewehr* ~ skjuta af ett gevär.

abknappen, **abknapsen**, F = *abzwacken.*

abknausern, F = *abkargen.*

abknelfen, *tr.* afknipa.

abknicken, *tr.* afknäcka, afbryta.

abknipsen, *tr.* F 1. skära af, t. ex. *die Federspitze.* 2. knäppa till, gifva ngt en knäpp, så att det far sin kos.

abknöpfen, *tr.* knäppa af, knäppa upp.

abknüpfen, *tr.* knyta af, knyta upp.

abkochen, *tr.* afkoka, koka på. **Abkochung**, *f.*

abkommandieren, *tr.* ✕ 1. återkalla en order. 2. skicka på en kommendering. *Abkommandiert:* kommenderad.

Abkommandierung, *-en, f.* 1. kontraorder. 2. kommendering.

abkommen, *itr. s.* 1. komma bort; aflägsna sig. *Vom Wege* ~ gå vilse. *Von seiner Rede* ~ tappa tråden i talet. 2. komma ifrån, slå sig lös. *Nicht* ~ *können:* vara förhindrad att komma. 3. komma ifrån, blifva kvitt. *Billig* ~ slippa ifrån för godt pris. 4. komma ur bruket, bli gammalmodig. *Immer mehr* ~ blifva mer och mer obruklig. 5. ✕ och jag. *gut* ~ skjuta bra.

Abkommenschaft, 0, *f.* afkomma, efterkommande.

Abkömmling, -[*e*]*s, -e, m.* afkomling.

abkonterfeien, *tr.* F porträttera.

abköpfen, *tr.* 1. F halshugga. 2. afskära hufvudet på, t. ex. *Fische.* 3. toppa. **Abköpfung**, *f.*

abkoppeln, *tr.* jag. släppa, t. ex. *die Hunde.*

abkörnen, *tr. Die Ähren* ~ taga kornen ur axen.

abkratzen, I. *tr.* 1. afskrapa, afputsa, t. ex. *den Schmutz von den Schuhen* el. *die Schuhe.* 2. mus. spela med skärande missljud, i sht på strråkinstrument. II. F *itr. s.* ge sig af, schappa.

abkrauten, *tr.* rensa, bortrensa ogräs från, t. ex. *ein Beet:* ett trädgårdsland.

abkriegen, *tr.* F 1. få del af, få med af; få bannor, få stryk. *Du wirst schon deins* ~ du skall nog få din beskärda del. 2. få af, få loss.

abkritzeln, *tr.* afskrifva, kopiera på ett dåligt sätt.

abkrüschen, *tr.* kokk. bryna i smör.

abkrümeln, I. *tr.* afsmula. II. *itr. s.* och *sich* ~ smula sig.

abkrusten, *tr.* aftaga skorpan på, t. ex. *Brot.*

abkugeln, *tr. Etw.* ~ rösta, votera med kulor om ngt.

abkühlen, I. *tr.* låta svalna, svalka, afkyla. Bild. *den Zorn* ~ svalka sin vrede. II. *Sich* ~ svalna.

Abkunft, ✱ *-en, f.* härkomst. *Von bürgerlicher* ~ af borgerlig familj.

abkürzen, *tr.* 1. afkorta, förkorta. 2. räkn. *einen Bruch* ~ förkorta, reducera ett bråk. 3. *Jmdm den Lohn* el. *etw. am Lohne* ~ minska, afknappa ngns lön.

Abkürzung, *-en, f.* 1. afkortning, förkortning. 2. räkn. ~ *eines Bruches:* ett bråks reduktion. -s ... Ex. ~zeichen, *-s, -, n.* förkortningstecken.

abküssen, *tr.* 1. kyssa bort, t. ex. *die Thränen.* 2. F kringkyssa.

abkutsch[ler]en, *itr. s.* F kuska åstad, fara bort.

abladen, *tr.* och *itr. h.* afiassa, afiasta, lossa en last. **Abladung**, *f.*

Ablader, **Abläder**, *-s, -, m.* aflastare.

Ablage, *-n, f.* 1. förvaringsställe, magasin, upplag. 2. ~ *einer Rechnung:* en räknings afslutande. 3. ~ *eines Eides:* edgång.

ablagern, I. *tr.* 1. aflagra, afsätta. 2. låta lägra sig på afstånd. 3. lägga på lager. II. *Sich* ~ 1. aflagra sig. 2. lägra sig på afstånd. III. *itr. s.* ligga till sig, t. ex. *abgelagerter Wein, gut abgelagerte Cigarren.* **Ablagerung**, *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ablangen, *tr.* 1. räcka ned. 2. afhämta och medtaga. 3. uppnå.

ablaschen, *tr.* skog. stämpla, utstämpla.

Ablass, *-es, -e* †, *m.* 1. aflopp, t. ex. *des Wassers aus dem Teiche;* damlucka. 2. *Ohne ~* utan återvändo. 3. afslag, nedsättning på priset. 4. aflat, bildl. förlåtelse. **-brief**, -[*e*]*s, -e, m.* aflatsbref. **-hahn**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* ⊕ afloppskran. **-jahr**, -[*e*]*s, -e, n.* jubelår. **-kram**, -[*e*]*s*, 0, *m.* aflatshandel. **-krämer**, *-s, -, m.* aflatskrämare. **-zettel**, *-s, -, m.* aflatsbref.

ablassen, I. *tr.* 1. låta vara af, ej åter fastsätta, ej vidröra. *Seine Hand von etw. ~* ej röra vid. 2. låta gå, afsända. *Einen Brief an jmdn ~* sända ett bref till ngn. *Das Schiff vom Stapel ~* låta fartyget gå af stapeln. 3. aftappa. *Den Teich, den Graben ~* leda vattnet ur dammen, ur diket. *Wein vom Fasse ~* tappa vin. *Das Fass ~* tappa ur tunnan, fatet. 4. *Etw. an der Forderung ~* skänka efter ngt af sin fordran. *Etw. vom Preise ~* låta pruta med sig. 5. öfverlåta, försälja, t. ex. *jmdm Waren.* II. *itr. h.* 1. upphöra, taga slut. 2. *Von etw. ~* afstå ifrån, uppgifva sina anspråk på ngt, låta ngt vara. **Ablassung**, *f.*

ablauben, *tr.* aflöfva. *Wein ~* beskära vinrankor. **Ablaubung**, *f.*

ablauern, *tr.* utspana, utspionera, lura ut.

Ablauf, -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. aflopp. 2. *~ des Pferdes:* startande. 3. förlopp, slut, t. ex. *nach ~ dieser Zeit. Der ~ des Wechsels:* växelns förfallotid. 4. bildl. utgång, resultat. 5. *Der ~ des Fahrzeuges:* fartygets gång af stapeln. **-s** ... Rz. **~frist**, **~zeit**, *-en, f.* förfallotid, t. ex. *eines Wechsels.* **~röhre**, *-n, f.* afloppsrör.

ablaufen, I. *itr. s.* 1. gå af, t. ex. *das Rad läuft von der Achse ab.* 2. affliyta. 3. ⚓ afsegla; gå af stapeln. 4. bildl. F misslyckas, afspisas. *Er ist gut abgelaufen:* han har just råkat väl ut. Fakt. *seinen Gegner ~ lassen:* parera motståndarens stöt. 5. taga af. *Ein Weg läuft von der Chaussee ab:* en mindre väg tar af från landsvägen. 6. taga slut. *Die Zeit ist abgelaufen:* den föreskrifna el. öfverenskomna tiden är förfluten. *Seine Uhr ist abgelaufen:* a) hans klocka har gått ned, b) bildl. hans tid är inne, hans timme har slagit. *Der Wechsel ist abgelaufen:* växeln har förfallit. 7. aflöpa. *Gut, schlecht ~* aflöpa väl, illa, taga ett godt, dåligt slut. *Die Sache läuft in einen Scherz ab:* saken får ett skämtsamt slut. 8. slutta, sänka sig. II. *tr.* 1. genom springande afnöta. *Sich* (dat.) *die Beine nach etw. ~* ifrigt söka att uppnå ngt. *Sich die Hörner ~* trampa ut barnskorna, rasa ut. *Sich etw. an den Schuhen abgelaufen haben:* vara väl förfaren i ngt. 2. vid tornérspel: *jmdn ~* kasta ngn ur sadeln. 3. genom löpande frånvinna. bildl. *jmdm den Rang ~* gå om ngn i rang. 4. *Die Läden, die Stadt ~* springa omkring i alla bodar, i hela staden. *Er hat alles allein abgelaufen:* han har gjort allt ensam. III. *Sich ~* springa sig trött.

ablauschen, *tr.* urlaka. ⊕ *Garn ~* luta garn.

ablauschen, *tr.* lyssnande erfara. *Der Natur ihre Geheimnisse ~* aflocka naturen dess hemligheter.

Ablaut, *-es, -e, m.* gram. afljud. **-verb**, -[*e*]*s, -en*, el. **-verbum**, *-ums, -a, n.* ett verb, som har afljud.

ablauten, *itr. h.* hafva afljud.

ablläuten, *tr.* 1. genom klockringning afsluta. 2. genom ringning förkunna.

Ablläuter... ⊕ Rz. **-arbeit**, *-en, f.* vaskning, rensning, raffinering. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* vasktråg.

ablläutern, *tr.* ⊕ klara, vaska, raffinera.

ablsben, I. *tr.* upplefva till slut, bevittna, t. ex. *ein Ereignis.* II. *Sich ~* 1. taga slut, gå till ända. 2. om personer: lefva ut, blifva skröplig. *Abgelebt:* utlefvad. III. *itr. s.* gå bort, aflida. *Bei seinem ~* vid hans död.

ablecken, I. *tr.* afslicka. II. *itr. s.* läcka.

abledern, *tr.* 1. borttaga skinnet från. 2. bildl. F prygla, klå på.

ablssren, *tr.* tömma.

ablöglbar, *a.* lämplig att läggas af, att läggas åsido.

ablegen, I. *tr.* 1. aflägga, aftaga, t. ex. *seine Kleider, eine Rüstung,* för att åter påtaga dem. 2. aflägga, bortlägga, t. ex. *Kleider* såsom utslitna, *Fehler, Gewohnheiten.* Bildl. *die Kinderschuhe ~* trampa ut barnskorna. *Die Trauer ~* aflägga sorgdrägten. 3. aflägga, afgifva, fullgöra, bestå, t. ex. *einen Eid, ein Gelübde, eine Probe, Rechenschaft, ein Zeugnis.* 4. ⚓ *ein Schiff ~* låta ett fartyg löpa ut. II. *itr. h.* 1. aftaga ytterkläderna. 2. om djur och förakt. om människor: få ungar. 3. ⚓ lägga ut från land. **Ablegung**, *f.*

Ableger, *-s, -, m.* afläggare.

ablehnen, *tr.* 1. luta, vända ifrån. 2. bildl. afböja, tillbakavisa, försmå; afstå ifrån. **Ablehnung**, *f.*

ablelern, *tr.* förakt. 1. spela på positiv. 2. upplässa, deklamera med entonig röst.

ablelhen, *tr. Jmdm etw. ~* låna ngt af ngn.

ablelsten, *tr. Einen Eid ~* gå ed. *Die Militärpflicht ~* fullgöra sin beväringsskyldighet. **Ablelstung**, *f.*

ablelthar, *a.* som kan härledas.

ablelten, I. *tr.* 1. afleda, leda bort, afvända, t. ex. *das Wasser in einen Kanal.* 2. härleda. II. *Sich ~* härleda sig.

Ableiter, *-s, -, m.* afledare, t. ex. *der Elektricität.*

Ableitung, *-en, f.* 1. afledning, bortledande. 2. härledning. **-s**... Rz. **~graben**, *-s, -* †, *m.* afloppsdike. **~silbe**, *-n, f.* gram. härledningsstafvelse.

---

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

ablenkbar, *a.* möjlig att afleda.
ablenken, I. *tr.* 1. afleda, aflägsna, t. ex. *den Verdacht, den Schmerz. Jmdn von etw.* ~ förmå ngn att afstå ifrån ngt. 2. *Die Lichtstrahlen* ~ bryta ljusstrålarne. II. *itr. h.* vika af, aflägsna sig.
Ablenkung, *-en, f.* 1. aflednin, bortledande. 2. fakt. parad. 3. ~ *der Lichtstrahlen:* ljusstrålarnes brytning. -s ... Ex. ~**winkel**, *-s, -, m.* brytningsvinkel.
ablernen, *tr. Jmdm etw.* ~ lära sig ngt af ngn.
1. ablesen, *tr.* afplocka. **Ablesung**, *f.*
2. ablesen, *tr.* 1. läsa, t. ex. *von einem Blatte etw.* 2. genom läsning afnöta. **Ablesung**, *f.*
Ableser, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* person som afplockar.
ableugnen, *tr.* förneka, t. ex. *seinen Glauben.* **Ableugnung**, *f.*
abliefern, *tr.* aflemna, leverera.
Ablieferer, *-s, -, m.* person som aflemnar, leverantör.
Ablieferung, *-en, f.* aflemnande, leverering, leverans. -s ... Ex. ~**schein**, -[e]*s, -e, m.* 1. levereringsorder. 2. levereringsbevis.
ablegen, I. *itr. h.* 1. ligga aflägse, jfr *abgelegen.* 2. om frukt, vin o. dyl. ligga tillbörlig tid. *Abgelegen:* som legat tillbörlig tid. II. *Sich* ~ 1. = *I*, 2. 2. taga skada genom liggande, blifva förlegad.
ablisten, *tr. Jmdm etw.* ~ genom list aflocka ngn ngt.
ablocken, *tr.* 1. locka bort ifrån ngt. 2. aflocka.
ablehnen, *tr.* 1. afböna. 2. afböna och afskeda. **Ablehnung**, *f.*
ablöschen, *tr.* 1. släcka, t. ex. *Feuer, Kalk.* 2. stryka bort, utplåna. **Ablöschung**, *f.*
ablösen, I. *tr.* 1. lossa, frånskilja; aftaga. 2. frigöra, friköpa. 3. aflösa, t. ex. *jmdn in der Arbeit,* ✕ *die Schildwache.* II. *Sich* ~ 1. lossna, gå loss. 2. recipr. aflösa hvarandra, byta om, alternera.
Ablöser, *-s, -, m.* ✕ aflösande soldat.
Ablösung, *-en, f.* 1. lossnande; frånskiljande. 2. lösen. ~ *einer Schuld:* en skulds amortering. 3. ✕ aflösning.
ablöt[h]en, *tr.* ⊕ lossa genom att smälta lödningen.
abluchsen, *tr.* F få reda på gnm att i smyg titta i sina eller kamraters böcker mot lärarens förbud, smida, fuska sig till.
abmachen, *tr.* 1. lossa, frånskilja, aftaga, t. ex. *die Beeren vom Stiel, den Besatz eines Kleides:* garneringen på en klädning. 2. afgöra, uträtta, öfverenskomma om, ordna. *Das Dringendste* ~ uträtta det nödvändigaste. *Eine Sache gütlich* ~ ordna en sak i godo. *Einen Streit* ~ slita en tvist. Handel: *eine Rechnung* ~ likvidera en räkning. *Das ist abgemacht:* det är öfverenskommet, är afgjordt. 3. ✱ *die Suppe mit einem Ei* ~ afreda soppan med ett ägg. **Abmachung**, *f.*
abmagern, I. *itr. s.* afmagra. II. *tr.* svälta. **Abmagerung**, *f.*
abmähen, *tr.* afmäja, afslå, aftaga. **Abmähung**, *f.*
abmahnen, *tr.* afråda. **Abmahnung**, *f.*
abmalen, *tr.* 1. måla af, porträttera. 2. måla af, kopiera. 3. måla, skildra.
abmarachen, P *sich* ~ arbeta ut sig.
abmärgeln ⊕ *abmergeln.*
Abmarsch, *-es,* ✱ *-e* †, *m.* afmarsch.
abmarschieren, *itr. s.* afmarschera.
abmartern, I. *tr.* plåga länge och mkt. II. *Sich* ~ plåga sig. **Abmarterung**, *f.*
abmatten, I. *tr.* 1. afmatta, utmatta. 2. ⊕ mattslipa guld. II. *Sich* ~ utmatta sig. **Abmattung**, *f.*
abmelschen, *tr.* ⊕ afsluta mäskningen af.
abmeisseln, *tr.* ⊕ 1. afmäjsla. 2. mäjsla, forma med mäjseln.
abmelden, *tr.* kontramandera, återtaga en anmälning om. *Jmdn* ~ anmäla, att ngn är förhindrad att infinna sig. *Einen Schüler* ~ anmäla, att en lärjunge skall lemna skolan. **Abmeldung**, *f.*
abmergeln, *tr.* utmärgla. **Abmerg[e]lung**, *f.*
abmerken, *tr. Jmdm etw.* ~ märka ngt på ngn.
abmessbar, *a.* mätbar, matem. kommensurabel.
abmessen, *tr.* 1. mäta, afmäta, afdela. 2. afpassa. 3. bildl. *seine Worte* ~ väga sina ord. *Abgemessen:* afmätt. **Abmessung**, *f.*
Abmesser, *-s, -, m.* mätare, landtmätare.
abmiet[h]en, *tr. Jmdm etw.* ~ hyra ngt af ngn. **Abmiet[h]ung**, *f.*
Abmiet[h]er, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* hyresgäst.
abmodeln, *tr.* forma, modellera.
abmucken, *tr.* F döda i hemlighet.
abmüden, **abmühen**, I. *tr.* uttrötta. II. *Sich* ~ trötta ut sig.
abmüssigen, I. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *eine Stunde* ~ slå sig lös en timme. 2. aftvinga. II. *Sich* ~ taga sig ledigt, slå sig lös.
abnagen, *tr.* afgnaga.
abnähen, I. *tr.* 1. sy, sticka i rutor el. andra figurer. 2. genom sömnad betala, t. ex. *eine Schuld.* II. *Sich* ~ sy sig trött.
Abnäher, *-s, -, m.* söm som afdelar, gör trängre.
Abnahme, *-n, f.* 1. nedtagande, t. ex. *die* ~ *Christi vom Kreuze;* borttagande, t. ex. *der Siegel;* aftagande, t. ex. *eines Beines, des Verbandes.* 2. mottagande af ngt, som en annan har att lemna, t. ex. *eines Eides, einer Rechnung.* 3. handel: afsättning, åtgång. *Bei* ~ *grösserer Partieen:* om större partier tagas, partivis. 4. aftagande, förminskning, t. ex. *der Kräfte, des Mondes.*
abnaschen, *tr.* i smyg taga sig sötsaker.
abnehmen, I. *tr.* 1. nedtaga, aftaga. *Den Hut vor jmdm* ~ taga af hatten för ngn. *Die Speisen, das Tischtuch* ~ duka af. 2. taga af, borttaga. *Jmdm die Larve* ~ demaskera ngn. *Die Milch* ~ skumma mjölken. *Jmdm die Kleider* ~ afkläda ngn. [*Die Karten*] ~ taga af, kupera. *Ein Bein* ~ taga af,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

amputera ett ben. 3. fråntaga, t. ex. *jmdm sein Geld. Jmdm die Waffen* ~ afväpna ngn. *Jmdm Waren* ~ köpa varor af ngn. 4. *Jmdm etw.* ~ mottaga ngt af ngn. *Jmdm einen Eid* ~ låta ngn gå ed. *Jmdm ein Versprechen* ~ taga löfte af ngn. 5. taga en del af. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga af en bit åt sig. 6. afbilda, porträttera. 7. sluta sig till, gissa. 8. *Sich* (dat.) *ein Beispiel an jmdm* ~ taga exempel af ngn. II. *itr. h.* aftaga, förminskas, försvagas; magra; taga ihop vid stickning.

Abnehmer, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen f.* 1. person som tar ned, plockar af frukt e. dyl. 2. köpare, afnämare. 3. person som gömmer tjufgods e. dyl.

abneigen, I. *tr.* ✱ vända bort. II. *Sich* ~ ✱ vända sig bort. Vanl. blott i part. *abgeneigt:* ogynsamt stämd mot, ej böjd för. *Ich bin gar nicht abgeneigt, es zu thun:* jag har ej alls ngt emot att göra det.

Abneigung, ✱ *-en, f.* motvilja, aversion.

abnórm, *a.* oregelbunden, ovanlig, abnorm.

Abnormität, *-en, f.* oregelbundenhet, ovanlighet, anomali.

abnöt[h]igen, *tr.* aftvinga. **Abnöt[h]igung**, *f.*

abnutzen, abnützen, I. *tr.* afnöta. II. *Sich* ~ afnötas, blifva utnött. **Abnutzung**, *f.*

abóden, *tr.* göra öde, föröda.

abohrieigen, *tr.* örfila upp.

Abonnemént, *-s, -s, n.* abonnemang, prenumeration, subskription.

Abonnént, *-en, -en, m.* ~**in**, *-nen, f.* abonnent, prenumerant, subskribent.

abonnierlien, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* abonnera, prenumerera, subskribera (på).

abordnen, *tr.* 1. utse, välja till ombud, till fullmäktig. 2. gifva återbud om, kontramandera.

Abordner, *-s, -, m.* valman.

Abordnung, *-en, f.* 1. val, uppdrag, fullmakt. 2. återbud, kontraorder.

Abort, -[*e*]*s, -e, m.* afträde.

abortierlien, *-te, -t, itr. h.* få missfall.

Abórtus, *-, -, m.* missfall.

abpalen, *tr.* F *Erbsen* ~ sprita ärter.

abpaaren, *tr.* ordna parvis.

Abpachtung, *-en, f.* arrende.

abpacken, *tr.* afpacka, aflassa. **Abpackung**, *f.*

Abpacker, *-s, -, m.* afpackande person.

abpaschen, I. *tr.* tärningspel: *jmdn* ~ slå högre slag än motspelaren. II. *itr. s.* F gå sin väg, aftroppa.

abpassen, *tr.* 1. afpassa. 2. lura på, passa på.

abpatrouillieren, *tr. Die Gegend* ~ patrullera inom en viss trakt.

abpeinigen, *tr.* utpina.

abpeitschen, *tr.* genompiska, genomprygla.

abpelzen, *tr.* 1. flå. 2. *Jmdn* ~ taga af ngns päls, ngns ytterkläder. 3. F mörbulta.

abpfählen, *tr.* begränsa, omgifva, afdela med pålar. **Abpfählung**, *f.*

abpfändbar, *a.* jur. som får tagas i utmätning.

abpfänden, *tr.* utmäta. *Jmdn* ~ verkställa utmätning hos ngn. **Abpfändung**, *f.*

abpfeifen, *tr.* hvissla från början till slut, t. ex. *ein Lied.*

abpflöcken, *tr.* 1. utstaka, med pinnar utmärka el. begränsa. 2. lossa ngt, som varit fästadt vid pinnar.

abpflücken, *tr.* afplocka.

abpicken, *tr.* 1. om foglar: med näbben borthacka. 2. ⊕ med ett spetsigt verktyg hacka lös.

abplacken, *sich* ~ F trötta ut sig.

abplagen, I. *tr.* plåga länge och mkt. II. *Sich* ~ plåga sig, trötta sig.

abplaggen, *tr.* återbr. borttaga grästorf från en hed el. dyl., flåhacka.

abplärren, F I. *tr.* uppläsa slarfvigt. II. *Sich* ~ prata mycket.

abplatten, *tr.* afplatta, tillplatta. **Abplattung**, *f.*

abplätten, *tr.* 1. stryka med strykjärn. 2. ⊕ valsa, utvalsa.

abplatzen, *itr. s.* med en knall gå loss, springa af.

abplätzen, *tr.* skog. blecka. **Abplätzung**, *f.*

abplündern, *tr.* utplundra, råna. *Jmdm etw.* ~ taga ngt från ngn, i det man plundrar honom. *Den Weihnachtsbaum* ~ plundra julgranen.

abpochen, *tr.* 1. med hammarslag lossa. 2. pockande affordra.

abprägen, *tr.* afprägla. **Abprägung**, *f.*

Abprall, -[*e*]*s, -e, m.* återstudsning.

abprallen, *itr. s.* 1. återstudsa. 2. bildl. afsnäsas, afspisas. **Abprallung**, *f.*

abpredigen, I. *tr.* uppläsa, framsäga på predikovis. II. *Sich* ~ predika sig trött.

abprellen, I. *tr.* 1. återkasta. 2. bildl. afvisa. II. *itr. s.* återstudsa.

abpressen, *tr.* afprässa. **Abpressung**, *f.*

abprotzen, *tr.* ✕ afbrösta.

abprügeln, *tr.* F prygla grundligt.

abpuffen, I. *tr.* 1. = *abprügeln.* 2. flå djurfödda djur. II. *itr. s.* om löst krut e. dyl. explodera.

abpumpen, *tr.* 1. genom pumpning aflägsna. 2. pumpa läns. 3. F låna, vigga, *jmdm etw.:* ngt af ngn.

Abputz, *-es,* 0, *m.* ⊕ afputsning, yttre puts.

abputzen, *tr.* 1. afputsa, afgnida, t. ex. *Schmutzflecken.* 2. putsa, rengöra, t. ex. *ein Licht, die Nase. Schuhe* ~ borsta skodon. 3. ⊕ afputsa, t. ex. *ein Haus.* 4. F *Jmdn* ~ skrubba upp ngn. **Abputzung**, *f.*

abquälen, I. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ plåga ngn, F afv. käxa på ngn, tills han gifver ngt. 2. plåga, martera. II. *Sich* ~ plåga sig, martera sig.

abquetschen, *tr.* krossa, klämma af, t. ex. *einen Finger.*

abquirlen, *tr.* kokk. vispa hårdt.

abraffen, *tr.* rafsa ned, rafsa bort.

1. abrahmen, *tr.* skumma, jfr *Rahm.*

2. abrahmen, *tr.* sätta inom ram, jfr *Rahmen.*

abranken, *tr. Den Wein* ~ beskära vinstockarne.

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

abrascheln, *itr. s.* falla ned el. aflägsna sig rasslande.

1. abrasen, *tr.* 1. borttaga grästorfvorna från. 2. jag. beta. jfr *Rasen.*

2. abrasen, *sich* ~ rasa ut, jfr *rasen.*

abraspeln, *tr.* ⊕ afraspa.

abrasseln, *itr. s.* aflägsna sig med starkt rasslande.

abrat[h]en, I. *tr.* och *itr. h.* afråda. *Jmdm von etw.* ~ råda ngn att afstå från ngt. II. *tr. Jmdm ein Geheimnis* ~ gissa ngns hemlighet.

abrauchen, *itr. s.* fördunsta, bortdunsta.

abräuchern, *tr.* röka väl, t. ex. *ein Zimmer.*

Abraum, -[e]*s,* 0, *m.* rask, affall, spånor.

abräumen, *tr.* 1. rödja af, rödja ren, t. ex. *den Tisch, die Bank.* 2. rödja af, taga bort, bortskaffa, t. ex. *das Geschirr vom Tisch, den Schutt.* **Abräumung,** *f.*

abraupen, *tr.* plocka bort mask från, t. ex. *die Bäume, den Kohl.*

abrauschen = *abbrausen.*

abrechen, *tr.* kratta, afkratta.

Abrechling, -[e]*s,* -*e, m.* och *n.* åkerbr. sädesagnar, sädesdräse.

abrechnen, I. *tr.* draga af, draga ifrån; frånräkna. *Dies abgerechnet:* med afdrag häraf, bortsedt härifrån. II. *itr. h.* afsluta räkenskaperna, utjämna debet och kredit, likvidera.

Abrechnung, -*en, f.* 1. afdrag. 2. afräkning, kvittning. 3. uppgörelse. *Mit jmdm* ~ *halten:* göra upp räkenskaper med ngn.

Abrede, -*n, f.* 1. aftal, öfverenskommelse. *Mit jmdm* ~ *nehmen* el. *treffen:* träffa aftal med ngn. 2. förnekande. *In* ~ *stellen* el. *ziehen* el. *nehmen:* förneka.

abreden, *tr.* aftala, öfverenskomma om. *Abgeredeter Massen:* enligt öfverenskommelse. 2. *Jmdm etw.* ~ öfvertala ngn att afstå från ngt. **Abredung,** *f.*

abregeln, *tr.* reglera.

abregnen, I. *itr. h.* och *sich* ~ opers. upphöra att regna. *Es* ~ *lassen:* afvakta regnets upphörande. II. *tr. Abgeregnet sein:* hafva afslagits el. bortsköljts af regnet.

abreiben, I. *tr.* 1. afrifva. *Sich* (dat.) *den Körper* ~ taga en afrifning, frottera sig. 2. polera. 3. *Farben* ~ rifva färg. 4. bildl. *abgerieben:* illparig, listig. II. *Sich* ~ slitas, afnötas. **Abreibung,** *f.*

abreichen, *tr.* 1. räcka ned. 2. gifva, öfverlemna.

abreifen, *itr. s.* mogna väl.

Abreise, -*n, f.* afresa.

abreisen, *itr. s.* afresa.

abreissen, I. *tr.* 1. rycka loss, slita ifrån, rifva af, slita af, t. ex. *das Schloss von der Thür, den Faden.* 2. rifva ned, förstöra, t. ex. *ein Gebäude.* 3. rifva sönder, slita ut, t. ex. *Kleider. Abgerissen:* trasig. 4. göra utkast till, rita konturerna af. II. *Sich* ~ 1. slita sig lös. 2. F öfver måttan ansträngа sig. III. *itr. s.* gå af. *Der Faden reisst ab:* tråden går af. *Meine Geduld reisst ab:* mitt tålamod tar slut. *Es reisst gar nicht ab:* det tar aldrig slut.

abreiten, I. *tr.* 1. tröttrida. 2. inrida, dressera. 3. ridande passera. ✕ *die Front* ~ passera revy. II. *Sich* ~ 1. rida sig trött. 2. F bildl. arbeta ut sig. III. *itr. s.* 1. rida åstad, ridande aflägsna sig. 2. *Vom Wege* ~ taga af.

abrennen, I. *itr. s.* springa sin kos, ränna åstad. II. *tr.* springande afnöta. III. *Sich* ~ springa sig trött.

Abricht... Rx. **-kunst,** -*e* †, *f.* dressérkonst.

abrichten, *tr.* 1. dressera, inöfva, tränera, t. ex *Hunde, Falken, Pferde,* afv. bildl. om personer 2. ⊕ uppdraga efter snöre, rikta, justera.

Abrichter, -*s,* -, *m.* dressör, tränerare.

abriegeln, *tr.* regla, förregla.

abrieseln, *itr. h.* och *s.* flyta ned, sippra ned.

abrinden, *tr.* afbarka, afskala.

abrindig, *a.* hvars bark spricker ifrån.

abringen, *tr. Jmdm etw.* ~ tillkämpa (egentl. gum brottande) sig ngt af ngn.

abrinnen, *itr. s.* rinna af, rinna ned.

Abriss, -*es,* -*e, m.* skiss, konturer; utdrag ur större arbeten.

abrollen, I. *tr.* rulla af el. ned, rulla ut, rulla upp. II. *itr. s.* och *sich* ~ rulla(s) af, ned, ut, upp. *Die Zeit rollt ab:* tiden förflyter.

abrosten, *itr. s.* afrosta.

abrösten, *tr.* rosta, halstra.

abrücken, I. *tr.* flytta ifrån, förflytta, t. ex. *einen Stuhl vom Tisch.* II. *itr. s.* flytta sig ifrån, t. ex. *vom Tisch.*

abrudern, *itr. s.* ro bort.

Abruf, -[e]*s,* -*e, m.* återkallelse.

abrufen, I. *tr.* 1. återkalla. 2. *Jmdn zum Theater* ~ hämta ngn till teatern. 3. utropa, förkunna. 4. *Jmdn* ~ *können:* kunna höras af ngn. II. *Sich* ~ ropa sig trött. **Abrufung,** *f.*

abrühren, *tr.* kokk. reda af.

abrunden, *tr.* afrunda, afv. bildl. om stilen. **Abrundung,** *f.*

abrüsten, *tr.* 1. ⊕ nedtaga ställningar. 2. ⚓ aftackla. 3. ✕ *das Heer* ~ försätta hären på fredsfot. **Abrüstung,** *f.*

abrutschen, *itr. s.* 1. halka ned, glida af. 2. F loma af.

absäen, *tr.* beså helt och hållet.

Absage... Rx. **-brief,** -[e]*s,* -*e, m.* **-schreiben,** -*s,* -, *n.* bref med återbud.

absagen, I. *tr.* 1. uppsäga, uppgifva, t. ex. *jmdm die Freundschaft, den Frieden. Abgesagter Feind:* förklarad fiende. 2. återtaga, återkalla, kontramandera. II. *itr. s.* afsäga sig, afsvärja, afstå ifrån, öfvergifva, fly, t. ex. *dem Teufel, der Tugend.*

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

absägen, *tr.* afsåga.
absalzen, *tr.* salta väl, insalta.
absatteln, *tr.* afsadla.
Absatz, *-es*, *-e* †, *m.* 1. afsättning, fällning. 2. afsats, afbrott. *Ohne* ~ i ett drag. *In verschiedenen Absätzen:* i flera repriser. 3. afsats i skrift. 4. bot. knut på halmstrån. 5. klack. 6. handel. afsättning, åtgång. 7. värdeförlust. 8. djurs afvänjande. **-gebiet**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* afsättningsområde, marknad. **-weise**, *adv.* i afsatser, i repriser.
absaufen, *tr.* om djur och P om människor: dricka af.
absaugen, *tr.* afsuga.
absäugen, *tr.* 1. gifva di. 2. afvänja.
abschaben, I. *tr.* afskafva, afskrapa. II. *Sich* ~ skafva af sig skinnet. *Abgeschabt:* afskafd, luggsliten.
Abschäbsel, *-s*, *-*, *n.* afskrap.
abschaffen, (svag böjn.) *tr.* 1. afskaffa, upphäfva, t. ex. *ein Gesetz, einen Missbrauch.* 2. afskeda, göra sig af med, t. ex. *einen Bedienten.* **Abschaffung**, *f.*
abschälen, I. *tr.* afskala. II. *Sich* ~ afskala sig, fjälla sig, skifva sig; mista barken, byta om skal. **Abschälung**, *f.*
abschärfen, *tr.* skärpa, slipa, bryna, spetsa.
abscharren, *tr.* afkrafsa, bortkrafsa.
abschatten, I. *tr.* 1. silhuettera. 2. skugga, schattera, nyansera. II. *Sich* ~ hafva nyanser.
abschattieren, *tr.* skugga, nyansera. **Abschattierung**, *f.*
Abschattung, *-en*, *f.* silhuett, skiss.
abschätzen, *tr.* 1. uppskatta, värdera, taxera. 2. nedsätta, förringa. **Abschätzung**, *f.*
* **Abschätzer**, *-s*, *-*, *m.* taxeringsman.
abschauern, *tr.* genom väggar afdela, frånskilja.
Abschaum, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. skum, fradga, lödder. 2. bildl. afskum.
abschäumen, *tr.* skumma, afskumma.
abscheidbar, *a.* som kan frånskiljas.
abscheiden, I. *tr.* afskilja, frånskilja, afsöndra. II. *Sich von etw.* ~ skilja sig ifrån ngt. III. *itr. s.* 1. afresa. 2. skiljas hädan, dö. *Abgeschieden:* afliden. **Abscheidung**, *f.*
abscheiteln, *tr.* bena.
abscheife[r]**n**, I. *tr.* aflösa i skifvor. II. *itr.* å. och *sich* ~ skifva sig, fjälla sig.
abscheren, *tr.* afklippa, klippa, t. ex. *die Haare, Schafe.* **Abscherung**, *f.*
Abscheu, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. afsky, motvilja, vämjelse. 2. bildl. afskyvärd person el. sak, afsky.
abscheuern, I. *tr.* 1. afskura, afgnida, skura, fäja. 2. genom skurning el. gnidning afnöta, afskafva. II. *Sich* ~ afnötas, afskafvas.
abscheulich, *a.* afskyvärd, ohygglig, gräslig.
Abscheulichkeit, *-en*, *f.* afskyvärdhet, gräslighet.
Abschichtung, *-en*, *f.* aflagring, hvarf, skikt.
abschicken, *tr.* afskicka, afsända; ✕ detachera. **Abschickung**, *f.*
abschieben, *tr.* skjuta bort, skjuta ifrån sig.
Abschied, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* afsked. *Vom Leben* ~ *nehmen:* säga lifvet farväl. *Mit einem polnischen Abschiede weggehen:* gå utan att säga farväl. *Einem Diener den* ~ *geben.* afskeda en tjänare. *Seinen* ~ *nehmen, fordern, bekommen:* taga, begära, få afsked. **-s...** ex. ~**besuch**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* afskedsbesök.
abschiefern, I. *tr.* klyfva i skifvor. II. *Sich* ~ skifva sig. **Abschieferung**, *f.*
abschiessen, I. *tr.* 1. afskjuta, aflossa, t. ex. *ein Gewehr, einen Schuss.* 2. skjuta af, t. ex. *jmdm den Kopf, den Apfel vom Kopf, den Vogel* vid målskjutning på fågel. 3. i skjutning öfver träffa. 4. *Sich* (dat.) *das Genick* ~ bryta nacken af sig, jfr *II, 1.* II. *itr. s.* 1. falla, störta ned. 2. stupa brant ned. 3. om färger: changera, blekna. **Abschiessung**, *f.*
abschiffen, I. *tr.* frakta på fartyg, t. ex. *Waren.* II. *itr. s.* afsegla, afresa. **Abschiffung**, *f.*
abschildern, *tr.* skildra, beskrifva.
abschinden, I. *tr.* 1. flå. 2. bildl. *jmdm etw.* ~ utprässa ngt af ngn. II. F *sich* ~ öfveransträngа sig, slita ut sig.
abschirren, *tr.* sela af. **Abschirrung**, *f.*
abschlachten, *tr.* slagta, nedslagta.
Abschlag, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. återkastning, återstudsning. 2. affall, bråte. 3. afslag, vägran. 4. aftryck. 5. afplankning, kofve. 6. ⊕ damlucka, aflopp. 7. handel. nedsättning, afdrag, rabatt. *In* ~ *geraten:* falla i pris. 8. *Auf* ~ på räkning.
abschlagen, I. *tr.* 1. afslå, afhugga, afskära, afmäja, t. ex. *den Kopf, den Arm.* 2. afslå, vägra, förkasta. 3. genom slag forma. 4. prygla, mörbulta. 5. kokk. slå, vispa, t. ex. *das Eiweiss.* 6. bryta ned, taga ned, t. ex. *ein Gerüst.* 7. afplanka. 8. afleda, t. ex. *das Wasser aus dem Bache.* 9. ✕ afslå, afvärja, t. ex. *einen Sturm.* 10. aftrycka. 11. sätta ned priset på, slå af på, t. ex. *das Brot.* II. *Sich* ~ aflägsna sig, afvika, t. ex. *vom Wege.* III. *itr. s.* 1. *Aus der Art* ~ urarta, vanslägtas. 2. misslyckas. 3. sjunka i värde, i pris; minskas. *Der Wein schlägt ab:* vinet dufnar. 4. biljard. återstudsa. 5. ✕ slå till reträtt. **Abschlagung**, *f.*
abschlägig, *a.* nekande. ~*e Antwort:* afslag.
abschläglich, *a.* i sht *adv.* på räkning, på kredit.
abschlämmen, *tr.* 1. rensa från slam, från gyttja. 2. ⊕ vaska. **Abschlämmung**, *f.*
abschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig bort.
1. **abschleifen**, (stark böjn.) I. *tr.* 1. afslipa, bortslipa. 2. slipa, bryna, polera. 3. bildl. afnöta; hyfsa. II. *Sich* ~ 1. afslipas, afnötas. 2. bildl. bli hyfsad, få lefnadsvett. **Abschleifung**, *f.*
2. **abschleifen**, (svag böjn.) *tr.* draga bort, köra bort på drög, släpa bort.
Abschleifer, *-s*, *-*, *m.* ⊕ slipare, polerare.

* Akta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Abschleifsel, *-s*, 0, *n.* ⊕ slipgår.
abschlendern, *itr. s.* F gå sin väg långsamt och tåglig t.
abschlenkern, *tr.* slänga bort.
abschleppen, I. *tr.* bära bort i smyg, dra af med. II. F *sich* ~ släpa ut sig.
abschliessen, I. *tr.* 1. läsa igen, stänga, t. ex. *eine Thür, ein Schloss.* 2. afskilja, stänga af gnm en mellanvägg, en kran el. dyl. 3. afsluta, fullända, t. ex. *eine Arbeit.* 4. afsluta, bringa till stånd, t. ex. *einen Vertrag, einen Handel.* II. *Sich* ~ 1. stänga in sig, läsa igen om sig. 2. sluta, taga slut. III. *itr. h.* göra upp, komma på det klara.
abschlüpfen, *itr. s.* smyga sig bort.
abschlürfen, *tr.* dricka af, med välbehag smaka på.
Abschluss, *-es, -e* †, *m.* afslutning, afslutande, t. ex. *einer Diskussion, eines Handels, eines Vertrages;* afslut, t. ex. *einer Rechnung.*
abschmatzen, *tr.* F öfverhölja med kyssar.
abschmecken, *tr. Dem Weine das Alter* ~ känna vinets ålder på smaken.
abschmeckig, *a.* illasmakande.
abschmeicheln, *tr. Jmdm etw.* ~ genom smekningar förskaffa sig ngt af ngn.
abschmeissen, *tr.* P kasta af.
Abschmeisser, *-s, -, m.* F häst, som har för sed att kasta af ryttaren.
abschmelzen, I. *tr.* 1. smälta loss. 2. ⊕ afskilja genom smältning. 3. smälta. II. *itr. s.* smälta, smälta af. **Abschmelzung**, *f.*
abschmieden, *tr.* smida af.
abschmieren, I. *tr.* F 1. skrifva af, rita af på ett klottrigt sätt. 2. smörja upp, prygla. II. *itr. h.* smeta ifrån sig.
Abschmierer, *-s, -, m.* 1. dålig kopist. 2. plagiatör.
abschmutzen, *itr. h.* och *s.* smutsa ifrån sig.
abschnäbeln, F *sich* ~ recipr. kyssas, pussas.
abschnallen, *tr.* spänna af.
abschnappen, I. *tr. Ein Schloss* ~ släppa ett lås, så att det smäller igen. II. *itr. s.* 1. *Die Feder, der Hahn schnappt ab:* fjädern springer upp, rullar upp sig, hanen slår ned. 2. tvärt afstanna, t. ex. *die Rede schnappt ab.*
abschneiden, I. *tr.* 1. skära af, skära ned, afklippa, t. ex. *die Nägel, Holz, Tuch,* bildl. *den Lebensfaden.* 2. bildl. borttaga, beröfva, fråntaga, t. ex. *jmdm die Ehre, die Hoffnung, das Wort.* 3. afskära, afbryta, t. ex. *dem Feinde die Zufuhr.* 4. skarpt begränsa. II. *itr. h.* och *sich* ~ bilda afbrott, sticka af, framträda. **Abschneidung**, *f.*
Abschneider, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* afskärare, tillskärare.
abschneilen, I. *tr.* knäppa till ngt, så att det far af. *Eine Feder* ~ släppa en fjäder. II. *itr. s.* springa af.
Abschnitt, *-[e]s, -e, m.* 1. afskuret el. afklippt stycke. 2. matem. segment. 3. afdelning, kapitel, t. ex. *eines Buches;* period, t. ex. *der Weltgeschichte;* cesur, t. ex. *des Verses.* 4. ställe, där ngt är afskuret el. afklippt. **-weise**, *adv.* i afdelningar.
Abschnitzel, *-s, -, n.* ⊕ aftäljdt stycke, afklipp, spån.
abschnitze[l]n, *tr.* aftälja.
abschnüren, *tr.* 1. snöra upp. 2. snöra af. 3. mäta med ett snöre. **Abschnürung**, *f.*
abschnurren, I. *tr.* 1. F *ein Gebet* ~ frammumla en bön utan eftertanke. 2. P *jmdm etw.* ~ ljuga sig till ngt af ngn. II. *itr. s.* lossna med ett surrande ljud.
abschöpfen, *tr.* 1. afösa. 2. skumma.
Abschoss, *-es, -e* †, *m.* utflyttningsskatt.
abschrägen, *tr.* afsnedda, göra sluttande. **Abschrägung**, *f.*
abschrammen, I. *tr.* F rispa, klösa. II. *itr. s.* P loma af.
abschrauben, *tr.* afskrufva.
abschrecken, *tr.* 1. afskräcka. *Sich* ~ *lassen:* låta sig afskräckas. 2. *Jmdm etw.* ~ skrämma ngn att lemna ngt. **Abschreckung**, *f.*
abschreiben, *tr.* 1. skrifva af. *Sich* (dat.) *fast die Finger* ~ nästan skrifva af sig fingrarne. 2. afskrifva, renskrifva; plagiera. 3. handel. afskrifva, afföra, afdraga. 4. skrifva återbud om, skriftligen kontramandera. **Abschreibung**, *f.*
Abschreiber, *-s, -, m.* 1. renskrifvare. 2. plagiatör.
Abschreiberei, *-en, f.* 1. afskrifning. 2. plagiat.
abschreien, *tr.* 1. skrika ut. 2. F *sich* (dat.) *die Kehle* ~ skrika af full hals.
abschreiten, I. *tr.* gå upp, mäta med steg. II. *itr. s.* gå sin väg.
Abschrift, *-en, f.* afskrift.
abschriftlich, *a.* i sht *adv.* i afskrift.
abschröpfen, *tr.* koppa.
abschrubbe[r]n, *tr.* afskura, afskrubba.
abschultern, *tr.* taga ned från axeln.
abschuppen, I. *tr.* fjälla. II. *Sich* ~ fjälla sig. **Abschuppung**, *f.*
Abschuss, *-es, -e* †, *m.* 1. ras, skred. 2. brant, sluttning.
abschüssig, *a.* brant.
Abschüssigkeit, *-en, f.* branthet, sluttande, sluttning.
abschütteln, *tr.* 1. skaka af, ned. 2. rysta, skaka dugtigt.
abschütten, *tr.* skaka af, ned.
abschützen, *tr.* ⊕ afstänga gnm en damlucka.
abschwächen, I. *tr.* försvaga; bildl. mildra, t. ex. *einen Ausdruck.* II. *Sich* ~ försvagas, mattas. **Abschwächung**, *f.*
abschwären, *itr.* 1. *s.* gå bort genom bulnad. 2. *h.* upphöra att bulna.
abschwärmen, *itr.* om bin. 1. *s.* svärma. 2. *h.* upphöra att svärma.
abschwatzen, ✱ **abschwätzen**, *tr.* F 1. prata till

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

slut om. 2. *Jmdm etw.* ~ prata sig till ngt af ngn.
abschweben, *itr. s.* sväfva bort.
abschwefeln, *tr.* ⊕ 1. frigöra från svafvel. 2. svafla. **Abschwöf[e]lung**, *f.*
abschweifen, I. *tr.* utskära, urringa. II. *itr. s.* aflägsna sig; bildl. icke hålla sig till ämnet. **Abschweifung**, *f.*
abschwemmen, *tr.* afskölja, bortskölja; om vatten: föra bort med sig. **Abschwemmung**, *f.*
abschwenken, I. *tr.* 1. afskölja. 2. afskaka. II. *itr. s.* och *sich* ~ svänga, göra en svängning. **Abschwenkung**, *f.*
abschwimmen, I. *itr. s.* simma, simma bort, simma sin kos. II. *Sich* ~ simma sig trött.
abschwindeln, *tr. Jmdm. etw.* ~ tillnarra sig ngt af ngn.
abschwingen, I. *tr.* slänga bort. II. *Sich vom Pferde* ~ svinga sig ur sadeln.
abschwitzen, I. *tr.* 1. kokk. lätt bryna. 2. svettas ut, bort. II. *Sich* ~ svettas starkt.
abschwören, I. *tr.* 1. *Einen Eid* ~ gå ed. 2. arv. *itr. h.* afsvärja, öfvergifva, t. ex. *seinen* el. *seinem Glauben, dem Himmel, dem Kaiser.* 3. svärjande förneka. 4. *Ein abgeschworner Feind:* en afsvuren fiende. II. *Sich* ~ gå värjemålsed. **Abschwörung**, *f.*
Abschwung, -[e]*s*, -*e* †, *m.* svingning ifrån, nedsvingning.
absegeln, I. *itr. s.* afsegla. II. *tr. Sie segelten den Mast ab:* masten gick öfver bord för dem. **Abseg[e]lung**, *f.*
absehbar, *a.* möjlig att se, att beräkna.
absehen, I. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ lära, erfara ngt genom att se ngn göra det, t. ex. *eine Kunst. Jmdm etw. an den Augen* ~ läsa ngt i ngns ögon. 2. nå med blicken, beräkna, förutse, t. ex. *das Ende einer Sache, wie etw. enden wird.* 3. *Auf etw. abgesehen sein:* afse, syfta till ngt. *Die Gelegenheit* ~ vänta på tillfälle. II. *itr. h.* 1. skolspr. *von jmdm* ~ skrifva af efter ngn. 2. *Von jmdm* ~ se bort från ngn. 3. *Von etw., von jmdm* ~ ej fästa afseende vid ngt, ngn.
Abseide, -*n*, *f.* florettsilke.
abseifen, *tr.* 1. ⊕ frigöra från såpa, från alkalier. 2. bestryka med tvål el. såpa, intvåla.
abseihen, *tr.* filtrera. **Abseihung**, *f.*
absein, *itr. s.* vara af, vara frånskild, vara sönder, vara aflägsen.
abseit, I. *adv.* afsides. II. *prep.* med gen. från, från . . . sida.
Abseite, -*n*, *f.* 1. baksida, frånsida. 2. bygg. flygel, sidoskepp.
abseits, **abseits** = *abseit.*
absenden, *tr.* afsända, afskicka. **Absendung**, *f.*
Absender, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* afsändare.
absengen, *tr.* afsveda, afbränna.
absenken, I. *tr.* nedsänka, nedlägga. II. *Sich* ~ slutta. **Absenkung**, *f.*
Absenker, -*s*, -, *m.* trädg. afläggare.
absetzbar, *a.* afsättlig, som kan afsättas.
Absetzbarkeit, 0, *f.* afsättlighet.
absetzen, I. *tr.* 1. flytta ifrån, t. ex. *den Schrank von der Wand.* 2. aflemna, t. ex. *den Reisenden beim Gasthof.* 3. afsätta, afsöndra, t. ex. *Fett beim Braten.* 4. afsätta från ett ämbete, t. ex. *einen Beamten, einen König.* 5. *Schreiben ohne die Feder abzusetzen:* skrifva i ett enda drag. *Den Becher* ~ taga bägaren från munnen. 6. *Die Zeile* ~ göra en afsats. 7. taga af, kasta af, t. ex. *die Mütze, den Reiter.* 8. mus. spela staccato. 9. afvänja djur. 10. handel. omsätta, t. ex. *Waren.* 11. ⚓ sätta ut, t. ex. *ein Boot vom Schiffe.* 12. opers. vankas. *Es wird Schläge* ~ det kommer att vankas stryk. II. *Sich* ~ 1. *Sich von jmdm* ~ sätta sig på afstånd från ngn. 2. framträda, afsticka. III. *itr. h.* 1. stanna, göra uppehåll. *Sprechen ohne abzusetzen:* tala i ett andedrag. 2. bärg. *ein Gang setzt ab:* ett sidoschakt tar vid.
Absetzung, -*en*, *f.* afsättning, ämbetets förlust. *Einstweilige* ~ suspension på viss tid.
Absicht, -*en*, *f.* afsigt, uppsåt, syfte. *Die* ~ *haben zu:* ämna att. -**s**... ex. ~**los**, *a.* oafsigtlig.
absichtlich, *a.* afsigtlig, uppsåtlig; *adv.* med afsigt, med vilja, med flit.
Absichtlichkeit, -*en*, *f.* uppsåt, öfverläggning, berådt mod.
absickern, *itr. s.* nedsippra, utsippra.
absieben, *tr.* frånsikta, frånsålla.
absieden, *tr.* 1. sjuda, låta sjuda. 2. kokk. koka af.
absingen, I. *tr.* afsjunga, sjunga till slut, t. ex. *ein Lied.* II. *Sich* ~ sjunga sig trött. **Absingung**, *f.*
absinken, *itr. s.* sjunka, sjunka ned.
Absinth, -*es*, -*e*, *m.* absint.
absitzen, I. *itr. s.* 1. sitta på afstånd. *Von jmdm weit* ~ sitta långt ifrån ngn. 2. sitta af, t. ex. *vom Pferde.* II. *tr.* 1. sitta af, sitta sönder, t. ex. *das Brett.* 2. sitta af, tjäna af, t. ex. *eine Strafe.*
absolden, *tr.* ⚔ aflöna.
absolút, *a.* absolut.
Absolutión, -*en*, *f.* absolution, förlåtelse.
Absolutismus, -, 0, *m.* 1. absolutism i allmh. 2. envälde, envåldsstyrelse.
Absolutist, -*en*, -*en*, *m.* 1. absolutist. 2. anhängare af enväldet.
absolutistisch, *a.* 1. absolutistisk. 2. tillgifven enväldet.
absolvieren, -*te*, -*t*, *tr.* 1. frikänna. 2. absolvera, afsluta, t. ex. *seine Studien. Ein Examen* ~ taga en examen.
absonderbar, *a.* frånskiljelig, som kan frånskiljas.
absonderlich, *a.* 1. egendomlig, kännetecknande. 2. egendomlig, besynnerlig. 3. mest *adv.* i synnerhet, särdeles.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

abtragen, I. *tr.* 1. bära bort, jämna, planera, t. ex. *einen Hügel;* duka af, t. ex. *den Tisch* el. *die Schüsseln vom Tisch.* 2. rifva, t. ex. *ein Haus, eine Mauer, eine Brücke.* 3. afrita, öfverflytta, t. ex. *eine Figur.* 4. afbetala, amortera. 5. slita, slita ut, t. ex. *einen Rock.* II. *Sich* ~ 1. *Der Baum hat sich abgetragen:* trädet har mistat förmågan att bära mer. 2. nötas, slitas. **Abtragung**, *f.*

abtrampeln, F I. *tr.* trampa af. II. *itr. s.* traska sin kos.

abträufeln, *itr. h.* droppa ned, drypa ned.

abtreiben, I. *tr.* 1. drifva bort, förjaga, t. ex. *jmdn aus seinem Besitze.* 2. med. fördrifva, t. ex. *Würmer, die Leibesfrucht.* 3. ⚓ drifva ur kosan. 4. pådrifva, tröttköra. 5. *Den Wald* ~ a) afverka skogen, b) leda skallgången genom skogen. *Mit der Heerde den Wald* ~ låta hjorden beta i skogen. II. *itr. s.* blifva vinddrifven. **Abtreibung**, *f.*

abtrennbar, *a.* som kan frånskiljas.

abtrennen, I. *tr.* frånskilja, lossa, sprätta af. II. *Sich* ~ skilja sig, gå loss, lossna. **Abtrennung**, *f.*

abtrennlich = *abtrennbar.*

abtreten, I. *tr.* 1. aftrampa, t. ex. *jmdm das Kleid.* 2. gam trampning el. gående afnöta, slita, t. ex. *die Stufen der Treppe, die Schuhe, die Absätze:* klackarne. 3. trampa af, torka af, t. ex. *den Schmutz, den Schnee von den Füssen* el. *die Füsse, die Schuhe.* 4. aftrampa, genom trampning begränsa, t. ex. *ein Beet:* en trädgårdssäng. 5. afträda, öfverlåta, afstå, *jmdm etw.* el. *etw. an jmdn.* II. *Sich* ~ torka af sig om fötterna. III. *itr. s.* 1. afträda, aflägsna sig, t. ex. *von der Bühne:* från scenen. *Von der Sache jmds, vom Glauben, vom Gesetze* ~ öfvergifva ngns sak, tron, lagen. *Vom Throne* ~ nedlägga regeringen, abdikera. 2. *Von etw.* ~ afstå ifrån, lemna ngt, t. ex. *von seinem Amte, seinem Besitze.*

Abtreter, *-s, -, m.* jur. afträdare.

Abtretung, *-en, f.* afträde, afträdande, afträdelse, afstående, öfverlåtelse.

Abtrieb, -[*e*]*s, -e, m.* 1. neddrifvande, t. ex. *der Rinder von den Bergen.* 2. skog. a) trädens fällande, b) fälle.

abtriefen, *itr. s.* drypa ned, droppa ned.

Abtrift, *-en, f.* 1. ⚓ afdrift. 2. åkerbr. rätt till bete.

abtrinken, *tr.* dricka af, t. ex. *etw. vom Becher, den Becher.*

abtrippeln, *itr. s.* trippa bort.

Abtritt, -[*e*]*s, -e, m.* 1. ✱ afträde, afträdande, bortgång. 2. afträde, hemlighus.

abtrocknen, I. *tr.* aftorka, torka. II. *Sich* ~ torka sig. III. *itr. s.* 1. torka, blifva torr. 2. falla af i följd af torka, afvissna. **Abtrocknung**, *f.*

abtrollen, *itr. s.* F pallra sig af.

abtrommeln, I. *tr.* trumma, t. ex. *einen Marsch.* II. *itr. h.* 1. upphöra att trumma. 2. slå till reträtt, slå tapto.

Abtrupf, -[*e*]*s, -e* †, *m.* tallrikstege.

abträpfeln, **abtropfen**, *itr. s.* droppa ned, afdrypa. **Abtropfung**, *f.*

abtrotzen, *tr. Jmdm etw.* ~ tilltrotsa sig ngt af ngn.

abtrumpfen, *tr.* 1. kortspel. sticka öfver med trumf. 2. bildl. afsnäsa, afspisa.

abtrünnig, *a.* affällig, otrogen, upprorisk. ~ *werden:* affalla, göra uppror. *Ein ~er:* en affälling.

Abtrünnigkeit, *-en, f.* affall, upproriskhet.

aburt[h]eilen, I. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ frändöma, frånkänna ngn ngt. 2. afdöma. *Jmdn* ~ fälla slutdom i ngns mål. II. *itr. h. Über etw.* ~ a) fälla slutdom i en sak, b) bildl. döma tvärsäkert om ngt. **Aburt[h]eilung**, *f.*

abverdienen, *tr.* 1. *Jmdm Geld* ~ tjäna pengar af ngn. 2. tjäna af, förtjäna.

abverlangen, *tr. Jmdm etw.* ~ affordra ngn ngt.

abvieren, *tr.* ⊕ 1. göra fyrkantig. 2. indela i fyrkanter. **Abvierung**, *f.*

abwachen, *sich* ~ utmattas genom vakande.

abwachsen, *itr. s.* 1. upphöra att växa. 2. aftaga, växa utför.

abwackeln, *tr.* F prygla, mörbulta.

abwägen, *tr.* 1. väga af, väga till. 2. ⊕ afväga, t. ex. *das Terrain.* 3. bildl. bringa i jämnvigt, t. ex. *die Staatsgewalten.* 4. öfverväga. **Abwägung**, *f.*

Abwäger, *-s, -, m.* ⊕ person som förrättar afvägningar.

abwalken, *tr.* 1. ⊕ afvalka. 2. F genomprygla.

abwallen, *itr. s.* om hår, kläder m. m.: falla ned i lockar, i veck.

abwällen, *tr.* kokk. förvälla.

abwalzen, I. *tr.* ⊕ afvalsa, utvalsa. II. *Sich* ~ valsa sig trött. III. *itr. s.* valsa ut.

abwälzen, *tr.* 1. vältra af, rulla af. 2. bildl. *etw. von sich* ~ frigöra sig ifrån, skjuta från sig ngt, t. ex. *eine Schuld.* **Abwälzung**, *f.*

abwamsen, *tr.* F mörbulta, genomprygla.

abwandelbar, *a.* gram. böjlig.

abwandeln, I. ✱ *itr. s.* vandra bort. II. *tr.* gram. böja, flektera. III. *Sich* ~ gram. böjas. **Abwand[e]lung**, *f.*

abwärmen, *tr.* uppvärma.

abwarten, I. *tr.* 1. afbida, afvakta. F ordspr. *erst* ~ *und dann Thee trinken:* ungef. har du brådt, så sätt dig. 2. hafva omsorg om ngt, sköta, vårda, t. ex. *einen Kranken, Kinder, Blumen,* utv. *sein Amt.* II. *Sich* ~ sköta sig. III. *itr. h.* vänta, gifva sig till tåls. **Abwartung**, *f.* i abt vård, skötsel.

abwärts, *adv.* 1. utför, nedåt. *Berg* ~ utför bärget. ~ *fahren:* fara, resa utför. *Mit ihm geht es* ~ det går utför med honom, a) = han tacklar af, b) = han förfaller. 2. ✱ åt sidan, afsides, aflägse.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

abwaschen, *tr.* 1. aftvätta, aftvå, t. ex. *den Schmutz vom Gesicht, die Farbe vom Tisch.* 2. bortskölja, t. ex. *die Erde vom Ufer.* **Abwaschung**, *f.*

abwechseln, I. *tr.* 1. *Jmdm Gold* ~ växla sig till guld(mynt) af ngn. 2. byta om, ömsa. II. *itr. h. Mit etw.* ~ byta om med ngt. *Mit jmdm* ~ tura om med ngn. Jfr följ.

abwechselnd, 1. *a.* omväxlande, skiftande, ombytlig. ~*e Reime:* växelrim. 2. *adv.* växelvis, turvis.

Abwechs[e]lung, *-en*, *f.* omväxling, ombyte, turning. -s... Ex. ~**weise**, *adv.* för ombytes skull.

Abweg, *-[e]s*, *-e*, *m.* afväg. *Auf* ~*e geraten:* råka på afvägar i egentl. och bildl. bem.

abwehen, I. *tr.* blåsa af, bort, ned. II. *itr. h. Der Wind* el. *es hat abgeweht:* blåsten har lagt sig.

Abwehr, 0, *f.* afvärjande, motvärn, skydd, försvar, motstånd.

abwehren, I. *tr.* afvärja, afvända, afleda, *jmdm etw.* el. *etw. von jmdm:* ngt från ngn. *Einen Stoss* ~ parera en stöt. II. *itr. h. Einem Übel, einem Unglück* ~ afvända ngt ondt, en olycka. **Abwehrung**, *f.*

1. **abweichen**, (svag böjn.) I. *tr.* lossa genom uppmjukning, t. ex. *ein Pflaster.* II. *itr. s.* lossna i följd af uppmjukning.

2. **abweichen**, (stark böjn.) *itr. s.* afvika, t. ex. *vom Wege, von der Pflicht. Von einander* ~ vara af olika meningar. ~*d:* afvikande, gram. oregelbunden.

Abweichung, *-en*, *f.* afvikelse, afvikelse från ämnet; missvisning, t. ex. *der Magnetnadel;* gram. oregelbundenhet, undantag.

abweiden, *tr.* afbeta.

abweisen, *tr.* afvisa, bortvisa, affärda, afsnäsa. *Eine Bitte* ~ afslå en bön. **Abweisung**, *f.*

abweissen, I. *tr.* bestryka med hvit färg, hvitmena. II. *itr. s.* färga ifrån sig hvit färg.

abwendbar, *a.* som kan afvändas, förhindras.

abwenden, I. *tr.* 1. afvända, afstyra, afvärja, t. ex. *einen Hieb, ein Unglück.* 2. vända bort, t. ex. *das Gesicht, den Blick. Seine Hand von jmdm* ~ taga sin hand från ngn. *Jmdm die Kunden* ~ draga kunderna från ngn. II. *Sich* ~ vända sig bort. *Sich von jmdm* ~ öfvergifva ngn, ej vidare bry sig om honom. **Abwendung**, *f.*

abwendig, *a.* vändande sig bort; obenägen, affällig.

abwerfen, I. *tr.* 1. afkasta, bortkasta, t. ex. *das Joch, den Mantel, die Maske, den Reiter.* 2. afkasta, inbringa. II. *Sich mit jmdm* ~ blifva osams med ngn.

abwesend, *a.* frånvarande.

Abwesenheit, *-en*, *f.* frånvaro. Jur. *seine* ~ *darthun:* bevisa sitt alibi.

abwetten, *tr. Jmdm etw.* ~ vinna ngt på vad af ngn.

abwetzen, *tr.* afslipa, bortslipa, afbryna; slipa, bryna.

abwichsen, *tr.* 1. blanka, borsta, t. ex. *die Schuhe.* 2. F piska upp.

abwickeln, *tr.* 1. afnysta. 2. afveckla, afrulla, upprulla. 3. utreda, bringa på det klara. **Abwick[e]lung**, *f.*

abwiegeln, *tr.* lugna sinnena, dämpa ett uppror. **Abwieg[e]lung**, *f.*

Abwiegler, *-s*, *-*, *m.* person som söker lugna sinnesstämningen, fredsstiftare.

abwiegleriscb, *a.* fredsstiftande.

abwiegen = *abwägen 1.*

Abwinde, *-n*, *f.* härfvel, nystfot.

abwinden, I. *tr.* 1. afnysta, afhärfla, ⚓ afvinda. 2. nedhissa. II. *Sich* ~ rulla upp sig. **Abwindung**, *f.*

Abwinder, *-s*, *-*, *m.* ⊕ person som nystar, härflar.

abwinken, *tr.* genom en vink afböja, förhindra.

abwipfeln, *tr.* toppa.

abwirbeln, *tr.* drilla, t. ex. *die Lerche wirbelt ihr Lied ab. Einen Marsch* ~ slå en marsch på trumman.

abwirken, *tr.* 1. virka af. 2. jäg. flå, t. ex. *ein Tier* el. *einem Tiere die Haut.* 3. bak. knåda väl.

abwischen, I. *tr.* aftorka, afdamma, t. ex. *die Thränen, den Tisch, den Staub vom Tisch.* II. *itr. s.* F smyga sig bort, slinka undan.

Abwisch... Ex. **-lappen**, *-s*, *-*, *m.* **-tuch**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* damhandduk, damtrasa, torklapp.

Abwolle, 0, *f.* ull af slagtade får.

abwollen, *itr. h.* vilja gå af, vilja gå loss. *Der Deckel will nicht ab:* locket sitter fast.

abwürdigen, *tr.* nedsätta, förringa.

abwürgen, I. *tr.* strypa, vrida halsen af. II. *Sich* ~ tröttа ut sig med försök att svälja el. att kräkas.

abwürzen, *tr.* krydda. **Abwürzung**, *f.*

abzahlen, *tr.* 1. afbetala, t. ex. *etw. auf eine Schuld.* 2. utbetala, betala, t. ex. *eine Rechnung, einen Gläubiger.* **Abzahlung**, *f.*

abzählen, *tr.* 1. afräkna, frånräkna, räkna till. 2. uträkna, beräkna. *Das lässt sich an den Fingern* ~ det kan man veta på förhand. **Abzählung**, *f.*

abzahnen, I. *itr. h.* få sina sista tänder. II. *tr.* ⊕ förse med kuggar.

abzapfen, *tr.* aftappa, t. ex. *den Wein, das Wasser, das Fass, den Teich.* **Abzapfung**, *f.*

abzappeln, F *sich* ~ sprattla sig trött.

abzäumen, *tr.* afbetsla. **Abzäumung**, *f.*

abzäunen, *tr.* genom hägnad afskilja, inhägna. **Abzäunung**, *f.*

abzehren, I. *tr.* aftära, tära. *Eine* ~*de Krankheit:* en tärande sjukdom. *Abgezehrt:* aftärd, utmärglad. II. *itr. s.* och *sich* ~ täras, blifva aftärd, aftyna. **Abzehrung**, *f.*

Abzeichen, *-s*, *-*, *n.* tecken, märke, kännetecken.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

abzeichnen, I. *tr.* 1. afteckna, afrita, kopiera. 2. kännateckna, utmärka, utstaka. II. *Sich* ~ afteckna sig, framstå, sticka af. **Abzeichnung**, *f.*

abzerren, *tr.* afslita, lösslita, frånslita.

Abzieh... EX. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* öfverflyttningsbild, transportmålning. **-stein**, *-es*, *-e*, *m.* ⊕ brynsten. **-zahl**, *-en*, *f.* subtraktionstal, subtrahend.

abziehbar, *a.* som kan afdragas.

abziehen, I. *tr.* 1. afdraga, aftaga, t. ex. *den Hut, die Mütze. Seine Kleider* ~ klåda af sig. *Einem Hunde das Fell* el. *einen Hund* ~ flå en hund. *Jmdm die Larve* el. *die Maske* ~ blotta ngn, afslöja hans planer. 2. borttaga, aflägsna. *Den Schlüssel* ~ stänga och taga ur nyckeln. *Die Nässe* ~ afleda, draga ut fuktigheten. 3. bildl. borttaga, frånlocka. *Die Hand von jmdm* ~ taga sin hand från ngn, lemna honom åt sitt öde. *Die Kunden von jmdm* ~ locka kunderna från ngn. *Jmdn von seinem Vorhaben* ~ förmå ngn att afstå från sitt företag. 4. draga af, draga ifrån, t. ex. *etw. vom Preise, jmdm zehn Mark von seinem Lohne, eine Zahl von einer anderen.* 5. draga, slipa, bryna, t. ex. *ein Messer.* 6. tappa, aftappa, t. ex. *Wein, einen Teich.* 7. distillera, rena; afreda. 8. afdraga, aftrycka. II. *Sich* ~ draga sig trött (om dragare). III. *itr. s.* draga bort, flytta, t. ex. *aus der Wohnung, aus dem Dienste. Leer* ~ gå bort tomhänd. ✕ *von der Festung* ~ upphäfva belägringen. F *mit langer Nase* ~ få lång näsa. **Abziehung**, *f.*

abzielen, *tr.* och *itr. h. Etw.* el. *auf etw.* ~ syfta till, afse ngt, ha ngt till mål.

abzirkeln, *tr.* med cirkel afmäta, afpassa; bildl. cirkla, afmäta, öfverväga, svarfva. **Abzirk[e]lung**, *f.*

Abzucht, *-e* †, *f.* aflopp.

Abzug, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. flyttning, afresa; ✕ a) aftåg, afmarsch, b) återtåg. 2. bortledning, aftappning, t. ex. *des Wassers, des Rauches, eines Teiches.* 3. afdrag, frånräkning. *Nach* ~ *der Unkosten:* sedan omkostnaderna afräknats. 4. afdrag, aftryck, t. ex. *eines Bogens, eines Kupferstiches.* 5. trycke, aftryckare på g.var. **-s...** EX. **~bogen**, *-s*, -, *m.* afdrag, korrekturark. **~graben**, *-s*, - †, *m.* afloppsgraf. **~kanal**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* afloppskanal. **~predigt**, *-en*, *f.* afskedspredikan. **~rohr**, -[*e*]*s*, *-e* [†], *n.* ⊕ afloppsrör. **~zeit**, *-en*, *f.* flyttningstid.

abzüglich, *prep.* med gen. efter afdrag af.

abzupfen, *tr.* afrycka, afplocka.

abzwacken, *tr.* 1. knipa af. 2. F *jmdm etw.* ~ aftvinga ngn ngt.

abzwecken = *abzielen.*

abzweigen, I. *tr.* 1. afkvista, t. ex. *einen Baum.* 2. afskilja. II. *Sich* ~ och *itr. h.* taga af, vika af, grena ut sig.

Abzweigung, *-en*, *f.* utgrening, gren.

abzwingen, *tr.* aftvinga, *jmdm etw.:* ngn ngt.

abzwirnen, *tr.* ⊕ sno upp, vrida upp.

Accént, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* akcent. **-zeichen**, *-s*, -, *n.* akcenttecken.

accentuier||en, *-te*, *-t*, *tr.* akcentuera. **Accentuierung**, *f.*

acceptier||en, *-te*, *-t*, *tr.* akceptera.

Accidénz||s, *-s*, *-tien* el. *-zien*, *n.* 1. tillfällighet. 2. vanl. plur. sportler.

Accidénz, *-en* el. *-ien*, *f.* 1. tillfällighet. 2. boktr. akcidens. **-druck**, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* akcidenstryck. **-drucker**, *-s*, -, *m.* akcidenstryckare.

Accís||e, 0, *f.* akcis. **-amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* akciskammare. **-frei**, *a.* akcisfri.

Accompagneménf, *-s*, 0, *n.* ackompanjemang.

accompagnier||en, *-te*, *-t*, *tr.* ackompanjera.

Accórd, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ackord.

accordier||en, *-te*, *-t*, *itr. h.* ackordera, träffa ackord.

accurát, *a.* ackurat, noggrann, omsorgsfull.

ach, I. *interj.* ack, o! ~ *dass:* o att! ~ *ja!* ack ja, å ja! ~ *nein:* å nej. ~ *so!* ja så! ~ *was da!* å visst icke! dumt prat! ~ *und weh schreien:* ropa ack och ve. II. ~, -[*e*]*s*, - el. *-e* el. *-s*, *n.* ack. F *mit* ~ *und Krach:* med stor nöd.

Achát, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* agat.

Achel, *-n*, *f.* agnar, skäfvor.

Achílleserse, *-n*, *f.* akilleshäl, ömtålig punkt.

Achse, *-n*, *f.* dim. *Áchschen*, *-lein*, axel, kring hvilken ngt vrider sig såsom hjul, himlakroppar, geometriska figurer m. m.

Achsel, *-n*, *f.* axel, skuldra. *Die ~n zucken:* höja, rycka på axlarna. *Über die ~ ansehen:* se ngn öfver axeln. *Etw. auf die leichte ~ nehmen:* ej göra stor affär af ngt, ej bry sig stort om det. *Auf beiden ~n tragen:* bära kappan på bägge axlarna, stå väl med båda partierna. *Über die ~ sein mit jmdm:* stå på spänd fot med ngn. **-bein**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* nyckelben. **-gelenk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* axelled. **-grube**, **-höhle**, *-n*, *f.* axelgrop, axelhåla. **-klappe**, *-n*, *f.* axelstycke. **-schnur**, *-en* el. *-e* †, *f.* axelsnöre. **-ständig**, *a.* bot. utgående från bladvecken. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* axelstycke, axellapp. **-träger**, *-s*, -, *m.* opålitlig människa. **-trägerei**, *-en*, *f.* opålitligt väsen, tvetydig handling. **-trägerisch**, *a.* opålitlig, falsk. **-zucken**, *-s*, 0, *n.* axelryckning.

achseln, *-te*, *ge-t*, *tr.* lägga, taga på axlarna, axla.

achsel||n, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* förse med axlar.

I. Acht, 0, *f.* akt, uppmärksamhet, omsorg; uppsåt. ~ *haben* el. *geben auf etw.:* gifva akt på ngt. ~ *nehmen* el. *geben, dass . . .* aktgifva, att . . . *Etw. aus der* el. *ausser ~ lassen:* lemna ngt opåaktadt. *Sich in ~ nehmen:* akta sig. *Etw. in ~ behalten:*

komma ihog ngt. **-los**, *a.* 1. oaktsam. 2. ouppmärksam.

2. **Acht**, ✱ *-e, f.* akt, landsförvisning. *Jmdn in die ~ erklären* el. *thun:* förklara ngn i akt, fredlös, fogelfri. **-s...** Ex. **~brief**, *-[e]s, -e, m.* aktstycke, bref, genom hvilket ngn förklaras fredlös.

3. **acht**, I. *a.* (oböjl. grundtal) åtta. *Je ~* åtta i sänder. *~ Tage:* åtta dagar, en vecka. *Über ~ Tage:* i dag åtta dagar till. *Auf ~ Tage hinausschieben:* uppskjuta åtta dagar. Bejdt i talesättet: *mit ~en fahren:* fara med åtta hästar. II. *~, -en, f.* åtta (siffran). **-armig**, *a.* åttaarmad. **-eck**, *-[e]s, -e, n.* åttahörning, **-eckig**, *a.* åttahörnig. **-ender**, *-s, -, m.* hjort med åtta grenar på hornen. **-fach, -fältig**, *a.* åttafaldig, åttadubbel. **-füssler**, *-s, -, m.* åttafoting. **-mal**, *adv.* åtta gånger. **-mälig**, *a.* åtta gånger upprepad. **-monatlich**, *a.* åtta månaders, som räcker i åtta månader. **-pfünder**, *-s, -, m.* ✕ åttapunding. **-seitig**, *a.* åttasidig. **-stündig, -stündlich**, *a.* åtta timmars. **-winklig**, *a.* åttavinklig. **-zeilig**, *a.* åttaradig.

Ächt se *echt.*

achtbar, *a.* ärbar.

Achtbarkeit, 0, *f.* ärbarhet.

achte, *a.* (ordningstal) åttonde. *~s Kapitel:* åttonde kapitlet. Öfver bref: *den ~n* (skrifvet: *8ten* el. *8.*) *Mai:* den 8:e maj.

achtehalb, *a.* sju och en half.

Achtel, *-s, -, n.* åttondedel, åttondel. **-band**, *-[e]s, -e* †, *m.* **-format**, *-[e]s, -e, n.* **-grösse**, *-n, f.* oktavformat. **-note**, *-n, f.*, **-pause**, *-n, f.*, **-takt**, *-[e]s, -e, m.* mus. åttondels not, paus, takt.

achteln, *-te, ge-t, tr.* dela i åttondelar.

achten, *-ete, ge-et,* I. *tr.* 1. akta, värdera. *Hoch ~* högakta. *Gering ~* ringakta. *Das Gesetz ~* respektera lagen. *Er achtet das Geld nicht:* han sätter intet värde på pengar. 2. anse, hålla för. *Für gut ~* taga för godt. *Für nichts ~* ej bry sig om. II. *itr. h.* *Auf etw. ~* gifva akt på, taga hänsyn till ngt. *Auf alles ~* hafva ögonen med sig. *Ohne auf etw. zu ~* utan att taga hänsyn till ngt. *Auf nichts ~* ej taga hänsyn till ngt. III. *Sich nach etw. ~* rätta sig efter ngt.

ächten, *-ete, ge-et, tr.* förklara i akt, förklara fredlös, proskribera.

achtens, *adv.* för det åttonde.

achtenswürt[h], *a.* aktningsvärd.

Achter, *-s, -, m.* som har åtta (rader, delar), som kostar åtta (Pfennig, Kreuzer), som är från år 8.

achter, *prep.* mod. dat. ⚓ akter om. **-steven**, *-s, -, m.* akterstäf.

Ächter, *-s, -, m.* person som förklarar i akt.

achterlei, *a.* oböjl. åttahanda, åtta slags.

Achtlosigkeit, *-en, f.* 1. oaktsamhet. 2. ouppmärksamhet.

achtsam, *a.* 1. aktsam. 2. uppmärksam.

Achtsamkeit, *-en, f.* 1. aktsamhet. 2. uppmärksamhet.

Achtung, 0, *f.* 1. uppmärksamhet, akt. *Auf jmdn, auf etw. ~ geben* el. *haben:* gifva akt på ngn, ngt. ✕ *~!* gif akt! 2. aktning, vördnad, uppmärksamhet. *Jmdm ~ erweisen:* behandla ngn aktningsfullt. *Aus ~ gegen* el. *für jmdn* el. *vor jmdm:* af aktning för ngn. *Sich* (dat.) *~ erwerben, sich ~ zu verschaffen wissen, sich* (ack.) *in ~ setzen:* veta att sätta sig i respekt. *Bei jmdm in ~ stehen:* vara aktad, respekterad af ngn. *Die schuldige ~ beobachten:* visa skyldig vördnad. *~ einflössend* el. *gebietend:* aktningsbjudande. **-s ...** Ex. **~voll**, *a.* aktningsfull. **~würt[h]**, **~würdig**, *a.* aktningsvärd. **~widrig**, *a.* respektvidrig.

Achtung, *-en, f.* akt, handlingen, genom hvilken ngn förklaras i akt.

achtzehn, I. *a.* (oböjl. grundtal) aderton. II. *~, 0, f.* aderton (siffran). **-jährig**, *a.* adertonårig. **-ender**, *-s, -, m.* hjort med aderton grenar på hornen.

achtzehnte, *a.* (ordningstal) adertonde.

Achtzehntel, *-s, -, n.* adertondel.

achtzehntens, *adv.* för det adertonde.

achtzig, I. *a.* (oböjl. grundtal) åttio. II. *~, -en, f.* åttio (siffran). **-jährig**, *a.* åttioårig.

Achtziger, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* 1. åttioåring. 2. *In den ~n:* på åttiotalet.

achtzigste, *a.* (ordningstal) åttionde.

Achtzigstel, *-s, -, n.* åttiondedel.

achtzigstens, *adv.* för det åttionde.

ächzen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* sucka djupt, jämra sig.

Acker, *-s, -*†, *m.* 1. åker, fält, teg, gärde. *Den ~ bauen:* odla marken. 2. (plur. = sing.) plogland, tunnland. **-bau**, *-[e]s, 0, m.* åkerbruk, jordbruk. *~ treiben:* drifva åkerbruk. *Ein ~ treibendes Volk:* ett åkerbrukande folk. **-bauend**, *a.* åkerbrukande. **-bauer**, *-s, -, m.* åkerbrukare. **-baugerät[h]**, *-[e]s, -e, n.* åkerbruksredskap. **-bauschule**, *-n, f.* landtbruksskola. **-beet**, *-[e]s, -e, n.* teg. **-bestellung**, *-en, f.* åkerns brukande. **-bürger**, *-s, -, m.* jordbrukare. **-erde**, 0, *f.* åkerjord. **-feld**, *-[e]s, -er, n.* åkerfält. **-gaul**, *-[e]s, -e* †, *m.* arbetshäst. **-gerät[h]**, *-[e]s, -e, n.* **-gerät[h]schaft**, *-en, f.* åkerbruksredskap. **-huhn**, *-[e]s, -er* †, *n.* rapphöna. **-knecht**, *-[e]s, -e, m.* jordbruksarbetare. **-krume**, 0, *f.* matjord. **-land**, *-[e]s, 0, n.* åkerjord. **-lattich**, *-[e]s, -e, m.* bot. hästhof. **-leute**, plur. af **-mann**, *-[e]s, m.* åkerman, jordbrukare. **-rain**, *-[e]s, -e, m.* åkerren. **-scholle**, *-n, f.* jordkoka. **-vieh**, *-[e]s, 0, n.* dragare. **-wirt[h]**, *-[e]s, -e, m.* landtbrukare. **-wirt[h]schaft**, *-en, f.* landtbruk, jordbruk.

ackerbar, *a.* odlingsbar.

Ackerei, 0, *f.* jordbruk.

Ackerer, *-s, -, m.* jordbrukare.

ackern, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* bruka jorden, plöja; träla.

* åtta ggn. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

ackerreich, *a.* rik på åkerfält.
Ackerung, 0, *f.* jordbruk.
a. D. förkortn. = *ausser Dienst:* för detta (f. d.).
adäquát, *a.* adekvat; öfverensstämmande.
addierlen, *-te, -t, tr.* addera.
adé, *interj.* farväl.
Adel, *-s*, 0, *m.* adel. *Hoher ~* högadel. *~ der Seele:* själsadel. **-stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* adelsstånd. **-stolz**, *-es*, 0, adelsstolthet. **-s...** Ex. **~brief**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* adelsbref. **~buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* adelskalender, adelsmatrikel. **~herrschaft**, *-en*, *f.* adelsvälde. **~kammer**, *-n*, *f.* riddarhus. **~ lexiklon**, *-ons*, *-a* el. *-en*, **~register**, *-s*, *-*, *n.* = *~buch.*
äd[e]lig, *a.* adlig. *Nicht ~* ofrälse.
adeln, *-te, ge-t, tr.* adla. **Adelung**, *f.*
Adelschaft, 0, *f.* adelsskap, adel.
Adépt, *-en*, *-en*, *m.* adept.
Ader, *-n*, *f.* dim. *Äderchen*, *-lein*, åder, ådra. *Jmdm eine ~ öffnen* el. *schlagen* el. *jmdn zur ~ lassen:* åderlåta ngn. *Er hat zur ~ gelassen:* han har låtit åderlåta sig. bildl. *keine ~ zu etw. haben:* sakna anlag för ngt. **-bruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* åderbråck. **-haut**, *-e* †, *f.* åderhinna. **-lass**, *-es*, *-e* †, *m.* **-lassen**, *-s*, 0, *n.* åderlåtning. **-lasser**, *-s*, *-*, *m.* person som låter åder. **-schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* pulsslag.
äd[e]rig, **äd[e]rig**, *a.* ådrad.
aderlln, **äder**lln, *-te, ge-t, tr.* ådra.
Adhärénz, *-en*, *f.* adhäsion.
adhärierlen, *-te, -t, itr. h.* adhärera, hänga vid.
Adhäsión, *-en*, *f.* adhäsion.
adiéu, I. *interj.* adjö, farväl. P *adjés:* tjänis. II. *~*, -[*s*], *-s*, *n.* adjö, farväl.
Ädil, *-en*, *-en*, *m.* edil.
Adjektiv, -[*e*]*s*, *-e*, **Adjectivlum**, *-um*[*s*], *-a*, *n.* gram. adjektiv.
adjektivisch, *a.* adjektivisk.
Adjúnkt, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e* el. *-en*, *m.* adjunkt.
adjustierlen, *-te, -t, tr.* justera vigter, målkärl. **Adjustierung**, *f.*
Adjustier ... Ex. **-amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* justeringsverk.
Adjutánt, *-en*, *-en*, *m.* adjutant.
Ädler, *-s*, *-*, *m.* örn. **-blick**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* örnblick. **-nase**, *-n*, *f.* örnnäsa. **-orden**, *-s*, *-*, *m.* örnsorden.
administrierlen, *-te, -t, tr.* administrera, förvalta.
Admirál, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* amiral.
Admirälität, *-en*, *f.* amiralitet.
Adolf, mindre riktigt **Adolph**, *-s*, *-s*, *m. npr.* Adolf.
adoptierlen, *-te, -t, tr.* adoptera, upptaga som eget barn.
adoptiv, *a.* adoptiv, adopterad.
Adressánt, *-en*, *-en*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* afsändare.
Adressát, *-en*, *-en*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* adressat.
Adréssle, *-en*, *f.* adress. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* **-kalender**, *-s*, *-*, *m.* adresskalender.
adressierlen, *-te, -t, tr.* adressera.
Advént, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* advent. **-s** ... Ex. **~predigt**, *-en*, *f.* adventspredikan. **~zeit**, *-en*, *f.* adventstid, advent.
Advérb, -[*e*]*s*, *-ien*, **Advérbilum**, *-um*[*s*], *-a*, *n.* gram. adverb.
Advokát, *-en*, *-en*, *m.* advokat, sakförare. **-en...** Ex. **~gebühr**, *-en*, *f.* advokathonorar. **~kniff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* F advokatknep. **~stand**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* **~zunft**, *-e* †, *f.* advokatstånd, advokatyrke.
Advokatúr, *-en*, *f.* 1. advokatur. 2. advokatstånd.
advozierlen, *-te, -t, itr. h.* advocera, uppträda som sakförare.
Affe, *-n*, *-n*, *m.* dim. *Äffchen*, *-lein*, 1. apa. 2. bildl. F dumhufvud, sjåp. *Seinem ~n Zucker geben:* vara uppsluppen. *Einem den ~n weisen* el. *drehen:* drifva gyckel med ngn. *~n zur Hölle tragen:* dö som gammal mamsell. *Einen ~n an jmdm gefressen haben:* vara intagen i ngn, galen i ngn. 3. bildl. F rus. *Einen kleinen ~n* el. *ein Äffchen haben:* vara litet på tre kvart. *Den ~n zum Kater tragen:* skaffa sig en florshufva. **-n...** Ex. **~ärt**, *-en*, *f.* apart. **~ärtig**, *a.* apartad, aplik. **~figur**, *-en*, **~fratze**, *-n*, *f.* **~gesicht**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* apfysionomi, apansigte. **~könig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* F liten tok. **~liebe**, 0, *f.* blind, dåraktig kärlek. **~mässig**, *a.* aplik, på apors vis. **~pinscher**, *-s*, *-*, *m.* ett slags knähund. **~posse**, *-n*, *f.* **~possen**, *-s*, *-*, *m.* apspel, tokeri, galenskap. **~schwanz**, *-es*, *-e* †, *m.* 1. apsvans. 2. tölp, våp. **~spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **~spektakel**, *-s*, *-*, *m.* och *n.* **~streich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* narrspel, galenskap, upptåg. **~weibchen**, *-s*, *-*, *n.* aphona.
Affékt, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* affekt, sinnesrörelse. **-los**, *a.* affektlös, utan sinnesrörelse.
affektierlen, *-te, -t, tr.* affektera, låtsa.
affektiert, *a.* affekterad, tillgjord, konstlad.
äffelln, *-te, ge-t, tr.* 1. efterapa, efterhärma. 2. drifva med, gyckla med.
affenhaft, *a.* aplik, som en apa.
Äffer, *-s*, *-*, *m.* försmädlig person, spefogel, gycklare, bespottare.
Äfferéi, *-en*, *f.* 1. efterapning, härmning. 2. gäckeri, spe, gyckel.
affig, *a.* P 1. apig. 2. tillgjord.
Affiche, *-n*, *f.* affisch.
affichierlen *-te, -t, tr.* affischera.
Äffin, *-nen*, *f.* aphona.
Affinität, *-en*, *f.* slägtskap, frändskap.
äffisch, *a.* aplik, apig.
Affix, *-es*, *-e*, **Affixlum**, *-um*[*s*], *-a*, *n.* gram. affix.
affizierbär, *a.* känslig, mottaglig; retlig.
Affizierbarkeit, *-en*, *f.* känslighet.
affizierlen, *-te, -t, tr.* inverka på, röra, uppröra.
Affner, *-s*, *-*, *m.* väfsked.
Äfrika, *-s*, 0, *n. npr.* Afrika.
Äfrikáner, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* afrikan, afrikanska.
äfrikánisch, *a.* afrikansk.
aft, *adv.* ⚓ akter.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

After, *-s*, -, I. *m.* bakdel, stuss, stjärt. II. *n.* 1. affall. 2. exkrementer af bin. III. förråder. *prep.* med dat. efter, bakom. **-ärzt**, *-es*, *-e* †, *m.* dålig läkare, kvacksalvare. **-bier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* svagdricka. **-blatt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* bot. stipel. **-bürge**, *-n*, *-n*, *m.* underborgen. **-darm**, *-es*, *-e* †, *m.* ändtarm. **-dichter**, *-s*, -, *m.* usel poet, rimsmidare. **-erbe**, *-n*, *-n*, *m.* jur. arfvinge i andra led. **-gebürt**, *-en*, *f.* efterbörd. **-gelehrt**, *a.* som låtsar lärdom. **-heu**, -[*e*]*s*, 0, *n.* hö af efterslåttern. **-kegel**, *-s*, -, *m.* matem. konoid. **-kind**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* 1. barn, födt efter faderns död. 2. oäkta barn. **-klaue**, *-n*, *f.* sporrar på hundar och andra djur, småklöfvar. **-könig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* olaglig konung. **-korn**, -[*e*]*s*, 0, *n.* småsäd. **-leder**, *-s*, -, *n.* kappa på skodon. **-lehen**, *-s*, -, *n.* underlän, länegods under ett hufvudlän. **-mehl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* eftermjöl, kli. **-miet[h]e**, *-n*, *f.* hyrande i andra hand. **-miet[h]en**, *tr.* hyra i andra hand. **-miet[h]er**, *-s*, -, *m.* hyresman i andra hand. **-öffnung**, *-en*, *f.* ändtarmens mynning. **-pacht**, *-en*, *f.* arrende af arrendator. **-pächter**, *-s*, -, *m.* arrendator i andra hand. **-rede**, *-n*, *f.* baktal, förtal. **-reden**, *itr. h.* baktala, förtala. **-reder**, **-rédner**, *-s*, -, *m.* person som baktalar, förtalar. **-sohn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. posthum son. 2. oäkta son. **-welt**, 0, *f.* 1. ✱ efterverld. 2. lägre medelklassen, demimonden. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* illistigt, vrångt, obildadt sätt.

Agát se *Achat.*

Agénde, *-n*, *f.* 1. ritual, messbok, kyrkohandbok. 2. anteckningsbok; handel. promemoria.

Agens, -, *Agénlien* el. *-sien*, *n.* drifkraft, drifjäder, verkande orsak.

Agént, *-en*, *-en*, *m.* agent, ombud, expedit. **-en...** Ex. **~stelle**, *-n*, *f.* agentplats.

Agéntschaft, *-en*, *f.* agentskap, agentssyssla.

Agentúr, *-en*, *f.* agentur.

aggregiérlen, *-te*, *-t*, *tr.* upptaga till medlem i ett samfund el. sällskap, t. ex. *einen Offizier dem Regimente, einen Professor der Universität.*

agiérlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* agera, spela en roll. *Er agiert gut:* han spelar sin roll bra.

Agitatién, *-en*, *f.* agitation, uppvigling.

Agitáter, *-s*, *Agitatóren*, *m.* agitator, uppviglare.

agitiérlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* agitera, uppvigla.

Agiél, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **Agiél[e]**, *-en*, *f.* bot. akleja.

agrárisch, *a.* agrarisk, agrar-.

Agráffe, *-n*, *f.* agraff, fruntimmersspänne.

Agrikultúr, *-en*, *f.* agrikultur, åkerbruk, jordbruk.

Agronóm, *-en*, *-en*, *m.* agronom.

Ägýpten, *-s*, -, *n.* Egypten.

Ägýpter, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* egypter.

ägýptisch, *a.* egyptisk.

ah, *interj.* ah! å!

ahá, *interj.* aha! åhå! ja så!

Ahle, *-n*, *f.* ⊕ syl.

Ahm, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* *-en* *f.* åm.

ahmlen, *-te*, *ge-t*, *tr.* justera, kröna målkärl.

Ahmlag, *-en*, *f.* åmning.

Ahn, -[*e*]*s*, *-en*, **Ahne**, *-n*, *-n*, *m.* stamfader, anherre, plur. anor, förfäder. **-frau**, *-en*, *f.* anfru. **-herr**, *-n*, *-en*, *m.* anherre. **-en...** Ex. **~bilder**, *n. plur.* porträtter af förfäder. **~dünkel**, *-s*, 0, *m.* andryghet. **~liste**, **~tafel**, *-n*, *f.* stamträd. **~stolz**, *-es*, 0, *m.* anstoltthet. **~stolz**, *a.* anstolt, andryg.

ahndlen, *-ete*, *ge-et*, *tr.* 1. tadla, straffa. 2. = *ahnen.*

Ahndung, *-en*, *f.* straff, bestraffning, näpst.

Ahne, *-n*, *f.* anfru; *m.* se *Ahn.*

ähneln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* likna, ha likhet med.

ahnlen, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* ana, hafva en förkänsla om. *Ich ahne etw.* el. *mir* (✱ *mich*) *ahnt etw.:* jag anar ngt. *~ lassen:* låta förstå.

ähnlich, *a.* 1. liknande, lik, dylik. *Jmdm ~ sein* el. *sehen:* likna ngn. *Er sieht sich* (dat.) *nicht mehr ~* han är ej mera densamme, är ej lik sig själf. *Das sieht dir ~* det är likt dig. *Dieses Porträt ist zum Sprechen ~* detta porträtt har en slående likhet. *Ich habe nie etw. ~es gesehen:* jag har aldrig sett ngt dylikt. 2. filos. *~e Begriffe:* analoga begrepp. matem. *~e Figuren:* proportionela figurer.

ähnlichlen, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* likna, vara lik. II. *tr.* göra lik.

Ähnlichkeit, *-en*, *f.* 1. likhet. 2. filos. analogi; matem. proportion, analogi. **-s...** Ex. **~beweis**, *-es*, *-e*, *m.* analogibevis.

Ahnung, *-en*, *f.* aning, förkänsla. *Eine ~ von etw. haben:* hafva en aning om ngt, misstänka ngt. **-s...** Ex. **~kraft**, *-e* †, *f.* **~vermögen**, *-s*, -, *n.* aningsförmåga. **~los**, *a.* utan aning, utan misstanke. **~voll**, *a.* full, uppfyld af aningar.

ahói, *interj.* ⚓ åhåj! håaj!

Ahorn, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* lönn.

ahornen, *a.* af lönn, lönn-.

Ähre, *-n*, *f.* ax. *In ~n schiessen:* a) skjuta ax, b) bildl. komma på öfverblifna kartan. **-n...** Ex. **~bund**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* axknippa, kärfve. **~förmig**, *a.* axlik. **~lese**, *-n*, *f.* axplockning. **~leser**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* axplockare, axplockerska.

ährlen, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* plocka ax. II. *Sich ~* gå i ax.

ährig, *a.* försedd med ax.

ai, *interj.* 1. (smärta) aj! 2. (glädje, öfverraskning) å! 3. smekande barns utrop, jfr *aien* och *ei.*

AI, (2-stafv.) skrifvet **Ai** el. **AI**, -[*s*], *-s*, *n.* zool. trögdjur.

Aich... o. s. v. se *Eich...* o. s. v.

ailen, -[*e*]*te*, *ge*-[*e*]*t*, *tr.* barnspr. smeka.

Akademie, *-en*, *f.* akademi.

Akadémiker, *-s*, -, *m.* akademiker.

akadémisch, *a.* akademisk.

akathólisch, *a.* okatolsk, kättersk.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Akázie, -n, *f.* akacia. -n... Ex. **~baum**, -[e]s, -e †, *m.* akaciaträd.
Akeléi se *Aglei.*
Akk... se *Acc...*
Akrobát, -en, -en, *m.* akrobat, lindansare.
akrobátisch, *a.* akrobatisk, lindansare-.
Akt, -[e]s, -e, *m.* 1. akt, hufvudafdelning i ett skådespel. 2. handling. *Ein ~ der Verzweiflung:* ett förtvifladt steg. **-schluss**, -es, -e †, *m.* slutet på en akt.
Akte, -n, *f.* akt, aktstycke, skriftlig handling. *Zu den ~n* el. *ad acta legen:* lägga till handlingarna, lägga åsido, ej vidare bry sig om. -n... Ex. **~mässig**, *a.* enligt handlingarna, efter öfverenskommelse. **~mensch**, -en, -en, *m.* byråkrat. **~stöes**, -es, -e †, *m.* bunt med aktstycken. **~stück**, -[e]s, -e, *n.* aktstycke, dokument. **~zimmer**, -s, -, *n.* en advokats kontor.
Aktie, -n, *f.* aktie, aktiebref. -n... Ex. **~abschnitt**, -[e]s, -e, *m.* aktiekupong. **~gesellschaft**, -en, *f.* aktiebolag. **~inhaber**, -s, -, *m.* aktieägare.
Aktionär, -s, -e, *m.* aktieägare.
aktiv, *a.* i aht ✕ aktiv, stadd i tjänstgöring.
Aktivität, -en, *f.* aktivitet, verksamhet, tjänstgöring.
Aktuár, -[e]s, -e, **Aktuárius**, -us, -en, *m.* aktuarie, kanslist.
Aktus, -, - el. *Akte*, *m.* högtidlig akt, högtidlighet.
akút, *a.* med. och gram. akut.
Alabáster, -s, 0, *m.* alabaster.
alabástern, *a.* af alabaster.
Alárm, -[e]s, -e, *m.* alarm. *~ blasen:* blåsa alarm. **-schuss**, -es, -e †, *m.* alarmskott.
alarmíer|en, -te, -t, *tr.* alarmera.
Aláun, -[e]s, -e, *m.* alun. **-érde**, -n, *f.* alunjord. **-gruhe**, -n, *f.* alungrufva. **-schiefer**, -s, -, *m.* alunskiffer.
alaun|ísen, -te, -t, *tr.* ⊕ beta i alunlösning.
albern, *a.* enfaldig, dum, våpig. *~es Frauenzimmer, ~e Gans:* våp. *~es Zeug:* dumheter.
alberíin, -te, *ge-t, itr. h.* sjåpa sig, bära sig dumt åt, prata dumheter.
Albernheit, -en, *f.* dumhet, faddhet.
Album, -[s], -s, *n.* album.
Alfanz, -es, -e, *m.* F narr, upptågsmakare.
alfanzen, -[es]t, -te, *ge-t, itr. h.* F begå dumheter, gyckla, galnas.
Alfanzeréi, -en, *f.* F narraktighet, gyckel, upptåg.
Alge, -n, *f.* alg.
Alínea, -[s], -[s], *n.* ny rad, afsats.
Alká[l]de, -n, -n, *m.* alkald, alkad, domare i Spanien.
Alkohól, -[e]s, -e, *m.* alkohol, sprit.
alkohólisch, *a.* sprithaltig, spirituös.
Alköven, -s, -, åfv. **Alköv**, -[e]s, -e, och **Alköve**, -n, -n, *m.* alkov.
all, I. *a.* all. *~ und jeder:* hvar och en. *~e Menschen:* hela verlden. *~e beide:* båda två. *Diese Bücher habe ich ~e gelesen:* jag har läst alla dessa böcker. *~e zwei Tage:* hvarannan dag. *~es Mögliche:* allt möjligt. *Was in ~er Welt:* hvad i all verlden! *Ohne ~en Zweifel:* helt visst. *In ~er Frühe:* helt tidigt på morgonen. *Ein für ~e Mal:* en gång för alla. *Mit, bei, trotz ~edem* el. *bei ~e diesem:* i trots af allt detta. *Das ist ~es:* det är alltihop. *Wenn das ~es ist:* om det ej är något vidare. *~es mit Bedacht:* tänka först och handla se'n. *Sie ist sein ~es:* hon är hans allt. *Um ~es in der Welt:* för allt i verlden. *Er ist Mann für ~es:* han är karl för sin hatt. Ordspr. *~es zu seiner Zeit:* hvar sak har sin tid. II. ~, -[s], 0, *n.* alltet, verldsalltet. III. ~ el. ~e, *adv.* F slut. *~ machen:* göra slut på. *~ sein:* vara slut. *~ werden:* taga slut. **-ábendlich**, *a.* hvarje kväll upprepad; *adv.* åfv. **-ábends**, hvarje kväll. **-beglückend**, *a.* lyckliggörande allt och alla. **-bekannt**, *a.* allmänt känd. **-dá**, *adv.* där. **-déutschland**, -s, 0, *n.* hela Tyskland. **-diewéil**, *konj.* alldenstund. **-erbarmer**, -s, -, *m.* som förbarmar sig öfver alla. **-erhalter**, -s, -, *m.* alltings upprätthållare. **-erschaffer**, -s, -, *m.* alltings skapare. **-gegenwart**, 0, *f.* allestädesnärvaro. **-gegenwärtig**, *a.* allestädes närvarande. **-gemach**, *adv.* så småningom. **-geméin**, *a.* allmän. *Im ~en:* i allmänhet. *Das ~e im Auge behalten:* hafva blick för det stora hela. **-geméinheit**, 0, *f.* allmänhet. **-gewalt**, -en, *f.* allmakt. **-gewaltig**, *a.* allsvåldig. **-gültig**, *a.* allmängiltig. **-gütig**, *a.* allgod. **-hier**, *adv.* här. **-jährig**, **-jährlich**, *a.* årlig, hvarje år återkommande; *adv.* årligen. **-macht**, -en, *f.* allmakt. **-mächtig**, *a.* allsmäktig. **-mählich**, *a.* skeende så småningom, gradvis; *adv.* så småningom. **-mónatlich**, *a.* månatlig; *adv.* månatligen, hvarje månad. **-nächtlich**, (åfv. ⁻⁻) *a.* hvarje natt återkommande; *adv.* hvarje natt. **-sehend**, *a.* allseende. **-seitig**, *a.* allsidig. **-seitigkeit**, -en, *f.* allsidighet. **-stündlich**, *a.* återkommande hvarje timme; *adv.* hvarje timme. **-tägig**, **-täglich**, (åfv. ⁻⁻) *a.* alldaglig, daglig. **-täglich**, *a.* hvardaglig, trivial. **-tagsbeschäftigung**, -en, *f.* hvardagsarbete, hvardagsbestyr. **-tagsgeschwätz**, -es, -e, *n.* hvardagsprat. **-tagsgesicht**, -[e]s, -er, *n.* hvardagsansigte. **-tagskost**, 0, *f.* hvardagsmat, husmanskost. **-tagsmensch**, -en, -en, *m.* hvardagsmänniska, dussinmänniska. **-umfassend**, *a.* alltomfattande. **-vater**, -s, 0, *m.* allfader. **-verständlich**, *a.* allmänfattlig. **-weise**, *a.* allvis. **-wissend**, *a.* allvetande. *Den ~en spielen:* låtsa sig veta allt. **-wissenheit**, 0, *f.* allvetenhet. **-wisser**, -s, -, *m.* öfverklok person. **-wisserei**, -en, *f.* öfverklokhet. **-wöchentlich**, *a.* hvarje vecka återkommande; *adv.* hvarje vecka. **-zeit**, *adv.* alltid. **-zu...** alltför, t. ex. **~dumm**, *a.* alltför dum; **~gut**, *a.* alltför god; **~viel**, *adv.* alltför mycket. **-zumál**, *adv.* allihop.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. Å. har haben, S. har sein till hjälpverb.

all[e], *adv.* se *all III.*
Allée, **-en**, *f.* allé.
Allegorie, **-en**, *f.* allegori, sinnebildlig framställning.
allegorisch, *a.* allegorisk, sinnebildlig.
alléin, I. *a.* allena, ensam; *adv.* allena, allenast, endast, blott. *Schon ~ der Gedanke:* blotta tanken. *Nicht ~... sondern auch:* icke blott ... utan äfven. II. *konj.* men, dock. **-berechtigung**, **-en**, *f.* uteslutande rättighet. **-betrieb**, -[e]s, -e, *m.* monopol. **-gesang**, -[e]s, -e, †, *m.* solosång. **-gespräch**, -[e]s, -e, *n.* monolog. **-handel**, -s, 0, *m.* försäljningsmonopol. **-herr**, -n, -en, *m.* envåldsherre. **-herrscher**, -s, -, *m.* envåldig herskare. **-herrschaft**, -en, *f.* envälde. **-seligmachend**, *a.* enda saliggörande. **-spiel**, -[e]s, 0, *n.* solospel. **-stehend**, *a.* enstående, enstaka, ensam.
Alléinheit, 0, *f.* ensamhet.
alléinig, *a.* uteslutande, enstående, ensam i sitt slag.
Alléinigkeit, 0, *f.* egenskapen att vara ensam i sitt slag.
allemäl, *adv.* alltid, ständigt. *Ein für ~* en gång för alla.
allenfalls, *adv.* 1. i alla fall. 2. i nödfall, om så påfordras. 3. möjligen.
allenfällig, *a.* eventuel, möjlig, möjligen inträffande.
allenthalben, *adv.* öfverallt, under alla förhållanden, städse.
aller... ex. **-äusserst**, *a.* allraytterst. **-bést**, *a.* allrabäst. **-érst**, *a.* allraförst. **-gnädigst**, *a.* allranådigast. **-grössst**, *a.* allrastörst. **-hand**, *a.* obøjl. allehanda. **-héiligen** (obøjl.) el. **-héiligenfest**, -[e]s, -e, *n.* allhelgonadag. **-héiligst**, *a.* allraheligast. *Die ~e:* jungfru Maria. **-héiligste(s)**, (adj. bøjn.) *n.* det allraheligaste. **-höchst**, *a.* allrahögst. **-létzt**, *a.* allrasist, allrasenast. **-liebst**, *a.* utmärkt söt, förtjusande, förtrollande. **-méist**, *a.* allramest. **-orten**, **-orts**, *adv.* öfverallt, alleastädes. **-séelen** (obøjl.) el. **-séelenfest**, -[e]s, -e, *n.* katolsk sorgehögtid till minne af de under året afidne. **-seits**, (afv. ---´), *adv.* från el. åt alla sidor, åt allesamman. **-wärts**, (afv. ---´), **-wége[n]**, **-wég[en]s**, *adv.* öfverallt, städse. **-wéltsfreund**, -[e]s, -e, *m.* vän med alla. **-wéltsfreundschaft**, -en, *f.* ytlig vänskap, som är lika mot alla. **-wéltskerl**, -[e]s, -e, *m.* F tusenkonstnär. **wérth[ist]**, *a.* allravärdigast, högst ärad. **-wérth[ist]e(r)**, (adj. bøjn.) *m.* F bak, stjärt.
allerdings, *adv.* visserligen, utan tvifvel, förvisso.
allerlei, *a.* obøjl. allehanda, alla slags.
allesám[m]t, *adv.* allesammans.
allewége, *adv.* se *aller...*
allewéile, (afv. ´---) *adv.* F emellertid, under tiden.
allezeit, *adv.* se *allzeit* under *all.*
Allheit, 0. *f.* allhet.
Allianz, **-en**, *f.* allians, förbund.
Alligátor, **-s**, *Alligatören*, *m.* zool. alligator.
allíer|en, **-te**, **-t**, I. *tr.* alliera. II. *Sich ~* förbinda sig, sluta förbund.
Allíerte(r), (adj. bøjn.) *m.* allierad, bundsförvandt.
Allmände, **Allménde**, **-n**, *f.* allmänning.
Allód, -[e]s, -e, **Allódi|um**, **-um[s]**, **-en**, *n.* allod, odalgods.
allódiál, *a.* allodial, odal-.
Allónge[n]perücke, **-n**, *f.* allongeperuk.
Allótria, *n. plur.* obøjl. *~ treiben:* syssla med saker, som ej höra till ämnet.
allzu... se *all.*
Alm, **-en**, *f.* 1. bärgsbete. 2. bärg, fjäll.
Almanach, -[e]s, -e, *m.* almanacka.
Almóse|n, **-us**, **-n**, *n.* (✱ *m.*), **Almóse**, **-n**, *f.* almosa. **-n...** ex. **~anstalt**, **-en**, *f.* välgörenhetsanstalt. **~büchse**, **-n**, *f.* fattigbössa. **~empfänger**, **-s**, -, *m.* almosehjon. **~kasten**, **-s**, -, *m.* = **~büchse.** **~pfleger**, **-s**, -, *m.* almoseutdelare. **~stock**, -[e]s, -e †, *m.* = **~büchse.**
Almósenier, **-s**, **-e**, *m.* almoseutdelare.
Aloë, -[e]n, *f.* aloe.
Alp, -[e]s, -e, *m.* mara. **-drücken**, -s, 0, *n.* marridt.
Alp[e], **-en**, *f.* 1. alp, fjäll, bärg. 2. = *Alm 1.* **-en...** ex. **~birke**, **-n**, *f.* dvärgbjörk. **~führer**, **-s**, -, *m.* vägvisare på Alperna. **~glühen**, **-s**, 0, *n.* morgon- och aftonrodnad på Alperna. **~horn**, **-s**, **-er** †, *n.* 1. alphorn (blåsinstrument). 2. bärgspets. **~hütte**, **-n**, *f.* alphydda. **~land**, -[e]s, **-er** †, *n.* alpland. **~pass**, **-es**, **-e** †, *m.* pass öfver Alperna. **~pflanze**, **-n**, *f.* alpväxt. **~stange**, **-n**, *f.* alpkäpp. **~steiger**, **-s**, -, *m.* alpklättrare. **~stock**, -[e]s, **-e** †, *m.* 1. den kompakta delen af en alpkedja, från hvilken smärre ryggar grena ut sig. 2. alpkäpp. **~wirt[h]schaft**, **-en**, *f.* fäbod, säter.
álpel|n, **álpl|en**, **-te**, *ge-t*, *itr. h.* tillbringa sommaren i fäbodar på Alperna.
Alphabét, -[e]s, -e, *n.* alfabet.
alphabétisch, *a.* alfabetisk.
Álpler, **Alp[n]er**, **-s**, -, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* 1. alpbo i allmh. 2. alpherde, säterjänta.
Alráun, -[e]s, **-e**, *m.* **Alráune** och **Alrúne**, **-n**, *f.* dim. *Alraunchen* och *Alräunchen*, 1. ett slags husgud el. tomte hos de gamla germanerna. 2. spåkvinna, hexa. 3. bot. alruna.
alráunenhaft, *a.* såsom en *Alraun.*
als, *konj.* 1. (satt) såsom, som, i egenskap af, ✱ i likhet med. *~ Ehrenmann handeln:* handla som det anstår en hederlig karl. *Schon ~ Knabe:* redan såsom gosse. *Den Essig ~ Wein verkaufen:* sälja ättikan för vin. *~ König konnte er dies thun:* såsom (emedan han var) konung kunde han göra detta. *Er schreibt ~ Vormund:* han skrifver i sin egenskap af förmyndare. *~ Othello war der Schauspieler sehr gut:* såsom Otello (i O:s roll) var skådespelaren mycket bra. *Jmdn ~ Bedienten nehmen:* taga ngn till betjänt. *Jmdn ~ Dieb behandeln:* behandla ngn såsom om han vore

✱ äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

en tjuf. *Sich ~ besiegt bekennen:* erkänna sig vara besegrad. *Verschiedene Ursachen ~ [da sind]:* olika orsaker såsom el. nämligen. *Sowohl ... ~ [auch]:* såväl ... som, både ... och. *Sowohl die Reichen ~ [auch] die Armen:* både rika och fattiga. *~ ob* el. *~ wenn:* såsom om. *Es sieht aus, ~ ob* el. *~ wenn es regnen wollte* el. *~ wollte es regnen:* det ser ut, som om det skulle bli regn. *Nicht ~ ob:* icke så att förstå som om. *Nicht ~ ob es mir schädlich wäre, aber es ist mir unangenehm:* jag menar icke, att det är skadligt för mig, men det är obehagligt. **2.** (tid) när, då, betecknar enstaka händelser i förfluten tid, t. ex. *~ der Krieg beendigt war, kehrten die Soldaten zurück.* **3.** (jämförelse, i sht efter komparativer) än. *Mehr ~ du glaubst:* mera än du tror. *Sie ist mehr ~ zwanzig Jahr:* hon är öfver tjugu år. *~ dass:* än att, för att. *Er ist dümmer* el. *zu dumm ~ dass:* han är dummare än att el. för dum för att. Ifv. = *wie,* t. ex. *ebenso gut ~ verständig:* lika god som klok.

alsbáld, *adv.* strax, genast, på stunden.

alsdánn, *adv.* då, därefter, sedan, sedermera, strax därpå.

Alse, Alóse, *-n, f.* zool. stamsill (Clupea alosa).

alsö, I. *adv.* så, sålunda, på det sättet. II. *konj.* alltså, således, följaktligen.

Álster se *Elster.*

I. alt, *älter, ältest, a.* **1.** gammal (vid en viss lefnadsålder). *~ genug sein, um zu ...* vara gammal nog för att ... *Wie ~ ist er?* hur gammal är han? *Er ist zwanzig Jahr[e] ~* han är tjugu år. *Für wie ~ halten Sie mich?* hur gammal anser ni mig vara? *Mein ältester Bruder ist fünf Jahr[e] älter als ich:* min älste bror är fem år äldre än jag. **2.** gammal, till åren, ålderstigen. *~ werden:* blifva gammal, åldras. *~er Sünder:* gammal, förhärdad syndare. *~es Übel:* gammalt, inrotadt ondt. F *das ist etw. ~es:* det är en gammal nyhet, det känner man ju till. Ordspr. *jung gewohnt, ~ gethan:* unget. böj vidjan, när hon är grön, så blir hon både fager och skön. Jfr *Alte, 1. Alter, Ältester.* **3.** gammal, forn, t. ex. *die ~en Römer, das ~e Testament, die guten ~en Zeiten. Die ~e Geschichte:* a) gamla (forntidens) historien, b) den gamla (välkända, ofta upprepade) historien. **4.** gammal, gammalmodig, begagnad, utsliten, t. ex. *~e Bücher, Kleider, Karten, Geräte.* **5.** F gammal, hederlig, och motsatsen: obehaglig, fördömd. *Ein ~er Deutscher:* a) se *3,* b) en tysk af gamla stammen. *~er Schwede:* gamle hederksnyffel. *~er Junge:* gamle gosse. *~er Esel!* fördömda åsna! Jfr *1. Alter.* **-backen**, *a.* **1.** om bröd: gammal, hårdnad **2.** bildl. omtuggad, omkäxad. **-berühmt**, *a.* gammal och berömd. **-deutsch**, *a.* forntysk. **-ehrwürdig**, *a.* gammal och ärevördig. **-flicker**, *-s, -, m.* lappskomakare, lappskräddare. **-fränkisch**, *a.* **1.** fornfrankisk. **2.** F föråldrad, urgammal. **-fürstlich**, *a.* af gammal furstesläkt. **-gebacken** = *-backen.* **-geselle[n]**, *-en, -en, m.* åldgesäll. **-gläubig**, *a.* rättrogen, ortodox. **-händler**, *-s, -, m.* lumphandlare. **-hérgebracht, -herkömmlich**, *a.* öfverensstämmande med gammal sed. **-höchdeutsch**, *a.* fornhögtysk. **-jüngferlich**, *a.* lik gamla ungmör. **-katholisch**, *a.* gammalkatolsk. **-kirchlich** = *-gläubig.* **-klug**, *a.* lillgammal, snusförnuftig. **-meister**, *-s, -, m.* ålderman. **-modisch**, *a.* gammalmodig, omodern. **-mutter**, *-†, f.* farmor, mormor, gammal gumma. **-nordisch**, *a.* fornnordisk. **-sitzer**, *-s, -, m.* person, som lefver på undantag, jfr *-teil.* **-stadt**, *-e †, f.* älsta delen af en stad. **-t[h]eil**, *-[e]s, -e, n.* undantag, som föräldrar förbehålla sig, när de afträda sin egendom åt barnen. **-vater**, *-s, -†, m.* farfar, morfar, stamfader; ärevördig gammal man, patriark. **-väterisch**, *a.* gammalmodig, föråldrad. **-väterlich**, *a.* patriarkalisk, uråldrig. **-vordern**, (adj. böjn.) *m. plur.* förfäder. **-wélbergeschichte**, *-n, f.* F, **-wélbermärchen**, *-s, -, n.* F käringsaga. **-wélbergeschwätz**, *-es, -e, n.* F, **-wélbergewäsch**, *-es, -e, n.* F käringprat. **-wélbersommer**, *-s, -, m.* **1.** eftersommar. **2.** spindelväf, som flyger i luften om hösten. **-weibisch**, *a.* käringaktig.

2. Alt, *-[e]s, -e, m.* mus. alt. **-sänger**, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* altsångare, altsångerska. **-stimme**, *-n, f.* **1.** altröst. **2.** altstämma.

Altán, (ifv. ⁴⁻), *-[e]s, -e, m.* altan, balkong.

Altár, (ifv. ⁴⁻), *-[e]s, -e †, m.* altare. **-aufsatz**, *-es, -e †, m.* altarpall. **-bild**, *-[e]s, -er,* **-gemälde**, *-s, -, n.* altartafla. **-diener**, *-s, -, m.* kyrkobetjänt.

Altarist, *-en, en, m.* **1.** katolsk kapellan, tjänstgörande vid ngt visst altare. **2.** = *Altardiener.*

Alte, (adj. böjn.) *f.* **1.** F gumma. **2.** om djur: *die ~ mit den Jungen:* modern med ungarne. **3.** F a) gumman mor, morsgumman, b) gumman (hustrun). **4.** ⚓ stor våg.

älteln, *-te, ge-t, itr. h.* F åldras.

Altent[h]eil se *Altteil* under *1. alt.*

I. Alte(r), (adj. böjn.) *m.* **1.** F gubbe, gamling. **2.** densamme. *Er ist immer der ~* han är sig alltid lik. **3.** a) F gubben far, farsgubbe. *Meine ~n:* föräldrarne, gamlingarne; b) F gubben (äkta mannen). **4.** i skolan: kvarsittare. **5.** *Die ~n:* de gamle, forntidens folk. *Unsere ~n:* våra förfäder.

2. Alter, *-s, -, n.* **1.** ålder, lefnadsålder. *Im meinem ~* vid mina år. *Im ~ von zwanzig Jahren:* vid tjugu års ålder. *Mittleren ~s:* i medeläldern, medelålders. **2.** ålder, åldersdom. *Im ~* på ålderdomen. **3.** tidsålder. *Das goldne, silberne, eiserne ~* guld-, silfver-, järnåldern. **4.** forntid. *Von ~s her, seit ~s:* af gammalt. *Vor ~s:* förr i verldens.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

5. tjänsteålder. *Nach dem* ~ efter tjänsteår. -[s]... ~**genosse**[o], *-en, -en, m.* ~**in**, *-nen, f.* 1. jämnårig person. 2. samtida. ~**grau**, *a.* grå af ålder. ~**schwach**, *a.* ålderdomssvag. ~**schwäche**, *-n, f.* ålderdomssvaghet, ålderdomskrämpa. ~**schwer**, *a.* tyngd af år. ~**versorgung**, *-en, f.* ålderdomsförsörjning, pension. ~**versorgungsanstalt**, *-en, f.* gubbhus, enkehus.

älterlich se *elterlich.*

Ältermutter, -†, *f.* 1. farfars el. farmors el. morfars el. mormors mor. 2. stammoder.

alterl|n el. ✱ **älterl|n**, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* åldras, blifva gammal. II. *tr.* låta åldras, t. ex. *den Wein.*

Ältern se *Eltern.*

Altert[h]ům, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. forntid, gamla tiden. 2. *plur.* *-er* †, antikviteter. -**s**... Ex. ~**forscher**, *-s, -, m.* fornforskare. ~**forschung**, *-en, f.* fornforskning, arkeologi. ~**händler**, ~**krämer**, *-s, -, m.* antikvitetshandlare. ~**kunde**, *-n, f.* fornkunskap, arkeologi.

Altert[h]ümeléi, *-en, f.* 1. försök till konstlad likhet med forntida förhållanden. 2. vurm efter antikviteter.

altert[h]ümel|n, *-te, ge-t, itr. h.* 1. försöka framkonstla forntida förhållanden. 2. vurma för antikviteter.

Altert[h]ům[l]er, *-s, -, m.* 1. person som gör sig skyldig till *Altertümelei.* 2. antikvitetskännare, antikvitetshandlare.

altert[h]ümlich, *a.* gammaldags, antik.

Altert[h]ümlichkeit, *-en, f.* fornåldrighet, fornåldrigt sätt.

Ältervater, *-s,* -†, *m.* 1. farfars el. farmors el. morfars el. mormors far. 2. stamfader.

Älteste(r), (adj böjn.) *m.* älste. -**n**... Ex. ~**kollegi|um**, -**um**[*s*], *-en, n.* de älstes församling. ~**würde**, *-n, f.* värdigheten att vara en af de älste.

Altist, *-en, -en, m.* ~**in**, *-nen, f.* altist, altsångare, altsångerska.

ältlich, *a.* ngt gammal, ej ung mer; lillgammal.

Ältlichkeit, 0, *f.* begynnande ålderdom; egenskapen att ej vara ung mer, att vara lillgammal.

Alumnát, -[*e*]*s, -e, n.* pension, uppfostrings- och undervisningsanstalt.

Alúmne, *-n, -n,* **Alúmn|us**, *-us, -en, m.* pensionär, lärjunge i ett *Alumnat.*

am, sammandragning af *an dem.* Vid superlativa adv. lemnas det oöfversatt, t. ex. ~ *besten,* ~ *tiefsten:* bäst, djupast.

Amalgám, -[*e*]*s, -e, n.* amalgam.

Amazóne, *-n, f.* amazon.

amazónenhaft, amazónisch, *a.* amazonlik.

Amber, *-s, -, m.* äfv. ✱ *-n, f.* ambra.

Ambess, *-es, -e, m.* dim. äfv. *Ambösschen, -lein,* städ. -**schmied**, -[*e*]*s, -e, m.* grofsmed.

Ambra, -[*s*], *-s, m., f.* och *n.* ambra.

Ambrósia, 0, *f.* ambrosia, gudaspis.

ambrósisch, *a.* ambrosisk.

Ambulánz, *-en, f.* ✕ ambulans, fältlasarett. -**wagen**, *-s, -, m.* ✕ ambulansvagn, sjukvagn.

Ameise, *-n, f.* myra. -**n**... Ex. ~**ärtig**, *a.* myrlik, myrartad. ~**bär**, *-en, -en, m.* zool. myrslok. ~**ei**, -[*e*]*s, -er, n.* myrägg. ~**fresser**, *-s, -, m.* = ~*bär.* ~**haufen**, *-s, -, m.* myrstack. ~**kriechen**, ~**laufen**, *-s,* 0, *n.* stickande, krypande känsla i huden. ~**löwe**, *-n, -n, m.* myrlejon.

Amen, -[*s*], *-, n.* och *adv.* amen. *Zu allem* ~ *sagen:* vara en jabror.

Amérika, *-s, -s, n. npr.* Amerika.

Amerikáner, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* amerikanare, amerikanska.

amerikánisch, *a.* amerikansk.

Ammann, *-s, -er* †, *m.* amtman i Schweiz.

Amme, *-n, f.* dim. *Ämmchen, -lein.* amma. -**n**... Ex. ~**märchen**, *-s, -, n.* amsaga.

Ammer, *-n, f.* 1. gulsparf, sparf. 2. morell.

Amnestie, *-en, f.* amnesti.

amnestierl|en, *-te, -t, tr.* gifva amnesti.

Ampel, *-n, f.* 1. ampel. 2. hänglampa.

ampel|n, *-te, ge-t, itr. h.* sprattla med händer och fötter efter ngt.

Ampfer, *-s, -, m.* bot. syra, surbill, rumex.

Amphibie, *-n, f.* äfv. **Amphibi|um**, *-um*[*s*], *-en, n.* amfibie. -**n**... Ex. ~**ärtig**, *a.* amfibielik.

amphíbisch, *a.* amfibisk.

Amphitheáter, *-s, -, n.* amfiteater.

amphitheatrálisch, *a.* amfiteatralisk.

Amputatión, *-en, f.* amputering.

amputierl|en, *-te, -t, tr.* amputera. **Amputíerung**, *f.*

Amsel, *-n, f.* trast, kramsfogel. -**netz**, *-es, -e, n.* kramsfogelnät.

ämsig se *emsig.*

Amt, -[*e*]*s, -er* †, *n.* 1. ämbete, tjänst, kall, uppdrag, plats. *Ein* ~ *antreten:* tillträda ett ämbete. *Ein* ~ *bekleiden:* beklåda ett ämbete. *Das ist nicht deines* ~*es:* därmed har du ej att skaffa. *Thun, was seines* ~*es ist:* ej lägga sig i andras affärer, sköta sina egna åligganden. *Kraft seines* ~*es:* i kraft af sitt ämbete. *Von* ~*s wegen:* å ämbetets vägnar. 2. byrå, ämbetslokal. 3. amt, fögderi. 4. domstol; domsaga. 5. korporation, skrå. *Das* ~ *berufen* el. *laden:* sammankalla skrået. 6. gudstjänst, i sht hos katolik. messa, hos protestant. nattvard. -**haus**, *-es, -er* †, *n.* 1. tingshus. 2. en amtmans bostad. 3. boställe. -**los**, *a.* utan ämbete. -**mann**, -[*e*]*s, -er* † el. *Amtleute, m.* 1. amtman, föreståndare för ett visst förvaltningsområde. 2. skråförman. -**männin**, äfv. -**mannin**, *-nen, f.* amtmanska, en amtmans fru. -**mannschaft**, *-en, f.* 1. en amtmans värdighet, amtmanskap. 2. amtmansdistrikt. -**mässig** = *amtlich.* -**s**... Ex. ~**alter**, *-s, -, n.* tjänsteålder. ~**antritt**, -[*e*]*s, -e, m.* ett ämbetes tillträdande. ~**befugnis**[s], *-se, f.* ämbetsbefogenhet. ~**bericht**, -[*e*]*s, -e, m.* ämbetsberättelse. ~**bewerber**, *-s, -, m.* kandidat till ett ämbete, tjänstesökande.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

~bewerbung, *-en, f.* kandidatur. **~bezirk**, *-es, -e, m.* ämbetsdistrikt, amt. **~blatt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* officiel distriktstidning. **~brief**, -[*e*]*s*, *-e, m.* tjänstebref. **~bruder**, *-s*, -†, *m.* ämbetsbroder, kollega. **~diener**, *-s*, -, *m.* vaktmästare; rättsbetjänt. **~eid**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ämbetsed. *Den ~ leisten:* aflägga ämbetsed. *Etw. auf seinen ~ nehmen:* taga ngt på sin ämbetsed. **~geheimnis**[*s*], *-ses*, *-se*, *n.* ämbetshemlighet. **~geschäft**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ämbetsbestyr. **~gesicht**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* ämbetsmin. **~gewalt**, 0, *f.* ämbetsmyndighet. **~handlung**, *-en*, *f.* tjänsteförrättning. **~haus** se *-haus*. **~kleid**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* ämbetsdrägt. **~kosten**, *plur.* förvaltningskostnader; rättegångskostnader. **~lade**, *-n*, *f.* ämbetslåda. **~lokal**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ämbetslokal, byrå. **~miene**, *-n*, *f.* ämbetsmin. F *eine ~ aufstecken:* taga på sig en högtidlig min. **~person**, *-en*, *f.* ämbetsman, tjänsteman. **~pflege**, 0, *f.* ämbetsförvaltning. **~pflicht**, *-en*, *f.* ämbetspligt. **~pflichtig**, *a.* lydande under ett amt, jfr *Amt 3*. **~sässig**, *a.* lydande i första hand under en viss domstol. **~schreiber**, *-s*, -, *m.* skrifvare, kopist i ett ämbetsverk. **~siegel**, *-s*, -, *n.* ämbetssigill. **~stube**, *-n*, *f.* ämbetsrum, kontor. **~thätigkeit**, 0, *f.* ämbetsutöfning. **~tracht**, *-en*, *f.* ämbetsdrägt. **~verweser**, *-s*, -, *m.* vikarie. **~vögt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* domhafvande, länsfogde. **~vogtei**, *-en*, *f.* en *Amtsvogt*'s ämbete el. ämbetslokal el. domsaga. Jfr *Ämter...*

Amtéi, *-en, f.* 1. amt, fögderi. 2. en amtmans bostad.

amtiren, *-ete, ge-et, itr. h.* ✱ = *amtieren.*

Ämter... Ex. **-handel**, *-s*, 0, *m.* handel med ämbeten. **-süchtig**, *a.* fikande efter ngt ämbete. **-tausch**, *-es*, *-e*, *m.* ämbetsbyte.

amtiéren, *-te*, *-t*, *itr. h.* utöfva sitt ämbete, vara stadd i ämbetsärenden. **Amtierung**, *f.*

amtlich, *a.* 1. hörande till ämbetet, ämbets-. 2. officiel.

Amulétt, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* amulett.

amüsánt, *a.* roande.

Amusemént, *-s*, *-s*, *n.* förströelse.

amüsiéren, *-te*, *-t* I. *tr.* roa, förströ. II. *Sich ~* roa sig.

an, I. *prep.* A. med dat. 1. (rum) vid, bredvid, jämte, t. ex. *~ der Thür, ~ dem Fenster stehen; ~ der Landstrasse liegen; Prediger ~ einer gewissen Kirche sein; Frankfurt ~ der Oder.* 2. (rum och tid) på, t. ex. *~ einem Orte wohnen; ~ der Wand hangen; am Abend, am Tage.* Mark: *~ dem Tage*, men: *in der Nacht.* 3. (tid) öfversättes ej, t. ex. *am ersten Juni:* första juni; *~ einem schönen Maitage:* en vacker majdag; *der Tag, ~ welchem dies geschah:* dagen, då detta hände. 4. (orsak) af, med anledning af, t. ex. *~ seinen Wunden, ~ Heimweh sterben.* 5. (enklida fall) *Es liegt mir am Herzen:* det ligger mig om hjärtat. *Es ist nichts als Haut und Knochen ~ ihm:* han är bara skinn och ben. *Eine Gewohnheit ~ sich haben:* hafva en vana. *Breit ~ den Schultern:* bred öfver axlarna. *Reich, arm ~ etw.:* rik, fattig på ngt. *Es fehlt mir ~ Geld:* det fattas mig pengar. *Ich weiss, was ~ dem ist:* jag vet, hvad man har att tro därom. *Es ist nichts ~ ihm:* det är ej mycket bevändt med honom. *Die Schuld liegt ~ ihm:* han är skuld därtill. *~ sich halten:* styra sig, hålla sig inom skrankorna. *~ und für sich:* i och för sig. *Soviel ~ mir ist:* så mycket på mig ankommer. *Es ist ~ mir:* det är min tur. *Das hat er so ~ sich:* det är så hans sätt. *~ Leib und Seele krank sein:* vara sjuk till kropp och själ. *Ich habe ~ zweien genug:* jag har nog med två. B. med ack. (rum el. bildl.) 1. mot, intill, t. ex. *etw. ~ die Wand stellen; sich ~ die Wand lehnen.* 2. till, t. ex. *~ jmdn schreiben; sich ~ jmdn wenden; der Brief ist ~ mich; ich habe eine Bitte ~ Sie; ~ die Arbeit gehen.* 3. på, t. ex. *etw. ~ die Wand hängen; ~ die Thür klopfen.* 4. inemot, nära, t. ex. *~ [die] sechshundert Wagen; ~ hundert Mark.* II. *adv.* 1. i sms. med subst. uppför, emot, t. ex. *berg~* uppför bärget; *himmel~* upp emot himlen; *strom~* mot strömmen, uppför strömmen. 2. *Von diesem Tage ~* alltifrån denna dag. *Neben~* här el. där bredvid, jämte, *oben~* upptill, *unten~* nedtill.

Anm. An i sms. med verb är alltid betonadt och betecknar början, närmande, vidhäftande, riktning emot, tillväxt. Motsats: *ab.*

Anabaptist, *-en*, *-en*, *m.* anabaptist, vederdöpare.

Anachorét, *-en*, *-en*, *m.* anakoret, eremit.

Anachroniémus, *-us*, *-en*, *m.* anakronism.

Anagrámm, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* anagram, bokstafslek, ordlek.

anähneln, ✱ **anähnlichen**, *tr.* göra lik, bringa till likhet.

analóg, *a.* analog, liknande, öfverensstämmande.

Analogíe, *-en*, *f.* analogi, likhet, öfverensstämmelse.

analógisch = *analog.*

Analýse, *-n*, *f.* analys.

analysiéren, *-te*, *-t*, *tr.* analysera.

analýtisch, *a.* analytisk.

Ananas, - och ✱ *-se*, *f.* ananas. **-eis**, *-es*, 0, *n.* ananasglace. **-erdbeere**, *-n*, *f.* ananassmultron.

anankern, *tr.* ⚓ förankra.

Anarchíe, *-en*, *f.* anarki, laglöshet.

anárchisch, *a.* anarkisk, laglös.

anärten, I. *tr.* bringa till likhet. II. *itr. s.* och *sich ~* efterlikna, blifva lik. *Angeartet:* medfödd.

anäs[s]en, *tr.* locka med lockbete, med agn.

Anathém, -[*e*]*s*, *-e*, **Anáthema**, -[*s*], *-s* och *Ana-*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

themata, *n.* anatema, förbannelse, förkastelsedom.

anät[h]men, *tr.* andas på.

Anatóm, *-en*, *-en*, *m.* anatom.

Anatomíe, *-en*, *f.* anatomi.

Anatómiker, *-s*, *-*, *m.* anatom.

anatómisch, *a.* anatomisk.

anätzen = *anäsen.*

anäugeln, *tr. Jmdn* ~ blicka ömt, smäktande på ngn.

anbacken, *tr.* samt *itr. h.* och *s.* fästa, häfta fast vid, klibba vid, ihop.

anbahnen, *tr.* bana, bereda vägen för, förbereda.

anballen, *sich* ~ bålla sig.

anbannen, *tr.* fasttrolla.

Anbau, *-[e]s*, *-e* och *-ten*, *m.* 1. odling, odlande, t. ex. *der Felder, des Tabaks.* 2. tillbyggnad. 3. kolonisering, bebyggande, nybygge.

anbaubär, *a.* som kan odlas, kan bebyggas.

anbauen, I. *tr.* 1. odla, t. ex. *eine Feldfrucht*, bildl. *eine Wissenschaft, eine Kunst.* 2. bygga till. 3. bebygga, kolonisera. II. *Sich* ~ slå sig ned, slå upp sina bopålar.

Anbauer, *-s*, *-*, *m.* 1. person som odlar, anlägger nyodlingar. 2. nybyggare.

anbefehlen, *tr.* påbjuda, anbefalla, rekommendera. **Anbefehlung**, *f.*

Anbegian, *-[e]s*, 0, *m.* första början.

anbehalten, *tr.* behålla på sig, t. ex. *seinen Rock.*

anbéi, *adv.* härhos, härmed, t. ex. ~ *senden wir zwei Pakete;* dessutom.

anbeissen, I. *tr.* bita i, bita af, t. ex. *das Brot.* II. *Sich* ~ bita sig fast. III. *itr. h.* nappa, nappa på kroken, äfv. bildl.

anbelangen, *tr.* opers. vidkomma, beträffa, t. ex. *was mich anbelangt.*

anbellern, *tr.* F gläfsa på, bjäbba emot; träta på.

anbellen, I. *itr. h.* 1. börja skälla. 2. *Der Hund kommt angebellt:* hunden kommer skällande. II. *tr.* skälla på.

anbequemen, I. *tr.* lämpa efter. II. *Sich* ~ lämpa sig efter, bekväma sig till.

anberahmen, anberaumen, *tr.* berama, utsätta, t. ex. *einen Tag, eine Sitzung.* **Anberaumung**, *f.*

anberägt, *a.* omförmäld.

anbeten, *tr.* och *itr. h. Jmdn, vor jmdm,* ✱ *gegen jmdn,* ✱ *jmdm* ~ tillbedja ngn.

Anbeter, *-s*, *-*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* tillbedjare, beundrare.

Anbetracht, Anbetreff, blott adverbielt: *in* ~ el. *-s* med gen.: med hänsyn till.

anbetreffen = *anbelangen.*

anbetteln, *tr. Jmdn* ~ vända sig tiggande till ngn.

Anbetung, 0, *f.* tillbedjan. **-s...** Ex. ~**würdig**, *a.* tillbedjansvärd.

anbiegen, *tr.* böja intill. **Anbiegung**, *f.*

anbieten, I. *tr.* erbjuda, tillbjuda. II. *Sich* ~ erbjuda sig. III. *itr. h.* göra första budet på en auktion. **Anbietung**, *f.*

Anbieter, *-s*, *-*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* person, 1. som erbjuder ngt, 2. som gör första budet.

anbinden, I. *tr.* 1. *Etw. an etw.* (dat. el. ack.) ~ fastbinda ngt vid ngt. *Bäume, Pflanzen* ~ binda upp växter. 2. bildl. *jmdm etw.* ~ inbilla ngn ngt. F *einen Bären* ~ skaffa sig en björn, sätta sig i skuld. 3. *Kurz angebunden:* kort om hufvudet. II. *itr. h. Mit jmdm* ~ a) sätta sig i förbindelse med ngn, vanl. b) börja gräl med ngn.

Anbiss, *-es*, *-e*, *m.* bett, afbitande, jfr *anbeissen I.*

anblaken, *tr.* nedsvärta.

anblasen, *tr.* 1. blåsa på, t. ex. *das Feuer.* 2. mus. intonera, angifva tonen med blåsinstrument, t. ex. *ein Horn, einen Ton.* 3. *Jmdn* ~ mottaga ngn med musik af blåsinstrument.

anblecken, *tr.* F *jmdn* ~ grina mot ngn.

anbleiben, *itr. s.* förblifva på, förblifva fastsittande.

Anblick, *-[e]s*, *-e*, *m.* 1. blick, betraktande. 2. anblick, åsyn, skådespel.

anblicken, *tr.* betrakta, gifva en blick.

anblinken, *tr.* 1. stråla emot. 2. blinka åt.

anblinze[l]n, *tr.* blinka åt.

anblitzen, *tr.* 1. blixtrande stråla emot. 2. kasta en ljungande blick på.

anblöken, *tr.* böla, råma emot.

anbohren, *tr.* 1. ⊕ börja borra. 2. borra hål i el. på. *Das Fass* el. *den Wein* ~ sticka upp vinfatet. *Ein Schiff* ~ borra ett skepp i sank. 3. borra fast. **Anbohrung**, *f.*

anbolzen, *tr.* ⊕ fastbulta, plugga ihop.

anborden, *tr.* ⚓ äntra.

Anbot, *-[e]s*, *-e*, *n.* anbud.

anbrassen, *tr.* ⚓ brassa an.

anbraten, kokk. I. *tr.* bryna. II. *itr. s.* 1. brynas. 2. stekas fast.

anbrausen, *itr. s.* komma brusande.

anbrechen, I. *tr.* afbryta första stycket af, t. ex. *ein Brot;* slå upp, t. ex. *eine Flasche.* II. *itr. s.* 1. bryta fram, bryta in. *Mit dem* ~*den Tage:* vid dagens inbrott. 2. börja skämmas, blifva ankommen.

anbrennen, I. *itr. s.* 1. tända sig, råka i brand. 2. kokk. vidbrännas. II. *tr.* antända, påtända, t. ex. *ein Licht, eine Cigarre;* bränna ngt litet.

Anbringe-Geld, *-[e]s*, *-er*, *n.* ✕ värfvarlön.

anbringen, *tr.* 1. anbringa, placera, t. ex. *eine Treppe in einem Hause. Seine Tochter* ~ bortgifta sin dotter, få henne försörjd; *gut angebracht:* väl försörjd. *Ich kann die Schuhe nicht* ~ jag kan ej få på mig skorna. *Ein Wort* ~ flicka in ett ord. 2. anföra, angifva, anklaga. *Was ist Ihr* ~ hvad har ni att anföra. **Anbringung**, *f.*

Anbringer, *-s*, *-*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* angifvare, angifverska, skvallerbytta.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Anbringerei, *-en, f.* angifvelse, skvaller.
Anbruch, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. första afbrytandet, jfr *anbrechen I.* 2. inbrott, t. ex. *des Tages, der Nacht.* 3. början till röta, till förskämning.
anbrüchig, *a.* ankommen, anfrätt.
Anbrüchigkeit, 0, *f.* = *Anbruch 3.*
anbrühen, *tr.* kokk. skålla.
anbrüllen, *tr.* ryta, vråla emot; om människor: ryta åt.
anbrummen, *tr.* brumma emot.
anbrüten, *tr. Eier* ~ ligga ngn tid på ägg. *Angebrütetes Ei:* halfkläckt ägg, rötägg.
Anchovis se *Anschovis.*
Andacht, *-en, f.* 1. andakt, andäktighet. 2. andakt, bön. ~ *halten:* förrätta andakt, hålla bön. **-s...** Ex. **~buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* andaktsbok. **~los**, *a.* andaktslös. **~stunde**, *-n, f.* andaktsstund, bönestund. **~übung**, *-en, f.* andaktsöfning.
Andächtelei, *-en, f.* hycklad andakt, fromleri.
andächtel||n, *-te, ge-t, itr. h.* hyckla andakt, ställa sig andäktig.
andächtig, *a.* andäktig.
Andächtler, *-s, -*, **Andächtling**, -[*e*]*s, -e, m.* skrymtare, skenhelig person.
andämmen, *tr.* dämma upp, t. ex. *das Wasser.*
andampfen, *itr. s.* 1. afsätta sig i form af ånga. 2. *Angedampft kommen:* komma ångande.
andauern, *itr. h.* vara, räcka, pågå, hålla på.
andém, *adv.* 1. så, riktigt, sant. 2. kommen därhän.
andenken, *itr. h.* 1. tänka på. 2. *Denk [mal] an!* tänk! föreställ dig!
Andenken, *-s, -, n.* minne. *Zum ~ an jmdn:* till minne af ngn. *In gutem ~ bei jmdm stehen:* hafva efterlemnat ett godt minne hos ngn.
ander, *a.* annan. *~e Bücher;* andra böcker. *Er ist ein ganz ~er Mann:* han är en helt annan karl. *~er Meinung sein;* vara af en annan mening. *Das ist etw. ~es:* det är ngt annat, det förändrar saken. *Einer um den ~n:* den ene efter den andre. *Ein Mal über das ~e:* gång efter annan. *Am ~n Tage:* påföljande dag. *Ein ~es Hemd anziehen:* ömsa skjorta. *~er Ansicht, ~n Sinnes werden:* ändra åsigt. **-artig**, *a.* olikartad. **-mal**, *adv.* 1. en annan gång. 2. för andra gången. **-seits**, *adv.* å andra sidan. **-wärtig**, *a.* befinnande sig annorstädes. **-wärts**, **-weit**, *adv.* annorstädes. **-weitig**, *a.* 1. annan, olika beskaffad. 2. upprepad, förnyad. **-n...** Ex. **~falls**, *adv.* i annat fall. **~t[h]eils**, *adv.* å andra sidan.
änderbar, *a.* föränderlig.
andererseits se *anderseits.*
anderlei, *a.* obdjl. = *anderartig.*
änder||n, *-te, ge-t,* I. *tr.* ändra, förändra. *Etw. an einer Sache ~* ändra ngt vid en sak. *Das ändert die Sache:* det förändrar saken. *Daran lässt sich nichts ~* det kan ej ändras. II. *Sich ~* ändra sig, förändras, t. ex. *die Sache kann sich ~, die Zeiten ~ sich.* III. *itr. h. Mit etw. ~* byta om med ngt.
anders, *adv.* 1. annorlunda, på annat sätt, olika. *Er wird sein Lebtage nicht ~* han förblir sig alltid lik. *Es wird noch ganz ~ kommen:* det blir väl värre, det blir annat af. *Das ist nun einmal nicht ~* det är som det är. *Sich ~ besinnen:* ändra åsigt. *Ich konnte nicht anders, ich musste weinen:* jag kunde ej låta bli att gråta. 2. annars, eljes, under andra förhållanden. 3. anslutande sig till pronomen och adverb. *Jemand ~* någon annan. *Niemand ~ als er:* ingen annan än han. *Nirgends ~* eljes ingenstädes. *Wer ~ als er?* hvem, om ej han? 4. *Wenn ~* såframt, såvida. **-denkend**, *a.* olika tänkande. **-farbig**, *a.* af olika färg. **-wie**, *adv.* på annat sätt. **-wo**, *adv.* annorstädes. **-woher**, *adv.* annorstädes ifrån. **-wohin**, *adv.* annorstädes hän.
anderthalb, *a.* halfannan.
Änderung, *-en, f.* förändring. **-s...** Ex. **~sucht**, 0, *f.* ändringslusta, ändringsmani. **~vorschlag**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* ändringsförslag.
andeuten, I. *tr.* antyda, låta förstå, bebåda. II. *Sich ~* gifva sig tillkänna, visa sig.
Andeutung, *-en, f.* antydan, antydning, häntydning, anspelning. **-s...** Ex. **~weise**, *adv.* antydningsvis.
andichten, *tr.* pådikta.
andonnern, *tr.* bildl. dundra emot, fara ut emot.
Andorn, -[*e*]*s*, 0, *m.* bot. stjälkborre.
anderren, *itr. s.* torka fast.
Andrang, -[*e*]*s*, 0, *m.* påträngande, tillopp.
andrängen, I. *tr.* tränga på, tränga emot, tränga intill, t. ex. *jmdn an die Wand.* II. *Sich an jmdn ~* tränga sig på ngn.
andrechseln, *tr.* påsvarfva, t. ex. *einen Knopf an den Stock.* F *jmdm etw. ~* lura på ngn ngt.
andrehen, *tr.* 1. börja vrida, sätta i gång. 2. = *andrechseln.* 3. fastvrida, skrufva på.
andringen, I. *itr. s.* 1. *Auf jmdn ~* tränga in på ngn, gå honom på lifvet. 2. *Das Blut dringt gegen den Kopf an:* blodet tränger åt hufvudet. II. *tr.* och *sich ~* = *andrängen.*
androhen, I. *itr. h.* hota, förestå. II. *tr. Jmdm etw. ~* hota ngn med ngt. **Androhung**, *f.*
Andruck, -[*e*]*s, -e* †, *m.* tryckning mot el. på ngt.
andrücken, *tr.* trycka emot, trycka fast.
anduften, *tr. Einen ~* dofta emot en.
andúrch, *adv.* härigenom.
aneifern, *tr.* egga, uppmuntra. **Aneiferung**, *f.*
aneig[e]nen, I. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *etw. ~* tillegna sig ngt. 2. tillegna, dedicera. 3. bringa till likhet med, afpassa, t. ex. *eine Sache einer anderen.* II. *Sich jmdm, einer Sache ~* rätta sig efter ngn, efter en sak. **Aneig[e]nung**, *f.*
aneinánder, *adv.* vid hvarandra, intill hvarandra, tillsammans, ihop, t. ex. *~ hängen,*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

~ *kleben*, ~ *passen*, ~ *stossen*. **-fügung**, *-en*, *f.* sammanfogning. **-grenzend**, *a.* gränsande intill hvarandra. **-hängend**, *a.* hängande ihop. **-rücken**, *-s*, 0, *n.* närmande, sammanflyttning. **-stöss**, *-es*, *-e* †, *m.* sammanstöt.

Anekdote, *-n*, *f.* anekdot. **-n...** Ex. **~ärtig**, *a.* anekdotartad. **~jäger**, *-s*, *-*, *m.* anekdotsamlare, nyhetsjägare.

anekdotenhaft, anekdotisch, *a.* anekdotisk.

anekeln, *tr.* 1. äckla, väcka vämjelse hos, ingifva motvilja. 2. känna vämjelse, motvilja för.

Anemóne, *-n*, *f.* bot. anemon, sippa.

anempfehlen, *tr.* förorda, rekommendera.

Anerbe, *-n*, *-n*, *m.* hufvudarfvinge.

anerben, I. *tr.* ✱ tilldela genom arf, såsom ärftligt. II. *itr. s.* med dat. gå i arf hos, vara medfödd.

Anerbieten, *-s*, 0, *n.* **Anerbietung**, *-en*, *f.* erbjudande, anbud, tillbud.

anerkennen, (✱ *) *tr.* vidkännas, godkänna, erkänna. **~d**: erkännande, berömmande, erkännsam. *Anerkannt*: erkänd. *Anerkanntermassen*: såsom erkändt är.

anerkennenswert[h], *a.* värd erkännande, berömvärd.

Anerkenntnis[s], *-ses*, *-se*, *n.* *-se*, *f.* **Anerkennung**, *-en*, *f.* 1. erkännande, vidgående. 2. erkännande, gillande, beröm, erkänsla. **-unge...** Ex. **~wert[h]**, **~würdig**, *a.* värd erkännande.

anerschaffen, *tr.* genom el. vid skapelsen förläna. *Anerschaffen* (part. perf.): medskapad.

anfeinden, *tr.* *Einen* ~ fläkta emot en.

anfachen, *tr.* blåsa, upptända, t. ex. *ein Feuer*, *eine Flamme*.

anfädeln, *tr.* påträda, t. ex. *eine Nadel*. bildl. *ein Gespräch* ~ inleda ett samtal.

anfahen, förålder. = *anfangen*.

anfahrbar, *a.* ⚓ så beskaffad, att man kan lägga till där.

anfahren, I. *itr.* 1. *s.* anlända; ⚓ lägga till. *Bei jmdm* ~ säga till, taga in hos ngn. *Angefahren kommen*: komma åkande, roende, seglande. 2. *s.* och *h.* köra emot, t. ex. *der Wagen ist, der Kutscher hat an einen Stein angefahren*. bildl. *übel* ~ råka illa ut. II. *tr.* 1. köra fram, skaffa fram, framforsla. 2. bildl. fara ut emot.

Anfahrschacht, *-[e]s*, *-e* [†], *m.* bärg. schakt, genom hvilket man far ned i en grufva.

Anfahrt, *-en*, *f.* 1. ✱ ankomst. 2. station, ⚓ landningsplats. 3. bärg. nedfart.

Anfall, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. anfall, angrepp. 2. tillfallande genom arf, hemfall. 3. *Anfälle*: inkomster. **-s...** Ex. **~recht**, *-[e]s*, 0, *n.* jur. hemfallsrätt.

anfallen, I. *itr. s.* 1. falla i hög, hopa sig, t. ex. *der ~de Schnee*. 2. tillfalla. II. *tr.* anfalla, angripa.

Anfang, *-[e]s*, *-e* †, *m.* början, begynnelse; ursprung, upphof. *Im ~e*: i början, till att börja med; i begynnelsen. *Zu ~ des Buches*: i bokens början. *Den ~ mit etw. machen*: börja, göra början med ngt. *Seinen ~ nehmen*: börja, taga sin början. *Die Anfänge einer Wissenschaft*: en vetenskaps grunder, elementer. **-s...** Ex. **~buchstäbe**, *-n*, *-n*, *m.* begynnelsebokstaf, initial. **~grund**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* i sht plur. första grunderna, t. ex. *einer Wissenschaft*. **~punkt**, *-[e]s*, *-e*, *m.* utgångspunkt.

anfangen, I. *tr.* börja, begynna. *Hader, Händel, Streit* ~ börja, söka gräl. *Ein Geschäft* ~ öppna en affär. *Wie fang ich's an, dass...* hur skall jag bära mig åt för att... *Nicht wissen, was man ~ soll*: ej veta, hvad man skall taga sig till. *Was fangen wir mit dem Abend an?* hvad skola vi företaga oss i kväll? II. *itr. h.* stv. opers. börja, taga sin början, börja med. *Mit nichts* ~ börja med två tomma händer. *Klein* ~ börja med litet. *Hier fängt mein Acker an*: här tar min åker vid. *Er fängt mit jedem an*: han låter ej ngn gå i fred. III. *Sich* ~ börja, börjas.

Anfänger, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* begynnare, nybörjare, nybörjerska.

anfänglich, *a.* börjande, först, ursprunglig.

anfangs, *adv.* i början, till att börja med.

anfärben, *tr.* färglägga.

anfassen, I. *tr.* vidröra, taga i, fatta tag i, gripa. *Ein Schauer fasst mich an*: en rysning genomilar mig. II. *itr. h.* slå rot.

anfaulen, *itr. s.* börja skämmas, blifva ankommen.

anfechtbar, *a.* som kan bestridas, tvistig, stridig.

anfechten, *tr.* 1. angripa, klandra, t. ex. *eine Meinung, ein Testament*. 2. fresta, oroa. *Was ficht ihn an?* hvad kommer åt honom? *Das lasse ich mich nicht* ~ det bryr jag mig ej om.

Anfechtung, *-en*, *f.* anfäktelse, vedermöda.

anfehden, anfeinden, *tr.* uppträda fiendtligt emot, förföljа, bekriga. **Anfeindung**, *f.*

anfertigen, *tr.* förfärdiga, tillverka, göra. **Anfertigung**, *f.*

Anfertiger, *-s*, *-*, *m.* tillverkare.

anfesseln, *tr.* fjättra, fastbinda. **Anfesselung**, *f.*

anfetten, *tr.* smörja med ngt fett ämne.

anfeuchten, *tr.* fukta. **Anfeuchtung**, *f.*

anfeuern, I. *tr.* elda, uppelda, t. ex. *den Ofen*, bildl. *die Soldaten*. II. *itr. h.* elda, göra upp eld. **Anfeuerung**, *f.*

anfinden, *sich* ~ finnas, vara tillhands.

anflammen, I. *tr.* upptända, uppelda. II. *Sich* ~ fatta eld, upptändas.

anflattern, *itr. s.* fladdra emot, t. ex. *gegen das Fenster*.

anflechten, *tr.* fläta fast.

anflehen, *tr.* bedja till, åkalla. *Jmdn um etw.* ~ bönfalla ngn om ngt. **Anflehung**, *f.*

* äkta ssm. ✱ familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

anfletschen, *tr. Jmdn* ~ visa tänderna åt ngn.
anflicken, I. *tr.* lappa, sätta på en lapp. F *jmdm etw.* ~ lappa om ngn. II. F *sich* ~ tränga sig på, innästla sig.
anfliegen, I. *itr. s.* 1. flyga emot. *Angeflogen kommen:* komma flygande. 2. *Etw. fliegt mir an:* ngt kommer flygande och sätter sig fast, slår ned på mig. *Ein Einfall flog mir an:* jag fick plötsligt ett infall. II. *tr.* flyga emot, hastigt komma på. *Eine Röte flog ihre Wangen an:* en rodnad uppsteg helt plötsligt på hennes kinder.
anfliessen, *itr. s.* flyta emot. *Angeflossen kommen:* komma flytande.
anflößen, *tr.* 1. *Holz irgendwo* ~ flotta timmer någonstädes hän. 2. om vatten: *Land* ~ aflagra jord. **Anflössung**, *f.*
anflüchen, *tr. Jmdm etw.* ~ genom förbannelser tillskynda ngn ngt.
Anflug, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. flygt, flygande emot. 2. anstrykning, spår, t. ex. *ein* ~ *von Ironie.*
anfordern, ✱ **anfodern**, *tr.* 1. fordra, kräfva, *jmdm etw.:* ngt af ngn. 2. *Jmdn* ~ kräfva ngn. **Anfo[r]d[e]rung**, *f.*
Anfrage, -*n*, *f.* förfrågan.
anfragen, *itr. h.* förfråga sig, *bei jmdm* (el. *tr.: jmdn*) *nach* el. *um etw.:* hos ngn om ngt.
anfressen, I. *tr.* 1. om djur och P om människor: äta af, bita af. 2. fräta, anfräta. II. P *sich* ~ äta sig proppmätt. **Anfressung**, *f.*
anfrieren, *itr. s.* frysa fast.
anfrischen, *tr.* 1. uppfriska. 2. bildl. uppmuntra, lifva. **Anfrischung**, *f.*
anfugen, *tr.* ⊕ hopfoga.
anfügen, I. *tr.* tillfoga, vidfoga, bifoga. II. *Sich* ~ foga sig, lämpa sig. **Anfügung**, *f.*
anfühlen, I. *tr.* 1. känna på, taga på, vidröra. 2. bildl. känna, märka, se. *Man fühlt es ihm an, dass er glücklich ist:* man ser på honom, att han är lycklig. II. *Sich* ~ kännas, t. ex. *hart, weich.* **Anfühlung**, *f.*
Anfuhr, -*en*, *f.* framkörning, framforsling.
anführen, *tr.* 1. framköra, framforsla. 2. anföra, leda, t. ex. *ein Heer, einen Tanz.* 3. leda, handleda, t. ex. *jmdn zur Tugend.* 4. anföra, citera, andraga, t. ex. *jmds Worte, Gründe, ein Beispiel, etw. zur Entschuldigung. Weiter habe ich nichts anzuführen:* jag har intet mer att tillägga. 5. göra narr af, narra, purra.
Anführer, -*s*, -, *m.* anförare, ledare.
Anführung, -*en*, *f.* 1. anförande, befäl, ledning. 2. anförande, citerande, citat. -*s*... Ex. ~**fehler**, -*s*, -, *m.* oriktigt, felaktigt citat. ~**zeichen**, -*s*, -, *n.* anföringstecken, citationstecken.
anfüllen, I. *tr.* fylla, uppfylla, fullstoppa. II. *Sich* ~ fyllas, blifva full. *Sich mit Speisen* ~ öfverlasta sig med mat, frossa. **Anfüllung**, *f.*
Angabe, -*n*, *f.* 1. handel. handpenning. 2. uppgift. 3. angifvelse, anklagelse. 4. förslag, utkast, instruktion.
angaffen, *tr.* F gapa på, med vidöppen mun betrakta.
angähnen, *tr.* 1. gäspande betrakta. 2. gapa emot, t. ex. *ein Abgrund gähnt ihn an.*
angebbar, *a.* som kan angifvas; matem. bestämbar.
angeben, I. *tr.* 1. gifva på hand. 2. gifva i mellangift. 3. uppgifva, angifva, anföra, t. ex. *seinen Namen, den Wert von etw., etw. als Ursache, den Preis, die Richtung.* Mus. *den Takt* ~ angifva, markera takten, slå takt; *eine Note, einen Ton* ~ slå an en not, en ton. Bildl. *den Ton* ~ vara tongifvande. 4. angifva, anmäla, anklaga. 5. göra utkast till, föreskrifva, fastställa. II. *Sich* ~ 1. utgifva sig, t. ex. *für* el. *als den Erben.* 2. *Sich zu etw.* ~ anmäla, erbjuda sig till ngt. III. *itr. h. Die Feder will nicht* ~ pennan vill ej ta. *Die Taste giebt nicht an:* tangenten tar ej.
Angeber, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* 1. person, som angifver, framställer, föreslår ngt, t. ex. *eines Planes.* 2. angifvare, åklagare.
Angeberei, -*en*, *f.* angifvelse, skvaller.
angeberisch, *a.* 1. uppfinningsrik. 2. fallen för att anklaga andra, skvalleraktig.
Angebinde, -*s*, -, *n.* festgåfva, gåfva, genom hvilken man gör ngn sig förbunden.
angeblich, *a.* föregifven.
angeboren, *a.* medfödd.
Angebot, -[e]*s*, -*e*, *n.* anbud, i sht vid auktioner.
angedeihen, *itr.* (*s.*) användes vanl. blott i inf. med *lassen. Jmdm etw.* ~ *lassen:* låta ngt komma ngn till godo.
Angedenken, -*s*, -, *n.* poet. = *Andenken.*
Angehänge, -*s*, -, *n.* berlock; påhäng.
angehen, I. *itr. s.* 1. *Angegangen kommen:* komma gående; *gegen jmdn* ~ gå emot ngn, angripa honom. 2. stiga uppför, gå upp, afv. med ack. t. ex. *den Berg.* 3. börja, taga sin början. *Ein* ~*der Künstler:* ett konstnärsämne, en ung konstnär. *Er ist ein* ~*der Vierziger:* han har nyss öfverskridit trettiotalet, nyss fylt fyrtio år. *Bei* ~*der Nacht:* vid nattens början. 4. fatta eld, råka i brand. 5. blifva ankommen, börja skämmas. 6. om kläder och skodon: gå på. 7. gå an, duga. II. *tr.* 1. *Jmdn* ~ gå till, vända sig till ngn. *Jmdn um etw.* ~ bedja ngn om ngt. 2. angå, vidkomma, beträffa. *Was mich angeht:* hvad mig beträffar. *Der Streit ging eine Erzählung an:* tvisten rörde sig om en berättelse. *Was geht das mich an?* hvad kommer det mig vid?
Angehenke, ✱ = *Angehänge.*
angehören, *itr. h.* tillhöra, *jmdm:* ngn.
angehörig, *a.* 1. tillhörande, ägd af, *jmdm:* ngn. 2. *Ein* ~*er, eine* ~*e:* en anhörig, en frände.

Angehörigkeit, 0, *f.* 1. egenskapen att tillhöra. *Seine ~ zum preussischen Staate nachweisen:* bevisa sig vara preussisk medborgare. 2. slägtskap.

angeifern, *tr.* 1. dregla på. 2. bildl. hätskt utfara mot.

Angel, *-n, f.* afv. *-s, -, m.* 1. dörrhake, gångjärn. *Zwischen Thür und ~* i mellanhand, i klämma. *Den Finger zwischen Thür und ~ stecken:* tränga sig in mellan barken och trädet. 2. bildl. hufvudsaken, som ngt rör sig omkring; midtpunkt. 3. metkrok, afv. metspö med ref och krok. 4. tång på en klinga o. dyl., den i skaftet sittande delen. **-band**, *-[e]s, -er* †, *n.* gångjärn. **-biel**, *-[e]s, -e, n.* sänke på metref. **-fischerei**, *-en, f.* metande, metning. **-haken**, *-s, -, m.* metkrok. **-leine**, *-n, f.* metref. **-offen**, *a.* på vid gafvel. **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* hufvudpunkt. **-rut[b]e**, *-n, f.* metspö. **-schnur**, *-e* †, *f.* metref. **-weit** = *-offen.*

angelangen, *itr. s.* anlända.

Angeld, *-[e]s*, 0, *n.* handpengar.

angelegen, *a.* angelägen. *Er hatte nichts ~eres zu thun als zu . . .* det första han gjorde var att... *Sich* (dat.) *etw. ~ sein lassen:* vinnlägga sig om, egna omsorg åt, vara mon om ngt.

Angelegenheit, *-en, f.* angelägenhet. *Minister der auswärtigen ~en:* utrikesminister.

angelegentlich, *a.* angelägen, vigtig.

angeln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. meta. 2. bildl. *jmdn ~* lägga ut sina krokar för ngn. *Nach etw. ~* eftersträfva ngt.

angeloben, *tr.* 1. högtidligt lofva. 2. *Sich* (dat.) *jmdn ~* fästa ngn vid sig genom ett högtidligt löfte.

Angelöbnis[s], *-ses, -se, n.* **Angelobung**, *-en, f.* högtidligt löfte.

angemessen, *a.* passande, lämplig, afpassad. *~es Benehmen:* städadt sätt. *Ein ~er Preis:* ett lagom högt pris.

Angemessenheit, 0, *f.* tillbörlighet, lämplighet, öfverensstämmelse.

angenehm, *a.* 1. angenäm, behaglig. *Was ist dir ~* hvad behagar du? *Sie sind mir immer ~* ni är alltid välkommen. 2. handel. begärlig, eftersökt.

Anger, *-s, -, m.* äng, betesmark, gräsvall. **-blume**, *-n, f.* tusensköna. **-recht**, *-[e]s, -e, n.* rätt till mulbete.

Angerügtheit, 0, *f.* rörelse, lifaktighet.

angerissen, *a.* F onykter, påstruken.

angesehen, *a.* ansedd. *Schlecht ~ sein:* vara illa ansedd, hafva ett dåligt anseende.

Angesehenheit, 0, *f.* anseende.

angesessen, *a.* bosatt, bofast.

Angesicht, *-[e]s, -er, n.* 1. åsyn. *Gottes ~ beraubt sein:* vara bortstött från Guds åsyn. *Jmdn von ~ kennen:* vara personligen bekant med ngn. 2. ansigte. bildl. *dem Tode ins ~ sehen:* se döden i ögonen. 3. bildl. *du holdes ~!* min ljufva vän!

angesichts, *prep.* med gen. i åsyn af, inför, gentemot, t. ex. *des Dorfes, der Gefahr, dieses Faktums.*

Angestrengtheit, 0, *f.* ansträngning.

Angestrunkenheit, 0, *f.* början till rus, jfr *antrinken.*

angewöhnen, I. *tr.* vänja vid, *jmdm etw.:* ngn vid ngt. *Sich* (dat.) *etw. ~* göra ngt till vana, taga ngt för vana. II. *Sich an* el. *zu etw. ~* vänja sig vid ngt. **Angewöhnung**, *f.* = föj.

Angewohnheit, *-en, f.* vana.

angiessen, *tr.* 1. hälla på, gjuta till. 2. fukta, vattna. 3. slå upp, t. ex. *eine Flasche, den Wein.* 4. gjuta fast, fastlöda. *Er sitzt auf dem Pferde wie angegossen:* han sitter till häst, som om han vore fastgjuten.

angirren, *tr.* kuttra emot.

anglänzen, *tr.* glänsa emot, skina på.

Angleichung, *-en, f.* utjämning, förvandling till likhet, *an etw.:* med ngt.

angleiten, *itr. s. Gegen etw. ~* glida emot ngt.

anglimmen, *itr. h.* tända sig, fatta eld.

anglotzen, *tr.* P glo på.

anglühen, I. *itr. s.* tändas, fatta eld. II. *tr.* tända.

anglupen, *tr.* P se på ngn med hätska, lurande blickar.

angreifbar, *a.* som kan angripas, tvifvelaktig, tvistig.

angreifen, I. *tr.* 1. röra vid, taga på. 2. gripa an, börja. *Das Werk ernst ~* på allvar gripa verket an. *Verkehrt ~* börja i galen ände. 3. taga en bit af, t. ex. *das Brot.* 4. angripa, försvaga. *Diese Scene hat mich angegriffen:* denna scen har uppskakat mig. *Angegriffen:* matt, medtagen. *~d:* tröttande. 5. afv. *itr. h.* angripa, anfalla. *In der Flanke ~* anfalla från sidan. II. *Sich ~* 1. kännas. *Das Tuch greift sich hart an:* tyget käns hårdt. 2. anstränga sig, uppbjuda alla krafter. *Sich zu sehr ~* öfveranstränga sig. **Angreifung**, *f.*

Angreifer, *-s, -, m.* 1. angripare. 2. kok. kökssvante, grytvante.

angreifisch, *a.* F 1. som man är frestad att vidröra. 2. tjufaktig.

angrenzen, *itr. h. An etw. ~* gränsa intill, stöta intill ngt. *~d:* gränsande intill, närgränsande. **Angrenzung**, *f.*

angrienen, *tr.* grina emot.

Angriff, *-[e]s, -e, m.* 1. vidrörande. *Etw. in ~ nehmen:* påbörja, gripa sig an med ngt. 2. angrepp, anfall, t. ex. *des Feindes auf die Festung, auf jmds Ehre. Den ~ aushalten:* uthärda anfallet. 3. sättet, hur ngt käns. *Das Zeug hat einen guten ~* tyget käns bra. -s... Kx. **~bewegung**, *-en, f.* offensivrörelse. **~krieg**, *-[e]s, -e, m.* anfallskrig. **~linie**, *-n, f.* anfallslinie. **~weise**, *adv.* anfallsvis.

angrinsen, *tr.* grina emot.

angrunzen, *tr.* grymta emot.

* äkta ssm. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

1. Angst, *-e* †, *f.* 1. ångest, ängslan. *In allen Ängsten sein:* vara i dödlig ångest. *In ~ geraten:* råka i ångest, förskräckas, blifva rädd. *In ~ setzen:* förskräcka. 2. *Schwere ~* fallandesot. **-beklommen,** *a.* svårt beklämd. **-erfüllt,** *a.* ångestfull. **-gefühl,** *-[e]s, -e, n.* känsla af ångest. **-geschrei,** *-[e]s, -e, n.* ångestskri. **-kind,** *-[e]s, -er, n.* sorgebarn. **-röhre,** *-n, f.* F svart hatt, storm. **-schweiss,** *-es, -e, m.* ångestsvett, kallsvett. **-zitternd,** *a.* darrande af ångest.

2. angst, *ängster, a.* ängslig, orolig, rädd. *Mir ist ~* jag är rädd, orolig. *Mir wird ~ und bange:* jag ängslas svårligen.

ängstigen, *-te, ge-t,* I. *tr.* ängsla, försätta i ångest. II. *Sich ~* ängslas. *Sich zu Tode ~* dö af ångest. *Sich um jmdn ~* vara orolig för ngn.

Ängstigung, *-en, f.* pina, marter, vånda.

ängstlich, *a.* 1. ängslig, orolig. *~ sein:* oroa sig. *Es wird mir ~* jag blir orolig. 2. blyg, förlägen. 3. oroande. 4. ängsligt noggrann, skrupulös.

Ängstlichkeit, *-en, f.* 1. ängslighet, ängslan. 2. blyghet, förlägenhet. 3. öfverdrifven noggrannhet, småaktighet.

angucken, *tr.* F titta på.

angürten, *tr.* omgjorda.

Anguss, *-es, -e* †, *m.* 1. påhällning. 2. ⊕ gjuthufvud, ingöte.

anhaben, *tr.* 1. hafva på sig, t. ex. *Kleider, Schuhe, Waffen.* 2. *Jmdm etw. ~* hafva ngt att anmärka på ngn, komma åt ngn.

anhacken, I. *tr.* börja hacka på, t. ex. *der Vogel hackt das Obst an.* II. *itr. h.* hugga, haka sig fast.

anhaften, *itr. s.* sitta fast, klibba vid.

anhäkeln, *tr.* 1. virka till. 2. haka fast. **Anhäkelung,** *f.*

anhaken, I. *tr.* 1. haka fast, haka på. 2. ⚓ med änterhake draga till sig. II. *Sich ~* haka sig fast. **Anhakung,** *f.*

anhaltern, *tr. Ein Pferd ~* binda en häst med grimman.

anhalsen, *tr.* sätta på halsen.

Anhalt, *-[e]s, -e, m.* 1. ngt hvarvid man kan hålla sig; stöd. 2. hållpunkt, rastställe, hållstation. *-[e]...* el. *-s...* ex. **~punkt,** *-[e]s, -e, m.* 1. hållpunkt, hviloställe. 2. stödjepunkt. **~seil,** *-[e]s, -e, n.* ⚓ stopptåg. **~zeichen,** *-s, -, n.* tecken att stanna, stoppsignal.

anhalten, I. *tr.* 1. hålla intill. 2. stanna, hämma, t. ex. *einen Wagen, eine Maschine. Den Flüchtling ~* taga fast rymmaren. *Güter ~* lägga beslag på gods. 3. *Jmdn zu etw. ~* tillhålla ngn att göra ngt. 4. mus. hålla ut, t. ex. *einen Ton.* II. *Sich ~* 1. hålla sig fast, *an etw.:* vid ngt. 2. lägga band på sig, styra sig. III. *itr. h.* 1. hålla, stanna, t. ex. *beim Wirtshause, mitten in der Arbeit. Der Sprechende hielt an:* den talande gjorde en paus. 2. vara, hålla i, fortfara. *Haltet an am Gebet!* varen ihärdiga i bönen, beden oaflåtligen! *~d:* ihållande, långvarig, oaflåtlig, beständig. 3. *Bei jmdm um etw. ~* anhålla om ngt hos ngn, begära ngt af ngn. *Um ein Mädchen ~* anhålla om en flickas hand. *Um eine Stelle ~* söka en befattning.

Anhalter, *-s, -, m.* 1. stöd. 2. ngt el. ngn som hämmar.

anhaltsam, *a.* ihållande.

anhämmern, *tr.* fasthamra.

Anhang, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. bihang, tillägg, supplement. 2. anhang, parti.

anhangen, *itr. h.* 1. [med *an*] med dat. hänga på, hänga vid; ej släppa. 2. med. dat. vara anhängare till, hylla, hålla med.

anhängen, I. *tr.* 1. hänga upp, på, t. ex. *etw. an einen Haken.* 2. vidhänga, vidfästa, påsätta, t. ex. *jmdm Kletten, einen Zopf.* bildl. *jmdm einen Schimpf ~* tillfoga ngn en skymf. *Jmdm eine Krankheit ~* smitta ngn med en sjukdom. *Jmdm eins ~* spela ngn ett spratt. II. *Sich ~* hänga sig på, hänga sig fast vid. III. *itr. h.* = *anhangen.* **Anhängung,** *f.*

Anhänger, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* anhängare.

Anhängerschaft, 0, *f.* 1. egenskap af anhängare. 2. anhang.

anhängig, *a.* 1. vidhängande, sammanhängande, tillhörig. 2. jur. anhängig, t. ex. *einen Prozess gegen jmdn ~ machen.*

anhänglich, *a.* tillgifven.

Anhänglichkeit, 0, *f.* tillgifvenhet. *~ für jmdn haben:* hysa tillgifvenhet för ngn.

Anhängsel, *-s, -, n.* 1. = *Anhang 1.* 2. F påhäng.

Anhauch, *-[e]s,* 0, *m.* 1. påandning. 2. bildl. anstrykning.

anhauchen, *tr.* andas på, t. ex. *die Scheiben:* rutorna.

anhauen, *tr.* börja hugga, göra inhuggning i; skog. blecka.

anhäufeln, *tr.* lägga i små högar. *Mit Erde ~* öfverhölja med jord. *Kartoffeln ~* kupa potatis.

anhäufen, I. *tr.* hopa, lägga i hög. II. *Sich ~* hopa sig. **Anhäufung,** *f.*

anheben, I. *tr.* 1. upplyfta, *etw. an etw.:* ngt mot, till ngt. 2. börja. *Ein Lied ~* uppstämma en sång. II. *Sich ~* och *itr. h.* börja, t. ex. *die Not hebt [sich] an. Er hub an und sprach also* el. blott: *er hub also an:* han började sitt tal sålunda.

anheften, I. *tr.* vidhäfta, vidfästa, *etw. an etw.* (ack. el. ✱ dat.): ngt vid ngt. *Eine Bekanntmachung ~* anslå en kungörelse. *Verloren ~* tråckla. II. *Sich ~* häkta sig fast. **Anheftung,** *f.*

anheilen, *tr.* och *itr. s.* läka fast.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

anheimeln, *tr.* förefalla bekant, hemtreflig; påminna om hemmet.
anheimfallen, *itr. s.* hemfalla. *Der Vergangenheit* el. *Vergessenheit anheimgefallen:* hemfallen åt glömskan.
anheimgeben, anhéimstellen, *tr.* hemställa.
anheischig, *a. Sich ~ machen zu etw.* el. *etw. zu thun:* förpligta sig till att göra ngt.
anheitern, *tr.* göra glad, lifva. *Angeheitert:* glad, upprymd, påstruken.
anheizen, I. *tr.* börja elda, uppvärma, t. ex. *den Ofen.* II. *itr. h.* göra upp eld.
anhelfen, *itr. h.* och *tr.* 1. *Jmdm ~* hjälpa ngn på trafven. *Jmdm etw. ~* förhjälpa ngn till ngt. 2. *Jmdm [die Kleider] ~* hjälpa ngn på med kläderna.
anhenken, *tr.* ✱ = *anhängen I, 1.*
anhér, ✱ **anhére**, *adv.* hit, hittills.
anhérig, *a.* hittills varande.
anherrschen, *tr.* tilltala i en befallande ton.
anhetzen, *tr.* 1. jag. hetsa. 2. *Jmdn gegen jmdn* el. *jmdn jmdm ~* hetsa, uppreta ngn mot ngn. **Anhetzung**, *f.*
Anhetzer, *-s, -, m.* person som uppeggar, uppviglare.
Anhetzerei, *-en, f.* hetsande, uppeggande, uppvigling.
anheucheln, *tr.* hyckla, t. ex. *Frömmigkeit.*
anheulen, I. *tr.* tjuta emot. II. *itr. (s.)* F *angeheult kommen:* komma tjutande, gråtande.
anhéute, *adv.* ✱ = *heute.*
anhexen, *tr.* trolla på, t. ex. *jmdm eine Krankheit.*
Anhieb, *-[e]s, -e, m.* första hugget, t. ex. *er hat den ~.*
Anhöhe, *-n, f.* höjd, kulle.
anholen, *tr.* ⚓ hala an, hala in.
anhören, I. *tr.* 1. höra på, lyssna till. 2. *Jmdm etw. ~* märka ngt på ngns tal, t. ex. *jmdm seine Jugend ~.* II. *Sich ~* höras, låta på ett visst sätt. *Dieses Stück hört sich gut an:* detta stycke låter bra, är vackert. *Das lässt sich ~* det låter höra sig. **Anhörung**, *f.*
anhüpfen, *itr. s.* hoppa på; t. ex. *der Floh ist dir* el. *an dich angehüpft. Angehüpft kommen:* komma hoppande.
Anilin, *-[e]s, 0, n.* anilin.
animálisch, *a.* animalisk.
animés, *a.* upprörd, vredgad.
Anis, *-es, -e, m.* anis. **-brot**, *-[e]s, -e, n.* anisbröd. **-geist**, *-[e]s, 0,* **-liqueur**, *-[e]s, -e, m.* anislikör, anisett.
anjagen, I. *tr.* 1. jag. uppjaga. t. ex. *ein Wild.* 2. våldsamt pådrifva. t. ex. *die Pferde.* II. *itr. s.* komma jagande, i stark fart, vanl. *angejagt kommen.*
anjétzt, *adv.* ✱ = *jetzt.*
anjochen, *tr.* lägga ok på, oka, t. ex. *Ochsen.*
ankämmen, *tr. Die Haare ~* kamma intill, slätkamma håret.
ankämpfen, *itr. h.* kämpa emot.
ankarren, *tr.* framköra på (skott)kärra.
Ankauf, *-[e]s, -e* †, *m.* inköp, uppköp.
ankaufen, I. *tr.* inköpa, uppköpa. II. *Sich ~* köpa egendom och bosätta sig där. **Ankaufung**, *f.*
Ankäufer, *-s, -, -, m.* uppköpare.
Anker, *-s, -, m.* (✱ *n.*) ankare. *~ werfen:* kasta, fälla ankare. *Vor ~ gehen, liegen:* gå, ligga för ankare. **-boje**, *-n, f.* ⚓ ankarboj. **-fest**, *a.* ⚓ ankarfast. **-filege**, *-n, f.* ⚓ ankarfly. **-fütterung**, *-en, f.* ⚓ ankarfodring. **-gebühr**, *-en, f.* ⚓, **-geld**, *-[e]s, -er, n.* ⚓ ankarpengar. **-grund**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⚓ ankargrund, ankarbotten. **-kette**, *-n, f.* ⚓ ankarketting. **-kreuz**, *-es, -e, n.* ⚓ ankarkrona, ankarkryss. **-krücke**, *-n, f.* ⚓ ankarstock. **-kugel**, *-n, f.* ✕ ankarkula. **-loch**, *-es, -er* †, *n.* ⚓ klysgatt. **-los**, *a.* utan ankare. **-platz**, *-es, -e* †, *m.* ⚓ 1. ankarplats. 2. ankargrund. **-recht**, *-[e]s, -e, n.* ⚓ rättighet att ankra. **-ring**, *-[e]s, -e, m.* ⚓ ankarring. **-rührung**, *-en, f.* ⚓ ankarröring. **-rut[h]e**, *-n, f.* ⚓, **-schaft**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⚓ ankarlägg. **-schmied**, *-[e]s, -e, m.* ⚓ ankarsmed. **-schmiede**, *-n, f.* ⚓ ankarsmedja. **-seil**, *-[e]s, -e, n.* ⚓ ankarlina. **-stange**, *-n, f.* ankarlägg i vapen. **-stelle**, *-n, f.* ⚓ ankarplats. **-stich**, *-[e]s, -e, m.* ⚓ ankarstek. **-stock**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⚓ ankarstock. **-tau**, *-[e]s, -e, n.* ⚓ ankartåg. **-winde**, *-n, f.* ⚓ ankarspel. **-zoll**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⚓ ankarpengar, hamnpengar.
ankerben, *tr.* gam inskärningar anteckna å karfstocken. Bildl. *ich werde es dir ~* jag skall ha dig i godt minne, gömdt är icke glömdt.
ankerln, *-te, ge-t,* ⚓ I. *itr. h.* ankra, gå för ankar. Bildl. *auf etw. ~* sätta sin lit till ngt. II. *tr.* sjöv. byggn. förankra.
anketten, *tr.* fästa med små kedjor.
anketten, *tr.* fastkedja, binda med kedjor. *Den Hund ~* binda hunden. **Ankettung**, *f.*
ankeuchen, *itr. s.* vanl. *angekeucht kommen:* komma flämtande.
ankirren, *tr.* locka med lockbete.
ankitten, *tr.* fastkitta.
anklägbar, *a.* som kan anklagas, ställas inför rätta.
Anklägbarkeit, 0, *f.* egenskapen att kunna åklagas.
Anklage, *-n, f.* anklagelse, åtal, beskyllning. **-bank**, *-e* †, *f.* de anklagades bänk. **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* anklagelsepunkt. **-rede**, *-n, f.* anklagelsetal.
anklagen, *tr.* anklaga, åtala, stämma. *Jmdn eines Verbrechens ~* anklaga ngn för ett brott. *Der Angeklagte:* den anklagade, svaranden.
Ankläger, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* anklagare, kärande.
anklägerisch, *a.* anklagande, kärande.
anklammern, I. *tr.* haka fast, *an etw.:* vid ngt. II. *Sich ~* haka sig fast.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Anklang, -[e]*s*, -*e* †, *m*. 1. anklang, anslag, klang. 2. ackord, samklang. 3. likhet, reminiscens. *Diese Musik hat viele Anklänge aus älteren Opern:* denna musik påminner mycket om äldre operor. 4. genklang, bifall.
anklatschen, I. *itr. h.* i sht om regn: piska på, smälla på. II. *tr.* skvallra på, förtala.
ankleben, I. *tr.* fastklistra, klistra upp. II. *itr. h.* klibba vid; bildl. vidlåda.
anklecksen, *tr.* F ludda ner, kludda öfver; besudla.
ankleiden, I. *tr.* påkläda. II. *Sich* ~ kläda på sig. *Sich anders* ~ a) kläda sig annorlunda, olika; b) kläda om sig. **Ankleidung**, *f.*
anklelstern, *tr.* påklistra.
anklemmen, *tr.* klämma mot ngt, klämma fast.
anklettern, anklimmen, *tr.* klättra uppför.
anklingeln, *itr. h.* ringa på; bildl. höra sig för.
anklingen, I. *itr. h.* och *s.* 1. börja att ljuda, att klinga. 2. äga samklang, sammanstämma. 3. hafva liknande ljud, påminna om, t. ex. *ein Wort klingt an ein anderes an, diese Melodie klingt an die Marseillaise an.* 4. klinga, t. ex. *mit den Gläsern.* II. *tr.* 1. komma att ljuda, att genljuda, t. ex. *eine Saite.* 2. stöta ihop, så att det klingar, t. ex. *Gläser.*
anklopfen, I. *itr. h.* klappa på, knacka på; bildl. höra sig för. II. *tr.* slå fast, bulta fast.
Anklopfer, -*s*, -, *m*. 1. person som klappar på. 2. portklapp.
Anklopf-Ring, -[e]*s*, -*e*, *m*. portklapp i form af en ring.
anknallen, *tr.* klatscha till, t. ex. *die Pferde.*
anknebeln, *tr.* 1. binda ngn och lägga kafle i hans mun. 2. binda och med kafle tillvrida ett rep.
anknelpen, I. *tr.* nypa. II. *itr. h.* F taga in på ett ställe för att dricka. *Angekneipt sein:* vara på tre kvart.
anknöpfen, *tr.* påknäppa.
anknüpfen, I. *tr.* knyta, knyta fast; anknyta, vidfoga, t. ex. *etw. an eine Sache* el. *etw. einer* (dat.) *Sache. Ein Gespräch* ~ inleda ett samtal. II. *itr. h.* 1. *An etw.* ~ anknyta till ngt, taga ngt till utgångspunkt. 2. *Mit jmdm* ~ träda i förbindelse med ngn. **Anknüpfung**, *f.*
anknurren, *tr.* morra emot.
anködern, *tr.* locka med agn.
ankommen, *itr. s.* 1. anlända, framkomma, inträffa. 2. komma, närma sig, t. ex. *er kommt in Galopp an.* 3. råka ut. *Gut, übel* ~ råka väl, illa ut. *Da ist er gut angekommen!* där har han råkat väl ut, fått sina fiskar varma. 4. räcka, nå, upphinna, t. ex. *es ist zu hoch, ich kann nicht* ~*; ich habe zu viel Vorsprung, er kann mir nicht* ~. *Man kann ihm nicht* ~ man kan ej komma åt honom. 5. *Jmdm so oder so* ~ behandla någon så eller så. 6. komma öfver, komma åt, gå åt. *Ihm* (el. ✱ *ihn*) *kommt die Lust an zu* ... lusten kommer öfver honom att ... *Was kommt Ihnen* (el. ✱ *Sie*) *an?* hvad går åt er? *Das wird ihm* (el. *ihn*) ~ det kommer att kosta på honom. 7. vanl. opers. komma an, bero; gälla. *Es kommt auf Sie an:* det kommer an på er. *Es kommt darauf an, zu erfahren* ... det gäller att få veta ... *Es auf jmdn* ~ *lassen:* låta det bero af ngn, låta ngn bestämma. *Darauf soll es nicht* ~ det skall ej vara i vägen. *Es auf gut Glück* ~ *lassen:* låta slumpen afgöra. *Es kommt mir darauf an, dass* ... det är för mig af vigt, att ... *Es kommt ihm gar nicht darauf an, Dummheiten zu begehen:* han generar sig icke det ringaste att begå dumheter.
Ankömmling, -[e]*s*, -*e*, *m*. nykomling.
ankoppeln, *tr.* koppla fast, ihop, till, efter.
ankrähen, *tr. Jmdn* ~ gala emot ngn.
ankrallen, I. *tr.* gripa med klorna, klösa. II. *Sich* ~ haka sig fast med sina klor.
ankränkeln, *tr.* smitta, göra sjuklig.
ankratzen, *tr.* 1. raspande rita, t. ex. *etw. an die Wand.* 2. bildl. F *sich* (dat.) *etw.* ~ skrapa, krafsa åt sig ngt.
ankreiden, *tr.* anteckna med krita i sht fordringar. F *er steht tief angekreidet:* han har satt sig i skuld uppöfver öronen.
ankreischen, *tr. Jmdn* ~ skrika åt ngn med skärande röst.
ankriechen, I. *itr. s.* vanl. *angekrochen kommen:* komma krypande. II. *tr.* krypa upp på, t. ex. *der Wurm kroch den Baum an.*
ankriegen, *tr.* F 1. få på, t. ex. *die Stiefel.* 2. upphinna, gå fatt. 3. *Jmdn* ~, *etw. zu thun:* få ngn att göra ngt.
ankünd[ig]en, I. *tr.* anmäla, tillkännagifva, bebåda. *Jmdm* ~, *dass* ... underrätta ngn om att ... *Den Krieg* ~ förklara krig. II. *Sich* ~ låta anmäla sig, bebådas, förebådas. **Ankünd[ig]ung**, *f.*
Ankünd[ig]er, -*s*, -, *m*. förkunnare, bebådare.
Ankunft, 0, *f.* ankomst, framkomst. -**s**... ex. ~**halle**, -*n*, *f.* perrong.
ankuppeln, *tr.* 1. = *ankoppeln.* 2. P *jmdm eine Frau* ~ ombesörja en hustru åt ngn efter kopplares sätt.
anlächeln, *tr.* le emot.
anlachen, *tr.* skrattande betrakta, skratta en midt upp i ansigtet.
Anlage, -*n*, *f.* 1. anläggande, t. ex. *eines Ordens.* 2. *Die* ~ *eines Kapitals:* ett kapitals placering. 3. anläggning, t. ex. *eines Gartens.* 4. utkast, plan, disposition, t. ex. *eines Bildes, eines Buches, eines Gedichtes.* 5. anlag, fallenhet. ~*n haben:* hafva anlag, talanger. 6. bilaga.
anlallen, *tr. Jmdn* ~ lalla emot, lallande tilltala ngn.
anlandbar, *a.* där man kan lägga till.
Anlände, -*n*, *f.* landningsplats.
anlanden, *itr. s.* landa, lägga till. **Anlandung**, *f.*
anlangen, I. *itr. s.* anlända, komma fram. II.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

tr. oper. beträffa, vidkomma. *Was* el. *soviel diese Sache anlangt* el. *diese Sache ~d:* hvad denna sak vidkommer.

anlaschen, *tr.* skog. stämpla, t. ex. *Bäume.* **Anlaschung,** *f.*

Anlass, *-es, -e* †, *m.* anledning.

anlassen, I. *tr.* 1. låta sitta på, t. ex. *jmdm den Mantel. Den Rock* ~ behålla rocken på. 2. släppa på, t. ex. jäg. *die Hunde ans Wild. Den Teich* ~ släppa vatten i dammen. *Die Mühle* ~ draga på kvarnen, sätta den i gång. *Die Maschine* ~ sätta maskinen i gång. 3. *Jmdn so und so* ~ vara, uppföra sig så eller så mot ngn. *Jmdn* ~ fara ut emot ngn. II. *Sich* ~ arta sig, t. ex. *die Knaben lassen sich gut an, es lässt sich zum Kriege an.*

anlässlich, I. *adv.* med anledning däraf. II. *prep.* med gen. med anledning af.

anlätschen, *itr. s.* F komma hasande, ntv. *angelatscht kommen.*

Anlauf, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. tillflöde, tillopp, t. ex. *des Wassers, der Leute.* 2. anlopp, anfall, t. ex. *des Feindes. Einen* ~ *nehmen:* taga ansats.

anlaufen, I. *itr. s.* 1. börja springa. *Die Pferde* ~ *lassen:* låta hästarne springa i väg. *Eine Maschine* ~ *lassen:* sätta en maskin i gång. 2. *Angelaufen kommen:* komma springande. 3. springa emot, t. ex. *mit dem Kopfe gegen die Wand.* Bildl. *übel* ~ råka illa ut. *Das Wild läuft an:* villebrådet kommer inom skotthåll. 4. ⚓ anlöpa, lägga till vid. 5. svälla, stiga, ökas, t. ex. *die Flüsse, die Zinsen laufen an.* 6. springa uppför. 7. anlöpa, blifva immig. II. *tr.* 1. *Jmdn* ~ springa emot ngn, ligga öfver, falla ngn besvärlig. 2. ⚓ anlöpa, t. ex. *einen Hafen.*

Anlauf, *-[e]s, -e, m.* gram. uddljud, framljud.

anlauten, *itr. h.* gram. uddljuda, framljuda, börja.

anläuten, I. *tr.* ringa till, t. ex. *das Morgengebet* ~ ringa till morgonbön. II. *itr. h.* ringa, ringa på.

anlegen, I. *tr.* 1. lägga intill, lägga vid, pålägga. *Hand* ~ lägga hand vid. *Holz* ~ lägga på ved på elden. *Jmdm Fesseln* ~ pålägga ngn bojor, fjättra honom. *Einen Rasenden* ~ binda en rasande. *Das Gewehr* ~ lägga an, *auf jmdn:* på ngn. *Hand an sich selbst* ~ bära hand på sig själf. *Den Hemmschuh* ~ bromsa. *Den Nachen* ~ lägga intill med båten. *Einen Säugling* ~ gifva bröstet. Bildl. *die letzte Feile an etw.* ~ lägga sista handen vid ngt. 2. påtaga, påkläda, t. ex. *das Kleid, den Putz, jmdm die Rüstung. Trauer* ~ anlägga sorg. 3. anlägga, förbereda, t. ex. *einen Plan, einen Meuchelmord.* 4. anlägga, uppföra, bygga, t. ex. *eine Fabrik, eine Eisenbahn, Kanäle, Gärten. Ein Gemälde* ~ göra utkast till en tafla. *Feuer* ~ anstifta mordbrand. 5. använda, placera, t. ex. *seine Zeit gut, schlecht* ~. *Geld in einem Geschäft* ~ lägga pengar i ett företag. *Verzinslich* ~ låna ut mot ränta. 6. *Auf etw., jmdn* ~ lägga an på, sigta till, afse ngt, ngn, t. ex. *es war auf dich angelegt.* 7. använda, sysselsätta, t. ex. *Leute in einem Geschäfte.* II. *Sich* ~ 1. lägga, luta, stödja sig emot. 2. lägga sig vid, afsätta sig på, t. ex. *die Grütze legt sich an den Topf, der Rost ans Eisen an.* III. *itr. h.* 1. = *I, 6.* 2. ⚓ lägga till. **Anlegung,** *f.*

Anleger, *-s, -, m.* anläggare.

Anlehen, *-s, -, n.* lån af ngn.

anlehnen, I. *tr.* luta, stödja, *etw. an etw.:* ngt mot ngt. *Die Thüre* ~ dra intill dörren, så att den står på glänt. II. *Sich* ~ luta, stödja sig, *an etw.:* emot ngt. **Anlehnung,** *f.*

anlehren, *tr.* 1. handleda, undervisa. 2. *Jmdm etw.* ~ lära ngn ngt.

Anleihe, *-n, f.* lån af ngn. *Bei jmdm eine* ~ *machen:* låna ngt af ngn.

anleihen, *tr.* låna, *von* el. *bei jmdm:* af ngn.

Anleiher, *-s, -, m.* låntagare.

anleimen, *tr.* fastlimma.

anleiten, *tr.* 1. *Jmdn* ~ visa ngn vägen; bildl. leda, handleda, undervisa ngn, t. ex. *zum Guten.* 2. binda upp slingerväxter, t. ex. *den Hopfen.* **Anleitung,** *f.*

Anleiter, *-s, -, m.* ledare.

anlernen, *tr.* 1. lära sig, tillegna sig gnm undervisning, inlära. 2. ✱ = *anlehren.*

anleuchten, *tr.* lysa emot, öfver.

anliebeln, *tr.* blicka inställsamt på.

anliegen, *itr. h.* 1. *An etw.* (dat.) ~ ligga, gränsa intill ngt. 2. ligga efter, sitta åt, t. ex. *der Rock liegt an.* 3. *Jmdm* ~ ligga efter ngn, vara efterhängsen. 4. *Etw. liegt einem an:* ngt ligger en om hjärtat, jfr *angelegen.* 5. ⚓ styra åt. *Nord, Süd* ~ hafva nordlig, sydlig kurs.

Anliegen, *-s, -, n.* ärende, anhållan, begäran.

anlispeln, *tr.* läspande, smeksamt tilltala.

anlocken, *tr.* locka till sig; locka, förleda. **Anlockung,** *f.*

Anlocker, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* person som lockar; förledare.

anlöt[h]en, *tr.* fastlöda, vidlöda. **Anlöt[h]ung,** *f.*

anlügen, *tr.* 1. *Jmdn* ~ a) ljuga för ngn, b) beljuga, baktala ngn. 2. *Jmdm etw.* ~ pådikta ngn ngt.

anmachen, I. *tr.* 1. göra fast, fästa. 2. tillsätta, tillblanda, tillaga, iblanda, t. ex. *eine Speise, Zucker an eine Speise. Mit Wasser* ~ uppblanda, utspäda med vatten. *Wein* ~ kypra vin. ⊕ *Kalk* ~ tillreda, älta murbruk. 3. antända, tända på, t. ex. *Feuer, ein Licht.* II. *Sich* ~ tränga, truga sig på.

anmahnen, *tr.* anmana, uppmana, *jmdn an etw.:* ngn till ngt.

Anmahnung, *-en, f.* 1. anmaning, uppmaning. 2. kraf. *-s...* Ex. ~**schreiben,** *-s, -, n.* krafbref.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

anmalen, *tr.* 1. måla på ngt, t. ex. *etw. an die Wand* ~ måla ngt på väggen. 2. måla till, målande sätta till, t. ex. *einer Figur Beine.*
Anmarsch, *-es, -e* †, *m.* ✕ anmarsch, antåg.
anmarschieren, *itr. s.* ✕ anmarschera, antåga.
anmaschen, *tr.* jag. *die Netze* ~ genomrränna näten.
anmässen, *tr.* och *sich* ~ 1. *Sich* (ack.) *einer* (gen.) *Sache* el. *sich* (dat.) *eine Sache* ~ tillegna, bemäktiga sig en sak. *Sich* (dat.) *ein Urteil über etw.* ~ sätta sig till doms öfver ngt. *Ein angemasster Richter:* person som tillvällat sig domaremyndighet. 2. *Sich* (dat.) *etw. zu thun* ~ understå sig, tilltro sig att göra ngt. ~*d:* anspråksfull, förmäten, oförskämd.
anmässlich, *a.* 1. tillvällad, självtagen. 2. anspråksfull, förmäten.
Anmässung, *-en, f.* 1. tillvällande. 2. förmätenhet, förmätet anspråk el. sätt, oförskämdhet.
anmästen, *tr.* göda.
anmauern, *tr.* mura fast.
anmelden, I. *tr.* anmäla, tillkännagifva, låta veta. II. *Sich* ~ (låta) anmäla sig.
Anmelder, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* anmälare.
Anmeldung, *-en, f.* anmälan.
anmengen, *tr.* iblanda, uppblanda med.
anmerken, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ märka, se ngt på ngn. 2. anmärka, anteckna. *Sich* (dat.) *etw.* ~ lägga ngt på minnet.
anmerkenswert[h], *a.* anmärkningsvärd.
Anmerker, *-s, -, m.* anmärkare.
Anmerkung, *-en, f.* anmärkning; anteckning. **-s...** ex. ~**wert[h],** *a.* anmärkningsvärd.
anmessen, *tr.* 1. taga mått till, t. ex. *jmdm einen Rock.* 2. lämpa efter, jfr *angemessen.*
anmischen, *tr.* iblanda.
anmuntern, *tr.* muntra upp.
anmurren, *tr.* och *itr. h.* knota, knorra, *jmdn* el. *gegen jmdn:* mot ngn.
Anmut[h], 0, *f.* behag, behagligt väsen, behaglig gestalt. **-[s]...** ex. ~**los,** *a.* obehaglig. ~**reich,** ~**voll,** *a.* behagfull.
anmut[h]en, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ föreslå ngn, begära af ngn att göra ngt. 2. *Jmdn* ~ falla ngn i smaken, tilltala. **Anmut[h]ung,** *f.*
anmut[h]ig, *a.* behaglig, täck, behagfull.
Anmut[h]slosigkeit, *f.* brist på behag.
annadeln, *tr.* faststicka med nålar.
annageln, *tr.* fastspika, spika på.
annagen, *tr.* gnaga på.
annahen, *itr. s.* och ✱ *sich* ~ närma sig.
annähen, *tr.* sy i, t. ex. *einen Knopf;* sy på, t. ex. *eine Schnur an etw.* (ack.).
annähern, I. *tr.* närma. II. *Sich* ~ närma sig. ~*d:* närmande sig, ungefärlig. **Annäherung,** *f.* **-s...** ex. ~**weise,** *adv.* tillnärmelsevis.
Annahme, *-n, f.* 1. mottagande, t. ex. *eines Geschenkes, eines Briefes.* 2. antagande, t. ex. *eines Dieners, einer Lehre, einer Meinung.* ~ *an Kindesstatt:* upptagande i barns ställe. 3. antagande, förutsättning. **-[post]stempel,** *-s, -, m.* inlemningsstämpel.
Annalen, *f. plur.* annaler.
annässen, *tr.* fukta.
Ännchen, *-s, -, n. npr.* lilla Anna, Annatösen.
annehmbar, *a.* antaglig.
Annehmbarkeit, 0, *f.* antaglighet.
annehmen, I. *tr.* 1. mottaga, t. ex. *ein Geschenk, Aufträge, Besuche. Jmdn zu Gnaden* ~ taga ngn till nåd. 2. antaga, omfatta, t. ex. *eine Gewohnheit, eine Lehre, das Christentum. Einen Wechsel* ~ akceptera en växel. *Jmds Gründe* ~ godkänna ngns skäl. *Einen Rat* ~ lyssna till ett råd. *Vernunft* ~ taga reson. *Eine andere Miene* ~ påtaga en annan min, ändra min. *Einen falschen Schein* ~ gifva sig ett falskt sken. *Schmutz* ~ blifva smutsig. *An Kindesstatt* ~ upptaga i barns ställe, adoptera. ✕ *zum Kriegsdienste* ~ värfva. 3. antaga, förutsätta, förmoda, tro. *Als Grundsatz* ~ taga till grundsats. *Als ausgemacht* ~ taga för afgjordt. *Angenommen!* topp! låt gå! *Das lässt sich* ~ det är antagligt. 4. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga åt sig ngt. 5. jag. *der Hund nimmt die Fährte an:* hunden får slag, hunden tar upp. II. *Sich einer Sache, einer Person* ~ taga sig an, lägga sig ut för en sak, en person.
Annehmer, *-s, -, m.* akceptant, t. ex. *eines Wechsels.*
annehmlich, *a.* 1. antaglig. 2. angenäm, behaglig.
Annehmlichkeit, *-en, f.* 1. utan plur. antaglighet. 2. behaglighet, behag.
anneigen, I. *tr.* luta, stödja, *an etw.:* emot ngt. II. *Sich* ~ luta, stödja sig emot.
annektier|en, *-te, -t, tr.* annektera, tillegna sig. **Annektierung,** *f.*
annetzen, *tr.* fukta.
Annéx, *-es, -e, m.* och *n.* annex.
annicken, *tr.* nicka åt.
annieten, *tr.* nita fast.
annisten, *sich* ~ om foglar och F om människor: bygga bo.
annóch, *adv.* ännu.
annullier|en, *-te, -t, tr.* annullera, förklara ogiltig.
anöl|en, I. *tr.* 1. olja, smörja. 2. F *jmdn* ~ lura ngn. II. *Sich* ~ 1. smörja sig med olja. 2. F skaffa sig en florshufva.
anomál, *a.* oregelbunden.
Anomalie, *-en, f.* anomali, oregelbundenhet.
anonym, *a.* anonym.
Anónym|us, *-us, -i* el. *-en, m.* anonym.
anordnen, I. *tr.* 1. tillfoga, flytta intill. 2. utv. *itr. h.* anordna, ordna, arrangera, inrätta. 3. anordna, bestämma, fastställa. II. *Sich* ~ ordna sig, intaga sin plats. **Anordnung,** *f.*
Anordner, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* anordnare, ledare, arrangör.

anpacken, *tr.* gripa, hugga tag i.

anpassen, I. *itr. h.* med dat. passa för, öfverensstämma med. II. *tr.* 1. profva, t. ex. *einen Rock.* 2. afpassa, lämpa, rätta, *etw. einer Sache:* ngt efter en sak. *~d:* passande, öfverensstämmande. III. *Sich ~* rätta sig efter, lämpa sig för. **Anpassung**, *f.*

anpatschen, F I. *tr.* slå, taga i hand. II. *itr. s.* afv. *angepatscht kommen:* komma traskande.

anpeitschen, *tr.* piska på.

anpfählen, *tr.* fästa, binda upp vid pålar, t. ex. *Bäume, Weinstöcke.*

anpfeifen, I. *itr. h.* 1. om vinden: tjuta, hvina, t. ex. *an die Fenster:* mot fönstren. 2. *Angepfiffen kommen:* komma hvisslande, komma sättande. II. *tr.* hvissla emot, hvissla åt.

anpflanzen, I. *tr.* plantera, t. ex. *einen Baum. Einen Garten ~* anlägga en trädgård. *Ein Land ~* odla, bebygga ett land. II. *Sich ~* slå sig ned.

Anpflanzer, *-s, -, m.* person som planterar, anläggare; nybyggare.

Anpflanzung, *-en, f.* plantering, anläggning; nybygge.

anpflöcken, *tr.* plugga fast.

anpflügen, *itr. h.* börja plöja.

anpfropfen, *tr.* 1. trädg. ympa, t. ex. *ein Reis an einen Baum.* 2. fullproppa.

anpichen, *tr.* 1. fastbecka. 2. öfverdraga med beck.

anpicken, *tr.* hacka på, t. ex. *der Vogel pickt den Apfel an.*

anpinseln, *tr.* pänsla på. *Rot ~* rödmåla.

anplappern, *tr. Jmdn ~* pladdrande vända sig till ngn.

anplärren, I. *tr. Jmdn ~* vända sig med sladder till ngn. II. *itr.* (*h.*) *Angeplärrt kommen:* komma sladdrande.

anplätschern, *itr. h.* plaska emot, t. ex. *das Wasser plätschert an das Ufer an.*

anpochen, *itr. h.* knacka på, t. ex. *an die Thür.*

anpoltern, *itr. h.* 1. dundra på, t. ex. *an die Thür.* 2. afv. *angepoltert kommen:* komma med mycket buller.

anposaunen, *tr.* utbasuna, puffa för.

Anprall, *-[e]s, -e, m.* (häftig) stöt emot ngt, törn, sammanstötning.

anprallen, *itr. s.* törna, studsa, *an etw.:* emot ngt.

anpreisen, *tr.* prisa, högeligen berömma, rosa. **Anpreisung**, *f.*

anprellen = *anprallen.*

anpressen, *tr.* prässa emot.

anprob[ier]en, *tr.* profva, försöka, t. ex. *Kleider.*

anpumpen, *tr.* F *jmdn ~* låna, vigga af ngn.

anpusten, *tr.* blåsa på.

Anputz, *-es*, 0, *m.* prydnad, grannlåt, bjäfs.

anputzen, I. *tr.* pynta, utpynta. II. *Sich ~* pynta sig.

anqualmen, *tr.* uppfylla med rök.

anquetschen, *tr.* prässa, krossa, *an etw.:* emot ngt.

anquicken, *tr.* ⊕ amalgamera, uppblanda el. öfverdraga med kvicksilfver. **Anquickung**, *f.*

anranken, I. *tr.* fästa med rankor el. klängen. II. *Sich ~* klänga sig fast.

anranzen, *tr.* P fara ut emot, snäsa.

anrasseln, *itr. s.* afv. *angerasselt kommen:* komma rasslande.

anrat[h]en, *tr.* tillråda. **Anrat[h]ung**, *f.*

anrauchen, *tr.* 1. nedröka. 2. börja röka, påtända, t. ex. *eine Cigarre, eine Pfeife. Einen Pfeifenkopf ~* röka in ett piphufvud.

anräuchern, *tr.* 1. nedröka. 2. röka ngt litet, t. ex. *Fleisch, Schinken.* 3. bildl. F *jmdn mit etw. ~* narra ngn med ngt. **Anräucherung**, *f.*

anrauschen, I. *itr. s.* komma brusande. II. F *sich ~* taga sig ett litet rus.

anrechnen, *tr.* tillräkna, uppföra på räkning; uppskatta, beräkna i egentl. och bildl. bem. *Als Fehler ~* anse för ett fel, tillräkna såsom fel. *Das rechne ich mir zur Ehre an:* det anser jag för en ära för mig. *Einen Dienst hoch ~* högt värdera en tjänst. *Wie hoch haben Sie es angerechnet?* hur högt har ni beräknat det? **Anrechnung**, *f.*

Anrecht, *-[e]s, -e, n.* rättighet, rätt, *auf etw.:* till ngt.

Anrede, *-n, f.* 1. tal, hälsningstal, t. ex. *eine ~ an das Volk, an die Versammelten halten.* 2. tilltal, sätt att tilltala, tilltalsord, t. ex. *der Vokativ dient zur ~, Majestät ist die ~ der Könige.*

anreden, *tr.* 1. tilltala. *Jmdn mit »Herr» ~* kalla, betitla ngn »herre». 2. *Jmdn um etw. ~* bedja ngn om ngt. 3. *Jmdm etw. ~* narra på ngn ngt.

anregen, *tr.* 1. lifva, väcka intresse hos el. för, kalla till lif, sätta i gång. *Diese Unterhaltung regt den Hörer zu neuen Gedanken an:* detta samtal väcker nya tankar hos åhöraren. *Dieses Werk regt an:* detta arbete ger en att tänka på. *Eine Unternehmung ~* kalla ett företag till lif, sätta det i gång. *Etw. zuerst ~* taga första steget till ngt. *~d:* väckande, lifvande, intressant. 2. vidröra, t. ex. *eine Saite;* omnämna.

Anreger, *-s, -, m.* person som väcker intresse för ngt, sätter ngt i gång.

Anregung, *-en, f.* 1. väckelse, påstöt, eggelse. *In ~ bringen:* kalla till lif. 2. omnämnande.

anreiben, *tr.* 1. rifva, *etw. an etw.:* ngt mot ngt. *Ein Zündholz ~* tända eld på en tändsticka. *Farben ~* rifva färger. 2. *Brot an eine Speise ~* rifva bröd till en maträtt.

anreihen, I. *tr.* foga till, det ena till det andra; upprada. *Eine Bemerkung ~* bifoga, tillägga en anmärkning. *Perlen, Morcheln ~* träda upp pärlor, murklor. II. *Sich ~* ansluta sig, *an etw.:* till ngt.

anreissen, I. *tr.* 1. börja rifva af el. sönder,

* äkta ens. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

t. ex. *das Tuch.* 2. sönderslita, t. ex. *die Kleider.* II. F *sich* ~ skaffa sig en florshufva, för *angerissen.*

anreiten, I. *itr. s.* 1. vanl. *angeritten kommen:* komma ridande. 2. rida emot, t. ex. *an ein Haus.* 3. rida fram. II. *tr.* 1. *Ein Pferd* ~ börja rida in en häst. 2. *Jmdn* ~ rida emot ngn.

Anreiz, *-es, -e, m.* eggelse, retelse.

anreizen, *tr.* egga, reta, *jmdn zu etw.:* ngn till ngt. **Anreizung,** *f.* = *Anreiz.*

Anreizer, *-s, -, m.* person som eggar, retar till ngt.

anrennen, I. *itr. s.* 1. äfv. *angerannt kommen:* komma sättande. 2. *An etw.* ~ springa emot ngt. 3. börja springa. II. *tr.* 1. springande stöta emot, t. ex. *die Nase an einem Baume.* 2. *Jmdn* ~ springa, törna emot ngn.

anrichten, *tr.* 1. anrätta, tillaga, t. ex. *Speisen.* 2. ställa till, styra till. *Da haben Sie was Schönes angerichtet:* där har ni just styrt till det bra. *Uneinigkeit* ~ stifta oenighet.

Anrichter, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* person som anrättar; anstiftare.

Anrichtung, *-en, f.* anrättning.

anriechen, *tr.* 1. *Etw.* ~ lukta på ngt. 2. *Jmdm, einer Sache etw.* ~ märka ngt på ngns, på en saks lukt, t. ex. *jmdm* ~, *dass er geraucht hat.*

anringeln, *tr.* fästa med ringar.

anringen, *itr. h.* kämpa, brottas, *gegen etw.:* mot ngt.

Anritt, *-[e]s, -e, m.* 1. närmande till häst, ✕ kavalleriangrepp. 2. första ridten.

anritzen, *tr.* rispa ngt litet; repa, rita, *etw. an einen Gegenstand:* ngt på ett föremål.

anrollen, I. *tr.* rulla emot ngt. II. *itr. s.* äfv. *angerollt kommen:* komma rullande, rulla fram.

anrosten, *itr. s.* 1. blifva rostig, rosta. 2. rosta fast.

anrüch[t]ig, *a.* illa beryktad.

Anrüch[t]igkeit, 0, *f.* dåligt rykte.

anrücken, I. *tr.* rycka, flytta intill, t. ex. *einen Stuhl.* II. *itr.* 1. *s.* rycka fram, *gegen jmdn:* mot ngn. 2. *h. Die Uhr hat angerückt:* klockan slår strax, hon har lätit höra den knäppning, som föregår själfva klockslaget. **Anrückung,** *f.*

anrudern, *itr. h.* 1. lägga till med roddbåt. 2. *Gegen den Strom* ~ ro uppför strömmen. 3. ro emot.

Anruf, *-[e]s, -e, m.* 1. anrop, tillrop. 2. anropande, åkallande.

anrufen, *tr.* 1. ropa an. ⚓ *ein Schiff* ~ präja ett fartyg. 2. anropa, åkalla, t. ex. *Gott, die Götter. Jmdn um Hülfe* el. *jmds Hülfe* ~ anropa ngn om hjälp. *Ein höheres Gericht* ~ vädja till högre domstol. **Anrufung,** *f.*

Anrufer, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* bedjande, bönfallande.

anrühmen, *tr.* rosa.

anrühren, *tr.* 1. röra, vidröra. F *nicht rühr an:* kommer aldrig på frågan. 2. kokk. röra, vispa till el. i, t. ex. *Mehl, Eier.* **Anrührung,** *f.*

anrutschen, *itr. s.* F komma hasande, åkande.

ans, sammandragning af *an das.*

ansäen, *tr.* så, utså, beså, t. ex. *eine Frucht ein Feld.*

Ansage, *-n, f.* anmälan.

ansagen, *tr.* anmäla, förkunna, uppgifva. **An sagung,** *f.*

ansägen, *tr.* börja såga, såga uti.

Ansager, *-s, -, m.* anmälare, förkunnare.

ansammeln, I. *tr.* samla, hopa. II. *Sich* ~ samlas, hopa sig.

Ansammlung, *-en, f.* samling, hop.

ansässig, *a.* bosatt, bofast.

Ansässigkeit, 0, *f.* bofasthet, hemvist.

Ansatz, *-es, -e* †, *m.* 1. ngt vidfästadt. 2. mus. fotstycke el. munstycke på vissa blåsinstrument. 3. räkn. uppsättande, uppsättning, t. ex. *eines Exempels, einer Proportion.* 4. aflagring, t. ex. ~ *von Land an einem Flusse;* bottensats. 5. ansats, anlag, t. ex. *zum Trübsinn.* 6. ansats (blåsinstruments förande till läpparna). 7. ansats, anlopp.

ansäuern, *tr. Den Teig* ~ syra, lägga jäst i degen.

ansaugen, I. *tr.* 1. börja suga på. Utan obj.: *das Kind will nicht* ~ barnet vill ej taga bröstet. 2. suga till sig. II. *Sich* ~ suga sig fast.

Ansäung, *-en, f.* såning, insåning.

ansäusein, *tr. Jmdn* ~ sakta susa emot ngn.

ansausen, I. *tr.* susa, hvina emot. II. *itr. s.* äfv. *angesaust kommen:* komma susande, hvinande.

anschaben, *tr.* ngt litet afskafva.

1. anschaffen, *tr.* (stark böjn.) vid skapelsen förläna, medskapa.

2. anschaffen, *tr.* (svag böjn.) anskaffa, *jmdm etw.:* ngt åt ngn. **Anschaffung,** *f.*

anschäften, *tr.* ⊕ sätta skaft på, skäfta.

anschälen, *tr.* börja skala.

anscharren, *tr.* börja krafsa på el. uti.

Anschau, 0, *f.* åskådande, betraktande.

anschauen, *tr.* åskåda, betrakta.

Anschauer, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* åskådare, betraktare.

anschaufeln, *tr.* skofla på.

anschaulich, *a.* åskådlig.

Anschaulichkeit, 0, *f.* åskådlighet.

Anschauung, *-en, f.* åskådning, föreställning. **-s...** Ex. ~**weise,** *-n, f.* åskådningssätt.

Anschein, *-[e]s,* 0, *m.* sken af ngt, utseende. *Dem* ~ *e nach:* efter utseendet. *Es hat ganz den* ~, *als ob* ... det ser alldeles ut som om ... *Sich den* ~ *geben zu* el. *als ob* ... gifva sig sken af att ...

anscheinen, *tr.* skina på. ~*d:* skenbar.

anscheilen, *itr. h.* ringa på.

Anschere, *-n, f.* ⊕ varp, ränning.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

anscheren, *tr.* 1. börja klippa, klippa i. 2. ⊕ varpa, ränna. **Anscherung,** *f.*

anschichten, *tr.* upplägga hvarfvis.

anschicken, I. *tr.* ✱ anordna, ordna. II. *Sich* ~ *zu etw.* el. *etw. zu thun:* göra sig i ordning till ngt, ärna göra ngt.

Anschickung, *-en, f.* tillrustning.

anschieben, *tr.* skjuta emot el. intill.

Anschiebsel, *-s, -, n.* vidfogadt stycke, tillsats.

anschielen, *tr.* skela, snegla på.

Anschieler, *-s, -, m.* F person som skelar, sneglar på ngt.

anschienen, *tr.* med. spjäla.

anschiessen, I. *itr. s.* 1. särv. *angeschossen kommen:* komma med fart. 2. ⊕ *in* el. *zu Krystallen* ~ anskjuta, afsätta kristaller. 3. börja skjuta, skjuta först. II. *tr.* 1. profskjuta, t. ex. *eine Büchse.* 2. med skott hälsa. 3. jag. anskjuta, såra. F bildl. *angeschossen:* a) kär, träffad af Amors pil, b) ngt rusig, c) tokig, fjollig. 4. skjuta ihop, intill.

anschiffen, I. *tr.* frakta till sjös, skeppa till ngt ställe. II. *itr. s.* komma seglande, lägga till. **Anschiffung,** *f.*

anschilden, *tr.* trädg. okulera.

anschimmeln, *itr. s.* börja mögla.

anschimmern, *tr.* skimra emot, öfver.

anschirren, *tr.* påsela, t. ex. *die Pferde.* **Anschirrung,** *f.*

Anschlag, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. slag, slående emot el. på, t. ex. *an die Glocke, der Wellen ans Ufer.* 2. mus. anslag. *Das Klavier hat einen leichten* ~ pianot är lättspelt. 3. ⊕ det hvarmot ngt slår: slaglist på dörrar och fönster, kant på en klocka, som klappen slår emot. 4. anslag, plakat, affisch. 5. anslag, kolf på gevär. 6. anslag, stämpling, komplott, attentat. 7. beräkning, värdering, taxering. *In* ~ *bringen:* taga med i beräkningen. 8. anslag af pengar, statsmedel e. dyl. 9. lek, kurra gömma. *-s...* el. *-s...* Ex. ~**säule,** *-n, f.* annonspelare. ~**zettel,** *-s, -, m.* plakat.

anschlagen, I. *tr.* 1. slå fast, slå upp, spika, t. ex. *ein Brett, jmds Namen an den Galgen, eine akademische Abhandlung.* 2. ⚓ anslå, göra fast, t. ex. *ein Segel.* 3. slå på, slå an, t. ex. *eine Glocke, eine Saite,* bildl. *einen andern Ton.* 4. *Feuer* ~ slå eld. 5. hastigt lägga an, *die Büchse:* med bössan. 6. slå af en bit af, t. ex. *den Zuckerhut:* sockertoppen. 7. sticka upp, t. ex. *ein Weinfass.* 8. anslå, värdera, uppskatta, t. ex. *hoch* ~. *Etw. zu barem Gelde* ~ beräkna penningevärdet af ngt. II. *itr. h.* 1. slå första slaget. 2. *An etw.* ~ slå emot el. på ngt, t. ex. *die Wellen schlagen an das Ufer an.* 3. slå an, ljuda, börja slå, t. ex. *der Hammer der Glocke, die Uhr slägt an. Der Hund schlägt an:* hunden ger skall, börjar skälla. 4. om växter: slå rot. 5. *Das Essen schlägt* [*bei*] *jmdm an:* han lägger på hullet.

Anschläger, *-s, -, m.* hammare i piano.

anschlägig, ✱ **anschlägisch.** *a.* uppfinningsrik, påhittig.

anschlämmen, I. *tr.* uppslamma. II. *Sich* ~ uppslammas, fyllas med slam.

anschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig inpå, fram. *Angeschlichen kommen:* komma smygande.

1. anschleifen, (stark böjn.) *tr.* ⊕ börja slipa, t. ex. *ein Messer. Schneide an einem Messer* ~ slipa egg på en knif.

2. anschleifen, (svag böjn.) *tr.* släpa fram.

anschleudern, *itr. s.* vanl. *angeschlendert kommen:* komma drifvande, dragande benen efter sig.

anschleppen, *tr.* framsläpa, släpa med sig.

anschleudern, *tr.* slunga emot.

anschliessen, I. *tr.* 1. fastläsa, lägga i bojor, t. ex. *einen Gefangenen.* 2. bifoga. II. *Sich* ~ 1. *Sich jmdm* el. *an jmdn* ~ ansluta, sluta sig till ngn. 2. sluta till. *Die Eisenbahnzüge schliessen sich an einander an:* tågen stå i förbindelse med hvarandra. III. *itr. h.* sluta intill, sitta väl, t. ex. *die Thür, das Kleid schliesst gut an.*

anschlingen, I. *tr.* fastknyta, fastsnöra. II. *Sich an jmdn* ~ sluta sig intill, slingra sig om ngn.

anschlitzen, *tr.* börja klyfva, göra en rispa, ett sprund till ngt.

Anschluss, *-es, -e* †, *m.* 1. anslutning, tillslutning, jfr *anschliessen II* och *III.* 2. bifogande, inneslutning, t. ex. *eines Briefes.* **-bahn,** *-en, f.* bibana.

anschmecken, *tr.* smaka på. *Diesem Essen schmeckt man den Pfeffer an:* man känner på smaken, att denna rätt är pepprad.

anschmeicheln, I. *tr.* 1. *Jmdn* ~ smekande tilltala ngn. 2. *Jmdm etw.* ~ genom smekningar förmå ngn att taga ngt. II. *Sich* [*bei*] *jmdm* ~ ställa sig in hos ngn.

anschmeissen, *tr.* F kasta, *jmdm etw.:* ngt på ngn.

anschmelzen, *tr.* och *itr. s.* smälta fast vid.

anschmieden, *tr.* fastsmida.

anschmiegen, I. *tr.* noga afpassa, lämpa efter, t. ex. bildl. *die Worte dem Gedanken.* II. *Sich* ~ sluta sig tätt intill, smyga sig efter, t. ex. *die Kleider schmiegen sich dem Körper* el. *an den Körper an.*

anschmiegerlich, anschmiegsam, *a.* smidig, bildl. inställsam.

anschmieren, I. *tr.* 1. smörja på, smutsa, besudla, *jmdm etw.:* ngn med ngt. 2. F *jmdn* ~ lura ngn. *Jmdm etw.* ~ lura, pracka på ngn ngt. II. F *sich* ~ innästla sig.

anschminken, *tr.* sminka.

anschnallen, *tr.* spänna på.

anschnarchen, *tr.* snarka, vända sig snarkande el. med snarkande, skroflig röst till.

anschnarren, *tr.* tilltala med skorrande näston.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

anschnauben, I. *tr.* häftigt fara ut emot. II. *itr.* (*h.*) i sht om hästar: *angeschnaubt kommen:* komma frustande, fläsande.
anschnauzen, *tr.* F snäsa, huta åt.
anschneiden, *tr.* skära af en bit af.
anschnellen, I. *tr.* gam ngt elastiskt medel kasta, slunga, *an etw.:* emot ngt. II. *itr. s.* slungas, studsa emot.
Anschnitt, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. afskuret stycke. 2. ställe, där ngt är afskuret.
anschnitzeln, *tr.* 1. inskära, t. ex. *etw. an einen Stock.* 2. aftälja, t. ex. *einen Stock.*
anschnüffeln, *tr.* F nosa på.
anschnüren, *tr.* snöra på, snöra fast.
Anschóve, -*n*, **Anschóvis,** -, *f.* ansjovis.
anschrammen, I. *tr.* lätt rispa, repa. II. *itr. s.* F *angeschrammt kommen:* komma masande.
anschrauben, *tr.* ⊕ skrufva fast, på.
anschrecken, *tr.* i sht jag. skrämma framifrån, så att den skrämde hajdar sig.
anschreiben, *tr.* 1. *Eine Feder* ~ börja använda en penna. 2. anteckna, skrifva upp, bokföra. ~ *lassen:* låta anteckna, taga på räkning. 3. *Gut, schlecht angeschrieben sein* el. *stehen:* vara väl, illa anskrifven, *bei jmdm:* hos ngn.
anschreien, *tr.* 1. *Jmdn* ~ skrika, ropa åt ngn. 2. *Etw.* ~ utskrika ngt.
anschreiten, *itr. s.* afv. *angeschritten kommen:* komma marscherande.
Anschrot, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* **Anschrote,** -*n*, *f.* ⊕ list, kant, stad på tyg.
anschroten, *tr.* 1. framvälta. 2. ⊕ förse tyg med stad.
anschuhen, *tr.* 1. ✱ pådraga skor. 2. ⊕ försko, t. ex. *Stiefel.*
anschuld[ig]en, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ lägga ngn ngt till last. 2. *Jmdn eines Verbrechens* ~ anklaga ngn för ett brott.
Anschuldigung, -*en*, *f.* anklagelse.
anschüren, *tr.* röra om elden, så att den brinner bättre; bildl. underblåsa.
Anschürer, -*s*, -, *m.* person som rör om elden, som underblåser.
Anschuss, -*es*, -*e* †, *m.* 1. hälsningsskott. 2. profskjutning, t. ex. *einer Flinte.* 3. första skottet. 4. anskjutande, afsättande af kristaller. 5. ~ *des Wassers:* vattnets hastiga tillflopp. 6. jag. ställe på villebrådet, där skottet tog.
Anschutt, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. upplandning. 2. ⊕ fyllningsjord.
anschütten, *tr.* 1. ösa i hög, hopa, t. ex. *Getreide.* 2. ⊕ *mit Erde* ~ fylla med jord. **Anschüttung,** *f.*
anschützen, *tr.* ⊕ 1. släppa på, t. ex. *das Wasser.* 2. *Ein Wehr* ~ bygga en dam.
Anschützung, -*en*, *f.* ⊕ fördämning.
anschwängern, *tr.* 1. i sht bildl. befrukta. 2. mätta, impregnera. **Anschwängerung,** *f.*
anschwanken, *itr. s.* afv. *angeschwankt kommen:* komma vacklande.
anschwänzeln, I. *itr. s.* komma viftande med svansen. II. F *sich bei jmdm* ~ ställa sig in hos ngn.
anschwären, *itr. h.* börja bulna.
anschwärmen, *itr. h.* 1. börja svärma. 2. komma i svärm.
anschwärzen, *tr.* svärta, bildl. förtala, *jmdn bei jmdm:* ngn hos ngn. **Anschwärzung,** *f.*
Anschwärzer, -*s*, -, *m.* ~**in,** -*nen*, *f.* baktalare, bakdantare.
anschwatzen, *tr. Jmdm etw.* ~ narra på ngn ngt.
anschwefeln, *tr.* svafla litet.
anschweifen, *tr.* ⊕ varpa, ränna.
anschweissen, *tr.* svetsa fast. **Anschweissung,** *f.*
anschwellen, I. *itr. s.* (stark böjn.) 1. svälla, uppsvälla, vidgas, växa. *Der Fluss schwillt an:* floden stiger. *Der Ton schwillt an:* tonens styrka ökas. 2. svullna, uppsvullna. II. *tr.* (svag böjn.) låta svälla, öka, uppblåsa, göra stinn. **Anschwellung,** *f.*
anschwemmen, *tr.* uppslamma, spola upp, aflagra, afsätta. **Anschwemmung,** *f.*
anschwimmen, *itr. s.* vanl. *angeschwommen kommen:* komma simmande.
anschwindeln, *tr.* lura. *Jmdm etw.* ~ lura på ngn ngt.
ansegeln, ⚓ I. *itr. s.* 1. afv. *angesegelt kommen:* komma seglande. 2. *Gegen etw.* ~ segla, törna på ngt. II. *tr.* 1. *Ein Schiff* ~ segla på, törna mot ett fartyg. 2. *Einen Hafen* ~ söka hamn.
ansehen, I. *tr.* 1. betrakta, se på, blicka på. *Jmdn gierig* ~ sluka ngn med ögonen. Bildl. *jmdn schief* ~ se snedt på ngn; *jmdn über die Schultern* ~ se ngn öfver axeln; *etw. mit dem Rücken* ~ *müssen:* vara tvungen att afstå ifrån, öfvergifva ngt. 2. *Einen Gegenstand auf etw.* [*hin*] ~ betrakta, pröfva, granska ett föremål, om det lämpar sig för ngt visst ändamål. 3. *Etw. mit* ~ lugnt åse ngt, låta det ske. 4. *Jmdn für einen andern* ~ anse, taga ngn för en annan. 5. bildl. se, uppfatta. *Alles im günstigsten Lichte* ~ se allting i ljust. *Wie man die Sache auch* ~ *mag:* hur man än må se saken. 6. beakta, taga hänsyn till, bry sig om. *Keine Kosten* ~ ej bry sig om, hvad det kostar. *Ich sehe es auf 100 Mark nicht an:* jag fäster mig ej vid en 100 mark. 7. *Jmdm etw.* ~ se, märka ngt på ngn. *Man sieht dir an, dass du geweint hast:* man kan se på dig, att du har gråtit. 8. ✱ *jmdm etw.* ~ genom blicken meddela ngn ngt. 9. ✱ *es auf etw.* ~ syfta till, afse ngt. II. *Sich* ~ se ut, förefalla. *Das sieht sich gut an:* det ser bra ut. III. *itr. h.* gifva akt. F *sieh mal an!* el. *seh' mal einer an!* ser man bara på! Jtr *angesehen.*
Ansehen, -*s*, 0, *n.* 1. betraktande, påseende. *Das* ~ *hat man umsonst:* det kostar intet

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

att titta. *Vom ~ wird man nicht satt:* man blir ej mätt af att se på. *Jmdn von ~ kennen:* känna ngn till utseendet. 2. utseende, min, yttre. *Sich ein ~ geben:* spela herre, göra sig vigtig. 3. hänsyn, anseende dm. *Ohne ~ der Person:* utan anseende till personen. *In ~ dass* ... med hänsyn tagen därtill, att ... 4. anseende, aktning, inflytande, t. ex. *wieder zu ~ kommen, sich ~ verschaffen. In ~ stehen:* hafva anseende, vara aktad.

ansehnlich, *a.* 1. som ser bra ut, ståtlig, t. ex. *ein ~er Mann.* 2. ansenlig, betydande, stor. *Um ein ~es:* ansenligt, mycket, i hög grad. 3. ansedd, aktningsbjudande.

Ansehnlichkeit, 0, *f.* ansenlighet, ståtlighet, storhet, vigt.

Ansehung, 0, *f.* blott i förbindelsen: *in ~* med gen. med hänsyn till, i anseende till.

ansengen, I. *tr.* bränna litet, sveda. II. *itr. s.* svedas.

ansetzen, I. *tr.* 1. fastsätta, vidfästa, t. ex. *jmdm Blutegel.* 2. *Die Feder ~* sätta pennan på papperet. *Den Becher ~* föra bägaren till läpparne. 3. *Blätter ~* få blad, löfvas. *Sprösslinge ~* skjuta skott. *Fleisch ~* fetna, lägga på hullet. Om hjortar: *Geweih ~* få horn. 4. anställa, insätta i ett ämbete. 5. tillaga, tillblanda. 6. fastsätta, bestämma, t. ex. *eine Zeit, Tag und Stunde.* 7. anteckna, beräkna, angifva. 8. räkn. sätta upp, t. ex. *ein Exempel.* II. *Sich ~* 1. sätta sig fast, häfta vid. *Der Bienenschwarm setzt sich wo an:* bisvärmen slår ned ngnstädes. 2. *Blätter, Blüten setzen sich an:* blad, blommor komma fram, slå ut. 3. *Krystalle setzen sich an:* kristaller bilda sig, kristallisering inträder. III. *itr. h.* 1. utveckla blad, frukter o. dyl. *Die Bäume setzen an:* träden skjuta skott. *Die Kartoffeln setzen an:* potatisen knyter sig. 2. taga ansats, göra ansats, *auf etw.:* till ngt.

Ansetzung, *f.*

Ansicht, *-en, f.* 1. påseende, t. ex. *jmdm Bücher zur ~ senden. Aus eigener ~ kennen:* själf hafva sett. 2. syn, åsyn, anblick, vy. 3. åsigt, mening, tanke. *Meine ~ geht dahin:* min åsigt är, jag anser. *Darüber habe ich meine eignen ~en:* därom har jag mina egna tankar. *Verschiedener ~ über etw. sein:* hafva olika åsigter om ngt.

ansichtig, *a. Jmdn* el. *jmds ~ werden:* få syn på ngn.

Ansiedelei, *-en, f.* nybygge, koloni.

ansiedeln, I. *tr.* bosätta, låta bosätta sig, t. ex. *Auswanderer in Wildnissen.* II. *Sich ~* bosätta sig, slå upp sina bopålar, grunda nybygge.

Ansiedelung, *-en, f.* nybygge.

ansieden, *tr.* koka litet, förvälla.

Ansiedler, *-s, -, m.* nybyggare.

ansiegeln, *tr.* fästa med sigill.

ansingen, I. *tr.* hälsa med sång. II. *itr. h.* angifva tonen.

ansinnen, *tr. Jmdm etw. ~* anmoda ngn om ngt, begära ngt af ngn. **Ansinnung,** *f.*

ansitzen, *itr. s.* 1. hafva bosatt sig, vara bofast. 2. sitta fast, sitta på. Jfr *angesessen.*

anspalten, I. *tr.* börja klyfva. II. *itr. s.* sfv. *angespaltet sein:* börja klyfva sig.

Anspann, *-[e]s, -e, m.* anspann, förspann, spann.

anspannen, *tr.* 1. spänna, t. ex. *den Bogen, die Sehne, die Saite,* bildl. *seine Kräfte, den Geist.* 2. spänna för, t. ex. *die Pferde, den Wagen.* **Anspannung,** *f.*

Anspanner, Anspänner, *-s, -, m.* bonde som är skyldig till kördagsverken.

anspeien, *tr.* spotta, spy på.

anspicken, *tr.* späcka, fylla.

Anspiel, *-[e]s, -e, n.* kortspel. förhand.

anspielen, *itr. h.* 1. börja spela. 2. *Ein Instrument ~* profva, försöka ett instrument. 3. kortspel. hafva förhand, spela ut. 4. lekande vidröra, t. ex. *die Wellen spielen an das Ufer an.* 5. bildl. *auf etw. ~* anspela, alludera på ngt.

Anspielung, *-en, f.* anspelning.

anspießen, *tr.* kokk. sätta på spett. **Anspießung,** *f.*

anspinnen, I. *tr.* skarfva tråden, när man spinner. Bildl. *eine Unterhaltung ~* börja ett samtal; *Ränke ~* smida ränker. II. *Sich ~* 1. om spindlar: spinna sig fast. 2. bildl. uppstå, t. ex. *ein Streit spinnt sich an.*

anspitzen, *tr.* 1. tillspetsa, göra spetsig. *Einen Bleistift ~* formera en blyertspenna. 2. F *angespitzt sein:* vara litet på röken.

anspornen, *tr.* 1. sporra, gifva sporrarne. 2. bildl. sporra, egga, uppmuntra. **Anspornung,** *f.*

Ansprache, *-n, f.* tal till, tilltal. *Eine ~ an jmdn halten:* tala till el. inför ngn.

ansprechen, I. *tr.* 1. *Jmdn ~* tilltala, vända sig till ngn. ⚓ *ein Schiff ~* präja ett fartyg. 2. *Jmdn um etw. ~* bedja ngn om ngt, t. ex. *jmdn um seine Tochter ~.* 3. *Jmdn auf einen Diebstahl ~* stämma, anklaga ngn för stöld. 4. *Etw. für* el. *als etw. anderes ~* förklara, taga ngt för ngt annat. 5. *Etw. ~* göra anspråk på ngt. 6. *Etw. spricht mich* (el. ✱ *mir*) *an:* ngt tilltalar mig, förefaller mig behagligt. *~d:* tilltalande, behaglig. II. *itr. h. Bei jmdm ~* säga till, taga in hos ngn.

anspreizen, I. *tr.* stötta, stödja. II. *Sich an etw. ~* taga spjärn emot ngt.

ansprengen, I. *tr.* 1. stänka, bestänka, fukta. 2. göra spräcklig. 3. börja spränga, t. ex. *eine Mine.* II. *itr. s.* 1. sfv. *angesprengt kommen:* komma i sträckt galopp. 2. *Auf jmdn ~* spränga, storma emot ngn. **Ansprengung,** *f.*

anspringen, I. *itr.* a) *s.* 1. sfv. *angesprungen kom-*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

men: komma hoppande, sättande. 2. *An etw.* ~ hoppa emot ngt. 3. börja springa sönder. b) *h.* 4. hoppa först. II. *tr.* 1. hoppa upp på, rusa emot. 2. jag. komma inom skotthåll.

anspritzen, I. *tr.* spruta på, stänka på, bestänka, t. ex. *Pflanzen, jmdm Kot.* II. *itr. s. An etw.* ~ stänka på ngt. **Anspritzung,** *f.*

Anspruch, -[e]*s,* -*e* †, *m.* 1. anspråk, t. ex. *auf etw.* ~ *machen, etw. in* ~ *nehmen. Auf Schönheit* ~ *machen:* göra anspråk på att kallas vacker. *Grosse Ansprüche machen:* hafva stora anspråk, vara anspråksfull. *Er* el. *seine Zeit ist sehr in* ~ *genommen:* han är mycket upptagen. 2. *Jmdn über* el. *wegen etw. in* ~ *nehmen:* stämma, anklaga ngn för ngt. **-s...** Ex. **~frei,** **~los,** *a.* anspråkslös. **~voll,** *a.* anspråksfull.

Anspruchslosigkeit, 0, *f.* anspråkslöshet.

ansprudeln, *tr.* och *itr. s.* spruta upp emot el. på.

ansprühen, *tr.* och *itr. s.* spraka, särv. spruta på, spruta eld mot.

Ansprung, -[e]*s,* -*e* †, *m.* ansats, anlopp.

anspucken, *tr.* spotta på.

anspülen, *tr.* 1. skölja, spola, t. ex. *die Wellen spülen das Ufer an,* särv. *itr. h.: an das Ufer an:* böljorna skölja stranden. 2. kasta upp, vräka upp, t. ex. *das Meer spült Schlamm an.* **Anspülung,** *f.*

anstacheln, *tr.* med pik pådrifva; bildl. sporra, egga.

anstählen, *tr.* ⊕ stål, härda.

Anstalt, *-en, f.* 1. anstalt, förberedelse, åtgärd. *Die nötigen* ~*en treffen:* vidtaga mått och steg. 2. anstalt, inrättning, institut.

anstammen, *tr.* lemna i arf. *Angestammt:* fäderneärfd, ärftlig.

anstampfen, I. *itr. s.* vanl. *angestampft kommen:* komma stampande. II. *tr.* faststampa; stampa på.

Anstand, -[e]*s,* 0, *m.* 1. anständighet, skick, höflighet. *Feinen* ~ *haben:* veta att skicka sig. *Mit* ~ höfligt, vördnadsfullt. 2. tvifvel, tvekan, betänklighet. *Das leidet keinen* ~ det är ej tvifvel underkastadt. *Ich nehme keinen* ~ *zu sagen:* jag drar ej i betänkande, jag tvekar ej att säga. 3. anstånd, uppskof. *Es kann* ~ *damit haben bis morgen:* det kan hafva anstånd därmed, det kan anstå tills i morgon. 4. med plur. -*e* †, resterande skuld, t. ex. *seine alten Anstände bezahlen.* 5. jag. håll. *Auf den* ~ *gehen:* gå och ställa sig i håll. **-s...** Ex. **~brief,** -[e]*s,* -*e, m.* bref om uppskof. **~dame,** -*n, f.* dueuna, förkläde. **~gefühl,** -[e]*s,* -*e, n.* känsla för det passande. **~voll,** *a.* höflig, höfvisk. **~widrig,** *a.* oanständig, opassande.

anständig, *a.* 1. tillständig, passande, *jmdm* el. ✱ *für jmdn* el. ✱ *jmds:* för ngn. 2. anständig, sedig, passande, ärbar, sedesam. 3. dugtig, riklig, ej ringa.

Anständigkeit, *f.* 1. 0, anständighet. 2. med plur. -*en,* hvad som anses för god sed, anständig handling.

anstängeln, *tr.* binda upp, t. ex. *Bohnen, Hopfen.*

anstapeln, I. *tr.* uppstapla. II. *itr. s.* F särv. *angestapelt kommen:* komma spetande.

anstarren, *tr.* stirra på.

anstatt, I. *prep.* med gen. i stället för. II. *konj.* ~ *dass* el. ~ *zu* med inf. i stället för att.

anstauben, anstäuben, *itr. s.* 1. damma på, afsätta sig på ngt i form af dam. 2. blifva dammig.

anstauen, *tr.* dämma upp, t. ex. *das Wasser.* **Anstauung,** *f.*

anstaunen, *tr.* med förvåning betrakta.

anstaunens... Ex. **~wert[h],** **~würdig,** *a.* förvånansvärd.

Anstauner, -*s,* -, *m.* förvånad betraktare, beundrare.

anstechen, *tr.* 1. sticka fast, påsätta. 2. sticka hål på. 3. sticka upp, t. ex. *ein Fass Wein;* börja skära af, taga till, t. ex. *den Käse.* 4. *Mit etw. angestochen kommen:* komma stickandes med ngt. 5. sporra, egga. 6. *Etw. sticht mich an:* ngt lockar mig, förefaller mig lockande. 7. F *angestochen sein:* vara litet på dimman.

anstecken, *tr.* 1. sticka fast, fastsätta, fästa, t. ex. *Bänder mit Nadeln, den Braten an den Spiess.* 2. sätta på sig, t. ex. *Ringe, Nadeln.* 3. tända på, sätta eld på, t. ex. *ein Licht, ein Haus.* 4. smitta, t. ex. *jmdn mit einer Krankheit.* ~*d:* smittosam. 5. = *anstechen 3.*

Ansteckes, -*s,* -, *m.* person som 1. fäster, 2. tänder på ngt, 3. smittar ngn.

Ansteckung, *-en, f.* smitta. **-s...** Ex. **~gift,** -*es,* -*e, n.* **~stoff,** -[e]*s,* -*e, m.* smittämne.

anstehen, *itr. h.* och *s.* 1. stå intill. ~*d:* nästkommande, om tiden. 2. jag. stå i håll. 3. barg. gå i dagen. 4. vara antecknad i skuldkontot. *Es steht ein Termin auf den 20ten d. M. an:* en termin är fastställd till den 20° d:s. 5. ✱ tillträda ett ämbete. 6. ✱ *mit (jmdm)* ~ vara med om, deltaga i ngt (med ngn). 7. kläda, passa, anstå. *Alles steht ihr gut an:* allt kläder henne. *Es steht Ihnen gut an zu . . .* det anstår er ej illa att . . . 8. *Jmdm* ~ behaga ngn, falla ngn i smaken. 9. dröja. *Etw.* ~ *lassen:* uppskjuta ngt. 10. tveka, draga i betänkande, t. ex. *ich stehe an, es zu thun.*

ansteifen, I. *tr.* stärka, t. ex. *Wäsche,* ⊕ stötta. II. *Sich* ~ styfna. Bildl. *sich gegen etw.* ~ motsätta sig ngt.

ansteigen, *itr. s.* 1. stiga uppför. 2. F *angestiegen kommen:* komma klifvande. Bildl. *mit etw. angestiegen kommen:* bringa ngt på tapeten. 3. om marken: stiga, höja sig. 4. stiga, växa, ökas, t. ex. *das Wasser, das Kapital steigt an.*

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har sagts till hjälpverb.

anstellen, I. *tr.* 1. anställa, tillsätta; tinga, lega. *Angestellt werden:* få plats. *Nicht angestellt sein:* vara utan plats. 2. tillställa, föranstalta, anordna, t. ex. *einen Ball, eine Jagd, ein Gastmahl. Es so ~ dass...* ställa så till att... *Ich weiss nicht, wie ich es ~ soll:* jag vet ej, hvad jag skall taga mig till. II. *Sich ~* ställa sig, bära sig åt, låtsa. *Sich krank ~* låtsa sig vara sjuk. *Sich ~ als ob* el. *als wenn* ... låtsa som om...

Ansteller, *-s, -, m.* person som 1. anställer ngn, 2. föranstaltar, anordnar ngt.

anstellig, *a.* lämplig, skicklig.

Anstelligkeit, 0, *f.* skicklighet.

Anstellung, *-en, f.* anställning, plats. **-s...** Ex. **~berechtigt,** *a.* kompetent. **~patent,** *-[e]s, -e, n.* förordnande.

anstemmen, I. *tr.* trycka emot, intill med kraft. II. *Sich ~ gegen etw.:* spjärna, taga spjärn mot ngt.

ansterben, *itr. s.* genom dödsfall el. arf tillfalla, gå i arf.

ansteuern, I. *tr.* ⚓ *das Schiff ans Land ~* styra skeppet mot land. II. *itr. s.* äfv. *angesteuert kommen:* komma i båt.

Anstich, *-[e]s, -e, m.* 1. på frukt: maskstyng. 2. uppetickande, t. ex. *eines Fasses.*

ansticheln, *tr.* och *itr. h.* börja sticka; bildl. reta.

ansticken, *tr.* sticka på, till, vid.

anstiefeln, F I. *tr.* ikläda skor. II. *Sich ~* taga skor på sig. III. *itr. s.* vanl. *angestiefelt kommen:* komma stöflande, traskande.

anstieren, *tr.* P starrbliga, gapa på.

anstiften, *tr.* 1. ⊕ fastetifta, med stift fastsätta. 2. anstifta, förorsaka, vålla. 3. förleda, t. ex. *jmdn zu etw. Falsche Zeugen ~* lega falska vittnen. **Anstiftung,** *f.*

Anstifter, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* anstiftare, upphofsman.

anstimmen, *tr.* 1. stämma, t. ex. *ein Instrument.* 2. intonera, angifva tonen till. 3. uppstämma, t. ex. *ein Lied.* bildl. *immer wieder das alte Lied, die alte Leier ~* ständigt komma med samma gamla visa; *ein Klagelied ~* sjunga en klagovisa, beklaga sig; *einen andern Ton ~* tala ur en annan ton. **Anstimmung,** *f.*

anstinken, *tr.* F *jmdn ~* stinka emot en, bildl. misshaga, väcka leda hos ngn.

anstöhnen, *tr.* stöna emot, stönande tilltala.

anstolpern, *itr. s. An etw. ~* snafva, snubbla emot ngt. *Angestolpert kommen:* komma snubblande, med klumpiga steg.

anstopfen, *tr.* fullstoppa.

Anstoss, *-es, -e* †, *m.* 1. stöt emot, bildl. påstötning. 2. angrepp, anfall; anfäktelse. 3. ngt hvaremot man stöter sig, hinder; i sht bildl. anstöt, förargelse. *Er liest ohne ~* han läser obehindradt. *Ein Stein des ~es:* en förargelseklippa. *~ erregen* el. *geben:* väcka förargelse, gifva anstöt. *Bei jmdm ~ erregen:* stöta, förarga ngn. *~ an etw. nehmen:* stöta sig på, taga anstöt vid ngt. **-erreger,** *-s, -, m.* förargelseväckande person.

anstossen, I. *tr.* 1. stöta, stöta emot, till, ihop. *Die Gläser ~* skåla. *Auf jmds Wohl ~* dricka ngns skål. 2. ⊕ skjuta intill, sammanfoga, t. ex. *eine Röhre an eine andere. Ein Stück Tuch an ein anderes ~* sy ihop tvänne tygstycken. 3. tillstöta, träffa, t. ex. *eine Krankheit stösst jmdn an.* II. *itr.* a) *h.* 1. stöta emot; snafva. 2. *Bei jmdm ~* väcka anstöt hos ngn. 3. vid tal el. läsning: hacka, stamma. 4. *Gegen* el. *wider etw. ~* bryta, begå ett brott emot ngt, t. ex. *den Anstand.* 5. stöta, gränsa intill. b) *s.* 6. *Das Obst stösst an, ist angestossen:* frukten är angripen, börjar skämmas.

anstössig, *a.* anstötlig, stötande.

Anstössigkeit, *-en, f.* anstötlighet, otillbörlighet.

anstottern, *tr.* stammande tilltala.

anstrahlen, *tr.* stråla emot el. öfver, strålande möta.

anstranden, *itr. s.* ⚓ stranda.

ansträngen, *tr.* spänna för, t. ex. *die Pferde.*

anstreben, I. *itr. h.* 1. sträfva uppför, uppåt. *Hoch ~* syfta högt, hafva höga mål. 2. *Gegen etw. ~* motsätta sig ngt. II. *tr.* eftersträfva.

anstreichen, I. *tr.* 1. påstryka, stryka, måla, t. ex. *Farbe an etw.* el. *etw. mit Farbe. Mit Firnis ~* fernissa. bildl. *eine Sache mit einem Firnisse* el. *einer Sache einen Firnis ~* kasta ett falskt skimmer öfver en sak; *jmdm den Rücken blau* el. *mit dem Stock ~* piska upp ngn. 2. med ett streck anteckna, anmärka, t. ex. *einen Fehler. Das will ich dir ~* det skall jag ha dig i godt minne för. 3. *Etw. ~* = *III.* II. *Sich ~ an etw.* el. *jmdn:* stryka sig emot ngt el. ngn. III. *itr. h. An etw. ~* stryka emot, snudda vid ngt.

Anstreicher, *-s, -, m.* grofmålare, plankstrykare.

anstreifen, *itr. h. An etw. ~* stryka emot, snudda vid ngt.

anstrengen, I. *tr.* 1. spänna, t. ex. *ein Seil.* 2. anstränga. *Angestrengt:* ansträngd och ansträngande. *Angestrengt arbeiten:* arbeta ihärdigt. 3. jur. *eine Klage gegen jmdn ~* börja en process med ngn. II. *Sich ~* anstränga sig. *Sich über die Kräfte ~* öfveranstränga sig.

Anstrengung, *-en, f.* ansträngning, möda.

anstreuen, *tr.* strö på, t. ex. *Salz, Zucker.*

Anstrich, *-[e]s, -e, m.* 1. ⊕ a) strykning, påstrykning, öfverstrykning, t. ex. *der Farbe, des Firnisses;* b) det påstrukna. *Erster ~* grundning. 2. anstrykning, bismak. 3. mus. drag med stråke.

anstricken, *tr.* 1. sticka vid, t. ex. *Strümpfe.* 2. med streck, rep fastbinda.

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

anstriegeln, *tr.* rykta, t. ex. *einem Pferde die Haare glatt* ~.
anströmen, I. *itr. s.* strömma till. II. *tr.* spola upp, aflagra, t. ex. *Erde, Sand.* **Anströmung**, *f.*
anstücke[l]n, *tr.* skarfva vid. **Anstückung**, *f.*
Ansturm, -[e]*s*, -*e* †, *m.* framstormande, stormning.
anstürmen, *itr. s.* storma fram, *gegen* el. *wider* el. *auf jmdn* (afv. ✱ *tr. jmdn*): mot ngn, våldsamt anfalla ngn.
Ansturz, -*es*, -*e* †, *m.* framstörtande, rusande emot, t. ex. *der Feinde, der Wogen.*
anstürzen, I. *itr. s.* afv. *angestürzt kommen:* störta, rusa fram emot. II. *tr.* hvälfva, vräka öfver, på.
anstutzen, *tr.* 1. studsa vid åsynen af. 2. klippa, afklippa, afskära, putsa, t. ex. *den Bart.*
anstützen, I. *tr. Etw. an einen Gegenstand* ~ luta, stödja ngt mot ett föremål. II. *Sich* ~ stödja sig emot.
ansuchen, *itr. h. Bei jmdm* (el. ✱ *tr. jmdn*) *um etw.* ~ anhålla hos, bedja ngn om ngt.
Ansucher, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* ansökande, sökande; jur. kärande.
Ansuchung, -*en*, *f.* ansökan, ansökning.
1. **ansummen**, I. *tr.* surra emot. II. *itr. s.* afv. *angesummt kommen:* komma surrande.
2. **ansummen**, *sich* ~ hopa sig, ökas.
ansüssen, *tr.* söta, lägga sött i.
antanzen, *itr.* a) *h.* 1. börja dansen. 2. dansa ut. b) *s.* 3. *An etw., jmdn* ~ dansa emot ngt, på ngn. 4. afv. *angetanzt kommen:* komma dansande. II. *tr. Sich* (dat.) *die Schwindsucht* ~ dansa sig till lungsot.
antappen, I. *itr. h.* och *s.* 1. *An etw.* ~ famlande stöta mot ngt. 2. afv. *angetappt kommen:* komma famlande, trefva sig fram; komma pallrande. II. *tr.* F *jmdn* ~ fatta tag i, gripa ngn.
antasten, *tr.* 1. vidröra, taga på, känna på. 2. antasta, angripa. **Antastung**, *f.*
antaumeln, *itr. s.* 1. *Gegen etw.* ~ tumla, ragla emot ngt. 2. afv. *angetaumelt kommen:* komma raglande.
Antecedénzien, *plur.* antecedentia, föregående.
ant[h]eeren, *tr.* 1. tjära. 2. F *jmdm etw.* ~ narra på ngn ngt. **Ant[h]eerung**, *f.*
Ant[h]eil, -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. andel, del, delaktighet. *An etw.* ~ *haben:* hafva del i ngt, vara delaktig i. 2. deltagande, medkänsla, intresse. *An etw.* ~ *nehmen:* hysa intresse för ngt. -**los**, *a.* ointresserad. -[**s**]**voll**, *a.* intresserad.
anthun, *tr.* 1. påtaga, påkläda, t. ex. *Kleider, jmdn* el. *sich mit Kleidern. Mit* el. *in Samt und Seide angethan:* klädd i sammet och siden. *Angethan:* beskaffad, egnad. *Die Sache ist ganz so* el. *dazu* el. *danach angethan, dass* ... saken är alldeles egnad att ... 2. tillfoga, visa, bevisa, t. ex. *jmdm Ehre, einen Schimpf. Einem Weibe Gewalt* ~ våldföra en kvinna. *Sich* (dat.) *ein Leids* ~ bära hand på sig själf. *Sich* (dat.) *Zwang* ~ lägga band på sig. *Thun Sie mir das nicht an!* gör mig ej den sorgen! 3. *Es jmdm* ~ förgöra el. genom trolska medel tjusa ngn. 4. ⚓ *einen Hafen* ~ söka hamn.
Anticipatión, -*en*, *f.* anticiperande, anticipering.
anticipiér[e]n, -*te*, -*t*, *tr.* anticipera.
anticken, *tr.* lätt slå till, t. ex. *den Pendel* ~ sätta pendeln i gång.
antiefen, *itr. h.* ⚓ lodande närma sig stranden.
antík, *a.* antik.
Antíke, -*n*, *f.* 1. antiken, forntiden. 2. antikvitet. -**n**... Ex. ~**händler**, -*s*, -, *m.* antikvitetshandlare. ~**sammlung**, -*en*, *f.* antikvitetssamling.
Antilópe, -*n*, *f.* antilop.
Antipathíe, -*en*, *f.* antipati, motvilja.
Antipóde, -*n*, -*n*, *m.* antipod.
antippen, *tr.* F med ett finger, en penna, el. dyl. lätt vidröra.
Antiquár, -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. fornforskare. 2. antikvarie, antikvarisk bokhandlare.
Antiquariát, -[e]*s*, -*e*, *n.* antikvariat, antikvarisk bokhandel. -**s**... Ex. ~**buchhändler**, -*s*, -, *m.* antikvarisk bokhandlare. ~**buchhandlung**, -*en*, *f.* antikvarisk bokhandel.
antiquárisch, *a.* antikvarisk.
antiquiér[e]n, -*te*, -*t*, I. *itr. s.* blifva föråldrad. II. *tr.* antikvera, förklara för föråldrad.
Antiquität, -*en*, *f.* antikvitet. -**en**... Ex. ~**jäger**, -*s*, -, *m.* antikvitetsjägare.
Antlitz, -*es*, -*e*, *n.* anlete.
antoben, I. *itr. s.* afv. *angetobt kommen:* komma väsnande, som en rasande. II. *tr.* rasa emot ngt el. ngn.
antönen, I. *itr. h.* och *s.* ljuda, gifva en ton ifrån sig. II. *tr.* 1. slå an, framkalla en ton ur. 2. ljuda emot.
antosen, *itr. s.* komma brusande.
antraben, *itr. s.* 1. sätta sig i traf. 2. afv. *angetrabt kommen:* komma i traf, trafvande.
Antrag, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. förslag, proposition, motion. *Einen* ~ *stellen:* föreslå, motionera, väcka en motion. 2. anbud, erbjudande. -**steller**, -*s*, -, *m.* förslagsställare, motionär.
antragen, I. *tr.* 1. ✱ bära, hafva på sig, t. ex. *Kleider, Schuhe.* 2. bära fram, t. ex. *Holz.* 3. ⊕ påsätta. *Putz an eine Wand* ~ rappa, putsa en vägg. 4. *Jmdm etw.* ~ erbjuda ngn ngt. II. *Sich* ~ erbjuda sig, sina tjänster. III. *itr. h. Auf etw.* ~ föreslå, väcka motion om ngt. Jur. *auf eine Strafe, auf Scheidung* ~ yrka ett straff, skilsmässa.
antrauen, *tr.* viga en person vid en annan. *Sich* (dat.) *ein Mädchen* ~ *lassen:* gifta sig med en flicka. **Antrauung**, *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

anträufen, *tr.* (låta) droppa på.
antreffen, *tr.* anträffa, påträffa.
antreiben, I. *tr.* 1. slå fast, slå i, t. ex. *einen Keil, einen Nagel.* 2. *Etw. an etw.* ~ drifva ngt, låta ngt flyta mot ngt, t. ex. *eine Holzflösse ans Land.* 3. pådrifva; egga, uppmuntra. II. *itr.* 1. *s.* komma flytande, seglande mot, t. ex. ~*des Eis, die Flotte trieb auf die Feinde an.* 2. *h.* om växter: drifva, skjuta skott. **Antreibung**, *f.*
Antreiber, *s*, -, *m.* pådrifvare.
antreten, I. *itr. s.* 1. träda fram. 2. F *bei jmdm* ~ säga till, taga in hos ngn. 3. ställa upp sig, t. ex. *zum Exerzieren, zum Tanze.* 4. börja gå, t. ex. *mit dem linken Fusse* ~ börja med vänstra foten. II. *tr.* 1. fasttrampa. 2. träda fram till, öfverväldiga, öfverraska, ✱ med personl. subj., t. ex. *der Hunger, ein Gefühl tritt jmdn an.* 3. anträda, tillträda, t. ex. *eine Reise, ein Amt, eine Erbschaft, die Regierung.* **Antretung**, *f.* = *Antritt.*
Antrieb, -[e]*s*, -*e*, *m.* eggelse, uppmuntran, benägenhet, drift, t. ex. *etw. aus eigenem* ~*e thun. Etw. aus freiem* ~*e thun:* göra ngt frivilligt.
antrinken, I. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *einen, einen Haarbeutel, einen Rausch, einen Spitz* ~ skaffa sig en florshufva. 2. börja dricka af, läppja på, t. ex. *ein angetrunkenes Glas:* ett glas, af hvars innehåll ngt är drucket. II. *Sich* ~ berusa sig. III. *itr. s.* 1. dricka först. 2. *Angetrunken sein:* vara ngt drucken.
Antritt, -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. uppställning, t. ex. *zum Exerzieren.* 2. tillträde, t. ex. *eines Amtes, der Regierung.* 3. början, första framträdande. 4. afsats; pall; tröskel. -e... ex. ~**besuch**, -[e]*s*, -*e*, *m.* första besök. ~**predigt**, -*en*, *f.* inträdespredikan. ~**rede**, -*n*, *f.* inträdestal.
antrocknen, *itr. s.* 1. börja torka. 2. torka fast vid.
antrommeln, *itr. h.* 1. börja trumma, slå an på trumma. 2. *An etw.* ~ trumma på ngt.
antuschen, *tr.* färglägga; måla med tusch.
Antwort, -*en*, *f.* svar. *Um* ~ *wird gebeten* (förkort. u. *A. w. g.*): om svar anhålles (o. s. a.). Ordspr. *wie die Frage, so die* ~ som man ropar i skogen, får man svar. *Abschlägige* ~ afslag. *Um eine* ~ *verlegen sein:* blifva svaret skyldig. *Rede und* ~ *über etw. stehen:* stå till svars för ngt.
antworten, *tr.* och *itr. h.* svara, *auf etw.:* på ngt.
antwortlich, *adv.* handel. såsom svar.
anversuchen, *tr.* profva, t. ex. *einen Rock.*
anvertrauen, I. *tr.* anförtro. II. *Sich jmdm* ~ anförtro sig åt ngn. **Anvertrauung**, *f.*
anverwandt, *a.* slägt, befryndad. *Ein* ~*er, eine* ~*e* el. ~*in:* en slägting, en anförvandt.
Anverwandtschaft, -*en*, *f.* slägtskap, skyldskap.
Anwachs, -*es*, 0, *m.* tillväxt, tillökning.
anwachsen, *itr. s.* 1. slå, taga rot. 2. växa fast vid. 3. tillväxa, växa, ökas, svälla. 4. växa upp. **Anwachsung**, *f.*
anwackeln, *itr. s.* adv. *angewackelt kommen:* komma vacklande, rultande.
Anwalt, -[*e*]*s*, -*e* [†], *m.* sakförare, advokat; ombudsman, syndikus.
anwaltlich, *a.* hörande till advokatyrket.
Anwaltschaft, 0, *f.* 1. sakföraraskap, egenskap af advokat, af ombudsman; syndikat. 2. advokatkår.
anwaltschaftlich, *a.* rörande advokatståndet, advokatkåren, syndikatet.
1. **anwalzen**, *tr.* välta, med vält tillköra, t. ex. *die Erde.*
2. **anwalzen**, *itr. h.* 1. öppna valsen. 2. adv. *angewalzt kommen:* komma valsande, med valssteg.
anwälzen, *tr.* vältra fram, emot.
anwandeln, *itr. s.* 1. adv. *angewandelt kommen:* komma vandrande. 2. adv. *tr.* och opers. komma öfver, bemäktiga sig. *Eine Laune wandelt ihn* el. *ihm an* el. *es wandelt ihn eine Laune an:* han får en nyck. *Von einer Ohnmacht angewandelt:* afsvimmad.
anwandern, *itr. s.* adv. *angewandert kommen:* komma vandrande, på sin vandring.
Anwandlung, -*en*, *f.* anfall, infall. ~*en des Wahnsinns:* anfall af vansinne. *Eine viehische* ~ ett anfall af djurlskhet, en djurisk lusta. *Nero bekam mitunter auch gute* ~*en:* Nero hade understundom äfven goda infall, goda nycker.
anwanken, *itr. s.* adv. *angewankt kommen:* komma vacklande, gå och vanka.
anwärmen, *tr.* värma ngt litet.
Anwärter, -*s*, -, *m.* expektant, aspirant.
anwärts, *adv.* uppåt, uppför.
Anwartschaft, -*en*, *f.* expektans, förväntningsrätt.
anwartschaftlich, *a.* expektans-.
Anwäsche, -*n*, *f.* sköljning, vaskning.
anwaschen, *tr.* skölja, spola.
anwässern, *tr.* fukta.
anwätscheln, *itr. s.* F komma med vaggande gång.
anwehen, *tr.* väfva till.
anwedeln, *tr.* 1. om hundar: *jmdn* ~ vifta med svansen åt ngn. 2. fläkta med solfjäder åt.
anwehen, I. *tr.* 1. blåsa, fläkta på. *Wenn ihn nur ein Lüftchen anweht, erkrankt er:* vid minsta fläkt sjuknar han. Bildl. *etw. weht einen heimatlich an:* ngt påminner en om hemmet. 2. *Der Luftzug wehte das glimmende Feuer zu heller Flamme an:* en vindfläkt kom glöden att blossa upp till klar eld. 3. blåsa ihop, t. ex. *Schneehaufen:* drifvor. 4. bildl. blåsa på en ngt, t. ex. *eure Luft hat mir das Laster angeweht.* II. *itr. s.* 1. adv. *angeweht kommen:* komma med vinden, komma fläktande. 2. *Etw. weht einem an:* ngt blåser, flyger på en.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

anweichen, *tr.* uppmjuka ngt litet.
anweinen, *tr. Jmdn* ~ gråtande vända sig till ngn.
anweisen, *tr.* 1. anvisa, visa, undervisa. *Die Arbeiter zur Arbeit* ~ visa arbetarne deras arbete. 2. hänvisa, *jmdn an jmdn:* ngn till ngn. *Auf sich angewiesen sein:* vara hänvisad till sig själf. 3. anvisa, anslå, gifva anvisning på, t. ex. *Geld, einen Rang, auf jmdn.* Bildl. *ich bin auf diese Summe angewiesen:* denna summa måste räcka för mig.
Anweiser, *-s, -, m.* person som 1. visar, undervisar, 2. hänvisar till ngt, 3. ger anvisning på ngt.
anweissen, *tr.* hvitmena.
Anweisung, *-en, f.* 1. anvisning, ledning, undervisning, t. ex. ~ *zum Rechnen:* undervisning, lärobok i räknekonsten. 2. föreskrift, order. 3. anvisning på, t. ex. *auf die Bank, auf tausend Mark.* -s... Ex. ~schein, *-[e]s, -e,* ~zettel, *-s, -, m.* anvisning, assignation.
anwelken, *itr. s.* börja vissna.
anwendbar, *a.* användbar; tillämplig.
Anwendbarkeit, 0, *f.* användbarhet; tillämplighet.
anwenden, *tr.* 1. använda, begagna. *Etw. nützlich* ~ göra ett nyttigt bruk af ngt. 2. tillämpa, t. ex. *eine Regel. Sich* ~ *lassen:* vara tillämplig.
Anwendung, *-en, f.* 1. användning. *Zur* el. *in* ~ *bringen:* använda, begagna. 2. tillämpning. ~ *finden auf etw.:* vara tillämplig på ngt. -s... Ex. ~weise, *-n, f.* sätt att använda, bruk.
anwerben, I. *itr. h. Um etw.* ~ anhålla om, eftersträfva ngt. *Um ein Mädchen* ~ anhålla hos föräldrarne om en flickas hand. II. *tr.* värfva, t. ex. *Soldaten, Arbeiter.* **Anwerbung**, *f.*
anwerfen, I. *tr.* kasta, slunga, *etw. an etw.:* ngt mot ngt el. på ngt. ☻ *Mörtel an eine Wand* el. *eine Wand mit Mörtel* ~ rappa en vägg. II. *itr. h.* kasta först.
Anwesen, *-s, -, n.* 1. närvaro. 2. vistelse; vistelseort. 3. egendom, tomt.
anwesend, *a.* närvarande.
Anwesenheit, 0, *f.* närvaro.
anwettern, I. *itr. s. Auf jmdn* ~ slå ned på ngn som en blixt. II. *tr. Jmdn* ~ fara ut emot ngn.
anwetzen, *tr.* bryna, slipa, t. ex. *eine Spitze an etw.*
anwidern, *tr.* och ✱ *itr. h. Jmdn* (el. *jmdm*) ~ förefalla ngn obehaglig, frånstötande.
anwiehern, *tr.* gnägga åt, emot.
anwimmern, I. *tr. Jmdn* ~ gråtande, kvidande vända sig till ngn. II. *itr. Angewimmert kommen:* komma gråtande, kvidande.
anwinken, *tr.* vinka åt.
anwinseln, I. *tr. Jmdn* ~ jämrande, gnällande vända sig till ngn. II. *itr. Angewinselt kommen:* komma gnällande.
anwirken, *itr. h. Gegen etw.* ~ motarbeta ngt.
anwittern, *tr.* 1. lukta, nosa på. 2. *Mich wittert etw. an:* jag känner lukten af ngt.
anwohnen, *itr. h.* bo invid, bredvid, t. ex. *einem Flusse.*
Anwohner, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* person, som bor bredvid ngt, granne, t. ex. *des Flusses, des Waldes.*
Anwohnerschaft, 0, *f.* de som bo bredvid ngt, grannar, grannskap.
Anwüchs, *-es, -e* †, *m.* 1. tillväxt, ökning. 2. skog. telningar, ungskog; bildl. det uppväxande slägtet. 3. utväxt.
anwünschen, *tr. Jmdm etw.* ~ önska ngn ngt, t. ex. *jmdm ein Unglück, eine Krankheit* ~. **Anwünschung**, *f.*
Anwurf, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. första slaget el. kastet. 2. kastning, kast mot ngt. 3. ☻ ~ *von Kalk, von Mörtel:* kalkslagning, rappning; bygg. tillbyggnad.
anwurzeln, *itr. s.* och *sich* ~ slå rot, rotfästa sig. *Wie angewurzelt stehen:* stå där såsom fastväxt.
Anzahl, 0, *f.* antal.
anzahlen, *tr.* lemna första afbetalningen på ngt. **Anzahlung**, *f.*
anzählen, I. *tr.* räknande uppträda, t. ex. *Perlen.* II. *itr. h.* börja räkna.
anzapfen, *tr.* 1. börja tappa, t. ex. *ein Fass.* 2. tappa saften af, t. ex. *Birken.* 3. bildl. F *jmdn* ~ a) låna, vigga af ngn, b) utfråga ngn, c) ansätta ngn med stickord.
anzaubern, *tr.* 1. *Jmdn* ~ a) förtrolla, förhäxa, bedåra ngn, b) fasttrolla ngn. 2. *Jmdm etw.* ~ trolla på ngn ngt.
anzäumen, *tr.* 1. binda vid betslet. 2. betsla.
anzechen, *sich* ~ berusa sig.
Anzeichen, *-s, -, n.* tecken, märke, prägel, förebud.
anzeichnen, *tr.* anteckna, uppteckna.
Anzeichner, *-s, -, m.* antecknare.
Anzeige, *-n, f.* 1. anmälan, underrättelse, meddelande. 2. annons, kungörelse. 3. = *Anzeichen.* -blatt, *-[e]s, -er* †, *n.* annonsblad.
anzeigen, I. *tr.* 1. tillkännagifva, t. ex. *seine Verlobung;* angifva, t. ex. *einen Dieb;* anmäla, t. ex. *ein Buch;* underrätta om, t. ex. *jmdm einen Vorfall, den Empfang der Waren, den Weg.* 2. med saklöst subjekt: häntyda på, låta ana, bebåda, t. ex. *das zeigt nichts Gutes an. Angezeigt:* rådlig, t. ex. *es ist angezeigt, so zu handeln.* II. *Sich* ~ anmäla sig, visa sig, uppenbara sig; hafva varsel.
Anzeiger, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* 1. person som tillkännager ngt; annonsör; angifvare. 2. namn på vissa tidningar, ungef. annonstidning.
anzetteln, *tr.* 1. ☻ varpa, ränna. 2. bildl. anstifta, tillställa, spinna ihop, t. ex. *eine Verschwörung. Intrigen* ~ smida ränker. **Anzettelung**, *f.*

Anzett[e]ler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* 1. ⊕ person som varpar. 2. bildl. anstiftare, ränksmidare.

anziehbar, *a.* 1. som kan dragas af magneten. 2. om kläder: som kan påtagas.

anziehen, I. *tr.* 1. a) taga på, sätta på, t. ex. *den Rock; sich* (dat.), *jmdm den Rock.* Bildl. *den bunten Rock* ~ bli soldat, taga värfning; *den neuen Menschen* ~ iklädа sig den nya människan. b) *Jmdn, sich* ~ kläda på ngn, sig. *Sich sonntäglich* ~ göra sig söndagsfin. *Gut, schlecht angezogen sein:* vara väl, illa klädd. 2. draga på, gum dragning sätta i gång, t. ex. *das Glockenseil, die Glocke, den Wagen.* 3. draga åt, spänna, t. ex. *ein Seil, Schnürbänder. Die Zügel* ~ draga åt sig tömmarne. *Die Schraube* ~ skrufva åt skrufven. 4. ✱ gum bitter, sur smak sammandraga, t. ex. *die Lippen.* 5. draga intill, draga igen, t. ex. *die Thür.* 6. draga el. taga åt sig, draga till sig, uppsupa, t. ex. *Feuchtigkeit, Geruch; der Magnet zieht das Eisen an. Den Atem* ~ hämta andan. ~*d:* tilldragande. 7. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga åt sig ngt. 8. draga upp, t. ex. *Bäume, Pflanzen;* lägga på, t. ex. *Vieh;* upplära, t. ex. *einen Arbeiter.* 9. anföra, citera, t. ex. *die angezogenen Fälle:* de anförda exemplen. II. *Sich* ~ se *I, 1, b.* III. *itr.* a) *h.* 1. *Die Pferde ziehen an:* hästarne sätta sig i gång. 2. vara tilldragande. 3. vara sammandragande, jfr *I, 4.* 4. hafva första draget, börja, t. ex. *im Schachspiel.* 5. *Das Pflaster, die Schraube, der Nagel zog an:* plåstret, skrufven, spiken drog. *Die Prügel ziehen an:* rappen taga hårdt. Handel. *die Preise ziehen an:* prisen stiga. 6. *Der Thee zieht an:* téet drar. 7. *Die Kälte* el. *das Wetter* el. *es zieht an:* det fryser på. b) *s.* 8. adv. *angezogen kommen:* närma sig, rycka fram, t. ex. *die Truppen ziehen an.* F *mit etw. angezogen kommen:* komma dragandes med ngt; komma fram med ngt, bringa ngt på tapeten. 9. flytta ngonstädes från, flytta in. 10. tillträda en tjänst.

Anziehung, *f.*

Anzieher, *-s, -, m.* rem el. snöre att draga på skor el. handskar med. skohorn.

anzischen, I. *tr.* hvässa åt el. mot, tilltala med hvässande röst. II. *itr. s.* vanl. *angezischt kommen:* komma hvässande.

anzetteln, *itr. s.* F adv. *angezettelt kommen:* komma med klumpiga steg, luffande.

anzuckern, *tr.* sockra på.

Anzug, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. drägt, klädsel. *In vollem* ~*e:* i stor toalett. 2. garnityr, t. ex. *ein* ~ *Spitzen:* ett spetsgarnityr. 3. antåg, antågande, framryckande. *Im* ~*e sein:* vara i antågande. 4. tillträde, inträde i en tjänst. 5. första draget, t. ex. *beim Schachspiel.* -**s...** Ex. ~**kosten**, *plur.* kostnader för klädseln. ~**predigt**, *-en, f.* inträdespredikan. ~**tag**, *-[e]s, -e, m.* flyttdag.

anzüglich, *a.* 1. ✱ tilldragande. 2. anspelande, förnärmande, personlig, tvetydig.

Anzüglichkeit, *-en, f.* 1. ✱ tilldragande sätt, retande behag. 2. förnärmande, förolämpande sätt; förnärmelse, förolämpning; tvetydighet.

anzünden, *tr.* tända på, antända; sätta i brand.

Anzündung, *f.*

Anzünder, *-s, -, m.* person som antänder ljus, lyktor, en brasa.

anzwacken, *tr.* klämmande, nypande angripa.

anzwecken, *tr.* med stift fästa.

anzweifeln, *tr.* tvifla på. **Anzweif[e]lung**, *f.*

anzwingen, *tr.* påtvinga.

a/O. förkortn. = *an der Oder:* vid Oder.

Äolsharfe, *-n, f.* eolsharpa.

Äonen, *plur.* eoner, tidsåldrar.

Apanáge, *-n, f.* apanage, underhåll.

apárt, *a.* egen, egendomlig, särskild.

Apathíe, 0, *f.* apati, liknöjdhet.

apáthisch, *a.* apatisk, liknöjd.

Apfel, *-s, -*†, *m.* äpple. Ordspr. *der* ~ *fällt nicht weit vom Stamm:* äpplet faller ej långt från trädet. Bildl. *in den sauren* ~ *beissen müssen:* vara tvungen att bekväma sig till ngt motbjudande. -**baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* äppleträd. -**blüt[h]e**, *-n, f.* äppleblomma. -**brecher**, *-s, -, m.* äpplehåf. -**brei**, *-[e]s, -e, m.* äpplemos. -**frau**, *-en, f.* fruktmånglerska. -**grau**, *a.* apelgrå. -**kuchen**, *-s, -, m.* äpplekaka. -**most**, *-es, -e, m.* äpplevin. -**mus**, *-es, -e, n.* äpplemos. -**schimmel**, *-s, -, m.* apelkastad häst. -**wein**, *-[e]s, -e, m.* äpplevin.

apfelicht, **apfelig**, *a.* 1. äpplelik. 2. apelkastad.

Apfelsine, *-n, f.* apelsin. -**n...** Ex. ~**schale**, *-n, f.* apelsinskal.

Apologie, *-en, f.* apologi, försvarsskrift.

Apostát, *-en, -en, m.* apostat, affälling.

Apóstel, *-s, -, m.* apostel. -**amt**, *-[e]s, -er* †, *n.* apostladmbete. -**geschichte**, 0, *f.* apostlagärningar. -**pferd**, *-[e]s, -e, n. Auf dem* ~*e reiten:* resa med apostlahästarne. -**würde**, *-n, f.* apostlavärdighet.

Apóstelschaft, 0, *f.* **Apóstelt[h]um**, *-[e]s,* 0, **Apostelát**, *-[e]s, -e, n.* apostladmbete.

apostólisch, *a.* apostolisk.

Apothéke, *-n, f.* apotek.

Apothéker, *-s, -, m.* apotekare. -**buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* farmakopé. -**gehülfe**, *-n, -n, m.* provisor. -**gewicht**, *-[e]s, -e, n.* medicinalvigt. -**kunst**, 0, *f.* farmaci. -**lehrling**, *-[e]s, -e, m.* apotekarlärling. -**rechnung**, *-en, f.* apoteksräkning. -**wissenschaft**, *-en, f.* farmakologi.

apothéker||n, *-te, ge-t, itr. h.* F 1. taga, äta medicin. 2. utöfva apotekaryrket.

Apotheóse, *-n, f.* apoteos, förgudande.

Apparát, *-[e]s, -e, m.* apparat.

Appartemént, *-s, -s, n.* 1. rum, salong. 2. hemlighus, klosett.

✱ äkta ord. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Appéll, -[e]s, -e, m. 1. ✕ appell, samling. 2. jur. vad, vädjande.

Appellánt, -en, -en, m. person som vädjar till högre domstol.

Appellatión, -en, f. appellation, vädjande. -s... Ex. ~**gericht**, -[e]s, -e, n. appellationsdomstol.

appellíer|en, -te, -t, itr. h. vädja.

Appéndi|x, -x[es], -xe el. -ces, m. bihang, tillägg.

Appetít, -[e]s, -e, m. aptit, matlust. -**los**, a. utan matlust, saknande aptit.

appetítlich, a. aptitlig.

Appetítlösigkeit, 0, f. brist på aptit.

applaudíer|en, -te, -t, itr. h. applådera.

Appláus, -es, -e, m. applåd.

apportíer|en, -te, -t, tr. apportera.

appretíer|en, -te, -t, tr. ⊕ bereda, tillaga, appretera.

approbíer|en, -te, -t, tr. approbera, godkänna.

Aprikóse, -n, f. aprikos.

April, -s, -e, m. april. *Jmdn in den ~ schicken:* narra ngn april. -**blume**, -n, f. hvitsippa. -**glück**, -[e]s, 0, n. obeständig lycka. -**narr**, -en, -en, m. aprilnarr. -**schicken**, -s, 0, n. aprilnarri. -**wetter**, -s, -, n. aprilväder.

aptíer|en, -te, -t, tr. 1. afpassa. 2. aptera, ändra till.

Aquädúkt, -[e]s, -e, m. vattenledning.

Aquaréll, -[e]s, -e, n. akvarell, vattenfärgsmålning.

Äquáter, -s, 0, m. ekvator.

äquinoktiál, a. belägen under dagjämningslinien, dagjämnings-.

Äquinóktium, -ium[s], -en, n. dagjämning.

Ar, -[e]s, -e, m. och n. ar = 100 kvadratmeter. *Drei Ar:* en yta, som är tre ar stor; *drei Are:* tre ytor på en ar hvardera.

Ärl|a, -en, f. ära, tidsskede.

Araber, -s, -, m. **Aráberin**, -nen, f. arab.

Arahéske, -n, f. arabesk.

Arbeit, -en, f. arbete, t. ex. *die ~ einstellen, von seiner Hände ~ leben; gute ~ machen. An die ~ gehen* el. *sich an die ~ machen:* gå till sitt arbete, gripa verket an. *Auf die ~ gehen:* gå på arbete. *Auf ~ gehen:* gå på dagsverke. *In ~ sein* el. *stehen:* a) om maskiner: hafva arbete, arbeta, b) om saker: vara under arbete, c) om maskiner: vara i gång. *Etw. in ~ nehmen:* börja på med ngt. *Häusliche ~* hemarbete, lexa. Bildl. *seine ~ haben:* hafva svårigheter. *Der Wein ist in ~* vinet är i jäsning. *Erhabene ~* upphöjdt arbete, reliefarbete. *Getriebene ~* drifvet arbete. Skolspr. lexa; *schriftliche ~* skrifning. -**geber**, -s, -, m. arbetsgifvare. -**nehmer**, -s, -, m. arbetstagare. -**s**... Ex. ~**anzug**, -[e]s, -e †, m. arbetsdrägt. ~**aufseher**, -s, -, m. uppsyningsman. ~**bank**, -e †, f. ⊕ verkbord, hyfvelbänk. ~**beutel**, -s, -, m. arbetsväska, sypåse. ~**biene**, -n, f. arbetsbi. ~**buch**, -[e]s, -er †, n. handtverksbok. ~**eifer**, -s, 0, m. arbetsifver. ~**einstellung**, -en, f. arbetsinställelse, strejk. ~**fähig**, a. arbetsduglig. ~**frau**, -en, f. kvinna som går på dagsverke, hjälphustru. ~**gerüst**, -es, -e, n. byggnadsställning. ~**haus**, -es, -er †, n. arbetshus, arbetsinrättning. ~**kasten**, -s, -, m. arbetsask, syskrin. ~**kittel**, -s, -, m. arbetsblus. ~**kleid**, -[e]s, -er, n. arbetsdrägt. ~**knecht**, -[e]s, -e, m. dräng, arbetskarl. ~**korb**, -[e]s, -e †, m. arbetskorg. ~**kraft**, -e †, f. a) arbetskraft, b) *plur.* arbetsstyrka. ~**leute**, *plur.* arbetsfolk. ~**lohn**, -[e]s, -e †, m. arbetslön. ~**los**, a. utan arbete. ~**mann**, -[e]s, *Arbeitsleute*, m. arbetskarl. ~**personal**, -[e]s, -e, n. arbetsmanskap. ~**pferd**, -[e]s, -e, n. arbetshäst. ~**saal**, -[e]s, -e †, m. verkstad. ~**scheu**, a. rädd för arbete, lat. ~**scheu**, 0, f. lathet. ~**schule**, -n, f. arbetsskola. ~**stube**, -n, f. arbetsrum; byrå; verkstad. ~**stunde**, -n, f. a) arbetstimme, b) lexläsning. ~**tag**, -[e]s, -e, m. arbetsdag. ~**tasche**, -n, f. arbetsväska. ~**tisch**, -es, -e, m. a) skrifbord, b) verkbord. ~**unfähig**, a. ur stånd att arbeta, oduglig till arbete. ~**unfähigkeit**, 0, f. oförmåga till arbete. ~**weise**, -n, f. arbetssätt. ~**zeit**, -en, f. arbetstid. ~**zeug**, -[e]s, -e, n. a) arbetsdrägt, b) redskap, verktyg. ~**zimmer**, -s, -, n. arbetsrum.

arbeit|en, -ete, ge-et, I. itr. h. 1. arbeta, *an einer Sache:* på en sak. *Jmdm in die Hand ~* gifva ngn en handräckning, underlätta arbetet för ngn. *Bei welchem Schneider lassen Sie ~?* hvad för en skräddare har ni? 2. om öl, vin, deg e. dyl. jäsa. II. tr. 1. bearbeta, arbeta, utarbeta, t. ex. *den Acker, Wolle und Seide, einen Aufsatz, ein Buch.* 2. ansträngа, t. ex. *ein Pferd* el. *sich zu Schande[n], zu Tode, tot, krank ~* ansträngа en häst el. sig, så att den el. man blir förbi, dör, sjuknar. III. *Sich ~* 1. se *II*, 2. 2. arbeta sig, t. ex. *durch den Schnee, aus einer Lage.* 3. opers. *es arbeitet sich schlecht:* det går illa att arbeta.

Arbeiter, -s, -, m. ~**in**, -nen, f. 1. arbetare i allmh. 2. daglönare, dagsverkare. 3. handtverkare. -**bildungs-Verein**, -[e]s, -e, m. arbetareinstitut. -**bund**, -[e]s, -e †, -**verein**, -[e]s, -e, m. arbetareförening.

Arbeiterschaft, -en, f. arbetsmanskap, arbetarekår.

arbeitsäm, a. arbetsam.

Arbeitsamkeit, 0, f. arbetsamhet, idoghet.

Archaísm|us, -us, -en, m. föråldradt talesätt, arkaism.

archaístisch, a. föråldrad, arkaistisk.

Archäológ, -en, -en, m. arkeolog, fornforskare.

Archäologie, -en, f. arkeologi, fornkunskap.

Arche, -n, f. 1. låda, kista. 2. Noas ark. 3. pråm. 4. ⊕ kvarnränna, afloppsränna.

Archidiákonus, -, *Archidiakónen*, m. ungef. domprost.

Archipel, -s, -, m. arkipelag, öhaf.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Architékt, *-en, -en, m.* arkitekt, byggmästare.
Architektúr, *-en, f.* arkitektur, byggnadskonst.
Archiv, -[*e*]*s, -e, n.* arkiv.
Archivár, -[*e*]*s, -e, m.* arkivarie.
Areál, -[*e*]*s, -e, n.* areal, yta.
Arénſa, *-en, f.* arena, skådebana.
arg, *ärger, ärgst, a.* 1. dålig, ond. *Der ~e* [*Feind*]*:* den onde, den lede. *Ich sehe nichts ~es dabei:* jag ser ej ngt ondt däri. *Die Welt liegt im ~en:* verlden är ond. *Es wird immer ärger:* det blir allt värre och värre. *An nichts ~es denken:* ej tänka på ngt ondt, vara oförberedd gent emot ngn obehaglig öfverraskning. 2. stor, svår. *Der Riss wird ärger:* hålet blir större. *Ein ~er Fehler:* ett svårt, groft fel. 3. obehaglig, förarglig, förtretlig. *Das ist denn doch gar zu ~* det går då allt för långt. *Was zu ~ ist, ist zu ~* allting har en gräns. 4. illa, farlig, i hög grad. *Er wird es nicht so ~ machen, wie er sagt:* han är ej så farlig, som han låtsar vara. *Es wird nicht so ~ sein:* det blir nog inte så farligt häller. *~ nach* el. *hinter etw. her sein:* vara galen i ngt. 5. lättfärdig, lätteinnig. **-denkend**, *a.* illatänkande, illasinnad. **-list**, *-en, f.* arglist, illistighet. **-listig**, *a.* illistig. **-los**, *a.* öppenhjärtig, oskuldsfull. **-willig**, *a.* illvillig. **-willigkeit**, 0, *f.* illvilja.
Arg, *-en,* 0, *n. Ohne ~* utan misstanke, utan svek. *Kein ~ haben:* ej misstänka ngt.
Ärger, *-s,* 0, *m.* förargelse, förtret, harm, förtrytelse. *Sich* (dat.) *~ machen:* förtretas. *Seinen ~ an jmdm auslassen:* låta ngn få umgälla ens harm.
ärgerlich, *a.* 1. retlig. 2. förargad, ond. *Jmdn ~ machen:* förarga, reta ngn. *~ werden:* fatta humör. 3. retsam, förarglig. 4. anstötlig, förargelseväckande.
Ärgerlichkeit, *f.* a) 0, 1. retlighet. 2. harm, förtrytelse. b) med plur. *-en.* 3. vedervärdighet. 4. anstötlighet.
ärgern, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. förarga, reta. *Jmdm die Schwindsucht an den Hals ~* reta gallfeber på ngn. 2. väcka anstöt, förargelse hos. II. *Sich ~* 1. *Sich über etw. ~* förargas, bli förargad öfver ngt. 2. *Sich an etw. ~* taga anstöt af ngt.
Ärgernis[*s*], *-ses, -se, n.* 1. anstöt, förargelse. *Ein öffentliches ~ geben:* väcka en offentlig skandal. 2. förtret, harm.
Argläsigkeit, 0, *f.* oskuld, öppenhjärtigt sätt.
Argument, -[*e*]*s, -e, n.* argument, bevis, stöd.
argumentieren, *-te, -t, itr. h.* argumentera, anföra skäl.
Argwohn, -[*e*]*s,* 0, *m.* misstanke, misstroende.
argwöhnen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* misstänka, hysa misstankar (till).
argwöhnisch, *a.* misstänksam.
Aria, *-n, f.* aria.
Aristokrát, *-en, -en, m.* aristokrat.
Aristokratie, *-en, f.* aristokrati.
aristokrátisch, *a.* aristokratisk.
I. Arm, -[*e*]*s, -e, m.* dim. *Ärmchen,* arm. *Ein ~ voll:* en famn. Bildl. *die ~e frei haben:* hafva fria händer. **-band**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* armband. **-bewegung**, *-en, f.* armrörelse. **-binde**, *-n, f.* armbindel. **-brust**, -*e*[†], *f.* armborst. **-dick**, *a.* armstjock. **-förmig**, *a.* i form af en arm. **-höhle**, *-n, f.* armhåla. **-hut**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* chapeau-bas. **-kissen**, *-s, -, n.* armdyna. **-korb**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* korg med grepe. **-lehne**, *-n, f.* armstöd, sidokarm på stolar. **-leuchter**, *-s, -, m.* armljusstake. **-loch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* ärmhål. **-los**, *a.* utan armar. **-polster**, *-s, -, n.* armdyna. **-schiene**, *-n, f.* armskena. **-sessel**, *-s, -, m.* armstol, länstol. **-spange**, *-n, f.* armspänne. **-stuhl**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* = *-sessel.* **-verschränkt**, *a.* med korslagda armar. **-weise**, *adv.* famnvis. **-s...** Ex. **~dick** se *-dick.*
2. arm, *ärmer, ärmst, a.* 1. fattig. *~ an Geist:* andefattig. *~ am Beutel sein:* vara stadd vid klen kassa. *~ heiraten:* gifta sig med en fattig flicka. 2. stackars, arm, t. ex. *mein ~es Kind, ich ~er Mensch. ~er Teufel, ~er Schlucker:* fattig stackare. *~er Sünder:* fattig syndare. **-selig**, *a.* utfattig, erbarmlig, eländig, ömklig. **-seligkeit**, *-en, f.* armod, erbarmlighet, uselhet, ömklighet. **-en...** Ex. **~anstalt**, *-en, f.* fattighus. **~becken**, *-s, -, n.* **~büchse**, *-n, f.* fattigbössa. **~kommission**, *-en,* **~pflege**, 0, *f.* fattigvård. **~pfleger**, *-s, -, m.* fattigföreståndare. **~steuer**, *-n, f.* fattigskatt. **~sündergesicht**, -[*e*]*s, -er, n.* förtvifladt utseende. **~sündergloche**, *-n, f.* klocka som ringer, när en lifdömd föres till stupstocken. **~sündermiene**, *-n, f.* förtviflad min. **~suppenanstalt**, *-en, f.* soppkokningsanstalt för de fattige. **~verpflegung**, **~verwaltung**, *-en, f.* fattigvård, fattigförsörjning. **~wesen**, *-s,* 0, *n.* fattigväsende.
Armée, *-en, f.* armé, här. **-lieferant**, *-en, -en, m.* arméleverantör. **-corps**, -, -, *m.* armékår, härafdelning.
Ärmel, *-s, -, m.* ärm. Bildl. *das lässt sich nicht aus dem ~ schütteln:* det kan man ej skaka ur ärmen. **-aufschlag**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* uppslag på en ärm. **-ausschnitt**, -[*e*]*s, -e, m.* en ärms urringning. **-loch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* ärmhål. **-los**, *a.* utan ärmar.
armieren, *-te, -t, tr.* ✕ beväpna, ⚓ bevära. **Armierung**, *f.*
ärmlich, *a.* torftig, skral, jämmerlig, ömklig.
Ärmlichkeit, *-en, f.* torftighet, elände, ömklighet.
Ärmling, -[*e*]*s, -e, m.* ärmhålk, underärm.
Armút[*h*], 0, *f.* armod, fattigdom, *an etw.:* på ngt. *Mein bisschen ~* mina små smulor, det lilla jag har. **-s...** Ex. **~schein**, -[*e*]*s, -e, m.* **~zeugnis**[*s*], *-ses, -se, n.* fattigdomsbevis, intyg om medellöshet.
Ärnte se *Ernte.*
Arrak, *-s, -e* el. *-s, m.* arrak.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

arrangier|en, *-te, -t, tr.* arrangera, ordna.
Arrést, -[e]*s*, -e, *m.* 1. beslag, kvarstad, t. ex. ~ *auf etw. legen* el. *etw. mit* ~ *belegen.* 2. i sht ✕ arrest. *Leichter, strenger* ~ enkel, sträng arrest.
Arrestánt, *-en, -en, m.* 1. arrestant, fånge. 2. jur. person som erhållit laga kvarstad.
arretier|en, *-te, -t, tr.* arrestera, häkta.
Ársch, *-es, -e* †, *m.* P bak, stuss.
ärschlings, *adv.* P bakfram.
Arsenál, -[e]*s, -e, n.* arsenal, tyghus.
Arsénik, -[*s*], 0, *n.* och *m.* arsenik. **-blume**, **-blüt[h]e**, *-n, f.* arsenikblomma. **-haltig**, *a.* = nstj.
arsenikálisch, *a.* arsenikhaltig.
I. Ört, *-en, f.* 1. sätt, vis. *Auf diese* ~ på detta sätt. *Nach meiner* ~ efter mitt sätt. *Nach* ~ *von:* i likhet med. *Der* ~, *dass* ... så beskaffad, att ... ~ *und Weise:* sätt och vis. 2. skick, manér, godt sätt, t. ex. *die* ~ *ist die Hauptsache. Das ist ausser aller* ~ det är otillbörligt. *Er arbeitet, dass es* [*nur so*] *eine* ~ *hat:* han arbetar, så att det är lust och glädje åt det. 3. art, slag, sort. *In jmds* ~ *schlagen:* träda någon i spåren. *Aus der* ~ *schlagen:* vanslägtas. *Eine* ~ *Hunde:* ett slags hundar. 4. bot. och zool. art, slägte; varietet. **-charakter**, *-s, -*[*e*], *m.* **-kennzeichen**, *-s, -, n.* en arts kännetecken. **-en...** Ex. ~**reich**, *a.* rik på (under)arter.
2. Ört, *-en, f.* 1. jordens bruk, plöjning. 2. brukad jord. 3. gärde.
ärtlen, *-ete, ge-et, itr. s.* 1. vanl. *sich* ~ arta sig, *gut, schlecht:* väl, illa. *Er ist so geartet:* det är hans sätt. 2. arta sig väl, frodas, trifvas.
Artéria, *-n, f.* pulsåder.
ärtig, *a.* 1. artad, lik, nästan blott i sms., t. ex. *luftartig:* luftartad. 2. artig, höflig, belefvad. *Er sagte ihr viel* ~*es:* han sade henne många artigheter. *Ein* ~*er Herr:* en belefvad, förekommande herre. 3. välartad, snäll, t. ex. ~*e Kinder.* 4. täck, nätt, treflig, behaglig. *Ein* ~*es Mädchen:* en täck, behaglig flicka. *Ein* ~*es Spielzeug:* en nätt leksak. 5. dugtig, ej liten. *Wir sind* ~ *gepflückt worden:* vi ha blifvit dugtigt plockade, lurade.
Ärtigkeit, *-en, f.* 1. artighet, höflighet. 2. snält sätt, skick, sedighet. 3. täckhet, behaglighet.
Artíkel, (kort i), *-s, -, m.* 1. artikel, paragraf, afdelning. 2. artikel, vara. 3. gram. artikel. **-eint[h]eilung**, *-en, f.* indelning i artiklar, i paragrafer.
Artikulatién, *-en, f.* artikulering.
artikulier|en, *-te, -t, tr.* artikulera, uttala.
Artillerie, *-en, f.* artilleri.
Artillerist, *-en, -en, m.* artillerist.
Artischócke, (afv. ´– – –), *-n, f.* ärtskocka.
Artíst, *-en, -en, m.* konstnär, artist.
artístisch, *a.* konstnärlig, artistisk.

Arz[e]néi, *-en, f.* läkemedel, medikament, medicin. ~ *nehmen:* taga in medicin. **-bereitung**, 0, *f.* tillagning af medikament. **-buch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* läkarebok. **-büchse**, *-n, f.* medikamentsask, medikamentsdosa. **-gewicht**, -[*e*]*s, -e, n.* medicinalvigt. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* medikamentsflaska, medicinglas. **-kunde**, 0, **-kunst**, *-e* †, *f.* läkekonst, medicin. **-mittel**, *-s, -, n.* läkemedel, medikament. **-schrank**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* medikamentsskåp. **-taxe**, *-n, f.* medicinaltaxa. **-verschreibung**, **-verschrift**, *-en, f.* recept. **-wa[a]re**, *-n, f.* apotekevara. **-wissenschaft**, *-en, f.* medicin(sk vetenskap). **-zettel**, *-s, -, m.* etikett på medikament.
arz[e]néilen, -[*e*]*st, -te, ge-t,* I. *itr. h.* taga in medicin, medicinera. II. *tr.* ordinera medicin.
arz[e]néilich, *a.* medicinal-.
Ärzt, (afv. med kort vok.), *-es, -e* †, *m.* läkare. **-gebühr**, *-en, f.* läkarearvode.
ärztlich, (afv. med kort vok.), *a.* läkare-, t. ex. ~*es Zeugnis:* läkarebevis, ~*es Personal:* läkarepersonal. ~ *behandelt werden:* vara under läkarevård.
As, *-ses, -se, n.* 1. ass (apotekarvigt). 2. ess på kort och tärningar.
Asbést, *-es, -e, m.* asbest.
Ascése, *-n, f.* askes, botgöring.
Ascét, *-en, -en, m.* asket, botgörare.
ascétisch, *a.* asketisk, botgörare-.
Asch, *-es, -e* †, *m.* 1. ett slags stenkruka. 2. harr(fisk).
Aschlie, *-en, f.* aska. Bild. *in Sack und* ~ *büssen:* göra bot i säck och aska. **-becher**, *-s, -, m.* askbägare. **-fahl**, *a.* askgrå. **-farben**, *a.* askfärgad. **-grau**, *a.* askgrå. **-küchen**, *-s, -, m.* glödkaka. **-en...** Ex. ~**ähnlich**, *a.* asklik. ~**becher** se *-becher.* ~**behälter**, *-s, -, m.* asklåda. ~**blei**, -[*e*]*s*, 0, *n.* vismut. ~**brödel**, *-s, -, m.* och *n.* askunge, askpilt; osnygg, smutsig person. ~**fall**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. askregn. 2. asklåda. ~**farbig**, *a.* askfärgad. ~**krug**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* askurna. ~**lauge**, *-n, f.* asklut. ~**loch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* askrum i ugnar. ~**puddel**, ~**puttel**, *-s, -, m.* och *n.* = ~*brödel.* ~**salz**, *-es, -e, n.* pottaska. ~**urne**, *-n, f.* askurna. — **-er...** Ex. ~**mittwoch**, -[*e*]*s, -e, m.* askonsdag, onsdagen efter fastlagssöndagen, då katolikerna till tecken af botgöring beströ hufvudet med aska.
ascherlie, *-te, ge-t, tr.* 1. förvandla till aska. 2. ⊕ bereda aska af. 3. beströ med aska på askonsdagen, jfr *Aschermittwoch.* **Ascherung**, *f.*
ásien, -[*es*]*t, -te, ge-t, tr.* = *aasen.* **Ásung**, *f.*
Ásiát, *-en, -en, m.* ~**in**, *-nen, f.* asiat, invånare i Asien.
ásiátisch, *a.* asiatisk.
Asien, *-s,* 0, *n. npr.* Asien.
Ask... se *Asc...*
Aspe se *Espe.*
Asphált, -[*e*]*s, -e, m.* asfalt.
asphaltier|en, *-te, -t, tr.* belägga med asfalt.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Aspirant, *-en, -en, m.* aspirant, sökande.
Ass se *As.*
Assel, *-n, f.* gråsugga.
ässen, äßen se *aasen, äsen.*
Assessor, *-s, Assessören, m.* assessor.
assimilier||en, *-te, -t, tr.* assimilera, utjämna, *etw. an etw.:* ngt med ngt.
Assistent, *-en, -en, m.* assistent, amanuens.
assortier||en, *-te, -t, tr.* och *sich* ~ förse (sig) med ett rikhaltigt, sorteradt lager. *Assortiert sein:* vara sorterad.
Ast, *-es, -e* †, *m.* 1. gren. *Sich in Äste teilen:* grena sig. 2. puckel. Bildl. *sich* (dat.) *einen* ~ *lachen:* skratta sig fördärfvad. 3. kvist i virke. **-holz**, *-es, -er* †, *n.* grenvirke. **-knorren**, *-s, -, m.* = *Ast 3.* **-loch**, -[e]*s, -er* †, *n.* kvisthål. **-los**, *a.* 1. utan grenar. 2. kvistfri. **-reich**, **-voll**, *a.* kvistig. **-werk**, -[e]*s*, 0, *n.* samtliga grenarne på ett träd.
ast||en, äst||en, *-ete, ge-et, itr. h.* och *sich* ~ grena sig, skjuta grenar, grenskott.
Aster, *-n, f.* aster.
Ästhétik, 0, *f.* estetik.
Ästhétiker, *-s, -, m.* estetiker.
ästhétisch, *a.* estetisk; smakfull, med god smak.
ästig, *a.* 1. grenig. 2. kvistig.
Ästling, -[e]*s, -e, m.* fogelunge som kan flyga från gren till gren.
Astrológ, *-en, -en, m.* astrolog, stjärntydare.
Astrologie, *-en, f.* astrologi.
Astronóm, *-en, -en, m.* astronom, stjärnkunnig.
Astronomie, *-en, f.* astronomi.
Asýl, -[e]*s, -e, n.* asyl, fristad.
Ateliér, *-s, -s, n.* atelier.
Atem, *-s*, 0, *m.* anda, andedrägt. *Sich ausser* ~ *laufen:* springa sig andfådd. *Ausser* ~ *kommen* el. *den* ~ *verlieren:* tappa andan. ~ *holen* el. *schöpfen:* hämta andan. *In einem* ~ i ett andedrag. **-beschwerde**, *-n, f.* svårighet att andas. **-holen**, *-s*, 0, *n.* andhämtning. **-loch**, -[e]*s, -er* †, *n.* andhål. **-los**, *a.* andlös. **-not**[h], 0, *f.* andnöd, andtäppa. **-zug**, -[e]*s, -e* †, *m.* andedrag.
Atheísmus, -, 0, *m.* ateism.
Atheist, *-en, -en, m.* ateist.
Athem se *Atem.*
Äther, *-s, -, m.* eter.
ätherisch, *a.* eterisk.
Athlét, *-en, -en, m.* atlet, fäktare, kämpe.
athlétisch, *a.* atletisk, kämpe-.
athmen se *atmen.*
1. Atlas, *-ses, -se* el. vanl. *Atlánten, m.* atlas, kartbok.
2. Atlas, *-ses, -se, m.* atlas, atlastyg, atlasväfnad.
atlassen, *a.* af atlas, atlas-.
ätm||en, *-ete, ge-et,* I. *itr. h.* 1. andas. 2. bildl. dofta. II. *tr* 1. andas, inandas, t. ex. *eine reine Luft, Freude* ~. 2. utandas, sprida, t. ex. *die Blumen* ~ *Gift, der Tyrann atmet Mord.* III. *Sich* ~, t. ex. *hier atmet die Luft sich leicht:* här andas man lätt. **Atmung**, *f.* -s... Ex. **~beschwerde**, *-n, f.* andtäppa.
ätm||en, *-ete, ge-et, tr.* ⊕ glödga.
Atmosphäre, *-n, f.* atmosfär.
atmosphärisch, *a.* atmosfärisk.
Atóm, -[e]*s, -e* el. ✱ *-en, n.* atom.
ätsch, *interj.* F uttrycker hån och skadeglädje, ungef. ä! el. det är rätt åt dig.
ätsch||en, -[es]*t, -te, ge-t, tr.* F säga *ätsch*, peka finger, räcka lång näsa åt, reta, håna.
Attentát, -[e]*s, -e, n.* attentat.
Attentäter, *-s, -, m.* person som begått el. ämnar begå ett attentat.
Attést, Attestát, -[e]*s, -e, n.* attest, intyg, bevis.
attestier||en, *-te, -t, tr.* intyga.
attisch, *a.* attisk.
Attraktión, *-en, f.* attraktion, dragningskraft.
Attribút, -[e]*s, -e, n.* attribut, bestämning.
Ätz... Ex. **-grund**, -[e]*s, -e* †, *m.* ⊕ etsgrund. **-kraft**, *-e* †, *f.* etskraft. **-kunst**, *-e* †, *f.* etsningskonst. **-manier**, *-en, f.* ⊕ etsningssätt. **-mittel**, *-s, -, n.* med. frätmedel. **-nadel**, *-n, f.* etsnål. **-stein**, -[e]*s, -e, m.* med. frätsten, lapis. **-wasser**, *-s, -, n.* etsvatten.
ätzbar, *a.* som kan etsas el. anfrätas.
Atzel, *-n, f.* 1. skata. 2. F peruk.
atz||en, -[es]*t, -te, ge-t,* I. *tr.* 1. mata, fodra. 2. locka med agn, lägga ut bete för. II. *Sich* ~ och *itr. h.* äta, beta. **Atzung**, *f.*
ätz||en, -[es]*t, -te, ge-t, tr.* 1. fräta; ⊕ etsa, gravera; med. bränna. 2. = *atzen.* **Ätzung**, *f.*
au, *interj.* (smärta) aj! ~ *weh!* aj, aj! aj då!
Au se *Aue.*
auch, *konj.* 1. äfven, också, ock. ~ *so einer:* också en sådan, en sådan till. *Sowohl ... als* ~ såväl ... som, både ... och. *Sie thun es ja* ~ ni gör det ju själf. *So wird's* ~ *sein:* så kommer det också att bli. *Wozu* ~? hvartill väl? hvad skulle det väl tjäna till? 2. efter en negation: ~ *nicht:* ej häller. *Ich* ~ *nicht:* icke häller jag. 3. äfven, till och med, t. ex. ~ *der Kleinste kann dir schaden. Ohne* ~ *nur zu fragen:* till och med utan att fråga. ~ *dann noch als ...* till och med när ... ~ *nicht:* icke ens, t. ex. *man muss* ~ *den Teufel nicht zu schwarz malen.* ~ *nicht einer:* icke en enda. 4. *Wenn* el. *ob* ~ om ock, om än, t. ex. *wenn ihm* ~ *alles glückt, ist er doch unzufrieden. Wenn er* ~ *noch so gross'ist* el. *mag er* ~ *noch so gross sein, so ...* är han än aldrig så stor, så ... 5. än. *Wer es* ~ [*immer*] *sein mag:* hvem det än må vara. *Was er* ~ [*immer*] *sagen mag:* hvad han än må säga. *So arm sie* ~ *sind:* hur fattiga de än äro. *Wie dem* ~ [*immer*] *sei:* hur därmed än må förhålla sig. *Wo* ~ *immer:* hvarhälst än. 6. iron. just. *Das hilft ihm* ~ *was Rechts:* det tjänar just till ngt, det hjälper honom

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

vackert. 7. F i starkt afbäjande talesätt, t. ex. *den Teufel ~! zum Wetter ~!* fan häller!

Audiénz, *-en, f.* audiens. **-zimmer**, *-s, -, n.* audienssal.

Aue, *-n, f.* slätt kring ett vattendrag; ängd, näjd i allmh., i sht en vacker, ansiånde.

Auer, *-s, -, m.* uroxe. **-hahn**, *-[e]s, -e* †, *m.* tjädertupp. **-henne**, *-n, f.* **-huhn**, *-s, -er* †, *n.* tjäderhöna, tjäder. **-kalb**, *-[e]s, -er* †, *n.* kalf af uroxe. **-kuh**, *-e* †, *f.* uroxens hona. **-ochs**, *-en, -en, m.* uroxe.

auf, I. *prep.* A. med dat. 1. på, t. ex. *~ dem Tische liegen; ~ dem Balle, der Flucht, dem Lande, der Jagd, dem Schlosse, dem Hofe, der Strasse, seinem Zimmer sein; ~ beiden Augen blind sein; ~ einem Fusse hinken. ~ der Stelle:* på stället, genast. 2. öfversätties ej, t. ex. *~ welchem Wege kommt er?* hvilken väg kommer han? 3. (särskilda fall). *~ dem Rückzuge:* vid, under återtåget. *~ der Reise:* på, under resan. *~ der ganzen Welt:* i hela verlden, på hela jorden. *Es hat etw. ~ sich:* det är ngt bevändt därmed. B. med ack. 1. på, t. ex. *etw. ~ den Tisch legen; einen Wechsel ~ jmdn ziehen; ~ die Jagd gehen; ~ etw., ~ die Bitte jmds antworten; ~ etw. los gehen; ~ eine Mark gehen hundert Pfennig; ~ Leben und Tod; die Uhr ist ein, drei Viertel ~ vier; ~ diese Weise, ~ folgende Art handeln; ~ deutsch, ~ schwedisch; ~ etw., jmdn folgen. ~ Treu und Glauben:* på heder och ära. *~ Ihre Gefahr [hin]:* på eder risk. *~ Kredit:* på räkning, på kredit. *Diese Wörter endigen ~ -a:* dessa ord sluta på -a. 2. ut på, t. ex. *~ die Strasse, den Hof, das Feld gehen.* 3. upp på, upp till, t. ex. *~ das Dach, sein Zimmer, das Schloss gehen.* 4. ned på, t. ex. *~ das Dach, die Erde fallen.* 5. till, t. ex. *~ die Post, den Markt gehen; ~ das Land, seine Güter, die Hochzeit reisen; ~ die Welt kommen; sein Vermögen wird ~ hunderttausend Mark geschätzt; ~ jmds Namen getauft sein. Bis ~ den Letzten:* till sista man. *~ den Abend einladen:* bjuda till kvällen. 6. på, i enlighet med, till följd af, t. ex. *~ meinen Befehl, meine Bitte, mein Verlangen.* 7. för, t. ex. *~ seinen Teil:* för sin del; *~ einen Augenblick, das ganze Leben; ~ alle Fälle.* 8. *~ ... zu:* mot ... hän, åt ... till, t. ex. *~ das Schloss zu.* 9. *~ ... hin:* på grund af, t. ex. *~ dein Wort hin.* 10. (särskilda fall). *Sich ~ den Weg machen:* begifva sig åstad, på väg. *~ Wiedersehen:* vi ses igen, au revoir. *~ den ersten Blick:* vid första påseende. *~ etw. stolz sein:* vara stolt öfver ngt. *~ jmds Gesundheit trinken:* dricka ngns skål. II. *adv.* 1. *~ und ab:* fram och tillbaka. *~ und nieder:* upp och ned. *Er war schon ~ und davon:* han var redan sin kos. 2. i sms., t. ex. *berg~* uppför bärget, *strom~* uppför strömmen; *strass~, strassab:* gata upp och gata ned. *Von klein ~* från barndomen. *Von unten ~ dienen:* tjäna upp sig från simpel soldat. 3. öppen, t. ex. *die Thür, das Thor ist ~. Die Augen ~!* se upp! 4. *Noch ~ sein:* ännu vara uppe. *Wohl ~ sein:* vara vid godt mod. III. *interj. ~! wohl ~! frisch ~!* upp! vilan! IV. *konj. ~ dass:* på det att, för att.

Anm. Auf i sms. med verb är alltid betonadt och bildar oskda sms. samt betecknar riktning uppåt, öppnande, förbrukande, ahlutande, början, inverkan, upprepande, tillväxt.

aufächzen, *itr. h.* skrika till, högt jämra sig.

aufackern, *tr.* 1. plöja upp åkern, luckra. 2. plöja upp ur åkern, t. ex. *Steine, Knochen.*

aufarbeiten, I. *tr.* 1. arbetande förbruka, göra slut på, t. ex. *den ganzen Vorrat.* 2. dyrka upp, t. ex. *Thüren, Schlösser.* Äfv. *sich* (dat.) *die Hände ~* arbeta sönder sina händer, så att det går hål på skinnet. 3. hjälpa upp, renovera, t. ex. *einen Rock.* II. *Sich ~* arbeta upp sig. III. *itr. h.* 1. sträfva uppåt. 2. göra slut på arbetet.

aufät[h]men, *itr. h.* andas djupt, fritt, hämta andan.

aufätzen, *tr.* uppföda, t. ex. *Vögelchen:* fogelungar.

aufbacken, *tr.* 1. baka om, t. ex. *altes Brot.* 2. baka slut på, t. ex. *das Mehl.* 3. baka fast, fästa.

aufbahren, *tr.* sätta på en bår, t. ex. *den Sarg.*

Aufbau, *-[e]s,* 0, *m.* uppbyggande.

aufbauen, *tr.* bygga, bygga upp, äfv. bildl. uppbygga.

aufbaumen, *itr. h.* jag. taga träd, träa; klättra upp i ett träd.

aufbäumen, I. *tr.* 1. ✱ resa upp. 2. ⊕ bomma upp, t. ex. *das Gewebe.* II. *Sich ~* stegra sig, äfv. bildl. uppresa sig mot ngt. III. *itr. h.* = *aufbaumen.*

aufbaus[ch]en, I. *tr.* uppblåsa, t. ex. *die Backen;* göra pösande, pösig, t. ex. *Kleider.* II. *itr. h.* pösa, svälla.

aufbeben, *itr. s.* förskräckt spritta till.

aufbefinden, *sich ~* vara uppstigen, vara uppe.

aufbegehren, *itr. h.* uppträda fordrande, träta, väsnas.

aufbehalten, *tr.* 1. behålla på, t. ex. *den Hut.* 2. hålla öppen, t. ex. *die Augen.* 3. förvara, gömma.

aufbeissen, *tr.* bita upp, bita sönder, öppna med tänderna, t. ex. *eine Nuss.*

aufbekommen, *tr.* 1. få upp, t. ex. *die Thür.* 2. få på sig, t. ex. *den Hut.* 3. uppäta. 4. få till lexa, t. ex. *ein Kapitel im Cicero.*

aufbellen, I. *itr. h.* skälla till, gifva skall. II. *tr.* väcka genom att skälla.

aufbersten, *itr. s.* spricka, spricka upp, spricka sönder. **Aufberstung**, *f.*

aufbessern, *tr.* förbättra, upphjälpa. **Aufbesserung**, *f.*

aufbewahren, *tr.* förvara, gömma. **Aufbewahrung**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

f. -s... Ex. ~**kammer**, -n, *f.* förvaringsrum, handkammare. ~**ort**, -[e]*s*, -*e* el. -*er* †, ~**platz**, -*es*, -*e* †, ~**raum**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* förvaringsställe, förvaringsrum.

aufbiegen, *tr.* 1. böja uppåt. 2. böja upp, böja isär.

aufbieten, I. *tr.* 1. kungöra, lysa upp, lysa för, t. ex. *ein Brautpaar.* 2. uppbåda, sammankalla. 3. uppbjuda, t. ex. *alle seine Kräfte, seine ganze Beredsamkeit.* II. *itr. h. Jmdm* ~ lexa upp ngn. **Aufbietung**, *f.*

aufbinden, *tr.* 1. knyta upp, lösa upp. 2. binda på, t. ex. *jmdm eine Haube.* Bildl. *jmdm etw.* ~ inbilla ngn ngt, slå i ngn en dalkarl. 3. binda upp, fästa upp, t. ex. *Reben, ein Kleid, den Pferdeschwanz.* 4. binda, binda ihop, t. ex. *das Getreide.*

aufblähen, I. *tr.* blåsa upp, göra uppblåst. *Aufgebläht:* uppblåst, pösande. II. *Sich* ~ blifva uppblåst, svälla, pösa. **Aufblähung**, *f.*

aufblasen, I. *tr.* 1. = *aufblähen*, jfr *aufgeblasen.* 2. blåsa upp, så att ngt öppnar sig, t. ex. *das Thor.* 3. blåsa upp, så att ngt höjer sig, t. ex. *eine Feder, das Feuer.* 4. väcka med musik af blåsinstrument. II. *Sich* ~ = *aufblähen II.* III. *itr. h.* spela upp med blåsinstrument, t. ex. *zum Tanze.*

aufblättern, I. *tr.* 1. *Ein Buch* ~ slå upp, bläddra i en bok. 2. *Eine Rose* ~ veckla upp bladen på en ros. II. *Sich* ~ spricka ut, slå ut.

aufbleiben, *itr. s.* 1. förblifva öppen. 2. stanna uppe.

Aufblick, -[e]*s*, -*e*, *m.* uppåt riktad blick. *Im* ~ *zu*... med blicken riktad uppåt mot ..., fästad på ...

aufblicken, *itr. h.* 1. blicka uppåt, höja blicken. 2. blixtra till, kasta ett sken.

aufblinzeln, *itr. h.* plirande blicka uppåt.

aufblitzen, *itr. s.* och *h.* blixtra till; plötsligt framträda, visa sig.

aufblühen, *itr. s.* spricka ut, slå ut; uppblomstra. Bildl. *eine* ~*de Schönheit:* en blifvande skönhet.

Aufblüt[h]e, -*n*, *f.* utsprickning; uppblomstring.

aufbohren, *tr.* ⊕ borra upp, borra hål i.

aufborgen, *tr.* upplåna, låna ihop.

aufbrassen, *tr.* ⚓ brassa upp.

aufbraten, *tr.* steka upp.

aufbrauchen, *tr.* förbruka.

aufbrauen, *tr.* 1. brygga. 2. vid brygd använda.

aufbrausen, *itr. h.* och *s.* brusa upp, i sht bildl.; jäsa upp, bornera.

aufbrechen, I. *tr.* bryta upp, t. ex. *einen Brief, eine Thür, den Acker.* II. *itr. s.* 1. öppna sig, t. ex. *die Blume bricht auf. Das Geschwür bricht auf:* det går hål på bulnaden. 2. bryta upp, afmarschera.

aufbreiten, *tr.* breda på, breda ut på. **Aufbreitung**, *f.*

aufbrennen, I. *tr.* 1. bränna upp. 2. med. bränna hål på, t. ex. *ein Geschwür.* 3. genom eld renovera, t. ex. *schmutziges Silber, Messing.* 4. bränna in medels brännjärn, t. ex. *auf das Fass ein Zeichen* ~. Bildl. *jmdm eins* ~ ge ngn på pälsen. II. *Sich* ~ brinna upp. III. *itr. s.* 1. brinna upp. 2. bränna på, vara brännande, t. ex. *die Mittagssonne brennt auf.*

aufbringen, *tr.* 1. få upp, lyckas öppna, t. ex. *eine Thür.* 2. få på benen, t. ex. *einen Kranken.* 3. draga upp, uppföda, t. ex. *Tiere, Kinder;* uppföra, t. ex. *einen Bau;* uppdrifva, t. ex. *Handel und Gewerbe.* 4. bringa, sätta, ställa upp på sin plats, t. ex. *das Getreide auf den Kornboden:* på magasinet, *das Garn auf den Webebaum:* på väfbommen. 5. komma upp med, hitta på, bringa å bane, t. ex. *eine Mode.* 6. skaffa ihop, anskaffa, t. ex. *Geld, Truppen, Zeugen, Beweise.* 7. ⚓ uppbringa, kapa, t. ex. *ein Schiff.* 8. förtörna, reta, jfr *aufgebracht.* **Aufbringung**, *f.*

Aufbringer, -*s*, -, *m.* ⚓ kapare.

aufbrocken, *tr.* bryta i små (muns)bitar.

aufbrodeln, *itr. s.* koka upp.

Aufbruch, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. uppbrytande. 2. åkerbr. uppodling. 3. uppbrott.

aufbrühen, *tr.* kokk. afskålla.

aufbrummen, *itr. h.* brumma till.

aufbuden, *itr. h.* slå upp ett stånd, en bod.

aufbügeln, *tr.* med stryk- eller prässjärn ånyo stryka, stryka öfver, prässa.

aufbürden, *tr.* påbörda, t. ex. *jmdm eine Last;* bildl. lägga till last. **Aufbürdung**, *f.*

aufbürsten, *tr.* 1. borsta upp, med borste stryka upp. t. ex. *die Haare.* 2. borsta, med borste snygga upp, t. ex. *den Rock.*

aufdämmen, *tr.* uppdämma.

aufdämmern, *itr. s.* och *h.* gry.

aufdampfen, I. *itr. s.* uppstiga som ånga. II. *tr.* F *eine Cigarre* ~ röka upp en cigarr.

aufdecken, *tr.* 1. lägga, breda på, öfver, t. ex. *das Tischtuch;* duka, t. ex. *den Tisch.* 2. aftäcka, afhölja, afslöja. **Aufdeckung**, *f.*

aufdeichen, *tr.* uppdämma en dam.

aufdienen, *itr. h.* och *sich* ~ ✠ tjäna upp sig, t. ex. *vom Gemeinen:* från gemene man.

aufdocken, *tr.* sätta, lägga i binge, i skyl, t. ex. *Flachs, Getreide.*

aufdonnern, I. *itr. s.* dundrande fara upp. II. *tr.* dundrande väcka, jaga upp.

aufdorren, *itr. s.* torka, förtorka.

aufdörren, *tr.* torka, t. ex. *Obst.*

aufdrängen, I. *tr.* 1. genom påträngning öppna, t. ex. *die Thür.* 2. tränga upp, uppåt. 3. bildl. *jmdm etw.* ~ påtruga ngn ngt. II. *Sich jmdm* ~ truga sig på ngn.

aufdrehen, I. *tr.* 1. vrida upp, sno upp, t. ex. *den Hahn:* kranen, *den Strick.* 2. vrida, skrufva på. Bildl. *jmdm etw.* ~ inbilla ngn ngt. II. *Sich* ~ sno upp sig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✠ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✠ militärisk term.

aufdreschen, *tr.* 1. tröska slut på, t. ex. *das Getreide.* 2. bildl. F *jmdm eins* ~ ge ngn på huden.
aufdringen, I. *itr. s.* tränga upp, höja sig, stiga. II. *tr.* och *sich* ~ = *aufdrängen I, 3; II.*
aufdringlich, *a.* påflugen, efterhängsen, oförskämd.
Aufdringlichkeit, *-en, f.* påflugenhet, oförskämdhet.
Aufdringling, -[e]*s*, *-e, m.* påflugen, oförskämd person.
aufdrucken, *tr.* trycka på, t. ex. *Muster, Figuren auf Zeug.*
aufdrücken, *tr.* 1. påtrycka, trycka på, t. ex. *dem Pergamente ein Siegel, den Wangen Küsse.* 2. gam påtryckning öppna, t. ex. *die Thür;* trycka sönder, t. ex. *ein Geschwür.* **Aufdrückung**, *f.*
aufducken, *itr. s.* och *sich* ~ dyka upp, resa sig ur hukande ställning.
aufdunsen, *itr. s.* och *sich* ~ svälla, uppsvälla. *Aufgedunsen:* uppsväld, upplåst.
aufdunsten, *itr. s.* dunsta bort. **Aufdunstung**, *f.*
aufeggen, *tr.* åkerbr. harfva, uppharfva.
aufeinander, *adv.* på hvarandra, t. ex. ~ *liegen*, ~ *folgen.* ~ *häufen:* hopa på hvartannat, lägga huller om buller. ~ *platzen:* våldsamt stöta samman. ~ *türmen:* torna upp. **-folge**, 0, *f.* oafbruten följd, sukcession. **-stöss**, *-es, -e* †, *m.* sammanstöt.
aufeisen, I. *tr.* isa, isa upp, t. ex. *einen Teich.* II. *Sich* ~ bryta upp, rensa sig från is.
Aufenthalt, -[e]*s*, *-e, m.* 1. uppehåll; försinkande. 2. vistelse. 3. vistelseort. **-s...** Ex. **~dauer**, 0, *f.* vistelsens längd. **~karte**, *-n, f.* skriftlig tillåtelse att vistas ngnstädes. **~ort**, -[e]*s*, *-e* el. *-er* †, *m.* vistelseort. **~zeit**, *-en, f.* uppehåll, t. ex. vid järnvägsstationer.
auferbauen, *tr.* uppbygga, äfv. bildl
auferbaulich, *a.* uppbygglig.
auferlegen, *tr.* pålägga, *jmdm etw.:* ngn ngt. *Sich* (dat.) *Zwang* ~ lägga band på sig. **Auferlegung**, *f.*
auferstehen, *itr. s.* uppstå, i sht från de döda. *Auferstanden:* uppstånden.
Auferstehung, 0, *f.* uppståndelse från de döda.
auferwachen, *itr. s.* uppvakna, uppstå, i sht från de döda.
auferwecken, *tr.* uppväcka, i sht från de döda. **Auferweckung**, *f.*
Auferwecker, *-s, -, m. Christus wird unser* ~ *sein:* Kristus skall uppväcka oss.
auferziehen, *tr.* uppfostra. **Auferziehung**, *f.*
aufessen, I. *tr.* uppäta, förtära. II. *itr. h.* sluta äta.
aufädeln, *tr.* 1. uppträda på en tråd, t. ex. *Perlen.* 2. tråckla på.
auffahren, I. *itr. s.* 1. springa upp, plötsligt öppna sig, t. ex. *die Thür fuhr auf.* 2. fara upp, stiga upp, t. ex. *zum Himmel.* 3. fara, rusa, störta upp, t. ex. *aus dem Schlafe.* 4. bildl. fara ut i vredesmod. 5. åka upp, köra fram. 6. äfv. *h.* köra på, ⚓ sätta på grund. II. *tr.* 1. köra upp, fram, t. ex. *Wagen, Geschütze.* 2. köra på, t. ex. *Kies auf eine Chaussee.* 3. köra sönder, t. ex. *den Weg.*
Auffahrt, *-en, f.* 1. uppfarande, färd uppför, uppstigning. 2. uppkörande, framkörande. 3. uppkörsväg, allé, aveny. 4. ⚓ en kajs lutning mot vattnet.
auffallen, I. *itr. s.* 1. falla på ngt. 2. falla upp, t. ex. *das Buch* ~ *lassen.* 3. *Etw. fällt jmdm auf:* ngn lägger märke till ngt, förvånas, öfverraskas af ngt. ~*d* = *auffällig.* II. *tr. Sich* (dat.) *den Kopf* ~ falla och slå hål på hufvudet.
auffällig, *a.* påfallande, i ögonen fallande, öfverraskande, besynnerlig. *Sich* ~ *machen:* göra sig bemärkt.
Auffälligkeit, 0, *f.* egendomlighet, besynnerlighet, anstötlighet.
auffalten, *tr.* 1. veckla upp. 2. lägga i veck. 3. *Die Hände* ~ sträcka upp de knäppta händerna.
auffangbar, *a.* som kan uppfångas.
auffangen, *tr.* 1. uppfånga. 2. ✱ upplyfta.
auffärben, *tr.* 1. omfärga, ommåla, renovera. 2. måla upp, målande förbruka.
auffasern, *tr.* rispa upp.
auffassen, *tr.* 1. taga upp, uppfånga. 2. uppfatta, taga på ett visst sätt, förstå.
Auffassung, *-en, f.* uppfattning. **-s...** Ex. **~fähigkeit**, **~kraft**, 0, *f.* **~vermögen**, *-s*, 0, *n.* uppfattningsförmåga. **~weise**, *-n, f.* sätt att uppfatta, att se.
auffeilen, *tr.* fila upp.
auffeuchten, *tr.* lätt fukta.
auffiedeln, *tr.* och *itr. h.* spela på fiol.
auffindbar, *a.* som kan hittas, finnas.
auffinden, *tr.* uppfinna; finna, hitta. **Auffindung**, *f.*
Auffinder, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* upphittare, tillvaratagare.
auffischen, *tr.* uppfiska.
auflackern, *itr. s.* fladdrande upplåga, blossa upp.
auflammen, I. *itr. s.* flamma upp. II. *tr.* bildl. elda, egga.
auflattern, *itr. s.* fladdra upp, flaxa upp.
auflechten, *tr.* 1. fläta, lägga upp i flätor, t. ex. *einem Mädchen die Haare.* 2. fläta upp.
auflicken, *tr.* lappa, laga, sy på; bildl. pådikta.
auflliegen, *itr. s.* 1. flyga upp. 2. bildl. flyga, rusa, springa upp. 3. bildl. [*in Rauch*] ~ gå upp i rök, bli om intet.
auflimmern, *itr. h.* glimma, skimra fram.
Auflug, -[e]*s*, *-e* †, *m.* uppflygande, flygt uppåt.
Auftorderer, *-s, -, m.* **Auffordrerin**, *-nen, f.* person som uppfordrar.
auffordern, ✱ **auffodern**, *tr.* 1. uppfordra, uppmana, t. ex. *jmdn zur Mitwirkung:* ngn att

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har *sein* till hjälpverb.

medverka; ✕ *die Festung zur Übergabe:* fästningen att gifva sig. 2. utmana, t. ex. *zum Kampfe, zum Duell.* ~*d:* utmanande, förolämpande, t. ex. ~*de Reden.* 3. bjuda upp, t. ex. *zum Tanze.* 4. taga i anspråk, t. ex. *jmds Scharfsinn, Geistesgegenwart.*

Aufforderung, -en, *f.* uppfordran, uppmaning; anmaning; utmaning; uppbjudning. -s... Ex. ~**schreiben,** -*s*, -, *n.* 1. inbjudningsbref. 2. anmaningsbref.

auffordern, *tr.* ⊕ uppfordra, upphämta.

auffressen, *tr.* om djur och P om människor: uppäta, aluka, äfv. bildl. tära.

auffrischen, I. *tr.* uppfriska, förnya, renovera. II. *Sich* ~ uppfriskas, förnyas. III. *itr. h.* ⚓ *der Wind frischt auf:* vinden friskar upp. **Auffrischung,** *f.*

auffugen, auffügen, *tr.* ⊕ sätta på, foga till ofvanpå.

aufführbar, *a.* som kan uppföras.

aufführen, I. *tr.* 1. uppföra, bygga, t. ex. *ein Gebäude.* 2. hopa, uppkasta, t. ex. *Erde um einen Baum.* 3. föra upp, låta uppstiga. 4. föra, framföra, låta framträda, t. ex. *die Besiegten im Triumphe, Zeugen.* 5. uppföra, spela, gifva, t. ex. *ein Schauspiel, eine Rolle.* II. *Sich* ~ uppföra sig, bete sig. **Aufführung,** *f.*

auffüllen, *tr.* 1. fylla, uppfylla, fylla i, t. ex. *ein Loch.* 2. fylla på, hälla i, t. ex. *Wein;* ösa upp, t. ex. *Suppe.* **Auffüllung,** *f.*

auffurchen, *tr.* fåra, fåra upp.

auffuttern, *tr.* 1. lägga på, t. ex. *Kälber.* 2. fodra upp, fodra slut på, t. ex. *das Heu.* **Auffutterung,** *f.*

auffüttern, *tr.* 1. = *auffuttern.* 2. fodra, t. ex. *einen Rock.* **Auffütterung,** *f.*

Aufgabe, -n, *f.* 1. uppgift; problem, lexa. *Häusliche* ~*n:* hemlexor. Handel. *laut* ~ enligt order. 2. aflemnande, t. ex. *eines Briefes.* 3. öfvergifvande, afstående ifrån, nedläggande, t. ex. *eines Amtes, eines Geschäftes.* -**schein,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* inlemningsbevis, kvitto å inlemnad försändelse. -**stempel,** -*s*, -, *m.* inlemningspostanstaltens stämpel.

aufgabeln, *tr.* 1. taga på gaffel. 2. bildl. F fiska reda på, snappa upp.

Aufgang, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. uppgång; uppgående, uppstigning. 2. öppnande. *Der* ~ *des Eises:* islossningen.

aufgären, *itr. s.* jäsa upp.

aufgattern, *tr.* F snappa upp.

aufgeben, *tr.* 1. aflemna, t. ex. *einen Brief, ein Telegramm, sein Gepäck.* 2. sätta fram, servera, t. ex. *Speisen.* 3. bollspel. *den Ball* ~ kasta bollen. 4. *Jmdm etw.* ~ gifva ngn ngt att utarbeta, att lösa, att tyda, i lexa, t. ex. *Schularbeiten, ein Rätsel. Aufgegebene Arbeiten:* lexor. 5. angifva, uppgifva, t. ex. *den Preis einer Ware.* 6. uppgifva, afstå ifrån, gifva förlorad, t. ex. *alle Hoffnung, einen Prozess, einen Kranken. Den Geist* ~ gifva upp andan.

Aufgeber, -*s*, -, *m.* 1. aflemnare, t. ex. *eines Briefes.* 2. framställare, t. ex. *eines Rätsels.*

aufgeblasen, *a.* uppblåst, högmodig.

Aufgeblasenheit, 0, *f.* högmod.

Aufgebot, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. i sht ✕, uppbåd, uppbådande. 2. uppbjudande, t. ex. *mit* ~ *aller Kräfte.* 3. kungörelse, lysning.

aufgebracht, *a.* uppbragt, förbittrad.

aufgehen, I. *itr. s.* 1. gå upp, framträda, blifva synlig, t. ex. *die Sonne, die Saat geht auf, ein Licht geht mir auf.* 2. stiga, gå uppför, t. ex. *der Weg geht auf.* 3. jäsa, höja sig. 4. uppstiga, uppstå, t. ex. *ein starker Staub geht auf.* 5. gå upp, öppna sig, t. ex. *der Brief, die Naht, das Eis, der Knoten geht auf.* Bildl. *die Augen sind ihm aufgegangen:* han har fått ögonen öppnade. 6. spricka ut, slå ut, t. ex. *Blumen gehen auf.* 7. gå åt, t. ex. *viel Geld* ~ *lassen.* 8. gå upp i, t. ex. *in Rauch;* äfv. bildl. *in etw., in einen andern* ~. 9. räkn. gå jämt upp, t. ex. *2 in 6 geht auf.* II. *tr. Sich* (dat.) *die Füsse* ~ gå hål på fötterna, få skoskaf.

aufgeigen, *tr.* ⊕ *itr. h.* spela på fiol.

aufgeklärt, *a.* upplyst; frisinnad.

Aufgeld, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* 1. handpengar. 2. mellangift, agio; växelpengar.

aufgelegt, *a.* upplagd, hogad.

Aufgeräumt, *a.* upprymd, glad.

Aufgeräumtheit, 0, *f.* upprymdt sätt, glädtighet.

aufgerügt, *a.* upprörd.

aufgeweckt, *a.* vaken, munter, liflig.

Aufgewecktheit, 0, *f.* öppen blick, liflighet.

aufgiessen, *tr.* gjuta, hälla, slå på, t. ex. *Wasser auf den Thee.*

aufglänzen, *itr. s.* glänsande uppstiga, glänsa.

aufglätten, *tr.* glätta, släta ut, jämna.

aufglimmen, *itr. s.* glimma till, börja glimma.

aufglühen, I. *itr. s.* ånyo glöda, fatta eld. II. *tr.* 1. uppglödga. 2. uppbränna.

aufgraben, *tr.* 1. uppgräfva, gräfva, utgräfva. 2. gravera på. **Aufgrabung,** *f.*

aufgrasen, *tr.* afbeta.

aufgreifen, *tr.* gripa, fatta tag i.

aufgrünen, *itr. s.* grönska, slå ut; ånyo grönska.

aufgürten, I. *tr.* 1. med gjord el. gördel fästa, spänna på, t. ex. *dem Pferde den Sattel.* 2. uppskörta, fästa upp. 3. spänna upp en gjord el. gördel. II. *Sich* ~ fästa upp sina kläder.

Aufguss, -*es*, -*e* †, *m.* pågjutning, påhällning.

aufhaben, *tr.* 1. hafva på sig, t. ex. *den Hut.* 2. hafva öppen, t. ex. *den Mund.* 3. hafva i lexa.

aufhacken, *tr.* 1. upphacka, upphugga. 2. hugga slut på.

aufhäkeln, *tr.* 1. virka upp, virka slut på. 2. = föj.

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

aufhaken, I. *tr.* 1. häkta upp. 2. med hake upptaga. II. *Sich* ~ häkta upp sina kläder.
aufhalsen, *tr.* F *jmdm etw.* ~ lassa på ngn ngt.
Aufhalt, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* uppehåll, dröjsmål.
aufhalten, I. *tr.* 1. hålla upp. 2. hålla öppen, t. ex. *die Thür, die Augen.* 3. uppehålla, hämma, sinka. II. *Sich* ~ 1. sinka sig. 2. uppehålla sig. 3. *Sich über jmdn, etw.* ~ klandra, göra narr af ngn, ngt. **Aufhaltung**, *f.*
aufhämmern, *tr.* 1. slå upp; med hammarslag öppna, knäcka, t. ex. *eine Nuss*, väcka, t. ex. *einen Schlafenden.* 2. hamra, bulta på. 3. bulta fast ngt på ngt.
aufhängen, ✱ **aufhangen**, *tr.* och *sich* ~ hänga upp (sig). **Aufhängung**, *f.*
aufharken, *tr.* räfsa upp, räfsa ihop, kratta.
aufhärten, *tr.* 1. återgifva en sak dess ursprungliga hårdhet. 2. ⊕ *Stahl* ~ uppmjuka stål.
aufhaschen, *tr.* få fatt i, snappa upp.
aufhaspeln, *tr.* 1. haspla på, upp. 2. ⊕ vinda upp.
aufhauen, I. *tr.* 1. hugga upp, hugga sönder. 2. hugga upp, hugga slut på. II. *itr. h.* hugga, slå, *auf etw.:* på ngt.
aufhäufeln, *tr.* lägga i små högar.
aufhäufen, I. *tr.* hopa, uppstapla, lägga i hög. II. *Sich* ~ hopa sig. **Aufhäufung**, *f.*
Aufhäufer, -*s*, -, *m.* person som hopar ngt.
aufheben, I. *tr.* 1. upplyfta, taga upp, höja, lyfta på, t. ex. *den Handschuh von der Erde, die Hand, den Arm, den Rock, das Auge. Seine Stimme* ~ upphäfva sin röst. 2. förvara, gömma. Bildl. *gut aufgehoben sein:* vara i goda händer. 3. öfverrumpla, taga till fånga. 4. upphäfva, göra slut på, annullera. *Die Tafel* ~ resa sig från bordet. Ordspr. *aufgeschoben ist nicht aufgehoben:* gömdt är icke glömdt. 5. utjämna, kvitta. 6. räkn. *einen Bruch* ~ reducera ett bråk till helt tal. II. *Sich* ~ 1. utjämnas, gå upp mot hvarandra. 2. höja sig, resa sig. **Aufhebung**, *f.*
aufheften, *tr.* häkta upp, öppna.
aufheften, *tr.* 1. uppfästa. 2. fästa på, häkta på. 3. häkta upp, lossa.
aufheitern, I. *tr.* muntra, göra glad. II. *Sich* ~ 1. roa sig, göra sig glad. 2. om vädret: klarna.
Aufheiterung, -*en*, *f.* 1. nöje, muntration. 2. uppklarnande.
aufhelfen, I. *itr. h. Jmdm* ~ hjälpa upp ngn. II. *tr.* 1. *Jmdn* ~ hjälpa, resa upp ngn. 2. *Jmdm eine Last* ~ hjälpa på ngn en börda.
aufhellen, I. *tr.* klargöra, klara. II. *Sich* ~ klarna. **Aufhellung**, *f.*
aufhenken, *tr.* F hänga upp.
aufhetzen, *tr.* 1. jag. jaga upp, t. ex. *das Wild.* 2. hetsa, egga, uppreta. **Aufhetzung**, *f.*
Aufhetzer, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* person som hetsar, eggar.
Aufhetzerei, -*en*, *f.* hetsning, upphetsande.
aufhetzerisch, *a.* hetsande, uppviglande.
aufhissen, *tr.* ⚓ hissa, upphissa. **Aufhissung**, *f.*
aufhocken, F I. *itr. s.* stiga upp på ngns rygg. II. *tr.* 1. taga på ryggen. 2. åkerbr. sätta i skylar.
aufhöhen, *tr.* 1. höja. 2. mål. låta framträda. **Aufhöhung**, *f.*
aufholen, *tr.* hämta upp, taga upp.
Aufhör, 0, *f.* brukl. blott i förbindelsen: *ohne* ~ oupphörligen, utan återvändo.
aufhorchen, *itr. h.* lyssna till, spetsa öronen.
aufhören, *itr. h.* 1. = *aufhorchen.* 2. upphöra. *Wo hatten wir aufgehört?* hvar stannade vi i läsningen? *Da hört alles auf:* det går för långt. *Alles hört auf:* allting har en ända.
Aufhülfe, 0, *f.* bistånd, hjälp.
aufhüpfen, *itr. s.* hoppa upp.
aufhüsten, I. *itr. h.* hosta häftigt. II. *tr.* hosta upp.
aufjagen, I. *tr.* 1. jaga upp, köra upp. 2. ⚓ upphinna. II. *itr. s. Den Berg* ~ jaga, ila, galoppera uppför bärget.
aufjammern, *itr. h.* utstöta jämmerskri.
aufjauchzen, **aufjubeln**, F **aufjuchen**, *itr. h.* uppgifva glädjerop.
aufkämmen, *tr.* kamma upp. **Aufkämmung**, *f.*
aufkappen, *tr. Einen Falken* ~ sätta hufva på en falk.
aufkarren, *tr.* i (skott)kärra köra upp, köra på.
Aufkauf, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* uppköp.
aufkaufen, *tr.* uppköpa.
Aufkäufer, -*s*, -, *m.* uppköpare.
aufkehren, *tr.* sopa upp.
Aufkehricht, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* och *m.* sopor.
aufkeimen, *itr. s.* gro, sticka upp. **Aufkeimung**, *f.*
aufkeltern, *tr.* prässa slut på vindrufvorna.
aufkippen, *tr.* och *itr. h.* vicka, vippa upp.
aufklaffen, *itr. h.* gapa (om sprickor, sår, o. dyl.)
aufklaftern, *tr.* upplägga famnvis, t. ex. *Holz.*
aufklappen, I. *tr.* fälla upp, slå upp, t. ex. *einen Tisch, ein Messer.* II. *itr. s.* 1. gå upp, smälla upp, t. ex. *die Thür klappt auf.* 2. *Auf etw.* ~ slå, klappa på.
aufklären, I. *tr.* 1. klara. 2. klargöra, utreda; upplysa, t. ex. *eine Frage, jmdn über etw.:* ngn om ngt. II. *Sich* ~ 1. klarna. 2. skaffa sig upplysning. Jfr *aufgeklärt* och *Aufklärung.*
Aufklärer, -*s*, -, *m.* person som sprider upplysning.
Aufklärerei, -*en*, *f.* falskt begär, mani att sprida upplysning.
aufklärerisch, *a.* besatt af upplysningsmani.
Aufklärlicht, -[*e*]*s*, 0, *n.* och *m.* falsk upplysning.
Aufklärung, -*en*, *f.* 1. klarnande. 2. upplysning. *Das Zeitalter der* ~ upplysningstidehvarfvet. -s... Bx. ~**sucht**, 0, *f.* = *Aufklärerei.* ~**süchtig** = *aufklärerisch.*
aufklauben, *tr.* 1. plocka, plocka upp, t. ex.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har satts till hjälpverb.

Ähren. 2. *Einen Knoten* ~ lösa upp en knut.

aufkleben, I. *tr.* påklistra. II. *itr. h.* sitta fast på, klibba vid.

aufkleck[s]en, *tr.* F sudda, kludda på.

aufklistern, *tr.* påklistra.

aufklettern, aufklimmen, *itr. s.* klättra upp.

aufklinken, *tr. Eine Thür* ~ öppna en dörr genom att trycka på klinkan.

aufklopfen, I. *itr. h.* klappa på. II. *tr.* 1. knacka upp, genom knackande öppna, knacka sönder. 2. slå fast. 3. piska, t. ex. *eine Matratze.* 4. knacka upp, väcka genom knackning.

aufknacken, *tr.* knäcka, t. ex. *Nüsse.*

aufknallen, I. *itr. s.* med en knall fara upp. II. *tr.* F *jmdm eins* ~ a) gifva eld på ngn, b) smälla till ngn med piskan.

aufknebeln, *tr.* 1. lägga munkafle på ngn; binda till händer och fötter. 2. befria från munkafle; lösa, lossa. **Aufknēb[e]lung,** *f.*

aufknoipen, *tr.* 1. öppna med kniptång. 2. F supa upp.

aufknöpfen, *tr.* knäppa upp.

aufknospen, *itr. s.* skjuta knoppar; spricka ut.

aufknüpfen, *tr.* 1. binda upp. F *jmdn* ~ hänga ngn. 2. knyta upp. **Aufknüpfung,** *f.*

aufkochen, *tr.* och *itr. s.* koka upp. **Aufkochung,** *f.*

aufkollern, *itr. h.* brusa upp.

aufkommen, *itr. s.* 1. resa sig, stiga upp, t. ex. *vom Boden, von einer Krankheit;* komma upp, t. ex. *das Gras kommt auf;* uppstiga, t. ex. *Gedanken, Zweifel kommen in uns auf;* komma upp sig. 2. *Gegen etw.* ~ gå upp emot ngt, t. ex. *gegen Geld kommt nichts auf.* 3. *Jmdm für etw.* ~ ansvara ngn för ngt. 4. *Aus dem kommt Geld auf:* det blir pengar af. 5. *Das Geschwür kommt auf:* det går hål på bölden. 6. *Die Schiffahrt kommt wieder auf:* sjöfarten är åter öppnad. 7. *Eine Stelle kommt auf:* en plats blir ledig.

Aufkömmling, -[e]*s*, -*e*, *m.* uppkomling.

aufkönnen, *itr. h.* kunna komma upp.

aufkoppeln, *tr.* koppla, taga upp främmande hundar.

aufkrähen, *itr. h.* gala till, börja gala.

aufkramen, *tr.* plocka upp och lägga haller om haller.

aufkrämpen, *tr.* vika upp kanterna på.

aufkratzen, I. *tr.* 1. rifva upp, t. ex. *die Hühner kratzen die Erde, die Körner aus der Erde auf.* 2. inrista på. 3. ⊕ karda upp, om. 4. F *ein Lied* ~ spela en visa på fiol med skärande mistljud. II. *Sich* ~ 1. rifva sönder sig. 2. F fiffa upp sig. **Aufkratzung,** *f.*

aufkräuseln, aufkrausen, I. *tr.* krusa, t. ex. *die Haare.* II. *Sich* ~ krusa, bränna sitt hår.

aufkreischen, *itr. h.* skrika till.

aufkriechen, *itr. s.* krypa upp.

aufkriegen, F = *aufbekommen.*

aufkrümmen, *tr.* böja upp.

aufkünd[ig]en, *tr.* uppsäga, t. ex. *jmdm die Miete, ein Kapital, die Freundschaft.* **Aufkünd[ig]ung,** *f.*

aufküssen, *tr.* 1. med kyssar väcka. 2. poet. med kyssar öppna, t. ex. *Knospen.* 3. kyssa bort, t. ex. *Thränen.*

auflachen, *itr. h.* brista ut i skratt.

aufladen, *tr.* pålassa, pålasta; påbörda. **Aufladung,** *f.*

Auflader, Aufläder, -*s*, -, *m.* pålassare.

Auflage, -*n*, *f.* 1. pålaga. 2. upplaga; edition. *Eine starke* ~ en stor upplaga.

auflangen, *tr.* F taga, hämta upp.

auflassen, *tr.* 1. låta ngn gå upp, resa sig; låta ngn vara uppe. 2. låta sitta på, t. ex. *die Mütze.* 3. låta stå el. vara öppen, t. ex. *die Thür, den Rock. Eine Stelle* ~ låta en plats stå obesatt. **Auflassung,** *f.*

Auflauerer, -*s*, -, *m.* person som lurar på ngn; spion.

auflauern, *itr. h. Jmdm* ~ lura på, bespäja, spionera på ngn. **Auflauerung,** *f.*

Auflauf, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. upplopp, uppror. 2. jäsning, pösning.

auflaufen, I. *itr. s.* 1. springa uppför. 2. uppsvälla, svullna; jäsa. 3. *Aufgelaufene Zinsen:* upplupna räntor. 4. ⚓ sätta på grund. II. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *die Füsse* ~ gå, springa hål på fötterna. 2. *Eine Thür* ~ spränga en dörr.

auflauschen, *itr. h.* lyssna, spetsa öronen.

aufleben, *itr. s.* lefva upp igen, krya upp sig.

auflecken, *tr.* slicka upp.

auflegen, I. *tr.* 1. pålägga, t. ex. *jmdm die Hände, eine Bürde.* 2. *Fett* ~ lägga på hullet. *Ein Baum legt viel Holz auf:* ett träd skjuter talrika grenar. 3. vid stickning: lägga upp. 4. upplägga, förlägga, t. ex. *ein Buch.* 5. framlägga. 6. F *ein Achtel* ~ (låta) sticka upp en ankare el. 7. ⚓ aftackla. II. *Sich* ~ 1. lägga upp sig, lägga sig upp på. 2. om hästar: vara hårdmunt. 3. *Sich wider, für jmdn* ~ uppträda mot, för ngn. **Auflegung,** *f.*

auflehnen, I. *tr.* luta, stödja emot. II. *Sich* ~ 1. stödja sig mot el. på ngt. 2. resa på sig. 3. *Sich gegen jmdn* ~ resa sig upp emot ngn. **Auflehnung,** *f.*

aufleimen, I. *tr.* limma på. II. *itr. s.* och *sich* ~ gå upp i limningen.

auflesen, *tr.* uppsamla, plocka.

Auflesen, -*s*, -, *m.* ~**in,** -*nen,* *f.* uppsamlare, plockare.

aufleuchten, *itr. h.* flamma upp, sprida ljus.

auflichten, *tr.* belysa.

auflliegen, I. *itr. s.* 1. *Auf etw.* ~ ligga på, stödja sig mot ngt. 2. *Jmdm* ~ ligga ngn till last, falla ngn besvärlig; vara föremål för ngns omsorg. 3. ligga framme, öppen, utbredd. II. *tr. Sich* (dat.) *den Rücken* ~ ligga sönder, få liggsår på ryggen.

auflockern, I. *tr.* mjuka upp, t. ex. *Brot;* lösa

* sakta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

upp, t. ex. *einen Knoten;* luckra, t. ex. *den Boden;* skaka upp, t. ex. *das Bett;* göra slapp, t. ex. *die Sitten.* II. *Sich* ~ mjukna; blifva lucker; förslappas. **Auflockerung,** *f.*

auflodern, *itr. s.* blossa upp, upplåga.

auflöffeln, *tr.* F taga, äta med sked.

auflohen = *auflodern.*

auflösbar, *a.* upplöslig.

Auflösbarkeit, 0, *f.* upplöslighet.

auflösen, I. *tr.* 1. upplösa, t. ex. *etw. Zusammengesetztes in seine Teile, das Parlament.* 2. knyta upp, t. ex. *einen Knoten.* 3. förslappa, göra slapp, t. ex. *der Schlaf löst die Glieder auf.* 4. lösa, t. ex. *ein Problem, ein Rätsel.* 5. upphäfva, t. ex. *ein Gesetz.* II. *Sich* ~ 1. upplösa sig, upplösas, t. ex. *sich in seine Teile, sich in Thränen* ~. 2. gå upp, t. ex. *der Knoten löst sich auf.* 3. förslappas, blifva slapp, slakna. 4. lösas, få sin förklaring, sin tydning. **Auflösung,** *f.* -s... Ex. ~**zeichen,** -*s,* -, *n.* mus. återställningstecken.

auflöslich, *a.* upplöslig.

auflöt[h]en, *tr.* ⊕ 1. pålöda, fastlöda. 2. lossa i lödningen.

aufmachen, I. *tr.* 1. öppna, t. ex. *eine Thür, ein Buch;* bryta upp, t. ex. *Austern;* snöra upp, t. ex. *einen Schnürleib;* draga upp korken ur, t. ex. *eine Flasche.* 2. påsätta, fästa på. 3. göra i ordning. *Ein Bett* ~ bädda en säng. *Ein Feuer* ~ göra upp eld. 4. handel. anteckna, uppteckna. II. *Sich* ~ 1. bryta upp, begifva sig af. 2. göra sig i ordning, ärna.

aufmahnen, *tr.* 1. kalla upp, framkalla. 2. uppmana.

aufmalen, *tr.* 1. måla på. 2. måla om, renovera. 3. måla upp, måla slut på, t. ex. *alle Farbe.*

Aufmarsch, -*es,* -*e* †, *m.* ✕ uppmarschering.

aufmarschieren, *itr. s.* ✕ uppmarschera. **Aufmarschierung,** *f.*

Aufmäss, -*es,* -*e, n.* öfvermål. ~ *geben:* gifva på köpet.

aufmauern, *tr.* uppmura.

aufmeisseln, *tr.* ⊕ mäjsla upp.

aufmerken, I. *tr.* uppteckna, anteckna. II. *itr. h.* vara uppmärksam. *Auf etw.* ~ gifva akt på ngt.

Aufmerker, -*s,* -, *m.* iakttagare.

aufmerksam, *a.* uppmärksam; påpasslig; förekommande.

Aufmerksamkeit, -*en,* *f.* uppmärksamhet; påpasslighet; artighet.

aufmessen, *tr.* 1. mäta upp. 2. = *anmessen 1.*

aufmischen, *tr.* uppblanda och fylla på.

aufmucken, *itr. h.* F mucka, säga emot.

aufmuntern, *tr.* uppmuntra, muntra. **Aufmunterung,** *f.*

aufmünzen, *tr.* använda till mynt, t. ex. *Gold, Silber.*

aufmüssen, *itr. h.* vara tvungen att resa sig, att gå upp.

aufmutzen, *tr.* F framhålla, draga fram, belysa, t. ex. *etw. Unrechtes, einen Fehler.*

aufnageln, *tr.* uppspika, påspika.

aufnagen, *tr.* gnaga upp, gnaga hål på.

aufnähen, *tr.* 1. sy på, sy fast. 2. sy upp. 3. *Sich* (dat.) *die Finger* ~ sy sönder sina fingrar. 4. sy slut på, t. ex. *den Zwirn.*

Aufnahme, -*n,* *f.* 1. upptagande, t. ex. *eines Steins von der Erde, fremder Wörter in eine Sprache.* 2. intagning, intagande, t. ex. *in eine Schule, in eine Gesellschaft.* 3. mottagande. *Eine freundliche* ~ *finden:* röna ett vänligt mottagande. 4. upplånande, t. ex. *von Geldern.* 5. kartläggning, t. ex. *einer Gegend.* 6. uppkomst, framgång, förkofran. *In* ~ *kommen:* hafva framgång, komma i ropet.

aufnaschen, *tr.* F fnaska, äta upp sötsaker.

aufnehmbar, *a.* som kan upptagas, intagas.

aufnehmen, I. *tr.* 1. upptaga, t. ex. *einen Handschuh vom Boden, Wörter in eine Sprache, den Kampf.* 2. intaga, invälja, t. ex. *jmdn in einen Verein. Ein Aufzunehmender:* en som bör upptagas, intagas; recipiend. 3. mottaga, t. ex. *Gäste.* 4. uppfatta, upptaga, t. ex. *etw. als Scherz, etw. günstig* ~. 5. upplåna. *Eine Anleihe* ~ upptaga ett lån. 6. uppteckna, anteckna, inteckna. 7. kartlägga. 8. i sig upptaga, rymma, t. ex. *das Zimmer kann hundert Personen* ~. 9. *Es mit jmdm* ~ täfla med ngn, vara ngn vuxen. II. *Sich* ~ taga upp sig.

aufnehmens... Ex. -**wert[h],** -**würdig,** *a.* värd(ig) att upptagas.

aufnisten, *tr.* nita på, fastnita.

aufnöthigen se *aufnötigen.*

aufnotieren, *tr.* anteckna, notera.

aufnötigen, *tr. Jmdm etw.* ~ påtruga ngn ngt.

aufopfern, I. *tr.* uppoffra. II. *Sich* ~ uppoffra sig, vara uppoffrande. ~*d:* uppoffrande, hängifven. **Aufopferung,** *f.* -s... Ex. ~**fähig,** *a.* i stånd till uppoffringar.

aufpacken, I. *tr.* påpacka. II. F *sich* ~ vara efterhängsen, ett påhäng.

aufpäppeln, *tr.* uppföda med diflaska.

aufpappen, *tr.* 1. = *aufpäppeln.* 2. barnspr. äta upp.

aufpassen, *itr. h.* 1. gifva akt, vara uppmärksam, passa på. *Aufgepasst!* gif akt! el. se upp! 2. *Jmdm* ~ lura på ngn.

Aufpasser, -*s,* -, *m.* person som gifver akt på ngt; späjare, spion.

Aufpasserei, -*en,* *f.* spionerande.

aufpauken, F I. *itr. h. Auf etw.* ~ slå, dunka på ngt. II. *tr.* dunka upp, gum dunkande a) öppna, b) väcka.

aufpeitschen, *tr.* 1. köra upp ngn med piska. 2. F *jmdm eins* ~ låta ngn smaka piskan.

aufpfeifen, *tr.* 1. hvissla; spela på pipa, t. ex.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ein Lied. 2. *Jmdn* ~ genom hvissling få ngn att resa sig.

aufpflanzen, *tr.* plantera, uppresa, uppställa, t. ex. *eine Fahne.*

aufpflastern, *tr.* 1. påklistra. 2. stenlägga, upphjälpa stenläggningen på, t. ex. *die Strasse.*

aufpflügen, *tr.* plöja upp.

aufpfropfen, *tr.* ympa på.

aufpichen, *tr.* med beck påsätta, fästa.

aufpicken, *tr.* 1. med näbben upplocka. 2. hacka upp, hacka hål på.

aufpinseln, *tr.* med strykjärn stryka, stryka ut.

aufplatzen, *itr. s.* springa sönder.

aufplump[s]en, *itr. s.* F klampa i, traska på.

aufpochen, *itr. h.* 1. bulta, slå. 2. bildl. *gegen jmdn* ~ uppträda trotsigt mot ngn.

aufpolieren, *tr.* polera upp, ompolera.

aufpolstern, *tr.* väsnas så att man väcker ngn.

aufprägen, *tr.* prägla på.

aufprallen, *itr. s.* 1. studsa emot, återstudsa. 2. rusa upp. 3. häftigt springa upp, öppna sig.

aufprasseln, *itr. s.* 1. prasslande uppstiga 2. prasslande öppna sig.

aufprellen = *aufprallen.*

aufpressen, *tr.* 1. prässa, genom prässning återge ngt dess rätta form. 2. inprässa, intrycka. 3. prässa upp, genom påprässning öppna. 4. bildl. *jmdm etw.* ~ påtruga ngn ngt.

aufprobieren, *tr.* profva på sig, t. ex. *eine Mütze.*

aufprotzen, *tr.* och *itr. h.* ✕ uppbrösta.

aufpudern, *tr.* pudra ansyo.

aufpuffen, *tr.* göra pösande.

aufpumpen, *tr.* 1. pumpa upp. 2. F låna, vigilera.

aufputschen, *tr.* F uppvigla.

Aufputz, *-es,* 0, *m.* 1. pynt. 2. ⊕ yttre puts.

aufputzen, I. *tr.* 1. putsa, upputsa, borsta, skura. 2. pynta, tillpynta. II. *Sich* ~ pynta sig.

aufquellen, I. *itr. s.* 1. uppkoka, uppvälla. 2. svälla. II. *tr.* låta svälla.

aufraffen, I. *tr.* rafsa upp, ihop. II. *Sich* ~ hastigt resa sig; bildl. samla sina krafter till ngt.

aufragen, *itr. h.* höja sig, resa sig, vara hög.

aufranken, *itr. s.* och *sich* ~ slingra sig upp.

aufrasseln, *itr. s.* 1. rasslande resa sig. 2. rasslande öppna sig.

aufrauchen, *tr.* röka upp, röka slut på.

aufräumen, I. *tr.* 1. aflägsna, bortskaffa, t. ex. *Steine aus dem Wege.* 2. sfv. *itr. h.* bringa i ordning, t. ex. *die umherliegenden Sachen:* städa, t. ex. *das Zimmer* el. *im Zimmer;* rensa, t. ex. *einen Kanal. In seinen Papieren* ~ ordna sina papper. 3. sfv. *itr. h. Bei jmdm* ~ göra rent hus hos ngn. *Krankheiten haben im Heere aufgeräumt:* hären är svårt medtagen af sjukdomar. *Unter den Beamten* ~ rensa, rödja upp, anställa utgallring bland tjänstemännen. *Das Land von Räubern* ~ rensa, befria landet från röfvare. Handel. *mit einer Ware* ~ sälja slut på en vara. II. *itr. h.* se *I, 2* och *3.* Jfr *aufgeräumt.* **Aufräumung,** *f.*

Aufräumer, *-s, -, m.* person som ordnar, rödjer upp.

aufrauschen, *itr. s.* brusa; brusa fram; frasande gå upp, t. ex. *das Meer, die Melodie, der Vorhang rauscht auf.*

aufräuspern, I. *tr.* harkla upp. II. *Sich* ~ harkla sig.

aufrechen, *tr.* räfsa upp, ihop.

aufrechnen, I. *tr.* 1. uppföra på ngns räkning. 2. *Etw. gegen etw.* ~ utjämna, kvitta ngt med ngt. II. *itr. h. Mit einander* ~ göra upp räkningen med hvarandra. **Aufrechnung,** *f.*

aufrecht, *a.* i sht *adv.* upprätt, rak. ~[*er*]*halten:* hålla upprätt; bildl. hålla uppe, hålla vid makt.

Aufrecht[er]haltung, 0, *f.* upprätthållande, vidmakthållande.

aufrecken, *tr.* uppräcka, sträcka på, t. ex. *die Hand, den Hals. Die Ohren* ~ spetsa öronen.

aufreden, *tr.* 1. uppegga, reta, öfvertala, t. ex. *den Diener, seinen Dienst zu verlassen.* 2. *Jmdm etw.* ~ a) narra på ngn ngt, b) inbilla, narra i ngn ngt.

aufregen, I. *tr.* uppröra, t. ex. *der Wind regt das Meer, den Staub auf. Jmdn* ~ uppröra, reta ngn. Bildl. *ein Bedenken* ~ uppväcka, framkalla ett tvifvel, en misstanke. ~*d:* upprörande. II. *Sich* ~ blifva upprörd. Jfr *aufgeregt.*

Aufreger, *-s, -, m.* orostiftare, uppviglare.

Aufregung, *-en, f.* rörelse, oro, jäsning. *-s...* Kz. ~**mittel,** *-s, -, n.* eggande medel, retemedel. ~**stück,** *-[e]s, -e, n.* teat. sensationsstycke.

aufreiben, I. *tr.* 1. rifva ngt på ngt, t. ex. *das Brot auf dem Reibeisen.* 2. rifva upp, rifva sönder, t. ex. *die Wunde, das Gesicht.* 3. rifva slut på, t. ex. *die Farben.* 4. upprifva, skingra, tillintetgöra, t. ex. *die Pest rieb das Heer auf.* ~*d:* upprifvande, förstörande. II. *Sich* ~ blifva upprifven, skingrad, tillintetgjord, utsliten. III. *itr. h.* rifva, skrapa emot. **Aufreibung,** *f.*

aufreihen, *tr.* upprada, uppträda.

aufreissen, I. *tr.* 1. rifva, rycka, slita upp, t. ex. *die Naht, die Thür, den Rock;* rista upp, t. ex. *die Erde mit dem Pfluge.* F *die Augen* ~ spärra upp ögonen. 2. upprita, teckna konturerna af. II. *Sich* ~ rusa upp. III. *itr. s.* gå upp, spricka sönder, t. ex. *in der Naht* ~, *die Erde reisst auf.* **Aufreissung,** *f.*

aufreiten, I. *itr. s.* rida upp. II. *Sich* ~ få ridsår.

aufreizen, *tr.* uppreta, egga, uppvigla. **Aufreizung,** *f.*

Aufreizer, *-s, -, m.* uppviglare.

* äkta sme. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

aufrennen, I. *itr. s.* 1 springa upp, uppåt. 2. ⚓ stöta på grund. II. *tr. Eine Thür* ~ språnga en dörr, springa emot den, så att den går upp. III. *Sich* ~ spetsa sig.
aufrichten, I. *tr.* 1. rikta uppåt, upplyfta, t. ex. *die Augen gen Himmel.* 2. uppresa, t. ex. *etw. Liegendes, Umgeworfenes.* Bildl. *jmdn* ~ trösta ngn. 3. uppbygga, t. ex. *Altäre, Mauern. Einen Bund* ~ sluta förbund. II. *Sich* ~ resa sig. Bildl. *sich an etw.* ~ trösta sig med ngt. **Aufrichtung**, *f.*
Aufrichter, *-s, -, m.* person som uppreser, uppbygger, tröstar.
aufrichtig, *a.* uppriktig, öppen.
Aufrichtigkeit, 0, *f.* uppriktighet.
aufriegeln, *tr.* regla upp.
aufringeln, I. *tr.* 1. vira på, upplägga i ringlar. 2. vira upp. II. *Sich* ~ 1. uppstiga i ringform, t. ex. *der Rauch ringelt sich auf.* 2. räta ut sig ur ringform.
Aufriss, *-es, -e, m.* ⊕ uppritning, grundritning, plan.
aufritzen, *tr.* 1. rista, repa ngt på ngt. 2. rista upp. **Aufritzung**, *f.*
aufrollen, I. *tr.* 1. rulla upp på ngt, rulla ihop. 2. rulla upp, rulla isär. II. *Sich* ~ 1. rulla ihop sig. 2. rulla upp sig, gå upp. III. *itr. s.* rulla upp, gå upp, t. ex. *der Vorhang rollt auf.*
aufrücken, I. *itr. s.* flytta upp, stiga i graderna. II. *tr.* 1. uppflytta, låta stiga. 2. *Jmdm etw.* ~ förehålla ngn ngt. **Aufrückung**, *f.*
Aufruf, *-[e]s, -e, m.* 1. rop, anskri. 2. upprop, uppmaning, förkunnande.
aufrufen, *tr.* 1. uppropa, uppmana, framkalla. 2. jur. förklara ogiltig, annullera. **Aufrufung**, *f.*
Aufruhr, *-[e]s,* ✱ *-e, m.* uppror, oro, tumult, uppresning. **-prediger**, **-stifter**, *-s, -, m.* upprorsmakare, upprorsstiftare. **-versuch**, *-[e]s, -e, m.* upprorsförsök.
aufrühren, *tr.* röra, uppröra, omröra. Bildl. *einen Streit* ~ uppväcka, framkalla en tvist; *Leidenschaften* ~ väcka lidelser; *das Volk* ~ uppvigla folket, försätta det i uppror. **Aufrührung**, *f.*
Aufrührer, *-s, -, m.* upprorisk person, upprorsmakare, rebell.
aufrührerisch, *a.* upprorisk.
aufrüsten, *tr.* 1. ⊕ uppbygga, uppföra ställningar. 2. inrätta, sätta i stånd, utsmycka. **Aufrüstung**, *f.*
aufrütteln, *tr.* rysta upp, skaka upp; bildl. uppskaka. **Aufrüttelung**, *f.*
aufs, sammandragning af *auf das.*
aufsacken, *tr.* lassa på, taga på ryggen; påbörda.
aufsagen, *tr.* 1. framsäga, läsa upp. 2. uppsäga. **Aufsagung**, *f.*
aufsägen, *tr.* ⊕ såga upp.
aufsammeln, I. *tr.* uppsamla, hopsamla, plocka upp. II. *Sich* ~ samla sig, hopa sig; bildl. samla sina tankar.
aufsässig, *a.* motspänstig, tredsk, fiendtlig, hätsk.
Aufsässigkeit, *-en, f.* uppstudsighet, fiendtlighet.
aufsatteln, *tr.* påsadla, sadla.
Aufsatz, *-es, -e* †, *m.* 1. ⊕ krön, kapitäl, krans. 2. mus. munstycke på blåsinstrument. 3. garnering, garnityr. 4. hufvudbonad för fruntimmer. 5. bordservis. 6. uppsats, afhandling.
aufsätzig = *aufsässig.*
aufsäubern, *tr.* rengöra, putsa.
aufsaufen, *tr.* 1. om djur och P om människor: dricka, supa, dricka ur. 2. P supa upp.
aufsaugen, *tr.* suga upp.
aufsäugen, *tr.* uppamma.
aufschaben, *tr.* skafva, rifva på.
aufschanzen, *tr.* uppkasta, uppstapla.
aufschärfen, *tr.* skärpa, hvässa, bryna, slipa.
aufscharren, *tr.* krafsa upp, rifva upp.
aufschauen, *itr. h.* 1. slå upp ögonen, se upp. 2. *Auf. etw.* ~ gifva akt på ngt.
aufschauern, *itr. h.* rysande fara upp.
aufschaufeln, *tr.* skofla upp, på.
aufschäumen, *itr. h.* skumma, fradgas, sjuda.
aufschellen, *tr.* väcka med ringklockan.
aufschenken, *tr.* kasta upp, t. ex. *den Ball.*
aufscheuchen, *tr.* uppskrämma.
aufscheuern, *tr.* 1. renskura, fäja. 2. skura, gnida sönder, t. ex. *sich* (dat.) *die Haut.*
aufschichten, I. *tr.* upplägga hvarfvis, uppstapla. II. *Sich* ~ hopa sig. **Aufschichtung**, *f.*
aufschieben, *tr.* 1. draga upp, draga ifrån, t. ex. *den Riegel.* 2. uppskjuta, t. ex. *auf einen anderen Tag:* till en annan dag. Jfr *aufheben I, 4.* **Aufschiebung**, *f.*
aufschiessen, I. *tr.* 1. skjuta upp = gnm skott öppna, t. ex. *das Thor.* 2. genom skott uppskrämma. II. *itr. s.* 1. skjuta upp, växa upp, komma upp, t. ex. *Pilze, Blumen, Samen schiessen auf. Ein aufgeschossener Mensch:* en lång, skranglig karl. 2. hastigt rusa, fara, flyga, spruta upp. 3. skjuta, slå ned på.
aufschinden, *tr.* skafva hål på.
aufschirren, *tr.* sela på.
Aufschlag, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. slag, slående på ett. emot ngt. 2. uppslående, öppnande, t. ex. *der Augen, des Buches.* 3. uppslag på klader, brätte på hattar. 4. handel. prisstegring. 5. ✕ kulors studsning, gräsning. 6. ⊕ varp, ränning. 7. mus. upptakt.
Aufschlage... Ex. **-tisch**, *-es, -e, m.* fällbord.
aufschlagen, I. *tr.* 1. slå upp, t. ex. *die Augen, die Flügel einer Thüre, ein Buch, ein Wort im Wörterbuche, ein Fass. Eine Ader* ~ slå åder. *Nüsse* ~ knäcka nötter. *Seine Wohnung wo* ~ slå upp sina bopålar någonstädes. *Ein Gelächter* ~ brista ut i skratt. 2. slå på, slå fast, fastspika. 3. uppvika, förse med uppslag, t. ex. *eine Hutkrämpe, die Ärmel.* 4. handel. höja priset på, t. ex.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

eine Ware. II. *itr. s.* 1. slå, falla på ngt, t. ex. *mit der Faust auf den Tisch.* 2. slå upp, slå ut, t. ex. *die Flamme, das Feuer schlägt auf: Ein Gelächter schlug auf:* ett skratt brast ut. 3. handel. stiga i pris. **Aufschlagung,** *f.*

Aufschläger, *-s, -, m.* person som slår upp, slår fast, höjer priset.

1. aufschleifen, (stark böjn.) *tr.* slipa in, t. ex. *Figuren auf das Glas.*

2. aufschleifen, (svag böjn.) *tr.* släpa upp.

aufschliessen, I. *tr.* 1. läsa upp, öppna, särv. bildl., t. ex. *jmdm sein Herz.* 2. ✕ sluta upp. **Aufschliessung,** *f.*

Aufschliesser, *-s, -, m.* person som öppnar, vaktare.

aufschlingen, I. *tr.* 1. uppbinda, uppfästa. 2. knyta upp, upplösa. 3. F uppsluka. II. *Sich* ~ 1. slingra sig upp. 2. gå upp, lossna.

aufschlitzen, *tr.* skära upp, sprätta upp, upprista.

aufschlürfen, *tr.* uppsupa med välbehag, dricka, sörpla i sig.

Aufschluss, *-es, -e* †, *m.* förklaring, besked, upplysning.

aufschmauchen, F = *aufrauchen.*

aufschmausen, *tr.* kalasa upp, äta upp.

aufschmeissen, *tr.* F vårdslöst el. våldsamt kasta upp ngt, ngt på ngt.

aufschmelzen, I. *tr.* 1. smälta, upplösa. 2. smälta till, fast på. 3. genom smältning öppna, t. ex. *eine Glasröhre.* II. *itr. s.* smälta fast på.

aufschmettern, I. *itr. s.* 1. gå upp, öppna sig med smattrande brak. 2. smattrande ljuda. 3. smattra på, smattrande slå el. falla på. II. *tr.* öppna med brak.

aufschmieden, *tr.* 1. smida fast på el. vid. 2. smida slut på, t. ex. *das Eisen.*

aufschmieren, *tr.* 1. smörja på, t. ex. *Teer, Öl;* breda, stryka på, t. ex. *Butter.* 2. smörjande förbruka. 3. F klottrande uppskrifva.

aufschmoren, *tr.* kokk. fräsa upp, lätt steka, t. ex. *Gemüse in Butter.*

aufschmücken, *tr.* och *sich* ~ smycka, pynta (sig).

aufschnallen, *tr.* 1. spänna på. 2. spänna upp.

aufschnappen, I. *tr.* snappa upp. II. *itr. s.* 1. snappa efter luft. 2. F få lugn, hämta sig.

aufschneiden, I. *tr.* skära upp, t. ex. *ein Buch, ein Paket, Braten, Wurst.* II. *itr. h.* F berätta skepparhistorier, öfverdrifva, skräfla. **Aufschneidung,** *f.*

Aufschneider, *-s, -, m.* F lögnare, skräflare, storskrytare.

Aufschneiderei, *-en, f.* F lögn, skräfvel, skryt.

aufschneiderisch, *a.* F lögnaktig, skräflande, skrytsam.

aufschnallen, I. *tr.* kasta, slunga upp med ngt elastiskt instrument. II. *itr. s.* och *sich* ~ studsa, hoppa, springa, flyga upp.

aufschnippeln, *tr.* klippa i små bitar.

Aufschnitt, *-[e]s, -e, m.* 1. inskärning, uppskärande, uppklippning. 2. upp- el. afskuret stycke. 3. skärningsyta, snitt.

aufschnitzel[i]n, *tr.* inskära i el. på.

aufschnob[b]ern, aufschnüffeln, *tr.* nosa el. snoka reda på, uppsnoka.

aufschnupfen, *tr.* 1. snusa, draga upp i näsan. 2. snusa upp, slut på.

aufschnüren, *tr.* 1. snöra fast på. 2. snöra upp, t. ex. *die Schnürbrust* (= *sich* ~). 3. uppträda på snöre. **Aufschnürung,** *f.*

aufschobern, *tr.* åkerbr. sätta upp i såte, i stack, vålma, stacka.

aufschöpfen, *tr.* ösa upp, med öskar el. dyl. upphämta.

Aufschössling, *-[e]s, -e, m.* 1. telning, skott. 2. uppkomling.

aufschrammen, *tr.* rispa, rispa upp, rifva sönder, t. ex. *die Haut.*

aufschrauben, *tr.* 1. skrufva på, skrufva fast. 2. skrufva upp.

aufschrecken, I. (svag böjn.) *tr.* sätta skräck i, skrämma, skrämma upp. II. (stark böjn.) *itr. s.* spritta upp, förskräckt fara upp.

Aufschrei, *-[e]s, -e, m.* anskri.

aufschreiben, *tr.* 1. skrifva upp, anteckna. 2. skrifva upp, slut på, t. ex. *das Papier.*

aufschreien, *itr. h.* skrika till, gifva till ett anskri.

Aufschrift, *-en, f.* påskrift, inskrift, utanskrift, adress, etikett, titel.

aufschroten, *tr.* ⊕ 1. afskära, afhugga. 2. hugga upp, klyfva. 3. söndertugga, söndermala; grofmala.

Aufschub, *-[e]s, 0, m.* uppskof, anstånd.

aufschultern, *tr.* taga på axlarne.

aufschüren = *anschüren.*

aufschürzen, I. *tr.* 1. uppskörta, uppfästa, t. ex. *ein Kleid.* 2. släppa ned uppfästade kläder. II. *Sich* ~ fästa upp sin klädning. **Aufschürzung,** *f.*

Aufschürzer, *-s, -, m.* upphållarband, klädningsupphållare.

Aufschutt, *-[e]s, 0, m.* fyllningsjord, -grus.

aufschütteln, *tr.* skaka upp, rysta upp.

aufschütten, *tr.* 1. hälla, ösa, slå på. 2. hopa, lägga i hög, magasinera, t. ex. *Getreide.* 3. skotta upp, kasta upp, t. ex. *ein Grab, ein Wall.* **Aufschüttung,** *f.*

Aufschütter, *-s, -, m.* ⊕ person som öser på, lägger i hög, skottar upp.

aufschützen, *tr.* ⊕ 1. särv. *itr. h.* släppa på vatten, draga upp damluckorna. 2. dämma upp.

aufschwänzen, *tr.* *Ein Pferd* ~ binda upp svansen på en häst.

aufschwärzen, *tr.* svärta, återgifva en sak dess ursprungliga svärta.

aufschwatzen = *anschwatzen.*

aufschweben, *itr. s.* sväfva upp.

aufschweifen = *aufschwänzen.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

aufschwellen = *anschwellen*. **Aufschwellung**, *f.*
aufschwemmen, *tr.* 1. = *anschwemmen*. 2. komma att svälla, t. ex. *ein Kalb durch Mästung*. 3. blöta upp.
aufschwingen, I. *tr.* svinga upp, svänga upp. II. *Sich* ~ svinga sig upp.
Aufschwung, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* uppsvingande; bildl. utveckling, lyftning, flygt uppåt.
aufsegeln, *itr. h.* och *s.* 1. segla uppför floden. 2. segla på; stöta på grund.
1. **aufsehen**, *itr. h.* 1. blicka uppåt, slå upp ögonen. 2. se upp med ngt, vara påpasslig, hafva ett vaksamt öga på ngt.
2. **Aufsehen**, -*s*, 0, *n.* uppseende. ~ *erregen* el. *machen:* väcka uppseende.
Aufseher, -*s*, -, *m.* uppsyningsman, inspektör, inspektor.
aufsein, *itr. s.* 1. vara uppe. 2. vara öppen.
aufsetzen, I. *tr.* 1. påsätta, t. ex. *Wasser zum Kochen, ein Zündhütchen, dem Werke die Krone, dem Zeuge eine Farbe;* taga på sig, t. ex. *den Hut, die Brille, eine andere Miene. Die Hand* ~ *auf etw.:* stödja handen mot ngt. Bildl. *ein anderes Gesicht* ~ visa ett annat ansigte. *Lichter* ~ sätta i ljus i ljusstakarne. ⚓ *mehr Segel* ~ sätta till flera segel. Bildl. *jmdm Hörner* ~ sätta horn på ngn, göra ngn till hanrej. Bildl. F *seinen Kopf* ~ vara envis. 2. sätta ut, sätta på spel, t. ex. *Geld*, bildl. *Leib und Leben*. 3. ställa upp, resa upp, t. ex. *Kegel, Garben*. 4. sätta upp, affatta, utskrifva, t. ex. *einen Kontrakt, eine Vollmacht, eine Rechnung*. II. *Sich* ~ sätta sig upp, t. ex. *aufs Pferd, auf den Wagen, im Bette;* afv. bildl. *sich gegen jmdn* ~. III. *itr. h.* sitta upp. **Aufsetzung**, *f.*
Aufsetzer, -*s*, -, *m.* person som sätter, ställer, reser upp.
aufseufzen, *itr. h.* sucka djupt, utstöta en suck.
Aufsicht, 0, *f.* uppsigt, tillsyn, kontroll.
aufsieden, I. *itr. s.* koka upp, sjuda. II. *tr.* koka upp.
aufsiegeln, *tr.* 1. lacka fast, fästa med ett sigill. 2. bryta sigillet på.
aufsingen, I. *tr.* 1. väcka med sång. 2. sjungande föredraga, sjunga, t. ex. *das gelernte Lied*. II. *itr. h. Zum Himmel* ~ låta sången stiga mot skyn.
Aufsitz, -*es*, 0, *m.* i sht ✕, vanl. blott i förbindelsen: *zum* ~ *bereit sein:* vara färdig att sitta upp.
aufsitzen, *itr. h.* och *s.* 1. sitta upprätt. 2. sitta uppe. 3. sitta upp, sätta sig upp. 4. vara fästad, sitta fast på ngt; ⚓ sitta fast.
aufsollen, *itr. h.* vara tvungen 1. att stiga upp, 2. att öppnas.
aufspähen, *tr.* uppspana, forska reda på.
aufspalten, I. *tr.* klyfva, klyfva itu. II. *itr. s.* och *sich* ~ klyfva sig.
aufspannen, *tr.* spänna upp, spänna ut. *Die Segel* ~ hissa seglen. Bildl. *gelindere Saiten* ~ taga skeden i vackra handen.
aufsparen, I. *tr.* spara, hopspara, gömma. II. *Sich* ~ spara sig. **Aufsparung**, *f.*
Aufspeicherer, -*s*, -, *m.* person som hopar, uppstaplar, magasinerar.
aufspeichern, *tr.* hopa, uppstapla, magasinera. **Aufspeicherung**, *f.*
aufspeisen = *aufessen*.
aufsperren, *tr.* spärra upp, öppna på vid gaflvel. **Aufsperrung**, *f.*
aufspielen, *tr.* och *itr. h.* spela upp.
aufspiessen, *tr.* spetsa, sätta el. taga på spett, på spjut, på horn m. m.
Aufspiesser, -*s*, -, *m.* person som spetsar, sätter på spett m. m.
aufspindeln, I. *tr.* ⊕ vira, sno, spola på ten, rulle el. dyl. II. *Sich* ~ uppstiga spiralformigt.
aufspinnen, *tr.* spinna upp.
aufspreizen, I. *tr.* utbreda, uppspärra, utspärra. II. *Sich* ~ uppspärras, breda ut sig, kroma sig, yfvas. **Aufspreizung**, *f.*
aufsprengen, *tr.* 1. spränga, spränga upp, spränga i luften, t. ex. *ein Thor, eine Kluft, einen Stein*. 2. sprita på, fukta med.
aufspriessen, *itr. s.* sticka upp, komma upp; bildl. lyckas, ha framgång.
aufspringen, *itr. s.* 1. springa upp, rusa upp, t. ex. *vom Stuhle*. 2. springa upp, gå upp, hastigt öppna sig, t. ex. *eine Thür, eine Flasche springt auf*. 3. spricka upp, spricka sönder, t. ex. *eine Samenkapsel, die Haut springt auf*.
aufspritzen, *tr.* och *itr. s.* spruta, stänka upp.
aufsprossen = *aufspriessen*.
aufsprudeln, *itr. s.* spruta upp, sjuda, koka upp, välla fram; bildl. brusa upp.
Aufsprung, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* ansats, språng uppåt; återstudsning.
aufspulen, *tr.* ⊕ spola på.
aufspülen, *tr.* 1. spola upp, t. ex. *die See spült Sand auf*. 2. sköljа, diska, spola, t. ex. *Geschirr*.
aufspünden, *tr. Ein Fass* ~ slå upp sprundet på en tunna.
aufspüren, *tr.* uppspåra. **Aufspürung**, *f.*
aufstacheln, *tr.* uppegga.
aufstampfen, I. *itr. h.* stampa i golfvet, i marken II. *tr.* 1. stampa fast på. 2. stampa upp.
Aufstand, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* resning, uppresning, uppror.
aufständig, aufständisch, *a.* upprorisk.
aufstapeln, *tr.* uppstapla. **Aufstäp[e]lung**, *f.*
Aufstäpler, -*s*, -, *m.* ⊕ person som uppstaplar.
aufstarren, *itr. h.* 1. stirra uppåt. 2. resa sig, stå å ända, stå som borst.
aufstäubern = *aufstöbern*.
aufstauchen, *tr.* 1. hastigt trycka, stöta emot. 2. uppdämma.

aufstauen, *tr.* 1. uppdämma. 2. uppstapla. **Aufstauung**, *f.*

aufstechen, I. *tr.* 1. sticka upp, sticka hål på. 2. kopparstick. *eine Platte* ~ gravera upp en plåt. 3. sticka, sy på, fast. 4. = *aufspiessen.* 5. omröra, omskyffla, omskofla. II. *itr. s.* ⚓ *bei dem Winde* ~ sticka upp emot vinden.

Aufsteck... Ex. **-kamm**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* nack-kam. **-kleid**, -[e]*s*, *-er*, *n.* klädning som kan fästas upp.

aufstecken, *tr.* 1. fästa upp, t. ex. *das Kleid, die Haare.* 2. sätta upp, uppställa, t. ex. *ein Schild:* en skylt, *etw. als Ziel.* Bildl. *ein frohes Gesicht* ~ visa ett gladt ansigte; *jmdm ein Licht über etw.* ~ öppna ngns ögon för ngt. 3. uppgifva, afstå ifrån.

aufstehen, *itr.* a) *h.* 1. stå öppen. 2. stå, hvila på ngt; nå grund, ha fotfäste i vatten. 3. stå upp, upprätt. b) *s.* 4. stiga upp, resa sig. 5. uppstå, uppträda, framträda. 6. resa sig, göra uppror.

aufsteifen, *tr.* styfva, stärka.

aufsteigen, *itr. s.* stiga, höja sig; stiga upp, gå upp. **Aufsteigung**, *f.*

aufstellen, I. *tr.* 1. uppställa, t. ex. *Schachfiguren, Soldaten, ein Heer, jmdn als Kandidaten, etw. als Ziel, als Regel;* resa upp, t. ex. *eine Säule;* framställa, t. ex. *eine Frage;* skaffa, framskaffa, t. ex. *Beweise, Zeugen.* 2. *Mit jmdm* el. *einer Sache etw.* ~ företaga ngt med ngn, med en sak. *Es lässt sich nichts mit ihm* ~ man kommer ej ur fläcken med honom. II. *Sich* ~ ställa upp sig. **Aufstellung**, *f.*

Aufsteller, *-s*, -, *m.* person som ställer upp, fram.

aufstemmen, I. *tr.* 1. ⊕ bända, bryta upp. 2. *Den Arm* ~ stödja, sätta armen på el. mot ngt. *Den Fuss* ~ spjärna emot. II. *Sich* ~ stödja sig mot; resa sig gnm att taga stöd mot ngt.

aufstempeln, *tr.* påstämpla.

aufsteppen, *tr.* sticka fast på.

aufsticken, *tr.* sticka, brodera på.

aufstieben, *itr. s.* fara, rusa, flyga upp och lätt.

aufstöbern, *tr.* 1. köra upp, jaga upp. 2. vädra upp, snoka reda på.

aufstöhnen, *itr. h.* stöna högljudt.

aufstöpseln, *tr.* draga korken ur, draga upp.

aufstören, *tr.* 1. *Das Feuer* ~ röra om elden. 2. störa, störande väcka, uppjaga.

aufstossen, I. *tr.* 1. stöta, sparka, kasta upp, t. ex. *eine Thür* så att den öppnar sig, *Staub* så att det stiger upp. 2. stöta mot. *Das Glas* ~ sätta glaset hårdt ifrån sig. II. *itr.* a) *h.* och *s.* 1. jäsa, jäsa upp. 2. förorsaka uppstötningar. *Es stösst mir sauer auf:* jag har sura uppstötningar. b) *s.* 3. *Etw. stösst jmdm auf:* ngn stöter på, råkar på ngt. 4. ⚓ stöta på grund.

aufstössig, *a.* 1. om vin: grumlig, skämd. 2. om barn: illamående, kinkig.

aufstrahlen, *itr. h.* stråla, strålande gå upp, visa sig, framträda.

aufsträuben, I. *tr.* resa upp som borst, resa å ände. II. *itr. h.* och *sich* ~ resa sig å ände, resa sig; bildl. uppresa, motsätta sig.

aufstreben, *itr. h.* försöka resa sig, försöka stiga upp; bildl. *zu etw.* ~ eftersträfva ngt.

aufstrecken, *tr.* sträcka upp.

Aufstreich, -[e]*s*, *-e*, *m.* auktion.

aufstreichen, I. *tr.* 1. stryka på, breda på t. ex. *Butter, Pflaster.* F *jmdm eins* ~ slå till ngn. 2. stryka upp, t. ex. *den Knebelbart;* draga upp, t. ex. *die Ärmel.* II. *itr. s.* = *aufstreifen II.*

aufstreifen, I. *tr.* 1. skjuta upp, uppvika, uppkafla, t. ex. *den Ärmel.* 2. rispa upp. II. *itr. s.* röra, snudda vid, mot.

aufstreuen, *tr.* strö, *etw. auf etw.:* ngt på ngt.

aufstricken, *tr.* 1. sticka upp, slut på. 2. taga upp, t. ex. *eine Masche.*

aufstriegeln, I. *tr.* 1. borsta, stryka upp, t. ex. *die Mähne.* 2. rykta. II. F *sich* ~ pynta sig.

aufstufen, I. *tr.* upplägga i trappform. II. *itr. s.* och *sich* ~ uppstiga i trappform. **Aufstufung**, *f.*

aufstülpen, *tr.* 1. vika upp, t. ex. *einen Hut. Eine aufgestülpte Nase haben:* vara uppnäst. 2. hvälfva öfver, sätta på, trycka på, t. ex. *jmdm einen Hut.*

aufstürmen, I. *itr. s.* 1. rusa upp. 2. börja storma. II. *tr.* våldsamt uppväcka.

aufstürzen, I. *tr.* 1. med hast sätta på. 2. hvälfva upp. II. *itr. s. Auf etw.* ~ falla, störta ned på ngt.

aufstutzen, I. *itr. h.* studsa, studsande se upp. II. *tr.* 1. vika upp, stryka upp. 2. iordningställa, putsa, fiffa upp. III. F *sich* ~ pynta sig, fiffa upp sig.

aufstützen, *tr.* och *sich* ~ stödja (sig) på el. mot.

Aufstutzer, *-s*, -, *m.* person som iordningställer, afpassar, fiffar upp.

aufsuchen, *tr.* uppsöka. **Aufsuchung**, *f.*

Aufsucher, *-s*, -, *m.* person som uppsöker, uppspårar.

1. aufsummen, *sich* ~ hopa sig, ökas i antal.

2. aufsummen, *itr. s.* surrande flyga upp.

auftafeln, *tr.* sätta fram på bordet, duka upp.

auftakeln, I. *tr.* ⚓ *ein Schiff* ~ tackla upp ett fartyg. Bildl. pynta, styra ut. II. *Sich* ~ pynta sig, styra ut sig. **Auftakelung**, *f.*

Auftakt, -[e]*s*, *-e*, *m.* mus. upptakt.

auftanzen, I. *itr. h.* dansa, dansa upp, t. ex. *die Wellen tanzen auf.* II. *tr. Sich* (dat.) *die Schuhe, die Füsse* ~ dansa hål på sina skor, sina fötter.

auftauchen, *itr. s.* dyka upp.

auft[h]auen, *itr. s.* och *tr.* töa upp, tina upp.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

aufthun, I. *tr.* 1. öppna, t. ex. *das Fenster, den Mund.* 2. sätta på, t. ex. *den Hut.* II. *Sich* ~ 1. öppna sig. 2. framträda, framstå, blifva synlig.

aufthürmen se *auftürmen.*

auftippen, *itr. h.* och *tr.* [*Auf*] *etw.* ~ lätt vidröra ngt med fingerspetsarne.

auftischen, *tr.* duka upp, framsätta, servera.

Auftrag, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. uppdrag, kommission, ärende; handel. beställning, order. *Einen* ~ *übernehmen:* åtaga sig ett uppdrag. *Einen* ~ *ausrichten* el. *ausführen* el. *besorgen:* fullgöra ett uppdrag, uträtta ett ärende. *Im* ~*e jmds:* på ngns uppdrag, å ngns vägnar, för ngns räkning. 2. påläggning af färger. -[s]... Ex. ~**besorger**, -*s*, -, *m.* kommissionär. ~**geber**, -*s*, -, *m.* person som gifver uppdrag. ~**mässig**, *a.* öfverensstämmande, i enlighet med gifvet uppdrag. ~**nehmer**, -*s*, -, *m.* ombud. ~**weise**, *adv.* på uppdrag, i kommission.

auftragen, I. *tr.* 1. bära upp. 2. bära fram, sätta fram, servera, t. ex. *Speisen.* 3. rita upp. 4. lägga, ösa, hälla på, t. ex. *Erde. Farben* ~ sätta, lägga på färger, måla. 5. *Jmdm etw.* ~ uppdraga ngt åt ngn, gifva ngn ngt i uppdrag. 6. *Kleider, Schuhe* ~ slita ut kläder, skor. II. om kläder: *sich* ~ slitas, blifva utsliten, utnött. III. *itr. h.* 1. sätta fram, duka, jfr *I, 2.* 2. lägga på, jfr *I, 4.* 3. pösa upp, svälla, sväll ut. **Auftragung**, *f.*

auftrampeln, *itr. s.* F trampa på.

aufträufeln, *tr.* och *itr. s.* droppa på.

auftreiben, I. *tr.* 1. slå fast på, slå i. 2. våldsamt öppna, spränga. 3. blåsa upp, komma att svälla. 4. ⊕ drifva, t. ex. *Metallarbeiten.* 5. drifva, jaga, hvirfla upp, t. ex. *Wellen, das Wild, den Staub.* 6. uppspana, med möda anskaffa. II. *itr. s.* 1. ⚓ drifva(s), stöta på grund. 2. uppsvälla. 3. om växter: komma upp. **Auftreibung**, *f.*

auftrennen, I. *tr.* sprätta upp, sprätta sönder, klippa upp. II. *Sich* ~ gå upp i sömmen, gå sönder.

auftreten, I. *itr. s.* 1. gå på ett visst sätt, t. ex. *fest, sicher:* med stadiga, säkra steg. 2. uppträda, framträda, t. ex. *auf der Bühne, in einer Rolle, mit Ansprüchen, gegen jmdn, als Wahlkandidat, würdevoll.* II. *tr.* 1. trampa fast på. 2. trampa sönder, t. ex. *eine Nuss.* 3. sparka upp, t. ex. *eine Thür.*

auftrinken, *tr.* dricka upp, ur.

Auftritt, -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. uppträdande. 2. uppträde. 3. scen i ett skådespel. 4. fotsteg, trappsteg.

auftrock[e]nen, *tr.* samt *itr. s.* och *h.* torka upp, torka.

auftrommeln, *tr.* 1. trumma upp, väcka med trumslag. 2. *Einen Marsch* ~ trumma en marsch.

auftröpfeln, auftropfen = *aufträufeln.*

auftrumpfen, I. *tr.* trumfa, trumfa ut. II. *itr. h.* säga sin mening bestämdt, rent ut, sjunga ut.

auftupfen, I. *tr.* 1. lätt vidröra, lätt doppa i. 2. *Punkte* ~ sätta punkter öfver. II. *itr. h.* *Mit etw. auf einen Gegenstand* ~ lätt vidröra ett föremål med ngt.

auftürmen, *tr.* och *sich* ~ upptorna (sig). **Auftürmung**, *f.*

auftuschen, *tr.* måla med tusch, tuscha.

aufwachen, *itr. s.* uppvakna.

aufwachsen, *itr. s.* uppväxa.

aufwagen, *sich* ~ våga sig upp.

aufwägen, *tr.* 1. uppväga. 2. lyfta med häfstång.

aufwallen, I. *itr. s.* och ✱ *h.* välla, svalla, sjuda, brusa upp. II. *tr.* = *aufwällen.* **Aufwallung**, *f.*

aufwällen, *tr.* komma att sjuda; koka upp, förvälla.

aufwälzen, *tr.* 1. rulla, vältra upp, upp på. Bildl. *jmdm etw.* ~ påbörda ngn ngt. 2. hopa, uppstapla.

Aufwand, -[e]*s*, ✱ -*e* †, *m.* 1. användning, förbrukning. 2. kostnad; ståt, prakt.

aufwärmen, *tr.* uppvärma.

Aufwarte... Ex. -**bursch[e]**, -*en*, -*en*, *m.* passpojke, uppassare, betjänt. -**frau**, -*en*, *f.* hjälphustru, städerska. -**geld**, -[e]*s*, 0, *n.* -**lohn**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* lön för hjälp åt hjälphustrur, för uppassning. -**stelle**, -*n*, *f.* plats för hjälphustru.

aufwarten, *itr. h.* 1. passa upp, t. ex. *jmdm:* på ngn, *bei Tische:* vid bordet. 2. *Jmdm* ~ uppvakta ngn, aflägga ett höflighetsbesök hos ngn. 3. *Jmdm mit etw.* ~ uppvakta ngn med ngt. *Womit kann ich Ihnen* ~? hvarmed kan jag stå till tjänst? *Aufzuwarten!* till er tjänst! med nöje!

Aufwärter, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* uppassare, vaktmästare, uppasserska, hjälphustru. -**dienst**, -*es*, -*e*, *m.* betjänt-, vaktmästareplats.

aufwärts, *adv.* uppåt.

Aufwartung, -*en*, *f.* 1. uppassning, hjälp i hushållet. 2. uppvaktning; visit.

Aufwasch... Ex. -**fass**, -*es*, -*er* †, *n.* tvätt-, diskbalja, skurämbar. -**frau**, -*en*, *f.* diskerska, skurmadam. -**kübel**, -*s*, -, *m.* = -*fass.* -**wasser**, -*s*, 0, *n.* disk-, skurvatten.

aufwaschen, *tr.* 1. upptvätta, diska, skura. 2. genom diskning el. skurning nöta, nöta sönder. **Aufwaschung**, *f.*

Aufwäscher, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* person som diskar, skurar.

Aufwechsel, -*s*, 0, *m.* handel. agio, växelpengar.

aufwecken, *tr.* uppväcka, väcka. **Aufweckung**, *f.*

Aufwecker, -*s*, -, *m.* uppväckare, väckare.

aufwehen, I. *itr. s.* blåsa upp. II. *tr.* 1. blåsa upp: a) upphvirfla, b) öppna, c) komma att svälla. 2. blotta, bringa i dagen genom blåst. 3. blåsa ihop.

aufweichen, (svag böjn.) I. *tr.* uppmjuka, upp-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

blöta. II. *itr. s.* mjukna, blifva uppblött. **Aufweichung**, *f.*

aufweinen, *itr. h.* börja gråta, gråta högt.

aufweisen, *tr.* uppvisa, förete. **Aufweisung**, *f.*

aufweissen, *tr.* åter hvitmena, hvitmåla.

aufwenden, *tr.* 1. vända uppåt. 2. uppbjuda, använda på, kosta på, jfr *Aufwand*. **Aufwendung**, *f.*

aufwerfen, I. *tr.* 1. kasta upp i luften. 2. kasta på. 3. slå upp, hastigt öppna, t. ex. *eine Thür, ein Fenster*. 4. gräfva upp, t. ex. *eine Grube*. 5. kasta (räna sig), lägga upp, t. ex. *Würfel, Karten*. 6. framkasta, framställa, t. ex. *eine Frage*. 7. *Den Kopf* ~ kasta, räta upp hufvudet. *Eine aufgeworfene Nase haben:* vara uppnäst. *Aufgeworfene Lippen:* tjocka, svällande läppar. 8. kasta upp, uppföra, t. ex. *einen Wall*. II. *Sich* ~ 1. upphäfva sig, t. ex. *sich als* el. *zum Richter* ~ upphäfva sig till domare. 2. *Sich gegen jmdn* ~ uppresa sig mot ngn. 3. om bräder och dyl.: slå sig, blifva bugtig. **Aufwerfung**, *f.*

aufwichsen, I. *tr.* 1. smörja, blanka, borsta, putsa, t. ex. *Schuhe*. 2. *Den Bart* ~ stryka upp, vaxa skägget. 3. F *jmdm eins* ~ slå till ngn. II. F *sich* ~ pynta sig.

aufwickeln, I. *tr.* 1. nysta, nysta upp, t. ex. *Zwirn*. 2. vira upp, rulla upp, t. ex. *die Haare*. 3. rulla upp, isär, taga upp, öppna, t. ex. *Pakete*. 4. bildl. reda, utreda, förklara, lösa. II. *Sich* ~ 1. rulla ihop sig. 2. rulla upp sig, gå upp. 3. bildl. utredas, få sin lösning, sin förklaring. **Aufwickelung**, *f.*

Aufwiegelei, *-en*, *f.* uppvigling, uppviglingslusta.

aufwiegeln, *tr.* uppvigla. **Aufwieg[e]lung**, *f.*

Aufwiegler, *-s*, *-*, *m.* uppviglare.

aufwieglerisch, *a.* uppviglande.

aufwiehern, *itr. h.* gnägga till, gnägga lifligt.

aufwindeln, *tr.* linda upp.

aufwinden, I. *tr.* 1. upphissa, uppvinda. 2. vira, rulla upp. 3. sno upp. II. *Sich* ~ 1. rulla ihop sig. 2. sno upp sig. 3. slingra sig upp. **Aufwindung**, *f.*

Aufwinder, *-s*, *-*, *m.* person som hissar upp, rullar upp.

aufwirbeln, I. *itr. s.* 1. hvirfla upp. 2. drillande stiga upp, t. ex. *die Lerche wirbelt auf*. II. *tr.* hvirfla upp.

aufwirken, *tr.* 1. virka upp. 2. knåda, t. ex. *den Teig*.

aufwirren, *tr.* reda upp, reda ut.

aufwischen, *tr.* torka upp.

Aufwischer, *-s*, *-*, *m.* torkhandduk, torktrasa.

aufwogen, *itr. s.* svalla upp, gå i vågor.

aufwühlen, *itr. h.* vilja stiga upp.

aufwühlen, *tr.* gräfva, rota, böka upp. **Aufwühlung**, *f.*

Aufwurf, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. uppkastande af jord e. dyl. 2. uppkastad hög.

aufzählen, *tr.* uppräkna. **Aufzählung**, *f.*

Aufzähler, *-s*, *-*, *m.* uppräknare.

aufzaubern, *tr.* trolla upp, fram.

aufzäumen, *tr.* betsla, betsla upp. **Aufzäumung**, *f.*

aufzechen, *tr.* dricka ur, supa upp.

aufzehren, I. *tr.* tära, förtära, uppäta. II. *Sich* ~ täras, förtäras. **Aufzehrung**, *f.*

aufzeichnen, *tr.* 1. upprita, afteckna. 2. uppteckna, anteckna. **Aufzeichnung**, *f.*

Aufzeichner, *-s*, *-*, *m.* person som uppteckna, antecknar.

aufzeigen, *tr.* uppvisa.

aufziehen, I. *tr.* 1. draga upp, t. ex. *den Vorhang:* ridån, *den Kork einer Flasche, eine Uhr;* upplyfta, t. ex. *ein Kleid;* uppvinda, t. ex. *eine Last;* hissa, t. ex. *eine Flagge. Flachs* ~ ryska lin. 2. uppdraga, t. ex. *Bäumchen;* uppfostra, t. ex. *Kinder;* uppföda, lägga på, t. ex. *Kälber*. 3. klistra upp, t. ex. *Karten auf Leinwand;* spänna, t. ex. *den Hahn eines Gewehres;* spänna upp, t. ex. *Saiten auf eine Geige*. Bildl. *andere Saiten* ~ tala ur en annan tonart. 4. knyta upp, lösa upp, t. ex. *einen Knoten, eine Schleife*. 5. *Etw.* ~ uppskjuta ngt. *Jmdn mit etw.* ~ uppehålla ngn med ngt. 6. *Jmdn* ~ skämta, gyckla med ngn, narra ngn. *Jmdn mit etw.* ~ inbilla, narra i ngn ngt. II. *Sich* ~ gå upp, jfr *I, 4*. III. *itr. s.* 1. draga, tåga, marschera upp, i sht ⚔, särv. *aufgezogen kommen*. Bildl. F uppträda, visa sig, t. ex. *armselig* ~ a) uppträda fattigt, b) göra en slät, en ömklig figur. 2. bildl. *mit etw. aufgezogen kommen:* komma fram med ngt, bringa ngt på tapeten. 3. uppstiga, gå upp, t. ex. *ein Gewitter, ein Gestirn zieht am Himmel auf*.

Aufzieher, *-s*, *-*, *m.* 1. person som drar upp, jfr *aufziehen I, 1*. 2. person som uppdrager, uppfostrar, lägger på, jfr *aufziehen I, 2*. 3. gycklare, skämtare, jfr *aufziehen I, 6*.

Aufzieherei, *-en*, *f.* gyckel, drift.

Aufzucht, 0, *f.* uppfödande, påläggning af husdjur.

aufzucken, *itr. h.* spritta upp, till; om en lågande flamma upp.

Aufzug, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. uppdragande, upplyftande; vindspel, kran, hiss. 2. i sht ⚔ uppmarsch, uppmarscherande, defilering, parad; tåg, procession. 3. mus. marsch. 4. uppträdande, pomp, ståt; löjligt uppträdande, utspökande, narrspel. 5. akt i ett skådespel. 6. ⊕ varp, ränning.

aufzupfen, *tr.* rycka upp.

aufzwängen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ påtvinga ngn ngt. 2. påtrycka, med våld påsätta, t. ex. *einen Deckel*. 3. med våld öppna. 4. våldsamt skjuta upp.

aufzwecken, *tr.* ⊕ med stift fästa på.

aufzwicken, *tr.* med bändande el. med tång öppna.

aufzwingen, *tr.* 1. = *aufzwängen*. 2. tvinga ned, lyckas förtära, t. ex. *ein Gericht*.

* äkta ums. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Auge, -*s*, -*n*, *n.* dim. *Äug*[*e*]*lein*, *Äugelchen*, 1. öga, t. ex. *mit blossem* ~, *jmdm in die* ~*n sehen, in die* ~*n fallen, unter vier* ~*n, etw. mit anderen* ~*n ansehen, jmdm unter die* ~*n treten. Grosse* ~*n machen:* spärra upp ögonen, blifva storögd, blifva högeligen förvånad. *Die* ~*n gehen mir über:* jag måste gråta, kan ej återhålla tårarne. *Jmdn ins* ~ *fassen:* skarpt betrakta, fixera ngn. *Soweit die* ~*n reichen:* så långt ögat når. *Ein* ~ *auf etw., auf jmdn haben* el. *etw., jmdn im* ~ *haben:* gifva akt på, iakttaga ngt, ngn. *Er hat ein* ~ *auf sie:* han har ett godt öga till henne. *Im* ~ *behalten, nicht aus den* ~*n lassen* el. *verlieren:* ej släppa ur sigte. *Kein* ~ *von jmdm wenden:* ej vända sina ögon från ngn. *Aus den* ~*n setzen:* åsidosätta. *Jmdm ein Dorn im* ~ *sein:* vara ngn till förargelse. *Der Schalk sieht ihm aus den* ~*n:* hans blick röjer skalken. ✕ ~*n rechts!* se till höger! 2. öga, hål på synålar, i kvarnstenar, yxor, bröd, ost m. m.; öga, ögla på tåg. 3. öga på tärningar och kort. 4. öga, bladknopp på växter. 5. fläck på djurhudar såsom hos tigrar, spelkastade hästar m. fl. -fl... Ex. ~**apfel**, vanl. *Augapfel*, -*s*, -†, *m.* ögonglob, ögonsten, äfv. bildl. ~**ärzt**, -*es*, -*e* †, *m.* ögonläkare. ~**bild**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* synbild. ~**binde**, -*n*, *f.* ögonbindel. ~**blick**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ögonblick. *Alle* ~*e:* ständigt, i ett, hvarje ögonblick. *Jeden* ~ a) hvarje ögonblick, b) hvilket ögonblick som hälst. *In dem* ~*e, als...* i samma ögonblick, som ... *Lichte* ~*e haben:* hafva sina ljusa stunder. ~**blicklich**, *a.* ögonblicklig. ~**blicks**, *adv.* ögonblickligen. ~**blicksbild**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* ögonblicksfotografi. ~**braun**[**e**], -*n*, *f.* ögonbryn. ~**butter**, 0, *f.* ögonvar. ~**diener**, -*s*, -, *m.* ögontjänare. ~**dienerei**, -*en*, *f.* ~**dienst**, -*es*, -*e*, *m.* ögontjänande. ~**fällig**, *a.* i ögonen fallande, påtaglig. ~**flimmern**, -*s*, 0, *n.* skimrande för ögonen. ~**förmig**, *a.* af ett ögas form. ~**funkeln**, -*s*, 0, *n.* = ~*flimmern*. ~**glas**, -*es*, -*er* †, *n.* synglas. ~**heilanstalt**, -*en*, *f.* ögonklinik. ~**höhle**, -*n*, *f.* ögonhåla. ~**klappe**, -*n*, *f.* skygglapp. ~**kneifer**, -*s*, -, *m.* pincenez. ~**leder**, -*s*, -, *n.* skygglapp. ~**licht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ögonens ljus. ~**li**[**e**]**d**, -[*e*]*s*, -*er* el. ✱ -*e*, *n.* ögonlock. ~**lust**, -*e* †, *f.* ögonfägnad. ~**mass**, -*es*, -*e*, *n.* ögonmått. ~**merk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ögonmärke. ~**paar**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* ögonpar. ~**pulver**, -*s*, -, *n.* ögonpulver; skämtsamt om fint tryck, som är skadligt för ögonen. ~**salbe**, -*n*, *f.* ögonsalva. ~**schein**, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. ögonsigte, t. ex. *etw. in* ~ *nehmen;* utseende, yttre, t. ex. *nach dem* ~. 2. besigtning, inspektion. ~**scheinlich**, *a.* ögonskenlig. ~**scheinlichkeit**, -*en*, *f.* påtaglighet. ~**schirm**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ögonskärm. ~**schleim**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ögonvar. ~**spiegel**, -*s*, -, *m.* ögonspegel. ~**stern**, äfv. *Augstern*, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* pupill. ~**täuschung**, -*en*, *f.* synvilla. ~**triefen**, -*s*, 0, *n.* rinnande ögon. ~**trost**, -*es*, 0, *m.* 1. ögonfägnad. 2. bot. ögontröst (Euphrasia). ~**trug**, -[*e*]*s*, 0, *m.* synvilla. ~**wasser**, -*s*, -, *n.* 1. ögonvatten. 2. tårar. ~**weh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ondt i ögonen. ~**weide**, 0, *f.* ögonfägnad. ~**wimper**, -*n*, *f.* ögonhår. ~**wink**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* tecken med ögonen. ~**wurz**, 0, *f.* bot. 1. hvitsippa. 2. maskros. ~**zahn**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* ögontand. ~**zeuge**, -*n*, -*n*, *m.* ögonvittne. ~**zeugnis**[**s**], -*ses*, -*se*, *n.* ett ögonvittnes vittnesbörd.

äugeln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* blicka, gifva ögonkast.

August, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* augusti (men: *A'august*, mannamnet August). -**birne**, -*n*, *f.* augustipäron. -**kirsche**, -*n*, *f.* fogelbär. -**pflaume**, -*n*, *f.* renklor.

Auktión, -*en*, *f.* auktion.

Auktionator, -*s*, *Auktionatören*, *m.* auktionist.

auktionier[**e**]**n**, -*te*, -*t*, *tr.* bortauktionera, sälja på auktion.

Aula, -*en* el. -*as*, *f.* aula, skolsal, samlingssal.

Aurikel, -*n*, *f.* aurikel.

aus, I. *prep.* med dat. 1. ur, t. ex. ~ *der Stadt kommen,* ~ *der Tiefe,* ~ *dem Brunnen schöpfen,* ~ *dem Kasten nehmen,* ~ *einem Glase trinken,* ~ *dem Gedächtnis verlieren, die Rache spricht* ~ *ihm,* ~ *der Mode sein.* 2. (bestående) af, af, t. ex. ~ *Holz,* ~ *Eisen;* ~ *ihm wird nie etw.,* ~ *allen Kräften,* ~ *gewissen Gründen.* 3. bland, t. ex. *einer* ~ *den Bürgern,* ~ *einer Anzahl wählen.* 4. (särskilda fall.) *Jmdn* ~ *dem Hause werfen:* köra ngn på porten. ~ *vollem Halse:* för full hals. ~ *dem Fenster sehen:* titta ut genom fönstret. ~ *dem Grunde verstehen:* förstå grundligt. ~ *dem Kopfe wissen:* veta, kunna utantill. II. *adv.* 1. ut, t. ex. *Jahr* ~ *Jahr ein, ein und* ~, *weder* ~ *noch ein wissen.* 2. *Von ...* ~ ifrån, t. ex. *von diesem Standpunkte* ~. *Von Hause* ~ hemifrån; från början, ursprungligen. 3. förbi, slut, t. ex. *es ist* ~ *mit ihm, seine Kraft ist* ~. *Die Flasche ist* ~ buteljen är tom. *Das Licht ist* ~ ljuset är släckt.

Anm. Aus i sms. med verb är alltid betonadt och bildar också sms. samt betecknar framgående el. framkommande ur, fulländning, afslutning, upphörande, offentliggörande, exponerande.

ausackern, I. *itr. h.* afsluta plöjningen, bruket. II. *tr.* plöja upp ur marken.

ausäffen, *tr.* F *jmdn* ~ reta ngn genom att härma honom.

ausantworten, *tr.* öfverantvarda, utlemna. **Ausantwortung**, *f.*

ausarbeiten, I. *itr. h.* 1. upphöra att arbeta. 2. upphöra att jäsa. II. *tr.* 1. utarbeta, utföra. 2. skära ut. III. *Sich* ~ arbeta ut sig. **Ausarbeitung**, *f.*

ausärten, *itr. s.* och *sich* ~ urarta, vanslägtas, **Ausärtung**, *f.*

ausästen, I. *tr.* kvista, kvista upp. II. *Sich* ~ grena ut sig. **Ausästung**, *f.*
ausät[h]men, I. *itr. h.* och *tr.* andas ut. II. *Sich* ~ hämta andan. **Ausät[h]mung**, *f.*
ausätzchen = *ätschen.*
ausbacken, I. *tr.* grädda tillräckligt. II. *itr.* 1. *h.* sluta baka. 2. *s.* gräddas, blifva gräddad.
ausbaden, I. *itr. h.* sluta bada. II. *tr.* 1. skölja, skölja ur. 2. bildl. sota för.
ausbaggern, *tr.* ⊕ upprensa, uppmuddra.
ausbalgen, ausbälgen, *tr.* 1. flå. 2. uppstoppa.
Ausbälger, *-s, -, m.* uppstoppare.
Ausbau, *-[e]s, -e* el. *-ten, m.* utbyggnad.
ausbauchen, I. *tr.* göra bugtig, svängd; hamra ut. *Ausgebauscht:* bugtig, svängd. II. *Sich* ~ vara bugtig, svängd. **Ausbauchung**, *f.*
ausbauen, I. *tr.* 1. afsluta en byggnad. 2. reparera, restaurera. 3. bygga till, förse med utbyggnad. 4. utsuga, t. ex. *einen Acker;* berg. uttömma, t. ex. *eine Grube, einen Gang.* II. *itr. h.* sluta bygga. **Ausbauung**, *f.*
ausbedingen, *tr.* 1. bestämma genom kontrakt. 2. *Sich* (dat.) *etw.* ~ betinga, förbehålla sig ngt. **Ausbedingung**, *f.*
ausbeeren, *tr.* afplocka bären af.
ausbeichten, I. *tr.* fullständigt bikta sig ngt el. ngn. II. *itr. h.* sluta sin bikt.
ausbeinen, *tr.* borttaga benen ur.
ausbeissen, *tr.* 1. bita ur, t. ex. *ein Stück.* 2. *Sich* (dat.) *einen Zahn* ~ bita sönder en tand. 3. bortjaga genom att bita ifrån sig; uttränga, sticka ut.
ausbeizen, *tr.* bortetsa.
ausbeitern, *itr. h.* upphöra att gläfsa, F att träta.
ausbellen, *itr. h.* sluta skälla.
ausbersten, *itr. s.* brista ut, t. ex. *in Lachen.*
Ausbesserer, *-s, -, m.* **Ausbesserin**, *-nen, f.* person som lagar, reparerar, renoverar.
ausbessern, *tr.* laga, reparera, renovera. **Ausbesserung**, *f.*
ausbeten, *itr. h.* sluta sin bön.
Ausbeute, 0, *f.* utbyte, afkastning, behållning, vinst.
ausbeuteln, I. *tr.* F 1. gifva ut penningar, kosta ut. 2. *Jmdn* ~ pungslå ngn. II. *Sich* ~ utblotta sig på pengar.
ausbeuten, *tr.* tillgodogöra sig, taga afkastningen af. **Ausbeutung**, *f.*
ausbezahlen, *tr.* utbetala. **Ausbezahlung**, *f.*
ausbiegen, I. *tr.* böja ut. II. *itr. s.* gå, köra ur vägen, hålla åt sig. **Ausbiegung**, *f.*
ausbieten, I. *tr.* utbjuda till salu. II. *Sich* ~ utbjuda sig, erbjuda sin tjänst mot betalning. **Ausbietung**, *f.*
ausbilden, *tr.* och *sich* ~ utbilda (sig). **Ausbildung**, *f*,
Ausbild[n]er, *-s, -, m.* utbildare, instruktör.
ausbinden, *tr.* 1. lösa och taga ut. 2. binda ytterst. 3. ⊕ hopfoga, binda.
ausbitten, *tr.* 1. *Sich* (dat.) *etw. von jmdm* ~ utbedja sig ngt af ngn. *Ich bitte mir aus, dass* ... jag anhåller, att ... 2. bortbjuda.
ausblasen, I. *tr.* 1. blåsa ur, t. ex. *ein Ei.* 2. blåsa, forma genom blåsning, t. ex. *die Glaskugel.* 3. blåsa ut, släcka, t. ex. *das Licht.* 4. genom blåsning med blåsinstrument tillkännagifva. 5. mus. blåsa till slut, t. ex. *einen Marsch.* 6. mus. blåsa upp, t. ex. *eine Flöte.* II. *itr. h.* sluta blåsa.
ausblättern, *tr. Ein Buch* ~ genombläddra en bok.
ausbleiben, *itr. s.* uteblifva, blifva borta.
ausbleichen, I. *itr. s.* blifva urblekt. II. *tr.* 1. urbleka. 2. genom blekning borttaga, t. ex. *einen Fleck.*
ausbleien, *tr.* fylla med bly, plombera.
Ausblick, *-[e]s, -e, m.* 1. blick utåt. 2. utsigt, perspektiv.
ausblitzen, *itr. h.* opers. upphöra att blixtra.
ausblühen, *itr. h.* blomma ut. **Ausblühung**, *f.*
ausbluten, I. *itr. h.* sluta blöda; förblöda. II. *tr. Sein Leben* ~ förblöda.
ausböden, ausböd[m]en, *tr.* sätta botten i.
ausbohlen, *tr.* ⊕ golflägga; brädslå. **Ausbohlung**, *f.*
ausbohren, *tr.* borra ut, upp, hål i. *Die Augen* ~ stinga ut ögonen. **Ausbohrung**, *f.*
ausborgen, *tr.* låna ut.
ausbraten, I. *tr.* 1. draga ur genom stekning, t. ex. *Schmalz.* 2. väl steka. II. *itr.* 1 *s.* dragas ur genom stekning. 2. *h.* stekas väl.
ausbrauchen, *tr.* bruka upp, förbruka, tillräckligt begagna.
ausbrauen, *tr.* 1. färdigbrygga, brygga. 2. draga ur genom bryggning.
ausbrausen, *itr. s.* och *h.*, *tr.*, *sich* ~ brusa ut.
ausbrechen, I. *tr.* 1. bryta ut, t. ex. *einen Zahn. Erbsen* ~ sprita ärter. *Die Bienen* ~ skatta bikupan. *Bäume* ~ kvista träd. 2. kasta upp, kräkas upp. II. *itr. s.* 1. bryta sig ut, t. ex. *aus dem Gefängnisse.* 2. bryta ut, fram. 3. brista ut, t. ex. *in Klagen, in lautes Gelächter.*
ausbreiten, I. *tr.* 1. breda ut, lägga i oordning omkring sig; vika upp, isär. 2. utbreda, sprida. II. *Sich* ~ utbreda sig, spridas. **Ausbreitung**, *f.*
ausbrennen, I. *tr.* 1. bränna, bränna ut, bränna ur; genom eld urhålka, t. ex. med. *eine Wunde, die Feuchtigkeit aus etw., einen Baum. Mit Schwefel* ~ svafla. 2. bränna fullständigt, väl, t. ex. *Ziegel.* II. *itr.* 1. *h.* brännas fullständigt, jfr *I*, 2. 2. *s.* och *h.* brinna ut, slockna. 3. *s.* brännas ur.
ausbringen, *tr.* bringa, få, taga ut, fram. *Ein Boot* ~ sätta ut en båt. *Flecken* ~ taga ur fläckar. *Junge* ~ kläcka ut ungar. *Erz* ~ framskaffa malm. *Ein Gerücht* ~ sätta ett rykte i omlopp. *Jmds Gesundheit* el. *einen*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Toast auf jmdn ~ utbringa en skål för ngn.

Ausbruch, -[e]s, -e †, m. 1. utbrytande, aflägsnande gum brytning, t. ex. *der Schösslinge.* 2. utbrott, t. ex. *des Feuers, der Pest, des Fiebers, des Vulkans, der Freude.* 3. vin af första prässningen.

ausbrühen, *tr.* skölja i kokhett vatten.

ausbrüllen, I. *itr. h.* sluta ryta, vråla. II. *tr.* genom rytande tillkännagifva, framvråla.

ausbrummen, *itr. h.* upphöra att brumma.

ausbrüten, I. *tr. Eier* ~ ligga på, utkläcka ägg. II. *itr. h.* sluta kläcka. **Ausbrütung**, *f.*

ausbuddeln, *tr.* P krafsa upp, fram.

ausbügeln, I. *tr.* stryka ut, stryka. II. *itr. h.* sluta stryka.

ausbummeln, *itr.* F 1. *s.* gå ut och drifva, slå dank; rumla. 2. *h.* upphöra att rumla, stadga sig.

Ausbund, -[e]s, -e †, m. prof, mönster, typ, under af, t. ex. *ein* ~ *von Schönheit:* ett under af skönhet.

ausbündig, *a.* förträfflig, framstående i godt el. ondt, unel.

Ausbürger, -s, -, m. 1. borgare från annan stad. 2. borgare boende utanför staden.

ausbürsten, *tr.* borsta ur, af, t. ex. *den Staub aus dem Zeug, das Zeug.*

ausbüssen, I. *tr.* 1. laga, lappa. 2. plikta, sota för. II. *itr. h.* fullgöra, afsluta sin botöfning; aftjäna sitt straff.

ausbuttern, I. *tr.* tjärna, tjärna ut, t. ex. *viel aus der Milch* ~ få mycket smör af mjölken. II. *itr. h.* sluta tjärna. bildl. F *er hat ausgebuttert:* med honom är det förbi, han har spelat ut sin roll.

ausdampfen, I. *itr.* 1. *s.* ånga; dunsta bort. 2. *h.* sluta ånga. II. *tr.* = *ausdämpfen.* **Ausdampfung**, *f.*

ausdämpfen, *tr.* 1. låta dunsta bort. 2. släcka af, t. ex. *Feuer, Kohlen.* 3. med ånga, med rök utdrifva, röka ut. **Ausdämpfung**, *f.*

ausdärmen, *tr.* uttaga innanmätet på.

Ausdauer, 0, *f.* uthållighet, ihärdighet, seghet.

ausdauern, I. *itr. h.* uthålla, framhärda. ~*d:* uthållig; bot. härdig, perenn. II. *tr.* uthärda.

ausdehnbar, *a.* tänjbar.

Ausdehnbarkeit, 0, *f.* tänjbarhet.

ausdehnen, I. *tr.* uttänja, utsträcka, förlänga. II. *Sich* ~ tänja sig, utsträckas, utbreda sig. **Ausdehnung**, *f.*

ausdeichen, *tr.* genom en dam afskilja, afdämma. **Ausdeichung**, *f.*

ausdenken, *tr.* 1. uttänka. 2. adv. *itr. h.* tänka ut, tänka till slut.

ausdeuten, *tr.* uttyda, utlägga, tolka. **Ausdeutung**, *f.*

1. **ausdichten**, *tr.* 1. uttänka, dikta, uppdikta. 2. adv. *itr. h.* sluta dikta, dikta färdig.

2. **ausdichten**, *tr.* ⚓ dikta, täta.

ausdielen, *tr.* ⊕ golflägga, brädslå.

ausdienen, *itr. h.* tjäna ut. *Ausgedient:* uttjänt, för detta, emeritus.

ausdiften se *ausäfteln.*

ausdingen, I. *tr.* = *ausbedingen.* II. *Sich* ~ taga tjänst. III. *itr. h.* sluta pruta.

ausdocken, *tr.* ⚓ föra ur docka.

ausdonnern, *itr. h.* upphöra att åska, bildl. att väsnas, att larma.

ausdorren, *itr. s.* torka ut, torka.

ausdörren, *tr.* uttorka, torka. **Ausdörrung**, *f.*

ausdrechseln, *tr.* 1. svarfva ut, ur, gum svarfning urhålka. 2. adv. *itr. h.* färdigsvarfva, sluta svarfva; bildl. tillsvarfva, afrunda.

ausdrehen, I. *tr.* 1. = *ausdrechseln.* 2. *Jmdm etw.* ~ vrida ngt ur handen på ngn. 3. skrufva ned och därigenom släcka, t. ex. *eine Lampe, Gasflammen.* 4. *Eine Schraube* ~ nöta ut en skruf. II. *Sich* ~ utnötas gum skrufning. **Ausdrehung**, *f.*

ausdreschen, I. *tr.* tröska, tröska ut, af; bildl. F genomprygla. II. *itr. h.* tröska slut.

Ausdruck, -[e]s, -e †, m. uttryck. *Zum* ~ *bringen:* gifva uttryck åt. *Seine Ausdrücke wählen:* välja sina ord. *Über allen* ~ outsägligt. ~ *haben:* vara uttrycksfull. -s... Rx. ~**ärt**, -en, *f.* uttrycksätt. ~**leer**, ~**los**, *a.* uttryckslös. ~**voll**, *a.* uttrycksfull. ~**weise**, -n, *f.* uttrycksätt.

ausdrückbar, *a.* som kan uttryckas.

ausdrucken, *tr.* 1. färdigtrycka, t. ex. *das ganze Buch.* 2. trycka ut oförkortadt, t. ex. *das ganze Wort.* 3. gum tryckning utnöta, t. ex. *Typen.* 4. adv. *itr. h.* sluta trycka.

ausdrücken, I. *tr.* 1. trycka, präsa ut, t. ex. *den Saft aus der Traube* el. *die Traube.* 2. gum pårtryckning släcka, t. ex. *die Fackel, das Lebenslicht.* 3. väl aftrycka, t. ex. *einen Stempel.* 4. uttrycka, uttala, framställa, t. ex. *seine Meinung.* II. *Sich* ~ uttrycka sig. **Ausdrückung**, *f.*

Ausdrücker, -s, -, m. person som präsar ut o. s. v. se *ausdrücken.*

ausdrücklich, *a.* uttryckliig.

Ausdrücklichkeit, 0, *f.* bestämdhet.

ausdüften se *ausäfteln.*

ausduften, I. *itr. h.* 1. dofta, sprida doft. 2. mista sin doft, dofta ut. II. *tr.* = *ausdüften.* **Ausduftung**, *f.*

ausdüften, *tr.* utdofta, utdunsta, sprida.

ausdulden, I. *tr.* tåla, uthärda, fördraga. II. *itr. h.* sluta lida.

ausdunsten, **ausdünsten**, *tr.* och *itr. h.* utdunsta. **Ausdünstung**, *f.*

auseggen, I. *tr.* harfva upp, bort. II. *itr. h.* harfva slut.

auseinander, *adv.* ifrån hvarandra el. hvartannat, isär, sönder. -**brechen**, I. *tr.* bryta isär, sönder. II. *itr. s.* gå isär, sönder. -**breiten**, *tr.* breda ut. -**bringen**, *tr.* åtskilja. -**drehen**, *tr.* vrida isär. -**fahren**, *itr. s.* fara

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

isär, hastigt skingras. **-fallen,** *itr. s.* falla isär; falla och gå sönder. **-falten,** *tr.* veckla upp. **-gehen,** *itr. s.* 1. skiljas, skingras, gå isär. 2. gå sönder. **-halten,** *tr.* hålla isär, skilja, reda. **-jagen,** *tr.* hastigt och våldsamt skingra. **-klaffen,** *itr. h.* vara öppen, gapa. **-kommen,** *itr. s.* komma ifrån hvarandra, åtskiljas. **-laufen,** *itr. s.* springa, rinna åt hvar sitt håll. **-legen,** *tr.* lägga, taga isär, breda ut; bildl. förklara. **-liegen,** *itr. h.* vara belägna på afstånd från hvarandra. **-machen,** *tr.* skilja, åtskilja, taga isär. **-nehmen,** *tr.* taga isär. **-reissen,** *tr.* slita från hvarandra, våldsamt åtskilja. **-rollen,** *tr.* och *itr. s.* rulla åt hvar sitt håll. **-setzen,** I. *tr.* 1. upplösa i sina beståndsdelar, analysera, klargöra, framställa. 2. *Personen* ~ ordna personers affärer, så att hvar och en får sitt. II. *Sich* ~ 1. flytta isär, sätta sig på afstånd från hvarandra. 2. förklara, klargöra sitt förhållande till hvarandra. *Sich mit seinen Gläubigern* ~ rangera sina affärer, träffa öfverenskommelse med sina kreditorer. **-setzung,** *f.* **-spalten,** *tr.* klyfva (isär). **-sperren,** *tr.* spärra isär. **-spreizen,** *tr. Die Beine* ~ skrefva med benen. **-stellen,** *tr.* ställa åtskils. **-stieben,** *itr. s.* flyga isär, hastigt skingras. **-thun,** *tr.* skilja åt. **-wickeln,** *tr.* veckla upp, rulla upp. **-wirren,** *tr.* reda ut, bringa reda i. **-ziehen,** *tr.* draga isär.

auseisen, *tr.* isa loss, hugga loss ur isen.

auseitern, *itr.* 1. *s.* värka ut. 2. *h.* upphöra att vara sig. **Auseiterung,** *f.*

auserklesen = *auserwählen.*

auserkoren = *auserwählt.*

auserküren = *auserwählen.*

auserlesen, ausersehen, *tr.* utse. ~ (part. perf.): utsedd, utvald.

auserwählen, *tr.* utvälja, utkora. *Auserwählt:* utvald, utkorad. **Auserwählung,** *f.*

auserzählen, *tr.* berätta till slut.

auserziehen, *tr. Jmdn* ~ afsluta ngns uppfostran.

ausessen, *tr.* äta ur, upp, t. ex. *die Suppe, die Schüssel.*

ausfachen, *tr.* ⊕ förse med fack.

ausfädeln, I. *tr.* 1. afdraga af en tråd, t. ex. *eine Nadel, Perlen.* 2. rispa upp. II. *Sich* ~ 1. gå af nålen, ur nålsögat. 2. rispa upp sig.

ausfahren, I. *itr. s.* 1. åka ut, bort. 2. *Von einem Orte* ~ fara ifrån ett ställe, hafva det till utgångspunkt för sin resa. 3. fara, rusa, bryta ut ur. 4. slå ut, t. ex. *ein Baum fährt in Blüten aus. Ausgefahren sein:* hafva utslag. 5. halka, slinta. II. *tr.* köra upp, köra gropar i, t. ex. *Wege, Gleise, Löcher.*

Ausfahrt, *-en, f.* 1. utfart, utfärd, körtur; afresa. 2. utkörsport, portgång.

Ausfall, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. utfallande, bortfallande, affallande, t. ex. *der Körner aus den Ähren, der Haare.* 2. brist, deficit. 3. utfall, t. ex. *des Fechters, der Belagerten;* afv. bildl. utfall, angrepp i ord. 4. utgång, resultat.

ausfallen, I. *itr. s.* 1. falla ut, ur. 2. ej blifva af, inställas, t. ex. *die Stunde, der Unterricht* el. *die Schule fällt heute aus:* lektionen, undervisningen inställes i dag. 3. ✕ göra utfall, utfalla; afv. bildl. ~ *gegen jmdn:* fara ut mot ngn. 4. *So und so* ~ ha den eller den utgången, det eller det resultatet. *Gut* ~ lyckas; *schlecht* ~ misslyckas. II. *tr. Sich* (dat.) *einen Zahn* ~ falla och slå ut en tand på sig; *den Arm* ~ falla och bryta armen ur led.

ausfärben, *tr.* ⊕ färga färdig.

ausfase[r]n, I. *tr.* rispa upp. II. *itr. s.* och *sich* ~ rispa upp sig. **Ausfaserung,** *f.*

ausfaulen, *itr. s.* 1. blifva ihålig genom röta. 2. ruttna bort, falla af till följd af röta. 3. djupt anfrätas, ruttna.

ausfechten, *tr.* utkämpa, afgöra genom kamp med vapen el. ord.

ausfegen, *tr.* 1. sopa ut, t. ex. *den Schmutz.* 2. sopa fullständigt, t. ex. *die Stube.* **Ausfegung,** *f.*

Ausfeger, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* sopare, soperska, städerska.

ausfeilen, *tr.* 1. ⊕ fila, med fil urhålka, fila bort. 2. i sht bildl. fila, polera, lägga sista handen vid.

ausfertigen, *tr.* 1. utfärda. 2. utarbeta, affatta. **Ausfertigung,** *f.*

Ausfertiger, *-s, -, m.* person som utfärdar, affattar.

ausfetten, *tr.* rena från fett.

ausfeuern, I. *tr.* uppelda, uppvärma. II. *itr. h.* 1. upphöra att elda. 2. F om hästar: slå bakut.

ausfilzen, *tr.* 1. kläda med filt. 2. ⊕ stoppa med stopphår. 3. bildl. F häftigt fara ut emot, lexa upp.

ausfinden, *tr.* utleta, hitta på, taga reda på.

ausfindig, *a.* brukl. blott i förbindelsen: ~ *machen* = *ausfinden.*

ausfirnissen, *tr.* fernissa invändigt, väl fernissa, lackera.

ausfischen, I. *tr.* 1. fiska, meta upp; bildl. F fiska reda på, snoka upp. 2. *Einen Teich* ~ fånga all fisken i en dam. II. *itr. h.* upphöra att fiska.

ausflackern, *itr. h.* och *s.* slockna.

ausflammen, I. *itr. h.* upphöra att flamma, att låga. II. *tr.* afv. **ausflämmen,** ✕ läska, t. ex. *ein Geschütz.*

ausflattern, *itr. s.* fladdra ut, bort.

ausflechten, *tr.* 1. fläta upp, t. ex. *die Haare.* 2. invändigt förse med flätverk.

ausfliegeln, *tr.* tröska ur med slaga, slagtröska.

ausfleischen, *tr.* garfv. afskafva köttet af; bildl. utsuga, beröfva innehåll och prydnad. **Ausfleischung,** *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

ausflicken, *tr.* laga, lappa. **Ausflickung**, *f.*
Ausflickerei, *-en, f.* lappning, lappverk.
ausfliegen, *itr. s.* flyga ut, bort.
ausfliessen, *itr. s.* flyta ut, rinna ut, utströmma.
ausflüchten, *itr. h.* upphöra att svära.
Ausflucht, *-e* †, *f.* 1. hemlig utväg, kryphål. 2. undflykt, förevändning. 3. = rölj.
Ausflug, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. utflygande, bortflygande. 2. utflygt, utfärd. 3. flyghål, fluster.
Ausfluss, *-es, -e* †, *m.* 1. utflytande, utfläde. 2. aflopp, utlopp, mynning. **-röhre**, *-n, f.* afloppsrör.
Ausflut[h], *-en, f.* aflopp.
ausflut[h]en, *itr. s.* hafva aflopp, utfläda.
ausfodern se *ausfordern.*
ausfolgen, I. *itr. s.* följa ut, *jmdm:* ngn. II. *tr.* öfverlemna.
ausfoppen, *tr.* F drifva starkt gyckel med.
Ausforderer, *-s, -, m.* utmanande person.
ausfordern, *tr.* utmana. **Ausforderung**, *f.*
ausfördern, *tr.* skaffa, forsla ut, fram, upp. **Ausförderung**, *f.*
ausformen, *tr.* forma, bilda.
ausforschen, *tr.* utforska. **Ausforschung**, *f.*
Ausforscher, *-s, -, m.* person som utforskar.
ausfragen, I. *tr.* utfråga, genom frågor utforska. II. *itr. h.* upphöra att fråga.
Ausfrager, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* frågvis person.
Ausfragerei, *-en, f.* frågvishet.
ausfransen, ausfranzen, I. *tr.* fransa, göra fransar på. II. *Sich* ~ rispa upp sig.
ausfressen, om djur och P om människor, utom *I, 2.* I. *tr.* 1. = *ausessen.* Bildl. *was hat er ausgefressen?* hvad har han gjort för ondt? 2. fräta, frätande urhålka. II. *Sich* ~ äta sig öfvermätt. III. *itr. h.* sluta äta.
ausfreuen, *sich* ~ 1. glädja, roa sig tillfylles. 2. upphöra att glädja, att roa sig.
ausfrieren, I. *itr.* a) *s.* 1. bottenfrysa. 2. blifva genomfrusen. 3. frysa bort, t. ex. *die Saat ist ausgefroren.* b) *h.* 4. upphöra att frysa. II. *Sich* ~ genomträngas af köld.
ausfrischen, *tr.* urlaka.
ausfuchteln, F I. *tr.* låta smaka fukteln, prygla. II. *itr. h.* upphöra att prygla.
ausfühlen, *tr.* gnm känsein taga reda på, leta sig till.
Ausfuhr, *-en, f.* utförsel, export. **-handel**, *-s, 0, m.* exporthandel. **-steuer**, *-n, f.* tull vid export, utförseltull. **-verbot**, *-[e]s, -e, n.* förbud mot utförsel. **-zoll**, *-[e]s, -e* †, *m.* = *-steuer.*
ausführbar, *a.* 1. utförbar, som kan verkställas. 2. som får exporteras.
Ausführbarkeit, 0, *f.* utförbarhet.
ausführen, *tr.* 1. föra, leda ut. 2. F *jmdm etw.* ~ fråntaga ngn ngt. 3. handel. utföra, exportera. 4. med. afföra. 5. utföra, verkställa, sätta i verket. *Sich* ~ *lassen:* vara utförbar. *Eine Rolle gut* ~ spela en roll väl. 6. utföra, utveckla, utförligt behandla.
Ausführer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* 1. person som utför, exporterar. 2. person som verkställer, fullgör.
ausführlich, *a.* utförlig. *Das ~ere:* det vidare.
Ausführlichkeit, 0, *f.* utförlighet.
Ausführung, *-en, f.* 1. utförande. 2. verkställighet. 3. utveckling, utförlig behandling.
ausführbar, *a.* som kan utfyllas.
ausfüllen, *tr.* 1. fylla, uppfylla, igenfylla, t. ex. *einen Graben mit Schutt;* stv. bildl., t. ex. *seine Stellung.* 2. hälla ut, tömma, t. ex. *Wein aus dem Fasse, das Fass.* **Ausfüllung**, *f.*
ausfurchen, *tr.* 1. fåra, rista fåror i. 2. utjämna fårorna i.
ausfuttern, ausfüttern, I. *tr.* 1. utfodra, uppstalla, göda. 2. fodra slut på. 3. fodra, sätta foder i; kläda invändigt. II. F *sich* ~ göda sig, blifva fet. III. *itr. h.* afsluta fodringen. **Ausfutterung, Ausfütterung**, *f.*
Ausgabe, *-n, f.* 1. utlemnande, t. ex. *der Briefe auf der Post.* 2. utgift. *In die ~n eintragen, unter die ~n stellen:* uppföra på utgiftskontot. 3. upplaga, edition af böcker. -[n]... Ex. **~buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* utgiftsbok.
ausgähnen, I. *itr. h.* upphöra att gäspa. II. F *sich* ~ 1. = *I.* 2. gäspa munnen ur led.
ausgähren se *ausgären.*
Ausgang, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. utgående. 2. utgång, port. 3. utgång, slut, resultat, mål. *Einen schlimmen* ~ *nehmen:* få ett dåligt slut. *Ein Wort am ~e der Zeile brechen:* bryta, afdela ett ord vid radens slut. 4. utgångsmarsch. **-s...** Ex. **~punkt**, *-[e]s, -e, m.* utgångspunkt. **~stube**, *-n, f.* slutstafvelse. **~zeit**, *-[e]s, -e* †, *m.* tull vid utförsel.
ausgären, I. *itr.* a) *h.* 1. sluta jäsa. b) *s.* 2. jäsa slut, tillräckligt. 3. jäsa ut, fram, öfver. II. *tr.* komma agt att jäsa väl.
ausgäten se *ausjäten.*
ausgeben, I. *tr.* 1. gifva, spela till slut, t. ex. *ein Schauspiel.* 2. utlemna, räcka ut, lemna från sig. 3. gifva ut, utbetala. 4. utdela, fördela, distribuera, t. ex. *Befehle,* ✕ *die Losung, Bücher.* 5. släppa ut i rörelsen, sätta i omlopp. 6. gifva, lemna i afkastning, t. ex. *der Roggen giebt das zehnte Korn aus.* 7. *Jmdn, sich für etw.* ~ utgifva ngn, sig för ngt. II. *Sich* ~ 1. utgifvas, t. ex. *das Geld giebt sich unversehens aus:* man blir af med pengarne, utan att man vet hur. 2. göra slut på sina pengar. 3. se *I,* 7. III. *itr. h.* 1. göra utgifter. 2. gifva ljud ifrån sig, t. ex. *der Hund, das Horn giebt aus.*
Ausgeber, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* person som utgifver, utdelar, fördelar; kassör, kassörska.
Ausgebot, *-[e]s, -e, n.* 1. utbjudande till salu. 2. anbud.
Ausgebürt, *-en, f.* foster, alster.
Ausgedinge, *-s,* 0, *n.* undantag, förbehåll, jfr *Altteil.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ausgefeimt, *a.* slipad, inpiskad, t. ex. *ein ~er Schurke.*

ausgehen, I. *itr. s.* 1. gå ut; lemna huset, företaga en promenad. *Auf Abenteuer ~* gå ut på, söka äfventyr. *Aus der Schule ~* gå ut ur, lemna skolan. *Zur Thür ~* gå ut genom dörren. mdl. *von etw. ~* utgå från ngt, t. ex. *von einem Grundsatze; von jmdm ~* härröra, härstamma från ngn; *über jmdn ~* gå ut öfver, komma öfver ngn. 2. *Auf etw. ~* a) sluta på, t. ex. *dies Wort geht auf einen Vokal aus*; b) gå ut på, hafva till syfte, t. ex. *auf Betrug ~. In etw. ~* sluta med ngt. 3. utgå, utkomma, utfärdas; framträda, t. ex. *einen Befehl, eine Schrift, ein Verbot ~ lassen.* 4. *Frei, ledig, los ~* slippa undan. *Leer ~* ej få ngt med. 5. om kläder: gå af, kunna afdragas el. aftagas. 6. gå af, gå ur, t. ex. *die Farbe, der Fleck geht aus.* 7. gå ut, taga slut, t. ex. *Pflanzen, Vorräte gehen aus; die Geduld, die Kräfte gehen jmdm aus. Der Atem geht mir aus:* jag mister andan, blir **anfådd**. *Die Haare gehen aus:* håret går af. *Das Licht, das Feuer geht aus:* ljuset, elden slocknar. *Etw. geht gut, schlecht aus:* ngt får ett godt, ett dåligt slut. II. *tr.* 1. trampa ut, t. ex. *die Schuhe.* 2. med steg utmäta, uppmäta. III. *Sich ~* blifva nöjd på att gå, gå sig trött.

ausgeigen, I. *tr.* spela till slut på fiol. II. *itr. h.* upphöra att spela fiol.

ausgeizen, *tr.* ⊕ beskära, t. ex. *Reben.*

ausgelassen, *a.* 1. otyglad, lättfärdig. 2. uppsluppen, uppspelt.

Ausgelassenheit, 0, *f.* 1. tygellöshet, lättsinne. 2. uppsluppenhet. 3. med plur. *-en:* extravagans, utsväfning.

ausgenießen, *tr.* njuta till fullo.

ausgenommen, I. *prep.*, stående efter det styrda ordet med detta i ack., samt *adv.* med undantag af, undantagandes. II. *konj. ~ dass:* undantagandes att, förutom att.

ausgerben, *tr.* 1. ⊕ färdiggarfva. 2. bildl. F *jmdn ~, jmdm das Fell ~* genomprygla ngn.

ausgeschlossen = *ausgenommen.*

ausgesucht, *a.* utsökt, utvald.

ausgezeichnet, *a.* utmärkt, förträfflig.

ausgiebig, *a.* (vinst)gifvande, inbringande.

ausgießen, I. *tr.* 1. hälla ut, slå ut, utgjuta, uttömma, tömma, t. ex. *Wasser, einen Topf;* tfv. bildl., t. ex. *sein Herz, die Schale des Zorns über jmdn. Das Kind mit dem Bade ~* slå ut barnet med badvattnet. 2. släcka genom påhällning, t. ex. *das Feuer.* 3. gjuta i, ifylla. II. *Sich ~* utgjuta sig, sprida sig. *Er goss sich in Vorwürfe* el. *in Vorwürfen aus:* han utöste förebråelser. **Ausgießung**, *f.*

ausgipfeln, *tr.* toppa, t. ex. *Bäume.*

ausgipsen, *tr.* ⊕ gipsa, fylla med gips.

ausglätten, *tr.* utjämna, utsläta, stryka ut, t. ex. *Falten.*

Ausgleich, -[e]*s*, -*e*, *m.* förlikning, kompromiss, jfr *Ausgleichung.*

ausgleichbar, *a.* som kan utjämnas, förlikas.

ausgleichen, I. *tr.* 1. utjämna, släta, hopjämka, göra lika, afkvitta. 2. bildl. bilägga, förlika, t. ex. *einen Streit, streitende Personen.* II. *Sich ~* förlikas, ingå förlikning.

Ausgleicher, -*s*, -, *m.* person som utjämnar, förliker.

Ausgleichung, -*en*, *f.* 1. utjämning, hopjämkning; planerande. 2. förlikning, kompromiss. -s... ex. **~münze**, -*n*, *f.* skiljemynt. **~versuch**, -[e]*s*, -*e*, *m.* förlikningsförsök.

ausgleiten, *itr. s.* halka, slinta.

ausglimmen, *itr. s.* upphöra att glöda, slockna så småningom.

ausglitschen, F = *ausgleiten.*

ausglühen, I. *itr.* 1. *h.* upphöra att glöda. 2. *s.* glödande el. af glöd förtäras, brinna upp. II. *tr.* ⊕ glödga, uppglödga. **Ausglühung**, *f.*

ausgraben, *tr.* 1. gräfva ut, upp. 2. urgräfva; ⊕ gravera. **Ausgrabung**, *f.*

ausgräten, *tr.* bena fisk.

ausgreifen, I. *tr.* 1. gripa ut, utvälja ur en mängd. 2. nöta, urhålka gnm tummande, gnm handtering. II. *itr. h.* 1. sträcka ut armarne. *Nach etw. ~* gripa efter, söka få tag i ngt. 2. om hästar: sträcka ut; om människor: gå med stora steg.

ausgrollen, *itr. h.* upphöra att hysa groll, att vara förtörnad.

ausgrübeln, *tr.* grubblande uttänka, utfundera. **Ausgrüb[e]lung**, *f.*

ausgründen, *tr.* 1. ⊕ urhålka, uthugga. 2. utgrunda. **Ausgründung**, *f.*

ausgrünen, *itr.* 1. *h.* upphöra att grönska. 2. *s.* slå ut, blifva grön.

Ausguck, -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. ⚓ utkik. 2. F utsigtsställe.

ausgucken, I. *itr. h.* F titta ut, ⚓ hålla utkik. II. *tr.* F *sich* (dat.) *die Augen ~* ifrigt titta, stirra.

Ausgucker, -*s*, -, *m.* matros på utkik.

ausgurgeln, *tr. Den Hals ~* gurgla sig.

Ausguss, -*es*, -*e* †, *m.* 1. uthällande, utgjutande. 2. ⊕ gjutet stycke, afgjutning. 3. afloppsrör, sköljsten, rännsten. **-löffel**, -*s*, -, *m.* ⊕ stöpslef. **-rinne**, -*n*, *f.* afloppsränna. **-rohr**, -[e]*s*, -*e*, *n.* afloppsrör.

aushaaren, *itr. h.* och ✱ *s.* mista håret, fälla.

anshaben, *tr.* hafva af sig, t. ex. *den Rock;* hafva tömt, t. ex. *das Glas;* hafva läst slut på, t. ex. *das Buch.*

aushacken, *tr.* hacka ut, hugga ut, stampa ut med stamp.

Aushacker, -*s*, -, *m.* person som hackar, hugger, stampar ut.

anshagein, *itr. h.* opers. sluta hagla.

aushaken, I. *tr.* haka, häkta ur, af, upp. II. *Sich ~* haka ur, gå loss, gå upp, släppa.

aushallen, *itr. h.* och ✱ *s.* 1. skalla, ljuda vidt

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

omkring. 2. upphöra att ljuda, dö bort, förklinga.

aushalten, I. *tr.* 1. hålla ut, t. ex. mus. *einen Ton.* 2. utstå, uthärda, t. ex. *Schmerzen, einen Sturm:* en stormning. *Es ist nicht auszuhalten:* det går för långt, det är för odräglig. II. *itr. h.* hålla ut, uthärda. *Diese Farbe hält nicht aus:* denna färg sitter ej i. **Aushaltung**, *f.*

aushämmern, *tr.* uthamra.

aushändigen, *tr.* utlemna, öfverlemna. **Aushändigung**, *f.*

Aushang, -[e]s, -e †, m. handel. uthängd vara, skylt.

Aushänge... Bx. **-bogen**, -s, -, *m.* tryck. profark. **-schild**, -[e]s, -er, *n.* skylt. **-wa[a]re**, -n, *f.* = *Aushang.*

anshangen, I. *itr. h.* hänga ute; vara anslagen, uppspikad ute. II. ✱ = *aushängen I, II.*

aushängen, I. *tr.* 1. hänga ut, skylta med. 2. urhaka, afhaka. II. *Sich* ~ haka ur, gå loss, släppa. III. *itr. h.* = *aushangen I.* **Aushängung**, *f.*

aussharren, I. *itr. h.* hålla ut, framhärda. ~*d:* uthållig. II. *tr.* 1. uthärda, utstå. 2. afvakta, utvänta.

aushaspeln, *tr.* afhaspla, afhärfla.

aushaspen, *tr.* haka af, lyfta ngt af hakarne, t. ex. *eine Thüre.*

Aushau, -[e]s, -e, *m.* 1. uthuggning, utgallring. 2. skogsfälle.

Aushauch, -[e]s, -e, *m.* utandning.

aushauchen, *tr.* utandas. **Aushauchung**, *f.*

aushauen, *tr.* 1. uthugga, utstampa med stamp, utmäjsla, t. ex. *Gänge im Walde, den Wald, Gräber im Felsen, Platten aus dem Blech, jmds Standbild in Marmor.* 2. sönderstycka, t. ex. *Fleisch.* 3. P slå dugtigt, klå. **Aushauung**, *f.*

Aushauer, -s, -, *m.* ⊕ stamp, mäjsel.

aushäuten, I. *tr.* flå. II. *Sich* ~ stryka skinnet af sig.

ausheben, I. *tr.* 1. lyfta, taga ut, t. ex. *Eier, junge Vögel aus dem Neste.* 2. bryta upp, t. ex. *Steine, Wurzeln.* 3. lyfta af hakarna, t. ex. *Thüren, Fenster.* 4. pumpa ut, upp med hårvert, t. ex. *Wein aus dem Fasse.* 5. *Sich* (dat.) *die Schulter* ~ lyfta, så att axeln går ur led. 6. ✕ värfva, utskrifva, t. ex. *Rekruten, neue Mannschaft. Ein Ausgehobener:* en rekryt. II. *Sich* ~ utmärka sig, framstå. III. *itr. h. Die Uhr hebt aus:* klockan knäpper för att strax slå. **Aushebung**, *f.*

Ausheber, -s, -, *m.* värfvare.

aushecheln, *tr.* 1. afv. *itr. h.* sluta häckla, häckla väl. 2. bildl. häckla, tadla, skarpt kritisera.

anshecken, *tr.* utkläcka, t. ex. *Junge, Eier;* bildl. rufva ut, uttänka, t. ex. *Pläne.*

ausheilen, I. *tr.* fullständigt bota, hela. II. *Sich* ~ och *itr. s.* fullkomligt botas, läkas. **Ausheilung**, *f.*

ausheizen, *tr.* genom eldning torka, uppelda, t. ex. *einen neuen Ofen.*

ausheifen, I. *itr. h.* hjälpa ur ngn förlägenhet, bistå, bispringa, *jmdm mit etw.:* ngn med ngt. II. *tr. Jmdm den Rock* ~ hjälpa ngn af med rocken.

Aushelfer, -s, -, *m.* hjälpare ur nöd, förlägenhet.

aushemmen, *tr.* borttaga hämskon, hämkedjan från, t. ex. *die Räder.*

ausbetzen, *tr. Jmdn* ~ drifva ut, fram, bort ngn gam att hetsa hundar på honom.

ausheulen, *itr. h.* upphöra att tjuta.

Aushieb, -[e]s, -e, *m.* skr. utfall, stöt.

Aushilfe se *Aushülfe.*

aushobeln, *tr.* ⊕ borthyfla, afhyfla.

aushöhlen, *tr.* urhålka, göra ihålig. *Ausgehöhlt:* ihålig. **Aushöhlung**, *f.*

anshöhnen, *tr.* förhåna, bespotta. **Aushöhnung**, *f.*

Aushöhner, -s, -, *m.* bespottare.

aushöke[r]n, *tr.* utmångla.

ausholen, I. *tr.* söka utforska. II. *itr. h. Mit der Hand* ~ lyfta handen till slag, för att hasta el. dyl. *Zum Sprunge* ~ taga ansats till språng. Bildl. *weit* ~ vid sin framställning gå långt tillbaka el. göra stora omvägar. **Ausholung**, *f.*

ausholzen = *abholzen.*

ansherchen, *tr. Jmdn* el. ✱ *etw.* ~ lyssnande utforska ngn el. ngt, spionera på, utspana ngns hemlighet.

Ausherecher, -s, -, *m.* person som lyssnar, spion.

anshören, *tr.* 1. höra till slut. 2. utforska, förhöra.

Aushub, -[e]s, -e †, *m.* 1. utväljande, urval. 2. ✕ rekrytering.

Aushülfe, -en, *f.* hjälp ur nöd förlägenhet, undsättning, hjälpmedel. -s... Bx. ~**weise**, *adv.* till hjälp i nödfall, för tillfället.

anshülsen, *tr.* skala, sprita, t. ex. *Erbsen, Bohnen.*

ausbungern, *tr.* uthungra, utsvälta.

aushunzen, *tr.* P lexa upp, banna.

aushuschen, *itr. s.* slinka ut, hastigt smyga sig ut.

aushüsten, I. *itr. h.* sluta hosta. II. *tr.* hosta upp.

ausjagen, I. *tr.* 1. *Jmdn* ~ köra ut ngn. *Jmdm den Angstschweiss* ~ försätta ngn i stor ångest. 2. *Den Wald* ~ a) jagande genomströfva hela skogen, b) skjuta slut på villebrådet i skogen. II. *itr. h.* sluta jaga.

ausjammern, I. *itr. h.* upphöra att jämra sig. II. *Sich* ~ utgjuta sina bekymmer.

ausjäten, *tr.* bortrensa, t. ex. *das Unkraut.*

ausjauchzen, I. *itr. h.* jubla ut, upphöra att jubla. II. *tr.* jublande förkunna. III. *Sich* ~ jubla högt, gifva sina känslor luft.

ausjochen, *tr.* aftaga oket af, oka af, taga ifrån, t. ex. *die Ochsen.*

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har varit till hjälpverb.

ausjubeln = *ausjauchzen.*
auskälten, *tr.* utkyla.
auskämmen, *tr.* kamma ut, af, bort, t. ex. *das Haar, den Schmutz aus dem Haare.*
auskämpfen, I. *itr. h.* upphöra att kämpa, att strida, kämpa slut. II. *tr.* utkämpa.
auskarbätschen, *tr.* F dugtigt karbasa, prygla.
auskarren, *tr.* köra ut el. bort med (skott-) kärra.
auskauen, I. *itr. h.* sluta tugga. II. *tr.* tuggande suga ut saften ur, t. ex. *eine Frucht, Tabak.*
Auskauf, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. lösköpande, friköpande. 2. uppköp, köp af hela förrådet.
auskaufen, *tr.* 1. *Einen Kaufmann, einen Laden, eine Ware* ~ köpa upp hela lagret hos en köpman, i en bod, af en varusort. Bildl. *die Gelegenheit* ~ begagna sig af tillfället; *die Zeit* ~ väl använda sin tid. 2. *Jmdn* ~ uttränga, utsticka ngn vid ett köp genom att öfverbjuda honom. *Seine Teilhaber* ~ utlösa sina kompanjoner, inköpa deras andel.
auskegeln, I. *tr.* slå kägel om. II. *itr. h.* upphöra att slå kägel.
auskehlen, *tr.* ⊕ reffla, urhålka. **Auskehlung,** *f.*
auskehren = *ausfegen.*
Auskehrer = *Ausfeger.*
Auskehricht, -[e]*s*, 0, *n.* och *m.* sopor, bildl. afskum.
auskeifen = *ausschelten.*
auskeilen, I. *tr.* fastkila; F bildl. genomprygla. II. *itr. s.* och *sich* ~ sluta kilformigt, bärg. utkila. **Auskeilung,** *f.*
auskeimen, *itr. s.* gro, komma upp.
auskeltern, I. *tr.* pressa ut, pressa, t. ex. *den Most, die Trauben.* II. *itr. h.* afsluta pressningen.
auskennen, I. *tr. Jmdn unter tausenden* ~ känna igen ngn ibland tusenden. II. *Sich* ~ hitta rätt, kunna reda sig.
auskerben, *tr.* göra inskärningar i. **Auskerbung,** *f.*
auskernen, *tr.* taga ut kärnorna ur, t. ex. *Nüsse, Gurken.*
auskitten, *tr.* kitta, fylla med kitt.
ausklaftern, *tr.* mäta med famnmått.
ausklagen, I. *itr. h.* upphöra att klaga. II. *tr.* 1. *Sein Herz* ~ utv. *sich* ~ utgjuta sig i klagovisor. 2. *Jmdn* ~ lagsöka ngn. *Eine Schuld* ~ utsöka en skuldfordran. III. *Sich* ~ se *II, 1.* **Auskiagung,** *f.*
ausklären, *tr.* klara. **Auskläre**rung, *f.*
ausklarieren, *tr.* ⚓ utklarera. **Auskla**rierung, *f.*
ausklatschen, I. *itr. h.* 1. upphöra att klappa i händerna. 2. upphöra att skvallra. II. *tr.* skvallra om, skvallrande utsprida.
ausklauben, *tr.* plocka ut, peta ut, taga kärnan ur. **Auskla**ubung, *f.*
Ausklauber, -*s*, -, *m.* person som plockar ut.
auskleben, *tr.* klistra inuti, t. ex. *einen Kasten mit Papier* ~ klistra papper i en ask.
Auskleide... ex. **-zimmer,** -*s*, -, *n.* afklädningsrum.
auskleiden, *tr.* och *sich* ~ 1. kläda af (sig). 2. kläda ut (sig). 3. invändigt beklä**da. Auskleidung,** *f.*
auskleistern = *ausklebe*n.
ausklingeln, I. *itr. h.* upphöra att ringa. II. *tr.* genom ringning, genom pinglande förkunna, utbasuna.
ausklingen, *itr.* 1. *h.* el. *s.* upphöra att klinga, att ljuda. 2. *s.* förklinga.
ausklopfen, *tr.* 1. F *jmdn* ~ piska upp ngn. 2. piska, t. ex. *die Kleider, den Staub aus den Kleidern, jmdm den Rock.* 3. knacka ur, t. ex. *die Pfeife.* 4. *Beulen* ~ slå ut, hamra ut bucklor.
Ausklopfer, -*s*, -, *m.* 1. person som piskar kläder. 2. rotting att piska kläder med.
ausklügeln, *tr.* spetsfundigt utfundera, genom hårklyfverier leda i bevis.
Ausklügelung, -*en*, *f.* spetsfundighet, hårklyfveri.
ausknaffen, *itr. s.* F smyga sig bort, fly undan, schappa.
auskneten, *tr.* knåda väl.
ausknurren, *itr. h.* upphöra att morra, att knorra.
auskochen, I. *itr.* 1. *h.* upphöra att koka. 2. *s.* koka öfver. II. *tr.* 1. koka väl, genomkoka. 2. *Das Fleisch* el. *die Brühe aus dem Fleisch* ~ koka buljong på köttet. 3. koka ur, t. ex. *einen Topf:* en gryta. 4. *Dampf* ~ ånga, imma. **Auskochung,** *f.*
auskollern, *itr. h.* 1. om kalkoner: upphöra att kackla, att kråma sig. 2. om hästar: slippa kollern.
auskommen, *itr. s.* 1. komma ut, gå ut, t. ex. *ich komme selten aus.* Bildl. komma ut ur, komma ifrån, t. ex. *aus einer Verlegenheit.* 2. om fåglar: utkläckas, krypa ur skalet. 3. om elden: utbryta. 4. komma ut, blifva bekant, spridas, t. ex. *ein Geheimnis, ein Gerücht kommt aus.* 5. om fläckar: gå ur. 6. *Mit etw.* ~ reda sig med ngt. *Ich komme mit dem Gelde nicht aus:* jag kan ej reda mig med pengarne, pengarne räcka ej till för mig. 7. *Mit jmdm* ~ komma öfverens, lefva i sämja med ngn.
Auskommen, -*s*, 0, *n.* utkomst, bärgning.
auskömmlich, *a.* tillräcklig att lefva af, tillräckligt inbringande. *Ein* ~*es Amt:* ett ämbete, en syssla, som föder sin man.
auskönnen, *itr. h.* kunna komma ut.
auskoppeln, *tr.* jag. släppa ur kopplet.
auskosten, *tr.* smaka, tömma i botten, njuta till sista droppen.
ausketzen, *tr.* P spy, spy upp.
auskragen, ⊕ I. *tr.* låta skjuta fram, låta springa ut. II. *itr. s.* skjuta fram. **Auskragung,** *f.*
auskrähen, I. *itr. h.* sluta gala. II. *tr. Den*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Tag ~ genom galande förkunna dagens inbrott. III. *Sich* ~ gala af hjärtans lust.

auskramen, *tr.* 1. utrymma, tömma. 2. packa upp, framlägga, utbreda. Bildl. *sein Wissen* ~ vilja lysa, skylta med sitt vetande. **Auskramung,** *f.*

auskrämpeln, ⊕ I. *tr.* afsluta kardningen af. II. *itr. h.* upphöra att karda.

auskratzen, I. *tr.* rifva, krafsa ut, fram; skrapa, radera, rifva, krafsa bort. II. *itr. s.* F fly, taga till benen.

auskrauten, *tr.* rensa bort ogräs från, t. ex. *das Beet.*

auskriechen, I. *itr. s.* krypa ut. II. *tr.* krypande genomsöka.

auskriegen, *tr.* F få ut, få af, t. ex. *den Nagel:* spiken, *die Handschuhe, den Rock;* lyckas tömma, t. ex. *das Glas.*

auskrücken, *tr.* raka, skrapa ut.

auskrümeln, *tr.* söndersmula.

auskühlen, I. *tr.* utkyla, göra sval, svalka. II. *Sich* ~ svalka sig, blifva sval, svalna.

Auskultánt, *-en, -en, m.* auskultant.

Auskultatión, *-en, f.* med. auskultation, undersökning.

Auskultátor, *-s, Auskultatóren, m.* auskultant, notarie.

auskultiéren, *-te, -t,* I. *tr.* med. undersöka i sht models hörlur. II. *itr. h.* vara auskultant.

auskundschaften, *tr.* utforska, bespäja, spionera på, ✕ rekognoscera. **Auskundschaftung,** *f.*

Auskundschafter, *-s, -, m.* kunskapare, späjare, spion.

Auskunft, *-e* †, *f.* 1. upplysning. 2. utväg.

auskünsteln, *tr.* genom spetsfundigheter och hårklyfverier leda sig till, hitta på.

auskurieren, *tr.* fullständigt kurera, bota.

auslachen, I. *itr. h.* sluta skratta. II. *tr. Jmdn* ~ utskratta, skratta åt ngn. III. *Sich* ~ skratta af hjärtans lust.

Auslade... Ex. **-brücke,** *-n, f.* lastbrygga. **-platz,** *-es, -e* †, *m.* **-stelle,** *-n, f.* lastageplats.

ausladen, I. *tr.* 1. lasta af, ur, t. ex. *Waren aus dem Schiffe, das Schiff.* 2. taga laddningen ur, urladda, t. ex. *ein Gewehr.* II. *Sich* ~ urladda sig. **Ausladung,** *f.*

Auslage, *-n, f.* 1. utlägg, utgift. 2. lager, ngt utlagdt, utbredt, t. ex. *die* ~ *auf der Tenne, die* ~ *von Waren im Schaufenster.* 3. utsidan på nytvättadt linne. 4. fakta. gard.

auslagern, *itr. s.* ligga till sig.

Ausland, *-[e]s,* 0, *n.* utlandet.

Ausländer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* utländing.

ausländisch, *a.* utländsk.

auslangen, *itr. h.* F 1. räcka till. 2. räcka ut armen.

auslärmen, I. *itr. h.* upphöra att larma, att väsnas. II. *Sich* ~ stoja, väsnas efter behag.

auslassen, I. *tr.* 1. utelemna. *Eine Zeile* ~ hoppa öfver en rad. 2. släppa ut, t. ex. *das Vieh aus dem Stalle.* 3. låta framträda, visa, gifva fritt lopp åt, t. ex. *seine Freude über etw., seinen Unwillen gegen etw., seine Wut an etw.* Jfr *ausgelassen.* 4. kokk. smälta, skira, t. ex. *Fett.* 5. släppa ut, t. ex. *Säume, Kleider.* II. *Sich über etw.* ~ uttala sig, sina åsigter om ngt. **Auslassung,** *f.* -s... Ex. ~**zeichen,** *-s, -, n.* utelemningstecken, apostrof.

auslätschen, *tr.* F *die Schuhe* ~ trampa ut, ner skorna.

auslauern, *tr.* utspäja, spionera på.

Auslauf, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. utlopp, mynning. 2. vid kappløpn.: startande; ⚓ afsegling, affärd.

auslaufen, I. *itr.* a) *h.* 1. upphöra att springa. b) *s.* 2. börja springa, springa ut, ⚓ löpa ut. 3. gå ut, vara utomhus. 4. flyta, rinna ut, t. ex. *das Bier, das Fass, die Sanduhr ist ausgelaufen.* 5. *In etw.* ~ löpa ut i, sluta med ngt, t. ex. *das Gebirge läuft in Hügel, der Lebensüberdruss in Selbstmord aus.* 6. *Auf etw.* ~ gå ut på, syfta till ngt. II. *tr.* genomlöpa, löpa till ända, t. ex. *eine Bahn.* III. *Sich* ~ 1. springa sig belåten. 2. vidgas genom nötning, t. ex. *das Zapfenloch hat sich ausgelaufen.*

Ausläufer, *-s, -, m.* 1. springpojke. 2. rotskott, ranka. 3. ~ *eines Gebirges:* gren, sidogren af en bärgsträcka.

auslaugen, *tr.* utlaka, luta. **Auslaugung,** *f.*

Auslaut, *-[e]s, -e, m.* gram. slutljud, utljud.

auslauten, *itr. h.* gram. slutljuda. *Auf einen Vokal* el. *vokalisch* ~ ändas, sluta på vokal.

ausläuten, I. *itr. h.* 1. sluta ringa. 2. *Einem Verstorbenen* ~ ringa själaringning för en död. II. *tr.* 1. genom ringning tillkännagifva slutet af, afsluta, t. ex. *das Hochamt.* 2. genom ringning förkunna, t. ex. *unsern Ruhm.* 3. *Jmdn* ~ ringa till ngns ära.

ausleben, I. *itr. h.* sluta lefva, dö. II. *tr.* genomlefva, t. ex. *eine Zeit zusammen* ~. III. *Sich* ~ blifva utlefvad.

auslecken, I. *itr. s.* sippra ut. II. *tr.* slicka ur.

ausledern, *tr.* kläda, öfverdraga fullständigt med läder el. skinn.

ausleeren, I. *tr.* tömma, uttömma, t. ex. *den Becher, den Wein.* Bildl. *sein Herz* ~ utgjuta sitt hjärta. II. *Sich* ~ blifva tom; göra sitt tarf, få öppning. **Ausleerung,** *f.* -s... Ex. ~**mittel,** *-s, -, n.* laxativ.

auslegen, I. *tr.* 1. lägga ut, utbreda, lägga fram, t. ex. *Leinwand zum Bleichen, Waren zur Schau.* 2. utlägga, uttyda, förklara. 3. *Geld* ~ lägga ut pengar, göra utlägg. 4. inlägga, göra inläggningar i; fanera. II. *Sich* ~ luta sig framåt, i sht fakta. intaga gardställning. III. *itr. h.* lägga ut, blifva grof, fet. **Auslegung,** *f.* i sht till *I, 2.*

Ausleger, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* person som lägger ut, utbreder, gör inläggningar, uttyder, förklarar; exeget.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Auslegerei, *-en, f.* uttydningslusta, missbyckad tolkning.
auslehren, *tr. Jmdn* ~ meddela ngn fullständig undervisning. *Ausgelehrt:* utlärd.
auslei̇den, I. *itr. h.* lida ut, sluta lida. II. *tr.* lidande genomgå, utstå, uthärda.
auslei̇hen, *tr.* låna ut. *Auf hohe Zinsen* ~ låna ut mot hög ränta. **Auslei̇hung**, *f.*
Auslei̇her, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* person som lånar ut.
auslenken, I. *tr. Den Wagen* [*aus dem Geleise*] ~ = *II.* II. *itr. h.* hålla ur vägen.
auslernen, I. *itr. h.* lära ut, sluta sina läroår. II. *tr.* 1. *Ein Handwerk* ~ grundligt lära sig ett handtverk. 2. ✱ = *auslehren.*
Auslese, *-n, f.* 1. urval. 2. vin af bästa slag.
1. **auslesen**, *tr.* utvälja. **Auslesung**, *f.*
2. **auslesen**, I. *tr.* läsa ut, läsa igenom. II. *itr. h.* sluta läsa.
Auslesser, *-s, -, m.* person som väljer ut.
auslei̇uchṫen, *itr. h.* 1. *Jmdm* (el. *tr.: jmdn*) ~ lysa ut ngn; F köra ngn på porten. 2. upphöra att lysa.
auslichten, *tr.* 1. *Einen Wald* ~ gallra en skog. 2. ⚓ lossa en del af lasten i fartyget, lätta. **Auslichtung**, *f.*
auslieben, *itr. h.* upphöra att älska.
Auslieferer, *-s, -, m.* person som lemnar ut.
ausliefern, *tr.* utlemna, öfverlemna. **Auslieferung**, *f.* -s... Ex. ~**vertrag**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* fördrag om förbrytares utlemning.
auslieġen, *itr. h.* 1. ligga framme till påseende. 2. refl. *sich* ~ ligga till sig. 3. fakta. ligga i gardställning.
Auslieger, *-s, -, m.* ⚓ vaktskepp.
auslochen, *tr.* ⊕ göra hål i. **Auslochung**, *f.*
auslöchern, *tr.* förse med hål.
1. **auslocken**, *tr. Das Haar* ~ upplösa lockarne, slätа till håret.
2. **auslocken**, *tr.* utlocka, t. ex. [*aus*] *jmdm ein Geheimnis. Jmdn* ~ utforska ngn med list.
auslöffeln, *tr.* F uräta, uppäta med sked, slefva i sig.
auslogieren, *tr.* tvinga att afflytta.
auslöhnen, *tr.* aflöna.
auslöschen, I. *tr.* 1. släcka, t. ex. *ein Feuer, ein Licht.* 2. utplåna, t. ex. *Geschriebenes.* II. *itr. s.* slockna. **Auslöschung**, *f.*
Auslöscher, *-s, -, m.* 1. person som släcker. 2. ljusläckare.
auslöschlich, *a.* som kan utsläckas, utplånas.
auslosen, *tr.* 1. bortlotta. 2. genom lott utvälja. **Auslosung**, *f.*
auslösen, I. *tr.* 1. lossa, taga ut, t. ex. *die Knochen aus dem Fleische.* 2. utlösa, t. ex. *einen Gefangenen, ein Pfand.* II. *Sich* ~ köpa sig fri, betala lösepenning för sig. **Auslösung**, *f.* -s... Ex. ~**summe**, *-n, f.* lösen, lösepenning. ~**vertrag**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* fördrag om fångars utlösande.
auslotsen, *tr.* ⚓ lotsa ut.
auslüften, I. *tr.* lufta, vädra. II. *Sich* ~ hämta frisk luft. **Auslüftung**, *f.*
auslutschen, *tr.* P utsuga, suga på.
ausmachen, *tr.* 1. lossa, frigöra, taga ut, t. ex. *Bohnen aus der Schale, Flecken aus dem Zeuge.* 2. fullända, afsluta, t. ex. *ein Spiel, eine Partie.* 3. göra slut på, tömma, t. ex. *den Wein im Glase, das Glas.* 4. släcka, t. ex. *das Feuer, das Licht.* 5. bringa på det klara, klargöra, uppgöra, t. ex. *seine Sache vor Gericht; das mögen sie mit einander* ~. 6. på förhand bestämma, afgöra, öfverenskomma om, aftala. *Sich* (dat.) *etw.* ~ betinga sig ngt. *Jmdm etw.* ~ testamentera ngt till ngn. 7. utgöra, göra, bilda, t. ex. *das macht sehr Mark aus, die Flitter machen die Königin nicht aus. Das macht nichts aus:* det har ingenting att betyda. 8. taga reda på, t. ex. *das Verlorne, ein bequemes Quartier.*
Ausmachung, *-en, f.* bestämmelse, öfverenskommelse, aftal, testamentariskt förordnande. Jfr för str. *ausmachen.*
ausmahlen, I. *tr. Das Getreide* ~ mala säden väl, tillräckligt. II. *itr. h.* upphöra att mala.
ausmalen, I. *tr.* 1. måla, färglägga. 2. bildl. utmåla, skildra, framställa. II. *itr. h.* sluta måla. **Ausmalung**, *f.*
Ausmaler, *-s, -, m.* person som målar, färglägger, utmålar.
ausmangeln, *tr.* mangla väl, tillräckligt.
Ausmarsch, *-es, -e* †, *m.* ✕ utmarsch, afmarsch, aftågande.
ausmarschieren, *itr.* 1. *s.* tåga ut, aftåga, t. ex. *aus einer Stadt.* 2. *h.* sluta marschera, göra halt.
ausmästen, *tr.* göda väl.
ausmauern, *tr.* ⊕ mura invändigt. **Ausmauerung**, *f.*
ausmause[r]n, I. *itr. h.* upphöra att rugga. II. F *sich* ~ taga upp sig.
ausmeisseln, *tr.* uthugga, urhålka med mejsel, utmäjsla. **Ausmeiss[e]lung**, *f.*
ausmelken, I. *tr. Der* (dat.) *Kuh die Milch* el. *die Kuh* el. *das Euter der* (gen.) *Kuh* ~ mjölka ur kons jufver. II. *itr. h.* sluta mjölka.
ausmergeln, *tr.* utmärgla.
ausmerzen, *tr.* borttaga såsom odugl. el. olämpl., utstryka, utesluta, t. ex. *einen Fehler, eine Stelle in einem Buche, ein Wort aus der Sprache.* **Ausmerzung**, *f.*
ausmesshär, *a.* som kan uppmätas.
ausmessen, *tr.* mäta, mäta upp, ut, till; utminutera. **Ausmessung**, *f.*
Ausmesser, *-s, -, m.* person som mäter, mäter upp, ut.
ausmiet[h]en, *tr.* 1. ✱ hyra ut. 2. *Jmdm die Wohnung* ~ el. *jmdn* ~ utträng ngn ur hans hyrda bostad genom att erbjuda högre hyra. 3. *Jmdn* ~ hyra in ngn hos andra.
ausmisten, *tr.* borttaga spillningen ur, mocka, t. ex. *den Stall.* **Ausmistung**, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

ausmitteln, *tr.* hitta på, taga reda på. **Ausmittelung**, *f.*
ausmöblieren, *tr.* möblera. **Ausmöblierung**, *f.*
ausmünden, *itr. h.* utmynna. **Ausmündung**, *f.*
ausmünzen, *tr.* 1. utmynta, mynta. 2. bildl. väl begagna sig af, t. ex. *die Zeit, die Gelegenheit.* **Ausmünzung**, *f.*
ausmüssen, *itr. h.* 1. om personer: vara tvungen att gå ut. 2. om saker: *etw. muss aus:* ngt måste ut el. af, t. ex. *die Nägel, die Stiefel müssen aus.*
ausmustern, *tr.* utmönstra, för öfr. = *ausmerzen.* **Ausmusterung**, *f.*
ausnagen, I. *tr.* urgnaga, gnagande urhålka. II. *itr. h.* upphöra att gnaga.
ausnähen, *tr.* 1. färdigsy. 2. utsy, brodera. 3. *Sich* (dat.) *fast die Augen* ~ nästan sy sig blind, sy af alla krafter. **Ausnähung**, *f.*
Ausnahm|e, *-en, f.* undantag. -e... Rx. ~**gericht**, -[e]*s*, *-e, n.* utomordentlig domstol. ~**gesetz**, *-es, -e, n.* undantagslag. — -s... Rx. ~**los**, *a.* undantagslös, utan undantag. ~**weise**, *adv.* undantagsvis.
ausnaschen, *tr.* hemligt äta ur ngt, som innehåller sötsaker, snaska i sig.
ausnecken, *tr.* göra narr af.
ausnehmen, I. *tr.* 1. taga ut, bort, t. ex. *Eier, Vögel aus dem Neste* el. *ein Nest. Waren auf Borg* ~ taga varor på kredit. *Den Honig aus dem Bienenstocke* el. *den Bienenstock* ~ skatta bikupan. *Ein geschlachtetes Tier* ~ taga ut innanmätet ur ett slagtadt djur. *Fische* ~ rensa fisk. 2. undantaga, jfr *ausgenommen.* II. *Sich* ~ 1. bilda undantag. 2. taga sig ut, se ut, förefalla. [*Sich*] ~*d:* som tar sig bra ut, utmärkt. **Ausnehmung**, *f.* till *I, 1* samt ✱ = *Ausnahme.*
ausniesen, *itr. h.* och *sich* ~ nysa slut.
ausnippen, *tr.* läppjande dricka ur, t. ex. *den Wein, das Glas.*
ausnutzen, ausnützen, *tr.* 1. tillgodogöra sig, så mkt som möjl. draga nytta, fördel af. 2. utnöta, slita ut. **Ausnutzung**, *f.*
ausölen, *tr.* olja, smörja med olja invändigt.
ausorgeln, *itr. h.* sluta spela orgel.
auspachten, *tr.* 1. *Ein Gut* ~ bortarrendera ett gods i sht i smärre delar. 2. *Jmdn* ~ öfvertaga ngns arrende, sedan man tvungit honom att lemna det genom att åt ägaren erbjuda högre arrendesumma.
auspacken, *tr.* packa upp, ut, ur, t. ex. *die Sachen aus dem Koffer, den Koffer;* taga fram, utbreda, t. ex. *Waren.* **Auspackung**, *f.*
Auspacker, *-s, -, m.* person som packar upp, ut, ur.
auspappen, *tr.* fodra med papp; göra af papp.
ausparieren, *tr.* afvända, parera.
auspauken, *tr.* 1. under pukslag förkunna, utskrika. 2. studentspr. *einen Streit* ~ utkämpa en strid, en duell. **Auspaukung**, *f.*
auspeilen, *tr.* ⚓ pajla.
auspeitschen, *tr.* piska, piska upp. **Auspeitschung**, *f.*
auspfählen, *tr.* ⊕ påla, förse med pålverk. **Auspfählung**, *f.*
auspfänden, *tr.* panta, utpanta, göra utmätning hos. **Auspfändung**, *f.*
Auspfänder, *-s, -, m.* exekutor, exekutionsbetjänt.
auspfeifen, *tr.* 1. uthvissla. 2. *Ein Lied* ~ hvissla en melodi helt och hållet. **Auspfeifung**, *f.*
Auspfeifer, *-s, -, m.* person som hvisslar ut ngn.
auspflanzen, *tr.* utplantera. **Auspflanzung**, *f.*
auspflastern, *tr.* stenlägga ett inneslutet, begränsadt rum, t. ex. *einen Hof, einen Keller.* **Auspflasterung**, *f.*
auspflücken, *tr.* plocka ut, bort, t. ex. *zu dicht hängendes Obst.*
auspflügen, *tr.* 1. plöja helt och hållet. 2. plöja upp ur jorden.
auspichen, *tr.* F pimpla ur.
auspichen, *tr.* ⊕ tjära invändigt. Bildl. F härda, t. ex. *er hat einen ausgepichten Magen:* ungef. han har en mage, som kan smälta småsten. **Auspichung**, *f.*
Auspicium, *-um[s], -en, n.* auspicium, öfverinseende, ledning.
anspicken, *tr.* hacka ut hela innehållet ur.
auspiappern = *ausplaudern.*
auspiatten, *tr.* 1. tillplatta, platta ut. 2. belägga med hällar.
auspiätten, *tr.* stryka ut med strykjärn.
auspintzen, *itr. s.* 1. spricka ut, brista ut. Bildl. *in ein Gelächter* ~ brista ut i gapskratt. 2. gå upp, slippa upp, t. ex. *die Naht ist ausgeplatzt.*
Ausplauderer, *-s, -, m.* **Ausplauderin**, *-nen, f.* person som skvallrar, som yppar hemligheter.
ausplaudern, I. *tr.* omtala, yppa hemligheter, skvallra om. II. *Sich* ~ prata sig nöjd, skvallra om allt, man vet. III. *itr. h.* upphöra att prata, att sladdra, att skvallra. **Ausplauderung**, *f.*
ausplündern, I. *tr.* utplundra, plundra, rånа. II. *itr. h.* sluta plundra. **Ausplünderung**, *f.*
auspochen, *tr.* 1. genom knackande, bultande, stampande drifva ut. 2. pocka sig till.
auspolieren, *tr.* polera väl, polera helt och hållet. **Auspolierung**, *f.*
auspolstern, *tr.* stoppa, madrassera. **Auspolsterung**, *f.*
auspoltern, *tr.* upphöra att väsnas, att bullra, att stoja, rasa ut.
auspossaunen, *tr.* utbasuna.
ausprägen, I. *tr.* prägla, utprägla. *Ausgeprägt:* utpräglad. II. *Sich* ~ tydligt framstå, framträda i alla sina konturer. **Ausprägung**, *f.*
auspredigen, I. *itr. h.* sluta predikan. II. *tr.* 1. predikande förkunna, utsprida. 2. F *Jmdm etw.* ~ öfvertala ngn att afstå från

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

ngt, öfvertyga ngn om motsatsen till ngt.

auspreisen, *tr.* 1. prisa, rosa, utbasuna. 2. prisa tillfylles, efter förtjänst.

auspressen, *tr.* utprässa, t. ex. *Öl aus etw.* Bildl. *jmdm etw.* ~ utprässa ngt af ngn, förmå ngn att lemna ngt. **Auspressung**, *f.*

ausprob[ier]en, ausprüfen, *tr.* profva, pröfva, sätta på prof.

ausprügeln, *tr.* genomprygla.

auspumpen, *tr.* 1. pumpa ut, t. ex. *Luft, Wasser aus dem Keller;* pumpa läns, t. ex. *den Schiffsraum.* Bildl. F *jmdn* ~ pumpa ngn, utfråga ngn. 2. F låna ut. **Auspumpung**, *f.*

ausputen, F = *ausblasen I, 1—3.*

Ausputz, *-es*, 0, *m.* 1. utsmyckande, pyntande. 2. prydnad, pynt. 3. garnering.

ausputzen, *tr.* 1. putsande släcka, t. ex. *ein Licht.* 2. afputsa, borttaga det öfverflödiga el. vanprydande från, t. ex. *Bäume* ~ kvista träd. 3. putsa, rengöra invändigt, t. ex. *ein Gewehr.* 4. lägga sista handen vid. 5. smycka, pryda, pynta; dekorera; garnera. 6. F tömma, t. ex. *Schüsseln, Pokale.* **Ausputzung**, *f.*

Ausputzer, *-s, -, m.* 1. person som putsar, fäjar. 2. instrument till putsning, till rengöring.

ausqualmen, *tr.* och *itr. h.* ånga, bolma, utdunsta.

ausquartieren, i sht ✕ I. *tr. Jmdn* ~ låta ngn el. förmå ngn att lemna sitt kvarter. II. *Sich* ~ flytta. **Ausquartierung**, *f.*

ausquetschen, *tr.* genom krossning prässa ut.

ausradieren, *tr.* radera ut, bort.

ausrahmen, *tr.* taga ut ur ramen, t. ex. *ein Bild, eine Stickerei.*

ausrände[l]n, ausranden, ausrändern, *tr.* 1. randa. 2. förse med tandade kanter, utudda.

ausrangieren, *tr.* utmönstra.

ausrasen, I. *itr. h.* och *sich* ~ rasa ut. II. *tr.* gifva fritt, ohäjdadt lopp åt och därigenom stilla, t. ex. *seine Wut.*

ausrasten, *itr. h.* rasta, hvila ut.

ausrauben = *ausplündern.*

ausrauchen, I. *tr.* röka ut, t. ex. *eine Pfeife.* II. *itr. h.* sluta röka.

ausräuchern, *tr.* 1. medels rök utdrifva, röka ut, t. ex. *Dachse, Wespen.* 2. fylla med rök el. rökelse, röka, inröka, t. ex. *ein Zimmer, Weinfässer.* **Ausräucherung**, *f.*

ausraufen, I. *tr.* rycka ut, upp, t. ex. *Unkraut.* II. *Sich* ~ slåss af alla krafter. **Ausraufung**, *f.*

ausräumen, *tr.* 1. flytta ut, taga ut, t. ex. *die Möbel aus dem Zimmer, die Wäsche aus dem Schranke;* utrymma, tömma, t. ex. *das Zimmer, den Schrank.* 2. rödja ren, ordna, städa, t. ex. *einen Hof, ein Haus, ein Zimmer.* **Ausräumung**, *f.*

Ausräumer, *-s, -, m.* person som flyttar ut saker, rödjer rent, ordnar.

ausraupen, *tr.* bortplocka mask från, t. ex. *einen Baum.*

ausräuspern, I. *tr.* harkla upp. II. *Sich* ~ harkla, rackla.

ausrechen, *tr.* kratta helt och hållet.

ausrechenbar, *a.* som kan uträknas.

ausrechnen, *tr.* uträkna. **Ausrechnung**, *f.*

Ausrechner, *-s, -, m.* person som räknar ut.

ausrecken, I. *tr.* 1. uträcka, utsträcka, t. ex. *die Hand.* 2. uttänja, uttöja; ⊕ räcka, utträcka. II. *Sich* ~ sträcka på sig, sträcka ut sig; uttänjas, förlängas.

Ausrede, *-n, f.* undflykt, undskyllan, förevändning, svepskäl.

ausreden, I. *itr. h.* 1. tala till punkt. 2. *Frei* ~ tala rent ut, säga sin mening utan förbehåll. II. *tr.* 1. tala till slut, tala ut, t. ex. *einen Satz.* 2. uttala, yttra. 3. uppräkna, på ett uttömmande sätt omtala, uttömma, t. ex. *die Thaten des Herrn, seinen Gram, sein Herz.* 4. söka undanflykter för, söka ursäkta, t. ex. *seine Sünden.* 5. *Jmdm etw.* ~ öfvertala, förmå ngn att uppgifva ngt, att afstå från ngt, t. ex. *jmdm seinen Vorsatz.* III. *Sich* ~ 1. tala, prata sig belåten, säga hvad som ligger en om hjärtat, tala ut. *Sich mit jmdm* ~ förklara sig för, hafva en förklaring med ngn. 2. söka undanflykter, söka att komma ifrån, att slingra sig undan. *Sich mit etw.* ~ ursäkta sig med ngt, förebära ngt såsom ursäkt.

ausreeden, *tr.* ⚓ utreda, utrusta, t. ex. *ein Schiff.* **Ausreedung**, *f.*

Ausreeder, *-s, -, m.* skeppsredare.

ausrägnen, I. *itr. h.* och *sich* ~ opers. upphöra att regna. II. *tr. Ausgeregnet:* urhålkad, urtvättad af regn, gropig.

ausreiben, *tr.* 1. rifva ut, bort, afgnida, t. ex. *Schmutz, Flecken aus den Kleidern* el. *die Kleider. Die Augen* ~ gnugga ögonen. 2. gnida, skura invändigt, t. ex. *einen Topf.* 3. afrifva, frottera, t. ex. *einen Badenden.*

ausreichen, *itr. h.* 1. räcka till, vara tillräcklig. 2. *Mit etw.* ~ räcka med ngt.

ausreichend, *a.* 1. tillräcklig. 2. *Weit* ~ sträckande sig långt, vidsträckt.

1. **ausreifen**, I. *tr.* bringa till full mognad. II. *itr. s.* och *h.* väl mogna, blifva fullmogen. Jfr *reif.*

2. **ausreifen**, *tr.* ⊕ reffla, t. ex. *den Büchsenlauf.* Jfr *Reifen.*

ausreimen, *itr. h.* upphöra att rimma.

ausreisen, *itr.* 1. *s.* afresa från en ort, t. ex. *von Berlin. Ausgereist sein:* vara bortrest, vara på resa. 2. *h.* upphöra att resa.

ausreissen, I. *tr.* rycka ut, upp, t. ex. *Zähne, Pflanzen.* II. *itr. s.* 1. gå sönder, slitas upp. *Eine Naht reisst aus:* en söm går upp. *Ein Damm reisst aus:* en dam genombrytes. *Meine Geduld reisst aus:* mitt tålamod är slut. 2. F springa sin kos, fly, flykta, schappa, desertera; skena.

Ausreisser, *-s, -, m.* 1. person som rycker upp.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

2. F rymmare, flykting, person som tar till schappen.

ausreiten, I. *itr. s.* rida ut, bort. II. *tr.* 1. *Ein Pferd* ~ a) motionera en häst, b) afsluta en hästs inridning. 2. genomrida, ridande uppmäta.

ausrenken, *tr.* vricka, vrida ur led. **Ausrenkung**, *f.*

ausrennen, I. *itr.* 1. *s.* springa, ränna ut, bort. 2. *h.* upphöra att springa, att ränna. II. *tr.* 1. genomlöpa, t. ex. *eine Bahn.* 2. *Jmdm ein Auge* ~ springa emot ngn, så att man stöter ut ett öga på honom. III. *Sich* ~ springa sig belåten.

ausreuten, *tr.* rödja bort, rödja, rycka upp, utrota, t. ex. *Buschwerk, Dornen.* **Ausreutung**, *f.*

ausrhed... se *ausreed...*

ausrichten, *tr.* 1. ✱ räta ut, räta, ✕ rätta. 2. ✱ utspäja, taga reda på, i sht bärg. och jäg. 3. uträtta, utföra, verkställa, t. ex. *einen Auftrag, einen Befehl. Damit ist nichts ausgerichtet:* därmed har man ej kommit målet närmare. 4. framföra, meddela, t. ex. *richten Sie ihm meinen Gruss aus:* framför min hälsning till honom. 5. vidtaga förberedelser till, tillrusta, anordna, t. ex. *ein Gastmahl, eine Hochzeit, ein Fest.* **Ausrichtung**, *f.*

Ausrichter, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* person som uträttar, verkställer, tillrustar.

ausriechen, *tr.* 1. fylla med doft, med lukt. 2. vädra, vädra upp.

ausriefen, *tr.* ⊕ reffla, förse med refflor, rännor, ränder.

ausringen, I. *tr.* 1. vrida ur, vrida, t. ex. *das Wasser aus der Wäsche, die Wäsche.* 2. *Jmdm die Hand* ~ vrida ngns hand ur led. 3. utkämpa, t. ex. *den Kampf.* 4. *Seine Glieder* el. *sich* ~ genom brottning uppmjuka sina leder. II. *itr. h.* kämpa ut.

ausrinnen, *itr. s.* rinna ut.

Ausritt, *-[e]s, -e, m.* bortridande; promenad till häst.

ausröcheln, I. *itr. h.* upphöra att rossla, dö. II. *tr.* rosslande utandas, t. ex. *das Leben;* rosslande uppspotta, t. ex. *Blut.*

ausroden, *tr.* rödja, afrödja, bortrödja. **Ausrodung**, *f.*

ausrollen, I. *tr.* 1. rulla ut, kafla ut, t. ex. *Teig.* 2. ⊕ utvalsa, valsa. 3. rulla upp. II. *Sich* ~ rulla upp sig. III. *itr. h.* upphöra att rulla, t. ex. om åskan. **Ausrollung**, *f.*

ausrotten, *tr.* utrota. **Ausrottung**, *f.* **-s...** Ex. **~krieg**, *-[e]s, -e, m.* utrotningskrig.

Ausrotter, *-s, -, m.* utrotare.

ausrücken, I. *tr.* utrycka. II. *itr. s.* ✕ rycka ut, aftåga. **Ausrückung**, *f.*

Ausruf, *-[e]s, -e, m.* 1. utrop, rop. 2. utropande, kungörande. 3. utrop vid auktioner. **-s...** se *Ausrufungs...*

ausrufen, I. *tr.* utropa, högljudt kungöra, t. ex. *ein Wort, Waren zum Verkaufe, eine Nachricht, die Stunden. Jmdn als König* ~ utropa ngn till konung. *Ein Brautpaar* ~ lysa för ett brudpar. II. *itr. h.* upphöra att ropa.

Ausrufer, *-s, -, m.* utropare.

Ausrufung, *-en, f.* utropande, utrop. **-s...** Ex. **~satz**, *-es, -e* †, *m.* utropssats. **~wort**, *-[e]s, -er* †, *n.* utrop, utropsord, interjektion. **~zeichen**, *-s, -, n.* utropstecken.

Ausruhe, 0, *f.* hvila, rast.

ausruhen, I. *tr.* hvila, låta hvila, t. ex. *den Leib, die Glieder.* II. *Sich* ~ och *itr. h.* hvila sig (tillräckligt), hvila ut. **Ausruhung**, *f.*

ausrühren, *tr.* röra öfver, röra el. vispa ngt, så att det går öfver bräddarna.

ausrunden, **ausründen**, I. *tr.* 1. utrunda, urrunda, urringa. 2. urhålka. 3. afrunda. II. *Sich* ~ afrundas, blifva afrundad. **Ausrundung**, **Ausründung**, *f.*

ausrunzeln, *tr.* utjämna skrynklor el. veck på, släta.

ausrupfen, *tr.* rycka ut, af, bort, t. ex. *Haare, Federn.* Bildl. *jmdn* ~ plocka ngn. **Ausrupfung**, *f.*

ausrüsten, *tr.* och *sich* ~ utrusta (sig), förse (sig). **Ausrüstung**, *f.*

ausrutschen, *itr. s.* 1. halka, slinta. 2. F företaga en liten utfärd.

ausrütteln, *tr.* skaka, rysta ut, fram.

Aussaat, *-en, f.* 1. utsåning, sådd. 2. utsäde.

aussacken, *tr.* framtaga, tömma ur säck, ur påse.

aussäen, I. *tr.* utså, så. II. *itr. h.* afsluta sådden. **Aussäung**, *f.*

Aussage, *-n, f.* 1. utsago. 2. gram. predikat. **-satz**, *-es, -e* †, *m.* gram. påståendesats. **-wort**, *-[e]s, -er* †, *n.* gram. predikat.

aussagen, *tr.* 1. utsäga, berätta. 2. säga ut, säga helt och hållet, framsäga, t. ex. *seine Gedanken.* 3. fullständigt omnämna, uppräkna, t. ex. *die Wunder Gottes.* 4. vittna inför rätta.

aussägen, *tr.* utsåga.

Aussatz, *-es, -e* †, *m.* 1. spel. hvad man sätter ut, insats. 2. utslag, spetälska.

aussätzig, *a.* spetälsk.

aussäubern, *tr.* rengöra invändigt.

aussaufen, om djur och P om människor, I. *tr.* dricka ur. II. *itr. h.* upphöra att dricka.

aussaugen, *tr.* suga ut, ur, t. ex. *den Saft aus der Frucht, die Frucht.* **Aussaugung**, *f.*

aussäugen, *tr.* gifva di, amma.

ausschaben, *tr.* 1. skafva, skrapa hål i. 2. bortskafva, bortradera.

ausschalen, *tr.* 1. aftaga skalet af, t. ex. *Krebse, Austern, Nüsse.* 2. brädfodra. **Ausschalung**, *f.*

ausschälen, I. *tr.* uttaga ur skalet, skala, t. ex. *den Kern, ein Ei. Erbsen* ~ sprita ärter. II. *Sich* ~ släppa, fälla, byta om skalet, afskalas.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ausschallen, *itr. s.* upphöra att skalla, att ljuda, dö bort.

ausschämen, I. *tr. Sich* (dat.) *die Augen* ~ skämmas ögonen ur sig. II. *Sich* ~ skämmas dugtigt.

Ausschank, -[e]*s*, ✱ -*e* †, *m.* 1. utskänkningsrättighet. 2. utskänkningsställe.

ausscharren, I. *tr.* krafsa, rifva ut, upp, fram. II. *itr. h.* skrapa bakut med foten vid halsning. **Ausscharrung**, *f.*

ausschattieren, *tr.* skugga, schattera.

ausschauen, *itr. h.* 1. se, titta ut. *Nach jmdm* ~ titta efter någon, om han ej kommer. 2. se ut, taga sig ut.

ausscheufeln, *tr.* skofla, skotta ut, bort, ur.

ausschäumen, I. *itr.* 1. *h.* upphöra att skumma, att fradgas. 2. *s.* och *sich* ~ skummande af vrede utbryta, rasa ut. II. *tr.* 1. skumma af, bort. 2. bildl. andas, frusta, t. ex. *Gift und Galle.*

ausscheiden, I. *tr.* frånskilja, afsöndra, t. ex. *das Salz durch Krystallisation.* II. *Sich* ~ afsöndras, afgå. III. *itr. s.* gå bort, uttträda, afgå, t. ex. *aus einer Gesellschaft.* **Ausscheidung**, *f.*

ausscheiken = *ausklingeln II.*

ausschelten, I. *tr.* banna, träta på. II. *Sich* ~ utösa sin vrede i bannor; uttömma sitt förråd af skällsord. III. *itr. h.* upphöra att banna, att träta.

ausschenken, *tr.* 1. hälla ut, upp en dryck ur ett kärl, slå i. 2. utskänka, utminutera.

ausscherzen, *itr. h.* upphöra att skämta.

ausscheuern, I. *tr.* skura, skura invändigt, t. ex. *ein Zimmer, einen Kessel.* II. *Sich* ~ slitas, nötas genom skurning el. gnidning. III. *itr. h.* sluta skura.

ausschicken, *tr.* skicka ut, bort. [*Boten*] *nach jmdm, nach etw.* ~ skicka bud efter ngn, ngt. **Ausschickung**, *f.*

ausschieben, *tr.* skjuta ut. *Das Brot* ~ taga ut brödet ur ugnen. *Einen Tisch* ~ draga ut ett bords skifvor.

ausschiessen, I. *tr.* 1. skjuta ut, t. ex. *die Kugel aus der Flinte, jmdm ein Auge, das Wild aus einem Revier.* 2. gam skjutande utnöta, slita, t. ex. *den Büchsenlauf, das Zündloch.* 3. vinna agt såsom pris vid målskjutning. 4. bildl. kasta, t. ex. *Strahlen, Blicke;* spruta, utspy, t. ex. *Gift und Lügen.* 5. *Blätter, Blumen* ~ skjuta blad, blommor. *Das Gebirge schiesst Nebenäste aus:* bärgsryggen utsänder sidogrenar. II. *itr. s.* 1. hastigt fara ut, springa fram, strömma ut el. fram, spruta ut, spraka ut, t. ex. *das Blut schoss ihm zu Mund und Nase aus.* 2. spricka ut, slå ut, skjuta skott, komma fram, t. ex. *Zweige, Zähne schiessen aus.* 3. om delar af en byggnad m. m. skjuta ut, springa fram. **Ausschiessung**, *f.*

ausschiffen, I. *tr.* föra i land, urlasta, lossa, t. ex. *Güter;* landsätta, t. ex. *Truppen.* II. *Sich* ~ landstiga, gå i land. III. *itr. s.* ⚓ lägga ut, afsegla.

ausschimpfen, I. *tr.* häftigt banna, vara ovettig på, fara ut i okvädinsord mot, skälla på, okväda. II. *itr. h.* upphöra att banna, att vara ovettig.

ausschinden, *tr.* flå; bildl. skinna, utsuga.

ausschirren, *tr.* sela af.

ausschlachten, *tr.* stycka ett slagtadt djur. Bildl. *Güter* ~ dela, sälja gods i små lotter. **Ausschlachtung**, *f.*

Ausschlachter, -*s*, -, *m.* person som sönderstyckar.

ausschlafen, I. *itr. h.* och *sich* ~ sofva ut. II. *tr.* sofva bort, sofva af sig, t. ex. *den Ärger, den Rausch.*

Ausschlag, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. *Den* ~ *thun:* slå första slaget. 2. skott på växter. 3. (hud-) utslag, skabb. 4. ngt som afsätter sig på ngt, slår ut ur ngt, såsom rimfrost, kem. vittring, m. m. 5. utslag, t. ex. *des Pendels, der Wage;* bildl. utslag, afgörande. *Einer Sache den* ~ *geben für jmdn, gegen jmdn:* afgöra en sak till ngns fördel, till ngns nackdel. 6. utgång, resultat. **-ärtig**, *a.* med. utslagsartad. **-bläschen**, -*s*, -, *n.* blåsa, blemma. **-fieber**, -*s*, -, *n.* utslagsfeber.

ausschlagen, I. *tr.* 1. slå ut, t. ex. *dem Fasse den Spund, jmdm einen Zahn, ein Auge, den Dotter aus dem Ei;* tröska ur, t. ex. *das Korn aus den Ähren* el. *die Ähren;* slå in, t. ex. *einem Fasse den Boden, Löcher in eine Metallplatte.* 2. slå ut, hälla ut, t. ex. *Wasser aus einem Topfe.* 3. hastigt utsträcka, uträcka, t. ex. *die Arme in die Luft.* 4. utbreda, veckla ut, t. ex. *ein Tuch, die ausgerungne Wäsche.* 5. uträcka, uttänja, t. ex. *glühendes Eisen.* 6. gnm slag släcka, t. ex. *Fackeln.* 7. slå bort, kasta, t. ex. *den Ball. Einen Hieb* ~ parera ett hugg. 8. slå ut, skjuta ut, t. ex. *Blätter. Feuchtigkeit* ~ fukta. *Flammen* ~ slå ut i lågor, låga upp. 9. om klockor: slå, t. ex. *die Stunden.* 10. afslå, afvisa, t. ex. *einen Vergleich, einen Freier.* 11. invändigt kläda, beklåda, fodra. 12. slå dugtigt, prygla. II. *Sich* ~ 1. slåss så att man blir belåten, får sitt lystmäte af slagsmål. 2. upphöra att slåss. III. *itr.* a) *s.* 1. slå ut, spricka ut, bryta ut, bryta fram, t. ex. *ein Baum, eine Knospe, eine Krankheit, das Feuer schlägt aus. An der Wand schlägt die Feuchtigkeit aus* el. *die Wand schlägt aus:* väggen slår ifrån sig, fuktar. 2. aflöpa, t. ex. *glücklich, nach Wunsch. Gut* ~ lyckas. 3. urarta, t. ex. *aus der Art der Väter.* b) *h.* 4. slå första slaget. 5. slå ut, slå efter ngn, t. ex. *mit der Hand, mit einer Waffe.* 6. om hästar: slå bakut. 7. gifva utslag, t. ex. *eine Wage schlägt aus.* 8. upphöra att slå, t. ex. *die Uhr, das*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjötorm. ⚔ militärisk term.

habe keinen Freund ~ ihm. ~ *der Zeit:* ej i rätt tid, olägligt. ~ *Dienst:* a) utan tjänst, utan plats, b) afskedigad, för detta, ställd till disposition, jfr *a. D.* ~ *Fassung* el. ~ *sich sein, bringen:* vara, bringa utom sig. ~ *Fassung kommen, geraten, gebracht werden:* förlora, mista fattningen. *Sich* ~ *Atem laufen:* springa sig andfådd. ~ *Landes sein:* vara utomlands; ~ *Landes gehen:* lemna landet. ~ *allen Zweifel setzen, stellen:* sätta utom allt tvifvel, ådagalägga. II. *konj.* 1. sammanbindande satsdelar utan inflytande på rektionen: utom, med undantag af, t. ex. *alles findet seines Gleichen* ~ *ein einziger.* 2. sammanbindande satser: ~ *dass:* utom att, undantagandes att. ~ *wenn:* utom om, utom när, undantagandes när.

äusser, *a.* (förekommer blott attributivt) yttre, t. ex. *das* ~*e Thor, eine* ~*e Verletzung, die* ~*e Welt, der* ~*e Sinn;* jfr *Äussere, äusserst.*

ausseramtlich, ausserdienstlich, *a.* utom tjänsten, icke officiel, enskild.

ausserchristlich, *a.* icke kristen.

ausserdem, I. *adv.* dessutom. II. *konj.* ~ *dass:* förutom att.

Äussere(s), (adj. böjn.) *n.* 1. yttre, t. ex. *sein* ~*s ist das Beste an ihm. Vom* ~*n aufs Innere schliessen:* från det yttre sluta sig till det inre. 2. utseende, sken, t. ex. *dem* ~*n nach:* att döma efter utseendet. 3. yttre angelägenheter. *Der Minister des* ~*n:* utrikesministern.

ausserehelich, *a.* utom äktenskapet, oäkta.

aussereuropäisch, *a.* utomeuropeisk.

aussergerichtlich, *a.* extrajudiciel, som gör undantag i vanlig rättegångsordning.

aussergewöhnlich, *a.* ovanlig, utomordentlig.

ausserhalb, I. *prep.* med gen. och ✱ dat. utom, utanför, t. ex. ~ *der Stadt.* II. *adv.* utanför, ute, utvändigt.

ausserirdisch, *a.* öfverjordisk.

ausserkirchlich, *a.* utom kyrkan, icke kyrklig.

äusserlich, *a.* 1. yttre, utvärtes, skenbar, t. ex. *er ist nur* ~ *fromm,* ~*e Ruhe;* på medikament: till yttre bruk. 2. ytlig, innehållslös, t. ex. *diese Handlung ist zur* ~*sten Ceremonie herabgesunken.*

Äusserlichkeit, *-en, f.* yttre, yttre egenskap, ytlighet.

äussern, I. *tr.* 1. visa, ådagalägga, t. ex. *Furcht, Freude.* 2. yttra, uttala, t. ex. *seine Meinung.* II. *Sich* ~ 1. visa sig, blifva synlig, yppa sig. 2. yttra sig, uttala sin åsigt, *über etw.:* om något, *dahin:* därhän.

ausservatürlich, *a.* onaturlig.

ausserordentlich, *a.* 1. utomordentlig, ovanlig. 2. utomordentlig, extraordinarie, t. ex. *ein* ~*er Gesandter, Professor.*

ausserordentlich, *a.* osinlig, öfversinlig.

äusserst, *a.* ytterst, t. ex. *die* ~*e Grenze, die* ~*e Finsternis, die* ~*e Not, von* ~*er Wichtigkeit. Im* ~*en Falle:* i värsta fall. *Der* ~*e Preis:* sista priset. *Jmdn, etw. aufs* ~*e bringen:* bringa ngn, ngt till det yttersta. *Das ist das* ~*e, was ich thun kann:* längre kan jag ej gå i eftergifter.

Äusserung, *-en, f.* 1. yttring. 2. yttrande.

ausserweltlich, *a.* utom verlden, öfverjordisk.

ausserwesentlich, *a.* oväsentlig, tillfällig.

aussetzen, I. *tr.* 1. *Mit etw.* ~ invändigt beklåda, fodra med ngt. 2. utsätta, utställa, t. ex. *ein Boot, ein Kind,* ✱ *eine Schildwache.* ⚓ *Mannschaft* ~ landsätta manskap. ⚓ *Segel* ~ sätta till segel. 3. lägga ut, lägga fram, t. ex. *Waren zur Schau.* 4. utsätta, blottställa, t. ex. *jmdn, etw., sich der Luft, dem Spotte, dem Tadel:* ngn, ngt, sig för luften, hånet, tadlet. 5. afv. *itr. h.* sätta ut i spel. 6. utsätta, förordna, bestämma, t. ex. *einen Preis für das beste Lustspiel, testamentarisch, jährlich eine Summe für die Armen.* 7. afbryta, för ngn tid upphöra med, t. ex. *seine Arbeit.* 8. *An jmdm, an einer Sache etw. auszusetzen haben:* hafva ngt att anmärka på ngn, på en sak. 9. sätta ut, skrifva ut offörkortadt, t. ex. *ein Wort.* 10. boktryck. slutsätta, t. ex. *einen Bogen.* II. *Sich* ~ se *I, 4.* III. *itr. h.* 1. se *I, 5.* 2. *Mit etw.* ~ a) om personer: = *I,* 7, b) om saker: tidtals upphöra med ngt, afstanna. ~*der Puls:* ojämn puls. ~*des Fieber:* intermittent feber. 3. bärg. gå i dagen. **Aussetzung,** *f.*

Aussicht, *-en, f.* 1. utsigt, t. ex. *nach zwei Strassen.* 2. utsigt, vy. 3. ~ *auf etw.:* utsigt till, förhoppning om ngt. *In* ~ *stehen:* vara att motse. -s... Ex. ~**punkt,** -[e]*s, -e, m.* utsigtspunkt, utsigt. ~**reich,** *a.* rik på utsigter.

aussickern, *itr. s.* sippra ut, fram.

aussieben, *tr.* sikta, sålla; frånsikta.

aussiechen, *itr. h.* upphöra att vara sjuklig, tillfriskna.

aussieden, I. *tr.* urkoka. II. *itr. h.* och *s.* koka ut, koka öfver.

aussingen, I. *itr. h.* sluta sjunga, sluta sången. II. *tr.* 1. sjunga till slut, t. ex. *ein Lied.* 2. sjungande förkunna, t. ex. *die Lerche singt den Frühling aus.* 3. *Seine Stimme* ~ a) utbilda sin röst, b) blifva utsjungen. III. *Sich* ~ 1. sjunga ut, af hjärtans lust. 2. blifva utsjungen, mista sin röst.

aussinnen, *tr.* uttänka, utfundera.

aussitzen, I. *itr. h. Mit Waren* ~ idka handel ute, i stånd. II. *tr.* afv. *itr. h.* 1. [*Seine Zeit*] ~ a) om fångar och arrendatorer: sitta sin tid, b) om fåglar: ligga tillbörlig tid. 2. utkläcka, t. ex. *Eier, Junge.*

aussöhnen, *tr.* och *sich* ~ försona (sig), t. ex. *mit jmdm, mit etw. Jmdn jmdm* ~ försona ngn med ngn. **Aussöhnung,** *f.*

Aussöhner, *-s, -, m.* försonare.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

aussondern, *tr.* urskilja, utvälja. **Aussonderung**, *f.*

aussorgen, *itr. h. Für jmdn ausgesorgt haben:* ej vidare behöfva ha omsorg om ngn.

aussortieren, *tr.* välja ut ur större sorter.

ausspähen, I. *itr. h. Nach etw.* ~ späja, blicka ut efter ngt. II. *tr.* utspäja, utspana. **Ausspähung**, *f.*

Ausspäher, *-s, -, m.* spejare, kunskapare, spion.

Ausspäherei, *-en, f.* spionerande.

Ausspann, -[e]*s, -e, m.* hästombyte, härbärge, värdshus.

ausspannen, *tr.* 1. utspänna, utbreda, utsträcka, t. ex. *Segel, Tücher, die Arme.* 2. spänna ut, taga ut, t. ex. *etw. aus dem Rahmen, dem Schraubstocke;* spänna ifrån, t. ex. *die Pferde, den Wagen.* **Ausspannung**, *f.*

aussparen, *tr.* 1. spara, bevara. 2. sparsamt begagna. 3. inrätta sparsamt. 4. lemna öppen, ej upptaga, t. ex. *eine kleine Öffnung war in der Fallthür ausgespart.* **Aussparung**, *f.*

ausspeien, I. *tr.* utspy, kasta upp; spotta ut. II. *itr. h.* upphöra att spy, att spotta.

ausspelzen, *tr. Die Körner* ~ taga kornen ur axen.

ausspenden, *tr.* skänka bort, dela ut såsom gåfvor. **Ausspendung**, *f.*

Ausspender, *-s, -, m.* person som delar ut gåfvor.

aussperren, *tr.* 1. spärra ut, spärra. 2. utestänga. **Aussperrung**, *f.*

ausspicken, *tr.* 1. späcka, väl späcka. 2. färdigspäcka.

ausspielen, I. *tr.* 1. spela ut, spela till slut, t. ex. *ein Spiel, ein Tonstück, eine Rolle.* 2. utv. *itr. h.* spela ut, t. ex. *eine Karte, den letzten Trumpf.* 3. sätta ut såsom vinst vid spel. 4. a) spela upp, b) gnm spelning utnöta, utslita instrument. II. *Sich* ~ spela sig trött. III. *itr. h.* 1. se *I, 2.* 2. sluta spela. **Ausspielung**, *f.*

ausspinnen, I. *tr.* 1. spinna slut på, färdigspinna, t. ex. bildl. *der Faden seines Lebens ist ausgesponnen.* 2. spinna ut, draga ut. 3. utspinna, hopspinna, uttänka, utfundera. II. *itr. h.* sluta spinna.

ausspionieren, *tr.* utspionera, utspäja.

ausspötteln, *tr.* göra spe af, drifva med, förlöjliga.

ausspotten, *tr.* håna, begabba. **Ausspottung**, *f.*

Aussprache, *-n, f.* uttal, t. ex. *eines Wortes.* -bezeichnung, *-en, f.* uttalsbeteckning.

aussprechen, I. *itr. h.* tala ut, till slut. II. *tr.* 1. uttala, prononcera, t. ex. *einen Laut, ein Wort.* 2. uttala, framställa, t. ex. *seine Gedanken. Ein Urteil* ~ fälla en dom. Bildl. uttrycka, t. ex. *seine Augen sprachen vielfaches Leiden aus. Ausgesprochen:* afgjord, bestämd, decided. 3. tala till slut, t. ex. *einen Satz.* III. *Sich* ~ 1. yttra sig, *über etw.:* om ngt. *Sich für jmdn* ~ uttala sig till förmon för ngn. 2. uttömma sitt ämne. 3. bildl. uppenbara sig, visa sig, framträda, t. ex. *in diesen Gedichten spricht sich ein hübsches Talent aus.* **Aussprechung**, *f.*

ausspreizen, *tr.* utspärra, t. ex. *die Finger. Die Beine* ~ skrefva.

aussprengen, *tr.* 1. spränga ut, t. ex. *ein Stück aus dem Felsen, ein Bassin.* 2. *Ein Pferd* ~ sätta en häst i galopp. 3. sprita, stänka, t. ex. *Wasser.* 4. utsprida, utbreda, t. ex. *ein Gerücht, eine Nachricht.* **Aussprengung**, *f.*

ausspringen, I. *itr.* a) *h.* 1. upphöra att hoppa; om vattenkonster: upphöra att gå, afstanna. b) *s.* 2. hoppa ut. 3. springa ur, gå ur, lossna, t. ex. *aus dem Messer ist ein Stück ausgesprungen.* 4. skjuta ut, fram, bilda utsprång. II. *tr. Sich* (dat.) *die Hüfte* ~ hoppa höften ur led. III. *Sich* ~ 1. hoppa sig trött. 2. öfva sig i hoppning och därigenom göra lemmarne smidiga.

ausspritzen, I. *tr.* 1. spruta ut, stänka, kasta, t. ex. *Wasser.* 2. *Feuer* ~ släcka eld gnm påsprutning af vatten. *Die Strasse* ~ sprita vatten på gatan. 3. genom insprutning fylla, skölja, rengöra, t. ex. *eine Wunde.* II. *itr.* 1. *s.* spruta ut, fram. 2. *h.* upphöra att spruta. **Ausspritzung**, *f.*

ausspressen, *itr. s.* komma upp, slå ut, drifva skott, knoppas. **Aussprossung**, *f.*

Ausspruch, -[e]*s, -e* †, *m.* uttalande, yttrande; sentens; omdöme, dom, domslut. *Einen* ~ *thun:* fälla ett yttrande, ett omdöme, en dom.

ausspudeln, I. *tr.* spruta ut, kasta upp. II. *itr.* 1. *s.* spruta ut, framvälla, porla. 2. *h.* upphöra att spruta m. m.

aussprühen, I. *tr.* om vulkaner m. m. spruta ut, sprakande utsända, utspy, t. ex. *Funken, Flammen.* II. *itr.* 1. *s.* spraka, utkastas. 2. *h.* upphöra att spraka, att spruta eld.

ausspucken, *tr.* spotta ut.

ausspuken, *itr. h.* upphöra att spöka.

ausspülen, *tr.* 1. om vatten: a) kasta upp på stranden, b) spola bort, skölja bort, urhålka, undergräfva. 2. skölja ur, skölja, diska, t. ex. *die Seife aus der Wäsche, die Wäsche, den Mund, Gläser.* **Ausspülung**, *f.*

Ausspülicht, -[e]*s, -e, n.* och ✱ *m.* sköljvatten, diskvatten, skulor.

ausspüren, *tr.* uppspåra. **Ausspürung**, *f.*

ausstaffieren, I. *tr.* utstoffera, utsmycka, pynta; utv. bildl., t. ex. *eine gut ausstaffierte Rede. Jmdn mit etw.* ~ utrusta, förse ngn med ngt. II. *Sich* ~ pynta sig. **Ausstaffierung**, *f.*

ausstampfen, *tr.* 1. stampa ut, ur, t. ex. *die Körner aus den Ähren, die Ähren.* 2. fylla en ihålighet med ngt stampadt.

Ausstand, -[e]*s, -e* †, *m.* 1. handel. utestående fordran. 2. anstånd, uppskof.

Ausständer, *-s, -, m.* bikupa som står öfver vintern, vinterliggare.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ausständig, *a.* utestående, t. ex. *~e Schulden.*
ausstatten, *tr.* 1. utrusta, gifva utstyrsel, hemgift åt, t. ex. *einen Sohn, eine Tochter.* 2. *Jmdn, sich mit etw.* ~ förse, utrusta ngn, sig med ngt. 3. utsmycka, smycka, pryda, dekorera.
Ausstattung, *-en, f.* 1. utrustning, utstyrsel, t. ex. *einer Tochter, eines Buches;* hemgift. 2. dekorering. -s... Ex. **~kosten,** *plur.* kostnader för utstyrsel. **~stück,** -[e]s, -e, *n.* teat. dekorationsstycke. **~verein,** -[e]s, -e, *m.* förening för fattiga brudars utstyrsel. **~weise,** *adv.* såsom utstyrsel, såsom hemgift.
ausstauben, ausstäuben, *tr.* damma af, bort.
ausstäubern, ‡ = *ausstöbern.*
ausstäupen, *tr.* gifva ris, hudstryka. **Ausstäupung,** *f.*
ausstechen, *tr.* 1. sticka ut, stinga ut, t. ex. *jmdm die Augen.* 2. gräfva ut, upp, t. ex. *einen Graben.* 3. sticka upp, t. ex. *ein Weinfass.* F *ein Glas, eine Flasche* ~ tömma ett glas, en butelj. 4. sticka ut, pricka ut, punktera, t. ex. *ein Muster mit der Nadel.* 5. gravera. 6. *Jmdn* ~ a) vid tornérspel: kasta ngn ur sadeln, b) bildl. slå ngn ur brädet, sticka ut, uttränga ngn.
ausstecken, *tr.* 1. sticka ut, räcka ut, hänga ut, t. ex. *Waren zur Schau, eine Fahne.* 2. utsmycka, pryda, t. ex. *das Haus mit Rosen.* 3. utsticka, utstaka. 4. *Bohnen* ~ sätta bönor.
ausstehen, I. *itr. h.* och *s.* 1. a) säljs, b) säljas ute, under bar himmel, i stånd, på torget; vara utställd till salu, salubjudas. 2. vara utestående, t. ex. *~de Schulden, Forderungen;* ej vara inkommen, fattas, t. ex. *einige Stimmen standen noch aus:* några röster voro ännu ej afgifna. 3. med en tidsbestämning i sch. uthärda, hålla ut, t. ex. *seine Lehrzeit.* II. *tr.* 1. uthärda, t. ex. *Hunger und Durst.* 2. fördraga, tåla, t. ex. *jmdn, etw. nicht ~ können.*
ausstelfen, *tr.* 1. styfva, förse med styfning, t. ex. *ein Kleid.* 2. ⊕ invändigt stötta, t. ex. *einen Brunnen.* **Ausstelfung,** *f.*
aussteigen, *itr. s.* stiga ut, t. ex. *aus dem Wagen;* landstiga, t. ex. *aus dem Schiffe.*
aussteinen, *tr.* 1. rensa från stenar, t. ex. *den Acker.* 2. taga ut kärnorna ur, t. ex. *Kirschen.*
ausstellen, I. *tr.* 1. ställa ut, sätta ut, t. ex. *eine Schildwache, Waren zum Verkaufe, Netze.* 2. blottställa, prisgifva, t. ex. *jmdn, sich dem Hohne.* 3. utskrifva, utställa, utfärda, t. ex. *Zeugnisse, einen Pass, Wechsel, Reverse.* 4. anmärka, tadla, t. ex. *etw. an einem Gegenstande.* II. *Sich* ~ se *I, 2.*
Ausstellung, *-en, f.* 1. utställning, t. ex. *von Wachen, Waren, Gemälden.* 2. utfärdande, t. ex. *eines Wechsels.* 3. anmärkning, tadel. -s... Ex. **~gegenstand,** -[e]s, -e †, *m.* utställningsföremål.
ausstemmen, *tr.* ⊕ uthugga, borttaga med huggjärn.
aussteppen, *tr.* sticka täcken m. m.
aussterben, *itr. s.* dö ut.
Aussteuer, *-n, f.* utstyrsel, hemgift. **-versicherung,** *-en, f.* utstyrselförsäkring.
aussteuern, I. *itr. s.* afsegla, lemna hamnen. II. *tr.* = *ausstatten 1, 2.*
Aussteuerung = *Ausstattung 1.*
Ausstich, -[e]s, -e, *m.* 1. ngt utstucket, utgräfdt. 2. det bästa i sitt slag, prima sort. **-wa[a]re,** *-n, f.* prima vara.
aussticken, *tr.* 1. brodera. 2. = *aussteppen.*
ausstieben, *itr. s.* om damm o. dyl. ryka ut, gå ut, ur.
ausstöbern, *tr.* 1. uppspåra. 2. jag. tröttjaga. 3. = *ausstäuben.*
ausstochern, *tr.* peta ut, ur med tandpetare. *Sich* (dat.) *die Zähne* ~ peta tänderna.
ausstopfen, *tr.* stoppa, t. ex. *einen Sessel;* uppstoppa, t. ex. *Bälge, Tiere;* ⚓ dikta. **Ausstopfung,** *f.*
Ausstoss, *-es, -e* †, *m.* fakta. stöt, utfall.
ausstossen, I. *tr.* stöta ut, slå ut, utstöta, fördrifva. *Dem Fasse den Boden* ~ a) slå ut botten på tunnan, b) bildl. ohjälpligt fördärfva saken. II. *itr.* 1. *h.* stöta till, fakta. göra utfall. 2. *s.* bildl. häftigt utbryta, t. ex. *die Bitterkeit stiess aus.* **Ausstossung,** *f.*
ausstrahlen, I. *itr.* 1. *s.* utstråla. 2. *h.* upphöra att stråla. II. *tr.* utstråla. **Ausstrahlung,** *f.*
ausstrecken, I. *tr.* utsträcka, räcka ut. II. *Sich* ~ sträcka ut sig.
ausstreichen, I. *tr.* 1. stryka ut, stryka öfver, t. ex. *ein Wort.* 2. stryka ut, släta, t. ex. *Falten.* 3. invändigt smörja, t. ex. *eine Form zum Backen.* 4. göra djupare, t. ex. *die Furchen.* 5. tillsmeta, fylla i, t. ex. *Fugen.* II. *itr. s.* 1. sträcka sig. 2. ströfva, stryka omkring. 3. barg. *der Gang streicht zu Tage aus:* gången går i dagen. **Ausstreichung,** *f.*
ausstreifen, I. *itr. s.* ströfva ut, omkring. II. *tr.* sprita, t. ex. *Erbsen.*
ausstreiten, I. *itr. h.* kämpa ut, sluta strida. II. *tr.* utkämpa.
ausstreuen, *tr.* utströ, utså; bildl. sprida, t. ex. *Gerüchte.* **Ausstreuung,** *f.*
Ausstreuer, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* person som strör ut, som sprider ngt.
ausstricken, *tr.* färdigsticka, t. ex. *einen Strumpf.*
ausstriegeln, *tr.* skrapa ut vid ryttaling, t. ex. *den Staub;* rykta väl, t. ex. *ein Pferd.*
ausströmen, I. *itr. s.* 1. strömma ut, flyta ut. 2. om floder: utmynna. II. *tr.* utströmma, sprida. **Ausströmung,** *f.*
ausstudieren, I. *itr. h.* upphöra att studera, afsluta sina studier. II. *tr.* utstudera, grundligt studera.
ausstürmen, *itr.* 1. *s.* storma ut, störta ut.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har satts till hjälpverb.

2. *h.* och *sich* ~ upphöra att storma, rasa ut, om stormen: lägga sig.

ausstürzen, *tr.* 1. hälla ut, slå ut. 2. gam omhvälfning tömma. F *ein Glas Wein* ~ hvälfva i sig ett glas vin.

ausstützen, *tr.* ⊕ stötta invändigt, ⚓ stötta. **Ausstützung,** *f.*

aussuchen, *tr.* 1. utsöka, utvälja, jfr *ausgesucht.* 2. genomleta. **Aussuchung,** *f.*

aussühn... se *aussöhn...*

aussüssen, *tr.* utlaka, urlaka.

austäfeln, *tr.* ⊕ brädfodra, panela; förse med inlagdt golf. **Austäf[e]lung,** *f.*

austanzen, I. *itr.* 1. *s.* dansa ut. 2. *h.* sluta dansa. II. *tr.* dansa till slut, t. ex. *einen Tanz.*

austapezieren, *tr.* tapetsera invändigt. **Austapezierung,** *f.*

austasten, *tr.* noga känna på.

austauchen, *itr. s.* dyka upp.

austaumeln, *itr. s.* tumla ut.

Austausch, *-es, -e, m.* utbyte.

austauschen, *tr.* utbyta.

austeeren, *tr.* tjära invändigt.

austeilen, *tr.* utdela, fördela, tilldela. **Austeilung,** *f.*

Austeiler, *-s, -, m.* utdelare.

austapplchen, *tr.* förse, kläda med mattor.

Auster, *-n, f.* ostron. -[n]... ex. ~**bank,** *-e* †, *f.* ostronbank. ~**fang,** *-[e]s,* 0, *m.* ostronfiske. ~**fänger,** ~**fischer,** *-s, -, m.* ostronfiskare. ~**grund,** *-[e]s, -e* †, *m.* = ~*bank.* ~**handel,** *-s,* 0, *m.* ostronhandel. ~**messer,** *-s, -, m.* knif att bryta upp ostron med. ~**schale,** *-n, f.* ostronskal.

austheeren se *austeeren.*

austheilen se *austeilen.*

austhun, I. *tr.* 1. taga ut, ur. 2. taga af sig, t. ex. *Kleider.* 3. släcka, t. ex. *Lichter.* 4. bortackordera, utackordera, t. ex. *einen Knaben.* 5. låna ut, t. ex. *Geld.* II. *Sich* ~ 1. kläda af sig. 2. uttala sin mening, sina åsigter, säga ut.

austiefen, *tr.* göra djupare, urhålka, urgräfva. **Austiefung,** *f.*

austifteln se *austüfteln.*

austilgen, *tr.* 1. utplåna. 2. utrota. **Austilgung,** *f.*

austoben, I. *itr. h.* och *sich* ~ rasa ut. II. *tr.* låta bryta ut, gifva fritt lopp åt, t. ex. *seine Leidenschaft, seine Freude.*

austoilen, F I. *itr. h.* upphöra att begå dårskaper, stadga sig. II. *Sich* ~ begå dårskaper, galenskaper.

austönen, *itr. h.* upphöra att ljuda.

austosen, *itr. h.* upphöra att dåna, att brusa, lugna sig; bildl. rasa ut.

austraben, *itr.* 1. *s.* trafva ut, bort. 2. *h.* trafva på, gå i fullt traf.

Austrag, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. uppgörelse, öfverenskommelse, afgörande, dom. *Gütlicher* ~ öfverenskommelse i godo. *Bis zum* ~*e der Sache:* tills saken blifvit ordnad, rangerad, uppgjord. 2. skiljedomstol, förlikningsdomstol. -s... ex. ~**bedingung,** *-en, f.* förlikningsvilkor.

austragen, I. *tr.* 1. bära ut. 2. handel. afföra, t. ex. *einen Posten aus einem Buche.* 3. föra bort, t. ex. *den Mist aus der Mistgrube;* gam innehållets bortförande tömma, t. ex. *die Mistgrube.* 4. utsprida, göra allmänt bekant, t. ex. *Geheimnisse. Jmdn* ~ skvallra om, förtala ngn. 5. *Kleider* ~ slita ut kläder. 6. uthärda, bära, t. ex. *das Leid, das Glück.* 7. afgöra, förlikas om. II. *Sich* ~ om fruktträd: blifva öfverårig. III. *itr. h.* med priset i sak.: belöpa sig till, t. ex. *das Ganze trägt hundert Mark aus. Es trägt die Kosten nicht aus:* det betäcker ej omkostnaderna.

Austräger, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* 1. person som bär ut, utdelar ngt. 2. skvallrare, baktalare.

Austrägerei, *-en, f.* skvaller.

Australien, *-s,* 0, *n. npr.* Australien.

Australier, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* australier.

australisch, *a.* australisk.

austrauern, *itr. h.* 1. sörja ut, bära sorgdrägten tillbörlig tid. 2. upphöra att sörja, att bära sorgdrägt.

austräumen, I. *itr. h.* drömma ut, upphöra att drömma. II. *tr.* 1. drömma till slut, t. ex. *einen Traum.* 2. *Sich* (dat.) *etw.* ~ drömma om ngt, inbilla sig ngt.

austreiben, I. *tr.* 1. drifva ut, bort, köra ut, t. ex. *einen bösen Geist aus einem Menschen, jmdn aus dem Hause. Das Vieh* ~ drifva kreaturen på bete; afv. utan obj., t. ex. *der Hirt treibt aus. Schweiss* ~*de Mittel:* svettdrifvande medel. *Keime* ~ skjuta skott. *Knospen* ~ knoppas. 2. *Etw. ausgetrieben haben:* ej vidare sysselsätta sig med en sak. II. *itr. s. Die Keime treiben aus:* brodden sticker upp, skotten skjuta fram. *Der Schweiss treibt aus:* svetten sipprar ut. **Austreibung,** *f.*

Austreiber, *-s, -, m.* person som drifver ut, bort.

austrennen, *tr.* sprätta ur, t. ex. *das Futter aus einem Kleide.*

austreten, I. *itr. s.* 1. taga ut ett steg. 2. uträda, stiga ut, t. ex. *aus einem Geschäfte, aus einem Hause.* 3. *Auf Abwege* ~ gå vilse, bildl. råka på afvägar, misstaga sig. 4. stiga öfver sina bräddar, flöda öfver; bildl. öfverskrida det tillbörligas gräns, gå för långt. II. *tr.* 1. trampa ut, ur, t. ex. *die Körner aus den Ähren, die Ähren.* 2. sparka ut, sönder. 3. gam trampande el. gående urhålka, nöta, t. ex. *die Stufen einer Treppe. Die Schuhe* ~ trampa ut skorna. 4. trampa ut, genom påtrampning släcka, t. ex. *das Feuer, Funken.* III. *Sich* ~ genom trampning el.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

gående nötas, t. ex. *die Schuhe treten sich aus.*

austrinken, *tr.* dricka ur, tömma.

Austritt, -[e]s, -e, *m.* 1. utträdande, utträde. 2. yttre trappa, förstugukvist, balkong.

austrocknen, I. *tr.* torka invändigt, t. ex. *eine Schüssel;* uttorka, torrlägga, t. ex. *einen Teich.* II. *itr. s.* uttorka, utsina. **Austrocknung**, *f.*

austrommeln, *tr.* 1. trumma ut, utbasuna. 2. *Jmdn* ~ genom buller och oväsen gifva sitt missnöje med ngn tillkänna, drifva ut honom.

austrompeten, *tr.* uttrumpeta, utbasuna.

auströpfeln, **austropfen**, *itr. s.* droppvis rinna ut, sippra ut.

austrotzen, *itr. h.* upphöra att trotsa.

austüfteln, *tr.* genom hårklyfverier el. sofismer sluta sig till el. leda i bevisning.

austünchen, *tr.* invändigt färgstryka, i sht hvitmena.

austunken, *tr.* tömma genom att doppa i ngt, som suger till sig innehållet, t. ex. *eine Tasse Kaffee mit Brot.*

austuschen, *tr.* tuscha; färglägga.

austuten, *tr.* tuta, t. ex. *der Wächter tutet die Stunden aus.*

ausüben, *tr.* utöfva, t. ex. *eine Kunst;* föröfva, t. ex. *Grausamkeiten. Rache* ~ hämnas.

Ausüber, -s, -, *m.* person som utöfvar, föröfvar.

Ausübung, -en, *f.* 1. utöfning. 2. utförande, verkställighet. *In* ~ *bringen:* sätta i verkställighet, verkställa.

Ausverkauf, -[e]s, -e †, *m.* handel. slutförsäljning, realisation.

ausverkaufen, *tr.* 1. utsälja. 2. handel. slutförsälja, realisera.

auswachsen, I. *itr. s.* och *h.* 1. afv. *sich* ~ utbildas, bli fullväxt. 2. växa ut, få utväxter. 3. växa igen, gro igen. II. *tr.* växa ur.

auswagen, *sich* ~ våga sig ut.

auswägen, *tr.* 1. väga ut, väga till; utminutera. 2. bildl. väga, bedöma, uppskatta.

Auswahl, -en, *f.* urval.

auswählen, I. *tr.* utvälja. II. *itr. h.* sluta välja, göra sitt val. **Auswählung**, *f.*

auswalken, *tr.* ⊕ färdigvalka.

auswalzen, I. *tr.* ⊕ utvalsa. II. *itr. h.* sluta valsa.

Auswanderer, -s, -, *m.* **Auswanderin**, -nen, *f.* utvandrare, emigrant. **-schiff**, -[e]s, -e, *n.* emigrantfartyg.

auswandern, *itr.* 1. *s.* utvandra, emigrera. 2. *h.* om gestaltar: sluta vandra, genomgå vandringsåren.

Auswanderung, -en, *f.* utvandring, emigration. **-s...** Ex. ~**fieber**, -s, -, *n.* utvandringsfeber. ~**gesuch**, -[e]s, -e, *n.* ansökan att få utvandra.

auswärmen, *tr.* fullständigt uppvärma.

auswarten, *tr.* afvakta, vänta på.

auswärtig, *a.* främmande, ej boende, befintlig i ett vidkommande samma stad el. land, utrikes. ~*er Berichterstatter einer Zeitung:* korrespondent till en tidning.

auswärts, *adv.* 1. utåt. ~ *gehen:* gå ut med fötterna. 2. ute, utomhus, utom staden, utomlands.

auswaschen, *tr.* 1. urtvätta, skölja ur, t. ex. *den Schmutz, die Farbe aus einem Kleide, das Kleid.* 2. tvätta invändigt, tvätta ur, t. ex. *einen Topf, eine Wunde.* 3. bortspola, t. ex. *den Sand aus dem Ufer;* undergräfva, t. ex. *das Ufer.* **Auswaschung**, *f.*

auswässern, *tr.* urvattna, vattenlägga. **Auswässerung**, *f.*

auswattieren, I. *tr.* vaddera. II. F *sich* ~ stoppa upp sig.

auswechseln, *tr.* utväxla, utbyta. **Auswechs[e]lung**, *f.*

Ausweg, -[e]s, -e, *m.* utväg.

auswehen, I. *itr.* 1. *h.* upphöra att blåsa. 2. *s.* släckas af vinden, slockna, t. ex. *ein Licht weht aus.* II. *tr.* blåsa ut, släcka, t. ex. *der Wind wehte das Licht aus.*

Ausweiche... Ex. **-geleise**, -s, -, *n.* växelspår. **-platz**, -es, -e †, *m.* mötesplats för fartyg el. järnvägståg.

1. **ausweichen**, (stark böjn.) *itr. s.* 1. gå ur vägen, *jmdm:* för ngn; undvika, undgå. 2. hålla ur vägen, hålla åt sig. 3. gifva efter, bugta sig, t. ex. *die Wand ist ausgewichen.* 4. mus. gå öfver, t. ex. *das Tonstück weicht von C-Dur nach G-Dur aus.* **Ausweichung**, *f.*

2. **ausweichen**, (svag böjn.) *tr.* uppblöta, vattenlägga.

ausweiden, *tr.* 1. afbeta. 2. jag. uttaga inelfvorna ur. **Ausweidung**, *f.*

ausweinen, *itr. h.*, *tr.* och *sich* ~ gråta ut.

Ausweis, -es, -e, *m.* ngt som utvisar ngt, intyg, betyg, dokument, legitimering.

ausweisen, I. *tr.* 1. utvisa, förvisa, t. ex. *jmdn aus dem Hause, der Stadt, dem Lande.* 2. utvisa, intyga, bevisa, t. ex. *die Zeit wird es* ~. II. *Sich* ~ 1. visa sig, blifva klart. 2. legitimera sig. **Ausweisung**, *f.* **-s...** Ex. ~**befehl**, -[e]s, -e, *m.* utvisningsorder.

ausweissen, *tr.* hvitmena. **Ausweissung**, *f.*

ausweiten, I. *tr.* utvidga. II. *Sich* ~ utvidgas, vidga sig. **Ausweitung**, *f.*

auswendig, *a.* 1. utvändig, yttre, utanpå. 2. *adv.* utantill, t. ex. *etw.* ~ *lernen, können.*

auswerfen, *tr.* 1. gum kastande slå ut, sönder, in, t. ex. *Fenster, jmdm ein Auge.* 2. kasta ut. *Den Anker* ~ kasta ankare. 3. kasta ut, upp, t. ex. *der Vulkan wirft Asche, der Schwindsüchtige Blut aus.* 4. kasta upp, gräfva upp, t. ex. *Schlamm aus einem Graben, einen Graben.* 5. handel. särskildt anteckna, t. ex. *einzelne Posten im Rechnungsbuche.* 6. gum påkastning släcka, t. ex. *Feuer.* **Auswerfung**, *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

auswettern, *itr. h.* och *sich* ~. *Es hat* [*sich*] *ausgewettert*: ovädret har upphört. Bild. *er hat* [*sich*] *ausgewettert:* han har rasat ut.
auswetzen, *tr.* slipa bort, t. ex. *Scharten.*
auswichsen, *tr.* 1. smörja, blanka (invändigt). 2. F bild. *jmdn* ~ slå, klå ngn.
auswickeln, I. *tr.* veckla ut, upp, reda ut. II. *Sich* ~ reda sig. **Auswick[e]lung**, *f.*
auswiegen = *auswägen.*
auswindeln, *tr.* linda upp, aftaga lindorna af.
auswinden, I. *tr.* 1. vrida ut, ur. 2. vinda ut, upp. II. *Sich* ~ reda sig.
auswinseln, *itr. h.* upphöra att jämra sig, att gnälla, att kvida.
auswintern, I. *tr.* 1. utsätta för vintern. 2. bevara, föda under vintern, t. ex. *Vieh.* II. *Sich* ~ och *itr. s.* öfvervintra.
auswirken, I. *itr. h.* upphöra att verka, att handla. II. *tr.* 1. utverka. 2. verka el. virka slut på. **Auswirkung**, *f.*
auswirren, *tr.* reda ut, upp.
auswischen, *tr.* 1. torka ur, torka, t. ex. *den Staub aus dem Glase, das Glas. Sich* (dat.) *den Schlaf aus den Augen* ~ gnugga sömnen ur ögonen på sig. 2. stryka ut, bort, utplåna. 3. F *jmdm eins* ~ slå till ngn.
auswittern, I. *tr.* 1. vädra upp, uppspåra. 2. låta vittra, utsätta för luftens påverkan. II. *itr. s.* vittra, förvittra. **Auswitterung**, *f.*
auswölben, *tr.* hvälfva, öfverhvälfva.
Auswölbung, *-en*, *f.* hvälfning, hvalf.
auswuchern, I. *tr.* genom ocker utplundra, utsuga. II. *Sich* ~ yppigt utbreda sig.
Auswuchs, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. utväxande. 2. utväxt, utv. bild.
auswühlen, *tr.* gräfva, rota, böka ut, ur, upp.
auswundern, *sich* ~ upphöra att förvånas.
Auswurf, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. utkastande. 2. det utkastade; hvad hafvet kastar ut el. upp såsom tång, strandgods; upphostadt slem. 3. i sht bild. utskott, afskum; makulatur. -[s]... Ex. ~**papier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* makulatur. ~**stoff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* exkrementer. ~**wa[a]re**, *-n*, *f.* utskottsvara.
auswürgen, *tr.* med stor ansträngning kräkas upp.
auswüt[h]en, I. *itr. h.* rasa ut, om stormen: lägga sig. II. *Sich* ~ urladda sin vrede, rasa ut.
auszacken, *tr.* udda ut. **Auszackung**, *f.*
auszahlen, *tr.* 1. utbetala. 2. *Jmdn* ~ betala till ngn hela hans fordran. **Auszahlung**, *f.*
auszählen, *tr.* räkna till, ut, upp. **Auszählung**, *f.*
Auszahler, *-s*, *-*, *m.* person som utbetalar, kassör.
auszähneln, **auszahnen**, *tr.* tanda, udda. **Auszahnung**, *f.*
auszanken, F I. *tr.* och *itr. h.* träta, gräla (på). II. *Sich* ~ 1. gräla slut. 2. reciпr. träta på hvarandra, kifvas.
auszapfen, *tr.* 1. aftappa, t. ex. *Wein aus dem Fasse.* 2. utskänka.
auszappeln, *itr. h.* upphöra att sprattla.
auszausen, *tr.* 1. *Jmdm die Haare* ~ slita af ngn håret. 2. *Jmdn* ~ lugga, illa tilltyga ngn.
auszischen, I. *itr. h.* sluta kalaset, upplösa dryckeslaget, ej dricka mer. II. *tr.* dricka ur, tömma.
auszehren, I. *tr.* 1. förtära, göra slut på. 2. tära, aftära; utsuga, utarma. II. *Sich* ~ täras, aftäras, utmärglas. III. *itr.* 1. *s.* = *II.* 2. *h.* sluta förtära, sluta äta.
Auszehrung, *-en*, *f.* utmärgling, afmagring, tvinsot.
auszeichnen, I. *tr.* 1. teckna, rita färdig, t. ex. *eine Figur.* 2. utmärka, förse med märke, märka, kännateckna, t. ex. *Waren; eine Eigenschaft zeichnet eine Person* el. *eine Sache aus.* 3. utmärka, behandla med utmärkt aktning. II. *Sich* ~ utmärka sig. Jfr *ausgezeichnet.*
Auszeichnung, *-en*, *f.* 1. märke, tecken, etikett. 2. utmärkelse. -s... Ex. ~**wört[h]**, ~**würdig**, *a.* värd utmärkelse.
auszerren, *tr.* slita, draga ut, af.
Auszieh... Ex. -**tisch**, *-es*, *-e*, *m.* utdragsbord.
ausziehbar, *a.* som kan dragas ut.
ausziehen, I. *tr.* 1. draga ut, taga ut, t. ex. *Nägel, Zähne.* 2. utdraga, t. ex. *eine Essenz aus Pflanzenstoffen, den Inhalt aus einer Schrift*, matem. *eine Wurzel.* 3. afdraga, aftaga, afkläda. *Jmdm, sich* (dat.) *die Kleider* el. *jmdn, sich* ~ kläda af ngn, sig. Bild. *die Uniform* ~ uppgifva soldatyrket; *jmdn rein* ~ utplundra ngn; *die Kinderschuhe* ~ trampa ut barnskorna. 4. utsträcka, uttänja. 5. draga ut till hela sin längd, t. ex. *eine Linie, eine Furche.* 6. reffla, t. ex. *einen Büchsenlauf.* II. *Sich* ~ 1. se *I, 3.* 2. tänja ut sig. III. *itr. s.* 1. draga ut, bort, tåga ut, t. ex. *auf die Jagd, in den Krieg.* 2. flytta; utvandra, emigrera. 3. F taga till benen. **Auszieh**ung, *f.*
auszieren, *tr.* utsira, utsmycka.
auszimmern, *tr.* ⊕ förtimra. **Auszimmerung**, *f.*
auszinnen, *tr.* förtenna.
auszirkeln = *abzirkeln.*
auszischen, *tr.* uthvissla, egentl. uthvässa.
auszittern, *itr. h.* upphöra att darra, att dallra.
Auszug, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. uttåg, aftåg, flyttning, utvandring. 2. utdrag, sammandrag, t. ex. *aus einem Buche, einer Rechnung;* extrakt, kvintessens. 3. utdragsskifva, utdragslåda. -s... Ex. ~**fest**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* judarnes påskhögtid. ~**weise**, *adv.* = föj.
auszüglich, *adv.* i utdrag, i sammandrag.
auszupfen, *tr.* rycka ut, af, draga ut, ur.
auszürnen, *itr. h.* upphöra att vredgas.
auszwitschern, *itr. h.* upphöra att kvittra.
authéntisch, *a.* autentisk, trovärdig.
Autodafé, *-s*, *-s*, *n.* autodafé.
Autodidákt, *-en*, *-en*, *m.* autodidakt, självlärd.
Automát, *-en*, *-en*, *m.* automat.

* skta ens. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Autor, *-s* el. *Autóren*, *Autóren*, *m.* auktor, författare, upphofsman.
Autorität, *-en*, *f.* auktoritet.
Autorschaft, 0, *f.* författarskap.
auwéh, judiskt: **auwéih**, *interj.* aj! o ve!
Auxiliärtruppen, *f. plur.* hjälptrupper.
avancíer|en, *-te*, *-t*, *itr. s.* i sht ✕ avancera.
Axe se *Achse*.
Axióm, *-[e]s*, *-e*, *n.* axiom, grundsats.
Axt, *-e* †, *f.* yxa. Bildl. *die ~ an den Baum legen:* gripa verket an.
Azúr, *-s*, *-en*, *m.* 1. azur(färg), himmelsblått. 2. poet. azuren, himlen.
azúr[e]n, *a.* azurblå, himmelsblå.

B.

B, *-['s]*, *-['s]*, *n.* gram. b.
ba, *interj.* utmärkande hån, unge f. bä!
bä, *interj.* härmande fårets läte, bä!
baar se *bar 4.*
Bacchánt, *-en*, *-en*, *m.* backant.
Bach, *-[e]s*, *-e* †, *m.* dim. *Bächlein*, *Bächelchen*, bäck. **-amsel**, *-n*, *f.* zool. strömstare. **-blume**, *-n*, *f.* bot. kabbelök (Caltha palustris). **-bohne**, **-bunge**, *-n*, *f.* bot. bäckärenpris, bäckböna (Veronica beccabunga). **-holder**, *-s*, *-*, *m.* olvonbuske (Viburnum opulus). **-stelze**, *-n*, *f.* ärla.
Bache, *-n*, *f.* **Bacher**, *-s*, *-*, *m.* jag. vildsvinshona, vildsvinshane öfver två år.
1. **back**, *adv.* ⚓ back.
2. **Back**, *-en*, *f.* ✱ *-[e]s*, *-e*, *n.* ⚓ back. **-bord**, *-[e]s*, *-e*, *n.* ⚓ babord.
Back... jfr *backen.* Ex. **-birne**, *-n*, *f.* matpäron. **-blech**, *-[e]s*, *-e*, *n.* (bak)plåt. **-butter**, 0, *f.* matsmör. **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* 1. stekt fisk. 2. F flicka i slynåldern, då hon börjar spola dam. **-form**, *-en*, *f.* bakelseform. **-gerät[h]**, *-[e]s*, *-e*, *n.* bakredskap. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* bagarstuga. **-mulde**, *-n*, *f.* bakträg. **-ofen**, *-s*, *-*†, *m.* bakugn. **-pfanne**, *-n*, *f.* stekpanna. **-pfeife** se under *Backe*. **-pflaume**, *-n*, *f.* sviskon. **-schaufel**, *-n*, *f.* **-scheit**, *-[e]s*, *-e*, *n.* kakspade, ugnsspade. **-stein**, *-[e]s*, *-e*, *m.* tegelsten, mursten. **-stube**, *-n*, *f.* bagarstuga. **-trog**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* bakträg. **-wa[a]re**, *-n*, *f.* bakverk. **-wanne**, *-n*, *f.* bakträg. **-werk**, *-[e]s*, *-e*, *n.* bakverk.
Backl|e, *-en*, *f.* **Backen**, *-s*, *-*, *m.* dim. *Bäckchen*, *-lein*, 1. kind, kindben. Bildl. *die ~n voll nehmen* el. *mit vollen ~n in die Posaune stossen:* unge f. taga munnen för full, begagna öfverdrifna talesätt. 2. (ars)klinka. 3. ⚓ låring. **-pfeife**, *-n*, *f.* örfil. **-zahn**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* oxeltand. **-en...** Ex. **~bart**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* kindskägg, polisonger. **~bein**, *-[e]s*, *-e*, *n.* kindben. **~grübchen**, *-s*, *-*, *n.* grop på kinden. **~knochen**, *-s*, *-*, *m.* kindben. **~rot[h]**, *a.* med röda kinder. **~schlag**, *-[e]s*, *-e* †, **~streich**, *-[e]s*, *-e*, *m.* kindpust, örfil. **~zahn**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* oxeltand.
backl|en, *bäckst*, *buk*, *büke*, *ge-en*, *back[e]*, sfv. *-st*, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. baka, t. ex. *Brot*, *Kuchen. Gebackenes:* bakverk. 2. torka, t. ex. *Obst.* 3. steka i panna. 4. bränna, t. ex. *Ziegelsteine.* II. *itr.* 1. *h.* bakas, stekas. 2. *h.* och *s.* hårdna, blifva tätare, fastare, t. ex. *der Schnee backt:* snön packar sig samman.
Bäcker, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* bagare, bagarfru. **-brot**, *-[e]s*, *-e*, *n.* bagarbröd. **-bursche**, *-n*, *-n*, *m.* bagarlärling. **-gesell**, *-en*, *-en*, *m.* bagargesäll. **-handwerk**, *-[e]s*, *-e*, *n.* bagaryrke. **-laden**, *-s*, *-*†, *m.* bagarbod. **-zunft**, *-e* †, *f.* bagarskrå.
Bäckeréi, *-en*, *f.* 1. bageri. 2. bagaryrke. 3. bakverk.
Bad, *-[e]s*, *-er* †, *n.* 1. bad. Bildl. Ironi. *jmdm das ~ gesegnen:* unge f. låta ngn få sina fiskar varma, för hvad han gjort. 2. badort. *Ins ~ reisen:* resa till ngn badort. **-e...** Ex. **~anstalt**, *-en*, *f.* badinrättning. **~anzug**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* baddräkt. **~ärzt**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* badläkare. **~frau**, *-en*, *f.* badgumma. **~gast**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* badgäst. **~gemach**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* badrum. **~haus**, *-es*, *-er* †, *n.* badhus. **~hose**, *-n*, *f.* badbyxor, simbyxor. **~kappe**, *-n*, *f.* badmössa. **~kur**, *-en*, *f.* badkur. **~liste**, *-n*, *f.* förteckning öfver badgäster. **~mantel**, *-s*, *-*†, *m.* badkappa. **~meister**, *-s*, *-*, *m.* 1. badmästare. 2. simlärare. **~ordnung**, *-en*, *f.* badreglemente. **~ort**, *-[e]s*, *-e* el. *-er* †, *m.* badort. **~platz**, *-es*, *-e* †, *m.* badställe. **~reise**, *-n*, *f.* badresa. **~schrank**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* badskåp. **~schwamm**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* badsvamp. **~stelle**, *-n*, *f.* badställe. **~stube**, *-n*, *f.* badrum. **~wanne**, *-n*, *f.* badkar. **~zeit**, *-en*, *f.* 1. badtid. 2. badsäsong. **~zelle**, *-n*, *f.* badhytt. **~zeug**, *-[e]s*, 0, *n.* badlinne. **~zimmer**, *-s*, *-*, *n.* badrum.
badl|en, *-ete*, *ge-et*, I. *tr.* bada. II. *itr. h.* och *sich ~* bada, bada sig. *Sich in Thränen ~* bada, simma i tårar.
Badener, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* invånare i landet el. staden Baden.
Badénser, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* invånare i landet Baden.
badénsisch, *a.* badisk.
Bader, *-s*, *-*, *m.* 1. badande. 2. barberare, fältskär, tillika ägare till en badinrättning.
Báderéi, *-en*, *f.* badinrättning.
badisch, *a.* badisk. *Das ~e:* Baden.
bäll|en, *-[e]te*, *ge-[e]t*, *itr. h.* säga bä, bräka.
baff, *interj.* paff!
Bäffchen se *Beffchen.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Bagage, -n. *f.* 1. bagage, reseffekter. 2. F slödder, pack.
Bagatélle, -*en*, *f.* bagatell, småsak, obetydlighet. -**schulden**, *f. plur.* småskulder.
Bagger, -*s*, -, *m.* mudderverk. -**boot**, -[*e*]*s*, -*e* [†], *n.* mudderpråm, mudderverk. -**eimer**, -*s*, -, *m.* mudderskopa. -**maschine**, -*n*, *f.* muddermaskin. -**ponton**, -*s*, -*s*, -**prahm**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* mudderpråm.
baggern, -*te*, *ge-t*, *tr.* muddra, muddra upp.
bah, *interj.* bah!
bähen, -*te*, *ge-t*, *tr.* utsätta för värme. ⊕ *Holz* ~ basa virke. *Pflanzen* ~ genom värme drifva växter. Med. *ein Glied* ~ a) lägga varma omslag på, b) badda en lem. **Bähung**, *f.*
Bahn, -*en*, *f.* 1. bana, väg. Vanl. bildl. ~ *brechen*, *machen:* bryta, rödja väg; *jmdm die* ~ *abgewinnen:* hinna om ngn; *auf der* ~ *der Ehre wandeln:* vara en ärans man. 2. banad väg i strän; skridskobana; järnbana, järnväg, t. ex. *etw. per* ~ *schicken:* skicka ngt på järnväg; rännarebana; täfllingsplats, arena. 3. våd i kläder. -**bau**, -[*e*]*s*, -*ten*, *m.* järnvägsbyggnad. -**brechend**, *a.* banbrytande. -**brecher**, -*s*, -, *m.* banbrytare. -**breite**, -*n*, *f.* 1. banans, 2. vådens bredd. -**brücke**, -*n*, *f.* viadukt. -**geleise**, -*s*, -, *n.* järnvägsspår. -**hof**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* bangård, järnvägsstation. -**hofsinspektor**, -*s*, -*en*, *m.* stationsinspektor. -**hofsrestauration**, -*en*, *f.* järnvägsrestauration. -**körper**, -*s*, -, *m.* -**linie**, -*n*, *f.* järnvägslinie. -**netz**, -*es*, -*e*, *n.* järnvägsnät. -**schwelle**, -*n*, *f.* järnvägssyll. -**stellen**, -*s*, -, *m.* järnvägstunnel. -**wärter**, -*s*, -, *m.* banvakt. -**zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* järnvägståg.
bahnen, -*te*, *ge-t*, *tr.* bana, t. ex. *einen Weg.*
Bahre, -*en*, *f.* bår. -[**en**]**träger**, -*s*, -, *m.* en bårs bärare. -**tuch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* bårduk.
Bai, -*en*, *f.* hafsbugt.
Baier se *Bayer.*
Bajadére, -*n*, *f.* bajadér, indisk dansös.
Bajázzo, -[*s*], -*s*, *m.* pajas.
Bajonétt, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* bajonett.
Bake, -*n*, *f.* ⚓ sjömärke, båk, boj. -**n**... Ex. ~**geld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* ⚓ båkpengar. ~**tonne**, -*n*, *f.* ⚓ tunnboj.
Balancíer, -*s*, -*s*, *m.* vågbalk, balans.
balancíeren, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr. h.* balansera, hålla (i) jämvigt.
Balancierstange, -*n*, *f.* balanserstång.
bald, *adv.* 1. snart. *Je bálder, je lieber:* ju förr dess hällre. 2. lätt. *Das ist* ~ *gesagt, aber schwer gethan:* det är lättare sagdt än gjordt. 3. nästan, t. ex. *ich wáre* ~ *gefallen.* Inskjutet: *ich hátte* ~ *gesagt:* jag hade så när sagt. 4. ~ . . . ~ än . . . än, t. ex. ~ *hier*, ~ *dort:* än här, än där. -**möglichst**, -**thunlichst**, *adv.* snarast möjligen, så snart sig göra låter.
Báldachin, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* baldakin.
balde, ✱ = *bald.*
Bálde, 0, *f.* *In* ~ snart.
baldig, *a.* snar.
Balg, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. (djur)hud, skinn; om människor: hud, mage, buk. 2. bot. fröhylsa, skida, balja, skal. 3. uppstoppad figur, föreställande människa el. djur. 4. bälg. 5. plur. äfv. -*er* †, F och P skymford, ungef. slyngel, slyna. -**frucht**, -*e* †, *f.* bot. skidfrukt. -**kapsel**, -*n*, *f.* bot. balja, skida. -**wechsel**, -*s*, -, *m.* ombyte af hud, af skinn. -[**en**]... Ex. ~**treter**, -*s*, -, *m.* bälg-, orgeltrampare.
Balge, -*n*, *f.* balja, tvättbalja.
balgen, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* flå. II. *Sich* ~ 1. byta om skinn. 2. slåss, brottas, vara i slagsmål.
Balger, -*s*, -, *m.* slagskämpe.
Balgeréi, -*en*, *f.* slagsmål.
Balje se *Balge.*
Balke[**n**], -*ns*, -*n*, *m.* dim. *Bálkchen*, 1. bjälke. Ordspr. *das Wasser hat keine* ~**n**: vattnet är ej att lita på. 2. balk, vågbalk. -**n**... Ex. ~**anker**, -*s*, -, *m.* ⊕ bjälkankare. ~**decke**, -*n*, *f.* bjälktak, bjälklag. ~**höch**, *a.* hög som taket. ~ *springen:* hoppa högt i taket. ~**holz**, -*es*, -*er* †, *n.* ⊕ bjälktimmer. ~**kopf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* bjälkhufvud, bjälkände. ~**lage**, -*n*, *f.* ~**werk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* bjälkverk.
Balkón, -[*e*]*s*, -*s* el. -*e*, *m.* balkong.
1. Ball, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. båll, t. ex. ~ *spielen:* kasta båll. 2. klot, biljardklot, kula. 3. klot, glob, t. ex. *der* ~ *der Erde:* jordklotet. -**kelle**, -*n*, *f.* sälträ, sältra. -**kugel**, -*n*, *f.* klot, biljardklot. -**schlägel**, -*s*, -, *m.* = -*kelle.* -**spiel**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* bållspel.
2. Ball, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* bal, danstillställning. *Auf den* ~ el. *zu* ~ *gehen:* gå på bal. *Zum* ~ *sein:* vara på bal. -**anzug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* baldräkt. -**dame**, -*n*, *f.* balklädd dam. -**fest**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* balbjudning, bal. -**gast**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* balgäst. -**gesellschaft**, -*en*, *f.* balgäster. -**kleid**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* balklädning. -**saal**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* balsal, danssal.
Ballade, -*n*, *f.* ballad.
Ballast, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ⚓ barlast. ~ *einnehmen* el. *einschiessen:* intaga barlast. ~ *ausladen* el. *ausschiessen:* lossa barlast. Äfv. bildl. öfverflödigt påhäng.
ballastíen, -*ete*, *ge-et*, *tr.* ⚓ barlasta, förse med barlast.
Balléi, -*en*, *f.* ordensområde.
1. Ballen, -*s*, -, *m.* 1. = *1. Ball.* 2. det tjocka köttet under tummen och stortån; hos djur: has. 3. bal, varubal, packe; äfv. såsom måttenhet, t. ex. *ein* ~ *Papier, Leinwand.* -**binder**, -*s*, -, *m.* person som lägger in varor i balar. -**gut**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* varor inlagda i balar. -**schnur**, -*e* †, *f.* packsnöre. -**stock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* packkäpp. -**wa**[**a**]**re**, -*n*, *f.* = -*gut.* -**weise**, *adv.* balvis, i balar.
2. ballen, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* *Die Hand zur Faust* el. *die Faust* ~ knyta handen. *Schnee* ~ forma snö till bållar, göra snöbållar. II. *itr. h.*

* äkta ems. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

och *sich* ~. *Der Schnee ballt (sich):* snön är kram, formar sig lätt till bållar.

Ballerbüchse, *-n, f.* knallbössa, leksaksbössa.

ballerⓘn, bällerⓘn, *-te, ge-t, itr. h.* väsnas, bullra.

Ballétt, -[e]*s, -e, n.* balett.

Ballhorn, -[e]*s, -e, m.* F person som försämrar i st. f. att förbättra.

ballhorniséri|en, *-te, -t, tr.* rätta oriktigt, försämra hvad man vill förbättra. **Ballhorniséri-erung,** *f.*

Ballón, *-s, -s, m.* 1. ballong, luftballong. 2. ⊕ ett slags runda flaskor. **-post,** *-en, f.* ballongpost, post med luftballong.

Balsám, -[e]*s, -e* (Afv. ⁻ ⁻), *m.* balsam. **-büchse,** *-n, f.* balsamdosa. **-hauch,** -[e]*s, -e, m.* balsamisk fläkt.

balsamíer|en, *-te, -t, tr.* balsamera; parfymera, göra välluktande. **Balsamíerung,** *f.*

Balsamíne, *-n, f.* balsamin.

balsámisch, balsámig, *a.* balsamisk.

Balz, *-en, f. -es, -e, m.* om större foglar: lek, t. ex. tjäderlek.

balzⓘen, -[*es*]*t, -te, ge-t, itr. h.* i abt om tjädern: spela.

Bambus, -[*ses*], -[*se*], *m.* bambu. **-rohr,** -[e]*s, -e, n.* bamburör. **-stock,** -[e]*s, -e* †, *m.* bambukäpp. **-zucker,** *-s,* 0, *m.* bambusocker.

bamm, *interj.* se *bimm.*

Bammel, *-n, f.* F, **Bammeléi,** *-en, f.* F ngt hängande, dinglande.

bammelⓘn, *-te, ge-t, itr. h.* F hänga och dingla.

Bän, *-s, -s, m.* ban, ståthållare i ett banat.

Banáne, *-n, f.* banan, a) bananasfrukt, b) bananasträd. **-n...** Ex. **~baum,** -[e]*s, -e* †, *m.* bananasträd.

Banát, -[e]*s, -e, n.* banat.

Band, I. -[e]*s, -er* †, *n.* 1. band, t. ex. *ein seidenes ~, ein farbiges ~, ~ an einer Haube.* 2. rem, snöre, snodd, t. ex. *Bänder an Damenschuhen:* kängsnören. 3. band, tunnband, bandjärn. Bildl. *ausser Rand und ~ sein:* unges. hoppa öfver akaklorna. 4. bindel, förband. 5. med. ligament. 6. ⊕ band, järnband, tvärband. II. -[e]*s, -e* †, *m.* 1. band som en bok är bunden i, pärmar, t. ex. *dies Buch hat einen schönen ~.* 2. band, volym, t. ex. *dies Werk besteht aus drei Bänden.* Jfr *Bände..., bändig.* III. -[e]*s, -e, n.* 1. band, boja, fjättrar, t. ex. *in ~e schlagen, in ~en sein, in ~en halten, die ~e lösen, jmdn von* el. *aus seinen ~en lösen.* 2. föreningsband, t. ex. *das ~ der Freundschaft, des Glaubens, die heiligen ~e der Natur.* — Sms. till *I.* **-ähnlich, -ärtig,** *a.* bandlik. **-axt,** *-e* †, *f.* ⊕ stickyxa. **-eisen,** *-s, -, n.* bandjärn. **-förmig,** *a.* bandformig. **-gras,** *-es, -er* †, *n.* sandstarr. **-handel,** *-s,* 0, *m.* bandhandel. **-kram,** -[e]*s, -e* †, *m.* bandkram. **-macher** = *-weber.* **-reich** se *bändereich* under *Bände...* **-reif,** -[e]*s, -e, m.* tunnband. **-ross,** *-n, f.* bandros, rosett. **-stuhl,** -[e]*s, -e* †, *m.* bandstol. **-tresse,** *-n, f.* trens, galon. **-wa[a]ren,** *f. plur.* bandvaror. **-weber,** *-s, -, m.* bandväfvare. **-weberei, -wirkerei,** *-en, f.* bandväfveri. **-wurm,** -[e]*s, -er* †, *m.* binnikemask. Jfr *Bänder...*

Bandáge, *-n, f.* bandage, förband.

Bandagist, *-en, -en, m.* bandagist; kirurg.

Bande, *-n, f.* 1. rand, infattning. 2. band, trupp, t. ex. *eine ~ von Räubern:* ett röfvarband; *eine ~ von Schauspielern:* en teatertrupp. 3. pöbel, slödder. **-n..** Ex. **~führer,** *-s, -, m.* ett (röfvar)bands anförare.

Bände... Ex. **-reich,** *a.* rik på (bok)band, t. ex. *eine ~e Bibliothek.* **-weise,** *adv.* bandvis, i band. **-zahl,** *-en, f.* antal band.

Bandelíer, -[e]*s, -e, n.* bantler, axelgehäng.

Bänder... Ex. **-besatz,** *-es, -e* †, *m.* bandgarnityr.

bänderⓘn, *-te, ge-t, tr.* ⊕ 1. banda, t. ex. *das Wachs.* 2. förse med ränder, randa.

bändig, *a.* i sms. med räknecord, innehållande så eller så många band, volymer, t. ex. *ein zwei~es Werk.*

bändigⓘen, *-te, ge-t, tr.* tämja, t. ex. *wilde Tiere;* bildl. tygla, kufva, t. ex. *seine Leidenschaften.* **Bändigung,** *f.*

Bändiger, *-s, -, m.* (djur)tämjare.

Bandít, *-en, -en, m.* bandit.

banditenhaft, *a.* banditaktig.

bang[e], *banger* el. *bänger, bangst* el. *bängst, a.* beklämd, ängslig, rädd, ångestfull, t. ex. *in ~er Erwartung, ~e Ahnungen, ~e Träume. Ich bin* el. *mir ist ~* jag är rädd, jag ängslas. *Mir ist ~ für* el. *um mein Leben:* jag fruktar, hyser farhogor för mitt lif. *Es ist mir ~ dabei:* det oroar mig. *Vor dem Tode ~ sein:* vara rädd för döden. *Jmdn* el. *jmdm vor jmdm, etw. ~ machen:* skrämma ngn, göra ngn rädd för ngn, ngt. F *~ machen gilt nicht:* unges. ingen rädder här.

Bange, 0, *f.* beklämdhet, ångest, oro, rädsla. *Haben Sie keine ~!* var ej orolig, var lugn.

bangⓘen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* pers. och opers., samt *sich ~* 1. vara rädd, orolig, frukta, t. ex. *ich bange (mich)* el. *es bangt mich* el. *mir für* el. *um mein Leben, vor dem Tode:* jag fruktar för mitt lif, är rädd för döden. 2. med oro längta, *nach etw.:* efter ngt. II. *tr.* göra orolig, ingifva fruktan.

Bangheit ✱, **Bangigkeit,** *-en, f.* beklämdhet, oro, ängslan.

bänglich, *a.* beklämd, ängslig.

I. Bank, *-e* †, *f.* 1. bank såsom sandbank, korallbank m. m. 2. bänk att sitta på, t. ex. *gepolsterte ~, ~ ohne Lehne.* Bildl. *etw. auf die lange ~ schieben, ziehen, spielen:* uppskjuta ngt till en ovissa framtid; *etw. hinter* el. *über die ~ werfen:* lägga ngt å sido, ej bry sig om det; *durch die ~* öfver en bank, utan undantag. 3. bänk, verkbord såsom hyfvelbänk m. m. **-hobel,** *-s, -, m.* ⊕ bänkhyfvel. **-lehne,** *-n, f.* rygg-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

stöd på en bänk. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* vurst. jfr *Bänkel*...

2. **Bank**, *-en*, *f.* bank såsom växelbank, spelbank m. m. *Geld bei der ~ stehen haben:* hafva pengar innestående på banken. *~ halten* el. *auflegen:* hålla bank. *Die ~ sprengen:* spränga banken. **-anweisung**, *-en*, *f.* anvisning på en bank. **-gesetz**, *-es*, *-e*, *n.* banklag. **-halter**, *-s*, -, *m.* vid spel: bankir. **-note**, *-n*, *f.* banknot, sedel. **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* ort där bank finnes. **-schein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* = *-note.* **-schwindel**, *-s*, 0, *m.* **-unwesen**, *-s*, 0, *n.* banksvindel. **-zettel**, *-s*, -, *m.* = *-note.*

Bänkel... Ex. **-gesang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* marknadssång, marknadsvisa. **-kind**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* oäkta barn. **-sänger**, *-s*, -, *m.* marknadssångare. **-sohn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* oäkta son. **-tochter**, -†, *f.* oäkta dotter.

Bänker, *-s*, -, *m.* torgmånglare.

1. **bank[e]rótt, bank[e]rútt**, *a.* bankrutt. *Fär ~ erklären:* försätta i konkurs.

2. **Bank[e]rótt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bankrutt, konkurs, cession. **-erklärung**, *-en*, *f.* försättande i konkurs.

bank[e]rottiér|en, *-te*, *-t*, *itr. h.* blifva bankrutt, göra konkurs.

Bank[e]rottierer, *-s*, -, *m.* bankruttör, en som gjort konkurs.

Bankert, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* oäkta barn, bastard.

Bankétt, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bankett, kalas.

Bankiér se *Banquier.*

Bann, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. förtrollning som binder en vid ett visst ställe, gör en orörlig. 2. bannlysning, bannstråle. *Jmdn in den ~ thun* el. *mit dem ~ belegen:* bannlysa ngn. 3. landsförvisning, akt. *Jmdn in den ~ thun* el. *mit dem ~ belegen:* landsförvisa ngn, förklara ngn i akt. 4. a) område för ngns myndighet, b) detta områdes bebyggare, c) uppbåd inom ett dyl. område, jfr *Blutbann, Heerbann.* **-bruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* en bannlysnings upphäfvande. **-bulle**, *-n*, *f.* bannlysningsbref, bulla. **-flüch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bannlysning. **-herr**, *-n*, *-en*, *m.* länsherre. **-meile**, *-n*, *f.* stadsområde. **-spruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bannlysning. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gränssten för ett *Bann*, jfr *4, a.* **-strahl**, -[*e*]*s*, *-en*, *m.* bannstråle.

bannen, *tr.* 1. genom öfvernaturlig trollmakt el. tjusningskraft beherska, a) fasthålla på ngt ställe, förhäxa, bedåra, t. ex. *in einem Kreise ~, das Glück ~, die Schlange hat den Vogel gebannt;* b) förflytta till ngt ställe, besvärja, frammana, t. ex. *in einen Kreis, Geister;* c) bortdrifva från ett ställe, utdrifva, t. ex. *den Teufel.* 2. förbanna, belägga med förbannelse; förgöra. 3. bannlysa. 4. förvisa, t. ex. *in eine Stadt:* till en stad; landsförvisa. 5. fridlysa.

1. **Banner**, *-s*, -, *m.* besvärjare.

2. **Banner**, *-s*, -, *n.* banér, fana, fälttecken. **-flüchtig**, *a.* som öfvergifvit fanan, rymt, deserterat. **-herr**, *-n*, *-en*, *m.* banérherre. **-träger**, *-s*, -, *m.* banérförare.

Banquiér, *-s*, *-s*, *m.* bankir.

Banus, -, -, *m.* se *Ban.*

Baptist, *-en*, *-en*, *m.* baptist. **-en...** Ex. **~gemeinde**, *-n*, *f.* baptistförsamling.

baptistisch, *a.* baptistisk.

bar, *a.* 1. bar, naken, t. ex. *mit ~em Haupte, ~ und bloss.* 2. blottad, saknande, fri från, utan, t. ex. *alles menschlichen Gefühles ~, des Tadels ~, von Schwäche und Tadel ~.* 3. ohöljd, omisskännelig, påtaglig, klar, t. ex. *~ und offen, ~ und wahr, blank und ~.* 4. kontant, t. ex. *~es Geld, ~e Auslagen, ~ bezahlen. ~e Münze:* klingande mynt. Bildl. *etw. für ~, für ~e Münze, für ~en Ernst nehmen:* taga ngt för kontant, för fullt allvar. **-beinig**, *a.* barbent. **-frost**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* barfrost. **-füss**, *a.* barfota. **-füsser**, *-s*, -, *m.* en som går barfota, i sht barfotamunk. **-füssig**, *a.* barfotad. **-händig**, **-hauptig**, i predikativ och adv. ställn. äfv. **-hand**, **-haupt**, *a.* barhänd, barhufvad.

Bär, *-en* el. ✱ *-s*, *-en* el. ✱ *-e*, *m.* 1. björn, *junger ~* vanl. björnunge. 2. *Der grosse und der kleine ~* stjärnbilderna stora och lilla björnen. 3. F björn, fordringsägare. *Einen ~en anbinden* el. *aufbinden:* skaffa sig en björn, sätta sig i skuld. *Einen ~en abbinden:* slå ihjäl en björn. **-beiss**, *-es*, *-e*, *m.* F = *-beisser 2.* **-beisser**, *-s*, -, *m.* 1. björnhund, bulldogg. 2. F en sträf, frånstötande, argsint människa. **-beissig**, *a.* sträf, frånstötande, argsint. **-beissigkeit**, *-en*, *f.* frånstötande, argt sätt. **-lapp**, -[*e*]*s*, 0, *m.* bot. lummer (Lycopodium). **-en...** Ex. **~ärtig**, *a.* björnlik. **~beisser** se *-beisser.* **~führer**, *-s*, -, *m.* björnförare. **~grube**, *-n*, *f.* björngrop. **~haut**, *-e* †, *f.* björnhud. Bildl. F *auf der ~ liegen:* lata sig, föra ett overksamt lif, slå dank. **~häuter**, *-s*, -, *m.* F latmask. **~jagd**, *-en*, *f.* björnjagt. **~jäger**, *-s*, -, *m.* björnjägare. **~klau[e]**, *-en*, *f.* äfv. -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bot. björnklo. **~mässig**, *a.* björnlik. **~mütze**, *-n*, *f.* björnmössa, björnskinnsmössa. **~raupe**, *-n*, *f.* björnspinnarens larv. **~zottig**, *a.* raggig som en björn.

Barácke, *-n*, *f.* barack; dålig, usel hydda, koja. **-n...** Ex. **~stadt**, *-e* †, *f.* stad af baracker, af kojor.

Barbár, *-s* el. *-en*, *-en*, *m.* barbar. **-en...** Ex. **~weise**, *adv.* barbariskt.

Barbaréi, *-en*, *f.* 1. barbari, grymhet, råhet. 2. *npr.* se *Berberei.*

Barbárin, *-nen*, *f.* barbarisk kvinna.

barbárisch, *a.* barbarisk.

Bärbchen, Bärbel, *-s*, -[*s*], *n. npr.* dim. af Barbara.

Barbíer, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* barberare, äfv. lägre fältskär. **-becken**, *-s*, -, *n.* rakfat. **-bursche**, *-n*, *-n*, *m.* barberarlärling. **-gehülfe**, *-n*, *-n*, **-gesell**, *-en*, *-en*, *m.* barberargesäll. **-laden**, *-s*,

* sätta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

tölp. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* 1. landtbruk. 2. bondskt sätt. **-wirt[h]schaft**, *-en*, *f.* landthushållning; jordbruk. **-n...** Ex. jfr äfv. ofvanstående. **~adel**, *-s*, 0, *m.* förakt. landtadel. **~aufruhr**, *-[e]s*, *-e*, **~aufstand**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* bondupprror. **~fänger**, *-s*, *-*, *m.* en som lurar bönder, bondpräjare. **~fängerei**, *-en*, *f.* bönders bedragande, bondpräjeri. **~fest**, *-[e]s*, *-e*, *n.* bondkalas. **~fiedler**, *-s*, *-*, *m.* bondspelman. **~fro[h]ne**, *-n*, *f.* bonddagsverke. **~gut**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* bondgård. **~hochzeit**, *-en*, *f.* bondbröllop. **~krieg**, *-[e]s*, *-e*, *m.* bondekrig. **~lied**, *-[e]s*, *-er*, *n.* bondvisa, bondsång. **~magd**, *-e* †, *f.* bondpiga. **~placker**, *-s*, *-*, *m.* bondplågare. **~regel**, *-n*, *f.* bondpraktika. **~schenke**, *-n*, *f.* bondkrog. **~schinder**, *-s*, *-*, *m.* bondskinnare. **~stand**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* bondestånd. **~tanz**, *-es*, *-e* †, *m.* bonddans. **~verstand**, *-[e]s*, 0, *m.* bondförstånd. **~volk**, *-[e]s*, 0, *n.* bondfolk. **~weib**, *-[e]s*, *-er*, *n.* bondkvinna, bondhustru. — **-s...** Ex. **~frau** se *-frau*. **~kerl** se *-kerl*. **~leute**, bondfolk, *plur.* till **~mann**, *-[e]s*, *m.* bonde.

2. **Bauer**, *-s*, *-*, *m.* och *n.* fogelbur, bur.

Bauerei, *-en*, *f.* byggeri, bygge.

bauerhaft = *bäuerisch*.

Bäuerin, *-nen*, *f.* bondkvinna, bondhustru.

bäuerisch, *a.* 1. landtlig. 2. bondsk, rå.

bäuerlich, *a.* landtlig, bond-.

Bauer[n]schaft, *-en*, *f.* bönderna i en by el. inom ett visst område.

baulich, *a.* 1. rörande bygge el. byggnadskonst, byggnads-. 2. beboelig.

Baulichkeit, *-en*, *f.* 1. byggnad, bygge. 2. beboeligt tillstånd.

Baum, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. träd. Bildl. *er sieht den Wald vor lauter Bäumen nicht; den Finger zwischen den ~ und die Borke stecken:* tränga sig mellan barken och trädet; *zwischen ~ und Borke sitzen:* sitta i mellanhand, i klämma; F *das geht über die Bäume:* det går alltför långt. 2. bom, t. ex. *eines Thores, eines Webstuhles.* **-ähnlich**, *a.* trädlik. **-arm**, *a.* trädfattig. **-ärtig**, *a.* trädartad. **-ast**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* trädgren. **-bast**, *-[e]s*, *-e* [†], *m.* trädbast. **-dick**, *a.* tjock som ett träd. **-eule**, *-n*, *f.* zool. kattuggla. **-falke**, *-n*, *-n*, *m.* zool. lärkfalk. **-falle**, *-n*, *f.* jag. stockfälla. **-fest**, *a.* fast, orubblig som ett träd. **-fräss**, *-es*, *-e*, *m.* röta på träd. **-frevel**, *-s*, *-*, *m.* skogsåverkan, förstörande af träd. **-gang**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* allé. **-garten**, *-s*, *-*†, *m.* fruktträdgård. **-gärtner**, *-s*, *-*, *m.* trädgårdsmästare som sköter fruktträdgård el. trädskolor. **-geländer**, *-s*, *-*, *n.* spalier. **-gerade**, *a.* rak som en stör. **-gruppe**, *-n*, *f.* trädgrupp. **-harz**, *-es*, *-e*, *n.* kåda. **-hoch**, *a.* hög som ett träd, jättelik. **-holz**, *-es*, 0, *n.* trä, virke. **-kahn**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* ekstock af en urhålkad trädstam, kanot. **-kitt**, *-[e]s*, *-e*, *m.* ympvax. **-knospe**, *-n*, *f.* bladknopp. **-kunde**, *-n*, *f.* kännedom om träd. **-lang**, *a.* lång som ett träd. **-läufer**, *-s*, *-*, *m.* zool. trädkrypare. **-laus**, *-e* †, *f.* trädlus. **-leiter**, *-n*, *f.* trädgårdsstege. **-lerche**, *-n*, *f.* trädlärka. **-los**, *a.* trädlös. **-malve**, *-n*, *f.* stockros. **-marder**, *-s*, *-*, *m.* skogsmård. **-mast**, *-en*, *f.* ållonbete. **-messer**, *-s*, *-*, *n.* trädgårdsknif. **-nachtigall**, *-en*, *f.* zool. järnsparf. **-öl**, *-[e]s*, *-e*, *n.* bomolja. **-pfahl**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* stör att binda träd vid. **-pflaster**, *-s*, *-*, *n.* ympvax. **-reich**, *a.* trädrik. **-rinde**, *-n*, *f.* trädbark. **-rose**, *-n*, *f.* stockros. **-saft**, *-e* †, *f.* saf. **-säge**, *-n*, *f.* trädsåg. **-schere**, *-n*, *f.* trädgårdssax. **-schlag**, *-[e]s*, 0, *m.* löfverk på mälningar. **-schnitt**, *-[e]s*, *-e*, *m.* kvistning. **-schröter**, *-s*, *-*, *m.* zool. ekoxe. **-schule**, *-n*, *f.* trädskola. **-schwamm**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* trädsvamp. **-specht**, *-[e]s*, *-e*, *m.* zool. trädkrypare. **-stamm**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* trädstam. **-stark**, *a.* stark som ett träd, mycket stark. **-still**, *a.* alldeles stilla, lugn. **-stock**, **-strunk**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* stubbe. **-stück**, *-[e]s*, *-e*, *n.* trädplantering, fruktträdgård. **-stumpf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* stubbe. **-wachs**, *-es*, *-e*, *n.* ympvax. **-wagen**, *-s*, *-*[†], *m.* arbetskärra. **-wärter**, *-s*, *-*, *m.* 1. vaktare af fruktträd. 2. skogvaktare. **-werk**, *-[e]s*, *-e*, *n.* trädparti, löfverk. **-wolle** se särskild artikel. **-wuchs**, *-es*, *-e* †, *m.* träds växt, växtlighet. **-zucht**, 0, *f.* trädskötsel.

baumeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* dingla. *Mit den Armen ~* slänga med armarne.

baumlen *-te*, *ge-t*, *itr. h.* jag. slå ned, sätta sig i ett träd, taga träd, träa.

bäumlen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* uppresa. II. *Sich ~* stegra sig.

Baumwolle, 0, *f.* bomull. F bildl. *ein Kind in ~ wickeln:* klema med, skämma bort ett barn. **-[en]...** Ex. **~ärtig**, *a.* bomullsartad. **~baum**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* bomullsträd. **~fabrikant**, *-en*, *-en*, *m.* bomullsfabrikant. **~garn**, *-[e]s*, *-e*, *n.* bomullsgarn. **~pflanze**, **~staude**, *-n*, *f.* bomullsplanta. **~stoff**, *-[e]s*, *-e*, *m.* bomullstyg. **~wa[a]re**, *-n*, *f.* bomullsvara. **~weber**, *-s*, *-*, *m.* bomullsväfvare. **~zeug**, *-[e]s*, *-e*, *n.* bomullstyg.

baumwollen, *a.* af bomull, bomulls-.

bäurisch se *bäuerisch*.

Baus... se *Paus...*

Bausch, *-es*, *-e* †, *m.* ngt svällande, t. ex. pös, puff på ärmar m. m. Bildl. *in ~ und Bogen:* på ett ungefär, i ungefärligt medeltal, i stort, i slump. **-ärmel**, *-s*, *-*, *m.* puffärm. **-kauf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* slumpköp.

bauschen, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* göra svällande, pösigt, pösa upp. II. *itr. h.* och *sich ~* svälla, pösa. **Bauschung**, *f.*

bauschig, *a.* pösig, svällande.

Bause, *-n*, *f.* kalkering, afprickadt mönster. **-papier**, *-[e]s*, *-e*, *n.* kalkerpapper.

bausen, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* kalkera, afsticka, afpricka.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Baute, *f.* ✱ sing. till plur. *Bauten* se *Bau.*
bauz, *interj.* pladask! bums!
Bayer, *-n, -n, m.* bajrare.
bayerisch, *a.* bajersk.
Bayern, *-s,* 0, *n. npr.* Bajern.
bayrisch se *bayerisch.*
Bazár, *-s, -e, m.* basar.
be... är en förstafvelse, som med verb bildar äkta sms. och har hufvudsakl. följ. funktioner: **1.** ett intrans. verb förvandlar den till trans., t. ex. *auf etw. achten, itr.* = *etw. beachten, tr.:* gifva akt på, beakta ngt; **2.** af subst. gör den trans. verb, t. ex. *Absicht:* afsigt, *beabsichtigen:* hafva för afsigt, ärna, *Dach:* tak, *bedachen:* förse med tak, täcka; **3.** af adj. gör den trans. verb, som tillägga obj. adj:s egenskap, t. ex. *frei:* fri, *befreien:* göra fri, befria; **4.** i förening med enkla verb uttrycker den ett upprepande el. förstärkande af verbets handling el. dess utsträckande till hela obj., t. ex. *fragen:* fråga, *befragen:* utfråga, *malen:* måla, *bemalen:* måla helt och hållet; **5.** afv. hela talesätt kan den förvandla till trans. verb, t. ex. *be-werk-stelligen:* sätta i verket; **6.** F kan den afv. förvandla andra ordklasser, t. e. m. nom. propr., till trans. verb, vanl. för att utmärka ngt tadel, t. ex. *wart, ich werde dich befriedrichen:* jag skall ge dig för Fredrik, jag.
beábsichtigen, * *tr.* hafva för afsigt, ärna, ämna, vilja, t. ex. *etw., etw. zu thun. Böses* ~ hafva ondt i sinnet.
beáchten, * *tr.* beakta, gifva akt på, taga hänsyn till. *Einen Rat* ~ lyda, följa ett råd.
beáchtens... Ex. **-wört[h],** *a.* beaktansvärd, värd att taga hänsyn till.
Beáchtung, *-en, f.* aktgifvande, iakttagande, hänsyn.
beáckern, * *tr.* odla, bruka jorden.
Beámte(r), (adj. böjn.) *m.* ämbetsman, tjänsteman. **-n...** Ex. **~herrschaft,** *-en, f.* ämbetsmannavälde, byråkrati. **~stand,** *-[e]s, -e* †, *m.* ämbetsmannastånd. **~zopf,** *-[e]s, -e* †, *m.* föråldradt, löjligt ämbetsmannaskick.
Beámtent[h]ům, *-[e]s, -er* †, *n.* byråkratí.
beámtent[h]ůmlich, *a.* byråkratisk.
beángst[ig]en, * *tr.* oroa, ängsla, göra ängslig. **Beángst[ig]ung,** *f.*
beánspruchen, * *tr.* göra anspråk på, fordra. **Beánspruchung,** *f.*
beánstanden, * *tr.* hysa betänkligheter mot, tvifvel om, bestrida. **Beánstandung,** *f.*
beántragen, * *tr.* föreslå, yrka, väcka förslag el. motion om. **Beántragung,** *f.*
beántworten, * *tr.* besvara.
Beántworter, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* person som besvarar ngt.
Beántwortung, *-en, f.* besvarande, svar. *In ~ Ihres Schreibens:* till svar å eder skrifvelse. **-s...** Ex. **~schreiben,** *-s, -, n.* **~schrift,** *-en, f.* (skriftligt) svar.
beárbeiten, * *tr.* bearbeta, bereda, odla, t. ex. *Holz, Metalle, den Acker, eine Wissenschaft. Neu bearbeitete Auflage:* ny förbättrad upplaga. **Beárbeitung,** *f.*
Beárbeiter, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* bearbetare.
beárgwohnen, * *tr.* misstänka, *etw.,* (gen.) *Sache:* ngt, ngn för en sak. **Beárgwohnung,** *f.*
beáufsichtigen, * *tr.* utöfva uppsigt öfver, öfvervaka. **Beáufsichtigung,** *f.*
Beáufsichtiger, *-s, -, m.* uppsyningsman, inspektor, kontrollör.
beáuftragen, * *tr. Jmdn mit etw.* ~ gifva ngn ngt i uppdrag. *Von jmdm beauftragt:* på uppdrag af ngn. **Beáuftragung,** *f.*
Beáuftrágte(r), (adj. böjn.) *m.* fullmäktig, ombud, kommissionär.
beáugenscheinigen, * *tr.* taga i ögonsigte, syna. **Beáugenscheinigung,** *f.*
bebáken, * *tr.* utpricka segelled. **Bebákung,** *f.*
bebándern, * *tr.* förse, smycka, kanta med band.
bebártet, bebártet, *a.* skäggig.
bebáuen, * *tr.* **1.** bebygga, odla, t. ex. *ein Land;* bärg. bearbeta, t. ex. *eine Grube.* **2.** bebygga, uppföra byggnader på, t. ex. *einen Platz.* **Beháuung,** *f.*
Bebáuer, *-s, -, m.* bebyggare.
Bebe... Ex. **-land,** *-[e]s,* 0, *n.* gungfly. **-schwanz,** *-es, -e* †, *m.* sädesärla.
beb||en, *-te, ge-t, itr. h.* bäfva, skälfva, darra, t. ex. *vor* (afv. *von, aus*) *Zorn, Freude:* af vrede, glädje. *Um etw.* ~ vara i hög grad orolig för ngt.
bebínden, * *tr.* ombinda.
beblättern, * I. *tr.* förse, kläda med blad, löfva. II. *Sich* ~ löfvas.
bebléchen, * *tr.* kläda, beslå med järnbleck.
bebléien, * *tr.* sätta bly på, öfverdraga med bly.
beblůmen, * *tr.* och *sich* ~ pryda, kläda (sig) med blommor.
bebéhlen, * *tr.* ⊕ brädslå, brädfodra, golflägga.
bebórden, bebórten, *tr.* förse med bårder, med lister, kanta. **Bebórdung, Bebórtung,** *f.*
bebrillen, * *tr.* förse med glasögon, t. ex. *ein bebrilltes Gesicht.*
bebrücken, * *tr.* slå en bro öfver, t. ex. *einen Fluss.*
bebrůten, * *tr.* ligga på ägg, utligga, bildl. rufva på. **Bebrůtung,** *f.*
bebúschen, bebůschen, * *tr.* plantera med buskar. *Bebuscht:* beväxt med buskar, med snår.
Behúschung, Bebůschung, *-en, f.* buskskog, snår.
Becher, *-s, -, m.* bägare, pokal; bot. bägarfoder, skål på ollon, nötter m. m. **-blume,** *-n, f.* bot. pimpinella. **-förmig,** *a.* bägarformig. **-glas,** *-es, -er* †, *n.* glas utan fot. **-klang,** *-[e]s,* 0, *m.* glasens klang. **-stürzer,** *-s, -, m.* F dryckeskämpe.
becher||n, *-te, ge-t, itr. h.* dricka, pokulera.
Becken, *-s, -, n.* **1.** bäcken, fat. **2.** bassäng;

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

däld. 3. bäcken, nedersta delen af bålen. 4. mus. cymbal. -**bein**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. bäckenkota. -**förmig**, *a*. bäckenlik. -**höhle**, -*n*, *f*. bäckenhåla. -**schläger**, -*s*, -, *m*. 1. bleckslagare. 2. cymbalslagare.

bedáchen, * *tr*. förse med tak, taklägga, täcka.

I. Bedácht, -[*e*]*s*, ✱ -*e* †, *m*. öfverläggning, öfvervägande, eftertanke. *Mit gutem* ~ efter mogen öfverläggning. ~ *nehmen* el. *haben auf etw.:* taga hänsyn till ngt, taga ngt i öfvervägande, med i räkningen. -**los**, *a*. obetänksam. -**nahme**, 0, *f*. hänsyn. -**voll**, *a*. betänksam.

2. bedácht, *a*. 1. betänksam, eftertänksam. 2. *Auf etw.* ~ *sein:* vara betänkt på, tänka på ngt. Jfr *bedenken*.

Bedáchtheit, 0, *f*. betänksamhet.

bedáchtig, *a*. betänksam, försigtig, varsam.

Bedáchtigkeit, 0, *f*. försigtighet, varsamhet.

Bedáchtlósigkeit, 0, *f*. obetänksamhet.

bedáchtsäm = *bedächtig*.

Bedáchtsamkeit = *Bedächtigkeit*.

Bedáchung, -*en*, *f*. 1. takläggning. 2. tak, hemvist.

bedánken, * *sich* ~ 1. hembära tacksägelser, tacka, *bei jmdm für etw.:* ngn för ngt. 2. iron. *sich für etw.* ~ betacka sig för ngt, undanbedja sig ngt.

Bedárf, -[*e*]*s*, 0, *m*. 1. behof, brist. 2. behof, förnödenhet, förråd. -**s**... Ex. ~**fall**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. *Im* ~ vid behof.

bedáuerlich, *a*. beklaglig.

bedáuern, * *tr*. beklaga, t. ex. *jmdn wegen eines Unglücks, jmds Unglück. Ich bedauere sehr, dass* ... jag är mycket ledsen att ... **Bedáu[e]rung**, *f*.

bedáuerns... Ex. -**wert**[h], -**würdig**, *a*. beklagansvärd.

bedécken, * I. *tr*. 1. betäcka, öfvertäcka, hölja, skyla. 2. ✕ betäcka, skydda. II. *Sich* ~ 1. betäckas, höljas, skylas, öfverdragas, t. ex. *der Himmel bedeckt sich mit Wolken*. 2. sätta på sig hatten. mössan. 3. ✕ skaffa sig betäckning, skydd.

Bedéckung, -*en*, *f*. betäckande, betäckning, skydd; ✕ betäckning, eskort. -**s**... Ex. ~**mannschaft**, -*en*, *f*. ~**truppen**, *f*. *plur*. eskort. ~**schiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ⚓ konvojskepp.

Bedénk... Ex. -**frist**, -**zeit**, -*en*, *f*. betänketid, rådrum.

I. bedénken, * I. *tr*. 1. betänka, öfverväga. 2. *Jmdn mit etw.* ~ komma ihog ngn med ngt, t. ex. *in seinem Testamente. Von der Natur gut bedacht:* af naturen väl utrustad. II. *Sich* ~ 1. betänka sig. *Sich eines andern* el. *eines Bessern* ~ ändra åsigt. 2. tveka, vara tveksam. 3. tänka på sig själf.

2. Bedénken, -*s*, 0, *n*. 1. öfvervägande, betänkande. 2. betänklighet, tvekan. ~ *tragen:* tveka. ~ *bei jmdm über etw. erregen:* göra ngn tveksam beträffande ngt.

bedénklich, *a*. 1. betänklig. 2. ✱ betänksam, tveksam.

Bedénklichkeit, -*en*, *f*. betänklighet, tvekan; svårighet.

bedéuten, * *tr*. 1. betyda, beteckna, föreställa, t. ex. *was bedeutet dieses Wort? Die Bretter, die die Welt* ~ tiljorna som föreställa verlden. 2. betyda, vara af betydenhet, t. ex. *das hat nichts zu* ~, *der Mann bedeutet etw.* el. *hat etw. zu* ~. ~*d:* betydande, ansenlig. 3. betyda, antyda, t. ex. *das bedeutet nichts Gutes, das hat etw. zu* ~. 4. *Jmdm etw.* ~ gifva ngn en vink om ngt, särv. *jmdn* ~ antyda för ngn, låta ngn förstå.

Bedéuten[d]heit, -*en*, *f*. betydenhet, betydelse, vigt; ngt betydande, af betydenhet.

Bedéutnis[s], -*se*, *f*. ✱ = *Bedeutung*.

bedéutsäm, *a*. betydande, vigtig, betydelsefull.

Bedéutsamkeit, 0, *f*. betydelse, vigt.

Bedéutung, -*en*, *f*. betydelse, t. ex. *die* ~ *eines Wortes;* vigt, t. ex. *von* ~ *sein für jmdn, für etw. Etw. mit* ~ *sagen:* säga ngt med afsigt, med eftertryck. *Von schlimmer* ~ *sein:* hafva ngt ondt att betyda. -**s**... Ex. ~**leer**, ~**los**, *a*. betydelselös, intetsägande. ~**reich**, *a*. rik på skiftande betydelser. ~**schwer**, ~**voll**, *a*. betydelsefull.

bedíelen, * *tr*. golfiägga. **Bedíelung**, *f*.

bedíenen, * I. *tr*. 1. betjäna, passa upp på. *Die Tafel* ~ passa upp vid bordet. 2. sköta, förrätta, bekläda, t. ex. *die ärztliche Praxis, die Messe, ein Amt*. 3. kortspel. bekänna, t. ex. *Farbe*. II. *Sich einer Sache, jmds* ~ betjäna sig af en sak, af ngn.

bedíensten, * *tr*. gifva ett ämbete, en tjänst åt.

Bedíenstete(r), (adj. böjn.) *m*. person som innehar ngn tjänst, tjänsteman.

Bedíenstung, -*en*, *f*. tjänst, plats.

Bedíente(r), (adj. böjn.) *m*. betjänt. -**n**... Ex. ~**seele**, -*n*, *f*. slafvisk själ, slafviskt sinnad person. ~**tracht**, -*en*, *f*. betjäntdrägt, livré.

bedíentenhaft, *a*. betjäntaktig, slafvisk.

Bedíentenhaftigkeit, -*en*, *f*. betjäntskick, slafviskt sätt.

Bedíenung, -*en*, *f*. 1. betjänande, uppassning. 2. betjäning, tjänare; ✕ servis.

bedíngen, * (svag böjn., men i bem. *1* och *2* särv. ✱ *bedang, bedungen*), *tr*. 1. tinga, påtinga, t. ex. *einen Fuhrmann*. 2. betinga, utfästa som vilkor, t. ex. *Geld, Vorteile; eine Ware bedingt einen hohen Preis*. 3. göra beroende, inskränka, begränsa. *Bedingt:* beroende, vilkorlig, ofri, begränsad. 4. betinga, hafva till förutsättning el. utgöra förutsättning för, vara förbunden med.

Bedíngtheit, -*en*, *f*. beroende, vilkorlighet.

Bedíngung, -*en*, *f*. vilkor. -**s**... Ex. ~**los**, *a*. utan vilkor, ovilkorlig. ~**satz**, -*es*, -*e* †, *m*. gram. vilkorssats, konditionalsats. ~**weise**, *adv*. vilkorligt.

bedórnen, * *tr.* omgifva med törne såsom skydd, t. ex. *junge Bäume.*
bedrängen, * *tr.* försätta i trångmål, ansätta. *Bedrängt:* nödställd, betryckt. *In bedrängter Lage, in bedrängten Umständen:* i trångmål, i nöd.
Bedränger, *-s, -, m.* plågare, förtryckare.
bedränglich, *a.* tryckande, svår.
Bedrängnis[s], *-se,* **Bedrängtheit, Bedrängung,** *-en, f.* trångmål, nödställd, betryckt belägenhet, vedermöda.
bedróhen, * *tr.* hota. **Bedróhung,** *f.*
bedróhlich, *a.* hotande.
bedrócken, * *tr.* trycka på, fulltrycka.
bedrócken, * *tr.* förtrycka.
Bedrócker, *-s, -, m.* förtryckare.
Bedrückthéit, 0, *f.* betryck.
Bedrückung, *-en, f.* förtryckande, förtryck.
Beduíne, *-n, -n, m.* **Beduínin,** *-nen, f.* beduin.
1. **bedünken,** * *itr. h.* opers. *Es bedünkt mir* el. *mich:* det synes, det förefaller mig.
2. **Bedünken,** *-s,* 0, *n.* förmenande, mening. *Meines ~s* el. *nach meinem ~* enligt mitt förmenande.
bedúrfen, * *itr. h.* och *tr.* behöfva, *einer* (gen.) el. *eine Sache:* en sak. *Es bedurfte nur eines Wortes:* det behöfdes blott ett ord. *Das bedarf einer Erklärung:* det fordrar, behöfver en förklaring.
Bedúrfnis[s], *-ses, -se, n.* behof.
bedúrftig, *a.* behöfvande, fattig. *Einer* (gen.) el. ✱ *eine Sache ~* i behof af en sak.
Bedúrftigkeit, 0, *f.* tillstånd af behof, torftighet, fattigdom.
beéggen, * *tr.* åkerbr. harfva.
beéhren, * I. *tr. Jmdn mit etw. ~* hedra ngn med ngt. II. *Sich ~, zu ...* hafva äran att ... **Beéhrung,** *f.*
beéid[ig]en, * *tr.* 1. beediga, med ed bekräfta, svära på. 2. taga ed af, låta gå ed. **Beéid[ig]ung,** *f.*
beéifern, * *sich ~* ifra, ifrigt bemöda sig. **Beéiferung,** *f.*
beéilen, * I. *tr.* påskynda. II. *Sich ~* skynda sig, skynda.
beéinflussen, * *tr.* utöfva inflytande på, påverka. **Beéinflussung,** *f.*
beéinträchtigen, * *tr.* göra intrång på, vara till förfång för, förfördela. **Beéinträchtigung,** *f.*
beéisen, * *tr.* 1. afv. *sich ~* öfverdraga(s) med is. 2. beslå med järn. **Beéisung,** *f.*
beénd[ig]en, * *tr.* afsluta, sluta, fullborda. **Beénd[ig]ung,** *f.*
beéngen, * *tr.* göra trång, inskränka, nedtrycka, nedstämma, göra beklämd. **Beéngung,** *f.*
Beéngtheit, 0, *f.* trånghet; beklämdhet.
beérben, * *tr. Jmdn ~* ärfva ngn. *Beerbt:* som har arfvingar.
beérdigen, * *tr.* jorda, begrafva.
Beérdigung, *-en, f.* begrafning. **-s...** Ex. **~feier,** *-n, f.* graföl.
Beer||e, *-en, f.* bär. **-hüter,** *-s, -, m.* vinbärgsvaktare. **-most,** *-[e]s, -e, m.* den vid prässningen först afrinnande saften. **-wein,** *-[e]s, -e, m.* vin af själfrunnen drufsaft. **-en...** Ex. **~ähnlich,** *a.* bärlik. **~förmig,** *a.* bärformig. **~fressend,** *a.* bärätande djur. **~frucht,** *-e* †, *f.* bärfrukt.
beer||en, *-te, ge-t, tr.* afplocka bär af.
Beet, *-[e]s, -e, n.* trädgårdsland, blomstersäng.
Beete, *-n, f.* bot. beta. *Rote ~* rödbeta.
beetl||en, *-ete, ge-et, tr.* indela i sängar, i tegar.
befähigen, * I. *tr. Jmdn zu etw. ~* sätta ngn i stånd, göra ngn skicklig till ngt. *Befähigt:* begåfvad; *befähigt zu etw.:* i stånd, skicklig till ngt. II. *Sich ~ zu etw.:* vara skicklig el. lämplig till ngt.
Befähigung, *-en, f.* 1. lämplighet, förmåga, duglighet, befogenhet, *zu etw.:* till ngt. 2. begåfning.
befährbar, *a.* farbar, ⚓ segelbar.
1. **befáhren,** * (stark böjn.) *tr.* 1. befara, trafikera, fara el. segla på, t. ex. *einen Weg, eine Strasse, einen Fluss.* Bärg. *einen Schacht ~* nedstiga i ett schakt. *~* (part. perf.): befaren, berest. 2. *Mit etw. ~* köra på ngt, t. ex. *die Chaussee mit Kies ~* köra på grus på landsvägen. **Befáhrung,** *f.*
2. **befáhren,** * (svag böjn.) *tr. Etw. ~* el. ✱ *sich einer* (gen.) *Sache ~* befara, frukta ngt.
befállen, * *tr.* afv. opers. komma öfver, öfverfalla, anfalla, t. ex. *ein Fieber, eine Angst befiel ihn* el. *es befiel ihn ein Fieber, eine Angst.*
1. **befángen,** * *tr.* omsluta, hålla fången, inveckla. Vanl. i part. perf. *in etw. ~* fången, invecklad i ngt, t. ex. *in Vorurteilen, in einem Unternehmen.*
2. **befángen,** *a.* 1. förlägen, blyg, besvärad. 2. inskränkt, fördomsfull. 3. partisk.
Befángenheit, *-en, f.* 1. förlägenhet, blyghet. 2. inskränkthet, fördom. 3. partiskhet.
befássen, * I. *tr.* känna på, taga i. II. *Sich mit etw. ~* befatta sig, hafva att göra med ngt.
beféhden, * *tr.* bekriga, föra krig mot. **Beféhdung,** *f.*
Beféhl, *-[e]s, -e, m.* befallning; ✕ order, kommando. *Was steht zu ~?* hvad behagas? hvarmed kan jag vara till tjänst? *Wir stehen Ihnen zu ~* vi stå till er tjänst. ✕ *den Befehl führen über ...* föra kommando öfver... **-buch,** *-[e]s, -er* †, *n.* ✕ orderbok. **-s...** Ex. **~flagge,** *-n, f.* ⚓ kommandoflagg. **~form,** *-en, f.* gram. imperativ. **~habor,** *-s, -, m.* befälhafvare. **~haberstab,** *-[e]s, -e* †, *m.* kommandostaf. **~weise,** *adv.* under form af en befallning.
beféhlen, *befiehlst, befahl, beföhle, befohlen, befiehl,* * *tr.* 1. befalla, t. ex. *jmdm etw., jmdm*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjötorm. ✕ militarisk term.

etw. zu thun, dass jmd etw. thut; ✕ kommendera; påbjuda. *Wie Sie* ~ efter behag. *Was* ~ *Sie?* hvad behagas? ~ *Sie noch etw. Suppe?* behagar ni mera soppa? *Wie* ~ *Sie?* hvad befalles? *Ich lasse mir nichts* ~ jag låter ej kommendera mig. 2. beordra, t. ex. *jmdn nach einer Stadt.* 3. *Jmdm etw.* ~ befalla, anbefalla ngn ngt. *Seine Seele Gott* ~ befalla sin själ i Guds hand. *Gott befohlen!* lef väl! Gud vare med er!

beféhlerisch, *a.* befallande, myndig.

beféhligen, * *tr.* 1. kommendera, föra kommando öfver, t. ex. *ein Heer.* 2. beordra.

beféhlshäberisch = *befehlerisch.*

beféilen, * *tr.* ⊕ fila, affila. **Beféilung,** *f.*

beféinden, * *tr.* uppträda fiendtligt mot, förfölja. **Beféindung,** *f.*

beféstigen, * I. *tr.* 1. fästa, sätta fast, t. ex. *einen Gegenstand an einen andern;* ⚓ göra fast, surra fast. 2. ✕ befästa, förskansa, t. ex. *eine Stadt, ein Lager.* 3. befästa, stadfästa, styrka, göra stark, t. ex. *jmdn* el. *sich im Glauben, im Irrtum. Das Band der Freundschaft wieder* ~ återknyta vänskapens band. II. *Sich* ~ se *I, 3.*

Beféstiger, *-s, -, m.* person som fäster, befästar, stadfäster m. m. se *befestigen.*

Beféstigung, *-en, f.* 1. fästande, fasteättande. 2. ✕ befästande, befästning. 3. stadfästande, styrkande. -s... Ex. ~**bauten,** *f. plur.* ✕ fästningsarbeten, befästningar. ~**kunst,** *-e* †, *f.* ✕ befästningskonst. ~**pfahl,** *-[e]s, -e* †, *m.* ✕ skanspåle. ~**werk,** *-[e]s, -e, n.* fästningsverk.

befétten, * *tr.* bestryka med fett.

beféuchten, * *tr.* fukta, väta. **Beféuchtung,** *f.*

Beféchen, *-s, -, n.* prestkrage.

befiedern, * I. *tr.* fjädra, befjädra. II. *Sich* ~ fjädras, få fjädrar. **Befiederung,** *f.*

I. befinden, * I. *tr.* befinna, finna, t. ex. *etw. [für] gut* ~, *etw. ist [als] wahr befunden worden.* II. *Sich* ~ 1. befinna sig, vistas, t. ex. *in einer Lage, an einem Orte.* 2. befinna sig, må, t. ex. *wohl, unpässlich. Wie* ~ *Sie sich?* hur står det till?

2. Befinden, *-s,* 0, *n.* 1. befinnande, mening, tycke, godtycke. *Nach* ~ *der Umstände:* efter omständigheterna. *Nach* ~ efter behag. 2. befinnande, hälsotillstånd, hälsa, t. ex. *sich nach jmds* ~ *erkundigen.*

befindlich, *a.* befintlig, till finnandes, belägen.

befléchten, * *tr.* öfverfläta, förse med flätverk, t. ex. *eine Flasche, Stühle.* **Befléchtung,** *f.*

beflécken, * I. *tr.* 1. fläcka, sätta fläckar på, äfv. bildl., t. ex. *jmds Ruf:* ngns rykte; smutsa, besudla, söla. 2. lappa, laga. II. *Sich* ~ fläcka ned sina kläder, smutsa ned sig. *Sich selbst* ~ bedrifva själfbefläckelse. **Befléckung,** *f.*

befléissen, *befleiss[es]t, befliss, beflisse, beflissen, befleisse,* el. **beféissigen,** * *sich einer* (gen.) *Sache* ~ befiita sig, vinnlägga sig om en sak. *Sich der Rechtswissenschaft* ~ studera juridik. *Sich* ~, *etw. zu thun:* sträfva, försöka, vara mon att göra ngt. **Befléissigung,** *f.*

befliegen, * *tr.* flyga till, flygande uppnå, t. ex. *die Gipfel des Gebirges.*

beflíessen, * *tr.* genomflyta, vattna, skölja.

beflíssen, *a.* vinnläggande sig om, mon om, nitisk, ifrig. *Ein der Rechte* ~*er:* en juris studerande. Jfr *befleissen.*

Beflíssenheit, *-en, f.* nit, ifver, flit, studium.

beflíttern, * *tr.* och *sich* ~ pynta, styra ut (sig) med bjäfs, med grannlåter.

beflógen, *a.* flygfärdig, flygför.

beflóren, * *tr.* och *sich* ~ hölja, svepa (sig) i flor.

beflügeln, * I. *tr.* gifva, förläna vingar åt; bildl. påskynda. *Beflügelt:* bevingad, snabb. II. *Sich* ~ skynda sig, ila. **Beflügelung,** *f.*

befólgen, * *tr.* följa, lyda, t. ex. *jmds Beispiel, einen Rat. Einen Befehl* ~ utföra en befallning. **Befólgung,** *f.* -s... = ovj.

befólgens... Ex. **-wert[h],** **-würdig,** *a.* efterföljansvärd.

Befórderer, *-s, -, m.* **Befórd[r]erin,** *-nen, f.* befordrare, främjare, gynnare, beskyddare, t. ex. *der Künste.*

befórderlich, *a.* befrämjande, fördelaktig, gagnelig, gynnsam.

befórdern, * *tr.* 1. befordra, främja, gynna; påskynda, t. ex. *eine Lehre, die Genesung.* 2. befordra, fortskaffa, frakta, t. ex. *Reisende, Güter.* 3. befordra, gifva högre befattning, t. ex. *einen Beamten. Befördert werden:* få befordran, avancera.

Befórderung, *-en, f.* främjande, befordrande, befordran. -s... Ex. ~**gesuch,** *-[e]s, -e, n.* ansökan om befordran. ~**mittel,** *-s, -, n.* fortskaffningsmedel.

befráchten, * *tr.* befrakta, lasta, t. ex. *einen Wagen, ein Schiff.* **Befráchtung,** *f.*

Befráchter, *-s, -, m.* handel. afsändare af en last.

befrágen, * I. *tr.* fråga, tillfråga, utfråga, rådfråga, *jmdn nach* el. *um* el. *über* el. *wegen etw.:* ngn om ngt. II. *Sich nach* el. *um etw.* ~ förfråga sig, höra sig för, göra sig underrättad om ngt. **Befrágung,** *f.*

befránsen, befránzen, * *tr.* förse med fransar, sätta fransar på.

befréien, * *tr.* och *sich* ~ 1. befria, frigöra, rädda, låta slippa, t. ex. *jmdn, sich, etw. von jmdm* el. *etw., von einer Strafe,* som ännu ej inträdt, *aus einer gefährlichen Lage, einer Gefahr, der Not, der Leibeigenschaft,* hvari objektet redan befinner sig. 2. fritaga, frikalla, t. ex. *jmdn, sich von einer Verpflichtung.* **Befréiung,** *f.* -s... Ex. ~**kampf,** *-[e]s, -e* †, ~**krieg,** *-[e]s, -e, m.* befrielsekrig, frihetsstrid.

Befréier, *-s, -, m.* befriare.

befrémden, * *tr.* förefalla främmande, besynnerlig, underlig, förvåna, sätta i förundran, i förvåning. **Befrémdung,** *f.*

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

befrémdlich, *a.* sällsam, underlig, öfverraskande.

befréunden, * I. *tr.* 1. *Jmdn mit jmdm* ~ göra ngn till ngns vän, närma ngn till ngn, befrynda. *Ein Befreundeter:* en vän, en slägting. 2. *Jmdn, sich mit etw.* ~ göra ngn, sig förtrogen med ngt, t. ex. *mit einem Gedanken.* II. *Sich* ~ 1. *Sich mit jmdm* ~ blifva vän, befrynda sig med ngn. 2. se *I, 2.* **Befréundung,** *f.*

befriedigen, * *tr.* 1. tillfredsställa. *Befriedigt werden:* blifva tillfreds, belåten, nöjd. 2. stilla, lugna, mätta, släcka, bilägga, t. ex. *seinen Rachedurst, sein Gewissen, seinen Hunger, eine Begierde, einen Zwist.* **Befriedigung,** *f.*

befrieren, * *itr. s.* öfverdragas af frost, af is.

befrúchten, * *tr.* befrukta, göra fruktbar, fruktbärande. **Befrúchtung,** *f.* -s... Ex. ~**ergane,** *n. plur.* bot. befruktningsdelar.

Befrúchter, -*s*, -, *m.* person som gör ngt fruktbart, fruktbärande, i sht bildl.

befúgen, * *tr.* berättiga, bemyndiga, befullmäktiga. *Befugt:* befogad; kompetent.

Befúgnis[**s**], -*se*, *f.* befogenhet, berättigande, kompetens, myndighet.

befühlen, * *tr.* känna på, taga på. **Befühlung,** *f.*

Befúnd, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. befinnande, tillstånd, läge. 2. godtfinnande. -**schein,** -[*e*]*s*, -*e*, -**zettel,** -*s*, -, *m.* intyg om en saks el. en persons tillstånd, befinnande.

befúrchen, * *tr.* fåra.

befúrchten, * *tr.* frukta att ngt skall inträffa, hysa farhogor för. *Das Schlimmste ist zu* ~ man har att frukta det värsta, måste vara beredd på allt. **Befúrchtung,** *f.*

befúrworten, * *tr.* förorda, lägga sig ut för, rekommendera. **Befúrwortung,** *f.*

begáben, * *tr.* begåfva, utrusta. *Begabt* · begåfvad, intelligent.

Begábung, -*en*, *f.* 1. begåfvande; donation. 2. begåfning, anlag.

begáffen, * *tr.* gapa, titta, bliga på. **Begáffung,** *f.*

begátten, * *sich* ~ para sig. **Begáttung,** *f.* -s... Ex. ~**akt,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* könsakt. ~**trieb,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* könsdrift. ~**zeit,** -*en*, *f.* parningstid.

begében, * I. *tr.* 1. handel. utsläppa i rörelsen, försälja. 2. *Ein Mädchen* ~ bortgifta en flicka. II. *Sich* ~ 1. begifva sig, gå, t. ex. *an einen Ort, an die Arbeit, auf die Flucht, in Gefahr, zu Bett, zur Ruhe. Sich in den Ehestand* ~ inträda i det äkta ståndet. 2. vanl. opers. tilldraga sig, begifva sig, hända. 3. *Sich einer Sache* ~ afstå från, uppgifva en sak. **Begébung,** *f.*

Begébenheit, -*en*, *f.* **Begébnis**[**s**], -*ses*, -*se*, *n.* och ✱ -*se*, *f.* tilldragelse, händelse.

begégnen, * *itr.* a) *s.* 1. möta, påträffa, *jmdm, einer Sache* (✱ *tr.: jmdn, etw.*): ngn, ngt, t. ex. *ich bin ihm auf der Strasse begegnet, wir* ~ *diesem Worte* el. *dies Wort begegnet uns erst bei Lessing. Sich* (dat., recipr.) el. *einander* ~ mötas, t. ex. *auf der Strasse, auf der Lebensbahn, in einem Wunsche.* 2. tillstöta, hända, t. ex. *mir ist ein Unglück begegnet.* 3. uppföra sig mot, t. ex. *jmdm höflich* ~; förefalla, t. ex. *der Tod begegnet einem fürchterlich.* b) *h.* 4. bemöta, uppträda mot, bekämpa, t. ex. *einem Fehler, der Verderbnis.* **Begégnis**[**s**], -*ses*, -*se*, *n.* och ✱ -*se*, *f.* 1. möte, sammanträffande. 2. tillstötande händelse, tilldragelse.

Begégnung, -*en*, *f.* 1. = *Begegnis.* 2. bemötande, uppförande.

begéhen, * *tr.* 1. beträda, gå på, trampa, t. ex. *einen Weg.* 2. gå öfver; inspektera, vitja, t. ex. *das Feld, die Dohnen:* fogelsnarorna. 3. begå, föröfva, göra sig skyldig till, t. ex. *Sünden, Dummheiten.* 4. begå, fira, utföra högtidliga handlingar, t. ex. *ein Fest, eine Ceremonie.* **Begéhung,** *f.*

Begéhr, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* och *n.* 1. begär, fordran. 2. längtan, åstundan, önskan.

begéhren, * I. *tr.* 1. begära, fordra. 2. åstunda, önska, hafva lust till. II. *itr. h. Nach etw.* (i högtidl. sprråk äfv. med gen., t. ex. *des Weins*) ~ längta efter, åstunda ngt. **Begéhrung,** *f.*

begéhrens... Ex. -**wert**[**h**], -**würdig,** *a.* önskvärd.

begéhrlich, *a.* 1. begärlig, eftersökt. 2. lysten.

Begéhrlichkeit, 0, *f.* begärlighet.

begéifern, * *tr.* spotta på, dregla på; bildl. förtala.

begéistern, * I. *tr.* lifva, besjäla, hänföra, hänrycka, inspirera. II. *Sich* ~ hänföras, hänryckas, inspireras.

Begéisterung, -*en*, *f.* hänförelse, entusiasm, inspiration. -s... Ex. ~**voll,** *a.* hänförd, hänryckt.

Begíer, 0, *f.* häftigt begär, lusta, lidelse.

Begíerde, -*n*, *f.* begär, begärelse, lusta, åtrå, lystnad, lidelse.

begíerig, *a.* begärlig, ifrig, nyfiken.

begíessen, * I. *tr.* begjuta, hälla på, öfver. *Jmdn, etw. mit kaltem Wasser* ~ hälla, slå kallt vatten öfver ngn, ngt. *Blumen* ~ vattna blommor. II. *Sich* ~ hälla, slå på sig. **Begíessung,** *f.*

Beginn, -[*e*]*s*, 0, *m.* början, begynnelse.

I. beginnen, *begann, begönne* el. ✱ *begänne, begonnen, beginn*[*e*], * *tr.* samt *itr. h.* och ✱ *s.* 1. begynna, börja. 2. företaga. *Was willst du damit* ~*?* hvad vill du göra därmed? el. hvad skall du ha det till?

2. Beginnen, -*s*, -, *n.* 1. början. 2. företag.

Beginner, -*s*, -, *m.* person som börjar ngt.

begípsen, * *tr.* gipsa.

begíttern, * *tr.* förse med galler, förgallra.

beglánzen, * *tr.* 1. beglänsa, stråla öfver, skina på. 2. öfverdraga med glänsande färger. **Beglánzung,** *f.*

beglásen, * *tr.* glasera. **Beglásung,** *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

beglaub[ig]en, * *tr.* 1. göra trolig, intyga, bevittna, vidimera, t. ex. *eine Unterschrift, eine Abschrift. Etw. durch Zeugen* ~ styrka ngt med vittnen. 2. ackreditera, t. ex. *einen Gesandten.*

Beglaub[ig]ung, *-en, f.* intygande, bekräftelse, intyg, vidimering, legitimering. **-s...** Ex. **~brief, ~schein,** -[*e*]*s, -e, m.* **~schreiben,** *-s, -, n.* kreditiv, t. ex. *eines Gesandten.*

Begléit... Ex. **-adresse,** *-n, f.* adresskort. **-brief,** -[*e*]*s, -e, m.* adressbref, som medföljer paket. **-schein,** -[*e*]*s, -e, m.* **-schreiben,** *-s, -, n.* handel. fraktsedel, konnossement. **-stimme,** *-n, f.* andra stämman.

begléiten, * *tr.* ledsaga, följa, ✕ eskortera; mus. ackompanjera.

Begléiter, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* ledsagare, ledsagerska, följeslagare, följeslagerska, kamrat.

Begléiterschaft, 0, *f.* följe.

Begléitung, *-en, f.* 1. ledsagande; mus. ackompanjemang. 2. sällskap, följe. *In ~ von:* i sällskap med, följd af. **-s...** Ex. **~mannschaft,** *-en, f.* följe, ✕ eskort. **~schiff,** -[*e*]*s, -e, n.* ⚓ konvojskepp. Jfr *Begleit...*

beglücken, * *tr.* lyckliggöra. *Beglückt:* lyckliggjord, lycklig. **Beglückung,** *f.*

Beglücker, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* lyckliggörare, välgörare.

Beglücktheit, 0, *f.* lyckliggjordt tillstånd, lycka.

beglückwünschen, * *tr.* lyckönska. **Beglückwünschung,** *f.*

begnád[ig]en, * *tr.* 1. (vanl. 3-stafv.) benåda, visa nåd, vara nådig mot. 2. (vanl. 4-stafv.) benåda (låta nåd gå för rätt), gifva amnesti.

Begnádigung, *-en, f.* benådning, nåd, amnesti. **-s...** Ex. **~gesuch,** -[*e*]*s, -e, n.* nådeansökan. **~recht,** -[*e*]*s,* 0, *n.* benådningsrätt.

begnügen, * I. *tr.* ✱ tillfredsställa. *Begnügt:* tillfreds, belåten. II. *Sich ~ mit* el. *an etw.:* nöja sig, vara nöjd, tillfreds med ngt. *Sich mit* el. *an etw. ~ lassen:* låta sig nöja med ngt.

begnügsam, *a.* förnöjsam.

Begónie, *-n, f.* bot. begonia.

begráben, * *tr.* begrafva, jorda, äfv. bildl. Ordspr. F *da liegt der Hund ~* det är just knuten, svårigheten.

Begräbnis[s], (äfv. med kort ä), *-ses, -se, n.* 1. begrafning. 2. grift, grafkor. **-feier,** *-n, f.* grafföl, begrafning. **-gebühr,** *-en, f.* likstol. **-kosten,** *plur.* begrafningskostnader. **-platz,** *-es, -e* †, *m.* begrafningsplats, kyrkogård. **-schmaus,** *-es, -e* †, *m.* grafföl. **-stätte,** *-n, f.* grafplats.

begrásen, * I. *tr.* 1. öfverdraga med gräs. *Begrast:* gräsbeväxt. 2. afbeta. II. *Sich ~* blifva gräsbeväxt. **Begrásung,** *f.*

begréifbar, *a.* begriplig.

begréifen, * I. *tr.* 1. taga på, känna på. 2. omfatta, innesluta. 3. begripa, förstå, uppfatta. *Das ist nicht zu ~* det är obegripligt. Äfv. utan obj., t. ex. *schwer ~* hafva svårt för att fatta, ringa uppfattningsförmåga. 4. *In etw.* (en handling el. ett tillstånd) *begriffen sein:* hålla på med, vara inbegripen i ngt. II. *Sich ~* begripas, förstås. *Das begreift sich leicht:* det är lätt att förstå. III. *itr. h.* se *I, 3.* **Begréifung,** *f.*

begréiflich, *a.* begriplig, fattlig.

begréiflicherweise, *adv.* såsom man lätt kan förstå, naturligtvis.

Begréiflichkeit, 0, *f.* begriplighet.

begrénzen, * *tr.* begränsa, sätta en gräns för, inskränka. **Begrénzung,** *f.*

Begrénztheit, *-en, f.* begränsadt tillstånd, inskränkthet.

Begriff, -[*e*]*s, -e, m.* 1. begrepp, föreställning. *Das geht über alle ~e:* det är alldeles ofattligt. 2. begripande, förstånd. 3. *Im ~e sein* el. *stehen, etw. zu thun:* vara, stå i begrepp att göra ngt. **-s...** Ex. **~ähnlichkeit,** *-en, f.* begreppsförvandtskap, liktydighet. **~bestimmung,** *-en, f.* begreppsbestämning, definition. **~gemäss, ~mässig,** *a.* begreppsmässig. **~verwirrung,** *-en, f.* begreppsförvirring.

begrifflich, *a.* begreppsmässig.

begründen, * I. *tr.* 1. grunda, lägga grund till, grundlägga, stifta, t. ex. *ein Gebäude, ein Geschäft, sein Glück, ein philosophisches System.* 2. gifva en fast, en säker ställning åt, t. ex. *der Vater begründet den Sohn.* 3. göra säker, hemmastadd, t. ex. *jmdn in einer Wissenschaft. Begründet werden:* blifva hemmastadd. 4. gifva skäl för, med bevis stödja, motivera, t. ex. *einen Antrag. Begründete Ansprüche:* rättmätiga anspråk. II. *Sich ~* göra sig, blifva hemmastadd, jfr *I, 3.* **Begründung,** *f.*

Begründer, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* grundläggare, stiftare.

begrünen, * I. *tr.* bekläda med grönska. II. *itr. s.* och *sich ~* blifva grön, börja grönska.

begrüssen, * *tr.* hälsa, hälsa på.

Begrüssung, *-en, f.* hälsning, högtidligt mottagande.

begúcken, * *tr.* F titta på, nyfiket betrakta.

begünstigen, * *tr.* gynna, främja, befordra, understödja. *Der Begünstigte:* den gynnade, gunstlingen.

Begünstiger, *-s, -, m.* gynnare, beskyddare.

Begünstigung, *-en, f.* gynnande, ynnest, förmon.

begürten, * *tr.* omgjorda.

Begúss, *-es, -e* †, *m.* begjutning.

begútachten, * *tr.* utlåta sig om. **Begútachtung,** *f.*

begútern, * *tr.* begåfva med gods, med ägodelar. *Begütert:* a) ägande fastighet, b) välmående, förmögen.

begútigen, * *tr.* blidka, göra god igen.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

beháaren, * *sich* ~ få hår. *Behaart:* hårig. **Beháarung,** *f.*
beháben, * *sich* ~ (brukl. blott i inf.) uppföra sig.
behäbig, *a.* 1. om saker: bekväm. 2. om personer: välmående, som befinner sig väl.
Behäbigkeit, *-en, f.* 1. om saker: bekvämlighet. 2. om personer: välbefinnande, välmåga.
behácken, * *tr.* 1. ⊕ tillyxa, afskräda, t. ex. *Holz;* kvista, t. ex. *Bäume.* 2. åkerbr. hacka upp, luckra. **Beháckung,** *f.*
beháften, * *tr.* vanl. blott i part. perf.: *mit* (el. ✱ *von*) *etw. behaftet sein:* vara behäftad med ngt.
behágeln, * *tr.* hagla på.
1. **behágen,** * *itr. h.* behaga, falla i smaken. *Wie behagt Ihnen das?* hvad tycker ni om det?
2. **Behagen,** *-s,* 0, *n.* 1. behag, nöje. ~ *an etw.* (dat.) *finden:* finna behag i, tycka om ngt. 2. behag, godtycke, smak, t. ex. *nach seinem* ~ *leben.*
behäglich, *a.* behaglig, angenäm. *Machen Sie sich's* ~*!* var obesvärad! var hemmastadd!
Behäglichkeit, *-en, f.* behaglighet, behag, trefflighet, bekvämlighet.
beháftern, * *tr.* sätta grimma på.
behálthär, *a.* som kan 1. behållas, 2. ihogkommas.
behálten, * *tr.* 1. behålla, bibehålla, gömma, t. ex. *etw. für sich, etw. auf Lager, seinen Wert. Übrig* ~ hafva, hålla kvar. *Behalte mich lieb!* glöm ej bort mig! *Jmdn, etw. im Gedächtnis, im Andenken* ~ minnas, ihogkomma ngn, ngt. *Wohl* ~ (part. perf.): välbehållen. *Jmdm eine Sünde* ~ tillräkna ngn en synd. 2. behålla i minnet, minnas, ihogkomma. *Wohl zu* ~ väl att märka.
Behálter, *-s, -, m.* reservoar, förvaringskärl.
Behältnis[s], *-ses, -se, n.* förvaringsrum, förvaringsställe, förvaringskärl.
behámmern, * *tr.* hamra på.
behándeln, * *tr.* 1. bearbeta, t. ex. *den Teig.* 2. behandla, afhandla, handla om, t. ex. *dies Buch behandelt einen interessanten Gegenstand.* 3. behandla, bemöta, t. ex. *jmdn gut, als Freund* ~. 4. köpslå om. **Behándlung,** *f.* -s... Ex. ~**ärt,** *-en, f.* behandlingssätt.
behándigen, * *tr.* lemna i handom, öfverlemna. **Behándigung,** *f.*
Behándler, *-s, -, m.* person som behandlar m. m. se *behandeln.*
behándschuhen, * *tr.* förse med, ikläda handskar.
Behäng, -[*e*]*s, -e* †, *m.* ngt som är hängdt på ngt annat, beklädning.
behängen, ✱ **behángen,** * I. *tr.* behänga, hänga på, öfver, beklädа. II. *Sich* ~ *mit etw.:* a) hänga på sig ngt, b) F åtaga sig, lassa på sig ngt. **Behängung,** *f.*
behárken, * *tr.* kratta.
behárnischen, * *tr.* och *sich* ~ kläda (sig) i harnesk.
behárren, * *itr. h.* och *s.* framhärda. *Auf etw.* (dat.) ~ yrka på ngt, ej uppgifva, ej afstå från ngt. *Auf* el. *bei etw.* ~ vidblifva, stå fast vid, framhärda i ngt. *Auf seinem Sinn* ~ envisas. **Behárrung,** *f.*
behárrlich, *a.* ihärdig, uthållig, trägen, ståndaktig.
Behárrlichkeit, 0, *f.* ihärdighet, ståndaktighet.
behárzen, * *tr.* hartsa.
behaúben, * *tr.* sätta hufva el. mössa på.
behaúchen, * *tr.* andas på. **Behaúchung,** *f.*
behaúen, * *tr.* behugga, tillhugga, tillyxa, grofhugga med yxa el. majsel, t. ex. *Holz, Steine. Einen Baum* ~ el. *einem Baume die Äste* ~ kvista ett träd. **Behaúung,** *f.*
behaúfe[l]n, * *tr.* kupa, t. ex. *Bäume, Kartoffeln.*
behaúpten, * I. *tr.* 1. behålla, ej öfvergifva, förfäkta, upprätthålla, t. ex. *das Feld, seine Meinung, seinen Rang.* 2. påstå, försäkra. Gram. ~*der Satz:* påståendesats. II. *Sich* ~ 1. hålla sig kvar, bibehålla sig, t. ex. *in seiner Stellung.* 2. hålla i sig, t. ex. handel. *die Kurse* ~ *sich.*
Behaúptung, *-en, f.* 1. behållande, förfäktande, försvar. 2. påstående.
behaúsen, * *tr.* hysa, härbärgera.
Behaúsung, *-en, f.* 1. hysande, härbärgerande. 2. bostad.
behaúten, * *tr.* kläda med skinn.
Behélf, -[*e*]*s, -e, m.* nödhjälp, tillflykt, utväg, undflykt.
behélfen, * *sich* ~ hjälpa sig, reda sig, draga sig fram. Jtr *behelfen.*
behélligen, * *tr.* besvära, *jmdn mit etw.:* ngn med ngt. **Behélligung,** *f.*
behélmen, * *tr.* sätta hjälm på.
behénd[e], *a.* behändig, flink, skicklig.
Behéndigkeit, *-en, f.* behändighet, skicklighet.
behérbergen, * *tr.* härbärgera, hysa. **Behérbergung,** *f.*
behérrschen, * I. *tr.* 1. beherska, herska öfver, t. ex. *ein Volk, seine Leidenschaften, seinen Gegenstand:* sitt ämne. 2. beherska, dominera, t. ex. *dieser Hügel beherrscht die Ebene.* II. *Sich* ~ beherska sig, styra sig. **Behérrschung,** *f.*
Behérrscher, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* beherskare, beherskarinna, herre.
behérzigen, * *tr.* behjärta, lägga på hjärtat. Jtr *beherzt.* **Behérzigung,** *f.* -s... = föij.
behérzigens... Ex. -**wert[h],** -**würdig,** *a.* behjärtansvärd.
behérzt, *a.* behjärtad, modig, oförfärad.
Behérztheit, 0, *f.* mod, djärfhet.
behéxen, * *tr.* förtrolla, förhäxa; dåra, bedåra. **Behéxung,** *f.*
behílflich se *behülflich.*
behíndern, * *tr.* förhindra, hindra. **Behíndérung,** *f.*

* äldre sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

behóbeln, * *tr.* afhyfla.

behóhnlächeln, * *tr.* hånskratta åt.

behólfen, *a.* rådig, händig, skicklig.

behólzen, * I. *tr.* skog. 1. befordra växtligheten i en skog. 2. afverka, fälla träd i en skog. II. *Sich* ~ 1. om träd: tillväxa, sätta ved. 2. blifva beväxt med träd, med skog. **Behólzung,** *f.*

behórchen, * *tr.* förstulet lyssna på, lyssnande utforska.

Behórde, *-n, f.* myndighet, ämbetsverk, t. ex. *die zuständige* ~ vederbörande myndighet. *Als letzte* ~ *entscheiden:* afgöra i sista instans.

behórig, *a.* behörig.

Behúf, *-[e]s, -e, m.* 1. behof. *Zum* ~*[e]:* vid påkommande behof. 2. gagn, fördel. 3. ändamål, syfte, t. ex. *zu verschiedenen* ~*en dienen.*

behúfs, *prep.* med gen. vid behof af.

behúft, *a.* försedd med hof(var).

behúflich, *a.* behjälplig. *Jmdm bei etw.* ~ *sein:* hjälpa ngn med ngt. *Jmdm zu etw.* ~ *sein:* förhjälpa ngn till ngt.

behúten, * *tr.* 1. *Ein Feld, eine Wiese* ~ vakta boskap på en åker, en äng. 2. beskydda, bevaka, hafva i sitt hägn. [*Gott*] *behüte, dass ich* ... Gud bevare mig för att ... [*Gott*] *behüte!* Gud bevars väl! kommer ej i fråga, långt därifrån! **Behútung,** *f.*

behútsäm, *a.* försigtig, varsam.

Behútsamkeit, 0, *f.* försigtighet, varsamhet.

bei, I. *prep.* med dat. 1. vid, a) rum, t. ex. *die Schlacht* ~ *Leipzig, dicht* ~ *der Stadt,* ~ *Hofe:* vid hofvet, ~ *jedem Schritt;* b) tid, t. ex. ~ *seiner Abreise,* ~*[m] Nordwind:* vid nordlig vind, ~*m ersten Wink;* c) beledsagande omständigheter, tillstånd, t. ex. ~ *einem Glase Wein,* ~ *der Arbeit,* ~ *näherer Erkundigung,* ~ *Gelde sein:* vara vid kassa, ~ *Geldstrafe:* vid vite, ~ *Licht, einer Lampe arbeiten,* ~ *Verstande sein:* vara vid sina sinnens fulla bruk, ~ *sich selbst denken;* d) förskringar, t. ex. ~ *Gott!* ~ *meiner Seele!* 2. hos, t. ex. ~ *jmdm wohnen, im Dienste stehen; ich lese* ~ *Schiller, dass* ..., *das kommt selten* ~ *ihm vor;* ~ *uns zu Lande:* hos oss, i vår trakt. 3. med sig, i sitt sällskap, t. ex. *er hatte seinen Diener, seinen Hund* ~ *sich.* 4. *Etw.* ~ *sich haben:* hafva ngt på sig, hafva ngt tillhands, t. ex. *Geld, einen Stock; Waffen* ~ *sich tragen.* 5. inför, för, t. ex. ~ *jmdm Stunden haben:* taga lektioner för ngn, ~ *diesem Lehrer lernt man viel.* 6. med, a) = på grund af, t. ex. ~ *seiner Schüchternheit kann ich mir sein Betragen wohl erklären;* b) = i trots af, t. ex. ~ *all seiner Klugheit ist er betrogen worden.* 7. (särskilda fall). *Etw.* ~ *der Hand haben:* hafva ngt tillhands. *Er dient* ~ *den Husaren:* han är vid ett husarregimente, är husar. ~ *Gott ist alles möglich:* för Gud är allting möjligt. ~ *seinen Lebzeiten:* under sin (hans) lifstid. ~ *Tage:* om dagen, vid dager. ~ *hellem Tage:* midt på ljusa dagen. ~ *Zeiten:* i tid, i rättan tid. ~ *Appetit sein:* hafva aptit. ~ *Jahren sein:* vara till åren kommen. ~ *Kräften sein:* vara kry, rask. *Mir ist nicht wohl* ~ *dieser Sache:* denna sak oroar mig. ~ *diesen Verben steht der Konjunktiv:* dessa verb styra konjunktiven. ~ *weitem nicht:* ej på långt när. ~ *weitem reicher:* vida rikare. ⚓ ~ *dem Winde segeln:* segla bidevind. II. *adv.* 1. rum. intill, invid, t. ex. *dicht* ~, *nahe* ~. 2. vid tal: inemot, ungefär, omkring, t. ex. ~ *vierhundert Jahre.*

Anm. Bei i sms. med verb är alltid betonadt och betecknar hufvudsakl. grannskap, bitrade, vidhäftande.

belán, *adv.* bredvid.

beibehalten, *tr.* bibehålla. **Beibehaltung,** *f.*

beibinden, *tr.* vidhäfta, binda ihop, binda i ett band.

Beiblatt, *-[e]s, -er* †, *n.* bilaga, särv. extranummer, t. ex. *einer Zeitung.*

beibringen, *tr.* 1. framskaffa, anföra, t. ex. *Beweise, Gründe.* 2. *Jmdm etw.* ~ tillfoga, bibringa ngn ngt, t. ex. *eine Niederlage, einen Verlust, einen Stoss, Kenntnisse, Begriffe.* **Beibringung,** *f.*

Beichtle, *-en, f.* bikt, skriftermål. ~ *ablegen:* bikta, bikta sig. *Zur* ~ *gehen:* gå till skrift. **-andacht,** *-en, f.* skriftermål. **-formel,** *-n, f.* biktformulär, syndabekännelse. **-geld,** *-[e]s, -er, n.* **-groschen,** *-s, -, m.* bikt-, skriftpengar. **-kind,** *-[e]s, -er, n.* bikt-, skriftebarn. **-opfer,** *-s, -, n.* **-pfennig,** *-[e]s, -e, m.* = *-geld.* **-stuhl,** *-[e]s, -e* †, *m.* biktstol. **-vater,** *-s, -*†, *m.* biktfader.

beichtlen, *-ete, ge-et,* I. *tr.* 1. bikta, bekänna, t. ex. *seine Sünden.* 2. *Jmdn* ~ bikta, skrifta ngn, mottaga ngns bikt. II. *itr. h.* bikta, skrifta, bikta sig, *bei jmdm:* för ngn.

Beicht[ig]er, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* 1. biktfader. 2. biktbarn.

beide, *a.* i sing. ej brukl. i nom. masc. och fem., båda, bägge, bäggedera, t. ex. *ich habe roten und weissen Wein,* ~*n von vorzüglicher Qualität. Wir* ~ vi två. *Einer von* ~*n:* en af de två, endera. *Keiner von* ~*n:* ingendera. ~*s:* bäggedera, båda delarne. *Das Sakrament unter* ~*r Gestalt:* både brödet och vinet. **-r...** ex. ~**seitig,** *adj.* ömsesidig.

beiderlei, *a.* obøjl. af båda slagen, bådadera.

beiderseits, *adv.* ömsesidigt, på ömse sidor.

beidrehen, *tr.* och *itr. h.* ⚓ dräja bi.

beidrucken, *tr.* trycka till, bifoga. *Dem Texte* ~ trycka jämte, vid sidan af texten.

beidrücken, *tr. Sein Siegel* ~ vidfoga sitt sigill, sätta sitt sigill inunder. **Beidrückung,** *f.*

beieinánder, *adv.* tillsammans.

Beierbe, *-n, -n, m.* arfvinge som inträder i annans ställe.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

beiern[u], *-te, ge-t, itr. h.* ringa, klämta gum att slå klappen mot den stillahängande klockan.

Beisessen, *-s, -, n.* biratt, som förtäres till en hufvudrätt, såsom sallat, sylt, kompott.

Beifall, *-[e]s, 0, m.* bifall. *~ finden:* vinna bifall, ha framgång, lyckas. **-geber,** *-s, -, m.* person som ger sitt bifall tillkänna. **-klatschen,** *-s, 0, n.* applåd. *Donnerndes ~* stormande applåd. **-klatscher,** *-s, -, m.* person som applåderar. **-s...** Ex. **~bedürftig,** *a.* som är i behof af bifall. **~bezeigung, ~bezeugung,** *-en, f.* betygande af sitt gillande, bifall, applåd. **~ruf,** *-[e]s, -e, m.* bifallsrop, bravorop. **~wert[h],** *a.* värd bifall, värd erkännande.

beifallen, *itr. s.* 1. *Einer* (dat.) *Sache ~* samtycka, gifva sitt bifall till en sak. 2. *Etw. fällt jmdm bei:* ngt faller ngn in, ngn kommer att tänka på ngt.

beifällig, *a.* bifallande, gynnsam.

beifolgen, *itr. s.* medfölja. Vanl. blott i part. *~d:* medföljande, bifogad, hosföljande; *adv.* härjämte, härmed.

beifügen, *tr.* bifoga, tillägga. **Beifügung,** *f.*

Beifuss, *-es, 0, m.* bot. gråbo (Artemisia).

Beigabe, *-n, f.* hvad som gifves på köpet, bilaga.

Beigang, *-[e]s, -e †, m.* sidogång.

beigeben, I. *tr.* bifoga, tillägga; gifva till biträde, ställa vid sidan, t. ex. *jmdm einen Gehülfen ~.* II. *itr. h.* F nedsätta sina anspråk, taga skeden i vackra handen.

beigehen, *itr. s.* 1. = *beifolgen.* 2. falla in, t. ex. *der Gedanke geht mir bei.*

Beigemach, *-[e]s, -er †, n.* kabinett, sidorum.

Beigericht, *-[e]s, -e, n.* = *Beiessen.*

Beigeruch, *-[e]s, -e †, m.* bilukt, särskild lukt.

Beigeschmack, *-[e]s, 0, m.* bismak.

beigesellen, I. *tr.* gifva till sällskap, till biträde. II. *Sich ~* sluta sig till, förena sig med. **Beigesellung,** *f.*

beihér, *adv.* 1. bredvid, jämte. 2. tillfälligtvis, i förbigående.

Beihilfe se *Beihülfe.*

beihelen, *tr.* ⚓ hala an.

Beihülfe, *-n, f.* bistånd, hjälp, medverkan.

beihülflich, *a.* behjälplig, medverkande.

Beikammer, *-n, f.* sidorum.

Beikirche, *-n, f.* annexkyrka, kapell.

Beiknecht, *-[e]s, -e, m.* hjälpdräng.

beikommen, *itr. s.* 1. komma till, tilläggas. 2. närma sig, komma upp emot, blifva lik. 3. ersätta, t. ex. *dem Schaden, dem Verlust.* 4. uppnå, få reda på, t. ex. *einem Geheimnisse;* komma åt, få i sitt våld, t. ex. *jmdm mit Schmeichelei, mit List ~.* 5. *Etw. kommt mir bei:* ngt faller mig in.

beikönnen, *itr. h.* kunna komma åt.

Beil, *-[e]s, -e, n.* bila, yxa. **-brief,** *-[e]s, -e, m.* ⚓ bilbref. **-eisen,** *-s, -, n.* yxjärn (järn till yxmälde). **-fertig,** *a.* ⚓ färdig på tacklingen när. **-förmig,** *a.* yxformig. **-hieb,** *-[e]s, -e, m.* yxhugg.

Beilade, *-n, f.* sidolåda, mindre låda.

Beilage, *-n, f.* 1. bifogande, inneslutning, t. ex. *eines Briefes.* 2. bilaga, bihang, t. ex. *einer Zeitung.*

Beilager, *-s, -, n.* biläger. *Das ~ halten* el. *vollziehen:* fira sitt biläger.

Beiläufer, *-s, -, m.* springpojke.

beiläufig, *a.* tillfällig, i förbigående. *~ gesagt:* inom parentes, apropå.

beilegen, I. *tr.* 1. tillägga, bifoga, t. ex. *dem Briefe eine Rechnung.* 2. tillskrifva, tillmäta, tilldela, t. ex. *diese Schrift wird dem Aristoteles beigelegt; einer Nachricht keinen Wert, jmdm Lobsprüche ~.* 3. bilägga, t. ex. *einen Zwist, einen Streit.* 4. ⚓ *die Segel ~* refva segeln. *Das Schiff ~* lägga bi. II. *itr. h.* ⚓ lägga bi. **Beilegung,** *f.*

Beileid, *-[e]s, 0, n.* medlidande, deltagande. *Jmdm sein ~ bezeigen:* betyga ngn sitt deltagande. **-s...** Ex. **~bezeigung, ~bezeugung,** *-en, f.* sorgebetygelse. **~schreiben,** *-s, -, n.* kondoleansbref.

beiliegen, *itr. h.* 1. ligga bredvid, vara bifogad. 2. *Jmdm ~* hafva köttsligt umgänge med ngn. 3. ⚓ ligga bi.

beim, sammandragning af *bei dem.*

beimengen = *beimischen.*

beimessen, *tr.* 1. = *beilegen I, 2.* 2. *Einer Sache Glauben ~* sätta tro till en sak. **Beimessung,** *f.*

beimischen, *tr.* iblanda, tillsätta. *Einer Sache etw. ~* upplanda en sak med ngt. **Beimischung,** *f.*

Bein, *-[e]s, -e, n.* ben, a) ✱ i kroppen, t. ex. bibl. *~ von meinem ~. Durch Mark und ~ gehen:* gå, skära genom märg och ben. *Es friert Stein und ~* unge. det fryser så det smäller i knutarne; b) att gå med. *Das dicke ~* tjockbenet. *Jmdm ein ~ stellen:* ställa, slå krokben för ngn. Bildl. talesätt, vanl. F: *etw. ans ~ binden:* lida ngn förlust el. trösta sig öfver ngn liden förlust; *auf die ~e bringen:* sätta i rörelse; *~e haben:* vara rask, flink; *das hat lange ~e:* det brådskar icke; *jmdm auf die ~e helfen:* hjälpa ngn på benen; *wieder auf die ~e kommen:* åter komma upp sig; *jmdm ~e machen:* påskynda, sätta lif i ngn; *lange ~e machen:* påskynda sina steg; *sich auf die ~e machen:* begifva sig åstad; *die ~e in die Hand nehmen:* lägga benen på ryggen; *auf den ~en sein:* vara på benen, vara uppe; *gut auf den ~en sein:* vara rörlig, kry, rask; c) på stolar, bord m. m. **-ähnlich,** *a.* i form af ett ben. **-arbeiter,** *-s, -, m.* bensvarfvare. **-asche,** *-n, f.* benaska. **-bruch,** *-[e]s, -e †, m.* benbrott. **-brüchig,** *a.* som har brutit ett ben. **-drechsler** = *-arbeiter.* **-fäule, -fäulnis[s],** *0, f.* benröta. **-folter,** *-n, f.* spanska stöflar (ett slags

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

tortyrredskap). **-fräss**, *-es*, 0, *m.* benröta. **-geschwulst**, *-e* †, *f.* bensvulst. **-harnisch**, *-es*, *-e*, *m.* benharnesk. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* benhus. **-kleider**, *n. plur.* benkläder. **-knopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* benknapp. **-los**, *a.* a) utan ben, b) benfri. **-rüstung**, *-en*, *f.* benharnesk. **-schiene**, *-n*, *f.* benskena. **-schraube**, *-n*, *f.* benskruf till tortyr. **-schwingen**, *-s*, 0, *n.* bensvängning. **-stellen**, *-s*, 0, *n.* krokben, käringknep. **-wa[a]re**, *-n*, *f.* handelsvara af ben. **-weh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* värk i benen. **-weil**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* **-wurz**, 0, *f.* bot. benvälla, vallört.

beinah (afv. ⁻ ⁻), **beinähe**, *adv.* nästan, närapå, nära. *Ich wäre ~ gefallen:* jag hade så när fallit.

Beiname[n], *-ns*, *-n*, *m.* binamn, tillnamn; öknamn.

beinern, *a.* af ben, ben-.

beinicht, *a.* benig, benartad.

beinig, *a.* vanl. i sms., t. ex. *vier~* fyrbent, fyrfotad, med fyra ben.

Beinling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ben på en strumpa el. annan benbeklädnad.

beiordnen, *tr.* 1. bifoga, tillägga. 2. ställa bredvid, gifva samma ställning, samordna. **Beiordnung**, *f.*

Beiorgel, *-n*, *f.* positiv.

beipacken, *tr.* lägga in i samma paket, bifoga.

Beipferd, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* löshäst.

beipflichten, *itr. h.* skänka sitt bifall, biträda, sluta sig till. **Beipflichtung**, *f.*

Beiram, *-s*, 0, *n.* och *m.* turkiska påsken.

Beirat[h], -[*e*]*s*, *m.* 1. 0, råd, godt råd i ngn förlägenhet. 2. plur. *-e* †, person som hjälper med råd, rådgifvare.

beirat[h]en, *itr. h.* bispringa med råd.

beirren, * *tr.* förvilla, förvirra, missleda.

beisämmen, *adv.* tillsammans.

Beisass[e], *-en*, *-en*, *m.* 1. invånare i en stad, som ej vunnit burskap där. 2. torpare. 3. bisittare.

Beisatz, *-es*, *-e* †, *m.* 1. tillsats, tillägg. 2. gram. bisats.

Beischiff, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ⚓ 1. skeppsbåt, julle. 2. konvojskepp.

Beischlaf, -[*e*]*s*, 0, *m.* samlag.

beischlafen, *itr. h.* *Jmdm ~* sofva när, hafva samlag med ngn.

Beischläfer, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* 1. sängkamrat. 2. *f.* mätress, frilla.

Beischlag, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* lätt, dålig vara, fusk, strunt.

beischlagen, **beischliessen**, *tr.* slå in tillsammans, i samma omslag, bifoga, innesluta.

Beischluss, *-es*, *-e* †, *m.* det bifogade, inneslutna.

Beischlüssel, *-s*, *-*, *m.* falsk nyckel, dyrk.

beischreiben, *tr.* skrifva bredvid, i marginalen, tillägga.

Beischrift, *-en*, *f.* tillägg, anmärkning i marginalen.

Beisein, *-s*, 0, *n.* närvaro.

beiséit[e], **beiséits**, *adv.* afsides, åsido. *Die Ehrfurcht ~ setzen:* brista i vördnad. *~ stehen:* hålla sig på afstånd. *Scherz ~* skämt åsido. -[*e*]... Ex. **~legung**, **~schaffung**, 0, *f.* aflägsnande. **~setzung**, 0, *f.* åsidosättande.

beisenden, *tr.* skicka med, på samma gång, bifoga.

beisetzen, *tr.* 1. sätta till, bifoga, t. ex. *ein Wort.* 2. sätta på elden, t. ex. *einen Topf.* 3. ⚓ sätta till, t. ex. *alle Segel.* 4. bisätta, t. ex. *den Leichnam.* **Beisetzung**, *f.*

Beisitz, *-es*, *-e*, *m.* deltagande i en (domstols-) session i egenskap af bisittare.

beisitzen, *itr. h.* i egenskap af bisittare närvara vid, t. ex. *einem Prozesse.*

Beisitzer, *-s*, *-*, *m.* bisittare.

beispannen, *tr.* spänna tillsammans, ihop med.

Beispiel, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* exempel; föredöme, föresyn. *Zum ~* (vanl. förk. *z. B.*): till exempel (t. ex.). *Als ~ aufgestellt werden:* tjäna till exempel, till föredöme. *Ein ~ an jmdm nehmen:* taga ngn till exempel, till förebild. *~e geben* el. *anführen:* anföra exempel. *Ohne ~* exempellös. **-los**, *a.* exempellös. **-[s]weise**, *adv.* exempelvis, till exempel.

Beispiellosigkeit, *-en*, *f.* oförliknelighet, utomordentlighet, ovanlighet.

beispringen, *itr. s.* bispringa, *jmdm:* ngn.

Beiss... Ex. **-korb**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* munkorg. **-zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* framtand. **-zange**, *-n*, *f.* kniptång.

beissen, *beiss*[*es*]*t*, *biss*, *bisse*, *gebissen*, *beiss*[*e*], *tr.* och *itr. h.* 1. bita, bitas, t. ex. *der Hund beisst, beisst jmdn, nach jmdm, um sich, jmdn* el. *jmdm in den Finger. Sich auf die Zunge ~* bita sig i tungan. bildl. *ins Gras ~* bita i gräset; *den Ärger in sich ~* svälja förtreten. 2. om skarpa saker: svida, t. ex. *eine Speise beisst im Halse, der Rauch beisst mir die* (el. *mich in den*) *Augen, der Pfeffer beisst auf der Zunge.* 3. bildl. plåga, gnaga, tära på, t. ex. *die Sünden ~ das Herz.* 4. bildl. bita, skarpt angripa, gifva hugg åt. *~der Spott:* bitande hån.

Beisser, *-s*, *-*, *m.* 1. en som biter, bites; bildl. en bitande, skarp person. 2. barnspr. *~chen:* tand.

beissig, *a.* fallen för att bitas.

Beistand, -[*e*]*s*, *m.* 1. 0, bistånd, hjälp, stöd. *Jmdm ~ leisten:* bistå ngn. 2. med plur. *-e* †, biträde, assistent. **-s...** Ex. **~gelder**, *n. plur.* subsidier.

beistecken, *tr.* 1. *Etw. ~* stoppa på sig ngt. *Jmdm etw. ~* stoppa på ngn ngt. 2. sätta i kurran, häkta.

beistehen, *itr. h.* och ✱ *s.* 1. *Jmdm ~* bistå,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

hjälpa, hålla med ngn. 2. ⚓ *alle Segel ~ lassen:* gå för fulla segel.

Beisteuer, -n, *f.* bidrag i sht i pengar.

beisteuern, *itr. h.* bidraga, lemna bidrag.

beistimmen, *itr. h.* *Einer* (dat.) *Sache ~* samtycka till, instämma i en sak. **Beistimmung**, *f.*

Beistimmer, -*s*, -, *m.* person som samtycker.

Beitasche, -*n*, *f.* mindre ficka.

Beitisch, -*es*, -*e*, *m.* mindre bord.

Beitrag, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* bidrag. -**s...** Ex. **~einzahlung**, -*en*, *f.* inbetalning af bidrag. **~pflichtig**, *a.* skyldig att bidraga.

beitragen, *tr.* och *itr. h.* bidraga.

beitreiben, *tr.* indrifva, t. ex. *Abgaben.* **Beitreibung**, *f.*

beitreten, *itr. s.* 1. *Jmdm ~* sluta sig till, förena sig med ngn. *Den Ansichten jmds ~* biträda ngns åsigter. 2. *Einer Gesellschaft ~* inträda i ett sällskap.

Beitritt, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. öfvergång, anslutande, t. ex. *zu einer Partei, zu einer Meinung.* 2. inträde, intagning, [*zu*] *einer Gesellschaft:* i ett sällskap.

Beivormund, -[*e*]*s*, -*e* el. -*er* †, *m.* medförmyndare.

Beiwagen, -*s*, -[†], *m.* extravagn i sht till postdiligens.

Beiweg, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* biväg, sidoväg.

Beiwerk, -[*e*]*s*, -*e*, **Beiwesen**, -*s*, -, *n.* bihang, biomständighet, bisak.

beiwohnen, *itr. h.* 1. närvara, *einem Vorgange:* vid en tilldragelse. 2. *Einem Weibe ~* hafva köttsligt umgänge med en kvinna. 3. innebo, t. ex. *die jmdm ~de Kraft:* den hos ngn inneboende kraften. **Beiwohnung**, *f.*

Beiwort, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* biord; adjektiv; predikat; epitet, titel.

beiwörtlich, *a.* adjektiv.

Beiz... Ex. **-brühe**, -*n*, *f.* ⊕ beta, betning, frätande väteska. **-hund**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* jag. spårhund. **-kraft**, -*e* †, *f.* ⊕ betningskraft. **-meister**, -*s*, -, *m.* jag. anförare för en jagt med jagtfalkar. **-mittel**, -*s*, -, *n.* ⊕ betningsmedel, frätande medel. **-wasser**, -*s*, -, *n.* = *-brühe.*

beizählen, *tr.* räkna till, ibland, ihop med, t. ex. *dies Werk ist Übelthaten beizuzählen:* denna gärning bör räknas till illgärningar.

Beize, -*n*, *f.* 1. ⊕ beta, betande, betning. 2. (salt)lake. 3. jag. jagt med jagtfalkar.

Beizeichen, -*s*, -, *n.* bitecken; mus. förtecken; kontramärke.

beizeichnen, *tr.* rita, teckna, anteckna, anmärka bredvid, i marginalen.

beizéit[en], *adv.* 1. i rättan tid. 2. tidigt.

beizen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. ⊕ beta, etsa; betsa, t. ex. *Felle, Metall, Holz.* 2. lägga i sharp lake. 3. jag. a) locka med bete, b) jaga med jagtfalkar. **Beizung**, *f.*

Beizer, -*s*, -, *m.* person som betar m. m., se *beizen.*

bejagen, * *tr.* 1. jag. *ein Revier ~* jaga på, afjaga ett jagtområde. 2. ⚓ *ein Schiff ~* sätta efter och uppnå ett fartyg.

bejahen, * *tr.* bejaka, jaka till, säga ja till.

bejährt, *a.* ålderstigen, till åren kommen.

Bejährtheit, 0, *f.* ålder, framskriden, hög ålder.

Bejahung, -*en*, *f.* jakande. -**s...** Ex. **~fall**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* jakande fall. *Im ~e:* om svaret blir ja, om så är. **~satz**, -*es*, -*e* †, *m.* jakande sats.

bejámmern, * *tr.* beklaga, begråta.

bejámmerns... Ex. **-wert[h]**, **-würdig**, *a.* beklagansvärd.

Bejámmernswürdigkeit, 0, *f.* beklagansvärdt tillstånd.

bejáuchzen, * *tr. Etw. ~* jubla öfver ngt.

bekálken, * *tr.* kalkslå.

bekálmen, * *tr.* ⚓ lägga i lä, t. ex. *ein Schiff.*

bekámpfen, * *tr.* bekämpa, kämpa mot, strida mot; besegra. **Bekámpfung**, *f.*

Bekámpfer, -*s*, -, *m.* en som bekämpar, motståndare.

bekánnt, *a.* bekant, känd. *Er ist mir ~* jag känner honom. *Er ist als* (el. *für einen*) *Lügner ~* han är känd för att vara en lögnare. *Etw. ~ machen:* tillkännagifva ngt. *Öffentlich ~ machen:* offentliggöra. *Sich ~ machen:* göra sig känd. *Mit jmdm, etw. ~ werden:* göra bekantskap med ngn, ngt. *~ thun:* låtsa sig vara bekant, vara familjär, närgången. *Ein ~er, eine ~e:* en bekant, en vän. *Ein guter ~er von mir:* en god vän till mig. **-machung**, -*en*, *f.* tillkännagifvande, kungörande, kungörelse. **-en...** Ex. **~kreis**, -*es*, -*e*, *m.* vänkrets. — **-er...** Ex. **~mässen**, *adv.* som bekant är, som hvar man vet.

Bekánntheit, 0, *f.* 1. egenskapen att vara bekant, popularitet. 2. *~ mit etw.:* bekantskap med ngt.

bekánntlich, *adv.* som bekant är.

Bekánntschaft, -*en*, *f.* bekantskap. *Jmds* (el. *mit jmdm*) *~ machen:* göra ngns bekantskap. *Mit jmdm ~ haben:* vara bekant med ngn.

bekáppen, * *tr.* 1. sätta en hufva, en mössa på, t. ex. *die Jagdfalken.* 2. afhugga, kapa. **Bekáppung**, *f.*

Bekassíne, -*n*, *f.* zool. beckasin.

Bekéhr... se *Bekehrungs...*

bekéhren, * I. *tr.* omvända, t. ex. *die Heiden, die Ketzer. Ein Bekehrter:* en omvänd. II. *Sich ~* omvända sig, göra bättring.

Bekéhrer, -*s*, -, *m.* omvändelsepredikant, missionär.

Bekéhrung, -*en*, *f.* omvändelse. -**s...** Ex. **~anstalt**, -*en*, *f.* missionsanstalt. **~eifer**, -*s*, 0, *m.* omvändelseifver. **~gesellschaft**, -*en*, *f.* missionssällskap, missionsförening. **~versuch**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* omvändelseförsök. **~wut[h]**, 0, *f.* omvändelseraseri, omvändelsemani.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

bekéimen, * *itr. s.* gro.
bekénnen, * I. *tr.* 1. bekänna, tro på, t. ex. *Gott, Christum, Gott als Herrn.* 2. bekänna, erkänna, tillstå, t. ex. *seine Sünden, seine Fehler.* I kortspel och bildl. *Farbe* ~ bekänna färg. II. *Sich* ~ 1. *Sich zu etw.* ~ a) bekänna (sig till) ngt, t. ex. *zu einer Religion;* b) erkänna ngt, bekänna sig skyldig till ngt. 2. *Sich (als* el. *für) schuldig* ~ erkänna sig vara skyldig, bekänna. *Sich als einen* el. *als ein* el. *für einen Sünder* ~ bekänna sig vara en syndare. **Bekénnung,** *f.*
Bekénner, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* bekännare.
Bekénntnis[s], *-ses, -se, n.* bekännelse. **-bücher,** *n. plur.* bekännelseböcker, symboliska böcker. **-schrift,** *-en, f.* bekännelseskrift. **-treu,** *a.* bekännelsetrogen, ortodox.
beklágen, * *tr.* och *sich* ~ beklaga (sig).
beklágens... Rx. **-wert[h],** **-würdig,** *a.* beklagansvärd, beklaglig.
beklámmern, * *tr.* ⊕ fästa med krampor.
beklátschen, * *tr.* 1. klappa händerna åt, applådera. 2. skvallra på, förtala, tala illa om.
bekláuben, * *tr.* tumma på, taga på.
beklében, * *tr.* modell klistring öfverdraga, t. ex. *eine Wand mit Papier:* klistra papper på en vägg.
bekléck[s]en, * *tr.* F fläcka ned, tillsöla.
bekléiden, * I. *tr.* 1. beklädа; öfverkläda, öfverdraga, t. ex. *eine Person, Wände mit Tapeten.* 2. beklädа, innehafva, förvalta, t. ex. *ein Amt, einen Posten.* II. *Sich* ~ klädа sig.
Bekléidung, *-en, f.* 1. beklädande. 2. beklädnad, klädedrägt, klädsel; öfverdrag. **-s...** Rx. ~**gegenstand,** *-[e]s, -e* †, *m.* beklädnadspersedel.
bekléistern, * *tr.* öfverklistra, smeta ned.
beklémmen, * *tr.* hopklämma, sammanprässa, i sht bildl., t. ex. *die Brust, das Herz.*
Beklémmung, *-en, f.* beklämning.
beklémmen, *a.* beklämd, ängslig.
Beklémmenheit, *-en, f.* beklämning, ängslan.
beklópfen, * *tr.* knacka på, klappa på.
beklügeln, * *tr.* öfverklokt bedöma.
beklúnkern, * *tr.* och *sich* ~ F nedsmutsa, söla ned (sig).
beknábbern, beknáppern, * *tr.* knapra, gnaga på.
beknéipen, * studentspr. I. *tr. Jmdn* ~ gästa ngn. II. *Sich* ~ berusa sig.
beköder, * *tr.* sätta bete på, beta, t. ex. *eine Angel.* **Beköderung,** *f.*
bekómmen, * I. *tr.* få, erhålla, bekomma. *Etw. auf die Finger* ~ få på fingrarna. *Durst* ~ blifva törstig. *Furcht* ~ blifva rädd. *Reue* ~ ångra sig. *Nasse Füsse* ~ blifva våt om fötterna. *Geschmack an etw.* ~ få smak på ngt. *Zu Gesicht* ~ få se. *Laub* ~ löfvas. *Jmdn, etw. satt* ~ blifva trött på ngn, ngt. *Ich habe es geborgt* ~ jag har fått det till låns. *Ich bekomme die Bücher zugeschickt:* jag får böckerna hemskickade. *Das ist in diesem Laden nicht zu* ~ det fins ej i denna bod. *Ich konnte ihn nicht zu sprechen* ~ jag fick ej tala med honom. II. *itr. s.* bekomma, t. ex. *diese Arznei bekommt mir gut; es wird ihm schlecht* ~, *wenn er . . . Wohl bekomm's!* väl bekomme! stv. iron. om mat, uppf. smaklig måltid!
bekórken, * *tr.* korka.
beköstigen, * I. *tr. Jmdn* ~ hålla ngn med mat, gifva ngn kost. II. *Sich selbst* ~ hålla sig själf med mat.
Beköstigung, *-en, f.* kosthållning, underhåll.
bekräftigen, * *tr.* bekräfta, intyga, styrka, bestyrka.
Bekräftigung, *-en, f.* bekräftande, bekräftelse.
bekränzen, * *tr.* och *sich* ~ bekransa (sig). **Bekränzung,** *f.*
bekrátzen, * *tr.* raspa, skrapa, rifva, krafsa på.
bekräutern, * *tr.* förse, bekläda med växter, med örter. I sht part. *bekräutert:* beväxt med allahanda örter.
bekréuzen, * I. *tr.* förse, märka med korstecknet; göra korstecknet öfver. II. *Sich bekreuz[ig]en:* korsa sig, göra korstecknet.
bekríechen, * *tr.* krypa på.
bekríegen, * *tr.* bekriga.
Bekrittelei, *-en, f.* småaktig kritik, småaktigt klander, häcklande.
bekrítteln, * *tr.* på ett småaktigt sätt kritisera, klandra, häckla. **Bekrittelung,** *f.*
Bekrittler, *-s, -, m.* småaktig kritiker.
bekrítzeln, * *tr.* skrifva kråkfötter på, klottra på, fullklottra. **Bekrítzelung,** *f.*
bekrúmeln, * *tr.* strö smulor på, smula ned.
bekrústen, * *tr.* och *sich* ~ öfverdraga(s) med en skorpa. **Bekrústung,** *f.*
bekúmmern, * I. *tr.* 1. bekymra, oroa. 2. angå, vidkomma, i sht nekande och frågande, t. ex. *das bekümmert mich nicht; was bekümmert's dich?* II. *Sich* ~ 1. *Sich über etw.* ~ vara bekymrad, orolig för ngt. 2. *Sich um etw.* ~ bry sig om, med intresse omfatta ngt. **Bekúmmerung,** *f.*
Bekúmmernis[s], *-se, f.* bekymmer, oro.
bekúnden, * I. *tr.* 1. betyga, intyga. 2. lägga i dagen, ådagalägga. II. *Sich* ~ visa sig, ådagaläggas.
belácheln, * *tr.* le åt.
beláchen, * *tr.* skratta åt.
beláchens... Rx. **-wert[h],** *a.* löjlig.
beláden, * I. *tr.* lasta, belasta, betunga. II. *Sich* ~ betunga sig, påbörda sig. **Beládung,** *f.*
Belág, *-[e]s, -e* †, *m.* = *Beleg.*
Belágerer, *-s, -, m.* belägrare, belägrande.
belágern, * *tr.* belägra.
Belágerung, *-en, f.* belägring. **-s...** Rx. ~**ge-**

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

schütz, *-es, -e, n.* belägringsartilleri(pjes). **~heer**, *-[e]s, -e, n.* belägringshär.

belämmern, * *tr.* 1. P smutsa, nedsöla. 2. P lura. 3. i sht ⚓ belamra. **Belämmerung**, *f.*

Belang, *-[e]s, 0, m.* vigt, betydelse. *Von ~* af vigt, vigtig. **-reich**, *a.* vigtig.

belangen, * *tr.* 1. stämma, anklaga inför domstol. 2. opera. = *anbelangen.* **Belangung**, *f.*

belassen, * *tr.* 1. låta vara, låta kvarstå. 2. låta bero. **Belassung**, *f.*

belasten, * *tr.* 1. trycka, tynga på, t. ex. *eine Krone belastet sein Haupt.* 2. belasta, lasta; bildl. öfverhopa, betunga, nedtynga. *~de Zeugen:* fällande vittnen. **Belastung**, *f.* **-s...** ex. **~zeuge**, *-n, -n, m.* fällande vittne, som vittnar mot svaranden.

belästigen, * *tr.* besvära, vara besvärlig för. **Belästigung**, *f.*

belatten, * *tr.* ⊕ beslå med lattor, med läkter. **Belattung**, *f.*

belauben, * I. *tr.* löfva, kläda med löf. *Belaubt:* löfklädd; *dicht belaubt:* löfrik, lummig. II. *Sich ~* löfvas. **Belaubung**, *f.*

belaubern, * *tr.* lura på.

Belauf, *-[e]s, 0, m.* belopp.

belaufen, * I. *tr.* 1. springa omkring på el. i, i sht förakande, därför äfv. syna. 2. slå sig på, betäcka, t. ex. *der Rauch beläuft den Spiegel.* 3. om djur: betäcka, bespringa. *Sich ~* para sig. II. *Sich ~* 1. se *I, 3.* 2. belöpa sig, *auf eine Summe:* till en summa. III. *itr. s.* ✱ anlöpa, t. ex. *der Spiegel beläuft vom Rauch.* **Beläufung**, *f.*

belauschen, * *tr.* lyssnande spionera på, lyssna på.

belben, * I. *tr.* lifva, väcka till lif, ingjuta lif i, besjäla. *Belebt:* a) lefvande, b) liflig, besökt, t. ex. *diese Strasse ist sehr belebt:* denna gata är mycket trafikerad, har en liflig trafik. II. *Sich ~* lifvas, väckas till lif, få lif. **Belebung**, *f.* **-s...** ex. **~versuch**, *-[e]s, -e, m.* försök att väcka till lif.

Belber, *-s, -, m.* person som väcker till lif, lifvar, besjälar.

Belebtheit, 0, *f.* lif, lifaktighet, liflighet.

belecken, * *tr.* slicka på. **Beleckung**, *f.*

beledern, * *tr.* klädа med skinn, med läder.

Beleg, *-[e]s, -e, m.* bevisställe i skrift, exempel, bevis, intyg, stöd; betyg; kvitto. **-stelle**, *-n, f.* bevisställe, ställe i skrift, som stöder ens åsigt el. påstående.

belegbar, *a.* 1. som kan beläggas. 2. som kan stödjas med bevisställen.

I. belegen, * I. *tr.* 1. belägga, betäcka, öfvertäcka, täcka, t. ex. *den Boden mit Teppichen, den Tisch mit einem Tuche, das Dach mit Ziegeln. Ein Grab mit Blumen, ein Butterbrot mit Käse ~* lägga blommor på en graf, ost på en smörgås. 2. ⊕ stålа, förse med stålkant, med egg, t. ex. *eine Pflugschar, ein Messer.* 3. *Einen Platz ~* upptaga, reservera en plats gum att lägga ngt på den. *Ein Kolleg ~* anmäla sig till ett kollegium och gum kollegieafgiftens betalande tillförsäkra sig rättigheten att deltaga i detsamma. 4. *Die Zunge ist belegt* el. *belegt sich:* tungan är belagd med slem vid magsjukdomar. *Die Stimme* el. *der Sänger ist belegt:* rösten är beslöjad, ngt hes. 5. belägga, betunga, t. ex. *jmdn mit Ketten, das Volk mit Steuern, eine Stadt mit Einquartierung.* 6. bestyrka, bevisa, ur litteraturen anföra bevisställen för sin åsigt, sitt påstående, t. ex. *eine Geschichte mit Urkunden. Das Wort ist noch nicht belegt:* ordet är ännu ej hittadt i ngn urkund. *Eine Rechnung ~* verificera en räkning. II. *Sich ~* se *I, 4.* **Belegung**, *f.*

2. belegen, *a.* belägen.

Beleger, *-s, -, m.* person som belägger, betäcker m. m., jfr *1. belegen.*

Belegtheit, 0, *f.* tillståndet att vara belagd, beslöjad, jfr *1. belegen I, 4.*

beléhnen, * *tr. Jmdn mit etw. ~* beläna ngn med ngt, förläna ngn ngt. **Beléhnung**, *f.*

Beléhner, *-s, -, m.* länsherre.

beléhren, * I. *tr.* undervisa. *Jmdn von* el. *über* (med sak.) *etw. ~* upplysa, underrätta ngn om ngt. *Jmdn eines Bessern ~* öppna ngns ögon, visa ngn hans misstag, *über etw.:* beträffande ngt. *Sich gern ~ lassen:* a) vara läraktig, b) vara mottaglig för skäl. *~d:* lärorik. II. *Sich von, über etw. ~* skaffa sig upplysningar om ngt. **Beléhrung**, *f.*

beléibt, *a.* korpulent, tjock och fet.

Beléibtheit, 0, *f.* korpulens, fetma.

beléidigen, * *tr.* förolämpa, såra. *Sich durch etw. beleidigt fühlen:* känna sig sårad af ngt. *Das Auge, das Ohr ~* stöta ögat, örat.

Beléidiger, *-s, -, m.* förolämpande person, den förolämpande.

Beléidigung, *-en, f.* förolämpning.

beléihen, * *tr.* beläna, begåfva.

beléimen, * *tr.* bestryka med lim.

beléisten, * *tr.* ⊕ förse med lister, med ram.

I. belésen, * *tr.* rensa, t. ex. *Erbsen.*

2. beléesen, *a.* belåst, beläsen.

Beléesenheit, 0, *f.* beläsenhet.

beléuchten, * *tr.* upplysa, belysa, t. ex. *ein Zimmer, die Erde,* bildl. *eine Schrift, einen Zustand.*

Beléuchtung, *-en, f.* 1. belysning. 2. lyse, ljus.

Belferer, *-s, -, m.* **Belferin**, *-nen, f.* trätgirig, gräljuk person.

belfer|n, *-te, ge-t, itr. h.* 1. gläfsa, bjäbba, skälla. 2. om människor: träta, gräla, käxa.

Belgien, *-s, 0, n. npr.* Belgien.

Belgier, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* belgier.

belgisch, *a.* belgisk.

beliebäugeln, * *tr.* kasta kärliga blickar på.

I. belieben, * *tr.* och *itr. h.* 1. ✱ *ich beliebe etw.* el. *etw. beliebt mir:* jag tycker om ngt, ngt faller mig i smaken. 2. behaga. *Wie Sie ~* el. *wie Ihnen beliebt:* som ni behagar,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

efter behag. ~ *Sie einzutreten:* var god och stig in. *Sich* (dat.) *etw.* ~ *lassen:* finna behag i ngt. Opera. *es beliebte ihr nicht zu antworten:* hon behagade ej svara. Jfr *beliebt.*
2. Belieben, *-s,* 0, *n.* behag, godtycke, godtfinnande. *Nach* ~ efter behag, godtyckligt. *Das steht in deinem* ~ det står i ditt fria skön.
beliebig, *a.* godtycklig, hur som hälst. *Jeder* ~*e:* hvem som hälst, den förste bäste.
beliebt, *a.* omtyckt, afhållen.
Beliebtheit, 0, *f.* gunst, ynnest som ngn står i, popularitet.
belisten, * *tr.* bedåra, öfverlista. **Belistung,** *f.*
bellillen, *-te, ge-t, itr. h.* skälla.
Belletrist, *-en, -en, m.* literärt bildad person, vitterhetsidkare, vitterlekare, belletrist.
Belletristik, 0, *f.* vitterlek, vitterhetsidkande.
belletristisch, *a.* vitter, literär.
belób[ig]en, * *tr.* berömma, berömmande omnämna.
Belób[ig]ung, *-en, f.* beröm, loftal. **-s...** Ex. ~**schreiben,** *-s, -, n.* skriftligt lofordande.
belóchen, * *tr.* borra hål i. **Belóchung,** *f.*
belóhnen, * *tr.* belöna.
Belóhner, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* belönare.
Belóhnung, *-en, f.* belöning.
belúchsen, * *tr.* F beluxa, lura, bedraga.
belügen, * *tr.* 1. ljuga för, bedraga. 2. ✱ beljuga, förtala.
belústigen, * I. *tr. Jmdn, sich mit etw.* ~ roa, förlusta ngn, sig med ngt. II. *Sich* ~ 1. se *I.* 2. *Sich an* (med dat.), *über* (med ack.) *etw.* ~ göra sig lustig öfver ngt, förlöjliga ngt.
Belústigung, *-en, f.* förlustelse.
bemächtigen, *sich* ~ bemäktiga sig, intaga, *einer Sache:* en sak, t. ex. *einer Festung, eines Landes;* bildl. *tiefer Schmerz bemächtigte sich meines Herzens* el. *meiner. Sich jmds* ~ tillfångataga ngn, få ngn i sitt våld. **Bemächtigung,** *f.*
bemákeln, bemäkeln * = *bekritteln.*
bemálen, * *tr.* 1. måla, öfvermåla. 2. sudda ned, kludda på, klottra på.
bemängeln, * *tr.* kritisera, häckla. **Bemängelung,** *f.*
bemännen, * *tr.* bemanna, t. ex. *ein Schiff.*
Bemännung, *-en, f.* 1. bemannande. 2. bemanning, besättning, manskap.
bemänteln, * *tr.* 1. förse med en kappa, en mantel. 2. bildl. bemantla, öfverskyla, t. ex. *einen Fehler.* **Bemäntelung,** *f.*
bemásten, * *tr.* ⚓ förmasta, förse med master.
bemáuern, * *tr.* igenmura, mura omkring, tillmura.
bemáusen, * *tr.* F snatta från, bestjäla.
bemélern, * *tr.* 1. bortarrendera, t. ex. *ein Gut.* 2. *Jmdn* ~ gifva ngn ett arrende.
bemésseln, * *tr.* med mäjsel bearbeta, behugga.
bemóistern, * I. *tr.* betvinga, beherska, öfverväldiga, t. ex. *seine Leidenschaften.* II. *Sich* ~ beherska sig. **Bemóisterung,** *f.*
bemérkbar, *a.* märkbar, synlig, förnimbar.
Bemérkbarkeit, 0, *f.* märkbarhet, förnimbarhet.
bemérken, * *tr.* 1. bemärka, märka, få se, varsna, lägga märke till. 2. anmärka, t. ex. *die Fehler mit roter Tinte.* 3. anteckna, t. ex *etw. im Taschenbuch.*
bemérkens... Ex. **-wert[h],** *a.* märklig, märkvärdig.
bemérklich, *a.* märkbar.
Bemérkung, *-en, f.* 1. iakttagelse. 2. anmärkning.
beméssen, * *tr.* mäta på alla håll, uppmäta. ~ (part. perf.): afmätt, taktfull.
Beméssenheit, 0, *f.* afmätt, taktfullt sätt.
bemísten, * *tr.* åkerbr. göda, gödsla. **Bemístung,** *f.*
bemítleiden, * *tr.* känna, visa medlidande med, deltagande för. **Bemítleidung,** *f.* **-s...** = följ.
bemítleidens... Ex. **-wert[h], -würdig,** *a.* värd medlidande, ömkansvärd.
bemítteit, *a.* bemedlad, burgen.
beméosen, * *tr.* öfverdraga, hölja med mossa. *Bemoost:* mossig, mossbelupen. Studentspr. *bemoostes Haupt:* skämtsam benämning på äldre studenter, öfverliggare.
bemórtein, * *tr.* ⊕ kalkslå, rappa.
bemühen, * I. *tr. Jmdn* ~ vålla ngn möda, besvär, besvära ngn. II. *Sich* ~, *zu* ... bemöda sig att ... *Sich für jmdn* ~ lägga sig ut för ngn, *um etw.:* för att skaffa honom ngt. *Sich um jmdn, etw.* ~ el. *um jmdn, etw. bemüht sein:* a) göra sitt bästa för ngn, ngt, t. ex. *der Arzt bemüht sich um den Kranken;* b) eftersträfva ngn, ngt, t. ex. *sich um ein Mädchen* ~. I höflig tilltal: ~ *Sie sich nicht!* gör er ej ngt omak! bry er ej därom! *wenn Sie sich gefälligst zu mir* ~ *wollen:* om ni vill hafva godheten att komma till mig, att uppsöka mig. *Bemüht:* i aktiv bem. vinnläggande sig, ifrig, nitisk.
Bemühung, *-en, f.* bemödande, besvär, ansträngning.
bemússigen, (äfv. med kort ü), * *tr. Jmdn* ~, *etw. zu thun:* föranlåta, nödga ngn att göra ngt. *Sich bemüssigt sehen, etw. zu thun:* se sig föranlåten att göra ngt.
bemúttern, * *tr.* F egna moderlig omsorg åt, vara mamma för.
benáchbärt, *a.* angränsande, grann-, t. ex. ~*e Städte, Dörfer:* grannstäder, grannbyar. Äfv. subst. granne.
benáchrichtigen, * *tr.* underrätta, upplysa, *jmdn von etw.:* ngn om ngt. **Benáchrichtigung,** *f.*
Benáchrichtiger, *-s, -, m.* person som underrättar, upplyser om ngt.
benácht[h]eiligen, * *tr. Jmdn* ~ förfördela, förorätta ngn, inkräkta på ngns rättigheter. **Benácht[h]eiligung,** *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

benágeln, * *tr.* 1. *Etw. mit Brettern* ~ spika bräder på ngt. 2. slå spikar i, stifta, t. ex. *Schuhe mit benagelten Sohlen.* 3. förse med naglar, t. ex. *benagelte Finger.* **Benäg[e]lung,** *f.*

benágen, * *tr.* gnaga på. **Benágung,** *f.*

benähen, * *tr.* sy på, t. ex. *etw. mit Zeug* ~ sy tyg på ngt.

benám[s]en, * *tr.* gifva namn åt, kalla. **Benám[s]ung,** *f.*

benárben, * I. *tr.* 1. göra ärrig. *Benarbt:* ärrig. 2. betäcka med ett växtlager. II. *Sich* ~ och *itr. s.* 1. blifva ärrig. 2. betäckas af ett växtlager. **Benárbung,** *f.*

benáschen, * *tr.* i smyg smaka på sötsaker.

benässen, * *tr.* väta, fukta.

benébeln, * I. *tr.* hölja i dimma, i töcken; omtöckna, t. ex. bildl. *den Blick, den Verstand.* II. F *sich* ~ skaffa sig en florshufva. **Benéb[e]lung,** *f.*

benedéien, -[e]*st,* -*te,* [*ge*]-*t,* *tr.* välsigna, prisa. Personl. obj. ✱ äfv. i dat., t. ex. *dem Herrn.* **Benedéiung,** *f.*

Benedikt, -*s,* -*e* el. -*s,* *m.* *npr.* Bengt. ☆[en]... Ex. ~**rose,** -*n,* *f.* pion.

Benediktíner, -*s,* -, *m.* ~**in,** -*nen,* *f.* benediktinermunk, benediktinernunna. -**klöster,** -*s,* -†, *n.* benediktinerkloster. -**mönch,** -[*e*]*s,* -*e,* *m.* benediktinermunk. -**nonne,** -*n,* *f.* benediktinernunna. -**orden,** -*s,* -, *m.* benediktinerorden.

Benefíz, -*es,* -*e,* *n.* el. -**vorstellung,** -*en,* *f.* teat. recett.

Benefiziá[n]t, -*en,* -*en,* *m.* ~**in,** -*nen,* *f.* teat. recettagare, recettagerska.

1. **benéhmen,** * I. *tr.* 1. *Jmdm, einer* (dat.) *Sache etw.* ~ borttaga ngt från ngn, från en sak. *Jmdm den Atem* ~ betaga ngn andedrägten. *Die Aussicht* ~ stänga utsigten. *Jmdm die Lust zu etw.* ~ förtaga ngns lust till ngt. *Jmdm den Mut* ~ göra ngn modfäld, modstulen. *Jmdm die Sprache* ~ förstumma ngn. 2. *Jmdn* ~ bedöfva, förlama ngn. II. *Sich* ~ 1. uppföra sig. *Sich nicht zu* ~ *wissen:* ej veta att skicka sig. 2. *Sich mit jmdm* ~ komma öfverens med ngn.

2. **Benéhmen,** -*s,* 0, *n.* uppförande.

beséiden, * *tr.* afundas, *jmdm etw.* el. *jmdn um etw.:* ngn ngt. **Benéidung,** *f.*

beséidens... Ex. -**wert[h],** -**würdig,** *a.* afundsvärd.

benénnbar, *a.* som kan namngifvas, angifvas.

benénnen, * *tr.* benämna, kalla. **Benénnung,** *f.*

benétzen, * *tr.* fukta. **Benétzung,** *f.*

Bengel, -*s,* -, *m.* F 1. knölpåk. 2. bängel, lymmel.

Bengeléi, -*en,* *f.* lymmelaktighet, tölpaktighet.

bengelhaft, *a.* lymmelaktig, ohyfsad, rå.

beniesen, * *tr.* *Etw.* ~ nysa på ngt.

Benómmenheit, 0, *f.* bedöfning, förlamning.

benöt[h]igen, * *tr.* *Einer* (gen., el. ✱ *eine*) *Sache benötigt sein:* hafva behof af, behöfva en sak. *Benötigt:* nödvändig.

benútzbar, *a.* brukbar.

Benútzbarkeit, 0, *f.* brukbarhet.

benútzen, benútzen, * *tr.* begagna (sig af), använda, draga nytta af. **Benútzung,** *f.*

Benzín, -[*e*]*s,* 0, *n.* benzin.

Benzoë, 0, *f.* el. -*s,* 0, *n.* benzoe.

beóbachten, * *tr.* gifva akt på, observera, med uppmärksamhet följa, iakttaga, t. ex. *den Lauf der Gestirne, den Gang einer Sache, eine Diät, Stillschweigen.*

Beóbachter, -*s,* -, *m.* iakttagare, betraktare.

Beóbachtung, -*en,* *f.* iakttagelse, observation. -s... Ex. ~**gabe,** -*n,* *f.* iakttagelseförmåga.

beórdern, * *tr.* beordra. **Beórderung,** *f.*

bepácken, * *tr.* påpacka, pålassa.

Bepáckung, -*en,* *f.* 1. påpackande, påpackning. 2. packning, börda.

bepánzern, * *tr.* bepansra, kläda i pansar.

bepfáhlen, * *tr.* förse med pålar till stöd, t. ex. *Weinreben;* bildl. befästa. **Bepfáhlung,** *f.*

bepflánzbar, *a.* som man kan plantera på.

bepflánzen, * *tr.* plantera på el. i, t. ex. *einen Garten mit Kohl* ~ plantera kål i en trädgård. **Bepflánzung,** *f.*

bepflástern, * *tr.* 1. stenlägga, t. ex. *eine Strasse.* 2. lägga plåster på, t. ex. *eine Wunde.*

bepfrúnden, * *tr.* gifva ett prebende åt.

bepínseln, * *tr.* pänsla, med pänsel bestryka.

beplánken, * *tr.* ⊕ kläda, fodra med plankor. **Beplánkung,** *f.*

beplátten, * *tr.* ⊕ belägga med hällar, med plåtar.

bepólstern, * *tr.* stoppa, t. ex. *ein Sofa.*

bepúdern, * *tr.* pudra.

bepútzen, * *tr.* putsa, afputsa. *Bäume* ~ kvista träd.

bequém, *a.* 1. bekväm, t. ex. ~ *wohnen, eine* ~*e Wohnung, ein* ~*er Weg. Mach dir's* ~ var hemmastadd. 2. passande, lämplig, bra, t. ex. *wenn es Ihnen* ~ *ist, das Land ist* ~ *zum Ackerbau, der Rock sitzt* ~. *Eine* ~*e Person:* en tillgänglig person, som ej är svår att tala vid. 3. bekväm, maklig.

bequémen, * *sich* ~ bekväma sig, *zu etw.:* till ngt. *Sich nach etw.* ~ rätta sig efter ngt. **Bequémung,** *f.*

bequémlich, *a.* bekväm, bekvämlig.

Bequémlichkeit, -*en,* *f.* 1. bekvämlighet. 2. maklighet. -s... Ex. ~**liebe,** 0, *f.* kärlek till bekvämlighet, maklighet. ~**stuhl,** -[*e*]*s,* -*e* †, *m.* nattstol.

1. **berähmen,** * *tr.* 1. sätta i ram. 2. berama.

2. **berähmen,** * *sich* ~ om mjölk: sätta grädde.

berándeln, berándern, berándern, * *tr.* 1. kanta, förse med utsirade kanter. 2. randa, göra randig. **Berándung,** *f.*

berappen, * *tr.* ⊕ 1. rappa, kalkslå. 2. tillyxa, skräda träd till bjälkar. **Beráppung,** *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

berésen, * I. *tr.* täcka med en gräsmatta. II. *Sich* ~ blifva gräsbeväxt. **Berásung**, *f.*

berát[h]en, * I. *tr.* 1. * utrusta, gifva utrustning, utstyrsel åt, t. ex. *seine Tochter.* 2. *Jmdn* ~ gifva ngn råd, råda ngn. 3. * rådfråga. 4. *Etw.* el. *itr. h.: über etw.* ~ rådslå, öfverlägga om ngt. 5. besluta. II. *Sich mit jmdm über etw.* ~ rådföra sig, rådgöra, öfverlägga med ngn om ngt.

Berát[h]er, *-s, -, m.* rådgifvare.

berát[h]schlagen, * (svag böjn.) *itr. h.* och *sich* ~ = *beraten I, 4; II.* **Berát[h]schlagung**, *f.*

Berát[h]ung, *-en, f.* rådplägning, äfverläggning. **-s...** Kx. **~saal**, **-[e]s, -e** †, *m.* rådsal. **~zimmer**, *-s, -, n.* rådkammare.

beráuben, * *tr.* 1. plundra, råna. 2. *Jmdn einer* (gen.) *Sache* ~ beröfva, fråntaga ngn en sak. **Beráubung**, *f.*

Beráuber, *-s, -, m.* plundrare.

beráuchern, * *tr.* 1. nedröka. 2. röka ngt litet. **Beráucherung**, *f.*

beráuschen, * I. *tr.* berusa. II. *Sich* ~ berusa sig, berusas. **Beráuschung**, *f.*

Berber, *-s, -, m.* berber, invånare i Berberiet. **-ross**, *-es, -e, n.* häst från Berberiet.

Berberéi, 0, *f. npr.* Berberiet.

Berberis, 0, *f.* berberis.

berherisch, *a.* från, i Berberiet, berber-.

beréchenbár, *a.* beräknelig.

beréchnen, * I. *tr.* 1. beräkna, uträkna, t. ex. *die Bahn eines Sternes.* 2. taga med i räkningen, taga hänsyn till, t. ex. *alle Eventualitäten.* 3. beräkna, afse, t. ex. *alles auf den Effekt* ~, *auf etw. berechnet sein. Alles ist bei ihm berechnet:* han handlar alltid med beräkning. II. *Sich mit jmdm* ~ göra upp räkenskaperna med ngn. **Beréchnung**, *f.* **-s...** Kx. **~los**, *a.* utan beräkning.

Beréchner, *-s, -, m.* person som beräknar ngt, som handlar med beräkning.

beréchtigen * *tr.* berättiga, *jmdn zu etw.:* ngn till ngt. *Berechtigt:* berättigad, rättmätig.

Beréchtigung, *-en, f.* berättigande, rättmätighet, rättighet.

beréden, * I. *tr.* 1. tala om, förhandla, afhandla. 2. intala, inbilla, *jmdn einer* (gen.) el. *eine Sache* el. *jmdm eine Sache:* ngn ngt. 3. öfvertala, narra, *jmdn zu etw.:* ngn till ngt. II. *Sich mit jmdm über etw.* ~ samtala, rådgöra, öfverenskomma med ngn om ngt.

Berédung, *-en, f.* samtal, öfverläggning, förhandling, aftal.

Berédsamkeit, 0, *f.* vältalighet.

berédt, *a.* vältalig. *Sich* ~ *ausdrücken:* uttrycka sig väl.

beregnen, * *tr.* regna på. Bildl. *jmdn mit Blumen* ~ öfverhölja ngn med blommor.

beregt, *a.* omnämd, omförmäld.

Beréich, **-[e]s, -e**, *m.* och *n.* område, t. ex. *im* ~ *der Möglichkeit;* håll, t. ex. *im* ~ *der Kanonen;* befogenhet.

beréichern, * I. *tr.* rikta, göra rik. II. *Sich* ~ rikta sig, blifva rik. **Beréicherung**, *f.*

1. beréifen, * *tr.* betäcka, öfverdraga med rimfrost. **Beréifung**, *f.* Jfr 2. *Reif.*

2. beréifen, * *tr.* banda, sätta band på, t. ex. *ein Fass:* en tunna. **Beréifung**, *f.* Jfr 3. *Reif.*

beréisen, * *tr.* 1. genomresa, t. ex. *ein Land. Bereist:* berest. 2. resande besöka, t. ex. *Messen:* marknader. **Beréisung**, *f.*

beréit, *a.* beredd, färdig, i ordning, t. ex. *sich zu etw.* ~ *machen.* ~ *stehen, sich* ~ *halten:* vara i ordning. *Sich* ~ *finden lassen:* visa sig hogad.

1. beréiten, * (svag böjn.) I. *tr.* 1. bereda, t. ex. *jmdm Freude, eine Überraschung, Schmerz.* 2. tillaga, tillrusta, ställa i ordning, tillreda, bereda, t. ex. *Kaffee, ein Fest, eine Mahlzeit, Eisen zu Nägeln, Leder.* 3. tillverka, förfärdiga, t. ex. *Stühle aus Holz.* 4. *Jmdn zu etw.* ~ bereda ngn till ngt; *jmdn auf* (med ack.), *für etw.* ~ förbereda ngn, göra ngn beredd på ngt. II. *Sich zu, auf, für etw.* ~ bereda sig, rusta sig, förbereda sig till, på ngt. **Beréitung**, *f.*

2. beréiten, * (stark böjn.) *tr.* 1. inrida, t. ex. *ein Pferd.* 2. genomrida, till häst genomströfva, t. ex. *eine Gegend.*

1. Beréiter, *-s, -, m.* beredare, tillrustare.

2. Beréiter, *-s, -, m.* 1. beridare. 2. beriden uppsyningsman.

beréits, *adv.* redan.

Beréitschaft, 0, *f.* beredskap, t. ex. *etw. in* ~ *haben für jmdn. In* ~ *setzen:* förbereda, tillrusta, iordningställa.

beréitwillig, *a.* beredvillig, redobogen.

Beréitwilligkeit, 0, *f.* beredvillighet, tjänstaktighet.

berénnen, * *tr.* ✕ *eine Festung* ~ a) innesluta, b) storma en fästning. **Berénnung**, *f.*

beréuen, * *tr.* ångra.

beréuens... Kx. **-wert[h]**, *a.* som man bör ångra.

Berg, **-[e]s, -e**, *m.* bärg, backe. *Einen* ~ *ersteigen, erklimmen:* bestiga ett bärg. *Zu* ~*e fahren:* fara till sätes. Bildl. *am* ~ *stehn, halten:* sitta fast i svårigheter; *hinterm* ~ *halten mit etw.:* dölja ngt, ej vilja fram därmed; *ich bin jenseit des* ~*es:* med mig går det utför, jag är öfver medelåldern; *über den* ~ *sein:* hafva det värsta gjordt, hafva öfvervunnit de största svårigheterna; *über* ~ *und Thal* el. *über alle* ~*e sein:* vara sin kos, vara långt borta, hafva rymt; *das Haar steht zu* ~*e:* håret står å ända; *goldene* ~*e versprechen:* lofva guld och gröna skogar. **-áb**, *adv.* utför bärget. ~ *gehen:* bära utför, äfv. bildl., t. ex. *mit ihm geht es* ~. **-ader**, **-n**, *f.* malmådra. **-akademie**, **-en**, *f.* högre bärgsskola. **-amt**, **-[e]s, -er** †, *n.* ungef. bärgskollegium. **-án**, **-áuf**, *adv.* uppför bärget. **-bau**, **-[e]s**, 0, *m.* bärgsbruk, grufdrift. **-baukunde**, 0, *f.* bärgs-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

vetenskap. **-baukundig**, *a.* bärgskunnig. **-bauschule**, *-n, f.* bärgsskola. **-behörde**, *-n, f.* ungef. bärgsrätt. **-bewohner**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* bärgsbo. **-blau**, -[*e*]*s*, 0, *n.* bärgblått. **-bohrer**, *-s, -, m.* ⊕ bärgborr, bärgnafvare. **-eisen**, *-s, -, n.* ⊕ spetshacka, spetshammare. **-enge**, *-n, f.* bärgspass. **-erz**, *-es, -e, n.* malm. **-fahrt**, *-en, f.* resa till el. i bärgstrakt. **-festung**, *-en, f.* bärgfästning, bärgfäste. **-feuer**, *-s, -, n.* vårdkase, bål på bärgspetsar. **-gegend**, *-en, f.* bärgstrakt. **-geist**, -[*e*]*s, -er, m.* bärgsrå, bärgtroll. **-gericht**, -[*e*]*s, -e, n.* bärgsting. **-grube**, *-n, f.* grufva. **-halde**, *-n, f.* ⊕ varphög, slaggvarp. **-hase**, *-n, -n, m.* fjällhare. **-hauptmann**, -[*e*]*s*, *Berghauptleute, m.* bärgshauptman, bärgmästare. **-herr**, *-n, -en, m.* grufägare. **-himbeere**, *-n, f.* björnhallon. **-hinab** = *-ab.* **-hinauf** = *-auf.* **-hoch**, *a.* hög som ett bärg, skyhög. **-höhe**, *-n, f.* bärgshöjd. **-höhle**, *-n, f.* bärgshåla. **-hütte**, *-n, f.* 1. hydda bland bärgen. 2. bärgshytta. **-joch**, -[*e*]*s, -e, n.* bärgsrygg mellan två dalar. **-katze**, *-n, f.* bärgkatt. **-keller**, *-s, -, m.* källare inhuggen i bärget. **-kessel**, *-s, -, m.* bärgkittel. **-kluft**, *-e* †, *f.* bärgsklyfta. **-knappe**, *-n, -n, m.* grufarbetare. **-krystall**, -[*e*]*s, -e, m.* och *n.* bärgkristall. **-kunde**, 0, *f.* bärgskunskap. **-land**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* bärgland. **-läufig**, *a.* bruklig bland bärgsmän. **-leder**, *-s, -, n.* min. bärgläder. **-leute**, *plur.* till **-mann**, -[*e*]*s, m.* bärgsman. **-männchen**, **-männlein**, *-s, -, n.* bärgsrå, bärggubbe. **-männisch**, *a.* bruklig bland bärgsmän, bärgsmans-. **-maus**, *-e* †, *f.* zool. fjällemmel. **-mehl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* min. bärgmjöl. **-meister**, *-s, -, m.* bärgmästare. **-milch**, 0, *f.* min. bärgmjölk. **-minze**, *-n, f.* bot. bärgmynta. **-mönch**, -[*e*]*s, -e, m.* bärggubbe. **-öl**, -[*e*]*s, -e, n.* bärgolja. **-ordnung**, *-en, f.* bärgsordning. **-papier**, -[*e*]*s, -e, n.* min. bärgpapper. **-pech**, -[*e*]*s, -e, n.* min. bärgbeck. **-predigt**, 0, *f.* bibl. bärgspredikan. **-rat**[**h**], -[*e*]*s, -e* †, *m.* bärgsråd. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. lag gällande för bärgsmän, bärgsordning. 2. rättighet till grufdrift. **-reihe**, *-n, f.* bärgskedja. **-riss**, *-es, -e, m.* bärgsskrefva. **-rot**[**h**], -[*e*]*s*, 0, **-rüt**[**h**]**el**, *-s*, 0, *n.* röd färg vunnen ur mineraler. **-rücken**, *-s, -, m.* bärgsrygg, bärgås. **-rut**[**h**]**e**, *-n, f.* slagruta. **-rutsch**, *-es, -e, m.* bärgras. **-salz**, *-es, -e, n.* bärgsalt. **-schicht**, *-en, f.* lager, hvarf af en bärgart. **-schlitten**, *-s, -, m.* fjällkälke. **-schloss**, *-es, -er* †, *n.* bärgslott. **-schlucht**, *-en, f.* bärgsklyfta. **-schotte**, *-n, -n, m.* högskotte. **-schule**, *-n, f.* bärgsskola. **-schüler**, *-s, -, m.* bärgselev. **-schwaden**, *-s, -, m.* grufgas. **-segen**, *-s*, 0, *m.* inkomst af grufdrift. **-spitze**, *-n, f.* bärgspets. **-steiger**, *-s, -, m.* 1. vägvisare bland bärgen. 2. fjällturist. 3. stigare. **-stock**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* alpkäpp, fjällkäpp med järnspets. **-stollen**, *-s, -, m.* ⊕ grufgång, schakt. **-strasse**, *-n, f.* bärgsväg. **-strom**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* bärgström. **-stufe**, *-n, f.* stuff. **-sturz**, *-es, -e* †, *m.* bärgras. **-t**[**h**]**eer**, -[*e*]*s, -e, m.* bärgtjära. **-t**[**h**]**eil**, -[*e*]*s, -e, m.* andel i bärgverk. **-torf**, -[*e*]*s, -e* [†], *m.* bärgtorf. **-ünter** = *-ab.* **-volk**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* 1. bärgfolk, bärgsboar. 2. utan plur. bärgsmän, grufarbetare. 3. bärgtroll. **-wachs**, *-es, -e, n.* min. bärgvax. **-wand**, *-e* †, *f.* bärgvägg. **-wanderer**, *-s, -, m.* vandrare, turist i fjälltrakt. **-wanderung**, *-en, f.* fjällvandring. **-wasser**, *-s, -, n.* bärgström. **-weide**, *-n, f.* bärgsbete. **-werk**, -[*e*]*s, -e, n.* bärgverk. **-zeh**[**e**]**nt**[**e**], -[*e*]*s, -en, m.* bärgstionde. **-es...** jfr föreg. sms. Ex. ~**einsamkeit**, 0, *f.* ensamhet, stillhet sådan den är bland bärgen. ~**füss**, *-es*, 0, *m.* bärgets fot, bärgsfot. ~**gipfel**, *-s, -, m.* bärgstopp, bärgspets. ~**hang**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* bärgsluttning.

Bergamótt[**e**], *-en, f.* 1. bergamott(päron). 2. bergamottcitron. **-öl**, -[*e*]*s, -e, n.* bergamottolja.

Berge... Ex. **-geld**, -[*e*]*s, -er, n.* bärgarlön. **-gut**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* bärgadt gods. **-lohn**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* = *-geld.*

bergen, *birgst, barg, bärge* el. *bürge, geborgen, birg,* I. *tr.* 1. bärga, rädda, t. ex. *das Heu, die Güter eines Schiffes, sein Leben.* Bildl. *er ist ein geborgener Mann:* han är bärgad karl. 2. skydda, taga i försvar, *vor etw.* (dat.), *jmdm:* mot ngt, ngn. 3. dölja, gömma, jfr *verbergen.* II. *Sich* ~ 1. rädda sig, skydda sig, t. ex. *vor dem Ungewitter.* 2. dölja sig, gömma sig. **Bergung**, *f.*

Berger, *-s, -, m.* i sht ⚓ bärgare.

bergig, *a.* bärgig.

bergisch, *a.* bergisk, från el. i grefskapet Berg.

Bericht, -[*e*]*s, -e, m.* berättelse, underrättelse, uppgift, redogörelse, rapport, referat. ~ *erstatten:* rapportera, referera. **-erstatter**, *-s, -, m.* person som afgifvit el. afgifver rapporter; (tidnings)referent. **-erstattung**, *-en, f.* rapport, referat.

berichten, * *tr. Jmdm etw.* el. *(itr. h.:) über etw.* ~ meddela ngn ngt, referera ngt för ngn, afgifva rapport om ngt till ngn.

berichtigen, * *tr.* 1. rätta, t. ex. *Irrtümer, Fehler.* 2. bringa på det klara, utreda, t. ex. *ein Geschäft;* uppgöra, betala, t. ex. *eine Rechnung, die Zeche.* **Berichtigung**, *f.*

Berichtiger, *-s, -, m.* person som rättar agt.

beriechen, * *tr.* lukta på, t. ex. *eine Rose, die Hunde* ~ *sich* el. *einander.* **Beriechung**, *f.*

beriesele, * *tr.* 1. i sht åkerbr.: gum små kanaler vattna, t. ex. *Wiesen.* 2. framsilande fukta, flyta öfver, rinna öfver, t. ex. *Thränen* ~ *ihre Wangen.* **Berieselung**, *f.*

berinden, * *sich* ~ öfverdragas med bark, med en skorpa, t. ex. *ein Baum, eine Wunde berindet sich. Berindetes Holz:* trä med barken på.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

beringen, * (svag böjn.) *tr.* förse med ring(ar), sätta ring(ar) på, t. ex. *einen Finger.*
Berítt, -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. en beriden uppsyningsmans distrikt. 2. en mindre afdelning ryttare under en underofficers befäl.
berítten, *a.* 1. i sht ✕ beriden, till häst. ~ *sein:* vara till häst. 2. inriden, t. ex. *ein ~es Pferd.*
Berline, -*n*, *f.* berlinervagn.
1. **Berliner,** -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* berlinare.
2. **berliner, berlin[er]isch,** *a.* berlinsk.
Berlócke, -*n*, *f.* berlock.
Bérme, -*n*, *f.* gång på en dam el. bank utmed vattnet; ✕ gång mellan vall och graf.
1. **Berner,** -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* bernare, invånare i Bern.
2. **berner, bern[er]isch,** *a.* från el. i Bern, Berns.
Bernhardíner, -*s*, -, *m.* bernhardinare: a) bernhardinermunk, b) bernhardinerhund. **-hund-[e]***s*, -*e*, *m.* bernhardinerhund. **-klóster,** -*s*, -†, *n.* bernhardinerkloster. **-órden,** -*s*, -, *m.* bernhardinerorden.
Bernstein, -[e]*s*, -*e*, *m.* bernsten. **-dreher,** -*s*, -, *m.* bernstenssvarfvare, bernstensarbetare. **-fang,** -[e]*s*, -*e* †, *m.* bernstensfångst. **-farbe,** -*n*, *f.* bernstensfärg. **-firnis[s],** -*sses*, -*sse*, *m.* bernstensfernissa. **-fischerei,** -*en*, *f.* = *-fang.* **-säure,** -*n*, *f.* bernstenssyra. **-spitze,** -*n*, *f.* (cigarr)munstycke af bernsten.
bernsteinern, *a.* af bernsten, bernstens-.
beróhren, * *tr.* ⊕ bekläda med rör.
berósten, * *itr. s.* blifva rostig.
Bersérker, -*s*, -, *m.* bärsärk.
bersten, *birst* el. ✱ *-est*, *barst* el. ✱ *borst* el. ✱ *-ete*, *börste* el. ✱ *bärste* el. ✱ *-ete*, *geborsten*, *birst* el. *-e*, *itr. s.* spricka, brista, remna, spricka sönder, äfv. bildl., t. ex. *vor Ärger, vor Lachen ~. Das ist zum ~* det kan reta gallfeber på en.
Bertram, -*s*, 0, *m.* bot. 1. bertram, battram. 2. hvit tusensköna.
berúcht[ig]en, * *tr.* berykta. Vanl. i part. *berüchtigt* el. ✱ *berüchtet:* illa beryktad.
berúcken, * *tr.* fånga i snara, t. ex. *Vögel;* gam öfverraskning tillfångataga, öfverrumpla; bildl. snärja, öfverlista, bedraga, bedåra, tjusa. *Sich ~ lassen:* gå i fällan. **Berúckung,** *f.*
Berúcker, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* bedragare, bedragerska, tjusare, tjuserska.
berúcksichtigen, * *tr.* taga hänsyn till, fästa afseende vid, hålla räkning för.
Berúcksichtigung, -*en*, *f.* hänsynstagande, hänsyn, betraktande, öfvervägande.
Berúf, -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. (inre) kallelse, böjelse. 2. kall, yrke, tjänst, ämbete. -s... Ex. ~**arbeit,** -*en*, *f.* arbete i sitt kall, tjänstegöromål. ~**bestimmung,** -*en*, *f.* bestämmande af el. för ett kall. ~**genosse,** -*n*, -*n*, *m.* yrkesbroder. ~**heer,** -[e]*s*, -*e*, *n.* här af yrkessoldater. ~**kreis,** -*es*, -*e*, *m.* området för ens verksamhet. ~**mässig,** *a.* öfverensstämmande med el. påkallad af ens yrke, yrkes-. ~**pflicht,** -*en*, *f.* ämbetspligt. ~**reise,** -*n*, *f.* tjänstereresa. ~**thätigkeit,** 0, *f.* verksamhet i sitt kall, tjänsteutöfning. ~**treue,** 0, *f.* trohet i sitt kall. ~**widrig,** *a.* stridande mot ens yrke el. ämbetspligt.
berúfen, * I. *tr.* 1. *Jmdn ~* kalla ngn till sig. 2. sammankalla, t. ex. *die Stände, den Landtag.* 3. *Jmdn zu etw. ~* kalla, utse ngn till ngt. 4. *Eine Person, eine Sache ~* vålla en persons olycka, en saks undergång gam enda sadars inflytande genom att för mycket rosa den. 5. ✱ göra bekant, berömd. 6. ✱ *jmdn über etw. ~* förebrå ngn ngt, tadla ngn för ngt. II. *Sich auf jmdn, etw. ~* a) beropa sig på, åberopa ngn, ngt, b) vädja till ngn, ngt. **Berúfung,** *f.*
Berúfer, -*s*, -, *m.* person som kallar m. m., ec *berufen.*
berúhen, * *itr. h.* 1. *Auf jmdm, etw.* (dat.) ~ bero, komma an på ngn, ngt. 2. *Etw.* [*auf sich*] ~ *lassen:* låta saken bero. *Wir wollen es dabei ~ lassen:* vi vilja låta det bero därvid. ~ *bleiben:* blifva orörd, orubbad.
berúhigen, * I. *tr.* lugna, stilla, t. ex. *jmdn, die Wellen, die Gemüter, den Aufruhr. Beruhigt:* lugn. II. *Sich ~* lugna sig, blifva lugn. **Berúhigung,** *f.*
Berúhiger, -*s*, -, *m.* ~in, -*nen*, *f.* person som lugnar.
berúhmt, *a.* berömd, ryktbar.
Berúhmtheit, 0, *f.* berömlig ryktbarhet, namnkunnighet, rykte, anseende.
berúhren, * *tr.* 1. beröra, vidröra, t. ex. *etw. mit den Fingern;* matem. tangera. *Die Häuser ~ sich:* husen stöta ihop. 2. i sitt tal vidröra, omnämna. 3. *Jmdn ~* röra ngn, komma ngn vid, t. ex. *diese Verleumdungen ~ mich nicht.* **Berúhrung,** *f.*
berüssen, * *tr.* och *sich ~* sota ned (sig).
besábbern, * *tr.* F dregla på, dregla ned.
besácken, * F *sich ~* proppa sig full.
besäen, * *tr.* beså; bildl. beströ, öfversålla. **Besäung,** *f.*
beságen, * *tr.* 1. omförmäla, omnämna, t. ex. *die Zettel ~ das Nähere. Besagt:* omförmäld, ofvannämd. 2. betyda, vara af betydenhet, t. ex. *das hat nichts, viel zu ~.*
beságtermässen, *adv.* såsom nämdt är.
besáiten, * *tr.* stränga, sätta strängar på.
besámen, besámen, * *tr.* 1. beså med frö. 2. befrukta. **Besámung,** *f.*
Besan, -[e]*s*, -*e*, *m.* ⚓ mesan. **-mars,** -*es*, -*e* el. -*en*, *m.* ⚓ kryssmärs. **-mast,** -[e]*s*, -*en*, *m.* ⚓ mesanmast. **-segel,** -*s*, -, *n.* ⚓ mesansegel.
besánden, * *tr.* sanda, beströ med sand.
besánft[ig]en, * I. *tr.* lugna, blidka, mildra, lindra. II. *Sich ~* blifva lugn. **Besánftigung,** *f.*
Besátz, -*es*, -*e* †, *m.* garnering på kläder. **-band,** -[e]*s*, -*er* †, *n.* kantband. **-teich,** -[e]*s*, -*e*, *m.* dam för fiskafvel.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Besátzung, *-en, f.* 1. ✕ besättning, garnison. 2. ⚓ besättning, manskap.

besáuen, * *tr.* P svina ned, svina till.

besáufen, * P *sich* ~ dricka sig full. *Besoffen:* drucken, full.

besäumen, * *tr.* kanta, fålla.

bescháben, * *tr.* skafva på, afskafva, skrapa, afputsa.

beschädigen, * I. *tr.* skada. II. *Sich* ~ skada sig, göra sig illa. **Beschädigung**, *f.*

Beschädiger, *-s, -, m.* person som skadar ngt.

1. **beschäffen**, * (svag böjn.) *tr.* framskaffa, anskaffa; verkställa.

2. **beschäffen**, *a.* beskaffad. *Wie ist es damit* ~*?* hur förhåller det sig därmed?

Beschäffenheit, *-en, f.* beskaffenhet. *Je nach* ~ *der Umstände:* efter omständigheterna.

beschäftigen, * I. *tr.* sysselsätta, t. ex. *Arbeiter in einer Fabrik* ~*, dieser Gedanke beschäftigt ihn.* II. *Sich mit etw.* ~ sysselsätta sig med ngt.

Beschäftigung, *-en, f.* sysselsättning. **-s...** Ex. ~**ärt**, *-en, f.* slag af sysselsättning.

Beschäl... Ex. **-anstalt**, *-en, f.* ställe där beskällare tillhandahållas, stuteri. **-geld**, **-[e]s**, *-er, n.* språngafgift. **-hengst**, **-[e]s**, *-e, m.* beskällare.

beschälen, * *tr.* ⊕ 1. brädfodra. 2. *Ein Messer* ~ sätta skaft på en knif. **Beschälung**, *f.*

1. **beschälen**, * *tr.* delvis afskala, afbarka, t. ex. *Bäume.* **Beschälung**, *f.*

2. **beschälen**, * *tr.* beskälla, betäcka, bespringa. **Beschälung**, *f.*

1. **Beschäler**, *-s, -, m.* person som afskalar ngt.

2. **Beschäler**, *-s, -, m.* beskällare.

beschämen, * *tr.* göra förlägen, skamsen, komma att skämmas, komma på skam, t. ex. *Sie* ~ *mich durch Ihre Güte* el. *Ihre Güte beschämt mich.*

Beschämung, *-en, f.* skam, förödmjukelse.

beschätten, * *tr.* 1. skugga, beskugga; öfverskygga. 2. beslöja. 3. mål. skugga, schattera. **Beschättung**, *f.*

beschäuen, * *tr.* 1. beskåda, skåda, åskåda, betrakta. ~*d* = *beschaulich.* 2. syna, besigtiga. **Beschäuung**, *f.*

beschäuens... Ex. **-wert[h]**, **-würdig**, *a.* sevärd.

Beschäuer, *-s, -, m.* 1. betraktare, åskådare. 2. person som synar, besigtigar.

beschäulich, *a.* åskådande, begrundande, kontemplativ.

Beschäulichkeit, 0, *f.* begrundande, kontemplation.

Beschéid, **-[e]s**, *-e, m.* besked, upplysning, utslag, förståndigande. ~ *geben:* a) lemna upplysningar, b) fälla utslag. ~ *erhalten:* få besked. *Auf alles* ~ *wissen:* veta besked på, om allt. *In* el. *mit etw.* ~ *wissen:* veta besked med, förstå sig på ngt. *In einem Hause* ~ *wissen:* veta besked, vara hemmastadd i ett hus. *Jmdm* ~ *thun:* a) ej blifva ngn svaret skyldig, b) göra ngn besked i glaset.

1. **beschéiden**, * I. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ tilldela ngn ngt. *Sein beschieden Teil:* sin beskärda del. *Mir ist etw. beschieden worden:* mig har ngt blifvit till del. 2. *Jmdn über etw.* ~ gifva ngn besked om ngt. *Jmdn abschlägig* ~ afslå ngns begäran, affärda ngn med ett nekande svar. *Jmdn auf seine Anfrage* ~ besvara ngns förfrågan. *Jmdn eines Bessern* ~ öppna ngns ögon. *Er ist dahin beschieden worden:* han har fått det svaret, den upplysningen. 3. *Jmdn wohin* ~ kalla ngn till ngt ställe. *Jmdn vor Gericht* ~ kalla ngn inför rätta. II. *Sich* ~ vara förnöjsam. *Sich mit etw.* el. *einer* (gen.) *Sache* ~ nöja sig med ngt. *Sich auf etw.* (ack.) ~ inskränka sig till ngt.

2. **beschéiden**, *a.* 1. ✱ förståndig, foglig. 2. blygsam, anspråkslös.

Beschéidenheit, 0, *f.* blygsamhet, anspråkslöshet.

beschéidentlich, *adv.* på ett blygsamt, anspråkslöst sätt.

Beschéider, *-s, -, m.* ⊕ förste mjölnardräng.

beschéidet, *a.* försedd med skida, med slida.

beschéinen, * *tr.* skina på, bestrå, belysa. **Beschéinung**, *f.*

beschéinigen, * *tr.* skriftligen intyga. *Den Empfang einer Summe* ~ skriftligen erkänna sig hafva mottagit en summa.

Beschéiniger, *-s, -, m.* person som skriftligen intygat el. intygar ngt.

Beschéinigung, *-en, f.* skriftligt intyg(ande), erkännande.

beschéllen, * *tr.* sätta bjällror, små klockor på.

beschénken, * *tr.* begåfva. **Beschénkung**, *f.*

1. **beschéren**, * (stark böjn.) *tr.* klippa, t. ex. *jmdn, jmdm das Haar, Schafe.*

2. **beschéren**, * (svag böjn.) *tr.* beskära, skänka, gifva, t. ex. *das Christkind, die Mutter beschert dem Kinde Weihnachtsgaben.*

Beschérung, *-en, f.* begåfvande, begåfning, i sht julklappar. Iron. *das war die ganze* ~ det var hela härligheten; *da haben wir die* ~ där ha vi härligheten.

beschícken, * *tr.* 1. *Den Reichstag* ~ skicka ombud till riksdagen. *Die Ausstellung mit Ölgemälden* ~ skicka oljetaflor till utställningen. 2. uträtta, t. ex. *mit Ordnung und Fleiss kann man viel* ~. 3. ombestyra, ombesörja. *Sein Haus* ~ beställa om sitt hus. 4. ⊕ beskicka, t. ex. *Gold mit der Legierung.* **Beschíckung**, *f.*

beschíenen, * *tr.* ⊕ beslå, t. ex. *ein Rad*; lägga skenor på, t. ex. *die Eisenbahn.* **Beschíenung**, *f.*

beschíessbar, *a.* som kan beskjutas.

beschíessen, * *tr.* beskjuta, bombardera. **Beschíessung**, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

beschíffbar, *a.* segelbar.
beschíffen, * *tr.* segla på, med fartyg trafikera, t. ex. *einen Fluss, ein Meer.* **Beschíffung**, *f.*
beschílft, *a.* vassbevuxen.
beschímmeln, * *itr. s.* mögla.
beschímpfen, * *tr.* 1. skymfa. 2. *Etw. beschimpft jmdn:* ngt länder ngn till skam, vanhedrar ngn. **Beschímpfung**, *f.*
Beschímpfer, *-s, -, m.* person som skymfar.
beschíndeln, * *tr.* täcka med takspån.
beschírmen, * *tr.* beskydda, skydda, bevara, *vor etw.* (dat.): mot ngt. **Beschírmung**, *f.*
Beschírmer, *-s, -, m.* beskyddare.
beschláfen, * *tr.* 1. sofva på, t. ex. *ein Lager.* 2. ligga när, t. ex. *ein Frauenzimmer.* 3. *Etw. (✱ sich über etw.)* ~ sofva på saken.
Beschlág, *-[e]s, -e* †, *m.* beslag, t. ex. *einer Flinte, eines Buches.* 2. ngt som i form af ett tunt lager afsatt sig på ett föremål, t. ex. imma, damlager m. m. 3. jur. *etw. in ~ nehmen* el. *etw. mit ~ belegen:* lägga beslag på ngt. Bildl. *jmdn in ~ nehmen:* lägga beslag på ngn, upptaga ngns tid. **-legung**, *-en, f.* handlingen att lägga beslag på ngt. **-leine**, *-n, f.* ⚓ beslagslina, beslagssäjsing. **-nahme**, *-n, f.* tagande i beslag. **-nehmer**, *-s, -, m.* beslagare, person som lägger beslag på förbjudet gods.
beschlágen, * I. *tr.* 1. beslå, t. ex. *einen Balken mit Eisen, ein Schiff mit Kupfer,* ⚓ *die Segel. Ein Pferd* ~ sko (utv. brodda) en häst. Bildl. *in etw. ~ sein:* vara hemma i, väl förstå sig på ngt. 2. lägga beslag på, jfr *Beschlag 3.* II. *itr. s.* och *sich* ~ anlöpa, blifva anlupen, öfverdragas med imma. *Mit Feuchtigkeit* ~ blifva fuktig, fukta.
Beschláger, *-s, -, m.* person som beslår m. m., jfr *beschlagen I.*
beschlámmen, * *tr.* öfverdraga, täcka med slam, med dy.
beschléichen, * *tr. Jmdn* ~ smyga sig på ngn. *Die Angst beschlich uns:* ångesten kom öfver oss. **Beschléichung**, *f.*
beschléifern, * *tr.* beslöja, dölja.
beschléunigen, * *tr.* påskynda. **Beschléunigung**, *f.*
Beschléuniger, *-s, -, m.* person som påskyndar.
beschliessen, * *tr.* 1. besluta. *Die Sache ist beschlossen:* saken är afgjord. 2. begränsa, t. ex. *ein Gebirge beschliesst den Horizont.* 3. afsluta, t. ex. *den Tag mit Gebet.* 4. ✱ stänga, läsa, inläsa. **Beschliessung**, *f.*
Beschliesser, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* 1. person som beslutar ngt. 2. skaffare, hushållerska.
Beschlúss, *-es, -e* †, *m.* 1. beslut. *Einen ~ fassen:* fatta ett beslut. 2. afslutning. *Zum ~e:* till godt slut, slutligen. *Den ~ machen:* bilda slutet, afsluta. 3. *Etw. in* el. *unter seinem ~e haben:* hafva ngt i sitt förvar. **-fähig**, *a.* beslutför, fulltalig för beslut fattande. **-fähigkeit**, 0, *f.* fulltalighet. **-fassung**, *-en, f.* beslut fattande, beslut. **-freiheit**, 0, *f.* frihet att fatta beslut. **-nahme**, *-n, f.* = *-fassung.* **-rede**, *-n, f.* afslutningstal. **-reif**, *a.* tillräckligt dryftad för att bli föremål för ett beslut.
beschmíeren, * *tr.* 1. bestryka, t. ex. *Brot mit Butter.* 2. nedsmörja, nedsöla, nedsmeta, nedsudda, t. ex. *die Kleider mit Farbe.* 3. fullklottra. 4. F lura. **Beschmíerung**, *f.*
beschmútzen, * *tr.* nedsmutsa, nedsöla. **Beschmútzung**, *f.*
beschnéiden, * *tr.* 1. beskära, skära, t. ex. *Bäume, Papier, Bücher;* afklippa ngt litet, klippa, t. ex. *die Haare, eine Hecke.* 2. omskära, t. ex. *ein Kind, einem Kinde die Vorhaut.* **Beschnéidung**, *f.*
Beschnéider, *-s, -, m.* person som skär m. m., jfr *beschneiden.*
beschnéien, * I. *tr.* snöa på, nedsnöa. II. *itr. s.* blifva snöig, nedsnöad.
beschníppe[l]n, **beschníppern**, **beschnítze[l]n**, * *tr.* i kanten beskära, skära, klippa, afklippa småbitar af.
beschnóbe[r]n, **beschnópern**, **beschnúffeln**, **beschnúpfern**, * *tr.* nosa på.
beschnúren, * *tr.* 1. slå snöre om, ombinda. 2. garnera med snören. **Beschnúrung**, *f.*
beschön[ig]en, * *tr.* öfverskyla, framställa ngt dåligt i gynsam dager, försköna. **Beschönigung**, *f.*
Beschöniger, *-s, -, m.* förskönare.
beschränken, * I. *tr.* inskränka, begränsa. II. *Sich auf etw.* (ack.) ~ inskränka sig till ngt. **Beschränkung**, *f.*
beschränkt, *a.* 1. begränsad, trång, t. ex. *ein ~es Thal, ~ wohnen.* 2. inskränkt, t. ex. *in ~em Sinne:* i inskränkt bemärkelse. 3. inskränkt, dum, t. ex. *~e Köpfe.*
Beschränktheit, *-en, f.* 1. knapphet. *Die ~ der Zeit, des Einkommens:* den knappa tiden, de knappa inkomsterna. 2. inskränkthet, dumhet.
beschréiben, * *tr.* 1. skrifva på, fullskrifva. 2. beskrifva, skildra. 3. i sht mat. upprita, rita, t. ex. *eine Figur, einen Kreis;* inskrifva, t. ex. *ein Dreieck in einen Kreis.*
Beschréiber, *-s, -, m.* beskrifvare.
Beschréibung, *-en, f.* 1. påskrifning. 2. beskrifning, skildring. *Über alle ~* obeskrifligt. 3. uppritande.
beschréien, * *tr.* 1. om nyfödda barn: *die vier Wände ~* gum skrikande visa lifstecken. 2. utskrika, illa berykta. 3. = *berufen 1, 4.*
beschréiten, * *tr.* beträda, träda in el. upp på, t. ex. *einen Weg;* bestiga, t. ex. *ein Pferd.* **Beschréitung**, *f.*
beschróten, * *tr.* ⊕ afskära, afklippa. **Beschrótung**, *f.*
beschúhen, * I. *tr.* förse med skor. *Beschuht sein:* hafva skor på sig. II. *Sich ~* taga skor på sig, taga på sig om fötterna.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Beschúhung, *-en, f.* fotbeklädnad.

beschúldigen, * *tr. Jmdn einer* (gen.) *Sache* ~ beskylla, anklaga ngn, gifva ngn skulden för en sak. **Beschúldiger**, *-s, -, m.* anklagare. **Beschúldigung**, *-en, f.* beskyllning.

beschémmeln, * *tr.* F lura. **Beschúmm[s]lung**, *f.*

beschúppen, * *tr.* 1. förse, öfverdraga, pryda med fjäll. *Beschuppt:* fjällig. 2. P lura. **Beschúppung**, *f.*

beschütten, * I. *tr. Jmdn, etw. mit etw.* ~ ösa, skotta, hälla ngt på ngn, på ngt, öfverösa, öfverhölja ngn, ngt med ngt, t. ex. *den Weg mit Erde, jmdn mit Blumen.* II. *Sich mit etw.* ~ hälla på sig ngt, t. ex. *mit Sauce.* **Beschüttung**, *f.*

beschützen, * *tr.* beskydda, försvara, *vor* (med dat.) el. *gegen etw.:* mot ngt. **Beschützer**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* beskyddare, beskyddarinna. **Beschützung**, *-en, f.* 1. beskyddande. 2. beskydd, försvar.

beschwánzen, * *tr.* förse med svans, sätta svans på. *Beschwänzt:* försedd med svans.

beschwátzen, ✱ **beschwätzen**, * *tr.* F 1. *Etw.* ~ prata, samspråka om ngt. 2. *Jmdn* ~ med lägre ord öfvertala ngn. **Beschwátzung**, *f.*

beschwéfeln, * *tr.* svafla.

beschwéissen, * *tr.* fukta med svett. *Beschweisst:* svettig.

Beschwér, 0, *f.* och *-[e]s*, 0, *n.* = *Beschwerde 1.*

Beschwérde, *-n, f.* 1. besvärlighet, besvär. 2. tunga, börda, tryckande pålaga. 3. plåga, svårighet, jfr t. ex. *Atembeschwerde.* 4. besvär, besvärsskrift, klagomål. ~ *führen über etw.* (ack.)*:* anföra besvär, besvära sig öfver ngt. **-bùch**, *-[e]s, -er* †, *n.* anmärkningsbok, t. ex. vid järnvägsstationer. **-führer**, *-s, -, m.* person som anför besvär. **-führung**, *-en, f.* besvärs anförande. **-schrift**, *-en, f.* besvärsskrift.

beschwéren, * I. *tr.* 1. belasta, tynga på, trycka, t. ex. *die Trauben* ~ *die Reben;* bildl. *ein Fluch beschwert das Land.* 2. besvära, t. ex. *jmdn mit etw.;* vara besvärlig för. II. *Sich* ~ besvära sig, anföra besvär, *bei jmdm über etw.:* hos ngn öfver ngt. **Beschwérung**, *f.*

Beschwérer, *-s, -, m.* person el. sak som lastar på, trycker, besvärar, jfr t. ex. *Briefbeschwerer.*

beschwérlich, *a.* besvärlig. *Jmdm* ~ *sein* el. *fallen:* falla ngn besvärlig, vara ngn till besvär.

Beschwérlichkeit, *-en, f.* besvärlighet.

Beschwérnis[s], *-se, f.* och *-ses, -se, n.* = *Beschwerde 1.*

beschwicht[ig]en, * *tr.* nedtysta, lugna, t. ex. *sein Gewissen.* **Beschwichtigung**, *f.*

Beschwichtiger, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* person som nedtystar, lugnar.

beschwindeln, * *tr.* F lura.

beschwingen, * poet. = *beflügeln I.*

beschwitzen = *beschweissen.*

beschwören, * *tr.* 1. besvärja, med ed stadfästa, t. ex. *den Frieden.* 2. besvärja, genom besvärjelse beherska el. frammana, t. ex. *den Sturm, den Teufel.* 3. *Jmdn bei etw.* ~ besvära ngn vid ngt. **Beschwórer**, *-s, -, m.* besvärjare. **Beschwórung**, *-en, f.* besvärjande, besvärjning, besvärjelse. **-s...** Ex. ~**formel**, *-n, f.* besvärjningsformel.

besésien, * *tr.* besjäla, lifva. **Beséselung**, *f.*

Besséler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* som besjälar, lifvar; själen i ngt företag.

Besésithsit, 0, *f.* besjäladt tillstånd, lif.

bességeln, * *tr.* 1. segla på, befara, t. ex. *ein Meer.* 2. sätta segel på, förse med segel.

besséhen, * *tr.* 1. bese, t. ex. *die Merkwürdigkeiten der Stadt. Bei[m] Lichte* ~ (part. pert.): om man betraktar det vid dager, bildl. vid närmare påseende. 2. P bildl. *Prügel* ~ få stryk, få smaka käppen. **Besséhung**, *f.*

besséhens... Ex. **-wërt[h]**, **-würdig**, *a.* sevärd.

Besséher, *-s, -, m.* betraktare.

besséhnen, * *tr. Einen Bogen* ~ sätta sträng på en båge.

besséilen, * *tr.* ⚓ tackla, upptackla. **Besséilung**, *f.*

besséitigen, * *tr.* rödja ur vägen, undanrödja, aflägsna; afsluta, göra ifrån sig, t. ex. *eine Arbeit.* **Besséitigung**, *f.*

Besséitiger, *-s, -, m.* som undanrödjer, aflägsnar.

besséligen, * *tr.* saliggöra. *Ein* ~*der Gedanke:* en salig tanke. **Besséligung**, *f.*

Besen, *-s, -, m.* dim. *Besenchen* och *Beschen, -lein.* 1. kvast. Ordspr. *neue* ~ *kehren gut:* nya kvastar sopa väl. 2. F förakt. tjänsteande, pigesch; *ein alter* ~ en gammal harpa, käring. **-binder**, *-s, -, m.* kvastbindare. **-förmig**, *a.* kvastlik. **-reis**, *-es, -er, -reisig*, *-[e]s*, 0, *n.* kvastris.

besésen, *a.* besatt, t. ex. *vom Teufel.* Jfr för str. *besitzen.*

Besésenheit, 0, *f.* galenskap.

Besétz... Ex. **-band**, *-[e]s, -er* †, *n.* band att garnera med, kantband. **-teich**, *-[e]s, -e, m.* dam till fiskodling.

besétzen, * *tr.* 1. besätta, förse, t. ex. *einen Tisch mit Speisen:* sätta fram mat på ett bord; *eine wohlbesetzte Tafel:* ett välförsedt bord; garnera, t. ex. *einen Rock mit Tressen. Einen Teich mit Fischbrut* ~ utplantera fiskyngel i en dam. 2. besätta, taga i besittning, t. ex. *eine Stadt, einen Pass [mit Truppen], ein Land [mit Kolonisten].* 3. besätta, tillsätta, t. ex. *ein Amt. Die Rollen* ~ fördela rollerna. 4. upptaga, taga i anspråk, t. ex. *alle Plätze sind besetzt.* 5. i spel: *eine Nummer mit einem Dukaten* ~ sätta ut en dukat på ett nummer. **Besétzung**, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

beséufzen, * *tr.* sucka, klaga öfver.

besichtigen, * *tr.* syna, besigtiga, inspektera.

Besichtiger, *-s, -, m.* besigtningsman, synförrättare, inspektör.

Besichtigung, *-en, f.* syn, besigtning, inspektion. **-s...** Ex. **~bericht**, -[e]*s, -e, m.* besigtningsprotokoll, besigtningsinstrument. **~gebühren**, *f. plur.* besigtningsarvode. **~reise**, *-n, f.* besigtningsresa, inspektionsresa.

besiegbar, *a.* möjlig att besegra, öfvervinnelig.

Besiegbarkeit, 0, *f.* öfvervinnelighet.

besiegeln, * *tr.* 1. försegla. 2. sätta sitt sigill under, besegla; äfv. bildl., t. ex. *etw. mit einem Kuss, einem Handschlag ~.* **Besieg[s]lung**, *f.*

besiegen, * *tr.* besegra, öfvervinna. **Besiegung**, *f.*

Besieger, *-s, -, m.* besegrare, öfvervinnare.

besingen, * *tr.* 1. besjunga. 2. sjunga messa för, t. ex. *einen Verstorbenen.*

besingens... Ex. **-wert[h]**, **-würdig**, *a.* värd att besjungas.

besinnen, * *sich ~* 1. besinna sig, eftertänka, söka påminna sig, t. ex. *ich besinne mich:* jag tänker efter; *ich besinne mich auf den Namen:* jag söker påminna mig namnet. 2. erinra sig, komma ihog, t. ex. *ich besinne mich auf den Namen, wie er heisst, dass ich ihn gesehen habe. Wenn ich mich recht besinne:* om jag mins rätt. 3. *Sich eines andern* el. *eines Bessern ~* el. *sich anders ~* ändra åsigt, komma på andra, bättre tankar. 4. betänka sig, vara tveksam, fundera, t. ex. *sich beim Schachspiel auf jeden Zug ~. Ohne sich zu ~* utan betänkande. Jfr 2. *besonnen.*

Besinnung, 0, *f.* besinning, medvetande, fattning. *Die ~ verlieren:* a) förlora medvetandet, b) förlora fattningen. *Wieder zur ~ kommen:* a) återfå medvetandet, b) återvinna fattningen, c) åter komma till besinning, taga reson. **-s...** Ex. **~kraft**, 0, *f.* erinringsförmåga, minne. **~los**, *a.* besinningslös.

Besinnungslosigkeit, *-en, f.* brist på besinning.

Besitz, *-es*, 0, *m.* 1. besittning, ägande, ägo. *In den ~ von etw. gelangen* el. *kommen:* komma i besittning af ngt. *Von etw. ~ nehmen* el. *ergreifen:* taga ngt i besittning. *Jmdn in den ~ von etw. setzen:* insätta ngn i besittning af ngt. 2. egendom. **-anzeigend**, *a.* gram. possessiv. **-ergreifer**, *-s, -, m.* besittningstagare. **-ergreifung**, 0, *f.* besittningstagande. **-fähig**, *a.* som kan ha laglig äganderätt till ngt. **-los**, *a.* saknande egendom. **-nahme**, **-nehmung** = *-ergreifung.* **-recht**, -[e]*s*, 0, *n.* besittningsrätt. **-stand**, -[e]*s*, 0, *m.* egendom, förmögenhet, förmögenhetens beskaffenhet, t. ex. *den ~ zur Richtschnur nehmen:* rätta sig efter förmögenheten. **-störung**, *-en, f.* ngns oroande i besittningen af ngt.

besitzen, * *tr.* 1. sitta på, inneha, t. ex. *einen Stuhl, einen Platz.* 2. beherska, hafva i sitt våld, t. ex. *der Teufel, der Geiz besitzt ihn.* 3. besitta, äga, rå om.

Besitzer, *-s, -, m.* ägare.

Besitzt[h]ům, -[e]*s, -er* †, *n.* egendom.

Besitzung, *-en, f.* 1. ägande, besittning. 2. egendom. 3. besittning, koloni. **-s...** se *Besitz...*

beséffen, *a.* P drucken, full.

Beséffenheit, 0, *f.* P druckenhet, fylla.

beséhlen, * *tr.* sula, lägga sulor under.

beséilden, * *tr.* besolda: a) hafva i sin sold, b) gifva sold åt, aflöna.

Besóldung, *-en, f.* 1. besoldning. 2. sold.

besónder, *a.* förekommer ej oböjdt. 1. egendomlig, egen. *Er hat seine ~e Meinung:* han har sin mening för sig. 2. särskild, enskild, t. ex. *er hat mir eine ~e Gnade bewiesen; das Allgemeine und das ~e. Ins ~e:* särskildt, i synnerhet. 3. märklig, egendomlig, besynnerlig, t. ex. *ich sehe darin nichts ~es, der ~ste Mensch von der Welt.*

Besónderheit, *-en, f.* egenhet; särskildhet, enskildhet, specialitet; egendomlighet, besynnerlighet.

besónders, *adv.* (äfv. * *a.* i predikativ ställn. = *besonder*), 1. särskildt, hvar för sig, t. ex. *jedem ~ schreiben.* 2. särdeles, i synnerhet, synnerligen.

1. **besónnen**, * *tr.* sprida solsken öfver; om solen: skina på, bestråla. *Besonnt:* solbestrålad, solig.

2. **besónnen**, *a.* som handlar med lugn eftertanke, förståndig, klok, försigtig, öfverlagd.

Besónnenheit, 0, *f.* betänksamhet, klokhet, förstånd, försigtighet, öfverläggning.

besórgen, * *tr.* 1. frukta, befara, hysa farhogor för, t. ex. *einen Überfall; sie besorgten, dass der Feind sie überfiele.* Äfv. *itr. h.*, t. ex. *man besorgte für sein Leben.* 2. draga försorg om, sköta, se till, t. ex. *die Kinder, die Kranken.* 3. besörja, ombesörja, uträtta, t. ex. *jmdm etw., einen Auftrag.* Jfr *besorgt.* **Besórgung**, *f.*

Besórger, *-s, -, m.* som ombesörjer, uträttar.

besórglich, *a.* 1. omsorgsfull, omtänksam. 2. som är att befara, hotande, oroande.

Besórglichkeit, *-en, f.* 1. omtänksamhet. 2. det befarade, det fruktade.

Besórgnis[s], *-se, f.* farhoga, fruktan.

besórgt, *a.* 1. förligt dragande försorg om, arbetande för, t. ex. *um* el. *für die Nahrung ~ sein.* 2. orolig, ängslig, t. ex. *um jmdn, etw. ~ sein. Das macht mich sehr ~* det oroar mig mycket.

Besórgtheit, 0, *f.* oro, omsorg.

bespáhen, * *tr.* bespäja.

bespángt, *a.* prydd med spännen, smycken.

bespánnen, * *tr.* spänna på el. för, t. ex. *einen*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Wagen mit Pferden ~ spänna hästar för en vagn; *eine Geige mit Saiten* ~ stränga en fiol. **Bespánnung**, *f.*

bespéien, * *tr.* spotta på.

bespícken, * *tr.* späcka.

bespiegeln,* *sich* ~ spegla sig. **Bespieg[e]lung**, *f.*

bespinnen, * *tr.* omspinna, kringspinna.

bespítzen, * F *sich* ~ skaffa sig en florshufva.

bespórnen, * *sich* ~ sätta på sig sporrar.

bespötteln, * *tr.* gyckla öfver, skämta med, gäckas med. **Bespötteln**, *f.*

bespótten, * *tr.* håna, bespotta. **Bespóttung**, *f.*

bespréchen, * I. *tr.* 1. tala om, språka om. 2. förhandla, dryfta. 3. öfverenskomma om, aftala. 4. läsa bort (gam trolliformlers uttalande fördrifva), t. ex. *eine Krankheit.* II. *Sich mit jmdm über etw.* ~ samtala med ngn om ngt, förhandla, aftala ngt med ngn.

Bespréchen, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* klok gubbe, gumma, som anses kunna läsa bort sjukdomar m. m.

Bespréchung, *-en, f.* 1. samtal, samspråk. 2. förhandling, diskussion. 3. aftal. 4. bortläsande, besvärjelse. -s... Ex. ~formel, *-n, f.* besvärjningsformel.

bespréngen, * *tr.* sprita, stänka, *etw. mit einer Flüssigkeit:* en vätska på ngt. **Bespréngung**, *f.*

bespringen, * *tr.* bespringa, betäcka.

besprítzen, * *tr.* spruta, stänka, sprita, *einen Gegenstand mit etw.:* ngt på ett föremål, t. ex. *das Blut bespritzt den Boden, der Wagen hat mich mit Kot bespritzt.* **Besprítzung**, *f.*

besprúdeln, * *tr.* spruta på, framporlande el. uppsprutande vattna, t. ex. *eine Quelle, ein Springbrunn besprudelt den Rasen.*

besprühen, * *tr.* spraka på, stänka på.

bespúcken, * *tr.* spotta på.

bespülen, * *tr.* skölja, vattna, t. ex. *die Wellen* ~ *das Ufer.*

bespánnen, bespúnnen, * *tr.* sprunda.

besser, *a.* (komparativ till *gut* och *wohl*), bättre. *Desto* el. *um so* ~! så mycket bättre! *Je eher desto* ~ ju förr dess hällre. Vanl. iron. *das kommt ja immer* ~ det blir allt bättre och bättre. F och P ~ *laufen:* springa fortare, ~ *unten:* längre ned, *komm* ~ *her!* kom närmare! -wisser, *-s, -, m.* en som tror sig veta allt bäst, snusförnuftig person. -wisserei, *-en, f.* inbillad öfverlägsenhet i vetande, inbillad lärdom.

besserlín, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. förbättra, t. ex. *die Gesundheit, die Sitten.* 2. rätta, t. ex. *einen Fehler.* 3. laga, t. ex. *Kleider.* II. *Sich* ~ blifva bättre, bättra sig. *Der Kranke bessert sich* el. opers.: *es bessert sich mit dem Kranken:* den sjuke är bättre, på bättringsvägen.

Besserung, *-en, f.* bättring. -s... Ex. ~anstalt, *-en, f.* korrektionsinrättning. ~fähig, *a.* möjlig att förbättra. ~haus, *-es, -er* †, *n.* korrektionshus. ~mittel, *-s, -, n.* bättringsmedel. ~strafe, *-n, f.* bättringsstraff.

best, *a.* (superlativ till *besser*), bäst. *Im* ~*en Alter, in den* ~*en Jahren sein:* vara i sina bästa år. *Der erste* ~*e:* den första bästa, den förstkommande. *Der* ~*möglich[st]e* el. *der möglich[st]* ~*e:* den bästa möjliga. *Ich war im* ~*en Arbeiten:* jag höll just som bäst på med mitt arbete. *Als ich im* ~*en Zuge war:* när jag höll på som bäst. *Beim* ~*en Willen:* med bästa vilja. *Jmdn zum* ~*en haben:* göra narr af ngn. *Jmdm etw. zum* ~*en geben:* undfägna ngn med ngt. *Seine Diener zum* ~*en halten:* behandla sina tjänare väl. *Aufs* ~*e:* på bästa sätt, t. ex. *alles war aufs* ~*e eingerichtet. Am* ~*en:* bäst, t. ex. *du thust es selbst am* ~*en; es wird wohl am* ~*en sein, dass* . . . det blir nog bäst, att . . . *Im bestens.* -bietend, *a.* högstbjudande. -en... Ex. ~falls, *adv.* i bästa fall.

bestáhlen, * *tr.* ståla, stålsätta.

bestállen, * *tr.* utnämna till, installera i ett ämbete. **Bestállung**, *f.* -s... Ex. ~brief, *-[e]s, -e, m.* ~urkunde, *-n, f.* fullmakt på ett ämbete.

Beständ, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. bestånd, varaktighet. *Von* ~ *sein* el. ~ *haben:* äga bestånd. 2. tillstånd, t. ex. *der* ~ *der Kasse:* kassans uttalliga storlek; tillgång, t. ex. *der* ~ *eines Forstes [an Bäumen]:* trädtillgången i en skog, tillgång på skog, på virke. *Der* ~ *eines Gutes* · kreatursuppsättningen på ett gods. 3. ✱ arrende. *Ein Gut in* ~ *nehmen:* taga en egendom på arrende; *in* ~ *geben:* arrendera ut; *in* ~ *haben:* arrendera. -geld, *-[e]s, -er, n.* arrende(summa). -liste, *-n, f.* inventarieförteckning. -los, *a.* ovaraktig. -t[h]eil, *-[e]s, -e, m.* beståndsdel.

beständig, *a.* 1. bestående, varaktig, stadig, t. ex. ~*es Wetter.* 2. (be)ständig, oafbruten.

Beständigkeit, 0, *f.* 1. beständighet, varaktighet. 2. oafbruten fortvaro, oföränderlighet.

bestärken, * *tr. Jmdn in etw.* (dat.) ~ styrka, stadfästa ngn i ngt. **Bestärkung**, *f.*

bestätigen, * I. *tr.* bekräfta riktigheten af, intyga sanningen af, t. ex. *eine Nachricht; eidlich* ~ med ed bekräfta; stadfästa, t. ex. *den Frieden.* II. *Sich* ~ visa sig vara sann, t. ex. *die Nachricht hat sich bestätigt.* **Bestätigung**, *f.*

Bestátiger, *-s, -, m.* en som bekräftar ngt.

bestátten, * *tr.* begrafva, jordfästa.

Bestáttung, *-en, f.* begrafning.

bestáuben, * *itr. s.* blifva dammig.

bestáuben, * *tr.* neddamma, betäcka med dam, med fint stoft o. dyl. *Sich* (dat.) *das Haar mit Puder* ~ pudra sig. *Bestäubt:* dammig, mjölig. *Die Flügel des Schmetterlings sind mit Gold bestäubt:* fjärilns vingar äro betäckta med guldstoft.

bestáuden, * *sich* ~ växa buskigt.

Bestéch... Ex. -naht, *-e* †, *f.* sticksöm, slätsöm. -presse, *-n, f.* bokbind. bestickpräss.

bestéchbar = *bestechlich.*

---

* åkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

bestéchen, * *tr.* 1. ⊕ sy sticksöm i. *Ein Knopfloch* ~ kasta öfver, sy ett knapphål. *Ein Buch* ~ besticka en bok. 2. besticka, muta. *Jmdn mit* el. *durch Freundlichkeit* ~ genom sin vänlighet vinna ngn, göra ngn sig bevågen. **Bestéchung,** *f.*

Bestécher, *-s, -, m.* en som mutar.

bestéchlich, *a.* besticklig, fal.

Bestéchlichkeit, 0, *f.* besticklighet, falhet.

Besték, -[*e*]*s, -e, n.* 1. bestick, etui. *Mathematisches* ~ cirkelbestick. 2. knif, gaffel och sked med el. utan etui. 3. studentspr. *schnurriges, wunderliches* ~ lustigkurre, klassik. 4. ⚓ bestick.

bestécken, * *tr. Einen Gegenstand mit etw.* ~ sätta, sticka fast ngt på ett föremål.

bestéhen, * I. *itr. s.* och *h.* 1. ✱ om vätskor: ~ *bleiben:* stelna. 2. bestå, äga bestånd, existera. *Das ~de:* det bestående. *Für sich ~d:* oafhängig, oberoende. *Er kann bei seinem Gehalte nicht* ~ han kan ej lefva, ej bärga sig på sin lön. *Mit etw.* ~ trifvas, vara förenlig med, t. ex. *die Weisheit besteht nicht mit der Jugend:* ungdom och visdom följas ej åt. 3. *In der Probe, Prüfung* ~ bestå profvet. *Im Kampfe* ~ gå segrande ur striden; *mit Schande* ~ bestå med skam. I sht bibl. *vor jmdm* ~ bestå inför ngn. 4. *Auf etw.* (dat.) ~ hålla på, framhärda, ej gifva efter i ngt. *Auf seinem Kopfe* ~ envisas. 5. *Aus etw.* ~ bestå af ngt. *In etw.* (dat.) ~ bestå i ngt. II. *tr.* 1. *Bestanden sein:* vara beväxt, t. ex. *von* el. *mit Bäumen, Gesträuchen.* 2. bestå, t. ex. *einen Kampf, ein Abenteuer, eine Probe, ein Examen. Einen Feind* ~ besegra en fiende. **Bestéhung,** *f.* till *II, 2.*

bestéhlen, * *tr.* bestjäla, stjäla från.

bestéigen, * *tr.* bestiga, t. ex. *den Berg, den Thron;* gå, stiga upp i, t. ex. *den Wagen. Ein Pferd* ~ stiga till häst. **Bestéigung,** *f.*

Bestéiger, *-s, -, m.* en som bestiger.

Bestéll.... Ex. **-brief,** -[*e*]*s, -e, m.* handel. beställning, order, rekvisition. **-zeit,** *-en, f.* åkerbr. brukningstid. **-zettel,** *-s, -, m.* rekvisitionsblankett.

bestéllbar, *a.* 1. som kan beställas. 2. åkerbr. som kan brukas, brukbar.

bestéllen, * *tr.* 1. *Einen Tisch mit etw.* ~ ställa ngt på ett bord. 2. bestyra om, besörja. *Was hast du hier zu* ~*?* hvad har du här att göra? *Die Haushaltung, die Wirtschaft* ~ sköta hushållet, förrätta hushållsgöromålen. *Sein Haus* ~ beställa om sitt hus. Opers. *so ist es um diese* el. *mit dieser Sache bestellt:* så förhåller det sig med denna sak; *es ist schlecht bestellt:* det står illa till. 3. bearbeta, bruka, sköta, iordningställa, t. ex. *den Acker, das Feld, den Garten.* 4. uträtta, t. ex. *einen Auftrag;* framföra, t. ex. *Grüsse;* aflemna, t. ex. *einen Brief.* 5. beställa, t. ex. *eine Arbeit bei einem Handwerker, eine Droschke.* Till en åkare: *sind Sie bestellt?* är droskan upptagen? 6. *Jmdn zu sich* ~ beställa, kalla ngn till sig. 7. *Jmdn zum Richter* ~ kalla, välja ngn till domare. *Jmdn über etw.* (sch.) ~ åt ngn lemna ledningen af ngt.

Bestéller, *-s, -, m.* en som beställer m. m., jfr föreg.

Bestéllung, *-en, f.* beställning, se äfr. *bestellen.* **-s...** Ex. **~bùch,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* handel. rekvisitionsbok.

bestémpeln, * *tr.* stämpla.

bestens, *adv.* på bästa sätt. *Wir werden das ~ besorgen:* vi skola göra vårt bästa. *Ich danke* ~ jag tackar ödmjukast.

bestérnt, *a.* stjärnbeströdd; stjärnprydd.

bestéuern, * I. *tr.* 1. beskatta, t. ex. *das Land, die Einwohner, sich.* 2. ⚓ styra, t. ex. *ein Schiff.* II. *Sich* ~ se *I, 1.* **Bestéu[e]rung,** *f.* beskattning. **-s...** Ex. **~ùrt,** *-en, f.* beskattningssätt. **~recht,** -[*e*]*s,* 0, *n.* beskattningsrätt.

bestiálisch, *a.* bestialisk.

Bestialität, *-en, f.* bestialitet.

bestícken, * *tr.* brodera.

Bestie, *-n, f.* bestie, best.

bestíeben, * (svag böjn.) = *bestäuben.*

bestíefeln, * *tr.* förse med stöflar. *Bestiefelt:* klädd i stöflar.

bestímmbar, *a.* bestämbar; som kan definieras.

bestímmen, * I. *tr.* 1. bestämma, fastställa, t. ex. *Zeit und Ort, den Preis für etw.* 2. bestämma, ämna, t. ex. *jmdn zum Kaufmann* el. *für den Kaufmannsstand;* förmå, öfvertala, t. ex. *sich zu etw.* ~ *lassen.* 3. *Über jmdn, etw.* ~ bestämma, råda öfver ngn, ngt. 4. bestämma, definiera, t. ex. *einen Begriff.* II. *Sich für* el. *zu etw.* ~ bestämma sig för ngt.

bestímmt, *a.* bestämd, t. ex. *~e Preise, eine ~e Zahl, sich aufs ~este weigern.*

Bestímmtheit, *-en, f.* bestämdhet. *Etw. mit ~ wissen:* veta ngt med säkerhet.

Bestímmung, *-en, f.* 1. bestämmande. 2. bestämning. 3. bestämmelse. **-s...** Ex. **~grùnd,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* bestämmelsegrund, bevekelsegrund. **~ort,** -[*e*]*s, -e* el. *-er* †, *m.* bestämmelseort. **~wort,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* gram. bestämningsord, attribut.

bestössen, * *tr.* 1. stöta emot och därigenom skada. 2. ⊕ borttaga kanterna på, aftrubba, afhyfla, affila.

bestráfen, * *tr.* bestraffa, straffa. **Bestráfung,** *f.* **-s...** = föj.

bestráfens... Ex. **-wèrt[h],** *a.* straffvärd.

Bestráfer, *-s, -, m.* bestraffare.

bestráhlen, * *tr.* bestråla.

bestrében, * *sich* ~ bemöda sig, sträfva. *Sich um etw.* ~ vinnlägga sig om, arbeta för ngt.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Bestrébung, *-en, f.* sträfvande, bemödande.
bestréichen, * *tr.* 1. bestryka, stryka, öfverstryka, t. ex. *etw. mit Leim, mit der Hand, mit Farbe.* 2. ⚓ *eine Küste* ~ segla utmed en kust. 3. ✕ bestryka, beherska, t. ex. *die Ebene.* **Bestréichung**, *f.*
bestréitbär, *a.* som kan bestridas, tvifvel underkastad, tvifvelaktig.
bestréiten, * *tr.* 1. bildl. bekämpa. 2. bestrida sanningen af, t. ex. *einen Satz, das Recht.* 3. bestrida, bestå, t. ex. *die Ausgaben, die Kosten.* **Bestréitung**, *f.*
bestréuen, * *tr.* beströ. *Mit Sand* ~ sanda. **Bestréuung**, *f.*
bestricken, * *tr.* 1. öfverdraga med stickning, öfversticka. 2. slå snören om. 3. bildl. snärja, fånga i sina snaror, fängsla. **Bestrickung**, *f.*
beströmen, * *tr.* 1. genomflyta, skölja, t. ex. *ein Fluss beströmt die Stadt, die Flur.* 2. öfvergjuta, öfverskölja.
bestücken, * *tr.* ✕ bestycka. **Bestückung**, *f.*
bestürmen, * *tr.* bestorma, t. ex. *eine Festung, jmdn mit Bitten.* **Bestürmung**, *f.*
Bestürmer, *-s, -, m.* person som bestormar.
bestürzen, * *tr.* göra bestört.
bestürzt, *a.* bestört.
Bestürztheit ✱, **Bestürzung**, 0, *f.* bestörtning. *In* ~ *geraten:* blifva bestört.
Besúch, *-[e]s, -e, m.* besök. -[s]... Ex. ~**karte**, *-n, f.* visitkort. ~**zimmer**, *-s, -, n.* mottagningsrum, salong.
besúchen, * *tr.* besöka, t. ex. *einen Freund, einen Ort, eine Kirche. Das Gymnasium* ~ gå på gymnasium, i skolan. **Besúchung**, *f.*
Besúcher, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* besökande.
besúdeln, * *tr.* besudla, smutsa, nedsöla, smörja ned. **Besúd[e]lung**, *f.*
Bét... Ex. **-bruder**, *-s, -†, m.* 1. bönbroder, läsare, skrymtare. 2. medkonfirmander med samma nummer, t. ex. gossen nr 5 och flickan nr 5 kallas *Betbruder* och *Betschwester.* **-brüderei**, *-en, f.* läseri, bigotteri, skrymteri. **-fahrt**, *-en, f.* vallfärd. **-haus**, *-es, -er †, n.* bönhus. **-ort**, *-[e]s, -e* el. *-er †,* **-platz**, *-es, -e †, m.* bönrum. **-pult**, *-[e]s, -e, m.* och *n.* bönstol. **-saal**, *-[e]s, -e †, m.* bönsal. **-schemel**, *-s, -, m.* bönpall. **-schwester**, *-n, f.* 1. bönsyster. 2. se *-bruder* 2. **-stuhl**, *-[e]s, -e †, m.* bönstol. **-stunde**, *-n, f.* 1. bönstund. 2. timme då bön bör förrättas. **-tag**, *-[e]s, -e, m.* böndag.
betáfeln, * *tr.* panela. **Betäf[e]lung**, *f.*
betágt, *a.* 1. bedagad. 2. om växlar: förfallen.
betákeln, * *tr.* ⚓ tackla, tackla upp.
betásten, * *tr.* taga på, noga känna på. **Betástung**, *f.*
betáuben, * *tr.* bedöfva, döfva.
Betáubtheit, 0, *f.* bedöfning.
Betáubung, *-en, f.* 1. bedöfvande, döfvande. 2. bedöfning, bedöfvadt tillstånd.
betáuen, * I. *itr. s.* blifva daggig. II. *tr.* bestänka, fukta med dagg.

I. Bete, *-n, f.* bet i spel.
2. Bete, *-n, f.* bot. beta. *Rote* ~ rödbeta.
betéeren, * *tr.* tjära, tjärstryka.
betéiligen, * I. *tr. Jmdn bei einem Unternehmen* ~ intressera ngn i ett företag. *Die Beteiligten:* de intresserade, deltagarne, delägarne. II. *Sich an* (med dat.) el. *bei etw.* ~ deltaga i ngt. **Betéiligung**, *f.*
I. Betel, *-s, -, m.* bot. betel(buske).
2. Betel, *-s, -, m.* ⊕ mäjsel, huggjärn vid skeppsbyggnad.
betíen, *-ete, ge-et,* I. *itr. h.* bedja, *zu Gott:* till Gud. *Vor, nach Tische* ~ läsa till, från bords. II. *tr.* bedja, t. ex. *ein Gebet, ein Vaterunser. Das Tischgebet* ~ läsa bordsbönen. *Jmdn lebendig* ~ genom sina böner återkalla ngn till lif. *Sich in den Himmel* ~ genom sina böner förvärfva himlen.
Beter, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* bedjande.
Böteréi, *-en, f.* oupphörligt bedjande.
betéuern, * *tr.* bedyra, heligt försäkra. **Betéuerung**, *f.*
bethátigen, * I. *tr.* i handling visa, bevisa, t. ex. *seine Freundschaft.* II. *Sich* ~ 1. med sakl. subj.: i handling framträda, visa sig. 2. *Sich bei etw.* ~ verksamt deltaga i ngt. **Bethátigung**, *f.*
bethäuen se *betauen.*
bethéeren se *beteeren.*
bethéiligen se *beteiligen.*
bethéuern se *beteuern.*
bethören, * *tr.* bedåra, dåra. **Bethörung**, *f.*
Bethörer, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* en som bedårar.
Bethörtheit, 0, *f.* bedåradt tillstånd.
bethún, * *sich* ~ *gegen jmdn* el. *mit jmdm:* förtroligt närma sig, umgås med ngn.
betíteln, * *tr.* 1. sätta titel på, förse med titel. 2. *Jmdn* ~ gifva ngn en titel. 3. titulera, kalla, t. ex. *jmdn Graf.* **Betít[e]lung**, *f.*
betölpeln, * *tr.* lura, draga vid näsan.
betónen, * *tr.* 1. gram. betona, akcentuera. 2. betona, framhålla. **Betónung**, *f.*
Betrácht, *-[e]s,* 0, *m.* hänsyn, betraktande. *Etw. in* ~ *nehmen* el. *ziehen:* taga hänsyn till ngt. *Etw. ausser* ~ *lassen:* lemna ngt utan afseende. *In* ~ *kommen:* tagas hänsyn till, tagas med i räkningen. *In* ~ *seiner* (gen.) *Jugend:* med hänsyn till hans ungdom.
betráchten, * *tr.* betrakta: a) beskåda, t. ex. *ein Gemälde, die Gestirne;* b) anse för, hålla för, t. ex. *etw. als gute Vorbedeutung;* c) taga i betraktande, öfverväga. *Alles recht betrachtet:* när allt kommer omkring.
betráchtens... Ex. **-wert[h]**, **-würdig**, *a.* 1. sevärd. 2. värd att tagas i betraktande.
Betráchter, *-s, -, m.* betraktare.
betráchtlich, *a.* ansenlig, betydande, ej ringa.
Betráchtlichkeit, 0, *f.* betydenhet, vigt.
Betráchtung, *-en, f.* betraktande, betraktelse. **-s...** Ex. ~**ärt**, *-en, f.* ~**weise**, *-n, f.* åskådningssätt.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Betrág, -[e]s, -e †, *m.* belopp.

I. betrágen, * I. *itr. h.* belöpa sig till, utgöra (med beloppet i ack.). II. *Sich* ~ uppföra sig, t. ex. *sich gegen jmdn gut* ~.

2. Betrágen, -s, 0, *n.* uppförande.

beträuen, * *tr. Jmdn mit etw.* (el. * *jmdm etw.*) ~ anförtro ngn ngt. *Ein Betrauter:* en förtrogen. **Beträuung,** *f. Nach der* ~ *mit diesem Auftrage fuhr er:* sedan detta uppdrag blifvit honom anförtrodt, reste han.

beträuern, * *tr.* sörja.

beträuerns... Ex. **-würt[h],** **-würdig,** *a.* värd att sörjas, sorglig.

beträufeln, * *tr.* droppa på.

Betréff, -s, 0, *m.* brukl. blott i förbindelsen *in betreff* = *betreffs.*

betréffen, * *tr.* 1. påträffa, ertappa, öfverraska, t. ex. *jmdn bei einem Diebstahle. Jmdn über* (el. *auf*) *der That* el. *auf frischer That* ~ gripa ngn på bar gärning. *jfr betroffen.* 2. komma öfver, drabba, t. ex. *ein Unglück hat ihn betroffen.* 3. opers. beträffa, vidkomma, angå, röra. *Das* ~*de Wort:* ordet i fråga. *Die* ~*de Behörde:* vederbörande myndighet. ~*d* afv. *prep.* med ack. = *betreffs.*

betréffs, *prep.* med gen. beträffande, med afseende på, hvad angår.

betréiben, * *tr.* 1. *Die Wiese mit Vieh* ~ valla, drifva boskap på bete på ängen. 2. skyndsamt fullfölja, bedrifva, påskynda, t. ex. *den Prozess, die Abreise.* 3. utöfva, sköta, t. ex. *eine Kunst, ein Handwerk, ein Geschäft.* * bedrifva, hafva för sig, t. ex. *etw. Böses.* **Betréibung,** *f.*

Betréiber, -s, -, *m.* person som påskyndar, bedrifver, utöfvar, sköter ngt.

betréten, * *tr.* 1. beträda, t. ex. *einen Weg, den Kampfplatz;* bestiga, t. ex. *die Kanzel. Ein* ~*er Weg:* en trampad, banad väg. *Er wird meine Schwelle nicht wieder* ~ han skall ej vidare komma inom min dörr. 2. = *betreffen 1.* ~ (part. perf.) = *betroffen.* **Betrétung,** *f.* -s... Ex. ~**fall,** -[e]s, -e †, *m. Im* ~*e:* om brottslingen gripes el. gripits på bar gärning, ertappats.

Betrétenheit = *Betroffenheit.*

Betrieb, -[e]s, 0, *m.* bedrifvande, drifvande, utöfvande, rörelse, drift, t. ex. *eines Geschäfts, des Marktes:* rörelsen på torget, torghandeln, *der Eisenbahnen, des Grubenbaues.* Om maskiner m. m.: *im* ~*e sein:* vara i gång. *Auf meinen* ~ på mitt föranstaltande. -s... Ex. ~**bedingung,** -*en,* *f.* vilkor för en rörelses bedrifvande. ~**kapital,** -[e]s, -e el. -*ien,* *n.* rörelsekapital. ~**kosten,** *plur.* driftkostnader. ~**stockung,** -*en,* *f.* stockning, tillfälligt afbrott i rörelsen.

betriebsäm, *a.* driftig, verksam.

Betriebsamkeit, 0, *f.* driftighet, drift, verksamhet, rörelse.

betrínken, * *sich* ~ berusa sig, *jfr betrunken.*

betröddeln, * *tr.* pryda med tofsar.

betróffen, *a.* öfverraskad, häpen, förlägen.

Betróffenheit, 0, *f.* öfverraskning, häpnad, förlägenhet.

betröpfeln, betrópfen, * *tr.* droppa på.

betrüben, * I. *tr.* bedröfva. *Jmdn aufs höchste, aufs tiefste* ~ högeligen bedröfva ngn. *Betrübt:* bedröfvad, ledsen. II. *Sich* ~ blifva bedröfvad, ledsen.

Betrübnis[s], -*se,* **Betrübtheit,** 0, *f.* bedröfvelse, sorg, ledsnad.

Betrúg, -[e]s, 0, *m.* bedrägeri, svek.

betrügen, * I. *tr.* bedraga, *jmdn um etw.:* ngn på ngt. II. *Sich* ~ bedraga sig, misstaga sig.

Betrúger, -s, -, *m.* ~**in,** -*nen,* *f.* bedragare, bedragerska.

Betrügerél, -*en,* *f.* upprepadt bedrägeri.

betrügerisch, betrúglich, *a.* bedräglig.

Betrúglichkeit, 0, *f.* bedräglighet.

betrúnken, *a.* drucken, rusig.

Betrúnkenheit, 0, *f.* druckenhet, rus.

Bett, -[e]s, -*en,* *n.* 1. bädd, säng. *Ein Kind zu* ~ *bringen:* föra ett barn till sängs, kläda af det. *Zu* (el. *ins*) ~ *gehen, sich zu* ~ *legen:* gå till sängs, gå och lägga sig. *Aus dem* ~ *steigen:* stiga upp. *Das* ~ *hüten müssen, ans* ~ *gefesselt sein:* vara bunden vid, ej kunna lemna sängen. *Von Tisch und* ~ *geschieden sein:* vara skild till säng och säte. 2. (flod)bädd. -**aufhelfer,** -s, -, *m.* rep öfver sängen att hjälpa sig upp ur denssamma med. -**bank,** -*e* †, *f.* 1. sängbänk. 2. sängpall. -**decke,** -*n,* *f.* sängtäcke. -**gang,** -[e]s, -*e* †, *m.* gång mellan säng och vägg. -**gestell,** -[e]s, -e, *n.* sängställ. -**himmel,** -s, -, *m.* sänghimmel. -**kammer,** -*n,* *f.* sängkammare. -**kissen,** -s, -, *n.* sängkudde. -**lägerig,** *a.* sängliggande. -**laken,** -s, -, *n.* (säng)lakan. -**pfühl,** -[e]s, -e, *m.* och *n.* långkudde, hufvudkudde. -**schirm,** -[e]s, -e, *m.* sängskärm. -**stätte,** -**stelle,** -*n,* *f.* sängställe. -**überzug,** -[e]s, -*e* †, *m.* öfverdrag till sängtäcke. -**vorleger,** -s, -, *m.* sängmatta. -**wäsche,** 0, *f.* -**zeug,** -[e]s, 0, *n.* sänglinne.

Bettel, -s, -, *m.* 1. tiggeri. 2. småsak, lappri, skräp. -**arm,** *a.* ytterst fattig, fattig som en kyrkråtta. -**armüt[h],** 0, *f.* ytterlig fattigdom. -**brief,** -*es,* -*e,* *m.* 1. skriftligt tillstånd att tigga. 2. tiggarbref. -**brot,** -[e]s, 0, *n.* *Das* ~ *essen:* tigga sitt bröd. -**bruder,** -s, -†, *m.* 1. tiggare. 2. tiggarmunk. -**frau,** -*en,* *f.* tiggerska. -**geld,** -[e]s, -*er,* *n.* 1. almosa. 2. spottstyfver. -**geschenk,** -[e]s, -*e,* *n.* usel, obetydlig gåfva. -**gesindel,** -s, 0, *n.* tiggarpack. -**handwerk,** -[e]s, 0, *n.* tiggaryrke. -**herberge,** -*n,* *f.* uselt härbärge. -**junge,** -*n,* -*n,* *m.* tiggargosse, tiggarunge. -**kram,** -[e]s, -*e* †, *m.* skräp, strunt. -**mann,** -[e]s, *Bettelleute,* *m.* tiggare. -**mönch,** -[e]s, -*e,* *m.* tiggarmunk. -**orden,** -s, -, *m.* tiggarorden. -**pack,** -[e]s, 0, *n.* tiggarpack. -**ranzen,** -s, -, -**sack,** -[e]s, -*e*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

†, *m.* tiggarpåse. **-stab**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* tiggarstaf. **-stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* tiggarstånd. **-stolz**, -[*e*]*s*, 0, *m.* tiggarhögfärd. **-vögt**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* tiggarfogde. **-volk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* tiggarfölje.

Betteléi, -*en*, *f.* tiggeri.

betteléaft, *a.* tiggaraktig.

betteln, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* och *itr. h.* tigga. ~ *gehen:* gå och tigga. II. *Sich durch ein Land* ~ tigga sig fram genom ett land.

bettlen, -*ete*, *ge-et*, I. *itr. h.* bädda, *jmdm*, *sich* (dat.): åt ngn, åt sig. II. *tr. Ein Bett* ~ bädda en säng. *Jmdn* ~ bringa ngn till sängs, bädda ned ngn. III. *Sich* ~ gå till sängs, lägga sig. *Sich zusammen* ~ a) bädda syskonsäng, b) flytta ihop sina sängar.

Bettung, *f.*

Bettler, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* tiggare, tiggerska. **-bande**, -*n*, *f.* tiggarfölje. Öfr. sms. = *Bettel* . . .

betüchen, * *tr.* kläda med kläde.

betünchen, * *tr.* hvitmena, öfverstryka, måla.

betüpfeln, **betüpfen**, * *tr.* 1. lätt vidröra här och där med fingerspetsarna. 2. sätta punkter, fläckar på, t. ex. *das Papier mit der Feder, dem Pinsel* ~.

Betze, -*n*, *f.* 1. hynda. 2. varginna. 3. oblyg, fräck kvinna.

Beuche, -*n*, *f.* byk.

beuchlen, -*te*, *ge-t*, *tr.* byka, luta.

beugbär, *a.* böjlig; bild. medgörlig.

Beuge, -*n*, *f.* böjning, krökning, i sht knäets krökning: knäveck. **-muskel**, -*s*, -*n*, *m.* böjningsmuskel.

beugen, -*te*, *ge-t*, I. *itr. s.* = *biegen I.* II. *tr.* 1. böja nedåt, t. ex. *das Haupt, den Nacken, die Kniee.* Bild. nedslå, göra nedslagen, nedtrycka; *jmds Stolz* ~ kufva ngns stolthet, förödmjuka ngn; *gebeugt:* böjd, nedslagen, nedtryckt. 2. ✱ = *biegen II.* 3. gram. böja. III. *Sich* ~ buga sig, bild. böja sig, gifva efter. **Beugung**, *f.* -**s**... Ex. ~**fähig**, *a.* gram. böjlig. ~**fähigkeit**, 0, *f.* gram. böjlighet. ~**silbe**, -*n*, *f.* gram. böjningsändelse.

beugsäm, *a.* böjlig.

Beule, -*n*, *f.* 1. bula, kula af slag el. stötar; buckla. 2. böld.

beulicht, *a.* bulformig, bucklig.

beulig, *a.* bulig, bucklig.

beúnruhigen, * I. *tr.* oroa, störa, göra orolig. II. *Sich* ~ oroa sig, vara orolig, *über etw.* (ack.): för ngt, *wegen jmds:* för ngn. **Beúnruhigung**, *f.*

beúrkunden, * *tr.* genom urkunder, dokument stödja, bevisa, bestyrka. **Beúrkundung**, *f.*

beúrlauben, * I. *tr.* gifva tjänstledighet, permittera; afskeda. II. *Sich* ~ 1. ✱ taga tjänstledighet. 2. gå sin väg, aflägsna sig, taga farväl, *bei jmdm:* af ngn. **Beúrlaubung**, *f.*

beúrt[h]eilen, * *tr.* bedöma, fälla ett omdöme om. *Etw. scharf* ~ fälla ett skarpt omdöme om ngt. **Beúrt[h]eilung**, *f.* -**s**... Ex. ~**gabe**, -*n*, *f.* ~**vermögen**, -*s*, 0, *n.* omdömesförmåga.

Beúrt[h]eiler, -*s*, -, *m.* person som bedömer ngt, domare öfver ngt, kritiker.

1. **Beute**, -*n*, *f.* 1. bikupa i sht för skogsbin. 2. ett slags bakträg, bakbord. -**n**... Ex. ~**honig**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vildhoning.

2. **Beute**, -*n*, *f.* byte, krigsbyte, kap. **-ant[h]eil**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* andel i byte. **-gier**, 0, *f.* begär efter byte, roflystnad. **-gierig**, **-lustig**, *a.* byteslysten, roflysten. **-schwer**, *a.* belastad med byte. **-süchtig** = *-gierig.* **-zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* plundringståg.

Beutel, -*s*, -, *m.* 1. pung, i sht penningepung, börs. *Aus einem* ~ *zehren:* hafva gemensam kassa. *Den* ~ *ziehen:* taga fram pengarne. *In seinen eigenen* ~ *lügen:* utgifva sig för rikare än man är. 2. uppuffning, pösigt veck på kläder. 3. ⊕ kvarnsikt. **-förmig**, *a.* punglik. **-ratte**, -*n*, *f.* zool. pungråtta. **-schneider**, -*s*, -, *m.* F en som pungslår, präjare. **-schneiderei**, -*en*, *f.* pungslående, präjeri. **-t[h]ier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* pungdjur. **-tuch**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ⊕ siktduk.

beutelig, *a.* om kläder: pösig, uppuffad.

beuteln, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och *sich* ~ falla i pösiga veck, t. ex. *das Futter beutelt* [*sich*]: fodret rynkar sig, lägger sig i veck, ytterstyget är för saltt. II. *tr.* ⊕ skaka, sikta.

Beutler, -*s*, -, *m.* pungmakare, handskmakare.

beutlig se *beutelig.*

Beutner, -*s*, -, *m.* biskötare, som vaktar och har sin inkomst af skogsbin.

bevátern, * *tr.* hafva faderlig vård om, vara pappa för.

bevölkern, * I. *tr.* befolka, t. ex. *ein Land;* om lefvande väsen i allmh.: uppfylla, t. ex. *Wölfe* ~ *den Wald.* II. *Sich* ~ befolkas, uppfyllas.

Bevölkerung, -*en*, *f.* 1. befolkande. 2. befolkning.

bevóllmächtigen, * *tr.* befullmäktiga, gifva fullmakt åt. *Bevollmächtigt:* befullmäktigad, fullmäktig.

Bevóllmächtigter, -*s*, -, *m.* en fullmakts utfärdare, kommittent.

Bevóllmächtigung, -*en*, *f.* 1. befullmäktigande. 2. fullmakt.

bevór, I. *konj.* innan. II. ✱ *adv.* förut.

bevórmunden, * *tr.* 1. vara el. bete sig som förmyndare för. 2. gifva förmyndare åt, sätta under förmyndare.

Bevórmundung, -*en*, *f.* förmynderskap.

bevórrechten, * *tr.* privilegiera.

Bevórrechtung, -*en*, *f.* 1. privilegiering. 2. privilegium, företrädesrätt.

bevórstehen, * *itr. h.* förestå, vara att vänta, hota.

bevört[h]eilen (äfv. med kort e), * *tr.* förfördela.

Bevört[h]eilung, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

bevórworten, * *tr.* 1. skrifva företal till, t. ex. *ein Buch.* 2. på förhand förklara, t. ex. *ich will dir meine Arbeit zeigen, aber ich muss ~, dass ich nur Dilettant bin.*

bevórzügen, * *tr.* föredraga, gifva företräde åt, gynna, t. ex. *ein Kind im Testament.* **Bevórzügung,** *f.*

bewáchen, * *tr.* bevaka, vakta, t. ex. *Gefangene, ein Haus, Schätze.*

Bewácher, *-s, -, m.* vaktare.

bewáchsen, * I. *tr.* växa på, öfverväxa, t. ex. *das Moos bewächst das Dach.* II. *itr. s.* blifva beväxt, öfverväxas, t. ex. *das Dach bewächst mit Moos.*

Bewáchung, *-en, f.* 1. bevakande. 2. bevakning, vaktmanskap.

bewáffnen, * I. *tr.* beväpna, väpna. II. *Sich ~* beväpna sig, gripa till vapen. **Bewáffnung,** *f.*

Bewáhr... Ex. **-anstalt,** *-en, f.* skyddshem.

bewáhren, * I. *tr.* 1. bevara, skydda, t. ex. *jmdn vor etw.* (dat.), *ein Haus.* På fraktgods: *vor Nässe* [zu] *~!* aktas för väta. *Ei, bewahre!* el. *Gott soll mich ~!* å bevars väl! kommer aldrig i fråga! 2. förvara, vårda, gömma, t. ex. *Gefangene im Kerker, Früchte für den Winter, zu künftigem Gebrauch;* bild. *eine Regel im Kopfe:* komma ihog en regel, *eine Lehre im Herzen.* 3. lyda, ej öfvergifva, t. ex. *Gottes Gebote, den Glauben.* II. *Sich vor etw.* (dat.) *~* akta sig för ngt. **Bewáhrung,** *f.*

bewáhren, * I. *tr.* styrka, bevisa sanningen af, rättfärdiga, bekräfta, intyga, t. ex. *etw. mit der heiligen Schrift, seinen Ruf:* sitt rykte, *die Unschuld einer Person.* II. *Sich ~* visa sig vara sann, bekräfta sig, bestå profvet, t. ex. *eine Lehre bewährt sich, deine Weisheit hat sich schlecht bewährt. Sich als Held ~* visa sig vara en hjälte. Jfr *bewährt.* **Bewáhrung,** *f.*

Bewáhrer, *-s, -, m.* förvarare.

bewáhrheiten, * = *bewähren.* **Bewáhrheitung,** *f.*

bewáhrt, *a.* som bestått profvet, bepröfvad.

Bewáhrtheit, 0, *f.* pålitlighet. *Die ~ seiner Freundschaft:* hans beprövade vänskap.

bewálden, * I. *tr.* göra skogbeväxt. *Bewaldet:* skogbeväxt. II. *Sich ~* blifva skogbeväxt.

Bewáldung, *-en, f.* skogsplantering, skogsdunge.

bewältigen, * *tr.* kufva, öfverväldiga, t. ex. *der Schlaf, der Wein hat mich bewältigt. Den Stoff ~* beherska ämnet, materialet. *Eine Arbeit ~* få slut på ett arbete. **Bewältigung,** *f.*

bewándern, * *tr.* gå på, genomvandra.

bewándert, *a.* bevandrad, skicklig, hemmastadd, t. ex. *in einer Kunst, einer Wissenschaft.*

Bewándertheit, 0, *f.* skicklighet, förfarenhet.

bewándt, *a.* bevänd, beskaffad, t. ex. *wie ist es um diese* el. *mit dieser Sache ~? Bei so ~en Umständen:* under sådana förhållanden.

Bewándtnis[s], 0, *f.* förhållande. *Damit hat es diese ~* därmed förhåller det sig så. *Was es auch für eine ~ damit haben mag:* vare därmed huru som hälst. *Es hat damit eine eigene ~* el. *die Sache hat ihre eigene ~* därmed förhåller det sig på ett säreget sätt, den saken tarfvar sin särskilda förklaring.

bewässern, * *tr.* vattna. **Bewässerung,** *f.* **-s...** Ex. **~kanal,** *-[e]s, -e* †, *m.* kanal för vattning af ängar el. åkrar.

Bewég... Ex. **-grund,** *-[e]s, -e* †, *m.* bevekelsegrund. **-kraft,** *-e* †, *f.* drifkraft.

bewégbar, *a.* rörlig, flyttbar.

Bewégbarkeit, 0, *f.* rörlighet.

bewégen, * I. *tr.* a) *-te, -t,* 1. röra, sätta i rörelse, flytta, t. ex. *die Lippen beim Sprechen ~, der Wind bewegt die Blätter, etw. von der Stelle ~.* 2. upprära, t. ex. *die See ist heftig bewegt;* bild. *diese Nachricht bewegte mich sehr;* röra, t. ex. *jmdn zu Thränen, zum Mitleide ~. Ein bewegtes Leben:* ett skiftesrikt, oroligt lif. b) *-st, bewog, bewöge, bewogen, -e,* 3. beveka, förmå, föranleda. *jmdn zu etw., etw. zu thun:* ngn till ngt, att göra ngt. II. *-te, -t. Sich ~* röra sig, t. ex *die Blätter ~ sich im Winde. Sich um die Achse ~* vrida sig kring sin axel. *Sich auf etw. hin ~* närma sig ngt. *Mein Herz bewegte sich nach ihr:* mitt hjärta kände sig draget till henne. *Sich in gebildeten Kreisen ~* röra sig, umgås i bildade kretsar.

Bewéger, *-s, -, m.* en som sätter ngt i rörelse m. m., jfr *bewegen I;* motor, drifkraft.

bewéglich, *a.* rörlig, flyttbar, lös. *~e Güter:* lösegendom.

Bewéglichkeit, 0, *f.* flyttbarhet, (lätt)rörlighet, t. ex. *eines Körpers, des Quecksilbers,* bild. *der Phantasie.*

Bewégtheit, 0, *f.* (sinnes)rörelse.

Bewégung, *-en, f.* rörelse, t. ex. *die ~en des Kopfes, der Arme, eines Pferdes,* afv. bild. *des Gemütes. In ~ bringen* el. *setzen:* sätta i rörelse; *Himmel und Erde in ~ setzen:* röra upp himmel och jord. *Sich* (dat.) *~ machen:* taga sig motion. **-s...** Ex. **~achse,** *-n, f.* axel kring hvilken en kropp roterar. **~gesetz,** *-es, -e, n.* rörelselag. **~kraft,** *-e* †, *f.* rörelsekraft. **~lehre,** *-n, f.* läran om rörelsen, mekanik. **~los,** *a.* orörlig. **~mittel,** *-s, -, n.* rörelsemedel. **~vermögen,** *-s,* 0, *n.* rörelseförmåga.

bewéhen, * *tr.* fläkta på.

bewéhren * = *bewaffnen.* **Bewéhrung,** *f.*

bewéiden, * *tr.* 1. beta. 2. hafva till betesmark.

bewéihräuchern, * *tr.* röka med rökelse.

bewéinen, * *tr.* begråta, gråta öfver.

bewéinens... Ex. **-wert[h],** **-würdig,** *a.* värd att begråtas.

Bewéis, *-es, -e, m.* bevis, bevisning. Matem. *den ~ eines Satzes führen:* bevisa en sats.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

-antretung, -en, f. -antritt, -[e]s, -e, m. förebringande af bevis. -fähig, a. i stånd att bevisa sgt, bevisande. -führer, -s, -, m. person som leder en bevisföring. -führung, -en, f. bevisföring. -grund, -[e]s, -e †, m. bevisningsgrund. -mittel, -s, -, n. bevisningsmedel, bevis. -schrift, -en, f. bevisningsskrift, bevishandling. -stelle, -n, f. bevisställe.

beweisbar, a. bevislig.

Beweisbarkeit, 0, f. bevislighet.

beweisen, * I. tr. 1. bevisa, leda i bevis, t. ex. *einen Satz durch Vernunftschlüsse ~, dies beweist mehr für als gegen mich.* 2. visa, lägga i dagen, t. ex. *Mut, jmdm seine Achtung.* II. *Sich ~* visa sig vara, t. ex. *sich mutig, als einen mutigen* (el. ✱ *als ein mutiger) Mann ~.*

beweißen, * tr. hvitmena, hvitstryka.

beweenden, * itr. s. *Es bei, mit etw. ~ lassen:* låta ngt bero därvid, inskränka sig till ngt. *Es hat dabei* el. *damit sein ~* därvid får det bero.

bewerben, * *sich um etw. ~* eftersträfva ngt. *Sich um ein Mädchen ~* anhålla om en flickas hand, fria till en flicka.

Bewerber, -s, -, m. sökande, aspirant; friare.

Bewerbung, -en, f. eftersträfvande, t. ex. *die ~ um die Kaiserwürde:* kejsarvärdighetens eftersträfvande; frieri.

bewerfen, * tr. kasta på, t. ex. *jmdn mit Steinen, mit Schmutz ~* kasta stenar, smuts på ngn; ⊕ rappa. **Bewerfung**, f.

bewerkstelligen, * tr. verkställa, sätta i verket. **Bewerkstelligung**, f.

bewickeln, * tr. omveckla, omvira, omlinda, t. ex. *die Bäume mit Stroh.* **Bewick[e]lung**, f.

bewildert, a. förbluffad, förlägen.

bewilligen, * tr. bevilja, gå in på.

Bewilliger, -s, -, m. person som beviljar ngt.

Bewilligung, -en, f. 1. beviljande. 2. bevillning.

bewillkomm[n]en, * tr. välkomna, hälsa välkommen. **Bewillkomm[n]ung**, f. -s... Ex. ~kuss, -es, -e †, m. välkomstkyss.

bewimpeln, * tr. förse med vimplar. *Bewimpelt:* vimpelprydd. **Bewimp[e]lung**, f.

bewinden * = *bewickeln.* **Bewindung**, f.

bewirkbar, a. möjlig att åstadkomma.

bewirken, * tr. verka, förorsaka, åstadkomma.

bewirt[h]en, * tr. härbärgera, undfägna, förpläga.

bewirt[h]schaften, * tr. *Ein Gut ~* sköta, bruka, förvalta en egendom. **Bewirt[h]schaftung**, f.

Bewirt[h]ung, -en, f. 1. härbärgerande, förplägning. 2. servering, t. ex. *die ~ ist hier gut.* 3. *Die ~ besorgen:* vara värd, sköta värdens åligganden.

bewitzeln, * tr. gyckla öfver, göra spe af.

bewohnbar, a. beboelig.

Bewohnbarkeit, 0, f. beboelighet.

bewohnen, * tr. bebo, bo i, t. ex. *ein Haus, ein Land.* **Bewohnung**, f.

Bewohner, -s, -, m. invånare.

Bewohnerschaft, -en, f. samtliga invånare, *eines Landes:* i ett land; befolkning.

bewölken, * I. tr. öfverdraga med moln. *Bewölkt:* molnhöljd, mulen. II. *Sich ~* öfverdragas med moln, blifva mulen.

bewollen, * *sich ~* få ull, blifva ullig.

Bewund[e]rer, -s, -, m. **Bewund[r]erin**, -nen, f. beundrare.

bewundern, * tr. beundra.

bewundernswert[h], -würdig, a. beundransvärd.

Bewunderung, 0, f. beundran. -s... = *bewunderns...*

Bewürf, -[e]s, -e †, m. rappning.

bewürzeln, * itr. s. och *sich ~* slå rot.

bewusst, a. 1. medveten. *Ich bin mir meiner* (gen.) el. *meiner Schwachheit ~* jag vet med mig, kännes vid min svaghet. *Seiner selbst ~ sein:* vara vid full sans, vid sina sinnens bruk. 2. bekant, känd. *So viel mir ~ ist:* så vidt jag vet. *Das ~e Buch:* nämda, ifrågavarande bok. *Der ~e:* personen i fråga. -los, a. medvetslös. -sein, -s, 0, n. medvetande.

Bewusstheit, 0, f. medvetenhet.

Bewusstlosigkeit, 0, f. medvetslöshet.

Bey, -s, -s el. -e, m. (turkisk värdighet) bej.

bezahlbar, a. betalbar. *~ an N.:* betalas till N.

bezahlen, * tr. och itr. h. betala, t. ex. *jmdn für etw., jmdm etw., die Waren;* bildl. umgälla, t. ex. *etw. teuer ~,* vedergälla, t. ex. *Gutes mit Bösem ~. Die Zeche ~ müssen:* få betala fiolerna. *Sich bezahlt machen:* göra sig betalt. *Das macht sich bezahlt:* det lönar sig.

Bezahler, -s, -, m. betalare.

Bezahlung, -en, f. betalning. -s... Ex. ~tag, -[e]s, -e, m. betalningsdag.

bezähmbar, a. möjlig att tämja.

Bezähmbarkeit, 0, f. egenskap att kunna tämjas.

bezähmen, * I. tr. 1. tygla, t. ex. *das Pferd,* bildl. *die Leidenschaften.* 2. F *sich* (dat.) *etw. ~* unna, kosta på sig ngt. II. *Sich ~* beherska sig, lägga band på sig. **Bezähmung**, f.

Bezähmer, -s, -, m. tyglare.

bezähnen, * tr. ⊕ förse med kuggar, tanda.

Bezauberer, -s, -, m. **Bezaub[r]erin**, -nen, f. förtrollare, förtrollerska, förtjusare, förtjuserska.

bezaubern, * tr. förtrolla, förhäxa; dåra; hänföra, förtjusa. *~d:* förtrollande; förtjusande.

Bezauberung, -en, f. förtrollning, förtjusning.

bezeichnen, * I. tr. 1. förse med tecken, med märke, märka, utmärka, t. ex. *Waren mit dem Fabrikzeichen, den Weg mit Steinen, den Dieb nicht nennen aber deutlich ~.* 2.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

vara tecken för, beteckna, utmärka, antyda, t. ex. *das Wort bezeichnet einen Begriff, der Accent bezeichnet die betonte Silbe.* ~*d:* betecknande, kännetecknande, karaktäristisk. 3. fullrita. II. *Sich* ~ te sig, framträda, t. ex. *Atlas und Samt* ~ *sich anders dem Auge.* **Bezéichnung,** *f.* -s... Ex. ~**ärt,** -*en,* ~**weise,** -*n, f.* beteckningssätt.

bezéigen, * *tr.* visa, lägga i dagen, betyga, t. ex. *Freude, Furcht, jmdm Achtung, Ehrfurcht.* **Bezéigung,** *f.*

bezétteln, * *tr.* handel. förse med etikett(er).

bezéugen, * *tr.* 1. = *bezeigen.* 2. intyga, t. ex. *jmds Unschuld, eine Thatsache.* 3. vittna för, ådagalägga, bevisa, t. ex. *dieser Umstand bezeugt, dass* ... **Bezéugung,** *f.*

bezícht[ig]en, * *tr.* anklaga, beskylla, *jmdn eines Verbrechens:* ngn för ett brott. **Bezícht[ig]ung,** *f.*

beziehbár, *a.* 1. hänförlig, *auf etw.:* till ngt. 2. som man kan flytta in i, beboelig. 3. handel. som kan rekvireras. *Diese Ware ist nur bar* ~ denna vara lemnas blott mot kontant betalning.

beziehen, * I. *tr.* 1. flytta till, t. ex. *einen Ort,* in i, t. ex. *ein Haus. Die Märkte* ~ besöka marknaderna. *Die Schule* ~ komma in, börja gå i skolan. *Die Universität* ~ resa till och skrifva in sig vid universitetet. ✕ *die Wache* ~ gå och ställa sig på vakt; *die Winterquartiere* ~ lägga sig i vinterkvarter. 2. öfverdraga, t. ex. *Wolken* ~ *den Himmel. Ein Bett* ~ sätta öfverdrag på täcke och kudde. *Ein Bett mit Vorhängen* ~ sätta förhängen för en säng. *Eine Geige* [*mit Saiten*] ~ sätta strängar på en fiol. 3. handel. *jmdn* ~ draga växel på ngn. 4. handel. rekvirera, t. ex. *Waren von einem Kaufmanne, von Paris, aus der Fabrik.* 5. uppbära, t. ex. *Gehalt, Einkünfte.* 6. *Etw. auf jmdn, etw.* (ack.) ~ hänföra ngt till, tillämpa ngt på ngn. II. *Sich* ~ 1. öfverdragas, t. ex. *der Himmel bezieht sich* [*mit Wolken*]. 2. *Sich auf etw., jmdn* ~ a) hänföra sig till ngt, ngn, b) åberopa sig på ngt, ngn.

beziehentlich, *a.* = *bezüglich; adv.* eller, respektive, t. ex. *10 Buch oder 250* ~ *240 Bogen:* 10 böcker eller 250 resp. 240 ark, allteftersom boken berätknas till 25 el. 24 ark.

beziehlich = *bezüglich.*

Beziehung, -*en, f.* 1. *Auf etw.* (ack.) ~ *haben:* hänföra sig, syfta till ngt. 2. förhållande, förbindelse, relation. *In* ~ *zu jmdm stehen:* stå i förbindelse med ngn. 3. afseende, hänseende. *In dieser* ~ i detta hänseende, ur denna synpunkt. *In* ~ *auf* (med ack.): beträffande. För ofr. bem. jfr *beziehen.* -s... Ex. ~**begriff,** -[*e*]*s,* -*e, m.* motsvarande, korrelativt begrepp. ~**weise,** *adv.* = *beziehentlich, adv.*

beziélen, * *tr.* syfta till, åsyfta.

beziffern, * *tr.* märka med siffror; numrera.

Bezírk, -[*e*]*s,* -*e, m.* krets, område, distrikt. -s... Ex. ~**ärzt,** -*es,* -*e* †, *m.* distriktsläkare. ~**ausschuss,** -*es,* -*e* †, *m.* distriktskomité. ~**vórsteher,** -*s,* -, *m.* distriktsföreståndare. ~**weise,** *adv.* distriktsvis.

bezírken, * *tr.* begränsa, inskränka, bestämma. **Bezírkung,** *f.*

bezúckern, * *tr.* sockra.

Bezúg, -[*e*]*s,* -*e* †, *m.* 1. öfverdrag, t. ex. *vom Möbeln, eines Bettes.* 2. förhållande, t. ex. *ihr* ~ *unter einander:* deras inbördes förhållande; hänsyn, t. ex. ~ *nehmen auf etw.* (ack.): taga hänsyn till ngt, *mit* el. *in* ~ *auf diese Sache:* med hänsyn till, beträffande denna sak. -**nahme,** 0, *f.* hänsynstagande, hänsyn. -s... Ex. ~**quelle,** -*n, f.* rekvisitionsort, ställe el. affär, hvarifrån man rekvirerar ngt. ~**weise,** *adv.* = *beziehentlich, adv.*

bezúglich, I. *a. Auf etw.* ~ hänförande sig, syftande till ngt, rörande ngt. *Hierauf* ~ handlande härom, hithörande. Gram. ~*es Fürwort:* relativpronomen. II. *prep.* med gen. beträffande, hvad ... angår.

bezw., förkorta. = *beziehungsweise.*

bezwácken, * *tr.* nypa bitar af. Bildl. *jmdn* ~ afprässa ngn ngt, snatta från ngn.

bezwécken, * *tr.* hafva till mål, afse, åsyfta.

bezwéifeln, * *tr.* betvifla. **Bezwéif[e]lung,** *f.*

bezwíngbar, *a.* som kan betvingas, öfverväldigas; öfvervinnelig.

bezwíngen, * I. *tr.* betvinga, öfvervinna, öfverväldiga, blifva herre öfver, t. ex. *einen Feind, eine Festung,* bildl. *seinen Schmerz.* II. *Sich* ~ beherska sig. **Bezwíngung,** *f.*

Bezwínger, -*s,* -, *m.* betvingare.

bezwínglich = *bezwingbar.*

Bibel, -*n, f.* bibel. -**anstalt,** -*en, f.* anstalt för bibelspridning, bibelsällskap. -**ausleger,** -*s,* -, *m.* bibeltolkare. -**fest,** *a.* bibelfast, bibelsprängd. -**gesellschaft,** -*en, f.* bibelsällskap. -**kenner,** -*s,* -, *m.* bibelkännare, bibelforskare. -**mäsig,** *a.* öfverensstämmande med bibeln. -**spruch,** -[*e*]*s,* -*e* †, *m.* bibelspråk. -**stelle,** -*n, f.* bibelställe. -**stunde,** -*n, f.* bibelförklaring. -**werk,** -[*e*]*s,* -*e, n.* bibelverk.

Bibelt[h]úm, -[*e*]*s,* 0, *n.* bibliskt väsen.

Biber, -*s,* -, *m.* bäfver. -**beu,** -[*e*]*s,* -*e, m.* bäfverbo. -**falle,** -*n, f.* bäfverfälla. -**fell,** -[*e*]*s,* -*e, n.* bäfverskinn. -**geil,** -[*e*]*s,* -*e, n.* (*m.*) bäfvergäll. -**haar,** -[*e*]*s,* -*e, n.* bäfverhår. -**háren,** *a.* af bäfverhår. -**hund,** -[*e*]*s,* -*e, m.* bäfverhund. -**hut,** -[*e*]*s,* -*e* †, *m.* kastorhatt.

Bibliográph, -*en,* -*en, m.* bokkännare, bibliograf.

Bibliographíe, -*en, f.* bibliografi.

bibliográphisch, *a.* bibliografisk.

Bibliothék, -*en, f.* bibliotek.

Bibliothekár, -[*e*]*s,* -*e, m.* bibliotekarie.

biblisch, *a.* biblisk.

Bíckbeere, -*n, f.* blåbär.

bidérb, *a.* grof, rå, plump.

bieder, *a.* rättfram, hederlig, rättskaffen, af gamla goda slaget. **-frau**, *-en, f.* rättfram, hederlig kvinna. **-mann**, -[*e*]*s, -er* †, *m.* hedersman. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* = *Biederkeit 1.*

Biederkeit, *-en, f.* 1. rättframhet, rätttrådighet, rättskaffenhet. 2. rättfram, rätttrådig handling.

biegbar, *a.* böjlig.

biegen, *-st, bog, böge, gebogen*, -[*e*], I. *itr. s. Um die Ecke* ~ gå, svänga omkring hörnet. *Seitwärts* ~ taga af åt sidan. *Es mag* ~ *oder brechen:* det må bära eller brista. II. *tr.* böja, kröka, t. ex. *einen Finger, etw. krumm* ~, *das Krumme wieder gerade* ~; *etw. seitwärts, nach unten, in die Höhe* ~ böja ngt åt sidan, nedåt, uppåt. III. *Sich* ~ böja sig, krökas.

biegsam, *a.* böjlig.

Biegsamkeit, 0, *f.* böjlighet.

Biegung, *-en, f.* böjning, krökning.

Biene, *-n, f.* bi. -n... Ex. ~**baum**, -[*e*]*s*, 0, *m.* biskötsel. ~**beete**, *-n, f.* bistock, bikupa för skogsbin. ~**brot**, -[*e*]*s*, 0, *n.* bibröd (föda åt larverna af frömjöl och honing). ~**brut**, *-en, f.* biyngel. ~**härz**, *-es, -e, n.* kittvax. ~**haube**, *-n, f.* bihufva. ~**haus**, *-es, -er* †, *n.* bihus. ~**königin**, *-nen, f.* vise. ~**korb**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bikupa. ~**kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* timjan. ~**stachel**, *-s, -n, m.* bigadd. ~**wabe**, *-n, f.* honingskaka. ~**weisel**, ~**weiser**, *-s, -, m.* vise. ~**zucht**, 0, *f.* biskötsel. ~**züchter**, *-s, -, m.* biskötare.

Bienenkraft, *a.* biartad, som ett bi.

Bier, -[*e*]*s*, *-e, n.* öl. *Dünnes* ~ dricka. *Beim* ~*e:* vid ett glas öl. Vid rekvirering: *ein* ~ ett glas öl. **-bank**, *-e* †, *f.* krogbänk. *Man erzählt es sich auf allen Bierbänken:* det är ett allmänt samtalsämne. **-bass**, *-es, -e* †, *m.* F bränvinsbas. **-brauen**, *-s*, 0, *n.* ölbryggande, ölbrygd. **-brauer**, *-s, -, m.* ölbryggare. **-brauerei**, *-en, f.* ölbryggeri. **-bruder**, *-s*, -†, *m.* F öldrinkare. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* ölfat, oltunna. **-fiedler**, *-s, -, m.* birfilare. **-fisch**, *-es, -e, m.* 1. fisk kokt i öl. 2. trästicka el. annat smolk i öl. **-gast**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kund på ett värdshus, som dricker öl där. **-geld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* drickspengar. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* ölutskänkning(slokal), ölstuga, ölkrog. **-hefe**, *-n, f.* öljäst. **-kaltschale**, *-n, f.* ölkallskål. **-keller**, *-s, -, m.* ölkällare. **-kneipe**, *-n, f.* F = *-haus.* **-krug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. ölstop. 2. ölkrog. **-schank**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ölutskänkningsrättighet. **-schenk**, *-en, -en, m.* krögare i en ölstuga. **-schenke**, *-n, f.* = *-haus.* **-seidel**, *-s, -, n.* ölsäjdel, ölglas. **-steuer**, *-n, f.* ölskatt. **-suppe**, *-n, f.* ölsoppa. **-zapfer**, *-s, -, m.* öltappare.

Biest, -[*e*]*s*, *-er, n.* P best.

bieten, -[*e*]*st, bot, böte, geboten*, -[*e*], *tr.* bjuda, erbjuda, t. ex. *jmdm den Arm, Geld für eine Ware; dies bietet Schwierigkeiten. Jmdm die Stirn* el. *die Spitze* ~ bjuda ngn spetsen. *Jmdm die Hand* ~ räcka ngn handen, bildl. erbjuda ngn sin hjälp. *Zuerst* ~ göra första anbudet vid auktioner. *Jmdm Hohn* ~ håna ngn. *Jmdm Trotz* ~ trotsa ngn. I schackspel: *dem Könige Schach* ~ schacka. *Das darf mir niemand* ~ det tål jag ej af ngn. *Feil* ~ hålla till salu. *Jmdm einen Gruss* ~ hälsa på ngn. *Jmdm einen guten Morgen* ~ hälsa god morgon på ngn.

Bieter, *-s, -, m.* person som bjuder, gör anbud på ngt vid auktioner.

bigott, *a.* öfverdrifvet, vidskepligt from, bigott, vidskeplig.

Bigotterie, *-en, f.* bigotteri, vidskeplighet.

Bild, -[*e*]*s*, *-er, n.* dim. *-chen, -lein*, i plur. äfv. *-erchen, -erlein*, 1. tafla, målning, t. ex. *dies Buch ist mit erläuternden* ~*ern versehen.* 2. bild, afbild, porträtt, staty, t. ex. *das* ~ *im Spiegel, auf der Netzhaut, auf einer Münze, eines Heiligen. Er ist ganz ihr* ~ han är hennes trogna afbild. *Im* ~*e verbrannt werden:* brännas in effigie. *Ein* ~ *von einem Mädchen:* en bildskön flicka. *Ein gelungenes* ~ ett lyckadt porträtt. *Ein* ~ *von* el. *in Erz* el. *ein ehernes* ~ en bronsstaty. 3. bild i tal, liknelse, t. ex. *in* ~*ern reden.* 4. skildring, framställning, t. ex. *ein* ~ *von einem Ereignis entwerfen:* på ett lifligt, målande sätt skildra en tilldragelse. 5. syn, anblick, t. ex. *ein trübes* ~ *gewähren:* förete en ledsam anblick. **-arbeit**, *-en, f.* bildhuggeriarbete. **-giesser**, *-s, -, m.* bildgjutare. **-giesserei**, *-en, f.* bildgjuteri. **-hauer**, *-s, -, m.* bildhuggare. **-hauerei**, *-en, f.* bildhuggeri. **-hauerkunst**, *-e* †, *f.* bildhuggarkonst, bildhuggeri. **-hauerwerkstatt**, *-en* †, *f.* bildhuggaratelier. **-los**, *a.* utan bilder. **-säule**, *-n, f.* staty. **-schnitzer**, *-s, -, m.* bildsnidare. **-schnitzerei**, *-en, f.* bildsniderí. **-schön**, *a.* bildskön. **-seite**, *-n, f.* bildsida på mynt och medaljer. **-stecher**, *-s, -, m.* gravör. **-stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* helgonbild uppställd i det fria. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e, n.* bildverk. **-er...** Ex. ~**anbeter**, *-s, -, m.* bilddyrkare. ~**anbetung**, 0, *f.* bilddyrkan. ~**bibel**, *-n, f.* bilderbibel. ~**bogen**, *-s, -, m.* bilderark. ~**buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* bilderbok. ~**dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* bilddyrkan. ~**fibel**, *-n, f.* illustrerad abcbok. ~**galleria**, *-en, f.* tafvelgalleri. ~**nische**, *-n, f.* nisch för en staty. ~**rahmen**, *-s, -, m.* tafvelram. ~**rät[h]sel**, *-s, -, n.* rebus. ~**reich**, *a.* bildrik. ~**reicht[h]ům**, -[*e*]*s*, 0, *m.* bildrikedom. ~**schrift**, *-en, f.* bildskrift. ~**sprache**, *-n, f.* bildrikt språk. ~**streit**, -[*e*]*s*, *-e, m.* bildstrid. ~**stürmer**, *-s, -, m.* bildstormare. ~**stürmerei**, *-en, f.* bildstormande, bildstrid. ~**verehrer**, *-s, -, m.* bilddyrkare. ~**werk**, -[*e*]*s*, *-e, n.* illustreradt arbete.

bildbar, *a.* bildbar.

bilden, *-ete, ge-et*, I. *tr.* 1. bilda, formera, utgöra, t. ex. *die Gesellschaft bildet in diesem*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Spiele einen Kreis, die Strassen der Stadt ~ einen Stern, die Kavallerie bildet den rechten Flügel. 2. bilda, forma, skapa, t. ex. *der Plural dieses Wortes wird durch Anhängung der Silbe -en gebildet, der Glockengiesser bildet die Form aus Lehm, der Mensch bildet die Sprache.* 3. bilda, utbilda, förläna bildning, t. ex. *die Menschen zur Tugend, ein Talent ~; gebildete Länder und Völker. Die Gebildeten:* de bildade. *~d:* bildande, förlänande bildning. *~de Künste:* bildande konster. II. *Sich ~* 1. bilda sig, bildas, formas, t. ex. *ein Kreis bildet sich.* 2. utbilda sig, förskaffa sig bildning, t. ex. *sich für die Welt ~, es bildet ein Talent sich in der Stille.*

bildlich, *a.* 1. genom bilder, taflor, figurer, t. ex. *etw. ~ erklären:* genom vidfogade figurer förklara ngt. 2. bildlig, figurlig, t. ex. *~e Ausdrücke.*

Bildner, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* person som formar ngt, t. ex. modellerare, bildhuggare m. m.; skapare, t. ex. *der Stein nimmt unter des ~s Hand Leben an, die Liebe ist die ~in der Menschen, die Welt ist das Werk des himmlischen ~s.*

Bildnerei, *-en, f.* bildande, formande, skapande.

Bildnis[s], *-ses, -se, n.* bild, afbild, afbildning, vanl. porträtt. **-maler**, *-s, -, m.* porträttmålare. **-malerei**, *-en, f.* porträttmålning.

bildsam, *a.* bildsam, lätt att forma. *~e Sprache:* böjligt språk. *~er Mensch:* för bildning mottaglig människa.

Bildsamkeit, 0, *f.* bildsamhet, böjlighet, mottaglighet, jfr föreg.

Bildung, *-en, f.* 1. bildande, formande, t. ex. *einer Figur.* 2. bildning, formation, t. ex. *des Gesichtes, des Gebirges.* 3. form, gestalt, t. ex. *die liebliche ~ des Mädchens.* 4. utbildning, t. ex. *die ~ des Knaben zum Seemann.* 5. bildning, själsodling, t. ex. *antike, wissenschaftliche, vielseitige, oberflächliche ~.* **-s...** Ex. **~anstalt**, *-en, f.* bildningsanstalt. **~bestreben**, *-s,* 0, *n.* sträfvan efter bildning. **~fähig**, *a.* mottaglig för bildning. **~fähigkeit**, 0, *f.* mottaglighet för bildning. **~grad**, *-[e]s, -e, m.* bildningsgrad. **~kraft**, *-e* †, *f.* bildande förmåga. **~mittel**, *-s, -, n.* bildningsmedel. **~schule**, **~stätte**, *-n, f.* bildningsanstalt, plantskola i bildl. bem. **~stufe**, *-n, f.* bildningsgrad. **~verein**, *-[e]s, -e, m.* förening för bildnings spridande.

Bill, *-s* el. *-en, f.* lagförslag, bill.

Billard, *-s, -s* el. *-e, n.* biljard. **-ball**, *-[e]s, -e* †, *m.* **-kugel**, *-n, f.* biljardklot. **-stock**, *-[e]s, -e* †, *m.* biljardkäpp, kö.

Bille, *-n, f.* 1. ⊕ kvarnstenshacka. 2. ⚓ låring.

Billét[t], *-[te]s, -te* el. *-s, n.* biljett. **-abgabe**, 0, *f.* biljettaflemning. **-ausgabe**, 0, *f.* biljettutlemning, biljettförsäljning. **-einnehmer**, *-s, -, m.* biljettmottagare. **-kasse**, *-n, f.* (biljett)kassa. **-schalter**, *-s, -, m.* biljettlucka. **-verkauf**, *-[e]s, -e* †, *m.* biljettförsäljning.

Billetéur, *-s, -e* el. *-s, m.* 1. biljettförsäljare. 2. biljettmottagare, vaktmästare.

billig, *a.* 1. billig, rättvis, t. ex. *das ist nicht mehr als recht und ~.* 2. billig om priset, t. ex. *zu ~em Preise:* för godt pris, billigt; *das Leben ist ~ in dieser Stadt.* **-denkend**, *a.* rättänkande, resonlig. **-er...** Ex. **~mässen**, **~weise**, *adv.* billigtvis.

billigen, *-te, ge-t, tr.* gilla, godkänna, gå in på. **Billigung**, *f.*

Billiger, *-s, -, m.* person som gillar ngt.

Billigkeit, 0, *f.* 1. billighet, rättvisa. 2. billighet, godt pris. **-s...** Ex. **~gründe**, *m. pl. Aus ~n:* af billighetsskäl.

Billión, *-en, f.* billion.

Bilse, *-n, f.* bot. bolmört. **-n...** Ex. **~kraut**, *-[e]s,* 0, *n.* bolmört. **~same[n]**, *-ns, -n, m.* bolmörtsfrö.

bimm, *interj.* härmande klockringning: *~ bamm:* bing bång!

Bimmel, *-n, f.* F skämtsam benämning på en mindre ringklocka, pingla.

bimmeln, *-te, ge-t, itr. h.* F ringa, pingla, jfr föreg.

bimsen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* 1. ⊕ pimsa (slipa med pimsten). 2. F prygla.

Bimstein, *-[e]s, -e, m.* pimsten.

Bind... Ex. **-balken**, *-s, -, m.* ⊕ bindbjälke. **-faden**, *-s, -*†, *m.* segelgarn, snöre. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* snörhål. **-riemen**, *-s, -, m.* bindrem, snörrem; snodd, dragband att snöra igen börsen med. Bildl. *es geht an den ~* det gäller att lossa på pungen, afv. det blir allvar af. **-s...** Ex. **~balken**, *-s, -, m.* ⊕ tvärbjälke. **~band**, *-[e]s, -er* †, *n.* band att knyta med, hakband. **~gewebe**, *-s, -, n.* med. bindväf. **~glied**, *-[e]s, -er, n.* föreningslänk. **~mittel**, *-s, -, n.* ⊕ bindmedel, cement; bildl. föreningsband. **~schlüssel**, *-s, -, m.* bindenyckel. **~schle**, *-n, f.* bindsula. **~strich**, *-[e]s, -e, m.* gram. bindstreck. **~vokal**, *-[e]s, -e, m.* gram. bindvokal. **~wort**, *-[e]s, -er* †, *n.* bindeord, konjunktion.

Binde, *-n, f.* bindel, band, förband. Bildl. *jmdm die ~ von den Augen nehmen:* öppna ngns ögon; F *einen hinter die ~ giessen:* taga en tår på tand. *Binde...* se föreg.

binden, *-[e]st, -band, bände, gebunden, -[e],* I. *tr.* 1. binda, knyta, t. ex. *Bänder, Kränze aus* el. *von Blumen, Bürsten, Bücher.* Bildl. *ihm sind die Hände gebunden:* hans händer äro bundna; *sich* (dat.) *selbst eine Rute ~* gifva motståndaren vapen i hand, fälla sig själf; *jmdm etw. auf die Seele* el. *aufs Gewissen ~* lägga ngn ngt på hjärtat, inskärpa ngt hos ngn; *jmdm nicht alles auf die*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Nase ~ ej skrifva ngn allt på näsan, ej inviga ngn i alla sina hemligheter; *kurz gebunden:* kort i sitt sätt, rask, flink. *Gebundene Rede:* bunden stil; *in gebundener Rede:* på vers. **2.** ⊕ banda, t. ex. *Fässer.* **II.** *Sich* ~ **1.** kokk. om såser m. m. blifva tjock, slimmig. **2.** vanl. bildl. binda sig, sina händer. **III.** *itr. h.* binda, vara bindande, t. ex. *der Mörtel bindet; der Schluss bindet:* slutledningen är bindande; *das ~dste, was die Menschheit hat, ist die Religion.* **Bindung,** *f.*

Binder, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* person som binder ngt, t. ex. *die ~in der Garben.*

Bindeol, *-s, -, n.* ⚓ bänsel.

Bingelkraut, -[*e*]*s,* 0, *n.* bot. bingel (Mercurialis perennis).

binnen, *prep.* med dat. el. gen. inom om tid och rum, t. ex. ~ *dieser Woche,* ~ *der Stadtmauer.* ~ *kurzem:* inom kort. **-áfrika,** *-s,* 0, *n.* inre Afrika. **-gewässer,** *n. plur.* insjöar och vattendrag i det inre af landet. **-handel,** *-s,* 0, *m.* inre handel i motsats till rushandel. **-land,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* land i det inre af kontinenten. **-ländisch,** *a.* i, från el. rörande det inre landet. **-meer,** -[*e*]*s, -e, n.* inhaf, insjö. **-see,** -[*e*]*s, -en, m.* insjö. **-zoll,** -[*e*]*s -e* †, *m.* tull i landets inre.

Binse, *-n, f.* bot. tåg, säf (Juncus, Scirpus). **-n...** Ex. **~büschel,** *-s, -, m.* och *n.* tågknippa, säfknippa. **~lager,** *-s, -, n.* bädd af tåg, af säf.

binsen, *a.* af tåg el. säf, tåg-, säf-.

1. Binsicht, -[*e*]*s, -e, n.* med säf el. tåg bevaxt ställe.

2. binsicht, binsig, *a.* öfverväxt med tåg el. säf.

Biográph, *-en, -en, m.* biograf.

Biographie, *-en, f.* biografi.

biográphisch, *a.* biografisk.

Birkhe, *-en, f.* björk. **-geflügel,** *-s,* 0, *n.* orrfogel (kollekt.). **-hahn,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* orrtupp. **-huhn,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* orrhöna, orre. **-en...** Ex. **~ärtig,** *a.* björkartad. **~baum,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* björk(träd). **~holz,** *-es,* 0, *n.* björk(trä). **~wald,** -[*e*]*s, -er* †, *m.* björkskog.

birken, *a.* af björk, björk-.

Birne, *-en, f.* **1.** päron. **2.** päronträd. **-baum,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* päronträd. **-baumholz,** *-es,* 0, *n.* päronträ. **-most,** -[*e*]*s, -e, m.* päronmust, päronvin. **-schale,** *-n, f.* päronskal. **-en...** Ex. **~tragend,** *a.* som bär päron. För förr. se föreg. sms.

Birsch, *-en, f.* jäg. jagt, vid hvilken hvarje jägare för sig förföljer villebrådet. *Auf die ~ gehen:* gå på jagt. **-hund,** -[*e*]*s, -e, m.* jagthund. **-pulver,** *-s,* 0, *n.* jagtkrut.

birschen, -[*es*]*t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* jäg. **1.** jaga. **2.** på jagt skjuta, t. ex. *einen Hasen.*

bis, I. *prep.* **1.** rum och tid. till. **a)** utan följ. prep., t. ex. ~ *dahin:* dit; ~ *hierher:* hit, hitintill(s). *Von hier ~ Berlin sind es zehn Meilen:* härifrån ifrån till B. är det tio mil. ~ *heute:* a) tills i dag, b) hittills. ~ *wann?* hurn länge? **b)** med följ. prep. ~ *an die Kniee:* till knäna. ~ *auf den Gipfel:* ända upp till toppen. ~ *auf weiteres:* tills vidare. ~ *auf die Dienerschaft:* a) ända ned till tjänarne, dessa medräknade, b) undantagandes tjänarne. ~ *gegen Mitternacht:* tills inemot midnatt. ~ *in den Garten:* ända in i trädgården. ~ *nach Asien:* ända till Asien. ~ *über den Kopf:* öfver öronen. ~ *um zehn Uhr:* till klockan tio. ~ *vor wenigen Jahren:* tills för få år se'n. ~ *zu Ende:* ända till slutet. **2.** vid ungefärl. siffruppgifter: till, eller, å, t. ex. *sieben ~ acht Tage, Personen, Meilen.* **II.** *konj.* ~ el. ~ *dass:* tills, tilldess att. Sms. se nedan.

Bisam, -[*e*]*s, -e, m.* mysk. **-ärtig,** *a.* myskartad. **-bock,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* zool. myskdjur. **-katze,** *-n, f.* zool. zibetkatt. **-ochs,** *-en, -en, m.* zool. myskoxe. **-ratte,** *-n, f.* zool. myskråtta. **-t[h]ier,** -[*e*]*s, -e, n.* zool. myskdjur.

bisamicht, bisamig (afv. -¨-), *a.* myskartad.

bisch, *interj.* F tyst! sch! ts!

bischen se *bisschen.*

Bischof, -[*e*]*s, -e* † och ✱ *-e, m.* **1.** biskop. **2.** bischoff. **-s...** Ex. **~amt,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* biskopsämbete. **~essenz,** *-en, f.* bischoffessens. **~hut,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* biskopsmössa. **~kreuz,** *-es, -e, n.* biskopskors. **~mantel,** *-s,* -†, *m.* biskopskåpa. **~mütze,** *-n, f.* biskopsmössa. **~stab,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* biskopsstaf.

bischöflich, *a.* biskoplig.

Bise, *-n, f.* nordanvind.

bishér, *adv.* hittills.

bishérig, *a.* hittills förekommande, t. ex. *die ~en Nachrichten:* de hittills ingångna underrättelserna.

Biskuit, -[*e*]*s, -s* el. *-e, n.* biskvit.

bislang, *adv.* hittills.

Bison, *-s, -s, m.* bisonoxe.

Biss, *-es, -e, m.* **1.** bitande. **2.** bett. **3.** bitet ställe, t. ex. *den ~ des Apfels abschneiden.* **-stelle,** *-n, f.* bitet ställe. **-wunde,** *-n, f.* sår af ett bett.

bisschen, *a., adv.* och *n.* (egentl. dim. af *Bissen*) liten, litet, smula, t. ex. *ein ~ Brot:* litet bröd, en smula bröd; *ein ~ Latein:* en smula latin; *ein klein ~* litet grand; *mein ~* det lilla jag har; *er hat sein ~ Vermögen aufgezehrt:* han har gjort slut på sin lilla förmögenhet, på de fattiga styfrarne han hade; *ein ~ viel:* ngt väl mycket.

Bissen, *-s, -, m.* tugga, munsbit. bildl. *jmdm schmale ~ geben:* räkna matbitarne i mun på ngn, vara snål mot ngn; *ich habe heute noch keinen ~ gegessen:* jag har ännu ej smakat ngnting i dag; *das ist ein harter ~* det är en hård nöt att bita på. **-weise,** *adv.* bitvis.

bissig, *a.* fallen för att bitas, t. ex. *ein ~er Hund:* en ond hund; bildl. bitande, t. ex. ~ *schreiben, reden.*

Bissigkeit, 0, *f.* i obt bildl. argt, bitande sätt.

Bist[h]úm, -[*e*]*s, -er* †, *n.* biskopsdöme, (biskops)stift.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

bisweilen, *adv.* understundom, emellanåt.

Bitte, *-en, f.* bön, anhållan. *Eine ~ an jmdn richten* el. *thun:* vända sig med en bön, en anhållan till ngn. **-brief**, *-[e]s, -e, m.* böneskrift. **-gang**, *-[e]s, -e* †, *m.* procession under bön. **-gesuch**, *-[e]s, -e, n.* petition. **-schrift**, *-en, f.* böneskrift, petition. **-steller**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* petitionär. **-weise**, *adv.* i bedjande form.

bitten, *-est, bat, bäte, gebeten, -e, tr.* och *itr. h.* **1.** bedja, t. ex. *jmdn ~ etw. zu thun, jmdn um etw. ~, bei jmdm für jmdn ~, ums Wort ~, um Verzeihung ~. Jmdn frei ~* genom sina böner utverka ngns frihet. **2.** bjuda, inbjuda. *Jmdn zu Tisch[e], zu Gast[e] ~* bjuda ngn hem till sig. *Jmdn auf ein Butterbrot ~* bjuda ngn på en smörgås (smörgåsbord). **3.** särskilda talesätt. *Belieben Sie? ich bitte!* behagar ni? ja, jag tackar! jfr *danken. Noch etw. Suppe, wenn ich ~ darf:* får jag lof att få litet mera soppa. *Entschuldigen Sie! bitte, [hat nichts zu sagen]:* förlåt! gör ingenting, ingen orsak. *Bitte schön* el. *bitte sehr* el. *bitte, bitte!* a) ursäkta, förlåt, b) för all del, gör ingenting, c) för att afböja en artighet, unge f. å, ni är alltför artig; smickrare! d) visst icke, ni misstar er. *Bitte, die Sache verhält sich anders:* om förlåtelse, så var det ej. *Aber ich bitte Sie!* men hur kan ni påstå ngt sådant!

1. Bitter, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* bedjande.

2. bitter, *a.* **1.** bitter, besk, t. ex. *~ wie Galle, ~e Mandeln, ~es Bier.* F *einen ~en trinken:* taga sig en besk (sup). **2.** bildl. bitter, hård, smärtsam, t. ex. *~ weinen, ~e Thränen, ~e Not. Es ist ~er Ernst:* det är hårdt, en hård verklighet, fullt allvar. *~e Reue, Verzweiflung:* djup ånger, förtviflan. **3.** skarp, hvass, bitande, t. ex. *~e Kälte.* **4.** F *nicht das ~ste:* icke det bittersta; *das ist nicht ~!* det är ej illa! **-bier**, *-[e]s, -e, n.* beskt öl. **-böse**, *a.* högst förtörnad. **-brunnen**, *-s, -, m.* källa med bittert (mineral)vatten. **-holz**, *-es, 0, n.* kvassia. **-kalk**, *-[e]s, -e, m.* min. bitterkalk, dolomit. **-kalt**, *a.* F gruflig kall. **-mandel**, *-n, f.* bittermandel. **-salz**, *-es, -e, n.* engelskt salt. **-süss**, *a.* besk och söt på samma gång; bildl. *ein ~es Gefühl:* en känsla af ljuf bitterhet. **-wasser**, *-s, -, n.* bittervatten. **-wein**, *-[e]s, -e, n.* bittervin. **-wurz**, 0, *f.* bot. stålört (Gentiana).

Bitterkeit, *-en, f.* bitterhet, beskhet.

bitterlich, *a.* bitter; afv. bildl., t. ex. *~ weinen.*

Bitterling, *-[e]s, -e, m.* **1.** = *Bitterbrunnen.* **2.** bot. pepparskifling (Agaricus piperatus).

bitterlin, *-te, ge-t, tr.* göra bitter, besk.

Bivouac el. **Biwak**, *-s, -s, n.* bivuak, läger. **-feuer**, *-s, -, n.* lägereld.

bivouakieren el. **biwakieren**, *-te, -t, itr. h.* bivuakera.

bizárr, *a.* bisarr, underlig, sällsam.

blach, *a.* slät, jämn. **-feld**, *-[e]s, -er, n.* slätt. **-malen**, *tr.* ⊕ emaljera guldarbeten.

blaff, *interj.* härmande hundskall, vov vov!

blaffen, *-te, ge-t, itr. h.* skälla, gläfsa.

Blaffer, *-s, -, m.* (jagt)hund, racka.

Blaffert, *-[e]s, -e, m.* ett slags mindre silfvermynt.

Bläh... Ex. **-sucht**, 0, *f.* vädersjuka.

Blahe, *-n, f.* säckväf, presenning.

blähen, *-te, ge-t,* I. *tr.* uppblåsa, fylla, spänna, t. ex. *diese Speise bläht den Magen, der Wind bläht die Segel.* II. *Sich ~* **1.** svälla, t. ex. *die Segel ~ sich im Winde:* seglen svälla för vinden. **2.** bildl. brösta sig, vara uppblåst. III. *itr. h.* om maträtter: uppblåsa magen, förorsaka väder. **Blähung**, *f.* **-s...** Ex **~beschwerden**, *f. plur.* väderspänning.

Blak, *-[e]s,* 0, *m.* med rök blandad låga, i sht lågan af en rykande lampa.

blaken, *-te, ge-t, itr. h.* i sht om lampor: ryka.

blak[er]ig, *a.* (som smakar) rökt.

Blamáge, 0, *f.* **Blame**, *-s,* 0, *m.* och ✱ *n.* blamerande, blottställande, komprometterande, skam, smälek. *Sich* (dat.) *~ zuziehen:* blamera, kompromettera sig.

blamieren, *-te, -t,* I. *tr.* blottställa, kompromettera. II. *Sich ~* blottställa, blamera sig, göra fiasko.

blanco, handel. *In ~* in blanko.

blank, *a.* blank. *~e Waffen:* **blanka** (a) glänsande, b) dragna) vapen. *~ziehen:* draga blankt. *In ~em Hemde:* i bara skjortan. Bildl. *~e Worte:* bara ord; F *~ sein:* vara renons, barskrapad på pengar; *mit jmdm ~ stehen:* stå på fiendtlig fot med ngn. **-draht**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ hvit mässingstråd. **-putzen**, *-s,* 0, *n.* skurning, fäjning. **-scheit**, *-[e]s, -e, n.* planschett. **-vers**, *-es, -e, m.* blankvers.

Blankétt, *-[e]s, -e, n.* blankett.

blanke se *blanco.*

Blase, *-n, f.* dim. *Bläschen*, blåsa. **-n...** Ex. **~ähnlich**, **~ärtig**, *a.* blåsartad. **~förmig**, *a.* blåsformig. **~katarrh**, *-[e]s, -e, m.* blåskatarr.

Blase... Ex. **-balg**, *-[e]s, -e* †, *m.* (blås)bälg. **-instrument**, *-[e]s, -e, n.* blåsinstrument. **-rohr**, *-[e]s, -e, n.* blåsrör.

blasen, *bläs[es]t, bläst, bliese, ge-en, -[e], itr. h.* och *tr.* blåsa, t. ex. *der Wind bläst, das Horn* el. *auf dem Horne ~, zum Angriff ~, ein Lied auf der Flöte ~.* Bildl. *jmdm etw. in die Ohren ~* tuta ngt i öronen på ngn; *in ein Horn* el. *aus demselben Ton (mit jmdm) ~* hålla ihop (med ngn); *jmdm Staub in die Augen ~* slå blå dunster i ögonen på ngn.

Bläser, *-s, -, m.* blåsare.

blasicht, *a.* **1.** = *blasenartig.* **2.** = *blasig.*

blasiert, *a.* blaserad.

Blasiertheit, 0, *f.* blaseradt tillstånd, sätt.

blasig, *a.* blåsig (hafvande blåsor).

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Blasphemie, *-en, f.* hädelse, smädelse.
blass, *blässer, blässest, a.* blek; om färger: ljus, matt. ~ *werden:* blekna. **-blau**, *a.* matt ljusblå; blåblek. **-gelb**, *a.* ljusgul. **-grün**, *a.* ljusgrön. **-rot[h]**, *a.* ljusröd, blekröd.
Bläss, *-es, -e, m.* se *Bless.* **-huhn**, *-[e]s, -er* †, *n.* zool. sothöna.
Blässe, *-n, f.* 1. blekhet. 2. se *Blesse.*
blässlich, *a.* ngt blek, bleklagd.
Blatt, *-[e]s, -er* †, *n.* blad, a) på växter. *Blätter bekommen:* få blad, löfvas. Bot. *Blättchen:* småblad. Bildl. *kein ~ vor den Mund nehmen:* tala öppet, utan förbehåll; b) i böcker el. läsa pappersblad. Bildl. *das ~ wendet sich:* bladet vänder sig, *das steht auf einem anderen ~e:* det hör ej hit; mus. *vom ~e spielen:* spela från bladet; c) = tidning. *Öffentliche Blätter:* tidningar; d) knifblad; e) årblad; f) skulderblad. **-ähnlich**, *a.* bladlik. **-ansatz**, *-es, -e* †, *m.* bot. stipel. **-ärtig**, *a.* bladartad. **-auge**, *-s, -n, n.* bot. öga, bladknopp. **-floh**, *-[e]s, -e* †, *m.* zool. bladloppa. **-förmig**, *a.* bladformig. **-gewächs**, *-es, -e, n.* bladväxt. **-gold**, *-[e]s*, 0, *n.* bladguld. **-grün**, *-[e]s*, 0, *n.* bladgrönt. **-laus**, *-e* †, *f.* bladlus. **-los**, *a.* bladlös. **-pflanze**, *-n, f.* bladväxt. **-rippe**, *-n, f.* bladnerv. **-scheide**, *-n, f.* bladslida. **-silber**, *-s*, 0, *n.* bladsilfver. **-ständig**, *a.* bot. utgående från bladvecken. **-stiel**, *-[e]s, -e, m.* bot. bladskaft. Jfr *Blätter...*
blattlen, *-ete, ge-et, tr.* afplocka bladen af.
Blatter, *-n, f.* kvissla, koppa. *Die ~n:* kopporna. **-grube**, **-narbe**, *-n, f.* koppärr. **-narbig**, *a.* koppärrig. **-n...** Ex. **~epidemie**, *-en, f.* koppepidemi. **~gift**, *-[e]s, -e, n.* koppämne, vakcin. **~impfung**, *-en, f.* koppympning. **~krank**, *a.* sjuk i kopporna.
Blätter... Ex. **-gold** = *Blattgold.* **-kohle**, *-n, f.* min. bladkol. **-küchen**, *-s, -, m.* bladbakelse. **-los**, *a.* bladlös. **-magen**, *-s, -, m.* bladmage. **-reich**, *a.* bladrik, löfrik. **-schmuck**, *-[e]s*, 0, *m.* poet. löfprydnad. **-stand**, *-[e]s*, 0, *m.* bot. bladställning. **-tragend**, *a.* bladig.
blatterig, *a.* koppärrig.
blätterig, *a.* bladig, ofta i sms., t. ex. *breit~, fünf~* bredbladig, fembladig. o. s. v.
blätterln, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* bläddra, t. ex. *in einem Buche.* II. *Sich ~* skifva sig, skifra sig.
blattrig, blättrig se *blatterig, blätterig.*
blau, I. *a.* blå. *Mit einem ~en Auge davonkommen:* slippa ifrån med blått öga. *Jmdn braun und ~ schlagen:* slå ngn gul och grön. *Es wird mir grün und ~ vor den Augen:* det går rundt omkring för mig. *~e Flecken:* blånader. *~e Bohne, ~es Korn:* a) (gevärs)kula, b) träff. *Das ~e Blut:* gräddan, noblessen. *Jmdm ~en Dampf* el. *Dunst* el. *Nebel vormachen:* slå blå dunster i ögonen på ngn. *~en Montag machen:* fira blå måndag. *Die Woche ~ machen:* slå dank hela veckan. *Sein ~es Wunder sehen, hören:* blifva högeligen förvånad. F *Löcher in die ~e Natur schiessen:* skjuta bom, bomma. II. *-[e]s*, 0, *n.* blått, blå färg. Bildl. *das ~e vom Himmel herunterlügen:* ljuga som en borstbindare; *ins ~e hinein:* a) ut i Guds fria natur, utan mål, b) på en slump, som det faller sig, på höft, i vädret, utan eftertanke. **-äugig**, *a.* blåögd. **-färber**, *-s, -, m.* blåfärgare; skämtsamt: lögnare. **-holz**, *-es*, 0, *n.* kampeschträ, blåholts. **-holzbaum**, *-[e]s, -e* †, *m.* kampeschträd. **-kehlchen**, *-s, -, n.* zool. blåhake. **-kohl**, *-[e]s*, 0, *m.* blåkål. **-krähe**, *-n, f.* zool. blåkråka. **-küpe**, *-n, f.* ⊕ blåkyp. **-meise**, *-n, f.* **-müller**, *-s, -, m.* zool. blåmes, **-racke** = *-krähe.* **-rock**, *-[e]s, -e* †, *m.* blårock. **-rot[h]**, *a.* blåröd. **-säure**, 0, *f.* blåsyra. **-specht**, *-[e]s, -e, m.* zool. nötväcka. **-strumpf**, *-[e]s, -e* †, *m.* blåstrumpa. **-weiss**, *a.* blåhvit.
Bläue, 0, *f.* blått, blå färg; blåelse.
Bläuel, ✱ **Blauel**, *-s, -, m.* 1. blåelse. 2. se *Bleuel.*
bläuelln, *-te, ge-t, tr.* 1. blåa. 2. se *bleueln.*
blauln, *-te, ge-t,* I. *itr. s.* blifva blå, blåna; vara blå. II. ✱ = föj.
bläuln, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. blåfärga, blåa. 2. se *bleuen.* II. *Sich ~* blifva blå, blåna.
bläulich, *a.* blåaktig. **-grau**, *a.* blågrå.
Blech, *-[e]s, -e, n.* 1. (järn)bleck, plåt. 2. messingsinstrument. 3. studentspr. pengar, schaber. 4. F dumheter. *Das ist reines ~* det är bara dumheter, bara smörja. **-arbeit**, *-en, f.* bleckarbete, i plur. blecksaker. **-geschirr**, *-[e]s, -e, n.* bleckvaror, blecksaker. **-hütte**, *-n, f.* blecksmedja. **-kuchen**, *-s, -, m.* bakelse gräddad på plåt. **-musik**, 0, *f.* musik af messingsinstrument. **-schläger**, *-s, -*, **-schmied**, *-[e]s, -e, m.* blecklagare. **-wa[a]re**, *-n, f.* bleckvaror.
blechln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* F betala, punga ut; betala fiolerna.
blechern, ✱ **blechen**, *a.* af bleck, bleck-; Bildl. ihålig, tom, innehållslös.
Blechner, *-s, -, m.* plåtslagare.
I. **Blei**, *-[e]s, -e[r], n.* 1. bly. ~ *giessen:* stöpa bly. Bildl. ~ *im Munde haben:* hafva svårt för att tala; *der Kummer lastete wie ~ auf ihm:* sorgen hvilade tungt på honom. 2. gevärskula, lod. 3. sänklod, lod. 4. blyerts. **-abgang**, *-[e]s, -e* †, *m.* blyslagg. **-arbeit**, *-en, f.* blyarbete. **-ärtig**, *a.* blyartad. **-asche**, 0, *f.* blyaska. **-dach**, *-[e]s, -er* †, *n.* blytak. **-erz**, *-es, -e, n.* blymalm. **-farben**, **-farbig**, *a.* blyfärgad. **-feder**, *-n, f.* blyerts(stift). **-gewicht**, *-[e]s, -e, n.* blylod på väggur. **-glanz**, *-es*, 0, *m.* min. blyglans. **-haltig**, *a.* blyhaltig. **-lot[h]**, *-[e]s, -e, n.* blylod, sänklod. **-schwer**, *a.* blytung. **-siegel**, *-s, -, n.* blystämpel. **-stift**, *-[e]s, -e, m.* blyerts(stift). **-stiftzeichnung**, *-en, f.* blyertsritning. **-vergiftung**, *-en, f.* blyförgiftning. **-wa[a]re**, *-n, f.* blyvara. **-wasser**, *-s, -, n.* blyvatten. **-weiss**, *-es*, 0, *n.* blyhvitt.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjötorm. ⚔ militärisk term.

2. **Blei**, -[e]s, -e[r], m. zool. braxen.

bleiben, -st, blieb, bliebe, geblieben, -[e], itr. s. 1. förblifva, blifva, t. ex. *gesund, sich* (dat.) *gleich, übrig* ~, *alles bleibt beim alten. Hangen, liegen, stehen* ~ förblifva hängande, liggande, stående el. hänga, ligga, stå kvar; *stehen* ~ afv. stanna, t. ex. *die Uhr ist stehen geblieben. Sitzen* ~ a) sitta kvar, b) få sitta på baler, c) stanna på öfverblifna kartan. *Leben* ~ blifva vid lif. *Stecken* ~ blifva sittande, sitta fast i smutsen, afv. bildl. i svårigheter el. i sitt tal: komma af sig. *Drei von fünf bleibt zwei:* tre från fem står två kvar. *Damit können Sie zuhause* ~ det kan ni behålla för er. ~ *Sie mir vom Halse* el. *vom Leibe:* håll er på afstånd, kom mig ej för när, låt mig vara i fred. *Er bleibt doch immer Ihr Vater:* han är dock er far. *Es bleibt hell bis 6 Uhr:* det är ljust till kl. 6. ~*d:* varande, stadig; ~*de Wohnung:* fast bostad. 2. *Bei etw.* ~ framhärda i, stå fast vid ngt, t. ex. *bei seiner Aussage. Bei der Sache, bei der Wahrheit* ~ hålla sig till saken, till sanningen. *Ich bleibe dabei, dass* ... jag står fast vid, att ... 3. stanna, t. ex. *in der Stadt, im Lande* ~. *Hier ist meines* ~*s nicht:* a) här får jag ej stanna, b) här har jag ingenting att göra. 4. uteblifva, vara borta, t. ex. *Sie sind lange geblieben. Wo* ~ *Sie denn?* hvar håller ni hus? sjömansspr.: blifva borta (= hafva drunknat); i fält: stupa. 5. *Etw.* ~ *lassen:* a) underlåta ngt, b) ej röra vid, låta bli ngt. *Lass das* ~*!* låt bli det!

bleich, a. blek. -**anstalt**, -*en*, f. blekeri. -**plan**, -[e]s, -e [†], -**platz**, -*es*, -*e* †, m. blekplats. -**rot**[h], a. blekröd. -**sucht**, 0, f. bleksot. -**süchtig**, a. lidande af bleksot.

Bleichart, -[e]s, -e, m. ljus vinsort.

Bleiche, -*n*, f. 1. blekhet. 2. blekande, blekning. 3. blekplats.

bleichen, -*te*, *ge-t*, I. tr. bleka. II. *Sich* ~ blekas. III. itr. h. och s. vanl. svag böjn. men afv. ✱ *blich, bliche, geblichen*, blekas.

Bleicher, -*s*, -, m. ~**in**, -*nen*, f. blekare, blekerska. -**lohn**, -[e]s, -e †, m. blekningslön.

Bleichert se *Bleichart*.

bleiern, a. af bly, bly-.

Bleihe, -*n*, -*n*, m. -*n*, f. braxen.

Blend... Ex. -**laterne**, -*n*, f. blindlykta. -**leder**, -*s*, -, n. skygglapp. -**leuchte** = -*laterne*. -**rahmen**, -*s*, -, m. mål. lösram i hvilken duken, som skall måles, uppspännes. -**werk**, -[e]s, -e, n. bländverk.

Blende, -*n*, f. 1. bländande, bländning. 2. bländverk. 3. opt. diafragma. 4. ✕ blindverk. 5. sigte på gevär. 6. blindfönster, blind dörr. 7. min. blende.

blenden, -*ete*, *ge-et*, tr. 1. blända, a) göra blind, t. ex. *jmdn auf einem Auge* ~ blända ngns ena öga; b) tillfälligt blända, t. ex. *die Sonne, der Schnee blendet;* c) förvilla, dåra, t. ex. *das Verstandesauge.* 2. dämpa el. hindra ljusets tillträde till, t. ex. *ein Pferd* ~ sätta skygglappar på en häst, *ein Fernrohr* ~ sätta diafragma i en kikare. 3. dölja för blicken, t. ex. ✕ *einen Festungsgraben.*

Blendling, -[e]s, -e, m. bastard. -s... Ex. ~**art**, -*en*, f. bastard(art).

Blendung, -*en*, f. 1. bländande m. m., se *blenden.* 2. opt. diafragma. 3. ✕ blindverk.

Bless, -*es*, -*e*, m. **Blesse**, -*n*, f. bläs, bläsa.

blessieren, -*te*, -*t*, tr. blessera, såra.

Blessúr, -*en*, f. blessyr, sår.

Bleuel, -*s*, -, m. klappträ.

bleueln, -*te*, *ge-t*, tr. slå, klappa, t. ex. *Wäsche:* byk.

bleuen, -*te*, *ge-t*, tr. F slå, prygla, lappa om.

Blick, -[e]s, -e, m. blick, ögonkast. *Böser* ~ ondt öga. *Auf den ersten* ~ a) vid första påseende, b) strax. -**feuer**, -*s*, -, n. blickeld. -**schnell**, a. blixtsnabb.

Blicke, -*n*, f. zool. löja.

blicken, -*te*, *ge-t*, I. itr. h. 1. blicka, se, *auf etw.* (ack.), *jmdn:* på ngt, ngn. *Soweit das Auge blickt:* så långt ögat når. *Scharf* ~ se skarpt, väl el. genomträngande. *Hohn blickte aus seinem Auge* el. (tr.:) *sein Auge blickte Hohn:* hans blick var hånfull, han blickade hånfullt. 2. se ut, t. ex. *sanft, finster* ~ hafva ett mildt, ett dystert utseende. 3. ~ *lassen:* visa. *Sich* ~ *lassen:* visa sig, blifva synlig, komma fram. 4. lysa, glänsa, tindra, t. ex. *die Waffen, die Sterne* ~. II. tr. se *I, 1. Friede in jmds Seele* ~ genom sina blickar ingjuta frid i ngns själ.

blind, a. 1. blind, t. ex. *auf einem Auge* ~ *sein,* ~ *geboren, für seine Fehler* ~ *sein. Im* ~*en tappen:* trefva sig fram. ~*e Kuh* el. *Maus spielen:* leka blindbock. 2. dold, blind-, t. ex. ~*e Klippen:* blindskär. 3. döljande, t. ex. *die* ~*e Nacht:* den mörka natten, ~*e Kappe:* mössa som döljer dess bärare för andras blickar. *Ins* ~*e hinein:* utan mål, på måfå, utan eftertanke. 4. om speglar, metallytor o. dyl.: matt, anlupen. 5. låtsad, blind-, t. ex. ~*e Fenster, Thüren, Taschen:* blindfönster, blinddörrar, blindfickor. ~ *schiessen:* skjuta med löst krut utan kula. *Der* ~*e Darm:* blindtarmen. 6. ~*er Lärm:* falskt allarm. ~*er Schreck:* förskräckelse utan anledning. ~*er Eifer:* ovist nit. ~*er Passagier:* passagerare som medföljer utan betalning. 7. öfverflödig, till öfverlopps, t. ex. ~*es Holz;* ⚓ *der* ~*e Mann:* matros som biträder den egentliga rorgängaren. 8. ~*e Wand:* blindmur, vägg utan fönster och dörrar. ~*e Suppe:* mager soppa utan flottpärlor. -**darm**, -[e]s, -e †, m. blindtarm. -**geboren**, a. blindfödd. -**gläubig**, a. blindt troende. -**natter**, -*n*, f. = -*schleiche*. -**rahmen** = *Blendrahmen*. -**schleiche**, -*n*, f. ormslå;

O saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

bildl. dolsk, lömsk person. **-e...** Ex. **~kuh,** 0, *f.* blindbock. — **-en...** Ex. **~anstalt,** *-en, f.* institut för blinda.

Blinde, *-n, f.* 1. ✕ blindverk. 2. ⚓ blindrå.

Blindheit, *-en, f.* blindhet.

blindlings, *adv.* blindt, utan att se sig för.

blink, *a.* blänkande, lysande.

blinkeln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. blänka, glänsa, stråla, tindra. 2. = blinzeln.

blinzeln, *-te, ge-t, itr. h.* blinka.

blinzlen, -[*es*]*t, -te, ge-t* = *blinzeln.*

Blitz, *-es,* -e, *m.* blixt. **-ableiter,** *-s,* -, *m.* åskledare. **-blank,** *a.* blänkande, skinande. **-dumm,** *a.* ofantligt dum, fånig. **-geschwind,** *a.* blixtsnabb. **-junge,** *-n, -n, m.* F präktig pojke, satans pojke. **-kerl,** -[*e*]*s, -e, m.* F kanalje, satans karl, tusenkonstnär. **-mädel,** *-s,* -, *n.* F präktig tös, satunge. **-schlag,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* åskslag. **-schnell,** *a.* blixtsnabb. **-strahl,** -[*e*]*s, -en, m.* blixt, åskstråle. **-verliebt,** *a.* kär uppöfver öronen. **-wenig,** *adv.* särdeles litet, ringa. **-es...** Ex. **~elle,** 0, *f.* stor bråska. **~schnelle, ~schnelligkeit,** 0, *f.* blixtsnabb hastighet.

blitzen, -[*es*]*t, -te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. vanl. opers. blixtra. bildl. *die Augen ~ vor Zorn:* ögonen blixtra af vrede. 2. blänka, blixtra. 3. afv. *s.* blixtsnabbt röra sig, t. ex. *er blitzte wie das Wetter davon:* han for af som en pil. 4. *Auf* (med ack.) el. *gegen etw.* ~ träta, gräla, svära på ngt. II. *tr. Jmdn zu Boden ~* dundra emot, förkrossa ngn med ord el. blixt.

blitzerlin, *-te, ge-t, itr. h.* = *blinken 1.*

Block, -[*e*]*s,* -e †, *m.* 1. block, t. ex. *~ von Holz, Stein. In ~ kaufen:* köpa i slump. *Über Stock und ~* öfver stock och sten. bildl. om människor: drummel, klumpig person, tölp. 2. stock i hvilken en brottslings fötter fästtäms. **-blei,** -[*e*]*s,* 0, *n.* bly i tackor. **-eis,** *-es,* 0, *n.* is i block. **-haus,** *-es, -er* †, *n.* 1. blockhus. 2. fängelse. **-rad,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* blockhjul, massivt hjul. **-tau,** -[*e*]*s, -e, n.* ⚓ blocklina. **-wagen,** *-s,* -[†], *m.* lastvagn.

Blockade, *-n, f.* blockad, blockering. **-brecher,** *-s,* -, *m.* ⚓ blockadbrytare. **-zustand,** -[*e*]*s,* 0, *m.* blockeringstillstånd, t. ex. *in den ~ erklären.*

blöcken, *-te, ge-t, tr.* ⊕ *Einen Hut ~* sätta en hatt på block, stocka en hatt. *Einen Stiefel ~* sätta en stöfvel på läst.

blockieren, *-te, -t, tr.* blockera.

Blockierung, *-en, f.* blockering, blockad.

Blocksberg, -[*e*]*s,* 0, *m. npr.* blåkulla, afv. berget Brocken i Hars.

blöd[e], *a.* 1. om ögonen: svag, svagsynt. 2. blödsint, svagsint, mindre vetande. 3. blödig, blyg, försagd. **-äugig, -sichtig,** *a.* svagsynt. **-sichtigkeit,** 0, *f.* svagsynthet. **-sinn,** -[*e*]*s,* 0, *m.* svagsinthet, fånighet. **-sinnig,** *a.* svagsint, fånig.

Blödigkeit, *-en, f.* 1. ögats svaghet, svagsynthet. 2. förståndets svaghet, blödsinthet, svagsinthet. 3. blödighet, blyghet.

Blokáde se *Blockade.*

blöken, *-te, ge-t, itr. h.* böla, råma; bräka.

blokieren se *blockieren.*

blond, *a.* blond, ljuslett, ljus. **-haarig,** *a.* ljushårig. **-kopf,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* ljushårig, ljuslockig person. **-lockig,** *a.* ljuslockig.

1. **Blonde,** (adj. böja.) *f.* blondin.

2. **Blonde,** *-n, f.* blonder. **-n...** Ex. **~klöppler,** *-s,* -, *m.* **~in,** *-nen, f.* blondknypplare, blondknypplerska. **~schleier,** *-s,* -, *m.* slöja af blonder.

Blondheit, 0, *f.* ljuslett utseende.

Blondin, *-s, -s, m.* ljus, ljuslett, ljushårig man.

Blondine, *-n, f.* blondin.

bloß, ✱ **blos,** *-er, -est, a.* 1. blott, bar. *Der ~e Anblick* el. *~ der Anblick:* blotta anblicken. *Im ~en Hemde:* i bara skjortan. *Der ~e Neid:* rena afunden. *Nicht ~ ... sondern auch ...:* icke blott ... utan äfven ... 2. blottad, utblottad på, saknande, t. ex. *alles Mutes ~* saknande helt och hållet mod, *von aller Hülfe ~* utblottad på alla hjälpmedel. 3. naken, bar, t. ex. *mit ~en Füssen:* barfotad, *mit ~em Halse:* barhalsad. *Auf ~er Erde schlafen:* sofva på bara marken. *Auf ~em Pferde reiten:* rida barbaka (utan sadel). Om fruntimmer: *sich ~ tragen:* vara djupt urringad. F *der ~e:* baken; *jmdm den ~en besehen:* smörja upp ngn. **-decken,** *tr.* aftaga täcket af, blotta. **-füssig,** *a.* barfotad. **-geben,** I. *tr.* blotta, prisgifva. II. *Sich ~* blotta sig. **-legen,** *tr.* blotta, afslöja. **-liegen,** *itr. h.* ligga bar. *Es liegt bloss am Tage:* det ligger i öppen dag. **-setzen, -stellen,** *tr.* och *sich ~* blottställa, utsätta (sig), t. ex. *der* (dat.) *Gefahr, dem Feinde:* för faran, för fienden. **-stellung,** *-en, f.* blottställande.

Blösse, *-n, f.* 1. nakenhet; bildl. utblottadt tillstånd. 2. *Sich* (dat.) *eine ~ geben:* a) fakt. blotta sig, b) bildl. blotta sig, gifva öppet hugg på sig. 3. svag sida, öm punkt.

blühen, *-te, ge-t, itr. h.* blomma, blomstra; afv. bildl., t. ex. *der Handel blüht, vier Söhne blühten mir.*

Blume, *-n, f.* dim. *Blümchen, -lein,* 1. blomma; afv. bildl. i skiftande bem., t. ex. *die ~ der Jugend:* den bästa bland de unga, *in der ~ der Jugend:* i lifvets vår, *~ der Ritterschaft:* den el. de bäste bland riddarne, ridderskapets prydnad, *die ~ aller Schönheit:* den skönaste, *etw. durch die ~ sagen:* säga ngt på ett förblommeradt sätt. 2. framträdande, hvit fläck på nagler, bilder m. m., afv. på djur: bläs. 3. bouquet på viner; det öfversta ölet i ölglaset tillika med frådgan. 4. mjukt hår, fjun. *Die ~ des Schafes:* den mjukaste, finaste ullen på fåret. 5. jungfrudom, mödom. **-n...** Ex. **~arm,** *a.* fattig på

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

blommor. **~asch,** *-es, -e* †, *m.* blomkruka. **~auge,** *-s, -n, n.* blomknopp. **~bau,** -[*e*]*s,* 0, *m.* blomsterodling. **~beet,** -[*e*]*s, -e, n.* blomstersäng, blomsterland. **~blatt,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* blomblad. **~brett,** -[*e*]*s, -er, n.* blomsterbräde, blomsterhylla. **~decke,** *-n, f.* bot. blomfoder, blomhålk. **~duft,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* blomdoft. **~fabrik,** *-en, f.* fabrik för tillverkandet af konstgjorda blommor. **~feld,** -[*e*]*s, -er, n.* blomsterfält. **~flor,** -[*e*]*s,* 0, *m.* blomstring, blomsterprakt, blomstersamling. **~flur,** *-en, f.* poet. blomsterfält. **~förmig,** *a.* blomformig. **~freund,** -[*e*]*s, -e, m.* blomstervän. **~garten,** *-s,* -†, *m.* blomsterträdgård, blomstergård. **~gärtner,** *-s,* -, *m.* blomsterodlare. **~gehänge, ~gewinde,** *-s,* -, *n.* blomstergirland. **~göttin,** *-nen, f.* blomstergudinna. **~griffel,** *-s,* -, *m.* bot. pistill. **~haar,** -[*e*]*s, -e, n.* blomsterprydt hår. **~händler,** *-s,* -, *m.* **~in,** *-nen, f.* blomsterhandlare, blomsterhandlerska. **~hülle,** *-n, f.* bot. blomfoder. **~kelch,** -[*e*]*s, -e, m.* blomkalk. **~kenner,** *-s,* -, *m.* blomsterkännare. **~knospe,** *-n, f.* blomknopp. **~kohl,** -[*e*]*s,* 0, *m.* blomkål. **~korb,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* blomsterkorg. **~krone,** *-n, f.* 1. krona af blommor. 2. bot. blomkrona. **~lese,** *-n, f.* 1. blomsterplockning. 2. urval ur författare, antologi. **~liebhaber,** *-s,* -, *m.* blomsterälskare. **~macher,** *-s,* -, *m.* **~in,** *-nen, f.* florist. **~monat,** -[*e*]*s, -e, m.* blomstermånad. **~pfad,** -[*e*]*s, -e, m.* blomsterströdd väg. **~reich,** *a.* rik på blommor. **~schaft,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* blomskaft. **~scheide,** *-n, f.* bot. blomslida. **~schnur,** *-e* †, *f.* blomstergirland. **~sprache,** *-n, f.* blomstersprråk. **~ständer,** *-s,* -, *m.* blomsterbord. **~staub,** -[*e*]*s,* 0, *m.* frömjöl. **~stengel,** *-s,* -, *m.* blomstängel. **~sticker,** *-s,* -, *m.* **~in,** *-nen, f.* blomsterstickare, blomsterstickerska (som broderar blommor). **~stiel,** -[*e*]*s, -e, m.* blomstjälk. **~stock,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. blomstånd (stånd af en blommande växt). 2. blomkäpp (käpp att binda blommor vid). **~strauss,** *-es, -e* †, *m.* blomsterkvast, bukett. **~stück,** -[*e*]*s, -e, n.* 1. blomsterland, blomstersäng. 2. blomsterstycke (tafla föreställande blommor). **~tisch,** *-es, -e, m.* blomsterbord. **~topf,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* blomkruka. **~tragend,** *a.* bot. blombärande. **~vase,** *-n, f.* blomstervas. **~werk,** -[*e*]*s,* 0, *n.* blomverk. **~zeit,** 0, *f.* blomstringstid. **~zie[r]rat[h],** -[*e*]*s, -e*[*n*], *m.* blomsterprydnad, blomverk. **~zucht,** 0, *f.* blomsterodling. **~zwiebel,** *-s,* -, *m.* blomsterlök.

blüm|len, ✱ **blum|len,** *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ pryda, smycka (sig) med blommor; måla, sy blommor på, väfva blommor i. *Geblümt:* blommig.

blümerant, *a.* F blekblå, matt blå. *Mir wird ganz* ~ det svartnar för ögonen på mig.

blumicht, blumig, *a.* blommig.

Blumist, *-en, -en, m.* **~in,** *-nen, f.* florist.

Bluse, *-n, f.* blus. *-n...* ex. **~mann,** -[*e*]*s, Blusenleute, m.* blusklädd man, kroppsarbetare.

Blut, -[*e*]*s,* 0, *n.* 1. blod. *Im ~e liegen:* simma i sitt blod. ~ *vergiessen:* utgjuta blod. *Für etw. mit seinem ~e einstehen:* svara för ngt med sitt lif. *Gut und ~ aufopfern:* offra allt, lif och gods. *Er ist mein Fleisch und ~* han är af mitt kött och blod, mitt barn. *Das ~ verleugnet sich nicht:* äpplet faller ej långt från trädet. Bild. *mein ~ empört sich:* jag upprörres; *mit kaltem ~e:* kallblodigt; *heisses ~ haben:* vara hetlefrad; *immer ruhig ~!* sakta i backarne! *das macht böses ~* det väcker ondt blod; ~ *der Reben:* drufsaft. 2. person, slägte, t. ex. *junges ~* ung människa; *sie ist noch ein junges ~* hon är bara barnet. *Wir bäurisch treues ~* vi trogna bönder. *Ich armes ~!* jag fattig stackare! *Die armen Blütlein!* de stackarne! **-abgang,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* blodförlust. **-ader,** *-n, f.* blodåder. **-andrang,** -[*e*]*s,* 0, *m.* med. blodkongestion. **-arm,** *a.* 1. blodfattig. 2. alldeles utfattig. **-armüt[h],** 0, *f.* blodbrist. **-ausleerung,** *-en, f.* bloduttömning. **-auswurf,** -[*e*]*s,* 0, *m.* blodspottning, blodspott. **-bad,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* blodbad. **-bann,** -[*e*]*s, -e, m.* domsrätt öfver lif och död. **-baum,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* bot. kampeschträd. **-befleckt,** *a.* blodbefläckad, blodbesudlad; belastad med blodskuld. **-behälter,** *-s,* -, *m.* med. blodkärl. **-bühne,** *-n, f.* schavott. **-bürge,** *-n, -n, m.* person som med sitt lif ansvarar för en annan. **-durst,** -[*e*]*s,* 0, *m.* blodtörst. **-dürstig,** *a.* blodtörstig. **-egel,** *-s,* -, *m.* blodigel. **-entziehung,** *-en, f.* blodaftappning. **-ergiessung,** *-en, f.* **-erguss,** *-es, -e* †, *m.* blodutgjutning. **-erzeugend,** *a.* blodbildande. **-erzeugung,** *-en, f.* blodbildning. **-fahne,** *-n, f.* blodfana (tecken till domarätt öfver lif och död). **-farben, -farbig,** *a.* blodfärgad. **-feind,** -[*e*]*s, -e, m.* dödsfiende. **-fink[e],** *-en, -en, m.* zool. domherre. **-fleck,** *-es, -e, m.* blodfläck. **-fluss,** *-es,* 0, *m.* blodflöde. **-fremd,** *a.* fullkomligt främmande. **-freund,** -[*e*]*s, -e, m.* blodsfrände. **-gang,** -[*e*]*s,* 0, *m.* blodgång. **-gefäss,** *-es, -e, n.* blodkärl. **-geld,** -[*e*]*s,* 0, *n.* 1. blodpengar. 2. mansbot. **-gericht,** -[*e*]*s, -e, n.* domstol öfver lif och död. **-gerüst,** -[*e*]*s, -e, n.* schavott. **-geschwür,** -[*e*]*s, -e, n.* blodböld. **-gier,** 0, *f.* blodtörst. **-gierig,** *a.* blodtörstig. **-holz,** -[*e*]*s,* 0, *n.* blodträ. **-hund,** -[*e*]*s, -e, m.* blodhund. **-husten,** *-s,* 0, *m.* blodhostning. **-igel** se *-egel.* **-jung,** *a.* mycket ung, späd. **-kuchen,** *-s,* -, *m.* blodlefver. **-kügelchen,** *-s,* -, *n.* blodkula. **-lassen,** *-s,* 0, *n.* åderlåtning. **-lechzend,** *a.* törstande efter blod. **-leer,** *a.* blodfattig, blodlös. **-leere,** 0, *f.* blodbrist. **-lohn,** -[*e*]*s,* 0, *m.* blodpengar, syndapengar. **-los,** *a.* blodlös. **-mangel,** *-s,* 0, *m.* blodbrist. **-mensch,** *-en, -en, m.* blodtörstig människa. **-rache,** 0, *f.* blodshämd. **-rächer,** *-s,* -, *m.* blods-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

hämnare. **-regen**, *-s*, 0, *m.* blodregn. **-reich**, *a.* blodfull. **-reinigend**, *a.* blodrenande. **-reinigung**, *-en*, *f.* blodrening. **-richter**, *-s*, *-*, *m.* 1. domare i en domstol i lifssaker. 2. bödel. **-rot[h]**, *a.* blodröd. **-ruhr**, 0, *f.* med. rödsot. **-rünstig**, *a.* blodstrimmig, blodig. **-sauer**, *a.* ytterst mödosam. *Es sich* (dat.) *~ werden lassen:* anträngs sig till det ytterstа. **-sauger**, *-s*, *-*, *m.* blodsugare. **-schande**, 0, *f.* blodskam. **-schänder**, *-s*, *-*, *m.* blodskändare. **-schänderisch**, *a.* blodskändande. **-scheu**, *a.* rädd för åsynen af blod. **-schlecht**, *a.* ytterst dålig. **-schuld**, 0, *f.* blodskuld. **-schwär**, *-[e]s*, *-e*, *m.* blodböld. **-selten**, *a.* ytterst sällsynt. **-stein**, *-[e]s*, *-e*, *m.* min. blodsten. **-stillend**, *a.* blodstillande. **-strieme**, *-n*, *f.* blodstrimma. **-sturz**, *-es*, *-e* †, *m.* blodstörtning. **-taufe**, 0, *f.* bloddop. **-that**, *-en*, *f.* blodig handling, mord. **-triefend**, *a.* bloddrypande. **-tropfen**, *-s*, *-*, *m.* bloddroppe. **-übel**, *adv.* mycket illa. **-umlauf**, *-[e]s*, 0, *m.* blodomlopp. **-urt[h]eil**, *-[e]s*, *-e*, *n.* blodsdom. **-vergiessen**, *-s*, 0, *n.* blodutgjutelse. **-vergiftung**, *-en*, *f.* blodförgiftning. **-verwandte(r)**, (adj. böjn.) *m.* blodsfrände. **-verwandtschaft**, 0, *f.* blodsfrändskap. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* blodvatten. **-wenig**, *adv.* ytterst ringa. **-wurst**, *-e* †, *f.* blodkorf. **-zeuge**, *-n*, *-n*, *m.* **-zeugin**, *-nen*, *f.* blodvittne. **-s...** se föreg. sms.

Blüte, *-n*, *f.* 1. blomma; äfv. bildl., t. ex. *die Tochter war ein holdes Blütchen.* 2. blomning, blomstring. *In ~ stehen:* stå i blom. Äfv. bildl., t. ex. *in der ~ seines Glückes.* **-zeit**, *-en*, *f.* blomningstid. **-n...** Ex. **~baum**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* blommande träd. Ofr. sms. = *Blumen...*

blüten, *-ete*, *ge-et*, I. *itr. h.* 1. blöda. *Ich blute an der Stirn, aus der Nase:* min panna, min näsa blöder. Bildl. *das Herz blutet mir:* mitt hjärta blöder. 2. F bildl. göra en kännbar (penning)förlust, t. ex. *er wird ~ müssen:* han kommer att få betala, att få punga ut, *er soll mir dafür ~* det skall han få sota för. 3. *Die Rebe blutet:* det rinner saft af vinrankan. *Das Erz blutet:* malmen är blodröd. II. *tr. Das Bett voll ~* blöda ned sängen. III. *Sich zu Tode* el. *sich tot ~* dö af blodförlust. **Blutung**, *f.*

Bluter, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* person som lider af blodflöde.

Blüthe se *Blüte.*

blutig, *a.* 1. blodig. Bildl. *mit ~er Schrift schreiben:* skrifva med blod; F *keinen ~en Heller haben:* ej hafva ett enda öre. 2. blodtörstig. **-rot[h]**, *a.* blodröd.

Bö, *-en*, *f.* ⚓ (storm)by.

Boa, *-s*, *f.* boa, jätteorm.

Bock, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. (get)bock. Bildl. *den ~ zum Gärtner* el. *auf die Haferkiste setzen:* sätta bocken till trädgårdsmästare; *ein alter geiler ~* en gammal liderlig sälle; *hol's der ~* el. *hol mich der ~!* ta mig fan! dj-n anamma! *weinen, dass einen der ~ stösst* el. *als ob einen der ~ stiesse:* gråta krampaktigt, ryckvis. P äfv. spenamn för skräddare. 2. bagge; äfv. hanne af vissa andra djurslag, t. ex. *~ des Lamas, des Kaninchens.* 3. = *Bockbier.* 4. stormbock, murbräcka; isbrytare vid broar; ⊕ pålklubba. 5. (kusk)bock. 6. ställning på hvilken ngt hvilar, t. ex. *der ~ einer Windmühle:* foten på en väderkvarn. 7. ⊕ kran, vindspel. 8. ett slags tortyrredskap. 9. *~ springen:* hoppa bock. 10. kullerbytta. *Einen ~ schiessen:* slå kullerbytta. **-beinig**, *a.* styfbent. **-bier**, *-[e]s*, *-e*, *n.* ett slags öl. **-fell**, *-[e]s*, *-e*, *n.* bockskinn med hår. **-lamm**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* bockkilling; bagglam. **-füssig**, *a.* bockfotad. **-leiter**, *-n*, *f.* dubbelstege. **-steif**, *a.* stel som en bock. **-s...** Ex. **~ärtig**, *a.* liknande en bock. **~bart**, *-[e]s*, 0, *m.* bot. bockskägg (Tragopodon). **~beutel**, *-s*, *-*, *m.* 1. a) en bocks testikelpungar, b) flaskor af samma form, c) ett slags vin från Würzburg, förvaradt i sådana flaskor. 2. F gammal slentrian. **~horn**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* bockhorn. Bildl. *jmdn ins ~ jagen:* injaga skräck hos ngn, skrämma ngn, så att han blir medgörlig. **~ledern**, *a.* af bockskinn. **~sprung**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* bocksprång, krumsprång.

bocken, böcken, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. om getter och får: a) vara brunstig, b) bespringa. 2. lukta som en bock. 3. göra bocksprång, krumsprång; om hästar: stegra sig, kasta. 4. om människor: vara trotsig, ha sitt hufvud för sig.

bockig, böckig, bockisch, böckisch, *a.* 1. stinkande som en bock. 2. brunstig. 3. stel, plump. 4. envis, egensinnig.

Boden, *-s*, *-* [†], *m.* 1. mark, t. ex. *sich auf den ~ legen, der ~ brennt ihm unter den Füssen. Auf dem blossen ~ schlafen:* sofva under bar himmel. *Jmdn zu ~ strecken* el. *schlagen:* slå ngn till marken. *Die Augen zu ~ schlagen:* slå ned ögonen. 2. land i motsats till vatten. *~ fassen:* få fotfäste; *den ~ verlieren:* förlora fotfäste. 3. jord med afseende på beskaffenheten, t. ex. *fruchtbarer, dürrer, feuchter ~.* 4. jordegendom. *Grund und ~ besitzen:* vara fastighetsägare, jordägare. 5. botten, t. ex. *eines Fasses* (jfr *ausstossen*), *einer Flasche, des Meeres.* Bildl. *der Mensch hat keinen ~* han är en ohjälplig slösare; *in Grund und ~* i grund och botten. 6. golf, t. ex. *eines Zimmers.* 7. grund, t. ex. *auf dem ~ der Erfahrung.* 8. vind (öfversta rummet under taket), spannmålsvind, magasin. **-art**, *-en*, *f.* jordmon. **-balken**, *-s*, *-*, *m.* ⊕ bottenbjälke, syll. **-beschaffenheit**, 0, *f.* jordens, jordmonens beskaffenhet. **-besitz**, *-es*, *-e*, *m.* (besittning af) jord. fastighet. **-fenster**, *-s*, *-*, *n.* vindsfönster. **-geschoss**, *-es*, *-e*, *n.* 1. bottenvåning. 2. vindsvåning. **-kammer**, *-n*, *f.* vindskupa.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-**kreditanstalt**, -**kreditbank**, -*en*, *f.* hypoteksbank. -**loch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* vindsglugg. -**los**, *a.* bottenlös. -**luke**, -*n*, *f.* = -*loch*. -**raum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* vind, skulle. -**satz**, -*es*, -*e* †, *m.* bottensats. -**schicht**, -*en*, *f.* bottenhvarf, bottenlager. -**thür**, -*en*, *f.* vindsdörr. -**treppe**, -*n*, *f.* vindstrappa. -**wohnung**, -*en*, *f.* vindsvåning. -**zins**, -*es*, -*en*, *m.* jordränta, tomtöre.

bödmlien, **bödmlien**, -*ete*, *ge-et*, *tr.* sätta botten i, t. ex. *ein Fass.*

Bödmerél, -*en*, *f.* ⚓ bodmeri. -**brief**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ⚓ bodmeribref.

1. **Bogen**, -*s*, -, *m.* dim. *Bög*[*e*]*lein*, *Bögelchen*, båge, a) cirkelbåge, bågformigt streck över noter. Jfr *Bausch*; b) att skjuta med. Bildl. *den ~ zu hoch spannen:* hafva alltför stora anspråk, gå för långt; c) på glasögon. -**brücke**, -*n*, *f.* hvalfbro. -**dach**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* hvälfdt tak. -**fenster**, -*s*, -, *n.* bågfönster. -**form**, 0, *f.* bågform. -**förmig**, *a.* bågformig. -**gang**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* hvalfgång. -**gewölbe**, -*s*, -, *n.* ⊕ tunnhvalf. -**halle**, -*n*, *f.* öfverhvälfd pelargång, portik. -**laube**, -*n*, *f.* öfverhvälfd löfsal. -**linie**, -*n*, *f.* båglinie. -**pfeiler**, -*s*, -, *m.* pelare som uppbär ett hvalf. -**rundung**, -*en*, *f.* bågrundning. -**sehne**, -*n*, *f.* bågsträng. -**schuss**, -*es*, -*e* †, *m.* bågskott. -**schütze**, -*n*, -*n*, *m.* bågskytt. -**thürs**, -*n*, *f.* hvalfdörr.

2. **Bogen**, -*s*, -, *m.* (pappers)ark. -**form**, 0, *f.* folio, helarksformat. -**lang**, *a.* som räcker hela ark igenom. -**schmierer**, -*s*, -, *m.* F person som fullklottrar hela ark; dussinförfattare. -**schreiber**, -*s*, -, *m.* renskrifvare. -**seite**, -*n*, *f.* foliosida. -**weise**, *adv.* arkvis.

bogig, *a.* bågig.

Bohle, -*n*, *f.* 1. grof planka. 2. se *Bowle*. -**n**... Ex. ~**decke**, -*n*, *f.* planktak. ~**wand**, -*e* †, *f.* plankvägg.

bohlien, -*te*, *ge-t*, *tr.* belägga, kläda med plankor.

Böhme, -*n*, -*n*, *m.* **Böhmin**, -*nen*, *f.* 1. bömare, bömiska. 2. ✱ zigenare, zigenerska.

Böhmen, -*s*, 0, *n. npr.* Bömen.

böhmisch, *a.* bömisk. *Das sind ihm ~e Dörfer:* det är latin för honom.

Bohne, -*n*, *f.* dim. *Böhnchen*, böna. *Das ist keine ~ wert:* det är ej värdt ett rundstycke. F *blaue ~n:* (gevärs)kulor. -**n**... Ex. ~**acker**, -*s*, -†, *m.* bönåker, bönland. ~**fest**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* trettondagen. ~**hülse**, -*n*, *f.* bönskida. ~**küchen**, -*s*, -, *n.* kaka med böna i, som bakas till trettondagen. ~**stange**, -*n*, *f.* bönstör. ~**suppe**, -*n*, *f.* bönsoppa.

bohnlien, ✱ **bohnerlin**, -*te*, *ge-t*, *tr.* ⊕ bona.

Böhnhase, -*n*, -*n*, *m.* bönhas.

Bohr... Ex. -**ahle**, -*n*, *f.* ⊕ syl att borra med. -**bogen**, -*s*, -, *m.* ⊕ borrstråke. -**eisen**, -*s*, -, *n.* ⊕ borrjärn. -**loch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* borrhål. -**maschine**, -*n*, *f.* ⊕ borrmaskin. -**mehl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ⊕ borrmjöl. -**muschel**, -*n*, *f.* zool. borrmussla.

bohrlien, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* borra, t. ex. *ein Loch in ein Brett, ein Schiff in den Grund, jmdm den Degen durch den Leib.* Bildl. *er mag keine harten Bretter ~* el. *er bohrt gern, wo das Brett am dünnsten ist:* han tycker ej om att anstränga sig, tar allt så lätt som möjligt. II. i sht om insekter: *sich in etw.* (ack.) ~ borra in sig i ngt. III. *itr. h. In der Nase ~* peta näsan. Bildl. *das bohrt mir schon lange im Kopfe:* jag har redan länge tänkt därpå, oroats däraf; *an jmdm ~* oupphörligt käxa på ngn. **Bohrung**, *f.*

Bohrer, -*s*, -, *m.* ⊕ 1. borrare. 2. borr.

Boi, **Boj**, -[*e*]*s*, -*s*, *m.* 1. tygsorten boj. 2. = *Boje*.

Bojár, -*en*, -*en*, *m.* bojar (adlig godsherre i slaviska land).

Boje, -*n*, *f.* 1. ⚓ boj. 2. plur. fotbojor. -[**n**]... Ex. ~**leine**, -*n*, *f.* ⚓ bojtåg.

Bojer, -*s*, -, *m.* ⚓ båt för bojars utläggning.

Bökel... se *Pökel*...

Bolle, -*n*, *f.* bot. 1. rundt fröhus, fröknopp. 2. rotknöl. 3. rödlök. -**n**... Ex. ~**gewächs**, -*es*, -*e*, *n.* lökväxt.

Böller, -*s*, -, *m.* ✕ mindre mörsare, kanon. -**schuss**, -*es*, -*e* †, *m.* kanonskott.

böllerlin, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. skjuta med små kanoner el. mörsare. 2. väsnas, larma.

Bollwerk, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. ✕ och bildl. bålverk, bastion. 2. ⊕ dam mot hafvet.

Bolzen, -*s*, -, ✱ **Bolz**, -*es*, -*e* †, *m.* dim. *Bölzchen*, -*lein*. 1. kolf, pil till armborst. Bildl. *alles zu ~ drehen:* rida på, hänga upp sig på ord och uttyda dem till det värsta; *~ spitzen* el. *fiedern, die ein anderer verschiesst:* smida ränker, som man låter en annan person utföra. 2. ⊕ plugg, bult, sprint. 3. lod till stryktjärn. 4. kil. 5. ⊕ lodrät bjälke. *Gerade wie ein ~* rak som en gärdsgårdsstör. -**gerade**, *a.* kapprak, snörrät.

Bombárde, -*n*, *f.* ✕ stenmörsare.

Bombardement, -*s*, -*s*, *n.* ✕ bombardering.

Bombardier, -*s*, -*e*, *m.* ✕ (artilleri)konstapel.

bombardierlien, -*te*, -*t*, *tr.* ✕ bombardera. **Bombardierung**, *f.*

Bombardierer, -*s*, -, *m.* ✕ 1. bombarderare. 2. = *Bombardier*.

Bombasin, -[*e*]*s*, -*s* och -*e*, *m.* bombasin (tygsort).

Bombast (afv. ⸗), -[*e*]*s*, 0, *m.* bombast, svulst i tal el. skrift.

bombástisch, *a.* bombastisk, svulstig.

Bombe, -*n*, *f.* ✕ bomb. -**n**... Ex. ~**fest**, *a.* bombfri. Bildl. *das steht ~* det är alldeles säkert. ~**splitter**, -*s*, -, *m.* bombskärfva.

Bon, I. -*s*, -*s*, *m.* handel. anvisning, intyg. II. *adv.* F godt, bra.

Bonbón, -*s*, -*s*, *m.* och *n.* karamell, konfekt. -**tüte**, -*n*, *f.* konfektpåse.

Bönhase se *Böhnhase*.

bonitierlien, -*te*, -*t*, *tr.* taxera, värdera. **Bonitierung**, *f.*

Bonne, -*n*, *f.* 1. guvernant. 2. bonne, barnflicka som talar franska.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Boot, -[e]s, -e [†], n. dim. *Bötchen*, båt. -s... Ex. **~bauer**, -s, -, m. båtbyggare. **~führer**, -s, -, m. båtförare. **~haken**, -s, -, m. båtshake. **~mann**, -[e]s, m. 1. plur. -er †, högbåtsman. 2. plur. *Bootsleute*, båtsman. **~wächter**, -s, -, m. båtvakt.

Bor, -[e]s, 0, n. min. bor. -**säure**, -n, f. borsyra.

Borax, -[es], 0, m. min. borax.

Bord, -[e]s, -e, m. och ✱ n. dim. *Bördchen*, -*lein*, 1. strand. 2. kant, brädd; infattning, garnering, bård. 3. ⚓ skeppsbord, bord. *An* ~ om bord. *An* ~ *legen:* lägga till. *Über* ~ öfver bord. -**leiste**, -n, f. reling. -**voll**, a. brädd-full.

Borde se *Borte*.

Börde, -n, f. fruktbar slätt.

Bordéll, -[e]s, -e, n. bordell.

bordierlen se *bortieren*.

boreál[isch], a. nordisk.

Boreas, -, 0, m. poet. nordanvind.

Boretsch se *Borretsch*.

1. **Borg**, -[e]s, -e, m. kastrerad gris.

2. **Borg**, -[e]s, 0, m. kredit, räkning, t. ex. *auf* ~ *geben:* lemna på kredit, *auf* ~ *nehmen:* taga på räkning. -**kauf**, -[e]s, -e †, m. köp på kredit. -**weise**, adv. på kredit.

borg[en, -te, ge-t, tr. 1. *Etw. von* el. *bei jmdm* ~ låna ngt af ngn. *Jmdm etw.* ~ låna ngn ngt. 2. taga på kredit, på räkning. 3. lemna på kredit.

Borger, -s, -, m. ~**in**, -nen, f. person som tar på kredit; låntagare, låntagerska.

Borgeréi, -en, f. lånande; vana att taga på kredit.

Borke, -en, f. 1. bark. 2. (sår)skorpa. -[en]... Ex. ~**dach**, -[e]s, -er †, n. barktak.

borkig, a. 1. af bark, bark-. 2. täckt med (sår)skorpa.

Born, -[e]s, -e, m. dim. *Börnlein*, brunn, källa.

borniert, a. bornerad, inskränkt, dum.

Bornierthelt, -en, f. inskränkthet, dumhet.

Borretsch, -es, 0, m. stofferblomma (Borago officinalis).

Börs, -es, -e, m. = *Bars*[ch].

Borsdorfer, -s, -, m. äpple(sort) från byn Borsdorf, afv. adjektiviskt: ~ *Äpfel*.

Börse, -n, f. börs. -n... Ex. ~**bericht**, -[e]s, -e, m. underrättelse från börsen. ~**blatt**, -[e]s, -er †, n. börstidning. ~**gebäude**, -s, -, n. börsbyggnad. ~**halle**, -n, f. börs, börssal. ~**makler**, -s, -, m. börsmäklare. ~**schwindel**, -s, 0, m. börsvindel, börsvingleri. ~**tag**, -[e]s, -e, m. börsdag. ~**wucher**, -s, 0, m. börsocker, börsvingleri.

Borst, -[e]s, -e, m. spricka, remna.

Borste, -n, f. dim. *Börstchen*, -*lein*, borst. -n... Ex. ~**ärtig**, a. borstartad. ~**ähnlich**, a. borstlik. ~**besen**, -s, -, m. kvast, damborste af borst. ~**förmig**, a. borstformig. ~**kraut**, -[e]s, 0, n. bot. safflor (Carthamus tinctorius). ~**pinsel**, -s, -, m. borstpänsel. ~**tragend**, a. borstbärande. ~**wisch**, -es, -e, m. viska af borst.

borstlen, -ete, ge-et, itr. h. och *sich* ~ borsta sig (= resa borsten).

borstig, a. borstig; F bildl. ond, ilsken.

Borte, -n, f. bård, kant, list, snöre, galon. -n... Ex. ~**macher**, -s, -, m. snörmakare. ~**rock**, -[e]s, -e †, m. galonerad rock. ~**weber** = ~*macher*. ~**weberei**, -en, f. 1. snörmakaryrke. 2. snörmakeriverkstad. ~**wirker** = ~*macher*. ~**wirkerei** = ~*weberei*.

bortierlen, -te, -t, tr. sätta bårder på, kanta med bårder, galonera.

bös se *böse*.

böschlen, -te, ge-t, tr. ⊕ göra sluttande, afsnedda.

Böschung, -en, f. afsneddande, lutning, sluttning.

böslle, a. 1. moraliskt ond, illvillig; adv. illa. ~*r Geist:* ond ande, spöke. *Der* ~ [*Feind*]: den lede [fienden], den onde. *Ein* ~*s Gewissen haben:* hafva ondt samvete. *In* ~*n Ruf bringen:* illa berykta, förtala. *Es ist nicht* ~ *gemeint:* det är ej illa ment. *Jmdm* ~*s thun:* göra ngn illa. ~*s beabsichtigen:* hafva ondt i sinne. 2. ond, sjuk, värkande, t. ex. *ein* ~*r Finger. Das* ~ *Weh:* fallandesot. 3. ond, ledsam, svår att bära, t. ex. ~ *Zeiten*, ~ *Nachrichten. Ein* ~*r Weg:* en svår, tung väg. 4. ond, uppbragt, vred. *Jmdn* ~ *machen:* reta ngn. *Jmdm* el. *auf jmdn* ~ *sein:* vara ond på ngn. *Sie sind sich* (dat.) ~ el. *sie sind* ~ *mit einander:* de äro osams. ~ *thun:* låtsa sig vara ond. -**ärtig**, a. 1. elakartad. 2. ond, elak. -**ärtigkeit**, 0, f. 1. elakartadt tillstånd, utseende. 2. ilska, elakhet. -**gelaunt**, a. vid dåligt lynne. -**willig**, a. illvillig. -**willigkeit**, 0, f. illvilja. -**o**... Ex. ~**wicht**, -[e]s, -e[r], m. elak människa, bof, kanalje; F *der kleine* ~ den lilla skälmen, rustibussen.

bosllen, -te, ge-t, I. tr. reta, uppbringa, förarga. II. *Sich* ~ blifva ond, förargas.

böshaft, a. elak, illvillig, illasinnad, ondskefull.

Böshaftigkeit, 0, f. = *Bosheit 1.*

Bösheit, -en, f. 1. ondska, elakhet. 2. dålig handling, elakhet. 3. ilska, raseri. -s... Ex. ~**sünde**, -n, f. uppsåtlig synd. ~**voll**, a. ondskefull.

Boskétt, -[e]s, -e, n. dunge, trädplantering, liten lustpark.

böslich, a. ond, illvillig, elak.

Bossel (afv. med långt o), -n, f. kägelklot. -**hahn**, -en, f. kägelbana.

Bosseléi, -en, f. F petigt arbete, småplock.

bosselierlen, -te, -t, tr. = *bossieren 1.*

bosselig (afv. med långt o), a. kupig, bucklig.

1. **bosselln** (afv. med långt o), -te, ge-t, itr. h. slå kägel.

2. **bosselln**, -te, ge-t, itr. h. och tr. sysselsätta sig med småplock, pyssla, gå och plocka (med).

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

bössl|en se *bosen.*
Bossier... ⊕ Ex. **-arbeit,** *-en, f.* drifvet, upphöjdt arbete. **-holz,** *-es, -er* †, *n.* trä att polera med. **-kunst,** 0, *f.* konsten att förfärdiga drifvet arbete. **-wachs,** *-es, -e, n.* modellvax.
bossier|en, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* ⊕ 1. framställa i, göra drifvet, upphöjdt arbete. 2. modellera.
Botánik, 0, *f.* botanik.
Botániker, *-s, -, m.* botanist.
botánisch, *a.* botanisk.
Botanisier... Ex. **-trommel,** *-n, f.* portör.
botanisier|en, *-te, -t, itr. h.* botanisera.
Bote, *-n, -n, m.* **Botin,** *-nen, f.* bud, budbärare, budbärerska. *~n laufen:* springa ärenden. **-n...** Ex. **~amt,** *-[e]s, -er* †, *n.* 1. budbärarsyssla. 2. stadsbudskontor. **~frau,** *-en, f.* kvinna som går ärenden, kvinnligt gångbud. **~gang,** *-[e]s, -e* †, *m.* budgång. **~gänger, ~läufer,** *-s, -, m.* gångbud. **~lohn,** *-[e]s,* 0, *m.* betalning till ett bud, budbärarlön. **~weise,** *adv.* i egenskap af bud(bärare).
bötmässig, *a.* 1. rättmätigt herskande. 2. underdånig, underlydande. 3. skattskyldig.
Bötmässigkeit, 0, *f.* herravälde, myndighet. *Unter seine ~ bringen:* underkasta, bringa under sin spira.
Bötschaft, *-en, f.* 1. a) budskap, b) budskickning. *Auf ~ gehen:* gå ärenden. 2. beskickning vid främmande hof.
Bötschafter, *-s, -, m.* sändebud, ambassadör. **-posten,** *-s, -, m.* ambassadörsplats.
Böttcher, *-s, -, m.* tunnbindare. **-arbeit,** *-en, f.* tunnbindararbete. **-holz,** *-es,* 0, *n.* ⊕ tunnstäfver. **-schlägel,** *-s, -, m.* ⊕ tunnbindarklubba. **-zange,** *-n, f.* ⊕ bandhake.
Böttcherél, *-en, f.* 1. tunnbindarhandtverk. 2. tunnbindarverkstad.
Bottich, *-[e]s, -e, m.* ⊕ kar, så. **-macher,** *-s, -, m.* = *Böttcher.* **-reifen,** *-s, -, m.* ⊕ såband, karband.
Boudoír, *-s, -s, n.* budoar, (fruntimmers)kabinett.
Bouillón, *-s, f.* buljong.
Boulevárd, *-s, -s, m.* bulevard, vall.
Bouquét[t], *-[te]s, -s* el. *-e, n.* bukett.
Boussóle se *Bussole.*
Bowle, *-n, f.* (dryckes)bål.
box|en, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* och *sich ~* boxa, boxas.
Boxer, *-s, -, m.* boxare.
Boxeréi, *-en, f.* boxning.
Boy, Boye se *Boj, Boje.*
br = *burr.*
brabánter, brabántisch, *a.* brabantsk.
bräch, *a.* åkerbr. *~ liegen:* ligga i träde; bildl. ligga nere, i lägervall. **-acker,** *-s, -*†, *m.* träde(såker). **-ackern,** *itr. h.* plöja träde. **-feld,** *-[e]s, -er, n.* = *-acker.* **-korn,** *-[e]s,* 0, *n.* säd som sås på trädesåker. **-land,** *-[e]s,* 0, *n.* träde(sjord). **-liegen,** *-s,* 0, *n.* träde. **-monat,** *-[e]s, -e, m.* sommarmånad, juni. **-schnepfe,** *-n, f.* **-vogel,** *-s, -*†, *m.* zool. vindspole (Scolopax arquata).
Bräche, *-n, f.* åkerbr. 1. tillståndet att ligga i träde. 2. trädesåker. 3. trädesjordens plöjning.
bräch|en, *-te, ge-t, tr.* 1. lägga i träde. 2. plöja, odla trädesåker.
Brachs, *-es, -e, m.* **Brechse,** *-n, f.* **Brachsen,** *-s, -, m.* braxen.
Brack, *-[e]s, -e, n.* och ✱ *m.* afskräde, utskott. **-gut,** *-[e]s,* 0, *n.* handel. utskott. **-kaffee,** *-s, -s, m.* sjöskadadt kaffe. **-perle,** *-n, f.* omogen, icke klar pärla. **-vieh,** *-[e]s,* 0, *n.* slagtdjur, slagtboskap, som ej duger till annat än slagt. **-wasser,** *-s,* 0, *n.* sött vatten som blifvit otjänligt genom uppblandning med hafsvatten, brakvatten.
Brack[e], *-en, -en, m.* **Bracke,** *-n, f.* jag. spårhund, jagthund.
brackig, brackisch, *a. ~es Wasser* = *Brackwasser.*
Brägen se *Bregen.*
Brahmaísmus, *-,* 0, *m.* bramaism.
Brahmáne, Brahmíne, *-n, -n, m.* braman, bramin.
brahmánisch, brahmínisch, *a.* bramansk.
Brahminismus, *-,* 0, *m.* bramaism.
Brak se *Brack.*
Brakteát, *-en, -en, m.* **Brakteáte,** *-n, f.* brakteat (blott på ena sidan prägladt mynt el. smycke).
1. **Bram,** *-[e]s,* 0, *m.* bot. ginst (Genista).
2. **Bram,** *-[e]s, -e, m.* ⚓ bramsegel, bramstång. **-rahe,** *-n, f.* ⚓ bramrå. **-segel,** *-s, -, n.* ⚓ bramsegel. **-stenge,** *-n, f.* ⚓ bramstång.
Bramárhas, *-, -se, m.* storskräflare, pratmakare.
bramarbasier|en, *-te, -t, itr. h.* skräfla, prata.
Brame, Bräme, *-n, f.* bräm, kant.
Brämling, Brämling, *-[e]s, -e, m.* zool. ett slags gulsparf med svarta gulkantade fjädrar.
Branche, *-n, f.* bransch, fack, yrkesgren.
Brand, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. brand, eld, eldsvåda. *In ~ geraten:* fatta eld. *In ~ stecken* el. *setzen:* sätta eld på, antända, t. ex. *ein Haus. In hellem ~e stehen:* stå i ljusan låga. *Den ~ löschen:* släcka elden. *Der ~ greift um sich:* elden griper omkring sig. 2. bränning, t. ex. *des Kalkes, der Ziegel.* 3. bildl. glöd, t. ex. *der Lippen, der Augen, der Seele.* 4. plur. äfv. *-er* †, (eld)brand (= brinnande träbit) Bildl. *sich aus den Bränden machen:* taga sin Mats ur skolan. 5. svedjeland; torrt, ofruktbart ställe. 6. brand, sot på växter, i sht vissa sädesslag. 7. med. brand, kallbrand. **-ärtig,** *a.* med. brandartad. **-assekuranz,** *-en, f.* brandförsäkring. **-balsäm,** *-[e]s, -e, m.* salva för brännsår. **-bettler,** *-s, -, m.* person som tigger till följd af liden brandskada. **-beule, -blase,** *-n, f.* brännblåsa. **-brief,** *-[e]s, -e, m.* 1. intyg om liden brandskada. 2. bref innehållande hotelser om mordbrand. **-eimer,** *-s, -, m.* brandämbar. **-eisen,** *-s, -, n.* brännjärn. **-fackel,** *-n, f.* brandfackla. **-fest,**

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

a. brandfri. **-fleck,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* brandfläck. **-fleckig,** *a.* brandfläckig. **-fuchs,** *-es*, *-e* †, *m.* 1. brandfux. 2. studentspr. student som är andra terminen vid universitetet. **-gasse,** *-n*, *f.* prång mellan tvänne hus för att hindra eldens spridande från det ena till det andra. **-geruch,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* brandlukt, brandos. **-geschmack,** -[*e*]*s*, 0, *m.* vidbränd smak. **-geschwür,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* brandartad böld. **-getreide,** *-s*, 0, *n.* sotig säd. **-giebel,** *-s*, -, *m.* brandgafvel. **-glocke,** *-n*, *f.* brandklocka. **-haken,** *-s*, -, *m.* brandhake. **-heide,** *-n*, *f.* ödslig, kal, mager hed, ljunghed. **-kerb,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* galler, rost i eldstäder. **-korn,** -[*e*]*s*, 0, *n.* sotig säd. **-kugel,** *-n*, *f.* ✕ brandkula. **-leiter,** *-n*, *f.* brandstege. **-loch,** -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* brandhål. **-mal,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* brännmärke. **-marken,** *tr.* brännmärka. **-markung,** *-en*, *f.* brännmärkande, brännmärkning. **-mauer,** *-n*, *f.* brandmur. **-mehl,** -[*e*]*s*, 0, *n.* mjöl af sotig säd. **-meise,** *-n*, *f.* talgoxe. **-meister,** *-s*, -, *m.* brandmästare. **-mittel,** *-s*, -, *n.* med. medel mot brand. **-opfer,** *-s*, -, *n.* brännoffer. **-ordnung,** *-en*, *f.* brandordning. **-otter,** *-n*, *f.* zool. äsping. **-pfahl,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* påle på bål, vid hvilken den lifdömde fastbands. **-pfeil,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* brandpil. **-pflaster,** *-s*, -, *n.* plåster för brännskador. **-rakete,** *-n*, *f.* ✕ brandraket. **-rest,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ⊕ galler, rost i ugnar. **-rot[h],** *a.* eldröd. **-rät[h]e,** 0, *f.* eldfärg; eldsken. **-salbe,** *-n*, *f.* = *-balsam.* **-schaden,** *-s*, -†, *m.* brandskada. **-schatzen,** *tr.* brandskatta, t. ex. *eine Stadt, eine Provinz.* Bildl. *jmdn* ~ pungslå ngn, med våld fråntaga ngn ngt. **-schatzung,** *-en*, *f.* 1. brandskattande. 2. brandskatt. **-schiff,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* brandskepp. **-schlange,** *-n*, *f.* zool. äsping. **-schwarz,** *a.* svart som sot. **-spritze,** *-n*, *f.* brandspruta. **-stätte,** *-n*, *f.* brandställe. **-stelle,** *-n*, *f.* 1. = *-stätte.* 2. eldstad. **-steuer,** *-n*, *f.* 1. brandskatt. 2. brandförsäkringspremie. **-stifter,** *-s*, -, *m.* ~**in,** *-nen*, *f.* mordbrännare, mordbrännerska. **-stiftung,** *-en*, *f.* mordbrandsanläggning, mordbrand. **-thür[e],** *-en*, *f.* branddörr (järndörr). **-versicherung,** *-en*, *f.* brandförsäkring. **-vogel,** *-s*, -†, *m.* zool. tärna (Sterna fissipes). **-wache,** *-n*, *f.* brandvakt. **-weizen,** *-s*, 0, *m.* sotigt hvete. **-wunde,** *-n*, *f.* brännsår. **-zeichen,** *-s*, -, *n.* brännmärke.

brandlen, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* om vatten, vågor: bryta sig mot klippor, mot stranden; bildl. rasa.

Brander, *-s*, -, *m.* 1. ⚓ brandskepp, brännare. 2. ✕ afv. **Bränder,** brandrör.

brandicht, brandig, *a.* 1. som smakar el. luktar brändt. 2. med. brandartad; om växter: behäftad med brand, sotig.

Brandung, *-en*, *f.* vågors bränning.

Branks, *-n*, *f.* tass, klo, ram.

Branntwein, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bränvin. **-brenner,** *-s*, -, *m.* bränvinsbrännare. **-brennerei,** *-en*, *f.* 1. bränvinsbränning. 2. bränvinsbränneri. **-flasche,** *-n*, *f.* bränvinsflaska. **-geist,** -[*e*]*s*, 0, *m.* sprit. **-pulle,** *-n*, *f.* P bränvinsflaska, plunta.

Brante se *Branke.*

Brasilianer, *-s*, -, *m.* ~**in,** *-nen*, *f.* brasilianare, brasilianska.

brasilianisch, *a.* brasiliansk.

Brasilien, *-s*, 0, *n. npr.* Brasilien.

Brasilier = *Brasilianer.*

brasilisch = *brasilianisch.*

1. **Brasse,** *-n*, *f.* ⚓ brass.

2. **Brasse,** *-n*, *-n*, **Brassen,** *-s*, -, *m.* braxen.

brassiren, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* ⚓ brassa.

Brät... ex. **-aal,** -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* stekt ål. **-apfel,** *-s*, -†, *m.* stekäpple. **-hecht,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* stekgädda. **-kartoffel,** *-n*, *f.* stekt potatis. **-ofen,** *-s*, -†, *m.* stekugn. **-pfanne,** *-n*, *f.* stekpanna. **-rost,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* halster. **-schaufel,** *-n*, *f.* stekspade. **-schmalz,** *-es*, 0, *n.* stekflott. **-spiess,** *-es*, *-e*, *m.* stekspett. **-wurst,** *-e* †, *f.* bräckkorf.

1. **bratlen,** *brätst* och ✱ *-est*, *briet* och *-ete*, *briete* och *-ete*, *ge-en*, *-e*, I. *tr.* steka, t. ex. *in der Pfanne, in der Sonne, auf dem Roste. Bei kleinem Feuer* ~ steka vid sakta eld. Ordspr. *nach dem Manne brät man die Wurst:* don efter person. *Gebratenes:* stekt mat, stek. II. *itr. h.* stekas.

2. **Braten,** *-s*, -, *m.* dim. *Brätchen, -lein,* stek. Bildl. *den* ~ *riechen:* få nys om saken. **-brühe,** *-n*, *f.* steksås. **-fett,** -[*e*]*s*, 0, *n.* stekflott. **-schüssel,** *-n*, *f.* stekfat. **-wender,** *-s*, -, *m.* stekvändare.

Brater, *-s*, -, *m.* ~**in,** *-nen*, *f.* person som steker.

Brätling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bot. skifling (Agaricus).

brätsch, *interj.* kratsch!

Brätsche, *-n*, *f.* altfiol.

Brau, Bräu, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* brygd.

Brau... ex. **-bottich,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ⊕ bryggkar. **-eigner,** *-s*, -, *m.* bryggare som är sin egen. **-gerät[h],** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bryggredskap. **-gerechtigkeit,** *-en*, *f.* bryggarrättighet. **-haus,** *-es*, *-er* †, *n.* bryggeri. **-herr,** *-n*, *-en*, *m.* = *-eigner.* **-hof,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bryggeri. **-kessel,** *-s*, -, *m.* bryggkittel. **-knecht,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bryggardräng. **-meister,** *-s*, -, *m.* bryggmästare. **-ordnung,** *-en*, *f.* bryggeristadga. **-recht,** -[*e*]*s*, 0, *n.* bryggarrättighet. **-wesen,** *-s*, 0, *n.* bryggerihandtering.

Brauch, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bruk.

brauchbar, *a.* brukbar, användbar.

Brauchbarkeit, 0, *f.* brukbarhet, användbarhet.

brauchlen, *-te*, *ge-t*, *tr.* el. ✱ *itr. h.* med gen. 1. bruka, använda, begagna, göra bruk af. *Zu etw.* ~ använda till ngt. *Eine Kur* ~ genomgå en kur. *Er braucht viel Geld:* han ger ut mycket pengar. 2. behöfva, t. ex. *eine* (el. ✱ *einer*) *Sache* ~; *eine lange Zeit* ~ *um*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

... behöfva lång tid för att ... *Darauf braucht man nicht stolz zu sein:* det är ingenting att vara stolt öfver. *Man braucht gerade nicht zu wissen, dass ich bei Ihnen bin:* ni kan ju låta bli att tala om, att jag är hos er, det kan få stanna oss emellan. äfv. opers., t. ex. *was braucht es so viel Umstände?* hvarför göra så mycket bråk, så många omständigheter? *das braucht es nicht:* det behöfs ej.

bräuchlich, ✱ = *gebräuchlich.*

Braue, *-n, f.* ögonbryn.

brauen, *-te, ge-t,* I. *tr.* brygga, t. ex. *Bier, Punsch.* Bildl. koka ihop, anstifta. II. ✱ *itr. h.* 1. sjuda, koka, t. ex. *das Wasser, das Meer braut.* 2. uppsända dunster, t. ex. *die Berge* ~.

Brauer, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* bryggare, bryggarfru. **-bursche,** *-n, -n, m.* bryggardräng. **-gilde,** *-n,* **-innung,** *-en,* **-zunft,** *-e* †, *f.* bryggarskrå.

Brauerei, *-en, f.* bryggeri, a) yrket, b) lokalen.

braun, *a.* brun. *Von der Sonne* ~ *werden:* blifva solbränd. ~*e Butter:* brynt smör. *Der* ~*e,* dim. *Bräunchen:* ofta om hästar: brunte, äfv. om björnar: nalle. **-äugig,** *a.* brunögd. **-bier,** *-[e]s, -e, n.* brunt öl. **-fisch,** *-es, -e, m.* zool. tumlare. **-gefleckt,** *a.* brunfläckig. **-gelb,** *a.* brungul. **-haarig,** *a.* brunhårig. **-kohl,** *-[e]s,* 0, *m.* brunkål. **-kohle,** *-n, f.* brunkol. **-lockig,** *a.* brunlockig. **-rot[h],** *a.* rödbrun. **-scheck[e],** *-en, -en, m.* brunskäck. **-scheckig,** *a.* brunskäckig. **-spat[h],** *-[e]s, -e, m.* min. brunspat. **-stein,** *-[e]s, -e, m.* min. brunsten. **-wurz,** 0, *f.* bot. flenört (Scrophularia).

Bräune, 0, *f.* 1. brun färg, brunhet. 2. med. strupkatarr, strupinflammation.

Braunélle, *-n, f.* 1. zool. järnsparf. 2. se *Prünelle.*

bräunlen, *-te, ge-t,* I. *tr.* i sht kokk. bryna. II. *itr. h.* och *sich* ~ brynas, blifva brun. **Bräunung,** *f.*

bräunlich, *a.* brunaktig. **-gelb,** *a.* isabellfärgad.

Braus, *-es,* 0, *m.* brus. Bildl. *in Saus und* ~ *leben:* lefva i sus och dus.

Braus... se *Brause...*

Brausche, *-n, f.* bula, kula i hufvudet af slag el. stöt.

Brause, *-n, f.* 1. jäsning, t. ex. *der Wein, das Bier ist in der* ~ vinet, ölet håller på att jäsa. 2. sprit på vattenkanna, i dusch m. m.; så äfv. det hela: vattenkanna med sprit, spritdusch. **-bad,** *-[e]s, -er* †, *m.* spritdusch. **-vorrichtung,** *-en, f.* duschapparat.

Brause... ex. **-erde,** 0, *f.* jäslera. **-hahn,** *-[e]s, -e*†, *m.* zool. brushane. **-kopf,** *-[e]s, -e* †, *m.* brushufvud. **-köpfig,** *a.* lättretlig, uppbrusande, yr, vild. **-pulver,** *-s, -, n.* fräspulver. **-ton,** *-[e]s, -e, m.* jäslera. **-wind,** *-[e]s, -e, m.* stormby; bildl. vildhjärna, brushufvud.

brausen, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *itr.* 1. *h.* brusa, susa, t. ex. *der Wind, das Wasser braust. Es braust mir in den Ohren:* jag har öronsusning. 2. *s.* rusa, spränga åstad, t. ex. *das Pferd ist über den Graben gebraust.* II. *tr.* 1. frusta ut, t. ex. *das Pferd braust Dampf aus der Nase.* 2. sprita, vattna med sprit.

Braut, *-e* †, *f.* 1. fästmö. 2. brud. **-anzug,** *-[e]s, -e* †, *m.* bruddrägt. **-bett,** *-[e]s, -en, n.* brudsäng. **-bitter,** *-s, -, m.* böneman. **-fackel,** *-n, f.* bröllopsfackla. **-fahrt,** *-en, f.* resa i friareärenden. **-führer,** *-s, -, m.* brudsven, marskalk. **-gabe,** *-n, f.* brudgåfva. **-gelag,** *-[e]s, -e, n.* bröllopslag. **-gemach,** *-[e]s, -er* †, *n.* brudkammare. **-jungfer,** *-n, f.* 1. (brud-) tärna. 2. jungfrubrud. **-kammer,** *-n, f.* brudkammare. **-kleid,** *-[e]s, -er, n.* brudklädning. **-kranz,** *-es, -e* †, *m.* brudkrans. **-leute,** *plur.* brudfolk. **-nacht,** *-e* †, *f.* brudnatt. **-paar,** *-[e]s, -e, n.* brudpar. **-ring,** *-[e]s, -e, m.* vigselring. **-schatz,** *-es,* 0, *m.* utstyrsel. **-schau,** *-en, f.* första besöket hos den utkorade. *Auf die* ~ *gehen:* söka sig en fästmö. **-schleier,** *-s, -, m.* brudslöja. **-schmuck,** **-staat,** *-[e]s,* 0, *m.* brudsmycke, brudskrud. **-stand,** *-[e]s,* 0, *m.* förlofvades ställning; förlofningstid. **-tag,** *-[e]s, -e, m.* förlofningsdag. **-werber,** *-s, -, m.* böneman. **-werbung,** *-en, f.* frieri.

Bräutigam, *-s, -e, m.* 1. fästman. 2. brudgum.

bräutlich, *a.* som en brud, brudlik, brud-; jungfrulig.

Brautschaft, *-en, f.* = *Brautstand.*

brav, *a.* 1. bra, hederlig, dugtig, rättskaffens. 2. modig, tapper.

Bravheit, *-en, f.* dugtighet, rättskaffenhet, hederlighet; dugtig, hederlig handling.

1. **Brave,** *-[s], -s* el. *Bravi, n.* bravo. **-rufen,** *-s,* 0, *n.* bravorop.

2. **Brave,** *-[s], -s* el. *Bravi, m.* italiensk bandit, legd lönnmördare, bravo.

Brech... ex. **-arz[e]nei,** *-en, f.* = *-mittel.* **-bank,** *-e* †, *f.* ⊕ linbråka. **-durchfall,** *-[e]s, -e* †, *m.* kolerin. **-eisen,** *-s, -, n.* ⊕ bräckstång, kofot. **-mittel,** *-s, -, n.* kräkmedel. **-nuss,** 0, *f.* räfkaka. **-nussbaum,** *-[e]s, -e* †, *m.* räfkaketräd. **-punkt,** *-[e]s, -e, m.* opt. brytningspunkt. **-ruhr,** 0, *f.* kolerin. **-stange,** *-n, f.* ⊕ bräckstång. **-wurz,** 0, *f.* bot. nysrot (Veratrum album). **-wurzel,** 0, *f.* kräkrot. **-zeug,** *-[e]s,* 0, *n.* verktyg att bryta upp lås m. m., bräckjärn.

brechbar, *a.* som kan brytas.

Brechbarkeit, 0, *f.* egenskap att kunna brytas.

Breche, *-n, f.* ⊕ linbråka.

1. **brechen,** *brichst, brach, bräche, gebrochen, brich,* I. *tr.* 1. bryta, bryta af, t. ex. *einen Stock, eine Lanze mit jmdm, einen Arm, den Hals, das Kreuz:* ryggen, *Blumen, Früchte, Brot.* Bildl. *das Gesetz* ~ öfverträda lagen; *den Stab über jmdn* ~ bryta stafven öfver ngn; *am gebrochenen Herzen sterben:* dö af sorg; *das Schweigen* ~ afbryta tystnaden; *sich* (dat.) *den Kopf* ~ göra sig huf-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

vudbry; *das bricht ihm den Hals:* det störtar honom, det blir hans undergång. *Ein Wort, einen Vers* ~ afdela ett ord, en vers. Opt. *Lichtstrahlen* ~ bryta ljusstrålar, ljuset. 2. bryta från, ut, t. ex. *Erz, das Schloss von der Thür, Steine aus einem Schmucke.* Bildl. *etw. vom Zaune* ~ gripa ngt ur luften, taga sin tillflykt till första bästa förevändning el. skäl el. dyl., som man i hastigheten kan hitta på. 3. bryta upp, rödja, t. ex. *den Acker* ~ plöja upp åkern; bildl. *die Bahn* ~ vara banbrytare. 4. vika, t. ex. *ein Blatt Papier, einen Brief, den Rand:* marginalen. 5. *Gebrochenes Deutsch:* bruten tyska; *er spricht gebrochen deutsch:* han talar bruten tyska, rådbråkar tyskan. *Gebrochene Stimme:* bruten röst. 6. mat. *gebrochene Zahl:* bråk. 7. kräkas, kasta upp, spotta, t. ex. *die genossenen Speisen, Blut.* II. *Sich* ~ 1. brytas, t. ex. *die Lichtstrahlen* ~ *sich. Seine Stimme bricht sich:* han är i målbrottet. 2. aftaga, gifva efter, t. ex. *die Krankheit bricht sich; die Kälte hat sich gebrochen:* det har blifvit omslag i väderleken från kold till värme. 3. kräkas, kasta upp. III. *itr.* a) *s.* 1. brista, t. ex. *die Augen* ~ *ihm.* 2. gå af, taga slut, t. ex. *der Lebensfaden bricht; der Faden der Geduld bricht mir:* mitt tålamod är slut. 3. bryta, rusa, störta fram, t. ex. *aus dem Hinterhalte, durch die feindlichen Scharen. Diebe sind in das Haus gebrochen:* tjufvar hafva brutit sig in i huset. b) *h.* 4. *Mit jmdm* ~ bryta med ngn. 5. kräkas. *Zu* ~ *einnehmen:* taga kräkmedel. **Brechung**, *f.*

2. **brechlen**, *-te, ge-t, tr.* ⊕ bråka, t. ex. *Flachs, Hanf.* **Brechung**, *f.*

Bregen, *-s*, 0, *m.* hjärna, hjärnsubstans; P bildl. hjärna, hufvud, förstånd.

Brei, *-[e]s, -e, m.* mos, gröt. ~ *aus Äpfeln:* äpplemos. Bildl. *den* ~ *verschütten:* fördärfva saken, försumma fatalierna; *ein Kerl von* ~ en vek, ömtålig el. opålitlig stackare; P *jmdn zu* ~ *schlagen:* mörbulta, göra mos af ngn; F *einen langen* ~ *von etw. machen:* göra en lång harang om, koka soppa på ngt; F *jmdm den* ~ *ums Maul schmieren:* lura ngn på konfekten; ordspr. [*zu*] *viele Köche verderben den* ~ ju flera kockar ju sämre soppa. **-ärtig** = följ.

breihaft, *a.* som mos, mosig, grötaktig.

Breiha[h]n se *Broyhan.*

breiicht, breilig = *breihaft.*

breit, *a.* bred. *Weit und* ~ vidt och bredt. ~ *drücken* el. *schlagen:* tillplatta. *Keinen Finger* ~ *nachgeben:* ej gifva efter en hårsmon. F *jmdn* ~ *schlagen:* a) öfvertala, b) narra ngn. *Etw.* ~ *treten:* orda vidt och bredt om ngt. ~ *im Reden sein:* vara mångordig. ~*e Darstellung:* bred, vidlyftig framställning. *Des* ~*ern darlegen:* utföra, utförligt framställa. ~*e Aussprache:* bredt uttal, bredt mål. *Sich* ~ *machen:* a) taga stor plats, b) bildl. brösta sig; *sich mit etw.* ~ *machen:* brösta sig, skryta öfver ngt. **-axt**, *-e* †, *f.* ⊕ bredyxa. **-basig**, *a.* som har bred bas. **-beil**, *-[e]s, -e, n.* = *-axt.* **-beinig**, *a.* bredbent. **-blätt[e]rig**, *a.* bredbladig. **-füss**, *-es, -e* †, *m.* plattfot. **-füssig**, *a.* plattfotad. **-gestirnt**, *a.* som har bred panna. **-gold**, *-[e]s*, 0, *n.* bladguld. **-köpfig**, *a.* som har bredt hufvud, tjockhufvad. **-spurig**, *a.* bredspårig. **-stirnig** = *-gestirnt.*

Breite, *-n, f.* bredd. *In die Länge und* ~ vidt och bredt. ~ *des Geleises:* spårvidd. Atv. geogr., t. ex. *nördliche* ~. **-n...** Ex. ~**durchschnitt**, *-[e]s, -e, m.* genomskärning på bredden. ~**grad**, *-[e]s, -e, m.* breddgrad.

breitlen, *-ete, ge-et,* I. *tr.* 1. breda ut, veckla isär, t. ex. *eine Serviette, Segel, Heu.* 2. göra bred, draga ut på bredden. II. *Sich* ~ utbreda sig, vidga sig.

Breme = *Bremse.*

1. **Bremer**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* invånare i Bremen.

2. **bremer, bremisch**, *a.* från el. i Bremen, Bremens.

Bremslie, *-en, f.* 1. zool. broms. 2. kapson. 3. broms på järnvägsvagnar, hämsko. **-fliege**, *-n, f.* zool. broms. **-vorrichtung**, *-en, f.* bromsinrättning. **-en...** Ex. ~**ärtig**, *a.* bromsartad. ~**stich**, *-[e]s, -e, m.* bromsstyng.

bremslen, *-te, ge-t, tr.* bromsa, t. ex. *ein Rad, einen Wagen.*

Bremser, *-s, -, m.* bromsare.

Brenn... Ex. **-eisen**, *-s, -, n.* brännjärn. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* brännglas, solglas. **-hitze**, 0, *f.* brännhetta. **-holz**, *-es*, 0, *n.* bränsle, vedbrand. **-linse**, *-n, f.* = *-glas.* **-material**, *-[e]s, -ien, n.* brännmaterial, bränsle. **-meister**, *-s, -, m.* brännmästare. **-mittel**, *-s, -, n.* med. brännmedel, frätmedel. **-nessel**, *-n, f.* brännnässla. **-ofen**, *-s, -†, m.* brännugn. **-öl**, *-[e]s, -e, n.* brännolja, lysolja. **-pfanne**, *-n, f.* ⊕ smältdegel. **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* brännpunkt. **-spiegel**, *-s, -, m.* brännspegel. **-stahl**, *-[e]s*, 0, *m.* ⊕ brännstål. **-stoff**, *-[e]s, -e, m.* brännämne. **-welle**, *-n, f.* brännvidd.

brennbar, *a.* brännbar.

Brennbarkeit, 0, *f.* brännbarhet.

brennen, *brannte, brenn[e]te, gebrannt,* I. *itr. h.* 1. brinna. *Das Dorf brennt lichterloh:* byn står i ljusan låga. *Die Lampe brennt dunkel:* lampan lyser dåligt. Bildl. brinnande längta, t. ex. *sein Herz brennt nach Liebe; ich brenne vor Verlangen:* jag brinner af begär. 2. brännas, t. ex. *der Ofen brennt, es brennt;* vara brännhet, t. ex. *der Kopf brennt mir.* Bildl. ~*de Liebe:* glödande kärlek. ~*des Rot:* eldrödt. II. *tr.* Atv. utan obj. bränna, t. ex. *eine Stadt, Holz, Öl, Gas, Holz zu Kohlen, Kartoffeln zu Spiritus, Branntwein, Kohlen, Pottasche, Kalk, Ziegel,*

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Kaffee, einem Pferde ein Zeichen in die Hüfte. Bildl. *mich brennt's wie Feuer, bis ich* ... jag har ingen ro, förr än jag ...; *das Geheimnis brennt mir auf der Zunge:* hemligheten lemnar mig ingen ro förr än jag får tala om den. *Die Wunde brennt mich:* mitt sår bränner. *Sich* (dat.) *eine Kugel vor den Kopf* ~ jaga en kula genom sitt hufvud. III. *Sich* ~ 1. bränna sig, blifva bränd. 2. bildl. *sich weiss, rein* ~ ställa sig oskyldig, rentvå sig, fria sig. 3. F bildl. misstaga sig. *Da brennst du dich:* där har du hoppat i galen tunna.

Brenner, *-s, -, m.* 1. brännare på lampor. 2. brännmästare. 3. bränvinsbrännare.

Brennerei, *-en, f.* bränneri.

brenzeln, *-te, ge-t, itr. h.* lukta el. smaka bränd el. vidbränd.

brenzlich, **brenzlig**, *a.* som luktar el. smakar bränd, vidbränd.

Bresche, *-n, f.* ✕ och bildl. bresch.

bresthaft, *a.* lytt, vanför.

Brett, ✱ **Bret**, *-[e]s, -er, n.* dim. *Brettchen, -lein*, plur. afv. *Bretterchen, -lein*, 1. bräde, planka. *Mit ~ern auslegen, beschlagen:* brädfodra, brädslå, panela. *~er schneiden:* såga bräder; F bildj. snarka, dra timmerstockar. Bildl. *da ist die Welt mit ~ern vernagelt:* där tar vägen slut, afv. nu står mitt förstånd stilla; *das ~ bohren, wo es am dünnsten ist:* taga saken så lätt som möjligt; *jmdn durch ein eichen ~ loben:* rosa, öfverdrifvet berömma ngn; *durch ein ~ sehen:* vara skarpsynt; *ein ~ vor den Augen haben:* gå med förbundna ögon; *ein ~ vor dem Munde haben:* vara fåordig, hafva munlås; *ein ~ vor dem Kopfe haben* el. *mit ~ern vernagelt sein:* vara inskränkt, korkad, en träskalle. 2. *Das schwarze ~* svarta tafian. Bildl. *zu ~ kommen:* blifva allmänt bekant. 3. bord, disk, i sht bildl., t. ex. *bei dem ~ bezahlen:* ej blifva ngt skyldig, betala med samma mynt, *etw. auf einem ~ bezahlen:* betala ngt på en gång; grönt bord i rådsförsamlingar, domstolar, t. ex. *vors ~ kommen:* ställas inför rätta, *am ~e sein:* inneha makt, stå högt, äga inflytande. 4. bräde, brädspel. Bildl. *einen Stein bei jmdm im ~e haben:* stå väl hos ngn; *jmdn aus dem ~e schlagen:* slå ngn ur brädet. 5. tilja, skådebana. *Die ~er, die die Welt bedeuten:* tiljorna som föreställa verlden. *Über die ~er gehen:* uppföras, spelas. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* stock som skall sönderskågas till bräder. **-beute**, *-n, f.* bikupa af bräder (för skogsbin). **-block** = *-baum.* **-fiedel**, **-geige**, *-n, f.* fiol af ett bräde. **-mühle**, *-n, f.* sågverk. **-nagel**, *-s, -*†, *m.* ⊕ brädspik. **-säge**, *-n, f.* ⊕ brädsåg. **-spiel**, *-[e]s, -e, n.* brädspel, damspel. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* (brädspels)bricka. **-verkleidung**, *-en, f.* ⊕ brädfodring, panelning. **-er...** Ex. **~bühne**, *-n, f.* ställning, scen af bräder för taskspelare m. m. i sht vid marknader, kasperteater. **~dach**, *-[e]s, -er* †, *n.* brädtak. **~gerüst**, *-[e]s, -e, n.* ställning af bräder el. plankor. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* brädhus, plankhus, barack. **~verschlag**, *-[e]s, -e* †, *m.* plank, afplankning. **~wand**, *-e* †, *f.* brädvägg, plankvägg.

brettern, *a.* af bräder, bräd-; F bildl. platt, ytlig.

Brätzel se *Brezel.*

Breuha[h]n se *Broyhan.*

Breve, *-[s], -s* el. *-n, n.* påtligt bref, breve.

Brevier, *-[e]s, -e, n.* breviarium, mässbok.

Brezel, *-n, f.* kringla. **-frau**, *-en, f.* kringelgumma (gumma som säljer kringlor).

Bricke, *-n, f.* zool. ett slags näjonöga.

Brief, *-[e]s, -e, m.* bref, a) = skriftligt meddelande. *Mit jmdm ~e wechseln:* brefväxla med ngn. Bildl. *jmds ~e finden:* komma underfund med ngn, med ngns hemligheter; b) = dokument. *~ und Siegel über etw. haben:* hafva bref och sigill på ngt; c) = brefliknt sammanvikt papper, t. ex. *~ Stecknadeln:* knappnålsbref. **-abgabe**, *-n, f.* breflucka. **-adel**, *-s,* 0, *m.* diplomadel. **-annahme** = *-abgabe.* **-aufschrift**, *-en, f.* adress på bref. **-ausgabe**, 0, *f.* brefvens utdelning. **-beschwerer**, *-s, -, m.* brefpräss. **-beutel**, *-s, -, m.* postväska, postpåse. **-bogen**, *-s, -, m.* brefark, postpappersark. **-bote**, *-n, -n, m.* postbud. **-buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* postbok. **-couvert**, *-[e]s, -s* el. *-e, n.* brefkuvert. **-form**, 0, *f.* brefform. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* brefporto. **-kasten**, *-s, -, m.* breflåda. **-mappe**, *-n, f.* (bref)portfölj. **-marke**, *-n, f.* frimärke. **-papier**, *-[e]s,* 0, *n.* postpapper. **-portfe**, *-os, -i* el. *-os, n.* brefporto. **-pest**, *-en, f.* brefpest. **-presse**, *-n, f.* kopipräss. **-schalter**, *-s, -, m.* postlucka. **-schreiber**, *-s, -, m.* brefskrifvare. **-steller**, *-s, -, m.* brefställare. **-stempel**, *-s, -, m.* poststämpel. **-stil**, *-[e]s, -e, m.* brefstil. **-tasche**, *-n, f.* 1. plånbok. 2. portfölj. 3. postväska. **-taube**, *-n, f.* brefdufva. **-träger**, *-s, -, m.* brefbärare. **-umschlag**, *-[e]s, -e* †, *m.* (bref)kuvert. **-verkehr**, *-[e]s,* 0, *m.* brefväxling. **-wage**, *-n, f.* brefvåg. **-wechsel**, *-s,* 0, *m.* brefväxling.

brieflich, *a.* genom el. i bref, skriftlig. *Mit jmdm ~ verkehren:* brefväxla med ngn.

Briefschaften, *plur.* bref, brefsamling, papper, handlingar.

Brigade, *-n, f.* ✕ brigad.

Brigadier, *-[e]s, -e, m.* ✕ brigadchef.

Brigantine, *-n, f.* ⚓ brigantin.

Brigg, *-s* el. ✱ *-en, f.* ⚓ brigg.

1. **Brillant**, *a.* briljant, strålande.

2. **Brillant**, *-en, -en, m.* briljant. **-feuer**, *-s, -, n.* briljanteld.

brillantieren, *-te, -t, tr.* briljantera.

Brille, *-n, f.* glasögon. Bildl. *etw. durch eine andere ~ ansehen:* se ngt med andra ögon; *jmdm eine ~ aufsetzen:* narra ngn, föra ngn

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

bakom ljuset. -n... Ex. ~**bogen**, *-s*, -, *m.* glasögonsbåge. ~**futter**, *-s*, -, ~**futteral**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* glasögonsfodral. ~**glas**, *-es*, *-er* †, *n.* glasögonsglas. ~**schlange**, *-n*, *f.* glasögonsorm.

brillieren, *-te*, *-t*, *itr. h.* briljera, glänsa, lysa.

bringen, *brachte*, *brächte*, *gebracht*, *tr.* 1. bringa, inbringa, medföra, komma med, skaffa, taga fram, t. ex. *Sachen, Geschenke, Opfer, Hülfe, Glück, Ehre, Nutzen, Vorteil. Bringe mir einen Stuhl:* gå efter en stol åt mig. *Die Antwort* ~ gifva svar. *Jmdm einen Toast, ein Glas* ~ föreslå, dricka ngns skål. *Was* ~ *die Zeitungen?* hvad står det för nytt i tidningarna? *Jmdm Schande* ~ draga skam öfver ngn. *Die Menge muss es* ~ det är mängden, som gör det. *Ein Wort bringt das andere:* det ena ordet ger det andra. *Zeit bringt Rat:* kommer tid, kommer råd. 2. i förening med adv. *Jmdn dahin* ~, *dass er* ... förmå ngn att ...; *etw. dahin* ~ *dass* ... bringa ngt därhän att ... *Jmdn dazu* ~ *dass* ... komma ngn att ... *Etw. fertig* ~ få ngt färdigt. *Was bringt Sie her?* hvad för eder hit? *Sein Leben hoch* ~ uppnå en hög ålder. *Es hoch* ~ komma långt, högt i graderna. *Etw. klein* ~ få sönder ngt. *Dem Untergange nahe* ~ bringa nära undergången. *Jmdn vorwärts* ~ föra ngn framåt i kunskaper. *Es weit* ~ komma långt, *in einer Wissenschaft:* i en vetenskap. *Geld zusammen* ~ skrapa ihop pengar. 3. i förening med prep. *Etw. an sich* (ack.) ~ förvärfva ngt, skrapa ngt åt sig. *Etw. an den Mann* ~ bringa ngt till rätt person, rätta ägaren, afv. underrätta ngn om ngt. *Waren an den Mann* ~ sälja (af med) varor. *Seine Tochter an den Mann* ~ gifta bort sin dotter. *An den Tag* ~ bringa i dagen. *Jmdn auf die Beine* ~ hjälpa ngn på benen. *Ein Stück auf die Bühne* ~ låta uppföra en (teater)pjes. *Das bringt mich auf den Gedanken:* det kommer mig att tänka på. *Es* el. *sein Leben auf achtzig Jahre* ~ blifva åttio år gammal. *Auf die Nachwelt* ~ öfverlemna åt efterverlden. *Auf die Schule* ~ sätta i skola. *Jmdn auf seine Seite* ~ vinna ngn för sig. *Jmdn auf die Spur, auf den Trab, auf den rechten Weg* ~ hjälpa ngn på spåret, på trafven, på rätta vägen. *Etw. aufs Tapet* ~ bringa ngt på tapeten. *Jmdn aufs äusserste* ~ bringa ngn till det yttersta. *Ein Kind auf die Welt* ~ föda ett barn till verlden. *Das Essen auf den Tisch* ~ sätta fram maten. *Jmdn aus dem Hause* ~ aflägsna, köra bort ngn ur sitt hus. *Sich* (dat.) *etw. aus den Gedanken* el. *dem Kopfe* el. *dem Sinne* ~ slå ngt ur hogen. *Jmdn aus der* el. *ausser Fassung* el. F *aus dem Häuschen* ~ bringa ngn ur fattningen. *Bei Seite* ~ aflägsna. *Er hat es bis zum Major gebracht:* han har tjänat upp sig till major. *Etw. hinter sich* (ack.) ~ tillryggalägga, afv. förvärfva ngt, lägga ngt åsido. *Hinter Schloss und Riegel* ~ sätta inom lås och bom. *In Achtung, Ansehen* ~ göra aktad, ansedd. *In Anwendung* ~ använda. *In Aufregung* ~ upprora, oroa. Handel. *in Ausgabe, Einnahme* ~ uppföra på utgifts-, inkomstkontot. *In seinen Besitz* ~ förvärfva, sätta sig i besittning af. *Etw. in Blüte* ~ komma ngt att blomstra. *In Erfahrung* ~ erfara. *In Erinnerung* ~ återkalla i minnet. *Sich ins Gerede* ~ låta tala om sig. *In seine Gewalt* ~ sätta sig i besittning af. *Ins gleiche* ~ bringa i jämvigt. *In Harnisch* ~ bringa i harnesk. *Ins klare* ~ bringa på det klara. *Jmdm etw. in den Kopf* ~ sätta ngt i hufvudet på ngn. *In die Lehre* ~ sätta i lära. *Jmdm etw. in die Rechnung* ~ uppföra ngt på ngns räkning. *In Ruf gebracht werden:* komma i ropet. *Jmdn in üblen Ruf* ~ illa berykta ngn. *In Schlaf* ~ söfva. *In Sicherheit* ~ bringa i säkerhet. *Mit ins Spiel* ~ inveckla. *In Umlauf* ~ sätta i omlopp. *In Verdacht* ~ göra misstänkt. *In Vergessenheit gebracht werden:* falla i glömska. *In Verruf* ~ illa berykta. *In Verse* ~ sätta i vers. *Etw. in Wallung* ~ komma ngt att sjuda. *In Wegfall* ~ undertrycka, aflägsna. *In Wut* ~ uppreta. *In Zug* ~ sätta i gång. *Mit sich* ~ föra med sig. *Wie es die Umstände mit sich* ~ allt efter omständigheterna. *Etw. nicht über das Herz* el. *über sich* ~ *können:* ej kunna förmå sig till ngt. *Unglück über jmdn* ~ draga olycka öfver ngn. *Um etw. gebracht werden:* blifva af med el. gå miste om ngt. *Jmdn, sich ums Leben* ~ taga lifvet af ngn, af sig. *Unter Dach und Fach* ~ bringa under tak. *Jmdn unter die Erde* ~ begrafva ngn, afv. komma ngn att dö af sorg. *Unter seine Gewalt* ~ underkufva, taga i besittning. *Seine Tochter unter die Haube* ~ gifta bort sin dotter. *Unter die Leute* ~ sätta i omlopp. *Vom Fleck, von der Stelle* ~ få ur fläcken, komma ur fläcken med. *Vor das Haus* ~ följa, föra, skjutsa ända fram till porten. *Jmdn vor den Richter* ~ draga ngn inför rätta. *Zu Ansehen* ~ göra ansedd. *Zu Bette* ~ bringa till sängs. *Jmdm seine Pflicht zum Bewusstsein* ~ påminna ngn om, förehålla ngn hans pligt. *Zu Ehren* ~ bringa till heders. *Zu Ende* ~ göra slut på. *Zur Entscheidung* ~ bringa till afgörande, afgöra. *Jmdn zu einem Entschlusse* ~ bestämma ngn för ngt. *Zu Fall* ~ bringa på fall. *Zum Gehorsam* ~ bringa till lydnad. *Zum Geschenk* ~ skänka. *Jmdn zum Geständnis* ~ förmå ngn att bekänna. *Jmdm etw. zur Kenntnis* ~ underrätta ngn om ngt. *Jmdn zum Lachen* ~ narra ngn att skratta. *Etw.*

zum Opfer ~ (upp)offra ngt. *Etw. zu Papier* ~ sätta ngt på papperet. *Zum Rasen* ~ göra rasande. *Zur Ruhe* ~ lugna. *Zum Schweigen* ~ nedtysta. *Jmdn wieder zu sich* ~ väcka ngn till sans. *Zu Stande* ~ bringa till stånd. *Zur Stelle* ~ framskaffa. *Jmdn zur Vernunft* ~ bringa ngn till besinning. *Zur Verzweiflung* ~ bringa till förtviflan, göra förtviflad. *Zur Welt* ~ föda till verlden. *Es zu etw.* ~ blifva ngnting. *Es zu nichts* ~ ej blifva ngnting.

Bringer, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* som bringar, medför, skaffar.

Brink, -[*e*]*s*, *-e, m.* grön kulle, backe.

Brise, *-n, f.* ⚓ bris.

Britanniametall, -[*e*]*s*, *-e, n.* britanniametall.

Britannien, *-s, -, n. npr.* Britannien.

Brite, britisch se *Britte, brittisch.*

Britsche se *Pritsche.*

Britte, *-n, -n, m.* **Brittin**, *-nen, f.* britt, invånare i Storbritannien.

brittisch, *a.* brittisk.

Broche se *Brosche.*

bröckelig, *a.* som lätt smular sig.

bröckel|n, *-te, ge-t,* I. *tr.* bryta i bitar, söndersmula, t. ex. *Zucker, Brot.* II. *itr. s.* och *sich* ~ gå i bitar, smula sig.

Brocken, *-s, -, m.* dim. *Bröckchen, -lein,* afbruten bit, smula i sht af mat. *Einige lateinische* ~ en smula latin, några latinska glosor, fraser. **-weise**, *adv.* bitvis, i smulor.

bröcklig se *bröckelig.*

Brod se *Brot.*

Brodel, *-s, -, m.* imma, ånga.

brodel|n, *-te, ge-t, itr. h.* och ✱ *s.* koka, sjuda, bubbla, skumma.

Brodem, Broden, *-s, -, m.* ånga, kvalm, dunst, utdunstning. **-lang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ett slags rökfång.

Broderie, *-en, f.* broderi.

Broiha[h]n se *Broyhan.*

Brokát, -[*e*]*s*, *-e, m.* brokad.

Brombeerle, *-en, f.* björnhallon, björnbär. **-strauch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* björnbärsbuske.

Bronce se *Bronze.*

Bronchiäl... ex. **-katarrh**, -[*e*]*s*, *-e, m.* luftrörskatarr.

Bronchien, *plur.* luftrör(sgrenar).

Bronchítis, 0, *f.* luftrörsinflammation.

Bronn, -[*e*]*s*, *-en*, **Brunnen**, *-s, -, m.* poet. brunn, källa.

Bronze, *-n, f.* brons. **-arbeiter**, *-s, -, m.* bronsarbetare. **-farbe**, *-n, f.* bronsfärg. **-farben**, *a.* bronsfärgad.

bronzen, *a.* af brons, brons-.

bronzier|en, *-te, -t, tr.* bronsera.

Bronzierer, *-s, -, m.* bronserare.

Bronzierung, *-en, f.* bronsering.

Brosäm, -[*e*]*s*, *-e, m.* och *n.* **Brosäme**, *-n, f.* dim. *Brosämchen* och *Brosamchen, -lein, Bröschen, -lein,* (bröd)smula.

Brosche, *-n, f.* brosch.

Bröschen se *Brosam.*

broschier|en, *-te, -t, tr.* broschera.

Broschüre, *-n, f.* broschyr.

bröseli|n, *-te, ge-t, tr.* söndersmula.

Brot, -[*e*]*s*, *-e, n.* dim. *Brötchen, -lein,* bröd. *Schwarzes* ~ groft bröd. F *der versteht mehr als* ~ *essen:* ungef. han är inte så dum som han ser ut, han är en klippare. *Sein* ~ *haben:* hafva sitt uppehälle. *In jmds Lohn und* ~ *stehen:* vara i ngns tjänst. *Fremder Leute* ~ *essen:* äta andras bröd. **-backen**, *-s,* 0, *n.* bak. **-bäcker**, *-s, -, m.* bagare. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bot. brödträd (Artocarpus). **-brechen**, *-s,* 0, *n.* brödbrytande. **-erwerb**, -[*e*]*s*, 0, *m.* näringsfång, födkrok. **-frucht**, *-e* †, *f.* brödfrukt. **-herr**, *-n, -en, m.* brödherre, husbonde i hvars bröd man är. **-herrschaft**, *-en, f.* husbondfolk. **-korb**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* brödkorg. *Jmdm den* ~ *höher hängen:* sätta ngn på indragningsstat, minska hans inkomster. **-krümchen**, *-s, -, n.* brödsmula. **-krume**, *-n, f.* det mjuka, inkrämet i bröd. **-kruste**, *-n, f.* brödskorpa, brödkant. **-kuchen**, *-s, -, m.* kaka, bakelse af rifvet bröd, brödpudding. **-kürste** = *-kruste.* **-los**, *a.* brödlös. ~*e Kunst:* konst som ej ger bröd, otacksamt arbete. **-messer**, *-s, -, n.* brödknif. **-neid**, -[*e*]*s*, 0, *m.* yrkesafund. **-rinde** = *-kruste.* **-studi|um**, *-um*[*s*], *-en, n.* brödstudium. **-suppe**, *-n, f.* brödsoppa. **-teig**, -[*e*]*s*, *-e, m.* bröddeg. -[**ver**]**wandlung**, 0, *f.* brödets förvandling vid nattvarden, transsubstantiation. **-wissenschaft**, *-en, f.* brödvetenskap, brödstudium.

Brötlosigkeit, 0, *f.* brödlöshet.

Broyhan, *-s,* 0, *m.* ett slags öl, brygdt på hvete.

brr = *burr.*

1. Bruch, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kärr, moras, träsk. **-ampfer**, *-s, -, m.* bot. harsyra (Oxalis acetosella). **-dorf**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* by belägen i kärr. **-hafer**, *-s,* 0, *m.* bot. flyghafre (Avena fatua). **-wasser**, *-s,* 0, *n.* kärrvatten.

2. Bruch, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. brytande, brott, genombrott, spricka, t. ex. *des Brotes, der Siegel, des Beines, des Damms, der Mauer. Brüche bekommen:* få sprickor, spricka sönder. *Vor die Riss' und Brüche treten:* kläda skott. ~ *des Friedens:* fredsbrott. ~ *des Gastrechts:* brott mot gästvänskapen. *Es ist zwischen ihnen zu einem* ~*e gekommen:* de hafva brutit med hvarandra. 2. veck, t. ex. *des Papiers. Leicht Brüche bekommen:* lätt brytas. 3. mat. bråk. *Brüche* [*auf-*] *heben:* förkorta bråk. Bildl. *das geht in die Brüche:* det är oberäkneligt, krångligt. 4. brottyta. 5. (kalkstens)brott, (marmor-) brott m. m. 6. med. bråck. **-artig**, *a.* 1. liknande en brytning, ett brott. 2. bråckartad. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* med. bråckband. **-bandmacher, handverfertiger**, *-s, -, m.* banda-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

gist. **-dach**, -[e]s, -er †, n. brutet tak. **-fest**, a. som ej kan brytas. **-fläche**, -n, f. brottyta. **-frei**, a. fri från sprickor. **-gold**, -[e]s, 0, n. nativt guld. **-halter**, -s, -, m. med. bråckhållare. **-kraut**, -[e]s, -er †, n. bot. knytling (Herniaria). **-rechnung**, -en, f. bråkräkning. **-schaden**, -s, -†, m. 1. brottskada, skada genom brytning. 2. bråckskada. **-schiene**, -n, f. med. benspjäla. **-silber**, -s, 0, n. 1. gammalt sönderbrutet silfver till smältning. 2. nativt silfver. **-stein**, -[e]s, -e, m. i stenbrott bruten sten, kvadersten. **-stelle**, -n, f. ställe där ngt är brutet, brottyta. **-stück**, -[e]s, -e, n. afbrutet stycke, fragment. **-t[h]eil**, -[e]s, -e, m. bråkdel. **-weide**, -n, f. bot. knäckepil (Salix fragilis).

brüchig, a. kärrig, uppfyld af träsk.

brüchig, a. 1. som lätt kan brytas, spröd, smulig. 2. sprickig, bruten. 3. behäftad med bråck.

Brücke, -n, f. bro, brygga. *Hängende* ~ hängbro. *Eine* ~ *über einen Fluss schlagen:* slå en bro öfver en ström. Bildl. *jmdm die* ~ *aufziehen:* afskära, stänga vägen för ngn; *jmdm die* ~ *niederlassen* el. *treten:* hjälpa ngn. **-n...** Ex. **~balken**, -s, -, m. brobjälke. **~bau**, -[e]s, -ten, m. brobyggnad. **~bogen**, -s, -, m. brohvalf. **~geländer**, -s, -, n. ledstång på bro. **~geld**, -[e]s, -er, n. bropengar. **~joch**, -[e]s, -e, n. brohvalf. **~kopf**, -[e]s, -e †, m. brohufvud. **~pfeiler**, -s, -, m. bropelare. **~schlagen**, -s, 0, n. brobyggnad. **~schläger**, -s, -, m. pontonnier. **~zoll**, -[e]s, -e †, m. bropengar.

brücken, -te, ge-t, I. tr. slå bro öfver. II. *Sich* ~ bilda bro. III. itr. h. vara sysselsatt med brobyggnad.

Brudel, brudeln se *Brodel, brodeln.*

Bruder, -s, -†, m. broder. F ~ *Herz:* hjärtebror; ~ *Hitzkopf:* brushufvud; ~ *Liederlich:* lättsinnig själ; ~ *Lustig:* broder lustig, muntergök; ~ *Studio:* glad student, liber studiosus; ~ *Zimperlich:* kinkblåsa. **-art**, 0, f. broderligt sätt. *Nach* ~ broderligt. **-bund**, -[e]s, -e †, m. brödraförbund. **-fehde**, -n, f. brödrakrig. **-hand**, -e †, f. brodershand. **-herz**, -ens, -en, n. brodershjärta. **-krieg**, -[e]s, -e, m. = *-fehde.* **-liebe**, 0, f. broderskärlek. **-mord**, -[e]s, -e, m. brodermord. **-mörder**, -s, -, m. brodermördare. **-mörderisch**, a. brodermördande. **-volk**, -[e]s, -er †, n. brödrafolk. **-s...** Ex. **~frau**, -en, f. svägerska (broders hustru). **~kind**, -[e]s, -er, n. brorsbarn. **~sohn**, -[e]s, -e †, m. brorson. **~tochter**, -†, f. brorsdotter. Jfr följ.

Brüder... Ex. **-gemeinde**, 0, f. brödraförsamlingen, herrnhutarne. **-kinder**, n. plur. kusiner, syskonbarn (barn till bröder). För öfr. se *Bruder...*

brüderlich, a. broderlig.

Brüderlichkeit, 0, f. broderlighet.

brüderlen, -te, ge-t, itr. h. 1. kalasa. 2. skämta.

Brüderschaft, ✱ **Bruderschaft**, -en, f. 1. broderskap, brorskap. *Mit jmdm* ~ *machen* el. *schliessen:* blifva bror, lägga bort titlarne med ngn. ~ *trinken:* dricka brorskål. 2. brödraskap; skrå, gille; förbund, förening.

Brüh... Ex. **-fass**, -es, -er †, n. ⊕ skällkittel. **-heiss**, a. skållhet, kokhet. **-kessel**, -s, -, m. = *-fass.* **-warm** = *-heiss.*

Brühle, -en, f. s[illegal]ad; buljong; sås. F bildl. *in der* ~ *sitzen* el. *stecken:* sitta i klämman; *eine lange* ~ *über etw. machen:* orda vidt och bredt om ngt. **-näpfchen**, -s, -, n. såsskål, spilkum. **-suppe**, -n, f. buljong.

brühlen, -te, ge-t, tr. 1. skålla, t. ex. *ein geschlachtetes Schwein.* 2. förvälla, t. ex. *Kohl, Fleisch.* 3. byka, t. ex. *Wäsche.*

Brühl, -[e]s, -e, m. kärr, träsk.

Brüll... Ex. **-affe**, -n, -n, m. zool. vrålapa. **-ochs**, -en, -en, m. afvelstjur.

brüllen, -te, ge-t, I. itr. h. böla, vråla, tjuta, ryta, t. ex. *der Stier, der Sturm, der Löwe, ein Mensch brüllt.* II. tr. vanl. P, t. ex. *Beifall* ~ tjuta bifall.

brumm, *interj.* härmande vissa djurs läten, brum, bu.

Brumm... Ex. **-bär**, -en, -en, m. 1. barnspr. (brum-) björn, nalle. 2. F brumbjörn, vresig människa. **-bärt**, -[e]s, -e †, m. = *-bär* 2. **-bass**, -es, -e †, m. mus. brumbas. **-eisen**, -s, -, n. ett slags mungiga; F knarrig person. **-fliege**, -n, f. spyfluga. **-kater**, -s, -, m. = *-bär* 2. **-kreisel**, -s, -, m. brummande piskanurra. **-ochs** = *Brüllochs.* **-stimme**, -n, f. brumstämma, brumkör.

Brumme, -n, f. spyfluga.

brummeln, brümmeln, -te, ge-t, itr. h. och tr. småbrumma, frammumla.

brummen, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. brumma, surra, t. ex. *der Bär, der Ochs, der Bass, die Fliege brummt;* F *in den Bart* ~ mumla i skägget. 2. F sitta i kurran.

Brummer, -s, -, m. brummare (brummande djur, person el. instrument).

brummig, brummisch, a. brummande, knarrig, gnatig.

Brunélle, se *Braunelle* och *Prünelle.*

brünétt, a. brunett, brunlett.

Brunft, -e †, f. brunst. **-hirsch**, -es, -e, m. brunstig hjort.

brunftlen, -ete, ge-et, itr. h. vara el. blifva brunstig.

brünierlen, -te, -t, tr. ⊕ 1. brunpolera, polera metall. 2. bronsera.

Brunn, -en[s], -en, m. poet. = *Brunnen* 1.

Brünne, -n, f. poet. brynja, pansar, harnesk.

Brunnen, -s, -, m. dim. *Brünnchen, -lein,* 1. brunn, källa. Bildl. *meine Pläne sind in den* ~ *gefallen:* mina planer hafva krupit i skrinet; *Wasser in den* ~ *tragen:* ungef. bjuda bagarbarn bröd. 2. (hälso)brunn. ~ *trinken:* dricka brunn. **-ader**, -n, f. källåder. **-anstalt**, -en, f. brunnsinrättning.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-**arzt**, -*es*, -*e* †, *m*. brunnsläkare. -**becken**, -*s*, -, *n*. brunnsbäcken, bassäng till en springbrunn. -**behälter**, -*s*, -, *m*. brunnsreservoar. -**dach**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. brunnstak. -**eimer**, -*s*, -, *m*. brunnsämbar, brunnshink. -**hahn**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. brunnskran. -**haus**, -*es*, -*er* †, *n*. brunnshus. -**kasten**, -*s*, -, *m*. brunnskar. -**kresse**, -*n*, *f*. bot. källkrasse (Nasturtium officinale). -**kur**, -*en*, *f*. brunnskur. -**meister**, -*s*, -, *m*. brunnsmästare. -**ort**, -[*e*]*s*, -*e* el. -*er* †, *m*. brunnsort. -**schwengel**, -*s*, -, *m*. brunnssvängel. -**wasser**, -*s*, 0, *n*. brunnsvatten. -**zeit**, -*en*, *f*. brunnstid, brunnstermin.

Brunst, -*e* †, *f*. 1. brand, värme, brinnande begär, lidelse. 2. = *Brunft*.

brunstlen = *brunften*.

brünstig, *a*. 1. varm, med värme, innerlig, brinnande, lidelsefull. 2. brunstig, löpsk.

Brünstigkeit, 0, *f*. innerlighet, värme.

brünstiglich, *adv*. varmt, innerligt, brinnande.

1. **Brüss[e]ler**, *s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. bryssel-bo, invånare i Bryssel.

2. **brüss[e]ler**, **brüssterisch**, *a*. från el. i Bryssel, bryssel-.

Brust, -*e* †, *f*. 1. bröst. *Er hat es auf der* ~ han har ondt i bröstet. *Sich in die* ~ *werfen:* brösta sig. *Einem Kinde die* ~ *geben:* gifva ett barn bröstet. *Ein Kind von der* ~ *entwöhnen:* afvänja ett barn. *Eine starke, schwache* ~ ett starkt, klent bröst; starka, klena lungor. 2. på slagtade djur: bringa, bröststycke. 3. på kläder: bröststycke, framstycke, lif. -**baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. ⊕ bröstbom på vårstol. -**beklemmung**, -*en*, -**beschwerde**, -*n*, *f*. tryckning öfver bröstet. -**bild**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. bröstbild. -**binde**, -*n*, *f*. bröstbindel. -**fell**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. brösthinna. -**finne**, -**fliesse**, -*n*, *f*. bukfena. -**harnisch**, -*es*, -*e*, *m*. bröstharnesk. -**höhe**, -*n*, *f*. brösthöjd. -**höhle**, -*n*, *f*. brösthåla. -**kasten**, -*s*, -, *m*. bröstkorg. -**krampf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. bröstkramp. -**krank**, *a*. bröstsjuk. -**krankheit**, -*en*, *f*. bröstsjukdom. -**krebs**, -*es*, 0, *m*. kräfta i bröstet. -**latz**, -*es*, -*e*, *m*. bröstlapp. -**leder**, -*s*, -, *n*. bröstkyller. -**lehne**, -*n*, *f*. bröstvärn. -**leiden**, -*s*, -, *n*. bröstlidande, bröstsjukdom. -**mittel**, -*s*, -, *n*. bröstmedel. -**schleier**, -*s*, -, *m*. bröstdok hos nunnor. -**stimme**, -*n*, *f*. bröströst. -**streifen**, -*s*, -, *m*. bröstkrås på skjortor. -**stück**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. 1. bröstbild. 2. bröst(stycke). -**tropfen**, *m*. *plur*. bröstdroppar. -**übel**, -*s*, -, *n*. bröstsjukdom. -**warze**, -*n*, *f*. bröstvårta. -**wehr**, -*en*, *f*. bröstvärn. -**zucker**, -*s*, 0, *m*. bröstsocker.

brüstlen, -*ete*, *ge-et*, *sich* ~ brösta sig, skryta, skräfla.

Brüstung, -*en*, *f*. bröstvärn.

Brut, -*en*, *f*. 1. kläckning, häckande. *Die Vögel sind in der* ~ foglarne hålla på med kläckningen, ligga på äggen, häcka. 2. kull af fogelungar. 3. yngel. *Die Fische setzen* ~ fiskarne leka. -**biene**, -*n*, *f*. drönare. -**henne**, -*n*, *f*. ligghöna. -**hitze**, 0, *f*. kläckningsvärme. -**käfig**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. häckbur. -**ofen**, -*s*, -†, *m*. äggkläckningsugn. -**stätte**, -*n*, *f*. häckställe. -**wärme**, 0, *f*. = -*hitze*. -**zeit**, -*en*, *f*. kläckningstid.

Brüt... Ex. -**anstalt**, -*en*, *f*. äggkläckningsanstalt. -**ei**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. 1. ägg bestämdt till kläckning. 2. rötägg. -**haus**, -*es*, -*er* †, *n*. hus där kycklingar utkläckas. -**ofen**, -*s*, -†, *m*. äggkläckningsugn.

brutál, *a*. brutal, hänsynslös.

Brutalität, -*en*, *f*. brutalitet, hänsynslöshet.

brütlen, -*ete*, *ge-et*, *itr*. *h*. och *tr*. 1. kläcka, häcka, ligga på ägg. 2. bildl. rufva, grubbla, t. ex. *auf Rache, über sein Geschick*.

brütig, *a*. 1. ~*e Henne:* höna som vill ligga, skrockhöna. 2. ~*es Ei:* rötägg.

1. **brutto**, *adv*. brutto.

2. **Brutto**, -*s*, 0, *n*. brutto. -**einnahme**, -*n*, *f*. bruttoinkomst. -**gewicht**, -[*e*]*s*, 0, *n*. bruttovigt.

bst, *interj*. st!

Bub[e], -*en*, -*en*, *m*. dim. *Bübchen*, -*lein*, 1. pojke, gosse. 2. nedrig karl, kanalje, skurk; afv. skämtsamt: skälm, tjufpojke. 3. i kortspel: knekt. -**n...** Ex. ~**mässig**, *a*. 1. pojkaktig. 2. skurkaktig. ~**streich**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ~**stück**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ~**that**, -*en*, *f*. 1. pojkstreck. 2. skurkstreck.

bubenhaft = *bubenmässig*.

Bübereí, -*en*, *f*. = *Bubenstreich*.

Bübin, -*nen*, *f*. 1. skälm(sk flicka), pojkaktig flicka. 2. nedrig kvinna.

bübisch = *bubenmässig*.

Buch, *n*. a) -[*e*]*s*, -*er* †, dim. *Büchlein*, *Büchelchen*, 1. bok. *Immer über den Büchern sitzen* el. *hocken:* ständigt hänga näsan i boken. ~ *führen:* föra bok. Bildl. *das* ~ *der Natur, des Schicksals; da muss man das* ~ *zumachen:* det går för långt; *wie es im* ~*e steht:* som sig bör. 2. i kortspel: alla korten af samma färg. b) -[*e*]*s*, -, 3. bok papper, t. ex. *20* ~ *machen ein Ries*. -**adel**, -*s*, 0, *m*. diplomadel. -**auszug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. utdrag ur bok. -**binder**, -*s*, -, *m*. bokbindare. -**binderei**, 0, *f*. bokbinderi. -**deckel**, -*s*, -, *m*. pärm. -**druck**, -[*e*]*s*, 0, *m*. (bok)tryck. -**drucker**, -*s*, -, *m*. boktryckare. -**druckerfarbe**, -*n*, *f*. tryckfärg, trycksvärta. -**druckergehülfe**, -*n*, -*n*, *m*. typograf, konstförvandt. -**druckerkunst**, 0, *f*. boktryckarkonst. -**druckerpresse**, -*n*, *f*. tryckpräss. -**druckerei**, -*en*, *f*. boktryckeri. -**form**, 0, *f*. bokform, bokformat. -**führer**, -*s*, -, *m*. bokförare. -**führung**, -*en*, *f*. bokföring. -**gelehrsamkeit**, 0, *f*. boklig lärdom. -**halter**, -*s*, -, *m*. bokhållare. -**haltung**, 0, *f*. bokhålleri. -**handel**, -*s*, 0, *m*. bokhandel(sförelse). *Nicht im* ~ *sein:* ej vara tillgänglig i bokhandeln. -**händler**, -*s*, -, *m*. bokhandlare. -**händlerschaft**, -*en*, *f*. *Die* ~ *eines Landes:* ett lands

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haben, *s*. har sein till hjälpverb.

bokhandlare, bokhandel. **-handlung**, *-en, f.* **-laden**, *-s, -†, m.* bokhandel, boklåda. **-schuld**, *-en, f.* bokskuld. **-stab[e]** se nedan. **-weise**, *adv.* bokvis. **-zeichen**, *-s, -, n.* bokmärke. Jfr *Bücher* . . .

Buche, *-en, f.* bok(träd). **-baum**, *-[e]s, -e †, m.* bokträd. **-ecker**, **-eichel**, *-n, f.* bokällon. **-fink[e]**, *-en, -en, m.* bofink. **-mast**, *-en, f.* bokällonabete. **-nuss**, *-e †, f.* bokällon. **-öl**, *-[e]s, -e, n.* olja ur bokällon. **-wald**, *-[e]s, -er †, m.* boksko g. **-weizen**, *-s, 0, m.* bohvete. **-weizengrütze**, *-n, f.* bohvetegröt. **-en...** Ex. **~hain**, *-[e]s, -e, m.* boklund. **~holz**, *-es, 0, n.* bokträ. **~pflanzung**, *-en, f.* bokplantering. **~wäldchen**, *-s, -, n.* bokdunge.

1. **buchen**, *-te, ge-t, tr.* 1. bokföra. 2. upp teckna, anteckna i bok. **Buchung**, *f.*

2. **buchen, büchen**, *a.* af bokträ, bok-.

Bücher... Ex. **-abschluss**, *-es, 0, m.* räkenskapsböckers afslutning. **-brett**, *-[e]s, -er, n.* bokhylla. **-freund**, *-[e]s, -e, m.* bokvän. **-gestell**, *-[e]s, -e, n.* bokhylla. **-kram**, *-[e]s, 0, m.* 1. mindre boklåda, antikvarisk bokhandel. 2. skämtsamt el. förakt. boksräp, bokluntor. **-kunde**, *0, f.* bokkunskap. **-markt**, *-[e]s, 0, m.* bokmarknad. **-narr**, *-en, -en, m.* bokvurm. **-sammlung**, *-en, f.* boksamling. **-schrank**, *-[e]s, -e †, m.* bokskåp. **-sprache**, *-n, f.* skriftspråk. **-wurm**, *-[e]s, -er †, m.* bokmal.

Buchs, *-es, -e, m.* **-baum**, *-[e]s, -e †, m.* buxbom. **-baumen, -bäumen**, *a.* af buxbom, buxboms-.

Büchse, ✱ **Buchse**, *-n, f.* dim. *Büchschen, -lein*, 1. rund ask, dosa, hylsa; (spar)bössa. Ordspr. *kleine ~n, gute Salben:* ungef. liten men naggande god. *In die ~ blasen müssen:* få punga ut, böta. 2. reffladt gevär, studsare; bössa i allmh. **-n...** Ex. **~förmig**, *a.* dosformig. **~futter**, *-s, -, ~futteral, -[e]s, -e, n.* bössfodral. **~handel**, *-s, 0, m.* gevärshandel. **~lauf**, *-[e]s, -e †, m.* bösspipa. **~macher**, *-s, -, m.* bössmed. **~macherei**, *0, f.* bössmide. **~pulver**, *-s, 0, n.* jagtkrut. **~ranzen**, *-s, -, m.* jagtväska. **~sack**, *-[e]s, -e †, m.* = *~futter.* **~schaft**, *-[e]s, -e †, m.* bösstock. **~schmied**, *-[e]s, -e, m.* bössmed. **~schuss**, *-es, -e †, m.* bösskott. *Einen ~ weit:* ett bösshåll. **~zieher**, *-s, -, m.* ⊕ person som reffar gevärspipor.

büchsen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* 1. skjuta med bössa. 2. innesluta i dosa.

Buchstäb[e], *-en[s], -en, m.* bokstaf. *Nach dem ~en:* enligt bokstafven, ordalydelsen. **-en...** Ex. **~folge**, *-n, f.* bokstafsföljd. **~gläubig**, *a.* som har bokstafstro. **~gleichklang**, *-[e]s, -e †, m.* alliteration. **~gleichung**, *-en, f.* mat. ekvation med bokstäfver. **~mensch**, *-en, -en, m.* människa som tar allt efter bokstafven, pedant. **~rät[h]sel**, *-s, -, n.* logogryf. **~rechnung**, *-en, f.* bokstafsräkning. **~schrift**, *-en, f.* bokstafsskrift. **~spiel**, *-[e]s, -e, n.* bokstafsspel. **~tafel**, *-n, f.* bokstafstabell, alfabet. **~versetzung**, *-en, f.* 1. gram. metatesis. 2. bokstafsspel.

Buchstäbelei, *-en, f.* 1. tolkning efter bokstafven. 2. ordrytteri.

buchstäbeln, *-te, ge-t, itr. h.* hänga upp sig, rida på ord.

buchstabieren, *-te, -t,* ✱ **buchstäbeln**, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* stafva.

buchstäblich, *a.* bokstaflig. *Etw. ~ nehmen:* taga ngt efter orden. *Allzu ~ übersetzen:* öfversätta alltför ordagrant. *Es ist ~ wahr:* det är sant ord för ord.

Buchstäblichkeit, *0, f.* ordalydelse.

Bucht, *-en, f.* 1. bugt, krökning. 2. bugt, vik; bildl. hamn, tillflykt. 3. hörn, afplankning.

buchten, *-ete, ge-et,* I. *tr.* bugta, göra bugtig; skära ut. II. *Sich ~* bugta sig, gå i bugter.

buchtig, *a.* bugtande, bugtig.

Buckel, I. *-s, -, m.* 1. puckel. F bildl. *sich* (dat.) *den ~ voll* el. *sich* (dat.) *einen ~ lachen:* skratta sig fördärfvad. *~ einer Mauer:* bugt på en mur. 2. F rygg. *Einen krummen ~ machen:* kröka rygg. *Jmdm den ~ voll schlagen* el. *den ~ schmieren:* smörja ryggtaflan på ngn. *Ein ~ voll Schläge:* ett kok stryk. *Einen breiten ~ haben:* hafva bred rygg. II. *-n, f.* 1. (metall)buckla; spänne. 2. hårbuckla, lock. **-ochs[e]**, *-en, -en, m.* bisonoxe.

buckelicht, buckelig, *a.* pucklig, puckelryggig. *~es Land:* ojämn, kuperad mark.

buckeln, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* buga, kröka rygg. II. *tr.* sätta bucklor på.

bücklen, *-te, ge-t,* I. *tr. Das Haupt ~* böja, sänka hufvudet. *Gebückt gehen:* gå framåtlutad, krokryggig. II. *Sich ~* bocka sig, *vor jmdm:* för ngn. *Sich nach etw. ~* böja sig ned för att taga upp ngt.

Bücking, *-[e]s, -e, m.* böckling.

bucklicht, bucklig se *buckelicht, buckelig.*

1. **Bückling**, *-[e]s, -e, m.* F bock, bockning, bugning. *~e machen:* bocka sig, vara mjuk i ryggen.

2. **Bückling** se *Bücking.*

Buckskin, *-s, -s, m.* buckskin (tygsort).

buddeln se *butteln.*

Buddh[a]ismus, *-, 0, m.* buddism.

Buddh[a]ist, *-en, -en, m.* buddist.

buddh[a]istisch, *a.* buddistisk.

Bude, *-n, f.* dim. *Büdchen, -lein*, (marknads-) stånd; P förakt. hus, kyffe; studentspr. kammare, rum.

Budget, *-s, -s, n.* budget.

Budike se *Butike.*

Büdner, *-s, -, m.* ägare af en liten jordlapp; backstugusittare.

Büffel, *-s, -, m.* buffel. F bildl. *ein wahrer ~* en riktig grofhuggare, grobian. **-horn**, *-[e]s, -er †, n.* buffelhorn. **-jäger**, *-s, -, m.* buffeljägare. **-kalb**, *-[e]s, -er †, n.* buffelkalf. **-kuh**, *-e †, f.* buffelko. **-ochs**, *-en, -en, m.* buffeloxe.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Büffeléi, *-en, f.* F 1. klumpighet, groft sätt. 2. trälande, i sht pluggande, stormläsande.
büffelíln, *-te, ge-t, itr. h.* F träla, i sht plugga, stormläsa.
Buffer se *Puffer.*
Büffét (med stumt t) el. vanl. **Buffétt**, -[e]*s, -e, n.* buffet.
Büffler, *-s, -, m.* F person som trälar, pluggar, stormläser.
Buffo, -[*s*], *-s, m.* lustig person, gycklare, pajas.
Bug, -[e]*s, -e* †, *m.* 1. böjning, krökning. 2. bog, a) på djur, b) på fartyg. **-anker**, *-s, -, m.* ⚓ bogankare. **-lahm**, *a.* boglam (lam i bogen). **-spriet**, -[e]*s, -e, n.* ⚓ bogsprät. **-stück**, -[e]*s, -e, n.* bogstycke.
Bügel, *-s, -, m.* bygel; grepe, ögla. **-brett**, -[e]*s, -er, n.* strykbräde. **-eisen**, *-s, -, n.* prässjärn, strykjärn. **-fest**, *a.* sadelfast. **-garn**, -[e]*s, -e, n.* ett slags fogelsnara. **-los**, *a.* utan bygel. **-riemen**, *-s, -, m.* stigbygelrem, stigläder. **-ring**, -[e]*s, -e, m.* stigläderssring. **-stahl**, -[e]*s, -e* †, *m.* = *-eisen.* **-tasche**, *-n, f.* väska el. pung med bygel.
bügelíln, *-te, ge-t, tr.* stryka med strykjärn, prässa med prässjärn.
Bügler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* person som stryker, prässar.
Bugsíer... ⚓ Ex. **-anker**, *-s, -, m.* bogserankare. **-boot**, -[e]*s, -e* [†] *n.* bogserbåt. **-tau**, -[e]*s, -e, n.* bogsertåg.
bugsíerlen, *-te, -t, tr.* ⚓ bogsera.
Bugsíerer, *-s, -, m.* ⚓ bogserare.
Bühel, *-s, -*, **Bühl**, -[e]*s, -e, m.* kulle, backe.
Buhl... Ex. **-dirne**, *-n, f.* glädjeflicka. **-lied**, -[e]*s, -er, n.* otuktig visa. **-schwester**, *-n, f.* = *Buhlerin.*
1. **Buhle**, *-n, -n, m.* älskare, numera vanl. om otuktig karlek. -n... Ex. ~**ärt**, *-en, f.* älskares sätt.
2. **Buhle**, *-n, f.* älskarinna, jfr föreg.
buhlíln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. bedrifva otukt, boleri, beblanda sig. 2. poet. smeka. 3. *Um etw.* ~ täfla om ngt. *Mit jmdm* ~ vara ngns medtäflare.
Buhler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* 1. * älskare, älskarinna. 2. otuktig man, kvinna, bolare, bolerska, glädjeflicka, fallen kvinna.
Buhleréi, *-en, f.* 1. boleri, otukt, älskog. 2. täflan. 3. galanteri, koketteri.
buhlerisch, *a.* 1. otuktig. 2. kokett, galant.
Buhlin, *-nen, f.* = 2. *Buhle.*
Buhlschaft, *-en, f.* älskog.
Buhne, *-n, f.* dam, vall mot vatten; kaj.
Bühne, *-n, f.* 1. skådebana, scen, teater. *Die* ~ *betreten:* framträda på scenen. Om teaterpjäser: *über die* ~ *gehen:* uppföras, spelas. 2. estrad, läktare. -n... Ex. ~**behör**, -[e]*s*, 0, *n.* scenisk apparat. ~**dekoration**, *-en, f.* teaterdekoration. ~**dichter**, *-s, -, m.* dramatisk författare. ~**dichtung**, *-en, f.* 1. dramatisk dikt. 2. dramatiskt författarskap. ~**gerecht**, *a.* lämpad för scenen. ~**held**, *-en, -en, m.* teaterhjälte. ~**künstler**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* dramatisk konstnär, konstnärinna. ~**maler**, *-s, -, m.* dekorationsmålare. ~**malerei**, *-en, f.* dekorationsmålning. ~**mässig**, *a.* scenisk; lämpad för scenen. ~**stück**, -[e]*s, -e, n.* teaterpjäs. ~**veränderung**, *-en, f.* scenförändring. ~**wand**, *-e* †, *f.* kuliss.
bühnlen, *-te, ge-t, tr.* ⊕ täcka med bräder, golfläggа.
bühnenhaft = *bühnenmässig.*
Bühre se *Büre.*
bukólisch, *a.* bukolisk, herde-. ~*e Dichtung:* herdedikt.
Bulgár, *-en, -en, m.* ~**in**, *-nen, f.* bulgar, invånare i Bulgarien.
Bulgaréi, 0, *f.* **Bulgárien**, *-s*, 0, *n.* Bulgarien.
bulgárisch, *a.* bulgarisk.
1. **Bull**[e], *-en, -en, m.* tjur. **-dogg**[e], *-s* el. *-en, -en, m.* **-dogge**, *-n, f.* bulldogg. **-ochs**[e], *-en, -en, m.* 1. tjur. 2. tjuroxe (oxe skuren som fullvuxen). -en... Ex. ~**beisser**, *-s, -, m.* bulldogg. ~**kalb**, -[e]*s, -er* †, *n.* tjurkalf.
2. **Bulle**, *-n, f.* 1. * sigill under en urkund. 2. bulla. -n... Ex. ~**adel**, *-s*, 0, *m.* diplomadel.
bum[m], *interj.* bom! pang!
Bummel... Ex. **-fritz**[e], *-ens, -e, -hans, -ens, -e* †, *m.* dagdrifvare, odoga. **-leben**, *-s*, 0, *n.* sysslolöst lif, dagdrifveri. **-tag**, -[e]*s, -e, m.* blåmåndag. **-treiben**, *-s*, 0, *n.* dagdrifveri. **-zug**, -[e]*s, -e* †, *m.* långsamt (järnvägs)tåg.
Bummeléi, *-en, f.* dagdrifveri.
bummelig se *bummlig.*
bummelíln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. gå och drifva, göra ingenting, slå dank. 2. slarfva, ej se upp.
Bummler, *-s, -, m.* 1. dagdrifvare, drifvare. 2. slarfver, sömnig, oaktsam människa.
bummlig, *a.* 1. sysslolös, overksam. 2. slarfvig, oaktsam, sömnig.
bums, *interj.* bums!
bumseln, *-te, ge-t, itr. h.* doft slå mot ngt.
Bund, I. *n.* dim. *Bündchen*, *-lein*, 1. -[e]*s, -e*, bunt, knippa. 2. -[e]*s, -*, bunt, knippa, kärfve, docka såsom måttenheter, t. ex. *zehn* ~ *Garn, Reisholz, Stroh, Seide.* II. -[e]*s, -e* †, *m.* 1. i sht ⊕ band. 2. förbund, förening, t. ex. *einen* ~ *schliessen:* sluta förbund; *der norddeutsche* ~ nordtyska förbundet; *im* ~*e mit jmdm:* i förening med ngn. *Der alte und der neue* ~ gamla och nya förbundet, testamentet. -**ärtig**, *a.* i form af en knippa, knippvis. **-brüchig**, *a.* förbundsbrytande, trolös, affällig. **-eisen**, *-s*, 0, *n.* ⊕ knippjärn. **-holz**, -[e]*s*, 0, *n.* ved i knippor. **-schuh**, -[e]*s, -e, m.* sandal. **-seide**, *-n, f.* docksilke. **-weise**, *adv.* buntvis, knippvis, dockvis. **-es**... Ex. ~**akte**, *-n, f.* förbundsakt. ~**behörde**, *-n, f.* förbundsregering, förbundsmyndighet. ~**brüchig** = *-brüchig.* ~**bruder**, *-s*, -†, *m.* förbundsbroder, bundsförvandt. ~**direktorílum**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-um[s], -en, n. förbundsråd. ~flüchtig, a. som öfvergifvit, svikit förbundet. ~freundlich, a. förbundsvänlig. ~genosse, -n, -n, m. bundsförvandt. ~genossenschaft, -en, f. 1. bundsförvandtskap. 2. förbund (sammanfattning af de förbundna). ~genössisch, a. förbunds-, bundsförvandts-. ~gericht, -[e]s, -e, n. förbundsdomstol. ~lade, 0, f. bibl. förbundets ark. ~kanzler, -s, -, m. förbundskanslär. ~mässig, a. förbundsenlig. ~regierung, -en, f. förbundsregering. ~staat, -[e]s, -en, m. förbundsstat. ~tag, -[e]s, -e, m. förbunds-(riks)dag. ~versammlung, -en, f. förbundsförsamling, riksdag. ~verwandt, a. förbunden, allierad.

Bündel, -s, -, n. och * m. knippa, knyte, bunt, bylte. F *sein ~ schnüren:* snöra sin ränsel, rusta till uppbrott. -förmig, a. i form af en knippa, ett knyte. -jude, -n, -n, m. schackerjude. -träger, -s, -, m. kringvandrande krämare, gårdfarihandlare, schackrare. -weise, adv. i knyten, knippvis.

bündeln, -te, ge-t, tr. hopbinda i knippor.

bündig, a. 1. om bevis, skäl m. m. bindande, bevisande. 2. om stilen: kort, kortfattad, precis, träffande.

Bündigkeit, -en, f. 1. gällande kraft, bevisningskraft. 2. kortfattadt skrifsätt, korthet, klarhet.

bündisch, a. förbunden.

Bündler, -s, -, m. medlem af ngt kotteri, deltagare i ngn komplott.

Bündner, -s, -, m. bundsförvandt.

Bündnis[s], -sses, -sse, n. förbund.

bunt, a. kulört, brokig. *Da wimmelt es ~ von Menschen:* där är ett brokigt vimmel af människor. *~ durch einander:* huller om buller. *Da geht es ~ zu:* där är ett brokigt el. vildt lif, där går det hett till. *Er macht* el. *treibt es gar zu ~* han går alldeles för långt. *~e Reihe:* rad af herrar och damer par om par. -druck, -[e]s, -e, m. färgtryck. -farbig, a. kulört. -fiedrig, a. med brokiga fjädrar. -fleckig, a. fläckig i olika färger. -gefiedert = *-fiedrig.* -gesprenkelt, a. brokigt spräcklig. -gestreift, a. med kulörta ränder el. strimmor. -scheckig, a. med brokiga fläckar. -schillernd, a. brokigt glänsande, skimrande. -specht, -[e]s,-e, m. hackspett. -sprenklig = *-gesprenkelt.* -stickerei, -en, f. broderi i olika färger. -streifig = *-gestreift.*

Buntheit, -en, f. brokighet.

Bunze se *Punze.*

Bürde, -n, f. börda; afv. = *Leibesbürde.*

Büre, -n, f. öfverdrag, bolstervar, kuddvar.

Bureau el. **Büreau** (liksom de följ. afv. med **ü**), -s, -s el. -x, n. byrå, ämbetslokal. -beamte(r), (adj. böjn.) m. byråtjänsteman. -diener, -s, -, m. vaktmästare. -stunden, f. plur. timmar då en byrå hålles öppen.

Bureaukrát, -en, -en, m. byråkrat.

Bureaukratent[h]um, -[e]s, 0, n. **Bureaukratie**, -en, f. byråkrati, ämbetsmannavälde.

bureaukrátisch, a. byråkratisk.

Burg, -en, f. dim. *Bürglein*, borg, fäste, slott. -bann, -[e]s, 0, m. borgområde. -flecken, -s, -, m. liten köping förr lydande under en borg. -frau, -en, f. borgfru, slottsfru. -fräulein, -s, -, n. borgfröken. -friede, -ns, 0, m. borgfred. -gebiet, -[e]s,-e, n. borgområde. -gericht, -[e]s,-e, n. borgrätt. -graben, -s, -†, m. borggraf. -graf, -en, -en, m. borggrefve. -gräfin, -nen, f. borggrefvinna. -gräflich, a. borggreflig. -gräfschaft, -en, f. borggrefskap. -hauptmann, -[e]s, *Burghaupleute*, m. borghöfvidsman. -herr, -n, -en, m. borgherre, slottsherre. -lehen, -s, -, n. borglän, slottslän. -richter, -s, -, m. borgdomare, slottsdomare. -stall, -[e]s, -e †, m. ställe där en borg står el. stått. -verliess, -es, -e, n. borgfängelse vanl. underjordiskt i borgens torn. -vögt, -[e]s, -e †, m. borgfogde, slottsfogde. -vogtei, -en, f. borg- el. slottsfogdes syssla el. ämbetsområde. -vögtin, -nen, f. borg- el. slottsfogdes fru.

Bürge, -n, -n, m. 1. borgen, borgesman. *Einen ~n stellen:* ställa borgen. *Für jmdn ~ werden:* gå i borgen för ngn. 2. säkerhet, gisslan.

bürgen, -te, ge-t, I. itr. h. gå i borgen, ansvara, *für jmdn, etw.:* för ngn, ngt. II. tr. *Etw. ~* ansvara för ngt. *Jmdn frei, los ~* befria ngn genom att ikläda sig borgen för honom.

Bürger, -s, -, m. ~in, -nen, f. borgare, medborgare, medborgarinna. *~ einer Stadt werden:* få medborgarrätt i en stad. -adel, -s, 0, m. borgaradel. -art, 0, f. borgares sätt, borgarvis. -ausschuss, -es, -e †, m. utskott, komité af borgare. -brief, -[e]s, -e, m. borgarbref. -deputierte(r), (adj. böjn.) m. deputerad från borgarståndet. -eid, -[e]s, -e, m. borgared. -fest, -[e]s, -e, n. borgarfest. -frau, -en, f. fru af borgarståndet, borgarhustru. -garde, -n, f. borgargarde. -gardist, -en, -en, m. medlem af borgargardet. -geld, -[e]s,-er,n. afgift för medborgarrätts vinnande. -glocke, -n, f. 1. klocka som sammankallar borgarne. 2. klocka som anger *die Bürgerstunde,* se detta ord. -kranz, -es, -e †, m. medborgarkrans, medborgarkrona. -krieg, -[e]s, -e, m. inbördes krig. -lehen, -s, -, n. ofrälse län. -mädchen, -s, -, n. borgarflicka. -meister, -s, -, m. ~in, -nen, f. borgmästare, borgmästarinna. -meisteramt, -[e]s, -er †, n. borgmästaresyssla. -miliz, -en, f. borgarmilis, -pack, -[e]s, 0, n. borgarpack, bracka el. brackor. -pflicht, -en, f. en medborgares pligt. -recht, -[e]s, 0, n. borgarrätt, medborgarrätt. -rechtlich, a. civilrättslig. -schule, -n, f. borgarskola, högre folkskola. -sinn, -[e]s, 0, m. borgaranda, fosterländsk anda. -soldat, -en, -en, m. = *-gardist.* -stand, -[e]s,

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

0, *m.* borgarstånd. **-steig**, -[e]*s*, -*e*, *m.* gångbana, trottoar. **-stolz**, -*es*, 0, *m.* 1. borgarstolthet. 2. borgarhögfärd. **-stunde**, -*n*, *f.* timme då värdshusen stängas och borgarne gå hem och lägga sig. **-tracht**, -*en*, *f.* borgardrägt. **-tugend**, -*en*, *f.* medborgerlig dygd, förtjänst. **-volk**, -[e]*s*, 0, *n.* borgarfolk. **-wache**, -*n*, *f.* borgarvakt. **-wehr**, -*en*, *f.* = *-garde.* **-wehrmann**, -[e]*s*, *Bürgerwehrleute*, *m.* = *-gardist.* **-s...** Ex. **~frau** se *-frau.* **~kind**, -[e]*s*, *-er*, *n.* borgarbarn. **~leute**, *plur.* borgarfolk. **~mädchen** se *-mädchen.* **~mann**, *-es*, plur. se **~leute**, *m.* borgare. **~tochter**, -†, *f.* borgardotter.

bürgerlich, *a.* borgerlig, medborgerlig.

Bürgerlichkeit, *-en*, *f.* borgerligt sätt, beteende.

Bürgerschaft, *-en*, *f.* **Bürgert[h]um**, -[e]*s*, 0, *n.* 1. borgerskap. 2. medborgarrätt. 3. borgerligt sätt, borgaranda.

Bürgin, *-nen*, *f.* till *Bürge*, se detta.

Bürgschaft, *-en*, *f.* borgen, ansvar, säkerhet. ~ *leisten für jmdn:* gå i borgen för ngn. **-s...** Ex. **~fähig**, *a.* antaglig som borgen.

I. **Burgúnder**, *-s*, -, *m.* 1. burgunder, invånare i Burgund. 2. burgundiskt vin.

2. **burgúnder**, **burgúndisch**, *a.* burgundisk.

burléśk, *a.* burlesk, putslustig på ett groft sätt.

Burléske, *-n*, *f.* burleskt stycke.

Burnus, -[*ses*], -[*se*], *m.* burnus (arabisk mantel, särv. europeiskt överplagg med kapuschong).

burr, *interj.* 1. härmande skalbaggars surrande: surr! brum! 2. tecken åt dragare att stanna: ptro! håll! 3. uttryck af motvilja: burr! usch!

burrlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. särv. *s.* **surra**, surrande flyga. 2. ptroa, ropa håll. 3. säga burr, usch.

Bursch[e], *-en*, *-en* och ✱ *-e*, *m.* dim. *Bürschchen*, *-lein*, 1. ung man, pojke. *Ein prächtiger* ~ en präktig pojke. *Ein gutmütiger* ~ en godmodig själle, beskedlig karl. Iron. *Sie sind mir ein sauberer* ~ ni är just en fin herre! 2. kamrat. 3. student a) i allmh., b) som varit minst ett år vid universitetet, c) äldre medlem af en studentförening, jfr *Fuchs;* d) medlem af *Burschenschaft 1 b.* 4. lärling, lärgosse. 5. uppassare, betjänt, borstare, i sht en officers. **-en...** Ex. **~leben**, *-s*, 0, *n.* gladt (student)lif, jfr *Bursch 3.* **~sitte**, *-n*, *f.* studentsed.

Bürsch[e] se *Birsch.*

burschenhaft, *a.* 1. rask, kraftfull, frisk, hurtig. 2. = *burschikos.*

Burschenschaft, *-en*, *f.* 1. studentförening, a) åtskilliga mindre studentföreningar af icke vetenskaplig natur, bildande fortsättningar af b) en allmän tysk studentförening, stiftad 1816—17 och sedan flera gånger ombildad, med Tysklands politiska enhet och frihet till mål. 2. sammanfattning af lärlingarne inom ett yrke el. en ort.

Burschenschafter och förakt. **Burschenschaftler**, *-s*, -, *m.* medlem af en *Burschenschaft.*

Burschenschafteréi, *-en*, *f.* vanl. förakt. 1. föreningsväsen. 2. burschikost sätt.

burschikóś, *a.* burschikos, studentikos, uppsluppen.

Burschikósität, *-en*, *f.* burschikost sätt, studentupptåg.

Bürste, *-n*, *f.* borste. **-n...** Ex. **~ártig**, *a.* borstlik, i form af en borste. **~binder**, *-s*, -, *m.* borstbindare. F *saufen wie ein* ~ supa som en borstbindare; *laufen wie ein* ~ springa som självfvaste hin. **~binderei**, 0, *f.* 1. borstbindaryrke. 2. borstbindarverkstad. **~förmig**, *a.* i form af en borste. **~handel**, *-s*, 0, *m.* borsthandel. **~macher** = **~binder.**

bürsten, *-ete*, *ge-et*, I. *tr.* och *itr. h.* 1. borsta. 2. F dricka, supa. II. *itr. s.* F springa, skala, gno.

Bürzel, *-s*, -, *m.* gumpben, gump.

Burzel... Ex. **-baum**, **-bock**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kullerbytta. *Einen* ~ *machen* el. *schlagen* el. *schiessen:* slå, göra en kullerbytta. **-mann**, -[e]*s*, *-er* †, *m.* vanl. dim. **-männchen**, *-s*, -, *n.* trollgubbe af fädermärg med bly i hufvudet, hvilket gör, att han alltid står på hufvudet.

burzeln, *-te*, *ge-t*, *itr. s.* stupa kullerbytta.

Busch, *-es*, *-e* †, *m.* 1. buske. 2. ✱ fjäderbuske, hjälmbuske. 3. ✱ bukett. 4. (buskig) skog, buskage, dunge. Bildl. *sich [seitwärts] in die Büsche schlagen:* smyga sig undan; *jmdn auf den* ~ *klopfen:* försigtigt höra sig för hos ngn; *hinter dem* ~*e halten mit etw.:* hålla inne, ej vilja fram med ngt; *lange um den* ~ *gehen:* gå som katten omkring het gröt. **-affe**, *-n*, *-n*, *m.* zool. orangutang. **-apfel**, *-s*, -†, *m.* vildt äpple. **-ártig**, *a.* buskartad, buskig. **-baum**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* buskartadt fruktträd. **-grün**, *a.* gräsgrön. **-hahn**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* tupp med fjäderbuske. **-hárd**, -[e]*s*, *-e*, *m.* en med buskar omgifven *Vogelherd*, se d. o. **-holz**, -[e]*s*, 0, *n.* 1. buskvirke, ris. 2. buskskog, busksnår. **-klepper**, *-s*, -, *m.* F tjuf som håller till i skogarne, stråtröfvare. **-klepperei**, *-en*, *f.* F stråtröfveri. **-kohl**, -[e]*s*, 0, *m.* kruskål. **-mann**, -[e]*s*, *-er* †, *m.* buschman. **-maus**, *-e* †, *f.* skogsråtta. **-mensch**, *-en*, *-en*, *m.* skogsmänniska. **-ratte**, *-n*, *f.* skogsråtta. **-werk**, -[e]*s*, 0, *n.* busksnår.

Büschel, *-s*, -, *m.* och *n.* 1. knippe, liten knippa, bunt, tofs, vippa, kvast, t. ex. *ein* ~ *Reisig, Pfeile, Flachs, Haare.* 2. fjäderbuske, hjälmbuske. **-ártig**, *a.* i form af små knippor, vippor. **-form**, *-en*, *f.* knippform. **-förmig** = *-artig.* **-weise**, *adv.* knippvis.

büschelicht, *a.* i vippor, små kvastar, knippen; kvastlik.

buschlen, *-te*, *ge-t*, *sich* ~ blifva buskig.

buschhaft, **buschicht**, **buschig**, *a.* 1. buskig, yfvig, tofvig. 2. buskbeväxt.

Busen, *-s*, -, *m.* 1. barm; bildl. särv. bröst, sköte. *Im tiefsten* ~ i sitt innersta. *Eine Schlange am* el. *im Busen hegen* el. *nähren:* nära en orm vid sitt eget bröst. *Einen Schalk im*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

~ *tragen:* vara skälmaktig. 2. bugt. *Ein ~ des Meeres:* en hafsvik. **-freund**, -[e]s, -e, m. **~in**, -nen, f. nära, förtrolig vän, hjärtevän. **-kind**, -[e]s, -er, n. skötebarn. **-krause**, -n, f. bröstkrås. **-nadel**, -n, f. bröstnål. **-schleife**, -n, f. bröstrosett. **-sünde**, -n, f. skötesynd. **-tuch**, -[e]s, -er †, n. bröstsjal, halsduk.

Büss... Ex. **-bank**, -e †, f. skampall. **-bruder**, -s, -†, m. botgörare. **-ermahnung**, -en, f. förmaning till bot och bättring. **-fertig**, a. botfärdig. **-fertigkeit**, 0, f. botfärdighet. **-gebet**, -[e]s, -e, n. botfärdig bön, syndabekännelse. **-geld**, -[e]s, -er †, n. plikt. **-hemd**, -[e]s, -en, n. en botgörares tagelskjorta. **-prediger**, -s, -, m. botpredikant. **-predigt**, -en, f. botpredikan. **-psalm**, -[e]s, -en, m. botpsalm. **-tag**, -[e]s, -e, m. böndag. *Buss- und Bettag:* allmän bot- och bönedag. **-thräne**, -n, f. ångerns tår, bättringstår. **-übung**, -en, f. botöfning. **-vermahnung** = *-ermahnung.* **-wekker**, -s, -, m. en som väcker till bot och bättring. **-werke**, n. *plur.* botgöringsverk. **-zeit**, -en, f. botgöringstid. **-zelle**, -n, f. botgöringscell.

Büssaar, Bussard, -[e]s, -e, m. ormvråk (Falco buteo).

Busse, -n, f. 1. bot, botgöring, ånger. *In Sack und Asche ~ thun:* göra bot i säck och aska. 2. plikt, böter.

büssen, -[es]t, -te, ge-t, I. tr. 1. * sätta bot på, laga, lappa. 2. göra bot för, försona, umgälla, plikta för, t. ex. *etw. mit Geld, mit seinem Leben.* 3. *Eine Lust, Begierde ~* tillfredsställa en lusta, ett begär. II. itr. h. göra bot; plikta. *Für etw. ~* plikta, sota för ngt.

Büsser, -s, -, m. **~in**, -nen, f. botgörare, botgöreska. **-gewand**, -[e]s, -er †, **-kleid**, -[e]s, -er, n. botgörardräkt.

Bussbard se *Bussard.*

Bussóle, -n, f. ⚓ kompass.

Büssung, -en, f. botgöring, försonande.

Büste, -n, f. byst.

Butike, -n, f. butik, (handels)bod.

Butt, -[e]s, -e[n], m. **-fisch**, -es, -e, m. flundra.

Butte, -n, f. 1. = *Butt.* 2. fröknopp, jfr *Hagebutte.* 3. = *Bütte.*

Bütte, -n, f. bytta, så, balja, kar.

Buttel, -n, f. F butelj, flaska.

Büttel, -s, -, m. 1. exekutionsbetjänt, rättsbetjänt. 2. bödelsdräng, bödel.

Büttelei, -en, f. häkte, fängelse.

buttel|n, -te, ge-t, itr. h. och tr. gräfva, böka, pota.

Butter, 0, f. smör. *Braune ~* brynt smör. Bildl. *jmdm die ~ vom Brot nehmen:* plocka ngn, taga bästa bitarne från ngn. **-ähnlich**, a. smörlik. **-bemme**, -n, f. = *-brot.* **-brezel**, -n, f. smörkringla. **-blume**, -n, f. bot. smörblomster. **-brot**, -[e]s, -e, n. smörgås. *Belegtes ~* smörgås med ngt sofvet på. Bildl. *etw. für ein ~ bekommen:* få ngt för smörpris. *~e [auf dem Wasser] werfen:* kasta smörgåsar. **-brühe**, -n, f. smörsås. **-büchse**, **-dose**, -n, f. smörask. **-fass**, -es, -er †, n. 1. smörbytta, smörfjärding, smörtunna. 2. tjärna. **-fladen**, -s, -, m. = *-brot.* **-form**, -en, f. smörform. **-frau**, -en, f. smörgumma (gumma som säljer smör). **-gebackene(s)**, (adj. böjn.) n. smörbakelse. **-geih**, a. smörgul. **-haltig**, a. som innehåller smör. **-kammer**, -n, f. rum där smör tjäruas el. förvaras. **-küchen**, -s, -, m. smörtårta, smörbakelse. **-markt**, -[e]s, -e †, m. smörmarknad. **-milch**, 0, f. tjärnmjölk. **-schminke**, -n, f. smörfärg. **-schnitte**, -n, f. = *-brot.* **-semmel**, -n, f. semla med smör på. **-stolle**, P **-stulle**, -n, f. = *-brot.* **-teig**, -[e]s, -e, m. smördeg. **-tonne**, -n, f. = *-fass.* **-topf**, -[e]s, -e †, m. smörask, smörkruka. **-vogel**, -s, -†, m. kålfjäril. **-weck**, -[e]s, -e, m. **-wecke**, -n, f. kilformigt smörstycke. **-wecken**, -s, -, m. smörbröd med smör på. **-welch**, a. mjuk som smör. **-woche**, -n, f. veckan före fastan.

butterlicht, butterig, a. 1. smörig, innehållande smör. 2. smöraktig.

butter|n, -te, ge-t, I. tr. tjärna. II. itr. h. 1. tjärna. 2. blifva smör. F Bildl. *das will nicht ~* det är förspild möda.

Büttner = *Böttcher.*

1. butz, *interj.* betecknande ett doft fall, bums!

2. Butz, -es, -e, m. doft fall el. slag.

Bux se *Buchs.*

Byssus, -, -, m. byssus.

Byzantiner, -s, -, m. **~in**, -nen, f. byzantinare, byzantinska.

Byzánz, -, 0, n. *npr.* Byzans.

C.

Här ej upptagna ord, hvilka börja a) med *Ca- Cl- Co- Cr- Cu-* sökas under *K-*, b) med *Ch-* under *K-* el. *Sch-*, c) med *Ce- Ci- Cy-* under *Z-*.

C, -['s], -['s], n. gram. c. **C-schlüssel**, -s, -, m. mus. basklav.

ca, förkorta. = *cirka.*

Café *(Café)*, -s, -s, n. kafé.

Cölibát se *Cölibat.*

Campágne, -n, f. fälttåg.

Canáille, -n, f. kanalje.

Capríce, -n, f. nyck, infall.

capriciös, a. nyckfull.

Carcer se *Karzer.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Carriére, -n, *f.* 1. karriär, sträck, t. ex. [in] ~ *reiten.* 2. bana, karriär, t. ex. *eine gute ~ machen.*
Cäsar, -s, *Cäsáren*, *m.* 1. *npr.* Cesar. 2. cesar, envåldig käjsare.
Cäsárent[h]ům, -[e]s, 0, *n.* **Cäsarísmus**, -, 0, *m.* käjsarvälde, envåldsmakt, envåldsregering.
Castagnétte, -n, *f.* kastanjett.
Cäsúr, -en, *f.* cesur.
Causeríe, -en, *f.* kåseri, småprat.
Cedént, -en, -en, *m.* jur. den afträdande, afträdare.
Ceder, -n, *f.* ceder. **-baum**, -[e]s, -e †, *m.* cederträd. **-fichte**, -n, *f.* ceder. **-holz**, -es, 0, *n.* cederträ. -[n]... Ex. **~wald**, -[e]s, -er †, *m.* cederskog.
cedern, *a.* af cederträ, ceder-.
cedíer||en, -te, -t, *tr.* afträda, afstå. **Cedíerung**, *f.*
Cedílle, -n, *f.* cedilj.
Celebránt, -en, -en, *m.* prest som läser mässan.
celebríer||en, -te, -t, *tr.* fira. *Die Messe* ~ läsa mässan.
Celébrität, -en, *f.* ryktbarhet, namnkunnighet, celebritet; berömd personlighet.
Cellíst, -en, -en, *m.* violoncellspelare.
Celle, -[s], -s, *n.* violoncell.
Cemént, -[e]s, -e, *m.* och *n.* ⊕ cement.
cementíer||en, -te, -t, *tr.* ⊕ mura med cement. **Cementíerung**, *f.*
censíer||en, -te, -t, *tr.* 1. bedöma, kritisera. 2. sätta betyg på, gifva betyg åt. 3. censera, underkasta census.
Censor, -s, *Censóren*, *m.* censor. **-amt**, -[e]s, -er †, *n.* censorsämbete. **-würde**, -n, *f.* censorsvärdighet.
Censúr, -en, *f.* 1. censur. 2. betyg. **-buch**, -[e]s, -er †, *n.* betygsbok.
Census, -, -[se], *m.* census, skattskrifning.
Cent, -s, -s, *m.* myntet cent.
Centáur, -en el. -s, -en, *m.* centaur.
Centi... Ex. **-grámm**, -s, -e men som måttenhet -, *n.* centigram. *Zehn ~e:* tio centigramvigter, men: *diese Sache wiegt zehn ~* denna sak väger tio centigram. **-líter**, -s, -, *m.* och *n.* centiliter. **-méter**, -s, -, *m.* och *n.* centimeter.
Centíme, -n och -s, -n och -s, *m.* myntet centim.
Centner, -s, -, *m.* centner. **-gewicht**, -[e]s, -e, *n.* centnervigt. **-schwer**, *a.* centnertung.
centrál, *a.* central.
Centralisatión, -en, *f.* centralisering.
centralisíer||en, -te, -t, *tr.* centralisera, förena i en medelpunkt. **Centralisíerung**, *f.*
Centr||um, -um[s], -en, *n.* centrum.
Cëremoniál = 2. *Ceremoniell.*
Cëremoníe, -en, *f.* ceremoni. -n... (⁻⁻́⁻) Ex. **~meister**, -s, -, *m.* ceremonimästare.
1. **cëremoniéll** = *ceremoniös.*
2. **Cëremoniéll**, -[e]s, -e, *n.* ceremoniel.
cëremoniös, *a.* ceremoniös, stel, kruserlig.
cernier||en, -te, -t, *tr.* ✕ innesluta, inspärra med belägringstrupper.
Cernierung, -en, *f.* ✕ inneslutning, cernering, belägring. -s... Ex. **~heer**, -[e]s, -e, *n.* belägringshär.
certier||en, -te, -t, *itr.* *h.* täfla.
Certifikát, -[e]s, -e, *n.* intyg, attest, certifikat.
certifizier||en, -te, -t, *tr.* intyga.
Cervelátwurst, -e †, *f.* metvurst.
Cessión, -en, *f.* cession, konkurs.
Cessionár, **Cessionár**, -[e]s, -e, *m.* cessionarie (den till hvilken egendomen afträdes).
Chagrín, -s, -s, *m.* schagräng.
Chaise, -n, *f.* schäs, postvagn.
Chaldäer, -s, -, *m.* kaldé (invånare i Kaldeen).
Champágner, -s, -, *m.* **-wein**, -[e]s, -e, *m.* champanj.
Champignon, -s, -s, *m.* champinjon. **-sauce**, -n, *f.* champinjonsås. **-zucht**, 0, *f.* champinjonodling.
changíer||en, -te, -t, I. *tr.* ändra, byta om. II. *itr.* *h.* förändras, undergå förändring.
Chaos, -, -e, *n.* kaos.
chaótisch, *a.* kaotisk.
Chär... se *Kar...*
Charáde, -n, *f.* charad.
Charákter, -s, - el. *Charaktére*, *m.* 1. karaktär, skaplynne. 2. stånd, ställning, rang: person i en viss ställning, t. ex. *ein öffentlicher ~* en offentlig personlighet. **-ähnlich**, *a.* af liknande karaktär. **-bild**, -[e]s, -er, *n.* karaktärsbild, karaktärsskildring. **-fest**, *a.* karaktärsfast. **-festigkeit**, 0, *f.* karaktärsfasthet. **-los**, *a.* karaktärslös. **-stück**, -[e]s, -e, *n.* karaktärsstycke. **-zug**, -[e]s, -e †, *m.* karaktärsdrag.
charakterisíer||en, -te, -t, *tr.* karaktärisera.
Charakterístik, -en, *f.* karaktäristik, karaktärsteckning.
Charakterístiker, -s, -, *m.* 1. karaktärsteckenare. 2. teat. skådespelare som framställer karaktärsroller.
charakterístisch, *a.* karaktäristisk, kännetecknande.
chargíer||en, -te, -t, *tr.* ✕ angripa.
Chargíerte(r), (adj. böjn.) *m.* 1. ✕ militär som innehar någon (officers)grad, plur. befäl. 2. förtroendeman inom en studentförening (*Verbindung*), som bär skärp i föreningens färger samt värja.
Charlatán, -s, -s el. *Charlatáne*, *m.* charlatan, bedragare.
Charlatanerís, -en, *f.* charlataneri, bedrägeri, skoj.
charmánt, *a.* charmant, förtjusande.
charmier||en, -te, -t, *tr.* tjusa, intaga.
Charpíe, 0, *f.* linneskaf. *~ zupfen:* göra linneskaf.
Chassepót, -s, -s, *n.* **-gewehr**, -[e]s, -e, *n.* chassepot(gevär) (ett slags bakladdningsgevär).
Chaussée, -en, *f.* till halfva bredden makadamiserad landsväg. **-arbeiter**, -s, -, *m.* landsvägsarbetare. **-bau**, -[e]s, -ten, *m.* landsvägsan-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

läggning. **-geld**, -[e]s, -er, n. vägpengar, bompengar (utgift för körning på landsvägen). **-geldeinnehmer, -gelderhebar**, -s, -, m. person som tar upp vägpengarne. **-graben**, -s, -†, m. landsvägsdike. **-haus**, -es, -er †, n. stuga där vägpengar erläggas. **-hauseinnehmer** = *-geldeinnehmer*. **-pappel**, -n, f. pyramidpoppel. **-stein**, -[e]s, -e, m. makadamiseringssten. **-wärter**, -s, -, m. landsvägsvakt.

chaussierlen, -te, -t, tr. makadamisera.

Chauvinismus, -, 0, m. chauvinism, ensidig och utmanande patriotism.

Chauvinist, -en, -en, m. chauvinist, ensidig, skrytsam, utmanande patriot.

Chef, -s, -s, m. chef, anförare, föreståndare. **-ingenieur**, -s, -e, m. öfveringeniör.

Chemie, 0, f. kemi.

Chemikálien, *plur.* kemikalier.

Chemiker, -s, -, m. kemiker, kemist.

chemisch, a. kemisk.

Chemise, -n, f. skjorta, linne.

Chemisétt, -s, -s, n. **Chemisétte**, -n, f. nattkappa.

Chemíst, -en, -en, m. kemist, kemiker.

Chenille, -n, f. snilja.

Cherub, -s, -s el. -ím (utv. --´), m. kerub.

chevalerésk, a. ridderlig.

Chicáne, chicanierlen se *Schikane, schikanieren*.

Chiffre, ✱ **Chiffer**, -n, f. chiffer, hemlig skrift. **-schrift**, -en, f. chifferskrift. **-ü...** Ex. ~**telegramm**, -s, -e, n. chiffertelegram.

Chignón, -s, -s, m. chinjong.

Chimäre, -n, f. hjärnspöke.

chimärisch, a. inbillad, ogrundad.

China, I. -s, 0, n. *npr.* Kina. II. -s, f. -s, -s, n. kina(bark). **-baum**, -[e]s, -e †, m. kinaträd. **-fahrer**, -s, -, m. kinafarare. **-rinde**, -n, f. kinabark. **-stoff**, -[e]s, -e, m. kina. **-wurzel**, -n, f. kinarot.

Chinése, -n, -n, m. kines.

Chinésin, -nen, f. kinesisk kvinna.

chinésisch, a. kinesisk.

Chiragra, -s, 0, n. gikt i händerna.

Chirúrg, -en el. -s, -en, m. kirurg.

Chirurgíe, 0, f. kirurgi.

chirúrgisch, a. kirurgisk.

Chitón, -s, -s el. -e, m. kiton, lifrock.

Chlerál, -[e]s, 0, n. kloral.

Chlöroform, -s, -e, n. kloroform.

chlöroformíerlen, -te, -t, tr. kloroformera. **Chlöroformierung**, f.

Chok, -s, -s, m. häftigt anfall, i sht af rytteri.

Chokoláde se *Schokolade*.

Cholera, 0, f. kolera. **-ähnlich, -ártig**, a. koleraartad. **-epidemie**, -en, f. koleraepidemi. **-tropfen**, m. *plur.* koleradroppar.

Cholériker, -s, -, m. koleriker, kolerisk människa.

Cholerine, 0, f. kolerin, stark diarré.

cholérisch, a. kolerisk.

Chor, -[e]s, -e †, m. och n. 1. vanl. n. skara. 2. vanl. m. kör. 3. vanl. n. (kyrk)kor. **-altar**, -[e]s, -e †, m. hufvudaltare. **-amt**, -[e]s, -er †, n. altartjänst hos katolikerna. **-ártig**, a. i korform. **-bischof**, -[e]s, -e †, m. biskopsvikarie. **-buch**, -[e]s, -er †, n. notbok för korsång. **-direktor**, -s, -en, m. kördirigent. **-frau**, -en, f. stiftsfru, stiftsfröken. **-führer**, -s, -, m. 1. koranförare. 2. förste korsångare. **-gang**, -[e]s, -e †, m. sidogång i en kyrka. **-gehülfe**, -n, -n, m. en prests biträde vid altartjänsten. **-geld**, -[e]s, -er, n. sportler a) åt korgossar, b) åt domherrar för själamässor. **-gesang**, -[e]s, -e †, m. 1. korsång. 2. korsång. **-gesangbuch** = *-buch*. **-gitter**, -s, -, n. järnstaket framför koret. **-hemd**, -[e]s, -en, n. mässkjorta. **-herr**, -n, -en, m. domherre, kanik. **-knabe**, -n, -n, m. korgosse. **-mantel**, -s, -†, m. korkåpa. **-nonne**, -n, f. nunna som deltager i korsången. **-pult**, -[e]s, -e, n. och m. notpulpet i kyrkkor. **-rock**, -[e]s, -e †, m. korrock, korkåpa. **-sänger**, -s, -, m. ~**in**, -nen, f. korsångare, korsångerska. **-stuhl**, -[e]s, -e †, m. korstol. **-stunden**, f. *plur.* vissa stycken ur mässboken, som de katolska andlige måste läsa på bestämda timmar. **-übung**, -en, f. öfning i korsång el. korsång. **-weise**, *adv.* i kör.

Chorál, -[e]s, -e †, m. koral. **-buch**, -[e]s, -er †, n. koralbok.

Choralíst, -en, -en, m. koralsångare.

Chorist, -en, -en, m. kor- el. körsångare, korist.

Chorus, -, *Chöre*, m. kör, korus, skara.

Chrestomathíe, -en, f. krestomati, läsebok innehållande valda stycken.

Chrie, -n, f. kria, stilöfning.

Christ, I. -s, 0, m. *npr.* Kristus. *Der heilige* ~ a) Kristusbarnet, b) julen. II. -en, -en, m. kristen. **-abend**, -[e]s-e, m. julafton. **-baum**, -[e]s, -e †, m. julgran. **-bescheerung**, -en, f. julklappar. **-kind**, -[e]s, 0, n. Kristusbarnet. **-monat**, -[e]s, -e, m. julmånad. **-nacht**, -e †, f. julnatt. **-tag**, -[e]s, -e, m. juldag. **-en...** Ex. ~**gemeinde**, -n, f. kristen församling el. den kristna församlingen. ~**kind**, -[e]s, -er, n. kristet barn. ~**liebe**, 0, f. kristlig kärlek. ~**mensch**, -en, -en, m. kristen människa. *Kein* ~ ofta: ingen människa. ~**pflicht**, -en, f. en kristens pligt. ~**verfolgung**, -en, f. förföljelse mot kristne. ~**volk**, -[e]s, -er †, n. kristet folk.

Christenheit, 0, f. kristenhet.

Christent[h]ům, -[e]s, 0, n. kristendom.

Christin, -nen, f. kristen kvinna.

christlich, a. kristlig.

Christlichkeit, 0, f. kristlighet.

chromátisch, a. kromatisk.

Chronik, -en, f. krönika. **-en...** Ex. ~**schreiber**, -s, -, m. krönikeskrifvare, krönikör.

chronisch, a. kronisk.

Chronist, -en, -en, m. = *Chronikenschreiber*.

Chronologie, -en, f. kronologi.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ‡ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

chronológisch, *a.* kronologisk.
Chur, -*s*, 0, *npr.* staden Chur i Graubünden. -**wälsch**, *a.* 1. från el. i Chur, chur-. 2. kurvälsk, språket som talas i och omkring Chur.
Chur... se *Kur...*
Cichórie, -*n*, *f.* cikoria. -**n...** Ex. ~**kaffee**, -*s*, 0, *m.* cikoriakaffe.
Cider, -*s*, -, *m.* cider, fruktvin. -**apfel**, -*s*, -†, *m.* äpple till äpplevin. -**essig**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ciderättika. -**wein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* = *Cider.*
Cigarétte, -*n*, *f.* cigarett. -**n...** Ex. ~**tasche**, -*n*, *f.* cigarettfodral.
Cigarre, -*n*, *f.* cigarr. -**n...** Ex. ~**abfall**, -[*e*]*s*, -*e*†, *m.* cigarraffall. ~**etui**, -*s*, -*s*, *n.* cigarrfodral. ~**kasten**, -*s*, -, *m.* ~**kiste**, -*n*, *f.* cigarrlåda. ~**spitze**, -*n*, *f.* cigarrmunstycke. ~**stummel**, -*s*, -, F, ~**stumpf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* cigarrstump. ~**tasche**, -*n*, *f.* cigarrfodral.
circa, cirka, *adv.* cirka, ungefär, omkring.
Cirkulár, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* cirkulär. *Ein ~ erlassen:* utfärda ett cirkulär. -**schreiben**, -*s*, -, *n.* cirkulär, rundskrifvelse.
Cirkulatión, -*en*, *f.* cirkulation, omlopp.
cirkulíer||en, -*te*, -*t*, *itr. h.* cirkulera, vara i omlopp. **Cirkulíerung**, *f.*
Cirkus, -, -[*se*], *m.* cirkus.
Ciseléur, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ciselör.
ciselíer||en, -*te*, -*t*, *tr.* ciselera.
Ciseliérer, -*s*, -, *m.* ciselör.
Cistérne, -*n*, *f.* cistern.
Citadélle, -*n*, *f.* citadell.
Citát, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* citat, anfördt ställe ur skrift el. tal.
Citatión, -*en*, *f.* jur. kallelse till inställelse inför domstol, stämning.
citíer||en, -*te*, -*t*, *tr.* 1. anföra, citera, t. ex. *einen Autor, eine Schriftstelle.* 2. jur. kalla inför rätta. 3. frammana, t. ex. *Geister.* **Citíerung**, *f.*
Citronát, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* och *n.* insyltade citronskal.
Citróne, -*n*, *f.* dim. *Citrönchen, -lein*, citron. -**n...** Ex. ~**farbe**, -*n*, *f.* citronfärg. ~**farbig**, ~**gelb**, *a.* citrongul. ~**öl**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* citronessens.
1. civil, *a.* 1. civil, borgerlig. 2. höflig, sedig. 3. billig, måttlig, t. ex. *um sehr ~en Preis:* för mycket godt pris.
2. Civil, -*s*, 0, *n.* det civila ståndet i motsats till militären och presterskapet. *In ~* civilklädd. -**amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* civilt ämbete. -**beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* civil tjänsteman. -**ehe**, -*n*, *f.* civiläktenskap. -**gericht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* civildomstol. -**klage**, -*n*, *f.* åtal i civilmål. -**liste**, -*n*, *f.* civillista. -**prozess**, -*es*, -*e*, *m.* civilprocess. -**recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* civilrätt. -**stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* borgerligt stånd. -**tracht**, -*en*, *f.* civildrägt. -**uniform**, -*en*, *f.* civil tjänstemans uniform.
Civilisatión, -*en*, *f.* civilisation. -**s...** Ex. ~**bestrebung**, -*en*, *f.* civilisationsförsök.
civilisatórisch, *a.* civiliserande, hyfsande, bildande.
civilisíerbar, *a.* som kan civiliseras.
civilisíer||en, -*te*, -*t*, *tr.* civilisera, hyfsa.
Civilíst, -*en*, -*en*, *m.* civil person, civil tjänsteman.
Coaks, *plur.* koks.
Cocón, -*s*, -*s*, *m.* och ✱ *n.* kokong.
Codex, -, *Codices*, *m.* kodex.
Coeur, -[*s*], -[*s*], *n.* kortspel. hjärter.
Cognac, Cognak, -*s*, -*s*, *m.* konjak.
Coiffúre, -*n*, *f.* hårklädsel.
Cölibát, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* celibat, ogift stånd.
comer, *a.* från el. i Como, como-. *Der ~ See* Comosjön.
Commís, -, -, *m.* handelsbokhållare, bodbetjänt. ~ *Voyageur:* handelsresande.
Compagnie se *Kompanie.*
Comptóir, -[*e*]*s*, -*e* el. -*s*, *n.* kontor (handelskontor, postkontor). -**bote**, -*n*, -*n*, -**diener**, -*s*, -, *m.* springpojke el. vaktmästare vid ett kontor.
Compteírist, -*en*, -*en*, *m.* kontorist.
Concépt, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* koncept. Bildl. *jmdm das ~ verwirren:* bringa ngn ur koncepterna, ur fattningen; *aus dem ~e kommen:* tappa koncepterna. -**papier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* konceptpapper, hamppapper.
Concipiént, -*en*, -*en*, *m.* person som uppsätter koncept till en skrift.
concipíer||en, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr. h.* 1. blifva hafvande. 2. affatta, uppsätta koncept (till).
Conséil, -*s*, -*s*, *m.* konselj.
Consílium, -*um*[*s*], -*en*, *n.* konsilium, rådplägning, kollegium.
Contíe, -*o*[*s*], -*os* el. -*i*, *n.* konto.
Convói, -[*s*], -*s*, *m.* betäckning, följe, konvoj.
Cordón, -*s*, -*s*, *m.* kordong.
Corps, -, -, *n.* 1. kår (armékår m. m.). 2. studentförening (motsatt *Burschenschaft*). -**bursch**[*e*], studentspr. = *-student.* -**geist**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kåranda. -**student**, -*en*, -*en*, *m.* medlem af en studentförening, jfr *Corps 2.*
Cotíllon, -*s*, -*s*, *m.* kotiljong.
Cótus, -, -, *m.* afdelning af en skolklass, parallelklass.
Couléur, -*en*, *f.* 1. F färg, kulör. 2. studentförening.
Coulísse, -*n*, *f.* 1. teat. kuliss. 2. ⊕ fals, ränna. -**n...** Ex. ~**fieber**, -*s*, 0, *n.* rampfeber. ~**intrigue**, -*n*, *f.* kulissintrig. ~**laden**, -*s*, -†, *m.* ⊕ (fönster)lucka som skjutes i en fals.
Coup, -*s*, -*s*, *m.* kupp.
Coupé (med *-é*), -*s*, -*s*, *n.* järnvägskupé.
coupíer||en, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr. h.* 1. kortspel. taga af. 2. järnvåg. kontrollera biljetterna genom att klippa i dem.
Coupiét, -*s*, -*s*, *n.* kuplett.
Coupón, -*s*, -*s*, *m.* kupong.
Cour, 0, *f.* 1. uppvaktning (uppvaktande församling) vid hofvet. 2. uppvaktning, kur, t. ex. *jmdm die ~ machen* el. F *schneiden:* göra sin kur, slå för ngn. -**macher**, -*s*, -, *m.* kurtisör.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

1. courant, *a.* nu gällande, gångbar, t. ex. *~es Geld.*
2. Courant, -[*e*]*s*, 0, *n.* **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* gångbart mynt.
Courtoisie, *-en, f.* artighet, hofmannasätt.
Cousin, *-s, -s, m.* (manlig) kusin.
Cousine, *-n, f.* (kvinnlig) kusin.
Couvert, -[*e*]*s, -e* el. *-s, n.* 1. kuvert vid dukning. 2. (bref)kuvert.
convertieren, *-te, -t, tr.* lägga in i kuvert.
Creme, *-s, f.* kräm.
Cricket, *-s, -s, n.* kricket.
crequieren, *-te, -t, tr.* mål. göra ett utkast till.
Cyáne, *-n, f.* bot. blåklint (Centaurea Cyanus).
cyklisch, *a.* cyklisk, tillhörande en cykel.
Cyklón, -[*e*]*s, -e, m.* cyklon, hvirfvelvind.
Cyklus, *-us, -en, m.* cykel, följd.
Cylinder, *-s, -, m.* 1. cylinder. 2. lampglas. 3. (hög) svart hatt. 4. proberglas. **-fläche**, *-n, f.* cylindrisk yta. **-form**, *-en, f.* cylindrisk form, cylinder. **-förmig**, *a.* cylindrisk. **-mütze**, *-n, f.* lamphatt. **-uhr**, *-en, f.* cylinderur.
cylindrisch, *a.* cylindrisk.
Cymbel se *Zimbel.*
Cyniker, *-s, -, m.* cyniker.
cynisch, *a.* cynisk.
Cynismus, *-us, -en, m.* cynism.
Cyper... Ex. **-gras**, *-es, -er* †, *n.* bot. cypergräs. **-kater**, *-s, -, m.* **-katze**, *-n, f.* zool. cyperkatt.
Cypréssе, *-n, f.* cypress. **-n...** Ex. **~ärtig**, *a.* cypressartad. **~holz**, *-es*, 0, *n.* cypressträ.
cypréssen, *a.* af cypresträ, cypress-.
Cýprier, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* cyprer, invånare på ön Cypern.
cýprisch, *a.* cypersk.
Czake se *Tschako.*
Czar se *Zar.*
Czeche m. m. se *Tscheche* m. m.

D.

D, -['*s*], -['*s*], *n.* gram. d.
da, I. *adv.* 1. rum. a) där. *Hier und ~* el. *~ und dort:* här och där. *Der Mann ~* mannen där el. den där mannen. *Du ~!* du där (borta)! hör hit! I sht ✕ *wer ~?* verda? hvem där? Iron. *~ kam ich schön an:* där råkade jag illa ut. *Von ~ ab* el. *an:* därifrån. *~ hast du es:* där har du det (dina gärningars lön el. hvad jag förespått), Iron. håll till godo! *Siehe ~!* se där! b) här, närvarande, tillstädes. *Ich bin ~* jag är här. *~ bin ich:* här är jag, här har ni mig. *Sie ~?* ni här? *~ sein:* vara tillstädes, vara närvararande, jfr *dasein. Wenn ich ihn jetzt so ~ hätte:* om jag nu hade tag i honom. c) ✱ relativt: *der Ort, da ...* stället, hvarest ... 2. tid. då. *Von ~ ab* el. *an:* från den tiden. *Als er das hörte, ~ sagte er:* när han hörde det, så sade han. 3. omständigheter. *Was soll ich ~ machen?* hvad skall jag då (under sådana för hållandena) göra. *~ irren Sie sich:* däruti misstar ni er. *~ siehst du!* där ser du! *~ wird man sich besinnen müssen:* här måste man tänka sig för. *~ braucht's Mut:* därtill fordras mod. II. *konj.* 1. tid, ofta med kausal bibetydelse. då, när, just som. *~ alles beendigt war, ging ich:* då (och emedan) allt var slut, gick jag. 2. orsak. då, enär, emedan, då ju. *~ dem so ist:* då det förhåller sig så.

Anm. *Da* i sms. med itr. verb betecknar närvaro. I sms. med tr. verb samt med vokaliskt uddljudande partikler förändras *da* till *dar.* I sms. med prep. och adv. är *da* betonadt, så ofta det rum m. m., som utmärkes genom *da*, skall framhållas, jfr svenska därifrå'n och dä'rifrån m. fl.

dabéi, (adv. ⁴⁻, jfr föreg. sam.), *adv.* 1. därvid, bredvid, jämte. *Wir sind ganz nahe ~* vi äro helt nära. *~ sein:* a) vara närvarande, b) vara med, deltaga, c) hålla på med, t. ex. *wollen Sie ~ sein:* vill ni vara med? *da müsste ich auch ~ sein:* där skulle jag också vilja vara med; *ich bin gerade ~, den Brief fertig zu schreiben:* jag håller just på att afsluta brefvet. *Nahe ~ sein zu ...* vara nära att ... *Er bleibt ~* han står fast därvid. *Es bleibt ~* som sagdt är, så blir det. *Das Gute ~ ist, dass ...* det goda därvid är, att ... el. det är ändå väl, att ... *Was ist denn ~?* hvad är det för ondt däri? el. hvad är det för konst? *~ befinde ich mich wohl:* jag mår väl däraf. *~ kommt nichts heraus:* det gagnar ej till ngt, därmed vinnes ingenting. *Was sollte ich ~ thun:* hvad skulle jag då göra? 2. därtill, dessutom, och hvad mer är, t. ex. *er ist gewandt und ~ tugendhaft.* — Efterställ. sms. förekomma äfv. upplösta.
dabéisitzen, *itr. h.* sitta bredvid.
dabéistehen, *itr. h.* stå bredvid.
Dacápo, -[*s*], *-s, n.* dakapo.
Dach, -[*e*]*s, -er* †, *n.* dim. *Dächelchen*, i plur. äfv. *Dächerchen, -lein*, tak. *Jmdm ~ und Fach geben:* gifva ngn tak öfver hufvudet, härbärgera ngn. *Ein Haus in ~ und Fach erhalten:* underhålla ett hus. F bildl. *nun regnet's auf mein ~* nu blir det jag, som får skulden el. nu gäller det mitt skinn; *bei ihm ist gleich Feuer im ~e:* han råkar strax i eld och låga, det är med honom som att tända eld i krut; *jmdm auf dem ~e sein* el. *sitzen:* a) öfvervaka ngns görande och låtande, b) sätta åt ngn. **-abhang**, -[*e*]*s*,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

-e †, *m.* taksluttning. **-balken**, *-s*, -, *m.* takbjälke. **-boden**, *-s*, -[†], *m.* vind (rum under taket). **-decker**, *-s*, -, *m.* taktäckare. **-deckerei**, *-en*, *f.* taktäckaryrke, taktäckning. **-fahne**, *-n*, *f.* vindflöjel. **-fenster**, *-s*, -, *n.* takfönster. **-first**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* *-en*, *f.* takås. **-förmig**, *a.* takformig. **-gebälk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ⊕ takresning, takröste. **-geschoss**, *-es*, *-e*, *n.* vindsvåning. **-gesims**, *-es*, *-e*, *n.* ⊕ taksims, taklist. **-gesparr**, **-gesperr** = *-gebälk.* **-kammer**, *-n*, *f.* vindskammare, vindskupa. **-kehle**, *-n*, *f.* ⊕ vinkel som bildas af två sammanstötande tak. **-luke**, *-n*, *f.* lucka på tak, vindsglugg. **-nase**, *-n*, *f.* takfönster med gafveltak. **-pappe**, *-n*, *f.* takpapp. **-pfanne**, *-n*, *f.* takpanna. **-reiter**, *-s*, -, *m.* torn hvilande på ett tak. **-rinne**, *-n*, *f.* takränna. **-röhre**, *-n*, *f.* takränna, stupränna. **-schiefer**, *-s*, -, *m.* takskiffer. **-schindel**, *-n*, *f.* **-span**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ⊕ takspån. **-sparren**, *-s*, -, *m.* taksparre. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* taktegel. **-stroh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* takhalm. **-stube** = *-kammer.* **-stuhl**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* takstol. **-traufe**, *-n*, *f.* 1. takdropp. 2. takränna. **-wohnung**, *-en*, *f.* vindsvåning. **-ziegel**, *-s*, -, *m.* taktegel.

dachlen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* täcka, förse med tak. II. *Sich* ~ slutta.

Dachs, *-es*, *-e* [†], *m.* dim. *Dächschen*, *-lein*, 1. gräfling, gräfsvin. F *er schläft wie ein* ~ han sofver som en stock el. han är en riktig sjusofvare. 2. taxhund. **-bau**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gräflingsbo, gräflingsgryt. **-beinig**, *a.* taxbent. **-eisen**, *-s*, -, *n.* jag. gräflingssax. **-falle**, *-n*, *f.* gräflingsfälla. **-fang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* gräflingsfångst. **-fänger**, **-finder**, *-s*, -, *m.* jag. = *-hund.* **-graben**, *-s*, 0, *n.* utgräfning af gräflingsbo. **-hund**, -[*e*]*s*, *-e*, **-kriecher**, *-s*, -, *m.* taxhund. **-röhre**, *-n*, *f.* jag. gång in till ett gräflingsbo. **-weibchen**, *-s*, -, *n.* gräflingshona.

Dächsel, *-s*, -, *m.* 1. jag. taxhund. 2. ⊕ däxel, bandyxa.

dächseln, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr.* *h.* jaga gräflingar.

dachshaft, *a.* gräflingsartad.

Dachsin, **Dächsin**, *-nen*, *f.* gräflingshona.

Dacht se *Docht.*

Dachtel, *-n*, *f.* P örfil.

dachteln, *-te*, *ge-t*, *tr.* örfila.

Dachung, *-en*, *f.* 1. taktäckning. 2. tak. 3. sluttning.

dadrán se *daran*, **dadráussen** se *draussen*, **dadréin** se *darein*, **dadrínnen** se *darinnen*, **dadróben** se *droben*, **dadrúben** se *drüben*, **dadrúber** se *darüber.*

dadúrch (afv. ⁴⁻), *adv.* därigenom. ~ *dass:* därigenom att.

daférn, *konj.* såvida, därest.

dafür (afv. ⁴⁻), *adv.* 1. därför, för det. ~ *dass:* därför att, emedan. ~ *bekommen Sie es nicht:* för det (priset) får ni det icke. *Ist dies mein Dank* ~*?* är det den tack jag får? *Ist er reich? Ich halte ihn* ~ är han rik? jag anser honom vara det. *Ich bürge Ihnen* ~ jag ansvarar därför. *Ich werde* ~ *sorgen:* jag skall draga försorg därom. ~ *sorgen, dass* ... sörja för, att ... ~ *giebt es kein Mittel:* däremot fins intet medel. 2. i stället, i dess ställe, t. ex. *das Mädchen ist hässlich aber* ~ *reich.* 3. ~ *halten, dass* ... hålla före, anse att ... 4. ~ *können:* rå för. *Ich kann nichts* ~ jag rår ej för det. 5. ~ *sein:* vara för. ~ *und dagegen sprechen:* tala för och emot.

Dafürhalten, *-s*, 0, *n.* förmenande, åsigt, tanke. *Meines* ~*s* el. *nach meinem* ~ enligt mitt förmenande.

dagégen (afv. ⁴⁻⁻), I. *adv.* däremot. *Die Gründe* ~ skälen mot, motskälen. *Ich habe nichts* ~ jag har ingenting däremot, intet att invända. ~ *sein:* vara emot. ~ *hilft nichts:* för det fins ingen bot. ~ *halten:* hålla emot, jämföra. II. *konj.* däremot, men, t. ex. *ich suche dir zu nützen, du* ~ *suchst mir zu schaden.*

Dagg, *-s*, *-s*, *n.* **Dagge**, *-n*, *f.* ⚓ dagg.

Daguerr[e]otýp, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dagerrotyp.

Daguerr[e]otypie, 0, *f.* dagerrotypi.

daguerr[e]otypiérlen, *-te*, *-t*, *tr.* dagerrotypera.

dahéim, I. *adv.* hemma. *Wie* ~*sein:* känna sig hemmastadd. *In einer Wissenschaft* ~ *sein:* vara hemmastadd i en vetenskap. Ordspr. ~ *ist's am besten:* hemma är bäst. II. *-s*, 0, *n.* 1. hem. 2. titel på en tidskrift: Daheim.

dahér (afv. ⁴⁻), I. *adv.* 1. rum. a) därifrån (åt den talande till), hitåt. ~ *kann er nicht kommen:* därifrån, från det hållet kan han ej komma. b) ✱ relativt. hvarifrån. 2. anledning. därifrån, däraf. ~ *kommt* el. *stammt die ganze Verwirrung:* därifrån härleder sig, därpå beror hela villervallan. ~ *kann man sich denken, dass er* ... därutaf framgår el. det ger en anledning att tro, att han ... *Ich kenne ihn* ~, *weil ich ihn auf dem Balle gesehen habe:* jag känner honom el. vår bekantskap härleder sig från balen. II. *konj.* därför, af det skälet, af den anledningen, t. ex. ~ *war er vorsichtig geworden.*

Anm. Daher i sms. med verb betecknar riktning åt den talande el. i allmh. riktning framåt, el. ock tjänar det endast att förstärka verbet.

dähéráb (afv. ⁴⁻⁻), *adv.* däruppifrån, hit ned.

dähéráuf (afv. ⁴⁻⁻), *adv.* därnedifrån, hit upp.

dähéráus (afv. ⁴⁻⁻), *adv.* däriniffrån, hit ut.

dahérblinken, *itr.* *h.* lysa (fram), glänsa (fram) ur fjärran.

dahérbrausen, *itr.* *s.* brusa fram, storma fram.

dahérbringen, *tr.* bringa hit, bära fram.

dähérein (afv. ⁴⁻⁻), *adv.* därutifrån, hit in.

dahérfahren, *itr.* *s.* afv. *dahergefahren kommen:* komma farande, åkande, komma med fart.

daherfliegen, *itr. s.* komma flygande, flyga fram, hitåt.
dahergehen, *itr. s.* komma gående.
daherkommen, *itr. s.* komma hitåt, därifrån.
daherlaufen, *itr. s.* komma springande, springa hitåt.
daherschleichen, *itr. s.* komma smygande, smyga sig hitåt.
daherspringen, *itr. s.* komma i sträck, springa, galoppera hitåt, fram.
daherstolzieren, *itr. s.* komma med stolt, morsk hållning, stoltsera, brösta sig.
daheertreten, *itr. s.* träda fram, hitåt.
daheertrippeln, *itr. s.* trippa hitåt, fram, komma trippande.
dähenüber (adv. ´ - - -), *adv.* hitöfver, därifrån.
dähenrum (adv. ´ - -), *adv.* däromkring.
daherwanken, *itr. s.* komma vacklande, vackla fram.
daherziehen, *itr. s.* draga, tåga hitåt, fram.
dahier, *adv.* här, härstädes.
dahin (adv. ´ -), *adv.* 1. dit, bnd. därhän. *Das gehört nicht* ~ det hör ej dit. *Es* ~ *bringen, dass* . . . bringa det därhän, att . . . *Sich* ~ *äussern:* yttra sig därhän. ~ *ist es gekommen:* därhän har det kommit. *Meine Meinung geht* ~ min mening är. Ordspr. *bis* ~ *läuft noch viel Wasser den Rhein hinunter:* dessförinnan kan mycket ske. *Man hat sich* ~ *vereinigt:* man har öfverenskommit om. *Es steht* ~. det är ovisst. 2. ~ *sein:* vara borta, slut, förbi, försvunnen, ~ *haben:* hafva fått, t. ex. *seine Jugend ist* ~, *meine Ruhe ist* ~, *er hat seinen Lohn* ~. **-gabe**, 0, *f.* ~ *an etw.:* hängifvande åt ngt, uppoffring för ngt.
Anm. Dahin i sms. med verb betecknar riktning från den talande el. riktning i allmh., mål, aftagande, försvinnande.
dähinab (adv. ´ - -), *adv.* ditned.
dahinarbeiten, *itr. h.* arbeta därhän.
dähinauf (adv. ´ - -), *adv.* ditupp.
dähinaus (adv. ´ - -), *adv.* ditut.
dahinbrausen, *itr. s.* brusa, störta dit, bort.
dahinbringen, *tr.* bringa dit, därhän.
dahineilen, *itr. s.* skynda dit, bort, hastigt försvinna.
dähinein (adv. ´ - -), *adv.* ditin.
dahinfahren, *itr. s.* 1. fara, åka, resa dit. 2. fara hädan, aflida.
dahinfliegen, *itr. s.* 1. flyga dit. 2. flyga bort, flyga sin kos.
dahinfliessen, *itr. s.* flyta dit, bort.
dahingeben, *tr.* hängifva, uppoffra.
dähingegen (adv. ´ - - -), *adv.* däremot.
dahingehen, *itr. s.* 1. gå dit. 2. gå bort, gå hädan, aflida.
dahingehören, *itr. h.* höra dit.
dahinkommen, *itr. s.* komma dit, därhän.
dahinlaufen, *itr. s.* 1. springa, om vätskor: flyta dit. 2. springa, flyta sin kos.
dahinleben, *itr. h.* *Gemütlich* ~ på ett angenämt, behagligt sätt framlefva sitt lif utan ora.
dahinraffen, *tr.* bortrycka.
dahinreissen, *tr.* rifva, rycka bort.
dahinscheiden, *itr. s.* skiljas hädan, gå bort, dö. *Nach seinem* ~ efter hans död.
dahinschmachten, *itr. h.* försmäkta.
dahinsiechen, *itr. h.* aftyna, täras af sjukdom.
dahinstellen, *tr.* 1. ställa dit. 2. *Etw. dahingestellt sein lassen:* lemna ngt därhän, lemna ngt oafgjordt, låta ngt vara osagdt.
dahinsterben, *itr. s.* dö bort.
dahinstreben, *itr. h.* sträfva därhän.
dahinstürmen, *itr. s.* storma bort, fram.
dahinstürzen, *itr. s.* störta, rusa bort, fram.
dahinten, *adv.* (där) bakom, där borta, där bak, tillbaka, efter.
dahinter (adv. ´ - -), *adv.* där bakom. bnd. *ich weiss, was* ~ *ist:* jag vet, hvad som döljer sig bakom el. hvad man har att tro därom. *Es kann etw.* ~ *sein:* a) det kan ligga ngt bakom, b) det kan vara ngt bevändt därmed. ~ *kommen:* komma underfund därmed. *Sich* ~ *machen:* gripa verket an. *Es ist* el. *steckt etw.* ~ det ligger ngt bakom.
dähinüber (adv. ´ - - -), *adv.* ditöfver.
dähinunter (adv. ´ - - -), *adv.* ditned.
dahinwärts, *adv.* ditåt.
dahinwelken, *itr. s.* vissna bort.
dahinwirken, *itr. h.* verka därhän.
dahinzielen, **dahinzwecken**, *itr. h.* syfta dit, därhän.
dahlen, *-te, ge-t, itr. h.* F prata, skämta, smeka, leka.
Dak, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ⚓ dimma, tjocka.
dahlen, *-te, ge-t, itr. h.* ⚓ opers. vara el. blifva tjocka, tjockna.
Daktylus, -, *Daktýlen*, *m.* daktyl.
Dalekárlien, *-s*, -, *n. npr.* Dalarne.
Dalekárlier, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* dalkarl, dalkulla.
dalekárlisch, *a.* dalsk, dal-.
Dam, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dim. *Dämlein*, dofhjort. **-bock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* dofhjort. **-geiss**, *-en*, *f.* dofhind. **-kalb**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* dofhjortskalf. **-schaufler**, *-s*, -, *m.* jag. dofhjort. **-schmälz[h]ler**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* jag. ung dofhind. **-t[h]ler**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* jag. dofhind. **-wild**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. dofhjortar. 2. dofhjortsstek. **-wildbret[t]**, -[*e*]*s*, 0, *n.* dofhjortsstek.
damälig, *a.* dåvarande. *Sein* ~*es Versprechen:* det löfte, han då gaf.
damals, *adv.* då, då för tiden. *Gleich* ~ då strax, redan då.
I. Damascéner, *-s*, -, *m.* 1. ~**in**, *-nen*, *f.* invånare i Damaskus. 2. damascenerklinga. **-arbeit**, *-en*, *f.* damasceringsarbete, damasceradt arbete. **-klinge**, *-n*, *f.* damascenerklinga. **-rohr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* damascerad gevärspipa. **-säbel**, *-s*, -, *m.* damascenersabel. **-stahl**, -[*e*]*s*, 0, *m.* damasceradt stål.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

2. damascéner, damascénisch, *a.* damaskisk.

Damascíer... Ex. **-kunst,** 0, *f.* damasceringskonst.

damascierlen, *-te, -t, tr.* damascera. **Damasciérung,** *f.*

Damasciérer, *-s, -, m.* damascerare.

Damast (kort **a** i båda stafv., afv. - ˊ), -[e]*s*, *-e, m.* damast. **-arbeit,** *-en, f.* damastväfnad. **-ärt,** *-en, f.* art damast, damastart. **-ärtig,** *a.* damastartad, lik damast. **-flör,** -[e]*s, -e, m.* damastflor. **-leinwand,** 0, *f.* linnedamast, damastdräll. **-möbel,** *-s, -, n.* möbel klädd med damast. **-stuhl,** -[e]*s, -e* †, *m.* damastväfstol. **-weber,** *-s, -, m.* damastväfvare. **-weberei,** *-en, f.* 1. damastväfning. 2. damastfabrik. **-wirker** = *-weber.* **-wirkerei** = *-weberei.*

damasten (kort **a**, afv. - ˊ -), *a.* af damast, damast-.

Damlle, *-en, f.* dim. *Dämchen, -lein,* dam (afv. i kort- och damspel), fruntimmer. *Die vornehme ~ spielen:* spela dam. Spel: *~ spielen:* spela dam. **-brett,** -[e]*s, -er, n.* bräde till damspel. **-spiel,** -[e]*s, -e, n.* damspel. **-en...** Ex **~brett** se *-brett.* **~coupé,** *-s, -s, n.* damkupé. **~handschuh,** -[e]*s, -e, m.* fruntimmershandske. **~hut,** -[e]*s, -e* †, *m.* fruntimmershatt. **~kleid,** -[e]*s, -er, n.* klädning, fruntimmersdrägt, fruntimmerskläder. **~mässig,** *a.* fruntimmersaktig. **~schneider,** *-s, -, m.* damskräddare. **~spiel** = *-spiel.* **~stein,** -[e]*s, -e, m.* dambricka. **~stiefel,** *-s, -, m.* käng, fruntimmersstöfvel. **~täschchen,** *-s, -, n.* sypåse, arbetsväska. **~welt,** 0, *f.* fruntimmersverld.

Dämel, *-s, -,* **Dämelack,** -[e]*s, -e* el. *-s,* **Dämeler,** *-s, -,* **Dämelsack,** -[e]*s, -e* el. *-s, m.* F och P dumhufvud, nöt. *Er ist wie mit dem Dämelsack geschlagen:* han är dum som en åsna.

Dämeléi, *-en, f.* F dumhet.

dämeln, *-te, ge-t, itr. h.* F vara dum, bära sig dumt åt, prata dumt.

dämisch, *a.* F inskränkt, nötaktig.

damít, I. (afv. ˊ -) *adv.* därmed. *Lassen Sie mich ~ in Ruhe* el. P *~ können Sie mir gestohlen bleiben:* låt mig vara i fred el. jag bryr mig ej om det där. *Ich bin ~ einverstanden:* jag går in därpå. *Wie steht* el. *ist es ~?* hur är det? hur förhåller det sig? *Es ist aus ~* det är slut. *~ hat es nichts zu bedeuten:* det har ingenting att betyda. *~ ist mir nicht gedient:* det hjälper mig ej. *~ geht's nicht:* så går det ej. *~ ist alles gesagt:* det är allt. *Was wollen Sie ~ sagen:* hvad menar ni därmed? *Ich fing ~ an, ihm zu sagen:* jag började med att säga honom. *~ umgehen zu ...* umgås med tanken att ... II. *konj.* på det att, för att. *~ ich es kurz mache:* för att fatta mig kort, göra processen kort.

dämlich = *dämisch.*

Dämlichkeit, *-en, f.* dumhet.

Damm, -[e]*s, -e* †, *m.* dam, fördämning, vall, bank, kaj; stenlagd väg el. gata. F *jmdn auf den ~ bringen:* hjälpa ngn att komma sig upp, att komma i ropet. *Wieder auf den ~ kommen:* a) åter komma upp sig, komma i ropet, b) åter komma på benen, blifva frisk igen. **-arbeit,** *-en, f.* arbete på dammar, vallar. **-ärtig,** *a.* vallartad. **-bau,** -[e]*s, -ten, m.* dambyggnad. **-bruch,** -[e]*s, -e* †, *m.* genombrott af en fördämning, en vall. **-erde,** 0, *f.* matjord, mylla. **-geld,** -[e]*s, -er, n.* kajpengar. **-schüttung,** *-en, f.* en damm uppkastande. **-setzer,** *-s, -, m.* gatläggare. **-strasse,** *-n, f.* **-weg,** -[e]*s, -e, m.* upphöjd väg, stenlagd väg el. gata.

Dämm... Ex. **-arbeiten,** *f. plur.* fördämningsarbeten.

dämmlen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. förse med, skydda genom en dam, dämma för. 2. dämma mot, dämma af, hämma, tillbakahålla. 3. gatlägga, stenlägga. II. *itr. h. ~ und schlämmen:* lefva i sus och dus. **Dämmung,** *f.*

1. **Dämmer,** *-s,* 0, *m.* dambyggare. 2. stenläggare. 3. *~ und Schlemmer:* slösare, utsväfvande person, fråssare.

2. **Dämmer,** *-s,* 0, *m.* halfdager, gryning, skymning. **-grau,** *a.* skum, matt grå, gråaktig. **-licht,** -[e]*s,* 0, *n.* **-schein,** -[e]*s,* 0, *m.* halfdager, gryning, skymning. **-stunde,** *-n, f.* skymningsstund. **-zeit,** *-en, f.* skymning(stid), gryning(stid).

dämmerhaft, dämmerig, *a.* skum, skymmande, skymnings-; bild. obestämd, sväfvande, drömmande.

dämmerlln, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. dagas, gry, skymma. Opers. *es dämmert:* a) dagen gryr, b) det börjar skymma. Bild. *es dämmert mir in der Seele:* det börjar ljusna för mig. *~d:* oviss, sväfvande. 2. halfsofva, gå i dvala, (gå och) drömma. II. *tr.* skymma, t. ex. *Thränen dämmerten den Blick.* III. *Sich ~* förlora sig i fjärran.

Dämmerung, *-en, f.* gryning, skymning. **-s...** = *Dämmer...*

dämmrig se *dämmerig.*

Damnifikánt, *-en, -en, m.* jur. person som skadar, förorättar; åverkare, förbrytare.

Damnifikát, *-en, -en, m.* jur. den förorättade, den som lidit skada.

damnifizierlen, *-te, -t, tr.* förorätta, skada.

Dämon, *-s, Dämónen, m.* demon. **-en...** (- ˊ -) Ex. **~glaube[n],** *-ns,* 0, *m.* tro på demoner.

dämónisch, *a.* demonisk.

Dampf, -[e]*s, -e* †, *m.* 1. ånga; imma, dunst, kvalm. Bild. *es geht mit ~* det går undan, går med fart. *Hans ~* a) dumhufvud, inskränkt person som gör sig vigtig, b) lättsinnig person; *er ist ein Hans ~ in allen Gassen:* han blandar sig i allt, lägger sin näsa i allt. 2. F *einen ~ haben:* vara på kulan. *Blauer ~* blå dunst. 3. tungt bröst, andnöd. Bild. *jmdm den ~ anthun:* reta gallfeber på ngn. **-bad,** -[e]*s, -er* †, *n.* ångbad, svettbad. **-boot,**

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

-[e]s, -e [†], n. ångbåt. -bröd, -[e]s, -e, n. bröd bakadt med ånga. -dicht, a. ångtät (så att ej ångan kan gå igenom). -esse, -n, f. = -schornstein. -flotta, -n, f. ångbåtsflotta. -förmig, a. i ångform, gasformig. -getriebe, -s, -, n. verk som drifves med ånga. -hahn, -[e]s, -e †, m. ⊕ ångkran (kran på ångmaskin). -heizung, 0, f. uppvärmning medels ånga. -horn, -[e]s, -er †, n. ljussläckare. -kessel, -s, -, m. ångpanna. -klappe, -n, f. (säkerhets)ventil. -kraft, -e †, f. ångkraft. -loch, -[e]s, -er †, n. draghål. -maschine, -n, f. ångmaskin. -mühle, -n, f. ångkvarn. -opfer, -s, -, n. brännoffer. -pumpe, -n, f. ångpump. -schiff, -[e]s, -e, n. ångbåt. -schifffahrt, -en, f. sjöfart med ångbåtar, ångbåtsfart. -schifffahrtsverbindung, -en, f. ångbåtsförbindelse. -schornstein, -[e]s, -e, m. skorsten på ångmaskin. -stürze, -n, f. kolsläckare. -ventil, -[e]s, -e, n. ⊕ ångventil. -wagen, -s, -[†], m. 1. lokomotiv. 2. järnvägsvagn. -weg, -[e]s, -e, m. ⊕ ångledning.

Dämpf... Ex. **-fleisch**, -es, 0, n. kokk. ett slags stufvadt kött. **-mittel**, -s, -, n. dämpande medel. **-topf**, -[e]s, -e †, m. ljussläckare.

dämpfbar, a. som kan dämpas.

dämpfen, -te, ge-t, I. tr. a) s. 1. uppstiga i form af ånga, bortdunsta, ryka, t. ex. *Nebel dampft aus den Thälern:* dimma uppstiger ur dalarne. 2. a) gå, ila medels ångkraft, b) fara på ångbåt el. järnväg, t. ex. *der Zug dampft über die Brücke:* tåget ilar, brusar fram öfver bron; *nach einer Stunde dampfte er (= der Reisende* el. *der Dampfer* el. *der Zug) weiter:* efter en timme fortsatte han (den resande) el. den (ångbåten) el. det (tåget) sin färd. b) h. 3. ånga, ryka, t. ex. *der Braten, die Erde, die Pfeife dampft. Die Pferde ~* det ryker af hästarne. Bildl. *jmdm einheizen, dass er dampft:* göra det hett för ngn. 4. röka, bolma. II. tr. 1. utströmma, t. ex. *die Erde dampft erquickenden Geruch.* 2. bolmande röka, t. ex. *eine Pfeife, eine Cigarre;* utblåsa, t. ex. *Tabakswolken:* moln af tobaksrök.

dämpfen, -te, ge-t, tr. 1. dämpa, minska, kufva, t. ex. *einen hellen Ton, eine Geige, die Stimme, das Licht, Feuer, einen Aufstand, Leidenschaften;* mildra, lindra, t. ex. *das Leid, den Schmerz. Mit gedämpfter Stimme:* med dämpad, låg röst. Mål. *Farben ~* fördrifva färger. 2. utsätta för inverkan af ånga el. imma, t. ex. *Holz, Zeuge;* kokk. koka i tillslutet kärl, stufva. 3. förorsaka svårighet att andas, andtäppa, t. ex. *~des Futter.* **Dämpfung**, f.

Dampfer, -s, -, m. ångare, ångbåt. **-linie**, -n, f. ångbåtslinie.

Dämpfer, -s, -, m. 1. ngn som dämpar, minskar m. m. se *dämpfen*, t. ex. *ein ~ des Lichtes:* en ljusets fiende, *ein ~ der guten Laune:* en glädjestörare. *Einen ~ aufsetzen;* dämpa. 2. ljussläckare; kolsläckare. 3. mus. dämmare, sordin.

dampficht, dampfig, a. uppfyld af ånga, af rök.

dämpfig, a. lidande af el. förorsakande andtäppa.

Dämpfigkeit, 0, f. svårighet att andas, andnöd, andtäppa.

danách (adv. ⁴ -), adv. 1. tid, rum. sedan, därefter, sedermera, efteråt. 2. syftn. därefter, t. ex. *ich strebe, trachte ~, dass* . . . jag eftersträfvar att . . ., *das Verlangen ~* begäret därefter. *Ich frage nichts ~* jag frågar icke efter det, bryr mig ej om det. 3. satt. därefter, i enlighet därmed, t. ex. *die Ware ist billig, aber sie ist ~; er hat schlecht gehandelt, es geht ihm aber auch ~. Ich kann nicht viel ausgeben, die Zeiten sind nicht ~* tiderna äro för dåliga, för att jag skulle hafva råd att gifva ut mycket. *Er hat es ~ gemacht, dass* . . . han har gjort, ställt så till, att . . . Iron. *er sieht ~ aus:* han ser just så ut. *Alles lässt sich ~ an, als ob* . . . allt ser ut, som om . . . Ordspr. *~ die Arbeit, ~ der Lohn:* sådant arbetet är, sådan blir lönen.

Dandily, -y[s], -ys el. -ies, m. sprätt, dandy.

Däne, -n, -n, m. dansk. **-n...** Ex. **~heer**, -[e]s, -e, n. dansk här. **~ross**, -es, -e, n. dansk (strids)häst.

danében, adv. 1. därjämte, bredvid. Bildl. *~ gehen:* gå miste, misstaga sig. 2. därjämte, dessutom.

Dänemark, -s, 0, n. spr. Danmark.

danieden, adv. poet. därnere, bibl. härnere.

danieder, adv. ditned; ned, till marken. *~ beugen:* nedböja, nedslå. *~ drücken:* nedtrycka, undertrycka. *~ fallen:* falla ned, omkull. *~ kämpfen:* bekämpa, öfvervältiga. *~ liegen:* a) duka under, b) ligga sjuk, c) ligga nere. *~ schlagen:* slå ned, nedslå.

Dänin, -nen, f. dansk kvinna, danska.

dänisch, I. a. dansk. II. n. danska; jfr *deutsch.*

Dank, I. m. a) -[e]s, 0, 1. tack. *Meinen ~* el. *haben Sie ~!* tack! tackar så mycket! *Ich sage Ihnen meinen besten ~* jag tackar er, mottag min tack. *Gott sei ~!* gudskelof! *Ist das der ~ für meine Mühe?* är det tacken, lönen för min möda? *Schlechten* el. F *des Teufels ~ mit etw. verdienen* el. *davon bekommen:* få dålig tack, blifva illa lönad för ngt. 2. tacksamhet. *Jmdm ~ zollen:* visa sig tacksam mot ngn, betyga ngn sin tacksamhet. *Jmdm für etw. ~ wissen:* vara ngn tacksam för ngt. 3. i några talesätt: tanke, önskan, vilja, t. ex. *gegen, wider jmds ~* mot ngns vilja, afsigt, *jmdm etw. zu ~ machen:* göra ngn ngt i lag, *wider des Henkers ~* utan att ngn människa tänkt därpå, *zu ~ erhalten:* kvitteras tacksamt. b) -[e]s, -e †,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

4. pris i sht vid tornérspel. II. *prep.* med dat. el. gen. tack vare, t. ex. ~ *Ihrer Bemühung:* tack vare edert bemödande. **-adresse**, *-n, f.* tacksägelseskrift. **-altar**, *-[e]s, -e* †, *m.* tack-(offers)altare. **-beflissen**, *a.* tifrig att visa sig tacksam, erkänsam. **-beflissenheit**, 0, *f.* ifver att visa sin tacksamhet, erkänsla. **-begier[de]**, 0, *f.* begär, längtan att visa sin erkänsla. **-begierig**, *a.* som längtar att få visa sin tacksamhet. **-bezeigung**, **-bezeugung**, *-en, f.* tacksamhetsbevis, tacksamhetsbetygelse. **-brief**, *-[e]s, -e, m.* tacksägelsebref. **-erfüllt**, *a.* uppfyld af tacksamhet. **-feier**, *-n, f.* **-fest**, *-[e]s, -e, n.* tacksägelsefest, tacksägelsehögtid. **-gebet**, *-[e]s, -e, n.* tacksägelse(bön). **-gefühl**, *-[e]s, -e, n.* känsla af tacksamhet. **-gerührt**, *a.* rörd till tacksamhet. **-gottesdienst**, *-[e]s, -e, m.* tacksägelsegudstjänst. **-lied**, *-[e]s, -er, n.* lofsång. **-los**, *a.* 1. otacksam, a) ej tacksam, b) som ej bringar ngn tack. 2. ingen tack värd. **-opfer**, *-s, -, n.* tackoffer. **-rede**, *-n, f.* tacksägelsetal. **-sage**, *-n* = *-sagung.* **-sagen**, *itr. h.* tacka, bringa sin tacksägelse, *jmdm:* ngn. **-sagung**, *-en, f.* tacksägelse. *Mit lauter ~en bezahlen:* belöna, löna med fagra ord. **-sagungsschreiben**, *-s, -, n.* tacksägelseskrift, tacksägelsebref. **-vergessen**, *a.* glömsk af sin tacksamhetsskuld, otacksam. **-es...** Ex. **~bezeugung** se *-bezeugung.* **~worte**, *n. plur.* tacksamma ord, tacksägelser.

dankbär, *a.* tacksam, a) uppfyld af tacksamhet, b) lönande, vinstgifvande.

Dankbarkeit, 0, *f.* tacksamhet, erkänsla. *Jmdm seine ~ bezeigen:* betyga ngn sin tacksamhet. **-s...** Ex. **~bezeigung**, **~bezeugung**, *-en, f.* tacksamhetsbetygelse.

dankbärlich, *adv.* tacksamt.

danken, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. *Jmdm für etw.* ~ tacka ngn för ngt. *Danke schön* el. *sehr!* tackar så mycket. *Wünschen Sie noch etw.? ich danke:* behagar ni litet mera? nej, jag tackar, jfr *bitten 3.* Iron. *da danke ich:* tackar för min del, jag skall be att få slippa, tack vackert. 2. kyrkl. läsa tacksägelser för. 3. besvara en hälsning. II. *tr.* 1. tacka för, löna, vedergälla. *Jmdm eine Wohlthat schlecht ~* illa löna ngn för en välgärning. *Danke dir's Gott!* Gud löne dig det! *Das dank' ihm der Teufel!* det är just ngt att tacka för. 2. *Jmdm etw.* ~ hafva ngn att tacka för ngt, t. ex. *ich danke ihm das Leben* el. *ich habe ihm das Leben zu ~; ihm danke ich, dass ich so glücklich bin.*

dankens... Ex. **-wërt[h]**, *a.* värd tack, värd erkännande.

dann, *adv.* 1. framtid. då, sedan. *Wie ~? und ~?* än se'n? *Selbst ~, wenn das wahr wäre:* till och med om det vore sant. *Selbst ~ nicht:* icke ens då. *Erst ~ etw. thun, wenn...* ej göra ngt, förr än... 2. ordningsföljd. därefter, sedan. 3. dessutom. 4. *~ und wann:* då och då, allt emellanåt. 5. *~ und ~* vid lägligt tillfälle, en gång.

dannen, *adv.* 1. *Von ~* därifrån, bort, t. ex. *von ~ gehen, reiten:* gå, rida bort. 2. ✱ relativt: *von ~* dädan, hvarifrån.

darán (afv. ´ -), förkort. **dran**, *adv.* 1. därpå. därvid. Bildl. *~ wird er sich nicht stossen:* det kommer han ej att stöta sig på, taga anstöt vid. *~ erkenne ich ihn, dass...* jag känner igen honom på att... *Ein Hut und ein Strauss ~* en hatt med en bukett på. *Ich habe nicht ~ gedacht, ihn zu beleidigen:* det var ej min mening att såra honom. *Drauf und dran!* framåt mot fienden! gå på! *Wenn es drauf und dran kommt:* när det gäller. *Alles was drum und dran ist* el. *hängt:* allt som hör till. *Ein Haus und ein Garten ~* ett hus med en trädgård. 2. *~ sein, etw. zu thun:* vara nära att göra ngt, så när hafva gjort ngt, t. ex. *er war [nahe] ~ zu sterben:* han var döden nära, han hade så när dött. *Es war drauf und dran, dass sie abgereist wäre:* det fattades ej mycket, att hon hade rest. *Jetzt bin ich ~* nu är det min tur. *Gut ~ sein:* befinna sig i goda omständigheter; *übel ~ sein:* vara illa däran, vara i knipa. *Er ist bei ihr gut ~* han är väl anskrifven hos henne. Iron. *da bin ich schön ~* där har jag just råkat väl ut. *Man weiss nicht, wie* el. *wo man mit ihm ~ ist:* man vet ej rätt, hvar man har honom. *Wenn ich recht ~ bin:* om jag ej misstager mig. *Es ist nichts ~* det är ingenting bevändt därmed. *Ich habe gut ~ gethan, dass ich...* jag har gjort väl i att... *Er will nicht gern ~* han vill ej gärna taga itu därmed. **-gabe**, 0, *f.* öfverlemnande, uppoffring. — Efterföljl. ofta förekomma äfv. upplösta.

darángeben, *tr.* öfverlemna, bidraga med, uppoffra.

darángehen, *itr. s.* taga itu därmed, gripa verket an.

daránhalten, *itr. h.* stå fast därvid.

daránkommen, *itr. s.* komma i tur. *Jetzt komme ich daran:* nu är det min tur.

daránliegen, *itr. h.* opers. *Es liegt mir viel daran zu...* det är för mig af mycken vigt att... *Es liegt mir nichts daran:* det är mig likgiltigt. *Was liegt ~?* hvad gör det?

daránmachen, *sich ~* = *darangehen.*

daránmüssen, *itr. h.* vara tvungen att bekväma sig därtill, ej kunna slippa undan.

daránsetzen, *tr.* sätta på spel, riskera.

daráuf (afv. ´ -), förkort. **drauf**, *adv.* 1. därpå. *~ rechnen, zählen:* räkna därpå. *~ stolz sein:* vara stolt däröfver. *Ein Helm und ein* el. *mit einem Federbusch ~* en hjälm med en fjäderbuske på. *~ gebe ich viel:* jag fäster stor vigt därvid. *Es steht Tod[esstrafe] ~* el. *der Tod steht ~* det är vid

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

dödsstraff förbjudet. *Ich wollte ~ schwören, dass* ... jag kan svära att ... *Ich wette ~ dass* ... jag slår vad, att ... 2. dit upp, t. ex. *~ können*: kunna komma dit upp; *~ müssen* el. *sollen:* vara tvungen att komma dit upp. 3. tid. därpå, därefter, sedan. *Das Jahr ~* året därpå, följande år. *Ein Jahr ~* efter ett års förlopp. 4. *~ hin, ~ los, ~ zu:* ditåt, rakt ditåt. *Der Weg führt gerade ~ zu:* vägen går rakt på stället. *~ los!* gå på! med fart, med kraft framåt! *Wie Sie ~ los gehen!* så ni går på! *~ los arbeiten, schreiben:* arbeta, skrifva ifrigt. *~ wollte ich hinaus:* det var dit, jag ville komma. *~ aus sein:* arbeta därpå, hafva det till mål, till syfte. **-gabe**, *-n, f.* **-geld**, -[e]*s*, 0, *n.* handpengar. — Efterföljl. sms. förekomma äfv. upplösta.

daráuffallen, *itr. s.* falla på den tanken.

daráufgeben, *tr.* 1. gifva i handpengar. 2. *Ich gebe nicht viel darauf:* jag fäster föga afseende därvid el. jag tror ej mycket därpå.

daráufgehen, *itr. s.* 1. följa med, lemnas på köpet. *Er lässt viel ~* han sparar ej på slantarne. 2. gå åt, gå förlorad, t. ex. *es geht viel Zeit darauf, es sind viele Menschen daraufgegangen.*

daráufhelfen, *itr. h. Jmdm ~* hjälpa ngn att komma på det, hjälpa ngn på trafven.

daráufkommen, *itr. s.* komma på den tanken.

daráus (äfv. ⁄ -), förkort. **draus**, *adv.* därur. *Es folgt ~ dass* ... däraf följer att ... *~ wird nichts:* det blir ej ngt af. *Was wird ~ werden?* hvad skall det bli däraf? *Ich mache mir nichts ~ dass* ... jag bryr mig ej om att ... jag gör mig ej samvete af att ... *Ich kann nicht ~ klug werden:* jag kan ej bli klok därpå. *Es ist ein Sprichwort ~ geworden:* det har blifvit till ett ordspråk.

darbiten, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* lida brist, *an etw.:* på ngt. II. *Sich reich ~* lefva indraget, knappt, snålt, så att man därigenom samlar förmögenhet.

darbieten, *tr.* och *sich ~* erbjuda (sig).

darbringen, *tr.* frambära, t. ex. *jmdm ein Opfer, seine Huldigung.* **Darbringung**, *f.*

Darbringer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* person som frambär.

Dardanéllen, *plur. spr.* Dardanellerna. **-strasse**, 0, *f.* sundet vid Dardanellerna.

daréin (äfv. ⁄ -), förkort. **drein**, *adv.* (motsvarande *in* med ack.) ditin; däri, däruti. — Efterföljl. sms. förekomma äfv. upplösta.

daréinblicken, *itr. h.* blicka, kasta en blick ditin.

daréinfahren, *itr. s.* fara ditin, fara fram, häftigt angripa.

daréinfinden, *sich ~* finna sig däri.

daréinfügen, *sich ~* foga sig däri.

daréingeben, I. *tr.* gifva på köpet. II. *Sich ~* foga sig däri.

daréingehen, *itr. s.* följa med, lemnas på köpet.

daréinlegen, *sich ~* blanda sig däri; träda emellan.

daréinmengen, **daréinmischen**, *sich ~* lägga, blanda sig däri.

daréinreden, *itr. h.* falla i talet, afbryta.

daréinschlagen, *itr. h.* hugga in.

daréinschauen, *itr. h.* se ditin, betrakta.

daréinschicken = *dareinfügen.*

daréinsehen = *dareinschauen.*

daréinsprechen = *dareinreden.*

daréinwilligen, *itr. h.* gå in därpå.

dargeben, *tr.* öfverlemna, erbjuda, hembära.

dárhalten, *tr.* hålla fram, framräcka.

darín (äfv. ⁄ -), förkort. **drin**, *adv.* (motsvarande *in* med dat.) däri, däruti. *~ irren Sie sich:* däri misstager ni er. *Mit ~ einbegriffen:* innefattad, inberäknad däri. *Ein Käfig und ein Vogel ~* en bur med en fogel i. *Der Unterschied besteht ~, dass* ... skilnaden är den, att ...

darínnen, förkort. **drinnen**, *adv.* därinne, däruti.

dárlegen, *tr.* 1. framställa, utveckla, förklara. 2. ådagalägga, bevisa. **Dárlegung**, *f.*

Dárleger, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* person som framställer m. m., jfr *darlegen.*

Dárleihen, *-s, -,* **Dárlehn**, -[e]*s, -e, n.* **Dárleihe**, *-n, f.* lån åt ngn. *Jmdm ein Darlehen geben* el. *machen:* låna ngn en summa.

dárleihen, *tr.* låna ut. **Dárleihung**, *f.*

Dárleiher, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* person som lånar ut, långifvare, långifverska.

Darm, -[e]*s, -e* †, *m.* tarm; F bildl. lång, skranglig person. *Reissen* el. *Grimmen in den Därmen:* knip, kolik. **-ausleerung**, *-en, f.* uttömning, öppning. **-bruch**, -[e]*s, -e* †, *m.* med. tarmbråck. **-drüse**, *-n, f.* med. tarmkörtel. **-fell**, -[e]*s, -e, n.* med. bukhinna. **-fieber**, *-s, -, n.* med. gastrisk feber. **-fistel**, *-n, f.* med. tarmfistel. **-gicht**, 0, *f.* **-grimmen**, *-s,* 0, *n.* knip, kolik. **-ruhr**, 0, *f.* med. rödsot. **-saite**, *-n, f.* sträng af tarmar. **-übel**, *-s, -, n.* tarmsjukdom. **-verschlingung**, *-en, f.* tarmvred. **-weh**, -[e]*s,* 0, *n.* plåga i tarmarne.

darnách, **darnieder** se *danach, danieder.*

darób, förkort. **drob**, *adv.* 1. däröfver. 2. därför, fördenskull.

Darrlle, *-en, f.* 1. torkning (i ugn). 2. torkugn, torkhus, torkria, torkmaskin. 3. förtorkning i sht hos växter; tvinsot. **-blech**, -[e]*s, -e, n.* torkplåt. **-boden**, *-s,* -[†], *m.* torkvind. **-fieber**, *-s, -, n.* tärande feber. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* torkhus. **-herde**, **-hürde**, *-n, f.* torkrost. **-ofen**, *-s,* -†, *m.* torkugn, ⊕ darrugn. **-stube**, *-n, f.* torkrum. **-sucht**, 0, *f.* tvinsot. **-süchtig**, *a.* behäftad med tvinsot.

dárreichen, *tr.* framräcka, erbjuda. **Dárreichung**, *f.*

darrlen, *-te, ge-t, tr.* torka i ugn, ria, på rost, t. ex. *Flachs, Malz, Obst.*

dárstellbar, *a.* som kan framställas, beskrifvas, uppföras.

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

därstellen, I. *tr.* framställa, föreställa, t. ex. *der Maler, das Gemälde stellt den Moment dar;* utföra, spela, t. ex. *der Schauspieler stellt die Rolle des Königs dar;* skildra, beskrifva. II. *Sich* ~ framträda, visa sig, förefalla, t. ex. *sich gut* ~, *sich als etw.* (ack. el. nom.) ~. *Das stellt sich jedem von selbst dar:* det faller i ögonen på, är utan vidare klart för hvem som hälst.

Därsteller, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* framställare, utförare, skildrare.

Därstellung, *-en*, *f.* framställning, utförande, skildring, beskrifning. -**s**... Ex. ~**art**, *-en*, *f.* framställningssätt. ~**gabe**, -*n*, *f.* ~**talent**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* gåfva förmåga, talang att framställa, skildra ngt. ~**weise**, 0, *f.* framställningssätt, behandlingssätt, skrifsätt, stil.

därthun, *tr.* ådagalägga, klart och tydligt bevisa. **Därthuung**, *f.*

darüber (äfv. ⁄ - -), förkort. **drüber**, *adv.* 1. rum. däröfver, öfver det(ta). *Da ist eine Thür und ein Schild* ~ där är en dörr med en skylt öfver. *Etw.* ~ *schreiben:* skrifva öfver raden ngt. *Er machte sich eiligst* ~ han störtade sig därpå, tog skyndsamt ihop därmed. ~ *hin:* fram däröfver, utmed. *Er ist* ~ *hinaus:* han är på andra sidan, längre bort, bildl. sådant rör honom ej vidare, fäster han sig ej mera vid. Bildl. *ich bin* ~ *hinweg:* det är för mig en öfvervunnen ståndpunkt, det bryr jag mig ej mera om, fäster jag mig ej vidare vid; *es geht alles drunter und drüber:* allt går på sin hals, utan ordning; *sich* ~ *her machen:* kasta sig däröfver, med ifver omfatta det, taga itu därmed; *er ist* ~ han håller på därmed; *er ist* ~ *hinweg gegangen:* han har i sitt tal förbigått det, *er ist leicht* ~ *hinweg gegangen:* han har blott lätt, i förbigående vidrört det. 2. tid. under tiden, medan det pågår el. pågick, t. ex. *er kam* ~ *hinzu. Das Werk bleibt unvollendet, denn der Verfasser ist* ~ *gestorben:* arbetet förblir ofulländadt, ty författaren dog före dess fullbordan (medan han höll på därmed). 3. tillökning. därutöfver, därtill, mera. *Zwei* ~ två därtill, på köpet. *Ich thue, was ich soll und noch* ~ jag gör min pligt och mer ändå. *Nicht* ~ *noch darunter:* hvarken mer eller mindre. *Das geht noch* ~ det är ändå värre el. bättre. ~ *geht nichts:* det är ngt oöfverträffligt. *Es geht mir nichts* ~ jag vet ej ngt bättre. *Ich setze dies noch* ~ jag föredrar likväl detta. 4. orsak. fördenskull, med anledning däraf, t. ex. ~ *werde ich doch wohl nicht Ihre Achtung verlieren?* ~ *lasse ich mir keine grauen Haare wachsen:* det tar jag ej så hårdt åt mig el. det oroar mig ej. 5. vid verb, som styra *über*, t. ex. *ich freue mich* ~ jag gläder mig däråt, det gläder mig. *Er beklagt sich* ~, *dass*... han klagar öfver, att... *Denke* ~ *nach:* tänk efter.

darúm (äfv. ⁄ -), förkort. **drum**, *adv.* 1. rum. (där-) omkring, därom. ~ *binden:* binda omkring. Bildl. *es hängt viel drum und dran:* det är mycket, som står i samband därmed. 2. efter verb som styra *um:* därom, t. ex. *ich bitte dich* ~, *ich habe mich* ~ *bemüht.* ~ *hat sich niemand zu kümmern:* det behöfver ingen bry sig om. *Es steht schlecht* ~ det står illa till (därmed). *Es ist mir sehr* ~ *zu thun:* det är af stor vigt för mig; *es ist mir bloss* ~ *zu thun, dass*... för mig kommer det blott an på, att... *Es handelt sich* ~ *zu wissen, ob*... det gäller att få veta, om... *Er weiss* ~ han vet om det. *Es sei* ~ låt gå, må vara. 3. orsak. därför, fördenskull. ~ *sage ich es, damit*... jag säger det, för att... *Sie sind* ~ *nicht verständiger:* ni är ej förståndigare för det. ~ *dass*, ~ *weil:* emedan. *Ich habe mehr als ein* ~ jag har mer än ett skäl. *Auf ein Warum hat er immer zehn* ~ han har alltid ursäkter till hands. 4. förlust. *Er hat sie* ~ *gebracht:* han har förlorat henne det, gjort att hon förlorat det. ~ *kommen:* förlora det, blifva af därmed.

darúnter (äfv. ⁄ - -), förkort. **drunter**, *adv.* 1. rum. därunder, t. ex. *ein Brett* ~ *legen:* lägga ett bräde under; *ich setze meine Unterschrift nicht* ~ jag skrifver ej under. Bildl. ~ *steckt etw.:* det ligger ngt därunder, därbakom. 2. uttryckande ngt mindre. *Knaben von zwei Jahren und* ~ gossar på två år och därunder. *Ich kann es nicht* ~ *lassen:* jag kan ej sälja det billigare. 3. däribland, däremellan. ~ *gehören:* höra dit, till deras antal. *Mit* ~ *begriffen:* däri inbegripen. *Ich finde keinen Unterschied* ~ jag finner ej, kan ej se ngn skilnad mellan dem. 4. orsak. *Er leidet* ~ han lider däraf.

das, *n.* till *der*. Böjn. se *der*. I. *best. art.*, förkort. **'s**, det el. den, -(e)t el. -(e)n, rättande sig efter det svenska substantivets kön. II. *pron. dem.*, det el. den. 1. ~, *was:* det som. *Statt dessen:* i dess ställe, i stället. ~ *ist es:* så är det. ~ *nicht:* icke just det el. så, å nej. *Starb er?* ~ *nicht, aber*... dog han? det gjorde han visserligen icke, men... ~ *heisst* (vanl. förkort. *d. h.*): det vill säga (d. v. s.). *Kränk ihn nicht, er ist ohne* ~ *unglücklich:* kränk honom ej, han är nog olycklig ändå. *Ich traue dem, was du sagst:* jag litar på hvad du säger. *Wenn dem so ist:* om det förhåller sig så. *Wie dem auch sei* el. *dem sei wie ihm wolle:* hur det än må förhålla sig därmed. *Trotz dem* el. *bei alledem:* i trots däraf. 2. ersättn. för ett föreg. verb i inf. el. part., t. ex. *er hat studiert,* ~ *hast du nicht:* han har studerat, men icke du; *er wird bestraft werden und* ~ *von Rechts wegen:* han skall

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

bestraffas och det med rätta. 3. ersätta. för predikativet, t. ex. *sie sind arm, ~ sind wir nicht.* 4. hänvisande till subjektet, t. ex. *~ ist Herr Schmidt, ~ bin ich. Unverschämtes Weib ~!* en sådan oförskämd kvinnsperson! 5. om enskilda väsen, hvilka uppfattas som ett helt. *Ich bin bei Kindern; ~ schreit und weint und lacht:* jag har barn omkring mig, som skrika, gråta och skratta. Ironi. *~ denkt was Schönes!* sådant folk har just upphöjda tänkesätt! *Du solltest unsre Tiere sehen; ~ springt und läuft und freut sich:* du skulle se våra djur; det, må du tro, är ett hoppande och springande och en glädje utan like. III. *pron. rel.*, som, hvilket el. hvilken, t. ex. *das Haus, ~ ihm gehört.*

dasein, I. *itr. s.* 1. vara tillstädes, vara närvarande. 2. vara till, finnas, existera. II. *-s*, 0, *n.* tillvaro, existens. *Früheres ~* tidigare tillvaro. *Der Kampf ums ~* kampen för tillvaron.

daselbst, *adv.* sammastädes, där, därstädes.

dasig, *a.* därvarande.

dass, *konj.* 1. att med finit verb. a) inledande subjektsatser, t. ex. *~ du kommst, ist mir lieb* el. *es ist mir lieb, ~ du kommst;* b) inledande objektssatser, t. ex. *ich glaube, ~ er fort ist;* c) särskilda fall. *Was ist Ihnen denn, ~ Sie so lachen:* hvad går det åt er, att ni skrattar så? hvarför skrattar ni så? 2. att med inf. el. blott inf., t. ex. *fürchten Sie, ~ Sie fallen?* är ni rädd för att falla? *Der Mann, von welchem wir glauben, ~ er ein braver Mensch ist:* mannen, som vi tro vara en bra människa. 3. i förens. med prep. och adv. *Er ist zu mächtig, als ~ du ihm schaden könntest:* han är för mäktig, för att du skulle kunna skada honom. *Ausser ~ er reich ist, ist er auch schön:* han är ej blott rik utan äfven vacker. *Ich weiss nichts Neues ausser ~ ...* jag vet ej ngt nytt utom att ... *Dadurch ~ er fortgeht, verliert er ...* genom att gå bort förlorar han ... *Dafür ~* emedan. *Er zweifelte daran, ~ es wahr sei:* han tvifladе på, att det var sant. *Ohne ~ seine Eltern es wissen:* utan sina föräldrars vetskap. *So ~* så att. 4. [*Auf*] *~* på det att, t. ex. *ehre Vater und Mutter,* [*auf*] *~ es dir wohl gehe!* 5. i ellipticka, skenbart oberoende satser. *~ doch alle erkennen mögen, ~ ...* måtte alla inse el. om dock alla insåge, att ... *Ach, ~ sie ewig grünen bliebe!* måtte hon alltid grönska el. o, att hon alltid ville grönska! *~ mir das gerade passieren muss!* att ngt sådant skulle hända mig! *~ Sie es wissen:* så mycket ni vet! *~ Sie auch gar nicht hören!* att ni inte kan höra! *~ Gott sich erbarme!* Gud sig förbarme! *~ du auch so dumm bist!* att du skall vara så dum!

dastehen, *itr. h.* 1. stå (där), t. ex. *wie er dasteht!* så han står (där)! 2. framstå, vara; hafva det, t. ex. *er steht rein da:* han framstår ren, *jetzt steht er ganz anders da:* a) nu framstår han på ett helt annat sätt, b) nu har han det helt annnorlunda.

Data, Datas, Daten, *n. plur.* 1. se *Datum.* 2. uppgifter, sakförhållanden.

datier|en, *-te, -t,* I. *tr.* datera, skrifva datum öfver, t. ex. *einen Brief.* II. *itr. h.* och *sich ~* datera (sig), förskrifva sig.

dato, *adv. Bis ~* tills dato, hittills. **-wechsel**, *-s, -, m.* handel. växel ställd på bestämd dag.

Dattel, *-n, f.* dadel. **-baum**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* dadelträd. **-kern**, -[*e*]*s, -e, m.* dadelkärna. **-palme**, *-n, f.* dadelpalm. **-wald**, -[*e*]*s, -er* †, *m.* skog af dadelpalmer.

Datil|um, *-um*[*s*], *- a* el. *-en, n.* datum. -[*s*]... Ex. **~uhr**, *-en, f.* ur som visar dagarne i månaden.

Daube, *-n, f.* dim. *Däubchen, -lein,* ⊕ kim, tunnstaf, stäfver. **-n...** Ex. **~holz**, *-es,* 0, *n.* laggträ, kimvirke.

Dauer, 0, *f.* 1. fortvaro, bestånd. 2. lång tid, längd, t. ex. *auf die ~* på längden. *Etw. ist von langer ~* ngt räcker länge. 3. varaktighet. *Auf die ~ gearbeitet:* starkt gjord. *Von ~ sein:* vara varaktig, stark. **-apfel**, *-s,* -†, *m.* vinterämple. **-birne**, *-n, f.* vinterpäron. **-gewächs**, *-es, -e, n.* härdig, perenn växt. **-lauf**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* ihållande språngmarsch. **-marsch**, *-es, -e* †, *m.* ihållande marsch. **-obst**, -[*e*]*s,* 0, *n.* vinterfrukt. **-stand**, -[*e*]*s,* 0, *m.* varaktighet, styrka.

dauerhaft, *a.* varaktig, stark, t. ex. *~er Friede, ~e Gesundheit, ein ~ gemachter Rock.*

Dauerhaftigkeit, 0, *f.* varaktighet, styrka.

1. dauer|n, *-te, ge-t, itr. h.* 1. fortvara, äga bestånd, bibehålla sig. *Diese Äpfel ~ bis Weihnachten:* dessa äpplen hålla sig till julen. 2. räcka, t. ex. *wie lange dauert Ihnen dies Holz?* hur länge räcker denna ved för er? *nichts dauert ewig:* ingenting räcker i evighet. *Ein ~des Andenken:* ett varaktigt minne. 3. sfv. opers. dröja, t. ex. *es wird nicht lange ~, so werden sie alle kommen:* det kommer ej att dröja länge, tills de komma allesamman; *es wird lange ~, ehe* el. *bis diese Arbeit vollendet sein wird:* det kommer att dröja länge, innan detta arbete hunnit afslutas.

2. dauer|n, *-te, ge-t, tr.* och opers. *Du dauerst mich* el. *es dauert mich deiner:* det gör mig ondt om dig, det är synd om dig. Bildl. *sich weder die Mühe noch das Geld ~ lassen:* spara hvarken möda eller pengar; *mich dauert das Geld nicht:* jag ser ej så noga på pengarne.

Daum.... se *Daumen ...*

Daumen, *-s, -, m.* dim. *Däumchen, -lein,* tumme på hand el. handske. Bildl. *jmdm den ~ auf dem Auge halten* el. *aufs Auge halten, setzen, drücken:* hålla tummen på ögat på ngn,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

föra sträng uppsigt öfver ngn; F *den ~ auf dem Geldbeutel halten:* knyta handen om pungen; F *den ~ in der Hand halten:* vara snål; F *den ~ rühren:* a) lossa på pungen, b) vara bedräglig; F *jmdm den ~ halten:* hålla ngn under armarne. **-breit,** *a.* tumsbred. **-breite,** *-n, f.* tumsbredd. **-dick,** *a.* tumstjock. **-dreher,** *-s, -, m.* F smickrare. **-drücker,** *-s, -, m.* 1. handtag, trycke på lås. 2. F gynnare. **-eisen,** *-s, -, n.* tumhuf. **-klapper,** *-n, f.* kastanjett. **-los,** *a.* utan tumme el. tummar. **-ring,** *-[e]s, -e, m.* tumring. **-schraube,** *-n, f.* tumskruf. **-schützer,** *-s, -, m.* tumhuf. **-stock,** *-[e]s, -e* †, *m.* tumskruf, skrufklofve (tortyrredskap).

Däumling, *-[e]s, -e, m.* 1. = *Däumchen* se *Daumen.* 2. tumme på handske. 3. tummelitten.

Daune, *-n, f.* dun. **-n...** ex. **~bett,** *-[e]s, -en, n.* dunbädd. **~decke,** *-n, f.* duntäcke (täcke stoppadt med dun). **~kissen,** *-s, -, n.* dunkudde.

daun[en]haft, *a.* dunartad.

daunicht, *a.* svällande som en dunbädd.

Daus, *-es, -er* †, I. *n.* tvåa på tärning och tyska kort, ess på franska kort. II. *m.* F *Ei, der ~!* å tusan! *Das ist ein Junge wie ein ~* det är tusan till pojke, en rask pojke. *Sie war geputzt wie ein ~* hon var tusan så grann.

davón (afv. ´ -), *adv.* 1. däraf, t. ex. *er ist ~ gesund geworden;* därifrån, t. ex. *weg ~!* bort därifrån! rör ej därvid! 2. därom. *~ ist nicht die Rede:* det har aldrig varit tal därom, varit ifrågasatt. *Nichts mehr ~* el. *still ~!* nog därom! *Man spricht ~, einen Weg anzulegen:* man talar om att anlägga en väg. 3. borta, sin kos, t. ex. *sie sind [auf und] ~* de äro sin kos. — Kfterföljl. sms. förekomma äfv. upplösta.

davónbleiben, *itr. s.* ej röra därvid, afhålla sig därifrån.

davónbringen, *tr.* föra med därifrån. *Nichts als das Leben ~* endast rädda lifvet.

davóneilen, *itr. s.* skynda sin kos.

davónfahren, *itr. s.* fara, resa bort, sin väg.

davónfliegen, *itr. s.* flyga bort, sin kos.

davónfliehen, *itr. s.* fly därifrån, undan.

davóngehen, *itr. s.* gå bort (därifrån), lemna det; rymma.

davónheben, *sich ~* begifva sig därifrån, draga sig tillbaka.

davónhelfen, *itr. h. Jmdm ~* hjälpa ngn att komma därifrån, att fly undan.

davónhüpfen, *itr. s.* hoppa bort.

davónjagen, I. *tr.* köra bort. II. *itr. s.* spränga, ila bort till häst el. i vagn.

davónkommen, *itr. s.* komma lös, därifrån, slippa undan, t. ex. *er ist mit einem blauen Auge, mit genauer Not, mit dem blossen Schreck davongekommen:* han har sluppit undan med ett blått öga, med knapp nöd, med blotta förskräckelsen.

davónlaufen, *itr. s.* springa sin kos, rymma. *Jmdm ~* öfvergifva ngn. *Es ist zum ~* det är, så man kan bli galen.

davónmachen, *sich ~* F begifva sig åstad, springa, schappa sin kos.

davónmüssen, *itr. h.* vara tvungen att begifva sig åstad, att aflägsna sig.

davónreiten, *itr. s.* rida bort (därifrån), sin kos.

davónschleichen, *itr. s.* och *sich ~* smyga sig bort, undan.

davónsprengen, *itr. s.* spränga bort.

davónthun, *tr.* aflägsna, taga bort (därifrån).

davóntraben, *itr. s.* trafva bort.

davóntragen, *tr.* bära bort. *Schande ~* få skam däraf. *Den Sieg über jmdn ~* besegra ngn.

davónwollen, *itr. h.* vilja komma därifrån.

davónziehen, *itr. s.* draga sin kos.

davór, (afv. ´ -), *adv.* (där)framför, för, för det. *Ein Schloss ~ legen:* sätta lås för. *Sei* el. *behüt' uns Gott ~!* Gud bevare oss för ngt sådant! *Ich habe einen Abscheu ~* jag afskyr det, dylikt.

dawider (afv. ´ - -), *adv.* däremot.

dazú (afv. ´ -), *adv.* 1. rum. dit, fram, t. ex. *man kann nicht ~ gelangen:* man kan ej komma (fram) dit. 2. syfte, mål. därtill, till det ändamålet, t. ex. *er ist ~ abgerichtet:* han är dresserad därtill; *~ gehört dies auch ~* därtill fordras tid; *ich rate Ihnen nicht ~* jag vill ej tillråda er det. *Das Geld ist ~ da, dass man es gebraucht:* pengarne äro till för att användas. 3. tillfogande. därtill, dessutom, till på köpet, också, t. ex. *arm und kränklich ~* fattig och därtill sjuklig, både fattig och sjuklig; *~ kommt dass ...* därtill kommer att ...; *gehört dies auch ~* hör detta också till? får man detta för samma pris? *ich wollte lieber mein anderes Bein ~ verlieren:* jag skulle hellre vilja förlora mitt andra ben också. *~ legen, setzen, thun:* bifoga. *Sein Teil ~ geben:* ha sitt ord med i laget. 4. samtidighet. tillika, t. ex. *er arbeitet und singt ~. Er war ganz still ~* han åhörde det under tystnad. 5. särskilda fall. *~ wird es nicht kommen:* så långt kommer det ej att gå. *Wie komme ich ~?* hvad angår det mig? hvad har jag därmed att skaffa? *Ich kann nicht ~ kommen:* jag kan ej få tid därtill el. jag kan ej komma mig för. *Ich lache nur ~* jag bara skrattar däråt. *Was sagst du ~?* hvad säger du därom? **-gehörig,** *a.* dithörande. **-kommen,** *-s,* 0, *n.* **-kunft,** 0, *f.* tillträde, ankomst, inträffande. *Durch die Dazukunft dieser Person wurden sie beruhigt:* genom denna persons ankomst blefvo de lugnade.

dazumál, *adv.* då för tiden.

dazwischen, *adv.* däremellan, mellan dem el. dessa, t. ex. *wähle ~. Hügel und Schluchten ~* kullar med dalar emellan. *Es ist der Unterschied ~, dass ...* skilnaden är den,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

att ... **-kunft**, 0, *f.* **-treten**, *-s*, 0, *n.* mellankomst. — Kmerröj. sms. förekomma säfv. upplösta.

dazwischenkommen, *itr. s.* komma emellan, komma öfver, öfverraska.

dazwischenlegen, *tr.* lägga emellan.

dazwischenliegen, *itr. h.* ligga emellan.

dazwischenreden, *itr. h. Jmdm* ~ falla ngn i talet.

dazwischenschlagen, I. *tr.* slå midt i högen, hugga in. II. *Sich* ~ träda emellan.

dazwischenschreiben, *tr.* och *itr. h.* skrifva mellan raderna, skrifva öfver.

dazwischensetzen, *tr.* sätta emellan.

dazwischenstecken, *itr. h.* vara, sitta (där-) emellan, däribland.

dazwischenstehen, *itr. h.* 1. stå midt emellan, ibland dem, i högen. 2. vara emellan, stå i vägen.

dazwischenstellen, *tr.* ställa emellan.

dazwischentreten, *itr. s.* träda emellan; bildl. förmedla.

Debátte, *-n*, *f.* debatt, dryftning, öfverläggning. *Etw. zur* ~ *bringen:* bringa ngt under debatt.

debattiérlen, *-te*, *-t*, *tr.* och *itr. h.* [*Über*] *etw.* ~ debattera, diskutera (om) ngt, dryfta ngt.

Debet, -[*s*], *-s* el. *Debita*, *n.* handel. debet, skuld. **-seite**, *-n*, *f.* handel. debetsida.

Debít, *-s*, 0, *m.* handel. afsättning, omsättning. **-masse**, *-n*, *f.* konkursmassa.

debitiérlen, *-te*, *-t*, *tr.* handel. 1. afsätta, omsätta. 2. debitera, *jmdn mit etw.:* ngn för ngt.

Debitor, *-s*, *Debitóren*, *m.* gäldenär.

Debût, *-s*, *-s*, *m.* och *n.* debut.

Debütánt, *-en*, *-en*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* debutant.

debütiérlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* debutera.

Decem, *-s*, *-s*, *m.* tionde. Bildl. *seinen* ~ *bekommen:* få sin del.

Decénnilum, *-um*[*s*], *-en*, *n.* årtionde, decennium.

decént, *a.* anständig, skicklig, passande.

Decénz, 0, *f.* anständighet.

Dechanéi, *-en*, *f.* en domprosts a) bostad, b) ämbete, c) församling. Jfr rij.

Dechánt, *-en*, *-en*, *m.* 1. kyrklig förman, unger. domprost. 2. (*) = *Dechend.* **-en**... Ex. ~**amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* domprostämbete. ~**würde**, *-n*, *f.* domprostvärdighet.

Dechárge, *-n*, *f.* ansvarsbefrielse, ansvarsfrihet. ~ *erteilen:* bevilja, gifva ansvarsfrihet. **-ert[h]ellung**, *-en*, *f.* ansvarsbefrielse, beviljande af ansvarsfrihet.

Dechend, **Dechent**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **Decher**, *-s*, *-*, *m.* tiotal, däcker, halftjog, i sht af hudar.

dechiffrierbär, *a.* möjlig att dechiffrera, läsa, tyda.

dechiffriérlen, *-te*, *-t*, *tr.* dechiffrera, tyda.

Deci... Ex. **-ár**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* deciar, $\frac{1}{10}$ ar. **-grámm**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* decigram, $\frac{1}{10}$ gram. **-líter**, *-s*, *-*, *m.* och *n.* deciliter, $\frac{1}{10}$ liter. **-méter**, *-s*, *-*, *m.* och *n.* decimeter, $\frac{1}{10}$ meter.

decimál, *a.* decimal. **-rechnung**, *-en*, *f.* decimalräkning. **-system**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* decimalsystem. **-wage**, *-n*, *f.* decimalvåg.

Decime, *-n*, *f.* mus. decima (tionde tonen fr. grundtonen).

decimiérlen, *-te*, *-t*, *tr.* decimera. **Decimiérung**, *f.*

Deck, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. ⚓ däck. 2. tak på omnibus, diligens m. m. **-balken**, *-s*, *-*, *m.* ⚓ däcksbalk. **-planke**, *-n*, *f.* däcksplanka.

Deck... jfr *decken.* Ex. **-bett**, -[*e*]*s*, *-en*, *n.* (säng-) täcke. **-blatt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. bot. skärmblad, blomskärm. 2. ytterblad, täckblad på cigarrer. **-farbe**, *-n*, *f.* mål. täckande färg som ej låter en annan lysa igenom. **-feder**, *-n*, *f.* täckfjäder. **-firnis**[*s*], *-ses*, *-se*, *m.* tjock ferniss, lakering. **-flügel**, *-s*, *-*, *m.* täckvinge på insekter. **-getäfel**, *-s*, 0, *n.* bygg. väggpanelning. **-lehm**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ⊕ formlera. **-leinwand**, 0, *f.* presenning. **-mantel**, *-s*, -†, *m.* täckmantel. **-platte**, *-n*, *f.* 1. ⊕ täckplåt, ytterplåt. 2. mus. resonansbotten. **-rasen**, *-s*, 0, *m.* täcktorf, grästorf att täcka med. **-schild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* ryggskal på insekter. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* betäckningssten, taktegel. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ✕ blindverk.

deckbär, *a.* som kan betäckas.

Decke, *-n*, *f.* 1. täcke, sängtäcke; betäckning, slöja. Bildl. *unter der* ~ *der Freundschaft:* under vänskapens täckmantel; *sich nach der* ~ *strecken:* a) rätta sig efter omständigheterna, rätta mun efter matsäcken, b) flyga högre än vingarne bära; *mit jmdm unter einer* ~ *stecken, liegen, sein, spielen:* spela under täcke med ngn. 2. matta. 3. pärm, band på böcker, pärmar, omslag, portfölj att lägga tidningar o. dyl. i. 4. tak i ett tält el. rum, ej på hus; säfv. bildl., t. ex. *die* ~ *des Himmels:* himlahvalfvet. 5. mus. resonansbotten. **-n**... Ex. ~**flechter**, *-s*, *-*, *m.* mattflätare. ~**gemälde**, *-s*, *-*, *n.* takmålning. ~**maler**, *-s*, *-*, *m.* dekorationsmålare. ~**schalung**, *-en*, *f.* takpanelning.

Deckel, *-s*, *-*, *m.* 1. lock på kärl. 2. P hatt, mössa. 3. pärm, band, omslag. **-ähnlich**, *a.* lockartad. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* gångjärn på lock. **-becher**, *-s*, *-*, *m.* bägare med lock på. **-glas**, *-es*, *-er* †, *n.* glas med lock på. **-korb**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* korg med lock på.

deckelln, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* sätta lock på. II. *itr. h.* P lyfta på hatten el. mössan.

decklen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. täcka, betäcka, öfvertäcka. 2. säfv. *itr. h.* [*Den Tisch*] ~ duka; *für zehn Personen* ~ duka för tio personer. 3. ✕ betäcka, erbjuda betäckning, skaffa betäckning för. 4. betäcka, betrygga, skaffa säkerhet för, t. ex. *die Kosten, die Ausgaben, das Deficit.* 5. betäcka, bespringa. II. *Sich* ~ betäcka sig, betäckas; betryggas.

Deckung, *-en*, *f.* betäckande, betäckning,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

skydd; säkerhet, t. ex. *hinter etw.* ~ *suchen:* söka skydd bakom ngt; ~ *anschaffen:* skaffa säkerhet; *zur* ~ *der Kosten:* för att betäcka omkostnaderna. Schackspel. *einer* (dat.) *Figur die* ~ *nehmen:* blotta en pjes. **-s...** Ex. **~linie**, *-n, f.* ✕ försvarslinie.

Dedikatión, *-en, f.* tillegnan, dedikation.

dedizierlen, *-te, -t, tr.* tillegna.

Deduktión, *-en, f.* 1. härledning. 2. bevisledning.

deduzierlen, *-te, -t, tr.* 1. härleda. 2. leda i bevis.

1. defékt, *a.* skadad, bristfällig, ofullständig, defekt.

2. Defékt, -[e]*s*, -e, *m.* brist, t. ex. ~ *der Kasse:* kassabrist.

Defensión, *-en, f.* försvar. **-s...** Ex. **~krieg**, -[e]*s*, *-e, m.* försvarskrig.

defensív, *a.* försvars-, skydds-. **-allianz**, *-en, f.* **-bündnis[s]**, *-ses, -se, n.* förbund för ömsesidigt försvar.

Defensíve, *-n, f.* försvarsstånd, defensiv. *Die* ~ *ergreifen:* gå försvarsvis tillväga.

Defénsor, *-s, Defensóren, m.* vanl. jur. försvarare, försvarsadvokat, defensor.

Deficit, *-s, -s, n.* brist, deficit.

Defilé (med akcent), **Defilés** (utan akcent), *-s, -s* el. *-en, n.* 1. trång väg, hålväg. 2. defilering.

defiliérlen, *-te, -t, itr. h.* och *s.* defilera.

definiérbär, *a.* som kan bestämmas, definieras.

definiérlen, *-te, -t, tr.* bestämma, angifva, definiera.

Definitión, *-en, f.* bestämmande, förklaring, definition.

definitív, *a.* afgörande, slutlig, definitiv.

defraudierlen, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* bedraga, förfara bedrägligt, i sht smuggla.

Degen, *-s, -, m.* 1. värja. 2. krigare, krigsbuss. **-band**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* värjband. **-fest**, *a.* osårbar, som hugg ej biter på. **-fläche**, *-n, f.* en värjas flatsida. **-gefäss**, *-es, -e, n.* ✕ värjfäste. **-gehänge**, *-s, -, n.* värjgehäng. **-griff**, -[e]*s*, *-e, m.* värjfäste. **-hieb**, -[e]*s*, *-e, m.* värjhugg. **-knopf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. värjknapp. 2. F krigsbuss. **-quaste**, *-n, f.* värjtofs. **-scheide**, *-n, f.* värjslida. **-stöss**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* värjstöt.

degradierlen, *-te, -t, tr.* degradera, nedflytta, nedsätta. **Degradierung**, *f.*

dehnbär, *a.* tänjbar, töjbar.

Dehnbarkeit, 0, *f.* tänjbarhet, töjbarhet.

dehnlen, *-te, ge-t, tr.* uttänja, töja, draga ut, förlänga. *In die Länge, in die Breite* ~ töja, draga ut på längden, på bredden. *Gedehnte Stimme:* släpande röst. *Einen Vokal* ~ förlänga en vokal; *gedehnte Silbe:* lång stafvelse. **Dehnung**, *f.* **-s...** Ex. **~zeichen**, *-s, -, n.* gram. förlängningstecken.

Deich, -[e]*s*, *-e, m.* dam, fördämning, vall, bank. *Einen* ~ *aufführen:* bygga, uppföra en vall. **-acht**, 0, *f.* ⊕ 1. uppsyningsmän vid dambyggnader. 2. stadga rörande dammar. **-anker**, *-s, -, m.* ⊕ grund på hvilken en dam är uppförd. **-arbeit**, *-en, f.* arbete på dammar. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* uppsyningsman öfver dammar, tjänsteman vid dambyggnad. **-damm**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ⊕ mindre dam till skydd för en större, strandvall. **-erde**, 0, *f.* jord till dambyggnad. **-fach**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* ⊕ afdelning af en dam, som en person är skyldig att underhålla. **-geld**, -[e]*s*, *-er, n.* pengar, medel för dammars underhåll. **-graf**, *-en, -en*, **-gräfe**, *-n, -n*, **-hauptmann**, -[e]*s*, *-er* † el. *Deichhauptleute, m.* öfveruppsyningsman öfver dambyggnader. **-holzung**, *-en, f.* ⊕ pålverk. **-land**, -[e]*s*, 0, *n.* land skyddadt mot hafvet genom dammar. **-sache**, *-n, f.* sak, angelägenhet, som rör dammar. **-schaden**, *-s*, -†, *m.* skada på en dam. **-t[h]ellung**, *-en, f.* damskifte. **-ufer**, *-s, -, n.* med dam(mar) försedd strand. **-vögt**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* damfogde. **-weg**, -[e]*s*, *-e, m.* väg utmed el. på en dam. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* damväsen, dambyggnad.

deichlen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* uppföra, arbeta på dammar. **Deichung**, *f.*

Deicher, *-s, -, m.* arbetare vid dambyggnad.

Deichsel, *-n, f.* tistel(stång), vagnsstång. **-arm**, -[e]*s*, *-e, m.* skakel. **-eisen**, *-s, -, n.* järnbeslag på tistelstång. **-gabel**, *-n, f.* gaffel(tistel), skaklar. **-nagel**, *-s*, -†, *m.* selsticka. **-pferd**, -[e]*s*, *-e, n.* vagnshäst. **-stange**, *-n, f.* tistelstång. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* vagn med tistel.

dein, I. gammal *gen.* af *du.* 1. objektiv gen. efter verb och adj., t. ex. *sie gedenken* ~ de tänka på dig, minnas dig. 2. possessiv gen., t. ex. *ich bin* ~ jag är din, tillhör dig; ~ *ist das Reich:* riket är ditt. II. *pron. poss.* böjes i attributiv ställn. ss. obest. art.; i självständig ställn. böjes det som vanl. adj.: *deiner deine dein[e]s, der die das deine* el. *deinige,* din ditt. *Die ~en:* de dina, din familj. *Das Mein und* ~ mitt och ditt. *Ewig der (die)* ~[*ig*]*e:* din in i döden. **-er...** Ex. **~seits**, *adv.* å din sida. — **-es...** Ex. **~gleichen**, *plur.* dina likar, sådana som du. — **-et...** Ex. **~halben**, **~wegen**, *um* **~willen**, *adv.* för din skull.

deinige se *dein II.*

Deining, Deinung, *-en, f.* ⚓ bränning.

del[n]sllen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, itr. h.* ⚓ backa.

Deixel, *-s*, 0, *m.* P djäkel. *Zum* ~! fan anamma!

Dejeunér, *-s, -s, n.* frukost.

dejeunierlen, *-te, -t, itr. h.* spisa frukost.

Deka... Ex. **-grámm**, -[e]*s*, *-e, n.* dekagram, 10 gram. **-líter**, *-s, -, m.* och *n.* dekaliter, 10 liter. **-méter**, *-s, -, m.* och *n.* dekameter, 10 meter.

Dekáde, *-n, f.* tiotal, dekad.

Dekán, -[e]*s*, *-e, m.* 1. dekanus. 2. = *Dechant 1.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Dekanát, -[e]s, -e, n. 1. en dekans ställning el. ämbete, dekanat. 2. = *Dechanei*.

Deklamatión, -en, f. deklamation, deklamering, uppläsning. -s... Ex. ~**stück**, -[e]s, -e, n. deklamationsstycke. ~**übung**, -en, f. deklamationsöfning.

Deklamátor, -s, *Deklamatóren*, m. deklamatör, uppläsare.

deklamatórisch, a. deklamatorisk; högtrafvande, tillgjord.

Deklamier... = *Deklamations...*

deklamier||en, -te, -t, tr. och itr. h. deklamera, uppläsa, framsäga.

Deklaratión, -en, f. förklaring; uppgift, förteckning, i sht på varor, som skola förtullas.

deklarativ, **deklaratórisch**, a. jur. åsyftande en förklaring, förklarande.

deklarier||en, -te, -t, tr. lemna förteckning, uppgift på, förklara.

Deklinatión, -en, f. gram. deklination, böjning. -s... Ex. ~**weise**, -n, f. gram. böjningssätt, deklination.

deklinierbár, a. gram. som kan deklineras, böjas; böjlig.

deklinier||en, -te, -t, tr. gram. deklinera, böja.

Dekókt, -[e]s, -e, n. dekokt.

Dekoratión, -en, f. i sht teat. dekoration, dekorering. -s... Ex. ~**arbeit**, -en, f. dekorering. ~**maler**, -s, -, m. dekorationsmålare, kulissmålare. ~**stück**, -[e]s, -e, n. teat. dekorationsstycke.

dekoratív, a. åsyftande dekorering, dekorativ.

dekorier||en, -te, -t, tr. dekorera. **Dekorierung**, f.

Dekórum, -[s], 0, n. anständighet, skick, det passande.

Dekrét, -[e]s, -e, n. förordning, påbud, dekret.

Dekretálle, -e[s], -[i]en, n. påfligt påbud, påfvebref.

dekretier||en, -te, -t, tr. och itr. h. förordna, påbjuda, dekretera.

Delegát, -en, -en, m. ombud, fullmäktig.

Delegatión, -en, f. afsändande af ombud; uppdrag.

delegier||en, -te, -t, tr. befullmäktiga, afsända som ombud. **Delegierung**, f.

Delegierte(r), (adj. böjn.) m. ombud, fullmäktig.

Deliberatión, -en, f. öfverläggning, rådpläggning.

delikát, a. delikat: a) välsmakande, läcker, b) ömtålig, grannlaga, kinkig.

Delikatésse, -n, f. 1. delikatess, läckerhet. 2. grannlagenhet, finkänslighet. -n... Ex. ~**handlung**, -en, f. delikatesshandel.

Delikt, -[e]s, -e, n. förbrytelse, brott.

Delinquént, -en, -en, m. ~**in**, -nen, f. delinkvent, förbrytare, förbryterska.

Delírium, -um[s], -en, n. (fylleri)galenskap, vanvett.

Delphín, -[e]s, -e, m. delfin.

Delta, -[s], -s el. -en, n. (flod)delta. -**bildung**, -en, f. deltabildning. -**land**, -[e]s, -er †, n. delta(land).

dém se *der*, *das*. Sms. se nedan.

Demagóg, -en, -en, m. folkledare, folkförledare, folkuppviglare. -en... Ex. ~**hetze**, -n, f. jagt på, förföljelse af folkuppviglare. ~**umtriebe**, m. pl. folkförledande, demagogiska anslag, ränker.

Demagogie, -en, f. folkets förledande, uppviglande.

demagógisch, a. folkförledande, demagogisk.

Demant (arv. ⁻⁻), -[e]s el. -en, -e[n], m. se *Diamant*.

demaskier||en, -te, -t, tr. och *sich* ~ demaskera (sig), aftaga masken (af), visa (sig) i sin rätta belysning.

Dementí (arv. ⁻⁻), -[s], -s, n. beskyllning för osanning, rättelse.

dementier||en, -te, -t, tr. beskylla för, beslå med osanning, rätta.

démgemäss, adv. i enlighet, i öfverensstämmelse därmed.

démnach (arv. ⁻⁻), adv. 1. = *demgemäss*. 2. följaktligen, alltså.

démnächst (arv. ⁻⁻), adv. 1. därnäst, strax, därefter, sedan. 2. mycket snart, snart, strax.

démnächstig (arv. ⁻⁻), adv. därnäst kommande, närmast.

demobilisier||en, -te, -t, tr. och itr. h. afväpna. **Demobilisierung**, f.

Demokrát, -en, -en, m. vän af folkvälde, demokrat.

Demokratíe, -en, f. folkvälde, demokrati.

demokrátisch, a. demokratisk, folkvänlig.

demolier||en, -te, -t, tr. sönderslå, förstöra. **Demolierung**, f.

Demonstratión, -en, f. 1. bevis, bevisföring, förklaring. 2. offentlig meningsyttring, demonstration.

demonstrier||en, -te, -t, tr. bevisa, leda i bevis, ådagalägga, förklara.

Demoralisatión, -en, f. sedeförderf, demoralisering.

demoralisier||en, -te, -t, tr. verka sedeförderfvande på, demoralisera; göra modfäld.

démúnerachtet, **démúngeachtet**, adv. det oaktadt, icke dess mindre, likväl.

Demüt[h], 0, f. ödmjukhet. -[s]... Ex. ~**probe**, -n, f. 1. pröfning af ngns ödmjukhet. 2. prof, bevis på ödmjukhet. ~**sinn**, -[e]s, 0, m. ödmjukt sinnelag, saktmod. ~**voll**, a. ödmjuk.

demüt[h]ig, a. ödmjuk.

demüt[h]ig||en, -te, ge-t, I. tr. göra ödmjuk, förödmjuka. II. *Sich* ~ blifva ödmjuk, ödmjuka sig.

Demüt[h]igkeit = *Demut*.

Demüt[h]igung, -en, f. förödmjukande, förödmjukelse. *Jmdm eine* ~ *zu Teil werden lassen:* tillfoga ngn en förödmjukelse, förödmjuka ngn.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

demzufolge = *demnach.*

Denár, -[e]*s*, -*e*, *m.* denar.

dengel|n, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. dänga, hamra, slå. 2. ⊕ genom hamrande hvässa, t. ex. *eine Sense.*

Denk... Bz. **-ärt**, -*en*, *f.* tänkesätt. **-bild**, -[e]*s*, -*er*, *n.* 1. minnesvård. 2. sinnebild. **-blatt**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* minnesblad. **-buch**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* minnesbok, album. **-fähig**, *a.* i stånd att tänka. **-fähigkeit**, 0, *f.* tankeförmåga. **-freiheit**, 0, *f.* tankefrihet. **-kraft**, 0, *f.* tankeförmåga. **-lehre**, 0, *f.* logik. **-mal**, -[e]*s*, -*er* † och -*e*, *n.* minnesmärke, minnesvård, monument. **-münze**, -*n*, *f.* minnespenning, medalj. **-rede**, -*n*, *f.* åminnelsetal, äreminne. **-säule**, -*n*, *f.* minnesvård. **-schrift**, -*en*, *f.* minnesskrift. **-spruch**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* tänkespråk. **-stein**, -[e]*s*, -*e*, *m.* minnesvård, minnesstod af sten. **-stoff**, -[e]*s*, -*e*, *m.* ämne för tankeöfning. **-übung**, -*en*, *f.* tankeöfning. **-vermögen**, -*s*, 0, *n.* tankeförmåga. **-vers**, -*es*, -*e*, *m.* minnesvers. **-weise**, -*n* = *-art.* **-würdig**, *a.* minnesvärd, värd eftertanke, märklig. **-würdigkeit**, -*en*, *f.* 1. minnesvärdhet, märkvärdighet. 2. minnesvärd, märklig tilldragelse. **-zeichen**, -*s*, -, *n.* minnestecken, minnesmärke, minne. **-zeit**, -*en*, *f.* märklig tid. **-zettel**, -*s*, -, *m.* 1. minnesanteckning, promemoria. 2. minnesbeta, t. ex. *jmdm einen* ~ *geben.*

denkbár, *a.* tänkbar. *In der* ~ *sorgfältigsten Weise:* så omsorgsfullt som möjligt.

Denkbarkeit, 0, *f.* tänkbarhet.

denken, *dachte*, *dächte*, *gedacht*, I. *itr. h.* 1. utan bestämning: a) tänka. *Das giebt einem zu* ~ det ger en att tänka på. *Denk' nur!* el. *denk' mal einer an!* tänk bara! å kors! se bara på! b) förmoda, t. ex. *Sie reisen morgen, denke ich?* c) tänka tillbaka, minnas, t. ex. *so lange ich* ~ *kann:* så långt jag minnes tillbaka; d) finna för godt, t. ex. *machen Sie es, wie Sie* ~; e) särskilda fall. Ordspr. *der Mensch denkt, Gott lenkt:* människan spår och Gud rår. *Gedacht, gethan:* sagdt och gjordt. *Ich dächte gar!* å visst icke! sådana dumheter! 2. med adv. tänka, t. ex. *edel, richtig, zurück. Hoch hinaus* ~ hafva högtflygande planer. *Wo* ~ *Sie hin?* hvad tänker ni på? Jfr *3.* 3. med prep. *An jmdn, etw.* ~ tänka på ngn, ngt. *Er soll daran* ~ han skall minnas det. *Denk' nicht dran!* visst icke! tro icke det! *Woran* ~ *Sie?* hvad tänker ni på? *Denk' an mich, es wird einmal die Zeit kommen:* sanna mina ord, den tid skall komma. *Auf etw.* ~ tänka på ngt, hafva ngt i sinnet, t. ex. *auf Mittel* ~ tänka på medel; *auf Böses* ~ hafva ondt i sinnet. *Für jmdn* ~ tänka för ngn. F *jeder denkt in seinen Sack:* hvar och en är sig själf närmast. *Über etw.* ~ tänka öfver, begrunda ngt. II. *tr.* 1. tänka. *Was in aller Welt dachten Sie?* hvad i all verlden tänkte ni på? *Etw. bei sich* ~ tänka ngt vid sig själf. *Sich* (dat.) *nichts Böses* el. *Arges bei etw.* ~ ej misstänka ngt vid ngt el. ej mena ngt illa med ngt. 2. uttänka, t. ex. *ich hatte mir das so schön gedacht:* jag hade tänkt ut det så bra. 3. tänka, ämna, t. ex. *er denkt mich zu betrügen. Arges, Böses* ~ hafva ondt i sinnet. 4. föreställa sig, förstå, t. ex. *Sie können sich leicht* ~ *wie... Ich kann mir's schon* ~ jag förstår det mycket väl. 5. tro, t. ex. *wer hätte das gedacht?* hvem skulle kunnat tro ngt sådant? *Ich dachte, er sei einer von Ihren Freunden:* jag trodde honom tillhöra edra vänner. *Ich dachte Wunder, was er mir schenken sollte:* jag trodde han skulle gifva mig ngt riktigt storartadt; *er denkt Wunder, wer er ist:* han tror sig vara en riktig storkaxe. *Dacht' ich [mir]'s doch!* jag trodde det väl! sade jag det ej! *Er denkt immer das Schlimmste:* han tror alltid det värsta. *Ich dächte, wir setzten unsere Reise fort:* jag tror, mig synes det vara bäst, att vi fortsätta vår resa. *Von einer Person, einer Sache etw.* ~ tro ngt om en person, en sak. 6. hoppas, t. ex. *ich denke meinen Prozess zu gewinnen.* 7. minnas, ihogkomma. *Wart', ich denk' es dir!* jag skall nog komma ihog dig! 8. vänta, förutse. *Das habe ich mir gedacht:* det har jag just väntat. 9. mena, t. ex. *was denkst du unter diesen Worten?* hvad menar du med dessa ord? 10. *Die gedachte Person:* denna, nämda, omförmälda person. III. *Sich* ~ 1. *Sich an jmds Stelle* ~ tänka, försätta sig i ngns ställe. 2. opers. *es lässt sich* ~ det är tänkbart. *Mancherlei lässt sich bei diesen Worten* ~ dessa ord gifva en mycket att tänka på el. kunna tydas på många sätt.

Denker, -*s*, -, *m.* tänkare.

Denkungs... se *Denk...*

denn, *konj.* 1. ty. 2. * än, t. ex. *kein anderer* ~ *ich, mehr* ~ *einmal. Eher* ~ *ich sterbe:* innan, förr än jag dör. 3. obetonadt. då, t. ex. *wo ist er* ~? *So mag es* ~ *dabei bleiben:* det får väl bli så då, låt gå. *Auf* ~! vålan då! *Ich gab ihm eine Summe, welche er* ~ *auch einsteckte:* jag gaf honom en summa, hvilken han också verkligen stoppade på sig. 4. om ej, t. ex. *wir lassen dich nicht, du singst uns* ~ *ein Lied:* vi släppa dig icke, om du ej sjunger en visa för oss.

dennoch, *konj.* likväl, i alla fall.

Denunziánt, -*en*, -*en*, *m.* jur. angifvare.

Denunziátion, -*en*, *f.* jur. angifvelse.

denunzier|en, -*te*, -*t*, *tr.* angifva, anklaga.

Departeménf, -*s*, -*s*, *n.* departement, regeringsdistrikt, förvaltningsområde.

depensier|en, -*te*, -*t*, *tr.* kosta ut, göra utgifter.

Depésche, -*n*, *f.* 1. brådskande skrifvelse i statsärenden, depesch, ilbref. 2. [*Telegraphische*]

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

~ telegram. -B... Ex. ~**beförderung**, 0, *f.* depeschbefordran. ~**weg**, -[e]*s*, -*e*, *m.* *Im ~e:* genom depesch(er).

deponier|en, -*te*, -*t*, *tr.* 1. lemna, nedlägga i förvar, deponera. 2. vittna inför domstol. **Deponierung**, *f.*

Deportatión, -*en*, *f.* förvisning och förpassning till bestämd förvisningsort.

deportier|en, -*te*, -*t*, *tr.* förvisa, förpassa till förvisningsort. **Deportierung**, *f.*

Deportierte(r), (adj. böjn.) *m.* förvisningsfånge.

Depositár, **Depositár**, -[e]*s*, -*e*, *m.* person som deponerar el. deponerat ngt.

Depositen... Ex. -**geld**, -[e]*s*, -*er*, *n.* pengar insatta på deposition. -**schein**, -[e]*s*, -*e*, *m.* depositionsbevis.

depossedier|en, -*te*, -*t*, *tr.* jur. frånkänna nga äganderätten till ngt, afhända.

Depót, -*s*, -*s*, *n.* nederlag, nederlagsort, förvaringsställe, depot.

deprimier|en, -*te*, -*t*, *tr.* nedtrycka, nedsätta; nedslå.

Deputát, -[e]*s*, -*e*, *n.* inkomster in natura jämte lönen.

Deputatión, -*en*, *f.* deputation.

deputier|en, -*te*, -*t*, *tr.* förläna fullmakt, afsända såsom ombud.

Deputierte(r), (adj. böjn.) *m.* fullmäktig, ombud, deputerad.

der, *m.* **die**, *f.* **das**, *n.* (både *der* och *die* hafva i enlesammanhanget i bem. I nästan alltid, i bem. II och III stundom kort vek.). Jfr *das.* I. *best. art.* sg. gen. *des der des*, dat. *dem der dem*, ack. *den die das*, pl. nom. ack. *die*, gen. *der*, dat. *den*, den det, -(e)n -(e)t. II. *pron. dem.* sg. gen. *dessen* el. ✱*des*[*s*] *deren dessen* el. ✱*des*[*s*], pl. gen. *deren* el. *derer*, dat. *denen*, i för. = *I.* 1. den det, denne denna detta. *Hol' dich dieser und der* el. *der und der!* må den och den ta dig! Iron. *der und Wort halten!* han ser just ut att vara ordhållig. 2. upprepande ett föreg. subst. *Hier ist meine Stube und dort ist die meines Bruders:* här är mitt rum och där är min brors. *Ich sehe die Fehler meiner Arbeit und die Vorzüge der meines Freundes:* jag ser bristerna i mitt arbete och företrädena hos min väns. *Der Brief an dich ist ausführlicher als der an mich:* brefvet till dig är utförligare än brefvet till mig. III. *pron. rel.* böjes = *II*, som, hvilken hvilket. *Ich, der ich es weiss:* jag, som vet det; *Vater unser, der du bist* ... fader vår, som är ... Sms. se nedan.

derárt, *adv.* så, på så sätt, till den grad.

derártig, *a.* sådan, så beskaffad.

derb, *a.* 1. hård, fast, t. ex. ~*es Holz.* 2. kraftig, dugtig, rättfram, t. ex. *ein ~es munteres Weib, jmdn ~ durchprügeln. Er geht ~ darauf los:* han går rakt på saken. 3. grof, grofkornig, rå, plump; hård.

Derbheit, -*en*, *f.* 1. hårdhet, fasthet. 2. kraft, dugtighet, rättframhet. 3. grof(kornig)het, råhet, hårdhet.

deréinst, **deréinstens**, **deréinstmál**, *adv.* en gång, en dag.

deréinstig, *a.* tillkommande, framtida.

derentháiben, **derentwegen**, *um* **derentwillen**, *adv.* för hvars (fam.) el. hvilkas skull.

dérgestalt, **dérgestaltig** = *derart, derartig.*

dergléichen (afv. ⁻⁻ med lång vok. i första stafv.), oböjl. *a.* 1. demonstr., förkort. **dgl.**, dylik, sådan. *Und ~ mehr:* med mera (dylikt). 2. relat. hvars el. hvilkas like, t. ex. *Dinge, ~ ich nimmer sah:* saker, hvilkas like jag aldrig sett el. som jag aldrig sett maken till.

dérhalb[**en**], ✱ = *deshalb.*

Derivatión, -*en*, *f.* härledning.

Derivatívum, -*um*[*s*], -*a* el. -*e*[*n*], *n.* gram. härledt ord.

derivier|en, -*te*, -*t*, *tr.* härleda.

dérjénige, *m.* **diejénige**, *f.* **dasjénige**, *n.* *pron. dem.* (första sammansättningsleden böjes som best. art., andra svagt) den det.

dériel, oböjl. *a.* dylik, sådan.

dérmaléins[**t**], **dérmaléinstig** = *dereinst, dereinstig.*

dérmálen, *adv.* 1. nu, för närvarande. 2. då.

dérmálig, *a.* närvarande, förhandenvarande.

dérmássen, *adv.* på så sätt, i sådan grad.

dero, föråldr. = *deren* se *der II;* ännu, fast sällan, brukl. som tilltalsord till högtstående personer: eder(s).

derséib[**ig**]**e**, *m.* **dieséib**[**ig**]**e**, *f.* **dasséib**[**ig**]**e**, *n.* *pron. dem.* (böjes som *derjenige*), (den-) samme (den)samma (det)samma. *Ein und dasselbe:* ett och detsamma; *ein und dieselbe Sache:* samma sak.

dérwégen, ✱ = *deswegen.*

derwéil, **derwéils**[**n**] = *dieweil.*

Derwisch, -*es*, -*e*, *m.* dervisch.

dérzeit, **dérzeitig** = *dermalen, dermalig.*

desarmier|en, -*te*, -*t*, *tr.* afväpna.

desavouier|en, -*te*, -*t*, *tr.* förneka, ej vidkännas.

Descendént, -*en*, -*en*, *m.* afkomling, ättling.

Descendénz, 0, *f.* härkomst.

Desem, -[*e*]*s*, -*e*, **Desemer**, -*s*, -, *m.* besman.

desemer|n, -*te*, *ge-t*, *tr.* väga på besman.

Desertéur, -[*e*]*s*, -*e* el. -*s*, *m.* rymmare, öfverlöpare, desertör.

desertier|en, -*te*, -*t*, *itr. s.* rymma, desertera.

Desertión, -*en*, *f.* rymning, desertering.

desfalls, *adv.* 1. i så fall, om så sker. 2. med hänsyn därtill. 3. för den skull.

desfallsig (afv. ⁻⁻), *a.* i så fall inträffande, eventuel.

desgléichen (afv. ⁻⁻), I. = *dergleichen.* II. *adv.* desslikes, likaså. III. *konj.* ~ *dass:* äfvensom att.

deshalb, *adv.* därför, för den skull. *Eben ~* just därför. ~ *weil:* emedan.

designier|en, -*te*, -*t*, *tr.* utmärka, beteckna.

Desinfektión, -*en*, *f.* rening från smittämnen, desinficering, desinfektion.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

desinfizier||en, *-te, -t, tr.* rena från smittämnen, desinficiera. **Desinfizierung**, *f.*
Desorganisatión, *-en, f.* upplösning(stillstånd).
desorganisier||en, *-te, -t, tr.* upplösa, bringa i oordning. **Desorganisierung**, *f.*
despektierlich, *a.* föraktfull, bristande i vördnad, vanvördig.
desperát, *a.* förtviflad.
Despót, *-en, -en, m.* despot.
Despotie, *-en, f.* despotiskt (styrelse)sätt.
despótisch, *a.* despotisk.
Despotísmus, -, 0, *m.* despotism.
dess... och **dessent...** se *des...*
dessenúngeachtst, *adv.* det oaktadt, i trots däraf.
Dessért, *-s, -s* el. *-e, n.* desert, efterrätt. **-backwerk**, *-[e]s, -e, n.* bakelse till desert. **-löffel**, *-s, -, m.* desertsked. **-teller**, *-s, -, m.* deserttallrik.
Destillatéur, *-s, -e* el. *-s, m.* = *Destillierer.*
Destillatión, *-en, f.* distillering, bränvinsbränning.
Destillíer... Ex. **-apparat**, *-[e]s, -e, m.* distillerapparat. **-blase**, *-n, f.* = *-kolben.* **-geschäft**, *-[e]s, -e, n.* distilleringsaffär, (bränvins-) bränneri. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* **-kolben**, *-s, -, m.* ⊕ distillerkolf. **-ofen**, *-s, -*†, *m.* distillerugn.
destillíerbär, *a.* som kan distilleras.
destillíer||en, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* distillera, bränna bränvin. **Destillierung**, *f.*
Destillíerer, *-s, -, m.* distillatör, bränvinsbrännare.
desto, *adv.* vid komparativer. 1. dess, t. ex. *je mehr ... ~ besser:* ju mera ... dess bättre. *Nichts ~ weniger:* icke dess mindre. 2. sjalfständigt: så mycket, t. ex. *~ besser!* så mycket bättre.
Destruktión, *-en, f.* förstöring, förstörelse.
destruktiv, *a.* förstörande.
desúngeachtet se *dessenungeachtet.*
deswegen, *um deswillen* = *deshalb.*
Detachemént, *-s, -s, n.* ✕ mindre från hufvudstyrkan afsöndrad truppafdelning.
detachíer||en, *-te, -t, tr.* ✕ från hufvudstyrkan afsända en truppafdelning. **Detachierung**, *f.*
Detáil, *-s, -s, n.* detalj, enskildhet. **-bericht**, *-[e]s, -e, m.* omständlig, detaljerad redogörelse. **-handel**, *-s,* 0, *m.* detaljhandel, minuthandel. **-händler**, **-verkäufer**, *-s, -, m.* minuthandlare, minutförsäljare.
detailliér||en, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* 1. omständligt beskrifva, genomgå. 2. sälja i minut.
Detailliíst, *-en, -en, m.* minuthandlare.
determiniser||en, *-te, -t, tr.* begränsa, bestämma; afgöra.
detto se *dito.*
Deut, *-[e]s, -e, m.* ett holländskt skiljemynt. *Nicht einen ~* icke ett rundstycke, icke ett grand.
Deuteléi, *-en, f.* spetsfundig, hårdragen tydning, hårklyfveri, ordrytteri.
deuteli||n, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* tyda spetsfundigt, rida på ord, förtyda.
deut||en, *-ete, ge-et,* I. *itr. h.* 1. peka, visa, t. ex. *mit dem Finger auf etw.* (ack.) el. *nach etw. hin ~* peka på ngt. *Er deutete mit den Augen auf den Plats:* han antydde platsen med ögonen. *Der Schweif des Kometen deutet gegen* el. *gen* el. *nach Osten:* kometens svans pekar mot öster. 2. *Auf etw.* (ack.) *~* tyda på, antyda, vara förebud för ngt. II. *tr.* 1. ✱ antyda, bebåda. 2. tyda, förklara, uttyda, t. ex. *Träume, Gleichnisse, das Gesetz. Etw. tief, nach seinem Kopfe* el. *Sinne ~* uttyda ngt på ett djupsinnigt sätt, efter sitt hufvud. 3. tyda, utlägga, t. ex. *alles zum guten, zum besten, aufs beste:* allt till det bästa. *Jmdm etw. schlecht, übel ~* beskylla ngn för att hafva en ond afsigt med ngt. 4. *Etw. auf eine Person, eine Sache ~* tillämpa ngt på en person, en sak. III. *Sich ~* 1. visa sig, blifva synlig. 2. *Etw. deutet sich leicht, schwer:* ngt är lätt, svårt att tyda.
Deuter, *-s, -, m.* 1. uttydare, tolk. 2. pekpinne.
deutlich, *a.* tydlig.
Deutlichkeit, 0, *f.* tydlighet.
deutsch, I. *a.* tysk. II. *n.* obäjl. utom i ställn. omedelbart efter best. art., föregången af en prep., tyska (språket), t. ex. *das ~ der heutigen Zeit:* nutidens tyska; *im heutigen ~* i nutidens tyska, men: *im ~en:* i tyskan; *aus gutem Französisch in schlechtes ~ übersetzen:* öfversätta från god franska till dålig tyska, men: *aus dem Französischen ins ~e:* från franskan till tyskan. *Er spricht gut ~* han talar tyska bra. *Auf ~* på tyska. **-französisch**, *a.* tysk-fransk. **-klingend**, *a.* tyskt klingande. **-meister**, *-s, -, m.* tyska ordens stormästare. **-en...** Ex. **~feindlich**, *a.* tyskfiendtlig. **~freundlichkeit**, 0, *f.* tyskvänlighet. **~hass**, *-es,* 0, *m.* hat mot tyskarne.
Deutschheit, *-en, f.* egenskapen att vara tysk, tyskt sätt, tyskt skaplynne, tysk egendomlighet.
Deutschland, *-s,* 0, *n. npr.* Tyskland.
Deutscht[h]úm, *-s,* 0, *n.* tysk nationalitet, tyskt väsen.
Deutscht[h]úmelei, *-en, f.* tyskeri.
deutscht[h]úmeli||n, *-te, ge-t, itr. h.* bära sitt tyska sätt till torgs, äfias efter tysk egendomlighet.
Deutscht[h]úmler, *-s, -, m.* tyskvurm.
deutscht[h]úmlich, *a.* som har tysk karaktär.
Deutung, *-en, f.* tydning, uttydning, tolkning. **-s...** Ex. **~gabe**, *-n, f.* förmåga att uttyda. **~voll**, *a.* betydelsefull.
Devise, *-n, f.* valspråk, devis.
devót, *a.* 1. andäktig, skenhelig. 2. tillgifven.
Devotión, *-en, f.* 1. skenhelighet. 2. tillgifvenhet.
Dey, *-[e]s, -s* el. *-e, m.* dej (titel för Algiers forna herskare).

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Dezem se *Decem.*
Dezémber, *-s*, -, *m.* december.
Dezen... m. m. se *Decen...* m. m.
dgl. se *dergleichen 1.*
d. h. förkorta. = *das heisst:* det vill säga (d. v. s.).
d. i. förkorta. = *das ist:* det är (d. ä.), det vill säga (d. v. s.).
diabólisch, *a.* djäfvulsk.
Diac... se *Diak...*
Diadém, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* diadem.
Diagnóse, *-n*, *f.* med. diagnos (undersökning och bestämmande af en sjukdoms art).
Diagonále, *-n*, *f.* mat. diagonal.
Diakón, *-s* el. *-en*, *-en*, *m.* se *Diakonus.*
Diakonát, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* en diakons ämbete, komministratur.
Diakonísse, *-n*, **Diakoníssin**, *-nen*, *f.* diakonissa, barmhertighetssyster, sjuksköterska. **Diakonissen...** Ex. **~anstalt**, *-en*, *f.* diakonissanstalt.
Diákonus, -, *Diakónen*, *m.* diakon, komminister.
diakritisch, *a.* diakritisk, kännetecknande.
Dialékt, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dialekt, munart, landsmål, folkmål. **-forschung**, *-en*, *f.* dialektforskning.
Dialéktik, *-en*, *f.* dialektik, logisk skärpa, förmåga att disputera.
Dialéktiker, *-s*, -, *m.* dialektiker, med logisk skärpa begåfvad person.
dialéktisch, *a.* dialektisk, a) dialekt-, landsmåls-, b) logisk, fintlig.
Dialóg, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* samtal, dialog.
dialógisch, *a.* dialogisk, i form af samtal.
dialogisíer|en, *-te*, *-t*, *tr.* framställa i form af samtal.
Diamánt, *-en* el. -[*e*]*s*, *-e*[*n*], *m.* diamant. **-ártig**, *a.* diamantartad. **-bezirk**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* diamantfält. **-grube**, *-n*, *f.* diamantgrufva. **-pulver**, *-s*, -, *n.* diamantpulver. **-ring**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* diamantring. **-schleifer**, **-schneider**, *-s*, -, *m.* diamantslipare. **-staub**, -[*e*]*s*, 0, *m.* = *-pulver.* **-en...** = föreg. sms.
diamánten, *a.* af diamant, diamant-. *~e Hochzeit:* diamantbröllop.
Diámeter, *-s*, -, *m.* mat. diameter.
diametrál, **diamstrálisch**, **diamétrisch**, *a.* diametral.
Diärése, **Diáresis**, *Diärésen*, *f.* gram. en diftongs delning på två stafvelser; trema.
Diárium, *-um*[*s*], *-en*, *n.* dagbok; diarium, kladd.
Diarrhöe, *-n*, *f.* diarré.
Diät, I. 0, *f.* diet. *~ halten:* hålla diet. II. *adv. ~ leben:* iakttaga, hålla diet. jfr *Diäten.* **-fehler**, *-s*, -, *m.* dietfel.
Diätár, -[*e*]*s*, *-e*, **Diätárius**, *-us*, *-i* el. *-en*, *m.* extraordinarie (tjänsteman).
Diäten, *f. plur.* dagtraktamente, dagaflöning.
Diätétik, *-en*, *f.* dietlära, dietetik.
diätétisch, *a.* dietetisk, diet-, hälso-, t. ex. *aus ~en Gründen:* af hälsoskäl.
Diatríbe, *-n*, *f.* kritisk afhandling, skarp kritik; smädeskrift.
dicht, *a.* tät, t. ex. *~es Zeug*, *~er Wald*, *~ säen*, *~ schreiben*, *im ~esten Kugelregen.* Om kläder: *~ anliegen:* sitta åt. *~ bei*, *~ an:* tätt invid. *~ hinter:* tätt efter; *~ hinter jmdm her sein:* vara i hälarne på ngn. **-behaart**, *a.* täthårig. **-belaubt**, *a.* löfrik, försedd med tätt löfverk. **-bewachsen**, *a.* tätt bevuxen. **-gedrängt**, *a.* tät, sammanträngd, hoppackad. **-geschärt**, *a.* i täta skaror. **-geschlossen**, *a.* fast, hårdt sammansluten. **-laubig** = *-belaubt.* **-nähtig**, *a.* sydd med täta sömmar.
Dicht... jfr *1.* och *2. dichten.* Ex. **-ärt**, *-en*, *f.* diktart. **-eisen**, *-s*, -, *n.* ⚓ järn, verktyg att dikta med. **-kunst**, *-e* †, *f.* skaldekonst. **-werg**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ⚓ dref att dikta med. **-werk** = *Dichterwerk.*
Dichte, *-n*, *f.* täthet, fasthet.
1. dichtl|en, *-ete*, *ge-et*, *tr.* göra tät, täta, dikta, drifva. **Dichtung**, *f.*
2. dichtl|en, *-ete*, *ge-et*, *tr.* och *itr. h.* 1. rikta tankarne (på), tänka (på), t. ex. *auf etw. ~ und sinnen. Darauf geht sein ganzes ~ und Trachten:* dit syftar all hans diktan och traktan. 2. författa, dikta, skrifva poesi. 3. uttänka, uppdikta, hitta på.
Dichter, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* skald, skaldinna, poet, författare, författarinna. **-ärt**, *-en*, *f.* 1. art skalder. 2. *Nach ~* efter skaldernas sätt. **-flug**, -[*e*]*s*, 0, *m.* poetisk flygt. **-gabe**, *-n*, *f.* skaldegåfva. **-kunst**, *-e* †, *f.* skaldekonst. **-schwung**, -[*e*]*s*, 0, *m.* poetisk lyftning. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* skaldeverk, skaldestycke, poetiskt alster.
dichterisch, *a.* poetisk.
Dichterling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* F rimmare, rimsmidare.
Dichtheit, **Dichtigkeit**, *-en*, *f.* täthet, fasthet.
Dichtung, *-en*, *f.* 1. diktande, diktning; dikt. 2. uppfinning, påhitt, lögn. **-s...** Ex. **~ärt**, *-en*, *f.* diktart. **~gabe**, *-n*, **~kraft**, *-e* †, *f.* skaldegåfva, skaldeförmåga. **~lehre**, 0, *f.* läran om skaldekonsten, verslära. **~vermögen**, *-s*, 0, *n.* = *~gabe.*
dick, *a.* 1. tjock, t. ex. *ein Meter ~ sein*, *~ und fett*, *~es Haar.* F skämtsamt tilltal: *~er:* tjocking, parvel. *~er werden:* blifva tjockare, lägga på hullet. *~e Milch:* sur mjölk, filmjölk. *Im ~sten Walde:* midt i tjocka skogen. *~er Nebel:* tät, tjock dimma, tjocka. *~e Luft:* tung, tryckande luft. *Durch ~ und dünn:* genom skog och mark, träsk och snår; bild. *mit jmdm durch ~ und dünn gehen:* följa ngn troget, i alla väder, i sorg och glädje. F *sich ~ essen:* äta sig öfvermätt; bild. *etw. ~ haben:* vara trött på, hafva fått nog af ngt; *~e Freunde:* intima,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

såta vänner; *das Griechische sitzt bei ihm nicht so* ~ han är just ej så slängd i grekiskan; ~ *thun* el. *sich* ~ *machen:* brösta sig, *mit etw.:* öfver ngt; *er hat es* ~ *hinter den Ohren:* han har en räf bakom örat; *er hat ein* ~*es Fell* el. *eine* ~*e Haut:* han har en bred rygg, han tål hvad han får; *einen* ~*en Kopf haben:* vara tjockhufvad, tjurhufvad; ordspr. *das* ~*ste Ende kommt nach:* ändan kröner verket el. det kommer surt efter. **2.** svullen, uppsväld, t. ex. *eine* ~*e Backe, ein* ~*es Gesicht haben:* vara svullen i ansigtet. ~*e* el. ~*geweinte Augen:* förgråtna ögon. **3.** vanl. blott om djur: hafvande, drägtig. **-bäckig**, *a.* med tjocka kinder. **-bändig**, *a.* om böcker: omfångsrik, diger. **-bauch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* F istermage. **-bäuchig**, *a.* försedd med stor mage. **-bein**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **1.** tjockben, vad. **2.** person som har tjocka ben. **-beinig**, *a.* tjockbent. **-belaubt**, *a.* löfrik. **-bewachsen**, *a.* tätt bevuxen. **-blätterig**, *a.* tjockbladig. **-darm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* stortarm. **-fellig**, *a.* som har tjock pels; F bildl. okänslig, ~ *sein:* hafva bred rygg. **-fleischig**, *a.* köttig, hullig. **-flüssig**, *a.* tjock (om vätskor), simmig. **-häuter**, *-s*, -, *m.* zool. tjockhudadt däggdjur. **-häutig**, *a.* **1.** zool. tjockhudad. **2.** = *-fellig.* **-hülsig**, *a.* bot. som har tjocka skidor. **-kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* en som har tjockt, stort hufvud; F bildl. tjockhufvud, dumhufvud, tjurhufvud. **-köpfig**, *a.* tjockhufvad; dum; tjurhufvad. **-leibig**, *a.* som har stor mage; om saker: bugtig, bukig, utsvängd. **-leibigkeit**, 0, *f.* stor mage, godt hull, fetma. **-maul**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* F **1.** mun med tjocka läppar. **2.** person som har tjocka läppar. **-milch**, 0, *f.* sur mjölk, filmjölk. **-näsig**, *a.* som har tjock näsa el. nos; P bildl. högfärdig. **-schnabel**, *-s*, -†, *m.* zool. korsnäbb. **-schotig** = *-hülsig.* **-stirnig**, *a.* F tjockhufvad, tjurhufvad. **-thuer**, *-s*, -, *m.* F skräflare, storskrytare. **-thuerei**, *-en*, *f.* **-thun**, *-s*, 0, *n.* F skryt, skräfvel. **-thuerisch**, *a.* F skrytsam, skräflande. **-wanst**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* P = *-bauch.* **-wanstig**, P = *-bäuchig.* **-wollig**, *a.* tjockullig. **-werden**, *-s*, 0, *n.* tjocknande, tilltagande fetma.

Dicke, *-n*, *f.* **1.** tjockhet, tjocklek. **2.** fetma. **3.** svullnad.

Dickicht, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tät skog, snår.

Dict... se *Dikt...*

Didáktik, 0, *f.* undervisningskonst, didaktik.

didáktisch, *a.* undervisande, didaktisk.

dídeldúm, dídeldumdéi, *interj.* härmande munter, uppeluppen musik, ungef. trallerallera.

Dieb, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tjuf. *Haltet den* ~*!* ta fast tjufven! Ordspr. *Gelegenheit macht* ~*e:* tillfället gör tjufven. ~ *am Lichte:* tjuf på ljuset. **-[e]s...** ex. ~**bande**, *-n*, *f.* tjufband. ~**brut**, *-en*, *f.* tjufpack. ~**finger**, *-s*, -, *m.* ~ *haben:* hafva långa fingrar. ~**gesindel**, *-s*, 0, *n.* tjufpack. ~**glück**, -[*e*]*s*, 0, *n.* oförtjänt, oförskyld lycka, bondtur. ~**griff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tjufknep. ~**handwerk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* tjufhandtverk. ~**hehler**, *-s*, -, *m.* tjufgömmare. ~**helfer**, *-s*, -, *m.* medbrottsling vid stöld. ~**herberge**, *-n*, *f.* tjufhärbärge, tjufnäste. ~**höhle**, *-n*, *f.* tjufhåla. ~**laterne**, *-n*, *f.* tjuflykta, blindlykta. ~**schlüssel**, *-s*, -, *m.* tjufnyckel, dyrk. ~**sicher**, *a.* dyrkfri. ~**sicherheit**, 0, *f.* dyrkfrihet. ~**sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* tjufanlag. ~**sprache**, 0, *f.* tjufspråk. ~**volk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* tjuffolk. ~**werkzeug**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tjufredskap.

Dieberei, *-en*, *f.* tjufveri.

diebisch, *a.* **1.** tjufaktig. **2.** förstulen.

Diebstahl, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* stöld, tjufnad. **-s...** ex. ~**klage**, *-n*, *f.* anklagelse för stöld.

Diele, *-n*, *f.* **1.** bräde, planka. **2.** tilja; golf i allmh., äfven af sten. **3.** förstuga. **4.** brädtak i rum.

dielen, *-te*, *ge-t*, *tr.* golfläggа; brädfodra, panela.

Dieler, *-s*, -, *m.* golfläggare, brädfodrare.

Dielung, *-en*, *f.* golfläggning, golf.

Dieme, *-n*, *f.* **Diemen**, *-s*, -, *m.* såte, vålm, rök, skyl, stack.

dienen, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* **1.** tjäna, t. ex. *Gott* (dat.) ~, *den Götzen* ~, *die* ~*de Klasse.* [*Bei*] *jmdm* ~ vara i tjänst hos ngn. *Den Lästen* ~ lefva lättsinnigt. *Ich diene dreissig Jahre:* jag har tjänat, varit i tjänst i trettio år. **2.** stå, vara till tjänst. *Womit kann ich Ihnen* ~*?* hvarmed kan jag stå till tjänst? [*Ihnen*] *zu* ~ till er tjänst. *Ist Ihnen damit gedient, wenn* ... är ni hjälpt med att ... *Mit Schmeicheleien ist mir nicht gedient:* smicker har jag intet gagn af. *Jmdm in ähnlicher Weise* ~ göra ngn samma tjänst. *Jmdm auf etw.* (ack.) ~ gifva ngn besked, svar om ngt. **3.** *Zu* el. *als etw.* ~ tjäna, gagna, vara bestämd till ngt, t. ex. ✕ *als Bedeckung* ~ tjäna till betäckning, till skydd. Handel: *Gegenwärtiges dient Ihnen mitzuteilen, dass* ... härmed ha vi äran underrätta er om, att ... **4.** vara soldat, exercera beväring. *Er dient bei der Artillerie:* han är vid, har gått in vid artilleriet. *Er hat von unten auf gedient:* han har tjänat upp sig från simpel soldat. II. *tr. Die Messe* ~ förrätta mässan.

Diener, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* **1.** tjänare, tjänarinna. ~ *des göttlichen Wortes:* det guddomliga ordets tjänare. ~ *der Götzen:* afgudadyrkare. *Ihr gehorsamster* ~ eder ödmjukaste tjänare. *Gegen jmdn den gehorsamen* ~ *machen:* kröka rygg för ngn. Iron. afböjande: *gehorsamer* ~*!* tackar ödmjukast! *Stumme* ~ småbord att ställa ifrån sig på. **2.** bugning, bockning. *Jmdm einen* ~ *machen:* bocka sig för ngn. **-gefolge**, *-s*, -, *n.* följe af tjänare, svit. **-schar**, *-en*, *f.* skara tjänare. **-tracht**, *-en*, *f.* livré.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Dienerei, *-en, f.* 1. tjänstepersonal. 2. tjänstaktighet, kryperi.
dienerhaft, dienerisch, dienerlich, *a.* som anstår el. utmärker tjänare, tjänstaktig, krypande.
dienern, *-te, ge-t, itr. h.* buga sig, bocka sig.
Dienerschaft, *-en, f.* tjänstefolk, tjänstepersonal.
dienlich, *a.* tjänlig, lämplig.
Dienlichkeit, 0, *f.* tjänlighet, lämplighet.
Dienst, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. tjänst, a) = tjänstaktig handling, t. ex. *jmdm einen ~ leisten* el. *erweisen:* göra ngn en tjänst, *was steht Ihnen zu ~en:* hvad befaller ni? hvad behagas? *ein ~ ist des andern wert:* den ena tjänsten är den andra värd; b) = tjänsteutöfning, t. ex. *der ~ habende* el. *thuende Kammerherr:* tjänstgörande kammarherren, *einen Beamten im ~ beleidigen:* förolämpa en i tjänsteutöfning stadd ämbetsman, *in ~ treten:* träda i tjänstgöring; bildl. *jmdm auf den ~ passen:* hålla ett vaksamt öga på ngn; c) plats, anställning, t. ex. *einen ~ suchen:* söka en plats, *ausser ~ sein:* vara utan plats, *jmdm den ~ [auf]kündigen:* uppsäga, afskeda ngn, *jmdn in ~ nehmen:* taga ngn i sin tjänst; bildl. *im ~e der Wahrheit:* i sanningens tjänst. 2. dyrkan, kult. Bildl. *dem ~e des Bauchs fröhnen:* frossa, hafva magen till sin gud. **-adel**, *-s*, 0, *m.* tjänstadel. **-alter**, *-s*, 0, *n.* tjänsteålder. **-anerbietung**, *-en, f.* erbjudande af sina tjänster. **-angelegenheit**, *-en, f.* tjänsteärende. **-antritt**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ett ämbetes tillträdande. **-anweisung**, *-en, f.* tjänsteinstruktion. **-anzug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ämbetsdrägt. **-auszeichnung**, *-en, f.* utmärkelse för duglighet i tjänsten. **-beflissen**, *a.* nitisk i sin tjänst. **-beflissenheit**, 0, *f.* tjänstenit. **-behörde**, *-n, f.* myndighet. **-bereit**, *a.* tjänstaktig. **-bereitheit**, 0, *f.* tjänstaktighet. **-bote**, *-n, -n, m.* tjänare, plur. tjänstefolk. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* betygsbok för tjänare och gesäller. **-eid**, -[*e*]*s*, *-e, m.* ämbetsed. **-eifer**, *-s*, 0, *m.* 1. tjänstenit. 2. tjänstaktighet. **-eifrig**, *a.* 1. = *-beflissen.* 2. = *-bereit.* **-entlassung**, *-en, f.* afsked ur tjänsten. **-erfahren**, *a.* erfaren i tjänsten. **-ergeben**, *a.* tjänstfärdig, tjänstvillig. **-fach**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* afdelning inom ett ämbetsverk. **-fähig**, *a.* i stånd att tjänstgöra, tjänstduglig. **-fähigkeit**, 0, *f.* 1. förmåga att tjänstgöra, tjänstduglighet. 2. skicklighet i tjänsten. **-fertig**, *a.* tjänstfärdig. **-fertigkeit**, 0, *f.* tjänstfärdighet. **-frei**, *a.* tjänstfri, tjänstledig. **-freiheit**, 0, *f.* tjänstledighet. **-freimarke**, *-n, f.* tjänstefrimärke. **-fuhre**, *-n, f.* körsla som en godsägare har att fordra af underlydande el. arrendatorer. **-geber**, *-s, -, m.* arbetsgifvare, husbonde. **-gefällig**, *a.* tjänstvillig. **-gefälligkeit**, 0, *f.* tjänstvillighet. **-gehorsam**, *-s*, 0, *m.* lydnad mot förman, subordination. **-genoss[s]**, *-en, -en, m.* ämbetsbroder. **-getreide**, *-s*, 0, *n.* säd som ingår i ämbetsmans lön. **-habend**, *a.* tjänstgörande. **-herr**, *-n, -en, m.* husbonde. **-herrschaft**, *-en, f.* husbondfolk. **-jahr**, -[*e*]*s*, *-e, n.* tjänstår. **-jubiläum**, *-um*[*s*], *-en, n.* tjänstejubileum. **-kleid**, -[*e*]*s*, *-er, n.* ämbetsdrägt, uniform. **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e, m.* dräng. **-kontrakt**, -[*e*]*s*, *-e, m.* kontrakt mellan husbonde och tjänare. **-leistung**, *-en, f.* tjänst (= tjänstaktig handling). **-leute**, *plur.* tjänstefolk. **-lokal**, -[*e*]*s*, *-e, n.* tjänstelokal, byrå. **-los**, *a.* utan tjänst. **-mädchen**, *-s, -, n.* tjänstflicka. **-magd**, *-e* †, *f.* piga. **-mann**, -[*e*]*s*, *m.* a) plur. *-en*, vasall, b) plur. *Dienstleute*, tjänare, c) plur. *-er* †, stadsbud. **-mässig**, *a.* fordrad af tjänsten, reglementarisk. **-ordnung**, *-en, f.* reglemente. **-pfennig**, -[*e*]*s*, *-e, m.* städja. **-pferd**, -[*e*]*s*, *-e, n.* tjänsthäst. **-pflicht**, *-en, f.* 1. tjänstpligt. 2. ✕ värnepligt. *Allgemeine ~* allmän värnepligt. **-pflichtig**, *a.* 1. tjänstpligtig. 2. värnepligtig. **-reise**, *-n, f.* tjänsteresa. **-rock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ämbetsrock, uniformsrock. **-sache**, *-n, f.* tjänsteärende. **-scheu**, *a.* rädd för att tjänstgöra. **-thuend**, *a.* tjänstgörande. **-tauglich** = *-fähig.* **-tauglichkeit** = *-fähigkeit.* **-tracht**, *-en, f.* ämbetsdrägt, uniform. **-tüchtig** = *-fähig.* **-tüchtigkeit** = *-fähigkeit.* **-unbrauchbar, -unfähig, -untauglich, -untüchtig**, *a.* oförmögen, ur stånd att tjänstgöra. **-unbrauchbarkeit, -unfähigkeit, -untauglichkeit, -untüchtigkeit**, 0, *f.* oförmåga att tjänstgöra. **-verhältnis[s]**, *-ses, -se, n.* en tjänares ställning. **-verlust**, -[*e*]*s*, *-e, m.* ämbetets förlust. **-verpflichtung**, *-en, f.* ✕ kapitulation, värfning. **-vertrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* = *-kontrakt*, ✕ = *-verpflichtung.* **-volk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* tjänstefolk. **-vorschrift**, *-en, f.* reglemente. **-widrig**, *a.* stridande mot tjänstens fordringar, mot reglementet. **-willig**, *a.* tjänstvillig. **-willigkeit**, 0, *f.* tjänstvillighet. **-wohnung**, *-en, f.* boställe. **-zeit**, *-en, f.* tjänstetid, tjänstgöringstid. **-zeugnis[s]**, *-ses, -se, n.* tjänstgöringsbetyg. **-zulage**, *-n, f.* lönetillägg.
Dienstag, -[*e*]*s*, *-e, m.* tisdag. *Des ~s:* om tisdagarne.
dienstäglig, *a.* inträffande om tisdagarne.
dienstbar, *a.* 1. tjänstpligtig, tjänstskyldig. *~ machen:* underkasta, kufva. 2. underdånig.
Dienstbarkeit, *-en, f.* 1. tjänstskyldighet. 2. servitut.
dienstlich, *a.* hörande till tjänsten, tjänst(e)-, ämbets-.
dieser, *m.* **diese**, *f.* **dies[es]**, *n. pron. dem.*, böjes såsom *der I*, denne denna detta. *Über* el. *ohne dies:* dessutom. *Vor diesem:* före detta, förr, *nach diesem:* hädanefter. *Den dritten dieses:* den tredje dennes. *Dieser... jener:* den senare... den förre. *Dieser und*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

jener: en och annan, man, folket. *Hol' dich dieser und jener!* må den och den ta dig! ämn. se nedan.

dieserhalb = *deshalb.*

dieserseits, dieserwärts, *adv.* på denna sida, åt detta håll.

dieserwegen = *deswegen.*

diesfalls, *adv.* i detta fall.

diesjährig, *a.* från i år, års-.

diesmal, *adv.* denna gång.

diesmälig, *a.* denna gång inträffande, denne.

diesseit = *diesseits.*

diesseitig, *a.* 1. belägen på denna sida, denne, t. ex. *das ~e Ufer:* denna strand, *die ~en Häuser:* husen på denna sida, denna strand. 2. tillhörande detta el. vårt parti, land; vår, t. ex. *die ~en Truppen:* vårt partis, vårt lands trupper, våra trupper.

diesseits, I. *adv.* på denna sida; afv. härnere på jorden, på denna sidan grafven. II. *prep.* med gen. och ✱ dat. på denna sida om, på denna sidan. III. obejl. *n.* jordelifvet.

Dist[e]rich, -[e]*s,* -*e, m.* tjufnyckel, dyrk.

dist[e]richlen, -*te, ge-t,* I. *tr.* dyrka upp. II. *itr. h.* använda dyrk.

diewéil, I. *adv.* under tiden. II. *konj.* 1. emedan. 2. under det att.

differentiérlen, -*te,* -*t, tr.* mat. differentiera. **Differentiérung,** *f.*

Differénz, -*en, f.* 1. skilnad; olikhet. 2. misshällighet, osämja.

differiérlen, -*te,* -*t, itr. h.* vara olika, visa olikheter.

difficil, *a.* svår, kränglig, kinkig.

Diftelei, diftellln se *Tüftelei, tüfteln.*

digestiv, *a.* som befordrar matsmältningen, lösande.

Digressión, -*en, f.* afvikelse från ämnet.

Diktát, -[e]*s,* -*e, n.* diktamen, ngt som nedskrifvits efter diktamen, i sht skriföfning efter diktamen.

Diktátor, -*s, Diktatóren, m.* diktator.

diktatórisch, *a.* diktatorisk, egenmäktig.

Diktatúr, -*en, f.* diktatur, oinskränkt makt.

diktiérlen, -*te,* -*t, tr.* och *itr. h.* diktera, förestafva; ingifva; föreskrifva.

Diktión, -*en, f.* skrifsätt, uttryckssätt.

Diktionár, -[e]*s,* -*e, n.* ordbok.

Dilémmla, -*a*[*s*]*,* -*as* el. -*ata* el. -*en, n.* klämma, förlägenhet.

Dilettánt, -*en,* -*en, m.* ~**in,** -*nen, f.* dilettant, konstvän. -**en...** ex. ~**konzert,** -[e]*s,* -*e, n.* konsert af konstvänner, af amatörer. ~**mässig,** *a.* såsom af dilettanter, dilettant-.

dilettántenhaft = *dilettantenmässig.*

Dilettántent[h]um, -[e]*s,* 0, *n.* dilettantism, skröna konsternas idkande för ro skull och utan mästerskap.

dilettántisch = *dilettantenmässig.*

Dilettantismus, -, 0, *m.* = *Dilettantentum.*

Dill, -[e]*s,* -*e, m.* bot. dill.

Dille se *Tülle.*

Dilúvilum, -*um*[*s*]*,* -*en, n.* 1. syndafloden. 2. geol. diluvialjord.

Dimensión, -*en, f.* utsträckning, dimension.

Dimissión, -*en, f.* entledigande, afskedande.

dimittiérlen, -*te,* -*t, tr.* låta gå sin väg, afskeda, bortsända.

Diné *(Diné),* **Dinér** (utan akcent), -*s,* -*s, n.* middag(småltid), diné.

1. Ding, -[e]*s,* -*e* och F -*er* jfr *3, n.* dim. *Ding*[*el*]*chen, Dinglein,* plur. afv. *Dingerchen,* 1. ting, sak. *Aller guten ~e sind drei:* alla goda ting äro tre. *Bei Gott ist kein ~ unmöglich:* för Gud är ingenting omöjligt. *Unbedeutendes ~* småsak. *Es ist ein ~* det är sak samma. *Der Glaube ist nicht jedermanns ~* tron är ej hvar mans sak. 2. ofta pleonastiskt, öfversättes ej. *Als er das ~ vernommen:* när han förnummit det. *Er versteht das ~* han förstår sig på det. *Das ist ein ~ der Unmöglichkeit:* det är omöjligt. *Das ist ein übles ~* det är illa. *So ein ~ wie...* ngt sådant som... Ordspr. *geschehen ~ ist nicht zu ändern:* en gång skedt kan icke ändras. 3. begagnas F afv. om djur och personer, t. ex. *die kleinen ~er:* de små stackarne, småttingarne, *das arme ~* den stackaren, stackars liten, *das dumme ~!* en sådan dumbom! *naseweises ~* näspärla. 4. F betecknar i skämtsamma sammansättningar ngt obekant, t. ex. *Herr Dingsda* el. *Dingshausen:* herr N. N., herr så och så, *in Dingsda* el. *Dingskirchen:* ngnstädes. 5. särskilda fall. *Vor allen ~en:* framför allt. *Es ist ein köstliches ~ um einen Freund:* en vän är en god sak, en dyrbar gåfva. Ordspr. *gut ~ will Weile haben:* unget. fort och väl förlikas ej. *Bei so gestalteten* el. *bewandten ~en:* under sådana förhållanden. *Es geht nicht mit rechten ~en zu:* det går el. står ej rätt till. *Guter ~e sein:* vara vid godt mod. *Unverrichteter ~e:* med oförrättadt ärende. -**wort,** -[e]*s,* -*er* †, *n.* gram. substantiv.

2. Ding, -[e]*s,* -*e, n.* ting (domstols sittning). -**fest,** *a. Jmdn ~ machen:* arrestera ngn. -**statt,** 0, -**stätte,** -**stelle,** -*n, f.* tingställe, tingstad.

dingbär, *a.* som kan städjas, tingas, hyras, legas; om personer afv. fal.

dinglen, -*te, ge-t* samt *dang* el. *dung, gedungen,* I. *tr.* 1. städja, taga i sin tjänst, värfva, engagera, t. ex. *Arbeiter, Schauspieler.* 2. hyra, tinga, lega, t. ex. *einen Wagen, falsche Zeugen, Meuchelmörder.* II. *itr. h.* köpslå, pruta.

Dinger, -*s,* -, *m.* person som städjer m. m. se *dingen.*

dinglich, *a.* jur. saklig, häftande vid el. hvilande på fast egendom.

Dings... se *1. Ding 4.*

dinierlen, -*te,* -*t, itr. h.* spisa middag, dinera.

Dinkel, -*s,* -, *m.* spelt (Triticum spelta).

Dinstag se *Dienstag.*

Dinte se *Tinte.*

Diöcesán, -*en,* -*en, m.* person boende inom ett

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

visst stift, stiftsinnebyggare, stiftsprest. **-verwaltung**, *-en, f.* ett stifts förvaltning.

Diöcése, *-n, f.* en superintendents el. biskops ämbetsområde, stift.

Diöz... se *Diöc...*

Diphtheritis, 0, *f.* difteri.

diphtheritisch, *a.* difteritisk, difteri-.

Diphthóng, *-s* el. *-en, -e* el. *-en, m.* gram. diftong, tveljud.

diphthongíeren, *-te, -t, tr.* gram. diftongera, uttala diftongiskt. **Diphthongíerung**, *f.*

diphthóngisch, *a.* diftongisk.

Diplóm, *-[e]s, -e, n.* diplom, urkund, bref.

Diplomát, *-en, -en, m.* diplomat, statsman.

Diplomatíe, *-en, f.* diplomati.

Diplomátik, 0, *f.* diplomatik, diplomkännedom.

Diplomátiker, *-s, -, m.* diplomkännare.

diplomátisch, *a.* diplomatisk; beräknande, slug.

Diptam, *-s*, 0, *m.* bot. diptamn (Dictamnus).

dirékt, *a.* direkt.

Direktión, *-en, f.* 1. riktning, håll. 2. styrelse, direktion. **-s...** Ex. **~mitglied**, *-[e]s, -er, n.* styrelsemedlem.

Diréktor, *-s, Direktóren, m.* 1. direktör, t. ex. *eines Theaters, einer Bank, einer Eisenbahn.* 2. rektor, t. ex. *einer Schule, eines Gymnasiums.* **-[en]...** Ex. **~amt**, *-[e]s, -er* †, *n.* rektorsämbete, rektorat. **~stelle**, *-n, f.* direktörsplats. **~würde**, *-n, f.* rektorsvärdighet, rektorat.

Direktorát, *-[e]s, -e, n.* rektorat.

direktoriál, *a.* utgående från el. tillhörande styrelsen, direktören, rektorsämbetet. *~e Verfügung:* styrelsebeslut, påbud af direktör el. rektor.

Direktórin, *-nen, f.* rektorska, direktörska. *Frau Direktor[in] N.:* fru N.

Direktóriúm, *-um[s], -en, n.* styrelse, direktion, direktorium.

Dirigént, *-en, -en, m.* ledare, styresman, anförare, direktör, dirigent.

dirigíeren, *-te, -t, tr.* i sht mus. leda, anföra.

Dirne, *-n, f.* dim. *Dirnchen, -lein,* F *Dirndel,* 1. flicka, jänta, tös. 2. otuktig, fallen kvinna. **-s...** Ex. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* otuktshus.

Disciplín, *-en, f.* 1. ämne, fack, (vetenskaps-) gren. 2. ordning, disciplin, skoltukt, manstukt, krigstukt.

Disciplinár... Ex. **-fall**, *-[e]s, -e* †, *m.* disciplinmål.

disciplinárisch, *a.* rörande disciplinen, disciplinarisk.

discipliníeren, *-te, -t, tr.* disciplinera, vänja vid tukt och ordning, inöfva, öfva.

Disharmoníe, *-en, f.* disharmoni, missljud; oenighet.

disharmónisch, *a.* disharmonisk.

Diskánt, *-[e]s, -e, m.* mus. 1. diskant. 2. diskantstämma; diskantröst, sopran. 3. diskantsångare. **-flöte**, *-n, f.* mus. diskantflöjt. **-schlüssel**, *-s, -, m.* diskantklav.

Diskónt, *-s, -s, m.* och ✱ *n.* handel. diskont. **-geschäft**, *-[e]s, -e, n.* diskontaffär, diskontbank.

diskontíeren, *-te, -t, tr.* handel. diskontera.

Diskónto se *Diskont.*

Diskredít, *-[e]s*, 0, *m.* misskredit, t. ex. *in ~ bringen.*

diskreditíeren, *-te, -t,* I. *tr.* bringa i misskredit, i vanrykte. II. *Sich ~* komma i vanrykte genom eget förvållande.

diskrét, *a.* försigtig, varsam, grannlaga.

Diskretión, *-en, f.* grannlagenhet, urskilning.

Diskúrs, *-es, -e, m.* samtal, dryftning.

Diskussión, *-en, f.* dryftning, rådplägning, debatt, diskussion. *Etw. kommt zur ~* ngt kommer under debatt, blir dryftadt.

diskutíerbar, *a.* som kan dryftas.

diskutíeren, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* [*Über*] *etw. ~* dryfta ngt.

dislocíeren, **dislozíeren**, *-te, -t, tr.* förflytta. **Dislocíerung**, **Dislozíerung**, *f.*

Dispéns, *-es, -e, m.* **Dispensatión**, *-en, f.* dispens, frikallelse, befrielse.

dispensíeren, *-te, -t, tr.* 1. fördela, utdela. 2. bereda, tillaga medicin. 3. *Jmdn von etw. ~* frikalla ngn från ngt. **Dispensíerung**, *f.*

Disponént, *-en, -en, m.* disponent.

disponíbel, *a.* som står till ens förfogande, disponibel.

Disponibilität, 0, *f.* egenskapen att stå till förfogande, disponibilitet. *Offizier in ~* afskedad officer, som kvarstår i hären.

disponíeren, *-te, -t,* I. *tr. Jmdn zu etw. ~* göra ngn böjd för, förmå ngn till ngt. II. *itr. h. Über etw. ~* förfoga, råda öfver ngt.

Dispositión, *-en, f.* disposition, a) anordning, b) förfogande, c) böjelse, d) fördelning, e) indelning. **-s...** Ex. **~recht**, *-[e]s*, 0, *n.* rätt att förfoga öfver ngt.

Dispút, *-[e]s, -e, m.* ordstrid, dispyt.

Disputatión, *-en, f.* disputation.

Disputíer... Ex. **-geist**, *-[e]s, -er, m.* stridslysten ande, person. **-kunst**, 0, *f.* dialektik. **-sucht**, 0, *f.* lust att disputera. **-süchtig**, *a.* fallen för att disputera, stridslysten. **-übung**, *-en, f.* disputationsöfning.

disputíeren, *-te, -t, itr. h.* disputera, *über etw.:* om ngt.

Dissénter, *-s, -s, m.* olika troende, dissenter, sekterist.

dissentíeren, *-te, -t, itr. h.* afvika från den allmänna meningen el. tron i sht i religiösa frågor, affalla.

Dissertatión, *-en, f.* lärd afhandling.

Dissidént, *-en, -en, m.* = *Dissenter.*

Dissonánz, *-en, f.* mus. och bildl. missljud, dissonans.

dissoníeren, *-te, -t, itr. h.* missljuda.

Distánce, *-n*, **Distánz**, *-en, f.* afstånd.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Distel (äfv. med kort i), *-n, f.* tistel. **-acker**, *-s, -†, m.* med tistlar beväxt åker, tistelfält. **-ärt**, *-en, f.* tistelart. **-ärtig**, *a.* tistelartad. **-feld**, *-[e]s, -er, n.* = *-acker.* **-fink[e]**, *-s* el. *-en, -en,* **-vogel**, *-s, -†, m.* steglitsa. **-wolle**, 0, *f.* ull af tistelväxter.

distelig (äfv. med kort i), *a.* beväxt med tistlar.

Distillier... se *Destillier...*

Distinktión, *-en, f.* åtskiljande, skilnad, utmärkelse.

distribuiérien, *-te, -t, tr.* utdela, fördela, distribuera.

Distributión, *-en, f.* utdelning, distribuering.

Distrikt, *-[e]s, -e, m.* område, distrikt.

Disziplin m. m. se *Disciplin* m. m.

Dithyrámb, *-en, -en, m.* **Dithyrámbe**, *-n, f.* **Dithyrámbus**, *-os, -en, m.* eldig, hänförande sång, dityramb.

dit[t]o, förkort. **d°** el. **do**, *adv.* dito.

Divan se *Diwan.*

divergént, *a.* i sht mat. isärgående, divergerande; bild. skiljaktig, olika.

Divergénz, *-en, f.* liniers el. strålars spridning; bild. meningsskiljaktighet.

divergiérien, *-te, -t, itr. h.* gå isär, spridas, divergera; bild. vara af olika mening.

Dividénd, *-en, -en, m.* mat. dividend.

Dividénde, *-n, f.* handel. andel i vinsten, dividend.

dividiérien, *-te, -t, tr.* dividera.

Divination, *-en, f.* aning. **-s...** Ex. **~gabe**, *-n, f.* aningsförmåga.

División, *-en, f.* 1. mat. division. 2. ✕ härafdelning, division. **-s...** Ex. **~exerzieren**, *-s,* 0, *n.* ✕ divisionsexercis. **~general**, *-[e]s, -e* [†], *m.* ✕ divisionsgeneral. **~weise**, *adv.* divisionsvis.

Divísor, *-s, Divisóren, m.* mat. divisor.

Diwan, *-s, -s* el. *-e, m.* divan, a) = steppad soffa, b) = turkiskt statsråd, c) = diktsamling.

d. J. förkortn. = *dieses Jahr(es):* detta år (d. å.), i år.

d. l. förkortn. = *dicto loco* = *a. a. O.*

d. M. förkortn. = *dieses Monats:* i denna månad, dennes (d:s).

D. M. förkortn. = *Doctor Medicinæ:* medicine doktor (med. dr).

do se *dito.*

Döbel, *-s, -, m.* bot. dårrepe (Lolium tremulentum).

Docént, *-en, -en, m.* universitetslärare i allmh., docent. **-en...** Ex. **~stelle**, *-n, f.* anställning, lärostol vid universitet; docentur.

doch, *konj.* 1. dock, i alla fall, likväl, men. *Sein Zustand flösst ~ noch immer Besorgnis ein:* hans tillstånd är likväl fortfarande oroväckande. *Ich bat ihn, ~ er wollte nicht:* jag bad honom, men han ville ej. 2. efter negativ fråga: jo, t. ex. *kommen Sie nicht? ~, ich komme:* kommer ni ej? jo, jag kommer. *Ja ~!* el. *freilich ~!* jo, visst! 3. väl, då. *Sie wissen ~, dass* ... ni vet väl, att ... *Du hast es ihm ~ gesagt?* du har väl sagt honom det? *Was ~ nur ihn bewogen haben mag?* hvad kan väl hafva förmått honom (därtill)? *Das ist ~ gar zu arg!* det går då alldeles för långt! *Komm ~!* så kom då! 4. ju, enär, då ju, t. ex. *das hätte ich nicht erwartet, habe ich ihm ~ oft geholfen:* det hade jag ej väntat, jag har ju ofta el. då jag ju ofta har hjälpt honom; *sah euch ~ niemand:* det var ju ingen som såg er. 5. uttryckande en önskan: ändå, t. ex. *wäre ich ~ zwanzig Jahre!* vore jag ändå el. den som vore tjugu år! 6. afvarjande: *nicht ~!* å nej, visst icke; gör icke så!

Docht, *-[e]s, -e, m.* veke. F bild. *er hat keinen ~ in seiner Lampe:* ngt ljus är han just icke. **-garn**, *-[e]s, -e, n.* garn till vekar, ljusvekegarn. **-halter**, *-s, -, m.* brännare i lampor.

docíerien, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* 1. undervisa, lemna undervisning vid ett universitet. 2. docera, tala i en docerande, undervisande, öfverlägsen, snusförnuftig ton.

Dock, *-[e]s, -s* el. *-e, n.* och ✱ *m.* **Docke**, *-n, f.* ⚓ (skepps)docka. **-gebühr**, *-en, f.* **-geld**, *-[e]s, -er, n.* dockafgift.

Docke, *-n, f.* dim. *Dóckchen, -lein,* 1. se *Dock.* 2. ⊕ docka, tapp, plugg, mindre pelare. 3. docka af garn, tråd m. m. 4. docka att leka med. **-n...** Ex. **~flachs**, *-es,* 0, *m.* lin i dockor. **~geländer**, *-s, -, n.* balustrad.

dockiérien, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. ⊕ härfla, nysta, afdela i dockor, t. ex. *Garn.* 2. ⚓ lägga i docka, t. ex. *ein Schiff.* II. *itr. h.* leka med dockor.

Doge, *-n, -n, m.* doge, furstaterna Venedigs och Genuas öfverhufvud. **-n...** Ex. **~palast**, *-[e]s, -e* †, *m.* dogens palats. **~würde**, *-n, f.* dogevärdighet.

Dogge, *-n, f. -n, -n, m.* dogg. **-n...** Ex. **~paar**, *-[e]s, -e, n.* ett par doggar.

Dogmíia, *-a[s], -en* el. *-as* el. *-ata, n.* dogm, trossats, troslära, lärosats. **-en...** Ex. **~geschichte**, *-n, f.* dogmhistoria.

Dogmátik, *-en, f.* dogmatik.

Dogmátiker, *-s, -, m.* 1. dogmatiker. 2. lärare i dogmatik.

dogmátisch, *a.* 1. dogmatisk. 2. docerande.

dogmatisiérien, *-te, -t, itr. h.* 1. uppställa, sprida, undervisa om trossatser, lärosatser, dogmatisera. 2. tala i en docerande ton.

Dohle, *-n, f.* kaja.

Dohne, *-n, f.* jag. fogelsnara, dona. **-n...** jag. Ex. **~fang**, *-[e]s,* 0, *m.* fogelfångst medels donor. **~schneis[s]e**, *-n, f.* 1. = *Dohne.* 2. = rep. **~steig**, **~strich**, *-[e]s, -e, m.* 1. stig utmed hvilken donor bruka uppsättas. 2. en rad med donor.

dokteriin, *-te, ge-t, itr. h.* F 1. kvacksalfva, plåstra. 2. plåstra med sig.

Doktor, *-s, Doktóren* och ✱ *-s, m.* 1. doktor. *~ der Philosophie:* filosofie doktor. *~ der Rechte:* juris doktor; *~ beider Rechte:*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

juris utriusque doctor. ~ *werden, den ~ machen:* taga doktorsgraden. 2. (medicine) doktor, läkare. **-diplom,** -[e]*s*, -*e*, *n*. doktorsdiplom. **-disputation,** -*en*, *f*. doktorsdisputation. **-examen,** -*ens*, -*ina*, *n*. doktorsexamen, grad. *Sein ~ machen:* taga graden. **-grad,** -[e]*s*, -*e*, *m*. doktorsgrad. **-hut,** -[e]*s*, -*e* †, *m*. doktorshatt. **-mantel,** -*s*, -†, *m*. doktorskappa. **-mässig,** *a*. 1. passande för en doktor. 2. mogen för doktorsgraden. **-miene,** -*n*, *f*. doktorsmin, vigtig uppsyn. **-promotion,** -*en*, *f*. doktorspromotion. **-schmaus,** -*es*, -*e* †, *m*. promotionskalas, promotionsmiddag. **-titel,** -*s*, -, *m*. doktorstitel. **-würde,** -*n*, *f*. doktorsvärdighet. **-en...** (- ˢ -) se föreg. sms.

Dokterand, -*en*, -*en*, *m*. doktorskandidat, promovendus.

Doktorát, -[e]*s*, -*e*, *n*. doktorsvärdighet.

doktorier|en, -*te*, -*t*, *itr. h.* F 1. förvärfva doktorsvärdigheten. 2. kvacksalfva, plåstra.

Doktórin, -*nen*, *f*. doktorinna. *Jfr Direktorin.*

Doktrín, -*en*, *f*. lärdom, vetenskapsgren, fack; konst.

doktrinär, *a*. vetenskaplig, lärd.

Dokuméntt, -[e]*s*, -*e*, *n*. urkund, dokument.

dokumentárisch, *a*. i urkunder befintlig, stödjande sig på urkunder.

dokumentíer|en, -*te*, -*t*, *tr.* genom urkunder bevisa, styrka, dokumentera.

Dolch, -[e]*s*, -*e*, *m*. dim. *Dölchlein*, dolk. **-bewehrt,** *a*. beväpnad med dolk. **-förmig,** *a*. dolkformig. **-klinge,** -*n*, *f*. dolkklinga. **-stich,** -[e]*s*, -*e*, *m*. dolkstyng. **-stock,** -[e]*s*, -*e* †, *m*. käpp med dolk i. **-stöss,** -*es*, -*e* †, *m*. dolkstöt.

Dolde, -*n*, *f*. dim. *Döldchen*, *-lein*, bot. blomflock. **-n...** bot. Ex. **~ärtig,** *a*. (blom)flocklik. **~blume,** -*n*, *f*. 1. blomflock. 2. umbellat. **~förmig** = *~artig.* **~gewächs,** -*es*, -*e*, *n*. **~pflanze,** -*n*, *f*. umbellat(växt), parasollväxt. **~spurre,** -*n*, *f*. fogelarv (Holosteum umbellatum). **~ständig,** *a*. stående i flock. **~tragend,** *a*. hafvande blommor i flock, umbellat-. **~traube,** -*n*, *f*. blomkvast. **~traubig,** *a*. 1. försedd med blomkvast. 2. (blom)kvastlik.

doldig, *a*. bot. 1. som har blommor i flock. 2. (blom)flocklik.

Dollar, -*s*, -*s*, *m*. dollar. *Zwei ~* två dollar.

Dolman, -*s*, -*s* el. -*e*, *m*. dolma, husarjacka.

Dolmetsch, -[en], -e[n], *m*. se *Dolmetscher.*

dolmetschlen, -[es]*t*, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* tolka, öfversätta, uttyda. II. *itr. h.* vara tolk. **Dolmetschung,** *f*.

Dolmetscher, -*s*, -, *m*. tolk.

Dom, -[e]*s*, -*e*, *m*. dim. *Dömchen*, *-lein*, 1. domkyrka, katedral. 2. kupol. **-dechant,** -*en*, -*en*, *m*. domprost. **-förmig,** *a*. kupolformig. **-herr,** -*n*, -*en*, *m*. domherre. **-herrnpfründe,** -*n*, *f*. en domherres prebende. **-hof,** -[e]*s*, -*e* †, *m*. plats framför en domkyrka, domkyrkogård. **-kapitel,** -*s*, -, *n*. domkapitel. **-kirche,** -*n*, *f*. domkyrka. **-küster,** -*s*, -, *m*. klockare, kantor vid domkyrka. **-pfaff[e],** -*en*, -*en*, *m*. domherre, a) person, b) fogel. **-prediger,** -*s*, -, *m*. prest vid domkyrka. **-schule,** -*n*, *f*. katedralskola. **-stift,** -[e]*s*, -*e*[r], *n*. 1. stift lydande under en domkyrka. 2. stiftelse fästad vid en domkyrka.

Dománe, -*n*, *f*. **Dománilum,** -*um*[*s*], -*en*, *n*. domän, kronogods. **Dománen...** el. **Domaniál...** Ex. **~amt,** -[e]*s*, -*er* †, *n*. domänstyrelse, domänintendentur. **~gut,** -[e]*s*, -*er* †, *n*. kronogods, kronohemman. **~pächter,** -*s*, -, *m*. arrendator af kronojord.

Domestik, -*en*, -*en*, *m*. betjänt.

Domicíl se *Domizil.*

dominier|en, -*te*, -*t*, *itr. h.* och *tr.* herska, beherska, dominera.

Dominikáner, -*s*, -, *m*. **~in,** -*nen*, *f*. dominikan(ermunk), dominikanernunna. **-klöster,** -*s*, -†, *n*. dominikanerkloster. **-mönch,** -[e]*s*, -*e*, *m*. dominikanermunk. **-orden,** -*s*, -, *m*. dominikanerorden.

Domino, -[*s*], -*s*, I. *m*. 1. domino (kappa el. mask, äfv. person som bär ettdera). 2. segrare i dominospel. II. *n*. 1. domino(spel). 2. ett slags marmoreradt turkiskt papper. **-maske,** -*n*, *f*. dominomask. **-papier,** -[e]*s*, -*e*, *n*. = *Domino II*, 2. **-spiel,** -[e]*s*, -*e*, *n*. dominospel. **-stein,** -[e]*s*, -*e*, *m*. dominobricka.

Domizíl, -[e]*s*, -*e*, *n*. 1. hemvist, bostad, hem. 2. handel. ort å hvilken en växel är utställd till betalning. **-veränderung,** -*en*, *f*. ombyte af hemvist.

domiziliér|en, -*te*, -*t*, I. *itr. s.* vara bosatt, bo. II. *tr.* handel. utställa en växel till betalning å en viss ort. **Domiziliérung,** *f*.

Dön... bärg. Ex. **-lage,** -**lege,** -*n*, *f*. donläge. **-lege,** -**legig,** *a*. donlägig.

Donát, -[e]*s*, -*e*, *m*. gammal latinsk grammatik. **-schnitzer,** -*s*, -, *m*. fel mot grammatikens elementer.

Donatión, -*en*, *f*. gåfva, donation, stiftelse.

donisch, *a*. donsk, boende kring Don, t. ex. *~e Kosaken.*

Donner, -*s*, -, *m*. åska. Svordom: *~ und Teufel! ~ und Doria!* fan anamma! tusan dj-r! *Der ~ des Geschützes:* kanonernas åskor. **-bärt,** -[e]*s*, 0, *m*. bot. taklök (Sempervivum). **-büchse,** -*n*, *f*. muskedunder. **-gekrach,** -[e]*s*, 0, **-gepolter,** -*s*, 0, **-getöse,** -*s*, -, *n*. **-hall,** -[e]*s*, -*e*, *m*. åskknall, åskskräll. **-keil,** -[e]*s*, -*e*, *m*. åskvigg. **-mässig,** *a*. åsklik. F bildl. *~ dumm:* omåttligt dum. **-schou,** I. 0, *f*. rädsla för åskan. II. *a*. rädd för åskan. **-schlag,** -[e]*s*, -*e* †, *m*. åskslag. **-stimme,** -*n*, *f*. åsklik röst. **-wetter,** -*s*, -, *n*. åskväder. Förekommer ofta i svordomar, t. ex. *~!* skämtsamt: *~ Parapluie!* dj-n anamma! *Das ~ soll mich erschlagen, wenn* ... må den och den ta mig, om... Äfv. utrop af förundran: å, kors! det, du! el. dyl. **-wolke,** -*n*, *f*. åskmoln. **-wort,** -[e]*s*, -*e*, *n*. ljungande ord.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

donnern, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* 1. opers. åska. *Es donnert:* åskan går. 2. bildl. dundra, slå, ryta, brusa liksom åskan, t. ex. *an die Thüre ~* slå, dundra på dörren, *die See donnert:* sjön brusar, ryter. *Ein ~des Gelächter:* ett häjdlöst skratt. II. *tr. Jmdn aus dem Schlafe ~* väcka ngn med dunder, med dundrande röst. *Mit Kanonen donnert er die Antwort:* han svarar med kanoners åskor. *Jmdm die Ohren voll ~* gorma och träta på ngn.

Donnerstag, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* torsdag. *Grüner ~* skärtorsdag.

donnerstägig, *a.* intraffande om torsdagarne.

I. Doppel... jfr *doppelt.* Ex. **-ädler**, *-s*, *-*, *m.* tvehöfdad örn i vapen. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* band som är lika på ömse sidor. **-becher**, *-s*, *-*, *m.* dubbelbägare. **-bier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* starköl, dubbelt öl. **-bildung**, *-en*, *f.* dubbelbildning, tvillingsbildning. **-buchstabe**, *-n*, *-n*, *m.* dubbelbokstaf, ligatur. **-deutig**, *a.* tvetydig. **-dukaten**, *-s*, *-*, *m.* dubbeldukat. **-ehe**, *-n*, *f.* tvegifte. **-fenster**, *-s*, *-*, *n.* dubbelfönster. **-fernrohr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dubbelkikare. **-flinte**, *-n*, *f.* dubbelbössa. **-gänger**, *-s*, *-*, *m.* dubbelgångare, vålnad. **-gesang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* duett. **-geschlechtig**, *a.* tvekönad. **-gespann**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fyrspann. **-gewehr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dubbelbössa. **-gliederig**, *a.* behäftad med engelska sjukan. **-griff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* mus. dubbelgrepp. **-gucker**, *-s*, *-*, *m.* dubbelkikare. **-herzig**, *a.* dubbel, falsk, som bär kappan på båda axlarna. **-herzigkeit**, *-en*, *f.* dubbelhet, falskhet. **-köpfig**, *a.* tvehöfdad. **-krone**, *-n*, *f.* 1. dubbelkrona. 2. guldmynt å 20 mark. **-laut**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gram. tveljud, diftong. **-lebig**, *a.* amfibisk. **-lorgnette**, *-n*, *f.* pincenez. **-paarig**, *a.* bestående af två par. **-punkt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gram. kolon. **-reihe**, *-n*, *f.* dubbla rader, häck, haj. **-reihig**, *a.* i dubbla rader, i häck. **-reime**, *m. plur.* dubbelrim. **-sam[me]t**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dubbelsammet. **-schattig**, *a.* som kastar dubbel skugga. **-schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mus. dubbelslag, dubbeldrill. **-schloss**, *-es*, *-er* †, *n.* ⊕ dubbellås. **-schluss**, *-es*, *-e* †, *m.* dubbel slutledning. **-schnepfe**, *-n*, *f.* dubbel beckasin. **-schritt**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ✕ språngmarsch. **-seitig**, *a.* dubbel, tvåsidig. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* dubbelmening, tvetydighet. **-sinnig**, *a.* tvetydig. **-sinnigkeit**, *-en*, *f.* tvetydighet. **-spat[h]**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* min. dubbelspat. **-spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. mus. duett. 2. bildl. dubbelt spel, falskt spel, falskhet. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dublett, dubbla exemplar. **-thür[e]**, *-en*, *f.* 1. dubbeldörr, innandörr. 2. flygeldörr. **-triller**, *-s*, *-*, *m.* mus. dubbeldrill. **-vokal**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gram. tveljud, diftong. **-wahl**, *-en*, *f.* 1. dubbelt val, dubbel omröstning. 2. val mellan tvänne möjligheter. 3. val af samma ombud, i sht till riksdagsman, på tvänne ställen. **-waise**, *-n*, *f.* föräldralöst barn (berövadt både fader och moder). **-zünglig**, *a.* 1. zool. som har klufven tunga. 2. bildl. = *-herzig.* **-zünglgkeit** = *-herzigkeit.* **-zwirn**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dubbeltråd.

2. Doppel... jfr *doppeln II.* Ex. **-becher**, *-s*, *-*, *m.* tärningsbägare. **-spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dobbel.

Doppelar, *-s*, *-*, *m.* dobblare.

doppeln, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* fördubbla. *Gedoppelt:* fördubblad, dubbel. II. *itr. h.* dobbla.

Dopp[e]lung, *f.*

doppelt, *a.* dubbel, t. ex. *er ist ~ so alt* el. *~ älter als ich, ~ so viel bezahlen, ~ sehen, ~e Rose, ~e Buchführung;* bildl. *eine ~e Rolle* el. *ein ~es Spiel spielen. Um das ~e:* dubbelt så mycket. *Jetzt ist sie ~ schön:* nu är hon ändå mycket vackrare, utmärkt vacker. *~er Adler:* tvehöfdad örn. F bildl. *mit ~er Kreide anschreiben:* veta att ta betalt. **-gefiedert**, *a.* bot. dubbelt parbladig. **-höchrund**, *a.* bikonvex. **-hohl**, *a.* bikonkav.

Dörchen, *-s*, *-*, *n. npr.* dim. af *Dor(othe)a*, lilla Dor(ote)a.

Dorf, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* by. **-barbier**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bybarberare. **-bengel**, *-s*, *-*, *m.* F bondlymmel. **-bewohner**, *-s*, *-*, *m.* *~in*, *-nen*, *f.* byinvånare. **-fest**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* landtlig fest. **-flur**, *-en*, *f.* bymark, en bys ägor. **-gemeinde**, *-n*, *f.* landsförsamling. **-junker**, *-s*, *-*, *m.* landtjunkare. **-kirche**, *-n*, *f.* landskyrka. **-kneipe**, *-n*, *f.* **-krug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* värdshus i en by, bykrog. **-leben**, *-s*, 0, *n.* byliv, landtlif. **-leute**, *plur.* byfolk, landtfolk, bondfolk. **-mark** = *-flur.* **-mässig**, *a.* landtlig. **-richter**, *-s*, *-*, *m.* bydomare, byfogde. **-schenke** = *-kneipe.* **-schultheiss**, *-en*, *-en*, **-schulze**, *-n*, *-n*, *m.* byfogde. **-teufel**, *-s*, *-*, *m.* F bondtölp.

Dörfer, **Dörfler**, **Dörfler**, *-s*, *-*, *m.* *~in*, *-nen*, *f.* byinvånare, landsbo.

Dorfschaft, *-en*, *f.* byalag.

Dorn, -[*e*]*s*, *-en* el. ✱ *-e* el. ✱ *-e*[*r*] †, *m.* dim. *Dörnchen*, *-lein*, i plur. äfv. *Dörnerchen*, 1. tagg, i sht törntagg. Bildl. *er ist mir ein ~ im Auge:* han är mig en nagel i ögat; *auf ~en sitzen:* sitta som på nålar. 2. törne. 3. ⊕ torn, spänntorn, stift, pryl, hålmäjsel. **-ärtig**, *a.* törnlik, tornlik. **-busch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* törnbuske. **-flosser**, *-s*, *-*, *m.* zool. taggfenig fisk. **-förmig**, *a.* taggformig. **-gebüsch**, **-gesträuch**, **-gestrüpp**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* snår af törne. **-hecke**, *-n*, *f.* törnroshäck. **-rose**, *-n*, *f.* törnros. **-schere**, *-n*, *f.* trädgårdssax. **-spitzig**, *a.* spetsig som en tagg. **-strauch**, -[*e*]*s*, *-e*[*r*] †, *m.* törnbuske. **-tragend**, *a.* taggig. **-zaun**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* törnroshäck. **-en...** Ex. *~bahn*, *-en*, *f.* törnbeströdd väg, törnestig. *~gang*, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vandring på törnestig. *~kranz*, *-es*, *-e* †, *m.* törnekrans. *~krone*, *-n*, *f.* törnekrona. *~los*, *a.* utan taggar, törnfri. *~pfad*, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* = *~bahn.* *~voll*, *a.* törnfull, törnig, taggig. *~weg*, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* = *-bahn.* För öfr. se föreg. sms.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

dornen, *a.* af törne, törne-.
dornicht, dornig, *a.* törnig.
Dörr... Ex. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* torkadt kött. För ofr. se *Darr...*
dorrlen, *-te, ge-t, itr. s.* torka, torkas, vissna.
dörrlen, *-te, ge-t, tr.* torka. **Dörrung**, *f.*
Dorsch, *-es, -e* [†], *m.* dim. *Dörschchen, -lein*, torsk.
dort, ✱ **dorten**, *adv.* där, därstädes, därborta.
dorthér, *adv.* därifrån, hitåt.
dorthin, *adv.* dit, ditåt.
dortig, *a.* därvarande. *Der ~e Wein:* vinet som växer därstädes.
Dose, *-n, f.* dim. *Döschen, -lein*, 1. dosa, i sht snusdosa. 2. portion, dos(is), sats. **-n...** Ex. **~bild**, *-[e]s, -er, n.* bild, tafla på en dosa, ett doslock. **~förmig**, *a.* i form af en dosa. **~stück**, *-[e]s, -e, n.* = *~bild.*
Dosis, *-en, f.* = *Dose* 2.
dossieren, *-te, -t, tr.* afsnedda, göra sluttande. **Dossierung**, *f.*
Dost, *-[e]s, -e, m.* **Dosta**, *-n, f.* **Doston**, *-s, -, m.* bot. mäjram (Origanum).
Dotation, *-en, f.* begåfning, gåfva.
dotieren, *-te, -t, tr.* begåfva.
Dotter, *-s, -, m.* och *n.* äggula. **-blume**, *-n, f.* smörblomster. **-gelb**, *a.* äggul.
Doubl... se *Dubl...*
Douceur, *-s, -e* el. *-s, n.* drickspengar, handtryckning.
Douche, *-n, f.* dusch. **-n...** Ex. **~bad**, *-[e]s, -er* †, *n.* duschbad.
Doz... se *Doc...*
Dr förkorta. = *Doktor:* doktor (dr).
Drache[n], *-n[s], -n, m.* drake. **-n...** Ex. **~blut**, *-[e]s*, 0, *n.* drakblod. **~blutbaum**, *-[e]s, -e* †, *m.* drakblodträd. **~brut**, *-en, f.* bildl. ormyngel. **~kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. drakhufvud. 2. bot. drakblomma (Dracocephalum). **~nest**, *-[e]s, -er, n.* håla, näste, tjufhåla.
Drachme, *-n, f.* drakme.
Dragoman, *-s, -s* el. *-e, m.* tolk, dragoman.
Dragóner, *-s, -, m.* dragon. F *schimpfen wie ein ~* träta som en roddarmadam.
Draht, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. tvinnad tråd. 2. metalltråd. **-antwort**, *-en, f.* svar per tråd, telegrafiskt svar. **-arbeit**, *-en, f.* arbete af metalltråd, filigramsarbete. **-bauer**, *-s, -, m.* och *n.* ståltrådsbur el. bur af mässingstråd. **-bericht**, *-[e]s, -e, m.* telegrafisk underrättelse. **-bogen**, *-s, -, m.* ⊕ drillbåge. **-bohrer**, *-s, -, m.* ⊕ drillborr. **-falle**, *-n, f.* ståltrådsfälla. **-feder**, *-n, f.* ⊕ spiralfjäder. **-fenster**, *-s, -, n.* ståltrådsfönster. **-gaze**, *-n, f.* ståltrådsduk. **-geflecht**, *-[e]s, -e, n.* flätverk af metalltråd. **-gewebe**, *-s, -, n.* väf af metalltråd. **-gitter**, *-s, -, n.* galler af metalltråd. **-hammer**, *-s, -, m.* ⊕ tråddragerl. **-hemd**, *-[e]s, -en, n.* pansarskjorta af metalltråd. **-hütte**, *-n, f.* ⊕ tråddragerl. **-käfig**, *-[e]s, -e, m.* = *-bauer.* **-kette**, *-n, f.* kedja af metalltråd. **-larve**, *-n, f.* mask af ståltråd, brukig vid fiskn. **-leitung**, *-en, f.* elektrisk trådledning. **-mühle**, *-n, f.* tråddragerl. **-puppe**, *-n, f.* marionett. **-saite**, *-n, f.* mus. sträng af metalltråd. **-schere**, *-n, f.* ⊕ sax att afklippa metalltråd med. **-schleife**, *-n, f.* häkta, spänne af metalltråd. **-seil**, *-[e]s, -e, n.* ståltrådslina. **-seilbrücke**, *-n, f.* bro som uppbäres af ståltrådslinor. **-sieb**, *-[e]s, -e, n.* sil af stål- el. mässingstråd. **-spinner**, *-s, -, m.* ⊕ tråddragare, guldtråddragare. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* tråddragerl. **-ziehbank**, *-e* †, *f.* ⊕ dragbänk. **-zieheisen**, *-s, -, n.* ⊕ dragjärn, dragskifva. **-ziehen**, *-s*, 0, *n.* ⊕ tråddragning. **-zieher**, *-s, -, m.* ⊕ tråddragare. **-zieherei**, *-en, f.* ⊕ tråddragerl.
drahten, drähtern, *a.* af (metall)tråd, tråd-.
drähtig, *a.* trådig, brukl. i mus., t. ex. *drei~* tretrådig.
Drain, *-s, -s, m.* täckdike, afloppsrör. **-graben**, *-s, -* †, *m.* täckdike. **-röhre**, *-n, f.* tegelrör till täckdikning.
Drainage, *-n, f.* täckdikning, dränering. **Drainége...** el. **Drainiér...** Ex. **~versuch**, *-[e]s, -e, m.* dräneringsförsök.
drainierbar, *a.* som kan dräneras, torrläggas.
drainierlen, *-te, -t, tr.* täckdika, dränera, torrlägga. **Drainierung**, *f.*
Drainierer, *-s, -, m.* person som dränerar.
Drainíne, *-n, f.* 1. velociped. 2. dräsin.
1. drall, *a.* 1. hårdt tvinnad. 2. bildl. dugtig, rask, munter, hurtig.
2. Drall, *-[e]s, -e, m.* **Dralle**, *-n, f.* ⊕ reffla i bössipor.
Dramlla, *-a[s], -en* el. *-as, n.* skådespel, drama, dram. **-en...** Ex. **~dichtung**, *-en, f.* skådespelsdiktning.
Dramátik, 0, *f.* dramatik.
Dramátiker, *-s, -, m.* dramatiker, dramatisk författare, skådespelsförfattare.
dramátisch, *a.* dramatisk.
dramatisierlen, *-te, -t, tr.* dramatisera.
Dramatúrg, *-s* el. *-en, -en, m.* = *Dramatiker.*
dran se *daran.*
Drang, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. trängsel, hop. 2. påtryck, trångmål, betryck. *~ der Geschäfte:* brådska med affärer. *Im ~e der Not:* när nöden står för dörren. 3. häftig åtrå, längtan, trängtan. 4. trängande behof; stoltvång. **-voll**, *a.* full af åtrå, af trängtan, orolig, upprörd, svärmisk.
drängeln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* P tränga på, trängas, puffa.
drängllen, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. tränga, trycka, prässa. *Es ist gedrängt voll:* det är öfverfullt. *Gedrängt schreiben:* a) skrifva tätt, b) skrifva kortfattadt, fatta sig kort. Bildl. *jmdn in die Ecke ~* bringa ngn i trångmål. 2. förtrycka, plåga. 3. följa omedelbart på, jaga, t. ex. *eine Lustbarkeit drängte die andere.* 4. opers. *es drängt mich* el. *mich drängt's, ihn zu umarmen:* jag längtar, känner behof

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

af att få omfamna honom. II. *Sich* ~ 1. trängas. 2. med prep. *Sich an einander* ~ maka ihop sig, skocka sig. *Sich durch die Menge* ~ bana sig väg genom massan. *Sich in eine Ecke* ~ krypa in i ett hörn. *Sich um jmdn* ~ skocka sig omkring ngn. *Sich unter die Menge* ~ blanda sig i hopen. *Sich zwischen die Streitenden* ~ träda emellan de kämpande. III. *itr. h. Die Zeit drängt:* det är brådtom. *Auf etw.* ~ yrka på ngt.

Dränger, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* person som tränger på, utöfvar tryck; förtryckare, plågare.

Drangsal, *-[e]s, -e, n. -e, f.* trångmål, betryck.

Draperie, *-en, f.* draperi.

drapier||en, *-te, -t, tr.* drapera. **Drapierung**, *f.*

drastisch, *a.* 1. kraftigt verkande. 2. starkt gripande, drastisk.

dräu||en, förråldr. = *drohen.*

drauf, draus se *darauf, daraus.*

dräuschl||en, *-te, ge-t, itr. h.* F falla smattrande, hällregna, smattra, plaska, snattra.

draussen, *adv.* 1. därute, utanför. 2. ute, i det fria. 3. därute i den stora verden, därborta i främmande land, m. m.

Drechsel... Ex. **-bank**, *-e* †, *f.* svarfstol. **-kunst**, 0, *f.* svarfkonst.

drechseln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* svarfva.

Drechsler, *-s, -, m.* svarfvare. **-arbeit**, *-en, f.* 1. svarfvaryrke. 2. svarfvadt arbete. **-lehrling**, *-[e]s, -e, m.* svarfvarlärling. **-meister**, *-s, -, m.* svarfvarmästare. **-wa[a]re**, *-n, f.* svarfvad sak. **-werkstatt**, *-en* †, *f.* svarfvarverkstad.

Drechslerei, *-en, f.* 1. svarfvaryrke. 2. svarfvarverkstad.

drechsler||n, *-te, ge-t, itr. h.* roa sig med att svarfva.

Dreck, *-[e]s,* ✱ *-e[r], m.* 1. träck, exkrementer. 2. orenlighet, smuts, smörja. 3. P bildl. *das geht dich einen* ~ *an:* det angår dig ej, *ich mache mir einen* ~ *daraus:* det struntar jag i. **-bürste**, *-n, f.* afstrykningsborste för smutsiga skodon, fotskrapa. **-fink[e]**, *-en, -en, m.* 1. zool. bärgfink. 2. F bildl. smutsig person, gris. **-karren**, *-s, -, m.* sopkärra. **-keri**, *-[e]s, -e, m.* P lump. **-korb**, *-[e]s, -e* †, *m.* sopkorg. **-winkel**, *-s, -, m.* sopvrå, sophög, soplår.

dreckig, *a.* P smutsig.

Dregg, *-[e]s* el. *-en, -e* el. *-en, m.* ⚓ dragg. **-anker**, *-s, -, m.* ⚓ (dragg'ankare. **-haken**, *-s, -, m.* ⚓ (fisk)dragg. **-tau**, *-[e]s, -e, n.* ⚓ dragglina.

dregg||en, *-te, ge-t, tr.* ⚓ dragga.

Dreh... Ex. **-achse**, *-n, f.* ⊕ roteringsaxel. **-bahn**, *-en, f.* ⊕ repslagarbana. **-bank**, *-e* †, *f.* ⊕ svarfstol. **-basse**, *-n, f.* ✕ och ⚓ nickhake. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* korsbom, vändkors. **-bohrer**, *-s, -, m.* ⊕ drillborr. **-brücke**, *-n, f.* 1. svängbro. 2. järnväg. vändskifva. **-eisen**, *-s, -, n.* ⊕ svarfjärn. **-hals**, *-es, -e, m.* zool. göktyta. **-kraft**, *-e* †, *f.* svängkraft. **-kra[h]n**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ vridkran. **-krankheit**, *-en, f.* hira, kringsjuka. **-kreuz**, *-es, -e, n.* = *-baum.* **-mange**, **-mangel**, *-n, f.* mangel. **-meissel**, *-s, -, m.* ⊕ svarfjärn. **-orgel**, *-n, f.* positiv. **-pult**, *-[e]s, -e, m.* och *n.* pulpet som kan vridas. **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* punkt kring hvilken ngt vrider sig; centrum. **-rad**, *-[e]s, -er* †, *n.* ⊕ 1. svänghjul som medels en snodd el. rem sätter ett annat i rörelse. 2. järnväg. vändskifva. **-rolle**, *-n, f.* mangel. **-scheibe**, *-n, f.* 1. ⊕ svängskifva. 2. järnväg. vändskifva. **-schlüssel**, *-s, -, m.* skrufnyckel, skrufmäjsel. **-span**, *-[e]s, -e* †, *m.* svarfspån. **-sprung**, *-[e]s, -e* †, *m.* piruett. **-stahl**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ svarfstål, svarfjärn. **-stift**, *-[e]s, -e, m.* ⊕ hjulstock, spindel. **-stuhl**, *-[e]s, -e* †, *m.* skrufstol, skrifbordsstol. **-thurm** se *-turm.* **-tisch**, *-[e]s, -e, m.* bord hvars skifva kan kringvridas. **-turm**, *-[e]s, -e* †, *m.* ✕ torn som kan kringvridas.

drehbar, *a.* som kan a) vridas, b) svarfvas.

Drehbarkeit, 0, *f.* egenskap att kunna vridas.

dreh||en, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. vrida, vända. *Jmdm etw. aus der Hand* ~ vrida ngt ur ngns hand. *Die Füsse auswärts* ~ gå utåt med fötterna. 2. bildl. *etw. zu seinem Vorteile* ~ vända ngt till sin fördel; *er wusste es so zu* ~, *dass* . . . han visste att svänga sig så, att framställa saken i ett sådant ljus, att . . .; *etw.* ~ *und deuteln:* vrida och vränga på ngt, misstyda ngt; *den Mantel nach dem Winde* ~ vända kappan efter vinden. 3. svarfva. Bildl. *Redensarten* ~ svarfva fraser. 4. *Seile* ~ sno rep. *Seide, Tabak* ~ spinna silke, tobak. *Tüten, Pillen* ~ göra strutar, piller. *Zöpfe* ~ fläta flätor. Bildl. *jmdm eine Nase* ~ narra ngn, slå i ngn en dalkarl, draga ngn vid näsan; *jmdm einen Zopf, ein Eselsohr* ~ håna ngn genom åtbörder. II. *Sich* ~ 1. vrida sig, vända sig, svänga omkring, rotera. 2. bildl. svänga sig. *Sich nach dem Winde* ~ vända kappan efter vinden. *Sich zu* ~ *und wenden wissen:* förstå att svänga sig, att vända kappan efter vinden, att finna sig i förefintliga förhållanden. III. *itr. h.* 1. ⊕ *in Metall, in Bernstein* ~ svarfva metall, bernsten. 2. vända, vända sig, vända om, svänga om, t. ex. *da drehten die tanzenden Paare.* 3. bildl. *an dem Gesetze* ~ vränga lagen; *es dreht mir alles im Kopfe:* allt dansar för mina ögon.

Dreher, *-s, -, m.* 1. en som vrider, vänder, m. m.; svarfvare. 2. vals. 3. (ur)visare. 4. vef.

Drehling, *-[e]s, -e, m.* vef.

Drehung, *-en, f.* vridning, hvarf på skrufvar, spiraler o. dyl.; för öfr. se *drehen.* **-s...** Ex. ~**achse**, *-n, f.* (rotations)axel. ~**strömung**, *-en, f* (vatten)hvirfvel.

drei, utan följ. subst. äfv. **dreie**, gen. *dreier*, dat.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

dreien, men äfv. oböjdt. I. *a.* (grundtal) tre. *Die Aussage ~er Zeugen:* tre vittnens utsaga, men: *die Aussage der ~ Zeugen:* de tre vittnenas utsaga. *Es waren ihrer ~* de voro (till antalet) tre. *Je ~* el. *zu ~[en]:* tre och tre. *Es ist halb ~* klockan är half tre. *Ehe man ~ zählen konnte:* i ett nn, innan man hann att blinka. ofta. *nicht ~ zählen können:* ej kunna räkna till tre, vara omåttligt dum. II. *-en, f.* trea. **-achteltakt**, -[e]s, -e, *m.* mus. tre åttondels takt. **-armig**, *a.* trearmad. **-beln**, -[e]s, -e, *m.* och *n.* trefot, stol med tre fötter. **-beinig**, *a.* trebent. **-blatt**, -[e]s, -er †, *n.* trebladig växt, i sht klöfver; klöfverblad, äfv. bildl. om tre personer. **-chörig**, *a.* mus. treströngad, t. ex. *ein ~es Klavier.* **-decker**, -s, -, *m.* ⚓ tredäckare (fartyg med tre kanondäck). **-doppelt**, *a.* tredubbel. **-eck**, -[e]s, -e, *n.* trehörning, triangel. **-eckig**, *a.* trehörnig, triangulär. **-einig**, *a.* treenig. **-einigkeit**, 0, *f.* treenighet. **-fach**, *a.* trefaldig, tredubbel. **-fachheit**, 0, *f.* tredubbelt antal. **-fältig**, *a.* trefaldig, a) tredubbel, b) treenig. **-fältigkeit**, 0, *f.* a) tredubbelt antal, b) treenighet. **-fältigkeitsblume**, -n, *f.* styfmorsblomma. **-fältigkeitsfest**, -[e]s, -e, *n.* trefaldighetssöndag. **-farbig**, *a.* trefärgad. **-felderwirt[h]schaft**, -en, *f.* åkerbr. treskiftesbruk. **-füss**, -es, -e †, *m.* trefot, stol, brandring m. m. på tre fötter. **-füssig**, *a.* tre fot lång. **-füssig**, *a.* tvilande på tre fötter, trefotad. **-gesang**, -[e]s, -e †, *m.* trestämmig sång, trio. **-gespann**, -[e]s, -e, *n.* trespann. **-gestrichen**, *a.* mus. trestruken. **-get[h]eilt**, *a.* tredelad. **-gliederig**, *a.* treledad, bestående af tre leder, delar, termer. **-härig**, *a.* som har blott tre hår; bildl. slipad, illparig. **-hauig** = *-schürig.* **-herrig**, *a.* tillhörande tre herrar. **-hundert**, *a.* trehundra. **-hundertel**, -s, -, *n.* trehundradedel. **-hundertjährig**, *a.* trehundraårig. **-jährig**, *a.* treårig. **-kantig**, *a.* trekantig. **-klang**, -[e]s, -e †, *m.* treklang. **-königstag**, -[e]s, -e, *m.* de hel. tre konungars dag, trettondagen. **-köpfig**, *a.* trehöfdad. **-laut**, -[e]s, -e, **-lauter**, -s, -, *m.* gram. treljud, triftong. **-mälig**, *a.* tre gånger upprepad. **-männer**, *m. plur.* tremän. **-männerwein**, -[e]s, -e, *m.* surt, dåligt vin. **-männig**, *a.* bot. försedd med tre ståndare. **-master**, -s, -, *m.* 1. ⚓ tremastare. 2. F trekantig hatt. **-mastig**, *a.* tremastad. **-monatlich**, *a.* 1. som varar, räcker i tre månader, tre månaders. 2. återkommande hvar tredje månad. **-paarig**, *a.* bildande tre par. **-pfünder**, -s, -, *m.* ✕ trepunding. **-pfündig**, *a.* 1. trepundig, t. ex. *~e Kanone.* 2. vägande tre skålpund. **-prozentig**, *a.* tre procents. **-räderig**, *a.* trehjulig. **-reihig**, *a.* treradig. **-ruderer**, -s, -, *m.* treroddare. **-ruderig**, *a.* försedd med tre rader åror. **-saitig**, *a.* treträngig. **-schiffig**, *a.* ⊕ bestående af ett midtskepp och tvänne sidoskepp. **-schlag**, -[e]s, -e †, *m.* tredelad takt; dansrörelse i tre tempon; slagtröskning med tre på hvarandra följande slag. **-schlitz**, -es, -e, *m.* ⊕ triglyf (ornament på dorisk friser). **-schürig**, *a.* åkerbr. som mäjas tre gånger om året. **-seitig**, *a.* tresidig. **-silbig**, *a.* trestafvig. **-sitzig**, *a.* försedd med tre sittplatser, tresitsig. **-spänner**, -s, -, *m.* trespänd vagn, trespännare. **-spännig**, *a.* förspänd med tre hästar, trespänd. **-sprächig**, *a.* skrifven på tre språk. **-stimmig**, *a.* trestämmig. **-stöckig**, *a.* med tre våningar, trevånings-. **-stündig**, *a.* varande tre timmar, tre timmars. **-tägig**, *a.* 1. varande tre dagar, tre dagars. 2. återkommande hvar tredje dag. **-tausend**, *a.* tre tusen. **-t[h]eilig**, *a.* tredelad. **-t[h]eilung**, -en, *f.* tredelning. **-undzwanzig**, *a.* tjugutre. **-weibig**, *a.* bot. som har tre pistiller. **-wöchentlich**, *a.* återkommande hvar tredje vecka. **-wöchig**, *a.* som räcker i tre veckor, tre veckors. **-zack**, -[e]s, -e, *m.* treudd. **-zackig**, *a.* treuddig. **-zahl**, -en, *f.* tretal.

Dreier, -s, -, *m.* mynt å tre pfennig. *Er hat keinen ~* han har ej ett öre. **-marke**, -n, *f.* trepfennigsmärke.

dreierlei, oböjl. *a.* treggehanda, tre slags. *Auf ~ Art:* på tre sätt.

Dreiheit, -en, *f.* trehet, tretal.

Dreiling, -[e]s, -e, *m.* 1. = *Dreier.* 2. bakverk som kostar tre pfennig. 3. mått af tre enheter.

drein se *darein.*

dreissig, I. *a.* (oböjl. grundtal) trettio. II. *-en, f.* 1. trettia. 2. *In den ~en sein:* vara på trettiotalet (öfver trettio år gammal). **-fach**, **-fältig**, *a.* trettiofaldig. **-jährig**, *a.* trettioårig, trettio års. **-tägig**, *a.* som varar trettio dagar, trettio dagars.

Dreissiger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* trettioåring.

dreissigste, *a.* (ordningstal) trettionde.

Dreissigstel, -s, -, *n.* trettiondedel.

dreissigstens, *adv.* för det trettionde.

dreist, *a.* dristig, djärf, oförskräckt; fräck.

Dreistigkeit, -en, *f.* 1. dristighet, djärfhet. 2. dristig, djärf handling.

dreizehn, I. *a.* (oböjl. grundtal) tretton. II. *-en, f.* siffran tretton. **-fach**, **-fältig**, *a.* trettonfaldig. **-jährig**, *a.* trettonårig.

dreizehnte, *a.* (ordningstal) trettonde.

Dreizehntel, -s, -, *n.* trettondel.

dreizehntens, *adv.* för det trettonde.

Drell, -[e]s, -e, *m.* dräll.

drellen, *a.* af dräll, dräll-.

drelliren, -te, -t, *tr.* ⊕ tvinna.

Dresch... ex. **-boden**, -s, -[†], *m.* **-diele**, -n, *f.* loge, loggolf. **-flegel**, -s, -, *m.* slaga. **-korn**, -[e]s, 0, *n.* säd som skall tröskas. **-maschine**, -n, *f.* tröskverk. **-tenne**, -n, *f.* = *-boden.* **-zeit**, -en, *f.* tröskningstid.

Dresche, -n, *f.* 1. tröskverk. 2. tröskning. 3. tröskad säd. 4. tröskningstid.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

dreschen, *drisch*[*es*]*t*, *drasch* el. *drosch*, *dräsche* el. *drösche* el. *drusche*, *gedroschen*, *drisch*, afv. -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* tröska. Bildl. *leeres Stroh* ~ej få ngt för sitt besvär, lägga ut sina krokar förgäfves; F *Akten* ~ genomgå, gno igenom aktstycken, luntor; *die losen Zungen ungehindert* ~ *lassen:* låta folk prata bäst de vilja.

Drescher, *-s*, -, *m.* tröskare. **-arbeit**, 0, *f.* tröskning.

Drésd[**e**]**ner**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* invånare i Dresden.

dressiéren, *-te*, *-t*, *tr.* dressera. **Dressiérung**, *f.*

Dressiérer, *-s*, -, *m.* en som dresserar, dressör.

Dressúr, *-en*, *f.* dressyr.

Drieschling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* champinjon.

Driecel, *-s*, -, *m.* snurra; vals, hvirfvel.

drissellín, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* snurra om, svänga. II. *itr. h.* opers. hällregna.

Drilch, **Drill** se *Drillich*.

Drill... Ex. **-bogen**, *-s*, -, *m.* ⊕ drillbåge. **-bohrer**, *-s*, -, *m.* ⊕ drillborr. **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* zool. darrål. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* 1. ⚔ exercishus. 2. vanl. dim. *Drillhäuschen:* ekorrebur som kan svängas rundt omkring. **-maschine**, *-n*, *f.* åkerbr. radsåningsmaskin. **-meister**, *-s*, -, *m.* ⚔ (under)officer som öfvar rekryter, exercisinstruktör. **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* exercisplats.

drillíren, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. hastigt kringvrida; tvinna, spinna; åkerbr. så i rader. 2. ⚔ exercera, inöfva, t. ex. *Rekruten*. 3. plåga, martera. II. *Sich* ~ hastigt svänga omkring.

Driller, *-s*, -, *m.* person som inöfvar, exercerar andra.

Drillich, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dräll.

1. **Drilling**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* trilling. **-s...** Ex. ~**bruder**, *-s*, -†, *m.* trillingsbror. ~**geburt**, *-en*, *f.* trillingars födelse.

2. **Drilling**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ⊕ kugghjul, vals, trälla.

drin se *darin*.

dringen, *drang*, *dränge*, *gedrungen*, -[*e*], I. *itr.* 1. *s.* tränga, tränga sig. *Aus etw.* ~ tränga, bryta ut ur ngt. *Der Schmerz dringt mir bis in den kleinen Finger:* det gör ondt ända in i lillfingern. *Das Gerücht ist bis zu mir gedrungen:* ryktet har nått mina öron. *Durch die Menge* ~ tränga sig, bana sig väg genom folkmassan. *Es dringt mir durchs Herz:* det gör mig hjärtligt ondt. *In ein Geheimnis* ~ inträngа i, genomskåda en hemlighet. *Dass es nur nicht in weitere Kreise dringe!* låt det bara ej bli bekant i vidare kretsar! *Zum Herzen* ~ gå till hjärtat. 2. *h.* a) med prep. *Auf etw.* ~ yrka på ngt. *In jmdn* ~ ansätta ngn, på ett bevekande sätt tilltala, bedja ngn. b) utan prep. ~*d:* enträgen, bevekande, t. ex. ~*d bitten*. ~*de Gefahr:* öfverhängande fara. ~*de Notwendigkeit:* trängande nödvändighet. *Das* ~*dste:* det som brådskar mest. II. *tr.* vanl. blott i part. *gedrungen:* 1. bevekt, föranlåten, t. ex. *ich fühle mich gedrungen zu* ... jag finner mig föranlåten, känner behof af att ... 2. hopträngd, kompakt; om växten: satt; om stilen: kortfattad, konsis, innehållande mkt i få ord.

dringentlich, **dringlich**, *a.* trängande, angelägen, enständig, enträgen, bevekande. *Er ist mir* ~ *empfohlen worden:* han har på det varmaste rekommenderats åt mig.

Dringlichkeit, *-en*, *f.* angelägenhet, vigt, nödvändighet; enträgenhet.

drinnen se *darinnen*.

drittlíc, *a.* (ordningstal) tredje. Ex. ~ *Person*, *etw. aus* ~*r Hand haben*, *da giebt es kein* ~*s. Zum* ~*n:* för det tredje. *Immer den* ~*n Tag:* hvar tredje dag. *Das ist sein* ~*s Wort:* det upprepar han ständigt, för han ständigt på tungan. -[**e**]**halb**, *a.* två och en half. **-letzt**, *a.* tredje från slutet. **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* tredje man, tredje person. **-t**[**h**]**eil**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tredjedel.

Drittel, *-s*, -, *n.* tredjedel. **-bauer**, *-s* el. *-n*, *-n*, *m.* bonde som har ett tredjedels hemman. **-gut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* tredjedels hemman.

drittelíren, *-te*, *ge-t*, *tr.* tredela.

drittens, *adv.* för det tredje.

drob se *darob*.

droben, *adv.* däruppe.

Drogétt, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ett slags halfylletyg.

Drogue, *-n*, *f.* drog. **-n...** el. **Drogueríe...** Ex. ~**geschäft**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ~**handel**, *-s*, 0, *m.* droghandel. ~**händler**, *-s*, -, *m.* drogist, droghandlare. ~**handlung**, *-en*, *f.* = ~*geschäft*. ~**wa**[**a**]**ren**, *f. plur.* droger.

Droguíst, *-en*, *-en*, *m.* drogist, droghandlare.

Droh... Ex. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hotelsebref. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hotande ord.

drohlen, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* hota, *jmdm mit etw.:* ngn med ngt. Opers. *es droht mit Regen:* det ser hotande ut, som om det skulle bli regn. II. *tr. Jmdm etw.* ~ hota ngn med ngt. *Den Einsturz* ~ hota att instörta.

Drohner, *-s*, -, *m.* en som hotar, hotande.

Drohne, *-n*, *f.* drönare; afv. bildl. latmask. **-n...** Ex. ~**schlacht**, 0, *f.* drönarnes dödande.

drohnlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* dåna, braka. *Die Erde dröhnt:* det dånar i jorden. **Dröhnung**, *f.*

Drohnis[**s**], *-se*, *f.* *-ses*, *-se*, *n.* ngt hotande. hotelse.

Drohung, *-en*, *f.* hotelse. **-s...** Ex. ~**blick**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hotande blick. ~**wort**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hotande ord.

drollig, *a.* lustig, komisk, rolig. *Ein* ~*er Kerl:* en lustigkurre.

Drolligkeit, *-en*, *f.* lustigt sätt, lustig handling.

Dromedár, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e*[*n*], *m.* och *n.* enpucklig kamel, dromedar; afv. bildl. tölp, luns, dumhufvud.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har sett till hjälpverb.

Drommete, förråldr. och poet. = *Trompete.*

Droschke, *-n, f.* droska, suflettdroska, hyrvagn. **-n...** Ex. **~anstalt,** *-en, f.* hyrkuskinrättning. **~fahrtaxe,** *-n, f.* åkaretaxa. **~fuhrmann,** -[e]*s, Droschkenfuhrleute, m.* = **~kutscher.** **~halteplatz,** *-es, -e* †, *m.* droskstation, åkarestation. **~kutscher,** *-s, -, m.* hyrkusk, åkare. **~marke,** *-n, f.* droskmärke, drosknummer. **~pferd,** -[e]*s, -e, n.* åkarehäst, åkarekamp. **~tarif,** -[e]*s, -e, m.* **~taxe,** *-n, f.* åkaretaxa. **~verein,** -[e]*s, -e, m.* hyrkuskbolag.

Drossel, *-n, f.* 1. zool. trast. 2. med. strupe. **-ader,** *-n, f.* med. strupåder. **-beere,** *-n, f.* bot. rönnbär, rönn. **-bein,** -[e]*s, -e, n.* med. nyckelben. **-fang,** -[e]*s, -e* †, *m.* trastfångst. **-schnei[s]e** = *Dohnenschneise.*

drosseln, *-te, ge-t, tr.* strypa.

Drost, -[e]*s* el. *-en, -e*[n], *m.* drost, landdrost, landshöfding.

Drostéi, *-en, f.* 1. en drosts distrikt, län. 2. en drosts boställe, landshöfdingeresidens.

drüben, *adv.* därborta, på andra sidan. *Hüben und ~* både här och där.

drüber se *darüber.*

Druck, -[e]*s, -e* [†], *m.* 1. tryck, tyngd, t. ex. *einer Last,* bildl. *des Joches.* Bildl. *der ~ der Steuern:* de tunga, tryckande skatterna. 2. bildl. förtryck, t. ex. *im ~e leben.* 3. tryckning, tryckande. *~ der Hand:* handtryckning. 4. tryck, tryckning af böcker, tyg m. m. *In ~ geben:* lemna på trycket. *Im ~e:* i pressen, under tryckning. 5. (bok)tryck (det tryktta). **-baum,** -[e]*s, -e* †, *m.* ⊕ prässbom. **-bewilligung,** *-en, f.* tryckningstillstånd. **-bogen,** *-s, -, m.* tryckark. **-buchstabe,** *-n, -n, m.* typ. **-erlaubnis**[s], 0, *f.* tryckningstillstånd. **-fähig** = *druckbar.* **-fehler,** *-s, -, m.* tryckfel. **-fertig,** *a.* tryckfärdig. **-freiheit,** 0, *f.* tryckfrihet. **-hebel,** *-s, -, m.* ⊕ tvåarmad häfstång. **-jahr,** -[e]*s, -e, n.* tryckningsår. **-kattun,** -[e]*s, -e, m.* tryckt katun. **-kosten,** *plur.* tryckningskostnad(er). **-kraft,** *-e* †, *f.* ⊕ tryck; tyngdkraft. **-letter,** *-n, f.* typ, stil. **-maschine,** *-n, f.* ⊕ tryckmaskin, tryckverk. **-ort,** -[e]*s, -e* el. *-er* †, *m.* tryck(nings)ort. **-papier,** -[e]*s,* 0, *n.* tryckpapper. **-presse,** *-n, f.* (tryck)präss. **-pumpe,** *-n, f.* ⊕ tryckpump. **-sachen,** *f. plur.* trycksaker, tryckalster. **-schrift,** *-en, f.* 1. tryckt skrift, tryck. 2. tryckstil. **-stempel,** *-s, -, m.* 1. ⊕ kolf, pistong. 2. stamp, stämpel(järn). 3. stämpel, märke. **-verbot,** -[e]*s, -e, n.* **-verweigerung,** *-en, f.* tryckningsförbud. **-wa[s]re,** *-n, f.* handel. tryckt tyg. **-werk,** -[e]*s, -e, n.* 1. ⊕ tryckverk, tryckpump. 2. tryckt arbete.

druckbar, *a.* som kan el. får tryckas.

drucken, *-te, ge-t, tr.* trycka böcker, tyg m. m. Bildl. *er spricht wie gedruckt:* han talar som en bok; *er lügt wie gedruckt:* han ljuger som en häst äter hafre.

drücken, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. trycka, t. ex. *jmdm die Hand, jmdm ein Stück Geld in die Hand, sein Siegel auf etw.* (sek.), *etw. breit ~. Der Alp drückt ihn:* maran rider honom. 2. tynga på, nedtrycka, nedslå, t. ex. *dieses Bewusstsein drückt ihn, dieser Brief hat mich gedrückt. Gedrückte Lage:* tryckt läge; *gedrückte Preise:* tryckta, låga pris. 3. förtrycka, plåga, t. ex. *dieser Fürst drückt seine Unterthanen, der Hunger drückt die Belagerten.* 4. klämma, t. ex. *meine Stiefel ~ mich;* bildl. *jeder weiss selbst am besten, wo ihn der Schuh drückt. Jmdn tot ~* klämma ihjäl ngn. 5. mäl. skugga, genom skuggning framhäfva. II. *Sich ~* 1. *Sich an einander ~* tränga ihop sig. *Es hat sich ihm tief ins Herz gedrückt:* det har gjort ett djupt intryck på honom. *Das Obst hat sich gedrückt:* frukten har blifvit stött. 2. böja sig, luta sig; bildl. förödmjuka sig, krypa. 3. F smyga sig bort, taga till harvärjan. III. *itr. h.* 1. *Die Speise drückt den Magen:* maten besvärar, ligger tungt i magen. *An einer* el. *auf eine Feder ~* trycka på en fjäder. 2. bildl. *auf etw. ~* framhålla, betona ngt. 3. F vara villrådig. **Drückung,** *f.*

Drucker, *-s, -, m.* 1. boktryckare, äfv. sättare, konstförvandt; person som trycker tyg. 2. ngt som tjänar att framhålla ngt, t. ex. *bei einem Gemälde kann alles von einem einzigen ~ abhängen:* vid en målning kan allt bero på ett enda uttrycksfullt pänseldrag; *mit ~n lesen:* läsa uttrycksfullt. **-bursche,** *-n, -n,* **-lehrling,** -[e]*s, -e, m.* tryckarlärling. **-schwärze,** *-n, f.* trycksvärta.

Drücker, *-s, -, m.* 1. en som trycker, klämmer, jfr *drücken.* 2. trycke, tryckpinne. 3. handtag, klinka. **-schlosse,** *-es, -er* †, *n.* lås med tryckfjäder.

Druckeréi, *-en, f.* tryckeri.

drucksen, -[*es*]*t, -te, ge-t, itr. h.* F vara villrådig, obeslutsam; söla.

Druckser, *-s, -, m.* F villrådig person, sölkorf.

Drucksoréi, *-en, f.* villrådighet, söl.

Drud, *-en, -en, m.* **Drude,** *-n, f.* 1. tomte, rå, älfva; buse. 2. trollkarl, häxa, trollpacka. 3. = *Druide.* **-en...** Ex. **~baum,** -[e]*s, -e* †, *m.* träd under hvilket trolldom utöfvas el. trollkunniga personer samlas. **~füss,** *-es, -e* †, *m.* alfkors, drudenfot, pentagram. **~stunde,** *-n, f.* älfvornas timme.

Druide, *-n, -n, m.* **Druidin,** *-nen, f.* druid (prest hos de gamla kelterna och germanerna). **-n...** Ex. **~baum,** -[e]*s, -e* †, *m.* träd under hvilket druiderna dyrkade sina gudar. **~dienst,** -[e]*s,* 0, *m.* druidernas gudsdyrkan.

Druident[h]um, -[e]*s,* 0, *n.* druiderna (deras gudsdyrkan m. m.).

drum se *darum.*

drunten, *adv.* därnere.

drunter se *darunter.*

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

Druse, *-n, f.* 1. min. drus. 2. snufva hos människor och hästar. 3. = röj.

Drüse, *-n, f.* 1. körtel. 2. *An den ~n leiden* el. *~n haben*: hafva skrofler. **-n...** Ex. **~entzündung**, *-en, f.* körtelinflammation. **~förmig**, *a.* körtelformig. **~geschwulst**, *-e* †, *f.* körtelsvullnad, körtelsvulst. **~leiden**, *-s, -, n.* körtellidande. **~schmerz**, *-es, -en, m.* värk i körtlarne.

drusel||n, *-te, ge-t, itr. h.* F (gå och) halfsofva.

drüsicht, *a.* körtelaktig.

drusig, *a.* min. drusig.

drüsig, *a.* försedd med körtlar; skrofulös.

Dryáde, *-n, f.* dryad, trädnymf.

Dschangel, **Dschungel**, *-s, -n, n. -n, f.* stepp beväxt med djungelgräs (ett slags indiskt gräs). **-fieber**, *-s, -, n.* djungelfeber.

Dschonke, **Dschunke**, *-n, f.* dsjunk (ett slags kinesiskt fartyg).

du, gen. *deiner* el. ✱ *dein*, dat. *dir*, ack. *dich*, plur. nom. *ihr*, gen. *euer* el. ✱ *eurer*, dat. ack. *euch*, *pron. pers.* du. *Jmdn ~ nennen:* dua ngn. *Mit jmdm auf ~ und ~ stehen* el. *sein:* stå på förtrolig fot med ngn. *Was ~ kannst:* af alla krafter, allt hvad du orkar. *~, der ~ mein Freund bist:* du som är min vän, jfr *der III. Der Freund ist dein andres* el. *zweites ~* vännen är ditt andra jag. *Das ist dir eine wahre Lust:* det är en sann fröjd, må du tro. *Mir nichts dir nichts:* utan vidare, helt ogeneradt. jfr *dein I.*

Dublétte, *-n, f.* dublett.

Dublóne, *-n, f.* dublon (spanskt guldmynt).

Ducht, *-en, f.* ⚓ 1. tvärbänk i en båt, roddarbänk. 2. dukt (osnodd trossände).

duck||en, *-te, ge-t,* I. *tr. Den Kopf, den Nakken ~* böja hufvudet, kröka nacken. Bild. *jmdn ~* förödmjuka ngn. II. *itr. h.* och *sich ~* böja sig, huka sig ned; krypa undan.

Duckmäuser, *-s, -, m.* F lismande, krypande, dolsk person.

Duckmäuserei, *-en, f.* F kryperi, dolskhet.

duckmäus[er]ig, *a.* F lismande, krypande, dolsk.

duckmäuser||n, *-te, ge-t, itr. h.* F krypa, lisma.

dudeldei, **dudeldum**, **düdeldumdéi** = *dideldum.*

Düdeléi, *-en, f.* F eländig musik el. sång, kattmusik.

Dudeler, *-s, -, m.* F usel spelman el. sångare, klåpare i musik.

dudel||n, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* F spela el. sjunga uselt, göra kattmusik; jodla.

Dudelsack, *-[e]s, -e* †, *m.* säckpipa. **-pfeifer**, *-s, -, m.* säckpipblåsare.

Düdler se *Dudeler.*

Duéll, *-[e]s, -e, n.* duell. **-forderung**, *-en, f.* utmaning till duell. **-mandat**, *-[e]s, -e, n.* förbud mot duellerande, duellsplakat.

Duellánt, *-en, -en, m.* duellant.

duellier||en, *-te, -t, sich ~* duellera, slåss, *mit jmdm:* med ngn.

Duénn||a, *-en* el. *-as, f.* äldre dam, duenna, förkläde.

Duétt, *-[e]s, -e, n.* duett.

Düffel, *-s, -[s], n.* och *m.* doffel.

Duft, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. doft. 2. fin beslöjande dimma, dunst, imma; slöja, t. ex. *der Schnee der fernen Berge löst sich in leichten ~ auf, der dicke ~ des Bratens, der ~ des Morgenrots;* doft på frukter, t. ex. *der blaue ~ der Pflaume.* **-essig**, *-[e]s, -e, m.* aromatisk ättika. **-gebilde**, *-s, -, n.* **-gestalt**, *-en, f.* dimbild. **-gewebt**, **-gewoben**, *a.* eterisk, luft-, dim-. **-los**, *a.* luktlös. **-reich**, *a.* starkt doftande. **-stoff**, *-[e]s, -e, m.* doftämne, parfym.

Düfteléi, **düftel||n** se *Tüfteléi, tüfteln.*

duft||en, **düft||en**, *-ete, ge-et,* I. *tr.* och *itr. h.* dofta. *Nach etw. ~* dofta ngt. II. *itr. s.* uppstiga i form af dimma, dunsta ut.

duftig, *a.* 1. doftande, aromatisk. 2. i form af el. höljd af lätt dimma, blånande; eterisk.

Dukáten, *-s, -, m.* dukat. **-geld**, *-[e]s,* 0, *n.* dukatguld. **-macher**, *-s -,* **-mann**, *-[e]s, -er* †, *m.* penningkarl.

duldbär, *a.* som kan tålas. *Nicht ~* outhärdlig.

duld||en, *-ete, ge-et.* I. *tr.* tåla, lida, fördraga; hafva tålamod, fördrag med. II. *itr. h.* vara tålig, lida. **Duldung**, *f.*

Dulder, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* tålig, tåligt lidande, uppoffrande person, martyr.

duldsäm, *a.* fördragsam, tolerant.

Duldsamkeit, 0, *f.* fördragsamhet, tolerans.

Dulle, *-n, f.* ⚓ årtull.

dumm, *a. -er, -st* el. *dümmer, dümmst,* 1. dum, t. ex. *~er Mensch, ~e Handlung, er ist nicht so ~ wie er aussieht. So ~ sind wir nicht* el. *damit fängt man ~e!* vi låta inte lura oss så lätt! *Etw. ~ angreifen:* bära sig dumt åt med ngt, göra ngt på tok. *~e Rede! ~er Schnack! ~es Zeug!* dumheter! *~es Zeug reden:* prata dumt, dumheter. 2. obehaglig, förarglig, t. ex. *das ist eine ~e Geschichte:* det var förargligt. 3. förvirrad, bortkollrad, t. ex. *es wird mir ganz ~ im Kopfe:* jag blir alldeles bortkollrad, yr i mössan; *jmdn ~ machen:* kollra bort ngn, göra ngn yr i mössan. 4. förråldr. fadd, slö, t. ex. bibl. *wo nun das Salz ~ wird:* om nu saltet mister sin sälta. **-bärt** = *-kopf.* **-dreist**, *a.* dumdristig. **-dreistigkeit**, *-en, f.* dumdristighet. **-kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* dumhufvud. **-pfiffig**, *a.* 1. som låtsar sig vara dum, bondslug. 2. som är dum, men tror sig vara slug. **-stolz**, *a.* dumdryg.

Dummerjá[h]n, *-[e]s, -e, m.* F dummerjöns.

Dummheit, *-en, f.* dumhet.

Dummrián = *Dummerjan.*

dumpel||n, *-te, ge-t, itr. h.* ⚓ stampa (om fartyg).

dumpf, *a.* 1. dof. 2. tryckande, beklämmande. 3. inskränkt, oklar. 4. okänslig, känslolös,

slö, bedöfvad. 5. kvaf, kvalmig, bedöfvande. 6. instängd, fuktig, unken. **-brausend**, *a.* doft brusande. **-brütend**, *a.* rufvande. **-tosend** = *-brausend.*

Dumpfheit, *-en, f.* 1. dofhet. 2. beklämning. 3. inskränkthet, oklarhet. 4. känslolöshet, slöhet, bedöfning. 5. kvalm, kvalmighet. 6. *Die ~ der Luft:* den instängda, förskämda luften.

dumpfig = *dumpf 6.*

Dune se *Daune.*

Düne, *-n, f.* 1. sandås, sandkulle vid hafsstranden, dyner. 2. ⚓ våg mot vinden, dyning. **-n...** Ex. **~ärtig**, *a.* liknande dyner. **~gras**, *-es, -er* †, *n.* bot. strandråg, sandhafre. **~hafer**, *-s*, 0, *m.* bot. sandrör, strandhafre. **~halm**, *-[e]s, -e, m.* = *~gras.* **~sand**, *-[e]s*, 0, *m.* dynsand.

dünenhaft = *dünenartig.*

Dung, *-[e]s*, 0, *m.* = *Dünger.* **-gabel**, *-n, f.* dynggrep. **-grube**, *-n, f.* gödselgrop. **-mittel**, *-s, -, n.* gödningsämne.

Dünge... Ex. **-mittel** = *Dungmittel.* **-pulver**, *-s, -, n.* pudrett. **-salz**, *-es*, 0, *n.* gödningssalt.

düngen, *-te, ge-t,* I. *tr.* göda jord, gödsla. II. *itr. h.* göda, vara gödande. **Düngung**, *f.* **-s...** se *Dung...* och *Dünge...*

Dünger, *-s*, 0, *m.* dynga, gödsel, gödningsämne. **-erde**, 0, *f.* gödselblandad jord, svartmylla. **-haufen**, *-s, -, m.* gödselhög.

dunkel, I. *a.* 1. dunkel, mörk. *Im ~n:* i mörkret. *~ werden:* mörkna. *~ machen:* förmörka. *Es wird mir ~ vor den Augen:* det svartnar för mina ögon. *Die Lampe brennt ~* lampan lyser illa. *~es Schwarz:* djupt svart. 2. oklar, svårbegriplig, t. ex. *~e Triebe, ~e Empfindungen, ~ war der Rede Sinn.* 3. mörk, dyster, sorgsen, t. ex. *diese That ist ein ~er Fleck in seinem Leben, ein ~es Gemüt.* 4. föga känd, okänd, obskur, t. ex. *die ~e Zukunft, von ~em Geschlecht.* II. *-s*, 0, *n.* mörker. **-blau**, *a.* mörkblå. **-braun**, *a.* mörkbrun. **-farbig**, *a.* mörk till färgen. **-gelb**, *a.* mörkgul. **-grün**, *a.* mörkgrön. **-haarig**, *a.* som har mörkt hår. **-licht**, *-[e]s*, 0, *n.* halfmörker. **-lockig**, *a.* som har mörka lockar. **-mähnig**, *a.* som har mörk man. **-mann**, *-[e]s, -er* †, *m.* ljusskygg person, fiende till ljuset, till upplysningen. **-stunde**, *-n, f.* skymning.

Dünkel, *-s, -, m.* hög tanke om sig själf, egenkärlek, högmod, inbilskhet. **-voll** = full.

dünkelhaft, *a.* som har hög tanke om sig själf, egenkär, inbilsk, högmodig.

Dunkelheit, *-en, f.* mörker; afv. ngt som är mörkt, oklart. *Bei einbrechender ~* vid mörkrets inbrott, i skymningen.

dunkeln, *-te, ge-t,* I. *tr.* göra mörkare, förmörka. II. *itr. h.* och *sich ~* mörkna.

dünken, *-te, ge-t,* afv. *deucht, däuchte, gedeucht* el. ✱ *däucht, däuchte, gedäucht,* I. *itr. h.* och opers. förefalla, synas. *Etw. dünkt mich* el. *mir so und so:* ngt förefaller mig så eller så. *Es dünkt mich* el. *mir, dass ...* el. *als ob ...* el. *als wenn ...* det förefaller, synes mig, som om ... jag tycker att ... *Das dünkt einem nur so:* det bara synes så. *Meinem ~ nach:* enligt mitt förmenande. II. *Sich ~* tro sig vara, t. ex. *er dünkt sich* (dat. el. ack.) *tapfer, ein Held* el. *einen Helden. Sich etw. ~* tro sig vara ngt.

dünn, *a.* 1. tunn, t. ex. *~es Brett, ein Brett ~ hobeln, ~es Haar, ~er Nebel, ~ säen.* Bildl. *sein Vermögen ~ machen:* förminska, slösa bort sin förmögenhet. 2. smal, t. ex. *eine ~e Person, ~e Beine.* 3. tunn, förtunnad, utspädd, t. ex. *~es Blut, ~e Luft; ~es Bier:* dricka. **-härtig**, *a.* som har tunt skägg. **-bauch**, *-[e]s, -e* †, *m.* en som har liten mage, spenslig, skranglig. **-bier**, *-[e]s, -e, n.* dricka. **-darm**, *-[e]s, -e* †, *m.* tunntarm. **-flüssig**, *a.* tunn, lättflytande. **-häutig**, *a.* som har tunn hud. **-leibig**, *a.* smal om lifvet. **-schalig**, *a.* som har tunt skal. **-schenklig**, *a.* som har smala lår, smalbent. **-stimmig**, *a.* som har svag röst, tunn stämma.

Dünne, *-n, f.* 1. tunnhet, smalhet. 2. ställe där ngt är tunt, förtunning. 3. utsot, diarré.

dünnen, *-te, ge-t, tr.* förtunna, utspäda.

Dünnheit, Dünnigkeit, *-en, f.* tunnhet.

Duns, *-es, -e[n], m.* dumhufvud som inbillar sig vara ngt, uppblåst person.

Dunst, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. dunst, imma, ånga. 2. bildl. dunst, rök, t. ex. *es ging in ~ auf; alles wurde zu ~* det blef pannkaka af alltihop. 3. dunst (finaste hagelsort). **-ärtig**, *a.* dunstartad. **-bad**, *-[e]s, -er* †, *n.* ångbad. **-bild**, *-[e]s, -er, n.* dimbild. **-essig**, *-[e]s, -e, m.* aromatisk ättika. **-flimmer**, *-s, -, m.* irrbloss. **-flinte**, *-n, f.* fogelbössa. **-förmig**, *a.* såsom dunst, i gasform. **-gebilde**, *-s, -, n.* **-gestalt**, *-en, f.* dimbild, dimfigur. **-kreis**, *-es, -e, m.* dunstkrets, atmosfär.

dunsten, *-ete, ge-et, itr.* 1. *s.* dunsta, uppstiga i dunstform. 2. *h.* utdunsta, sprida dunster.

dünsten, *-ete, ge-et,* I. *itr. s.* och *h.* = *dunsten.* II. *tr.* = *dämpfen 2.*

dunstig, dünstig, *a.* 1. dunstfull. 2. i dunstform, gasformig.

Dünung, *-en, f.* = *Düne 2.*

Duo, *-s, -s, n.* mus. duett.

Duodéz, *-es, -e, n.* duodes(format). **-band**, *-[e]s, -e* †, *n.* duodesband. **-fürst**, *-en, -en, m.* dussinfurste, småfurste.

düpieren, *-te, -t, tr.* narra, draga vid näsan.

Duplicität, *-en, f.* dubbelhet.

Duplik, *-en, f.* jur. duplik (vid skriftl. rättegång svarandens svar på kärandens replik).

Duplikát, *-[e]s, -e, n.* dublett.

duplizieren, *-te, -t, tr.* inlemna en duplik mot.

Dur, *-[e]s, -e, n.* mus. dur. **-tonleiter**, *-n, f.* durskala.

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

durch, I. *prep.* med ack. 1. rum och tid. genom, t. ex. ~ *den Garten gehen,* ~ *die Luft fliegen.* ~ *Mark und Bein,* ~ *das ganze Leben.* ~ *einen Fluss schwimmen:* simma öfver en flod. *Alles* ~ *einander werfen:* kasta allt om hvartannat. ~ *die Nase reden:* tala i näsan. Bildl. *das geht mir* ~ *das Herz:* det går mig till hjärtat, gör mig hjärtligt ondt; *jmdm* ~ *die Finger sehen:* se genom fingrarne med ngn. 2. medel. genom, medels, med, t. ex. *etw.* ~ *langen Gebrauch abnutzen,* ~ *Fleiss erreichen,* ~ *Geld erwerben.* II. *adv.* fullständigt el. åt alla håll genom, t. ex. *er geht* ~ *den Garten:* han går tvärs genom trädgården, men: *er geht den Garten* ~ han genomströfvar trädgården åt alla håll. ~ *sein:* a) hafva farit igenom staden el. byn, förbi, summit öfver floden m. m., b) vara utom fara (hafva genomgått en sjukdom, öfverstått en fara), c) vara igenom (hafva gått igenom i en examen), d) hafva gått sönder, t. ex. *die Schuhe sind* ~*; seine Füsse sind* ~ han har fått skoskaf; e) *unten* ~ *sein:* hafva gjort fiasko, vara föremål för andras löje. ~ *und* ~ alltigenom; ~ *und* ~ *ergriffen:* djupt gripen; *jmdn* ~ *und* ~ *kennen:* känna ngn i botten.

Anm. Durch i sms. med verb är dels a) betonadt, och betecknar då 1. tvärs igenom, t. ex. *dúrchglänzen:* lysa tvärs igenom; 2. genomgående från början till slut, t. ex. *alle Sonaten dúrchspielen:* spela igenom sonaterna den ena efter den andra; 3. fullständigt genomträngande, t. ex. *ein Zimmer dúrchheizen:* uppelda och dymodels fullständigt uppvärma ett rum; 4. öfvervinnande af i vägen stående hinder, t. ex. *sich dúrchschlagen:* slå sig igenom; dels b) obetonadt, och betecknar då 1. fullständigt uppfyllande, t. ex. *durchglänzen:* med sin glans uppfylla; 2. gång, färd åt alla håll genom ngt, t. ex. *das Meer durchschiffen:* segla öfver hafvet upprepade ggr och åt alla håll; 3. en med stor hast utförd handling, t. ex. *einen Brief durchfliegen:* i största hast genomögna ett bref; 4. tidens tillbringande med ngt, t. ex. *die Nacht durchseufzen:* sucka hela natten igenom. — Efter verben rätta sig med afseende på betoningen verbalsubst. på *-er* och *-ung.*

durchächzen, * *tr.* stönande, med jämmer och suckar tillbringa, t. ex. *die Nacht.*

durchackern, *tr.* 1. plöja slut på. 2. (afv. - ⁄ - °) plöja väl, med plogen uppluckra.

durchádern, durchládern, * *tr.* ådra.

durcharbeiten (✱ - - ⁄ - °), I. *tr.* 1. genomarbeta, grundligt bearbeta, samvetsgrant genomgå. 2. med arbete föra ngt genom ngt annat, t. ex. *einen Weg durch den Wald* ~ mödosamt draga en väg genom skogen. 3. genom arbete söndernöta, sönderskafva, t. ex. *die Hände.* II. *Sich* ~ arbeta sig fram igenom, arbetande genomgå, t. ex. *sich durch die ganze Litteratur* ~. **Durcharbeitung,** *f.*

durchát[h]men, * *tr.* med sin andedrägt, sin anda genomtränga, uppfylla; pass. genomandas, uppfyllas.

durchbätzen (och - ⁄ - °), *tr.* sönderfräta, fräta igenom. **Durchätzung** (och - ⁄ -), *f.*

durcháus, *adv.* 1. fullständigt, helt och hållet. 2. ovilkorligen. ~ *nicht:* ingalunda, på inga vilkor.

durchbacken, *tr.* 1. genombaka, genomgrädda. 2. (- ⁄ - °) bakande uppblanda med ngt.

durchbausen, *tr.* afsticka, kalkera. **Durchbausung,** *f.*

durchbében, * *tr.* 1. genombäfva. 2. (afv. ⁄ - -) med bäfvan tillbringa, t. ex. *eine Stunde.*

durchbeissen, I. (afv. - ⁄ - °) *tr.* bita midt igenom, bita af. II. *Sich* ~ bita sig igenom (genom bett bana sig väg); bildl. slå sig igenom, uppnå sitt mål genom bitande ord. III. *itr. h.* bita midt igenom, tvärt af. **Durchbeissung,** *f.*

durchheizen, *tr.* 1. genomfräta, sönderfräta. 2. (afv. - ⁄ - °) med ett skarpt el. frätande ämne genomtränga.

durchbekommen, *tr.* lyckas få igenom, t. ex. *einen Faden durch ein Öhr.*

durchberat[h]en, *tr.* grundligt, fullständigt rådslå om, genomgå alla punkter i. **Durchberat[h]ung,** *f.*

durchbeten, I. *tr.* 1. bedja helt och hållet, från början till slut, t. ex. *zehn Vaterunser.* 2. (- ⁄ - °) bedjande tillbringa, t. ex. *die Nacht.* II. *Sich* ~ bedja så att man slipper igenom, t. ex. *sich durch das Fegefeuer* ~.

durchbetteln, I. (vanl. - ⁄ - °) *tr.* tiggande genomvandra, t. ex. *ein Land.* II. *Sich* ~ tigga sig fram.

durchbeutein, *tr.* ⊕ sikta.

durchbilden, *tr.* och *sich* ~ fullständigt, grundligt utbilda (sig). **Durchbildung,** *f.*

durchbittern, * *tr.* göra bitter el. besk alltigenom.

durchblasen, *tr.* 1. blåsa ngt genom ngt annat. 2. blåsa sönder. 3. på blåsinstrument blåsa igenom från början till slut. 4. (- ⁄ - °) blåsande genomtränga, blåsa midt igenom.

durchblättern, * *tr.* 1. (afv. ⁄ - -) genombläddra. 2. (in)dela i blad.

durchblauen, bättre **durchbleuen,** *tr.* genomprygla, mörbulta.

Durchblick, -[*e*]*s,* -*e,* *m.* blick tvärs igenom ngt; genomögnande, öfverblick.

durchblicken, I. *itr. h.* 1. se tvärs igenom. 2. skymta fram gam el. mellan ngt. II. (vanl. - ⁄ - °) *tr.* 1. med blicken genomtränga; bildl. genomskåda. 2. genomögna.

durchblinken, *itr. h.* lysa fram gam el. mellan ngt.

durchblitzen, I. *itr.* 1. *h.* blixtra fram, med blixtens sken lysa igenom. 2. *s.* F afvisas, få afsked på grått papper. II. (vanl. - ⁄ - °) *tr.* fara igenom som en blixt, genomblixtra. Bildl. *ein Freudenstrahl durchblitzte sein Antlitz:* glädjen lyste fram ur hans ögon.

durchbohren, I. *tr.,* *itr. h.* och *sich* ~ borra

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

(sig) igenom. II. (- ´ - °) *tr.* genomborra; afv. bildl., t. ex. *jmdn mit dem Blicke ~.* **Durchbohrung** (och - ´ -), *f.*

durchbraten, I. *tr.* genomsteka, steka väl. II. *itr. s.* genomstekas.

durchbrausen, I. *itr. s.* brusa igenom. II. (- ´ - °) *tr.* brusa fram genom, med brus uppfylla.

durchbrechen, I. *tr.* 1. bryta genom, t. ex. *ein Loch durch die Mauer, einen Weg durch den Berg.* 2. bryta midt af, t. ex. *einen Stock.* 3. (- ´ - °) bryta hål i, genombryta, t. ex. *die Wand, die Kolonne. Durchbrochene Arbeit:* genombrutet arbete. II. *Sich ~* bryta sig igenom, bana sig väg; bryta sig ut. III. *itr. s.* 1. bryta genom, fram. *Der Fluss bricht durch:* floden bryter fördämningarna, svämmar öfver. *Die Blume bricht durch:* blomman spricker ut. *Die Thränen brechen durch:* tårarne bryta fram. *Die Zähne brechen durch:* tänderna komma fram. 2. gå sönder.

durchbrennen, I. *tr.* 1. *Ein Loch ~* brännа ett hål i. 2. (- ´ - °) *Etw. ~* a) bränna hål i ngt, b) genombränna (med värme genomtränga) ngt. II. *itr. s.* 1. brinna så att ett hål uppstår. 2. F bildl. rymma sin kos.

durchbringen, I. *tr.* 1. *Jmdn durch eine Stadt ~* föra, ledsaga ngn genom en stad. 2. *Einen Kranken ~* lyckas rädda en sjuk från döden. *Jmdn im Examen ~* hjälpa ngn att gå igenom i examen. *Ein Kind ~* få ett barn stort. *Ein Gesetz ~* genomdrifva en lag. 3. göra slut på, bortslösa, t. ex. *sein Geld, sein Vermögen.* II. *Sich ~* lyckas komma genom, komma fram; draga sig fram.

Durchbringer, *-s,* -, *m.* *~in, -nen, f.* slösare, slöserska.

Durchbruch, -[e]*s,* -*e* †, *m.* 1. genombrytande, afbrytande, sönderbrytande. 2. genombrott, utbrott. 3. ställe där ngt genombrutits, hål, öppning.

durchbrüllen, *tr.* 1. tjutande, vrålande, rytande öfverrösta. 2. (- ´ - °) uppfylla med sitt tjut, sitt rytande.

durchbuchstabieren, *tr.* stafva från början till slut.

durchdämmern, I. *itr. h.* skimra igenom. II. (- ´ - °) *tr.* svagt upplysa.

durchdampfen, I. *itr. s.* gå, ånga förbi, t. ex. *das Schiff dampft durch.* II. (- ´ - °) *tr.* uppfylla med ånga.

durchdauern, I. *itr. h.* räcka hela tiden. II. (- ´ - °) *tr.* räcka längre än, öfverlefva.

durchdenken (och - ´ - °), *tr.* genomtänka, nogsamt öfverväga.

durchdienen, *itr. h.* 1. tjäna sin tid; ✕ fullständigt fullgöra sin värnepligt. 2. ✕ passera alla grader.

durchdonnern, I. *itr. h.* ropa med dånande stämma. II. (- ´ - °) *tr.* med dån uppfylla, dånande skaka.

durchdrängen, I. *tr.* tränga, skjuta fram genom. II. *Sich ~* tränga sig igenom, bana sig väg.

durchdreschen, *tr.* tröska väl; F genomprygla, mörbulta.

durchdringen, I. *itr. s.* 1. efter besegrande af mellanliggande hinder hinna fram, nå målet. 2. gå igenom, blifva allmänt antagen. 3. *Er ist mit seiner Meinung durchgedrungen:* hans åsigt har segrat. II. (- ´ - °) *tr.* genomtränga, uppfylla, mätta. **Durchdringung** (och - ´ -), *f.*

durchdrücken, I. *tr.* trycka ngt genom ngt. II. *Sich ~* tränga sig igenom; F draga sig fram.

durchduften, durchdüften, * *tr.* med doft uppfylla, parfymera.

durchduulden, * *tr.* lida till slut.

durchdünsten, I. *itr. h.* dunsta, utsända dunster gnm ngt. II. (- ´ - °) *tr.* uppfylla med dunster.

durcheilen, I. *itr. s.* skynda, hastigt fara förbi, genom staden, byn. II. (vanl. - ´ - °) *tr.* skynda genom, genomila.

durcheinander, I. *adv.* om hvartannat, huller om buller. II. *-s,* 0, *n.* sammanblandning, virrvarr. **-gehen,** *itr. s.* gå om hvarandra, blanda sig. **-mengen,** *tr.* hopblanda. **-liegen,** *itr. h.* ligga om hvartannat, huller om buller. **-werfen,** *tr.* kasta om hvartannat, bringa i oordning.

durcheitern, I. *itr. h.* vara sig, komma ut såsom var. II. (- ´ - °) *tr.* genomtränga, uppfylla med var.

durchfächeln, durchfächen, * *tr.* fläkta genom.

durchfädeln, *tr.* draga tråden genom nålsögat.

durchfährbar, *a.* som man kan fara genom el. öfver.

durchfahren, I. *itr. s.* fara, resa igenom, förbi. II. *tr.* 1. *Einen Weg ~* köra sönder en väg. *Einen Weg durch den Wald ~* med åkdon bana väg genom skogen. *Die Nacht ~* resa hela natten igenom. 2. (- ´ - °) genomfara, genomresa. *Ein Schauder durchfuhr seine Glieder:* en rysning genomilade hans lemmar.

Durchfahrt, *-en, f.* 1. genomresa, genomfart. 2. ställe där man far fram mellan el. gnm ngt: genomfart, passage.

Durchfall, -[e]*s,* -*e* †, *m.* 1. fall tvärs igenom ngt; F bildl. misslyckande, fiasko. 2. utsot, diarré.

durchfallen, I. *itr. s.* falla igenom, i sht bildl., t. ex. *bei einer Wahl, bei einem Examen;* misslyckas, göra fiasko. II. (- ´ - °) *tr.* falla genom, t. ex. *einen Raum.*

durchfaulen, *itr. s.* 1. ruttna tvärs igenom, få hål genom röta. 2. (- ´ - °) blifva genomrutten.

durchfechten, I. *tr.* 1. med framgång förfäkta, genomdrifva, t. ex. *seine Meinung.* 2. (- ´ - °) fäktande, kämpande, F tiggande genomdraga. II. *Sich ~* slå sig genom, bana

* äkta ord. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

sig väg med svärdet; F om gesäller: tigga sig fram.

durchfegen, *tr.* 1. sopa fullständigt från början till slut, t. ex. *das Haus* ~ sopa hela huset, hvartenda rum. 2. (- ´ - °) liksom sopande fara, stryka fram genom, t. ex. *der Sturm durchfegte den Wald:* stormen for fram, rasade, hven genom skogen.

durchfeilen, *tr.* genomfila, fila af, fila sönder. Bildl. förbättrande genomgå, lägga sista handen vid, t. ex. *ein Gedicht.*

durchfeuchten, I. *itr. h.* om vätskor: gå igenom, fukta tvärs igenom. II. (- ´ - °) *tr.* genomfukta, genomväta.

durchfeuern, I. *tr.* 1. grundligt uppelda, t. ex. *einen Ofen.* 2. (- ´ - °) allt igenom uppvärma, uppelda. II. *itr. h.* skjuta, brassa på gnm ngn öppning.

durchfinden, *itr. h.* och *sich* ~ taga sig fram, hitta fram, hitta vägen.

durchflammen, I. *itr. s.* och *h. Das Feuer flammt durch:* lågorna slå ut, bryta fram. II. (- ´ - °) *tr.* lågande genomträngа, genomflamma, uppelda.

durchflattern, I. *itr. s.* fladdra igenom, förbi. II. (- ´ - °) *tr.* genomfladdra.

durchflechten, *tr.* 1. infläta. 2. färdigfläta. 3. (- ´ - °) genomfläta. **Durchflechtung** (och - ´ -), *f.*

durchflicken, I. *tr.* fullständigt laga. II. F *sich* ~ trassla sig fram.

durchfliegen, I. *itr. s.* flyga igenom, förbi. II. (- ´ ´ °) *tr.* genomflyga; bildl. hastigt genomögna, t. ex. *den Brief.*

durchfliehen, I. *itr. s.* fly igenom el. förbi, flyende draga igenom. II. (- ´ - °) *tr.* på flykt draga genom, flyende genomila.

durchfliessen, I. *itr. s.* flyta igenom el. förbi. II. (- ´ - °) *tr.* genomflyta.

durchflimmern, I. *itr. h.* glittra igenom, glittrande lysa igenom. II. (- ´ - °) *tr.* med ett glittrande sken genomträngа, uppfylla.

Durchflug, -[e]*s*, -*e* †, *m.* genomflygt.

Durchfluss, -*es*, -*e* †, *m.* vattens lopp genom ngt. *Beim* ~ *der Stadt:* när el. där floden flyter genom staden.

durchflut[h]en = *durchfliessen.*

durchforschen (och - ´ - °), I. *tr.* genomforska. II. *Sich* ~ grundligt pröfva sig själf. **Durchforschung** (och - ´ -), *f.*

durchfragen, I. (äfv. - ´ ~ °) *tr.* genomfråga, (ut-) fråga den ene efter den andre. II. *Sich* ~ fråga sig fram.

durchfressen, I. *tr.* 1. äta ett hål i. 2. (- ´ - °) äta el. gnaga el. fräta hål i, genomfräta, sönderfräta. II. F *sich* ~ snugga sig till mat, lefva på andras bekostnad.

durchfrieren, I. *itr. s.* genomträngas af köld; blifva genomfrusen. II. (- ´ - °) *tr.* med frost genomtränga. *Durchfroren:* genomfrusen.

durchfristen, *tr. Sein Leben* el. *sich* ~ med svårighet draga sig fram, uppehålla lifvet.

durchfröstein, ° *tr.* komma ngn att darra, att rysa af köld, genomisa.

durchfrösten, ° *tr.* genomkyla, genomisa.

durchfuchteln, *tr.* F genomprygla.

durchfühlen, I. *tr.* 1. känna ngt genom ngt annat. Bildl. märka ngt på ngt, ngns betecknande el dyl., förstå halfkväden visa. 2. (vanl. - ´ - °) djupt känna, genomlefva, genomlida. II. *Sich* ~ trefva sig fram.

Durchfuhr, 0, *f.* genomfart. **-zoll,** -[e]*s*, -*e* †, *m.* transitotull.

durchführbar, *a.* möjlig att genomföra.

Durchführbarkeit, 0, *f.* egenskap att kunna genomföras.

durchführen, *tr.* 1. föra igenom el. förbi. 2. genomföra, från början till slut utföra, genomdrifva. **Durchführung,** *f.*

durchfurchen (vanl. - ´ - °), *tr.* fåra, plöja fåror i.

durchfuttern, durchfüttern, *tr.* 1. *Vieh den Winter* ~ fodra kreatur hela vintern igenom. 2. (äfv. - ´ - °) fullständigt fodra kläder.

durchgähnen, ° *tr. Die Zeit* ~ gäspa hela tiden.

durchgähren, *itr. s.* blifva genomjäst.

Durchgang, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. genomgående, gång igenom. 2. genomgång (ställe där man går igenom). Öfverskrift: *hier ist kein* ~ förbjuden genomgång. **-s...** Ex. **~gut,** -[e]*s*, -*er* †, *n.* handel. transitogods. **~haus,** -*es*, -*er* †, *n.* hus med genomgång. **~zoll,** -[e]*s*, -*e* †, *m.* transitotull.

Durchgänger, -*s*, -, *m.* F rymmare, person som rymmer från sina fordringsägare el. medtagande kassan.

durchgängig, *a.* genomgående, *adv.* äfv. alltigenom.

durchgebrauchen, *tr.* använda den ena efter den andra.

durchgehen, I. *itr. s.* 1. gå igenom, äfv. bildl., t. ex. *ein Vorschlag geht durch:* ett förslag går igenom, blir antaget. ~*des Billet:* genomgående biljett som räcker för hela resan i trots af tågombyte; ~*er Zug:* genomgående tåg som går hela linien. *Diese Regel geht durch:* denna regel är genomgående, gäller för alla fall. *Etw. geht [mit] durch:* ngt får passera. *Jmdm etw.* ~ *lassen:* se genom fingrarne med ngn med afseende på ngt, låta ngt få passera. *Er geht gerade durch:* han går rakt på sak. 2. om hästar: skena; F om personer: rymma, skudda stoftet af sina fötter. II. *tr.* 1. slita, gå hål på, t. ex. *die Sohlen* ~; *sich* (dat.) *die Füsse* ~ få skoskaf. 2. (äfv. - ´ - °) äfv. *s.* jämte *h.* gå igenom, t. ex. *die Zimmer* ~. Vanl. bildl. pröfvande genomgå, genomögna, genomarbeta, t. ex. *die Aufsätze der Schüler, die Briefe, den Stoff.*

durchgehends, *adv.* genomgående, alltigenom.

durchgerben, *tr.* garfva väl; F genomprygla, garfva skinnet på ngn.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

durchgiessen, *tr.* 1. hälla igenom. 2. (- ⁄ - *) hälla en vätska på ngt så att det blir genomträngdt af vätskan, hälla full.

durchglänzen, I. *itr. h.* lysa igenom. II. (- ⁄ - *) *tr.* med glans genomtränga, uppfylla.

durchgleiten, I. *itr. s.* glida igenom. II. (- ⁄ - *) *tr.* glida genom.

durchglitzern = *durchflimmern.*

durchglühen, *tr.* 1. genomglödga. 2. (- ⁄ - *) bildl. uppelda, hänföra.

durchgraben, I. *tr.* 1. *Löcher* ~ gräfva hål i ngt. 2. (afv. - ⁄ - *) genomgräfva. II. *Sich durch den Berg* ~ gräfva sig genom bärget.

durchgreifen, *itr. h.* 1. gripa, taga tvärs igenom. 2. bildl. på ett genomgripande och afgörande sätt ingripa. ~*d:* genomgripande, grundlig.

durchgrübeln (afv. - ⁄ - *), *tr.* grubblande öfvertänka, grubbla öfver alla enskildheter i ngt.

durchgucken, F I. *itr. h.* titta igenom. II. (- ⁄ - *) *tr.* titta, ögna igenom.

Durchguss, *-es, -e* †, *m.* 1. genomhällning. 2. afloppsrör gum en vägg. 3. durkslag, sil.

durchhaben, *tr. Ein Buch* ~ hafva läst igenom en bok. *Eine Nadel* ~ hafva trädt igenom en nål. *Einen Kranken* ~ hafva lyckats rädda en sjuk, m. fl. dyl. ellipt. talesätt.

durchhallen, * *tr.* genomskalla, genomljuda.

durchhalten, *tr.* hålla, uthålla till slut. *Die Zwischenstunde* ~ sitta kvar, hålla ut i skolrummet hela rasten (låta lektionen sträcka sig äfven öfver den för rasten bestämda tiden).

durchhämmern, *tr.* 1. hamra väl. 2. hamra hål på.

Durchhau, -[*e*]*s, -e, m.* skog. genomhuggning.

durchhauchen, * = *durchatmen.*

durchhauen, I. *itr. h.* hugga tvärs igenom. II. *tr.* 1. hugga genom, t. ex. *ein Loch durch etw.* ~ hugga ett hål i el. genom ngt, *einen Weg durch den Wald* ~ hugga en väg genom skogen. 2. (afv. - ⁄ - *) klyfva med ett hugg, hugga af. 3. *Sich, jmdn* ~ hugga, med yxan el. svärdet bana sig väg, väg åt ngn. 4. F genomprygla, afv. bildl. förtala. III. *Sich* ~ se *I. 3.*

Durchhaus, *-es, -er* †, *n.* hus med genomgång från ena gatan till den andra.

durchhechseln, *tr.* genomhäckla i egentl. och bildl. bem. **Durchhech[e]lung**, *f.*

durchheften, *tr.* häfta, fästa tvärs igenom.

durchheizen (afv. - ⁄ - *), *tr.* väl uppelda, genomelda.

durchhelfen, I. *itr. h.* och ✱ *tr.* hjälpa igenom svårigheter, hinder. *Jmdm* el. ✱ *jmdn* ~ hjälpa ngn a) att komma igenom ngnstädes, b) ur förlägenheten, c) att fly, att rymma, d) att dra sig fram. *Jmdm durch eine Krankheit* ~ hjälpa ngn att lyckligt genomgå en sjukdom. II. *Sich* (dat. el. ✱ ack.) ~ a) hjälpa sig igenom, b) dra sig ur förlägenheten, ur spelet, c) hjälpa sig fram, dra sig fram.

durchhéllen, * *tr.* plötsligt och fullständigt upplysa.

durchherrschen, I. *itr. h.* herska från början till slut. II. (- ⁄ - *) *tr. Ein Land* ~ herska, vara herre i hela landet.

durchhéulen, * *tr.* med sitt tjut, sitt skrik genomtränga, uppfylla.

durchhín (afv. ⁄ -), *adv.* tvärs igenom, alltigenom.

durchhitzen (och - ⁄ - *), *tr.* genomhetta, genomvärma.

durchhöhlen (och - ⁄ - *), *tr.* göra, gräfva hål i, urgräfva, urhålka.

durchhören, *tr.* 1. höra tvärs igenom. *Etw. durch den Lärm* ~ höra ngt i trots af ovässendet. 2. höra till slut.

durchhüpfen, I. *itr. s.* hoppa igenom. II. (- ⁄ - *) *tr.* hoppa tvärs igenom, tvärs öfver.

durchírren, * *tr.* genomirra, irrande genomvandra.

durchjagen, I. *itr. s.* jaga, hasta igenom, öfver, förbi. II. *tr.* 1. jaga ngn genom ngt, t. ex. *den Feind durch die ganze Stadt* ~. 2. (afv. - ⁄ - *) genomjaga; afv. bildl. hastigt genomgå, t. ex. *ein Buch* ~ i största hast genomläsa en bok.

durchjáuchzen, durchjúbeln, * *tr.* jublande tillbringa, genomlefva; jublande draga fram igenom.

durchkálten, * *tr.* genomkyla, helt och hållet afkyla. **Durchkältung**, *f.*

durchkämmen (och - ⁄ - *), *tr.* kamma väl, kamma genom.

durchkämpfen, I. (afv. - ⁄ - *) *tr.* genomkämpa, under inre strid genomgå. II. *Sich* ~ slå sig fram, mödosamt arbeta sig fram, upp.

durchkauen, durchkäuen (afv. - ⁄ - *), *tr.* genomtugga, tugga väl; F bildl. omtugga, idisla.

durchklauben (och - ⁄ - *), *tr.* plocka igenom, noga undersöka; bildl. småaktigt genomgå, spetsfundigt öfvertänka.

durchklettern, durchklimmen, I. *itr. s.* klättra tvärs igenom. II. (- ⁄ - *) *tr.* klättra öfverallt omkring i el. på, t. ex. *ein Gebirge.*

durchklingen, I. *itr. h.* klinga igenom, t. ex. *durch den Sturm.* II. (- ⁄ - *) *tr.* 1. med sin klang öfverrösta, höras midt igenom el. i trots af. 2. med sin klang genomtränga, uppfylla.

durchklüften, * *tr.* komma ngt att spricka sönder, remna, bilda klyftor. *Durchklüftet:* full af remnor, af klyftor.

durchkneten (och - ⁄ - *), *tr.* genomknåda.

durchkochen, *tr.* genomkoka.

durchkommen, *itr. s.* 1. komma, fara igenom, förbi. 2. gå igenom, lyckligt slippa undan, öfvervinna, t. ex. *durch das Examen, die Gefahr, die Krankheit. Er glaubt selbst nicht an das* ~ han tror själf ej, att han skall gå igenom. 3. hinna igenom, t. ex. *durch das Buch;* hinna till alla den ene efter den andre. 4. *Mit jmdm nicht* ~ *können:* ej kunna härda ut, komma öfverens med ngn.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

durchkönnen, *itr. h.* kunna komma igenom, komma fram.
durchkosten (afv. - ´ - °), *tr.* smaka på allt, det ena efter det andra; bildl. grundligt lära känna.
durchkratzen, *tr.* 1. krafsa, rifva hål på el. i. 2. (- ´ - °) genomkratsa, genomkrafsa, rifva i alltsammans, krafsande genomleta.
durchkréuzen, ° I. *tr.* genomkorsa, öfverkorsa i egentl. och bildl. bem. II. *Sich* (recipr.) ~ korsa hvarandra. **Durchkréuzung,** *f.*
durchkriechen, I. *itr. s.* krypa igenom. II. (afv. - ´ - °) *tr.* 1. krypa tvärs igenom, tvärs öfver. 2. krypande genomleta.
durchkriegen, F = *durchbekommen.*
Durchkunft, 0, *f.* genomresa.
durchlangen, *tr.* komma el. räcka, gå igenom.
durchlärmen, ° *tr.* larmande, stojande tillbringa. *Die Nacht* ~ stoja, väsnas hela natten.
Durchlass, *-es, -e* †, *m.* 1. genomsläppande, framsläppande. 2. ställe där ngt genomsläppes el. framsläppes: port, genomfart, brotrumma, afloppsrör, lucka m. m. **-rohr,** -[*e*]*s, -e, n.* afloppsrör.
durchlassen, *tr.* genomsläppa, släppa fram. **Durchlassung,** *f.*
Durchlaucht (afv. - ´), *-en, f.* ers höghet (tilltal till furstliga personer, högre än *Erlaucht,* lägre än *Hoheit*).
durchláuchtig[st] (afv. ´ - -), *a.* tilltal till regerande furstar, t. ex. ~*ster Herzog!* eders höghet!
Durchlauf, -[*e*]*s,* 0, *m.* utsot.
durchlaufen, I. *itr. s.* springa igenom. II. *tr.* 1. = *durchgehen II, 1.* 2. (afv. - ´ - °) springa genom, genomlöpa; bildl. hastigt genomgå, genomögna, t. ex. *ein Buch.*
durchläutern, ° *tr.* genomluttra.
durchlehen, *tr.* 1. (afv. - ´ - °) genomlefva, upplefva. 2. (- ´ - °) alltigenom lifva, besjäla.
durchleiten, *tr.* leda igenom.
durchlernen, *tr.* lära sig helt och hållet, från början till slut,
durchlesen, I. *tr.* 1. (afv. - ´ - °) genomläsa. 2. (- ´ - °) läsa sönder. II. *Sich* ~ läsande genomgå, läsa igenom. **Durchlesung** (och - ´ -), *f.*
durchleuchten, I. *itr. h.* 1. lysa igenom, framskymta, afv. bildl. 2. *Jmdm durch ein dunkles Zimmer* ~ lysa ngn genom ett mörkt rum. II. (- ´ - °) *tr.* fullkomligt upplysa.
durchliegen, *tr. Sich* (dat.) *die Haut* ~ el. *sich* (ack.) ~ få liggsår.
durchlochen (afv. - ´ - °), *tr.* borra, göra ett hål igenom, urhålka.
durchlöchern, ° *tr.* göra hål i. *Ganz durchlöchert sein:* vara full med hål. **Durchlöch[e]rung,** *f.*
durchlódern, ° *tr.* genomflamma.
durchlüften, ° *tr.* väl vädra, lufta. **Durchlüftung,** *f.*
durchlügen, *sich* ~ ljuga sig fram.
durchmachen, *tr.* 1. från början till slut genomgå, t. ex. *alle Klassen der Schule.* 2. genomgå, upplefva, erfara, t. ex. *eine Krankheit, viel Trauriges.*
durchmánnen, ° *tr.* ingifva mannamod. **Durchmánnung,** *f.*
Durchmarsch, *-es, -e* †, *m.* genommarsch.
durchmarschieren, *itr. s.* marschera genom el. förbi.
durchmengen = *durchmischen.*
durchmerken, *tr.* märka tvärs igenom, läsa mellan raderna, märka ngt på ngn, förstå.
durchmessen, *tr.* 1. mäta helt och hållet, i hela sin utsträckning. 2. (vanl. - ´ - °) genomvandra, genomlöpa, genomresa.
Durchmesser, *-s, -, m.* mat. diameter.
durchmischen, *tr.* 1. väl sammanblanda. 2. (- ´ - °) *Den Sand mit Kalk* ~ uppblanda sanden med kalk, blanda kalk i sanden.
durchmüssen, *itr. h.* vara tvungen att komma, att gå igenom el. förbi, att komma till slut med ngt.
durchmustern (afv. - ´ - °), *tr.* genommönstra.
durchnagen (och - ´ - °), I. *tr.* gnaga genom, gnaga af, gnaga sönder. II. *Sich* ~ gnaga sig igenom.
durchnähen, *tr.* 1. *Sich* (dat.) *die Finger* ~ sy sönder sina fingrar. 2. (afv. - ´ - °) sticka väl, öfverallt.
durchnass, *a.* genomvåt.
durchnässen, I. *itr. h.* väta igenom. II. (vanl. - ´ - °) *tr.* genomväta. **Durchnässung** (och - ´ -), *f.*
durchnehmen, *tr.* 1. genomgå ngt med ngn; förklara, utlägga. 2. bildl. häckla.
Durchpass, *-es, -e* †, *m.* hålväg, trångt pass.
durchpassieren, *itr. s.* resa igenom, förbi.
durchpeitschen, *tr.* 1. genompiska. 2. med piskrapp drifva ngn genom ngt. 3. (afv. - ´ - °) i största hast el. oupphörligen genomgå. 4. (- ´ - °) piska, brusa igenom (om blåsten).
durchpfeifen, I. *tr.* hvissla från början till slut. II. *itr. h.* susa, brusa igenom.
durchpflügen = *durchackern.*
durchpilgern, I. *itr. h.* såsom pilgrim vandra el. färdas igenom, förbi. II. (- ´ - °) *tr.* såsom pilgrim genomvandra, genomresa.
durchpláudern, ° *tr.* med samspråk tillbringa, t. ex. *eine Stunde.*
durchpressen, I. *tr.* prässa ngt genom ngt. II. *Sich* ~ tränga sig igenom.
durchprehen (afv. - ´ - °), **durchprobieren, durchprüfen** (afv. - ´ - °), *tr.* 1. pröfva el. profva det ena efter det andra, pröfvande genomgå. 2. genomgå, erfara, lära känna.
durchprügeln, *tr.* genomprygla.
durchqualmen, I. *itr. h.* ryka igenom. II. (- ´ - °) uppfylla, genomtränga med stark, kväfvande rök, genomröka.
durchquetschen, *tr.* klämma igenom.
durchránken, ° *tr.* genomslingra.
durchrasen, I. *itr. s. Durch etw.* ~ rasa, rusa fram genom ngt. II. (afv. - ´ - °) *tr.* 1. rasa,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

rusa genom. 2. med rasande hast genomgå. 3. rasa el. i sus och dus tillbringa en tid.

durchrauchen, I. *itr. h.* ryka el. röka igenom. Opers. *es raucht durch die Ritze durch:* röken tränger fram, in, ut, genom springan. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* med rök uppfylla, genomtränga.

durchräuchern, *tr.* 1. röka väl, genomröka. 2. (- ˢ - ˢ) inröka, genomträngande röka, svafla.

durchrauschen, I. *itr. h. Durch etw.* ~ brusa, susa, rassla genom ngt. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* brusa, susa, rassla genom.

durchrechnen (afv. - ˢ - ˢ), *tr.* genomräkna. **Durchrechnung** (och - ˢ -), *f.*

durchregnen, I. *itr. h.* opers. regna igenom, regna in. II. (vanl. - ˢ - ˢ) *tr. Durch[ge]regnet sein:* vara genomvåt af regn.

durchreiben, I. *tr.* 1. rifva, gnida, skafva hål på. 2. rifva genom rifjärn, durkslag el. dyl. 3. (vanl. - ˢ - ˢ) grundligt rifva, gnida. Bildl. *durchrieben:* inpiskad, slipad. II. *Sich* ~ rifva, skafva, skrubba sönder sig.

durchreichen, I. *tr.* räcka ngt genom, ut genom ngn öppning. II. *itr. h. Durch den Winter* ~ räcka hela vintern.

durchreifen, *itr. s.* mogna väl, blifva genommogen.

durchreimen, *tr.* bibehålla, genomföra samma rim i el. genom.

Durchreise, -n, *f.* genomresa.

durchreisen, I. *itr. s.* resa igenom, förbi. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* genomresa.

durchreissen, I. *itr. s.* gå af, gå sönder. II. (afv. - ˢ - ˢ) *tr.* rifva, slita af, sönder.

durchreiten, I. *itr. s.* rida igenom, förbi. II. *tr.* 1. rida sönder, genom ridning sönderskafva, t. ex. *die Beinkleider. Ein Pferd* ~ bryta en häst, rida så att hästen får sår af sadeln. 2. fullständigt inrida. 3. (- ˢ - ˢ) genomrida. III. *Sich* ~ få ridsår.

durchrennen, I. *itr. s.* springa, rännа igenom, förbi. II. *tr.* 1. = *durchgehen II, 1.* 2. (vanl. - ˢ - ˢ) genomlöpa. 3. (vanl. - ˢ - ˢ) genomränna, genomborra, t. ex. *jmdn mit dem Degen.*

durchriechen, I. *itr. h.* och *tr.* lukta tvärs igenom. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* luktande, vädrande genomsöka, genomsnoka.

durchrieseln, I. *itr. s.* sakta sorlande flyta igenom, förbi. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* 1. med sakta sorl rinna genom, förbi. 2. opers. *es durchrieselte mich kalt:* jag ryste.

durchringen = *durchkämpfen.*

durchrinnen, I. *itr. s.* rinna igenom, förbi. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* genomrinna.

Durchritt, -[e]s, -e, *m.* genomridt.

durchritzen (afv. - ˢ - ˢ), *tr.* repa, rispa tvärs igenom, hål på, sönder.

durchrollen, I. *itr. s.* rulla fram el. in genom ngt, t. ex. *durch das Thor.* II. *tr.* 1. (- ˢ - ˢ) *Der Donner durchrollt die Luft:* åskan fyller luften med sitt dån. 2. mangla väl, genommangla.

durchrosten (afv. - ˢ - ˢ), *itr. s.* rosta sönder.

durchrösten, *tr.* genomrosta, halstra väl.

durchrücken, *itr. s.* tåga igenom, förbi.

durchrudern, I. *itr. s.* ro igenom, förbi. II. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *die Hände* ~ få blåsor, sår på händerna genom rodd. 2. (- ˢ - ˢ) genomro.

durchrühren, *tr.* 1. röra väl (om i). 2. röra igenom ett durkslag el. dyl.

durchrütteln (afv. - ˢ - ˢ), *tr.* väl omskaka.

durchs, sammandragning af *durch das.*

durchsäen, * *tr.* så ibland, uppblanda, uppfylla. Bildl. *diese Jahre waren mit Dornen durchsäet:* dessa år voro rika på törnen, på lidanden.

durchsägen (afv. - ˢ - ˢ), *tr.* genomsåga, afsåga.

durchsalzen (afv. - ˢ - ˢ), *tr.* salta väl, genomsalta.

durchsäuern (afv. - ˢ - ˢ), *tr.* genomsyra.

durchsausen, I. *itr. s.* susa igenom. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* genomsusa.

durchschaben (afv. - ˢ - ˢ), *tr.* skafva hål på, skafva sönder.

durchschaffen, (svag böjn.) *tr.* skaffa igenom, laga att ngt kommer igenom.

durchschallen, I. *itr. s. Durch etw.* ~ skalla, ljuda genom el. i. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* genomskalla.

durchschauen, I. *itr. h.* se, titta igenom, fram. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* med blicken genomtränga, genomskåda.

durchschäuern, * *tr.* komma ngn att rysa, genomila.

durchschaufeln (afv. - ˢ - ˢ), *tr.* 1. omskofla, t. ex. *die Erde.* 2. skofla igenom, t. ex. *einen Weg durch den Schnee.*

Durchschein, -[e]s, 0, *m.* genomskinande, sken genom ngt.

durchscheinbar, *a.* genomskinlig.

durchscheinen, *itr. h.* skina, lysa igenom.

durchscheuern, *tr.* gnida, skafva, skura hål på, sönder.

durchschieben, *tr.* skjuta ngt genom ngt.

durchschiessen, I. *itr.* 1. *h.* skjuta med skjutvapen igenom, ut igenom. 2. *s.* hastigt, blixtsnabbt fara igenom. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* 1. genomskjuta. 2. blixtsnabbt fara genom. 3. inskjuta ngt mellan ngt, uppblanda. [*Mit Papier*] ~ interfoliera. 4. *Etw. durchschiesst einen Stoff:* ett ämne är uppblandadt med ngt, ngt är inblandadt i ett ämne.

durchschiffen, I. *itr. s.* segla igenom, förbi, öfver. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* öfverfara, segla öfver.

durchschimmern, I. *itr. h.* skimra, lysa igenom. II. (- ˢ - ˢ) *tr.* genomskimra, med skimmer genomtränga el. uppfylla.

durchschlafen (afv. - ˢ - ˢ), *tr.* sofvande tillbringa. *Die Tage* ~ sofva hela dagarne.

Durchschlag, -[e]s, -e †, *m.* 1. ⊕ hålmäjsel, stamp. 2. durkslag. 3. genomhuggen öppning. -**eisen,** -s, -, *n.* ⊕ verktyg att slå hål med, huggjärn, mäjsel.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

durchschlagen, I. *itr. h.* 1. genomträngа, slå igenom, t. ex. *der Regen, die Tinte, das Papier schlägt durch.* 2. om laxermedel: göra verkan. 3. gå igenom, antagas, röna framgång. II. *tr.* 1. (afv. - ´ - °) slå, hugga, göra hål i, slå sönder, t. ex. *die Wand;* gå tvärs igenom. 2. slå igenom, t. ex. *einen Nagel durch das Brett;* kokk. sila. *Ein Loch durch etw.* ~ göra ett hål tvärs igenom ngt. 3. genomprygla. III. *Sich* ~ 1. slå sig igenom, bana sig väg. 2. slå sig fram.

durchschlängeln, I. (- ´ - °) *tr.* genomslingra. II. *Sich* ~ slingra sig igenom.

durchschleichen, I. *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig igenom. II. (- ´ - °) *tr.* smyga sig genom, smygande genomsöka.

1. durchschleifen, (stark böjn.) *tr.* slipa hål på.

2. durchschleifen, (svag böjn.) *tr.* 1. släpa igenom, på en drög draga igenom. 2. smuggla igenom, insmuggla. 3. draga igenom i form af öglor.

durchschleppen, I. *tr.* släpa igenom, förbi, fram; bildl. draga fram gam svåra omständigheter. II. *Sich* ~ släpa sig igenom; bildl. draga sig fram med nöd.

durchschlingen, I. *tr.* 1. draga, slingra, fläta ngt genom ngt. 2. (- ´ - °) genomfläta, genomdraga, genomväfva ngt med ngt. II. *Sich* ~ 1. afv. *itr. s.* slingra sig igenom. 2. (- ´ - °) slingra sig om hvarandra, fläta sig i hvartannat.

durchschlitzen (afv. - ´ - °), *tr.* rispa, sprätta hål på.

durchschlüpfen, *itr. s.* krypa, smyga sig igenom; smyga sig bort, komma undan.

durchschmäusen, ° *tr.* tillbringa med kalasande. *Die Nacht* ~ kalasa hela natten.

durchschmecken, I. *itr. h. Durch etw.* ~ smaka i trots af ngt, med sin smak genomträngа ngt. II. *tr.* 1. *Etw. durch etw.* ~ känna smaken af ngt i trots af ngt. 2. (afv. - ´ - °) smaka grundligt, från början till slut.

durchschmelzen, *tr.* smälta väl, helt och hållet.

durchschmétternn, ° *tr.* med ett smattrande ljud genomträngа.

durchschmiegen, *sich* ~ smyga sig igenom.

durchschnéidbar, *a.* som kan genomskäras.

durchschneiden (afv. - ´ - °), I. *tr.* 1. skära midt igenom, tvärs af, genomskära, klyfva. 2. (vanl. - ´ - °) skära, korsa. II. *Sich* (reflpr.) ~ korsa hvarandra. **Durchschneidung** (och - ´ -), *f.*

durchschneien, *itr. h.* opers. snöa igenom, in.

Durchschnitt, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. genomskärande. 2. skärningspunkt. 3. genomskärning; profilteckning. 4. diameter. 5. genomskärning, medeltal. -s... Ex. ~**ansicht,** *-en, f.* bygg. profil, profilteckning. ~**einkommen,** *-s,* 0, *n.* inkomstens medelstorlek. ~**ertrag,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* afkastningens medelstorlek. ~**fläche,** *-n, f.* genomskärningsyta. ~**jahr,** -[*e*]*s, -e, n.* vanligt år. ~**linie,** *-n, f.* genomskärningslinie. ~**mensch,** *-en, -en, m.* dussinmänniska. ~**punkt,** -[*e*]*s, -e, m.* genomskärningspunkt. ~**summe,** *-n, f.* medeltal. ~**wärt[h],** -[*e*]*s, -e, m.* medelvärde. ~**zahl,** *-en, f.* medeltal.

durchschnittlich, *a.* beräknad i medeltal, i genomskärning, medel-.

durchschnobern, durchschnüffeln, durchschnuppern (alla tre afv. - ´ - °), *tr.* F genomsnoka.

durchschreiten, I. *itr. s.* skrida, gå igenom. II. (- ´ - °) *tr.* genomskrida, gå genom.

Durchschuss, *-es, -e* †, *m.* ⊕ 1. inslag i väf. 2. boktryck. mellanslag.

durchschütteln, *tr.* 1. skaka ngt genom ngt. 2. (- ´ - °) grundligt skaka, rysta; genomskaka.

durchschütten, *tr.* hälla ngt genom ngt.

durchschüttern (afv. - ´ - °), *tr.* häftigt skaka, genomskaka.

durchschwärmen, I. *itr. s.* svärma igenom, i svärm flyga, komma igenom el. förbi, passera. II. (- ´ - °) *tr.* 1. genomsvärma, genomströfva. 2. i sus och dus tillbringa.

durchschweben, I. *itr. s.* sväfva igenom. förbi. II. (- ´ - °) *tr.* genomsväfva, sväfva fram genom.

durchschwéfeln, ° *tr.* genomsvafla, grundligt svafla.

durchschweifen (vanl. - ´ - °) *tr.* genomströfva.

durchschwélssen, ° *tr.* ⊕ genomglödga.

durchschweigen (vanl. - ´ - °), *tr.* med orgier, i sus och dus tillbringa.

durchschwimmen, I. *itr. s.* simma el. flyta öfver, förbi, genom, under, mellan. II. (- ´ - °) *tr.* simma öfver, genomsimma.

durchschwingen, *sich* ~ svinga sig igenom.

durchschwirren, I. *itr. s.* surra igenom. II. (- ´ - °) *tr.* genomsurra.

durchschwitzen, I. *itr. h.* svettas tvärs igenom, vara genomsvett. II. (afv. - ´ - °) *tr.* svettas genom. *Die Kleider* ~ svettas så att kläderna blifva genomvåta.

durchsegeln, I. *itr. s.* segla öfver, genom, förbi, mellan. II. (- ´ - °) *tr.* genomsegla, segla öfver, öfverfara.

durchsehen, I. *itr. h.* se, titta igenom, ut igenom, fram. II. (afv. - ´ - °) *tr.* 1. genomskåda, med blicken genomträngа. 2. se igenom, pröfvande el. rättande genomgå, syna.

durchseigen, durchseihen, I. *itr. s.* sila, sippra igenom, fram, ut. II. *tr.* 1. (afv. - ´ - °) genomsila, sila, filtrera. 2. (- ´ - °) genomsippra, sipprande genomträngа, uppfylla. **Durchseihung** (och - ´ - °), *f.*

Durchseiher, *-s, -, m.* sil.

durchsein, *itr. s.* = *durch sein,* se *durch II.*

durchsetzen, I. *tr.* 1. genomdrifva, t. ex. *ein Gesetz, seine Meinung, seinen Willen.* 2. (- ´ - °) genomträngа, inträngа i, uppblanda. II. *itr. s.* och *h.* sätta igenom med fart, rida, fara, komma igenom, mellan, förbi. **Durchsetzung** (och - ´ -), *f.*

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

durchseufzen (och - ˊ - *), *tr.* suckande tillbringa. *Die Nacht* ~ sucka hela natten.
Durchsicht, *-en, f.* 1. utsigt gam el. mellan ngt, uthuggning. 2. genomseende, genomläsning, granskning, påseende. *Zur gefälligen* ~ till benäget påseende.
durchsichtig, *a.* genomskinlig.
Durchsichtigkeit, 0, *f.* genomskinlighet.
durchsickern, I. *itr. s.* sippra igenom, fram, ut. II. (- ˊ - *) *tr.* genomsippra, sippranda genomträngа.
durchsieben (afv. - ˊ - *), *tr.* genomsikta, sikta, sålla. **Durchsiebung** (och - ˊ -), *f.*
durchsingen, *tr.* genomsjunga. *Das Lied* ~ sjunga hela visan.
durchsitzen, I. *tr.* 1. sitta sönder, sittande nöta hål på. 2. *Die ganze Zwischenstunde* ~ förblifva sittande, sitta kvar, sitta inne hela rasten. II. *Sich* ~ få sår af för mycket sittande.
durchsollen, *itr. h.* böra komma igenom, förbi, böra passera.
durchspähen (och - ˊ -*), *tr.* genomspana, spejande genomforska.
durchspalten, durchspellen (afv. - ˊ - *), *tr.* klyfva.
durchspicken (afv. - ˊ - *), *tr.* väl späcka.
durchspielen, *tr.* 1. genomspela, spela från början till slut; afv. spela öfver. 2. (afv. - ˊ - *) spelande tillbringa. *Die Zeit* ~ spela hela tiden. 3. (- ˊ - *) likaom leksande genomfara, leka bland, skimrande genomträngа.
durchspiessen (afv. - ˊ - *), *tr.* med spjut genomborra, genomstöta; spetsa.
durchsprechen, *tr.* 1. genomrabbla, genomläsa. *Das Gebet* ~ läsa hela bönen. 2. (afv. - ˊ - *) allsidigt, grundligt dryfta.
durchsprengen, I. *itr. s.* spränga, i sträck rida igenom, förbi, mellan. II. *tr.* 1. *Einen Tunnel, eine Öffnung* ~ spränga en tunnel, en öppning gam ngt. 2. (- ˊ - *) spränga genom, i sträck genomrida. 3. (- ˊ - *) uppblanda, sprita på, fullstänka.
durchspringen, I. *itr. s.* 1. hoppa igenom. 2. springa sönder, spricka midt itu, remna. II. (- ˊ - *) *tr.* hoppa, i språng skynda genom.
durchspüren, *tr.* 1. (afv. - ˊ - *) genomsöka, genomforska. 2. känna tvärs igenom, märka.
durchstänkern (och - ˊ - *), *tr.* P 1. med stank uppfylla, förpesta. 2. genomsnoka.
durchstauben, *itr. h.* i form af dam tränga igenom. Opers. *es staubt durch:* dammet tränger igenom, in, ut.
durchstäuben, *tr.* 1. jaga, hasta igenom så att man rör upp dammoln. 2. (- ˊ - *) uppfylla med dam. 3. (- ˊ - *) *Eine Zeichnung* ~ punsa en ritning.
durchstechen, I. *itr. h.* 1. sticka, titta fram ur ngt; bildl. framlysa, framskymta. 2. ✱ *mit jmdm* ~ spela under täcke med ngn. II. *tr.* 1. sticka ngt genom ngt, t. ex. *die Nadel durch etw. Ein Muster* ~ kalkera ett mönster. *Wein* ~ kypra vin. 2. (vanl. - ˊ - *) genomsticka, genomstinga, t. ex. *etw. mit dem Messer, der Nadel. Einen Damm, eine Landenge* ~ genomgräfva en dam, ett näs. **Durchstechung** (och - ˊ -), *f.*
Durchstecherei, *-en, f.* intrig, knep, ränker. *Mit jmdm* ~ *treiben:* vara i hemligt förstånd med ngn.
durchstecken, *tr.* sticka igenom.
durchstehlen, *sich* ~ hemligt smyga sig igenom, förbi.
durchsteigen, I. *itr. s.* stiga igenom, ut igenom, in igenom, t. ex. *durch das Fenster.* II. *tr.* stiga genom; genomvandra, öfverstiga.
durchsteppen (afv. - ˊ - *), *tr.* med nål sticka väl, öfverallt, genomsticka.
durchsteuern = *durchschiffen.*
Durchstich, -[e]*s,* -*e, m.* 1. genomstickande, genomstingande, genomgräfning. 2. ställe där ngt genomstuckits m. m., såsom genomskärning, kanal, tunnel.
durchsticken (afv. - ˊ - *), *tr.* sticka, brodera öfverallt, helt och hållet.
durchstinken, *itr. h.* stinka tvärs igenom, med sin stank tränga igenom.
durchstöbern, durchstochern, durchstören (alla tre afv. - ˊ - *), *tr.* genomsöka, genomleta, genomsnoka.
Durchstoss, *-es, -e* †, *m.* ⊕ stamp, hålmäjsel.
durchstossen, *tr.* 1. stöta ngt genom ngt. 2. stöta hål i el. på. 3. (- ˊ - *) genomborra, genomstinga.
durchstrahlen, I. *itr. h.* *Durch etw.* ~ strålа, lysa genom ngt. II. (- ˊ - *) *tr.* genomstråla, med sina strålar genomträngа, uppfylla.
durchstreben, I. *itr. h.* sträfva igenom, med ansträngning komma igenom. II. (- ˊ - *) *tr.* med möda, med ansträngning genomvandra, genomgå, intränga i, betvinga.
durchstrecken, *tr.* sträcka, räcka tvärs igenom.
durchstreichen, *tr.* 1. (afv. - ˊ - *) öfverstryka, öfverkorsa, utstryka, t. ex. *ein Wort, einen Buchstaben.* 2. (- ˊ - *) genomstryka, genomströfva; om vinden: stryka fram, susa, hvina genom. 3. prygla. **Durchstreichung** (och ˊ - -), *f.*
durchstreifen (och - ˊ - *), *tr.* 1. genomströfva. 2. randa; garnera med band, med remsor.
durchstreuen, *tr.* 1. *Etw. durch etw.* ~ strö ngt tvärs igenom ngt. 2. (- ˊ - *) *Etw. mit etw.* ~ beströ, uppblanda, öfversålla ngt med ngt.
Durchstrich, -[e]*s,* -*e, m.* 1. öfverstrykning, utstrykning. 2. fogiars sträckning, streck.
durchstriegeln (och - ˊ - *), *tr.* 1. väl rykta, t. ex. *ein Pferd.* 2. F *jmdn* ~ prygla ngn; bildl. hårdt kritisera, gå illa åt ngn.
durchströmen, I. *itr. s.* strömma igenom, förbi, emellan. II. (- ˊ - *) *tr.* genomströmma.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

durchstudieren, *tr.* 1. grundligt studera, studera till slut, läsa igenom. 2. *Die Nächte* ~ studera hela nätterna.

durchstürmen, I. *itr. s.* storma, rusa igenom. II. (- ⁻ - °) *tr.* genomstorma, rasa genom; skaka, uppskaka.

durchsuchen (och - ⁻ - °), *tr.* genomsöka, genomleta. **Durchsuchung** (och - ⁻ -), *f.*

durchsüssen, † *tr.* göra söt alltigenom; bildl. förljufva.

durchtändeln, † *tr.* leka, jollra bort tiden.

durchtanzen, I. *itr. s.* och *h.* dansa tvärs igenom. II. *tr.* 1. dansa från början till slut. *Alle Tänze* ~ dansa alla danser. 2. *Die Sohlen* ~ dansa sönder, dansande nöta sönder sulorna. 3. (- ⁻ - °) genomdansa, dansa i ett rum. 4. (- ⁻ - °) *Die Nacht* ~ dansa hela natten.

durchtappen, durchtasten, I. *itr. s.* och *sich* ~ trefva sig igenom, fram. II. (- ⁻ - °) *tr.* trefvande gå genom, trefvande genomsöka.

durchtauen (och - ⁻ - °), *tr.* 1. fullständigt upptöa, genomtöa. 2. helt och hållet daggbeströ.

durchtaumeln, I. *itr. s.* tumla igenom, emellan. II. (- ⁻ - °) *tr.* tumlande, vacklande genomskrida.

durchthauen se *durchtauen.*

durchtoben, I. *itr. s.* rasa igenom. II. (äfv. - ⁻ - °) *tr.* genomrasa, med raseri genomfara.

durchtönen, I. *itr. h.* ljuda igenom, med sitt ljud tränga igenom. II. (- ⁻ - °) *tr.* genomljuda, med sitt ljud genomtränga, uppfylla.

durchtösen, † *tr.* genombrusa, med sitt brus, sitt dån genomtränga, uppfylla.

durchtraben, I. *itr. s.* trafva igenom, förbi. II. (- ⁻ - °) *tr.* trafva genom, i traf genomrida.

durchträumen (och - ⁻ - °), *tr.* drömmande, i drömmerier tillbringa, drömma bort.

durchtreiben, *tr.* 1. drifva igenom, t. ex. *das Vieh durch die Stadt;* slå igenom, t. ex. *einen Pflock.* 2. genomdrifva. 3. (- ⁻ - °) se *durchtrieben.*

durchtreten, I. *itr. s.* träda igenom, fram. II. *tr.* trampa hål på el. i; trampa sönder.

durchtrichtern, *tr.* hälla genom tratt.

Durchtrieb, -[e]*s,* 0, *m.* 1. väg på hvilken kreatur drifvas öfver annans mark. 2. rättighet att drifva boskapen öfver annans mark.

durchtrieben, *a.* inpiskad, slipad.

Durchtriebenheit, *-en, f.* list, förslagenhet, slughet.

durchtriefen, *itr. s.* drypa igenom.

Durchtrift, *-en, f.* = *Durchtrieb.*

durchtropfen, *itr. s.* droppa igenom.

durchüben, *tr.* genomöfva, för öfnings skull genomgå; spela öfver, repetera.

durchversuchen, *tr.* försöka den ene efter den andre, alltsammans.

durchwachen (vanl. - ⁻ - °), *tr.* genomvaka.

durchwachsen, I. *itr. s.* växa tvärs igenom, fram, emellan. II. (- ⁻ - °) *tr.* genomväxa, genomtränga, genomslingra. *Mit Fett durchwachsenes Fleisch:* kött med fettlager i.

durchwackeln, *tr.* F genomprygla, mörbulta.

durchwagen, *sich* ~ våga sig igenom, fram.

durchwalken (äfv. - ⁻ - °), *tr.* tillbörligt valka.

durchwallen, I. *itr. s.* vandra, färdas igenom, förbi. II. (- ⁻ - °) *tr.* 1. genomvandra, draga fram genom. 2. genomsvalla, svallande uppfylla.

durchwalten = *durchherrschen.*

durchwälzen, *tr.* vältra ngt genom ngt.

durchwandeln, durchwandern, I. *itr. s.* vandra igenom, förbi. II. (- ⁻ -) *tr.* genomvandra. **Durchwanderung** (och - ⁻ - -), *f.*

durchwanken, I. *itr. s.* och II. (- ⁻ - °) *tr.* med vacklande, raglande steg gå igenom.

durchwärmen (och - ⁻ - °), *tr.* genomvärma, väl uppvärma.

durchwaschen, *tr.* 1. tvätta den (det) ena efter den (det) andra. 2. F bildl. *wir sind schön durchgewaschen:* vi äro alldeles genomvåta. 3. *Die Nacht* ~ tvätta hela natten. 4. genom tvättning söndernöta. 5. om vatten: undergräfva, urhålka.

durchwässern, † *tr.* 1. genomvattna, rikligt vattna. 2. genomtränga, uppfylla med vatten; väl urvattna.

durchwaten, I. *itr. s.* vada genom. II. (- ⁻ - °) *tr.* genomvada, vadande passera.

durchweben, *tr.* 1. inväfva ngt, så att det genomgår det hela. 2. (- ⁻ - °) genomväfva, genomtränga, uppfylla.

1. **Durchweg,** -[e]*s,* -*e, m.* väg genom ngt, genomgång.

2. **durchweg** (och - ⁻, båda med kort **0**), *adv.* genomgående, alltigenom.

durchwehen, I. *itr. h.* fläkta, draga igenom. II. *tr.* 1. fläkta, blåsa ngt genom ngt. 2. (vanl. - ⁻ - °) genomila, genomtränga, uppfylla.

durchweichen (och - ⁻ - °), I. *itr. s.* helt och hållet mjukna. II. *tr.* helt och hållet uppmjuka. **Durchweichung** (och - ⁻ -), *f.*

durchweinen (och - ⁻ - °), *tr. Die Nacht* ~ gråta hela natten.

durchwerfen, *tr.* kasta tvärs igenom.

durchwéttert, *a.* väderbiten, härdad.

durchwinden, I. *tr.* 1. slingra, vrida, fläta ngt genom ngt. 2. (- ⁻ - °) genomslingra, genomfläta ngt med ngt. II. *Sich* ~ slingra, tränga sig igenom; bildl. med möda komma undan, draga sig ur spelet, arbeta sig igenom, draga sig fram.

durchwintern, I. *itr. h.* öfvervintra. II. (äfv. - ⁻ - °) *tr.* föda, underhålla, fodra under vintern. **Durchwinterung** (och - ⁻ - -), *f.*

durchwirbeln, I. *itr. s.* hvirflande fara igenom. II. (- ⁻ - °) *tr.* genomhvirfla, hvirflande genomfara el. ljuda genom.

durchwirken, I. *itr. h.* 1. *Durch etw.* ~ verka, göra verkan tvärs igenom ngt. II. *tr.* 1. *Eine Zeit* ~ vara oafbrutet verksam en tid.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

2. (äfv. - ˊ - *) *Den Teig* ~ genomknåda degen. 3. (- ˊ - *) genomvirka, genomväfva, genomfläta ngt med ngt. 4. (- ˊ - *) med sin verksamhet genomtränga, uppfylla, allestädes närvara i.

durchwischen, I. *tr.* stryka ut. II. *itr. s.* F smyga sig igenom, undan, lyckas undkomma.

durchwittern, *tr.* 1. *Etw. durch etw.* ~ vädra ngt genom ngt. 2. (- ˊ - *) komma ngt att vittra. *Durchwittert:* helt och hållet förvittrad.

durchwollen, *itr. h.* vilja komma igenom, komma fram.

durchwühlen, I. (äfv. - ˊ - *) *tr.* genomböka, genomgräfva; genomsnoka, genomleta. II. *Sich* ~ böka, gräfva sig igenom, fram.

Durchwühlung (och - ˊ -), *f.*

Durchwurf, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. kast, kastning genom ngt. 2. såll, rissel.

durchwürgen, I. (- ˊ - *) *tr.* strypa, mörda alla, den ene efter den andre. II. *Sich* ~ med största svårighet arbeta sig igenom, draga sig fram.

durchwürzen (och - ˊ - *), *tr.* 1. alltigenom krydda. 2. med doft genomtränga, fylla; bildl. förljufva.

durchwüt[h]en (äfv. - ˊ - *), *tr.* med vrede, med raseri genomfara.

durchzählen (äfv. - ˊ - *), *tr.* genomräkna, öfverräkna.

durchzechen (och - ˊ - *), *tr.* i sus och dus, i dryckeslag tillbringa, t. ex. *die Nacht.*

durchzeichnen, *tr.* 1. rita alltsammans, det ena efter det andra. 2. kalkera, afteckna.

Durchzeichnung, *f.*

durchziehen, I. *tr.* 1. *Etw. durch etw.* ~ draga ngt genom ngt. 2. draga tvärs igenom el. tvärs öfver, t. ex. *Linien, Striche; eine Querwand durch den Saal.* 3. F *jmdn, etw.* ~ häckla, förtala ngn, ngt. 4. (- ˊ - *) draga, tåga fram genom, genomvandra, t. ex. *die Heere* ~ *das Land;* genomskära, genomkorsa, uppfylla, t. ex. *Flüsse, Wälder* ~ *das Land, Wohlgerüche* ~ *den Saal.* 5. (- ˊ - *) genomtränga, förse ngt med ngt, infläta, genomväfva, t. ex. *das Gewebe mit Goldfäden* ~ väfva in guldtrådar i väfven, *die Erde mit Furchen* ~ draga, plöja fåror i jorden. II. *Sich* ~ 1. draga sig fram, gå igenom. 2. (- ˊ - *) *Das Papier durchzieht sich mit Feuchtigkeit:* papperet drar fukt till sig, blir fuktigt. III. *itr. s.* draga, tåga igenom, t. ex. *durch das Land* ~ tåga genom landet, äfv. genomvandra landet.

durchzischen, I. *itr. s.* hväsande fara igenom. II. (- ˊ - *) *tr.* hväsande genomfara.

durchzittern, * *tr.* komma ngn el. ngt att darra, genombäfva.

Durchzeit, -[e]*s*, -*e* †, *m.* transitotull.

durchzücken, * *tr.* blixtsnabbt genomfara; bildl. genomila, genomfara, genombäfva.

durchzuckern, * *tr.* sockra väl, väl uppblanda med socker, öfversockra.

Durchzug, -[e]*s*, -*e* †, *m.* genomtågande, genomtåg. -**s...** Ex. ~**recht,** -[e]*s*, 0, *n.* rättighet att tåga igenom.

durchzwängen, durchzwingen, I. *tr.* med våld drifva, slå, skjuta ngt genom ngt. II. *Sich* ~ med våld tränga sig igenom.

dürfen, pres. ind. *darf, darfst, darf, dürfen, dürf[e]t, dürfen,* konj. *dürfe;* ipf. ind. *durfte,* konj. *dürfte;* part. perf. *gedurft,* vid infinitiver *dürfen, itr. h.* 1. våga, töras, djärfvas, t. ex. *darf ich meinen Augen trauen?* töra jag tro mina ögon? 2. få, ha rättighet, ha tillåtelse, ha lof till. *Er hat es nicht gedurft,* men: *er hat es nicht thun dürfen:* han har ej fått, ej haft lof att göra det. *Hier darf nicht geraucht werden:* här får ej rökas, »tobaksrökning förbjuden». Ellipt. *es darf niemand herein:* ingen får komma in; *der Deckel darf nicht ab:* locket får ej aftagas. 3. med negation el. adverbet *nur* vid infinitiver: behöfva, t. ex. *Sie* ~ *es ihm nicht oft sagen, so weiss er es:* ni behöfver ej säga honom det många gånger, för att han skall veta, skall komma ihog det; *sie durften ihn nicht fragen, denn sie wussten es:* de behöfde ej fråga honom, ty de visste det; *ich darf nicht* el. *kaum* el. *nur daran denken, so gerate ich in Wut:* bara jag tänker därpå, så blir jag rasande; *ich durfte nur wünschen, so wurden meine Wünsche erfüllt:* jag behöfde blott uttala mina önskningar, så uppfyldes de; *es darf nur einer schnell die Thüre aufmachen, so liegen Sie an der Erde:* bara någon hastigt öppnar dörren, så ligger ni där, faller ni omkull. 4. hafva orsak till, böra, kunna. *Darüber* ~ *Sie sich nicht wundern:* det bör ej förvåna er. *Sie* ~ *es immerhin glauben:* ni kan i alla fall tro det, lita därpå. 5. *Die Sache dürfte sich wohl anders verhalten:* saken torde förhålla sig annorlunda. *Es dürfte nicht schwer sein, dies nachzuweisen:* det torde ej vara svårt att bevisa detta. *Das dürfte wohl geschehen:* det skulle kunna hända.

dürftig, *a.* 1. torftig, otillräcklig, ringa. 2. fattig, behöfvande.

Dürftigkeit, 0, *f.* 1. torftighet, otillräcklighet. 2. fattigdom, armod.

dürr, *a.* torr; förtorkad. ~*er Boden:* torr, mager mark. *Ein* ~*er Mensch:* en skinntorr, mager. utmärglad människa. Bildl. *etw. mit* ~*en Worten sagen:* säga ngt helt torrt; ~*er Buchstabe:* död bokstaf. -**beinig,** *a.* som har smala ben, spindelben. -**fleisch,** -*es*, 0, *n.* torkadt, rökt kött. -**öbst,** -[e]*s*, 0, *n.* torkad frukt. -**sucht,** 0, *f.* tvinsot.

Dürre, 0, *f.* torrhet, torka; magerhet.

Durst, -[e]*s*, 0, *m.* törst. ~ *haben:* vara törstig, törsta, *nach etw.:* efter ngt. *Den* ~

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

löschen el. *stillen:* släcka törsten. **-löschend,** *a.* som släcker törsten, läskande. **-lösigkeit,** 0, *f.* **-mangel,** *-s,* 0, *m.* frånvaro af törst. **-stillend** = *-löschend.*

durstlen, dürstlen, *-ete, ge-et,* I. *itr. h.* törsta. Äfv. opers., t. ex. *ich dürste* el. *es dürstet mich* el. *mich dürstet:* jag törstar, *nach etw.:* efter ngt. II. *tr.* törsta, längta efter, t. ex. *ich dürste Blut:* jag törstar, längtar efter blod, *mich zu rächen:* efter hämd.

durstig, ✱ **dürstig,** *a.* 1. törstig. 2. framkallande törst, t. ex. *~es Wetter.*

Dusel, *-s,* 0, *m.* F svindel, bedöfning, rus, drömmeri, halfdvala. **-hans,** *-es, -e* †, *m.* F drönare, sömnig, dåsig, tanklös person.

Düseléi, *-en, f.* F sömnighet, dåsighet, söl, tanklöshet.

duselig, *a.* F sömnig, dåsig, sölande, tanklös.

duselln, *-te, ge-t, itr.* F 1. *h.* vara dåsig, halfsofva, dröna, söla. 2. *s.* gå med släpande steg, gå och drifva.

Dust, -[*e*]*s,* 0, *m.* stoft.

düster, I. *a.* 1. dunkel, skum, dyster. *~ werden:* skymma, mörkna. 2. bildl. dyster, tungsint, svårmodig. *Sich* (dat.) *~e Gedanken machen:* få sorgsna tankar, vara dyster i hogen, fördystras. II. *-s,* 0, *n.* mörker, skymning, dysterhet. **-farbig,** *a.* mörk till färgen.

Düsterheit, Düsterkeit, 0, *f.* dysterhet, mörker; bildl. dysterhet, tungsinthet, svårmod.

düsterln, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *sich ~* mörkna, blifva el. vara dyster; fördystras. Opers. *es düstert schon:* det mörknar redan, det börjar redan skymma. II. *tr.* förmörka; fördystra.

Düsternheit, Düsternis = *Düsterheit.*

Düte, dutlen se *Tüte, tuten.*

Dutzend, -[*e*]*s,* *-e,* såsom måttenhet vid räkneord -, *n.* dussin. *Zu gansen Dutzenden:* dussinvis, men: *zehn Dutzend:* tio dussin. *Der Doktor vom ~* dussindoktor (doktor utan vetenskapl. förtjänst, af den sort, som liksom tillverkas dussinvis). **-bild,** -[*e*]*s, -er, n.* dålig, usel tafla, fuskverk. **-dichter,** *-s, -, m.* dussinpoet. **-gesicht,** -[*e*]*s, -er, n.* hvardagligt ansigte. **-weise,** *adv.* dussinvis.

Düz... Ex. **-bruder,** *-s,* -†, *m.* dubroder, bror. **-füss,** *-es,* 0, *m. Auf dem ~ mit jmdm stehen:* vara du, vara bror med ngn, äfv. stå på förtrolig fot med ngn. **-schwester,** *-n, f.* dusyster.

düzlen, -[*es*]*t, -te, ge-t,* I. *tr.* dua, kalla för du. II. *Sich* (recipr.) *~* vara du med hvarandra, vara (du)bröder.

dwatsch, *a.* P vriden, oredig, tokig.

Dynamit, -[*e*]*s,* 0, *n.* dynamit.

Dynást, *-en, -en, m.* herskare, furste.

Dynastie, *-en, f.* dynasti, furstehus.

dynástisch, *a.* dynastisk.

E.

E, -[*s*], -[*s*], *n.* gram. e.

Ebbe, *-en, f.* ebb; äfv. bildl., t. ex. *es ist ~ in seinem Geldbeutel.* -[*e*]... Ex. **~anker,** *-s, -, m.* ⚓ ankare som användes under ebben. **~strom,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* ström som uppstår vid ebbens inträde. **~trocken,** *a.* torr till följd af ebbens inträde. **~zeit,** *-en, f.* ebbtid.

ebblen, *-te, ge-t, itr. h.* blifva el. vara ebb. *Das Meer* el. opers. *es ebbt:* ebben inträder el. det är ebb. bildl. förminskas, aftaga.

eben, I. *a.* 1. slät, jämn. *Zu ~er Erde:* i jämnhöjd med marken. 2. jämn, jämntjock, jämnstark, t. ex. *ein ~er Faden, ein ~er Regen. Seinen ~en Schritt gehen:* gå sin jämna, sin vanliga gång. 3. lämplig, passande, behaglig, t. ex. *er kam zu ~er Stunde, ein Jüngling ~er Gestalt.* II. endast *adv.* 1. ✱ lika, t. ex. *es gilt alles ~ viel.* 2. just. *Ich will mich nicht ~ rühmen:* jag vill just icke rosa mig själf. *Das wäre mir ~ recht:* det skulle jag just tycka om. *Er ist ~ nicht sehr klug:* han är just ej så särdeles klyftig. *Das ~ nicht:* icke just det. *Nicht ~ sonderlich:* icke just så särdeles. *~ der* el. *dieser* el. *derselbe Mann:* just samme man. *Auf ~ die Weise:* just på samma sätt. *In ~ dem Masse:* just i samma grad. För öfr. jfr nedanstående pronominella och adverbiella sms. 3. så där, nätt och jämt, t. ex. *mit drei Ellen kommt er ~ aus:* tre alnar räcka nätt och jämt för honom. *Nur so ~* så nätt och jämt. 4. om tiden: just, just nu, nyss, t. ex. *er war ~ im Begriff fortzugehen:* han stod just i begrepp att gå, *er ist ~ angekommen:* han kom just nu, *er war ~ hier:* han var nyss här. *~ wollte ich es sagen:* jag ämnade just säga det. *~ damals:* just då. *Der ~ gedachte:* den nyssnämde. **-bild,** -[*e*]*s, -er, n.* afbild. **-bildnis**[*s*], *-ses, -se, n.* porträtt. **-bürtig,** *a.* jämbördig. **-bürtigkeit,** 0, *f.* jämbördighet, lika rang. **-da,** *adv.* på samma ställe. **-dahér,** *adv.* just därifrån, från samma ställe el. håll. **-dahin,** *adv.* just dit, till samma ställe, åt samma håll. **-darum,** *adv.* just fördenskull, af samma skäl. **-daselbst** = *-da.* **-derselbe,** *pron. dem.* just densamme. **-des**[*s*]**halb, -des**[*s*]**wegen** = *-darum.* **-dort** = *-da.* **-drähtig,** *a.* jämn (som består af jämna, jämntjocka trådar, jämnt garn). **-erdig,** *a.* som befinner sig i jämnhöjd med marken. **-falls,** *adv.* likaså. **-flächig,** *a.* slät, jämn. **-mass,** *-es, -e, n.* jämn-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

mått, riktigt förhållande. **-mässig**, *a.* jämn, som står i riktigt förhållande, proportionerlig, symmetrisk. **-se**, *adv.* likaså, lika, i samma grad, på samma sätt. *Er ist ~ reich als edelmütig:* han är lika rik som ädelmodig. *Er ist ganz ~* han är alldeles likadan. **-se...** Ex. **~sehr**, *adv.* lika mycket, i samma grad. **~viel**, *adv.* lika mycket, i samma mängd. **~wenig**, *adv.* lika litet. **~wie**, *adv.* alldeles såsom. **~wohl**, *adv.* likaså, likaväl. **-er...** Ex. **~müssen**, *adv.* likaså, i samma grad.

Eben... Ex. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ebenholtsträd. **-holz**, *-es*, 0, *n.* ebenholts. **-holzbaum** = *-baum.* **-holzen**, *a.* af ebenholts, ebenholts-.

Ebene, *-n*, *f.* 1. slät, jämn yta, slätt; lågland. 2. mat. plan. *Schiefe ~* sluttande plan.

ebenen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* jämna, utjämna. II. *Sich ~* blifva jämn, utjämnas. **Eb[e]nung**, *f.*

Ebenheit, *-en*, *f.* jämnhet, släthet.

Eber, *-s*, -, *m.* galt. **-esche**, *-n*, *f.* rönn. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* vildsvinskött. **-raute**, **-wurz**, 0, *f.* bot. åbrodd (Artemisia Abrotanum).

ähnlen, *-ete*, *ge-et* se *ebenen.*

echappierlen, *-te*, *-t*, *itr. s.* fly, rymma, undkomma.

Echo (äfv. med kort e), *-s*, *-s*, *n.* eko.

Echse, *-n*, *f.* ödla, jfr *Eidechse.*

echt, *a.* äkta; verklig, riktig, sann, t. ex. *~e Kinder, ~e Diamanten, ~e Farben, ~e Urkunden; der ~e Thronfolger, ein ~er Feinschmecker, ~e Freunde.*

Echtheit, 0, *f.* äkthet.

Eck, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hörn, vanl. blott i sms. se. *Dreieck, Vieleck* m. fl. *Über ~* a) tvärs öfver, b) i oordning, huller om buller. *Etw. über ~ bringen:* göra af med, förstöra ngt.

Ecklle, *-en*, *f.* 1. hörn. Bild. *an allen ~n und Enden:* på alla håll och kanter; *bläst der Wind aus der ~* står det till på det viset; *jmdm nicht um die ~ trauen:* ej lita på ngn längre än man ser honom; *um die ~ bringen:* a) saker: göra af med, låta försvinna, förstöra, b) personer: hemligen mörda. 2. kant, stad på tyger. **-apfel**, *-s*, -†, *m.* kalvill-(äpple). **-balken**, *-s*, -, *m.* ⊕ hörnbjälke. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ⊕ hörnband, hörnbeslag, hörnjärn, hörnkrampa. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* hörnbräde. **-felle**, *-n*, *f.* kantfil. **-fenster**, *-s*, -, *n.* hörnfönster. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* hörnhus. **-pfeiler**, *-s*, -, *m.* hörnpelare. **-pfosten**, *-s*, -, *m.* hörnstolpe. **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* hörnplats. **-schiene**, *-n*, *f.* = *-band.* **-schrank**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* **-spind**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **-spinde**, *-n*, *f.* hörnskåp. **-ständer** = *-pfosten.* **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hörnsten. **-stube**, *-n*, *f.* hörnrum. **-tisch**, *-es*, *-e*, *m.* hörnbord. **-zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hörntand, ögontand. **-sn...** Ex. **~beschlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hörnbeslag. **~los**, *a.* utan hörn. **~steher**, *-s*, -, *m.* stadsbud, bärare som står vid gathörnen.

Ecker = *Eichel.*

eckig, *a.* försedd med hörn, kantig.

edel, *a.* 1. ädel, t. ex. *ein edler Mensch, eine edle Schreibweise, edle Metalle.* 2. adlig. *Die Edlen:* adeln. *Edler von Strehlenau:* herr von S. 3. *Die Edlen* el. *Edelsten der Stadt:* stadens fäder, mest ansedda borgare. **-bürger**, *-s*, -, *m.* förnäm borgare, patricier. **-bürtig**, *a.* välboren. **-dame**, *-n*, *f.* = *-frau.* **-falk[e]**, *-en*, *-en*, *m.* jagtfalk. **-faul**, *a.* om vindrufvor: mognad i solen. **-frau**, *-en*, *f.* adlig fru. **-fräulein**, *-s*, -, *n.* adlig fröken. **-geboren**, *a.* välboren. **-gesinnt**, *a.* ädelmodig, högsinnad. **-gesittet**, *a.* som har ädla seder. **-gestein**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ädelstenar. **-herzig**, *a.* ädelmodig, höghjärtad. **-hirsch**, *-es*, *-e*, *m.* kronhjort. **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* en adelsmans gård, gods. **-knabe**, *-n*, *-n*, *m.* page. **-knappe**, *-n*, *-n*, **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* junker, knape, väpnare. **-lehen**, *-s*, -, *n.* riddarlän. **-leute**, *plur.* till **-mann**, -[*e*]*s*, *m.* adelsman. **-männisch**, *a.* adlig. **-marder**, *-s*, -, *m.* skogsmård. **-mut[h]**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ädelmod. **-müt[h]ig**, *a.* ädelmodig. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ädelt sinne, högsinthet. **-sinnig** = *-gesinnt.* **-sitz**, *-es*, *-e*, *m.* = *-hof.* **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ädelsten. **-tanne**, *-n*, *f.* silfvergran. **-that**, *-en*, *f.* ädel handling. **-weiss**, *-es*, 0, *n.* växten Leontopodium alpinum. **-wild**, -[*e*]*s*, 0, *n.* högdjur.

Edeling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ädling.

edeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* förädla.

Eden, *-s*, 0, *n.* eden, paradiset. **-duft**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* paradisisk doft.

edénisch, *a.* paradisisk.

edieren, *-te*, *-t*, *tr.* i tryck utgifva.

Edikt, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* påbud, förordning, edikt.

Edler se *edel.* **Ędling** se *Edeling.*

Eduard, *-s*, *-e* el. *-s*, *m.* *npr.* Edvard.

Effekt, I. -[*e*]*s*, *-e*, *m.* verkan, framgång, effekt. II. -[*e*]*s*, *-en*, *n.* vanl. blott i plur. 1. saker, reseffekter, bagage. 2. handel. värdepapper, växlar, obligationer. **-hascherei**, *-en*, *f.* jägtande efter effekt, effektsökeri. **-voll**, *a.* rik på effekt, anslående, gripande. **-en...** Ex. **~handel**, *-s*, 0, **~markt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* handel med värdepapper, växelmarknad.

effektiv, *a.* verklig, verkligen förefintlig, effektiv. **-kraft**, *-e* †, *f.* den verkliga styrkan.

effektuierlen, *-te*, *-t*, *tr.* åstadkomma, bringa till stånd, effektuera.

egál, *a.* F lika, likgiltig.

Egel, *-s*, -, *m.* igel.

Egge, *-n*, *f.* 1. åkerbr. harf. 2. spetsarne på ett staket. 3. list, stad å tyg. **-n...** Ex. **~balken**, *-s*, -, *m.* slå i en harf. **~haken**, *-s*, -, *m.* harfkrok. **~schlitten**, *-s*, -, *m.* drög att draga harfvar på.

eggen, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* åkerbr. harfva.

Egger, *-s*, -, *m.* åkerbr. person som harfvar.

Egoismus, -, 0, *m.* egoism, egennytta.

Egoist, *-en*, *-en*, *m.* egoist, egennyttig person.

* åkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

egoistisch, *a.* egennyttig, egoistisk.
eh, *interj.* å! ~ *nun!* nå!
eh[e], **eher**, sup. *ehest*, I. *adv.* förr, a) om tiden, t. ex. ~ *als heute;* ~ *fällt der Himmel auf die Erde, als das geschieht. Je eher je lieber:* ju förr dess hellre. *Er war eher da als du:* han var på platsen före dig. *Lese ich eher oder schreibe ich eher?* skall jag läsa eller skrifva först? *Um so eher:* så mycket snarare. Superl. *ich war am ehesten hier:* jag var först här. *Mit ehestem* el. *ehestens:* med det första, så snart som möjligt, *ehester Tage:* i de närmaste dagarne; *ehester Gelegenheit:* vid första tillfälle. b) = hellre, t. ex. *eher will ich betteln gehn als das thun.* c) = lättare, t. ex. *er kann es eher thun als ich. So geht es noch am ehesten:* så går det lättast. *Das lässt sich eher hören:* det låter förr höra sig. d) = snarare, t. ex. *er ist ~ gross als klein.* II. *konj. Eh*[e] el. *eh*[e] *dass:* innan, förr än, än att, t. ex. *kommen Sie nicht, ehe Sie Nachrichten von mir haben:* kom ej, förr än ni fått underrättelse från mig; *eher verschlinge mich die Erde, eh* [*dass*] *ich meinen Eid verletze:* förr, hellre må jorden uppsluka mig, än att jag skulle bryta min ed. Sms. se nedan.
Ehe, **-n**, *f.* äktenskap, giftermål. *Sich in den Stand der ~ begeben:* inträda i det äkta ståndet, träda i äktenskap. *Die ~ brechen:* begå äktenskapsbrott. *In erster ~* i sitt första äktenskap. *Kind erster ~* barn ur första äktenskapet. *Wilde ~* fritt äktenskap utan lagliga band. **-band**, -[e]*s*, *-e*, *n.* äktenskapligt band. **-beredung**, *-en*, *f.* äktenskapsfördrag. **-bett**, -[e]*s*, *-en*, *n.* äkta makars säng, bildl. äktenskap. **-brechen**, *itr.* brukl. blott i inf. begå äktenskapsbrott. **-brecher**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* äktenskapsbrytare, äktenskapsbrytarska. **-brecherisch**, *a.* äktenskapsbrytande, brottslig inom äktenskapet. **-bruch**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* äktenskapsbrott. **-bund**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* **-bündnis**[s], *-ses*, *-se*, *n.* äktenskapsförbund. **-fähig**, *a.* manbar, giftasvuxen. **-frau**, *-en*, *f.* gift kvinna, hustru, fru. **-gatte**, *-n*, *-n*, *m.* äkta man. **-gattin**, *-nen*, *f.* hustru, fru. **-gelöbnis**[s], *-ses*, *-se*, *n.* äktenskapslöfte. **-gemahl**, -[e]*s*, *-e*, *m.* = *-gatte.* **-gemahlin** = *-gattin.* **-genoss**[e], *-en*, *-en*, *m.* **-genossin**, *-nen*, *f.* äkta hälft. **-gericht**, -[e]*s*, *-e*, *n.* domstol för äktenskapssaker. **-gespons**, *-es*, *-e*, *m.* och *n.* = *-genosse.* **-hälfte**, *-n*, *f.* äkta hälft. **-herr**, *-n*, *-en*, *m.* äkta man. **-herrlich**, *a.* tillkommande en äkta man. **-kreuz**, *-es*, *-e*, *n.* äktenskapskors, huskors. **-krüppel**, *-s*, -, *m.* F gammal bräcklig äkta man. **-leute**, *plur.* gift folk. **-liebste**(*r*), (adj. böjn.) *m.* och *f.* äkta hälft. **-los**, *a.* ogift. **-lösigkeit**, 0, *f.* ogift stånd. **-lustig**, *a.* giftaslysten. **-mann**, -[e]*s*, *-er* †, *m.* gift man, äkta man. **-paar**, -[e]*s*, *-e*, *n.* gift par, gift folk. **-pfand**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* äktenskapspant. **-pflicht**, *-en*, *f.* äktenskapspligt. **-recht**, -[e]*s*, 0, *n.* jur. lag om äktenskap, giftermålsbalk. **-scheidung**, *-en*, *f.* äktenskapsskilnad, skilsmässa. **-scheu**, I. *a.* rädd för att gifta sig, äktenskapshatande. II. 0, *f.* rädsla för att ingå äktenskap, äktenskapshat. **-schliessung**, *-en*, *f.* äktenskaps ingående, giftermål. **-segen**, *-s*, 0, *m.* 1. välsignelse öfver brudparet. 2. barnskara, barn. **-stand**, -[e]*s*, 0, *m.* äkta ståndet. **-steuer**, *-n*, *f.* utstyrsel, hemgift. **-stifter**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* äktenskapsstiftare, äktenskapsstifterska. **-streitigkeit**, *-en*, *f.* äktenskapstvist. **-teufel**, *-s*, -, *m.* äktenskapsdjäfvul. **-trennung** = *-scheidung.* **-verbindung**, *-en*, *f.* äktenskapsförbindelse. **-verbot**, -[e]*s*, *-e*, *n.* förbud mot äktenskaps ingående, äktenskapsjäf. **-verlöbnis**[s], *-ses*, *-se*, *n.* trolofning. **-vermächtnis**[s], *-ses*, *-se*, *n.* lifränta åt den efterlefvande makan. **-versprechen**, *-s*, -, *n.* äktenskapslöfte. **-vertrag**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* äktenskapsfördrag. **-weib**, -[e]*s*, *-er*, *n.* = *-frau.* **-werbung**, *-en*, *f.* frieri.
ehedem, *adv.* förr, förut.
ehegestern, *adv.* i förgår.
ehelich, *a.* 1. beträffande äktenskapet, äktenskaplig, giftermåls-. ~ *verbunden:* förenad genom äktenskapets band. 2. äkta, laglig, t. ex. *~e Kinder, seine ~e Gemahlin.*
ehelichen, *-te*, *ge-t*, *tr.* gifta sig med.
ehemalig, *a.* förr, tidigare, forn, gammal.
ehemals, *adv.* förr, i forna tider.
ehern, *a.* af koppar el. brons, koppar-, brons-; bildl. hård, fast, orubblig, tung.
ehestens, *adv.* med det första.
ehl..., **ehm...** se *ehel...*, *ehem...*
Ehni, *-s*, *-s*, *m.* dial. stamfader, farfar, morfar.
ehrbar, *a.* 1. berömlig. 2. ärbar, anständig, sedesam.
Ehrbarkeit, 0, *f.* 1. berömligt sätt, berömlig vandel. 2. ärbarhet, anständighet, sedighet.
Ehre, gen. och dat. sg. ofta *-en* i sht efter *zu*, plur. *-en*, *f.* ära, heder. *Ein Mann von ~* en ärans man. *Auf ~ halten:* hafva hederskänsla. *Seine ~ darin setzen:* sätta en ära i. *Auf ~!* på min ära! *Auf ~ und Seligkeit schwören:* svära sin salighetsed på. *Jmdn um die ~ bringen:* beröfva ngn hans goda rykte. *Wieder zu ~n bringen:* upprätta. ~ *dem ~ gebührt:* ära den som äras bör. *In aller ~* i all anständighet. *~n halber:* för skams skull. *Jmdm zu ~n:* till ngns ära. ~ *einlegen mit* el. *durch etw.:* vinna ära, göra sig förtjänt om ngt genom ngt. *In ~n halten:* om personer: vörda, hedra, om saker: högt skatta, väl vårda. *Das ist aller ~n wert:* det är värdt allt erkännande. *Jmdm ~ erweisen:* hedra ngn. *Es für eine ~ ansehen* el. *es sich* (dat.) *zur ~ anrechnen* el. *schätzen, zu...* anse det för en

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ära för sig att... *Geben Sie mir die ~ Ihres Besuches:* hedra mig med edert besök. **-abschneider,** *-s, -, m.* äreskändare. **-abschneiderei,** *-en, f.* vanryktande, ärerörigt förtal. **-begier[de],** 0, *f.* ärelystnad. **-begierig,** *a.* ärelysten. **-beraubung** = *-abschneiderei.* **-durst,** *-[e]s,* 0, *m.* törst efter ära. **-durstig,** *a.* törstande efter ära. **-eifer,** *-s,* 0, *m.* ifver att hålla på sin ära. **-erbietig,** *a.* vördnadsfull. **-erbietigkeit, -erbietung,** 0, *f.* vördnadsfullt sätt, beteende. **-furcht,** 0, *f.* vördnad. **-furchts...** Ex. **~bezeigung, ~bezeugung,** *-en, f.* vördnadsbetygelse. **~voll,** *a.* vördnadsfull. **-gefühl,** *-[e]s,* 0, *n.* hederskänsla. **-geiz,** *-es,* 0, *m.* äregirighet. **-geizig, -gierig,** *a.* äregirig. **-liebe,** 0, *f.* hederskänsla, rättskaffenhet. **-liebend,** *a.* mon om sin heder, rättskaffen. **-los,** *a.* ärelös. **-lösigkeit,** 0, *f.* ärelöshet. **-sucht,** 0, *f.* = *-geiz.* **-süchtig** = *-geizig.* **-vergessen,** *a.* glömsk af sin ära, sin heder. **-verlust,** *-[e]s,* 0, *m.* förlust af medborgerligt förtroende. **-widrig,** *a.* ärerörig, oheder-lig. **-würdig,** *a.* ärevördig. **-würden,** obsjl. *f.* titel till andliga: ers ärevördighet. **-en...** Ex. **~amt,** *-[e]s, -er* †, *n.* hederspost, förtroendesyssla. **~bahn,** *-en, f.* hederns väg, ärans stråt. **~becher,** *-s, -, m.* hedersbägare, hederskål. **~besuch,** *-[e]s, -e, m.* höflighetsbesök. **~bezeigung, ~bezeugung,** *-en, f.* hedersbetygelse, ärebetygelse. **~bild,** *-[e]s, -er, n.* ärestod. **~bogen,** *-s, -, m.* äreport. **~bürger,** *-s, -, m.* hedersborgare. **~denkmal,** *-[e]s, -er* †, *n.* ärestod, minnesstod. **~dieb,** *-[e]s, -e, m.* äretjuf. **~erklärung,** *-en, f.* upprättelse, afbön för ärekränkning. **~fest,** *-[e]s, -e, n.* fest till ngns ära, hedersdag. **~fest,** *a.* genomhederlig, pålitlig. **~gabe,** *-n, f.* hedersgåfva. **~gast,** *-[e]s, -e* †, *m.* hedersgäst. **~gedächtnis[s],** *-ses, -se, n.* hedrande minne. **~geleit,** *-[e]s, -e, n.* hedersfölje, hedersvakt. **~gericht,** *-[e]s, -e, n.* hedersdomstol. **~geschenk,** *-[e]s, -e, n.* äreskänk. **~gewand,** *-[e]s, -er* †, *n.* = *~kleid.* **~halber,** *adv.* för sin heders skull, för skams skull. **~handel,** *-s, -*†, *m.* hederstvist. **~klage,** *-n, f.* anklagelse för, rättegång om ärekränkning, hederstvist. **~kleid,** *-[e]s, -er, n.* hedersdräkt, galadräkt. **~kränkung,** *-en, f.* ärekränkning. **~kranz,** *-es, -e* †, *m.* ärekrans. **~krone,** *-n, f.* ärekrona. **~kuss,** *-es, -e* †, *m.* af artigheten fordrad kyss. **~legion,** 0, *f.* hederslegion. **~leute,** *plur.* hedersmänniskor. **~lohn,** *-[e]s, -e* †, *m.* hedrande belöning. **~mahl,** *-[e]s, -e* el. *-er* †, *n.* måltid till ngns ära, festmåltid. **~mann,** *-[e]s, -er* †, *m.* hedersman, ärans man. **~mitglied,** *-[e]s, -er, n.* hedersledamot. **~pfad,** *-[e]s, -e, m.* = *~bahn.* **~pforte,** *-n, f.* äreport. **~pfennig,** *-[e]s, -e, m.* medalj. **~platz,** *-es, -e* †, *m.* hedersplats. **~posten,** *-s, -, m.* hederspost, äreställe. **~preis,** *-es, -e, m.* 1. hederspris. 2. bot. ärenpris (Veronica). **~rat[h],** *-[e]s, -e* †, *m.* 1. titulärt råd. 2. hedersnämd. **~recht,** *-[e]s, -e, n.* hedrande rättighet, företrädesrättighet. Jur. *Verlust der bürgerlichen ~e:* förlust af medborgerligt förtroende. **~rede,** *-n, f.* äretal, äreminne. **~reich,** *a.* ärorik. **~retter,** *-s, -, m.* en som räddar, upprättar ngns heder. **~rettung,** *-en, f.* upprättelse. **~richter,** *-s, -, m.* domare i hederssak. **~rührig,** *a.* ärerörig. **~sache,** *-n, f.* hederssak. **~säule,** *-n, f.* ärestod. **~schänder,** *-s, -, m.* äreskändare. **~schänderisch,** *a.* äreskändande. **~schein,** *-[e]s, -e, m.* skriftligt hedersord. **~schuld,** *-en, f.* hedersskuld. **~schuss,** *-es, -e* †, *m.* äreskott, salut. **~sold,** *-[e]s,* 0, *m.* = *~lohn.* **~stand,** *-e[s],* 0, *m.* ärofull ställning. **~stelle,** *-n, f.* äreställe, hederspost. **~strafe,** *-n, f.* vanärande straff. **~tag,** *-[e]s, -e, m.* hedersdag. **~tanz,** *-es, -e* †, *m.* höflighetsdans. **~that,** *-en, f.* ärofull handling, bragd. **~titel,** *-s, -, m.* hederstitel. **~trunk,** *-[e]s, -e* †, *m.* hederskål. **~voll,** *a.* ärofull. **~wache,** *-n, f.* hedersvakt. **~wert[h],** *a.* hedervärd, vördnadsbjudande. **~wort,** *-[e]s, -e, n.* hedersord. **~zeichen,** *-s, -, n.* hederstecken.

ehr|en, *-te, ge-t, tr.* ära, hedra, vörda. *Etw. ehrt mich:* ngt länder mig till ära.

ehrenhaft, *a.* hederlig, hedervärd, redbar, bra. *Ein ~er Mann:* en ärans man.

Ehrenhaftigkeit, 0, *f.* hederlighet, rättskaffenhet, ärbarhet, redbarhet.

ehrenthalber se *ehrenhalber* under *Ehren...*

ehrlich, *a.* 1. ärlig, redlig, rättskaffen. *Sein ~es Auskommen haben:* hafva sin utkomst på ärligt sätt. *Jmdn ~ machen:* återgifva ngn medborgerligt förtroende. *Gestehen Sie ~* bekänn öppet. *Es ~ mit jmdm meinen:* mena väl med ngn. Ordspr. *~ währt am längsten:* ärlighet varar längst. F *eine gute ~e Haut:* en genomhederlig människa. *~es Begräbnis:* hederlig begrafning. *In ~em Kampfe:* i ärlig, öppen strid. 2. F dugtig. *Er lügt was ~es:* han ljuger kolossalt. *Das soll was ~es kosten:* det lär kosta pengar, det. *Was ~es schwatzen:* prata af hjärtans lust. **-machung,** 0, *f.* jur. återgifvande af medborgerligt förtroende.

Ehrlichkeit, 0, *f.* ärlighet, redbarhet.

ehrsam, *a.* ärbar.

ehstens se *ehestens.*

I. Ei, *-[e]s, -er, n.* dim. **Eichen,** plur. vanl. *Eierchen,* ägg. *Wie auf ~ern gehen:* gå som på nålar. *Sie sind einander ähnlich wie ein ~ dem andern:* de äro så lika hvarandra som ett par bär. *Er ist kaum aus dem ~ gekrochen:* han är ännu ej torr bakom öronen. *Das ~ will klüger sein als die Henne:* ägget vill lära hönan värpa. *Nicht ein ausgeblasenes ~ wert:* ej värd ett ruttet

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

lingon. *Sich um ungelegte ~er kümmern:* bekymra sig för den dag, man ännu icke sett. *Nürnberger ~er:* nürnberger ägg (de första, i Nürnberg tillverkade, fickuren, hvilka hade äggform). **-dotter**, *-s, -, m.* och *n.* äggula. **-form**, *-en, f.* äggform. **-förmig**, *a.* äggformig. **-gelb**, I. *-[e]s, -e, n.* äggula. II. *a.* gul som äggula. **-land, -länder** se nedan. **-linie**, *-n, f.* oval. **-rund**, *a.* rund, klotrund. **-weiss**, *-es, -e, n.* ägghvita. **-er...** Ex. **~apfel**, *-s, -†, m.* bot. äggplanta (Solanum Melongena). **~becher**, *-s, -, m.* äggkopp. **~bier**, *-[e]s, -e, n.* äggöl. **~birne**, *-n, f.* äggformigt päron. **~brot**, *-[e]s, -e, n.* bröd bakadt med ägg. **~dotter** se *-dotter.* **~fladen** = *~kuchen.* **~gelb** se *-gelb.* **~händler**, *-s, -, m.* ägghandlare. **~käse**, *-s, -, m.* ett slags äggkaka af sur mjölk och ägg. **~klar** = *-weiss.* **~krebs**, *-es, -e, m.* kräfta med rom. **~küchen**, *-s, -, m.* tunn äggpannkaka. **~legen**, *-s*, 0, *n.* ägglläggning. **~markt**, *-[e]s, -e †, m.* äggmarknad. **~milch**, 0, *f.* äggmjölk. **~pflaume**, *-n, f.* äggplommon. **~rühr**, *-[e]s*, 0, *n.* äggröra. **~schale**, *-n, f.* äggskal. **~schaum, ~schnee**, *-[e]s*, 0, *m.* till skum vispade ägg. **~speise**, *-n, f.* äggmat, äggröra. **~stock**, *-[e]s, -e †, m.* äggstock. **~treter**, *-s, -, m.* försigtig, varsam person hvilken går liksom på ägg. **~tanz**, *-es, -e †, m.* äggdans (dans mellan ägg, hvilka ej få skadas).

2. ei, *interj.* 1. uttryckande öfverraskning, å! nej se! *~ freilich, ~ ja wohl:* jo visst. *~ das wäre!* det vore just vackert. *~ was!* sådana dumheter! å tyst! jag vill ej höra talas därom. 2. = *ai 3.*

eia, *interj.* uttryckande glädje, eja! häjsan!

Eibe, *-n, f.* id, idegran (Taxus baccata). **-n...** Ex. **~ärtig**, *a.* liknande idegran. **~baum**, *-[e]s, -e †, m.* ideträd. **~holz**, *-es*, 0, *n.* ideträ.

eiben, *a.* af ideträ.

Eibisch, *-es, -e, m.* bot. 1. hibisk (Hibiscus). 2. altérot (Althæa).

Eich... Ex. **-amt**, *-[e]s, -er †, n.* kröneri. **-eile**, *-n, f.* profaln, likarealn. **-gewicht**, *-[e]s, -e, n.* likarevigt. **-mäss**, *-es, -e, n.* profmått, likaremått. **-meister**, *-s, -, m.* justerare. **-stab**, *-[e]s, -e †, m.* profvare, likare. **-stempel**, *-s, -, m.* justeringsstämpel.

I. Eichl|e, *-en, f.* ek. **-apfel**, *-s, -†, m.* galläpple. **-horn**, *-[e]s, -er †,* vanl. dim. **-hörnchen**, *-s, -, n.* **-katze**, *-n, f.* vanl. dim. **-kätzchen**, *-s, -, n.* ekorre. **-ochs[e]**, *-en, -en, m.* ekoxe. **-en...** Ex. **~ärtig**, *a.* ekartad. **~baum**, *-[e]s, -e †, m.* ek(träd). **~beschattet**, *a.* beskuggad af ekar, i ekars skugga. **~bestand**, *-[e]s, -e †, m.* ekplantering, ekskog. **~blatt**, *-[e]s, -er †, n.* ekblad. **~bohle**, *-n, f.* ekplanka. **~brett**, *-[e]s, -er, n.* ekbräde. **~grund**, *-[e]s, -e †, m.* dal beväxt med ekar. **~hain**, *-[e]s, -e, m.* eklund. **~holz**, *-es*, 0, *n.* ek, ekträ, ekvirke. **~laub**, *-[e]s, -e* el. *-er †, n.* eklöf. **~planke**, *-n, f.* ekplanka. **~rinde**, 0, *f.* ekbark. **~stamm**, *-[e]s, -e †, m.* ekstam. **~wald**, *-[e]s, -er †, m.* ekskog.

2. Eichs, *-n, f.* 1. kröning, justering. 2. likare. 3. justeringsstämpel.

Eichel, *-n, f.* ekållon, ållon; på tyska kort = klöfver. **-ärtig**, *a.* ållonartad. **-daus**, *-es, -er †, n.* i tyska kort: klöfver äss. **-förmig**, *a.* ållonformig. **-mast**, *-en, f.* ållonbete. **-napf**, *-[e]s, -e †, m.* ållonskål.

I. eichen, *a.* af ek, ek-.

2. eichl|en, *-te, ge-t, tr.* kröna, justera. **Eichung**, *f.* **-s...** = *Eich...*

Eicher, *-s, -, m.* justerare, krönare.

Eid, *-[e]s, -e, m.* ed. *Einen ~ leisten* el. *schwören:* gå ed. *Einen falschen ~ schwören:* begå mened. Jfr *abnehmen I, 4.* **-ablegung**, *-en, f.* edgång. **-brecher**, *-s, -, m.* edsbrytare. **-bruch**, *-[e]s, -e †, m.* edsbrott. **-brüchig**, *a.* edsbrytande. **-bürge**, *-n, -n, m.* borgesman som med ed bekräftat sin borgen. **-bürgschaft**, *-en, f.* med ed bekräftad borgen. **-genoss[e]**, *-en, -en, m.* edsförbunden. **-genossenschaft**, *-en, f.* edsförbund. **-genössisch**, *a.* edsförbunden. **-leister**, *-s, -, m.* en som går ed. **-leistung**, *-en, f.* edgång. **-schwur**, *-[e]s, -e †, m.* ed. **-vergessen**, *a.* glömsk af sin ed. **-es...** Ex. **~ablehnung**, *-en, f.* vägran att gå ed. **~formel**, *-n, f.* edsformulär. **~helfer**, *-s, -, m.* person som med ed styrker en annans besvurna uppgift. **~pflicht**, *-en, f.* edlig förpligtelse, trohetsed. *Die ~ leisten:* svära trohetsed. **~verweigerer**, *-s, -, m.* person som vägrar att gå ed.

Eidam, *-[e]s, -e, m.* måg.

Eidechse, *-n, f.* ödla. **-n...** Ex. **~ärtig**, *a.* ödleartad. **~kopf**, *-[e]s, -e †, m.* ödlehufvud.

Eider, *-s, -, m.* **-n**, *f.* äjder. **-d[a]une**, *-n, f.* äjderdun. **-ente**, *-n,* **-gans**, *-e †, f.* **-vogel**, *-s, -†, m.* äjder.

eidlich, *a.* edlig.

eilen se *aien.*

Eifer, *-s*, 0, *m.* ifver, nit, nitälskan, häftighet; vrede. **-geist**, *-[e]s, -er, m.* nitälskande, vredgad ande. **-rede**, *-n, f.* upprördt, vredgadt tal. **-sucht**, 0, *f.* afund, afundsjuka, svartsjuka. **-süchteln**, *-en, f.* småaktig, lågsint afundsjuka, svartsjuka. **-süchtig**, *a.* afundsjuk, svartsjuk. **-[s]...** Ex. **~voll**, *a.* nitälskande, nitisk; häftig.

Eiferer, *-s, -, m.* ifrare, nitisk person.

eifer|n, *-te, ge-t, itr. h.* 1. ifra, visa nit, *für etw.:* för ngt. 2. blifva häftig, vredgas. 3. *Mit jmdm in etw.* (dat.) *~* täfla med ngn i ngt.

Eiferin, *-nen, f.* ifrande, nitisk kvinna.

eifrig, *a.* ifrig, nitisk, nitälskande.

eigen, *a.* 1. egen. *Etw. auf ~e Hand thun:* göra ngt på egen hand. *Aus ~em Antriebe:* af egen drift. *Das ist mein ~* el. *das gehört mir [zu] ~* det är min egendom. *Sein ~es Haar:* sitt eget hår. *Sein ~er Herr sein:*

vara sin egen, vara oberoende. *In höchst-~er Person:* i egen hög person. *Das ist sein ~stes Wesen:* det är hans innersta natur. Ordspr. *ein ~er Herd ist Goldes wert:* egen härd är guld värd. *Sich* (dat.) *etw. zu ~ machen:* tillegna sig ngt. *Sich eine Sprache zu ~ machen:* göra sig förtrogen med ett språk. 2. egendomlig, utmärkande, karaktäristisk. 3. egen, egendomlig, besynnerlig. *Es ist ein ~es Ding* el. *eine ~e Sache darum* el. *damit:* därmed förhåller det sig på ett säreget sätt. F *du bist ein ~es Kraut:* du är en besynnerlig kurre. 4. fordrande, småaktig, petig. 5. *adv.* = *eigens.* **-ancicht**, *-en, f.* egendomlig uppfattning. **-ärtig**, *a.* egendomlig. **-bote**, *-n, -n, m.* expressbud. **-dünkel**, *-s*, 0, *m.* egenkärlek. **-gut**, *-[e]s, -er* †, *n.* egendom, gods som man besitter med full äganderätt. **-handel**, *-s*, 0, *m.* handel för egen räkning. **-händig**, *a.* egenhändig. **-liebe**, 0, *f.* egenkärlek. **-leib**, *-[e]s*, 0, *n.* självberöm, eget berröm. **-mächtig**, *a.* egenmäktig. **-name[n]**, *-ns, -n, m.* egennamn. **-nutz**, *-es*, 0, *m.* egennytta. **-nützig**, *a.* egennyttig. **-rache**, 0, *f.* självhämd. **-sinn**, *-[e]s*, 0, *m.* egensinne, egensinnighet. **-sinnig**, *a.* egensinnig. **-wille[n]**, *-ns*, 0, *m.* egenvilja, egensinne. **-willig**, *a.* egenvillig, egensinnig.

Eigenheit, *-en, f.* egenhet, egendomlighet, säreget sätt.

eigens, *adv.* särskildt. *~ dazu bestimmt, darauf berechnet:* just afsedd för det ändamålet.

Eigenschaft, *-en, f.* egenskap. *In der ~ als Vormund:* i egenskap af förmyndare. **-s...** Ex. **~wort**, *-[e]s, -er* †, *n.* gram. adjektiv.

Eigenthum m. m. se *Eigentum* m. m.

eigentlich, *a.* egentlig, verklig. *Im ~en Verstande:* i egentlig mening.

Eigentüm, *-[e]s, -er* †, *n.* egendom. **-s...** Ex. **~entsetzung**, *-en, f.* expropriation. **~herr**, *-n, -en, m.* egendomsherre, godsägare. **~los**, *a.* som ej har ngn egendom.

Eigentümer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* (gods)ägare, ägarinna.

eigentümlich, *a.* 1. tillhörig. *Etw. ~ besitzen:* hafva ngt i sin ägo, besitta ngt med full äganderätt. 2. egendomlig, a) karaktäristisk, utmärkande, b) besynnerlig.

Eigentümlichkeit, *-en, f.* egendomlighet.

eignen, *-ete, ge-et,* I. *tr.* * egna, tillegna. Jfr *geeignet.* II. *Sich zu etw. ~* lämpa sig för, vara lämplig till ngt. III. *itr. h.* * *Etw. eignet mir:* ngt tillhör mig utesluttande el. ss. för mig egendomligt.

Eigner, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* ägare, ägarinna.

Eiland, *-[e]s, -e, n.* mest poet. ö.

Eiländer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* öbo.

Eile, 0, *f.* hast, brådska, snabbhet, skyndsamhet. *In aller ~* i största hast. *~ zeigen:* brådska. *Es hat ~* det brådskar. **-bestellung**, *-en, f.* beställning genom ilbud. **-bote**, *-n, -n, m.* ilbud. **-brief**, *-[e]s, -e, m.* expressbref. **-fertig**, *a.* brådskande. **-fertigkeit**, 0, *f.* brådska, skyndsamhet. **-fracht**, *-en, -fuhre, -n, f.* försändning af ilgods; ilgods. **-gut**, *-[e]s, -er* †, *n.* ilgods. **-marsch**, *-es, -e* †, *m.* ilmarsch. **-post**, *-en, f.* snällpost. **-sendung**, *-en, f.* ilgods; försändning med ilbud. **-wagen**, *-s, -[†], m.* diligens. **-zug**, *-[e]s, -e* †, *m.* snälltåg, iltåg.

eilen, *-te, ge-t,* I. *Sich ~* skynda sig. II. *itr. s.* när ortförändringen framhålles, eljes *h.* 1. skynda, t. ex. *jmdm zu Hülfe:* till någons hjälp, *seinem Verderben entgegen:* till sitt fördärf. *Eile mit Weile:* skynda långsamt. *~d:* skyndsam, hastig. 2. brådska, fordra skyndsam behandling. Itv. opers. *es eilt:* det brådskar, det är brådt därmed.

eilends, *adv.* skyndsamt, hastigt, i hast.

eilf se *elf.*

eilig, *a.* 1. skyndsam, hastig, snabb. 2. som kräfver skyndsamhet, brådskande.

Eimer, *-s, -, m.* 1. ämbar. 2. ett på olika orter olika mått för våta varor. **-deckel**, *-s, -, m.* ämbarlock. **-kunst**, *-e* †, *f.* ⊕ paternosterverk. **-weise**, *adv.* ämbarvis, i ämbaren.

ein, **ein**, *m.* **eine**, *f.* **ein**, *n.*, i själfständig ställn. *einer eine ein[e]s,* gen. *eines einer eines,* dat. *einem einer einem,* ack. *einen eine ein,* i själfständ. ställn. neutr. *ein[e]s.* Jfr *Eins.* I. *a.* (grundtal) 1. en, ett. Ex. a) *ein Centner,* men: *zwanzig Centner und noch einer sind einundzwanzig; hundert und ein Schiff:* etthundraett skepp, men: *hundert und eins:* hundraett; *ein mal eins ist eins:* en gång ett är ett; *in eins zwei drei:* ett tu tre, genast; *um ein Uhr:* kl. 1, *mit dem Schlage eins:* på slaget ett, *Punkt eins:* punkt ett; *ein Viertel auf eins:* en kvart på ett; b) alltid betonadt: *eins von beiden:* ettdera; *ein für allemal:* en gång för alla; *einer für alle und alle für einen:* en för alla och alla för en; *zwei Fliegen mit einer Klappe schlagen:* slå två flugor i en smäll; *in einem Zuge:* i ett drag; *in einem fort* el. *weg:* oafbrutet, oupphörligen; *sein Eins und Alles:* hans allt i allo; *der Eine sieht alles:* Gud allena ser allt. 2. i förening med *der andere: der eine ... der andere:* den ene ... den andre; *einer nach dem andern:* den ene efter den andre; *die beiden Brüder lieben einer den anderen:* de båda bröderna älska hvarandra; *sie kümmern sich einer um den anderen nicht:* de bry sig ej om hvarandra. 3. en, en och samme, samme, t. ex. *wir wohnen alle in einer Strasse* el. *in ein[er] und derselben Strasse:* vi bo alla på samma gata; *das ist mir alles ein Ding* el. *ein Thun* el. *eins:* det gör mig alldeles detsamma; *es kommt auf eins heraus:* det är sak samma, blir samma resultat. 4. *Eins*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

sein, eins werden: vara, blifva ense, eniga. *Sie wurden eins, dies zu thun:* de kommo öfverens om att göra detta. **II.** *obest. art.* **1.** en, ett. *Ein jeder:* hvar och en. *Welch ein* el. *was für ein Unglück:* hvilken olycka. Stundom utan motsvarighet i svenskan, t. ex. *einen grossen Bart haben:* hafva långt skägg, *einen Eid leisten:* gå ed. **2.** ellipt. utan subst., t. ex. *einen* (näml. *Trunk*) *nehmen* el. *eins trinken:* dricka ett tag, taga sig en sup, en klunk; *jmdm einen* (näml. *Schlag*) el. *eins versetzen* el. *auswischen* el. *geben:* slå till ngn; *jmdm eine* (näml. *Ohrfeige*) *stechen:* gifva ngn en örfil; *noch eins!* en sak till! *mit eins:* med ens. **III.** själfständ. formen i mask. *obest. pron.* en, man, någon, t. ex. *es thut einem wohl:* det gör en godt; *wie kann einer so dumm sein?* hur är det möjligt att vara så dum? ordspr. *was man nicht weiss, macht einen nicht heiss:* ungef. hvad mitt öra ej hör, det mitt hjärta ej rör. **IV. ein,** *adv.* en, ungefär, t. ex. ~ *acht Tage:* en åtta dar. **-aktig,** *a.* i en akt, enakts-. **-armig,** *a.* enarmad. **-ärtig,** *a.* likartad, enahanda. **-äugig,** *a.* enögd. **-bändig,** *a.* i ett band. **-beere,** *-n, f.* bot. ormbär (Paris). **-beinig,** *a.* som har blott ett ben, en fot. **-farbig,** *a.* enfärgad. **-farbigkeit,** 0, *f.* egenskap att vara enfärgad. **-förmig,** *a.* enformig. **-förmigkeit,** 0, *f.* enformighet. **-füssig,** *a.* som har blott en fot. **-geboren,** *a.* enfödd. *Der ~e:* Guds enfödde son. Jfr särskild artikel. **-gestrichen,** *a.* mus. enstruken. **-händig,** *a.* enhänd. **-hauig,** *a.* åkerbr. som slås, mäjas blott en gång om året. **-heilig,** *a.* enhällig. **-heiligkeit,** 0, *f.* enhällighet. **-horn,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* enhörning. **-hörnig,** *a.* enhornig. **-hufer,** *-s, -, m.* enhofvadt däggdjur. **-hundert,** *a.* etthundra. **-jährig,** *a.* ettårig. *Ein ~ Freiwilliger:* person som på grund af högre bildning ej behöfver exercera mer än ett år och som får välja detta år (däraf »frivillig») mellan sitt 17:e och 23:e lefnadsår. **-klang,** -[*e*]*s,* 0, *m.* enklang, samklang, öfverensstämmelse. **-mal** se nedan. **-maleins,** -, -, *n.* multiplikationstabell. **-mälig,** *a.* blott en gång förekommande. *Nach ~em Durchlesen gab ich dir das Buch:* sedan jag läst boken en gång, gaf jag dig den. **-männig,** *a.* bot. som har blott en ståndare, enmännig. **-master,** *-s, -, m.* fartyg med blott en mast. **-monatlich,** *a.* som varar en månad, en månads. **-mündig,** *a.* med en mun, enstämmig. **-müt[h]ig,** *a.* endrägtig. **-müt[h]igkeit,** 0, *f.* endrägtighet. **-öde,** *-n, f.* ödemark. **-pfünder,** *-s, -, m.* ⚒ enpunding. **-pfündig,** *a.* ⚒ enpundig. **-schalig,** *a.* enskalig. **-schläfrig,** *a. ~es Bett:* enmanssäng. **-schneidig,** *a.* som har blott en egg. **-schürig** = *-hauig.* **-seitig,** *a.* ensidig. **-seitigkeit,** *-en, f.* ensidighet. **-siedel** = *-siedler.* **-siedsiéi,** *-en, f.* eremitage. **-siedelln,** *-te, ge-t, itr. h.* lefva som eremit. **-siedler,** *-s, -, m.* eremit. **-siedleréi** = *-siedelei.* **-siedlerisch,** *a.* eremitartad, eremit-. **-siedler||n** = *-siedeln.* **-silbig,** *a.* enstafvig, a) gram. b) fåordig, ordknapp. **-silbigkeit,** 0, *f.* enstafvighet, jfr föreg. **-sitzig,** *a.* ensitsig. **-spänner,** *-s, -, m.* enspännare. **-spännig,** *a.* enspänd. **-spurig,** *a.* enspårig. **-stellig** = *-sifferig.* **-stimmig,** *a.* enstämmig, a) mus. b) enhällig. **-stimmigkeit,** 0, *f.* enstämmighet. **-stöckig,** *a.* envånings-, t. ex. *~es Haus:* envåningshus. **-stündig,** *a.* som varar en timme. **-tägig,** *a.* som varar en dag, en dags. **-tags...** Ex. **~blume,** *-n, f.* blomma som varar blott en dag. **~fliege,** *-n, f.* dagslända. **-t[h]eilig,** *a.* bestående af, utkommande i en del. **-tönig,** *a.* entonig. **-tönigkeit,** 0, *f.* entonighet. **-tracht,** 0, *f.* endrägt. **-trächtig,** *a.* endrägtig. **-trächtigkeit,** 0, *f.* endrägt. **-undzwanzig,** *a.* (obejl. grundtal) tjuguett. **-verstanden,** *a.* ense. *Mit etw. ~ sein:* gå in på, gilla ngt. *~?* går ni in därpå? *~!* jag går in därpå! **-verständigen,** I. *tr. Jmdn ~* förmå någon att gå in på ngt. **II.** *Sich ~* gå in på ngt. **-verständnis[s],** *-ses, -se, n.* öfverensstämmelse. *In gutem ~ leben:* lefva i godt förstånd. *Geheime ~se mit dem Feinde haben:* vara i hemligt förstånd med fienden. **-verstehen** = *-verständigen II;* jfr nedan. **-weibig,** *a.* bot. som har blott en pistill. **-wöchentlich,** *a.* som varar en vecka, en veckas. **-wüchsig,** *a.* växt i ett, enhetlig. **-zahl,** 0, *f.* gram. singularis. **-zeilig,** *a.* enradig, på en rad. **-zifferig,** *a.* räkn. *~e Zahl:* enhet, tal som består af blott en siffra.

2. ein, *adv.* in, jfr *aus II, 1.* Sms. se nedan.

Anm. Ein bildar med verb också sms., hvilka beteckna inträngande i ngt, aftagande, förvärf m. m.

einackern, *tr.* taga till åker, lägga under plogen, plöja, odla.

einander, obejl. *pron. recipr.* hvarannan, hvartannat, hvarandra. *Gegen ~ halten:* hålla mot hvartannat el. hvarandra, jämföra. *Sich in ~ finden:* komma öfverens. *Mit ~ reisen:* resa tillsammans. *Alle mit ~* allesamman. *Sich vor ~ fürchten:* frukta hvarandra. *Zu ~ kommen:* komma till hvarandra, umgås. Jfr *an~, aus~* m. fl. sms. med prep.

einarbeiten, I. *tr.* **1.** *Etw. in etw.* (ack.) *~* arbeta, skära, drifva, knåda m. m. ngt in i ngt. **2.** *Jmdn in etw. ~* göra ngn förtrogen med ngt. **II.** *Sich in etw. ~* sätta sig in i ngt.

einäschern, *tr.* lägga i aska, bränna upp, t. ex. *eine Stadt.* **Einäscherung,** *f.*

einät[h]men, *tr.* inandas. **Einät[h]mung,** *f.*

einätzen, *tr.* inetsa.

einbacken, I. *tr.* baka in, t. ex. *Rosinen in den Kuchen.* **II.** *Sich ~* förlora i vigt vid bak.

einballen, *tr.* slå in i balar, embalera.

einbalsamieren, *tr.* balsamera. **Einbalsamierung,** *f.*

Einband, -[*e*]*s, -e* †, *m.* **1.** inbindning af böcker. **2.** band på en bok. **-decke,** *-n, f.* pärmar.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

Einbau, -[e]s, -e el. -ten, m. 1. det inre af en byggnad. 2. inåtgående del af en byggnad.
einbauen, I. *itr. h.* och *sich* ~ bygga åt sig, slå sig ned inuti ngt, t. ex. *die Bienen haben [sich] in hohle Bäume eingebaut.* II. *tr.* 1. bygga ngt ini ngt, t. ex. *ein neues Register in die Orgel* ~, *in dem Kreuzgange war eine Rotunde eingebaut;* äfv. odla, nedmylla i jorden. 2. gam ngt slags bygge innesluta, afstänga, begränsa, indämma, t. ex. *einen Fluss.* **Einbauung**, *f.*
einbedingen, *tr.* [*Mit*] ~ innesluta i ett köp, i en öfverenskommelse.
einbegreifen, *tr.* [*Mit*] ~ inbegripa, innesluta, medräkna.
einbehalten, *tr.* hålla inne, undanhålla, t. ex. *jmds Lohn.*
einbeissen, I. *itr. h. In etw.* (ack.) ~ bita i ngt. II. *itr. h.* och *sich* ~ bita in sig, *in etw.* (ack.): i ngt.
einbeizen, *tr.* betsa in.
einbekennen, *tr.* erkänna, tillstå.
einbekommen, *tr.* 1. få in, t. ex. *Geld.* 2. upphinna, ta fatt.
einberichten, *tr.* till ngn myndighet inlemna redogörelse för.
einberufen, *tr.* inkalla, sammankalla. **Einberufung**, *f.*
einbetteln, I. *tr.* tiggande insamla. II. *Sich* ~ ställa sig in.
einbetten, I. *tr.* 1. inbädda. 2. indämma, t. ex. *einen Fluss.* II. *Sich bei jmdm* ~ lägga sig hos ngn.
einbiegen, I. *tr.* och *sich* ~ böja (sig) inåt. II. *itr. s. Wieder in den Weg* ~ åter beträda, komma in på vägen.
Einbiegung, -*en*, *f.* krökning inåt, inböjning, vinkel, veck; för öfr. jfr föreg.
einbilden, *tr.* inbilla, *jmdm*, *sich* (dat.) *etw.*: ngn, sig ngt. *Sich* (dat.) *viel* ~ hafva hög tanke om sig själf, vara inbilsk. *Sich* (dat.) *etw. auf etw.* (ack.) ~ vara stolt, brösta sig öfver ngt. *Eingebildet:* a) inbillad, fantastisk, b) inbilsk.
Einbildung, -*en*, *f.* 1. inbillning, fantasi. 2. inbilskhet. -s... Ex. ~**kraft**, 0, *f.* inbillningskraft, fantasi. ~**krankheit**, -*en*, *f.* inbillningssjuka. ~**vermögen**, -*s*, 0, *n.* = ~*kraft.*
Einbinde... Ex. -**kosten**, *plur.* inbindningskostnader.
einbinden, *tr.* 1. binda, knyta in ngt i ngt, binda ihop. 2. inbinda, binda böcker. 3. *Ein Patengeschenk* ~ gifva faddergåfva, egentl. knyta in den. 4. *Jmdm etw.* ~ inprägla, inskärpa ngt hos ngn, i ngns minne.
einblasen, *tr.* 1. blåsa in i; blåsa omkull, t. ex. *Kartenhäuser.* 2. *Jmdm etw.* ~ ingifva, intala, tillhviska ngn ngt.
einblauen, **einbläuen**, *tr.* blåa, t. ex. *Wäsche.*
einbleuen, *tr. Jmdm etw.* ~ med käppen inprägla ngt i ngns minne.
Einblick, -[e]s, -e, *m.* inblick.
einbohren, I. *tr.* 1. borra in, borra fast ngt i ngt. 2. *Ein Loch in ein Brett* ~ borra ett hål i ett bräde. II. *itr. h.* och *sich* ~ borra sig in i ngt.
einbrechen, I. *tr.* 1. *Ein Loch in etw.* (ack.) ~ bryta ett hål i ngt. 2. genombryta, bryta sönder. II. *itr. s.* 1. sjunka ihop, störta samman, instörta. 2. bryta sig in, göra inbrott, t. ex. *in ein Haus. In ein Land* ~ falla in i ett land. 3. *Über jmdn, etw.* ~ komma öfver, öfverfalla ngn, ngt. 4. inbryta, inträda. *Bei* ~*der Nacht:* vid nattens inbrott.
Einbrecher, -*s*, -, *m.* person som gör ett infall el. inbrott, inbrottstjuf.
einbrennen, I. *tr.* 1. inbränna, t. ex. *ein Zeichen, eine Farbe.* 2. röka, svafla, t. ex. *Fässer.* 3. kokk. *Mehl in die Suppe* ~ vispa mjöl i den kokande soppan. II. *itr. s.* brinnande sjunka ihop, brinna ned.
einbringen, *tr.* 1. föra in, t. ex. *Getreide* ~ köra in säd, *Waren* ~ föra in varor i landet. *Gefangene* ~ inspärra fångar; föra med sig i boet. 2. inbringa, t. ex. *Geld, Ehre.* 3. taga igen, godtgöra, t. ex. *etw. Versäumtes.* **Einbringung**, *f.*
einbrücken, **einbrocken**, *tr.* bryta i, t. ex. *Brot in die Suppe* ~ el. *die Suppe* ~ bryta bröd i soppan. Bildl. *jmdm etw.* el. *eine Suppe* ~ bereda ngn förtret, obehag.
Einbruch, -[e]s, -e †, *m.* inbrott. -s... Ex. ~**diebstahl**, -[e]s, -e †, *m.* inbrottsstöld.
Einbucht, -*en*, *f.* inböjning.
einbürgern, I. *tr.* 1. *Jmdn* ~ upptaga ngn såsom borgare, gifva ngn medborgarrätt. Bildl. *Fremdwörter* ~ upptaga främmande ord i språket och låta dem vinna häfd. 2. göra hemmastadd. II. *Sich* ~ inträngа, blifva hemmastadd, vinna häfd. **Einbürgerung**, *f.*
Einbusse, -*n*, *f.* lifden skada, förlust.
einbüssen, *tr.* förlora, blifva af med, sätta till.
eindämmen, *tr.* indämma. **Eindämmung**, *f.*
eindampfen, I. *itr. s.* torka genom afdunstning. II. *tr.* uppfylla med ånga.
eindämpfen, *tr.* 1. = *eindampfen II.* 2. kokk. stufva.
eindecken, *tr.* öfvertäcka. **Eindeckung**, *f.*
eindeichen, *tr.* indämma.
eindicken, *tr.* låta vätskor tjockna, koka ihop. **Eindickung**, *f.*
eindocken, *tr.* ⚓ lägga i docka.
eindorren, *itr. s.* torka in.
eindrängen, I. *tr.* trycka, skjuta in ngt i ngt. II. *Sich* ~ tränga sig in, truga sig på.
eindrehen, *tr.* vrida, skrufva in.
eindrillen, *tr.* F 1. inöfva, t. ex. *Rekruten.* 2. plugga in, t. ex. *die griechischen Verben den Schülern* ~.
eindringen, *itr. s.* inträngа. *Als Feind in das*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Land ~ göra ett fiendtligt infall i landet. *Auf jmdn* ~ gå ngn på lifvet. Bildl. *in das Mark* ~ gå genom märg och ben. **Eindringung**, *f.*

eindringlich, *a.* inträngande; bevekande, innerlig, eftertrycklig.

Eindringlichkeit, 0, *f.* innerlighet, värme, eftertryck.

Eindringling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* en som obehörigen trängt sig in, efterhängsen människa, utbörding.

Eindruck, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. intryckning. 2. intryck, spår, märke. 3. intryck, verkan. **s...** Ex. **~fähig**, *a.* mottaglig för intryck. **~los**, *a.* som ej gör intryck, kraftlös. **~voll**, *a.* gripande.

eindrucken, *tr.* trycka in ngt i ngt.

eindrücken, I. *tr.* 1. trycka, prässa in ngt i ngt. *Eingedrückte Nase:* plattnäsa. 2. trycka sönder. II. *Sich* ~ göra intryck, lemna spår, märke. **Eindrückung**, *f.*

eindrücklich, *a.* som gör intryck, märklig.

einäb[e]nen, *tr.* jämna med marken, utjämna, planera. **Einäb[e]nung**, *f.*

ein||en = *einigen.*

einengen, *tr.* inskränka, sammantränga, trängre innesluta; bildl. sätta åt, bringa i trångmål. **Einengung**, *f.*

Einer, -*s*, -, *m.* räkn. enhet.

einerlei, I. oböjl. *a.* 1. enahanda, likadan. 2. likgiltig. *Es ist* ~ det gör detsamma. II. -[*e*]*s*, 0, *n.* enahanda, enformighet,

Einerleiheit, 0, *f.* enahanda beskaffenhet.

einernten, *tr.* inbärga, inhösta, skörda; äfv. bildl., t. ex. *Lob.* **Einerntung**, *f.*

einerseits, einest[h]eils, *adv.* å ena sidan.

einexerzieren, *tr.* exercera, öfva, inöfva.

einfach, *a.* enkel.

Einfachheit, 0, *f.* enkelhet.

einfädeln, *tr.* 1. [*Den Faden in*] *die Nadel* ~ träda på nålen. 2. = *anzetteln* 2.

einfahren, I. *itr. s.* fara, åka, resa in; bärg. fara ned i en grufva. II. *tr.* 1. köra in, t. ex. *Getreide.* 2. köra sönder, t. ex. *eine Brücke* så att den instörtar. 3. *Pferde* ~ köra in hästar. *Einen Wagen* ~ profköra en vagn. III. *Sich* ~ öfva sig i körning.

Einfahrt, *-en*, *f.* 1. åkande in, resa in, färd in; bärg. nedfart. 2. inkörande, bärgning. 3. inkörsport; ⚓ inlopp till en hamn.

Einfall, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. infallande, infall, t. ex. *des Feindes in ein Land;* inträngande, t. ex. *des Lichts in ein Zimmer;* nedfallande, t. ex. *der Klinke in das Schloss.* 2. instörtande, ras, t. ex. *eines Hauses.* 3. infall, tanke, hugskott. *Ich geriet auf den* ~ *zu* ... jag fick det infallet att ... **-s...** Ex. **~winkel**, -*s*, -, *m.* infallsvinkel.

einfallen, I. *itr. s.* 1. falla in i ngt. 2. jag. slå ned, t. ex. *die Vögel fallen* [*auf den Vogelherd*] *ein. Das Wild fällt ein:* villebrådet råkar i nätet. 3. plötsligt visa sig, falla in, bryta in, göra infall, t. ex. *feindlich in ein Land* ~ göra ett fiendtligt infall i ett land. 4. mus. falla in, t. ex. *die Flöten fielen zur rechten Zeit ein.* 5. falla i talet, afbryta. 6. *Der Gedanke fiel mir ein:* jag kom just att tänka på. *Der Name fällt mir nicht ein:* jag kan ej påminna mig namnet. *Dabei fällt mir ein:* det påminner mig om. *Was fällt Ihnen ein?* hvad tänker ni på, att ni kan bära er så åt? F *fällt mir nicht ein:* kommer aldrig i fråga. *Sich* (dat.) *etw.* ~ *lassen:* komma att tänka på, hitta på något. 7. falla ihop, instörta, rasa. 8. falla inåt. *Eingefallne Wangen, Augen:* infallna kinder, insjunkna ögon. II. *tr. Sich* (dat.) *den Schädel* ~ falla och spräcka hufvudskålen.

Einfalt, 0, *f.* enfald. **-s...** Ex. **~pinsel**, -*s*, -, *m.* enfaldig stackare, våp.

einfältig, *a.* enfaldig.

Einfältigkeit, 0, *f.* enfald, inskränkthet, dumhet.

einfalzen, *tr.* ⊕ infalsa, infoga, spånta.

einfangen, *tr.* fånga och insparra.

Einfass... Ex. **~band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kantband.

einfassen, *tr.* 1. infatta, kanta, garnera, omgifva. 2. fylla på fat, t. ex. *Bier.*

Einfassung, *-en*, *f.* 1. infattande. 2. infattning, garnering, kant, ram. **-s...** Ex. **~band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kantband.

einfehmen, *tr.* släppa svin på ållonbete.

einfeilen, *tr.* fila in.

einfessein, *tr.* fjättra, lägga i bojor.

einfetten, *tr.* smörja, ingnida med fett, med olja, med flott. **Einfettung**, *f.*

einfeuchten, *tr.* allt igenom fukta, genomväta.

einfeuern, *itr. h.* starkt elda. Bildl. *jmdm* (el. *tr.: jmdn*) ~ uppelda ngn, försätta ngn i eld och lågor.

einfinden, *sich* ~ infinna, inställa sig.

einflechten, I. *tr.* 1. fläta, sammanfläta, t. ex. *die Haare.* 2. omfläta med korgverk. 3. inflätа, t. ex. *ein Band ins Haar.* Bildl. inflätа, inblanda, tillägga. II. *Sich* ~ blanda sig i. **Einflechtung**, *f.*

einfleischen, I. *tr.* kläda i kött och blod, förkroppsliga. Vanl. part. perf. *eingefleischt:* som blifvit ens andra natur, inrotad, seg. II. *Sich* ~ kläda sig i kött och blod, taga mandom; bildl. blifva ens andra natur, inrota sig. **Einfleischung**, *f.*

einflicken, *tr.* 1. sätta i ett stycke i ngt. 2. bildl. infiicka, infoga, inblanda, t. ex. *ein Wort in das Gespräch.*

einfliegen, *itr. s.* flyga in.

einfliessen, *itr. s.* 1. flyta in el. ut i, t. ex. *ins Meer.* 2. inflyta, t. ex. *Geld fliesst ein.* Bildl. *einige Worte mit* ~ *lassen:* låta några ord inflyta.

einflössen, *tr.* ingjuta, ifylla; vanl. bildl. ingjuta, ingifva, väcka, t. ex. *jmdm Mut, Be-*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

wunderung, Erstaunen. Jmdm Teilnahme ~ väcka ngns medlidande. **Einflössung,** *f.*

Einfluss, *-es, -e* †, *m.* 1. inflöde, utflöde, mynning. 2. inflytande, anseende. **-los,** *a.* utan inflytande, saknande betydelse. **-reich,** *a.* som utöfvar inflytande, vigtig, betydelsefull. **-röhre,** *-n, f.* ⊕ utloppsrör.

Einflüsterei, *-en, f.* intalning, hemlig ingifvelse.

Einflüsterer, *-s, -, m.* en som tillhviskar ngn ngt, örontasslare, bakdantare.

einflüstern, *tr. Jmdm etw. ~* tillhviska, hemligen intala, ingifva ngn ngt. **Einflüsterung,** *f.*

einfo[r]dern, *tr.* infordra, indrifva, t. ex. *Geld, Steuern.* **Einfo[r]derung,** *f.*

einfressen, I. *tr.* 1. äta upp, sluka i sig. 2. fräta in. II. *Sich ~* samt *itr. h.* och *s.* fräta in sig.

einfried[ig]en, *tr.* inhägna, omgärda, hägna.

Einfried[ig]ung, *-en, f.* 1. inhägnande. 2. inhägnad, staket, häck.

einfrieren, *itr. s.* 1. frysa inne. 2. stelna, frysa till is.

einfuchsen, *tr.* F *Jmdm etw. ~* plugga in ngt i ngn.

einfugen, ⊕ I. *tr.* foga in, inpassa, infalsa. II. *Sich ~* passa in. **Einfugung,** *f.*

einfügen, I. *tr.* infoga, inskjuta, inficka. II. *Sich ~* foga sig in i ngt, passa ihop. Äfv. = *einfugen I.* och *II.* **Einfügung,** *f.*

Einfuhr, 0, *f.* införsel, import. **-handel,** *-s,* 0, *m.* importhandel. **-verbot,** *-[e]s, -e, n.* införselförbud. **-zoll,** *-[e]s, -e* †, *m.* införseltull.

einführbar, *a.* 1. som kan införas, blifva sed. 2. som får införas, importeras.

Einführbarkeit, 0, *f.* egenskap att kunna införas, jfr föreg.

einführen, I. *tr.* 1. införa, t. ex. *jmdn ins Zimmer, einen Finger in eine Wunde, einen Gebrauch;* importera, t. ex. *Waren vom Auslande;* introducera, t. ex. *jmdn bei jmdm, in eine Familie, in eine Gesellschaft.* 2. inviga, t. ex. *jmdn in ein Geheimnis.* 3. installera, t. ex. *jmdn in ein Amt.* 4. framföra, framställa, låta uppträda, t. ex. *jmdn redend.* II. *Sich ~* införas, blifva antagen, inträda. **Einführung,** *f.*

Einführer, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* person som inför m. m., jfr *einführen.*

einfüllen, *tr.* fylla i, fylla på, t. ex. *in ein Fass. In Flaschen ~* buteljera. **Einfüllung,** *f.*

Eingabe, *-n, f.* 1. inlemning, t. ex. *einer Bittschrift.* 2. inlaga.

Eingang, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. ingång. 2. inträde. 3. gynsamt mottagande, framgång, spridning, t. ex. *~ finden, einer* (dat.) *Sache ~ verschaffen.* 4. inledning, ingång, t. ex. *der ~ einer Rede, einer Predigt.* 5. i sht handel. ankomst, mottagande, t. ex. *einer Summe.* -t... Ex. **~abgabe,** *-n, f.* inträdesafgift. **~artikel,** *-s, -, m.* importvara. **~rede,** *-n, f.* inledning, prolog. **~weise,** *adv.* såsom inledning. **~zoll,** *-[e]s, -e* †, *m.* införseltull.

eingangs, *adv.* till att börja med, i början.

eingeben, *tr.* 1. gifva in, t. ex. *jmdm Arznei, Gift.* 2. ingifva, inråda, inspirera. 3. inlemna, t. ex. *eine Eingabe.* **Eingebung,** *f.*

Eingebildetheit, 0, *f.* inbilskhet.

eingeboren, *a.* 1. infödd. *Ein ~er:* en inföding. 2. medfödd. jfr *1. ein...*

Eingeborit, 0, *f.* och **-srecht,** *-[e]s, -e, n.* infödingarätt, hemfödslorätt.

eingedenk, *a.* ihogkommande. *Einer* (gen.) *Sache ~ sein, bleiben:* minnas, ej glömma en sak.

eingehen, I. *itr. s.* 1. gå in i ngt, t. ex. *in das Zimmer, zum ewigen Leben, in die ewige Ruhe.* 2. ingå i, tillhöra, medfölja ngt. 3. *Auf etw. ~* gå in på, gilla ngt. *Auf jmds Ansicht ~* gå in på ngns åsigt. *Auf die Frage ~* inlåta sig på, närmare undersöka frågan. *In etw.* (acc.) *~* intränga i ngt, genomtränga, blifva förtrogen med ngt. *~d:* djupgående, grundlig, detaljerad. 4. F *etw. geht jmdm glatt, schwer ein:* ngt går lätt, svårt i ngn (han har lätt, svårt för att a) tro, b) lära, c) förstå det). 5. ankomma, inflyta, t. ex. *Briefe, Gelder sind eingegangen.* 6. dö bort, dö ut, upphöra, upplösas, t. ex. *eine Pflanze, eine Zeitung, eine Gesellschaft ist eingegangen.* 7. krypa ihop, krympa. II. *tr.* 1. äfv. *s.* gå in på. *Eine Ehe ~* ingå äktenskap. *Einen Handel ~* göra upp en affär, ett köp. *Einen Kontrakt ~* göra upp kontrakt. *Einen Vergleich ~* ingå förlikning. *Eine Wette ~* hålla vad. 2. jag. *das Wild ~* ringa villebrådet.

eingenommen, *a.* 1. intagen af fördomar, partisk. 2. *Von sich ~ sein:* vara intagen af sig själf, vara inbilsk, egenkär. 3. *Der Kopf ist ihm ~* hans hufvud är oredigt, han har skaffat sig en florshufva.

Eingenommenheit, 0, *f.* 1. förutfattad mening, fördom. 2. tyngd i hufvudet, florshufva.

Eingeschlossenheit, 0, *f.* inneslutning, innestängning.

eingeschränktheit, 0, *f.* trånghet; inskränktheit; sparsamhet.

eingesessen, *a.* bosatt.

Eingeständnis[s], *-ses, -se, n.* bekännelse.

eingestehen, *tr.* tillstå, erkänna, bekänna.

Eingeweide, *-s, -, n.* inälfvor; äfv. bildl. inre, hjärta.

eingewöhnen, *tr.* och *sich ~* vänja (sig) vid ngt, sätta (sig) in i ngt. **Eingewöhnung,** *f.*

eingezogen, *a.* tillbakadragen, afskild från verlden, ensam, stilla.

Eingezogenheit, 0, *f.* tillbakadragenhet, stillhet, anspråkslöshet.

eingiessen, *tr.* 1. gjuta, hälla in i ngt; bildl. ingjuta, ingifva. 2. gjuta fast ngt i ngt. **Eingiessung,** *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

eingipsen, *tr.* ⊕ fästa med gips i ngt; med. *etw.* ~ lägga gipsbandage om ngt. **Eingipsung**, *f.*
eingittern, *tr.* sätta galler, staket omkring.
eingleiten, *itr. s.* glida, halka in i ngt.
eingliedern, *tr.* infoga såsom led i ngt.
eingraben, I. *tr.* 1. gräfva in, ned. 2. inrista, t. ex. *in Stahl;* bildl. inprägla, t. ex. *ins Gedächtnis.* II. *Sich* ~ gräfva sig in i ngt; bildl. gräfva ned sig, fördjupa sig, t. ex. *in seine Bücher;* inprägla sig. **Eingrabung**, *f.*
eingravieren, *tr.* ingravera.
eingreifen, *itr. h.* 1. gripa in, t. ex. *die Zahnräder greifen in einander ein;* bildl. *die Teile eines Systems greifen gut in einander ein. In die Saiten* ~ gripa, slå an strängarne. 2. ingripa, blanda sig i. *In jmds Rechte* ~ göra ingrepp, intrång i ngns rättigheter. ~*d:* ingripande, genomgripande, kraftig.
eingrenzen, *tr.* sätta gräns för, begränsa.
Eingriff, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. ingripande. 2. ingrepp, intrång.
Einguss, -*es*, -*e* †, *m.* 1. ihällning, ifyllande; bildl. ingifvande. 2. ⊕ gjutform.
einhacken, I. *itr. h.* hacka in i ngt. II. *tr.* kokk. hacka, hacka sönder. *Eingehacktes:* hackmat, färs.
einhäkeln, *tr.* virka in.
einhaken, I. *tr.* haka på, häkta på. II. *itr. s.* och *sich* ~ haka sig fast, taga fast. **Einhakung**, *f.*
Einhalt, -[*e*]*s*, 0, *m.* afbrott, afbräck. *Einer* (dat.) *Sache* ~ *thun:* hämma, göra slut på en sak.
einhalten, I. *tr.* 1. hålla inne, inomhus. 2. hämma, häjda, afbryta. 3. noga iakttaga, fullgöra förbindelser. II. *Sich* ~ hålla sig inne, inomhus. III. *itr. h.* stanna. *Mit dem Lesen* ~ göra ett uppehåll i läsningen. **Einhaltung**, *f.*
einhandeln, *tr.* 1. inköpa. 2. tillhandla sig.
einhändigen, *tr.* inhändiga, öfverlemna, lemna i handom. **Einhändigung**, *f.*
einhängen, *tr.* hänga in. **Einhängung**, *f.*
einhauchen, *tr.* 1. inandas. 2. *Jmdm etw.* ~ blåsa in ngt i ngn, t. ex. *jmdm Leben* ~; bildl. ingifva, inråda, intala ngn ngt. **Einhauchung**, *f.*
einhauen, I. *itr. h. In etw.* ~ hugga in i ngt. *Auf den Feind* ~ gå löst på fienden. F *wacker* ~ taga för sig dugtigt vid bordet. II. *tr.* 1. hugga in, t. ex. *das Schwert, ein Loch, eine Figur in den Stein.* 2. hugga omkull, t. ex. *einen Baum.* 3. *Fleisch* ~ stycka kött.
einheben, *tr.* lyfta in, på, t. ex. *die Thür* ~ lyfta på dörren på hakarne. **Einhebung**, *f.*
einheften, *tr.* 1. tråckla in, fast, t. ex. *das Futter.* 2. häfta, inhäfta, t. ex. *ein Buch* [*in den Deckel*].
einhegen, **Einhegung** = *einfriedigen, Einfriedigung.*
einheilen, *itr. s.* sitta kvar i ett sår, sedan detta läkts, t. ex. *die Kugel ist eingeheilt.*
einheimisch, *a.* inhemsk. ~ *machen:* naturalisera. ~ *werden:* naturaliseras. ~*er Krieg:* inbördes krig.
einheimsen, *tr.* inbärga, inhösta.
einheirat[h]en, *sich* ~ genom giftermål komma in, t. ex. *in eine Familie, in eine Stelle.*
Einheit, -*en*, *f.* enhet. -*s*... Ex. ~**bestrebung**, -*en*, *f.* enhetsträfvande.
einheitlich, *a.* som bildar ett helt, enig, samfäld, gemensam.
Einheitlichkeit, 0, *f.* enighet, gemensamhet.
einheizen, *itr. h.* elda i rum. Bildl. *jmdm tüchtig* ~ göra det hett för ngn. **Einheizung**, *f.*
Einheizer, -*s*, -, *m.* eldare.
einhelfen, *itr. h. Jmdm* ~ hjälpa ngn att komma in, afv. hjälpa ngn på trafven, sufflera ngn.
Einhelfer, -*s*, -, *m.* sufflör.
einhemmen, *tr.* 1. instänga. 2. hämma, bromsa, t. ex. *ein Rad.*
einhér, *adv.* förekommer i sms. med verb ungefär i samma bem. som *daher*, jfr *daher* anm. och sms. t. ex. -**fahren**, -**fliegen**, -**reiten**, -**trippeln**: komma åkande, flygande, ridande, trippande, -**ziehen**: draga fram, ofta med bibetydelsen af högtidlighet, t. ex. -**gehen**, -**schreiten**: komma gående, gå fram, skrida fram med högtidliga, afmätta steg.
einherbsten, *tr.* inhösta.
einhetzen, *tr.* jäg. *Hunde* ~ dressera hundar till jagt.
einheben, *tr.* 1. *Jmdn* ~ högtidligt tåga ngn till mötes. 2. upphinna, hinna fatt. 3. *Das Versäumte* ~ taga igen det försummade. 4. inhämta, t. ex. *jmds Genehmigung, Befehle. Nachricht über etw.* ~ förskaffa sig underrättelsec om ngt. *Stimmen* ~ affordra röstsedlar, samla röster. *Futter* ~ hämta foder. 5. ⚓ inhala, hala an. **Einholung**, *f.*
einhüllen, *tr.* och *sich* ~ *in etw.* (ack. el. dat.): hölja in (sig) i ngt, slå om (sig) ngt, svepa om (sig) ngt el. in (sig) i ngt. **Einhüllung**, *f.*
einhutzeln, *itr. s.* torka, krympa ihop.
1. einig, *a.* enig, ense. ~ *werden über etw.:* blifva ense, komma öfverens om ngt. *Mit sich selbst über etw. nicht* ~ *sein:* ej hafva kommit på det klara med ngt.
2. einig, *obest. pron.* någon, något. ~*e zwanzig:* några och tjugu, men: ~*e hundert*, ~*e tausend:* några hundra, några tusen. ~*e* ... *andere:* somliga ... andra. -**er**... Ex. ~**mässen**, *adv.* någorlunda, i någon mon.
einigeln, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. förena. 2. förlika. II. *Sich* ~ blifva ense, komma öfverens; förlikas. **Einigung**, *f.*
Einiger, -*s*, -, *m.* en som förenar, förliker; medlare.
Einigkeit, 0, *f.* enighet. Ordspr. ~ *macht stark:* enighet ger styrka.
einimpfen, *tr.* inympa, *jmdm etw.:* ngt på ngn. **Einimpfung**, *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

einjagen, I. *tr.* 1. jaga in i ngt. 2. injaga, t. ex. *jmdm Schrecken:* förskräckelse hos ngn. 3. *Hunde* ~ dressera hundar till jagt. II. *itr. s. In die Stadt* ~ jaga, springa, rusa in i staden.
einjochen, *tr.* lägga ok på, bringa under oket.
einkachein, *itr. h.* F elda starkt.
einkalken, *tr.* bestryka, beströ med kalk.
einkapseln, *tr.* och *sich* ~ inkapsla (sig). **Einkaps[e]lung**, *f.*
einkassieren, *tr.* inkassera. **Einkassierung**, *f.*
Einkauf, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. inköp, uppköp. 2. pengars erläggande för inträde i ett sällskap, bolag, en inrättning el. dyl. -[s]... Ex. ~**geld**, -[e]*s*, 0, *n.* betalning för inträde i ett bolag el. dyl., inträdesafgift, jfr *Einkauf* 2. ~**preis**, -*es*, -*e*, *m.* inköpspris.
einkaufen, I. *tr.* 1. inköpa, köpa. 2. *Jmdn, sich* ~ för betalning skaffa ngn, sig inträde, jfr *Einkauf* 2. II. *Sich* ~ se *I*, 2. III. *itr. h.* göra inköp, uppköp.
Einkäufer, -*s*, -, *m.* köpare, uppköpare.
Einkehle, -*n*, *f.* ⊕ 1. a) en af tvänne sammanstötande tak bildad inåtgående vinkel, b) i sådan vinkel befintlig takränna. 2. trattformig ingång till mjärdar el. rysjor.
einkehlen, *tr.* ⊕ 1. göra rännor i, reffla, t. ex. *eine Säule.* 2. förse ett tak med *Einkehle 1.*
Einkehr, -*en*, *f.* 1. gästande. *Seine* ~ *in dem Gasthofe, bei seinem Freunde* ... att han tog in på värdshuset, hos sin vän ... *Bei seiner* ~ vid hans ankomst. 2. härbärge, värdshus. 3. ~ *in sich selbst:* försjunkande i sig själf, självpröfning.
einkehren, *itr. s.* 1. taga in, *bei jmdm, in einem Gasthause:* hos ngn, på ett värdshus. 2. *In sich* ~ gå till, pröfva sig själf, försjunka i självbetraktelser.
einkellen, *tr.* inkila, indrifva. **Einkeilung**, *f.*
einkellern, *tr.* lägga i källare.
einkerben, *tr.* karfva in, skära in. **Einkerbung**, *f.*
Einkerkerer, -*s*, -, *m.* person som sätter i fängsligt förvar, häktar; rättstjänare.
einkerkern, *tr.* häkta, bringa i fängsligt förvar. **Einkerkerung**, *f.*
einketten, I. *tr.* slå i bojor, fängsla. II. *Sich* ~ *in etw.* (ack.): vara förknippad med ngt.
einkitten, *tr.* fastkitta ngt i ngt.
einklagbar, *a.* som kan lagligen indrifvas, utkräfvas.
einklagen, *tr.* på laglig väg indrifva.
einklammern, *tr.* 1. med krampor, klykor fästa. 2. sätta inom klammer, inom parentes. **Einklammerung**, -*en*, *f.* parentes, för öfr. se föreg.
Einklang se *1. ein...*
einkleben, *tr.* klistra, limma in ngt i ngt.
einkleiden, I. *tr.* ikläda, kläda; äfv. bildl., t. ex. *einen Gedanken in Worte.* II. *Sich* ~ kläda sig. *Sich neu* ~ ikläda sig en ny drägt. **Einkleidung**, -*en*, *f.* 1. iklädande, klädsel. 2. hölje, beklädnad, klädsel, drägt.
einkleistern, *tr.* med klister klistra in ngt i ngt.
einklemmen, *tr.* inklämma. **Einklemmung**, *f.*
einklingen, *itr. s.* harmoniera, öfverensstämma, *in etw.* (ack.): med ngt.
einklinken, I. *tr.* medels klinka stänga. II. *itr. s.* taga, gå igen (om dörrklinkor).
einklopfen, *tr.* 1. bulta in, slå in, t. ex. *einen Nagel in die Wand.* 2. slå in, rifva ned, t. ex. *ein Fenster, eine Wand.*
einknellen, *tr.* trycka in, klämma fast, sätta på, t. ex. *die Lorgnette.*
einkneten, *tr.* inknåda.
einknicken, I. *tr.* knäcka, bräcka, bryta. II. *itr. s.* knäckas, bräckas, brytas.
einknüpfen, *tr.* knäppa, knyta in ngt i ngt.
einkochen, I. *itr. s.* koka in. II. *tr.* 1. inkoka, låta koka in. 2. sylta.
1. einkommen, *itr. s.* 1. om personer: inkomma med ngt, t. ex. *bei einer Behörde* ~ inkomma med en ansökan till en myndighet, *schriftlich* ~ inkomma med en skrift, en skriftlig anhållan, *um etw.* ~ anhålla om ngt. 2. om skörden: komma in, under tak, inbärgas. 3. om pengar: infiyta. 4. falla ngn in. *Sich* (dat.) *etw.* ~ *lassen:* få ett infall, komma att tänka på.
2. Einkommen, -*s*, -, *n.* 1. inlaga. 2. plur. vanl. *Einkünfte:* inkomst. -**steuer**, -*n*, *f.* inkomstskatt.
Einkömmling, -[e]*s*, -*e*, *m.* nykomling.
einkörpern = *einfleischen.*
einkramen, *tr.* lägga in, packa in, packa ihop.
einkratzen, *tr.* raspande, rispande inrista.
einkriechen, *itr. s.* 1. krypa in. 2. krympa.
einkriegen, F = *einbekommen.*
einkrimpen, einkrump[f]en, *tr.* och *itr. s.* krympa.
Einkunft, -*e* †, *f.* sällsynt i sing. = *2. Einkommen 2.*
Einlade... = *Einladungs...*
einladen, *tr.* 1. inlasta, lasta, t. ex. *Waren in ein Schiff:* varor på ett fartyg. 2. *Kugeln* ~ ladda med kulor. 3. inbjuda. ~*d:* inbjudande, lockande, frestande.
Einlader, -*s*, -, *m.* inbjudare.
Einladung, -*en*, *f.* inbjudning. -**s...** Ex. ~**schreiben**, -*s*, -, *n.* inbjudningsbref, inbjudningsskrifvelse. ~**schrift**, -*en*, *f.* inbjudningsskrift, program.
Einlage, -*n*, *f.* 1. inläggning, hopläggning, inpackning, t. ex. *eines Briefes, eines Pakets, der Waren.* 2. det innesluta, bilaga; det inre, t. ex. *einer Cigarre.* 3. andel i en kassa, insats. -**holz**, -*es*, 0, *n.* inläggning. -**kapital**, -[e]*s*, -*e*, *n.* = *Einlage 3.*
einlagern, I. *tr.* 1. magasinera, t. ex. *Waren.* 2. inkvartera, t. ex. *Truppen.* II. *Sich* ~ inkvartera sig, inkvarteras. **Einlagerung**, *f.*
Einlass, -*es*, -*e* †, *m.* 1. ineläppning, öppnande för ngn. 2. tillträde, inträde. 3. liten port, dörr i el. jämte en större. -**billet**, -[*te*]*s*, -*te* el. -*s*, *n.* = -*karte.* -**geld**, -[e]*s*, 0, *n.* inträdesafgift.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-**karte**, -*n*, *f*. inträdeskort. -**klappe**, -*n*, *f*. = -*ventil*. -**pforte**, -*n*, *f*. = *Einlass 3*. -**ventil**, -[*s*]*s*, -*e*, *n*. ventil, lucka för att inslippa ngt.

einlassen, I. *tr*. 1. släppa in. 2. ⊕ infoga, t. ex. *ein Stück Holz in ein anderes*. II. *Sich* ~ inlåta sig, t. ex. *auf etw*. (ack.), *in ein Gespräch mit jmdm*. *Sich mit jmdm* ~ a) träda i förbindelse med ngn, b) komma i gräl med ngn. **Einlassung**, *f*.

einlässig, *a*. grundlig, genomgående, detaljerad, utförlig.

Einlauf, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. inlöpande, inlopp, t. ex. *der* ~ *des Schiffes in den Hafen*.

einlaufen, I. *itr*. *s*. 1. springa in. 2. inlöpa, inkomma, t. ex. *das Schiff läuft in den Hafen ein*. 3. utmynna, utflyta i, t. ex. *der Fluss läuft ins Meer ein*. 4. inflyta, t. ex. *einige Worte mit* ~ *lassen*. 5. krympa. II. *tr*. sterma mot och spränga, t. ex. *die Pforte*.

einlaugen, *tr*. lägga i lut, i lake. **Einlaugung**, *f*.

einläuten, *tr*. ringa till, genom klockringning förkunna början af. *Die Messe* ~ ringa samman.

einleben, *sich* ~ blifva hemmastadd, hemmavan, t. ex. *an einem Orte*. *Sich in etw*. (ack.) ~ sätta sig in i, vänja sig vid ngt.

Einlege... ex. -**band**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. band till märke, bokmärke. -**brettchen**, -*s*, -, *n*. fanér. -**gabel**, -*n*, *f*. gaffel att fälla in i skaftet. -**sohle**, -*n*, *f*. lösnula till inläggning i skoden.

einlegen, I. *tr*. 1. inlägga ngt i ngt. *Das Messer* ~ fälla ihop knifven. *Geld* ~ sätta in pengar i ett företag, i en bank. *Einen Saum am Kleide* el. *das Kleid* ~ göra ett veck på, taga in klädningen. *Wein* ~ lägga vin i källaren. *Heringe* ~ a) vattenlägga, b) inlägga sill. *Elfenbein in eine Tischplatte* ~ inlägga en bordsskifva med elfenben. *Soldaten bei jmdm* ~ inkvartera soldater hos ngn. *Für jmdn ein gutes Wort* ~ fälla ett godt ord för ngn. *Verwahrung*, *Protest* ~ afgifva protest, protestera. *Ehre* ~ inlägga ära. *Reben* ~ aflägga skott af vinrankor. 2. vid tornérspel: *die Lanze* ~ lägga lansen i ordning till angrepp, trycka den intill sidan med spetsen riktad på motståndaren; bildl. *für jmdn*, *für eine Sache eine Lanze* ~ bryta en lans för ngn, för en sak. II. *Sich* ~ 1. *Sich bei jmdm* ~ kvartera in sig hos ngn. 2. *Sich für jmdn* ~ lägga sig ut för ngn. **Einlegung**, *f*.

Einleger, -*s*, -, *m*. 1. person som sätter in medel i en bank, i ett företag. 2. trädg. afläggare.

einlehren, *tr*. *Jmdm etw*. ~ lära ngn ngt så att han kan det. *Jmdn zu etw*. ~ inöfva, dressera ngn till ngt.

einleimen, *tr*. limma in, fast ngt i ngt.

einleiten, I. *tr*. 1. *Jmdn* ~ leda in, införa ngn. 2. *Etw*. ~ inleda, börja ngt, t. ex. *die Verhandlungen*, *einen Prozess*. *Ein Buch* ~ skrifva inledning, förord till en bok, men: *ein Buch mit etw*. ~ börja en bok med ngt. II. *Sich* ~ börja, komma i gång.

Einleitung, -*en*, *f*. 1. införande, inledande. 2. inledning. 3. förberedelse, t. ex. *die nötigen* ~*en zu etw*. *treffen*.

einlenken, I. *itr*. *h*. och *tr*. [*Den Wagen*] *in den Weg*, *in das Geleise* ~ komma, köra in på vägen, i hjulspåret. bildl. *wieder* ~ återkomma till ämnet. II. *Sich* ~ leda, foga sig i hvartannat. **Einlenkung**, *f*.

einlernen, *tr*. 1. inlära, inöfva ngt. 2. ✱ = *einlehren*.

einlesen, I. *tr*. insamla. II. *Sich in einen Schriftsteller* ~ göra sig förtrogen med en författare.

einleuchten, *itr*. *h*. *Etw*. *leuchtet jmdm ein*: ngt blir klart för ngn. Opers. *es leuchtet ein*: det är klart, uppenbart. ~*d*: klar, uppenbar.

einliefern, *tr*. inlemna, aflemna. **Einlieferung**, *f*. -*s*... ex. ~**postanstalt**, -*en*, *f*. inlemningspostanstalt. ~**schein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. post. kvitto (å inlemnad försändelse). ~**zeit**, -*en*, *f*. inlemningstid.

einliegen, *itr*. *s*. 1. om saker: ligga inne, vara innesluten i ngt. ~*d*: inneliggande, närsluten. 2. om personer: ligga, bo hos ngn.

einlochen, *tr*. ⊕ infoga i el. medels tapphål.

einlogieren, *tr*. och *sich* ~ inkvartera (sig).

einlösen, *tr*. inlösa, t. ex. *Banknoten*, *Wechsel*, *ein Gut*. **Einlösung**, *f*.

einlöt[h]en, *tr*. löda fast i ngt. **Einlöt[h]ung**, *f*.

einlotsen, *tr*. lotsa in. **Einlotsung**, *f*.

einlullen, *tr*. vyeja, söfva, invagga.

Einmach[e]... ex. -**glas**, -*es*, -*er* †, *n*. glas med sylt, med konfekt.

einmachen, *tr*. 1. lägga in, innesluta. 2. kokk. inlägga, inkoka, insylta, sylta. *Eingemachtes*: sylt. 3. knåda, t. ex. *den Teig*.

einmahlen, I. *tr*. (låta) mala på förråd. II. *Sich* ~ minskas vid malning.

einmahnen, *tr*. infordra, t. ex. *eine Schuld*.

einmaischen, *tr*. ⊕ mäska, lägga i mäskkaret. **Einmaischung**, *f*.

einmal, *adv*. en gång. ex. a) (ᵉ -) *Nicht* ~ *sondern oft*: ej en gång utan ofta. *Noch* ~ en gång till (= för sista gången). ~ *über das andere*: gång på gång. ~ *um das andere*: a) hvarannan gång, b) gång på gång. *Auf* el. *mit* ~ a) på en, samma gång, b) helt plötsligen, med ens. *Er ist noch* ~ (atv. - ᵉ) *so alt als ich*: han är en gång till så gammal som jag. b) (- ᵉ) *Nicht* ~ icke en gång, icke ens. *Noch* ~ ännu en gång, en gång till, ånyo. *Es war* ~ det var en gång (inledn. till sagor). ~ *hätte es jedenfalls dazu kommen müssen*: en gång hade det i alla fall måst komma därhän. *Es ist nun* ~ *geschehen*: det har nu en gång skett. *Ich bin nun* ~ *so*: det är så min natur. *Sind Sie* ~ *abgereist*, *so* ... har ni bara rest, så ... *Komm* ~ *her!* kom hit litet!

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haben, *s*. har sein till hjälpverb.

einmarinieren, *tr.* inlägga i salt, sur och kryddad lake, t. ex. *Heringe.* **Einmarinierung**, *f.*
Einmarsch, *-es, -e* †, *m.* inmarsch.
einmarschieren, *itr. s.* marschera in.
Einmäss, *-es*, 0, *n.* brist i måttet som uppstår genom interkning, utmätning m. m.
einmauern, *tr.* 1. inmura, mura fast i ngt. 2. med mur omgifva, innesluta. **Einmauerung**, *f.*
einmeissein, *tr.* inmäjsla. **Einmeiselung**, *f.*
einmengen, *tr.* och *sich* ~ inblanda (sig) i ngt. **Einmengung**, *f.*
einmessen, I. *tr.* mäta upp ngt i ngt, mäta och hålla i. II. *Sich* ~ minskas i måttet.
einmiet[h]en, *tr.* och *sich* ~ hyra in (sig), t. ex. *bei jmdm, in ein* el. *einem Haus.* **Einmiet[h]ung**, *f.*
einmischen = *einmengen.*
einmumme[l]n, *tr.* och *sich* ~ insvepa (sig), maskera (sig).
einmünden, *itr. h.* mynna ut, falla ut i ngt, t. ex. *in das Meer.* **Einmündung**, *f.*
einmünzen, *tr.* smälta ned i och för nypräglingen. **Einmünzung**, *f.*
einnageln, *tr.* spika fast i ngt.
einnähen, I. *tr.* 1. sy in ngt i ngt. 2. insy, brodera, t. ex. *Blumen in das Zeug.* 3. taga in, inlägga, taga ihop, minska. II. *Sich* ~ inläggas, minskas i vidd.
Einnahme, *-n, f.* 1. intagande, intagning, t. ex. *einer Stadt.* 2. inkassering, uppbörd. 3. inkomst. **-buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* uppbördsbok, bok öfver inkomster.
einnehmbär, *a.* möjlig att intaga.
einnehmen, *tr.* 1. taga in, t. ex. *Wasser, Ballast.* 2. taga in, taga till sig, njuta, förtära, t. ex. *Arznei, Speise und Trank.* 3. uppbära, upptaga, t. ex. *Geld.* 4. intaga, eröfra, t. ex. *eine Stadt, ein Land.* 5. intaga, innehafva, t. ex. *eine Stelle.* 6. intaga, vinna, stämma gynsamt (el. ogynsamt), t. ex. *ihre Anmut nimmt uns für sie ein. Jmdn für jmdn* ~ vinna ngn för ngn. *Die Leidenschaft nimmt ihn ein:* lidelsen bemäktigar sig honom, fyller hans själ. *Sich* ~ *lassen:* fatta fördom. 7. liksom omtöckna, öfverväldiga, bedöfva, t. ex. *ein Schnupfen, ein Rausch nimmt den Kopf ein.* 8. ⚓ *die Segel* ~ refva seglen. Jfr *eingenommen.*
Einnehmer, *-s, -, m.* person som uppbär medel, uppbördsman.
einnetzen, *tr.* väta, fukta, genomdränka.
einnicken, *itr. s.* F nickande slumra in.
einnisten, *tr.* nita fast ngt i ngt.
einniste[l]n, *sich* ~ bygga sitt bo, bosätta sig, innästla sig.
einnöt[h]igen, *tr. Jmdm etw.* ~ nödga ngn att taga in, att förtära ngt.
Einöde se *1. ein...*
einölen, *tr.* smörja, ingnida med olja. **Einölung**, *f.*
einordnen, *tr.* inordna, bringa på sin plats. **Einordnung**, *f.*
einpacken, I. *tr.* 1. packa in, slå in, packa ned. 2. F stoppa i sig, äta. II. F *sich* ~ svepa in sig, svepa om sig. III. *itr. h.* 1. packa, t. ex. *zur Reise.* 2. F packa in och gå sin väg, pallra sig af. 3. F åldras. **Einpackung**, *f.*
Einpacker, *-s, -, m.* person som packar in.
einpappen, *tr.* 1. klistra in ngt i ngt, t. ex. *ein Blatt in ein Buch.* 2. barnspr. äta.
einpaschen, *tr.* F insmuggla.
einpassen, I. *tr.* inpassa, infoga ngt i ngt, lämpa ngt efter ngt. II. *itr. h.* passa in i ngt, lämpa sig för ngt. **Einpassung**, *f.*
einpassieren, *itr. s.* gå in, inträda.
einpauken, *tr.* F *Jmdm etw.* ~ plugga in ngt i ngn.
Einpauker, *-s, -, m.* F lärare som pluggar in lexorna i sina lärjungar.
einpeitschen, *tr.* med piskan inskärpa, inprägla.
einpelzen, *tr.* ⊕ inympa.
einpfählen, *tr.* omgifva, ✕ befästa med pålar, med pålverk, förpåla, inpåla.
Einpfählung, *-en, f.* 1. förpålning, ✕ befästande medels pålverk. 2. pålverk, ✕ palissad.
einpfarren, *tr.* hänvisa till, sammanslå med ngn socken.
einpfeffern, *tr.* peppra.
einpferchen, *tr.* instänga i inhägnad, i fålla; infösa, sammanpacka.
einpflanzen, I. *tr.* 1. plantera, sätta. 2. bildl. *jmdm etw.* ~ inplanta, inprägla ngt i ngn. II. *Sich* ~ inrota sig, bildl. fatta fast fot. **Einpflanzung**, *f.*
einpflastern, *tr.* 1. omgifva med stenläggning. 2. *Steine* ~ sätta, infoga stenar i el. till stenläggning.
einpflöcken, *tr.* 1. plugga fast ngt i ngt. 2. sätta pinnar omkring.
einpflügen = *einackern.*
einpfropfen, *tr.* 1. inympa. 2. proppa, proppa in ngt i ngt. **Einpfropfung**, *f.*
einpichen, *tr.* 1. med beck bestryka. 2. med beck fästa ngt i ngt.
einplaudern, *tr. Jmdm etw.* ~ intala ngn ngt.
einplump[s]en, *itr. s.* F plumsa i.
einpökeln, *tr.* lägga i saltlake, salta ned.
einprägen, I. *tr.* inprägla. *Dem Gedächtnisse* ~ inprägla i minnet. II. *Sich* ~ inprägla sig, inpräglas. **Einprägung**, *f.*
einpredigen, F I. *itr. h. Auf jmdn* ~ predika för ngn, ge ngn moralkakor. II. *tr. Jmdm etw.* ~ inpränta ngt i ngn. III. *Sich* ~ blifva hemmastadd i predikoämbetet.
einpressen, *tr.* 1. inpressa, sammanpressa. 2. intrycka, påtrycka.
einprob[ier]en, *tr.* försöka, på försök införa, profva, repetera.
einprügeln, *tr.* prygla in, medels prygel inprägla.

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militarisk term.

einpudern, *tr.* inpudra, pudra.
einpumpen, *tr.* inpumpa.
einpuppen, *sich* ~ förvandlas till puppa.
einquartieren, *tr.* och *sich* ~ inkvartera (sig).
Einquartierung, *-en, f.* inkvartering. -s... Bz. ~zettel, *-s, -, m.* inkvarteringssedel.
einquellen, *tr.* lägga i blöt för att låta svälla.
einquetschen, *tr.* 1. söndertrycka, krossa. 2. prässa in, krossande intvinga.
einrahmen, *tr.* infatta i ram. **Einrahmung**, *f.*
einramme[l]n, *tr.* ⊕ *Pfähle* ~ drifva in, drifva ned, nedslå pålar medels häjare.
einranden, einrändern, *tr.* sätta en rand omkring, kanta.
einrangieren, *tr.* inordna. **Einrangierung**, *f.*
einrat[h]en, *tr.* inråda, tillråda. *Auf sein* ~ på hans inrådan.
einräuchern, *tr.* röka in. **Einräucherung**, *f.*
einräumen, *tr.* 1. inflytta i rum, t. ex. *Möbel;* upplägga, magasinera, t. ex. *Waren.* 2. afträda. 3. medgifva, tillstå, erkänna. **Einräumung**, *f.*
einraunen, *tr.* tillhviska.
einrechnen, *tr.* inräkna, medräkna.
Einrede, *-n, f.* inkast, invändning.
einreden, I. *tr. Jmdm etw.* ~ a) inbilla ngn ngt, b) intala ngn ngt, öfvertala ngn till ngt. II. *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ tala varmt, allvarsamt till ngn. *Sich* (dat.) *nicht* ~ *lassen:* ej taga reson. 2. *In etw.* ~ blanda sig i, motsäga, göra inkast mot ngt.
einreffen, *tr.* ⚓ refva.
einregistrieren, *tr.* inregistrera. **Einregistrierung**, *f.*
einrägnen, I. *itr. h.* opers. regna in. Bildl. *die Prügel regneten auf ihn ein:* rappen haglade på honom. II. *tr. Eingeregnet sein:* hafva regnat inne.
einreiben, I. *tr.* 1. *Brot in eine Schüssel* ~ rifva bröd på rifjärn, så att det faller på ett fat. 2. ingnida, smörja, t. ex. *sich* (dat.) *den Arm mit einer Salbe.* II. *Sich* ~ gnida in sig, smörja sig. **Einreibung**, *f.*
einreichen, *tr.* inlemna. **Einreichung**, *f.*
einreihen, *tr.* inordna, bifoga. **Einreihung**, *f.*
einreissen, I. *tr.* 1. rifva sönder så att en rispa utifrån inåt uppstår. *Löcher in etw.* (ack.) ~ rifva hål i ngt. 2. inrista, rita, t. ex. *Umrisse mit dem Griffel.* 3. rifva ned, förstöra. II. *itr. s.* 1. sönderrifvas, gå sönder, jfr *I, 1.* 2. vinna insteg, sprida sig. *Ein tief eingerissenes Übel:* ett ondt som gripit vidt omkring sig. **Einreissung**, *f.*
Einreisser, *-s, -, m.* person som rifver ned, förstörare.
einreiten, I. *itr. s.* rida in i ngt. II. *tr.* 1. rída in, t. ex. *ein Pferd.* 2. *Etw.* ~ rida ned, rida sönder ngt (rida mot ngt, så att det går sönder).
einrenken, *tr.* vrida i led. **Einrenkung**, *f.*
einrennen, I. *itr. s. Auf jmdn* ~ gå löst på, storma, rusa mot ngn. II. *tr.* 1. stöta in ngt i ngt el. ngn, t. ex. *jmdm die Lanze, ein Loch in den Kopf.* 2. *Sich* (dat.) *den Kopf* ~ stöta hål på, krossa hufvudet. *Eine Thür* ~ språnga en dörr.
einrichten, I. *tr.* 1. vrida i led. 2. inrätta. *Es so* ~, *dass* . . . inrätta så, ställa så till, att . . . *Etw. nach etw.* ~ rätta ngt efter ngt. *Etw. zu etw.* ~ inrätta ngt till ngt, afpassa ngt för ngt. 3. iordningsätta, inreda, t. ex. *ein Haus.* 4. räkn. *eine gemischte Zahl* ~ förvandla ett blandadt tal till bråk. II. *Sich so* ~, *dass* . . . så ställa, ordna för sig, att . . . *Sich einzurichten wissen:* veta att ställa sig. *Sich auf etw.* ~ förbereda sig på ngt. *Sich nach etw.* ~ rätta sig efter ngt. *Sich* ~ a) sätta bo, b) lefva sparsamt, rätta mun efter matsäcken.
Einrichter, *-s, -, m.* person som inrättar, inreder ngt, ordnare.
Einrichtung, *-en, f.* 1. inrättning. 2. inredning. 3. anordning, inre beskaffenhet.
einriegeln, *tr.* och *sich* ~ stänga igen om (sig), stänga in (sig).
Einritt, -[e]*s, -e, m.* inridande, intåg till häst.
einritzen, *tr.* 1. inrista, t. ex. *einen Namen in etw.* (ack.). 2. rispa, t. ex. *die Haut.*
einrollen, *tr.* och *sich* ~ rulla in (sig), rulla ihop (sig). **Einrollung**, *f.*
einrosten, *itr. s.* rosta, förrosta så att det ej mera kan röras, fastrosta, t. ex. *das Schloss, das Messer ist eingerostet.*
einrücken, I. *tr.* 1. *Etw. in etw.* (ack.) ~ införa, inrycka ngt i ngt, t. ex. *eine Anzeige in eine Zeitung, etw. in eine Schrift.* 2. rycka in, flytta in (åt sidan), t. ex. *die nächsten Zeilen (el. itr.: mit den nächsten Zeilen) etw.* ~. II. *itr. s.* 1. se *I, 2.* 2. inrycka, intåga, t. ex. *die Truppen rücken in die Stadt ein.* 3. *In jmds Stelle* ~ intaga ngns plats. **Einrückung**, *f.* -s... Bz. ~gebühren, *f. plur.* annonskostnader.
einrühren, *tr.* iröra, iblanda. F bildl. *jmdm etw.* ~ koka ihop ngt åt ngn, styra till förargelse för ngn. **Einrührung**, *f.*
1. Eins, *-en, f.* etta.
2. eins, *adv.* se *1. ein I, 4.*
Einsaat, *-en, f.* 1. utsäde. 2. sådd.
einsäckeln, *tr.* stoppa på sig, i fickan, i börsen.
einsacken, I. *tr.* 1. fylla i säckar; skämtsamt: äta, stoppa i sig. 2. = *einsäckeln.* II. *itr. s.* säcka sig, bilda inåtgående veck. **Einsackung**, *f.*
einsäen, *tr.* 1. så, t. ex. *Samen in die Erde.* 2. beså, t. ex. *das Feld.* **Einsäung**, *f.*
einsägen, *tr.* såga in i.
einsalben, *tr.* smörja med salfva, med smörjelse. **Einsalbung**, *f.*
einsalzen, *tr.* insalta, salta ned. **Einsalzung**, *f.*
einsäm, *a.* 1. ensam. 2. enslig, aflägsen, undangömd.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Einsamkeit, *-en, f.* 1. ensamhet; enslighet. 2. undangömd vrå.
einsammeln, *tr.* insamla, t. ex. *Almosen, Beiträge;* skörda, t. ex. *Feldfrüchte,* bildl. *Lorbeeren.* **Einsammlung**, *f.*
Einsammler, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* person som insamlar, samlare.
einsargen, *tr.* lägga i likkista; bildl. jorda, begrafva.
einsatteln, *sich* ~ sänka sig i form af en sadel, t. ex. *der Bergpass sattelt sich ein.*
Einsattelung, *-en, f.* sänkning, pass.
Einsatz, *-es, -e,* †, *m.* 1. insättning. 2. insats. 3. ngt som insättes i ngt annat, t. ex. lösskifva, utdragsskifva i bord, skjortveck, munstycke på blåsinstrument, m. m. 4. sats af saker, som ordnade efter storleken passa in i hvarandra, t. ex. ~ *von Bechern:* sats af bägare, som passa in i hvarandra; jfr sms. 5. fiskump, mindre fiskdam. 6. mus. instruments, stämmers instämmande, infallande. **-becher**, *-s, -, m.* bägare att skjuta ihop, att skjuta i hvarandra. **-gewicht**, *-[e]s, -e, n.* sats vigter, som passa i hvarandra. **-platte**, *-n, f.* skifva att foga in i ngt. **-röhre**, *-n, f.* förlängningsrör. **-schachtel**, *-n, f.* sats askar. **-schlüssel**, *-n, f.* sats fat, assietter, som passa i hvarandra. **-stück**, *-[e]s, -e, n.* stycke att sätta till, att skjuta in, att byta om.
einsäuern, *tr.* syra. *Das Brot* ~ lägga surdeg i degen.
einsaugen, I. *tr.* insuga, insupa. II. *Sich* ~ suga sig fast i ngt, bita in. **Einsaugung**, *f.*
einsäumen, *tr.* sy in, fålla.
einsäuseln, **einsausen**, I. *itr. h.* susa in. II. *tr.* invagga, söfva.
einschachteln, I. *tr.* 1. lägga in i ask. 2. foga, sätta i hvartannat. II. F *sich* ~ stufva in sig, t. ex. *in einen engen Wagen.* **Einschachtelung**, *f.*
einschalten, *tr.* infoga, inskjuta, inflicka.
Einschalter, *-s, -, m.* person som inflickar ngt.
Einschaltung, *-en, f.* inskjutet stycke, inflickning, tillägg, tillsats i en skrift.
einschanzen, *tr.* ✕ omgifva med skansar, förskansa.
einschärfen, *tr.* inskärpa, *jmdm etw.:* ngn ngt. **Einschärfung**, *f.*
einscharren, *tr.* krafsa in, krafsa ned, mylla ned. **Einscharrung**, *f.*
einschauen, *itr. h.* blicka in.
einschaufeln, *tr.* skofla in, skofla ned.
einschenken, *tr.* hälla i. bildl. *jmdm klaren* el. *reinen Wein* ~ säga ngn sanningen rent ut.
einschichten, *tr.* lägga in, packa in hvarfvis.
einschicken, *tr.* skicka in, inlemna, t. ex. *etw. an eine Behörde.* **Einschickung**, *f.*
Einschiebe... ex. **-gericht**, *-[e]s, -e, n.* mellanrätt. **-satz**, *-es, -e* †, *m.* gram. inskjuten sats.
einschieben, I. *tr.* inskjuta, infoga, skjuta emellan. II. *Sich* ~ tränga sig in, emellan. **Einschiebung**, *f.*
Einschiebsel, *-s, -, n.* inskjutet, inflickadt stycke; parentes, tillägg.
einschiessen, I. *tr.* 1. skjuta sönder, skjuta bresch på, skjuta ned. 2. *Ein Gewehr* ~ profskjuta, skottställa ett gevär. 3. inskjuta, t. ex. *Brot in den Ofen.* ⚓ *Ballast in ein Schiff* ~ lägga barlast i ett skepp. Handel. *Geld* ~ lägga pengar i kassan. II. *Sich* ~ öfva sig i skjutning, skaffa sig skjutvana. III. *itr. s.* hopstörta.
einschiffen, I. *tr.* inskeppa, lasta, t. ex. *Truppen, Waren.* II. *Sich* ~ inskeppa sig, gå om bord. **Einschiffung**, *f.*
einschirren, *tr.* sela på, spänna för.
einschlachten, *tr.* slagta för hushållets behof. Bildl. *Bauerhöfe* ~ indraga bondgårdar till herrgården.
einschlafen, *itr. s.* somna; afv. bildl. = släppa efter, samt om lemmar, t. ex. *der Eifer, das Bein ist eingeschlafen.*
einschläfern, *tr.* söfva; döfva, bedöfva. **Einschläferung**, *f.*
Einschlag, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. handslag som tecken till bitall. 2. ~ *des Blitzes:* åskslag. 3. ~ *eines Paketes:* a) ett paket iordningställande, b) omslag till ett paket. 4. inslag, väft. 5. veck, fåll.
Einschlag[s]... ex. **-faden**, *-s,* -†, *m.* inslag, väft. **-messer**, *-s, -, n.* fällknif. **-papier**, *-[e]s, -e, n.* omslagspapper.
einschlagen, I. *tr.* 1. slå in, t. ex. *Nägel;* slå ned, t. ex. *Pfähle.* 2. *Löcher* ~ slå hål i ngt. 3. slå in, slå sönder, spränga, t. ex. *Fenster, Thüren.* 4. slå in, invira, t. ex. *etw. in Papier.* 5. slå i, hälla i ngt i ngt; slå in, lägga in, t. ex. *etw. in ein Paket, einen Brief in einen andern.* 6. lägga in, konservera, t. ex. *Lebensmittel.* 7. *Einen Saum am Kleide* ~ el. *das Kleid* ~ lägga ett veck på, lägga in en klädning. 8. väfva in. 9. afv. *s. Einen Weg* ~ slå in, välja, beträda en väg. 10. *Jmdn, sich* ~ öfva ngn, sig, göra ngn, sig hemmastadd i fäktning, i (hugg)vapnens bruk. II. *Sich* ~ se *I, 10.* III. *itr.* a) *h.* 1. *Auf jmdn* ~ gå löst, hugga in på ngn, slå ngn dugtigt. 2. [*In jmds Hand*] ~ slå till, ge ett handslag. 3. slå in, slå ned, t. ex. *die Welle hat ins Schiff, der Blitz hat in dies Haus eingeschlagen;* afv. opers.: *es hat eingeschlagen:* åskan har slagit ned. 4. *In etw.* ~ tillhöra ngntings område, vara ngt i samma väg som ngt. *Das in mein Fach* ~*de:* det som tillhör mitt fack. b) *s.* 5. slå in, t. ex. *die Welle ist ins Schiff eingeschlagen.* 6. lyckas, arta sig väl.
einschlägig, *a.* dit- el. hithörande, motsvarande, beträffande, vederbörande.
einschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ insmyga sig.
einschleiern, *tr.* inhölja, klåda i slöja, i sht i nunneslöjan. *Sich* ~ *lassen:* taga slöjan.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

1. einschleifen, (stark böjn.) *tr.* inslipa, t. ex. *Bilder in das Glas.*
2. einschleifen, (svag böjn.) *tr.* 1. släpa in. 2. insmuggla. 3. med öglor inknyta.
einschleppen, *tr.* släpa in, draga in, införa, t. ex. *verbotne Waren, eine ansteckende Krankheit.* **Einschleppung,** *f.*
einschliessbar, *a.* som kan inneslutas.
einschliessen, I. *tr.* 1. läsa in, stänga in. 2. innesluta, innestänga, omgifva; ✕ omringa, belägra. 3. vira in, lägga in ngt i ngt, bifoga. 4. *Einen Satz in Klammern* ~ sätta en sats inom parentes. 5. inbegripa, medräkna; innesluta. II. *Sich* ~ läsa in sig, stänga in sig. **Einschliessung,** *f.*
einschliesslich, *prep.* med gen. el. ack. medräknad, inberäknad, innefattad.
einschlingen, *tr.* 1. slingra in, knyta in. 2. sluka i sig, svälja ned.
einschlucken, *tr.* svälja ned.
einschlummern, *itr. s.* inslumra.
einschlüpfen, *itr. s.* smyga sig in.
einschlürfen, *tr.* med välbehag insuga, insupa.
Einschluss, *-es, -e* †, *m.* 1. inneslutning, bifogande. *Mit* ~ *von etw.:* ngt medräknadt. 2. det inneliggande, det bifogade; bilaga. 3. parentes. **-gebiet,** -[e]*s, -e, n.* område som är helt och hållet omgifvet af ett annat. **-klammer,** *-n, f.* **-zeichen,** *-s, -, n.* parentes, klammer.
einschmalzen, *tr.* smörja med flott.
einschmeicheln, I. *tr. Jmdm etw.* ~ genom smekningar förmå ngn till ngt, att antaga, att mottaga ngt. II. *Sich* ~ ställa sig in, *bei jmdm:* hos ngn. ~*d:* inställsam. **Einschmeichelung,** *f.*
einschmeissen, *tr.* 1. F slå in, slå sönder, t. ex. *ein Fenster.* 2. P *jmdn* ~ häkta ngn.
einschmelzen, I. (stark böjn.) *itr. s.* smälta ihop. II. (vanl. svag böjn.) *tr.* 1. lägga i smältdegeln, smälta, smälta ned. 2. i smält tillstånd införa ngt i ngt. **Einschmelzung,** *f.*
einschmieden, *tr.* smida fast ngt i ngt. *Einen Verbrecher* ~ slå en förbrytare i järn.
einschmiegen, *sich* ~ 1. smyga sig in; bildl. ställa sig in. 2. krypa ihop.
einschmieren, *tr.* 1. smörja, ingnida. 2. stryka in ngt i ngt. F bildl. *jmdm etw.* ~ utförligt förklara ngt för ngn, plugga in ngt i ngn. 3. klottra in. **Einschmierung,** *f.*
einschmirgeln, *tr.* ingnida, slipa med smärgel, smärgla.
einschmuggeln, I. *tr.* insmuggla. II. *Sich* ~ smyga sig in.
einschmutzen, *tr.* genomgående nedsmutsa.
einschnallen, *tr.* spänna in, ihop.
einschneiden, I. *tr.* 1. skära i, göra ett snitt, en skåra, ett klipp i. 2. skära in, klippa in, t. ex. *seinen Namen, ein Loch.* 3. skära, skära in, upp, t. ex. *Braten* (för att sättas på bordet el. läggas i en maträtt), *Brot in die Suppe.* 4. *Getreide* ~ afmäja och köra in, inbärga säd. II. *Sich* ~ och *itr. h.* skära in, intränga. Bildl. *tief ins Herz* ~ göra ett djupt intryck.
einschneien, *tr.* hölja med snö. *Eingeschneit werden:* snöa inne. *Eingeschneit:* insnöad. **Einschneiung,** *f.*
Einschnitt, -[e]*s, -e, m.* 1. inskärning, skåra, klipp. 2. skörd.
einschnitzen, *tr.* 1. skära i, göra ett snitt i. 2. skära in, tälja in.
einschnupfen, *tr.* draga upp i näsan, snusa.
einschnüren, I. *tr.* binda in, slå snören om, t. ex. *ein Paket;* snöra, t. ex. *die Brust.* II. *Sich* ~ snöra sig hårdt. **Einschnürung,** *f.*
einschnurren, *itr. s.* F krympa.
einschöpfen, *tr.* ösa i.
einschränken, I. *tr.* inskränka, begränsa, minska. II. *Sich* ~ inskränka sig; minska sina utgifter, nöja sig med mindre.
Einschränkung, *-en, f.* 1. inskränkning, minskning. 2. inskränkning, förbehåll.
einschrauben, *tr.* skrufva in.
einschrecken, *tr.* 1. förskräcka, injaga skräck hos. 2. skrämma in.
Einschreib[e]... Ex. **-gebühren,** *f. plur.* **-geld,** -[e]*s, -er, n.* inskrifnings- el. inregistreringsafgift; post. rekommendationsafgift. **-sendung,** *-en, f.* post. värdeförsändelse.
einschreiben, I. *tr.* 1. inskrifva. Bildl. *ins Gedächtnis* ~ inprägla i minnet. 2. post. införa, anteckna värdeförsändelser i journalerna. Påskrift på värdeförsändelser: *eingeschrieben:* rekommenderas. **Einschreibung,** *f.* **-s...** = *Einschreibe...*
einschreiten, *itr. s.* skrida in, gå in; vaal. bildl. inskrida. *Gerichtlich gegen jmdn* ~ stämma ngn, börja process med ngn.
einschroten, *tr.* ⊕ med stänger häfva in, välta in.
einschrumpfen, *itr. s.* krympa.
Einschub, -[e]*s, -e* †, *m.* 1. inskjutande, inskjutning. 2. det inskjutna, inskjuten tillsats, tillägg.
einschüchtern, *tr.* skrämma, göra försagd. **Einschüchterung,** *f.*
einschulen, *tr.* 1. inlära, inöfva, dressera. 2. hänvisa till en skola. **Einschulung,** *f.*
Einschuss, *-es, -e* †, *m.* 1. handel. infutna pengar. 2. inslag, väft.
einschüstern, *itr. h.* F göra förluster, komma af sig, förfalla.
einschütten, *tr.* ösa i, hälla i.
einschwärzen, *tr.* 1. svärta, ingnida med svärta. 2. insmuggla. **Einschwärzung,** *f.*
Einschwärzer, *-s, -, m.* smugglare.
einschwatzen, einschwätzen, I. *itr. h. In etw.* (ack.) *mit* ~ blanda sig i ngt. *Auf jmdn* ~ besvära ngn med sitt prat. II. *tr. Jmdm etw.* ~ inbilla ngn ngt. III. *Sich bei jmdm* ~ ställa sig in hos ngn.
einschwefeln, *tr.* svafla.
einschwemmen, *tr.* spola in, drifva in.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

einschwenken, *itr. h.* svänga in, med en svängning inträda.
einschwinden, *itr. s.* krypa ihop, minskas, aftaga, krympa.
einsegeln, *itr. s.* segla in.
einsegnen, *tr.* 1. läsa välsignelse öfver, välsigna, t. ex. *Brot und Wein.* 2. inviga, viga, t. ex. *einen Geistlichen.* 3. *Kinder* ~ konfirmera barn. **Einsegnung,** *f.*
einsehen, I. *itr. h.* 1. *In etw.* ~ titta in i ngt. 2. *Bei jmdm* ~ titta in till, hälsa på ngn. 3. *Mit jmdm* ~ se in i, läsa i ngns bok tillsammans med denne. II. *tr.* 1. noga betrakta, genomse. 2. inse, förstå, begripa. 3. ~ el. *ein* ~ el. *~s haben* el. *nehmen:* a) se till, föra uppsigt, ingripa, bestraffa, b) taga hänsyn till omständigheterna, låta tala med sig, vara resonlig. **Einsehung,** *f.*
einseifen, *tr.* och *sich* ~ tvåla in (sig). **Einseifung,** *f.*
einseihen, *tr.* sila, sila upp, filtrera ngt så det rinner i ngt. **Einseihung,** *f.*
einsenden, *tr.* insända, skicka in, inlemna. **Einsendung,** *f.*
Einsender, *-s, -, m.* insändare.
einsenken, *tr.* och *sich* ~ sänka (sig) ned, sänka (sig), insänka.
Einsenkung, *-en, f.* 1. nedsänkande, nedsänkning. 2. insänkning, sänkning, t. ex. *des Bodens.*
einsetzbar, *a.* som kan insättas.
einsetzen, I. *tr.* 1. sätta in, insätta, t. ex. *einen Stuhl ins Zimmer, einen Zahn, den Boden in das Fass, den Mast ins Schiff, jmdn in ein Amt, jmdn in seine früheren Rechte, jmdn zu seinem Erben. Eine Anzeige* ~ sätta in, införa en annons. *Fische in einen Teich* ~ plantera fiskar, fiskyngel i en dam. 2. insätta, sätta på spel, t. ex. *Geld, sein Leben für seine Freunde. Sein Ehrenwort zum Pfande* ~ gifva sitt hedersord på ngt. *Seine ganze Kraft* ~ vinnlägga sig af alla krafter. 3. *Einem Pferde die Sporen* ~ gifva en häst sporrarne. 4. inrätta, fastställa, förordna att hållas, t. ex. *ein Fest.* II. *Sich* ~ 1. *Sich in einen Wagen* ~ sätta sig upp i en vagn. 2. sätta sig fast, inrota sig. III. *itr. h.* falla in, t. ex. *der Trompeter setzte ein.* **Einsetzung,** *f.*
Einsicht, *-en, f.* 1. inblick, betraktande. *Zur gefälligen* ~ till benäget påseende. 2. insigt, förstånd, begripande. ~ *von etw. haben:* förstå sig på ngt. ~ *von etw. nehmen:* taga kännedom om ngt. 3. ~ *nehmen:* se upp, ingripa, straffa. **-s...** Ex. **~los,** *a.* utan, saknande insigter. **~voll,** *a.* insigtsfull.
einsichtig, *a.* insigtsfull.
einsickern, *itr. s.* sippra in, sila in. *In den Sand* ~ sjunka ned, suga sig in i sanden. **Einsick[e]rung,** *f.*
Einsiedel m. m. se *1. ein...*
einsieden = *einkochen.*
einsiegeln, *tr.* lägga in i ngt och försegla.
einsingen, I. *tr.* 1. söfva med sång, sjunga vaggvisor för. 2. *Jmdn, sich* ~ öfva ngn, sig i sång. II. *Sich* ~ se *I, 2.*
einsinken, *itr. s.* 1. sjunka ned. 2. sjunka ihop; om marken: sjunka, sänka sig.
einsitzen, I. *itr. s.* sitta inne, hålla sig hemma. II. *tr.* sitta sönder.
einspannen, *tr.* 1. spänna, spänna upp ngt i ngt, t. ex. *Zeug in den Rahmen.* 2. spänna för, t. ex. *die Pferde, den Wagen.* 3. *Die Nasen eingespannt!* sätten ej näsan i vädret!
einspeichern, *tr.* magasinera.
einsperren, I. *tr.* inspärra, instänga, t. ex. *jmdn ins Gefängnis, in eine Stube.* II. *Sich* ~ stänga in sig, läsa igen om sig. **Einsperrung,** *f.*
einspielen, I. *tr.* och *sich* ~ öfva (sig) i spel, i musik. II. *itr. h.* spela in, göra sig gällande.
einspinnen, I. *tr.* 1. spinna in ngt i tråden. 2. spinna in, omspinna. II. *Sich* ~ spinna in sig.
Einspräche, *-, f.* invändning, inkast, protest.
einsprechen, I. *itr. h.* 1. blanda sig i samtalet. 2. *Für jmdn* ~ taga ngns parti, lägga sig ut för ngn. 3. *Auf jmdn* ~ tilltala ngn med en lång svada. 4. *Bei jmdm* ~ titta in till ngn, säga till, taga in hos ngn. II. *tr.* 1. *Ein Wort mit* ~ hafva ett ord med i laget. 2. *Jmdm Mut* ~ ingifva ngn mod. *Jmdm Trost* ~ trösta ngn.
einsprengen, I. *tr.* 1. spränga, slå in, t. ex. *eine Thüre.* 2. spränga in, t. ex. *Grotten in den Felsen.* 3. stänka, sprita, t. ex. *mit Wasser. Mit Salz* ~ beströ med salt, rimsalta. 4. inblanda. II. *itr. s.* spränga in, galoppera in. *Auf den Feind* ~ rida mot fienden.
einspringen, *itr. s.* 1. hoppa in. *Auf etw.* ~ rusa mot ngt. F *bei einer Gesellschaft* ~ inträda i ett sällskap. 2. spricka sönder, få sprickor. 3. bilda en inåtgående vinkel, bugta inåt.
einspritzen, *tr.* 1. inspruta. 2. *Wäsche* ~ stänka linne. 3. fullstänka, nedsmutsa. **Einspritzung,** *f.*
Einspruch, *-[e]s, -e* †, *m.* invändning, protest. ~ *thun:* protestera.
einst, I. *adv.* en gång (förr el. i framtiden). II. oböjl. *n.* 1. det förflutna. 2. framtiden.
einstallen, *tr.* sätta in i stall el. fähus.
einstampfen, *tr.* 1. stampa in, ned, t. ex. *etw. in ein Fass.* 2. stampa hål på, stampa sönder. 3. ~ *lassen:* skicka till stampen.
Einstand, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. inträde i nya förhållanden, tillträde. 2. därmed förenade utgifter, i sht tillträdeskalas, installationsmiddag. **-s...** Ex. **~geld,** *-[e]s, -er, n.* utgifter vid, betalning för inträde i ny ställning. **~schmaus,** *-es, -e* †, *m.* kalas för den tillträdande, välkomstkalas.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

einstänkern, *tr.* F fylla med stank.
einstauben, *itr. s.* blifva dammig, inpyrd med dam.
einstäuben, *tr.* neddamma.
einstechen, *tr.* sticka in, stinga in, t. ex. *einen Stachel. Löcher* ~ sticka hål.
Einsteck... Ex. **-kamm**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* nackkam.
einstecken, *tr.* sticka in, stoppa in. *Etw.* ~ stoppa ngt på sig. *Das Schwert* ~ sticka svärdet i skidan. F *jmdn* ~ sätta ngn i kurran. Bild. *eine Beleidigung* ~ svälja en förolämpning. **Einsteckung**, *f.*
einstehen, *itr. s.* 1. *In ein Amt* ~ tillträda ett ämbete. 2. *Für jmdn* ~ a) träda i ngns ställe, ersätta ngn, i sht ✕ göra krigstjänst i ngn annans ställe, b) ansvara för ngn. *Für etw.* ~ ansvara för ngt, taga ngt på sig. **Einstehung**, *f.*
Einsteher, -*s*, -, *m.* ✕ soldat värfvad i en annans ställe.
einstehlen, *sich* ~ stjäla sig in, smyga sig in.
einsteigen, *itr. s.* stiga in, stiga upp i ett åkdon. Rop vid järnvägstågs ankomst: ~! tåget till N.!
einstellen, I. *tr.* 1. ställa in. 2. jag. *Wild* ~ ringa in villebråd. 3. taga i sin tjänst, t. ex. *Gesellen. Rekruten* ~ värfva rekryter. 4. inställa, afbryta, t. ex. *die Arbeit. Missbräuche* ~ afskaffa missbruk. II. *Sich* ~ inställa, infinna sig. **Einstellung**, *f.*
einstemmen, *tr.* 1. stödja mot, insätta. *Die Arme* ~ sätta händerna i sidan. 2. ⊕ med huggjärn inhugga, t. ex. *ein Loch.*
einsten[s] = *einst.*
Einstich, -[e]*s*, -*e*, *m.* styng.
einsticken, *tr.* sy in, brodera, t. ex. *eine Blume in einen Stoff.*
einstig, *a.* 1. förfluten. 2. framtida.
einstimmen, *itr. h.* 1. stämma öfverens, sammanstämma. 2. falla in. *In etw.* (ack.) ~ instämma i ngt. *Im Chore* ~ uppstämma i kör, i korus. **Einstimmung**, *f.*
einstippen, *tr.* F doppa i ngt, doppa ned, in.
einstmalig = *einstig.*
einstmals = *einst.*
einstopfen, *tr.* sticka, stoppa in, ned.
einstossen, *tr.* 1. stöta in, köra in. 2. stöta hål i, stöta sönder, slå in, slå sönder, t. ex. *eine Fensterscheibe, einen Fassboden.* **Einstössung**, *f.*
einstrahlen, *itr. s.* stråla in.
einstreichen, I. *tr.* instryka, smörja, t. ex. *Öl in das Haar, das Haar mit Öl. Geld* ~ inkassera, stoppa på sig pengar. II. *itr. s.* strömvande komma in, anlända till. Jag. *die Lerchen streichen ein:* lärkorna komma i nätet.
einstreuen, *tr.* inströ, inblanda. *Den Pferden* [*Stroh*] ~ strö (halm) under hästarne. *Jmdm etw.* ~ intala ngn ngt. **Einstreuung**, *f.*
Einstrich, -[e]*s*, -*e*, *m.* streck, skåra, inskärning.
einstricken, *tr.* sticka in. *Hacken* ~ sticka i hälar.
einströmen, *itr. s.* strömma in. **Einströmung**, *f.*
einstücke[l]n, *tr.* lappa, sätta i, t. ex. *einen Flicken in etw.* (ack.).
einstudieren, *tr.* instudera, inöfva.
einstürmen, *itr. h.* och *s.* 1. storma in, rusa in. 2. *Auf jmdn* ~ storma, rusa mot ngn, öfverfalla, öfverväldiga ngn. *Auf seine Gesundheit* ~ storma på sin hälsa.
Einsturz, -*es*, -*e* †, *m.* sammanstörtande, ruin.
einstürzen, I. *itr. s.* 1. sammanstörta. 2. störta in, rusa in. II. *tr.* nedstörta, förstöra, nedrifva. III. *Sich* ~ kasta sig in, ned, störta in. **Einstürzung**, *f.*
einstützen, *tr.* stöttande, såsom stötta infoga.
einstweilen, *adv.* under tiden, tills vidare.
einstweilig, *a.* tillfällig, provisorisk.
einsudeln, *tr.* nedsöla.
eintauchen, I. *tr.* doppa ned, doppa. II. *itr. s.* dyka ned, sjunka ned. **Eintauchung**, *f.*
Eintausch, -*es*, -*e*, *m.* utbyte, byte, jfr följ.
eintauschen, *tr.* tillbyta sig, *etw. gegen etw.:* ngt mot ngt. **Eintauschung**, *f.*
einteeren, *tr.* bestryka med tjära, tjära.
einteigen, *tr.* knåda, hopknåda.
eintheeren se *einteeren.*
eint[h]eilbar, *a.* som kan indelas.
eint[h]eilen, *tr.* 1. indela. 2. vid en indelning hänvisa till, införlifva med en del. **Eint[h]eilung**, *f.* -s... Ex. ~**grund**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* indelningsgrund.
einthun, *tr.* lägga in, sätta in.
eintiefen, *tr.* urhålka, fördjupa.
eintönen, *itr. h.* mus. falla in.
eintonnen, *tr.* fylla på tunnor, på fat, t. ex. *Bier.*
Eintracht se *1. ein...*
Eintrag, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. införande, inskrifning, t. ex. *in eine Liste*; afv. det inskrifna. 2. inslag, väft. 3. *Jmdm* ~ *thun:* göra ngn förfång, förfördela ngn. -s... Ex. ~**faden**, -*s*, -†, *m.* inslagstråd.
Eintrage... Ex. **-buch**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* inskrifningsbok, register.
eintragen, *tr.* 1. bära in. 2. väfva in inslaget. 3. införa, inskrifva, t. ex. *etw. in ein Buch*, matem. *eine Linie.* 4. inbringa, afkasta. **Eintragung**, *f.* -s... Ex. ~**amt**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* inskrifnings- el. inregistreringsbyrå. ~**nummer**, -*n*, *f.* inskrifningsnummer.
einträglich, *a.* indrägtig, inbringande, vinstgifvande.
Einträglichkeit, 0, *f.* indrägtighet, fördelaktighet.
einträuken, *tr.* 1. indränka. 2. *Jmdm etw.* ~ gifva ngn ngt att dricka, vanl. bildl. låta ngn få sota för ngt.
eintraufeln; *tr.* indrypa.
eintreffen, *itr. s.* 1. inträffa, anlända. 2. inträffa, tilldraga sig.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

eintreibbar, *a.* som kan indrifvas.
eintreiben, I. *tr.* 1. drifva in, slå in, t. ex. *einen Nagel, einen Keil.* 2. drifva in, t. ex. *das Vieh.* 3. indrifva, t. ex. *Steuern, Ausstände.* II. *itr. s.* drifvas in af stormen, floden. **Eintreibung**, *f.*
Eintreiber, *-s, -, m.* person som indrifver penningemedel, uppbördsman.
eintreten, I. *itr.* a) *s.* 1. inträda, t. ex. *in ein Haus, in ein Lebensalter. An jmds Stelle* ~ inträda i ngns ställe. *In ein Amt* ~ tillträda ett ämbete. *In jmds Fussstapfen* ~ trampa i ngns fotspår. 2. *Für jmdn* ~ a) komma i ngns ställe, ersätta ngn, b) ansvara för ngn, c) försvara, klåda skott för ngn. *Für jmds Sache* ~ kämpa för, försvara ngn. 3. inträda, inträffa, hända. b) *h.* 4. trampa. *In den Kot* ~ trampa i smutsen. Jäg. *das Wild hat tief eingetreten:* villebrådet har efterlemnat djupa spår. II. *tr.* 1. trampa, intrycka, t. ex. *Tritte in den Schnee:* spår i snön. *Sich* (dat.) *einen Dorn* ~ få en tagg i foten. 2. trampa ned, t. ex. *etw. in die Erde.* 3. trampa sönder, hål i. 4. *Die Schuhe* ~ kippa ned skorna.
eintrichtern, *tr.* genom tratt hälla i ngt i ngt. F bildl. *jmdm etw.* ~ tratta i ngn ngt.
eintrinken, *tr.* dricka, insuga, uppsupa.
Eintritt, -[e]*s*, -*e*, *m.* inträde. -s... Ex. ~**fähig**, *a.* ~ *sein:* hafva de för inträde i en orden m. m. erforderliga egenskaperna. ~**geld**, -[e]*s*, -*er*, *n.* inträdesafgift. ~**karte**, -*n*, *f.* inträdeskort.
eintrocknen, I. *itr. s.* torka in, uttorkas, utsina. II. *tr.* uttorka.
eintröpfeln, **eintropfen**, I. *itr. s.* droppa in. II. *tr.* drypa in. **Eintröpf[e]lung**, *f.*
eintunken, *tr.* doppa ned, doppa.
einüben, I. *tr.* inöfva, t. ex. *ein Lied, Soldaten.* II. *Sich* ~ öfva sig. **Einübung**, *f.*
einverleiben, *tr.* införlifva. **Einverleibung**, *f.*
Einverständnis[s] se *1. ein...*
einverstehen, I. *tr.* inbegripa, innefatta. II. *Sich* ~ öfverensstämma. *Itr 1. ein...*
einwachsen, *itr. s.* växa in i ngt; bildl. inrota sig.
Einwage, 0, *f.* vigtsförlust.
einwägen, I. *tr.* väga in, väga och lägga in ngt i ngt. II. *Sich* ~ förlora i vigt gam utminutering i små delar. **Einwägung**, *f.*
einwalken, *itr. s.* och *sich* ~ krympa vid valkning.
Einwand, -[e]*s*, -*e* †, *m.* invändning.
Einwanderer, *-s, -, m.* invandrare.
einwandern, *itr. s.* invandra. **Einwand[e]rung**, *f.*
einwärts, *adv.* inåt. ~ *gehen* el. *die Füsse* ~ *setzen:* gå in med fötterna.
einwässern, *tr.* vattenlägga, urvattna, urlaka. **Einwässerung**, *f.*
einweben, I. *tr.* 1. med el. liksom med en väfnad omgifva, innesluta. 2. väfva in, t. ex. *ein Muster.* Bildl. *etw. in etw.* (ack.) ~ infläta ngt i ngt. II. *Sich* ~ krympa, blifva kortare gam väfn.
einwechseln, *tr.* 1. tillväxla sig. 2. inlösa, t. ex. *Papiergeld.* **Einwechs[e]lung**, *f.*
einweichen, *tr.* lägga i blöt och dymedels uppmjuka. **Einweichung**, *f.*
einweihen, *tr.* inviga, t. ex. *eine Kirche, eine Eisenbahn, ein Kleid* (= bära en dräkt första gången), *jmdn zu etw., jmdn in ein Geheimnis.* **Einweihung**, *f.* -s... Ex. ~**feier**, -*n*, *f.* invigningshögtid. ~**feierlichkeit**, -*en*, *f.* högtidlighet vid invigningen af ngt. ~**fest**, -[e]*s*, -*e*, *n.* = ~*feier.* ~**predigt**, -*en*, *f.* invigningspredikan. ~**rede**, -*n*, *f.* invigningstal, festtal vid en invigning.
einweisen, *tr. Jmdn* ~ visa in, införa ngn, anvisa ngn hans plats, hänvisa ngn till ngt. **Einweisung**, *f.*
einwenden, *tr.* invända.
Einwendung, -*en*, *f.* invändning, t. ex. ~*en machen gegen etw.*
einwerfen, *tr.* 1. kasta in. *Jmdn ins Gefängnis* ~ kasta ngn i fängelse. 2. slå in, kasta sönder, gam stenkastning förstöra ngt så att det störtar, t. ex. *ein Fenster, ein Haus.* 3. invända, inkasta, yttra. **Einwerfung**, *f.*
einwickeln, I. *tr.* 1. inveckla, insvepa, inlinda; bildl. inveckla. 2. veckla ihop, ihoprulla. II. *Sich* ~ svepa in sig; bildl. veckla in sig, trassla in sig. **Einwick[e]lung**, *f.*
Einwickler, *-s, -, m.* person som sveper in, bildl. som åstadkommer förvecklingar.
einwiegen, *tr.* vagga till sömns; bildl. invagga.
einwilligen, *itr. h.* och *tr.* [*In*] *etw.* (ack.) ~ gå in på ngt, gifva sitt bifall till ngt. **Einwilligung**, *f.* -s... Ex. ~**zeichen**, -*s*, -, *n.* tecken till bifall.
einwindeln, *tr.* inlinda.
einwinden, I. *tr.* 1. infläta, omslingra. 2. fläta in ngt i ngt. 3. böja in, leda in. II. *Sich* ~ slingra sig in.
einwintern, *itr. s.* 1. infrysa. 2. öfverraskas af vintern. 3. opers. *es wintert ein:* det börjar bli vinter. **Einwinterung**, *f.*
einwirken, I. *tr.* 1. virka in. 2. inknåda. II. *itr. h. Auf jmdn, etw.* ~ inverka på ngn, ngt. **Einwirkung**, *f.*
einwohnen, I. *itr. h.* 1. *Bei jmdm* ~ bo hos ngn. 2. *Jmdm, einer* (dat.) *Sache* ~ finnas i, vara egendomlig för ngn, en sak. ~*d:* inneboende. II. *Sich* ~ blifva hemmastadd, hemmavand.
Einwohner, *-s, -, m.* ~**in**, -*nen*, *f.* 1. invånare. 2. hyresgäst. -**zahl**, -*en*, *f.* invånareantal.
Einwohnerschaft, -*en*, *f.* samtlige invånare.
einwölken, *tr.* hölja i moln.
einwollen, *itr. h.* 1. vilja komma in. 2. *Das will mir nicht ein:* a) det vill ej gå in i mitt hufvud, b) det kan jag ej gå in på.
einwühlen, *tr.* och *sich* ~ gräfva in (sig), gräfva ned (sig), mylla ned (sig).

Einwurf, -[e]*s*, *-e* †, *m.* inkast, invändning.
einwurzeln, *itr. s.* och *h.* samt *sich* ~ få rotfäste, inrota sig. **Einwurz[e]lung**, *f.*
einzahlbar, *a.* betalbar; förfallen.
einzahlen, *tr.* inbetala, afbetala. **Einzahlung**, *f.*
einzählen, *tr.* 1. räkna in, räkna och lägga in i ngt, t. ex. *Eier in einen Korb.* 2. inräkna, medräkna. **Einzählung**, *f.*
einzahnen, *tr.* ⊕ 1. med stift, med hake fästa. 2. tanda, förse med kuggar. **Einzahnung**, *f.*
einzapfen, *tr.* 1. tappa, t. ex. *Wein in Flaschen:* vin på buteljer. 2. ⊕ med tappar fästa, fastplugga. **Einzapfung**, *f.*
einzaubern, *tr.* trolla in.
einzäunen, *tr.* inhägna.
Einzäunung, *-en, f.* 1. inhägnande. 2. inhägnad.
einzehren, *itr. s.* och *sich* ~ täras, minskas. **Einzehrung**, *f.*
einzeichnen, *tr.* inrita, inrista, inskrifva ngt i ngt. **Einzeichnung**, *f.*
Einzelheit, *-en, f.* enskildhet, detalj.
einzelln, *a.* enskild, särskild, hvar för sig, ensam, en och en, enda, enstaka, en och annan. *Die ~en Umstände:* enskildheterna. *Die ~e Nummer kostet:* hvarje nummer kostar. *Ein ~er Mann:* en ensam, ensamt stående man. ~ *und geschart:* en och en samt i skaror. *~e Häuser:* enstaka hus. *~es gefällt mir:* somligt tycker jag om. *~e sagen:* somliga säga, en och annan säger. *Jeder ~e:* hvar och en för sig. *Im ~en:* i enskildheter. **-arrest**, -[e]*s*, *-e*, *m.* ensam arrest (hvar och en i ett rum för sig). **-aufzählung**, *-en, f.* detaljerad uppräkning, uppräkning af hvar och en för sig. **-ausgabe**, *-n, f.* **-druck**, -[e]*s*, *-e*, *m.* särskild upplaga, särskildt tryck (för sig, ej såsom del af ett helt el. en serie). **-ding**, -[e]*s*, *-e*, *n.* ting för sig, enskild sak. **-fall**, -[e]*s*, *-e* †, *m. Der ~* hvarje fall för sig, hvarje särskildt fall. **-geschichte**, *-n, f.* särskild historia om ett land, ett tidehvarf el. dyl. **-haft**, 0, *f.* cellfängelse. **-kampf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kamp man mot man, tvekamp. **-leben**, *-s*, 0, *n.* ensligt lif, lif i ensamheten. **-richter**, *-s*, *-*, *m.* ensam domare som dömer ensam utan bisittare. **-stimme**, *-n, f.* 1. enskild röst. 2. mus. solostämma. **-tanz**, *-es*, *-e* †, *m.* solodans. **-verkauf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* minuthandel, minutförsäljning. **-wesen**, *-s*, *-*, *n.* individ.
einziehbar, *a.* som kan indragas.
einziehen, I. *tr.* 1. draga in ngt i ngt. 2. ⊕ *eine Wand* ~ uppföra, insätta en vägg inuti ngt, *einen Balken* ~ lägga en bjälke tvärs igenom ngt. 3. indrifva, t. ex. *Ausstände.* 4. ✕ inkalla, t. ex. *die Reserve, Rekruten.* 5. häkta, arrestera. 6. inhämta, t. ex. *Nachrichten.* 7. insuga, suga upp, t. ex. *das Löschpapier zieht die Tinte ein.* 8. *Den Hals* ~ draga in halsen. ⊕ *eine Mauer* ~ låta en mur afsmalna uppåt. *Eine Zeile* ~ indraga, inrycka en rad. *Die Segel* ~ refva seglen. 9. inskränka, minska, t. ex. *den Aufwand.* 10. indraga, t. ex. *die Besoldung, eine Stelle, Münzen.* II. *Sich* ~ inskränka sig, minska sina utgifter. III. *itr. s.* 1. draga in, tåga in, t. ex. *in eine Stadt.* 2. flytta in, t. ex. *in eine Wohnung, bei jmdm.* 3. insugas, uppsupas. **Einziehung**, *f.*
einzig, *a.* 1. enda, t. ex. *ein ~es Mal; das ~e, was wir thun können.* ~ *und allein:* endast, blott och bart. 2. ensam i sitt slag, makalös, oförliknelig, t. ex. *eine ~e Gestalt:* en makalös gestalt, *das ~ste Geschick:* det mest egendomliga öde.
einzuckern, *tr.* insockra. **Einzuck[e]rung**, *f.*
Einzug, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. intåg. 2. inflyttning.
einzwängen, **einzwingen**, *tr.* och *sich* ~ tvinga in (sig).
Eis, *-es*, 0, *n.* 1. is. *Zu ~ gefrieren:* frysa till is. Om strömmar: *mit ~ gehen* el. *~ treiben:* befinna sig i islossningen, hafva brutit upp. Sudl. *jmdn aufs ~ führen:* sätta ngn på det hala. 2. glace. **-apparat**, -[e]*s*, *-e*, *m.* glacemaskin. **-ärtig**, *a.* isartad. **-bahn**, *-en, f.* isbana, skridskobana. **-bank**, *-e* †, *f.* ⚓ isbank, isfält. **-bär**, *-en, -en, m.* isbjörn. **-baum**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* isbrytare. **-bedeckt**, *a.* isbetäckt. **-bein**, -[e]*s*, *-e*, *n.* höftben. **-berg**, -[e]*s*, *-e*, *m.* isbärg. **-blick**, **-blink**, -[e]*s*, 0, *m.* isblink, återsken från isfält. **-block**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* isblock. **-blume**, *-n, f.* isblomma. **-beck**, -[e]*s*, *-e* †, **-brecher**, *-s*, *-*, *m.* isbrytare. **-bruch**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* islossning. **-decke**, *-n, f.* istäcke. **-fahrt**, *-en, f.* färd på isen. **-feld**, -[e]*s*, *-er*, *n.* isfält. **-fischerei**, 0, *f.* vinterfiske i vakar. **-fläche**, *-n, f.* isyta, isfält. **-frei**, *a.* isfri. **-gang**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* isgång. **-gebirge**, *-s*, *-*, *n.* bärgskedja af glacierer, isfjäll. **-gefilde**, *-s*, *-*, *n.* isfält. **-grau**, *a.* isgrå. **-gruhe**, *-n, f.* isgrop, iskällare. **-höhle**, *-n, f.* ishåla. **-kalt**, *a.* iskall. **-kälte**, 0, *f.* isande köld. **-keller**, *-s*, *-*, *m.* iskällare. **-kessel**, *-s*, *-*, *m.* kylkar med is i. **-kluft**, *-e* †, *f.* frostspricka i träd. **-klüftig**, *a.* sprucken af frost. **-kraut**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* bot. isört (Mesembryanthemum crystallinum). **-lauf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* skridskoåkning. **-läufer**, *-s*, *-*, *m.* skridskoåkare. **-loch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* hål i isen. **-maschine**, *-n, f.* is-, glacemaskin. **-masse**, *-n, f.* ismassa. **-meer**, -[e]*s*, *-e*, *n.* ishaf. **-nadel**, *-n, f.* isnål. **-nagel**, *-s*, *-* †, *m.* brodd i hästskor. **-nebel**, *-s*, 0, *m.* rimfrost. **-netz**, *-es*, *-e*, *n.* vinternät, vinternot. **-pfal**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ispåle, isbrytare. **-rinde**, *-n, f.* isskorpa. **-säge**, *-n, f.* isåg. **-scheibe**, *-n, f.* isstycke, isflake. **-schrank**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* isskåp. **-schuh**, -[e]*s*, *-e*, *m.* skridsko. **-spiegel**, *-s*, *-*, *m.* isspegel. **-spiess**, *-es*, *-e*, *m.* **-spitze**, *-n, f.* isnål. **-torte**, *-n, f.* glaserad tårta. **-umschlag**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kallt omslag med is. **-vogel**, *-s*, *-* †, *m.* isfogel. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* isblandadt vatten. **-zacken**, **-zapfen**, *-s*, *-*, *m.* istapp, ispigg. **-zeit**, *-en, f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

istid, glacialperiod. **-es...** Ex. **~blick**, -[e]s, -e, m. isande blick. För öfr. se förreg. sms.

I. eisen, -[es]t, -te, ge-t, I. tr. 1. förvandla till is. 2. isa, rensa från is. II. itr. 1. h. fiska på isen. 2. opers. *es eist:* det fryser så att is uppstår. 3. s. frysa till is.

2. Eisen, -s, -, n. dim. i sms. *Eischen, -lein*, järn. Bildl. *von ~ sein:* hafva en bärghälsa; ordspr. *man muss das ~ schmieden, so lang es noch warm ist:* man måste smida, medan järnet är varmt; ordspr. *Not bricht ~* nöden har ingen lag; *altes ~* skräp. **-ader**, -n, f. järnåder. **-alter**, -s, 0, n. järnålder. **-arbeit**, -en, f. arbete i järn, järnvara. **-arbeiter**, -s, -, m. järnarbetare. **-arz[e]nei**, -en, f. järnhaltig medicin. **-auflösung**, -en, f. järnlösning. **-bad**, -[e]s, -er †, n. bad i järnhaltigt vatten. **-bahn**, -en, f. järnväg. **-bahn...** Ex. **~aktie**, -n, f. järnvägsaktie. **~arbeiter**, -s, -, m. järnvägsarbetare. **~bau**, -[e]s, -ten, m. järnvägsbyggnad. **~coupé**, -s, -s, n. järnvägskupé. **~häuschen**, -s, -, n. banvaktsstuga. **~netz**, -es, -e, n. järnvägsnät. **~schiene**, -n, f. järnvägsskena. **~tarif**, -[e]s, -e, m. järnvägstaxa. **~wagen**, -s, -[†], m. järnvägsvagn. **~wärter**, -s, -, m. banvakt. **~zug**, -[e]s, -e †, m. järnvägståg. **-baum**, -[e]s, -e †, m. 1. träd med järnhård ved (Sideroxylon). 2. järnbeslagen stock. **-bergwerk**, -[e]s, -e, n. järngrufva. **-beschlag**, -[e]s, -e †, m. järnbeslag. **-blech**, -[e]s, -e, n. järnbleck. **-blechern**, a. af järnbleck. **-bohrer**, -s, -, m. ⊕ järnborr. **-draht**, -[e]s, -e †, m. järntråd, stålträd. **-erde**, 0, f. järnhaltig jord. **-erz**, -es, -e, n. järnmalm. **-farbig**, a. järngrå. **-feile**, -n, f. järnfil. **-feilicht**, -[e]s, -e, n. **-feilspäne**, m. plur. **-feilstaub**, -[e]s, 0, m. järnfilspån. **-fest**, a. järnhård. **-fleck**, -[e]s, -e, m. rostfläck. **-fleckig**, a. som har rostfläckar. **-fresser**, -s, -, m. F storkaxe, storskräflare. **-fresserisch**, a. F skräflande, skryteam. **-frischerei**, -en, f. ⊕ färskning af järn. **-gehalt**, -[e]s, 0, m. järnhalt. **-gerät[h]**, -[e]s, -e, n. redskap af järn. **-giesser**, -s, -, m. järngjutare. **-giesserei**, -en, f. järngjuteri. **-gitter**, -s, -, n. 1. järnstaket. 2. järngaller. **-glanz**, -es, 0, m. min. järnglans. **-grau**, a. järngrå. **-gues**, -[e]s, -e †, m. 1. järngjutning, järnsmältning. 2. gjutgods af järn. **-gusswa[a]re**, -n, f. gjutgods af järn. **-haltig**, a. järnhaltig. **-hammer**, -s, -, m. stångjärnshammare. **-handel**, -s, 0, m. järnhandel, järnbod. **-händler**, -s, -, m. järnhandlare. **-handlung**, -en, f. = *-handel*. **-hart**, a. järnhård. **-hut**, -[e]s, -e †, m. 1. järnhjälm. 2. bot. stormhatt (Aconitum). **-hütte**, -n, f. masugn. **-joch**, -[e]s, -e, n. järnok; bildl. järnhårdt, tungt ok. **-kasten**, -s, -, m. järnlåda, järnkista. **-kies**, -es, -e, m. min. svafvelkis. **-kram**, -[e]s, -e †, m. 1. = *-handel*. 2. järnkram, järnskräp. **-krämer**, -s, -, m. järnkramhandlare. **-kraut**, -[e]s, 0, n. bot. järnört (Verbena). **-küchen**, -s, -, m. våffla. **-kur**, -en, f. kur af järnhaltiga läkemedel. **-mann**, -[e]s, -er †, m. järnman, a) man med fast, orubblig karaktär, b) järnklädd, i järnrustning klädd man. **-mittel**, -s, -, n. järnhaltigt läkemedel. **-ofen**, -s, -†, m. 1. järnugn. 2. masugn. **-quelle**, -n, f. källa med järnhaltigt vatten. **-rost**, -[e]s, m. 1. 0, rost på järn. 2. plur. -e, rost, halster af järn. **-schiene**, -n, f. järnskena. **-schlacke**, -n, f. **-schlag**, -[e]s, -e †, m. järnslagg. **-schmelze**, **-schmelzhütte**, -n, f. smältugn, masugn. **-schmied**, -[e]s, -e, m. smed. **-schmiede**, -n, f. smedja. **-späne** = *-feilspäne*. **-stab**, -[e]s, -e †, m. järnstång. **-stein**, -[e]s, 0, m. min. järnmalm. **-stufe**, -n, f. järnmalmsstuff. **-wa[a]re**, -n, f. järnvara. **-wasser**, -s, -, n. järnvatten. **-werk**, -[e]s, -e, n. 1. smide (= järnsaker). 2. järnbruk. **-wurz[el]**, 0, f. bot. järnrot (Centaurea scabiosa). **-zeug**, -[e]s, 0, n. järnsaker, järnkram.

eisern, a. 1. af järn, järn-. 2. jur. fast, orubblig, som ej får ändras.

eisig, a. 1. ishöljd, isbetäckt. 2. isig, isande.

eitel, a. 1. tom, innehållslös, fåfänglig, t. ex. *~es Geschwätz, alles ist ~ auf der Welt. ~e Güter:* förgängliga ägodelar. 2. fåfäng, flärdfull, kokett, högmodig, inbilsk. *Auf etw. ~ sein:* vara högmodig öfver ngt. 3. vanl. obböjdt: bara, t. ex. *~ Brot essen.*

Eitelkeit, -en, f. 1. tomhet, brist på innehåll, fåfänglighet. 2. fåfänga, flärd, koketteri, högmod.

Eiter, -s, 0, m. var ur sår. **-ärtig**, a. varartad. **-beule**, -n, f. böld, bulnad. **-bläschen**, -s, -, n. **-blatter**, -n, f. blemma, finne, kvisla. **-fluss**, -es, 0, m. varflytning. **-geschwulst**, -e †, f. = *-beule*. **-vergiftung**, -en, f. varförgiftning.

eiterhaft, **eitericht**, **eiterig**, a. varartad, varig.

eiterln, -te, ge-t, itr. h. vara sig. **Eiterung**, f.

Ekel, I. -s, 0, m. 1. illamående, benägenhet för kräkning. 2. äckel, vämjelse, motvilja, leda, afsmak. *Jmdm ~ erregen vor etw.:* väcka afsmak hos ngn för ngt. *Die Welt ist ihm zum ~* han är led vid verlden, ledsen vid lifvet. 3. F äcklig, vämjelig person. II. a. 1. äcklig, vämjelig. 2. *Es ist mir ~* jag mår illa. 3. kinkig. **-geruch**, -[e]s, -e †, m. vämjelig, vidrig lukt. **-name[n]**, -ns, -n, m. öknamn.

ekelhaft, a. äcklig, vämjelig, vidrig.

Ekelhaftigkeit, 0, f. äckel, vämjelse.

ekelig, a. 1. = *ekelhaft*. 2. förarglig, krånglig, kinkig.

ekeln, -te, ge-t, itr. h., opers. ooh *sich ~*. *Etw. ekelt mir, es ekelt mir* el. *mich vor etw.* (dat.), *ich ekle mich vor* el. *an etw.* (dat.) el. *einer* (gen.) *Sache:* jag känner äckel för, vämjes vid ngt.

ekig = *ekelig*.

Ekstase, -n, f. hänryckning, ekstas.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ekstátisch, *a.* hänryckt, ekstatisk.
Elasticität, 0, *f.* spänstighet, elasticitet.
elástisch, *a.* spänstig, elastisk.
Elb|e, 0, *f. npr.* floden Elbe. **-kahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mindre skuta el. båt, som trafikerar Elbe. **-kaviär**, *-s*, 0, *m.* kaviar från Elbe af vanliga stören (Acipenser sturio). **-strom**, -[*e*]*s*, 0, *m.* Elbefloden.
Elbogen se *Ellbogen.*
Elch, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* älg.
Elefánt, *-en*, *-en*, *m.* elefant. **-en...** Ex. **~führer**, *-s*, -, *m.* elefantförare. **~kalb**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* elefantunge. **~orden**, *-s*, 0, *m.* elefantorden.
Elefantiásis, 0, *f.* 1. ✱ ett slags spetälska. 2. ett slags sjukdom, genom hvilken fötterna svullna till likhet med elefantfötter.
elegánt, *a.* fin, praktfull, elegant.
Elegánz, 0, *f.* prakt, elegans.
Elegíe, *-en*, *f.* elegi, känslofull, vemodig dikt.
elégisch, *a.* känslofull, vemodig, elegisk.
Elektricität, *-en*, *f.* elektricitet. **-s...** Ex. **~erreger**, *-s*, -, *m.* ⊕ elektromotor. **~leiter**, *-s*, -, *m.* ⊕ elektricitetsledare, konduktor. **~träger**, *-s*, -, *m.* ⊕ elektrofor.
eléktrisch, *a.* elektrisk.
Elektrisier... Ex. **-maschine**, *-n*, *f.* elektricitetsmaskin.
elektrisier|en, *-te*, *-t*, *tr.* elektrisera.
Elemént, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* element.
elementár, *a.* elementär, elementar-; ursprunglig, ur-. **-lehrer**, *-s*, -, *m.* lärare i de första grunderna, vid en elementarskola. **-schule**, *-n*, *f.* elementarskola, skola för nybegynnare, förberedande skola. **-unterricht**, -[*e*]*s*, 0, *m.* elementär undervisning.
elementárisch, *a.* elementarisk.
Elen, *-s*, -, *afv.* ✱ **Elend**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* och *m.* älg. **-haut**, *-e* †, *f.* älghud, älgskinn. **-hirsch**, *-es*, *-e*, *m.* **-t[h]ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* älg.
Elend, I. -[*e*]*s*, ✱ *-e*, *n.* 1. ✱ främmande land, landsförvisning. 2. elände, nöd. II. (vid böjn. ofta - *t*), afv. **elendig**, *a.* 1. eländig, a) olycklig, beklagansvärd, nödlidande, utfattig; *~e Lage:* nöd, elände; b) ömklig, usel, jämmerlig. 2. klen, sjuk.
elendiglich, *adv.* eländigt.
Elephánt se *Elefant.*
Eléve, *-n*, *-n*, *m.* **Elévin**, *-nen*, *f.* lärjunge, elev.
elf, utan böj. subst. afv. ✱ **elfe**, *a.* (oböjl. grundtal) elfva. **-fach**, *a.* elfvafaldig. **-jährig**, *a.* elfvaårig. **-mal**, *adv.* elfva gånger. **-stündig**, *a.* elfva timmars.
Elf[e], *-en*, *-en*, *m.* **Elfe**, *-n*, **Elfin**, *-nen*, *f.* dim. *Elfchen*, *-lein*, **alf**, älfva. **Elfen...** Ex. **~könig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* älfvakonung, näck. **~königin**, *-nen*, *f.* älfvadrottning. **~reigen**, *-s*, -, *m.* älfdans. **~schar**, *-en*, *f.* älfvaskara. **~tanz**, *-es*, *-e* †, *m.* = *~reigen.*
Elfenbein, -[*e*]*s*, 0, *n.* elfenben. **-arbeit**, *-en*, *f.* elfenbensvara. **-drechsler**, *-s*, -, *m.* elfenbensvarfvare. **-küste**, 0, *f.* elfenbenskusten (kustströcka i södra Guinea i Afrika). **-papier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* elfenbenspapper. **-schwarz**, *-es*, 0, *n.* elfenbenssvart.
elfenbeine[r]n, *a.* af elfenben, elfenbens-.
elfenhaft, *a.* älflik, luftig.
Elfer, *-s*, -, *m.* 1. grupp af elfva. 2. medlem i ett af elfva personer bestående samfund. 3. vin från år 11. 4. soldat från elfte regimentet.
elferlei, oböjl. *a.* elfvahanda.
Elfin se *Elf[e].*
elfte, *a.* (ordningstal) elfte.
elftehalb, *a.* tio och en half.
Elftel, *-s*, -, *n.* elftedel.
elftens, *adv.* för det elfte.
eliдier|en, *-te*, *-t*, *tr.* gram. utstöta, elidera.
Elíte, 0, *f.* urval, de utvalda, utvaldt manskap. **-corps**, -, -, *n.* utvald trupp, elitkår.
Elixír, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* elixir.
Elk = *Elch.*
Ellbogen, *-s*, -, *m.* armbåge. **-gelenk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* armled. **-lehne**, *-n*, *f.* armstöd. **-polster**, *-s*, -, *n.* armkudde.
Elle, *-n*, *f.* aln. **-n...** Ex. **~bogen** = *Ellbogen.* **~breit**, *a.* alnsbred. **~lang**, *a.* alnslång. **~mäss**, *-es*, *-e*, *n.* alnmått. **~reiter**, **~ritter**, *-s*, -, *m.* F riddare af alnen (skämtsamt om lärftskramhandlare, bodbetjänter). **~wa[a]ren**, *pl.* alngods. **~weise**, *adv.* alnvis, alntals. **~zahl**, *-en*, *f.* antal alnar.
Eller, **ellern** = *Erle*, *erlen.*
Ellípse, *-n*, *f.* ellipse.
elliptisch, *a.* elliptisk.
Elmsfeuer, *-s*, -, *n.* elmseld.
Eloquénz, 0, *f.* vältalighet.
Elritze, *-n*, *f.* zool. elritsa (Phoxinus).
Elsasser, **Elsässer**, I. *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* invånare i Elsass, elsassare. II. afv. **elsässisch**, *a.* elsassisk.
Else, *-n*, *f.* 1. bot. = *Erle.* 2. zool. stamsill (Clupea alosa). 3. npr. Elsa.
Elster, *-n*, *f.* skata. **-[n]...** Ex. **~auge**, *-s*, *-n*, *n.* liktorn. **~nest**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* skatbo.
Elter... Ex. **-mutter**, -†, *f.* farmor el. mormor. **-vater**, *-s*, -†, *m.* farfar el. morfar.
elterlich, *a.* föräldra-, t. ex. *~e Liebe:* föräldrakärlek.
Eltern, *plur.* föräldrar. **-freude**, *-n*, *f.* föräldraglädje. **-liebe**, 0, *f.* föräldrakärlek. **-los**, *a.* föräldralös. **-mord**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* föräldramord. **-mörder**, *-s*, -, *m.* föräldramördare.
Emáil, *-s*, *-s*, *n.* **Emáille**, *-n*, *f.* emalj. **-ähnlich**, **-ártig**, *a.* emaljlik, emaljartad. **-maler**, *-s*, -, *m.* emaljmålare.
emailliér|en, *-te*, *-t*, *tr.* emaljera. **Emailliérung**, *f.*
Emancipatión, *-en*, *f.* frigörelse, emancipering, emancipation.
emancipiér|en, *-te*, *-t*, *tr.* frigöra, emancipera. **Emancipiérung**, *f.*
Emballágo, *-n*, *f.* 1. inpackning. 2. omslag.
emballiér|en, *-te*, *-t*, *tr.* packa in, slå in.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Embargo, *-s, -s, m.* och *n.* ⚓ kvarstad å fartyg.
Emblém, -[*e*]*s, -e, n.* sinnebild.
emblemátisch, *a.* sinnebildlig.
Embryo, *-s, -s* el. *Embryónen, n.* embryo.
Emendatión, *-en, f.* förbättring, fels borttagande.
emendierien, *-te, -t, tr.* förbättra, rätta, återställa i sitt ursprungliga skick, t. ex. *den Text eines Schriftstellers.*
emeritierien, *-te, -t, tr.* pensionera. *Emeritiert:* pensionerad, för detta. **Emeritierung**, *f.*
Eméute, *-n, f.* myteri, uppror.
Emigránt, *-en, -en, m.* utvandrare, emigrant.
Emigratión, *-en, f.* utvandring, emigration.
emigrierien, *-te, -t, itr. s.* utvandra, emigrera.
eminént, *a.* i ögonen fallande. *In ~em Sinne:* allmännast, brukligast.
Eminénz, *-en, f.* eminens (titel till kardinaler).
Emír, -[*e*]*s, -e, m.* emir. **-würde**, *-n, f.* emirvärdighet.
Emissär, -[*e*]*s, -e, m.* utskickad, hemlig kunskapare; ombud.
Emissión, *-en, f.* handel. utsläppande i rörelsen af statspapper, aktier, sedlar, m.fl. det som utsläppts i rörelsen. **-s...** Ex. **~kurs**, *-es, -e, m.* handel. emissionskurs.
emittierien, *-te, -t, tr.* handel. utsläppa i rörelsen, sätta i omlopp. **Emittierung**, *f.*
Emmenthaler, *-s, -, m.* bästa sortens schweizerost från Emme- el. Emmatdalen i Bern.
Emmerling, -[*e*]*s, -e, m.* = *Ammer.*
Emoluméntt, -[*e*]*s, -e, n.* sportler.
empfáhen, * förråldr. och poet. = *empfangen.*
Empfáng, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. emottagande, erhållande. *In ~ nehmen:* mottaga. 2. mottagande (bemötande vid ens ankomst). **-**[**s**]... Ex. **~anzeige**, *-n, f.* underrättelse, intyg om emottagande af ngt. **~berechtigte**(r), (adj. böjn.) *m.* befullmäktigad att lyfta en summa. **~bescheinigung**, *-en, f.* kvitto. **~bestätigung**, *-en, f.* = *~anzeige.* **~feierlichkeit**, *-en, f.* mottagningshögtidlighet. **~nahme**, 0, *f.* mottagande, erhållande. **~schein**, -[*e*]*s, -e, m.* kvitto. **~station**, *-en, f.* ankomststation, bestämmelseort. **~zimmer**, *-s, -, n.* mottagningsrum.
empfángen, * I. *tr.* mottaga, erhålla, t. ex. *Geld, Briefe, Almosen, Wunden, die Taufe, Vergebung, Gäste. Jmdn gut, kalt ~* mottaga ngn väl, kallt el. kärft. II. *itr. h.* befruktas, blifva hafvande.
Empfánger, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* emottagare, adressat.
empfánglich, *a.* mottaglig.
Empfánglichkeit, 0, *f.* mottaglighet.
Empfángnis[**s**], *-se, f.* hafvandeskapets inträdande, aflelse.
Empféhl, -[*e*]*s, -e, m.* = *Empfehlung.*
empféhlbar, *a.* som kan rekommenderas.
empféhlen, *empfiehlst, empfahl, empföhle, empfohlen, empfiehl,* * I. *tr.* anbefalla, förorda, rekommendera. *Ein ~des Äussere:* ett tilltalande yttre. *Sich* (dat.) *etw. empfohlen sein lassen:* a) göra för ngt hvad man kan, b) taga ngt till hjärtat. *~ Sie mich Ihrem Herrn Vater:* framför min vördnad, min vördnadsfulla hälsning till er far. II. *Sich ~* 1. *Es empfiehlt sich, dass* ... det är bäst, är att förorda, att ... 2. vid afsked: *ich empfehle mich* [*Ihnen*]: jag rekommenderar mig, farväl. 3. F taga till harvärjan, draga sig ur spelet, försvinna.
empféhlens... Ex. **-wert**[**h**], **-würdig**, *a.* värd att förordas.
Empféhlung, *-en, f.* 1. förord, rekommendation. 2. vördnadsbetygelse, vördsam hälsning. *Jmdm seine ~ machen:* betyga ngn sin vördnad. **-s...** Ex. **~brief**, -[*e*]*s, -e, m.* **~schreiben**, *-s, -, n.* rekommendationsskrifvelse.
empfíndbar, *a.* 1. förnimbar. 2. känslig, känslofull.
Empfíndbarkeit, 0, *f.* 1. egenskap att kunna förnimmas. 2. känslighet, känslofullhet.
Empfíndeléi, *-en, f.* F öfverdrifven känslighet, pjunk, sentimentalitet.
empfíndeln, * saknar ipf. och part. perf. *itr. h.* vara öfverdrifvet känslig, pjunka. *~d:* sentimental, pjunkig.
empfínden, * I. *tr.* känna, märka, förnimma. *Etw. sehr übel ~* upptaga ngt mycket illa, såras af ngt. II. *Sich ~* 1. *Sich selbst ~* vara vid full besinning. 2. *Sich so und so ~* känna sig så eller så till mods. *Sich als etw. ~* känna sig vara ngt, vara medveten om att man är ngt. III. *itr. h.* känna, vara begåfvad med känslor.
Empfíndler, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* pjunkig, sentimental person.
empfíndlich, *a.* 1. känslig. *Gegen die Kälte ~ sein:* vara känslig för kölden. 2. snarstickan, lättretlig. *Über etw.* (ack.) *~ sein:* blifva stött på ngt. 3. känbar, betydande, t. ex. *ein ~er Verlust. ~e Kälte:* stark, bitande köld. *~er Schmerz:* djup smärta.
Empfíndlichkeit, *-en, f.* 1. känslighet. 2. snarstickenhet, lättretlighet.
Empfíndnis[**s**], *-se, f. -ses, -se, n.* = *Empfindung.*
empfíndsám, *a.* känslig, känslofull; sentimental.
Empfíndsamkeit, 0, *f.* känslighet, känslofullhet; sentimentalitet.
Empfíndung, *-en, f.* förnimmelse, känsla. **-s...** Ex. **~drang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* känslosvall. **~eigenheit**, *-en, f.* idiosynkrasi. **~fähig**, *a.* i stånd att känna, begåfvad med känslor. **~fähigkeit**, 0, *f.* förmåga att känna. **~kraft**, 0, *f.* förnimmelseförmåga. **~los**, *a.* känslolös, okänslig. **~losigkeit**, 0, *f.* känslolöshet. **~vermögen**, *-s, -, n.* = *~kraft.* **~voll**, *a.* känslofull, känslig.

* äkta ens. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Emphase, -n, *f.* eftertryckligt framhållande, starkt betonande, eftertryck, emfas.
emphátisch, *a.* eftertrycklig, uttrycksfull.
Empirie, 0, *f.* erfarenhetskunskap, empiri.
empírisch, *a.* grundad på erfarenhet, empirisk.
1. **empór**, *adv.* uppåt. **-kömmling**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* uppkomling. — *Empor* bildar tillrika oäkta verbala sma., af hvilka nedanstående anföras som exempel.
2. **Empór**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* läktare. **-geschoss**, *-es*, *-e*, *n.* öfre våning. **-kirche**, *-n*, *f.* läktare i kyrka.
empórarbeiten, *sich* ~ arbeta sig upp.
empórblicken, *itr. h.* blicka uppåt, se upp.
empórblühen, *itr. s.* uppblomstra.
empórbringen, *tr.* skaffa upp, hjälpa upp.
empórdringen, *itr. s.* tränga upp, komma upp, gå framåt, arbeta sig upp.
Empóre, *-n*, *f.* = *2. Empor.*
empóreilen, *itr. s.* skynda uppåt, upp.
empórlen, *-te*, *-t*, I. *tr.* 1. upplyfta, höja. 2. uppvigla, upphetsa. 3. uppreta, förtörna. ~*d:* upprörande, afskyväckande. II. *Sich* ~ 1. höja sig. 2. göra uppror, (upp)resa sig.
Empórer, *-s*, *-*, *m.* upprorisk, upprorsmakare, rebell.
empórerisch, *a.* upprorisk.
empórfahren, *itr. s.* 1. fara upp, springa upp. 2. fara uppför, uppåt.
empórflammen, *itr. s.* blossa upp.
empórfliegen, *itr. s.* flyga upp.
empórhalten, *tr.* hålla upp.
empórheben, *tr.* lyfta upp.
empórhelfen, *itr. h. Jmdm* ~ hjälpa upp ngn.
Empórium, *-um*[*s*], *-en* el. *-a*, *n.* handelsplats, stapelort.
empórkommen, *itr. s.* komma upp, bildl. komma sig upp.
empórlassen, *tr.* släppa upp.
empórlodern, *itr. s.* och *h.* blossa upp.
empórraffen, *sich* ~ med möda resa sig; bildl. med ansträngning samla sina krafter.
empórragen, *itr. h.* höja sig, resa sig. *Über etw.* (ack.) ~ vara högre än ngt, synas öfver ngt.
empórrecken, *tr.* räcka upp.
empórrichten, *tr.* resa upp.
empórschauen = *emporblicken.*
empórschwingen, *sich* ~ svinga sig upp.
empórsehen = *emporblicken.*
empórspringen, *itr. s.* hoppa upp, springa upp.
empórsteigen, *itr. s.* 1. stiga uppåt till högre belägna trakter. 2. resa sig, höja sig.
empórstreben, *itr. h.* sträfva uppåt.
Empórung, *-en*, *f.* 1. uppvigling. 2. uppror, resning. 3. vrede, harm, ovilja. **-s...** Ex. **~geist**, -[*e*]*s*, *-er*, *m.* upprorisk ande. **~süchtig**, *a.* upprorisk.
empórwachsen, *itr. s.* växa upp, skjuta upp.
empórziehen, *tr.* uppdraga; bildl. upplyfta.
emsig, *a.* trägen, ihärdig, idog, flitig, oförtruten.
Emsigkeit, 0, *f.* trägenhet, ihärdighet, idoghet, flit.
Enciáve, *-n*, *f.* af främmande område innesluttet land.
Encyklopädie, *-en*, *f.* encyklopedi.
Endíe, *-es*, *-en*, *n.* dim. *Endchen*, *-lein*, 1. ände, slut. *Am letzten* ~ till sist. ~ *dieses Monats:* i slutet på denna månad. *Zu* ~ *gehen* el. *sich zu* ~ *neigen:* närma sig, lida mot slutet; *es geht zu* ~ *mit:* det är snart slut med. *Einer* (dat.) *Sache ein* ~ *machen:* göra slut på en sak. Ordspr. ~ *gut, alles gut:* är slutet godt, är allting godt. *Etw. zu* ~ *bringen* el. *führen:* afsluta ngt. *Ich würde kein* ~ *finden, wenn* ... jag skulle ha så mycket att säga, att jag ej skulle veta, hvar jag skulle sluta, om ... *Ein* ~ *nehmen* el. *haben:* taga slut, få ett slut. *Klagen ohne* ~ oupphörliga klagomål. *Mit seinem Latein, mit seiner Kunst zu* ~ *sein:* ej veta hvad man skall göra, vara i förlägenhet. *An allen Ecken und* ~*n:* på alla håll och kanter. *Faselhans und kein* ~ en oförbätterlig slarfver; *Göthe und kein* ~ Göthe om och om igen, oupphörligt Göthe. 2. *Am* ~ till sist, till på köpet, till och med, t. ex. *am* ~ *wird man dich noch bitten müssen.* 3. slut, resultat. *Das* ~ *vom Liede ist:* slutet på visan är. 4. ändamål. *Zu dem* ~ till den ändan. 5. stycke, bit. *Es ist ein ganzes* ~ *bis dahin:* det är långt härifrån och dit. *Ich werde dich ein Endchen begleiten:* jag skall följa dig ett litet stycke. **-absicht**, *-en*, *f.* ändamål, syfte. **-ausspruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, **-bescheid**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* slutdom. **-büchstabe**, *-n*, *-n*, *m.* slutbokstaf. **-ergébnis**[*s*], *-ses*, *-se*, *n.* slutligt resultat. **-gültig**, *a.* afgörande, definitiv. **-los**, *a.* ändlös, oändlig. **-lósigkeit**, 0, *f.* ändlöshet, oändlighet. **-punkt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* slutpunkt, ändpunkt. **-reim**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* slutrim. **-silbe**, *-n*, *f.* slutstafvelse. **-station**, *-en*, *f.* ändstation, sista stationen. **-úrsache**, *-n*, *f.* ursprunglig anledning, yttersta grund. **-urt**[**h**]**eil**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* slutdom. **-ziel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **-zweck**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* slutligt mål, yttersta ändamål. **-es...** Ex. **~bezeichnete**(r), **~unterschriebene**(r), **~unterzeichnete**(r), (adj. böjn.) *m.* undertecknad.
endíen, *-ete*, *ge-et*, **endigíen**, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* afsluta, sluta, fullborda. II. *Sich* ~ sluta, t. ex. *dies Wort endigt sich auf einen Vokal.* III. *itr. h.* sluta. *Mit etw.* ~ sluta, sluta upp, upphöra med ngt. *In etw.* (ack. el. ✱ dat.) ~ sluta med ngt, t. ex. *dieser Stock endigt in eine* el. ✱ *einer Spitze.* **Endigung**, *f.*
Endívie, *-n*, *f.* bot. endivia (Cichorium endivia).
endlich, *a.* 1. ändlig, begränsad. 2. slutlig, afgörande. 3. ändtlig; vanl. *adv.* ändtligen, slutligen.
Endlichkeit, 0, *f.* ändlighet.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Endschaft, *-en, f.* slut, afslutning, gräns. *Seine ~ erreichen:* nå sitt slut.
Endung, *-en, f.* vanl. gram. ändelse.
Energie, 0, *f.* handlingskraft, eftertryck, energi. **-ics**, *a.* saknande energi. **-lässigkeit**, 0, *f.* brist på energi.
enérgisch, *a.* eftertrycklig, energisk.
eng = *enge I.* **-anschliessend**, *a.* tätt åtsittande. **-brüstig**, *a.* trångbröstad. **-halsig**, *a.* trånghalsad. **-herzig**, *a.* bildl. trånghjärtad, trångbröstad. **-pass**, *-es, -e* †, *m.* trångt pass. **-sichtig**, *a.* närsynt, kortsynt.
engagiérien, *-te, -t, tr.* 1. engagera, anställa, taga i tjänst. 2. upptaga, uppbjuda till dans.
enge, I. *a.* trång, tät. *~ sitzen:* sitta trångt. *Der Rock ist zu ~* rocken är för liten, sitter åt för hårdt. Om kläder: *sich ~ anlegen:* sitta åt. *~ Hose:* smala byxor. *~ Siebe:* silar med tätt sittande hål; *~ Kämme:* fina (åtstandade) kammar; *~ Städte:* trångt byggda städer. Bildl. *im ~ren Sinne:* i (mera) inskränkt bemärkelse; *~ Freundschaft:* intim vänskap. II. **-n**, *f.* 1. trånghet, brist på utrymme; inskränkthet. 2. trängsel. 3. trångt ställe, pass; sund; bildl. trångmål, t. ex. *jmdn in die ~ treiben:* hårdt ansätta ngn.
Engel, *-s, -, m.* dim. *Engelchen, Engelein*, ängel. Vid plötsligt inträdd tystnad: *es fliegt ein ~ durchs Zimmer:* det går en ängel genom rummet. **-[s]...** Ex. **~ähnlich**, *a.* änglalik. **~bild**, *-[e]s, -er, n.* änglabild. **~brot**, *-[e]s*, 0, *n.* himlabröd, manna. **~chor**, *-[e]s, -e* †, *m.* änglakör. **~fisch**, *-es, -e, m.* zool. ett slags haj (Squalus squatina). **~fromm**, *a.* änglafrom. **~geduld**, 0, *f.* en ängels tålamod. **~gleich**, *a.* änglalik. **~grüss**, *-es, -e* †, *m.* himmelsk hälsning. **~güte**, 0, *f.* himmelsk godhet. **~kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* änglahufvud. **~rein**, *a.* änglaren. **~scha[a]r**, *-en, f.* änglaskara. **~schön**, *a.* änglaskön. **~stimme**, *-n, f.* änglaröst. **~unschuld**, 0, *f.* himmelsk oskuld.
engelhaft, *a.* änglalik.
engiien, *-te, ge-t*, I. *tr.* göra smalare, trängre, hoptrycka. II. *Sich ~* afsmalna, blifva trängre.
England, *-s*, 0, *n. spr.* England.
Engländer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* engelsman, engelska.
englisch, I. *a.* engelsk. *Die ~e Krankheit:* engelska sjukan. *Sich ~ empfehlen:* gå utan att säga farväl. II. *n.* engelska (språket). *Zu deutsch.*
englisiérien, *-te, -t, tr.* stubbsvansa, t. ex. *ein Pferd.*
Engrós... Ex. **-händler**, *-s, -, m.* grosshandlare.
Engrossist, *-en, -en, m.* grosshandlare.
Enkel, *-s, -, m.* barnbarn. *Die ~* a) barnbarnen, b) de efterkommande. **-kind**, *-[e]s, -er, n.* barnbarnsbarn. **-welt**, 0, *f.* efterverld.
Enkelin, *-nen, f.* sondotter el. dotterdotter.
enérm, *a.* oerhörd, enorm.
ent... är en förstafvelse, som med verb bildar äkta sms. och som betecknar fråntagande, befriande, skilsmässa; aflägsnande, undkommande; blifvande, framträdande.
entádeln, * *tr. Jmdn ~* fråntaga ngn adelskapet, degradera ngn.
entárten, * I. *tr.* försämra. II. *itr. h.* och *sich ~* urarta, vanslägtas, försämras. **Entártung**, *f.*
entäussern, * *tr.* och *sich ~. Eine Sache* el. *sich einer* (gen.) *Sache ~* göra sig af med, afyttra en sak. **Entäusserung**, *f.*
entbéhren, * *tr.* och *itr. h. Eine* el. *einer* (gen.) *Sache ~* undvara, sakna, hjälpa sig utan en sak.
entbéhrlich, *a.* möjlig att undvara.
Entbéhrlichkeit, 0, *f.* möjlighet att undvara, *einer Sache:* en sak.
Entbéhrung, *-en, f.* umbärande, försakelse.
entbiéten, * *tr.* 1. *Jmdm etw. ~* bjuda, anbefalla, meddela ngn ngt. *Jmdm seinen Gruss ~* hälsa (på) ngn. 2. *Zu sich ~* kalla till sig, sammanbjuda. **Entbiétung**, *f.*
entbinden, * *tr.* 1. frigöra, befria, lösa, *jmdn von seinen Ketten, eines Eides, seiner Verpflichtungen:* ngn från sina bojor, från en ed, från sina förpligtelser. 2. *Eine Frau ~* förlösa, förlossa en qvinna.
Entbíndung, *-en, f.* 1. frigörande, befrielse. 2. förlossning, nedkomst. **-s...** Ex. **~anstalt**, *-en, f.* barnbördshus. **~anzeige**, *-n, f.* födelseannons. **~ärzt**, *-es, -e* †, *m.* läkare som är specialist i förlossningskonsten. **~kunst**, 0, *f.* förlossningskonst.
entblättern, * I. *tr.* aflöfva. II. *Sich ~* aflöfvas, fälla bladen, löfvet. **Entblátterung**, *f.*
entblöden, * *sich ~* 1. djärfvas, drista. 2. skämmas.
entblössen, * I. *tr.* blotta, t. ex. *die Brust, das Haupt. Den Degen ~* draga värjan. II. *Sich ~* blotta sig, kläda af sig. *Sich von etw. ~* utblotta sig på ngt.
Entblössung, *-en, f.* 1. blottande. 2. utblottande. 3. brist, utblottadt tillstånd.
entblühen, * *itr. s.* spricka ut, uppblomstra ur ngt.
entblúmen, **entblümen**, **entblút[h]en**, * *tr.* afplocka blommorna af; bildl. *etw. ~* beröfva ngt dess fägring.
entbréchen, * I. *itr. s.* bryta fram. II. *Sich ~* 1. undandraga sig, *einer* (gen.) el. *von einer Sache:* en sak. 2. *Sich nicht ~ können zu ...* ej kunna underlåta att ...
entbrénnen, * *itr. s.* tändas, blossa upp.
entbúrden, * *tr.* och *sich ~* afbörda (sig), frigöra (sig). **Entbúrdung**, *f.*
entdécken, * I. *tr.* 1. upptäcka. 2. uppenbara, *jmdm etw.:* ngt för ngn. II. *Sich ~* uppenbara sig, framträda.
Entdécker, *-s, -, m.* upptäckare.
Entdéckung, *-en, f.* upptäckt. **-s...** Ex. **~reise**, *-n, f.* upptäcksresa.
entdúnkeln, **entdüstern**, * *tr.* upplysa.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Ente, *-n, f.* and, anka, äfv. tidningsanka. *Wie eine bleierne ~ schwimmen:* simma som en gråsten. **-n...** ex. **~ärtig**, *a.* liknande en and el. anka. **~beize**, *-n, f.* jäg. andjagt med jagtfalkar. **~braten**, *-s, -, m.* andstek, ankstek. **~ei**, *-[e]s, -er, n.* andägg, ankägg. **~hund**, *-[e]s, -e, m.* fogelhund till andjagt. **~jagd**, *-en, f.* andjagt. **~schnabel**, *-s, -†, m.* andnäbb, anknäbb. **~teich**, *-[e]s, -e, m.* ankdam.

entöhren, * *tr.* 1. vanära. 2. illa berykta. 3. skända. **Entöhrung**, *f.*

Entöhrer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* person som vanärar, skändar.

entéignen, * *tr.* och *sich* ~ afhända (sig), *einer* (gen.) *Sache:* en sak. **Entéignung**, *f.*

entéilen, * *itr. s.* skynda bort; snabbt förflyta.

entéisen, * *tr.* frigöra från is. **Entéisung**, *f.*

Enter... jfr *entern.* ex. **~bell**, *-[e]s, -e, n.* änterbila. **~haken**, *-s, -, m.* änterhake.

entérben, * *tr.* göra urarfva. **Entérbung**, *f.*

Enterich, *-[e]s, -e, m.* andrake, ankbonde.

enterlin, *-te, ge-t, tr.* äntra. **Enterung**, *f.*

entfächen, * *tr.* upptända, underblåsa.

entfähren, * *itr. s.* oförmärkt komma ifrån, undkomma; halka ur händerna, undfalla.

entfällen, * *itr. s. Mir ist etw.* ~ jag har tappat ngt, bild. glömt ngt.

entfälten, * I. *tr.* vika isär, veckla upp, breda ut; bild. utveckla, upprulla. II. *Sich* ~ 1. utveckla sig, upprullas. *Die Rose entfaltet sich:* rosen spricker ut. 2. *Seine Stirne entfaltete sich:* hans panna jämnades, vecken i hans panna försvunno. **Entfältung**, *f.*

entfärben, * I. *tr.* borttaga färgen ur. II. *Sich* ~ mista färgen, blifva färglös, urblekt, blekna, blekas. **Entfärbung**, *f.*

entfäsern, * I. *tr.* upprispa. *Entfasert* äfv.: trådsliten. II. *itr. s.* och *sich* ~ rispa sig.

entfernbär, *a.* som kan aflägsnas.

entfernen, * *tr.* och *sich* ~ aflägsna (sig).

entfernt, *a.* 1. aflägsen, fjärran. *Jmdn von sich ~ halten:* hålla ngn på afstånd. *Weit ~ zu* el. *dass ...* långt ifrån att ... 2. frånvarande. 3. *Nicht die ~este Ursache:* icke den ringaste anledning. *Nicht im ~esten:* icke det ringaste, långt därifrån. **-er...** ex. **~weise**, *adv. Nicht ~* ingalunda, på intet vis.

Entférntheit, 0, *f.* afstånd.

Entférnung, *-en, f.* 1. aflägsnande. 2. afstånd.

entfésseln, * *tr.* och *sich* ~ frigöra (sig). **Entfésselung**, *f.*

entfestigen, * *tr. Eine Stadt* ~ nedrifva fästningsverken omkring en stad. **Entfestigung**, *f.*

entfétten, * *tr.* borttaga fettet från. **Entféttung**, *f.*

entfiedern, * *tr.* afplocka fjädrarne af.

entflämmen, * I. *tr.* antända, sätta i brand; bild. elda, hänföra. II. *itr. s.* och *sich* ~ fatta eld, uppblossa, råka i eld och lågor, hänföras. **Entflämmung**, *f.*

entflattern, * *itr. s.* fladdrande flyga bort.

entfléischen, * *tr.* borttaga köttet från; utmagra. *Entfleischt:* köttlös.

entfliegen, * *itr. s.* flyga bort, sin kos.

entfliehen, * *itr. s.* fly, fly undan, undkomma.

entfliessen, * *itr. s.* utflyta, *einer* (dat.) *Sache:* ur ngt. *Thränen entflossen ihren Augen:* tårar strömmade ur hennes ögon.

entflüchten = *entfliehen.*

entfrémden, * I. *tr.* [*Von*] *jmdm etw.* ~ aflägsna, afvända ngt från ngn, göra ngt främmande för, afvogt mot ngn. II. *itr. s.* och *sich* ~ blifva främmande, ogynsamt stämd. **Entfrémdung**, *f.*

entführen, * *tr.* bortföra, bortröfva, enlevera. **Entführung**, *f.*

Entführer, *-s, -, m.* en som eledigen bortför ngt; kvinnoröfvare.

entgégen, *prep.* med dat. och *adv.* mot, emot, tillmötes. **-nahme**, *-n, f.* mottagande. — *Entgegen* bildar talrika oäkta sms. med verb, vanl. styrande dat., af hvilka nedanstående anföras som exempel.

entgégenarbeiten, *itr. h.* motarbeta, *jmdm, einer* (dat.) *Sache:* ngn, en sak.

entgégenbringen, *tr. Jmdm etw.* ~ möta ngn med ngt, bringa ngn ngt.

entgégeneilen, *itr. s. Jmdm* ~ skynda emot ngn, ngn tillmötes.

entgégenfahren, *itr. s.* fara emot, *jmdm:* ngn för att möta honom. *Dem Winde* ~ fara mot vinden.

entgégengehen, *itr. s.* gå emot, möta, äfv. bild. t. ex. *einer Gefahr. Seinem Untergange* ~ gå sin undergång till mötes. *Einer Lösung* ~ närma sig en lösning, en förklaring.

entgégenhalten, *tr.* hålla emot, jämföra.

entgégenhandeln, *itr. h.* handla emot, t. ex. *einer Regel. Jmdm* ~ motarbeta ngn.

entgégenjubeln, *itr. h.* jubla mot, *jmdm:* ngn.

entgégenkehren, *tr. Etw. jmdm* ~ vända ngt mot ngn.

entgégenkommen, *itr. s. Jmdm* ~ möta ngn, bild. möta ngn på halfva vägen, hjälpa ngn.

entgégenlaufen, *itr. s.* springa emot, *jmdm:* ngn.

entgégennehmen, *tr.* mottaga.

entgégensehen, *itr. h.* emotse, afvakta, *einer* (dat.) *Sache:* en sak. *Dem Tode ruhig* ~ lugnt gå döden tillmötes.

entgégensein, *itr. s. Jmdm* ~ a) vara ngn tillmötes, b) vara af motsatt åsigt mot, motarbeta ngn. *Einer* (dat.) *Sache* ~ motarbeta en sak.

entgégensetzen, *tr.* och *sich* ~ motsätta (sig). *Entgegengesetzt:* motsatt, stridande.

Entgégensetzung, *-en, f.* motsättning, motsats.

entgégenstehen, *itr. s.* stå emot, stå i vägen för, motsätta sig, *jmdm, einer* (dat.) *Sache:* ngn, en sak.

entgégenstellen, *tr.* ställa emot, uppställa emot.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

entgégenstrecken, *tr. Jmdm etw.* ~ sträcka, räcka ngt upp el. fram mot ngn.
entgégentragen, *tr. Jmdm etw.* ~ bära ngt emot ngn, bildl. bemöta ngn med ngt, t. ex. *ihm wurde die allgemeine Achtung entgegengetragen:* han bemöttes med allmän aktning.
entgégentreten, *itr. s.* möta, uppträda mot.
entgégenwirken, *itr. h.* motverka, *jmdm:* ngn.
entgégenziehen, *itr. s. Jmdm* ~ tåga emot ngn, ngn tillmötes.
entgégnen, * *itr. h.* svara, genmäla, bemöta.
Entgégnung, *-en, f.* svar, genmäle, inkast.
entgéhen, * *itr. s.* undgå, *jmdm, einer* (dat.) *Gefahr:* ngn, en fara. *Die Gelegenheit* ~ *lassen:* låta tillfället gå sig ur händerna. *Sich* (dat.) *etw. nicht* ~ *lassen:* ej släppa ngt.
Entgélt, *-[e]s,* 0, *m.* och *n.* ersättning, lön, vedergällning.
entgélten, * *tr.* umgälla. **Entgéltung,** *f.*
entgleisen, * *itr. s.* urspåra. **Entgléisung,** *f.*
entgléiten, * *itr. s.* glida, slinta, halka ut, ur handen.
entglímmen, * *itr. s.* fatta eld, tända sig, tändas ek småningom.
entglühen, * *itr. s.* börja glöda.
entgöttern, * *tr.* 1. *Den Olymp, die Natur* ~ beröfva Olympen, naturen dess gudar. 2. afkläda ngn, ngt dess gudomlighet.
entgrünen, * *itr. s.* grönska upp, grönskande skjuta upp, *der* (dat.) *Erde:* ur marken.
entgürten, * *tr.* aftaga gördeln, gjorden af.
entháaren, * *tr.* beröfva ngn håret, aftaga håret af. **Entháarung,** *f.*
enthálten, * I. *tr.* innehålla, innesluta. II. *Sich* ~ afhålla sig, *einer* (gen.) *Sache:* från en sak. **Enthältung,** *f.*
enthältsäm, *a.* återhållsam.
Enthältsamkeit, 0, *f.* återhållsamhet.
enthärten, * *tr.* uppmjuka. **Enthártung,** *f.*
enthaupten, * *tr.* halshugga. **Enthaúptung,** *f.*
enthäuten, * *tr.* draga huden af, flå. **Enthaútung,** *f.*
enthében, * *tr.* och *sich* ~ frigöra (sig), befria (sig), *einer* (gen.) *Sache* el. *von etw.:* från ngt. *Jmdn seines Amtes* ~ a) befria ngn från hans ämbetsålligganden, b) afsätta ngn. **Enthébung,** *f.*
enthéiligen, * *tr.* vanhelga, oskära. **Enthéiligung,** *f.*
Enthéiliger, *-s, -, m.* en som vanhelgar.
enthólzen, * *tr.* hugga bort träden från, afrödja. **Enthólzung,** *f.*
enthúllen, * I. *tr.* aftäcka, afhölja; bildl. afslöja, röja. II. *Sich* ~ uppenbara sig, visa sig. **Enthúllung,** *f.*
enthülsen, * *tr.* skala, sprita, t. ex. *Bohnen.*
enthusiasmieren, *-te, -t, tr.* hänföra, elda.
Enthusiásmus, -, 0, *m.* hänförelse, entusiasm.
Enthusiást, *-en, -en, m.* entusiast.
enthusiástisch, *a.* hänförd, entusiastisk.
entjóchen, * *tr.* taga oket af, taga ifrån, t. ex. *Ochsen;* bildl. befria, t. ex. *ein Volk.*
entjúngfern, * *tr.* beröfva jungfrudom. **Entjúngferung,** *f.*
entkánten, * *tr.* aftaga kanterna af.
entkéimen, * *itr. s.* skjuta upp, växa upp, *der* (dat.) *Erde:* ur jorden.
entkérkern, * *tr.* befria ur fängelse, frigifva.
entkérnen, * *tr.* taga kärnorna ur.
entkétten, * *tr.* befria från bojorna.
entkleiden, * *tr.* och *sich* ~ afkläda (sig), *einer* (gen.) el. *von einer Sache:* en sak; blotta. **Entkléidung,** *f.*
entknéchten, * *tr.* befria från slafveri.
entknóspen, * *itr. s.* och *sich* ~ spricka ut.
entkómmen, * *itr. s.* undkomma, *einer* (dat.) *Gefahr:* en fara.
entkórken, * I. *tr.* draga upp korken ur. II. *Sich* ~. *Die Flasche hat sich entkorkt:* korken har sprungit ur flaskan. **Entkórkung,** *f.*
entkráft[ig]en, * I. *tr.* 1. försvaga. 2. förklara ogiltig, annullera. II. *Sich* ~ försvagas. **Entkráft[ig]ung,** *f.*
entláden, * *tr.* och *sich* ~ befria, frigöra (sig), *einer* (gen.) el. *von einer Bürde:* från en börda. **Entládung,** *f.*
entlang, *prep.* med ack. el. gen. el. dat. samt *adv.* med *an* och dat. längs, längs med, längs efter, t. ex. *Den Fluss* ~ el. *an dem Flusse* ~ *fahren:* fara längs floden.
entlárven, * I. *tr.* aftaga masken af, demaskera, blotta. II. *Sich* ~ aflägga masken.
entlássen, * *tr.* entlediga, afskeda, *jmdn aus* el. *von einem Dienste* el. *eines Dienstes:* ngn från en tjänst; lösa, frikalla, *jmdn seiner Verpflichtungen:* ngn från hans förpligtelser; ✕ aftacka, utmönstra, kassera. *Mit Pension* ~ pensionera. *Einen Sklaven, einen Gefangenen* ~ frigifva en slaf, en fånge.
Entlássung, *-en, f.* 1. entledigande, afskedande, frigifvande. 2. afsked. *Seine* ~ *einreichen:* inlemna sin afskedsansökan. -s... Ex. ~**antrag,** -[e]*s, -e* †, *m.* ✕ ansökan om befrielse från värnepligtens fullständiga fullgörande; afskedsansökan. ~**gesuch,** -[e]*s, -e, n.* afskedsansökan. ~**schein,** -[e]*s, -e, m.* ✕ afskedsbetyg.
entlásten, * *tr.* befria, fritaga, *jmdn einer* (gen.) el. *von einer Sache:* ngn från en sak. Handel. *jmdn für eine Summe* ~ kreditera ngn för en summa. **Entlástung,** *f.* -s... Ex. ~**zeuge,** *-n, -n, m.* jur. friande vittne som vittnar till svarandens förmon.
entláuben, * *tr.* aflöfva.
entláufen, * *itr. s.* springa bort, sin kos, rymma, *jmdm:* från ngn, *dem Dienste:* ur tjänsten; undfly, undgå, *der* (dat.) *Gefahr, dem Tode:* faran, döden.
entlédigen, * I. *tr.* enlediga, befria, fritaga, *jmdn einer* (gen.) el. *von einer Sache:* ngn från en sak. II. *Sich* ~ befria, fritaga sig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Sich eines Auftrages ~ uträtta ett ärende. **Entiédigung**, *f.*

entléeren, * I. *tr.* tömma. II. *Sich* ~ tömmas, blifva tom. **Entléerung**, *f.*

entlégen, *a.* aflägsen.

Entlégenheit, 0, *f.* aflägsenhet, aflägset läge.

entléhnen, * *tr. Jmdm etw.* el. *etw. von jmdm* ~ låna ngt af ngn. **Entléhnung**, *f.*

Entléhner, *-s, -, m.* låntagare, person som lånar ngt, plagiatör.

entléiben, * *tr.* och *sich* ~ taga afdaga, döda (sig). **Entléibung**, *f.*

entléihen = *entlehnen.*

entlócken, * *tr.* aflocka, *jmdm etw.:* ngn ngt; framlocka, *einer* (dat.) *Sache etw.:* ngt ur ngt.

entmánnen, * *tr.* 1. borttaga manskapet från, t. ex. *ein Schiff.* 2. kastrera, snöpa; bildl. försvaga, förslappa. **Entmánnung**, *f.*

entmásten, * *tr.* ⚓ afmasta. **Entmástung**, *f.*

entménschen, * *tr.* göra omänsklig, beröfva mänsklighet; afv. förandliga. *Entmenscht:* omänsklig, vild, djurisk; öfvermänsklig. **Entménschung**, *f.*

Entménschtheit, 0, *f.* omänsklighet, djurisk-het; det öfvermänskliga i ngt.

entmúmmen, * *tr.* aftaga förklädnaden af; afslöja. **Entmúmmung**, *f.*

entmút[h]igen, * *tr.* göra modlös, modfälla. **Entmút[h]igung**, *f.*

entnágeln, * *tr.* ✕ *Eine Kanone* ~ borttaga förnaglingen ur en kanon. **Entnág[e]lung**, *f.*

Entnáhme, *-n, f.* borttagande, lån.

entnéhmen, * *tr.* 1. *Jmdm eine Last* ~ befria ngn från en börda. 2. taga ngt, *der Erde,* [*aus*] *einem Buche:* ur jorden, ur en bok. 3. sluta till, t. ex. *aus diesem Umstande ist leicht zu* ~, *dass* ... 4. *Der Heimat* ~ bortrycka, bortföra ur hemmet. *Der Welt entnommen:* hädangången, afliden. 5. handel. *auf jmdn Geld* ~ draga växel på ngn.

entnérven, * I. *tr.* försvaga, enervera. II. *Sich* ~ försvagas, enerveras. **Entnérvung**, *f.*

entnüchtern, * I. *tr.* göra nykter. II. *Sich* ~ 1. äta sitt första mål så att man ej är fastande längre. 2. nyktra till. **Entnüchterung**, *f.*

entpánzern, * I. *tr. Jmdn, etw.* ~ aftaga pansaret af ngn, ngt. II. *Sich* ~ aflägga pansaret. **Entpánzerung**, *f.*

entpéston, * *tr.* desinficera. **Entpéstung**, *f.*

entpfrópfen, * *tr.* draga upp korken ur.

entprássen, * *tr. Jmdm, einer* (dat.) *Sache etw.* ~ utprässa ngt af ngn, ur ngt.

entpúppen, * *sich* ~ krypa ur puppan; bildl. visa sig sådan man är. **Entpúppung**, *f.*

entquálmen, * *itr. s.* ryka ut, *dem Ofen:* ur ugnen.

entquéllen, * *itr. s.* välla fram, *der* (dat.) *Erde:* ur jorden.

entrát[h]en, * *tr.* och *itr. h. Eine* el. *einer* (gen.) *Sache* ~ undvara en sak.

entrát[h]ein, * I. *tr.* förklara, tyda, gissa ngt gåtfullt. II. *Sich* ~ blifva tydlig, få sin förklaring. **Entrát[h]sclung**, *f.*

entráuschen, * *itr. s.* brusa fram, *dem Felsen:* ur klippan.

Entrée, I. *-s*, 0, *n.* inträdesafgift. II. *-s, f.* inträde, tillträde. III. *-s, -s, n.* och *m.* tambur, förrum, väntrum.

entréissen, * *tr.* och *sich* ~ frånrycka, slita (sig) lös, *jmdm:* från ngn. **Entréissung**, *f.*

Entrich *se Enterich.*

entríchten, * *tr. Jmdm etw.* ~ betala ngn ngt. *Jmdm seinen Dank* ~ hembära ngn sin tack. **Entríchtung**, *f.*

entríegeln, * *tr.* regla upp, öppna.

entrínnen, * *itr. s.* portande, sorlande rinna fram, *der* (dat.) *Erde:* ur jorden.

entrínden, * *tr.* afskala. **Entríndung**, *f.*

entríngen, * *tr.* brottande frånta ga, *jmdm etw.:* ngn ngt.

entrínnen, * *itr. s.* 1. rinna ut, bort; om tiden: förflyta. 2. undfly, undkomma.

entróllen, * I. *itr. s.* rulla bort, ut, ned. *Thränen entrollten ihr:* tårar tillrade utför hennes kinder. II. *tr.* och *sich* ~ upprulla (sig).

entrücken, * *tr.* bortrycka. *Den Blicken jmds* ~ dölja för ngns blickar. **Entrückung**, *f.*

entrúszeln, * I. *tr.* aflägsna rynkorna ur, slätа, jämna. II. *Sich* ~ blifva slät, jämn.

entrüsten, * I. *tr.* väcka harm hos, förtryta, förtörna. II. *Sich* ~ harmas, förtörnas.

Entrüstung, *-en, f.* harm, ovilja, vrede.

entságen, * *itr. h.* och *sich* ~ afsäga sig, afstå ifrån, afträda, *einer* (dat. el. ✱ gen.) *Sache:* en sak. **Entságung**, *f.* -s... Ex. ~**urkunde**, *-n, f.* afträdesurkund, afsägelsebrev.

entsáttein, * *tr.* sadla af.

Entsátz, *-es, 0, m.* undsättning, jfr *entsetzen I, 3.*

entsáuern, * *tr.* borttaga syran ur. **Entsáuerung**, *f.*

entsáugen, * *tr.* suga ut, *einer* (dat.) *Sache etw.:* ngt ur en sak.

entschádigen, * I. *tr.* och ✱ *itr. h.* godtgöra, hålla skadeslös, ersätta, t. ex. *jmdm* [*für*] *seine Mühe.* II. *Sich* ~ skaffa sig godtgörelse, hålla sig skadeslös.

Entschádigung, *-en, f.* skadeersättning, godtgörelse. -s... Ex. ~**betrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ~**summe**, *-n, f.* ersättningsbelopp.

entschäumen, * *itr. s.* skummande framströmma, *dem Felsen:* ur klippan.

Entschéid, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* afgörelse.

entschéiden, * I. *tr.* afgöra, bestämma. II. *Sich* ~ bestämma sig, *für etw.:* för ngt; afgöras. jfr *entschieden.*

Entschéidung, *-en, f.* afgörande, bestämmelse; utslag. -s... Ex. ~**augenblick**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* afgörande ögonblick. ~**grund**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bestämmande, afgörande skäl. ~**kampf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* afgörande kamp.

entschíeden, *a.* afgjord, bestämd. *Er ist ein* ~*er Narr* el. ~ *ein Narr:* han är afgjordt

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

en narr. ~ *antworten:* svara bestämdt, i en bestämd ton.

Entschiedenheit, 0, *f.* bestämdhet.

entschlafen, * *itr. s.* insomna, afsomna.

entschlagen, * *sich* ~ göra sig af med, göra sig kvitt, *einer* (gen.) *Sache:* en sak. *Sich eines Gedanken* ~ slå bort en tanke.

entschleichen, * *itr. s.* smyga sig bort.

entschleiern, * I. *tr.* afslöja. II. *Sich* ~ framträda, visa sig sådan man är. **Entschleierung**, *f.*

entschliessen, * I. *tr.* ✱ öppna, upplåta. II. *Sich* ~ besluta sig, bestämma sig. *Sich kurz* ~ fatta ett raskt beslut. **Entschliessung**, *f.* Jfr följ.

entschlossen, *a.* besluten, bestämd. *Kurz* ~ beslutsam.

Entschlossenheit, 0, *f.* beslutsamhet.

entschlummern, * *itr. s.* inslumra.

entschlüpfen, * *itr. s.* som en orm glida undan, halka ur handen, undkomma, undslippa; undfalla.

Entschluss, *-es, -e* †, *m.* beslut.

entschöpfen, * *tr.* ösa, *den Fässern Wein:* vin ur faten.

entschuldbar, *a.* ursäktlig.

entschuldigen, * I. *tr.* ursäkta, urskulda, förlåta. II. *Sich* ~ ursäkta, urskulda sig, *mit etw.:* med ngt, bedja om ursäkt.

Entschuldigung, *-en, f.* urskuldande, ursäkt, förlåtelse. **-s...** Ex. **~grund**, *-[e]s, -e* †, *m.* orsak till ursäkt. **~schreiben**, *-s, -, n.* urskuldande skrifvelse. **~zettel**, *-s, -, m.* skriftlig ursäkt för uteblifvande; sjukbetyg.

entschwében, * *itr. s.* sväfva bort.

entschwéllen, * *itr. s.* svälla fram, framvälla, *dem Berge:* ur bärget. *Den Ufern* ~ öfversvämma.

entschwinden, * *itr. s.* aftaga, försvinna, bortdö.

entschwirren, * *itr. s.* susande, surrande flyga bort.

entschwören, * *sich* ~ afsvärja, säga farväl åt, öfvergifva, *dem Glück, der Welt:* lyckan, verlden.

entséelen, * *tr.* afliva, döda. *Entseelt:* död.

entsénden, * *tr.* afsända.

1. entsétzen, * I. *tr.* 1. *Jmdn einer* (gen.) *Sache* ~ afhända ngn en sak. *Jmdn seines Amtes* ~ afsätta, afskeda ngn. 2. högeligen förskräcka, förfära. 3. ✕ undsätta, t. ex. *eine Festung.* II. *Sich* ~ förfäras, högeligen förskräckas. **Entsétzung**, *f.*

2. Entsétzen, *-s*, 0, *n.* förfäran, förskräckelse.

entsétzlich, *a.* förfärlig, ryslig, förskräcklig.

Entsétzlichkeit, *-en, f.* ryslighet, gräslighet.

entsiegeln, * *tr.* borttaga sigillet från. *Einen Brief.* ~ bryta ett bref. **Entsíeg[e]lung**, *f.*

entsinken, * *itr. s.* sjunka ned, *dem Sessel:* från stolen.

entsinnen, * *sich* ~ påminna sig, minnas, *einer* (gen.) *Begebenheit:* en tilldragelse.

entsittlichen, * *tr.* göra osedlig, moraliskt förstöra, demoralisera. **Entsittlichung**, *f.*

entspinnen, * I. *tr.* börja, anstifta, t. ex. *Gespräche, Empörungen.* II. *Sich* ~ börja, uppstå, utveckla sig.

entspréchen, * *itr. h.* motsvara, öfverensstämma med, *einer* (dat.) *Sache, den Absichten jmds:* en sak, ngns afsigter.

entspríessen, * *itr. s.* spira upp, skjuta upp, *der* (dat.) *Erde:* ur marken. *Einer Familie entsprossen sein:* härstamma från en familj.

entspringen, * *itr. s.* 1. springa bort, rymma, t. ex. *aus dem Gefängnisse; der Gefahr* ~ undfly faran. 2. framspringa, framvälla, t. ex. *eine Quelle entspringt* [*aus*] *dem Berge.* 3. upprinna, t. ex. *der Rhein entspringt in der Schweiz.* 4. i allmh. framgå, härstamma.

entsprúdeln, * *itr. s.* porla, välla fram, *dem Felsen:* ur klippan.

entsprühen, * *itr. s.* spraka ut, fram, *dem Herde:* från härden.

entstálten, * *tr.* vanställa. **Entstáltung**, *f.*

entstámmen, * *itr. s.* härstamma.

entstéhen, * *itr. s.* 1. uppstå, *aus etw.:* ur ngt; blifva. *Was auch daraus* ~ *mag:* hvad som än må bli följden däraf. 2. trytn, svika, lemna i sticket, dnga sig undan.

Entstéhung, *-en, f.* ursprung, uppkomst, skapelse. **-s...** Ex. **~ärt**, *-en, f.* sättet för ngtings uppkomst. **~geschichte**, *-n, f.* skapelsehistoria. **~weise**, *-n, f.* = *~art.*

entstéigen, * *itr. s.* uppstiga, *dem Meere:* ur hafvet.

entstéllen, * *tr.* vanställa. **Entstéllung**, *f.*

entstráhlen, * *itr. s.* framstråla, strålande frambryta, *einem Gegenstande:* ur ett föremål.

entströmen, * *itr. s.* framströmma, *dem Berge:* ur bärget.

entstürzen, * *itr. s.* och *sich* ~ störta, ut, fram, frambryta, *den Wolken:* ur molnen.

entsühnen, entsündigen, * *tr.* och *sich* ~ försona (sig), rena (sig). **Entsühnung, Entsündigung**, *f.*

enttäuschen, * *tr.* upplysa om villfarelse, taga ur en villfarelse. **Enttäuschung**, *f.*

entthrónen, * *tr.* afsätta regenter. **Entthrónung**, *f.*

entübrigen, * *tr.* 1. befria, fritaga, *jmdn einer* (gen.) *Sache:* ngn från ngt. 2. = *erübrigen II.*

entvölkern, * I. *tr.* göra folktom, ödelägga. II. *Sich* ~ blifva folktom. **Entvölkerung**, *f.*

entwáchsen, * *itr. s.* 1. växa upp, skjuta fram, *dem Boden:* ur marken. 2. *Seinen Kleidern* ~ växa ur sina kläder. *Der Rute* ~ *sein:* hafva växt ifrån riset.

entwáffnen, * I. *tr.* afväpna. II. *Sich* ~ lägga bort, nedlägga vapnen. **Entwáffnung**, *f.*

entwálden, * *tr.* nedhugga skogen på, afrödja, t. ex. *einen Berg.* **Entwáldung**, *f.*

entwässern, * *tr.* bortleda vattnet från, dränera, torrlägga, t. ex. *eine Wiese;* befria från vattenhalt, rena, t. ex. *den Alkohol.* **Entwässerung**, *f.*

entwéder (äfv. ⁻ - -), *konj.* antingen. ~ ... *oder:* antingen ... eller.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

entwéiben, * *tr.* 1. *Einen Mann* ~ fråntaga en man hans hustru. 2. *Eine Frau* ~ göra en kvinna okvinlig. *Entweibt:* okvinlig.

entwéichen, * *itr. s.* 1. fly, rymma, afvika. *Entwichne Zeiten:* flydda tider. 2. utströmma, t. ex. *das Gas entweicht.* **Entwéichung,** *f.*

entwéihen, * *tr.* 1. *Einen Priester* ~ skilja en präst från ämbetet. 2. vanhelga, oskära. **Entwéihung,** *f.*

Entwéiher, *-s, -, m.* en som vanhelgar sgt.

entwénden, * *tr.* hemligen borttaga, undansnilla, stjäla. **Entwéndung,** *f.*

Entwénder, *-s, -, m.* undansnillare, tjuf.

entwénderisch, *a.* tjufaktig.

entwérfen, * *tr.* göra ett utkast till, skissera, teckna. *Einen Plan* ~ uppgöra en plan. **Entwérfung,** *f.*

entwért[h]en, * I. *tr.* minska värdet af, göra värdelös. II. *Sich* ~ sjunka i värde, blifva värdelös. **Entwért[h]ung,** *f.*

entwickeln, * *tr.* och *sich* ~ 1. rulla upp (sig). 2. reda (sig), t. ex. *etw. Verworrenes.* 3. utveckla (sig), framställa, t. ex. *seine Gedanken.* 4. lägga(s) i dagen, visa (sig), t. ex. *Thatkraft.* **Entwick[s]lung,** *f.* -s... Ex. **~fähig,** *a.* i stånd att utvecklas. **~gang,** -[e]s, 0, *m.* utveckling(sgång). **~theorie,** *-en, f.* utvecklingsteori, evolutionsteori.

entwilde[r]n, * *tr.* civilisera.

entwinden, * I. *tr. Jmdm etw.* ~ vrida ngt ur handen på ngn, våldsamt fråntaga ngn ngt. II. *Sich* ~ vrida, slita sig lös.

entwirren, * I. *tr.* reda, utreda; bringa klarhet i. II. *Sich* ~ reda sig, blifva klar. **Entwírrung,** *f.*

entwischen, * *itr. s.* F undfly, undkomma, rymma.

entwöhnen, * *itr. s.* blifva ovan vid, främmande för, *einer* (gen.) el. *eine Sache:* en sak.

entwöhnen, * I. *tr.* afvänja, t. ex. *ein Kind. Jmdn, sich einer* (gen.) el. *von einer Sache* ~ vänja ngn, sig af med ngt. II. *Sich* ~ se *I.* **Entwöhnung,** *f.*

entwólken, * I. *tr.* befria från moln. *Entwölkt:* molnfri. II. *Sich* ~ blifva molnfri.

entwürdigen, * I. *tr.* minska i värde, nedsätta, förringa, förnedra. II. *Sich* ~ nedsättas i värde, förringas; förnedra sig, nedlåta sig. **Entwürdigung,** *f.*

Entwúrf, -[e]s, -e †, *m.* utkast, skiss, plan.

entwúrzeln, * *tr.* upprycka med rötterna. **Entwúrzelung,** *f.*

entzáubern, * *tr.* lösa ur förtrollningen. **Entzáuberung,** *f.*

entziehen, * *tr.* och *sich* ~ undandraga (sig). *Jmdm etw.* ~ undandraga, undanhålla ngn ngt. *Jmdm Blut* ~ aftappa ngn blod. *Sich der* (dat.) *Gefahr* ~ fly faran. *Das entzieht sich der Berechnung:* det är oberäkneligt. **Entziehung,** *f.*

entzífferbar, *a.* möjlig att uttyda.

Entzífferer, *-s, -, m.* uttydare.

entzíffern, * *tr.* tyda, uttyda, dechiffrera. **Entzífferung,** *f.*

entzúcken, * *itr. s.* i sicksack utgå, ljunga, *dem Himmel:* från himlen.

entzücken, * *tr.* hänrycka, hänföra, tjusa.

Entzückung, *-en, f.* hänförelse, förtjusning.

entzügeln, * *tr.* aftaga tyglarna, betslet af, betsla af, t. ex. *Pferde.* Bildl. *entzügelte Leidenschaft:* otyglad lidelse.

entzündbar, *a.* som kan antändas, brännbar, eldfängd.

Entzündbarkeit, 0, *f.* eldfängdhet.

entzünden, * I. *tr.* 1. antända, upptända, äfv. bildl., t. ex. *Zorn.* 2. med. inflammera. II. *Sich* ~ 1. antändas, fatta eld, råka i brand, uppblossa. 2. med. inflammeras.

Entzünder, *-s, -, m.* en som antänder.

entzündlich = *entzündbar.*

Entzündung, *-en, f.* 1. antändande. 2. med. inflammation. -s... Ex. **~fieber,** *-s, -, n.* med. feber förorsakad af inflammation.

entzwéi, *adv.* itu, sönder. F *er ist vor Freude ganz* ~ han är alldeles utom sig af glädje. — Efterföljs. sms. förekomma äfv. upplösta.

entzwéibeissen, *tr.* bita sönder.

entzwéibersten, *itr. s.* brista sönder.

entzwéibrechen, I. *tr.* bryta sönder. II. *itr. s.* gå sönder, brista.

entzwéibringen, *tr.* lyckas få sönder.

entzwéidrücken, *tr.* trycka sönder.

entzwéien, * I. *tr.* stifta, åstadkomma oenighet mellan, söndra. II. *Sich* ~ blifva oense, osams, fiender.

entzwéifallen, I. *itr. s.* falla och gå sönder, sönderslås. II. *tr. Sich* (dat.) *einen Arm* ~ falla och bryta af en arm.

entzwéigehen, *itr. s.* gå isär, gå sönder.

entzwéihauen, *tr.* hugga sönder.

entzwéiklopfen, *tr.* bulta sönder.

entzwéimachen, *tr.* bryta sönder, slå sönder.

entzwéiplatzen, *itr. s.* spricka sönder.

entzwéireissen, I. *tr.* slita, rifva sönder. II. *itr. s.* gå sönder.

entzwéischlagen, P **entzwéischmeissen,** *tr.* slå sönder.

entzwéischneiden, *tr.* skära, klippa sönder.

entzwéisein, *itr. s.* vara sönder, vara söndrig.

entzwéispringen, *itr. s.* springa sönder.

Entzwéiung, *-en, f.* tvist, split, splittring, tvedrägt.

Enziän, -[e]s, -e, *m.* bot. stålört (Gentiana).

Epárch, *-en, -en, m.* epark, ståthållare.

Epaulétt, -[e]s, -s, *n.* **Epaulétte,** *-en, f.* epålett. -e[n]... Ex. **~träger,** *-s, -, m.* epålettbärare, officer, militär.

ephemér[isch], *a.* räckande blott en dag, kort, efemär.

Epheu, *-s, -s, m.* och ✱ *n.* murgröna (Hedera helix). **-bekränzt,** *a.* bekransad med murgröna. **-ranke,** *-n, f.* murgrönsranka.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Ephór, *-en, -en, m.* efor, eforus.
Ephorát, -[*e*]*s, -e, n.* eforusämbete.
Ephorus, -, *Ephóren, m.* eforus.
Epidemíe, *-en, f.* epidemi.
epidémisch, *a.* epidemisk.
Epigóne, *-n, -n, m.* 1. afkomling, ättling, plur. efterkommande. 2. dålig författare som efterbildar klassikerna, efterbildare, klåpare. **-n...** Ex. **~periode**, *-n, f.* period af förfall inom literaturen.
Epigónent[b]ùm, -[*e*]*s*, 0, *n.* dåliga författare, jfr *Epigone 2*, förfall inom literaturen.
Epigrámm, -[*e*]*s, -e, n.* epigram.
Epik, 0, *f.* episk poesi.
Epiker, *-s*, -, *m.* episk skald.
Epikuréer, **Epikuréer**, *-s*, -, *m.* epikuré, vällusting.
epikuréisch, **epikuréisch**, *a.* epikureisk, vällustig.
Epilepsie, *-en, f.* fallandesot, epilepsi.
Epiléptiker, *-s*, -, *m.* person som lider af fallandesot.
epilóptisch, *a.* epileptisk.
Epilóg, -[*e*]*s, -e, m.* epilog.
Epiphániasfest, -[*e*]*s, -e, n.* trettondagen.
episch, *a.* episk.
episkopál, *a.* biskoplig, episkopal. **-kirche**, 0, *f.* biskopliga, episkopala kyrkan, engelska statskyrkan.
Episóde, *-n, f.* episod, tilldragelse.
Epístel, *-n, f.* bref, epistel. F *jmdm die ~ lesen:* läsa lagen för ngn.
Epitáph[ium], *-s* el. *-ium[s]*, *-ia* el. *-ien* el. *-e, n.* grafskrift.
Epíthetíon, *-ons, -a, n.* tillnamn, epitet.
Epóche, *-n, f.* tidehvarf, epok.
Epóde, *-n, f.* epod.
Epíos, *-os, -en, n.* epos, hjältedikt.
Eppich, -[*e*]*s, -e, m.* 1. murgröna. 2. selleri. 3. persilja.
Equipáge, *-n, f.* åkdon, ekipage.
equipíeren, *-te, -t, tr.* och *sich ~* förse (sig) med hvad man behöfver, utrusta (sig). **Equipierung**, *f.*
er, *m.* **sie**, *f.* **es**, *n.* gen. *seiner* el. ✱ *sein ihrer seiner* el. ✱ *sein*, dat. *ihm ihr ihm*, ack. *ihn sie es*, plur. nom. ack. *sie*, gen. *ihrer*, dat. *ihnen*, I. *pron. pers.* han, hon, den, det. *Ich verbitte mir das Er:* jag undanber mig tilltalet »han». II. **Er**, obojl. *m.* hanne. *Der ~ und die Sie:* hannen och honan. Jfr *es* och *sie*.
Er... är en förstafvelse, som med verb bildar äkta sms. och hufvudsakligen har följ. funktioner: 1. den bildar verb af adj., t. ex. *leicht:* lätt, *erleichtern:* göra lätt, underlätta; 2. den betecknar förvärf, erhållande, uppnående, t. ex. *schreiben:* skrifva, *erschreiben:* genom skrifning förtjäna, skrifva sig till; 3. den betecknar dödande, döende, t. ex. *schiessen:* skjuta, *erschiessen:* skjuta ihjäl, *frieren:* frysa, *erfrieren:* frysa ihjäl. 4. den betecknar rörelse uppåt, t. ex. *stehen:* stå, *erstehen:* stå upp, stiga upp. 5. den förstärker uttrycket, t. ex. *wählen:* välja, *erwählen:* utvälja, med omsorg välja.
eráchten, * *tr.* 1. anse, hålla för. *Es ist leicht zu ~* det är lätt att fatta. *Meines ~s:* enligt mitt förmenande. 2. ämna.
erángeln, * *tr.* meta upp.
erárbeiten, * *tr.* arbeta sig till, genom eitt arbete förvärfva.
erbángen, * *itr. s.* och *h.* blifva rädd, uppskrämd, gripas af ångest.
erbármen, * I. *tr.* väcka medlidande hos. *Er erbarmt mich* el. opers. *es erbarmt mich seiner:* det gör mig ondt om honom. II. *Sich ~* förbarma sig, *jmds* el. *über jmdn:* öfver ngn. *Dass Gott sich erbarme* el. *Gott erbarme!* Gud sig förbarme!
erbármens... Ex. **-wërt[h]**, **-würdig**, *a.* värd förbarmande, medlidande.
Erbármer, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* förbarmare.
erbármlich, *a.* erbarmlig, jämmerlig, ömklig.
Erbármlichkeit, *-en, f.* jämmerlighet, ömklighet.
Erbármung, 0, *f.* förbarmande, medlidande. **-s...** Ex. **~los**, *a.* utan förbarmande, hjärtlös. **~reich**, **~voll**, *a.* rik på förbarmande. **~wërt[h]**, **~würdig**, *a.* värd förbarmande, medlidande.
erbáuen, * I. *tr.* 1. uppbygga, uppföra, t. ex. *eine Stadt, ein Haus.* Ordspr. *Rom ist nicht an einem Tage erbaut:* Rom byggdes ej på en dag. 2. bildl. uppbygga, t. ex. *die Gemeinde, das Gemüt.* II. *Sich ~* uppbyggas. *Sich an etw.* (dat.) *~* hämta uppbyggelse ur ngt, finna ngt uppbyggligt.
Erbáuer, *-s*, -, *m.* person som uppbygger; byggmästare.
erbáulich, *a.* uppbygglig.
Erbáulichkeit, *-en, f.* det uppbyggliga i ngt, ngt uppbyggligt.
Erbáuung, *-en, f.* 1. uppbyggande. 2. uppbyggelse. **-s...** Ex. **~bùch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* **~schrift**, *-en, f.* andlig, uppbygglig bok, andaktsbok, uppbyggelseskrift. **~schriftsteller**, *-s*, -, *m.* författare af uppbyggelseskrifter.
Erbíe, I. *-en, -en, m.* arfvinge, arftagare. II. *-es, -e, n.* arf. **-acker**, *-s*, -†, *m.* ärfd åker, mark. **-adel**, *-s*, 0, *m.* ärftlig adel. **-anfall**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* jur. hemfall genom arf. **-anspruch**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* arfsanspråk. **-ant[h]eil**, -[*e*]*s, -e, m.* andel i arf. **-begräbnis[s]**, *-ses, -se, n.* familjegraf. **-eigen**, *a.* ärfd. **-eigent[h]ùm**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* arfgods. **-eigent[h]ümer**, *-s*, -, *m.* ägare till ett arfgods. **-einsetzung**, **-ernennung**, *-en, f.* utnämning till arfvinge. **-fähig**, *a.* arfsberättigad. **-fähigkeit**, 0, *f.* arfsrätt. **-fall**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* arfsangelägenhet. **-fällig**, *a.* på grund af arfsrätt tillkommande. **-fehler**, *-s*, -, *m.* ärfdt fel el. lyte. **-feind**, -[*e*]*s, -e, m.* arffiende. **-feindschaft**, *-en, f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ärfd, dödlig fiendskap. **-folge**, 0, *f.* arfföljd. **-folgekrieg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* successionskrig. **-folger**, *-s*, *-*, *m.* arftagare, ärftlig efterträdare. **-gesessen**, *a.* boende på sitt arfgods. **-gut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* arfgods. **-herr**, *-n*, *-en*, *m.* arfherre. **-herrlich**, *a.* hörande till, rörande en arfherre. **-herrschaft**, *-en*, *f.* 1. besittning af ett arfgods. 2. herrskap å ett arfgods (arfherre med fru). **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* arfgods. **-huldigung**, *-en*, *f.* hyllning af en arfherre el. arffurste. **-kauf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* köp till arf och ägo. **-krankheit**, *-en*, *f.* ärftlig sjukdom. **-lassen**, *-s*, 0, *n.* testamenterande. **-lasser**, *-s*, *-*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* testator, testatrix. **-lehen**, *-s*, *-*, *n.* ärftligt län. **-los**, *a.* arflös. **-nehmer**, *-s*, *-*, *m.* arftagare. **-pacht**, *-en*, *f.* ärftligt arrende. **-pächter**, *-s*, *-*, *m.* innehafvare af ärftligt arrende. **-recess**, *-es*, *-e*, *m.* jur. arfsfördrag. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* arfsrätt. **-reich**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* arfrike. **-schaden**, *-s*, -†, *m.* ärftligt lyte. **-schleicher**, *-s*, *-*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* person som söker lisma sig till arf. **-schleicherei**, *-en*, *f.* list, knep för att komma åt ett arf. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ärfd sak. **-sünde**, *-n*, *f.* arfsynd. **-t[h]eil**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* arfvedel. **-t[h]eilung**, *-en*, *f.* arfskifte. **-übel**, *-s*, *-*, *n.* ärftligt ondt. **-verbrüderung**, **-vereinigung**, *-en*, *f.* förbund mellan furstehus, enligt hvilket vid den ena liniens utdöende den andra inträder i dess rättigheter. **-vergleich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* arffördrag. **-vermächtnis[s]**, *-ses*, *-se*, *n.* testamentarisk gåfva. **-vertrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* arffördrag. **-zins**, *-es*, *-en*, *m.* grundräntа.

erbében, * *itr. h.* och *s.* börja bäfva, skälfva.

erblíen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* ärfva. II. *itr. s.* och *sich* ~ gå i arf.

erbéten, * *tr.* genom böner utverka, erhålla.

erbéttein, * *tr.* tigga sig till.

erbéuten, * *tr.* taga som byte.

erbíeten, * *tr.* och *sich* ~ erbjuda (sig). **Erbíetung**, *f.*

erbíetig = *erbötig.*

Erbin, *-nen*, *f.* kvinlig arfvinge, arftagerska.

erbítten, * *tr.* 1. *Etw. von jmdm* ~ bedjande utverka ngt af ngn, bedja ngn om ngt och få det. 2. *Jmdn* ~ genom böner beveka ngn.

erbíttern, * I. *tr.* förbittra. II. *itr. s.* och *sich* ~ förbittras.

Erbítterung, 0, *f.* förbittring, vrede.

erbíttlich, *a.* möjlig att beveka.

erblássen, **erbleíchen**, * *itr. s.* 1. blekna, *vor Zorn:* af vrede. 2. *Vor etw.* (dat.) ~ öfverglänsas, fördunklas af ngt. 3. blekas, blifva blekt. **Erblássung**, *f.* — **Erblassen** se *Erb...*

erblích, *a.* ärftlig.

Erblichkeit, 0, *f.* ärftlighet.

erblícken, * *tr.* få se, få syn på. *Das Licht der Welt* ~ skåda dagens ljus, födas.

erblínden, * *itr. s.* blifva blind. **Erblíndung**, *f.*

erblühen, * *itr. s.* uppblomstra.

erbórgen, * *tr.* låna, till låns erhålla.

erbös[s]en, * I. *tr.* uppreta, göra ond. II. *Sich* ~ blifva ond, uppretad, uppbragt.

erbötig, *a.* beredd, villig, *zu etw.:* till ngt. *Er war* ~, *es zu thun:* han erbjöd sig att göra det.

erbráusen, * *itr. s.* brusa fram, börja brusa.

erbréchen, * I. *tr.* bryta upp. II. *tr.* och *sich* ~ kräkas, kasta upp. **Erbréchung**, *f.*

Erbschaft, *-en*, *f.* arfskap, arf. *Der* ~ *verlustig machen:* göra urarfva. **-s...** ex. ~**angelegenheit**, *-en*, *f.* arfsfråga. ~**annahme**, *-n*, *f.* ett arfs mottagande. ~**anspruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* arfsanspråk. ~**ant[h]eil**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* andel i ett arf. ~**forderung**, *-en*, *f.* arfsanspråk. ~**klage**, *-n*, *f.* arfstvist. ~**masse**, *-n*, *f.* arf. ~**sache**, *-n*, *f.* arfsfråga. ~**verfügung**, *-en*, *f.* testamente, testamentariskt förordnande.

erbschaftlich, *a.* rörande arf, arf(s)-.

Erbse, *-en*, *f.* ärta. **-kette**, *-n*, *f.* kedja af ärtlika leder. **-wurst**, *-e* †, *f.* ärtkorf. **-en...** ex. ~**acker**, *-s*, -†, *m.* ärtåker. ~**ärtig**, *a.* ärtlik. ~**baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ärtträd (Caragana). ~**brei**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* stufvade ärter. ~**grün**, *a.* ärtgrön. ~**kette** se *-kette.* ~**schote**, *-n*, *f.* ärtskida. ~**strch**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ärthalm. ~**suppe**, *-n*, *f.* ärtsoppa. ~**wurst** se *-wurst.*

Erbt[h]üm, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* arfgods.

erbúhlen, * *tr.* genom smekningar vinna.

Érde, *-en*, *f.* jord. *Auf* ~*n* (förädr. dat. sg.): på jorden. *Unter die* ~ *bringen:* mylla ned i graften. **-achse**, *-n*, *f.* jordaxel. **-apfel**, *-s*, -†, *m.* jordäpple, potatis. **-arbeit**, *-en*, *f.* gräfning, planering vid vägbyggnad o. dyl. **-ärt**, *-en*, *f.* jordart, jordmon. **-ärtig**, *a.* jordartad, jordig. **-bahn**, 0, *f.* jordens bana. **-ball**, -[*e*]*s*, 0, *m.* jordklot. **-bau**, -[*e*]*s*, *-ten*, *m.* planering, uppkastning af vallar m. m. **-beben**, *-s*, *-*, *n.* jordbäfning. **-beerbaum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bot. smultronbuske (Arbutus). **-beere**, *-n*, *f.* smultron. **-beerpflanze**, *-n*, *f.* smultronväxt. **-beerstaude**, *-n*, *f.* **-beerstock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* smultronstånd. **-beschreibend**, *a.* geografisk. **-beschreibung**, *-en*, *f.* jordbeskrifning, geografi. **-bewohner**, *-s*, *-*, *m.* jordens innebyggare. **-biene**, *-n*, *f.* humla. **-birne**, *-n*, *f.* jordpäron, potatis. **-boden**, *-s*, 0, *m.* 1. marken. *Dem* ~ *gleich machen:* jämna med marken. 2. jordmon. **-bohrer**, *-s*, *-*, *m.* ⊕ jordborr. **-brand**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* underjordisk eld. **-damm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* jordvall. **-durchmesser**, *-s*, *-*, *m.* jordens diameter. **-enge**, *-n*, *f.* näs. **-erschütterung**, *-en*, *f.* jordbäfning. **-fahl**, **-falb**, *a.* jordfärgad, askgrå. **-fall**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* jordfall. **-farbe**, 0, *f.* jordfärg. **-farben**, **-farbig**, *a.* jordfärgad. **-fest**, *a.* jordfast. **-fläche**, 0, *f.* jordyta. **-floh**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* jordloppa. **-frucht**, *-e* †, *f.* jordfrukt. **-gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* underjordisk gång. **-geboren**, *a.* poet. jordisk. **-gefühl**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* jordisk känsla. **-gegend**, *-en*, *f.* trakt på

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

jorden. **-geist**, -[e]s, -er, m. jordande, rå, tomte. **-gelb**, a. ockergul. **-geschlecht**, -[e]s, 0, n. människoslägte. **-geschmack**, -[e]s, 0, m. jordsmak. **-geschoss**, -es, -e, n. bottenvåning, källarvåning. **-gürtel**, -s, -, m. jordbälte, zon. **-hälfte**, -n, f. jordhalfva, hemisfär. **-haltig**, a. jordhaltig, jordblandad. **-harz**, -es, -e, n. jordharts, asfalt. **-hügel**, -s, -, m. kulle, jordhög. **-klöss**, -es, -e †, m. jordklimp. **-kluft**, -e †, f. klyfta, remna i jorden. **-klumpen**, -s, -, m. jordklump, jordklimp. **-kohle**, -n, f. jordkol. **-kreis**, -es, 0, m. jordkrets. **-kugel**, 0, f. jordklot. **-kunde**, 0, f. geografi. **-kundige(r)**, (adj. böjn.) m. geograf. **-messer**, -s, -, m. landmätare. **-messung**, 0, f. landmäteri. **-mittelpunkt**, -[e]s, 0, m. jordens medelpunkt. **-oberfläche**, 0, f. jordyta. **-öl**, -[e]s, -e, n. bärgolja, nafta. **-pech**, -[e]s, 0, n. jordbeck, asfalt. **-rauch**, -[e]s, 0, m. bot. jordrök (Fumaria officinalis). **-reich**, -[e]s, 0, n. 1. bibl. jorderiket, jorden. 2. jordmon. **-riss**, -es, -e, m. remna i jorden. **-rücken**, -s, -, m. ås. **-rutsch**, -es, -e, m. jordras. **-schicht**, -en, f. jordlager. **-scholle**, -n, f. 1. jordkoka. 2. bibl. jorden. **-spalte**, -n, f. = -riss. **-stamm**, -[e]s, -e †, m. stubbe. **-stock**, -[e]s, -e †, m. 1. = -stamm. 2. = rötj. **-stockwerk**, -[e]s, -e, n. bottenvåning, källarvåning. **-stöss**, -es, -e †, m. jordstöt. **-strich**, -[e]s, -e, m. luftstreck. **-t[h]ell**, -[e]s, -e, m. verldsdel. **-umschiffer**, **-umsegler**, -s, -, m. verldsomseglare. **-umschiffung**, **-umseg[e]lung**, -en, f. verldsomsegling. **-wall**, -[e]s, -e †, m. jordvall. **-zunge**, -n, f. landtunga. **-e...** Ex. **~bewohner** se -bewohner. **~essend**, a. jordätande. — **-en...** Ex. **~bürger**, -s, -, m. verldsborgare. **~glück**, -[e]s, 0, n. jordisk lycka. **~kind**, -[e]s, -er, n. människobarn, dödlig. **~last**, 0, f. jordelifvets börda. **~not[h]**, -e †, f. jordisk nöd. **~pilger**, -s, -, m. pilgrim på jorden. **~rund**, -[e]s, 0, n. jordens krets. **~schö[o]ss**, -es, 0, m. jordens sköte. **~sohn**, -[e]s, -e †, m. = ~kind. For för. se föreg. sms.

erdénkbar, a. upptänklig.

erdénken, * tr. upptänka, uttänka, uppdikta.

erdénklich, a. upptänklig.

érdicht, a. jordig, jordartad.

erdíchten, * = erdenken.

Erdíchtung, -en, f. 1. uppdiktande. 2. dikt, påhitt, osanning.

erdíenen, * tr. förtjäna, gum lång el. trogen tjänst förvärfva, t. ex. eine Pension, af sin lön hopspara, t. ex. ein kleines Vermögen.

érdig, a. jordig.

erdólchen, * tr. och sich ~ sticka ihjäl (sig) med dolk, mörda (sig).

erdróisten, * sich ~ drista sig, djärfvas.

erdrúbnen, * itr. h. dåna.

erdrósseln, * tr. och sich ~ strypa (sig). **Erdrósselung**, f.

erdrúcken, * tr. trycka, klämma ihjäl, kväfva. **Erdrúckung**, f.

erdúlden, * tr. tåla, uthärda. **Erdúldung**, f.

erdúrsten, * itr. s. törsta ihjäl.

eréifern, * sich ~ råka i eld och låga, blifva het, brusa upp, förifra sig. **Eréif[e]rung**, f.

eréignen, * sich ~ tilldraga sig, hända.

Eréignis[s], -ses, -se, n. tilldragelse, händelse.

eréilen, * tr. tlande uppnå, hinna. *Der Tod hat ihn ereilt:* döden öfverraskade honom.

Eremít, -en, -en, m. eremit. **-en...** Ex. **~leben**, -s, 0, n. eremitlif.

Eremitáge, -n, f. eremitage, eremithydda.

eremitenhaft, **eremítisch**, a. eremitartad, eremit-.

erérben, * tr. ärfva, genom arf erhålla.

1. erfáhren, * tr. 1. erfara, få veta, få reda på, t. ex. ein Ereignis. 2. erfara, röna, få vidkännas, lida, t. ex. eine harte Behandlung, ein Unglück. 3. bibl. pröfva.

2. erfáhren, a. erfaren, bevandrad, förfaren.

Erfáhrenheit, -en, f. erfarenhet, förfarenhet.

Erfáhrung, -en, f. erfarenhet, rön. *Aus ~ af* erfarenhet. *In ~ bringen:* få veta, lära känna, erfara. **-s...** Ex. **~beweis**, -es, -e, m. på erfarenhet grundadt bevis. **~fülle**, 0, f. rikedom på erfarenhet. **~gemäss**, a. öfverensstämmande med erfarenheten. **~los**, a. saknande erfarenhet. **~lósigkeit**, 0, f. brist på erfarenhet. **~mässig** = ~gemäss. **~reich**, a. rik på erfarenhet. **~satz**, -es, -e †, m. erfarenhetssats.

erfássbar, a. möjlig att fatta.

erfássen, * tr. gripa, gripa tag i, fatta.

erfässlich = erfassbar.

erfóchten, * tr. fäktande uppnå, vinna, tillkämpa sig, t. ex. einen Sieg, grosse Vorteile.

erfínden, * tr. 1. * finna, påträffa; pass. befinnas. 2. uppfinna.

Erfínder, -s, -, m. **~in**, -nen, f. uppfinnare.

erfínderisch, **erfíndsam**, a. uppfinningsrik.

Erfíndung, -en, f. uppfinning. **-s...** Ex. **~gabe**, -n, **~kraft**, -e †, f. uppfinningsförmåga. **~patent**, -[e]s, -e, n. patent på uppfinning. **~reich**, a. uppfinningsrik. **~vermögen**, -s, 0, n. = ~gabe.

erfischen, * tr. fiska, fiska upp.

erflóhen, * tr. enträget, varmt bedja om; genom enträgna böner vinna.

erflíegen, * tr. flygande uppnå.

erfód... = erford...

Erfólg, -[e]s, -e, m. 1. följd, påföljd, resultat. 2. framgång. **-los**, a. saknande el. utan påföljd, framgång. **-lósigkeit**, 0, f. brist på framgång, gagnlöshet. **-reich**, a. framgångsrik, gagnande.

erfólgen, * itr. s. 1. följa, blifva följden, aus etw.: af ngt. *Was wird daraus ~?* hvad skall blifva följden däraf? 2. följa på ngt. *Die Antwort ist noch nicht erfolgt:* svaret har ännu ej ingått. *Es ist nichts weiter*

* äkta sms. F familiärt. P lägre sorät. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term

darauf erfolgt: det blef ingenting vidare af.

erförderlich, *a.* erforderlig, behöflig. ~*en Falls:* om så erfordras. *Zu dieser Arbeit ist viel Zeit* ~ detta arbete kräfver mycken tid.

erfördern, * *tr.* erfordra, behöfva, kräfva.

Erfördernis[**s**], *-ses, -se, n.* **Erförderung,** *-en, f.* 1. erforderlighet, behöflighet. 2. det erfordrade, behof.

erforschbar, *a.* möjlig att utforska.

erforschen, * *tr.* utforska, genomforska, taga kännedom om; genomskåda. **Erforschung,** *f.* **-s...** Ex. ~**reise,** *-n, f.* upptäcktsresa.

Erforscher, *-s, -, m.* utforskare, kunskapare, upptäckare.

erfragen, * *tr.* fråga reda på.

erfrechen, * *sich* ~ drista sig, djärfvas, vara fräck nog.

erfreuen, * I. *tr.* glädja, fröjda. *Über etw. erfreut sein:* vara glad öfver ngt. II. *Sich* ~ 1. *Sich an einer* el. *sich einer* (gen.) *Sache* ~ glädja sig öfver, finna nöje i en sak. 2. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ hafva att glädja sig åt, njuta en sak.

erfreulich, *a.* glädjande.

erfrieren, * *itr. s.* förfrysa, frysa ihjäl, frysa bort.

erfrischen, * *tr.* och *sich* ~ förfriska (sig), vederkvicka (sig), läska (sig).

Erfrischung, *-en, f.* förfriskning, vederkvickelse. **-s...** Ex. ~**mittel,** *-s, -, n.* förfriskning, uppfriskande el. läskande medel.

erfüllen, * I. *tr.* fylla, uppfylla, förverkliga, t. ex. *das Maß, jmdn mit Bewunderung, die Bitte jmds* el. *jmdm seine Bitte, ein Versprechen, seinen Zweck.* II. *Sich* ~ uppfyllas, gå i fullbordan, förverkligas.

Erfüllung, *-en, f.* uppfyllande, fullbordan, fullgörande. *In* ~ *gehen:* gå i fullbordan. **-s...** Ex. ~**hoffnung,** *-en, f.* hopp om fullbordan, om förverkligande.

ergänzen, * I. *tr.* 1. göra fullständig, fulltalig, fullständiga, komplettera, supplera; ✕ rekrytera. 2. *Ein Gemälde* ~ restaurera en målning. *Einen Text* ~ återställa en text i dess ursprungliga skick. II. *Sich* ~ blifva fulltalig, fullständig, kompletteras, suppleras.

Ergänzer, *-s, -, m.* person som kompletterar, restaurerar.

Ergänzung, *-en, f.* 1. kompletterande, restaurering. 2. tillägg, supplement, fyllnad. **-s...** Ex. ~**band,** -[e]*s, -e* †, *m.* supplementsband. ~**bogen,** *-s, -, m.* defektark. ~**farben,** *f. plur.* komplementfärger. ~**mannschaft,** *-en, f.* ✕ reserv(trupp). ~**pferd,** -[e]*s, -e, n.* reservhäst. ~**richter,** *-s, -, m.* biträdande, supplerande domare. ~**stück,** -[e]*s, -e, n.* fyllnad, supplement. ~**winkel,** *-s, -, m.* matem. supplementsvinkel.

ergattern, * *tr.* F snoka reda på, fiska upp.

ergäunern, * *tr.* genom vinglerier erhålla, lura åt sig.

ergeben, * I. *tr.* 1. gifva, lemna, t. ex. *das Feld ergiebt eine reiche Ernte.* 2. ådagaläggs, t. ex. *die Untersuchung hat seine Unschuld* ~. II. *Sich* ~ 1. gifva sig, öfverlemna sig, t. ex. *sich dem Feinde* ~, *sich auf Gnade und Ungnade* ~. 2. öfverlemna sig, hängifva sig, t. ex. *sich einer Person, dem Studium, den Lastern* ~. ~ (part. pert.) tillgifven; under bref: ~*st:* högaktningsfullt, vördsammast; *ich bitte Sie* ~*st, die Güte zu haben zu* ... jag får vördsammast bedja er vara af den godheten att ... 3. *Sich in etw.* (ack.) ~ foga sig i ngt. 4. följa, framgå, t. ex. *aus der Untersuchung ergab sich seine Unschuld* el. *dass er unschuldig war:* det framgick af undersökningen, att han var oskyldig.

Ergebenheit, 0, *f.* 1. hängifvenhet. 2. undergifvenhet, t. ex. *in den Willen Gottes:* under Guds vilja.

Ergebnis[**s**], *-ses, -se, n.* följd, verkan, resultat.

Ergebung, *-en, f.* 1. dagtingan, kapitulation. 2. = *Ergebenheit 2.*

ergehen, * I. *Sich* ~ 1. lustvandra, promenera. Bildl. *die Blicke* ~ *sich:* blicken spanar omkring. 2. *Sich in etw.* (dat.) ~ utförligt göra ngt, hängifva sig åt ngt, t. ex. *sich in Hoffnungen* ~ hängifva sig åt förhoppningar, *sich in Schilderungen* ~ skildra utförligt och med värme, *sich in Schmähungen* ~ utösa smädelser. II. *itr. s.* 1. utgå, offentliggöras. *Einen Befehl an jmdn* ~ *lassen:* beordra ngn. 2. *Etw. über sich* (ack.) ~ *lassen:* tåligt lida, underkasta sig ngt. *Gnade für Recht* ~ *lassen:* låta nåd gå för rätt. 3. opers. *es ergeht jmdm gut, übel:* det går ngn väl, illa. *Wie wird es dir* ~ hur skall det gå med dig?

ergeizen, * *tr.* snåla in, genom snålhet hopspara.

ergötz... se *ergötz...*

ergiebig, *a.* (vinst)gifvande, inbringande.

Ergiebigkeit, 0, *f.* indrägtighet.

ergiessen, * I. *tr.* utgjuta, utbreda, uttömma. II. *Sich* ~ utströmma, falla ut, mynna ut; utbreda sig. **Ergiessung,** *f.*

erglänzen, * *itr. s.* framglänsa, glänsande framträda.

erglühen, * *itr. s.* tändas, börja glöda. Bildl. *vor Scham* ~ rodna af blygsel.

ergötzen, * I. *tr.* glädja, roa. *Etw. ergötzt die Augen:* ngt är roligt att se. II. *Sich* ~ roa sig, förlusta sig. *Sich an etw.* (dat.) ~ roas af, glädja sig åt, finna nöje, förströelse i ngt. **Ergötzung,** *f.*

ergötzlich, *a.* roande, rolig, lustig.

Ergötzlichkeit, *-en, f.* rolighet, förlustelse, nöje.

ergrauen, * *itr. s.* 1. blifva grå, gråna. 2. mörkna, blifva skum.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

ergréifen, * *tr.* 1. fatta tag i, gripa, t. ex. *jmdn beim Arme. Das Feuer ergriff das Haus:* huset fattade eld. 2. öfverfalla, öfverväldiga, bemäktiga sig, t. ex. *es ergriff ihn ein plötzlicher Schreck. Tief ergriffen:* djupt gripen, rörd. 3. *Ein Auskunftsmittel* ~ gripa till en utväg. *Von etw. Besitz* ~ taga ngt i besittning. *Einen Entschluss* ~ fatta ett beslut. *Jmds Partei* ~ taga ngns parti. **Ergréifung,** *f.*

Ergriffenheit, 0, *f.* upprördt tillstånd, rörelse.

ergrímmen, * *itr. s.* blifva vred, förgrymmas. **Ergrímmung,** *f.*

ergrübeln, * *tr.* grubblande uttänka, utfundera.

ergründbar, *a.* möjlig att utgrunda.

ergründen, * *tr.* päjla djupet af, utgrunda, i grund utforska, utröna. **Ergründung,** *f.*

Ergründer, *-s, -, m.* person som utgrundar, utforskar.

ergründlich = *ergründbar.*

ergrünen, * *itr. s.* blifva grön, börja grönska.

Ergúss, *-es -e* †, *m.* utgjutande, utgjutelse, utflöde, flöde.

erhaben, *a.* 1. upphöjd, t. ex. *~e Arbeit. ~e Stellen auf der Haut:* ojämnheter i huden. 2. *Über etw.* (ack.) ~ *sein:* vara höjd öfver ngt, med förakt se ned på ngt. 3. upphöjd, upplyftande, öfverväldigande, högtidlig, imponerande.

Erhabenheit, *-en, f.* 1. upphöjning, ojämnhet. 2. storhet, storslagenhet, höghet.

erhaltbar, *a.* möjlig att erhålla.

erhalten, * I. *tr.* 1. underhålla, hålla vid makt, i godt skick, t. ex. *ein Gebäude. Eine Sache ist gut* ~ en sak har bibehållit sig bra. *Jmdn am Leben* ~ rädda ngns lif. 2. underhålla, gifva uppehälle åt. 3. erhålla, få, bekomma, mottaga. II. *Sich* ~ 1. bibehålla sig, vidmakthållas. 2. *Sich von etw.* ~ lefva af el. på ngt. **Erhaltung,** *f.* **-s...** Ex. **~mittel,** *-s, -, n.* lifsmedel. **~trieb,** *-[e]s, -e, m.* själfbevarelsedrift. **~wert[h],** *a.* värd att underhållas, vidmakthållas.

Erhalter, *-s, -, m.* bevarare, upprätthållare.

erhandeln, * *tr.* 1. genom handel förvärfva, t. ex. *ein Vermögen.* 2. tillhandla sig, köpa.

erhängen, * *tr.* och *sich* ~ hänga (sig). **Erhängung,** *f.*

erhärren, * *tr.* afvakta, invänta.

erhärten, * *itr. s.* hårdna. **Erhártung,** *f.*

erhärten, * *tr.* bekräfta, styrka. *Eidlich* ~ svära på. **Erhártung,** *f.*

erhaschen, * *tr.* hinna fatt, fånga.

erhében, * I. *tr.* 1. upplyfta, resa, höja, t. ex. *einen Gefallenen, ein Monument, den Blick, die Stimme. Jmdn in den Adelstand* ~ upphöja ngn i adligt stånd. Bibl. *den Herrn* ~ prisa Herran. 2. mottaga, lyfta, indrifva, t. ex. *Geld, seine Besoldung, Steuern. Eine Erbschaft* ~ tillträda ett arf. 3. *Einen Streit* ~ börja tvista. *Ein Geschrei* ~ börja skrika. *Schwierigkeiten* ~ göra svårigheter. II. *Sich* ~ resa sig, höja sig, uppstiga; göra uppror. **Erhébung,** *f.*

erhéblich, *a.* betydlig, ansenlig.

Erhéblichkeit, 0, *f.* betydenhet, vigt.

erhéirät[h]en, * *tr.* gifta sig till, t. ex. *ein Vermögen.*

erhéischen, * *tr.* fordra, kräfva.

erhéitern, * *tr.* och *sich* ~ upplifva(s), muntra (sig), roa (sig). **Erhéiterung,** *f.*

erhéizen, * *tr.* uppvärma. **Erhéizung,** *f.*

erhéllen, * I. *tr.* upplysa, bildl. belysa. II. *itr. h.* opers. klart framgå, blifva klart, *aus etw.:* af ngt. **Erhéllung,** *f.*

erhéucheln, * *tr.* 1. hyckla, låtsa. 2. genom förställning, hyckleri vinna.

erhítzen, * I. *tr.* upphetta, bildl. upphetsa. II. *Sich* ~ blifva varm, het; bildl. blifva uppretad, häftig. **Erhítzung,** *f.*

erhóffen, * *tr.* hoppas på, med förhoppningsfull längtan emotse.

erhöhen, * I. *tr.* 1. göra högre, upphöja, höja. 2. öka, t. ex. *die Schnelligkeit.* 3. berömma, lofprisa. II. *Sich* ~ upphöja sig.

Erhöhung, *-en, f.* 1. upphöjelse, (upp)höjande, ökande. 2. höjd, kulle.

erhólen, * *sich* ~ 1. hämta sig, repa sig, återfå krafter, *von einer Krankheit:* efter en sjukdom. 2. hvila ut, föratrö sig, roa sig. 3. *Sich* ~ *an* (med dat.): taga sin skada igen på. 4. *Sich bei jmdm Rats* ~ rådfråga ngn.

Erhólung, *-en, f.* tillfrisknande, vederkvickelse, förlustelse. **-s...** Ex. **~reise,** *-n, f.* lustresa för att hämta vederkvickelse. **~stunde,** *-n, f.* rast, kvart i skolan. **~zeit,** *-en, f.* hvilotid.

erhórchen, * *tr.* lyssnande erfara, uppsnappa.

erhören, * *tr.* bönhöra, höra, uppfylla, t. ex. *einen Betenden, jmds Bitte.*

Erhörung, *-en, f.* bönhörelse.

Erich, *-s, -e* el. *-s, m. spr.* Erik.

erinnerlich, *a.* bevarad i minnet. *Das ist mir* ~ jag mins det.

erinnern, * I. *tr.* 1. erinra, påminna, *jmdn an etw.* (ack.) el. ✱ *einer* (gen.) *Sache* (vid neutrala pron. äfv. blotta ack.): ngn om ngt. *Sich* (dat.) *etw.* ~ återkalla ngt i minnet. 2. erinra, anmärka, t. ex. *ich habe nichts dabei zu* ~. II. *Sich* ~ erinra sig, påminna sig, minnas, *einer* (gen.) el. *an eine Sache:* en sak. *Wie Sie sich* ~ *werden:* som ni torde påminna er. *So viel ich mich erinnere:* om jag mins rätt.

Erinnerung, *-en, f.* erinran, påminnelse, minne. *Zur* ~ *an* (med ack.) ... till minne af ... *Etw. in* ~ *bringen:* påminna om ngt. **-s...** Ex. **~buch,** *-[e]s, -er* †, *n.* annotationsbok. **~fest,** *-[e]s, -e, n.* åminnelsehögtid. **~schreiben,** *-s, -, n.* skriftlig påminnelse, anmaningsbref. **~vermögen,** *-s,* 0, *n.* minne. **~weise,** *adv.* 1. i minnet. 2. till åminnelse. **~zeichen,** *-s, -, n.* minne.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Erínnye, *-n, f.* erinnye, hämdgudinna.
erjágen, * *tr.* 1. jaga, på jagt skjuta. 2. jagtande upphinna. 3. bildl. med ansträngning ernå.
erkálten, * *itr. s.* kallna. **Erkáltung**, *f.*
erkálten, * *tr.* och *sich* ~ förkyla (sig).
Erkáltung, *-en, f.* förkylning.
erkámpfen, * *tr.* tillkämpa sig.
erkáufen, * *tr.* köpa, *etw. mit* el. *durch etw.:* ngt för ngt. **Erkáufung**, *f.*
erkäuflich, *a.* till salu.
erkénnbär, *a.* 1. förnimbar. 2. igenkännelig.
Erkénnbarkeit, 0, *f.* förnimbarhet.
erkénnen, * I. *tr.* 1. lära känna, märka. *(Sich) zu ~ geben:* gifva (sig) tillkänna. *Den Freund erkennt man in der Not:* i nöden pröfvas vännen. *Sich nicht ~ lassen:* ligga utom synhåll, ej vara skönjbar. 2. känna igen, *jmdn an etw.* (dat.): ngn på ngt. 3. erkänna, vidkännas. *Etw. als* el. *für richtig ~* erkänna el. finna ngt vara riktigt. 4. handel. *Jmdn für eine Summe ~* kreditera ngn för en summa. 5. afv. *itr. h.* jur. *in einer Sache ~* fälla dom i ett mål. *Auf Todesstrafe ~* döma till döden. 6. *Ein Weib ~* känna, ligga när en kvinna. II. *itr. h.* se *I, 5.*
erkénntlich, *a.* erkänsam, tacksam.
Erkénntlichkeit, *-en, f.* 1. erkänsla, tacksamhet. 2. tacksamhetsbevis.
Erkénntnis[s], I. *-se, f.* uppfattning, insigt, kunskap. *Zur ~ seines Irrtums kommen:* komma till insigt om sin villfarelse. II. *-ses, -se, n.* dom, domslut. **-grund**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. grund för ens uppfattning. 2. grund för ett domslut. **-kreis**, *-es, -e, m.* kunskapssfär. **-vermögen**, *-s*, 0, *n.* kunskapsförmåga.
Erkénnung, 0, *f.* igenkännande; för sfr. se *erkennen.* **-s...** Rz. **~wort**, -[e]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* igenkänningsord; lösen. **~zeichen**, *-s, -, n.* igenkänningstecken.
Erker, *-s, -, m.* torallikt utsprång på en byggnad, altan; takfönster med gafvel. **-fenster**, *-s, -, n.* altanfönster, takfönster. jfr *Erker.* **-stube**, *-n, f.* **-zimmer**, *-s, -, n.* rum i en utbyggnad, frontespisrum.
erkiesen, * = *erküren.*
erklärbär, *a.* som kan förklaras, förklarlig.
erklären, * I. *tr.* förklara. II. *Sich ~* förklara sig, uttala sig, sin mening, *über etw.* (ack.) *gegen jmdn:* om ngt till ngn.
Erklärer, *-s, -, m.* person som förklarar, utlägger; tolk.
erklärlich, *a.* förklarlig.
Erklärung, *-en, f.* förklaring. **-s...** Rz. **~ärt**, *-en, f.* förklaringssätt. **~versuch**, -[e]*s*, *-e, m.* förklaringsförsök. **~schrift**, *-en, f.* utläggning, kommentar.
erklécklich, *a.* tillräcklig, ansenlig.
erklettern, **erklimmen**, * *tr.* klättra upp i trädet, på berget, klättrande bestiga.
erklíngen, * *itr. s.* och ✱ *h.* börja klinga, ljuda.
erklírren, * *itr. s.* klirra, skramla.
erklügeln, * *tr.* spetsfundigt utfundera.
erkóren, *a.* utvald.
erkránken, * *itr. s.* insjukna, sjukna. *Zu Tode erkrankt sein:* vara dödssjuk. **Erkránkung**, *f.*
erkriechen, * *tr.* krypa uppför, upp på, t. ex. *einen Berg;* bildl. krypande, lismande vinna, t. ex. *jmds Gunst.*
erkühnen, * *sich ~* driista sig, djärfvas.
Erkühnung, *-en, f.* dristighet, dristigt tilltag.
erkúnd[ig]en, * I. *tr.* taga reda på. II. vanl. 4. stafv. *sich ~* förfråga sig, göra sig underrättad, *bei jmdm nach* el. *über* (med ack.) *etw.:* hos ngn om ngt.
Erkúndigung, *-en, f.* underrättelse. *~en einziehen:* inhämta underrättelser.
erkúnstein, * *tr.* 1. på ett konstladt sätt, genom konst åstadkomma. 2. låtsa, hyckla. *Erkünstelt:* konstlad. **Erkúnst[e]lung**, *f.*
erkúren, *erkor, erköre, erkoren*, * *tr.* utkora, efter pröfning utvälja.
erláben, * *tr.* och *sich ~* vederkvicka (sig). läska (sig).
erláhmen, * *itr. s.* blifva lam, förlamas; bildl. slappas, aftaga, t. ex. *die Kräfte ~.*
erlángen, * *tr.* 1. räcka, nå. 2. ernå, uppnå, vinna ngt som man efterstrafvat. **Erlángung**, *f.*
Erlass, *-es, -e, m.* 1. efterskänkande, befrielse, förlåtelse; handel. afdrag, rabatt. 2. skrifvelse från ngn myndighet, regeringsorder, påbud.
erlássbär, *a.* som kan efterskänkas; förlåtlig.
erlássen, * *tr.* 1. *Jmdm etw. ~* efterskänka, förlåta ngn ngt, befria ngn från ngt. 2. utsända, utfärda, t. ex. *ein Schreiben, einen Befehl.* **Erlássung**, *f.* **-s...** Rz. **~sünde**, *-n, f.* förlåtlig synd.
erlässlich = *erlassbar.*
erláuben, * *tr.* tillåta. *Sich* (dat.) *etw. ~* tillåta sig ngt.
Erláubnis[s], 0, *f.* tillåtelse.
erláucht, I. *a.* ungef. högboren. II. *-en, f.* tilltal till riksgrefvar. *Ihre ~* ungef. ers nåd. jfr *Durchlaucht.*
erláuern, * *tr.* lura ut, utspionera.
erláuschen, * *tr.* 1. lyssnande uppsnappa. 2. lura på.
Erläuterer, *-s, -, m.* förklarare, kommentator.
erläutern, * *tr.* förklara, utlägga, förtydliga, kommentera. **Erläuterung**, *f.*
Erlle, *-en, f.* al. **-könig**, -[e]*s*, 0, *m.* älfvakung, näck. **-en...** Rz. **~bach**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* bäck utmed hvilken alar växa. **~baum**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* alträd. **~busch**, *-es, -e* †, *m.* buskage af alar. **~holz**, *-es*, 0, *n.* alträ. **~könig** se *-könig.*
erlében, * *tr.* upplefva.
Erlébnis[s], *-ses, -se, n.* ngt upplefvadt, tilldragelse, erfarenhet.
erléchzen, * *itr. s.* börja törsta, häftigt törsta.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

erlédigen, * I. *tr.* 1. *Jmdn, sich einer* (gen.) *Sache* ~ befria ngn, sig från ngt. 2. *Etw.* ~ afsluta, undanstöka ngt. *Missbräuche* ~ afskaffa missbruk. *Einen Streit, eine Frage* ~ afgöra en tvist, en fråga. *Einen Zweifel* ~ aflägsna, häfva ett tvifvel. 3. *Ämter, Stellen sind erledigt:* ämbeten, platser äro (till ansökan) lediga. II. *Sich* ~ se *I, 1.* **Erlédigung,** *f.*

erlégen, * *tr.* 1. erlägga, betala, t. ex. *eine Geldsumme, Steuern.* 2. döda, slå ihjäl, på jagt skjuta. **Erlégung,** *f.*

erléichtern, * *tr.* göra lättare, lätta, underlätta, lindra. **Erléichterung,** *f.*

erléiden, * *tr.* lida, drabbas af, t. ex. *eine Niederlage, Verluste;* undergå, t. ex. *Veränderungen;* fördraga, uthärda.

erlen, *a.* af al, al-.

erlernbar, *a.* möjlig att lära sig.

erlérnen, * *tr.* lära sig. **Erlérnung,** *f.*

erlésen, * *tr.* utvälja, utse.

erléuchten, * *tr.* upplysa, belysa. **Erléuchtung,** *f.* **Erléuchter,** *-s, -, m.* en som upplyser.

erliegen, * *itr. s.* duka under.

erlísten, * *tr.* genom list ernå, vinna, tillnarra sig. **Erlístung,** *f.*

Erlös, *-es,* ✱ *-e, m.* försäljningssumma.

erlöschen, *erlisch[es]t* el. ✱ *erlösch[es]t, erlosch, erlösche, erloschen, erlisch* el. *erlösche,* * *itr. s.* 1. slockna. 2. upphöra (att existera), t. ex. *eine Firma, ein Privilegium ist erloschen.* 3. blifva matt, otydlig, blekna, t. ex. *die Schrift, die Farbe ist erloschen.* **Erlöschung,** *f.*

erlösen, * *tr.* lösa, befria, förlossa, återlösa.

Erlöser, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* befriare, förlossare, återlösare.

Erlösung, *-en, f.* befrielse, förlossning. **-s...** Ex. ~**stunde,** *-n, f.* befrielsens timme. ~**werk,** *-[e]s,* 0, *n.* återlösning(sverk).

erlüchsen, * *tr.* F förstulet titta och dymedels taga reda på, lära sig.

erlügen, * *tr.* 1. uppdikta, ljuga, hitta på. 2. genom lögner vinna.

erlúst[ig]en, * *tr.* och *sich* ~ roa (sig), förlusta (sig). **Erlústigung,** *f.*

ermächtigen, * I. *tr. Jmdn zu etw.* ~ befullmäktiga ngn, gifva ngn fullmakt till ngt. II. *Sich* ~ drista sig. **Ermächtigung,** *f.* **-s...** Ex. ~**schreiben,** *-s, -, n.* skriftlig fullmakt.

ermáhnen, * *tr.* 1. uppmana, uppmuntra. 2. förmana.

Ermáhner, *-s, -, m.* person som förmanar.

Ermáhnung, *-en, f.* 1. uppmaning, uppmuntran. 2. förmaning.

ermángeln, * *itr. h.* 1. fattas. *Es ermangelt mir an Geld:* det fattas mig pengar. *Es an der schuldigen Ehrerbietung gegen jmdn* ~ *lassen:* brista i vördnad mot ngn. 2. *Einer* (gen.) *Sache* ~ lida brist på, ej hafva en sak. 3. *Ich werde nicht* ~ *zu* ... jag skall ej underlåta att ...

Ermáng[e]lung, 0, *f.* brist, saknad. *In* ~ *eines Besseren* el. *von etw. Besserem:* i brist på bättre.

ermánnen, * *sich* ~ bemanna sig, taga mod till sig, fatta mod.

ermässigen, * *tr.* jämka, minska. *Den Preis* ~ sätta ned priset. **Ermässigung,** *f.*

ermátten, * I. *tr.* och *sich* ~ utmatta (sig), uttrötta (sig). II. *itr. s.* blifva matt, trött. **Ermáttung,** *f.*

Ermel se *Ärmel.*

ermessen, * I. *tr.* 1. mäta helt och hållet, i hela sin utsträckning, uppmäta. 2. bedöma, pröfva, uppfatta, förstå. *Nach meinem* ~ enligt min mening. II. *Sich* ~ drista sig, djärfvas.

ermítteln, * *tr.* taga reda på, lyckas få veta, utforska. **Ermítt[e]lung,** *f.*

ermöglichen, * *tr.* möjliggöra.

ermórden, * I. *tr.* mörda. II. *Sich* ~ begå självmord. **Ermórdung,** *f.*

ermüden, * I. *tr.* trötta. II. *Sich* ~ och *itr. s.* blifva trött, tröttna. **Ermüdung,** *f.*

Ermúnterer, *-s, -, m.* en som uppmuntrar, lifvar.

ermúntern, * I. *tr.* 1. krya upp, göra fullt vaken. 2. glädja, muntra, roa. 3. uppmuntra. II. *Sich* ~ 1. morna sig. 2. blifva glad, munter. **Ermúnterung,** *f.* **-s...** Ex. ~**mittel,** *-s, -, n.* lifvande medel; uppmuntran.

ermút[h]igen, * I. *tr.* göra modig, ingifva mod. II. *Sich* ~ fatta mod. **Ermút[h]igung,** *f.*

ernähren, * I. *tr.* lifnära, föda, underhålla. II. *Sich mit* el. *durch etw.* ~ lifnära sig med, lefva af ngt. **Ernährung,** *f.*

Ernährer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* fostrare, stöd.

ernénnen, * *tr.* utnämna.

Ernénnung, *-en, f.* utnämning. **-s...** Ex. ~**brief,** *-[e]s, -e, m.* ~**urkunde,** *-n, f.* fullmakt.

Ernéu[er]er, *-s, -, m.* förnyare.

ernéue[r]n, * *tr.* och *sich* ~ förnya(s). **Ernéuerung,** *f.*

erníedern, vanl. **erníedrigen,** * I. *tr.* 1. göra lägre; flytta ned. 2. förnedra, nedsätta, förringa; minska. Mus. *um eine Oktave* ~ sänka en oktav. II. *Sich* ~ 1. sjunka; äfv. bildl., t. ex. *in der Achtung anderer.* 2. förnedra sig, nedlåta sig. **Erníedrigung,** *f.* **-s...** Ex. ~**grad,** *-[e]s, -e, m.* grad af förnedring. ~**zeichen,** *-s, -, n.* mus. b-tecken.

Ernst, I. *-[e]s,* 0, *m.* 1. allvar. *Ist es Ihnen* ~ *damit?* är det edert allvar? *Im* ~ på allvar. *Allen* ~*es:* på fullt allvar; allvarligen. *Seinen* ~ *behaupten:* förblifva allvarsam. 2. strånghet. II. *a.* 1. allvarlig, allvarsam. 2. sträng. **-frsundlich,** *a.* vänlig men allvarlig. **-gemeint,** *a.* allvarsamt menad. **-voll,** *a.* allvarlig, allvarsam. **-wert,** *-[e]s, -e, n.* allvarligt ord.

ernsthaft, *a.* allvarsam.

Ernsthaftigkeit, 0, *f.* allvar, allvarlighet.

ernstlich, *a.* 1. allvarsam, allvarlig. 2. eftertrycklig, uttrycklig.

Ernte, -*n*, *f*. skörd, inbärgning. ~ *halten:* skörda. **-arbeit**, -*en*, *f*. arbete med skörden. **-arbeiter**, -*s*, -, *m*. med skörden sysselsatt arbetare, skördeman, plur. skördefolk. **-dankfest**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. tacksägelsehögtid efter slutad skörd. **-ferien**, *plur*. (skol)lof under skörden, för skördens skull. **-fest**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. skördefest. **-kranz**, -*es*, -*e* †, *m*. **skördekrans**, axkrans upphängd vid skördefesten. **-lohn**, -[*e*]*s*, 0, *m*. arbetslön åt skördefolket. **-monat**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. skördemånad, augusti. **-predigt**, -*en*, *f*. skördepredikan, predikan vid en *Erntedankfest*. **-schmaus**, -*es*, -*e* †, *m*. skördekalas. **-segen**, -*s*, 0, *m*. (riklig) skörd. **-wagen**, -*s*, -[†], *m*. skördevagn, hökärra. **-wetter**, -*s*, 0, *n*. för skörden gynsamt väder. **-zeit**, -*en*, *f*. skördetid, skördand.

erntlen, -*ete*, *ge-et*, *tr*. skörda, inbärga, inhösta.

Ernter, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. vid skörden sysselsatt arbetare, arbeterska.

ernüchtern, * I. *tr*. göra nykter. II. *itr*. *s*. och *sich* ~ blifva nykter, nyktra till.

Eróberer, -*s*, -, *m*. eröfrare.

eróbern, * *tr*. eröfra.

Eróberung, -*en*, *f*. eröfring. **-s...** Ex. ~**durst**, -[*e*]*s*, 0, *m*. eröfringstörst. ~**krieg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. eröfringskrig. ~**sucht**, 0, *f*. eröfringslystnad. ~**süchtig**, *a*. eröfringslysten. ~**zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. eröfringståg.

eröffnen, * *tr*. 1. öppna, upplåta. 2. öppna, inleda, börja, t. ex. *die Diskussion*. 3. *Jmdm etw*. ~ meddela ngn ngt. **Eröffnung**, *f*. **-s...** Ex. ~**feier**, -*n*, *f*. invigningshögtid. ~**rede**, -*n*, *f*. inledningstal, invigningstal.

erörtern, * *tr*. dryfta, afhandla. **Erörterung**, *f*.

Erótiker, -*s*, -, *m*. erotiker, erotisk skald.

erótisch, *a*. erotisk, kärleks-.

Erpel, -*s*, -, *m*. andrake, ankbonde.

erpicht, *a*. *Auf etw*. ~ begifven, pickhogad på ngt, lysten efter ngt.

Erpichtheit, 0, *f*. begifvenhet, lystnad.

erprésseu, * *tr*. utprässa. **Erpréssung**, *f*.

Erprésser, -*s*, -, *m*. utprässare.

erpróben, * *tr*. 1. pröfva, undersöka. 2. godkänna. 3. erfara, lära känna.

erquóllen, * *itr*. *s*. framvälla.

erquícken, * *tr*. och *sich* ~ vederkvicka (sig), förfriska (sig), läska (sig).

erquícklich, *a*. vederkvickande, uppfriskande.

Erquíckung, -*en*, *f*. vederkvickelse. **-s...** Ex. ~**trank**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. läskedryck.

errát[h]bar, *a*. möjlig att gissa.

errát[h]en, * *tr*. gissa. **Errát[h]ung**, *f*.

Errát[h]er, -*s*, -, *m*. en som gissar, löser en gåta.

errégbar, *a*. lättrörlig, lättrörd, retlig.

Errégbarkeit, 0, *f*. lättrörlighet, retlighet.

errégen, * *tr*. 1. uppröra, röra, t. ex. *jmdn*, *jmds Herz;* uppvigla, upphetsa, t. ex. *das Volk*. 2. väcka, framkalla, åstadkomma, t. ex. *Bewunderung*, *Mitleid*, *Zweifel*, *Hader*.

Erréger, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. person som uppväcker, framkallar känslor m. m.; uppviglare.

Errégtheit, 0, *f*. upprördt sätt, tillstånd, sinnesrörelse; liflighet.

Errégung, -*en*, *f*. 1. **väckande, framkallande** m. m., se *erregen*. 2. (sinnes)rörelse. **-s...** Ex. ~**mittel**, -*s*, -, *n*. med. retande, lifvande medel; retmedel. ~**versuch**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. försök att uppröra, uppvigla m. m., se *erregen*.

erréichbar, *a*. möjlig att uppnå, att ernå.

Erréichbarkeit, 0, *f*. möjlighet att uppnå, att ernå, att upphinna.

erréichen, * *tr*. nå, uppnå, ernå, upphinna, t. ex. *jmdn*, *seinen Zweck*. **Erréichung**, *f*.

erréiten, * *tr*. ridande upphinna, rida fatt.

erréttbar, *a*. möjlig att rädda.

errétten, * *tr*. rädda ngn från ngt, t. ex. *jmdn aus dem Elende*, *vom Tode*. **Erréttung**, *f*. **-s...** Ex. ~**mittel**, -*s*, -, *n*. räddningsmedel.

Errétter, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. räddare, räddarinna.

errichten, * *tr*. 1. uppresa, resa, höja, t. ex. *eine Bildsäule*. 2. upprätta, inrätta, grunda, stifta, t. ex. *eine Anstalt*, *eine Schule*. **Errichtung**, *f*.

erringen, * *tr*. tillkämpa sig, genom kamp vinna, t. ex. *den Preis*.

erröt[h]en, * *itr*. *s*. rodna.

errúdern, * *tr*. roende uppnå.

errúfen, * *tr*. med sitt rop nå, ropande höras.

Errúngenschaft, -*en*, *f*. 1. det tillkämpade, tillkämpad fördel, vinst, pris. 2. jur. af äkta makar under äktenskapet förvärfvad egendom.

ersátten, * *itr*. *s*. blifva mätt.

ersättigen, * *tr*. och *sich* ~ mätta (sig). **Ersättigung**, *f*.

ersättlich, *a*. möjlig att mätta.

Ersátz, -*es*, -*e* †, *m*. ersättning, vederlag. *Jmdm einen* ~ *leisten für etw.:* ersätta ngn för ngt. *Zum* ~*e:* i stället. **-mann**, -[*e*]*s*, -*er* † och *Ersatzleute*, *m*. i sht ✕ ställföreträdare. **-mannschaft**, -*en*, *f*. rekryter. **-mittel**, -*s*, -, *n*. ersättning(smedel). **-pflicht**, 0, *f*. ersättningsskyldighet. **-summe**, -*n*, *f*. ersättning, skadestånd. **-truppe**, -*n*, *f*. reserv(trupp). **-wahl**, -*en*, *f*. fyllnadsval.

ersáufen, * *itr*. *s*. vanl. P drunkna.

ersáufen, * *tr*. och *sich* ~ dränka (sig); afv. bildl., t. ex. *seinen Kummer im Becher* ~. **Ersáufung**, *f*.

erscháchern, * *tr*. schackra ihop, schackrande tillhandla sig.

erscháffen, * (stark böjn.) *tr*. skapa, tillskapa. **Erschäffung**, *f*.

Erschäffer, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. skapare.

erschállen, * *itr*. *s*. 1. skalla, ljuda; genljuda. 2. spridas, förnimmas, t. ex. *es erscholl ein Gerücht*.

erscháuen, * *tr*. få se, skåda.

O sakuar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har *haben*, *s*. har *sein* till hjälpverb.

erschéinen, * *itr. s.* 1. synas, visa sig; framträda, uppträda, blifva synlig; inbryta, börja lysa, t. ex. *ein Gespenst erscheint jmdm, in einer Gesellschaft ~; der Tag, die Sonne erscheint. Im Buchhandel ~* utkomma i bokhandeln; *soeben erschienen:* nyss utkommen. 2. inställa sig, närvara, t. ex. *bei Hofe, an der fürstlichen Tafel, vor Gericht.* 3. om tiden: inträda. 4. förefalla, synas, tyckas, t. ex. *etw. erscheint mir merkwürdig.*

Erschéinung, *-en, f.* 1. *Zur ~ bringen:* visa, låta framträda. *Zur ~ kommen* el. *in die ~ treten:* blifva synlig, visa sig. *Eine ~ wagen:* våga visa sig. 2. uppenbarelse, syn, företeelse; fenomen. *Eine liebliche ~* en älsklig uppenbarelse, gestalt. *Es ist eine eigentümliche ~, dass ...* det är ganska egendomligt, en egendomlig företeelse, att ... 3. uppträdande, inträde i ett sällskap m. m. 4. inställelse inför domstol m. m. -2... Ex. **~befehl**, *-[e]s, -e, m.* befallning, order om inställelse, närvaro. **~fest**, *-[e]s, -e, n.* trettondagshelg. **~form**, *-en, f.* form under hvilken ngt el. ngn framträder.

erschiessen, * *tr.* och *sich ~* skjuta ihjäl (sig). **Erschiessung**, *f.*

erschläfen, * *tr.* få under sömnen, sofva sig till, t. ex. *sein Glück.*

erschláffen, * I. *itr. s.* blifva slak el. slapp, slakna, slappas, förslappas. II. *tr.* göra slak el. slapp, förslappa. **Erschláffung**, *f.*

erschlágen, * *tr.* slå ihjäl. *~* (part. perf.): ihjälslagen, dödad, i strid fallen, död.

erschláppen, * = *erschlaffen.*

erschléichen, * *tr.* 1. smyga, stjäla sig på, t. ex. *ein Wild.* 2. genom kryperi el. på krypvägar ernå, vinna, lisma sig till, t. ex. *eine Erbschaft.* **Erschléichung**, *f.*

erschliesshár, *a.* som man kan a) öppna, b) sluta sig till.

erschliessen, * I. *tr.* 1. läsa upp, öppna, yppa. 2. sluta sig till. II. *Sich ~* öppna sig, framträda, få sin förklaring.

erschméicheln, * *tr.* genom smicker uppnå, vinna.

erschnáppen, * *tr.* uppsnappa.

erschnúffeln, * *tr.* F snoka reda på.

erschópfen, * I. *tr.* 1. ösa tom, tömma, uttömma. 2. uttrötta, utmatta. II. *Sich ~* 1. blifva tom, uttömmas. 2. blifva ytterligt medtagen, blifva utmattad, uttröttas.

Erschópfung, *-en, f.* 1. uttömmande. 2. ytterlig trötthet, utmattning.

erschrécken, * I. *erschrickst, erschrak, erschräke, erschrocken, erschrick, itr. s.* blifva förskräckt, förskräckas. *Erschrocken:* förskräckt, rädd. II. (svag och stark böjn.) *Sich ~* = *I.* III. (svag böjn.) *tr.* förskräcka, skrämma.

erschrécklich, *a.* förskräcklig.

erschréiben, * *tr.* genom skrifning el. skrifvelser ernå, vinna, förtjäna.

Erschréckenheit, 0, *f.* förskräckelse, rädsla.

erschúttern, * I. *tr.* hårdt skaka; bildl. uppskaka. II. *itr. s.* och *sich ~* skakas, uppskakas.

Erschütterung, *-en, f.* 1. **skakande**, skakning, stöt. 2. djup rörelse.

erschwächen, * *itr. s.* blifva svag, försvagas.

erschwächen, * *tr.* göra svag, försvaga.

erschwátzen, * *tr.* prata sig till.

erschwéllen, * *itr. s.* svälla.

erschwéren, * *tr.* försvåra.

erschwímmen, * *tr.* simmande uppnå.

erschwíndeln, * *tr.* lura åt sig.

erschwíngen, * *tr.* 1. flyga till; vanl. bildl.: med yttersta ansträngning uppnå, ernå, vinna. 2. med yttersta ansträngning anskaffa, åstadkomma, t. ex. *eine Geldsumme.*

erschwínglich, *a.* möjlig att åstadkomma, att anskaffa. *~ sein:* kunna anskaffas.

erschwítzen, * *tr.* i sitt anletes svett förtjäna.

erségeln, * *tr.* seglande uppnå, segla fatt.

erséhen, * I. *tr.* 1. *Aus etw. ~* se, märka på ngt, finna af ngt. *Soviel ich daraus ~ kann:* så vidt jag kan se. 2. utspana, afbida, t. ex. *eine Gelegenheit.* 3. utvälja ngt till ngt. 4. *Sich* (dat.) *an etw.* (dat.) *seinen Ekel ~* se sig öfvermätt på ngt. II. *Sich einer* (gen.) *Gelegenheit ~* utspana ett lämpligt tillfälle.

erséhnen, * *tr.* lifligt längta efter.

erséssen = *erpicht.*

ersétzbár, *a.* möjlig att ersätta.

ersétzen, * *tr.* ersätta, godtgöra, träda i stället för. **Ersétzung**, *f.*

Ersétzer, *-s, -, m.* ställföreträdare.

ersféufzen, * I. *itr. h.* sucka. II. *tr.* 1. sucka efter. 2. genom suckande vinna.

ersíchtlich, *a.* synlig, tydlig, uppenbar. *Daraus ist ~* däraf framgår, är klart.

ersíegen, * *tr.* segrande vinna.

ersíngen, * *tr.* genom sång förtjäna, förvärfva.

ersínnen, * *tr.* uttänka, upptänka.

ersínnlich, *a.* upptänklig.

ersítzen, * *tr.* förvärfva på grund af häfd. Jfr *ersessen.* **Ersítzung**, *f.*

erspáhen, * *tr.* utspana, späja reda på.

erspáren, * *tr.* 1. spara, hopspara. 2. underlåta. 3. *Jmdm, sich* (dat.) *etw. ~* besparas ngn, sig ngt. **Erspárung**, *f.*

Erspárnis[s], *-se, f. -ses, -se, n.* besparing, sparpenning.

erspíelen, * *tr.* genom spel vinna.

erspíessen, *tr.* med spjut sticka ihjäl.

erspríessen, * *itr. s.* 1. skjuta upp, växa fram, växa upp. 2. *Jmdm ~* gagna ngn.

erspríesslich, *a.* nyttig, gagnelig, fördelaktig.

Erspríesslichkeit, 0, *f.* gagnelighet, gagn, nytta.

érst, I. *a.* (ordningstal) 1. först i ordningen. *Das ~e, was ihm einfiel:* det första, bästa, som föll honom in. *Im ~en Stock wohnen:* bo en trappa upp, i andra våningen (första våningen öfver bottenvåningen). *Der ~ere ... der*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

letztere: den förre ... den senare. **2.** först, främst, förnämst, t. ex. *~er Liebhaber:* förste älskare, *der ~e Redner seiner Zeit:* sin tids bäste talare, *die ~en der Stadt:* stadens förnämste, mest ansedde borgare el. stadens äldste. **3.** adverbiett med prep. *Am ~en kommen:* komma först (före de andra). *Fürs ~e:* a) för det första vid uppräknande af skäl, b) till att börja med, för tillfället. *Mit ~em:* med det första, så snart sig göra låter. *Zum ~en:* för det första, först och främst framför annat; vid auktioner: *zum ~en, zum zweiten, zum dritten:* ett tu tre. **II.** *adv.* **1.** först a) i första rummet; b) först och främst; c) i början, till att börja med; d) först, t. ex. *ich will ~ essen:* jag vill först äta innan jag gör ngt annat, *~ das Geschäft und dann das Vergnügen:* pligten först och nöjet se'n; e) *ich glaubte ~ Schüsse zu hören:* jag trodde mig först höra skott men fann sedan, att jag misstagit mig; f) icke mer, längre, senare än, t. ex. *ich habe ~ zehn Seiten gelesen:* jag har ej läst mer än, endast läst tio sidor, *~ gestern:* a) först igår (ej tidigare), b) senast igår (för icke längre se'n), *er ist eben ~ angekommen:* han har nyss anländt. **2.** blott, bara, t. ex. *wenn er ~ Offizier ist:* har han bara blifvit officer, *bin ich ~ abgereist:* har jag bara rest min kos, så ... **3.** i utropssatser innehållande en önskan: ändå, t. ex. *wäre ich ~ fort!* om jag vore min väg ändå! **-besägt,** *a.* förstnämd, ofvannämd. **-ehelich,** *a.* ur första äktenskapet. **-geboren,** *a.* förstfödd. **-gebürt,** *-en, f.* **1.** förstfödt barn. **2.** förstfödsel. **-gebürtsrecht,** *-[e]s, -e, n.* förstfödslorätt. **-gedacht, -genannt** = *-besagt.* **-mäls,** *adv.* för första gången. **-mälig,** *a.* första gången inträffande.

erstärken, * *itr. s.* blifva starkare, blifva stark. **Erstärkung,** *f.*

erstárren, * **I.** *itr. s.* blifva stel, styf, känslolös; stelna, hårdna. **II.** *tr.* göra stel, styf, hård. **Erstárrung,** *f.*

erstátten, * *tr.* **1.** ersätta, återgälda, godtgöra, betala. **2.** fullgöra, t. ex. *eine Liebespflicht. Jmdm einen Dienst ~* göra ngn en tjänst. *Jmdm von etw. Bericht ~* lemna ngn redogörelse för ngt. **Erstättung,** *f.*

1. erstáunen, * **I.** *itr. s.* förvånas. **II.** *tr.* förvåna.

2. Erstaunen, *-s,* 0, *n.* förvåning. **-s...** Ex. **~voll,** *a.* full af förvåning. **~wert[h], ~würdig,** *a.* förvånansvärd.

erstáunlich, *a.* förvånande.

erstéchen, * *tr.* sticka ihjäl, mörda.

erstéhen, * **I.** *tr.* **1.** utstå, uthärda, fördraga. **2.** inropa på auktion. **II.** *itr. s.* **1.** stiga upp, resa sig. **2.** uppstå. **Erstéhung,** *f.*

erstéigbar, *a.* möjlig att bestiga.

erstéigen, * *tr.* bestiga, stiga upp i el. på, t. ex. *einen Baum, eine Mauer, einen Berg.* **Erstéigung,** *f.*

Erstéiger, *-s, -, m.* person som bestiger ngt.

erstéigern, * *tr.* inropa på auktion.

erstéiglich, *a.* möjlig att bestiga.

érstens, *adv.* för det första.

erstérben, * *itr. s.* dö bort, domna bort.

erstícken, * **I.** *itr. s.* kväfvas, storkna, dämpas. **II.** *tr.* kväfva, dämpa. **Erstickung,** *f.* **-s...** Ex. **~anfall,** *-[e]s, -e* †, *m.* kväfningsanfall. **~tod,** *-[e]s,* 0, *m.* död genom kväfning.

erstínken, * *itr. s.* börja stinka. F bildl. *das sind erstunkene Lügen* el. *das ist erstunken und erlogen:* det är en gemen lögn.

érstlich, *adv.* för det första, först.

Erstling, *-[e]s, -e, m.* förstling, förstfödd. **-s...** Ex. **~arbeit,** *-en, f.* förstlingsarbete. **~blume,** *-n, f.* första blomma. **~versuch,** *-[e]s, -e, m.* första försök.

erstrében, * *tr.* **1.** eftersträfva. **2.** sträfvande uppnå, ernå, vinna.

erstrécken, * **I.** *tr.* utsträcka, utbreda, förlänga. **II.** *Sich ~* sträcka sig, utbreda sig, räcka. **Erstréckung,** *f.*

erstréiten, * *tr.* tillkämpa sig, genom strid vinna.

erstrícken, * *tr.* genom stickning förtjäna.

erstúrmbar, *a.* som kan tagas med storm.

erstúrmen, * *tr.* storma, taga med storm. **Erstúrmung,** *f.*

ersúchen, * *tr. Jmdn um etw. ~* vördsamt anhålla hos, bedja ngn om ngt. **Ersúchung,** *f.*

ertáppen, * *tr.* ertappa, *jmdn auf der That:* ngn på bar gärning. **Ertáppung,** *f.*

ertáuschen, * *tr.* tillbyta sig.

ert[h]éilen, * *tr.* utdela, tilldela, förläna, gifva, t. ex. *Befehle, jmdm ein Amt.* **Ert[h]éilung,** *f.*

Ert[h]éiler, *-s, -, m.* utdelare, gifvare.

ertódt... se *ertöt...*

ertónen, * *itr. s.* börja ljuda, klinga, skalla, genljuda.

ertósen, * *itr. s.* börja brusa, dåna.

ertötten, * *tr.* fullständigt kväfva, förkväfva, döda. **Ertötung,** *f.*

Ertrág, *-[e]s, -e* †, *m.* afkastning, inkomst, vinst. **-[s]...** Ex. **~fähig,** *a.* i stånd att gifva afkastning, vinstbringande. **~fähigkeit,** 0, *f.* förmåga att gifva afkastning. **~gebend,** *a.* vinstgifvande. **~los,** *a.* som ej ger ngn afkastning, otacksam.

ertrágen * *tr.* fördraga, tåla, uthärda, bära. **Ertrágung,** *f.*

ertrąglich, *a.* möjlig att fördraga, dräglig, hjälplig; *adv.* afv. någorlunda, tämligen.

Ertrąglichkeit, 0, *f.* dräglighet.

ertrąnken, * *tr.* dränka.

ertrąumen, * *tr.* drömma, i sin dröm frammana.

ertrínken, * *itr. s.* drunkna.

ertrótzen, * *tr.* tilltrotsa sig.

erúbrigen, * **I.** *itr. h.* ✱ återstå, t. ex. *es erübrigt mir nur noch die Bemerkung, dass ...*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

för mig återstår nu blott att anmärka, att ... II. *tr.* få öfver, inbespara, hopspara. **Erübrigung,** *f.*

Eruptión, *-en, f.* eruption, utbrott.

Erve, *-n, f.* bot. lins (Ervum).

erwächen, * *itr. s.* uppvakna, vakna, väckas till lif. *Der Tag erwacht:* dagen gryr.

I. erwächsen, * *itr. s.* 1. uppväxa. 2. *Aus etw.* ~ uppväxa, uppstå, uppkomma ur ngt. 3. härstamma.

2. erwächsen, *a.* fullvuxen.

erwägen, * *tr.* öfverväga, öfvertänka.

Erwägung, *-en, f.* öfvervägande. *In ~ ziehen:* taga i öfvervägande, i betraktande. *In ~ dass* ... med hänsyn därtill att ...

erwählen, * *tr.* välja till ngt, utvälja, utse. **Erwählung,** *f.*

erwähnen, * *tr.* omnämna, *eine* el. (*itr. h.*) *einer* (gen.) *Sache:* en sak.

Erwähnung, *-en, f.* omnämnande. *Jmds, einer Sache ~ thun:* omnämna ngn, ngt.

erwärmen, * *itr. s.* blifva varm. **Erwärmung,** *f.*

erwärmen, * *tr.* värma, uppvärma. **Erwärmung,** *f.*

erwárten, * *tr.* afbida, vänta, vänta på, förvänta, förutse, förmoda. *Er kann kaum ~, dass* ... han kan knappt lugna sig, tills ... *Es steht zu ~* det är att vänta.

Erwártung, *-en, f.* väntan, förbidan, förväntning, förhoppning. **-s...** Ex. **~voll,** *a.* full af förväntan, förhoppningsfull.

erwécken, * *tr.* väcka, uppväcka, framkalla, anstifta, t. ex. *jmdn aus dem Schlafe, vom Tode, einen Propheten, Verdacht, einen Aufruhr.* Relig. *erweckt:* väckt.

Erwécker, *-s, -, m.* väckare, uppväckare, anstiftare.

erwécklich, *a.* väckande, lifvande.

Erwéckung, *-en, f.* 1. väckande, uppväckande. 2. väckelse. **-s...** Ex. **~wort,** *-[e]s, -e, n.* väckelseord.

erwéhren, * *sich ~* försvara sig, t. ex. *der Hunde, der Diebe:* mot hundarne, mot tjufvarne. *Sich jmds ~* hålla ngn på afstånd. *Sich der Thränen ~* återhålla tårarne. *Ich kann mich nicht ~ zu lachen:* jag måste le.

erwéichbar, *a.* möjlig att uppmjuka, att beveka.

erwéichen, * I. *tr.* 1. uppmjuka. 2. bildl. beveka, röra. II. *Sich ~* blifva mjuk; bildl. blifva bevekt, rörd. **Erwéichung,** *f.*

erwéisen, * I. *tr.* 1. bevisa, ådagalägga. 2. visa, bevisa, t. ex. *jmdm Ehre, Wohlthaten. Jmdm einen Dienst ~* göra ngn en tjänst. II. *Sich ~* 1. visa sig vara ngt, t. ex. *eine Annahme erweist sich als richtig.* 2. visa, te, uppföra sig. **Erwéisung,** *f.*

erwéislich, *a.* bevislig. **-er...** Ex. **~mässen,** *adv.* beviligen.

erwéitern, * *tr.* och *sich ~* vidga (sig), utvidga (sig), utbreda (sig). *In erweitertem Sinne:* i vidsträckt(are) bemärkelse. **Erwéiterung,** *f.*

Erwérb, *-[e]s, -e, m.* 1. förvärfvande, förvärf, näring, näringsgren. 2. det förvärfvade, vinst. **-s...** Ex. **~fähig,** *a.* i stånd att själf förtjäna sitt uppehälle. **~fähigkeit,** 0, *f.* förmåga att själf försörja sig. **~mittel,** *-s, -, n.* förvärfsmedel. **~quelle,** *-n, f.* förvärfskälla. **~stand,** *-[e]s,* 0, *m.* industriidkande stånd. **~thätigkeit,** 0, *f.* industri. **~urkunde,** *-n, f.* köpehandling. **~zweig,** *-[e]s, -e, m.* näringsgren.

erwérben, * *tr.* förvärfva, förtjäna. *Sich* (dat.) *sein Brot ~* förtjäna sitt bröd, sitt uppehälle. *Verdienste um das Vaterland ~* göra sig förtjänt om fäderneslandet. **Erwérbung,** *f.*

Erwérber, *-s, -, m.* förvärfvare.

erwídern, * *tr.* 1. besvara; gälda, vedergälla, t. ex. *jmds Grüsse, Gleiches mit Gleichem.* 2. svara, genmäla. **Erwíderung,** *f.*

erwírken, * *tr.* utverka.

erwischen, * *tr.* ertappa, gripa, komma på.

erwittern, * *tr.* uppspåra.

erwúchern, * *tr.* vinna på ocker.

erwúnschen, * *tr.* 1. på grund af en önskan erhålla. 2. önska sig. *Erwünscht:* önskad, önsklig, lämplig, läglig, efterlängtad.

erwürfeln, * *tr.* vinna genom tärningsspel.

erwürgen, * I. *tr.* strypa, kväfva, döda. II. *itr. s.* strypa sig, kväfvas. **Erwürgung,** *f.*

Erwürger, *-s, -, m.* mördare.

Erz (äfv. med lång vok.), *-es, -e, n.* 1. malm. 2. metall i allmh. 3. koppar. 4. brons. **-ader,** *-n, f.* malmåder. **-arbeit,** *-en, f.* arbete i brons, bronsvara. **-arbeiter,** *-s, -, m.* metallarbetare, bronsarbetare. **-arm,** *a.* malmfattig. **-art,** *-en, f.* malmart, metallart. **-ärtig,** *a.* malmartad. **-beschickung,** 0, *f.* ⊕ malmers beskickande. **-beschlagen,** *a.* metallbeslagen, bronsbeslagen. **-bild,** *-[e]s, -er, n.* bronsstaty. **-farbe,** *-n, f.* bronsfärg. **-farbig,** *a.* bronsfärgad. **-gang,** *-[e]s, -e* †, *m.* malmgång, malmåder. **-gepanzert,** *a.* bepansrad. **-giesser,** *-s, -, m.* bronsgjutare. **-grube,** *-n, f.* (malm)grufva. **-halde,** *-n, f.* ⊕ varphög, slaggvarp. **-haltig,** *a.* innehållande malm, metall. **-hütte,** *-n, f.* hytta, masugn. **-kuade,** 0, *f.* mineralogi, metallurgi. **-ofen,** *-s, -*†, *m.* ⊕ smältugn, masugn. **-probe,** *-n, f.* malmprof. **-scheiden,** *-s,* 0, *n.* malmers sofring. **-scheider,** *-s, -, m.* sofrare. **-schrift,** *-en, f.* skrift på koppartaflor. **-stufe,** *-n, f.* ⊕ malmstuff. **-wäsche,** *-n, f.* ⊕ 1. metallers vaskning. 2. ställe där metaller vaskas.

Erz... ärke... Ex. **-bannerherr,** *-n, -en, m.* förste banérförare. **-betrüger,** *-s, -, m.* stor bedragare. **-bischof,** *-[e]s, -e* †, *m.* ärkebiskop. **-bist[h]ům,** *-[e]s, -er* †, *n.* ärkestift. **-böse,** *a.* riktigt ond. **-bösewicht,** *-[e]s, -e[r], m.* ärkeskälm. **-dechant,** *-en, -en, m.* ungef. domprost. **-dieb,** *-[e]s, -e, m.* stortjuf. **-dumm,** *a.* ärkedum. **-dummkopf,** *-[e]s, -e* †, *m.* ärkenöt. **-faul,** *a.* ytterligt lat. **-flegel,** *-s, -, m.*

* äldre sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

drummel. **-herzog**, -[e]s, -e †, m. ärkehertig. **-herzogin**, -nen, f. ärkehertiginna. **-herzogt[h]um**, -[e]s, -er †, n. ärkehertigdöme. **-kämmerer**, -s, -, m. förste kammarherre. **-kanzler**, -s, -, m. rikskanslär. **-ketzer**, -s, -, m. ärkekättare. **-ketzerei**, -en, f. svårt kätteri. **-marschall**, -[e]s, -s och -e †, m. riksmarskalk. **-mundschenk**, -en, -en, m. öfverste munskänk. **-prahler**, -s, -, m. storskräflare. **-spieler**, -s, -, m. storspelare. **-spitzbube**, -n, -n, m. ärkebof. **-stift**, -[e]s, -e[r], n. ärkestift. **-truchsess**, -en, -en, m. öfverste hofjunkare, förskärare vid hoftaffeln. **-vater**, -s, -†, m. patriark. **-väterlich**, a. patriarkalisk. **-verschwender**, -s, -, m. storslösare.

erzählbar, a. som kan berättas.

erzählen, * tr. berätta, omtala, förtälja. *Ein langes und ein breites* ~ orda vidt och bredt. *Man erzählt sich, dass* ... det berättas, att ... *Ich kann etw. davon* ~ det har jag erfarenhet af.

erzählens... Ex. ~**wert[h]**, a. värd att berättas.

Erzähler, -s, -, m. berättare.

Erzählung, -en, f. berättelse. -**s...** Ex. ~**art**, -en, f. sätt att berätta, framställningssätt. ~**weise**, I. -n, f. = ~*art*. II. *adv.* i berättande form, i form af en berättelse.

erzeigen, * I. tr. visa, betyga. II. *Sich* ~ visa sig, t. ex. *sich dankbar* ~.

1. **erzen** (afv. med lång vok. i första stafv.), a. af koppar, koppar-, brons-, metall-.

2. **erz||en**, -[es]t, -te, ge-t, tr. *Jmdn* ~ kalla ngn »han».

erzeugbar, a. möjlig att frambringa.

erzeugen, * I. tr. 1. föda, afla. 2. alstra, frambringa, åstadkomma. II. *Sich* ~ uppkomma, uppstå. **Erzeugung**, f. -**s...** Ex. ~**kraft**, -e †, f. skapande förmåga.

Erzeuger, -s, -, m. ~**in**, -nen, f. fader, moder.

Erzeugnis[s], -ses, -se, n. alster, produkt.

erziehen, * tr. uppfostra, uppdraga.

Erzieher, -s, -, m. ~**in**, -nen, f. uppfostrare, uppfostrarinna; guvernör; informator, guvernant.

erzieherisch, erziehlich, a. rörande uppfostran, uppfostrings-, pedagogisk.

Erziehung, 0, f. uppfostran. -**s...** Ex. ~**art**, -en, f. uppfostringssätt, uppfostringsmetod. ~**anstalt**, -en, f. uppfostringsanstalt. ~**fach**, -[e]s, 0, n. uppfostringsväsen, pedagogik. ~**kunde**, ~**kunst**, 0, f. uppfostrings- el. undervisningskonst, pedagogik. ~**wesen**, -s, 0, n. uppfostrings- el. undervisningsväsen.

erzielen, * tr. sigta på, syfta till, afse, eftersträfva; uppnå, ernå ngt eftersträfvadt. **Erzielung**, f.

erzittern, * itr. s. och h. börja darra.

erzürnen, * I. tr. uppreta, förtörna. II. itr. s. och *sich* ~ vredgas, blifva vred, förtörnas. *Sich mit jmdm* ~ blifva osams med ngn.

erzwecken, * tr. syfta till, eftersträfva; uppnå.

erzwingen, * tr. *Etw. von jmdm* ~ tilltvinga sig ngt af ngn, aftvinga ngn ngt. *Erzwungen:* a) aftvungen, b) tvungen, sökt, konstlad. **Erzwingung**, f.

es förkort. 's el. s, n. pron. pers. jfr *er*. 1. det. *Er ist arm, wir sind* ~ *auch:* han är fattig, det äro vi också. *Sind Sie die Mutter dieses Kindes? ja, ich bin* ~ är ni mor till detta barn? ja, det är jag. ~ *lebe der König!* lefve konungen! 2. öfversättes ej i vissa talesätt, t. ex. ~ *jmdm bieten:* trotsa ngn, ~ *mit jmdm halten:* hålla med ngn, jfr *aufnehmen 1, 9, bringen 2* och *3*, m. fl. 3. stundom står *es* i vändningar, hvilka, när ett närmare bestämdt förhållande angifves, fordra gen. el. prep., t. ex. ~ *satt haben:* vara mätt, trött därpå, ~ *froh, müde, zufrieden sein:* vara glad däråt, trött därpå, tillfreds därmed. 4. stundom betecknar *es* ett obestämdt ngt; svenskan fordrar vanl. omskrifning, t. ex. ~ *riss mich hinunter:* jag drogs ned i djupet af en öfvernaturlig makt, ~ *tanzt sich gut:* det går bra att dansa.

Esche, -n, f. ask (Fraxinus). -**n...** Ex. ~**baum**, -[e]s, -e †, m. askträd. ~**holz**, -es, 0, n. askträ. ~**wald**, -[e]s, -er †, m. askskog.

eschen, a. af ask, ask-.

Esel, -s, -, m. dim. *Eselchen*, *Eselein*, 1. åsna. Bildl. *den* ~*n läuten:* låta benen hänga och dingla; *vom Pferd auf den* ~ *kommen:* få det sämre; *den Sack schlägt er, den* ~ *meint er:* han slår på säcken och menar åsnan. 2. trähäst (gymnastik- samt tortyrredskap). 3. ⊕ ställning, underlag hvarpå ngt hvilar; boktryck. åsna. -**ähnlich**, -**ärtig**, a. åsneartad. -**fohlen**, -**füllen**, -s, -, n. åsnefåle, åsneföl. -**grau**, a. grå som en åsna. -**mässig**, a. åsneaktig. -**stecken**, -s, -, m. åsnedrifvares käpp. -**treiber**, -s, -, m. åsnedrifvare. -**s...** Ex. ~**arbeit**, -en, f. tungt arbete. ~**bank**, -e †, f. nedersta bänken i en klass, på hvilken de lataste lärjungarne sitta. ~**brücke**, -n, f. 1. hjälpreda för lata, lathund. 2. svårighet hvilken åsnor, dumhufvuden ej kunna öfvervinna. ~**distel**, -n, f. nicktistel (Carduus nutans). ~**geschrei**, -[e]s, 0, n. åsneskri. ~**kinnhacken**, -s, -, m. åsnekindbåge. ~**ladung**, ~**last**, -en, f. åsnebörda. ~**ohr**, -[e]s, -en, n. åsneöra, afv. i böcker. ~**tritt**, -[e]s, -e, m. åsnespark; bildl. feg hämd.

Eselei, -en, f. åsneaktighet, dumhet.

eselhaft, a. åsneaktig, dum.

Eselin, -nen, f. åsninna.

eseln, -te, ge-t, itr. h. F 1. arbeta strängt, träla, plugga. 2. bära sig dumt åt, begå dumheter.

Eskadrón, -s, f. ✕ skvadron.

eskamotieren, -te, -t, tr. genom taskspelarkonster, oförmärkt borttaga.

Eskimö, -[s], -s, m. eskimå.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

eskomptíer||en, eskontíer||en = *diskontieren.*
Eskórte, -*n, f.* ✕ betäckning, eskort.
eskortíer||en, -*te, -t, tr.* ✕ följa, eskortera.
Espe, -*n, f.* asp. -*n*... Ex. **~baum,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* aspträd. **~holz,** -*es,* 0, *n.* aspträ, aspvirke. **~laub,** -[*e*]*s, -e* el. *-er* †, *n.* asplöf. **~wald,** -[*e*]*s, -er* †, *m.* aspskog, aspdunge.
espen, *a.* af aspvirke, asp-.
Ess... jfr *essen.* Ex. **-begier,** 0, *f.* begär efter mat, matlust. **-gabel,** -*n, f.* gaffel att äta med. **-gelag,** -[*e*]*s, -e, n.* kalas. **-gier,** 0, *f.* glupsk matlust, glupskhet. **-gierig,** *a.* glupsk. **-kartoffeln,** *f. plur.* potatis för hushållet. **-kastanie,** -*n, f.* ätbar kastanj. **-koben,** -*s,* -, **-korb,** -[*e*]*s,* -*e* †, *m.* matkorg, matsäcks-korg. **-löffel,** -*s,* -, *m.* matsked. **-lust,** 0, *f.* matlust. **-saal,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* matsal. **-stube,** -*n, f.* matrum. **-stunde,** -*n, f.* mattimme. **-tisch,** -*es, -e, m.* matbord. **-wa[a]ren,** *f. plur.* matvaror. **-zimmer,** -*s,* -, *n.* matrum, matsal.
Esséy, -*s, -s, m.* försök, utkast, mindre afhandling af vetenskapligt innehåll.
essbär, *a.* ätlig, matnyttig.
Essbarkeit, 0, *f.* ätlighet, ätbarhet.
1. Esse, -*n, f.* 1. skorsten i sht i smedjor. 2. (smedje)härd. *Der Gott der ~n:* smidekonstens gud, Vulkan. **-n...** Ex. **~feger, ~kehrer,** -*s,* -, *m.* skorstensfäjare.
2. Esse, obejl. *n.* förekommer blott i talesättet: *in seinem ~ sein:* vara i sitt esse, sitt rätta element.
1. essen, *iss*[*es*]*t, ass, ässe, gegessen, iss, tr.* och *itr. h.* äta, spisa. *Zu Mittag ~* spisa middag; *zu Abend ~* spisa kvällsmat, supera. *Etw. gern ~* tycka om ngt. *Gut ~* äta bra, lefva godt. *Die Schüssel leer ~* äta ur, tömma fatet. *Sich* (dat.) *etw. zuwider ~* få afsmak för ngt.
2. Essen, -*s,* -, *n.* 1. ätande. *Zu vieles ~ ist schädlich:* det är skadligt att äta för mycket. 2. mat, spis, maträtt. 3. måltid. *Das ~ ist fertig:* bordet är serveradt. -[*s*]... Ex. **~zeit,** -*en, f.* mattimme.
Essénz, -*en, f.* essens.
Esser, -*s,* -, *m.* ätare, spisgäst, bordsgäst.
Essig, -[*e*]*s, -e, m.* ättika. **-aal,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* ättiksål. **-ärtig,** *a.* ättiksur. **-becher,** -*s,* -, *m.* bot. skålsvamp (Peziza acetabulum). **-braten,** -*s,* -, *m.* surstek. **-brauer,** -*s,* -, *m.* ättiksbryggare. **-brauerei,** -*en, f.* ättiksbryggeri. **-brühe,** -*n, f.* ättiksås. **-flasche,** -*n, f.* ättiksflaska. **-gä[h]rung,** 0, *f.* ättiksjäsning. **-gurke,** -*n, f.* ättiksgurka. **-sauer,** *a.* ättiksur. **-säure,** -*n, f.* ättiksyra.
Esthe, -*n,* -*n, m.* invånare i Estland, ester.
Esther, -*s,* -[*s*], *f. npr.* Ester.
Esthin, -*nen, f.* estnisk kvinna.
Esthland, -*s,* 0, *n. npr.* Estland.
Esthländer, -*s,* -, *m.* **~in,** -*nen, f.* = *Esthe, Esthin.*
esthländisch, esthnisch, *a.* estnisk.
Estráde, -*n, f.* estrad.
Estrich, -[*e*]*s, -e, m.* golf, i sht stengolf.
etablíer||en, -*te, -t,* I. *tr.* anlägga, sätta upp, etablera. II. *Sich ~* 1. bosätta sig, slå sig ned. 2. öppna en affär, etablera sig.
Etablisseménf, -*s, -s, n.* anläggning, inrättning, fabrik, handel, etablissement.
Etáge, -*n, f.* våning.
Etagére, -*n, f.* hylla, etagère.
Etáppe, -*n, f.* ✕ 1. proviant(förråd) för trupper, stadda på marsch. 2. ställe där proviant utdelas till trupper, som äro stadda på marsch; rast, proviantering.
Etát, -*s, -s, m.* budget. -[*s*]... Ex. **~berat[h]ung,** -*en, f.* diskussion om budgeten. **~jahr,** -[*e*]*s, -e, n.* räkenskapsår. **~rat[h],** -[*e*]*s, -e* †, *m.* statsråd.
etatisíer||en, -*te, -t, tr.* upptaga i budgeten.
Ethik, 0, *f.* etik, sedelära.
ethisch, *a.* etisk, moralisk, sedlig.
Etikétt, -*s, -s, n.* = *Etikette 1.*
Etikétte, -*n, f.* 1. etikett, (lapp med) påskrift af innehållet. 2. etikett, höfvisk umgängessed.
etikettíer||en, -*te, -t, tr.* förse med etikett, med påskrift.
etlich = *2. einig.*
ätsch se *ätsch.*
Etúde, -*n, f.* studie, etyd.
Etuí, -*s, -s, n.* fodral, etui.
etwa, ✱ **etwan,** *adv.* 1. ungefär, omkring. 2. kanske, kanhända, möjligen. *Wenn er ~ sterben sollte:* om han möjligen skulle dö. *Wenn du ihn ~ siehst:* om du skulle få se honom. *Denken Sie nicht ~* ni må icke tro. *Nicht ~ dass* ... icke så som om ...
etwáig, ✱ **etwánig,** *a.* möjligen inträffande, möjlig. *~en Falls:* möjligen.
etwas, förkort. **was,** I. *obest. pron.* 1. något, någonting. *So ~* något sådant; *nein, so ~!* har man sett på maken! *Es ist ~ Schönes um einen Freund:* det är godt att ha en vän (i viken). *Daraus kann ~ werden:* det kan bli ngnting af. *Aus ihm wird ~* han kommer att gå långt. F *ach, hat sich ~* det kan du tänka dig! 2. litet, t. ex. *~ Geld:* litet pengar, *nur ~* bara litet. II. *adv.* något, en smula, t. ex. *er befindet sich ~ besser.* III. obejl. *n. Ein gewisses ~* ett visst något.
etwéich, *obest. pron.* förålder. någon, något.
etzlich, ✱ = *etlich.*
euer, I. gen. plur. af *du,* se dettal *~ waren zwölf:* I voren tolf. II. *pron. poss.* böjes som *dein;* själfständ. former: *eurer eure eures, der die das eure* el. *eurige,* eder. *Eure* (förkort. *Ew.*) *Hoheit:* edera höghet. **eurer...** Ex. **~seits,** *adv.* å eder sida. — **eures...** Ex. **~gleichen,** *plur.* edra likar, sådana som ni. — **euret...** el. **euert...** Ex. **~halben, ~wegen,** *um ~willen, adv.* för eder skull.

* äkta oms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Eule, *-n, f.* 1. uggla. Bildl. *des einen ~ ist des andern Nachtigall:* hvar och en har sin smak; ordspr. *~n nach Athen tragen:* bära ugglor till Aten, bjuda bagarbarn bröd; F *da sass 'ne ~* det blef om intet. 2. ett slags nattfjäril: nattfly (Noctua). 3. ett slags kvast med mjuk borst. **-n...** Ex. **~ärt**, *-en, f.* uggleart. **~loch**, *-[e]s, -er* †, **~nest**, *-[e]s, -er, n.* ugglebo.

Eulenspiegel, *-s,* 0, *m.* skalk, skälm, narr; *npr.* Ulspegel. **-streich**, *-[e]s, e, m.* = föj.

Eulenspiegelei, *-en, f.* pojkstreck, tokeri, galet påhitt, galenskap, upptåg.

Eumenide, *-n, f.* hämdgudinna, furie.

Eunúch, *-en* el. *-s, -en, m.* evnuck, snöping. **-en...** Ex. **~wirt[h]schaft**, 0, *f.* evnuckvälde.

Euphemísm||us, *-us, -en, m.* evfemism, mildrande uttryck, omskrifning.

euphemístisch, *a.* evfemistisk, omskrifvande.

Euphoníe, *-en, f.* välljud.

euphónisch, *a.* välljudande, evfonisk.

euro... se *euer II.*

Europ||a, gen. *-as* el. *-ens,* 0, *f. npr.* Europa.

Europäer, *-s, -, m.* europé.

europäisch, *a.* europeisk.

Euter, *-s, -, n.* jufver.

Ev||a, *-as* el. *-ens, -as* el. *-en, f. npr.* dim. *Evchen,* Eva. **-ens...** Ex. **~kind**, *-[e]s, -er, n.* Evas barn, Evas dotter.

evangélisch, *a.* evangelisk.

Evangelist, *-en, -en, m.* evangelist.

Evangélium, *-um[s], -en* el. *-a, n.* evangelium.

Eventualität, *-en, f.* eventualitet, möjligen inträffande händelse, möjlighet.

eventuáliter, förkort. **event.**, *adv.* eventuelt, eller, möjligen.

eventuéll, *a.* eventuell, möjligen inträffande.

Ever se *Ewer.*

evidónt, *a.* klar, tydlig, evident.

Evidénz, 0, *f.* klarhet, evidens.

Ew. förkortn. för *Euer, Eure,* se *euer II.*

Ewer, *-s, -, m.* ⚓ ett slags odäckad enmastad skuta, pråm.

ewig, *a.* 1. evig. *Auf ~* för evigt, för alltid. *Immer und ~* jämt och ständigt. F *~ nicht:* aldrig i evighet. 2. *adv.* F mycket, i hög grad. *Das ist ~ Schade:* det är stor skada.

Ewigkeit, *-en, f.* evighet. *Von ~ her ist es so gewesen:* det har varit så i all evighet. F *das glaube ich in ~ nicht:* det tror jag aldrig i evighet.

ewiglich, *adv.* evigt, i evighet.

Ex... Ex. **~kaiser**, *-s, -, m.* för detta käjsare, afsatt käjsare.

exákt, *a.* noggrann, exakt.

Exáktheit, 0, *f.* noggrannhet, exakthet.

Exaltatión, *-en, f.* öfverspändt själstillstånd, exaltation.

exaltiert, *a.* öfverspänd, exalterad.

Exám||en, *-ens, -ina, n.* examen, pröfning. *Ein ~ machen:* taga en examen. *Im ~ bestehen:* gå igenom i examen. **-arbeit**, *-en, f.* examensskrifning.

Examinánd, *-en, -en, m.* examinand.

Examinátor, *-s, Examinatóren, m.* examinator.

examinier||en, *-te, -t, tr.* examinera, förhöra.

excellént, *a.* utmärkt, präktig, förträfflig.

Excellénz, *-en, f.* excellens.

excellier||en, *-te, -t, itr. h.* utmärka sig, excellera.

exceptionéll, *a.* utomordentlig, ovanlig, undantags-, undantagsvis.

excerpier||en, *-te, -t, tr.* göra utdrag ur, t. ex. *ein Buch.*

Excérpt, *-[e]s, -e, n.* utdrag.

Excéss, *-es, -e, m.* excess, utsväfning, ofog, oordentlighet; öfverilning.

Exegése, *-n, f.* tolkning, exeges.

Exegét, *-en, -en, m.* uttolkare, exeget.

exegétisch, *a.* exegetisk, tolknings-.

exekutier||en, *-te, -t, tr.* 1. utföra, verkställa. 2. *Jmdn ~* afrätta ngn. **Exekutierung**, *f.*

Exekutión, *-en, f.* 1. utförande, verkställande i sht af ett domslut. 2. jur. utmätning, exekution. 3. afrättning.

exekutiv, *a.* verkställande, exekutiv. **-gewalt**, 0, *f.* verkställande makt.

Exekutive, 0, *f.* verkställande makt.

Exekútor, *-s, Exekutóren, m.* verkställare, fullgörare; jur. exekutor.

Exémpel, *-s, -, n.* exempel, t. ex. *ein ~ an jmdm statuieren,* räkn. *ein ~ rechnen.*

Exemplár, *-[e]s, -e, n.* 1. mönster, exemplarisk person. 2. exemplar.

exemplárisch, *a.* 1. mönstergill, exemplarisk. 2. eftertrycklig, androm till varnagel, t. ex. *jmdn ~ bestrafen.*

Exercier... se *Exerzier...*

Exercitium, *-um[s], -a* el. *-en, n.* skol. tema, skrifning i sht ss. hemlexa, jfr *Extemporale.* **-en...** Ex. **~buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* skrifbok, temabok.

Exerzíer... ✕ Ex. **-platz**, *-es, -e* †, *m.* exercisplats. **-rsglement**, *-s, -s, n.* exercisreglemente.

exerzier||en, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* exercera.

Exíl, *-[e]s, -e, n.* landsförvisning, landsflykt.

exilier||en, *-te, -t, tr.* landsförvisa.

Existénz, *-en, f.* tillvaro, existens. *Eine verfehlte ~* ett förfeladt lif. **-bedingung**, *-en, f.* lifsvilkor.

existier||en, *-te, -t, itr. h.* vara till, existera.

exklusiv, *a.* uteslutande, exklusiv.

exklusive, *adv.* uteslutande.

Exkommunikatión, *-en, f.* exkommunicering, bannlysning.

exkommunizier||en, *-te, -t, tr.* bannlysa, exkommunicera.

Exkúrs, *-es, -e, m.* afvikelse från ämnet; speciell behandling af ngn särskild punkt i en afhandling, exkurs.

Exkursión, *-en, f.* utflygt, exkursion.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

Expediént, *-en, -en, m.* expeditör.
expediérlen, *-te, -t, tr.* expediera, betjäna, affärda, ombesörja.
Expeditión, *-en, f.* expedition.
Experiménf, -[*e*]*s, -e, n.* försök, experiment.
experimentiérlen, *-te, -t, itr. h.* göra försök, experimentera.
explizíerlen, *-te, -t, tr.* öfversätta.
explediérlen, *-te, -t, itr. s.* och *h.* springa sönder, explodera.
Explosión, *-en, f.* explosion.
Exponént, *-en, -en, m.* exponent.
exponiérlen, *-te, -t, tr.* utställa, exponera.
Expórt, -[*e*]*s, -e, m.* utförsel, export.
exportiérlen, *-te, -t, tr.* utföra, exportera.
Expositión, *-en, f.* utställning, exposition.
expréss, *adv.* uttryckligen, enkom, express.
Exspektánt, *-en, -en, m.* expektant.
Exspektánz, 0, *f.* expektans.
Extemporálle, *-e*[*s*], *-ia* el. *-ien, n.* tema, skrifning på lärorummet. -[**e**]... Ex. **~heft**, -[*e*]*s, -e, n.* temabok.
extemporíerlen, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* extemporera.
extérn, *a.* yttre, främmande, utanför befintlig, ej boende i samma hus el. stad el. land.
Externát, -[*e*]*s, -e, n.* läroverk utan inackordering, hvars lärjungar således ej bo i skolans lokal.
extra, I. *adv.* dessutom, på köpet. II. oböjl. *a.* utomordentlig, ovanlig. **-ausgabe**, *-n, f.* extrautgift. **-beilage**, *-n, f.* **-blatt**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* bilaga, extranummer, extrablad, *einer Zeitung:* till en tidning. **-fahrt**, *-en, f.* extraresa; lustfärd. **-fein**, *a.* utomordentligt fin. **-post**, *-en, f.* extrapost. **-stunde**, *-n, f.* skol. extratimme (lektion) utöfver läsordningen. **-zug**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* järnv. extratåg.
Extrákt, -[*e*]*s, -e, m.* och *n.* extrakt.
extraordinär, *a.* utomordentlig, ovanlig.
Extravagánz, *-en, f.* öfverdrift, utsväfning, extravagans.
extravagíerlen, *-te, -t, itr. h.* göra sig skyldig till öfverdrifter, till utsväfningar; extravagera.
extrém, I. *a.* ytterlig. II. -[*e*]*s, -e, n.* ytterlighet.
Extremität, *-en, f.* 1. ytterlighet, yttersta nöd. 2. plur. extremiteter.
exz... se *exc...*

F.

F, ['*s*], ['*s*], *n.* gram. f. *Die vier ~* (4/4): de fyra äffen (de tyska gymnasiernas tecken, betecknande *frisch fromm froh frei*).
Fabel, *-n, f.* fabel, historia, saga, berättelse. **-buch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* bok innehållande sagor, fabler. **-dichter**, *-s, -, m.* sagoförfattare, sagoberättare, fabeldiktare. **-kreis**, *-es, -e, m.* sagokrets. **-land**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* sagoland. **-reich**, I. -[*e*]*s, -e, n.* sagoverld. II. *a.* sagorik. **-schmied**, -[*e*]*s, -e, m.* lögnare. **-werk**, -[*e*]*s, -e, n.* fabler, dikt.
Fábeléi, *-en, f.* 1. fantiserande, uppdiktande. 2. fantasi, dikt, påhitt, osanning.
fabelhaft, *a.* fabelaktig, otrolig.
fabelíln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* uppdikta, hitta på, fantisera; yra.
Fabrík, *-en, f.* fabrik. **-arbeit**, *-en, f.* fabriksarbete. **-arbeiter**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* fabriksarbetare, fabriksarbeterska. **-besitzer**, *-s, -, m.* fabriksägare, fabrikör. **-geschäft**, -[*e*]*s, -e, n.* fabriksrörelse. **-mässig**, *a.* fabriksmässig. **-stadt**, *-e* †, *f.* fabriksstad. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* fabriksväsen. **-zeichen**, *-s, -, n.* fabriksmärke. **-s...** = föreg. sms.
Fabrikánt, *-en, -en, m.* fabrikant, fabrikör.
Fabrikát, -[*e*]*s, -e, n.* fabrikat.
Fabrikatión, **Fabrikatúr**, *-en, f.* fabrikation, fabricering.
fabrizíerlen, *-te, -t, tr.* fabricera, tillverka.
Façáde, *-n, f.* fasad.
1. Fach, -[*e*]*s, -er* †, *n.* dim. *Fächlein, Fächelchen*, plur. äfv. *Fächerchen*, 1. plur. äfv. -[*e*], ⊕ afdelning af ett hus; mellanrum mellan taksparrar; fönsterluft; bås. 2. fack, rum, låda. *Geheimes ~* lönnlåda. Bot. cell. 3. fack, ämne, gren. **-ausdruck**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* fackuttryck, fackterm. **-bildung**, 0, *f.* fackbildning, fackkunskaper, skicklighet i ngt särskildt fack. **-gelehrte**(r), (adj. böjn.) *m.* lärd, fackman. **-kasten**, *-s, -, m.* låda, ask, skrin med fack i. **-mann**, -[*e*]*s, Fachleute, m.* fackman, specialist. **-studíllum**, *-um*[*s*], *-en* el. *-a, n.* specialstudium. **-wand**, *-e* †, *f.* ⊕ vägg bestående af trästomme och sten- el. lerfyllnad. **-werk**, -[*e*]*s, -e, n.* 1. ⊕ = *-wand.* 2. i fack indelad hylla. 3. vetenskapligt specialverk. **-wissenschaft**, *-en, f.* specialvetenskap.
2. fach, *a.* faldig i sms., t. ex. *drei~* trefaldig, *viel~:* mångfaldig.
Fáchel, ✱ = *Fächer.*
fáchelíln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* fläkta.
fachlen, *-te, ge-t, tr.* 1. upptända, underblåsa. 2. indela i fack. 3. ⊕ fakta.
Fácher, *-s, -, m.* 1. fläkta. 2. solfjäder. **-förmig**, *a.* i form af en solfjäder. **-palme**, *-n, f.* bot. 1. solfjäderspalm (Corypha umbraculifera). 2. vinpalm (Borassus flabelliformis). **-schlag**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* slag med en solfjäder.
fácherig, *a.* indelad i fack.
fachlich, *a.* hörande till ngt visst fack, fack-, special-.
Fáchser se *Fechser.*
Facit, *-s, -s, n.* facit, resultat.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Fackel, *-n, f.* fackla. **-beleuchtung**, 0, *f.* fackelbelysning. **-schein**, *-e[s]*, 0, *m.* fackelsken. **-tanz**, *-es, -e* †, *m.* fackeldans. **-träger**, *-s, -, m.* fackelbärare. **-zug**, *-[e]s, -e* †, *f.* fackeltåg.

fackeln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. afv. *s.* om lågor: fladdra. 2. F vackla, tveka, söla. 3. F narras.

Façón, *-s* el. *-en, f.* form, gestalt, fason.

façonnieren, *-te, -t, tr.* forma, fasonera.

fade, *a.* fadd. ~*s Zeug:* faddhet.

fädeln, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. träda på, träda upp ngt på en tråd. *Den Faden in die Nadel* ~ träda på nålen. 2. rispa upp i trådar. II. *Sich* ~ 1. rispa upp sig. 2. om sega vätskor: blifva trådig, bilda trådar. III. *itr. h.* = *II, 2.*

Faden, *-s, -*†, *m.* dim. *Fädchen, -lein,* 1. tråd. 2. längdmått: a) en haspels omfång: 4 alnar, b) skog. och ⚓ famn. **-ähnlich**, *a.* trådlik. **-dünn**, *a.* smal som en tråd. **-förmig**, *a.* trådaktig, trådig. **-gerade**, *a.* snörrät. **-nackend, -nackt**, *a.* splitternaken. **-nass**, *a.* genomvåt så att man ej har en torr tråd på sig. **-scheinig**, *a.* trådsliten. **-sommer**, *-s, -, m.* sommartrådar, spindelväf som flyger i luften. **-weise**, *adv.* trådvis. **-wurm**, *-[e]s, -er* †, *m.* trådmask.

fädenig = *fadig.*

Fädheit, *-en, f.* faddhet.

fadig, fädig, *a.* trådig i sms., t. ex. *drei*~ tretrådig, *fein*~ fintrådig.

Fagott, *-[e]s, -e, n.* fagott.

Fagottist, *-en, -en, m.* fagottblåsare.

fahlen, *-te, ge-t, tr.* föråldr. = *fangen.*

fähig, *a.* 1. i stånd, t. ex. *zu allem* ~ i stånd till allt; mäktig, t. ex. *eines Gedanken;* vuxen, lämplig, t. ex. *zu einem Amte.* 2. skicklig, begåfvad, talangfull. 3. mottaglig, t. ex. *für alles Schöne.*

Fähigkeit, *-en, f.* 1. förmåga, skicklighet, lämplighet. 2. anlag, naturgåfva, talang.

fahl, *a.* black, **askgrå**, matt, urblekt. Ordspr. *jmdn auf dem* ~*en Pferde finden:* ertappa ngn vid ngn otillåten handling. **-erz**, *-es,* 0, *n.* min. fahlerts. **-gelb**, *a.* mattgul. **-grau**, *a.* askgrå. **-leder**, *-s,* 0, *n.* till öfverläder garfvadt läder el. skinn. **-rot[b]**, *a.* blekröd.

fahnden, *-ete, ge-et, tr.* och *itr. h. Jmdn* el. *auf jmdn* el. *nach jmdm* ~ (söka) gripa ngn, eftersätta, efterlysa, förfölja ngn. **Fahndung**, *f.*

Fähndrich se *Fähnrich.*

Fahne, *-n, f.* dim. *Fähnchen, -lein,* 1. fana, flagga; afv. vindflöjel. *Bei der* ~ *sein:* hafva svurit fanan, vara soldat. *Mit fliegenden* ~*n und klingendem Spiel.* 2. ✕ kompani, skvadron. 3. fan på fjädrar. 4. glitter, prål. 5. boktryck. hänvisningstecken i manuskript. **-n...** Ex. ~**eid**, *-[e]s, -e, m.* ed med hvilken man svär fanan, trohetsed. ~**flüchtig**, *a.* som deserterat. ~ *werden:* desertera. *Ein* ~*er:* en öfverlöpare, desertör. ~**junker**, *-s, -, m.* fanjunkare. ~**stange**, *-n, f.* ~**stock**, *-[e]s, -e* †, *m.* fanstång, flaggstång. ~**träger**, *-s, -, m.* fanbärare. ~**wacht**, *-en, f.* fanvakt. ~**weihe**, *-n, f.* en fanas el. fanors invigning.

Fähnrich, *-[e]s, -e, m.* fänrik.

Fahr... Ex. **-betrieb**, *-[e]s,* 0, *m.* järnv. rörelse, drift, trafik. **-betriebsmittel**, *n. plur.* järnv. järnvägsmateriel. **-damm**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. körbana på en väg el. gata. 2. vall på hvilken man kan åka. **-freiheit**, 0, *f.* fri genomfart. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* befordringsafgift för personer och saker; biljettpris, frakt. **-gelegenheit**, *-en, f.* tillfälle att få åka, skjuts. **-gerechtigkeit**, 0, *f.* rättighet att skjutsa. **-geleise**, *-s, -, n.* hjulspår. **-lässig**, *a.* slarfvig, försumlig, vårdslös. ~*e Tötung:* vådadråp genom vårdslöshet. **-lässigkeit**, *-en, f.* slarf, försumlighet, vårdslöshet. **-plan**, *-[e]s, -e* †, *m.* turlista. **-plänmässig**, *a.* ~*er Zug:* ordinarie tåg. **-post**, *-en, f.* diligens. **-schacht**, *-[e]s, -e* [†], *m.* schakt för nedstigning i grufva. **-schein**, *-[e]s, -e, m.* biljett. **-schule**, *-n, f.* körskola. **-sessel**, *-s, -, m.* stol på trissor. **-spur**, *-en, f.* hjulspår. **-strasse**, *-n, f.* körväg. **-stuhl**, *-[e]s, -e* †, *m.* = *-sessel.* **-taxe**, *-n, f.* taxa öfver biljettpris, åkaretaxa. **-wasser**, *-s, -, n.* farvatten. Bildl. *in seinem* ~ *sein:* vara i sitt rätta element. **-weg**, *-[e]s, -e, m.* körväg. **-zeit**, *-en, f.* tid som en resa, en viss väglängds tillryggaläggande fordrar. **-zeug** se nedan.

Fähr... Ex. **-anstalt**, *-en, f.* färjinrättning. **-boot**, *-[e]s, -e* [†], *n.* färja. **-geld**, *-[e]s,* 0, *n.* färjpengar. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* färjkarls bostad. **-kahn**, *-[e]s, -e* †, *m.* färja. **-lohn**, *-[e]s,* 0, *m.* färjpengar. **-mann**, *-[e]s, Fährleute, m.* färjkarl. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* färja. **-seil**, *-[e]s, -e, n.* färjlina.

fahrbar, *a.* farbar.

Fahrbarkeit, 0, *f.* farbarhet.

Fähre, *-n, f.* färja.

fahren, *fährst, fuhr, führe, gefahren, fahr[e],* I. *itr. s.* 1. fara, resa, åka, begifva sig. *Reiten und* ~ rida och åka. *Schlitten* ~ åka på släde. *Weiter* ~ fortsätta resan. *Sie kann das* ~ *nicht vertragen:* hon tål ej att åka. Bildl. *hoch* ~ flyga högt. *Auf die Alp* el. *zu Berg* ~ draga till säters. *Auf den Markt* ~ resa till marknaden. *Durch die Stadt* ~ fara genom, passera staden. *Gen Himmel* ~ uppstiga till himlen. *In den Hof* ~ köra in på gården. *In die Grube* ~ a) stiga ned i grufvan, b) = *ins Grab* ~ stiga ned i grafven. *Mit der Post* ~ resa med diligens. *Über Land* ~ resa åt landet. *Von der Alp* el. *zu Thal* ~ draga hem från sätern. *Von hinnen* el. *zu den Vätern* ~ gå till sina fäder. 2. om transportmedel: gå. *Gut* ~ gå bra, jämt. *Die Post fährt zweimal wöchentlich:* diligensen går två gånger i veckan. *Den Strom aufwärts* ~ gå emot, uppför strömmen. *Dies Boot fährt zu Thal:*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

denna båt går utför strömmen. *Die Küste entlang* ~ följa kusten. 3. rusa, störta, fara. *Jmdm an den Kopf* ~ störta sig öfver ngn, flyga i lufven på ngn. *An* sl. *auf einander* ~ rusa mot hvarandra. *Aus dem Bette* ~ fara, hoppa ur sängen. *Das Messer fuhr mir aus der Hand:* knifven slant ur handen på mig. *Vor Zorn aus der Haut* ~ vara utom sig af vrede. *Der Schreck fuhr mir durch* el. *in alle Glieder:* förskräckelsen förlamade mig. *Mit dem Löffel in die Schüssel* ~ sticka, köra skeden i fatet. *Jmdm in die Haare* ~ flyga i lufven på ngn. *In die Stiefel* ~ med fart draga på sig stöflarne. *Nach etw.* ~ gripa efter ngt. *Er fuhr unter sie:* han rusade, störtade midt ibland dem. *Vom Stuhle* ~ rusa upp från stolen. 4. ~ *lassen:* släppa, uppgifva, afstå ifrån. *Alle Sorgen* ~ *lassen:* frigöra sig från alla bekymmer. 5. må, befinna sig. *Gut* el. *wohl bei* el. *mit etw.* ~ befinna sig väl vid ngt, må bra af ngt. *Gut bei einem Handel* ~ göra en god affär. *Fahr wohl!* farväl! lef väl! 6. afv. *h. Mit etw. gut, schlecht* ~ fara väl, illa med ngt. II. *tr.* och *itr. h.* köra, skjutsa, föra, t. ex. *Steine, jmdn nach der Stadt, jmdn über den Fluss. Etw. entzwei* ~ köra sönder ngt. *Die Pferde zu Schanden* ~ spränga hästarne. *Ein Kind tot* ~ köra öfver, ihjäl ett barn. *Er versteht das* ~ *gut:* han kör bra, är en skicklig körsven. III. *Sich* ~ 1. fara, färdas, ro. *Sich selbst* ~ köra själf. *Sich fest* ~ köra fast. 2. *Der Weg fährt sich gut:* vägen är bra. Opers. *hier fährt es sich gut:* här är det bra att aka, bra, slät, jämn väg.

fahrig, *a.* obeständig.

Fahrigkeit, 0, *f.* obeständighet.

Fahrt, *-en, f.* 1. färd, resa, tur. *Regelmässige* ~*en:* regelbundna turer. *Er ist immer auf der* ~ han är jämt stadd på resor. 2. bildl. *tolle* ~ galen framfärd, pojkstreck. *Was machst du für* ~*en:* hvad har du för dig för dumheter. 3. kurs, kosa, t. ex. *die* ~ *nach Norden richten:* styra kosan åt norr. 4. fart, hastighet, t. ex. *gute* ~ *haben.* **-linie**, *-n, f.* kurs, väg. **-en...** Rx. ~**liste**, *-n, f.* turlista.

Fährte, *-n, f.* spår; afv. bildl., t. ex. *auf die* ~ *kommen, jmdn auf die* ~ *bringen.* **-n...** Rx. ~**abdruck**, -[e]*s, -e* †, *m.* spår, aftryck af en fot.

Fahrzeug, -[e]*s, -e, n.* 1. fartyg, skepp. 2. * fordon, åkdon.

Fakir, *-s, -s* el. *-e, m.* fakir.

Faksimile, -[*s*], *-s* el. *Faksimilia, n.* faksimile.

faksimiliér|en, *-te, -t, tr.* taga faksimile af.

Faktién, *-en, f.* parti.

faktiés, *a.* upprorisk.

faktisch, *a.* faktisk, verklig.

Faktor, *-s, Faktören, m.* 1. räkn. faktor; bildl. faktor, del. 2. (afv. - ⁴), föreståndare för en affär, förste bokhållare; i tryckerier: faktor; kommissionär.

Faktoréi, *-en, f.* faktori.

Faktót|um, *-um[s], -ums* el. *-a, n.* faktotum, allt i allom, högra hand.

Fakt|um, *-um[s], -a, n.* faktum, verklighet, verkligt förhållande.

Faktúr[a], *-en, f.* handel. faktura. **-en...** el. **-a...** handel. Rx. ~**buch**, -[e]*s, -er* †, *n.* fakturbok. ~**preis**, *-es, -e, m.* pris enligt faktura.

Fakúltas, 0, *f.* erkännande af, intyg om kunskaper el. (undervisnings)skicklighet. ~ *für Prima in einem Gegenstande:* intyg om tillräckliga kunskaper i ett ämne för att kunna undervisa i högsta klassen (högsta betyget i lektorsexamen).

Fakultät, *-en, f.* fakultet.

fakultativ, *a.* frivillig, icke obligatorisk.

falb, *a.* ljus, ljusgul, isabellafärgad; för öfr. = *fahl.*

falbicht, falbig, *a.* black.

Falérner, *-s, -, m.* vin från Falerno.

Falk[e], *-en, -en, m.* dim. *Fälkchen, -lein,* falk. *Er hat ein Auge wie ein* ~ han har falkögon. **-en...** Rx. ~**auge**, *-s, -n, n.* falköga. ~**beize**, *-n, f.* jagt med falkar. ~**blick**, -[e]*s, -e, m.* genomträngande blick. ~**feder**, *-n, f.* falkfjäder. ~**geschlecht**, -[e]*s*, 0, *n.* falkslägte. ~**haube**, *-n, f.* falkhufva. ~**haus**, *-es, -er* †, *n.* falkgård. ~**hell**, *a.* ~*er Blick:* klar, genomträngande blick. ~**jagd**, *-en, f.* = ~*beize.* ~**jäger**, *-s, -, m.* falkenerare. ~**kappe** = ~*haube.* ~**scharf** = ~*hell.*

Falk[e]ner, *-s, -,* **Falkenier**, -[e]*s, -e, m.* falkenerare.

Falkneréi, *-en, f.* 1. falkenerarkonst. 2. ställe där falkar dresseras. 3. jagt med falkar.

Falkenier = *Falkener.*

Fall, -[e]*s, -e* †, *m.* 1. fall. Ordspr. *Hochmut kommt vor dem* ~. Bildl. *Knall und* ~; ~ *eines Handlungshauses. Jmdn zu* ~*e bringen:* bringa ngn på fall. Om en kvinna: *zu* ~*e kommen:* falla. 2. omständigheten att kreatur självfdö; afv. självdödt kreatur. 3. sänkning, lutning, t. ex. *einer Strasse.* 4. fall, förhållande, belägenhet, händelse, tilldragelse. *Wir sind in dem* ~*e:* vi äro i den belägenheten. *Das ist der* ~ det är förhållandet. *Gesetzt den Fall* el. *gesetzten* ~*es dass* ... antag, att ... *Im* ~*e* el. *auf den* ~ *dass* ... för den händelsen att ... *Auf alle Fälle, auf jeden* ~ i alla händelser. *Erforderlichen* ~*es:* om så erfordras. *Ausser im* ~*e dass* ... såvida icke ... *Schlimmsten* ~*es, im schlimmsten* ~*e:* i värsta fall. 5. gram. kasus. **-bauer**, *-s, -, m.* och *n.* slagbur. **-baum**, -[e]*s, -e* †, *m.* slagbom. **-beil**, -[e]*s, -e, n.* fallbila, giljotin. **-brett**, -[e]*s, -er, n.* fallbräde, fallucka, falldörr. **-brücke**, *-n, f.* vindbrygga, vindbro. **-gatter**, *-s, -, n.* fäll-

* sakta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

galler. **-geschwindigkeit**, 0, *f.* fallhastighet. **-grube**, *-n, f.* fallgrop. **-höhe**, *-n, f.* fallets höjd. **-holz**, *-es*, 0, *n.* nedfallna grenar; vindfälle. **-klappe**, *-n, f.* klaff, fallucka. **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e, m.* rackare, hudafdragare. **-klinke**, *-n, f.* dörrklinka. **-netz**, *-es, -e, n.* slagnät. **-obst**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fallfrukt. **-raum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fallrymd. **-reep**, -[*e*]*s*, *-e, n.* ⚓ fallrep. **-reif**, *a.* om frukt: fullmogen så att den är färdig att falla af. **-schirm**, -[*e*]*s*, *-e, m.* fallskärm. **-strick**, -[*e*]*s*, *-e, m.* rep, utspändt för att man skall falla däröfver, snara. *Jmdm ~e legen:* lägga ut snaror för, gräfva en grop åt ngn. **-sucht**, 0, *f.* fallandesot. **-süchtig**, *a.* behäftad med fallandesot. **-thür[e]**, *-en, f.* falldörr. **-troppe**, *-n, f.* trappa under en falldörr.

fällbar, *a.* som kan el. får fällas.

Falle, *-n, f.* fälla. bild. *jmdm eine ~ stellen:* lägga en snara för ngn, *in die ~ gehen:* gå i fällan.

fallen, *fällst, fiel, fiele, gefallen, fall*[*e*], I. *itr. s.* 1. falla, falla ned, falla omkull. *Auf die Erde ~* a) falla ned på marken, b) slå omkull. *Der Länge nach auf die Erde ~* falla raklång till marken. *Über einen Stein ~* snafva på en sten och falla omkull. bild. *der Würfel ist gefallen:* tärningen är kastad; *von der Bank ~* födas utom äktenskapet; *nicht auf den Mund gefallen sein:* vara munvig; *mit der Thür ins Haus ~* handla, tala obetänksamt, framfusigt, gå för rakt på sak utan nödiga förberedelser; *etw. fällt jmdm in den Schoss:* ngt kommer som från skyarne; *ins Gewicht ~* väga tungt i vågskålen; *kein Meister fällt vom Himmel:* all början är svår; *bei jmdm in Ungnade ~* falla i onåd hos ngn; *jmdm in die Hände ~* råka i händerna på ngn; *jmdm in die Rede, ins Wort ~* falla ngn i talet; *dem Pferde in die Zügel ~* fatta hästen vid tyglarne; *über jmdn her ~* öfverfalla ngn; *in die Augen ~* falla i ögonen; *jmdm lästig* el. *zur Last ~* falla ngn till last; *ein gefallenes Mädchen:* en fallen kvinna. 2. falla, dö, t. ex. *als Held, auf dem Platze, durchs Schwert;* om djur: själfdö. 3. *~ lassen:* släppa, tappa, öfvergifva, t. ex. *etw. auf den Boden, eine Masche, seine Meinung.* Jfr *11.* 4. om djur: falla, födas. 5. sjunka, falla, t. ex. *der Barometer fällt, die Aktien ~, sein Ansehen fängt an zu ~.* 6. infalla, inträffa, t. ex. *dies Fest fällt auf einen Sonntag, in den nächsten Monat; Ostern fällt dies Jahr früh.* 7. tillfalla, t. ex. *an jmdn:* ngn, *jmdm zum Erbteil.* 8. tillhöra, t. ex. *das fällt in dieselbe Kategorie.* 9. öfvergå, visa öfvergång till, t. ex. *diese Farbe fällt ins Grüne:* denna färg skiftar i grönt, *dieser Geschmack fällt ins Fade:* denna smak är ngt fadd. 10. förefalla, vara, t. ex. *diese Arbeit fällt ihm schwer.* 11. höras, förnimmas, förekomma, t. ex. *ein Schuss fiel, es fielen beleidigende Reden von beiden Seiten. Ein Wort ~ lassen:* låta ett ord undfalla sig. 12. förekomma, förefinnas, t. ex. *das Gold fällt nur sparsam.* II. *tr. Jmdn tot ~* falla ned på ngn, så att han blir ihjälslagen. *Das Gesicht entzwei ~* i fallet skada ansigtet. *Sich* (dat.) *den Arm aus dem Gelenke ~* i fallet vrida armen ur led. III. *Sich tot ~* falla och slå ihjäl sig. *Sich lahm ~* falla och taga skada, så att man blir lam.

fällen, *-te, ge-t, tr.* 1. fälla, hugga ned, t. ex. *Bäume.* 2. fälla, döda, slå ihjäl, t. ex. *Tiere, Menschen.* 3. sänka, fälla, t. ex. *die Lanze,* ✕ *das Bajonett.* 4. *Jmdn ~* bringa ngn på fall, störta ngn. 5. kem. fälla, afskilja såsom fällning. 6. mat. *eine Senkrechte auf eine Linie ~* draga en linie vinkelrätt mot en annan. 7. *Ein Urteil ~* fälla en dom.

Fällung, *f.*

fallier|en, *-te, -t, itr. h.* göra konkurs.

fällig, *a.* handel. förfallen, t. ex. *~e Zinsen, Wechsel. ~ werden:* förfalla.

Fälligkeit, 0, *f.* handel. egenskap att vara förfallen, se föreg. **-s...** Ex. **~tag**, -[*e*]*s*, *-e, m.* förfallodag.

fallit, I. *a.* handel. bankrutt. II. *-en, -en, m.* bankruttör. **-erklärung**, *-en, f.* (inlaga om) försättande i konkurs. **-masse**, *-n, f.* konkursmassa.

falls, *konj.* i fall att, i händelse att, om.

falsch, I. *a.* 1. oriktig, orätt, falsk, t. ex. *das Wort ist ~geschrieben, ~er Schlüssel:* orätt nyckel, jfr *3, ~ singen.* 2. oäkta, efterapad, t. ex. *~e Diamanten. ~e Zähne:* löständer. 3. falsk, bedräglig, understucken, t. ex. *~er Würfel, ~er Spieler, ~es Testament. ~er Schlüssel:* tjufnyckel. 4. falsk, trolöst, dubbel, t. ex. *~er Freund, ~es Herz.* II. *-es*, 0, *m.* och *n.* falskhet. **-gläubig**, *a.* kättersk. **-herzig**, *a.* falsk, opålitlig. **-klingend**, *a.* falsk, missljudande. **-münzer**, *-s, -, m.* falskmyntare. **-münzerei**, 0, *f.* falskmyntande. **-schreibung**, *-en, f.* oriktig skrifning, felstafning. **-schwörer**, *-s, -, m.* menedare. **-spieler**, *-s, -, m.* falskspelare.

fälsch|en, -[*es*]*t, -te, ge-t, tr.* förfalska. **Fälschung**, *f.*

Fälscher, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* förfalskare.

Falschheit, *-en, f.* falskhet.

fälschlich, *a.* falsk, oriktig, grundlös. **-er...** Ex. **~weise**, *adv.* oriktigt.

Falsétt, -[*e*]*s*, *-e, n.* **-stimme**, *-n, f.* falsettröst.

Falsifikát, -[*e*]*s*, *-e, n.* förfalskning (förfalskad vara).

Falsi|um, *-um*[*s*], *-a, n.* förfalskning.

Falte, *-n, f.* dim. *Fältchen, -lein*, veck, rynka, *~n werfen* el. *schlagen:* bilda veck. *In ~n legen:* vecka, rynka. *Die Stirn in ~n ziehen:* rynka pannan. **-n...** Ex. **~kleid**, -[*e*]*s*, *-er, n.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

veckrik klädning. **~magen**, *-s*, -, *m.* bladmage. **~reich**, *a.* veckrik. **~voll**, *a.* full af veck, rynkad. **~weise**, *adv.* i veck, i rynkor. **~wurf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* veckens fall.

fälteln, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ lägga (sig) i små veck.

falten, *-ete, ge-et,* I. *tr.* 1. vika ihop, lägga ihop, t. ex. *einen Brief, ein Tuch, Wäsche.* 2. vecka, rynka, t. ex. *ein Kleid, die Stirn.* 3. *Die Hände* ~ knäppa ihop händerna. II. *Sich* ~ 1. vika ihop sig, sluta sig. 2. lägga sig i veck, i rynkor. **Faltung**, *f.*

Falter, *-s*, -, *m.* fjäril.

faltig, *a.* 1. veckad, rynkad. 2. = folj.

fältig = 2. *fach.*

Falz, *-es, -e, m.* **Falze**, *-en, f.* 1. ⊕ fals. 2. = *Balz.* **-bein**, -[e]*s*, *-e, n.* ⊕ falsben. **-hammer**, *-s*, -†, *m.* ⊕ falshammare. **-hobel**, *-s*, -, *m.* ⊕ falshyfvel.

falzen, -[*es*]*t, -te, ge-t,* I. *tr.* ⊕ falsa, hopfoga. II. *itr. h.* = *balzen.*

familiär, *a.* familjär, förtrolig. ~ *thun:* vara förtrolig.

Familiarität, *-en, f.* förtrolighet.

Familie, *-n, f.* familj. *In diesem Hause wohnen drei ~n:* i detta hus bo tre hushåll. **-n...** Ex. **~ähnlichkeit**, *-en, f.* slägtlikhet, slägttycke. **~anzeigen**, *f. plur.* tidningsannonser om födde, vigde och döde. **~fehler**, *-s*, -, *m.* slägtfel, slägtlyte. **~glück**, -[e]*s*, 0, *n.* huslig lycka. **~gut**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* familjegods, fideikommiss. **~kreis**, *-es, -e, m.* familjekrets. **~los**, *a.* utan, saknande familj; ogift; barnlös. **~nachrichten** = *~anzeigen.* **~umgang**, -[e]*s*, 0, *m.* 1. umgänge mellan familjer. 2. ~ *haben:* hafva tillträde till familjer. **~vertrag**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* familjefördrag. **~wesen**, *-s*, 0, *n.* familjelif. **~wohnung**, *-en, f.* våning, bostad för en familj.

famös, *a.* F präktig, utmärkt.

Famulus, *-us*, *-i* el. *-usse, m.* famulus, biträde. vaktmästare, tjänare, betjänt.

Fanátiker, *-s*, -, *m.* fanatiker, fanatisk person.

fanátisch, *a.* fanatisk.

fanatisieren, *-te, -t, tr.* uppelda till fanatism, göra fanatisk, fanatisera.

Fanatismus, -, 0, *m.* fanatism.

Fanfáre, *-n, f.* fanfar.

Fang, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. fångande, fångst. 2. ställe där ngt fångas ss. snara, fälla, fiske m. m. 3. vanl. plur. klor, huggtänder. 4. jag. styng, stöt. **-arm**, -[e]*s*, *-e, m.* arm att gripa med ss. hos polyper m. fl. djur. **-ball**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. båll till bållspel. 2. bållspel. **-eisen**, *-s*, -, *n.* jag. 1. sax ss. räfsax, vargsax m. m. 2. vildsvinsspjut, hirschfängare. **-geld**, -[e]*s*, *-er, n.* skottpengar. **-gerät[h]**, -[e]*s*, *-e, n.* fångredskap. **-hund**, -[e]*s*, *-e, m.* jag. hund använd till att gripa djur, blodhund. **-leine**, *-n, f.* jag. koppel. **-messer**, *-s*, -, *n.* jag. jagtknif. **-stahl**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* = *-eisen.* **-strick**, -[e]*s*, *-e, m.* 1. = *-leine.* 2. = *Fallstrick.* **-zahn**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* huggtand, bet.

fangen, *fängst, fi[e]ng, fi[e]nge, gefangen, fang[e],* I. *tr.* 1. fånga, gripa. *Mit gefangen, mit gehangen:* träffas man bland skälmar, blir man hängd med dem. Bild. *er giebt sich noch nicht gefangen:* han ger sig ännu icke. Jfr *gefangen.* 2. *Feuer* ~ fatta eld. *Eine Krankheit* ~ gripas af en sjukdom. *Grillen* ~ göra sig griller. II. *Sich* ~ fångas, snärjas, t. ex. *sich in seinen eigenen Worten* ~.

Fänger, *-s*, -, *m.* 1. en som fångar. 2. huggtand, bet. 3. hirschfängare, jagtspjut.

Fant, -[e]*s*, *-e, m.* dim. *Fäntchen, -lein,* pojke, gäck, narr, glop.

Fant... se *Phant...*

Farbe, *-en, f.* färg. *Die ~ halten:* hålla färgen, äfv. bild. *Die ~ hält:* fargen sitter i, är äkta. *Die ~ wechseln:* skifta färg; bild. öfvergå till ett annat parti, byta om åsigter. I kortspel: *~ bekennen:* bekänna färg, äfv. bild. **-holz**, *-es*, 0, *n.* färgträ. **-los**, *a.* färglös. **-lösigkeit**, 0, *f.* färglöshet. **-steff**, -[e]*s*, *-e, m.* färgämne. **-e...** Ex. **~haltend**, *a.* som håller färgen. **~wa[a]re**, *-n, f.* färgämne. **~wechselnd**, *a.* skiftande färg, som ej håller färgen. — **-en...** Ex. **~behandlung**, 0, *f.* färgernas användning. **~blind**, *a.* färgblind. **~blindheit**, 0, *f.* färgblindhet. **~brechung**, *-en, f.* färgbrytning. **~brett**, -[e]*s*, *-er, n.* mål. palett. **~büchse**, *-n, f.* färgkopp. **~druck**, -[e]*s*, *-e, m.* färgtryck. **~erscheinung**, *-en, f.* färgföreteelse. **~gebung**, 0, *f.* färgläggning, kolorit. **~grund**, -[e]*s*, 0, *m.* färgton, grundfärg. **~kleckser**, *-s*, -, *m.* F plankstrykare. **~lehre**, 0, *f.* läran om färgerna. **~mischung**, *-en, f.* färgblandning. **~reich**, *a.* färgrik. **~reicht[h]um**, -[e]*s*, 0, *m.* färgprakt. **~spiel**, -[e]*s*, 0, *n.* färgspel. **~stift**, -[e]*s*, *-e, n.* färgstift. **~ton**, -[e]*s*, 0, *m.* färgton.

Färbe... Ex. **-bad**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* **-flotte**, *-n, f.* ⊕ 1. färgbad. 2. färgsoppa. **-kessel**, *-s*, -, *m.* ⊕ färgkittel. **-kunst**, 0, *f.* färgarkonst. **-küpe**, *-n, f.* ⊕ färgkyp.

färben, *-te, ge-t, tr.* färga. **Färbung**, *f.*

Färber, *-s*, -, *m.* färgare. **-bursche**, *-n*, *-n, m.* färgarlärling. **-gesell**, *-en, -en, m.* färgargesäll. **-ginster**, *-s*, 0, *m.* bot. färgginst (Genista tinctoria).

Färberöl, *-en, f.* färgeri.

farbicht, farbig, *a.* färgad, kulört.

Farm, *-en, f.* farm, landtgård. **-besitzer**, *-s*, -, *m.* ägare till en farm, farmare.

Farmer, *-s*, -, *m.* farmare.

Farn, -[e]*s* el. -, -[e], *m.* ormbunke. **-ärtig**, *a.* ormbunksartad. **-kraut**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* ormbunke.

1. **Faro**, -[*s*], *-s, m.* fyrtorn.

2. **Faro**, -[*s*], 0, *n.* hasardspelet farao.

Farr[e], *-en, -en, m.* tjur. **-en...** Ex. **~kraut** se *Farnkraut.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Färse (afv. med kort ä), *-n, f.* kviga. **-n...** Ex. **~kalb**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* kvigkalf.

Fasán, -[e]*s*, *-e*[*n*], *m.* fasan. **-en...** Ex. **~garten**, *-s*, -†, *m.* **~gehege**, *-s*, -, *n.* **~haus**, *-es*, *-er* †, *n.* fasangård, fasaneri.

Fasanerie, *-en, f.* fasaneri.

Faschine, *-n, f.* ✕ faskin. **-n...** Ex. **~messer**, *-s*, -, *n.* faskinknif. **~werk**, -[e]*s*, *-e*, *n.* faskinverk.

Fasching, -[e]*s*, *-e*, *m.* 1. den med karneval och andra lustbarheter firade tiden närmast före fastan. 2. karneval, utklädsel, lustbarhet, uppsluppen glädje. **-s...** Ex. **~scherz**, *-es*, *-e*, *m.* fastlags- el. karnevalsskämt. **~thorheit**, *-en*, *f.* fastlags- el. karnevalsdårskap.

Fascikel, *-s*, -, *m.* häfte, del af ngt verk.

fascinieren, *-te*, *-t*, *tr.* förtrolla.

Fase, *-n, f.* dim. *Fäschen*, *-lein* = *Faser*. **-n...** = *Faser...*

Fasel, *-s*, 0, *m.* 0, *f.* fortplantning, afvel. **-bock**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* afvelsbock. **-hengst**, -[e]*s*, *-e*, *m.* beskällare. **-schwein**, -[e]*s*, *-e*, *n.* afvelssvin. **-vieh**, -[e]*s*, 0, *n.* afvelsboskap.

Fasel... jfr *faseln II*, 2. Ex. **-hans**, *-en*, *-e*[†], *m.* F slarfver, pratmakare; stolle. **-liese**, *-ns*, *-n*, *f.* fjolla, toka.

Faseléi, *-en, f.* prat, snicksnack; dumhet.

Faseler, *-s*, -, *m.* = *Faselhans*.

faselhaft, *a.* oredig, fjollig, tokig, uppsluppen, yster, lättsinnig.

Faselhaftigkeit, *-en, f.* oredigt, fjolligt (m. m. se *faselhaft*) sätt, beteende, sådan handling.

faselig = *faselhaft*.

faseln, *-te*, *ge-t*, I. = *fasern*. II. *itr. h.* 1. föda ungar. 2. prata dumheter, snicksnack; vara uppsluppen; begå galenskaper.

Faser, *-n, f.* dim. *Fäserchen*, *-lein*, tråd, tåga, fiber. **-ärtig**, *a.* trådartad. **-band**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* med. senband, ligament. **-gewebe**, *-s*, -, *n.* med. och bot. väf af fibrer. **-nackt**, *a.* splitternaken.

faserig, *a.* trådig, fibrös.

faserin, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ rispa upp (sig).

fasig = *faserig*.

Fass, *-es*, *-er* †, saknar pluraländ. ss. måttenhet vid räkneord, *n.* dim. *Fässchen*, *-lein*, plur. afv. *Fässerchen*, fat, tunna. *Zwei Fässer:* två tunnor, men: *zwei ~ Bier:* två fat öl. **-band**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* tunnband. **-bier**, -[e]*s*, *-e*, *n.* fatöl. **-binder**, *-s*, -, *m.* tunnbindare. **-butter**, 0, *f.* smör packadt i fjärding. **-daube**, *-n, f.* ⊕ kim, tunnstaf. **-hahn**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kran i en tunna. **-holz**, *-es*, 0, *n.* ⊕ kimvirke. **-reif**, -[e]*s*, *-e*, **-reifen**, *-s*, -, *m.* tunnband. **-spund**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* sprund i en tunna. **-weise**, *adv.* tunnvis.

Fassáde, *-n, f.* framsida, fasad.

fassbar, *a.* möjlig att gripa; bildl. fattlig, begripliga.

fassen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. gripa, fatta, fatta tag i. *Jmdn beim Kragen ~* fatta ngn i kragen. *Ich will ihn schon ~* han skall ej undslippa mig, skall nog få med mig att göra. Bildl. *jmdn bei seinem Versprechen ~* taga fasta på ngns löfte; *jmdn bei der Ehre ~* söka förmå ngn göra ngt för hederns skull; *Abneigung gegen jmdn ~* fatta motvilja mot ngn; *Zuneigung zu jmdm ~* fatta böjelse, tycke för ngn; *eine Rede zu Herzen ~* behjärta ett tal; *etw. ins Auge ~* fästa blicken på, skärskåda ngt. Opers. *es fasste mich mit Schrecken:* jag greps af förskräckelse. 2. tappa på fat, t. ex. *Bier, Wein.* 3. innefatta, t. ex. *einen Edelstein.* 4. rymma, t. ex. *dieser Saal fasst hundert Menschen.* 5. fatta, begripa, förstå. 6. fatta, affatta, uttrycka, formulera, t. ex. *seine Meinung klar ~.* II. *Sich ~* 1. fatta sig, uttrycka sig. *Sich kurz ~* fatta sig kort. 2. *Sich mit jmdm ~* taga ett tag, brottas med ngn. 3. lugna sig, återvinna fattningen. *Gefasst:* lugn, beredd; *auf etw. gefasst:* förberedd på ngt. 4. *Etw. fasst sich* el. *lässt sich ~* ngt är begripligt. III. *itr. h. In einander ~* gripa i hvarandra om kugghjul m. m.

Fässer... = *Fass...*

fasslich, *a.* fattlig, begriplig.

Fasslichkeit, 0, *f.* begriplighet.

Fassung, *-en, f.* 1. infattning, t. ex. *eines Schmuckes.* 2. fattning, sinnesnärvaro, t. ex *jmdn aus der ~ bringen. Aus der ~ kommen:* förlora fattningen. För öfr. se *fassen.* **-s...** Ex. **~gabe**, *-n, f.* fattningsgåfva. **~kraft**, 0, *f.* fattningsförmåga. **~lässigkeit**, 0, *f.* brist på fattning. **~vermögen**, *-s*, 0, *n.* = *~kraft*.

fast, *adv.* nästan, närapå.

Fast... Ex. **-nacht**, 0, *f.* 1. fettisdag. 2. = *Fasching*. **-tag**, -[e]*s*, *-e*, *m.* fastedag.

Fastáge, *-n, f.* fat, fastage.

Faste, *-n, f.* 1. fasta. 2. vanl. plur. fastan. **-n...** Ex. **~abend**, -[e]*s*, *-e*, *m.* fettisdag. **~predigt**, *-en*, *f.* fastlagspredikan. **~speise**, *-n*, *f.* mat som får ätas under fastan. **~suppe**, *-n*, *f.* mager soppa. **~zeit**, *-en*, *f.* fastan, fastlagen.

fasten, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* fasta.

Faster, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* fastande (person).

Fata Morgána, *-as* el. *-en*, *f.* fata morgana, hägring.

fatál, *a.* ödesdiger, förarglig, fatal.

Fatalität, *-en, f.* förarglig tilldragelse.

Fatíum, *-um*[*s*], *-a*, *n.* öde.

fauchen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* om katter m. fl. djur: fräsa, hvässa, spotta.

faul, *a.* 1. skämd, rutten, t. ex. *~es Wasser, Obst, Holz.* 2. anfrätt, maskstungen, förvittrad, t. ex. *~e Zähne, Felsen.* 3. bildl. *~e Witze:* dåligt skämt, misslyckade kvickheter. *Die Sache ist ~* saken är sjuk. *Das sind ~e Fische* el. *~e Redensarten:* det är bara undanflykter, påhitt. 4. lat, trög. *Sich auf die ~e Haut* el. *Seite legen:* lägga sig på latsidan. F *~er Knecht:* lathund (hjälpreda

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt. *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har varit till hjälpverb.

i räkning). **-bank** = *Eselsbank*. **-baum**, -[e]s, -e †, m. brakved (Rhamnus frangula). **-fieber**, -s, -, n. rötfeber; skol. skolsjuka, lättja. **-fleckig**, a. fläckig af röta. **-pelz**, -es, -e, m. latmask. **-t[h]ier**, -[e]s, -e, n. trögdjur.

Fäule, -n, f. röta, förruttnelse.

faulen, -te, ge-t, itr. h. blifva skämd, angripas af röta, ruttna. **Faulung**, f.

faulenzlen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. lata sig, slå dank, göra ingenting.

Faulenzer, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. latmask, dagdrifvare. 2. F lathund (hjälpreda i räkning). **-leben**, -s, 0, n. lättjefullt lif.

Faulenzeréi, -en, f. dagdrifveri.

Faulheit, 0, f. lättja.

faulicht, faulig, a. skämd, angripen af röta.

Fäulnis[s], 0, f. röta, förruttnelse, förmultnande.

Faun, -[s]s el. -en, -e[n], m. faun; lättsinnig människa. -[en]... Ex. ~**blick**, -[e]s, -e, m. faunblick, lättsinnig blick.

Fauna, -en el. -as, f. fauna, djurverld.

Faust, -e †, f. knuten hand, knytnäfve. *Jmdm eine ~ machen:* knyta handen åt ngn. *Das passt wie die ~ aufs Auge:* det passar icke alls ihop, skriker mot hvartannat. *Auf eigne ~* på egen hand. *Aus freier ~* på fri hand. *Eine ~ im Sacke machen:* knyta handen i byxfickan. *In die ~ lachen:* skratta i mjugg af skadegladje. **-dick**, a. tjock som en knytnäfve. Bildl. *er hat es ~ hinter den Ohren:* han har en stor räf bakom örat. **-gross**, a. stor som en knytnäfve. **-handschuh**, -[e]s, -e, m. handske el. vante utan skilda fingrar. **-kampf**, -[e]s, -e †, m. knytnäfvekamp, boxning. **-kämpfer**, -s, -, m. boxare. **-recht**, -[e]s, 0, n. näfrätt. **-schlag**, -[e]s, -e †, m. knytnäfslag. **-voll**, oböjl. f. en hand full.

Fäustling, -[e]s, -e, m. 1. = *Faustlhandschuh*. 2. knölpåk. 3. tummeliten, pygmé.

fäustlings, adv. med knytnäfvarne.

favorisierlen, -te, -t, tr. gynna.

Favorit, -en, -en, m. gunstling, favorit.

Favorite, -n, **Favoritin**, -nen, f. kvinlig gunstling, favorit.

Faxe, -n, f. upptåg, gyckel, spratt, dumhet, galenskap. -n... Ex. ~**macher**, -s, -, m. upptågsmakare.

Faxeréi, -en, f. = *Faxe*.

Fayénce, -n, f. fajans.

Februär, -[e]s, -e, m. februari.

Fechser, -s, -, m. aflåggare i sht af vinstockar.

Fecht... Ex. ~**ärt**, -en, f. sätt att fäkta. **-boden**, -s, -[†], m. fäktsal. **-bruder**, -s, -†, m. F tiggare. **-degen**, -s, -, m. fäktvärja, florett. **-handschuh**, -[e]s, -e, m. fäkthandske. **-hut**, -[e]s, -e †, m. hatt el. hufva till hufvudets skydd vid fäktning. **-lehrer**, -s, -, m. fäktlärare. **-meister**, -s, -, m. fäktmästare. **-platz**, -es, -e †, m. 1. fäktplats. 2. fäktsal. **-saal**, -[e]s, -e †, m. fäktsal. **-schuh**, -[e]s, -e, m. fäktsko (utan klack). **-schule**, -n, f. fäktskola. **-stunde**, -n, f. fäkttimme, lektion i fäktning. **-übung**, -en, f. fäktöfning.

fechten, *ficht*st, *focht*, *föchte*, *gefochten*, *ficht*, I. itr. h. 1. fäkta. *Auf den Hieb ~* hugga på sabel, *auf den Stoss ~* fäkta med florett. 2. fäkta, kämpa, strida. 3. F om vandrande gesäller: tigga. II. tr. fäkta, strida, t. ex. *ein Gefecht, einen Kampf. Wir ~ ihre Schlachten:* vi strida för dem.

Fechter, -s, -, m. fäktare. **-kunst**, -e †, f. 1. 0, fäktkonst. 2. fäktarknep. **-mässig**, a. öfverensstämmande med fäktkonstens lagar. **-spiel**, -[e]s, -e, n. gladiatorskamp. **-stellung**, -en, f. fäktställning.

Feder, -n, f. 1. (fogel)fjäder, plym, fjun, dun. Bildl. *sich mit fremden ~n schmücken:* lysa med lånta fjädrar; ordspr. *den Vogel erkennt man an seinen ~n. Nicht aus den ~n können:* hafva svårt att komma ur sängen. 2. (skrif)penna. *Eine ~ schneiden:* formera en (gås)penna. *Jmdm etw. in die ~ diktieren:* ordagrant förestafva, diktera ngn ngt. 3. (metall)fjäder. **-ärtig**, a. 1. fjäderartad. 2. elastisk. **-ball**, -[e]s, -e †, m. fjäderbåll. **-besen**, -s, -, m. fjäderviska. **-bett**, -[e]s, -en, n. fjäderbolster, dunbädd. **-büchse**, -n, f. pennfodral. **-busch**, -es, -e †, m. fjäderbuske, tofs, plym. **-büschel**, -s, -, m. och n. fjädertofs, fjäderviska. **-deckbett**, -[e]s, -en, n. med dun el. fjäder stoppadt täcke. **-fechter**, **-fechterei** = *-fuchser*, *-fuchserei*. **-förmig**, a. fjäderformig, fjäderlik. **-fuchser**, -s, -, m. pennfäktare. **-fuchserei**, -en, f. pennfäkteri. **-halter**, -s, -, m. pennskaft. **-harz**, -[e]s, -e, n. gummi elastikum, kautschuk. **-hut**, -[e]s, -e †, m. hatt med plym. **-kasten**, -s, -, m. skrifask, pennlåda. **-kiel**, -[e]s, -e, m. pennrör. **-kraft**, -e †, f. spänstighet. **-leicht**, a. fjäderlätt. **-lesen**, -s, 0, n. fjäderplockning. Bildl. *nicht viel ~s machen:* ej bry sig om att krusa, gå rakt på sak. **-los**, a. saknande fjädrar, fjäderlös. **-matratze**, -n, f. resårmadrass. **-messer**, -s, -, n. pennknif. **-pose**, -n, f. pennrör, penna, i sht gåspenna. **-riss**, -es, -e, m. pennritning, pennskiss. **-schneider**, -s, -, m. pennformerare. **-spiel**, -[e]s, -e, n. jagt med jagtfalkar. **-spule**, -n, f. pennrör. **-staub**, -[e]s, 0, m. finaste dun. **-strich**, -[e]s, -e, m. penndrag. **-vieh**, -[e]s, 0, n. fjäderfä. **-volk**, -[e]s, 0, n. foglar. **-wage**, -n, f. fjädervåg. **-weiss**, -es, 0, n. min. art asbest. **-wild**, -[e]s, 0, n. befjädradt villebråd. **-wildbret**, -[e]s, 0, n. fogelstek. **-wisch**, -es, -e, m. fjäderviska. **-wischer**, -s, -, m. penntorkare. **-zeichnung**, -en, f. pennritning. **-zug**, -[e]s, -e †, m. penndrag. -n... = föreg. sms.

federicht, a. fjäderartad, fjäderlik.

federig, a. 1. = *federicht*. 2. betäckt af, full med fjäder.

federlin, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. *Ein Bett* ~ stoppa en bolster med fjäder. 2. *Teeren und* ~ tjära och fjädra. II. *itr. h.* och *sich* ~ 1. rugga. 2. fjädra, vara elastisk. III. *itr. h.* mista, tappa fjädrar, lemna ifrån sig fjädrar el. dun. **Federung,** *f.*

fädrig se *federig.*

Fee, *-en, f.* fe. **-en...** Ex. **~märchen,** *-s, -, n.* fesaga. **~welt,** *-en, f.* feverld, sagoverld.

fee[e]nhaft, *a.* felik.

Fee[e]rei, Fee[e]rie, *-en, f.* 1. feverld, trolsk företeelse el. tilldragelse. 2. test. feeri.

Fäg[e]... Ex. **-feuer,** *-s,* 0, *n.* skärseld. **-lappen,** *-s, -, m.* damtrasa, torktrasa. **-sand,** -[e]*s,* 0, *m.* skursand. **-teufel,** *-s, -, m.* 1. själ i skärselden. 2. tomte som sopar huset.

feglen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. sopa, t. ex. ordspr. *jeder fege vor seiner Thür.* 2. skura, t. ex. *Geschirr;* rengöra, fäja, skura, t. ex. *ein Schwert, Stahl;* rensa, upprensa, t. ex. *Gräben, Brunnen;* sota, t. ex. *den Schornstein.* Bildl. *jmdm den Beutel* ~ el. *jmdn* ~ tömma ngns börs, plocka ngn. II. *itr. h.* och *s.* susa, sopa fram, komma hvinande, t. ex. *der Sturm fegte durch die Wüste.*

Feger, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* sopare, soperska.

Fägsel, *-s, -, n.* sopor.

Fehde, *-n, f.* fäjd. *Jmdm* ~ *bieten:* utmana ngn. **-brief,** -[e]*s, -e, m.* skriftlig utmaning, stridsförklaring. **-handschuh,** -[e]*s, -e, m.* stridshandske. **-zeichen,** *-s, -, n.* stridstecken. **-zeit,** *-en, f.* krigstid, orolig tid.

Fehle, *-en, f.* sibiriskt gråverk. **-händler,** *-s, -, m.* körsnär. **-hauhe,** *-n, f.* mössa af gråverk. **-werk,** -[e]*s,* 0, *n.* gråverk.

Fehl, I. -[e]*s, -e, m.* fel, brist; vanl. blott i förening med negationer, t. ex. *ohne* ~, *es ist kein* ~ *an ihm.* II. *adv.* fel, oriktigt, vilse; förgäfves; jfr nedanstående verbala sms., hvilka äfven förekomma upplösta. **-bericht,** -[e]*s, -e, m.* falsk underrättelse. **-bitte,** *-n, f.* gagnlös bön som ej uppfylles. *Eine* ~ *thun:* bedja förgäfves. **-bitten,** *itr. h.* bedja förgäfves. **-bogen,** *-s, -, m.* boktryck. defektark. **-ernte,** *-n, f.* dålig skörd, missväxt. **-fahren,** *itr. s.* fara, åka, köra vilse. **-führen,** *tr.* föra vilse, vilseleda. **-gang,** -[e]*s, -e* †, *m.* misstag om vägen, oriktig väg. **-gebären,** *itr. h.* få missfall. **-gebürt,** *-en, f.* missfall. **-gehen,** *itr. s.* gå vilse. **-greifen,** *itr. h.* taga miste; bildl. misstaga sig. **-griff,** -[e]*s, -e, m.* missgrepp, misstag. **-hieb,** -[e]*s, -e, m.* misshugg. **-jahr,** -[e]*s, -e, n.* missväxtår. **-kauf,** -[e]*s, -e* †, *m.* dåligt köp, dålig handel. **-kommen,** *itr. s.* komma vilse. **-lo[o]s,** *-es, -e, n.* nit i lotteri. **-rippe,** *-n, f.* oäkta refben. **-schlessen,** *itr. h.* skjuta fel, skjuta bom; F bildl. misstaga sig, *fehlgeschossen!* misstag! **-schlag,** -[e]*s, -e* †, *m.* misshugg. **-schlagen,** *itr. h.* och *s.* slå fel. **-schliessen,** *itr. h.* göra ett felslut; draga oriktiga slutsatser. **-schluss,** *-es, -e* †, *m.* felslut. **-schritt,** *-es, -e, m.* falskt steg. **-schuss,** *-es, -e* †, *m.* bom. **-sehen,** *itr. h.* se vilse, misstaga sig. **-springen,** *itr. h.* och *s.* göra ett falskt hopp, hoppa miste. **-sprung,** -[e]*s, -e* †, *m.* felsprång. **-stöss,** *-es, -e* †, *m.* falsk stöt, felstöt. **-stössen,** *itr. h.* stöta fel. **-treten,** *itr. h.* taga ett falskt steg, stiga miste. **-tritt,** -[e]*s, -e, m.* falskt steg, bildl. felsteg. **-zug,** -[e]*s, -e* †, *m.* oriktigt drag.

fehlbar, *a.* 1. utsatt för misstag. 2. felaktig.

Fehlbarkeit, 0, *f.* möjlighet att misstaga sig.

fehlen, *-te, ge-t,* I. *tr.* förfela, icke träffa, icke råka, t. ex. *den Hirsch, den Weg* el. ✱ *des Weges.* II. *itr. h.* 1. fela, synda. 2. begå ett fel, fara vilse, misstaga sig. *Weit gefehlt!* misstag! 3. slå fel, misslyckas, t. ex. *wenn alles fehlt:* om allt skulle misslyckas, i värsta fall. 4. fela, fattas, saknas, vara borta, t. ex. *in diesem Buche* ~ *viele Blätter.* Opers. *es fehlt uns an Geld:* vi sakna (= ilda brist på) pengar, men: *es fehlt uns Geld:* det fattas oss (= har kommit bort för oss) pengar; *es jmdm an nichts* ~ *lassen:* icke låta ngn sakna ngt; *sich* (dat.) *nichts* ~ *lassen:* ej vägra sig ngt; *es fehlt viel daran, dass er so reich ist wie sein Bruder:* han är ej på långt när så rik som hans bror; *es fehlte nicht viel, so wäre er gefallen:* han hade så när fallit; *an mir soll es nicht* ~ jag skall göra, hvad på mig ankommer; *das fehlte* [*nur*] *noch!* iron. allt bättre och bättre! det vore just härligt! Om illamående el. obehag, t. ex. *was fehlt Ihnen?* hvad fattas er? hur är det med er? *wo fehlt es dir?* hvar har du ondt? *es fehlt ihm immer etw.:* han klagar ständigt, är ständigt vid dåligt lynne. *In der Schule* ~ vara borta från skolan, vara frånvarande. Jur. *auf die Vorladung* ~ ej iakttaga inställelse.

Fehler, *-s, -, m.* fel, a) misstag, oriktighet, skol. bock, b) förseelse, brott, t. ex. *wider die guten Sitten,* c) lyte, d) synd. **-frei,** *a.* felfri. **-freiheit,** 0, *f.* frihet från fel, korrekthet. **-voll,** *a.* full af fel. **-zahl,** *-en, f.* antal fel.

fehlerhaft, *a.* felaktig, oriktig. ~*e Handlung:* otillbörlig handling.

Fehlerhaftigkeit, 0, *f.* felaktighet, oriktighet.

Fehm[e], *-en, f.* 1. se *Fem*[e]. 2. se *Feim.* 3. ållonbete.

Fei = *Fee.*

feien, *-te, ge-t, tr.* 1. förtrolla, genom trolleri skydda, göra osårbar. 2. förläna trollkraft åt.

Feier, *-n, f.* 1. hvila från arbetet. 2. firande, högtidlighållande. 3. högtid, fest. **-abend,** -[e]*s, -e, m.* 1. högtidsafton (afton före en högtid). 2. helgsmål, fyrabend. ~ *machen:* sluta, inställa arbetet för dagen. **-geläut,** -[e]*s, -e, n.* ringning till ngn högtid. **-jubel,** *-s,* 0, *m.* högtidsglädje. **-klang,** -[e]*s, -e* †, *m.* högtidlig musik. **-kleid,** -[e]*s, -er, n.* högtidsdrägt. **-mahl,** -[e]*s, -e* el. *-er* †, *n.* festmål-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har sett till hjälpverb.

tid. **-stunde**, *-n, f.* hvilostund, rast, fritid. **-tag**, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. hvilodag. 2. högtidsdag. **-täglich**, *a.* förekommande på en hvilodag el. högtidsdag. **-tagsmässig**, *a.* högtids-. **-zeit**, *-en, f.* fritid. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* högtidligt tåg.

feierlich, *a.* högtidlig, festlig.

Feierlichkeit, *-en, f.* högtidlighet, festlighet.

feiern, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. hvila från arbetet. 2. strejka. II. *tr.* firа, t. ex. *jmdn, ein Fest.*

feig[**e**], *a.* feg. **-herzig**, *a.* feghjärtad. **-herzigkeit**, 0, *f.* feghet.

Feigle, *-en, f.* fikon. **-blatter**, **-warze**, *-n, f.* fikonvårta. **-en...** Ex. **~ähnlich**, *a.* fikonlik. **~ärtig**, *a.* fikonartad. **~baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fikonträd. **~blatt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* fikonlöf. **~förmig**, *a.* fikonformig. **~lack**, -[*e*]*s*, 0, *m.* gummilacka.

Feigheit, 0, *f.* feghet.

Feigling, -[*e*]*s*, *-e, m.* feg stackare, pultron.

feil, *a.* fal. **~** *sein:* a) vara till salu, b) vara fal. **~** *haben:* salubjuda. **-bieter**, *-s*, -, *m.* säljare, månglare. **-bietung**, 0, *f.* utbjudande till salu.

Feile, *-en, f.* fil. Bildl. *die letzte ~ an etw.* (ack.) *legen:* lägga sista handen vid ngt. **-bank**, *-e* †, *f.* ⊕ filbänk. **-kloben**, **-kolben**, *-s*, -, *m.* ⊕ filklofve. **-späne**, *m. plur.* **-staub**, -[*e*]*s*, 0, *m.* filspån. **-stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ⊕ handstäd, filklofve. **-en...** Ex. **~griff**, -[*e*]*s*, *-e, m.* filskaft. **~hauer**, *-s*, -, *m.* filhuggare.

feilen, *-te, ge-t, tr.* fila.

Feiler, *-s*, -, *m.* filare.

Feilheit, 0, *f.* falhet.

Feilicht, -[*e*]*s*, *-e, n.* filspån.

feilschen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* [*Um*] *etw.* **~** köpslå om ngt, pruta på ngt.

Feilscher, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* köpslående, prutande person.

Feim, -[*e*]*s*, *-e, m.* **Feime**, *-n, f.* **Feimen**, *-s*, -, *m.* vålm, såte, rök, skyl, stack.

fein, *a.* 1. fin, t. ex. *~es Mehl, ~es Zeug, ~er Kamm, ~es Gold, ~e Wolle, ~er Ton, ~e Welt. ~er Tisch:* godt bord, läcker mat. 2. passande, vacker, t. ex. *das ist nicht ~* det är ej vackert handladt. 3. F förstärkande *adv. Komm ~ schnell zurück:* skynda dig nu dugtigt tillbaka. *Schreibe mir ja ~ bald:* var nu snäll och skrif rätt snart till mig. **-ädrig**, *a.* finådrig. **-drähtig**, **-fädig**, *a.* fintrådig. **-fadig**, **-faserig**, *a.* fintågig, som har fina fibrer. **-fühlend**, **-fühlig**, *a.* finkänslig. **-fühligkeit**, 0, *f.* **-gefühl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* finkänslighet. **-gehalt**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fin halt. **-hörend**, *a.* som har fin hörsel. **-kupfer**, *-s*, 0, *n.* rosettkoppar. **-maschig**, *a.* som har fina maskor. **-probe**, *-n, f.* handel. proflapp, profbit. **-schmeckend**, *a.* läcker. **-schmecker**, *-s*, -, *m.* läckergom. **-schmeckerei**, *-en, f.* smak för läckerheter, gurmandis. **-wäscherin**, *-nen, f.* fintvätterska. **-weilig**, *a.* finullig. **-s...** Ex. **~liebchen**, *-s*, 0, *n.* käresta, brud, älskling.

Feind, I. -[*e*]*s*, *-e, m.* fiende. II. *a.* fiendtlig. *Jmdm ~ sein:* vara fiendtligt sinnad mot ngn. **-selig**, *a.* fiendtlig, hätsk. **-seligkeit**, *-en, f.* fiendtlighet, hätskhet. **-es...** Ex. **~angriff**, -[*e*]*s*, *-e, m.* fiendtligt angrepp. **~heer**, -[*e*]*s*, *-e, n.* fiendtlig här. **~land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fiendeland. **~liebe**, 0, *f.* kärlek till sin fiende.

Feindin, *-nen, f.* kvinlig fiende.

feindlich, *a.* fiendtlig; stridig; oblid.

Feindschaft, *-en, f.* fiendskap.

Feine, 0, *f.* finhet.

feinen, **feinern**, *-te, ge-t, tr.* göra fin el. finare, förädla, raffinera.

Feinheit, *-en, f.* finhet; finess, fin sak.

feist, *a.* fet och klumpig. *Das ~e:* fettet, istret. **-zeit**, *-en, f.* jag. tid då villebrådet, i sht hjortarne, är som fetast.

Feiste, 0, *f.* öfverdriften fetma, starkt hull.

feisten, *-ete, ge-et,* I. *tr.* göda. II. *itr. s.* blifva fet.

Feistheit, **Feistigkeit** = *Feiste.*

Felbel, *-s*, -, *m.* felb. **-hut**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* felbhatt.

Felch, -[*e*]*s*, *-e, m.* **Felchen**, *-s*, -, *n.* och *m.* zool. sik.

Feld, -[*e*]*s*, *-er, n.* dim. *Feldchen, -lein,* plur. vanl. *Felderchen,* fält, a) öppen mark, åker, t. ex. *ins ~ hinausgehen:* gå ut i det fria, *auf freiem ~e:* på öppna fältet, under bar himmel, *die ~er stehen gut:* skörden ser lofvande ut; bildl. *das ist* el. *steht noch weit im ~e* el. *im weiten ~e:* det står i vida fältet; b) stridsplats, t. ex. *ins ~ rücken* el. *ziehen, zu ~e ziehen:* draga i fält, i härnad; *jmdn aus dem ~e schlagen:* tvinga ngn att rymma fältet, bildl. slå ngn ur brädet; *das ~ behalten* el. *behaupten:* behålla fältet; c) område, t. ex. *ein weites ~ zu Entdeckungen:* ett rikt fält för upptäckter; d) ruta, grund, t. ex. *das Schachspiel hat schwarze und weisse ~er, drei Ströme im blauen ~e.* **-altar**, -[*e*]*s*, *-e* †, *n.* fältaltare (flyttbart altare att användas i fält). **-arbeit**, *-en, f.* arbete på åkern, landtmannasyssla. **-arbeiter**, *-s*, -, *m.* åkerbruksarbetare. **-artillerie**, *-en, f.* ⚔ fältartilleri. **-arzt**, *-es, -e* †, *m.* militärläkare, fältläkare. **-äus**, *adv.* **~** [*und*] *feldein:* tvärs öfver fälten. **-bäcker**, *-s*, -, *m.* fältbagare. **-bahn** se *-eisenbahn.* **-bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* åkerbruk. **-bauer**, *-s*, -, *m.* åkerbrukare. **-bett**, -[*e*]*s*, *-en, n.* fältsäng. **-blade**, *-n, f.* ⚔ fältbindel. **-blume**, *-n, f.* fältblomma. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e, m.* af fältposten befordradt bref. **-dienst**, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. jordbruksdagsverken. 2. ⚔ fälttjänst. **-dienstübung**, *-en, f.* ⚔ fältmanöver. **-öln**, *adv.* se *-aus.* **-eisenbahn**, *-en, f.* provisorisk järnväg för trupper i fält. **-erbse**, *-n, f.* åkerärt. **-flasche**, *-n, f.* fältflaska. **-frevel**, *-s*, -, *m.* på skörd el. träd med åtsigt föröfvad skada. **-früchte**, *f. plur.* fältfrukter. **-geflügel**, *-s*, 0,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

n. foglar som ha sitt tillhåll på öppna fältet. **-geistliche(r)**, (adj. böjn.) *m.* fältpräst. **-gerät[h]**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. åkerbruksredskap. 2. ✕ krigsmateriel. **-geschrei**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fältskri. **-gewächs**, -*es*, -*e*, *n.* åkerväxt, åkerblomma. **-gottesdienst**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* gudstjänst i fält. **-graben**, -*s*, -†, *m.* dike i en åker. **-herr**, -*n*, -*en*, *m.* fältherre. **-herrn...** Ex. **~kunst**, 0, *f.* krigskonst. **~stab**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fältherrestaf, kommandostaf. **~würde**, -*n*, *f.* fältherrevärdighet. **-huhn**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* åkerhöna, rapphöna. **-hüter**, -*s*, -, *m.* fältvaktare. **-kessel**, -*s*, -, *m.* ✕ fältkittel. **-klee**, -[*e*]*s*, 0, *m.* bot. harklöfver (Trifolium arvense). **-kümmel**, -*s*, 0, *m.* bot. kummin (Carum Carvi). **-lager**, -*s*, -, *n.* fältläger. **-lerche**, -*n*, *f.* zool. vanlig lärka (Alauda arvensis). **-manöver**, -*s*, -, *n.* fältmanöver. **-mark**, -*en*, *f.* 1. ett fälts gränser. 2. fält. **-marschall**, -[*e*]*s*, -*s* el. -*e* †, *m.* fältmarskalk. **-maus**, -*e* †, *f.* zool. åkerråtta. **-messer**, -*s*, -, *m.* landtmätare. **-mohn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* bot. kornvalmo (Papaver Rhœas). **-nachbar**, -*s* el. -[*e*]*n*, -[*e*]*n*, *m.* granne som äger angränsande ägor, närmaste åbo. **-obst**, -*es*, 0, *n.* på åkrar och vid vägar växande (träd)frukt. **-post**, 0, *f.* fältpost. **-prediger**, -*s*, -, *m.* fältpräst. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* åkerlag. **-rübe**, -*n*, *f.* rofva. **-ruf**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fältrop, lösen. **-schaden**, -*s*, -†, *m.* skada på åkrarne. **-scher**, -[*e*]*s*, -*e*, **-scherer**, -*s*, -, *m.* fältskär. **-scheuche**, -*n*, *f.* fogelskrämma. **-schlacht**, -*en*, *f.* fältslag. **-schlange**, -*n*, *f.* ✕ fältslanga. **-schnecke**, -*n*, *f.* snigel. **-spat[h]**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* min. fältspat. **-stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. klappersten. 2. gränsesten, råmärke. **-stuhl**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* stol att fälla ihop för att tagas med ut. **-t[h]eilung**, -*en*, *f.* åkerdelning, skifte. **-truppen**, *f. plur.* trupper i fält. **-tüchtig**, *a.* krigsduglig. **-wache**, -*n*, *f.* fältvakt. **-wächter** = *-hüter*. **-wärts**, *adv.* åt fälten till, ut på fälten. **-webel**, -*s*, -, *m.* fältväbel. **-weg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* åkerväg. **-wiese**, -*n*, *f.* igensådd åker. **-winde**, -*n*, *f.* bot. åkervinda (Convolvulus arvensis). **-wirt[h]schaft**, 0, *f.* åkerbruk. **-zaun**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* gärdesgård. **-zeichen**, -*s*, -, *n.* fälttecken. **-zeugmeister**, -*s*, -, *m.* ✕ fälttygmästare. **-zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fältåg. **-zulage**, -*n*, *f.* soldtillägg i krig. **-er...** Ex. **~zahl**, -*en*, *f.* fältens, åkrarnes antal. För öfr. se föreg. sms.

Felge, -*n*, *f.* 1. ⊕ hjullöt. 2. åkerbr. upplöjd trädesåker. **-n...** Ex. **~hauer**, -*s*, -, *m.* vagnmakare. **~holz**, -*es*, 0, *n.* ⊕ vrike till hjullötar.

Fell, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. päls, skinn med håret på. Ordspr. *das geht von des Bauern ~* det får bonden betala. F bildl. *hüte dich, dass ich dir nicht aufs ~ komme*: tag dig i akt, ty eljes skall du få med mig att göra; *jmdm das ~ über die Ohren ziehen*: präja, barskrapa, utplundra ngn. 2. inre hinna. **-bereiter**, -*s*, -, *m.* garfvare. **-eisen**, -*s*, -, *n.* kappsäck, ränsel. **-geschäft**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* **-handel**, -*s*, 0, *m.* pälshandel. **-händler**, -*s*, -, *m.* pälshandlare, köranär. **-werk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* pälsverk.

Fellah, -*s*, -*s*, *m.* fellah, egyptisk bonde.

Fels, -*en*, -*en*, **Felsen**, -*s*, -, *m.* klippa, bärg. **Fels...** Ex. **-ab[wärts]**, *adv.* utför klippan. **-umstellt**, *a.* omgifven af klippor. **-en...** Ex. **~abhang**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* en klippas sluttning, klippvägg. **~block**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* klippblock. **~boden**, -*s*, 0, *m.* af klippor uppfyld mark. **~burg**, -*en*, *f.* på en klippa belägen borg. **~fest**, *a.* klippfast. **~gipfel**, -*s*, -, *m.* klippspets. **~grab**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* i klippan sprängd graf. **~grotte**, -*n*, *f.* klippgrotta. **~gruft**, -*e* †, *f.* = *~grab*. **~grund**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* klippgrund. **~halde**, -*n*, *f.* **~hang**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* sluttande bärghäll. **~hart**, *a.* stenhård. **~haupt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* klippspets. **~herz**, -*ens*, -*en*, *n.* stenhårdt hjärta. **~höhle**, -*n*, *f.* bärgshåla. **~keller**, -*s*, -, *m.* i klippan sprängd källare. **~klippe**, -*n*, *f.* klippa. **~kluft**, -*e* †, *f.* bärgklyfta, bärgskrefva. **~nest**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* klippnäste, a) fogelbo på en klippvägg, b) förakt. om en klippa belägen borg, röfvarnäste. **~riff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* klippref. **~riss**, -*es*, -*e*, *m.* bärgsremna. **~schlucht**, -*en*, *f.* **~schlund**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* = *~kluft*. **~schwer**, *a.* tung som ett bärg. **~stück**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* klippblock. **~tempel**, -*s*, -, *m.* i klippan insprängdt tempel. **~wand**, -*e* †, *f.* klippvägg. **~zacke**, **~zinke**, -*n*, *f.* klippspets, en klippas tinnar.

felsicht, **felsig**, *a.* klippig.

Felú[e]ke, -*n*, *f.* ⚓ feluck (ett slags mindre segelfartyg i Medelhafvet).

Fem[e], -*en*, *f.* **-gericht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* femdomstol (ett slags medeltida jurydomstolar i brottmål med domsrätt i liftsaker, verkande i sht i Vestfalen).

Fench, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* och *n.* bot. hirs (Panicum).

Fenchel, -*s*, -, *m.* bot. fenkål (Anethum Fœniculum).

Fenn, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* träsk, moras.

Fennich se *Fench*.

Fenster, -*s*, -, *n.* fönster. *Aus dem ~ hinaussehen:* blicka ut genom fönstret. **-band**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* fönstergångjärn. **-bank**, -*e* †, *f.* bänk vid ett fönster. **-beschlag**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fönsterbeslag. **-blei**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fönsterbly. **-brett**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* fönsterbräde. **-brüstung**, -*en*, *f.* ⊕ fönsterläning. **-fach**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* 1. = *-öffnung*. 2. = föj. **-flügel**, -*s*, -, *m.* fönster(halfva), t. ex. *die Fensteröffnung enthält zwei ~*. **-futter**, -*s*, -, *n.* ⊕ fönsterfoder. **-geld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* fönsterafgift. **-gitter**, -*s*, -, *n.* fönstergaller. **-glas**, -*es*, 0, *n.* fönsterglas. **-kissen**, -*s*, -, *n.* fönsterkudde. **-kreuz**, -*es*, -*e*, *n.* fönsterkors. **-laden**, -*s*, -†, *m.* fönsterlucka. **-los**, *a.* utan fönster. **-nische**, -*n*, *f.* fönsterfördjupning, fönsternisch. **-öffnung**, -*en*, *f.* fönsteröppning, fönsterluft.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-pfeiler, -pfosten, *-s, -, m.* fönsterpost. **-rahmen,** *-s, -, m.* fönsterram. **-rouleau,** *-[s], -s* el. *-x, n.* rullgardin. **-scheibe,** *-n, f.* fönsterruta. **-schieber,** *-s, -, m.* skottlucka för ett fönster. **-schirm,** *-[e]s, -e, m.* fönsterskärm. **-schmiege,** *-n, f.* fönstersmyg. **-schweiss,** *-es, 0, m.* imma på fönster. **-sitz,** *-es, -e, m.* sittplats i en fönsterfördjupning. **-steuer,** *-n, f.* = *-geld.* **-tritt,** *-[e]s, -e, m.* fönsterpall. **-vertiefung,** *-en, f.* fönsterfördjupning. **-versetzer,** *-s, -, m.* stående fönsterjalusi. **-werk,** *-[e]s, 0, n.* samtliga fönster på en vägg el. ett hus.

fensterln, *-te, ge-t, itr. h.* F nattetid samspråka med sin älskade genom hennes fönster.

fenstrig, *a.* förekommer blott i sms., t. ex. *ein drei-~es Zimmer:* ett rum med tre fönster.

Ferge, *-n, -n, m.* färjkarl.

Ferien, *plur.* ferier, lof, ledighet. **-zeit,** *-en, f.* ferietid, loftid.

Ferkel, *-s, -, m.* gris. **-kaninchen,** *-s, -, n.* marsvin.

Ferkelei, *-en, f.* F osnygghet, snusk, svineri.

ferkeln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. grisa. 2. F vara osnygg, snuskig.

ferm, *a.* F fast, säker. *In etw. ~ sein:* grundligt förstå sig på ngt.

Fermän (afv. *- ¹*), *-s, -s* el. *-e, m.* ferman (kejserlig turkisk order el. fullmakt).

Ferment, *-[e]s, -e, n.* jäsningsmedel, jäsningsämne, ferment.

fern[e], *a.* 1. om rum och tid: aflägsen, fjärran. *~e Wege:* långa vägar. *In ~en Tagen:* i forna längst försvunna dagar. *Das sei ~ von mir:* vare det fjärran från mig. *Ich dachte nicht von ~ daran:* jag hade ej en tanke ditåt. 2. främmande för, t. ex. *einer* (dat.) *Sache ~ bleiben. Er steht mir ~* han är mig ej närmare bekant, står ej i något närmare förhållande till mig. 3. *In so ~* a) så till vida, b) för så vidt. *In wie ~* hurn, på hvad sätt, i hvad mon. 4. kompar. *~er:* a) *a.* vidare, därpå följande, b) *adv.* vidare, längre, t. ex. *ich werde Ihnen ~er nicht antworten, ich kann nicht ~er hier hausen;* dessutom, vidare. **-ab,** *adv.* långt borta, aflägset. **-ansicht** = *-sicht* 2. **-glas,** *-es, -er* †, *n.* = *-rohr.* **-her,** *adv.* fjärran ifrån, på långt håll, långväga. **-hin, -hinaus,** *adv.* långt bort. **-hintreffend,** *a.* som träffar på långt håll. **-rohr,** *-[e]s, -e, n.* kikare. **-sicht,** *-en, f.* 1. 0, långt räckande blick; långsynthet. 2. utsigt, perspektiv. **-sichtig,** *a.* långsynt. **-sichtigkeit,** 0, *f.* långsynthet. **-er...** Ex. **~hin,** *adv.* framdeles, för framtiden. **~welt,** *adv.* **~weltig,** *a.* vidare.

Ferne, *-n, f.* afstånd, aflägsenhet; främmande land. *Aus der ~* a) fjärran ifrån, från främmande land, b) på långt håll. *In der ~* långt borta, på långt håll, i fjärran land; *in die ~* långt bort, ut i fjärran, till fjärran land. *Das liegt noch in weiter ~* vi ha ännu långt dit, det står ännu i vida fältet. *Etw. aus weiter ~ holen:* ungef. gå öfver ån efter vatten.

fernen, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* aflägsna (sig).

Ferner, *-s, -, m.* glacier, jökel. **-eis,** *-es, 0, n.* jökelis.

Ferse, *-n, f.* häl. Bildl. *jmdm auf den ~n sitzen* el. *sein:* ligga öfver ngn. **-n...** Ex. **~flechse,** *-n, f.* hälsena. **~geld,** *-[e]s, 0, n.* F *~ geben:* taga till benen.

fertig, *a.* 1. färdig, i ordning, beredd, *zu etw.:* till ngt. *Sich zur Reise ~ machen:* rusta sig till resan. *Etw. ~ machen:* göra ngt i ordning. *Ich kann ohne ihn nicht ~ werden:* jag kan ej reda mig utan honom. *Mit etw. ~ werden, etw. ~ machen* el. *bekommen* el. *bringen* el. *schaffen:* sluta, afsluta, fullända ngt; *mit etw. ~ werden* afv.: kunna göra, uträtta ngt. *Mit einer Flasche bald ~ werden:* snart, lätt tömma en flaska. *Ich bin mit meinem Buche ~* jag har slutat min bok. *Ich habe die Hälfte ~* jag har slutat hälften. *Ich habe noch ganz anderes ~ bekommen:* värre, svårare saker har jag haft att göra med. *Mit jmdm ~ werden:* a) rå på, förmå öfvervinna ngn, b) sluta med, affärda ngn; *mit ihm wird man nie ~* han rakt tråkar ut en. 2. skicklig, öfvad. *~ sprechen:* tala flytande. **-machen,** *-s, 0, n.* **-stellung,** 0, *f.* fulländande, iordningställande.

fertigen, *-te, ge-t, tr.* 1. förfärdiga. 2. ✱ utfärda.

Fertigkeit, *-en, f.* färdighet, skicklighet.

Fes[s], *-ses, -se, m.* och *n.* fess (turkisk hufvudbonad).

Fessel, *-n, f.* 1. boja, fjätter, kedja. 2. has, karled, i sht på hästar. **-frei,** *a.* fri från fjättrar. **-gelenk,** *-[e]s, -e, n.* hasled, karled. **-los** = *-frei.* **-lösigkeit,** 0, *f.* frihet från fjättrar.

fesseln, *-te, ge-t, tr.* fjättra, t. ex. *einen Gefangenen,* bildl. *die Aufmerksamkeit; die Gicht fesselt ihn ans Bett.*

1. fest, *a.* 1. fast, stadig, hård. *~es Land:* fastland. *~er Boden:* fast mark. *~e Sterne:* fixstjärnor. *~e Freundschaft:* fast, orubblig vänskap. *~er Schlaf:* djup sömn. *~ schlafen:* sofva tungt. *~en Schrittes einhergehen:* gå med stadiga, säkra steg. *~ im Sattel sitzen:* vara sadelfast. *~ an etw.* (ack.) *glauben:* tro fullt och fast på ngt. *~ versprechen:* lofva säkert. *~ auf seinem Entschlusse beharren:* stå fast vid sitt beslut. *Der ~en Meinung sein, ~ überzeugt sein:* hafva den fasta öfvertygelsen. *~e Gesundheit:* stark hälsa. *~es Gehalt:* fast lön. *In einem Fache ~ sein:* vara sadelfast, fullt hemmastadd i ett ämne. 2. *~ sein:* vara hård, osårbar. 3. ✕ befästad. **-ankern,** *tr.* förankra. **-backen,** *itr. h.* baka fast. **-bannen,** *tr.* gam beevärjelser fasttrolla. **-binden,** *tr.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

fastbinda. -**bringen**, *tr.* fastsätta. -**fahren**, *tr.* och *sich* ~ köra fast, ⚓ sätta på grund. -**gegründet**, *a.* hvilande på fast, säker grund. -**halten**, *tr.*, *itr. h.* och *sich* ~ hålla (sig) fast, *an etw.* (dat.), *jmdm:* i el. vid ngt, ngn. *An seiner Meinung* ~ stå fast vid sin mening. -**hängen**, *tr.* och *sich* ~ hänga upp (sig). -**klammern**, I. *tr.* med klykor el. krampor el. hakar fästa. II. *Sich* ~ haka sig fast. -**kleben**, I. *tr.* fastklistra, fastlimma, fastklena. II. *itr. h.* fastna. -**kneten**, *tr. Den Teig* ~ knåda degen väl. -**knüpfen**, *tr.* fastknyta. -**land**, -[e]*s*, 0, *n.* fastland. -**ländisch**, *a.* fastlands-. -**legen**, *sich* ~ 1. ⚓ gå för ankar. 2. F *sich bei etw.* ~ ej afstå från ngt. -**liegen**, *itr. h.* 1. ligga stadigt, orubbligt; om en sjuk: ej kunna lemna sängen. 2. ligga tätt efter. -**lügen**, *sich* ~ blifva fast för lögn. -**machen**, *tr.* 1. fästa, fastsätta, fastbinda, fastslå, fastskrufva; ⚓ göra fast, fastsurra. 2. göra hård, tät, stadig. -**mauern**, *tr.* fastmura. -**nageln**, *tr.* fastnagla, fastspika. -**nahme**, 0, *f.* fasttagande. -**nehmen**, *tr.* fasttaga. -**nehmung** = *-nahme.* -**nisten**, *sich* ~ innästla sig. -**reden**, *sich* ~ 1. komma af sig. 2. blifva fast för sitt prat. -**schlagen**, *tr.* fastslå. -**schliessen**, *tr.* läsa fast. -**schnallen**, *tr.* fastspänna. -**schnüren**, *tr.* fastsnöra. -**schrauben**, *tr.* fastskrufva. -**setzen**, I. *tr.* 1. fastsätta, fästa. 2. sätta inom lås och bom. 3. fastställa, bestämma; anordna. II. *Sich* ~ sätta sig fast, fatta fast fot. -**setzung**, *f.* -**sitzen**, *itr. h.* sitta fast. -**stampfen**, *tr.* stampa fast. -**stehen**, *itr. h.* stå fast. -**stellen**, *tr.* fastställa, noggrant bestämma. -**stellung**, *f.* -**treten**, *tr.* fasttrampa, tilltrampa. -**werden**, -*s*, 0, *n.* stelnande, hårdnande. -**willig**, *a.* som har fast vilja. -**wurzeln**, *itr. s.* fastrota sig. -**ziehen**, *tr.* draga åt.

2. **Fest**, -[e]*s*, -*e*, *n.* fest, högtid. -**abend**, -[e]*s*, -*e*, *m.* högtidsafton. -**aufzug**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* högtidlig procession. -**ausschuss**, -*es*, -*e* †, *m.* festkomité. -**essen**, -*s*, -, *n.* festmåltid. -**gabe**, -*n*, *f.* festgåfva. -**gebrauch**, -[e]*s*, -*e* †. *m.* sed, ceremoni vid en högtid. -**gedicht**, -[e]*s*, -*e*, *n.* festdikt, festkväde. -**gelag**, -[e]*s* -*e*, *n.* festligt lag. -**geläute**, -*s*, -, *n.* högtidsringning. -**genosse**, -*n*, -*n*, *m.* deltagare i en fest. -**genossenschaft**, -*en*, *f.* deltagarne i en fest. -**gesang**, -[e]*s*, -*e* †, *n.* festkantat, hymn. -**halle**, -*n*, *f.* festsal, högtidssal. -**kleid**, -[e]*s*, -*er*, *n.* högtidsdrägt. -**lied**, -[e]*s*, -*er*, *n.* sång vid en fest. -**mahl**, -[e]*s*, -*e* el. -*er* †, *n.* = *-essen.* -**ordner**, -*s*, -, *m.* festarrangör, marskalk vid en fest. -**ordnung**, -*en*, *f.* festprogram. -**prediger**, -*s*, -, *m.* festpredikant. -**predigt**, -*en*, *f.* festpredikan. -**rede**, -*n*, *f.* festtal. -**rüdner**, -*s*, -, *m.* festtalare. -**schrift**, -*en*, *f.* inbjudningsskrift, program. -**spiel**, -[e]*s*, -*e*, *n.* festspel. -**tag**, -[e]*s*, -*e*, *m.* festdag, högtidsdag. -**tägig**, -**täglich**, *a.* festlig, högtidlig. -**wein**, -[e]*s*, -*e*, *m.* festvin. -**zeit**, -*en*, *f.* tiden som en fest el. högtid varar. -**zug**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* festtåg, procession. -**es**... Ex. ~**glanz**, -*es*, 0, *m.* festglans, festskimmer.

Feste, -*n*, *f.* 1. fäste, borg. 2. 0, fästet, himlen.

festlen, -*ete*, *ge-et*, I. *tr.* fästa. II. *itr. h.* F festa.

Festigkeit, -*en*, *f.* fasthet, hårdhet, styrka; ✕ befästadt tillstånd.

Festivität, -*en*, *f.* fest, festlighet.

festlich, *a.* festlig. ~ *begehen:* fira.

Festlichkeit, -*en*, *f.* 1. festlig karaktär, ståt, prakt. 2. fest, festlighet.

Festón, -*s*, -*s*, *n.* feston, girland.

Festung, -*en*, *f.* fästning. -**s**... Ex. ~**arbeit**, -*en*, *f.* befästningsarbete. ~**arrest**, -[e]*s*, -*e*, *m.* fästningsarrest. ~**artillerie**, -*en*, *f.* fästningsartilleri. ~**bau**, -[e]*s*, -*ten*, *m.* fästningsbyggnad, befästning. ~**gürtel**, -*s*, -, *m.* omgifvande krets af fästningar. ~**haft**, -*en*, *f.* fästning(sstraff). *Zur* ~ *verurteilt werden:* dömas till fästning, få fästning. ~**krieg**, -[e]*s*, -*e*, *m.* fästningskrig. ~**netz**, -*es*, -*e*, *n.* samtliga fästningar inom ett område. ~**strafe**, -*n*, *f.* = ~*haft.* ~**system**, -[e]*s*, -*e*, *n.* (be)fästningssystem. ~**wall**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* fästningsvall. ~**werk**, -[e]*s*, -*e*, *n.* fästningsverk.

Fetisch, -*es*, -*e*, *m.* fetisch. -**anbeter**, -**diener**, -*s*, -, *m.* fetischdyrkare.

Fetischismus, -, 0, *m.* fetischdyrkan, fetischism.

fett, I. *a.* fet; flottig; om vin: oljig. Bildl. *das macht die Suppe nicht* ~ det hjälper ej upp saken; ~*e Küche:* a) välförsedt kök, b) godt bord; ~*e Stelle*, ~*er Dienst:* inbringande plats. Mal. *die Farben* ~ *aufträgen:* lägga på tjockt med färg. II. -[e]*s*, -*e*, *n.* fett, flott, ister. -**ablagerung**, -*en*, *f.* aflagring af fett, fettlager. -**auge**, -*s*, -*n*, *n.* fettpärla. -**äugig**, *a.* fet, försedd med fettpärlor. -**bauch**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* istermage. -**bäuchig**, *a.* försedd med istermage. -**darm**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* tjocktarm, ändtarm. -**drüse**, -*n*, *f.* med. fettkörtel. -**federn**, *f. plur.* fettfjädrar. -**fleck**, -[e]*s*, -*e*, -**flecken**, -*s*, -, *m.* fettfläck, flottfläck. -**gans**, -*e* †, *f.* zool. pingvin. -**geschmack**, -[e]*s*, 0, *m.* flottsmak, talgsmak. -**geschwulst**, -*e* †, *f.* med. fettsvulst. -**haltig**, *a.* fetthaltig. -**hammel**, -*s*, -†, *m.* fet, gödd bagge. -**häring**, -[e]*s*, -*e*, *m.* fetsill. -**haut**, -*e* †, *f.* fetthinna. -**henne**, 0, *f.* bot. taklök (Sedum Telephium). -**klumpen**, -*s*, -, *m.* fettklump. -**krankheit** = *-sucht.* -**leibig**, *a.* uppsvälld, däst. -**leibigkeit**, 0, *f.* fetma, starkt hull, dästhet. -**magen**, -*s*, -, *m.* zool. löpmage. -**salbe**, -*n*, *f.* pomada. -**schwanz**, -*es*, -*e* †, *m.* 1. fettsvans. 2. fettsvansadt får. -**sucht**, 0, *f.* sjuklig fettbildning. -**süchtig**, *a.* lidande af sjuklig fettbildning. -**t[h]olle**, *m. plur.* fettpartiklar. -**waaren** se *-waren.* -**wanst**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-[e]s, -e †, m. istermage. -waren, f. plur. feta varor. -wolle, 0, f. flottig, oljig ull.
Fette, 0, f. 1. fetma. 2. fett.
fettllen, -ete, ge-et, tr. 1. kokk. lägga fett el. flott i, t. ex. *eine Speise.* 2. smörja med fett, med flott.
Fettheit, 0, f. fethet, fetma.
fettig, a. fet, flottig, oljig. -sein, -s, 0, n. fethet, fetma.
Fettigkeit, -en, f. 1. 0, fethet, fetma. 2. 0, flottighet. 3. fett, fettämne.
1. **Fetzen**, -s, -, m. lapp, trasa, bit.
2. **fetzllen**, -[es]t, -te, ge-t, tr. klippa sönder, söndertrasa.
feucht, a. fuktig, våt. ~ *machen:* fukta, väta. -kalt, a. fuktigt kall, kylig.
Feuchte, 0, f. fukt.
feuchtllen, -ete, ge-et, tr. och itr. h. fukta.
Feuchtigkeit, -en, f. 1. fukt, fuktigt tillstånd. 2. fuktigt ämne, våtvara. -s... ex. ~messer, -s, -, m. fuktmätare, hygrometer.
feudál, a. feodal, läns-. -konservativ, a. ultrakonservativ, reaktionär. -staat, -[e]s, -en, m. feodalstat.
Feudalismus, -, 0, m. feodalväsen, länsväsen.
Feudalität, 0, f. länsförhållande, feodalväsen.
Feuer, -s, -, n. 1. eld. *In ~ geraten* el. *~ fangen:* fatta eld. *~!* elden är lös! *~ schlagen:* slå eld. ✕ *~ geben:* gifva fyr. Bild. *~ dahinter machen:* sätta lif i spelet; *~ und Flamme für etw. sein:* vara hänförd af, med brinnande nit verksam för ngt; *in ~ und Flamme geraten:* råka i eld och låga. 2. eldsvåda. 3. eld, liflighet, eldigt sinne. *Das Pferd hat viel ~* hästen är mycket eldig. 4. *~ im Holz:* röta i träet. -anbetend, a. eldsdyrkande. -anbeter, -s, -, m. eldsdyrkare. -anbetung, 0, f. eldsdyrkan. -anstalt, -en, f. brandkårsstation. -assekuranz, -en, f. brandförsäkring. -auge, -s, -n, n. eldigt öga. -bake, -n, f. ⚓ fyrbåk. -ball, -[e]s, -e †, m. eldklot. -becken, -s, -, n. fyrfat, kolpanna. -berg, -[e]s, -e, m. eldsprutande berg. -beständig, a. eldfast. -beständigkeit, 0, f. eldfasthet. -bestattung, -en, f. likförbränning. -blick, -[e]s, -e, m. flammande blick. -bock, -[e]s, -e †, m. rost, spiselgaller. -bohne, -n, f. bot. turkisk böna (Phaseolus multiflorus). -brand, -[e]s, -e[r] †, m. eldbrand. -brunst se nedan ~*brunst.* -dienst, -[e]s, 0, m. eldsdyrkan. -eifer, -s, 0, m. eldig ifver. -eimer, -s, -, m. brandämbar. -esse, -n, f. skorsten. -fächer, -s, -, m. eldfläkta. -fangend, a. eldfängd. -farben, -farbig, a. eldfärgad. -fass, -es, -er †, n. vattentunna för eldsläckning. -fest, a. 1. eldfast. 2. brandfri. -festigkeit, 0, f. 1. eldfasthet. 2. brandfrihet. -flamme, -n, f. eldslåga. -fresser, -s, -, m. eldätare. -fuchs, -es, -e †, m. brandfux. -funke[n], -ns, -n, m. eldgnista. -gabel, -n, f. eldgaffel. -gatter, -s, -, n. eldgaller, kakelugnsgaller. -geben, -s, 0, n. affyrande, salva. -gefahr, -en, f. eldfara. -gefährlich, a. eldfarlig. -geist, -[e]s, -er, m. 1. eldsande, salamander. 2. eldig person. -gerät[h], -[e]s, -e, n. brandredskap. -geschrei, -[e]s, -e, n. rop att elden är lös. -geschwindigkeit, 0, f. skjuthastighet. -gewehr, -[e]s, -e, n. eldvapen, skjutgevär. -glocke, -n, f. brandklocka, stormklocka. -glut[h], 0, f. eld, glöd. -haken, -s, -, m. brandhake. -hell, a. eldröd. upplyst af eldsken, klar som elden. -hird, -[e]s, -e, m. härd, spisel. -käfer, -s, -, m. 1. ekoxe. 2. lysmask. -kasse, -n, f. brandförsäkringskassa. -kieke, -n, f. fotvärmare. -kohle, -n, f. eldkol. -körper, -s, -, m. brinnande massa, eldmassa. -kugel, -n, f. eldklot. -künstler, -s, -, m. fyrverkare, pyrotekniker. -kuss, -es, -e †, m. eldig kyss. -land, -[e]s, 0, n. npr. Eldslandet. -länder, -s, -, m. eldsländare. -lärm, -[e]s, 0, m. ropet »elden är lös». -leiter, -n, f. brandstege. -leute, plur. till -mann. -löschmannschaft, -en, f. släckningsmanskap. -mal, -[e]s, -e el. -er †, n. 1. eldrödt födelsemärke. 2. ärr efter brännskada. -mann, -[e]s, Feuerleute, m. 1. medlem af brandkåren. 2. eldare. -mannschaft, -en, f. brandkår. -mauer, -n, f. brandmur. -meer, -[e]s, -e, n. eldhaf. -meldestelle, -n, f. vaktkontor där eldens utbrott anmäles. -not[h] se nedan ~*not.* -ofen, -s, -†, m. brinnande ugn. -ordnung, -en, f. brandordning. -pein, 0, f. helvetespina. -pfanne, -n, f. fyrfat. -pfeil, -[e]s, -e, m. brandpil. -pfuhl, -[e]s, 0, m. eldpöl. -probe, -n, f. 1. ⊕ eldprof. 2. eldprof, järnbörd. -rachen, -s, -, m. eldgap. -raum, -[e]s, -e †. m. ⊕ eldstad, härd. -regen, -s, -, m. eldregn. -religion, -en, f. eldsdyrkarnes religion. -rohr = *-gewehr.* -rose, -n, f. med. ansigtsros. -rost, -[e]s, -e, m. rost i eldstäder. -rot[h], a. eldröd. -säule, -n, f. eldpelare. -schade[n], -ns, -n †, m. brandskada. -schau, 0, f. brandsyn. -schein, -[e]s, 0, m. eldsken. -scheu, I. a. rädd för elden. II. 0, f. rädsla för elden. -schiff, -[e]s, -e, n. ⚓ 1. brandskepp. 2. fyrskepp. -schirm, -[e]s, -e, m. eldskärm. -schlosse, -es, -er †, n. flintlås. -schlund, -[e]s, -e †, m. eldgap. -schrift, -en, f. eldskrift. -schwamm, -[e]s, -e †, m. fnöske. -segen, -s, -, m. besvärjelse för att dämpa eldsvådor. -sicher, a. brandfri. -speiend, a. eldsprutande. -spiegel, -s, -, m. brännspegel. -spritze, -n, f. brandsprута. -stahl, -[e]s, -e †, m. eldstål. -stätte, -n, f. 1. brandställe. 2. ⊕ eldstad, härd. -stein, -[e]s, -e, m. flinta. -steinaxt, -e †, f. flintyxa. -steinwerkzeug, -[e]s, -e, n. flintredskap. -stelle = *-stätte.* -strafe, -n, f. död på bål. *Zur ~ verurteilt werden:* dömas att brännas å bålе. -strom, -[e]s, -e †, m. eldström. -stübchen, -s, -, n. fotvärmare. -taufe, -n, f. eldsdop. -thür[e], -en, f.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

branddörr (dörr afsedd att underlätta undflyendet vid eldsvådor). **-thurm** se *-turm*. **-trank**, -[e]s, -e †, m. eldig dryck. **-trommel**, -n, f. brandtrumma. **-trunk** = *-trank*. **-trunken**, a. gripen af eldig hänförelse. **-turm**, -[e]s, -e †, m. fyrtorn. **-versicherung**, -en, f. brandförsäkring. **-versicherungsgesellschaft**, -en, f. brandförsäkringsbolag, brandstodsbolag. **-voll**, a. eldig. **-wache**, -n, f. brandvakt(station), brandkår. **-wächter**, -s, -, m. brandvakt. **-waffe**, -n, f. eldvapen. **-warte**, -n, f. fyrtorn. **-wasser**, -s, 0, n. eldvatten, bränvin. **-wehr**, -en, f. brandkår. **-wehrleute**, plur. till **-wehrmann**, -[e]s, m. medlem af brandkåren. **-wein**, -[e]s, -e, m. eldigt vin. **-werk**, -[e]s, -e, n. fyrverkeri. **-werker**, -s, -, m. fyrverkare. **-werkerei**, 0, f. fyrverkärkonst, pyroteknik. **-weike**, -n, f. eldmoln. **-zange**, -n, f. eldtång. **-zeichen**, -s, -, n. 1. signaleld. 2. eldsignal. 3. eldsken på himlen se. tecken till eldsvåda. **-zeug**, -[e]s, -e, n. eldlon. **-zunder**, -s, 0, m. fnöske. **-s...** Ex. **~brunst**, -e †, f. eldsvåda. **~gefahr** se *-gefahr*. **~not[h]**, -e †, f. eldfara, trångmål i följd af eldsvåda.

feuerig se *feurig*.

feuerje = *feurio*.

feuerlin, -te, ge-t, I. *itr. h.* 1. elda. 2. gifva eld, t. ex. *der Stahl feuert gut*. 3. gifva eld, gifva fyr. II. *tr.* 1. elda, uppelda. 2. utsätta för eldens inverkan; svafla. 3. F bildl. *jmdm eins um die Ohren, auf den Rücken* ~ gifva ngn en örfil, ett rapp öfver ryggen.

Feuerung, -en, f. 1. eldning. 2. eld. 3. bränsle. **-s...** Ex. **~bedarf**, -[e]s, 0, m. åtgång på bränsle.

Feuilleton, -s, -s, n. följetong.

Feuilletonist, -en, -en, m. följetongsförfattare.

feuilletonistisch, a. följetongs-.

feurig, a. eldig, brinnande, glödande.

feurio, *interj.* elden är lös!

Fez se *Fess*.

ff. förkortn. 1. = *sehr fein:* mycket fin. 2. = *und das Folgende* el. *und folgende* [*Seiten*]: och följande (ff.). 3. F. f. = *Fortsetzung folgt:* fortsättning följer (forts.). 4. F.F., F *etw. aus dem* ~ (el. *Eff-eff*) *verstehen:* grundligt förstå sig på ngt.

Fiáker (kort **a**), -s, -, m. droska, hyrvagn.

Fiáske, -[s], -s, n. fiasko.

Fibel, -n, f. **-buch**, -[e]s, -er †, n. abc-bok.

Fiber, -n, f. fiber, tåga.

Fichte, -n, f. 1. gran. 2. * tall. **-n...** Ex. **~apfel**, -s, -†, m. grankott, * tallkott. **~baum**, -[e]s, -e †, m. = *Fichte*. **~bewachsen**, a. beväxt med granar el. * tallar. **~hain**, -[e]s, -e, m. lund af granar el. * tallar. **~harz**, -es, 0, n. grankåda, * tallkåda. **~holz**, -es, 0, n. gran(virke), * tall(virke). **~nadel**, -n, f. granbarr, * tallbarr. **~stamm**, -[e]s, -e †, m. granstam, * tallstam. **~wald**, -[e]s, -er †, m. granskog, * tallskog. **~waldung**, -en, f. grandunge, * talldunge. **~zapfen**, -s, -, m. = *~apfel*.

fichten, a. af gran el. * tall, gran-, * tall-.

Ficke, -n, f. P ficka.

Fickfack, -s, 0, m. omsvep, undflykt, förevändning, svepskäl.

fickfackelin, -te, ge-t, *itr. h.* söka undanflykter. *Um die Wahrheit* ~ kringgå sanningen.

Fickfacker, -s, -, m. ränkmakare, bedragare.

Fickfackeréi, -en, f. ränker, bedrägeri.

Fideikommiss, -es, -e, n. fideikommiss.

fidél, a. studentspr. munter, kry, glad.

Fidelität, 0, f. studentspr. munterhet, glädtighet.

Fidibus, -[ses], -se, m. fidibus.

Fidúz, -[es], 0, n. förtroende, förtrolighet.

fidúzit, *interj.* studentspr. skål! (svar på *Schmollis*).

Fieber, -s, -, n. feber. **-ärtig**, a. feberartad. **-frei**, a. feberfri. **-glut[h]**, 0, f. feberglöd. **-hitze**, 0, f. feberhetta. **-krank**, a. febersjuk. **-mittel**, -s, -, n. medel mot feber. **-rinde**, 0, f. kinabark. **-schau[d]er**, -s, -, m. frossbrytning. **-schütteln**, -s, 0, n. frosskakning. **-traum**, -[e]s, -e †, m. feberfantasi.

fieberhaft, **fieberig**, **fieberisch**, a. feberaktig.

fieberln, -te, ge-t, *itr. h.* lida af feber; visa feberaktig oro; fantisera.

Fiedel, -n, f. F fiol, fela. **-bogen**, -s, -, m. (fiol-) stråke.

Fiedeléi, -en, f. F uselt fiolspel.

Fiedeler, -s, -, m. F fiolspelare, birfilare.

fiedeln, -te, ge-t, *tr.* och *itr. h.* spela (på) fiol.

Fieder, -n, f. fanstråle på fjädrar, småfjädrar, fjun.

fiederig, a. befjädrad.

fiedern, -te, ge-t, I. *tr.* befjädra; vanl. part. perf. *gefiedert:* befjädrad. II. *Sich* ~ få fjädrar.

Fiedler se *Fiedeler*.

Fielfrass se *Vielfrass*.

Figúr, -en, f. dim. *Figürchen*, *-lein*, 1. figur, gestalt, bild. 2. i schackspel: pjes.

Figurál... mus. Ex. **-gesang**, -[e]s, -e †, m. fullstämmig sång. **-musik**, 0, f. symfoni.

Figuránt, -en, -en, m. **~in**, -nen, f. teat. 1. statist. 2. balettdansör el. -dansös, som icke dansar solo.

figurieren, -te, -t, *tr.* och *itr. h.* 1. pryda med figurer. 2. föreställa, spela (en roll). 3. deltaga såsom biperson.

figúrlich, a. figurlig, bildlig, öfverflyttad, t. ex. *im ~en Sinne:* i bildlig, öfverflyttad bemärkelse.

Fiktión, -en, f. inbillning.

fiktiv, a. inbillad, uppdiktad.

Filét, -s, -s, n. 1. kokk. filet (från ländan innanför rostbiffen utskuren köttstråg). 2. filet (med kafvel och nål förfärdigadt arbete).

Filiál, -[e]s, -e, n. **Filiálle**, -en, f. afdelning, filial. **-bank**, -en, f. afdelningskontor af en bank, filialbank. **-geschäft**, -[e]s, -e, n. afdelning, filial af en affär. **-kirche**, -n, f. filialkyrka, annexkyrka.

Filigrán, -[e]s, 0, n. filigran.

Filter, -s, -, m. och n. filtreringsapparat, sil, durkslag.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Filtrát, -[e]s, -e, n. filtreradt ämne, filtrat.
Filtratión, -en, f. filtrering.
Filtrier... Ex. **-papier**, -[e]s, 0, n. filtrerpapper. **-tuch**, -[e]s, -er †, n. filtrerduk, sildUk.
filtriérien, -te, -t, tr. filtrera. **Filtriérung**, f.
Filz, -es, -e, m. 1. filt. 2. F snålvarg, girigbuk. **-ärtig**, a. filtartad. **-decke**, -n, f. filt till sängtäcke. **-hut**, -[e]s, -e †, m. filthatt. **-kappe**, -n, f. filtmössa. **-werk**, -[e]s, -e, n. filt.
I. filzen, a. af filt, filt-.
2. filzien, -[es]t, -te, ge-t, I. tr. 1. filta. 2. F lexa upp. II. *Sich* ~ filta sig. III. *itr. h.* vara snål, girig.
Filzer, -s, -, m. 1. filtmakare. 2. = *Filz 2.*
filzicht, filzig, a. 1. filtaktig, filtad. 2. F snål, girig.
Filzigkeit, -en, f. F snålhet, girighet, gnideri.
Financiér, -s, -s, m. penningkarl, kapitalist.
Finánzien, *plur.* finanser, (stats)förmögenhet, penningställning. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) m. ämbetsman vid finansväsendet. **-frage**, -n, f. finansfråga. **-jahr**, -[e]s, -e, n. finansår, räkenskapsår. **-mann**, -[e]s, *Finanzleute*, m. = *Financier.* **-minister**, -s, -, m. finansminister. **-pächter**, -s, -, m. förpaktare af statsinkomsterna.
finanziéll, a. finansiell, finans-.
findbár, a. möjlig att finna.
Finde... Ex. **-geld**, -[e]s, 0, n. **-lohn**, -[e]s, -e †, m. hittelön. **-ort**, -[e]s, -e el. -er †, m. ställe där man hittat ngt, fyndort.
Findel... Ex. **-anstalt**, -en, f. **-haus**, -es, -er †, n. hittebarnshus. **-kind**, -[e]s, -er, n. hittebarn. **-mutter**, -†, f. **-vater**, -s, -†, m. person som uppfostrar ett hittebarn.
finden, -[e]st, *fand, fände, gefunden*, -e, I. tr. 1. hitta, t. ex. *das verlorne Geld, den gesuchten Hut;* finna, t. ex. *einen Freund, den Tod, seinen Meister, Gnade vor jmdm, Freude am Wohlthun, etw.* [*für*] *ratsam; Beifall* ~ vinna bifall; *jmdn schlafen* ~ finna ngn sofvande; finna, komma underfund med, märka, tycka, anse, t. ex. *ich finde, dass du Unrecht hast; ich finde, dass er blass aussieht* el. *ich finde, er sieht blass aus; einige wollen* ~ några tycka sig ha funnit, ha märkt. 2. träffa, stöta på, t. ex. *jmdn unerwartet* ~, *so etw. findet man immer wieder:* dylikt stöter man ständigt på. *Ich finde in der Zeitung, dass* ... jag ser i tidningen, att ... II. *Sich* ~ 1. finnas, råkas, förekomma, t. ex. *dies Wort findet sich im Homer.* Opers. *es* ~ *sich Menschen:* det fins, det gifves människor. 2. hitta, råka, t. ex. *sich heim* ~ hitta hem, *sich zurecht* ~ hitta (vägen), råka rätt, afv. känna igen sig. *Sich aus der Sache nicht* ~ *können:* ej veta hvarken ut el. in, hafva hufvudbry för ngt. 3. recipr. finna, råka hvarandra, t. ex. *schöne Seelen* ~ *sich.* 4. *Sich zu etw., zu jmdm* ~ sälla sig till ngt, till ngn. 5. *Sich in etw.* (sack.) ~ foga sig i, tåligt bära ngt. 6. *Es wird sich* ~ a) det kommer nog till rätta, b) det blir nog ngn råd med det, ngn utväg för det, c) det kommer framtiden att afgöra.
Finder, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som hittar, finner, märker, kommer underfund med ngt; upphittare. Sms. se *Finde...*
findig, a. 1. bärg. fyndig. 2. fyndig, fintlig.
Findling, -[e]s, -e, m. 1. hittebarn. 2. erratiskt block.
Finéss, -n, f. finhet, finess.
Finger, -s, -, m. finger. *Der kleine* ~ lillfingern. *Mir sagt's mein kleiner Finger:* det har en liten fogel sagt mig. *Lange* el. *krumme* ~ *haben* el. *machen, die* ~ *kleben lassen:* vara långfingrad. *Das kann man an den* ~*n abzählen:* det kan man utan vidare sluta sig till. *Etw. an den* ~*n herzählen können:* kunna ngt på sina fem fingrar. *Jmdm durch die* ~ *sehen:* se genom fingrarne med ngn. *Mit* ~*n auf jmdn weisen:* peka finger åt ngn. *Jmdm auf die* ~ *sehen* el. *passen:* noga öfvervaka ngn. *Sich* (dat.) *etw. aus den* ~*n saugen:* gripa ngt ur luften. *Er ist um den* ~ *zu wickeln:* honom kan man vira kring lillfingern. **-ähnlich**, a. fingerlik. **-breit**, a. fingersbred. **-dick**, a. fingerstjock. **-fertig**, a. fingerfärdig. **-fertigkeit**, -en, f. fingerfärdighet. **-förmig**, a. fingerformig. **-handschuh**, -[e]s, -e, m. fingerhandske. **-hut**, -[e]s, -e †, m. 1. fingerborg. 2. bot. fingerhatt (Digitalis). **-kraut**, -[e]s, -er †, n. bot. fingerört (Potentilla). **-los**, a. utan fingrar. **-relf, -ring**, -[e]s, -e, m. fingerring. **-satz**, -es, -e †, m. mus. fingersättning. **-spitze**, -n, f. fingerspets. **-sprache**, -n, f. fingerspråk, teckenspråk. **-wurm**, -[e]s, 0, m. fingerböld, fulslag. **-zeig**, -[e]s, -e, m. fingervisning.
Fingeréi, -en, f. fingrande, tummande.
Fingerling, -[e]s, -e, m. (handsk)finger.
fingerlin, -te, ge-t, itr. h. och tr. leka med fingrarne, fingra på. Jfr *gefingert.*
fingierien, -te, -t, tr. låtsa, fingera, föregifva. **Fingierung**, f.
Fink[e], -en, -en, m. fink, i sbt bofink. **-en...** Ex. ~**falk[e]**, -en, -en, m. zool. sparfhök. ~**garn**, -[e]s, -e, n. snara, nät för finkar. ~**meise**, -n, f. zool. talgoxe. ~**netz**, -es, -e, n. finknät, afv. ⚓. ~**schlag**, -[e]s, -e †, m. finksång. ~**weibchen**, -s, -, n. finkhona.
finkeilin, -te, ge-t, itr. h. fånga finkar, foglar i allmh.
Finkler, -s, -, m. fogelfängare.
I. Finne, -n, f. 1. zool. fena. 2. finne. 3. dynt.
2. Finne, -n, -n, m. finne (invånare i Finland).
finnig, a. 1. finnig. 2. dyntig.
Finnin, -nen, f. finska, finsk kvinna.
finnisch, I. a. finsk. II. n. finska, jfr *deutsch.*
Finnländer, -s, -, m. ~in, -nen, f. finne, finska.
finnländisch, a. finsk.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

finster, *a.* mörk, dyster, svart.
Finsterheit, Finsterkeit, *-en, f.* mörker.
Finsterling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* mörkrets vän, upplysningens fiende, obskurant.
Finsternis[**s**], *-se*, *f.* 1. mörker. 2. förmörkelse.
Finte, *-n*, *f.* fint. **-n...** Ex. **~macher**, *-s*, -, *m.* listig, knipslug person. **~voll**, *a.* fintlig, knipslug.
Fips, *-es*, *-e*, *m.* F 1. näsknäpp. 2. spenslig, rörlig människa, i sht skämtsamt om skräddare.
fipsilen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t. tr.* gifva en näsknäpp åt.
Firlefanz, *-es*, *-e*, *m.* 1. gäck, narr, pajas. 2. = mij.
Firlefanzeréi, *-en*, *f.* upptåg, gyckel; strunt.
firm, *a.* fast, säker.
Firmlla, *-en*, *f.* firma.
Firmaménat, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* firmament.
Firmän se *Ferman.*
firmeilln, *-te*, *ge-t*, *tr.* konfirmera (vanl. blott om katolsk konfirmation).
Firmelung, *-en*, *f.* katolsk konfirmation.
firmlen = *firmeln.*
Firmling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* konfirmand.
Firmung = *Firmelung.*
Firn, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. fjolårssnö, gammal snö. 2. med evig snö betäckt bärg, glacier. **-bildung**, *-en*, *f.* glacierbildning.
firn[**e**], *a.* om vin och frukter: fjolårs-, gammal. **-e...** Ex. **~wein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gammalt vin.
Firnis[**s**], *-ses*, *-se*, *m.* fernissa. **-blase**, *-n*, *f.* fernissflaska. **-farbe**, *-n*, *f.* färg rifven med fernissa. **-lack**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* lackfernissa.
1. **firnissilen**, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* fernissa.
2. **firnissen**, *a.* fernissad.
Firnisser, *-s*, -, *m.* fernissare.
First, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **Firstlle**, *-en*, *f.* 1. bärgspets. 2. takås. **-balken**, *-s*, -, *m.* takås. **-ziegel**, *-s*, -, *m.* takåstegel.
Fisch, *-es*, *-e*, *m.* fisk. *Nicht ~ nicht Fleisch:* hvarken fogel eller fisk. **-aar**, -[*e*]*s*, *-e*, **-ädler**, *-s*, -, *m.* hafsörn. **-angel**, *-n*, *f.* metkrok. **-arm**, *a.* fiskfattig. **-auge**, *-s*, *-n*, *n.* fisköga. **-behälter**, *-s*, -, *m.* fisksump. **-bein**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. [*Schwarzes*] ~ fiskben af hvalfiskbarder. 2. *Weisses ~* bläckfiskens skal (os sepiæ). **-beinern**, *a.* af fiskben, fiskbens-. **-beinstange**, *-n*, *f.* hvalfiskbard. **-blase**, *-n*, *f.* fiskblåsa. **-blut**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fiskblod. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* fiskbräde. **-brühe**, *-n*, *f.* fisksås. **-brut**, *-en*, *f.* fiskyngel. **-erlaubnis**[**s**], 0, *f.* tillåtelse att fiska. **-fang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fiskafänge, fiske. **-feder**, **-flosse**, *-n*, *f.* fiskfena. **-förmig**, *a.* fisklik. **-gabel**, *-n*, *f.* ljuster. **-garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fisknät. **-gerät**[**h**], -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fiskredskap. **-gerechtigkeit**, *-en*, *f.* rättighet att fiska, fiskvatten. **-gräte**, *-n*, *f.* fiskben. **-haken**, *-s*, -, *m.* metkrok. **-hälter** = *-behälter.* **-hamen**, *-s*, -, *m.* fiskhåf. **-händler**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* fiskhandlare, fiskmånglare, fiskmånglerska. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* fiskdam, fisksump. **-kasten**, *-s*, -, *m.* fisksump. **-kelle**, *-n*, *f.* fiskslef. **-kiefer**, **-kleme**, *-n*, *f.* fiskgäle. **-köder**, *-s*, -, *m.* bete för fiskfångst. **-korb**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. fiskkorg. 2. mjärde. **-laich**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fiskrom. **-leim**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* husblos. **-markt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. fisktorg. 2. fiskhandel. **-löffel**, *-s*, -, *m.* fiskslef. **-meister**, *-s*, -, *m.* fiskare som förestår ett fiske. **-milch**, 0, *f.* mjölke. **-möve**, *-n*, *f.* fiskmåse. **-netz**, *-es*, *-e*, *n.* fisknät. **-ordnung**, *-en*, *f.* fiskeristadga. **-otter**, *-n*, *f.* utter. **-park**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fiskdam. **-reiher**, *-s*, -, *m.* zool. grå häger. **-reuse**, *-n*, *f.* mjärde. **-rogen**, *-s*, -, *m.* fiskrom. **-schuppe**, *-n*, *f.* fiskfjäll. **-suppe**, *-n*, *f.* fisksoppa. **-teich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fiskdam. **-thran**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fisktran. **-trog**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fisksump. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* vatten som fisk fins i. **-wehr**, *-en*, *f.* spjälverk för en fiskdam. **-weib**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* fiskmånglerska. **-weiher**, *-s*, -, *m.* fiskdam. **-zaun**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* flätverk till fiskfångst. **-zeug**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fiskredskap. **-zucht**, 0, *f.* fiskodling. **-züchter**, *-s*, -, *m.* fiskodlare. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* notvarp.
fischilen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* fiska. Bild. *nach etw.* ~ efterträfva ngt; F *es ist nichts dabei zu ~* därvid är ingenting att vinna.
Fischer, *-s*, -, *m.* fiskare. **~in**, *-nen*, *f.* fiskande kvinna, fiskarhustru. **-barke**, *-n*, *f.* fiskarbark. **-boot**, -[*e*]*s*, *-e* [†], *n.* fiskarbåt. **-knabe**, *-n*, *-n*, *m.* fiskargosse. **-stechen**, *-s*, 0, *n.* lansfäktning till sjös. För öfr. se *Fisch...*
Fischeréi, *-en*, *f.* 1. fiskande. 2. rättighet att fiska, fiskvatten. 3. fiskaryrke. 4. fiskeri. **-gerechtigkeit**, *-en*, *f.* = *Fischerei* 2.
fischhaft, fischicht, fischig, *a.* fiskartad, som smakar fisk, fisk-.
Fisematénten, Fisimaténten, *plur.* undfiykt, svepskäl, förevändning.
Fiskál, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e* [†], *m.* fiskal.
fiskálisch, *a.* fiskalisk, fiskal-.
Fiskus, -, -, *m.* statskassa.
Fistel, *-n*, *f.* 1. med. fistel. 2. falsett. **-stimme**, *-n*, *f.* falsettröst.
fistelln, *-te*, *ge-t*, **fistulierlen**, *-te*, *-t*, *itr. h.* tala el. sjunga i falsett.
Fittich, ✱ **Fittig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. vinge. 2. F skört, flik.
Fitzlle, *-en*, *f.* härfva, docka, pasma. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* **-faden**, *-s*, -†, *m.* pasmatråd.
fitzlen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. afdela i dockor, i pasmor. 2. F låta smaka riset.
fix, *a.* 1. flink, rask, hurtig. 2. i ordning, färdig. ~ *und fertig:* alldeles i ordning. 3. fast, bestämd, orörlig. **~es Gehalt:** fast lön. **-fingerig**, *a.* flink, rask i fingrarne, fingerfärdig. **-geschäft**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* handel med fasta pris. **-stern**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fixstjärna.
fixlen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* handel stegra, höja kursen på värdepapper.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Fixer, -s, -, m. handel. börsspekulant som grundar sina spekulationer på kurserna stigande.
fixiér|en, -te, -t, I. tr. 1. fastställa, till sin storlek bestämma. 2. betrakta, fixera. II. *Sich* ~ stadga sig, blifva fast, varaktig. **Fixierung**, *f.*
Fixíum, -um[s], -a, n. viss, bestämd summa.
Fl. förkortn. = *Florin(e)*.
flach, I. *a.* 1. flack, slät, jämn, flat. *Sich* ~ *auf den Boden legen:* lägga sig raklång på marken. *Auf dem* ~*en Felde:* på öppna fältet. ⚓ ~*e See:* lugn sjö. bildl. *das liegt auf der* ~*en Hand:* det ligger i öppen dag. 2. grund, bildl. platt, ytlig. ~*es Fahrzeug:* grundtgående fartyg med lågt bord. II. -[e]s, -e, n. slätt, jämnt föremål, i sht flat sten. **-brenner**, -s, -, m. rak brännare (motsats till rundbrännare). **-feld**, -[e]s, -er, n. slätt. **-füssig**, *a.* som har platta fötter. **-gehend**, *a.* ⚓ grundtgående. **-kopf**, -[e]s, -e †, m. ytlig människa. **-land**, -[e]s, -er †, n. slättland. **-nase**, -n, *f.* plattnäsa. **-nasig**, *a.* plattnäst.
Fläche, -n, *f.* slät yta, mat. plan. *In gleicher* ~ *mit:* i jämnhöjd med, jäms med. -n... Ex. ~**inhalt**, -[e]s, 0, ~**raum**, -[e]s, -e †, m. ytinnehåll. ~**winkel**, -s, -, m. mat. plan vinkel.
flachlien, **flächlien**, -te, ge-t, tr. göra slät, jämn, tillplatta. **Flächung**, *f.*
Flachheit, -en, *f.* flackhet, flathet, släthet; bildl. platthet, ytlighet.
flächig, *a.* förekommer blott i sms., t. ex. *sechs*~ som har sex ytor.
Flachs, -es, * -e, m. lin. **-bärt**, -[e]s, -e †, m. (person med) ljust skägg. **-bärtig**, *a.* ljusskäggig. **-bau**, -[e]s, 0, m. linodling. **-bereitung**, -en, *f.* linberedning. **-bleuel**, -s, -, m. ⊕ linskäkta. **-blond**, *a.* linfärgad. **-bolle**, -n, *f.* linknopp. **-breche**, -n, *f.* ⊕ linbråka. **-brechen**, -s, 0, n. ⊕ linbråkning. **-darre**, -n, *f.* ⊕ ria för lintorkning. **-farben**, *a.* linfärgad. **-feld**, -[e]s, -er, n. linåker. **-haar**, -[e]s, -e, n. linhår, lingult hår. **-hechel**, -n, *f.* ⊕ linhäckla. **-knoten**, -s, -, m. linknopp. **-kopf**, -[e]s, -e †, m. person med linfärgadt hår. **-kraut**, -[e]s, 0, n. bot. poleja (Mentha Pulegium). **-röste**, -röt[h]e, **-rotte**, -n, *f.* ⊕ linrötning. **-schwinge**, -n, *f.* ⊕ linskäkta. **-seide**, 0, *f.* bot. snarrefva (Cuscuta).
flächse[r]n, *a.* af lin, lin-.
flachsicht, **flächsicht**, *a.* linartad.
flackerig, *a.* F fladdrande, ostadig.
flackerlin, -te, ge-t, itr. h. fladdra (om lågor).
Flacón, -s, -s, n. slipad flaska.
Fladen, -s, -, m. kaka, tårta.
Flader, -n, *f.* åder i trä el. sten, masurering.
fladerig, *a.* ådrig, fläckig, marmorerad, masur-.
fladerlin, -te, ge-t, tr. göra ådrig, fläckig; masurera, marmorera.
Flaggle, -en, *f.* flagga, flagg. **-kapitän**, -[e]s, -e, m. flaggkapten. -en... Ex. ~**schiff**, -[e]s, -e, n. flaggskepp. ~**tuch**, -[e]s, -er †, n. flaggduk.
flaggl|en, -te, ge-t, I. itr. h. 1. fladdra, svaja. 2. flagga. II. tr. behänga med flaggor, flaggpryda.
flagránt, *a.* fullt tydlig, klar.
Flamänder, -s, -, m. ~**in**, -nen, *f.* flamländare, flamländska, fiandrare, fiandriska.
flamändisch, *a.* flamländsk, fiandrisk.
Flamberg, -[e]s, -e, m. bredt slagsvärd.
Fläming, -[e]s, -e, **Fläminger**, -s, -, m. = *Flamänder*.
Flamíngo, -s, -s, m. zool. flamingo.
flämisch, *a.* 1. = *flamändisch*. 2. grof, klumpig, plump. 3. tvär, förtretad.
Fläminländ... = *Flamänd....*
Flamm|e, -en, *f.* dim. *Flämmchen*, -*lein*, flamma, låga. *In* [*hellen* el. *lichten*] ~*n stehen:* stå i ljusan låga. **-loch**, -[e]s, -er †, n. öppning för lågan. **-ofen**, -s, -†, m. ⊕ flamugn. **-en...** Ex. ~**auge**, -s, -n, n. flammande, gnistrande öga. ~**blick**, -[e]s, -e, m. flammande blick. ~**blume**, -n, *f.* bot. flox (Phlox). ~**feuer**, -s, -, n. lågande eld. ~**hauch**, -[e]s, -e, m. eldfläkt. ~**liebe**, 0, *f.* glödande kärlek. ~**meer**, -[e]s, -e, n. eldhaf. ~**naht**, -e †, *f.* ⊕ hopsvetsad skarf. ~**ofen** se -*ofen*. ~**qual**, -en, *f.* kval, plåga i lågorna. ~**schrift**, -en, *f.* eldskrift. ~**schwert**, -[e]s, -er, n. flammande svärd. ~**speiend**, *a.* eldsprutande. ~**strom**, -[e]s, -e †, m. eldström. ~**tod**, -[e]s, 0, m. död i lågorna. ~**zeichen**, -s, -, n. låga as. tecken för ngt.
flamm|en, -te, ge-t, I. itr. h. 1. låga, brinna med låga; äfv. bildl., t. ex. *vor Zorn* ~ låga af vrede, *für etw.* ~ låga för, vara hänförd af ngt. 2. när ortförändringen framhålles äfv. s. fladdra som en låga, lågande fara igenom, blixtra. II. tr. 1. hålla öfver el. framför elden, sveda. 2. antända, försätta i låga. 3. göra flammig, fasonera, marmorera.
Flammeri, -[s], -s, m. ett slags mjölrätt.
flammicht, **flammig**, *a.* flammig.
flammier|en, -te, -t, tr. = *flammen II, 3.*
Flammierung, -en, *f.* marmorering.
flandrisch, *a.* fiandrisk.
Flanéll, -[e]s, -e, m. fianell. **-macher**, **-weber**, -s, -, m. fianellväfvare.
flanéllen, *a.* af fianell, fianell-.
flaniér|en, -te, -t, itr. h. fianera, gå och drifva på gatorna.
Flanke, -n, *f.* sida, ✕ flank. -n... Ex. ~**angriff**, -[e]s, -e, m. angrepp i flanken.
flankier|en, -te, -t, I. tr. ✕ 1. förse med sidovärn, sidoverk. 2. beskjuta från sidan. II. itr. h. = *flanieren*.
flapp|en, -te, ge-t, itr. h. hänga slappt ned.
Flaps, -es, -e, m. F flabb.
flapsig, *a.* F flabbig.
Flasche, -n, *f.* dim. *Fläschchen*, -*lein*, flaska, butelj. *Auf* ~*n ziehen* el. *füllen:* tömma på buteljer, buteljera. -n... Ex. ~**bier**, -[e]s, -e, n. öl på buteljer. ~**boden**, -s, -[†], m.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

flaskbotten, buteljbotten. ~**büchse**, -*n*, *f*. ett slags väderbössa. ~**bürste**, -*n*, *f*. borste till buteljers rengöring, karafinrensare. ~**futter**, -*s*, -, *n*. flaskfodral, flaskfoder, kantin. ~**gestell**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ställning att bära buteljer i, buteljkorg. ~**glas**, -*es*, 0, *n*. buteljglas. ~**hals**, -*es*, -*e* †, *m*. buteljhals, flaskhals. ~**keller**, -*s*, -, *m*. = ~*futter*. ~**korb**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. buteljkorg. ~**kürbis**[**s**], -*ses*, -*se*, *m*. bot. kalebass (Cucurbita Lagenaria). ~**reif**, *a*. färdig att fyllas på buteljer. ~**ständer**, -*s*, -, *m*. buteljställning. ~**stöpsel**, -*s*, -, *m*. propp, kork. ~**wein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. vin på buteljer. ~**zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. ⊕ hissblock, talja.

Flaschner, -*s*, -, *m*. blecklagare som gör blecklaskor.

Flaser m. m. = *Flader* m. m.

Flatter... Ex. -**geist**, -[*e*]*s*, -*er*, *m*. orolig ande, oroligt, ostadigt sinne, flygtig person. -**haar**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. fladdrande hår. -**sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m*. ostadigt, flygtigt sinne, lättsinne. -**sinnig**, *a*. flygtig.

Flatterer, -*s*, -, *m*. fladdrande, ostadig, flygtig person.

flatterhaft, *a*. fladdrande, ostadig, flygtig.

Flatterhaftigkeit, 0, *f*. ostadighet, flygtighet.

flatterig, *a*. 1. = *flatterhaft*. 2. = *fladerig*.

flatter|n, -*te*, *ge-t*, *itr. h.*, när ortförändringen framhålles *s*. fladdra; bildl. vara ostadig, flygtig.

flattier|en, -*te*, -*t*, *itr. h.* smeka, smickra, *jmdm:* ngn.

flau, *a*. 1. svag, matt, slapp, ljum. *Ich fühle mich* ~, *mir ist* el. *wird* ~ jag känner mig illamående, matt af hunger. ⚓ *der Wind wird* ~ vinden mojnar af. 2. om drycker: fadd, dufven. 3. handel. föga begärlig, föga efterfrågad, flau.

flau|en, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* blifva slapp m. m. se föreg.

Flauheit, **Flauigkeit**, -*en*, *f*. 1. matthet, slapphet. 2. fadd smak, dufvenhet. 3. handel. ringa efterfrågan, flauhet.

Flaum, -[*e*]*s*, -*e*[*n*], *m*. dim. *Fläumchen*, -*lein*, dun, fjun. -[**en**]... Ex. ~**härt**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. 1. (skägg)fjun. 2. person som har fjun i st. f. skägg; outvecklad människa, ungtupp. ~**bett**, -[*e*]*s*, -*en*, *n*. dunbädd, dunbolster. ~**feder**, -*n*, *f*. fjun. ~**gefüttert**, *a*. stoppad med dun. ~**lager**, -*s*, -, *n*. = ~*bett*. ~**streicher**, -*s*, -, *m*. F inställsam person, smickrare. ~**weich**, *a*. mjuk som dun.

flaumig, *a*. försedd, beväxt med dun, med fjun; dun- el. fjunartad, mjuk som dun.

Flaus[**ch**], -*es*, -*e*[†], *m*. 1. hårtofs, ulltapp, lintätt m. m. dyl. 2. fris (ett slags ylletyg). -**rock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. frisrock.

Flause, -*n*, *f*. prat, floskler, blå dunst, förespegling; förevändning, undflykt. -n... Ex. ~**macher**, -*s*, -, *m*. pratmakare, en som kommer med undflykter, förespeglingar. ~**macherei**, -*en*, *f*. = *Flause*.

Flechse, -*n*, *f*. sena. -n... Ex. ~**ähnlich**, ~**ärtig**, *a*. senartad. ~**band**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. med. senband, ligament.

flechsicht, **flechsig**, *a*. senig.

Flechtlle, -*en*, *f*. 1. fläta; flätverk. 2. bot. laf. 3. med. reform. -**arbeit**, -*en*, *f*. flätadt arbete. -**band**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. band att fläta in, t. ex. i hårvet. -**korb**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. flätad korg. -**rohr**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. rotting. -**weide**, -*n*, *f*. vide, korgpil. -**werk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. flätverk. -**zaun**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. flätadt stängsel, flätverk. -**en**... Ex. ~**ähnlich**, ~**ärtig**, *a*. med. reformsartad; bot. lafartad, laflik. ~**ausschlag**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. med. reformsartadt utslag. ~**förmig**, *a*. 1. i form af en fläta. 2. = ~*ähnlich*.

flechten, *flichtst*, *flocht*, *flöchte*, *geflochten*, *flicht*, I. *tr*. fläta, t. ex. *die Haare*, *Zöpfe*, *die Haare in Zöpfe* el. *zu Zöpfen*, *Kränze*, *Körbe*. Bildl. *Blumen in jmds Leben* ~ blomsterströ ngns lefnadsstig; *einen Bund* ~ sluta ett förbund. II. *Sich* ~ fläta sig, slingra sig.

Flechter, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. en som flätar, förfärdigar flätade arbeten.

Fleck, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. 1. fläck, ställe, plats, t. ex. *nicht vom* ~*e gehen*, *sich nicht vom* ~*e rühren*, *das Herz auf dem rechten* ~*e haben*. *Einen wunden* el. *kranken* ~ *treffen:* vidröra en ömtålig punkt. 2. fläck, märke. Bildl. *dem Namen jmds einen* ~ *anhängen:* sätta en fläck på ngns rykte. 3. stycke, bit. -**fieber**, -*s*, -, *n*. fläckfeber. -**mittel**, -*s*, -, *n*. medel att taga ur fläckar med. -**seife**, -*n*, *f*. fläcktvål. -**wasser**, -*s*, -, *n*. fläckvatten.

1. flecklen, -*te*, -*ge-t*, I. *tr*. fläcka, sätta fläckar på, göra fläckig. II. *itr. h.* 1. fläcka ned, smutsa ned. 2. lätt få fläckar, blifva smutsig. 3. F komma ur fläcken, t. ex. *die Arbeit will nicht* ~, äfv. opers. *es fleckt nicht mit der Arbeit.*

2. Flecken, -*s*, -, *m*. 1. = *Fleck*. 2. köping. -**frei**, -**los**, *a*. fläckfri. Se för öfr. *Fleck*...

fleckig, *a*. fläckig, nedfläckad.

Fleckigkeit, 0, *f*. fläckigt, fläckadt tillstånd.

Fleder... Ex. -**maus**, -*e* †, *f*. läderlapp. -**wisch**, -*es*, -*e*, *m*. (sop)vinge, fjäderviska. F om gamla ungmör: ~*e feil haben:* vara sipp, pryd.

fleder|n, -*te*, *ge-t*, *tr*. 1. rengöra, damma af med fjäderviska. 2. F *jmdn* ~ köra ngn på dörren, prygla ngn.

Flegel, -*s*, -, *m*. 1. slaga. 2. slyngel, tölp. -**jahre**, *n. plur*. slyngelår. -**streich**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. dumt upptåg, slyngelaktig handling.

Flegelei, -*en*, *f*. slyngelaktigt, tölpaktigt uppförande, sätt, slyngelaktig handling.

flegelhaft, *a*. slyngelaktig, tölpaktig, oförskämd.

Flegelhaftigkeit, -*en*, *f*. slyngelaktighet, tölpaktighet, oförskämdhet.

flegel|n, -*te*, *ge-t*, I. *tr*. tröska; prygla. II. *Sich* ~ uppföra sig slyngelaktigt.

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haben, *s*. har sein till hjälpverb.

flehen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* bönfalla, enträget bedja, t. ex. *zu Gott, jmdn um Barmherzigkeit.*

flehentlich, *a.* bedjande, innerlig.

Fleisch, *-es*, 0, *n.* kött. *Ins ~ wachsen:* a) växa in i köttet, t. ex. *der Nagel ist ins ~ gewachsen*, b) bildl. inrota sig, blifva andra naturen. *Vom ~ kommen* el. *fallen:* falla af, magra. **-abfälle**, *m. plur.* köttaffall. **-bank**, *-e* †, *f.* slagtarbänk. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* stång i skorstenen, på hvilken kött, som skall rökas, upphänges. **-bedarf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* köttförråd. **-beil**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* slagtaryxa. **-beschau**, 0, *f.* tillsyn öfver köttillförseln. **-brühe**, *-n*, *f.* buljong. **-erzeugend**, *a.* köttbildande. **-erzeugung**, 0, *f.* köttbildning. **-essend**, *a.* köttätande. **-esser**, *-s*, *-*, *m.* köttätande människa. **-extrakt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* köttextrakt. **-farbe**, *-n*, *f.* köttfärg. **-farben**, **-farbig**, *a.* köttfärgad. **-faser**, *-n*, *f.* köttfiber. **-fass**, *-es*, *-er* †, *n.* köttbalja. **-fressend**, *a.* köttätande (om djur). **-fresser**, *-s*, *-*, *m.* köttätande djur. **-gabel**, *-n*, *f.* köttgaffel. **-gebackene(s)**, (adj. böjn.) *n.* köttpastej. **-hauer**, *-s*, *-*, *m.* slagtare. **-kammer**, *-n*, *f.* köttbod. **-klöss**, *-es*, *-e* †, *m.* vanl. dim. **-klösschen**, *-s*, *-*, *n.* köttbulle. **-kletz**, *-es*, *-e* †, *m.* slagtares hackkubb. **-klumpen**, *-s*, *-*, *m.* köttklump, köttmassa. **-kost**, 0, *f.* köttföda, köttmat. **-laden**, *-s*, *-*†, *m.* kötthandel. **-lake**, *-n*, *f.* köttlake. **-los**, *a.* köttlös. **-losigkeit**, 0, *f.* köttlöshet, ytterlig magerhet. **-made**, *-n*, *f.* mask i kött. **-markt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* köttorg, köttmarknad. **-messer**, *-s*, *-*, *n.* förskärarknif. **-nahrung**, *-en*, *f.* = *-kost.* **-rot**[h], *a.* kötttröd. **-schätzer**, **-schauer**, *-s*, *-*, *m.* uppsyningsman öfver köttillförseln. **-schnitt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* snitt i köttet. **-schnittchen**, *-s*, *-*, *n.* köttskifva. **-seite**, *-n*, *f.* köttsida af en hud. **-speise**, *-n*, *f.* kötträtt. **-steuer**, *-n*, *f.* slagtskatt. **-suppe**, *-n*, *f.* köttsoppa. **-tag**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dag då man får äta kött, ickefastedag. **-topf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* köttgryta. **-verbrauch**, -[*e*]*s*, 0, *m.* köttåtgång. **-verkäufer**, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* köttmånglare, köttmånglerska. **-wa[a]re**, *-n*, *f.* köttvara. **-wa[a]renhandlung**, *-en*, *f.* kötthandel, charkuteri. **-würdung**, 0, *f.* mandomsanammelse, människoblifvande. **-wunde**, *-n*, *f.* sår i köttet som ej tränger in till benen. **-wurst**, *-e* †, *f.* köttkorf. **-zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* huggtand. **-zeit**, *-en*, *f.* tid då man får äta kött. **-es...** Ex. **~lust**, *-e* †, *f.* sinlig lusta, sinligt begär. **~sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* sinlighet.

fleischlen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* om stöt el. hugg vid fakta.: intränga i köttet.

Fleischer, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* slagtare, slagtarhustru, slagtarmadam. **-beil**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* slagtaryxa. **-bursch**[e], *-en*, *-en*, *m.* slagtarlärling. **-frau**, *-en*, *f.* slagtarhustru. **-gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fåfäng gång. **-geselle**[n], *-en*, *-en*, *m.* slagtargesäll. **-gewicht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* slagtarvigt (tyngre än vanlig). **-hund**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* slagtarhund. **-innung**, *-en*, *f.* slagtarskrå. **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* slagtardräng. **-laden**, *-s*, -†, *m.* slagtarbod. **-lehrling**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* = *-bursche.* **-messer**, *-s*, *-*, *n.* slagtarknif.

fleischern, *a.* af kött, kött-.

fleischig, *a.* köttig.

fleischlich, *a.* köttslig, sinlig.

Fleischlichkeit, *-en*, *f.* sinlighet.

Fleiss, *-es*, 0, *m.* 1. flit. *~ auf etw.* (ack.) *verwenden:* vinnlägga sig om ngt. Ordspr. *~ bricht Eis:* uaget. tålamod öfvervinner surkål. 2. *Mit ~* med flit, afsigtligt. **-entfaltung**, *-en*, *f.* nit.

fleissig, *a.* flitig, a) arbetsam, nitisk, b) som man nedlagt flit på, t. ex. *~e Arbeit*, c) ofta uppropad, tät, t. ex. *~e Besuche, das Theater ~ besuchen.*

flektieren, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich ~* gram. böja(s), flektera(s). **Flektierung**, *f.*

flennen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* F lipa.

Flenner, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* F en som lätt lipar; lipare, liper.

flensen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* stycka späcket på en hval.

fletschen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. ⊕ sträcka, tänja, t. ex. *Metalle.* 2. *Die Zähne ~* visa tänderna.

Flibustier (ä-stafv.), *-s*, *-*, *m.* vestindisk sjöröfvare.

Flick... Ex. **-arbeit**, *-en*, *f.* lappande, lagning. **-decke**, *-n*, *f.* lapptäcke. **-häring**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fläckt och rökt sill. **-lappen**, *-s*, *-*, *m.* lapp till lagning. **-schneider**, *-s*, *-*, *m.* lappskräddare. **-schuster**, *-s*, *-*, *m.* lappskomakare. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* flickverk, lappverk. **-wort**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* för rimmets el. meterns skull inskjutet ord.

1. **Flicken**, *-s*, *-*, *m.* lapp till lagning el. redan påsatt. Sms. = *Flick...*

2. **flicken**, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. lappa, laga. 2. * rifva i lappar, sönderslita, t. ex. *die Hunde haben dem Hasen das Fell geflickt.* Ordspr. *jmdm etw. am Zeuge ~* lappa om ngn.

Flicker, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* en som lagar, t. ex. lappskräddare, kittelflickare m. m.

Flickerei, *-en*, *f.* lagning, lappande; flickverk.

Flieder, *-s*, *-*, *m.* 1. fläder. 2. syren. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fläderträd, syrenträd. **-blüt**[b]e, *-n*, *f.* fläderblomma, syrenblomma. **-strauch**, -[*e*]*s*, *-e*[*r*] †, *m.* fläderbuske, syrenbuske. **-thee**, *-s*, *-s*, *m.* fläderte.

Fliege, *-n*, *f.* 1. fluga. 2. sigte på skjutgevär. 3. lättfärdig person. **-n...** Ex. **~baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* alm. **~dreck**, -[*e*]*s*, 0, *m.* P flugsmuts. **~fänger**, *-s*, *-*, *m.* 1. flughåf. 2. = *~schnäpper.* **~fenster**, *-s*, *-*, *n.* hårduksfönster, stålträdsfönster. **~flor**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **~garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* flugnät, myggnät. **~gift**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fluggift. **~glas**, *-es*, *-er* †, *n.* glas att fånga flugor i. **~klappe**, **~klatsche**, *-n*, *f.* flugsmälla. **~kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. flughuf-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

vud. 2. boktryck. spis. ~**netz**, *-es, -e, n.* flugnät. ~**papier**, -[*e*]*s*, *-e, n.* flugpapper. ~**pilz**, *-es, -e, m.* flugsvamp. ~**schimmel**, *-s, -, m.* hvit häst med svarta prickar. ~**schmutz**, *-es*, 0, *m.* flugsmuts. ~**schnäpper**, *-s, -, m.* zool. flugsnappare (Muscicapa). ~**schrank**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* skåp med hårduksdörrar. ~**stein**, -[*e*]*s*, *-e, m.* pulvriserad arsenik använd till flugpulver. ~**vogel**, *-s*, -†, *m.* zool. flugfogel, kolibri (Trochilus). ~**wedel**, *-s, -, m.* flugviska.

fliegen, *flog, flöge, geflogen, fliege*[*e*]; föråldr. pres. ind. *fleugst, fleugt*, imper. *fleug*, I. *itr. s.*, när ortförändringen ej framhålles *h.* 1. flyga. *In die Höhe* ~ flyga upp. 2. *Sie flogen von ihren Sitzen:* de flögo upp, sprungo upp från sina platser. *In die Luft* ~ flyga, springa, sprängas i luften. *In Stücke* ~ springa sönder i bitar. II. *Sich müde* ~ flyga sig trött.

Flieger, *-s, -, m.* en som flyger.

fliehen, *floh, flöhe, geflohen, fliehe*[*e*]; föråldr. pres. ind. *fleuchst, fleucht*, imper. *fleuch*, I. *itr. s.* fly. *Von dannen* ~ fly sin kos, rymma. *Vor jmdm* ~ fly för ngn. *Zu jmdm* ~ taga sin tillflykt till ngn. II. *tr. Jmdn, etw.* ~ fly, undvika ngn, ngt.

Fliese, *-n, f.* stenplatta, stenhäll att kläda golf och väggar med. -n... Ex. ~**fussboden**, *-s*, -[†], *m.* ~**pflaster**, *-s, -, n.* stengolf.

Fliess, *-es, -e, n.* 1. bäck, rännil. 2. ss *Vliess.* -**gold**, -[*e*]*s*, 0, *n.* genom vaskning vunnet guld. -**papier**, -[*e*]*s*, *-e, n.* läskpapper. -**wasser**, *-s, -, n.* rinnande vatten.

fliessen, -[*es*]*t*, *floss, flösse, geflossen*, -[*e*]; föråldr. pres. ind. *fleuss*[*es*]*t, fleusst*, imper. *fleuss*, *itr. s.* och *h.* 1. flyta, rinna, strömma. *Thränen* ~ *von den Augen* el. *die Augen* ~ *von Thränen:* tårar strömma ur ögonen. *Von Blut* ~ drypa af blod. *Das Papier fliesst:* papperet slår igenom, plånar. *Ins Meer* ~ utmynna i hafvet. ~*de Augen:* rinnande ögon. *Aus etw.* ~ härflyta, härröra ur ngt. 2. fladdra, bölja, t. ex. *die Haare, die Gewänder* ~.

Fliete, *-n, f.* med. åderjärn, snäppare.

flimmen = *flimmern.*

Flimmer, *-s, -, m.* 1. skimmer, glindrande sken, glittrande glans. 2. glitter, prål. -**schein**, -[*e*]*s*, 0, *m.* darrande sken.

flimmern, *-te, ge-t, itr. h.* glindra, glittra, skimra, tindra.

flink, *a.* flink, rask, hurtig.

Flinkheit, 0, *f.* flinkhet, hurtighet.

Flint, -[*e*]*s*, *-e, m.* flinta. -**glas**, *-es*, 0, *n.* flintglas. -**stein**, -[*e*]*s*, *-e, m.* flinta.

Flinte, *-n, f.* bössa. -n... Ex. ~**kolben**, *-s, -, m.* bösskolf. ~**krätzer**, *-s, -, m.* ☻ krats. ~**kugel**, *-n, f.* gevärskula. ~**pulver**, *-s*, 0, *n.* jagtkrut. ~**schaft**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bösstock. ~**schloss**, *-es, -er* †, *n.* bösslås. ~**schuh**, -[*e*]*s*, *-e, m.* bössfodral. ~**schuss**, *-es, -e* †, *m.* bösskott. ~**stein**, -[*e*]*s*, *-e, m.* (gevärs-) flinta.

flirren, *-te, ge-t, itr. h.* skimra, glimra.

flispern, *flistern*, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* hviska, tissla.

Flitter, *-s, -, m.* 1. paljetter, guld- och silfvertråd till broderier m. m. 2. glitter, prål, bjäfs. -**glanz**, *-es*, 0, *m.* glitter, prål, tomt sken. -**gold**, -[*e*]*s*, 0, *n.* glitterguld. -**haube**, *-n, f.* spetsmössa. -**kram**, -[*e*]*s*, 0, *m.* glitter, krimskrams. -**monat**, -[*e*]*s*, *-e, m.* smekmånad. -**sand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* guldsand. -**schuh**, -[*e*]*s*, *-e, m.* med glitter, paljetter prydd sko. -**staat**, -**tand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* -**werk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* grannlåt. -**woche**, *-n, f.* vecka i en smekmånad.

flitterhaft, **flitterig**, *a.* glittrande, prålande.

flittern, *-te, ge-t, itr. h.* 1. = *flimmern.* 2. prunka med tomt sken, vara grann.

Flitz, *-es, -e, m.* pil att skjuta med båge. -**bogen**, *-s, -, m.* båge att skjuta med. -**pfeil**, -[*e*]*s*, *-e, m.* = *Flitz.*

flitzen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, itr. s.* röra sig pilsnabbt, ila.

Flocke, *-en, f.* dim. *Flöckchen, -lein*, flock, tapp. -**seide**, 0, *f.* flocksilke. -**wolle**, 0, *f.* flockull. -**en...** Ex. ~**artig**, *a.* flockig. ~**bett**, -[*e*]*s*, *-en, n.* bolster el. madrass stoppad med flockull. ~**blume**, *-n, f.* blåklint. ~**schnee**, -[*e*]*s*, 0, *m.* snö i flockar, snöflockar.

flocken, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. flocka. 2. göra bållar af. II. *Sich* ~ 1. flocka sig. 2. bålla sig. III. *itr. h.* och *s.* falla, flyga i flockar, i flingor.

flockicht, **flockig**, *a.* flockig.

Floh, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* loppa. **Floh...** el. **Flöh...** Ex. -**biss**, *-es, -e, m.* loppbett. -**fang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* -**jagd**, *-en, f.* loppjagt. -**same**[*n*], *-ns, -n, m.* loppfrö(gräs).

flöhen, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ loppa (sig).

1. **Flor**, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. blomning, blomningstid. 2. samling blommande växter. 3. flor, blomstring, blomstrande tillstånd.

2. **Flor**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* flor, a) tygsort, b) slöja af sådant tyg. *Jmdm den* ~ *von den Augen ziehen:* taga ngn ur hans villfarelse. -**band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* florband. -**binde**, *-n, f.* florbindel. -**haube**, *-n, f.* mössa af flor.

Flora, *-en, f.* flora.

floren, *a.* af flor, flor-.

1. **Florentiner**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* florentinare, florentinska.

2. **florentiner**, **florentinisch**, *a.* florentinsk.

1. **Florett**, -[*e*]*s*, *-s* el. *-e, n.* florett.

2. **Florett**, -[*e*]*s*, *-e, m.* grof, ospunnen silkestråd. -**seide**, *-n, f.* florettsilke.

floriren, *-te, -t, itr. h.* blomstra, florera.

Florilegium, *-um*[*s*], *-en* el. *-a, n.* samling, urval, antologi.

Florin, *-s, -e, m.* * = *Gulden.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Floskel, *-n, f.* floskel, grannlåt i tal el. skrift.
Flöss, *-es, -e* †, *n.* 1. flotte. 2. ⊕ tacka, gös. **-amt**, *-[e]s, -er* †, *n.* myndighet som öfvervakar flottningen. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* uppsyningsman vid flottning. **-brücke**, *-n, f.* flottbro. **-führer**, *-s, -, m.* flottare. **-herr**, *-n, -en, m.* ägare till en flotte. **-holz**, *-es*, 0, *n.* flottvirke. **-meister**, *-s, -, m.* förman vid flottning el. på en flotte. **-ordnung**, *-en, f.* stadga för flottning. **-rechen**, *-s, -, m.* **-wehr**, *-en, f.* dam för att mota flottimmer. **-zeit**, *-en, f.* flottningstid. **-zoll**, *-[e]s, -e* †, *m.* tull på flottning.
flössbar, *a.* om vattendrag: som tillåter flottning.
Flössle, *-en, f.* dim. *Flösschen, -lein*, simfena. **-feder**, *-n, f.* simfena. **-en...** Rz. **~fisch**, *-es, -e, m.* fenfisk. **~zahl**, *-en, f.* antal fenor.
Flössle, *-en, f.* 1. flottled (anstalter för flottning). 2. rätt till flottning. 3. flottadt virke. 4. flotte. **-bauholz**, *-es*, 0, *n.* flottimmer, timmerflotte. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* träd i en flotte. **-wasser**, *-s, -, n.* flottled.
flösslen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* 1. flotta. 2. hälla, ingjuta, t. ex. *jmdm Arznei in den Mund, Ruhe in die Seele.* 3. skumma, t. ex. *die Milch.*
Flösser, *-s, -, m.* flottare.
flossig, *a.* försedd med fenor; blott i sms., t. ex. *breit~* som har breda fenor.
Flöte, *-n, f.* fröjt. **-n...** Rz. **~ähnlich**, *a.* fröjtlik. **~bläser**, *-s, -, m.* fröjtblåsare. **~futter**, *-s, -,* **~futteral**, *-[e]s, -e, n.* fröjtfodral, fröjtetui. **~spieler** = **~bläser.** **~stück**, *-[e]s, -e, n.* musikstycke för fröjt.
flötlen, *-ete, ge-et, tr.* och *itr. h.* 1. spela på fröjt. 2. tala, sjunga med fröjtlik röst. 3. F *~ gehen:* gå med Davids höns under isen.
Flöter, *-s, -,* **Flötist**, *-en, -en, m.* fröjtist.
flott, I. *a.* 1. ⚓ flott, t. ex. *~ werden, ein Schiff ~ machen.* 2. bildl. rask, glad, som för ett gladt lif, lefver undan. *~er Bursche:* glad gosse, rask karl, en som lefver undan. II. *-[e]s, -e, n.* ngt som simmar ofvanpå, t. ex. grädde, skum m. m. **-holz**, *-es*, 0, *n.* flottimmer, flottved. **-stahl**, *-[e]s*, 0, *m.* ⊕ flottstål. **-weg**, *adv.* raskt, utan betänkande.
Flotte, *-n, f.* 1. flotta. 2. flotte. **-n...** Rz. **~führer**, *-s, -, m.* anförare för en flotta.
flottlen, *-ete, ge-et*, ⚓ I. *itr. h.* vara flott. II. *tr.* göra flott.
Flottille, *-n, f.* flottilj.
Flötz, **Flöz**, *-es, -e, n.* och *m.* bärg. flöts. **-berg**, *-[e]s, -e, m.* **-gebirge**, *-s, -, n.* bärg. flötsbärg. **-reich**, *a.* bärg. rik på flötser. **-schicht**, *-en, f.* bärg. flötslager. **-weise**, *adv.* bärg. i flötser.
Fluch, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. förbannelse. 2. svordom. **-abwendend**, *a.* afvändande förbannelse. **-beladen**, **-belastet**, *a.* belastad med, tyngd af förbannelse. **-entlastet**, *a.* befriad från förbannelse. **-maul**, *-[e]s, -er* †, *n.* P svärjare. **-wört[h]**, **-würdig**, *a.* värd förbannelse.
fluchlen, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* 1. *Jmdm ~* förbanna ngn. *Auf jmdn, etw. ~* förbanna, svära öfver ngn, ngt. 2. svära. II. *tr.* svärja, svära. *Jmdm alles Böse an den Hals ~* önska ngn allt ondt.
Flucher, *-s, -, m.* svärjare.
Flucht, *-en, f.* 1. 0, flykt. *Auf der ~ sein:* vara stadd på flykt. *In die ~ schlagen:* slå på flykten. 2. svärm, flock af flygande foglar. 3. ⊕ spelrum, svängrum för maskiner. 4. linie, rad, t. ex. *sechs Fenster in einer ~* sex fönster i rad, i en linie. **-frei**, *a.* öppen för flykt. **-versuch**, *-[e]s, -e, m.* försök att fly.
flüchtlen, *-ete, ge-et*, I. *itr. s.* och *sich ~* flykta, fly. II. *tr.* genom flykt bringa i säkerhet.
flüchtig, *a.* 1. flyende. *~ werden, sich auf ~en Fuss setzen:* taga till flykten. 2. snabb, t. ex. *~es Ross;* flygtig, t. ex. *~e Röte;* flygtig, lätt förflygande, t. ex. *~e Salze.* 3. flygtig, hastig, slarfvig, ytlig, t. ex. *~er Blick, ~er Mensch, ~e Zeichnung.*
Flüchtigkeit, *-en, f.* flygtighet, hastighet, ytlighet, slarf. **-s...** Rz. **~fehler**, *-s, -, m.* slarffel.
Flüchtling, *-[e]s, -e, m.* flykting; rymmare.
Flug, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. 0, flygt. *Im ~e:* i flygande fart. *In einem ~e:* i ett sträck. 2. = *Flucht* 2. 3. vingpar. 4. afstånd mellan vingspetsarne, t. ex. *zwei Fuss im ~e messen:* hålla två fot mellan vingspetsarne. **-asche**, 0, *f.* falaska. **-begier[de]**, 0, *f.* begär att flyga. **-biene**, *-n, f.* arbetsbi. **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* flygblad, flygskrift. **-fertig**, *a.* flygfärdig. **-feuer**, *-s, -, n.* flygbrand. **-hafer**, *-s*, 0, *m.* bot. flyghafre (Avena fatua). **-haut**, *-e* †, *f.* flyghud. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* fluster. **-maschine**, *-n, f.* flygmaskin. **-mehl**, *-[e]s*, 0, *n.* kringrykande mjöl. **-sand**, *-[e]s*, 0, *m.* flygsand. **-schrift**, *-en, f.* flygskrift. **-schütz[e]**, *-en, -en, m.* skytt som kan skjuta foglar i flygten. **-sommer**, *-s*, 0, *m.* flygande spindelväf. **-weite**, *-n, f.* afstånd mellan vingspetsarne.
Flügel, *-s, -, m.* 1. vinge. bildl. *jmdm die ~ beschneiden:* stäcka vingarne på ngn; *die ~ wachsen ihm:* hans krafter växa. *Die ~ hängen* el. *sinken lassen:* sloka vingarne, bildl. sloka öronen. 2. ✕, mus. och bygg. flygel. **-adjutant**, *-en, -en, m.* flygeladjutant. **-ähnlich**, **-artig**, *a.* vinglik, flygelartad. **-decke**, *-n, f.* täckvinge. **-ende**, *-s, -n, n.* vingepets. **-farn**, *-[e]s, -e, m.* bot. bräken (Pteris). **-fenster**, *-s, -, n.* flygelfönster. **-förmig**, *a.* vingformig. **-horn**, *-[e]s, -er* †, *n.* jagthorn. **-kleid**, *-[e]s, -er, n.* klädning med lösa garneringar. **-lahm**, *a.* vingbruten. **-länge**, *-n, f.* vinglängd, flygellängd. **-mann**, *-[e]s, Flügelleute, m.* flygelman. **-meister**, *-s, -, m.* jag. anförare för en flygel vid skallgång. **-pferd**, *-[e]s, -e, n.* poet. pegas. **-schlag**, *-[e]s, -e* †, *m.* vingslag. **-thür[e]**, *-en, f.* flygeldörr.
flügellm, *-te, ge-t, tr.* bevinga.
flügge, *a.* flygfärdig, flygför.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruktligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

flugs, *adv.* strax, genast, på stund.
Fluh, Flüh, -*e*[*n*], *f.* bärgvägg, klippvägg. **-vogel**, -*s*, -†, *m.* zool. alpjärnsparf (Accentor alpinus).
Fluid||um, -*um*[*s*], -*a*, *n.* vätska, fluidum.
fluktuier||en, -*te*, -*t*, *itr. h.* ömsom af- och tilltaga, vara föränderlig.
Flunder, -*s*, -, *m.* -*n*, *f.* flundra.
Flunker, -*s*, -, *m.* blåndverk, blå dunst, diktade historier.
Flunkeréi, -*en*, *f.* uppdiktade historier, skryt.
Flunkerer, -*s*, -, *m.* lögnaktig, skrytsam människa, lögnare, skräflare.
flunkerhaft, *a.* lögnaktig, skrytsam.
flunker||n, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. = *flimmern.* 2. ljuga, skryta, skräfla.
Flur, I. -*en*, *f.* 1. mark, fält, näjd. 2. stads- el. byområde. II. -*en*, *f.* -[*e*]*s*, -*e* [†], *m.* 1. sten till golfläggning. 2. stengolf; golf i allmh. 3. förstuga. 4. loggolf. **-begang**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* **-besichtigung**, -*en*, *f.* syn af stads- el. byområde. **-buch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* jordebok. **-fenster**, -*s*, -, *n.* fönster i förstugan. **-gang**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. = *-begang.* 2. korridor. **-grenze**, -*n*, *f.* gräns för stads- el. byområde. **-hüter**, -*s*, -, *m.* fältväktare. **-ordnung**, -*en*, *f.* lag rörande jorden, jordbruket. **-register**, -*s*, -, *n.* = *-buch.* **-schütz**[*e*], -*en*, -*en*, *m.* ett slags polisman på landet. **-stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. gränssten, råmärke. 2. sten till golfläggning.
flurl||en, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. utstaka gränserna, gå upp rågången för. 2. vakta jorden. 3. golflägga med sten.
flüschl||en, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* F gå undan, fortskrida. *Das flüscht besser:* så går det bättre.
Fluss, -*es*, -*e* †, *m.* 1. flod, ström. 2. rinnande, flöde, svall. *Etw. in ~ bringen:* sätta ngt i gång. 3. med. flytning, fluss. 4. ⊕ smält, flytande tillstånd hos metaller. 5. ⊕ fluss. 6. gjutgods. **-ab**[**wärts**], *adv.* utför floden, med strömmen. **-anwohner**, -*s*, -, *m.* **-in**, -*nen*, *f.* person som bor vid en flod. **-arm**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* flodarm. **-arm**, *a.* flodfattig. **-auf**[**wärts**], *adv.* uppför floden, mot strömmen. **-bad**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* bad i en flod. **-bett**, -[*e*]*s*, -*en*, *n.* flodbädd. **-eisen**, -*s*, 0, *n.* smält järn. **-fieber**, -*s*, -, *n.* med. katarr med feber. **-gebiet**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* flodområde. **-gold**, -[*e*]*s*, 0, *n.* i flodbäddar funnet guld. **-mittel**, -*s*, -, *n.* ⊕ flussmedel. **-mündung**, -*en*, *f.* flodmynning. **-pferd**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* flodhäst. **-schiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* flodfartyg, **-schiffahrt**, -*en*, *f.* flodtrafik. **-spat**[**h**], -[*e*]*s*, 0, *m.* min. flusspat.
flüssig, *a.* 1. flytande. 2. *~e Gelder:* tillgängliga medel. *Sein Vermögen ~ machen:* göra sin förmögenhet tillgänglig, förvandla den i kontanter.
Flüssigkeit, -*en*, *f.* 1. flytande tillstånd. 2. vätska. **-s...** Ex. **~gewicht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ett ämnes vigt i flytande tillstånd. **~mass**, -*es*, -*e*, *n.* mått för våta varor.
Flüsterer, -*s*, -, *m.* en som hviskar.
flüster||n, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. hviska. 2. sakta susa.
Flut[**h**], -*en*, *f.* 1. flod (motsatt ebb). 2. väldig vattenmassa; bildl. mängd i allmh., flod, svall, t. ex. *die ~en der Zuschauer, eine ~ von Worten.* **-anker**, -*s*, -, *m.* ⚓ flodankare. **-bett**, -[*e*]*s*, -*en*, *n.* ⊕ kvarnränna. **-deich**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* dam, vall som skall förebygga öfversvämningar. **-hafen**, -*s*, -†, *m.* ⚓ hamn som blott under flodtiden är tillgänglig. **-thor**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* ⊕ damlucka för att utsläppa det öfverflödiga vattnet. **-zeit**, -*en*, *f.* flod(tid). **-en...** Ex. **~andrang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* (vatten)massornas påträngande. **~getös**, -*es*, 0, **~tosen**, -*s*, 0, *n.* (vatten-) massornas dån.
flut[**h**]**en**, -*ete*, *ge-et*, I. *itr. h.*, när ortförändringen framhålles *s.* 1. *Das Meer* el. opers. *es flutet:* floden inträder el. det är flod. 2. flöda, svälla, svalla. 3. bäras af floden, simma, flyta. II. *tr.* om vatten: bära, uppkasta, t. ex. *das Meer flutet Leichen an das Ufer.*
Fock, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* **Fock||e**, -*en*, *f.* ⚓ 1. fockmast. 2. fock(segel). **-mars**, -*es*, -*e*[*n*], *m.* ⚓ fockmärs. **-mast**, -[*e*]*s*, -*en*, *m.* ⚓ fockmast.
föderál, *a.* beträffande förbundsförfattning el. förbundsstater, förbunds-.
Föderalíst, -*en*, -*en*, *m.* anhängare af federativt styrelsesätt.
Föderatión, -*en*, *f.* statsförbund, förbund.
föderier||en, -*te*, -*t*, *tr.* och *sich ~* förena (sig) till förbundsstat. *Föderiert:* förbunden.
foder||n se *fordern.*
Fohle, -*n*, *f.* stoföl.
I. Fohlen, -*s*, -, *n.* föl.
2. fohl||en, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* föla.
Föhn, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fön (sydvind i Schweiz). **-wetter**, -*s*, -, *n.* sådant väder som förorsakas af fönvinden.
Fohre, -*n*, *f.* zool. forell.
Föhre, -*n*, *f.* fura. **-n...** Ex. **~holz**, -*es*, 0, *n.* furuträ, furuved, furu.
föhren, *a.* af furu, furu-.
Fölchen, -*s*, -, *n.* zool. sik.
Folge, -*n*, *f.* 1. följd; verkan. *In ~ Ihres Befehls:* till följd af eder befallning. *In der ~ der Jahrhunderte:* under århundradenas lopp. *Für jmdn, für etw. von ~n sein:* vara af betydelse, vara ödesdigert för ngn, för ngt. 2. följd, slutsats, konsekvens. 3. efterföljd, lydnad. *Jmdm ~ leisten:* efterkomma ngns befallningar, lyda ngn. 4. skyldighet att vara ngn följaktig samt dennes rätt att utfärda uppbåd. 5. följe. 6. följande tid, framtid, t. ex. *die ~ wird es lehren:* framtiden skall utvisa det. **-gemäss**, *a.* följdriktig. **-jahr**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* följande år. **-leer**, *a.* som ej har några följder. **-leistung**, -*en*, *f.* lydaktighet, lydnad. **-los** =

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-leer. **-recht,** *a.* följdriktig, konsekvent. **-reich,** *a.* rik på följder, betydelsefull, ödesdiger. **-reihe,** *-n, f.* följd, serie. **-richtig** = *-recht.* **-richtigkeit,** 0, *f.* följdriktighet, konsekvens. **-satz,** *-es, -e* †, *m.* slutsats. **-schwer** = *-reich.* **-welt,** 0, *f.* efterverld. **-widrig,** *a.* icke följdriktig, inkonsekvent. **-widrigkeit,** *-en, f.* brist på följdriktighet, inkonsekvens. **-zeit,** *-en, f.* efterföljande tid, framtid. **-n...** se föreg. sms.

folgen, *-te, ge-t, itr. s.* 1. följa, ledsaga, *jmdm:* ngn. *Jmdm im Amte* ~ efterträda ngn i ämbetet. *Auf etw.* (ack.) ~ följa på ngt. *Er sprach wie folgt:* han sade följande. *Das Geld folgt anbei:* penningar(ne) medföljа. 2. följa, lyda, t. ex. *dem Rate jmds, jmdm.* 3. följa, framgå, *aus etw.:* af ngt.

folgender... Ex. **-gestalt, -mässen, -weise,** *adv.* på följande sätt.

Folger, *-s, -, m.* 1. en som följer, följande, t. ex. ~ *einer Leiche.* 2. efterföljare, a) efterträdare, b) anhängare.

folgerlin, *-te, ge-t,* I. *tr. Etw. aus etw.* ~ sluta till ngt af ngt, draga ngn slutsats af ngt. II. *Sich* ~ framgå som slutsats, *aus etw.:* af ngt.

Folgerung, *-en, f.* följd, slutsats, slutledning. **-s...** Ex. **~weise,** *adv.* genom slutsatser, slutledningar.

folglich, *konj.* följaktligen, alltså.

folgsäm, *a.* lydaktig, lydig; läraktig.

Folgsamkeit, 0, *f.* lydaktighet, lydighet; läraktighet.

Foliánt, *-en, -en, m.* foliant, folioband.

Folie, *-n, f.* folie. Bildl. *jmdm, einer* (dat.) *Sache zur* el. *als* ~ *dienen:* tjäna ngn till förevändning, tjäna till förevändning för ngt.

folliérlen, *-te, -t, tr.* foliera, a) *Bücher,* b) *Spiegel.*

Folíle, *-o[s], -os* el. *-en, n.* folio.

Folter, *-n, f.* 1. sträckbänk. *Jmdn auf die* ~ *spannen:* lägga ngn på sträckbänken. 2. tortyr i allmh., bildl. plåga, marter. **-bank,** *-e* †, *f.* sträckbänk. **-gerät[h],** *-[e]s, -e, n.* pinoredskap. **-kammer,** *-n, f.* pinorum. **-pein,** 0, **-qual,** *-en, f.* marter, tortyr, pina.

Folterer, *-s, -, m.* rättstjänare som verkställer tortyren.

folterlin, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ pina (sig), martera (sig).

Fond, *-s, -s, m.* 1. grund. 2. bakgrund. 3. platsen i suffletten å en droska.

Fonds, *-, -, m.* fond, kapital, värdepapper.

Fontáine, Fontäne, *-n, f.* springbrunn, fontän.

foppien, *-te, ge-t, tr. Jmdn* ~ gyckla, drifva med ngn, draga ngn vid näsan.

Fopper, *-s, -, m.* gyckelmakare, spefogel.

Fopperéi, *-en, f.* gyckel, drift.

Force, *-n, f.* stark sida, styrka, kraft.

forcíerlen, *-te, -t, tr.* storma, taga med storm.

Förde, *-n, f.* fjärd, fjord.

förder, *adv.* = *fürder.*

Förder... jfr *fördern.* bärg. Ex. **-bahn,** *-en, f.* uppfordringsbana. **-schacht,** *-[e]s, -e* [†], *m.* uppfordringsschakt. **-strecke,** *-n, f.* uppfordringsväg.

Forderer, *-s, -, m.* en som fordrar ngt.

Förderer, *-s, -, m.* befordrare, gynnare.

förderlich, *a.* 1. befordrande, gynsam, gagnelig. 2. hastig, snabb, t. ex. *aufs* ~*ste:* så snart som möjligt.

forderlin, *-te, ge-t, tr.* 1. fordra, begära. 2. kalla, t. ex. *jmdn vor sich, vor Gericht. Jmdn [zum Zweikampfe]* ~ utmana ngn (till duell). 3. erfordra, t. ex. *eine Sache fordert etw.*

förderlin, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. sätta i gång, påskynda, befordra, främja. 2. bärg. uppfordra. Bildl. *zu Tage, ans Licht* ~ bringa i dagen. II. *Sich* ~ skynda sig; gå framåt. III. *itr. h.* ha framgång, gå framåt.

Förderais[s], *-ses, -se, n. -se, f.* = *Förderung.*

fördersäm = *förderlich.*

Forderung, *-en, f.* 1. fordran, fordring. 2. kallelse, t. ex. *vor Gericht.*

Förderung, *-en, f.* 1. befordrande, befrämjande. 2. uppfordring. **-s...** Ex. **~mittel,** *-s, -, n.* befordringsmedel, medel att främja. **~tonne,** *-n, f.* tunna för uppfordring af malm.

Forélle, *-n, f.* forell. **-n...** Ex. **~bach,** *-[e]s, -e* †, *m.* bäck med foreller. **~fang,** *-[e]s, -e* †, *m.* forellfångst.

Forke, *-n, f.* gaffel, tjuga.

forkelin, *-te, ge-t, tr.* taga på gaffel, på tjuga.

Form, *-en, f.* form, gestalt, fason; formalitet. *An* ~*en kleben:* hänga fast vid former. *In aller* ~ enligt konvenansens fordringar. **-arbeit,** *-en, f.* sak gjuten i form. **-beständigkeit,** 0, *f.* formens el. formernas oföränderlighet. **-eisen,** *-s, -, n.* bakelseform. **-erde,** 0, *f.* ⊕ formjord. **-giesserei,** *-en, f.* gjutning i form. **-los,** *a.* formlös, oformlig, otymplig. **-lósigkeit,** *-en, f.* formlöshet, oformlighet. otymplighet. **-wachs,** *-es, -e, n.* modellvax. **-wechsel,** *-s,* 0, *m.* formväxling. **-en...** Ex. **~lehre,** *-n, f.* gram. formlära. **~mensch,** *-en, -en, m.* person som håller strängt på formerna, pedant. **~reinheit,** 0, *f.* formernas renhet. **~wesen,** *-s,* 0, *n.* formaliteter. För öfr. se föreg. sms.

formál, *a.* som rör formen, formell.

Formálien, *plur.* formaliteter.

Formalität, *-en, f.* formalitet.

formáliter, *adv.* för formens skull.

Formát, *-[e]s, -e, n.* format.

Formatiónn, *-en, f.* formation.

formbär, *a.* möjlig att forma, bildbar.

Formbarkeit, 0, *f.* bildbarhet.

Formel, *-n, f.* formel. **-wesen,** *-s,* 0, *n.* formaliteter.

forméll, *a.* formell.

formíien, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ forma (sig), gestalta (sig). **Formung,** *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

Former, -*s*, -, *m.* en som formar, modellerar.
Formeréi, -*en*, *f.* 1. formande. 2. gjuteri.
formisrlien, -*te*, -*t*, I. *tr.* bilda, formera. II. *Sich* ~ ställa upp sig. **Formierung**, *f.*
förmig, *a.* i talrika sms. -formig, -artad, lik.
förmlich, *a.* 1. formenlig. 2. iakttagande gamla former, ceremoniös, formell. 3. formlig, uttrycklig.
Förmlichkeit, -*en*, *f.* formalitet, ceremoni.
Formulár, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* formulär.
formulierbär, *a.* möjlig att formulera.
formulierlien, -*te*, -*t*, *tr.* formulera.
Formulierung, -*en*, *f.* formulering.
forsch, *a.* F kraftig, stark, kry.
Forsch... jfr *forschen*. Ex. **-begier[de]**, 0, *f.* forskningsbegär. **-begierig**, *a.* forskande. **-lust** = *-begier*. **-lustig** = *-begierig*.
forschlien, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* forska. *Bei jmdm* ~ fråga, utforska ngn. *Nach etw.*, *jmdm* ~ forska, anställa efterforskningar, efterspaningar efter ngt, ngn. *Über etw.* (ack.) ~ tänka, grubbla öfver ngt. II. *tr.* efterforska.
Forscher, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* 1. person som forskar, frågar, spanar efter ngt; späjare. 2. forskare, tänkare. **-blick**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* forskande blick. **-geist**, -[*e*]*s*, -*er*, *m.* forskande ande. **-trieb**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* begär, drift att forska.
Forschung, -*en*, *f.* efterforskning, efterspaning; forskning, vetenskaplig undersökning.
Forst, -*es*, -*e* [†], *m.*, jag. -*en*, *f.* indelad och under skogstjänstemäns uppsigt stående **skog**, särv. **skog** i allmh. **-akademie**, -*en*, *f.* skogsinstitut. **-akademiker**, -*s*, -, *m.* elev vid ett skogsinstitut. **-amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* 1. skogsstyrelse. 2. anställning såsom skogstjänsteman. **-aufseher**, -*s*, -, *m.* skogvaktare. **-beamte(r)**, **-bedienstete(r)**, (adj. böjn.) *m.* skogstjänsteman, plur. särv. skogsbetjäning. **-bewirt[h]schaftung**, -*en*, *f.* skogsskötsel. **-bezirk**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* skogsdistrikt. **-diebstahl**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* skogsstöld. **-fach**, -[*e*]*s*, 0, *n.* skogsväsen. *Das* ~ *einschlagen*, *wählen:* gå skogsvägen. **-frevel**, -*s*, -, *m.* skogsåverkan. **-gerecht**, *a.* öfverensstämmande med rationell skogshushållning. **-hammer**, -*s*, -[†], *m.* skogshammare. **-haus**, -*es*, -*er* †, *n.* jägmästarbostad. **-herr**, -*n*, -*en*, *m.* skogsägare. **-hüter**, -*s*, -, *m.* skogvaktare. **-kultur**, 0, *f.* skogsskötsel. **-kunde**, 0, *f.* skogsvetenskap. **-mann**, -[*e*]*s*, *Forstleute*, *m.* i skogsväsendet hemmastadd man; skogstjänsteman. **-männisch**, *a.* rörande skogsväsendet, skogs-. **-mässig** = *-gerecht*. **-meister**, -*s*, -, *m.* unger. öfverjägmästare. **-nutzung**, 0, *f.* skogarnes afkastning. **-ordnung**, -*en*, *f.* skogsstadga. **-rat[h]**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* medlem af skogsstyrelsen, hög skogstjänsteman. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. lag rörande skogshushållningen. 2. rätt till skogsprodukter. **-revier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* skogsdistrikt, revir. **-sache**, -*n*, *f.* sak, angelägenhet som rör skogsförvaltningen. **-schule**, -*n*, *f.* skogvaktarskola; skogsinstitut. **-schütz[e]**, -*en*, -*en*, *m.* skogvaktare. **-verwaltung**, 0, *f.* skogsförvaltning. **-wesen**, -*s*, 0, *n.* skogsväsen. **-wirt[h]schaft**, 0, *f.* skogsskötsel. **-wissenschaft** = *-kunde*.
Forstéi, -*en*, *f.* 1. en jägmästares revir. 2. jägmästarbostad.
Förster, -*s*, -, *m.* jägmästare. **-haus**, -*es*, -*er* †, *n.* **-wohnung**, -*en*, *f.* jägmästarbostad.
Försteréi = *Forstei*.
Försterin, -*nen*, *f.* jägmästarfru.
forstlich, **förstlich**, *a.* rörande skogsväsendet, skogs-.
Forstung, -*en*, *f.* = *Forst*.
1. **Fort**, -*s*, -*s*, *n.* mindre fästning till skydd för en större, **skans**, fort.
2. **fort**, *adv.* 1. framåt, t. ex. *es will mit der Sache nicht* ~ saken går ej framåt, står på samma fläck. 2. vidare. *Und so* ~ (förkort. u. s. f.): och så vidare (o. s. v.) ~ *und* ~ ständigt, alltjämt. *Er schrieb ruhig* ~ han fortfor helt lugnt att skrifva. *Nur immer* ~*!* bara gå på! *In einem* [*Stücke* el. *Zuge*] ~ oafbrutet. 3. bort, borta. Ellipt. *sie sind* ~ de äro sin kos, hafva rest, hafva gått bort; *wir wollen* ~ vi vilja komma härifrån; *meine Uhr ist* ~ min klocka är försvunnen, jag har tappat min klocka; ~ [*mit dir*]*!* bort med dig, ut med dig!
Anm. I alla anförda bem. bildar *fort* sms. med verb, af hvilka de vanligaste anföras här nedan.
fortáb, **fortán**, *adv.* hädanefter, framdeles.
fortarbeiten, I. *itr. h.* fortfara att arbeta, fortsätta arbetet. II. *tr.* gnm arbete aflägsna, bortbyfla, bortfila, bortgräfva m. m., t. ex. *die Unebenheiten*. III. *Sich* ~ släpa sig vidare.
fortbauen, *tr.* och *itr. h.* fortsätta att bygga, att odla, att bearbeta.
fortbegeben, *sich* ~ gå sin väg, resa bort.
Fortbestand, -[*e*]*s*, 0, *m.* vidare bestånd, fortsatt tillvaro.
fortbestehen, *itr. h.* fortfarande äga bestånd.
fortbewegen, *tr.* och *sich* ~ röra (sig) framåt, förflytta (sig). **Fortbewegung**, *f.* **-s...** Ex. ~**mittel**, -*s*, -, *n.* fortskaffningsmedel.
fortbilden, *tr.* fortsätta att bilda, vidare utbilda. **Fortbildung**, *f.* **-s...** Ex. ~**anstalt**, -*en*, ~**schule**, -*n*, *f.* fortsättningsskola.
fortblasen, I. *tr.* blåsa bort. II. *itr. h.* fortfara att blåsa.
fortbleiben, *itr. s.* uteblifva.
fortbrauchen, I. *tr.* fortfarande begagna. II. *itr. h.* vara tvungen att aflägsna sig.
fortbringen, I. *tr.* 1. aflägsna, undanskaffa, borttaga. 2. befordra, a) fortskaffa, b) befrämja. *Blumen* ~ få blommor att gå till, att trifvas. *Jmdn* ~ sörja för ngns fortkomst. II. *Sich* ~ draga sig fram. **Fortbringung**, *f.*
Fortdauer, 0, *f.* fortfarande, fortsatt tillvaro.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

fortdauern, *itr. h.* fortfara (att vara till).
fortdrängen, *tr.* undantränga.
fortdürfen, *itr. h.* få, töras aflägsna sig.
forteilen, *itr. s.* ila bort, skynda bort.
fortentwickeln, *tr.* och *sich* ~ vidare utveckla (sig).
Fortentwick[e]lung, 0, *f.* fortsatt utveckling.
forterben, *itr. h.* och *sich* ~ vara ärftlig.
fortfahren, I. *itr.* 1. *s.* fara bort, åka bort. 2. *h.* fortfara. II. *tr.* köra bort, skjutsa bort.
Fortfall, -[e]*s*, 0, *m.* bortfallande, försvinnande.
fortfallen, *itr. s.* 1. bortfalla. 2. fortfara att falla, t. ex. *der Schnee fällt immer noch fort:* det fortfar ännu att snöa.
fortfegen, *tr.* sopa bort.
fortflattern, *itr.* 1. *s.* fladdra bort. 2. *h.* fortfarande fladdra.
fortfliegen, *itr.* 1. *s.* flyga bort. 2. *h.* fortfarande flyga.
fortfliessen, *itr.* 1. *s.* flyta bort, förflyta. 2. *h.* fortfarande flyta.
fortführen, *tr.* 1. föra bort. 2. fortsätta, fortfara med. **Fortführung**, *f.*
Fortgang, -[e]*s*, 0, *m.* 1. bortgående, bortgång. 2. fortsättning, utveckling, framsteg. 3. framgång.
fortgeben, *tr.* bortskänka.
fortgehen, *itr. s.* 1. gå bort, afgå. Opers. *es geht gleich fort:* det bär strax af. 2. fortgå, fortfara. 3. gå till, gå bra, lyckas, trifvas. 4. med ack., t. ex. *denselben Weg* ~ fortgå på samma väg.
fortglimmen, *itr. h.* fortfara att glöda.
forthaben, *tr.* 1. hafva fått i förvag, i förskott. 2. hafva aflägsnat, undanröjt.
forthalten, *tr.* fortfara att hålla.
forthandeln, *itr. h.* fortfarande handla.
forthelfen, I. *itr. h. Jmdm* ~ hjälpa ngn att komma fram, att komma undan, att taga sig fram. II. *Sich* ~ hjälpa sig fram.
forthin, *adv.* hädanefter, framdeles.
forthinken, F **forthumpeln**, *itr.* 1. *s.* haltande aflägsna sig. 2. *h.* fortfarande halta.
forthuschen, *itr. s.* hastigt smyga sig bort, i smyg springa sin kos, flyga bort.
Fortifikation, *-en, f.* ✕ 1. fortifikation, befästningskonst. 2. befästning, fästningsverk. -e... Ex. ~**arbeit**, *-en, f.* befästningsarbete.
fortjagen, I. *tr.* jaga bort, köra bort. II. *itr.* 1. *h.* fortfara att jaga, fortsätta jagten. 2. *s.* springa bort, sätta af i galopp.
1. **fortkommen**, *itr. s.* 1. komma bort. *Früh von Hause* ~ komma tidigt ur föräldrahemmet. *Machen Sie, dass Sie* ~ aflägsna er! ut med er! *Ich mache, dass ich fortkomme:* unget. här är det bäst för mig att taga till benen. *Dieser Beamte kommt nächstens fort:* denne ämbetsman kommer snart att lemna sin plats. 2. komma framåt, komma ur fläcken. 3. taga sig fram; växa, trifvas.
2. **Fortkommen**, *-s*, 0, *n.* fortkomst, utkomst.
fortkönnen, *itr. h.* kunna komma undan, kunna röra sig.
fortkriechen, *itr. s.* krypa bort.
fortlassen, *tr.* 1. släppa, låta gå. 2. utelemna. **Fortlassung**, *f.*
fortlaufen, *itr. s.* 1. springa bort, sin kos. 2. fortlöpa, fortgå. 3. med ack., t. ex. *denselben Weg* ~ fortsätta att springa samma väg.
fortleben, *itr. h.* och *tr.* fortfarande lefva, t. ex. *in seinen Werken, nach dem Tode.*
fortleiten, I. *tr.* 1. afleda, bortleda. 2. leda vidare. II. *itr. h.* fortfarande leda. **Fortleitung**, *f.*
fortmachen, I. *itr. h.* fortfara. II. F *sich* ~ aflägsna sig. III. *tr.* 1. borttaga. 2. fortsätta.
Fortmarsch, *-es, -e* †, *m.* afmarsch.
fortmarschieren, *itr. s.* marschera vidare.
fortmögen, *itr. h.* vilja komma bort.
fortmüssen, *itr. h.* vara tvungen att komma bort, att komma undan.
Fortnahme, 0, *f.* borttagande.
fortnehmen, *tr.* taga bort.
fortpacken, *sich* ~ packa sig af.
fortpflanzen, *tr.* och *sich* ~ fortplanta (sig): utbreda sig, sprida(s). **Fortpflanzung**, *f.* -s... Ex. ~**fähigkeit**, 0, *f.* fortplantningsförmåga. ~**geschwindigkeit**, 0, *f.* (fortplantnings-) hastighet, t. ex. *des Schalles.* ~**organ**, -[e]*s*, *-e, n.* fortplantningsorgan.
Fortpflanzer, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* fortplantare, utbredare, spridare.
fortprügeln, *tr.* med käpprapp bortköra.
fortträumen, *tr.* borttaga, undanrödja.
fortrauschen, *itr.* 1. *s.* brusande aflägsna sig. 2. *h.* fortfarande brusa el. susa.
fortreden, *itr. h.* fortfara att tala.
fortreisen, *itr. s.* resa bort.
fortreissen, *tr.* rifva bort, rycka bort. *Mit sich* ~ draga med sig.
fortreiten, *itr. s.* rida bort.
fortrennen, *itr. s.* springa, ränna bort.
fortrollen, I. *tr.* och *itr. s.* rulla bort. II. *itr. h.* fortfarande rulla, t. ex. *der Donner rollt fort.*
fortrücken, I. *tr.* flytta bort, flytta undan. II. *itr. s.* rycka, tåga fram, bort. **Fortrückung**, *f.*
fortrudern, *tr.* och *itr. s.* ro bort.
fortrufen, *tr.* bortkalla.
Fortsatz, *-es, -e* †, *m.* fortsättning, förlängning.
fortschaffbar, *a.* möjlig att undanskaffa, att förflytta.
1. **fortschaffen**, (svag böjn.) *tr.* 1. förflytta, fortskaffa. 2. skaffa bort, skaffa undan, aflägsna. **Fortschaffung**, *f.*
2. **fortschaffen**, (stark böjn.) *itr. h.* fortfara att skapa.
fortscheren, F *sich* ~ packa sig af.
fortscheuchen, *tr.* bortskrämma.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

fortschicken, *tr.* skicka bort. **Fortschickung**, *f.*
fortschieben, *tr.* skjuta bort, undan.
fortschiessen, I. *tr.* skjuta bort, t. ex. *Kugeln*. II. *itr. s.* med stor fart aflägsna sig.
fortschiffen, *itr. s.* segla bort.
fortschlängeln, *sich* ~ slingra sig fram.
fortschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig bort.
1. **fortschleifen**, (stark böjn.) *tr.* bortslipa.
2. **fortschleifen**, (svag böjn.) *tr.* bortsläpa.
fortschlendern, *itr. s.* gå bort med släpande steg.
fortschleppen, I. *tr.* bortsläpa. *Jmdn mit* ~ släpa ngn med sig. II. *Sich* ~ släpa sig bort, fram, vidare.
fortschleudern, *tr.* slunga bort.
fortschlüpfen, *itr. s.* glida bort.
fortschneiden, *tr.* och *itr. s.* gam ngt elastiskt medel kasta(s), slunga(s) bort.
fortschreiben, *itr. h.* fortfara att skrifva.
fortschreiten, *itr. s.* fortskrida, fortgå; gå framåt, göra framsteg. **Fortschreitung**, *f.*
Fortschritt, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* framsteg. -**s**... Ex. ~**freund**, -[*e*]*s*, -*e*, ~**mann**, -[*e*]*s*, -*er* †, *m.* vän, medlem af framstegspartiet. ~**partei**, -*en*, *f.* framstegsparti.
Fortschrittler, -*s*, -, *m.* vanl. skämtsamt el. föraktl. medlem af framstegspartiet.
fortschwemmen, *tr.* om vatten: föra, taga, rycka med sig.
fortschwimmen, *itr. s.* simma, flyta bort.
fortsegeln, *itr. s.* segla bort.
fortsehnen, *sich* ~ längta bort.
fortsein, *itr. s.* vara borta, föravunnen, saknas.
fortsenden, *tr.* bortsända.
fortsetzen, I. *tr.* 1. fortsätta. 2. sätta bort, ställa bort. II. *Sich* ~ 1. fortsättas, fortfara. 2. *Sich über etw.* ~ sätta sig öfver ngt. III. *itr. h.* = *II, 1.*
Fortsetzer, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* fortsättare.
Fortsetzung, -*en*, *f.* fortsättning.
fortsollen, *itr. h.* vara tvungen att begifva sig af, begifva sig bort; komma att aflägsnas.
fortspielen, *itr. h.* fortfara att spela.
fortspinnen, I. *tr.* vidare utspinna, fortsätta. II. *Sich* ~ dragas ut, fortsättas. III. *itr. h.* fortfara att spinna.
fortsprengen, I. *tr.* bortspränga. II. *itr. s.* spränga bort, rida bort i fyrsprång.
fortspringen, *itr. s.* hoppa bort. *Über etw.* ~ hoppa öfver el. öfverhoppa ngt.
fortspülen, *tr.* bortspola.
fortstehlen, *sich* ~ oförmärkt smyga sig bort.
fortstellen, *tr.* ställa bort.
fortstiefeln, *itr. s.* F stöfla, traska åstad.
fortstössen, *tr.* bortstöta.
fortstreichen, *tr.* bortstryka, utstryka.
fortströmen, *itr. s.* strömma bort.
fortstürmen, *itr.* 1. *s.* storma, rusa bort. 2. *h.* opers. fortfara att a) storma, b) klämta.
fortstürzen, *itr. s.* störta bort, ut.
forttaumeln, *itr. s.* tumla bort, vacklande aflägsna sig.
forttraben, *itr.* 1. *s.* trafva bort; i traf rida, åka bort. 2. *h.* fortfara att trafva.
forttragen, *tr.* bära bort.
forttreiben, I. *tr.* 1. bortdrifva, bortjaga. 2. fortsätta en rörelse, en sysselsättning. II. *itr. s.* drifvas bort, följa med, t. ex. *mit dem Strome* ~.
forttreiben, *sich* ~ pallra sig af.
fortwagen, *sich* ~ våga sig bort, ut.
fortwähren, *itr. h.* fortfara, vara.
fortwährend, *a.* fortfarande, oupphörlig.
fortwälzen, *tr.* välta, rulla bort.
fortwandeln, *itr. s.* fortsätta sin vandring.
fortwandern, *itr. s.* vandra bort.
fortwehen, *tr.* blåsa, fläkta bort.
fortweisen, *tr.* bortvisa, afvisa.
fortwerfen, *tr.* bortkasta.
fortwirken, *itr. h.* fortsätta sin verksamhet.
fortwischen, *tr.* torka bort, stryka ut.
fortwollen, *itr. h.* vilja komma bort, ut.
fortwünschen, *tr.* och *sich* ~ önska (sig) bort.
fortwüt[b]en, *itr. h.* fortfara att rasa.
fortzerren, *tr.* slita, släpa bort, med sig.
fortziehen, I. *tr.* draga bort. II. *itr. s.* draga bort, tåga bort, flytta.
Fortzug, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* borttågande, aftåg; flyttning.
Forlum, -*um*[*s*], -*ums* el. -*a*, *n.* forum, domstol.
fossil, I. *a.* II. -[*e*]*s*, -*ien*, *n.* fossil.
Fouráge, 0, *f.* ✕ foder.
fouragier|en, -*te*, -*t*, *itr. h.* hämta foder, furagera. **Fouragierung**, *f.*
Fourier, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* furir.
Fournier, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fanér. -**säge**, -*n*, *f.* ⊕ fanérsåg.
fournier|en, -*te*, -*t*, *tr.* ⊕ fanera.
Fracht, -*en*, *f.* frakt, a) fraktande, b) fraktgods, c) betalning för fraktande. -**bedingung**, -*en*, *f.* transportvilkor. -**brief**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fraktsedel, konnossement. -**frei**, *a.* fraktfri. -**fuhrmann**, -[*e*]*s*, *Frachtfuhrleute*, *m.* forman. -**fuhrwerk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* lastvagn, forvagn. -**geld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* frakt(afgift); forlön. -**geschäft**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* affär för ombesörjning af fraktgods och foror. -**gut**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* fraktgods. -**lohn**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* forlön. -**satz**, -*es*, -*e* †, *m.* frakttaxa. -**schein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fraktsedel. -**schiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* lastdragare. -**stück**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* kolly fraktgods. -**tarif**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* frakttaxa. -**versender**, -*s*, -, *m.* afsändare af fraktgods. -**wagen**, -*s*, -[†], *m.* forvagn. -**zettel**, -*s*, -, *m.* fraktsedel.
frachtbar, *a.* möjlig att frakta.
frachten, -*ete*, *ge-et*, *tr.* frakta.
Frack, -[*e*]*s*, -*e* [†] el. -*s*, *m.* dim. *Fräckchen*, -*lein*, frack.
Fragile, -*en*, *f.* fråga. Ordspr. *wie die* ~, *so die Antwort:* som man ropar i skogen, får man

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har varit till hjälpverb.

svar. *Das gehört nicht zur ~* det hör ej hit. *In ~ stellen:* ifrågasätta. *Ohne ~* tvifvelsutan. *Peinliche ~* a) obehaglig fråga, b) tortyr. -[e]... Ex. **~punkt**, -[e]s, -e, m. tvifvelaktig punkt, fråga. **~satz**, -es, -e †, m. gram. frågesats. **~steller**, -s, -, m. *Der ~* den frågande. **~süchtig**, a. frågvis. **~weise**, I. -n, f. sätt att fråga. II. *adv.* i el. genom frågor. **~wort**, -[e]s, -er †, n. frågeord. **~zeichen**, -s, -, n. gram. frågetecken.

fragilen, -st och ✱ *frägst*, -te och ✱ *frug früge*, *ge-t*, I. *tr.* och *itr. h.* fråga. *Jmdn nach*, *um*, *über*, *wegen etw.* ~ fråga ngn om ngt. *Nach jmdm*, *etw.* ~ fråga efter, göra sig underrättad om ngn, ngt. *Jmdn um Rat ~* rådfråga ngn. *Sein Gewissen ~* rådfråga sitt samvete. *Er fragt den Henker* el. *Teufel* el. *Kuckuck danach:* han frågar ej det ringaste därefter. *Er hat nichts danach zu ~* det angår honom ej. II. *Sich ~* 1. *Sich nach einem Orte hin ~* fråga sig fram till ett ställe. *Sich heiser ~* fråga sig hes. 2. opers. *es fragt sich*, *ob ...* det är fråga, gäller att få veta, om ...

Frager, -s, -, m. **~in**, -nen, f. frågande.

Frageréi, -en, f. frågvishet.

fragil, a. bräcklig.

fräglich, a. 1. tvifvel underkastad, oafgjord. 2. *Die ~en Sachen:* sakerna i fråga.

Fragmént, -[e]s, -e, n. fragment, del.

fragmentárisch, a. fragmentarisk.

Fraktión, -en, f. afdelning, fraktion.

Franctireur, -s, -s el. -e, m. franktirör (ett slags franska frivilliga trupper i Frankrike under kriget 1870—71).

Frange = *Franse.*

1. **frank**, a. frimodig, rättfram, frank.

2. **Frank**, -en el. -s, -en el. -s, m. myntet frank.

Franke, -n, -n, m. 1. invånare i Franken, franker. 2. poet. fransman. **-n...** Ex. **~land**, -[e]s, 0, n. 1. Franken. 2. poet. Frankrike. **~reich**, -[e]s, 0, n. 1. frankernas rike. 2. poet. Frankrike.

Franken, -s, 0, n. *npr.* Franken.

frankiéren, -te, -t, tr. frankera. **Frankiérung**, f.

Frankin, -nen, f. 1. frankisk, 2. poet. fransk kvinna.

fränkisch, a. 1. frankisk. 2. poet. fransk.

franko, *adv.* franko. **-brief**, -[e]s, -e, m. frankeradt bref. **-gebühr**, -en, f. porto.

Frankreich, -s, 0, n. *npr.* Frankrike. Ordspr. *wie Gott in ~ leben:* lefva som pärla i guld.

Franse, -n, f. dim. *Fränschen*, -lein, frans. **-n...** Ex. **~besatz**, -es, -e †, m. fransgarnityr. **~macher**, -s, -, m. **~in**, -nen, f. snörmakare, snörmakerska.

fransiéren, -[es]t, -te, ge-t, tr. fransa.

fransig, a. försedd, garnerad med fransar.

1. **Franz**, -ens, -e, m. *npr.* dim. *Fränzchen*, Frans.

2. **Franz**, -en, -en, m. förakt. fransman. **-band**, -[e]s, -e †, m. bokbind. franskt band, skinnband. **-baum**, -[e]s, -e †, m. dvärgträd. **-branntwein**, -[e]s, -e, m. franskt bränvin. **-brot**, -[e]s, -e [†], n. ett slags hvetebröd, tebröd. **-geld**, -[e]s, 0, n. franskt guld, bladguld. **-mann**, -[e]s, -er †, m. F fransman. **-männisch**, a. fransk. **-wein**, -[e]s, -e, m. franskt vin.

Fränzchen, -s, -, n. dim. af *Franz*, *Franze*, *Fransiska.*

Franze m. m. se *Franse* m. m.

Fränzíska, -s, -s, f. npr. dim. *Fränzchen*, Fransiska.

Franziskáner, -s, -, m. **~in**, -nen, f. franciskaner(munk), franciskanernunna.

Franzóse, -n, -n, m. fransman. **-n...** Ex. **~feindlich**, a. fiendtligt stämd mot fransmännen. **~fresser**, -s, -, m. F person som skräflande uppträder mot fransmännen. **~kaiser**, -s, -, m. franske käjsare. **~sucht**, 0, f. mani för, begär efter allt franskt.

Französélei, -en, f. efterapande af franska seder.

französeeln, -te, -t, itr. h. efterapa franska seder.

französiéren, -te, -t, tr. gifva franskt skaplynne, utseende åt. **Französiérung**, f.

Französin, -nen, f. fransk kvinna, fransyska.

französisch, I. a. fransk. *Einen ~en Abschied nehmen:* gå utan att säga farväl. II. n. franska (språket). Jtr *deutsch.*

frappánt, a. slående, förvånande.

frappiéren, -te, -t, tr. slå med förvåning, förvåna, frappera.

Fräss, -es, -e, m. 1. foder, näring. 2. matlust, rofiust. 3. med. röta.

fraternisiéren, -te, -t, itr. h. stå på förtrolig fot, fraternisera.

Fratz, -es el. -en, -en, m. person med förvridna drag, burlesk person, tölp, dumhufvud, nöt, näspärla.

Fratze, -n, f. *Frätzchen*, -lein, 1. galenskap, galet upptåg, dumhet. 2. vidrig åtbörd, förvridet ansigtsuttryck, grimas. 3. förvridet, fult ansigte, käringansigte. 4. vrångbild, karikatyr. **-n...** Ex. **~bild**, -[e]s, -er, n. vrångbild, karikatyr. **~gesicht**, -[e]s, -er, n. **~kopf**, -[e]s, -e †, m. = *Fratze 3.* **~macher**, **~schneider**, -s, -, m. person som gör grimaser.

fratzenhaft, a. förvriden, grimaserande, vidrig.

Frau, -en, f. dim. *Frauchen*, 1. hustru, fru. *Eine ~ haben:* vara gift. *Ein Mädchen zur ~ verlangen:* begära en flickas hand. *Eine ~ nehmen:* taga sig hustru, gifta sig. *Ihre ~ Gemahlin:* eder fru. 2. kvinna i allm. 3. *Unsere liebe ~* jungfru Maria. **-báse**, -n, f. skvallersyster. **-básengeschwätz**, **-básengewäsch**, -es, -e, n. skvaller, käringprat. **-en...** Ex. **~anwalt**, -[e]s, -e [†], m. kvinnoförsvarare; kämpe för kvinnoemancipationen. **~anzug**, -[e]s, -e †, m. kvinnodräkt. **~arzt**, -es, -e †, m. fruntimmersläkare. **~beere**, -n, f. hagtornsbär. **~distel**, -n, f. marientistel. **~eis**, -es, 0, n. marienglas. **~feind**, -[e]s, -e,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

m. kvinnohatare. **~gemach**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kvinnogemak. **~glas** = *~eis.* **~heim**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hem för kvinnor. **~klöster**, *-s*, -†, *n.* nunnekloster. **~knecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fruntimmerskarl, jungfrupilt. **~krankheit**, *-en*, *f.* fruntimmerssjukdom. **~list**, *-en*, *f.* kvinnolist. **~lob**, -[*e*]*s*, 0, I. *n.* kvinnans lof. II. *m. npr.* en tysk skald omkr. 1800. **~sattel**, *-s*, -†, *m.* fruntimmerssadel. **~schneider**, *-s*, *-*, *m.* fruntimmersskräddare. **~schuh**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fruntimmersko. **~stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* de gifta kvinnorna. **~stift**, -[*e*]*s*, -*e*[*r*], *n.* nunnekloster. **~tag**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* Marie himmelsfärdsdag. **~verein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fruntimmersförening. **~volk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* F kvinnorna. **~zimmer**, *-s*, *-*, *n.* 1. kvinnogemak. 2. fruntimmer. — **-ens...** förakt. Ex. **~leute**, *plur.* kvinspersoner, kvinnfolk. **~mensch**, *-es*, *-er*, *n.* **~person**, *-en*, *f.* kvinsperson.

frauenhaft, *a.* kvinlig.

Fräulein, *-s*, -[*s*], *n.* fröken. *Ihre ~ Tochter:* er dotter. **-mässig**, *a.* som passar för, kännetecknar en fröken. **-stift**, -[*e*]*s*, -*e*[*r*], *n.* jungfrustift.

frech, *a.* 1. ✱ öfverdrifvet djärf, öfverdådig. 2. fräck, oförskämd.

Frechheit, *-en*, *f.* 1. ✱ öfverdådighet; öfverdådig handling. 2. fräckhet, oförskämdhet.

Fregátte, *-en*, *f.* ⚓ fregatt. **-vogel**, *-s*, -†, *m.* zool. fregattfogel. **-en...** Ex. **~kapitän**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fregattkapten. **~vogel** se *-vogel.*

frei, *a.* 1. fri, t. ex. *~ von Fehlern* el. ✱ *der Fehler ~* felfri, *~er Staat, es steht Ihnen ~, ~e Bewegung, ~es Spiel:* fritt spelrum, *~e Künste, ~er Tag:* fridag, *~e Aussicht, den Rücken ~ haben, ~ zeichnen:* rita på fri hand. *jmdm ~e Hand lassen:* gifva ngn fria händer. *Das ~e:* det fria, den fria naturen, *im ~en:* i det fria, ute, *ins ~e gehen:* gå ut (åt landet). 2. ledig, fri från göromål, icke upptagen, t. ex. *~e Stunden, ~e Zeit. Wir haben noch zwei Zimmer ~* vi ha ännu två rum outhyrda. 3. öppen, otvungen, okonstlad, t. ex. *das ~e in seinem Wesen gefällt.* 4. (kostnads)fri, gratis, t. ex. *~e Wohnung:* fri bostad, *~er Tisch:* fritt vivre, *~er Eintritt:* ingen inträdesafgift; portofri, frankerad, franko. 5. särskilda fall. *~ heraus:* öppet, rätt fram, rent ut. *Aus ~em Antriebe:* af egen drift, *aus ~en Stücken:* frivilligt. *Jmdm etw. ~ stellen:* öfverlemna ngt åt ngns godtycke. *Jmdn ~ halten:* betala för ngn. *Unter ~em Himmel:* under bar himmel. *~ sprechen:* tala utan förberedelse, extemporera. *Ich werde so ~ sein:* jag skall taga mig friheten. **-acker**, *-s*, -†, *m.* skattefri jord. **-ball**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bal utan inträdesafgift. **-beuter**, *-s*, *-*, *m.* fribytare. **-bier**, -[*e*]*s*, 0, *n.* gratisöl. **-billet**[**t**], -[*te*]*s*, *-te* el. *-s*, *n.* fribiljett. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fribref. **-bürger**, *-s*, *-*, *m.* 1. fri borgare. 2. borgare i en fri riksstad. **-corps**, *-*, *-*, *n.* frikår. **-couvert**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-s*, *n.* frankokuwert. **-denker** = *-geist.* **-denker...** = *-geister...* **-eigen**, *a.* fri, odal-. **-exemplar**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fri-, gratisexemplar. **-frau**, *-en*, *f.* adlig fru, friherrinna. **-fräulein**, *-s*, *-*, *n.* adlig fröken. **-gängsr**, *-s*, *-*, *m.* partigängare. **-geben**, *tr.* frigifva. **-gebig**, *a.* frikostig. **-gebigkeit**, 0, *f.* frikostighet. **-geboren**, *a.* friboren. **-gebung**, 0, *f.* frigifvande. **-geist**, -[*e*]*s*, *-er*, *m.* fritänkare. **-geisterei**, *-en*, *f.* fritänkeri. **-geist[er]isch**, *a.* fritänkande. **-gelassene(r)**, (adj. böjn.) *m.* frigifven (slaf). **-gepäck**, -[*e*]*s*, 0, *n.* (afgifts)fritt resgods. **-gericht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* = *Feme.* **-gerinne**, *-s*, *-*, *n.* ⊕ afloppsränna för öfverflödigt vatten i en dam. **-gesinnt**, *a.* frisinnad. **-giebig**, *a.* frikostig. **-graf**, *-en*, *-en*, *m.* frigrefve (president i en femdomstol, se *Feme*). **-gut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. tullfri vara. 2. odalgods. 3. arrendefri bondgård som af brukaren ägas med full äganderätt. 4. frälsegård, säteri. **-hafen**, *-s*, -†, *m.* frihamn. **-halten**, *tr. Jmdn ~* betala för ngn. **-handel**, *-s*, 0, *m.* frihandel. **-händig**, *a.* utförd på fri hand. **-händler**, *-s*, *-*, *m.* frihandlare. **-handzeichnen**, *-s*, 0, *n.* teckning på fri hand. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* från vissa skatter befriadt hus. **-herr**, *-n*, *-en*, *m.* friherre. **-herrin**, *-nen*, *f.* friherrinna. **-herrlich**, *a.* friherrlig. **-herrschaft**, *-en*, *f.* 1. friherrevärdighet, friherretitel. 2. friherrligt herskap. **-herzig**, *a.* frimodig. **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* **-hufe**, *-n*, *f.* = *-gut 3.* **-jahr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* från vissa utskylder fritt år. **-karte**, *-n*, *f.* fribiljett. **-kugel**, *-n*, *f.* frikula. **-lassen**, *tr.* lössläppa, frigifva. **-lassung**, 0, *f.* frigifvande. **-lehen**, *-s*, *-*, *n.* frilän, hvars innehafvare ej är skyldig till tjänstgöring. **-lo[o]s**, *-es*, *-e*, *n.* frilott. **-machen**, *tr.* 1. frigifva, befria, frigöra. 2. frankera bref m. m. **-machung**, *f.* **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* 1. fri man. 2. odalman. 3. skarprättare. **-marke**, *-n*, *f.* frimärke. **-markt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* frimarknad. **-maurer**, *-s*, *-*, *m.* frimurare. **-maurerei**, *-en*, *f.* frimureri. **-maurerisch**, *a.* frimurar-. **-meister**, *-s*, *-*, *m.* mästare som ej tillhör något skrå. **-messe**, *-n*, *f.* frimarknad. **-mut[h]**, -[*e*]*s*, 0, *m.* frimodighet. **-müt[h]ig**, *a.* frimodig. **-müt[h]igkeit**, 0, *f.* frimodighet. **-ort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *m.* fristad. **-pass**, *-es*, *-e* †, *m.* pass, respass. **-sass[e]**, *-en*, *-en*, *m.* 1. fri invånare. 2. från utskylder fri borgare. **-scha[a]r**, *-en*, *f.* friskara, frikår. **-schärler**, *-s*, *-*, *m.* 1. medlem af en frikår. 2. upprorisk, rebell. **-schein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* frisedel. **-schiessen**, *-s*, *-*, *n.* privilegierad skyttefest. **-schule**, *-n*, *f.* friskola. **-schüler**, *-s*, *-*, *m.* från skolafgift befriad lärjunge. **-schuss**, *-es*, *-e* †, *m.* friskott. **-schütz[e]**, *-en*, *-en*, *m.* friskytt. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. frisinnighet. 2. frihetsälskande sinne. **-sinnig**, *a.* frisinnad, frisinnig. **-sinnigkeit**, 0, *f.* frisinnig-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

het. **-sprechen**, *tr.* frikänna. **-sprechung**, *-en*, *f.* frikännande. **-staat**, -[e]*s*, *-en*, *m.* fristat, republik. **-staatlich**, *a.* republikansk. **-stadt**, *-e* †, *f.* 1. fri riksstad. 2. stad som erbjuder fristad. **-statt**, 0, **-stätte**, *-n*, *f.* fristad. **-stehend**, *a.* fristående. **-stelle**, *-n*, *f.* friplats. **-stunde**, *-n*, *f.* rast. **-tag**, -[e]*s*, *-e*, *m.* 1. fridag. 2. fredag. *Stiller* ~ långfredrag. **-tisch**, *-es*, 0, *m.* fritt vivre, matdagar. **-treppe**, *-n*, *f.* trappa utanför ett hus. **-übungen**, *f. plur.* fristående gymnastiska öfningar. **-willig**, *a.* frivillig. **-willigenexamen**, *-ens*, *-ina*, *n.* examen som berättigar till beväringstidens förkortande till ett år, jfr *einjährig* under *1. ein...* **-zettel**, *-s*, -, *m.* frisedel. **-zügig**, *a.* som har rätt att flytta efter behag. **-zügigkeit**, 0, *f.* rättighet att flytta efter behag.

Freie, 0, *f.* det fria, fria fältet, fria naturen.

freien, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och ✱ *tr. Um ein* el. *nach einem* el. *ein Mädchen* ~ anhålla om en flickas hand för sig el. en annan. II. *tr.* 1. gifta sig med, äkta. 2. gifta bort.

Freier, *-s*, -, *m.* 1. friare. 2. ✱ böneman. **-s...** Ex. **~füss**, *-es*, *-e* †, *m. Auf Freierfüssen gehen* el. *stehen:* vara stadd i friareärenden. **~mann**, -[e]*s*, *Freiersleute*, *m.* 1. ✱ friare. 2. böneman.

Freieréi, *-en*, *f.* frieri.

Freiheit, *-en*, *f.* frihet. **-s...** Ex. **~baum**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* träd efter den första franska revolutionen planteradt till tecken af den vunna friheten. **~beschränkung**, *-en*, *f.* inskränkning i friheten. **~drang**, -[e]*s*, 0, *m.* trängtan efter frihet. **~durst**, -[e]*s*, 0, *m.* törst efter frihet. **~feind**, -[e]*s*, *-e*, *m.* fiende till friheten. **~freund**, -[e]*s*, *-e*, *m.* frihetsvän. **~krieg**, -[e]*s*, *-e*, *m.* frihetskrig. **~liebe**, 0, *f.* kärlek till friheten. **~prediger**, *-s*, -, *m.* en frihetens apostel. **~rausch**, *-es*, *-e* †, *m.* frihetsrus. **~sinn**, -[e]*s*, 0, *m.* fritt, efter frihet sträfvande sinne. **~strafe**, *-n*, *f.* straff som beröfvar en friheten, fängelsestraff.

freiheitlich, *a.* beträffande friheten, frihets-.

Freiin, *-nen*, *f.* friherrinna.

freilich, *adv.* 1. helt visst, förvisso. 2. visserligen, nog.

fremd, *a.* 1. främmande. *Unter ~em Namen reisen:* resa under antaget namn. *~es Gut:* en annans gods, tillhörighet. *Das ist mir ganz* ~ det känner jag ej alls till. 2. förvånande, underlig, sällsam. **-artig**, *a.* ovanlig, främmande, sällsam. **-artigkeit**, *-en*, *f.* främmande egenskap, olikhet. **-herrschaft**, *-en*, *f.* främmande herravälde, främlingsvälde. **-herrscher**, *-s*, -, *m.* främmande, ej infödd herskare. **-ländisch**, *a.* främmande, utrikes. **-sucht**, 0, *f.* åtrå efter det främmande. **-wort**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* främmande ord. **-wörterbuch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* ordbok öfver främmande ord.

Fremde, 0, *f.* främmande land, utlandet.

Fremde(r), (adj. böjn.) *m.* och *f.* främling, resande. **-n...** Ex. **~bett**, -[e]*s*, *-en*, *n.* gästsäng. **~buch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* bok, jurnal öfver resande. **~führer**, *-s*, -, *m.* vägvisare för resande, a) person, b) bok. **~legion**, *-en*, *f.* främlingslegion. **~liste**, *-n*, *f.* förteckning öfver anlände resande. **~stube**, *-n*, *f.* gästrum.

Fremdheit, *-en*, *f.* 1. främmande karaktär. 2. ngt främmande, i sht språkvidrigt uttryck.

Fremdling, -[e]*s*, *-e*, *m.* främling.

frequent, *a.* mycket besökt.

frequentieren, *-te*, *-t*, *tr.* ofta besöka.

Frequénz, 0, *f.* antal besökare, tillopp.

Freskile, *-en*, *f.* **Freskile**, *-o*[*s*], *-en* el. *-os*, *n.* freskomålning. **-o...** Ex. **~gemälde**, *-s*, -, *n.* freskomålning. **~maler**, *-s*, -, *m.* freskomålare.

Fress... Ex. **-begierde**, 0, *f.* begär efter mat, glupskhet. **-fieber**, *-s*, 0, *n.* varghunger. **-gier**, 0, *f.* glupskhet. **-gierig**, *a.* glupsk. **-kober**, *-s*, -, *m.* F matsäckskorg. **-lich**, *a.* F *Jmdn ~ haben:* hafva ngn så kär att man skulle vilja äta upp honom. **-napf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* fogelkopp. **-sack**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. tornister. 2. P storätare. **-sucht**, 0, *f.* ätsjuka. **-trog**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ho. **-werkzeuge**, *n. plur.* zool. tuggverktyg.

Fresse, *-n*, *f.* P mun, käft.

fressen, *friss*[*es*]*t*, *frass*, *frässe*, *gefressen*, *friss*, *tr.* och *itr. h.* 1. äta om djur och P om människor. Bildl. *seinen Kummer in sich* ~ dölja sin sorg; *an jmdm den Narren* ~ förgapa sig i ngn; ordspr. *friss, Vogel, oder stirb:* här fins intet val. 2. om människor: äta omåttligt, fråssa. *Das war ihm ein gefundenes* ~ det var en godbit för honom. 3. fräta.

Fresser, *-s*, -, *m.* 1. storätare. 2. fråssare.

Fresseréi, *-en*, *f.* 1. fråsseri. 2. P kalas.

Frett, -[e]*s*, *-e*, vanl. dim. **Frettchen**, *-s*, -, *n.* ett slags till kaninjagt använd vessla (Mustela furo).

Freude, *-n*, *f.* fröjd, glädje. *Vor ~ ausser sich sein:* vara utom sig af glädje. *Seine ~ darin finden zu ...* finna ett nöje i att ... *Seine ~ am Studieren:* det nöje, han finner i studierna. *Herrlich und in ~n leben:* lefva som om hvar dag vore den sista. **-bringend**, *a.* glädjande. **-bringer**, *-s*, -, *m.* glädjebringare. **-leer**, **-los**, *a.* glädjelös. **-strahlend**, *a.* glädjestrålande. **-trunken**, *a.* glädjedrucken. **-voll**, *a.* fröjdfull. **-n...** Ex. **~arm**, *a.* glädjefattig. **~becher**, *-s*, -, *m.* glädjebägare. **~bezeigung**, **~bezeugung**, *-en*, *f.* bevis på glädje. **~bote**, *-n*, *-n*, *m.* glädjebud. **~fest**, -[e]*s*, *-e*, *n.* glädjefest. **~feuer**, *-s*, -, *n.* glädjeeld. **~leben**, *-s*, 0, *n.* gladt, fröjdfullt lif. **~leer**, **~los**, *a.* glädjelös. **~mädchen**, *-s*, -, *n.* glädjeflicka. **~mahl**, -[e]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* glädjemåltid. **~opfer**,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-s, -, n. glädjeoffer, tackoffer. ~rausch, -es, -e †, m. glädjerus. ~reich, -[e]s, 0, n. det sälla landet, himlen. ~reich, a. rik på glädje, fröjdfull. ~ruf, ~schrei, -[e]s, -e, m. glädjerop. ~störer, -s, -, m. glädjestörare. ~störung, -en, f. glädjens störande. ~taumel, -s, 0, m. glädjeyrsel. ~thräne, ~zähre, -n, f. glädjetår.

freudig, a. glad, glädtig.

Freudigkeit, 0, f. glädje, glädtighet.

freuen, -te, ge-t, tr. och sich ~ glädja (sig), fröjda (sig). *Ich freue mich deines Glückes* el. *über dein Glück:* din lycka gläder mig. *Man freut sich über das Geschehene, an dem Gegenwärtigen, auf das Künftige.*

Freund, I. -[e]s, -e, m. vän. *Er ist ein ~ von mir:* han är min vän. *Ich bin kein ~ von vielen Worten:* jag tycker ej om många ord. II. a. *Jmdm ~ sein:* vara vänligt stämd mot ngn, vara ngns vän. -brüderlich, a. broderlig, intim, såt. -los, a. vänlös, utan vänner. -nachbarlich, -vetterlich, a. som är god granne, god kusin; intim, såt. -e... Ex. ~los = -los. — -es... Ex. ~brust, 0, f. en väns el. vännens bröst. ~dienst, -[e]s, -e, m. väntjänst. ~gruss, -es, -e †, m. vänlig hälsning. ~hand, -e †, f. en väns el. vännens el. vänner(na)s hand.

Freundin, -nen, f. väninna.

freundlich, a. 1. vänlig, snäll. 2. om saker: angenäm, behaglig. ~e *Gegend:* leende trakt.

Freundlichkeit, -en, f. vänlighet, vänligt sätt, vänlig handling.

Freundschaft, -en, f. 1. vänskap. *Aus ~* af vänskap, vänskapsfullt. 2. vänner, vänkrets. 3. slägt(ingar). -s... Ex. ~band, -[e]s, -e, n. vänskapens band. ~beweis, -es, -e, m. ~bezeigung, ~bezeugung, -en, f. vänskapsbevis, vänskapsbetygelse. ~bund, -[e]s, -e †, m. förbund af vänner. ~versicherung, -en, f. vänskapsförsäkran. ~zeichen, -s, -, n. tecken till, bevis på vänskap.

Freundschafteléi, Freundschaftleréi, -en, f. öfverdrifven ömhet.

freundschaftlich, a. vänskaplig.

Freundschaftlichkeit, -en, f. uttryck af vänskap.

Frevel, I. -s, -, m. 1. straffvärdt lättsinne, brottslighet. 2. uppsåtligt brott, nidingsdåd. II. a. brottslig. -frei, a. oförvitlig, obrottslig. -mut[h], -[e]s, 0, m. brottsligt öfverdåd. -sinn, -[e]s, 0, m. brottsligt sinne, brottslighet. -that, -en, f. brottslig handling, nidingsdåd. -voll, a. brottslig, full af brott.

frevelhaft, a. afsigtligt brottslig, straffvärd, gudlös.

Frevelhaftigkeit, 0, f. brottslighet, gudlöshet.

frevellen, -te, ge-t, itr. h. synda, begå brott. *Gegen das Gesetz ~* bryta mot lagen. *An jmdm, gegen jmdn ~* begå ett brott mot ngn.

freventlich = *frevelhaft.*

Frevler, -s, -, m. ~in, -nen, f. brottsling, förbrytare, förbryterska, niding.

frevlerisch = *frevelhaft.*

Friedle[n], -ens, -en, m. fred, frid. *Jmdn zu* el. *in* el. *mit ~n lassen:* lemna ngn i fred. *Dem ~n nicht trauen:* ej hafva förtroende för saken. -brüchig, a. som afser, som begår fredsbrott. -fertig, a. fredlig. -fertigkeit, 0, f. böjelse för fred, fredlighet. -hof, -[e]s, -e †, m. kyrkogård. -liebend, a. fredsälskande. -los, a. fredlös, fridlös. -zaun, -[e]s, -e †, m. inhägnad. -s... = föreg. el. efterföj. sms. — -ens... Ex. ~abschluss, -es, -e †, m. fredsslut. ~bedingung, -en, f. fredsvillkor. ~brecher, -s, -, m. fredsbrytare. ~bruch, -[e]s, -e †, m. fredsbrott. ~engel, -s, -, m. fridbringande ängel. ~feier, -n, f. högtidlighet till firande af ett fredsslut. ~fürst, -en, -en, m. fredsfurste. ~füss, -es, 0, m. fredsfot. ~nachricht, -en, f. underrättelse om fred. ~pfeife, -n, f. fredspipa. ~richter, -s, -, m. person som har att upprätthålla ordning och lugn. ~schluss, -es, -e †, m. fredsslut. ~stifter, -s, -, m. ~in, -nen, f. fredsstiftare, fredsstifterska. ~stiftung, -en, f. fredsstiftande. ~störer, -s, -, m. ~in, -nen, f. fredsstörare. fredsstörerska. ~vertrag, -[e]s, -e †, m. fredsfördrag. ~zeit, -en, f. fredstid.

Friederike, -ns, -n, f. npr. Fredrika.

friedlich, a. fredlig.

Friedlichkeit, 0, f. fredlighet.

Friedrich, -s, -e, m. npr. Fredrik.

Friedrichsdör, -s, -s el. -e, m. fredriksdor.

friedsam, a. fredsam, fridsam.

Frier... Ex. -punkt, -[e]s, -e, m. fryspunkt.

frieren, *fror, fröre, gefroren, frier[e]*, I. tr. a) opers. 1. *Es friert mich* el. *mich friert:* jag fryser. *Es friert mich an den Fingern:* jag fryser om fingrarne. 2. *Es hat die Nacht Eis gefroren:* det har frusit i natt så att is uppstått. *Es friert Stein und Bein:* ungef. det är så kallt, så att det smäller i knutarne. b) personl. med angifvande af verkan. 3. *Ich habe mir die Finger steif gefroren:* mina fingrar äro stela af köld. II. *Sich steif ~* blifva stel af köld. *Sich zu Tode ~* frysa ihjäl. III. itr. 1. h. pers. och opers. frysa. *Er hat das ~* han har frossan. 2. s. frysa till is, stelna af köld. *Der Fluss ist gefroren:* strömmen har lagt sig. *Ich bin steif gefroren:* jag är stelfrusen.

Fries, -es, -e, m. 1. fris (tygsort). 2. arv. **Friese**, -n, f. bygn. fris.

Friese, -n, -n, m. invånare i Frisland, friser.

Friesel, -s, -, n. och m. -n, f. med. frisel. -fieber, -s, -, n. friselfeber.

Friesin, -nen, f. frisisk kvinna.

friesisch, I. a. frisisk. II. n. frisiska, jfr *deutsch.*

Friesland, -s, 0, n. npr. Frisland.

Friesländer, -s, -, m. ~in, -nen, f. = *Friese, Friesin.*

friesländisch, a. frisisk.

Frikassée, -s, -s, n. kokk. frikassé.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

frikassiér|en, *-te, -t, tr.* kokk. göra frikassé af. **Friktión**, *-en, f.* friktion, nötning.

frisch, *a.* 1. frisk, t. ex. *~e Luft schöpfen:* hämta frisk luft, *~e Truppen, ~ und gesund sein, ein ~es Aussehen haben, ~en Mut fassen.* ⚓ om vinden: *~er werden:* friska upp. *~e Farben:* lifliga färger. Ordspr. *~ gewagt ist halb gewonnen:* väl börjadt är hälften fullgjordt. 2. färsk, t. ex. *~e Butter,* ny, t. ex. *~e Kartoffeln, ~e Zufuhren:* ny tillförsel. *Ein ~es Fass anstechen:* sticka upp ett nytt, ett orördt fat. *Jmdn auf ~er That ertappen:* ertappa ngn på bar gärning. *Von ~em:* på nytt. 3. ren, nytvättad, t. ex. *ein ~es Hemd, ~e Wäsche:* rent linne, *~ überzogenes Bett:* bädd med rena öfverdrag på täcke och kuddar samt rena lakan. **-arbeit**, 0, *f.* ⊕ friskning. **-auf**, *interj.* vällan! friskt mod! **-backen**, *a.* nybakad, färsk. **-bürd**, -[e]*s*, *-e*, *m.* ⊕ friskhärd. **-melk[end]**, **-milchend**, *a.* mjölkande råmjölk. **-ofen**, *-s*, -†, *m.* ⊕ färskugn. **-weg**, *adv.* raskt, utan tvekan.

Frische, *-n, f.* 1. friskhet, friskt utseende, friskt lynne; svalka; kraft, spänstighet. 2. ställe där man hämtar frisk luft, sommarnöje.

frischlen, -[es]*t*, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. uppfriska; färska upp. 2. ⊕ friska. II. *Sich ~* jag. dricka. III. *itr. h.* 1. ⚓ *Die Brise frischt:* brisen friskar upp. Opers. *es frischt:* det blåser upp. 2. jag. om vildsvinshonan: föda ungar. **Frischung**, *f.*

Frischling, -[e]*s*, *-e*, *m.* jag. vildsvinsunge.

Friséur, *-s, -e, m.* frisör.

Frisóuse, *-n, f.* hårfrisös.

frisiér|en, *-te, -t, tr.* och *sich ~* frisera (sig).

Frist, *-en, f.* 1. tid, tidpunkt. *Zu jeder ~* ständigt. *In kürzester ~* så fort sig göra låter. 2. bestämd, begränsad tid, frist. 3. anstånd, uppskof. **-gesuch**, -[e]*s*, *-e*, *n.* ansökan om anstånd. **-gewährung**, *-en, f.* beviljande af anstånd. **-verlängerung**, *-en, f.* förlängning af bestämd tid, anstånd. **-en...** = föreg. sms.

fristen, *-ete, ge-et,* I. *tr.* 1. uppskjuta. 2. *Jmdm das Leben ~* uppehålla ngns lif. II. *Sich ~* hålla sig vid lif. **Fristung**, *f.*

Frisúr, *-en, f.* frisyr.

Fritz, *-ens, -e[n]*, *m. npr.* Frits.

frivól, *a.* lättsinnig, lättfärdig, frivol.

Frivolität, *-en, f.* lättsinnighet, frivolitet.

froh, *a.* glad. *Eines Dinges ~* el. *~ über ein Ding:* glad öfver en sak. *Eines Dinges ~ werden:* a) blifva glad öfver, b) komma i åtnjutande af en sak. **-blick**, -[e]*s*, *-e*, *m.* glad blick. **-gefühl**, -[e]*s*, *-e*, *n.* glad känsla. **-gelaunt**, *a.* gladlynt. **-gemut[h]**, *a.* med gladt mod, glädtig. **-mut[h]**, -[e]*s*, 0, *m.* gladt mod, glädtighet. **-mut[h]ig**, **-mût[h]ig** = *-gemut.* **-sinn** = *-mut.* **-sinnig** = *-gemut.*

frohlich, *a.* 1. glad, glädtig, väl till mods. 2. glädjande, lofvande, t. ex. *~e Saaten.*

Fröhlichkeit, *-en, f.* 1. 0, glädje, glädtighet. 2. lustbarhet, nöje, förlustelse.

frohlóckl|en (äfv. ⁴ - -), *-te, ge-t* (- ⁴ -), *itr. h.* jubla, *einer* (gen.) *Sache* el. vanl. *über eine Sache:* öfver ngt.

frohn m. m. se *fron* m. m.

fromm, *frommer, frommst* el. *frömmst, a.* 1. from, religiös; mild, välgörande. *~er Wunsch:* from önskan som ej går i fullbordan. 2. oskyldig, fridsam, stilla, fredlig, spak. **-herzig**, *a.* = *fromm.*

Frömmeléi, *-en, f.* öfverdrifven, tillgjord fromhet, läseri, bigotteri, skrymteri.

frömmeln, *-te, ge-t, itr. h.* låtsa fromhet, vara pietistisk, läsaraktig; skrymta.

frommlen, *-te, ge-t, itr. h.* gagna, *jmdm:* ngn, *zu etw.:* till ngt. *Zu jmds ~* till ngns gagn.

Frömmigkeit, *-en, f.* fromhet, from handling.

Frömmler, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* pietist, läsare, läserska, skrymtare, skrymteska.

fron, I. *a.* hög, härlig, helig. II. -[e]*s*, *-e*, *m.* 1. rättstjänare. 2. vanl. **Fron[e]**, *-en, f.* dagsverken som bönder och torpare äro skyldiga att fullgöra för sin jord; dagsverksskyldighet. **-acker**, *-s*, -†, *m.* åker, jord, med hvilken dagsverksskyldighet är förenad. **-altar**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* hufvudaltare. **-amt**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* högmässa. **-arbeit**, *-en, f.* dagsverke. **-arbeiter**, *-s*, -, *m.* dagsverkare. **-bauer**, *-n* el. *-s, -n, m.* dagsverksskyldig bonde, torpare. **-dienst**, -[e]*s*, *-e*, *m.* dagsverke, dagsverksskyldighet. **-fasten**, *plur.* stränge fasta på första fredagen i hvart kvartal af kyrkåret. **-feste**, *-n, f.* häkte, fängelse. **-frei**, *a.* fri från dagsverksskyldighet. **-fuhre**, *-n, f.* kördagsverke, i dagsverksskyldigheten ingående fora el. skjuts. **-geld**, -[e]*s*, *-er, n.* pengar som erläggas för att undslippa dagsverksskyldigheten. **-gut**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* gods på hvilket dagsverksskyldighet hvilar. **-herr**, *-n, -en, m.* ägare till dagsverksskyldiga gårdar. **-leichnäm**, -[e]*s*, 0, *m.* Kristi lekamen. **-léichnamsfest**, -[e]*s*, *-e, n.* Kristi lekamens fest. **-pflicht**, *-en, f.* dagsverksskyldighet. **-pflichtig**, *a.* dagsverksskyldig. **-vögt**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* uppsyningsman öfver dagsverkare. **-weise**, *adv.* genom dagsverken.

frönbar, *a.* dagsverksskyldig.

Frónde, *-n, f.* = *Fron*[e].

frondlen, *-ete, ge-et* = föj.

fronlen, **frönlen**, *-te, ge-t, itr. h.* 1. fullgöra sin dagsverksskyldighet, gå på dagsverke. 2. bildl. vanl. blott *frönen:* hängifva sig åt, lemna fritt lopp åt, t. ex. *dem Laster, seinen Leidenschaften.* **Frönung**, *f.*

Fröner, *-s, -, m.* dagsverkare. *~in, -nen, f.* kvinna som går på dagsverke.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

frönig, *a.* dagsverkeskyldig.
Front[e], *-en, f.* 1. framsida. 2. förgrund. 3. ✕ front. *In der ~ stehen:* tillhöra de stridande, vara i elden.
Frontispíce, -[*s*], -, **Frontispíz**, *-es, -e, n.* frontespis.
Frosch, *-es, -e* †, *m.* 1. groda. 2. med. grodsvulst. **-ader**, *-n, f.* med. en åder under tungan. **-ärtig**, *a.* grodartad. **-biss**, *-es, -e, m.* bot. grodblad (Hydrocharis). **-esser**, *-s, -, m.* grodätare. **-fisch**, *-es, -e, m.* paddfisk (Lophius). **-gequak[e]**, -[*e*]*s*, 0, *n.* grodors kväkande. **-keule**, *-n, f.* = *-schenkel.* **-lache**, *-n, f.* grodpöl. **-laich**, -[*e*]*s*, 0, *m.* grodägg. **-löffel**, *-s, -, m.* bot. svalting (Alisma). **-schenkel**, *-s, -, m.* grodlår. **-stein**, -[*e*]*s, -e, m.* min. grodsten. **-wurm**, -[*e*]*s, -er* †, *m.* grodunge med svans.
Frost, -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. frost, köld. 2. frostknölar. *~ an den Füssen haben:* hafva ömkylda fötter. **-beule**, *-n, f.* frostknöl. **-mittel**, *-s,-, n.* medel mot frostknölar. **-salbe**, *-n, f.* salfva mot frostknölar. **-schaden**, *-s,* -†, *m.* frostskada.
fröstelln, *-te, ge-t,* I. *tr.* framkalla känsla af köld. Vanl. opers. *es fröstelt mich:* jag fryser litet, känner mig ruskig. II. *itr. h.* 1. småfrysa, känna sig ruskig. 2. opers. *es fröstelt:* det fryser litet på.
frostig, *a.* frostig, kall.
Frostigkeit, 0, *f.* frost, köld.
Fröstler, *-s, -,* **Fröstling**, -[*e*]*s, -e, m.* person som är frusen af sig, som lätt fryser.
frottiernen, *-te, -t, tr.* gnida, frottera. **Frottierung**, *f.*
Frucht, *-e* †, *f.* frukt. F *sauberes Früchtchen:* iron. skön ungdom. **-ast**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* gren med frukt på. **-baum**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* fruktträd. **-behältnis[s]**, *-ses, -se, n.* bot. fröhylsa, kapsel. **-boden**, *-s,* -[†]. *m.* 1. bot. blomfäste. 2. spannmålsvind. **-bringend**, *a.* fruktbärande. **-ertrag**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* afkastning af trädgård el. åker. **-essig**, -[*e*]*s, -e, m.* fruktättika. **-feld**, -[*e*]*s, -er, n.* sädesfält. **-garten**, *-s,* -†, *m.* fruktträdgård. **-gehäuse**, *-s, -, n.* kärnhus, frökapsel. **-handel**, *-s,* 0, *m.* 1. spannmålshandel. 2. fruktbandel. **-kapsel**, *-n, f.* frökapsel, fröhylsa. **-korn**, -[*e*]*s, -e, m.* (frukt)kärna. **-knoten**, *-s, -, m.* bot. fruktämne. **-los**, *a.* utan frukt, ofruktbar, ofruktsam; bildl. fruktlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* ofruktbarhet; fruktlöshet. **-niesser**, *-s, -, m.* en som njuter frukten, har nyttjanderätt af ngt. **-niessung**, 0, *f.* nyttjanderätt. **-reich**, *a.* rik på frukt, på säd; bildl. framgångerik. **-schale**, *-n, f.* 1. fruktskål. 2. fruktskal. 3. bot. fröhylsa. **-stück**, -[*e*]*s, -e, n.* fruktstycke (tafla föreställande frukt). **-tragend**, *a.* fruktbärande. **-wein**, -[*e*]*s, -e, m.* fruktvin.
fruchtbar, *a.* fruktbar.
Fruchtbarkeit, 0, *f.* fruktbarhet.
Früchte... = *Frucht...*
fruchten, *-ete, ge-et, itr. h.* bringa frukt, gagna.
frugál, *a.* enkel, tarflig.
Frugalität, 0, *f.* enkelhet, tarflighet.
früh[e], *a.* a) positiv. 1. tidig, t. ex. *Ostern ist dieses Jahr ~, er starb ~, ~ Mittag essen. Meine Uhr geht fünf Minuten zu ~* min klocka går fem minuter för. 2. tidig på dagen, *adv.* bittida, t. ex. *morgen ~* i morgon bittida, *heute ~* denna morgon, i morse, *gestern ~* igår morse, *mit dem ~en Tage:* tidigt på dagen. 3. forn (tillhörande tidens morgon), t. ex. *in ~en Zeiten:* fordomtima, i forna tider, i tidens början. b) komparativ. 4. tidigare, t. ex. *er steht ~er auf als ich, Ostern ist sieben Wochen ~er als Pfingsten.* 5. förr, t. ex. *die ~eren Minister, je ~er je lieber:* ju förr dess hällre, *~er oder später:* förr eller senare. *~er als jmd kommen:* komma före ngn. *In ~er als acht Tagen:* inom mindre än åtta dar. *Ich habe ~er erwähnt:* jag har förut, ofvan omnämt. *In ~eren Zeiten:* fordomdags. c) superlativ. 6. tidigast, först, t. ex. *er steht am ~esten auf, er weiss es am ~esten:* han får först reda på det. *Mit dem ~esten:* bittida. *Die ~esten Völker:* de älsta folken. **-apfel**, *-s,* -†, *m.* tidig äpplesort. **-arbeit**, *-en, f.* arbete om mornarne. **-beet**, -[*e*]*s, -e, n.* drifbänk. **-birne**, *-n, f.* tidig päronsort. **-gebet**, -[*e*]*s, -e, n.* morgonbön. **-geburt**, *-en, f.* för tidig födelse, för tidig nedkomst. **-gottesdienst**, -[*e*]*s, -e, m.* ottesång. **-jahr**, -[*e*]*s,* 0, *n.* vår. **-kartoffel**, *-n, f.* tidig potatis. **-kost**, 0, *f.* frukost. **-messe**, **-motte**, *-n, f.* ottesång. **-morgens**, *adv.* tidigt på morgonen, tidigt om mornarne, bittida. **-obst**, *-es,* 0, *n.* tidig frukt. **-predigt**, *-en, f.* ottesångspredikan. **-regen**, *-s, -, m.* tidigt regn, a) morgonregn, b) vårregn. **-reif**, *a.* tidigt mogen, brådmogen. **-reife**, 0, *f.* tidig mognad, brådmognad. **-rot[h]**, -[*e*]*s,* 0, *n.* morgonrodnad. **-saat**, *-en, f.* vårsäd. **-schoppen**, *-s, -, m.* morgonsäjdel. **-ständchen**, *-s, -, n.* sång med hvilken ngn uppvaktas om morgonen. **-stück** m. m. se nedan. **-verklärt**, **-vollendet**, *a.* tidigt hädangången. **-zeitig**, *a.* tidig. **-zeitigkeit**, 0, *f.* egenskap att vara tidig.
Frühe, 0, *f.* tidig morgonstund, morgon. *In der ~* tidigt på morgonen.
frühestens, *adv.* tidigast, icke förr än.
Frühling, -[*e*]*s, -e, m.* 1. vår. 2. tidigt på året född djur. 3. för tidigt (för snart efter brölipet) född barn. **-s...** ex. **~äquinoktium**, *-um[s], -en, n.* vårdagsjämning. **~blume**, *-n, f.* vårblomma. **~feier**, *-n, f.* **~fest**, -[*e*]*s, -e, n.* vårfest. **~luft**, *-e* †, *f.* vårluft, vårfäkt. **~mässig**, *a.* vårlik. **~regen**, *-s, -, m.* vårregn. **~saat**, *-en, f.* vårsäd. **~zeit**, *-en, f.* vår.
frühlingshaft, *a.* vårlik.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Frühstück, -[e]s, -e, n. frukost. -s... Ex. ~zeit, -en, f. frukosttimme.
frühstücken, -te, ge-t, I. itr. h. spisa frukost, frukostera. II. tr. äta till frukost.
fruktifizieren, -te, -t, tr. 1. befrukta. 2. handel. göra fruktbärande, räntebärande, t. ex. *Kapitalien*. **Fruktifizierung**, f.
ft, interj. betecknande hastigt försvinnande, t. ex. ~, *weg war er!* borta var han!
Fuchs, -es, -e †, m. 1. räf, äfv. bildl. F *goldene Füchse:* guldmynt, dukater. *Es sind nur zwei Meilen, aber Meilen, die der ~ gemessen hat:* unget. det är bara två mil, men mil, som förslå. 2. röd häst, fux. 3. F rödhårig person. 4. studentspr. a) student under första terminen el. första året af hans universitetstid, b) yngre medlem af en studentförening, jfr *Bursch 3.* -affe, -n, -n, m. zool. pyssling (Lemur). -ärtig, a. räfartad, räflik. -balg, -[e]s, -e †, m. räfskinn. -bau, -[e]s, -e, m. räfbo, räfhåla. -beere, -n, f. bot. blåhallon (Rubus cæsius). -eisen, -s, -, n. räfsax. -falle, -n, f. räfgiller, räfgrop. -fang, -[e]s, -e †, m. räffångst. -grube, -n, f. 1. räfhåla, räfgryt. 2. räfgrop. -haar, -[e]s, -e, n. räfhår; på människor: eldrödt hår. -jagd, -en, f. räfjagt. -loch, -[e]s, -er †, n. ingång till en räfhåla. -pelz, -es, -e, m. 1. räfskinn. 2. räfskinnspäls. Bildl. *den ~ anziehen:* begagna list. -prellen, -s, 0, n. räfprällning. -rot[h], a. röd som en räf, rödhårig. -scheck[e], -en, -en, m. hvit häst med röda fläckar. -schwanz, -es, -e †, m. 1. räfsvans. F bildl. *den ~ streichen:* lisma, smickra. 2. bot. räfrumpa (Alopecurus). -schwänzeln, -te, ge-t, * itr. h. F lisma, smickra. -schwänzer, -s, -, m. F lismare. -schwänzerei, -en, f. lismeri, kryperi. -schwänzerisch, a. lismande, krypande. -taufe, -n, f. studentspr. intagningsdop vid intagning i en förening, jfr *Fuchs 4, b.* -[teufels-] wild, a. F alldeles utom sig, topp tunnor rasande, bindgalen.
1. fuchseln, -[es]t, -te, ge-t, tr. och itr. h. F 1. plåga, ansätta, pina. 2. bedraga, lura, präja.
2. fuchsen, füchsen, a. af räfskinn, räfskinns-.
fuchsicht, fuchsig, a. 1. räflik, i sht röd som en räf, rödhårig. 2. = *fuchswild.*
Füchsin, -nen, f. räfhona.
Fuchtel, -n, f. fuktel.
fuchteln, -te, ge-t, I. itr. h. *Mit den Händen ~* fäkta med händerna. II. tr. fuktla.
Fuchtler, -s, -, m. 1. slagskämpe. 2. person som använder fukteln.
Fuder, -s, -, n. dim. *Fuderchen* el. *Füderchen*, -*lein*, 1. lass. 2. ett på olika trakter olika mått för våta varor: foder.
fud[e]rig, füd[e]rig, a. innehållande ett foder.
Fug, -[e]s, ✱ -e, m. fog, grundadt skäl; rättighet. *Mit gutem ~* välbefogadt.
Fuge, -n, f. 1. fog, fogning, fals. *Aus den ~n gehen* el. *weichen:* gå sönder i fogningarna. 2. lämpligt tillfälle att vidfoga el. bifoga ngt. 3. mus. fuga. -bank, -e †, f. ⊕ fogbänk. -hobel, -s, -, m. ⊕ foghyfvel. -n... Ex. ~verstreichung, -en, f. ⊕ fogstrykning.
Füge... Ex. -wort, -[e]s, -er †, n. gram. konjunktion.
fugen, -te, ge-t, tr. ⊕ 1. foga, hopfoga. 2. fogstryka.
fügen, -te, ge-t, I. tr. 1. foga. *An einander ~* hopfoga, *in einander* (ack.) *~* foga i hvartannat, *zu etw. ~* tillfoga, tillägga till ngt. 2. foga, anordna. *Wie Gott es fügt:* som Gud vill. *Jmdm etw. zu wissen ~* laga att ngn får veta ngt. II. *Sich ~* 1. foga sig, *in einander* (ack.) *~* i hvartannat, *nach etw.:* efter ngt; bildl. *in die Launen jmds, ins Unabänderliche. Sich den Befehlen jmds ~* efterkomma ngns befallningar. 2. foga sig, gifva efter. 3. opers. foga sig, tilldraga sig, hända.
fügen, a. vanl. *adv.* passande, lämplig, med fog, med rätta. *Er hätte ~ schweigen können:* han hade gärna kunnat tiga.
Fügenheit, 0, f. fog, lämplighet.
fügsam, a. foglig, medgörlig.
Fügsamkeit, 0, f. foglighet, medgörlighet.
Fügung, -en, f. 1. fogning, fogande. 2. eftergift, undergifvenhet. 3. skickelse, försyn.
Fühl... Ex. -faden, -s, -†, m. -horn, -[e]s, -er †, n. zool. känselhorn, pannsprät. -los, a. känslolös, okänslig. -losigkeit, 0, f. känslolöshet. -sinn, -[e]s, 0, m. känselsinne.
fühlbar, a. 1. som kan kännas, förnimmas. *Jmdm etw. ~ machen:* låta ngn förnimma, känna ngt. 2. kännbar, t. ex. *~er Verlust.*
Fühlbarkeit, 0, f. 1. möjlighet att kännas. 2. kännbarhet, betydlighet.
fühlen, -te, ge-t o. vid inf.: -en, I. tr. känna. *Jmdm den Puls ~* känna ngn på pulsen. *Ein Glied nicht mehr ~* hafva mistat känseln i en lem. II. *Sich ~* 1. känna sig, t. ex. *glücklich, besser. Sich* [*etw.*] *~* tycka sig vara ngt. 2. *Sich wohin ~* trefva sig ngnstädes hän, t. ex. *sich nach der Thüre ~* trefva sig fram till dörren. 3. *Etw. fühlt sich:* ngt käns, kan kännas. III. itr. h. 1. känna, hafva känsel, t. ex. *jedes Tier fühlt.* 2. *Jmdm an den Puls ~* känna ngn på pulsen. Bildl. *jmdm auf den Zahn ~* sätta ngn på det hala. **Fühlung**, f. -s... Ex. ~vermögen, -s, 0, n. känselsinne.
Fühler, -s, -, m. 1. person som känner ngt. 2. zool. känselsprät. 3. F försök för att känna sig för.
Fuhr[e], -en, f. 1. fora. 2. *Etw. mit der ~* el. *per ~ bekommen:* få ngt på vagn. 3. forvagn. -fro[h]ne, -n, f. kördagsverke. -geld, -[e]s, 0, n. forlön. -gelegenheit, -en, f. forslingstillfälle. -herr, -n, -en, m. åkare. -lohn, -[e]s, -e †, m. forlön. -mann, -[e]s, *Fuhrleute*, m. forman, åkare. -manns... Ex. ~bluse, -n,

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

f. ~**hemd**[**e**], -[*e*]*s*, -*en*, *n.* ~**kittel**, -*s*, -, *m.* formansblus. ~**strässe**, -*n*, *f.* farväg som mest traskeras af formän. ~**wagen**, -*s*, -[†], *m.* förvagn. -**park**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ✕ (artillerl)park. -**weg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* farväg. -**werk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. fordon, åkdon. 2. formanssyssla. -**wesen**, -*s*, 0, *n.* varuforsling, transportväsen, transport.

führ|len, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. föra, leda, t. ex. *die Speisen zum Munde, jmdn auf die Spur, jmdn hinters Licht, etw. im Schilde. Jmdn irre* ~ vilseleda ngn. *Führe uns nicht in Versuchung!* inled oss icke i frestelse! *Jmdm etw. vor die Augen* ~ göra ngt tydligt, åskådligt för ngn, påminna ngn om ngt. *Jmdm etw. zu Gemüte* ~ föra ngn ngt till sinnes. 2. hafva, vara försedd med, bära, t. ex. *die Bienen* ~ *einen Stachel; jmd führt einen Namen, einen Titel. Etw. bei sich* ~ hafva, bära ngt på sig. *Dieser Fluss führt Krebse:* det fins kräftor i denna flod. 3. handel. hafva till salu, på lager, t. ex. *eine Ware, einen Artikel.* 4. uppföra, draga fram, t. ex. *einen Damm, eine Mauer. Die Mauern höher* ~ höja murarne. *Etw. weiter* ~ fortsätta ngt. 5. föra, t. ex. *die Aufsicht über etw.* (ack.), *Buch, Bücher, Krieg mit jmdm, ein eingezogenes Leben, ein Protokoll, einen Prozess, das Wort;* sköta, t. ex. *die Korrespondenz, den Pinsel, die Feder;* förvalta, t. ex. *ein Amt;* handhafva, t. ex. *die Regierung;* leda, t. ex. *eine Untersuchung. Er führt eine glückliche Ehe:* hans äktenskap är lyckligt. II. *itr. h. Der Weg führt nach der Stadt:* vägen för, leder, går till staden.

Führer, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* förare, ledare, ledarinna; förvaltare, dirigent.

Führerschaft, -*en*, *f.* 1. förande, ledning. 2. samtlige förare, förarkår.

Führung, -*en*, *f.* 1. ledning. ~ *der Bücher:* bokföring. 2. uppförande. -**s...** Ex. ~**attest**, -[*e*]*s*, -*e*, ~**zeugnis**[**s**], -*ses*, -*se*, *n.* betyg öfver uppförande.

Füll... Ex. -**bier**, -[*e*]*s*, 0, *n.* öl till påfyllning. -**eimer**, -*s*, -, *m.* öskar. -**erde**, 0, *f.* fyllnadsjord. -**fass**, -*es*, -*er* †, *n.* öskar. -**haar**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* stopphår. -**horn**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* ymnighetshorn. -**kanne**, -*n*, *f.* kanna att ösa med. -**kelle**, -*n*, *f.* slef att ösa med. -**löffel**, -*s*, -, *m.* förläggarslef. -**steins**, *m. plur.* fyllningssten. -**wort**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* fyllnadsord.

Fülle, -*n*, *f.* 1. öskar. 2. fyllning. 3. fullhet, rikt förråd, ymnighet, öfverflöd. *Die Hülle und* ~ riklig mängd, öfverflöd. *Es liegt eine* ~ *tiefer Gedanken in diesem Schriftsteller:* denne författare är rik på djupa tankar. *Aus der* ~ *seines Herzens sprechen:* tala ur djupet af sitt hjärta. *Die* ~ *ihres Busens:* hennes svällande barm.

Füllen, -*s*, -, *n.* föl. -**stute**, -*n*, *f.* fölsto.

l. füllen, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. fylla, uppfylla. 2. ösa, t. ex. *Wasser in den Eimer, Wein auf Flaschen* (ack.), *die Tonne leer.*

2. füllen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* föla.

Füllsel, -*s*, -, *n.* kokk. fyllning.

Füllung, -*en*, *f.* 1. ifyllande, ihållande. 2. fyllning, fyllnad. 3. ⊕ ruta, fält, t. ex. ~ *einer Thüre:* dörrspegel.

Fummel... ⊕ Ex. -**bein**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* -**holz**, -*es*, -*er* †, *n.* -**knochen**, -*s*, -, *m.* glättholts.

Fund, -[*e*]*s*, -*e* [†], *m.* dim. *Fündchen*, -*lein*, fynd. -**gebühr**, -*en*, *f.* -**geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* hittelön. -**grube**, -*n*, *f.* grufva, fyndort; bildl. guldgrufva. -**ort**, -[*e*]*s*, -*e* el. -*er* †, *n.* fyndort. -**recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* barg. fyndrätt, inmutningsrätt. -**register**, -*s*, -, *n.* förteckning, inventarium.

Fundament, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* grund, grundval, grundmur, stenfot. bildl. *etw. aus dem* ~*e verstehen:* i grund förstå ngt. -**stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* sten i en grundmur; grundsten.

fundamental, *a.* grundläggande. -**satz**, -*es*, -*e* †, *m.* sats som ligger till grund för ngt, fundamentalsats.

fundamentier|len, -*te*, -*t*, *tr.* grunda, grundlägga, lägga grundvalen till. **Fundamentierung**, *f.*

Fundation, -*en*, *f.* grundläggning.

fundier|len, -*te*, -*t*, *tr.* grunda, grundlägga, stödja. *Fundierte Schuld:* skuld för hvars betalande säkerhet finnes. **Fundierung**, *f.*

Fünen, -*s*, -*n*, *m.* invånare på Fyen.

Fünen, -*s*, 0, *n. npr.* Fyen.

fünf, I. utan följ. subst. äfv. ✱ **fünfe**, *a.* (oböjl. grundtal) fem. *Es ist halb* ~ klockan är half fem; *es geht auf* ~ klockan är öfver fyra. ~ *gerade* el. *eine gerade Zahl sein lassen:* låta udda vara jämt. II. -*en*, *f.* femma. -**aktig**, *a.* i fem akter, femakts-. -**armig**, *a.* femarmad. -**blätterig**, *a.* fembladig. -**doppelt**, *a.* femdubbel. -**eck**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* femhörning. -**eckig**, *a.* femhörnig. -**fach**, *a.* femdubbel, femfaldig. -**fächerig**, *a.* indelad i fem fack, rum, afdelningar. -**fältig** = -*fach.* -**fingerig**, *a.* femfingrad. -**fingerkraut**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* bot. femfingersört. -**flächner**, -*s*, -, *m.* kropp med fem ytor. -**füssig**, *a.* femfotad, bestående af fem (vers)fötter. -**hundert**, *a.* (oböjl. grundtal) femhundra. -**jährig**, *a.* femårig. -**jährlich**, *a.* som inträffar, återkommer hvart femte år. -**mal**, *adv.* fem gånger. -**mälig**, *a.* fem gånger upprepad, femfaldig. -**männig**, *a.* bot. försedd med fem ståndare. -**monatlich**, *a.* 1. som varar fem månader, fem månaders. 2. som återkommer, upprepas hvar femte månad. -**pfünder**, -*s*, -, *m.* ✕ fempunding. -**pfündig**, *a.* 1. vägande fem skålpund. 2. ✕ fempundig. -**prozentig**, *a.* femprocents-. -**reihig**, *a.* femradig. -**ruderer**, -*s*, -, *m.* femroddare. -**ruderig**, *a.* försedd med fem rader åror. -**saitig**, *a.* femsträngad.

-seitig, *a.* femsidig. -silbig, *a.* femstafvig. -sprächig, *a.* skrifven på fem språk. -stimmig, *a.* femstämmig. -stündig, *a.* 1. fem timmars. 2. som återkommer hvar femte timme. -tägig, *a.* som varar fem dagar, fem dagars. -t[h]eilig, *a.* femdelad. -undzwanzig, *a.* (obøjl. grundtal) tjugufem. -zahl, *-en, f.* femtal. -zeilig, *a.* femradig.

Fünfer, *-s, -, m.* 1. femma. 2. femtal. 3. ledamot af ett af fem personer bestående samfund. 4. soldat från femte regimentet. 5. vin från år 5. 6. ngt som kostar fem pfennig el. mark m. m.

fünferlei, obøjl. *a.* fem slags.

fünfte, *a.* (ordningstal) femte.

fünftehalb, *a.* fyra och en half.

Fünftel, *-s, -, n.* femtedel.

fünftens, *adv.* för det femte.

funfzehn, fünfzehn, I. *a.* (obøjl. grundtal) femton. II. *-en, f.* siffran femton. -jährig, *a.* 1. femtonårig. 2. återkommande hvart femtonde år, femtonårs-.

Funfzehner, Fünfzehner, *-s, -, m.* femtontal m. m., jfr *Fünfer.*

funfzehnerlei, fünfzehnerlei, obøjl. *a.* femton slags.

funfzehnte, fünfzehnte, *a.* (ordningstal) femtonde.

Funfzehntel, Fünfzehntel, *-s, -, n.* femtondel.

funfzehntens, fünfzehntens, *adv.* för det femtonde.

funfzig, fünfzig, I. *a.* (obøjl. grundtal) femtio. II. *-en, f.* 1. femtia. 2. plur. *in den ~en sein:* vara på femtiotalet. -jährig, *a.* 1. femtiårig. 2. femtiårs-.

Funfziger, Fünfziger, I. *-s, -, m.* 1. ~in, *-nen, f.* femtiåring. 2. *In den ~n sein:* vara på femtiotalet (äfver femtio år). 3. jfr *Fünfer 3—6.* II. obøjl. *a. Die ~ Jahre:* femtiotalet, åren mellan 50 och 60.

funfzigerlei, fünfzigerlei, obøjl. *a.* femtio slags.

funfzigste, fünfzigste, *a.* (ordningstal) femtionde.

Funfzigstel, Fünfzigstel, *-s, -, n.* femtiondedel.

funfzigstens, fünfzigstens, *adv.* för det femtionde.

fungiere[n], *-te, -t, itr. h.* tjänstgöra, fungera.

Funke[n], *-n[s], -n, m.* dim. *Fünkchen, -lein,* gnista; äfv. bildl., t. ex. *er hat keinen ~n Ehrgefühl.* -n... Ex. ~ähnlich, *a.* gnistrande. ~fänger, *-s, -, m.* 1. eldskärm. 2. ⊕ gnistsläckare. ~sprühen, *-s,* 0, *n.* sprakande. ~sprühend, *a.* gnistrande, sprakande.

funkeln, *-te, ge-t, itr. h.* glänsa, gnistra, skimra, tindra.

funkel[nagel]neu, *a.* splitterny.

funkl[e]n, *-te, ge-t, itr. h.* gnistra, spraka.

Funktión, *-en, f.* förrättning, förvaltning, göromål, funktion.

Funktionär, *-[e]s, -s* el. *-e, m.* tjänsteman, funktionär.

für, I. *prep.* med ack. 1. för, a) afseende för, till gagn för, t. ex. *Bücher ~ die Jugend;* b) passande för, t. ex. *das ist kein Betragen ~ einen gesitteten Menschen;* c) talande för, t. ex. *die Sache hat viel ~ sich; das ~ und Wider:* skälen för och emot; d) i stället för, ställföreträdande för, t. ex. *~ jmdn eintreten, eine Ware ~ eine Summe* el. *~ einen Preis bekommen, ~ jmdn bürgen;* e) till ersättning, till lön för, t. ex. *die Bezahlung ~ die Arbeit, die Belohnung ~ die Dienste;* f) uttryckande isolering, t. ex. *~ sich sein, leben, sprechen, bestehen; an und ~ sich:* i och för sig; g) vid uppräkningar: *~s erste, ~s zweite* o. s. v., *ein ~ allemal:* en gång för alla; h) *was ~ ein:* hvad för en, t. ex. *was ~ ein Mann ist das?* hvad för en el. hurudan karl är det? *was ~ Absichten er auch haben mag:* hvad för afsigter han än må hafva; *was ~ elende Entschuldigungen!* hvilka usla ursäkter! 2. *Tag ~ Tag:* dag efter dag. *Mann ~ Mann:* a) en och en i sander, b) hvarenda en. *Alles Stück ~ Stück besehen:* betrakta allt det ena efter det andra, hvarenda sak. 3. förädr. = *vor,* t. ex. *~ Schrecken bleich:* blek af förskräckelse. II. *adv. ~ und ~* allt framgent, alltjämt.

fürbass, *adv.* förädr. framåt, vidare. *~ ziehen:* draga, tåga vidare.

Fürbitte, *-n, f.* förbön. *~ einlegen* el. *thun:* fälla förbön, *bei jmdm für jmdn:* hos ngn för ngn.

fürbitten, *itr. h.* fälla, göra förbön.

Fürbitter, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* förebedjare, förebedjerska.

Furche, *-n, f.* fåra. -n... Ex. ~ärtig, ~förmig, *a.* som en fåra, som fåror.

furchen, *-te, ge-t, tr.* fåra, plöja, draga fåror i. Furchung, *f.*

furchig, *a.* fårad.

Furcht, 0, *f.* fruktan, rädsla. *Aus ~* af fruktan, t. ex. *vor Strafe, vor dem Tode. Jmdn in ~ setzen:* skrämma ngn, injaga fruktan hos ngn. -bild, *-[e]s, -er, n.* -erscheinung, *-en, f.* af fruktan framkallad fantasibild. -frei, *a.* ej rädd. -hase, *-n, -n, m.* förskrämd stackare. -los, *a.* icke rädd, oförskräckt. -lösigkeit, 0, *f.* oförskräckthet.

furchtbar, *a.* fruktansvärd, förskräcklig.

Furchtbarkeit, 0, *f.* förskräcklighet.

fürchten, *-ete, ge-et,* I. *tr.* frukta, vara rädd för. II. *Sich ~* vara rädd, *vor jmdm, etw.* (dat.): för ngn, ngt. *Ich fürchte mich dies zu thun:* jag är rädd för att, törs ej göra detta. III. *itr. h.* vara rädd, *für jmdn:* för ngn att ngt skall hända honom.

fürchterlich, *a.* förskräcklig, ryslig.

Fürchterlichkeit, *-en, f.* förskräcklighet, ryslighet.

furchtsam, *a.* rädd.

Furchtsamkeit, 0, *f.* rädsla.

fürder, I. *a.* vidare. II. *adv.* 1. vidare, framåt. 2. framdeles, hädanefter.

fürderhin, *adv.* framdeles, hädanefter.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

fürérst, *adv.* först, till att börja med.
Furie, -*n*, *f.* 1. furie, a) hämdgudinna, b) rasande person. 2. raseri. -n... Ex. ~**ärtig**, *a.* furielik.
Furier se *Fourier.*
Furko se *Forke.*
fürlieb, *adv. Mit etw.* ~ *nehmen:* hålla till godo, låta sig nöja med ngt.
fürnehm se *vornehm.*
Furóre, -[*s*], 0, *n.* ~ *machen:* vinna stormande bifall, göra furore.
Furráge m. m. se *Fourage* m. m.
fürs sammandragning af *für das.*
Fürsorge, -*n*, *f.* försorg, omsorg.
fürsorgend, *a.* dragande försorg, förutseende.
Fürsorglichkeit, 0, *f.* förutseende, omsorg.
Fürsprácho, -*n*, *f.* förord, rekommendation.
fürsprechen, *itr. h.* vara förespråkare.
Fürsprecher, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* förespråkare, förespråkerska.
Fürst, -*en*, -*en*, *m.* furste. -**abt**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* furstlig abbot. -**bischof**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* furstlig biskop. -**en**... Ex. ~**bank**, -*e* †, *f.* furstarnes bänk fordom på riksdagarne. ~**bund**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fursteförbund. ~**dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* tjänst hos furstar. ~**geschlecht**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* furstlig slägt. ~**glanz**, -*es*, 0, *m.* furstlig glans. ~**haus**, -*es*, -*er* †, *n.* furstehus. ~**knecht**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* krypande furstetjänare. ~**krone**, -*n*, *f.* furstekrona. ~**mässig**, *a.* furstlig. ~**rat**[**h**], -[*e*]*s*, 0, *m.* furstligt råd, rådsförsamling af furstar. ~**schule**, -*n*, *f.* af ngn furste stiftad skola. ~**sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* furstligt sinne, högsinthet. ~**sitz**, -*es*, -*e*, *m.* residens. ~**spiegel**, -*s*, -, *m.* bok med råd för furstar. ~**stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* furstestånd. ~**stuhl**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* tron. ~**tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* rådplägande fursteförsamling, furstemöte. ~**titel**, -*s*, -, *m.* furstetitel. ~**würde**, -*n*, *f.* furstevärdighet.
fürstlen, -*ete*, *ge-et*, *tr.* upphöja i furstligt stånd.
Fürstenschaft, -*en*, *f.* 1. furstligt stånd, furstevärdighet. 2. samtlige furstar i ett land.
Fürstent[**h**]**ům**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* furstendöme.
Fürstin, -*nen*, *f.* furstinna.
fürstlich, *a.* furstlig.
Fürstlichkeit, -*en*, *f.* 1. furstligt sätt, beteende. 2. i tilltal: höghet. 3. furstlig person, furste.
Furt (afv. med ü), -*en*, *f.* vad(ställe).
Furúnkel, -*s*, -, *m.* -*n*, *f.* blodböld.
fürwáhr, *adv.* i sanning.
Fürwitz se *Vorwitz.*
Fürwort, -[*e*]*s*, *n.* 1. plur. -*e*, förord. 2. plur. -*er* †, gram. pronomen.
Furz, -*es*, -*e* †, *m.* P fjärt.
Fuscheléi, -*en*, *f.* hastig fingerrörelse, fusk, bedrägeri.
fuschelln, **fuschlen**, **fuscherln**, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. *Über etw. hin* ~ oreligt fara med fingrarne öfver ngt. 2. på sådant sätt fukka, bedraga i sht i kortspel.
Fuscheréi = *Fuscheléi.*
Fuscl, -*s*, -, *m.* 1. finkelolja. 2. finkel, finkelbränvin. -**branntwein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* finkelbränvin. -**frei**, *a.* fri från finkelolja, renad. -**geschmack**, -[*e*]*s*, 0, *m.* finkelsmak. -**haltig**, *a.* finkelhaltig. -**schnaps**, -[*es*], -*e* †, *m.* (sup) finkelbränvin.
Füsel... se *Füsil*...
fuselig, *a.* 1. finkelhaltig. 2. ngt drucken, på röken.
fuseln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* dricka finkel, lukta finkel.
Füsilier, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ✕ fysilier (infanterist med lätt beväpning).
füsilieren, -*te*, -*t*, *tr.* ✕ skjuta, arkebusera.
Füsilláde, -*n*, *f.* arkebusering.
Fuss, -*es*, *m.* 1. plur. -*e* †, fot, plur. fötter. a) på människor, djur, strumpor, skor m. m. *Zu* ~ till fots; *gut zu* ~[*e*] *sein:* vara en god fotgängare. *Jmdm Füsse machen:* skynda på ngn, ge ngn respass. *Sich auf die Füsse machen:* begifva sig åstad. F *die Füsse in die Hände nehmen:* lägga benen på ryggen. *Vom Kopf bis zu den Füssen:* från topp till tå. *Stehenden* ~*es:* genast, ofördröjligen. *Trocknen* ~*es:* torrskodd. Bibl. [*festen*] ~ *fassen:* få fotfäste, *mit Füssen* el. *unter die Füsse treten:* trampa under fötterna, *jmdm auf dem* ~*e folgen:* följa tätt efter ngn, *die Füsse unter jmds Tische haben:* lefva på ngns bekostnad, *auf eignen Füssen stehen:* stå på egna fötter. b) fot = ställning, förhållande, tillstånd, skick, t. ex. *auf einem grossen* ~*e leben:* lefva på stor fot, *mit jmdm auf vertrautem* ~*e leben*, *auf gespanntem* ~*e mit jmdm stehen:* lefva i spänd förhållande till ngn, *jmdn auf freien* ~ *setzen*, *auf preussischen* ~ *setzen:* organisera efter preussiskt mönster. c) (vers)fot. 2. plur. -, fot ss. måttenhet med föregående räkneord, t. ex. *eine Länge von zehn* ~. 3. plur. -*e*, fot(mått), t. ex. *nach* ~*en*, *nicht nach Ellen rechnen.* -**angel**, -*n*, *f.* fotangel. -**artillerie**, -*en*, *f.* ✕ artilleri till fots. -**bad**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* fotbad. -**bank**, -*e* †, *f.* pall. -**becken**, -*s*, -, *n.* kärl att tvätta fötterna i. -**bedeckung**, -**bekleidung**, -*en*, *f.* fotbeklädnad. -**blatt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* fotsula. -**boden**, -*s*, -†, *m.* golf. -**breit**, *a.* fotsbred. -**breite**, -*n*, *f.* fotsbredd. -**decke**, -*n*, *f.* 1. täcke, sjal att lägga öfver fötterna. 2. matta. -**eisen**, -*s*, -, *n.* 1. fotboja. 2. fotangel. 3. sax att fånga fötterna i, t. ex. räfsax. 4. järn som spännes på fötterna för att kunna gå på is. -**fall**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fotfall, knäfall. -**fällig**, *a.* liggande på knä. -**fessel**, -*n*, *f.* fotboja. -**flasche**, -*n*, *f.* fotvärmare. -**förmig**, *a.* fotlik. -**gängor**, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* fotgängare. -**gelenk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fotled. -**gestell**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fotställning, fot, piedestal.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-gicht, 0, *f.* fotgikt, podager. **-höch**, *a.* fotshög. **-kissen**, *-s*, *-*, *n.* kudde för fötterna. **-klaviatur**, *-en*, *f.* mus. pedalverk på orgel. **-knöchel**, *-s*, *-*, *m.* fotknöl. **-kuss**, *-es*, *-e* †, *m.* fotkyss. **-lahm**, *a.* lam i fötterna. **-los**, *a.* utan fötter. **-pfad**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gångstig. **-register**, *-s*, *-*, *n.* mus. pedalverk på orgel. **-reise**, *-n*, *f.* fotresa. **-sack**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fotpåse. **-schemel**, *-s*, *-*, *m.* pall. **-schweiss**, *-es*, 0, *m.* fotsvett. **-socke**, *-n*, *f.* fotsocka. **-sohle**, *-n*, *f.* fotsula. **-soldat**, *-en*, *-en*, *m.* infanterist. **-spitze**, *-n*, *f.* fotspets. **-spur**, *-en*, **-stapfe**, *-n*, *f.* fotspår. **-steig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fotstig, gångatig. **-teppich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* matta. **-tritt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. steg, gång. 2. fotspår. 3. spark. 4. fotsteg, pall, trappa. **-truppe**, *-n*, *f.* trupp till fots. **-volk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fotfolk. **-wanderung**, *-en*, *f.* fotvandring. **-wanne**, *-n*, *f.* fotbalja. **-weg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gångstig.

füsselⁱn, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. röra benen hit och dit, sprattla med benen. 2. *Mit jmdm* ~ trampa ngn på foten och af honem trampas igen till tecken af hemligt förstånd. II. *tr.* trampa, med fötterna faststampa.

füssⁱlⁿ, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. *Etw. auf etw.* (dat. el. ack.) ~ fota, bygga ngt, låta ngt hvila på ngt. 2. *Gefusst* = *füssig*. II. *itr. h.* och *sich* ~ fota sig, stödja sig, hvila, *auf etw.*: på ngt.

füssig, *a.* fotad, försedd med fötter, förekommer blott i sms., t. ex. *schnell*~ snabbfotad, *vier*~*er Tisch*: bord med fyra fötter.

Füssling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* strumpfot, socka.

Fustége = *Fastage*.

futsch, *adv.* F ~ *sein*: vara sin kos, hafva gått med Davids höns under isen.

Futter, *-s*, *-*, *n.* dim. *Fütterchen*, *-lein*, foder, a) djurföda, F om människor, t. ex. *er ist nicht das* ~ *wert*: han gör ej skäl för maten; b) tyg m. m. hvarmed ngt fodras. **-arm**, *a.* foderfattig. **-bank**, *-e* †, *f.* hackelsekista. **-bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* odling af foderväxter. **-biene**, *-n*, *f.* arbetsbi. **-boden**, *-s*, -[†], *m.* (hö)skulle. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* bräde till brädfodring. **-ernte**, *-n*, *f.* foderskörd. **-flanell**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* foderflanell. **-holen**, *-s*, 0, *n.* foderhämtning, furagering. **-kasten**, *-s*, *-*, *m.* foderkista, foderlår. **-klinge**, *-n*, *f.* foderknif, hackelseknif. **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* foderknekt, fodermarsk. **-korb**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* tornister. **-korn**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fodersäd. **-kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* foderväxt. **-mangel**, *-s*, 0, *m.* foderbrist. **-mauer**, *-n*, *f.* ⊕ reveteringsmur. **-not**[**h**], 0, *f.* foderbrist. **-pflanze**, *-n*, *f.* foderväxt. **-raufe**, *-n*, *f.* foderhäck. **-sack**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. fodersäck. 2. tornister. **-schneide**, *-n*, *f.* hackelsekista. **-schwinge**, *-n*, *f.* ett slags vanna. **-trog**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* krubba, ho. **-wanne**, *-n*, *f.* stallvanna. **-wört**[**h**], -[*e*]*s*, 0, *m.* fodervärde. **-zeug**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fodertyg.

Futterál, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fodral.

futterⁱlⁿ, **füttorⁱlⁿ**, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. fodra, a) vanl. *futtern*, t. ex. *das Vieh, die Pferde. Ein Tier gross* ~ lägga på, uppföda ett djur; b) vanl. *füttern*, t. ex. *einen Rock mit Pelz, eine Wand mit Planken*. 2. vanl. *futtern*, fodra med, lägga för kreaturen, t. ex. *Heu, Hafer*. 3. vanl. *füttern*, mata, t. ex. *die Jungen*: (fogel)ungarne, *ein Kind, einen Kranken, eine Maschine*. II. *itr. h.* vanl. *futtern*. 1. fodra, t. ex. *der Knecht hat gefuttert*. 2. om djur och F om människor: äta, beta.

Futterung, **Fütterung**, *-en*, *f.* 1. fodring, utfodring; beklädning, revetering. 2. foder.

G.

G, -['*s*], -['*s*], *n.* gram. g.

Gabe, *-n*, *f.* 1. gåfva, skänk. 2. *Eine* [*milde*] ~ en almosa. 3. offer. 4. dos, dosis. **-n...** ex. ~**bringer**, ~**spender**, *-s*, *-*, *m.* gifvare.

gäbe se *gäng*.

Gabel, *-n*, *f.* dim. *Gäbelchen*, *Gäbelein*, gaffel; tjuga, grep; ljuster. **-arm**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* skakel. **-ärtig**, *a.* gaffelartad. **-ast**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* gaffelformig gren. **-deichsel**, *-n*, *f.* gaffeltistel. **-frühstück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* gaffelfrukost. **-gehörn**, **-geweih**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* jag. hjorthorn som slutar gaffelformigt. **-hirsch**, *-es*, *-e*, *m.* jag. hjort som har *Gabelgehörn*. **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* gaffelformigt trästycke. **-kreuz**, *-es*, *-e*, *n.* gaffelkors i form af ett Y. **-pferd**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* gaffelhäst. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* vagn med gaffeltistel. **-weg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* väg som delar sig i tvänne divergerande vägar. **-zacke**, **-zinke**, *-n*, *f.* gaffelklo.

Gabeler, *-s*, *-*, *m.* = *Gabelhirsch*.

gabelicht, **gabelig**, *a.* tveklufven, gaffelformig.

gabelⁱlⁿ, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. sätta på gaffel. 2. jag. om hjortar: taga på hornen. 3. *Gegabelt*: tveklufven, tudelad. II. *itr. h.* F taga för sig, gaffla i sig. III. *Sich* ~ klyfva sig, dela sig.

Gabelung, *-en*, *f.* tveklyfning, delning; för str. se *gabeln*.

Gäbl... se *Gabel...*

gack, *interj.* härmande hönsens m. fl. fåglars kackande.

Gackeléi, *-en*, *f.* kacklande.

gackelⁱlⁿ, **gackⁱlⁿ**, **gackerⁱlⁿ**, *-te*, *ge-t*, **gackslⁱlⁿ**, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* kackla.

Gaden, *-s*, -[†], *m.* hus, koja, rum, våning.

Gaffel, *-n*, *f.* 1. gaffel, tjuga. 2. ⚓ gaffel. **-segel**, *-s*, *-*, *n.* ⚓ gaffelsegel.

gaffⁱlⁿ, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. * gäspa. 2. * skarpt betrakta. 3. gapa, med af förundran vidöppen mun stirra, glo.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Gaffer, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* person som står och gapar på ngt, gapare; plur. gapande hop. **Gafferél**, -*en*, *f.* gapande, stirrande af förvåning. **Gagát**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* min. gagat. **Gage**, -*n*, *f.* lön, gage. **gäh**[**e**] m. m. se *jäh*[*e*] m. m. **Gähn...** Ex. -**krämpfe**, *m. plur.* konvulsiviska gäspningar. -**sucht**, 0, *f.* gäspsjuka. **gähnl**|**en**, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* gäspa. **Gähner**, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* gäspare. **Gähr...** se *Gär...* **gakel**|**n**, **gaks**|**en** se *gackeln*, *gacksen*. **Gala** (båda **a** korta), -*s*, *f.* -*s*, -*s*, *m.* 1. galadrägt. 2. galafest. -**anzug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* -**kleid**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* galadrägt. -**tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* galadag. **Galán**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* älskare, kurtisör. **galánt**, *a.* 1. höflig, galant. 2. ~*e Krankheit:* venerisk sjukdom. **Galantoríe**, -*en*, *f.* höflighet, galanteri. -**wa**[**a**]**ren**, *f. plur.* galanterivaror. **Galeásse**, -*n*, *f.* ⚓ galeas. **Galéere**, -*n*, *f.* galér. -**n...** Ex. ~**arbeit**, -*en*, *f.* (straff)arbete på galérerna. ~**sklave**, -*n*, -*n*, *m.* galérslaf. ~**strafe**, 0, *f.* galérstraff. ~**sträfling**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* galérslaf. **Gálen**, *m. plur.* gäler. **Galeóne**, -*n*, *f.* ⚓ galeon. **Galeóte**, -*n*, *f.* ⚓ galiot. **Galére** se *Galeere*. **Galeríe**, -*en*, *f.* galleri. **Galgen**, -*s*, -, *m.* galge. *An den* ~ *kommen:* blifva hängd. Bildl. *hart am* ~ *vorbei kommen:* med knapp nöd undslippa galgen, vara mycket illa ute. -**berg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* galgbacke. -**braten**, -*s*, -, *m.* en som borde hängas, galgfogel. -**dieb**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* galgfogel. -**förmig**, *a.* i form af en galge. -**frist**, -*en*, *f.* tid som för en förbrytare återstår, tills han skall hängas; bildl. tid, anstånd tills ngt obehagligt inträffar. -**gesicht**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* galgfysionomi. -**holz**, -*es*, 0, *n.* trä, virke till el. i en galge. Bildl. *falsch wie* ~ ytterst opålitlig. -**humor**, -[*e*]*s*, 0, *m.* galghumor. -**miene**, -*n*, *f.* galgfysionomi. -**pack**, -[*e*]*s*, 0, *n.* tjufpack, slödder. -**schelm**, -[*e*]*s*, -*e*, -**schwengel**, -*s*, -, *m.* F galgfogel. -**strafe**, -*n*, *f.* hängning ss. straff. -**strelch**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* tjufpojkstreck, skälmstycke, puts. -**strick**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. galgrep. 2. = föj. -**vogel**, -*s*, -†, *m.* galgfogel. **Galióne**, **Galióte** se *Galeone*, *Galeote*. **gälisch**, I. *a.* gälisk. II. *n.* gäliska, jfr *deutsch*. **Galle**, -*en*, *f.* 1. galla. *Jmdm die* ~ *erregen* el. *die* ~ *ins Blut treiben:* reta gallfeber på ngn. *Die* ~ *läuft ihm über:* han utöser sin galla. 2. barg. körtel; stenig fläck på en åker. 3. kärraktigt ställe på en åker. 4. stengalla, flussgalla (hästsjukdomar). 5. af vissa insekter föranledda utväxter på träd. -**apfel**, -*s*, -†, *m.* galläpple. -**sucht**, 0, *f.* gulsot. -**süchtig**, *a.* behäftad med gulsot. -**wespe**, -*n*, *f.* gallstekel. -**e...** = förreg. el. efterfölj. sms. — -**en...** Ex. ~**bitter**, *a.* bitter som galla. ~**blase**, -*n*, *f.* gallblåsa. ~**fieber**, -*s*, -, *n.* gallfeber. ~**leiden**, -*s*, -, *n.* gallsjukdom. ~**sucht** = -*sucht*. **galll**|**en**, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. ⊕ färga med galläpplen. 2. *Einen Fisch* ~ taga gallan ur en fisk. **Galleríe** se *Galerie*. **Gallert**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* och *n.* **Gallert**[**e**], -*en*, *f.* gelatin. **gallicht**, **gallig**, *a.* innehållande galla, gall-; bildl. hetlefrad, lättretlig, hätsk, ondskefull. **Galligkeit**, -*en*, *f.* gallfyldt tillstånd; bildl. lättretlighet, hätskhet, ondska. **Gallimathías**, -, 0, *m.* och *n.* gallimatias. **Gallio...** se *Galeo...* **gallisiér**|**en**, -*te*, -*t*, *tr.* förfranska. **Gallomaníe**, -*en*, *f.* öfverdrifven förkärlek för det franska, gallomani. **Gallon**, -*s*, -*s*, *n.* och *m.* **Galló́ne**, -*n*, *f.* gallon (engelskt rymdmått, ungef. $1^3/_4$ kanna). **Galméi**, -[*e*]*s*, 0, *m.* min. galmeja. **Galón**, -*s*, -*s*, *m.* **Galóne**, -*n*, *f.* galon. **galonier**|**en**, -*te*, -*t*, *tr.* galonera. **Galópp**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* galopp, a) = strick, b) dans. **Galoppáde**, -*n*, *f.* galopp, galoppad. **galoppier**|**en**, -*te*, -*t*, *tr.* galoppera. **Galósche**, -*n*, *f.* galosch. **galvánisch**, *a.* galvanisk. **galvanisiér**|**en**, -*te*, -*t*, *tr.* galvanisera. **Gamánder**, -*s*, -, *m.* bot. gamander (Teucrium). -**ehrenpreis**, -*es*, -*e*, *m.* bot. jungfruögon (Veronica Chamædrys). **Gamásche**, -*n*, *f.* 1. damask. 2. F byxångest. -**n...** Ex. ~**dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* stelt, småaktigt noggrant soldatskick, militärvälde, militärsnobberi. ~**held**, ~**mensch**, -*en*, -*en*, ~**ritter**, -*s*, -, *m.* militärsnobb. ~**stiefel**, -*s*, -, *m.* ett slags halfstöfvel. **Gamáschent**[**h**]**um**, -[*e*]*s*, 0, *n.* = *Gamaschendienst*. **Ganásche**, -*n*, *f.* öfre delen af en hästs underkäk. **Gän...** Ex. -**erbe**, -*n*, -*n*, *m.* medarfvinge, medägare. **Gang**, I. -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* dim. *Gängelchen*, *Gänglein*, 1. gång, a) gående, sätt att gå, t. ex. *in* ~ *bringen:* sätta i gång, *die Aufmerksamkeit im* ~*e erhalten:* hålla uppmärksamheten vaken, *das Recht muss seinen* ~ *gehen:* rättvisan måste ha sin gång, *in* ~ *kommen, einer Sache ihren* ~ *lassen:* låta en sak ha sin gång, *einen bestimmten* ~ *nehmen:* taga en viss vändning, *im* ~*e sein:* vara i gång, stv. vara gångbar, *einen linkenden* ~ *haben, seinen eigenen* ~ *haben:* gå sin egen väg; b) en vägsträckas tillryggaläggande, t. ex. *einen* ~ *um die Stadt machen:* gå, taga en promenad omkring staden, *wollen Sie einen* ~ *für mich machen?* vill ni gå ett ärende åt mig? *Ein schwerer, saurer* ~. c) bygg.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

gång, väg, trädgårdsgång, t. ex. *geheimer* ~ lönngång, *unterirdischer* ~; *er weiss alle Gänge und Schliche:* han känner till alla gångar och kryphål. 2. rätt vid en mältid, t. ex. *ein Gastmahl von zehn Gängen.* II. = *gäng.* **-ärt**, **-en**, *f.* 1. sätt att gå. 2. bärg. gångart. **-bau**, -[e]*s*, 0, *m.* bärg. bearbetning af gångar. **-erz**, *-es*, *-e*, *n.* bärg. gångmalm. **-gebirge**, *-s*, -, *n.* bärg som innehåller malmgångar. **-häuer**, *-s*, -, *m.* bärg. i gångar arbetande bärgsman. **-rad**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* tramphjul. **-spill**, -[e]*s*, *-e*, *n.* ⚓ gångspel. **-weise**, *adv.* 1. för hvar gång. 2. bärg. i gångar. **-woche**, *-n*, *f.* gångvecka.

gäng, *a.* 1. ✱ rask att gå, snabbfotad. 2. vanl. blott i förbindelsen ~ *und gäbe* el. *gebe:* gängse, gångbar, bruklig.

gangbär, *a.* 1. gångbar, a) möjlig att gå, t. ex. *ein ~er Weg*, b) allmänt gängse, t. ex. *~e Worte*, c) allmänt gällande, t. ex. *~e Münzen.* 2. handel. begärlig, t. ex. *~e Waren.*

Gangbarkeit, 0, *f.* gångbarhet, begärlighet, jfr föreg.

Gängel, *-s*, -, *m.* vaggmede. **-band**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* ledband; bildl. *jmdn am ~e führen:* föra ngn i ledband. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* hackadt kött. **-messer** = *Wiegemesser.* **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* gångstol, ställning på hjul för att lära småbarn gå.

gängeln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. s.* tulta. II. *tr.* 1. föra i ledband, lära barn gå. 2. vagga. 3. *Fleisch* ~ hacka kött med *Gängelmesser.*

gangbaft, *a.* 1. = *gangbar.* 2. bärg. förekommande i gångar.

Gans, *-e* †, *f.* gås. **Gänse...** ex. **~aar**, -[e]*s*, *-e*, **~ädler**, *-s*, -, *m.* zool. glada (Falco milvus). **~auge**, *-s*, *-n*, *n.* 1. gåsöga. 2. ett slags grof dräll. **~blume**, *-n*, *f.* vätteljus (Bellis perennis). **~braten**, *-s*, -, *m.* gåsstek. **~brust**, *-e* †, *f.* gåsbröst. **~distel**, *-n*, *f.* mjölktistel (Sonchus). **~dumm**, *a.* dum som en gås. **~feder**, *-n*, *f.* gåspenna. **~fett**, -[e]*s*, 0, *n.* gåsfett. **~füss**, *-es*, *-e* †, *m.* 1. gåsfot. 2. bot. mell (Chenopodium). 3. anföringstecken, gåsöga. **~haut**, *-e* †, *f.* 1. gåsskinn. 2. gåshud på människor. *Es fuhr mir eine ~ über den Leib* el. *es überlief mich eine ~* en rysning genomfor mig. **~hirt**, *-en*, *-en*, **~hüter**, *-s*, -, **~junge**, *-n*, *-n*, *m.* gåsvaktare, gåspojke. **~hirtin**, **~hüterin**, *-nen*, *f.* gåsvakterska. **~keule**, *-n*, *f.* gåslår. **~kiel**, -[e]*s*, *-e*, *m.* gåspenna. **~klein**, -[e]*s*, 0, *n.* gåskrås. **~küchlein**, **~küken**, *-s*, -, *n.* gåsunge. **~mädchen**, *-s*, -, *n.* gåsvakterska. **~markt**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* gåshandel, gåsmarknad. **~marsch**, *-es*, *-e* †, *m.* gåsmarsch. **~nudel**, *-n*, *f.* deg hvarmed gäss gödas. **~pökelfleisch**, *-es*, 0, *n.* saltadt gåskött. **~schmalz**, *-es*, 0, *n.* gåsflott. **~schwarz**, *-es*, 0, **~schwarzsauer**, *-s*, -, *n.* svartsoppa. **~stall**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* **~steige**, *-n*, *f.* gåshus. **~wein**, -[e]*s*, 0, *m.* F gåsvin, bxpunsch, vatten. **~weiss**, *-es*, 0, **~weissauer**, *-s*, -, *n.* maträtt af gåskrås utan blod.

Gänsehaft, *a.* gåsaktig, gås-, enfaldig.

Gänserich, -[e]*s*, *-e*, *m.* gåskarl, gåshane.

Gant, *-en*, *f.* 1. auktion, i sht konkursauktion. 2. konkurs. **-masse**, *-n*, *f.* konkursmassa.

gantieren, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* 1. påbjuda, yrka konkurs. 2. *Um etw.* ~ vid en konkursauktion bjuda på ngt.

ganz, I. *a.* hel, t. ex. *ein ~es Brot*, *ein ~es Jahr*, *~ Berlin*, *~ Deutschland*, *von ~em Herzen:* af hela mitt hjärta. *Etw. wieder ~ machen:* laga ngt. *Das Buch ist nicht ~* boken är a) sönder, b) defekt. F bildl. *ein ~er Redner:* en verklig talare. *Im ~en:* sammanräknadt, allt som allt; *im ~en genommen:* på det hela taget; *im grossen und ~en* el. *im grossen ~en:* i det stora hela, i stort. II. *adv.* 1. fullständigt, helt och hållet. ~ *und gar:* helt och hållet, alldeles; ~ *und gar nicht:* alldeles icke, på intet vis. 2. framför adj. och adv.: helt, alldeles, t. ex. ~ *gewiss:* helt visst, alldeles säkert, ~ *wenig:* helt litet, *das ist etwas ~ Anderes* el. ~ *was Anderes:* det är ngt helt annat. ~ *besonders:* i all synnerhet. ~ *wohl:* mycket väl. 3. vid subst. *Er ist ~ Ohr:* han är idel öra. *Er ist ~ der Mann:* han är just rätte mannen. *Es hat ~ das Ansehen, als ob* ... det ser alldeles ut som om ... 4. ganska, t. ex. ~ *gut:* ganska bra. **-bier**, -[e]*s*, *-e*, *n.* dubbelöl. **-blätterig**, *a.* med hela blad. **-franzband**, -[e]*s*, *-e* †, *n.* helfranskt band, helt läderband. **-hufner**, *-s*, -, *m.* bonde som äger en hel *Hufe.* **-lederband** = *-franzband.*

Ganzheit, *-en*, *f.* 1. helhet, helt tillstånd. 2. det hela, sammanfattning.

gänzlich, *a.* fullständig, hel; *adv.* helt och hållet, alldeles, fullständigt.

gar, I. *a.* i sht ⊕ färdig, i ordning; (genom-)kokt; om åkerjord: lucker. ~ *machen:* gara, garfva, t. ex. *den Stahl*, *das Leder.* II. *adv.* 1. alldeles, t. ex. ~ *nicht:* alldeles icke, ingalunda, ~ *nichts:* alldeles intet. ~ *zu:* alltför. Jfr *ganz II, 1.* 2. ganska, t. ex. *das ist ~ wohl möglich*, *er ist ein ~ gelehrter Mann.* 3. till och med, t. ex. *du bedauerst ihn noch ~*, *nun wollen ~ die Kinder sich zu Richtern aufwerfen. Warum nicht ~* det vore just vackert, å visst icke. Jfr *denken I, 1, e.* **-arbeit**, *-en*, *f.* ⊕ garning, färskning. **-aus** (afv. ˢ -), I. *adv.* fullständigt, till slutet, alldeles. II. obojl. *m.* och ✱ *n. Jmdm, einer Sache den* el. ✱ *das ~ machen:* gifva ngn nådestöten, göra slut på en sak. **-bord**, -[e]*s*, *-e*, *m.* ⊕ garbänk. **-koch**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* restauratör. **-köchin**, *-nen*, *f.* restauratris. **-küche**, *-n*, *f.* restauration, spisningslokal. **-kupfer**, *-s*, 0, *n.* garkoppar. **-eisen**, *-s*, -†, *m.* ⊕ garugn.

* äkta ums. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Gär... Ex. **-bottich**, -[e]s, -e, m. ⊕ jäskar. **-dauer**, 0, f. jäsningstid. **-mittel**, -s, -, n. jäsningsmedel. **-stoff**, -[e]s, -e, m. jäsningsämne.

Garantie, -en, f. säkerhet, garanti.

garantierlen, -te, -t, tr. gå i god för, garantera.

Gärb... ⊕ Ex. **-stahl**, -[e]s, 0, m. garfstål.

Garbe, -n, f. kärfve. **-n...** Ex. **~band**, -[e]s, -er †, n. sädesband. **~binder**, -s, -, m. **~in**, -nen, f. person som binder kärfvar.

gärbllen, -te, ge-t, tr. ⊕ garfva, t. ex. *Stahl.*

Garçón, -s, -s, m. gosse, ungkarl, garçon.

Garde, -n, f. garde.

Garderobe, -n, f. garderob, a) klädkonter, b) klädförråd. **-n...** Ex. **~halter**, -s, -, m. klädhängare.

Gardine, -n, f. gardin. **-n...** Ex. **~arm**, -[e]s, -e, **~haken**, -s, -, m. gardinrosett, gardinhållare. **~halter**, -s, -, m. gardinhållare. **~predigt**, -en, f. F sparlakanslexa. **~stange**, -n, f. kornisch.

Gardist, -en, -en, m. gardist.

Gare, 0, f. ⊕ färdigt, moget, kokt, luckert tillstånd; garfning; färskning; gödning.

garllen, -te, ge-t, tr. ⊕ gara, garfva, färska.

gärllen, gor el. -te, göre el. -[e]te, gegoren el. ge-t, -e, itr. h. och sich ~ jäsa.

Garn, -[e]s, -e, n. 1. garn, tråd. 2. snara, nät. *In das ~ gehen:* falla i snaran, gå i fällan. 3. nätmage. **-baum**, -[e]s, -e †, m. väfbom. **-handel**, -s, 0, m. garnhandel. **-knäuel**, -s, -, n. garnnystan. **-meister**, -s, -, m. fiskare som fiskar med stora nät. **-reuse**, -n, f. ryssja. **-weber**, -s, -, m. väfvare. **-weife**, **-winde**, -n, f. haspel. **-zug**, -[e]s, -e †, m. notdrag.

Garnát, -[e]s, -e, m. **Garnéele**, -n, f. zool. 1. räka. 2. en art krabbor.

garnen, a. af garn el. tråd, garn-, tråd-.

garnierlen, -te, -t, tr. garnera, kanta.

Garnierung, -en, f. garnering.

Garnisén, -en, f. garnison. **-stadt**, -e †, f. stad som har fast garnison. **-s...** Ex. **~leben**, -s, 0, n. garnisonslif.

garnisonierlen, -te, -t, itr. h. ligga i garnison.

Garnitúr, -en, f. garnering, garnityr.

Garrótte, -n, f. halsjärn till strypning.

garrottierlen, -te, -t, tr. med halsjärn strypa.

garstig, a. 1. stygg, elak, otäck, ful. 2. adv. F mycket, särdeles, grufligt, ryslig t.

Garstigkeit, 0, f. stygghet, elakhet, fulhet, afskyvärdhet.

Garten, -s, -†, m. dim. *Gärtchen*, *-lein*, trädgård. **-ampfer**, -s, 0, m. bot. patientia (Rumex Patientia). **-anlage**, -n, f. trädgårdsanläggning. **-arbeit**, -en, f. trädgårdsarbete. **-bank**, -e †, f. trädgårdsbänk. **-bau**, -[e]s, 0, m. trädgårdsodling. **-blume**, -n, f. trädgårdsblomma, odlad växt. **-erdbeere**, -n, f. trädgårdsmultron, jordgubbe. **-erde**, 0, f. trädgårdsjord. **-frucht**, -e †, f. trädgårdsfrukt, plur. trädgårdsalster. **-gewächs**, -es, -e, n. trädgårdsväxt. **-haus**, -es, -er †, n. lusthus. **-knecht**, -[e]s, -e, m. trädgårdsdräng. **-kunde**, 0, f. kunskap om trädgårdsodling. **-kunst**, 0, f. trädgårdsskötsel. **-land**, -[e]s, 0, n. trädgårdsland. **-laube**, -n, f. löfsal, berså. **-leine**, -n, f. trädgårdssnöre. **-leiter**, -n, f. trädgårdsstege. **-messer**, -s, -, n. trädgårdsknif. **-musik**, 0, f. musik i en trädgård. **-pflanze**, -n, f. trädgårdsväxt, odlad växt. **-promenade**, -n, f. promenad i en trädgård. **-saal**, -[e]s, -e †, m. trädgårdspaviljong. **-schere**, -n, f. trädgårdssax. **-stuhl**, -[e]s, -e †, m. trädgårdsstol. **-werk**, -[e]s, -e, n. allehanda trädgårdsanläggningar. **-wirt[h]schaft**, -en, f. 1. trädgårdsodling. 2. restauration i en trädgård.

Gärtner, -s, -, m. **~in**, -nen, f. trädgårdsmästare, trädgårdsmästarhustru. **-art**, 0, f. trädgårdsmästares sätt. **-mässig**, a. öfverensstämmande med en trädgårdsmästares sätt, föreskrifter, konst. **-s...** Ex. **~frau**, -en, f. trädgårdsmästarhustru.

Gärtnerei, -en, f. 1. trädgårdsodling, trädgårdsskötsel. 2. trädgårdsmästarbostad med el. utan kringliggande anläggningar. **-betrieb**, -[e]s, 0, m. trädgårdsskötsel.

gärtnerisch = *gärtnermässig.*

Gärung, -en, f. jäsning. **-s...** Ex. **~fähig**, a. som kan jäsa. **~prozess**, -es, -e, m. jäsningsprocess. För öfr. = *Gär...*

Gas, -es, -e, n. och ✱m. gas. **-anstalt**, -en, f. gasverk. **-anstecker**, **-anzünder**, -s, -, m. lyktändare. **-artig**, a. gasartad. **-behälter**, -s, -, m. gasklocka. **-beleuchtung**, 0, f. gasbelysning. **-brenner**, -s, -, m. gasbrännare. **-flamme**, -n, f. gaslåga. **-form**, 0, f. gasform. **-laterne**, -n, f. gaslykta. **-leitung**, -en, f. gasledning. **-licht**, -[e]s, 0, n. gaslju s, gassken. **-messer**, -s, -, m. gasmätare.

gäschllen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. brusa upp, bornera.

Gäscht, -[e]s, -e, m. jäsning, bornerande, skum, jäst.

Gasél, -[e]s, -e, n. **Gaséle**, -n, f. gasel (orientalisk verserat, i hvilken alla jämna rader rimma på den första).

Gasométer, -s, -, m. och ✱ n. gasmätare.

Gasse, -n, f. dim. *Gässchen*, *-lein*, gränd, mindre gata, gata. Bildl. *er ist Hans in allen ~n:* han är framme öfverallt, lägger sin näsa i allt. *Hohle ~* hålväg. Om människor *eine ~ bilden:* bilda dubbel häck. **-n...** Ex. **~bettler**, -s, -, m. tiggare som håller till på gatorna. **~bube**, -n, -n, m. gatpojke. **~dirne**, -n, f. gatnymf, gatslinka. **~ecke**, -n, f. gathörn. **~hauer**, -s, -, m. F slagdänga. **~junge**, -n, -n, m. gatpojke. **~kehrer**, -s, -, m. **~in**, -nen, f. gatsopare, gatsoperska. **~kot[b]**, -[e]s, 0, m. gatsmuts. **~laufen**, -s, 0, n. ✕ gatlopp. **~lied**, -[e]s, -er, n. slagdänga. **~mädchen**, -s, -, n. flicka som drifver omkring på gatorna, rännstensunge. **~mensch**, -es, -er, n. = *~dirne.* **~sänger**,

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

-s, -, m. gatsångare. ~treter, -s, -, m. gatstrykare, dagdrifvare. ~witz, -es, -e, m. gatpojkskvickhet.

Gast, -[e]s, -e †, m. 1. gäst, främling, främmande; resande. *Bei jmdm zu ~e sein:* gästa ngn, vara bjuden till, på bjudning hos ngn; *jmdn zu ~e bitten:* bjuda ngn till sig. 2. kund. 3. teat. skådespelare som ger gästroller. 4. person, själ, t. ex. *ein schlimmer ~* en farlig själ, *grober ~* grofhuggare, *ein schlauer, durchtriebener ~* en inpiskad skälm. -**becher**, -s, -, m. bägare, skål för gästerna. -**bett**, -[e]s, -en, n. gästsäng. -**bitter**, -s, -, m. ~in, -nen, f. person, vaktmästare som bjuder gäster till sign sanan. -**frei**, a. gästfri. -**freiheit**, 0, f. gästfrihet. -**freund**, -[e]s, -e, m. gästvän. -**freundlich**, a. gästvänlig. -**freundlichkeit**, 0, f. gästvänlighet. -**freundschaft**, -en, f. gästvänskap. -**geber**, -s, -, m. ~in, -nen, f. värd, värdinna. -**gebot**, -[e]s, -e, n. gästabud. -**geschenk**, -[e]s, -e, n. skänk åt en gästvän, välkomstgåfva. -**haus**, -es, -er †, n. härbärge, rum för resande, värdshus. -**herr**, -n, -en, m. värd vid ett gästabud. -**hof**, -[e]s, -e †, m. värdshus, hotell. -**kleid**, -[e]s, -er, n. högtidsdrägt. -**mahl**, -[e]s, -e el. -er †, n. gästabud. -**ordnung**, -en, f. stadga a) för resande, b) för värdshus. -**prediger**, -s, -, m. präst som predikar i en främmande församling; profpredikant. -**predigt**, -en, f. predikan hållen i en främmande församling; profpredikan. -**recht**, -[e]s, -e, n. en gästväns rättigheter, gästvänskap. -**rolle**, -n, f. teat. gästroll. -**spiel**, -[e]s, -e, n. teat. spelande af en gästroll. -**spieler**, -s, -, m. ~in, -nen, f. teat. i en gästroll uppträdande skådespelare, skådespelerska. -**stube**, -n, f. gästrum. -**tafel**, -n, f. table d'hôte. -**tisch**, -es, -e, m. bord för kunder, äfv. = föreg. -**verwandt**, a. förbunden genom gästvänskapens band. -**vorstellung**, -en, f. teat. uppträdande af gasterande skådespelarsällskap. -**weise**, adv. såsom gäst. -**wirt**[h], -[e]s, -e, m. värdshusvärd. -**wirt**[h]**in**, -nen, f. värdshusvärds hustru. -**wirt**[h]**schaft**, -en, f. värdshusrörelse. -**zimmer**, -s, -, n. gästrum.

gastiren, -ete, ge-et, itr. h. 1. gästa, vistas som gäst. 2. gifva gästabud.

Gasteréi, -en, f. gästabud, kalas.

gastiren, -te, -t, I. tr. undfägna, förpläga. II. itr. h. 1. gästa, vara gäst. 2. kalasa. 3. teat. gifva gästroller, gastera. **Gastirung**, f.

gastlich, a. beträffande gäster, gäst-; gästvänlig.

Gastlichkeit, 0, f. gästvänlighet.

gastrisch, a. gastrisk, mag-.

Gastronóm, -en, -en, m. 1. kännare af den finare matlagningen. 2. finsmakare, läckergom.

Gastronomie, -en, f. 1. finare matlagning. 2. gurmandis.

Gät... se *Jät...*

Gatt, -[e]s, -en el. -s, n. ⚓ gatt.

Gatte, -n, -n, m. make. -n... Ex. ~**glück**, -[e]s, 0, n. äktenskaplig lycka. ~**liebe**, 0, f. kärlek mellan äkta makar.

gatten, -ete, ge-et, tr. och *sich* ~ para (sig).

Gatter, -s, -, n. galler. -**balken**, -s, -, m. spjäle i ett grof galler. -**förmig**, a. i form af ett galler. -**stab**, -[e]s, -e †, m. spjäle i ett galler. -**thor**, -[e]s, -e, n. gallerport. -**thür**[e], -en, f. gallerdörr. -**werk**, -[e]s, -e, n. gallerverk.

Gattin, -nen, f. maka.

Gattung, -en, f. i sht bot. och zool. ordning, slägte; i allmh. art, slag, sort. -s... Ex. ~**name**[n], -ns -n, m. slägtnamn. ~**wort**, -[e]s, -er †, n. slägtord.

Gau, -[e]s, -e[n], m. och ✱ n. landskap, distrikt, krets; ängd, trakt. -**dieb**, -[e]s, -e, m. listig, förslagen tjuf. -**ding**, -[e]s, -e, n. landskapsting. -**gericht**, -[e]s, -e, n. domstol för ett landskap, landskapsting. -**graf**, -en, -en, m. ungef. lagman. -**gräfschaft**, -en, f. ungef. lagsaga. -**turnfest**, -[e]s, -e, n. gymnastikfest för ett distrikts gymnaster. -**wort**, -[e]s, -er †, n. dialektord, provincialism.

Gauch, -[e]s, -e[n] el. -e †, dim. *Gäuchlein*, hanrej; glop, gäck, narr, stackare; skälm, bedragare. -**heil**, -[e]s, -e, n. bot. rödarv (Anagallis arvensis).

Gaukel... Ex. -**bild**, -[e]s, -er, n. gyckelbild, drömbild. -**bude**, -n, f. en gycklares, lindansares, taskspelares stånd, kasperteater. -**kunst**, -e †, f. taskspelarkonst; knep. -**puppe**, -n, f. marionett, kasper. -**spiegel**, -s, -, m. trollspegel. -**spiel**, -[e]s, -e, n. = *Gaukelei*. -**spieler** = *Gaukler*. -**spielerei** = *Gaukelei*. -**tanz**, -es, -e †, m. lätt, luftig dans, lekande rörelse. -**tasche**, -n, f. taskspelartaska. -**wahn**, -[e]s, 0, m. illusion, fantasteri. -**werk**, -[e]s, -e, n. = *Gaukelei*.

Gaukeléi, -en, f. 1. fladdrande, lekande rörelse, lek. 2. gyckel, taskspeleri, bedräglig föreställning, bedräglighet, charlataneri, bedrägeri.

gaukelhaft, **gaukelig**, a. gycklande, bedräglig, taskspelar-, pajas-, charlatans-.

gaukeln, -te, ge-t, I. itr. h. 1. när ortförändringen framhålles äfv. s. röra sig lätt, lekande, fladdra, sväfva. 2. *Mit etw.* ~ röra ngt hit och dit. 3. göra hastiga och förvillande rörelser, göra taskspelarkonster, jonglörkonster. II. tr. 1. bedraga. 2. genom taskspelarkonster frambringa, framtrolla, trolla. III. *Sich* ~ 1. röra sig, fladdra, sväfva hit och dit. 2. *Sich in Illusionen* ~ invagga sig i illusioner.

Gaukler, -s, -, m. ~in, -nen, f. gycklare, gycklerska, komediant, taskspelare, jonglör, pajas, lindansare, lindanserska, charlatan, bedragare, bedragerska. -**bande**, -**truppe**, -n, f. lindansarsällskap, komedianttrupp.

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Gauklerei = *Gaukelei* 2.
gauklerhaft, gauklerisch = *gaukelhaft.*
Gaul, -[e]*s,* -*e* [†], *m.* dim. *Gäulchen,* häst, hästkrake.
Gaumen, -*s,* -, *m.* gom. -**laut,** -[e]*s,* -*e, m.* gram. gomljud, palatalt ljud.
Gaunsr, -*s,* -, *m.* ~**in,** -*nen, f.* skälm, kanalje, skojare, bedragare, bedragerska, tatare, bof, tjuf. -**spräche,** -*n, f.* tjufspråk.
Gauneréi, -*en, f.* bofstreck, bedrägeri, kanaljeri.
gaunerhaft, gaunerisch, *a.* bedräglig, bof-, tjuf-.
gauner|n, -*te, ge-t, itr. h.* vara bedräglig, begå bofstreck, lura.
Gauschaft, -*en, f.* samtliga invånare i en *Gau.*
Gavótte, -*n, f.* gavott (gammal fransk dans).
Gaze, -*n, f.* tyget gas.
Gazélle, -*n, f.* gasell. -**n...** Ex. ~**auge,** -*s,* -*n, n.* gasellöga.
gbr. förkortn. = *gebräuchlich.*
ge... är en förstafvelse, som tjänar till att bilda 1. talrika neutrala verbalsubstantiv, hvilka uttrycka upprepande, t. ex. *ächzen:* stöna, *Geächze:* upprepadt, ihållande, pinsamt stönande; 2. af subst. afledda sammanfattningsord, t. ex. *Ader:* åder, *Geäder:* ådersystem; 3. adj. af subst., angifvande förhandenvaron af den gum subst. betecknade saken, t. ex. *Arm:* arm, *gearmt:* försedd med arm(ar); 4. äkta verbala sms., t. ex. *denken:* tänka, *gedenken:* tänka på, minnas; 5. part. perf., hvilket kan tjänstgöra som el. öfvergå till adj., ofta med skiftande bem., t. ex. *eignen:* egna, *geeignet:* egnad, lämplig, passande.
Geächze, -*s,* 0, *n.* ihållande stönande.
Geäder, -*s,* 0, *n.* ådersystem; ådring, marmorering.
geädert, geädert, *a.* 1. ådrig. 2. marmorerad.
Geäfter, -*s,* -, *n.* sporrar på vissa djurs ben, småklöfvar. — **geäpfelt,** *a.* apelkastad.
geärmt, *a.* försedd med arm(ar).
Geäs|e, Geäss, -*es,* -*e, n.* jag. 1. föda, bete. 2. mun, mule på hjortar och rådjur.
geäugt, geäugt, *a.* försedd med ögon; i sms. -ögd, t. ex. *braun*~ brunögd.
geb. förkortn. = *geboren:* född (f.).
Gebäck, -[e]*s,* -*e, n.* 1. bakverk, bröd. 2. bak (= på en gång bakad brödmängd).
Gebäckene(s), (adj. böjn.) *n.* bakverk.
Gebälge, -*s,* 0, *n.* F slagsmål.
Gebälk, -[e]*s,* -*e, n.* bjälklag.
Gebär... Ex. -**anstalt,** -*en, f.* -**haus,** -*es,* -*er* †, *n.* barnbördshus. -**mutter,** -†, *f.* lifmoder. -**schmerzen,** *m. plur.* -**weben,** *f. plur.* födslosmärtor, barnvärkar. -**zeit,** -*en, f.* tid för förlossning.
Gebärde, -*n, f.* 1. yttre, utseende, min, (ansigts)drag. 2. åtbörd. -**n...** Ex. ~**ausdruck,** -e[*s*], 0, *m.* ansigtsuttryck, minspel. ~**kunst,** 0, *f.* mimik, minspel. ~**spiel,** -[e]*s,* 0, *n.* minspel. ~**spieler,** -*s,* -, *m.* pantomimisk skådespelare. ~**sprache,** -*n, f.* pantomim, åtbördsspråk.
gebärden, * *sich* ~ bära sig åt, uppföra sig. *Sich ernst* ~ taga på sig en allvarsam min. *Sich närrisch* ~ uppföra sig som en tok.
gebärdig, *a.* sedig, vanl. blott i sms. se. *wohl*~ som uppför sig väl, städad, anständig.
Gebärdung, -*en, f.* åtbörd, hållning, uppförande.
gebären, * *itr. h.* och *sich* ~ = *gebärden.*
gebär|en, *gebierst* el. ✱ -*st, gebar,* -*e, geboren, gebier* el. ✱ -*e,* * *tr.* föda. *Vor der Zeit* ~ få missfall. *Frau Göthe, geborene* (vanl. förkort. *geb.*) *Textor:* fru G. f. T.
Gebärerin, -*nen, f.* barnsängskvinna; mor.
Gebärung = *Gebärdung.*
Gebärung, -*en, f.* förlossning, födelse.
Gebäude, -*s,* -, *n.* byggnad.
gebe se *gäng.*
Gebein, -[e]*s,* -*e, n.* samtliga ben i en kropp.
Gebifer, -*s,* 0, *n.* 1. gläfs, bjäbbande, skällande. 2. trätande, gräl, käx.
Gebíl[e], -[e]*s,* 0, *n.* skällande, skall.
geben, *giebst* el. *gibst, gab, gäbe, gegeben, gieb* el. *gib,* I. *tr.* 1. gifva, lemna, t. ex. *jmdm ein Almosen, Antwort, Aufklärung über etw., Feuer, Karten, Kredit, Rabatt, Privatstunden, ein Stück im Theater, einen Verweis:* en skrapa, *einen Wink, etw. verloren, ein Wort gab das andere;* med prep. *einen Brief auf die Post, jmdm die Hand darauf, seine Kinder von sich, keinen Laut von sich.* Kortspel: *am* ~ *sein:* vara i tur att ge. 2. opers. *es giebt:* det gifves, det fins, t. ex. *giebt es etw. Schöneres?* fins det ngt skönare? *Es wird etw. geben:* det kommer att vankas ngt. *Was giebt's Neues?* hvad nytt? 3. frambringa, afkasta, t. ex. *dieses Land giebt gutes Korn, diese Bäume* ~ *viel Obst.* 4. gifva vid handen, ådagalägga. *Das giebt schon der Augenschein:* det syns utanpå, det är klart utan vidare. 5. med ord uttrycka, återgifva, öfversätta, t. ex. *einen Gedanken gut* ~. 6. *Etw. für etw.* ~ utgifva ngt för att vara ngt. 7. åstadkomma, blifva, t. ex. *das wird einen schrecklichen Lärm* ~ det kommer att blifva ett förskräckligt oväsen, *er hätte einen guten Soldaten gegeben:* han skulle ha blifvit en bra soldat. 8. särskilda fall. *Rechenschaft von etw.* ~ aflägga räkenskap, redogöra för ngt, *Zeugnis von etw.* ~ vittna om ngt. *Eine Rolle* ~ spela en roll. *Etw. ans Licht* ~ låta ngt skåda dagen, gifva ut ngt. *Sein Leben an etw.* (ack.) ~ egna, helga sitt lif åt ngt. *Geld auf Zinsen* ~ låna ut pengar mot ränta. *Seine Tochter in Pension* ~ sätta sin dotter i pension. *Jmdm etw. in Verwahrung* ~ lemna ngt i ngns förvar, deponera ngt hos ngn. II. *Sich* ~ 1. gifva sig, t. ex. *gefangen:* tillfånga, *zufrieden:* tillfreds, *zu erkennen:*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

tillkänna. 2. *Sich für etw.* ~ gifva sig ut för att vara ngt. 3. framgå, t. ex. *das giebt sich aus dem Zusammenhange.* 4. *Sich in etw.* (ack.) ~ foga sig i ngt. 5. gifva efter, gifva med sig, t. ex. *der Schmerz wird sich bald* ~, F *er wird sich schon* ~. 6. opers. a) *es giebt sich nicht gut, wenn man nichts hat:* det är svårt att ge, när man ingenting har; b) *wie es sich gerade giebt:* allt efter som det faller sig.

Geber, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* gifvare, gifvarinna.

Gebérd... se *Gebärd...*

Gebét, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bön. *Sein* ~ *verrichten:* förrätta sin bön. F *jmdn ins* ~ *nehmen:* taga ngn i förhör. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* bönbok. **-formel**, *-n*, *f.* bönformulär.

Gebétt[e], -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fullständig bädd.

Gebéttel, *-s*, 0, *n.* tiggeri.

Gebiet, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* område för ngns herravälde, vanl. område i allmh. **-s...** Ex. ~**erweiterung**, *-en*, *f.* utvidgning af ngns välde, gränsutvidgning.

gebieten, * *tr.* och *itr. h.* 1. befalla, bjuda, heraka, t. ex. *jmdm etw., Achtung, über ein Volk. Über seine Leidenschaften* ~ vara herre öfver sina lidelser. 2. om högt belägna platser: *über etw.* (ack.) ~ beherska, dominera ngt.

Gebieter, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* herskare, herskarinna.

gebieterisch, *a.* befallande, högdragen. Bildl. *die* ~*e Macht ihrer Reize:* hennes behags oemotståndliga makt.

Gebild[e], -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bild, beläte, produkt, bildning, formation.

Gebimmel, *-s*, 0, *n.* förakt. ringande, pinglande.

Gebinde, *-s*, -, *n.* 1. bindande. 2. ngt hopbundet, knippa, bundt; afv. som mått, t. ex. *ein* ~ *Garn.*

Gebirg[e], -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. bärgskedja, bärg. 2. bärg. bärgart. **-s...** Ex. ~**art**, *-en*, *f.* bärgart. ~**ausläufer**, *-s*, -, *m.* bärgarm, sidorygg. ~**bewohner**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* bärgsbo. ~**gegend**, *-en*, *f.* bärgstrakt. ~**grat**, -[*e*]*s*, *-e* [†], ~**kamm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bärgskam. ~**kessel**, *-s*, -, *m.* bärgkittel. ~**kette**, *-n*, *f.* bärgskedja. ~**kunde**, 0, *f.* bärgsvetenskap. ~**land**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* bärgland. ~**masse**, *-n*, *f.* bärgmassa. ~**pass**, *-es*, *-e* †, *m.* bärgpass. ~**pflanze**, *-n*, *f.* bot. fjällväxt, alpväxt. ~**reise**, *-n*, *f.* resa till el. i bärgstrakt. ~**rücken**, *-s*, -, *m.* bärgsrygg. ~**schicht**, *-en*, *f.* bärgformation, lager. ~**schlucht**, *-en*, *f.* bärgsklyfta. ~**volk**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* bärgfolk, bärgsboar. ~**wand**, *-e* †, *f.* bärgvägg.

Gebirger, *-s*, -, *m.* bärgsbo.

gebirgig, *a.* bärgig.

Gebiss, *-es*, *-e*, *n.* 1. båda tandraderna, käkar. 2. munstycke på betsel.

Gebläffe, *-s*, 0, *n.* gläfsande.

Geblase, *-s*, 0, *n.* ihärdigt blåsande.

Gebläse, *-s*, -, *n.* ⊕ blåsbälg(ar), bläster. **-ofen**, *-s*, -†, *m.* ⊕ blästerugn.

Geblök[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* ihållande bölande, bräkande.

Geblüt, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. allt blod i kroppen. 2. blod, slägt, stam, ätt.

Gebórgenheit, 0, *f.* tillstånd af säkerhet, skygd.

Gebót, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. påbud, bud, befallning. *Jmdm zu* ~*e stehen:* a) stå ngn till buds, b) stå till ngns förfogande, till ngns tjänst. Bibl. budord, bud, t. ex. *die zehn* ~*e.* Ordspr. *Not kennt kein* ~ nöden har ingen lag. 2. kungörelse, lysning. 3. anbud, bud (= det för en sak bjudna priset, i sht vid auktioner).

gebr. förkorta. = *gebräuchlich.*

Gebrâme, *-s*, -, *n.* bräm, garnering.

Gebrâu, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* brygd (= det brygda), blandning, usel blandning.

Gebráuch, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. bruk, begagnande, användning. *Etw. in täglichem* ~*e haben:* hafva ngt till dagligt bruk. ~ *von etw. machen:* begagna sig af ngt. *Ausser* ~ el. *aus dem* ~*e kommen, sein:* komma, vara ur bruk. 2. bruk, sed, vana, mod. **-s...** Ex. ~**anweisung**, *-en*, *f.* bruksanvisning. ~**recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* nyttjanderätt. ~**vorschrift** = ~*anweisung.*

gebráuchen, * *tr.* begagna, använda.

gebráuchlich, *a.* bruklig, vanlig.

Gebráuchlichkeit, 0, *f.* brukligheet, vanlighet.

Gebráude, *-s*, -, *n.* = *Gebrâu.*

Gebráus[e], *-es*, 0, *n.* ihållande brus.

Gebréche, *-s*, 0, *n.* 1. ihållande kräkningar. 2. jag. vildsvinstryne.

1. gebréchen, * *itr. h.* *Etw. gebricht mir* el. *es gebricht mir* [*an*] *etw.:* jag saknar ngt, lider brist på ngt, det fattas mig ngt.

2. Gebréchen, *-s*, -, *n.* brist, fel, lyte, svaghet, sjukdom, ondt.

gebréchlich, *a.* bräcklig om saker och personer, klen, svag.

Gebréchlichkeit, *-en*, *f.* bräcklighet, klenhet, lyte.

Gebréste, *-s*, *-n*, *n.* = *2. Gebrechen.*

Gebróchenheit, 0, *f.* brutet tillstånd. *Die* ~ *seiner Stimme:* hans brutna röst.

Gebröckel, *-s*, 0, *n.* 1. lösnande i smulor, afvittring. 2. lösnande smulor, bitar, spillror.

Gebródel, *-s*, 0, *n.* kokande, sjudande.

Gebrüder, *plur.* bröder, t. ex. *die* ~ *Grimm:* bröderna G.

Gebrüll, -[*e*]*s*, 0, *n.* rytande, bölande, vrålande.

Gebrúmm[o], -[*e*]*s*, 0, *n.* brummande.

Gebúhr, *-en*, *f.* 1. det tillbörliga, skyldighet. *Über die* ~ *arbeiten:* arbeta mer än nödvändigt är. *Über* el. *wider alle* ~ otillbörligt. *Jeden bei seiner* ~ *nennen:* gifva hvar och en den honom tillkommande titeln. 2. vanl. plur. honorar, afgift, betalning, in-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

komst, lön. **-en...** Ex. **~erlass, ~nächlass,** *-es, -e* [†], *m.* efterskänkande af det en tillkommande honoraret, af vissa afgifter.

gebühren, * *itr. h.* och *sich* ~ 1. med rätta tillkomma, *jmdm:* ngn. *Ehre, dem Ehre gebührt:* ära den som äras bör. 2. vanl. *sich* ~ vara tillbörlig, anstå, passa, i sht opers. *~d* = följ.

gebührlich, *a.* tillbörlig, passande.

Gebührlichkeit, 0, *f.* tillbörlighet.

Gebónd, -[*e*]*s*, -*e* [†], *n.* knippa, bundt, docka.

Gebúndenheit, 0, *f.* tvång, band på sig.

Gebúrt, *-en, f.* 1. nedkomst, förlossning, barnsäng. *Zu frühe* ~ missfall. 2. födelse. 3. lifsfrukt, foster. **-s...** Ex. **~adel,** *-s,* 0, *m.* ärftlig adel. **~anzeige,** *-n, f.* födelseannons. **~fehler,** *-s, -, m.* medfödt, naturligt fel, lyte. **~feier,** *-n, f.* **~fest,** -[*e*]*s, -e, n.* födelsedagsfirande. **~helferin,** *-nen, f.* barnmorska. **~hülfe,** 0, *f.* hjälp vid barnförlossning. **~jahr,** -[*e*]*s, -e, n.* födelseår. **~land,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* hemland. **~liste,** *-n, f.* lista förteckning öfver födde. **~mal,** -[*e*]*s, -e* el. *-er* †, *n.* födelsemärke. **~ort,** -[*e*]*s, -e* el. *-er* †, *m.* födelseort. **~recht,** -[*e*]*s, -e, n.* ärftlig, medfödd rättighet. **~register,** *-s, -, n.* = *~liste.* **~schein,** -[*e*]*s, -e, m.* dopattest. **~schmerzen,** *m. plur.* födslovånda, barnvärkar. **~stadt,** *-e* †, *f.* födelsestad. **~stunde,** *-n, f.* timme då ngn är född. **~tag,** -[*e*]*s, -e, m.* födelsedag. **~tagsgeschenk,** -[*e*]*s, -e, n.* födelsedagsgåfva. **~tagskind,** -[*e*]*s, -er, n.* födelsedagsbarn. **~weben,** *f. plur.* = *~schmerzen.*

gebürtig, *a.* född, härstammande. ~ *aus Berlin:* född i B., från B., född berlinare.

Gebúsch, *-es, -e, n.* buskage, buskar, dunge, skog.

Geck, *-en* el. * *-s, -en* el. * *-e, m.* 1. gäck, narr, sprätt. 2. *Den* ~[*en*] *mit etw. treiben:* drifva gyckel med, förlöjliga ngt. *Jmdm den ~en stechen:* håna ngn, räcka lång näsa, peka finger åt ngn.

geckenhaft, *a.* narraktig, sprättig.

Geckenhaftigkeit, 0, *f.* narraktighet.

Geckeréi, *-en, f.* narraktigt uppträdande, narraktig handling, dårskap.

geckig, geckisch = *geckenhaft.*

Gedáchtnis[**s**], *-ses, -se, n.* minne (erinringsförmåga). *Jmdm etw. ins ~ zurückrufen:* påminna ngn om ngt. *Wenn mein ~ mich nicht trügt:* om jag mins rätt. **-buch,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* 1. album. 2. notisbok. **-fehler,** *-s, -, m.* minnesfel, misstag. **-feier,** *-n, f.* **-fest,** -[*e*]*s, -e, n.* åminnelsehögtid, minnesfest. **-kraft,** 0, *f.* erinringsförmåga. **-kunst,** 0, *f.* minneskonst, mnemonik. **-münze,** *-n, f.* minnespenning, medalj. **-rede,** *-n, f.* minnestal, äreminne. **-sache,** *-n, f.* minnessak. **-tag,** -[*e*]*s, -e, m.* åminnelsedag, minnesvärd dag. **-vers,** *-es, -e, m.* minnesvers.

Gedánke[**n**], *-ns, -n, m.* 1. tanke, t. ex. *seinen ~n nachhängen:* vara försjunken i tankar, gå och grubbla, *sehr hohe ~n von sich haben, jmdn auf andere ~n bringen, auf andere ~n kommen, mit einem ~n umgehen, der ~ an den Tod:* tanken på döden, *nach meinem ~n:* enligt min tanke, *wo warst du mit deinen ~n?* hvad tänkte du på? 2. sårskilda fall. *Seine ~n gehen zu hoch:* han har för högtflygande planer. *Guter* ~ godt infall. *Seine ~n nicht beisammen haben:* vara tankspridd, vara onppmärksam. *Etw. in ~n thun:* göra ngt af tankspriddhet. *Sich* (dat.) *~n über etw.* (ack.) *machen:* förebrå sig ngt. *Sich* (dat.) *~n auf etw.* (ack.) *machen:* göra sig förhoppning om ngt. **-n...** Ex. **~arm,** *a.* tankefattig, andefattig, **~armut**[**h**], 0, *f.* andefattighet. **~blitz,** *-es, -e, m.* blixtartad tanke, snilleblixt. **~folge,** *-n, f.* tankeföljd. **~freiheit,** 0, *f.* tankefrihet. **~fülle,** 0, *f.* tankerikedom. **~gang,** -[*e*]*s,* 0, *m.* tankegång. **~leer,** *a.* tom på tankar, andetom. **~lesre,** 0, *f.* brist på tankar, andetomhet. **~los,** *a.* tanklös. **~lósigkeit,** *-en, f.* tanklöshet. **~reich,** *a.* tankediger. **~reicht**[**h**]**úm,** -[*e*]*s,* 0, *m.* tankerikedom. **~schwer** = *~reich.* **~spáne,** *m. plur.* tänkespråk, aforismer. **~strich,** -[*e*]*s, -e, m.* tankstreck. **~voll,** *a.* 1. tankfull. 2. tankediger. **~welt,** *-en, f.* tankens verld.

Gedárm, -[*e*]*s, -e, n.* inälfvor, tarmar.

Gedéck, -[*e*]*s, -e, n.* 1. allt som tjänar till betäckning, t. ex. hästtäcken, allt till taktäckning hörande m. m. 2. bordslinne, duktyg, kuvert.

1. **gedéihen,** *gedieh, gediehe, gediehen,* -[*e*], stv. *-te, -t,* * *itr. s.* 1. ha framgång, lyckas, trifvas, frodas, gå till, tilltaga, t. ex. *ein Mensch, ein Tier, eine Pflanze, eine Stadt gedeiht.* Ordspr. *unrecht Gut gedeiht nicht:* med orätt fås, med sorg förgås. 2. *Zu etw.* ~ lända till ngt, t. ex. *das gedeiht ihm zur Ehre, zum Heil, zur Schande.* 3. *Die Sache ist dahin* el. *so weit gediehen:* saken har nu kommit därhän, så långt, står på den punkten. *Die Sache ist aufs Äusserste gediehen:* saken har drifvits till sin spets.

2. **Gedéihen,** *-s,* 0, *n.* trefnad, tillväxt, frodighet, framgång. *Gott gebe sein ~ dazu:* Gud gifve sin välsignelse därtill, låte det lyckas.

gedéihlich, *a.* som har framgång, lycklig, lyckosam, gynsam.

Gedénk... = *Denk...*

gedénken, * *tr.* och *itr. h.* 1. *Jmdm etw.* ~ hafva ngn i minnet, bära agg till ngn för ngt. 2. *Jmds, einer* (gen.) *Sache* ~ minnas ngn, ngt. *Er gedachte meiner mit keiner Silbe:* han kom ej ihog mig med ett enda ord. *Dessen nicht zu ~ dass* ... för att ej tala om att ... *Zu deinem* ~ till minne af dig. 3. ~ *zu:* tänka att, hafva för afsigt att.

Gedícht, -[*e*]*s, -e, n.* dikt. **~album,** -[*s*]*, -s, n.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

poetiskt album. ~**form**, 0, *f.* *In* ~ på vers. ~**sammlung**, **-en**, *f.* diktsamling.

gediegen, *a.* gedigen. **-gold**, -[*e*]*s*, 0, *n.* gediget guld.

Gediegenheit, 0, *f.* gedigenhet.

Gedinge, **-s**, -, *n.* 1. prutande, köpslående. 2. uppgörelse, beting. **-arbeit**, **-en**, *f.* betingsarbete.

Gedränge, **-s**, -, *n.* 1. trängsel. 2. trångmål, klämma.

Gedrängtheit, 0, *f.* 1. sammanpackning, trängsel. 2. kortfattadt uttrycksätt, korthet, precision. 3. rask följd.

gedritt, *a.* tredelad, trefaldig.

Gedrungenheit, 0, *f.* 1. täthet, fasthet. 2. kortfattadt, koncist uttrycksätt.

Gedudel, **-s**, 0, *n.* = *Dudelei.*

Geduld, 0, *f.* tålamod, fördragsamhet, öfverseende. *Die* ~ *reisst mir:* mitt tålamod är slut. *Mit jmdm* ~ *haben:* hafva fördrag med ngn. **-faden**, **-s**, -†, *m.* *Der* ~ *reisst mir:* mitt tålamod är slut. **-los**, *a.* otålig. **-lösigkeit**, 0, *f.* brist på tålamod, otålighet. **-probe**, **-n**, *f.* tålamodsprof.

geduldigen, **-ete**, **-et**, *sich* ~ gifva sig till tåls.

geduldig, *a.* tålig, tålmodig.

gedünsen, *a.* uppsväld, uppblåst.

Gedünsenheit, 0, *f.* uppsvälldt, uppblåst tillstånd.

geeckt, *a.* försedd med hörn.

geeignet, *a.* egnad, passande, lämplig.

Geest, 0, *f.* **-land**, -[*e*]*s*, **-er** †, *n.* högt beläget, torrt land, hed.

Gefahr, **-en**, *f.* 1. fara, t. ex. ~ *laufen*, *es hat keine* ~, *in* ~ *kommen:* råka i fara, *mit* ~ *meines Lebens:* med fara för mitt lif, *es ist* ~ *im Verzuge:* dröjsmål medför fara, *in* ~ *setzen:* utsätta för fara. 2. risk, t. ex. *auf seine* ~, *auf die* ~ *hin alles zu verlieren:* med risk att förlora allt. **-bringend**, *a.* hotande. **-drohend**, *a.* hotande, farlig. **-los**, *a.* utan fara, ofarlig. **-lösigkeit**, 0, *f.* frånvaro af fara, säkerhet. **-voll**, *a.* farlig.

Gefahrde, **-n**, *f.* 1. fara. 2. bedrägeri.

gefährden, *tr.* utsätta för fara, blottställa, sätta på spel. **Gefährdung**, *f.*

Gefähre, **-s**, 0, *n.* oupphörligt åkande hit och dit.

gefährlich, *a.* farlig; F adv. betydlig, grufligt. *Etw. sehr* ~ *machen:* öfverdrifva faran i ngt.

Gefährlichkeit, **-en**, *f.* farlighet, fara. *Aus allem eine* ~ *machen:* ungef. se spöken midt på ljusa dagen.

Gefährt, -[*e*]*s*, **-e**, *n.* 1. åkdon, fordon. 2. jag. spår.

Gefährte, **-n**, **-n**, *m.* kamrat, i sht reskamrat, ledsagare.

Gefährtin, **-nen**, *f.* ledsagarinna, kamrat.

Gefäll[**e**], -[*e*]*s*, **-e**, *n.* 1. lutning, om vatten: fall. F *ein gutes* ~ *haben:* hafva ett godt fall, dricka dugtigt. 2. vanl. plur. afkastning, inkomster af ngt. **-einnehmer**, **-s**, -, *m.* uppbördsman. **-erhebung**, **-en**, *f.* uppbörd. **-höhe**, **-n**, *f.* höjden af ett fall.

Gefälle[**n**], **-en**[*s*], **-en**, *m.* behag, (vän)tjänst. *Nach* ~*n:* efter behag. *An etw.* (dat.) ~ *finden* el. *haben:* finna behag i, gilla, tycka om ngt. *Jmdm zu* ~*n sein, thun, reden:* vara, göra, tala ngn i lag. *Es geschieht mir ein* ~ *damit:* ni bereder mig ett nöje därmed. *Thue mir den* ~*n:* gör mig den tjänsten. **-sucht**, 0, *f.* behagsjuka, koketteri. **-süchtig**, *a.* behagsjuk, kokett.

gefallen, * *itr. h.* 1. behaga, falla i smaken. *Er gefällt mir:* han är i min smak, jag tycker om honom. Opers. *es gefällt mir hier:* jag trifves här, tycker om mig här. 2. *Sich* (dat.) *in etw.* ~ finna behag, nöje i, trifvas med ngt. *Wie gefällst du dir in Paris?* hur tycker du om dig, befinner du dig i P.? 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ *lassen:* a) tycka om ngt, b) foga sig i, underkasta sig ngt. *Das lasse ich mir* ~ det är just i min smak. *Sich* ~ *lassen, dass* ... finna sig i att ... *Sich nicht viel* ~ *lassen:* icke tåla mycket som ej är en i lag.

gefällig, *a.* behaglig, angenäm, benägen, tillmötesgående, tjänstaktig, vänlig, i lag, t. ex. ~*es Äussere:* behagligt yttre, *was ist Ihnen* ~? hvad behagar ni? *Ihrer* ~*en Antwort entgegensehend:* afvaktande edert benägna svar, *wenn es Ihnen* ~ *ist:* a) om det är lämpligt för er, b) var så god! *setzen Sie sich, wenn es Ihnen* ~ *ist!* var så god och sitt! *Sie waren so* ~ *mir mitzuteilen:* ni hade godheten meddela mig, *um Ihnen* ~ *zu sein:* för att göra eder en tjänst, *gern* ~ *sein:* gärna stå till tjänst. ~*st:* var så god, t. ex. *nehmen Sie* ~*st Platz!* var så god och tag plats!

Gefälligkeit, **-en**, *f.* tillmötesgående, vänlighet, (vän)tjänst.

Gefältel, **-s**, 0, *n.* 1. veckande. 2. veckning, rynkning, veck, rynkor.

gefangen, *a.* fångad, fången, häktad. *Sich* ~ *geben:* gifva sig fången, jfr *fangen; jmdn* ~ *halten:* hålla ngn fången el. i häkte. ~ *nehmen:* taga tillfånga. ~ *setzen:* häkta. ~ *sein*, ~ *sitzen:* vara fånge, i fängelse, sitta häktad. *Ein* ~*er:* en fånge; *jmdn zum* ~*en machen:* taga ngn tillfånga. **-anstalt**, **-en**, *f.* = **-haus**. **-aufseher**, **-s**, -, *m.* uppsyningsman öfver fångar, fängelsedirektör. **-haltung**, 0, *f.* hållande i fängsligt förvar, fångenskap. **-haus**, **-es**, **-er** †, *n.* fängelse, häkte. **-hüter** = **-wärter**. **-nahme**, 0, **-nehmung**, **-en**, *f.* tillfångatagande. **-setzung**, 0, *f.* häktande. **-wärter**, **-s**, -, *m.* fångvaktare.

Gefangenschaft, **-en**, *f.* fångenskap.

gefänglich, *a.* i fångenskap befintlig. ~*e Haft:* hållande i fängelse, häkte. *Jmdn* ~ *einziehen:* häkta ngn.

Gefängnis[**s**], **-ses**, **-se**, *n.* fängelse. *Jmdn ins*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

~ *werfen:* kasta ngn i fängelse. *Zu zweijährigem ~se verurteilen:* döma till två års fängelse. **-direktor**, *-s, -en, m.* fängelsedirektör. **-haft**, 0, *f.* hållande i fängelse. **-strafe**, *-n, f.* fängelsestraff.

Gefäss, *-es, -e, n.* 1. kärl; bot. cell. 2. handtag på värja. **-ast**, -[e]*s*, -e †, *m.* med. kärlförgrening. **-haut**, -e †, *f.* med. åderhinna.

Gefécht, -[e]*s, -e, n.* 1. fäktning, träffning. 2. hållande, dåligt fäktande. -[s]... Ex. **~leitung**, 0, *f.* en fäktnings ledning. **~ordnung**, *-en, f.* slagtordning. **~übung**, *-en, f.* fälttjänstöfning, manöver.

Gefége, *-s, -, n.* sopande, sopor.

Gefiedel, *-s*, 0, *n.* F filande på fiol.

Gefieder, *-s, -, n.* 1. samtliga fjädrar på en fogel. 2. fogel, foglar. Bildl. *ein seltenes ~* en sällsynthet, en ovanlig människa.

Gefild[e], -[e]*s*, -e[r], *n.* fält, slätt, mark.

gefingert, *a.* försedd med fingrar; fingerlik.

Gefläcker, *-s*, 0, *n.* fläddrande (om eldsläger).

geflämmt, *a.* flammig.

Geflätter, *-s*, 0, *n.* hållande fläddrande.

Geflécht, -[e]*s, -e, n.* 1. flätande. 2. flätverk. 3. nät af blodkärl, nerver, växtfibrer m. m.

gefléckt, *a.* fläckig.

Geflénne, *-s*, 0, *n.* F lipande.

Geflícke, *-s*, 0, *n.* lappande, lappverk.

Geflimmer, *-s*, 0, *n.* skimrande, gnistrande.

geflissen, *a.* mon, ifrig, nitisk.

Geflissenheit, *-en, f.* nit, ifver, flit.

geflissentlich, *a.* afsigtlig.

Geflúche, *-s*, 0, *n.* oupphörligt svärjande.

Geflügel, *-s, -, n.* 1. samtliga vingar, vingpar. 2. fogel, samtliga foglar; fjäderfä. **-händler**, *-s, -, m.* fogelhandlare. **-markt**, -[e]*s, -e* †, *m.* torg där fogelhandel bedrifves, fogelmarknad. **-mäster**, *-s, -, m.* en som göder fjäderfä. **-zucht**, 0, *f.* uppfödande af foglar, af fjäderfä.

geflügelt, *a.* bevingad; afv. bildl., t. ex. *~e Worte.*

Geflúnker, *-s*, 0, *n.* 1. skimmer. 2. uppdiktande, lögnaktighet, skryt, skräfvel.

Geflüster, *-s*, 0, *n.* hållande hviskande, hviskning(ar).

Gefólge, *-s, -, n.* 1. följe, svit. 2. följd. *Etw. im ~ haben:* hafva ngt till följd.

Gefólgschaft, *-en, f.* följe, svit.

Gefóppe, *-s*, 0, *n.* = *Fopperei.*

Gefrége, *-s*, 0, *n.* oupphörligt frågande, frågvishet.

Gefrëss, *-es, -e, n.* om djur och P om människor. 1. föda, foder. 2. mun, mule, käft.

gefrëssig, *a.* glupsk.

Gefrëssigkeit, 0, *f.* glupskhet.

Gefréite(r), (adj. böjn.) *m.* ✕ ungef. korpral.

Gefrésse, *-s*, 0, *n.* P oupphörligt ätande, glupskhet, frånsseri.

Gefrier... Ex. **-apparat**, -[e]*s, -e, m.* ismaskin. **-punkt**, -[e]*s, -e, m.* fryspunkt.

gefrieren, * *itr. s.* frysa till is, stelna.

Gefrór[e]ne(s), (adj. böjn.) *n.* glace.

Gefúge, *-s, -, n.* fog, fogar, fogning(ar).

gefügig, *a.* foglig, medgörlig.

Gefügigkeit, 0, *f.* foglighet, medgörlighet.

Gefühl, -[e]*s, -e, n.* 1. känsla. 2. känsel. *Ein feines ~ haben:* hafva fin, god smak. **-los**, *a.* känslolös, okänslig. **-lósigkeit**, 0, *f.* känslolöshet, okänslighet. **-reich**, **-voll**, *a.* känslig, rik på känsla, varm, öm. -[s]... Ex. **~anschauung**, *-en, f.* på känslan grundadt åskådningssätt. **~ärt**, *-en, f.* 1. art, slag af känslor. 2. sätt att känna. **~mangel**, *-s*, 0, *m.* brist på känsla. **~mensch**, *-en, -en, m.* känslomänniska. **~sinn**, -[e]*s*, 0, *m.* känsel, känselsinne. **~wärme**, 0, *f.* varm känsla. **~zerflossenheit**, 0, *f.* känslighet, känslopjunk.

gefúnft, *a.* femdelad.

Gefúnkel, *-s*, 0, *n.* gnistrande, tindrande.

gefússt, **geflüsst** = *flüssig.*

Gegéige, *-s*, 0, *n.* oupphörligt, dåligt fiolspelande.

gegen, *prep.* med sak. 1. mot, t. ex. *~ etw. eifern, kämpfen, reden, schützen, tauschen; Widerwillen ~ etw., Aufmerksamkeit ~ jmdn, ~ einander halten:* hålla mot hvartannat, jämföra. *Das Für und das ~* skälen för och emot. 2. emot, i jämförelse med, i förhållande till, t. ex. *~ ihn bin ich nur ein armer Schlucker.* 3. inemot, nära, t. ex. *~ zwanzig Personen, ~ sieben Uhr.* 4. inför, för, t. ex. *sein Herz ~ einen Freund ausschütten.*

Gegenabdruck, -[e]*s, -e* †, *m.* negativt afdrag af kopparstick m. m.

Gegenabsicht, *-en, f.* motsatt afsigt.

Gegenabzug = *Gegenabdruck.*

Gegenangriff, -[e]*s, -e, m.* ✕ motangrepp.

Gegenanklage, *-n, f.* jur. rekonventionstalan.

Gegenanschlag, -[e]*s, -e* †, *m.* plan mot andras planer, motlist, kontramina.

Gegenanstalt, *-en, f.* åtgärd mot ngt.

Gegenanstrengung, *-en, f.* motarbetande.

Gegenantrag, -[e]*s, -e* †, *m.* kontraproposition.

Gegenantwort, *-en, f.* muntlig el. skriftlig replik, svar.

Gegenartikel, *-s, -, m.* skriftlig replik, svar, artikel mot ngt el. ngn.

Gegenarz[e]**nei**, *-en, f.* motmedicin.

Gegenaussage, *-n, f.* motsatt utsaga, vittnesmål mot ett gjordt påstående.

Gegenbatterie, *-en, f.* ✕ midt emot beläget batteri.

Gegenbedingung, *-en, f.* motvilkor.

Gegenbefehl, -[e]*s, -e, m.* kontraorder.

Gegenbemerkung, *-en, f.* anmärkning till svar på en annan.

Gegenbemühung, *-en, f.* motarbetande.

Gegenbericht, -[e]*s, -e, m.* andra partens berättelse.

Gegenbescheinigung, *-en, f.* intyg om motsatsen, motattest.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Gegenbeschuldigung, *-en, f.* motbeskyllning.
Gegenbestrebung, *-en, f.* motsatt sträfvan, motarbetande.
Gegenbesuch, *-[e]s, -e, m.* motbesök.
Gegenbewegung, *-en, f.* motsatt rörelse, motpartens rörelse.
Gegenbeweis, *-es, -e, m.* motbevis.
Gegenbild, *-[e]s, -er, n.* 1. motstycke, motsvarighet, afbild. 2. motsatt bild.
Gegenbitte, *-n, f.* bön till ngn, som först framstält en, bön om en återtjänst, om en gengåfva.
Gegenbuch, *-[e]s, -er* †, *n.* motbok.
Gegenbund, *-[e]s, -e* †, *m.* **Gegenbündnis**[s], *-ses, -se, n.* motförbund.
Gegenbürge, *-n, -n, m.* person som tecknat underborgen.
Gegenbürgschaft, *-en, f.* underborgen.
Gegend, *-en, f.* 1. trakt, näjd, ängd; område, region. 2. väderstreck, håll. *Aus dieser ~* från detta håll.
Gegendienst, *-[e]s, -e, m.* återtjänst.
Gegendruck, *-[e]s, -e* †, *m.* mottryck.
gegeneinander, *adv.* mot hvartannat el. hvarandra. *~ stehen:* stå midt emot hvarandra. *Zwei Dinge ~ halten:* jämföra två saker. *~ prallen:* stöta samman. *Etw. ~ haben:* vara osams.
Gegenentwurf, *-[e]s, -e* †, *m.* motförslag.
Gegenerbieten, *-s, 0, n.* erbjudande till tack för ett annat.
Gegenerklärung, *-en, f.* motförklaring.
Gegenfall, *-[e]s, -e* †, *m.* motsatt fall, t. ex. *im ~* i motsatt fall.
Gegenforderung, *-en, f.* fordran som man gör gällande mot en annans fordran.
Gegenfrage, *-n, f.* genfråga.
Gegenflüssler, *-s, -, m.* antipod.
Gegengabe, *-n, f.* gengåfva.
Gegengefälligkeit, *-en, f.* återtjänst.
Gegengesang, *-[e]s, -e* †, *m.* svar i en växelsång.
Gegengeschenk, *-[e]s, -e, n.* gengåfva.
Gegengewicht, *-[e]s, -e, n.* motvigt.
Gegengift, *-[e]s, -e, n.* motgift.
Gegengitter, *-s, -, n.* dubbelgaller.
Gegengrund, *-[e]s, -e* †, *m.* motskäl.
Gegengrüss, *-es, -e* †, *m.* svar på en hälsning.
Gegengenst, *0, f.* besvarande af ngns ynnest.
Gegenhall, *-[e]s, -e, m.* genljud, eko.
Gegenhalt, *-[e]s, -e, m.* motstånd, stöd mot.
gegenhalten, I. *tr.* 1. hålla emot, jämföra. 2. vid vad el. spel sätta upp mot. II. *itr. h.* 1. motstå, göra motstånd. 2. hålla emot, tjäna till stöd.
Gegenhass, *-es, 0, m.* hat i gengäld för hat.
Gegenhieb, *-[e]s, -e, m.* mothugg.
Gegenkaiser, *-s, -, m.* af motpartiet uppstäld käjsare, motkäjsare.
Gegenkampf, *-[e]s, -e* †, *m.* kamp mot ngn el. ngt.
Gegenklage, *-n, f.* jur. kontrastämning, rekonventionstalan.
Gegenkläger, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* jur. person som anställer rekonventionstalan.
Gegenkompliment, *-[e]s, -e, n.* hälsning el. artighet till svar å en dylik. *Jmdm ein ~ machen:* besvara ngns hälsning el. säga ngn en artighet tillbaka.
Gegenkönig, *-[e]s, -e, m.* af motpartiet uppstäld konung, motkonung.
Gegenkraft, *-e* †, *f.* på motsatt sätt verkande kraft.
Gegenkritik, *-en, f.* motkritik.
Gegenleistung, *-en, f.* som gengäld gjord tjänst.
Gegenlicht, *-[e]s, 0, n.* ljus från motsatta sidan.
Gegenliebe, *0, f.* genkärlek.
Gegenlist, *-en, f.* motlist.
Gegenmacht, *-e* †, *f.* fiendtlig makt.
Gegenmann, *-[e]s, -er* †, *m.* 1. mannen midt emot, vis-à-vis. 2. motståndare.
Gegenmarke, *-n, f.* kontramärke.
Gegenmeinung, *-en, f.* motsatt åsigt.
Gegenmine, *-n, f.* ✕ kontramina.
Gegenmittel, *-s, -, n.* motmedel, botemedel.
Gegenpäpst, *-[e]s, -e* †, *m.* motpåfve.
Gegenpart, *-[e]s, -e,* I. *n.* motsats. II. *m.* 1. motståndare. 2. motpart.
Gegenpartei, *-en, f.* motparti.
Gegenpfand, *-[e]s, -er* †, *n.* pant gifven af ngn, som å sin sida mottagit pant.
Gegenpflicht, *-en, f.* på ömsesidighet beroende pligt.
Gegenplan, *-[e]s, -e* †, *m.* plan mot en annans planer; motförslag.
Gegenprall, *-[e]s, -e, m.* stöt mot ngt, sammanstötning, törn.
Gegenprobe, *-n, f.* 1. försök för att kontrollera riktigheten af tidigare försök. 2. negativt aftryck af en tafla.
gegenrechnen, *itr. h.* kontrollera räkningen.
Gegenrechnung, *-en, f.* 1. kontroll af en räkning. 2. moträkning.
Gegenrede, *-n, f.* svar, replik, invändning.
Gegenrevolution, *-en, f.* motrevolution.
gegens, sammandragning af *gegen das.*
Gegensatz, *-es, -e* †, *m.* motsats.
gegensätzlich, *a.* motsatt, bildande motsats.
Gegenschale, *-n, f.* andra vågskålen.
Gegenschall, *-[e]s, -e* †, *m.* genljud, eko.
Gegenschein, *-[e]s, -e, m.* 1. reflex, återsken. 2. kvitto.
Gegenschenkung, *-en, f.* gengåfva.
Gegenschlag, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. slag tillbaka. 2. = *Gegenprall.*
Gegenschrift, *-en, f.* svarsskrift.
Gegenschuld, *-en, f.* skuld till ngn, hvars fordringsägare man är.
Gegenseite, *-n, f.* 1. motsatt sida. 2. frånsida.
gegenseitig, *a.* 1. beträffande motparten, motsatt. 2. ömsesidig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

~ *werfen:* kasta ngn i fängelse. *Zu zweijährigem ~se verurteilen:* döma till två års fängelse. **-direktor**, *-s, -en, m.* fängelsedirektör. **-haft**, 0, *f.* hållande i fängelse. **-strafe**, *-n, f.* fängelsestraff.

Gefäss, *-es, -e, n.* 1. kärl; bot. cell. 2. handtag på vapen. **-ast**, *-[e]s, -e* †, *m.* med. kärlförgrening. **-haut**, *-e* †, *f.* med. åderhinna.

Gefécht, *-[e]s, -e, n.* 1. fäktning, träffning. 2. hållande, dåligt fäktande. **-[s]...** Ex. **~leitung**, 0, *f.* en fäktnings ledning. **~ordnung**, *-en, f.* slagtordning. **~übung**, *-en, f.* fälttjänstöfning, manöver.

Gefége, *-s, -, n.* sopande, sopor.

Gefiedel, *-s*, 0, *n.* F filande på fiol.

Gefieder, *-s, -, n.* 1. samtliga fjädrar på en fågel. 2. fogel, foglar. Bildl. *ein seltenes ~* en sällsynthet, en ovanlig människa.

Gefild[e], *-[e]s, -e[r], n.* fält, slätt, mark.

gefingert, *a.* försedd med fingrar; fingerlik.

Geflácker, *-s*, 0, *n.* fladdrande (om eldslåger).

geflámmt, *a.* flammig.

Geflátter, *-s*, 0, *n.* hållande fladdrande.

Geflécht, *-[e]s, -e, n.* 1. flätande. 2. flätverk. 3. nät af blodkärl, nerver, växtfibrer m. m.

gefléckt, *a.* fläckig.

Geflénne, *-s*, 0, *n.* F lipande.

Geflícke, *-s*, 0, *n.* lappande, lappverk.

Geflímmer, *-s*, 0, *n.* skimrande, gnistrande.

geflíssen, *a.* mon, ifrig, nitisk.

Geflíssenheit, *-en, f.* nit, ifver, flit.

geflíssentlich, *a.* afsigtlig.

Geflúche, *-s*, 0, *n.* oupphörligt svärjande.

Geflügel, *-s, -, n.* 1. samtliga vingar, vingpar. 2. fogel, samtliga foglar; fjäderfä. **-händler**, *-s, -, m.* fogelhandlare. **-markt**, *-[e]s, -e* †, *m.* torg där fogelhandel bedrifves, fogelmarknad. **-mäster**, *-s, -, m.* en som göder fjäderfä. **-zucht**, 0, *f.* uppfödande af foglar, af fjäderfä.

geflügelt, *a.* bevingad; äfv. bildl., t. ex. *~e Worte.*

Geflúnker, *-s*, 0, *n.* 1. skimmer. 2. uppdiktande, lögnaktighet, skryt, skräfvel.

Geflüster, *-s*, 0, *n.* hållande hviskande, hviskning(ar).

Gefólge, *-s, -, n.* 1. följe, svit. 2. följd. *Etw. im ~ haben:* hafva ngt till följd.

Gefólgschaft, *-en, f.* följe, svit.

Gefóppe, *-s*, 0, *n.* = *Fopperei.*

Gefrage, *-s*, 0, *n.* oupphörligt frågande, frågvishet.

Gefrass, *-es, -e, n.* om djur och P om människor. 1. föda, foder. 2. mun, mule, käft.

gefrässig, *a.* glupsk.

Gefrässigkeit, 0, *f.* glupskhet.

Gefréite(r), (adj. böjn.) *m.* ✕ ungef. korpral.

Gefrésse, *-s*, 0, *n.* P oupphörligt ätande, glupskhet, fråsseri.

Gefríer... Ex. **-apparat**, *-[e]s, -e, m.* ismaskin. **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* fryspunkt.

gefrieren, * *itr. s.* frysa till is, **stelna.**

Gefrór[e]ne(s), (adj. böjn.) *n.* glace.

Gefúge, *-s, -, n.* fog, fogar, fogning(ar).

gefúgig, *a.* foglig, medgörlig.

Gefúgigkeit, 0, *f.* foglighet, medgörlighet.

Gefühl, *-[e]s, -e, n.* 1. känsla. 2. känsel. *Ein feines ~ haben:* hafva fin, god smak. **-los**, *a.* känslolös, okänslig. **-lósigkeit**, 0, *f.* känsloiöshet, okänslighet. **-reich**, **-voll**, *a.* känslig, rik på känsla, varm, öm. **-[s]...** Ex. **~anschauung**, *-en, f.* på känslan grundadt åskådningssätt. **~ärt**, *-en, f.* 1. art, slag af känslor. 2. sätt att känna. **~mangel**, *-s*, 0, *m.* brist på känsla. **~mensch**, *-en, -en, m.* känslomänniska. **~sinn**, *-[e]s*, 0, *m.* känsel, känselsinne. **~wärme**, 0, *f.* varm känsla. **~zerflossenheit**, 0, *f.* känslighet, känslopjunk.

gefúlft, *a.* femdelad.

Gefúnkel, *-s*, 0, *n.* gnistrande, tindrande.

gefússt, **geflússt** = *füssig.*

Gegéige, *-s*, 0, *n.* oupphörligt, dåligt fiolspelande.

gegen, *prep.* med ack. 1. mot, t. ex. *~ etw. eifern, kämpfen, reden, schützen, tauschen; Widerwillen ~ etw., Aufmerksamkeit ~ jmdn, ~ einander halten:* hålla mot hvartannat, jämföra. *Das Für und das ~* skälen för och emot. 2. emot, i jämförelse med, i förhållande till, t. ex. *~ ihn bin ich nur ein armer Schlucker.* 3. inemot, nära, t. ex. *~ zwanzig Personen, ~ sieben Uhr.* 4. inför, för, t. ex. *sein Herz ~ einen Freund ausschütten.*

Gegenabdruck, *-[e]s, -e* †, *m.* negativt afdrag af kopparstick m. m.

Gegenabsicht, *-en, f.* motsatt afsigt.

Gegenabzug = *Gegenabdruck.*

Gegenangriff, *-[e]s, -e, m.* ✕ motangrepp.

Gegenanklage, *-n, f.* jur. rekonventionstalan.

Gegenanschlag, *-[e]s, -e* †, *m.* plan mot andras planer, motlist, kontramina.

Gegenanstalt, *-en, f.* åtgärd mot ngt.

Gegenanstrengung, *-en, f.* motarbetande.

Gegenantrag, *-[e]s, -e* †, *m.* kontrapropositions.

Gegenantwort, *-en, f.* muntlig el. skriftlig replik, svar.

Gegenartikel, *-s, -, m.* skriftlig replik, svar, artikel mot ngt el. ngn.

Gegenarz[e]nei, *-en, f.* motmedicin.

Gegenaussage, *-n, f.* motsatt utsaga, vittnesmål mot ett gjordt påstående.

Gegenbatterie, *-en, f.* ✕ midt emot beläget batteri.

Gegenbedingung, *-en, f.* motvilkor.

Gegenbefehl, *-[e]s, -e, m.* kontraorder.

Gegenbemerkung, *-en, f.* anmärkning till svar på en annan.

Gegenbemühung, *-en, f.* motarbetande.

Gegenbericht, *-[e]s, -e, m.* andra partens berättelse.

Gegenbescheinigung, *-en, f.* intyg om motsatsen, motattest.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Gegenbeschuldigung, *-en, f.* motbeskyllning.
Gegenbestrebung, *-en, f.* motsatt sträfvan, motarbetande.
Gegenbesuch, -[*e*]*s, -e, m.* motbesök.
Gegenbewegung, *-en, f.* motsatt rörelse, motpartens rörelse.
Gegenbeweis, *-es, -e, m.* motbevis.
Gegenbild, -[*e*]*s, -er, n.* 1. motstycke, motsvarighet, afbild. 2. motsatt bild.
Gegenbitte, *-n, f.* bön till ngn, som först framstält en, bön om en återtjänst, om en gengåfva.
Gegenbuch, -[*e*]*s, -er* †, *n.* motbok.
Gegenbund, -[*e*]*s, -e* †, *m.* **Gegenbündnis**[*s*], *-ses, -se, n.* motförbund.
Gegenbürge, *-n, -n, m.* person som tecknat underborgen.
Gegenbürgschaft, *-en, f.* underborgen.
Gegend, *-en, f.* 1. trakt, näjd, ängd; område, region. 2. väderstreck, håll. *Aus dieser ~* från detta håll.
Gegendienst, -[*e*]*s, -e, m.* återtjänst.
Gegendruck, -[*e*]*s, -e* †, *m.* mottryck.
gegeneinander, *adv.* mot hvartannat el. hvarandra. *~ stehen:* stå midt emot hvarandra. *Zwei Dinge ~ halten:* jämföra två saker. *~ prallen:* stöta samman. *Etw. ~ haben:* vara osams.
Gegenentwurf, -[*e*]*s, -e* †, *m.* motförslag.
Gegenerbieten, *-s,* 0, *n.* erbjudande till tack för ett annat.
Gegenerklärung, *-en. f.* motförklaring.
Gegenfall, -[*e*]*s, -e* †, *m.* motsatt fall, t. ex. *im ~* i motsatt fall.
Gegenforderung, *-en, f.* fordran som man gör gällande mot en annans fordran.
Gegenfrage, *-n, f.* genfråga.
Gegenfüssler, *-s, -, m.* antipod.
Gegengabe, *-n, f.* gengåfva.
Gegengefälligkeit, *-en, f.* återtjänst.
Gegengesang, -[*e*]*s, -e* †, *m.* svar i en växelsång.
Gegengeschenk, -[*e*]*s, -e, n.* gengåfva.
Gegengewicht, -[*e*]*s, -e, n.* motvigt.
Gegengift, -[*e*]*s, -e, n.* motgift.
Gegengitter, *-s, -, n.* dubbelgaller.
Gegengrund, -[*e*]*s, -e* †, *m.* motskäl.
Gegengrüss, *-es, -e* †, *m.* svar på en hälsning.
Gegengunst, 0, *f.* besvarande af ngns ynnest.
Gegenhall, -[*e*]*s, -e, m.* genljud, eko.
Gegenhalt, -[*e*]*s, -e, m.* motstånd, stöd mot.
gegenhalten, I. *tr.* 1. hålla emot, jämföra. 2. vid vad el. apel sätta upp mot. II. *itr. h.* 1. motstå, göra motstånd. 2. hålla emot, tjäna till stöd.
Gegenhass, *-es,* 0, *m.* hat i gengäld för hat.
Gegenhieb, -[*e*]*s, -e, m.* mothugg.
Gegenkaiser, *-s, -, m.* af motpartiet uppstäld käjsare, motkäjsare.
Gegenkampf, -[*e*]*s, -e* †, *m.* kamp mot ngn el. ngt.
Gegenklage, *-n, f.* jur. kontrastämning, rekonventionstalan.
Gegenkläger, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* jur. person som anställer rekonventionstalan.
Gegenkompliment, -[*e*]*s, -e, n.* hälsning el. artighet till svar å en dylik. *Jmdm ein ~ machen:* besvara ngns hälsning el. säga ngn en artighet tillbaka.
Gegenkönig, -[*e*]*s, -e, m.* af motpartiet uppstäld konung, motkonung.
Gegenkraft, *-e* †, *f.* på motsatt sätt verkande kraft.
Gegenkritik, *-en, f.* motkritik.
Gegenleistung, *-en, f.* som gengäld gjord tjänst.
Gegenlicht, -[*e*]*s,* 0, *n.* ljus från motsatta sidan.
Gegenliebe, 0, *f.* genkärlek.
Gegenlist, *-en, f.* motlist.
Gegenmacht, *-e* †, *f.* fiendtlig makt.
Gegenmann, -[*e*]*s, -er* †, *m.* 1. mannen midt emot, vis-à-vis. 2. motståndare.
Gegenmarke, *-n, f.* kontramärke.
Gegenmeinung, *-en, f.* motsatt åsigt.
Gegenmine, *-n, f.* ✕ kontramina.
Gegenmittel, *-s, -, n.* motmedel, botemedel.
Gegenpäpst, -[*e*]*s, -e* †, *m.* motpåfve.
Gegenpart, -[*e*]*s, -e,* I. *n.* motsats. II. *m.* 1. motståndare. 2. motpart.
Gegenpartei, *-en, f.* motparti.
Gegenpfand, -[*e*]*s, -er* †, *n.* pant gifven af ngn, som å sin sida mottagit pant.
Gegenpflicht, *-en, f.* på ömsesidighet beroende pligt.
Gegenplan, -[*e*]*s, -e* †, *m.* plan mot en annans planer; motförslag.
Gegenprall, -[*e*]*s, -e, m.* stöt mot ngt, sammanstötning, törn.
Gegenprobe, *-n, f.* 1. försök för att kontrollera riktigheten af tidigare försök. 2. negativt aftryck af en tafla.
gegenrechnen, *itr. h.* kontrollera räkningen.
Gegenrechnung, *-en, f.* 1. kontroll af en räkning. 2. motträkning.
Gegenrede, *-n, f.* svar, replik, invändning.
Gegenrevolution, *-en, f.* motrevolution.
gegens, sammandragning af *gegen das.*
Gegensatz, *-es, -e* †, *m.* motsats.
gegensätzlich, *a.* motsatt, bildande motsats.
Gegenschale, *-n, f.* andra vågskålen.
Gegenschall, -[*e*]*s, -e* †, *m.* genljud, eko.
Gegenschein, -[*e*]*s, -e, m.* 1. reflex, återsken. 2. kvitto.
Gegenschenkung, *-en, f.* gengåfva.
Gegenschlag, -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. slag tillbaka. 2. = *Gegenprall.*
Gegenschrift, *-en, f.* svarsskrift.
Gegenschuld, *-en, f.* skuld till ngn, hvars fordringsägare man är.
Gegenseite, *-n, f.* 1. motsatt sida. 2. frånsida.
gegenseitig, *a.* 1. beträffande motparten, motsatt. 2. ömsesidig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Gegenseitigkeit, 0, *f.* ömsesidighet.
Gegensiegel, *-s*, -, *n.* kontrasigill.
Gegensinn, -[*e*]*s*, 0, *m.* motsatt mening, motsats.
gegensinnig, *a.* innebärande motsatt mening, motsatt.
Gegensonne, *-n*, *f.* vädersol.
Gegenspiel, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. motsats. 2. spel mot ngn. Bildl. *jmdm das ~ halten:* hålla ngn stången, i schack.
Gegenspieler, *-s*, -, *m.* motspelare.
Gegensprechen, *-s*, 0, *n.* opposition.
Gegenstand, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. föremål, ting. 2. ämne för en afhandling, ett samtal m. m. 3. sak, angelägenhet. 4. *Das ist kein ~* det är en småsak, är ingenting att tala om. F *so ein ~ von sechs Flaschen:* så där en sex buteljer. **-los**, *a.* utan föremål att hänföra sig till.
gegenständig, *a.* bot. motstående.
gegenständlich, *a.* hänförande sig till ting, verklig, reell, objektiv.
Gegenständlichkeit, 0, *f.* verklighet, realitet.
Gegenstellung, *-en*, *f.* ställning midt emot.
Gegenstimme, *-n*, *f.* 1. mus. motstämma. 2. röst afgifven mot förslaget, nej vid omröstning.
Gegenstöss, *-es*, *-e* †, *m.* motstöt.
Gegenstrom, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ström i motsatt riktning, motström.
Gegenstück, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* motstycke.
Gegentausch, *-es*, 0, *m.* utbyte.
Gegent[h]eil, -[*e*]*s*, *-e*, 1. *m.* och ✱ *n.* motpart. 2. *n.* motsats. *Im ~* tvärtom.
gegent[h]eilig, *a.* motsatt.
gegenüber, I. *adv.* och *prep.* med dat., stående före el. efter det styrda subst., 1. midt emot, midt framför, t. ex. *~ dem Tische, dem Berge ~ liegen, jmdm ~ sitzen, einander ~ stehen. Den Angeklagten den Zeugen ~ stellen:* konfrontera den anklagade med vittnena. Bildl. *einer Verleumdung ~ treten:* uppträda mot, vederlägga ett förtal. 2. inför, i betraktande af, t. ex. *diesen Verhältnissen ~.* II. *-s*, -, *n.* midt emot befintlig sak el. person, vis-à-vis.
Gegenüberstellung, *-en*, *f.* ställande midt emot hvarandra; jämförelse, parallel; konfrontering.
Gegenumwälzung, *-en*, *f.* motrevolution.
Gegenunterschrift, *-en*, *f.* kontrasignerande persons underskrift, kontrasignering.
Gegenuntersuchung, *-en*, *f.* af motparten anställd undersökning.
Gegenvergeltung, *-en*, *f.* vedergällning.
Gegenverheissung = *Gegenversprechung.*
Gegenvermächtnis[s], *-ses*, *-se*, *n.* jur. i testamente åt hustrun bestämd arfvedel till ersättning för hvad hon fört in i boet.
Gegenverpflichtung, *-en*, *f.* förpligtelse till gengäld för en annans förpligtelse.
Gegenverschreibung, *-en*, *f.* 1. kontraorder. 2. förskrifning till gengäld för en annan.
Gegensicherung, *-en*, *f.* motförsäkran.
Gegenversprechen, *-s*, -, *n.* **Gegenversprechung**, *-en*, *f.* löfte till gengäld för ett erhållet.
Gegenversuch, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* nytt försök för att kontrollera förut gjorda.
Gegenvormund, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *m.* person förordnad att kontrollera en förmyndare.
Gegenvorschlag, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* motföreslag.
Gegenvorstellung, *-en*, *f.* motföreställning.
Gegenwart, 0, *f.* 1. närvaro, tillstädesvarande. 2. närvarande tid, nutid.
gegenwärtig, *a.* 1. närvarande, a) tillstädesvarande, b) nuvarande. 2. närvarande för minnet, t. ex. *etw. ist jmdm ~* ngn mins ngt.
Gegenwärtigkeit, 0, *f.* närvaro.
Gegenwechsel, *-s*, -, *m.* 1. utbyte. 2. återväxel.
Gegenwehr, 0, *f.* motvärn.
Gegenwind, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* motvind.
Gegenwinkel, *-s*, -, *m.* mat. motstående vinkel.
gegenwirken, *itr. h.* återverka, motverka. **Gegenwirkung**, *f.*
Gegenzeichen, *-s*, -, *n.* 1. ✕ och ⚓ kontrasignal. 2. kontramärke.
gegenzeichnen, *itr. h.* kontrasignera.
Gegenzeichner, *-s*, -, *m.* kontrasignerande person.
Gegenzeichnung, *-en*, *f.* kontrasignering.
Gegenzeuge, *-n*, *-n*, *m.* vittne mot, motpartens vittne.
Gegenzug, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* drag af motspelaren, af motståndaren, streck i räkningen.
Gegírre, *-s*, 0, *n.* ihållande kuttrande.
Gegítter, *-s*, -, *n.* gallerverk.
Gégner, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* motståndare, motståndarska.
gégnerisch, *a.* riktad mot ngn el. ngt, härrörande från el. egendomlig för motparten, hindrande, fiendtlig. *Die ~e Erklärung:* motståndarens, motpartens förklaring.
Gégnerschaft, *-en*, *f.* 1. samtliga motståndare, motpart, fiende. 2. egenskap af el. uppträdande som motståndare, motstånd, antagonism.
Gegrínse, *-s*, 0, *n.* vidrigt grin.
Gegrúnze, *-s*, 0, *n.* ihållande grymtande.
Gegúrgel, *-s*, 0, *n.* gurglande.
Geh... Ex. **-entfernung**, 0, *f. Eine Stunde ~* en timmes väg att gå. **-geschwindigkeit**, 0, *f.* (marsch)hastighet. **-korb**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ställning för barn att lära sig gå i, gångstol.
gehábien, *-te*, *-t*, -[*e*], *sich ~* 1. uppföra sig, skicka sig. 2. *Gehab dich wohl!* lef väl!
Gehácke, *-s*, 0, *n.* ihållande hackande.
Gehéder, *-s*, 0, *n.* hätsk ordväxling, träta, gräl.
Gehége se *Gehege.*
Gehält, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. halt, t. ex. *eine Münze von gutem ~e;* bildl. halt, inre värde, karaktär. 2. innehåll. *Ein Fass von hundert*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Kannen ~ ett kar som rymmer hundra kannor. ⚓ drägtighet. **3.** sfv. *n.*, plur. sfv. ✱ *-er* †, lön, i sht åt ämbetsmän och med dem jämförl. löntagare, e) åt tjänare, jfr *Lohn 2.* **-leer, -los,** *a.* värdelös, innehållslös, tom. **-lösigkeit,** 0, *f.* brist på värde, på innehåll, tomhet, obetydlighet. **-reich, -voll,** *a.* värderik, innehållsrik, värdefull. **-[s]...** Ex. **~abzug,** **-[e]s,** **-e** †, *m.* afdrag af lönen. **~aufbesserung,** **-en,** *f.* löneförbättring. **~erhöhung,** **-en,** *f.* löneförhöjning. **~sätze,** *m. plur.* lönebelopp. **~vermehrung** = **~erhöhung.** **~zulage,** **-n,** *f.* lönetillägg.

gehältig, *a.* af god halt, innehållsrik, värdefull.

Gehämmer, **-s,** 0, *n.* oupphörligt hamrande.

Gehänge, **-s,** **-,** *n.* **1.** 0, efterhängsenhet. **2.** ngt hängande ss. hängande drufklasar, blommor, girlander, örhängen, berlocker m. m.; jag. hängande öron. **3.** det hvarpå ngt hänges, i sht (värj)gehäng; hängare. **4.** sluttning, brant.

gehässig, *a.* **1.** hatfull, hätsk. **2.** förhatlig.

Gehässigkeit, 0, *f.* **1.** hätskhet. **2.** förhatlighet.

Gehäu, **-[e]s,** **-e.** *n.* **1.** 0, upprepadt hnggande. **2.** del af skog till hygge.

Gehäuse, **-s,** **-,** *n.* kapsel, fodral, t. ex. ~ *einer Wanduhr:* klockfodral; omgifvande skal, t. ex. ~ *einer Schnecke:* snäckskal. ~ *eines Apfels:* äpplehus, kärnhus. ~ *eines Hobels:* trä på en hyfvel. ~ *einer Orgel:* yttre trästomme till en orgel. ~ *einer Wallnuss:* skiljeväggar i en valnötkärna.

gehbar, *a.* möjlig att gå, gångbar.

Gehéck[e], **-[e]s,** **-e,** *n.* **1.** 0, häckande, kläckande. **2.** fogelkull. **3.** (folk)hop, vimmel.

Gehége, **-s,** **-,** *n.* **1.** hägnad, stängsel, gärdsgård, staket, häck. **2.** inhägnad. Bildl. *jmdm ins ~ kommen, gehen, treten:* göra intrång på ngns område.

gehéim, *a.* **1.** hemlig. *Etw.* ~ *halten:* hemlighålla ngt. *Nichts ~es vor jmdm haben:* ej hafva ngn hemlighet för ngn. *Im ~en* el. *ins~* i hemlighet, i smyg. ~ *thun:* vara hemlighetsfull. **2.** i titlar: geheime-, t. ex. *~er Rat:* geheimeråd. **-bote,** **-n,** **-n,** *m.* hemligt bud. **-brief,** **-[e]s,** **-e,** *m.* hemligt bref. **-bund,** **-[e]s,** **-e** †, *m.* hemligt förbund. **-bündelei,** **-en,** *f.* hemligt förbundsväsen, hemliga stämplingar. **-haltung,** 0, *f.* hemlighållande, döljande. *Die ~ dieser Sache wird schwer sein:* det blir svårt att hemlighålla, att dölja denna sak. **-kraft,** **-e** †, *f.* hemlig, förborgad kraft. **-lehre,** **-n,** *f.* hemlig lära, hemlig lärdom. **-mittel,** **-s,** **-,** *n.* hemligt medel. **-polizist,** **-en,** **-en,** *m.* detektiv polis. **-schreiber,** **-s,** **-,** *m.* handsekreterare. **-schrift,** **-en,** *f.* chifferskrift. **-sekretär,** **-[e]s,** **-e,** *m.* = *-schreiber.* **-thuerisch,** *a.* hemlighetsfull. **-s...** Ex. **~rat[h],** **-[e]s,** **-e** †, *m.* geheimeråd. **~rät[h]in,** **-nen,** *f.* geheimerådinna.

Gehéimnis[s], **-ses,** **-se,** *n.* **1.** hemlighet. *Ein ~ aus etw. machen:* hemlighålla, dölja ngt. *Ein ~ vor jmdm haben:* dölja ngt för ngn. **2.** poet. gömma, t. ex. *des Waldes ~.* **-krämer,** **-s,** **-,** *m.* **~in,** **-nen,** *f.* hemlighetsmakare. hemlighetskrämare. **-krämerei,** **-en,** *f.* hemlighetsmakeri. **-krämerisch,** *a.* låtsande sig känna hemligheter, hemlighetsfull. **-leer,** *a.* som ej har några hemligheter. **-lehre,** **-n,** *f.* lära om hemliga krafter, hemlig kunskap. **-voll,** *a.* hemlighetsfull.

Gehéise, **-es,** **-e,** *n.* mundig befallning.

gehen, *ging* el. ✱ *gieng, ginge* el. ✱ *gienge, gegangen, geh.* **I.** *itr. s.* **1.** gå, begifva sig. resa, fara. *Man hat drei Stunden zu ~* det är tre timmars väg. *Gegangen kommen:* komma gående. *Schlafen ~* gå till sängs. *Spazieren ~* taga en promenad. *Das ~ wird ihm sauer:* han har svårt för att gå. *des ~s müde sein:* vara trött på att gå. *Die Post, die Eisenbahn geht um 6 Uhr:* diligensen, tåget går kl. 6. *Der Teig fängt an zu ~* degen börjar höja sig. **2.** opers. *Es geht die Rede, dass ...* man säger, berättar, att ... *Es ~ allerlei Gerüchte:* allahanda rykten äro i omlopp. *Es geht ein starker Wind:* det blåser en stark vind. *Wie befindest du dich? es geht:* hur mår du? tackar, bra, tämligen. *Wie geht's?* hur står det till? *Geh's wie's geh':* det får gå hur det vill. *Das geht nicht:* det går ej (an), är omöjligt. *Es wird schon ~* det går nog. *Das geht denn doch nicht:* det går då alldeles för långt. jfr *5, 6* och *III.* **3.** ~ *lassen:* a) låta gå obehindradt, b) låta vara i fred, c) släppa. *Sich* (dat.) ~ *lassen:* ej lägga band på sig. *Es sich gut ~ lassen:* sköta sig. **4.** styrande a) ack., t. ex. *eine Meile, zwei Stunden ~; den Weg alles Fleisches ~* gå all verldens väg, *stille seinen Gang ~* gå sin väg lugnt; b) gen., t. ex. *seines Weges ~* gå sin väg, *geh deiner Wege!* gå din väg! **5.** med adv. *Es ging anders:* saken tog en annan vändning, *das geht nicht anders:* det är ingenting att göra vid. *Bunt ~* vara brokigt, grant klädd. *Meine Ansicht geht dahin, dass ...* min åsigt är den, att ... F *es geht faul:* det går illa. *Ich machte es, so gut es ~ wollte:* jag gjorde mitt bästa. *Müssig ~* slå dank, göra intet. *Das geht mir nahe:* det gör mig ondt, smärtar mig. *Die Sache geht schief:* affären går illa. *Schwanger ~* vara hafvande; bildl. *mit grossen Entwürfen schwanger ~* hvälfva stora planer. *Schwarz ~* hafva sorg, sörja (bära sorgdräkt). *Es geht ihm so so:* han har det så tämligen; ordspr. *wie man's treibt, so geht's:* som man kokar får man supa. *Verloren ~* gå förlorad, omkomma, komma bort; *mein Messer ist verlorengegangen:* jag har tappat min knif. *Einer* (gen.) *Sache ver-*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

lustig ~ blifva förlustig, förlora, gå miste om en sak. *Zu weit* ~ gå för långt, öfverskrida det passandes gräns; *in seinen Ansprüchen weit* ~ vara anspråksfull. **6.** med prep. *Bis an etw.* (ack.) ~ räcka fram, upp, ned till, gränsa intill ngt; *das geht ihm an den Kragen:* det kommer att stå honom dyrt; *jmdm mit Rat und That an die Hand* ~ bistå ngn med råd och dåd; *an Krücken* ~ gå på kryckor; ⚓ *ans Land* ~ gå i land; *es ging an ein Tanzen:* det blef dans af. *Das Fenster geht auf den Garten:* fönstret vetter åt trädgården; *einer* (dat.) *Sache auf den Grund* ~ gå på djupet med en sak; *der Mantel geht bis auf die Hacken:* kappan räcker ned till hälarne; *auf jmdn* ~ syfta på, afse ngn; *es geht auf Leben und Tod:* det gäller lif och död; *auf den Leim* ~ gå i fällan; *es* ~ *hundert Pfennige auf eine Mark; das geht nicht auf das Papier:* det får ej rum på papperet; *auf Reisen* ~ begifva sig på resor; *auf die andere Seite* ~ gå öfver (till andra sidan); *auf den Zehen* ~ gå på tå; *die Uhr* el. *es geht auf zehn:* klockan går på tio. *Jmdm aus den Augen* ~ gå ur ngns åsyn; *ein Tonstück geht aus C-Dur:* ett musikstycke går i c-dur; *aus dem Dienste* ~ lemna tjänsten; *aus einander* ~ skiljas åt, om församlingar: upplösas; F bildl. *aus dem Häuschen* ~ blifva utom sig. *Dieser Zug geht durch die ganze Familie:* detta drag genomgår hela familjen; *das geht mir durch das Herz:* det smärtar mig djupt. *Das geht gegen mein Gewissen:* det strider mot mitt samvete; *es geht gegen den Winter:* det lider åt vintern, vintern är i antågande. *Hinter jmdm her* ~ följa ngn i hälarne; *das Geschäft geht hinter sich:* affären går illa. *Die Thür geht in Angeln:* dörren går på gångjärn; F *dies geht ins Aschgraue* el. *in die Puppen:* detta går alldeles för långt, öfverskrider alla gränser; *ins Bad* ~ resa till en badort; *ins Einzelne* ~ gå in i enskildheter; *in Erfüllung* ~ gå i fullbordan, uppfyllas; *der Wagen geht in Federn:* det är en fjädervagn; *das geht einem in alle Glieder:* det går en genom märg och ben; *er geht in sein achtes Jahr:* han är på sitt åttonde år; *mit in den Kauf* ~ ingå i köpet; *im Schwange* ~ vara bruklig, allmän; *es* ~ *hundert Personen in diesen Saal:* denna sal rymmer hundra personer; *in Stücke* ~ gå sönder (i bitar); *dies geht in die Tausende:* här handlar det sig om tusental; *ins Theater* ~ gå på teatern; *in die Tiefe* ~ tränga till djupet. *Der Fluss geht mit Eis:* strömmen för is med sig, befinner sig i islossningen; *mit der Eisenbahn* ~ fara på järnväg; *mit einem Kinde* ~ vara hafvande. *Nach Amerika, Berlin* ~ resa till A., till B.; *wenn es nach ihm ginge:* om det ginge efter hans vilja. *Das geht über alle Begriffe,* F *über die Bäume, über die Hutschnur:* det går för långt, öfverskrider alla gränser; *über einen Berg* ~ öfverstiga ett bärg; *das geht über meine Kräfte:* det öfverstiger mina krafter; *über Land* ~ gå ut åt landet; *das geht über alles* el. *darüber geht nichts:* det är bättre än allt annat, är det bästa (af allt). *Es geht um euer Vermögen:* det handlar sig om eder förmögenhet. *Unter die Soldaten* ~ blifva soldat, militär. *Von statten* ~ komma ur fläcken, gå framåt; *es geht ihm von Herzen:* han menar det allvarligt; *jmdm nicht von der Seite* ~ ej vika från ngns sida. *Kauf geht vor Miete:* köp bryter kontrakt; *wir* ~ *vor:* vi hafva företrädet; *vor sich* ~ försiggå. *Das geht mir wider den Sinn,* F *wider den Strich:* det var ett streck i räkningen för mig. *Zu Ende* ~ närma sig sitt slut; *zu Grunde* ~ gå under, förgås; *jmdm zur Hand* ~ gå ngn tillhanda; *es geht mir zu Herzen:* det smärtar mig; *jmdm zu Leibe* ~ gå ngn inpå lifvet; *mit jmdm zu Rate* ~ rådföra sig med ngn; *zu Schiffe* ~ inskeppa sig; *zu Tische* ~ gå till bords; *behutsam zu Werke* ~ gå försigtigt tillväga; *es geht zum Winter:* vintern är i antågande. **7.** imperat. ss. interj., t. ex. *geh, thu mir den Gefallen!* var snäll och gör mig den tjänsten! ~ *Sie doch!* tänk ej därpå! kommer aldrig i fråga! **II.** *tr. Die Absätze schief* ~ gå snedt på klackarne. *Sich* (dat.) *Blasen unter die Füsse* ~ få blåsor under fötterna. *Die Füsse wund* ~ få hål, blåsor på fötterna, få skoskaf. Jfr *4, a.* **III.** *Sich* ~ **1.** *Sich müde* ~ gå sig trött. **2.** opers. *es geht sich schlecht* el. *es lässt sich schlecht* ~ det går illa att gå, är svårt att gå, *es geht sich hier sehr schlüpfrig:* vägen är här mycket slipprig.

Gehénk, -[e]*s*, -*e*, *n.* = *Gehänge 2, 3.*

gehénkelt, *a.* försedd med grepe, grep-.

Gehétz[**s**], -*es*, 0, *n.* jägtande.

gehéuer, *a.* blott med negation: *die Gegend ist nicht recht* ~ trakten är ej riktigt säker, i sht det spökar här. *Ihm war nicht recht* ~ *zu Mute:* han var illa till mods.

Gehéul, -[e]*s*, -*e*, *n.* tjut.

Gehilf... se *Gehülf...*

Gehirn, -[e]*s*, -*e*, *n.* hjärna. Bildl. *er hat kein* ~ *im Kopfe:* han är en träskalle. **-abstumpfend,** *a.* förslöande. **-entzündung,** -*en*, *f.* hjärninflammation. **-kasten,** -*s*, -, *m.* F hjärna, hufvud, förstånd. **-los,** *a.* hjärnlös. **-lösigkeit,** 0, *f.* **-mangel,** -*s*, 0, *m.* hjärnlöshet; bildl. brist på förstånd, inskränkthet. **-schale,** -*n*, *f.* hufvudskål. **-thätigkeit,** 0, *f.* hjärnverksamhet.

gehn = *gehen.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Gehöft (äfv. kort ö), -[e]s, -e, n. byggnaderna på en bondgård, på en landtgård.
Gehöhn[e], -[e]s, 0, n. hån.
Gehölz, -es, -e, n. 1. trä, i sht en saks träbeståndsdelar, panelning. 2. trädgrupp, skog, dunge, lund.
Gehör, -[e]s, * -e, n. 1. hörsel. 2. gehör, t. ex. *nach dem ~e Spielen; jmdm ~ geben* el. *schenken, ~ finden. Jmdm zu ~ reden:* tala så att ngn skall höra det, säga ngt med afseende på ngn. Bild. *der Vernunft ~ geben:* vara förståndig. Jfr *geneigt.* -**ärzt**, -es, -e †, m. öronläkare. -**fehler**, -s, -, m. hörselfel. -**gang**, -[e]s, -e †, m. hörselgång. -**krankheit**, -en, f. öronsjukdom. -**lehre**, 0, f. akustik. -**los**, a. döf. -**lösigkeit**, 0, f. döfhet. -**nerv**, -[e]s el. -en, -en, m. hörselnerv. -**organ**, -[e]s, -e, n. hörselorgan. -**rohr**, -[e]s, -e, n. hörlur, språkrör. -**sinn**, -[e]s, 0, m. hörselsinne. -**trichter**, -s, -, m. hörlur. -**trommel**, -n, f. trumhinna. -**werkzeug** = *-organ.*
gehörchen, * *itr. h.* lyda, *jmdm:* ngn.
gehören, * I. *itr. h.* 1. tillhöra, ägas af, *jmdm:* ngn; stundom med pron. poss., t. ex. *mein gehört die Welt.* 2. med rätta tillkomma, t. ex. *dem Gesinde gehört sein Lohn.* 3. höra tillsamman med ngt, vara för ngt; återgifves vanl. med omskrifningar, t. ex. *dieser Schuh gehört auf den linken Fuss:* detta är vänsterskon, *auf alberne Fragen gehört keine Antwort:* dumma frågor kräfva intet svar; *das gehört hier nicht her:* det hör ej hit, *Sie ~ hier nicht her:* här är ej eder plats; *das Buch gehört in dieses Fach:* i detta fack, på denna hylla är bokens plats; *er gehört unter unsre besten Dichter* el. *zu unsren besten Dichtern:* han är en af våra bästa skalder, *das gehört nicht zur Sache:* det hör ej till saken, hör ej hit; *diese Handschuhe ~ zusammen:* dessa handskar höra ihop, äro par. 4. erfordras, t. ex. *dazu gehört viel Geld, in die Suppe gehört Salz.* II. *Sich ~* opers. vara tillbörligt, t. ex. *wie es sich gehört:* såsom tillbörligt är, *es gehört sich so:* så bör det vara enligt god sed.
gehörig, *a.* 1. tillhörig. 2. hörande till ngt, t. ex. *alle zur Sache ~en Bemerkungen.* 3. erforderlig. 4. tillbörlig. 5. dugtig, bastant, ansenlig, t. ex. *~er Hieb:* dugtigt rapp, *~er Lügner, ~e Summe. Ich habe ihn ~ heimgeschickt:* jag gaf honom respass.
Gehörigkeit, 0, *f.* 1. tillbörlighet, lämplighet. 2. behörighet, befogenhet.
Gehörn, -[e]s, -e, n. horn(par), t. ex. *das ~ des Ochsen, des Hirsches:* oxens, hjortens horn.
gehörnt, *a.* försedd med horn, behornad.
gehörsam, I. *a.* lydig. Under bref: *Ihr ~(st)er Diener:* eder ödmjuk(ast)e tjänare. Iron. *~er Diener!* tackar ödmjukast (kommer aldrig i fråga)! II. -[e]s, 0, m. lydnad, lydaktighet. *Jmdm ~ leisten:* lyda ngn.
Gehrile, -en, f. **Gehrilen**, -ens, -en, m. ⊕ kil; sned fog. -**hobel**, -s, -, m. ⊕ kanthyfvel. -**mass**, -es, -e, n. ⊕ vinkelmått.
gehrilen, -te, ge-t, tr. ⊕ skära i sned vinkel.
Gehudel, -s, 0, n. = *Hudelei.*
gehüft, *a.* försedd med hof(var).
Gehülfe, -n, -n, m. medhjälpare, biträde; assistent.
Gehülfenschaft, -en, f. 1. egenskap af biträde. 2. samtliga biträden.
Gehülfin, -nen, f. medhjälperska, kvinligt biträde.
Gehüste, -s, 0, n. ihärdigt hostande.
Geier, -s, -, m. gam. -**ädler**, -s, -, m. zool. skägggam (Gypaetus). -**blick**, -[e]s, -e, m. girig, lysten blick.
Geifer, -s, 0, m. 1. dregel. 2. fradga kring munnen. -**bart**, -[e]s, -e †, m. F dreglare. -**lappen**, -s, -, -**latz**, -es, -e, m. dregellapp. -**maul**, -[e]s, -er †, n. = *-bart.* -**tuch**, -[e]s, -er †, n. = *-latz.*
Geiferer, -s, -, m. 1. dreglare. 2. uppbragt, rasande människa.
geiferig, *a.* 1. dreglig. 2. vredgad, skummande af raseri.
geiferln, -te, ge-t, *itr. h.* 1. dregla. 2. vara giftig, hätsk; smäda. *Vor Wut ~* sjuda af vrede, skumma af raseri.
Geige, -n, f. fiol. Bild. *der Himmel hängt ihm voll*[er] *~n:* han är i sjunde himlen. -n... Ex. **~bogen**, -s, -, m. (fiol)stråke. **~bohrer**, -s, -, m. ⊕ drillborr. **~futter**, -s, -, **~futteral**, -[e]s, -e, n. fiolfodral. **~harz**, -es, -e, n. stråkharts, kolofonium. **~macher**, -s, -, m. fiolmakare. **~saite**, -n, f. fiolsträng. **~sattel**, -s, -†, m. fiolstall. **~spieler**, -s, -, m. fiolspelare. **~steg**, -[e]s, -e, m. = *~sattel.* **~strich**, -[e]s, -e, m. stråktag.
geigilen, -te, ge-t, I. *itr. h.* spela fiol. F Bild. *jmdm nach Hause ~* afsnäsa ngn. II. *tr.* spela på fiol. Bild. *ich werde dir einen andern Tanz ~* det skall bli annat af, skall du få se, *jmdm die Wahrheit ~* säga ngn sanningen, ej skräda på orden. III. *Sich reich* el. *zum reichen Mann ~* blifva rik på sitt fiolspel.
Geiger, -s, -, m. fiolspelare, violinist.
Geigerei, -en, f. ihållande, plågsamt fiolspel.
geil, *a.* 1. om växtlighet m. m. yppig. *~er Boden:* alltför fet jordmon. 2. om kött: alltför fet och därför illasmakande och illaluktande. 3. munter, uppsluppen, yster. 4. kättjefull, lysten; brunstig.
Geile, -n, f. 1. 0, kättja. 2. testikelpung.
geilen, -te, ge-t, I. *itr. h.* 1. ystert springa omkring, galnas. 2. tillfredsställa sin kättja. II. *tr.* kastrera.
Geilheit, 0, f. 1. yppighet, alltför stor fetma, jfr *geil 1, 2.* 2. uppsluppenhet, ysterhet. 3. kättja, brunst.
Geis se *Geiss.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Geisel, *-s*, -[*n*], *m.* *-n*, *f.* gisslan.
Geiss, *-e*[*n*], *f.* get. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* tysk lönn (Acer Pseudoplatanus). **-blatt**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kaprifolium. **-bock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bock. **-fell**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* getskinn. **-füss**, *-es*, *-e* †, *m.* 1. getfot. 2. bot. kvaller (Ægopodium). **-hirde**, *-n*, *f.* gethjord. **-hirt**, *-en*, *-en*, *m.* getvaktare. **-ledern**, *a.* getskinns-.
Geissel, *-n*, *f.* gissel, piska. **-bruder**, *-s*, -†, *m.* gisslare, flagellant. **-fahrt**, *-en*, *f.* flagellantprocession. **-hieb**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gisselslag, piskrapp. **-stiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* piskskaft.
geisseln, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ gissla (sig), äfv. bildl.; hudflänga. **Geiss[e]lung**, *f.*
Geissler, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* gisslare, i sht person som gisslar sig själf, flagellant.
Geist, -[*e*]*s*, *-er*, *m.* 1. ande. *Im* ~*e bei jmdm sein:* vara hos ngn i andanom. 2. själ, lif. *Den* el. *seinen* ~ *aufgeben:* gifva upp andan. 3. anda, t. ex. *der* ~ *des Christentums; man weiss nicht, wess* ~*es Kind er ist.* 4. ande, spöke, rå. 5. eld, eldigt sinne. *Das Pferd hat viel* ~ hästen är mycket eldig. *Der* ~ *im Wein:* det berusande i vinet. 6. sprit. **-bildend**, *a.* (själs)bildande. **-leer**, **-los**, *a.* andetom, andefattig. **-lösigkeit**, 0, *f.* andetomhet. **-reich**, *a.* snillrik, anderik. **-reichheit**, 0, *f.* snillrikhet. **-voll** = *-reich.* **-er...** Ex. ~**ähnlich**, *a.* spöklik. ~**bann**, -[*e*]*s*, 0, *m.* = ~*beschwörung.* ~**banner**, ~**beschwörer**, *-s*, -, *m.* andebesvärjare. ~**beschwörung**, *-en*, *f.* andebesvärjelse. ~**bleich**, *a.* dödsblek, spöklik. ~**erscheinung**, *-en*, *f.* andeuppenbarelse, spökeri, spöke. ~**furcht**, 0, *f.* spökrädsla. ~**fürst**, *-en*, *-en*, *m.* = ~*könig.* ~**geschichte**, *-n*, *f.* berättelse om el. af andar, spökhistoria. ~**klopfen**, *-s*, 0, *n.* ~**klopferei**, *-en*, *f.* andeknackningar. ~**könig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* andarnes beherskare; hög, stor ande; konung i andens rike. ~**sehend**, *a.* andeskådande. ~**seher**, *-s*, -, *m.* andeskådare. ~**seherei**, *-en*, *f.* andeskådande. ~**stunde**, *-n*, *f.* spöktimme. ~**welt**, *-en*, *f.* andeverld. ~**wonne**, *-n*, *f.* saliga andars fröjd, salighet. — **-es...** Ex. ~**abwesend**, *a.* frånvarande, tankspridd. ~**abwesenheit**, 0, *f.* tankspriddhet. ~**arbeit**, 0, *f.* tankearbete. ~**blitz**, *-es*, *-e*, *m.* snilleblixt. ~**entfaltung**, 0, *f.* själsutveckling. ~**flug**, -[*e*]*s*, 0, *m.* andens flygt. ~**freiheit**, 0, *f.* 1. andens, 2. tankens frihet. ~**gabe**, *-n*, *f.* själsgåfva. ~**gegenwart**, 0, *f.* sinnesnärvaro. ~**gestörtheit**, 0, *f.* sinnesförvirring. ~**grösse**, 0, *f.* själsstorhet. ~**kraft**, 0, *f.* andens kraft, intellektuell förmåga. ~**krank**, *a.* sjuk till själen; sinnesrubbad, svagsint. ~**krankheit**, *-en*, *f.* själssjukdom; sinnesrubbning. ~**nahrung**, 0, *f.* näring för anden, själaspis. ~**reicht[h]um**, -[*e*]*s*, 0, *m.* snillrikhet. ~**richtung**, *-en*, *f.* andens, tankens riktning. ~**ruhe**, 0, *f.* sinnesro, själsro. ~**schärfe**, 0, *f.* andens, snillets skärpa. ~**schwach**, *a.* sinnessvag. ~**schwäche**, 0, *f.* sinnessvaghet. ~**stärke**, 0, *f.* själsstyrka. ~**stumpf**, *a.* slö till förståndet. ~**stumpfheit**, 0, *f.* slöhet. ~**thätigkeit**, 0, *f.* tankeverksamhet. ~**träge**, *a.* trögtänkt. ~**verwandt**, *a.* andligen beslägtad, subst. själsfrände. ~**verwandtschaft**, 0, *f.* själsfrändskap. ~**verwirrt**, *a.* sinnesförvirrad. ~**verwirrung**, 0, *f.* sinnesförvirring. ~**welt**, *-en*, *f.* andens verld, den öfversinliga verlden. ~**werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* andlig produkt, literärt alster, snillefoster. ~**zerrüttung** = ~*verwirrung.* ~**zwang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* andligt tvång.
geisterhaft, *a.* ande-, spöklik, spök-, öfvernaturlig.
geistig, *a.* 1. andlig (mots.: kroppslig), andens, tankens, själs-. ~*e Kraft:* själsstyrka. ~*e Liebe:* platonisk kärlek. ~*e Nahrung:* själaspis. 2. sprithaltig. ~*e Getränke:* spritdrycker, rusdrycker.
Geistigkeit, *-en*, *f.* 1. 0, andlighet, andlig natur. 2. andeväsen, ande.
geistlich, *a.* 1. andlig (mots.: verldslig), t. ex. ~*e Lieder*, ~*e Schriften.* 2. kyrklig, hörande till kyrkan, t. ex. ~*e Güter;* prästerlig, t. ex. ~*e Tracht, der* ~*e Stand. Minister der* ~*en Angelegenheiten:* ecklesiastikminister. ~*e Orden:* andliga ordnar, munkordnar. *Ein* ~*er:* en präst(man), *die* ~*en:* prästerskapet.
Geistlichkeit, 0, *f.* prästerskap.
Geiz, *-es*, *-e*, *m.* 1. 0, girighet, snålhet, gnideri; åtrå, lystnad. 2. sidoskott på växter **-drache**, *-n*, *-n*, **-hals**, *-es*, *-e* †, F **-hammel**, *-s*, -, **-hund**, -[*e*]*s*, *-e*, **-teufel**, *-s*, -, *m.* girigbuk, snålvarg, gnidare.
geizlen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* vara girig, vara snål, snålas, gnida. *Mit etw.* ~ vara snål på, ytterligt rädd om ngt. *Nach etw.* ~ girigt eftersträfva ngt. II. *tr.* bortskära sidoskotten från.
geizig, *a.* girig, snål.
Gejágo, *-s*, 0, *n.* oupphörl. jagande, jägtande.
Gejámmer, *-s*, 0, *n.* ihållande jämmer.
Gejáuchze, *-s*, 0, *n.* jublande, jubel, lif, gamman.
Gejódel, *-s*, 0, *n.* jodlande.
Gejúbel, **Gejúchze** = *Gejauchze.*
Gekéife, *-s*, 0, *n.* upprepadt trätande, gräl, käx.
gekéicht, *a.* bot. försedd med (blom)kalk.
Gekícher, *-s*, 0, *n.* ihållande återhållet skratt.
Gekítzel, *-s*, 0, *n.* oupphörligt kittlande.
Gekläff[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* gläfs.
Geklége, *-s*, 0, *n.* oupphörl. klagomål, jeremiader.
Geklápper, *-s*, 0, *n.* klapprande, slammer, skallrande, oväsen.
Geklátsch[e], *-es*, 0, *n.* 1. klappande, ihärdig handklappning. 2. skvaller, käringprat.
Geklímper, *-s*, 0, *n.* klinkande.
Geklínge, *-s*, 0, *n.* oupphörligt klingande, pinglande, ringande.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Geklingel, *-s*, 0, *n.* ringning, bjällerklang, bingelibång.
Geklirr[**e**], -[*e*]*s*, 0, *n.* rassel, skrammel, slammer.
Geklópfe, *-s*, 0, *n.* fortsatt bultande, hamrande, klappande.
Geklúft[**e**], -[*e*]*s*, 0, *n.* mängd klyftor.
Geknátter, *-s*, 0, *n.* knattrande, smattrande.
Geknírsch[**e**], *-es*, 0, *n.* knarkande, knarrande, knastrande, gnisslande; tandagnisslan.
Geknister, *-s*, 0, *n.* knastrande, sprakande, prassel, frasande.
Gekóch, -[*e*]*s*, 0, *n.* kokande, kok.
Gekóller, *-s*, 0, *n.* 1. kalkoners kacklande. 2. kurrande i magen. 3. rasande, raseri, gräl, vrede.
gekórnt, *a.* kornig.
Gekóse, *-s*, 0, *n.* smekande, smekningar.
Gekrách, -[*e*]*s*, 0, *n.* brak, skräll.
Gekráchz[**e**], *-es*, 0, *n.* kraxande.
Gekrátz, *-es*, *-e*, *n.* ⊕ affall af metall i sht af guld och silfver.
Gekrátz[**e**], *-es*, 0, *n.* krafsande, raspande, skrapande.
Gekráuse, *-s*, 0, *n.* krusande, krusning.
Gekréisch[**e**], *-es*, 0, *n.* gält skrik, gält rop, gallskrik, oljud.
Gekrítzel, *-s*, 0, *n.* klottrande, kråkfötter.
Gekrós[**e**], *-es*, *-e*, *n.* 1. krås (reckad rem:a). 2. krös, tarmkäx. 3. krås, innanmäte.
Gekússe, *-s*, 0, *n.* oupphörligt kyssande.
Gelách[**e**], -[*e*]*s*, 0, *n.* skrattande, skratt.
Gelächter, *-s*, -, *n.* 1. skrattsalva, skratt. *Lautes, schallendes* ~ gapskratt. 2. åtlöje, t. ex. *zum* el. *ein* ~ *werden, jmdn zum* ~ *machen.*
Gelág[**e**], -[*e*]*s*, *-e*, *n.* festligt lag, kalas, dryckeslag, orgie. *Ins* ~ *hinein:* obetänksamt, blindvis, utan urskilning.
gelährt m. m. se *gelehrt* m. m.
Gelál[**le**], -[*e*]*s*, 0, *n.* lallande.
Gelánde, *-s*, -, *n.* 1. landskap, näjd, trakt. 2. = följ.
Geländer, *-s*, -, *n.* 1. balustrad, skrank, staket. 2. spalier, gallerverk för slingerväxter. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* spalierträd hvars grenar äro fästade i en spalier. **-decke**, *-n*, *f.* pelare, docka i en balustrad. **-fenster**, *-s*, -, *n.* balkongfönster. **-säule** = *-docke.*
gelángen, * *itr. s.* komma, nå. *Etw. an jmdn* ~ *lassen:* låta ngt komma ngn tillhanda. *Zu Ansehen, zu Reichtum* ~ vinna anseende, rikedom. **Gelángung**, *f.*
Gelárm, -[*e*]*s*, 0, *n.* larm, väsen.
Gelás, *-es*, *-e*, *n.* och ✱ *m.* plats att ställa ngt, rum, utrymme, gömsle, vrå.
gelássen, *a.* lugn, utan lidelse.
Gelássenheit, 0, *f.* lugn, måtta.
Gelatíne, 0, *f.* gelatin.
Geláuf[**e**], -[*e*]*s*, 0, *n.* beständigt springande, spring.
geläufig, *a. Etw. ist jmdm* ~ ngn är hemmastadd i, van vid, förtrogen med ngt. *Er spricht* ~ *deutsch* el. *das Deutsche ist ihm* ~ han talar tyska flytande. *Eine* ~*e Zunge* el. F *ein* ~*es Mundwerk haben:* vara talför, munvig.
Geläufigkeit, 0, *f.* färdighet; talförhet. *Die* ~ *einer Sache:* den omständigheten att man är hemmastadd i en sak.
geláunt, *a. Gut, schlecht* ~ *sein:* vara vid ett godt, dåligt lynne; *wunderlich* ~ *sein:* vara besynnerlig.
Geláut[**e**], -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. 0, (klock)ringning, (bjäller)klang. 2. samtliga klockor i ett torn, klockspel; bjällerring.
gelb, *a.* gul. *Die* ~*en* [*Pferde*]: de isabellfärgade hästarne. *Das* ~*e* [*vom Ei*]: gulan. **-braun**, *a.* gulbrun. **-erde**, 0, *f.* gulockra. **-giesser**, *-s*, -, *m.* gelbgjutare. **-holz**, *-es*, 0, *n.* gulholts (Morus tinctoria). **-reif**, *a.* fullmogen, gul (om säd). **-reife**, 0, *f.* fullständig mognad. **-rot**[**h**], *a.* rödgul, brandgul. **-schekk**[**e**], *-en*, *-en*, *m.* hvit häst med gula fläckar. **-schnabel**, *-s*, -†, *m.* 1. fogelunge. 2. bildl. person som ännu ej är torr bakom öronen, ungtupp. **-schnäb**[**e**]**lig**, **-schnäb**[**e**]**lig**, *a.* 1. försedd med gul näbb. 2. utmärkande för en *Gelbschnabel 2*, ungdomlig. **-sucht**, 0, *f.* gulsot. **-süchtig**, *a.* lidande af gulsot. **-wurz**[**el**], 0, *f.* bot. gurkmeja (Curcuma longa).
Gelbe, 0, *f.* 1. gul färg. 2. gulsot. 3. gulockra.
gelbíen, *-te*, *ge-t*, *tr.* gulfärga, gulmåla.
Gelbheit, 0, *f.* gul färg.
gelblich, *a.* gulaktig.
Geld, -[*e*]*s*, *-er* men i kollektiv bem. 0, *n.* pengar. *Bei* ~*e sein:* vara stadd vid kassa. ~ *wie Heu haben:* hafva pengar som gräs. *In barem* ~ i reda penningar. *Kleines* ~ småpengar. Ordspr. *wo* ~ *ist, will* ~ *hin:* mer vill mer ha. ~*er einkassieren:* förrätta uppbörd. *Öffentliche* ~*er unterschlagen:* försnilla, förskingra offentliga medel. **-adel**, *-s*, 0, *m.* 1. adel som köpt sitt adelskap. 2. penningadel. **-angelegenheit**, *-en*, *f.* penningfråga. **-anlage**, *-n*, *f.* pengars placerande. **-anleihe**, *-n*, *f.* (penning)lån. **-aristokratie**, *-en*, *f.* börsaristokrati. **-arm**, *a.* som har ondt om pengar, penningfattig. **-armüt**[**h**], 0, *f.* brist på pengar. **-ausgabe**, *-n*, *f.* (penning)utgift. **-bedarf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* penningbehof. **-begierig**, *a.* sniken. **-beitrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* penningbidrag. **-belehnung**, *-en*, *f.* penningbelöning. **-beutel**, *-s*, -, *m.* penningpung, börs. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* penningbref. **-busse**, *-n*, *f.* (penning)böter. **-einnahme**, *-n*, *f.* uppbörd. **-einnehmer**, *-s*, -, *m.* uppbördsman. **-entschädigung**, *-en*, *f.* skadestånd i pengar. **-forderung**, *-en*, *f.* (penning)fordran. **-geschäft**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bankaffär. **-geschenk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* penninggåfva. **-gier**, 0, *f.* sni-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

kenhet, vinstbegär. **-gierig**, *a.* sniken. **-handel**, *-s*, 0, *m.* växelbank, växelhandel. **-händler**, *-s*, -, *m.* växlare. **-heirat[h]**, *-en*, *f.* giftermål för pengars skull. **-institut**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bankinrättning. **-jude**, *-n*, *-n*, *m.* penninggjude, ockrare. **-kasten**, *-s*, -, *m.* kassaskrin. **-katze**, *-n*, *f.* penningpung af kattskinn. **-kiste**, *-n*, *f.* kassakista. **-klemme**, *-n*, *f.* (penning)klämma, knipa. **-krisis**, **-krisis**, *-en*, *f.* penningkris. **-leute** se *-mann*. **-mäkler**, *-s*, -, *m.* växelmäklare. **-mangel**, *-s*, 0, *m.* penningbrist. **-mann**, -[*e*]*s*, *Geldleute*, *m.* penningkarl. **-markt**, -[*e*]*s*, 0, *m.* penningmarknad. **-mensch**, *-en*, *-en*, *m.* = *-mann*. **-mittel**, *-s*, -, *n.* penningmedel. **-posten**, *-s*, -, *m.* (penning)post. **-sache**, *-n*, *f.* penningfråga. **-sack**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* penningsäck. **-schneider**, *-s*, -, *m.* präjare, bedragare. **-schneiderei**, *-en*, *f.* präjeri, bedrägeri. **-schrank**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kassaskåp. **-sendung**, *-en*, *f.* penningsändning, värdeförsändelse. **-sorte**, *-n*, *f.* myntsort. **-spende**, *-n*, *f.* penninggåfva. **-spind**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* kassaskåp. **-steiz**, I. *a.* penningdryg. II. *-es*, 0, *m.* penningdrygheet. **-strafe**, *-n*, *f.* = *-busse*. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* mynt, penning. **-sucht** = *-gier*. **-süchtig**, *a.* sniken. **-summe**, *-n*, *f.* penningsumma. **-tasche**, *-n*, *f.* plånbok. **-umlauf**, **-verkehr**, -[*e*]*s*, 0, *m.* penningomsättning. **-verlegenheit**, *-en*, *f.* (penning)förlägenhet, knipa. **-verlust**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* (penning)förlust. **-verschwendung**, 0, *f.* slöseri. **-vort[h]eil**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* pekuniär fördel. **-wechsel**, *-s*, 0, *m.* växelkontor, växelbank. **-wechsler**, *-s*, -, *m.* växlare. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* penningväsen, finanser. **-wucher**, *-s*, 0, *m.* ocker. **-wucherer**, *-s*, -, *m.* ockrare. **-zähler**, *-s*, -, *m.* person som räknar pengar. **-zeichen**, *-s*, -, *n.* mynttecken, sedel. **-zins**, *-es*, *-en*, *m.* ränta, räntefot. **-zulage**, *-n*, *f.* penningtillägg. **-es...** Ex. **~würt[h]**, -[*e*]*s*, 0, *m.* pengars värde, t. ex. *Geld oder ~.*

Geléo, *-s*, *-s*, *m.* och *n.* *-en*, *f.* gelé.

gelégen, *a.* 1. liggande, belägen. 2. läglig, lämplig. 3. *Mir ist daran ~, dass ...* det är af vigt för mig, att ... *Daran ist mir nichts ~* det bryr jag mig ej om.

Geléegenheit, *-en*, *f.* 1. tillfälle. *~ macht Diebe:* tillfället gör tjufven. *Die ~ beim Schopfe ergreifen:* gripa tillfället i flygten. 2. beskaffenhet, t. ex. *nach ~ der Umstände:* efter omständigheterna. 3. (transport)lägenhet. 4. lägenhet (lokalitet). *Alle ~en eines Hauses wissen:* känna till alla vinklar och vrår i ett hus. 5. afträde. **-s...** Ex. **~dichter**, *-s*, -, *m.* tillfällighetspoet. **~erfolg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* framgång på grund af gynsamma omständigheter. **~gedicht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tillfällighetsdikt. **~kauf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* köp på grund af sig erbjudande lägligt tillfälle. **~macher**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* kopplare, kopplerska.

geléegenheitlich, **geléegentlich**, *a.* tillfällig; *adv.* vid (lämpligt) tillfälle, tillfälligtvis.

geléhrig, *a.* läraktig.

Geléhrigkeit, 0, *f.* läraktighet.

geléhrsam, *a.* läraktig.

Geléhrsamkeit, 0, *f.* 1. lärdom, kunskaper, insigter. 2. vetenskap.

geléhrt, *a.* lärd. *Ein ~er:* en lärd, en vetenskapsman. Ordspr. *es ist noch kein ~er vom Himmel gefallen:* ingen är född mästare. **-en...** Ex. **~bildung**, 0, *f.* lärd, vetenskaplig bildning. **~dünkel**, *-s*, 0, *m.* lärdomshögfärd. **~schule**, *-n*, *f.* lärdomsskola. **~stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lärdt stånd, vetenskapsmän. **~verein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* förening af vetenskapsmän. **~wesen**, *-s*, 0, *n.* lärd bildning, vetenskaper, vetenskapsmän. **~zunft**, *-e* †, *f.* vetenskapsmän, lärdt skrå.

Geléhrtenschaft, 0, *f.* **Geléhrtent[h]ům**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. samtliga vetenskapsmän. 2. egenskap att vara lärd, lärdom.

Geléhrtheit, 0, *f.* lärdom.

Geléier, *-s*, 0, *n.* 1. positivspel; bildl. entonigt el. ofta upprepadt föredrag, rabblande. *Immer das alte ~* ständigt samma låt, samma gamla trall. 2. söl.

Geléis[e], *-es*, *-e*, *n.* (hjul)spår, järnvägsspår. *Im alten ~e bleiben:* förblifva vid det gamla. *Etw. wieder ins ~ bringen:* åter bringa ngt i ordning, hjälpa ngt in i dess gamla hjulspår. *Aus dem ~ kommen:* urspåra; bildl. komma ifrån den gamla ordningen.

Geléit, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. ledsagande i sht för att skydda mot öfverfall, eskort, ⚓ konvoj. *Jmdm das ~ geben:* ledsaga, följa ngn. 2. följe, betäckning. *Freies ~* läjd, fri passage. **-s...** Ex. **~brief**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. läjdebref. 2. fraktsedel, konnossement. **~frei**, *a.* fri från skyldigheten att ledsaga resande. **~geld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* betalning, afgift för eskortering. **~mann**, -[*e*]*s*, *-er* † och *Geleitsleute* = *Geleiter*. **~schein** = *~brief*. **~schiff**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ⚓ konvojskepp. **~stern**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ledstjärna. **~zettel**, *-s*, -, *m.* = *~brief*. **~zoll**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* = *~geld*.

geléiten, * *tr.* ledsaga, följa, eskortera.

Geléiter, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* ledsagare, ledsagerska; plur. följe, eskort.

Gelénk, I. -[*e*]*s*, *-e*, *n.* led. *Aus dem ~e sein:* vara ur led. *Die ~e der Finger:* fingerlederna. Bildl. *keine ~e haben:* vara orörlig, klumpig, stel. II. *a.* = *gelenkig* 2. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* gångjärn, med. ledligament. **-bruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ledbrott. **-entzündung**, *-en*, *f.* med. inflammation i ngn led. **-gicht**, 0, *f.* gikt i lederna. **-puppe**, *-n*, *f.* leddocka. **-rheumatismus**, 0, *m.* ledreumatism. **-schmerz**, *-es*, *-en*, *m.* smärta i lederna. **-steif**, *a.* styf i lederna. **-steifheit**, 0, *f.* styfhet i lederna. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* stycke som går att leda. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* ledvatten.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

gelénkig, *a.* 1. försedd med leder, ledad i sht bot. 2. böjlig, smidig, vig; bild. medgörlig.
Gelénkigkeit, 0, *f.* böjlighet, smidighet; bild. medgörlighet.
Gelérn[e], -[e]*s*, 0, *n.* pluggande.
Gelése, -*s*, 0, *n.* förakt. oupphörligt läsande.
Gelóucht[e], -[e]*s*, 0, *n.* upplysning, ljus.
Gelíchter, -*s*, -, *n.* förakt. sällskap, patrask, pack, slödder.
Geliebte(r), (adj. böjn.) *m.* och *f.* fästman, fästmö.
gelínd[e], *a.* mild, sakta, lindrig, len, t. ex. *jmdn ~ behandeln, bei ~em Feuer braten, ~estens gesagt:* lindrigast sagdt. *~ere Saiten aufziehen:* taga skeden i vackra handen.
Gelíndheit, Gelíndigkeit, 0, *f.* mildhet, lindrighet, lenhet, saktmod.
gelíngen, *gelang, gelänge, gelungen,* * *itr. s.* lyckas, t. ex. *etw. gelingt jmdm wohl, übel:* ngt lyckas, misslyckas för ngn. Opers. *es gelingt mir etc. zu thun:* jag lyckas göra ngt. *Das ~* lyckan, framgången. Jfr. *gelungen.*
gelíppt, *a.* försedd med läppar.
Gelíspel, -*s*, 0, *n.* thållande hviskning; läspande.
gell, *a.* gäll.
gellen, *-te, ge-t, itr. h.* ljuda gält. *~d:* gäll.
gelóben, * I. *tr.* högtidligt lofva. *Mit Hand und Mund ~* lofva högt och heligt. *Sich* (dat.) *~ zu ...* föresätta sig att ... *Das gelobte Land:* det förlofvade landet. II. *Sich jmdm ~* hängifva sig åt ngn.
Gelóbnis[s] (afv. med kort ö), *-ses, -se, n.* högtidligt löfte.
Geléck[e], -[e]*s*, 0, *n.* 1. upprepadt lockande, lock. 2. lockpipa. 3. hårets läggande i lockar.
Gelét[h]e, -*s*, 0, *n.* lödning.
1. gelt, *interj.* i början af en sats ungef. monne ej, tycker du ej el. dyl.; i slutet af en sats: eller hur?
2. gelt, *a.* gall, icke drägtig, icke mjölkande. **-kuh**, -*e* †, *f.* gallko.
Gelte, -*n*, *f.* bytta.
1. gelten, *-ete, ge-et, tr.* kastrera.
2. gelten, *giltst, galt, gölte* el. ✱ *gälte* el. ✱ *gülte, gegolten, gilt* el. ✱ *gelte,* I. *itr. h.* 1. gälla, a) vara erkänd, t. ex. *seine Rechte ~d machen, diese Münze gilt nicht. Für* el. *als etw. ~* gälla, anses för el. som ngt. *Von jmdm ~* gälla om ngn; b) gälla, hafva anseende, t. ex. *er gilt etw.:* han är en ansedd person, *viel bei jmdm ~* stå högt i anseende, i gunst hos ngn. Ordspr. *der Prophet gilt nicht in seinem Vaterlande:* ingen är profet i sitt eget land; c) kosta, t. ex. *die Ware gilt eine Mark. Etw. gilt hoch:* ngt är dyrt, står högt i pris; d) afse, t. ex. *diese Bemerkung gilt dir.* 2. särskilda fall. *Was gilt die Wette?* hvad ska vi slå vad om, att så är? *Das lass' ich ~* det låter höra sig. I spel el. lek: *das gilt nicht:* det gillas ej. *Das gilt mir gleich:* det gör mig detsamma. *Etw. gilt vor jmdm:* ngt vinner ngns bifall. II. *opers. Es gilt:* a) det gäller, t. ex. *es gilt dein Leben* el. *dir das Leben* el. ✱ *dir um das Leben, es gilt zu ...;* b) *es gilt einen Versuch:* det kommer an på ett försök; c) *es gilt die Ehre:* hedern står på spel; d) *hier gilt es Mut:* här fordras mod; e) nu gäller det; f) nå ja, låt gå; g) välan! topp!
Geltung, *-en, f.* betydelse, t. ex. *eines Wortes,* värde, t. ex. *einer Münze,* mus. *einer Note,* kvantitet, t. ex. *einer Silbe. Etw. in* el. *zur ~ bringen:* göra ngt gällande. *Sich* (dat.) *~ verschaffen:* förskaffa sig anseende. *Dem Gesetze ~ verschaffen:* göra lagen åtlydd. *Ausser ~ sein:* ej gälla längre. **-s...** Kx. **~bereich**, -[e]*s, -e, m.* och *n.* **~gebiet**, -[e]*s, -e, n.* *~ einer Verordnung:* område inom hvilket en förordning har gällande kraft. **~los**, *a.* värdelös.
Gelübde, -*s*, -, *n.* högtidligt löfte. *Ein ~ ablegen* el. *thun:* göra ett löfte. **-geschenk**, -[e]*s, -e, n.* utlofvad gåfva.
gelúngen, *a.* F lyckad, präktig, förträfflig, komisk, rolig.
Gelúst, -[e]*s, -e, n.* lust, begär, lystnad.
gelústen, * *itr. h. Ich gelüste* el. *ich lasse mich* el. ✱ *mir nach etw. ~,* el. vanl. opers.: *es gelüstet mich* el. ✱ *mir etw.* el. *nach etw.* el. *einer* (gen.) *Sache:* jag önskar ngt, har begär till, efter ngt.
gelústig, *a.* fyld af lustar, lysten, sinlig.
1. gemách, *a.*, vanl. *adv.* sakta, i sakta mak, långsam, så småningom, lugn.
2. Gemách, -[e]*s, -er* †, *n.* gemak, rum.
Gemách[e], -[e]*s, -e, n.* uselt arbete, fuskande, fusk, fuskverk.
gemáchlich, *a.* 1. = *1. gemach.* 2. behaglig, bekväm, maklig.
Gemáchlichkeit, 0, *f.* bekvämlighet, maklighet. *Etw. nach seiner ~ thun:* göra ngt efter behag.
Gemáchtheit, 0, *f.* förkonstling, tillkonstling.
Gemáhl, -[e]*s, -e, m.* och *n.* gemål, make, *n.* afv. maka. *Ihr Herr ~* eder man.
Gemáhlin, *-nen, f.* gemål, maka.
gemáhnen, * *tr.* 1. *Jmdn an etw.* (ack.) *~* påminna ngn om ngt. 2. afv. ✱ *itr. h. Etw. gemahnt jmdn* el. ✱ *jmdm so und so:* ngt förefaller ngn så eller så.
Gemákel, -*s*, 0, *n.* upprepadt småaktigt kritiserande, häcklande.
Gemálde, -*s*, -, *n.* målning, målad tafla, målad duk. **-ausstellung**, *-en, f.* konstutställning. **-gallerie**, *-en, f.* taflegalleri. **-rahmen**, -*s*, -, *m.* tafvelram. **-sammlung**, *-en, f.* tafvelsamling.
Gemárkung, *-en, f.* gräns, mark, område.
gemäss, I. *a.*, *adv.* och *prep.* med dat. öfverensstämmande med, i enlighet med, enligt. II. *-es, -e, n.* mått, mål.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Gemässheit, 0, *f.* öfverensstämmelse, enlighet. *In ~ Ihres Befehles:* i enlighet med, enligt eder befallning.

Gemäuer, *-s, -, n.* murverk, murar.

Gemécker, *-s*, 0, *n.* bräkande.

geméin, *a.* 1. allmän, t. ex. *für das ~e Beste sorgen, auf ~e Kosten:* på allmän bekostnad. *Ausdruck des ~en Lebens:* hvardagligt, ur det dagliga talet hämtadt uttryck. *Ins~* i allmänhet, vanligen. *Das ~e:* det allmänna. 2. gemensam, t. ex. *mit jmdm ~e Sache haben* el. *machen.* 3. vanlig, t. ex. *~es Jahr:* vanligt år (mots. skottår). *~er Tag:* söckendag, *~e Ausgaben:* löpande utgifter. 4. profan, t. ex. *die ~e Geschichte, das ~e Griechisch.* 5. gemen, t. ex. *der ~e Mann* el. *das ~e Volk:* gemene man. ✕ *ein ~er [Soldat]:* en simpel soldat. *Sich mit jmdm ~ machen:* a) nedlåtet umgås med ngn, b) förnedra sig, blottställa sitt anseende genom sitt umgänge med ngn. 6. gemen, nedrig, låg, simpel. **-acker**, *-s*, -†, **-anger**, *-s*, -, *m.* allmänning. **-fasslich**, *a.* allmänfattlig, populär. **-fasslichkeit**, 0, *f.* allmänfattlighet. **-geist**, *-[e]s, -er, m.* 1. gemensamhetsanda, kåranda. 2. sinne för det allmänna (bästa). **-gültig**, *a.* allmängiltig. **-gut**, *-[e]s, -er* †, *n.* offentligt, allmänt, gemensamt gods. *Eine Wissenschaft zum ~e machen:* popularisera en vetenskap. **-hin**, *adv.* i allmänhet, vanligen. **-kundig**, *a.* allmänt bekant. **-nützig**, *a.* allmännyttig. **-platz**, *-es, -e* †, *m.* allmängiltig sats, utnött fras. **-schädlich**, *a.* skadlig för det allmänna el. för allmänheten. **-sinn**, *-[e]s*, 0, *m.* = *-geist* 2. **-spruch**, *-[e]s, -e* †, *m.* = *-platz.* **-trift**, *-en, f.* betesallmänning. **-verderblich**, *a.* fördärflig för det allmänna el. för allmänheten. **-verständlich** = *-fasslich.* **-verständlichkeit** = *-fasslichkeit.* **-weide**, *-n, f.* = *-trift.* **-wesen**, *-s, -, n.* det allmänna, stat. **-wohl**, *-[e]s*, 0, *n.* allmänna bästa.

Geméinde, *-n, f.* församling, socken, kommun. *Städtische ~* stadsförsamling. *Die christliche ~* kristna församlingen, kristna kyrkan. **-acker**, *-s*, -†, *m.* allmänning. **-angelegenheit**, *-en, f.* kommunal angelägenhet. **-ausschuss**, *-es, -e* †, *m.* kommunalråd. **-glied**, *-[e]s, -er, n.* församlingsmedlem. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* sockenstuga. **-kirchenrat[h]**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. kyrkoråd. 2. medlem af kyrkoråd. **-ordnung**, *-en, f.* kommunalförfattning. **-rat[h]**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. kommunalråd. 2. medlem af kommunalråd. **-sache**, *-n, f.* = *-angelegenheit.* **-schule**, *-n, f.* folkskola. **-vertreter**, *-s, -, m.* sockenombud. **-vorsteher**, *-s, -, m.* kommunalordförande. **-weise**, *adv.* sockenvis.

Geméine, *-n, f.* teolog. församling, kyrka.

Geméinheit, *-en, f.* gemenhet, låghet.

geméiniglich, *adv.* gemenligen.

geméinsäm, *a.* gemensam.

Geméinsamkeit, 0, *f.* gemensamhet.

Geméinschaft, *-en, f.* 1. 0, gemenskap, gemensamhet. 2. förbindelse. *Mit jmdm ~ haben:* stå i förbindelse med ngn.

geméinschaftlich, *a.* gemensam, t. ex. *~e Sache mit jmdm machen.*

Geméinschaftlichkeit, 0, *f.* gemensamhet, gemenskap, öfverensstämmelse.

Geménge, *-s, -, n.* blandning.

Geméngsel, *-s, -, n.* dällig blandning, röra, mischmasch.

Gemérk, *-[e]s, -e, n.* märke, kännetecken.

geméssen, *a.* noga bestämd, fast; passande, afmätt, högtidlig.

Geméssenheit, 0, *f.* bestämdhet, fasthet; afmätt sätt, högtidlighet.

geméssentlich, *adv.* bestämdt, säkert; passande, högtidligt.

Gemétzel, *-s, -, n.* nedsablande, blodbad, massaker.

Gemisch, *-es, -e, n.* blandning, röra.

Gemme, *-n, f.* gem.

Gemórde, *-s*, 0, *n.* mördande, slagtande, blodbad.

Gems[e], *-en, f.* stenget, gems (Capella rupicapra). **-bärt**, *-[e]s, -e* †, *m.* bockskägg. **-bock**, *-[e]s, -e* †, *m.* gemsbock. **-haut**, *-e* †, *f.* stengetshud. **-jagd**, *-en, f.* stengetsjagt. **-leder**, *-s*, 0, *n.* skinn af stengeten, sämskskinn. **-en...** Ex. **~jäger**, **~steiger**, *-s, -, m.* stengetsjägare.

gemsenhaft, *a.* stengetsartad.

Gemúnd[e], *-[e]s, -e, n.* (flod)mynning.

Gemúnkel, *-s*, 0, *n.* mumlande, hviskande, glunkande.

Gemúrmel, *-s*, 0, *n.* sakta sorl, porlande.

Gemúrr[e], *-[e]s*, 0, *n.* morrande, knotande.

Gemús[e], *-[e]s, -e, n.* grönsaker. **-e...** Ex. **~bau**, *-[e]s*✕ 0, *m.* odlande af grönsaker. **~beet**, *-[e]s, -e, n.* trädgårdssäng med grönsaker. **~garten**, *-s, -*†, *m.* kökträdgård. **~gärtner**, *-s, -, m.* trädgårdsmästare som odlar grönsaker. **~händler**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* frukthandlare, fruktmånglerska. **~markt**, *-[e]s, -e* †, *m.* marknad, torg för grönsaker, trädgårdstorg. **~schüssel**, *-n, f.* fat, assiett med grönsaker. **~suppe**, *-n, f.* grönsoppa.

Gemút[h], *-[e]s, -er, n.* sinnelag, sinne, lynne, själ, hjärta. *Jmdm etw. zu ~e führen:* föra ngn ngt till sinnes, påminna ngn om ngt. *Sich* (dat.) *etw. zu ~e führen* el. *ziehen:* a) behjärta ngt, b) F intaga, förtära. *Gut von ~ sein* el. *ein gutes ~ haben:* hafva ett godt hjärta. *Die ~er:* sinnena. **-los**, *a.* känslolös, kall. **-lösigkeit**, 0, *f.* känslolöshet, köld. **-reich**, **-voll**, *a.* känslig. **-s...** Ex. **~art**, *-en, f.* sinnelag. **~aufregung**, *-en, f.* sinnesrörelse. **~beschaffenheit** = *~art.* **~bewegung**, *-en, f.* sinnesrörelse. **~erschütterung**, *-en, f.* själsskakning. **~krank**, *a.* sinnessjuk. **~krank-**

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

holt, *-en, f.* sinnessjukdom. **~leben**, *-s*, 0, *n.* själslif. **~neigung**, *-en, f.* böjelse. **~regung** = *~bewegung.* **~ruhe**, 0, *f.* sinnesro. **~stärke**, 0, *f.* själsstyrka. **~stimmung**, *-en, f.* stämning, sinnesförfattning. **~unruhe**, 0, *f.* sinnesoro. **~verfassung** = *~stimmung.* **~zustand**, *-[e]s, -e* †, *m.* själstillstånd.

gemüt[h]lich, *a.* 1. gemytlig, godmodig, treflig, hemtreflig. 2. ✱ sinnes-, själs-, känslig, sentimental.

Gemüt[h]lichkeit, 0, *f.* 1. gemytlighet, godmodighet, treflighet, trefligt sätt. 2. ✱ känslighet.

gen, *prep.* med ack. mot, förekommer blott poet. samt i vissa talesätt, t. ex. *~ Himmel:* upp mot himlen, *~ Norden:* mot norr.

Genäge, *-s*, 0, *n.* gnagande.

Genäh[e], *-[e]s*, 0, *n.* syende, snörpande.

genänt, *a.* obehaglig, genant.

genäscbig, *a.* fallen för sötsaker och försökande att på olofligt sätt komma åt dem.

Genäsel, *-s*, 0, *n.* uttal genom näsan.

genäu, *a.* noggrann, noga, t. ex. *~e Berechnung, etw. ~ überlegen, etw. ~ nehmen:* vara noga, nogräknad med ngt, *~ genommen:* strängt taget; precis, t. ex. *~ mit dem Glockenschlage vier* el. *~ um vier Uhr:* precis på slaget fyra, *~ so viel als ...* precis lika mycket som ...; alldeles, t. ex. *es ist ~ dasselbe;* väl, grundlig, t. ex. *einen Menschen, eine Sache ~ kennen, ~e Bekannte sein:* vara goda vänner; utförlig, t. ex. *ein Ereignis ~ erzählen;* samvetsgrann, t. ex. *ängstlich ~ sein;* lagom, passande, *zu ~ anliegen:* sitta åt för hårdt, vara för trång; knapp, t. ex. *mit ~er Not;* sparsam, som håller på slantarne.

Genäuigkeit, 0, *f.* noggrannhet, sorgfällighet, punktlighet, regelbundenhet; sparsamhet.

Gendärm, *-en, -en, m.* gendarm.

Genöck[e], *-[e]s*, 0, *n.* oupphörligt retande, förargande, gnabb.

genöhm, *a.* angenäm, välkommen, behaglig, passande, lämplig. *Ihm ist alles ~* han går in på allt.

genöhmigen, * *tr.* gå in på, tillstädja, gilla, t. ex. *einen Vorschlag;* bevilja, bifalla, t. ex. *eine Bitte;* akceptera, t. ex. *einen Wechsel;* stadfästa, t. ex. *einen Vertrag.*

Genöhmigung, *-en, f.* gillande, bifall, tillåtelse, stadfästande, sanktion.

genöigt, *a.* 1. sluttande, lutande. 2. böjd, benägen, *zu etw.:* för ngt. 3. välvillig, gunstig, benägen, t. ex. *der ~e Leser, jmdm ~es Gehör schenken.*

Genöigtheit, 0, *f.* 1. lutning, sluttning. 2. böjelse, benägenhet. 3. välvilja, ynnest.

Genorál, *-[e]s, -e* [†], *m.* general. **-adjutant**, *-en, -en, m.* generaladjutant m. fl. i båda språken likalydande sms. för militära grader. **-amnestie**, *-en, f.* allmän amnesti. **-befehl**, *-[e]s, -e, m.* ✕ generalorder. **-gewaltiger**, *-s, -, m.* ✕ generalprofoss, generalgovaldiger. **-intendant**, *-en, -en, m.* öfverintendent. **-karte**, *-n, f.* generalkarta. **-nenner**, *-s, -, m.* mat. gemensam nämnare. *Brüche unter den ~ bringen:* göra bråk liknämniga. **-postdirektor**, *-s, -en, m.* generalpostdirektör. **-probe**, *-n, f.* generalrepetition. **-staaten**, *plur.* generalstaterna (provinsständernas ombud i nederländska republikens regering). **-stab**, *-[e]s, -e* †, *m.* generalstab. **-s...** kz. **~rang**, *-[e]s*, 0, *m.* generals rang.

Generalät, *-[e]s, -e, n.* generalsvärdighet.

Generälin, *-nen, f.* generalska.

generalisier||en, *-te, -t, tr.* förallmänliga, generalisera.

Generalissim||us, *-us, -us* el. *-i, m.* öfverbefälhafvare, generalissimus.

Generalität, *-en, f.* 1. allmänhet. 2. samtliga generaler, generalsgraden.

Generälschaft, *-en, f.* 1. generalsvärdighet. 2. = *Generalität 2.*

Generatión, *-en, f.* 1. alstring, fortplantning. 2. slägte, generation.

generéll, *a.* allmän, allmängiltig.

genérisch, *a.* generisk, slägt-.

genés||en, *-[es]t, genas, genäse, -en, -e, itr. s.* 1. tillfrisknа. 2. *Eines Kindes ~* få, nedkomma med ett barn.

Genésung, 0, *f.* 1. tillfrisknande. 2. *Zur ~!* väl bekomme!

Genéver, *-s, -, m.* genever(bränvin).

geniál, *a.* snillrik, kvick, genialisk.

Genialität, 0, *f.* snillrikhet.

Genick, *-[e]s, -e, n.* 1. nacke. 2. oupphörligt nickande. **-fänger**, *-s, -, m.* jag. jagtknif. **-schmerz**, *-es, -en, m.* ondt i nacken.

Genie, *-s, -s, n.* snille. **-corps**, *-, -, n.* ✕ genikår, ingeniörkår. **-direktor**, *-s, -en, m.* ✕ chef för genikåren. **-mensch**, *-en, -en, m.* snillrik människa, snille. **-offizier**, *-[e]s, -e, m.* ✕ officer vid genikåren, fortifikationsofficer. **-streich**, *-[e]s, -e, m.* snillrik handling, snillrikt drag, kvickt upptåg. **-truppe**, *-n, f.* ✕ genitrupp. **-waffe**, *-n, f.* ✕ genikår, genitrupper. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* ✕ fortifikation.

genier||en, *-te, -t,* I. *tr.* besvära, falla besvärlig, genera. II. *Sich ~* vara besvärad, genera sig. *Sich nicht ~ etw. zu thun:* ej draga i betänkande att göra ngt.

geniessbar, *a.* njutbar. F *er ist nicht ~* han är odräglig.

Geniessbarkeit, 0, *f.* njutbarhet.

geniess||en, *-[es]t, genoss, genösse, genossen,* -[e], förråldr. äfv. pres. *geneuss[es]t, geneusst,* imper. *geneuss,* * *tr.,* i högtidl. stil äfv. *itr. h.* med gen. 1. förtära, t. ex. *Speise und Trank.* 2. njuta, åtnjuta, få, t. ex. *eine gute Erziehung.*

geniesslich, *a.* 1. njutbar. 2. behaglig, angenäm, förtjusande. 3. gagnande, fördelaktig.

Geniessling, *-[e]s, -e, m.* njutningslysten människa.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Geníppe, *-s*, 0, *n.* läppjande.
Genist[e], *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. 0, upprepadt byggande, jfr *nisten.* 2. fogelbo, näste. 3. fogelkull, ungar i boet. 4. snår, ris, bråte.
Geniste, *-n*, *f.* bot. ginst (Genista).
Genillus, *-us*, *-en*, *m.* skyddsande, genius.
Genéss[e], *-en*, *-en*, *m.* kamrat.
Genéssenschaft, *-en*, *f.* 1. kamratskap. 2. förening, sällskap, samfund, bolag, brödraskap. **-s...** Kx. **~bank**, *-en*, *f.* bolagsbank, kreditaktiebolag. **~gesetz**, *-es*, *-e*, *n.* stadgar för en *Genossenschaft 2.*
Genéssenschafter, *-s*, *-*, *m.* medlem af en *Genossenschaft 2.*
genéssenschaftlich, *a.* tillhörande, rörande en *Genossenschaft 2.*
Genéssin, *-nen*, *f.* kvinlig kamrat.
Genre, *-s*, *-s*, *n.* art, slag. **-bild**, *-[e]s*, *-er*, *n.* genrebild, genrestycke. **-malerei**, 0, *f.* genremålning.
Gentil... Kx. **-name[n]**, *-ns*, *-n*, *m.* slägtnamn.
Genuéser, I. *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* invånare i Genua. II. afv. **genuéisch**, *a.* genuesisk.
genúg (afv. med kort u), *adv.* nog, tillräckligt. *~ Wein* el. ✱ *~ des Weins* el. ock *Wein ~* el. ✱ *des Weins ~* nog med vin. *~ Gutes* el. *Gutes ~* tillräckligt mycket godt. *Der hat ~* han har fått nog, så mycket han tål. *An etw.* (dat.) *~ haben:* hafva fått nog af ngt, vara tillfreds med el. trött på ngt. *Lass dir das ~ sein:* var nöjd därmed. **-thuend**, *a.* tillfredsställande, lemnande upprättelse. **-thun**, *itr. h. Jmdm ~* gifva ngn upprättelse. **-thuung**, *-en*, *f.* 1. tillfredsställelse. 2. upprättelse.
Genúge, 0, *f.*, ✱ *-s*, 0, *n.* 1. tillräcklighet. *Zur ~* tillräckligt. 2. *Seinem Zwecke, dem Gesetze ~ thun:* uppfylla sitt ändamål, lagens fordringar. *Jmdm ~ thun:* tillfredsställa ngn. *Du sollst dein ~ haben:* du skall bli nöjd, skall få ditt lystmäte.
genúgen, ' *itr. h.* 1. vara tillräcklig, vara nog. *~d:* tillräcklig, nog, tillfredsställande. 2. *Jmdm ~* tillfredsställa ngn. 3. *Sich* (dat.) *etw.* el. *an etw.* (dat.) *~ lassen:* gifva sig tillfreds, vara nöjd med ngt.
genúglich, *a.* 1. nog, tillfredsställande. 2. nöjd, tillfreds. 3. förnöjsam.
Genúglichkeit, 0, *f.* 1. tillräcklighet. 2. tillfredsställelse. 3. förnöjsamhet.
genúgsäm, *a.* tillräcklig, nog.
genúgsäm, *a.* förnöjsam, nöjd med litet.
Genúgsamkeit, 0, *f.* förnöjsamhet.
Genúss, *-es*, *-e* †, *m.* njutning. **-fähig**, *a.* i stånd att njuta. **-fähigkeit**, 0, *f.* förmåga att njuta. **-los**, *a.* ej innebärande ngn njutning, fadd. **-mensch**, *-en*, *-en*, *m.* njutningslysten människa. **-mittel**, *-s*, *-*, *n.* födoämne. **-reich**, *a.* njutningsrik. **-sucht**, 0, *f.* njutningslystnad. **-süchtig**, *a.* njutningslysten.
Geográph, *-en*, *-en*, *m.* geograf.
Geographie, *-en*, *f.* geografi.
geográphisch, *a.* geografisk.
geóhrt, **geöhrt**, *a.* försedd med öra el. öron, med handtag, med (nåls)öga el. ögon.
Geológ, *-en*, *-en*, *m.* geolog.
Geologie, *-en*, *f.* geologi.
geológisch, *a.* geologisk.
Geométer, *-s*, *-*, *m.* 1. geometer, matematiker. 2. landtmätare.
Geometrie, *-en*, *f.* geometri.
geométrisch, *a.* 1. geometrisk. 2. landmätar-.
Geórgel, *-s*, 0, *n.* thållande orgelspel.
Georgíne, *-n*, *f.* bot. dalia, georgin.
Gepáartheit, 0, *f.* ordning parvis, förekomst parvis, tvillingsbildning.
Gepáck, *-[e]s*, *-e*, *n.* packning, bagage, resgods. **-annahme**, **-aufnahme**, *-n*, *f.* inlemning af resgods. **-ausgabe**, *-n*, *f.* utlemning af resgods. **-expedition**, *-en*, *f.* resegodsexpedition. **-träger**, *-s*, *-*, *m.* stadsbud.
Gepáuke, *-s*, 0, *n.* 1. slående på puka. 2. studentspr. fäktande, duellerande.
Gepféif[e], *-[e]s*, 0, *n.* pipande, hvisslande.
Gepflógenheit, *-en*, *f.* häfdvunnen sed, bruk.
Geptúsch[e], *-es*, 0, *n.* fusk.
Gepíep[e], *-[e]s*, 0, *n.* pipande.
Geplíck[e], *-[e]s*, 0, *n.* F plågeri, plåga, vedermöda, släp.
Geplínkel, *-s*, 0, *n.* ✕ förpostfäktning.
Geplápper, *-s*, 0. *n.* pladdrande, pladder.
Geplárr[e], *-[e]s*, 0, *n.* sladder, pladder.
Geplátscher, *-s*, 0, *n.* plaskande.
Geplaúder, *-s*, 0, *n.* samspråk, prat, skvaller.
Gepóch[e], *-[e]s*, 0, *n.* 1. bultande, hamrande, klappande, knackande. 2. pockande, trots.
Gepóiter, *-s*, 0, *n.* buller, oväsen.
Geprág[e], *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. prägling. 2. prägel.
Geprahl[e], *-[e]s*, 0, *n.* upprepadt prål.
Geprang[e], *-[e]s*, 0, *n.* prunk, pomp, ståt, prål, prakt.
Geprássel, *-s*, 0, *n.* prasslande, sprakande, smattrande.
Gepríckel, *-s*, 0, *n.* stickning i huden.
Gepúff[e], *-[e]s*, 0, *n.* 1. puffande. 2. knallande med skjutgevär.
Gequák[e], *-[e]s*, 0, *n.* kväkande.
Gequál[e], *-[e]s*, 0, *n.* 1. plågeri. 2. käx.
Gequíck[e], *-[e]s*, 0, *n.* pipande, skrikande.
Ger, *-[e]s*, *-e*, *m.* och *n.* kastspjut. **-kopf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* gymn. öfversta vid gångjärn fästade delen af målet, efter hvilket kastspjut kastas. **-werfen**, *-s*, 0, *n.* spjutkastning.
geráde, I. *a.* 1. rak, rät. *Etw. ~ machen:* räta ut ngt. *In gerader Linie von jmdm herstammen:* i rätt nedstigande led härstamma från ngn. *In ~m Widerspruche sein* el. *stehen:* stå i rak, i skarp motsats. *~ gegenüber:* midt emot. 2. rättfram, öppen, ärlig, utan omsvep, rent ut. *Sagen wir es ~ heraus!* för att tala rent ut, för att gå rakt på sak. 3. jämn, t. ex. *zwei ist eine ~ Zahl.* 4. precis, på slaget, t. ex.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

~ *um fünf Uhr;* just, t. ex. *er war ~ eingeschlafen, er ist nicht ~ mein Freund, er kommt ~ recht:* han kommer just lagom, ~ *darum weil* ... just därför att ...; alldeles, t. ex. ~ *als wenn* ... alldeles som om, *das kommt mir ~ so vor wie ...; ~ das* el. *das ~ Gegenteil:* raka motsatsen, *heute ist es ~ ein Jahr:* i dag är det jämt ett år, *nun sollst du es ~ nicht haben:* nu får du det rakt inte. 5. se *nachgerade.* II. -en, *f.* 1. = *Geradheit 1.* 2. rät linie. **-flügelig,** *a.* zool. rätvingad. **-linig,** *a.* rätlinig. **-linigkeit,** 0, *f.* rätlinighet. **-nasig,** *a.* som har rak näsa. **-richten,** -*s,* 0, *n.* **-richtung,** -*en, f.* rätande, rätning. **-sinn,** -[*e*]*s,* 0, *m.* rättframhet, öppenhet, uppriktighet. **-sinnig,** *a.* rättfram, öppen, uppriktig. **-wink[e]lig,** *a.* rätvinklig. -[e]... Ex. ~**án,** *adv.* ~ *kommen:* komma alldeles rätt, rakt på målet. ~**áus,** *adv.* rakt fram, rätt ut; bildl. öppet, uppriktigt. ~**haltsr,** -*s,* -, *m.* ställning för att hålla kroppen rak. ~**hín,** *adv.* rättframt, utan omsvep. ~**über,** *adv.* midt emot. ~**wóg,** *adv.* utan omsvep. ~**zú,** *adv.* rätt på sak, utan omsvep. — -e... Ex. ~**wóhl** se *Geratewohl.* För öfr. jfr föreg. — -ss... Ex. ~**wógs,** *adv.* raka vägen, bildl. = ~*zu.*

Geráđheit, 0, *f.* 1. räthet, rakhet, rätlinighet. 2. rättframhet, rättskaffenhet, öppenhet.

Geránk[e], -[*e*]*s,* 0, *n.* 1. slingrande. 2. rankor.

Geráse, -*s,* 0, *n.* raseri, rasande.

Gerássel, -*s,* 0, *n.* rasslande, rassel.

Geرát[b], -[*e*]*s,* -*e,* *n.* 1. husgerådssak, kärl; servis. 2. redskap, verktyg, material, attiralj. **-aufseher,** -*s,* -, *m.* materialförvaltare. **-holz,** -*es,* 0, *n.* trä, virke, lämpligt att bearbetas till allahanda redskap. **-kammer,** -*n, f.* materialbod. **-kasten,** -*s,* -, *m.* verktygslåda. **-turnen,** -*s,* 0, *n.* **-übungen,** *f. plur.* gymnastik, öfningar med hjälp af redskap (mots. fristående).

I. **gerát**[b]**en,** * *itr. s.* 1. råka, komma. *An jmdn ~* råka, stöta på ngn, *an einander ~* råka ihop, i handgemäng. *Auf den Einfall, den Gedanken ~* få det infallet, den tanken, ⚓ *auf den Grund ~* råka, sätta på grund. *Ausser sich ~* blifva utom sig. *In Angst ~* blifva ängslig, gripas af ångest, *in Brand ~* fatta eld, *sich* (dat. recipr.) *in die Haare ~* råka i lufven på hvarandra, *in jmds Hände ~* falla i händerna på ngn, *in Hitze ~* blifva varm, uppbragt, *in Schulden ~* skuldsätta sig, *in Schweiss ~* blifva svettig, *in Streit ~* blifva osams, *in Verfall ~* förfalla, *in Wut* el. *Zorn ~* blifva uppbragt. *Das Schiff geriet durch den Sturm nach Schottland:* skeppet drefs af stormen till Skottland. *Wenn er über die Bücher gerät:* när han får fatt i böckerna. *Unter die Feinde ~* komma i fiendens våld, råka i fångenskap. 2. ländа, t. ex. *etw. gerät jmdm zum Ärgernis:* ngt länder, blir till förargelse för ngn, *zum Tode:* blir ngns död. 3. utfalla, lyckas, t. ex. *gut, schlecht ~; alles gerät ihm. Wohl ~* arta sig väl, *schlecht ~* vanartas; part. perf.: *wohl ~e Kinder:* välartade barn, *schlecht ~* vanartig.

2. **gerát**[h]**en,** *a.* 1. se *1. geraten 3.* 2. rådlig, lämplig.

Gerát[h]**ewóhl,** *n.* brukligt blott i sammanställningen: *aufs ~* på vinst och förlust, på försök.

Gerát[h]**schaft,** -*en, f.* = *Gerät.*

Geráuf[e], -[*e*]*s,* 0, *n.* slagsmål.

geráum, *a.* 1. rymlig. 2. *Eine ~e Zeit:* en lång tidsrymd. *Vor ~en Jahren:* för många år sen.

geráumig, *a.* rymlig.

Geráumigkeit, -*en, f.* utrymme, rum.

Geráune, -*s,* 0, *n.* hviskande, hviskning.

Geráusch, -*es,* -*e,* *n.* oregelbundet ljud, buller, brus, sorl, oväsen. **-los,** *a.* tyst, utan buller, ljudlös. **-lósigkeit,** 0, *f.* tysthet, lugn. **-macher,** -*s,* -, *m.* en som gör väsen (af sig). **-voll,** *a.* väsnande, bullrande, sorlande.

Geráuspor, -*s,* 0, *n.* harklande, harkling.

Gerb[e]... Ex. **-haus,** -*es,* -*er* †, *n.* garfveri. **-säure,** 0, *f.* garfsyra. **-stahl** se *Gärb...* **-stoff,** -[*e*]*s,* -*e, m.* garfämne.

gerbílen, -*te, ge-t, tr.* 1. garfva hudar. 2. F *jmdm den Buckel* el. *das Fell* el. *die Haut ~* el. *jmdn ~* prygla, klå ngn. 3. se *gärben.* **Gerbung,** *f.*

Gerber, -*s,* -, *m.* garfvare. **-geschäft,** -[*e*]*s,* -*e, n.* garfveri(rörelse). **-gesell**[e], -*en,* -*en, m.* garfvargesäll, garfvardräng. **-handwerk,** -[*e*]*s,* 0, *n.* garfvaryrke. **-lohe,** -*n, f.* ⊕ garfvarbark. **-werkstatt,** -*en* †, *f.* garfveri.

Gerberéi, -*en, f.* garfveri. **-betrieb,** -[*e*]*s,* 0, *m.* **-geschäft,** -[*e*]*s,* -*e, n.* garfveri(rörelse).

gerécht, *a.* 1. rättvis. *Jmdm ~ werden:* göra ngn rättvisa. ~*e Strafe:* välförtjänt straff. 2. passande, t. ex. *das Kleid ist mir ~. In alle*[*n*] *Sättel*[*n*] ~ *sein:* passa öfverallt. 3. hemmastadd, t. ex. *in einem Fache ~ sein.* 4. angenäm, behaglig.

Geréchtigkeit, -*en, f.* 1. rättvisa. 2. rättmätighet, t. ex. *die ~ eines Anspruches.* 3. teol. rättfärdighet. 4. rättighet, (yrkes)privilegium. -e... Ex. ~**liebe,** 0, *f.* rättskänsla, rättsinnighet. ~**liebend,** *a.* rättsälskande.

Geréchtsáme, -*n, f.* = *Gerechtigkeit 4.*

Geréde, -*s,* 0, *n.* prat. *Sich ins ~ bringen:* låta tala om sig.

Gerégno, -*s,* 0, *n.* oupphörligt regnande.

Geréibe, -*s,* 0, *n.* oupphörligt rifvande.

geréichen, * *itr. h.* ländа, t. ex. *etw. gereicht jmdm zum Verderben, zur Ehre, zur Schande.*

Geréim[e], -[*e*]*s,* -*e,* **Geréimsel,** -*s,* -, *n.* rimsmideri.

Geréiss[e], -*es,* 0, *n.* rifvande, slitande. *Es ist ein förmliches ~ um ihn:* man riktigt slåss om honom.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Geréiztheit, 0, *f.* uppretad, upprörd sinnesstämning.
Gerénne, *-s*, 0, *n.* F spring, ränn.
geréuen, * *tr.* vanl. opers. *Etw. gereut mich* el. *es gereut mich einer* (gen.) *Sache:* jag ångrar ngt. *Sich eine Sache ~ lassen:* ångra ngt.
1. Gericht, -[e]*s*, *-e*, *n.* (mat)rätt.
2. Gericht, -[e]*s*, *-e*, *n.* **1.** domstol, rätt; magistrat. *Jmdn vor ~ fordern* el. *laden:* kalla ngn inför rätta. *Jmdn beim ~e verklagen:* väcka åtal mot ngn. **2.** tingshus, rådhus, tingssal. **3.** domstols session, ting, rättegång, dom. *~ halten:* sitta ting; *~ halten* el. *zu ~[e] sitzen über jmdn:* sitta till doms öfver ngn. Relig. *mit jmdm ins ~ gehen:* gå till doms med ngn; *das jüngste ~* yttersta domen. **4.** befogenhet till lagskipning. **5.** domsaga. **-s...** Ex. **~amt**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* tingshus. **~beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* juridisk ämbetsman, lagkarl, domare, rådman. **~behörde**, *-n*, *f.* = 2. *Gericht 1.* **~bescheid**, -[e]*s*, *-e*, **~beschluss**, *-es*, *-e* †, *m.* domslut, dom. **~bezirk**, -[e]*s*, *-e*, *m.* domsaga. **~bote**, *-n*, *-n*, *m.* rättstjänare, vaktmästare. **~buch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* domstolsprotokoll. **~diener**, *-s*, -, *m.* = *~bote.* **~feier**, *-n*, *f.* **~ferien**, *plur.* rättegångsferier. **~folge**, *-n*, *f.* rättegångsordning. **~gebäude**, *-s*, -, *n.* domstols lokal, tingshus, rådhus. **~gebühren**, *f. plur.* rättegångsportler. **~halter**, *-s*, -, *m.* domhafvande, domare. **~handel**, *-s*, -†, *m.* rättegångssak, mål, process. **~haus**, *-es*, *-er* †, *n.* = *~gebäude.* **~herr**, *-n*, *-en*, *m.* herre, ägare, husbonde med domsrätt. **~herrschaft**, *-en*, *f.* domsrätt. **~hof**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* domstol. **~kosten**, *plur.* rättegångskostnader. **~lokal**, -[e]*s*, *-e*, *n.* = *~gebäude.* **~ordnung**, *-en*, *f.* rättegångsordning. **~person**, *-en*, *f.* = *~beamter.* **~personal**, -[e]*s*, *-e*, *n.* domstolspersonal, domarekår. **~pflege**, 0, *f.* lagskipning. **~rat[h]**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* justitieråd. **~saal**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* domsal, tingssal. **~sache**, *-n*, *f.* = *~handel.* **~schöppe**, *-n*, *-n*, *m.* bisittare i en domstol, rådman, nämdeman. **~schreiber**, *-s*, -, *m.* tingsskrifvare, notarie. **~schulze**, *-n*, *-n*, *m.* unge f. häradsdomare, nämdeman. **~sitzung**, *-en*, *f.* domstols session, ting. **~sportein** = *~gebühren.* **~sprüche**, *-n*, *f.* lagspråk. **~sprengel**, *-s*, -, *m.* domsaga. **~stand**, -[e]*s*, 0, *m.* domstol under hvilken ngn lyder och förhållandet att lyda under densamma. **~statt**, 0, **~stätte**, *-n*, *f.* tingställe, domstol. **~stil**, -[e]*s*, *-e*, *m.* rättegångsstil. **~stube**, *-n*, *f.* = *~saal.* **~stuhl**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* domstol. **~tag**, -[e]*s*, *-e*, *m.* rättegångsdag. **~termin**, -[e]*s*, *-e*, *m.* tingstermin. **~verfahren**, *-s*, 0, *n.* rättsprocedur. **~verhandlung**, *-en*, *f.* domstolsförhandling. **~verwalter**, *-s*, -, *m.* domhafvande. **~verwaltung**, 0, *f.* lagskipning. **~vollzieher**, *-s*, -, *m.* rättsbetjänt, exekutionsbetjänt. **~wesen**, *-s*, 0, *n.* rättegångsväsen. **~zwang**, -[e]*s*, 0, *m.* domsrätt, domvärjo.
gerichtlich, *a.* rättslig, laglig. *~e Medizin:* rättsmedicin.
Gerichtsbarkeit, 0, *f.* lagskipning, domvärjo, domsaga.
Geriebenheit = *Durchtriebenheit.*
Geriem, -[e]*s*, *-e*, *n.* remtyg.
Geriesel, *-s*, 0, *n.* sakta sorlande.
gering, *a.* **1.** ringa, liten. *Nicht im ~sten:* icke det ringaste. *~ achten* el. *~ schätzen:* ringakta. *Von jmdm ~ denken:* hafva en låg tanke om ngn. **2.** af ringa halt, t. ex. *~es Gold. Zu ~* underhaltig. **3.** af låg härkomst. *~e Leute:* småfolk. **-achtung**, 0, *f.* ringaktning. **-fügig**, *a.* ringa, obetydlig. **-fügigkeit**, 0, *f.* obetydlighet. **-haltig**, *a.* af ringa halt. **-haltigkeit**, 0, *f.* ringa halt. **-haltung** = *-achtung.* **-schätzig**, *a.* ringaktande. **-schätzung** = *-achtung.*
Geringel, *-s*, 0, *n.* ringlande.
Geringheit, 0, *f.* ringhet.
gerinnbar, *a.* som kan löpna, stelna.
Gerinne, *-s*, -, *n.* **1.** 0, rinnande. **2.** rinnande vätska, vatten. **3.** ränna.
gerinnen, * *itr. s.* löpna, ysta sig, lefra sig, stelna. **Gerinnung**, *f.*
Geríppe, *-s*, -, *n.* skelett, benrangel; stomme.
geríppt, *a.* försedd med refben; bot. ådrig, nervig.
Germáne, *-n*, *-n*, *m.* german.
Germánien, *-s*, 0, *n. npr.* Germanien, Tyskland.
Germánin, *-nen*, *f.* germansk kvinna.
germánisch, *a.* germansk.
germanisíer||en, *-te*, *-t*, *tr.* germanisera, förtyska. **Germanisierung**, *f.*
Germanism||us, *-us*, *-en*, *m.* germanism, tysk ordvändning.
Germanist, *-en*, *-en*, *m.* germanist, germansk språkforskare.
germanistisch, *a.* germansk.
gern[e], *adv.* gärna. *~ oder un~* med eller mot ngns vilja. *Etw. ~ sehen, essen, trinken:* tycka om ngt, *jmdn ~ haben* el. *mögen:* tycka om ngn. *Diese Pflanze wächst ~ in feuchtem Boden:* denna växt tycker om, trifs bäst i fuktig jordmon. *Das ist ~ möglich:* det är mycket möjligt. **-gelehrt**, *a.* som tycker om att anses för lärd. **-gesehen**, *a.* gärna sedd, omtyckt. **-grüss**, *a.* som gärna vill vara stor. **-klug**, *a.* snusförnuftig.
Geröchel, *-s*, 0, *n.* rosslande, rossling(ar).
Geröhrich[t], -[e]*s*, *-e*, *n.* vass, med vass el. rör bevuxet ställe.
Geróll[e], -[e]*s*, 0, *n.* rullande, rullning(ar).
Geróll[e], -[e]*s*, *-e*, *n.* rullsten(sgrus), klappersten(ar), med rull- el. klappersten betäckt ställe, grus(hög).
Gerste, *-n*, *f.* korn (Hordeum). **-n...** Ex. **~acker**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-s, -†, m. kornåker. ~brot, -[e]s, -e, n. kornbröd. ~graupe, -n, f. helgryn af korn. ~grics[s], -[s]es, 0, m. smågryn af korn. ~grütze, -n, f. korngrynsgröt. ~kern, -[e]s, -er †, n. 1. kornkorn. 2. längdmått: linie. 3. vigt: gran. 4. ögonsjukdom: vagel. ~malz, -es, 0, n. kornmalt. ~mehl, -[e]s, 0, n. kornmjöl. ~saft, -[e]s, -e †, m. 1. kornvatten. 2. omskrifn. för öl. ~stroh, -[e]s, 0, n. kornhalm. ~trank = ~saft. ~wasser, -s, 0, n. kornvatten.

gersten, a. af korn, korn-.

Gerte, -n, f. spö, ris. -n... Ex. ~hieb, -[e]s, -e, m. spörapp.

Gerúch, -[e]s, -e †, m. 1. lukt. 2. bildl. rykte. *In gutem ~e stehen:* hafva ett godt rykte om sig. -los, a. luktlös. -lösigkeit, 0, f. luktlöshet. -reich, a. starkt luktande. -s... Ex. ~nerv, -[e]s el. -en, -en, m. luktnerv. ~sinn, -[e]s, 0, m. luktsinne. ~vermögen, -s, 0, n. luktförmåga. ~werkzeuge, n. plur. luktorgan.

Gerúcht, -[e]s, -e, n. rykte. -s... Ex. ~weise, adv. ryktesvis.

Gerúf[e], -[e]s, 0, n. oupphörligt ropande, rop.

gerúhen, * itr. h. värdigas, behaga. *Der König hat geruht zu befehlen:* konungen har i nåder befalt.

Gerámpel, Gerúmpel, -s, 0, n. 1. buller af vagnar på ojämna gator o. dyl. 2. skräp, bråte.

Gerúnzel, -s, 0, n. rynkning.

Gerüst[e], -[e]s, -e, n. ställning. -bock, -[e]s, -e †, m. bock som en ställning hvilar på. -brett, -[e]s, -er, n. bräde, planka till en ställning.

Gerútsch[e], -es, 0, n. halkning, glidning.

Gerüttel, -s, 0, n. rystande, skakning.

Gesábber, -s, 0, n. F dreglande, dregel.

Geságe, -s, 0, n. oupphörligt sågande.

Gesáme, -s, 0, n. samling fröeorter, utsäde.

gesám[m]t, a. all, hel; plur. samtlige, allesamman. -ausfuhr, 0, f. hela utförseln. -ausgabe, -n, f. fullständig upplaga af en författares skrifter, samlade skrifter. -begriff, -[e]s, -e, m. generelt begrepp. -betrag, -[e]s, -e †, m. hela beloppet. -bild, -[e]s, -er, n. totalbild. -eigent[h]ům, -[e]s, -er †, n. samfäld egendom. -einfuhr, 0, f. hela införseln. -erbe, -n, -n, m. universalarfvinge. -ertrag, -[e]s, -e †, m. hela afkastningen. -gebrauch, -[e]s, 0, m. uteslutande nyttjanderätt. -gut, -[e]s, -er †, n. gemensamt gods. -macht, -e †, f. samfäld makt. -masse, -n, f. hela massan. -sprache, -n, f. gemensamt språk. -staat, -[e]s, -en, m. statsförbund. -summe, -n, f. totalsumma. -verbindlichkeit, -en, f. solidarisk ansvarighet. -vermögen, -s, 0, n. hela förmögenheten. -wille[n], -ns, 0, m. allmän vilja. -zahl, -en, f, totalsumma.

Gesám[m]theit, Gesám[m]tschaft, -en, f. sammanfattning, summa, kår; öfversättes ofta bäst med adj. samtlige.

Gesándte(r), (adj. böjn.) m. sändebud.

Gesándtschaft, -en, f. beskickning. -s... Ex. ~hotel, -s, -s, n. sändebuds bostad. ~posten, -s, -, m. sändebudspost. ~prediger, -s, -, m. legationspräst. ~rat[h], -[e]s, -e †, m. legationsråd.

gesándtschaftlich, a. beskickninga-, legations-, sändebuds-, diplomatisk.

Geszáng, -[e]s, -e †, m. sång. -buch, -[e]s, -er †, n. psalmbok. -buchlied, -[e]s, -er, n. psalm. -buchvers, -es, -e, m. psalmvers. -drossel, -n, f. sångtrast (Turdus musicus). -einlage, -n, f. instjutet sångstycke. -lehre, 0, f. sångundervisning. -lehrer, -s, -, m. ~in, -nen, f. sånglärare, sånglärarinna. -reich, a. rik på sång; poetisk. -schule, -n, f. sångskola. -stimme, -n, f. sångstämma. -stunde, -n, f. sångtimme. -verein, -[e]s, -e, m. sångförening. -weise, I. -n, f. 1. sätt att sjunga. 2. melodi. II. adv. sjungande, i sång. -s... Ex. ~kundig, a. som kan sjunga.

Geszáss, -es, -e, n. 1. säte, bak. 2. sits.

Geszáuf[e], -[e]s, 0, n. supande, supning.

Geszáug[e], -[e]s, 0, n. sugande, sugning.

Geszáuse, -s, 0, n. susande, sus, brus.

Geszáusel, -s, 0, n. sakta sus, susning.

Geschäft, -[e]s, -e, n. 1. affär, a) köp, uppgörelse m. m. b) handel(shus). 2. yrke, sysselsättning. -s... Ex. ~angelegenheit, -en, f. affär. ~ant[h]eil, -[e]s, -e, m. andel i en affär. ~aufgabe, -n, f. affärs uppgifvande. ~auftrag, -[e]s, -e †, m. affärsuppdrag, kommission. ~bericht, -[e]s, -e, m. 1. redogörelse för en affär m. m. 2. ämbetsberättelse. ~brief, -[e]s, -e, m. affärsbref, handelsbref. ~buch, -[e]s, -er †, n. räkenskapsbok. ~drang, -[e]s, 0, m. affärers hopande. ~erfahren, a. hemmastadd, bevandrad i affärer. ~erfahrenheit, ~erfahrung, 0, f. 1. affärserfarenhet. 2. affärsvana. ~fertigkeit, -en, f. affärsvana. ~freund, -[e]s, -e, m. affärsvän. ~führer, -s, -, m. förste bokhållare. ~führung, 0, f. affärs ledning. ~gang, -[e]s, -e †, m. affärsgång, ärende. ~geist, -[e]s, -er, m. affärssnille. ~genoss[e], -en, -en, m. kompanjon. ~gewandtheit, 0, f. affärsvana. ~haus, -es, -er †, n. handelshus. ~kreis, -es, -e, m. verksamhetskrets. ~kniff, -[e]s, -e, m. affärsknep. ~leben, -s, 0, n. affärslif. ~leute se ~mann. ~lokal, -[e]s, -e, n. affärslokal, byrå, kontor. ~los, a. 1. sysslolös. 2. handel. flau. *~e Zeit:* stiltje inom handelsverlden, tid då inga affärer göras. ~lösigkeit, 0, f. 1. sysslolöshet. 2. handel. flauhet, stiltje. ~mann, -[e]s, *Geschäftsleute*, m. affärsman. ~mässig, a. affärsmässig. ~ordnung, -en, f. dagordning. ~personal, -[e]s, -e, n. i en affär anställd personal. ~reise, -n, f. affärsresa. ~reisende(r), (adj. böjn.) m. reseexpedit. ~sache, -n, f. affär(saak). ~sprache, 0, f. affärsspråk. ~stil, -[e]s, -e, m. affärsstil.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

~**stockung**, *-en, f.* affärsstockning. ~**stube**, *-n, f.* kontor. ~**stunde**, *-n, f.* kontorstimme. ~**thätigkeit**, 0, *f.* affärsverksamhet. ~**träger**, *-s, -, m.* 1. befullmäktigadt ombud, agent. 2. sändebud af lägre rang. ~**unternehmung**, *-en, f.* handelsföretag. ~**verbindung**, *-en, f.* ~**verkehr**, -[*e*]*s*, 0, *m.* handelsförbindelse. ~**verlegung**, *-en, f.* affärsflyttning. ~**verwalter** = ~*führer*. ~**zimmer**, *-s, -, n.* kontor. ~**zweig**, -[*e*]*s, -e, m.* affärsgren.

geschäftig, *a.* verksam, nitisk, ifrig, tjänstfärdig.

Geschäftigkeit, 0, *f.* nitisk verksamhet, ifver, tjänstfärdighet.

geschäftlich, *a.* affärs-, handels-.

Geschäker, *-s*, 0, *n.* skämt, lek.

Geschäukel, *-s*, 0, *n.* gungande.

geschéhen, *es geschieht, geschah, geschähe, geschehen,* ' *itr. s.* 1. ske, hända. 2. göras, tillfogas, t. ex. *es geschieht viel für die Armen, es geschieht ihm Abbruch. Es geschieht mir ein Dienst damit:* ni gör mig en tjänst därmed. *Es wird dir nichts zu Leide* ~ det skall ej vederfaras dig ngt ondt. *Es geschieht dir ganz recht:* det är rätt åt dig. *Ich weiss nicht, wie mir geschieht:* jag vet ej, hur det är fatt (med mig). 3. *Es ist um mich* ~ det är slut med mig, jag är förlorad.

geschél[d]t, *a.* klok, förståndig, slug. ~*er Kopf:* godt hufvud, slughufvud. *Er ist nicht recht* ~ han är tokig.

Geschél[d]theit, *-en, f.* klokhet, förstånd.

Geschélte, *-s*, 0, *n.* trätande, gräl, käx.

Geschéuk, -[*e*]*s, -e, n.* skänk, gåfva. *Jmdm ein* ~ *mit etw. machen:* skänka ngn ngt. **-füss**, *-es*, 0, *m. Mit jmdm auf dem* ~*e stehen:* stå på förtrolig fot med ngn så att man utbyter gåfvor med honom.

Geschérz[e], *-es*, 0, *n.* skämt.

geschéut se *gescheit.*

Geschichtlle, *-en, f.* historia, berättelse. Iron. *das ist eine schöne* ~ det är just vackert. *Die ganze* ~ hela saken. **-en...** Ex. ~**buch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* bok med berättelser. ~**erzähler**, *-s, -, m.* historieberättare. — **-s...** Ex. ~**buch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* historiebok, historia. ~**erzählung**, *-en, f.* historisk berättelse. ~**forscher**, *-s, -, m.* historieforskare. ~**forschung**, 0, *f.* historieforskning. ~**kenntnis[s]**, *-se,* ~**kunde**, 0, *f.* historisk kunskap. ~**kundig**, *a.* kunnig, hemmastadd i historien. ~**maler**, *-s, -, m.* historiemålare. ~**malerei**, 0, *f.* historiemålning. ~**mässig**, *a.* öfverensstämmande med historien. ~**schreiber**, *-s, -, m.* historieskrifvare. ~**schreibung**, 0, *f.* historieskrifning. ~**stunde**, *-n, f.* historietimme. ~**tabelle**, ~**tafel**, *-n, f.* historisk tabell. ~**werk**, -[*e*]*s, -e, n.* historiskt arbete.

geschíchtlich, *a.* historisk.

Geschick, -[*e*]*s, -e, n.* 1. 0, skick, fason, snitt. *Etw. ins* ~ *bringen:* bringa ngt i ordning. 2. 0, lämplighet, fallenhet, skicklighet. 3. öde, bestämmelse.

Geschick[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* skickande hit och dit.

Geschicklichkeit, *-en, f.* skicklighet, färdighet.

geschickt, *a.* 1. skicklig. 2. *Zu etw.* ~ lämplig, passande till ngt.

Geschiebe, *-s*, 0, *n.* oupphörligt skjutande.

Geschiess[e], *-es*, 0, *n.* oupphörligt skjutande med skjutgevär.

Geschímpf[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* oupphörligt okvädande.

Geschírr, -[*e*]*s, -e, n.* 1. redskap, husgeråd, kärl. 2. seldon. *Sich ins* ~ *legen:* taga i af alla krafter, äfv. bildl. F bildl. *aus dem* ~*e kommen:* tappa koncepterna. 3. åkdon, ekipage. 4. vissa till en maskin hörande delar, t. ex. allt löst till en väfstol. **-kamm**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* väfsked. **-macher**, *-s, -, m.* 1. sadelmakare. 2. väfskedsmakare. **-meister**, *-s, -, m.* 1. stallmästare, förste stalldräng. 2. postiljon, diligenskusk. **-zeug**, -[*e*]*s*, 0, *n.* seldon.

Geschlámp[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* usel soppa, vattenvälling, blask.

Geschlécht, -[*e*]*s, -er, n.* 1. kön; gram. genus. 2. slägt, ätt. 3. slägte. 4. slag, art. **-er...** Ex. ~**geschichte**, *-n, f.* slägthistoria. ~**kunde**, 0, *f.* genealogi. ~**kundige(r)**, (adj. böjn.) *m.* genealog. — **-s...** Ex. ~**adel**, *-s*, 0, *m.* adel med ärftligt adelskap. ~**alter**, *-s, -, n.* mansålder. ~**art**, *-en, f.* slägttecken. ~**baum**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* stamträd. ~**endung**, *-en, f.* gram. genusändelse. ~**fall**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* gram. genitiv. ~**folge**, *-n, f.* slägtföljd. ~**forscher**, *-s, -, m.* genealog. ~**krankheit**, *-en, f.* sjukdom i könsdelarne. ~**kunde**, 0, *f.* genealogi. ~**leben**, *-s*, 0, *n.* könsförhållanden. ~**liebe**, 0, *f.* sinlig kärlek. ~**linie**, *-n, f.* slägtföljd. ~**los**, *a.* könlös. ~**lösigkeit**, 0, *f.* könlöshet. ~**name[n]**, *-ns, -n, m.* slägtnamn, familjenamn. ~**organ**, -[*e*]*s, -e, n.* könsdel. ~**register**, *-s, -, n.* slägtregister. ~**reife**, 0, *f.* manbarhet, pubertet. ~**t[h]eil**, -[*e*]*s, -e, m.* könsdel. ~**trieb**, -[*e*]*s*, 0, *m.* könsdrift. ~**unterschied**, -[*e*]*s, -e, m.* ~**verschiedenheit**, *-en, f.* könsskilnad. ~**wahl**, 0, *f.* könsurval. ~**wappen**, *-s, -, n.* slägtvapen. ~**wort**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* artikel.

geschléchtlich, *a.* 1. köns-. 2. slägt-.

1. **Geschléif[e]**, -[*e*]*s*, 0, *n.* slipande, slipning.

2. **Geschléif[e]**, -[*e*]*s*, 0, *n.* släpande, dragande.

Geschlénder, *-s*, 0, *n.* släpande gång.

Geschlépp[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. släpande, släp. 2. släp på klädning.

Geschlíffenheit, 0, *f.* egenskap att vara slipad, polityr, skärpa.

Geschlínge, *-s, -, n.* 1. 0, slukande, glupskhet. 2. hopflätning, flätverk. 3. hjärtslag af slagtade djur och vildt.

Geschlóssenheit, 0, *f.* slutenhet.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Geschlúchz[e], *-es*, 0, *n.* snyftande.
Geschmáck, -[*e*]*s*, *-e*[*r*] †, *m.* smak. ~ *an etw.* (dat.) *finden:* tycka om ngt. **-los**, *a.* smaklös. **-lósigkeit**, 0, *f.* smaklöshet. **-reich**, **-voll**, *a.* smaklig, smakfull. För öfr. se följ. sms. **-s...** Ex. **~empfindung**, *-en*, *f.* smaksensation. **~lehre**, 0, *f.* lära om smaken, ästetik. **~organ**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* smakorgan. **~richtung**, *-en*, *f.* smakriktning. **~sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* smaksinne. **~werkzeug**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* smakorgan. **~widrig**, *a.* osmaklig, smaklös. **~widrigkeit**, 0, *f.* osmaklighet, smaklöshet.
Geschmátz[e], *-es*, 0, *n.* 1. smackande. 2. oupphörligt kyssande, pussande.
Geschmáuch[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* oupphörligt rökande, bolmande.
Geschmáuse, *-s*, 0, *n.* kalasande.
Geschméichel, *-s*, 0, *n.* smekande, smekning(ar).
Geschméide, *-s*, -, *n.* smycke. **-handel**, *-s*, 0, *m.* juvelhandel. **-händler**, *-s*, -, *m.* juvelhandlare. **-kästchen**, *-s*, -, *n.* juvelskrin. **-reich[h]um**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* rikedom på juveler.
geschmóidig, *a.* smidig, böjlig, mjuk, bnal. afv. inställsam.
Geschmóidigkeit, 0, *f.* smidighet, böjlighet.
Geschméiss, *-es*, 0, *n.* 1. exkrementer. 2. maskyngel, maskar. 3. mänsklighetens afskum.
Geschmétter, *-s*, 0, *n.* smattrande.
Geschmiede, *-s*, 0, *n.* oupphörligt smidande.
Geschmíer[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. oupphörligt smörjande. 2. klottrande, sudd, kråkfötter.
Geschmínk[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* oupphörligt sminkande.
Geschmóll[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* trumpenhet, dåligt lynne, gnat.
Geschmúnzel, *-s*, 0, *n.* småskrattande af förnöjelse.
Geschnábel, *-s*, 0, *n.* hugg el. smekning med näbben, kyssande; F bildl. afv. om människor.
Geschnárch[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* snarkande.
Geschnátter, *-s*, 0, *n.* snattrande; pladdrande.
Geschnáuf[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* frustande, fnysande.
Geschnórkel, *-s*, -, *n.* cirklar, slängar i skrift.
Geschnúffel, *-s*, 0, *n.* vädrande, nosande, snokande.
Geschnúrr[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* surrande, snurrande.
Geschópf, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* skapad varelse; foster.
Geschóss, *-es*, *-e*, *n.* 1. projektil, kula, skott. 2. skott på växter. 3. våning. **-geschwindigkeit**, 0, *f.* ✕ projektils hastighet. **-spiegel**, *-s*, -, *m.* ✕ kulspegel.
Geschráubtheit, 0, *f.* skrufvadt, konstladt sätt, förkonstling, tillgjordhet.
Geschréi, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. skrik, skri. 2. väsen, larm, bråk. 3. dåligt rykte. *Jmdn ins ~ bringen:* bringa ngn i misskredit.
Geschréibe, *-s*, 0, *n.* mycket skrifvande, skrifveri.
Geschréibsel, *-s*, 0, *n.* usel skrift, fuskverk.
Geschríll[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* gälla, skärande ljud, gäll(a) hvissling(ar).
Geschrót, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* testikelpung.
Geschúr, -[*e*]*s*, 0. *n.* ⊕ slagg.
Geschútte, *-s*, 0, *n.* oupphörligt ösande, hällande.
Geschúttel, *-s*, 0, *n.* upprepadt skakande, skakning(ar).
Geschútz, *-es*, *-e*, *n.* artilleripjes, kanon; kollektivt artilleri. **-aufstellung**, 0, *f.* artilleriets uppställning. **-donner**, *-s*, 0, *m.* kanonernas åska. **-kugel**, *-n*, *f.* kanonkula. **-park**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* artilleripark. **-pforte**, *-n*, *f.* skottglugg. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* artilleri. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* = *-park.*
Geschwáder, *-s*, -, *n.* ⚓ eskader.
Geschwánke, *-s*, 0, *n.* oupphörligt vacklande.
Geschwátz, *-es*, *-e*, *n.* prat, pladder.
geschwátzig, *a.* pratsam, pladderaktig.
Geschwátzigkeit, 0, *f.* pratsamhet, pratejuka.
geschwéigen, * *itr.* (*h.*) vanl. blott inf. och pres. 1. förtiga, *einer* (gen.) *Sache:* en sak. *Dessen zu ~ dass* ... för att ej tala om att ... 2. *Geschweige denn:* mycket mindre, t. ex. *ich thäte es nicht als Freund, geschweige denn als Feind.*
Geschwélge, *-s*, 0, *n.* fråssande, fråsseri.
Geschwémm[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* flöde, svall.
geschwínd, *a.* hastig, snabb, hurtig, rask. *Er wusste nicht, was er ~ sagen sollte:* han viste i hastigheten icke, hvad han skulle säga. **-marsch**, *-es*, *-e* †, *m.* hastig, forcerad marsch, ilmarsch. **-schlüssig**, *a.* raskt beslutsam. **-schreiber**, *-s*, -, *m.* snabbskrifvare, stenograf. **-schrift**, *-en*, *f.* stenografi. **-schritt**, -[*e*]*s*, 0, *m.* hastiga steg, hastig, rask takt.
Geschwíndigkeit, *-en*, *f.* hastighet, snabbhet, raskhet.
Geschwírr[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* surrande, susande, hvinande.
Geschwíster, *-s*, -, *n.* vanl. plur., syskon. **-kind**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* syskonbarn. **-liebe**, 0, *f.* syskonkärlek. **-paar**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* syskonpar.
geschwísterlich, *a.* syskon-, broderlig, systerlig.
Geschwór[e]ne(r), (adj. böjn.) *m.* 1. edsvuren juryman; *die ~n:* juryn. 2. edsvuren tjänsteman. **-n...** Ex. **~gericht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* jury. **~obmann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* jurypresident.
Geschwúlst, *-e* †, *f.*, ✱ -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* svullnad.
Geschwúr, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bulnad, böld. **-bildung**, *-en*, *f.* bulnande, bulnad.
geschwúrig, *a.* full af bölder, bulnande. ~ *werden:* bulna.
gesógnen, * *tr.* 1. föråldr. välsigna. 2. taga afsked af, t. ex. *das Zeitliche, die Welt ~* säga verlden farväl, aflida.
Geséll[e], *-en*, *-en*, *m.* 1. kamrat, sälle. 2. gesäll. **-en...** Ex. **~bier**, -[*e*]*s*, 0, *n.* gemensamt förtärdt öl. **~grad**, -[*e*]*s*, 0, *m.* gesällgrad. **~herberge**, *-n*, *f.* härbärge för gesäller, för handtverkare. **~jahre**, *n. pl.* gesällår. **~zeit**, 0, *f.* gesälltid.
geséllen, *-te*, *-t*, * I. *tr.* sammanföra, förena. II.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Sich ~ sälla sig. Ordspr. *gleich und gleich gesellt sich gern:* lika barn leka bäst. **Geséllung**, *f.*

geséllenhaft, *a.* gesällaktig.

Geséllenschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap att vara gesäll, gesällgrad. 2. samtlige gesäller inom ett yrke el. en ort, gesällkår.

geséllig, *a.* sällskaplig, umgängsam.

Geséligkeit, 0, *f.* sällskaplighet, umgängsamhet.

Geséllschaft, *-en, f.* 1. sällskap; societet; samhälle. *Jmdm ~ leisten:* hålla ngn sällskap. *Etw. zur ~ thun:* göra ngt för sällskaps skull. *In ~ gehen:* gå bort på bjudning. *Wir haben ~* vi hafva främmande. *~en geben:* hafva mottagningar. 2. bolag. **-s...** Ex. **~anzug**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* visitdrägt. **~bank**, *-en, f.* aktiebank. **~dame**, *-n, f.* sällskapsdam. **~glied**, -[e]*s*, *-er, n.* medlem af ett sällskap. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* 1. ett sällskaps lokal, klubb. 2. societetsbyggning. **~ordnung**, *-en, f.* bolagsordning. **~reise**, *-n, f.* af ett sällskap företagen resa. **~spiel**, -[e]*s*, *-e, n.* sällskapsspel. **~sprache**, *-n, f.* umgängesspråk. **~theater**, *-s, -, n.* sällskapsteater. **~ton**, -[e]*s*, 0, *m.* sällskapston. **~trieb**, -[e]*s*, 0, *m.* sällskaplighet. **~vertrag**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* bolagsordning. **~zimmer**, *-s, -, n.* salong.

Geséllschafter, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* 1. sällskapare, sällskap, sällskapsmänniska; *f.* äfv. sällskapsdam. 2. (handels)kompanjon.

geséllschaftlich, *a.* 1. samhällig, samhälls-, social. 2. sällskaplig, societets-. *Es fehlt ihm an ~er Bildung:* han saknar verldsvana. 3. i sällskap med andra, gemensam.

Geséllschaftlichkeit, 0, *f.* sällskaplighet, umgänge.

Geséngs, *-s*, 0, *n.* brännande, härjande med eld.

Geséнk, -[e]*s*, *-e, n.* 1. sänkande, sänkning. 2. sänkning, fördjupning. 3. barg. schakt som ej går i dagen; grufbotten. 4. sänke. 5. ⊕ gjutform.

Geséтz, *-es, -e, n.* lag. *Zum ~e werden:* blifva lag. **-artikel**, *-s, -, m.* lagparagraf. **-auslegung**, *-en, f.* lagtolkning. **-buch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* lagbok. **-entwurf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* lagförslag. **-gebend**, *a.* lagstiftande. **-geber**, *-s, -, m.* lagstiftare. **-gebung**, *-en, f.* lagstiftning. **-kundig**, *a.* laglärd. **-los**, *a.* laglös. **-lósigkeit**, 0, *f.* laglöshet. **-mässig**, *a.* lagenlig, laglig. **-mässigkeit**, 0, *f.* lagenlighet, laglighet. **-sammlung**, *-en, f.* lagsamling. **-wídrig**, *a.* lagstridig, olaglig. **-wídrigkeit**, 0, *f.* lagstridighet, olaglighet. **-es...** Ex. **~kraft**, 0, *f.* laga kraft.

geséтzlich, *a.* laglig.

Geséтzlichkeit, 0, *f.* laglighet.

geséтzt, *a.* 1. lugn, stadig, mogen. *~es Wesen:* lugnt, allvarligt sätt. *~es Alter:* mogen ålder. 2. antagen, förutsatt. *~en Falls:* antaget el. förutsatt att. *~ dass es* el. *dass dem so wäre:* antaget att det förhölle sig så.

Geséтztheit, 0, *f.* lugn, allvar.

Geséufz[e], *-es*, 0, *n.* suckande.

Gesicht, -[e]*s*, *n.* a) plur. *-e*, 1. syn, synförmåga. *Etw. aus dem ~e verlieren:* förlora ur sigte. *Etw. ins ~ fassen:* noga betrakta, syna ngt. *Etw. zu ~e bekommen:* få syn på ngt. 2. syn, vision, uppenbarelse. b) plur. *-er*, 3. ansigte; uppsyn, min. *Ein blasses ~ haben:* vara blek. *Jmdm ins ~ lachen:* skratta ngn midt upp i ansigtet. *Das ~ verändern:* ändra ansigtsuttryck. *Ein langes ~ machen:* få lång näsa. *Er ist seinem Vater aus dem ~e geschnitten:* han är sin fars afbild. 4. grimas. *Ein ~ ziehen* el. *~er schneiden:* göra grimaser. *Jmdm ein ~* el. *schiefe ~er machen:* göra grimaser åt ngn. 5. sigte på gevär. **-er...** Ex. **~schneiden**, *-s*, 0, *n.* grimaserande. **~schneider**, *-s, -, m.* person som gör grimaser. — **-s...** Ex. **~ausdruck**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ansigtsuttryck. **~bildung**, *-en, f.* ansigtsbildning. **~deuter**, *-s, -, m.* fysionomist. **~farbe**, *-n, f.* ansigtsfärg. **~fehler**, *-s, -, m.* fel på synen. **~feld**, -[e]*s*, *-er, n.* synfält. **~form**, *-en, f.* ansigtsform. **~kreis**, *-es, -e, m.* synkrets. **~kundige(r)**, (adj. böjn.) *m.* fysionomist. **~linie**, *-n, f.* ansigtslinie. **~muskel**, *-s, -n, m.* ansigtsmuskel. **~nerv**, -[e]*s* el. *-en, -en, m.* synnerv. **~punkt**, -[e]*s*, *-e, m.* synpunkt. **~rose**, *-n, f.* ansigtsros. **~schmerz**, *-es, -en, m.* smärta i ansigtet. **~schwäche**, *-n, f.* svagsynthet. **~täuschung**, *-en, f.* synvilla. **~verzerrung**, *-en, f.* förvridning af ansigtsdragen. **~weite**, *-n, f.* synvidd. **~winkel**, *-s, -, m.* synvinkel. **~zug**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ansigtsdrag.

Gesíms, *-es, -e, n.* sims, karnis, fris, list, kant. **-kachel**, *-n, f.* simskakel. **-uhr**, *-en, f.* väggur, pendyl.

Gesínde, *-s*, 0, *n.* tjänare, tjänstefolk. **-amt**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* byrå för tjänsteökande. **-bier**, -[e]*s*, 0, *n.* öl åt tjänstefolket. **-brot**, -[e]*s*, 0, *n.* tjänares bröd. **-kost**, 0, *f.* tjänares kost. **-lohn**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* tjänares lön. **-ordnung**, *-en, f.* tjänstehjonsstadga. **-stube**, *-n, f.* tjänares rum.

Gesíndel, *-s*, 0, *n.* pack, slödder.

Gesíngo, *-s*, 0, *n.* oupphörligt sjungande.

gesínnt, *a.* sinnad.

Gesínnung, *-en, f.* tänkesätt, sinnelag, karaktär, afsigt(er). **-s...** Ex. **~genoss[e]**, *-en, -en, m.* liktänkande. **~gleichheit**, 0, *f.* öfverensstämmelse i tänkesätt. **~los**, *a.* karaktärslös. **~lósigkeit**, 0, *f.* karaktärslöshet. **~probe**, *-n, f.* karaktärsprof. **~treu**, *a.* sin öfvertygelse trogen, karaktärsfast. **~treue**, 0, *f.* trohet mot sin öfvertygelse, karaktärsfasthet. **~tüchtig**, *a.* besjälad af ädla tänkesätt, karaktärsfast. **~tüchtigkeit**, 0, *f.* ädelt sinnelag, karaktärsfasthet.

gesíttet, *a.* civiliserad, sedig, anständig, städad, bildad.

Gesíttung, *-en, f.* civilisation, anständigt, städadt sätt, bildning.
Gesítz[e], *-es*, 0, *n.* ständigt sittande.
Gesóff, *-[e]s, -e, n.* P 1. 0, supande. 2. usel dryck, blask, slask.
Gesórge, *-s*, 0, *n.* orolig omsorg, ängsligt sörjande.
Gespán, *-[e]s* el. ✱ *-en, -s[n], m.* 1. kamrat. 2. ungersk landshöfding (chef för ett komitat).
Gespánn, *-[e]s, -e*, I. *m.* = *Gespan.* II. *n.* spann, anspann, par dragare, ök.
Gespán[n]schaft, *-en, f.* komitat.
Gespánntheit, 0, *f.* spänning, sträckning; bildl. spänning, spänd uppmärksamhet, spänd förväntan, spändt förhållande.
Gespárr[e], *-[e]s, -e, n.* sparrar, bjälklag.
Gespáss[e], *-es*, 0, *n.* oupphörligt skämtande, skämt.
Gespéi[e], *-[e]s*, 0, *n.* oupphörligt spottande, ständiga kräkningar.
Gespénst, *-[e]s, -er, n.* spöke, ande. **-er...** Ex. **~ärtig**, *a.* spöklik. **~erscheinung**, *-en. f.* andeuppenbarelse. **~furcht**, 0, *f.* spökrädsla. **~geschichte**, *-n, f.* spökhistoria. **~glaube[n]**, *-ns*, 0, *m.* tro på spöken. **~reich**, *-[e]s*, 0, *n.* andeverld. **~schiff**, *-[e]s, -e, n.* spökskepp. **~epuk**, *-[e]s, -e, m.* spökeri. **~stunde**, *-n, f.* spöktimme.
gespénsterhaft, *a.* spöklik, spök-.
Gespénsterhaftigkeit, 0, *f.* spöklikt utseende.
gespénst[er]isch, gespénstig = *gespensterhaft.*
Gespérr[e], *-[e]s*, 0, *n.* 1. spärrning, spärrande. 2. spjärnande emot, krus, kruserlighet. 3. plur. *-e*, ngt som spärrar, hinder, spärrhjul, spärrhake.
Gespíel[e], *-[e]s*, 0, *n.* oupphörligt spelande el. lekande.
Gespíele, *-n, -n, m.* **Gespíelin**, *-nen, f.* lekkamrat, barndomsvän.
Gespínn[e], *-[e]s*, 0, *n.* oupphörligt spinnande.
Gespín[n]st, *-[e]s, -e, n.* ngt spunnet, spånad; spindelväf; bildl. ränker.
Gespóns, *-es, -e, m.* och *n.* ✱ fästman, äkta hälft, make.
Gespótt, *-[e]s, -e, n.* spott, hån; föremål för hån och spott.
Gespótt[e], *-[e]s*, **Gespóttel**, *-s*, 0, *n.* oupphörligt gyckel, drift, spott, hån.
Gesprách, *-[e]s, -e, n.* 1. samtal. *Ein ~ mit jmdm anknüpfen:* börja ett samtal med ngn. *Das ~ auf etw. bringen:* bringa ngt på tal. 2. samtalsämne, t. ex. *er ist das ~ der ganzen Stadt.* **-s...** Ex. **~form**, 0, *f.* samtalsform. **~ton**, *-[e]s*, 0, *m.* samtalston. **~weise**, *adv.* samtalsvis.
gesprächig, *a.* språksam, pratsam.
Gesprächigkeit, 0, *f.* språksamhet.
gesprächlich, *a.* i samtalsform.
gesprächsäm, *a.* språksam.
Gespréiz, *-es*, 0, *n.* **Gespréiztheit**, 0, *f.* mycket väsen af sig, morskhet.
Gesprénge, *-s*, 0, *n.* spritande, bespräng ning, fuktande.
Gesprínge, *-s*, 0, *n.* oupphörligt hoppande.
Gesprítz[e], *-es*, 0, *n.* ständigt sprutande.
Gespróss, *-es*, 0, *n.* uppskjutande.
Gesprúdel, *-s*, 0, *n.* 1. uppsprutande, porlande, plaskande. 2. vattensprång, springkälla.
Gespúck[e], *-[e]s*, 0, *n.* oupphörligt spottande.
Gespúk[e], *-[e]s*, 0, *n.* spökeri.
Gespúl[e], *-[e]s*, 0, *n.* oupphörligt sköljande.
Gespúte, *-s*, 0, *n.* F skyndsamhet, hast.
gest., förkortning för *gestorben:* död (†).
Gestáde, *-s, -, n.* strand.
Gestált, I. *-en, f.* 1. gestalt, figur, form. 2. ställning, förhållande. *Nach ~ der Sachen:* efter omständigheterna. II. *a.* beskaffad. *Bei so ~en Umständen:* under sådana förhållanden. **-los**, *a.* saknande gestalt, formlös. **-lósigkeit**, 0, *f.* formlöshet. **-en...** Ex. **~reich**, **~voll**, *a.* rik på växlande gestalter.
gestáltlen, *-ete, -et.* * I. *tr.* forma, bilda, modellera. *Das Mädchen ist wohl gestaltet:* flickan har en vacker figur. II. *Sich ~* gestalta sig.
Gestálter, *-s, -, m.* person som ger gestalt, form åt ngt, ordnare.
Gestáltung, *-en, f.* bildning, ställning, tillstånd. **-s...** Ex. **~fähig**, *a.* bildbar. **~fähigkeit**, 0, *f.* bildbarhet.
Gestámmel, *-s*, 0, *n.* stammande.
Gestámpf[e], *-[e]s*, 0, *n.* stampande.
geständig, *a.* erkännande. *~ sein:* erkänna, bekänna. *Er ist es ~* han tillstår, medger det.
Geständnis[s], *-sses, -sse, n.* erkännande, bekännelse. *Jmdn zum ~se von etw. bringen:* förmå ngn att bekänna ngt.
Gestánge, *-s, -, n.* mängd stänger, plats med uppstälda stänger; gärdegård.
Gestánk, *-[e]s, -e* †, *m.* stank, vidrig lukt.
Gestánker, *-s*, 0, *n.* P 1. spridande af stank. 2. missämjas stiftande, förtal, grälsökande.
gestátten, * *tr.* tillåta, medgifva. **Gestáttung**, *f.*
Gestáude, *-s, -, n.* = *Gesträuch.*
Geste, *-n, f.* åtbörd, gest.
gestéhen, * I. *tr.* erkänna, tillstå, bekänna. II. *itr. s.* stelna, stanna, löpna.
Gestéin, *-[e]s, -e, n.* mineral, bärgart, bärg; (ädel)stenar. **-ärt**, *-en, f.* bärgart. **-kunde**, 0, *f.* mineralogi. **-reich**, *-[e]s*, 0, *n.* mineralrike.
Gestéll, *-[e]s, -e, n.* ställning, ställ, hylla, ram. F bildl. *ein schnurriges ~* en rolig kropp.
Gestéllung, *-en, f.* ⚔ inställelse. **-s...** Ex. **~befehl**, *-[e]s, -e, m.* **~order**, *-n, f.* order om inställelse. **~pflichtig**, *a.* skyldig att inställa sig.
Gestóppe, *-s*, 0, *n.* stickande, stickning.
gestern, *adv.* igår. *~ morgen:* igår morse.
gestórnt = *gestirnt.*

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Gestíchel, *-s*, 0, *n.* retsamt, förargligt, spefullt tal, skämt.
gestíefelt, *a.* iklädd stöflar.
gestíelt, *a.* försedd med stjälk.
gestikulíer|en, *-te*, *-t*, *itr. h.* gestikulera.
Gestírn, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* stjärnbild, stjärna, stjärnhimmel. **-anbeter**, *-s*, -, *m.* stjärndyrkare. **-anbetung**, 0, *f.* **-dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* stjärndyrkan. **-stand**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* konstellation.
gestírnt, *a.* försedd, smyckad, beströdd, öfversållad med stjärnor.
Gestírnung, *-en*, *f.* konstellation.
Gestöber, *-s*, -, *n.* yrande massa; yrväder.
Gestöhn[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* stönande.
Gestólper, *-s*, 0, *n.* snafvande, snubblande.
Gestótter, *-s*, 0, *n.* stammande.
Gestrámpel, *-s*, 0, *n.* sparkande.
Gestráuch, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* buskar, busksnår, buskage.
gestréift, *a.* randig.
Gestréite, *-s*, 0, *n.* oupphörligt tvistande.
gestréng[e], *a.* sträng. Tilltal till adel: *~er Herr*, *~e Frau:* nådig herre, nådig fru.
Gestréu, -[*e*]*s*, 0, *n.* ngt utströdt, strö.
gestrig, *a.* intträffande igår, gårdagens. *Am ~en Tage:* igår. *Die ~en Ereignisse:* gårdagens händelser.
Gestrőh, -[*e*]*s*, **Gestrőhde**, *-s*, 0, *n.* strö.
Gestrőm, -[*e*]*s*, 0, *n.* strömmande, strömning.
Gestrúdel, *-s*, 0, *n.* hvirflande, hvirfvel.
Gestrúpp, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* risiga buskar, snår.
Gestúb[b]e, *-s*, 0, *n.* stybb.
Gestűck, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kanon.
Gestűhl, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* stol, sits; ställning.
Gestűmper, *-s*, 0, *n.* fusk, fuskverk.
Gestűt, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* stuteri.
Gesűch, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ansökan, anhållan, begäran. *Was ist sein ~?* hvad vill han?
Gesűch[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* oupphörligt sökande, letande.
gesűcht, *a.* 1. eftersökt, handel. begärlig. 2. sökt, onnaturlig, konstlad.
Gesűchtheit, 0, *f.* sökt, konstladt sätt.
Gssűdel, *-s*, 0, *n.* sudderi, sudd.
Gesúmme, *-s*, 0, *n.* surrande, surr.
gesűnd, *gesünder* el. *gesunder*, *gesündest* el. *gesundest*, *a.* 1. frisk, kry. *Wieder ~ werden:* åter tillfriskna. *Der ~e Menschenverstand:* sundt bondförstånd. 2. sund, hälsosam. *Es ist Ihnen ganz ~* det är rätt åt er. **-brunnen**, *-s*, -, *m.* hälsobrunn.
gesűnden, * *itr. s.* tillfriskna.
Gesűndheit, *-en*, *f.* 1. hälsa, friskhet. [*Zur*] *~!* väl bekomme! 2. sundhet, hälsosamhet. **-s...** ex. **~amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* hälsovårdsnämd. **~halber**, *adv.* för hälsans skull. **~kunde**, **~lehre**, 0, *f.* hälsovårdslära, sundhetslära. **~pass**, *-es*, *-e* †, *m.* sundhetspass. **~pflege**, 0, *f.* hälsovård. **~polizei**, 0, *f.* sundhetspolis. **~probe**, *-n*, *f.* karantän. **~regel**, *-n*, *f.* sundhetsregel. **~rücksicht**, *-en*, *f.* hälsoskäl. **~schädlich**, *a.* skadlig för hälsan. **~schein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* sundhetsintyg. **~widrig**, *a.* ohälsosam. **~zustand**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hälsotillstånd.
gesűndheitlich, *a.* hälso-, sanitär, hygienisk.
Getádel, *-s*, 0, *n.* oupphörligt tadlande, tadelsjuka.
Getáfel, *-s*, -, *n.* panelning.
Getándel, *-s*, 0, *n.* skämt, lek.
Getánz[e], *-es*, 0, *n.* oupphörligt dansande.
Getást[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* trefvande, kännande; känselsinne.
Getáumel, *-s*, 0, *n.* tumlande, raglande.
Getáusch[e], *-es*, 0, *n.* ständigt bytande, ombyte, ombytlighet.
Getáusch[e], *-es*, 0, *n.* upprepadt bedrägeri.
Gethísr se *Getier.*
Gethűe, *-s*, 0, *n.* föga gagnande, bullrande verksamhet, gagnlös ifver; tillgjordhet.
Gethűrm se *Getürm.*
Getíer, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* djur, djursamling, djurverld.
getígert, *a.* tigerfläckig.
Getőbe, *-s*, 0, *n.* rasande, raseri.
Getőn[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* ljudande, tonande, upprepade ljud, sorl, brus.
Getős[e], **Getős[e]**, *-es*, *-e*, *n.* brusande, brus, larm, väsen.
Getráb[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* ständigt trafvande, gående, trampande.
Getrámpel, *-s*, 0, *n.* ljud af ständigt trafvande, tramp.
Getránk, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dryck.
Getráppel, *-s*, 0, *n.* F ljud af ständigt gående.
getráuen, * *tr.* och *sich ~. Ich getraue mich dessen* el. *ich getraue es mir:* jag tilltror mig det, törs (företaga) det. *Sich wohin ~* töras gå, våga sig ngnstädes hän.
Getráufel, *-s*, 0, *n.* ständigt droppande, drypande, dropp.
Getráum[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* ständigt drömmande, drömmeri.
Getréibe, *-s*, 0, *n.* 1. driftig verksamhet, rörlighet, lif. 2. rörlig hop, mängd, trängsel.
Getréide, *-s*, -, *n.* säd, spannmål. **-ausfuhr**, 0, *f.* sädexport. **-bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* sädesodling. **-boden**, *-s*, -[†], *m.* spannmålsvind, magasin. **-brand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* brand, sot på säd. **-darre**, *-n*, *f.* sädesria. **-feld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* sädesåker, sädesfält. **-grube**, *-n*, *f.* jordkällare för spannmål. **-handel**, *-s*, 0, *m.* spannmålshandel. **-keller**, *-s*, -, *m.* = *-grube.* **-korn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* sädeskorn. **-land**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. 0, för säd lämplig jordmon. 2. på säd rikt land. **-markt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* spannmålsmarknad. **-mäss**, *-es*, *-e*, *n.* sädesmått. **-mühle**, *-n*, *f.* kvarn. **-pacht**, *-en*, *f.* arrende som erlägges i spannmål. **-schwinge**, *-n*, *f.* sädesvanna. **-speicher**, *-s*, -, *m.* spannmålsvind, magasin. **-sperre**, *-n*, *f.* förbud mot spannmålsutförsel. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* hö-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

kärra. -zeh[e]nt[e], -[e]s, -en, m. spannmålstionde. -zins, -es, -en, m. = -pacht.
Getrénntheit, 0, f. omständigheten att vara åtskilda.
getréu, a. trogen, tillgifven.
getréulich, a. i sht adv. trogen, redlig.
Getríebe, -s, -, n. maskineri, mekanism.
Getríller, -s, 0, n. oupphörliga drillar, drillande, kvintillering.
Getríppel, -s, 0, n. oupphörligt trippande.
Getródel, -s, 0, n. F söl.
Getrómmel, -s, 0, n. ständigt trummande.
Getrópfel, -s, 0, n. ständigt droppande, drypande.
getróst, a. lugn, förtröstansfull. *Sei ~[en Mutes]:* var vid godt mod, var lugn. F *er ist nicht recht ~* han är ej riktigt klok.
getrösten, * *sich ~* lugna sig, hafva tålamod. *Sich einer* (gen.) *Sache ~* med tillförsigt hoppas på, förlita sig på en sak.
Getrúmmer, -s, -, n. spillror, ruiner.
Getúmmel, -s, 0, n. tumlande, jägtande.
Getúmmel, -s, 0, n. orolig hop, trängsel, virrvarr, oro, larm, buller, stoj.
Getúrm, -[e]s, -e, n. tornmängd.
Getúte, -s, 0, n. tutande, tutning.
Geübtheit, 0, f. öfning, skicklighet.
Gevátter, -n el. -s, -[n], m. ~in, -nen, f. fadder, gudfar, gudmor, f. äfv. skvallersyster. *Bei einem Kinde* [zu] *~ stehen:* stå fadder åt ett barn. F *~ Schneider und Handschuhmacher:* småfolk, skräddare och skomakare, kreti och pleti. -brief, -[e]s, -e, m. inbjudning att stå fadder. -schmaus, -[e]s, -e †, m. fadderkalas. -s... Rz. ~mann, -[e]s, *Gevattersleute*, m. fadder, gudfar.
Gevátterschaft, -en, f. 1. fadderskap. 2. faddrar.
Geviert[e], I. -[e]s, -e, n. fyrkant, kvadrat; fyrdelning. *Drei Fuss ins ~ messen:* hålla tre fot i kvadrat. II. geviert, a. fyrkantig, kvadratisk; fyrdelad. -füss, -es, -[e], jfr *Fuss 2* och *3*, m. kvadratfot. -meile, -n, f. kvadratmil. -wurzel, -n, f. mat. kvadratrot.
Gewáchs, -es, -e, n. växt; planta, bildl. ättling. -érde, 0, f. matjord. -haus, -es, -er †, n. växthus, drifhus. -hauspflanze, -n, f. drifhusplanta. -kunde, 0, f. botanik. -kundige(r), (adj. böjn.) m. botanist. -lehre = -*kunde*. -reich, I. -[e]s, 0, n. växtrike. II. a. rik på växter. -sammlung, -en, f. växtsamling.
Gewáckel, -s, 0, n. vacklande, vacklande el. vaggande gång.
gewáhr, a. *Einer* (gen.) *Sache ~ werden:* få syn på, få se, märka en sak.
Gewähr, ✱ -en, f. garanti, borgen, säkerhet. *Für jmdn ~ leisten:* gå i borgen, i god för ngn; *für etw. ~ leisten:* gå i god för, garantera ngt. -leister, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som går i god för ngt, borgesman, borgen. -leistung, -en, f. borgen, garanti. -lösigkeit, 0, f. brist på säkerhet, på garanti. -s... Rz. ~mann, -[e]s, *Gewährsleute*, m. 1. borgesman, borgen. 2. sagesman.
gewährbar, a. som kan beviljas, billig.
gewáhren, * I. tr. och itr. h. *Eine* el. *einer* (gen.) *Sache ~* märka, få syn på en sak. II. *Sich ~* taga sig i akt, *einer* (gen.) *Sache:* för ngt.
Gewährung, f.
gewähren, * I. tr. 1. bevilja, *jmdm etw.:* ngn ngt. 2. erbjuda, t. ex. *jmdm Schutz.* II. itr. h. 1. *Für etw. ~* gå i god för ngt. 2. *Etw. ~ lassen:* låta ngt fortgå, äga bestånd, ej bry sig om ngt; *jmdn ~ lassen:* låta ngn få sin vilja fram.
Gewährung, f.
Gewährsäm, -[e]s, -e, m. -e[n], f. förvar; fängsligt förvar, fängelse.
Gewährschaft, -en, f. borgen, garanti.
Gewält, -en, f. 1. makt, våld, välde, t. ex. *~ über jmdn haben, das steht nicht in meiner ~, eine Sprache in seiner ~ haben, in jmds ~ sein.* 2. våld, öfvervåld. *Jmdm ~ anthun:* våldföra sig på ngn. Ordspr. *~ geht vor Recht:* den starke har alltid rätt. 3. *Aus aller ~* af alla krafter. *Mit aller ~* a) starkt, grufligt, förfärligt, b) ovilkorligen. -anmässung, -en, f. maktens tillvällande. -anwendung, -en, f. maktens utöfvande, användande af våld. -brief, -[e]s, -e, m. fullmakt(surkund). -geber, -s, -, m. fullmakts utfärdare, förlänare af makt. -haber, -s, -, m. makthafvande, maktägande. -handlung, -en, f. våldsbragd. -herr, -n, -en, m. = -*herrscher*. -herrschaft, -en, f. despotism, våld, tyranni. -herrscher, -s, -, m. despot, tyrann. -lüstern, a. maktlysten. -mässregel, -n, f. våldsam åtgärd. -missbrauch, -[e]s, -e †, m. misebruk af sin makt. -schritt, -[e]s, -e, m. våldsamt, olagligt steg. -streich, -[e]s, -e, m. kupp, öfverrumpling, våldsbragd. -that, -en, f. våldsbragd. -thäter, -s, -, m. våldsverkare. -thätig, a. våldsam. -thätigkeit, 0, f. våldsverkan, våldsamhet.
gewältig, a. väldig, stark, mäktig.
gewältigen, * tr. göra sig till herre öfver.
Gewältige(r), (adj. böjn.) m. profoss, gevaldiger.
gewältsäm, a. våldsam.
Gewältsamkeit, 0, f. våldsamhet.
Gewánd, -[e]s, -er †, n. drägt, klädning. -händler, -s, -, m. klädeshandlande. -los, a. oklädd.
Gewände, -s, -, n. (dörr- el. fönster)infattning.
gewándt, a. händig, skicklig, färdig, rask.
Gewándtheit, 0, f. skicklighet, färdighet, händighet.
gewárten, * tr. och itr. h. vänta, afvakta, *eine* el. *einer* (gen.) *Sache:* ngt.
gewártig, a. 1. *Jmdm ~ sein:* stå till ngns tjänst. 2. *Einer* (gen.) *Sache ~ sein:* afvakta en sak.
gewártigen, * tr., itr. h. och *sich ~* med gen. vänta, afvakta, vara beredd på.
Gewäsch, -es, -e, n. prat, sladder.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Gewásche, *-s*, 0, *n.* ständigt tvättande, blaskande.
Gewässer, *-s*, *-*, *n.* rinnande el. stillastående vattensamling, vattensystem, vattendrag, vatten.
gewässert, *a.* vattrad.
Gewébe, *-s*, *-*, *n.* väf, väfnad; nät. **-baum**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* väfbom.
gewéckt, *a.* vaken, munter, liflig, kry.
Gewécktheit, 0, *f.* vaket sinne, munterhet, liflighet.
Gewéhr, *-[e]s*, *-e*, *n.* gevär. *Ins ~ treten:* gripa till vapen; *unter dem ~e stehen:* stå under vapen. *Die ~e strecken:* sträcka gevär. *Präsentiert das ~!* skyldra gevär! **-fabrik**, *-en*, *f.* gevärsfaktori. **-feuer**, *-s*, 0, *n.* gevärseld. **-hahn**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* gevärshane. **-händler**, *-s*, *-*, *m.* gevärshandlare. **-kammer**, *-n*, *f.* rustkammare, vapensal. **-kugel**, *-n*, *f.* gevärskula. **-lauf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* gevärspipa. **-riemen**, *-s*, *-*, *m.* axelrem, bössrem. **-schloss**, *-es*, *-er* †, *n.* gevärslås. **-schmied**, *-[e]s*, *-e*, *m.* gevärssmed, bössmed.
Gewéih, *-[e]s*, *-e*, *n.* greniga horn, i sht hjorthorn.
Gewéine, *-s*, 0, *n.* ständig gråt.
Gewénd[e], *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. vändande, vändning. 2. teg.
Gewérb[e], *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. yrke, näring, sysselsättning; industri. 2. led, gångjärn. **-fleiss**, *-es*, 0, *m.* yrkesflit, näringsflit. **-fleissig**, *a.* industriell. **-kunde**, 0, *f.* teknologi. **-kundig**, *a.* teknologiskt bildad. **-leben**, *-s*, 0, *n.* industrielt lif. **-los**, *a.* industrilös, näringslös. **-reich**, *a.* industriell. **-thätig**, *a.* industriell, idog. **-thätigkeit**, 0, *f.* industri, idoghet. **-treibend**, *a.* industriell. **-verein**, *-[e]s*, *-e*, *m.* yrkesförening. **-s...** Ex. **~ausstellung**, *-en*, *f.* industriutställning. **~betrieb**, *-[e]s*, 0, *m.* industri. **~freiheit**, 0, *f.* näringsfrihet. **~schoss**, *-es*, *-e* [†], *m.* = **~steuer**. **~schule**, *-n*, *f.* teknisk skola, slöjdskola. **~steuer**, *-n*, *f.* näringsskatt. — **-s...** Ex. **~betrieb**, *-[e]s*, 0, *m.* yrke(n)s utöfning. **~mann**, *-[e]s*, *Gewerbsleute*, *m.* näringsidkare. **~zweig**, *-[e]s*, *-e*, *m.* näringsgren.
gewérblich, *a.* industriell.
gewérbsäm, *a.* industriell, idog.
Gewérbsamkeit, 0, *f.* näringsflit, idoghet.
Gewérk, *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. maskin, maskineri, verk. 2. näringsprodukt. 3. handtverksskrå. **-s...** Ex. **~schule**, *-n*, *f.* slöjdskola. **~verein**, *-[e]s*, *-e*, *m.* handtverksförening, arbetarförening.
Gewérkschaft, *-en*, *f.* bärg. bolag för grufdrift.
Gewícht, *-[e]s*, *-e*, *n.* vigt. *Nach dem ~e verkaufen:* sälja efter vigt. *Schwer ins ~ fallen:* väga tungt i vågskålen. **-abnahme**, *-n*, *f.* vigtförlust. **-ausschlag**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* öfvervigt. **-los**, *a.* lätt, bildl. ovigtig. **-lösigkeit**, 0, *f.* ringa vigt, bildl. ovigtighet. **-stange**, *-n*, *f.* balanserstång. **-voll**, *a.* tung, vigtig. **-s...** Ex. **~abgang**, *-[e]s*, 0, *m.* vigtförlust.
gewíchtig, *a.* 1. som håller vigten. 2. tung. 3. vigtig, betydande.
Gewíchtigkeit, 0, *f.* vigt, betydenhet.
gewíegt, *a.* erfaren, förfaren.
Gewíeher, *-s*, 0, *n.* gnäggande, gnäggning.
gewíllt, *a.* *~ sein, etw. zu thun:* vara villig att göra ngt.
Gewímmel, *-s*, 0, *n.* vimmel.
Gewímmer, *-s*, 0, *n.* sakta jämmer.
Gewínde, *-s*, *-*, *n.* 1. 0, vridande, vridning(ar). 2. slingrande, krökning(ar), krök(ar). 3. skrufgängor. 4. gångjärn. 5. girland(er), krans(ar). 6. garn, nystan. **-fenster**, *-s*, *-*, *n.* fönster på gångjärn.
Gewínn, *-[e]s*, *-e*, *m.* vinst, fördel. **-ant[h]eil**, *-[e]s*, *-e*, *m.* andel i vinsten. **-begier[de]**, 0, *f.* vinstbegär. **-bringend**, *a.* vinstgifvande, fördelaktig. **-geld**, *-[e]s*, 0, *n.* vinst i pengar. **-liste**, *-n*, *f.* vinstförteckning. **-lo[e]s**, *-es*, *-e*, *n.* vinstlott. **-los**, *a.* icke vinstgifvande, icke lönande. **-nummer**, *-n*, *f.* vinstnummer. **-reich**, *a.* vinstgifvande, lönande. **-sucht**, 0, *f.* vinningslystnad. **-süchtig**, *a.* vinningslysten. **-ziehung**, *-en*, *f.* dragning af vinster.
gewínnbär, *a.* möjlig att vinna.
gewínnen, *gewann*, *gewönne* el. *gewänne*, *gewonnen*, *gewinn[e]*, * I. *tr.* 1. vinna, t. ex. *eine Wette*, *eine Schlacht*, *Ansehen*, *jmdn für etw.* *Es über jmdn ~* vinna på, besegra ngn. *Jmdn zum Freund ~* vinna ngn för sig, göra ngn till sin vän. 2. intaga, eröfra, t. ex. *eine Stadt durch List.* 3. skörda, erhålla, t. ex. *Heu*, *Obst*; *Zucker wird aus dem Zuckerrohr gewonnen.* *Erz ~* bryta malm. 4. få, t. ex. *Geschmack*, *Lust*, *Neigung zu etw.* 5. tillryggalägga, t. ex. *eine Strecke Weges.* 6. särskilda fall. *Die Ansicht*, *die Überzeugung ~* komma till den åsigten, den öfvertygelsen. *Die Nachricht gewinnt Glauben:* underrättelsen blir trodd. *Jmdn lieb ~* lära sig, komma till att hålla af ngn. *Etw. übers Herz* el. *über sich ~* förmå sig till, med möda besluta sig för ngt; *ich konnte es nicht übers Herz ~* jag kunde ej förmå mig därtill, hade ej hjärta därtill. II. *itr. h.* vinna. *An jmdm* el. *auf jmdn ~* vinna på ngn. *An Klarheit ~* blifva klarare. *Er hat sehr gewonnen:* han har förändrat sig mycket till sin fördel. **Gewinnung**, *f.* **-s...** Ex. **~kosten**, *plur.* produktionskostnader.
Gewínner, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* vinnande person; segrare.
Gewínnst se *Gewinst.*
Gewínsel, *-s*, 0, *n.* en hunds gnällande, jämmer.
Gewínst, *-[e]s*, *-e*, *m.* och * *n.* vinst.
Gewírbel, *-s*, 0, *n.* hvirflande, hvirfvel.
Gewírk, *-[e]s*, *-e*, *n.* virkning.
Gewírr[e], *-[e]s*, *-e*, *n.* virrvarr, oreda, härfva.
Gewíspel, **Gewísper**, *-s*, 0, *n.* hviskning, susning.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

gewiss, *a.* viss, säker. **-er...** Ex. **~mässsen**, *adv.* i viss mening, liksom, om man så får uttrycka sig.

Gewissen, *-s*, -, *n.* samvete. *Auf Pflicht und ~* på heder och samvete. *Jmdm etw. aufs ~ binden:* lägga ngn ngt på hjärtat. *Sich ein ~ daraus machen, etw. zu thun:* hysa (samvets)betänkligheter vid att göra ngt. **-los**, *a.* samvetslös. **-lösigkeit**, 0, *f.* samvetslöshet. **-s...** Ex. **~angst**, *-e* †, *f.* samvetsångest. **~biss**, *-es, -e, m.* samvetskval. **~frage**, *-n, f.* samvetsfråga. **-freiheit**, 0, *f.* samvetsfrihet. **~pflicht**, *-en, f.* samvetspligt. **~qual**, *-en, f.* samvetskval. **~rat[h]**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* rådgifvare i samvetssaker, biktfader. **~sache**, *-n, f.* samvetssak. **~zwang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* samvetstvång. **~zweifel**, *-s*, -, *m.* samvetstvifvel, samvetsbetänklighet.

gewissenhaft, *a.* samvetsgrann.

Gewissenhaftigkeit, 0, *f.* samvetsgrannhet.

Gewissheit, 0, *f.* visshet.

gewisslich, *adv.* visst, säkert.

Gewitter, *-s*, -, *n.* åskväder, oväder. *Das ~ hat eingeschlagen:* åskan har slagit ned. **-drohend**, *a.* hotande med åskväder. **-dunkel**, *-s*, 0, *n.* af åskväder förorsakadt mörker. **-gewölk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* åskmoln. **-himmel**, *-s*, 0, *m.* med åskmoln öfverdragen, hotande himmel. **-luft**, 0, *f.* åskluft, åska i luften. **-nacht**, *-e* †, *f.* åsknatt. **-regen**, *-s*, -, *m.* åskregn. **-schade[n]**. *-ns. -n* †, *m.* af åskväder förorsakad skada. **-schauer**, *-s*, -, *m.* åskskur. **-schwanger**, *a.* laddad med åska. **-schwer**, **-schwül**, *a.* om luften: tung, tryckande som före åskväder. **-schwüle**, 0, *f.* tryckande luft, åska i luften.

gewitterhaft, *a.* åsklik.

gewittern, * *itr. h.* vanl. opers. åska.

Gewitzel, *-s*, 0, *n.* skämt, spe.

gewitz[ig]t, *a.* klok, slug, förslagen.

Gewög[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* böljande, vågevall.

gewögen, *a.* bevågen.

Gewögenheit, 0, *f.* bevågenhet.

gewöhnen, * *tr.* och *sich ~* vänja (sig), *an etw.* (ack.) el. ✱ *zu etw.:* vid ngt. **Gewöhnung**, *f.*

Gewöhnheit, *-en, f.* vana. *Zur ~ werden:* blifva vana. **-s...** Ex. **~mässig**, *a.* efter gammal vana. **~mensch**, *-en, -en, m.* person som följer gammal vana, följer slentrianen, slaf under sina vanor. **~recht**, -[*e*]*s*, *-e, n.* på häfd grundad rättighet. **~t[h]ier**, -[*e*]*s*, *-e, n.* F = *~mensch.*

gewöhnlich, *a.* vanlig. *~er Arbeiter:* simpel arbetare.

Gewöhnlichkeit, *-en, f.* vanlighet, vanlig sak.

gewöhnt, *a.* van, *einer* (gen.) el. [*an*] *eine Sache:* vid en sak.

Gewölbe, *-s*, -, *n.* hvalf. **-bau**, -[*e*]*s*, *-ten, m.* hvalfbyggnad. **-bock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ⊕ hvalfstomme. **-bogen**, *-s*, -, *m.* hvalfbåge. **-pfeiler**, *-s*, -, *m.* pelare i ett hvalf. **-schlussstein**, -[*e*]*s*, *-e, m.* slutsten i ett hvalf. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hvalfsten.

Gewölk, -[*e*]*s*, *-e, n.* molnsamlig, moln.

Gewühl, -[*e*]*s*, *-e, n.* 1. 0, rotande, gräfvande. 2. vimmel, vimlande hop, mängd, tränggsel.

Gewündesheit, 0, *f.* vridning, krökning.

Gewürg[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. mördande, slagtande, blodbad. 2. försök att aflägsna ngt kväfvande ur halsen, försök att kräkas.

Gewürm, -[*e*]*s*, *-e, n.* alla slags maskar, kryp, krälande djur; bildl. kräk, krake.

Gewürz, *-es, -e, n.* krydda. **-brühe**, *-n, f.* kryddsås. **-büchse**, *-n, f.* kryddlåda. **-handel**, *-s*, 0, *m.* kryddbod, specerihandel. **-händler**, *-s*, -, *m.* krydd-, specerihandlande. **-kram**, -[*e*]*s*, 0, *m.* = *-handel.* **-krämer** = *-händler.* **-laden**, *-s*, -†, *m.* = *-handel.* **-nelke**, *-n, f.* kryddnäjlika. **-reich**, *a.* kryddad. **-wa[a]ren**, *f. plur.* specerier.

gewürzhaft, *a.* kryddad, aromatisk.

Gewürzhaftigkeit, 0, *f.* kryddsmak, krydda, arom.

gewürzig, *a.* kryddad, aromatisk.

Gezäh[e], -[*e*]*s*, *-e, n.* verktyg, redskap.

Gezänk, **Gezänk[e]**, -[*e*]*s*, *-e, n.* trätande, gräl.

Gezäppel, *-s*, 0, *n.* sprattlande.

Gezäuder, *-s*, 0, *n.* söl.

Gezöch[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* supning.

gezöhnt, *a.* tiodelad.

Gezölt, *-en, f.* tidvatten.

Gezält, -[*e*]*s*, *-e, n.* tält.

Gezérr[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* slitande, dragande.

Gezéter, *-s*, 0, *n.* gallskrik.

Gezéug, -[*e*]*s*, *-e, n.* redskap.

Gezíeh[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* ständigt dragande.

geziemen, * *itr. h.* och *sich ~* passa (sig), vara tillständig. *~d:* = ädl.

geziemlich, *a.* passande, tillständig.

Geziere, *-s*, 0, *n.* krus, tillgjordhet, pryderi.

geziert, *a.* tillgjord, pryd, kruserlig.

Geziertheit, *-en, f.* tillgjordhet, pryderi.

Gezímmer, *-s*, -, *n.* 1. 0, timrande. 2. timmer; timmerbyggnad.

Gezírp[e], -[*e*]*s*, 0, *n.* syrsans och andra insekters liknande läte.

Gezísch[e], *-es*, 0, *n.* hväsande, hysjning, hvissling.

Gezíschel, *-s*, -, *n.* hväsande hviskning.

Gezíttor, *-s*, 0, *n.* darrning.

Gezúcht, -[*e*]*s*, ✱ *-e, n.* afvel, yngel, ras.

Gezúngel, *-s*, 0, *n.* hastig rörelse, lek med tungan; lågor, jfr *züngeln.*

Gezwéig, -[*e*]*s*, *-e, n.* grenar, kvistar.

gezwéit, *a.* tudelad, dubbel.

Gezwítscher, *-s*, 0, *n.* kvittrande.

Gezwúngenheit, *-en, f.* tvång, tvunget, konstladt sätt, stelhet.

Ghasél se *Gasel.*

Gláur, *-s* el. *-en, -s* el. *-en, m.* otrogen (icke-muhamedan).

Gicht, *-en, f.* 1. 0, gikt. 2. ⊕ hålmål; sätt-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ning. **-anfall**, -[e]s, -e †, m. giftanfall. **-ärtig**, a. giftartad. **-beere**, -n, f. bot. svart vinbär. **-beule**, -n, f. giftknöl. **-brüchig**, a. giftbruten. **-brüchigkeit**, 0, f. giftbrutenhet. **-fieber**, -s, -, n. giftfeber. **-knoten**, -s, -, m. giftknota. **-körner**, n. plur. pionfrö som medel mot gift. **-krank**, a. giftfull. **-mittel**, -s, -, n. giftmedel. **-rose**, -n, f. pion. **-stoff**, -[e]s, -e, m. giftämne.

giftig, giftisch, a. 1. giftbruten. 2. giftartad.

Gickgack, -s, -s, m. 1. gässens kacklande. 2. gås.

Giebel, -s, -, m. gafvel; topp, spets. **-dach**, -[e]s, -er †, n. gafveltak. **-feld**, -[e]s, -er, n. gafvel(vägg). **-fenster**, -s, -, n. gafvelfönster. **-förmig**, a. gafvelformig. **-haus**, -es, -er †, n. hus med gaflar. **-mauer**, -n, f. gafvelmur. **-stube**, -n, f. gafvelrum. **-wand**, -e †, f. gafvelvägg.

Gier, 0, **Gierde**, -den, f. lystnad, åtrå, starkt begär. **-blick**, -[e]s, -e, m. lysten blick. **-erfüllt**, a. lysten.

1. **gier|en**, -te, ge-t, itr. h. *Nach etw.* ~ vara lysten efter, åtrå ngt.

2. **gier|en**, -te, ge-t, itr. h. ⚓ gira.

gierig, a. lysten, *auf* (med sok.) el. *nach etw.*: efter ngt.

Gierigkeit, 0, f. lystenhet.

Giess... Ex. **-bach**, -[e]s, -e †, m. regnbäck, strid bäck. **-bad**, -[e]s, -er †, n. dusch. **-flasche**, -n, f. ⊕ gjutflaska. **-form**, -en, f. gjutform. **-haus**, -es, -er †, n. **-hütte**, -n, f. gjuteri, smälthytta. **-kanne**, -n, f. vattenkanna. **-kasten**, -s, -, m. ⊕ gjutlåda. **-kelle**, -n, f. stöpslef. **-loch**, -[e]s, -er †, n. ⊕ gjuthål, ingöte. **-löffel**, -s, -, m. stöpslef. **-meister**, -s, -, m. gjutmästare. **-ofen**, -s, -†, m. gjutugn. **-pfanne**, -n, f. ⊕ smältpanna. **-rinne**, -n, f. 1. sköljsten. 2. ⊕ gjutränna. **-sand**, -[e]s, 0, m. gjutsand. **-schaufel**, -n, f. 1. öskar. 2. stöpslef. **-zange**, -n, f. ⊕ gjuttång.

giess|en, -[es]t, goss, gösse, gegossen, -[e], förråldr. pres. *du geusst, er geusst*, imper. *geuss*, I. tr. och itr. h. 1. gjuta. 2. hälla, slå, slå ut, spilla, t. ex. *Öl auf die Lampe, Wasser in den Wein, die Sauce auf das Tischtuch.* 3. begjuta, vattna, t. ex. *die Blumen.* 4. utgjuta, t. ex. *auf, über etw.* (sok.). 5. *Der Himmel* el. vanl. opers. *es giesst:* det hällregnar. II. *Sich* ~. *Es giesst sich gut, schlecht:* det går bra, illa att gjuta, att hälla. **Giessung**, f.

Giesser, -s, -, m. gjutare.

Giesserei, -en, f. 1. gjutande. 2. gjuteri.

Gift, -[e]s, -e, n. gift, förgift. F *darauf kannst du* ~ *nehmen:* det kan du vara fullkomligt viss på. **-arz[e]nei**, -en, f. motgift. **-becher**, -s, -, m. giftbägare. **-beere**, -n, f. giftigt bär. **-blase**, -n, f. giftblåsa. **-geschwollen**, a. uppsväld af gift, giftig. **-gewächs**, -es, -e, n. giftig växt. **-haltig**, a. giftig. **-hauch**, -[e]s, -e, m. giftig fläkt, giftig andedrägt. **-kraut**, -[e]s, -er †, n. giftig ört. **-kunde, -lehre**, 0, f. lära om gifterna. **-los**, a. giftfri. **-mischer**, -s, -, m. ~in, -nen, f. giftblandare, giftblanderska. **-mischerei**, -en, f. giftblandning. **-mittel**, -s, -, n. motgift. **-mord**, -[e]s, -e, m. mord genom förgiftning. **-mörder**, -s, -, m. giftblandare. **-pflanze**, -n, f. giftig växt. **-pflaster**, -s, -, n. **-pille**, -n, f. **-pulver**, -s, -, n. plåster, piller, pulver mot gift. **-schlange**, -n, f. huggorm. **-schrank**, -[e]s, -e †, m. giftskåp. **-stoff**, -[e]s, -e, m. gift(ämne). **-trank**, -[e]s, -e †, m. giftdryck. **-zahn**, -[e]s, -e †, m. gifttand.

giftig, a. giftig; bildl. afv. förbittrad.

Giftigkeit, 0, f. giftighet; bildl. afv. förbittring, giftig tunga.

Gig, -s, -s, n. gigg.

Gigant, -en, -en, m. gigant, jätte.

gigantenhaft, gigantisch, a. gigantisk, jättelik.

gilb m. m. se *gelb* m. m.

Gilde, -n, f. gille, a) skrå, kår, sällskap, b) kalas. **-brief**, -[e]s, -e, m. gillesstadga. **-bruder**, -s, -†, **-genoss[e]**, -en, -en, m. gillesbroder. **-meister, -vorsteher**, -s, -, m. gillesordförande.

giltig m. m. se *gültig* m. m.

Gimpe, -n, f. trens, snöre.

Gimpel, -s, -, m. domherre (fågel); bildl. dumhufvud, tölp, nöt.

Gimpelei, -en, f. tölpaktighet, dumhet.

gimpelhaft, a. tölpaktig, dum.

Gin, -s, 0, m. enbärsbränvin, genever.

Gingan[g], -s, -s, m. gingang (ostindiskt bomullstyg).

Ginst, -[e]s, -e, **Ginster**, -s, -, m. bot. ginst (Genista).

Gipfel, -s, -, m. topp, spets; takås. **-blüt[h]ig**, a. bot. bärande blommor i toppen. **-punkt**, -[e]s, -e, m. öfversta topp, spets. **-reich**, a. rik på toppar. **-ständig**, a. sittande i toppen.

gipfelig, a. försedd med topp(ar); vanl. i sms., t. ex. *drei*~ försedd med tre toppar, tre takåsar.

gipfel|n, -te, ge-t, I. tr. förse med topp. II. itr. h. och *sich* ~ nå sin spets. *Berge welche über tausend Meter* ~ öfver tusen meter höga bärg.

Gips, -es, -e, m. gips. **-abdruck**, -[e]s, -e †, **-abguss**, -es, -e †, m. gipsaftryck. **-ärtig**, a. gipsaktig. **-bewurf**, -[e]s, -e †, m. gipsrappning. **-bild**, -[e]s, -er, n. gipsbild. **-binde**, -n, f. gipsbandage. **-brennerei**, -en, f. 1. gipsbränning. 2. gipsbränneri. **-bruch**, -[e]s, -e †, m. gipsbrott. **-erde**, 0, f. gipsjord. **-figur**, -en, f. gipsfigur. **-fass**, -es, -er †, n. ⊕ gipstråg. **-form**, -en, f. gipsform. **-grube**, -n, f. gipsbrott. **-haltig**, a. gipshaltig. **-kalk**, -[e]s, 0, m. gipskalk. **-kraut**, -[e]s, -er †, n. såpört (Gypsophila). **-malerei**, -en, f. fresk-målning. **-maske**, -n, f. gipsmask. **-model**,

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

-[e]s, -e, n. gipsmodell. -mühle, -n, f. gipsstamp. -ofen, -s, -†, m. gipsugn. -schaufel, -n, f. gipsspade. -spat[h], -[e]s, -e, m. gipsspat. -stuck, -[e]s, 0, m. (gips)stuck. -verband, -[e]s, -e †, m. gipsbandage.

gipsen, -[es]t, -te, ge-t, tr. gipsa. Gipsung, f.

Gipser, -s, -, m. gipsarbetare.

Giráffe, -n, f. giraff.

Girände, Girándel, -n, f. 1. springbrunn med flera strålar. 2. raketkista.

Girandóle, -n, f. 1. armljusstake. 2. diamantörhänge.

Girát, -en, -en, m. handel. endossent.

Girát, -en, -en, m. handel. endossat.

giriéren, -te, -t, tr. handel. endossera.

Girie, -o[s], -os el. -i, n. endossement.

girren, -te, ge-t, itr. h. kuttra.

gischen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. uppbrusande skumma, fradga.

Gischt, -es, -e, m. skum, fradga.

gissen, -[es]t, -te, ge-t, tr. beräkna, isht ⚓ göra bestick.

Gissing, Gissung, -en, f. ⚓ bestick.

Gitter, -s, -, n. galler. -bett, -[e]s, -en, n. säng med galler omkring. -draht, -[e]s, -e †, m. tråd till el. i galler. -fenster, -s, -, n. gallerfönster. -förmig, a. gallerformig. -laden, -s, -†, m. jalusi. -leinwand, 0, f. stramalj. -schrank, -[e]s, -e †, m. skåp med gallerdörrar. -thor, -[e]s, -e, n. gallerport. -thür[e], -en, f. gallerdörr. -werk, -[e]s, -e, n. gallerverk. -zaun, -[e]s, -e †, m. gallerstaket.

gitterig, a. gallerformig.

gittern, -te, ge-t, tr. förse, omgifva, stänga med galler.

Glacé... Ex. -handschuh, -[e]s, -e, m. glacéhandske.

glacíeren, -te, -t, tr. 1. låta frysa, förvandla till is, till glace. 2. glacera.

Glacís, -, -, n. ✕ glacis.

Gladiátor, -s, Gladiatóren, m. gladiator.

Glanz, -es, * -e [†], m. glans. -bürste, -n, f. glansborste. -erfüllt, a. glänsande, strålande. -erhellt, a. glänsande, upplyst. -farbe, -n, f. glansk färg. -firnis[s], -se, f. glasfernissa. -gestirn, -[e]s, -e, n. glänsande stjärnbild. -leinwand, 0, f. glanslärft, glanskambrik. -los, a. glanslös. -lüsigkeit, 0, f. glanslöshet. -masse, -n, f. ljusmassa. -meer, -[e]s, -e, n. ljushaf. -papier, -[e]s, -e, n. glanskt papper. -periode, -n, f. glansperiod. -punkt, -[e]s, -e, m. glanspunkt. -reich, a. glänsande, lysande. -taf[fe]t, -[e]s, -e, m. glanstaft. -umflossen, -umwoben, a. omgifven af, simmande i glans, i ljus. -voll = -reich.

Glänzle, -en, f. polerverktyg. -bürste, -n, f. glansborste. -maschine, -n, f. maskin till glanskning, till polering.

glänzlen, -[es]t, -te, ge-t, I. itr. h. glänsa, lysa, glimma, stråla, skina, blänka. II. tr. glanska, polera, glätta. Glänzung, f.

glänzend, a. glänsande, lysande.

Glänzer, -s, -, m. person som glanskar, polerar, glättar.

Glas, -es, -er † men ss. måttenhet -, n. glas. F ein Gläschen über den Durst trinken: taga sig ett glas för mycket. -ähnlich, a. glasaktig. -arbeit, -en, f. glasarbete, glasvara. -arbeiter, -s, -, m. glasarbetare. -artig, a. glasartad. -auge, -s, -n, n. 1. konstgjordt glasöga, kristallöga. 2. öga med glasartad blick. -äugig, a. 1. som har ett kristallöga el. kristallögon. 2. som har glasartad blick, glasögd. -bedachung, -en, f. glastak. -bild, -[e]s, -er, n. glasprof. -blasen, -s, 0, n. glasblåsning. -bläser, -s, -, m. glasblåsare. -brocken, m. plur. ⊕ (glas)afskräde. -bruch, -[e]s, -e †, m. mussligt brott. -deckel, -s, -, m. 1. glaslock. 2. lock på ett glas. -diamant, -en el. -[e]s, -e[n], m. glasdiamant, oäkta diamant. -erz, -es, -e, n. min. glaserts, svafvelsilfver. -fabrik, -en, f. glasbruk. -fabrikation, 0, f. glastillverkning. -fenster, -s, -, n. glasfönster. -flasche, -n, f. glasflaska. -fluss, -es, 0, m. glasfluss. -förmig, a. i form af ett glas. -galle, 0, f. ⊕ glasgalle. -gemälde, -s, -, n. glasmålning (tafla). -geschirr, -[e]s, -e, n. glaskärl. -glanz, -es, 0, m. glasglans. -glocke, -n, f. glasklocka, glaskupa. -grün, a. glasgrön. -hafen, -s, -†, m. ⊕ glasdegel. -händler, -s, -, m. glashandlare. -hart, a. glashård. -haus, -es, -er †, n. glashus; drifhus. -hauspflanze, -n, f. drifhusplanta. -honig, -[e]s, 0, m. självfrunnen honing. -hütte, -n, f. glasbruk. -kasten, -s, -, m. glassask. -kirsche, -n, f. ett slags körsbär. -kitt, -[e]s, -e, m. glaskitt, fönsterkitt. -kolben, -s, -, m. glaskolf. -koralle, -n, f. glaskorall. -korb, -[e]s, -e †, m. glaskorg. -körper, -s, -, m. kristallins i ögat. -kraut, -[e]s, -er †, n. bot. glasört (Salicornia). -kugel, -n, f. glaskula, glasklot. -laden, -s, -†, m. glasbod. -linse, -n, f. glaslins, solglas. -macher, -s, -, m. glasarbetare, glasblåsare. -maler, -s, -, m. glasmålare. -malerei, -en, f. glasmålning, a) konst, b) tafla. -masse, -n, f. glasmassa, glasmateria. -ofen, -s, -†, m. glasugn. -palast, -[e]s, -e †, m. kristallpalats. -perle, -n, f. glaspärla. -röhre, -n, f. glasrör. -sache, -n, f. glassak, glasvara. -scheibe, -n, f. glasskifva, glasruta. -scherbe, -n, f. glasskärfva. -schleifen, -s, 0, n. glasslipning. -schleifer, -s, -, m. glasslipare. -schrank, -[e]s, -e †, m. glasskåp. -spinner, -s, -, m. glasspinnare. -splitter, -s, -, m. glasskärfva. -stein, -[e]s, -e, m. falsk ädelsten af glas. -tafel, -n, f. = -scheibe. -thür[e], -en, f. glasdörr. -waare se -ware. -wand, -e †, f. glasvägg. -ware, -n, f. glasvara. -werk, -[e]s, -e, n. glasarbete, glasvara. Jfr Gläser...

glasen, a. af glas, glas-.

Glaser, -s, -, m. ~in, -nen, f. glasmästare,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

glasmästarfru. **-blei**, -[e]s, 0, n. fönsterbly. **-meister** = *Glaser.*

Gläser, -s, -, m. glasblåsare.

Gläser... Ex. **-klang**, -[e]s, 0, m. glasens klang.

Glaseról, 0, f. glasmästarhandtverk.

glaser||n, -te, ge-t, itr. h. vara glasmästare.

gläsern, a. af glas, glas-; glasartad.

glasicht, a. glasig, glasartad.

glasier||en, -te, -t, tr. glasera; glätta, glanska. **Glasierung**, f.

glasig, a. glasig.

Glasúr, -en, f. glasyr.

glatt, *glätter, glättest* el. *glatter, glattest*, a. 1. hal, slät, jämn. 2. slät, icke hårig. 3. välfödd, vid godt hull. 4. frisk, vacker. 5. utan anstöt, ledig, lätt. *Es geht ihm ~ ein:* det går i honom utan vidare. 6. hal, smickrande, inställsam, t. ex. *~e Zungen, Worte, Höflinge.* 7. adv. helt och hållet, fullkomligt, t. ex. *sie ist ~ aus meinem Herzen verschwunden;* utan vidare, lätt, ledigt. *Etw. ~ abhauen:* i ett enda tag afhugga ngt. **-bärtig**, a. rakad, skägglös. **-deck**, -[e]s, -e, n. ⚓ glatt däck. **-eis**, -es, 0, n. glanskis. Bildl. *jmdn aufs ~ führen:* sätta ngn på det hala. **-eisen**, * itr. h. opers. vara halt. **-felle**, -n, f. ⊕ slätfil. **-hai**, -[e]s, -e, m. zool. släthaj (Squalus mustelus). **-häutig**, a. som har slät hud. **-schleifen**, -s, 0, n. slätslipning. **-weg**, adv. utan vidare, utan krus, i ett, med ens. **-züngig**, a. som har hal tunga, lismande, inställsam. **-züngigkeit**, -en, f. hal tunga, lismeri.

Glätt... ⊕ Ex. **-beln**, -[e]s, -e, n. ben att polera, att glätta med. **-eisen**, -s, -, n. polerstål. **-holz**, -es, -er †, n. glättholts. **-mühle**, -n, f. polerkvarn. **-platte**, -n, f. polerskifva. **-stahl**, -[e]s, -e †, m. polerstål. **-stein**, -[e]s, -e, m. polersten.

glättbar, a. som kan glättas, poleras.

Glätte, -n, f. glatthet, släthet, jämnhet, polityr; halka.

glätt||en, -ete, ge-et, tr. glätta, polera, glanska, blanka; utjämna, slåta till. **Glättung**, f.

Glätter, -s, -, m. **~in**, -nen, f. person som glättar, polerare.

Glattheit, Glattigkeit, 0, f. = *Glätte.*

Glatz||e, -en, f. kal fläck i hufvudet, kal hjässa, tonsur, flintskalle, måne, månsken. **-kopf**, -[e]s, -e †, m. flintskalle. **-köpfig**, a. flintskallig.

glatzig, a. skallig, flintskallig.

glau, a. klar, glänsande, om blicken äfv. genomträngande. **-auge**, -s, -n, n. klart, glänsande, skarpsynt öga. **-äugig**, a. klarögd.

Glaub||e[n], -ens, -en, m. 1. 0, tro. *~ an Gott:* tro på Gud. *Einer* (dat.) *Sache ~n beimessen* el. *schenken:* sätta tro till en sak. *Das findet bei niemandem ~n:* det tror ingen på. *Des sichern ~ns leben:* lefva i den fasta tron. *In gutem ~n handeln:* handla på god tro. 2. tro, troslära, religion. 3. trosbekännelse. **-willig**, a. benägen att tro, lättrogen. **-würdig**, a. trovärdig. **-würdigkeit**, 0, f. trovärdighet. **-ens...** Ex. **~abfall**, -[e]s, -e †, m. affall från tron. **~abtrünnige(r)**, (adj. böjn.) m. otrogen, affälling. **~angelegenheit**, -en, f. trossak. **~artikel**, -s, -, m. trosartikel. **~bekenntnis[s]**, -ses, -se, n. trosbekännelse. **~bote**, -n, -n, m. missionär, apostel. **~bruder**, -s, -†, m. trosbroder. **~eifer**, -s, 0, m. trosifver. **~eiferer**, -s, -, m. trosifrare. **~eifrig**, a. ifrande, nitisk för tron. **~fest**, a. trosstark. **~festigkeit**, 0, f. trosstyrka. **~freiheit**, 0, f. trosfrihet. **~genoss[e]**, -en, -en, m. trosförvandt, trosbroder. **~genossin**, -nen, f. trossyster. **~gericht**, -[e]s, -e, n. trosdomstol. **~heuchler**, -s, -, m. religiös hyckklare. **~kampf**, -[e]s, -e †, m. trosstrid. **~krieg**, -[e]s, -e, m. troskrig. **~lehre**, -n, f. troslära. **~meinung**, -en, f. trosmening. **~neuerer**, -s, -, m. religiös reformator. **~opfer**, -s, -, n. trosoffer. **~partei**, -en, f. trosparti. **~punkt**, -[e]s, -e, m. trosartikel. **~reiniger**, -s, -, m. trosförbättrare, reformator. **~reinigung**, -en, f. trosförbättring, reformation. **~richter**, -s, -, m. domare i trossaker. **~sache**, -n, f. trossak. **~satz**, -es, -e †, m. trossats. **~schwärmer**, -s, -, m. religiös svärmare, fanatiker. **~schwärmerei**, -en, f. religiöst svärmeri, fanatism. **~stark**, a. trosstark. **~streit**, -[e]s, -e, m. trosstrid. **~streiter**, -s, -, m. troskämpe. **~verbesserung**, -en, f. trosförbättring. **~verwandt**, a. af samma tro, trosförvandt. **~wert[h]**, a. trovärdig. **~zeuge**, -n, -n, m. trosvittne. **~zwang**, -[e]s, 0, m. trostvång. **~zweifel**, -s, -, m. religiöst tvifvel. **~zweifler**, -s, -, m. religiös tvifflare. **~zwist**, -[e]s, -e, m. trostvist.

glaub||en, -te, ge-t, I. tr. tro. *Ich glaube es Ihnen:* jag tror det el. jag tror er. *Jmdn etw. ~ machen:* inbilla ngn ngt. *Es ist kaum zu ~* det är nästan otroligt. *Jmdn reich ~* tro ngn vara rik. *Jmdn im Rechte ~* tro ngn ha rätt. *Die Auferstehung ~* tro på uppståndelsen. II. *Sich gross ~* tro sig vara stor. *Sich in den Himmel ~* genom sin tro förvärfva himlen. III. itr. h. tro, *jmdm:* ngn, *jmdm aufs Wort:* ngn på hans ord, *an etw.* (acc.): på ngt, *an Gott:* på Gud, teol. äfv. *auf Christum:* på Kristus.

Glaubersalz, -es, -e, n. glaubersalt.

glaubhaft, a. trovärdig.

Glaubhaftigkeit, 0, f. trovärdighet.

gläubig, a. troende, rättrogen.

Gläubiger, -s, -, m. **~in**, -nen, f. borgenär, fordringsägare, kreditor.

Gläubigerschaft, -en, f. samtlige borgenärer, kreditorer.

Gläubigkeit, 0, f. tro, rättrogenhet.

glaublich, a. trolig, sannolik.

Glaublichkeit, 0, f. sannolikhet.

---

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

glauch = *glau.*

gleich, I. *a.* 1. lik, t. ex. *sich* (dat.) ~ *bleiben, sich* (dat. recipr.) ~ *sehen:* likna hvarandra, *das sieht ihm* ~ det är likt honom. *Sonder* el. *ohne* ~*en:* utan like, makalös. *Nicht seines* ~*en haben:* sakna sin like, vara makalös. Ordspr. ~ *und* ~ *gesellt sich gern:* kaka söker maka. 2. lika, t. ex. *sie sind* ~ *gross,* ~*es mit* ~*em vergelten.* 3. samme, samma. *Auf* ~*e Art,* ~*er Weise,* ~*er Gestalt:* på samma sätt. *Im* ~*en Augenblicke:* i samma ögonblick. *Zu* ~*er Zeit:* samtidigt. *Es ist mir ganz* ~ det gör mig alldeles detsamma. 4. slät, jämn, t. ex. *etw.* ~ *hämmern.* 5. särskilda fall. *Ins* ~*e bringen, setzen, stellen:* bringa i jämvigt. *Jmdm in etw.* (dat.) ~ *kommen:* kunna mäta sig med ngn i ngt. ~ *laufen:* löpa parallelt. *Sich jmdm* ~ *stellen:* ställa sig i jämbredd med ngn. *Es jmdm* ~ *thun:* upphinna ngn i skicklighet, göra efter hvad ngn gjort. *Der Erde* (dat.) ~ *machen:* jämna med marken. II. *adv.* strax, genast. *Er wird* ~ *kommen:* han kommer strax. *Das dacht' ich doch* ~ det tänkte jag strax. III. *konj.* 1. fastän, ehuruväl, änskönt, t. ex. *ist er* ~ *nicht reich* el. *wenn* el. *ob er* ~ *nicht reich ist, so giebt er doch viel aus:* fastän han ej är rik, ger han dock ut mycket. 2. ~ *wie* el. ~ *als:* liksom om. ~ *wie ... so:* som ... så. **-alt[e]rig,** *a.* jämnåldrig. **-armig,** *a.* försedd med lika långa armar. **-ärtig,** *a.* likartad. **-bedeutend,** *a.* liktydig, synonym. **-berechtigt,** *a.* lika berättigad. **-bleibend,** *a.* som förblir sig lik, jämn. **-denkend,** *a.* liktänkande. **-falls,** *adv.* likaledes. **-förmig,** *a.* likformig. **-förmigkeit,** 0, *f.* likformighet. **-geltend,** *a.* som gäller lika mycket, har samma värde. **-gesinnt,** *a.* likasinnad. **-gewicht,** -[*e*]*s,* 0, *n.* jämvigt. **-gültig,** *a.* likgiltig. **-gültigkeit,** 0, *f.* likgiltighet. **-jährig,** *a.* jämnårig. **-klang,** -[*e*]*s,* 0, *m.* samklang. **-laufend,** *a.* parallel. **-lautend,** *a.* lika lydande. **-machung,** 0, *f.* jämnande, utjämning. jämn fördelning, likställande. **-mass,** *-es,* 0, *n.* jämnmått. **-mässig,** *a.* jämn, proportionerlig, symmetrisk. **-mässigkeit,** 0, *f.* jämnhet, öfverensstämmelse, regelbundenhet, symmetri. **-mut[h],** -[*e*]*s,* 0, *m.* jämnt lynne, själslugn, lugn. **-müt[h]ig,** *a.* jämn, lugn. **-müt[h]igkeit,** 0, *f.* = *-mut.* **-namig,** *a.* 1. som har samma namn. 2. mat. liknämnig. **-namigkeit,** 0, *f.* 1. omständigheten att ha samma namn. 2. mat. liknämnighet. **-ordnung,** 0, *f.* samordning. **-paarig,** *a.* 1. fördelad i jämna par. 2. tillhörande samma par. **-schenk[e]lig,** *a.* mat. likbent. **-schritt,** -[*e*]*s,* 0, *m.* ✕ *Im* ~ *gehen:* marschera med jämna steg. **-seitig,** *a.* liksidig. **-seitigkeit,** 0, *f.* liksidighet. **-stellung,** *-en, f.* likställande. **-viel,** *adv.* lika mycket, sak samma. **-wert[h]ig,** *a.* lika gällande, af samma värde. **-wert[h]igkeit,** 0, *f.* samma värde. **-wie,** *konj.* liksom. **-wink[e]lig,** *a.* likvinklig. **-wohl,** *konj.* likväl. **-zeitig,** *a.* samtidig. **-zeitigkeit,** 0, *f.* samtidighet. **-er...** Ex. ~**gestalt,** ~**mässen,** ~**weise,** *adv.* på samma sätt.

Gleiche, 0, *f.* 1. släthet, jämnhet. 2. likhet. 3. jämvigt.

gleich|en, I. *tr.* *-te, ge-t* och ✱ stark böjn., se *II,* göra lika, jämna, justera. II. *glich, gliche, geglichen,* -[*e*]*, itr. h.* likna, *jmdm:* ngn.

Gleicher, *-s,* -, *m.* 1. ekvator. 2. justerare.

Gleichheit, *-en, f.* likhet. **-s...** Ex. ~**zeichen,** *-s,* -, *n.* likhetstecken.

Gleichnis[s], *-ses, -se, n.* 1. afbild, bild. 2. liknelse. **-rede,** *-n, f.* bildligt, bildrikt tal. **-weise,** *adv.* i liknelser. **-wort,** -[*e*]*s, -er* † el. *-e, n.* bildligt uttryck.

gleichsam, *adv.* liksom, så att säga.

Gleichung, *-en, f.* 1. 0, utjämnande, justering. 2. mat. ekvation.

Gleis, *-es, -e, n.* och ✱ *m.,* **Gleise,** *-n, f.* se *Geleise.*

Gleisner, *-s,* -, *m.* ~**in,** *-nen, f.* hycklare, hycklerska, lismare, lismerska, skenhelig person.

Gleisnerei, *-en, f.* hyckleri, lismeri.

gleisnerisch, *a.* hycklande, lismande.

Gleiss, *-es,* 0, *m.* glans, skimmer.

Gleisse, *-n, f.* bot. glis (Æthusa Cynapium).

gleiss|en, -[*es*]*t, -te, ge-t* och *gliss, glisse, geglissen,* -[*e*]*, itr. h.* 1. lysa, blänka, skimra. 2. hyckla, lisma.

Gleissner m. m. se *Gleisner* m. m.

Gleit... Ex. ~**bahn,** *-en, f.* kana; rutschbana.

gleit|en, *-ete, ge-et* och *glitt, glitte, geglitten,* -[*e*]*, itr.* 1. *s.* glida; halka, slinta. 2. *h.* kana, skrilla.

Gleiter, *-s,* -, *m.* **-in,** *-nen, f.* person som kanar.

Gletscher, *-s,* -, *m.* glacier, jökel. **-bildung,** *-en, f.* jökelbildning. **-eis,** *-es,* 0, *n.* jökelis. **-moräne,** *-n, f.* (jökel)morän.

Glied, -[*e*]*s, -er, n.* led, lem, länk; äfv. (slägt-) led, (soldat)led m. m. *Das* ~ manslemmen. **-lang,** *a.* af en leds längd. **-los,** *a.* utan leder, oledad. **-mäss,** *-es, -en, n.* vanl. blott i p'ar. (yttre) lem. **-schwamm,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* ledsvamp. **-wasser,** *-s,* 0, *n.* ledvatten. **-weise,** *adv.* led för led. **-er...** Ex. ~**abstand,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* ✕ afstånd mellan leden. ~**bau,** -[*e*]*s, -e, m.* ledernas byggnad, kroppsbyggnad. ~**brand,** -[*e*]*s,* 0, *m.* kallbrand i lederna. ~**gicht,** 0, *f.* gikt i lederna. ~**kette,** *-n, f.* länkkedja. ~**lahm,** *a.* lam i lederna. ~**lähmung,** *-en, f.* ledförlamning. ~**mann,** -[*e*]*s, -er* †, *m.* ~**puppe,** *-n, f.* leddocka. ~**reissen,** *-s,* 0, *n.* ledreumatism. ~**steif,** *a.* styf i lederna. ~**t[h]iere,** *n. plur.* leddjur. ~**weise,** *adv.* 1. led för led. 2. ✕ ledvis. ~**zucken,** *-s,* 0, *n.* spasmodiska ryckningar i lederna.

gliederig, *a.* ledad, i sms. äfv. *-lemmad.*

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militarisk term.

gliederlin, *-te, ge-t, tr.* 1. (in)dela i leder, i led, i länkar. 2. förse med leder, med lemmar. *Gegliedert = gliederig.*
Gliederung, *-en, f.* indelning.
Glimm... Ex. **-käfer,** *-s, -, m.* lysmask. **-stengel,** *-s, -, m.* F cigarr.
glimmlen, *glomm, glömme, geglommen,* -[*e*] el. *-te, ge-t, itr. h.* glimma, glöda.
Glimmer, *-s, -, m.* 1. glimmande ljus, svagt sken, glöd. 2. min. glimmer. **-blättchen,** *-s, -, n.* paljett. **-schiefer,** *-s,* 0, *m.* glimmerskiffer.
glimmerig, *a.* 1. glimrande, glindrande. 2. glimmerhaltig.
glimmerlin, *-te, ge-t, itr. h.* glimra, glindra.
Glimpf, -[*e*]*s,* ✱ *-e, m.* 1. billighet, skonsamhet, öfverseende. 2. okränkt ära, heder.
glimpflich, *a.* måttlig, lindrig, skonsam.
glitschlen, -[*es*]*t, -te, ge-t, itr. s.* och *h.* halka, slinta.
glitsch[er]lig, *a.* F hal, halkig, slipprig.
glitzerlin, *-te, ge-t, itr. h.* blänka, glänsa, tindra.
Globilus, *-us, -usse* el. *-en, m.* glob.
Glocke, *-n, f.* dim. *Glöckchen, -lein,* 1. klocka att ringa med. Bildl. *etw. an die grosse ~ hängen* el. *bringen* el. *binden:* utbasuna ngt, göra mycket väsen af ngt. 2. klocka på slagverk, t. ex. *die ~ hat zehn geschlagen.* Bildl. *jmdm sagen, was die ~ geschlagen hat:* säga ngn sanningen rent ut. 3. kupa. **-n...** Ex. **~ähnlich,** *a.* klocklik. **~blume,** *-n, f.* blåklocka (Campanula). **~draht,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* ringledning. **~gehäuse,** *-s, -, n.* klockstapel. **~geläute,** *-s,* 0, *n.* klockringning. **~giesser,** *-s, -, m.* klockgjutare. **~gut,** -[*e*]*s,* 0, *n.* klockgods. **~klang,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* klockors klang. **~klöppel,** *-s, -, m.* (klock-) kläpp. **~läuter,** *-s, -, m.* ringkarl. **~schlag,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* klockslag. **~speise,** 0, *f.* klockmalm. **~spiel,** -[*e*]*s, -e, n.* klockspel. **~taufe,** *-n, f.* en klockas invigning och namngifning. **~t[h]urm,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* klocktorn. **~zug,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* klocksträng.
glockig, *a.* försedd med klockor.
Glöckner, *-s, -, m.* ringkarl.
Glorlile, *-ien, f.* 1. ära. 2. gloria. **-reich, -würdig,** *a.* ärorik.
glorifizierlen, *-te, -t, tr.* förhärliga, rosa.
Glossár, -[*e*]*s, -e* el. *-ien, n.* ordbok, glossar.
Glosse, *-n, f.* 1. glosa. 2. speglosa, anmärkning. **-n...** Ex. **~macher, ~reisser,** *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* spefogel.
glossierlen, *-te, -t, tr.* förse med anmärkningar.
Glotz... F Ex. **~auge,** *-s, -n, n.* gloende, stirrande öga. **~äugig,** *a.* gloende, stirrande.
glotzlen, -[*es*]*t, -te, ge-t, itr. h.* glo, stirra.
gluchslen, gluchzlen, -[*es*]*t -te, ge-t, itr. h.* skrocka.
gluck, *interj.* 1. skrock! 2. klunk!
Glück, -[*e*]*s,* ✱ *-e, n.* lycka. *~ zu* el. bland bärgsmän: *~ auf!* lycka till! *Zum ~e war niemand da:* lyckligtvis var ingen där. *Sein ~ zu machen suchen:* pröfva lyckan. *~ haben:* lyckas, hafva tur. *Er kann von grossem ~e sagen, dass ...* det var tur för honom, att ... *Es ist ein ~, dass ...* det är väl, att ... Ordspr. *~ in der Liebe, Unglück im Spiel:* den, som har otur i spel, har tur i kärlek. *Jmdm zu etw. ~ wünschen:* lyckönska ngn till ngt, *jmdm zum neuen Jahre ~ wünschen:* önska ngn godt nytt år. *Sein ~ versuchen:* pröfva lyckan. **-auf,** *interj.* lycka till! **-begünstigt,** *a.* gynnad af lyckan. **-bringend,** *a.* lyckobringande, lyckosam. **-sélig,** *a.* lycksalig. **-séligkeit,** *-en, f.* lycksalighet. **-verheissend,** *a.* lyckobådande, lofvande. **-wunsch,** *-es, -e* †, *m.* lyckönskan. **-s...** Ex. **~bote,** *-n, -n, m.* lyckobringande bud. **~botschaft,** *-en, f.* lyckobringande budskap. **~bude,** *-n, f.* (marknads)stånd, i hvilket hasardspel bedrifves. **~fall,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* lycklig slump. **~gut,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* förgängligt af lyckan beroende gods, rikedom. **~hafen,** *-s,* -†, *m.* = *~topf.* **~hand,** *-e* †, *f.* lyckosam hand. **~jäger,** *-s, -, m.* lycksökare. **~kind,** -[*e*]*s, -er, n.,* F **~pilz,** *-es, -e,* **~prinz,** *-en, -en, m.* lyckans skötebarn. **~rad,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* lyckans hjul. **~ritter** = *~jäger.* **~sache,** *-n, f.* slump. **~spiel,** -[*e*]*s, -e, n.* hasardspel. **~stern,** -[*e*]*s, -e, m.* lycklig stjärna. **~stunde,** *-n, f.* lycklig stund. **~topf,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* lotteriurna. **~umstände,** *m. plur.* lyckliga omständigheter. **~vogel,** *-s,* -†, *m.* F 1. = *~kind.* 2. = *~bote.* **~wechsel,** *-s, -, m.* lyckans växling. **~wurf,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* lyckligt kast. **~zufall,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* lycklig slump. **~zug,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* lyckligt drag.
Gluckle, *-en,* **-henne,** *-n, f.* skrockhöna, liggföna, höna med kycklingar.
gluckslen, *-te, ge-t, itr. h.* 1. skrocka. 2. F klunka.
glückslen, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* lyckas, *jmdm:* ngn.
gluckerlin, *-te, ge-t, itr. h.* F klunka.
glücklich, *a.* lycklig, gynsam, fördelaktig. *~e Umstände:* goda omständigheter. **-er...** Ex. **~weise,** *adv.* lyckligtvis.
glucksslen, -[*es*]*t, -te, ge-t, itr. h.* skrocka.
Glüh... Ex. **-branntwein,** -[*e*]*s,* 0, *m.* glögg. **-farbe,** 0, *f.* eldrödt (det glödande järnets färg). **-feuer,** *-s, -, n.* glöd. **-hitze,** 0, *f.* glödhetta. **-ofen,** *-s,* -†, *m.* glödugn. **-pfanne,** *-n, f.* fyrfat. **-wein,** -[*e*]*s, -e, m.* glödgadt vin. **-wurm,** -[*e*]*s, -er* †, *m.* lysmask.
Glühe, *-n, f.* glöd, glödhetta.
glühlen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* glöda. Bildl. *nach etw. ~* hafva en brinnande längtan efter ngt, *vor Wonne ~* vara utom sig af glädje. II. *tr.* 1. glödga. 2. med värme, med glöd ådagalägga. *Rache ~* andas hämd. **Glühung,** *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

glupen, *-te, ge-t, itr. h.* blicka dolskt, bakslugt, lystet.

glupisch, *a.* blickande dolskt, inbundet, lystet.

Glut[h], *-en, f.* glöd, glödhetta, hetta. **-auge**, *-s, -n, n.* glödande öga. **-blick**, *-[e]s, -e, m.* glödande blick. **-dämpfer**, *-s, -, m.* kolsläckare. **-deckel**, *-s, -, m.* glödtäckare. **-meer**, *-[e]s, -e, n.* eldhaf. **-pfanne**, *-n, f.* fyrfat. **-rot**[h], *a.* eldröd. **-röt**[h]**e**, 0, *f.* glöd. **-wind**, *-[e]s, -e, m.* glödande vind.

Glycerin, *-s*, 0, *n.* glycerin.

Gnade, *-n, f.* nåd, t. ex. *~ für Recht ergehen lassen. Bei jmdm in ~n* (förråldr. dat. sing.) *stehen:* stå i gunst hos ngn. *Jmdn in ~n entlassen:* gifva ngn afsked i nåder. *Halten Sie 's zu ~n!* håll i nåder tillgodo därmed, haf öfverseende med gåfvans obetydlighet! *Ew. ~n:* eders nåd. **-bringend**, *a.* full af nåd, benådande. **-flehend**, *a.* bönfallande om nåd. **-n...** Ex. **~akt**, *-[e]s, -e, m.* handling af nåd, nådebevisning. **~beruf**, *-[e]s*, 0, *m.* kallelse af nåd. **~bezeigung**, **~bezeugung**, *-en, f.* nådebetygelse, nådebevisning. **~bild**, *-[e]s, -er, n.* undergörande (helgon)bild. **~born**, *-[e]s, -e, m.* nådens källa. **~brief**, *-[e]s, -e, m.* nådebref. **~frst**, *-[e]s*, 0, *n.* nådebröd. **~bund**, *-[e]s*, 0, *m.* nådeförbund. **~frist**, *-en, f.* af nåd beviljad frist. **~gabe**, *-n, f.* nådegåfva. **~gehalt**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *m.* och *n.* **~geld**, *-[e]s*, 0, *n.* nådeunderhåll, pension. **~geschenk**, *-[e]s, -e, n.* nådegåfva. **~gesuch**, *-[e]s, -e, n.* ansökan om nåd. **~jahr**, *-[e]s, -e, n.* nådår. **~kette**, *-n, f.* som ynnestbevis skänkt kedja. **~lehen**, *-s, -, n.* nåderförläning. **~lohn**, *-[e]s*, 0, *m.* af nåd gifven belöning. **~mittel**, *-s, -, n.* nådemedel. **~reich**, *a.* nåderik, nådig. **~ruf** = *~beruf.* **~sold**, *-[e]s*, 0, *m.* = *~gehalt.* **~stöss**, *-es, -e* †, *m.* nådestöt. **~stuhl**, *-[e]s*, 0, *m.* nådastol. **~tisch**, *-es*, 0, *m.* nådebord. **~verheissung**, *-en, f.* nådelöfte. **~wahl**, 0, *f.* nådaval. **~zeichen**, *-s, -, n.* nådetecken. **~zeit**, 0, *f.* nådetid.

gnadigen, *-ete, ge-et, itr. h. Jmdm ~* vara ngn nådig. *Gnade uns Gott!* Gud nåde oss!

gnädig, *a.* nådig. F *er ist noch ~ davongekommen:* han har sluppit ifrån för godt köp.

gnädiglich, *adv.* nådigt, i nåder.

Gneis[s], *-[s]es, -[s]e, m.* min. gneis.

Gnom, *-en, -en, m.* tomte, rå.

Gnome, *-n, f.* tänkespråk, sentens.

gnomisch, *a.* gnomisk, tänkespråks-.

Gnomon, *-s, -s, m.* solvisare.

Gnostiсismus, *-*, 0, *m.* gnosticism.

gnug = *genug.*

Gobelin, *-s, -s, m.* gobelin(stapet).

Gockelhahn, *-[e]s, -e* †, *m.* barnspr. tupp.

Gold, *-[e]s,* ✱ *-e, n.* guld. **-ader**, *-n, f.* 1. guldåder. 2. med. gyllenåder, hemorroider. **-ädler**, *-s, -, m.* zool. guldörn (Falco chrysaetos). **-ähnlich**, *a.* guldlik. **-ammer**, *-n, f.* zool. gulsparf (Emberiza citrinella). **-amsel**, *-n, f.* zool. gultrast (Oriolus galbula). **-apfel**, *-s, -*†, *m.* bot. kärleksäpple (Solanum Lycopersicum). **-arbeit**, *-en, f.* guldarbete. **-arbeiter**, *-s, -, m.* guldarbetare. **-bach**, *-[e]s, -e* †, *m.* guldförande bäck. **-barren**, *-s, -, m.* guldtacka. **-bergwerk**, *-[e]s, -e, n.* guldgrufva. **-blech**, *-[e]s*, 0, *n.* guldbleck. **-borte**, *-n, f.* guldbård, guldlist. **-braun**, *a.* bronsfärgad. **-brokat**, *-[e]s, -e, m.* guldbrokad. **-bronze**, 0, *f.* guldbrons. **-draht**, *-[e]s, -e* †, *m.* guldtråd. **-druck**, *-[e]s, -e, m.* guldtryck. **-erz**, *-es, -e, n.* guldmalm. **-falb**, *a.* matt guldgul. **-farbe**, 0, *f.* guldfärg. **-farben**, **-farbig**, *a.* guldfärgad. **-finger**, *-s, -, m.* ringfinger. **-fink**[e], *-en, -en, m.* = *-ammer.* **-fisch**, *-es, -e, m.* guldfisk. **-fliege**, *-n, f.* guldflugn. **-flimmer**, *-s*, 0, *m.* guldkorn i sodasand. **-flitter**, *-s*, 0, *m.* guldpaljetter. **-fuchs**, *-es, -e* †, *m.* 1. guldfux. 2. F guldmynt. **-gehalt**, *-[e]s*, 0, *m.* guldhalt. **-gelb**, *a.* guldgul. **-geld**, *-[e]s*, 0, *n.* guldmynt. **-gelockt**, *a.* guldlockig. **-gewicht**, *-[e]s*, 0, *n.* guldvigt. **-gier**, 0, *f.* guldtörst. **-glänzend**, *a.* guldglänsande. **-gleich**, *a.* guldlik. **-grube**, *-n, f.* guldgrufva. **-grund**, *-[e]s*, 0, *m.* guldgrund. **-haar**, *-[e]s, -e, n.* guldgult hår. **-hähnchen**, *-s, -, n.* gulsippa (Anemone ranuncoloides). **-haltig**, *a.* guldhaltig. **-junge**, *-n, -n, m.* F guldgosse. **-kind**, *-[e]s, -er, n.* guldbarn. **-klumpen**, *-s, -, m.* guldklimp. **-krone**, *-n, f.* guldkrona. **-kupfer**, *-s*, 0, *n.* guldhaltig koppar. **-lack**, *-[e]s, -e, m.* 1. guldfernissa. 2. bot. gyllenlack (Cheiranthus Cheiri). **-laub**, *-[e]s, -e, m.* guldlan. **-leiste**, *-n, f.* guldlist. **-macher**, *-s, -, m.* guldmakare, alkemist. **-macherei**, **-macherkunst**, 0, *f.* alkemi. **-markt**, *-[e]s*, 0, *m.* penningmarknad. **-mensch**, *-en, -en, m.* penningkarl. **-münze**, *-n, f.* guldmynt. **-papier**, *-[e]s, -e, n.* guldpapper. **-probe**, *-n, f.* guldprof. **-regen**, *-s*, 0, *m.* bot. guldregn (Cytisus alpinus). **-reich**, *a.* rik på guld. **-sache**, *-n, f.* guldvara. **-sand**, *-[e]s*, 0, *m.* guldsand. **-schaum**, *-[e]s*, 0, *m.* tunt bladguld; glitter, prål. **-scheider**, *-s, -, m.* ⊕ guldskedare. **-schläger**, *-s, -, m.* guldslagare. **-schmied**, *-[e]s, -e, m.* guldsmed. **-schnitt**, *-[e]s*, 0, *m.* guldsnitt. **-sohn**, *-[e]s, -e* †, *m.* F guldgosse. **-sticker**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* guldbroderare, guldbrodös. **-stickerei**, *-en, f.* guldbroderi. **-stoff**, *-[e]s, -e, m.* guldtyg. **-streifen**, *-s, -, m.* guldrand. **-streifig**, *a.* guldrandig. **-stück**, *-[e]s, -e, n.* guldstycke, guldmynt. **-titel**, *-s, -, m.* förgyld titel. **-verbrämt**, *a.* guldkantad. **-verbrämung**, *-en, f.* guldbräm. **-wage**, *-n, f.* guldvåg. **-währung**, 0, *f.* guldmyntfot. **-wäsche**, *-n, f.* guldvaskning. **-wäscher**, *-s, -, m.* guldvaskare. **-wolf**, *-[e]s, -e* †, *m.* zool. guldvarg, schakal. **-wut**[h], 0, *f.* guldtörst. **-es...** Ex. **-wert**[h], *-[e]s*, 0, *m.* gulds värde.

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

1. golden, *a.* af guld, gyllen. *Jmdm ~e Berge versprechen:* lofva ngn guld och gröna skogar. *~e Worte:* innehållsdigra ord. *~e Hochzeit:* guldbröllop.
2. goldlen, *-ete, ge-et,* I. *tr.* förgylla. II. *Sich ~* förgyllas.
goldig, *a.* gyllen, guldfärgad.
Golf, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* golf, hafsbugt.
Gondel, *-n*, *f.* gondol. **-fahrer** = *-führer.* **-fahrt**, *-en*, *f.* gondolfärd. **-führer**, **-schiffer**, *-s*, -, *m.* = föj.
Gondelier, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gondolförare.
gondeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* fara, ro i gondol.
Gondolier = *Gondelier.*
Gonfaloniére, *-e*[*s*], *-e*[*s*] el. *-i*, *m.* italiensk banérförare, afv. förste magistratsperson i vissa italienska republiker.
gönnen, *-te, ge-t, tr.* unna.
Gönner, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* gynnare, beskyddare. **-miene**, *-n*, *f.* beskyddarmin.
Gönnerschaft, *-en*, *f.* 1. 0, egenskap af gynnare, af beskyddare. 2. samtliga gynnare, beskyddare.
Göpel, *-s*, -, *m.* bärg. uppfordringsverk, gångspel, hiss.
Gorilla, *-s*, *-s*, *m.* gorilla.
Gose, *-n*, *f.* ett slags ljust, svagt öl.
Gosse, *-n*, *f.* dim. *Gösschen, -lein,* 1. rännsten. 2. sköljsten. **-n...** Ex. **~brücke**, *-n*, *f.* bro öfver rännsten. **~stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* sköljsten.
Got[h]e, *-n*, *-n*, *m.* got, göt.
Got[h]enburg, 0, *n. npr.* Göteborg.
Got[h]ik, 0, *f.* gotik.
got[h]isch, *a.* gotisk, götisk.
göthisch, *a.* rörande Göthe, Göthes.
Got[h]land, *-s*, 0, *n. npr.* Gottland.
Gott, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* Gud, gud. *Der liebe ~* Gud, den himmelske fadern. *Er ist beim lieben ~* han är hos Gud, är död. *Ach ~!* herre Gud! *~ sei Dank:* gudskelof. *~ sei bei uns!* Gud vare oss nådig! *~ behüte!* gubevars väl! F *er erschien, wie ~ ihn erschaffen hat:* han visade sig i paradisdrägt, *~ einen guten Mann sein lassen:* låta verlden ha sin gång, *~es Wort vom Lande:* enfaldig landtpräst. *Leider ~es:* tyvärr. **-ähnlich**, *a.* lik Gud. **-ähnlichkeit**, 0, *f.* likhet med Gud. **-begeistert**, *a.* gudaingifven. **-ergeben**, *a.* undergifven under Guds vilja. **-ergebenheit**, 0, *f.* undergifvenhet under Guds vilja. **-erhaben**, *a.* gudomlig. **-erzeugt**, *a.* gudaboren. **-gefällig**, *a.* Gudi behaglig. **-gesandt**, *a.* gudasänd. **-lob**, *interj.* gudskelof! **-los**, *a.* gudlös. **-losigkeit**, 0, *f.* gudlöshet. **-mensch**, *-en*, *-en*, *m.* gudamänniska. **-selbéluns**, -, 0, *m.* euf. djäfvul, den onde. **-selig**, *a.* salig i Gud. **-verflucht**, *a.* af Gud förbannad. **-vergessen**, *a.* gudsförgäten. **-vergessenheit**, *-en*, *f.* gudlöshet. **-verheissen**, *a.* lofvad af Gud. **-verlassen**, *a.* af Gud öfvergifven. **-versöhnt**, *a.* försonad med Gud. **-vertrauen**, *-s*, 0, *n.* gudsförtröstan. **-voll**, *a.* gudomlig. **-es...** Ex. **~acker**, *-s*, -†, *m.* kyrkogård. **~anbeter**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* gudsdyrkare. **~dienst**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gudstjänst. **~dienstlich**, *a.* hörande till gudstjänsten, kyrklig. **~erbärmlich**, *a.* gudsjämmerlig. **~friede**[*n*], *-ns*, *-n*, *m.* 1. 0, kyrkofrid. 2. asyl, fristad. **~furcht**, 0, *f.* gudsfruktan. **~fürchtig**, *a.* gudfruktig. **~gabe**, *-n*, *f.* 1. Guds gåfva. 2. gåfva till kyrkan. **~geissel**, *-n*, *f.* Guds gissel. **~gelahrtheit** = *~gelehrsamkeit.* **~geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* handpengar som förr tillföllo de fattige. **~gelehrsamkeit**, 0, *f.* teologi. **~gelehrte**(*r*), (adj. böjn.) *m.* teolog. **~gericht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. Guds dom. 2. gudsdom. **~glaube**[*n*], *-ns*, 0, *m.* tro på Gud; religion. **~haus**, *-es*, *-er* †, *n.* kyrka, Guds hus. **~jämmerlich**, *a.* gudsjämmerlig. **~kasten**, *-s*, -, *m.* sparbössa åt de fattige; kyrkbäcken. **~kindschaft**, 0, *f.* barnaskap hos Gud. **~kühchen**, *-s*, -, *n.* guldhöna (Coccinella). **~lamm**, -[*e*]*s*, 0, *n.* Guds lam. **~lästerer**, *-s*, -, *m.* gudsförsmädare. **~lästerlich**, *a.* gudsförsmädande. **~lästerung**, *-en*, *f.* gudsförsmädelse. **~lästrerin**, *-nen*, *f.* gudsförsmädereska. **~lehre**, *-n*, *f.* 1. religion. 2. teologi. **~leugner**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* gudsförnekare, gudsförnekerska. **~leugnerisch**, *a.* gudsförnekande. **~leugnung**, *-en*, *f.* gudsförnekelse. **~liebe**, 0, *f.* kärlek till Gud. **~lohn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lön af Gud. **~pfennig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* = *~geld.* **~reich**, -[*e*]*s*, 0, *n.* Guds rike. **~tisch**, *-es*, *-e*, *m.* nådebord. **~urt[h]eil**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* gudsdom. **~verächter**, *-s*, -, *m.* gudsföraktare. **~verachtung**, 0, *f.* gudsförakt. **~verehrung**, 0, *f.* gudsdyrkan. **~vergessen**, *a.* gudsförgäten. **~vergessenheit**, 0, *f.* gudlöshet. **~weit**, 0, *f.* Guds gröna jord. **~wort**, -[*e*]*s*, 0, *n.* Guds ord. Jfr föj.
Götter... Ex. **-abend**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gudomlig(t vacker) afton. **-ähnlich**, *a.* gudalik. **-begünstigt**, *a.* gynnad af gudarne. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* (af)gudabild. **-bote**, *-n*, *-n*, *m.* gudarnes sändebud. **-funke**[*n*], *-ns*, *-n*, *m.* gudagnista. **-gleich**, *a.* gudalik. **-hain**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* helig lund. **-kunde**, **-lehre**, *-n*, *f.* gudalära. **-lust**, 0, *f.* gudafröjd. **-mahl**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* gudamåltid. **-sage**, *-n*, *f.* gudasaga. **-sitz**, *-es*, *-e*, *m.* gudars hemvist. **-sohn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* gudason. **-spass**, *-es*, *-e* †, *m.* kostligt skämt. **-speise**, *-n*, *f.* gudaspis. **-spruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* orakel, gudasvar. **-trank**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* gudadryck. **-welt**, 0, *f.* gudarnes verld. **-wonne**, *-n*, *f.* gudafröjd. **-zeit**, 0, *f.* sagoålder.
götterhaft, *a.* gudalik, gudomlig.
Götterschaft, *-en*, *f.* **Göttert[h]ům**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. gudomlighet, gudomlig värdighet. 2. gudaverld.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

gotteshaft, *a.* gudomlig.
Gottest[h]um, -[*e*]*s*, 0, *n.* religion, gudsdyrkan.
Gottfried, *-s*, *-e* el. *-s*, *m.* 1. *npr.* Gottfrid. 2. studentepr. gammal rock som blott begagnas hemma.
Gottheit, *-en*, *f.* gudom, gudomlighet.
Göttin, *-nen*, *f.* gudinna.
göttlich, *a.* gudomlig.
Göttlichkeit, 0, *f.* gudomlighet, gudomlig natur.
Götze, **-n**, *-n*, *m.* 1. afgud, afgudabild. 2. F tölp, glop. **-n...** Ex. **~altar**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* afgudaaltare. **~anbeter**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* afgudadyrkare. **~anbetung**, 0, *f.* afgudadyrkan. **~bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* afgudabild. **~diener** = *~anbeter.* **~dienerisch**, *a.* afgudadyrkande. **~dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* afgudadyrkan. **~opfer**, *-s*, -, *n.* afgudaoffer. **~pfaffe**, *-n*, *-n*, **~priester**, *-s*, -, *m.* afgudapräst. **~tempel**, *-s*, -, *m.* afgudatempel.
Götzent[h]um, -[*e*]*s*, 0, *n.* afgudadyrkan.
Gouache, *-n*, *f.* gouache(målning).
Gourmand, *-s*, *-s*, *m.* gurmand, läckergom.
Gourmandise, *-n*, *f.* gurmandis.
Gouvernante, *-n*, *f.* guvernant.
Gouvernement, *-s*, *-s*, *n.* guvernement.
Gouverneur, *-s*, *-e* el. *-s*, *m.* guvernör.
Grab, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* graf. **-denkmal** = *-mal.* **-folger**, *-s*, -, *m.* person som följer ett lik, plur. likfölje. **-geläute**, *-s*, -, *n.* begrafningsringning. **-gerüst**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* katafalk. **-gewölbe**, *-s*, -, *n.* grafhvalf. **-hügel**, *-s*, -, *m.* grafkulle, grafhög. **-legung**, *-en*, *f.* begrafning. **-lied**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* begrafningspsalm. **-mal**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* grafvård. **-schrift**, *-en*, *f.* grafskrift. **-stätte**, *-n*, *f.* grafplats. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* grafsten. **-still**, *a.* dödstyst. **-stille**, 0, *f.* dödstystnad. **-tuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* bårduk. **-es...** Ex. **~dunkel**, *-s*, 0, *n.* **~nacht**, 0, *f.* grafvens mörker. **~rand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* grafvens brädd. **~ruhe**, 0, *f.* grafvens ro. **~schlummer**, *-s*, 0, *m.* dödssömn. **~schweigen**, *-s*, 0, *n.* **~stille**, 0, *f.* dödstystnad. **~stimme**, *-n*, *f.* graflik stämma. Jfr föreg. sms. och *Gräber...*
Grab... jfr *graben.* Ex. **-meissel**, *-s*, -, *m.* ⊕ grafmäjsel. **-schaufel**, *-n*, *f.* 1. trädgårdsskyffel. 2. mullskofvel. **-scheit**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* spade. **-stichel**, *-s*, -, *m.* grafstickel.
grabbeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* F pilla, trefva.
Grabe... Ex. **-fuss**, *-es*, *-e* †, *m.* fot lämplig att gräfva med. **-kelle**, *-n*, *f.* liten handspade. **-land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* land som kan el. skall gräfvas om.
I. **Graben**, *-s*, -[†], *m.* dike, graf. F bildl. *er ist noch nicht über den ~* han har ännu ej hunnit öfver alla svårigheter. **-bord**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dikeskant. **-füller**, *-s*, -, *m.* föraktl. benämn. på dålig soldat som vid storming endast duger till fyllnad i fästningsgrafvarne. **-leitung**, *-en*, *f.* dikning, dikesgräfning; (löp)grafvars uppkastande. **-sohle**, *-n*, *f.* ✕ botten i en (löp-)graf. **-ziehen**, *-s*, 0, *n.* **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* = *-leitung.*
2. **graben**, *gräbst*, *grub*, *grübe*, *gegraben*, *grab*[*e*], I. *tr.* och *itr. h.* 1. gräfva, t. ex. *ein Loch, einen Brunnen, einen Grund zu einem Gebäude;* gräfva (upp, ut), t. ex. *Torf, Schätze, einen Fuchs;* gräfva ned, t. ex. *etw. in ein Loch;* gräfva (om), t. ex. *ein Gartenbeet.* 2. borra, stöta in djupt, t. ex. *jmdm den Dolch ins Herz ~.* 3. gravera, t. ex. *mit dem Grabstichel in Metall.* II. *Sich müde ~* gräfva sig trött. *Sich in die Erde ~* gräfva hål, gräfva in, ned sig i marken. Bildl. *sich ins Gedächtnis ~* inprägla sig i minnet.
Gräber, *-s*, -, *m.* 1. person som gräfver, gräfvare. 2. namn på åtskilliga djur, som gräfva ned sig i marken. 3. ✱ spade.
Gräber... Ex. **-fund**, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* graffynd. **-geruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* graflukt, liklukt.
Gräberei, *-en*, *f.* gräfning.
Gracht, *-en*, *f.* kanal i sht i Holland.
gräcisieren, *-te*, *-t*, *tr.* gifva grekisk anstrykning, form, karaktär.
Grücismus, *-us*, *-en*, *m.* grekisk ordvändning, grecism.
Grächität, 0, *f.* grecitet.
grad... se *gerad...*
Grad, -[*e*]*s*, *-e* men som måttenhet efter räkneord -, *m.* grad. *Bei dreissig ~ Wärme:* vid trettio graders värme. **-bogen**, *-s*, -, *m.* gradbåge, transportör (uppgraderad halfcirkel). **-eint[h]eilung**, *-en*, *f.* indelning i grader. **-leiter**, *-n*, *f.* **-messer**, *-s*, -, *m.* gradskala, gradmätare. **-messung**, *-en*, *f.* gradmätning. **-t[h]eilung** = *-einteilung.* **-weise** = adj.
gradátim, *adv.* gradvis, så småningom.
Gradation, *-en*, *f.* stegring, gradation.
Gradier... ⊕ Ex. **-fass**, *-es*, *-er* †, *n.* reservoar vid ett graderverk. **-haus**, *-es*, *-er* †, **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* graderverk.
gradieren, *-te*, *-t*, *tr.* ⊕ 1. gradera medels graderverk. 2. färga guldarbeten. **Gradierung**, *f.*
gradig, *a.* i sms., t. ex. *drei~* tregradig.
graduál = *graduell.*
Graduál[e], -[*e*]*s*, *-e* el. *-ien*, *n.* gradualsång vid katolsk mässa.
graduéll, *a.* gradvis inträdande.
graduieren, *-te*, *-t*, *tr.* 1. gradera. 2. graduera, promovera. **Graduierung**, *f.*
Graf, *-en*, *-en*, *m.* dim. *Gräfchen*, *-lein*, grefve. **-en...** Ex. **~krone**, *-n*, *f.* grefvekrona. **~stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* grefligt stånd. **~tag**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* grefveförsamling. **~titel**, *-s*, -, *m.* grefvetitel.
grafen, *-te*, *ge-t*, *tr.* upphöja i grefligt stånd.
Grafent[h]um, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* grefskap.
gräflich, *a.* grefvlig.
Gräfschaft, *-en*, *f.* grefskap, a) grefvedöme, b) 0, grefligt stånd.
Gral, -[*e*]*s*, 0, *m.* gral.
Gram, I. -[*e*]*s*, 0, *m.* grämelse, bekymmer. II.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

a. Jmdm, einer (dat.) *Sache ~ sein:* vara gramse på, hysa motvilja mot ngn, ngt. **-erfüllt** = *-voll.* **-gebeugt**, *a.* nedtyngd af grämelse, af bekymmer. **-voll**, *a.* bekymmerfull, sorgbunden, bedröfvad.

Grämeléi, *-en, f.* butterhet, trumpenhet.

grämel|n, *-te, ge-t, itr. h.* vara bedröfvad, vresig, butter.

grämlen, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* gräma (sig). *Sich zu Tode ~* dö af grämelse.

Grämler, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* vresig, butter person.

grämlich, *a.* vresig, butter.

Grämlichkeit, 0, *f.* vresighet, butterhet.

Gramm, -[*e*]*s*, *-e* men som måttenhet efter räkneord -, *n.* gram.

Grammátik (med kort **a**), *-en, f.* grammatik.

grammatikálisch, *a.* grammatikalisk.

Grammátiker (med kort **a**), *-s, -, m.* grammatiker.

grammátisch (med kort **a**), *a.* grammatisk.

Gran, -[*e*]*s*, *-e* men som måttenhet efter räkneord -, *n.* och *m.* gran.

Grän, bejn. = föreg., *n.* och *m.* ¼ gran.

Granát, -[*e*]*s*, -*e*[*n*], *m.* granat. **-apfel**, *-s, -*†, *m.* granatäpple. **-[apfel]baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* granatäppleträd. **-schnur**, *-e* †, *f.* kedja af granater.

Granátle, *-en, f.* 1. granatäpple(träd). 2. ✕ granat. **-feuer**, *-s, -, n.* ✕ granateld. **-kugel**, *-n, f.* ✕ granatkula. **-splitter**, *-s, -, m.* granatskärfva. **-en...** Ex. **~hagel**, *-s*, 0, *m.* ✕ granathagel. **~mörser**, *-s, -, m.* ✕ granatmörsare.

Grand, -[*e*]*s*, *-e, m.* grus.

Grande, *-n, -n, m.* spansk grand.

Grandézza, 0, *f.* värdighet, stolt och afmätt sätt.

grandicht, grandig, *a.* grusig, grofkornig.

grandiós, *a.* storartad.

Granít, -[*e*]*s*, *-e, m.* granit. **-ártig**, *a.* granitartad. **-felsen**, *-s, -, m.* granitklippa.

graníten, *a.* af granit, granit-.

granítig, *a.* granithaltig.

Granne, *-n, f.* borst, agn, snärp, nål, spets, hår.

grannig, *a.* borstig.

Gransen, *-s, -, m.* dial. stäf.

granulier|en, *-te, -t, tr.* ⊕ granulera.

Gränz... se *Grenz...*

Grapen, *-s, -, m.* gryta, kittel af gjutgods.

Graphik, 0, *f.* skrifkonst, ritkonst.

graphisch, *a.* grafisk.

Graphít, -[*e*]*s*, *-e, m.* min. grafit.

Grapp se *Krapp.*

grapsl|en, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* F begärligt gripa, roffa; knipa, stjäla.

Gras, *-es, -er* †, *n.* dim. *Gräschen, -lein*, plur. afv. *Gräserchen*, gräs. Bildl. *ins ~ beissen, kein ~ unter den Füssen wachsen lassen:* vara kvick i vändningarna, *darüber ist ~ gewachsen:* det är för längesedan bortglömdt. **-affe**, *-n, -n, m.* F ungtupp, gröngöling. **-ähnlich**, *a.* gräslik. **-ähre**, *-n, f.* gräsax. **-anger**, *-s, -, m.* äng. **-ärt**, *-en, f.* grässort. **-bank**, *-e* †, *f.* gräsbänk. **-boden**, *-s*, 0, *m.* gräsvall. **-butter**, 0, *f.* smör af kor, som gå på gräsbete. **-decke**, *-n, f.* gräsmatta. **-ertrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* höskörd. **-fleck**, -[*e*]*s*, *-e, m.* gräsfläck. **-fressend**, *a.* gräsätande. **-fresch**, *-es, -e* †, *m.* vanlig groda. **-futter**, *-s*, 0, *n.* grönfoder. **-futterung**, 0, *f.* fodring med grönfoder. **-garten**, *-s, -*†, *m.* trädgård med gräsplaner. **-grün**, *a.* gräsgrön. **-halm**, -[*e*]*s*, *-e, m.* grässtrå. **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* gräsbeväxt gård. **-hopfen**, *-s*, 0, *m.* på gräsvall växt humle. **-hopser**, F, **-hüpfer**, *-s, -, m.* gräshoppa. **-land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* betesmark. **-mücke**, *-n, f.* fogelslägtet Curruca. **-nelke**, *-n, f.* bot. stadd (Statice). **-pferd**, -[*e*]*s*, *-e, n.* gräshoppa. **-platz**, *-es, -e* †, *m.* gräsplan. **-reich**, *a.* gräsrik. **-specht**, -[*e*]*s*, *-e, m.* zool. lilla hackspetten (Picus minor). **-stück**, -[*e*]*s*, *-e, n.* gräsplan. **-teufel**, *-s, -, m.* F *aussehen wie ein ~* se ytterst ruskig ut. **-wachs**, *-es*, 0, *m.* gräsvegetation. **-weide**, *-n, f.* gräsbeväxt betesmark, gräsvall. **-wuchs**, *-es*, 0, *m.* gräsväxt. Jfr *Gräser...*

Grase... jfr *grasen.* Ex. **-fleck**, -[*e*]*s*, *-e*, **-platz**, *-es, -e* †, *m.* betesmark.

grasl|en, -[*es*]*t*, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* 1. beta. F bildl. *auf eines anderen Wiese ~* göra ingrepp i en annans rättigheter. 2. slå gräs. 3. gräsa. II. *tr. Das Getreide ~* slå, mäja den ännu gröna säden. **Grasung**, *f.*

Graser, Gräser, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* person som slår gräs, slåtterkarl.

Gräser... Ex. **-kenntnis**[*s*], *-se, f.* kännedom om grässlagen.

Gräseréi, *-en, f.* 1. slåtter. 2. rätt till slåtter.

grasicht, *a.* gräsartad, gräslik.

grasig, *a.* 1. gräsbeväxt, gräsrik. 2. = *grasicht.*

grass, *a.* förfärlig, fasaväckande, vild.

grassier|en, *-te, -t, itr. h.* grassera, rasa, härja.

grässlich, *a.* gräslig, förskräcklig.

Grässlichkeit, *-en, f.* gräslighet.

Grat, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* 1. skarp kant. 2. ås, rygg, kam, spets. 3. ryggrad. 4. råegg. **-t[h]ier**, -[*e*]*s*, *-e, n.* stenget.

Gräte, *-n, f.* fiskben. F bildl. *eine ~ in etw. finden:* finna ngt kinkigt. **-n...** Ex. **~fisch**, *-es, -e, m.* zool. benfisk. **~gerüst**, -[*e*]*s*, *-e, n.* fiskbensskelett. **~los**, *a.* benfri. **~reich**, *a.* benig.

Gratiá[e], -[*e*]*s*, *-ien* el. *-e, n.* gratial, gratifikation, dricks pengar.

Gratias, -, -, *n.* tacksägelse, bordsbön efter måltiden.

Gratifikatión, *-en, f.* gratifikation.

grátig, *a.* benig.

gratis, *adv.* gratis, för intet.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Grätsch... ex. **-stellung**, **-en**, *f.* = rätj.
Grätsche, **-n**, *f.* gymn. ställning med utspärrade ben.
grätschen, **-[es]t**, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* gymn. 1. ställa benen utåt. 2. gå med utspärrade ben.
Gratulánt, **-en**, **-en**, *m.* lyckönskande person, gratulant.
Gratulatión, **-en**, *f.* lyckönskan, gratulation.
gratulíer[en], **-te**, **-t**, *itr. h.* lyckönska, gratulera, *jmdm zu etw.:* ngn till ngt.
grau, *a.* grå. ~ *werden:* gråna. *Vor ~en Jahren:* för mycket länge sedan, i den gråa forntiden. *Der ~e* el. *das ~chen:* åsnan. *Das ~ des Morgens:* morgongryningen. **-härt**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* gråskägg. **-härtig**, *a.* gråskäggig. **-blau**, *a.* gråblå. **-farbig**, *a.* grå till färgen. **-gelockt**, *a.* grålockig. **-haarig**, *a.* gråhårig. **-kehlchen**, **-s**, **-**, *n.* zool. järnsparf (Accentor modularis). **-kopf**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* 1. gubbe. 2. tornfalk (Falco tinnunculus). **-lachs**, **-es**, **-e**, *m.* mager lax. **-scheckig**, *a.* gråskäckig. **-schimmel**, **-s**, **-**, *m.* 1. gråskimmel. 2. F åsna. **-t[h]ler**, **-[e]s**, **-e**, *n.* F åsna. **-wacke**, 0, *f.* min. gråvacka. **-werk**, **-[e]s**, 0, *n.* gråverk.
Grau, **Gräue**, 0, *f.* grå färg.
Gräuel se *Greuel.*
grauelín, **-te**, **ge-t**, F *opers.* och *sich ~. Ich graule mich* el. *es grauelt mir:* jag känner mig hemsk till mods, är litet rädd.
1. grauíen, **-te**, **ge-t**, I. *itr. h.* 1. gråna. 2. gry, t. ex. *der Tag* el. opers. *es graut. Beim ~ des Tages:* i morgongryningen. II. *itr. h.* och *sich ~* rysa. *Ich graue mich* el. vanl. opers. *es graut mir* el. *mich vor etw.* (dat.): jag ryser, bäfvar för ngt.
2. Grauen, **-s**, 0, *n.* 1. rysning, fasa, bäfvan. *Es wandelte ihn ~ an:* han ryste. 2. ngt ryslig, förfärande. **-bild**, **-[e]s**, **-er**, *n.* fasaväckande bild. **-drohend**, **-erregend**, *a.* fasaväckande, hemsk. **-nacht**, **-e** †, *f.* hemsk natt. **-that**, **-en**, *f.* hemsk gärning, illdåd. **-verhängnis[s]**, **-ses**, **-se**, *n.* hemskt öde. **-voll**, *a.* fasansfull.
grauenhaft, **grauerlich**, *a.* hemsk, fasaväckande.
graulich, *a.* 1. gråaktig. 2. = *graulig.*
gräulich, *a.* 1. gråaktig. 2. se *greulich.*
graulig, *a.* 1. fasaväckande, hemsk. 2. rädd, lättskrämd.
Graun... = *Grauen...*
Graupe, **-n**, *f.* dim. *Gräupchen*, **-lein**, 1. gryn. 2. korn, små hagelkorn, trindsnö. **-n...** ex. **~hagel**, **-s**, 0, *m.* fint hagel af gryns storlek. **~mühle**, **-n**, *f.* grynkvarn, grynverk. **~s[chl]eim**, **-[e]s**, **-e**, *m.* gryngröt. **-suppe**, **-n**, *f.* grynvälling.
graupelín, **gräupelín**, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* opers. hagla fint som gryn.
graupicht, **graupig**, *a.* i sht min. kornig, grynig.
Graupner, **-s**, **-**, *m.* 1. mjölnare i en grynkvarn. 2. grynhandlande.
Graus, I. **-es**, 0, *m.* 1. grus, spillror. 2. fasa, hemskhet; fasaväckande tillstånd, väder, mörker, m. m. II. *a.* fasansfull, hemsk.
grausám, *a.* grym.
Grausamkeit, **-en**, *f.* grymhet.
grauselig, *a.* litet hemsk, faslig.
grauselín, **-te**, **ge-t**, *itr. h.*, *opers.* och *sich ~. Ich grausele* [*mich*] el. vanl. opers. *es grauselt mir* el. *mich:* jag är hemsk till mods.
1. grausíen, **-[es]t**, **-te**, **ge-t**, I. *tr.* * förvandla till grus. II. *itr. h. Ich grause* el. vanl. opers. *es graust mir* el. *mich:* jag ryser, bäfvar.
2. Grausen, **-s**, 0, *n.* rysning, bäfvan. **-erregend** = rätj.
grausenhaft, **grausig**, *a.* förfärlig, gräslig, fasaväckande.
Gravéur, **-[e]s**, **-e** el. **-s**, *m.* gravör.
Gravier... ex. **-anstalt**, **-en**, *f.* gravörsatelier. **-kunst**, 0, *f.* graveringskonst.
gravíer[en], **-te**, **-t**, *tr.* 1. gravera med graftickel. 2. gravera, belasta. **Gravíerung**, *f.*
Gravität, 0, *f.* värdighet, afmätt sätt.
Gravitatión, **-en**, *f.* tyngdkraft. **-s...** ex. **~gesetz**, **-es**, **-e**, *n.* tyngdlag.
gravitátisch, *a.* värdig, gravitetisk.
Grazie, **-n**, *f.* 1. *Die ~n:* gracerna. 2. 0, behag.
graziös, *a.* behagfull, behaglig.
Greif, **-[e]s** el. **-en**, **-e[n]**, *m.* 1. grip. 2. zool. kondor (Vultur gryphus). 3. pegas. **-geier**, **-s**, **-**, *m.* = *Greif 2.* **-klaue**, **-n**, *f.* gripklo.
greifbár, *a.* möjlig att gripa, att taga fatt.
greifen, *griff*, *griffe*, *gegriffen*, *greif*[e], I. *tr.* gripa, taga fatt. *Sich* (recipr.) ~ leka ta fatt. bildl. *etw. aus der Luft ~, das kann man mit den Händen ~* det är alldeles påtagligt, *diese Zahl ist zu hoch gegriffen:* denna siffra är för hög. *Einen Ton ~* angifva en ton på ett instrument. *Platz ~* taga plats. II. *itr. h.* gripa, taga, fatta. *An den Hut ~* taga åt hatten, *jmdm an den Puls ~* känna ngn på pulsen; bildl. *das greift an den Beutel:* det kostar pengar, *jmdm an die Ehre ~* förolämpa ngn. *In einander ~* gripa i hvartannat, *jmdm in die Haare ~* lugga ngn, *dem Pferde in die Zügel ~* fatta hästen i tyglarne; bildl. *in seinen eigenen Busen ~* gå till sig själf. *Nach etw. ~* gripa, sträcka ut händerna efter ngt. *Über etw.* (ack.) ~ sträcka sig öfver ngt. *Um sich ~* gripa omkring sig, vinna spridning. Bildl. *jmdm unter die Arme ~* gripa ngn under armarna (understödja honom). *Zu etw. ~* gripa till ngt, t. ex. *zu einem Mittel, zum äussersten.*
Greifer, **-s**, **-**, *m.* 1. **~in**, **-nen**, *f.* person som griper, tar fatt. 2. hake som griper in i ngt.
greifig, *a.* 1. gripande. 2. lätt att gripa.
greinlen, **-te**, **ge-t**, *itr. h.* F grina, lipa.
Greiner, **-s**, **-**, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* F lipande person, grinolle.
Greis, I. **-es**, **-e**, *m.* gubbe. II. *a.* grå af ålder,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

gammal. ~es *Alter:* hög ålder. -en... Ex. ~alter, -s, 0, n. hög ålder, ålderdom. ~krankheit, -en, f. ålderdomskrämpa.

greisenhaft, a. ålderstigen, gammal, gubbaktig.

Greisenhaftigkeit, 0, f. gubbaktighet.

Greisent[h]ům, -[e]s, 0, n. gubbålder, ålderdom.

greil, a. 1. om ljud: gäll. 2. om färger: bjärt, t. ex. ~ *gegen etw. abstechen.* ~es *Licht:* skarpt, bländande ljus. ~e *Augen:* lifliga, klara ögon.

greillen, -te, ge-t, itr. h. ljuda gällt.

Greilheit, -en, f. 1. egenskap att vara gäll, gäll ton. 2. bjärthet, skärpa, liflighet, jfr *grell.*

Grenadier, -[e]s, -e, m. grenadier.

Grenzlle, -en, f. gräns. -aufseher, -s, -, m. gränsbefälhafvare, tulluppsyningsman. -bach, -[e]s, -e †, m. gränsbäck. -bahnhof, -[e]s, -e †, m. gränsstation. -befestigung, -en, f. gränsens befästande. -bereiter, -s, -, m. gränsridare. -berichtigung, -en, f. gränsreglering. -besichtigung, -en, f. gränsesyn, rågångs uppgående. -bewohner, -s, -, m. gränsbo. -beziehung = -*besichtigung.* -cordon, -s, -s, m. gränskordong. -distrikt, -[e]s, -e, m. gränsdistrikt. -festung, -en, f. gränsfästning. -graben, -s, -†, m. gränsgraf. -haus, -es, -er †, n. hus vid gränsen, tullstation. -jäger, -s, -, m. gränssoldat, gränsvakt, tullbetjänt. -kette, -n, f. = -*cordon.* -mal, -[e]s, -e el. -er †, n. gränsmärke. -mauer, -n, f. gränsmur. -nachbär, -s el. -[e]n, -[e]n, m. granne. -pfahl, -[e]s, -e †, m. gränspåle. -punkt, -[e]s, -e, m. slutpunkt. -recht, -[e]s, 0, n. rätt, lag rörande gränstvister. -regulierung = -*berichtigung.* -säule, -n, f. gränsstolpe. -scheide, 0, f. gränsskilnad. -scheider, -s, -, m. landtmätare. -scheidung, -en, f. rågångs utmärkande. -sperre, -n, f. förbud mot, förhindrande af gränsens öfverskridande. -station, -en, f. gränsstation. -stein, -[e]s, -e, m. gränssten. -streit, -[e]s, -e, m. -streitigkeit, -en, f. gränstvist. -verkehr, -[e]s, 0, m. samfärdsel vid gränsen. -vertrag, -[e]s, -e †, m. gränstraktat. -wache, -n, f. gränsbevakning. -wächter = -*jäger.* -zaun, -[e]s, -e †, m. gärdsgård mellan ägorna. -zeichen, -s, -, n. gränsmärke. -zoll, -[e]s, -e †, m. tull vid gränsen. -zug, -[e]s, -e †, m. = -*besichtigung.* -en... Ex. ~ios, a. gränslös, obegränsad. ~lösigkeit, 0, f. gränslöshet.

grenzlien, -[es]t, -te, ge-t, I. itr. h. *An etw.* (ack.) ~ gränsa till ngt, bildl. närma sig, t. ex. *das grenzt an Narrheit; das grenzt ans Unglaubliche:* det är nära nog otroligt. II. tr. begränsa.

Grenzer, -s, -, m. ~in, -nen, f. gränsbo.

Grete, -[n]s, -n, f. dim. *Gretchen, Gret[e]lein,* 1. *npr.* Greta. 2. F jänta, slinka. 3. *Die faule* ~ a) vägglusen, b) namn på en berömd kanon på 1500-talet.

Greuel, -s, -, m. 1. fasa, afsky. 2. ohyggligheet, gräslighet, styggelse, illdåd. -gestalt, -en, f. fasaväckande, afskyvärd gestalt. -tag, -[e]s, -e, m. afskyvärd, hemsk dag. -that, -en, f. afskyvärd handling, illdåd. -voll = rätt.

greuelhaft, greulich, a. afskyvärd, hemsk.

Griebe, -n, f. grefvar efter smält talg.

Griebs, -es, -e, m. kärnhus.

Grieche, -n, -n, m. grek. -n... Ex. ~volk, -[e]s, -er †, n. grekiskt folk.

Griechenland, -[e]s, 0, n. npr. Grekland.

Griechent[h]ům, -[e]s, 0, n. grekiskt väsen, välde, inflytande.

Griechin, -nen, f. grekinna.

griechisch, I. a. grekisk. II. n. grekiska, jfr *deutsch.*

l. gries, a. ✱ grå, ålderstigen. -grám, -[e]s, -e, m. butter, trumpen person, tvärvigg. -grämelln, -te, ge-t, itr. h. vara butter, trumpen. -grämig, -grämisch, -grämlich, a. butter, tvär, trumpen.

2. Gries el. bättre **Griess,** -es, 0, m. 1. grus. 2. smågryn. -brei, -[e]s, -e, m. gryngröt. -mehl, -[e]s, 0, n. grynmjöl. -suppe, -n, f. grynsoppa, grynvälling.

grisselig el. bättre **griesselig,** a. grusig, småkornig.

griesselln el. bättre **griesselln,** -te, ge-t, I. itr. h. el. s. söndersmulas. II. tr. söndersmula.

griesicht, griesig el. bättre **griessicht, griessig,** a. grusig, småkornig.

Grieve se *Griebe.*

Griff, -[e]s, -e, m. 1. grepp, tag. *Einen* ~ *nach etw. thun:* gripa efter ngt. bildl. *einen falschen* ~ *thun:* misstaga sig, *einen guten* ~ *thun:* lyckas, hafva tur; *etw. am* el. *im* ~e *haben:* hafva färdighet i något; plur. ~e: ränker, knep. 2. handtag, skaft, grepe. 3. handfull, näfve. 4. klo. -brett, -[e]s, -er, n. mus. 1. gripbräde. 2. klaviatur. -loch, -[e]s, -er †, n. hål på rörjt m. fl. blåsinstrument.

Griffel, -s, -, m. 1. griffel. 2. pekpinne. 3. bot. pistill. -schiefer, -s, 0, m. griffelskiffer. -spitze, -n, f. griffelspets.

Grille, -n, f. 1. syrsa. 2. grill, inbillning, infall. ~n *fangen:* göra sig griller. -n... Ex. ~fang, -[e]s, 0, m. grillfängeri. ~fänger, -s, -, m. ~in, -nen, f. grillfångare. ~fängerisch, a. som gör sig griller. ~gezirp[e], -[e]s, 0, n. syrsans läte. ~krank, a. mjältsjuk. ~krankheit, -en, f. mjältsjuka.

grillenhaft, a. full af griller, nyckfull.

Grillenhaftigkeit, 0, f. besynnerlighet, nyckfullhet, grillfängeri.

Grimásse, -n, f. grimas. ~n *machen* el. *schneiden:* göra grimaser. -n... Ex. ~macher, ~schneider, -s, -, m. ~in, -nen, f. person som gör grimaser.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

grimassenhaft, *a.* grimaserande.
Grimm, I. -[e]*s*, ✱ -*e*, *m.* vrede, raseri. II. *a.* vredgad, förtörnad, ursinnig, rasande. **-darm**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* med. koliktarm. **-erfüllt, -schäumend, -schnaubend**, *a.* skummande, fnysande af vrede, af raseri.
grimmen, *-te, ge-t, tr.* och ✱ *itr. h.* 1. förorsaka häftiga smärtor. Opers. *es grimmt mich* el. ✱ *mir im Bauche:* jag har ondt i magen. 2. *Das grimmt mich* el. ✱ *mir:* det förargar, retar mig.
grimmig, *a.* 1. vred, ursinnig, rasande. 2. gruflig, förskräcklig, t. ex. *es ist ~ kalt, ~en Hunger haben:* vara grufligt hungrig.
Grimmigkeit, 0, *f.* 1 vrede, ursinnighet. 2. förskräcklighet.
Grind, -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. skorf i sht på hufvudet. 2. utslag på träd.
grindicht, grindig, *a.* skorfvig.
grinsen, -[es]*t, -te, ge-t, itr. h.* grina.
Grinser, -*s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* grinande person.
Grippe, -*n, f.* elakartad snufva, influenza.
Grips, -*es*, 0, *m.* F hjärna. *~ haben:* hafva godt hufvud.
gripsen, -[es]*t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* P knipa, stjäla.
Grisétte, -*n, f.* grisett.
grob, *gröber, gröbst, a.* grof, t. ex. *~e Fäden, ~es Brot, ~es Tuch, ~e Arbeit, ~er Fehler. ~er Mensch:* brutal, rå människa. *Jmdn ~ anfahren:* fara ut mot ngn. **-drähtig**, *a.* groftrådig. **-faserig**, *a.* som har grofva fibrer. **-gewicht**, -[e]*s*, 0, *n.* bruttovigt. **-glied[e]rig**, *a.* grofiemmad. **-jährig**, *a.* som har stora årsringar. **-körnig**, *a.* grofkornig. **-sand**, -[e]*s*, 0, *m.* grof sand, grus. **-schmied**, -[e]*s*, -*e*, *m.* grofsmed. **-sinnlich**, *a.* groft sinlig. **-zeug**, -[e]*s*, 0, *n.* pack, slödder.
Grübe, 0, *f.* grofiek.
Grobheit, *-en, f.* 1. 0, grofhet, grofiek. 2. grofhet, oförskämdhet.
Grobian, -[e]*s*, -*e*, *m.* grofhuggare, grobian.
gröblich, *a.* 1. ngt grof. 2. grof, väldig, stark, t. ex. *sich ~ irren, jmdn ~ beleidigen.*
Gröbs se *Griebs.*
Grog, -*s*, -*s*, *m.* grogg.
grohlen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* P skråla.
Grohler, -*s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* P skrålande person.
Groll, -[e]*s*, ✱ -*e* [†], *m.* groll, agg.
grollen, *-te, ge-t, itr. h.* och ✱ *tr.* 1. doft rulla, t. ex. *der Donner grollt.* 2. *Jmdm ~* hysa groll, bära agg till ngn.
Groller, -*s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* person som hyser groll, bär agg, fiende.
Grönländer, I. -*s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* grönländare, grönländska. II. adv. **grönländisch**, *a.* grönländsk.
Groppe, -*n, f.* zool. ett slags simpa (Cottus gobio).
Gros, *n.* 1. *-ses, -se* men som måttenhet efter räkneord -, gross, 12 dussin. 2. obdjl. hufvudmassa, hufvudkår, t. ex. *das ~ der Armee.*
Groschen, -*s*, -, *m.* dim. *Gröschchen, -lein*, 1. groschen (myat, äfst [*ein guter*] *~* = $\frac{1}{24}$ *Thaler*, sedan [*Silber-* el. *Neu*]*~* = $\frac{1}{30}$ *Thaler*, jfr *Thaler*). 2. pengar i allmh., t. ex. *seine paar ~* hans smula pengar, *einen schönen ~ verdienen:* förtjäna en nätt summa. **-ausgabe**, *-n, f.* tryck af hvilket hvart häfte kostar en groschen, öresskrift(er). **-brief**, -[e]*s*, -*e*, *m.* bref hvars porto är en groschen, vanligt bref. **-brot**, -[e]*s*, -*e*, *n.* groschenbröd. **-marke**, *-n, f.* groschenmärke. **-weise**, *adv.* groschenvis.
I. **Gross**, *-es, -e* el. -, *n.* se *Gros 1.*
2. **gross**, *grösser, grösst, a.* stor, t. ex. *~er Mensch, ~ und klein:* stora och små, *~e Zehe:* stortå, *auf ~em Fusse leben, etw. im ~en treiben, den ~en* [*Herrn*] *spielen:* spela herre, *~e Augen machen, ~es Alphabet, jmdn ~ achten:* anse ngn vara stor. *Ein sechs Fuss ~er Soldat:* en sex fot lång soldat. *Eine ~e Meile:* en styf mil. *~ füttern:* uppföda. *Das ~e Los:* den stora vinsten, hufvudvinsten. *Eine ~e Miene annehmen:* taga på sig en vigtig, en högdragen min. *~ thun, ~ sprechen:* skryta, skräfla, *sich mit etw. ~ thun:* skryta af ngt. *Ich bin um einen Kopf grösser als du:* jag är hufvudet större än du. *Jmdn ~ anblicken:* se med stora, förvånade ögon på ngn. *~ von jmdm denken:* hafva en hög tanke om ngn. *Etw. nicht ~ nötig haben:* ej vara särdeles i behof af ngt. *Im ~en und ganzen:* på det stora hela, på det hela taget. *Eine ~e Kleinigkeit:* en ringa obetydlighet. *~e Kälte:* stark köld. *~er Hunger:* stark hunger. *~es Alter:* hög ålder. *Der ~e Ocean:* stilla oceanen. **-achtbar**, *a.* föråldr. titlitel, högt ärad. **-admiral**, -[e]*s*, -*e* [†], *m.* storamiral. **-artig**, *a.* storartad, storslagen. **-artigkeit**, 0, *f.* storhet, storslagenhet, höghet, majestät. **-bäuchig**, *a.* storbukig, stormagad. **-beerig**, *a.* som har stora bär. **-betrieb**, -[e]*s*, 0, *m.* stor rörelse, stor affär. **-blumig**, *a.* storblommig. **-britannien**, -*s*, 0, *n. npr.* Storbritannien. **-dutzend**, -[e]*s*, -*e*, *n.* gross. **-elterlich**, *a.* utmärkande för far- och morföräldrar. **-elternmutter**, -†, *f.* far- el. morfars el. far- el. mormors mor. **-eltern**, *plur.* far- el. morföräldrar. **-elternvater**, -*s*, -†, *m.* far- el. morfars el. far- el. mormors far. **-enkel**, -*s*, -, *m.* **-enkelin**, *-nen, f.* barnbarns barn. **-folio**, *-o[s]*, *-os* el. *-en, n.* stort folio, stor foliant. **-fürst**, *-en, -en, m.* storfurste. **-fürsten[h]ům**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* storfurstendöme. **-fürstin**, *-nen, f.* storfurstinna. **-fürstlich**, *a.* storfurstlig. **-gewerbe**, -*s*, -, *n.* storindustri. **-glied[e]rig**, *a.* storlemmad. **-handel**, -*s*, 0, *m.* grosshandel. **-händler**, -*s*, -, *m.* grosshand-

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

lare. **-handlung**, *-en, f.* = *-handel.* **-hans**, *-en, -e* [†], *m.* F storskräflare. **-herr**, *-n, -en, m.* storherre, sultan. **-herrisch**, *a.* högdragen, morsk. **-herrlich**, *a.* rörande, utmärkande för, utgående från sultanen. **-herzig**, *a.* ädelmodig. **-herzigkeit**, 0, *f.* ädelmod. **-herzog**, *-[e]s, -e* †, *m.* storhertig. **-herzogin**, *-nen, f.* storhertiginna. **-herzoglich**, *a.* storhertiglig. **-herzogt[h]ům**, *-[e]s, -er* †, *n.* storhertigdöme. **-hundert**, *-[e]s, -e, n.* storhundra, hundratjugu. **-inquisitor**, *-s, -en, m.* storinkvisitor. **-jährig**, *a.* myndig. **-jährigkeit**, 0, *f.* myndighet. **-kämmerer**, *-s, -*, **-kammerherr**, *-n, -en, m.* öfverkammarherre. **-kanzler**, *-s, -, m.* rikskanslär. **-kind**, *-[e]s, -er, n.* barnbarn. **-knecht**, *-[e]s, -e, m.* fördräng, rättare. **-kreuz**, *-es, -e, n.* storkors. **-macht**, *-e* †, *f.* stormakt. **-mächtig**, *a.* stormäktig. **-magd**, *-e* †, *f.* piga som har uppsigt öfver de andra. **-mama**, *-s, f.* far- el. mormor. **-maschig**, *a.* som har stora maskor. **-mast**, *-[e]s, -en, m.* ⚓ stormast. **-maul**, *-[e]s, -er* †, *n.* F 1. en som har stor mun. 2. skräflare. **-mäulig**, *a.* F 1. stormynt. 2. stortalig, skrytsam. **-meister**, *-s, -, m.* stormästare. **-mögend**, *a.* stormäktig. **-mogul**, *-s, -s* el. *-n, m.* stormogul. **-mut[h]**, 0, *f.* ädelmod. **-mût[h]ig**, *a.* ädelmodig. **-mût[h]igkeit**, 0, *f.* ädelmod. **-mut[hs]voll** = *-mûtig.* **-mutter**, *-†, f.* far- el. mormor. **-mütterlich**, *a.* utmärkande för en far- el. mormor. **-neffe**, *-n, -n, m.* brors el. systers son- el. dotterson. **-nichte**, *-n, f.* brors el. systers son- el. dotterdotter. **-oh[ei]m**, *-[e]s, -e, m.* fars el. mors far- el. morbror. **-oktav**, *-[e]s*, 0, *n.* stort oktavformat. **-onkel**, *-s, -, m.* = *-oheim.* **-papa**, *-s, -s, m.* far- el. morfar. **-prahler**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* storskrytare. **-prahlerei**, *-en, f.* väldigt skryt, skräfvel. **-prahlerisch**, F **-prat-schig**, *a.* skrytsam, skräflande. **-priester**, *-s, -, m.* öfverstepräst. **-russe**, *-n, -n, m.* storryss. **-russisch**, *a.* storrysk. **-russland**, *-s*, 0, *n. npr.* Storryssland. **-siegelbewahrer**, *-s, -, m.* (riks)sigillbevarare. **-sinn**, *-[e]s*, 0, *m.* ädelt sinne, storsinthet. **-sinnig**, *a.* storsint. **-sinnigkeit**, 0, *f.* = *-sinn.* **-sohn**, *-[e]s, -e* †, *m.* son- el. dotterson. **-sprech...** = *-prahl...* **-spurig**, *a.* bredspårig. **-spurigkeit**, 0, *f.* bredspårighet. **-staat**, *-[e]s, -en, m.* stormakt. **-stadt**, *-e* †, *f.* storstad. **-städter**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* storstadsbo. **-städtisch**, *a.* storstadsaktig. **-sultän**, *-[e]s, -e, m.* storsultan. **-tante**, *-n, f.* fars el. mors faster el. moster. **-that**, *-en, f.* stordåd. **-thu...** = *-prahl...* **-tochter**, *-†, f.* son- el. dotterdotter. **-türke**, *-n, -n, m. Der* ~ storturken. **-ürenkel**, *-s, -, m.* **-ürenkelin**, *-nen, f.* barnbarns barnbarn. **-vater**, *-s, -†, m.* far- el. morfar. **-väterlich**, *a.* farfaderlig, morfaderlig. **-vaterstuhl**, *-[e]s, -e* †, *m.* gammaldags länstol. **-vezier**, *-[e]s, -e, m.* storvisir. **-würdenträger**, *-s, -, m.* hög dignitär. **-ziehen**, *-s*, 0, *n.* uppfödande, uppdragande. **-en...** Ex. ~**t[h]eils**, *adv.* till en stor del.

Grösse, *-n, f.* 1. **storhet.** 2. storlek. **-n...** Ex. ~**lehre**, 0, *f.* matematik.

Grössheit, 0, *f.* storhet.

Grossierer, *-s, -*, **Grossist**, *-en, -en, m.* grosshandlare.

grössten... Ex. **-t[h]eils**, *adv.* till största delen.

Grot, *-[e]s, -e* men ss. myntenhet *-, m.* dim. *Grötchen, -lein*, grot (ett lågtyskt mynt).

grotésk, *a.* groteskt.

Grotéske, *-n, f.* grotesk figur.

Grotte, *-n, f.* dim. *Grötchen, -lein*, grotta. **-n...** Ex. ~**tempel**, *-s, -, m.* grottempel, klipptempel. ~**werk**, *-[e]s, -e, n.* konstgjord grotta.

Grube, *-n, f.* dim. *Grübchen, -lein*, 1. grop. Ordspr. *wer andern eine ~ gräbt, fällt selbst hinein.* 2. graf, t. ex. *in die ~ fahren:* dö. 3. grufva. **-n...** Ex. ~**arbeit**, *-en, f.* grufarbete. ~**arbeiter**, *-s, -, m.* grufarbetare, bärgsman. ~**bau**, ~**betrieb**, *-[e]s*, 0, *m.* grufbrytning, grufdrift. ~**fahren**, *-s*, 0, *n.* nedstigning i grufva. ~**feld**, *-[e]s, -er, n.* 1. gruffält. 2. grufdistrikt. ~**gas**, *-es, -e, n.* grufgas. ~**gebäude**, *-s, -, n.* grufbyggnad. ~**grund**, *-[e]s, -e* †, *m.* grufbotten. ~**hund**, *-[e]s, -e, m.* bärg. hund. ~**lampe**, *-n, f.* ~**licht**, *-[e]s, -er, n.* gruflampa. ~**steiger**, *-s, -, m.* bärg. stigare. ~**tasche**, *-n, f.* bärgsmansväska. ~**wasser**, *-s*, 0, *n.* grufvatten. ~**werk**, *-[e]s, -e, n.* grufva. ~**wetter**, *-s, -, n.* grufgas.

Grübeléi, *-en, f.* grubleri.

Grübeler se *Grübler.*

grübelhaft, *a.* grubblande.

grübeln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. grubbla. 2. gräfva, snoka, leta.

grubig, *a.* gropig.

Grübler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* grubblare.

Gruft, *-e* †, *f.* håla, i sht grift. **-begräbnis[s]**, *-ses, -se*, **-gewölbe**, *-s, -, n.* grift, grafhvalf. **-kirche**, *-n, f.* grifthvalf, krypta.

Grum[me]t, *-s*, 0, *n.* och *m.*, 0, *f.* det efter första slåttern växande höet, efterslåtter. Bildl. ~ *machen vor dem Heu:* gifta bort den yngre dottern före den äldre. **-ernte**, *-n, f.* efterslåtter. **-heu**, *-[e]s*, 0, *n.* = *Grummet.* **-mahd**, *-en, f.* = *-ernte.* **-wiese**, *-n, f.* äng som slås två gånger.

grummeln, *-ete, ge-et, itr. h.* förrätta efterslåtter.

grün, *a.* grön. *Sich ~ und gelb ärgern:* blifva både gul och grön af förargelse. Bildl. *auf einen ~en Zweig kommen:* komma på grön kvist; F *sich an jmds ~e Seite setzen:* vinna ngn för sig, göra sig grön mot ngn; *~er Junge:* tjufpojke, skön gosse. *~er Donnerstag:* skärtorsdag. **-äugig**, *a.* grönögd. **-bewachsen**, *a.* betäckt af grönska. **-blau**, *a.* blågrön. **-fink[e]**, *-en, -en, m.* zool. 1. grönfink (Ligurinus chloris). 2. grönsiska (Acan-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

this spinus). **-futter**, -s, 0, n. grönfoder. **-gelb**, a. gröngul. **-kohl**, -[e]s, 0, m. grönkål. **-kram**, -[e]s, 0, m. **-kraut**, -[e]s, 0, n. grönsaker. **-reck**, -[e]s, -e †, m. (person med) grön rock, jägare. **-schnabel**, -s, -†, m. 1. zool. strandpipare (Charadrius Hiaticula). 2. F gröngöling, ungtupp. **-schnäbler**, -s, -, m. = *-schnabel 1.* **-span**, -[e]s, 0, m. 1. spanskgröna. 2. ärg. **-specht**, -[e]s, -e, m. 1. zool. gröngöling (Picus viridis). 2. = *-schnabel 2.*

Grund, -[e]s, -e †, m. 1. grund, botten. ~ *bekommen*, ~ *haben:* nå botten. *Ein Glas bis auf den* ~ *austrinken:* tömma ett glas i botten. ⚓ *auf den* ~ *stossen:* stöta på grund. Bildl. *einer* (dat.) *Sache auf den* ~ *gehen:* gå på djupet med en sak, *etw. von* ~ *aus* el. *aus dem* ~*e verstehen:* grundligt förstå sig på ngt, *zu* ~*e gehen:* gå i grund, gå under, *jmdn zu* ~*e richten:* förstöra, ruinera ngn. 2. grund, grundt ställe. 3. dal, klyfta, djup. 4. (byggnads)tomt. 5. (byggnads)grund, grundval. Bildl. *etw. zu* ~*e legen, einer* (dat.) *Sache zu* ~*e liegen:* ligga till grund för ngt, *auf* ~ *meiner Vollmacht:* på grund af min fullmakt. 6. mark, jord, jordmon. Jfr *Boden 4.* 7. kapital, (grund-) fond. 8. bottensats. 9. grund, skäl, orsak; bevis. *Aus diesem* ~*e:* af detta skäl, på grund häraf. **-angel**, -n, f. med sänke försedt mete för att fiska på djupet. **-auschlag**, -[e]s, -e †, m. anslag till grundläggning. **-artikel**, -s, -, m. grundartikel. **-bau**, -[e]s, 0, m. grundläggning, grund. **-bedeutung**, -en, f. grundbetydelse. **-bedingung**, -en, f. grundvilkor. **-begriff**, -[e]s, -e, m. grundbegrepp. **-beschaffenheit**, 0, f. grundens beskaffenhet. **-besitz**, -es, -e, m. jordegendom. **-besitzer**, -s, -, m. jordägare. **-bestandt[h]eil**, -[e]s, -e, m. grundbeståndsdel. **-blei**, -[e]s, -e, n. sänklod. **-bohrer**, -s, -, m. ⊕ jordborr. **-böse**, a. grufligt ond, förbittrad. **-brav**, a. genomhederlig. **-brief**, -[e]s, -e, m. dokument som styrker äganderätten till fastighet, köpebref. **-buch**, -[e]s, -er †, n. jordebok. **-deutsch**, a. alltigenom tysk, tysk till själ och hjärta. **-ehrlich**, a. bottenärlig. **-eigenschaft**, -en, f. hufvudsaklig egenskap. **-eigent[h]ümer**, -s, -, m. fastighetsägare, egendomsherre. **-eis**, -es, 0, n. bottenis. **-falsch**, a. grundfalsk, alldeles oriktig. **-farbe**, -n, f. grundfärg. **-faul**, a. genomrutten. **-fest**, a. grundfast. **-feste**, -n, f. grundfäste. **-fläche**, -n, f. grundyta, bas. **-form**, -en, f. grundform. **-gebirge**, -s, -, n. urbärg. **-gedanke[n]**, -ns, -n, m. grundtanke. **-gelehrt**, a. grundligt lärd. **-gerechtigkeit**, -en, f. 1. med jordegendom förenad rättighet. 2. egendomsherres rätt till rättskipning. **-gerechtsäme**, -n, f. = *-gerechtigkeit 1.* **-gescheit**, a. grundligt klok. **-gesetz**, -es, -e, n. grundlag. **-gesetzlich**, a. grundlagsenlig. **-graben**, -s, -†, m. ⊕ graf för grundval. **-gut**, **-gültig**, a. genomgod. **-herr**, -n, -en, m. egendomsherre, fastighetsägare. **-herrlich**, a. tillhörande, utmärkande för en egendomsherre. **-herrlichkeit**, 0, f. en egendomsherre tillkommande rättigheter. **-herrschaft**, -en, f. 1. = *-herrlichkeit.* 2. egendomsherre med fru. **-irrt[h]ům**, -[e]s, -er †, m. ursprunglig, till grunden liggande villfarelse. **-kapital**, -[e]s, -e el. -ien, n. grundkapital. **-kennung**, 0, f. ⚓ känning af botten. **-kraft**, -e †, f. grundkraft. **-lage**, -n, f. grund, fundament, grundval. **-legend**, a. grundläggande. **-legung**, -en, f. grundläggning. **-lehre**, -n, f. grundlära. **-linie**, -n, f. grundlinie, bas. **-los**, a. 1. bottenlös, t. ex. ~*e Wege.* 2. grundlös, ogrundad, osann. **-lösigkeit**, 0, f. grundlöshet. **-lot[h]**, -[e]s, -e, n. sänklod. **-mauer**, -n, f. grundmur. **-neigung**, -en, f. hufvudsaklig, naturlig böjelse. **-pfeiler**, -s, -, m. grundpelare. **-quelle**, -n, f. urkälla. **-recht**, -[e]s, -e, n. 1. grundlag grundad rättighet. 2. vid jordegendom fästad rättighet. **-rechtlich**, a. 1. grundlagsenlig. 2. beträffande egendomsherres rätt. **-regel**, -n, f. grundregel. **-rente**, -n, f. grundränta. **-riss**, -es, -e, m. 1. grundritning, plan, planritning; utkast. 2. kortfattad lärobok, elementarbok. **-satz**, -es, -e †, m. grundsats. **-sätzlich**, a. principiell. **-satzlos**, a. utan grundsatser, principlös. **-satzlosigkeit**, 0, f. frånvaro af, brist på grundsatser. **-säule**, -n, f. grundpelare. **-schlecht**, a. genomdålig, usel. **-schoss**, -es, -e [†], m. grundskatt. **-schuld**, -en, f. hypotekskuld. **-schwelle**, -n, f. syll. **-silbe**, -n, f. gram. stamstafvelse. **-sprache**, -n, f. grundspråk. **-stein**, -[e]s, -e, m. grundsten. **-stellung**, 0, f. gymn. ställning. **-steuer**, -n, f. grundskatt. **-stoff**, -[e]s, -e, m. grundämne, enkelt ämne, element. **-strich**, -[e]s, -e, m. grundstreck, tjockt streck, stapel; grunddrag. **-stück**, -[e]s, -e, n. jordegendom, fastighet. **-stütze**, -n, f. grundstöd. **-suppe**, -n, f. ⚓ vatten i kölrummet. **-text**, -[e]s, -e, m. grundtext. **-ton**, -[e]s, -e †, m. grundton. **-tugend**, -en, f. hufvuddygd, kardinaldygd. **-übel**, -s, -, n. hufvudsakligt ondt, hufvudsaklig brist. **-ursache**, -n, f. grundorsak, första orsak. **-verbohrt**, **-verdreht**, a. F alldeles tokig, vriden. **-verfassung**, -en, f. grundlag, konstitution. **-vermögen**, -s, 0, n. 1. grundkapital. 2. förmögenhet i fastigheter. **-wahrheit**, -en, f. grundsanning. **-wasser**, -s, 0, n. djupvatten. **-wesen**, -s, 0, n. grundväsen, princip. **-wissenschaft**, -en, f. grundläggande vetenskap. **-wort**, -[e]s, -er †, n. gram. stamord, hufvudord. **-zahl**, -en, f. grundtal, kardinaltal. **-zeh[s]nt[e]**, -en, -en, m. grundtionde. **-zins**, -es, -en, m. grundskatt, grundränta, arrende. **-zug**, -[e]s, -e †, m. grunddrag.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Grundel, Gründel, *-s, -, m., -n, f.* = *Gründling 1.*

gründ||en, *-ete, ge-et,* I. *tr.* 1. grunda, grundlägga, anlägga, inrätta. 2. utgrunda, utforska. 3. mål. grunda. 4. stifta, bilda bolag. II. *Sich auf etw.* (dat. el. ack.) ~ stödja sig, hvila, bero på, hafva sin grund i ngt. III. *itr. h.* stifta bolag i sht på bedräglig grund; vingla. **Gründung,** *f.* -s... Ex. ~**kosten,** *plur.* anläggningskostnader. ~**schwindel** = *Gründerschwindel.*

Gründer, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* 1. grundläggare, stiftare. 2. person som stiftar bolag i sht på bedräglig grund; vinglare. **-schwindel,** *-s,* 0, *m.* = föj.

Gründert[h]um, *-[e]s,* 0, *n.* bolagsvingleri.

Grundier... Ex. **-anstrich,** *-[e]s,* 0, *m.* grundmålning, grundning. **-farbe,** *-n, f.* grundfärg.

grundier||en, *-te, -t, tr.* mål. grunda. **Grundierung,** *f.*

grundig, *a.* dyig, lerig, smutsig.

gründlich, *a.* grundlig.

Gründlichkeit, 0, *f.* grundlighet.

Gründling, *-[e]s, -e, m.* 1. zool. sandkrypare (Cyprinus gobio). 2. F *die ~e im Parterre:* publiken i parterrens bakgrund.

Grüne, 0, *f.* 1. grön färg, grönt. 2. grönska, det gröna.

Grüneberger, *-s, -, m.* 1. ~**in,** *-nen, f.* invånare i Grüneberg (stad i Schlesien). 2. vin från Grüneberg; F surt vin i allmh.

grün||en, *-te, ge-t, itr. h.* 1. vara grön. 2. äfv. *sich* ~ grönska; frodas, blomstra.

grünlich, *a.* grönaktig.

Grünling, *-[e]s, -e, m.* 1. grönklädd person. 2. F gröngöling, ungtupp.

Grunz... Ex. **-ochs[e],** *-en, -en, m.* zool. grymtoxe (Bos grunniens).

grunz||en, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* grymta.

Grunzer, *-s, -, m.* F knarrig, vresig person.

Gruppe, *-n, f.* dim. *Grüppchen, -lein,* grupp. **-n...** Ex. ~**bildung,** ~**vert[h]eilung,** *-en, f.* bildning af, fördelning i grupper. ~**weise,** *adv.* gruppvis.

gruppier||en, *-te, -t, tr., itr. h.* och *sich* ~ gruppera (sig), dela (sig) i grupper. **Gruppierung,** *f.*

Grus se *Graus I.*

Grusel, *-s,* 0, *m.* F rysning.

gruselig, gruse(l)n se *grauselig, grause(l)n.*

Grüss, *-es, -e* †, *m.* 1. hälsning. 2. se *Gruss.* **-formel,** *-n, f.* hälsning(sformel).

Grüss... Ex. **-füss,** *-es,* 0, *m. Auf dem ~e mit jmdm stehen:* pläga hälsa på ngn.

grüss||en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* hälsa. *Gott grüss' euch!* Guds fred!

Grützl||e, *-en, f.* 1. gryn. 2. (gryn)gröt, mos. 3. F förstånd. **-beutel,** *-s, -, m.* ☺ grynsikt. **-brei,** *-[e]s, -e, m.* gryngröt. **-geschwulst,** *-e* †, *f.* med. grötsvulst. **-handel,** *-s,* 0, *m.* grynhandel. **-händler,** *-s, -, m.* grynhandlare. **-kopf,** *-[e]s, -e* †, *m.* F dumhufvud. **-köpfig,** *a.* F inskränkt, dum. **-mühle,** *-n, f.* grynkvarn. **-suppe,** *-n, f.* grynsoppa, grynvälling. **-wurst,** *-e* †, *f.* grynkorf.

Guaják, *-s, -s, m.* bot. pockenholts (Guajacum officinale).

Guáno, *-s,* 0, *m.* guano.

Guardián, *-[e]s, -e, m.* (franciskaner)abbot.

Gubel, *-s,* 0, *m.* dy.

Gubérnium, *-um[s], -en, n.* provinsstyrelse.

Guck, *-[e]s, -e* el. *-s, m.* titt, blick. **-auge,** *-s, -n, n.* barnspr. öga. **-fenster,** *-s, -, n.* litet fönster, titthål, lucka. **-glas,** *-es, -er* †, *n.* synglas. **-in-die-Welt,** obetj. *m.* och ✱ *n.* F ung oerfaren människa. **-kasten,** *-s, -, m.* tittskåp. **-kastenmann,** *-[e]s, -er* †, **-kästner,** *-s, -, m.* tittskåpsgubbe. **-loch,** *-[e]s, -er* †, *n.* titthål.

guck||en, *-te, ge-t, itr. h.* F titta, se. Äfv. *tr.* t. ex. *sich* (dat.) *die Augen aus dem Kopf ~,* och *sich ~,* t. ex. *sich blind ~.*

Gucker, *-s, -, m.* F 1. ~**in,** *-nen, f.* person som tittar. 2. a) = *Guckauge,* b) = *Guckfenster,* c) = *Guckglas.*

Guckeréi, *-en, f.* F tittande.

Guerilla, *-s, f.* gerilla, friskara.

Guillotíne, *-n, f.* giljotin.

guillotinier||en, *-te, -t, tr.* giljotinera. **Guillotinierung,** *f.*

Guinéa, *-s,* 0, *n. npr.* Guinea. **-korn,** *-[e]s,* 0, *n.* durrakorn (Holcus Sorghum). **-körner,** *n. plur.* 1. paradiskorn. 2. = föj. **-pfeffer,** *-s,* 0, *m.* cayennepeppar.

Guinée, *-en, f.* guiné.

Guipúre, *-n, f.* guipure.

Guirlánde, *-n, f.* girland.

Guitárre, *-n, f.* gitarr.

Gulden, *-s, -, m.* gulden (efter tid och ort växlande mynt, vanl. omkr. 1: 78 kr.).

gülden, föråldr. = *1. golden.*

Gülte, *-n, f.* grundränta, årlig skatt, årsränta.

gültig, *a.* giltig, gällande.

Gültigkeit, 0, *f.* giltighet, gällande kraft. **-s...** Ex. **-dauer,** 0, *f.* tid under hvilken ngt har gällande kraft.

Gummi, *-s,* 0, *n.* gummi. **-ball,** *-[e]s, -e* †, *m.* gummiboll. **-band,** *-[e]s, -er* †, *n.* gummiband. **-baum,** *-[e]s, -e* †, *m.* gummiträd. **-lack,** *-[e]s,* 0, *m.* gummilacka. **-schuer,** *-e* †, *f.* gummisnodd. **-überschuh,** *-[e]s, -e, m.* gummigalosch. **-zug,** *-[e]s, -e* †, *m.* gummiband.

gummicht, *a.* gummiartad.

gummier||en, *-te, -t, tr.* gummera.

Gummigútt, *-s,* 0, *n.* gummigutta.

Gundelrebe, *-n, f.* **Gundermann,** *-[e]s,* 0, *m.* bot. jordrefva (Glechoma hederacea).

Günsel, *-s,* 0, *m.* bot. blåsunga (Ajuga).

Gunst, ✱ *-en* el. *-e* †, *f.* gunst, ynnest. *Sich bei jmdm in ~ setzen:* vinna ngns ynnest.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Zu ~en jmds: till ngns bästa. *Mit ~[en]:* med förlof. **-bemühung** = *-bewerbung.* **-beweis,** *-es, -e, m.* ynnestbevis. **-bewerbung,** *-en, f.* försök att vinna ngns ynnest. **-bezeigung, -bezeugung,** *-en, f.* ynnestbevis.

günstig, *a.* gunstig, bevågen; gynsam, fördelaktig.

Günstling, -[e]*s, -e, m.* gunstling. **-s...** RX. **~unfug,** -[e]*s,* 0, *m.* **~wirt[h]schaft,** 0, *f.* gunstlingsvälde.

Günstlingschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af gunstling. 2. gunstlingsskara.

Gurgel, *-n, f.* strupe. Bildl. *sein Vermögen durch die ~ jagen:* med frässeri förslösa sin förmögenhet. **-abschneider,** *-s, -, m.* bödel, mördare. **-ton,** -[e]*s, -e* †, *m.* strupljud. **-wasser,** *-s, -, n.* gurgelvatten.

gurgeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. äfv. *sich ~* gurgla (sig). 2. frambringa strupljud.

Gurke, *-n, f.* gurka. Bildl. *er macht ein Gesicht wie saure ~n:* ungef. han ser ut, som om han ätit upp nådåren för räfven. **-n...** RX. **~beet,** -[e]*s, -e, n.* gurkliat. **~fass,** *-es,* -*er* †, *n.* gurktunna. **~förmig,** *a.* gurkformig. **~salat,** -[e]*s, -e, m.* gurksalat. Ordspr. *was versteht der Bauer vom ~*ungef. det går öfver hans horisont. **~zeit,** 0, *f.* gurkornas tid. Bildl. *saure ~* affärslös tid.

Gurre, *-n, f.* häst med uppblåst buk, hästkrake, skinkmärr.

gurren, *-te, ge-t, itr. h.* 1. kuttra. 2. F kurra, t. ex. *es gurrt ihm im Bauche:* det kurrar i magen på honom.

Gurt, -[e]*s, -e, m.,* *-en, f.* dim. *Gürtchen, -lein,* 1. gjord, gördel, bälte, skärp, rem. 2. ⊕ plint, platt list. **-bett,** -[e]*s, -en, n.* säng med sadelgjordsbotten. **-gehenk,** -[e]*s, -e, n.* (värj)gehäng. **-gesims,** *-es, -e, n.* ⊕ murband. **-riemen,** *-s, -, m.* rem på en gjord. **-sims** = *-gesims.*

Gürtel, *-s, -, m.* 1. gördel, bälte. Bildl. *den ~ lösen:* upphöra att vara mö. 2. geogr. bälte, zon. **-auschlag,** -[e]*s, -e* †, *m.* = *-rose.* **-bahn,** *-en, f.* ringbana. **-flechte** = *-rose.* **-förmig,** *a.* i form af en gördel. **-los,** *a.* utan gördel. **-macher,** *-s, -, m.* gördelmakare. **-rose,** *-n, f.* med. bältros. **-schnalle,** *-n, f.* gördelspänne. **-spange,** *-n, f.* smycke ss. gördelspänne. **-t[h]ier,** -[e]*s, -e, n.* zool. bälta (Dasypus).

gürteln, *-te, ge-t, tr.* omgifva med en gördel.

gurten, *-ete, ge-et, tr.* ⊕ sätta tvärband på.

gürten, *-ete, ge-et,* I. *tr.* omgjorda. *Den Gürtel um den Leib, das Schwert an die Lenden ~* spänna på sig gördeln, svärdet. *Das Pferd ~* spänna fast bukgjordarna på hästen. II. *Sich ~* a) spänna gördeln på sig, omgjorda sig, b) bildl. rusta sig, göra sig (res)färdig.

Gürtler, *-s, -, m.* gördelmakare. **-handwerk,** -[e]*s,* 0, *n.* gördelmakaryrke.

Guss, *-es,* -*e* †, *m.* 1. gjutande, gjutning. Bildl. *aus einem ~e gemacht:* helgjuten. 2. det påhälda. 3. störtskur, hällregn. 4. glacering på bakverk. 5. gjutgods. 6. ⊕ gjuthål. 7. sköljsten. **-abdruck,** -[e]*s,* -*e* †, *m.* boktryck. stereotypplatta, kliché. **-arbeit,** *-en, f.* gjutgods. **-blei,** -[e]*s,* 0, *n.* gjutet bly. **-druckerei,** *-en, f.* 1. stereotypering. 2. tryckeri där det stereotyperas. **-eisen,** *-s,* 0, *n.* gjutjärn, tackjärn. **-eisern,** *a.* af tackjärn, tackjärns-. **-flasche,** *-n, f.* ⊕ gjutflaska. **-form,** *-en, f.* ⊕ gjutform. **-kasten,** *-s, -, m.* ⊕ gjutlåda. **-loch,** -[e]*s,* -*er* †, *n.* ⊕ gjuthål, ingöte. **-mauerwerk,** -[e]*s,* 0, *n.* ⊕ beton. **-metall,** -[e]*s, -e, n.* gjuten metall, gjutgods. **-mörtel,** *-s,* 0, *m.* ⊕ beton. **-mündung,** *-en, f.* rörmynning. **-mutter,** -†, *f.* boktryck. matris. **-naht,** -*e* †, *f.* ⊕ gjutsöm. **-regen,** *-s, -, m.* hällregn. **-rinne,** *-n, f.* 1. ⊕ gjutränna. 2. sköljsten. **-röhre,** *-n, f.* ⊕ gjutrör. **-schale,** *-n, f.* ⊕ gjutfiaska. **-stahl,** -[e]*s,* 0, *m.* ⊕ gjutstål. **-stein,** -[e]*s, -e, m.* sköljsten. **-stück,** -[e]*s, -e, n.* **-wa[a]re,** *-n, f.* gjutgods. **-weise,** *adv. Es regnet ~* det hällregnar. **-werk,** -[e]*s,* 0, *n.* gjutgods.

Gustchen, *-s, -, n.* **Guste,** *-ns, -n,* **Gustel,** *-s, -n, f.* **Gusteichen,** *-s, -, n.* (dim. af *Auguste*) lilla Augusta.

1. gut, *a.* kompar. ss *besser, best,* 1. god, bra, ss. adv. äfv. väl, t. ex. *hier ist es ~ sein:* här är det godt att vara, *es geht mir ~; sich ~ halten:* a) hålla sig bra, b) hafva en god hållning; *~en Morgen, ~en Tag, ~en Abend, ~e Nacht, jmdm ~en Tag wünschen:* hälsa god dag på ngn; *~ werden:* blifva bra, läkas; *sich ~e Zeit machen:* gifva sig god tid; *da sind wir ~ dran:* där ha vi råkat väl ut; *er muss so ~ warten wie ich:* han måste vänta lika väl som jag, *~e Miene zum bösen Spiel machen:* hålla god min i elakt spel; *~ von jmdm sprechen, in ~em Glauben:* på god tro; *eine ~e Weile:* en god stund, *bei ~er Zeit:* i god tid, *kurz und ~* kort och godt; *jmdm etw. im ~en sagen:* säga ngn ngt i godo, med vänlighet, *jmdm zu ~e kommen:* komma ngn till godo; *jmdm etw. zu ~e thun:* gifva ngn ngt till bästa, *sich* (dat.) *etw. zu ~e thun:* taga ngt till bästa. 2. särskilda fall. *Sich* (dat.) *einen ~en Tag machen:* göra sig en glad dag. *Er muss es ~ oder übel thun:* han måste göra det med eller mot sin vilja. *~ zehn Jahre:* minst tio år; *es sind drei ~e Stunden:* det är minst tre timmars väg; *er hat ~ und gern tausend Mark:* han har allra minst tusen mark. *Sein ~es Auskommen haben:* bärga sig godt. *Mehr als ~ ist:* mer än skäligt. Betyg: *~* med beröm godkänd, *sehr ~* el. *recht ~* berömlig. *Schon ~* det är nog, *lassen Sie das ~ sein:* a) låt det vara nog, b) nöj er därmed, c) besvära er icke. *Nun ~* välan. *Und damit ~* och därmed basta. *Für jmdn ~ sagen, schreiben, stehen:* ansvara för, gå i god, i borgen

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

för ngn. *Das hat ~e Wege:* det är ej värdt att oroa sig för; *das hat ~e Weile:* det brådskar ej, det är långt härifrån och dit. Handel. *ich werde Ihnen den Betrag ~ schreiben:* jag skall kreditera er för beloppet, *wir haben hundert Mark bei Ihnen ~* vi ha hundra mark att fordra af eder. *Er ist so ~ schuld daran wie ich:* han är lika mycket skuld därtill som jag. *Es ist so ~, als hätt' ich 's schon:* det är lika säkert, som om jag redan hade det. *Sie haben ~ reden, Sie sind reich:* för er går det väl an, som är rik. *Jmdm ~e Worte geben:* tala vänligt med ngn, *jmdm ~ sein:* tycka om ngn, *jmdm ~ werden:* fatta tycke för ngn. *Des ~en zu viel thun:* vara alldeles för vänlig, gå alldeles för långt. *Eines ~en Tages:* en vacker dag. *~ heissen:* gilla, godkänna. *~ thun:* göra godt, göra verkan. *Jmdm etw. ~ thun:* godtgöra ngn för ngt. *Sie haben da etw. ~es angerichtet:* där har ni just styrt till det vackert. *Was bringst du ~es?* a) hvad är det för godt, du kommer med? b) hvad har du att förtälja? *Jmdm etw. zu ~e halten:* hålla ngn räkning för ngt, *ich will es seiner Dummheit zu ~e halten:* jag skall ha öfverseende med det för hans dumhets skull. Handel. *jmdm etw. zu ~e schreiben:* kreditera ngn för ngt. *Sich auf etw.* (ack.) *zu ~e thun:* vara stolt öfver ngt. **-achten**, *-s*, 0, *n.* mening, omdöme, råd, upplysning, yttrande. *Jmds ~ einholen:* fråga ngn till råds. **-achtlich**, *a.* såsom råd, uttryckande ens omdöme. *Sich ~ dahin äussern:* yttra sig därhän, säga sin mening vara. **-ärtig**, *a.* välartad. **-ärtigkeit**, 0, *f.* välartadt, godt uppförande, beteende, tillstånd. **-befinden**, *-s*, 0, *n.* 1. välbefinnande. 2. = mij. **-dünken**, *-s*, 0, *n.* mening, förgodtfinnande, behag. *Nach ~* efter behag. **-edel**, *-s*, 0, *m.* 1. förnäm ädling. 2. en sorts vindrufvor. **-finden**, *-s*, 0, *n.* förgodtfinnande. **-gelaunt**, *a.* som har, är vid godt lynne. **-gesinnt**, *a.* välsinnad. **-gesinntheit**, 0, *f.* godt sinnelag, god mening, goda afsigter. **-gewicht**, *-[e]s*, 0, *n.* handel. öfvervigt. **-haben**, *-s*, 0, *n.* handel. fordran. **-héil**, *interj.* (gymnasthälsning) ungef. lycka till! **-heissen**, *tr.* godkänna, gilla. **-heissen**, *-s*, 0, *n.* **-heissung**, 0, *f.* godkännande, gillande. **-herzig**, *a.* godhjärtad. **-herzigkeit**, 0, *f.* godhjärtenhet. **-leuthaus**, *-es, -er* †, *n.* lasarett. **-machen**, *tr.* godtgöra, reparera. **-mût[h]ig**, *a.* godmodig. **-mût[h]igkeit**, 0, *f.* godmodighet. **-sagen**, *itr. h.* gå i god, i borgen. **-sagen**, *-s*, 0, *n.* **-sagung**, 0, *f.* borgen, garanti. **-schmecker**, *-s*, -, *m.* läckergom. **-schreiben**, *tr.* handel. kreditera. **-that**, *-en*, *f.* välgärning. **-thäter**, *-s*, -, *m.* välgörare. **-willig**, *a.* godvillig. **-willigkeit**, 0, *f.* god vilja, fri vilja.

2. **Gut**, *-[e]s, -er* †, *n.* dim. *Gütchen, -lein*, plur. äfv. *Güterchen*, 1. *Das höchste ~* det högsta goda, Gud. 2. gods, a) egendom i allmh. *Fahrendes ~* lösören, *liegendes ~* fastighet. *Sich bei ~ und Leben verpflichten:* med lif och blod förbinda sig; b) landtegendom; c) vara, sak. *Das liebe ~* det dagliga brödet. *Das hochwürdige ~* hostian; d) massa, i sbt smält metallmassa; räämne, bruk, gjutgods. **-s...** Kx. **~besitzer**, *-s*, -, *m.* godsägare, landtbrukare, patron. **~besitzerin**, *-nen*, **~frau**, *-en*, *f.* godsägarinna. **~herr**, *-n*, *-en*, *m.* = *~besitzer.* **~herrlichkeit**, 0, *f.* egenskap af godsägare, äganderätt till ett landtgods. **~herrschaft**, *-en*, *f.* godsägare med fru, herrskap på ett gods. **~kauf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* egendomsköp. **~verwalter**, **~vorsteher**, *-s*, -, *m.* förvaltare på ett gods. Jfr *Güter...*

Güte, *-n*, *f.* godhet. *Mit ~* el. *in aller ~* i godo. F *du meine ~!* kors i herrans namn! **-grad**, *-[e]s*, *-e*, *m.* godhetsgrad.

Güter... Kx. **-anschlag**, *-[e]s*, 0, *m.* egendomstaxering. **-bahnhof**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* godsmagasin vid järnvägsstation. **-beklébzettel**, *-s*, -, *m.* pollett. **-bestät[ig]er**, *-s*, -, *m.* godsexpeditör. **-dienst**, *-[e]s*, 0, *m.* järnv. godsexpedition. **-gemeinschaft**, 0, *f.* egendomsgemenskap. **-halle**, *-n*, *f.* godsmagasin, godsexpedition. **-handel**, *-s*, 0, *m.* egendomshandel. **-kauf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* egendomsköp. **-packer**, *-s*, -, *m.* packkarl. **-schreiber**, *-s*, -, *m.* skrifvare vid godsexpedition. **-schuppen**, *-s*, -, *m.* skjul för varor, godsmagasin. **-speicher**, *-s*, -, *m.* godsmagasin. **-stück**, *-[e]s*, *-e*, *n.* kolly. **-verkehr**, *-[e]s*, 0, *m.* godstrafik. **-versicherung**, *-en*, *f.* försäkring af varor. **-verwalter**, *-s*, -, *m.* förvaltare af egendomar. **-verwaltung**, 0, *f.* förvaltning af egendomar. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* godsvagn. **-zug**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* godståg.

gütig, *a.* god, välvillig, vänlig.

Gütigkeit, 0, *f.* godhet, välvilja, vänlighet.

gütlich, *a.* 1. försiggående i godo, fredlig, vänlig. 2. *Sich ~ thun:* taga ngt till bästa, smörja kråset.

Guttapércha, 0, *f.* guttaperka.

Gymnasiál... Kx. **-abiturient**, *-en*, *-en*, *m.* abiturient på (hel)klassiska linien. **-bildung**, 0, *f.* klassisk skolbildning. **-direktor**, *-s*, *-en*, *m.*, **-lehrer**, *-s*, -, *m.*, **-schüler**, *-s*, -, *m.* rektor, lärare (adjunkt), lärjunge vid ett *Gymnasium.* **-studien**, *n. plur.* klassiska skolstudier.

Gymnasiást, *-en*, *-en*, *m.* skolgosse (lärjunge vid ett *Gymnasium*).

Gymnásium, *-um[s]*, *-en*, *n.* elementarläroverk med obligatorisk undervisning i både latin och grekiska.

Gymnást, *-en*, *-en*, *m.* gymnast.

Gymnástik, 0, *f.* gymnastik.

Gymnástiker, *-s*, -, *m.* gymnast.

gymnástisch, *a.* gymnastisk.

Gyps se *Gips.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

H.

H, 1. -['s], -['s], *n.* gram. h. 2. H. förkortn. för a) *Hoheit*, b) *heilig*, c) handel. *Guthaben.*

ha, *interj.* 1. ha! å! 2. rop till dragare: åt vänster!

Haar, -[e]s, -e, *n.* dim. *Härchen, -lein*, 1. hår. *Sich die ~e [aus]raufen:* slita håret af sig af förtvifvan. *Das ~ richtet sich einem dabei empor* el. *das ~ steht* el. *steigt einem zu Berge* el. *das treibt einem die ~e zu Berge* el. *das macht die ~e sträuben:* det är hårresande. *Sich das ~ machen:* kamma, frisera sig. *Sich* el. *einander in den ~en liegen:* ligga i lufven på hvarandra, gräla, tvista, *sich in die ~e geraten* el. *fahren:* råka i lufven på hvarandra. Bildl. *~e auf den Zähnen haben:* hafva skinn på näsan, *an einem ~e hangen, jmdm kein ~ krümmen; ein ~ breit:* en hårsbredd el. hårsmon, *~e spalten* el. *klauben:* inlåta sig på hårklyfverier, vara hårklyfvare, *bei den ~en herbeigezogen:* hårdragen, *~e lassen müssen:* få sitta emellan, få släppa till skinnet, *ein ~ in etw. finden:* blifva led åt ngt, *es ist kein gutes ~ an ihm:* han är alltigenom en usling, *kein gutes ~ an jmdm lassen:* gam allt förtal fråntaga ngn all ära och redlighet, *aufs ~* el. *auf ein ~* el. *Härchen:* precis, på spiken, jämnt, *bei einem ~* el. *um ein ~* el. *Härchen wäre er um sein Leben gekommen:* det var på ett hår nära, att han hade mistat lifvet, *er ist um kein ~ besser:* han är ej ett grand bättre. 2. tagel. **-ähnlich**, *a.* hårlik, hårartad. **-arbeit**, *-en, f.* hårarbete. **-aufsatz**, *-es, -e* †, *m.* 1. hårets uppsättning. 2. löshår, chinjong. **-band**, -[e]s, *-er* †, *n.* hårband. **-besen**, *-s, -, m.* tagelviska. **-beutel**, *-s, -, m.* 1. hårpung. 2. hårnät. 3. F bildl. florshufva. *Sich einen ~ anhängen:* skaffa sig en florshufva. **-breit**, I. *a.* hårfin. II. -[e]s, 0, *n.* = mätt. **-breite**, 0, *f.* hårsbredd, hårsmon. **-bürste**, *-n, f.* hårborste. **-busch**, *-es, -e* †, *m.* fjäderbuske. **-büschel**, *-s, -, m.* hårtofs, lugg. **-fein**, *a.* hårfin. **-flechte**, *-n, f.* hårfläta. **-frisur**, *-en, f.* frisyr. **-gefäss**, *-es, -e, n.* hårrörskärl. **-hemd**, -[e]s, *-en, n.* tagelskjorta. **-kamm**, -[e]s, *-e* †, *m.* (hår)kam. **-klauber**, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* hårklyfvare. **-klauberei**, *-en, f.* hårklyfveri. **-klein**, *a.* 1. hårfin. 2. *adv.* ytterst noggrant, gående i de minsta detaljer. **-kräusler**, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* hårfrisör, hårfrisöska. **-kugel**, *-n, f.* hårbåll. **-künstler**, *-s, -, m.* frisör. **-locke**, *-n, f.* hårlock. **-los**, *a.* hårlös, kal. **-lösigkeit**, 0, *f.* kalhet. **-mantel**, *-s, -*†, *m.* kamkofta. **-matratze**, *-n, f.* tagelmadrass. **-nadel**, *-n, f.* hårnål. **-nest**, -[e]s, *-er, n.* F chinjong. **-netz**, *-es, -e, n.* hårnät. **-pinsel**, *-s, -, m.* fin pensel. **-pomade**, *-n, f.* (hår)pomada. **-puder**, *-s*, 0, *m.* puder. **-puffe**, *-n, f.* hårvalk. **-putz**, *-es*, 0, *m.* hårkläsdsel. **-ring**, -[e]s, *-e, m.* hårring, tagelring. **-röhre**, *-n, f.* hårrör, kapillarkärl. **-sack**, -[e]s, *-e* †, *m.* = *-beutel.* **-salbe**, *-n, f.* pomada. **-scharf**, *a.* hvass som en rakknif. Bildl. *etw. ~ beweisen:* ovedersägligen bevisa ngt. **-schärfe**, 0, *f.* ytterlig skärpa. **-scho[e]re**, *-n, f.* sax till hårklippning. **-schleife**, *-n, f.* 1. snara af hår el. tagel; rosett af hår. 2. rosett att fästa i håret. **-schmuck**, -[e]s, *-e, m.* hårprydnad. **-schneiden**, *-s*, 0, *n.* hårklippning. **-schneider**, *-s, -, m.* frisör. **-schnitt**, -[e]s, *-e, m.* 1. hårklippning. 2. sätt att hafva håret klippt. **-schnur**, *-e* †, *f.* hårband. **-schopf**, -[e]s, *-e* †, *m.* hårtofs, lugg. **-schur**, *-en, f.* hårklippning. **-seil**, -[e]s, *-e, n.* 1. hårrep. 2. med. hank. **-seite**, 0, *f.* hårsida. **-sieb**, -[e]s, *-e, n.* hårsikt. **-silber**, *-s*, 0, *n.* hårsilfver. **-schle**, *-n, f.* tagelsula. **-spaltend**, *a.* hårklyfvande. **-spalter**, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* hårklyfvare. **-spalterei**, *-en, f.* hårklyfveri. **-stern**, -[e]s, *-e, m.* 1. komet. 2. zool. hårstjärna. **-strang**, -[e]s, *-e* †, *m.* 1. hårrep. 2. bot. mossrot (Peucedanum). **-sträubend**, *a.* hårresande. **-strich**, -[e]s, *-e, m.* hårstreck, fint streck. **-tour**, *-en, f.* (hår)tur. **-tracht**, *-en, f.* hårklädsel. **-tuch**, -[e]s, 0, *n.* tageltyg. **-wachs**, *-es*, 0, I. *n.* hårvax. II. *m.* hårväxt. **-wickel**, *-s, -, m* papiljott. **-wuchs**, *-es*, 0, *m.* hårväxt. **-wulst**, -[e]s, *-e* †, *m.* hårvalk. **-wurzel**, *-n, f.* hårrot. **-zopf**, -[e]s, *-e* †, *m.* hårfläta. **-es... Ex. ~breite**, 0, *f.* hårsbredd.

haar|en, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* och *sich ~* fälla (håret), håra ifrån sig. II. *tr.* 1. aftaga, afskafva håret af. 2. *gehaart:* hårig. 3. = *dengeln* 2.

haaricht, *a.* 1. hårlik. 2. hårig.

haarig, *a.* 1. hårig. 2. studentspr. gruflig, ohyggelig, ofantlig, t. ex. *er hat ~ viel Geld.*

Häb... Ex. -gier, 0, *f.* vinningslystnad, snikenhet. **-gierig**, *a.* vinningslysten, sniken. **-seligkeit**, *-en, f.* tillhörighet. **-sucht** = *-gier.* **-süchtig** = *-gierig.*

Habe, 0, *f.* gods, egendom, tillhörighet. Jur. *bewegliche* el. *fahrende ~* lösören, *unbewegliche ~* fastighet. *Mein Hab' und Gut:* allt hvad jag äger och har.

Habe... jfr *haben.* Ex. **-dank**, -[e]s, 0, *m.* tack. **-nichts**, -, -[e], *m.* en som ingenting har, fattiglapp. **-recht**, -[e]s, 0, *m.* en som alltid tror sig ha rätt.

haben, *hast, hat, hatte, hätte, gehabt, habe*, I. *tr.* i allmh. hafva. Ex. 1. med subst. *Teil ~ an etw.* (dat.): hafva del i ngt. *Abenteuer ~* hafva, råka ut för äfventyr. *Acht ~* gifva akt,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

vara uppmärksam. *Geduld* ~ vara tålig, gifva sig till tåls. *Nachsicht* ~ visa öfverseende. *Ein Geschäft* ~ hafva en affär, vara affärsman. *Verdacht auf jmdn* ~ misstänka ngn. *Eile* ~ brådska. *Etw. hat mich Wunder:* ngt förvånar mig. Opers. *es hat keine Not, es hat seine Richtigkeit; es hat gute Wege damit:* det brådskar ingen hast. **2.** med adj. *Jmdn, etw. gern* ~ tycka om ngn, ngt. *Jmdn lieb* ~ hafva ngn kär, hålla af ngn. *Jmdn, etw. lieber* ~ tycka bättre om ngn, ngt. *Etw. los* ~ hafva fått loss, fått dän ngt. *Etw. nötig* ~ behöfva ngt. **3.** med *es* ss. obj. *Es im Halse* ~ hafva ondt i halsen. *Nun hab' ich 's:* nu har jag funnit, utfunderat det. *Da* ~ *wir 's:* där ha vi härligheten. *Es bequem, gut* ~ hafva det bekvämt, bra. *Es eilig* ~ hafva brådt. *Es mit jmdm* ~ a) stå i förbindelse med ngn, b) hålla med ngn, c) ligga i delo med ngn, d) vilja åt ngn. *Wie hast du es mit der Religion?* hur är det beställdt med din religion? **4.** med inf. med *zu*. *Ich habe einen Brief zu schreiben:* jag måste skrifva ett bref. *Er hat sich danach zu richten:* han har att rätta sig därefter. *Ich habe wohl nicht erst zu bemerken:* jag behöfver väl ej först påpeka. *Niemand hat danach zu fragen:* det angår ingen. *Das habe ich erst morgen zu liefern:* det behöfver jag ej lemna förr än i morgon. *Was* ~ *Sie hier mit zu reden?* hvem har tillåtit er att blanda er i samtalet? *Das hat nichts zu sagen:* det har ingenting att betyda. *Sie haben über mich zu verfügen:* jag står till edert förfogande. **5.** med prep. *Einen Freund an jmdm* ~ hafva en vän i ngn; *Freude an etw.* (dat.) ~ hafva glädje af ngt; *einen Fehler an sich* (dat.) ~ hafva ett fel. *Auf alles etw.* ~ ej finna ngt i lag, klandra allt; *das hat nichts auf sich:* det har ingenting att betyda. *Geld bei sich* ~ hafva pengar på sig; *etw. bei der Hand* ~ hafva ngt tillhands. *In sich* ~ innehålla. *Die Kasse unter sich* ~ sköta kassan, hafva kassan om händer, vara kassör. *Sie hat es von ihm:* hon har hört det af honom; *ich möchte den Rock vom Leibe* ~ jag skulle vilja blifva af med rocken. *Wen glauben Sie denn vor sich zu* ~*?* hvem tar ni mig för? **6.** elliptiskt. *Warte, bis ich die Seite herunter habe:* vänta tills jag hunnit ned sidan. **7.** *Es ist überall zu* ~ det fins öfverallt. *Zu* ~ *in allen Buchhandlungen:* i alla boklådor finnes att tillgå. *Es ist nicht mehr zu* ~ det är slutsåldt, är utgånget. *Das ist nicht für Geld zu* ~ det kan ej fås för pengar. **8.** särskilda fall. *Soll und* ~ debet och kredit. *Etw. im Auge* ~ hafva ngt i sigte. *Was hast du?* hur är det fatt med dig? hvad går det åt dig? *Etw. zu Ende* ~ hafva slutat ngt. Ordspr. *ein Hab-ich ist besser als zehn Hätt-ich:* en fogel i handen är bättre än tio i skogen, *je mehr man hat, je mehr man will:* mer vill mer ha. *Sie* ~ *leicht reden:* det går väl an för er att tala. **II.** *Sich* ~ uppföra sig, bära sig åt. ~ *Sie sich doch nicht so!* a) bråka icke så, gör ej så mycket väsen af er! b) krusa icke! Opers. *es hat sich was:* iron. jo vackert, *es hat sich was zu lachen:* det är just ej ngt skäl att skratta. **III.** hjälpverb. hafva. *Habt euch vorher wohl präpariert:* ni skall bereda er väl på förhand. *Er will es selbst gesehen* ~ han påstår sig själf hafva sett det. Underförstådom saknas hjälpverbet, t. ex. *glaubst du, dass er es gesehen?*

Habor se *Hafer*.

häbhaft, *a. Einer* (gen.) el. ✱ *eine Sache* ~ *werden:* komma öfver, få tag i en sak.

Habicht, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* hök. -[*s*]... Ex. ~**fang**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* **1.** hökfångst. **2.** hökgiller. ~**kraut**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* bot. hökfibla (Hieracium). ~**nase**, -*n*, *f.* örnnäsa.

Habilitatión, -*en*, *f.* docenturs tillträdande. -**s**... Ex. ~**schrift**, -*en*, *f.* docentafhandling.

habilitier|en, -*te*, -*t*, I. *tr.* jur. förklara lämplig, berättigad. **II.** *Sich* ~ blifva docent. **Habilitierung**, *f.*

Habit, -*s*, -*s* el. -*e*, *n.* och *m.* drägt.

habituéll, *a.* vanlig, egendomlig för ngn.

Habitus, -, 0, *m.* yttre gestalt, habitus.

Häbschaft, -*en*, *f.* tillhörighet.

Haché (*Haché*), -*s*, -*s*, *n.* = *Hackfleisch*.

hachier|en, -*te*, -*t*, *tr.* hacka, göra färs af kött.

Hack, *n.* blott i förbindelsen: ~ *und Mack* el. ~-*Mack:* sammelsurium, pack, slödder, kreti och pleti.

Hack... jfr *hacken*. Ex. -**bank**, -*e* †, *f.* hackbord. -**beil**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* hackyxa. -**block**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* hackkubb, huggkubb. -**brett**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* **1.** skärbräde. **2.** mus. hackbräde, cymbal. -**eisen**, -*s*, -, *n.* hackyxa, hackknif. -**fleisch**, -*es*, 0, *n.* hackadt kött, köttfärs. -**frucht**, -*e* †, *f.* frukt som med hackan upptages ur jorden ss. potatis, rofvor m. m. -**kletz**, -*es*, -*e* †, *m.* = -*block*. -**maschine**, -*n*, *f.* hackmaskin. -**messer**, -*s*, -, *n.* hackknif. -**e**... se föreg. ems

Hacke, -*n*, *f.* dim. *Häckchen*, -*lein*, **1.** hacka. **2.** hackning. **3.** = fotj.

1. Hacken, -*s*, -, *m.* häl på fötter och strumpor, klack på skodon. *Jmdm auf den* ~ *sein:* vara i hack och häl efter ngn. F *sich auf die* ~ *machen:* bege sig af. -**schuh**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* sko med klack. -**stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ställning på hälarne.

2. hack|en, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* hacka, hugga, särv. bildt., t. ex. *sie* ~ *alle auf ihn. Jmdm die Augen aus dem Kopfe* ~ hacka ut ögonen på ngn. **II.** *itr. h.* klibba vid, hänga fast.

Hacker, **Häcker**, -*s*, -, *m.* person, som hackar el. hugger.

hackerig, *a.* knagglig, ojämn.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Häckerling, -[e]s, * -e, m. hackelse. F bildl. ~ *im Kopfe haben:* hafva en träskalle. -s... = *Häcksel...*

Häckse, -n, f. knäveck.

Häcksel, -s, -, m. och n. hackelse. -**bank**, -e †, f. hackelsekista. -**klinge**, -n, f. hackelseknif. -**schneider**, -s, -, m. hackelseskärare.

häckseln, -te, ge-t, itr. h. skära hackelse.

1. **Hader**, -s el. -n, -n, m. 1. trasa, palta, lump. 2. lumpen människa, lump, usling. -**lumpen**, -s, -, m. = *1. Hader 1.* -**mann**, -[e]s, *Haderleute*, -**sammler**, -s, -, m. lumpsamlare. -**suppe**, -n, f. ett slags vattensoppa med ivispade ägg.

2. **Hader**, -s, -, m. gräl, träta, tvist. -**geist**, -[e]s, -er, m. grälmakare. -**sucht**, 0, f. trätgirighet. -**süchtig**, a. trätgirig.

Haderéi, -en, f. oupphörligt gräl, kif.

Haderer, -s, -, m. grälmakare.

haderln, -te, ge-t, itr. h. 1. gräla, träta, kifvas. 2. bildl. vredgas, hysa groll.

Hafen, -s, -†, m. dim. *Häfchen*, -*elein*, 1. kärl, kruka, glas, urna. 2. hamn. -**anker**, -s, -, m. ⚓ hamnankare. -**arbeit**, -en, f. hamnarbete. -**aufseher**, -s, -, m. hamnfogde. -**bau**, -[e]s, -ten, m. hamnbyggnad. -**damm**, -[e]s, -e †, m. hamnarm, vågbrytare. -**gast**, -[e]s, -e †, m. skeppare som inlupit i en hamn. -**geld**, -[e]s, -er, n. hamnafgift. -**meister**, -s, -, m. hamnkapten. -**ordnung**, -en, f. hamnordning. -**platz**, -es, -e †, m. hamn(stad). -**räumer**, -s, -, m. ⊕ mudderverk, mudderpråm. -**satz**, -es, -e †, m. bottensats. -**sperre**, -n, f. hamns spärrning, förbud för fartyg att löpa ut el. in. -**stadt**, -e †, f. hamnstad, sjöstad. -**wächter**, -s, -, m. hamnvakt. -**zoll**, -[e]s, -e †, m. = -*geld*.

Hafer, -s, -, m. dim. *Häferchen*, -*lein*, hafre. Bildl. *ihn sticht der* ~ han är öfvermodig, *er hat seinen wilden* ~ *noch lange nicht gesäet:* han har ännu ej på långt när rasat ut. -**acker**, -s, -†, m. hafreåker. -**ärt**, -en, f. hafresort. -**bau**, -[e]s, 0, m. hafreodling. -**boden**, -s, -[†], m. 1. 0, hafrejord (lämplig för hafre). 2. spannmålsvind för hafre. -**brei**, -[e]s, -e, m. hafregrynsgröt. -**bret**, -[e]s, -e, n. hafrebröd. -**ernte**, -n, f. hafreskörd. -**feld**, -[e]s, -er, n. hafrefält. -**grütze**, -n, f. 1. hafregryn. 2. hafregrynsgröt. -**kasten**, -s, -, m. -**kiste**, -n, f. hafrelår. -**lattich**, -[e]s, -e, m. bot. hästhof (Tussilago Farfara). -**mehl**, -[e]s, 0, n. hafremjöl. -**sack**, -[e]s, -e †, m. hafresäck; tornister. -**s[chi]eim**, -**sehm**, -[e]s, -e, m. hafresoppa; hafregrynsgröt. -**spreu**, 0, f. hafreagnar. -**stoppel**, -n, f. hafrestubb. -**stroh**, -[e]s, 0, n. hafrehalm. -**suppe**, -n, f. hafresoppa. -**trank**, -[e]s, -e †, m. hafredryck, hafresoppa. -**welde**, -n, f. bete på hafrestubb. Bildl. *jmdn auf die* ~ *schlagen:* drifva ngn i elände, sätta ngn på bar backe. -**zins**, -es, 0, m. hafretionde.

Haferéi se *Havarie*.

Haff, -[e]s, -e el. -s, n. af en landtunga innesluten hafsvik vid en flodmynning, haff.

Häfner, **Häfner**, -s, -, m. krukmakare.

1. **haft** är ett adjektivt suffix, som hufvudskriften betecknar 1. förhandenvaro, ägande af den af stamordet betecknade egenskapen el. saken, t. ex. *Mangel:* brist, *mangelhaft:* bristfällig, bristfull; 2. liknet, t. ex. *Fieber:* feber, *fieberhaft:* feberaktig. Till de så uppkomna adj. bildas subst. på -*haftigkeit*.

2. **Haft**, I. -[e]s, -e[n], m. och * n. dim. *Häftchen*, -*lein*, hake, häkta, spänne, handtag. II. 0, f. 1. hållande i fängeligt förvar, i fängelse. *Jmdn zur* ~ *bringen:* (låta) fängsla ngn. *In* ~ *halten:* hålla häktad, i häkte. *Seiner* (dat.) ~ *entlassen:* frigifva. 2. säkerhet, borgen. -**antritt**, -[e]s, -e, m. trädande i häkte. -**befehl**, -**brief**, -[e]s, -e, m. order om häktning. -**dauer**, 0, f. fängelsetid. -**delde**, -n, f. bot. flockört (Caucalis). -**geld**, -[e]s, 0, n. handpengar. -**genoss[e]**, -en, -en, m. fängelsekamrat, medbrottsling. -**gut**, -[e]s, -er †, n. jur. sekvestreradt gods. -**lokal**, -[e]s, -e, n. fängelse, häkte. -**nahme**, 0, f. häktande. -**pflicht**, 0, f. ansvarighet. -**strafe**, -n, f. fängelsestraff. -**vollzug**, -[e]s, 0, m. häktande.

3. **Haft**, -[e]s, -e, n. och * m. dim. *Häftchen*, -*lein*, dagslända.

haftbar, a. ansvarig.

Haftbarkeit, 0, f. ansvarighet.

haften, -ete, ge-et, itr. h. 1. *An etw.* (dat.) ~ häfta, klibba, fastna, sitta fast vid ngt. *Seine Blicke auf etw.* (dat.) ~ *lassen:* fästa blicken på ngt, fixera ngt. *Es haftet nichts in seinem Kopfe* el. *bei ihm:* det fastnar intet i hans hufvud. *Es* ~ *viele Schulden auf diesem Hause:* detta hus är högt intecknadt. 2. *Für etw.* ~ ansvara för ngt. -**Haftung**, f.

haftigkeit se *1. haft*.

Hag, -[e]s el. -en, -e [†] el. -en, m. 1. hägnad, gärdsgård, staket, häck, stängsel. 2. inhägnad. 3. busksnår. 4. skogspark, hage, lund. 5. äng, gräsvall. -**apfel**, -s, -†, m. vildäpple. -**e...** Ex. ~**buche**, -n, f. hvitbok. ~**büchen**, ~**büchen**, a. af hvitbok; bildl. fast, hård, råbarkad, grof. ~**butte**, -n, f. nypon. ~**dorn**, -[e]s, 0, m. hagtorn (Cratægus Oxyacantha). ~**rose**, -n, f. vild törnros, nyponbuske (Rosa canina). ~**stolz**, -en, -e[n], m. gammal ungkarl.

Hagel, -s, -, m. 1. hagel. Bildl. *ein* ~ *von Schlägen:* ett dugtigt kok stryk, *ein* ~ *von Schimpfwörtern:* en ström af okvädinsord. *Alle* ~*!* kors för tusan! 2. (skjut)hagel; artill. skrot, drufhagel. 3. vagel på ögat. 4. frö i ägg. 5. F *Jan* el. * *Hans* ~ pöbeln, packet. -**beutel**, -s, -, m. jag. hagelpung. -**dicht**, a. tät som hagel. -**dickvoll** = -*voll*. -**gans**, -e †, f. vildgås. -**guss**, -es, -e †, m. stark hagelskur. -**korn**, -[e]s, -er †, n. 1. hagelkorn. 2. vagel. -**regen**, -s, -, m. hagel-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

blandadt regn. **-schaden**, *-s*, -†, *m.* hagelskada. **-schauer**, *-s*, -, *m.* hagelskur. **-schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hagelskada. **-schlosse**, *-n*, *f.* hagelkorn. **-schrot**, -[*e*]*s*, 0, *n.* (skjut)hagel. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hagelkorn. **-sturm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* storm med hagel, hagelby. **-versicherung**, *-en*, *f.* försäkring mot hagelskada. **-voll**, *a.* F blixtfull. **-wetter**, *-s*, -, *n.* hagelväder.

hageln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* vanl. opers. **hagla**; äfv. bildl., t. ex. *es hagelte Steine auf ihn*, äfv. *tr.*, t. ex. *tausend Hände hagelten Steine auf ihn:* ett stenregn från tusen händer träffade honom.

hager, *a.* mager, spenslig, skranglig.

Hagerkeit, 0, *f.* magerhet, spenslighet.

hahá, *interj.* haha! åhå! jaså!

Häher, *-s*, -, *m.* zool. 1. nötskrika (Garrulus glandarius). 2. blåkråka (Coracias garrulus).

Hahn, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. tupp. *Es kräht kein* ~ el. *nicht Huhn oder* ~ el. *nicht Hund noch* ~ *danach:* det bryr ingen människa sig om. [*Der beste*] ~ *im Korbe sein:* vara högsta hönset i korgen. *Jmdm den roten* ~ *aufs Dach setzen:* antända ngns hus. 2. hanne bland höns- och sångfoglar. 3. ~ *und Henne:* linblomma. 4. hane på gevär. 5. F käck, modig, öfvermodig person. 6. F beskedlig stackare. 7. kran på ett rör. **-büchen** se *hagebuchen*. **-en...** Ex. **~balken**, *-s*, -, *m.* bindbjälke i takstol (i bondstugor hönsens plats om natterna). **~ei**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* tuppägg. **~feder**, *-n*, *f.* tuppfjäder. **~fuss**, *-es*, *-e* †, *m.* 1. tuppfot. 2. plur. kråkfötter. 3. bot. sollöga (Ranunculus). **~gefecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tuppfäktning. **~geschrei**, -[*e*]*s*, 0, *n.* = **~schrei**. **~kamm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. tuppkam. 2. F tupé. 3. bot. amarant. **~kampf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* tuppfäktning, tuppstrid. **~ruf**, **~sang**, **~schrei**, -[*e*]*s*, 0, *m.* tuppens galande, hanegäll. **~sperlin**, -n[*e*]*s*, *-en*, *m.* tuppsporre. **~tritt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* frö i ägg.

Hahnrei, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hanrej. **-federn**, *f. plur.* ~ *tragen:* vara hanrej.

Hahnreischaft, 0, *f.* egenskap att vara hanrej.

Hai, -[*e*]*s* el. ✱ *-en*, *-e*[*n*], **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* haj. **-fang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hajfångst.

Haid... se *Heid...*

Hain, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. lund, hage. 2. se *Hein*. **-anemone**, *-n*, *f.* hvitsippa. **-buche** = *Hagebuche*. **-käfer**, *-s*, -, *m.* ekoxe.

Häkel, *-s*, -, *m.* och *n.* virknål. **-arbeit**, *-en*, *f.* virkning. **-haken**, *-s*, -, *m.* **-nadel**, *-n*, *f.* virknål.

Häkelei, *-en*, *f.* 1. virkning. 2. förtret, gräl.

häkelig, *a.* 1. fullsatt med hakar, med häktor, med krokar; ojämn, skroflig. 2. bildl. kinkig, brydsam, förarglig, förtretlig.

Häkeligkeit, 0, *f.* 1. ojämnhet, skroflighet. 2. bildl. kinkighet, förarglighet, brydsam belägenhet.

häkeln, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* och *itr. h.* 1. virka. 2. fatta, fästa med hakar el. häktor. 3. bildl. förarga, reta, pika. 4. bildl. *an etw.* (dat.) ~ småaktigt kritisera, nagelfara med ngt. II. *Sich fest* ~ haka sig fast.

I. Haken, *-s*, -, *m.* dim. *Häkchen*, *-lein*, 1. hake, krok, häkta. Bildl. *die Sache hat einen* el. *ihren* ~ det är ett litet aber med den saken, *seinen* ~ *anschlagen:* lägga ut sina krokar, *ein Häkchen* [*im Kopfe*] *haben:* hafva en skruf lös, *ein Häkchen auf jmdn haben:* hafva ett horn i sidan till ngn. 2. (abt dim. apostrof. 3. åkerbr. årder. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ⊕ gångjärn(sbeslag). **-büchse**, *-n*, *f.* hakebössa. **-förmig**, *a.* hakformig, krökt. **-lochs**, *-es*, *-e*, *m.* laxhanne. **-pflug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* åkerbr. årder. **-schar**, *-en*, *f.* åkerbr. årderbill. **-schlüssel**, *-s*, -, *m.* dyrk. **-schütz**[*e*], *-en*, *-en*, *m.* arkebusier, bösseskytt. **-spiess**, *-es*, *-e*, *m.* harpun. **-zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* huggtand.

2. haken, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* haka, häkta, fästa med krok el. hake. Bildl. *da hakt es* el. *die Geschichte:* det är just det, det hänger på.

hakicht, hakig, *a.* hakformig, krökt.

Häkler, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* 1. person som virkar. 2. bildl. retsam, förarglig person.

häklig se *häkelig*.

I. halb, 1. *a.* half, t. ex. *eine* ~*e Elle*, *um den* ~*en Preis:* för halfva priset, *auf* ~*em Wege stehen bleiben:* stanna på halfva vägen, *um* ~ *elf Uhr* el. *um zehn und ein* ~ *Uhr:* kl. ½11, *es ist* ~ klockan är half, *die Uhr schlägt voll und* ~ klockan slår hel- och halftimmar, *das* ~*e Deutschland* el. vanl. ~ *Deutschland:* halfva Tyskland, ~*er Vers:* halfvers, ~*e Geschwister:* halfsyskon. ⚓ ~*er Wind:* half vind. 2. *adv.* half-, t. ex. ~ *gar*, ~ *gekocht:* halfkokt, ~ *reif:* halfmogen; halft, till halfs, till hälften, t. ex. ~ *wach*, ~ *mit Gewalt und* ~ *mit List*, *sich* ~ *öffnen*, *etw.* ~ *thun;* hälften, t. ex. *nicht* ~ *so viel*, *er ist nicht* ~ *so fleissig wie sein Bruder*. ~ *und* ~ till hälften, så där, tämligen, nästan, snart. Se äfv. *1.* 3. *subst. Ein* ~ en half, *ein* ~*es:* en hälft, äfv. halfhet. *Er ist nur ein* ~*er* (näml. *Mann*, *Meister*): han är blott en medelmåtta. Studentspr. *ich komme dir einen* ~*en* (näml. *Schoppen*): jag tömmer ett halft glas för din välgång. *Eine* ~*e* (näml. *Flasche*): en halfva, en halfbutelj. *Ein* ~*es* (näml. *Seidel*): ett halft glas. 4. *adj. suffix. Andert*~ halfannan, *dritte*~ två och en half, halftredje, *achte*~ sju och en half e. s. v. **-adept**, *-en*, *-en*, *m.* till hälften adept. **-affe**, *-n*, *-n*, *m.* zool. halfapa, pyssling. **-amtlich**, *a.* halft officiell. **-ärmel**, *-s*, -, *m.* kortärm. **-ärt**, *-en*, *f.* underart. **-atlas**, *-ses*, *-se*, *m.* halfatlas. **-bad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* halfbad. **-bauer**, *-n* el. *-s*, *-n*,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

m. ägare af ett halft hemman. **-bier**, -[e]s, -e, n. dricka. **-bild**, -[e]s, -er, n. bröstbild, byst. **-bildung**, 0, f. halfbildning. **-blut**, -[e]s, 0, n. halfblod. **-blütig**, a. halfblods-. **-bruder**, -s, -†, m. halfbror. **-bürger**, -s, -, m. borgare som ej har alla medborgarrättigheter. **-bürtig**, a. oäkta (född). **-deck**, -[e]s, -e, n. ⚓ halfdäck. **-deckflügler** = **-flügler**. **-dunkel**, I. a. halfmörk. II. -s, 0, n. halfmörker. **-durchmesser**, -s, -, m. radie. **-ehe**, -n, f. konkubinat. **-eirund**, -[e]s, -e, n. halfoval. **-entschlummert**, a. halfsofvande. **-erhaben**, a. halft upphöjd. **-esel**, -s, -, m. zool. dsjiggetai. **-fasten**, plur. half fasta. **-fenster**, -s, -, n. halffönster. **-flach**, a. lindrigt bugtig. **-flügler**, -s, -, m. zool. halfvingad insekt. **-franzband**, -[e]s, -e †, m. halffranskt band. **-gar**, a. halfkokt. **-gebacken**, a. halfgräddad. **-gelehrt**, a. halfärd. **-gescheese**, -es, -e, n. halfvåning, entresolvåning. **-geschwister**, n. plur. halfsyskon. **-geld**, -[e]s, 0, n. falskt guld (en guldfik legering af koppar och zink). **-gott**, -[e]s, -er †, m. halfgud. **-gut**, -[e]s, 0, n. legering af hälften bly, hälften tenn. **-helle**, 0, f. halfdager. **-hose**, -n, f. knäbyxor. **-hundert**, -[e]s, -e, n. femtiotal. **-insel**, -n, f. halfö. **-invalide**, -n, -n, m. till garnisonstjänst duglig invalid. **-jahr**, -[e]s, -e, n. halfår. **-jährig**, a. halfårig. **-jährlich**, a. återkommande hvarje halfår, halfårs-. **-kenner**, -s, -, m. ytlig kännare. **-kenntnis**[s], -se, f. ytlig kännedom. **-kest**, 0, f. halfinackordering. **-kreis**, -es, -e, m. halfkrets, halfcirkel. **-kugel**, -n, f. halfklot. **-kugelig**, a. halfrund. **-kundig**, a. ytligt kunnig. **-kutsche**, -n, f. halftäckare. **-laut**, I. a. halfhög (om rösten). II. -[e]s, -e, m. halfvokal. **-lederband**, -[e]s, -e †, m. halffranskt band. **-leinen**, I. a. af halflinne, halflinne-. II. -s, -, n. och **-leinwand**, 0, f. halflinne. **-licht**, -[e]s, 0, n. halfdager. **-mann**, -[e]s, -er †, m. 1. stackare. 2. evnuck. **-mast**, 0, f. bokållonsbete. **-mast**, adv. ⚓ *Die Flagge ~ hissen:* hissa flaggan på half stång. **-mehl**, -[e]s, 0, n. halffint mjöl. **-mensch**, -en, -en, m. rå, obildad människa. **-messer**, -s, -, m. radie. **-monatlich**, a. halfmånatlig, fjorton dagars. **-mond**, -[e]s, -e, m. halfmåne. **-mutter**, -†, f. styfmor. **-offen**, a. (om dörrar) på gläntt. **-pacht**, -en, f. hälftenbruk. **-part**, -[e]s, -e, m. och n. halfpart, hälft. ~ *machen:* dela midt itu. **-pension**, -en, f. halfinackordering. **-rechts**, adv. ✕ halft höger om. **-reif**, a. halfmogen. **-reim**, -[e]s, -e, m. halfrim. **-roh**, a. nästan rå; halfvild, ociviliserad. **-rund**, a. halfrund. **-scheid**, -scheit, **-schind**, 0, f. hälft. **-schlächtig**, a. till hälften tillhörande ett, till hälften ett annat slag. **-schlaf**, -[e]s, 0, m. slummer, lätt sömn. **-schlag**, -[e]s, -e †, m. bastard. **-schlummer**, -s, 0, m. lätt slummer. **-schnepfe**, -n, f. zool. halfenkel beckasin, hårdsnäppa (Telmatias Gallinula). **-schürig**, a. om sil: klippt hvarje halfår; bildl. som gör allt blott halft, half, opålitlig, medelmåttig. **-schwester**, -n, f. halfsyster. **-seide**, -n, f. halfsiden, halfsilke. **-seiden**, a. af halfsiden el. halfsilke. **-stiefel**, -s, -, m. halfstöfvel. **-strumpf**, -[e]s, -e †, m. halfstrumpa. **-stündig**, a. räckande en halftimmes tid. **-stündlich**, a. återkommande hvarje halftimme. **-tägig**, a. en half dags. **-t[h]eilig**, a. tudelad, delad i två lika delar. **-t[h]eilung**, -en, f. tudelning i två lika stora delar. **-to[d]t**, a. halfdöd. **-trauer**, 0, f. half sorg. **-tuch**, -[e]s, 0, n. halfkläde. **-verdeck**, -[e]s, -e, n. 1. halftäckare. 2. ⚓ halfdäck. **-vers**, -es, -e, m. halfvers. **-vetter**, -s, -, m. halfkusin. **-voll**, a. full till hälften, half. **-vollständig**, a. halffärdig. **-wach**, a. halfvaken. **-wachsen**, a. halfväxt. **-weg**[e] el. vanl. **-wegs**, adv. 1. halfvägs. 2. tämligen, någorlunda. **-welt**, 0, f. lägre medelklassen, simpelt folk. **-weltdame**, -n, **-weltlerin**, -nen, f. simpelt fruntimmer, kurtisan. **-wild**, a. halfvild. **-wissen**, -s, 0, n. ytligt vetande. **-wisser**, -s, -, m. halfärd person. **-wisserei**, 0, f. = **-wissen**. **-wolle**, 0, f. blandad ull. **-wollen**, a. halfyllen. **-wüchsig**, a. halfvuxen. **-zimmer**, -s, -, n. rum i en halfvåning. **-zirkel**, -s, -, m. halfcirkel. **-zug**, -[e]s, -e †, m. ✕ halftropp.

2. halb el. vanl. **halben** el. **halber**, suffixgerad partikel. 1. för skull, t. ex. *ehren~* för hederns skull. *Meinethalben:* a) för min skull, t. ex. *er hat es meinethalben gethan*, b) (gärna) för mig (utan att jag motsätter mig), t. ex. *er kann es meinethalben thun.* 2. se *ausserhalb, innerhalb* m. fl.

Halbheit, -en, f. halfhet.

halbierbar, a. som kan halfveras.

halbieren, -te, -t, tr. och *sich* ~ halfvera, dela (sig) midt itu. **Halbierung**, f. -s... ex. **~punkt**, -[e]s, -e, m. midtpunkt. **~linie**, -n, f. midtlinie.

Halbling, Hälbling, -[e]s, -e, m. en som gör sig skyldig till halfhet, haltar på bägge sidor.

Halde, -n, f. 1. sluttning. 2. kulle. 3. barg. slaggvarp, varphög.

Hälfte, -n, f. hälft. *Um die ~ teurer:* en half gång till så dyr.

Halfter, -s, -, m. och n. -n, f. 1. grimma. 2. bogträ. 3. hölster. **-kette**, **-leine**, -n, f. grimskaft. **-pistole**, -n, f. hölsterpistol. **-riemen** = **-zügel**. **-ring**, -[e]s, -e, m. halsring. **-strick**, -[e]s, -e, **-zügel**, -s, -, m. grimskaft.

halftern, -te, ge-t, tr. sätta grimma på.

Hall, -[e]s, -e, m. skall, genljud. **-jahr**, -[e]s, -e, n. bibl. jubelår.

Halle, -n, f. 1. hall. 2. sal. 3. salumagasin, basar.

hallen, -te, ge-t, itr. h. skalla, (gen)ljuda.

Hallenser, I. -s, -, m. **~in**, -nen, f. invånare i Halle. II. adv. **hallensisch**, a. från, i, rörande, utmärkande för Halle, Halles.

halli, *interj.* hallå!

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Hallig[e], *-en, f.* ö vid Nordsjöns kust, som öfverspolas af hafvet vid flodtid.
hallisch = *hallensisch.*
halló, I. *interj.* **II.** -[*s*], *-s, n.* halå.
hallóllen, *-te, -t, itr. h.* ropa halå; hojta.
halloh se *hallo.*
Hallór, *-en, -en, m.* hallor (arbetare i Halles saltverk). **-en...** Rx. **~stadt**, 0, *f.* hallernas stad, Halle. **~tracht**, *-en, f.* hallernas drägt.
Hallucinatión, *-en, f.* hallucination.
Hallúnke se *Halunke.*
Halm, -[*e*]*s*, -*e*[*n*], *m.* dim. *Hälmchen, -lein,* halmstrå, strå. *Die Frucht auf dem ~ verkaufen:* sälja säden på rot. Bild. *jmdm das Hälmlein durch den Mund ziehen:* genom smicker vinna ngn. **-frucht**, *-e* †, *f.* sädesväxt, spannmål. **-knoten**, *-s, -, m.* knut, knä på ett strå. **-pflanze**, *-n, f.* bot. stråbärande växt. **-sn...** Rx. **~dach**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* halmtak. **~tragend**, *a.* stråbärande. **~weise**, *adv.* stråvis.
Hals, *-es, -e* †, *m.* 1. hals. *Einen langen ~ machen:* sträcka på halsen. *Einen weissen ~ haben:* vara hvit kring halsen, hafva hvit halsduk. *Über ~ und Kopf* el. *~ über Kopf:* hals öfver hufvud, hufvudstupa. *Sich etw. auf den ~ laden:* skaffa sig ngt på halsen. *Jmdm auf dem ~e liegen* el. *sitzen:* a) ligga ngn på halsen, b) ligga öfver ngn. *Sich etw. an den ~ reden:* genom sitt prat skaffa sig ngt på halsen. *Sich um den ~ reden:* tala halsen af sig. *Einen schlimmen ~ haben* el. *Schmerzen* el. *es im ~e haben:* hafva ondt i halsen. *Aus vollem ~e lachen, schreien:* skratta, skrika med full hals. 2. halsstycke, krage, halsduk. 3. särskilda fall. *Bis an den ~ in Schulden stecken:* vara skuldsatt ända upp öfver öronen. *Bleib mir damit vom ~e:* kom ej med det där. *Jmdm über den ~ kommen:* öfverraska ngn. *In den unrechten ~ kommen:* komma i galen strupe. *In einen ~ hineinlügen:* få höra och tåla förebråelse för lögn. *Es riecht jmdm aus dem ~e:* ngn har dålig andedrägt. *Ich hab's satt bis an den ~* el. *es wächst mir schon zum ~e heraus:* jag är alldeles uttröttad på det. **-abschneiden**, *-s*, 0, *n.* halsens afskärande; bild. lurande, präjande, ocker. **-abschneider**, *-s, -, m.* bödel, mördare; bild. ockrare, präjare. **-ader**, *-n, f.* halsåder. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* halsband. **-berge**, *-n, f.* halsbärga. **-binde**, *-n, f.* halsduk. Bild. *etw. hinter die ~ giessen:* taga en tår på tand. **-bräune**, 0, *f.* med. 1. difteri. 2. strypsjuka. **-brechend**, **-brecherisch**, *a.* halsbrytande. **-bund**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* halslinning, skjortkrage. **-drüse**, *-n, f.* med. mandel (halskörtel). **-eisen**, *-s, -, n.* halsjärn **-entzündung**, *-en, f.* strupinflammation. **-fliesse**, *-n, f.* zool. bröstfena. **-gehänge[e]**, **-gehenk**, -[*e*]*s*, *-e, n.* halsprydnad, halssmycke. **-gericht**, -[*e*]*s*, *-e, n.* jur. 1. domstol öfver lif och död. 2. dom i lifssak. **-gerichtsbarkeit**, 0, *f.* jur. domsrätt i lifssaker. **-geschmeide**, *-s, -, n.* halssmycke. **-geschwulst**, *-e* †, *f.* halssvulst. **-geschwür**, -[*e*]*s*, *-e, n.* halsböld. **-kappe**, *-n, f.* kapuschong. **-kette**, *-n, f.* halskedja. **-kragen**, *-s, -, m.* halskrage. **-krankheit**, *-en, f.* halssjukdom, halsondska. **-krause**, *-n, f.* halskräs, halsremsa. **-länge**, *-n, f.* halsens längd. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* = *-gerichtsbarkeit.* **-ring**, -[*e*]*s*, *-e, m.* halsring. **-sache**, *-n, f.* jur. lifssak. **-schleife**, *-n, f.* halsrosett. **-schlinge**, *-n, f.* snara kring halsen vid hängning. **-schmuck**, -[*e*]*s*, *-e, m.* halsprydnad. **-schnur**, *-e* †, *f.* halskedja. **-starrig**, *a.* halsstarrig. **-starrigkeit**, 0, *f.* halsstarrighet. **-stimme**, *-n, f.* falsett. **-strafe**, *-n, f.* dödsstraff. **-streif**, **-strich**, -[*e*]*s*, *-e, m.* halslinning. **-tüch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* halsduk. **-weh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* halsondska. **-welte**, *-n, f.* halsvidd. **-zäpflein**, *-s, -, n.* tungspene.
Halse, *-n, f.* 1. jag. halsband. 2. ⚓ hals.
halsíen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* 1. falla om halsen, omfamna. 2. ⚓ halsa, hala an halsarne.
I. Halt, I. -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. halt, rast, rastställe, (anhalt)station. 2. mus. fermat. 3. stöd, stadga, hållning. 4. innehåll, halt. *Dieses Gerücht ist ohne ~* detta rykte saknar all grund. **II.** *interj.* halt! **-kette**, *-n, f.* hämkedja. **-los**, *a.* haltlös. **-losigkeit**, 0, *f.* haltlöshet. **-machen**, *-s*, 0, *n.* halt. **-statt**, 0, **-stätte**, *-n, f.* rastställe, hviloplats. Jfr *Halte...*
2. halt, ✱ **halter,** *adv.* F visserligen, nog, väl, fälle, läll.
haltbar, *a.* 1. möjlig att hålla, att försvara, t. ex. *die Festung ist nicht ~* fästningen kan ej hålla sig. 2. stark, fast, hållfast.
Haltbarkeit, 0, *f.* 1. möjlighet att hålla, att försvara. 2. styrka, hållfasthet, fasthet.
Halte... Rx. **-fest**, -[*e*]*s*, *-e, m.* F polisbetjänt, griphummer. **-kind**, -[*e*]*s*, *-er, n.* bortackorderadt barn. **-mutter**, -†, *f.* kvinna hos hvilken ett barn är inackorderadt, fostermor. **-platz**, *-es, -e* †, *m.* anhaltstation. **-punkt**, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. stödjepunkt. 2. håll(ställe), station. **-stelle**, *-n, f.* = *-platz* och *-punkt* 2.
haltíen, *hältst, hält, hielt, hielte, ge-en,* -[*e*], I. *tr.* 1. hålla. Rx. a) med subst. *Den Atem, Gottes Gebote, seinem Kinde einen Lehrer, Ordnung, Pferde und Wagen, eine Rede, Schritt* el. *Tritt ~* hålla jämna steg, *Schule, Stand, Takt, Vorlesungen, Wache, sich seine Wäsche selbst ~* hålla sig själf med tvätt, *Wort, Zeitungen ~.* b) med adj. *Jmdn gefangen ~, den Kopf gerade ~* hålla sig, gå rak, *den Mund rein* el. *reinen Mund* el. P *den Rand ~* hålla munnen, tiga. c) *Es mit jmdm ~* hålla med ngn, stå på ngns sida. d) med prep. *Etw. an das Feuer ~* hålla ngt framför, öfver elden. *Für etw. ~* hålla, anse för ngt; *man hält ihn höchstens für*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

zwölfjährig: man kan ej tro, att han är öfver tolf år. *Gegen einander* ~ hålla emot hvartannat, jämföra, *etw. gegen das Licht* ~. *Die Hand in die Höhe* ~ hålla upp handen. *Über die Taufe* ~ bära till dopet. *Jmdm eine Pistole vors Gesicht* ~ sätta en pistol framför ansigtet på ngn. 2. opers. *Es hielt ihn nicht lange in dieser Lage:* han kunde ej länge fördraga detta läge. 3. part. perf. a) *Gehalten sein zu ...* vara tvungen att ... b) *gegen jmdn gehalten sein:* vara tillbakadragen, stel mot ngn. 4. särskilda fall. Ordspr. ~ *und versprechen sind zweierlei:* lofven är bra, men hållen är bättre. *Etw.* ~ bära ngt, t. ex. *der Zweig kann die Last nicht* ~. *Dieser Sack hält zwei Fuss:* denna säck rymmer två fot. ~ *Sie es damit wie Sie wollen:* förfar därmed efter behag; *so* ~ *wir es:* så är vår sed, *wie willst du es damit gehalten haben?* hur vill du ha det därmed? *Das Abendmahl* ~ utdela nattvarden. *Viel* el. *grosse Stücke auf jmdn* el. *von jmdm* ~ sätta stort värde på ngn, *viel auf sich* ~ hafva höga tankar om sig, *nichts auf etw.* (sch.) ~ hafva låga tankar om ngt. *Halt den Dieb!* ta fast tjufven! *Jmds Andenken in Ehren* ~ hedra ngns minne. *Freundschaft mit jmdm* ~ vara vän med ngn. *Frieden und Ruhe* ~ lefva i godt förstånd. *Etw. im Gedächtnisse* ~ komma ihog ngt. *Gericht über jmdn* ~ sitta till doms öfver ngn. *Jmdn hoch, wert* ~ sätta ngn högt, sätta värde på ngn. *Den Kopf hoch* ~ bära hufvudet, nacken högt. *Einen Kauf nicht* ~ bryta ett köp. *Kostgänger* ~ hafva inackorderingar. *Jmdn kurz* ~ vara sträng mot ngn. *Hundert Meter in die Länge* ~ vara hundra meter lång. *Jmdn lieb* ~ hålla af ngn. *Mahlzeit* ~ spisa, sitta till bords. *Kein Mass* ~ vara omåttlig. *Die Messe* ~ förrätta mässan. *Sein Mittagsschläfchen* ~ taga sin middagslur. *Musterung* ~ mönstra. *Probe* ~ bestå profvet. *Etw. zu Rate* ~ hushålla med ngt. *Etw. nicht recht* ~ *können:* ha svårt att hålla ngt. *Ruhe* ~ hålla sig lugn. *Jmdn strenge* ~ vara sträng mot ngn. *Was* ~ *Sie von ihm?* hvad har ni för tanke om honom? *Jmdn beim Worte* ~ taga ngn på ordet. *Im Zaume* ~ tygla. II. *Sich* ~ 1. hålla sig, t. ex. *sich zu jmdm* ~, *sich bereit* el. *in Bereitschaft* ~, *sich an jmdn wegen etw.* ~ hålla sig till ngn för ngt, *sich vor Lachen nicht* ~ *können, dies Obst hält sich lange, die Festung hat sich tapfer gehalten.* 2. *Etw. lässt sich leicht, schwer* ~ ngt är lätt, svårt att hålla. 3. uppföra sig, skicka sig, t. ex. *sich gut* ~. 4. särskilda fall. *Sich für sich* ~ hållas för sig. *Sich kaum* ~ *können:* hafva svårt att låta bli. *Das Wetter hält sich:* det vackra vädret fortfar, det fortfar att hålla uppe. III. *itr. h.* 1. hålla (ej gå sönder). *Das Eis hält:* isen bär. 2. *Auf etw.* (sch.) *los* ~ sigta på ngt. 3. hålla, göra halt, rasta. 4. *Auf etw.* (sch.) ~ gifva akt på ngt. 5. *Dafür* ~ vara af den åsigten. 6. *Etw. hält schwer:* ngt sitter hårdt, sitter åt, bereder svårigheter. 7. *An sich* ~ beherska sig, lägga band på sig.

Halter, *-s,* -, *m.* 1. ~**in,** *-nen, f.* vanl. blott i sms. person som håller ngt. 2. hållare, skaft, pennskaft, handtag, tag, grepe.

Hälter, *-s,* -, *m.* förvaringskärl, reservoar.

haltig, ✱ **hältig,** *a.* bruk. blott i sms. -haltig, innehållande, -blandad.

Haltung, *-en, f.* 1. 0, hållande, t. ex. *die* ~ *einer Zeitung.* 2. hållning. 3. stöd, fäste. 4. totalintryck. -**s...** ex. ~**los,** *a.* hållningslös, utan hållning. ~**lösigkeit,** 0, *f.* brist på hållning.

Halúnke, *-n, -n, m.* spetsbof, kanalje, skurk. -**n...** ex. ~**gesicht,** -[*e*]*s,* 0, *n.* tjufpack, slödder. ~**streich,** -[*e*]*s, -e, m.* bofstreck.

halúnkenhaft, *a.* bofaktig, skurkaktig.

Halunkeréi, *-en, f.* kanaljeri, bofstreck.

halúnkisch = *halunkenhaft.*

Hambutte, *-n, f.* nypon.

Hamen, *-s,* -, *m.* dim. *Hämchen, -lein,* 1. metkrok. 2. (fisk)håf, kasse; rapphönsnät.

hämisch, *a.* ond, ondskefull, bakslug, skadeglad.

Hämling, -[*e*]*s, -e, m.* kastrat, evnuck.

Hammel, *-s,* -[†], *m.* 1. kastrerad bagge. F *um wieder auf besagten* ~ *zurückzukommen:* för att återvända till ämnet. 2. fårstek. 3. bildl. beskedlig stackare, kräk. -**braten,** *-s,* -, *m.* fårstek. -**fett,** -[*e*]*s,* 0, *n.* fårtalg. -**fleisch,** *-es,* 0, *n.* fårkött. -**keule,** *-n, f.* fårbog. -**lamm,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* bagglam. -**sprung,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* omröstning som går så till, att alla röstande lemna rummet och sedan återvända genom olika dörrar, de jakande genom en, de nekande genom en annan. -**s...** = föreg. sms.

hammeln, *-te, ge-t, tr.* kastrera.

Hammer, *-s,* - el. vanl. -†, *m.* 1. hammare. *Unter den* ~ *kommen* el. *dem* ~ *verfallen:* gå under klubban. 2. *Hämmerchen, -lein:* a) ballrande tomte, rå, b) ond ande, djäfvul. 3. *Meister Hämmerlein:* bödeln, skarprättarn. -**auge,** *-s, -n, n.* ⊕ hål i en hammare. -**axt,** *-e* †, *f.* -**beil,** -[*e*]*s, -e, n.* yxhammare. -**fisch,** *-es, -e, m.* zool. hammarhaj (Zygæna). -**förmig,** *a.* hammarformig. -**heim,** -[*e*]*s, -e, m.* ⊕ hammarskaft. -**herr,** *-n, -en, m.* brukspatron. -**hütte,** *-n, f.* bruk. -**loch,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* hål i en hammare. -**meister,** *-s,* -, *m.* ⊕ smedmästare vid ett hammarverk. -**schlacke,** *-n, f.* ⊕ hammarslagg. -**schlag,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. hammarslag. 2. ⊕ hammarslagg. -**schmied,** -[*e*]*s, -e, m.* brukssmed, hammarsmed. -**stiel** = *-helm.* -**werk,** -[*e*]*s, -e, n.* hammarverk.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

hämmerbär, *a.* smidbar.
Hämmerbarkeit, 0, *f.* smidbarhet.
Hämmerling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* = *Hammer* 2 och 3.
hämmerlin, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* hamra, slå.
Hämmling se *Hämling*.
hämorrhoidál[isch], *a.* hemorroidal(isk).
Hämorrhoiden, *plur.* hemorroider.
Hampelmann, -[*e*]*s*, -*er* †, *m.* leddocka, ryckgubbe; bildl. narr, pajas.
hampelmännisch, *a.* beskaffad som en leddocka, en ryckgubbe; bildl. narraktig.
hampelin, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* sprattla med armar och ben.
Hamster, -*s*, -, *m.* 1. zool. hamster, ~**in**, -*nen*, *f.* hamsterhona. 2. hamsterskinn. 3. bildl. a) enstöring, b) girigbuk. -**bau**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* hamsterbo. -**fänger**, -**gräber**, -*s*, -, *m.* hamsterjägare.
hamstern, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. hopsamla, hopsamka. 2. F plugga, träla.
Hand, -*e* †, *f.* 1. hand, t. ex. a) *die umgekehrte* el. *verkehrte* ~ handens afvigsida, *eine* ~ *breit:* en hands bredd; bildl. *kurzer* ~ utan omsvep, rakt på sak, *jmds rechte* ~ *sein, gesamter* ~ allasammans; ⚓ *es sind zwanzig Hände an Bord:* besättningen består af tjugu man, *alle Hände auf Deck!* alle man på däck! b) med verb: *jmdm die* ~ *bieten, ich gebe Ihnen die* ~ *darauf, die* ~ *bei etw. im Spiele haben:* hafva sin hand med i spelet, *alle Hände voll zu thun haben:* hafva fullt upp att göra, hafva många järn i elden, *freie* ~ *haben:* hafva fria händer, *jmdm freie* ~ *lassen, tüchtig* ~ *ans Werk legen,* bildl. *die* ~ *in den Schoss legen:* lägga armarne i kors, *die* ~ *auf etw. legen:* lägga beslag på ngt, *jmdm hülfreiche* ~ *leisten:* bispringa ngn, *hohle Hände machen:* gum sätt, åtbörder anhålla om dricks-pengar, *weder* ~ *noch Fuss regen* el. *rühren:* ej röra sig ur fläcken, *jmdm die* ~ *schütteln:* skaka ngns hand, *es ist so finster, dass man nicht* [*die*] ~ *vor Augen sehen kann:* det är så mörkt, att man ej kan se handen framför sig, *auf eigner* ~ *sitzen:* stå på egna fötter, *die Hände in die Seiten stemmen:* sätta händerna i sidorna, *wie man eine* ~ *umdreht:* i en handvändning, *die* ~ *nicht umdrehen* el. *umkehren um etw.:* ej det ringaste bry sig om ngt, *seine Hände in Unschuld waschen:* två sina händer, *um die* ~ *eines Mädchens werben:* anhålla om en flickas hand; c) med prep. *an die* ~ *geben:* gifva vid handen, *jmdm an die* ~ *gehen mit etw.:* gå ngn tillhanda med ngt, *jmdn an der* ~ *haben, halten, führen:* hålla ngn i handen; *auf eigene* ~, *jmdm etw. auf die* ~ *geben:* gifva ngn ngt på hand, handpengar, afv. gifva ngn ett slag på fingrarna, *jmdn auf Händen tragen:* bära ngn på sina händer, *das liegt auf der* [*flachen*] ~ det ligger i öppen dag, *jmdm auf die* ~ *sehen:* noga öfvervaka ngn; *etw. aus der* ~ el. *den Händen geben:* lemna något från sig, *etw. aus der* ~ *legen:* lägga ngt från sig; *jmdn bei der* ~ *fassen:* taga ngn i hand, *mit der Antwort bei der* ~ *sein:* hafva ett svar tillhands; *hinter der* ~ *sein* el. *sitzen:* sitta i efterhand; ~ *in* ~ *mit etw. gehen, jmdm in die Hände arbeiten:* underlätta, främja ngns arbete, *jmdn in der* ~ el. *in Händen haben:* hafva ngn i sitt våld, *in die Hände klatschen, die Beine in die Hände nehmen:* lägga benen på ryggen; *mit der* ~ *gemacht:* gjord, arbetad för hand, *mit Händen und Füssen arbeiten, sich mit Händen greifen lassen:* vara alldeles påtaglig, *sich mit* ~ *und Fuss gegen etw. stemmen:* arbeta emot ngt med händer och fötter, *mit leeren Händen abziehen:* få gå tomhändt, med oförrättadt ärende; *nach der* ~ *verkaufen:* sälja efter handvigt; *über die* ~ *einschenken:* hälla i med afvig hand, *mit jmdm über die* ~ *sein:* stå på spänd fot med ngn; *etw. unter* [*den*] *Händen haben:* hafva hand om ngt, *unter der* ~ under hand; *die Arbeit geht ihm von der* ~ arbetet går raskt undan för honom, *von der* ~ *weisen:* tillbakavisa, afslå; *vor der* ~ tills vidare, *vor der* ~ *sein:* sitta i förhand, *etw. vor die Hände nehmen:* företaga sig ngt; *etw. zur* ~ *haben:* hafva ngt tillhands, *zur* ~ *sein:* vara tillhands. 2. plur. afv. -, tvärhand, kvarter. 3. (hand)stil, t. ex. *eine gute* ~ *haben* el. *schreiben:* hafva en vacker stil. -**ambess**, -*es*, -*e*, *m.* ⊕ handstäd. -**anlegung**, 0, *f.* 1. företags början. 2. beslag. -**arbeit**, -*en*, *f.* 1. handarbete. 2. kroppsarbete. -**arbeiter**, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* kroppsarbetare. -**auflegen**, -*s*, 0, *n.* -**auflegung**, 0, *f.* händernas påläggning. -**becken**, -*s*, -, *n.* handfat. -**beil**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* handyxa. -**bessen**, -*s*, -, *m.* liten kvast, viska. -**betrieb**, -[*e*]*s*, 0, *m.* manufaktur. -**bewegung**, -*en*, *f.* handrörelse. -**bibel**, -*n*, *f.* mindre bibel, fickbibel. -**bibliothek**, -*en*, *f.* handbibliotek. -**billet**[t], -[*te*]*s*, -*te* el. -*s*, *n.* biljett (bref med bud). -**blatt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* manschett. -**bohrer**, -*s*, -, *m.* ⊕ handborr. -**breit**, *a.* af en hands bredd. -**brief**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. egenhändigt bref, autograf. 2. = -*billet*. -**buch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* handbok. -**büchse**, -*n*, *f.* lätt bössa, karbin. -**decke**, -*n*, *f.* mindre täcke. -**dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* dagsverke. -**dienster**, -*s*, -, *m.* dagsverkare. -**druck**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* handtryckning. -**eimer**, -*s*, -, *m.* mindre ämbare. -**eisen**, -*s*, -, *n.* handboja. -**exemplar**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* mindre, lätthandterligt exemplar. -**fass**, -*es*, -*er* †, *n.* 1. mindre fat, fjärding. 2. handfat. -**feger**, -*s*, -, *m.* viska. -**fessel**, -*n*, *f.* handboja; armring. -**fest**, *a.* handfast. -**feste**, 0, *f.* 1. hand-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

slag sv. bekräftelse af ett löfte. 2. trolofning. 3. genom egenhändig underskrift bekräftad urkund. **-fläche**, *-n, f.* sida af en hand. **-förmig**, *a.* handformig. **-gehrauch**, -[e]*s*, 0, *m. Ausgabe zum ~e:* mindre (lättanvändbart) upplaga. **-geld**, -[e]*s*, 0, *n.* handsöl, handpengar; städja. **-gelenk**, -[e]*s*, *-e*, *n.* handled. **-gelöbnis[s]**, *-ses*, *-se*, **-gelübde**, *-s*, -, *n.* med handslag bekräftadt löfte. **-gemein**, *a. ~ werden:* komma i handgemäng. **-gemenge**, *-s*, 0, *n.* handgemäng. **-gepäck**, -[e]*s*, 0, *n.* lätt bagage som man bär i handen, för med sig i kupén. **-gerecht**, *a.* lätthandterlig. **-geschmeide**, *-s*, -, *n.* armsmycke. **-gewebe**, *-s*, -, *n.* för handen väfdt, hemmaväfdt tyg. **-gewehr**, -[e]*s*, *-e*, *n.* ✕ 1. handgevär. 2. sidogevär. **-gicht**, 0, *f.* gikt i händerna. **-granate**, *-n*, *f.* ✕ handgranat. **-greiflich**, *a.* 1. handgriplig. 2. påtaglig. **-greiflichkeit**, *-en*, *f.* 1. handgriplighet. 2. påtaglighet. **-griff**, -[e]*s*, *-e*, *m.* 1. handgrepp, grepp. 2. handtag. **-habe**, *-n*, *f.* handtag. **-haben**, *-te*, *ge-t*, * *tr.* handhafva, sköta, förvalta. **-haber**, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* handhafvare, förvaltare. **-habung**, 0, *f.* handhafvande, skötande. **-heft**, -[e]*s*, *-e*, *n.* anteckningsbok. **-karre**, *-n*, *f.* **-karren**, *-s*, -, *m.* dragkärra. **-karten**, *f. plur.* kortspel. handkort. **-käse**, *-s*, -, *m.* för handen formad ost. **-kasse**, *-n*, *f.* handkassa. **-kauf**, -[e]*s*, 0, *m.* 1. handpengar. 2. köp efter handvigt. 3. minuthandel. **-klapper**, *-n*, *f.* kastanjett. **-koffer**, *-s*, -, *m.* kappsäck. **-korb**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* bärkorg. **-krause**, *-n*, *f.* veck, remsa kring händerna, manschett. **-kübel**, *-s*, -, *m.* och *n.* mindre ämbare. **-kuss**, *-es*, *-e* †, *m.* handkyse. **-lang**, *a.* af en hands längd. **-langen** = *-langern.* **-langer**, *-s*, -, *m.* handtlangare. **-langern**, * *itr. h.* vara handtlangare. **-laterne**, *-n*, *f.* handlykta. **-leiter**, *-s*, -, *m.* handledare. **-leiter**, *-n*, *f.* liten stege. **-leitung**, 0, *f.* handledning. **-leuchter**, *-s*, -, *m.* handljusstake. **-messer**, *-s*, -, *n.* täljknif. **-muff**, -[e]*s*, *-e*, *m.* armmudd. **-mühle**, *-n*, *f.* handkvarn. **-münze**, *-n*, *f.* skiljemynt. **-ochs[e]**, *-en*, *-en*, *m.* högeroxe. **-pferd**, -[e]*s*, *-e*, *n.* 1. handhäst. 2. högerhäst. **-presse**, *-n*, *f.* handpräss. **-ramme**, *-n*, *f.* ⊕ ramningsklubba, stamp; stenslagg. jungfru. **-reichung**, *-en*, *f.* handräckning, bistånd, hjälp. **-rolle**, *-n*, *f.* mangel för hand. **-rücken**, *-s*, -, *m.* handens afvigsida. **-rut[h]e**, *-n*, *f.* skaft på piskor, slagor m. m. **-schein**, -[e]*s*, *-e*, *m.* skuldförbindelse. **-schelle**, *-n*, *f.* handboja. **-schlag**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* handslag. **-schmiede**, *-n*, *f.* smedja där det smides för hand. **-schraube**, *-n*, *f.* handskruf, tumskruf. **-schreiben**, *-s*, -, *n.* handbref; egenhändigt bref, biljett. **-schrift**, *-en*, *f.* 1. handstil. 2. handskrift, manuskript. **-schriftlich**, *a.* 1. skriftlig, skrifven, handskrifven. 2. beträffande handskrifter, manuskript. **-schuh**, -[e]*s*, *-e*, *m.* handske. **-schuhknöpfer**, *-s*, -, *m.* handskknäppare. **-schuhladen**, *-s*, -†, *m.* handskbod. **-schuh-macher**, *-s*, -, *m.* handskmakare. **-sieb**, -[e]*s*, *-e*, *n.* mindre sikt. **-siegel**, *-s*, -, *n.* privat sigill. **-spiess**, *-es*, *-e*, *m.* steksspett som vändes för hand. **-spritze**, *-n*, *f.* handspruta. **-streich**, -[e]*s*, *-e*, *m.* i sht ✕ öfverrumpling. **-stuhl**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ⊕ väfstol för hand. **-trommel**, *-n*, *f.* handtrumma, tamburin. **-tuch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* handduk. **-tuchhalter**, *-s*, -, *m.* handdukshållare. **-umdrehen**, **-umkehren**, *-s*, 0, *n.* handvändning. **-verkauf**, -[e]*s*, 0, *m.* minuthandel. **-voll**, 0, *f.* handfull. **-waffe**, *-n*, *f.* = *-gewehr.* **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* dragkärra. **-wahrsager**, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* en som spår i händerna, kiromantiker. **-wanne**, *-n*, *f.* handvanna. **-warm**, *a.* ljum. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* handvatten. **-welle**, *-n*, *f.* nystvind a. **-weiser**, *-s*, -, *m.* vägvisare med i en hand utstående arm. **-werk**, -[e]*s*, *-e*, *n.* 1. handtverk, yrke. *Jmdm das ~ legen:* a) förbjuda ngn att utöfva sitt handtverk, b) bildl. sätta p för ngns förehafvande. 2. mästarnes församling. **-werks...** Ex. **~älteste(r)**, (adj. böjn.) *m.* älste, ålderman inom ett yrke. **~brauch**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* handtverksbruk. **~bursch[e]**, *-en*, *-en*, *m.* (handtverks)gesäll. **~frau**, *-en*, *f.* handtverkarhustru. **~gesell[e]**, *-en*, *-en*, *m.* (handtverks)gesäll. **~grüss**, *-es*, *-e* †, *m.* handtverkshälsning. **~junge**, *-n*, -*n*, *m.* (handtverks)lärling. **~lade**, *-n*, *f.* handtverkslåda. **~mässig**, *a.* handtverksmässig. **~meister**, *-s*, -, *m.* handtverksmästare. **~zeug**, -[e]*s*, 0, *n.* verktyg. **~zunft**, *-e* †, *f.* handtverksskrå. **-werker**, *-s*, -, *m.* handtverkare. **-werkerverein**, -[e]*s*, *-e*, *m.* handtverksförening, arbetarförening. **-winde**, *-n*, *f.* ⊕ handspel. **-wörterbuch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* handordbok. **-wurzel**, *-n*, *f.* handlofve, handled. **-zeichen**, *-s*, -, *n.* bomärke. **-zirkel**, *-s*, -, *m.* mindre cirkel. **-zeber**, **-zuber**, *-s*, -, *m.* handämbar. **-zug**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* handstil. Jfr *Hände...*

Hände... Ex. **-druck**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* **-drücken**, *-s*, 0, *n.* handtryckning. **-geben**, *-s*, 0, *n.* handlingen att räcka hvarandra händerna. *Durch ~* genom att räcka hvarandra händerna. **-klatschen**, *-s*, 0, *n.* handklappning. **-ringen**, *-s*, 0, *n.* händernas vridande. **-voll**, *a.* med fulla händer. **-waschen**, *-s*, 0, *n.* handtvagning.

Handel, *-s*, -†, *m.* 1. tilldragelse, händelse. 2. process, rättstvist. 3. i sht plur. gräl, krakel, kif, tvist. *Händel mit jmdm suchen:* söka gräl med ngn. 4. handel, affär, t. ex. *~ treiben, mit etw. ~ treiben, ~ und Wandel. ~s einig sein:* komma öfverens. Bildl. *jmdm den ~ aufkündigen* el. *aufsagen:* säga upp vänskapen med ngn. **-geist**, -[e]*s*, *-er*, *m.* köpmannasnille. **-treibend**, *a.* handelsidkande. **-treibende(r)**, (adj. böjn.) *m.* handelsidkare. **-s...** Ex. **~agent**, *-en*, *-en*, *m.* handelsagent.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

~angelegenheit, -*en*, *f.* (handels)affär. **~bevollmächtigte(r)**, (adj. böjn.) *m.* handelsfullmäktig. **~beziehung**, -*en*, *f.* handelsförbindelse, affärsförbindelse. **~bilanz**, 0, *f.* handelsbalans. **~brauch**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* affärsbruk. **~brief**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* handelsbref. **~buch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* handelsbok. **~diener**, -*s*, -, *m.* bodbetjänt, bokhållare. **~firm||a**, -*en*, *f.* handelsfirma. **~flotte**, -*n*, *f.* handelsflotta. **~frau**, -*en*, *f.* handelsidkerska. **~gärtner**, -*s*, -, *m.* trädgårdsmästare som salubjuder sina varor. **~gärtnerei**, -*en*, *f.* trädgårdsanläggning hvars alster salubjudas. **~geist**, -[*e*]*s*, -*er*, *m.* handelssnille. **~genoss[e]**, -*en*, -*en*, *m.* kompanjon. **~genossenschaft**, -*en*, *f.* handelssällskap, handelsbolag, handelskompani. **~gericht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* handelsdomstol. **~geschäft**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* handelsaffär. **~gesellschaft** = *~genossenschaft*. **~gesellschafter**, -*s*, -, *m.* kompanjon. **~gesetz**, -*es*, -*e*, *n.* handelslag, handelsbalk. **~gesetzgebung**, 0, *f.* handelslagstiftning. **~gewicht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* vigt som i handeln användes. **~gewölbe**, -*s*, -, *n.* källare där handel bedrifves; handelsmagasin. **~hafen**, -*s*, -†, *m.* hamn för handelsfartyg. **~haus**, -*es*, -*er* †, *n.* handelshus. **~herr**, -*n*, -*en*, *m.* köpman, handlande, chef för ett handelshus. **~herrschaft**, 0, *f.* handelsvälde. **~kammer**, -*n*, *f.* **~kollegium**, -*um*[*s*], -*en*, *n.* handelskammare, handelskollegium. **~kompanie**, -*en*, *f.* handelskompani. **~konsul**, -*s*, -*n*, *m.* konsul. **~leute** plur. af **~mann**, -[*e*]*s*, *m.* handlande, köpman. **~männisch**, *a.* köpmans-. **~marine**, -*n*, *f.* handelsflotta. **~niederlassung**, -*en*, *f.* handelskoloni. **~platz**, -*es*, -*e* †, *m.* handelsplats. **~rat[h]**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. handelsråd. 2. kommerseråd. **~recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* handelsrätt. **~reise**, -*n*, *f.* handelsresa. **~reisende(r)**, (adj. böjn.) *m.* handelsexpedit. **~schiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* handelsfartyg. **~schule**, -*n*, *f.* handelsskola, handelsinstitut. **~sperre**, -*n*, *f.* förbud mot handels idkande. **~staat**, -[*e*]*s*, -*en*, *m.* handelsstat. **~stadt**, -*e* †, *f.* köpstad. **~stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* köpmansstånd, köpmanskår. **~tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. dag då handel får bedrifvas. 2. köpmansförsamling. **~unternehmung**, -*en*, *f.* handelsföretag. **~verkehr**, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. handelsförbindelse. 2. affärslif, omsättning. **~vertrag**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* handelsfördrag. **~volk**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* handelsidkande folk. **~weg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* handelsväg. **~zweig**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* handelsgren.

Händel... Ex. **-macher**, **-stifter**, **-sücher**, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* grälmakare, grälmakerska. **-süchtig**, *a.* grälaktig.

handeln, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. handla, göra, uppföra sig, t. ex. *ich werde gegen ihn ~, wie er gegen mich handelt; er hat als Bruder an mir gehandelt:* han har handlat mot mig, behandlat mig som en bror. Teat. *~de Person:* uppträdande person. 2. *Der Verfasser, das Buch handelt von der Freundschaft:* författaren behandlar, boken handlar om vänskapen. 3. *Um den Frieden ~* förhandla om freden. *Mit jmdm um eine Ware ~* köpslå med ngn om en vara. [*Mit*] *sich ~ lassen:* låta pruta med sig. 4. handla, drifva handel, t. ex. *mit einer Ware. Nach Indien ~* drifva handel på Indien. II. *Sich ~* 1. opers. *es handelt sich um etw.:* det är fråga om ngt. 2. *se I, 3.* 3. *Sich reich, arm ~* blifva rik, fattig på sin handel.

Handelschaft, 0, *f.* 1. samtliga köpmän i en stad, ett land; köpmanskår. 2. allt som rör handeln.

händig, *a.* i sms. 1. -händt. 2. *Vier~ spielen:* spela fyrhändigt.

Händler, -*s*, -, *m.* handlande, köpman.

handlich, *a.* 1. (lätt)handterlig; bild. foglig, medgörlig. 2. måttlig, tämligen. 3. handgriplig. 4. dial. handfast, dugtig, rask.

Handlung, -*en*, *f.* 1. handling. 2. a) handel, b) handelsbod, bod, affär, c) affärs innehafvare, firma, handelshus. -2... Ex. **~ausdruck**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* handelsterm. **~beflissene(r)**, (adj. böjn.) *m.* elev vid handelsinstitut; handelsbokhållare. **~commis**, -, -, *m.* bodbetjänt, handelsbokhållare. **~fähig**, *a.* i stånd att handla. **~gesellschafter**, -*s*, -, *m.* kompanjon, bolagsman. **~haus**, -*es*, -*er* †, *n.* handelshus. **~lehrling**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* bodgosse, springpojke. **~papier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* affärshandling. **~reisende(r)**, (adj. böjn.) *m.* handelsexpedit. **~weise**, -*n*, *f.* handlingssätt.

Hanf, -[*e*]*s*, 0, *m.* hampa. **-aal**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* F stryk af en tågande. **-acker**, -*s*, -†, *m.* hampåker. **-ärt**, -*en*, *f.* hampsort. **-bast**, -[*e*]*s*, 0, *m.* hampbast. **-bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* hampodling. **-bereiter**, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* person som bereder hampa. **-braut**, 0, *f.* F (galg)rep. *Mit der ~ getraut werden:* blifva hängd. **-brache**, -*n*, *f.* ⊕ hampbråka. **-brecher**, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* person som bråkar hampa. **-darre**, -*n*, *f.* ⊕ torkhus för hampa. **-garn**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* hampgarn. **-hechel**, -*n*, *f.* ⊕ hamphäckla. **-bede**, 0, *f.* = *-werg*. **-korn**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* hampfrö. **-kuchen**, -*s*, -, *m.* hampkaka. **-leinen**, -*s*, 0, *n.* hamptyg. **-meise**, -*n*, *f.* zool. entita (Parus palustris). **-mühle**, -*n*, *f.* ⊕ handkvarn på hvilken hampfrö males. **-öl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* hampolja. **-riffel**, -*n*, *f.* ⊕ hampkam. **-röste**, 0, *f.* hamprötning. **-same[n]**, -*ns*, -*n*, *m.* hampfrö. **-schwinge**, -*n*, *f.* ⊕ hampskäkta. **-schwinger**, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* ⊕ hampskäktare, hampskäkterska. **-spinnerei**, -*en*, *f.* hampspinneri. **-werg**, -[*e*]*s*, 0, *m.* hampblånor, hampdref.

hanfen, **hänfen**, *a.* af hampa, hamp-.

Hänfling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* hämpling (Linota cannabina).

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Hang, -[e]s, -e †, m. 1. 0, hängande (ställning). 2. sluttning. 3. böjelse, anlag, fallenhet.

Hänge... el. * **Hange...** Ex. **-ärmel,** -s, -, m. hängande, vid ärm. **-backe,** -n, f. hängande kind. **-bauch,** -[e]s, -e †, m. hängande mage. **-birke,** -n, f. hängbjörk. **-beden,** -s, -[†], m. ⊕ hängande lafve. **-brücke,** -n, f. hängbro. **-gerüst,** -[e]s, -e, n. ⊕ hängande ställning. **-gurt,** -[e]s, -e, m. ⊕ bukgjord att lyfta djur med. **-korb,** -[e]s, -e †, m. korg att hänga. **-lampe,** -n, f. hänglampa. **-leuchter,** -s, -, m. ljuskrona. **-lippe,** -n, f. hängande läpp. **-matte,** -n, f. hängmatta. **-maul,** -[e]s, -er †, n. F hängande läppar. *Ein ~ machen:* hänga läpp. **-riemen,** -s, -, m. rem på hvilken ngt hänger; ⊕ vagnsrem hvarpå vagnen hvilar. **-schloss,** -es, -er †, n. hänglås. **-weide,** -n, f. bot. tårpil (Salix Babylonica). **-werk,** -[e]s, -e, n. ⊕ hängverk.

hangeln, -st el. *hängst, hing* el. * *hieng, hinge* el. * *hienge, ge-en,* -[e], I. *itr. h.* och * *s.*, 1. hänga, t. ex. *an einem Haare* el. *an einem* [*seidenen*] *Faden:* på ett hår, *an der Wand:* på väggen, *am Galgen:* i galgen; *die Arme ~ lassen. Von etw. voll ~* vara fullhängd med, betäckt, öfversållad af ngt. *An einander ~* hänga ihop. *~ bleiben:* a) blifva hängande, fastna; bildl. b) hänga upp sig, ej komma ur fläcken, c) stanna på öfverblifna kartan. *Bis zu* el. *auf* (med acc.) *etw. ~* hängande räcka ned till ngt. *Die Ohren ~ lassen:* sloka öronen. F *den Mund* el. P *das Maul ~ lassen:* hänga läpp. Bildl. *am Gelde ~* med sin själ hänga fast vid pengarne, *an jmdm ~* vara ngn varmt tillgifven; *woran hängt's?* hvad är i vägen? *es hängt an einer Kleinigkeit:* det är en obetydlighet, det hänger på; *einen Prozess ~ lassen:* ej fullfölja en process. 2. slutta, luta. II. * = *hängen I.*

hängen, -te, *ge-t,* I. *tr.* och *sich ~* hänga (sig). *Jmdm alles auf den Leib ~* göra stora utgifter för ngns klädsel. Bildl. *etw. an den Nagel* el. *in den Schornstein ~* uppgifva ngt, slå ngt ur tankarne, *den Mantel nach dem Winde ~* vända kappan efter vinden, *sein Herz an etw.* (acc.) *~* vända sin hog till ngt, F *mit ~ und Würgen:* efter sju sorger och åtta bekymmer; jfr *Brotkorb, Glocke 1.* II. = *hangen I.*

hängens... Ex. **-wert[h],** **-würdig,** a. värd att hängas.

Hängsel, -s, -, n. och m. hängare, hängband.

Hanke, -n, f. höft, lår i sht på hästar.

hannov[e]ránisch, **hannöv[e]risch,** a. hannoveransk.

Hans, -e[n]s el. -en, -e[n] el. -e †, m. dim. *Hänschen* el. *Häns[e]lein* el. *Hänsel[chen],* 1. apr. Hans. 2. oftast F *Ein grosser ~* en hög herre. *~ Dumm:* dumhufvud. *~ in allen Gassen:* person som blandar sig i allt. *~ Ohnesorg:* glad garçon, lustigture. Jfr *Dampf 1.* **-närr,** -en, -en, m. gycklare, upptågsmakare, narr. **-würst,** -[e]s, -e [†], m. pajas. *Den ~ machen:* spela pajas. **-wursteréi,** -en, **-wurstiáde,** **-würstkomödie,** -n, f. **-würststreich,** -[e]s, -e, m. pajasupptåg, harlekinsputs; burlesk komedi.

Hansa, **Hanse,** 0, f. hansa. **-stadt,** -e †, f. hansestad.

Hanseát, -en, -en, m. hanseat.

hanseátisch, a. hanseatisk.

Hänseléi, -en, f. 1. drift, gyckel. 2. ⚓ sjömansdop första gången ekvatorn passeras.

hänseln, -te, *ge-t,* tr. 1. *Jmdn ~* låta ngn vid hans intrade i ett sällskap, en orden m. m. genomgå vissa gyckelceremonier; ⚓ döpa en sjöman, när han första gången passerar linien. 2. i allmh. gyckla, drifva med, reta. **Hänselung,** f.

Hantel, -n, f. gymn. gymnastikredskap bestående af tvänne järnkulor med ett handtag emellan (användes vid armsträckningar).

hanteln, -te, *ge-t,* itr. h. gymn. gymnasticera med *Hanteln.*

hantiérlen, -te, -t, I. *itr. h.* arbeta med händerna, vara sysselsatt, hafva sin sysselsättning, utöfva ett yrke; väsnas, bråka. *Mit etw. ~* handskas med ngt. II. *tr.* handtera, behandla.

Hantierung, -en, f. sysselsättning, handtering, yrke, handtverk.

haperig, a. knagglig.

haperln, -te, *ge-t,* itr. h. opers. ej gå framåt, fastna, sitta fast.

Happ, -[e]s, -e, m. 1. 0, snappande, napp. 2. = *2. Happen.*

1. happlen, -te, *ge-t,* itr h. snappa, nappa, nafsa, hugga med munnen.

2. Happen, -s, -, m. dim. *Häppchen,* -lein, F bit, beta, tugga.

happig, a. begärlig, lysten.

Happigkeit, 0, f. begärlighet, lystenhet.

Haps, I. -es, -e, m. = *Happ. Mit einem ~ verschlingen:* sluka i ett enda tag. II. *interj.* med ens, i ett nu.

häpsi, *interj.* betecknande nysning, tsi!

här, *interj.* (rop till dragare) och *adv.* åt vänster.

Hardes... Ex. **-vögt,** -[e]s, -e †, m. ungef. länsman i Schleswig.

Harem, -s, -s, m. harem.

1. hären, a. af hår, af tagel, hår-, tagel-.

2. härlen = *haaren.*

Häresie, -en, f. kätteri, sekteriism.

Härétiker, -s, -, m. kättare, sekterist.

härétisch, a. kättersk, sekterisk.

Harfe, -n, f. harpa. -n... Ex. **~klang,** -[e]s, -e †, m. harpklang, harpton. **~kundig,** a. som kan spela harpa. **~mädchen,** -s, -, n. kringvandrande harpspelerska. **~saite,** -n, f. harpsträng. **~spiel,** -[e]s, 0, n. harpspel. **~spieler,** -s, -, m. **~in,** -nen, f. harpspelare, harp-

* Äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

spelerska. **~stück**, -[e]s, -e, n. musikstycke för harpa. **~ton**, -[e]s, -e †, m. harpton. **~uhr**, -en, f. harpur.

harfiren, -te, ge-t, itr. h. spela harpa.

Harf[e]ner, -s, -, **Harfenist**, -en, -en, m. **~in**, -nen, f. harpspelare, harpspelerska.

härig, a. hårig.

Häring se *Hering*.

Harke, -n, f. räfsa, kratta. F bildl. *jmdm zeigen was eine ~ ist:* tillrättavisa ngn. -n... Ex. **~haupt**, -[e]s, -er †, n. tvärslå på en räfsa.

harken, -te, ge-t, tr. och itr. h. räfsa, kratta; F bildl. hårdt kamma.

Harker, -s, -, m. **~in**, -nen, f. räfsare, räfserska.

Harlekin, -s, -s el. -e, m. harlekin, pajas. -s... Ex. **~posse** = *Harlekinade*. **~pritsche**, -n, f. harlekins träsvärd. **~streich**, -[e]s, -e, m. harlekinsputs. **~tanz**, -es, -e †, m. harlekinsdans.

Harlekinade, -n, f. burlesk komedi i hvilken harlekinen spelar hufvudrollen.

Harm, -[e]s, 0, m. 1. harm, vrede. 2. förolämpning, kränkning. *Jmdm ~ zufügen:* förolämpa, kränka ngn. **-frei**, a. bekymmersfri. **-los**, a. 1. obekymrad, sorglös. 2. oskyldig, oskuldsfull, som ej gör ngn ngt förnär. **-lösigkeit**, 0, f. 1. sorglöshet. 2. oskuld. **-voll**, a. harmfull.

härmen, -te, ge-t, I. tr. förolämpa, såra, gräma. II. *Sich ~* harmas, gräma sig.

Harmonie, -en, f. harmoni. **-konzert**, -[e]s, -e, n. koncert af blåsinstrument. **-lehre**, -n, f. harmonilära. **-musik**, 0, f. harmonimusik, musik af blåsinstrument.

harmonisiren, -te, -t, itr. h. mus. harmoniera; bildl. harmoniera, öfverensstämma.

Harmonik, 0, f. harmonilära.

Harmonika, -as el. -en, f. harmonika.

harmonisch, a. harmonisk.

Harn, -[e]s, 0, m. urin. **-behälter**, -s, -, m. uringlas. **-blase**, -n, f. urinblåsa. **-gang**, -[e]s, -e †, m. uringång. **-glas**, -es, -er †, n. uringlas. **-leiter**, -s, -, m. = *-gang*. **-röhre**, -n, f. urinrör. **-ruhr**, 0, f. med. sockersjuka. **-stein**, -[e]s, -e, m. med. blåsten. **-stoff**, -[e]s, 0, m. urinämne. **-strang**, -[e]s, -e †, m. blåsstrång. **-strenge**, -n, **-verhaltung**, **-verstopfung**, -en, f. med. urinstämma, stranguri. **-weg**, -[e]s, -e, m. = *-gang*. **-winde**, -n, f. **-zwang**, -[e]s, 0, m. = *-strenge*.

harnen, -te, ge-t, itr. h. kasta sitt vatten.

Harnisch, -es, -e, m. harnesk. Bildl. *jmdn in ~ bringen, jagen:* bringa, sätta ngn i harnesk, *in ~ geraten:* blifva bragt i harnesk, blifva förtornad.

harnischen, -[es]t, -te, ge-t, tr. och *sich ~* kläda (sig) i harnesk. *Geharnischt:* klädd i harnesk; bildl. i harnesk mot ngn.

Harpúne, -n, f. harpun.

harpúnen, -te, -t, tr. harpunera.

Harpunier, -s, -e, m. harpunerare.

harpuniren, -te, -t, tr. harpunera.

Harpunierer, -s, -, m. harpunerare.

Harpúse, -n, f. ⚓ harpoje.

harpúsen, -[es]t, -te, -t, tr. ⚓ harpojsa.

Harpýie, -n, f. harpya.

harren, -te, ge-t, itr. h. bida, vänta, *auf etw.* (ack.) el. ✱ *einer* (gen.) *Sache:* på ngt. Bibl. *auf Gott ~* sätta sin lit till Gud.

harsch, a. hård, sträf, stv. bildl.; valkig, spröd. *~e Luft:* skarp luft.

harschen, -[es]t, -te, ge-t, itr. s. och h. blifva hård, sträf; om sår: läka sig, få sårskorpa. **Harschung**, f.

Harschheit, 0, f. hårdhet, sträfhet.

hart, *härter*, *härtest*, a. 1. hård, t. ex. *~es Brot*, *~ werden:* hårdna, *~e Eier* hårdkokta ägg, *~en Leib haben:* vara hårdlifvad, *eine ~e Nuss zu knacken*, *~ gestraft werden*. 2. sträng, t. ex. *~er Winter*, *~ gegen jmdn sein*, *jmdn ~ anfahren:* strängt tilltala ngn. 3. adv. *~ an* (med dat.): tätt intill, strax bredvid, t. ex. *~ an etw. vorbeistreifen*, *~ an der Kirche*. 4. särskilda fall. *~es Geld:* klingande mynt, metallmynt. *~es Futter:* sädesfoder. *Etw. liegt ~ im Magen:* ngt ligger tungt i magen. *~ gewöhnt sein:* ej vara bortklemad, vara van vid svårigheter, vid strapatser. *Einen ~en Kopf* el. *Nacken* el. *Sinn haben:* vara egensinnig; *einen ~en Kopf haben* stv.: hafva svårt för att fatta, vara en träskalle. *Eine ~e Stirn haben:* vara oblyg. *Einen ~en Stand haben:* hafva en svår ställning. *Etw. ~ büssen:* dyrt få umgälla ngt. *Es wird ~ halten zu ...* det blir svårt, kommer att sitta åt att ... *Mit ~er Not:* med knapp nöd. *~ hören:* höra illa. Mus. *~e Tonart:* durtonart. *Ein ~er Schlaf:* en djup sömn. **-borste**, -n, f. ⊕ *~ im Stahle:* spricka, remna i stål. **-erz**, -es, 0, n. kvartshaltig kopparmalm. **-futter**, -s, 0, n. sädesfoder. **-gesinnt**, a. hård i bildl. bem. **-gesotten**, a. hårdkokt, bildl. förhärdad. **-glas**, -es, 0, n. härdadt glas. **-häutig**, a. tjockhudad. **-herzig**, a. hårdhjärtad, grym. **-herzigkeit**, 0, f. hårdhjärtenhet, grymhet. **-heu**, -[e]s, 0, n. bot. Johannesknopp (Hypericum). **-holz**, -es, 0, n. hårdt trä; kärnvirke. **-hörig**, a. som har svårt för att höra, lomhörd. **-hörigkeit**, 0, f. lomhördhet. **-kopf**, -[e]s, -e †, m. egensinnig person, tjurhufvud. **-köpfig**, a. som har hårdt hufvud; bildl. egensinnig, envis. **-köpfigkeit**, 0, f. 1. svårighet att fatta, att lära sig ngt. 2. egensinne, envishet. **-korn**, -[e]s, 0, n. sammanfattningsnamn för hvete, råg och korn. **-lehrig**, a. som har svårt för att lära sig ngt. **-leibig**, a. hårdlifvad. **-leibigkeit**, 0, f. hårdt lif, trög afföring. **-lernig** = *-lehrig*. **-mäulig**, a. hårdmunt. **-mäuligkeit**, 0, f. hårdmunthet. **-metall**, -[e]s, 0, n. ⊕ tomback. **-näckig**, a. hårdnackad. **-näckig-**

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

keit, 0, *f.* hårdnackenhet. **-rindig**, *a.* försedd med hård kant. **-schlächtig**, *a.* som har kvickdrag. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. hårdhjärtenhet. 2. hårdnackenhet. **-traber**, *-s*, -, *m.* skarp trafvare. **-werden**, *-s*, 0, *n.* hårdnande. **-zinn** = *-metall.*

Härt... Bx. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* ⊕ vatten hvari metall härdas.

Härte, *-n*, *f.* hårdhet.

härt|en, *-ete, ge-et*, I. *tr.* härda, göra hård. II. *itr. s.* och *sich* ~ hårdna. **Härtung**, *f.*

Härter, *-s*, -, *m.* person som härdar.

Härtigkeit, *-en*, *f.* hårdhet i abt i bildl. bem.; förhärdelse.

härtlich, *a.* något hård.

Härtling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. vinträpple. 2. sur, omogen drufva.

1. **Harz**, *-es*, 0, *m. npr.* bärget Harz. **-dorf**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* by i Harz. **-reise**, *-n*, *f.* resa till Harz, Harzresa.

2. **Harz**, *-es*, *-e*, *n.* kåda, harts. **-ärtig**, *a.* harts- el. kådartad, kådaktig. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* träd som alstrar kåda. **-fackel**, *-n*, *f.* fackla af torrved. **-galle**, *-n*, *f.* genom framträngande kåda uppkommen fläck i träd. **-holz**, *-es*, 0, *n.* torrved, tyre. **-kohle**, *-n*, *f.* bituminöst kol. **-kuchen**, *-s*, -, *m.* hartskaka. **-tanne**, *-n*, *f.* kådig gran.

harz|en, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. klibba vid som kåda. 2. samla kåda. II. *tr.* 1. *Bäume* ~ taga kådan af träd. 2. hartsa.

Harzer, **Härzer**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* 1. harzbo. 2. kådsamlare.

harzicht, *a.* kådaktig.

harzig, *a.* kådig.

Hasárd, -[*s*], 0, *n.* 1. slump. 2. vågstycke. **-spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hasardspel.

hasardier|en, *-te*, *-t*, *itr. h.* våga, förlita sig på slumpen.

hasch, *interj.* ta fatt!

Haschée, *-s*, *-s*, *n.* = *Hackfleisch.*

haschi|en, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* (söka) taga fatt, gripa. *Sich* (reciпr.) ~ leka ta fatt. II. *itr. h. Nach etw.* ~ söka taga fatt ngt, bildl. jaga, jägta efter ngt, t. ex. *nach Effekt.*

Häscher, *-s*, -, *m.* polisbetjänt, gendarm. **-bande**, *-n*, *f.* polisskara.

Hascheréi, *-en*, *f.* jägtande.

Häscheréi, *-en*, *f.* 1. polisverksamhet. 2. poliskår.

haschier|en se *hachieren.*

Haschisch, -, 0, *n.* hasjisch (orientalisk rusdryck af hampa).

Hase, *-n*, *-n*, *m.* dim. *Häschen*, *-lein*, hare. F *da liegt der* ~ *im Pfeffer:* det är just svårigheten, där ha vi ägget, *sehen wie der* ~ *läuft:* låta saken ha sin gång, se tiden an. **-n...** Bx. ~**art**, *-en*, *f.* 1. harart. 2. harnatur. ~**balg**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* harskinn. ~**bauge**, *a.* rädd som en hare. ~**braten**, *-s*, -, *m.* harstek. ~**brot**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ett slags fint hvetebröd. ~**fett**, -[*e*]*s*, 0, *n.* harfett. ~**fleisch**, *-es*, 0, *n.* harkött. ~**füss**, *-es*, *-e* †, *m.* harfot, hartass; bildl. rädd stackare, hare. ~**füssig**, *a.* rädd, harhjärtad. ~**garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* harnät. ~**herz**, *-ens*, *-en*, *n.* harhjärta, adv. bildl. ~**herzig**, *a.* harhjärtad. ~**hetze**, *-n*, *f.* harjagt, hetsjagt på hare. ~**hund**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* harhund, stöfvare. ~**jagd**, *-en*, *f.* harjagt. F bildl. *das ist ja keine* ~ det är ju ej ngt, som står för lifvet. ~**klein**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ragu på hare. ~**kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. harhufvud. 2. en äpplesort. ~**panier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* *Das* ~ *ergreifen:* taga till harvärjan. ~**pfeffer**, *-s*, 0, *m.* = ~*klein.* ~**pfote**, *-n*, *f.* hartass. ~**scharte**, *-n*, *f.* harmynthet. ~**schlaf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* sömn med öppna ögon. ~**schrot**, -[*e*]*s*, 0, *n.* harhagel. F bildl. *mit* ~ *geschossen sein:* vara uppsluppen, hoppa och dansa.

Hasel, *-n*, *f.* hassel. **-gebüsch**, *-es*, *-e*, *n.* hasselbuskar. **-gerte**, *-n*, *f.* hasselspö. **-huhn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* järpe. **-maus**, *-e* †, *f.* hasselmus. **-nuss**, *-e* †, *f.* hasselnöt. **-rut[h]e** = *-gerte.* **-wurz**, 0, *f.* bot. hasselört (Asarum europæum).

haselier|en, *-te*, *-t*, *itr. h.* F göra krumsprång, drifva gyckel, väsnas.

hasenhaft, *a.* harartad, har-; bildl. harhjärtad.

Häsin, *-nen*, *f.* harhona.

Haspe, * **Häspe**, *-n*, *f.* dim. *Häspchen*, *-lein*, ⊕ 1. dörr- el. fönsterhake, dörr- el. fönstergångjärn. 2. krampa.

Haspel, *-s*, -, *m.-n.f.* 1. ⊕ haspel. 2. ⊕ spel, domkraft. 3. ⊕ vef, haspel. 4. vändkors. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ⊕ spelbom.

haspelig, *a.* hastig, brådstörtande, flängande, hafsig, slamsig, obeständig, ombytlig.

haspeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. haspla. 2. ⊕ uppvinda, upphissa. 3. F bildl. hasta, hafsa, rusa; streta.

Haspler, *-s*, -, *m.* ~**in** *-nen*, *f.* person som hasplar.

Hass, *-es*, 0, *m.* hat. ~ *auf jmdn werfen:* fatta hat till ngn. **-erfüllt**, *a.* hatfull.

hass|en, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* hata.

hassens... Bx. **-wert**[h], **-würdig**, *a.* förhatlig.

Hasser, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* hatare, fiende.

hässlich, *a.* ful, obehaglig, motbjudande, vidrig. *Gegen jmdn* ~ *sein:* vara ovänlig mot ngn.

Hässlichkeit, 0, *f.* fulhet.

Hast, 0, *f.* hast, brådska.

hast|en, *-ete*, *ge-et*, I. *tr.* påskynda. II. *Sich* ~ skynda (sig). III. *itr. h.* och med riktningens angifvande *s.* hasta, brådska, skynda.

hastig, *a.* 1. hastig, brådstörtad. *Jmdm* ~ *in die Rede fallen:* tvärt afbryta ngn. 2. häftig, uppbrusande.

Hastigkeit, 0, *f.* 1. hastighet, skyndsamhet. 2. häftighet.

* äkta sme. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Hätscheléi, *-en, f.* oupphörligt smekande, smekningar, klemande.

hätschel||n, *-te, ge-t, tr.* 1. smeka. 2. klema, kela med, skämma bort. **Hätschelung**, *f.*

Hatschier, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. ridande drabant, lifgardist. 2. polisbetjänt, gendarm. **-garde**, *-n, f.* lifvakt, lifgarde till häst.

Hatz... se *Hetz...*

Hau, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. hugg, slag. F *~e bekommen:* få stryk, få smörj. 2. huggning, hygge. **-bajonett**, -[*e*]*s*, *-e, n.* sabelbajonett. **-block**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* huggkubb. **-degen**, *-s*, -, *m.* 1. fakt. sabel. 2. F krigsbuss. *Alter ~* gamle kamrat. **-gerechtigkeit**, *-en, f.* rättighet att hugga ved. **-holz**, *-es*, 0, *n.* 1. till hygge bestämd skog. 2. huggen skog. **-kletz**, *-es, -e* †, *m.* huggkubb. **-land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* för odlingsröjd mark. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e, m.* huggen sten, kvadersten. **-zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hugg-tand.

haubär, *a.* som får huggas.

Haube, *-n, f.* dim. *Häubchen, -lein*, 1. mössa för fruntimmer, i sht gifta, och barn. Bildl. *ein Mädchen unter die ~ bringen:* gifta bort en flicka, *unter die ~ kommen:* blifva gift. 2. hjälm, kask, hufva; falkhufva. Bildl. *jmdm auf die ~ gehen* el. *rücken:* gå ngn inpå lifvet. 3. fjäderbuske, tofs på fågelhufvuden. 4. den öfversta delen af ngt ss. huf, af moln omgifven bärgsspets, trädkrona, kupol, toppen af en klocka, öga på en yxa m. m. **-n...** Ex. **~band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* mössband. **~besatz**, *-es, -e* †, *m.* garnering på en mössa. **~ente**, *-n, f.* tofsand. **~flor**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fint skirt flor till mössor. **~förmig**, *a.* i form af en mössa. **~macherin**, *-nen, f.* modist. **~schachtel**, *-n, f.* hattask, hattkartong. **~schleife**, *-n, f.* rosett på en mössa. **~stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mösstock, hattstock. **~taube**, *-n, f.* tofsdufva.

haubl||en, *-te, ge-t, tr.* sätta mössa på. *Gehaubt:* klädd i mössa; försedd med tofs.

Haubitz||e, *-en, f.* haubits. -[**en**].. Ex. **~granate**, *-n, f.* haubitsgranat.

Hauch, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. utandning, andedrägt. 2. fläkt, anda, doft. 3. latt imma. 4. gram. aspiration. **-laut**, -[*e*]*s*, *-e, m.* gram. aspiderad ljud.

hauch||en, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* andas, fläkta. II. *tr.* 1. andas, utandas, t. ex. *Duft, Freude. Die Finger warm ~* andas på fingrarne, så att de bli varma. *Jmdm Mut in die Seele ~* ingifva ngn mod. 2. gram. aspirera.

Hauderer, *-s*, -, *m.* åkare.

hauder||n, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. vara åkare. 2. fara med en åkare, åka skjuts. II. *tr.* skjutsa.

Haue, *-n, f.* hacka.

haul||en, *hieb, hiebe, ge-en* samt ✱ -[*e*]*te, ge-*[*e*]*t*, -[*e*], I. *itr. h.* hugga, slå, t. ex. *nach jmdm, um sich.* Om hästar: [*sich*] *in die Eisen ~* slå i sko. *Das ist nicht gehauen und nicht gestochen:* det är hvarken hackadt eller malet. II. *tr.* 1. hugga, hacka, t. ex. *Holz:* ved, *Steine, Feilen, die Klauen ins Fleisch, Löcher ins Eis, in Stücke. Schartig ~* hugga hak i eggen. *Bäume ~* fälla träd. *Fleisch ~* stycka kött. 2. F och P slå, t. ex. *jmdn mit dem Stocke. Jmdm eins* el. *jmdn hinter die Ohren ~* gifva ngn en örfil. *Jmdn krumm und lahm* el. *zum Krüppel ~* lamslå ngn. Ordspr. *haust du meinen Juden, hau' ich deinen Juden:* som du gör med mig, gör jag med dig; betalt kvitteras. III. *Sich ~* 1. hugga sig, t. ex. *sich in die Hand ~, sich müde ~.* 2. F recipr. slåss. 3. se *I.*

Hauer, *-s*, -, *m.* 1. person som hugger, hackar, m. vedhuggare, stenhuggare, vingårdsarbetare, bärgsman. 2. jag. vildgalt. 3. hugg-tand, bet. 4. sabel, jag. hirschfängare.

Häuer, *-s*, -, *m.* barg. bärgsman, grufarbetare.

Hausréi, *-en, f.* P slagsmål.

Haufe, *-s* el. vanl. *-n*[*s*], *-n, m.* dim. *Häufchen, -lein*, hög, hop, mängd, skara, grupp. *Einen ~n aus etw. machen:* lägga ngt i hög. *Der* [*grosse* el. *gemeine*] *~* hopen, massan, pöbeln. *In ganzen* el. *dichten* el. *hellen ~n:* i massor, i stora skaror. *Auf einen ~n:* i hög. *Zu ~n* el. *zu Hauf* se *zuhauf. Ein ~ Holz:* en famn, ett mått ved. Bildl. *sein Geld auf einen ~n haben:* hafva sina pengar placerade på ett ställe, *etw. über den* el. *über einen ~n werfen:* kasta ngt öfver ända, *alle Bedenken über den ~n werfen:* kasta alla betänkligheter öfver bord, *jmdn über den ~n schiessen:* skjuta ned ngn. **-n...** Ex. **~bildung**, *-en, f.* bildande af högar, af grupper. **~weise**, *adv.* högvis, hopvis.

häufel||n, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* lägga i hög, i små högar, hopa.

Haufen, *-s*, -, *m.* se *Haufe.*

häufl||en, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* hopa sig. *Ein Mass ~* råga ett mått, *gehäuft messen:* gifva rågadt mått. **Häufung**, *f.*

häufig, *a.* 1. ofta förekommande, ej sällsynt, vanlig; adv. ofta. *Seine ~en Besuche:* hans täta besök. 2. ✱ talrik; adv. i mängd.

Häufigkeit, 0, *f.* 1. vanlighet. *Die ~ seiner Besuche:* hans täta besök. 2. ✱ talrikhet.

Haupt, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* hufvud. *Zu den* el. *seinen Häuptern:* vid sin hufvudgärd. Bildl. hufvudman, främste man, anförare, t. ex. *er ist das ~ seiner Partei;* hufvudstad, t. ex. *Damaskus ist das ~ in Syrien.* Bildl. *den Feind aufs ~ schlagen:* a) slå fiendens hufvudstyrka, b) i grund slå fienden. **-abschnitt**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hufvudafdelning, del af en bok, hufvudskede. **-absicht**, *-en, f.* hufvudafsigt, egentlig afsigt. **-agentur**, *-en, f.* generalagentur. **-altar**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hufvudaltare. **-ansicht**, *-en, f.* 1. allmän åsigt. 2. vy öfver hela staden, huset m. m. **-anstifter**, *-s*,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

-, *m.* förnämste anstiftare. **-arbeit**, *-en, f.* hufvudsakliga, vigtigaste delen af arbetet. **-armee**, *-en, f.* ✕ hufvudarmé, hufvudstyrka. **-augenmerk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* *Sein ~ auf etw. richten:* rikta sin blick, sin uppmärksamhet hufvudsakligen på ngt. **-begriff**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hufvudbegrepp. **-bestandst[h]eil**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hufvudbeståndsdel. **-betrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hufvudbelopp, hufvudsumma, största belopp. **-binde**, *-n, f.* pannbindel. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* hufvudbok. **-einkommen**, *-s*, 0, *n.* hufvudsaklig inkomst. **-ende**, *-s, -n, n.* hufvudgärd. **-erbe**, I. *-n, -n, m.* 1. hufvudarfvinge. 2. universalarfvinge. II. *-s*, 0, *n.* hufvudsakliga, största delen af arfvet. **-fach**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. hufvudfack, största fack. 2. specialitet. **-farbe**, *-n, f.* 1. hufvudfärg. 2. enkel färg. **-fehler**, *-s, -, m.* hufvudfel. **-fest**, -[*e*]*s*, *-e, n.* vigtigaste, officiella delen af en fest. **-festung**, *-en, f.* ✕ hufvudfästning. **-frage**, *-n, f.* hufvudfråga. **-gewinn**, **-gewinst**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hufvudvinst, stor vinst, största vinsten. **-hahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* F högsta hönset i korgen. **-heer**, -[*e*]*s*, *-e, n.* = *-armee.* **-inhalt**, -[*e*]*s*, 0, *m.* hufvudinnehåll. **-jagd**, *-en, f.* stor jagt. **-karte**, *-n, f.* hufvudkarta, generalkarta. **-kerl**, -[*e*]*s*, *-e, m.* F präktig karl. **-kirche**, *-n, f.* hufvudkyrka. **-lehre**, *-n, f.* hufvudlära. **-lehrer**, *-s, -, m.* öfverlärare, ordinarie lärare. **-leute** se *-mann* 2. **-los**, *a.* saknande hufvud; Bildl. saknande öfverhufvud, anförare. **-lust**, 0, *f.* stor glädje, hjärtans glädje. **-macht**, 0, *f.* hufvudstyrka. **-mahlzeit**, *-en, f.* hufvudmåltid. **-mann**, -[*e*]*s*, *m.* 1. plur. *-er* †, hufvudman, öfverhufvud, anförare. 2. plur. *Hauptleute*, ✕ kapten. *~ erster Klasse:* kompanichef. **-mannschaft**, *-en, f.* 1. (med biton på 2:a stafv.) kaptensgrad, a) kaptensvärdighet, b) samtlige kaptener. 2. (med biton på 2:a stafv.) hufvudtrupp, hufvudstyrka. **-mast**, -[*e*]*s*, *-en, m.* ⚓ stormast. **-merkmal**, -[*e*]*s*, *-e, n.* hufvudsakligt kännetecken. **-messe**, *-n, f.* högmässa. **-mittel**, *-s, -, n.* hufvudmedel, vigtigt medel. **-musterung**, *-en, f.* generalmönstring. **-narr**, *-en, -en, m.* ärkenarr. **-nenner**, *-s, -, m.* mat. gemensam nämnare. **-niederlage**, *-n, f.* 1. afgörande nederlag. 2. generaldepot. **-ort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *m.* hufvudstad. **-person**, *-en, f.* hufvudperson. **-post**, *-en, f.* 1. stor post. 2. = mij. **-postamt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* centralpostkontor. **-preis**, *-es, -e, m.* stort pris, första pris. **-quartier**, -[*e*]*s*, *-e, n.* ✕ hufvudkvarter. **-rechnung**, *-en, f.* hufvudräkning, hufvudkonto. **-redacteur**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hufvudredaktör. **-regel**, *-n, f.* 1. hufvudregel. 2. allmän regel. **-sache**, *-n, f.* hufvudsak. **-sächlich**, *a.* hufvudsaklig. **-satz**, *-es, -e* †, *m.* gram. hufvudsats. **-schiff**, -[*e*]*s*, *-e, n.* 1. ⚓ amiralsskepp. 2. byggn. hufvudskepp. **-schlacht**, *-en, f.* ✕ hufvudslag; afgörande slag. **-schlüssel**, *-s, -, m.* hufvudnyckel. **-schmuck**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hufvudprydnad. **-schuld**, *-en, f.* 1. största, betydligaste skuld. 2. största skuld, största fel. **-schuldner**, *-s, -, m.* största gäldenär. **-schwierigkeit**, *-en, f.* stor, största svårighet. **-segel**, *-s, -, n.* ⚓ storsegel. **-seite**, *-n, f.* hufvudsida, framsida. **-späss**, *-es, -e* †, *m.* F präktigt skämt, härligt nöje. **-stadt**, *-e* †, *f.* hufvudstad. **-städter**, *-s, -, m.* *~in, -nen, f.* hufvudstadsbo. **-städtisch**, *a.* hufvudstadsaktig. **-stamm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hufvudstam, hufvudgren. **-stärke**, 0, *f.* hufvudstyrka, stark sida. **-stimme**, *-n, f.* hufvudstämma, första stämma. **-stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. handel. hufvudfond; rörelsekapital. 2. en bärgstrackas hufvudmassa. **-strasse**, *-n, f.* hufvudgata. **-streich**, -[*e*]*s*, *-e, m.* stordåd, mästerstycke, lyckadt puts. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e, n.* vigtig del, hufvudstycke; kapitel. **-stütze**, *-n, f.* hufvudstöd, vigtigt stöd. **-summe**, *-n, f.* hufvudsumma. **-sünde**, *-n, f.* svår synd, dödssynd. **-t[h]eil**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hufvuddel. **-thor**, -[*e*]*s*, *-e, n.* hufvudport, hufvudingång. **-thür[e]**, *-en, f.* hufvuddörr. **-titel**, *-s, -, m.* hufvudtitel. **-treffen**, *-s, -, n.* ✕ 1. hufvuddrabbning, hetaste drabbning. 2. = *-schlacht.* **-treffer**, *-s, -, m.* 1 lotteri stor vinst. **-treppe**, *-n, f.* hufvudtrappa, stor trappa. **-trumpf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* högtrumf. Bildl. *seinen ~ ausspielen:* spela ut sin högsta trumf. **-unterschied**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hufvudskilnad. **-ursache**, *-n, f.* hufvudorsak. **-vergnügen**, *-s*, 0, *n.* stort nöje, sant nöje. **-wache**, *-n, f.* ✕ högvakt. **-wahrheit**, *-en, f.* grundsanning. **-weg**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hufvudväg. **-wort**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* gram. substantiv. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hufvuddrag.

Häuptling, -[*e*]*s*, *-e, m.* höfding.

häuptlings, *adv.* hufvudet för, hufvudstupa.

Häuptlingschaft, *-en, f.* höfdingevärdighet.

Haus, *-es, -er* †, *n.* dim. *Häuschen, -lein*, plur. afv. *Häuserchen*, 1. hus. *~ an ~ mit jmdm wohnen:* bo hus om hus med ngn. Bildl. *Häuser auf jmdn bauen:* oinskränkt förlita sig på ngn. Test. *dieses Stück macht volles ~* denna pjes ger fullt hus. Bildl. *aus dem Häuschen sein:* vara alldeles bortkollrad. *Nicht aus dem ~e kommen:* ej komma utom dörren. *In jmds ~e:* i ngns hus, i ngns hem, hos ngn. 2. hem, t. ex. *das väterliche ~* föräldrahemmet. *Zu ~e:* hemma. *Er ist nicht zu ~e:* han är ej hemma, han har gått ut. *Thun Sie, als wenn Sie zu ~e wären:* var hemmastadd, var hemma här. *An einem Orte zu ~e sein:* a) bo ngnstädes, b) vara hemmastadd ngnstädes; *wo sind Sie zu ~e?* hvar bor ni? Bildl. *du bist mit deinen Gedanken nicht zu ~e:* du är tankspridd, är frånvarande, *damit bleib mir zu ~e:* förskona mig därifrån, *in einem Fache zu ~e sein:* vara hemmastadd i ett ämne. *Nach*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

~*e:* hem. *Von ~e aus:* hemifrån, från början, af naturen, medfödt; *er ist von ~e aus reich:* han är från ett rikt hem, har ärfd förmögenhet. **3.** hus, (furste)familj, (furste)slägt, t. ex. *das ~ Hohenzollern.* **4.** studentspr. *altes ~* gammal student (student under sitt tredje universitetsår); *fideles ~* glad gosse, broder lustig. **5.** fodral, huf. **-andacht,** *-en, f.* husandakt. **-anzug,** -[*e*]*s,* -*e* †, *m.* hvardagsdrägt, hvardagskläder. **-apotheke,** *-n, f.* husapotek. **-arbeit,** *-en, f.* hemarbete, hemsysslor. **-arme(r),** (adj. böjn.) *m.* fattig som ej går och tigger, pauvre honteux. **-arrest,** -[*e*]*s,* -*e, m.* husarrest. **-arzt,** -[*e*]*s,* -*e* †, *m.* husläkare. **-backen,** *a.* hembakad; bildl. dugtig, grof, grofkornig. **-beamte(r),** (adj. böjn.) *m.* tjänsteman i privat hus. **-bedarf,** -[*e*]*s,* 0, *m.* husbehof. **-besitzer,** *-s,* -, *m.* ~**in,** *-nen, f.* husägare, husägarinna. **-bettel,** *-s,* 0, *m.* tiggeri i husen. **-bewohner,** *-s,* -, *m. Die ~* husets invånare, husfolket. **-bibliothek,** *-en, f.* privat bibliotek. **-bier,** -[*e*]*s,* 0, *n.* hembrygdt öl. **-brief,** -[*e*]*s,* -*e, m.* köpebref på ett hus. **-buch,** -[*e*]*s,* *-er* †, *n.* **1.** jordebok. **2.** hushållsbok. **-bursch[e],** *-en,* -*en, m.* **1.** passpojke, betjänt. **2.** ogift hyresgäst. **-diele,** *-n, f.* förstuga. **-diener,** *-s,* -, *m.* tjänare, betjänt. **-dienerschaft,** 0, *f.* tjänstefolk. **-drache,** *-n,* -*n, m.* huskors. **-ehre,** *-n, f.* husets ära; husfru. **-eigent[h]ümer** = *-besitzer.* **-ente,** *-n, f.* anka. **-erziehung,** 0, *f.* uppfostran i i hemmet. **-flur,** *-en, f.* -[*e*]*s,* -*e* [†], *m.* förstuga. **-frau,** *-en, f.* husfru. **-freund,** -[*e*]*s,* -*e, m.* vän till familjen. **-friede[n],** *-ns,* 0, *m.* **1.** husfred. **2.** hemfrid. **-gebrauch,** -[*e*]*s,* 0, *m.* bruk inom hemmet. **-geflügel,** *-s,* 0, *n.* tamt fjäderfä. **-geist,** -[*e*]*s,* *-er, m.* tomte, rå. **-gemacht,** *a.* hemmagjord, hemmalagad. **-genoss[e],** *-en,* -*en, m.* som bebor samma hus. *Die ~en:* husfolket. **-genossenschaft,** 0, *f.* husfolk. **-gerät[h],** -[*e*]*s,* -*e, n.* husgeråd. **-gesessen,** *a.* som är husägare. **-gesinde,** *-s,* 0, *n.* tjänstefolk, husfolk. **-giebel,** *-s,* -, *m.* husgafvel. **-glück,** -[*e*]*s,* 0, *n.* huslig lycka. **-gott,** -[*e*]*s,* *-er* †, *m.* husgud. **-gottesdienst,** -[*e*]*s,* -*e, m.* husandakt, gudstjänst i hemmet. **-hahn,** -[*e*]*s,* -*e* †, *m.* (gårds)tupp. **-halt,** -[*e*]*s,* -*e* [†], *m.* hushåll. **-halten,** *itr. h.* vid böjn. vanl. skrifvet i två ord, t. ex. *wenn du haus hältst, haus gehalten,* hushålla, t. ex. *jmdm ~* hushålla för ngn, *mit jmdm ~* hafva gemensamt hushåll med ngn, *mit etw. ~* hushålla, förfara hushållsaktigt med ngt. **-halter,** **-hälter,** *-s,* -, *m.* föreståndare för ett hushåll; hushållare. **-hälterin,** *-nen, f.* hushållerska. **-hälterisch,** *a.* hushållsaktig. **-haltung,** 0, *f.* hushållande, hushåll. **-herr,** *-n,* *-en, m.* **1.** husbonde. **2.** husvärd. **-herrin,** *-nen, f.* **1.** matmor. **2.** värdinna. **-höch,** *a.* mycket hög, kolossal. **-hofmeister,** *-s,* -, *m.* hofmästare. **-hund,** -[*e*]*s,* *-e, m.* **1.** zool. tam hund. **2.** gårdvar. **-kaninchen,** *-s,* -, *n.* zool. tam kanin. **-kapelle,** *-n, f.* huskapell. **-katze,** *-n, f.* huskatt. **-kauf,** -[*e*]*s,* *-e* †, *m.* husköp. **-kleid,** -[*e*]*s,* *-er, n.* **-kleidung,** *-en, f.* = *-anzug.* **-knecht,** -[*e*]*s,* *-e, m.* **1.** dräng, betjänt som förrättar till huset, till hushållet hörande sysslor. **2.** F = *-schlüssel.* **-kreuz,** *-es,* *-e, n.* huskors. **-laub,** -[*e*]*s,* 0, *n.* **-lauch,** **-lauf,** -[*e*]*s,* 0, *m.* bot. taklök, huslök (Sempervivum tectorum). **-lehrer,** *-s,* -, *m.* informator, huslärare. **-lehrerin,** *-nen, f.* guvernant, lärarinna. **-lehrerstelle,** *-n, f.* informatorsplats. **-leinwand,** 0, *f.* hemmaväfdt linne. **-leute** se *-mann 1.* **-macht,** 0, *f.* regerande furstefamiljs privatförmögenhet. **-mädchen,** *-s,* -, *n.* husjungfru, tjänstflicka. **-magd,** *-e* †, *f.* piga, tjänstflicka. **-mann,** -[*e*]*s,* *m.* **1.** plur. *Hausleute,* a) = *-genoss,* b) hyresgäst, c) plur. = *-gesinde.* **2.** plur. *-er* †, portvakt. **-mannskost,** 0, *f.* husmanskost. **-marder,** *-s,* -, *m.* zool. stenmård (Mustela foina). **-mast,** *-en, f.* gödning på stall. **-meier,** *-s,* -, *m.* hofmästare, majordomus. **-meister,** *-s,* -, *m.* **1.** portvakt. **2.** hofmästare. **-miet[h]e,** *-n, f.* hyra för bostad. **-mittel,** *-s,* -, *n.* huskur. **-mutter,** -†, *f.* husmoder. **-mütterlich,** *a.* husmoderlig. **-nummer,** *-n, f.* husnummer. **-orden,** *-s,* -, *m. Ritter des königlichen ~s:* ungef. riddare af kgl. maj:s orden. **-ordnung,** *-en, f.* ordningsregler för ett hus, en anstalt. **-orgel,** *-n, f.* kammarorgel. **-plage,** *-n, f.* huskors. **-platz,** *-es,* *-e* †, *m.* hustomt. **-postille,** *-n, f.* huspostilla; F gumma. **-prediger,** *-s,* -, *m.* huskapellan. **-prophet,** *-en,* *-en, m.* F tupp. **-rat[h],** -[*e*]*s,* 0, *m.* och *n.* husgeråd. **-recht,** -[*e*]*s,* *-e, n.* **1.** 0, jur. familjerätt. **2.** husbonderättighet. **-rock,** -[*e*]*s,* *-e* †, *m.* **1.** hvardagsrock. **2.** nattrock. **-schlachten,** *-s,* 0, *n.* hemslagt. **-schlächter,** *-s,* -, *m.* slagtare som slagtar a) i sitt hem, b) i hemmen. **-schlüssel,** *-s,* -, *m.* portnyckel. **-schneider,** *-s,* -, *m.* **1.** skräddare som syr i hemmen. **2.** lifskräddare. **-schuh,** -[*e*]*s,* *-e, m.* toffel. **-schule,** *-n, f.* privatskola. **-schwein,** -[*e*]*s,* *-e, n.* tamt svin. **-segen,** *-s,* 0, *m.* **1.** huslig lycka. **2.** barn. **-stand,** -[*e*]*s,* 0, *m.* hushåll. *Einen eigenen ~ gründen:* sätta bo. **-suchung,** *-en, f.* husundersökning, husvisitation. **-teufel,** *-s,* -, *m.* husdjäfvul. **-thier** se *-tier.* **-thor,** -[*e*]*s,* *-e, n.* port. **-thür[e],** *-en, f.* förstugudörr, port. F bildl. *mit dem kann man eine ~ einrennen:* han är dum som en stock. **-tier,** -[*e*]*s,* *-e, n.* husdjur. **-trauer,** 0, *f.* sorg för dödsfall inom familjen. **-trauung,** *-en, f.* vigsel i hemmet. **-truppen.** *f. plur.* liftrupper. **-vater,** *-s,* -†, *m.* husfader. **-väterlich,** *a.* husfaderlig. **-verstand,** -[*e*]*s,* 0, *m.* sundt bondförstånd. **-vertrag,** -[*e*]*s,* *-e* †, *m.* familjefördrag. **-verwalter,** *-s,* -, *m.* **1.** föreståndare för ett hus. **2.** portvakt. **-vögt,** -[*e*]*s,* *-e* †, *m.* **1.** = *-verwalter 1.* **2.** fängelsedirektör. **-vogtei,** *-en, f.* fängelse.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt. *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

-wäsche, 0, *f.* 1. hemtvätt. 2. linne för dagligt bruk. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* hushåll. **-wirt[h]**, *-[e]s, -e, m.* 1. husvärd, hyresvärd. 2. husbonde. 3. husfader. 4. hushållare. **-wirt[h]in**, *-nen, f.* 1. värdinna. 2. matmor. 3. husmor. **-wirt[h]schaft**, 0, *f.* hushållning. **-zins**, *-es, -en, m.* hyra för bostad. Jfr *Häuser...*

1. hausen, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *tr. Jmdn* ~ hysa ngn. II. *itr. h.* 1. bo, vistas. *Mit jmdm* ~ bo tillsammans med ngn. 2. hushålla, *mit etw.:* med ngt. 3. husera. **Hausung**, *f.*

2. Hausen, *-s, -, m.* zool. stor stör (Acipenser huso). **-blase**, *-n, f.* husblås. **-rogen**, *-s*, 0, *m.* störrom, kaviar.

Häuser... Ex. **-anstreicher**, *-s, -, m.* person som målar hus. **-kauf**, *-[e]s, -e* †, *m.* huskköp.

haushalten se under *Haus.*

Hausier... Ex. **-handel**, *-s*, 0, *m.* gårdfarihandel. **-pass**, *-es, -e* †, **-schein**, *-[e]s, -e, m.* skriftlig tillåtelse att idka gårdfarihandel.

hausieren, *-te, -t, itr. h.* idka gårdfarihandel.

Hausierer, *-s, -, m.* gårdfarihandlande.

Häusler, *-s, -, m.* 1. bonde som äger ett hus utan jord; torpare. 2. hyresman.

häuslich, *a.* huslig. *~e Arbeiten:* a) husliga sysslor, b) hemlexor. *~er Unterricht:* undervisning i hemmet. *Sich ~ niederlassen:* bosätta sig.

Häuslichkeit, 0, *f.* 1. huslighet. 2. hemlif.

haussen, *adv.* ✱ här ute.

Hausung, *-en, f.* bostad, tak öfver hufvudet.

Haut, *-e* †, *f.* 1. hud, skinn. *Eine gut heilende ~* godt läkkött. *Durchnässt bis auf die ~* våt in på bara kroppen. *Nichts als ~ und Knochen:* bara skinn och ben. Bild. *mit heiler ~ davonkommen:* slippa undan helskinnad, *in keiner guten ~ stecken:* befinna sig i ett svårt läge, *ich möchte nicht in seiner ~ stecken:* jag skulle ej vilja vara i hans kläder, i hans ställe, *seine ~ zu Markte tragen:* sätta sitt lif på spel, *sich seiner ~ wehren:* försvara sig, *jmdm die ~ über die Ohren ziehen:* präja, barskrapa ngn, *mit ~ und Haar[en]:* med hull och hår, *es gilt ~ und Haar:* det gäller lifvet, *jmdm die ~ voll schlagen:* gifva ngn ett dugtigt kok stryk, *sich auf die faule ~ legen:* lägga sig på latsidan. 2. F person, människa, t. ex. *er ist eine alte, gute, ehrliche ~* han är en riktig gammal hederman. 3. hinna, skal. 4. ⊕ beklädnad, ⚓ bordläggning. **-abschilferung**, *-en, f.* hudaffjällning. **-ausdünstung**, 0, *f.* hudutdunstning. **-ausschlag**, *-[e]s, -e* †, *m.* utslag, hudsjukdom. **-drüse**, *-n, f.* med. hudkörtel. **-farbe**, *-n, f.* hudfärg. **-flügler**, *-s, -, m.* zool. stekel. **-frucht**, *-e* †, *f.* bot. hinnfrukt. **-jucken**, *-s*, 0, *n.* klåda i huden. **-krankheit**, *-en, f.* hudsjukdom. **-los**, *a.* hudlös. **-pflege**, 0, *f.* hudens vård. **-rand**, *-[e]s, -er* †, *m. ~ einer Wunde:* sårkant. **-schuppe**, *-n, f.* hudfjäll. **-schwiele**, *-n, f.* hudvalk. **-wurm**, *-[e]s, -er* †, *m.* tagelmask.

häuteln, *-te, ge-t, tr.* afdraga huden, hinnan, skalet af; skala. **Häutelung**, *f.*

häuten, *-ete, ge-et,* I. *tr.* 1. afdraga huden af, flå. 2. ✱ förse med hud. II. *Sich ~* byta om skinn. **Häutung**, *f.*

häutig, *a.* försedd, öfverdragen med hud, med hinna, hudartad, hinnartad.

Hautrelief, *-s, -s, n.* hautrelief.

Havarie, *-en, f.* ⚓ haveri.

Hazárd se *Hasard.*

Hbf[r]zb. förkorta. för *Halbfranzband.*

he, *interj.* 1. rop för att göra sig bemärkt: hör hit! holla! ohoj! 2. efter frågor för att framkalla svar: hä? eller hur? 3. glädjerop: hurra! 4. rop till dragare: hoj! hopp! smack!

Höb... Ex. **-amme**, *-n, f.* barnmorska. **-ammenkunst**, 0, *f.* förlossningskonst.

Hebe... Ex. **-arm**, *-[e]s, -e, m.* ⊕ lyftarm. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ häfstång. **-beck**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ kran. **-und-Druckwerk**, *-[e]s, -e, n.* ⊕ sug- och tryckpump. **-eisen**, *-s, -, n.* 1. ⊕ häfstång af järn, spett. 2. med. lyftjärn. **-kran**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ (lyft)kran. **-mahl**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *n.* taklagsfest. **-muskel**, *-s, -n, m.* med. lyftmuskel. **-opfer**, *-s, -, n.* bibl. häfoffer. **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* ⊕ understödspunkt för en häfstång. **-rolle**, *-n, f.* 1. skattelängd. 2. ⊕ block, talja. **-stange**, *-n, f.* ⊕ häfstång. **-stelle**, *-n, f.* ställe, hus, där vissa afgifter (ex. vägpengar, tull m. m.) erläggas. **-winde**, *-n, f.* ⊕ spel. **-zeug**, *-[e]s*, 0, *n.* ⊕ domkraft, kran, spel, hissverk.

Hebel, *-s, -, m.* ⊕ häfstång. Bild. *alle ~ ansetzen:* använda alla medel. **-arm**, *-[e]s, -e, m.* ⊕ häfarm.

hebeln, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* använda häfstång. II. *tr.* lyfta med häfstång.

heben, *hob* el. ✱ *hub, höbe* el. ✱ *hübe, gehoben, heb[e], tr.* och *sich ~* 1. lyfta (sig), höja (sig). *Ein Kind aus der Taufe ~* bära ett barn till dopet; *ein Kind ~* lemna förlossningshjälp vid ett barns födelse. *Eine Thür aus den Angeln ~* lyfta af en dörr. *Jmdn aus dem Sattel ~* kasta ngn ur sadeln; Bild. göra ngn svarslös, förbryllad. 2. *Sich von dannen ~* aflägsna sig. 3. låta framträda, förhöja, t. ex. *der dunkle Hintergrund hebt die Farben. Sich ~* framträda. 4. uppbära, t. ex. *Abgaben, Zinsen.* 5. aflägsna, t. ex. *Zweifel;* bota, t. ex. *eine Krankheit;* bemöta, t. ex. *einen Einwurf.* 6. mat. eliminera, t. ex. *eine unbekannte Grösse aus einer Gleichung;* förkorta, t. ex. *einen Bruch. Dies hebt sich gegen das andere:* detta går upp mot det andra, tar ut det andra. 7. *Gehoben:* upphöjd, högtidlig, t. ex. *gehobene Sprache; in gehobener Stimmung sein* el. *sich gehoben fühlen:* känna sig högtidligt stämd.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Heber, -*s*, -, *m*. 1. person som lyfter. 2. ⊕ häfvert. 3. ⊕ lyftarm. 4. med. lyftmuskel.
Hebräer, -*s*, -, *m*. hebré.
hebräisch, I. *a*. hebreisk. II. *n*. hebreiska, jfr *deutsch*.
Hebung, -*en*, *f*. lyftande, t. ex. *eines Schatzes*, höjande, t. ex. *der Industrie;* upplyftande, t. ex. *der Arme*; lyftning, höjning; metr. arsis. *Er kommt mit seiner Forderung nicht zur* ~ han får ej sin fordran gulden.
Hechel, -*n*, *f*. häckla. Bildl. *etw. durch die* ~ *ziehen:* häckla ngt. -**frau**, -*en*, *f*. häcklerska.
Hecheln, -*en*, *f*. häcklande, i sht i bildl. bem.
hecheln, -*te*, *ge-t*, *tr*. och *itr*. *h*. häckla.
Hechler, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. häcklare, häcklerska.
Hecht, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. gädda. Bildl. *der* ~ *im Karpfenteiche:* ulfven bland fåren, *das ist ein feiner* ~ iron. han är just en fin gosse. -**angel**, -*n*, *f*. gäddkrok. -**bärs[ch]**, -*es*, -*e*, *m*. zool. gös (Perca lucioperca). -**blau**, *a*. gråblå. -**grau**, *a*. blågrå. -**schimmel**, -*s*, -, *m*. blågrå häst.
Heck, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. 1. staket, gärdsgård. 2. inhägnad. 3. grind, led. 4. ⚓ bakstam, akter. -**flagge**, -*n*, *f*. ⚓ flagga i aktern.
Heck... jfr *hecken*. Ex. -**bauer**, -*s*, -, *m*. och *n*. häckbur. -**feuer** se *Hecken...* -**geld**, -[*e*]*s*, 0, *n*. 1. lockslant, lyckoslant. 2. falskt mynt. -**groschen**, -*s*, -, *m*. 1. = -*geld 1*. 2. falsk groschen. -**männchen**, -*s*, -, *n*. tomte, rå som enligt folktron ligger ut pengar. -**münze**, -*n*, *f*. 1. = -*geld*. 2. falskmynteri. -**mutter**, -†, *f*. P och F kvinna som har täta barnsängar. -**pfennig**, -[*e*]*s*, -*e*, -**thaler**, -*s*, -, *m*. 1. = -*geld 1*. 2. falsk pfennig, thaler. -**zeit**, -*en*, *f*. fåglars liggtid. Jfr *Heck* och *1. Hecke*.
1. Hecke, -*en*, *f*. 1. häck. 2. = *Heck 1—3*. Bildl. *bei der* ~ *sein:* vara tillhands (egentl. för att öppna grinden), stå på passopp. 3. buskenår. -**herberge**, -*n*, *f*. hemligt härbärge, tillhåll. -**jäger**, -*s*, -, *m*. krypskytt. Jfr ofvan *Heck...* -**en...** Ex. ~**adel**, -*s*, 0, *m*. F knapadel. ~**apfel**, -*s*, -†, *m*. bot. i häck växande äpple(träd) (Pirus malus frutescens). ~**beere**, -*n*, *f*. krusbär. ~**br[a]unelle**, -*n*, *f*. zool. järnsparf (Accentor modularis). ~**dickicht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. snår. ~**feuer**, -*s*, -, *n*. ✕ häckeneld. ~**hopfen**, -*s*, 0, *m*. vild humle. ~**kirsche**, -*n*, *f*. bot. allmän try (Lonicera Xylosteum). ~**rennen**, -*s*, -, *n*. hinderlöpning. ~**rose**, -*n*, *f*. bot. vild törnros (Rosa canina). ~**same[n]**, -*ns*, 0, *m*. bot. ärttörne (Ulex europæus). ~**schere**, -*n*, *f*. trädgårdssax till häckklippning. ~**zaun**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. häck ss. stängsel.
2. Hecke, -*n*, *f*. 1. häckande, häckning, parning, värpning, liggning. 2. fåglars liggtid. 3. häckbur. 4. fogelkull.
hecken, -*te*, *ge-t*, *tr*. och *itr*. *h*. 1. para sig, lägga och ligga ut ägg, rufva, utkläcka; F om kvinnor: få många småttingar, vara fruktsam. 2. bildl. i stor mängd frambringa. 3. bildl. liksom rufvande uttänka, hafva i sinnet.
Heckerling se *Häckerling*.
heckicht, **heckig**, *a*. buskig.
hedä, *interj*. holla! hör hit!
Hede, 0, *f*. blånor. -**leinen**, -*s*, 0, *n*. blaggarn, blaggarnslärft.
heden, *a*. blån-, blaggarns-.
Hederich, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. bot. 1. gyllen (Erysimum). 2. jordrefva (Glechoma hederacea).
Heer, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. här; mängd, skara, tåg. *Das wilde* el. *wütende* el. *wütige* ~ den vilda jagten. -**bann**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. härbann, uppbåd. -**fahne**, -*n*, *f*. fana, banér som bäres framför hela hären. -**fahrt**, -*en*, *f*. härnad. -**flucht**, 0, *f*. desertering. -**führer**, -*s*, -, *m*. härförare. -**gerät[h]**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. krigsmateriel. -**haufe[n]**, -*ns*, -*n*, *m*. trupp, armékår; soldathop. -**horn**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. krigstrumpet. -**lager**, -*s*, -, *n*. (krigs)läger. -**meister**, -*s*, -, *m*. härmästare. -**pauke**, -*n*, *f*. krigspuka. -**pauker**, -*s*, -, *m*. pukslagare. -**rauch** se *Herauch*. -**säule**, -*n*, *f*. ✕ kolonn. -**scha[a]r**, -*en*, *f*. härskara. -**schau**, -*en*, *f*. ✕ revy. -**strasse**, -*n*, *f*. 1. ✕ militärväg. 2. stor landsväg. -**verpflegung**, 0, *f*. hårens förplägning, proviantering. -**wagen**, -*s*, -[†], *m*. krigsvagn. -**weg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. = -*strasse*. -**wesen**, -*s*, 0, *n*. krigsväsen. -**wurm**, -[*e*]*s*, -*er* †, *m*. myrorm; bildl. lång rad af människor, folkhop. -**zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. 1. fälttåg. 2. armé på marsch. -**es...** Ex. ~**abt[h]eilung**, -*en*, *f*. härafdelning. ~**einrichtung**, -*en*, *f*. härorganisation. ~**ergänzung**, -*en*, *f*. ✕ rekrytering. ~**folge**, -*n*, *f*. uppbåd (till krigstjänst uppbådadt folk). ~**kraft**, ~**macht**, -*e* †, *f*. här, härsmakt, krigsmakt. ~**volk**, -[*e*]*s*, 0, *n*. krigsfolk. ~**zug** se -*zug*.
Heerd, **Heerde** se *Herd*, *Herde*.
Hefe, -*n*, *f*. **Hefeln**, -*ns*, -*n*, *m*. jäst; bottensats, drägg, afv. bildl. -**n...** Ex. ~**bitter**, -*s*, 0, *n*. ölets af jästen förorsakade beska. ~**brot**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. med jäst syradt bröd. ~**kuchen**, -*s*, -, *m*. med jäst bakad kaka. ~**teig**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. med jäst blandad deg.
heficht, **hefig**, *a*. jästblandad, grumlig.
Heft, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. och ✱ *m*. 1. fäste, handtag, skaft. Bildl. *eine Sache beim* ~*e* el. *am rechten* ~*e fassen:* börja i rätt ände, *das* ~ *der Regierung ergreifen:* fatta regeringstyglarne. 2. vidhäftande, fästande; häftmedel. 3. häfte. -**ausgabe**, -*n*, *f*. edition i häften. -**faden**, -*s*, -†, *m*. 1. träckeltråd. 2. häftsnöre, segelgarn. -**lade**, -*n*, *f*. bokbind. häftlåda. -**los**, *a*. utan handtag, utan skaft. -**nadel**, -*n*, *f*. ⊕ häftnål. -**naht**, -*e* †, *f*. träckling. -**pflaster**, -*s*, -, *n*. häftplåster; muschplåster. -**schnur**, -*e* †, *f*. bokbind. häftsnöre. -**stich**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. träckling. -**weise**, *adv*. häftesvis. -**zwirn**, -[*e*]*s*, 0, *m*. = -*faden*.
Heftel, -*s*, -, *m*. och *n*. 1. häkta och hyska, häkta; spänne, bröstnål. 2. hake, krampa.

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haben, *s*. har sein till hjälpverb.

-männlein, *-s*, -, *n.* häkta. **-mütterlein**, *-s*, -, *n.* hyska.

heftelin, *-te*, *ge-t*, *tr.* häkta.

heftlen, *-ete*, *ge-et*, I. *tr.* häfta, fästa; fasträckla, *an etw.* (ack.): på ngt. *Die Augen* el. *den Blick auf etw.* (ack.) ~ fästa blicken på ngt. Bildl. *jmdm etw. auf den Ärmel* el. *auf die Nase* ~ inbilla ngn ngt. II. *Sich* ~ taga fast, fastna, klibba vid.

Hefter, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* person som häftar, fästar.

heftig, *a.* häftig.

Heftigkeit, *-en*, *f.* häftighet.

Hege, 0, *f.* 1. skydd, hägnad. 2. inhägnad skog, ungskog, som ej får huggas. **-bereiter**, **-meister**, **-reiter**, *-s*, -, *m.* beriden skogsuppsyningsman. **-schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, **-wald**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* = *Hege* 2. **-weide**, *-n*, *f.* betesmark som vissa tider ej får betas. **-wisch**, *-es*, *-e*, *m.* **-zeichen**, *-s*, -, *n.* på en stång uppsatt halmtapp till tecken att skogen ej får röras. **-zeit**, *-en*, *f.* förbjuden tid.

hegen, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. inhägna. 2. utfärda förbud mot skadandet af. 3. skydda, hafva under sin ömma vård, i sht ~ *und pflegen:* skydda och vårda. 4. härbärgera, hysa, innesluta, innehålla; bildl. hysa, t. ex. *Zweifel.* **Hegung**, *f.*

Heger, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* person som inhägnar, hyser, skyddar; vårdare, vårdarinna, vakt.

Heher se *Häher.*

Hehl, -[*e*]*s*, 0, *n.* och * *m.* döljande, hemlighållande, hemlighet. *Ich habe* el. *mache der* (gen.) *Sache* el. *aus der Sache kein*[*en*] ~ jag gör ingen hemlighet däraf.

hehlbar, *a.* möjlig att dölja.

hehlen, *-te*, *ge-t*, *tr.* dölja, hemlighålla, gömma (undan), förtiga.

Hehler, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* person som döljer m. m. se föreg.; i sht tjufgodsgömmare, t. ex. ordspr. *der* ~ *ist so gut wie der Stehler.*

Hehlerei, *-en*, *f.* undandöljande, hemlighållande, förtigande.

hehr, *a.* hög, majestätisk, upphöjd, sublim.

Hehrheit, 0, *f.* höghet, majestät.

hei, *interj.* häj!

heidá, *interj.* häj! häjsan!

1. **Heide**, *-n*, *f.* 1. hed, ljunghed. 2. * skog. 3. ljung. **-bereiter**, *-s*, -, *m.* beriden skogvaktare, hejderidare. **-besen**, *-s*, -, *m.* kvast, viska af ginst el. ljung. **-biene**, *-n*, *f.* hedbi som hämtar näring ur ljungblommor. **-blume**, *-n*, *f.* ljungblomma. **-feld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* hed. **-gegend**, *-en*, *f.* af hedar uppfyld trakt. **-griess**, *-es*, 0, *m.* **-grütze**, 0, *f.* bohvetegryn. **-honig**, -[*e*]*s*, 0, *m.* honing af hedbin. **-korn**, -[*e*]*s*, 0, *n.* bohvete. **-kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ljung. **-land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* hed. **-rauch** = *Herauch.* **-reiter** = *-bereiter.* **-rose**, *-n*, *f.* vild törnros (Rosa canina). **-schnucke**, *-n*, *f.* hedfår.

2. **Heide**, *-n*, *-n*, *m.* hedning. **-n...** Ex. ~**angst**, *-e* †, *f.* gruflig ångest. ~**apostel**, *-s*, -, *m.* hedningarnes apostel; missionär. ~**bekehrer**, *-s*, -, *m.* missionär. ~**bekehrung**, *-en*, *f.* 1. hedning(ar)s omvändelse. 2. hednamission. ~**bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* afgudabild. ~**christ**, *-en*, *-en*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* hedningekristen, omvänd hedning. ~**christent**[**h**]**um**, -[*e*]*s*, 0, *n.* samtliga till kristendomen omvända hedningar. ~**christlich**, *a.* beträffande, kännetecknande för hedningekristna. ~**geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* F ofantlig summa penningar. ~**glaube**[**n**], *-ns*, 0, *m.* hednisk tro. ~**haar**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hedningahår på nyfödda. ~**lärm**, -[*e*]*s*, 0, *m.* F förfärligt, helvetiskt väsen. ~**leben**, *-s*, 0, *n.* 1. hedningars lif. 2. F vildt lif. ~**lehrer**, *-s*, -, *m.* missionär. ~**mässig**, *a.* F förfärlig, gruflig, helvetisk. ~**spass**, *-es*, *-e* †, *m.* F ofantligt roligt skämt. *Das ist ein* ~ det är ett sant nöje, ett nöje utan like. ~**tempel**, *-s*, -, *m.* hedniskt tempel. ~**welt**, 0, *f.* hednaverld. ~**wetter**, *-s*, -, *n.* förfärligt väder.

Heidelbeere, *-n*, *f.* blåbär.

Heidenschaft, 0, *f.* **Heident**[**h**]**um**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. hedendom. 2. hednaverld.

heidi, *interj.* häj! häjsan! F *alles ist* ~ allt är förloradt.

Heidin, *-nen*, *f.* hednisk kvinna.

heidnisch, *a.* 1. hednisk. 2. F ofantlig, gruflig, helvetisk.

Heidschnucke, *-n*, *f.* hedfår.

Heiduck (äfv. ⁄ -), *-en*, *-en*, *m.* hejduk, a) betjänt i ungerskt livré, b) ungersk infanterist, c) polisbetjänt.

heikel, **heik**[**e**]**lig**, *a.* 1. svår att tillfredsställa, kinkig. 2. brydsam, kinkig, grannlaga, vansklig.

Heil, I. -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. hälsa, välgång, lycka. *Sein* ~ *versuchen:* pröfva lyckan. 2. frälsning. *Im Jahre des* ~*s 1885:* i nådens år 1885. II. *a.* hel, oskadd; frisk. ~ *werden:* läkas. *Seine Wunde ist* ~ hans sår är läkt. III. *interj.* hell! **-anstalt**, *-en*, *f.* sjukhus, klinik, kurort. **-art**, *-en*, *f.* läkares behandlingssätt, kur(metod). **-bad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n* badort. **-bringend**, *a.* hälsosam. **-bringer**, *-s*, -, *m.* frälsare. **-brunnen**, *-s*, -, *m.* hälsobrunn. **-froh**, *a.* högst förnöjd. **-gehülfe**, *-n*, *-n*, *m.* fältskär. **-gymnastik**, 0, *f.* sjukgymnastik. **-kräftig**, *a.* läkande, läkekraftig. **-kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* läkeört. **-kunde**, 0, *f.* läkekonst, medicin. **-kundige**(**r**), (adj. böjn.) *m.* läkare, medicinare. **-kunst**, 0, *f.* läkekonst. **-künstler**, *-s*, -, *m.* läkare. **-los**, *a.* 1. som ej kan läkas, ohjälplig. 2. gudlös. 3. F ofantlig, gruflig. **-lösigkeit**, 0, *f.* ohjälpligt, förtvifladt läge el. tillstånd. **-methode**, *-n*, *f.* kurmetod. **-mittel**, *-s*, -, *n.* läkemedel, medikament. **-pflanze**, *-n*, *f.* läkeört. **-pflaster**, *-s*, -, *n.* plåster. **-quell**, -[*e*]*s*, *-en*, *m.* **-quelle**, *-n*,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

f. hälsobrunn. **-ruf**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* hellrop. **-salbe**, -*n*, *f.* läkande salfva. **-trank**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* läkedryck. **-verfahren**, -*s*, 0, *n.* kurmetod. **-voll**, *a.* hälsosam, gagnelig, frälsande. **-wissenschaft**, 0, *f.* läkarevetenskap. **-s...** Ex. **~glaube[n]**, -*ns*, 0, *m.* tro på frälsning, på nåd. **~lehre**, 0, *f.* lära om nåden. **~mittel**, -*s*, -, *n.* nådemedel. **~ordnung**, 0, *f.* nådens ordning.

Heiland, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* frälsare.

heilbar, *a.* som kan läkas.

Heilbarkeit, 0, *f.* möjlighet att läkas.

heilen, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och *s.* samt *sich* ~ läkas, helas, botas, tillfriskna. II. *tr.* bota, kurera, *jmdn von einer Krankheit, von einem Irrtum:* ngn för en sjukdom, för en villfarelse. Bild. *Schäden, Fehler* ~ afhjälpa skador, fel. **Heilung**, *f.*

Heiler, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* person som läker, helar ngt.

heilig, *a.* helig, t. ex. *die ~e Schrift, schwören bei allem was ~ ist, ihm ist nichts ~;* helgad, t. ex. *dieser Tag ist dem Herrn ~. ~ halten:* helighålla. *~er Abend:* högtidsafton, i sht julafton. *Die ~en drei Könige:* de tre vise männen. *Ein ~er, eine ~e:* ett helgon; F *ein wunderlicher ~er:* en besynnerlig människa, ett original. **-haltung**, 0, *f.* helighållande. **-machend**, *a.* helgande, heliggörande. **-macher**, -*s*, -, *m.* helgare, heliggörare. **-machung**, 0, *f.* helgelse, heliggörelse. **-sprechung**, -*en*, *f.* förklarande för helgon, kanonisering. **-en...** Ex. **~bein**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. med. heligbenet, korsbenet. 2. helgonben, relik. **~bild**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* helgonbild. **~dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* helgondyrkan. **~fresser**, -*s*, -, *m.* F skenhelig person, läsare. **~geschichte**, -*n*, *f.* 1. helgonhistoria. 2. (helgon)legend. **~glanz**, -*es*, 0, *m.* helgonglans. **~holz**, -*es*, 0, *n.* bot. pockenholts (Guajacum officinale). **~legende**, -*n*, *f.* (helgon)legend. **~nische**, -*n*, *f.* nisch med el. för en helgonbild. **~sage** = *~legende.* **~schein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* helgonsken, helgongloria. **~schrein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* helgonskrin. **~verehrung**, 0, *f.* helgondyrkan.

heiligen, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. helga, heliggöra. 2. helighålla, förklara helig, kanonisera, förguda. **Heiligung**, *f.*

Heiligkeit, -*en*, *f.* helighet.

Heiligt[h]ům, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* 1. helgedom. 2. helig sak, relik. **-s...** Ex. **~entweiher** = *~schänder.* **~entweihung** = *~schändung.* **~schänder**, -*s*, -, *m.* helgerånare. **~schänderisch**, *a.* helgerånande. **~schändung**, -*en*, *f.* helgerån. **~wächter**, -*s*, -, *m.* helgedomsväktare.

heilsam, *a.* hälsosam, gagnelig för kropp el. själ.

Heilsamkeit, 0, *f.* hälsosamhet, gagn.

Heim, I. -[*e*]*s*, -*e*, *n.* hem. II. *adv.* hem. **-arbeiter**, -*s*, -, *m.* hemarbetare som ej går bort på arbete. **-begeben**, *sich* ~ begifva sig hem. **-begleiten**, *tr.* ledsaga hem. **-bezahlen**, *tr.* återgälda. **-bringen**, *tr.* hembringa. **-eilen**, *itr. s.* skynda hem. **-fahren**, *itr. s.* fara hem. **-fahrt**, -*en*, *f.* hemfärd. **-fall**, -[*e*]*s*, 0, *m.* hemfall. **-fallen**, *itr. s.* hemfalla. **-fällig**, *a.* hemfallande, hemfallen. **-fallsrecht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* hemfallsrätt. **-finden**, *itr. h.* och *s.* samt *sich* ~ hitta hem. **-führen**, *tr.* hemföra. **-gang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* gång hem, hemväg; bild. hädanfärd, död. **-geben**, *tr.* återgälda. **-gehen**, *itr. s.* gå hem; bild. aflida. **-holen**, *tr.* hämta hem. **-kehr**, 0, *f.* 1. hemkomst. 2. återvändande hem, hemväg. **-kehren**, *itr. s.* återvända hem. **-kommen**, *itr. s.* komma hem. **-kunft**, 0, *f.* hemkomst. **-laufen**, *itr. s.* springa hem. **-leuchten**, *itr. h. Jmdm* ~ a) lysa ngn hem, b) F bild. köra bort, afvisa, afspisa ngn. **-los**, *a.* hemlös. **-nehmen**, *tr.* taga med sig hem. **-reise**, -*n*, *f.* hemresa. **-ritt**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* hemridt. **-schicken**, *tr.* a) skicka hem, b) *jmdn ~ = -leuchten b.* **-schiffen**, *itr. s.* segla hem. **-sehnen**, *sich* ~ längta hem. **-stätte**, -*n*, *f.* hemort, hem, härd. **-suchen**, *tr.* uppsöka, besöka, hemsöka. **-suchung**, -*en*, *f.* hemsökelse. **-tragen**, *tr.* bära hem. **-treiben**, *tr.* drifva, köra hem. **-tücke**, -*n*, *f.* lömskhet, bakslughet, illistighet. **-tückisch**, *a.* lömsk, bakslug, illistig. **-wärts**, *adv.* hemåt. **-weg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* hemväg. *Sich auf den ~ machen:* begifva sig hem. **-weh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* hemlängtan, hemsjuka. **-wesen**, -*s*, 0, *n.* hem med hvad därtill hör, hemlif. **-wollen**, *itr. h.* vilja hem. **-zahlen**, *tr.* återgälda, betala. **-ziehen**, *itr. s.* draga, tåga, flytta hem.

Heimat[h], -*en*, *f.* hem, hemtrakt, hemland. **-[s]...** Ex. **~berechtigt**, *a.* som har hemortsrätt. **~dorf**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* by där ngn är hemma, födelseby. **~fern**, *a.* fjärran från hemmet. **~kunde**, 0, *f.* kännedom om hembygden. **~land**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* hemland. **~los**, *a.* hemlös. **~losigkeit**, 0, *f.* hemlöshet. **~recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* hemortsrätt. **~schein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* intyg om hemortsrätt, prästbetyg.

heimat[h]lich, *a.* som har afseende på, rör, tillhör, påminner om hemmet el. hembygden; hemtreflig. *Meine ~en Berge:* min hembygds bärg.

Heimat[h]lichkeit, 0, *f.* hemtreflighet; hemkärlek, kärlek till hembygden.

Heimchen, -*s*, -, *n.* syrsa.

heimelich, heimelig, *a.* 1. hörande till, utmärkande för hemmet, hem-. 2. hemtreflig, behaglig, förtrolig.

heimisch, *a.* 1. infödd, hemma, boende, t. ex. *an einem Orte ~ sein:* vara hemma, bo ngnstädes. 2. hemmastadd, hemmavand. 3. = *heimelich 2.*

heimlich, *a.* 1. hemlig. *~ lachen:* skratta i mjugg. *~ thun:* vara hemlighetsfull. 2. se *heimelich 2.* **-haltung**, 0, *f.* hemlighållande.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-thuerei, -en, *f.* -thun, -s, 0, *n.* hemlighetsfullhet, hemlighetsmakeri.
Heimlichkeit, -en, *f.* hemlighet.
Hein, -s, 0, *m.* *Freund* ~ döden, mannen med lien.
Heinrich, -[e]s, -e, *m.* 1. *spr.* Henrik. 2. F *sanfter* ~ beskedlig karl. 3. bot. *guter* ~ lungrot, god Henrik (Chenopodium Bonus Henricus).
heint, *adv.* i natt, a) förra natten, b) nästa natt.
Heinz, -es el. -en, -e[n], *m.* smeknamn, förkortn. af *Heinrich*, 1. *spr.* Henrik. ~ *und Kunz:* ungef. Andersson och Petersson. 2. benämn. på åtskilliga husdjur ss. oxe, katt, kanin. 3. benämn. på åtskill. tekn. redskap ss. paternosterverk, ett slags ugn till kemiskt bruk, (hö)krake m. m. -el... Ex. ~**männchen**, -s, -, *n.* 1. tomte. 2. leddocka, marionett. ~**männisch**, *a.* tomtaktig.
Heirat[h], -en, *f.* giftermål. *Auf die* ~ *gehen:* vara stadd i friareärenden. *Eine* ~ *schliessen:* afsluta ett giftermål. -s... Ex. ~**antrag**, -[e]s, -e †, *m.* giftermålsanbud. ~**anzeige**, -n, *f.* giftermålsannons. ~**bureau**, -s, -s el. -x, *n.* giftermålsbyrå. ~**fähig**, *a.* giftvuxen. ~**fähigkeit**, 0, *f.* giftvuxen ålder. ~**gedanke**(n), -ns, -n, *m.* giftastankar. ~**gut**, -[e]s, -er †, *n.* hemgift. ~**kandidat**, -en, -en, *m.* giftermålskandidat. ~**lustig**, *a.* giftaslysten. ~**stifter**, -s, -, *m.* ~**in**, -nen, *f.* äktenskapsstiftare, äktenskapsstifterska. ~**vermittler**, -s, -, *m.* ~**in**, -nen, *f.* äktenskapsmäklare, äktenskapsmäklerska. ~**vertrag**, -[e]s, -e †, *m.* äktenskapsförord.
heirat[h]**len**, -ete, *ge-et*, I. *tr. Jmdn* ~ gifta sig med ngn. II. *itr. h.* och *sich* ~ gifta sig.
heisa, *interj.* häjsan!
heischen, -[es]t, -te, *ge-t*, *tr.* fordra, begära, kräfva. **Heischung**, *f.*
heiser, *a.* hes.
Heiserkeit, 0, *f.* heshet.
heiss, *a.* het. *Mir ist* ~ jag är mycket varm, det är hett. BIBL. ~*es Blut haben:* vara hetlefrad, *da geht es* ~ *her:* där går det hett till, *jmdm die Hölle* ~ *machen:* göra ngn svår förtret. Ordspr. *was ich nicht weiss, macht mich nicht* ~ hvad mitt öra ej hör, det mitt hjärta ej rör. -**blütig**, *a.* hetlefrad. -**erfleht**, *a.* ifrigt efterlängtad. -**geliebt**, *a.* innerligt älskad. -**hunger**, -s, 0, *m.* häftig hunger. -**hungrig**, *a.* häftigt hungrig, glupsk. -**sporn**, -n[e]s, -en, *m.* person som är het på gröten, hetlefrad person.
heissa, *interj.* häjsan!
1. **heissen**, -[es]t, *hiess*, *hiesse*, (*ge*)-en, -[e], I. *tr.* 1. bjuda, befalla. *Jmdn etw. thun* ~ el. ✱ *jmdm etw. zu thun* ~ befalla ngn att göra ngt, *er hat mich schweigen* ~ han har befalt mig tiga. *Wer hat Ihnen das geheissen?* hvem har bedt er därom? *Wer hiess mich auch alles wagen!* att jag också skulle våga allt! 2. kalla, benämna. *Das heisse ich einen Ehrenmann:* det kan man kalla en hedersman. *Jmdn du* ~ dua ngn. *Etw. gut* ~ godkänna ngt. *Jmdn willkommen* ~ bedja ngn vara välkommen. II. *itr. h.* 1. heta, kallas. *Ich will nicht N. N.* ~, *wenn* ... jag vill ej vara, den jag är, om ... 2. heta, betyda, t. ex. *wie heisst das auf schwedisch?* 3. opers. *es heisst:* det heter, t. ex. *wenigstens heisst es so, es hiess ausdrücklich; hier heisst es aufgepasst!* här gäller det att se upp. 4. *Das heisst* (förkort. *d. h.*): det vill säga. 5. vara af samma värde som, t. ex. *Arbeit heisst Reichtum.* 6. särskilda fall. *Das will etw., wenig* ~ det har ngt, föga att betyda. *Das heisst mir gleich viel:* det är mig likgiltigt. *Was* ~ *tausend Schritte?* hvad ha tusen steg att betyda? *Da sieht man, was es heisst reich sein:* där kan man se, hvilken roll rikedomen spelar. *Was soll das* ~*?* hvad skall detta betyda? *Das heisst geschlafen:* det kan man kalla att sofva.
2. **heissen** se *hissen*.
heit, *subst. suffix*, -het.
heiter, *a.* 1. om vädret: klar, vacker. 2. munter, glädtig, glad, leende, rolig, lustig. Iron. *das wird* ~ det blir just trefligt.
Heitere, -n, *f.* = *Heiterkeit 1.*
Heiterkeit, -en, *f.* 1. klarhet. *Die* ~ *des Himmels:* den klara himlen, det vackra vädret. 2. munterhet, glädtighet, lustighet.
heitlich, *adj. suffix*, -hetlig.
Heiz... Ex. -**apparat**, -[e]s, -e, *m.* värmeapparat. -**kraft**, 0, *f.* värmekraft. -**material**, -[e]s, -e, *n.* bränsle. -**röhre**, -n, *f.* värmeledningsrör.
heizbar, *a.* som kan eldas.
heizlen, -[es]t, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* elda. II. *tr.* elda, uppvärma. III. *Sich gut, schlecht* ~ vara lätt, svår att värma upp. **Heizung**, *f.* -s... = *Heiz...*
Heizer, -s, -, *m.* ~**in**, -nen, *f.* eldare, elderska.
Hektár, -[e]s, -(e), *m.* och *n.* hektar, 100 ar, jfr *Ar.*
Hektiker, -s, -, *m.* med. hektiker, af hektik lidande person.
hektisch, *a.* hektisk.
Hekto... Ex. -**grámm**, -[e]s, -(e), *n.* hektogram, 100 gram, jfr *Gramm.* -**liter**, -s, -, *m.* och *n.* hektoliter, 100 liter.
Held, -en, -en, *m.* hjälte. -**en...** Ex. ~**alter**, -s, 0, *n.* hjältealder, sagoålder. ~**bahn**, -en, *f.* hjältebana, hjältelif. ~**brief**, -[e]s, -e, *m.* hjältebref, heroid. ~**dichter**, -s, -, *m.* episk skald. ~**dichtung**, -en, *f.* 1. episk poesi. 2. = ROM. ~**gedicht**, -[e]s, -e, *n.* hjältedikt, epos. ~**geist**, -[e]s, -er, *m.* hjälteande. ~**kühn**, *a.* hjältemodig. ~**lied**, -[e]s, -er, *n.* hjältesång. ~**mädchen**, -s, -, *n.* hjältemodig flicka. ~**mässig**, *a.* hjältemodig. ~**mut**[h], -[e]s, 0, *m.* hjältemod. ~**müt**[h]**ig**, *a.* hjältemodig. ~**ruhm**,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-[e]s, 0, m. hjälteära, hjälterykte. ~sage, -n, f. hjältesaga. ~scha[a]r, -en, f. hjälteskara. ~seele, -n, f. hjältesjäl. ~sinn, -[e]s, 0, m. hjältesinne, hjältemod. ~spieler, -s, -, m. skådespelare som spelar hjälteroller. ~that, -en, f. hjältedåd, hjältebragd. ~tod, -[e]s, 0, m. hjältedöd. ~volk, -[e]s, -er †, n. hjältefolk. ~weib, -[e]s, -er, n. hjältekvinna. ~zeit, -en, f. hjältetid.

heldenhaft, a. hjältelik, hjältemodig.

Heldenschaft, -en, f. 1. 0, egenskap af hjälte, hjältemod. 2. hjälteskara.

Heldent[h]um, -[e]s, 0, n. = *Heldenschaft 1.*

Heldin, -nen, f. hjältinna.

helfen, *hilfst, half, hülfe* el. ✱ *hälfe, geholfen* o. vid inf:r ~, *hilf*, I. *itr. h.* 1. hjälpa, *jmdm:* ngn. Ex. a) *Jmdm etw. thun* ~ hjälpa ngn med ngt, *so wahr mir Gott helfe; der Sache, ihm ist nicht mehr zu* ~ saken, han kan ej mer hjälpas; F *wart, ich werde dir* ~; b) med prep. *Jmdm auf die Beine, auf die Spur* ~; *jmdm auf ein Wort* ~ hjälpa ngn komma på ett ord. *Jmdm aus der Verlegenheit, bei der Arbeit, durch den Sumpf* ~. *Jmdm hinter die Geheimnisse* ~ afslöja hemligheterna för ngn. *Jmdm ins Grab* ~ bringa ngn i grafven. *Jmdm von etw.* ~ hjälpa ngn att komma ifrån, befria ngn från ngt. *Jmdm zu etw.* ~ förhjälpa ngn till ngt; *er hat dazu geholfen:* han har bidragit därtill; c) med adv. *Jmdm davon* ~ hjälpa ngn att komma därifrån, att komma undan. *Jmdm fort* ~ hjälpa ngn att komma undan, att komma framåt. *Jmdm* el. (✱ *tr.*) *jmdn hinab* ~ hjälpa ngn att komma ned. 2. gagna, t. ex. *wozu kann das* ~? *das hilft nichts; was hilft es ihm, dass er ...* II. *Sich* (dat.) ~ hjälpa sig. *Sich vorwärts* ~ hjälpa sig fram. *Sich zu* ~ *wissen:* veta råd; *sich nicht zu* ~ *wissen:* vara rådvill, ej veta hvad man skall göra. *Ich kann mir nicht* ~ jag vet mig ingen råd; *Sie haben Unrecht, ich kann mir nicht* ~ ni må säga hvad ni vill, men ni har orätt.

Helfer, -s, -, m. ~in, -nen, f. hjälpare, medhjälpare, medhjälperska; biträde, assistent, adjunkt. -hand, -e †, f. hjälpsam hand. -s... Ex. ~helfer, -s, -, m. medhjälpare, handtlangare.

Heliotróp, -[e]s, -e, n. min. och bot. heliotrop.

hell, a. 1. klar, t. ex. *ein* ~*er Tag, die Sonne scheint* ~, ~ *glänzen.* 2. ljus, t. ex. *das Zimmer ist* ~, *am* ~*en Tage:* midt på ljusan dag, ~ *machen:* upplysa, *es wird* ~ det ljusnar, det dagas, *es ist schon* ~ det är redan dager, ~*e Augenblicke.* 3. gäll, klar, skarp, t. ex. ~*e Töne.* ~*es Gelächter:* klingande skratt, gapskratt, ~ *auflachen:* brista ut i gapskratt. 4. *In* ~*en Haufen:* i stora skaror. *Die* ~*en Thränen stehen ihm im Auge:* han är gråtfärdig. -äugig, a. ljusögd, klarögd; klarsynt. -blau, a. ljusblå. -blickend = -äugig. -braun, a. ljusbrun. -denkend, a. klartänkande. -dunkel, I. a. halfmörk. II. -s, 0, n. halfmörker; mål. ljusdunkel, klärobskyr. -farbig, a. ljus till färgen. -gelb, a. ljusgul. -glänzend, a. klart strålande. -grau, a. ljusgrå. -grün, a. ljusgrön. -haarig, a. ljushårig, ljuslockig. -hörig, a. 1. som har tunna väggar, genom hvilka ljudet lätt går; bild. som ej kan bevara en hemlighet. 2. som hör bra. -kammer, -n, f. ⊕ camera lucida. -sehen, -s, 0, n. 1. klarsynthet. 2. framsynthet, clairvoyance. -sehend, a. 1. klarsynt. 2. framsynt, clairvoyant. -seher, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. klarsynt, 2. framsynt person. -sichtig, a. klarsynt, skarpsynt. -sichtigkeit, 0, f. klarsynthet, skarpsynthet.

Helle, I. 0, f. klarhet, ljus, dager. II. *adv.* = *hell.*

Hellebárde, Hellebárte, -n, f. hellebard.

Hellebardier, -[e]s, -e, **Hellebardíst**, -en, -en, m. hellebardier.

helléen, -te, *ge-t*, I. *tr.* göra klar, upplysa. II. *Sich* ~ klarna, ljusna.

Helléne, -n, -n, m. hellen, grek. -n... Ex. ~volk, -[e]s, -er †, n. helleniskt folk.

Helléneni[h]um, -[e]s, 0, n. helleniskt väsen, välde, inflytande.

helléneisch, a. hellenisk.

hellenisieren, -te, -t, tr. gifva hellenisk prägel. **Hellenisierung**, f.

Hellenist, -en, -en, m. hellenist.

Heller, -s, -, m. heller (skiljemynt, vanl. = ¼ *Pfennig*). *Keinen roten* ~ *haben:* ej hafva ett enda öre. *Auf* ~ *und Pfennig bezahlen:* betala hvartenda öre. -magazin, -[e]s, -e, n. tidskrift af hvilken hvarje nummer kostar en heller. -schaber, -s, -, m. F snålvarg, girigbnk. -weise, adv. hellervis.

Helleit = *Helle I.*

hellig, a. utmattad, försmäktande.

Helligkeit = *Helle I.*

Helm, -[e]s, -e, m. 1. hjälm, kask. 2. ⊕ huf, hatt, kupol. 3. ⊕ skaft på yxor, hamrar, hackor m. m. 4. ⚓ rorpinne. -ädler, -s, -, m. örn på en hjälm. -biene, -n, f. drönare. -busch, -es, -e †, m. hjälmbuske. -dach, -[e]s, -er †, n. ⊕ hvälfdt tak, kupol. -decke, -n, f. herald. hjälmtäcke. -feder, -n, f. plym på en hjälm. -förmig, a. i form af en hjälm. -gewölbe, -s, -, n. kupolformigt hvalf. -gitter, -s, -, n. hjälmgaller. -kraut, -[e]s, -er †, n. bot. frossört (Scutellaria). -roet, -[e]s, -e, -schisber, -s, -, m. = -*gitter.* -schmied, -[e]s, -e, m. hjälmsmed, vapensmed. -schmuck, -[e]s -e, m. hjälmprydnad. -sturz, -es, -e †, m. visir. -stutz, -es, -e, m. = -*busch.* -zeichen, -s, -, n. -zierat[h], -[e]s, -e, m. -en, f. -zimier, -[e]s, -e, n. hjälmprydnad.

helmiien, -te, *ge-t*, tr. 1. sätta hjälm, kask på. 2. ⊕ sätta skaft på, skafta.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Heléte, -n, -n, *m.* helot.
Helvétien, -*s*, 0, *n. npr.* Helvetien, Schweiz.
Helvétier, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* schweizare, schweiziska.
helvétisch, *a.* schweizisk.
hem, *interj.* hum! hm!
Hemd[e], -[e]*s*, -*en*, *n.* skjorta. *Jmdn bis aufs ~ ausziehen:* kläda af ngn in på bara kroppen. -[s]... Ex. ~**ärmel**, -*s*, -, *m.* skjortärm. ~**ärmelig**, *a.* i skjortärmarne. ~**knopf**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* skjortknapp. ~**kragen**, -*s*, -, *m.* skjortkrage. — -[en]... Ex. ~**einsatz**, -*es*, -*e* †, *m.* skjortveck. ~**nadel**, -*n*, *f.* bröstnål. — -en... Ex. ~**handel**, -*s*, 0, *m.* skjorthandel, hvitvaruhandel. ~**matz**, -*es*, -*e*, *m.* F parvel i bara skjortan.
Hemisphäre, -*n*, *f.* hemisfär, halfklot.
Hemm... Ex. ~**feder**, -*n*, *f.* ⊕ spärrfjäder. -**kette**, -*n*, *f.* ⊕ hämkedja, spärrkedja. -**schuh**, -[e]*s*, -*e*, *m.* hämsko. -**vorrichtung**, -*en*, *f.* ⊕ brome.
hemm[e]**n**, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* hämma, häjda, spärra, hindra, återhålla. *Die Wirkung eines Stosses ~* minska, upphäfva en stöts verkan. II. *Sich ~* häjda sig, hålla inne, hämmas. Recipr. *sich* el. *einander ~* hindra, sinka hvarandra. **Hemmung**, *f.* -s... Ex. ~**rad**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* ⊕ spärrhjul.
Hemmnis[s], -*ses*, -*se*, *n.* hinder, motstånd, tvång, motighet; spärrning.
Henget, -[e]*s*, -*e*, *m.* hingst.
Henkel, -*s*, -, *m.* grepe, handtag, öra, ögla. -**dukaten**, -*s*, -, *m.* dukat med ögla att hängas i. -**glas**, -*es*, -*er* †, *n.* glas med handtag. -**korb**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* korg med grepe. -**topf**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* kruka, gryta med grepe, med öron. F bildl. *das Henkeltöpfchen machen:* sätta armarne i sidorna.
henkelicht, **henkelig**, *a.* försedd med grepe el. öron.
henkeln, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. förse med, 2. upphänga i grepe el. öron.
henklen, -*te*, *ge-t*, *tr.* hänga, hänga upp.
henkens... Ex. -**wert**[h], *a.* värd att hängas.
Henker, -*s*, -, *m.* bödel, ~**in**, -*nen*, *f.* bödelshustru. Vanl. i svordomar ss. *hol dich der ~!* el. *scher dich zum ~!* dra dit pepparn växer! *Ich frage den ~ danach:* det bryr jag mig ej det ringaste om. *Das dank ihm der ~!* det är just ngt att tacka för! *Nun hat's der ~* nu går det på tok. -**beil**, -[e]*s*, -*e*, *n.* bödelsyxa. -**block**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* stupstock. -**karren**, -*s*, -, *m.* bödelskärra. -**mahl**, -[e]*s*, -*e* el. -*er* †, *n.* -**mahlzeit**, -*en*, *f.* en lifdömds sista måltid. -**mässig**, *a.* rå, barbarisk; F ofantlig, helvetisk. -s... Ex. ~**hand**, -*e* †, *f.* bödelshand. ~**knecht**, -[e]*s*, -*e*, *m.* bödeldräng, bödelknekt. Jfr adv. föreg. sms.
Henna, 0, *f.* henna, alkanna(rot).
Henne, -*n*, *f.* 1. höna. 2. bot. *fette ~* kärleksört (Sedum Telephium). -n... Ex. ~**mann**, -[e]*s*, -*er* †, *m.* hönsmånglare. ~**volk**, -[e]*s*, 0, *n.* hönsen.
hepp[hépp], *interj.* hånande rop till judar.
her (i sms. med adv. och prep. är ē kort), *adv.* uttryckande rörelse till den talande. 1. om rum. 1. hit. Ellipt. *~ damit!* hit el. fram med det! gif hit! *nur immer ~!* a) bara fram med det! b) kom bara hit! stig bara fram! *~ zu mir!* kom hit! *~ da!* hitåt! Jfr *hin 5 b.* 2. ifrån, t. ex. *wo kommt er ~?* hvarifrån kommer han? *wo ist er ~?* hvar är han ifrån? *wo hat er das ~?* hvar har han fått det ifrån? *Nicht weit ~ sein:* a) bo i närheten, b) bildl. ej vara af betydelse. 3. med prep. *An der Mauer, der Küste ~ fahren:* fara utmed, utefter, längs med muren, kusten. *Aus der Tiefe des Waldes ~* ur den djupa skogen. *Hinter jmdm ~ gehen:* följa efter ngn; *hinter jmdm ~ sein:* vara i hack och häl efter ngn, förfölja ngn; *hinter einer Sache ~ sein:* ifrigt eftersträfva ngt. *Über etw.* (dat.) *~ sein:* hålla på med ngt. *Um jmdn ~* omkring ngn; *um jmdn ~ sein:* ömt, vänligt syssla, pyssla med, sköta ngn. *Von da* el. *dort ~* därifrån, *von aussen, hinten, oben, unten ~* utifrån, bakifrån, uppifrån, nedifrån. *Vor jmdm ~ gehen:* gå framför ngn. *Komm zu mir ~!* kom hit till mig! b) om tid. 4. *Es ist schon ein Jahr ~* det var för ett år sedan. *Bis jetzt ~* hittills. *Von alters ~ ist es so gewesen:* så har det varit i långliga tider; *von je ~* ständigt; *von Ewigkeit ~* i all evighet, alltjämt.
herab, *a.* hit ned, ned till den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras. *Von oben ~* uppifrån (ned). *Den Strom ~* utför strömmen.
herabbegeben, *sich ~* begifva sig (hit) ned.
herabbemühen, I. *tr. Jmdn ~* besvära ngn med att komma (hit) ned. II. *Sich ~* hafva besvär, hafva godheten att komma (hit) ned.
herabbeten, *tr.* genom böner nedkalla, t. ex. *den Segen Gottes ~* nedkalla Guds välsignelse.
herabbeugen, *tr.* och *sich ~* böja (sig) ned.
herabbewegen, *tr.* och *sich ~* sätta (sig) i rörelse utför, ned, flytta (sig) ned.
herabbiegen, *tr.* och *sich ~* böja (sig) ned.
herabblicken, *itr. h.* blicka ned, se ned.
herabblinken, *itr. h.* glänsa, blänka, tindra (däruppe) hit ned.
herabbringen, *tr.* bringa ned; minska, nedsätta. Bildl. *jmdn ~* bringa ngn på obestånd.
herabdrücken, *tr.* nedtrycka.
herabeilen, *itr. s.* skynda ned.
herabfahren, I. *itr. s.* fara ned. II. *tr.* köra, skjutsa (hit) ned.
Herabfahrt, -*en*, *f.* nedfärd.
herabfallen, *itr. s.* falla ned.
herabfliegen, *itr. s.* flyga ned.
herabfliessen, *itr. s.* flyta, rinna ned.
herabführen, *tr.* föra (med sig) ned.
herabgehen, *itr. s.* gå ned, utför. *Das Fenster*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

geht auf die Strasse herab: fönstret vetter åt gatan.

Herábgekommenheit, 0, *f.* sedl. el. ekonom. förfall.

herábgiessen, I. *tr.* hälla, ösa ned. II. *itr. h.* störta, forsa ned. Opers. *es giesst herab:* det störtregnar.

herábgleiten, *itr. s.* glida ned.

herábhangen, *itr. h.* och ✱ *tr.* hänga ned.

herábhängen, *tr.* och ✱ *itr. h.* hänga ned.

herábholen, *tr.* hämta, taga ned.

herábkommen, *itr. s.* komma ned; bildl. förfalla, sjunka, komma af sig. *Herabgekommen:* afsigkommen.

herábkönnen, *itr. h.* kunna komma ned.

heráblangen, *tr.* och *itr. h.* langa, räcka ned.

heráblassen, I. *tr.* släppa ned. II. *Sich* ~ 1. sänka sig ned, fira sig ned, klättra ned. 2. nedlåta sig. ~*d:* nedlåtande.

Heráblassenheit, **Heráblassung**, 0, *f.* nedlåtande, nedlåtenhet.

heráblaufen, *itr. s.* 1. springa ned. 2. rinna ned. 3. om en väg: gå, leda ned.

Herábnahme, 0, *f.* nedtagning.

herábnehmen, *tr.* nedtaga.

herábrasseln, *itr. s.* rasslande komma el. falla ned.

herábrauschen, *itr. s.* brusa, susa ned.

herábrégnen, *itr. h.* regna ned.

herábreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka ned.

herábreissen, *tr.* rifva, rycka ned.

herábreiten, *itr. s.* rida ned.

herábrieseln, *itr. s.* sakta sorlande rinna ned.

herábrinnen, *itr. s.* rinna ned.

herábrollen, *tr.* och *itr. s.* rulla ned.

herábrufen, *tr.* och *itr. h.* ropa ned. *Jmdn* ~ ropa åt ngn att komma ned.

herábschaffen, (svag böjn.) *tr.* skaffa ned.

herábschauen, *itr. h.* skåda ned.

herábschicken, *tr.* skicka ned.

herábschiessen, I. *tr.* skjuta ned, bildl. slungn. kasta ned. II. *itr.* 1. *h.* skjuta ned. 2. *s.* störta, slå ned.

herábschlagen, *tr.* slå ned.

herábschleudern, *tr.* slunga ned.

herábschlingen, **herábschlucken**, *tr.* svälja ned.

herábschütteln, *tr.* skaka ned.

herábschweben, *itr. s.* sväfva ned.

herábschwimmen, *itr. s.* simma, flyta ned.

herábschwingen, *sich* ~ svinga sig ned.

herábsehen, *itr. h.* se ned.

herábsenden, *tr.* nedsända.

herábsenken, *tr.* och *sich* ~ sänka (sig) ned.

herábsetzen, *tr.* nedsätta, *eine Ware im Preise:* priset på en vara.

herábsinken, *itr. s.* sjunka (ned).

herábspringen, *itr. s.* hoppa ned.

herábstechen, *tr.* sticka ned.

herábsteigen, *itr. s.* nedstiga; bildl. nedlåta sig.

herábstellen, *tr.* ställa, flytta ned.

herábstimmen, *tr.* mus. stämma lägre; bildl. nedsätta, t. ex. *seine Ansprüche.*

herábstossen, I. *tr.* stöta ned. II. *itr. s.* om roffoglar: slå ned.

herábströmen, *itr. s.* strömma ned.

herábstürzen, *tr.*, *itr. s.* och *sich* ~ störta (sig) ned, utför.

herábwagen, *sich* ~ våga sig ned.

herábwerfen, *tr.* kasta ned.

herábwollen, *itr. h.* vilja (komma) ned.

herábwünschen, *tr.* nedkalla, t. ex. *den Segen des Himmels auf jmdn.*

herábwürdigen, I. *tr.* nedsätta, förklena. II. *Sich* ~ nedlåta sig.

herábziehen, I. *tr.* draga ned. II. *itr. s.* tåga, flytta ned.

Heráldik, 0, *f.* heraldik.

Heráldiker, *-s*, *-*, *m.* heraldiker.

heráldisch, *a.* heraldisk.

herán, *adv.* intill, hitåt, hit, fram. *Nur* ~*!* kom bara fram!

heránbilden, *tr.* och *sich* ~ utbilda (sig) till ngt.

heránblühen, *itr. s.* uppblomstra, slå ut.

heránbrausen, *itr. s.* brusande, dånande närma sig.

heránbrechen, *itr. s.* inbryta, randas (om dagen).

heránbringen, *tr.* bringa fram, hit.

heránd ämmern, *itr. s.* gry, randas.

heránd ampfen, *itr. s.* komma ångande.

heránd ringen, *itr. s.* tränga sig fram.

heránellen, *itr. s.* skynda fram, till.

heránfahren, *itr. s.* komma åkande, åka fram.

heránfliegen, *itr. s.* komma flygande, flyga fram.

heránführen, *tr.* föra fram, hit.

heréngehen, *itr. s.* gå fram, närma sig.

heránhinken, *itr. s.* komma haltande.

heránholen, *tr.* hämta fram, framföra.

heránkommen, *itr. s.* komma fram, närma sig, anlända.

heránkriechen, *itr. s.* komma krypande, krypa fram.

heránkriegen, *tr.* F få fram. *Jmdn* ~ sfv.: få ngn till att göra ngt.

Heránkunft, 0, *f.* framkomst, ankomst.

heránmachen, *sich* ~ *an etw.* (ack.): taga itu med ngt, *an jmdn:* med ngn el. närma sig ngn.

heránnahen, *itr. s.* närma sig.

heránreichen, *itr. h.* räcka upp, fram, *an etw.* (ack): till ngt.

heránreifen, *itr. s.* närma sig mognaden, mogna.

heránrücken, I. *tr.* flytta fram. II. *itr. s.* närma sig, flytta sig intill; rycka fram.

heránschleichen, *itr. s.* smyga sig fram.

heránschreiten, *itr. s.* närma sig med afmätta steg.

heránschwimmen, *itr. s.* simma fram.

heránsegeln, *itr. s.* seglande komma närmare.

heránsprengen, *itr. s.* spränga fram, komma sättandes, i galopp.

heréntreten, *itr. s.* träda intill, fram.

heránwachen, *tr.* *Den Mond* ~ vaka tills månen framträdt.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

heránwachsen, *itr. s.* växa upp, *zu etw.:* till ngt. *Herangewachsen:* uppväxt, fullväxt.
heránwagen, *sich* ~ våga sig, *an jmdn, etw.:* på ngn, ngt.
heránziehen, I. *tr.* draga fram. II. *itr. s.* komma tågande, vara i antågande, tåga fram.
Herauch, -[e]*s*, 0, *m.* torfrök, mossrök.
heráuf, *adv.* hit upp, upp till den talande; så äfv. i nedanstående exempelvis anförda sms. *Von unten* ~ nedifrån. *Er kommt* [*von*] *dort* ~ han kommer upp där borta. *Nur* ~*!* kom bara upp! ~ *und herab* el. *hinab:* upp och ned, fram och tillbaka.
heráufbegeben, *sich* ~ begifva sig, komma (hit) upp.
heráufbeschwören, *tr.* framkalla, frammana.
heráufbiegen, *tr.* böja upp, uppåt.
heráufbitten, *tr.* bedja att komma upp.
heráufbringen, *tr.* bringa upp, få upp.
heráufdringen, *itr. s.* tränga sig upp.
heráufdürfen, *itr. h.* få komma upp.
heráufeilen, *itr. s.* skynda upp.
heráuffahren, I. *tr.* köra, skjutsa upp. II. *itr. s.* åka upp, *den Berg:* uppför bärget.
heráuffinden, *sich* ~ hitta vägen upp.
heráufführen, *tr.* föra upp, leda upp.
heráufgehen, *itr. s.* gå upp, komma upp.
heráufheben, *tr.* lyfta upp.
heráufhelfen, *itr. h.* hjälpa upp, *jmdm:* ngn.
heráufholen, *tr.* hämta upp.
heráufkämmen, *tr.* kamma upp.
heráufklettern, **heráufklimmen**, *itr. s.* klättra upp, *einen Berg:* uppför ett bärg.
heráufkommen, *itr. s.* komma upp.
heráuflaufen, *itr. s.* springa upp.
heráufreiten, *itr. s.* rida upp.
heráufschiffen, *itr. s.* segla uppför ett vattendrag.
heráufschlagen, *tr.* slå upp, t. ex. *den Wagentritt:* fotsteget på vagnen.
heráufsteigen, *itr. s.* stiga upp.
heráuftragen, *tr.* bära upp.
heráufwagen, *sich* ~ våga sig upp.
heráufziehen, I. *tr.* draga upp. II. *itr. s.* tåga, flytta upp, uppför.
heráus, *adv.* hit ut, ut åt den talande till; så äfv. i nedanstående exempelvis anförda sms. *Von innen* ~ inifrån. *Aus dem Hause, zum Fenster* ~ *sehen:* titta ut ur huset, genom fönstret. Elliptt. *Brust* ~*!* bröstet ut! ~ *mit dem Briefe!* fram med brefvet! ~ *mit der Sprache* el. *damit!* fram därmed! sjung ut! bekänn färg! *frei* el. *gerade* el. *offen* el. *rund* ~ öppet, fritt. ~ *oder herein:* ut eller in!
heráusarbeiten, I. *tr.* arbeta, skära, såga, hugga ut, in, bort. II. *Sich* ~ bryta sig ut, slå sig igenom; bildl. dra sig ur spelet.
heráusbegeben, *sich* ~ begifva sig, komma ut.
heráusbeissen, I. *tr.* bita ur. II. *Sich* ~ äta sig ut; bildl. dra sig ur spelet med möda.
heráusbekommen, *tr.* få ut, ur, t. ex. *einen Nagel;* afprässa, t. ex. *ein Geständnis;* utfundera, t. ex. *ein Geheimnis;* gissa, lösa, t. ex. *ein Rätsel;* få tillbaka, t. ex. *Geld.* Vid räkning: *was hast du* ~*?* hvad har du fått det till? *ich kann es nicht* ~ jag kan ej räkna ut det.
heráusbemühen, I. *tr. Jmdn* ~ besvära ngn med att komma ut. II. *Sich* ~ hafva besvär, hafva godheten att komma ut.
heráusbitten, *tr. Jmdn* ~ bedja ngn komma ut.
heráusblicken, *itr. h.* blicka, titta ut.
heráusbrausen, *itr. s.* brusa ut.
heráusbrechen, I. *tr.* 1. bryta ut. 2. kräkas, kasta upp. II. *Sich* ~ bryta sig ut.
heráusbringen, *tr.* få, taga ut, ur, t. ex. *jmdn, einen Fleck;* få fram, t. ex. *kein Wort* ~ *können;* utfundera, gissa, dechiffrera; låta framträda, t. ex. *die Farben. Seine Kosten* ~ få sina omkostnader betäckta.
heráusdrängen, *tr.* och *sich* ~ tränga (sig) ut.
heráusdrehen, *tr.* vrida, skrufva ut, ur.
heráusdringen, *itr. s.* tränga ut, fram.
heráusdrücken, *tr.* trycka, prässa ut.
heráusdürfen, *itr. h.* få komma ut.
heráuseilen, *itr. s.* skynda ut.
heráusfahren, I. *tr.* köra, skjutsa ut. II. *itr. s.* åka, fara, brista ut; fara, springa, hoppa ur.
heráusfallen, *itr. s.* falla ut, ur.
heráusfinden, I. *tr.* hitta, leta rätt på. II. *Sich* ~ hitta ut; bildl. komma tillrätta med ngt.
heráusfischen, *tr.* fiska upp, meta upp, fiska reda på.
heráusfliegen, *itr. s.* flyga ut.
heráusfliessen, *itr. s.* flyta, rinna ut.
Heráusforderer, -*s*, -, *m.* utmanande (person).
heráusfordern, *tr.* 1. begära att få ut, utkräfva. 2. utfordra, utmana. ~*d:* utmanande.
Heráusforderung, -*en*, *f.* 1. utfordrande, utkräfvande. 2. utmaning.
heráusfressen, I. *tr.* äta, bita ur. II. *Sich* ~ äta sig ut; F äta upp sig.
heráusfühlen, *tr.* känna, märka, förstå ngt af el. på ngt, läsa mellan raderna.
heráusführen, *tr.* föra, leda ut, fram.
Heráusgabe, 0, *f.* 1. utlemning, framlemnande. 2. utgifvande, utgifning.
heráusgeben, *tr.* 1. lemna ut, fram, från sig, tillbaka. 2. gifva ut, publicera.
Heráusgeber, -*s*, -, *m.* utgifvare.
heráusgehen, *itr. s.* 1. gå ut, ur. Bildl. *mit der Sprache* ~ tala öppet. 2. *Das Zimmer geht auf die Strasse* ~ rummet vetter åt gatan.
heráusgiessen, I. *tr.* hälla ut. II. *itr. h.* strömma, forsa ut.
heráusgraben, *tr.* gräfva ut, upp.
heráusgreifen, I. *tr.* taga, välja ut. II. *itr. h.* sträcka ut handen.
heráusgucken, *itr. h.* F titta ut, fram.
heráushaben, *tr.* hafva fått ut, fått loss, utfunderat, gissat, löst.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

heráushalten, *tr.* hålla, räcka ut.
heráushangen, *itr. h.* och ✱ *tr.* hänga ut.
heráushängen, *tr.* och ✱ *itr. h.* hänga ut.
heráushauen, I. *tr.* hugga ut, ur. II. *Sich* ~ hugga, med yxan el. värjan bana sig väg ut.
heráusheben, *tr.* lyfta ut, ur; bildl. framhålla.
heráushelfen, *itr. h. Jmdm* ~ hjälpa ngn ut, upp ur ngt.
heráusholen, *tr.* hämta ut.
heráusjagen, I. *tr.* jaga, köra ut. II. *itr. s.* jaga, springa, galoppera ut.
heráuskehren, *tr.* 1. sopa ut. 2. vända ut, utåt.
heráusklauben, *tr.* plocka ut.
heráusklopfen, *tr.* knacka ut.
heráuskügeln, *tr.* spetsfundigt utfundera.
heráuskommen, *itr. s.* komma ut. *Aus der Verwunderung gar nicht* ~ *können:* ej kunna öfvervinna sin förvåning. *Mit etw.* ~ komma fram med ngt. *Es kommt so heraus, als ob ich Unrecht hätte:* det låter, som om jag skulle hafva orätt. *Auf eins* ~ komma på ett ut. *Was kommt aus dem Exempel heraus?* hvad blir det (ss. facit)? *Es kommt nichts dabei heraus:* därmed vinnes ingenting. *Das kommt dabei heraus, wenn man lügt:* det är följden af att ljuga.
heráuskönnen, *itr. h.* kunna komma ut.
heráuskriegen, F = *herausbekommen.*
heráuslangen, *tr.* och *itr. h.* langa, räcka ut.
heráuslassen, I. *tr.* 1. släppa ut. 2. utelemna. II. *Sich* ~ utlåta sig, *über etw.* (ack.): om ngt.
heráuslaufen, *itr. s.* 1. springa ut. 2. rinna ut.
heráuslegen, *tr.* lägga ut.
1. **heráuslesen**, *tr.* utvälja, plocka ut.
2. **heráuslesen**, *tr.* 1. *Etw. aus einem Buche* ~ läsa ett stycke i en bok. 2. läsa mellan raderna.
heráuslocken, *tr.* locka ut, framlocka.
heráuslügen, *sich* ~ fria sig med lögn.
heráusmachen, F = *herausbegeben.*
heráusmüssen, *itr. h.* vara tvungen att komma ut, ur, fram. *Es muss heraus:* det måste fram, ut, ur.
Heráusnahme, 0, *f.* uttagning; utväljande.
heráusnehmen, *tr.* 1. taga ut, välja ut. 2. *Sich* (dat.) *etw.* ~ tillåta sig ngt, *sich ein Recht, grosse Freiheiten* ~ taga sig en rättighet, stora friheter.
heráuspfeifen, I. *itr.* 1. *h. Zum Fenster* ~ stå, sitta vid det öppna fönstret och hvissla. 2. *s. Der Zug pfeift zum Tunnel heraus:* tåget kommer hvisslande ur tunneln. II. *tr.* uthvissla.
heráusplatzen, *itr. s.* utbrista, utfara, *mit Flüchen:* i svordomar.
heráuspoltern, I. *itr. s.* 1. bullrande komma ut. 2. *Mit etw.* ~ plumpt, plötsligt komma fram med ngt. II. *tr.* 1. *Jmdn* ~ genom buller föranleda ngn att komma ut. 2. plötsligt uttala, komma fram med.
heráuspressen, *tr.* prässa ut.
heráuspumpen, *tr.* pumpa ut.
heráusputzen, *tr.* och *sich* ~ pynta, styra ut (sig).
heráusquellen, *itr. s.* välla ut, fram.
heráusragen, *itr. h.* skjuta ut, fram.
heráusrecken, *tr.* räcka, sträcka ut.
heráusreden, I. *itr. h. Frei* ~ tala fritt, öppet. II. *tr.* och *sich* ~ frla, rentvå (sig).
heráusreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka ut.
heráusreissen, I. *tr.* rifva, rycka ut, loss. II. *Sich* ~ slita sig lös. *Sich aus der Verlegenheit* ~ draga sig ur förlägenheten.
heráusreiten, *itr. s.* rida ut.
heráusrennen, *itr. s.* springa, ränna ut.
heráusrollen, *tr.* och *itr. s.* rulla ut.
heráusrücken, *tr.* och *itr. s.* 1. rycka ut. 2. F [*mit*] *Geld* ~ taga fram pengar, punga ut.
heráusrufen, I. *tr.* ropa, kalla ut. II. *itr. h. Zum Fenster* ~ ropa ut genom fönstret.
heráussagen, *tr.* säga ut, öppet säga.
heráusschaffen, (svag böjn.) *tr.* skaffa ut, upp ur ngt.
heráusschallen, *itr. h.* ljuda, skalla ut. Ordspr. *wie man in den Wald hineinschreit, so schallt es wieder heraus:* som man ropar i skogen, får man svar.
heráusschauen, *itr. h.* skåda, blicka ut.
heráusscheren, F *sich* ~ packa sig ut, af.
heráusschicken, *tr.* skicka ut.
heráusschieben, *tr.* skjuta ut.
heráusschiessen, I. *tr.* skjuta ut, ur. II. *itr.* 1. *h. Zum Fenster* ~ skjuta ut genom fönstret. 2. *s.* komma ut med fart, komma utsättandes.
heráusschlagen, I. *tr. Jmdm den Degen aus der Hand* ~ slå värjan ur handen på ngn. *Den Feind aus seiner Stellung* ~ drifva fienden ur sin ställning. *Geld aus etw.* ~ förtjäna pengar på ngt. *Seine Kosten* ~ betäcka sina omkostnader. *Etw. mühsam* ~ mödosamt förvärfva, vinna ngt. II. *itr. h. Die Flamme schlägt zum Dache heraus:* lågan slår ut genom taket.
heráusschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig ut.
heráusschleppen, *tr.* och *sich* ~ släpa (sig) ut.
heráusschmeissen, *tr.* F och P kasta ut.
heráusschneiden, *tr.* skära, klippa, ut, ur.
heráusschöpfen, *tr.* ösa ut, ur.
heráusschreien, *tr.* och *itr. h.* skrika ut.
heráusschütteln, *tr.* skaka ut.
heráusschütten, *tr.* hälla, slå ut.
heráusschwimmen, *itr. s.* simma ut.
heráussehen, *itr. h.* se, titta ut, fram.
heráussein, *itr. s.* hafva kommit, gått ut, vara ute.
heráussetzen, *tr.* sätta ut.
heráussollen, *itr. h.* vara tvungen att gå ut, ur, att komma ut, måste ut, ur.
heráusspazieren, *itr. s.* spatsera ut.
heráussprechen, *tr.* och *itr. h.* tala, säga ut.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

heráusſprengen, I. *tr.* spränga ut, ur. II. *itr. s.* spränga, galoppera ut.
heráusſpringen, *itr. s.* hoppa, springa ut.
heráusſpritzen, *tr.* och *itr. s.* spruta, stänka ut.
heráusſprossen, *itr. s.* skjuta, växa ut, fram.
heráusſprudeln, *tr.* och *itr. s.* spruta, kasta ut, fram.
heráusſtehen, *itr. h.* stå ut, skjuta ut, fram.
heráusſtehlen, *tr.* och *sich* ~ stjäla (sig) ut ur ngt.
heráusſteigen, *itr. s.* stiga ut.
heráusſtellen, I. *tr.* ställa ut. II. *Sich* ~ visa sig, t. ex. *er stellte sich als ein*[*en*] *Betrüger heraus* el. opera. *es stellte sich heraus, dass er ein Betrüger war:* det visade sig, att han var en bedragare. *Die Sache stellte sich ganz anders heraus:* saken visade sig i en helt annan dager.
heráusſtössen, *tr.* stöta ut.
heráusſtottern, *tr.* framstamma.
heráusſtrecken, *tr.* sträcka, räcka ut.
heráusſtreichen, *tr.* och *sich* ~ 1. stryka ut (sig). 2. rosa (sig).
heráusſtrömen, *itr. s.* strömma ut.
heráusſtürmen, *itr. s.* storma ut.
heráusſtürzen, I. *tr.* störta, stöta ut. II. *itr. s.* och *sich* ~ störta, rusa ut.
heráusſuchen, *tr.* utsöka, utleta, utvälja.
heráusthun, *tr.* taga, kasta ut, aflägsna.
heráustragen, *tr.* bära ut.
heráustreiben, *tr.* drifva ut.
heráustreten, I. *itr. s.* träda ut. II. *tr.* trampa ut, ur.
heráuströpfeln, **heráustropfen**, *itr. s.* droppa, sippra ut, fram.
heráuswachſen, *itr. s.* växa ut, upp, fram ur ngt. *Aus seinen Kleidern* ~ växa ur sina kläder. F bildl. *das wächst mir zum Hals heraus:* jag är led däråt.
heráuswagen, *sich* ~ våga sig ut, fram.
heráuswälzen, *tr.* vältra, rulla ut.
heráuswaſchen, *tr.* tvätta ur.
heráuswenden, *tr.* vända ut, utåt.
heráuswerfen, *tr.* kasta ut.
heráuswickeln, *tr.* och *sich* ~ veckla, rulla ut, upp (sig); bildl. befria ur en klämma, draga sig ur spelet.
heráuswinden, I. *tr.* vrida ut, ur. II. *Sich* ~ med möda, med knep komma loss, ur klämman, draga sig ur spelet.
heráuswinken, I. *tr. Jmdn* ~ vinka åt ngn att komma ut. II. *itr. h. Jmdm* ~ vinka åt ngn som är ute.
heráuswiſchen, *tr.* torka, stryka ut, bort.
heráuswollen, *itr. h.* vilja ut, fram.
heráuswühlen, *tr.* leta, gräfva ut.
heráuswünſchen, *tr. Jmdn, etw.* ~ önska att ngn, ngt komme ut, vore ute.
heráuszahlen, *tr.* utbetala.
heráuszieheſ, I. *tr.* draga ut. II. *Sich aus einer misslichen Lage* ~ draga sig ur en svårighet. III. *itr. s.* draga, tåga ut.

herb, *a.* skarp, sur, bitter; bildl. bitter, hård.
Herbárium, -*um*[*s*], -*en*, *n.* växtsamling; herbarium.
Herbe, I. 0, *f.* skärpa, syra, bitterhet. II. = *herb.*
hérbegeben, *sich* ~ begifva sig, komma hit.
herbéi, *adv.* hit, tillstädes.
herbéibemühen, I. *tr. Jmdn* ~ besvära ngn med att komma hit. II. *Sich* ~ göra sig besvär med, hafva godheten att komma hit, tillstädes.
herbéibringen, *tr.* bringa, skaffa hit, fram, tillstädes.
herbéidrängen, *sich* ~ tränga sig fram.
herbéieilen, *itr. s.* skynda hit, fram, dit, till hjälp.
herbéifahren, I. *tr.* köra fram, skjutsa hit. II. *itr. s.* komma åkande.
herbéifliegen, *itr. s.* flyga hit, hitåt, fram.
herbéiführen, *tr.* föra hit, fram, med sig.
herbéiholen, *tr.* hämta hit, taga fram.
herbéikommen, *itr. s.* komma tillstädes, anlända.
herbéikönnen, *itr. h.* kunna komma hit, fram, tillstädes.
herbéilassen, I. *tr.* släppa hit, fram. II. *Sich zu etw.* ~ gå in på ngt, låna sig till ngt.
herbéilaufen, *itr. s.* springa hit, dit.
herbéilocken, *tr.* locka fram, hit.
herbéimachen, F *sich* ~ = *herbeikommen.*
herbéimüssen, *itr. h.* vara tvungen att komma fram, tillstädes. *Das Geld muss noch heute herbei:* pengarne måste ännu i dag anskaffas.
herbéirufen, *tr.* ropa hit, tillkalla.
herbéischaffen, *tr.* framskaffa, anskaffa.
herbéischleppen, *tr.* släpa fram.
herbéiströmen, *itr. s.* strömma till.
herbéistürzen, *itr. s.* störta, rusa hit, dit, fram.
herbéitragen, *tr.* bära fram.
herbéitreiben, *tr.* drifva hit, fram.
herbéiwinken, *tr. Jmdn* ~ vinka åt ngn att komma.
herbéiwünſchen, *tr. Jmdn, etw.* ~ önska att ngn, ngt vore här. *Jmdm etw.* ~ önska ngn ngt.
herbéiziehen, I. *tr.* draga fram. II. *itr. s.* komma tågande, rycka an.
hérbekommen, *tr.* få hit. *Wo soll ich es* ~? hvar skall jag få det ifrån?
hérbemühen, I. *tr. Jmdn* ~ besvära ngn att komma hit. II. *Sich* ~ hafva besvär, hafva godheten att komma hit.
hérbeordern, *tr.* hitbeordra.
Herbergſe, -*en*, *f.* härbärge, sämre värdshus. -s... Kz. ~**mutter**, -†, *f.* föreståndarinna, ~**vater**, -*s*, -†, *m.* föreståndare för ett handtverkarhärbärge el. sämre värdshus. ~**wirt**[**h**], -[*e*]*s*, -*e*, *m.* värdshusvärd i sämre värdshus.
hérbestellen, *tr.* beställa hit, kalla hit, tillkalla.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

härbeten, *tr.* tanklöst framsäga, rabbla.
härbewegen, I. *tr.* flytta, föra hit, närmare. II. *Sich* ~ flytta sig, komma hit, närma sig.
Herbheit, Herbigkeit = *Herbe I.*
härbitten, *tr.* bedja att komma hit.
herblich, *a.* en smula skarp, bitter; syrlig.
härblicken, *itr. h.* blicka, se hitåt.
härbringen, *tr.* 1. bringa, föra hit. 2. *Hergebracht:* traditionell, fäderneärfd. *Das Hergebrachte:* traditionen, bruket.
Herbst, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. höst. 2. skörd. **-abend**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* höstafton. **-mässig**, *a.* höstlik. **-messe**, -*n*, *f.* höstmarknad. **-monat**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* höstmånad. **-obst**, -[*e*]*s*, 0, *n.* höstfrukt. **-reise**, -*n*, *f.* resa om hösten. **-rose**, -*n*, *f.* stockros (Alcea rosea). **-wetter**, -*s*, 0, *n.* 1. höstväder. 2. för skörden lämpligt väder. **-zeit**, -*en*, *f.* 1. höst. 2. skördetid. **-zeitlose**, -*n*, *f.* bot. tidlösa (Colchicum autumnale). **-as...** = föreg. sms.
herbstelln, -*te*, *ge-t*, *opers.* blifva höstlikt.
herbstlen, -*ete*, *ge-et*, I. *opers.* blifva höst. II. *tr.* skörda, inhösta. **Herbstung**, *f.*
herbsthaft, *a.* höstlik.
herbstlich, *a.* 1. tillhörande hösten, höst-. 2. höstlig, höstlik.
Herbstling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. om hösten född barn el. djur. 2. höstfrukt. 3. bot. allmänna riskan (Agaricus deliciosus).
härbuchstabieren, *tr.* stafvande uppläsa, stafva, uppräkna.
Härd, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. härd, eldstad, spisel, kakelugn(söppning). *Seinen eigenen* ~ *haben:* hafva ett eget hem. *Haus und* ~ hus och hem, *weder Haus noch* ~ *haben:* sakna tak öfver hufvudet. 2. ⊕ härd, ugn. 3. se *Vogelherd.* **-asche**, 0, *f.* spiselaska. **-fink**[**e**], -*en*, -*en*, *m.* jag. lockfogel på en *Vogelherd.* **-frischen**, -*s*, 0, *n.* ⊕ färskning i härd. **-geld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* 1. på ett hus hvilande, efter eldstädernas antal beräknad skatt. 2. pengar som köparen ger på köpet åt säljarens hustru och dotter. **-haken**, -*s*, -, *m.* spiselkrok. **-mauer**, -*n*, *f.* spiselmur. **-raum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* öppning i golf för spisel. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* rättighet att bo ngnstädes. **-stange**, -*n*, *f.* brandstake, eldgaffel. **-steuer**, -*n*, *f.* = *-geld.* **-vogel**, -*s*, -†, *m.* jag. 1. = *-fink.* 2. fogel fångad på *Vogelherd.*
Härd||e, -*en*, *f.* hjord. **-ochs**[**e**], -*en*, -*en*, *m.* afvelstjur. **-en...** Ex. **~reich**, *a.* rik på hjordar. **~vieh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* boskap i hjordar. **~voll**, *a.* full af hjordar. **~weise**, *adv.* i hjordar, hjord efter hjord.
härdringen, *itr. s.* tränga, nå hit.
härdürfen, *itr. h.* töras, få komma hit.
hereilen, *itr. s.* skynda hit.
herein, *adv.* hit in, in till den talande; så äfv. i efterföljl. exempelvis anförda sms. *Hier* ~ hit in, in här. *Von* [*dr*]*aussen* ~ utifrån (hit in). Ellipt. ~! stig in! stig på! *den Bauch* ~! magen in!
hereinbegeben, *sich* ~ begifva sig, komma in.
hereinbekommen, *tr.* få in.
hereinbemühen, I. *tr. Jmdn* ~ besvära ngn att komma in. II. *Sich* ~ hafva besvär, hafva godheten att komma in.
hereinbestellen, *tr.* beställa (in), kalla in.
hereinbitten, *tr. Jmdn* ~ bedja ngn komma in.
hereinbrechen, *itr. s.* bryta in.
hereinbringen, *tr.* bringa, föra in.
hereindrängen, *tr.* och *sich* ~ tränga (sig) in.
hereindringen, *itr. s.* tränga, nå in.
hereindürfen, *itr. h.* få komma in.
hereineilen, *itr. s.* skynda in.
hereinfahren, I. *tr.* köra, skjutsa in. II. *itr. s.* åka, fara, rusa in.
hereinfallen, *itr. s.* falla in; bildl. gå i fällan, låta narra sig.
hereinfeuern, *tr.* och *itr. h.* skjuta in med eldvapen.
hereinfliegen, *tr.* flyga in.
hereinflüchten, *sich* ~ fly, flykta in.
hereinführen, *tr.* föra, leda in.
hereingehen, *itr. s.* gå in, komma in.
hereinglänzen, *itr. h.* glänsa, skina in.
hereingreifen, *itr. h.* gripa in.
hereinheben, *tr.* lyfta in.
hereinholen, *tr.* hämta in.
hereinkommen, *itr. s.* komma in.
hereinkönnen, *itr. h.* kunna komma in.
hereinlangen, I. *tr.* langa, räcka in. II. *itr. h.* 1. räcka in. 2. sträcka in handen, armen.
hereinlassen, *tr.* släppa in.
hereinlaufen, *itr. s.* löpa, springa, rinna in.
hereinlegen, *tr.* lägga in.
hereinleuchten, *itr. h.* lysa, skina in.
hereinlocken, *tr.* locka in.
hereinmögen, *itr. h.* vilja komma in.
hereinmüssen, *itr. h.* vara tvungen att komma, att gå in, måste in.
hereinnehmen, *tr.* taga in.
hereinnöt[**h**]**igen**, *tr.* nödga, tvinga att gå, att komma in.
hereinrägnen, *opers.* regna in.
hereinreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka in.
hereinreiten, I. *itr. s.* rida in. II. F *sich* ~ gå i fällan, låta narra sig.
hereinrücken, I. *tr.* flytta in, rycka in. II. *itr. s.* rycka, tåga in.
hereinrufen, *tr.* ropa in.
hereinschaffen, (svag böjn.) *tr.* skaffa in, laga att ngt el. ngn kommer in.
hereinscheinen, *itr. h.* skina, lysa in.
hereinschicken, *tr.* skicka in.
hereinschiessen, I. *tr.* och *itr. h.* skjuta in. II. *itr. s.* komma in med fart, komma insättandes.
hereinschlagen, *tr.* slå, kasta in.
hereinschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig in.
hereinschneien, *itr.* 1. *h.* opers. snöa in. 2. *s.* F bildl. helt oförmodadt inträda, falla från skyarne.
hereinsehen, *itr. h.* se, titta in.
hereinsein, *itr. s.* vara inne, inkommen.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

heréinsollen = *hereinmüssen.*
heréinstehlen, *sich* ~ stjäla, smyga sig in.
heréinsteigen, *itr. s.* stiga in.
heréinstürzen, I. *itr. s.* störta, falla, rusa in. *Über jmdn* ~ plötsligt drabba ngn. II. *tr.* stöta, skuffa, vältra in.
heréintragen, *tr.* bära in.
heréintreiben, *tr.* drifva, slå in.
heréintreten, *itr. s.* inträda.
heréinwinken, I. *tr. Jmdn* ~ vinka åt ngn att komma in. II. *itr. h. Jmdm* ~ vinka åt ngn som är inne.
heréinwünschen, I. *tr. Jmdn* ~ önska att ngn komme, vore inne. II. *itr. h.* önska att man vore inne.
heréinziehen, I. *tr.* draga in. II. *Sich* ~ intränga. III. *itr. s.* draga, tåga, flytta in.
hérerzählen, *tr.* berätta noggrant, detaljeradt, det ena efter det andra.
hérfahren, I. *itr. s.* 1. fara, åka, resa hit, komma åkande. 2. *Neben dem Ufer* ~ fara utmed, längs med stranden. *Vor jmdm* ~ fara framför ngn. 3. komma med fart, komma sättandes. 4. *Über jmdn* ~ öfverfalla ngn. II. *tr.* köra, skjutsa hit.
Hérfahrt, *-en, f.* hitfärd, hitresa, hitväg.
hérfallen, *itr. s. Über jmdn* ~ a) öfverfalla ngn, b) drabba ngn. *Mit Vorwürfen über jmdn* ~ öfverhopa ngn med förebråelser.
hérfinden, *sich* ~ hitta hit.
hérfliegen, *itr. s.* flyga hit, komma flygande.
hérfliessen, *itr. s.* 1. flyta, rinna hitåt. *Vom Gebirge* ~ komma från, upprinna på berget. *Neben etw.* (dat.) ~ flyta, rinna utmed ngt. 2. bildl. härflyta, härleda sig.
hérfordern, *tr.* hitkalla, inkalla; begära att få.
Hérfracht, *-en, f.* frakt hit.
hérfragen, *sich* ~ fråga sig fram, hit.
hérführen, *tr.* föra, leda hit.
Hérgang, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. gång hit. *Beim* ~ på hitvägen. 2. förlopp.
hérgeben, I. *tr.* gifva hit, utlemna, lemna från sig. *Einen Beweis* ~ lemna bevis, bevisa. *Seinen Namen* ~ låna sitt namn till ngt. II. *Sich zu etw.* ~ låna sig, nedlåta sig till ngt.
hérgebieten, *tr.* hitkalla, framkalla, frammana.
hérgehen, *itr. s.* 1. gå hit, komma hitåt. 2. *Hinter jmdm* ~ följa efter ngn. *Neben einander* ~ gå bredvid hvarandra. *Vor jmdm* ~ gå framför ngn. 3. *Über etw.* (ack.) ~ taga itu med, gå öfver ngt. 4. opers. *es geht über jmdn her:* turen kommer till ngn, ngn får sin del af anfäor, förebråelser el. dyl. 5. opers. tillgå, t. ex. *so geht es in der Welt her:* så går det till i verlden, så är verldens gång. *Hier geht es hoch her:* här lefver man högt, festar man, går det gladt till. *Bei ihm geht es knapp her:* för honom är det knappt, han lefver tarfligt. *Es ging scharf her:* det gick skarpt, hett till.
hérgehören, *itr. h.* höra hit.
hérgerat[h]en, *itr. s.* råka, komma hit.
hérhaben, *tr.* hafva ngnstädes ifrån, jfr *her* 2.
hérhalten, I. *tr.* hålla hit, fram, sträcka ut. II. *itr. h.* släppa till skinnet, lida.
hérhelfen, *itr. h.* och ✱ *tr. Jmdm* el. ✱ *jmdn* ~ hjälpa ngn att komma hit.
hérholen, *tr.* hämta, föra hit. *Etw. irgendwo* ~ taga ngt ngnstädes ifrån.
Hering, *-[e]s, -e, m.* sill. F bildl. *armer* ~ stackare, *er ist ein wahrer* ~ han är mager som en skrika. **-s...** ex. **~bauch,** *-[e]s, -e* †, *m.* F insjunken, liten mage. **~blick,** *-[e]s,* 0, *m.* sillblick. **~brühe,** 0, *f.* sillsås. **~büse,** *-n, f.* ⚓ ett slags vid sillfiske använd båt. **~einleger,** *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* sillsaltare, sillsalterska, sillpackare, sillpackerska. **~fang,** *-[e]s,* 0, *m.* sillfångst. **~fänger, ~fischer,** *-s, -, m.* sillfiskare. **~fischerei,** 0, *f.* sillfiske. **~könig,** *-[e]s, -e, m.* sillkung (Regalecus). **~lake,** 0, *f.* sillake. **~milch,** 0, *f.* sillmjölke. **~netz,** *-es, -e, n.* sillnät, sillnot. **~packer** = *~einleger.* **~salat,** *-[e]s, -e, m.* sillsalat. **~weib,** *-[e]s, -er, n.* sillmånglerska. **~zeit,** *-en, f.* tid då sill fångas.
hérjagen, I. *tr.* jaga, drifva hit(åt). *Vor sich* ~ jaga, drifva framför sig. II. *itr. s.* jaga, spränga, galoppera hit(åt).
1. hérkommen, *itr. s.* 1. komma ngnstädes ifrån, t. ex. *vom Essen:* från bordet. 2. komma af ngt, härleda sig.
2. Hérkommen, *-s,* 0, *n.* tradition, sed, bruk, vana, häfd, slentrian.
hérkömmlich, *a.* traditionell, häfdvunnen, fäderneärfd, bruklig, vanlig.
hérkönnen, *itr. h.* kunna komma hit.
hérkriegen, F = *herbekommen.*
herkúlisch, *a.* herkulisk, jättelik, jätte-.
Hérkunft, 0, *f.* 1. hitkomst, ankomst. 2. härkomst, ursprung.
hérlallen, *tr.* framlalla, framstamma.
hérlangen, I. *tr.* langa, räcka hit. II. *itr. h.* räcka, nå hit.
hérlassen, *tr.* släppa hit.
hérlaufen, *itr. s.* 1. springa, rinna hit. 2. *Hinter, neben, vor jmdm* ~ springa bakom, jämte, framför ngn. 3. *Hergelaufen:* utan fast bostad, *hergelaufener Kerl:* lösdrifvare.
hérlegen, *tr.* lägga hit.
hérlernen, *tr.* F entonigt framsäga, uppläsa.
hérleiten, *tr.* 1. leda hit. 2. härleda.
Hérleitung, *-en, f.* härledning.
hérlesen, *tr.* uttryckslöst uppläsa.
Hérling, *-[e]s, -e, m.* sur drufva.
hérlocken, *tr.* locka hit.
hérmachen, *sich über jmdn* ~ angripa, öfverfalla ngn.
Hérmarsch, *-es, -e* †, *m.* hitmarsch.
hérmarschieren, *itr. s.* marschera hit.
Hérme, *-n, f.* herm, hermesstod.
hérmelden, *tr.* (här) anmäla, inberätta.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Hermelín, -[e]s, -e, n. och ✱ m. hermelin. **-fell**, -[e]s, -e, n. hermelinskinn, hermelin. **-kragen**, -s, -, m. hermelinkrage. **-mantel**, -s, -†, m. hermelinmantel. **-pelz**, -es, -e, m. hermelinpäls.

Hermétik, 0, f. hermetisk konst, alkemi.

hermétisch, a. hermetisk.

hérmurmeln, tr. frammumla.

hérmüssen, itr. h. vara tvungen att komma hit, måste hit.

hernách, adv. härefter, hädanefter.

hernáchmals, adv. en gång i framtiden.

hérnehmen, tr. taga ngnstädes ifrån. *Wo ~ und nicht stehlen?* hvarifrån skall man taga det utan att stjäla. *Den Beweis von etw.* ~ hämta sitt bevis från ngt.

hérnennen, tr. uppräkna.

hérnöt[h]igen, tr. *Jmdn* ~ nödga ngn att komma hit.

hernieder, adv. hit ned. — *Anm.* Ordet har en mera högtidlig prägel än *herab* och *herunter;* med borttecknde härifrån äro sms. med *hernieder* liktydiga med sms. med *herab* och *herunter*, hvarför de här ej särskildt anföras.

Heróen... se *Heros.*

heróenhaft = *heroisch.*

Heroíde, -n, f. herold, hjältebref.

Heróin, -nen, **Heroíne**, -n, f. kvinlig heros; hjältinna.

heróisch, a. heroisk, hjälte-, hjältemodig.

Heroísmus, -, 0, m. heroism, hjältemod.

Herold, -[e]s, -e, m. härold. **-s...** Ex. **~stab**, -[e]s, -e †, m. häroldsstaf.

Heros, -, *Heróen*, m. heros, halfgud, hjälte. **Heróen...** Ex. **~alter**, -s, 0, n. hjälteålder. **~dienst**, -[e]s, 0, **~kultus**, -us, -e, m. heroskult, hjältedyrkan.

hérpflanzen, tr. plantera, uppställa här.

hérplappern, tr. rabbla upp.

Herr, -[e]n, -en, m. 1. herre, herr. *Den ~n spielen:* spela herre. *Ihr ~ Vater:* eder (herr) far; *geehrter ~ Kollege:* ärade ämbetsbroder. 2. herre, husbonde, herskare. Ordspr. *wie der ~, so der Knecht:* sådan herre, sådan dräng. *Über etw.* (ack.) *~ sein:* befalla öfver ngt; *über seine Leidenschaften ~ sein:* beherska sina lidelser. *Der ~ der Familie:* familjefadern. 3. bibl. *der ~* Herren; *der ~ ~* Herren Herren. I utrop ofta *~e*, t. ex. F *~e du meine Güte!* Herre Gud! -[e]... Ex. **~gott**, -[e]s, -er †, m. 1. 0, Gud, vår herre. *Der liebe ~* vår herre. F ordspr. *wie unser ~ in Frankreich leben:* må som en prins i en bagarbod. 2. bild af Gud, vanl. kristusbild. **~gottshändler**, -s, -, m. person som handlar med kristusbilder, med helgonbilder. **~gottskäfer**, -s, -, m. guldhöna, nyckelpiga. — **-en...** Ex. **~anzug**, -[e]s, -e †, m. herredrägt. **~arbeit**, -en, f. 1. dagsverke. 2. arbete åt herrar. *Dieser Schneider macht nur ~* denne skräddare syr blott åt fint folk. 3. arbete för herrar. **~bad**, -[e]s, -er †, n. herrbad, badhus för herrar. **~bank**, -e †, f. herrarnes, adelns bänk fordom i riksdagen. **~brot**, -[e]s, -e, n. 1. fint hvetebröd. 2. 0, *~essen:* äta andras bröd; tjäna. **~burg**, -en, f. herresäte. **~diener**, -s, -, m. betjänt; slafvisk, krypande person. **~dienst**, -[e]s, 0, m. af husbonden fordrad tjänst, i sht dagsverke; herretjänst. **~essen**, -s, 0, n. fin, läcker rätt el. måltid. **~gebot**, -[e]s, -e, n. husbondes befallning. **~gerechtsame**, -n, f. adlig husbondes (doms)rätt. **~gesellschaft**, -en, f. herrsällskap. **~gunst**, 0, f. herregunst. **~hand**, 0, f. de stores, de höge herrarnes makt. **~haus**, -es, -er †, n. 1. en herres bostad, herrgård. 2. herrehus, första kammaren i preussiska och österrikiska riksdagarne. **~hof**, -[e]s, -e †, m. herrgård. **~hut**, -[e]s, -e †, m. herrhatt. **~huter** se *Herrnhuter.* **~knecht**, -[e]s, -e, m. herrgårdsdräng, tjänare hos en herre. **~leben**, -s, 0, n. 1. herrelif. *Ein ~ führen:* lefva som herrskap, slå på stort. 2. latmanslif. **~los**, a. 1. som är utan husbonde. 2. som är utan ägare, herrelös. **~lósigkeit**, 0, f. egenskap att vara utan ägare. **~meister**, -s, -, m. härmästare. **~recht**, -[e]s, -e, n. husbondes rätt. **~reiten**, -s, 0, n. gentlemanridt. **~sonntag**, -[e]s, -e, m. fastlagssöndag. **~stand**, -[e]s, 0, m. 1. herrestånd. 2. adel. **~stube**, -n, f. herrskapsrum. **~tafel**, -n, f. **~tisch**, -es, -e, m. herrarnes, herrskapets bord.

Herre se *Herr 3.*

hérrechnen, tr. och itr. h. räcka hit, fram.

Hérreise, -n, f. hitresa.

hérreisen, itr. s. resa hit.

hérreiten, itr. s. rida hit.

Herrenschaft, 0, f. **Herrent[h]úm**, -[e]s, 0, n. egenskap af herre.

hérrichten, tr. 1. rikta, vända hitåt. 2. tillaga, tillverka, iordningställa, göra.

herrig, a. i sms., t. ex. *drei~* som har tre herrar.

Herrin, -nen, f. herskarinna, matmor, ägarinna.

herrisch, a. herraktig; befallande, barsk, högmodig.

Hérritt, -[e]s, -e, m. ridt hit, hitväg.

herrlich, a. 1. ✱ herrelik. 2. härlig, präktig, utmärkt.

Herrlichkeit, -en, f. 1. härlighet. 2. ✱ egenskap af herre, af husbonde; husbondes (doms)rätt. 3. ✱ i titlar: *Ew.* ~ unges. eders nåd.

Herrnhuter, -s, -, m. **~in**, -nen, f. herrnhutare, medlem af brödraförsamlingen.

Herrnhuteréi, -en, f. unges. läseri.

herrnhuterisch, a. herrnhutar-, herrnhutarnes.

Herrsch... Ex. **-begierde**, **-gier** = *-sucht.* **-[be-]gierig** = *-süchtig.* **-lust**, 0, f. nöje, begär att herska. **-sucht**, 0, f. herrsklystnad. **-süchtig**, a. hersklysten.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

Herrschaft, *-en, f.* 1. herravälde, regering, styrelse. 2. ägare, herre; herrskap, husbondefolk. *Meine ~en:* mina herrar och damer. 3. egendom, gods. **-s...** Ex. **~recht**, *-[e]s, -e, n.* ägares, husbondes rätt, husbondevälde. **~wohnung**, *-en, f.* egendomsherres bostad, herrgård; fin våning.

herrschaftlich, *a.* 1. tillkommande, utmärkande för egendomsherren; husbonde-. 2. herrskapslik, herrskaps-.

herrschen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* 1. herska, regera. 2. herska, vara förherskande, spridd, finnas. 3. barskt befalla, tala barskt.

Herrscher, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* herskare, herskarinna, furste, furstinna. **-hoheit**, *-en, f.* maktbefogenhet. **-blick**, *-[e]s, -e, m.* herskarblick. **-familie**, *-n, f.* furstehus, dynasti. **-gabe**, *-n, f.* herskargåfva. **-geist**, *-[e]s, -er, m.* herskarande. **-gewalt**, 0, *f.* välde, makt. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* = *-familie.* **-macht** = *-gewalt.* **-paar**, *-[e]s, -e, n.* herskarpar, furstepar. **-sinn**, *-[e]s*, 0, *m.* furstligt sinne. **-sitz**, *-es, -e, m.* residens. **-stab**, *-[e]s, -e* †, *m.* spira. **-ton**, *-[e]s*, 0, *m.* befallande ton. **-wille**[n], *-ns*, 0, *m.* herskarvilja. **-willkür**, 0, *f.* en herskares godtycklighet, despotism. **-wort**, *-[e]s, -e, n.* herskarord, fursteord, befallning. **-würde**, *-n, f.* fursteverdighet. **-zeichen**, *-s, -, n.* tecken till furstlig värdighet, insignier.

herrscherisch, herrscherlich, *a.* furste-.

Herrscherling, *-[e]s, -e, m.* en som gärna vill herska utan att duga till det; småfurste.

hérrücken, I. *tr.* flytta hit(åt), närmare. II. *itr. s.* rycka an, närma sig.

hérrufen, *tr.* ropa, kalla hit.

hérrühren, *itr. h.* härröra, härleda sig, *von etw.:* från ngt, komma af ngt.

hérsagen, *tr.* framsäga, läsa upp, rabbla upp.

hérsausen, *itr. s.* komma susande, i hvinande fart.

hérschaffen, (svag böja.) *tr.* skaffa hit.

hérscheren, F *sich ~* vara så god (tren.) och komma hit, packa sig hit.

hérschicken, *tr.* skicka hit.

hérschieben, *tr.* skjuta hit, maka hitåt.

hérschiessen, I. *tr.* och *itr. h.* 1. skjuta hit(åt). 2. förskottera, lägga ut. II. *itr. s.* komma sättandes, med fart.

hérschleichen, *itr. s.* och *sich ~* smyga sig hit(åt).

hérschlendern, *itr. s.* närma sig, komma hit med långsamma steg.

hérschleppen, *tr.* släpa, draga hit(åt), fram.

hérschreiben, I. *tr.* och *itr. h.* skrifva hit. *Seinen Namen ~* skrifva sitt namn här(under). II. *Sich ~* förskrifva sig, härleda sig, komma.

hérschreiten, *itr. s.* skrida, högtidligt gå hit(åt), fram, *vor jmdm:* framför ngn.

hérschwimmen, *itr. s.* simma, flyta hit(åt); *neben jmdm ~* simma jämte ngn.

hérsehen, *itr. h.* se, titta hit(åt).

hérsehnen, *sich ~* längta hit.

hérsein, *itr. s.* vara, stamma ngenstädes ifrån. *Wo ist er her?* hvarifrån är han?

hérsetzen, *tr.* och *sich ~* sätta (sig) hit.

hérsingen, *tr.* sjunga entonigt, från början till slut, det ena efter det andra.

hérspringen, *itr. s.* hoppa hit.

hérstammeln, *tr.* framstamma.

hérstammen, *itr. h.* härstamma, härleda sig, *aus einem Geschlechte:* från en slägt; *von jmdm:* från ngn; komma af ngt.

Hérstammung, *-en, f.* härstammande, ursprung, härledning.

hérstehlen, *sich ~* stjäla, smyga sig hit.

hérstellbar, *a.* 1. möjlig att verkställa, att utföra. 2. [*Wieder*] *~* möjlig att återställa, att laga, att bota, att läka.

hérstellen, *tr.* 1. ställa hit. 2. tillverka, göra, utföra, verkställa. 3. [*Wieder*] *~* återställa, laga, bota, läka.

Hérsteller, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* 1. tillverkare. 2. återställare.

Hérstellung, *-en, f.* 1. tillverkning, utförande. 2. återställande, iståndsättande, lagning, reparation.

hérstottern, *tr.* framstamma.

hérströmen, *itr. s.* strömma hit(åt), strömma till.

hérstürzen, I. *itr. s.* störta, rusa hit. II. *Sich über jmdn, etw. ~* kasta sig öfver, öfverfalla, angripa ngn, ngt.

hérthun, *tr.* skaffa, lägga hit, fram.

hértragen, *tr.* bära hit.

hértrillern, *tr.* tralla, gnola.

hértreiben, *tr.* 1. drifva hit(åt). 2. *Vor sich* (dat.) *~* drifva framför sig.

hértreten, *itr. s.* träda, stiga hit, närmare.

herüber, *adv.* hitöfver, hitåt, hit öfver ngt till den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras.

herüberbemühen, *sich ~* hafva besvär, hafva godheten att komma hit(öfver).

herüberbringen, *tr.* bringa, föra hit(öfver).

herüberhelfen, *itr. h. Jmdm ~* hjälpa ngn att komma hitöfver.

herüberreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka hit(öfver).

herúm, *adv.* omkring. *Rund* el. *rings ~* rundt omkring. *Um den Tisch ~ sitzen:* sitta omkring bordet. *Fortwährend um jmdn ~ sein:* ständigt omgifva, vara i grannskapet af, passa upp på, pyssla med, sköta ngn. *Er wohnt gleich um die Ecke ~* han bor strax i första huset, när man kommer omkring hörnet. *Die Reihe ~* laget omkring. Ellipt *~ mit euch!* vänd er om! *Das Gerücht ist schon in der ganzen Stadt ~* ryktet har redan hunnit omkring, är redan bekant i hela staden. *So um hundert Mark ~* omkring, ungefär hundra mark. Jfr *umher.*

herúmbalgen, F *sich ~* slåss, brottas.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

herúmbeissen, *sich* ~ bitas, slåss.
herúmbekommen, *tr.* 1. få omkring, lyckas sätta omkring. 2. = *herumbringen 3.*
herúmbemühen, *tr. Jmdn* ~ besvära ngn med att komma hit omkring ngt.
herúmbessern, *itr. h. An etw.* (dat.) ~ laga, lappa ngt än här än där.
herúmbewegen, *sich um etw.* ~ röra sig omkring ngt.
herúmbiegen, I. *tr.* böja, vrida omkring. II. *itr. s.* komma, svänga omkring.
herúmbieten, *tr.* bjuda omkring.
herúmbinden, *tr.* binda omkring.
herúmblicken, *itr. h.* blicka, se sig omkring.
herúmbringen, *tr.* 1. lyckas vända. 2. lyckas sätta omkring. 3. *Jmdn* ~ få ngn öfver på sin sida, bibringa ngn sin åsigt. *Ein Mädchen* ~ få sin vilja med, förföra en flicka. 4. bära omkring, sprida, t. ex. *Nachrichten.* 5. förlora, tappa, t. ex. *das Spiel.*
herúmdoktern, *itr. h.* F 1. kvacksalfva. 2. *An jmdm* ~ plåstra med ngn.
herúmdrehen, I. *tr.* vända (om), vrida omkring, vända på. Bildl. *jmdm die Worte im Munde* ~ vränga, misstyda ngns ord. II. *Sich* ~ vända sig om.
herúmdrücken, F *sich* ~ smyga omkring.
herúmessen, *itr. h. Bei seinen Freunden* ~ taga sina mål här och där hos sina vänner.
herúmfahren, I. *itr. s.* fara omkring. II. *tr.* skjutsa, köra omkring.
herúmfechten, *itr. h.* 1. *Mit den Händen* ~ fäkta med händerna, gestikulera. 2. F gå tiggande från dörr till dörr.
herúmflattern, *itr. s.* fladdra omkring.
herúmfliegen, *itr. s.* flyga omkring.
herúmfragen, *itr. h.* fråga, höra sig för rundt omkring. *Überall* ~ fråga öfverallt.
herúmführen, I. *tr.* 1. *Jmdn um die Stadt, in der Stadt* ~ föra ngn omkring staden, omkring i staden. F bildl. *jmdn bei der Nase* ~ draga ngn vid näsan. 2. *Einen Graben um den Garten* ~ draga, gräfva ett dike, en graf omkring trädgården. II. *itr. h.* om vägar: föra, leda, gå omkring.
herúmgeben, *tr.* låta gå omkring, räcka omkring, låta cirkulera, utdela.
herúmgehen, *itr. s.* gå omkring, cirkulera, spridas, t. ex. *um die Stadt* ~, *ein Buch* ~ *lassen, das Gerücht geht herum. Eine Mauer geht um den Hof herum:* gården omgifves af en mur. Bildl. *um den Brei* ~ gå som katten omkring het gröt.
herúmgreifen, *itr. h. Um etw.* ~ gripa, räcka, slå armen el. armarne omkring ngt. *Nach etw.* ~ gripa, trefva, famla efter ngt.
herúmhangen, *itr. h.* och ✱ *tr.* **herúmhängen,** *tr.* och ✱ *itr. h.* hänga rundt omkring, här och där.
herúmhauen, *sich* ~ *mit jmdm:* slåss, fäkta, bildl. kifvas med ngn.
herúmholen, *tr.* hämta hit omkring ngt. Bildl. *jmdn* ~ a) = *herumbringen 3,* b) lexa upp ngn, ge ngn på pälsen.
herúmirren, *itr. s.* irra omkring.
herúmjagen, I. *tr.* och *sich* (reflpr.) ~ jaga, drifva (hvarandra) omkring, hit och dit. II. *itr. s.* jaga, galoppera omkring, hit och dit. *Um etw.* ~ i galopp svänga omkring ngt.
herúmkehren, *tr.* och *sich* ~ vända (sig) om.
herúmkneipen, *itr. h.* F gå och supa här och där på krogarne.
herúmkommen, *itr. s.* komma, hinna omkring, komma hit omkring ngt, resa omkring. *Er ist weit herumgekommen:* han är vidtberest. Bildl. *bei den Leuten* ~ vara i allas mun, allmänt samtalsämne.
herúmkönnen, *itr. h.* kunna komma omkring, kunna vända sig om.
herúmkramen, *itr. h. In etw.* (dat.) ~ leta, rifva i, bland ngt.
herúmkriechen, *itr. s.* krypa omkring.
herúmkurieren = *herumdoktern.*
herúmlagern, I. *Sich* ~ lägra sig här och där, *um etw.:* omkring ngt. II. *itr. h.* och *s.* vara lägrad, ligga rundt omkring, *um etw.:* ngt.
herúmlangen, *tr.* och *itr. h.* räcka omkring.
herúmlaufen, *itr. s.* springa, hastigt gå omkring, *um etw.:* ngt; gå rundt; springa hit omkring ngt. *Müssig* ~ gå och slå dank.
herúmlegen, I. *tr.* lägga omkring. *Die Truppen in die Dörfer* ~ inkvartera trupperna i de kringliggande byarne. II. *Sich* ~ lägga, lägra sig omkring, *um etw.:* ngt. III. *itr. h.* ⚓ vända, gå öfver stag.
herúmliegen, *itr. h.* ligga rundt omkring. ~*d:* kringliggande. *Um etw.* ~ ligga omkring, omgifva, innesluta ngt. *Die Soldaten liegen in den Dörfern herum:* soldaterna äro inkvarterade i de kringliggande byarne.
herúmmachen, *tr. Etw. um etw.* ~ sätta, lägga, fästa ngt omkring ngt.
herúmnöt[h]igen, *tr.* nödga att gå omkring, att komma hit omkring ngt.
herúmpatschen, *itr. s.* F traska omkring.
herúmplagen, *sich* ~ *mit etw.:* dragas med, plågas af ngt.
herúmprügeln, *sich* ~ slåss.
herúmreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka omkring.
herúmreisen, *itr. s.* resa omkring, hit och dit, t. ex. *in einem Lande. Um die Erde* ~ resa omkring jorden.
herúmreissen, *tr.* hastigt, med ett ryck vända, kasta om, t. ex. *das Pferd.*
herúmreiten, *itr. s.* rida omkring, t. ex. *in dem Walde. Um etw.* ~ rida omkring ngt. Bildl. *auf etw.* (dat.) ~ hafva ngt till sin käpphäst, städse orda om ngt; *auf jmdm* ~ städse vilja åt ngn.
herúmrennen, *itr. s.* ränna, springa omkring.
herúmrollen, *tr.* och *itr. s.* rulla omkring.
herúmrühren, *tr.* kringröra.
herúmrütteln, *tr.* omskaka.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

herúmsagen, *tr. Etw. bei seinen Freunden* ~ säga ngt till alla sina vänner den ene efter den andre.
herúmschauen, *itr. h.* skåda omkring, se sig om.
herúmschicken, *tr.* skicka omkring.
herúmschiffen, *itr. s.* segla omkring.
herúmschlagen, I. *tr. Etw. um etw.* ~ slå ngt omkring ngt. II. *Sich* ~ slåss.
herúmschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga omkring.
Herúmschlenderer, *-s, -, m.* dagdrifvare.
herúmschlendern, *itr. s.* drifva omkring, gå och drifva.
herúmschleppen, *tr.* släpa omkring.
herúmschlossen, *tr.* och *itr. h.* vrida omkring nyckeln i låset.
herúmschlingen, I. *tr.* fläta omkring. II. *Sich* ~ slingra sig omkring.
herúmschnüffeln, *itr. h.* snoka omkring.
herúmschütten, *tr.* skaka ut rundt omkring.
herúmschwänzeln, *itr. h.* gå omkring och vifta med svansen; F bildl. a) gå och drifva, slå dank, b) försöka att ställa sig in, lisma.
herúmschwärmen, *itr. s.* svärma omkring.
herúmschweifen, *itr. s.* ströfva omkring.
herúmschwenken, *itr. s.* och *sich* ~ göra en svängning.
herúmsegeln, *itr. s.* segla omkring.
herúmsehen, *itr. h.* se sig om(kring).
herúmsein, *itr. s.* 1. hafva kommit, hunnit omkring. 2. *Er ist weit herumgewesen:* han har varit, rest vida omkring, är vidtberest. 3. *Um jmdn* ~ se *herum.* 4. om tiden: vara tilländalupen. 5. om spel: vara förloradt.
herúmsenden, *tr.* sända omkring.
herúmsetzen, *tr.* och *sich* ~ sätta (sig) omkring.
herúmspähen, *itr. h.* späja omkring.
herúmspazieren, *itr. s.* promenera omkring.
herúmspielen, *itr. h.* spela, leka än här än där.
herúmsprengen, I. *tr.* spränga så att bitarne fara omkring. II. = *herumjagen II.*
herúmspringen, *itr. s.* 1. hoppa omkring. 2. *Der Wind springt herum:* vinden kastar om.
herúmspritzen, *tr.* och *itr. h.* spruta, stänka omkring.
herúmstehen, *itr. h.* 1. stå rundt omkring. 2. stå sysslolös.
herúmstöbern, *itr. h.* leta, snoka omkring i el. bland ngt.
herúmstochern, *itr. h.* 1. = föreg. 2. *In den Zähnen* ~ peta tänderna.
herúmstössen, *tr.* knuffa, skuffa hit och dit.
herúmstreichen, I. *tr.* stryka ngt omkring ngt. II. *itr. s.* stryka, drifva, ströfva omkring.
Herúmstreicher, *-s, -, m.* drifvare.
herúmstreifen, *itr. s.* ströfva omkring.
herúmstreiten, *sich* ~ disputera, kifvas.
herúmstreuen, *tr.* strö omkring.
herúmstricken, *itr. h.* sticka ett hvarf. *Zweimal* ~ sticka två hvarf.
herúmsuchen, *itr. h.* leta rundt omkring.
herúmtanzen, *itr. h.* dansa rundt omkring, ett hvarf. *Zweimal* ~ dansa två hvarf. *Um den Tisch* ~ dansa omkring bordet. F bildl. *sich auf der Nase* ~ *lassen:* tåla närgångenheter.
herúmtappen, *itr. s.* trefva, famla omkring.
herúmtasten, *itr. h. An etw.* (dat.) ~ känna, fingra på ngt, med fingrarne noga undersöka ngt.
herúmtragen, *tr.* bära omkring. Bildl. *etw. im Kopfe* ~ gå och fundera på ngt.
herúmtreiben, I. *tr.* och *itr. s.* drifva omkring. II. *Sich* ~ drifva, ströfva omkring, röra sig bland ngt.
herúmtreten, *itr.* 1. *s. Um jmdn* ~ slå, bilda en krets omkring ngn. 2. *h. Auf etw.* (dat.) ~ trampa rundt omkring på ngt.
herúmtrinken, *tr.* och *itr. h.* dricka laget rundt.
herúmtrödeln, F *itr. s.* gå och drifva, drifva omkring, sluddra bort tiden.
herúmtummeln, I. *tr.* tumla, t. ex. *ein Pferd.* Bildl. *jmdn* ~ hålla ngn varm, ej låta honom hämta andan. II. *Sich* ~ tumla om.
herúmwälzen, I. *tr.* vältra omkring, hvälfva om, välta. II. *Sich* ~ vältra sig.
herúmwandeln, **herúmwandern**, *itr. s.* vandra omkring.
herúmwenden, *tr.* vända, vända om.
herúmwerfen, I. *tr.* 1. kasta omkring. 2. kasta om, hastigt vända. II. *Sich* ~ hastigt vända sig om, kasta om. III. *itr. h. Mit Redensarten* ~ slå omkring sig med fraser.
herúmwickeln, *tr.* veckla, vira, slå omkring.
herúmwinden, *sich um etw.* ~ slingra sig omkring ngt.
herúmwühlen, *itr. h. In etw.* ~ rota, gräfva i ngt.
herúmzanken, *sich* ~ kifvas.
herúmzausen, I. *tr.* slita, rycka i sht i håret hit och dit. II. *Sich* (reciпr.) ~ slåss, luggas.
herúmzerren, *tr.* slita, rycka, draga hit och dit.
herúmziehen, I. *tr.* 1. draga omkring, hit och dit. Bildl. *jmdn mit falschen Versprechungen* ~ uppehålla ngn med fagra löften. 2. *Einen Graben um das Feld* ~ draga, gräfva ett dike kring fältet. *Eine Mauer um die Stadt* ~ uppföra, bygga en mur kring staden. II. *Sich* ~ 1. *Sich um etw.* ~ omgifva, innesluta ngt, t. ex. *ein Graben zog sich um das Feld herum.* 2. bildl. *sich mit etw.* ~ a) mycket fundera på ngt, b) dragas med ngt. III. *itr. s.* draga, tåga, vandra, flytta omkring, flytta hit omkring ngt. ~*d:* kringvandrande.
herúnter, *adv.* hit ned, hit nedåt, ned åt den talande till, utför. *Gerade* ~ rakt ned. Ellipt. *die Hüte* ~*!* af med hattarne! ~ *mit ihm!* ned med honom! — *Anm.* Här nere icke anförda sms. äro liktydiga med motsvarande sms. med *herab.*

* äldre sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

herúnterburzeln, *itr. s.* göra en kullerbytta, falla utför, t. ex. *die Treppe.*
herúntergehen, *itr. s.* 1. = *herabgehen.* 2. F *der Wein geht gut herunter:* vinet är lättdrucket.
herúntergiessen, *tr.* hälla ned. F *ein Glas Wein* ~ hvälfva i sig ett glas vin.
herúnterhandeln, *tr. Etw. vom Preise* ~ afpruta ngt af priset.
herúnterhauen, *tr.* hugga ned. F *jmdm eins* ~ gifva ngn ett rapp.
herúnterkanzeln, *tr.* F lexa upp.
herúnterklappen, *tr.* fälla, slå ned, t. ex. *seinen Kragen.*
herúnterkommen, *itr. s.* 1. = *herabkommen.* 2. *Heruntergekommen:* afsigkommen, på obestånd.
herúntermachen, *tr.* 1. vika, slå ned, t. ex. *den Kragen.* 2. grundligt lexa upp, skälla ned, nedsätta.
herúntermüssen, *itr. h.* vara tvungen att, måste komma ned, skola ned.
herúnterreissen, *tr.* 1. = *herabreissen.* 2. rifva (ned), t. ex. *ein Haus.* 3. = *heruntermachen* 2.
herúnterschlagen, I. *tr.* slå ned, t. ex. *Äpfel;* slå af, hugga af, t. ex. *den Kopf;* fälla, släppa ned, t. ex. *die Klappe des Wagens.* II. *itr. s.* falla ned.
herúnterschrauben, *tr.* skrufva ned, t. ex. *die Lampe.*
herúnterwärts, *adv.* hit nedåt.
hérversetzen, *tr.* och *sich* ~ flytta, förflytta (sig) hit.
hervór, *adv.* fram.
hervórarbeiten, I. *tr.* med arbete, med möda framskaffa, framdraga, bringa i dagen. II. *Sich* ~ arbeta sig fram, upp.
hervórblicken, *itr. h.* blicka, titta, sticka fram, blifva synlig, framträda.
hervórblühen, *itr. h.* och *s.* blomstrande, som blomma framträda, spricka ut; bildl. uppblomstra.
hervórbrechen, *itr. s.* bryta fram, ut, framträda.
hervórbringen, *tr.* frambringa, framtaga, få fram.
hervórdrängen, *tr.* och *sich* ~ tränga, skjuta, knuffa (sig) fram, göra (sig) bemärkt.
hervórdringen, *itr. s.* tränga fram, ut.
hervórführen, *tr.* föra, leda fram.
hervórgehen, *itr. s.* framgå, framträda.
hervórheben, I. *tr.* framhålla, låta framträda. *Etw. über etw. anderes* ~ framhålla ngt framför ngt annat. II. *Sich* ~ framträda; bildl. göra sig bemärkt, utmärka sig.
hervórholen, *tr.* framhämta.
hervórkehren, *tr.* vända ut, utåt.
hervórkeimen, *itr. s.* skjuta fram, spira upp.
hervórkommen, *itr. s.* komma fram.
hervórkönnen, *itr. h.* kunna komma fram.
hervórkriechen, *itr. s.* krypa fram.
hervórlangen, *tr.* framtaga.
hervórlassen, *tr.* släppa fram.
hervórleuchten, *itr. h.* lysa, glänsa, skymta fram; bildl. tydligt framgå.
hervórlocken, *tr.* locka fram.
hervórmachen, F *sich* ~ komma fram; bildl. göra sig bemärkt.
hervórmüssen, *itr. h.* vara tvungen att komma fram, måste fram.
hervórnehmen, *tr.* framtaga.
hervórragen, *itr. h.* 1. skjuta fram, ut. *Er ragte um einen ganzen Kopf über alle[n] hervor:* han var hufvudet högre än alla de andra. 2. vara framstående. ~*d:* framstående.
hervórrauschen, *itr. s.* brusa fram, brusande komma fram, ut.
hervórrücken, I. *tr.* flytta fram. II. *itr. s.* rycka fram.
hervórrufen, *tr.* 1. ropa fram. 2. framkalla, åstadkomma.
hervórschaffen, (svag böjn.) *tr.* framskaffa.
hervórschiessen, *itr.* 1. *h. Hinter einem Baume* ~ stå, ligga bakom ett träd och skjuta. 2. *s.* rusa, pilsnabbt komma fram.
hervórschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig fram.
hervórschmecken, *itr. h. Der Pfeffer schmeckt hervor:* pepparn käns i trots af de andra krydderna, tar öfverhand.
hervórsehen, *itr. h.* se, titta fram.
hervórsollen, *itr. h.* skola fram.
hervórspriessen, *itr. s.* uppspira.
hervórspringen, *itr. s.* hoppa, springa, komma fram.
hervórspritzen, *tr.* och *itr. s.* spruta fram, ut.
hervórsprossen, *itr. s.* uppspira.
hervórsprudeln, *itr. s.* spruta, välla fram, upp.
hervórstechen, *itr. h.* sticka fram; bildl. framträda, fördelaktigt afsticka, utmärka sig.
hervórstehen, *itr. h.* skjuta fram; bildl. vara framstående. ~*d:* framstående.
hervórsteigen, *itr. s.* stiga fram.
hervórstrecken, *tr.* sträcka, räcka fram.
hervórströmen, *itr. s.* strömma fram, ut.
hervórstürzen, *itr. s.* störta, rusa fram, ut.
hervórsuchen, *tr.* söka, leta fram.
hervórtauchen, *itr. s.* dyka fram, upp.
hervórthun, I. *tr.* * lägga, taga fram. II. *Sich* ~ utmärka sig.
hervórtreiben, I. *tr.* drifva fram. II. *itr. s.* skjuta fram, spira upp.
hervórtreten, *itr. s.* framträda.
hervórwachsen, *itr. s.* växa fram, ut.
hervórwagen, *sich* ~ våga sig fram.
hervórzaubern, *tr.* framtrolla.
hervórziehen, I. *tr.* framdraga. II. *itr. s.* tåga fram.
hérwackeln, *itr. s.* närma sig, komma gående med vaggande gång som en anka.
hérwagen, *sich* ~ våga sig hit.
hérwälzen, *tr.* och *sich* ~ vältra, rulla (sig) hit(åt).

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

hërwärts, I. *adv.* hitåt. II. *prep.* med gen. el. dat. på denna sida om, hitom.
hërwätschein = *herwackeln.*
Hërweg, -[*e*]*s*, 0, *m.* hitväg. *Der Hin- und ~* vägen fram och tillbaka.
hërweisen, *tr.* visa hit.
hërwerfen, I. *tr.* kasta hit. II. *Sich über jmdn, etw. ~* kasta sig öfver, angripa ngn, ngt.
hërwinken, *tr.* vinka hit.
hërwollen, *itr. h.* vilja komma hit.
Herz, *-ens, -en, n.* 1. hjärta, ofta bildl., t. ex. a) *ein gutes ~ haben, nach ~ens Lust, sein ~ ausschütten:* utgjuta sitt hjärta, *das ~ auf dem rechten Flecke haben, wes das ~ voll ist, des geht der Mund über:* hvaraf hjärtat fullt är, därom talar munnen; med prep. *etw. liegt mir am ~en:* ngt ligger mig om hjärtat, *jmdm etw. ans ~ legen:* lägga ngn ngt på hjärtat, *aus tiefstem ~en:* ur djupet af sitt hjärta, *von ~en gern:* hjärtans gärna, *jmdm von ~en gut sein:* hjärtligt hålla af ngn, *mir fällt ein Stein vom ~en:* det faller en sten från mitt hjärta; b) särskilda fall. *Sie sind ein ~ und eine Seele* el. *zwei ~en und ein Schlag:* de äro ett (hjärta och en själ). *Mache mir das ~ nicht noch schwerer:* gör mig icke ännu mera ledsen. *Ich kann zu diesem Menschen kein ~ fassen:* jag kan ej fatta ngt förtroende till denna människa. *Sich ein ~ fassen:* fatta mod. *Jmdm ~ machen:* ingifva ngn mod. *Sich das ~ aus dem Leibe ärgern:* blifva utom sig af förargelse. *Etw. nicht übers ~ bringen können:* ej kunna förmå sig, ej hafva hjärta till ngt. *Wie ist dir ums ~?* hur är du till mods? *Es wird mir leichter ums ~* jag känner mig lugnare. *Der Kummer frisst an seinem ~en:* bekymren tära på hans krafter. *Sie ist ihm ans ~ gewachsen:* han har fästat sig mycket vid henne. *Das schneidet einem durchs ~* det är hjärtskärande. *Das ist ihm ein Stich durchs ~* det gör honom mycket ondt. *Ich spreche mit dem ~en in der Hand* el. *wie's mir ums ~ ist:* jag talar uppriktigt. *Er liess es sich zu ~en gehen* el. *er nahm es zu ~en:* det gick honom till sinnes. 2. kortspel: hjärter. 3. bot. kärna, kärnved. **-allerliebst,** *a.* 1. aldrakärast. *Mein ~er:* min hjärtanskär. 2. högeligen förtjusande. **-beklemmung,** *-en, f.* med. hjärtklämning; bildl. hjärtångslan, beklämning. **-beutel,** *-s, -, m.* hjärtsäck. **-bewegend,** *a.* hjärtskakande, rörande. **-blatt,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* bot. hjärtblad; F bildl. hjärtegryn. **-blut,** -[*e*]*s*, 0, *n.* med. arterielt blod; bildl. hjärteblod. **-brechend,** *a.* förkrossande. **-bruder,** *-s, -*†, *m.* hjärtebror. **-dame,** *-n, f.* hjärter dam. **-einzige(r),** (adj. böjn.) *m.* hjärtevän. **-entzündung,** *-en, f.* med. inflammation i hjärtat. **-erfreuend,** **-erfreulich,** *a.* glädjande, upplifvande. **-ergreifend,** *a.* gripande. **-erbebend,** *a.* upplyftande. **-erquickend,** *a.* vederkvickande. **-erschütternd,** *a.* hjärtskakande. **-erweiterung,** *-en, f.* med. hjärtats utvidgning, för stort hjärta. **-fell,** -[*e*]*s, -e, n.* med. hjärtsäck. **-förmig,** *a.* hjärtformig. **-geliebte(r),** (adj. böjn.) *m.* och *f.* hjärtanskär. **-gewinnend,** *a.* hjärtevinnande, intagande. **-grube,** *-n, f.* med. hjärtgrop, maggrop. **-höhle** = *-kammer.* **-innig,** *a.* hjärtinnerlig. **-Jesu-Andacht,** 0, *f.* Jesu heliga hjärtas tillbedjan. **-kammer,** *-n, f.* med. hjärtkammare. **-kirsche,** *-n, f.* ett slags hjärtformiga körsbär. **-klappe,** *-n, f.* med. hjärtvalvel. **-klopfen,** *-s*, 0, *n.* hjärtklappning. **-kränkend,** *a.* i hög grad kränkande, sårande. **-lieb,** *a.* hjärtligt kär. **-liebchen,** *-s*, 0, *n.* **-liebste(r),** (adj. böjn.) *m.* och *f.* hjärtanskär, hjärtevän. **-los,** *a.* 1. hjärtlös, grym. 2. modfäld, feg. **-lösigkeit,** 0, *f.* 1. hjärtlöshet. 2. feghet. **-muschel,** *-n, f.* zool. hjärtmussla (Cardium). **-nagend,** *a.* om bekymmer: gnagande. **-ohr,** -[*e*]*s, -en, n.* med. hjärtöra. **-pochen** = *-klopfen.* **-schlächtigkeit,** 0, *f.* kvickdrag hos hästar. **-schlag,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. hjärtstöt, hjärtats slag. *Bis zu meinem letzten ~e:* intill mitt sista andedrag. 2. med. hjärtslag. **-spann,** -[*e*]*s*, 0, *n.* med. hjärtklämning. **-stärkend,** *a.* hjärtstärkande, styrkande. **-stöss,** *-es, -e* †, *m.* 1. med. hjärtstöt. 2. bildl. nådestöt. **-verfettung,** *-en, f.* med. fettbildning kring el. i hjärtat. **-vergrösserung,** *-en, f.* med. hjärtats förstoring, för stort hjärta. **-wasser,** *-s*, 0, *n.* med. vattenutgjutning i hjärtsäcken. **-weh,** -[*e*]*s*, 0, *n.* ondt i hjärtat; bildl. hjärtesorg. **-zerreissend,** **-zerschneidend,** *a.* hjärtslitande. **-e...** Ex. **~leid,** -[*e*]*s*, 0, *n.* hjärtesorg. *Jmdm ein ~ anthun:* tillfoga, bereda ngn en hjärtesorg. — **-en...** Ex. **~bändiger,** *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* hjärtekufvare, hjärtekläma. **~könig,** -[*e*]*s, -e, m.* hjärter kung. **~königin,** *-nen, f.* hjärter dam. **~zähmer** = *~bändiger.* — **-ens...** Ex. **~angelegenheit,** *-en, f.* hjärteangelägenhet, hjärtesak. **~angst,** *-e* †, *f.* hjärtångest. **~beichte,** *-n, f.* hjärtats bikt. **~bruder,** *-s, -*†, *m.* hjärtebror. **~freude,** *-n, f.* hjärtefröjd. **~freund,** -[*e*]*s, -e, m.* **~freundin,** *-nen, f.* hjärtevän. **~froh,** *a.* hjärteglad. **~gut,** *a.* hjärtegod. **~güte,** 0, *f.* hjärtats godhet. **~junge,** *-n, -n, m.* **~kind,** -[*e*]*s, -er, n.* hjärtebarn. **~königin,** *-nen, f.* hjärtats drottning. **~kummer,** *-s*, 0, *m.* hjärtesorg. **~kundige(r),** **~kündige(r),** (adj. böjn.) *m.* hjärtats ransakare. **~lust,** 0, *f.* hjärtans lust. **~mann,** -[*e*]*s*, 0, *m.* hjärtevän. **~meinung,** *-en, f.* *Ich sagte ihm meine ~* jag sade honom mitt hjärtas mening. **~not[h],** *-e* †, *f.* hjärtats nöd, stor nöd beträmande ngt, som ligger en om hjärtat. **~qual,** *-en, f.* inre kval. **~sprache,** 0, *f.* hjärtats språk. **~trost,** -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. tröst för hjärtat, själatröst. 2. bot. grå mynta (Mentha silvestris). **~wunsch,** *-es, -e* †, *m.* hjärtlig önskan.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

herzählen, *tr.* räkna upp.
Herze, ✱ = *Herz.*
herzeln, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* smeka.
herzhaft, *a.* modig, manlig, oförskräckt, rask.
Herzhaftigkeit, 0, *f.* oförskräckthet, raskhet.
herziehen, I. *tr.* draga hit. II. *itr.* 1. *s.* tåga hit, komma tågande; flytta hit. 2. *h.* opers. *Es zieht von jener Seite her:* det drar från det där hållet.
herzig, *a.* 1. hjärtlig, hjärtevinnande, tilldragande, förtjusande, söt. 2. som har kärnved.
herzlich, *a.* 1. hjärtlig. 2. es. adv. uttrycker ~ ofta blott en hög grad, t. ex. ~ *gern:* hjärtans gärna, *das ist* el. *thut mir* ~ *leid:* det gör mig mycket ondt, *es ist mir* ~ *sauer geworden:* det har beredt mig mycken möda, F *sie ist* ~ *häßlich:* hon är grufligt ful.
Herzlichkeit, 0, *f.* hjärtlighet.
Herzog, -[*e*]*s*, *-e* el. vanl. *-e* †, *m.* hertig. **-s...** ex. ~**hut**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hertighatt.
Herzogin, *-nen*, *f.* 1. hertiginna. 2. ett slags hvilstol.
herzoglich, *a.* hertiglig.
Herzogt[h]um, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* hertigdöme.
herzú = *herbei*, *heran.* — *Anm.* Sms. med *herzu* äro likaledes liktydiga med sms. med *herbei* och *heran.*
Hespe se *Haspe.*
Hesse, *-n*, *-n*, *m.* hessare. F *blinder* ~ en som ej ser, ej har ögon att se med.
Hessin, *-nen*, *f.* hessisk kvinna, hessiska.
hessisch, I. *a.* hessisk. II. *n.* hessiska, hessiska dialekten, jfr *deutsch.*
Hetäre, *-n*, *f.* hetär.
heterodox, *a.* olika troende, heterodox.
heterogen, *a.* olikartad, heterogen.
Hetman, *-s*, *-e* el. *-s*, *m.* hetman.
Hetmanschaft, *-en*, *f.* hetmansvärdighet.
hetz, *interj.* buss på!
Hetze, *-en*, *f.* 1. hetsjagt; bildl. förföljelse, springande, brådska. 2. trakt där hetsjagt anställes. 3. koppel hundar till hetsjagt.
hetzen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. hetsa; bildl. afv. uppreta, uppegga, t. ex. *den Hund auf jmdn*, *hinter jmdn her:* hunden på ngn, *Leute an* el. *gegen* el. *wider einander:* personer mot hvarandra. *Die Hunde matt* ~ utmatta hundarne. *Die Diener halb tot* ~ alldeles uttrötta tjänarne. 2. på hetsjagt jaga, förfölja, eftersätta. Bildl. *ein Gleichnis zu Tode* ~ allt för ofta upprepa en liknelse och därigenom göra den trivial; ordspr. *mit allen Hunden gehetzt sein:* vara slipad, vara en inpiskad skälm. II. *Sich* [*matt*] ~ trötta ut sig. III. *itr. h.* rusa, störta, jaga mot ngt mål.
Hetzer, *-s*, *-*, *m.* person som deltar i hetsjagt, som hetsar, uppeggar.
Hetzerei, *-en*, *f.* hetsande, uppretande.
Heu, -[*e*]*s*, 0, *n.* hö. F bildl. *Geld wie* ~ *haben:* hafva pengar som gräs. **-boden**, *-s*, -[†], *m.* höskulle. **-bund**, -[*e*]*s*, *-e*, **-bündel**, *-s*, *-*, *n.* höbinge. **-ernte**, *-n*, *f.* höskörd, höand. **-gabel**, *-n*, *f.* högaffel. **-harke**, *-n*, *f.* höräfsa. **-hopser**, **-hüpfer**, *-s*, *-*, *m.* F gräshoppa. **-machen**, *-s*, 0, *n.* höansning. **-mahd**, *-en*, *f.* **-mähen**, *-s*, 0, *n.* slåtter. **-miete**, *-n*, *f.* åkerbr. hövålm. **-monat**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hömånad, juli. **-ochs**[*e*], *-en*, *-en*, *m.* 1. oxe som fodras med hö. 2. F dumhufvud. **-pferd**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. häst som endast fodras med hö. 2. gräshoppa. 3. F dumhufvud. **-rechen**, *-s*, *-*, *m.* höräfsa. **-same**[*n*], *-ns*, *-n*, *m.* gräsfrö. **-scheuer**, **-scheune**, *-n*, *f.* hölada, höskulle. **-schober**, *-s*, *-*, *m.* åkerbr. hövålm. **-schrecke**, *-n*, *f.* gräshoppa. **-schuppen**, *-s*, *-*, *m.* höskjul. **-wage**, *-n*, *f.* hövåg. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* hövagn, hökärra. **-zeit**, *-en*, *f.* höand.
heubär, *a.* 1. högifvande. 2. som kan slås.
Heuchel... ex. **-busse**, 0, *f.* låtsad botgöring, hycklad bättring. **-christ**, *-en*, *-en*, *m.* skenhelig person, skrymtare. **-rede**, *-n*, *f.* hycklande tal, hyckleri. **-reue**, 0, *f.* hycklad ånger. **-schein**, -[*e*]*s*, 0, *m.* falskt sken. **-that**, *-en*, *f.* skenhelig gärning. **-thräne**, *-n*, *f.* hycklad tår. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hycklad ord.
Heucheléi, *-en*, *f.* hyckleri, skrymteri, skenhelighet.
heucheln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* hyckla, skrymta. II. *tr.* hyckla, låtsa.
Heuchler, *-s*, *-*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* hycklare, hycklerska.
heuchlerisch, *a.* hycklande, skrymtaktig, skenhelig.
heulen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* sysla med höskörden, ansa hö.
1. **Heuer**, *-s*, *-*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* vid höskörden sysselsatt karl, kvinna.
2. **Heuer**, *-n*, *f.* arrende.
3. **heuer**, *adv.* i år; nu för tiden, nu.
heuern, *-te*, *ge-t*, *tr.* arrendera, hyra.
Heul... ex. **-affe**, *-n*, *-n*, *m.* zool. vrålapa. **-bruder**, *-s*, -†, **-michel**, *-s*, -[*s*], *m.* F grinolle, liper.
heulen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. tjuta. 2. F grina, lipa; bibl. gråta, klaga.
Heuler, *-s*, *-*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* F grinolle, liper.
Heuleréi, *-en*, *f.* F tjut, grin, lipande.
Heune se *Hüne.*
heurig, *a.* förekommande i år, nu till dags; nuvarande.
heut, vanl. **heute**, *adv.* i dag. ~ *über acht Tage:* i dag åtta dagar till. ~ *abend:* i afton, ~ *morgen:* i morse, ~ *vormittag:* i dag på förmiddagen. ~ *den ganzen Tag:* hela dagen i dag. ~ *vor acht Tagen:* för åtta dagar sen. *Von* ~ *an:* hädanefter. *Das* ~ nutiden. *Heutzutage:* nu till dags, nu för tiden.
heutig, *a.* inträffande i dag, dagens, t. ex. ~*e Zeitung:* dagens tidning; nuvarande, närvarande.
Hexámeter, *-s*, *-*, *m.* hexameter.
Hexe, *-n*, *f.* häxa, trollpacka. F *die arme* ~ det stackars kräket, *du kleine* ~ du lilla

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

skälm. -n... Ex. ~**bann**, -[e]s, -e, m. besvärjelse mot häxors trolldom. ~**banner**, -s, -, m. besvärjare. ~**berg**, -[e]s, -e, m. bärg där häxor sammankomma, i sht Brocken; blåkulla. ~**brand**, -[e]s, -e †, m. häxförbränning, häxbål. ~**buch**, -[e]s, -er †, n. svartkonstbok. ~**fahrt**, -en, f. blåkullafärd. ~**glaube**[n], -ns, 0, m. tro på häxor. ~**knoten**, -s, -, m. hopralladt blad med insektbo i. ~**kraut**, -[e]s, -er †, n. häxört (Circæa). ~**kreis**, -es, -e, m. trollkrets. ~**kunst**, -e †, f. 1. 0, trolleri, trolldom, svartkonst. 2. trolldomskonst. ~**mehl**, -[e]s, 0, n. lummerfrö, nikt. ~**meister**, -s, -, m. häxmästare, trollkarl. ~**probe**, -n, f. häxprof. ~**prozess**, -es, -e, m. häxeriprocess. ~**ritt**, -[e]s, -e, m. häxridt, blåkullafärd. ~**sabbath**, -[e]s, -e, m. häxornas sabbat, valborgsmässonatten. ~**schuss**, -es, -e †, m. ryggslag. ~**segen**, -s, -, ~**spruch**, -[e]s, -e †, m. trollformel. ~**tanz**, -es, -e †, m. häxdans. ~**werk**, -[e]s, -e, n. trolleri.

hexlen, -[es]t, -te, ge-t, I. *itr. h.* häxa, trolla. *Wie gehext:* a) som förtrollad, b) blixtsnabbt. II. *tr.* genom trolldom åstadkomma.

hexenhaft, *a.* häxlik, häx-, troll-.

Hexenschaft, -en, *f.* 1. 0, egenskap af häxa. 2. samtliga häxor, skara häxor.

Hexer, -s, -, m. häxmästare, trollkarl.

Hexeréi, -en, *f.* häxeri, trolleri.

Hexerich, -[e]s, -e, m. = *Hexer.*

Hf. förkortning för *Halbfranzband.*

hi, *interj.* hi!

hie, förråldr. och poet. = *hier.*

Hieb, -[e]s, -e, m. 1. hugg, slag, rapp. F *es hat ~e gesetzt:* det har vankats prygel. Fakta. *auf ~ fechten:* hugga på sabel. *Der ~ sitzt:* det hugget, slaget tog, det var ett kraftigt hugg. Bildl. *das ist ein ~ auf mich:* det är en pik åt mig, F *einen ~ haben:* a) hafva en skruf lös, b) vara på röken, P *einen ~ nehmen:* taga sig en sup, dricka ett tag. 2. skog. hygge. -**fechter**, -s, -, m. person som fäktar med huggvapen, hugger på sabel. -**fest**, *a.* som hugg ej biter på, hård, osårbar. -**schmarre**, -n, *f.* ärr efter hugg. -**waffe**, -n, *f.* huggvapen. -**wunde**, -n, *f.* huggsår, sabelhugg.

hiebéi se *hierbei.*

Hiaber, -s, -, m. huggare, pamp, sabel.

hiedánnen, *adv.* förråldr. härifrån.

hiehér se *hierher.*

hienieden, *adv.* härnere, på jorden.

hier, *adv.* här, härstädes. *Von ~ an:* härifrån. *Von dort nach ~* därifrån hit. *Der Mann ~* den här mannen. *~ zu Lande:* här i landet, hos oss. *~ beigefügt:* här bifogas. *Herr Baron ~, Herr Baron da:* jag bryr mig ej om edert 'herr baron'. Vid namnupprop: *~* ja, jaha. Sms. se nedan. — *Anm.* I sms. med prep. och adv. äro vanl. dessa betonade; dock betonas *hier,* när det rum m. m., som det utmärker, skall framhållas, jfr *da* anm. Betraffande sms:s skiftande betydelser jfr sms. med *da,* till hvilka här nedan hänvisas.

hierán (adv. ² -), *adv.* härpå, härvid. ~ *kehre ich mich nicht:* det bryr jag mig ej om. Jfr *daran.*

Hierárch, -en, -en, m. hierark, kyrkofurste.

Hierarchie, -en, *f.* hierarki, prästvälde.

hierárchisch, *a.* hierarkisk.

hieráuf (adv. ² -), *adv.* härpå, härefter m. m., jfr *darauf.*

hieráus (adv. ² -), *adv.* härur, jfr *daraus.*

hierbéi (adv. ² -), *adv.* härvid, jfr *dabei.*

hierdúrch (adv. ² -), *adv.* härigenom, jfr *dadurch.*

hieréin (adv. ² -), *adv.* hitin, jfr *darein.*

hierfür (adv. ² -), *adv.* härför, jfr *dafür.*

hiergégen (adv. ² - -), *adv.* häremot, jfr *dagegen I.*

hierhér (adv. ² -), *adv.* 1. hit, hitåt. 2. *Bis ~* hittills.

hierherúm (adv. ² - -), *adv.* häromkring.

hierhérwärts, *adv.* hitåt, åt detta håll.

hierhín (adv. ² -), *adv.* hit, hitåt.

hierín (adv. ² -), *adv.* häri, häruti, jfr *darin.*

hierländisch, *a.* befintlig, bruklig här i landet, inrikes, infödd.

hierlands, *adv.* här i landet, hos oss.

hiermít (adv. ² -), *adv.* härmed, jfr *damit I.*

hiernách (adv. ² -), *adv.* härefter, jfr *danach.*

hiernáchst (adv. ² -), *adv.* 1. strax härbredvid. 2. strax härefter. 3. härnäst.

hiernében (adv. ² - -), *adv.* härbredvid, härintill, härjämte.

hiernieden se *hienieden.*

Hieroglýphe, -n, *f.* hieroglyf. -n... Ex. ~**schrift**, -en, *f.* hieroglyfskrift.

hieroglýphisch, *a.* hieroglyfisk.

hierorts, *adv.* här på trakten, här.

Hiersein, -s, 0, n. härvaro.

hiersélbst, *adv.* härstädes.

hierúber (adv. ² - -), *adv.* häröfver, jfr *darüber.*

hierúm (adv. ² -), *adv.* häromkring, härom, jfr *darum 1, 2, 4.*

hierúnten (adv. ² - -), *adv.* härnere, härnedan.

hierúnter (adv. ² - -), *adv.* härunder, häribland, jfr *darunter.*

hiervón (adv. ² -), *adv.* häraf, härom, jfr *davon.*

hierwíder (adv. ² - -), *adv.* häremot, jfr *dagegen I.*

hierzú (adv. ² -), *adv.* hit, härtill, jfr *dazu.*

hierzulande, *adv.* här i landet, hos oss.

hiesig, *a.* härvarande, härstädes förekommande.

hiezú se *hierzu.*

Hift, -[e]s, -e, m. jagthornslåt. -**horn**, -[e]s, -er †, n. jagthorn förfärdigadt af ett oxhorn.

hihí, *interj.* hihi!

Hilf... se *Hülf...*

Himbeer|e, -en, *f.* 1. hallon. 2. hallonbuske. -**apfel**, -s, -†, m. ett slags röda äpplen. -**ele**, -es, 0, n. hallonglace. -**essig**, -[e]s, -e, m. hallonättika. -**saft**, -[e]s, -e †, m. hallonsaft.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-strauch, -[e]s, -er †, m. hallonbuske. **-wasser**, -s, 0, n. hallonlimonad. **-wein**, -[e]s, -e, m. hallonvin. **-en...** = föreg. sms.

Himmel, -s, -, m. 1. himmel. [*Wie*] *im ~ sein:* vara i sjunde himmeln. *Unter freiem ~* under bar himmel. *Verhüte der ~!* Gud bevare oss! *Ums ~s willen:* för Guds skull. F *der ~ hängt ihm* el. *er malt sich den ~ voller Bassgeigen:* han är i sjunde himlen, han ser allt i rosenrödt. *Er kam wie vom ~ gefallen:* han kom som från skyarne. *Ich war wie vom ~ gefallen:* jag stod alldeles handfallen. *Er ist aus allen seinen ~n gefallen:* alla hans luftslott hafva ramlat. 2. luftstreck, klimat. 3. tronhimmel, baldakin, sängtak, tak i en sufiett. **-ab**, *adv.* från himlen. **-an**, *adv.* upp mot himlen. **-angst**, I. *a.* II. -e †, *f.* F *Mir wurde ~* el. *ich habe eine ~ ausgestanden:* jag var i en förfärlig ångest. **-auf**, *adv.* upp mot himlen. **-bett**, -[e]s, -en, n. sparrlakansäng. **-blau**, I. *a.* himmelsblå. II. -[e]s, 0, n. himmelsblått. **-brot**, -[e]s, 0, n. himlabröd. **-decke**, -n, *f.* baldakin. **-donnerwetter**, **-element**, *interj.* F kors för tusan! f-n anamma! **-empör**, *adv.* upp mot himlen. **-fahrt**, -en, *f.* himmelsfärd. **-fahrtsfest**, -[e]s, -e, n. **-fahrtstag**, -[e]s, -e, m. himmelsfärdsdag. **-farbe**, 0, *f.* himlens färg, himmelsblått. **-froh**, *a.* högeligen förtjust, stormförtjust. **-hoch**, *a.* himmelshög. BUDL. *jmdn ~ bitten:* bedja, besvärja ngn vid allt hvad dyrt och heligt är, *jmdn ~ erheben:* upphöja ngn till skyarne. **-reich**, -[e]s, 0, n. himmelrike. **-rein**, *a.* himlaren. **-schön**, *a.* himmelskt skön. **-schreiend**, *a.* himmelsskriande. **-stürmend**, *a.* himmelsstormande, titanisk. **-stürmer**, -s, -, m. himmelsstormare, titan; rabulist. **-wärts**, *adv.* upp mot himlen. **-weit**, *a.* himmelsvid. *Ich bin ~ davon entfernt zu...* jag har aldrig haft ngn tanke på att... **-s...** EX. **~achse**, -n, *f.* verldsaxel. **~bahn**, -en, *f.* stjärnors bana på himlen. **~bläue**, 0, *f.* himmelsblått. **~bogen**, -s, -, m. 1. 0, himlahvalf. 2. regnbåge. **~bote**, -n, -n, m. himmelsk budbärare, ängel. **~braut**, -e †, *f.* himlens brud, nunna. **~burg**, -en, *f.* gudaborg. **~bürger**, -s, -, m. himlens medborgare. **~feste**, 0, *f.* himmelens fäste, himlahvalf. **~feuer**, -s, -, n. poet. 1. blixt. 2. sol. 3. helig hänförelse. **~gabe**, -n, *f.* himmelens gåfva, Guds gåfva. **~gegend**, -en, *f.* väderstreck. **~gewölbe**, -s, 0, n. himlahvalf. **~heer**, -[e]s, -e, n. himmelsk härskara. **~karte**, -n, *f.* stjärnkarta, astronomisk karta. **~königin**, -nen, *f.* himladrottning. **~körper**, -s, -, m. himlakropp. **~kreis**, -es, -e, m. astr. himmelsekvator. **~kunde**, 0, *f.* astronomi. **~kundig**, *a.* stjärnkunnig. **~leiter**, -n, *f.* himlastege. **~licht**, -[e]s, -er, n. himlaljus. **~luft**, 0, *f.* eter, fria luften. **~lust**, 0, *f.* himlafröjd. **~raum**, -[e]s, -e †, m. himlarymd, verldsrymd, himmelsk region. **~richtung**, -en, *f.* väderstreck. **~schlüssel**, -s, -, m. 1. nyckel till himlen. 2. bot. gullvifva (Primula veris). **~speise**, 0, *f.* 1. himlaspis. 2. gudaspis. **~strich**, -[e]s, -e, m. luftstreck. **~t[h]au**, -[e]s, 0, m. 1. himlens dagg. 2. bot. ett slags hirs (Panicum sanguinale). **~wagen**, -s, 0, m. karlavagnen, stora björnen. **~wanne**, -n, *f.* himmelsk, salig fröjd. **~zeichen**, -s, -, n. stjärnbild. **~zelt**, -[e]s, 0, n. himmelens fäste.

Himmelei, -en, *f.* F himlande.

himmeln, -te, ge-t, I. *itr. h.* 1. ✱ blixtra. 2. ✱ flyga i rymden. 3. aflida. 4. F himla sig. II. *tr.* vanl. part. *gehimmelt:* öfverhvälfd, t. ex. *gehimmelte Bettstelle*, jfr *Himmel 3.*

himmlisch, *a.* 1. på himlahvalfvet, i verldsrymden befintlig, t. ex. *die ~en Körper:* himlakropparne. 2. himmelsk; gudomlig. *Die ~en:* himmelens invånare.

hin, *adv.* 1. bort från den talande, hän, t. ex. *geh ~ zu ihm, auf den Berg ~* hän mot bärget, åt bärget till, *fern* el. *weit ~* långt bort, *nach oben ~* uppåt, *überall* el. *allerwärts ~* åt alla håll, *rechts ~* åt höger. 2. betecknar en utsträckning utmed, fram, t. ex. *an der Mauer ~* utmed, längs med muren, *der Weg geht durch blühende Wiesen ~* vägen går fram öfver blomstrande ängar. *Das geht in einem ~* det fortgår oafbrutet. *Still vor sich ~ arbeiten:* arbeta tyst för sig så att arbetet liksom utsträcker sig öfver det närmast liggande. 3. utsträckning i tid. *Vom Morgen bis zum Abend ~* från morgon till kväll. *Spät in die Nacht ~* tills långt fram på natten. *Es ist noch lange ~* det är långt dit. *Die Sache sieht sich ~* det drar ut på längden med saken. *Sich ~ helfen:* draga sig fram. 4. borta, försvunnen, medtagen, t. ex. *meine Ruh' ist ~* mitt lugn har försvunnit, är sin kos, *sie ist ganz ~* hon är starkt medtagen, alldeles utmattad. 5. särskilda fall a) *Ich wage es darauf ~* jag vågar det på grund däraf, *auf sein Versprechen ~* på grund af hans löfte. *Auf die Gefahr ~ alles zu verlieren:* med fara att förlora allt. *Aufs Ungewisse ~* hvad som än må hända. b) *~ und her:* hit och dit, fram och tillbaka, t. ex. *~ und her fahren, gehen, laufen, reden, schicken, schwanken, sprechen; ~ und her streiten:* ihärdigt disputera, *~ und her bedenken:* noga, allsidigt öfverväga. *Er weiss weder ~ noch her:* han vet hvarken ut eller in. *Das ist nicht ~, nicht her:* det är hvarken fogel eller fisk. *Ein paar Mark ~ oder her:* ett par mark mer eller mindre. *Worte ~ Worte her:* jag bryr mig ej om ord el. prata så mycket ni vill med... *Das ist ~ wie her:* det är sak samma. c) *~ und wieder:* om rum: här och där, om tid: då och då, alltemellan-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

åt. d) ~ *und zurück:* fram och åter. — Sms. se nedan.

hináb, *adv.* ned från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; för öfr. jfr sms. med *hinunter* och *herab*. *Hinauf und* ~ upp och ned. Ellipt. ~ *mit ihm!* ned med honom! *Den Fluss* ~ utför strömmen.

hináb dringen, *itr. s.* tränga ned.

hináb fahren, I. *itr. s.* fara, resa ned. II. *tr.* köra, skjutsa ned.

Hináb fahrt, *-en, f.* nedfärd, färd utför.

hináb schlängeln, *sich* ~ slingra sig utför.

hináb schroten, *tr.* vältra ned.

hináb steigen, *itr. s.* stiga ned, *einen Berg:* utför ett bärg.

hináb wärts, *adv.* nedåt.

hináltern, *itr. s.* åldras mer och mer.

hinán, *adv.* fram till, åt, uppför från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; för öfr. jfr sms. med *heran*.

hináng ehen, *itr. s. An etw.* (ack.) ~ gå fram till ngt, i riktning åt ngt. *Den Berg* ~ gå uppför backen, bärget.

hináng krischen, *itr. s. An etw.* (ack.) ~ krypa fram till, i riktning åt ngt. *Den Berg* ~ krypa uppför backen, bärget.

hinarbeiten, I. *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ med sitt arbete sträfva till ngt. II. *Sich* ~ 1. blifva utmattad genom arbete, öfveranstränga sig. 2. *Sich nach etw.* ~ arbeta, anstränga sig för att uppnå ngt.

hináuf, *adv.* dit upp, upp från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; jfr äfv. sms. med *auf* och *herauf*. *Von unten* ~ nedifrån (upp). *Den Fluss* ~ uppför floden.

hináufarbeiten, *sich den Berg* ~ sträfva uppför bärget. Bildl. *sich* ~ arbeta sig upp.

hináufbegeben, *sich* ~ begifva sig upp.

hináufbegleiten, *tr.* ledsaga upp.

hináufbringen, *tr.* bringa, bära, köra, skaffa upp.

hináuffahren, I. *itr. s.* fara, åka, resa upp, *den Berg:* uppför backen, bärget. II. *tr.* köra, skjutsa upp.

hináufgehen, *itr. s.* gå upp, stiga upp.

hináufklimmen, *tr.* kamma upp.

hináuflangen, *tr.* och *itr. h.* langa, räcka upp.

hináuflassen, *tr.* släppa upp.

hináuflaufen, *itr. s.* springa upp.

hináufleuchten, *itr. h.* lysa, kasta sitt sken uppåt. *Jmdm die Treppe* ~ lysa ngn uppför trappan.

hináufreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka upp.

hináufreiten, *itr. s.* rida upp.

hináufrücken, I. *tr.* flytta upp. II. *itr. s.* tåga, rycka upp.

hináufschrauben, *tr.* och *sich* ~ skrufva upp (sig).

hináufschwingen, I. *tr.* svänga, kasta upp. II. *Sich* ~ svinga sig upp.

hináufsteigen, *itr. s.* stiga upp uppför ngt. *Den Berg* ~ bestiga bärget.

hináufstimmen, *tr.* mus. stämma högre. Bildl. *seine Ansprüche* ~ höja sina anspråk.

hináuftragen, *tr.* bära upp.

hináuftreiben, *tr.* drifva upp. *Den Preis* ~ höja, stegra priset.

hináufwärts, *adv.* uppåt.

hináufziehen, I. *tr.* draga upp, bildl. uppskörta. II. *Sich* ~ draga sig, gå upp, t. ex. *der Weg zieht sich den Berg hinauf:* vägen går uppför bärget. III. *itr. s.* tåga, flytta upp.

hináus, *adv.* ut från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; jfr äfv. sms. med *heraus* och *aus*. *Nach vorn* ~ *wohnen:* ha sin våning belägen på husets framsida, utåt gatan. *Oben* ~ ut genom taket, genom den öfre öppningen m. m.; bildl. *er will immer oben* ~ han sträfvar alltid högt upp, vill flyga högre än vingarne bära. *Zum Thor* ~ ut genom porten. *Aufs* el. ✱ *ins Feld* ~ utåt landet, utåt ägorna. *Über das Ziel* ~ utöfver målet. Ellipt. ~ *mit dir!* ut med dig! *nicht wissen wo* ~ a) ej veta hvar utgången är, b) bildl. ej veta hvad man skall taga sig till, vara rådvill, *wo soll das* ~? hvart skall det taga vägen?

hináusbauen, *tr.* bygga ut. *Sein Haus um zwei Fuss weiter* ~ bygga sitt hus två fot längre fram, längre ut åt gatan o. s. v.

hináusbegleiten, *tr.* följa ut.

hináusbringen, *tr.* skaffa, tuga, bära, köra ut.

hináusdenken, *itr. h. In die Zukunft* ~ tänka på framtiden.

hináusführen, *tr.* och *itr. h.* föra, leda ut, om en väg äfv. gå ut. *Diese Thür führt auf den Hof hinaus:* det här är dörren till gården.

hináusgehen, *itr. s.* gå ut. *Das Zimmer geht auf den Hof hinaus:* rummet ligger åt gården. *Über etw.* (ack.) ~ gå utöfver el. förbi ngt.

hináuslaufen, *itr. s.* 1. springa ut. 2. rinna ut. 3. *Auf etw.* (ack.) ~ afse ngt. *Es läuft auf eins hinaus:* det kommer på ett ut.

hináusmüssen, *itr. h.* vara tvungen att, måste gå ut el. ur.

hináuspacken, F *sich* ~ packa sig ut.

hináusragen, *itr. h. Über etw.* (ack.) ~ a) räcka ut öfver ngt, b) höja sig öfver, vara högre än ngt. *In das Meer* ~ sträcka sig ut i hafvet.

hináusrücken, I. *tr.* 1. flytta, rycka ut. 2. framskjuta, uppskjuta. II. *itr. s.* rycka ut.

hináusschaffen, (svag böjo.) *tr. Etw.* ~ taga ut ngt, laga att ngt kommer ut.

hináusschieben, *tr.* fram-, uppskjuta.

hináusschiessen, *tr.* och *itr. h.* skjuta ut, t. ex. *einen Pfeil zum* el. *durchs Fenster. Über etw.* (ack.) ~ skjuta öfver el. förbi ngt.

hináussein, *itr. s.* 1. vara ute, hafva gått ut. 2. *Über etw.* (ack.) ~ hafva kommit, gått förbi ngt. Bildl. *darüber bin ich hinaus:* det är för mig en öfvervunnen ståndpunkt.

* åkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

hináussetzen, I. *tr.* 1. sätta, ställa ut. 2. framskjuta, uppskjuta. II. *Sich* ~ flytta sig ut, gå ut och sätta sig.
hináusstecken, *tr.* sticka, hänga, räcka ut.
hináussteheln, *sich* ~ stjäla, smyga sig ut.
hináusstössen, *tr.* stöta, knuffa ut.
hináusströmen, *itr. s.* strömma ut.
hináusweisen, *tr.* visa ut.
hináuswerfen, *tr.* kasta ut. *Jmdn zur Thüre* ~ kasta ut ngn.
hináuswollen, *itr. h.* 1. vilja (komma) ut. 2. *Wo will das hinaus?* hvart syftar det? hvad är meningen därmed? *Hoch* el. *oben* ~ syfta högt, vilja komma högt upp; *zu hoch* el. *über seinen Stand* ~ vilja flyga högre än vingarne bära.
hináusziehen, I. *tr.* 1. draga ut. 2. draga ut på tiden med, fördröja. II. *Sich* ~ räcka, t. ex. *die Sitzung zog sich über zwei Stunden hinaus. Etw. zieht sich ins lange* el. *in die Länge hinaus:* ngt räcker länge, man drar ut på tiden med ngt. III. *itr. s.* 1. tåga ut. 2. flytta ut, t. ex. *aufs Land.*
hinbefördern, *tr.* ditbefordra, frakta dit, föra dit. **Hinbeförderung**, *f.*
hinbegeben, *sich* ~ begifva sig dit, till stället.
hinbegleiten, *tr.* följa dit.
hinbestellen, *tr.* ditbeordra. *Jmdn zu jmdm, nach einem Orte* ~ tillsäga ngn att komma, kalla ngn till ngn, till ett ställe.
Hinblick, -[e]*s*, -*e*, *m.* blick på ngt; bildl. hänsyn. *Im* ~ *auf* (med ack.): med blicken fästad på, med hänsyn till.
hinblicken, *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ kasta blicken på, betrakta ngt. *Beim näheren* ~ vid närmare påseende.
hinbringen, *tr.* 1. *An einen Ort, zu jmdm* ~ bringa, föra till ett ställe, till ngn. 2. *Die Zeit* ~ tillbringa tiden. *Sein Leben kümmerlich* ~ med möda draga sig fram. 3. förslösa, gagnlöst göra slut på, förstöra.
hinbrüten, *itr. h.* rufva, vara försjunken i dystra tankar.
hinburzeln, *itr. s.* göra en kullerbytta, falla omkull.
Hind, -[e]*s*, -*e*, *n.* **Hinde**, -*n*, *f.* hind.
hindehnen, *sich* ~ sträcka sig, utbreda sig.
hindenken, I. *itr. h.* tänka på ngt aflägset. *Wo denkst du hin?* hvad tänker du på. II. *Sich an einen Ort* ~ i tankarne förflytta sig till ett ställe.
hinderlich, *a.* hinderlig, hindersam.
Hinderlichkeit, -*en*, *f.* 1. 0, egenskap att vara hinderlig. 2. hinder.
hinderlin, -*te*, *ge-t*, *tr.* hindra, förhindra, vara hinderlig för, stå i vägen för, korsa, rubba. *Jmdn am Schreiben* ~ a) hindra ngn att skrifva, b) vara hinderlig för ngn vid skrifning. *Was hindert mich, dass ich dies* [*nicht*] *thue?* hvad hindrar mig att göra detta? **Hinderung**, *f.*
Hindernis[s], -*ses*, -*se*, *n.* hinder. -**rennen**, -*s*, -, *n.* hinderlöpning.
hindeuten, *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ a) peka, b) häntyda på ngt.
Hindin, -*nen*, *f.* hind.
hindoktern, *tr.* F *Jmdn* ~ taga lifvet af ngn med medicin, med kvacksalfveri.
Hindrang, -[*e*]*s*, 0, *m.* trängtan, trängande, trängsel ngnstädes hän, tillopp. ~ *des Blutes zum Gehirne:* blodkongestion åt hjärnan.
hindrängen, *tr.* och *sich* ~ tränga (sig) dit.
hindringen, *itr. s.* tränga, nå dit, fram.
hindúrch, *adv.* genom, igenom, t. ex. *die Stadt* ~, *die Nacht* ~. *Durch die Menge* ~ tvärs igenom mängden. — Sms. med *hindurch* äro liktydiga med sms. med *durch*, blott att vanl. gum det förra ordet begreppet genom starkare betonas än gum det senare, hvarför man ofta i st. f. genom har att sätta tvärs igenom.
hindürfen, *itr. h.* få komma dit.
hineilen, *itr. s.* skynda dit.
hinéin, *adv.* in vanl. i riktn. från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras. *Tief in die Erde* ~ djupt ned i marken, i jorden. *Bis tief in die Nacht* ~ tills långt in på natten. *Sich in seine Seele* el. *sein Herz* ~ *schämen:* skämmas, blygas i sitt innersta. Jfr *blau II, Gelag, Tag.* — *Anm.* De flesta sms. med *hinein* äro liktydiga med motsvarande sms. med *ein*, till hvilka därför beträffande de här ej anförda hänvisas; jfr äfv. sms. med *herein.*
hinéinbringen, *tr.* F *jmdn* ~ bringa ngn i förlägenhet, i klämma; för äfr. = *einbringen I.*
hinéindenken, *sich in etw.* (ack.) ~ i tankarne förflytta sig in i ngt, sätta sig in i ngt.
hinéinerstrecken, *sich* ~ sträcka sig, räcka in i ngt.
hinéinfallen, *itr. s.* falla ned i ngt; bildl. gå i fällan, låta lura sig.
hinéinfinden, *sich in etw.* (ack.) ~ finna sig i, sätta sig in i ngt.
hinéingerat[h]**en**, *itr. s.* råka, komma, falla in, ned i el. ibland ngt.
hinéinleben, I. *itr. h. In den Tag* ~ lefva på Guds försyn, utan tanke på framtiden, som om hvar dag vore den sista. II. *Sich in etw.* (ack.) ~ sätta sig in i, vänja sig vid ngt.
hinéinprügeln, *tr.* 1. *Jmdn ins Haus* ~ med prygel, med käpprapp drifva in ngn i huset. 2. = *einbleuen.*
hinéinragen, *itr. h.* räcka, sträcka sig, gå in, ut, ned i ngt.
hinéinreden, I. *itr. h. In jmdn* ~ med sitt tal försöka göra intryck på ngn, predika för ngn. *Ins blaue* ~ tala utan eftertanke, prata dumheter. II. *Sich in Zorn* ~ tala tills man blir vred. *Sich in Unsinn* ~ sluta med att prata dumheter.
hinéinreiten, I. *itr. s.* rida in. II. *tr.* och *sich* ~. F *jmdn, sich* [*in einen schönen Handel*] ~ bringa ngn i, råka i knipa, i förlägenhet.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

hineinschlafen, *itr. h. Bis in den hellen Tag* ~ sofva till ljusan dag.
hineinsetzen, *sich in etw.* ~ a) gå och sätta sig i ngt, b) bildl. sätta sig in i ngt.
hineinstecken, *tr.* sticka, stoppa, lägga, sätta in.
hineinstudieren, *sich in etw.* (ack.) ~ medels studier sätta sig in i ngt.
hineintun, *tr.* lägga, sätta, ställa in el. ned ngt i ngt. *Einen Blick* ~ kasta en blick in.
hineinwagen, *sich* ~ våga sig att gå in i ngt.
hineinwärts, *adv.* inåt.
hineinzwängen, *tr.* trycka, prässa, drifva, slå in.
hinfahren, I. *itr. s.* 1. fara, åka dit. 2. *An etw.* (dat.) ~ fara utmed, längs med ngt. 3. *Über etw.* (ack.) ~ fara fram öfver, fara öfver ngt. 4. fara sin kos, taga slut, försvinna. 5. fara hädan, aflida. II. *tr.* köra, skjutsa dit.
Hinfahrt, -*en*, *f.* 1. ditresa, bortresa. 2. hädanfärd.
Hinfall, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* nedfallande, sammanstörtande.
hinfallen, *itr. s.* falla omkull. *Der Länge nach* ~ falla raklång.
hinfällig, *a.* färdig att falla, bräcklig, skröplig, dålig, klen, förgänglig.
Hinfälligkeit, -*en*, *f.* bräcklighet m. m. se föreg.
hinfinden, *sich* ~ hitta dit, fram.
hinflapsen, P, **hinfläzen**, P, **hinflegeln**, F *sich* ~ makligt sträcka ut sig, vräka sig självsvåldigt.
hinfliegen, *itr. s.* 1. flyga dit. 2. flyga bort. 3. *An der Erde* ~ flyga utmed marken.
hinfliehen, *itr. s.* fly ngnstädes hän, fly sin kos.
hinfliessen, *itr. s.* flyta, rinna ngnstädes hän. Om tiden: förflyta.
hinfort, *adv.* hädanefter, framdeles.
Hinfracht, -*en*, *f.* ditfrakt, frakten bort.
hinführen, *tr.* föra dit, fram.
hinfür, ✱ = *hinfort*.
Hingabe, 0, *f.* öfverlemnande, hängifvenhet.
Hingang, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* gång dit, bortväg, bortgång, hädanfärd.
hingeben, I. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ räcka, gifva, öfverlemna ngn ngt. 2. lemna, offra. II. *Sich jmdm* ~ öfverlemna, hängifva, egna sig åt, uppoffra sig för ngn.
hingegen, *adv.* däremot.
hingehen, *itr. s.* 1. gå dit, bort. *Wo geht dieser Weg hin?* hvart går den här vägen? bildl. *auf etw.* (ack.) ~ syfta på ngt. 2. *An etw.* (dat.) ~ gå utmed, längs med ngt. *Über etw.* (ack.) ~ gå fram öfver ngt; bildl. *leicht über etw.* ~ lätt gå öfver, lätt, i förbigående vidröra ngt. 3. om tid. förflyta. 4. vanl. F taga slut, gå under. 5. gå så tämligen, så där. 6. *Jmdm etw.* ~ *lassen:* låta ngt gå oanmärkt, låta ngt passera; *das soll dir nicht ungestraft* ~ det skall du få umgälla.
hingehören, *itr. h.* höra (dit), hafva sin plats ngnstädes. *Es gehört da hin:* det hör dit, har sin plats där.
hingelangen, *itr. s.* komma, nå dit, fram.
hingerat[h]en, *itr. s.* råka, komma ngnstädes hän.
hingiessen, *tr.* slå, hälla ut. *Hingegossen* adv. utsträckt i en intagande ställning.
hinglitten, *itr. s.* 1. halka, glida (dit); halka omkull. 2. bildl. *über etw.* (ack.) ~ halka öfver, blott i förbigående vidröra ngt.
hinhalten, *tr.* 1. hålla fram, dit. 2. uppehålla, t. ex. *jmdn mit Versprechungen*, fördröja. *Jmdn mit der Bezahlung* ~ låta ngn vänta på betalningen.
hinhängen, *tr.* hänga (dit). *Wo soll ich es* ~*?* hvart skall jag hänga det?
hinhauchen, *tr.* och *itr. h.* andas på ngt. *Hingehaucht:* liggande som en fin slöja öfver ngt, lätt, otvungen, ledig.
hinhelfen, *itr. h.* och ✱ *tr. Jmdm* el. ✱ *jmdn* ~ hjälpa ngn dit.
hinholen, *tr.* hämta dit.
hinhorchen, *itr. h.* lyssna till ngt.
hinjagen, I. *tr.* jaga, köra, drifva dit. II. *itr. s.* jaga, springa, galoppera dit.
Hinke... Ex. **-bein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* och *n.* F halt person. **-spiel**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* lek, hoppa hage.
Hinkel, -*s*, -, *n.* F kyckling.
hinken, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* när riktningen framhålles *s.* 1. vara halt, halta, t. ex. *auf* el. *mit einem Fusse;* bildl. *der Vers, das Gleichnis hinkt;* opera. *es hinkt mit ihm:* det står skralt till med honom, med hans affärer. 2. linka; om maskiner: gå ojämnt.
Hinker, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* halt person.
hinknieen, *itr. s.* falla på knä, böja knä ngnstädes.
hinkommen, *itr. s.* komma (dit, fram). *Ich komme nirgends hin:* jag kommer aldrig ut, sitter jämt inne. *Wo ist meine Uhr hingekommen?* hvart har min klocka tagit vägen?
hinkönnen, *itr. h.* kunna komma dit.
hinkränkeln, *itr. h.* vara sjuklig, klen, aftyna.
hinkriechen, *itr. s.* krypa dit.
hinkritzeln, *tr.* klottra dit.
Hinkunft, 0, *f.* ditkomst, ankomst.
hinlangen, *tr.* och *itr. h.* langa, räcka dit. *Nach etw.* ~ sträcka ut armen efter ngt.
hinlänglich, *a.* tillräcklig.
Hinlänglichkeit, 0, *f.* tillräcklighet.
hinlassen, *tr.* släppa dit, fram.
hinlässig, *a.* slarfvig.
hinlaufen, *itr. s.* 1. springa dit. 2. rinna dit. 3. *An, längs etw.* (dat.) ~ gå utmed, följa ngt, t. ex. *der Weg läuft längs der Mauer hin.*
hinlehen, *tr.* och *itr. h.* framlefva, draga sig fram. *Vor sich* ~ lefva tillbakadraget. *Hingelebt* adv. utlefvad.
hinlegen, I. *tr.* lägga dit, ifrån sig, ned. II. *Sich* ~ lägga sig (ned).
hinleiten, **hinlenken**, *tr.* leda dit(åt).
hinlocken, *tr.* locka dit.
hinlümmeln = *hinflegeln*.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

hinmachen, I. *tr.* 1. bringa, sätta dit. 2. *Etw. so* ~ göra ngt ytligt, slarfva med ngt. II. F *itr. s.* och *sich* ~ begifva sig, resa dit.
Hinmarsch, *-es*, *-e* †, *m.* ditmarsch, ditväg, bortväg.
hinmarschieren, *itr. s.* marschera dit, bort.
hinmetzeln, **hinmorden**, *tr.* mörda, slagta.
hinmüssen, *itr. h.* vara tvungen att komma, måste dit.
hinnehmen, *tr.* 1. *Jmdn, etw. mit* ~ taga ngn, ngt med sig (dit). 2. *Etw. von jmdm* ~ a) mottaga, b) tåla ngt af ngn. 3. medtaga ngns krafter, trötta.
hinneigen, I. *tr.* och *sich* ~ böja, luta (sig) ned öfver ngt. II. *itr. h. Zu etw.* ~ luta åt ngt håll, känna böjelse för ngt.
hinnen, *adv.* [*Von*] ~ härifrån, hädan.
hinopfern, *tr.* och *sich* ~ (upp)offra (sig).
hinpassen, *itr. h.* passa (in) där.
hinpflanzen, I. *tr.* plantera, uppställa, uppresa där. II. *Sich* ~ ställa, sätta sig stadigt, bredbent ngnstädes.
hinplappern, *tr.* F pladdra, rabbla.
hinquacksalbern = *hindoktern.*
hinraffen, *tr.* rycka med sig, bortrycka.
hinreden, *tr.* och *itr. h.* säga, tala, prata utan eftertanke, tanklöst.
hinreichen, *tr.* och *itr. h.* räcka dit, fram, förslå. ~*d:* tillräcklig.
Hinreise, *-n*, *f.* ditresa, bortresa, bortväg.
hinreisen, *itr. s.* resa dit.
hinreissen, *tr.* 1. rycka bort, med sig. 2. hänrycka, hänföra, förtjusa.
hinreiten, *itr. s.* rida dit.
hinrichten, *tr.* 1. *Auf. etw.* (ack.) ~ rikta på ngt. 2. förstöra, fördärfva. 3. afrätta.
Hinrichtung, *-en*, *f.* afrättning.
Hinritt, *-[e]s*, *-e*, *m.* ridt dit, ditväg, bortväg.
hinrollen, *tr.* och *itr. s.* rulla dit.
hinrücken, I. *tr.* flytta dit, närmare. II. *itr. s.* tåga dit.
hinrudern, *itr. s.* ro dit.
hinsagen, *tr.* säga utan eftertanke.
hinsausen, *itr. h.* susa öfver ngt.
hinschaffen, (svag böjn.) *tr.* skaffa dit.
hinschauen = *hinsehen.*
hinscheiden, *itr. s.* aflida, bortgå.
hinscheren, F *sich* ~ packa sig dit.
hinschicken, *tr.* skicka dit.
hinschiessen, I. *tr.* och *itr. h.* skjuta dit. II. *itr. s.* flyga, störta, rusa dit, bort.
hinschiffen, I. *itr. s.* 1. segla dit. 2. *An* el. *längs der Küste* ~ segla längs med kusten. II. *tr.* på fartyg föra, frakta dit.
hinschlachten, *tr.* mörda, slagta.
hinschlagen, I. *tr.* slå dit, in (där). *Jmdm den Ball* ~ kasta bållen till ngn. II. *itr.* 1. *h.* slå till, slå på el. i ngt. 2. *s.* slå, falla omkull. *Der Länge nach* ~ falla raklång.
hinschlängeln, *sich* ~ slingra sig fram.
hinschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ 1. smyga sig dit. 2. om tiden: långsamt förflyta; om vatten: långsamt flyta fram.
hinschleifen, (svag böjn.) *tr.* släpa dit.
hinschlendern, *itr. s.* gå makligt, gå och drifva.
hinschleppen, *tr.* och *sich* ~ släpa (sig) dit, fram.
hinschleudern, *tr.* slunga, kasta dit, bort.
hinschlummern, *itr. s.* inslumra, afsomna.
hinschlüpfen, *itr. s.* 1. = *hinschleichen 1.* 2. = *hingleiten 2.*
hinschmachten, I. *itr. s.* försmäkta, tyna. II. *tr.* försmäktande tillbringa, framlefva.
hinschmelzen, *itr. s.* smälta (bort).
hinschmettern, *tr.* våldsamt slå till marken, döda.
hinschmieren, *tr.* sudda, klottra dit.
hinschreiben, *tr.* nedskrifva.
hinschütten, *tr.* hälla, slå dit, ut.
hinschwatzen, *tr.* 1. tanklöst säga, prata. 2. med prat tillbringa, fördrifva tiden.
hinschwimmen, *itr. s.* simma, flyta dit.
hinschwinden, *itr. s.* aftyna, tyna bort.
hinsegeln, *itr. s. Nach einem Orte* ~ segla till en ort. *An der Küste* ~ segla längs, följa kusten.
hinsehen, *itr. h.* se dit. *Wo sehen Sie hin?* hvad ser ni på? *Ohne hinzusehen:* utan att se dit el. utan att se sig för.
hinsehnen, *sich* ~ längta (dit). *Sich nach der Heimat* ~ längta hem.
hinsenden, *tr.* sända (dit).
hinsetzen, I. *tr.* sätta dit, ned. II. *Sich* ~ sätta sig (ned).
Hinsicht, *-en*, *f.* 1. hänseende, afseende, t. ex. *in dieser* ~. 2. hänsyn, t. ex. *in* ~ *auf seine Verdienste:* med hänsyn till hans förtjänster.
hinsichtlich, **hinsichts**, *prep.* med gen. med hänsyn till, beträffande.
hinsiechen, *itr. s.* gam sjuklighet aftyna.
hinsingen, *tr. Vor sich* ~ gnola. *Lang hingesungen:* utdragen.
hinsinken, *itr. s.* sjunka ned, segna, digna, sjunka samman, falla samman.
hinsollen, *itr. h.* skola, måste (gå) dit. *Wo soll es hin?* a) hvart skall det? b) hvar är dess plats? c) hvart bär det af?
hinsprechen, *tr.* säga helt lätt, utan vidare eftertanke.
hinsprengen, I. *itr. s.* spränga, galoppera dit. II. *tr.* sprita, stänka (dit).
hinspringen, *itr. s.* hoppa (dit). *Wo ist es hingesprungen?* hvart hoppade det?
hinstecken, *tr.* stoppa, lägga, hänga (dit, in).
hinstellen, I. *tr.* ställa dit, fram; bildl. framställa, uppställa, t. ex. *eine Behauptung, jmdn als Muster.* II. *Sich* ~ ställa sig ngnstädes. *Sich als* el. *zu etw.* ~ uppställa sig som ngt.
hinsterben, *itr. s.* dö så småningom, dö den ene efter den andre, dö bort, bortdö.
hinstolpern, *itr. s.* snafva och falla.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

hinstreben, *itr. h. Nach etw.* ~ sträfva till, eftersträfva ngt.
hinstrecken, I. *tr.* 1. sträcka ut, räcka fram. 2. slå till marken. II. *Sich* ~ sträcka ut sig, lägga sig (raklång), t. ex. *auf die Erde:* på marken.
hinstreichen, I. *itr. s.* 1. *An etw.* (dat.) ~ stryka, draga fram utmed ngt. 2. om tiden: förflyta. II. *tr.* med streck, med penseldrag rita (dit).
hinstreuen, *tr.* utströ.
hinströmen, *itr. s.* strömma dit, strömma till.
hinstürmen, *itr. s.* storma fram, bort, dit.
hinstürzen, I. *itr. s.* 1. störta, hastigt falla. 2. *Nach einem Orte* ~ störta, rusa till ett ställe. II. *tr.* nedstörta, kullstörta.
hinsudeln, *tr.* kludda, sudda på ngt.
hint se *heint.*
hintán, *adv.* tillbaka, bakom, åsido.
hintändeln, *tr.* med lek, joller, skämt tillbringa, fördrifva tiden.
hintánhalten, *tr.* tillbakahålla, hämma.
hintánlegen, *tr.* lägga åsido.
hintánsetzen, *tr.* tillbakasätta, åsidosätta, försumma.
hintánstehen, *itr. h.* stå tillbaka, åsidosättas, försummas.
hintánstellen, *tr.* akta mindre, ringakta, tillbakasätta.
hintappen, *itr. s.* och *sich* ~ trefva sig dit, fram.
hintaumeln, *itr. s.* ragla dit.
hinten, *adv.* bakom, bak, i bakgrunden, på baksidan, på ryggen, vid slutet. ~ *anfügen:* tillfoga. *Sich an den Zug* ~ *anschliessen:* sluta sig till tåget. ~ *ausschlagen:* slå bakut. *Jmdn* ~ *aufs Pferd nehmen:* sätta ngn bakom sig på hästryggen. ~ *weit in der Türkei:* långt bort i Turkiet. *Von* ~ bakifrån. *Nach* ~ bakåt, tillbaka. F *da heisst 's lieber Peter* ~ *und lieber Peter vorn:* det är ett fasligt komplimenterande, är grufligt rart.
hintenán, *adv.* vid slutet, vid ändan. **-stellung**, 0, *f.* ställning vid slutet. *Die* ~ *des Wortes:* ordets ställning sist i satsen, efter ett annat.
hintendréin, *adv.* efteråt, efter.
hintenhin, *adv.* i slutet, till sist, sist.
hintennách, *adv.* i slutet, efteråt.
hintenüber, *adv.* bakåt.
hinter, I. *prep.* med dat. på frågan 'hvarest', med ack. på frågan 'hvarthän', bakom, efter. Ex. *Die Thüre* ~ *sich* (dat.) *zumachen:* stänga dörren efter sig, *jmdn* ~*s Licht führen, er steckt* ~ *der Sache:* han står bakom, *es ist* el. *liegt* el. *steckt etw.* ~ *der Sache* el. *die Sache hat etw.* ~ *sich:* det ligger ngt bakom. ~ *einander gehen:* gå i rad, i gåsmarsch, *drei Wochen* ~ *einander:* tre veckor efter hvarandra. *Er kann weder vor noch* ~ *sich* (ack.): han kan hvarken komma fram eller tillbaka; ~ *sich* (ack.) *gehen:* gå baklänges, tillbaka. *Sich* ~ *die Arbeit hermachen:* taga itu med arbetet. *Jmdn* ~ *die Ohren schlagen:* gifva ngn en örfil. Bild. *ich werde es mir* ~ *die Ohren schreiben:* jag skall komma ihog det. ~ *jmds Schliche kommen:* komma underfund med ngns knep. *Das hätte ich nicht* ~ *ihm gesucht:* det skulle jag ej ha trott honom om. ~ *die Schule gehen:* skolka. Jfr *Binde, bringen 3, Halsbinde, her 3, hetzen I, 1.* II. *a.* bakre, bortre, borterst, efterst, sist, bakom stående, bak-, t. ex. *die* ~*en Bänke:* de bortersta bänkarne, *die* ~*en Reihen:* de sista leden, *die* ~*en Zimmer:* de på baksidan belägna rummen. *Das* ~*ste zu vorderst und das vorderste zu* ~*st kehren:* alldeles vända upp och ned på det. F *der* ~*e:* baken, ändalykten.
Hinteraxe, -*n*, *f.* bakaxel, bakhjulens axel.
Hinteransicht, -*en*, *f.* vy, plan af baksidan.
Hinterbacke, -*n*, *f.* skinka, bakbog, lår.
Hinterbein, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* bakben. *Sich auf die* ~*e setzen* el. *stellen:* a) sätta sig på bakbenen; Bild. b) spjärna emot, streta emot, c) sätta sig till motvärn.
hinterbleiben, *itr. s.* 1. stanna efter. 2. (- - ´ - °) efterlefva. *Die Hinterbliebenen:* de efterlefvande. *Drei Kinder sind hinterblieben:* han, hon har, de hafva lemnat efter sig tre barn.
hinterbringen, *tr.* 1. bringa, föra, bära bakåt, bakom ngt. 2. svälja, få ned, t. ex. *keinen Bissen* ~ *können.* 3. (- - ´ - °) *Jmdm etw.* ~ hemligen, bakom ngns rygg underrätta ngn om ngt, framföra ngt till ngn. **Hinterbringung**, *f.* vanl. (- - ´ -) till *3.*
Hinterbringer, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* 1. ✱ en som för, bär ngt bakom ngt. 2. (- - ´ -) en som hemligen framför ngt till ngn, hemlig sagesman, angifvare.
Hinterbug, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* bakbog.
Hinterbühne, -*n*, *f.* teat. bakgrund, fond; del af teatern bakom scenen.
Hinterdeck, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* ⚓ akterdäck.
hinterdréin, *adv.* efteråt.
Hinterebbe, -*n*, *f.* ⚓ ebbens sista stadium.
hintereinánder, *adv.* efter hvarandra, i rad.
Hintereisen, -*s*, -, *n.* ⊕ baksko (sko på en bakfot).
hinteressen, *tr.* svälja ned.
Hinterfläche, -*n*, *f.* baksida.
Hinterflagge, -*n*, *f.* ⚓ akterflagga.
Hinterflügel, -*s*, -, *m.* zool. bakre vinge.
Hinterfuss, -*es*, -*e* †, *m.* bakfot.
Hintergallerie, -*en*, *f.* ⚓ galleri på akterskeppet.
Hintergebäude, -*s*, -, *n.* = *Hinterhaus.*
Hintergebirge, -*s*, -, *n.* bortre del af en bärgskedja.
Hintergedanke, -*ns*, -*n*, *m.* baktanke.
hintergehen, I. *itr. s.* gå bakom, bakåt. II. (- - ´ - °) *tr.* bedraga, narra. **Hintergéhung**, *f.* till *II.*
Hintergeschirr, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* ⊕ hindertyg.

° äkta ums. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Hintergestell, -[e]s, -e, n. ⊕ bakre delen af en ställning, i sht ~ *eines Wagens:* bakvagn.
Hinterglied, -[e]s, -er, n. 1. bakre lem, bakre led, bakben. 2. ✕ sista led.
Hintergrund, -[e]s, -e †, m. bakgrund.
Hinterhaar, -[e]s, -e, n. bakhår.
Hinterhalt, -[e]s, -e, m. 1. bakhåll, försåt. 2. ✱ stöd.
hinterhalten, tr. 1. hålla ngt bakom sig el. ngt annat. 2. (- - ´ - ˚) undanhålla, hålla hemlig, förtiga, dölja.
Hinterhand, -e †, f. 1. bakre hand på spor. 2. handlag (handen mellan handlofven och fingrarna). 3. hästens bakdel. 4. kortspel. efterhand.
Hinterhaupt, -[e]s, -er †, n. bakhufvud.
Hinterhaus, -es, -er †, n. 1. bakre del, baksida af ett hus. 2. bakhus (på baksidan af tomt el. gård beläget hus).
hinterhér, adv. 1. efter, bakom. 2. efteråt.
Hinterhof, -[e]s, -e †, m. bakgård.
Hinterindien, -s, 0, n. npr. bortre Indien, östra indiska halfön.
Hinterkammer, -n, f. 1. på baksidan belägen kammare. 2. inre kammare, inre rum inom ett annat rum; kabinett.
Hinterkastell, -[e]s, -e, n. ⚓ skans, akterkastell.
Hinterkeule, -n, f. bakbog, lår.
Hinterklaue, -n, f. zool. bakklo.
Hinterkopf, -[e]s, -e †, m. bakhufvud.
1. **Hinterladen**, -s, -†, m. 1. bakbod, bodkammare. 2. bortre fönsterlucka.
2. **hinterladen**, tr. ✕ ladda bakifrån.
Hinterlader, -s, -, m. ✕ bakladdningsgevär.
Hinterladung, 0, f. ✕ bakladdning. -s... Ex. ~gewehr, -[e]s, -e, n. ✕ bakladdningsgevär.
Hinterlage, -n, f. ngt som lagts bakom, underlag, stöd.
Hinterland, -[e]s, -er †, n. bakom ngt beläget land.
hinterlassen, tr. 1. släppa ngn, låta ngn gå bakom. 2. (- - ´ - ˚) kvarlemna, i sht lemna efter sig vid sin död. ~e *Werke:* efterlemnade skrifter. *Die ~en:* de efterlefvande. **Hinterlässung**, f. till 2.
Hinterlässenschaft, 0, f. kvarlåtenskap.
Hinterlast, -en, f. ⚓ baklast.
hinterlastig, a. ⚓ akterlastig, baklastad.
Hinterlauf, -[e]s, -e †, m. jag. bakben.
Hinterleder, -s, 0, n. ⊕ bakläder.
hinterlégen, ˚ tr. deponera, sätta i förvar.
Hinterléger, -s, -, m. ~in, -nen, f. depositör.
Hinterlégung, -en, f. deposition. -s... Ex. ~akte, -n, f. jur. inlagsaftal. ~fonds, -, -, m. deponerad fond, deponeradt kapital.
Hinterleib, -[e]s, -er, m. bakkropp.
Hinterlist, 0, f. 1. list, försåt. 2. bakslughet, illistighet, lömskhet.
hinterlísten, ˚ tr. öfverlista, försåtligt, lömskt bedraga.
hinterlistig, a. försåtlig, illistig, bakslug, lömsk.
Hinterlistigkeit = *Hinterlist 2.*
hinterm, sammandragn. af *hinter dem.*
Hintermann, -[e]s, *Hinterleute*, m. person som står el. går el. sitter bakom, kommer efter en.
Hintermast, -[e]s, -en, m. ⚓ mesanmast.
hintern, sammandragn. af *hinter den.*
Hinternaht, -e †, f. söm därbak, i ryggen.
Hinterpferd, -[e]s, -e, n. stånghäst.
Hinterpforte, -n, f. bakport.
Hinterpfote, -n, f. bakfot, baktass.
Hinterrad, -[e]s, -er †, n. bakhjul.
Hinterraum, -[e]s, -e †, m. bortre, bakom ett annat beläget rum.
Hinterreihe, -n, f. ✕ bakom stående, andra, sista led.
hinterrücks, adv. bakifrån, bakom ngns rygg, bildl. afv. lömskt.
hinters, sammandragn. af *hinter das.*
Hintersass[e], -en, -en, m. 1. efterkommande. 2. torpare, backstugusittare.
Hintersatz, -es, -e †, m. gram. och log. eftersats.
Hinterschanze, -n, f. ⚓ skans.
Hinterschenkel, -s, -, m. lår, bakbog.
Hinterschiff, -[e]s, -e, n. ⚓ akterskepp.
hinterschleichen, itr. s. smyga sig bakom.
hinterschlingen, hinterschlucken, tr. F svälja ned.
hinterschütten, tr. F hälla, hvälfva i sig.
Hintersegel, -s, -, n. ⚓ aktersegel.
Hinterseite, -n, f. baksida, afvigsida.
Hintersitz, -es, -e, m. baksäte, baksits.
hinterstellig, a. 1. återstående, utestående. 2. försåtlig. 3. *Etw. ~ machen:* omintetgöra ngt.
Hintersteven, -s, -, m. ⚓ akterstäf.
Hinterstich, -[e]s, -e, m. efterstyng.
Hinterstube = *Hinterkammer.*
Hinterstück, -[e]s, -e, n. bakstycke, ryggstycke; ryggstöd.
Hintert[h]eil, -[e]s, -e, n. och m. bortre del, bakdel; ⚓ akter.
Hinterthür[e], -en, f. bakdörr; lönndörr. Bildl. *sich eine ~ offen halten:* ha reträtten fri, ha ett hål att krypa i.
Hintertreffen, -s, 0, n. ✕ arrièrgarde, eftertrupp.
hintertreiben, tr. 1. drifva bakåt, tillbaka. 2. (- - ´ - ˚) omintetgöra.
Hintertreppe, -n, f. baktrappa; lönntrappa.
hintertrinken, tr. F hälla, hvälfva i sig
Hinterverdeck, -[e]s, -e, n. ⚓ akterdäck.
Hinterviertel, -s, -, n. bakfjärdedel af slagtdjur.
Hinterwagen, -s, -[†], m. bakvagn.
Hinterwald, -[e]s, -er †, m. skog i västern af Nordamerika, 'backwoods'.
Hinterwäldler, -s, -, m. ~in, -nen, f. nybyggare i västern af Nordamerika, 'squatter'.
Hinterwand, -e †, f. bakvägg; test. fond(vägg), bakgrund.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

hinterwärts, *adv.* 1. bakåt, ⚓ akternt. 2. = *hinterrücks.*
Hinterzehe, *-n, f.* zool. baktå, bakklo.
hinterziehen, I. *tr.* 1. äfv. *sich* ~ draga (sig) bakåt, tillbaka, bakom ngt. 2. (- - ˢ - ˢ) förskingra, försnilla. II. *itr. s.* flytta till baksidan, utåt gården. **Hinterziehung**, *f.* till *I, 2.*
Hinterzimmer, *-s, -, n.* = *Hinterkammer.*
hinthun, *tr.* lägga, ställa (dit). *Wo hast du es hingethan?* hvar har du lagt det, gjort af det?
hintraben, *itr. s.* trafva (dit).
hintragen, *tr.* bära (dit).
Hintransport, *-[e]s, -e, m.* frakt dit, transport.
hinträumen, *sich wo* ~ drömma att man är ngnstädes, i drömmen förflytta sig till ett ställe.
hintreiben, I. *tr.* drifva (dit). II. *itr. s.* drifva(s), flyta (dit).
hintreten, *itr. s.* 1. träda fram, närma sig. 2. *Man weiss nicht, wo man* ~ *soll:* man kan ej veta, hvar man skall gå (så smutsigt är det).
Hintritt, *-[e]s,* 0, *m.* 1. steg till, inträde i ngt. 2. hädanfärd, död.
hinüber, *adv.* ditöfver, öfver, till andra sidan, till andra stranden. *Über etw.* (ack.) ~ öfver ngt. Så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras.
hinüberblicken, *itr. h.* blicka, kasta blicken, se ditöfver, öfver till andra sidan.
hinüberbringen, *tr.* föra, sätta, få öfver till andra sidan.
hinübereilen, *itr. s.* skynda ditöfver.
hinüberfahren, I. *tr.* köra, skjutsa, föra (dit-) öfver, till andra sidan. II. *itr. s.* fara, sätta öfver.
Hinüberfahrt, *-en, f.* öfverresa.
hinüberfliegen, *itr. s.* flyga (dit)öfver.
hinüberfliessen, *itr. s.* flyta, rinna ditöfver, fram öfver ngt.
Hinübergang, *-[e]s,* 0, *m.* öfvergång öfver ngt.
hinübergehen, *itr. s.* gå öfver. *Über etw.* (ack.) ~ öfverskrida ngt. Bild. afsomna, aflida.
hinübergreifen, *itr. h.* räcka, sträcka fram handen öfver ngt. *In etw.* (ack.) ~ göra intrång på ngt.
hinüberhelfen, *itr. h.* och ✱ *tr. Jmdm* el. ✱ *jmdn* ~ hjälpa ngn att komma öfver.
hinüberkommen, *itr. s.* komma öfver.
hinüberkönnen, *itr. h.* kunna komma öfver.
hinüberlassen, *tr.* släppa öfver.
hinüberlaufen, *itr. s.* springa, rinna ditöfver.
hinüberlegen, *tr.* lägga öfver.
hinübermüssen, *itr. h.* vara tvungen att komma öfver, måste öfver.
hinüberreichen, I. *tr.* räcka ngn ngt öfver ngt. II. *itr. h.* räcka, nå öfver.
hinüberschaffen, (svag böjn.) = *hinüberbringen.*
hinüberschauen = *hinüberblicken.*
hinüberschiessen, I. *tr.* och *itr. h.* skjuta, maka (dit)öfver. II. *itr. s.* flyga, störta, rusa (dit-) öfver.
hinüberschwimmen, *itr. s.* simma (dit)öfver.
hinübersein, *itr. s.* hafva kommit (dit)öfver.
hinübersetzen, *tr.* och *itr. s.* sätta öfver.
hinüberspringen, *itr. s.* hoppa öfver, *über den Graben:* diket.
hinübersteigen, *itr. s.* stiga, klifva, klättra öfver.
hinübertragen, *tr.* bära dit öfver ngt.
hinüberwandern, *itr. s.* vandra ditöfver.
hinüberwerfen, *tr.* kasta (dit)öfver.
hinüberwollen, *itr. h.* vilja komma (dit)öfver.
hinüberziehen, I. *tr.* draga (dit)öfver; gram. binda, t. ex. *die Endkonsonanten.* II. *Sich* ~ sträcka sig (dit)öfver. III. *itr. s.* 1. tåga, 2. flytta ditöfver, till andra sidan.
hinúnter, *adv.* dit ned, ned, vanl. i riktn. från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående exempelvis anföras; jfr ock sms. med *hinab, herunter, herab.*
hinúnterbringen, *tr.* få, föra, bära ned.
hinúnteressen, *tr.* svälja ned.
hinúntergehen, *itr. s.* gå, stiga ned, utför.
hinúntergiessen, *tr.* hälla ned; F hälla, hvälfva i sig.
hinúnterschlingen, hinúnterschlucken, *tr.* svälja ned.
hinúntertragen, *tr.* bära ned.
hinúnterwerfen, *tr.* kasta ned.
hinwagen, *sich* ~ våga sig (dit).
hinwallen, *itr. s.* vallfärda (dit).
hinwandern, *itr. s.* vandra (dit).
hinwanken, *itr. s.* med vacklande steg gå, ragla (dit).
hinwärts, I. *adv.* bort. II. *prep.* med gen. el. dat. på andra sidan om.
1. **Hinweg**, *-[e]s,* 0, *m.* ditväg, bortväg.
2. **hinwég**, *adv.* ur vägen, bort från den talande; så äfv. i sms., af hvilka nedanstående anföras som exempel.
hinwégheben, *tr.* genom sina böner aflägsna el. afvända.
hinwégeilen, *itr. s.* skynda bort.
hinwéggehen, *itr. s.* gå bort, gå sin kos. *Über etw.* (ack.) ~ gå fram öfver ngt; *leicht über etw.* ~ halka öfver, lätt vidröra ngt.
hinwégheben, *sich* ~ aflägsna sig.
Hinwégnahme, 0, *f.* borttagande.
hinwégnehmen, *tr.* borttaga.
hinwégraffen, *tr.* bortrycka.
hinwégschreiten, *itr. s. Über etw.* (ack.) ~ skrida fram öfver ngt.
hinwégsehen, *itr. h.* se bort. Bild. *über etw.* (ack.) ~ blunda för ngt.
hinwégsein, *itr. s. Über etw.* (ack.) ~ hafva hunnit öfver, lemnat bakom sig ngt. *Über solche Vorurteile bin ich hinweg:* sådana fördomar är jag upphöjd öfver.
hinwégsetzen, I. *tr.* sätta bort. II. *Sich über etw.* (ack.) ~ sätta sig öfver ngt.
hinwégspringen, *itr. s. Über etw.* (ack.) ~ hoppa öfver ngt.
hinwégstürzen, *itr. s.* rusa bort.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Hinweis, *-es, -e, m.* hänvisning, häntydning, antydan.
hinweisen, *tr.* och *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ hänvisa till, häntyda på, antyda ngt.
Hinweisung, *-en, f.* = *Hinweis.*
hinwelken, *itr. s.* vissna bort.
hinwenden, *sich* ~ hänvända sig.
hinwerfen, I. *tr.* kasta dit, bort, ned, omkull. *Auf das Papier* ~ hastigt nedskrifva el. skissera. II. *Sich* ~ kasta sig till marken.
hinwieder[um], *adv.* 1. till gengäld. 2. ånyo.
hinwinken, *tr.* och *itr. h. Jmdn* el. *jmdm* ~ vinka åt ngn att komma dit.
hinwollen, *itr. h.* vilja (komma) dit.
hinwünschen, *tr.* och *sich* ~ önska (sig) dit.
Hinz = *Heinz 1, 2.*
hinzählen, *tr.* uppräkna.
hinzaubern, *tr.* dittrolla.
hinzeigen, *tr.* och *itr. h.* hänvisa, visa, peka åt ngt håll.
hinziehen, I. *tr.* 1. draga (dit). 2. draga till sig, rycka med sig. 3. draga ut på tiden med, fördröja. 4. uppehålla, hindra. II. *Sich* ~ 1. *Etw. zieht sich hin:* det drar ut på tiden med ngt, ngt är långvarigt. 2. sträcka sig, gå. *An etw.* (dat.) ~ gå utmed, följa ngt. 3. *Das Übel hat sich dort hingezogen:* det onda har flyttat sig dit. III. *itr. s.* 1. tåga, gå (dituåt, sin väg). 2. *Längs* el. *an etw.* (dat.) ~ gå längs med, följa ngt. 3. *Nach einer Stadt* ~ flytta till en stad.
hinzielen, *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ syfta till, afse ngt.
hinzögern, *tr.* fördröja, sinka.
hinzú, *adv.* 1. dit, fram, åt ett håll. 2. därtill, till; dessutom.
hinzúbekommen, *tr.* få dessutom, på köpet.
hinzúbitten, *tr. Einige Freunde* ~ utom de förut inbjudna bjuda ännu några vänner.
hinzúdenken, *tr.* i tankarne tillfoga.
hinzúdichten, *tr.* diktande tillägga, tillfoga.
hinzúfügen, *tr.* tillfoga, tillägga, bifoga.
Hinzúgang, -[e]*s*, 0, *m.* närmande.
hinzúgehen, *itr. s.* gå dit, fram, närma sig.
hinzúgehören, *itr. h.* höra dit, till.
hinzúgesellen, *sich* ~ sälla sig till ngt, komma till.
hinzúgiessen, *tr.* hälla till, på, späda på.
hinzúkommen, *itr. s.* 1. komma tillstädes. 2. komma till. *Es kommt noch hinzu, dass* ... därtill kommer vidare att ...
hinzúkönnen, *itr. h.* kunna komma fram till ngt.
hinzúkriechen, *itr. s.* krypa fram till ngt.
Hinzúkunft, 0, *f.* tillkomst, ankomst.
hinzúlassen, *tr.* släppa fram till ngt.
hinzúlegen, *tr.* tillägga, bifoga.
hinzúrechnen, *tr.* medräkna, tillägga.
hinzúschleichen, *itr. s.* smyga sig fram till ngt, smygande närma sig.
hinzúschreiben, *tr.* skrifvande tillägga.
hinzúsetzen, *tr.* ytterligare framsätta; bifoga.
hinzúspannen, *tr. Ein Pferd* ~ spänna för en häst till.
hinzúthun, *tr.* tillägga, bifoga.
hinzútreten, *itr. s.* 1. träda fram till ngt. 2. ansluta sig, sälla sig, tillkomma.
Hinzútritt, -[e]*s*, 0, *m.* 1. framträdande till ngt. 2. anslutning, tillkomst.
hinzúwerfen, *tr.* ytterligare kasta dit.
hinzúzählen, *tr.* medräkna.
hinzúziehen, *tr.* tillkalla.
Hiob, *-s, -s* el. *-e, m. spr.* Job. *-s...* Ex. ~**bote**, *-n, -n, m.* olycksbud. ~**botschaft**, ~**post**, *-en, f.* jobspost.
Hippe, *-n, f.* 1. ⊕ trädgårdsknif med krokigt blad, krokknif; skära. 2. lie. 3. tunnrå, gorå. 4. F get. *-n...* Ex. ~**bäcker**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* person som bakar tunnrån till salu. ~**eisen**, *-s, -, n.* tunnråjärn. ~**klinge**, *-n, f.* blad till en krokknif el. en skära.
Hippodróm, -[e]*s, -e, m.* hippodrom, rännarbana, cirkus.
Hirn, -[e]*s, -e, n.* 1. hjärna. 2. ⊕ tväryta (med tvärts fibrer vinkelrät yta). *Über* el. *vor* ~ *bekauen:* tvärhugga. **-behrer**, *-s, -, m.* med. trepan. **-brecher**, *-s, -, m.* F rusdryck. **-bruch**, -[e]*s, -e* †, *m.* med. hjärnbråck. **-brütig**, *a.* vansinnig. **-entzündung**, *-en, f.* med. hjärnfeber. **-geburt**, *-en, f.* **-gespenst**, -[e]*s, -er*, **-gespin[n]st**, -[e]*s, -e*, **-gewebe**, *-s, -, n.* hjärnspöke. **-haut**, *-e* †, *f.* med. hjärnhinna. **-masse**, 0, *f.* hjärnsubstans. **-schädel**, *-s, -, m.* **-schale**, *-n, f.* hjärnskål. **-schlag**, -[e]*s*, 0, *m.* med. hjärnslag. **-seite**, *-n, f.* ⊕ tvärsida. **-spuk**, -[e]*s, -e, m.* hjärnspöke. **-teil**, **-verbrannt**, **-verrückt**, *a.* F sprittgalen. **-wurst**, *-e* †, *f.* ett slags metvurst med hjärna i. **-wut[h]**, 0, *f.* raseri. **-wüt[h]ig**, *a.* rasande, alldeles utom sig.
Hirsch, *-es, -e, m.* 1. hjort. 2. *Fliegender* ~ ekoxe. **-bock**, -[e]*s, -e* †, *m.* hjorthanne. **-braun** = *-farben.* **-brust**, *-e* †, *f.* hjortbringa. **-eber**, *-s, -, m.* zool. hjortsvin (Sus babirussa). **-fährte**, *-n, f.* jag. hjortspår. **-fänger**, *-s, -, m.* hirschfängare, jagtknif. **-farbe**, 0, *f.* hjortens färg, ljust brandgult. **-farben**, **-farbig**, *a.* ljust brandgul, blekröd. **-feist[e]**, 0, *f.* jag. tid då hjortarne äro fetast. **-galleria**, *-n, f.* hjorthornsgelé. **-garn**, -[e]*s, -e, n.* hjortnät. **-garten**, *-s, -* †, *m.* hjortpark. **-geiss**, *-es*, 0, *n.* = *-losung.* **-gerecht**, *a.* hemmastadd i, van vid hjortjagt. **-geweih**, -[e]*s, -e, n.* hjorthorn(spar). **-horn**, -[e]*s*, ✱ *-er* †, *n.* hjorthorn. **-hörnen**, *a.* af hjorthorn, hjorthorns-. **-hornsalz**, *-es*, 0, *n.* hjorthornssalt. **-hund**, -[e]*s, -e, m.* hjorthund. **-jagd**, *-en, f.* hjortjagt. **-käfer**, *-s, -, m.* ekoxe. **-kalb**, -[e]*s, -er* †, *n.* hjortkalf. **-keule**, *-n, f.* hjortbog. **-krankheit**, 0, *f.* vet. hjortsjuka. **-kugel**, *-n, f.* hjortbezoar. **-kuh**, *-e* †, *f.* hjortko. **-lauf**, -[e]*s, -e* †, *m.* jag. hjortben. **-leder**, *-s*, 0, *n.* hjortläder, hjortskinn. **-ledern**, *a.* hjortskinns-. **-losung**, *-en, f.* jag. hjortträck. **-park**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-[e]s, -e, m. hjortpark. -plan, -[e]s, -e †, m. jäg. ställe där hjortar pläga samlas, hjortstånd. -ruf, -[e]s, -e, m. jäg. horn medels hvilket hjortens läte härmas. -sekrüter = -käfer. -schweiss, -es, 0, m. jäg. hjorthlod. -sprung, -[e]s, -e †, m. hjortsprång. -wildbret, -[e]s, 0, n. hjortstek, hjort. -wurz, 0, f. bot. hjortrot (Laserpitium prutenicum). -zunge, -n, f. hjorttunga.

Hirse, 0, f. **Hirsen**, -s, 0, m. hirs. -brei, -[e]s, -e, m. hirsgröt. -feld, -[e]s, -er, n. hirsfält. -korn, -[e]s, -er †, n. 1. hirskorn. 2. vagel på ögat. -mehl, -[e]s, 0, n. hirsmjöl.

Hirt, -en el. * -s, -en, m. herde, särv. bild. -en... ex. ~brief, -[e]s, -e, m. herdabref. ~dichter, -s, -, m. författare af herdedikter. ~fest, -[e]s, -e, n. herdefest. ~flöte, -n, f. herdeflöjt. ~gedicht, -[e]s, -e, n. herdedikt. ~gesang, -[e]s, -e †, m. herdesång. ~haus, -es, -er †, n. herdekoja. ~hund, -[e]s, -e, m. vallhund. ~junge, ~knabe, -n, -n, m. herdegosse. ~leben, -s, 0, n. herdelif. ~lied, -[e]s, -er, n. herdevisa. ~los, a. som är utan herde. ~mädchen, -s, -, n. herdeflicka. ~mässig, a. herdelik. ~pfeife, -n, f. herdepipa. ~[schau]spiel, -[e]s, -e, n. herdaspel. ~stab, -[e]s, -e †, m. herdestaf, ofta bild. ~stand, -[e]s, 0, m. herdestånd. ~stück = ~schauspiel. ~tasche, -n, f. 1. herdeväska. 2. vanl. ~täschchen, -s, -, ~täschelkraut, -[e]s, -er †, n. bot. taskört (Capsella Bursa pastoris). ~volk, -[e]s, -er †, n. herdefolk.

Hirtenschaft, -en, f. 1. 0, herdestånd. 2. samt läge herdar, skara herdar.

Hirtent[h]um, -[e]s, 0, n. herdestånd.

Hirtin, -nen, f. herdinna.

hirtlich, a. herdelik.

hissen, -[es]t, -te, ge-t, tr. ⚓ hissa.

hist, interj. (rop åt dragare) och adv. åt vänster. *Der eine will ~, der andere hott:* den ene drar hit, den andre dit.

Histörie, -n, f. dim. *Histörchen*, historia, berättelse.

Histöriker, -s, -, m. historiker.

Histöriograph, -en, -en, m. historieskrifvare, häfdatecknare.

histörisch, a. historisk.

Hitze, * -en, f. 1. hetta, stark värme. *Dem Braten zu grosse ~ geben:* ha för stark eld till steken. *Dieser Wein hat viel ~* detta vin är mycket hetsigt, verkar upphettande. *Fliegende ~* a) hastigt påkommande och hastigt förvinnande lokal känsla af värme i förening med rodnad, b) lindrig rosartad inflammation, c) uppbrusande häftighet. 2. häftighet, hetta, vrede. *In ~ geraten:* brusa upp. *Jmdn in ~ bringen:* häftigt förtörna ngn. 3. ⊕ a) tid som en uppeldad ugn håller sig varm, b) bak (det på en gång bakade brödet). 4. ⊕ tid då ett arbete fortgår i oafbruten följd, i ett drag, t. ex. *mit der Ramme zwanzig Schläge in einer ~ thun.* -bläschen, -s, -, n. -blatter, -n, f. hettblemma. -grad, -[e]s, -e, m. värmegrad. -kopf, -[e]s, -e †, m. brushufvud. -köpfig, a. hetsig, häftig, uppbrusande. -pickel, -s, -, m. hettblemma. -schlag, -[e]s, 0, m. med. solstyng. -e... ex. ~grad = -grad.

hitzlen, -[es]t, -te, ge-t, tr. upphetta.

hitzig, a. 1. hetsig, t. ex. *~e Fieber, ~e Getränke.* 2. starkt drifvande, befordrande växtligheten. 3. hetsig, häftig, hetlefrad, uppbrusande. *Nur nicht so ~!* sakta i backarne!

Hitzigkeit, 0, f. hetsighet.

hm, interj. hm! hum!

ho, interj. hå! åhå!

Hobel, -s, -, m. hyfvel. -bank, -e †, f. hyfvelbänk. -eisen, -s, -, n. ⊕ hyfveljärn. -span, -[e]s, -e †, m. hyfvelspån.

hobeln, -te, ge-t, tr. och itr. h. hyfla. F bild. *er ist noch nicht recht gehobelt:* han är ännu tämligen grofhyflad, råbarkad.

Höbler, -s, -, m. person som hyflar, hyflare.

Hobóe, -n, f. oboe. -n... ex. ~bläser, -s, -, m. = föj.

Hoboist, -en, -en, m. oboist.

hoch, I. *höher, höchst*, a. hög, bild. särv. stor m. m., t. ex. a) adj. *Der hohe Adel:* högadeln, *hohes Alter, das hohe Altertum:* den gråa forntiden, *in hohem Ansehen stehen:* stå högt i anseende, hafva mycket anseende, *auf Höchsten Befehl:* på befallning från högsta ort, på hans maj:ts befallning, *das ist ja ein höherer Blödsinn:* det är ju rent af fånigt, *hohe Blüte:* hög blomstring, *nach hohen Dingen trachten:* vilja högt upp, *hohe Ehre:* stor ära, *die hohen Feiertage* el. *Feste:* de stora högtiderna, *hoher Flor:* hög blomstring, *hohe Flut:* hög flod, högvatten, *das hohe Gebirge:* bärgsträckans högsta delar, högfjäll, *ein höheres Gebot thun:* bjuda högre, öfverbjuda, *der höchste Genuss:* största njutningen, *die höchste Glücksstufe:* lyckans högsta trappsteg, gram. *höherer, höchster Grad:* komparativ, superlativ, *'das Leben ist der Güter höchstes nicht':* lifvet är ej det högsta goda, *ein hoher Herr:* en högt uppsatt herre, *die hohen Herrschaften:* kungliga, furstliga familjen, de kungliga, de höga resande m. m., *in höchster Höhe:* högst upp, *die höheren Kreise:* de högre kretsarne, bild. *das hohe Lied:* höga visan, *höchste Lust:* största fröjd, *drei Mann ~* tre man högt, *~ und niedrig:* hög och låg, *in der höchsten Not:* i sin stora nöd, särv. när nöden är som störst, *die Not ist aufs höchste gestiegen:* nöden har nått sin höjd, sin spets, bild. *eine hohe Nummer bei jmdm haben:* stå högt i gunst hos ngn, *mit Erlaubnis der hohen Obrigkeit* el. *mit hoher obrigkeitlicher Erlaubnis:* med höga vederbörandes tillåtelse, *höhe-*

* akta ans. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ren Orts: på högre ort, *in hoher Person:* i egen hög person, *der Hohe Priester:* öfversteprästen, *hohe Schule:* a) högre allmänt läroverk, b) högskola, bildl. *er hat die hohe Schule durchgemacht:* han är mycket lärd, är hemmastadd i allt, *eine hohe Schulter haben:* vara sned (ha den ena axeln högre än den andra), *die hohe See:* öppna sjön, *das ist ihm zu ~* det går öfver hans horisont, *der Fluss ist* el. *geht ~* vattenståndet är högt i strömmen, *einen hohen Sinn tragen:* vara högsint, *in höherem Sinne:* i högre mening, *der hohe Sommer:* högsommaren, *hohe Stelle:* a) högt beläget ställe, b) högt ämbete, *an höchster Stelle:* på högsta ort, *hoher Stil:* högtidlig stil, *hohe Strafe:* svårt, stort straff, *es ist hoher Tag:* det är ljusan dag, *das Kleid hat eine hohe Taille:* klädningslifvet går högt upp, mus. *hoher Ton:* hög ton, bildl. *einen hohen Ton annehmen* el. *anschlagen:* tala ur en hög, befallande ton, vara morsk, *hohes Wasser:* högt vattenstånd, *höher werden:* blifva högre, höja sig, växa, *es ist die höchste Zeit:* det är i sista minuten; b) adv. *~ achten:* högakta, *bei jmdm ~ angeschrieben sein:* stå väl hos ngn, *~ beglücken:* i hög grad lyckliggöra, *~ erfreut sein:* vara mycket glad, *jmdn ~ erheben:* upphöja ngn till skyarne, *~ fallen:* falla från en ansenlig höjd, falla djupt, *das Wort ~ führen:* tala ur en hög, befallande ton, *~ gehen:* stiga högt, gå långt, *~ und heilig* el. *teuer geloben:* lofva, svärja vid allt hvad dyrt och heligt är, *die Hände, den Kopf ~ halten:* hålla upp händerna, hufvudet, *wie ~ halten Sie diese Ware?* hvad tar ni för denna vara? *etw. ~ halten:* högt värdera ngt, *~ hängen, ~ heben, ~ kommen, diese Ware kommt uns* (dat.) *~* [*zu stehen*]: denna sak blir oss dyr, *wenn es ~ kommt:* på sin höjd, allra högst, *das wird ihm ~ zu stehen kommen:* det kommer att stå honom dyrt, *höher können:* kunna komma, nå högre upp, *jmdn ~ leben lassen:* utbringa ett lefve för ngn, *er lebe ~!* lefve han! *~ lebe der König!* lefve konungen! *das Kleid ~ nehmen:* lyfta upp, hålla upp klädningen, *wenn man 's ~ rechnet:* på sin höjd, *das Herz schlägt ihm höher:* hans hjärta slår hastigare, *~ am Brett sein:* stå högt i gunst, *die Saiten ~ spannen:* spänna bågen högt, *~ spielen, ~ steigen, jmdn ~ stellen:* sätta ngn högt, mus. *höher stimmen, den Kopf* el. *die Nase ~ tragen:* sätta näsan i vädret, *die Preise höher treiben:* drifva upp prisen, *drei Stock ~ wohnen:* bo i tredje våningen, adv. bo tre trappor upp. jfr *höchst, höchstens.* II. -[*s*], -[*s*], *n.* lefve, lefverop, t. ex. *ein ~ ausbringen.* **-achtbar,** *a.* mycket aktningsvärd, välaktad. **-achtung,** 0, *f.* högaktning. **-achtungsvoll,** *a.* högaktningsfull. **-ad[e]lig,** *a.* högadlig. **-alt,** *a.* ålderstigen. **-altar,** -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* högaltare. **-alterig** = *-alt.* **-amt,** -[*e*]*s*, 0, *n.* mässa med musik, altartjänst, högmässa. **-anzehnlich,** *a.* högt aktad. **-bau,** -[*e*]*s*, 0, *m.* ⊕ byggande ofvan jord, husbyggnad. **-begabt,** *a.* högt begåfvad. **-beglückend,** *a.* i hög grad lyckliggörande. **-beglückt,** *a.* lyckliggjord, lycksalig, säll. **-beinig,** *a.* högbent, långbent. **-bejahrt,** *a.* mycket gammal, ålderstigen. **-berühmt,** *a.* högt berömd. **-betagt** = *-bejahrt.* **-betont,** *a.* starkt betonad. **-blau,** *a.* högblå. **-bootsmann,** -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* ⚓ högbåtsman. **-bord,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ⚓ fartyg med högt bord. **-bordig,** *a.* ⚓ försedd med högt bord. **-brüstig,** *a.* högbröstad; bildl. morsk. **-busig,** *a.* högbarmad; bildl. stolt. **-deutsch,** I. *a.* högtysk. II. *n.* högtyska, jfr *deutsch.* **-druck,** -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. ⊕ högtryck. 2. tryck med upphöjda bokstäfver. **-ebene,** -*n*, *f.* högslätt. **-edel,** *a.* högädel. **-edelgeboren,** *a.* högvälboren. **-ehrwürden,** obejl. *f.* högärevördighet. **-ehrwürdig,** *a.* högärevördig. **-entzückt, -erfreut,** *a.* högligen förtjust. **-erhaben,** *a.* högt upphöjd; bildl. afv. mycket upplyftande, sublim. **-fahrend,** *a.* högtflygande, högtrafvande, morsk. **-fein,** *a.* särdeles fin, finfin. **-fest,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* stor fest. **-fläche,** -*n*, *f.* platå. **-fliegend,** *a.* högtflygande. **-flug,** -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. hög flygt. 2. jag. storfogel. **-fürstlich,** *a.* furstlig. **-geachtet,** *a.* högaktad. **-gebenedei[e]t,** *a.* (om jungfru Maria) högt välsignad. **-gebietend,** *a.* stormäktig. **-gebirge,** *-s*, -, *n.* högfjäll. **-geboren,** *a.* hög(väl)boren. **-gebrüstet,** *a.* högbröstad. **-geehrt,** *a.* högt ärad. **-gefühl,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* upplyftande känsla el. medvetande. **-gehen,** *-s*, 0, *n.* stegring, stigande. t. ex. *das ~ der Preise.* **-gehend,** *a.* ⚓ som går högt, vräker (om sjön). **-gelahrt,** förålder. = *-gelehrt.* **-gelb,** *a.* höggul. **-gelegen,** *a.* högt belägen. **-gelehrt,** *a.* höglärd. **-geübt,** *a.* högtlofvad. **-geneigt,** *a.* välbevågen. **-genuss,** *-es*, *-e* †, *m.* stor, sann njutning. **-gepriesen,** *a.* högt prisad. **-gericht,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. domstol i lifssaker. 2. afrättningsplats, galgbacke. **-gesang,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* lofsång, hymn. **-geschmack,** -[*e*]*s*, 0, *m.* utsökt fin smak; smak af vildt. **-geschossen,** *a.* som skjutit upp högt, hög, lång. **-geschürzt,** *a.* högt uppskörtad. **-gesegnet,** *a.* högt välsignad. **-gesinnt,** *a.* högsint, ädelmodig. **-gespannt,** *a.* högt spänd. **-gestalt,** *-en*, *f.* upphöjd figur; bildl. framstående personlighet, jättegestalt. **-gestellt,** *a.* högt uppsatt. **-gestimmt,** *a.* mus. högt stämd; bildl. högstämd. **-gestirnt,** *a.* försedd med hög(hvälfd) panna. **-get[h]ürmt,** *a.* 1. försedd med höga torn. 2. högt upptornad. **-gewachsen,** *a.* högväxt. **-gewild,** -[*e*]*s*, 0, *n.* jag. högdjur. **-gewölbe,** *-s*, -, *n.* högt hvalf. **-gräflich,** *a.* höggreflig. **-heilig,** *a.* (mycket) helig. **-hin,** *adv.* uppifrån, från

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

höjden, från en stor höjd. **-herrlich,** *a.* härlig, lysande, fräjdad. **-herzig,** *a.* höghjärtad, högsint. **-herzigkeit,** 0, *f.* högsinthet, ädelmod. **-hin,** *adv.* högt upp. **-holz,** *-es,* 0, *n.* skog. nedfallna grenar. **-jagd,** *-en, f.* jag. jagt på högdjur. **-kante,** *-n, f.* uppstående kant. **-kirche,** 0, *f. Die ~* engelska högkyrkan. **-kirchlich,** *a.* högkyrklig. **-klingend,** *a.* starkt ljudande, stark, kraftig (om ljud); bildl. klingande, svassande, högtrafvande. **-komisch,** *a.* komisk i motsats till burlesk. **-land,** *-[e]s, -er* †, *n.* högland. **-länder,** *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* högländare, bärgsbo. **-ländisch,** *a.* högländ. **-löblich,** *a.* vällofilig. **-mächtig,** *a.* stormäktig. **-mastig,** *a.* ⚓ högmastad. **-meister,** *-s, -, m.* högmästare. **-meistert[h]ům,** *-[e]s,* 0, *n.* högmästarevärdighet. **-messe,** *-n, f.* = *-amt.* **-mögend,** *a.* (stor)mäktig. **-mut[h],** *-[e]s,* 0, *m.* högmod. **-mût[h]ig,** *a.* högmodig. **-näsig,** *a.* F morsk. **-näsigkeit,** 0, *f.* F morskhet. **-nöt[h]peinlich,** *a.* jur. föråldr. rofvande dom i lifssaker. *~es Halsgericht:* domstol, rätt som fäller dödsdom. **-ofen,** *-s,* †, *m.* ⊕ masugn. **-poetisch,** *a.* mycket poetisk, högstämd. **-preisen,** *tr.* högt prisa, upphöja, fira. **-preislich,** *a.* högligen berömlig. **-quelle,** *-n, f.* högt belägen källa. **-ragend,** *a.* som sträcker sig högt upp, hög. **-randig,** *a.* försedd med höga ränder el. kanter. **-rot[h],** *a.* högröd. **-rund,** *a.* konvex, kupig. **-runde,** 0, *f.* konvexitet, kupighet. **-sänger,** *-s, -, m.* sopransångare. **-schaftstuhl,** *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ hautelisseväfstol. **-schätzung,** 0, *f.* högaktning. **-schlagend,** *a. ~es Herz:* hjärta som slår a) häftigt, b) bildl. för det som är stort. **-schule,** *-n, f.* högskola. **-schult[e]rig,** *a.* 1. högaxlad. 2. sned (som har den ena axeln högre än den andra). **-schuss,** *-es, -e* †, *m.* skott uppåt. **-schwanger,** *a.* som befinner sig i långt framskridet hafvandeskap. **-selig,** *a.* högtsalig. **-sinn,** *-[e]s,* 0, *m.* högsinthet, ädelmod. **-sinnig,** *a.* högsint, ädelmodig. **-sommer,** *-s,* 0, *m.* högsommar. **-sprung,** *-[e]s, -e* †, *m.* höjdsprång. **-stamm,** *-[e]s, -e* †, *m.* högstammigt träd. **-stämmig,** *a.* högstammig. **-stapelei,** *-en, f.* uppträdande som industririddare. **-stapeln,** *itr. h.* uppträda som industririddare. **-stäpler,** *-s, -, m.* industririddare. **-stellung,** 0, *f.* upphöjande. **-stift,** *-[e]s, -e[r], n.* 1. till en katedralkyrka hörande stift, högstift, ärkestift. 2. högskola. **-strasse,** *-n, f.* landsväg. **-strebend,** *a.* högtsträfvande. **-that,** *-en, f.* stor handling. **-ton,** *-[e]s,* 0, *m.* gram. hufvudton, exspiratorisk hufvudakcent. **-tonig,** *a.* gram. försedd med hufvudton. **-tönend,** *a.* högljudd, skallande. **-tory,** *-y[s], -ies, m.* ultrakonservativ. **-trabend,** *a.* som lyfter benen högt vid traf; vanl. bildl. högtrafvande. **-traber,** *-s, -, m.* trafvare som lyfter benen högt. **-verdient,** *a.* högt förtjänt. **-vermögend,** *a.* (stor)mäktig. **-verständig,** *a.* särdeles förståndig. **-verrat[h],** *-[e]s.* 0, *m.* högförräderi. **-verrät[h]er,** *-s, -, m.* högförrädare. **-verrät[h]erisch,** *a.* högförrädisk. **-wache,** *-n,* **-wacht,** *-en, f.* ✕ a) vakt på ett högt beläget ställe, b) ett sådant ställe, c) signal från en sådan vakt. **-wächter,** *-s, -, m.* på en höjd posterad vakt. **-wald,** *-[e]s, -er* †, *m.* högstammig skog, timmerskog. **-waldig,** *a.* timmerskogs-. **-waldung,** *-en, f.* = *-wald.* **-warte,** *-n, f.* högt beläget vakttorn. **-wasser,** *-s,* 0, *n.* ⚓ högt vatten. **-weg,** *-[e]s, -e, m.* landsväg. **-weise,** *a.* högvis, välvis. **-wichtig,** *a.* högvigtig. **-wild[bret],** *-[e]s,* 0, *n.* jag. högdjur. **-wohledel,** *a.* högädel. **-wohlgeboren,** *a.* högvälboren. **-würden,** obsjl. *f.* högvördighet. **-würdig,** *a.* högvördig. **-zeit** se nedan.

höchlich, *adv.* högligen, ganska.

höchst, *a.* högst, jfr *hoch I.* **-hosteuert,** *a.* högst beskattad. **-derselbe,** *a.* högstdensamme. **-eigen,** *a. Mit ~er Hand:* med egen hög hand. **-eigenhändig,** *a.* gjord, skrifven med egen hög hand. **-kommandierende(r),** (adj. böjn.) *m.* öfverbefälhafvare. **-möglich,** *a.* högsta möjliga, möjligast största. **-selber,** *a.* högstdensamme, i egen hög person.

höchstens, *adv.* högst, på sin höjd.

Hochzeit, *-en, f.* bröllop, äfv. boktryck. *~ halten* el. *machen:* fira bröllop. **-[s]...** Ex. **~bitter,** *-s, -, m.* bröllopsbjudare. **~brief,** *-[e]s, -e, m.* bröllopsbref. **~feier,** *-n, f.* bröllopsfest. **~feierlichkeit,** *-en, f.* bröllopshögtidlighet. **~fest,** *-[e]s, -e, n.* = *~feier.* **~festlichkeit** = *~feierlichkeit.* **~gast,** *-[e]s, -e* †, *m.* bröllopsgäst. **~gedicht,** *-[e]s, -e, n.* bröllopsverser, bröllopsdikt. **~geschenk,** *-[e]s, -e, n.* bröllopsgåfva, brudgåfva. **~kranz,** *-es, -e* †, *m.* bröllopskrans, brudkrans. **~leute,** *plur.* bröllopsfolk. **~mutter,** *-* †, *f.* brudens mor. **~reise,** *-n, f.* bröllopsresa. **~tag,** *-[e]s, -e, m.* bröllopsdag. **~vater,** *-s, -* †, *m.* brudens far. **~woche,** *-n, f.* bröllopsvecka.

hochzeitlich, *a.* bröllops-.

Hockle, *-en, f.* 1. åkerbr. skyl, rök. 2. gymn. nedhukad ställning. 3. brädspel. huk. **-gang,** *-[e]s,* 0, *m.* gång i nedhukad ställning. **-sprung,** *-[e]s, -e* †, *m.* språng med uppdragna knän.

hocklen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. sitta el. sätta sig på en annans rygg. 2. äfv. *sich ~* sitta nedhukad. 3. F sitta stilla, sitta inne. *Immer zu Hause ~* ständigt sitta hemma, vara en stuggris. II. *tr.* 1. taga på ryggen. 2. åkerbr. sätta i skyl, i rök.

Hocker, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* 1. stillasittande person, stuggris. 2. se *Höker.*

Höcker, *-s, -, m.* 1. kulle, upphöjning, ojämnhet. 2. utväxt, knöl, puckel. 3. se *Höker.* **-huhn,** *-[e]s, -er* †, *n.* zool. hokkohöns. **-oche[s],** *-en, -en, m.* zool. bisonoxe. **-schwan,** *-[e]s, -e* †, *m.* zool. tam svan. **-tragend,** *a.* försedd med en puckel, puckelryggig, pucklig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

höckerhaft, höckericht, höckerig, *a.* puckelartad, pucklig, puckelryggig; vågig, ojämn, knagglig.

Hode, *-n, f.* **Hode||n,** *-ns, -n, m.* dim. *Hödchen, -lein,* testikel. *-n...* Ex. **~sack,** *-[e]s, -e* †, *m.* testikelpung.

Hodegétik, 0, *f.* hodegetik, anvisning till bedrifvande af vetenskapligt studium.

Hodométer, *-s, -, m.* och * *n.* stegräknare.

Hof, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. gård. *Jmdn von Haus und ~ treiben:* drifva ngn från hus och hem. 2. gods, gård, herrgård. 3. gård kring solen el. månen el. en stjärna. 4. värdshus, hotell. 5. hof. *Bei ~e:* vid hofvet. 6. kur, t. ex. *einem Mädchen den ~ machen:* göra sin kur, slå för, kurtisera en flicka. **-acker,** *-s, -*†, *m.* till en bond- el. herrgård hörande åker. **-amt,** *-[e]s, -er* †, *n.* anställning vid hofvet, hofsyssla. **-arbeit,** *-en, f.* 1. arbete för el. vid hofvet. 2. arbete vid herrgården, dagsverke. **-art,** *-en, f.* hofskick. **-arzt,** *-[e]s, -e* †, *m.* hof-, liflläkare. **-bäcker,** *-s, -, m.* hofbagare. **-bauer,** *-s* el. *-n, -n, m.* 1. bonde som äger en gård, hemmansägare. 2. till ett herresäte hörande lifegen bonde. **-beamte(r),** (adj. böjn.) *m.* hoffunktionär. **-befreit,** *a.* privilegierad på grund af hofrelationer. **-besitzer,** *-s, -, m.* gårds-, gods-, hemmansägare. **-brauch,** *-[e]s, -e* †, *m.* hofsed. **-burg,** *-en, f.* fursteborg, fursteresidens; *die ~* käjserliga slottet i Wien. **-dame,** *-n, f.* hofdam. **-diener,** *-s, -; m.* hoffunktionär, hofbetjänt. **-dienerschaft,** 0, *f.* hoffolk, hofbetjäning. **-dienst,** *-[e]s,* 0, *m.* hoftjänst. **-fähig,** *a.* som har tillträde till hofvet. **-fähigkeit,** 0, *f.* tillträde till hofvet. **-fa[b]rt** se nedan. **-fest,** *-[e]s, -e, n.* hoffest. **-frau,** *-en, f.* kvinna som går på dagsverken. **-fräulein,** *-s, -, n.* hoffröken. **-gebrauch** = *-brauch.* **-geflügel,** *-s,* 0, *n.* tamt fjäderfä. **-gefolge,** *-s,* 0, *n.* hoffolk. **-gericht,** *-[e]s, -e, n.* 1. hofrätt. 2. ett slags underrätt som dömer i frågor rörande gränstvister m. m. **-gerichtsrat[h],** *-[e]s, -e* †, *m.* hofrättsråd. **-gesinde,** *-s,* 0, *n.* 1. hofbetjäning. 2. till en landtgård hörande tjänstefolk, gårdsfolk. **-graf,** *-en, -en, m.* 1. hofrättspresident. 2. hofgrefve (en käjserlig hoftitel). **-gunst,** 0, *f.* hofgunst. **-gut,** *-[e]s, -er* †, *n.* 1. till en furstes privata egendom hörande gods, domän. 2. herrgård. 3. dagsverksskyldig gård. 4. gård på ett helt hemman. **-halt,** *-[e]s,* 0, *m.* hof(hus)hållning. **-halten,** *itr. h.* hålla hof. **-haltung,** 0, *f.* hofhållning. **-herr,** *-n, -en, m.* ägare till ett herresäte. **-hörig,** *a.* lydande under ett herresäte och dagsverksskyldig där. **-hund,** *-[e]s, -e, m.* gårdvar. **-jäger,** *-s, -, m.* hofjägare. **-junker,** *-s, -, m.* hofjunkare. **-kammer,** *-n, f.* ämbetsverk för 1. hofförvaltning, 2. domänförvaltning. **-kapelle,** *-n, f.* 1. hofkapell. 2. slottskapell. **-kaplan,** *-[e]s, -e* †, *m.* hofkapellan. **-kavalier,** *-[e]s, -e, m.* hofkavaljer. **-keller,** *-s, -, m.* hofkällare. **-kreis,** *-es, -e, m.* hofkrets. **-kriegsrat[h],** *-[e]s, -e* †, *m.* hofkrigsråd i Österrike. **-küche,** *-n, f.* hofkök. **-küchenmeister,** *-s, -, m.* hofköksmästare, hofkock, hofmästare. **-kunst,** 0, *f.* hofskick. **-lager,** *-s, -, n.* hofläger. **-leben,** *-s,* 0, *n.* hoflif. **-lehen,** *-s, -, n.* län som förpligtar till hoftjänst. **-leute,** *plur.* hoffolk. **-lieferant,** *-en, -en, m.* hofleverantör. **-magd,** *-e* †, *f.* (herrgårds)piga. **-manier,** *-en, f.* hofmanér, hofsed. **-mann,** *-[e]s, Hofleute, m.* 1. hofman. 2. dagsverksskyldig bonde, torpare. 3. = *-meier.* 4. godsägare, hemmansägare. **-männisch,** *a.* hofmanna-. **-mark,** 0, *f.* till ett herresäte hörande jord. **-marschall,** *-[e]s, -s* el. *-e* †, *m.* hofmarskalk. **-mässig,** *a.* hofmanna-, höfvisk. **-meier,** *-s, -, m.* inspektor, rättare. **-meister,** *-s, -, m.* 1. hofmästare. 2. guvernör, informator. Mdl. *den ~ spielen:* komma med moralkakor. 3. intendent. 4. = *-meier.* **-meisterei,** *-en, f.* 1. hofmästarsyssla. 2. guvernörs-, informatorsplats; Mdl. mästrande, småaktighet. 3. intendentur. 4. inspektorsplats. **-meisterin,** *-nen, f.* 1. hofmästarinna. 2. guvernant. 3. hushållerska. **-meisterisch,** **-meisterlich,** *a.* kännetecknande för, tillkommande en hofmästare m. m. se *-meister.* **-meistern,** * *tr.* och *itr. h. Jmdn* el. *an jmdm ~* mästra, tillrättavisa ngn, lära ngn mores. **-mundschenk,** *-en, -en, m.* hofmunskänk. **-narr,** *-en, -en, m.* hofnarr. **-partei,** *-en, f.* hofparti. **-poet,** *-en, -en, m.* hofpoet. **-prediger,** *-s, -, m.* hofpredikant. **-rat[h],** *-[e]s, -e* †, *m.* hofråd. **-rät[h]in,** *-nen, f.* hofrådinna. **-raum,** *-[e]s, -e* †, *m.* gård, gårdsrum. **-recht,** *-[e]s,* 0, *n.* 1. gårdsrätt. 2. lag som bestämde förhållandena mellan länsherre och vasaller, mellan egendomsherre och underlydande. **-richter,** *-s, -, m.* hofrättsråd, hofrättspresident. **-schauspieler,** *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* skådespelare, skådespelerska på en hofteater. **-schneider,** *-s, -, m.* hofakräddare. **-schranz[e],** *-en, -en, m.* **-schranze,** *-n, f.* krypande hofman, hofliismare. **-sitte,** *-n, f.* hofsed. **-sprache,** *-n, f.* hofspråk. **-staat,** *-[e]s,* 0, *m.* hofstat. **-tag,** *-[e]s, -e, m.* 1. hofdag. 2. dagsverksdag. **-thür[e],** *-en, f.* dörr till gården. **-trauer,** 0, *f.* hofsorg. **-welt,** 0, *f.* hof, hofsocietet. **-wohnung,** *-en, f.* (in)åt gården belägen våning. **-zirkel,** *-s, -, m.* hofcirkel. **-zwang,** *-[e]s,* 0, *m.* 1. hoftvång, hofetikett. 2. dagsverksskyldighet.

Hoffä[h]rt, 0, *f.* högfärd, högmod.

hoffä[h]rtig, *a.* högfärdig, högmodig.

hoffilen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* hoppas, *auf etw.* (ack.): på ngt. *Auf Gott ~* sätta sitt hopp, sin lit till Gud.

hoffentlich, *adv. Er ist ~ gesund:* jag hoppas, (att) han är frisk.

Hoffnung, *-en, f.* hopp, förhoppning, förvän-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

tan. *Jmdm* ~ *auf etw.* (sch.) *machen:* gifva ngn hopp om ngt, *sich* ~ *auf etw. machen:* göra sig, hysa hopp om ngt. *Der* ~ *leben dass* ... hysa det hoppet att ... *Getäuschte* ~ sviken förväntan. *Guter* ~ *sein:* a) vara vid godt hopp, b) gå i väntande dagar. **-s...** Ex. **~les,** *a.* hopplös. **~lösigkeit,** 0, *f.* hopplöshet. **~rsich,** *a.* rik på förhoppningar. **~schimmer,** *-s,* 0, *m.* = *~strahl.* **~selig,** *a.* salig i hoppet. **~strahl,** *-[e]s, -en, m.* glimt af hopp. **~trunken,** *a.* berusad af hopp. **~voll,** *a.* hoppfull.

hofieren, *-te, -t, itr. h.* 1. kalasa, lefva gladt. 2. roa i sht med musik, musicera. 3. *Jmdm* ~ kurtisera ngn. 4. F göra sitt tarf.

höfisch, *a.* 1. höfvisk. 2. krypande.

höflich, *a.* höflig, artig.

Höflichkeit, *-en, f.* höflighet, artighet. **-s...** Ex. **~bezeigung, ~bezeugung,** *-en, f.* höflighetsbetygelse. **~formel,** *-n, f.* höflighetsformel.

Höfling, *-[e]s, -e, m.* hofman, hoflismare. **-s...** Ex. **~scha[a]r,** *-en, f.* skara krypande hofmän.

Höhe, *-n, f.* 1. höjd, t. ex. *eines Berges, seines Glückes, des Preises, des Tons, eines Bataillons,* astr. *eines Gestirns,* ⚓ *auf der* ~ *eines Orts sein;* mat. lodräta afståndet mellan en figurs spets och dess bas. *In gleicher* ~ *mit etw. sein:* befinna sig i jämnhöjd, vara jämnhög med, lika hög som ngt. sinnl. *auf der* ~ *seiner Zeit sein:* stå på höjden af sin tids bildning. *In die* ~ uppåt, upp, *in die* ~ *bringen:* uppdraga, *in die* ~ *fahren:* a) fara, stiga upp, b) fara, rusa upp, *dieses Waren gehen in die* ~ priset på dessa varor stiger, *in die* ~ *halten:* hålla upp, *in die* ~ *kommen:* komma upp, *in die* ~ *richten:* a) rikta uppåt, b) resa upp, *in die* ~ *schiessen:* skjuta upp, *sich in die* ~ *schwingen:* svinga sig upp, *den Kopf in die* ~ *werfen:* kasta nacken bakåt. *Das ist die rechte* ~*!* iron. det är just vackert! Mus. *die Sängerin hat eine schöne* ~ sångerskan går mycket högt. 2. mål. liflighet, styrka, t. ex. *die* ~ *der Farben.* **-punkt,** *-[e]s, -e, m.* höjdpunkt. **-rauch** se *Herauch.* **-n...** Ex. **~dienst,** *-[e]s,* 0, *m.* offrande på höjder. **~klima,** *-s,* 0, *n.* bärgsklimat. **~mass,** *-es, -e, n.* höjdmått. **~messer,** *-s, -, m.* höjdmätare. **~messung,** *-en, f.* höjdmätning. **~rauch** se *Herauch.* **~richtung,** 0, *f.* ✕ höjdriktning. **~schicht,** *-en, f.* geologiskt lager, aflagring. **~verhältnis[s],** *-ses, -se, n.* höjdförhållande. **~zug,** *-[e]s, -e* †, *m.* höjdsträckning.

Höhe... Ex. **-lied,** *-[e]s,* 0, *n.* höga visan. **-priester,** *-s, -, m.* öfverstepräst. **-priesteramt,** *-[e]s, -er* †, *n.* öfversteprästämbete. **-priesterlich,** *a.* öfversteprästerlig. **-priestert[h]um,** *-[e]s,* 0, *n.* öfversteprästämbete. — *Anm.* Båda sammansättningsleden böjas, t. ex. *der Hohe priester, ein Hoher priester, des Hohen priesteramtes, des hohen priesterlichen Amtes.*

Hoheit, *-en, f.* 1. höghet, majestät; värdighet. 2. a) furstes rättighet, b) rätt till öfverhöghet. **-s...** Ex. **~recht,** *-[e]s, -e, n.* = *Hoheit 2.*

hoheitlich, *a.* hög, furstlig.

höhlen, *-te, ge-t, tr.* göra högre, höja, upphöja; mål. låta framträda.

höher se *hoch I.* **-berechtigt,** *a.* som har större rättigheter. **-gebot,** *-[e]s, -e, n.* högre bud. **-legung,** 0, *f.* förflyttning högre upp, höjande.

hohl, I. *a.* 1. ihålig, urhålkad, knokay, tom; sinnl. tom, intetsägande. ~ *ausarbeiten:* urhålka. *Er ist ein* ~*er Kopf:* hans hufvud är tomt. ~*er Weg:* hålväg. 2. ~*e Augen, Wangen:* insjunkna ögon, kinder. 3. ⚓ ~*e See:* dyningar, svallvågor, *die See geht* ~ det är, går dyningar. 4. om ljud: ihålig, dof. II. *-[e]s, -e, n.* ihålighet, hål, håla. **-äugig,** *a.* med insjunkna ögon. **-bäckig,** *a.* med insjunkna kinder. **-bäuchig,** *a.* F som har en tom mage. **-bohrer,** *-s, -, m.* ⊕ vanligt borr, hålborr. **-decht,** *-[e]s, -e, m.* rundveke. **-eisen,** *-s, -, n.* ⊕ 1. urhålkadt järn; järnrör. 2. hålmäjsel. **-feile,** *-n, f.* ⊕ rund fil. **-fläche,** *-n, f.* konkav yta. **-gefäss,** *-es, -e, n.* ihåligt kärl. **-gehend,** *a.* ⚓ ~*e See:* dyningar. **-gerinne,** *-s, -, n.* ⊕ ränna. **-geschliffen,** *a.* konkavt slipad. **-geschoss,** *-es, -e, n.* hålkula. **-geschwür,** *-[e]s, -e, n.* med. fistel. **-glas,** *-es, -er* †, *n.* 1. hålglas. 2. konkav glaslins. **-guss,** *-es, -e* †, *m.* ⊕ afgjutning. **-hering,** *-[e]s, -e, m.* sill utan rom el. mjölke. **-kehle,** *-n, f.* ⊕ hålkäl. **-klinge,** *-n, f.* ✕ hålklinga. **-kopf,** *-[e]s, -e* †, *m.* tomt hufvud, träskalle. **-kreisel,** *-s, -, m.* ihålig brumsnurra. **-kugel,** *-n, f.* ✕ hålkula. **-leiste** = *-kehle.* **-mass,** *-es, -e, n.* rymdmått. **-meissel,** *-s, -, m.* ⊕ hålmäjsel. **-münze,** *-n, f.* brakteat. **-raum,** *-[e]s, -e* †, *m.* ihålighet. **-rund,** *a.* konkav. **-rundung,** *-en, f.* konkavitet, urhålkning. **-säule,** *-n, f.* ihålig pelare. **-saum,** *-[e]s, -e* †, *m.* hålsöm. **-schaufel,** *-n, f.* skofvel. **-schiene,** *-n, f.* ⊕ (järnväga)skena med konkava sidor. **-schnitt,** *-[e]s, -e, m.* ⊕ konkav utskärning. **-spiegel,** *-s, -, m.* konkav spegel. **-stempel,** *-s, -, m.* ⊕ hålstamp. **-taube,** *-n, f.* zool. blåduf va (Columba œnas). **-weg,** *-[e]s, -e, m.* hålväg. **-zahn,** *-[e]s, -e* †, *m.* bot. korsört (Galeopsis). **-ziegel,** *-s, -, m.* ⊕ bugtig tegelpanna, takåstegel; tegelrör. **-zirkel,** *-s, -, m.* ⊕ krumcirkel.

Hohle, *-n, f.* hålväg.

Höhle, *-n, f.* håla, grotta; ihålighet, hål. **-n...** Ex. **~bär,** *-en, -en, m.* zool. grottbjörn. **~bewohner,** *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* grottinvånare. **~fund,** *-[e]s, -e* [†], *m.* grottfynd. **~mensch,** *-en, -en, m.* grottmänniska. **~tempel,** *-s, -, m.* grottempel, klipptempel. **~t[h]ier,** *-[e]s, -e, n.* zool. i grottor lefvande djur.

hohlen, *-te, ge-t, itr. s.* blifva ihålig.

höhlen, *-te, ge-t,* I. *tr.* urhålka. II. *Sich* ~ blifva ihålig, urhålkas.

* äkta oms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Höhler, *-s, -, m.* en som urhålkar.
Hohlheit, *-en, f.* 1. ihålighet. 2. bild. tomhet, innehållslöshet.
höhlig, *a.* försedd med hålor, med hål.
Hohlung, *-en, f.* håla, ihålighet.
Höhlung, *-en, f.* 1. urhålkning. 2. = föreg.
Hohn, *-[e]s*, 0, *m.* 1. hån. 2. trots. *Jmdm zum ~e:* ngn till trots. **-gelächter**, *-s, -, n.* **-lache**, 0, *f.* hånskratt. **-lächeln**, * *itr. h.* hånle. **-lachen**, * *itr. h.* hånskratta, *jmdm:* åt ngn. **-necken**, * *tr.* och *itr. h.* förhåna, begabba, göra spe af. **-neckerei**, *-en, f.* hån, begabberi, spe. **-sprechen**, *itr. h.* håna, *jmdm, einer Sache:* ngn, ngt. *Dem Gesetze ~* trotsa lagen. *Der Vernunft ~* a) håna förnuftet, b) på ett grett sätt strida mot förnuftet, vara förnuftsvidrig. **-sprecher**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* begabbare, en som hånar.
höhnen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. håna, förhåna, begabba. 2. trotsa.
Höhnerei, *-en, f.* begabberi, hån.
höhnisch, *a.* hånfull.
hoké, *interj.* åhå!
Hohofen, *-s, -†, m.* ⊕ masugn.
hoihó, *interj.* i sht ⚓ åhåj!
hojáh[n]len, *-te, -t, itr. h.* 1. skria som åsnan. 2. P högljudt gäspa, gapa.
Höke, *-n, -n, m.* se *Höker.* **-[n]...** se *Höker...*
höklen se *kökern.*
Höker, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* hökare, månglare, månglerska. **-frau**, *-en, f.* månglerska. **-kram**, *-[e]s, -e †*, **-laden**, *-s, -†, m.* hökarbod. **-wa[n]re**, *-n, f.* hökarvara. **-weib**, *-[e]s, -er, n.* månglerska.
Hökerei, 0, *f.* mångleri.
hökerln, *-te, ge-t, itr. h.* mångla; drifva hökarhandel.
Hokuspokus, *-, -, m.* och * *n.* hokuspokus.
hold, I. *a.* huld, bevågen; älsklig, ljuf, förtjusande. *Mein ~er, meine ~e, mein ~chen:* min älskling, min ljufva vän. II. *-[e]s* el. *-en, -e[n]*, adv. **Holde(r)**, (adj. böjn.) *m.* vasall. **-lächelnd**, *a.* huldt, älskligt leende. **-selig**, *a.* huld, ljuf, älsklig. **-seligkeit**, *-en, f.* ljufhet, älsklighet.
Holda = *Holle.*
Holder, 1. = *Holunder.* 2. se *hold II.*
Holdin, *-nen, f.* 1. älskling, huld vän. 2. skönhetsgudinna, huldgudinna, gratie. 3. ovetenskl. för *Unholdin,* se *Unholdin 2.*
holen, *-te, ge-t, tr.* 1. hämta. *Atem* el. *Luft ~* hämta andan. *Wo ~ Sie Ihr Brot?* hvar köper ni ert bröd? *Sich bei jmdm Rat[s] ~* inhämta ngns råd. *Bei ihm ist nichts zu ~* hos honom fins ingenting att få. *Sich einen Schnupfen, Schläge, einen Rausch ~* få snufva, stryk, sig ett rus. *Diese Waren ~ gute Preise:* dessa varor betinga höga pris. 2. ⚓ hala.
Holer, *-s, -, m.* en som hämtar.
Holfter se *Halfter 3.*
Holk, *-[e]s* el. *-en, -en, m.* ⚓ holk.
hollá (stv. - ⁻), *interj.* hollah! hör hit!
Holland, *-s*, 0, *n. npr.* Holland. Ordspr. *nun ist ~ in Not:* nu är fara å färde.
Holländer, I. *-s, -, m.* a) **~in**, *-nen, f.* 1. holländare, holländska. Ordspr. *laufen wie ein ~* springa för brinnande lifvet. 2. ladugårdsarrendator, mäjeriföreståndarska, mäjerska. b) utan fem. 3. ⊕ väderkvarn med rörlig öfverdel. II. *a.* holländsk. **-baum**, *-[e]s, -e †, m.* ⚓ mastträd. **-käse**, *-s, -, m.* holländsk ost. **-mühle**, *-n, f.* = *Holländer I, 3.*
Holländerei, *-en, f.* mäjeri, holländeri.
holländisch, I. *a.* holländsk. II. *n.* holländska, jfr *deutsch.*
Holle, 0, *f. npr.* ursprgl. gudinnan Hulda, sedan på mångahanda sätt omgestaltad af folktron. *Frau ~ schüttelt ihre Betten aus:* det snöar.
Hölle, *-n, f.* 1. helvete. bild. *Himmel und ~ aufbieten:* uppbjuda alla krafter; jfr *heiss.* 2. * smedja. 3. * spiselvrå. **-n...** kr. **~ab**, *adv.* till helvetet. **~angst**, *-e †, f.* F gruflig. helvetisk ångest. **~baug[e]**, *a.* F *Mir ist ~* jag är gruflig rädd. **~brand**, *-[e]s, -e †, m.* 1. helvetets eld. 2. helvetesbrand, illasinnad människa. **~braten**, *-s, -, m.* F galgfogel, åt djäfvulen hemfallen person. **~brut**, 0, *f.* djäfvulsafföda, förbannadt yngel. **-drache**, *-n, -n, m.* 1. djäfvul. 2. F bild. elak människa, djäfvul. **~fahrt**, *-en, f.* helvetesfärd, nedstigande till helvetet. **~geist**, *-[e]s, -er, m.* afgrundsande, djäfvul. **~gestank**, *-[e]s*, 0, *m.* färfärlig stank, helvetisk lukt. **~heiss**, *a.* gruflig het. **~hund**, *-[e]s, -e, m.* 1. helveteshund. 2. satan. 3. P fähund, kanalje. **~kunst**, *-e †, f.* satanisk konst, sataniskt knep. **~lärm**, *-[e]s*, 0, *m.* förfärligt oväsen. **~maschine**, *-n, f.* helvetesmaskin. **~mässig**, *a.* F helvetisk. **~pein**, 0, *f.* afgrundskval, helvetesplåga. **~pfuhl**, *-[e]s*, 0, *m.* helvete, svafvelpöl. **~qual**, *-en, f.* = *~pein.* **~rachen**, *-s*, 0, *m.* 1. helvetesgap, helvetessvalg. 2. F förfärligt stor mun, rysligt svalg. **~schmerz**, *-es, -en, m.* helvetesplåga; ryslig smärta. **~stein**, *-[e]s, -e, m.* helvetessten. **~strafe**, *-n, f.* helvetesstraff. **~thor**, *-[e]s, -e, n.* helvetesport.
höllisch, *a.* helvetisk.
Hollünder se *Holunder.*
Holm, *-[e]s, -e, m.* 1. holme. 2. ⊕ tvärslå öfver tvänne stolpar. 3. ⚓ skeppsvarf. **-gang**, *-[e]s, -e †, m.* holmgång.
Holper, *-s, -[n], m.* 1. knaggla, ojämnhet. 2. stöt förorsakad af knagglor.
holpericht, **holperig**, *a.* knagglig, ojämn.
Holperigkeit, *-en, f.* ojämnhet, knagglighet.
holpern, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* 1. vara knagglig, ojämn. 2. gå ojämnt, snafva, stappla; stöta, skaka, skakande rulla.
Holste, *-n, -n*, **Holsteiner**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* holsteinare, holsteinska.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

holsteiner, holsteinisch, *a.* holsteinsk.
Holstin, *-nen, f.* holsteinska.
holter[die]polter, *adv.* hals öfver hufvud, huller om buller, bullrande.
Holúnder, *-s, -, m.* 1. fläder, hyll (Sambucus). 2. syrén (Syringa). **-beere,** *-n, f.* fläderbär. **-mark,** -[*e*]*s,* 0, *n.* flädermärg. **-thee,** *-s, -s, m.* fläderte.
Holz, *-es, -er* † el. *-e, n.* dim. *Hölzchen, -lein,* 1. trä, träslag, virke, ved. bild. *Männer von anderem ~e:* män af annat slag; F *~ sägen:* dra timmerstockar, snarka. 2. ved, bränsle. *~ hauen:* hugga ved. 3. grenar på träd. 4. träbit, trä. F bild. *~e beschen:* få smaka käppen, vid kägel- och biljardspel: *~ werfen, treffen:* träffa. 5. träd, trädslag. 6. skog. **-abfall,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* spånor. **-anweiser,** *-s, -, m.* person som synar ut skog. **-apfel,** *-s, -*†, *m.* vildäpple, suräpple. **-apfelbaum,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* vildapel. **-arbeit,** *-en, f.* träarbete, trävara, träsak. **-arbeiter,** *-s, -, m.* träarbetare. **-arm,** *a.* skogfattig. **-art,** *-en, f.* träslag. **-ärtig,** *a.* träartad. **-asche,** 0, *f.* träaska. **-ast,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* trädgren, stor gren från hvilken smärre grenar utgå. **-aufseher,** *-s, -, m.* skogvaktare. **-axt,** *-e* †, *f.* vedyxa. **-bauer,** *-s* el. *-n, -n, m.* bonde som har sin största förtjänst på skogskörslor. **-behälter,** *-s, -, m.* vedlår. **-biene,** *-n, f.* zool. trädbi (Xylocopa). **-bildner,** *-s, -, m.* träsnidare. **-birne,** *-n, f.* 1. vildt päron. 2. vildt päronträd. **-bock,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. träbock, sågbock. 2. spiselgaller. 3. F bild. a) envis person, tjurhufvud, b) klumpig, ohyfsad person, klots. 4. zool. timmerman (Cerambyx). **-boden,** *-s,* -[†], *m.* 1. för skog lämplig mark. 2. vedbod. 3. trägolf. **-bohrer,** *-s, -, m.* 1. träborr. 2. zool. åtskilliga skalbaggar, t. ex. Xylophaga. **-bündel,** *-s, -, n.* vedknippa. **-drechsler,** *-s, -, m.* (trä)svarfvare. **-druck,** -[*e*]*s, -e, m.* 1. tryck på trä. 2. träsnitt. **-ersparnis**[**s**], *-se, f.* vedbesparing. **-essig,** -[*e*]*s, -e, m.* träättika. **-fällen,** *-s,* 0, *n.* träds fällande, vedhugguing i skog. **-fäller,** *-s, -, m.* arbetare som fäller träd, vedhuggare i skog. **-faser,** *-n, f.* träfiber. **-felle,** *-n, f.* ⊕ träfil. **-feuerung,** 0, *f.* eldning med ved. **-floss,** *-es, -e* †, *n.* **-flösse,** *-n, f.* timmerflotte. **-flössen,** *-s,* 0, *n.* timmerflottning. **-flösser,** *-s, -, m.* timmerflottare. **-frevel,** *-s, -, m.* skogsåverkan. **-frevler,** *-s, -, m.* skogsåverkare. **-frohne,** *-n, f.* dagsverke i skogen. **-geiass,** *-es, -e, n.* vedlår, vedkontor. **-geld,** -[*e*]*s, -er, n.* 1. betalning för ved, för timmer; vedpengar. 2. inkomst af skog. **-gerät**[**h**], -[*e*]*s, -e, n.* redskap af trä, träkärl. **-gerecht,** *a.* hemmastadd i skogsvetenskapen. **-gerechtigkeit,** *-en, f.* rättighet till hygge, till (fritt) bränsle; vedbrand. **-gericht,** -[*e*]*s, -e, n.* domstol, rätt som dömer i skogsangelägenheter. **-graf,** *-en, -en, m.* 1. ordförande i en skogsrätt, se föreg. 2. skogsägare. **-gräfschaft,** *-en, f.* en *Holzgraf*'s, se föreg., a) ämbete, b) domsrätt. **-hacker,** *-s, -, m.* vedhuggare. **-häher,** *-s, -, m.* zool. nötskrika. **-handel,** *-s,* 0, *m.* vedhandel, vedförsäljning. **-händler,** *-s, -, m.* vedhandlare. **-hau,** -[*e*]*s, -e, m.* hygge. **-hauer** = *-hacker.* **-hof,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* vedgård. **-huhn,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* zool. 1. skogsfågel af hönsslägtet m. tjäder, orre, hjärpe, i sht röda rapphönan (Perdix rufa). 2. spillkråka (Picus martius). **-käfer,** *-s, -, m.* i trä sig uppehållande skalbagge, i sht timmerman (Cerambyx). **-kammer,** *-n, f.* vedkontor. F *sie ist ein Engel aus der ~* hon är just ej ngn skönhet (är ganska fäl). **-kirsche,** *-n, f.* fogelbär. **-kletz,** *-es, -e* †, *m.* 1. träklots. 2. = *-bock 3 b.* **-knecht,** -[*e*]*s, -e, m.* i skogen sysselsatt dräng. **-kohle,** *-n, f.* träkol. **-komment,** *-s, -s, m.* studentspr. *mit jmdm auf dem ~ stehen:* slåss med, mörbulta ngn. **-krähe,** *-n, f.* zool. kråka (Corvus cornix). **-lack,** -[*e*]*s, -e, m.* 1. ⊕ stocklack. 2. lackfernissa till lackering af trävaror. **-leger,** *-s, -, n.* 1. upplag af ved, vedförråd, vedtrafve. 2. trälager. **-leite,** *-n, f.* skogbevuxen bärgsluttning. **-lese,** 0, *f.* vedplockning. **-malerei,** *-en, f.* trämålning. **-mark,** *-en, f.* skogsallmänning. **-markt,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. vedtorg. 2. vedmarknad. **-mäss,** *-es, -e, n.* 1. mått af trä. 2. vedmått. **-mast,** *-en, f.* skogsbete. **-meise,** *-n, f.* zool. svartmes (Parus ater). **-messen,** *-s,* 0, *n.* vedmätning, afdelning i famnar. **-messer,** *-s, -, m.* person som uppmäter, famnvis upplägger ved. **-mist,** -[*e*]*s,* 0, *m.* åkerbr. gödsel efter kreatur, under hvilka löf el. barr användts till strö. **-nagel,** *-s,* -†, *m.* ⊕ tränagel, plugg. **-ordnung,** *-en, f.* skogsordning. **-platz,** *-es, -e* †, *m.* vedupplag, vedgård. **-puppe,** *-n, f.* trädocka. **-reich,** *a.* skogrik. **-reisser,** *-s, -, m.* spånhuggare. **-säge,** *-n, f.* ⊕ (trä)såg **-säure,** *-n, f.* träsyra. **-scheit,** -[*e*]*s, -e, n.* vedträ. **-schlag,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* hygge. **-schläger** = *-hacker.* **-schneidekunst,** 0, *f.* xylografi. **-schneider,** *-s, -, m.* xylograf. **-schnepfe,** *-n, f.* zool. morkulla (Scolopax rusticola.) **-schnitt,** -[*e*]*s, -e, m.* träsnitt. **-schnitzer** = *-bildner.* **-schnitzerei,** *-en, f.* träsnideri. **-schoppen** = *-schuppen.* **-schraube,** *-n, f.* ⊕ träskruf. **-schreier** = *-häher.* **-schuh,** -[*e*]*s, -e, m.* träsko. **-schuppen,** *-s, -, m.* vedbod, vedskjul. **-schwamm,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* trädsvamp. **-setzer** = *-messer.* **-spalter,** **-spälter,** **-speller** = *-hacker.* **-splitter,** *-s, -, m.* trästicka, spån. **-stall,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* = *-schuppen.* **-stoff,** -[*e*]*s, -e, m.* träämne. **-stöss,** *-es, -e* †, *m.* vedtrafve, vedstapel. **-taube,** *-n, f.* zool. 1. ringdufva (Columba palumbus). 2. skogsdufva (Columba œnas). **-teer,** -[*e*]*s, -e, m.* tjära. **-thee,** *-s, -s, m.* = *-trank.* **-theer** se *-teer.* **-trage,** *-n, f.* bår af trä. **-trank,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* ett slags svettdrifvande dekokt (Decoctum

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

lignorum). -**trift**, *-en, f.* skogsbete. -**verschlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* afplankning, stängsel af trä. -**waare** se *-ware*. -**wagen**, *-s*, -[†], *m.* vagn till vedkörning. -**ware**, *-n, f.* trävara. -**wärter**, *-s*, -, *m.* skogvaktare. -**wag**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. skogsväg till ett ställe, efter ved. 2. F bildl. *auf dem ~e sein:* hafva gått vilse, vara på villospår. -**werk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* timmerverk, trävirke, träbeståndsdelar. -**wespe**, *-n, f.* zool. vedstekel (Sirex). -**wurm**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.*, trämask. -**zeit**, *-en, f.* tid för skogshygge. -**zucht**, 0, *f.* skogshushållning.

holzbar, *a.* som får fällas, huggas.

holzlen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* 1. jag. taga träd, träa. 2. hugga ved; plocka ved, ris. II. *tr.* 1. lägga in ved i, elda. 2. ⊕ med virke bekläda, förtimra. 3. studentspr. slå, prygla, plagga på. III. F *sich ~* slåss.

Holzerei, *-en, f.* F slagsmål.

hölzern, *a.* af trä, trä-; bildl. stel, bondaktig.

holzicht, **holzig**, *a.* träaktig, träig, innehållande trä.

Holzung, *-en, f.* skog, skogsdunge, skogspark. Ver för. se *holzen*. -**s**... Ex. **~recht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* rätt till hygge.

homogen, *a.* homogen, likartad.

homolog, *a.* homolog.

Homöopath, *-en, -en, m.* homöopat.

Homöopathie, 0, *f.* homöopati.

homöopathisch, *a.* homöopatisk.

honett, *a.* anständig, ärbar; honett.

honicht, *a.* honingsöt, honingslik.

Honig, -[*e*]*s*, 0, *m.* och ✱ *n.* honing. F bildl. *jmdm ~ ums Maul schmieren:* genom honingsöta ord vilseleda, narra ngn. -**apfel**, *-s*, -†, *m.* paradisäpple. -**ärtig**, *a.* honingsartad. -**bär**, *-en, -en, m.* gulaktig vanlig björn (Ursus arctos). -**bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* biskötsel. -**bauer**, *-s* el. *-n*, -[*n*], *m.* biskötare. -**baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fördligt träd i hvilket en bisvärm håller till. -**behälter**, *-s*, -, *m.* -**behältnis**[**s**], *-ses, -se, n.* bot. honingsgömme. -**biene**, *-n, f.* honingsbi, arbetsbi. -**blume**, *-n, f.* honingsförande blomma. -**dachs**, *-es,-e*[†],*m.* zool. honingsgräfling (Mellivora capensis). -**drüse**, *-n, f.* = *-behälter*. -**essig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* honingsättika. -**farbe**, *-n, f.* honingsgult. -**farben**, *a.* honingsgul. -**fressend**, *a.* honingsätande. -**gelb**, *a.* honingsgul. -**geschmack**, -[*e*]*s*, 0, *m.* honingssmak. -**klee**, -[*e*]*s*, 0, *m.* honingsklöfver (Melilotus). -**kuchen**, *-s*, -, *m.* 1. pepparkaka med honing i. 2. honingskaka. -**kuckuck**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* zool. honingsgök (Indicator). -**lippe**, *-n, f.* honingssöt läpp. -**monat**, -**mond**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* smekmånad. -**mund**, -[*e*]*s*, *-e* [†] el. *-er* †, *m.* honingssöt, ljuf mun. -**pflaster**, *-s*, -, *n.* honingsplåster. -**reich**, *a.* honingsrik. -**saft**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* honingssaft. -**schibe** = *-wabe*. -**schimmel**, *-s*, -, *m.* gulfläckig häst. -**seim**, -[*e*]*s*, 0, *m.* jungfruhoning. -**stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* min. honingssten. -**süss**, *a.* honingssöt. -**süsse**, 0, *f.* honingssötma. -**tafel** = *-wabe*. -**t**[**h**]**au**, -[*e*]*s*, 0, *m.* honingsdagg. -**topf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* honingskruka. -**trank**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* = *-wasser*. -**wabe**, *-n, f.* honingskaka. -**wasser**, *-s*, 0, *n.* honingsvatten. -**zelle**, *-n, f.* cell i en honingskaka.

Honorár, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* honorar.

Honoratiéren, *plur.* honoratiores, notabiliteter.

honoriéren, *-te, -t, tr.* 1. hedra. 2. honorera, betala, inlösa vaxlar. 3. ⚓ *eine Klippe ~* undvika, gå på sidan om en klippa. **Honoriérung**, *f.*

honörig, *a.* ärbar, anständig.

hop, *interj.* hopp!

I. Hopfen, *-s*, 0, *m.* humle. bildl. *da ist ~ und Malz verloren:* det är lönlöst arbete, *an ihm ist ~ und Malz verloren:* han är ohjälplig. -**acker**, *-s*, -†, *m.* humlefält. -**ähnlich**, *a.* humlelik. -**bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* humleodling. -**blüt**[**h**]**e**, *-n, f.* humleblomma. -**darre**, *-n, f.* torkhus, torkugn för humletorkning. -**feld**, -[*e*]*s*, *-er, n.* humlefält. -**garten**, *-s*, -†, *m.* humlegård. -**stange**, *-n, f.* humlestång.

2. hopfen, *-te, ge-t, tr.* lägga humle på.

höpfig, *a.* försatt med humle.

Höpfner, *-s*, -, *m.* humleodlare.

Hopp, I. *-s*, 0, *m.* II. *interj.* = *Hops*.

Hoppas, I. -, *-se, m.* II. *interj.* = *Hops*.

hoppeln, *-te, ge-t, itr. h.* hoppa.

Hoppelpoppel, *-s*, -, *m.* och *n.* 1. äggula med rom och socker, äfven andra blandningar. 2. blandning, röra, mischmasch.

hopplen, *-te, ge-t, itr. h.* hoppa.

hopplalà, *interj.* hopplala!

Hops, I. *-es*, *-e, m.* 1. språng, hopp. 2. ett slags rask vals i ¾ takt. II. *interj.* hopp! -**tanz**, *-es*, *-e* †, -**walzer**, *-s*, -, *m.* = *Hops I*, 2.

hopsa[**sa**], *interj.* hoppsan! hoppsasa!

hopsen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, itr. h.* F 1. hoppa. 2. dansa en *Hops I*, 2.

Hopser, *-s*, -, *m.* 1. F person som hoppar. 2. = *Hops I*, 2.

Hör... Ex. -**fähigkeit**, 0, *f.* hörsel(förmåga), hörselsinne. -**fehler**, *-s*, -, *m.* hörselfel. -**gast**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* tillfällig åhörare. -**rohr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hörrör, hörlur. -**saal**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hörsal. -**trichter**, *-s*, -, *m.* hörlur. -**weite**, 0, *f.* hörhåll. Jfr *Gehör*...

Horia, *-en, f.* hora, bönetimme.

hörbar, *adj.* hörbar, förnimbar.

Hörbarkeit, 0, *f.* hörbarhet, förnimbarhet.

Horch... Ex. -**gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ✕ lystringsgång, galleri. -**winkel**, *-s*, -, *m.* vrå där man kan lysa.

Horche, *-n, f.* 1. örfil. 2. *Sich auf die ~ stellen:* lysa.

horchen, *-te, ge-t, itr. h.* och ✱ *tr.* 1. lyssna, lysa; höra. *Horch, er kommt!* tyst, han kommer! 2. låna sitt öra, lyda, t. ex. *den Befehlen jmds.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Horcher, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* person som lyss, lyssnare.
Horcherei, *-en*, *f.* lyssnande, ovana att lyssna, nyfikenhet, spionerande.
Herde, *-n*, *f.* hord, skara, flock. **-n...** Ex. ~**weise**, *adv.* i horder.
hören, *-te*, *ge-t* o. vid infr ~, I. *tr.* o. *itr. h.* hörn. *Ich habe sagen* ~ jag har hört sägas. *Jmdm etw. zu* ~ *geben:* låta ngn få hörn ngt. *Gut, scharf, fein* ~ höra väl, *schlecht, schwer, hart* ~ höra illa, vara tunghörd. *Ich will* ~, *wer da ist:* jag vill höra efter, hvem som är där; *ich muss doch* ~, *was es giebt:* jag måste höra efter, hvad som står på. ~ *Sie mal!* hör på! *Sehen und* ~ syn och hörsel. *Beim* ~ *dieser Vorlesung:* vid åhörandet af denna föreläsning. *An dem Gepolter der Kutsche hörte er, dass ...* på vagnens buller hörde han, att... *Auf jmdn, etw.* ~ lyssna till, lyda ngn, ngt; *der Hund hört auf den Namen Hektor:* hunden lyder namnet H. *Vorlesungen bei einem Professor* ~ gå på, besöka en professors föreläsningar. *Etw. für sicher* ~ höra ngt såsom säkert. *Nach jedem Geschwätz hin* ~ lyssna till hvars mans prat. *Lassen Sie bald etw. von sich* ~ låt snart höra af er; *Sie sollen schon von mir* ~ ni skall nog få höra, få veta af mig; *ich habe von ihr etw. über ihn gehört:* jag har genom henne hört ngt om honom, *ich habe durch sie etw. von ihm gehört:* jag har genom henne hört ngt, fått underrättelser från honom. *Vor dem Lärm nichts* ~ *können:* ej kunna höra ngt för bullrets skull. *Zu etw.* ~ höra till, tillhöra ngt. II. *Sich* ~. *Er hört sich selbst gern:* han tycker om att tala, att föra ordet. *Er hört sich gern loben:* han tycker om berröm. *Das hört sich gut:* det låter, klingar bra. *Sich vor jmdm* ~ *lassen:* tala, sjunga inför ngn. *Das lässt sich* ~ det låter höra sig.
hörens... Ex. **-wert[h]**, *a.* värd att höras.
Hörensagen, *-s*, 0, *n.* hörsaga. *Ich weiss es nur von* ~ jag har blott hört det berättas.
Hörer, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* åhörare, åhörarinna.
Hörerschaft, *-en*, *f.* åhörare, auditorium.
hörig, *a.* underlydande, lydpligtig, klient, lifegen.
Hörigkeit, 0, *f.* beroende, lifegenskap.
Horizont, *-[e]s*, *-e*, *m.* horisont.
horizontal, *a.* horisontal.
Horizontale, *-n*, *f.* horisontal linie.
Hermt, *-[e]s*, *-e*, *m.* ungef. 'mössa och stycke'.
Horn, *-[e]s*, *-er* †, *n.* dim. *Hörnchen*, *-lein*, plur. afv. *Hörnerchen*, 1. horn(substans), vanl. 0, men för att beteckna olika slag af horn användes plur. *-e*. 2. horn. Bildl. *sich* (dat.) *die* [*tollen*] *Hörner ablaufen* el. *abstossen:* stöta hornen af sig, rasa ut, stadga sig, *sich den Strick um die Hörner werfen lassen:* låta snärja sig, *etw. auf die eigenen Hörner nehmen:* själf åtaga sig ngt; *Hörner tragen:* vara hanrej, *jmdm Hörner aufsetzen:* göra ngn till hanrej. 3. mus. jagthorn, valdthorn m. m. *Auf dem* ~*e blasen, ins* ~ *stossen:* blåsa på (valdt)horn. Bildl. *mit jmdm in ein* el. *in dasselbe* ~ *blasen:* vara i förstånd med ngn, säga efter hvad ngn säger. 4. hornlika föremål m. m. horn på ett stud, på halfmånen m. m. 5. brant bärgspets. **-arbeit**, *-en*, *f.* hornarbete. **-arbeiter**, *-s*, -, *m.* hornarbetare. **-ärtig**, *a.* hornartad. **-bläser**, *-s*, -, *m.* hornblåsare. **-blende**, 0, *f.* min. hornblende. **-bock**, *-n*, *f.* hvitbok. **-dose**, *-n*, *f.* horndosa. **-drechsler**, **-dreher**, *-s*, -, *m.* hornsvarfvare. **-erz**, *-es*, 0, *n.* min. hornsilfver. **-eule**, *-n*, *f.* hornuggla (Otus albicollis). **-fäule**, 0, *f.* vet. strålröta. **-fessel**, *-n*, *f.* band att bära ett (jagt-) horn i. **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* zool. hornfisk (Balistes). **-förmig**, *a.* hornformig. **-füssig**, *a.* zool. försedd med hofvar el. klöfvar. **-haut**, *-e* †, *f.* 1. med. hornhinna. 2. hård, valkig hud. **-häutig**, *a.* som har hård, valkig hud. **-hecht**, *-[e]s*, *-e*, *m.* zool. näbbgädda. **-käfer**, *-s*, -, *m.* zool. ekoxe. **-kamm**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* hornkam. **-kapsel**, *-n*, *f.* hornkapsel. **-klappe**, *-n*, *f.* klaff a) af horn, b) mus. på horn. **-kluft**, *-e* †, *f.* vet. hornklyft. **-kraut**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* bot. hönsarv (Cerastium). **-kümmel**, *-s*, 0, *m.* bot. riddarsporre (Delphinium Consolida). **-leim**, *-[e]s*, *-e*, *m.* hornlim. **-los**, *a.* hornlös, utan horn. **-masse**, *-n*, *f.* hornämne. **-musik**, 0, *f.* hornmusik. **-ochs[e]**, *-en*, *-en*, *m.* behornad oxe; F bildl. dumhufvud, oxe. **-ruf**, *-[e]s*, *-e*, *m.* hornsignal, hornlåt. **-signal**, *-[e]s*, *-e*, *n.* hornsignal. **-spitze**, *-n*, *f.* 1. hornspets. 2. (cigarr)munstycke af horn. **-vieh**, *-[e]s*, 0, *n.* hornboskap; F bildl. dumhufvud, nöt. **-wand**, *-e* †, *f.* hornvägg. **-werk**, *-[e]s*, *-e*, *n.* ✕ hornverk. Jfr *Hörner...*
1. **hornen**, **hörnen**, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. sätta horn på; bildl. göra till hanrej. *Gehörnt:* behornad. 2. göra hornaktig, hård som horn. *Der gehörnte* el. *hörnen*[*e*] *Siegfried:* den med en hornartad hud försedde Sigurd Fafnesbane. II. *Sich* ~ fälla, byta om hornen. III. *itr. h.* och *tr.* 1. stånga(s). 2. blåsa på horn.
2. **hornen**, **hörnen**, *a.* 1. = *hörnern*. 2. se *1. hornen 1, 2.*
Hörner... Ex. **-ärtig**, *a.* hornartad, hornlik, hornformig. **-klang**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* hornlåt. **-lösigkeit**, 0, *f.* frånvaro af horn. **-schall**, *-[e]s*, *-e*, *m.* hornskall. **-schluss**, *-es*, *-e* †, *m.* logik. hornslut.
hörnern, *a.* af horn, horn-.
hornicht, **hornig**, *a.* 1. hornartad. 2. behornad.
Hornis, *-se*, *f.* bålgeting.
hornisieren, *-te*, *-t* = *1. hornen*, *1, 2.*
Hornisse se *Hornis.* **Hornisse**, *-n*, *f.* = *Hornis.*
Hornist, *-en*, *-en*, *m.* hornblåsare.
Hornung, *-[e]s*, *-e*, *m.* göjemånad, februari. **-s...**

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Ex. ~**blume**, -n, *f.* bot. snödroppe (Galanthus nivalis).
Horoskóp, -[e]s, -e, *n.* horoskop.
horríbel, *a.* förskräcklig, horribel.
Horst, -[e]s, -e, *m.* 1. afv. ✱ **Horst**[e], -en, *f.* buskanår, snår. 2. högt beläget (roffogels-) näste.
horstíren, -*ete*, *ge-et*, *itr. h.* bygga, hafva ett högt beläget näste.
Hort, -[e]s, -e, *m.* 1. skatt. 2. säkert ställe, borg, fäste. 3. skydd, värn.
Hortikultúr, -*en*, *f.* trädgårdsskötsel.
Hose, -n *f.* dim. *Hóschen*, -*lein*, 1. byxor. F bildl. *die Frau hat die ~n* [*an*]*:* hustrun bär byxorna (mannen står under toffel), *das Herz fiel iám in die ~n:* han fick byxångest. 2. hos fyrfotadjur: skenben; hos fåglar: fjäderbeklädnad på benen; hos bin: de i 'korgarne' samlade frömjölsklumparne; bot. bladslida. 3. skydrag. 4. ett slags smörfjärding. -n... Ex. ~**band**, -[e]s, -*er* †, *n.* 1. byxband, a) att baktill tillknyta byxorna, så att de sitta uppe, b) att nedtill hopbinda knäbyxor med. 2. strumpeband. ~**banderden**, -s, 0, *m.* strumpebandsorden. ~**boden**, -s, -[†], *m.* bakstycke på byxor. ~**bund**, -[e]s, -e †, ~**gurt**, -[e]s, -e, *m.* byxlinning. ~**klappe**, -n, *f.* byxklaff, byxlucka. ~**knopf**, -[e]s, -e †, *m.* byxknapp. ~**latz**, -*es*, -*e*, *m.* = ~*klappe*. ~**los**, *a.* byxlös. ~**männchen**, -s, -, *n.* ~**matz**, -*es*, -e [†], *m.* F parvel som har sina första byxor. ~**schlitz**, -*es*, -*e*, *m.* byxjulp. ~**schnalle**, -n, *f.* byxspänne. ~**schneider**, -s, -, *m.* byxskräddare. ~**tasche**, -n, *f.* byxficka. ~**träger**, -s, -, *m.* hängsle.
hosíren, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* förse med, kläda i byxor.
Hospít, -*en*, -*en*, *m.* lärjunge som ej bor i skolans lokal.
Hospitál, -[e]s, -e el. -*er* †, *n.* barmhertighetsanstalt, försörjningsinrättning, fattighus, barnhus, barnhem, vårdanstalt; vanligast sjukhus, lasarett. -**arzt**, -[e]s, -e †, *m.* lasarettsläkare. -**brand**, -[e]s, -e †, *m.* med. hospitalbrand, sårbrand, sårfeber. -**bruder**, -s, -†, *m.* johanniter (medlem af johanniterorden), afv. = *Hospitaliter*.
Hospitalít, -*en*, -*en*, *m.* hospitalshjon, i ett *Hospital* intagen person, se *Hospital*.
Hospitalíter, -s, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* medlem af en orden, som egnar sig åt sjuk- och fattigvård; barmhertighetsbroder, barmhertighetssyster.
Hospitánt, -*en*, -*en*, *m.* ej inskrifven tillfällig åhörare.
hospitíren, -*te*, -*t*, *itr. h.* åhöra en föreläsning utan att hafva antecknat sig för densamma.
Hospíz, -*es*, -*e*, *n.* klosterhärbärge för resande.
Hostie, -n, *f.* hostia, nattvardsoblat. -n... Ex. ~**gefäße**, -*es*, -*e*, *n.* kärl för hostians förvaring. ~**häuslein**, -s, -, *n.* altarskåp till förvaring af hostia och patén. ~**teller**, -s, -, *m.* patén.
Hotél, -s, -s, *n.* hotell.
Hotelíér, -s, -s, *m.* hotellvärd, värdshusvärd.
hott, *interj.* rop till dragare. 1. åt höger! jfr *hist*. 2. hopp! hoj! smack! -[e]... el. -e... barnspr. Ex. ~**gaul**, -[e]s, -e †, *m.* ~**pferd**, -[e]s, -e, *n.* häst.
hottíren, -*ete*, *ge-et*, *itr. h.* F åka, köra.
Hottentótt[e], -s el. -*en*, -*en*, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* hottentott, hottentottska.
hottentóttisch, I. *a.* hottentottisk. II. *n.* hottentottiska, jfr *deutsch*.
hottshú, *interj.* hopp! smack!
Houri se *Huri*.
hr se *hurr*.
hu, *interj.* hu! usch!
hú, *interj.* 1. hopp! hoj! 2. ~! ~! betecknar snyftning.
Hub, -[e]s, -e †, *m.* 1. upplyftande. 2. ⊕ en pistongs höjning och sänkning en gång. 3. ⊕ på en gång af en pistong upplyftad börda, uppfordrad kvantitet. -**pumpe**, -n, *f.* ⊕ sugpump. -**und-Druck-Pumpe**, -n, *f.* ⊕ sug- och tryckpump.
Hübel, -s, -, *m.* liten upphöjning, liten hög.
hüben, *adv.* här, på denna sida.
Hubértus, -, -[*se*], *m. npr.* Hubertus. -**jagd**, -*en*, *f.* jagt till den hel. Hubertus (jägarnes skyddspatron) ära.
hübsch, *a.* vacker, nätt, snäll. *Das ist ~ von dir:* det är snält af dig el. iron. det är just vackert (handladt) af dig. *Sei nun ~ artig!* nu skall du vara ett snält barn. *Das werde ich ~ bleiben lassen:* det skall jag nog akta mig för. *Ein ~es* [*Stück*] *Geld:* en nätt summa.
1. **huch**, *interj.* hurra!
2. **Huch**, -[e]s, -e, *m.* **Huche**, -n, *f.* **Hüchen**, -s, -, *m.* fisk af laxslägtet (Salmo hucho).
Hucke, -n, *f.* 1. höstack, vålm, skyl. 2. korg att bära på ryggen. 3. F rygg. 4. huk i bradspel. -**back**, -**pack**, *adv. Jmdn ~ tragen:* bära ngn på ryggen.
huckíren = *hocken*.
Hudel, -s, -[n], *m.* lapp, lump; bildl. lump.
Hudeléi, -*en*, *f.* 1. dåligt, slarfvigt arbete, fusk(verk). 2. dagdrifveri. 3. krångel, bråk.
Hudeler se *Hudler*.
hudeliren, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. slarfva, fuska. 2. gå och drifva, slå dank. II. *tr.* 1. *Etw.* ~ göra ngt slarfvigt, fuska med ngt. 2. *Jmdn ~* behandla ngn som en lump, krångla, bråka med, gräla på ngn. III. *Sich ~* packa sig ut, af.
Hudler, -s, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* 1. fuskare. 2. dagdrifvare. 3. krångelmakare.
Huf, -[e]s, -e el. ✱ -e † el. ✱ -*en*, *m.* dim. *Hüfchen*, -*lein*, 1. hof; fot, klöf. 2. ✱ hästsko. -**beschlag**, -[e]s, 0, *m.* hofbeslag. -**eisen**, -s, -, *n.* hästsko. -**gänger**, -s, -, *m.* zool. hofdjur. -**lattich**, -[e]s, -e,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

m. bot. hästhofsört (Tussilago Farfara). **-messer**, *-s*, -, *n.* ⊕ hofknif. **-nagel**, *-s*, -†, *m.* (hästsko)söm. **-schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. hofbeslag. 2. hofslag. **-schmied**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hofslagare. **-schmiede**, *-n*, *f.* hofslagarsmedja. **-spur**, *-en*, *f.* spår, märke efter en hof, hästspår. **-t[h]ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* zool. hofdjur. **-zange**, *-n*, *f.* hoftång. **-zwang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* hoftrång. **-zwängig**, *a.* som har hoftrång.

Hufe, *-n*, *f.* 1. ett efter ort och tid växlande åkermått, vanl. ungef. 766 ar. 2. i allmh. teg, gård, hemman. 3. fyrk. **-n...** Ex. **~geld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* grundskatt. **~gericht** = *Hofgericht* 2. **~gut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* gård som är en *Hufe* (se *Hufe 1*) stor; hemman. **~schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* i *Hufen* (se *Hufe 1*) delad åker. **~steuer**, *-n*, *f.* **~zins**, *-es*, 0, *m.* = *~geld.*

Hüf[e]ner, **Hüf[e]ner**, *-s*, -, *m.* bonde som äger en *Hufe* (se *Hufe 1*); hemmansägare.

Hüfte, *-en*, *f.* höft, lår, länd. **-ader**, *-n*, *f.* med. höftåder. **-bein**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* med. lårben. **-gelenk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* höftled. **-gicht**, 0, *f.* gikt i höfterna. **-horn** se *Hifthorn.* **-lahm**, *a.* lam i höfterna. **-schmerz**, *-es*, *-en*, *m.* höftvärk. **-stütz**, *-es*, 0, *m.* gymn. ställning med händerna i sidorna, 'höfter fäst'. **-verrenkung**, *-en*, *f.* höftvridning. **-weh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* höftvärk. **-en...** = föreg. sms.

Hügel, *-s*, -, *m.* kulle, upphöjning, jordhög. **-ab**, *adv.* utför kullen. **-an**, **-auf**, *adv.* uppför kullen. **-kette** = *-reihe.* **-land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* af kullar uppfyldt land. **-reich**, *a.* rik på, uppfyld af kullar. **-reihe**, *-n*, *f.* rad af kullar. **-stadt**, *-e* †, *f.* på kullar byggd stad.

hügelicht, **hügelig**, *a.* 1. upphöjd, liknande en kulle. 2. uppfyld af kullar.

hügeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* forma till en kulle, lägga i hög, hopa.

Hügelung, *-en*, *f.* mindre höjd.

Hugenott[e], *-en*, *-en*, *m.* hugenott.

huh, **hüh** se *hu*, *hü.*

Huhn, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* dim. *Hühnchen*, *-lein*, plur. afv. *Hühnerchen*, höna, höns, dim. afv. kyckling. F bildt. *mein Hühnchen:* min lilla pulla; *ich habe noch ein Hühnchen mit dir zu pflücken* el. *zu rupfen:* jag har en gås oplockad med dig.

Hühner... Ex. **-art**, *-en*, *f.* slag af höns. **-auge**, *-s*, *-n*, *n.* 1. hönsöga. 2. liktorn. **-augenoperateur**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* liktornsoperatör. **-beize**, *-n*, *f.* rapphönsjagt med falkar. **-biss**, *-es*, *-e*, *m.* bot. nata (Stellaria media). **-braten**, *-s*, -, *m.* hönsstek, kyckling. **-brühe**, *-n*, *f.* buljong på höns, hönsseoppa. **-brust**, *-e* †, *f.* 1. hönsbröst. 2. med. gåsbröst (bröstets missbildning som engelska sjukan). **-darm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. hönstarm. 2. bot. a) stjärnblomma (Stellaria), b) nörel (Alsine) m. fl. **-frau**, *-en*, *f.* hönsmånglerska. **-frikassee**, *-s*, *-s*, *n.* frikassé på höns. **-garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* rapphönsnät. **-geschlecht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* hönslägte. **-habicht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dufhök. **-hahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vanlig tupp. **-händler**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* hönsmånglare, hönsmånglerska. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* hönshus. **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hönsgård. **-hund**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* rapphönshund. **-korb**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hönskorg, hönsbur, kycklingbur. **-lager**, *-s*, -, *n.* jäg. ställe där en rapphönskull ligger. **-leiter**, *-n*, *f.* stege till en hönsbur. **-milch**, 0, *f.* varmt vatten med socker och äggula. **-pastete**, *-n*, *f.* hönspastej. **-ruf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* jäg. rapphönans lock. **-schrot**, -[*e*]*s*, 0, *n.* jäg. fogelhagel. **-stall**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hönshus. **-stange**, *-n*, *f.* hönsstång, hönsvagel. **-steige**, **-stiege** = *-leiter.* **-suppe**, *-n*, *f.* hönssoppa. **-vögel**, *plur.* hönsfoglar. **-volk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* höns. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* hönskärra. **-wärterin**, *-nen*, *f.* hönsgumma.

hui, I. *interj.* 1. vips! t. ex. *~ war er fort!* 2. å! t. ex. *~ das schmeckt!* 3. usch! fy! II. oböjl. *m. In einem ~* el. *im ~* i ett huj, i ett nu.

huilen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. skynda, brådska. 2. säga å! usch!

Huld, *-en*, *f.* 1. huldhet, bevågenhet, gunst, nåd. 2. hyllning, huldskap, trohet mot länsherren. 3. behag, ljufhet, älsklighet. **-blick**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ljuf blick. **-erfüllt**, *a.* huld, bevågen. **-gestalt**, *-en*, *f.* huld, ljuf gestalt. **-göttinnen**, *plur.* behagens gudinnor, gratierna. **-reich**, *a.* huldrik. **-reiz**, *-es*, *-e*, *m.* tjusande behag, tjusningskraft. **-voll**, *a.* huldrik, huld.

huldigen, *-ete*, *ge-et* se *huldigen.*

huldig, *a.* huld.

huldigen, *-te*, *ge-t*, *itr. h. Jmdm*, *einer Ansicht ~* hylla ngn, en åsigt. *Einer Dame ~* egna en dam sin hyllning. *Dem Fortschritte ~* tillhöra framstegspartiet. *Gehuldigt:* hyllad.

Huldigung, *-en*, *f.* hyllning. *Jmdm ~ leisten:* hylla ngn. **-s...** Ex. **~eid**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hyllningsed. **~feier**, *-n*, *f.* hyllning(shögtidlighet). **~tag**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hyllningsdag.

Huldin se *Holdin.*

Hülfe, *-en*, *f.* 1. hjälp, bistånd, tillhjälp, bot, t. ex. *jmdn um ~ bitten*, *jmdn zu ~ rufen*, *bei jmdm ~ suchen*, *jmdm zu ~ kommen* el. *eilen*, *mit deiner ~.* [*Um*] *~ rufen:* ropa på hjälp. *Jmdm ~ leisten:* bistå, hjälpa ngn. *Mit ~ der Nacht:* a) under skydd af nattens mörker, b) genom att taga natten till hjälp. *Sich jmdn zu ~ nehmen:* taga ngn till sitt biträde. 2. rldkonst. medel att lätt och snabbt styra hästen. 3. handräckning, hjälp; exekution. **-los**, *a.* hjälplös. **-lösigkeit**, 0, *f.* hjälplöshet. **-rede**, *-n*, *f.* undflykt. **-reich**, *a.* hjälpsam. **-thätig**, *a.* hjälpsam i handling. **-s...** Ex. **~bittend**, **~flehend**, *a.* bedjande, bönfallande om hjälp. **~ruf**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **~rufen**, *-s*, 0, *n.* rop på hjälp. **~suchend**, *a.* sökande hjälp, bot. — -[*s*]... Ex. **~bereit**, **~fertig**, *a.* beredd till hjälp, hjälpsam. **~leis-**

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

tung, *-en*, *f.* hjälp, tjänst. — **-s...** Ex. **~armee**, *-en*, *f.* hjälphär. **~beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* biträdande tjänsteman, biträde. **~bedürftig**, *a.* hjälpbehöfvande. **~bedürftigkeit**, 0, *f.* behof af hjälp. **~brief**, *-[e]s, -e, m.* bref om handräckning af polismyndighet. **~erbietung**, *-en*, *f.* erbjudande af hjälp. **~geld**, *-[e]s, -er, n.* 1. penninguenderstöd, subsidier. 2. omkostnader för en summas indrifvande. **~genoss[e]**, *-en, -en, m.* förbunden, allierad. **~heer**, *-[e]s, -e, n.* hjälphär. **~kasse**, *-n*, *f.* hjälpkassa. **~kirche**, *-n*, *f.* annexkyrka. **~lehrer**, *-s*, -, *m.* biträdande lärare, extralärare. **~macht**, *-e* †, *f.* allierad makt. **~mittel**, *-s*, -, *n.* hjälpmedel. **~prediger**, *-s*, -, *m.* hjälppräst, (pastors-) adjunkt. **~priester**, *-s*, -, *m.* biträdande präst. **~quelle**, *-n*, *f.* hjälpkälla. **~satz**, *-es, -e* †, *m.* hjälpsats, lemma. **~truppe**, *-n*, *f.* hjälptrupp. **~verb**, *-s, -en, n.* gram. hjälpverb. **~verein**, *-[e]s, -e, m.* välgörande förening, sällskap. **~vertrag**, *-[e]s, -e* †, *m.* fördrag om hjälpsändning, subsidietraktat. **~volk**, *-[e]s, -er* †, *n.* förbundet, allieradt folk, hjälptrupper. **~vollstreckung**, *-en*, *f.* utmätning, exekution. **~wissenschaft**, *-en*, *f.* hjälpvetenskap. **~wort**, *-[e]s, -er* †, *n.* gram. partikel, fyllnadsord. **~wörterbuch**, *-[e]s, -er* †, *n.* ordbok för ett särskildt ändamål, specialordbok. **~zeitwort**, *-[e]s, -er* †, *n.* gram. hjälpverb.

Hülle, *-n*, *f.* 1. omhölje, skal; hinna, hud, bot. svepe. 2. ~ *und Fülle:* rikt mått, öfverflöd.

hüllen, *-te; ge-t, tr.* och *sich* ~ hölja, omhölja, inhölja, insvepa, svepa om (sig). *Aus etw.* ~ taga ut ur ngt.

Hülse, *-n*, *f.* 1. hylsa, fodral. 2. bot. skida, balja, skal. **-n...** Ex. **~frucht**, *-e* †, *f.* skidfrukt. **~gewächs**, *-es, -e, n.* **~pflanze**, *-n*, *f.* bot. skidväxt, ärtväxt.

hülsen, *-[es]t, -te, ge-t*, I. *tr.* aftaga skalen, skidorna af, sprita, skala. II. *Sich* ~ 1. skala sig, mista skalen. 2. få, utveckla skidor.

hülsicht, hülsig, *a.* 1. skidartad. 2. som har skidor, skid-.

hum, *interj.* hum! hm!

humán, *a.* human, vänlig, billig.

humanisieren, *-te, -t*, I. *tr.* 1. civilisera, hyfsa, städa. 2. uppblanda med ämnen, tagna från den mänskliga organismen. II. *Sich* ~ få hyfsning, bli civiliserad.

Humanismus, -, 0, *m.* humanism.

Humanist, *-en, -en, m.* humanist, a) idkare af humanistiska studier, b) anhängare af humanismen.

humanistisch, *a.* humanistisk.

Humanität, 0, *f.* 1. humanitet, vänlighet, tillmötesgående. 2. allmäntmänsklig, universell bildning.

Humbug, *-s, -s, m.* humbug.

Hummel, *-n*, *f.* 1. humla. F bildl. *wilde* ~ vildkatt. 2. mus. borduna.

hummeln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. surra, brumma. 2. vildt svärma, ströfva omkring.

hummlen, *-te, ge-t, itr. h.* 1. säga hum. 2. harskla sig. 3. surra, brumma.

Hummer, *-s*, -, *m.* hummer.

hummerln, *-te, ge-t, itr. h.* ljuda doft.

Humór, *-[e]s, -e, m.* humor.

Humoréske, *-n*, *f.* humoresk, humoristisk berättelse.

Humorist, *-en, -en, m.* humorist.

humoristisch, *a.* humoristisk.

Humpe, *-n*, *f.* se *Humpen.*

Humpeléi, *-en*, *f.* fusk.

humpeln, *-te, ge-t, itr. h.* och när ortförändringen framhålles *s.* halta, linka.

hümpeln, *-te, ge-t, itr. h.* arbeta slarfvigt, uselt, fuska.

Humpen, *-s*, -, *m.* mycket stor bägare.

Humpler, *-s*, -, *m.* halt, linkande person.

Hümpler, *-s*, -, *m.* fuskare, stympare.

humplig, *a.* halt, linkande.

Humse, ✱ = *Hummel.*

Humus, -, 0, *m.* humus, mull. **-säure**, *-n*, *f.* mullsyra.

Hund, *-[e]s, -e, m.* dim. *Hündchen, -lein*, hund, äfv. bärg. och astr. F *er ist bekannt wie ein bunter* ~ han är känd, hvart han kommer; bildl. *er ist auf den* ~ *gekommen:* det har gått utför, gått ut sig för honom, *jmdn auf den* ~ *bringen:* bringa ngn på obestånd, på bar backe, *er geht vor die* ~*e:* han förstör sig, ruinerar sig, *es nimmt kein* ~ *ein Stück Brot von ihm:* ungef. han är ej värd att solen skiner på honom. Ordspr. *kommt man über den* ~, *kommt man auch über den Schwanz:* har man orkat med alnen, orkar man väl också med kvarteret, *begossene* ~*e fürchten das Wasser:* brändt barn skyr elden. **-e...** Ex. **~arbeit**, *-en*, *f.* F hundgöra. **~art**, *-en*, *f.* 1. hundras. 2. hundars sätt; bildl. nedrigt, gement sätt. **~artig**, *a.* hundaktig, gemen, nedrig. **~blaff**, *-[e]s, -e, m.* hundgläfs, hundskall. **~fell**, *-[e]s, -e, n.* hundskinn. **~fräss**, *-es*, 0, *m.* **~fressen**, *-s*, 0, *n.* F usel mat. **~gebell**, *-[e]s*, 0, *n.* hundskall. **~geld**, *-[e]s*, 0, *n.* syndapengar. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* **~hütte**, *-n*, *f.* hundkoja. **~junge**, *-n, -n, m.* 1. pojke som har hand om hundar. 2. F bildl. pojkslyngel. 3. bärg. pojke som sköter en hund. **~kälte**, 0, *f.* F stark köld. **~kerl**, *-[e]s, -e, m.* F kanalje. **~leben**, *-s*, 0, *n.* F hundlif, uselt lif. **~loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* hundkoja; F bildl. håla, uselt ställe. **~mager**, *a.* F mager som en skrika. **~marke**, *-n*, *f.* märke att skatt erlagts för en hund. **~peitsche**, *-n*, *f.* hundpiska. **~schen**, I. *a.* rädd för hundar. II. 0, *f.* rädsla för hundar. **~schlag**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. hundras. 2. fångande och dödande af

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

mot polisförordning kringlöpande hundar. **~stall**, -[e]s, -e †, m. hundkoja, hundhus. **~steuer**, -n, f. hundskatt. **~trab**, -[e]s, 0, m. kort traf. **~wache**, -n, f. ⚓ hundvakt. **~wagen**, -s, -[†], m. 1. af en hund, af hundar dragen vagn. 2. vagn för hundtransport. **~wetter**, -s, 0, n. F hundväder. **~zeichen**, -s, -, n. = *~marke.* — -s... Ex. **~affe**, -n, -n, m. zool. hundapa. **~biss**, -es, -e, m. 1. hundbett. 2. bot. tidlösa (Colchicum). **~blume**, -n, f. bot. maskros (Taraxacum). **~dille**, -n, f. bot. surkulla (Anthemis Cotula). **~fett**, -[e]s, -er †, m. F hundsfett. **~fötteröl**, -en, f. F nedrighet, kanaljeri, skurkstreck. **~föttisch**, **~gemein**, a. F nedrig, gemen, hundsk. **~gemeinheit**, 0, f. nedrighet, gemenhet. **~gerecht**, a. som förstår sig på hundar. **~haar**, -[e]s, -e, n. hundhår. F bildl. *~e auflegen:* söka bot, där man fått sot (från bruket att lägga hundhår på hundbett). **~hai**, -[e]s, -e, m. zool. hundhaj (Scyllium canicula). **~kohl**, -[e]s, 0, m. bot. silkesört (Asclepias syriaca). **~kopf**, -[e]s, -e †, m. 1. hundhufvud. 2. zool. a) hundapa, b) flygande hunden (Pteropus edulis). **~köpfig**, a. försedd med hundhufvud. **~ledern**, a. af hundskinn, hundskinns-. **~leden**, *plur.* hundragg. F *~ bekommen:* få snäsor, få sina fiskar varma. **~mässig**, a. hundaktig, hundsk. **~maul**, -[e]s, -er †, n. hundmun, hundgap. **~müde**, a. F alldeles uttröttad. **~petersilie**, 0, f. bot. glis, vildpersilja (Æthusa Cynapium). **~pflaume**, -n, f. en sorts plommon. **~rose**, -n, f. bot. nyponbuske (Rosa canina). **~schlecht**, a. F usel, gemen dålig. **~stern**, -[e]s, 0, m. hundstjärnan (Sirius). **~tage**, m. *plur.* rötmånad. **~tagsferien**, *plur.* sommarlof under rötmånaden. **~veilchen**, -s, -, n. **~viole**, -n, f. bot. hundviol (Viola canina). **~vögt**, -[e]s, -e †, m. person som har uppsigt öfver hundar (i sht att polisförordningen om hundar efterlefves). **~würger**, -s, -, m. bot. tulkört (Cynanchum). **~wut[h]**, 0, f. hundgalenskap. **~wüt[h]ig**, a. angripen af hundgalenskap, galen. **~zahn**, -[e]s, -e †, m. 1. hundtand. 2. hörntand. **~zunge**, -n, f. 1. hundtunga. 2. bot. munkfnat (Cynoglossum).

hündeln, -te, ge-t, itr. h. F krypa, lisma.

hundert, I. a. (obøjl. grundtal) hundra. II. -[e]s, -e, n. hundra, hundrade, hundratal. *Zu ~en:* hundra och hundra, hundratals. **-armig**, a. hundraarmad. **-fach**, a. hundrafaldig. *Um das ~e vermehren:* multiplicera med hundra. **-fältig**, a. hundrafaldig. **-füssig**, a. hundrafotad, försedd med hundra fötter. **-gradig**, a. hundragradig. **-jährig**, a. hundraårig. **-jährlich**, a. återkommande hvart hundrade år, hundraårig. **-mal**, adv. hundra gånger. **-malig**, a. hundra gånger upprepad. **-pfünder**, -s, -, m. ✕ hundrapunding. **-pfündig**, a. ✕ hundrapundig. **-tägig**, a. som räcker i hundra dagar, hundra dagars. **-tausend**, a. hundratusen. **-t[h]eilig**, a. delad i hundra delar. **-therig**, a. försedd med hundra portar. **-weise**, adv. hundra och hundra, hundra på en gång, hundratals.

Hundertel se *Hundertstel.*

Hunderter, -s, -, m. 1. hundratal. 2. siffran hundra.

hunderterlei, obøjl. a. hundra slags.

hundertst, a. (ordningstal) hundrade. *Es kommt vom ~en ins Tausendste:* det ena ger det andra, det går i oändlighet. *Das weiss der ~e nicht:* det är ej en på hundra, som vet det.

Hundertstel, -s, -, n. hundradel.

hundertstens, adv. för det hundrade.

Hündin, -nen, f. tik, hynda.

hündisch, a. 1. hundaktig, hundsk. 2. krypande, lismande. 3. oanständig, otuktig, cynisk.

Hüne, -n, -n, m. jätte. -n... Ex. **~gestalt**, -en, f. jättelik gestalt. **~grab**, -[e]s, -er †, n. jättegraf, graf från forntiden, grafhög. **~mässig**, a. jättelik. **~stark**, a. jättestark. **~weib**, -[e]s, -er, n. jättekvinna.

hünenhaft, a. jättelik.

Hunger, -s, 0, m. hunger. **-bach**, -[e]s, -e †, m. bäck som stundom utsinar. **-blume**, -n, f. bot. 1. nagelört (Draba). 2. gullkrage (Chrysanthemum segetum). **-brunnen**, -s, -, m. = *-quelle.* **-erregend**, a. som framkallar hunger. **-gestalt**, -en, f. utsvulten gestalt, skelett. **-harke**, -n, f. räfsa med hvilken de på åkern kvarliggande axen hopsamlas, hvilka eljes hade stillat axplockarnes hunger. **-harken**,* itr. h. räfsa ihop de på åkern kvarliggande axen. **-jahr**, -[e]s, -e, n. år då hungersnöd herskar. **-korn**, -[e]s, -er †, n. mjöldryga. **-kur**, -en, f. svältkur. **-leider**, -s, -, m. person som lider hunger, utfattig stackare. **-leiderei**, 0, f. hungerlidande; ytterlig fattigdom. **-leiderisch**, a. lidande hunger, utfattig, utsvulten. **-pfarre**, -n, f. dåligt pastorat som ej ger födan. **-pfote**, -n, f. *~n saugen:* lida hunger, svälta. **-quelle**, -n, f. källa som stundom utsinar. **-rechen**, -s, -, m. = *-harke.* **-stelle**, -n, f. anställning som ej föder sin man. **-thurm** se *-turm.* **-tod**, -[e]s, 0, m. hungersdöd. **-tuch**, -[e]s, 0, n. *Am ~e nagen:* lida hunger, svälta. **-turm**, -[e]s, -e †, m. torn där fångar få svälta ihjäl. -s... Ex. **~nst[h]**, -e †, f. hungersnöd.

hungern, -te, ge-t, I. itr. h. *Ich hungere* el. vanl. opers.: *es hungert mich* el. *mich hungert:* jag är hungrig, jag hungrar. Bildl. *nach* el. *auf* (med sek.) *etw.* ~ hungra efter, åtrå ngt. II. *Sich tot* el. *zu Tode* ~ svälta ihjäl.

Hungrer, -s, -, m. person som lider hunger, svälter.

hungrig, a. 1. hungrig. 2. som ger klen föda, karg, fattig.

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Hünin, *-nen, f.* jättinna, jättekvinna.
Hunne, *-n, -n, m.* hunner.
Hunnin, *-nen, f.* hunnisk kvinna.
hunnisch, *a.* hunnisk.
hunten, *adv.* härnere, härnedan.
hunzl|en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* F snäsa, hundsfottera, skälla ned.
Hupf, *-[e]s, -e, m.* hopp, språng.
hüpfel|n, *-te, ge-t, itr. h.* och vid riktningens angifvande *s.* hoppa med små hopp.
hüpf|en, *-te, ge-t, itr. h.* och vid riktningens angifvande *s.* hoppa.
Hüpfer, *-s, -, m.* 1. **~in**, *-nen, f.* person som hoppar, hoppare. 2. gräshoppa. 3. litet språng, hopp.
hupp, hups, *interj.* hopp!
Hürde, *-n, f.* 1. flätverk i en ram till underlag vid torkning. 2. (får)fålla; inhägnad i allmh. **-n...** Ex. **~draht**, *-[e]s, -e* †, *m.* ståltråd till staket, till flätverk. **~geflecht**, *-[e]s, -e, n.* flätverk till en *Hürde.* **~pfahl**, *-[e]s, -e* †, *m.* påle i stängslet kring en fålla; stafver. **~schlag**, *-[e]s, -e* †, *m.* a) uppsättning af fållor, i sht till åkerns gödslande, b) rätt el. skyldighet därtill.
Hure, *-n, f.* dim. *Hürchen, -lein,* P hora, sköka, fallen kvinna. **-n...** P Ex. **~balg**, *-[e]s, -e* †, *m.* sköka. **~bock**, *-[e]s, -e* †, *m.* horbock. **~gewerbe**, *-s,* 0, *n.* skökans yrke, egenskap af sköka. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* bordell. **~jäger**, *-s, -, m.* horjägare. **~kind**, *-[e]s, -er, n.* oäkta barn. **~wirt[h]**, *-[e]s, -e, m.* **~in**, *-nen, f.* bordellvärd, bordellvärdinna. **~wirt[h]schaft**, 0, *f.* otukt, liderlighet.
hur|en, *-te, ge-t, itr. h.* bedrifva hor, otukt.
Hurer, *-s, -, m.* horkarl.
Hureréi, *-en, f.* horeri.
hurerisch, *a.* horaktig, otuktig.
Huri, *-s, f.* huri.
hurlihurli, *interj.* och *adv.* vips! i ett huj, i hvinande fart; huller om buller.
hürnen se 2. *kornen.*
hurr, *interj.* betecknande hastig rörelse: vips! huj!
hurrä[h] (och - ´), *interj.* hurra!
hurrä[h]|en, *-te, -t, itr. h.* hurra.
hurre, *interj.* 1. = *hurr.* 2. surr!
hurtig, *a.* hurtig, rask, flink.
Hurtigkeit, 0, *f.* hurtighet, raskhet.
Husár, *-en* el. *-s, -en, m.* ✕ husar. **-en...** Ex. **~anzug**, *-[e]s, -e* †, *m.* husaruniform. **~hose**, *-n, f.* åtsittande byxor. **~pelz**, *-es, -e, m.* dolma. **~tasche**, *-n, f.* ✕ sabeltaska.
husárenhaft, husárisch, *a.* husarlik, som en husar.
husch, I. *interj.* 1. vips! 2. hysj! 3. usch! hu! II. *-es, -e, m.* 1. hastig, plötslig rörelse, brådska. *Auf den ~* el. *unterm ~* utan dröjsmål, hastigt, i förbifarten. 2. kort regnskur, regnby. 3. örfil, slag, slagemål. **-kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* F hufvud med okammadt, tofvigt hår.
Husche, *-n, f.* = *husch II, 2, 3.*
Huscheléi, *-en, f.* ytlighet, slarf, hafs.
huschelig, *a.* ytlig, slarfvig, hafsig.
huschel|n, *-te, ge-t, itr. s.* röra sig med ett lätt prasslande ljud, prassla, frasa.
huschl|en, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *tr.* 1. F gifva en örfil, örfila upp, plagga på. 2. bortsnappa, knipa. 3. uppskrämma. II. *Sich ~* slåss, plagga på hvarandra. III. *itr. s.* snabbt, sakta prasslande röra sig, smyga sig, slinka. Bildl. *über etw.* (ack.) *hin* el. *fort ~* halka öfver, helt lätt vidröra ngt.
huschig = *huschelig.*
huss, *interj.* buss! buss på!
hussä[h], *interj.* 1. = *huss.* 2. hurra! häjsan!
Hussit, *-en, -en, m.* hussit.
hussítisch, *a.* hussitisk, hussiternas.
hüstel|n, *-te, ge-t, itr. h.* hosta lätt, litet.
I. hüst|en, *-ete, ge-et,* I. *itr. h.* hosta. F bildl. *auf* el. *in etw.* (ack.) *~* strunta i ngt, *die Flöhe* el. *Fliegen ~ hören:* (tycka sig) vara ofantligt klok, höra gräset växa. II. *tr.* 1. hosta (upp), t. ex. *Blut.* 2. *Jmdm die Ohren voll ~* plåga ngn med sitt ständiga hostande. 3. P *ich werde dir was ~* det får du se dig om efter. III. *Sich halb tot ~* hosta sig förderfvad.
2. Hüsten, *-s,* 0, *m.* hosta. *Den ~ haben:* hosta, hafva hosta. **-anfall**, *-[e]s, -e* †, *m.* hostanfall. **-fieber**, *-s, -, n.* hosta med feber.
Hüster, *-s, -, m.* dim. *Hüsterchen, -lein,* 1. **~in**, *-nen, f.* person som hostar. 2. hostning.
hüstig, *a.* som har hosta.
Hut, I. *-[e]s, -e* †, *m.* 1. hatt. *~ ab!* hatten af! *Den ~ vor jmdm abnehmen* el. *ziehen:* taga af hatten för ngn. *Den ~ aufs Ohr setzen:* sätta hatten på sned, bildl. blifva morsk, barsk. Bildl. *die Frau hat den ~* hustrun har husbondeväldet, ordspr. *mit dem ~e in der Hand kommt man durch das ganze Land:* med ödmjukhet, med kryperi kommer man långt. 2. *~ Zucker:* sockertopp. 3. ⊕ huf. II. *-en, f.* 1. vakt(ande), vård, skydd, beskydd, t. ex. *auf seiner ~ sein, etw. in seine ~ nehmen, in* el. *unter jmds ~ sein:* stå under ngns beskydd. 2. rätt till bete. 3. bete, betesmark. **-abnehmen, -abziehen**, *-s,* 0, *n.* hattens aftagande. **-band**, *-[e]s, -er* †, *n.* hattband. **-besatz**, *-es, -e* †, *m.* hattklädsel. **-bürste**, *-n, f.* hattborste. **-feder**, *-n, f.* hattfjäder, hattplym. **-form**, *-en, f.* hattform. **-futter**, *-s, -, n.* hattfoder. **-futteral**, *-[e]s, -e, n.* hattfodral. **-geld**, *-[e]s,* 0, *n.* betalning för kreaturens vallande. **-geschäft**, *-[e]s, -e, n.* 1. 0, hattmakeri. 2. hatthandel. **-gewerbe**, *-s,* 0, *n.* hattmakaryrke. **-handel**, *-s,* 0, *m.* hatthandel. **-händler**, *-s, -, m.* hatthandlande, hattmakare. **-kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* hattkulle. **-krämpe**, *-n, f.* hattbrätte. **-ics**, *a.* 1. utan hatt. 2. utan vård, utan skydd. **-macher**, *-s, -, m.* hattmakare. **-macherei**, 0, *f.* hattmakeri. **-quas-**

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

te, -n, *f.* tofs på hatten. **-schachtel**, -n, *f.* hattask. **-schleife**, -n, *f.* hattrosett, kokard. **-schnur**, -e †, *f.* hattsnöre. F bildl. *das geht über die ~* det går öfver alla gränser, går för långt. **-spange**, -n, *f.* hattspänne. **-ständer**, -s, -, *m.* stående hatthängare. **-stein**, -[e]s, -e, *m.* gränssten, råmärke vid en betesmark. **-tresse**, -n, *f.* hattress, hatträns, hattgalon. **-troddel**, -n, *f.* tofs, vippa på hatten. **-zucker**, -s, 0, *m.* toppsocker.

hütjen, -ete, *ge-et*, I. *tr.* och ✱ *itr. h.* vakta, valla, vårda, skydda, akta, t. ex. *den* el. ✱ *des Gefangenen, das Vieh, den Schatz vor Dieben.* II. *Sich ~* 1. akta sig, taga sig i akt, *vor etw.* (dat.): för ngt. *Ich werde mich ~ und das thun* el. *das zu thun:* jag skall akta mig för att göra det. *Er mag sich ~* det är bäst att han aktar sig. 2. *Sich selbst ~* vara sin egen vaktare, vara utan vaktare. 3. *Schafe ~ sich leichter als Ziegen:* får äro lättare att valla än getter. **Hütung**, *f.*

Hüter, -s, -, *m.* **~in**, -nen, *f.* vaktare, vakterska.

hutsch, *interj.* vips!

Hutsche, Hütsche, -n, *f.* pall.

hütt, *interj.* (rop åt dragare) åt vänster!

Hütte, -n, *f.* 1. hydda, koja; barack. 2. ⚓ kajuta, hytt; hytta. 3. ⊕ hytta, smälthytta, bruk, masugn. -n... Ex. **~amt**, -[e]s, -er †, *n.* brukskontor. **~arbeit**, -en, *f.* arbete i hyttor, vid bruk. **~arbeiter**, -s, -, *m.* bruksarbetare, brukssmed. **~bau**, -[e]s, -ten, *m.* 1. barackbyggnad. 2. 0, bruksdrift. **~beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* tjänsteman vid ett bruk. **~bewohner**, -s, -, *m.* **~in**, -nen, *f.* person som bor i en koja. **~gast**, -[e]s, -e †, *m.* 1. ⚓ hyttpassagerare; i en kajuta boende officer. 2. grufägare som låter smälta sina malmer i en annans masugn. **~herr**, -n, -en, *m.* bruksägare. **~knappe**, -n, -n, *m.* ⊕ hyttdräng, brukssmed. **~kunde**, 0, *f.* hyttkunskap, metallurgi. **~mann**, -[e]s, -er † el. *Hüttenleute, m.* 1. = *~bewohner.* 2. metallurg. **~männisch**, *a.* metallurgisk. **~meister**, -s, -, *m.* ⊕ hyttmästare, masmästare. **~rauch**, -[e]s, 0, *m.* ⊕ hyttrök. **~schreiber**, -s, -, *m.* bruksbokhållare. **~werk**, -[e]s, -e, *n.* = *Hütte 3.* **~wesen**, -s, 0, *n.* bruksdrift. **~wissenschaft** = *~kunde.* **~zins**, -es, -en, *m.* ⊕ betalning för malmers behandling i smälthytta.

hüttjen, -ete, *ge-et*, *tr.* ⊕ smälta malmer.

Hütter, -s, -, *m.* arbetare vid en smälthytta, brukssmed.

Hutung, -en, *f.* bete, betesmark.

Hutzel, -n, *f.* torkfrukt, torkad frukt, i sht torkade päron. **-mann**, -[e]s, -er †, *m.* skrumpen gubbe.

hutzelicht, hutzelig, *a.* skrumpen, skrynklig.

hutzeln, -te, *ge-t*, I. *tr.* torka frukt. II. *itr. s.* skrumpna, blifva skrynklig.

Hyacínthe, -n, *f.* bot. hyacint. -n... Ex. **~zwiebel**, -n, *f.* hyacintlök.

Hyäne, -n, *f.* hyäna.

hybríd[isch], *a.* hybrid, bastard-.

Hyder, Hydra, *Hydern, f.* hydra.

Hydropáth, -en, -en, *m.* hydropat, läkare vid en vattenkuranstalt el. som behandlar sjukdomar med vattenkurer.

Hygié[i]ne, 0, *f.* hygien, hälsovårdslära.

Hymen, I. -s, 0, *m. npr.* Hymen. II. -s, -, *n.* med. hymen.

Hymne, -n, *f.* hymn. -n... Ex. **~dichter**, -s, -, *m.* hymndiktare.

hymnisch, *a.* hymn-.

Hymnos, Hymnus, -, *Hymnen, m.* hymn.

Hypérbel, -n, *f.* 1. mat. hyperbel. 2. retor. hyperbol, hyperboliskt uttryck, öfverdrift.

hypérbelhaft, *a.* mat. och retor. hyperbolisk.

Hyperbéle = *Hyperbel 2.*

hyperbélisch, *a.* retor. hyperbolisk.

Hypnotísmus, -, 0, *m.* hypnotism, magnetisk sömn.

Hypochónder, -s, -, *m.* hypokonder, mjältsjuk person.

Hypochondríe, 0, *f.* hypokondri, mjältsjuka.

hypochóndrisch, *a.* hypokondrisk, mjältsjuk.

Hypochondríst, -en, -en, *m.* = *Hypochonder.*

Hypothék, -en, *f.* hypotek, pant, inteckning. -en... Ex. **~bank**, -en, *f.* hypoteksbank, hypotek. **~brief**, -[e]s, -e, *m.* inteckning. **~buch**, -[e]s, -er †, *n.* register öfver inteckningar inom ett visst område. **~frei**, *a.* fri från inteckningar. **~gläubiger**, -s, -, *m.* borgenär som har inteckning(ar) såsom säkerhet för sin fordran. **~ordnung**, -en, *f.* **~recht**, -[e]s, 0, *n.* hypoteksrätt. **~urkunde**, -n, *f.* inteckning. **~versicherung**, -en, *f.* hypoteksförsäkring.

Hypothekár, -[e]s, -e, *m.* = *Hypothekengläubiger.* **-schuld**, -en, *f.* hypotekarisk skuld.

hypothekárisch, *a.* hypotekarisk.

Hypothése, -n, *f.* hypotes, påstående, antagande.

hypothétisch, *a.* hypotetisk, villkorlig.

Hysterie, -en, *f.* hysteri.

hystérisch, *a.* hysterisk, krampaktig.

I.

I, I. -[s], -[s], *n.* gram. i. Bildl. *das Tüpfchen auf dem ~ nicht vergessen:* ej glömma den ringaste småsak. II. *interj.* F å! kors! *~ freilich!* naturligtvis! *~ warum nicht gar!* el. *~ wo!* kommer aldrig i fråga! tro aldrig det! *~ sehen Sie mal:* nej, ser man på!

* åkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

iá, *interj.* härmande åsnans läte, ia!
i. A. förkortn. = *im Auftrage:* enligt uppdrag, ex officio.
iáh[n]||en, *-te, -t, itr. h.* skria som en åsna.
iámb... se *Jamb...*
Ibérer, *-s, -, m.* iberer.
Ibérien, *-s,* 0, *n. npr.* Iberien, pyreneiska halfön.
ibérisch, *a.* iberisk.
Ibis, *-ses, -se, m.* ibis.
ich, I. gen. *meiner* el. ✱ *mein*, dat. *mir*, ack. *mich*, plur. nom. *wir*, gen. *unser*, dat. ack. *uns*, *pron. pers.* jag. ~ *bin 's:* det är jag. II. -[*s*], -[*s*], *n.* jag, t. ex. *mein anderes* el. *zweites* ~, *mein unsterbliches* ~. **-sucht**, 0, *f.* självviskhet.
Ichheit, *-en, f.* 1. jag, väsen, individualitet. 2. självviskhet.
Ichneumon, *-s, -se, m.* och *n.* zool. faraokatt (Herpestes ichneumon).
ideál, I. *a.* ideal. II. -[*e*]*s, -e, n.* ideal, förebild.
ideálisch, *a.* idealisk, ideal.
idealisíer||en, *-te, -t, tr.* idealisera, försköna. **Idealisierung**, *f.*
Idealismus, -, 0, *m.* idealism.
Idealist, *-en, -en, m.* idealist.
Idealístisch, *a.* idealistisk.
Idealität, 0, *f.* idealitet.
Idée, *-en, f.* idé, tanke. **-en...** Ex. **~gang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* tankegång. **~kreis**, *-es, -e, m.* idékrets. **~los**, *a.* som saknar idéer. **~verbindung**, **~verknüpfung**, *-en, f.* idéassociation. **~welt**, *-en, f.* 1. idéverld. 2. tankens verld.
ideéll, *a.* 1. ideell. 2. ideal, idealisk.
Iden, *plur.* idus.
identifizíer||en, *-te, -t, tr.* identifiera. **Identifizierung**, *f.*
idéntisch, *a.* identisk.
Identität, *-en, f.* identitet.
Idióm, -[*e*]*s, -e, n.* idiom, munart, mål.
idiomátisch, *a.* idiomatisk, för ett språk, för en munart egendomlig.
Idiót, *-en, -en, m.* idiot, fåne.
Idiótik||on, *-on*[*s*], *-a* el. *-en, n.* idiotikon, dialektordbok, ordbok öfver för ett folkmål egendomliga ord.
Idiotísm||us, *-us, -en, m.* idiotism, a) idioti, fånighet, b) språkegendomlighet.
Idól, -[*e*]*s, -e, n.* idol, afgud.
Idýll, -[*e*]*s, -e, n.* **Idýll||e**, *-en, f.* idyll. **-en...** Ex. **~dichter**, *-s, -, m.* idyllförfattare. **~land**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* idylliskt land.
Idýllenhaft, **Idýllisch**, *a.* idyllisk.
Igel, *-s, -, m.* 1. igelkott. 2. se *Egel.* **-fisch**, *-es, -e, m.* zool. piggfisk (Diodon). **-kolbe**, *-n, f.* bot. igelknopp (Sparganium). **-stachel**, *-s, -n, m.* igelkottstagg.
igelhaft, **Ig[e]lig**, **Ig[e]lisch**, *a.* igelkottartad, som en igelkott, taggig, borstig.
Ignáz, -[*ens*], *-e, m. npr.* Ignatius.
Ignoránt, *-en, -en, m.* okunnig person.
Ignoránz, 0, *f.* okunnighet; förbiseende.
Ignoríer||en, *-te, -t, tr.* ignorera, ej känna, ej taga kännedom om, hänsyn till.
Ih se *I II.*
I. H., förkortn. = *Ihre Hoheit:* eders el. hennes höghet.
ihm, ihn, ihnen se *er*; **ihnen** se *Sie.*
ihr, I. se a) *du*, b) *er. Es sind ~er drei:* de äro tre. II. böjn. se *dein II, pron. poss.* 1. 3 pers. sg. fem. hennes, dess, sin. 2. 3 pers. plur. deras, sin. 3. **ihr** till tilltalsordet *Sie:* eder. *Thun Sie das Ihr*[*ig*]*e:* a) gör hvad på er ankommer, b) gör eder skyldighet. *Ich bin ganz der Ihr*[*ig*]*e:* jag står helt och hållet till edert förfogande. **-er...** Ex. **~seits**, *adv.* å sin, å hennes, å deras, å eder sida. — **-es...** Ex. **~gleichen**, *plur.* hennes, deras, sina, edra likar, sådana som hon, de, ni. — **-et...** Ex. **~halben**, **~wegen**, **um ~willen**, *adv.* för hennes, deras, sin, eder skull.
ihrig se *ihr II.*
Ihro, förkldr. *pron. poss.* i titlar, eders, deras, hans, hennes, t. ex. ~ *Excellenz, bei ~ Gnaden,* ~ *des Königs der Niederlande Majestät.*
ihrz||en, -[*es*]*t, -te, ge-t, tr.* kalla I, ni.
I. I. K. K. H. H. = *Ihre Königlichen Hoheiten:* deras kungl. högheter (D. D. K. K. H. H.)
I. I. M. M. = *Ihre Majestäten:* deras majestäter (D. D. M. M.)
i. J., förkortn. = *im Jahre:* år, t. ex. *i. J. 79:* år 79.
I. K. H. = *Ihre Königliche Hoheit:* eders el. hennes kungl. höghet (E. K. H., H. K. H.).
Iktus, -, -, *m.* iktus, tonvigt, arsis.
Iliáde, **Ilias**, 0, *f.* iliaden.
Illegál, *a.* olaglig.
Illegalität, *-en, f.* olaglighet.
Illegitím, *a.* illegitim, orättmätig, oäkta tedd.
Illegitimität, *-en, f.* illegitimitet.
Illiberál, *a.* illiberal, icke el. föga liberal.
illimitiert, *a.* obegränsad, oinskränkt.
Illing, -[*e*]*s, -e, m.* F enäamt född barn (motsv.: tvilling, trilling).
Illoyál, *a.* illojal, icke laglydig.
Illumination, *-en, f.* illumination, illuminering, eklärering.
Illuminíer||en, *-te, -t,* I. *tr.* illuminera, a) festligt upplysa, b) färglägga. II. F *sich* ~ skaffa sig en florshufva. **Illuminierung**, *f.*
Illuminierer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* person som illuminerar.
Illusión, *-en, f.* illusion, inbillning, luftslott.
illusórisch, *a.* illusorisk, inbillad.
Illustratión, *-en, f.* illustration, plansch.
Illustráter, *-s, Illustratóren, m.* person som illustrerar.
Illustríer||en, *-te, -t, tr.* illustrera, a) förse med förtydligande planscher, b) åskådliggöra, belysa.
Illustrierer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* = *Illustrator.*
Ilme = *Ulme.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Ilse = *Alse.*
Iltis, *-ses* el. ✱ -, *-se*, *m.* iller.
im, sammandragning af *in dem.*
imaginär, *a.* imaginär.
Imbiss, *-es*, *-e*, *m.* måltid, mellanmål.
Imitation, *-en*, *f.* imitation, efterbildning.
imitieren, *-te*, *-t*, *tr.* imitera, efterbilda, härma.
Immatrikulation, *-en*, *f.* immatrikulering, inskrifning i en matrikel.
immatrikulierbar, *a.* som får inskrifvas.
immatrikulieren, *-te*, *-t*, *tr.* inskrifva i en matrikel, immatrikulera.
Imker, *-s*, -, *m.* biskötare.
Imme, *-n*, *f.* bi.
immediát, *a.* omedelbar, utan mellanhand. **-gesuch**, *-[e]s*, *-e*, *n.* direkt (utan mellanhand) inlemnad ansökan. **-sache**, *-n*, **-vorstellung**, *-en*, *f.* direkt till högsta instansen, till regeringen inlemnad skrift, ansökan m. m.
I. immer, *adv.* 1. om tid. alltid, alltjämt, städse. *Auf* el. *für* ~ för alltid. *So etw. trifft man nicht* ~ ngt sådant råkar man ej alla dagar. *So macht er 's* ~ så gör han jämt. 2. vid komparativer. *Er wird* ~ *reicher* [*und reicher*] el. *reicher und* ~ *reicher:* han blir allt rikare och rikare. *Das wird ja* ~ *besser:* det blir ju allt bättre och bättre. 3. distributivt vid räkneord. ~ *drei und drei:* tre och tre. ~ *den dritten Tag:* hvar tredje dag. 4. betecknande högsta möjl. grad. *Die wärmste Liebe, deren er* ~ *fähig war:* den innerligaste kärlek, han var mäktig af. *So einträglich als nur* ~ *möglich:* så inbringande som möjligt. 5. förallmänligande. *Wer auch* ~ hvem hälst än, *was er auch* ~ *für Gründe haben mag:* hvad för skäl han än må hafva, *was er auch* ~ *sagen mag:* hvad han än må säga, *wie auch* ~ hur än, *wo auch* ~ hvarhälst än. 6. likgiltighet. *Das mag er* ~ *thun:* det kan han ju göra, det må han gärna för mig göra (det gör mig ingenting). 7. förvånad i frågesatser. *Wo er doch* ~ *bleiben mag?* hvar kan han väl hålla hus? hvar i all verlden kan han väl vara? 8. i alla fall, t. ex. *er ist doch* ~ *dein Vater, die Sache ist doch* ~ *gewagt.* 9. vid imperativer. *Fang* [*nur*] ~ *an!* börja bara! 10. emellertid. *Er scheint nicht zu kommen, wir wollen also nur* ~ *anfangen:* han tycks ej komma, så vi börja väl. **-dar**, *adv.* alltjämt, städse. **-fort**, *adv.* alltjämt, allt framgent. **-grün**, I. *a.* ständigt grön, ständigt grönskande. II. *-[e]s*, 0, *n.* bot. sinngrön, igrön (Vinca). **-hin**, *adv.* = *immer 6, 8, 10.* **-mehr**, *adv.* 1. mer och mer. 2. förstärk. = *immer 7.* **-während**, *a.* ständig, adv. äfv. alltjämt. **-zu**, I. *adv.* 1. = *-fort.* 2. = *immer 9.* II. *interj.* gå (bara) på!
2. Immer, *-s*, -, *m.* bikupa med skogsbin i.
immobil, *a.* ✕ som ej kan el. får användas till fälttjänst.
immobiliár... jur. Ex. **-exekution**, *-en*, *f.* utmätning af fastighet. **-vermögen**, *-s*, 0, *n.* fastighet.
Immobilien, *plur.* fast egendom, fastighet.
Immortélle, *-n*, *f.* eternell (Helichrysum m. fl.).
Imperátor, *-s*, *Imperatóren*, *m.* imperator, käjsare, fältherre.
Imperiál, I. *-[e]s*, *-en*, *m.* imperial (tryckt guldmynt = 14:67 kr.). II. *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. imperialformat. 2. boktryck. imperialstil. 3. ett slags läskedryck. 4. ett kortspel. 5. ett slags merinofår.
impertinént, *a.* oförskämd.
impertinénz, *-en*, *f.* oförskämdhet.
Impf... Ex. **-anstalt**, *-en*, *f.* anstalt för vakcinering. **-arzt**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* vakcinatör. **-gesetz**, *-es*, *-e*, *n.* vakcinationslag. **-lymphe**, *-n*, *f.* vakcin. **-pflichtig**, *a.* skyldig att låta vakcinera sig. **-reis**, *-es*, *-er*, *n.* ympkvist. **-zwang**, *-[e]s*, 0, *m.* vakcinationstvång.
impfbár, *a.* som kan ympas el. vakcineras.
impfen, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. ympa, okulera; inympa. 2. vakcinera. **Impfung**, *f.* -s... = *Impf*...
Impfer, *-s*, -, *m.* 1. person som ympar. 2. vakcinatör.
Impfling, *-[e]s*, *-e*, *m.* en som skall vakcineras el. nyss har vakcinerats.
impiétät, *-en*, *f.* impietet, gudlöshet, brist på vördnad.
implicite, *adv.* implicite, inbegripet, underförstådt utan att uttryckligen nämnas.
implizieren, *-te*, *-t*, *tr.* inbegripa, underförstå.
imploránt, *-en*, *-en*, *m.* kärande.
implorát, *-en*, *-en*, *m.* svarande.
imponieren, *-te*, *-t*, *itr. h.* och ✱ *tr. Jmdm* el. ✱ *jmdn* ~ imponera, göra intryck på ngn.
Impórt, *-[e]s*, *-e[n]*, *m.* införsel, import. **-händler**, *-s*, -, *m.* importör.
importieren, *-te*, *-t*, *tr.* importera, införa.
imposánt, *a.* imposant, majestätisk.
Impóst, *-[e]s*, *-en*, *m.* indirekt skatt, pålaga.
impotént, *a.* impotent, oförmögen.
impoténz, 0, *f.* impotens, oförmåga.
imprägnátion, *-en*, *f.* impregnering.
imprägnieren, *-te*, *-t*, *tr.* impregnera. **Imprägnierung**, *f.*
impraktikábel, *a.* 1. outförbar. 2. ofarbar.
improvisátion, *-en*, *f.* improvisation.
improvisátor, *-s*, *Improvisatóren*, *m.* **improvisatórin**, *-nen*, *f.* improvisatör.
improvisieren, *-te*, *-t*, *tr.* och *itr. h.* improvisera.
impúls, *-es*, *-e*, *m.* impuls, påstötning.
ime se *Imbiss.*
imse = *Ameise.*
imstande, *adv.* ~ *sein:* vara i stånd.
in, I. *prep.* 1. på frågan 'hvarest' med dat. i, t. ex. *er sitzt* ~ *dem Garten*, ~ *unseren Tagen*, ~ *Geschäften ausgehen.* 2. på frågan 'hvarthän' med ack. in i, ut i, ned i, i, t. ex. *er ging* ~ *den Garten*, ~ *den Keller, er pflückt* ~ *seinem Garten* ~ *einen Korb die Früchte*

* äkta ums. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

ab. Ich kaufte mir einige Äpfel ~ die Tasche: jag köpte några äpplen och stoppade dem i fickan. **3.** särskilda fall. a) med dat. *~ der Stadt ankommen:* anlända till staden. *Er wohnt ~ der Königsstrasse:* han bor vid Kungsgatan. *Dies Wort findet sich im Schiller:* detta ord träffas hos S. *Hauptmann im Garderegiment:* kapten vid gardet. *Der Saal hat zehn Meter ~ der Länge* el. *misst zehn Meter ~ die Länge:* salen är tio meter lång. *Viel ~ wenigen Worten sagen:* säga mycket med få ord. *Ein Kind ~ den Armen tragen:* bära ett barn på sina armar. *Im Jahre 1885:* år 1885. *Im Frühling:* om våren. *Wir reisen ~ acht Tagen:* vi resa inom åtta dar; *ich habe ihn ~ acht Tagen nicht gesehen:* jag har ej sett honom på åtta dar. *~ Zwischenräumen:* med mellanrum. *Sich ~ Wein betrinken:* berusa sig med vin. b) med ack. *~ ein Tier verwandeln:* förvandla till ett djur. *Bis tief ~ die Nacht:* tills långt fram på natten; *es war tief ~ die Nacht:* natten var långt framskriden. *Der Krieg währt schon ~ die sechzehn Jahr:* kriget har redan räckt öfver femton år, det är det sextonde krigsåret. **II.** ✱ sammandragning af *in den.*

inaccurát, *a.* inexakt, icke noggrann.

inadäquát, *a.* inadekvat, icke motsvarande.

inaktiv, *a.* inaktiv, försatt ur tjänstgöring.

inaktivíerung, *-en, f.* försättande ur tjänstgöring, i inaktivitet.

inaktivität, 0, *f.* inaktivitet.

inánspruchnahme, 0, *f.* omständigheten att taga i anspråk, lägga beslag på; upptagande; rekvisition.

inaugurál... ex. **-dissertation**, *-en, f.* afhandling för erhållande el. vid tillträde af akademiskt ämbete; docent- el. professorsafhandling.

inaugurír||en, *-te, -t, tr.* högtidligen inviga, installera, inaugurera.

inbegriff, *-[e]s*, 0, *m.* inbegrepp, sammanfattning.

inbegriffen, *a.* inbegripen, innefattad.

inbeträchtnahme, 0, *f.* hänsynstagande, hänsyn.

inbrunst, 0, *f.* innerlighet, värme.

inbrünstig, *a.* innerlig, varm, brinnande.

incést, *-[e]s, -e, m.* blodskam.

indel, *-s, -,* **ladelt**, *-[e]s, -e, m.* bolstervar, kuddvar.

indém, I. (afv. ⁄ -), *adv.* emellertid, under tiden, nu. **II.** *konj.* **1.** under det att, medan. **2.** ✱ emedan. **3.** i det att, därigenom att.

inder, *-s, -, m.* inder, hindu, **~in**, *-nen, f.* indisk kvinna, hindukvinna.

indés[s], **indéssen**, I. = *indem I.* **II.** *konj.* **1.** *~ [als* el. *dass]:* under det att, medan. **2.** likväl, emellertid.

indíex, *-ex[es], -exe* el. *-ices, m.* index, förteckning, innehållsförteckning.

indiáner, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* indian, indiankvinna.

indiánisch, *a.* indiansk, indian-.

indier se *Inder.*

indifferént, *a.* indifferent, likgiltig.

indifferentísmus, -, 0, *m.* indifferentism, likgiltighet.

indifferénz, 0, *f.* indifferens.

indig, *-[e]s,* ✱ *-e, m.* se *Indigo.*

indigenát, *-[e]s, -e, n.* infödingsrätt, hemortsrätt.

indignatión, *-en, f.* indignation, ovilja, harm, förtrytelse.

indigníer||en, *-te, -t, tr.* framkalla harm, ovilja, förtrytelse hos.

indigo, *-s,* ✱ *-s, m.* **1.** bot. indigobuske (Indigofera). **2.** indigo, indigoblått. **-blau**, I. *a.* indigoblå. II. *-[e]s,* 0, *n.* indigoblått. **-rot[h]**, *-[e]s,* 0, *n.* indigorödt. **-weiss**, *-es,* 0, *n.* indigohvitt.

indirekt, *a.* indirekt, medelbar.

indisch, *a.* indisk.

indiskrét, *a.* indiskret, ogrannlaga i sina yttranden.

indiskretión, *-en, f.* indiskretion, brist på grannlagenhet.

individualisír||en, *-te, -t, tr.* individualisera. **individualisíerung**, *f.*

individualität, *-en, f.* individualitet.

individuéll, *a.* individuell.

individú||um, *-uus, -en, n.* individ.

indíz, *-es, -ien, n.* i sbt jur. indicium.

indizír||en, *-te, -t, tr.* angifva, antyda, tyda på.

indossamént, *-[e]s, -e, n.* handel. endossement.

indossánt, *-en, -en, m.* handel. endossent.

indossát, *-en, -en, m.* handel. endossat.

indosse... se *Indossa...*

indossír||en, *-te, -t, tr.* endossera.

industrie, *-en, f.* industri. **-erzeugnis[s]**, *-ses, -se, n.* industriprodukt. **-ritter**, *-s, -, m.* industririddare. **-rittert[h]üm**, *-[e]s,* 0, *n.* uppträdande, lif såsom industririddare. **2.** samtliga industririddare. **-zweig**, *-[e]s, -e, m.* industrigren.

industriéll, *a.* industriell.

industriés, *a.* konstskicklig, idog.

ineinánder, *adv.* i hvartannat, i hvarandra, ihop, samman. Så afv. i sms., t. ex. **-flechten**, *tr.* sammanfläta, hopfläta. **-fliessen**, *itr. s.* flyta samman. **-fügen**, *tr.* sammanfoga, foga i hvartannat. **-greifen**, *itr. h.* gripa i hvartannat, i hvarandra.

incmpfángnahme, 0, *f.* mottagande.

inexpressíbeln, *plur. Die ~* de onämnbara, benkläderna.

infallíbel, *a.* ofelbar.

infallibilität, 0, *f.* ofelbarhet.

infám, *a.* infam, nedrig, skändlig; förarglig, gruflig.

infánt, *-en, -en, m.* infant.

infanterie, *-en, f.* infanteri, fotfolk.

infanterist, *-en, -en, m.* infanterist, fotsoldat.

infántin, *-nen, f.* infantinna.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Infel, -n, *f.* infula, mitra, biskopsmössa.
infeliln, *-te, ge-t = infulieren.*
Inferiorität, *-en, f.* lägre, underordnad grad, rang.
Infernálisch, *a.* infernalisk, helvetisk.
infinitivisch, *a.* gram. infinitiv-, med infinitiv.
infiziérlen, *-te, -t, tr.* besmitta, förpesta, förskämma. **Infizierung**, *f.*
Inflammatión, *-en, f.* inflammation.
Influénza, 0, *f.* 1. med. influenza. 2. vet. lungröta.
influierlen, *-te, -t, itr. h.* utöfva inflytande.
infolgedéssen, *adv.* i följd däraf.
Informatión, *-en, f.* 1. närmare underrättelse, upplysning. *Behufs* ~ för upplysningars vinnande. 2. undervisning, information.
Informátor, *-s, Informatóren, m.* informator.
informierlen, *-te, -t,* I. *tr.* 1. underrätta, upplysa, instruera. 2. informera, undervisa. II. *Sich* ~ göra sig underrättad, skaffa sig upplysningar.
Infrágestellung, *-en, f.* ifrågasättande.
inful se *Infel.*
infuliérlen, *-te, -t, tr.* beklåda med biskopsmössa, viga till biskop.
Infusión, *-en, f.* med. infusion. **-s...** Ex. **~t[h]ier**, -[*e*]*s, -e, n.* zool. infusionsdjur.
Infusórien, *plur.* zool. infusorier.
Ingber se *Ingwer.*
Ingeniéur, -[*e*]*s, -e, m.* ingeniör. **-corps**, -, -, *n.* ingeniörkår, genikår. **-offizier**, -[*e*]*s, -e, m.* ✕ fortifikationsofficer.
Ingléichen, *adv.* likaså, likaledes.
Ingrédiens, -, 0, *n.* **Ingrediénz**, *-ien, f.* ingrediens, beståndsdel.
Ingrimm, -[*e*]*s, -e, m.* 1. 0, återhållen, inre vrede. 2. vredgad person som döljer sin vrede; tvärvigg.
ingrimmig, *a.* vred i sitt inre, sjudande.
ingrossierlen, *-te, -t, tr.* med stor stil renskrifva, inskrifva i sht i jordeboken.
Ingwer, *-s,* ✱ -, *m.* ingefära. **-bier**, -[*e*]*s, -e, n.* ingefärsöl, ingefärsdricka. **-müs[s]**, *-es, -e, n.* ingefärssylt. **-pflanze**, *-n, f.* ingefärsväxt. **-pulver**, *-s,* -, *n.* stött ingefära. **-wurzel**, *-n, f.* ingefärsrot, ingefära.
Inhaber, *-s,* -, *m.* ~in, *-nen, f.* innehafvare. **-papier**, -[*e*]*s, -e, n.* handel. innehafvarepapper 'au porteur'.
inhaftierlen, *-te, -t, tr.* häkta.
Inhalatión, *-en, f.* inandning.
inhaliérlen, *-te, -t, tr.* inandas.
Inhalt, -[*e*]*s,* 0, *m.* innehåll. **-leer, -los**, *a.* innehållslös, utan innehåll. **-reich, -schwer**, *a.* innehållsrik, innehållsdiger; ödesdiger. **-s...** Ex. **~angabe**, **~anzeige**, *-n, f.* innehållsförteckning; register. **~bestimmung**, *-en, f.* mat. beräkning af en ytas, en kropps innehåll. **~verzeichnis[s]**, *-ses, -se, n.* = *~angabe.* **~wert[h]**, -[*e*]*s, -e, m.* innehållets värde. **~zeichen**, *-s,* -, *n.* **~zettel**, *-s,* -, *m.* etikett.
inhibiérlen, *-te, -t, tr.* inhibera; förbjuda, inställa, hämma. **Inhibierung**, *f.*
initiálie, *-en, f.* **-buchstabe**, -n, *-n, m.* initial, begynnelsebokstaf.
initiative, 0, *f.* initiativ, första steg. *Die ~ ergreifen:* taga initiativet, första steget.
injuriáliter, *adv. Jmdn ~ belangen:* anklaga ngn för ärekränkning.
injúrie, *-n, f.* jur. injurie, ärekränkning. **-n...** Ex. **~klage**, *-n, f.* injurieprocess.
injuriérlen, *-te, -t, tr.* förolämpa, skymfa.
inkarnát, *a.* inkarnatfärgad, högröd.
inkarnatión, *-en, f.* inkarnation, människoblifvande.
inkarzerierlen, *-te, -t, tr.* sätta i arrest, häkta.
inkássie, *-o[s],* -i, *n.* handel. kontant betalning el. inkassering af en skuld. **-s...** handel. Ex. **~geschäft**, -[*e*]*s, -e, n.* inkasseringsaffär, inkasseringsrörelse. **~mandat**, -[*e*]*s, -e, n.* inkasseringsorder.
inklinatión, *-en, f.* inklination, böjelse, tycke.
inkliniérlen, *-te, -t, itr. h. Zu etw.* ~ luta åt, vara böjd, fatta tycke för ngt.
inklusive, *adv.* inklusive, däri inbegripet. ~ *Sack:* med säck.
inkógnito, I. *adv.* II. -[*s*], *-s, n.* inkognito.
inkommodierlen, *-te, -t, tr.* besvära.
inkompetént, *a.* inkompetent, icke vuxen.
inkompeténz, 0, *f.* inkompetens, oförmåga.
inkonsequént, *a.* inkonsekvent, ej följdriktig.
inkonsequénz, *-en, f.* inkonsekvens, brist på följdriktighet.
inkorporierlen, *-te, -t, tr.* inkorporera, införlifva. **Inkorporierung**, *f.*
inkorrékt, *a.* inkorrekt, oriktig, felaktig.
inkorrékthelt, *-en, f.* oriktighet.
inkrustatión, *-en, f.* förkalkning.
inkrustierlen, *-te, -t, tr.* inkrustera.
inkubius, *-us, -i, m.* andeväsen som tros häfda kvinnor under sömnen; mara.
inkulpát, *-en, -en, m.* jur. svarande i en inkvisitorisk process.
inkunábel, *-n, f.* inkunabel (före år 1500 tryckt bok).
inkurábel, *a.* obotlig.
inlage = *Einlage.*
inland, -[*e*]*s,* 0, *n.* eget land (mots.: utlandet).
inländer, *-s,* -, *m.* ~in, *-nen, f.* inföding.
inländisch, *a.* inrikes, infödd, egen.
inlaut, -[*e*]*s,* 0, *m.* gram. midljud; midljudande vokal.
inlautend, *a.* gram. midljudande.
inliegen = *einliegen.*
inmítteist, *adv.* emellertid, under tiden.
inmitten, *prep.* med gen. midt ibland.
inne, *adv.* inne. *Mitten* ~ midt emellan. — Kfterföljl. sms. förekomma äfv. upplösta.
innebehalten, *tr.* (be)hålla inne; undanhålla.
innebleiben, *itr. s.* stanna inne.
innehaben, *tr.* innehafva. *Eine Sprache* ~ beherska ett språk.
innehalten, I. *tr.* 1. hålla inne, hålla inne-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

stängd. 2. bibehålla, iakttaga, t. ex. *die richtige Entfernung.* II. *itr. h.* göra ett uppehåll, en paus. *Mit etw.* ~ afbryta, upphöra med ngt.

innelassen, *tr.* lemna inne, låta stanna inne.

innesein, *itr. s.* vara inne.

innestehen, *itr. h.* stå midt emellan. *Die Zunge der Wage steht inne:* vågen väger jämnt.

innewohnen, *itr. h.* innebo, *jmdm, einer Sache:* hos ngn, ngt.

innewerden, *itr. s. Einer* (gen.) el. *eine Sache* ~ märka, komma underfund med ngt.

innen, *adv.* inne. *Nach* ~ [*zu*]*:* inåt. *Von* ~ [*heraus*]*:* inifrån. **-fläche,** *-n, f.* inre yta, insida. **-welt,** *-en, f.* inre verld. **-winkel,** *-s, -, m.* inre vinkel.

inner, I. ✱ *prep.* med dat. inom, inuti. II. *a.* inre, invändig, invärtes. *Minister des ~n:* inrikesminister, civilminister. *~st, adv.* innerst. *Seine ~sten Gedanken:* hans innersta tankar. **-afrika,** *-s,* 0, *n. npr.* inre Afrika, det inre af Afrika.

innerhalb, I. *adv.* inne, i det inre, därinom. II. *prep.* med gen. och dat. 1. rum, vanl. med gen. inom, inuti, i. 2. tid. inom.

innerlich = *inner II.* ~ *anzuwenden:* till invärtes bruk.

innerlichkeit, *-en, f.* inre natur, inre egenskap; känsla.

innig, *a.* innerlig, hjärtlig, varm, djup.

innigkeit, 0, *f.* innerlighet, hjärtlighet, värme.

inniglich, *adv.* innerligt, hjärtligt, varmt.

innung, *-en, f.* skrå. **-s...** Ex. **~brief,** *-[e]s, -e, m.* skråstadga.

inokuliérlen, *-te, -t, tr.* inympa.

inquiránt, *-en, -en, m.* jur. domare i en inkvisitorisk process.

inquiriérlen, *-te, -t, tr.* inkvirera, undersöka, utforska.

inquisit, *-en, -en, m.* jur. den anklagade i en inkvisitorisk process, sedan hans brott blifvit fastställdt.

inquisitión, *-en, f.* 1. 0, inkvisition. 2. jur. undersökning. **-s...** Ex. **~gericht,** *-[e]s, -e, n.* inkvisitionsdomstol.

inquisitor, *-s, Inquisitóren, m.* 1. inkvisitor. 2. = *Inquirent.*

inquisitoriál, inquisitórisch, *a.* inkvisitorisk.

ins, sammandragning af a) *in das,* b) ✱ *in des.*

insass[e], *-en, -en, m.* 1. invånare, infödding. 2. person som bor hos ngn annan, a) hyresgäst, b) inhyseshjon.

insassenschaft, 0, *f.* samtlige invånare.

insassin, *-nen, f.* till *Insasse.*

insbesóndere, *adv.* i synnerhet, särskildt.

inscenierlen, *-te, -t, tr.* bearbeta för teatern, uppsätta, uppföra. **inscenierung,** *f.*

inschrift, *-en, f.* inskrift. **-en...** Ex. **~kenner,** *-s, -, m.* inskriftkännare.

inschriftlich, *a.* 1. såsom inskrift, inskrifven. 2. i inskrifter förekommande.

insékt, *-[e]s, -en, n.* insekt. **-en...** Ex. **~fressend,** *a.* insektätande. **~fresser,** *-s, -, m.* insektätare. **~kunde, ~lehre,** 0, *f.* läran om insekterna, entomologi. **~nadel,** *-n, f.* insektnål (att fästa insekter med). **~pulver,** *-s, -, n.* insektpulver. **~sammlung,** *-en, f.* insektsamling, entomologisk samling. **~welt,** 0, *f.* insektverld, insekterna.

insel, *-n, f.* ö. **-bewohner,** *-s, -, m.* **~in, -nen,** *f.* öbo. **-land,** *-[e]s, -er* †, *n.* östat. **-meer,** *-[e]s, -e, n.* öhaf. **-reich,** I. *-[e]s, -e, n.* örike. II. *a.* rik på öar. **-staat,** *-[e]s, -en, m.* östat. **-welt,** *-en, f.* överld, arkipelag.

inselhaft, *a.* ölik, ö-, liksom öar.

inselschaft, *-en, f.* ögrupp.

inserát, *-[e]s, -e, n.* inserat, annons. **-en...** Ex. **~blatt,** *-[e]s, -er* †, *n.* annonsblad. **~t[h]eil,** *-[e]s, -e, m.* annonsafdelning.

inserierlen, *-te, -t, tr.* införa i en tidning.

insertión, *-en, f.* införande, inryckning i en tidning. **-s...** Ex. **~gebühren, ~kosten,** *plur.* annonskostnader.

insgeheím, *adv.* i hemlighet, hemligen.

insgeméin, *adv.* i allmänhet.

insgesám[m]t, *adv.* allasammans.

insiegel, *-s, -, n.* 1. sigill, insegel. 2. jag. hjortspår.

insignien, *plur.* insignier.

insinuierlen, *-te, -t,* I. *tr. Jmdm etw.* ~ på ett fint sätt låta ngn förstå, bibringa ngn ngt. II. *Sich bei jmdm* ~ ställa sig in hos ngn. **insinuíerung,** *f.*

inskribiérlen, *-te, -t, tr.* inskrifva.

inskriptión, *-en, f.* inskrifning, inskrift.

inskúnftige, *adv.* för framtiden, hädanefter.

insofórn, I. (afv. - ¹ -) *adv.* så tillvida. II. *konj.* för så vidt, såvida.

insolvént, *a.* insolvent, oförmögen att betala.

insolvénz, 0, *f.* insolvens, oförmåga att betala.

insónderheit, insónders = *insbesondere.*

insowéit = *insofern.*

inspektión, *-en, f.* inspektion, uppsigt, besigtning. **-s...** Ex. **~reise,** *-n, f.* inspektionsresa.

inspékter, *-s, Inspektóren, m.* inspektor, inspektör. **-amt,** *-[e]s, -er* †, *n.* inspektörsbefattning. **-bezirk,** *-[e]s, -e, m.* inspektionsområde.

inspiriérlen, *-te, -t, tr.* inspirera, ingifva. **inspiriérung,** *f.*

inspizient, *-en, -en, m.* inspektör.

inspiziérlen, *-te, -t, tr.* inspektera. **inspiziérung,** *f.*

installiérlen, *-te, -t, tr.* installera. **installiérung,** *f.*

instánd, *adv.* i stånd. **-haltung,** 0, *f.* underhåll. **-setzen,** *tr.* iståndsätta. **-setzung,** *f.*

inständig, *a.* enträgen, enständig.

inständigkeit, 0, *f.* enträgenhet, enständighet.

instánz, *-en, f.* jur. instans. *Von der ~ entbinden* el. *freisprechen:* frikänna på grund

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har sett till hjälpverb.

af bristande bevisning. **-en...** Ex. **~gang, ~weg, ~zug,** -[e]s, 0, m. *Den ~ durchmachen:* gå till, genomgå alla instanser.
Inste, -n, -n, m. inhyseshjon.
Inster, -s, -, n. inälfvor, innanmäte, kräs.
Instínkt, -[e]s, -e, m. instinkt, drift. **-ártig,** a. instinktartad, instinktlik. **-handlung,** -en, f. af instinkten föranledd handling. **-mässig,** a. instinktmässig.
instinktiv, a. instinktartad.
Institút, -[e]s, -e, n. institut, inrättning, anstalt.
instruónt, -en, -en, m. instruktör.
instruíerlen, -te, -t, tr. 1. instruera, undervisa. 2. jur. *den Prozess ~* undersöka saken. **Instruierung,** f.
Instruktiòn, -en, f. 1. instruktion, undervisning. 2. jur. undersökning. **-s...** Ex. **~mässig,** a. som står i öfverensstämmelse med instruktionen.
instruktiv, a. instruktiv, lärorik, upplysande.
Instrúktor, -s, *Instruktóren,* m. instruktör.
Instrumènt, -[e]s, -e, n. instrument. **-en...** Ex. **~fabrikant,** -en, -en, m. = *~macher.* **~handlung,** -en, f. instrumenthandel. **~macher,** -s, -, m. instrumentmakare.
instrumentál, a. mus. instrumental-. **-begleitung,** 0, f. mus. instrumentalackompanjemang. **-satz,** -es, -e †, m. mus. instrumentalsats, instrumentering.
instrumentíerlen, -te, -t, tr. instrumentera. **Instrumentierung,** f.
insuláner, -s, -, m. **~in,** -nen, f. öbo.
insultíerlen, -te, -t, tr. insultera, skymfa, förolämpa. **Insultierung,** f.
insurgènt, -en, -en, m. insurgent, upprorisk.
insurgíerlen, -te, -t, I. itr. h. resa sig, göra uppror. II. tr. förmå till uppror, uppvigla. **Insurgierung,** f.
Insurrektiòn, -en, f. insurrektion, resning.
intakt, a. orörd, oberörd, ren, kysk.
integríerend, a. integrerande, ingående ss. del.
Integrität, 0, f. oskadadt, oförändradt tillstånd.
intellektuál, intellektuéll, a. intellektuell.
intelligènt, a. intelligent.
Intelligénz, -en, f. intelligens, godt hufvud. **-blatt,** -[e]s, -er †, n. annonsblad i sht innehållande lärobetalningsförelser. **-büreau,** -s, -s el. -x, **-comptoir,** -[e]s, -e, n. kommissionsbyrå.
Intendánt, -en, -en, m. intendent.
Intendantúr, Intendánz, 0, f. intendentur.
Intensität, -en, f. intensitet, kraft, styrka, liflighet.
intensiv, a. intensiv, kraftig, stark.
Interdíkt, -[e]s, -e, n. 1. förbud. 2. interdikt.
Interessánt, a. intressant, roande.
Interésse, -[s], -n, n. intresse.
Interessènt, -en, -en, m. intressent.
interessíerlen, -te, -t, tr. och *sich ~* intressera (sig).

Interiéur, -s, -s, n. interiör, inre.
Interim, -[s], -s, -s, n. interim. **-s...** Ex. **~bescheid,** -[e]s, -e, m. jur. interimistiskt utslag. **~regierung,** -en, f. interimsregering, interimsstyrelse.
Interimístícum, -um[s], -a, **Interimístikum,** -um[s], -en, n. provisorisk, tillfällig anordning.
Interimístisch, a. interimistisk, provisorisk, tillfällig.
Intermèzzo, -[s], -s, n. intermesso; mellanspel.
Intermittíerend, a. intermittent, ojämn.
Intérn, a. inre.
Internát, -[e]s, -e, n. internat (skola med inackordering).
Internationál, a. internationell.
Internationále, 0, f. internationalen.
Interníerlen, -te, -t, tr. internera, innestänga; förvisa. **Internierung,** f.
Internúntius, -us, -i el. -en, m. internuntius, i sht påtligt sändebud af andra rangen.
Interpellatiòn, -en, f. interpellation.
Interpelliérlen, -te, -t, tr. interpellera. **Interpellierung,** f.
Interpolíerlen, -te, -t, tr. interpolera, inskjuta. **Interpolierung,** f.
Interpolíerer, -s, -, m. interpolator.
Interprét, -en, -en, m. tolk, öfversättare.
Interpretatiòn, -en, f. tolkning.
Interpretíerbár, a. möjlig att tolka.
Interpretíerlen, -te, -t, tr. tolka. **Interpretierung,** f.
Interpungíerlen, Interpunktíerlen, -te, -t, tr. gram interpunktera, förse med skiljetecken. **Interpungierung, Interpunktierung,** f.
Intervàll, -[e]s, -e, n. intervall, mellanrum, mellantid.
Interveníerlen, -te, -t, tr. intervenera, träda emellan, medla. **Intervenierung,** f.
Interventiòn, -en, f. mellankomst, ingripande.
Intím, a. intim, förtrogen, förtrolig.
Intimität, -en, f. intimt sätt, förtrolighet.
Intímus, -us, -i, m. intim, förtrogen vän.
Intoleránt, a. ofördragsam.
Intoleránz, -en, f. ofördragsamhet.
Intoníerlen, -te, -t, tr. angifva tonen.
Intráde, -n, f. 1. mus. introduktion, förspel. 2. plur. (stats)inkomster, intrader.
Intrigánt, I. a. II. -en, -en, m. **~in,** -nen, f. intrigant, ränkfull, ränksmidare.
Intrigíerlen, -te, -t, itr. h. intrigera, smida ränker.
Intrígue, -n, f. intrig, ränker.
Intrikát, a. intrikat, kinkig, förarglig.
Introduzíerlen, -te, -t, tr. introducera, införa.
Invalíd, a. vanför, orkelös, kraftlös.
Invalíde, -n, -n, m. invalid. **-n...** Ex. **~haus,** -es, -er †, n. invalidhus, invalidinrättning.
Invaliditát, -en, f. invaliditet, vanförhet.
Invasiòn, -en, f. invasion, fientligt infall.
Invektíve, -n, f. smädelse, skymford, ovett.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Inventár, -[e]s, -ien, *n.* inventarium, a) sak, b) förteckning. **-aufnahme**, -n, *f.* inventariums upprättande, inventering. **-stück**, -[e]s, -e, *n.* inventarium.

Inventarisiérlen, -te, -t, *tr.* inventera. **Inventarisierung**, *f.*

Inventárium, -um[s], -en, *n.* se *Inventar.*

Inventúr, -en, *f.* inventering.

Invertiérlen, -te, -t, *tr.* invertera, omflytta. **Invertierung**, *f.*

Investiérlen, -te, -t, *tr.* investera, bekläda med ett ämbete, en tjänst. **Investierung**, *f.*

Invitiérlen, -te, -t, *tr.* inbjuda. **Invitierung**, *f.*

Invokávit, -[s], -[s], *m.* första söndagen i fastan.

inwärtig, *a.* förråldr. inre, invändig, invärtes.

inwärts, *adv.* inåt.

inwendig, *a.* invändig, inre.

inwieférn, inwiewéit, *konj.* huruvida, huru långt, i hvad mon.

Inwohner se *Einwohner.*

Inzicht, -en, *f.* 1. jur. indicium. 2. beskyllning.

Inzucht, 0, *f.* afvel inom samma ras.

Inzwischen, *adv.* emellertid, under tiden.

iónisch, *a.* ionisk.

Ióta se *Jota.*

irden, *a.* af jord, af lera, jord-, ler-.

irdisch, *a.* jordisk; timlig.

irdischheit, -en, *f.* egenskap att vara jordisk.

Ire, -n, -n, *m.* irländare.

Irgend, * **Irgends**, *adv.* med förallmänligande betydelse. 1. med obest. art., obest. pron. samt adv.; ofta äro orden sammanskrifna. ~ **ein**, plur. ~ *welche*, subst.: ~ *einer*, ~ *jemand*, ~ *wer:* någon, någon som hälst, någon hvem det vara må; ~ *jemand sagt:* någon säger el. jag mins ej, hvem det är, som säger. ~ *etwas* el. ~ *was:* något hvad det vara må. ~ *einmal*, ~ *wann:* någon gång. ~ *wie:* på något som hälst sätt hvilket det vara må. ~ *wo:* någonstädes hvar det vara må. ~ *wohin:* någonstädes hän. ~ *woher:* någonstädes ifrån. 2. med relat. pron. och konj. *Wer* ~ *anständig ist, thut das nicht:* den som i ngn grad vill vara anständig, gör ej sådant. *Wie* el. *wenn* el. *sobald* ~ *gelärmt wird, schilt er:* så snart det blir ngt som hälst buller, träter han.

Irin, -nen, *f.* irländska, irländsk kvinna.

Iris, -, *f.* 1. *npr.* Iris. 2. med. iris, regnbågshinna. 3. bot. svärdslilja. **-druck**, -[e]s, -e, *m.* regnbågstryck (med i hvarandra öfvergående färger). **-pulver**, -s, -, *n.* violrotspulver.

irisch, *a.* irisk, irländsk.

Irisiérlen, -te, -t, I. *itr. h.* spela, skifta i regnbågens färger. II. *tr.* gifva regnbågens färger.

Iriánder, -s, -, *m.* ~**in**, -nen, *f.* irländare, irländska.

Iriándisch, *a.* irländsk.

Ironie, -en, *f.* ironi.

Irónisch, *a.* ironisk.

Ironisiérlen, -te, -t, I. *tr.* ironiskt behandla, skämta, drifva med. II. *itr. h.* vara ironisk.

Irr se *irre.*

Irrationál, Irrationéll, *a.* irrationell.

Irrlle, I. *a.* 1. vilsen, adv. vilse. ~ *fahren:* vilsefara. ~ *führen*, ~ *leiten:* vilseföra, vilseleda, *sich durch etw.* ~ *führen lassen:* låta sig vilseledas af ngt. ~ *gehen:* gå vilse. ~ *machen:* vilseleda, förvilla, störa, bringa ur fattningen. ~ *schliessen:* göra ett felslut. ~ *sein:* misstaga sig, *da sind Sie* ~ däruti misstar ni er, det har ni fått om bakfoten, *ich bin* ~ *an dir:* jag vet ej hvar jag har dig, förstår mig ej på dig; jfr 2. ~ *werden:* vilseledas, förvillas, bringas ur fattningen; jfr 2. 2. från förståndet, vansinnig. ~ *werden:* mista förståndet. *Der Fieberkranke redet* ~ den febersjuke yrar. *Die* ~*n:* dårarne. 3. vilseförande, villande, förvillande, t. ex. *auf* ~*m Pfad:* på villande stig. II. -en, *f.* 1. vilsefarande. *In die* ~ *führen:* vilseleda, vilseföra, föra på villospår. *In der* ~ *gehen:* gå vilse, fara vill. 2. villfarelse. 3. villostig. 4. irrfärd. **-fahrer**, -s, -, *m.* på irrfärd stadd person. **-fahrt**, -en, *f.* irrfärd. **-gang**, -[e]s, -e †, *m.* 1. vilsegående. 2. irrgång. **-garten**, -s, -†, *m.* **-gebäude**, -s, -, **-gebüsch**, -es, -e, *n.* trädgård, byggnad, buskage med irrgångar; labyrint. **-geist**, -[e]s, -er, *m.* 1. villoande. 2. spöke; bildl. orolig person. **-glaube**, -ns, 0, *m.* vantro, villfarelse, kätteri. **-gläubig**, *a.* villfarande, kättersk. **-gläubigkeit**, 0, *f.* kätteri, villfarelse. **-haus** se ~*haus* har nere. **-läufer**, -s, -, *m.* strykare. **-lehre**, -n, *f.* irrlära. **-lehrer**, -s, -, *m.* irrlärare. **-licht**, -[e]s, -e[r], *n.* irrbloss. **-lichteln,*-lichteliéren,*-lichterieren,** * *itr. h.* röra sig, fladdra som ett irrbloss. **-pfad**, -[e]s, -e, *m.* villostig. **-prediger**, -s, -, *m.* kättersk präst. **-reds**, -n, *f.* vansinnigt tal, fantasi. **-sinn**, -[e]s, 0, *m.* vansinne. **-sinnig**, *a.* vansinnig. **-stern**, -[e]s, -e, *m.* icke fix stjärna, planet, komet. **-wahn**, -[e]s, 0, *m.* villfarelse, vantro, vansinne. **-weg**, -[e]s, -e, *m.* irrväg, villoväg. **-wisch**, -es, -e, *m.* irrbloss. **-e...** ex. ~**führen**, -s, 0, *n.* vilseförande, förvillande. ~**reden**, -s, 0, *n.* yrande, fantiserande. ~**ssin**, -s, 0, *n.* vansinne. — **-en...** ex. ~**anstalt**, -en, *f.* hospital, dårhus. ~**arzt**, -[e]s, -e †, *m.* hospitalsläkare. ~**haus**, -es, -er †, *n.* ~**heilanstalt** = ~*anstalt.* ~**heilkunde**, 0, *f.* psykiatri. ~**wächter**, -s, -, *m.* vaktare vid ett hospital.

Irregulár, *a.* oregelbunden.

Irregularität, -en, *f.* oregelbundenhet.

Irreligiós, *a.* irreligiös, ogudaktig.

Irreligiosität, 0, *f.* irreligiositet, ogudaktighet.

Irrlen, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* när ortförändringen framhålles *s.* 1. irra, irra omkring, ströfva omkring. 2. gå vilse, vara vilsekommen. 3. *Von etw.* ~ öfvergifva, lemna ngt för att be-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

träda villostigar, t. ex. *von Gottes Wegen, von der Wahrheit* ~. 4. misstaga sig, begå misstag. 5. fela, synda. II. *tr.* vilseleda, förvilla, störa. *'Lasst euch nicht ~ des Pöbels Geschrei':* låt ej pöbelns skrik förvilla, vilseleda er. III. *Sich* ~ begå misstag, misstaga sig, *in* el. *an etw.* (dat.): på ngt; *sich an etw.* ~ utv.: taga anstöt af ngt.

irrig, *a.* 1. oriktig, felaktig, beroende på misstag. 2. om personer. ~ *sein:* misstaga sig.

Irrigkeit, 0. *f.* oriktighet, felaktighet.

Irritiér||en, *-te, -t, tr.* 1. irritera, oroa, reta. 2. F = *irren II, III.*

Irrsäl, -[e]s, -e, *n.* 1. misstag, villfarelse. 2. irrfärd. 3. felsteg, synd. 4. missförstånd, osämja. 5. irrgång, labyrint.

Irrsäm, *a.* vilseledande, förvillande.

Irrt[h]ům, -[e]s, *-er* †, *m.* misstag, villfarelse. *Da sind Sie im ~e:* däruti misstar ni er.

Irrt[h]ůmlich, *a.* beroende på misstag, oriktig.

Irrung, *-en, f.* 1. * förvillande, vilseledande. 2. misstag, villfarelse. 3. missförstånd, osämja.

Isaak, *-s, -e* el. *-s, m. npr.* Isak.

Isabéll, *a.* isabellfärgad. **-farbe,** *-n, f.* isabellfärg. **-farben,** *a.* isabellfärgad.

Isegrimm, -[e]s, *-e, m.* 1. Isegrim (vargens namn i tyska djursagan), 'tasse', 'gråben'. 2. tvärvigg, butter person.

Islam, -[s], 0, **Islamismus,** -, 0, *m.* islam.

Islamisiér||en, *-te, -t, tr.* göra muhamedansk, till muhamedan(er), muhamedanisera.

Islamít, *-en, -en, m.* muhamedan.

Islamítin, *-nen, f.* muhamedansk kvinna.

Islamítisch, *a.* islamitisk, muhamedansk.

Isländer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* isländing, isländska.

Isländisch, I. *a.* isländsk. II. *n.* isländska, jfr *deutsch.*

Isolíer... Ex. **-haft,** 0, *f.* cellfängelse. **-schemel,** *-s, -,* **-stuhl,** -[e]s, *-e* †, *m.* isoleringspall. **-zelle,** *-n, f.* (isolerings)cell.

Isolíerbär, *a.* möjlig att isolera.

Isolíer||en, *-te, -t, tr.* och *sich* ~ isolera, afskilja, afstänga (sig). **Isolierung,** *f.*

Isolíertheit, 0, *f.* ensamhet, isolering, afskildhet.

Isop se *Ysop.*

Israelít, *-en, -en, m.* israelit, jude.

Israelítin, *-nen, f.* israelitisk kvinna, judinna.

Ist... vanl. handel. Ex. **-Bestand,** -[e]s, 0, *m.* verklig tillgång. **-Einnahme,** *-n, f.* verklig inkomst i mots. till den beräknade.

Isthm||us, *-us, -en, m.* 1. 0, *npr.* Istmus, näset vid Korint. 2. näs i allmh.

Italiåner se *Italiener.*

Itálien, *-s, -, n. npr.* Italien.

Italiéner, *-s, -, m.* 1. ~in, *-nen, f.* italienare, italienska. 2. ett slags fruntimmershatt.

Italiénisch, *a.* italiensk.

Itáliker, *-s, -, m.* italiker.

Itáilsch, *a.* italisk.

item, *adv.* desslikes, likaså, vidare.

itz... se *jetz...*

i. V., förkortn. = *in Vertretung:* i ngns ställe, enligt uppdrag.

J.

J, -['s], -['s], *n.* gram. j, jfr *1. Jod.*

ja, I. (**a** är ofta kort i bem. *1—3*) *adv.* 1. ja, jo. ~ *freilich!* ja visst! F ~ *es hat sich wohl!* el. ~ *grossen Dank!* el. ~ *prost Mahlzeit!* el. ~ *prost Neujahr!* jo vackert! det må du inbilla dig! P ~ *Kuchen!* 'kragen (fick du)'! ~ *doch:* helt visst. 2. ja, till och med, t. ex. *er hat mir 's versprochen,* ~ *zugeschworen.* 3. ju, t. ex. *warum fragst du, da du es* ~ *weisst? da sind Sie* ~*!* 4. öfverhufvud, alls, t. ex. *er kommt wohl spät, wenn er* ~ *kommt.* 5. för all del, t. ex. *komm* ~ *recht früh! Er stellte es so, damit* ~ *alle es sähen:* han ställde det så, på det att ingen måtte undgå att se det. II. -[e], -[s], *n.* ja. *Er ist ihr* ~ *und Amen:* uttryck. hon tror på honom som på Gud fader. **-bruder,** *-s,* -†, **-herr,** *-n, -en,* **-mensch,** *-en, -en,* **-sager,** *-s, -, m.* jabror, jaherre. **-wóhl,** *a.* se nedan. **-wort,** -[e]s, 0, *n.* jaord, ja.

jach se *jäh.*

jacheri||n, *-te, ge-t, itr. h.* springa omkring, väsnas, bullra.

Jacht, *-en, f.* ⚓ jakt. **-fahrt,** *-en, f.* seglats i en jakt. **-schiff,** -[e]s, *-e, n.* = *Jacht.*

Jacke, *-n, f.* dim. *Jäckchen, -lein,* jacka. F bildl. *jmdm die* ~ *voll hauen:* mörbulta ngn, *das ist eine alte* ~ det är en gammal historia. **-n...** Ex. **~ärmel,** *-s, -, m.* jackärm.

jack||en, *-te, ge-t, tr.* kläda i jacka.

Jackétt, -[e]s, *-s, n.* liten jacka, kavaj.

jackig, *a.* i sms., t. ex. *schwarz*~ klädd i svart jacka.

Jagd, *-en, f.* 1. jagt. *Die hohe* ~ jagten på högdjur. 2. jagträtt. 3. villebråd. 4. revir. **-anzug,** -[e]s, *-e* †, *m.* jagtdrägt. **-ausdruck,** -[e]s, *-e* †, *m.* jagtterm. **-berechtigt,** *a.* som har jagträtt. **-bezirk,** -[e]s, *-e, m.* jagtdistrikt, revir. **-büchse,** *-n, f.* jagtbössa, jagtgevär. **-falke,** *-n, -n, m.* jagtfalk. **-flinte** = *-büchse.* **-folge,** 0, *f.* 1. skyldighet att hörsamma uppbåd till jagt. 2. rättighet att förfölja såradt villebråd in på annans mark. **-frevel,** *-s, -, m.* tjufskytte. **-frohne,** *-n, f.* dagsverke på jagt. **-garn,** -[e]s, *-e, n.* jagtnät. **-gebiet,** -[e]s, *-e, n.* = *-bezirk.* **-ge-**

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

hege, *-s*, -, *n.* inhägnad jagtpark. **-gerät[h]**, -[*e*]*s*, *-e*. *n.* jagtredskap. **-gerecht**, *a.* 1. lämplig för jagt. 2. som förstår sig på jagt, jägarmässig. **-gerechtigkeit**, 0, *f.* jagträtt. **-geschichte**, *-n*, *f.* jagthistoria, skepparhistoria. **-hieb**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* F dugtigt rapp; örfil. **-horn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* jagthorn. **-hund**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* jagthund. **-hüter**, *-s*, -, *m.* skogvaktare. **-joppe**, *-n*, *f.* jagtrock. **-junker**, *-s*, -, *m.* jagtjunkare vid jagtstaten anställd hofman. **-kundig**, *a.* som förstår sig på jagt, skicklig jägare. **-lehen**, *-s*, -, *n.* jagträtt se. förlaning. **-liebhaber**, *-s*, -, *m.* jagtälskare. **-lust**, 0, *f.* jagtens nöje. **-messer**, *-s*, -, *n.* jagtkniv. **-netz**, *-es*, *-e*, *n.* jagtnät. **-pferd**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* jagthäst. **-recht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. jagtstadga. 2. jagträtt. **-schein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* jagtsedel (tillåtelse till jagt). **-schlitten**, *-s*, -, *m.* jagtsläde. **-schloss**, *-es*, *-er* †, *n.* jagtslott. **-spiess**, *-es*, *-e*, *m.* jagtspjut. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. jagtäfventyr. 2. jagtstycke, a) på jagt blåst musikstycke, b) målning. **-tasche**, *-n*, *f.* jagtväska. **-tuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. 0, ett slags vattentätt kläde. 2. jäg. jagtlapp. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* jagtväsen. **-zeit**, *-en*, *f.* jagttid. **-zeug**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tyg till jagtdrägt. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. tåg(ande) till jagt. 2. jagtfölje, jagtställskap. 3. hästar framför en jagtvagn. 4. järnväg. jagttåg.

jagdbar, *a.* som kan, får, är lämplig att jagas.

Jagdbarkeit, 0, *f.* egenskap att få jagas, att vara lämpligt villebråd.

jagdlen, *-ete*, *ge-et*, *itr.* *h.* *Auf etw.* (ack.) ~ göra jagt på, jaga, jägta ngt.

jagen, *-te* el. **jug*, *ge-t*, I. *tr.* jaga. *In die Flucht* ~ jaga på flykten. *Jmdn in den Tod* ~ skicka ngn till döden. *Jmdn an die Arbeit* ~ drifva ngn till arbetet. *Jmdn zum Teufel el. Henker el. Kuckuck* ~ bedja ngn dra dit pepparn växer. *Jmdm den Degen durch den Leib* ~ genomborra ngn med värjan. *Die Pferde müde* ~ tröttköra hästarne. *Die Hunde müde* ~ jaga hundarne trötta. *Der eine Unfall jagte den anderen:* olyckorna följde tätt på hvarandra. II. *Sich müde* ~ jaga sig trött. *Sich mit jmdm* ~ jaga hvarandra. III. *itr.* 1. 1. jaga, vara på jagt. *Nach etw.* ~ jaga efter ngt. 2. när ortförändringen framhålles *s.* jaga, springa, galoppera, rida el. åka i sträck, fort; brådska, skynda, gå på, t. ex. *der Reiter hat fürchterlich gejagt, ist nach Berlin gejagt; der Professor hat sehr gejagt, um seine Vorlesungen rechtzeitig zu beenden.*

Jäger, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* jägare, jägarinna. **-bursch[e]**, *-en*, *-en*, *m.* skogvaktarlärling, skogselev. **-garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* jagtnät. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* jägares bostad, jägmästar- el. skogvaktarbostad. **-horn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* jagthorn. **-junge**, *-n*, *-n*, **-lehrling**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* = *-bursch.* **-meister**, *-s*, -, *m.* unger. öfverjägmästare. **-recht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. jägares andel i villebrådet. 2. skottpengar. 3. straff för mot jagtregler begånget fel. **-sprüche**, 0, *f.* jägarspråk. **-tasche**, *-n*, *f.* jagtväska. **-s...** Ex. ~**mann**, -[*e*]*s*, *Jägersleute*, *m.* jägare.

Jägerei, *-en*, *f.* 1. 0, jagtkonst, jagt, jägeri. 2. jägarskara, jagtfölje. 3. jägmästarbostad; revir.

jägerhaft, **jägerisch**, **jägerlich**, *a.* jägarlik, jägar-.

Jägerling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* F dålig jägare, söndagsjägare.

Jägerschaft, *-en*, *f.* 1. = *Jägerei* 2. 2. jägarstånd, jägarlif.

jäh[e], *a.* 1. snabb, plötslig. 2. häftig, uppbrusande. 3. mycket brant, lodrät. **-stürzig**, *a.* brant, lodrät. **-zorn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* häftig vrede. **-zornig**, *a.* uppbrusande, häftig.

Jähe, 0, *f.* 1. snabbhet. 2. häftighet. 3. branthet.

jählings, *adv.* 1. plötsligt. 2. brant, lodrätt.

Jahr, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dim. *Jährchen*, *-lein*, år. *Vor einem* ~*e:* för ett år sedan, *übers* ~ om ett år, *über* ~ *und Tag:* efter år och dag. *Ein* ~ *ums andere:* hvartannat år. *Ein* ~ *wie das andere* el. *wie alle* ~*e:* år ut och år in på samma sätt. *Sein* ~ *abdienen:* exercera beväring, jfr *einjährig* under *1. ein...* *Er ist acht* ~[*e*] *alt, er geht in sein neuntes* ~ han är åtta år, är på det nionde. *Er ist in den dreissiger* ~*en, in den besten* ~*en:* han är på trettiotalet, är i sina bästa år. *Vor* ~*en:* för många år sedan. *In gesetzten* el. *gewissen* ~*en:* ej mera ung, *bei* ~*en sein:* vara kommen till åren, *zu* ~*en kommen:* blifva till åren. *Vor seinen* ~*en sterben:* dö tidigt, en förtidig död. *Er ist jünger als seine* ~*e:* han förefaller yngre än han är. **-arbeit**, *-en*, *f.* årsarbete. **-arbeiter**, *-s*, -, *m.* för ett år i stender stadd arbetare. **-aus**, *adv.* ~ *jahrein:* år ut och år in. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* årebok, krönika. **-ein**, *adv.* se *-aus.* **-fünf[t]**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tidrymd af fem år. **-gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* årgång. **-gehalt**, -[*e*]*s*, *-e*, **-geld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* årslön. **-hundert**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* århundrade. **-lohn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* årslön. **-markt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. (års)marknad. 2. = Roj. **-markt[s]geschenk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* marknadsgåfva. **-pacht**, *-en*, *f.* årsarrende. **-rente**, *-n*, *f.* årsräntа, årsinkomst. **-ring**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* årsring. **-schuss**, *-es*, *-e* †, *m.* årsskott. **-tausend**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* årtusende. **-tausendelang**, *adv.* årtusenden igenom. **-zehn[e]nt**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* årtionde. **-zeit**, *-en*, *f.* årsdag, årsfest. **-s...** Ex. ~**lang**, *a.* som räcker år igenom, årslång. — **-ss...** Ex. ~**abschluss**, *-es*, *-e* †, *m.* 1. årets slut. 2. årlig afslutning af räkenskaper, bokslut. ~**alt**, *a.* årsgammal. ~**anfang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* årets början. ~**bericht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* årsberättelse. ~**einkommen**, *-s*, 0, *n.* årsinkomst. ~**feier**, *-n*, *f.* ~**fest**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* års-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

fest. ~**feige**, 0, *f.* årsföljd. ~**frist**, *-en, f.* ett års tid. *Innerhalb* ~ inom ett år. ~**gedächtnis**[s], *-ses, -se, n.* årsbegängelse. ~**kursus**, *-us, -us* el. *-e, m.* årskurs, årligt pensum. ~**rapport**, *-[e]s, -e, m.* årsrapport, årsberättelse. ~**rate**, *-n, f.* årlig andel, betalning, utdelning. ~**ring** se *-ring.* ~**schluss** = ~*abschluss.* ~**tag**, *-[e]s, -e, m.* årsdag. ~**trieb**, *-[e]s, -e, m.* årsskott. ~**zahl**, *-en, f.* årtal. ~**zeit**, *-en, f.* årstid. F bild. *das ist ausser der* ~ det är opassande.

jährlen, *-te, ge-t, sich* ~. *Etw. jährt sich:* ngt blir årsgammalt, det är ett år sedan ngt hände.

jährig, *a.* 1. -årig i sms. med räkneord, t. ex. *zehn-*~ tioårig. 2. årsgammal. *Es wird* ~ det blir ett år, sedan det hände. 3. myndig.

jährlich, *a.* årlig.

Jährling, *-[e]s, -e, m.* årsgammalt djur. -s... Ex. ~**schaf**, *-[e]s, -s, n.* årsgammalt får.

Jähzorn se *jäh[e].*

Jakob, *-s, -s* el. *-e, m. npr.* dim. *Jakóbchen*, Jakob. F *das ist der wahre* ~ det är just den rätte. -s... Ex. ~**bruder**, *-s, -†, m.* till den hel. Jakobs grav i Santiago de Compostela vallfärdande pilgrim. ~**leiter**, *-n, f.* 1. jakobsstege. 2. bot. blåljus (Polemonium cœruleum).

Jakóbi, obejl. *m.* (egentl. gen. till Jakobus) jakobsmässan, 25:e juli.

Jakobiner, *-s, -, m.* jakobín. -**mütze**, *-n, f.* jakobinmössa.

Jakonétt, *-[e]s, -e, m.* ett slags fint bomullstyg.

Jakúte, *-n, -n, m.* jaknut.

Jalousie, *-en, f.* 1. jalusi, svartsjuka. 2. jalusi, persienn.

Jambe, *-n, -n, m.* jamb.

jambisch, *a.* jambisk.

Jambíus, *-us, -en, m.* jamb.

Jammer, *-s,* ✱ *-, m.* 1. jämmer, elände. 2. studentspr. kopparslagare. -**anblick**, *-[e]s, -e, m.* jämmerlig syn. -**belastet**, *a.* tyngd af elände, jämmerfull. -**bild**, *-[e]s, -er, n.* bild af jämmern, af eländet. -**erregend**, *a.* jämmerlig. -**geschrei**, *-[e]s, -e, n.* jämrande, jämmerskri. -**gestalt**, *-en, f.* jämmerlig gestalt. -**leben**, *-s, 0, n.* jämmerligt lif, elände. -**schade**, predikativt *a. Es ist* ~ det är stor synd, stor skada. -**thal**, *-[e]s, 0, n.* jämmerdal. -**voll**, *a.* jämmerfull, jämmerlig.

jammerhaft, **jammerig**, *a.* jämmerfull.

jämmerlich, *a.* jämmerlig, beklaglig, eländig, bedröflig.

Jämmerlichkeit, *-en, f.* jämmerlighet, uselhet.

Jämmerling, *-[e]s, -e, m.* kräk, krake.

jammern, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* jämra, klaga, *über, um, nach etw.:* öfver ngt. II. *tr.* 1. *Er jammert mich* el. opers. *es jammert mich seiner:* det gör mig ondt om honom. 2. *Jmdn wach* ~ väcka ngn med sitt jämrande.

Jemhágel, *-s, 0, m.* pöbeln, packet.

Janitschár, *-en, -en, m.* janitsjar.

Jánner, *-s, -, Január* (afv. ´ - - med kort betonadt a), *-[e]s, -e, m.* januari.

Japáner, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* Japanése, *-n, -n, m.* Japanésin, *-nen, f.* japan, japanes, japansk kvinna.

japanésisch, **japánisch**, I. *a.* japansk. II. *n.* japanska språket, jfr *deutsch.*

japanisíeren, *-te, -t, tr.* ⊕ japanera.

jappíen, *-te, ge-t,* **japeíen**, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* F gapa, snappa efter ngt, i sht efter luft, flåsa, flämta.

Jargón, *-s, -s, m.* jargon.

Jarit[h]úm, *-[e]s, -er* †, *n.* jarldöme.

Jasmín, *-[e]s, -e, m.* jasmin.

jaspíeren, *-te, -t, tr.* måla likt jaspis, marmorera.

Jaspis, *-[ses], -[se], m.* jaspis. -**ártig**, *a.* jaspisartad. -**farbe**, *-n, f.* jaspisfärg. -**opal**, afv. **Jaspopal**, *-[e]s, -e, m.* jaspopal.

Jät... Ex. -**gras**, *-es, 0, n.* bortrensadt ogräs. -**hacke**, -**haue**, *-n, f.* trädgårdshacka till rensning.

jäten, *-ete, ge-et, tr.* och *itr. h.* rensa (bort), t. ex. *das Unkraut aus dem Weizen, den Weizen, das Weizenfeld.*

Jäter, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* person som rensar.

Jauche, *-n, f.* stinkande vätska; återbr. gödselvatten, kreatursurin; med. illaluktande var.

jauchhaft, **jauchicht**, *a.* stinkande (om vätskor).

jauchzíen, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *itr. h.* jubla, uppgifva glädjerop. *Jmdm* ~ jubla mot, jublande hylla ngn. II. *tr.* 1. jublande yttra. 2. *Jmdn wach* ~ väcka ngn med sitt jubel.

Jauchzer, *-s, -, m.* 1. ~**in**, *-nen, f.* jublande person. 2. jubelrop, glädjerop.

Java, *-s, 0, n. npr.* Java. -**rinde**, 0, *f.* (java-) kanel.

Javanése, *-n, -n, m.* javan.

Javanésin, *-nen, f.* javanska, javansk kvinna.

javanésisch, I. *a.* javansk. II. *n.* javanska, jfr *deutsch.*

jawóhl, *adv.* javäl, ja visst, förstår sig.

I. je, *adv.* och *konj.* 1. *Von* ~[*her*] el. *von* ~ *und* ~ från evighet, alltjämt, i alla förflutna tider. 2. ~ *und* ~ a) ständigt, städse, b) då och då, allt emellanåt. 3. i fråge-, negations-, villkors- och relativsatser samt vid *als* efter komparativer: någonsin, t. ex. *wenn er* ~ *kommt, er ist reicher als* ~. 4. distributivt vid räkneord. ~ *zwei* [*und zwei*]: två och två, två i sänder. ~ *der zehnte:* hvar tionde. *Er gab den Knaben* ~ *zwei Mark:* han gaf hvar och en af gossarne två mark. *Für* ~ *zehn Wörter:* för tio ord, för hvart tionde ord. 5. ~ *nach seinem Fleisse* el. ~ *nachdem er fleissig ist, verdient er mehr oder weniger:* han förtjänar mer eller mindre, allt efter som han är flitig; *er verdient* [*immer*] *mehr,* ~ *fleissiger er ist:* ju flitigare han är, dess mer förtjänar han. ~ *nachdem* [*die Umstände es erfordern*]: efter omständighe-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

terna. 6. ju, dess. ~ *eher*, ~ *lieber:* ju förr dess bättre. Ordspr. ~ *mehr man hat*, ~ (el. *desto* el. *um so*) *mehr man will:* mer vill mer ha. 7. ~ *mehr und mehr:* mer och mer. *Es wird ihm* ~ *länger*, ~ *schlimmer:* det blir allt värre och värre med honom, han blir allt sämre och sämre. — Sms. se nedan.

2. **Je**, *interj.* F och P *Herr[e]* ~ el. *Jemer* el. *Jemine* el. *Jemini* el. *Jere[m]* el. *Jerum* el. *Jes:* herre je! herre jemine! jessus! ~, *da kommt er!* kors, där kommer han!

jedénnoch, *konj.* likväl, ändå, emellertid.

jed||er, *m.* **-e**, *f.* **-es**, *n.* (böjes som ett adj.), adj. och subst. *obest. pron.* hvar, hvart, hvarje, hvar och en, hvart och ett. *Zu jeder Stunde:* ständigt, hvarje stund. *Alle und jede:* allesammans, hvar enda en. *Jeder dieser Männer hat sein Verdienst* el. *diese Männer haben jeder ihr Verdienst:* hvar och en af dessa män har sin förtjänst, är förtjänstfull på sitt sätt. *Ohne jeden Zweifel:* tvifvelsutan. *Jedes dritte Wort:* hvart tredje ord, *jede zehn Schritte:* hvart tionde steg. *Nicht jeder versteht diese Schrift:* ej hvem som hälst förstår denna skrift. *Ein jeder, eine jede, ein jedes:* hvar och en, hvart och ett. **-weder** = *jeder.* **-en...** Ex. **~falls**, *adv.* i alla fall. **~orts**, *adv.* öfverallt. — **-er...** Ex. **~einer**, brukl. blott i denna form = ~*mann.* **~hand**, **~lei**, oböjl. *a.* allehanda, alla slags. **~mann**, gen. -[*e*]*s*, dat. ack. -, subst. *obest. pron.* hvar och en. **~männiglich**, *adv.* öfverallt. *Es ist* ~ *bekannt, dass* ... hvar och en vet att ... **~mannsfreund**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hvars mans vän, vän till hela verlden. **~zeit**, *adv.* alltid, städse. — **-es...** Ex. **~mal**, *adv.* hvarje gång, jämt. **~malig**, *a.* olika för hvarje gång, eventuell, tillfällig, t. ex. *die ~e Beschaffenheit der Dinge:* sakernas, affärernas tillfälliga ställning, ställning för tillfället, *wie es die ~en Umstände erheischen:* efter omständigheterna.

jederhand, **jederlei**, se ofvan under *jeder.*

jedóch, *konj.* likväl, emellertid.

jeglicher = *jeder.*

jehër se *1. je 1.*

Jehováh (afv. - ´ -), *-s*, 0, *m. npr.* Jehova, Jahve.

Jelängerjelieber, *-s*, -, *m.* och *n.* 1. kaprifolium. 2. syrén. 3. styfmorsblomma, pensé.

jemals = *1. je 3.*

jemand, gen. -[*e*]*s*, dat. -[*em*] el. *-en*, ack. -[*en*], *obest. pron.* 1. subst. någon. *Ein* [*gewisser*] ~ en viss någon. 2. adjektiviskt jämte ett adjektiv i substantivisk användning, t. ex. ~ *Hohes:* en hög person, ~ *Fremdes:* ngn främmande, *mit* ~ *anderem* el. ✱ *anderen:* med ngn annan.

Jemer, **Jemine**, **Jemini** se *2. Je.*

Jenénser, I. *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* invånare i Jena, jenabo. II. afv. **jenénsisch**, *a.* jenensisk, Jenas.

jener, *m.* **jene**, *f.* **jenes**, *n. pron. dem.*, böjes ss. *der 1*, den, den där, den andre, den förre. *In diesem wie in jenem Leben:* både i detta och det tillkommande lifvet. *An jenem Tage:* på den (den bekanta, den yttersta) dagen. *Von diesem und jenem sprechen:* tala om ditt och datt. F *wie jener sagt:* som man plär säga, som ordspråket lyder. Jfr *dieser.* — Sms. se nedan.

jenisch, *a.* tillhörande tjufspråket, tjufspråks-.

Jenner se *Jänner.*

jenseit se *jenseits.*

jenseitig, *a.* 1. belägen på andra sidan, på andra stranden. *Das ~e Ufer:* andra stranden. Bildl. *das ~e:* lifvet efter detta. 2. ✱ tillhörande andra sidan, motpartiet, motparten, t. ex. *der ~e Advokat:* motpartens advokat.

jenseits, I. *adv.* på andra sidan; på andra sidan grafven. II. *prep.* med gen. och ✱ dat. på andra sidan (om). III. oböjl. *n.* lifvet efter detta.

Jere[m] se *2. Je.*

Jeremiáde, *-n*, *f.* jeremiad, klagovisa.

Jerum, **Jës** se *2. Je.*

Jesuít, *-en*, *-en*, *m.* jesuit. **-en...** Ex. **~general**, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* jesuitgeneral. **~kniff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* jesuitknep. **~orden**, *-s*, 0, *m.* jesuitorden.

Jesuítent[h]um, -[*e*]*s*, 0, *n.* **Jesuitenéi**, *-en*, *f.* jesuitism.

jesuítisch, *a.* jesuitisk.

Jesuitísmus, -, 0, *m.* jesuitism.

Jett, -[*e*]*s*, 0, *n.* min. jett, gagat.

Jette, *-ns*, *-n*, *f. npr.* dim. *Jettchen*, F Henrietta.

jetzig, *a.* nuvarande, närvarande om tid.

jetzt, I. *adv.* 1. nu. *Bis* ~ hittills, *für* ~ för närvarande, *von* ~ *ab* el. *an:* hädanefter, *von* ~ *bis dahin:* härifrån och dit, *zwischen* ~ *und Ostern:* härifrån till påsk. 2. ~ ... ~ än ... än. II. oböjl. *n.* nutid. **-zeit**, 0, *f.* nutid.

jetzúnd (afv. ´ -), **jetzúnder**, *adv.* = *jetzt I, 1.*

jewéilen, *adv.* ibland, stundom, emellanåt.

jewéilig = *jedesmalig.*

jo, *interj.* 1. *Feuer ~!* elden är lös! *Mord ~!* mord! *Dieb ~!* tag fast tjufven! m. m. 2. rop åt dragare: a) hopp! hoj! b) åt vänster!

Jobber, *-s*, -[*s*], *m.* börsspekulant, börsvinglare.

Jobberéi, *-en*, *f.* börsspel, börsvingleri.

jobber||in, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* drifva börsspekulationer, börsvingleri.

Jobel se *Jubel.*

Joch, -[*e*]*s*, *n.* 1. plur. *-e*, a) ok för dragare, till vattenbärning och bildl., b) bot. bladpar. 2. plur. -, par dragare, t. ex. *zwei ~ Ochsen:* två par oxar. 3. plur. -, plogland. 4. plur. *-e* el. *-er* †, a) tvärbjälke, brohvalf, bropelare, b) bärgsrygg, ås. **-ärtig**, *a.* i form af ett ok. **-bein**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* med. okben. **-beladen**, *a.* nedtyngd af, suckande under oket. **-brücke**, *-n*, *f.* ⊕ på pålar el. hvalf byggd bro. **-höhe**, *-n*,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

f. höjden af a) en bärgsrygg, b) ett brohvalf. **-holz**, *-es, -e* el. *-er* †, *n.* ⊕ tvärbjälke, bärbjälke. **-los**, *a.* fri från oket, utan ok. **-pfahl**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ påle som uppbär en tvärbjälke. **-träger**, *-s, -, m.* ⊕ (bro)pelare. **-übergang**, *-[e]s, -e* †, *m.* öfvergång öfver en bärgås, pass.

jochlen, *-te, ge-t, tr.* oka, lägga oket på; bildl. bringa under oket, underkufva.

Jockey (afv. *-s*), *-s, -s* el. *-en, m.* jockej.

1. Jod, *-[s], -s, n.* gram. j, jod.

2. Jod, *-[e]s*, 0, *n.* min. jod.

Jodeler se *Jodler.*

jodeln, *-te, ge-t, itr. h.* jodla.

jodieren, *-te, -t, tr.* försätta med jod.

jodig, *a.* jodhaltig.

Jödler, *-s, -, m.* 1. **~in**, *-nen, f.* jodlande person, jodlare. 2. jodlande.

Johann, *-s, -s* el. *-e, m. npr.* Johan.

Johánni[s], obeji. *m.* Johannes döparens dag, midsommardagen, midsommar. **-s...** ex. **~apfel**, *-s, -*†, *m.* ett slags tidiga äpplen. **~beere**, *-n, f.* vinbär. **~beersaft**, *-[e]s, -e* †, *m.* vinbärssaft. **~beerstrauch**, *-[e]s, -er* †, *m.* vinbärsbuske. **~beerwein**, *-[e]s, -e, m.* vinbärsvin. **~berger**, *-s, -, m.* johannisberger (vin från Johannisberg). **~blume**, *-n, f.* bot. vätteljus (Bellis). **~brot**, *-[e]s, -e, n.* johannesbröd. **~fest**, *-[e]s, -e, n.* midsommardag. **~käfer**, *-s, -, m.* 1. lysmask. 2. ållonborre. **~kraut**, *-[e]s, -er* †, *n.* bot. johannesört (Hypericum). **~tag**, *-[e]s, -e, m.* midsommardag. **~wurm**, *-[e]s, -er* †, *m.* lysmask.

Johanniter, *-s, -, m.* johanniter. **-orden**, *-s*, 0, *m.* johanniterorden, malteserorden.

johlen, *-te, ge-t, itr. h.* 1. högljudt sjunga, skråla, skräna. 2. ✱ jodla.

Johler, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* 1. sjungande, skrålande, skränande person. 2. ✱ = *Jodler.*

Jokus, *-*, 0, *m.* F skämt, gyckel.

Jollen, **Joler** se *johlen, Johler.*

Jolle, **Jölle**, *-n, f.* ⚓ julle. **-n...** ex. **~führer**, *-s, -, m.* båtförare.

Jongléur, *-[e]s, -s* el. *-e, m.* jonglör.

Joppe, *-n, f.* jacka, kavaj.

Joseph, *-s, -e* el. *-s, m. npr.* Josef. **-s...** ex. **~oke** = *Jungferneke.*

Jot, *-[s], -s, n.* dim. *Jötlein*, gram. j, jod.

Jota, *-[s], -s, n.* gram. jota. Bildl. *da fehlt kein* ~ det är till punkt och pricka färdigt, riktigt.

Jott se *Jot.*

Joujóu, *-s, -s, m.* och *n.* leksak, på ett snöre rullande trissa.

Journál, *-[e]s, -e, n.* jurnal, a) dagbok, b) tidskrift, tidning. **-lesezirkel**, *-s, -, m.* läsesällskap. **-mappe**, *-n, f.* tidskriftsportfölj.

Journalist, *-en, -en, m.* jurnalist, publicist, tidningsman. **-en...** ex. **~stand**, *-[e]s*, 0, *m.* publiciststånd, publicisterna. **~tag**, *-[e]s, -e, m.* publicistmöte.

Journalístik, 0, *f.* tidningsväsende, tidningspräss.

journalístisch, *a.* jurnalistisk, publicistisk, tidnings(manna)-.

joviál, *a.* jovialisk, skämtsam, fryntlig.

Jovialität, 0, *f.* jovialiskt sätt.

Jubel, *-s, ✱ -, m.* jubel. **-braut**, *-e* †, *f.* silfver- el. guld- el. diamantbrud. **-bräutigam**, *-s, -e, m.* silfver- el. guld- el. diamantbrudgum. **-doktor**, *-s, -en, m.* jubeldoktor. **-feier**, *-n, f.* **-fest**, *-[e]s, -e, n.* jubelfest. **-gesang**, *-[e]s, -e* †, *m.* jubelsång. **-geschrei**, *-[e]s, -e, n.* jubelskri. **-greis**, *-es, -e, m.* jubilar. **-hochzeit**, *-en, f.* silfver- el. guld- el. dimantbröllop. **-jahr**, *-[e]s, -e, n.* jubelår. **-laut**, *-[e]s, -e, m.* jubel. **-lied**, *-[e]s, -er, n.* jubelsång. **-paar**, *-[e]s, -e, n.* äkta par som firar silfver- el. guld- el. diamantbröllop; tvänne jubilarer. **-tag**, *-[e]s, -e, m.* dag då ett jubileum firas.

jubeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* jubla.

Jubilár, *-[e]s, -e, m.* jubilar.

Jubiláte, *-[s], -[s], m.* tredje söndagen efter påsk.

Jubiláeum, *-um[s], -en, n.* jubileum.

jubilieren, *-te, -t, itr. h.* jubilera, jubla.

juch (afv. med kort u), *interj.* hurra! häjsan!

Juchart se *Juchert.*

juchzen, *-te, ge-t, itr. h.* jubla, hurra.

Juchert, *-[e]s, -e* men ss. måttenhet *-, m.* plogland.

juchhé[i], **juchhéidideidum**, *interj.* hurra! häjsan!

juchhéien, *-te, -t, itr. h.* hurra, jubla.

juchhéisa = *juchhei.*

Jucht, *-[e]s* el. *-en, -en, m.* och *n.* **Juchten**, *-s, -, m.* rysläder, jufträder. **Juchten...** ex. **~band**, *-[e]s, -e* †, *m.* rysläder sband. **~leder**, *-s*, 0, *n.* = *Jucht.*

juchten, *a.* af rysläder, rysläders-.

jüchzen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* jubla, hurra.

jucken, ✱ **jücken**, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* klia. II. *tr.* och *sich* ~ rifva (sig) för klåda.

Jucks m. m. se *Jux* m. m.

judaisieren, *-te, -t, itr. h.* judaisera, luta åt judendomen. **Judaisierung**, *f.*

Jude, *-n, -n, m.* dim. *Jüdchen, -lein*, jude. Jfr *hauen II, 2.* **-n...** ex. **~apfel**, *-s, -*†, *m.* adamsäpple, paradisäpple. **~bart**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. judeskägg. 2. bot. bräcka (Saxifraga). **~bekehrung**, *-en, f.* 1. judes omvändelse. 2. judemission. **~christ**, *-en, -en, m.* judekristen. **~christent[h]um**, *-[e]s*, 0, *n.* judekristendom. **~deutsch**, *n.* judetyska, jfr *deutsch II.* **~dorn**, *-[e]s*, 0, *m.* bot. 1. stjärntistel (Carlina). 2. bröstbär (Zizyphus vulgaris). **~eid**, *-[e]s, -e, m.* ed för judar. **~frau**, *-en, f.* judekvinna. **~gasse**, *-n, f.* judegata, judegräud. **~genoss[e]**, *-en, -en, m.* judeproselyt. **~gesicht**, *-[e]s, -er, n.* judiskt ansigte, utseende, judetyp. **~harz**, *-es*, 0, *n.* = *~pech.* **~junge**, *-n, -n, m.* judepojke. **~kirsche**, *-n, f.* bot. 1. belladonna (Atropa Belladonna). 2. judekirs (Physalis). **~leim**,

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

-[e]s, 0, m. = ~pech. ~mädchen, -s, -, n. judeflicka. ~pack, -[e]s, 0, n. judepack. ~pech, -[e]s, 0, n. asfalt. ~rut[h]e, -n, f. bot. harris (Spartium scoparium). ~schule, -n, f. 1. judeskola. 2. synagoga. ~stadt, -e †, f. judekvarter. ~steuer, -n, f. skatt på judar. ~tempel, -s, -, m. synagoga. ~verfolgung, -en, f. judeförföljelse. ~viertel, -s, -, n. judekvarter.

Jüdelei, -en, f. judiskt sätt, ocker, köpslående, språk, jfr följ.

jüdeln, -te, ge-t, itr. h. 1. spela jude, uppträda som en jude, ockra, köpslå. 2. tala judetyska.

Judenheit, 0, f. judarne på hela jorden.

Judenschaft, -en, f. 1. judisk befolkning, judar. 2. egenskap af jude.

Judent[h]ům, -[e]s, 0, n. judendom.

judent[h]ümlich, a. egendomlig för judar, judisk.

Judika, -[s], -[s], m. femte söndagen i fastan.

Jüdin, -nen, f. judinna.

jüdisch, a. judisk.

judizíerien, -te, -t, tr. och itr. h. döma.

Judízium, -um[s], -en, n. dom.

Juft m. m. se *Jucht* m. m.

Jugend, 0, f. ungdom. Ordspr. ~ *hat keine Tugend:* ungdom och visdom följas ej åt. -alter, -s, 0, n. ungdomsålder. -blüt[h]e, 0, f. ungdomsfägring. -erinnerung, -en, f. ungdomsminne. -feuer, -s, 0, n. ungdomseld. -freude, -n, f. ungdomsglädje, ungdomsfröjd. -freund, -[e]s, -e, m. -freundin, -nen, f. 1. ungdomsvän. 2. ungdomens vän. -frische, 0, f. ungdomsfriskhet. -gefährte, -n, -n, m. ungdomskamrat, ungdomsvän. -jahre, n. plur. ungdomsår. -kraft, -e †, f. ungdomskraft. -kräftig, a. ungdomskraftig, ungdomlig. -liebe, 0, f. ungdomskärlek. -mut[h]ig, a. ung och modig. -schrift, -en, f. skrift, bok för ungdom. -schriftsteller, -s, -, m. författare af skrifter för ungdom. -spiel, -[e]s, -e, n. ungdomslek. -streich, -[e]s, -e, m. ungdomsspratt. -sünde, -n, f. ungdomssynd. -zeit, 0, f. ungdom(stid).

jugendlich, a. ungdomlig.

Jugendlichkeit, 0, f. ungdomlighet.

Juli, -[s], -s, m. juli.

Julia, -s, -s, **Julie**, -[n]s, -n, f. npr. dim. *Julchen*, Julia.

jun., förkortning för *junior:* junior (jun.).

jung, *jünger, jüngst*, a. 1. ung. ~ *machen:* föryngra, ~ *werden:* föryngras. *Von* ~ *auf:* allt ifrån ungdomen, från barndomen. *Ein* ~*er Greis:* a) en ung gubbe, gubbe i förtid, b) en ungdomlig gubbe. *Der* ~*e Tag:* den nya, nyvaknade dagen, *das* ~*e Jahr:* det nya, nyss började året. 2. färsk, ny, frisk, t. ex. ~*es Bier*, ~*es Gras*, ~*e Blätter*. 3. i kompar. och i sht superl. om tid: senare, senast, t. ex. *Ihr jüngstes Schreiben:* eder senaste skrifvelse, *in der jüngsten Zeit:* på senaste tiden, *jüngst:* helt nyligen. 4. *Das jüngste Gericht:* yttersta domen, *der jüngste Tag:* yttersta dagen. -bier, -[e]s, -e, n. färsköl. -frau, -en, f. jungfru, ungmö. -frauengemach, -[e]s, -er †, n. jungfrubur. -frauenhaft = -fräulich. -frauenschaft se -frauschaft. -frauenverein, -[e]s, -e, m. förening, sällskap af unga flickor, syförening. -fräulich, a. jungfrulig, kysk, ren, obefläckad. -fräulichkeit, 0, f. jungfruligt sätt, väsen, kyskhet, renhet. -frauschaft, 0, f. jungfrudom. -gesell, -en, -en, m. 1. ungkarl. 2. ung, nyblifven gesäll, yngste gesällen. -gesellenleben, -s, 0, n. ungkarislif. -greis, -es, -e, m. ung gubbe, gubbe i förtid. -herr, -n, -en, m. = *Junker*. -meister, -s, -, m. yngste mästaren inom ett skrå. -t[h]ier, -[e]s, -e, n. jag. ung hind. -vieh, -[e]s, 0, n. ungnöt. -wein, -[e]s, -e, m. ungt vin.

Junge, I. -n, -n el. F -ns, m. dim. F *Jüngelchen*, pojke, gosse; lärgosse, skeppsgosse. F *alter* ~ gamle gosse. II. (adj. böjs.) n. unge. ~ *werfen* el. * *setzen:* föda, få ungar. -n... Ex. ~arbeit, -en, f. lärlingsarbete. ~jahre, n. plur. lärlingsår. ~streich, -[e]s, -e, m. pojkstreck.

jungeln, -te, ge-t, itr. h. föda, få ungar.

jungenhaft, a. pojkaktig.

Jünger, -s, -, m. ~in, -nen, f. lärjunge, anhängare.

Jüngerschaft, -en, f. 1. 0, egenskap af lärjunge. 2. lärjungaskara.

Jungfer, -n, f. dim. *Jüngferchen*, -lein, 1. jungfru. *Alte* ~ gammal ungmö, *alte* ~ *bleiben:* stanna på öfverblifna kartan. F ~ *Naseweis:* näsvis slyna. 2. F sängvärmare. 3. block vid hvilket fångar fastsnördas och som de måste bära på armarne. 4. stenlägg. jungfru. 5. bot. *Nackte* ~ tidlösa (Colchicum). ~ *im Grünen* el. *in Haaren* el. *im Netz:* jungfrun i det gröna (Nigella). 6. zool. a) trollslända, b) *numidische* ~ en art häger (Ardea virgo). -[n]... Ex. ~biene, -n, f. bi ur första svärmen (jungfrusvärmen) på sommaren. ~ehe, -n, f. platoniskt äktenskap (med bevarad jungfrudom). ~glas, -es, 0, n. marienglas. ~haut, -e †, f. mödomshinna. ~honig, -[e]s, 0, m. 1. jungfruhoning. 2. honing af en jungfrusvärm. ~kind, -[e]s, -er, n. barn till en ogift kvinna. ~kloster, -s, -†, n. jungfrukloster (nunnekloster där endast jungfrur upptagas till nunnor). ~knecht, -[e]s, -e, m. jungfrupilt. ~krankheit, 0, f. bleksot. ~kranz, -es, -e †, m. krans med hvilken en ungmö är smyckad; brudkrans. ~leder, -s, 0, n. jungfruskinn. ~milch, 0, f. jungfrumjölk (rosenvatten och benzoetinktur). ~öl, -[e]s, 0, n. jungfruolja. ~raub, -[e]s, 0, m. kvinnorof, enlevering. ~räuber, -s, -, m. kvinnoröfvare. ~rede, -n, f. jungfrutal (en parlamentsledamots första tal). ~schwarm, -[e]s, -e †,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

m. jungfrusvärm. **~schwefel**, *-s*, 0, *m.* gediget svafvel. **~stand**, *-[e]s*, 0, *m.* jungfrustånd. **~wache**, *-es*, 0, *n.* jungfruvax (af en jungfrusvärm).

jungfer[n]haft, jüngferlich, *a.* jungfrulig; flickaktig, pryd, sipp.

Jüngferlichkeit, 0, *f.* pryderi, sipphet.

Jungfer[n]schaft, *-en, f.* **Jungfer[n]t[b]üm**, *-[e]s*, 0, *n.* jungfrudom, mödom.

Jungfrau se under *jung*.

Jüngling, *-[e]s, -e, m.* yngling. **-frisch**, *a.* ungdomsfrisk. **-mann**, *-[e]s, -er* †, *m.* yngling på gränsen till mannaåldern. **-s...** ex. **~alter**, *-s*, 0, *n.* ynglingaålder. **~bund**, *-[e]s, -e* †, *m.* ynglingaförbund. **~glut[h]**, *-en, f.* ungdomlig glöd. **~liebe**, 0, *f.* ungdomskärlek. **~mässig**, *a.* ungdomlig, en ynglings. **~verein**, *-[e]s, -e, m.* ynglingaförening.

jünglinghaft, *a.* ungdomlig, en ynglings.

Jünglingschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af yngling, ungdom. 2. samtlige ynglingar, ynglingaskara.

jüngst se *jung*. **-hin**, *adv.* nyligen.

Juni, *-[s], -[s], m.* juni. **-käfer**, *-s, -, m.* ållonborre.

Junker, *-s, -, m.* ung adelsman, junker. **-mässig**, *a.* junkeraktig. **-partei**, *-en, f.* junkerparti.

Junkeréi, *-en, f.* 1. junkersätt, junkerskap. 2. samtlige junkrar, junkerskara, junkerförbund; junkervälde.

junkerhaft, *a.* junkeraktig.

junkerierlen, *-te, -t, itr. h.* uppträda, lefva som junker, öfvermodigt, lättjefullt.

junkerisch, junkerlich, *a.* junkeraktig.

junkerlin, *-te, ge-t* = *junkerieren*.

Junker[n]schaft, *-en, f.* **Junkert[b]üm**, *-[e]s*, 0, *n.* = *Junkerei*.

junénisch, *a.* junonisk, ståtlig.

Jupe, *-n, f.* kjol.

Juppe se *Joppe*.

Jura, I. *-*, 0, *m. npr.* Jura. II. se *Jus*. **-bewohner**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* en som bor på Jura, jurabo. **-deri**, *-[e]s, -er* †, *n.* juraby.

jurássisch, *a.* jura-.

Jurát, *-[e]s, -en, m.* edsvuren person.

juratórisch, *a.* edlig.

juridisch, *a.* juridisk.

Jurisdiktión, 0, *f.* jurisdiktion, rättskipning, domarätt.

Jurisprudénz, 0, *f.* juridik, rättsvetenskap.

Jurist, *-en, -en, m.* jurist. **-en...** ex. **~tag**, *-[e]s, -e, m.* juristmöte.

Juristeréi, 0, *f.* F juridik.

juristisch, *a.* juridisk, jurist-.

Jurte, *-n, f.* hydda, kåta.

Juriy, *-ies* el. *-ys, f.* jury.

Jus, *-, Jura, n.* juridik, jura.

just, 1. *adv.* just, alldeles, precis. 2. predikativt. *a.* riktig, väl till mods, säker för spöken.

justíerlen, *-te, -t, tr.* justera. **Justierung**, *f.*

Justíerer, *-s, -, m.* justerare.

justifizierlen, *-te, -t, tr.* 1. rättfärdiga. 2. rätta. **Justifizierung**, *f.*

Justíz, 0, *f.* rättskipning, lagskipning. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* juridisk ämbetsman. **-kanzlei**, *-en, f.* justitiekanslärsämbete. **-minister**, *-s, -, m.* justitieminister. **-ministerlum**, *-um[e], -en, n.* justitiedepartement. **-mord**, *-[e]s, -e, m.* justitiemord. **-pflege**, 0, *f.* rättskipning. **-rat[h]**, *-[e]s, -e* †, *m.* justitieråd. **-sache**, *-n, f.* juridisk angelägenhet, sak som handlägges af juridisk ämbetsman.

Justiziár, *-[e]s, -e, m.* domare.

Jute, 0, *f.* jute (spinnämne).

Jüte, *-n, -n, m.* jute (Jutlands invånare).

jütisch, *a.* jutsk, jutländsk, Jutlands-.

Jütland, *-s*, 0, *n.* Jutland.

Jütländer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* jute, jutländare, jutländska.

jütländisch = *jütisch*.

Juwél, *-[e]s, -e, m.* och ✱ *n.* **Juwéllle**, *-en, f.* juvel, ädelsten. **-en...** ex. **~fasseung**, *-en, f.* infattning af ädelstenar. **~gewicht**, *-[e]s, -e, n.* juvelvigt. **~halsband**, *-[e]s, -er* †, *n.* juvelhalsband. **~handel**, *-s*, 0, *m.* juvelhandel. **~händler**, *-s, -, m.* juvelerare. **~kästchen**, *-s, -, n.* juvelskrin. **~laden**, *-s, -*†, *m.* juvelhandel. **~schmuck**, *-[e]s, -e, m.* juvelsmycke.

juwélen, *a.* bestående af juveler, juvel-.

juwélenhaft, *a.* juvelartad.

Juwelier, *-[e]s, -e, m.* juvelerare. **-arbeit**, *-en, f.* juvel(erar)arbete. **-geschäft**, *-[e]s, -e, n.* juveleraraffär. **-laden**, *-s, -*†, *m.* juvelhandel. **-wa[a]ren**, *f. plur.* juveler, smycken, nipper.

Jux, *-es, -e, m.* F 1. skämt, gyckel, raljeri, narri. *Sich* (dat.) *einen ~ machen:* ställa till ett upptåg, bereda sig ett lustigt nöje. 2. *Einen ~ machen:* narra ngn, draga ngn vid näsan. 3. smörja, skräp.

Juxlen, *-[es]t, -te, ge-t,* F I. *itr. h.* drifva gyckel, spe. II. *tr.* narra, draga vid näsan. III. *Sich ~* smörja ned sig.

Juxeréi, *-en, f.* F gyckel, spe; förfördelande.

Juxig, *a.* F 1. skämtsam, rolig. 2. smutsig, nedsölad.

K.

K, 1. *-['s], -['s], n.* gram. k. 2. förkortn. = a) *Kaiserlich:* käjserlig, b) *Königlich:* kunglig.

Kabáche, Kabácke, *-n, f.* krog, uselt värdshus; tillhåll, kyffe.

Kabáls, *-n, f.* kabal, intrig, ränker. **-n...** ex.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

~**macher**, ~**schmieder**, *-s, -, m.* ränksmidare, intrigör.

kabalier||en, *-te, -t, itr. h.* smida ränker, intrigera.

Kabarétt, -[*e*]*s, -e, n.* bricka.

Kabbala, 0, *f.* kabbala.

Kabbalist, *-en, -en, m.* kabbalist.

kabbalistisch, *a.* kabbalistisk.

Kabbel... Rx. **-see**, 0, *f.* ⚓ kabbelsjö.

Kabbeléi, *-en, f.* F gräl, kif.

kabbel||n, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. göra ett afgörande kast, när flera medspelare fått samma högsta kast. 2. ⚓ kabbla. II. F *sich* ~ kifvas, gräla.

1. **Kabel**, *-s, -, n.* kabel. **-bericht**, -[*e*]*s, -e, m.* kabeltelegram. **-gatt**, -[*e*]*s, -s, n.* ⚓ kabelgatt. **-länge**, *-n, f.* ⚓ kabellängd. **-seil**, **-tau**, -[*e*]*s, -e, n.* ⚓ kabel. **-telegramm**, -[*e*]*s, -e, n.* kabeltelegram.

2. **Kabel**, *-n, f.* 1. gum lottning erhållen andel. 2. lott. **-land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* i lotter delad jord. **-weise**, *adv.* genom lottning.

Kabeljau, *-s, -s, m.* kabeljo.

1. **kabell||n**, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* telegrafera på kabel.

2. **kabell||n**, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* draga lott. II. *tr.* genom lottning fördela, lotta bort.

Kabelung, *-en, f.* 1. 0, (delning genom) lottning. 2. lott, gum lottning vunnen andel.

Kabíne, *-n, f.* ⚓ hytt.

Kabinétt, -[*e*]*s, -e, n.* kabinett. **-photographie**, *-en, f.* fotografi i kabinettsformat, kabinettsporträtt. **-stück**, -[*e*]*s, -e, n.* kabinettsstycke. **-s...** Rx. ~**auslese**, *-n, f.* vin af bästa sort (af särskildt valda drufvor). ~**befehl**, -[*e*]*s, -e, m.* kabinettsbefallning. ~**frage**, *-n, f.* kabinettsfråga. ~**justiz**, 0, *f.* kabinettsjustis. ~**krise**, *-n, f.* ministerkris. ~**kurier**, -[*e*]*s, -e, m.* kabinettskurir. ~**minister**, *-s, -, m.* kabinettsminister, geheimeråd. ~**rat**[**h**], -[*e*]*s, -e* †, *m.* geheimeråd. ~**sitzung**, *-en, f.* konsilj.

Kabriolétt, -[*e*]*s, -e, n.* 1. kabriolett, gigg. 2. främre delen af en diligens.

Kabúse, **Kabûse**, *-n, f.* 1. kyffe. 2. ⚓ koj, kajuta. 3. kärnhus.

Kachel, *-n, f.* kakel. **-ofen**, *-s,* -†, *m.* kakelugn.

kachell||n, *-te, ge-t, itr. h.* elda starkt.

Kadáver, *-s, -, m.* kadaver, död kropp, lik.

Kadénz, *-en. f.* mus. kadens.

kadenzíer||en, *-te, -t, tr.* 1. markera, angifva takten för, t. ex. *den Schritt* ~ markera (marsch)takten. 2. afrunda, lämpligt afsluta, t. ex. *eine Periode.*

Kadétt, *-s* el. *-en, -en, m.* 1. yngre son i en adlig familj. 2. kadett, lärjunge vid krigsskola. **-en...** Rx. ~**anstalt**, *-en, f.* ~**haus**, *-es, -er* †, *n.* krigsskola, kadettskola. ~**schiff**, -[*e*]*s, -e, n.* örlogsfartyg på öfningstur med sjökadetter. ~**schule**, *-n, f.* = ~*anstalt.*

Kadi, -[*s*], *-s, m.* kadi, muhamedansk domare.

Käfer, *-s, -, m.* skalbagge. F bildl. *einen* ~ *haben:* a) vara vid dåligt lynne, b) hafva kopparslagare.

Kaff, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. agnar. 2. lappri, strunt.

Kaffe, bättre **Kaffee**, *-s, -s, m.* 1. kaffe. 2. se *Café.* 3. kafferep, kaffebjudning. *Einen* ~ *geben:* hafva kaffebjudning. **-ballen**, *-s, -, m.* kaffebal. **-bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kaffeodling. **-baum**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* kaffeträd, kaffebuske. **-bitter**, *-s,* 0, *n.* kaffein. **-bohne**, *-n, f.* kaffeböna. **-braun**, *a.* kaffebrun. **-brenner**, *-s, -, m.* kaffebrännare. **-brett**, -[*e*]*s, -er, n.* kaffebricka. **-bruder**, *-s,* -†, *m.* kaffeälskare. **-garten**, *-s,* -†, *m.* utvärdshus, kafé med trädgård, där hufvudsakligen kaffe serveras. **-gast**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* kafékund. **-gebäck**, -[*e*]*s, -e, n.* kaffebröd. **-geschirr**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kaffeservis. **-gesellschaft**, *-en, f.* sällskap på kafferep. **-grund**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kaffesump. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* kaffehus, kafé. **-kanne**, *-n, f.* kaffekanna. **-klappe**, *-n, f.* P uselt kafé. **-klatsch**, *-es*, 0, *m.* F kaffesystrarn skvaller. **-kocher**, *-s, -, m.* kaffekokare, kaffepanna. **-küchen**, *-s, -, m.* kaffebröd. **-löffel**, *-s, -, m.* tesked. **-maschine**, *-n, f.* ett slags kaffekokare. **-mühle**, *-n, f.* kaffekvarn. **-sack**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* kaffesäck. **-schwester**, *-n, f.* F kaffesyster, kaffemoster. **-tasse**, *-n, f.* kaffekopp. **-topf**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* kaffepanna. **-trommel**, *-n, f.* ett slags kaffebrännare. **-wirt**[**h**], -[*e*]*s, -e, m.* kafévärd. **-wirt**[**h**]**in**, *-nen, f.* värdinna på ett kafé, kaféföreståndarska. **-wirt**[**h**]**schaft**, *-en, f.* kafé.

Kaffer, *-s* el. *-n, -n, m.* kaffer; F bildl. bondlymmel, tölp, nöt, dumhufvud. **-n...** Rx. ~**büffel**, *-s, -, m.* zool. kafferbuffel. ~**hirse**, 0, *f.* kafferkorn (Holcus Sorghum). ~**ochs**, *-en, -en, m.* = ~*büffel.*

kaff[**s**]**risch**, *a.* kaffer-, kaffrernas.

Käfícht, vanl. **Käfig**, -[*e*]*s, -e, m.* och ✱ *n.* bur. **-vogel**, *-s,* -†, *m.* i bur hållen fogel.

Kaftán (afv. - ⁴), -[*e*]*s, -e* el. *-s, m.* kaftan.

Kag, *-s, f.* ⚓ kag.

kahl, *a.* 1. kal. 2. nött, blankeliten, luggeliten. 3. bar, barskrapad; fattig, dålig, tom, innehållslös. ~ *bestehen:* stå sig slätt. 4. ⚓ saknande segel och tågvirke. **-kinn**, -[*e*]*s, -e, n.* person med slät, skägglös haka. **-kopf**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. kalt hufvud. 2. flintskallig person. **-köpfig**, *a.* flintskallig. **-köpfigkeit**, 0, *f.* flintskallighet.

Kahlheit, 0, *f.* kalhet, kalt utseende m. m. jfr *kahl.*

Kahm, -[*e*]*s*, ✱ *-e, m.* mögel på jästa dryckor.

kahm||en, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* mögla.

kahmicht, **kamig**, *a.* möglig.

Kahn, 1. -[*e*]*s, -e* †, *m.* mindre båt, ekstock. 2. = *Kahm.* **-brücke**, *-n, f.* pontonbro. **-fahren**, *itr. s.* = *kahnen 1.* **-fahrt**, *-en, f.* båtfärd. **-führer**, *-s, -, m.* båtförare. **-ladung**, *-en, f.* båtlast. **-partie** = *-fahrt.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

kahnbär, *a.* som kan befaras med båt.

kahn||en, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* 1. fara i båt, ro, göra en båtfärd. 2. = *kahmen.*

Kai se *Quai.*

Kalk, *-s, -s, m.* ⚓ kalk.

Kalman, *-s, -s, m.* zool. kajman, alligator.

Kain, *-s, -e* el. *-s, m. npr.* Kain. **-s...** Ex. **~mal**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *n.* **~stempel**, *-s, -, m.* **~zeichen**, *-s, -, n.* kainsmärke.

Kaiser, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* käjsare, käjsarinna. Ordspr. *wo nichts ist, hat der ~ sein Recht verloren:* där ingenting fins att ta, har käjsarn förlorat sin rätt; jfr *Bart 1.* **-ädler**, *-s, -, m.* zool. käjsarörn. **-garde**, *-n, f.* käjserligt garde. **-gruft**, *-e* †, *f.* käjsargrift. **-krone**, *-n, f.* käjsarkrona. **-los**, *a.* utan käjsare. **-mantel**, *-s, -*†, *m.* käjsarmantel. **-reich**, *-[e]s, -e, n.* käjsardöme. **-schlacht**, 0, *f. Die ~* slaget vid Leipzig 1813. **-schlange**, *-n, f.* jätteorm. **-schnitt**, *-[e]s, -e, m.* med. käjsarsnitt. **-schrift**, *-en, f.* boktryck. imperialstil. **-titel**, *-s, -, m.* käjsartitel.

kaiserhaft, kaiserisch, kaiserlich, *a.* käjserlig.

Kaiserling, *-[e]s, -e, m.* föraktl. 1. dålig käjsare, stackare till käjsare. 2. käjsares anhängare, käjserlig.

Kaiserschaft, 0, *f.* egenskap af käjsare, käjsarvärdighet.

Kaisert[h]ům, *-[e]s, -er* †, *n.* käjsardöme.

kaisert[h]ümlich, *a.* egendomlig för ett käjsardöme, käjserlig.

kajolíer||en, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* smeka, smickra, vara inställsam.

Kajút[t]||e, *-en, f.* ⚓ kajuta, hytt, salong. **-en...** el. **-s...** Ex. **~junge**, *-n, -n, m.* ⚓ kajutvakt. **~passagier**, *-[e]s, -e, m.* hytt- el. salongspassagerare.

Kakao, *-[s], -s, m.* kakao. **-bohne**, *-n, f.* kakaoböna. **-hülse, -schote**, *-n, f.* kakaoskal. **-thee**, *-s, -s, m.* te på kakaoskal.

kakel||n, *-te, ge-t, itr. h.* kackla.

kakl||en, *-te, ge-t, tr.* rensa stll.

Kakerlak, *-s* el. *-en, -s* el. *-en, m.* kackerlacka.

Kaktus, *-[ses]*, *-[se]* el. *Kaktéen, m.* bot. kaktus.

Kalabrése, *-n, -n, m.* kalabres (invånare i Kalabrien).

Kalabréser, *-s, -, m.* 1. = föreg. 2. kalabreshatt.

Kalamität, *-en, f.* olycka, nöd, landsplåga.

Kaland, *-[e]s, -e, m.* 1. sällskap kalandsbröder. 2. kalas. **-bruder**, *-s, -*†, *m.* 1. kalandsbroder. 2. goddagepilt.

kaländer||n, *-te, -t, tr.* ⊕ kalandrera.

Kalauer, *-s, -, m.* 1. **~in**, *-nen, f.* kalaubo. 2. F kalaukvickhet; motsvarar svenska: göteborgsvits.

kalauer||n, *-te, ge-t, itr. h.* vitsa, jfr föreg.

Kalb, *-[e]s, -er* †, *n.* dim. *Kälbchen, -lein*, plur. utv. *Kälberchen, -lein*, kalf. *Mit fremdem ~e pflügen:* plöja med andras kalf. **-fell**, *-[e]s, -e, n.* kalfskinn. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* kalfkött. **-leder**, *-s*, 0, *n.* kalfskinn. **-ledern**, *a.* af kalfskinn, kalfskinns-. **-s...** Ex. **~auge**, *-s, -n, n.* 1. kalföga. 2. bot. prästkrage. **~braten**, *-s, -, m.* kalfstek. **~bregen**, *-s*, 0, *m.* kalfhjärna. **~bröschen**, *-s, -, n.* **~drüse**, *-n, f.* kalfbräss. **~gekröse, ~geschlinge**, *-s*, 0, *n.* kalfkrås. **~keule**, *-n, f.* kalfbog. **~kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* kalfhufvud, F bildl. dumhufvud. **~milch**, 0, *f.* kalfbräss. Jfr *Kälber...*

Kalbe, *-n, f.* kviga.

kalb||en, *-te, ge-t, itr. h.* 1. kalfva. 2. P kräkas, kasta upp. 3. F vara uppsluppen.

Kälber... Ex. **-haar**, *-[e]s, -e, n.* nöthår. **-lab**, *-[e]s, -e, n.* **-magen**, *-s, -, m.* kalfföpe, kalfmage. **-tanz**, *-es, -e* †, *m.* kalfdans, F bildl. uppsluppen dans. Jfr *Kalb(s)...*

Käliberéi, *-en, f.* F uppsluppenhet.

käliberhaft, käliberig, *a.* F uppsluppen, yster.

kalber||n, käliber||n = *kalben.*

Kalbin, *-nen, f.* kviga.

Kaldáune, *-n, f.* vanl. plur. innanmäte, ränta.

Kalekút, *-[e]s* el. *-en, -e[n]*, **Kalekúter**, *-s, -, m.* kalkon.

kalekútisch, *a.* kalkon-, t. ex. *~er Hahn:* kalkontupp.

Kalénder, *-s, -, m.* kalender, almanacka. F bildl. *~ machen:* grubbla. **-macher**, *-s, -, m.* person som skrifver almanackor; F bildl. grubblare, grillfängare. **-macherei** = *Kalenderei.* **-monat**, *-[e]s, -e, m.* kalendermånad. **-zeichen**, *-s, -, n.* kalendertecken.

Kalenderéi, *-en, f.* F grubblande, grubbleri i sht för att utgrunda framtiden.

kaléndern||n, *-te, -t, itr. h.* 1. rådfråga almanackan. 2. F grubbla.

Kalésche, *-n, f.* kalesch.

Kalfákter, *-s, -*, **Kalfáktor**, *-s, -s* el. *Kalfaktóren, m.* kalefaktor, uppassare, vaktmästare.

Kalfáterer, *-s, -, m.* ⚓ kalfatrare.

kalfáter||n, *-te, -t, tr.* ⚓ kalfatra, drifva, dikta. **Kalfáterung**, *f.*

Kali, *-s*, 0, *n.* kali.

Kaliber, *-s, -, m.* och *n.* kaliber. **-mässig**, *a.* *~ sein:* hafva den rätta kalibern.

kalibríer||en, *-te, -t, tr.* kalibrera. **Kalibrierung**, *f.*

kalíbrig, *a.* i sms., t. ex. *gross~* som har stor kaliber.

Kalíf, *-en, -en, m.* kalif. **-en...** Ex. **~würde**, 0, *f.* kalifvärdighet.

Kalifát, *-[e]s, -e, n.* kalifat.

Kaliko, *-s, -s, m.* kalikå.

Kalk, *-[e]s, -e, m.* kalk. *Lebendiger* el. *ungelöschter ~* osläckt kalk. **-anstrich**, *-[e]s, -e, m.* kalkning, hvitmening med kalk. **-anwurf**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ kalkslagning, rappning. **-ärtig**, *a.* kalkartad, kalkig. **-bewurf** = *-anwurf.* **-brenner**, *-s, -, m.* kalkbrännare. **-brennerei**, *-en, f.* 1. kalkbränning. 2. kalkbränneri. **-bruch**, *-[e]s, -e* †, *m.* kalkbrott. **-grube**, *-n, f.* ⊕ kalkgrop. **-haltig**, *a.* kalkhaltig. **-hütte**, *-n, f.* kalkbränneri. **-kelle**, *-n, f.* ⊕ murslef. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* ⊕ kalkgrop. **-malerei**, *-en, f.* freskomålning. **-mehl**, *-[e]s,*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

0, *n.* ⊕ pulvriserad släckt kalk. **-milch**, 0, *f.* ⊕ kalkvatten. **-ofen**, *-s*, -†, *m.* kalkugn. **-putz**, *-es*, 0, *m.* ⊕ rappning. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kalksten. **-steinbruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kalkstensbrott. **-tünche**, *-n*, *f.* kalkvatten. **-wurf** = *-anwurf.*

Kalkánt, *-en*, *-en*, *m.* orgeltrampare.

kalkíen, *-te*, *ge-t*, *tr.* kalka.

kalkhaft, **kalkicht**, **kalkig**, *a.* kalkartad, kalkig.

kalkíerien, *-te*, *-t*, *tr.* kalkera. **Kalkíerung**, *f.*

Kalkúl (afv. ˢ -), -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kalkyl, beräkning.

Kalkulátor, *-s*, *Kalkulatóren*, *m.* kalkylerande, beräknande person.

kalkulíerien, *-te*, *-t*, *tr.* och *itr. h.* kalkylera, räkna, beräkna.

Kalkút se *Kalekut.*

Kalla, *-s*, *f.* bot. kalla (Calla).

Kalligráph, *-en*, *-en*, *m.* kalligraf, skönskrifvare.

Kalláuseréi, *-en*, *f.* F 1. grubbleri, griller. 2. lismeri, skenhelighet. 3. gnideri.

kalláuserig, **kalláuserisch**, *a.* 1. grubblande, fundersam. 2. lismande, skenhelig. 3. snål.

kalláuserien, *-te*, *-t*, *itr. h.* F 1. grubbla, fundera. 2. lisma, vara skenhelig. 3. gnida, vara en smulgrät.

kalmíen, *-te*, *ge-t*, **kalmíerien**, *-te*, *-t*, I. *itr. h.* vara stilla, lugn. II. *tr.* lugna.

Kalmúck, -[*e*]*s*, *-s*, *m.* kalmuck (ylletyg).

Kalmúck[**e**], *-en*, *-en*, *m.* kalmuck (folk).

kalmückisch, *a.* kalmuckisk.

Kalmus, -[*ses*], -[*se*], *m.* bot. 1. kalmus (Acorus). 2. *Falscher* el. *unechter* ~ gul svärdslilja (Iris Pseudacorus).

Kalétte, *-n*, *f.* kalott.

kalt, *kälter*, *kältest*, *a.* kall, kylig, sval, afv. bildl. ~ *werden:* svalna. ~ *machen:* afkyla. *Es ist bitter* el. *grimmig* ~ det är bistert, är en bitande köld. *Mir ist* ~ det känns kallt, jag fryser. ~*e Schale:* kallskål. ~*e Küche:* kallmat. ~*er Schlag:* åskslag som ej antänder. ~ *rauchen:* röka utan att ha eld i pipan. ~*er Brand:* kallbrand. ~*es Fieber:* frossa. *Jmdn* ~ *machen:* döda ngn. Bildl. *jmdn* ~ *empfangen*, *das läßt ihn* ~ det är honom likgiltigt, ~ *für etw. sein:* vara okänslig, otillgänglig för ngt. **-bad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kallbad. **-blütig**, *a.* kallblodig. **-blütigkeit**, 0, *f.* kallblodighet. **-brüchig**, *a.* ⊕ kallbräckt. **-hämmern**, ˢ *tr.* ⊕ kallhamra. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* oeldadt växthus, kallbänk. **-herzig**, *a.* kall, kallsinnig, okänslig, hård. **-herzigkeit**, 0, *f.* kallsinnighet, hårdhet. **-schale**, *-n*, *f.* kallskål. **-schlächter**, *-s*, -, *m.* hudafdragare. **-schmied**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kittelflickare. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kallsinnighet. **-sinnig**, *a.* kallsinnig. **-wasserheilanstalt**, *-en*, *f.* kallvattenskuranstalt. **-wasserkur**, *-en*, *f.* kallvattenskur.

Kälte, ✱ *-n*, *f.* köld, kyla. **-grad**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* köldgrad.

kaltíen, *-ete*, *ge-et*, *itr. s.* kallna.

kältíen, *-ete*, *ge-et*, *tr.* afkyla, kyla.

kältlich, *a.* sval, litet kall.

Kältling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* F kall person.

kalziníerien, *-te*, *-t*, *tr.* ⊕ kalcinera. **Kalzinierung**, *f.*

Kamarílla, *-s*, *f.* kamarilla.

Kamásche se *Gamasche.*

Kambío, *-s*, *-s*, *m.* handel. växel.

Kamée, *-en*, *f.* kamé.

Kamé[**e**]**l**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. zool. och ⚓ kamel. 2. studentspr. kälkborgare, bracka. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* kamelkött. **-führer** = *-treiber.* **-füllen**, *-s*, -, *n.* kamelföl. **-garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kamelgarn. **-haar**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kamelhår. **-hären**, *a.* af kamelhår, kamelhårs-. **-hengst**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kamelhingst. **-heu**, -[*e*]*s*, 0, *n.* bot. kamelhö. **-kuh**, *-e* †, *f.* = *-stute.* **-parder**, *-s*, -, *m.* giraff. **-stute**, *-n*, *f.* kamelsto. **-t**[**h**]**ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kamel, kameldjur. **-treiber**, *-s*, -, *m.* kameldrifvare. **-ziege**, *-n*, *f.* zool. 1. kamelget, angoraget. 2. lama. 3. alpaka. **-s...** = föreg. sms.

Kamé[**e**]**lin**, *-nen*, *f.* kamelsto.

Kamél[**l**]**ie**, *-n*, *f.* bot. kamelia. **-n...** Ex. **~dame**, *-n*, *f.* kameliadam.

Kamelopárd, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* zool. giraff.

Kamelótt, -[*e*]*s*, *-s*, *m.* kamlott.

kamelótten, *a.* af kamlott, kamlotts-.

Kamerád, *-s* el. *-en*, *-en*, *m.* dim. *Kamerädchen*, *-lein*, kamrat.

Kamerádin, **Kamerádin**, *-nen*, *f.* kvinlig kamrat.

kamerádlich, *a.* kamratlig.

Kamerádschaft, *-en*, *f.* 1. kamratskap. 2. kamratkrets, skara kamrater.

kamerádschaftlich, *a.* kamratlig.

Kamerál... Ex. **-amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kameralbyrå, kammarkontor. **-wissenschaft**, *-en*, *f.* kameralvetenskap.

Kamerálien, *plur.* kameralvetenskap.

Kameralíst, *-en*, *-en*, *m.* kameralist.

Kameralístik, 0, *f.* kameralvetenskap.

Kamílle, *-n*, *f.* bot. 1. kamillblomster (Matricaria Chamomilla). Bildl. *alte* ~*n:* gamla historier. 2. kulla (Anthemis). 3. adonis (Adonis).

Kamín, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* 1. skorsten. 2. kakelugnsöppning genom hvilken en kakelugn eldas utifrån. 3. spis, spiselhärd, kamin. 4. en klyftas mynning i Alperna. **-feger**, *-s*, -, *m.* sotare. **-gerät**[**h**], -[*e*]*s*, *-e*, *n.* = *-zubehör.* **-gitter**, *-s*, -, *n.* kakelugnsgaller, spiselgaller. **-klappe**, *-n*, *f.* kakelugnslucka. **-ofen**, *-s*, -†, *m.* kakelugn, a) som eldas utifrån, b) hvars nedre del består af järn, c) vanlig svensk kakelugn. **-schirm**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* eldskärm. **-zubehör**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kakelugnstillbehör ss. eldgaffel, kelhink m. m.

Kamisół, -[e]s, -e el. -e[r] †, n. (under)tröja.
Kamiótt se *Kamelott.*
Kamm, -[e]s, -e †, m. 1. kam; äfv. bildl., t. ex. *alle(s) über einen ~ scheren.* 2. bärgskam, ås. 3. ✕ öfversta delen af a) en vall, b) ett bröstvärn, c) en hjälm där fjäderbusken fästes. 4. nacke, manfäste på hästar och nötkreatur. 5. (tupp-) kam. bildl. *ihm wächst* el. *schwillt der ~* han blir (öfver)modig, uppretad, vred. 6. ⚓ (våg-) kam. 7. ⊕ a) väfkam, väfsked, b) solf, väfskaft. 8. fiolstall. 9. ⊕ kam, karda, häckla. 10. ⊕ fog, fogning, hophuggning. **-ähnlich**, **-ärtig**, *a.* kamlik, kamartad. **-bürste**, -n, *f.* kamborste. **-fett**, -[e]s, 0, n. fett på halsstycket. **-fleisch**, -es, 0, n. halskött, halsstycke. **-futteral**, -[e]s, -e, n. kamfodral. **-garn**, -[e]s, -e, n. kamgarn. **-haar**, -[e]s, -e, n. 1. man. 2. afkammadt hår. **-händler**, -s, -, m. kamhandlare. **-lade**, -n, *f.* ⊕ slagbom på en väftstol. **-litze**, -n, *f.* ⊕ solf. **-macher**, -s, -, m. kammakare. **-macherei**, 0, *f.* kammakeri. **-rad**, -[e]s, -er †, n. ⊕ kamhjul, kugghjul. **-schuppe**, -n, *f.* zool. kamfjäll. **-wolle**, 0, *f.* ⊕ kamull. **-wollen**, *a.* af kamull el. kamgarn, kamgarns-.
kämmeln, -te, *ge-t*, *tr.* ⊕ (fin)kamma ull.
kämmen, -te, *ge-t*, *tr.*, *itr. h.* och *sich* ~ 1. kamma (sig). 2. ⊕ kamma, karda, häckla. F bildl. *jmdn* ~ häckla ngn. 3. ⊕ hopfoga, hophugga. 4. om väfver: bilda kammar.
Kammer, -n, *f.* dim. *Kämmerchen*, *-lein*, 1. kammare, kabinett, rum. Lek: *Kämmerchen vermieten:* låna eld. 2. räfvars, grävlings m. fl. djurs bo, håla. 3. zool. och bot. afdelning, cell. 4. kammare, parlament, vissa ämbetsverk. **-affe**, -n, -n, m. föraktl. kammartjänare, passopp. **-amt**, -[e]s, -er †, n. 1. räntkammare. 2. kammarkontor. **-auflösung**, -en, *f.* (parlaments-) kammares upplösning. **-dame**, -n, *f.* kammarfru, kammarfröken, hofdam. **-degen**, -s, -, m. salongsvärja. **-diener**, -s, -, m. kammartjänare. **-dienerschaft**, -en, *f.* en persons samtlige kammartjänare. **-frau**, -en, *f.* kammarfru. **-fräulein**, -s, -, n. kammarfröken, hoffröken. **-gericht**, -[e]s, -e, n. kammarrätt. **-gewehr**, -[e]s, -e, n. ✕ kammargevär. **-gut**, -[e]s, -er †, n. kammargods, domän. **-herr**, -n, -en, m. kammarherre. **-herrin**, -nen, *f.* kammarherres fru. **-jäger**, -s, -, m. 1. hofjägare, lifjägare. 2. kammarjägare, rättfängare. **-jungfer**, -n, *f.* kammarjungfru. **-junker**, -s, -, m. kammarjunkare. **-katze**, F föraktl. = *-jungfer.* **-ladung**, 0, *f.* ✕ kammarladdning. **-lakai**, -s el. -en, -en, m. kammarlakej. **-lehen**, -s, -, n. kronogods, kronolän. **-mädchen**, -s, -, n. kammarjungfru, husjungfru. **-musik**, 0, *f.* kammarmusik. **-pächter**, -s, -, m. arrendator af kronogods. **-rat[h]**, -[e]s, -e †, m. kammarråd. **-sitzung**, -en, *f.* (parlaments)kammares session. **-stück**, -[e]s, -e, n. 1. musikstycke för kammarmusik. 2. ✕ kammarstycke. **-stuhl**, -[e]s, -e †, m. nattstol. **-ton**, -[e]s, 0, m. kammarton. **-tuch**, -[e]s, 0, n. kammarduk. **-wesen**, -s, 0, n. finansväsen. **-zofe**, -n, *f.* kammarjungfru.
Kämmer, -s, -, m. **~in**, **-nen**, *f.* person som kammar ull.
1. **Kämmerei**, 0, *f.* ⊕ 1. (ull)kamning. 2. ställe där ullen kammas.
2. **Kämmerei**, -en, *f.* 1. kommuns inkomster. kommunalskatt. 2. ställe där kommunalskatt erlägges. 3. uppbördsmän för kommunalskatt. **-gut**, -[e]s, -er †, n. en kommun tillhörigt gods, allmänning. **-kasse**, -n, *f.* kommunalkassa. **-verwaltung**, -en, *f.* förvaltning af en kommuns finanser.
Kämmerer, -s, -, m. 1. (öfver)kammarherre. 2. kamrer, person som har en kommuns finanser om händer.
kammerig, *a.* 1 sma., t. ex. *zwei~* som har två kamrar, celler, afdelningar.
Kämmerin, -nen, *f.* en *Kämmerer's* fru.
Kämmerling, -[e]s, -e, m. = *Kämmerer 1.*
Kämmling, -[e]s, -e, m. ⊕ affall af kammad ull el. silke, flockull, flocksilke. -s... Ex. **~seide**, 0, *f.* ⊕ flocksilke. **~wolle**, 0, *f.* ⊕ flockull.
Kamp, -[e]s, -e †, m. inhägnadt stycke land.
Kämpe, -n, -n, m. kämpe.
Kampésche... Ex. **-holz**, -es, 0, n. kampeschträ.
Kampf, -[e]s, -e †, m. kamp, strid. **-begier[de]**, 0, *f.* kampbegär, stridslust. **-begierig**, *a.* stridslysten. **-bereit**, *a.* stridsfärdig. **-bereitschaft**, 0, *f.* stridsfärdighet. **-fähig**, *a.* stridbar. **-fertig**, *a.* stridsfärdig. **-freudig**, **-froh**, *a.* glad att få strida. **-gefährte**, -n, -n, m. stridskamrat, vapenbroder. **-gefolt**, *a.* oskärbar gam trolldomsmedel. **-gefilde**, -s, -, n. stridsplats, valplats. **-genosse** = *-gefährte.* **-gerüstet**, *a.* rustad till strid. **-hahn**, -[e]s, -e †, m. 1. för tuppfäktning dresserad tupp. 2. zool. brushane. 3. F stridstupp (stridslysten person). **-lust**, 0, *f.* stridslystnad. **-lustig**, *a.* stridslysten. **-mut[h]ig**, *a.* modig, krigisk. **-platz**, -es, -e †, m. stridsplats. **-preis**, -es, -e, m. kampens lön, segerpris. **-recht**, -[e]s, 0, n. rätt att gripa till vapen. **-richter**, -s, -, m. stridsdomare. **-ross**, -es, -e, n. stridshäst. **-spiel**, -[e]s, -e, n. kämpalek, tornérspel. **-es...** = föreg. sms.
kämpfen, -te, *ge-t*, I. *itr.* å. kämpa, strida. II. *tr. Einen Kampf, einen Streit* ~ strida en strid. *Jmdn zu Boden* ~ slå ngn till marken, *jmdn tot* ~ döda ngn. III. *Sich müde* ~ kämpa sig trött, bli trött af kampen.
Kampfer, -s, -, m. kamfer. **-baum**, -[e]s, -e †, m. kamferträd. **-öl**, -[e]s, -e, n. kamferolja. **-spiritus**, -, -[se], m. kamfersprit.
Kämpfer, -s, -, m. 1. kämpe. 2. ⊕ gesims.
kampferieren, -te, -t, *tr.* försätta med kamfer.
Kampher se *Kampfer.*
kampieren, -te, -t, *itr. h.* kampera.
Kamrád se *Kamerad.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Kanál, -[e]*s*, -*e* †, *m*. kanal. **-arbeiter**, -*s*, -, *m*. kanalarbetare. **-bau**, -[*e*]*s*, -*ten*, *m*. kanalbyggnad.

kanalisierbar, *a*. som kan kanaliseras.

kanalisier|en, -*te*, -*t*, *tr*. kanalisera. **Kanalisierung**, *f*.

Kanapee (korta **a**, äfv. - - -), -*s*, -*s*, *n*. och ✱ *m*. kanapé.

Kanárien... Ex. **-same[n]**, -*ns*, -*n*, *m*. kanariefrö. **-vogel**, -*s*, -†, *m*. kanariefogel. **-zucker**, -*s*, 0, *m*. kanariesocker.

Kanáster se *Knaster*.

Kandáre, -*n*, *f*. stångbetsel.

kandár|en, -*te*, -*t*, *tr*. sätta stångbetsel på.

Kandeláber, -*s*, -, *m*. kandelaber.

Kandelzucker se *Kandis*.

Kandidát, -*en* el. -*s*, -*en*, *m*. kandidat. **-en...** Ex. **~rede**, -*n*, *f*. en kandidats tal i sht en riksdagsmannakandidats tal till valmännen. **~zahl**, -*en*, *f*. antal kandidater.

Kandidatúr, -*en*, *f*. kandidatur.

kandidier|en, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. uppträda som kandidat.

kandíer|en, -*te*, -*t*, *tr*. kandera. **Kandíerung**, *f*.

Kandis, -[*es*], -[*e*], **-zucker**, -*s*, 0, *m*. kandisocker, bröstsocker.

Kané[e]l, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. kanel. **-baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. kanelträd. **-rinde**, 0, *f*. kanel(kassia). **-wachs**, -*es*, 0, *n*. kanelolja.

Kanevas (korta **a**), -, -, *m*. kanfas.

Känguruh, -[*s*], -*s* el. -*e*, *n*. zool. känguru.

Kaníinchen, -*s*, -, *n*. kanin. **-berg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. bärg, backe med kaninhålor. **-falle**, -*n*, *f*. kaninfälla. **-fell**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. kaninskinn. **-garten**, -*s*, -†, *m*. **-gehege**, -*s*, -, *n*. kaningård. **-haus**, -*es*, -*er* †, *n*. kaninhus. **-höhle**, -*n*, *f*. kaninhåla. **-jäger**, -*s*, -, *m*. 1. kaninjägare. 2. = *Frett*.

Kankan, -*s*, -*s*, *m*. 1. prat, skvaller. 2. kankan (dans).

Kanker, -*s*, -, *m*. 1. spindel. 2. kräftsjukdom hos blommor.

Kanne, -*n*, *f*. dim. *Kännchen*, *-lein*, kanna, stop, stånka. Bildl. *es giesst wie mit ~n:* det hällregnar, står som spön i backen. **-giesser**, -*s*, -, *m*. 1. tenngjutare. 2. kannstöpare. **-giesserei**, -*en*, *f*. 1. tenngjuteri. 2. kannstöperi. **-giesser|n**, -*te*, *ge-t*, *itr*. *h*. kannstöpa. **-n...** Ex. **~deckel**, -*s*, -, *m*. kannlock, stoplock. **~förmig**, *a*. i form af en kanna. **~giesser** se *-giesser*. **~kraut**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. bot. åkerfräken (Equisetum arvense). **~weise**, *adv*. kannvis, stopvis.

Kännel... Ex. **-kohle**, -*n*, *f*. kannelkol.

kannelier|en, -*te*, -*t*, *tr*. ⊕ kannelera.

Kannelierung, -*en*, *f*. ⊕ 1. kannelering. 2. kannelyr.

Kannibále, -*n*, -*n*, *m*. kannibal, människoätare.

kannibálisch, *a*. kannibalisk.

Kanóe, -*s*, -*s*, *n*. och ✱ *m*. kanot.

Kanon, I. -*s*, -[*e*]*s*, *m*. kanon. II. -*s*, *f*. boktryck. kanon.

Kanonáde, -*n*, *f*. kanonad.

Kanóne, -*n*, *f*. dim. *Kanönchen*, *-lein*, 1. kanon. 2. F högskaftad stöfvel, kragstöfvel, ridstöfvel. **-n...** Ex. **~boot**, -[*e*]*s*, -*e* [†], *n*. ⚓ kanonbåt. **~donner**, -*s*, 0, *m*. kanondunder, kanonernas åska. **~fest**, *a*. ✕ som står emot kanonskott. **~fieber**, -*s*, 0, *n*. kanonfeber (rädsla för fiendens eld). **~futter**, -*s*, 0, *n*. kanonmat. **~giesserei**, -*en*, *f*. kanongjuteri. **~gut**, -[*e*]*s*, 0, *n*. ⊕ kanonmetall, kanonbrons. **~kugel**, -*n*, *f*. kanonkula. **~lauf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. kanonlopp, kanonrör. **~mässig**, *a*. F ofantlig, gruflig. **~metall** = *~gut*. **~ofen**, -*s*, -†, *m*. kamin. **~rohr**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. kanonrör. **~salve**, -*n*, *f*. kanonsalva. **~schuss**, -*es*, -*e* †, *m*. kanonskott. **~stiefel**, -*s*, -, *m*. = *Kanone* 2. **~voll**, *a*. studentspr. blixtfull. **~wischer**, -*s*, -, *m*. ✕ (kanon)viskare.

Kanonier, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ✕ artillerist, kanonier. **-schaluppe**, -*n*, *f*. ⚓ kanonbåt, kanonslup.

kanonier|en, -*te*, -*t*, *tr*. och *itr*. *h*. (be)skjuta med kanoner. F bildl. *jmdn ~* bestorma ngn.

Kanonikát, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. domherresyssla.

Kanóniker, -*s*, -, **Kanónikus**, -[*ses*], -*se* el. *Canonici*, *m*. kanik, domherre.

Kanonisatión, -*en*. *f*. kanonisering, helgonförklaring.

kanónisch, *a*. kanonisk.

kanonisisr|en, -*te*, -*t*, *tr*. kanonisera, förklara för helgon. **Kanonisierung**, *f*.

Kanoníssin, -*nen*, *f*. domherres fru.

Kanoníst, -*en*, -*en*, *m*. kännare af den kanoniska rätten.

Kanonizität, 0, *f*. kanonicitet.

Kanót se *Kanoe*.

Kantáte, I. -*n*, *f*. kantat. II. -[*s*], -[*s*], *m*. fjärde söndagen efter påsk.

Kantíle, -*en*, *f*. dim. *Kántchen*, *-lein*, 1. kant. *Auf die hohe ~ stellen:* ställa på kant. F bildl. *Geld auf die hohe ~ legen:* lägga pengar på hög. 2. trädg. smal rabatt. 3. kant, rand, list, garnering. 4. ett slags knypplade spetsar till garnering, kanter. **-apfel**, -*s*, -†, *m*. kalvilläpple. **-haken**, -*s*, -, *m*. ⊕ hake att vända stockar med. F bildl. *etw. beim ~ ergreifen:* gripa sig an med ngt. **-holz**, -*es*, -*er* †, *n*. ⊕ skrädd, kanthuggen stock. **-en...** Ex. **~besatz**, -*es*, -*e* †, *m*. spetsgarnering. **~haube**, -*n*, *f*. spetsmössa. **~kleid**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. med spetsar garnerad klädning. **~schleier**, -*s*, -, *m*. spetslöja, spetsflor. **~tuch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. spetsnäsduk.

Kantel, -*s*, -[*n*], *n*. fyrkantig linjal.

kanteli|n, -*te*, *ge-t*, *tr*. 1. linjera. 2. vända (på).

kantíl|en, -*ete*, *ge-et*, I. *tr*. 1. ⊕ skräda, kanta, kanthugga. 2. kanta, garnera. 3. ⊕ ställa på kant. II. *itr*. *h*. vända sig, ställa sig på kant.

kantig, *a*. kantig. *~ behauen:* kanthuggen.

Kantiléne, -*n*, *f*. visa.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haben, *s*. har sein till hjälpverb.

Kantille, *-n, f.* kantilj.
Kantíne, *-n, f.* 1. kantin, flaskfoder. 2. soldatkrog.
Kantón, *-s, -e* el. *-s, m.* dim. *Kantönchen*, kanton.
kantonál, *a.* kantonal, kanton-.
kantonier|en, *-te, -t, tr.* ✕ kantonera. **Kantonierung**, *f.*
Kantonnemént, *-s, -s, n.* ✕ kantoneringskvarter. **-s...** ✕ Ex. **~quartier**, *-[e]s, -e, n.* kantoneringskvarter.
Kantor, *-s, Kantóren, m.* kantor, klockare.
Kantorát, *-[e]s, -e, n.* kantorsplats, klockartjänst.
Kantoréi, *-en, f.* klockargård.
Kantschu[h], *-[e]s, -s* el. *-e, m.* kantsjuk.
kantschu[h]|en, *-te, ge-t, tr.* låta smaka kantsjuken, prygla, piska upp.
Kanzel, *-n, f.* predikstol. **-berédsamkeit**, 0, *f.* kyrklig vältalighet. **-dach**, *-[e]s, -er* †, *n.* **-deckel**, *-s, -, m.* predikstolshimmel. **-lied**, *-[e]s, -er, n.* predikstolspsalm, predikstolsvers. **-rede**, *-n, f.* predikan. **-sprung**, *-[e]s, -e* †, *m.* F lysning till äktenskap. **-ton**, *-[e]s,* 0, *m.* predikareton.
kanzel|n, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* predika, hålla (straff)predikan (för). *Jmdn* ~ läsa lagen för, lexa upp ngn.
Kanzléi, *-en, f.* 1. kansli. 2. öfverdomstol, högsta domstolen. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* kanslitjänsteman. **-bote**, *-n, -n, -diener, -s, -, m.* kanslivaktmästare. **-herrschaft**, *-en, f.* skrifvaredöme, byråkrati. **-mässig**, *a.* i kanslistil, kansli-. **-rat[h]**, *-[e]s, -e* †, *m.* kansliråd. **-schreiber**, *-s, -, m.* kanslist. **-spräche**, *-n, f.* kanslispråk. **-stil**, *-[e]s, -e, m.* kanslistil.
Kanzler, *-s, -, m.* kanslär. **-amt**, *-[e]s, -er* †, *n.* kanslärsämbete. **-würde**, *-n, f.* kanslärsvärdighet.
Kanzlíst, *-en, -en, m.* kanslist.
Kap, *-s, -s, n.* kap, udde. **-stadt**, 0, *f. npr.* Kapstaden. **-wein**, *-[e]s, -e, m.* kapvin.
kapábel, *a.* kapabel, i stånd.
Kapáun, *-[e]s, -e, m.* kapun.
kapáun|en, *-te, -t, tr.* kapunera.
Kapazität, *-en, f.* kapacitet, fattningsförmåga.
Kapellán se *Kaplan.*
Kapélle, *-n, f.* kapell.
kapsilíer|en, *-te, -t, tr.* ⊕ afdrifva, kapellera.
1. **Kaper**, *-n, f.* kapris. **-n...** Ex. **~strauch**, *-[e]s, -er* †, *m.* kaprisbuske.
2. **Kaper**, *-s, -, m.* kapare. **-brief**, *-[e]s, -e, m.* kaparbref. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* kaparfartyg, kapare.
Káperéi, *-en, f.* kaperi.
kaper|n, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* vara kapare. II. *tr.* kapa.
kapier|en, *-te, -t, tr.* F fatta, begripa, förstå.
Kapillár... Ex. **-attraktion**, *-en, f.* kapillär attraktion, hårrörskraft. **-gefäss**, *-es, -e, n.* kapillarkärl, hårrörskärl.
Kapillarität, 0, *f.* kapillaritet, hårrörskraft.
Kapitál, I. *-[e]s, -e* el. *-ien, n.* dim. *Kapitälchen*, 1. kapital. 2. bokbind. bestick. 3. *Kapitälchen:* boktryck. kapitäl. II. *a.* F dugtig, reell. **-anlage**, 0, *f.* kapitals placerande, användande. **-buchstabe**, *-n, -n, m.* boktryck. kapitäl. **-junge**, *-n, -n, m.* F präktig pojke. **-steuer**, *-n, f.* kapitalskatt. **-strafe**, *-n, f.* jur. kapitalstraff, dödsstraff. **-verbrechen**, *-s, -, n.* lifssak. **-vermögen**, *-s,* 0, *n.* kapitalförmögenhet. **-s...** = föreg. sms.
Kapitál, *-[e]s, -e[r], n.* kapitäl.
kapitalisérbar, *a.* möjlig att kapitalisera.
kapitalisier|en, *-te, -t, tr.* kapitalisera. **Kapitalisierung**, *f.*
Kapitalíst, *-en, -en, m.* kapitalist.
Kapitán, *-[e]s, -e, m.* kapten.
Kapitánschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af kapten. 2. samtlige kaptener, kaptensgrad.
Kapítel (kort l), *-s, -, n.* kapitel. F bildl. *jmdm ein ~ lesen:* läsa lagen för ngn. **-beschluss**, *-es, -e* †, *m.* ett (dom)kapitels beslut. **-einteilung**, *-en, f.* kapitelindelning. **-fest**, *a.* bibelsprängd.
Kapitéll, *-[e]s, -e, n.* kapitäl.
kapitel|n (kort l), *-te, -t, tr.* 1. indela i kapitel. 2. lexa upp, läsa lagen för.
Kapitól, *-[e]s, -ien*, **Kapitólium**, *-um[s], -en, n.* kapitolium; F bildl. hufvud, hufvudknopp.
Kapitulánt, *-en, -en, m.* ✕ kapitulant, kapitulerande soldat, jfr *kapitulieren.*
Kapitulár, *-[e]s, -e, m.* domherre, ledamot af ett domkapitel.
Kapitulatión, *-en, f.* ✕ kapitulation, jfr följ.
kapitulier|en, *-te, -t, itr. h.* ✕ kapitulera, a) dagtinga, b) kvarstå vid hären längre än värnepligten kräfver.
Kapián, *-[e]s, -e* †, *m.* kaplan, komminister.
Kaplanéi, *-en, f.* 1. kapellförsamling. 2. kaplansboställe, komministergård.
Kappe, *-en, f.* dim. *Käppchen, -lein, Käppel[chen]*, 1. mössa, lufva, hufva. Ordspr. *jedem Narren gefällt seine ~* hvar och en rosar sin vattenvälling. 2. kapusjong. 3. kappa, mantel. F bildl. *jmdm etw. auf die ~* el. *eine ~ geben:* gifva ngn på pälsen, ett kok stryk, *etw. auf seine ~ nehmen:* taga ngt på sitt ansvar. 4. ⊕ hvalfkappa, tak på en fristående mur, huf, fodral m. m. 5. påsatt lapp på för slitning särskildt utsatta ställen; tåhätta och kappa på skor; häl på strumpor. **-fenster**, *-s, -, n.* takfönster. **-hahn**, *-[e]s, -e* †, *m.* kapun. **-laken**, *-s, -, n.* ⚓ kaplake. **-naht**, *-e* †, *f.* fällsöm. **-rock**, *-[e]s, -e* †, *m.* barnrock med kapusjong. **-zaum**, *-[e]s, -e* †, *m.* kapson. **-en...** Ex. **~macher**, *-s, -, m.* mössmakare. **~mantel**, *-s, -*†, *m.* kappa med kapusjong.
kapp|en, *-te, ge-t, tr.* 1. förse med kappa, huf m. m. se *Kappe.* 2. *Jmdn ~* ge ngn på pälsen. 3. om foglar: tråda. 4. afskära spetsen af, toppa, afhugga, ⚓ kapa, t. ex. *eine*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Schreibfeder, den Baum, die Krone des Baumes, den Mast. 5. kastrera höns.
Kapper se *1. Kaper.*
Käppi, *-s, -s, n.* keppi.
kappig, *a.* i sms., t. ex. *rot~* som har en röd lufva el. mössa el. kappa, se *Kappe.*
Kaprice se *Caprice.*
Kapriólo, *-n, f.* kapriol, krumsprång.
kapriólliren, kaprioliren, *-te, -t, itr. h.* göra kaprioler, krumsprång.
kapriziren, *-te, -t, sich auf etw.* (ack.) ~ sätta sig i sinnet på att göra ngt.
kapriziös, *a.* nyckfull, ombytlig.
Kapsel, *-n, f.* dim. *Kapselchen* och *Käpselchen*, kapsel; boett, fodral; portör.
kapselig, *a.* i sms. -kapslig.
kaptiös, *a.* snärjande, kinkig.
kaptiviren, *-te, -t, tr.* snärja, fängsla, för sig intaga. **Kaptivirung**, *f.*
Kapútt, I. *-s, -s* el. *-e, m.* kapott. II. *a.* F söndrig, trasig; förbi, utmattad. ~ *gehen:* gå sönder, ~ *machen:* slå sönder.
Kapútze, battre **Kapúze**, *-n, f.* 1. kapusjong. 2. vintermössa, bahytt.
Kapuzinádo, *-n, f.* kapucinad, grofkornigt humoristisk predikan.
Kapuzíner, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* kapucin(munk), kapucinnunna. **-affe**, *-n, -n, m.* zool. kapucinapa. **-klóster**, *-s, -†, n.* kapucinkloster. **-kutte**, *-n, f.* kapucinkåpa. **-mässig**, *a.* kapucinaktig, som en kapucinmunk. **-mönch**, *-[e]s, -e, m.* kapucinmunk. **-nonne**, *-n, f.* kapucinnunna. **-orden**, *-s,* 0, *m.* kapucinorden. **-predigt**, *-en, f.* = *Kapuzinade.*
kapuzínerhaft = *kapuzinermässig.*
Kär... Ex. **-fréitag**, *-[e]s, -e, m.* långfredag. **-woche**, *-n, f.* påskvecka.
Karabíner, *-s, -, m.* karbin. **-haken**, *-s, -, m.* karbinhake.
Karabinier, *-[e]s, -e,* **Karabiniér**, *-s, -s, m.* karabinier.
Karáffe, Karaffíne, *-n, f.* karafin.
karambolíren, *-te, -t, tr.* biljard. karambolera; F bildl. *mit jmdm* ~ stöta samman med ngn.
Karamél, *-s, -s, m.* karamell.
Karát, *-[e]s, -e, n.* karat.
karatíren, *-te, -t, tr.* blanda, legera guld.
Karatírung, *-en, f.* (guld)legering.
karátig, *a.* i sms. med räkneord, -karatig.
Karáusche, *-n, f.* zool. ruda.
Karavéllo, *-n, f.* ⚓ karavell (tyrmastadt krigsfartyg).
Karawáne, *-n, f.* karavan. **-n...** Ex. **~herberge**, *-n, f.* = *Karawanserai.* **~strásse**, *-n, f.* karavanväg.
Karawanserái, Karawanseréi, *-en, f.* karavanseraj, karavanhärbärge.
Karbátsche, *-n, f.* karbas, skinnpiska.
karbátschiren, *-[es]t, -te, -t, tr.* karbasa, låta smaka karbasen.
Karbe, 0, *f.* kummin. **-n...** Ex. **~dístel** = *Kardobenediktendistel.*
Karbonáde, *-n, f.* kotlett.
Karbúnkel, *-s, -, m.* 1. med. karbunkel, brandböld. 2. se *Karfunkel 1.*
Kardamóm, *-[e]s* el. *-, -e, m.* och *n.* **Kardamóme**, *-n, f.* kardemumma.
Kardátsche, *-n, f.* 1. = *Karde.* 2. hästskrapa. 3. se *Kartátsche.*
kardátschiren, *-[es]t, -te, -t, tr.* 1. ● karda, kamma ull. 2. rykta hästar. 3. se *kartátschen.*
Kardátscher, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* kardare, ullkammare.
Karde, *-n, f.* 1. kardtistel (Dipsacus). 2. karda, ullkam. **-n...** Ex. **~dístel** = *Karde 1.*
kardíren, *-ete, ge-et, tr.* karda.
Kardinál, *-[e]s, -e †, m.* 1. kardinal. 2. zool. kardinal (Cardinalis virginianus). **-bischof**, *-[e]s, -e †, m.* kardinalbiskop. **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* kardinalpunkt, hufvudpunkt. **-zahl**, *-en, f.* gram. kardinaltal, grundtal. **-s...** Ex. **~kolleg[ium]**, *-[ium]s, -ien, n.* kardinalkollegium. **~würde**, *-n, f.* kardinalsvärdighet.
Kardobenedíkt, *-[e]s, -en, m.* bot. kardbenedikt (Cnicus benedictus). **-en...** Ex. **~dístel**, *-n, f.* **~kraut**, *-[e]s, -er †, n.* = *Kardobenedikt.*
Kardúse, *-n, f.* ✠ kardus.
Karésse, *-n, f.* smekning, ömhetsbevis.
karessíren, *-te, -t, tr.* smeka.
Karfúnkel, *-s, -, m.* 1. min. karbunkel. 2. se *Karbunkel 1.*
karfúnkeln, *-te, -t, itr. h.* lysa, glänsa som en karbunkel.
karg, *a.* karg, snål, fattig. **-laut**, *a.* ordkarg.
kargen, *-te, ge-t, itr. h.* vara karg, snål.
Kargheit, 0, *f.* karghet.
kärglich, *a.* karg, ringa, sparsam.
Kärglichkeit, 0, *f.* karghet, sparsamhet.
Kariére se *Carriere.*
kariéren, *-te, -t, itr. h.* umbära, fasta, svälta.
kariert, *a.* rutig.
Karikatúr, *-en, f.* karikatyr.
karikíren, *-te, -t, tr.* karikera.
Kariól se *Karriol.*
Karlín, *-[e]s, -s* el. *-e, m.* karolin (mynt, i sht guldmynt af olika värde).
Karmelít, *-en, -en,* **Karmelíter**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* karmelit(munk), karmelitnunna.
karmesín, I. *a.* karmosinröd. II. *-[e]s,* 0, *n.* karmosin(färg). **-farbe**, *-n, f.* karmosinfärg. **-farbig, -rot[h]**, *a.* karmosinfärgad. **-vergnügt**, *a.* F hjärtans glad.
Karmín, *-[e]s,* 0, *m.* karmin.
karmoisín se *karmesín.*
Karnsól, *-[e]s, -e, m.* min. karneol.
Karneval, *-s, -s* el. *-e, m.* och ✱ *n.* karneval.
Karníckel, F = *Kaninchen.*
Karníes[s], *-es, -e, m.* och *n.* karnis.
Karo, *-s, -s, n.* 1. ruta i sht i ett rutigt mönster. 2. kortspel. ruter.
Karolín = *Karlín.*
Karolíne, *-n, f.* 1. *npr.* gen. sg. *-ns,* Karolina. 2. = *Karlín.* 3. biljard. kar(amb)oline.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Karósse, -n, *f.* täckvagn, kaross.

Karótte, -n, *f.* 1. morot (Daucus Carota). 2. karott (tobaksostäng som rifvas till snus); snus.

Karpfen, -s, -, *m.* dim. *Kärpfchen, -lein*, karp. **-brut**, -en, *f.* karpyngel. **-fischerei**, 0, *f.* karpfiske. **-könig**, -[e]s, -e, *m.* spegelkarp. **-teich**, -[e]s, -e, *m.* karpdam.

Karre, -n, *f.* = *1. Karren.*

Karré (*Karré*), **Karrée**, bättre **Carré** (*Carré*), -s, -s, *n.* fyrkant.

Karreáu se *Karo.*

1. Karren, -s, -, *m.* kärra. Bildl. *den ~ in den Kot schieben:* åstadkomma förlägenhet, försämra saken, *der ~ hat festgefahren:* man har kört fast, trasslat in sig. *Jmdn zum ~ verurteilen:* döma ngn till straffarbete vid fästningsbyggnad. **-fahrer, -führer** = *Kärrner.* **-gabel**, -n, *f.* kärrgaffel, kärrskaklar. **-gaul**, -[e]s, -e †, *m.* åkarkamp; F bildl. inskränkt men flitig person. **-gefang[e]ne(r)**, (adj. böjn.) *m.* till straffarbete dömd fånge, arbetsfånge. **-gestell**, -[e]s, -e, *n.* vagnsskak. **-pferd**, -[e]s, -e, *n.* = *-gaul.* **-rad**, -[e]s, -er †, *n.* kärrhjul. **-strafe**, 0, *f.* straffarbete. **-weg**, -[e]s, -e, *m.* smal körväg.

2. karren, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. köra, skjutsa, draga, skjuta i kärra. 2. *Jmdn über den Haufen ~* med kärra köra öfver ngn, bildl. störta ngn. II. *itr. h.* åka i kärra, åka långsamt, i sakta mak.

Karróte, -n, *f.* karet.

Karriére se *Carriere.* **karriert** se *kariert.*

Karriól, -[e]s, -e el. -s, *n.* **Karrióle**, -n, *f.* karriol.

karriólieren, *-te, -t*, I. *itr. h.* åka, II. *tr.* köra, skjutsa i karriol.

Kärrner, -s, -, *m.* åkare, forman med kärra.

Karst, -[e]s, -e [†], *m.* dim. *Kärstchen, -lein*, 1. jordhacka med två klor. 2. stenig, bärgig mark; *npr.* Karst.

karsten, *-ete, ge-et, tr.* hacka, se *Karst 1.*

kart., förkorta. = *kartonniert:* kartonerad.

Kartátschle, -en, *f.* ✕ kartesch. **-granate**, -n, *f.* ✕ granatkartesch. **-en...** ✕ Ex. **~büchse**, -n, *f.* karteschdosa. **~feuer**, -s, 0, *n.* karteschild. **~kugel**, -n, *f.* kartesch. **~schuss**, -es, -e †, *m.* karteschskott.

kartátschlen, -[es]t, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* ✕ (be-) skjuta med kartescher.

Kartáune, -n, *f.* ✕ kartaun, kartov.

Kartáuse, -n, *f.* kartusiankloster.

Kartáuser, -s, -, *m.* **~in**, -nen, *f.* kartusian(munk), kartusiannunna. **-kloster**, -s, -†, *n.* kartusiankloster. **-liqueur**, -[e]s, -e, *m.* chartreuse(likör). **-mönch**, -[e]s, -e, *m.* kartusianmunk. **-nelke**, -n, *f.* bot. kartusiannäjlika (Dianthus Carthusianorum).

Karte, -n, *f.* dim. *Kärtchen, -lein*, 1. kort, a) spelkort, b) bref-, vidit-, förlofningskort m. m. Bildl. *jmdm in die ~n sehen* el. *jmds ~n durchschauen:* genomskåda ngn. 2. karta, a) geografisk karta, b) post: bref-, paketkarta, c) profkarta, d) författningsurkund. 3. lista, förteckning, program, valprogram. 4. matsedel, t. ex. *nach der ~ speisen;* vinlista. -n... Ex. **~bild**, -[e]s, -er, *n.* bild på ett kort; bildl. dåligt porträtt. **~blatt**, -[e]s, -er †, *n.* 1. kartblad. 2. kort(blad). **~geld**, -[e]s, 0, *n.* kortpengar. **~haus**, -es, -er †, *n.* korthus. **~könig**, -[e]s, -e, *m.* kung i kortspel. **~königin**, -nen, *f.* dam i kortspel. **~kunst**, -e †, *f.* kortkonst. **~künstler**, -s, -, *m.* en som är hemma i kortkonster; taskspelare. **~kunststück**, -[e]s, -e, *n.* kortkonst. **~leger**, -s, -, *m.* **~in**, -nen, *f.* person som spår i kort. **~papier**, -[e]s, 0, *n.* kortpapper. **~schläger** = *~leger.* **~schlägerei**, -en, *f.* konsten att spå i kort. **~spiel**, -[e]s, -e, *n.* kortspel. **~spieler**, -s, -, *m.* kortspelare. **~stamm**, -[e]s, -e †, *m.* 1. hög (ej gifna kort). 2. insats. **~werk**, -[e]s, -e, *n.* kartverk. **~zeichnen**, -s, 0, *n.* kartritning. **~zeichner**, -s, -, *m.* kartritare, kartograf.

Kartéll, -[e]s, -e el. -s, *n.* och *m.* kartell.

kartlen, *-ete, ge-et*, I. *itr. h.* spela kort. II. *tr.* planlägga, öfverenskomma om, ställa, styra till.

Karthause, Karthäuser se *Kartause, Kartäuser.*

kartiérlen, *-te, -t, tr.* 1. göra utkast till. 2. inregistrera bref, paket. **Kartiérung**, *f.*

Kartóffel, -n, *f.* dim. *Kartöffelchen*, potatis. **-bau**, -[e]s, 0, *m.* potatisodling. **-branntwein**, -[e]s, 0, *m.* potatisbrännvin. **-brei**, -[e]s, 0, *m.* potatismos. **-küchen**, -s, -, *m.* (pann)kaka af potatismjöl. **-mehl**, -[e]s, 0, *n.* potatismjöl. **-mus[s]**, -es, 0, *n.* potatismos. **-pest**, 0, *f.* potatissjuka. **-puffer**, -s, -, *m.* potatismunk. **-sage**, -s, 0, *m.* potatisgryn.

Kartográph, -en, -en, *m.* kartritare, kartograf.

Kartón, -s, -s el. -e, *m.* kartong, tfv. boktryck.

karton[n]ierlen, *-te, -t, tr.* kartonnera.

Kartúschle, -en, *f.* 1. ✕ a) kartusch, patronkök, b) patron i papphylsa. 2. mät. kartusch. **-beutel**, -s, -, *m.* ✕ patronkök. **-nadel**, -n, *f.* ✕ rymnål.

Karussél, -[e]s, -s el. -e, *n.* karusell.

Karzer, -s, -, *m.* och *n.* karcer (skol- och studentarrest).

Kaschelótte, -n, *f.* zool. kaskelot, pottfisk.

kaschierlen, *-te, -t, tr.* dölja, hemlighålla.

Kaschmír, -s, 0, *n. npr.* Kasjmir. **-schawl**, -[e]s, -s, *m.* kasjmirsjal. **-ziege**, -n, *f.* kasjmirget.

Käse, -s, -, *m.* dim. *Käschen, -lein*, 1. ost. F *drei ~ hoch sein:* vara en liten putifnasker. 2. sur mjölk. 3. bot. a) nedre delen af ärtskockor, b) blomkålsblomma, c) kattost (Malva), d) *~ und Brot:* harsyra. **-ärtig**, *a.* ostartad, som har ystat sig. **-blatt**, -[e]s, -er †, *n.* F dålig tidning som endast duger till omslagspapper i hökarbodar. **-blume**, -n, *f.* hvitsippa. **-form**, -en, *f.* ostform, ostkar. **-frau**, -en, *f.* ostmånglerska. **-giecke**, -n, *f.* ostkupa. **-handel**, -s, 0, *m.* osthandel. **-händler, -höker,**

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

-**krämer**, -*s*, -, *m*. osthandlare. -**küchen**, -*s*, -, *m*. ostkaka. -**laden**, -*s*, -†, *m*. osthandel. -**macher**, -*s*, -, *m*. ostberedare. -**made**, -*n*, *f*. ostmask. -**messer**, -*s*, -, *n*. ostknif, skämtsamt äfv. om infanteristernas sidogevär. -**milbe**, -*n*, *f*. ostor. -**papier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. F dåligt papper, jfr -*blatt*. -**pappel**, -*n*, *f*. bot. kattost (Malva). -**stoff**, -[*e*]*s*, 0, *m*. ostämne. -**wasser**, -*s*, 0, *n*. vassla. -**weich**, *a*. mjuk som ost.

Kasel, -*n*, *f*. mässhake.

Kasemátte, -*n*, *f*. ✕ kasematt. -**n**... ✕ Ex. ~**batterie**, -*en*, *f*. kanonkasematt. ~**gal[l]erie**, -*en*, *f*. gevärsgalleri.

kasemattiérien, -*te*, -*t*, *tr*. ✕ förse med kasematter.

käsíien, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, I. *tr*. ysta. II. *itr*. *h*. och *s*. samt *sich* ~ ysta(s), ysta sig.

Käser, -*s*, -, *m*. person som ystar.

Käseréi, -*en*, *f*. ställe där det ystas, osthus, ostsäter.

Kasérne, -*n*, *f*. ✕ kasern. -**n**... Ex. ~**ärtig**, *a*. kasernartad, kasernlik. ~**schiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ⚓ kasernfartyg.

kasernierien, -*te*, -*t*, *tr*. ✕ kasernera.

käsicht, **käsig**, *a*. ostartad, ostlik, ostig.

Kasimír, -*s*, -*s* el. -*e*, *m*. kasimir, kasjmir.

Kaskáde, -*n*, *f*. kaskad, vattenfall.

Kaskétt, -[*e*]*s*, -*s* el. -*e*, *n*. och *m*. kaskett, hjälm, mössa.

Kasper, -*s*, -, *m*. **Kasperle**, -*s*, -[*s*], *m*. och *n*. kasper, pajas. -**theater**, -*s*, -, *n*. kasperteater, marionett-teater.

Kassatión, -*en*. *f*. 1. jur. kassation. 2. afsättning. -**s**... Ex. ~**hof**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. kassationsdomstol.

Kasse, -*n*, *f*. 1. kassa. 2. *Eine* ~ *Kegel spielen:* spela ett parti käglor. -**n**... Ex. ~**abschluss**, -*es*, -*e* †, *m*. bokslut. ~**amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. kassakontor. ~**anweisung**, -*en*, *f*. (bank)anvisning; sedel. ~**beamte(r)**, (adj. böjn.) *m*. kassör. ~**bestand**, -[*e*]*s*, 0, *m*. kassatillstånd. ~**billet**, -[*te*]*s*, -*te* el. -*s*, *n*. = ~*anweisung*. ~**buch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. kassabok. ~**einnehmer**, -*s*, -, *m*. inkasserare, kassör. ~**führer**, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. kassaförvaltare, kassör. ~**gehülfe**, -*n*, -*n*, *m*. kassaskrifvare. ~**schein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. = ~*anweisung*. ~**schrank**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. kassaskåp. ~**stück**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. teat. kassapjes. ~**verwalter** = ~*führer*. ~**zimmer**, -*s*, -, *n*. kontor.

Kasseróllе, -*n*, *f*. kastrull.

Kassétte, -*n*, *f*. 1. skrin. 2. ☻ kassett.

Kassiía, **Kassíie**, -*en*, *f*. kassia. -**en**... Ex. ~**zim[me]t**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. kanelkassia.

Kassier, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. se *Kassierer*.

kassiérien, -*te*, -*t*, *tr*. 1. jur. kassera, upphäfva, annulera, t. ex. *ein Urteil*, *ein Testament*, *einen Schuldschein*. 2. afsätta, t. ex. *einen Offizier*. **Kassierung**, *f*.

Kassiérer, -*s*, -, *m*. kassör.

Kastagnétte se *Castagnette*.

Kastánie (äfv. med kort á), -*n*, *f*. 1. kastanj. Ex. *die* ~*n für jmdn aus dem Feuer holen:* krafsa kastanjerna ur elden åt ngn. 2. kastanjeträd. -**n**... Ex. ~**baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. kastanjeträd. ~**braun**, *a*. kastanjebrun. ~**pflanzung**, -*en*, *f*. kastanjeplantering.

Kaste, -*n*, *f*. kast. -**n**... Ex. ~**eint[h]eilung**, -*en*, *f*. kastindelning. ~**geist**, -[*e*]*s*, 0, *m*. kastanda, kastväsen. ~**herrschaft**, -*en*, *f*. kastvälde.

kastéien, -*te*, -*t*, *tr*. och *sich* ~ späka (sig).

Kastéier, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. person som späker sig, botgörare, botgörerska.

Kastéiung, -*en*, *f*. späkning.

Kastéil, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ✕ och ⚓ kastell.

Kastellán, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. kastellan, a) slottshöfvidseman, borggrefve, borgfogde, b) slottsvaktmästare, slottsfogde.

Kasten, -*s*, -, *m*. dim. *Kästchen*, -*lein*, 1. ask, skrin, låda, kista. ~ *für die Armen:* sparbössa för de fattige. *Der* ~ *Noahs:* Noaks ark. 2. mus. resonnansrum. 3. förakt. för hus, vagn, fartyg, piano m. m. 4. (offentlig) kassa af olika slag. -**deckel**, -*s*, -, *m*. asklock, kistlock. -**meister**, -*s*, -, *m*. föreståndare för ngn kassa, kassaförvaltare. -**schloss**, -*es*, -*er* †, *n*. 1. lås för ett skrin, en kista. 2. ☻ lås med låskista.

Kastent[h]úm, -[*e*]*s*, 0, *n*. kastväsen.

Kastner, **Kástner**, -*s*, -, *m*. 1. person som tillverkar askar, skrin m. m. 2. kassaförvaltare.

Kastor, -*s*, -*s*, *m*. 1. bäfver. 2. bäfverskinn, bäfverhår, kastor. 3. kastorhatt. -**öl**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. kastorhatt. -**öl**, -[*e*]*s*, 0, *n*. ricinolja.

Kastrát, -*en*, -*en*, *m*. kastrat.

kastriérien, -*te*, -*t*, *tr*. kastrera. **Kastrierung**, *f*.

Katafálk, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. katafalk.

Katakómbe, -*n*, *f*. katakomb.

Katalóg, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. katalog.

katalogisiérien, -*te*, -*t*, *tr*. katalogisera.

Katarákt, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. **Katarákte**, -*n*, *f*. katarakt, vattenfall.

Katárrh, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. katarr.

Katáster, -*s*, -, *m*. och *n*. kataster, skattelängd, jordebok.

katastriérien, -*te*, -*t*, I. *itr*. *h*. upprätta en kataster. II. *tr*. införa i katastern. **Katastrierung**, *f*.

Katastróphe, -*n*, *f*. katastrof.

Kate, -*n*, *f*. stuga, koja, backstuga, torp.

Katechése, -*n*, *f*. katekes.

Katechét, -*en*, -*en*, *m*. kateket.

katechisiérien, -*te*, -*t*, *tr*. katekesera, förhöra. **Katechisierung**, *f*.

Katechísmus, -*us*, -*en*, *m*. katekes.

Katechumén[e], -*en*, -*en*, *m*. katekumen.

Kategoríe, -*en*, *f*. kategori.

Kater, -*s*, -, *m*. 1. katt(hanne). 2. F butter person, brumbjörn, tvärvigg. 3. studentspr. kopparslagare, bakrus.

Kathe, 1. se *Kate*. 2. äfv. **Káthe**, -*ns*, -*n*, *f*. *npr*. (smeknamn, förkortn. af *Katharine*) Karin.

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haben, *s*. har sein till hjälpverb.

Kathéder, *-s*, -, *m.* och *n.* kateder, talarstol, lärostol. **-socialist**, *-en*, *-en*, *m.* förakt. katedersocialist. **-weisheit**, 0, *f.* katedervishet, teori utan praktisk insigt.

Kathedrálle, *-en*, **-kirche**, *-n*, *f.* katedral(kyrka), domkyrka.

Käthner se *Kätner.*

Katholík, *-en*, *-en*, *m.* katolik.

kathólisch, *a.* 1. katolsk. 2. allmän, allmänt erkänd.

katholisiérlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* luta åt katolicismen.

Katholizísmus, -, 0, *m.* katolicism.

Kathríne, *-ns*, *-n*, *f.* 1. *npr.* Karin. 2. F *schnelle* ~ utsot, diarré.

Kätner, *-s*, -, *m.* backstugusittare, torpare.

Katt, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ⚓ katt.

Kattún, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kattun. **-druckerei**, *-en*, *f.* kattuntryckeri. **-kleid**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* kattunsklädning. **-leinwand**, 0, *f.* **-stoff**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kattun.

kattúnen, *a.* af kattun, kattuns-.

Katzlle, *-en*, *f.* dim. *Kätzchen*, *-lein*, 1. katt, katta. *Kätzchen:* kattunge. Ordspr. *bei Nacht sind alle ~n grau:* alla svin äro svarta i mörkret, *die ~ im Sack kaufen:* köpa grisen i säcken. *Ein Gesicht machen wie die ~ wenn's donnert:* förvrida ansigtsdragen, grina som en solvarg. F *das ist für die ~* det är förgäfves, är lönlös möda; *die ~ lief mir den Rücken hinan:* en rysning genomfor mig, *die ~ trägt es auf dem Schwanze fort:* det är lätt som en fjäder. 2. F bildl. a) falsk, smygande, lismande person, b) utmagradt, fult djur, äfv. sådan människa. 3. se *Geldkatze.* 4. *Kätzchen*, bot. hänge. 5. ett slags bållspel. 6. ⚓ a) [*neunschwänzige*] ~ katt, b) kattankare. **-angst**, *a.* F grufligt rädd. **-balgllen**, *-te*, *ge-t*, F *sich ~* slåss, klösas. **-balgeréi**, *-en*, *f.* F slagsmål. **-en...** Ex. **~ärt**, *-en*, *f.* 1. kattart. 2. kattors sätt. *Nach ~* som en katt. **~ärtig**, *a.* kattartad, kattlik. **~auge**, *-s*, *-n*, *n.* kattöga. **~äugig**, *a.* kattögd. **~balg**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kattskinn. **~buckel**, *-s*, -, *m.* F kattrygg, bildl. krökt rygg; *einen ~ machen:* kröka rygg. **~buckellln**, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* kröka rygg, vara mjuk i ryggen. **~eule**, *-n*, *f.* zool. kattuggla. **~freundlich**, *a.* inställsam, lismande. **~freundlichkeit**, 0, *f.* inställsamhet, lismeri. **~gedächtnis[s]**, *-ses*, 0, *n.* hönsminne. **~geschlecht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kattslägte. **~geschrei**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* jamande, jamning. **~glas**, *-es*, 0, *n.* marienglas. **~glimmer**, *-s*, 0, *m.* (katt)glimmer. **~gold**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kattguld. **~jammer**, *-s*, 0, *m.* F kopparslagare, bakrus. *Moralischer ~* bondånger och självförakt. **~jämmerlich**, *a.* F *Mir ist ganz ~* jag har grufliga kopparslagare, känner bondånger och självförakt. **~jammerlln**, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* hafva kopparslagare, gå i bakrus. **~käse**, *-s*, -, *m.* bot. kattost. **~konzert**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* = *~musik.* **~kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. katthufvud. 2. namn på vissa äpple-, päron- och potatissorter. 3. dåligt hufvud, dumhufvud, hönshjärna. 4. örfil, sittopp. **~leben**, *-s*, 0, *n.* segt lif. *Ein ~ haben:* vara seglifvad. **~liebe**, 0, *f.* trolös, opålitlig kärlek. **~musik**, 0, *f.* kattmusik. *Jmdm eine ~ bringen:* göra kattmusik för ngn. **~pfote**, *-n*, *f.* vanl. dim. *Katzenpfötchen*, 1. katt-tass, kattfot. 2. bot. kattfot (Gnaphalium). **~rükken** = *~buckel.* **~scheu**, 0, *f.* rädsla, afsky för kattor. **~schwanz**, *-es*, *-e* †, *m.* kattsvans. **~silber**, *-s*, 0, *n.* kattsilfver. **~sprung**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kattsprång. F bildl. *es ist nur ein ~* det är blott en liten bit dit. **~steig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* F smal stig. **~teller**, *-s*, -, *m.* liten tallrik, liten assiett. **~tisch**, *-es*, *-e*, *m.* F litet bord vid sidan af matbordet. **~tritt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. kattspår. 2. tyst, smygande gång. **~volk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kattorna, kattdjuren. **~wäsche**, 0, *f.* katt-tvätt (aftorkning med en med saliv fuktad handduks- el. näsduksnibb).

katzenhaft, *a.* kattartad, kattlik.

Kau... Ex. **-mittel**, *-s*, -, *n.* läkemedel som tuggas. **-muskel**, *-s*, *-n*, *m.* tuggmuskel. **-tabak**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tuggtobak. **-werkzeug**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tuggverktyg.

Kander, *-s*, 0, *m.* blånor.

kauder... Ex. **-wälsch** el. bättre **-welsch**, I. *a.* rådbråkad, bruten, oredig. *~ sprechen:* tala rotvälska. II. *-es* el. *-en*, 0, *n.* rotvälska. **-welschen**, * I. *itr. h.* tala rotvälska. II. *tr.* rådbråka. **-welscher**, *-s*, -, *m.* person som talar rotvälska, rådbråkar språk.

kauderlln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. kackla (om kalkoner). 2. tala rotvälska.

Kaue, *-n*, *f.* 1. afplankning. 2. hönsstege.

kauflen, ✱ **käuflen**, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* tugga. Bildl. *an* el. *auf etw.* (dat.) ~ oafbrutet syssla med ngt, *die Worte ~* draga ut på, sjunga orden.

Kauer, ✱ **Käuer**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* en som tuggar.

kauerlln, *-te*, *ge-t*, *itr. s.* och *sich ~* 1. huka sig ned, krypa ihop. 2. sitta nedhukad, hopkrupen.

Kauf, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* köp. *Mit in den ~ gehen:* följa med på köpet. *Etw. auf den ~ geben:* gifva ngt på hand, i handpengar. *Etw. guten* el. *billigen* el. *wohlfeilen ~s geben:* lemna ngt för godt pris, *billigen* el. *leichten ~s davonkommen:* slippa undan för godt köp. **-abschluss**, *-es*, *-e* †, *m.* köpslut. **-anschlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. saluvärdering. 2. anslag om försäljning. **-bedingung**, *-en*, *f.* köpevilkor. **-begierig**, *a.* köplysten. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* köpebref. **-diener**, *-s*, -, *m.* bodbetjänt. **-fahrer**, *-s*, -, *m.* ⚓ 1. kofferdikapten. 2. kofferdifartyg, handelsfartyg. **-fahrtéi**, 0, *f.* ⚓ kofferdi, sjöfart i handelsintressen. **-fahrtéischiff**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* = *-fahrer*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

2. **-geld**, -[e]s, 0, n. köpesumma, köpeskilling. **-gericht**, -[e]s, -e, n. handelsdomstol. **-geschäft**, -[e]s, -e, n. affär, köpenskap. **-gesuch**, -[e]s, -e, n. ansökan, anhållan att få köpa ngt; ss. öfverskrift: 'önskas köpa'. **-gut**, -[e]s, -er †, n. köpmansgods, handelsvara. **-halle**, -n, f. saluhall, basar. **-handel**, -s, 0, m. köpenskap (mots.: byteshandel). **-haus**, -es, -er †, n. 1. handelshus. 2. hus med många bodar. 3. hus där köpenskap bedrifves. **-herr**, -n, -en, m. köpman, chef för ett handelshus. **-karte**, -n, f. kortspel. köpkort. **-laden**, -s, -†, m. handelsbod. **-leute** se **-mann**. **-liebhaber**, -s, -, m. köplysten person. **-lust**, 0, f. köplust. **-lustig**, a. köplysten. **-mann**, -[e]s, -er † el. vanl. *Kaufleute*, m. köpman. **-männisch**, a. merkantil, köpmans-, handels-. **-mannschaft**, -en, f. 1. 0, handel, köpenskap. 2. köpmannakår. **-mannsgeist**, -[e]s, 0, m. köpmansanda. **-mannsgut**, -[e]s, -er †, n. köpmansgods. **-mannsstand**, -[e]s, 0, m. köpmannastånd. **-preis**, -es, -e, m. pris, köpesumma. **-recht**, -[e]s, 0, n. handelsrätt, handelsbalk. **-schilling**, -[e]s, -e, m. **-summa**, -n, f. = *-geld*. **-vertrag**, -[e]s, -e †, m. köpekontrakt. **-weise**, adv. genom köp. **-wert[h]**, -[e]s, 0, m. försäljningsvärde. **-zettel**, -s, -, m. 1. anslag, kungörelse om försäljning. 2. köpebref.

kaufbar, a. fal, till salu.

kaufen, -te, ge-t, I. tr. köpa. *Etw. an sich* (sch.) ~ genom köp förvärfva, tillhandla sig ngt. F *was ich mir dafür kaufe!* det vill jag ej ge ett öre för el. det tror jag ej på mer än jag vill, iron. å kors! II. *Sich in ein Amt* ~ köpa ett ämbete. *Sich frei* el. *los* ~ friköpa, löskäpa sig. III. itr. h. handla, t. ex. *bei wem* ~ *Sie gewöhnlich?* hos hvem brukar ni handla?

Käufer, -s, -, m. ~in, -nen, f. köpare, kund.

käuflich, 1. a. fal, till salu. 2. adv. genom köp. ~ *überlassen:* försälja, sälja.

Käuflichkeit, 0, f. falhet, egenskap att vara till salu.

Kaul... Rz. **-bär[sch]**, -es, -e [†], m. zool. gers (Perca cernua). **-frosch**, -es, -e †, m. grodunge med svans. **-huhn**, -[e]s, -er †, n. höna utan stjärt. **-kopf**, -[e]s, -e †, m. 1. = *-barsch*. 2. = *-frosch*. 3. zool. stensimpa (Cottus Gobio). 4. F missbildad, oformlig människa. **-padde**, -n, f. P = *-frosch*. **-quabbe**, **-quappe**, -n, f. = *-kopf*.

kaum, adv. knappt, knappast, näppeligen. *Ich glaube es* ~ jag har svårt för att tro det.

Kautél, -en, f. försigtighetsmått, förbehåll.

Kaution, -en, f. kaution, borgen.

Kautschu[c]k, -[e]s, -e, m. och n. kautsjuk, gummi elasticum. **-paragraph**, -en, -en, m. töjbar paragraf som medger olika tolkningar.

kautschu[c]ken, a. af kautsjuk, gummi-.

Kauz, -es, -e †, m. 1. uggla utan örontofsar, så i allmh. uggla. 2. besynnerlig människa, original, så i allmh. människa.

kauzeln, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. och s. sitta hopkrupen, nedhukad.

Kavalier, -[e]s, -e, m. 1. kavaljer. 2. ädling, riddare. 3. ✕ styckvall. **-mässig**, a. kavaljerisk, som en kavaljer, som en riddare.

Kavalierschaft, 0, f. **Kavaliert[h]um**, -[e]s, 0, n. kavaljeriskt sätt.

Kavalkáde, -n, f. kavalkad, ryttarföljе.

Kavallerie, -en, f. kavalleri, rytteri.

Kavallerist, -en, -en, m. kavallerist, ryttare.

Kavént, -en, -en, m. borgen, borgesman.

Kaviär, -[e]s, -e, m. kaviar.

kavieren, -te, -t, itr. h. gå i borgen.

Kebóle, -en, f. mätress, frilla. **-ehe**, -n, f. konkubinat. **-frau**, -en, f. = *Kebse*. **-kind**, -[e]s, -er, n. oäkta barn. **-mann**, -[e]s, -er †, m. man som lefver tillsammans med en frilla. **-weib**, -[e]s, -er, n. = *Kebse*.

kebsen, -[es]t, -te, ge-t, tr. göra till frilla.

keck, a. käck, djärf, öfvermodig, dristig, närgången.

Kecke, 0, **Keckheit**, -en, f. käckhet, djärfhet, öfvermod, dristighet, närgångenhet.

kecklich, adv. käckt m. m. se *keck*.

Kegel, -s, -, m. 1. kägla, kägel; mat. kon. ~ *spielen* el. *schieben:* slå käglor. 2. om människor: a) liten, satt person, b) ohyfiad, rå människa, tölp, c) *Kind und* ~ stora och små. 3. boktryck. kägel. **-ähnlich**, -ärtig, a. kägelformig, konisk. **-aufsetzer**, -s, -, m. kägelresare. **-bahn**, -en, f. kägelbana. **-fläche**, -n, f. konisk yta. **-förmig** = *-ähnlich*. **-junge**, -n, -n, m. kägelpojke. **-kugel**, -n, f. kägelklot. **-mantel**, -s, -†, m. en kons yta. **-partie**, -en, f. kägelparti. **-platz** -es, -e †, m. kägelbana. **-quadrille**, -n, f. ett slags kadrilj. **-schieben**, -s, 0, n. kägelspel. **-schieber**, -s, -, m. kägelspelare. **-schnitt**, -[e]s, -e, m. mat. kägelsnitt, konisk sektion. **-schuh**, -[e]s, -e †, m. kägelbana. **-spiel**, -[e]s, -e, n. kägelspel. **-spieler** = *-schieber*.

kegeln, -te, ge-t, I. itr. h. slå käglor. II. tr. och *sich* ~ kasta, rulla (sig) som ett kägelklot.

Kegler, -s, -, m. kägelspelare.

keglicht, **keglig**, a. kägelformig, konisk.

Kehle, -en, f. 1. strupe. *Aus voller* ~ *lachen:* skratta af full hals, F *sich die* ~ *schmieren:* taga en tår på tand. 2. ⊕ käl, reffla, ränna. **-abschneider** se *Halsabschneider*. **-deckel**, -s, -, m. struplock. **-hobel**, -s, -, m. ⊕ listhyfvel. **-kopf**, -[e]s, -e †, m. struphufvud. **-laut**, -[e]s, -e, m. strupljud. **-leiste**, -n, f. ⊕ källist. **-riemen**, -s, -, m. halsrem. **-rinne** = *Einkehle 1 b*. **-schnalle**, -n, f. halsspänne. **-stimme**, -n, f. strupstämma. **-stöss**, -es, -e †, m. ⊕ källist.

kehlen, -te, ge-t, tr. 1. ⊕ reffla, urkälka, hyfla med listhyfvel. 2. taga ur sak. **Kehlung**, f.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

kehlig, *a.* 1. i sms., t. ex. *tausend~* ur tusen strupar, tusenstämmig. 2. ⊕ kannelerad.
Kehr... jfr *1.* och *2. kehren.* Ex. **-aus**, obetj. *m.* slutdans, sista valsen; afslutning, slut. **-besen**, *-s, -, m.* sopkvast. **-bürste**, *-n, f.* damborste. **-frau**, *-en, f.* städerska, skurmadam. **-reim**, *-[e]s, -e, m.* refräng. **-seite**, *-n, f.* frånsida, afvigsida. **-úm**, obetj. *n.* och *m.* 1. återvändsgränd. 2. refräng. 3. *Im ~* i en handvändning. **-wisch**, *-es, -e, m.* viska, damborste.
Kehr[s], *-en, f.* 1. vändning. 2. tur, ordning. 3. riktning.
1. kehrlen, *-te, ge-t, tr.* sopa.
2. kehrlen, *-te, ge-t,* I. *tr.* vända. *Alles drunter und drüber ~* el. *das Oberste zu unterst ~* vända upp och ned på ngt. *Alles zum Besten ~* tyda allt till det bästa. II. *Sich ~* 1. vända sig. 2. *Sich an jmdn, etw. ~* bry sig om, rätta sig efter ngn, ngt. 3. *Sich in etw.* (ack.) *~* förvandlas till ngt. III. *itr. s.* 1. återvända, t. ex. *nachhause, in die Heimat, aus der Fremde.* 2. *In sich gekehrt sein:* vara inåtvänd, sluten, försjunken i sig själf. 3. ✕ *kehrt!* helt om! *rechtsum kehrt!* helt höger om!
Kehrer, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* sopare, soperska.
Kehricht, ✱ **Kehrig**, *-[e]s, -e, m.* och *n.* sopor, hopsopad smuts. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* soplår. **-haufe[n]**, *-ns, -n, m.* sophög. **-kasten**, *-s, -, m.* soplår. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* hål i hvilket sopor nedkastas. **-winkel**, *-s, -, m.* sopvrå, skräpvrå.
Kehrt, *-s,* 0, *n.* ✕ helt om; *~ machen:* göra helt om.
Keich... se *Keuch...*
Keif, *-[e]s, -e, m.* **Keife**, 0, *f.* träta, gräl, gorm, kif, käbbel.
keifflen, *-te* el. ✱ *kiff, ge-t* el. ✱ *gekiffen, itr. h.* träta, gräla, gorma.
Keifer, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* trätgirig person.
Keiferéi, *-en, f.* = *Keif.*
keifig, keifisch, *a.* trätgirig, grällysten.
Keil, *-[e]s, -e, m.* 1. kil. Bildl. *auf einen harten Ast* (el. *groben Klotz*) *gehört ein harter* (*grober*) *~* don efter person. 2. se *Donnerkeil.* 3. plur. *~e:* prygel, stryk. **-bein**, *-[e]s, -e, n.* med. kilben. **-förmig**, *a.* kilformig. **-hakke**, **-haue**, *-n, f.* ⊕ kilformig hacka, picka. **-kissen**, *-s, -, n.* sneddyna. **-schrift**, 0, *f.* kilskrift. **-stück**, *-[e]s, -e, n.* kilformigt stycke, kil.
keillen, *-te, ge-t, tr.* 1. kila. 2. F slå, prygla, klå.
Keiler, *-s, -, m.* 1. F slagskämpe. 2. vildsvinsgalt.
Keileréi, *-en, f.* F slagsmål.
Keim, *-[e]s, -e, m.* grodd, brodd, frö; början. **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* bot. hjärtblad. **-fähig**, *a.* grobar. **-fähigkeit**, 0, *f.* grobarhet. **-hülle**, *-n, f.* bot. fröhvita. **-korn**, *-[e]s, -er* †, *n.* bot. groddkorn. **-zeit**, *-en, f.* groningstid.
keimbär, *a.* grobar.
keimlen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* gro, sticka upp, utveckla sig. II. *tr.* 1. komma att gro, framkalla, väcka till lif. 2. lägga i blöt, i stöp. **Keimung**, *f.*
kein, bäjes i sing. som *1. ein*, plur. nom. ack. *keine*, gen. *keiner*, dat. *keinen, obest. pron.* ingen, ej någon. *Ich habe* (*gar*) *~ Geld:* jag har icke (alls) några pengar. *Es sind ~e vier Wochen her:* det är ej fyra veckor sedan. *~ Mensch ist ohne Fehler:* ingen är felfri. *~er von beiden:* ingendera. **-mal**, *adv.* ingen gång, aldrig. **-en...** Ex. **~falls**, *adv.* ej i något fall, i alla fall ej, ej på något vis. — **-er...** Ex. **~lei**, obetj. *a.* intet slags. **-seits**, *adv.* ej från någon sida. — **-es...** Ex. **~falls** = *keinenfalls.* **~wegs**, *adv.* ingalunda.
Keich, *-[e]s, -e, m.* kalk, bägare; bot. blomfoder. **-ähnlich**, **-ärtig**, *a.* bägarlik. **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* bot. foderblad. **-förmig**, *a.* kalkformig. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* bägarglas, glas på fot. **-hülle**, *-n, f.* bot. blomhålk.
Keile, *-n, f.* slef; ⊕ murslef, stöpslef.
Keller, *-s, -, m.* källare. **-assel**, *-n, f.* **-essel**, *-s, -, m.* gråsugga (Oniscus asellus). **-fenster**, *-s, -, n.* källarfönster, källarglugg. **-gewölbe**, *-s, -, n.* källarhvalf. **-hals**, *-es, -e* †, *m.* 1. källarsvale. 2. bot. källarhals, tibast (Daphne Mezereum). **-lager**, *-s, -, n.* underlag för fat i en källare. **-leiter**, *-n, f.* stege på hvilken tunnor nedrullas i en källare. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* 1. källarglugg. 2. källarhåla. **-luft**, 0, *f.* källarluft. **-luke**, *-n, f.* källarlucka. **-meister**, *-s, -, m.* källarmästare. **-miet[h]e**, *-n, f.* källarhyra. **-raum**, *-[e]s, -e* †, *m.* källare. **-wechsel**, *-s, -, m.* växel med diktadt namn för utfärdaren och endossenten, endosserad på den som skrifvit den. **-wirt[h]**, *-[e]s, -e, m.* källarmästare. **-wirt[h]schaft**, *-en, f.* källarrörelse.
Kelleréi, *-en, f.* 1. större källare, i sht hofkällare. 2. källarbetjäning.
Kellner, *-s, -, m.* 1. källarmästare (föreståndare för en (hof)källare), munskänk. 2. kypare.
Kellnerin, *-nen, f.* uppasserska på en restauration, värdshusflicka.
Kelt, *-[e]s, -e, m.* celt (yxa).
Kelte, *-n, -n, m.* kelt (folk).
Kelter, *-n, f. -s, -, m.* vinpräss; äfv. frukt-, oljepräss. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* prässkar. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* prässhus. **-knecht**, *-[e]s, -e, m.* = *Kelterer.* **-meister**, *-s, -, m.* föreståndare för en (vin)präss. **-traube**, *-n, f.* vindrufva som skall prässas. **-treter** = *Kelterer.*
Kelterer, *-s, -, m.* (vin- el. olje)prässare.
kelterlin, *-te, ge-t, tr.* prässa vin, olja.
keltisch, *a.* keltisk.
Kem[e]náte, *-n, f.* frustuga, jungfrubur, sängkammare, kammare.
Kenn... se nedan.
kennbär, *a.* igenkännelig, tydlig, läslig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

2. **-geld**, -[e]s, 0, n. köpesumma, köpeskilling. **-gericht**, -[e]s, -e, n. handelsdomstol. **-geschäft**, -[e]s, -e, n. affär, köpenskap. **-gesuch**, -[e]s, -e, n. ansökan, anhållan att få köpa ngt; sm. öfverskrift: 'önskas köpa'. **-gut**, -[e]s, -er †, n. köpmansgods, handelsvara. **-halle**, -n, f. saluhall, basar. **-handel**, -s, 0, m. köpenskap (mots.: byteshandel). **-haus**, -es, -er †, n. 1. handelshus. 2. hus med många bodar. 3. hus där köpenskap bedrifves. **-herr**, -n, -en, m. köpman, chef för ett handelshus. **-karte**, -n, f. kortspel. köpkort. **-laden**, -s, -†, m. handelsbod. **-leute** se *-mann*. **-liebhaber**, -s, -, m. köplysten person. **-lust**, 0, f. köplust. **-lustig**, a. köplysten. **-mann**, -[e]s, -er † el. vanl. *Kaufleute*, m. köpman. **-männisch**, a. merkantil, köpmans-, handels-. **-mannschaft**, -en, f. 1. 0, handel, köpenskap. 2. köpmannakår. **-mannsgeist**, -[e]s, 0, m. köpmansanda. **-mannsgut**, -[e]s, -er †, n. köpmansgods. **-mannsstand**, -[e]s, 0, m. köpmannastånd. **-preis**, -es, -e, m. pris, köpesumma. **-recht**, -[e]s, 0, n. handelsrätt, handelsbalk. **-schilling**, -[e]s, -e, m. **-summe**, -n, f. = *-geld*. **-vertrag**, -[e]s, -e †, m. köpekontrakt. **-weise**, adv. genom köp. **-wert[h]**, -[e]s, 0, m. försäljningsvärde. **-zettel**, -s, -, m. 1. anslag, kungörelse om försäljning. 2. köpebref.

kaufbar, a. fal, till salu.

kaufen, -te, ge-t, I. tr. köpa. *Etw. an sich* (sch.) ~ genom köp förvärfva, tillhandla sig ngt. F *was ich mir dafür kaufe!* det vill jag ej ge ett öre för el. det tror jag ej på mer än jag vill, iron. å kors! II. *Sich in ein Amt* ~ köpa ett ämbete. *Sich frei* el. *los* ~ friköpa, lösköpa sig. III. itr. h. handla, t. ex. *bei wem* ~ *Sie gewöhnlich?* hos hvem brukar ni handla?

Käufer, -s, -, m. ~in, -nen, f. köpare, kund.

käuflich, 1. a. fal, till salu. 2. adv. genom köp. ~ *überlassen:* försälja, sälja.

Käuflichkeit, 0, f. falhet, egenskap att vara till salu.

Kaul... Ex. **-bär[sch]**, -es, -e [†], m. zool. gers (Perca cernua). **-frosch**, -es, -e †, m. grodunge med svans. **-huhn**, -[e]s, -er †, n. höna utan stjärt. **-kopf**, -[e]s, -e †, m. 1. = *-barsch*. 2. = *-frosch*. 3. zool. stensimpa (Cottus Gobio). 4. F missbildad, oformlig människa. **-padde**, -n, f. P = *-frosch*. **-quabbe**, **-quappe**, -n, f. = *-kopf*.

kaum, adv. knappt, knappast, näppeligen. *Ich glaube es* ~ jag har svårt för att tro det.

Kautél, -en, f. försigtighetsmått, förbehåll.

Kaution, -en, f. kaution, borgen.

Kautschu[c]k, -[e]s, -e, m. och n. kautsjuk, gummi elasticum. **-paragraph**, -en, -en, m. töjbar paragraf som medger olika tolkningar.

kautschu[c]ken, a. af kautsjuk, gummi-.

Kauz, -es, -e †, m. 1. uggla utan örontofsar, så i allmh. uggla. 2. besynnerlig människa, original, så i allmh. människa.

kauzlen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. och s. sitta hopkrupen, nedhukad.

Kavalier, -[e]s, -e, m. 1. kavaljer. 2. ädling, riddare. 3. ✕ styckvall. **-mässig**, a. kavaljerisk, som en kavaljer, som en riddare.

Kavaliérschaft, 0, f. **Kavaliert[h]ům**, -[e]s, 0, n. kavaljeriskt sätt.

Kavalkáde, -n, f. kavalkad, ryttarfölje.

Kavalleríe, -en, f. kavalleri, rytteri.

Kavallerist, -en, -en, m. kavallerist, ryttare.

Kavént, -en, -en, m. borgen, borgesman.

Kaviär, -[e]s, -e, m. kaviar.

kavierlen, -te, -t, itr. h. gå i borgen.

Kébelle, -en, f. mätress, frilla. **-ehe**, -n, f. konkubinat. **-frau**, -en, f. = *Kebse*. **-kind**, -[e]s, -er, n. oäkta barn. **-mann**, -[e]s, -er †, m. man som lefver tillsammans med en frilla. **-weib**, -[e]s, -er, n. = *Kebse*.

kéhlen, -[es]t, -te, ge-t, tr. göra till frilla.

keck, a. käck, djärf, öfvermodig, dristig, närgången.

Kecke, 0, **Keckheit**, -en, f. käckhet, djärfhet, öfvermod, dristighet, närgångenhet.

kecklich, adv. käckt m. m. se *keck*.

Kegel, -s, -, m. 1. kägla, kägel; mat. kon. ~ *spielen* el. *schieben:* slå käglor. 2. om människor: a) liten, satt person, b) ohyflad, rå människa, tölp, c) *Kind und* ~ stora och små. 3. boktryck. kägel. **-ähnlich**, **-ärtig**, a. kägelformig, konisk. **-aufsetzer**, -s, -, m. kägelresare. **-bahn**, -en, f. kägelbana. **-fläche**, -n, f. konisk yta. **-förmig** = *-ähnlich*. **-junge**, -n, -n, m. kägelpojke. **-kugel**, -n, f. kägelklot. **-mantel**, -s, -†, m. en kons yta. **-partie**, -en, f. kägelparti. **-platz** -es, -e †, m. kägelbana. **-quadrille**, -n, f. ett slags kadrilj. **-schieben**, -s, 0, n. kägelspel. **-schieber**, -s, -, m. kägelspelare. **-schnitt**, -[e]s, -e, m. mat. kägelsnitt, konisk sektion. **-schuh**, -[e]s, -e †, m. kägelbana. **-spiel**, -[e]s, -e, n. kägelspel. **-spieler** = *-schieber*.

kegeln, -te, ge-t, I. itr. h. slå käglor. II. tr. och *sich* ~ kasta, rulla (sig) som ett kägelklot.

Kégler, -s, -, m. kägelspelare.

kéglicht, **kéglig**, a. kägelformig, konisk.

Kehle, -en, f. 1. strupe. *Aus voller* ~ *lachen:* skratta af full hals, F *sich die* ~ *schmieren:* taga en tår på tand. 2. ⊕ käl, reffla, ränna. **-abschneider** se *Halsabschneider*. **-deckel**, -s, -, m. struplock. **-hebel**, -s, -, m. ⊕ listhyfvel. **-kopf**, -[e]s, -e †, m. struphufvud. **-laut**, -[e]s, -e, m. strupljud. **-leiste**, -n, f. ⊕ källist. **-riemen**, -s, -, m. halsrem. **-rinne** = *Einkehle 1 b*. **-schnalle**, -n, f. halsspänne. **-stimme**, -n, f. strupstämma. **-stöss**, -es, -e †, m. ⊕ källist.

kehlen, -te, ge-t, tr. 1. ⊕ reffla, urkålka, hyfla med listhyfvel. 2. taga ur fisk. **Kehlung**, f.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

kehlig, *a.* 1. i sms., t. ex. *tausend*~ ur tusen strupar, tusenstämmig. 2. ⊕ kannelerad.
Kehr... jfr *1.* och *2. kehren.* Ex. **-aus**, obojl. *m.* slutdans, sista valsen; afslutning, slut. **-besen**, *-s, -, m.* sopkvast. **-bürste**, *-n, f.* damborste. **-frau**, *-en, f.* städerska, skurmadam. **-reim**, *-[e]s, -e, m.* refräng. **-seite**, *-n, f.* frånsida, afvigsida. **-úm**, obojl. *n.* och *m.* 1. återvändsgränd. 2. refräng. 3. *Im* ~ i en handvändning. **-wisch**, *-es, -e, m.* viska, damborste.
Kehr[e], *-en, f.* 1. vändning. 2. tur, ordning. 3. riktning.
1. kehrlen, *-te, ge-t, tr.* sopa.
2. kehrlen, *-te, ge-t,* I. *tr.* vända. *Alles drunter und drüber* ~ el. *das Oberste zu unterst* ~ vända upp och ned på ngt. *Alles zum Besten* ~ tyda allt till det bästa. II. *Sich* ~ 1. vända sig. 2. *Sich an jmdn, etw.* ~ bry sig om, rätta sig efter ngn, ngt. 3. *Sich in etw.* (ack.) ~ förvandlas till ngt. III. *itr. s.* 1. återvända, t. ex. *nachhause, in die Heimat, aus der Fremde.* 2. *In sich gekehrt sein:* vara inåtvänd, sluten, försjunken i sig själf. 3. ✕ *kehrt!* helt om! *rechtsum kehrt!* helt höger om!
Kehrer, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* sopare, soperska.
Kehricht, ✱ **Kehrig**, *-[e]s, -e, m.* och *n.* sopor, hopsopad smuts. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* soplår. **-haufe[n]**, *-ns, -n, m.* sophög. **-kasten**, *-s, -, m.* soplår. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* hål i hvilket sopor nedkastas. **-winkel**, *-s, -, m.* sopvrå, skräpvrå.
Kehrt, *-s,* 0, *n.* ✕ helt om; ~ *machen:* göra helt om.
Keich... se *Keuch...*
Keif, *-[e]s, -e, m.* **Keife**, 0, *f.* träta, gräl, gorm, kif, käbbel.
keifflen, *-te* el. ✱ *kiff, ge-t* el. ✱ *gekiffen, itr. h.* träta, gräla, gorma.
Keifer, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* trätgirig person.
Keiferéi, *-en, f.* = *Keif.*
keifig, keifisch, *a.* trätgirig, grällysten.
Keil, *-[e]s, -e, m.* 1. kil. Bildl. *auf einen harten Ast* (el. *groben Klotz*) *gehört ein harter* (*grober*) ~ don efter person. 2. se *Donnerkeil.* 3. plur. ~*e:* prygel, stryk. **-hein**, *-[e]s, -e, n.* med. kilben. **-förmig**, *a.* kilformig. **-hakke**, **-haue**, *-n, f.* ⊕ kilformig hacka, picka. **-kissen**, *-s, -, n.* sneddyna. **-schrift**, 0, *f.* kilskrift. **-stück**, *-[e]s, -e, n.* kilformigt stycke, kil.
keilflen, *-te, ge-t, tr.* 1. kila. 2. F slå, prygla, klå.
Keiler, *-s, -, m.* 1. F slagskämpe. 2. vildsvinsgalt.
Keileréi, *-en, f.* F slagsmål.
Keim, *-[e]s, -e, m.* grodd, brodd, frö; början. **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* bot. hjärtblad. **-fähig**, *a.* grobar. **-fähigkeit**, 0, *f.* grobarhet. **-hülle**, *-n, f.* bot. fröhvita. **-korn**, *-[e]s, -er* †, *n.* bot. groddkorn. **-zeit**, *-en, f.* groningstid.
keimbär, *a.* grobar.
keimlen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* gro, sticka upp, utveckla sig. II. *tr.* 1. komma att gro, framkalla, väcka till lif. 2. lägga i blöt, i stöp. **Keimung**, *f.*
kein, bejes i sing. som *1. ein,* plur. nom. ack. *keine,* gen. *keiner,* dat. *keinen, obest. pron.* ingen, ej någon. *Ich habe* (*gar*) ~ *Geld:* jag har icke (alls) några pengar. *Es sind* ~*e vier Wochen her:* det är ej fyra veckor sedan. ~ *Mensch ist ohne Fehler:* ingen är felfri. ~*er von beiden:* ingendera. **-mal**, *adv.* ingen gång, aldrig. **-en...** Ex. ~**falls**, *adv.* ej i något fall, i alla fall ej, ej på något vis. — **-er...** Ex. ~**lei**, obojl. *a.* intet slags. **-seits**, *adv.* ej från någon sida. — **-es...** Ex. ~**falls** = *keinenfalls.* ~**wegs**, *adv.* ingalunda.
Keich, *-[e]s, -e, m.* kalk, bägare; bot. blomfoder. **-ähnlich**, **-ärtig**, *a.* bägarlik. **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* bot. foderblad. **-förmig**, *a.* kalkformig. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* bägarglas, glas på fot. **-hülle**, *-n, f.* bot. blomhålk.
Keile, *-n, f.* slef; ⊕ murslef, stöpslef.
Keller, *-s, -, m.* källare. **-assel**, *-n, f.* **-essel**, *-s, -, m.* gråsugga (Oniscus asellus). **-fenster**, *-s, -, n.* källarfönster, källarglugg. **-gewölbe**, *-es, -e, n.* källarvåning. **-gewölbe**, *-s, -, n.* källarhvalf. **-hals**, *-es, -e* †, *m.* 1. källarsvale. 2. bot. källarhals, tibast (Daphne Mezereum). **-lager**, *-s, -, n.* underlag för fat i en källare. **-leiter**, *-n, f.* stege på hvilken tunnor nedrullas i en källare. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* 1. källarglugg. 2. källarhåla. **-luft**, 0, *f.* källarluft. **-luke**, *-n, f.* källarlucka. **-meister**, *-s, -, m.* källarmästare. **-miet[h]e**, *-n, f.* källarhyra. **-raum**, *-[e]s, -e* †, *m.* källare. **-wechsel**, *-s, -, m.* växel med diktadt namn för utfärdaren och endossenten, endosserad på den som skrifvit den. **-wirt[h]**, *-[e]s, -e, m.* källarmästare. **-wirt[h]schaft**, *-en, f.* källarrörelse.
Kelleréi, *-en, f.* 1. större källare, i sht hofkällare. 2. källarbetjäning.
Kellner, *-s, -, m.* 1. källarmästare (föreståndare för en (hof)källare), munskänk. 2. kypare.
Kellnerin, *-nen, f.* uppasserska på en restauration, värdshusflicka.
Kelt, *-[e]s, -e, m.* celt (yxa).
Kelte, *-n, -n, m.* kelt (folk).
Kelter, *-n, f.* *-s, -, m.* vinpräss; äfv. frukt-, oljepräss. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* prässkar. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* prässhus. **-knecht**, *-[e]s, -e, m.* = *Kelterer.* **-meister**, *-s, -, m.* föreståndare för en (vin)präss. **-traube**, *-n, f.* vindrufva som skall prässas. **-trester** = *Kelterer.*
Kelterer, *-s, -, m.* (vin- el. olje)prässare.
kelterlin, *-te, ge-t, tr.* prässa vin, olja.
keltisch, *a.* keltisk.
Kem[e]náte, *-n, f.* frustuga, jungfrubur, sängkammare, kammare.
Kenn... se nedan.
kennbär, *a.* igenkännelig, tydlig, läslig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ tekniskt term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Kennbarkeit, 0, *f.* egenskap att vara igenkännelig, tydlighet, läslighet.

kennen, *kannte*, konj. *kenn*[*e*]*te*, *gekannt*, I. *tr.* känna, känna till, veta af, vara bekant med. *Jmdn dem Namen nach* ~ känna ngn till namnet. *Jmdn an der Stimme* ~ känna ngn på rösten. *Das* ~ *wir!* det där känner man till. *Wir* ~ *einander vom Theater:* vi gjorde bekantskap på teatern. *Er kennt seinen Cicero:* han är hemma i, kan sin C. *Er ist gar nicht wieder zu* ~ han är mycket förändrad. *Etw.* ~ *lernen:* lära känna ngt. II. *Sich* ~ 1. vara igenkännelig. 2. *Er kennt sich vor Hochmut nicht:* ungef. hans högmod har förvridit hufvudet på honom.

kennens... Ex. **-wert**[**h**], *a.* värd att vara känd.

Kenner, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* kännare. **-blick**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kännarblick. **-miene**, *-n*, *f.* kännarmin.

Kennerschaft, *-en*, *f.* 1. 0, egenskap af kännare. 2. kännare, kännarskara.

kenntlich, **-keit** = *kennbar*, *-keit*.

Kenntnis[**s**], *-se*, *f.* 1. 0, kännedom. *Jmdn von etw. in* ~ *setzen* el. *etw. zu jmds* ~ *bringen:* underrätta ngn om ngt, *sich* ~ *von etw. verschaffen* el. ~ *von etw. nehmen:* göra sig underrättad, taga kännedom om ngt. 2. plur. ~*se:* kunskaper. **-arm**, *a.* som har ringa kunskaper, okunnig. **-los**, *a.* utan kunskaper. **-nahme**, 0, *f.* handlingen att taga kännedom om ngt. *Zur geneigten* ~ till benäget påseende. **-reich**, *a.* kunskapsrik.

Kennung, *-en*, *f.* märke, kännetecken.

Kennzeichen, *-s*, -, *n*, kännetecken.

kennzeichnen, *-ete*, *ge-et*, *tr.* kännetecknа, utmärka, karaktärisera.

kenterlin, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. ⊕ ställa på kant. 2. ⚓ vända upp och ned. II. *itr. s.* ⚓ kantra.

Kerb, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **Kerbe**, *-en*, *f.* inskärning, kilformig skåra, snitt. **-holz**, *-es*, *-e* el. *-er* †, *n.* karfstock. Bildl. *aufs* ~ *setzen:* ej glömma, *bei jmdm auf dem* ~ *stehen:* stå i skuld till ngn. **-messer**, *-s*, -, *n.* karfknif. **-stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* = *-holz*. **-t**[**h**]**ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* insekt.

Kerbel, *-s*, -, *m.* bot. hundloka.

kerbilen, *-te*, *ge-t*, *tr.* karfva, göra inskärningar, skåror i, tanda, udda, krusa. **Kerbung**, *f.*

Kerl, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* insekt.

Kerker, *-s*, -, *m.* fängelse. **-haft**, 0, *f.* hållande i fängelse, fängelsestraff, fängelsetid. **-loch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* fängelsehåla. **-meister**, *-s*, -, *m.* fängelsedirektör. **-strafe**, *-n*, *f.* fängelsestraff.

kerkerhaft, **kerkerlich**, *a.* fängelselik.

kerkerlin, *-te*, *ge-t*, *tr.* fängsla, inspärra.

Kerl, -[*e*]*s*, *-e* el. P *-s*, *m.* karl, rå, oborstad, dålig mansperson, själe. *Ganzer, braver, guter* ~ hel, dugtig, beskedlig karl, *armer* ~ fattig sate, *fideler, flotter* ~ glad gosse, *geriebener* ~ inpiskad skälm, *liederlicher* ~ liderlig själe, *elender* ~ usling.

Kermes, -, -, *m.* kermes. **-beere**, *-n*, *f.* kermesbär. **-korn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kermeskorn.

Kern, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kärna. **-ausdruck**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kraftigt, kärnfullt uttryck. **-beisser**, *-s*, -, *m.* zool. af frön lefvande fogel, t. ex. stenknäck (Coccothraustes), korsnäbb (Loxia) m. fl. **-brav**, *a.* genomhederlig, präktig. **-deutsch**, *a.* äkta tysk. **-faul**, *a.* angripen af kärnröta. **-fest**, *a.* kärnhård, fast, stark. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* fast kött. **-fluch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* grof svordom. **-frau**, *-en*, *f.* pärla bland kvinnor, bland fruar. **-frisch**, *a.* kärnfrisk. **-frucht**, *-e* †, *f.* kärnfrukt. **-gehäuse**, *-s*, -, *n.* kärnhus. **-gesund**, *a.* kärnfrisk. **-gut**, *a.* god alltigenom, genomgod. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* kärnhus. **-holz**, *-es*, 0, *n.* kärnved. **-lied**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* kärnfull, kraftig sång. **-los**, *a.* kärnlös, bildl. kraftlös. **-obst**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. kärnfrukt. 2. icke förädlad frukt. **-punkt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* det väsentliga i ngt, hjärta, brännpunkt. *Den* ~ *treffen:* träffa spiken på hufvudet. **-schuss**, *-es*, *-e* †, *m.* ✕ kärnskott. **-sprache**, 0, *f.* kärnfullt, kraftigt språk. **-spruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kärnspråk. **-stahl**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ⊕ kärnstål. **-stamm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. kärnstam. 2. kärnfrisk trädstam. **-truppen**, *f. plur.* kärntrupper. **-wolle**, 0, *f.* finaste ull. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kärnfullt ord.

kernilen, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. taga kärnan, kärnorna ur. Bildl. *gekernt:* utvald, utmärkt. 2. *Gekernt:* försedd med kärna el. kärnor.

kernhaft, *a.* kärnfull, fast, kraftig, dugtig.

Kernhaftigkeit, 0, *f.* kärnfullhet, fasthet, kraft, dugtighet.

kernicht, *a.* 1. kärnlik, liknande en kärna, kärnor. 2. full af kärnor.

kernig, *a.* 1. = *kernhaft*. 2. = *kernicht*.

Kernigkeit = *Kernhaftigkeit*.

Kerze, *-n*, *f.* ljus, i sht vaxljus. **-n...** Ex. ~**docht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ljusveke. ~**gerade**, *a.* rak som ett ljus. ~**giesser**, *-s*, -, *m.* vaxljustillverkare. ~**halter**, *-s*, -, *m.* ljusknekt. ~**händler**, *-s*, -, *m.* ljushandlare. ~**hell**, *a.* klart upplyst af ljus. ~**leuchter**, *-s*, -, *m.* ljusstake. ~**licht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ljussken. ~**macher** = ~*giesser*. ~**schein**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ljussken. ~**träger**, *-s*, -, *m.* ljusbärare. ~**weihe**, *-n*, *f.* 1. ljusens invigning. 2. kyndelsmässa. ~**zieher** = ~*giesser*.

Kerzler, *-s*, -, *m.* 1. ljustillverkare, ljusfabrikant. 2. ljushandlare.

Kescher, *-s*, -, *m.* håf, näthåf.

Kessel, *-s*, -, *m.* 1. kittel, panna. Bildl. *den* ~ *einhängen:* för första gången elda i ett hus. 2. kitteldal; bassäng; krater. **-asche**, 0, *f.* pottaska. **-bier**, -[*e*]*s*, 0, *n.* hemmabryggt öl. **-brunnen**, *-s*, -, *m.* kittelformig källa. **-flicker**, *-s*, -, *m.* kittelflickare. **-förmig**, *a.* kittelformig. **-gewölbe**, *-s*, -, *n.* ⊕ kittelhvalf. **-jagd**, *-en*, *f.* **-jagen**, *-s*, 0, *n.* jag. rundskall. **-russ**, *-es*, 0, *m.* kittelsot, grytsot. **-schmied**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-[e]s, -e, m. kittelslagare, kopparslagare. -stein, -[e]s, 0, m. kittelsten, pannsten. -thal, -[e]s, -er †, n. kitteldal. -treiben = -jagen.

kesseln, -te, ge-t, I. Sich ~ sänka sig kittelformigt. II. itr. h. 1. göra el. laga kittlar, vara kopparslagare. 2. jäg. (om vildsvin) bryta sig ett läger. 3. om vinden: vara ostadig, kasta.

Kesser se Kescher.

Kessler, -s, -, m. 1. kopparslagare. 2. kittelflickare.

Kesslerei, 0, f. kopparslagaryrke.

Kette, -n, f. 1. kedja. Den Hund an die ~ legen: binda hunden. 2. varp. 3. dekameter. 4. (fogel)kull. -n... Ex. ~ähnlich, a. kedjelik. ~anker, -s, -, m. ⚓ genom kedjor förenade hamnankare till förankring i hamn. ~artig, a. kedjeartad. ~baum, -[e]s, -e †, m. ⊕ väfbom. ~bruch, -[e]s, -e †, m. mat. kedjebråk. ~brücke, -n, f. kedjebro. ~faden, -s, -†, m. tråd i varpen. ~förmig, a. i form af en kedja. ~garn, -[e]s, 0, n. varp. ~geklirr, -[e]s, 0, n. kedjors rasslande. ~hemd, -[e]s, -e, n. pansarskjorta. ~hund, -[e]s, -e, m. bandhund. ~kugel, -n, f. ✕ kedjekula. ~länge, -n, f. kedjelängd. ~linie, -n, f. mat. kedjelinie. ~naht, -e †, f. kedjesöm. ~rechnung, 0, f. mat. kedjeräkning. ~reim, -[e]s, -e, m. rimslag enligt hvilket sista ordet i ena raden rimmar på ett ord i andra radens midt. ~ring, -[e]s, -e, m. kedjelänk. ~schiffahrt, 0, f. ⚓ varpning. ~schluss, -es, -e †, m. kedjeslut. ~stich, -[e]s, -e, m. kedjestyng. ~strafe, -n, f. fängelse med bojor, fjättrar. ~sträfling, -[e]s, -e, m. fastkedjad, med bojor belagd brottsling, galérslaf. ~toll, a. bindgalen. ~werk, -[e]s, -e, n. ⊕ 1. kedjor. 2. på kedjor hvilande byggnad.

Kettel, -s, -, m. -n, f. 1. kedjestump. 2. fönster- el. dörrhake.

kettelln, -te, ge-t, tr. 1. fastkedja. 2. sy med kedjesöm.

kettlen, -ete, ge-et, tr. och sich ~ fastkedja(s), sammankedja(s), förknippa (sig).

Ketzer, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. kättare. 2. F armer ~ stackars sate. -buch, -[e]s, -er †, n. kättersk bok. -eifer, -s, 0, m. 1. kättersk ifver. 2. nit mot kättare. -gericht, -[e]s, -e, n. kättardomstol, inkvisitionsdomstol. -haupt, -[e]s, -er †, n. kätteriets hufvud, kättaranförare. -macher, -s, -, m. förkättrare. -richter, -s, -, m. inkvisitor. -riecher, -s, -, m. person som anar, ser kättare öfverallt. -verbrennung, -en, f. kättarés förbränning, kättarbål. -verfolgung, -en, f. kättarförföljelse.

Ketzeréi, -en, f. kätteri.

Ketzerheit, -en, f. 1. 0, kätteri. 2. samtlige kättare, kättarskara.

ketzerhaft, ketzerisch, ketzerlich, a. kättersk.

ketzerln, -te, ge-t, I. itr. h. vara kättersk, kättare. II. tr. förkättra.

Ketzerschaft = Ketzerheit.

Ketzert[h]um, -[e]s, 0, n. kätteri.

Keuch, -[e]s, -e, m. astma. -hüsten, -s, 0, m. kikhosta.

keuchlen, -te, ge-t, itr. h. 1. andas fort och tungt, flåsa, flämta. 2. kikna, hafva kikhosta. 3. när ortförändringen framhålles äfv. s. flåsande, flämtande komma, gå.

Keucher, -s, -, m. ~in, -nen, f. flåsande, flämtande person.

Keule, -n, f. 1. klubba. 2. (djur)bog. -n... Ex. ~förmig, a. i form af en klubba, af klubbor. ~lahm, a. lam i höfterna. ~schlag, -[e]s, -e †, m. klubbslag. ~schwinger, -s, -, m. en som svänger en (strids)klubba.

Keuler se Keiler 2.

keusch, a. kysk. -baum, -[e]s, -e †, m. bot. kyskhetsträd (Vitex agnus castus).

Keuschheit, 0, f. kyskhet.

Kg., **kg.**, förkortn. = Kilogramm.

Khan, -[e]s, -e, m. kan, a) furste, b) orientaliskt härbärge.

Khedive, -[n], -[n], m. kediv.

Kibitka, -s, **Kibitke**, -n, f. kibitka.

Kibitz se Kiebitz.

Kicher[erbse], -n, f. bot. kikärt (Cicer).

kicherln, -te, ge-t, itr. h. fnittra, fnissa.

Kicks, -es, -e, m. felstöt i biljard och bildl.

kickseln, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. göra en felstöt.

Kiebitz, -es, -e, m. vipa. -ei, -[e]s, -er, n. vipägg.

I. Kiefer, -s, -, m. 1. käk. 2. äfv. -n, f. gäl.

2. Kiefer, -n, f. 1. tall. 2. ✱ gran. -[n]... Ex. ~gehölz, -es, -e, n. mindre barrskog, tallskog. ~harz, -es, 0, n. (tall- el. ✱ gran)kåda. ~holz, -es, 0, n. 1. barrved, tallved; tall(virke). 2. = ~wald. ~samen, -s, -, m. tallfrö, ✱ granfrö. ~wald, -[e]s, -er †, m. barrskog, tallskog.

Kiefericht, I. -[e]s, -e, n. = Kieferngehölz. II. a. kådig.

kieferig, a. försedd med käkar. Vanl. i sms., t. ex. gross~ som har stora käkar.

kiefern, a. af tall, tall-; ✱ af gran, gran-.

Kieke, -n, f. fotvärmare.

kieklen, Kieker se gucken, Gucker.

Kiel, -[e]s, -e, m. 1. fjäderspole, fjäderpenna. 2. (halm)strå; fint rör. 3. skaft. 4. trädg. (blomster)lök. 5. ⚓ köl. -bett, -[e]s, -en, n. fjäderbolster i mots. till dunbolster. -feder, -n, f. fjäder med spole i mots. till dun. -förmig, a. 1. spolformig. 2. kölformig. -heilen, -te, ge-t, tr. ⚓ kölhala. -holung, f. -raum, -[e]s, -e †, m. kölrum. -recht, -[e]s, 0, n. ⚓ rätt till ankring. -schwein, -schwinn, -[e]s, -e, n. ⚓ kölsvin. -wasser, -s, 0, n. ⚓ kölvatten. -werk, -[e]s, -e, n. trädg. lökväxter.

kielln, -te, ge-t, I. itr. 1. s. om fjädrar: växa ut. 2. h. få fjädrar. 3. h. och s. ⚓ föra kölen, segla. II. tr. 1. förse, beklåda med fjädrar. 2. ⚓ förse med köl(ar). 3. ⚓ kölhala.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Kieme, -*n*, *f*. gäl. -**n**... Ex. ~**ät[h]mer**, -*s*, -, *m*. zool. djur som andas med gälar. ~**deckel**, -*s*, -, *m*. gällock. ~**höhle**, -*n*, *f*. gälhåla. ~**los**, *a*. utan gälar.

Kien, -[*e*]*s*, 0, *m*. tyre, torrved. -**apfel**, -*s*, -†, *m*. tallkott. -**baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, **m**. tall. -**fackel**, -*n*, *f*. torrvedsfackla, tyrbloss. -**russ**, -*es*, 0, *m*. kimrök. -**span**, -[*e*]*s*, -*e* †, **m**. pärtsticka.

kienen, *a*. af torrved, tyr-.

kienig, *a*. tyraktig, kådig, fet.

Kiepe, -**n**, *f*. 1. korg att bära på ryggen. 2. ett slags stor halmhatt.

Kies, -*es*, -*e*, *m*. 1. grus. 2. sandbank. 3. min. kis. 4. studentspr. pengar. -**ähnlich**, -**ärtig**, *a*. 1. grusartad. 2. kisartad. -**boden**, -*s*, 0, *m*. grusig mark, grusbotten. -**grube**, -*n*, *f*. grusgrop, sandgrop. -**sand**, -[*e*]*s*, 0, *m*. grus. -**strasse**, -*n*, *f*. -**weg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. hård, grusad väg.

Kiesel, -*s*, -, *m*. 1. 0, kisel. 2. kiselsten. -**ärtig**, *a*. kiselartad. -**boden**, -*s*, 0, *m*. kiselstensbotten, af småsten betäckt mark. -**erde**, 0, *f*. kiseljord. -**grund**, -[*e*]*s*, 0, **m**. kiselstensbotten. -**haltig**, *a*. kiselhaltig. -**hart**, *a*. hård som kiselsten. -**herz**, -*ens*, -*en*, *n*. stenhjärta. -**reich**, *a*. 1. starkt kiselhaltig. 2. full af kiselstenar. -**säure**, -*n*, *f*. kiselsyra. -**stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. kiselsten.

kieselhaft, **kieselig**, *a*. kiselartad, kiselhaltig.

kieseln, -*te*, *ge-t*, **kiesen**, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr*. grusa.

kiesen, -[*es*]*t*, *kor* el. -*te*, *ge-t*, *tr*. pröfvande välja, utvälja. **Kiesung**, *f*.

kiesicht, **kiesig**, *a*. grusig.

Kiesling, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. kiselsten.

Kikeikäkei, -*s*, 0, *n*. och *m*. kacklande, pladder, skvaller.

kikeriki, I. *interj*. kukeliku! II. -*s*, -*s*, *m*. barnspr. tupp.

kikerikiren, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. barnspr. gala.

kiliren, -*te*, *ge-t*, *itr*. *h*. ⚓ fladdra, lefva.

Kilo, -*s*, -*s* men som måttenhet -, -**gramm**, -[*e*]*s*, -*e*, men som måttenhet -, *n*. kilogram. -**meter**, -*s*, -, *m*. och *n*. kilometer.

Kilt, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. nattligt rendez-vous.

Kimme, -*n*, *f*. 1. ⊕ inskärning. 2. kant. 3. ⚓ kimming.

kimmen, -*te*, *ge-t*, *tr*. ⊕ lagga.

Kimming, **Kimmung**, -*en*, *f*. ⚓ 1. kimming. 2. hägring.

Kind, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. dim. *Kindchen*, -*lein*, plur. afv. *Kinderchen*, -*lein*, barn; afv. bildl., t. ex. *er ist ein ~ des Todes; ich weiss, wes Geistes ~ er ist; das ~ beim rechten Namen nennen. Von ~ auf:* allt ifrån barndomen. *Sich bei jmdm lieb[es] ~ machen:* gum smekningar ställa sig in hos ngn. -**bett**, -[*e*]*s*, -*en*, *n*. barnsäng. -**betterin**, -*nen*, *f*. barnsängskvinna. -**bettfieber**, -*s*, -, *n*. barnsängsfeber. -**taufe**, -*n*, *f*. barndop. -**el**... Ex. ~**bier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. barnsöl, fadderkalas. ~**markt**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. julmarknad. ~**mutter**, - †, *f*. barnmorska. ~**vater**, -*s*, -†, **m**. barnets fader vid barndop. — -**er**... Ex. ~**ärt**, 0, *f*. barns sätt. ~**bewahranstalt**, -*en*, *f*. barnkrubba. ~**blattern**, *plur*. barnkoppor. ~**krämne**, 0, *f*. strypsjuka. ~**brei**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. barnvälling. ~**buch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. barnbok. ~**erziehung**, 0, *f*. barnuppfostran. ~**feind**, -[*e*]*s*, -*e*, **m**. barnhatare. ~**flecken**, *plur*. mässlingen. ~**frau**, -*en*, *f*. 1. äldre barnsköterska. 2. barnmorska. ~**freund**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. barnvän. ~**garten**, -*s*, -†, *m*. barnträdgård, lekskola. ~**gärtnerin**, -*nen*, *f*. föreståndarinna för en barnträdgård. ~**geld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. barnagoda, myndling(ar)s pengar. ~**geschichte**, -*n*, *f*. barnberättelse. ~**glaube**[**n**], -*ns*, 0, **m**. barnatro. ~**jahre**, *n*. *plur*. barnaår. ~**klapper**, -*n*, *f*. barnskallra. ~**krankheit**, -*en*, *f*. barnsjukdom. ~**lehre**, 0, *f*. barnlära. ~**lehrer**, -*s*, -, *m*. barnlärare. ~**leicht**, *a*. mycket lätt så att ett barn kan göra det. ~**liebe**, 0, *f*. 1. barns(lig) kärlek. 2. kärlek till barn. ~**litteratur**, -*en*, *f*. barnböcker, barnskrifter. ~**los**, *a*. barnlös. ~**lösigkeit**, 0, *f*. barnlöshet. ~**mädchen**, -*s*, -, *n*. ~**mägd**, -*e* †, *f*. barnflicka. ~**märchen**, -*s*, -, *n*. barnsaga, berättelse för barn. ~**mord**, -[*e*]*s*, -*e*, **m**. barnamord (mord af flera barn på en gång). ~**pocken**, *plur*. barnkoppor. ~**schrift**, -*en*, *f*. barnbok, barnskrift. ~**schriftsteller**, -*s*, -, **m**. ~**in**, -*nen*, *f*. författare, författarinna af barnböcker. ~**schuh**, -[*e*]*s*, -*e*, **m**. barnsko. bildl. *die ~e ausgetreten* el. *abgetreten haben*. ~**schule**, -*n*, *f*. småbarnsskola. ~**spiel**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. barnlek. ~**spielwerk**, ~**spielzeug**, -[*e*]*s*, -*e*, **n**. leksak. ~**spott**, -[*e*]*s*, 0, **m**. åtlöje för barn. ~**streich**, -[*e*]*s*, -*e*, **m**. pojkstreck. ~**stube**, -*n*, *f*. barnkammare. ~**stuhl**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. barnstol. ~**vater**, -*s*, -†, *m*. fosterfar (person som har småbarn inackorderade). ~**volk**, -[*e*]*s*, 0, *n*. barn, barnskara, de små. ~**wagen**, -*s*, -[†], **m**. barnvagn. ~**wärterin**, -*nen*, *f*. barnsköterska. ~**welt**, 0, *f*. = ~*volk*. ~**zeit**, 0, *f*. barndom. ~**zucht**, 0, *f*. (barn-) uppfostran. — -**es**... Ex. ~**alter**, -*s*, 0, *n*. barnaålder. ~**aussetzung**, -*en*, *f*. barns utsättande. ~**beins**, *plur*. *Von ~n an:* allt ifrån barndomen. ~**kind**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. barnbarn. ~**liebe**, 0, *f*. barns(lig) kärlek. ~**mord**, -[*e*]*s*, -*e*, **m**. barnamord. ~**mörder**, -*s*, -, **m**. ~**in**, -*nen*, *f*. barnamördare, barnamördarska. ~**mörderisch**, *a*. barnamördande. ~**not**[**h**], -*e* †, *f*. barnsnöd. ~**statt**, 0, *f*. *Jmdn an ~ annehmen:* adoptera ngn. ~**t**[**h**]**eil**, -[*e*]*s*, -*e*, **m**. barns del af arf. ~**unschuld**, 0, *f*. barnslig oskuld.

Kindeléi, -*en*, *f*. barnslighet.

kindeln, -*te*, *ge-t*, I. *itr*. *h*. 1. vara barnslig. 2. få, föda barn. II. *tr*. 1. smeka, skämma bort. 2. låta smaka riset.

Kinderéi, -*en*, *f*. barnslighet.

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haben, *s*. har sein till hjälpverb.

kind[er]haft, *a.* barnslig, naiv, barn(a)-.
Kindheit, 0, *f.* barndom.
kindisch, *a.* barnslig, enfaldig, dum.
kindlich, *a.* barnslig, naiv, oskyldig.
Kindlichkeit, 0, *f.* naivt barnsligt sätt, oskuld.
Kindschaft, 0, *f.* barnskap.
Kinkerlitz, *-es, -e, m.* F grannlåt, bjäfs.
Kinn, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. haka. 2. byggn. nedre delen af en stigande karnis. **-back[en]**, *-ens, -en, m.* käkben, käk. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* hakband. **-bart**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hakskägg. **-kette**, *-n, f.* kindked. **-lade**, *-n, f.* käkben, käk. **-riemen**, *-s*, -, *m.* hakrem.
kinnig, *a.* i sms., t. ex. *glatt~* som har slät, skägglös haka.
Kiósk, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kiosk.
Kipfe, *-n, f.* bärgstopp.
Kipp... jfr *kippen.* Ex. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* afklippta, afskafda mynt. **-karren**, *-s*, -, *m.* störtkärra, vippkärra.
Kippe, *-n, f.* 1. 0, tillstånd då ngt väger, vippning, vägning. *Auf der ~ stehen:* stå och väga, vara nära att förlora jämvigten, att falla, bildl. vara sitt fall, sin ruin nära. 2. *~ und Wippe* se *Kipperei.* 3. vippbräde, vippgunga.
kippelig, *a.* F vacklande, ostadig.
kippeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* F vippa, vackla.
kippen, *-te, ge-t,* I. *itr.* 1. *h.* vippa, förlora jämvigten, vara nära att falla utan att dock göra det. 2. *s.* taga öfverbalansen, mista jämvigten, falla, slå omkull. II. *tr.* 1. vippa, hvälfva, vältra. F *die Gläser ~* röra på, tömma glasen. 2. i spetsen, i kanten afklippa, afknipa, t. ex. *Münzen ~ und wippen:* afklippa kanterna af fullvigtigt mynt, utprångla underhaltigt mynt. 3. för sig utvälja. 4. ⚓ kipa, fiska.
Kipper, *-s*, -, *m.* *~ [und Wipper]:* myntklippare, myntförfalskare, jfr *kippen II,* 2. **-geld** = *Kippgeld.*
Kipperei, *-en, f.* 1. *~ [und Wipperei]:* myntklippning, myntförfalskning, jfr *kippen II,* 2. 2. bedräglig handel, smyghandel.
Kipperer, *-s*, -, *m.* ockrare, smyghandlare.
kipperln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. förfalska mynt, vara en *Kipper.* 2. ockra, drifva smyghandel.
kipseln, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* afknipa, afskära spetsen, udden af.
Kirche, *-en, f.* 1. kyrka. 2. gudstjänst, t. ex. *~ halten, die ~ versäumen.* 3. kyrka, trossamfund, t. ex. *die reformierte ~.* **-dorf**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kyrkby. **-fahrt**, *-en, f.* 1. procession. 2. socken. **-falke**, *-n, -n, m.* tornfalk. **-gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kyrkogång. **-gemeinde**, *-n, f.* församling. **-genosse**, *-n, -n, m.* sockenbo. **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kyrkogård. **-messe**, *-n, f.* 1. kyrkovigning; kyrkmässodag. 2. marknad. 3. marknadsgåfva. **-spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **-sprengel**, *-s*, -, *m.* socken, församling. **-t[h]urm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kyrktorn. **-weg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kyrkväg. **-weihe** = *-messe 1.* För öfr. se följ. sms. **-en...** Ex. **~ältesto(r)**, (adj. böjn.) *m.* en af församlingens äldste, presbyter; medlem af ordförande i kyrkorådet; kyrkvärd. **~amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. kyrkligt ämbete. 2. konsistorium. **~amtlich**, *a.* kyrklig, ecklesiastik. **~bann**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kyrkobann, exkommunikation. *Jmdn in den ~ thun:* bannlysa, exkommunicera ngn. **~bau**, -[*e*]*s*, *-ten, m.* kyrkbyggnad. **~beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* kyrklig ämbetsman, kyrkobetjänt. **~besuch**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kyrkobesök. **~buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kyrkbok. **~busse**, *-n, f.* kyrkobot, kyrkoplikt. **~diener**, *-s*, -, *m.* kyrkobetjänt; klockare. **~dienst**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. kyrkligt ämbete. 2. gudstjänst. **~dienstlich**, *a.* hörande till gudstjänsten, kyrklig. **~entweiher**, *-s*, -, *m.* kyrkoskändare, helgerånare. **~entweihung**, *-en, f.* helgerån. **~fahne**, *-n, f.* 1. processionsfana. 2. vindflöjel på ett kyrktorn. **~fest**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kyrkofest. **~friede[n]**, *-ns*, 0, *m.* kyrkofrid. **~gänger**, *-s*, -, *m.* kyrkgångare. **~gebet**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kyrkobön. **~gebetbuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* bönbok till kyrkligt bruk. **~gebrauch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kyrkobruk, kyrklig ceremoni. **~gehen**, *-s*, 0, *n.* kyrkobesök. **~gerät[h]**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kyrkokärl. **~gesang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. 0, kyrkosång. 2. psalm. **~geschichte**, 0, *f.* kyrkohistoria. **~gesetz**, *-es, -e, n.* kyrkolag. **~handbuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kyrkohandbok. **~heilige(r)**, (adj. böjn.) *m.* en kyrkas skyddshelgon. **~herr**, *-n, -en, m.* patronus i en församling. **~jahr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kyrkoår. **~kalender**, *-s*, -, *m.* kyrklig kalender öfver kyrkoåret's bemärkelsedagar. **~kasse**, *-n, f.* kyrkkassa. **~kollegi[um]**, -[*ium*]*s*, *-ien, n.* kyrkoråd. **~kollekte**, *-n, f.* kyrklig kollekt. **~lehre**, *-n, f.* 1. religion, (religions)lära. 2. troslära, dogm. **~lehrer**, *-s*, -, *m.* 1. religionslärare. 2. kyrkofader. **~licht**, -[*e*]*s*, *-e*[*r*], *n.* 1. kyrkljus. 2. kyrkans ljus, kyrkans stödjepelare. F *er ist kein ~* ungef. han var ej med, när krutet fans upp. **~lied**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* psalm. **~maus**, *-e* †, *f.* kyrkråtta. **~musik**, 0, *f.* kyrkmusik. **~ordnung**, *-en, f.* kyrkostadga, kyrkoordning, liturgi. **~parade**, *-n, f.* kyrkparad. **~patron**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* = *~herr.* **~rat[h]**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. konsistorium. 2. ledamot af konsistorium. **~raub**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kyrkorån. **~räuber**, *-s*, -, *m.* kyrkorånare. **~recht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. 0, kyrkorätt. 2. 0, kanonisk rätt. 3. kyrkligt privilegium. **~rechtlich**, *a.* 1. kyrkorättslig. 2. kanonisk. **~regiment**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. kyrkoregering, kyrkans styrelse. 2. prästvälde, hierarki. **~sache**, *-n, f.* kyrklig angelägenhet, kyrkoärende. **~sänger**, *-s*, -, *m.* kyrksångare. **~satz**, *-es*, 0, *m.* patronat(rätt). **~satzung**, *-en, f.* kyrkligt stadgande. **~spal-**

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

tung, *-en, f.* kyrklig söndring, schism. **~staat**, -[e]s, 0, *m.* kyrkostat. **~stand** = *~stuhl.* **~steuer**, *-n, f.* afgift till kyrkan. **~streit**, -[e]s, *-e, m.* kyrkostrid. **~stuhl**, -[e]s, *-e* †, *m.* kyrkstol. **~tag**, -[e]s, *-e, m.* kyrkomöte. **~vater**, *-s*, -†, *m.* kyrkofader. **~versammlung**, *-en, f.* kyrkomöte. **~vorsteher**, *-s*, -, *m.* kyrkoföreståndare, kyrkvärd. **~wesen**, *-s*, 0, *n.* kyrkoväsen. **~zeitung**, *-en, f.* kyrkotidning. **~zucht**, 0, *f.* kyrkotukt.

Kirchent[h]üm, -[e]s, *-er* †, *n.* hvad till kyrkan hör, kyrkoväsen, kyrkans lära, kyrka, tillgifvenhet för kyrkan.

kirchlich, *a.* kyrklig.

Kirchlichkeit, 0, *f.* egenskap att vara kyrklig.

Kirchner, *-s*, -, *m.* klockare.

Kirchneréi, *-en, f.* 1. klockarbefattning. 2. klockargård.

Kirmes, *-se*, **Kirmess**, *-e*, **Kirmesse**, **Kirmse**, *-n, f.* = *Kirchmesse.*

kirr[e], *a.* tam, spak, förtroendefull, förtrolig. ~ *werden:* fatta förtroende.

Kirre, *-n, f.* 1. tamhet, spakhet. 2. = *Kirrung.*

kirr[e]n, *-te, ge-t, tr.* 1. locka med lockbete. 2. tämja, göra spak.

Kirrung, *-en, f.* 1. lock, lockande. 2. lockbete, lockmat. 3. ställe där lockbete är utlagdt.

Kirsch, *-es, -e, m.* körsbärsbränvin.

Kirschl[e], *-en, f.* 1. körsbär. 2. körsbärsträd. **-baum**, -[e]s, *-e* †, *m.* körsbärsträd. **-blüt[h]e**, *-n, f.* körsbärsblomma. **-branntwein**, -[e]s, *-e, m.* körsbärsbränvin. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* det köttiga på körsbär. **-geist**, -[e]s, 0, *m.* = *-branntwein.* **-kern**, -[e]s, *-e, m.* körsbärskärna. **-küchen**, *-s*, -, *m.* körsbärskaka. **-lorbeer**, *-s, -en, m.* bot. lagerkörs (Cerasus Laurocerasus). **-rot[h]**, *a.* körsbärsröd. **-saft**, -[e]s, 0, *m.* körsbärssaft. **-stein** = *-kern.* **-wasser**, *-s*, 0, *n.* = *-branntwein.* **-en...** = föreg. sms.

kirschen, *a.* af körsbärsträ.

Kissen, *-s*, -, *n.* dim. *Kisschen, -lein*, kudde. **-bezug**, -[e]s, *-e* †, *m.* **-büre**, *-n, f.* **-überzug**, -[e]s, *-e* †, *m.* **-zieche**, *-n, f.* kuddvar, örngottsvar.

Kista, *-n, f.* kista, låda, ask, skrin. **-n...** ex. **~deckel**, *-s*, -, *m.* kistlock. **~füllung**, *-en, f.* utstyrsel i linne. **~macher** = *Kistner.* **~pfand**, -[e]s, *-er* †, *n.* lös pant som kan förvaras i en kista.

Kister, **Kistler**, **Kistner**, *-s*, -, *m.* tillverkare af kistor, snickare.

Kitt, -[e]s, *-e, m.* kitt.

Kittel, *-s*, -, *m.* blus. **-gurt**, -[e]s, *-e, m.* bluskärp.

kitt[e]n, *-ete, ge-et, tr.* kitta.

kitz, *interj.* kiss!

Kitze, *-n, f.* 1. kisse. 2. killing; lamunge; råkalf.

Kitzel, *-s*, -, *m.* 1. kittling. 2. retning, retemedel. 3. lust, lusta. 4. klåda, klåfingrighet. **-hüsten**, *-s*, 0, *m.* kittlande hosta.

kitzelig, *a.* 1. kittlig. 2. lättretlig, snarsticken, kinkig, kitslig.

Kitzeligkeit, 0, *f.* kittlighet m. m. se föreg.

kitzel[n], *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. kittla. Opers. *es kitzelt mich nach etw.:* jag känner begär, åtrå efter ngt. 2. reta, egga. II. *Sich* ~ 1. *Sich* ~ *um zu lachen:* skratta tvunget. 2. *Sich an* (med dat.), *mit, über* (med ack.) *etw.* ~ känna skadeglädje öfver, hemligen skratta åt ngt. III. *itr. h.* klia.

Kitzler, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* en som kittlar, retar.

Kix, **kix[e]n** se *Kicks, kicksen.*

Klabástermann, **Klabótermann**, -[e]s, *-er* †, *m.* ⚓ skeppstomte, skeppsrå.

klack, *interj.* pladask!

klacks, I. = *klack.* II. = *Klecks.*

Kladde, *-n, f.* kladd, koncept.

kladderadátsch, I. *interj.* pladask! II. *-es, -e, m.* 1. Kladderadatsch (en hufvudsakl. politisk skämtidning). 2. ett slags hvetebröd.

Klaff, I. -[e]s, *-e, m.* (hund)skall. II. *interj.* härmande hundskall, glafs! vo!

klaff[e]n, *-te, ge-t, itr.* 1. *h.* vara öppen, ej gå igen, gapa. 2. *s.* öppna sig, gå upp. 3. = *kläffen 1.*

kläff[e]n, *-te, ge-t, itr. h.* 1. ge hals, skälla, gläfsa. 2. öppna, ställa på gränt.

Klaffer, **Kläffer**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* skällande, gläfsande hund el. bildl. människa; hund som blott skäller utan att gripa villebrådet, byracka; bildl. gormande, grälsjuk person.

Klafferéi, **Kläfferéi**, *-en, f.* skällande, gläfs, gormande, gräl.

Klafter, *-s, -, m.* och *n. -n, f.* famn(mått). **-hoch**, *a.* famnshög. **-holz**, *-es*, 0, *n.* famnved, kastved. **-setzer**, *-s*, -, *m.* arbetare som lägger ved i famnar.

klafterig, *a.* famnslång, innehållande en famn. Ofta i sms., t. ex. *drei~* tre famnar lång, innehållande tre famnar.

klafter[n], *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* mäta med famnmått, lägga upp i famnar.

klagbar, *a.* 1. möjlig att åtala. 2. *Etw.* ~ *machen:* åtala ngt, draga ngt inför rätta. 3. ~ *werden:* väcka åtal.

Klag[e], *-en, f.* 1. klagan; sorg. *Laute ~n erheben:* klaga högljudt. 2. klagan, klagomål, åtal, process. *Über jmdn ~ führen:* klaga öfver ngn. *Eine ~ gegen jmdn anstellen:* väcka, anställa åtal, föra klagan mot ngn. **-artikel**, *-s*, -, *m.* klagomål, klagopunkt. **-gesang**, -[e]s, *-e* †, *m.* klagosång. **-geschrei**, -[e]s, *-e, n.* klagorop. **-gewand**, -[e]s, *-er* †, *n.* sorgdrägt. **-los**, *a.* 1. utan klagan. 2. *Jmdn ~ stellen:* tillfredsställa ngn, gifva ngn upprättelse. **-e...** ex. **~beantwortung**, *-en, f.* jur. svaromål. **~frau**, *-en, f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

gråterska. **~gedicht**, -[e]s, -e, n. **~gesang**, -[e]s, -e †, m. elegi, elegisk dikt. **~haus**, -es, -er †, n. sorgehus. **~laut**, -[e]s, -e, m. klagande ljud, klagorop. **~lied**, -[e]s, -er, n. klagosång, klagovisa, jeremiad. **~punkt**, -[e]s, -e, m. anklagelsepunkt. **~ruf**, -[e]s, -e, m. klagorop. **~sache**, -n, f. process. **~schrift**, -en, f. jur. anklagelseskrift. **~weib**, -[e]s, -er, n. 1. = *~frau*. 2. person som ständigt klagar. — **-en...** bx. **~reich**, **~voll**, a. klagofull, klagande, sorglig, beklaglig.

klagen, -te, ge-t, I. *itr. h.* 1. klaga, beklaga sig, jämra sig, *um* el. *über etw.* (ack.): öfver ngt. 2. jur. väcka åtal, föra klagan. *Der ~de Teil:* kärandeparten. II. *tr.* 1. klaga, t. ex. *jmdm sein Leid:* sin nöd för ngn. 2. beklaga, sörja. III. *Sich ~* klaga, jämra sig, t. ex. *heiser:* hes.

klagens... bx. **-wert[h]**, a. beklagansvärd.

Klager, -s, -, m. **~in**, -nen, f. person som klagar.

Kläger, -s, -, m. **~in**, -nen, f. kärande, klagande, anklagare, åklagare.

Klageréi, -en, f. klagan, jämmer.

klägerisch, a. kärande-, kärandens.

kläglich, a. 1. klagande; jämrande. 2. beklaglig, beklaganvärd. 3. jämmerlig, usel.

Kläglichkeit, 0, f. beklaganvärdt, jämmerligt tillstånd.

klamm, a. 1. klämmande, trång; beklämd. 2. fuktig, klibbig. 3. valen, stelfrusen. *~e Hände haben:* vara valhänd. 4. knapp.

Klamm[e], -en, f. trång klyfta, skrefva.

klammlen, -te, ge-t, tr. hopfoga.

Klammer, -n, f. 1. krampa, kramla, klofve, klyka. 2. [*Runde*] ~ parentes, [*eckige*] ~ klammer. *Ein Wort in ~n setzen:* sätta ett ord inom parentes. **-band**, -[e]s, -er †, n. ⊕ murband. **-beutel**, -s, -, m. väska med klykor i. **-haken**, -s, -, m. ⊕ krampa, kramla.

klammerln, -te, ge-t, tr. och *sich ~* haka (sig) fast, *an etw.* (ack. och ✱ dat.): vid ngt.

Klampe, -n, f. ⊕ krampa, klyka, krok; tvärbjälke; ⚓ klamp.

Klang, I. -[e]s, -e †, m. klang, ton, ljud. II. se *kling*. **-boden**, -s, -[†], m. resonansbotten. **-farbe**, -n, f. klangfärg, timbre. **-holz**, -es, 0, n. trä som duger till resonansbottnar. **-lehre**, 0, f. läran om ljudet, akustik. **-los**, a. klanglös, icke ljudande. **-lösigkeit**, 0, f. klanglöshet. **-nachahmend**, a. ljudhärmande, onomatopoetisk. **-reich**, a. klangrik, klingande. **-stufe**, -n, f. mus. intervall. **-voll** = *-reich*. **-welle**, -n, f. ljudvåg. **-wirkung**, -en, f. ljudets verkan. **-wort**, -[e]s, n. 1. plur. -e, klangrikt ord. 2. plur. -er †, ljudhärmande ord.

Klapp, I. -[e]s, -e, m. klapp, slag, smäll. II. *interj.* klapp!

Klappe, -en, f. dim. *Kläppchen*, *-lein*, 1. flugsmälla. Ordspr. *zwei Fliegen mit einer ~ schlagen.* 2. klaff, lucka, ventil, valvel; (vagns)dörr; byxklaff, ficklock, uppslag. F bildl. *die ~ zumachen:* stänga butiken, upphöra med ngt. **-bettstelle**, -n, f. säng som kan fällas ihop, tältsäng. **-brücke**, -n, f. fällbro, vindbro. **-fenster**, -s, -, n. fönsterventil, dragruta. **-horn**, -[e]s, -er †, n. mus. horn med klaffar. **-hut**, -[e]s, -e †, m. 1. hatt hvars brätten kunna fällas ned. 2. chapeaubas. **-leiter**, -n, f. stege som kan hopfällas. **-messer**, -s, -, n. fällknif. **-sessel**, -s, -, m. = *-stuhl*. **-sitz**, -es, -e, m. sits som kan fällas upp. **-stiefel**, -s, -, m. kragstöfvel. **-stuhl**, -[e]s, -e †, m. fällstol. **-thür[s]**, -en, f. falldörr. **-tisch**, -es, -e, m. fällbord. **-verdeck**, -[e]s, -e, n. sufflett. **-en...** bx. **~loch**, -[e]s, -er †, n. klaffhål. **~rock**, -[e]s, -e †, m. rock med uppslag. **~trompete**, -n, f. trumpet med klaffar.

klappelen, -te, ge-t, I. *itr. h.* 1. smälla, klappa. 2. passa, passa ihop, i hvartannat, gå ihop. II. *itr. s.* och *sich ~*. (*Sich*) *in die Höhe ~* gå upp, slå upp, (*sich*) *nieder ~* falla ned, (*sich*) *aus einander ~* gå isär, öppna sig. III. *tr.* fälla, slå.

Klapper, -n, f. skramla, skallra. **-apfel**, -s, -†, m. kalvilläpple. **-bein**, -[e]s, -e, m. och n. 1. mager person, skelett, benrangel. 2. 0, benrangelsmannen, döden. **-dürr**, a. skinntorr så benen skramla mot hvarandra. **-jagd**, -en, f. klappjagt. **-kasten**, -s, -, m. F uselt piano, gammalt klavérskräp. *Auf dem ~ pauken:* hamra, dunka på pianot. **-mann**, -[e]s, *Klapperleute*, m. 1. jäg. drifvare vid klappjagt. 2. pratmakare, skramla. 3. = *-bein*. **-maul**, -[e]s, -er †, n. P 1. babbla, munklavér. 2. pratmakare. **-mühle**, -n, f. 1. barnspr. kvarn. 2. skramlande fogelskrämma, klapprande vindflöjel. 3. = *-maul*. **-rose**, -n, f. = *Feldmohn*. **-schlange**, -n, f. skallerorm. **-schuld**, -en, f. småskuld. **-stein**, -[e]s, -e, m. örnsten, klappersten. **-stiel**, -[e]s, -e, m. skallerskaft. **-storch**, -[e]s, -e †, m. barnspr. stork.

Klapperéi, -en, f. 1. slamrande, skrammel. 2. plotter, skräp. 3. prat, skvaller.

klapperig, a. 1. slamrande, skramlande. 2. ofullständig, bristfällig.

klapperln, -te, ge-t, I. *itr. h.* klappra, skallra, skramla, slamra, pladdra, pratn. *Mit den Zähnen ~* hacka tänderna. F *~ gehört zum Handwerk:* man måste prata för saken. II. *tr. Jmdn wach ~* väcka ngn med sitt skrammel.

klappig, a. försedd med klaffar, med valvler.

klapprig se *klapperig*.

Klap[p]s, I. -es, -e [†], m. dim. *Kläpschen*, *-lein*, slag, smäck, smäll; munfisk, sittopp, slag på fingrarne. II. *interj.* smäck!

klap[p]sen, -[es]t, -te, ge-t, I. *itr. h.* smäcka, smälla. II. *tr.* smäcka till, slå till, smälla till.

klar, *klarer* och ✱ *klärer*, *klar[e]st* och ✱ *klä-*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

r[e]st, a. klar, tydlig, ren. Bild. *jmdm ~en Wein einschenken:* tala rent språk till ngn, säga ngn sina tankar rent ut. *Über etw. ~ werden* el. *ins ~e kommen:* komma på det klara med ngt, få ngt klart för sig, *über etw. ~* el. *im ~en sein:* vara på det klara med ngt. *Das ~e Gegenteil:* raka motsatsen, *der ~e Unsinn:* rena galenskapen. *Den Boden ~ machen:* rödja marken (bortagna stenar, rötter m. m.). **-äugig,** *a.* klarögd. **-blickend,** *a.* klarsynt. **-schrift,** *-en, f.* dechiffrerad (chiffer)skrift. **-stellung,** *-en, f.* klargörande.

Klär... Ex. **-kessel,** *-s, -, m.* **-pfanne,** *-n, f.* klarpanna.

Klara, *-s, -s, f. npr.* dim. *Klärchen,* Klara.

Klāre, I. 0, *f.* klarhet. II. *-s, -n, f.* F = *Klara.*

klar||en, *-te, ge-t, tr.* ⚓ klara, göra klar.

klär||en, *-te, ge-t,* I. *tr.* klara, rena, rensa; upplysa. II. *Sich ~* klarna, blifva klar, ren. **Klärung,** *f.*

Klärheit, ✱ *-en, f.* klarhet, renhet, glans, ljus.

klarier||en, *-te, -t, tr.* ⚓ klarera. **Klarierung,** *f.*

Klarinétte, *-n, f.* klarinett.

Klarinettíst, *-en, -en, m.* klarinettblåsare.

Klaríssin, *-nen, f.* klarissinna (nunna af den hel. Klaras orden).

klärlich, *a.* klar, tydlig, bestämd.

Klärsel, *-s, -, n.* ⊕ klarad sockersirap.

Klasse, *-n, f.* klass. **-n...** Ex. **~buch,** *-[e]s, -er* †, *n.* dagbok, anmärkningsbok i en skolklass. **~eint[h]eilung,** *-en, f.* klassindelning. **~geist,** *-[e]s,* 0, *m.* partianda. **~herrschaft,** 0, *f.* klassvälde. **~lehrer,** *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* klassföreståndare, klassföreståndarinna. **~lotterie,** *-en, f.* klasslotteri. **~steuer,** *-n, f.* klass-skatt. **~zimmer,** *-s, -, n.* klassrum, skolrum.

Klassifikatión, *-en, f.* klassifikation.

klassifizier||en, *-te, -t, tr.* klassificera. **Klassifizíerung,** *f.*

klassig, *a.* i sms. -klassig.

Klassiker, *-s, -, m.* klassiker, klassisk författare.

klassisch, *a.* klassisk.

Klassizismus, *-,* 0, *m.* klassicism.

Klassizität, 0, *f.* klassicitet.

klatsch, I. *interj.* klatsch. II. *-es, -e, m.* 1. klatsch, (pisk)smäll. 2. skvaller. **-base,** *-n, f.* F skvallersyster, sladdertaska. **-blatt,** *-[e]s, -er* †, *n.* notistidning, skvallertidning. **-büchse,** *-n, f.* knallbössa. **-geschichte,** *-n, f.* skvallerhistoria. **-gesellschaft,** *-en, f.* skvallerkonselj. **-maul,** *-[e]s, -er* †, *n.* P = *-base.* **-nass,** *a.* F genomvåt, lungsur. **-nelke,** *-n, f.* tjärblomster. **-nest,** *-[e]s, -er, n.* skvallerhåla. **-rose,** *-n, f.* = *Feldmohn.* **-schwester** = *-base.* **-stubenneuigkeit,** *-en, f.* skvallerhistoria. **-sucht,** 0, *f.* skvallersjuka. **-süchtig,** *a.* skvallersjuk. **-weib,** *-[e]s, -er, n.* = *-base.*

Klatsche, *-n, f.* 1. flugsmälla. 2. skvallersyster, skvallerjägare, slammertaska, slammerkvarn, skvallerbytta.

klatsch||en, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. klatscha, smälla. 2. plaska. *Der Regen klatscht zu Boden:* regnet forsar ned, *es klatscht:* det skvalregnar. 3. *Mit den Händen* el. *in die Hände ~* klappa händerna, applådera. *Jmdm [Beifall] ~* applådera ngn. 4. F skvallra, prata, sladdra, slamra. *Jmdm einen Prozess an den Hals ~* genom sitt skvaller ådraga ngn en process. II. *tr.* 1. se *I, 3, 4.* 2. slå till. *Eine Fliege [tot] ~* slå ihjäl en fluga. Bild. *er ist geklatscht:* det är förbi med honom.

Klatscher, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* 1. handklappare. 2. = föj.

Klätscher, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* = *Klatsche* 2.

Klatscheréi, Klätscheréi, *-en, f.* skvaller, pladder, förtal, bakdanteri.

klatschhaft, *a.* skvalleraktig, pladderaktig, pratsjuk.

Klatschhaftigkeit, 0, *f.* skvalleraktighet, skvallersjuka, pladderaktighet.

klatschig, klatscht[h]ämlich = *klatschhaft.*

Klatts, *-n, f.* 1. hårtofs, tofva. 2. uselhet.

klauben, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* plocka, plocka ut, skala, taga ut; noga, spetsfundigt öfverväga, utfundera.

Klauber, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* en som plockar m. m. se föreg.; hårklyfvare.

Klauberéi, *-en, f.* 1. plockande, skalning, sortering. 2. hårklyfveri, spetsfundighet.

Klaue, *-n, f.* dim. *Kläuchen, -lein,* 1. klo, tass. ram, klöf, fot. Bild. *jmdn in seine ~n bekommen;* F *eine schlechte ~ haben:* hafva en dålig handstil, skrifva kråkfötter. 2. ⊕ klufven hammarnacke, kofot m. m. **-n...** Ex. **~fett,** *-[e]s,* 0, *n.* klöffett. **~geld,** *-[e]s, -er, n.* = *~steuer.* **~hammer,** *-s,* †, *m.* ⊕ hammare med klufven nacke. **~ies,** *a.* utan klor. **~mann,** *-[e]s, -er* †, *m.* 1. man med klor, djäfvul. 2. ägare af klöfdjur, se *~vieh.* **~seuche,** 0, *f.* veter. klöfsjuka. **~steuer,** *-n, f.* boskapspengar, boskapsskatt. **~vieh,** *-[e]s,* 0, *n.* tama klöfdjur, i sht får och getter. **~wild,** *-[e]s,* 0, *n.* vilda klöfdjur.

klau||en, *-te, ge-t, tr.* 1. rifva, gripa, hugga, krafsa med klor, spänna klorna i. 2. *Geklaut* = föj.

klauig, *a.* försedd med klor el. klöfvar; i sht i sms., t. ex. *rot~* med röda klor.

Klaus, *-ens* el. *-',* *-e, m. npr.* dim. *Kläuschen, -lein,* Klas.

Klause, *-n, f.* dim. *Kläuschen, -lein,* 1. (bärgs-) klyfta. 2. damlucka, sluss. 3. cell, eremithydda, hydda. **-n...** Ex. **~bewohner** = *Klausner.*

Klausel, *-n, f.* klausul, förbehåll.

Klausner, *-s, -, m.* eremit.

Klausúr, *-en, f.* 1. afskildhet, ensamhet. 2. *Sich die ~ auflegen:* afgifva löfte att ej

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

lemna klostret. 3. bokspänne. **-arbeit**, *-en, f.* arbete, (examens)skrifning i afstängdt rum.

Klaviatúr, *-en, f.* klaviatur.

Klavíer, -[e]*s*, *-e, n.* 1. klavér. 2. piano. **-auszug**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* mus. klavérutdrag. **-begleitung**, 0, *f.* klavér- el. pianoackompanjemang. **-lehrer**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* musiklärare, -lärarinna (som undervisar i pianospel). **-leuchter**, *-s*, -, *m.* pianoljusstake. **-schlüssel**, *-s*, -, *m.* stämnyckel. **-schule**, *-n, f.* pianoskola. **-spieler**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* pianospelare, pianist.

Klbidrh., förkortn. = *Kalblederband:* kalfskinnsband.

Klebs... Ex. **-kraut**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* bot. snärjgräs (Galium Aparine). **-mittel**, *-s*, -, *n.* limmigt ämne, limsort, lim, klister. **-nelke**, *-n, f.* tjärblomster. **-stoff**, -[e]*s*, *-e, m.* limmigt, klibbigt ämne. **-taf[fe]t**, -[e]*s*, *-e, m.* muschplåster.

klebl|en, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* klibba, klibba vid, fastna, sitta fast, hänga fast. II. *tr.* klibba, klistra, limma fast, fästa.

Kleber, *-s*, -, *m.* 1. en som klistrar, limmar. 2. växtlim. 3. = *Kleiber.* **-haltig**, *a.* limhaltig, klibbig. **-leim**, -[e]*s*, *-e, m.* växtlim.

klēb[e]richt, klēb[e]rig, *a.* klibbig.

Klébrigkeit, 0, *f.* klibbighet.

kleck, I. = *klack.* II. -[e]*s*, *-e, m.* = *Klecks.*

kleckl|en, *-te, ge-t,* I. = *klecksen.* II. *itr. h.* förslå, räcka till.

Klecker = *Kleckser.* **-hans**, *-ens, -e* [†], *m.* **-käthchen**, *-s*, -, *n.* **-liese**, *-ns, -n, f.* F smutsig, osnygg person, gris, lortlolla.

kleckerl|n, *-te, ge-t,* F I. *itr. h.* och *tr.* spilla, spilla ned, smutsa ned. II. *Sich voll* ~ spilla, söla ned sig.

Klecks, *-es, -e, m.* (bläck)plump, fläck, klick.

klecksl|en, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* plumpa, sudda, kludda.

Kleckser, *-s*, -, *m.* en som plumpar, klottrare, klåpare, suddare, plankstrykare.

Klecksérei, *-en, f.* plumpande, sudd, kludderi.

klecksig, *a.* full af plumpar, suddig.

Klee, -[e]*s*, *-e, m.* klöfver. **-acker**, *-s*, -†, *m.* klöfveräker. **-bau**, -[e]*s*, 0, *m.* klöfverodling. **-blatt**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* klöfverblad. **-bogen**, *-s*, -, *m.* ⊕ klöfverbladsbåge. **-weide**, *-n, f.* klöfverbete.

Klei, I. -[e]*s*, 0, *m.* fot, styf lerjord; dy, gyttja. II. *-en, f.* = *Kleie 1,* 2. **-boden**, *-s*, 0, *m.* styf, lerhaltig jordmon. **-erde**, 0, *f.* = *Klei I.*

kleib|en, *-te, ge-t, tr.* 1. hopklistra, klena. 2. ⊕ uppföra af ler och hackelse.

Kleiber, *-s*, -, *m.* 1. ⊕ murare som murar med ler och hackelse; fuskare. 2. zool. nötväcka (Sitta). **-werk**, -[e]*s*, 0, *n.* mur af ler och hackelse.

Kleid, -[e]*s*, *-er, n.* drägt, klädnad, klädning, kläder, beklädnad. *Jmdm zu* ~*e* el. *ans* ~ *wollen:* vilja åt ngn. **-aufschürzer**, *-s*, -, *m.* klädningsupphållare. **-besatz**, *-es, -e* †, *m.* klädningsgarnering. **-er...** Ex. ~**aufwand**, -[e]*s*, 0, *m.* lyx i kläder. ~**bürste**, *-n, f.* klädesborste. ~**geschäft**, -[e]*s*, *-e, n.* skrädderiaffär, beklädnadsmagasin. ~**haken**, *-s*, -, *m.* krok att hänga kläder på, klädhängare. ~**halter** = *-aufschürzer.* ~**handel**, *-s*, 0, *m.* = ~*geschäft.* ~**händler**, *-s*, -, *m.* person som drifver handel med beklädnadsartiklar, skräddare, klädmäklare. ~**kammer**, *-n, f.* garderob, klädkammare. ~**kasten**, ~**koffer**, *-s*, -, *m.* klädkista. ~**macher**, *-s*, -, *m.* skräddare. ~**macherin**, *-nen, f.* klädsömmerska. ~**motte**, *-n, f.* klädmal. ~**narr**, *-en, -en, m.* modenarr. ~**närrin**, *-nen, f.* modedocka. ~**ordnung**, *-en, f.* klädordning. ~**pracht**, 0, *f.* prakt, lyx i kläder. ~**rechen**, ~**riegel**, *-s*, -, *m.* klädhängare. ~**schnitt**, -[e]*s*, *-e, m.* snitt på kläder. ~**schoner**, *-s*, -, *m.* kautsjukskoning till skydd mot väta. ~**schrank**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ~**spind**, -[e]*s*, *-e, m.* och *n.* klädskåp. ~**ständer**, *-s*, -, *m.* stående klädhängare. ~**stoff**, -[e]*s*, *-e, m.* tyg till kläder. ~**tracht**, *-en, f.* klädedrägt, klädsel. ~**trödler**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* klädmäklare, klädmäklerska.

kleidl|en, *-ete, ge-et,* I. *tr.* och *sich* ~ bekläda, kläda (sig), kläda på (sig); äfv. bildl., t. ex. *in Worte* ~ kläda i ord. II. *tr.* och *itr. h.* kläda, passa.

kleidsām, *a.* klädande, klädsam.

Kleidsamkeit, 0, *f.* klädsamhet.

Kleidung, *-en, f.* klädning, drägt, klädnad, klädsel. *Gut in* ~ *gehen:* taga sig bra ut i klädning, i kostym. **-s...** Ex. ~**stück**, -[e]*s*, *-e, n.* klädesplagg, klädespersedel.

Kleie, *-n, f.* 1. kli. 2. hudfjäll. 3. = *Klei I.* **-n...** Ex. ~**bier**, -[e]*s*, *-e, n.* dricka brygdt på kli. ~**brot**, -[e]*s*, *-e, n.* klibröd. ~**trank**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ~**wasser**, *-s*, 0, *n.* kliblandadt vatten, mjöldryck.

I. kleien, *a.* af kli, kli-.

2. kleil|en, *-te, ge-t, tr.* 1. rensa från gyttja. 2. *Einen Acker* ~ vända upp leran på en åker.

kleilicht, kleilig, *a.* 1. lerhaltig, lerig. 2. a) kliartad, b) innehållande kli, kli-.

kleln, *a.* liten. ~*er Finger:* lillfinger, ~*e Zehe:* lilltå, *eine* ~*e Stunde:* en knapp timme, knappt en timme. *Ein* ~ *bisschen* el. *wenig:* en liten smula. ~ *schneiden, hakken:* skära, hacka smått, fint. ~ *anfangen:* börja med litet. ~*er Druck:* fint tryck. ~*es Geld:* småpengar. *Das Wasser wird* ~ vattnet sjunker. ~ *an Geist:* inskränkt. ~ *achten:* ringakta. *Ich kann es nicht* ~ *kriegen:* jag kan ej få sönder det, F bildl. jag förstår mig ej på det. *Sich* ~ *machen:* ödmjuka sig. *Kurz und* ~ *schlagen:* slå i stycken, mörbulta. *Der* ~*e:* den lille, *die*

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

~*es:* lillan. *Von ~ ab* el. *an* el. *auf:* allt ifrån barndomen. *Es ist nichts ~es:* det är ingen småsak, *das wäre ihm ein ~es:* det vore en småsak för honom. *Im ~en verkaufen:* sälja i minut. *Um ein ~es dicker:* litet, något tjockare, *um ein ~es zu gross:* något för stor. **-ährig,** *a.* med små ax. **-asien,** *-s,* 0, *n. npr.* Mindre Asien. **-bauer,** *-s* el. *-n, -n, m.* bonde med liten gård, plur. småbönder. **-bearig,** *a.* med små bär. **-betrieb,** -[*e*]*s,* 0, *m.* liten rörelse, minuthandel, småhandel. **-blumig, -blüt[h]ig,** *a.* småblommig. **-denkend,** *a.* småsint. **-fügig,** *a.* ringa, obetydlig. **-füssig,** *a.* som har små fötter. **-geist,** -[*e*]*s, -er, m.* liten ande, småsinnad människa. **-geisterei,** *-en, f.* inskränkthet, småsinthet. **-geistig,** *a.* inskränkt, småsinnad, småaktig. **-geld,** -[*e*]*s,* 0, *n.* småpengar, småmynt. **-gewehr,** -[*e*]*s, -e, n.* ✕ eldhandvapen, gevär. **-gewehrfeuer,** *-s,* 0, *n.* ✕ gevärseld. **-gläubig,** *a.* klentrogen. **-gläubigkeit,** 0, *f.* klentrogenhet. **-handel,** *-s,* 0, *m.* minuthandel, småhandel. **-händler,** *-s, -, m.* minuthandlare, småhandlare. **-herzig** = *-mütig.* **-hirn,** -[*e*]*s,* 0, *n.* lilla hjärnan. **-jährig,** *a.* som har små årsringar. **-kinderbewahranstalt,** *-en, f.* barnkrubba. **-kinderschule,** *-n, f.* småbarnsskola. **-köpfig,** *a.* som har litet hufvud, små hufvuden. **-körnig,** *a.* småkornig. **-kram,** -[*e*]*s,* 0, *m.* småhandel. **-krämer,** *-s, -, m.* småkrämare. **-laut,** *a.* 1. ✱ lågröstad. 2. modfäld, försagd, klenmodig, snopen. **-maler,** *-s, -, m.* miniatyrmålare. **-malerei,** *-en, f.* miniatyrmålning. **-meister,** *-s, -, m.* en som tycker sig vara en mästare, som småaktigt mästrar; skolmästare. **-meisterei,** *-en, f.* småaktigt mästrande, skolmästrande. **-meisterisch,** *a.* skolmästerlig, småaktig. **-mut[h],** -[*e*]*s,* 0, *m.* klenmod, försagdhet. **-müt[h]ig,** *a.* klenmodig, försagd. **-müt[h]igkeit,** 0, *f.* = *-mut.* **-russe,** *-n, -n, m.* lillryss. **-russisch,** *a.* lillrysk. **-russland,** *-s,* 0, *n. npr.* Lillryssland. **-schmied,** -[*e*]*s, -e, m.* klensmed. **-schmiederei,** *-en, f.* klensmide. **-sinn,** -[*e*]*s,* 0, *m.* småsinthet. **-staaten,** *m. plur.* småstater. **-staatler,** *-s, -, m.* invånare i en liten stat. **-staatlich,** *a.* från, i, beträffande småstater. **-städter,** *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* småstadsbo. **-städtisch,** *a.* småstadsaktig. **-verkauf,** -[*e*]*s,* 0, *m.* minuthandel. **-verkäufer,** *-s, -, m.* minuthandlare. **-vieh,** -[*e*]*s,* 0, *n.* småboskap.

Kleine, 0, *f.* litenhet.

Kleineléi, *-en, f.* småaktighet.

kleinerⓘn, *-te, ge-t, tr.* mat. *Brüche* ~ förkorta bråk.

Kleinheit, *-en, f.* litenhet, obetydlighet.

Kleinigkeit, *-en, f.* småsak, obetydlighet; enskildhet, detalj. **-s...** Ex. ~**geist,** -[*e*]*s, -er, m.* en som sysslar med, fäster sig vid småsaker, vid lappri, småaktig person, pedant. ~**kram,** -[*e*]*s,* 0, *m.* lappri. ~**krämer,** *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* = ~*geist.* ~**krämerei,** *-en, f.* småaktighet, pedanteri.

kleinlich, *a.* 1. liten, inskränkt, t. ex. ~*e Zustände:* små förhållanden. 2. småaktig.

Kleinlichkeit, *-en, f.* 1. = *Kleinigkeit.* 2. småaktighet.

Kleinöd, -[*e*]*s, -e* el. *Kleinóde* el. *Kleinódien, n.* klenod.

Kleister, *-s, -, m.* klister. **-aal,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* zool. klisterål (Anguillula glutinis); bildl. spenslig, skranglig person el. sådant djur. **-topf,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* klisterpanna.

Kleisteréi, *-en, f.* klistrande.

kleisterig, *a.* 1. full af klister, klibbig. 2. klisterartad.

kleisterⓘn, *-te, ge-t, tr.* klistra.

Klemmⓘe, *-en, f.* 1. ⊕ klämma, klofve, skrufstäd, tving, klämskruf, knipتång. 2. klämma, knipa, förlägenhet. **-block,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* ⊕ skrufstädsklofve. **-schraube,** *-n, f.* ⊕ klämskruf.

klemmⓘen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. klämma, klämma fast, trycka. bildl. *geklemmt sein:* vara i knipa, sitta fast. 2. F knipa, tillgripa. II. *Sich* ~ 1. klämma sig, trycka sig. 2. komma i olag och därigenom råka i stockning, afstanna. 3. *Sich auf etw.* (acc.) ~ ivrigt sträfva, fika efter ngt, envisas med ngt.

Klemmer, *-s, -, m.* 1. = *Klemme 1.* 2. = *Kneifer 2.* 3. en som kniper ngt, snattare.

Klempner, *-s, -, m.* blecksalagare. **-wa[a]re,** *-n, f.* bleckvara, blecksak.

Klempneréi, *-en, f.* blecksalageri.

klempnerⓘn, *-te, ge-t, itr. h.* syssla med blecksalageri.

Klepper, *-s, -, m.* snabb häst, ridhäst, klippare; hästkrake, hästkreatur, skinkmärr.

klerikál, *a.* klerikal, prästerlig, kyrklig.

Kleriker, *-s, -, m.* klerk, präst.

Klerisél, 0, *f.* kleresi, prästerskap.

Klerus, *-,* 0, *m.* klerus, prästerskap.

Klette, *-n, f.* kardborre. bildl. [*wie*] *eine* ~ *sein:* vara efterhängsen. **-n...** Ex. ~**stange,** *-n, f.* limspö, limstång.

klettⓘen, *-ete, ge-et, sich* ~ hänga sig fast, vara efterhängsen.

Kletter... Ex. **-eisen,** *-s, -, n.* klätterhake. **-fisch,** *-es, -e, m.* zool. klätterfisk. **-füss,** *-es, -e* †, *m.* zool. klätterfot. **-mast,** -[*e*]*s, -en, m.* klätterstång med pris i toppen, vid folkfester. **-partie,** *-en, f.* utflygt, bärgsbestigning, hvarvid man måste klättra. **-pflanze,** *-n, f.* bot. klängväxt. **-stange,** *-n, f.* klätterstång. **-vogel,** *-s,* -†, *m.* zool. klätterfogel.

Kletteréi, *-en, f.* klättring, klättrande.

Kletterer, *-s, -, m.* klättrare.

kletterⓘn, *-te, ge-t, itr. h.* och när ortförändringen framhålles *s.* klättra, klänga (sig).

Klicke, *-n, f.* kotteri, klick. **-n...** Ex. ~**wesen,** *-s,* 0, *n.* ~**wirt[h]schaft,** *-en, f.* kotterianda.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Klicker, *-s*, -, *m.* 1. liten kula 2. = *Kleckser.*
klickerln = *kleckern.*
klieben, *klob* el. *-te*, *klöbe* el. *-ete*, *gekloben* el. *ge-t*, -[*e*], I. *tr.* klyfva. II. *itr. s.* och *sich* ~ klyfva sig.
kliebig, *a.* lätt att klyfva.
Klient, *-en*, *-en*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* klient.
Klientél, **Klientschaft**, *-en*, *f.* klientel.
Kliffklaff, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. (hund)skall, gläfs. 2. skällande, gläfsande hund.
Klima, *-s*, *-ta* el. *-te*, *n.* klimat. **-wechsel**, *-s*, -, *m.* ombyte af klimat.
klimátisch, *a.* klimatisk, klimat-.
klimmen, *klomm* el. ✱ *-te*, *klömme* el. ✱ *-ete*, *geklommen* el. ✱ *ge-t*, -[*e*] = *klettern.*
Klimper... Ex. **-kasten** = *Klapperkasten.* **-klein**, *a.* F grufligt liten. **-lied**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* ungef. slagdänga.
Klimperéi, *-en*, *f.* binglande, skramlande; klinkande, uselt spel.
Klimperer, *-s*, -, *m.* **Klimperin**, *-nen*, *f.* en som klinkar, spelar uselt.
klimpern, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. bingla, skramla. 2. klinka, spela uselt.
kling, *interj.* kling! ~*ling*[*ling*]! ~ *klang!* kling(eli)klang! pling plong! **-beutel**, *-s*, -, *m.* (kyrk)håf med klocka på. **-gedicht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sonett.
Klinge, *-n*, *f.* klinga. *Eine gute* ~ *schlagen:* fäkta bra, slåss tappert; F äta dugtigt, visa tapperhet i grötfatet. *Jmdn vor die* ~ *fordern:* utmana ngn till duell. Bild. *bei der* ~ *bleiben:* hålla sig till saken. **-n...** Ex. ~**schmied**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* klingsmed. ~**stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* käpp med en klinga i.
Klingel, *-n*, *f.* ringklocka, liten klocka, bjällra, pingla. *Die* ~ *ziehn:* ringa på. **-beutel** = *Klingbeutel.* **-draht**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* klocksträng af metalltråd. **-schnur**, *-e* †, *f.* klocksträng af snören. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* klocksträng i allmh.
klingeln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* klinga, pingla, ringa, ringa på. II. *tr. Jmdn wach* ~ väcka ngn med sitt ringande. III. *Sich müde* ~ ringa sig trött.
klingen, *klang*, *klänge*, *geklungen*, -[*e*], Afv. ✱ *-te*, *ge-t*, *itr.* a) *h.* 1. klinga, t. ex. *gut* ~, *mit* ~*dem Spiele; der Name klingt gut:* namnet har en god klang. 2. *Die Ohren* ~ *mir:* det ringer, susar för mina öron. 3. låta, förefalla, t. ex. *das klingt sonderbar, wie ein Märchen.* 4. *Mit den Gläsern* ~ skåla, *auf jmds Wohl* ~ dricka ngns skål. b) *s.* 5. utbreda sig, tränga, nå, t. ex. *sein Ruf ist bis in ferne Länder geklungen.*
Klinik, *-en*, *f.* **Klinikum**, *-um*[*s*], *-en*, *n.* klinik.
klinisch, *a.* klinisk.
Klinke, *-n*, *f.* (dörr)klinka.
klinken, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* *Am Schlosse, an der Thüre, am Drücker* ~ trycka på dörrklinkan.
Klinker, *-s*, -, *m.* ⊕ klinker (hårdt bränd tegelsten).
Klinse, **Klinze**, *-n*, *f.* spricka, remna.
klipp, I. *interj.* ~ *klapp!* klipp, klapp! II. obböj. *a.* ~ *und klar:* klappadt och klart. **-kram**, -[*e*]*s*, 0, *m.* krimskrams, skräp. **-krug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* **-schenke**, *-n*, *f.* liten, usel krog. **-schuld**, *-en*, *f.* liten skuld, plotterskuld. **-schule**, *-n*, *f.* småskola. **-schüler**, *-s*, -, *m.* abecedarie. **-werk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* lappri, lappverk.
Klippe, *-en*, *f.* klippa. **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* klippfisk. **-sn...** Ex. ~**bock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* stenbock. ~**dache**, *-es*, *-e* [†], *m.* zool. klipptax (Hyrax capensis). ~**küste**, *-n*, *f.* klippig kust. ~**reich**, ~**voll**, *a.* klippig. ~**wand**, *-e* †, *f.* klippvägg.
klippen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* smälla, klappa, slamra.
Klipper, *-s*, -, *m.* ⚓ klipperskepp.
klipperln = *klippen.*
klippig, *a.* klippig.
klirr, *interj.* ungef. kling! kras! kratsch! **-sporen**, *m. plur.* klirrande sporrar.
klirren, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. klirra, ljuda, skramla. 2. när ortförändringen framhålles *s.* klirrande röra sig, fara, falla.
Klischée, *-s*, *-s*, *n.* boktryck. kliché.
klischieren, *-te*, *-t*, *tr.* boktryck. afklatscha.
klitschig, *a.* degig (om bröd).
Klitter, *-s*, -, *m.* = *Klecks.* **-schuld** = *Klippschuld.*
klitzern, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. = *klecksen.* 2. sönderdela, sönderplocka, detaljeradt beskrifva.
Kloák, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* **Kloáke**, *-n*, *f.* kloak.
I. Kloben, *-s*, -, *m.* dim. *Klöbchen*, *-lein*, 1. klabb, groft vedträ, klots, Afv. Bild. 2. ⊕ (väg-) klofve; ett slags klofve till fogelfångst. 3. ⊕ block, talja. 4. Åkerbr. knippa, binge. **-deichsel**, *-n*, *f.* (vagns)gaffel. **-flaschenzug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ⊕ talja. **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* = *Kloben 1.*
2. kloben, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. klyfva. 2. slå med en träklots.
klobig, *a.* grof, klumpig.
Klopf... Ex. **-fechten**, (brukl. blott i inf.) *itr.* fäkta med mycket väsen, väsnas, göra väsen af sig, uppträda utmanande, söka gräl. **-fechter**, *-s*, -, *m.* slagskämpe, skrodör, grälmakare. **-fechterei**, *-en*, *f.* slagsmål, skroderande, gräl. **-geist**, -[*e*]*s*, *-er*, *m.* klapp-ande. **-hammer**, *-s*, -†, *m.* portklapp. **-hengst**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* klapphingst. **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* 1. klappträ. 2. boktryck. klappholts. **-jagd**, *-en*, *f.* **-jagen**, *-s*, 0, *n.* jag. klappjagt.
Klopfe se *Kluppe.* **Klöpfel** se *Klöppel.*
klöpfeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* klappa lätt.
klopfen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* klappa, knacka, slå, piska, bulta, bulta på. Opers. *es klopft* [*an die Thür*]: det knackar (på dörren). F Bild. *Geld auf den Schwanz* ~ förskingra, undansnilla pengar.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Klopfer, *-s*, -, *m.* 1. ~**in**, *-nen*, *f.* en som klappar, slår, bultar. 2. klappträ; portklapp.

Klöppel, *-s*, -, *m.* 1. klappträ. 2. kläpp. 3. påk. 4. knyppelpinne. **-arbeit**, *-en*, *f.* 1. 0, knyppling. 2. knypplad spets. **-arbeiter** = *Klöppler*. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* knyppelmönster. **-garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* knyppelgarn. **-kissen**, *-s*, -, *n.* knyppeldyna. **-zwirn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* knyppeltråd.

klöppel|n, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. *Einen Hund* ~ hänga en påk på en hund. 2. knyppla.

Klöppler, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* knypplare, knypplerska.

Klops, -[*es*], -[*e*], *m.* bultad el. hackad kötträtt, biffstek, köttbulle, frikadell.

Kloséttt, -[*e*]*s*, *-e* el. *-s*, *n.* 1. kabinett, kammare. 2. klosett.

Klöss, *-es*, *-e* †, *m.* 1. koka, klimp. 2. kokk. köttbulle, potatisbulle, kroppkaka.

Kloster, *-s*, -†, *n.* kloster. **-brauch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* klosterbruk. **-bruder**, *-s*, -†, *m.* klosterbroder, munk. **-frau**, *-en*, *f.* nunna. **-fräulein**, *-s*, -, *n.* stiftsfröken. **-gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* klostergång, korsgång. **-geistliche(r)**, (adj. böjn.) *m.* munk. **-gelübde**, *-s*, -, *n.* klosterlöfte. **-gewölbe**, *-s*, -, *n.* klosterhvalf. **-gut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* klostergods. **-leben**, *-s*, 0, *n.* klosterlif. **-leute**, *plur.* klosterfolk. **-schwester**, *-n*, *f.* nunna. **-zelle**, *-n*, *f.* klostercell. **-zucht**, 0, *f.* klosterdisciplin. **-zwinger**, *-s*, -, *m.* inre klostergård.

Klösteréi, *-en*, *f.* klosterlif, klostersed.

klösterlich, *a.* klosterlig.

Klösterlichkeit, 0, *f.* klosterligt sätt, utseende, lif.

Klotz, *-es*, *-e* †, *m.* klots, kubb, klump. **-beute**, *-n*, *f.* bikupa af en ihålig stock. **-kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* dumhufvud, träskalle. **-köpfig**, *a.* inskränkt, korkad.

klotz|en, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. glo, stirra. 2. uppföra sig klumpigt, vara plump. II. *tr.* F betala, punga ut.

klotzig, *a.* grof, plump, oborstad, rå.

Klub[**b**], *-s*, *-s*, *m.* klubb. **-hütte**, *-n*, *f.* af alpklubben uppförd hydda. **-lokal**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* klubblokal.

Klubbist, *-en*, *-en*, *m.* medlem af en klubb.

Kluft, *-e* †, *f.* 1. klyfta, remna, svalg. 2. ⊕ tång. **-holz**, *-es*, 0, *n.* groft klufven ved.

klüftlen, *-ete*, *ge-et*, *tr.* klyfva.

klüftig, *a.* full af klyftor, sprickig.

klug, *klüger*, *klügst*, *a.* klok. *Aus etw.* ~ *werden:* blifva klok på ngt. Ordspr. *durch Schaden wird man* ~ af skadan blir man vis. Iron. *Sie reden sehr* ~ det går väl an för er att prata. **-schnacker**, F, **-schwätzer**, **-sprecher**, *-s*, -, *m.* en som pratar snusförnuftigt, tycker sig tala klokt, pratmakare.

Klugeléi, *-en*, *f.* hårklyfveri, spetsfundighet; snusförnuftighet.

klügeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* komma med hårklyfverier, spetsfundigheter, vara spetsfundig.

Klugheit, *-en*, *f.* klokhet. **-s...** Ex. ~**dünkel**, *-s*, 0, *m.* stolthet öfver inbillad klokhet. ~**regel**, *-n*, *f.* klokhetsregel.

Klügler, *-s*, -, *m.* = *Klügling*.

klüglich, *adv.* klokt, förståndigt.

Klügling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* en som tycker sig vara klok, snusförnuftig person.

Klump, -[*e*]*s*, *-e* †, **Klumpe**, *-n*, *-n*, **Klumpen**, *-s*, -, *m.* dim. *Klümpchen*, *-lein*, klump, klimp, tacka, hög. **Klump...** Ex. **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* zool. klumpfisk. **-füss**, *-es*, *-e* †, *m.* klumpfot. **-füssig**, *a.* klumpfotad. **-füssigkeit**, 0, *f.* egenskap af klumpfot. **-en...** Ex. ~**geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* guld i tackor. ~**weise**, *adv.* klumpvis.

klümperig, *a.* klimpig.

klümper|n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *sich* ~ klimpa sig.

klumpicht, **klumpig**, *a.* som bildar, innehåller klumpar.

Klunker, *-s*, -, *m.* *-n*, *f.* ngt som dinglar ss. vippa, tofs; berlock; smutsklump i ull, på kläder m. m.

klunkerig, *a.* full af smutsklumpar, smutsig.

klunker|n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* dingla.

Klunse = *Klinse*.

Kluppe, *-n*, *f.* dim. *Klüppchen*, *-lein*, 1. klämma, tång. Bildl. *jmdn in der* ~ *haben:* hafva ngn i sitt våld. 2. knippa, bundt, hög.

klupp|en, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. knipa om, klämma fast. 2. binda i knippa.

Kluppert, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* = *Kluppe* 2.

Klüse, *-n*, *f.* ⚓ klys.

Klüver, *-s*, -, *m.* ⚓ klyfvare. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ⚓ klyfvarbom.

Klystier, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* klystir, lavemang.

klystiér|en, *-te*, *-t*, *tr.* *Jmdn* ~ sätta lavemang på ngn.

Km., **km.**, förkorta. = *Kilometer*.

knabber|n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* knapra, *etw.* el. *an etw.* (dat.): på ngt.

Knabe, *-n*, *-n*, *m.* dim. *Knäbchen*, *-lein*, gosse, pojke. **-n...** Ex. ~**alter**, *-s*, 0, *n.* gossålder, gossår. ~**kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* nyckelblomster (Orchis). ~**mässig** = *knabenhaft*. ~**schänder**, *-s*, -, *m.* drängaskändare, sodomit. ~**schule**, *-n*, *f.* gosskola. ~**streich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* pojkstreck. ~**zeit**, 0, *f.* gossår.

knabenhaft, *a.* gosslik, barnslig; pojkaktig.

Knabenhaftigkeit, 0, *f.* gosslikt sätt el. utseende, barnslighet; pojkaktighet.

Knabenheit, **Knabenschaft**, *-en*, *f.* **Knabent**[**h**]**ům**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. egenskap af gosse; gossår. 2. skara gossar, samtlige gossar.

knack, I. *interj.* knack! II. -[*e*]*s*, *-e*, *m.* knäck, knäpp, spricka, skada. *Einen* ~ *bekommen:* taga skada. **-beere**, *-n*, *f.* smultron. **-mandel**, *-n*, *f.* krakmandel. **-stiefel**, *-s*, -, *m.* F *Alter* ~*!* gamle buss! **-wurst**, *-e* †, *f.* ett slags hårdt rökt metvurst.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

knackllen, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* knaka, knastra, knacka. II. *tr.* knäcka, knäppa.

Knacker, *-s, -, m.* 1. = *knack II.* 2. en som knäcker, (nöt)knäppare.

knackerlln, *-te, ge-t, itr. h.* knaka, knastra, spraka.

knacks, I. *interj.* II. *-es, -e, m.* = *knack.*

Knagge, *-n, f.* **Knaggen**, *-s, -, m.* 1. kvist i virke, kvistknöl. 2. träbit fastspikad till stöd för ngt, klots.

Knall, I. *-[e]s, -e* [†], *m.* knall, smäll. ~ *und Fall.* II. *interj.* knall! paff! klatsch! **-bonbon**, *-s, -s, m.* och *n.* smällkaramell. **-büchse**, *-n, f.* knallbössa, fläderbössa. **-effekt**, *-[e]s, -e, m.* knalleffekt. **-erbse**, *-n, f.* knallärta (små vanl. med knallsilfver fylda kulor, som explodera, när de kastas på marken). **-gas**, *-es, -e, m.* knallgas. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* springglas, bolongneserflaska. **-rot[h]**, *a.* F högröd, glödande. **-schote**, *-n, f.* F örfil.

Knalle, *-n, f.* 1. pappersblåsa, uppblåst papperspåse som smäller, när man trycker sönder den. 2. (pisk)smäll (nedersta delen af snärten).

knallllen, *-te, ge-t*, I. *itr.* 1. *h.* knalla, smälla, klatscha. Opers. *es knallte:* en (åsk)knall hördes. 2. *s.* explodera. II. *tr.* F *Jmdm ein Pistol vor den Kopf* ~ jaga en pistolkula genom hufvudet på ngn. *Jmdm die Peitsche um die Ohren* ~ smälla med piskan omkring öronen på ngn. *Etw. in die Luft* ~ spränga ngt i luften. *Jmdn* ~ skjuta ngn.

knallerlln, *-te, ge-t, itr. h.* knalla, smattra.

knapp, *a.* 1. om kläder: åtsittande, trång, snäf. 2. ~*es Betragen:* städadt uppförande. ~*er Stil:* koncis stil. 3. knapp, t. ex. *jmdn* ~ *halten, sein* ~*es Auskommen haben, mit* ~*er Not; das Geld ist ihm* ~ han har ondt om pengar; *die Zeiten sind* ~ tiderna äro dåliga. 4. as. adv. a) tid. strax, knappt, b) rum. nära. **-sack**, *-[e]s, -e* †, *m.* rånsel.

Knappe, *-n, -n, m.* 1. knape, väpnare. 2. gesäll i vissa yrken, mjölnardräng, grufarbetare.

knapplln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. knäppa, smälla. 2. knapra. 3. afknappa, snålas; afbryta, afknipa. 4. snappa.

knappenhaft, *a.* som en a) väpnare, b) gesäll, dräng.

Knapperéi, *-en, f.* snålhet, gnideri.

knapperlln = *knabbern.*

Knapphelt, 0, *f.* knapphet m. m. se *knapp.*

Knappschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af väpnare m. m. se *Knappe*, väpnarkall. 2. skara väpnare; förening, korporation af gesäller, af grufarbetare.

knaps, *interj.* vips! kratsch!

knapsllen, *-[es]t, -te, ge-t*, F = *knappen 3.*

knarr, *interj.* härmande knarrning, knarr!

Knarra, *-n, f.* redskap, leksak att knarra med, brandvaktsskramla.

knarrllen, *-te, ge-t, itr. h.* knarra, knarka, knäppa, knastra, guissla.

Knarrer, *-s, -, m.* knarrande person el. djur, kornknarr.

knarrhaft, knarrig, *a.* knarrande.

Knast, *-[e]s, -e, m.* 1. kvist i virke, kvistknöl; hvirfvel i håret. 2. F *alter* ~*[er]:* gammal tvärvigg, *reicher* ~ rik knös.

Knaster, *-s, -, m.* 1. knaster. 2. F *alter* ~ se *Knast 2*, äfv. gammal lunta. **-bärt**, *-[e]s, -e* †, *m.* F *alter* ~ gammal brumbjörn.

knasterlln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. knastra, spraka. 2. lukta knaster.

knast[r]lig, *a.* kvistig.

knatterlln, *-te, ge-t, itr. h.* smattra, spraka.

Knauel, Knäuel, *-s, -, m.* och *n.* 1. nystan; bildl. klunga, skock, oredig massa, virrvarr. 2. bot. knavel (Scleranthus). **-gras**, *-es, -er* †, *n.* bot. hundäxing (Dactylis glomerata). **-wickeln**, *-s*, 0, *n.* nystning.

knauellln, knäuellln, *-te, ge-t*, I. *tr.* nysta, göra nystan, bållar, klot af. II. *Sich* ~ bålla sig, bilda nystan, klot.

Knauf, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. knapp; fäste, handtag. 2. bygg. kapitäl.

Knaul, Knäul, *-[e]s, -e, m.* och *n.* dim. *Knäulchen*, se *Knäuel.*

knauelig, knäuelig, *a.* som ett nystan, klotformig, rund.

knaupellln, F = *knabbern.*

Knauser, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* knusslare, smulgråt, snålvarg.

Knauseréi, *-en, f.* knussel, snålhet, gnideri.

knauserig, knauserisch, *a.* knusslig, snål, sniken.

knauserlln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. knussla, vara snål, sniken. 2. = *knabbern.*

Knautsch, *-es, -e* [†], *m.* skrynkla, hopkramadt, skrynkladt ställe, ngt hopskrynkladt, sudd.

knautschllen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* skrynkla, hopkrama.

knautschig, *a.* skrynklig.

Knebel, *-s, -, m.* dim. *Knebelchen, Knebelein*, 1. kvist, sättkvist. 2. knölpåk, påk; bildl. tölp, grobian. 3. kafle. 4. tvärregel (T.-förmigt järn på kedjor). 5. mustasch. 6. knoge. **-bärt**, *-[e]s, -e* †, *m.* mustasch(er). **-bärtig**, *a.* mustaschprydd. **-holz**, *-es, -er* †, *n.* kafle, packkäpp.

knebellln, *-te, ge-t, tr.* 1. draga åt med kafle, med packkäpp. 2. *Jmdn* ~ lägga kafle i munnen på ngn.

Knecht, *-[e]s, -e, m.* 1. tjänare, slaf, i sht bildl. t. ex. ~ *Gottes,* ~ *der Sünde.* 2. a) knape, b) soldat, c) bödel, d) gesäll. 3. dräng. Bildl. *stumme* ~*e:* snåbord att sätta ifrån sig saker på; jfr *faul 4.* -[e]s... ex. ~**arbeit**, *-en, f.* tjänares arbete, dränggöra. ~**dienst**, *-[e]s, -e, m.* drängtjänst. ~**gestalt**, *-en, f.* en tjänares gestalt, skepnad. ~**sinn**, *-[e]s*, 0, *m.* slafviskt, krypande sinne, kryperi.

Knechtsléi, *-en, f.* slafveri, kryperi.

knechtllen, *-ete, ge-et*, I. *itr. h. Jmdm* ~ tjäna

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ngn, vara ngns tjänare. II. *tr.* göra till sin(a) tjänare, underkufva.
Knechteréi = *Knechtelei.*
knechtisch, *a.* slafvisk, krypande.
Knechtschaft, *-en, f.* tjänares ställning, tjänst, slafveri.
Knechtung, 0, *f.* 1. underkufvande. 2. slafveri.
Kneif, -[*e*]*s, -e, m.* (skomakar- och trädgårds-)knif.
Kneif... jfr *kneifen.* Ex. **-kuss,** *-es, -e* †, *m. Jmdm einen ~ geben:* nypa ngn i kindbenet. **-mal,** -[*e*]*s,-e* el. *-er* †, *n.* märke efter nypning. **-zange,** *-n, f.* tång, kniptång.
kneifen, *kniff, kniffe, gekniffen,* -[*e*], afv. ✱ *-te, ge-t, tr.* 1. nypa, klämma, knipa. 2. *Gekniffen* (om ögonen): plirande.
Kneifer, *-s, -, m.* 1. *~in, -nen, f.* en som nyper. 2. lornjett, pincenez.
Kneip se *Kneif.*
Kneip... jfr *kneipen.* Ex. **-abend,** -[*e*]*s, -e, m.* till dryckeslag bestämd kväll, supafton. **-bruder,** *-s,* -†, *m.* dryckesbroder, supbroder. **-genie,** *-s, -s, n.* dryckeskämpe. **-lied,** -[*e*]*s, -er, n.* dryckesvisa, dryckessång. **-name[n],** *-ns, -n, m.* namn som bäres i dryckeslag. **-tag,** -[*e*]*s, -e, m.* supdag. **-wart,** -[*e*]*s, -e, m.* den som har att fylla glasen i ett dryckeslag, passopp, ganymed. **-zange,** *-n, f.* kniptång.
Kneipe, *-en, f.* 1. klämma, klofve, tång. 2. krog; studentspr. värdshus, ölstuga, krog, afv. studentrum. **-wirt[h],** -[*e*]*s, -e, m.* värdshusvärd, krogvärd, krögare. **-en...** Ex. **~leben,** *-s,* 0, *n.* kroglif.
kneipen, *-te, ge-t,* I. afv. ✱ *knipp, knippe, geknippen* = *kneifen 1.* II. *itr. h.* studentspr. supa, festa.
Kneiper, *-s, -, m.* F dryckesbroder.
Kneiperéi, *-en, f.* F supning, dryckeslag.
Kneiler, *-s, -, m.* dålig, illaluktande tobak.
kneilerlin, *-te, ge-t, itr. h.* om tobak: lukta illa.
Knet... Ex. **-maschine,** *-n, f.* knådmaskin. **-trog,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* bakträg.
knetbar, *a.* möjlig att knåda.
knetlen, *-ete, ge-et, tr.* knåda.
Kneter, *-s, -, m.* knådare.
knick, I. *interj.* knäpp! II. -[*e*]*s, -e, m.* 1. spricka i sht i glas. 2. böjning, krökning, knä. 3. a) häck med hopflätade grenar, b) buskskog. **-bein,** -[*e*]*s, -e, n.* och *m.* knäsvag, knäande person. **-holz,** *-es,* 0, *n.* buskskog.
knicklen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. knäppa, med en knäpp spricka. 2. knäa, vara knäsvag. II. *tr.* spräcka, knäcka, bryta, krossa.
Knicker, *-s, -, m.* 1. = *Knauser.* 2. skämts. loppa. 3. fällknif. 4. parasoll att fälla ihop.
Knickeréi, knickerig = *Knauserei, knauserig.*
knickerlin, *-te, ge-t, itr. h.* 1. knäppa, knastra. 2. = *knausern 1.*
knickig = *knauserig.*
knicks, I. = *knick I.* II. *-es, -e, m.* 1. = *knick II, 1.* 2. (flick)nigning.
knicksen, -[*es*]*t, -te, ge-t,* I. = *knicken II.* II. *itr.* 1. *h.* niga, 'stöpa ljus'. 2. *s.* gå nigande, t. ex. *sie knickste von dannen:* hon aflägsnade sig nigande.
Knie, -[*e*]*s, -e, n.* knä, afv. ⚓. Bildl. *etw. übers ~ brechen:* hastigt göra ifrån sig, affärda ngt. **-band,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* 1. knäband, strumpeband. 2. ⚓ järnband på ett knä. **-beuge,** *-n,* **-beugung,** **-biegung,** *-en, f.* knäböjning. **-fall,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* knäfall. **-förmig,** *a.* knäformig, böjd, krökt. **-galgen,** *-s, -, m.* enarmad galge. **-gelenk,** -[*e*]*s, -e, n.* knäled. **-gicht,** 0, *f.* knäglikt. **-hoch,** *a.* knähög. **-holz,** *-es, -er* †, *n.* krumträ, ⚓ knä. **-hose,** *-n, f.* knäbyxor. **-kehle,** *-n, f.* knäveck. **-kissen,** **-polster,** *-s, -, n.* knädyna. **-riemen,** *-s, -, m.* ⊕ spannrem. **-rohr,** -[*e*]*s, -e, n.* **-röhre,** *-n, f.* ⊕ knärör. **-scheibe,** *-n, f.* knäskål. **-schiene,** *-n, f.* knäskena på harnesk. **-schnalle,** *-n, f.* knäspänne. **-strumpf,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* långstrumpa. **-stück,** -[*e*]*s, -e, n.* mäl. och ⊕ knästycke. **-stütze,** *-n, f.* ⊕ knä, triangelstöd. **-tief,** *a.* som räcker till knäna.
kniel[e]n, *-te, ge-t,* I. *itr.* 1. *h.* ligga på knä, knäböja. 2. *s.* knäfalla, falla på knä. II. *tr.* och *sich ~. Die Kniee* el. *sich wund ~* få sår på knäna af knäfall.
Kniff, -[*e*]*s, -e, m.* 1. nypning, klämning, nyp. 2. knep, konstgrepp.
Kniffeléi, *-en, f.* användande af knep.
kniffelin, *-te, ge-t, itr. h.* använda knep.
kniffilen, *-te, ge-t, tr.* nypa i, vecka.
kniffig, *a.* klipsk, knipslug.
Kniffigkeit, *-en, f.* knipslughet, knep.
Kniffler, *-s, -, m.* en som brukar knep, knipslug person.
knifflich, *a.* 1. = *kniffig.* 2. kinkig, benig.
knipp, I. *interj.* knäpp! II. -[*e*]*s, -e, m.* knäpp, smäll i sht med långfingret mot tummen.
knipplen, *-te, ge-t, itr. h.* knäppa, smälla med fingrarna.
knips, I. = *knipp I.* II. *-es, -e, m.* 1. = *knipp II.* 2. = *Knirps.* 3. snaps, sup.
knipsen, -[*es*]*t, -te, ge-t* = *knippen.*
Knirps, *-es, -e, m.* F putifnasker, tummeliten, pyssling.
knirpsig, *a.* F liten, oansenlig.
knirrlen, *-te, ge-t, itr. h.* gnissla, knaka, knarra, frasa, prassla. *Mit den Zähnen ~* skära tänderna.
knirschlen, -[*es*]*t, -te, ge-t,* I. = *knirren.* II. *tr.* 1. krossa, söndermala, söndergnugga, sönderkrama. 2. *Die Zähne ~* skära tänderna. 3. *Etw. ~* säga ngt i det man skär tänderna.
Knister... Ex. **-gold,** -[*e*]*s,* 0, *n.* glitterguld.
knisterig, *a.* sprakande m. m. se röj.
knisterlin, *-te, ge-t, itr. h.* spraka, knastra, prassla, frasa, knarra, gnissla.
knistrig se *knisterig.* **Knittel** se *Knüttel.*
Knitter, *-s, -, m.* = *Knautsch,* sms. se *Knister...*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

knitterig, *a.* 1. = *knisterig.* 2. skrynklig. 3. lättretlig, snarsticken, knottrig.
knitterln, *-te, ge-t,* I. = *knistern.* II. *tr.* skrynkla, hopkrama. III. *Sich* ~ vara förtörnad, uppretad.
knittrig se *knitterig.* **knix(en)** se *knicks(en).*
Knoblauch, -[e]*s*, *-e*, *m.* hvitlök. -[s]... Ex. **~brühe**, *-n*, *f.* hvitlöksås. **~geruch**, -[e]*s*, 0, *m.* hvitlökslukt. **~schnitte**, *-n*, *f.* med hvitlök bestruken brödskifva. **~wurst**, *-e* †, *f.* hvitlökskorf.
Knöchel, *-s*, -, *m.* 1. a) fotknöl, b) på ömse sidor utstående ben i handlofven, c) knoge, d) litet ben i allmh. 2. tärning af ben. **-spiel**, -[e]*s*, *-e*, *n.* tärningaspel.
knöcheln, *-te, ge-t, itr. h.* spela med tärningar.
Knochen, *-s*, -, *m.* dim. *Knöchlein, Knöchelchen,* ben i skelettet. **-ärtig**, *a.* benartad. **-asche**, 0, *f.* benaska. **-brand**, -[e]*s*, 0, *m.* med. benbrand, nekros. **-bruch**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* benbrott. **-dreher**, *-s*, -, *m.* bensvarfvare. **-dürr**, *a.* skinntorr. **-fäule**, 0, *f.* **-fräss**, *-es*, 0, *m.* benröta. **-fuge**, *-n*, **-fügung**, *-en*, *f.* ledfogning. **-gelenk**, -[e]*s*, *-e*, *n.* led. **-gerüst**, -[e]*s*, *-e*, *n.* benbyggnad, skelett. **-hauer**, *-s*, -, *m.* slagtare. **-haut**, *-e* †, *f.* benhinna. **-höhle**, *-n*, *f.* grop, urhålkning i ett ben. **-lehre**, 0, *f.* osteologi. **-leim**, -[e]*s*, 0, *m.* benlim. **-los**, *a.* benlös. **-mann**, -[e]*s*, 0, *m.* benrangelsman, döden. **-mark**, -[e]*s*, 0, *n.* benmärg. **-mehl**, -[e]*s*, 0, *n.* benmjöl. **-mühle**, *-n, f.* benstamp. **-pfanne**, *-n*, *f.* benledshåla. **-splitter**, *-s*, -, *m.* benskärfva.
knochenhaft, *a.* benaktig, benartad.
knöchericht, *a.* benig, mager.
knöchern, *a.* af ben, ben-.
knochicht, knochig, *a.* 1. = *knochenhaft.* 2. som har grofva, starka ben. 3. i sms., t. ex. *fein~* som har fina ben.
Knöchler, *-s*, 0, *m.* = *Knochenmann.*
Knocke, *-n*, *f.* knippa häckladt lin.
Knödsl, *-s*, -, *m.* *-n*, *f.* 1. = *Kloss* 2. 2. torkadt vildpäron.
Knoll, -[e]*s*, *-en*, *m.* = *Knollen.*
Knolle, *-n*, *f.* = *Knollen* 2.
Knollen, *-s*, -, *m.* dim. *Knöllchen*, 1. knöl, klump, klimp, bit. 2. knöl, utväxt, bula, kula; i sht bot. stjälkknöl, rotknöl; bildl. trind, knubbig människa, klots, rofva. **-förmig**, *a.* knölig, knölartad. **-gewächs**, *-es*, *-e*, *n.* bot. växt med stjälkknölar, rotfrukt.
knollig, *a.* knölig; klumpig, knubbig.
Knopf, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. knapp. 2. bot. knopp. **-binse**, *-n*, *f.* bot. knapptåg (Juncus conglomeratus). **-blume**, *-n*, *f.* bot. vädd, knopp (Scabiosa). **-form**, *-en*, *f.* knappform. **-förmig**, *a.* knappformig. **-gras**, *-es*, 0, *n.* bot. knappag (Schœnus). **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* knappform af trä i öfverklädda knappar. **-loch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* knapphål. **-macher**, *-s*, -, *m.* knappmakare. **-nadel**, *-n*, *f.* knappnål.
knöpfeln, *-te, ge-t, tr.* knäppa (igen).
Knopper, *-n*, *f.* galläpple. **-eiche**, *-n*, *f.* galläppleek. **-wespe**, *-n*, *f.* gallstekel.
Knorpel, *-s*, -, *m.* brosk.
knorpelhaft, knorpelicht, knorpelig, *a.* broskartad.
Knorr, *-en*, *-en*, **Knorren**, *-s*, -, *m.* dim. *Knörrchen, -lein,* vresig utväxt, knöl, hopgyttring; bildl. vresig människa, tvärvigg.
knorricht, knorrig, *a.* vresig, knölig.
Knorz, *-es*, *-e* [†], *m.* dim. *Knörzchen, -lein* = *Knorren.*
Knospe, *-n*, *f.* dim. *Knöspchen, -lein,* knopp. **-n...** Ex. **~ähnlich, ~ärtig**, *a.* knopplik. **~bildung**, 0, *f.* knoppning; knoppbildning. **~förmig**, *a.* i form af knoppar. **~stand**, -[e]*s*. 0, *m.* knoppar, knoppning, knoppningstid. **~voll**, *a.* full af knoppar.
knospeln, *-te, ge-t, itr. h.* knoppas; utveckla sig likt knoppar. **Knospung**, *f.*
knospicht, knospig, *a.* 1. knopplik. 2. full af knoppar.
Knote, *-n*, *-n*, *m.* 1. = *1. Knoten.* 2. F förakt. benämn. på gesäller, ungef. gesälltölp, lurk.
knoteln, knötelln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* göra små knutar, knyta i sht fruntimmersarbeten.
1. Knoten, *-s*, -, *m.* dim. *Knötchen, -lein,* 1. knut; bildl. knut, gåta, svårighet; ⚓ knop; med. nervknut. 2. knöl; tuberkel. 3. skärningspunkt, föreningspunkt för järnvägar m. m., föreningsstation; bärgknut; knutpunkt. **-holz**, *-es*, 0, *n.* knöligt, vresigt trä. **-punkt**, -[e]*s*, *-e*, *m.* = *Knoten 3.* **-schnur**, *-e* †, *f.* knutigt snöre el. band, knutig repgördel. **-schrift**, *-en*, *f.* knutskrift. **-schürzung**, *-en*, *f.* teat. knutens formerande, inveckling, intrig. **-stock**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* knölpåk. **-strick**, -[e]*s*, *-e*, *m.* knutigt rep. **-tau**, -[e]*s*, *-e*, *n.* tåg, lina med knutar på.
2. knoten, *-ete, ge-et, tr.* (hop)knyta.
knotenhaft, *a.* tölpaktig, jfr *Knote 2.*
Knotenschaft, *-en*, *f.* = *Knotentum 2.*
Knotent[h]um, -[e]*s*, 0, *n.* jfr *Knote 2.* 1. gesällaktigt, tölpaktigt sätt, gesällanda. 2. samtlige gesäller, gesällskara, gesällstånd.
Knöterich, -[e]*s*, *-e*, *m.* bot. pilört (Polygonum).
knotig, *a.* 1. knutig, knölig, vresig. 2. = *knotenhaft.*
Knotigkeit, *-en*, *f.* knöligheet m. m. se föreg.
Knubben = *Knorren.*
knubbeln = *knabbern.*
knubbig, *a.* vresig, knölig, klumpig; F bildl. gruflig, ofantlig, t. ex. ~ *viel Geld.*
Knuff, -[e]*s*, *-e* †, *m.* knuff.
knuffeln, *-te, ge-t, tr.* knuffa.
knüll, *a.* F drucken, full.
knüllen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* F berusa sig. II. *tr.* krama, skrynkla. **Knüllung**, *f.*
knüpfen, *-te, ge-t,* I. *tr.* knyta, t. ex. *einen Knoten, ein Band,* bildl. *ein Bündnis;* bildl. äfv. förknippa, förena. *Enger* el *fester* ~ knyta hårdare, knyta åt, *aus einander* ~

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

knyta upp, lösa upp. II. *Sich* ~ 1. bilda knut, låta knyta sig. 2. *Sich an etw.* (ack.) ~ vara förknippad, förenad med, sluta sig till ngt.

Knüppel, *-s, -, m.* påk, (knölig) gren, knölpåk; bildl. rå, ohyfsad människa. Ordspr. *der ~ liegt beim Hunde:* man är så illa tvungen, kan ej annat. **-brücke**, *-n, f.* **-damm**, *-[e]s, -e* †, *m.* kafvelbro. **-dick**, *a.* tjock som en knölpåk; F bildl. grufvig, ofantlig. F ~ *voll:* a) öfverfull, b) blixtfull. **-holz**, *-es, -er* †, *n.* smalt oklufvet vedträ, koll. sådan ved. **-steig**, *-[e]s, -e, m.* dålig gångstig. **-vers** se *Knüttelvers.*

knüppelhaft, knüppelicht, *a.* knölig, grof, rå, ohyfsad.

knüppeln, *-te, ge-t, tr.* 1. = *klöppeln 1.* 2. prygla.

Knuppen = *Knorren.* **Knupper** = *Knopper.*

knupperln = *knabbern.*

Knups, *-es, -e, m.* knuff.

knupsen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* knuffa(s).

Knurps = *Knirps.*

knurpsen, *-[es]t, -te, ge-t* = *knabbern.*

knurr, *interj.* härmande morrande, brummande och kattors spinnande. **-hahn**, *-[e]s, -e* †, *m.* orrtupp. **-kater**, *-s, -, m.* 1. barnspr. katt. 2. F brumbjörn (vresig person).

knurren, *-te, ge-t, itr. h.* morra, brumma; om kattor: spinna; kurra; knorra, knota.

knurrig, knurrisch, *a.* morrande, brummande; knorrande, knotande.

knuserig, *a.* krasande mellan tänderna.

knusperln = *knabbern.*

Knute, *-n, f.* knut(piska).

knuten, *-ete, ge-et, tr.* straffa med knut.

Knütte, *-n, f.* stickning med stickor.

Knüttel = *Knüppel.* **-vers**, *-es, -e, m.* knittelvers.

knüttlen, *-ete, ge-et, tr.* och *itr. h.* sticka med stickor.

koäx, *interj.* härmande grodornas kväkande.

koäxen, *-[es]t, -te, -t, itr. h.* kväka.

Kobalt, *-[e]s*, 0, *m.* och ✱ *n.* min. kobolt.

Koben, *-s, -, m.* 1. afplankning för husdjur, svinhus, gåshus. 2. kyffe.

Kober, *-s, -, m.* fyrkantig med lock och handtag försedd korg att bära på ryggen, vanl. till förvaring af matvaror, mat(säcks)korg.

Kobold, ✱ **Kobolt**, *-[e]s, -e, m.* 1. kobold, tomte, nisse, i abt gruftomte, bärgsrå. 2. (-s) kullerbytta. ~ *schiessen:* stupa kullerbytta. **-streich**, *-[e]s, -e, m.* tomteputs.

Kobölz, *m.* blott i förbindelsen ~ *schiessen* = föij.

kobölzen, *-[es]t, -te, -t, itr. h.* stupa kullerbytta.

Koch, *-[e]s, -e* †, *m.* kock.

Koch... jfr *kochen.* Ex. **-apfel**, *-s, -*†, *m.* **-birne**, *-n, f.* äpple, päron passande till matlagning. **-buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* kokbok. **-herd**, *-[e]s, -e, m.* spisel. **-junge**, *-n, -n, m.* kökspojke. **-kelle**, *-n, f.* slef. **-kessel**, *-s, -, m.* kittel, gryta. **-kunst**, 0, *f.* kokkonst. **-löffel**, *-s, -, m.* slef. **-ofen**, *-s, -*†, *m.* spisel. **-pfanne**, *-n, f.* panna. **-salz**, *-es*, 0, *n.* koksalt. **-topf**, *-[e]s. -e* †, *m.* gryta. **-zucker**, *-s*, 0, *m.* socker till matlagning; farin.

kochen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *tr.* koka. II. *Sich* ~ kokas, blifva kokt. *Sich mürbe* ~ blifva mör genom kokning, genomkokt.

Kocher, *-s, -, m.* kokare.

Köcher, *-s, -, m.* koger.

Kocherei, Köcherei, *-en, f.* ständig el. dålig kokning.

Köchin, *-nen, f.* köksa, kokerska.

Kocksa... Ex. **-körner**, *plur.* kockelkärnor.

Köder, *-s, -, m.* (lock)bete, lockmat.

ködern, *-te, ge-t, tr.* 1. beta, mata, förse med (lock)bete. 2. locka medels bete.

kodifizieren, *-te, -t, tr.* kodifiera. **Kodifizierung**, *f.*

Kodille, *-n, f.* kodilj.

Kodizill, *-[e]s, -e, n.* kodicill, tillägg.

kodizillarisch, *a.* bestämd genom, innehållen i en kodicill.

Kofen se *Koben.*

Kofent (atv. ² -), *-[e]s, -e, m.* och *n.* svagöl, dricka.

Koffer, *-s, -, m.* dim. *Köfferchen, -lein*, koffert. **-deckel**, *-s, -, m.* koffertlock. **-fisch**, *-es, -e, m.* zool. koffertfisk. **-träger**, *-s, -, m.* bärare, stadsbud.

kohärieren, *-te, -t, itr. h.* koherera, hänga tillsammans.

Kohl, *-[e]s, -e, m.* 1. kål. Bildl. *das ist aufgewärmter* ~ det är en gammal historia, *das macht den* ~ *nicht fett:* det hjälper ej upp saken. 2. F prat, dumheter, smörja. **-art**, *-en, f.* kålart. **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* kålblad. **-distel**, *-n, f.* kåltistel (Cnicus oleraceus). **-garten**, *-s, -*†, *m.* kökträdgård. **-gärtner**, *-s, -, m.* trädgårdsmästare som odlar grönsaker. **-kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* kålhufvud. **-markt**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. trädgårdstorg. 2. grönsaksmarknad. **-rübi**, *-[s], -[s], m.* kålrabi. **-raupe**, *-n, f.* kålmask. **-rübe**, *-n, f.* 1. kålrot. 2. kålrabi. **-sprosse**, *-n, f.* kålspira. **-stengel**, *-s, -, -strunk*, *-[e]s, -e* †, *m.* kålstock. **-suppe**, *-n, f.* kål(soppa). **-weissling**, *-[e]s, -e, m.* kålfjäril.

Kohlle, *-en, f.* dim. *Köhlchen*, kol. **-amsel**, *-n, f.* koltrast. **-meise**, *-n, f.* talgoxe. **-rabe**, *-n, -n, m.* korp. **-[raben]schwarz**, *a.* kolsvart, ramsvart. För öfr. se följ. sms. **-ok...** Ex. **~bauer**, *-s* el. *-n, -n, m.* bonde som kolar. **~becken**, *-s, -, n.* kolpanna, fyrfat. **~brennen**, *-s*, 0, *n.* kolning. **~brenner**, *-s, -, m.* kolare. **~dämpfer**, *-s, -, m.* kolsläckare. **~feuer**, *-s, -, n.* koleld. **~gestüb[b]e**, *-s*, 0, *n.* kolstybb. **~händler**, *-s, -, m.* kolhandlare. **~holz**, *-es*, 0, *n.* skog, ved till kolning. **~meiler**, *-s, -, m.* (kol)mila. **~pfanne**, *-n, f.* = *~becken.* **~sauer**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

a. kolsyrad. **~säure,** 0, *f.* kolsyra. **~schaufel,** *-n, f.* kolskyffel. **~schweien** = **~brennen.** **~stätte,** *-n, f.* kolbotten. **-staub,** -[*e*]*s,* 0, *m.* koldam. **~stoff,** -[*e*]*s,* 0, *m.* kol(ämne). **~topf,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* kolpanna, fotvärmare. **~wagen,** *-s,* -[†], *m.* järnv. tender. **~zeche,** *-n, f.* bärg. stenkolsgrufva.

kohlen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. kolas, förkolas. 2. kola. 3. rita med sot. 4. F prata dumheter, sladdra. **Kohlung,** *f.*

Köhler, *-s,* -, *m.* kolare. **-glaube**[n], *-ns,* 0, *m.* F blind tro. **-hütte,** *-n, f.* kolarhydda, kolarkoja.

Köhleréi, *-en, f.* 1. kolning. 2. kolaryrke. 3. ställe där det kolas.

kohlig, *a.* 1. kolhaltig. 2. dum, innehållslös.

Kohórte, *-n, f.* kohort.

Koje, *-n, f.* ⚓ koj, hytt; koja.

Kokárde, *-n, f.* kokard.

Koker, *-s,* -, *m.* ⚓ koger.

Kokes se *Coaks.*

kokétt, *a.* kokett.

Koketterie, 0, *f.* koketteri.

kokettiéren, *-te, -t, itr. h.* kokettera.

Kokén se *Cocon.*

Kokes... el. * **Kokus...** Ex. **-baum,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* = *-palme.* **-läufer,** *-s,* -, *m.* gångmatta af kokostågor. **-nuss,** *-e* †, *f.* kokosnöt. **-öl,** -[*e*]*s,* 0, *n.* kokosolja. **-palme,** *-n, f.* kokospalm.

Kolbe, *-n, f. -n, -n, m.* **Kolben,** *-s,* -, *m.* dim. *Kölbchen, -lein,* 1. kolf. 2. jag. nytt ännu mjukt horn hos hjortar. **Kolben...** Ex. **~ansatz,** *-es, -e* †, *m.* hjorthornsrot. **~fliege,** *-n, f.* bålgeting. **~hirsch,** *-es, -e, m.* jag. årsgammal hjort. **~schlag,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* kolfslag. **~tragend,** *a.* kolfblomstrig. **~verschluss,** *-es, -e* †, *m.* ✕ kolfslutningssystem.

kolbiren, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. om majs: gå i ax. 2. om hjortar: ansätta horn. II. *tr.* ⊕ sätta kolf på.

kolbig, *a.* 1. kolflik. 2. försedd med kolf(var).

Kolibri, -[*s*], -[*s*], *m.* kolibri.

Kolik (stv. ´ -), 0, *f.* kolik.

Kolk, -[*e*]*s, -e* [†], *m.* göl. **-rabe,** *-n, -n, m.* korp.

Kollaboráter, *-s, Kollaboratóren, m.* medarbetare, biträde; hjälplärare.

Kollaboratór, *-en, f.* hjälplärarplats.

kollaboriren, *-te, -t, itr. h.* arbeta tillsammans.

Kollatión, *-en, f.* 1. kalas, sexa, kollation. 2. kollationering, jämförelse.

kollationiren, *-te, -t,* I. *itr. h.* deltaga i en kollation. II. *tr.* kollationera, jämföra.

Kollég, *-s, -ien, n.* 1. kollegium. 2. akademisk föreläsning. *Öffentliches* ~ offentlig föreläsning, *privates* ~ enskild kollegium; jfr *1. belegen 3.* **-ien...** Ex. **~geld,** -[*e*]*s, -er, n.* föreläsningsafgift, kollegieafgift. **~heft,** -[*e*]*s, -e, n.* anteckningsbok vid föreläsning.

Kollége, -, 0, *m.* **Kollége,** *-n, -n, m.* ämbetsbroder.

kollegiál[**isch**], *a.* 1. ämbetsbroderlig. 2. kollegial.

Kollegialität, 0, *f.* egenskap af ämbetsbroder.

Kollégium, *-um*[*s*], *-en, n.* = *Kolleg.*

Kollektáneen, *plur.* samling anmärkningsvärda ställen ur literaturen, antologi.

Kollektánt, *-en, -en, m.* kollektör.

Kollékte, *-n, f.* kollekt.

Kollektéur, *-s, -e, m.* kollektör.

kollektiren, *-te, -t,* I. *tr.* samla. II. *itr. h.* göra en insamling.

kollektív[**isch**], *a.* kollektiv.

1. **Koller,** *-s,* -, *n.* och *m.* 1. kyller. 2. tröja, jacka. 3. åtsittande skinnbyxor.

2. **Koller,** *-s,* 0, *m.* koller.

Kollerer, *-s,* -, *m.* kollrig häst el. bildl. person.

Kollerétt, -[*e*]*s, -e, n.* **Kollerétte,** *-n, f.* krage, halskrås, nattkappa.

kollerig, kollerisch, *a.* kollrig.

kollern, *-te, ge-t, itr. h.* 1. kackla (om kalkoner); kuttra. 2. kurra. 3. när ortförändringen framhålles *s.,* äfv. *tr.* och *sich* ~ rulla. 4. hafva koller.

Kollétt, I. -[*e*]*s, -e, n.* ridjacka, tröja. II. *adv.* F *jmdn* ~ *schleppen:* gripa ngn i kragen och draga honom med sig.

Kolli, *-s, -s, n.* se *Kollo.*

kollidiren, *-te, -t, itr. h.* råka i strid, i kollision.

Kollisión, *-en, f.* kollision, sammanstötning, förveckling, strid, tvist.

Kollío, *-os, -i, n.* och *m.* kolli.

Kollóquium, *-um*[*s*], *-en, n.* samtal, förhör i samtalsform, tentamen.

Kölner, I. *-s,* -, *m.* **~in,** *-nen, f.* invånare i Köln, kölnerbo. II. = adj.

kölnisch, *a.* från, i, rörande Köln, kölner-. **~**[*es*] *Wasser:* eaudecologne.

Kolon, *-s,* -, *n.* gram. och med. kolon.

Koléne, *-n, -n, m.* bonde.

koloniál, *a.* kolonial-. **-system,** -[*e*]*s, -e, n.* kolonialsystem. **-wa**[**a**]**ren,** *plur.* kolonialvaror.

Kolonie, *-en, f.* koloni, nybygge; enstaka gård.

kolonisiren, *-te, -t, tr.* kolonisera, bebygga, befolka. **Kolonisierung,** *f.*

Kolonist, *-en, -en, m.* kolonist, nybyggare.

Kolonnáde, *-n, f.* kolonnad.

Koléone, *-n, f.* kolonn. **-n...** Ex. **~weise,** *adv.* kolonnvis, i kolonner.

kolorieren, *-te, -t, tr.* kolorera, färglägga.

Kolorit, -[*e*]*s,* 0, *n.* kolorit.

Koléss, *-es* el. *-en, -e*[*n*], *m.* koloss.

kolossál, *a.* kolossal.

Kolportéur, -[*e*]*s, -e, m.* kolportör, vanl. vandrande bokmånglare.

kolportieren, *-te, -t, tr.* kolportera, kringbära.

1. **Kolter,** *-s,* -, *m.* stickadt täcke.

2. **Kolter,** *-s,* -, *n.* plogrist.

Kolúmne, *-n, f.* kolumn. **-n...** Ex. **~titel,** *-s,* -, *m.* kolumntitel. **~weise,** *a.* kolumnvis, i kolumner.

Kombattánt, *-en, -en, m.* ✕ stridande.

Kombinatión, *-en, f.* kombination, sammanställning, förknippning.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

kombiniér||en, *-te, -t, tr.* kombinera, sammanställa, förknippa.
Komét, *-en, -en, m.* komet.
Komfórt, -[e]*s*, 0, *m.* komfort, bekvämlighet.
komfortábel, *a.* komfortabel, bekväm.
Komik, 0, *f.* komisk konst, det komiska.
Komiker, *-s, -, m.* komiker.
komisch, *a.* komisk, löjlig, rolig, besynnerlig.
Komitée, *-s, -s, n.* komité.
Komma, *-s, -ta* el. *-s, n.* gram. komma.
Kommandánt, *-en, -en, m.* kommendant.
Kommandantúr, *-en, f.* kommendants bostad, ämbetslokal, befattning.
Kommandéur, -[e]*s, -e, m.* 1. ⚔ befälhafvare, chef, kommendör. 2. (ordens)kommendör.
kommandiér||en, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* kommendera, befalla, föra befäl (öfver).
Kommandít||e, *-en, f.* handel. 1. filial. 2. adv. **-aktiengesellschaft**, *-en, f.* kommandit(aktie)bolag, tyst bolag.
Kommándo, -[*s*], *-s, n.* kommando. **-brücke**, *-n, f.* ⚓ kommandobrygga. **-zulage**, *-n, f.* ⚔ lönetillägg för kommendering.
komm||en, *-(s)t* el. ✱ *kömm(s)t, kam, käme, ge-en, -, itr. s.* komma. Ex. 1. absolut. *Er kam wie gerufen:* han kom som efterskickad. Bild. *ich sah dich ~* jag såg, hvart du syftade. *~ lassen:* a) låta hämta, skicka efter, t. ex. *den Arzt,* b) låta ske, låta ha sin gång, c) låta gå, t. ex. *dahin dürfen Sie es nicht ~ lassen:* så långt får ni ej låta det gå. 2. med ortbestämn. i ack. el. ✱ gen., t. ex. *sie ~ denselben Weg* el. *desselben Weges, den Berg herauf.* 3. med personl. dat. *Er soll mir schon ~* han kommer nog till mig. *Er kam mir überraschend, ungelegen:* hans ankomst öfverraskade mig, han kom olägligt för mig. *Es ~ mir noch hundert Mark:* jag har ännu innestående, att fordra hundra mark. *Der Gedanke kam mir:* jag kom att tänka på, föll på den tanken. *Jmdm grob ~* vara oförskämd mot ngn. *So musst du mir nicht ~* så får du ej bära dig åt. 4. med adv. bestämn., t. ex. *hierher, spät, schnell, los ~. Jmdm gleich ~* upphinna, kunna mäta sig med ngn. *Zu kurz ~* komma till korta, *mit etw. zurecht ~* komma tillrätta med ngt. *Wenn es hoch kommt:* på sin höjd. *Wie es gerade kommt:* som det faller sig. *Daher kommt es, dass ...* därutaf kommer det sig att ... 5. med part. *Singend, gegangen, geritten ~* komma sjungande, gående, ridande. 6. med inf. och *zu. Auf etw. zu reden ~* komma att tala om ngt, *neben jmdn zu sitzen ~* komma att sitta jämte ngn; *etw. kommt einem hoch zu stehen:* ngt blir dyrt för en, kommer att stå en dyrt. *Er kommt sie [zu] holen:* han kommer för att hämta henne. 7. med prep. *An den Fluss ~* komma, hinna fram till floden, *ans Land ~* komma i land, *an Ort und Stelle ~* komma fram, till målet; *an jmdn ~* tillfalla ngn, *nicht an jmdn ~ können:* ej kunna komma åt ngn, *lassen Sie es an sich ~* oroa er ej för det, låt det ha sin gång; *an den Galgen ~* blifva hängd; *an den Tag ~* komma i dagen, *an den rechten Mann ~* komma i rätta händer; *ich komme an die Reihe* el. *die Reihe kommt an mich:* det är min tur; *scharf* el. *hart an einander ~* drabba hårdt samman; *an jmds Stelle ~* efterträda, ersätta ngn. *Auf etw. ~* komma att tänka på ngt, *dabei komme ich nicht auf meine Kosten:* på det viset får jag ej mina omkostnader betäckta, *auf die Nachwelt ~* komma till efterverlden, *auf den Namen ~* komma på, påminna sig namnet, *einer* (dat.) *Sache auf die Spur ~* komma ngt på spåret, underfund med ngt, *auf die Welt ~* födas. *Friedlich aus einander ~* fredligt skiljas åt, *er kommt nie aus dem Hause:* han går aldrig ut, *aus dem Regen in die Traufe ~* komma ur askan i elden. *Durch eine Stadt ~* fara igenom, passera en stad. *Hinter die Wahrheit ~* komma underfund med sanningen. *Es ist mir nicht in den Sinn gekommen:* jag har ej kommit att tänka därpå, *in Gefahr ~* råka i fara, *ins Gerede ~* blifva allmänt samtalsämne. *Mit der Eisenbahn ~* komma på järnväg, med tåget. *Es kommt nichts danach:* det har ingen påföljd. *Um etw. ~* blifva af med ngt, *ums Leben ~* sätta lifvet till. *Jmdm unter die Augen ~* komma inför ngns ögon, *unter Leute ~* komma ut, ibland folk. *Das kommt vom Blute:* det kommer sig af, beror på blodet, *von seiner Stelle ~* blifva af med sin plats, *vom Flekke, von der Stelle ~* komma ur fläcken, *von Kräften ~* blifva kraftlös, *er kommt mir nicht von der Seite:* han viker ej från min sida. *Vors Gericht ~* komma inför rätta. *Zu Atem ~* hämta andan, *zum Ziele ~* nå målet, *ich bin wohlfeil dazu gekommen:* jag har fått det för godt pris, *wieder zu Kräften ~* återvinna krafter, *es ist mir zu Ohren gekommen:* det har nått mina öron, *mit etw. zu Ende ~* få slut på ngt, *es kam zu Schlägen:* det blef slagsmål af, *zu Tage ~* ådagaläggas, *wie ~ Sie dazu?* hvem har gifvit eder rättighet därtill?
Komménde, *-n, f.* kyrklig förläning, gifven åt en lekman, kommenderi, komturi.
Komment, *-s, -s, m.* studentspr. studentsed, dryckesregler; bok innehållande dessa.
Kommentár, -[e]*s, -e, m.* kommentar, förklaring(ar).
kommentiér||en, *-te, -t, tr.* kommentera, förklara.
Kommérs, *-es, -e, m.* studentspr. dryckeslag efter bestämda regler. **-buch**, -[e]*s, -er* †, *n.* bok innehållande studentsånger.
kommers[ch]iér||en, *-te, -t, itr. h.* studentspr. festa, supa med iakttagande af bestämda regler.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Kommérz, *-es*, 0, *n.* och ✱ *m.* handel, kommers.
kommerziéll, *a.* kommersiell, handels-.
Kommérzienrat[h], -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kommerseråd.
Kommilitóne, *-n*, *-n*, *m.* kamrat.
Kommiss... ✕ Ex. **-anzug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* släpmundering. **-brot**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kommissbröd. **-hemd**, -[*e*]*s*, *-en*, *n.* soldatskjorta.
Kommissár, **Kommissär**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kommissarie.
Kommissión, *-en*, *f.* 1. kommission, a) uppdrag, b) komité. **-s...** Ex. **~antrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* komitéförslag. **~gebühr**, *-en*, *f.* kommissionsarvode.
Kommissionär, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kommissionär.
Kommittént, *-en*, *-en*, *m.* kommittent.
kommittiér||en, *-te*, *-t*, *tr.* befullmäktiga.
kommlich, *a.* bekväm, passande, behaglig.
kommód, *a.* bekväm, maklig.
Kommóde, *-n*, *f.* byrå (ᶜ -).
Kommodität, *-en*, *f.* 1. bekvämlighet. 2. bekvämlighetshus, afträde.
kommún, *a.* gemensam.
kommunál, *a.* kommunal. **-steuer**, *-n*, *f.* kommunalskatt.
Kommúne, *-n*, *f.* kommun.
Kommúne, 0, *f.* (paris)kommunen.
Kommunikánt, *-en*, *-en*, *m.* nattvardsgäst.
Kommunikatión, *-en*, *f.* kommunikation.
Kommunión, *-en*, *f.* kommunion, nattvardsfirande, nattvardsgång.
Kommunismus, -, 0, *m.* kommunism.
kommunizér||en, *-te*, *-t*, I. *tr.* 1. meddela. 2. utdela nattvarden åt. II. *itr. h.* gå till nattvarden.
Komödiánt, *-en*, *-en*, *m.* skådespelare, komediant.
Komödie, *-n*, *f.* komedi, lustspel. **-n...** Ex. **~schreiber**, *-s*, -, *m.* lustspelsförfattare. **~spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* komedi.
Kompagnie se *Kompanie.*
Kompagnón, *-s*, *-s*, *m.* kompanjon.
Kompán se *Kumpan.*
Kompanie, *-en*, *f.* kompani.
Komparént, *-en*, *-en*, *m.* jur. person som iakttaglt inställelse vid domstol.
komparér||en, *-te*, *-t*, I. *tr.* 1. jämföra. 2. gram. komparera. II. *itr. h.* jur. inställa sig inför rätta. **Komparierung**, *f.*
Kompass (sällan - ᶜ), *-es*, *-e*, *m.* kompass.
Kompéndi||um, *-um*[*s*], *-en*, *n.* kompendium.
kompensér||en, *-te*, *-t*, *tr.* afväga mot hvartannat, utjämna, kvitta.
kompetént, I. *a.* kompetent. II. *-en*, *-en*, *m.* medsökande, medtäflare.
Kompeténz, *-en*, *f.* 1. kompetens. 2. inkomst(er). 3. medtäflan, egenskap af medsökande.
Komplemént, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* komplement, fyllnad.
komplétt, *a.* komplett, fullständig.
komplettér||en, *-te*, *-t*, *tr.* komplettera, fullständiga. **Komplettierung**, *f.*
Kompléx, I. *-es*, *-e*, *m.* komplex, sammanfattning, grupp. II. *a.* 1. mat. komplex. 2. komplicerad, invecklad.
Komplimént, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. hälsning, bugning, vördnadsbetygelse. *Mein ~ an Ihren Herrn Vater!* framför min vördnad till eder far! 2. komplimang. *~e machen* el. F *schneiden*, *reissen*, *drechseln:* säga artigheter. **-en...** Ex. **~drechsler**, **~macher**, *-s*, -, *m.* frasmakare.
komplimentér||en, *-te*, *-t*, komplimentera, a) *tr.* loforda, b) *itr. h.* säga artigheter.
komplizér||en, *-te*, *-t*, *tr.* förveckla, inveckla.
Komplótt, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* komplott, sammansvärjning, stämpling. *~e anzetteln* el. *schmieden* = ruj.
komplottér||en, *-te*, *-t*, *itr. h.* stämpla, sammangadda sig.
komponér||en, *-te*, *-t*, *tr.* komponera.
Komponist, *-en*, *-en*, *m.* kompositör, tonsättare.
Komposition, *-en*, *f.* komposition.
Kompótt, -[*e*]*s*, *-e* el. *-s*, *n.* kompott, salat, sylt.
kompréss, *a.* sammanträngd, tät.
Kompréssor, *-n*, *f.* kompress.
komprimér||en, *-te*, *-t*, *tr.* komprimera, sammanpressa.
Kompromiss, *-es*, *-e*, *m.* och *n.* kompromiss, öfverenskommelse.
kompromittér||en, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich ~* 1. kompromettera (sig). 2. ingå förlikning.
kondensér||en, *-te*, *-t*, *tr.* kondensera, förtäta. **Kondensierung**, *f.*
Konditión, *-en*, *f.* 1. vilkor. 2. kondition, plats, tjänst i sht ss. handelsbiträde.
konditionér||en, *-te*, *-t*, *itr. h.* 1. konditionera, hafva anställning. 2. *Konditioniert:* beskaffad.
Konditor, *-s*, *Konditóren*, *m.* konditor, sockerbagare. **-laden**, *-s*, -†, *m.* = ruj.
Konditoréi, *-en*, *f.* konditori.
Kondoléenz, *-en*, *f.* = *Beileid.*
kondolér||en, *-te*, *-t*, *itr. h.* betyga sitt deltagande, beklaga sorgen.
Kondor, *-s*, *-s* el. *-e*, *m.* kondor.
Kondúkt, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* följe, i sht likfölje.
Konduktóur, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* konduktör.
Konfékt, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* konfekt.
Konfektión, *-en*, *f.* 1. tillverkning i allmh. 2. (tillverkning af el. handel med) beklädnadsartiklar.
Konferénz, *-en*, *f.* konferens, rådplägning.
konferér||en, *-te*, *-t*, *itr. h.* konferera, rådpläga, rådföra sig.
Konfessión, *-en*, *f.* bekännelse. **-s...** Ex. **~schule**, *-n*, *f.* skola för lärjungar af en viss bekännelse.
konfidentiéll, *a.* förtrolig.
Konfidénz, *-en*, *f.* 1. 0, förtrolighet. 2. förtroligt meddelande.
Konfirmánd, *-en*, *-en*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* konfirmand. **-en...** Ex. **~unterricht**, -[*e*]*s*, 0, *m.* konfirmationsundervisning, nattvardsläsning.
Konfirmatión, *-en*, *f.* konfirmation.
konfirmér||en, *-te*, *-t*, *tr.* konfirmera.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

konfiszierbar, *a.* som får konfiskeras.
konfiszierlen, *-te, -t, tr.* konfiskera. **Konfiszierung**, *f.*
Konflikt, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* konflikt, strid.
Konföderatión, *-en*, *f.* konfederation, förbund.
konföderierlen, *-te, -t, sich* ~ ingå förbund.
konfórm, *a.* likformig, öfverensstämmande.
konfrontierlen, *-te, -t, tr.* konfrontera, ställa ansigte mot ansigte. **Konfrontierung**, *f.*
kenfús, *a.* konfys, virrig, bortkollrad.
Konfusión, *-en*, *f.* konfusion, förvirring. **-s...** Ex. **~rat[h]**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* = föj.
Konfusionárilus, *-us*, *-en*, *m.* konfys, virrig person som styr till oreda.
Kongréss, *-es*, *-e*, *m.* kongress.
kengruént, *a.* kongruent, öfverensstämmande.
kengruierlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* kongruera, öfverensstämma.
König, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* konung. **-reich**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* konungarike. **-s...** Ex. **~apfel**, *-s*, -†, *m.* 1. renett. 2. ananas. **~blau**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kungablått. **~burg**, *-en*, *f.* kungaborg. **~freund**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kungavän, rojalist. **~karpfen**, *-s*, -, *m.* spegelkarp. **~kerze**, *-n*, *f.* bot. kungsljus (Verbascum). **~krens**, *-n*, *f.* 1. kunglig krona, kungakrona. 2. bot. käjsarkrona (Fritillaria imperialis). **~lilie** = *~krone* 2. **~schiessen**, *-s*, 0, *n.* festlig målskjutning hvarvid segervinnaren kallas skytte- el. fågelkonung. **~sitz**, *-es*, *-e*, *m.* residens. **~strasse**, *-n*, *f.* kungsväg; kungsgata. **~tag**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* trettondag. **~tiger**, *-s*, -, *m.* kungstiger. **~wahl**, *-en*, *f.* kungaval. **~wasser**, *-s*, 0, *n.* kungsvatten. **~würde**, *-n*, *f.* kungavärdighet.
Königin, *-nen*, *f.* drottning.
königisch, *a.* konungsk.
königlich, *a.* konungalig, kunglig.
Königschaft, 0, *f.* = *Königtum 1.*
Königt[h]ům, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. 0, egenskap af konung, konungavärdighet. 2. konungadöme.
konisch, *a.* konisk, kägelformig.
Konjektúr, *-en*, *f.* konjektur, gissning.
konjugierlen, *-te*, *-t*, *tr.* konjugera, böja.
Konjunktúr, *-en*, *f.* konjunktur, omständighet.
Konklávo, -[*s*], *-n*, *n.* konklav.
Konkordánz, *-en*, *f.* konkordans.
Konkordát, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* konkordat, fördrag.
konkrét, *a.* konkret.
Konkubíne, *-n*, *f.* konkubin, frilla.
Konkurrént, *-en*, *-en*, *m.* konkurrent, medtäflare.
Konkurrénz, *-en*, *f.* konkurrens, täflan. **-fähig**, *a.* i stånd att uthärda konkurrens.
konkurrierlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* konkurrera, täfla.
Konkúrs, I. *-es*, *-e*, *m.* 1. = *Konkurrens.* 2. konkurs. II. predikativt *a.* fallit, bankrutt. **-gläubige(r)**, (adj. böjn.) *m.* fordringsägare vid konkurs. **-masse**, *-n*, *f.* konkursmassa. **-massenverwalter**, *-s*, -, *m.* god man vid konkurs. **-ordnung**, *-en*, *f.* konkurslagstiftning.
können, *ich kann, wir ~, könne; konnte, könnte; gekonnt* och vid infinitiver *~, tr.* vanl. hjälpverb. 1. kunna. *Das kann nicht sein:* det kan ej vara så, det är omöjligt. *Das Gekonnte wieder vergessen:* glömma hvad man en gång kunnat. 2. ellipt. *Wenn ich etw. über dich könnte:* om jag hade någon makt öfver dig. *Was kann ich dazu, dass ...* hvad kan jag göra för att ... *Ich kann nicht[s] dafür:* jag rår ej för det, det är ej mitt fel. *Ich kann nicht umhin, etw. zu thun:* jag måste, kan ej underlåta att, känner mig manad att göra ngt. Jfr *auf~, fort~* m. fl.
Konnéx, *-es*, *-e*, *m.* sammanhang, förbindelse, förknippning.
Konnexión, *-en*, *f.* 1. = föreg. 2. plur. *~en:* inflytelserika bekantskaper, relationer.
Konnivénz, *-en*, *f.* öfverseende, efterlåtenhet.
konnivierlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* hafva öfverseende, se genom fingrarne, *mit jmdm:* med ngn.
Konnossemént, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* konnossement, fraktsedel.
konsekrierlen, *-te*, *-t*, *tr.* helga, (in)viga, egna.
konsequént, *a.* konsekvent, följdriktig.
Konsequénz, *-en*, *f.* konsekvens, a) 0, följdriktighet, b) slutledning, slutsats.
Konservatión, 0, *f.* 1. vidmakthållande. 2. förvarande. **-s...** Ex. **~brille**, *-n*, *f.* konserver (glasögon).
Konsérve, *-n*, *f.* 1. konserv. 2. ✕ utanverk. 3. ⚓ konvoj(skepp).
konservierlen, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich* ~ bibehålla (sig), vidmakthålla, konservera. **Konservierung**, *f.*
konsignierlen, *-te*, *-t*, *tr.* handel och ✕ konsignera.
Konsistórilum, *-um*[*s*], *-en*, *n.* konsistorium.
konskribierlen, *-te*, *-t*, *tr.* ✕ utskrifva.
Konskriptión, *-en*, *f.* ✕ utskrifning. **-s...** Ex. **~frei**, *a.* icke värnpligtig. **~pflichtig**, *a.* värnpligtig.
Konsóle, *-n*, *f.* konsol.
Konsonánt, *-en*, *-en*, *m.* gram. konsonant, medljud.
Konsonánz, *-en*, *f.* samklang, konsonans.
Konsórte, *-n*, *-n*, *m.* kamrat, stallbroder, plur. äfv. konsorter.
konspirierlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* konspirera, stämpla, sammansvärja sig.
Konstábler, *-s*, -, *m.* konstapel.
konstánt, *a.* konstant, fast, oföränderlig.
konstatierlen, *-te*, *-t*, *tr.* konstatera, fastställa, styrka. **Konstatierung**, *f.*
konsternierlen, *-te*, *-t*, *tr.* förvirra, göra förlägen.
konstituierlen, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich* ~ konstituera (sig).
Konstitutión, *-en*, *f.* konstitution, a) fastställelse, stiftande, b) statsförfattning, c) med., d) kyrkohist.
konstruierlen, *-te*, *-t*, *tr.* konstruera.
Konsul, *-s*, *-n*, *m.* konsul.
konsultierlen, *-te*, *-t*, *tr.* konsultera, rådslå, rådfråga.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Konsúm, -[e]*s*, 0, *m*. förbrukning, konsumtion. **-verein**, -[e]*s*, -*e*, *m*. konsumtionsförening.
konsumiérlen, -*te*, -*t*, *tr*. förbruka.
kontagiés, *a*. smittosam.
Kontákt, -[e]*s*, -*e*, *m*. kontakt, beröring.
kontánt, *a*. 1. som kan betala, vederhäftig. 2. kontant. Subst. plur. ~*en:* kontanter. 3. *Mit einander nicht* ~ *sein:* vara osams, okontanta.
kontentiérlen, -*te*, -*t*, *tr*. tillfredsställa.
konterband, *a*. till införsel förbjuden.
Konterbande, 0, *f*. kontraband.
Konterféi (äfv. ´ - -), -[e]*s*, -*e*, *n*. konterfej.
konterféilen, -*te*, -*t*, *tr*. porträttera.
Kontermarke, -*n*, *f*. kontramärke.
Kontertanz, -*es*, -*e* †, *m*. kontradans.
Kontéxt, -[e]*s*, -*e*, *m*. sammanhang, samband.
Kontinént, -[e]*s*, -*e*, *m*. kontinent.
Kontingént, -[e]*s*, -*e*, *n*. och *m*. kontingent, a) andel, b) manskap.
kontingentiérlen, -*te*, -*t*, *tr*. bestämma andelens storlek.
kontinuiérlich, *a*. kontinuerlig, oafbruten.
Kontinuität, 0, *f*. kontinuitet, oafbruten följd.
Konto, Kontór se *Conto, Comptoir*.
Kontrahént, -*en*, -*en*, *m*. kontrahent, part.
kontrahiérlen, -*te*, -*t*, I. *itr. h*. ingå öfverenskommelse, sluta fördrag. II. *tr*. 1. studentspr. *ein Duell* ~ öfverenskomma om en duell, *Schulden* ~ skuldsätta sig. 2. gram. kontrahera.
Kontrákt, I. -[e]*s*, -*e*, *m*. kontrakt, uppgörelse. II. *a*. med. kontrakt, hopdragen, lam. **-bruch**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. kontraktsbrott. **-brüchig**, *a*. som begått kontraktsbrott. **-mässig**, *a*. kontraktsenlig, kontraktsmässig. **-verhältnis**[s], -*ses*, -*se*, *n*. *In einem* ~ *zu jmdm stehen:* hafva kontrakt med ngn. -s... = föreg. sms.
kontráktlich = *kontraktmässig*.
Kontrást, -[e]*s*, -*e*, *m*. kontrast, motsats.
kontrastiérlen, -*te*, -*t*, *itr. h*. *Gegen* el. *mit etw*. ~ afsticka, bilda kontrast, svära mot ngt.
kontraveniérlen, -*te*, -*t*, *itr. h*. begå en (lag-) öfverträdelse, bryta mot ngt.
kontribuiérlen, -*te*, -*t*, *itr. h*. skatta, bidraga.
Kontributión, -*en*, *f*. kontribution, skatt, pålaga.
Kontróille, -*en*, *f*. kontroll. **-amt**, -[e]*s*, -*er* †, *n*. kontrollverk. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m*. kontrollant, kontrollör.
kontrolliérlen, -*te*, -*t*, *tr*. kontrollera. **Kontrollierung**, *f*.
Kontrovérse, -*n*, *f*. kontrovers, strid, tvist.
Kontumáz, -*en*, *f*. 1. 0, jur. tredskande. *In* ~ *verurteilen:* döma in contumaciam. 2. karantän(sanstalt). **-urt[h]eil**, -[e]*s*, -*e*, *n*. jur. tredskodom.
kontumaziérlen, -*te*, -*t*, *tr*. jur. 1. anklaga för tredskande. 2. döma in contumaciam.
Kontúr, -*en*, *f*. kontur, ytterlinie.
Konveniénz, -*en*, *f*. öfverenskommelse; det passande, konvenans.
konveniérlen, -*te*, -*t*, *itr. h*. passa, vara lämplig, *jmdm:* för ngn.
Konvént, -[e]*s*, -*e*, *m*. 1. församling, konvent. 2. äfv. *n*. munk- el. nunnesammankomst; kloster.
Konventikel, -*s*, -, *n*. konventikel, bönemöte.
Konvention, -*en*, *f*. öfverenskommelse, fördrag.
konventionéll, *a*. konventionell.
Konversatión, -*en*, *f*. konversation, samtal, samespråk. **-s...** kz. ~**spráche**, 0, *f*. bildadt talspråk. ~**zimmer**, -*s*, -, *n*. teat. foyer.
konversiérlen, -*te*, -*t*, *itr. h*. konversera, samtala, språka.
konvertiérlen, -*te*, -*t*, *tr*. 1. konvertera. 2. omvända.
Konvertít, -*en*, -*en*, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. omvänd.
Konvíkt, -[e]*s*, -*e*, *n*. 1. konvikt, studenthem. 2. fritt vivre för studenter.
Konvulsión, -*en*, *f*. konvulsion, kramp.
konzentriérlen, -*te*, -*t*, *tr*. och *sich* ~ koncentrera (sig).
Konzépt se *Concept*.
Konzért, -[e]*s*, -*e*, *n*. konsert.
konzertiérlen, -*te*, -*t*, *itr. h*. konsertera, gifva konsert(er).
Konzessión, -*en*, *f*. koncession, tillstånd, privilegium.
konzessioniérlen, -*te*, -*t*, *tr*. gifva koncession åt.
Konzíl, -[e]*s*, -*e*, *n*. koncil(ium), synod.
Konzip... se *Concip...*
kooperiérlen, -*te*, -*t*, *itr. h*. samverka, arbeta gemensamt.
koordiniérlen, -*te*, -*t*, *tr*. gram. samordna.
Kopéke, -*n*, *f*. kopek.
Kopenhágen, -*s*, 0, *n*. *npr*. Köpenhamn.
Kopenhágener, I. -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. köpenhamnare, köpenhamnska. II. *a*. köpenhamnsk.
Köper, -*s*, 0, *m*. kypert.
köperlin, -*te*, *ge-t*, *tr*. kypra.
Kopf, -[e]*s*, -*e* †, *m*. hufvud. *Er weiss nicht, wo ihm der* ~ *steht:* han är så förvirrad af göromål att han är yr i hufvudet, ej vet hvart han skall vända sig. *Mir steht der* ~ *nicht danach:* jag har ej lust därtill. *Darauf steht der* ~ det är belagdt med dödsstraff. *Der Gefahr den* ~ *bieten:* modigt möta faran. *Den* ~ *hergeben:* sätta lifvet till. *Keinen* ~ *haben:* hafva dåligt hufvud. *Seinen* ~ *haben:* hafva sitt hufvud för sig, vara egensinnig. [*Sich*] *den* ~ *kratzen:* rifva sig i hufvudet. *Die Köpfe zusammenstecken:* slå sina kloka hufvuden ihop. *Den* ~ *hoch tragen:* sätta näsan i vädret. *Jmdm den* ~ *waschen:* dugtigt lexa upp ngn. — Med prep. *Sich jmdm an den* ~ *werfen:* truga sig på ngn, *es geht an* ~ *und Kragen:* det gäller lifvet. *Auf den* ~ *stellen:* vända upp och ned, *auf seinem* ~ [*be*]*stehn, beharren, bleiben:* envist vidhålla sitt, *auf den* ~ *gefallen sein:* vara dum, inskränkt, bort-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

kommen, *jmdm etw. auf den ~ sagen:* säga ngn ngt midt i ansigtet, *etw. auf seinen [eignen] ~ thun:* göra ngt på eget ansvar. *Das kommt nicht aus seinem ~e:* det har han ej tagit af sig själf, har han från annat håll, *es will mir nicht aus dem ~e:* jag kan ej glömma det, *etw. aus dem ~e wissen:* veta, kunna ngt utantill. *Etw. für seinen ~ thun:* göra ngt på eget bevåg. *Es ist bei ihm im ~ nicht richtig:* det står ej rätt till med honom, med hans förstånd, *etw. im ~ behalten:* minnas ngt, *das will mir nicht in den ~* det har jag svårt att få i mitt hufvud, *in* el. *mit blossem ~* barhufvad, *das Herz mit dem ~ weglaufen lassen:* låta känslan råda öfver förståndet. *Nach dem eignen ~ leben:* lefva efter sitt eget tycke. *Sich um den ~ reden:* tala halsen af sig. *Nicht von seinem ~ abgehen:* ej frångå sin mening, ej gifva efter. *Ein Brett vor dem ~ haben:* vara korkad, inskränkt. *Der Wein steigt zu ~e:* vinet stiger åt hufvudet. **-arbeit**, *-en, f.* tankearbete. **-band**, -[e]*s, -er* †, *n.* pannbindel. **-bedeckung**, *-en, f.* hufvudbonad. **-brechen**, *-s,* 0, *n.* hufvudbry. **-brechend**, *a.* halsbrytande. **-bürste**, *-n, f.* hårborste. **-ende**, *-s, -n, n.* 1. hufvudgärd. 2. lillända af stockar. **-förmig**, *a.* liknande ett hufvud. **-geld**, -[e]*s, -er, n.* = *-steuer.* **-grind**, -[e]*s,* 0, *m.* skorf på hufvudet. **-haar**, -[e]*s, -e, n.* hufvudhår. **-hänger**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* 1. person som hänger hufvudet, är ledsen. 2. skenhelig person. **-hängerei**, 0, *f.* 1. nedslagenhet. 2. skenhelighet, skrymteri. **-haut**, *-e* †, *f.* hufvudsvål. **-kissen**, *-s, -, n.* hufvudkudde. **-los**, *a.* hufvudlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* 1. frånvaro af hufvud. 2. hufvudlös(t) handling(sätt). **-naht**, *-e* †, *f.* söm i hufvudskålen. **-nicken**, *-s,* 0, *n.* nick, nickning. **-nuss**, *-e* †, *f.* F sittopp, örfil. **-pfühl**, -[e]*s, -e, m.* och *n.* hufvudkudde, långdyna, hufvudgärd. **-putz**, *-es,* 0, *m.* hårkläsel. **-rechnen**, *-s,* 0, *n.* hufvudräkning. **-reisser**, *-s, -, m.* F förrädisk dryck. **-scheu**, *a.* om hästar: rädd att låta hufvudet vidröras; bildl. om personer: skuggrädd, misstrogen, *jmdn ~ machen:* komma ngn att studsa, att tveka, skrämma ngn. **-schmerz**, *-es, -en, m.* hufvudvärk. **-schüttelnd**, *a.* skakande på hufvudet. **-steuer**, *-n, f.* hufvudskatt, personell afgift. **-stimme**, *-n, f.* hufvudröst. **-stück**, -[e]*s, -e, n.* 1. kokk. hufvud af en fisk. 2. mynt med hufvud på. 3. = *-nuss.* **-tuch**, -[e]*s, -er* †, *n.* halsduk, sjalett. **-über**, **-ünter**, *adv.* hals öfver hufvud, hufvudstupa. **-weh**, -[e]*s,* 0, *n.* hufvudvärk. **-zahl**, *-en, f.* antal personer. **-zerbrechen** = *-brechen.* **-zeug**, -[e]*s,* 0, *n.* 1. (fruntimmers)mössa, hårklädsel. 2. betsel.

köpfen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. koppa. 2. halshugga. 3. toppa. 4. förse med hufvud(en), t. ex. *Nadeln.* II. *itr. h.* knyta sig (om kål, salat m. m.). **Köpfung**, *f.* **köpfig**, *a.* i sms., t. ex. *blond~* ljushårig, *gross~* storhufvad, *hundert~* hundrahöfdad.

köpflings, *adv.* hals öfver hufvud, hufvudstupa.

Kopiáilien, *plur.* kopierings-, afskrifningsarvode.

Kopíe, *-en, f.* kopia, afskrift, aftryck.

Kopíer... Rx. **~buch**, -[e]*s, -er* †, *n.* kopiebok. **-tinte**, *-n, f.* kopiebläck.

kopiéri|en, *-te, -t, tr.* kopiera, afskrifva.

Kopíst, *-en, -en, m.* kopist, afskrifvare.

Koppe, *-n, f.* rund topp.

Koppel, *-n, f.* 1. afv. *-s, -, m.* och ✱ *n.* (**hund-**, sabel)koppel, kedja. 2. jag. koppel hundar. 3. rad sammanbundna hästar. 4. mus. koppel i orglar. 5. för flera gemensamt område ex. gemensamt bete, jagtområde m. m. 6. åkerbr. a) inhägnadt fält, begagnadt tidtals till sädesodling, tidtals till bete, b) gärde, teg. **-fischerei**, *-en, f.* gemensamt fiske. **-gerechtigkeit**, *-en, f.* = *-recht.* **-hund**, -[e]*s, -e, m.* jag. kopplad hund. **-hut** = *-trift.* **-jagd**, *-en, f.* gemensam jagt(rätt). **-recht**, -[e]*s, -e, n.* rätt till gemensamt bete. **-riemen**, *-s, -, m.* **-seil**, -[e]*s, -e, n.* koppel(rem). **-trift**, *-en,* **-weide**, *-n, f.* 1. gemensamt bete. 2. inhägnad betesmark. **-wirt[h]schaft**, *-en, f.* koppelbruk.

koppeli|n, *-te, ge-t, tr.* 1. koppla, sammanbinda. 2. åkerbr. a) inhägna till koppelbruk bestämdt sätt, b) indela till växelbruk.

koppl|en, *-te, ge-t,* I. = *kappen 4.* II. *itr. h.* få uppstötningar, rapa i sht om hästar.

Kopper, *-s, -, m.* rapare; afv. krubbitare.

Kopte, *-n, -n, m.* kopter.

Kopulatiòn, *-en, f.* vigsel. **-s...** Rx. **~schein**, -[e]*s, -e, m.* vigselattest.

kopuliér|en, *-te, -t, tr.* 1. förena, sammanviga. 2. ympa.

Kór... Rx. **-hengst**, -[e]*s, -e, m.* beskällare.

Koráille, *-n, f.* korall. **-n...** Rx. **~bank**, *-e* †, *f.* korallref. **~fang**, -[e]*s,* 0, *m.* **~fischerei**, 0, *f.* korallfiske.

koráilen, *a.* af koraller, korall-.

koram, *adv.* F *Jmdn ~ nehmen* = rej.

koramiér|en, *-te, -t, tr. Jmdn ~* lexa upp ngn.

Korán (afv. ´ -), -[e]*s, -s* el. *-e, m.* koran.

koránzl|en se *kuranzen.*

Korb, -[e]*s, -e* † ss. måttenhet afv. *-, m.* korg; afv. bildl., t. ex. *jmdm einen ~ geben.* **-arbeit**, *-en, f.* korgarbete, korgvara. **-arbeiter** = *-macher.* **-feige**, *-n, f.* korgfikon. **-flasche**, *-n, f.* omflätad flaska, korgbutelj. **-flechter** = *-macher.* **-gefischt**, -[e]*s, -e, n.* korgverk. **-henkel**, *-s, -, m.* korggrepe. **-macher**, *-s, -, m.* korgmakare. **-rapier**, -[e]*s, -e, n.* fäktsabel med parerplåt af korgverk. **-sessel**, *-s, -.* **-stuhl**, -[e]*s, -e* †, *m.* korgstol. **-wagen**, *-s,*-[†], *m.* korgvagn. **-weide**, *-n, f.* korgpil. **-weise**, *adv.* korgvis. **-wiege**, *-n, f.* korgvagga.

Korde, *-n, f.* sena, sträng, snöre.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

Kordel, *-n, f.* snöre.
kordelierlen, *-te, -t, tr.* tvinna, sno till snören.
kordiál, *a.* hjärtlig, förtrolig.
Kordialität, *-en, f.* hjärtlighet, förtrolighet.
Kordén se *Cordon.*
Korduán, *-[e]s, -e, m.* karduan(läder). **-gerber**, **-macher**, *-s, -, m.* karduansmakare.
korduánen, *a.* af karduan, karduans-.
körlen, *-te, ge-t, tr.* utvälja klagstar till beskällare.
Korinthe, *-n, f.* korinter.
Kork, *-[e]s, -e* [†], *m.* kork. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* **-eichs**, *-n, f.* korkek. **-geld**, *-[e]s*, 0, *n.* korkpengar. **-pfropfen**, *-s, -, m.* kork. **-sohle**, *-n, f.* korksula. **-stöpsel** = *-pfropfen.* **-zieher**, *-s, -, m.* korkskruf.
1. **korken**, *a.* af kork, kork-.
2. **korklen**, *-te, ge-t, tr.* korka.
Korn, *-[e]s, -er* †, *n.* dim. *Körnchen, -lein*, plur. äfv. *Körnerchen, -lein*, 1. korn, a) sandkorn, pepparkorn m. m., b) kornfröet, t. ex. *das Getreide giebt das zehnte ~*, c) vigt, d) på gevär; *jmdn, etw. aufs ~ nehmen:* taga sigte på ngn, ngt; bildl. *jmdn auf dem ~e haben:* noga gifva akt på ngn. 2. grand, t. ex. *nicht ein ~ weichen.* 3. kärna. 4. koll. a) säd i allmh., t. ex. *das ~ steht schön:* säden står vacker; spannmål, b) sädesslag. *Hartes* el. *glattes ~* råg, hvete och korn i mots. till *weiches* el. *rauhes ~* hafre. *Welsches* el. *türkisches ~* majs, *ägyptisches ~* fyrradigt korn, c) det i en trakt hufvudsakl. odlade sädesslaget, vanl. råg. 5. 0, vanl. *m.* sädesbränvin. 6. F *blaues ~* (gevärs)kula, skott. **-acker**, *-s, -*†, *m.* sädesfält; rågåker. **-ähre**, *-n, f.* sädesax. **-artig**, *a.* kornig. **-ausfuhr**, 0, *f.* spannmålsutförsel. **-bau**, *-[e]s*, 0, *m.* sädesodling. **-bauer**, *-s, -, m.* landtbrukare. **-blume**, *-n, f.* kornblomma, blåklint. **-blüt[h]e**, *-n, f.* 1. blomma på sädesax. 2. 0, sädens blomningatid. **-boden**, *-s, -*[†], *m.* 1. 0, sädesjord. 2. spannmålsvind, spannmålsbod. **-branntwein**, *-[e]s*, 0, *m.* sädesbränvin. **-fege**, *-n, f.* sädesharpa. **-feld**, *-[e]s, -er, n.* = *-acker.* **-früchte**, *f. plur.* spannmål. **-handel**, *-s*, 0, *m.* spannmålshandel. **-händler**, *-s, -, m.* spannmålshandlare. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* spannmålsmagasin. **-jahr**, *-[e]s, -e, n.* sädesår. **-jude**, *-n, -n, m.* kornjude, sädesockrare. **-käfer**, *-s, -, m.* zool. sädesvifvel. **-kammer**, *-n, f.* kornbod. **-keller**, *-s, -, m.* spannmålskällare. **-land**, *-[e]s, -er* †, *n.* sädesland. **-markt**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. spannmålsmarknad. 2. spannmålstorg. **-mass**, *-es, -e, n.* spannmålsmått. **-reich**, *a.* 1. kornrik (om ax). 2. sädesrik. **-rose**, *-n, f.* åkervalmo. **-speicher**, *-s, -, m.* kornbod, spannmålsmagasin. **-sperre**, *-n, f.* förbud mot spannmålsut- el. införsel. **-stecher** = *-käfer.* **-umstecher**, **-wurler**, *-s, -, m.* sädesskyfflare. **-wicke**, *-n, f.* bot. fodervicka (Vicia sativa). **-wucherer**, *-s, -, m.* = *-jude.* **-wurm**, *-[e]s, -er* †, *m.* kornmask. **-zeh[e]nte**, *-n, -n, m.* sädestionde.
Kornélkirsche, **Kornélle**, *-n, f.* bot. kornell.
körnlen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. om säd, sätta korn, mata sig. 2. äfv. *sich ~* bilda korn, blifva kornig. II. *tr.* ⊕ 1. korna, gryna. 2. sätta narf på läder. 3. medels utströdda korn el. annat lockbete locka. **Körnung**, *f.*
Kornétt, *-[e]s, -s,* I. *m.* ✕ II. *n.* mus. kornett.
körnicht, **körnig**, *a.* 1. kornig. 2. = *kernicht.*
Körper, *-s, -, m.* kropp. **-anlage**, *-n, f.* kroppskonstitution, kroppsförfattning. **-bau**, *-[e]s*, 0, *m.* kroppsbyggnad. **-beschaffenheit**, 0, *f.* kroppsbeskaffenhet. **-bildung**, 0, *f.* kroppsbildning. **-haltung**, 0, *f.* (kroppens) hållning. **-kraft**, *-e* †, *f.* kroppskraft. **-los**, *a.* okroppslig. **-strafe**, *-n, f.* kroppsstraff. **-übung**, *-en, f.* kroppsöfning. **-welt**, 0, *f.* sinneverlden. **-wüchs**, *-es*, 0, *m.* växt.
körperhaft, *a.* materiell, sinlig, kroppslig; mat. solid.
körperlich, *a.* 1. = föreg. 2. kroppslig, t. ex. *~e Vorzüge, Gebrechen. ~e Beredsamkeit:* vältalighet som verkar genom åtbörder.
Körperlichkeit, 0, *f.* kroppslighet, sinlighet.
Körperschaft, *-en, f.* korporation, kår, förening.
körperschaftlich, *a.* korporations-, kår-, förenings-.
Korporál, *-[e]s, -e, m.* korpral.
Korporálschaft, *-en, f.* korpralskap.
Korporatión = *Körperschaft.*
korporativ = *körperschaftlich.*
Korps se *Corps.*
Korpulénz, 0, *f.* korpulens, fetma.
korrékt, *a.* korrekt, riktig, felfri.
Korrektheit, *-en, f.* korrekthet, felfrihet.
Korrektión, *-en, f.* korrektion, rättelse, förbättring, bestraffning.
Korrektionär, *-[e]s, -e, m.* hjon vid en arbetsinrättning, arbetshjon.
Korrékter, *-s, Korrektóren, m.* korrekturläsare.
Korrektúr, *-en, f.* korrektur. **-abzug**, *-[e]s, -e* †, *m.* korrektur(afdrag). **-bogen**, *-s, -, m.* korrektur(ark).
Korrespondént, *-en, -en, m.* korrespondent.
Korrespondénz, *-en, f.* korrespondens, brefväxling, brefskrifning. **-karte**, *-n, f.* brefkort.
korrespondierlen, *-te, -t, itr. h.* 1. *Mit jmdm ~* korrespondera, brefväxla med ngn. 2. *Mit etw. ~* motsvara ngt.
Korridór, *-[e]s, -e* el. *-s, m.* korridor.
Korrigénda, *plur.* fel, tryckfel, korrigenda.
korrigierlen, *-te, -t, tr.* korrigera, rätta, förbättra.
korrumpierlen, *-te, -t, tr.* 1. korrumpera, försämra, förfalska, vanställa. 2. besticka, muta.
korrúpt, *a.* korrumperad m. m. se föreg. 1.
Korruptión, *-en, f.* 1. korruption, sedeförderf, sedligt förfall. 2. bestickning, besticklighet.
Korsár, *-en* el. *-s, -en, m.* korsar, sjöröfvare.
Korsárent[h]um, *-[e]s*, 0, *n.* sjöröfveri.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Korse, *-n, -n, m.* korsikan.
Korsétt, -[e]*s*, -*e*, *n.* snörlif. **-stange**, -*n*, *f.* (snörlifs)planschett.
Korsikáner, -*s*, -, *m.* = *Korse.* **~in** = *Korsin.*
korsikánisch = *korsisch.*
Korsin, *-nen, f.* korsikanska.
korsisch, *a.* korsikansk.
Korvétte, *-n, f.* ⚓ korvett.
Koryphäe, *-n, f.* *-n*, *-n*, *m.* kordirigent; anförare, hufvudman, koryfé.
Kosá[c]k, *-en*, *-en*, *m.* kosack.
köscher, *a.* ren, tillåten enl. judiska föreskrifter; F öfverhufvud riktig, rätt, som sig bör.
köscherlln, *-te*, *ge-t*, *tr.* gilla, godkänna, jfr föreg.
Kose... Rx. **-form**, *-en, f.* smekform (i smeksamt tal använd form af ett namn). **-wort**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* smekord, smeknamn.
koslln, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* smeka(s).
kosig, *a.* smeksam, smekfull.
kosmisch, *a.* kosmisk, verlds-.
Kossát[h], **Kossát[h][e]**, *-en*, *-en*, *m.* mindre bonde, torpare, backstugusittare.
Kost, 0, *f.* kost, föda. *Freie ~ und Wohnung haben:* hafva mat och husrum fritt. *Sich in ~ geben:* ackordera in sig, *in ~ nehmen:* taga emot till inackordering, *bei jmdm in der ~ sein:* vara inackorderad hos ngn. **-frau**, *-en, f.* 1. fru(ntimmer) som har mathållning. 2. fruntimmer som har sin kost hos ngn. **-frei**, *a.* som har fri kost. *Jmdn ~ halten:* gifva ngn fri kost. **-freiheit**, 0, *f.* fri kost, fritt vivre. **-gänger**, -*s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* matgäst. **-geber**, -*s*, -, *m.* en som ger kost åt ngn; spisvärd. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kostpengar, betalning för kosthållning. **-halter**, -*s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* en som har mathållning, spisvärd(inna). **-happen** (jfr *3. kosten*), -*s*, -, *m.* smakbit. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* spisningsställe, spiskvarter. **-schule**, *-n, f.* skola med kost (och husrum) för lärjungarne, pension, pensionat. **-spielig** se under *1. Kosten.* **-verächter**, -*s*, -, *m.* kostföraktare.
kostbár, *a.* 1. kostsam. 2. kostlig, dyrbar, värdefull. *Sich ~ machen:* hålla på sin värdighet, ej umgås med hvem som hälst.
Kostbarkeit, *-en, f.* dyrbarhet, a) 0, högt pris, b) dyrbart föremål.
I. Kostlen, *plur.* kostnad, omkostnader, bekostnad, t. ex. *auf meine ~* på min bekostnad, *seine ~ herausschlagen:* få sina omkostnader betäckta, *in alle* el. *zu den ~ verurteilt werden:* dömas att ersätta alla omkostnader, att betala rättegångskostnaderna. **-spielig**, *a.* kostsam, dyr. **-spieligkeit**, 0, *f.* kostsamhet, dyrhet. **-en...** Rx. **~anschlag**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* kostnadsförslag. **~aufwand**, -[e]*s*, 0, *m.* kostnad. **~ersatz**, *-es*, 0, *m.* ersättning af omkostnader. **~fällig**, *a.* med skyldighet att bestrida omkostnaderna. **~frei**, *a.* (kostnads)fri, gratis. **~preis**, *-es*, *-e*, *m.* inköpspris.
2. kostlen, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* och *tr.* kosta. t. ex. *es kostet mir* el. *mich viel Geld, einen Kampf. Es koste was es wolle:* kosta hvad det vill.
3. kostlen, *-ete*, *ge-et*, *tr.* smaka.
Koster, -*s*, -, *m.* en som smakar vin m. m., vinproberare.
köstlich, *a.* kostlig, präktig, härlig, dyrbar, värdefull, utsökt.
Köstlichkeit, *-en, f.* 1. 0, kostlig, härlig, utsökt beskaffenhet. 2. dyrbarhet.
Kostúm, -[e]*s*, *-e*, *n.* kostym, drägt.
kostümierlen, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich ~* kostymera (sig).
I. Kot, -[e]*s*, 0, *m.* smuts, smörja; exkrementer.
2. Kot, -[e]*s*, *-e*, *n.* **Kotlle**, *-en, f.* se *Kate.* **-sass** se *Kossat.*
Köte = *Fessel 2.*
Kötel, -*s*, -, *m.* små runda exkrementer af får, råttor m. m.
Kotelétt, -[e]*s*, *-s* el. *-e*, *n.* **Kotelétte**, *-n, f.* kotlett.
Köter, -*s*, -, *m.* 1. stor, ondsint gårdvar; hund i allmh., hundracka. 2. = *Kossat.*
Koterie, *-en, f.* kotteri.
Koth m. m. se *Kot* m. m.
Kothúrn, -[e]*s*, *-e*, *m.* koturn. **-ärtig** = rotj.
kothúrnhaft, *a.* koturnlik; vanl. bildl. högtrafvande, svulstig.
kotig, *a.* smutsig.
Kötner, -*s*, -, *m.* = *Kossat.*
kotzlen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* P kräkas, spy.
Kou... se *Cou...* **Kourier** se *Kurier.*
Krabbe, *-n, f.* zool. krabba; F bildl. byting, *süsse ~* sötnos. **-n...** Rx. **~fang**, -[e]*s*, 0, *m.* krabbfångst.
krabbelig, *a.* F krypande, som en myra, liten, petig. *Es wurde mir ~* jag kände mig obehaglig till mods.
krabbelln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.*, när ortförändringen framhålles *s.*, och *sich ~* krafla, krypa, krala, vimla. II. *tr.* och *itr. h.* 1. äfv. opers. pilla, pillra, klia, sticka, reta. 2. klottra.
krach, I. *interj.* kratsch! II. -[e]*s*, *-e*, *m.* 1. brak, smäll, knall; jfr *ach II.* 2. börskatastrof, fallissement, krach. **-mandel**, *-n, f.* krakmandel.
krachlln, *-te*, *ge-t*, I. *itr.* 1. *h.* knaka, braka, dåna. 2. *s.* knakande, brakande brista, störta; om banker, handelshus: störta samman, göra bankrutt. II. *tr.* sönderbryta, sönderslå ngt knakande, knäcka.
krächzlln, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* kraxa, skria.
krack = *krach I, II, 1.*
Kracke, I. *-n, f.* 1. ⚓ ett slags galeon. 2. F hästkrake, kratta. 3. bot. kråkvicka (Vicia cracca). II. se *Krake.*
Kraft, I. *-e* †, *f.* kraft. Jur. *in ~ sein:* gälla, hafva gällande kraft. *In ~* (med gen.) = *II.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

II. *prep.* med gen. i kraft af, till följd af, i enlighet med. **-anstrengung**, *-en, f.* kraftansträngning. **-aufwand**, -[e]*s*, 0, *m.* förbrukning af kraft. **-ausdruck**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kraftuttryck, kraftord. **-äusserung**, *-en, f.* kraftyttring. **-bedarf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* erforderlig kraft. **-brühe**, *-n, f.* kraftsoppa. **-erfüllt**, *a.* kraftig, kraftfull. **-fülle**, 0, *f.* kraftfullhet. **-gefühl**, -[e]*s*, *-e*, *n.* känsla af kraft. **-genie**, *-s*, *-s*, *n.* kraftfullt snille. **-gesang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kraftig sång. **-lehre**, 0, *f.* dynamik. **-leistung**, *-en, f.* kraftyttring. **-los**, *a.* kraftlös. **-losigkeit**, 0, *f.* kraftlöshet. **-mehl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kraftmjöl. **-mensch**, *-en, -en, m.* kraftig, stark människa, jätte. **-messer**, *-s*, -, *m.* kraftmätare. **-mittel**, *-s*, -, *n.* kraftigt medel. **-spräche**, 0, *f.* kraftigt språk. **-suppe**, *-n, f.* kraftsoppa. **-voll**, *a.* kraftfull. **-wasser**, *-s*, -, *n.* kraftigt, styrkande vatten. **-wirkung**, *-en, f.* en krafts verkan, kraftyttring. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* kraftord.

Kräfte... Ex. **-paar**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ⊕ kraftpar. **-messer**, *-s*, -. *m.* kraftmätare.

kräftig, *a.* 1. kraftig, stark. 2. jur. gällande, som har gällande kraft.

kräftigen, *-te, ge-t*, I. *tr.* stärka, styrka, förläna krafter. II. *Sich* ~ styrka sig, få krafter. **Kräftigung**, *f.*

Kräftigkeit, 0, *f.* kraft, styrka.

Krag(e)n, *-ens, -en* el. * *-en* †, *m.* dim. *Kräglein, Krägelchen*, krage. Bildl. *es geht an den* ~ det gäller lifvet, F *etw. im* ~ *haben:* hafva en florshufva. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ⊕ kragsten, konsol. **-en...** Ex. **~blume**, *-n, f.* kragblomma. **~mantel**, *-s*, -†, *m.* kragkappa.

Krähe, *-en, f.* kråka. **-winkel**, *-s*, 0, *n. npr.* Kråkvinkel. **-winkler**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* kråkvinkelsbo. **-winklerei**, *-en, f.* kråkvinkelsmanér, småstadsfasoner. **-winklig**, *a.* småstadsaktig. **-en...** Ex. **~auge**, *-s*, *-n, n.* 1. kråköga. 2. räfkaka. 3. liktorn. **~füss**, *-es*, *-e* †, *m.* kråkfot; plur. äfv. bildl. kråkfötter (dålig skrift).

krähen, *-te, ge-t, itr. h., tr.* och *sich* ~ gala(sig), t. ex. *jmdn aus dem Schlafe* ~ väcka ngn med sitt galande, *sich heiser* ~. F bildl. *zu früh* ~ jubla för tidigt. F bildl. tala gält, gnälla.

Krahn se *Kran.*

Krake, *-n*, *-n*, *m.* krake (fabelaktigt hafsvidunder); odjur, vidunder.

Krakéel, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* krakel, gräl, väsen.

krakéelen, *-te*, *-t*, *itr. h.* ställa till krakel, gräla, bullra, väsnas.

Krakéeler, *-s.* -, *m.* grälmakare, en som för oljud, fridstörare.

Krakeeleréi, *-en, f.* = *Krakeel.*

krakéelerisch, **krakéelig**, *a.* fallen för krakel, grälaktig, bullrande.

Krakel... Ex. **-beine**, *-füsse*, *plur.* kråkfötter.

krakeln, *-te, ge-t, itr. h.* om vissa foglars läte, ungef. kackla.

Kraken, *-s*, -, *m.* = *Krake.*

Kralle, *-n, f.* dim. *Krällchen*, klo. **-n...** Ex. **~hieb**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tag, hugg med klorna.

krallen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* rifva, klösa, gripa med klorna.

krallenhaft, **krallicht**, *a.* kloformig.

krallig, *a.* 1. = föreg. 2. försedd med klor, i sht i sms., t. ex. *lang*~ som har långa klor.

Kram, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. kram, kramvara, korta varor. Bildl. *da liegt der* ~*!* pladask! där ligger härligheten! *das passt gerade in seinen* ~ det är just i hans kram. 2. krambod; kramhandel. *Einen* ~ *anfangen:* öppna en krambod. **-bude**, *-n, f.* (marknads-) stånd med kramvaror. **-handel**, *-s*, 0, *m.* kramhandel. **-laden**, *-s*, -†, *m.* krambod, kortvaruhandel. **-markt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* marknad där blott kramvaror saluhållas. **-wa[a]re**, *-n, f.* kramvara.

Krambámbuli, -[*e*], 0, *m.* krambambuli, a) ett slags glögg, b) ett slags likör, c) F dricksvara i allmh.

kram(e)ln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. utbjuda, hålla, utbreda sitt kram till salu. 2. äfv. *tr. In* el. *unter etw.* ~ gräfva i, leta bland, genomsnoka ngt. *Etw. zu* ~ *haben:* ha ngt att plocka, styra, syssla med.

Krämer, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* krämare, krämerska, kramhandlare. **-bude**, *-n, f.* krämares (marknads)stånd. **-geist**, -[*e*]*s*, 0, *m.* krämaranda. **-inning**, *-en, f.* krämarskrå. **-lehrling**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bodbetjänt, bodgosse. **-mässig**, *a.* krämaraktig. **-seele**, *-n, f.* krämarsjäl. **-volk**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* krämarfolk. **-wa[a]re**, *-n, f.* kramvara.

Krämeréi, 0, *f.* gräfvande, letande, snokande.

Krämeréi, 0, *f.* krämaryrke, kramhandel.

krämerhaft, **krämerisch**, *a.* krämaraktig.

Krammets... Ex. **-beere**, *-n, f.* enbär. **-vogel**, *-s*, -†, *m.* kramsfogel.

Krampe, *-n, f.* ⊕ krampa, murband, hake.

Krämpe se *Krempe.*

Krämpel, I. *-s*, 0, *m.* kram, skräp, lumpor. II. se *Krempel I.*

krämpeln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. samla lump, vara lumpsamlare. 2. se *krempeln 1, 3.*

krämplen se *krempen.*

Krampf, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kramp. **-artig**, *a.* krampartad, krampaktig. **-arznei**, *-en, f.* krampstillande medel. **-husten**, *-s*, 0, *m.* krampaktig hosta. **-mittel**, *-s*, -, *n.* = *-arznei.* **-stillend**, *a.* krampstillande.

krampfen, *-te, ge-t*, I. *tr.* och *sich* ~ 1. krampaktigt sammandraga(s). 2. krampaktigt haka (sig) fast. II. *itr. h.* hafva kramp.

krampfhaft, **krampfig**, *a.* 1. krampaktig, konvulsivisk. 2. studentspr. oerhörd, kolossal.

Krämpler, *-s*, -, *m.* 1. lumpsamlare. 2. se *Krempler I.*

Kramts... se *Krammets...*

Kran, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kran.

Kranich, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. trana. 2. ⊕ kran att

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

lyfta med. **-schnabel**, *-s*, -†, *m.* 1. trannäbb. 2. bot. a) pelargonie, b) näfva, geranium.

krank, *kränker*, *kränkst*, *a.* 1. sjuk. *~ an Leib und Seele:* sjuk till kropp och själ, *~ an der Brust sein:* hafva bröstlidande, *~ an den Masern:* sjuk i mäslingen, *~ am Fieber:* febersjuk. *Sich ~ lachen:* skratta sig förderfvad. *Der, die ~e:* den sjuke, den sjuka, sjuklingen, patienten. 2. poet. matt, svag, t. ex. *ein matter, ~er Strahl.* 3. jag. sårad, matt genom blodförlust. **-en...** Ex. **~anstalt**, *-en*, *f.* sjukhus, sjukhem. **~bericht**, *-[e]s*, *-e*, *m.* sjukrapport. **~besuch**, *-[e]s*, *-e*, *m.* sjukbesök. **~bett**, *-[e]s*, *-en*, *n.* sjukbädd, sjuksäng, sjukläger. **~diät**, 0, *f.* sjukdiet. **~haus**, *-es*, *-er* †, *n.* sjukhus. **~korb**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* sjukbår. **~kost**, 0, *f.* sjukmat. **~lager**, *-s*, -, *n.* = *~bett.* **~pflege**, 0, *f.* sjukvård. **~pfleger**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* sjuksköterska, sjuksköterska. **~saal**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* sjuksal. **~sänfte**, *-n*, *f.* sjukbår. **~schiff**, *-[e]s*, *-e*, -, *n.* ⚓ sjukskepp. **~stube**, *-n*, *f.* sjukrum. **~wagen**, *-s*, -[†], *m.* ✕ sjukvagn, ambulansvagn. **~wärter**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* sjukvårdare, sjukvårderska. **~zimmer**, *-s*, -, *n.* sjukrum.

Kränke, *-n*, *f.* fallandesot.

Kränkeléi, 0, *f.* sjuklighet.

kränkeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* vara sjuklig, klen, skral.

kränklen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* vara sjuk, sjuklig. *An etw.* (dat.) *~* lida af ngt.

kränklen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* kränka, såra; ✱ plåga, smärta, röra. *Jmds Rechte* el. *jmdn an seinen Rechten ~* träda ngns rättigheter för nära. II. *Sich ~* blifva ledsen, känna smärta, röras. *Sich zu Tode ~* blifva dödligt sårad, dö af sorg.

krankhaft, *a.* sjuklig, osund.

Krankhaftigkeit, 0, *f.* sjukligt tillstånd.

Krankheit, *-en*, *f.* sjukdom. *In eine ~* [*ver-*] *fallen:* få en sjukdom, sjukna. **-s...** Ex. **~bericht**, *-[e]s*, *-e*, *m.* bulletin. **~erscheinung**, *-en*, *f.* sjukdomssymptom. **~lehre**, 0, *f.* sjukdomslära, patologi. **~stoff**, *-[e]s*, *-e*, *m.* sjukdomsämne. **~verlauf**, *-[e]s*, 0, *m.* en sjukdoms förlopp. **~zeichen**, *-s*, -, *n.* sjukdomssymptom.

kränklich, *a.* sjuklig, skral, klen.

Kränklichkeit, 0, *f.* sjuklighet, klenhet.

Kränkling, *-[e]s*, *-e*, *m.* sjuklig, klen person.

Kränkung, *-en*, *f.* kränkning, förödmjukelse, skymf.

Kranz, *-es*, *-e* †, *m.* 1. krans. Bildl. *sie hat ihr Kränzlein verloren:* hon har mistat sin oskuld. 2. *Kränzchen:* förening, sällskap. **-binder**, **-flechter**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* kransflätare, kransfläterska. **-förmig**, *a.* kransformig. **-jungfer**, *-n*, *f.* jungfrubrud, kronbrud. **-leiste**, *-n*, *f.* ⊕ kranslist. **-los**, *a.* utan krans, bildl. som ej mer är mö.

kränzlen, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich ~* bekransa (sig).

Krapfen, *-s*, -, *m.* dim. *Kräpfchen*, *-lein*, tårta med fyllning, frukttårta.

Krapp, *-[e]s*, *-e*, *m.* krapprot. **-bau**, *-[e]s*, 0, *m.* krappodling. **-rot[h]**, I. *a.* krappröd. II. *-[e]s*, 0, *n.* krapp-purpur.

krass, *a.* 1. krass, grof. 2. studentspr. rå, okunnig om studentseder.

Krater, *-s*, - el. ✱ *Kratére*, *m.* krater.

Kratz, *-es*, *-e*, *m.* gem rifning förorsakad ojämnhet, skråma, rispa. — För följ. sms. jfr *Kratze* och *kratzen.* **-bürste**, *-n*, *f.* kratsborste; F bildl. motspänstig, butter person. **-distel**, *-n*, *f.* bot. krustistel (Carduus crispus). **-eisen**, *-s*, -, *n.* skrapa, skrapjärn, fotekrapa. **-fuss**, *-es*, *-e* †, *m.* F 1. skrapning med foten vid hälsning. skrap-ut. 2. person som ständigt skrapar med foten, artig, kruserlig person. 3. krafsande höna. 4. plur. kråkfötter. **-füssler**, *-s*, -, *m.* = *-fuss* 2. **-maschine**, *-n*, *f.* ⊕ kardmaskin. **-wolle**, 0, *f.* ⊕ kardull.

Kratze, *-n*, *f.* ⊕ 1. karda. 2. skrapa, skrapjärn.

Krätzle, *-en*, *f.* 1. med. kliande utslag, skabb. 2. ⊕ metallaffall, slagg. **-ärtig**, *a.* skabbartad. **-ausschlag**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* skabb(artadt utslag). **-metall**, *-[e]s*, *-e*, *n.* = *Krätze* 2.

kratzlen, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.*, *tr.* och *sich ~* 1. rifva (sig), skrapa, krafsa, klösa. *Etw. auf einen Haufen ~* skrapa ihop ngt. 2. klottrande nedskrifva, klottra ditt. 3. *Auf der Geige ~* fila på fiol. 4. ⊕ skrapa, borsta med kratsborste; karda. II. *itr. s.* F springa, skala, schappa.

Kratzer, *-s*, -, *m.* 1. **~in**, *-nen*, *f.* person som skrapar m. m. se föreg. 2. ⊕ a) skrapa, skrapjärn, b) krats.

Krätzer, *-s*, -, *m.* 1. = *Kratzer* 2. 2. dåligt vin som rifver i halsen.

kratzig, *a.* 1. borstig, rifvande. 2. knapp.

krätzig, *a.* behäftad med utslag, skabbig; bildl. motbjudande, vedervärdig.

Kräuel, *-s*, -, *m.* gaffel med böjda klor.

krauellen, **krauellen**, *-te*, *ge-t*, *tr.* sakta rifva, pillra, klia. Bildl. *jmdm die Ohren ~* tala ngn till behag, smickra ngn.

kraus, *a.* 1. krusig, rynkad. *Das Gesicht* el. *die Stirn ~ ziehen:* rynka pannan. 2. bildl. brokig, förvirrad, vild. *Es zu ~ machen:* gå för långt. **-haar**, *-[e]s*, *-e*, *n.* krusigt hår. **-haarig**, **-härig**, *a.* krushårig. **-kohl**, *-[e]s*, 0, *m.* kruskål. **-kopf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* krushufvud. **-köpfig** = *-haarig.* **-minze** = *Krauseminze.*

Krause, *-n*, *f.* 1. 0, sfv. **Kräuse**, krusighet. 2. krås, veckad remsa. **-minze**, *-n*, *f.* bot. krusmynta.

Kräusel, *-s*, -, *m.* 1. se *Kreisel.* 2. sfv. *n.* litet krås. **-eisen**, *-s*, -, *n.* krusjärn.

kräuseln, *-te*, *ge-t*, **krauseln**, **kräuseln**, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* och *sich ~* krusa (sig), ringla

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

(sig). II. *itr. s.* ringlande uppstiga, ringla sig, t. ex. *ein Rauch kräuselt in die Lüfte.* **Kräuselung**, *f.*

Krausheit, 0, *f.* krusighet.

krauslich, *a.* litet krusig.

Kraut, -[e]*s*, -*er* †, *n.* dim. *Kräutchen*, *-lein*, plur. äfv. *Kräuterchen*, *-lein*, 1. ört, växt; koll. grönt, grönsaker. Ordspr. *für den Tod ist kein ~ gewachsen:* för döden gifs ingen bot. 2. blad i sht på rotfrukter. *Ins ~ schiessen* el. *wachsen:* drifva för mycket blad så att kraften tages från frukten. *Das liegt wie ~ und Rüben durch einander:* det ligger huller om buller, om hvartannat. 3. kål. *Das macht das ~ nicht fett:* det hjälper ej upp saken. *Grünes ~* grönkål. 4. *~ und Lot:* krut och kula, skott. **-acker**, -*s*, -†, *m.* kålåker. **-beet**, -[e]*s*, -*e*, *n.* kålsäng, kålland. **-feld**, -[e]*s*, -*er*, *n.* fält med kål el. grönsaker. **-garten**, -*s*, -†, *m.* kökträdgård. **-gärtner**, -*s*, -, *m.* trädgårdsmästare som odlar grönsaker. **-händler**, -*s*, -, *m.* grönsakshandlare. **-junker**, -*s*, -, *m.* F landtjunkare; plur äfv. knapadel. **-kopf**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* kålhufvud. **-markt**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. grönsaksmarknad. 2. grönsakstorg, trädgårdstorg. **-werk**, -[e]*s*, 0, *n.* allehanda örter. Jfr *Kräuter*...

Kraute, -*n*, *f.* rensning af trädgårdsland m. m.

krautlen, -*ete*, *ge-et*, *tr.* rensa bort ogräs från.

Kräuter... Ex. **-arznei**, -*en*, *f.* vegetabiliskt läkemedel. **-aufguss**, -*es*, -*e* †, *m.* dekokt på örter. **-buch**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* 1. örtabok. 2. herbarium. **-frau**, -*en*, *f.* örtplockerska. **-käse**, -*s*, -, *m.* kryddost. **-kenner**, -*s*, -, *m.* örtkännare, botanist. **-kissen**, -*s*, -, *n.* kudde fyld med välluktande växter. **-kunde**, 0, *f.* botanik. **-salat**, -[e]*s*, -*e*, *m.* grönsaksallat. **-sammler**, -*s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* örtsamlare, örtsamlerska. **-sammlung**, -*en*, *f.* växtsamling. **-suppe**, -*n*, *f.* grönsoppa. **-wein**, -[e]*s*, -*e*, *m.* aromatiskt vin.

kräuterig, *a.* betäckt med örter.

kräuterln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* afskära, insamla örter.

krautbaft, **krautig**, *a.* örtartad.

Kräutig, -[e]*s*, 0, *n.* allehanda örter.

Krawáll, -[e]*s*, -*e*, *m.* F kravall, tumult.

krawállieren, -*te*, -*t*, *itr. h.* F styra till kravall, bråka.

Krawáller, -*s*, -, *m.* F kravallmakare, oroestiftare.

krawallieren = *krawallen.*

Krawátte, -*n*, *f.* (herr)halsduk. **-n**... Ex. **~einlage**, -*n*, *f.* halsdukssty fning.

Kraxl, -*n*, *f.* bärställning hvarpå börder bäras på ryggen.

Kreatúr, -*en*, *f.* dim. *Kreatürchen*, *-lein*, kreatur, varelse.

Krébs, -*es*, -*e*, *m.* 1. zool. och med. kräfta. 2. bokhandel. remittenda (till förläggaren återgående böcker). **-ärtig**, *a.* kräftartad. **-butter**, 0, *f.* kräftsmör. **-fang**, -[e]*s*, 0, *m.* kräftfångst. **-gang**, -[e]*s*, 0, *m.* kräftgång. **-geschwür**, -[e]*s*, -*e*. *n.* med. kräftböld, kräftsår. **-leuchten**, -*s*, 0, *n.* kräftfångst med bloss. **-nase**, -*n*, *f.* kokk. kräftskal med fyllning. **-rot[h]**, *a.* kräftröd. **-schaden**, -*s*, -†, *m.* kräftskada, äfv. bildl. **-schale**, -*n*, *f.* kräftskal. **-schere**, -*n*, *f.* kräftklo. **-stein**, -[e]*s*, -*e*, *m.* kräftsten.

krébsen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. fånga kräftor. 2. äfv. *s.* krafla, krypa som en kräfta.

krébsbaft, **krébsicht**, **krébsig**, *a.* kräftartad, kräft-.

krébslings, *adv.* baklänges.

Kredénz... Ex. **-teller**, -*s*, -, *m.* presentertallrik. **-tisch**, -*es*, -*e*, *m.* serveringsbord.

kredénzlen, -[*es*]*t*, -*te*, -*t*, *tr.* kredensa.

Kredénzer, -*s*, -, *m.* kredensare, munskänk.

Kredit, I. -[e]*s*, -*e*, *m.* kredit, betalningsanstånd. II. (ᵉ -), -[*s*], -*s*, *n.* kredit (mots. debet). **-bank**, -*en*, *f.* kreditanstalt. **-brief**, -[e]*s*, -*e*, *m.* kreditbref. **-fähig**, *a.* som har kredit, solid. **-genossenschaft**, -*en*, *f.* kreditförening. **-los**, *a.* utan kredit. **-lösigkeit**, 0, *f.* brist på kredit.

kreditiérlen, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr. h.* kreditera.

Kreditiv, -[e]*s*, -*e*, *n.* kreditiv.

Kreditor, -*s*, *Kreditóren*, *m.* kreditor, fordringsägare.

kregel, *a.* munter, rask, flink.

Kreide, -*n*, *f.* krita, äfv. bildl. = kredit, räkning. *Rote ~* rödkrita, *schwarze ~* svartkrita. F bildl. *mit doppelter ~ anschreiben:* debitera två gånger för samma sak, *mit zehn Mark auf* el. *in der ~ stehen:* vara skyldig tio mark. **-[n]**... Ex. **~ähnlich**, **~ärtig**, *a.* kritaktig, kritartad. **~ürde**, 0, *f.* kritjord. **~fels**, -*en*, -*en*, *m.* kritklippa. **~stift**, -[e]*s*, -*e*, *m.* ritkrita. **~weiss**, *a.* krithvit. **~zeichnung**, -*en*, *f.* kritritning.

kreidehaft = *kreidig.*

kreidelln, -*te*, *ge-t*, **kreidlen**, -*ete*, *ge-et*, *tr.* krita, bestryka, märka, rita med krita.

kreidenhaft, **kreidicht**, **kreidig**, *a.* kritaktig, kritig.

kreierlen, -*te*, -*t*, *tr.* kreera, utse, välja.

Kreis, -*es*, -*e*, *m.* 1. cirkel(linie), ring; rundning, rund kant. 2. kretsgång. 3. krets, t. ex. *die höheren ~e der Gesellschaft;* höfte, t. ex. *im ~e seiner Familie;* sällskap. 4. krets, distrikt, förvaltningsområde, fögderi. **-abschied**, -[e]*s*, -*e*, *m.* unget. landstingsbeslut. **-abschnitt**, -[e]*s*, -*e*, *m.* mat. segment. **-ausschnitt**, -[e]*s*, -*e*, *m.* mat. sektor. **-ausschuss**, -*es*, -*e* †, *m.* kretsutskott, distriktsdeputerade. **-bahn**, -*en*, *f.* cirkelformig bana, kretslopp. **-beamte(r)**, (adj. böja.) *m.* tjänsteman i en krets, ett fögderi. **-behörde**, -*n*, *f.* unget. kronofogdeämbete, fögderistyrelse. **-bewegung**, -*en*, *f.* kretsarörelse. **-blatt**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* kretsblad, provinsblad. **-bogen**, -*s*, -[†], *m.* cirkelbåge. **-bote**, -*n*, -*n*, *m.*

* äkta ems. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

unger. fjärdingskarl. **-direktor**, *-s, -en, m.* unger. kronofogde. **-drehung**, *-en, f.* vridning, rotation. **-eint[h]eilung**, *-en, f.* indelning i kretsar, i förvaltningsdistrikt. **-fläche**, *-n, f.* cirkelyta. **-form**, *-en, f.* cirkel(form). **-förmig**, *a.* cirkelformig, rund. **-gang**, -[e]*s*, 0, *m.* kretsgång. **-gericht**, -[e]*s*, *-e*, *n.* unger. häradsrätt. **-lauf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kretslopp. **-linie**, *-n, f.* cirkel(linie). **-ordnung**, *-en, f.* lag rörande kretsorganisation. **-richter**, *-s, -, m.* unger. häradshöfding. **-rund**, *a.* cirkelrund. **-scheibe**, *-n, f.* (cirkel)rund skifva. **-schnitt**, -[e]*s*, *-e*, *m.* rund inskärning, skåra. **-schulinspektor**, *-s, -en, m.* skolinspektör för ett skoldistrikt. **-stadt**, *-e* †, *f.* kretsstad, hufvudort inom en krets. **-stände**, *plur.* krets-, distriktsdeputerade. **-tag**, -[e]*s*, *-e*, *m.* kretsdag, unger. landsting. **-truppen**, *f. plur.* kretstrupper (förlagda inom ett visst distrikt). **-vierung**, *-en, f.* mat. cirkelns kvadratur.

Kreisch, *-es, -e, m.* gält skrik, skri, anskri.

kreischen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t* el. *krisch*, *gekrischen*, -[e], *itr. h.* och *tr.* gält skrika, skria, gnissla, frässa, skära, t. ex. *das Weib, die Eule, die Säge, die Butter in der Pfanne kreischt, grelle Farben* ~; kokk. hårdt steka.

Kreischer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* person, djur med gäll stämma; skrikhals.

Kreisel, *-s, -, m.* 1. hvirfvel. 2. snurra. **-peitsche**, *-n, f.* piska till en snurra. **-rad**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* ⊕ turbin.

kreiseln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och *s.* samt *sich* ~ snurra omkring, snurra (rundt), hvirfla; uppstiga spiralformigt. II. *itr. h.* leka med (piskjsnurra. III. *tr.* snurra omkring. **Kreiselung**, *f.*

kreisen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. äfv. *s.* och *sich* ~ gå rundt, gå omkring, vrida sig, hvirfla, kretsa, cirkulera. 2. bilda en krets, en cirkel; ~*d:* rund. 3. se *kreissen*. II. *tr.* 1. *Gekreist:* rund. 2. vrida omkring. 3. jäg. spårande gå omkring villebrådet.

Kreiser, *-s, -, m.* jäg. person som spårar det vilda, underjägare.

kreissen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* vara barnsnöd, känna födslosmärtor, våndas, äfv. bildl.

Kreisserin, *-nen, f.* barnsängskvinna, barnaföderska.

Kreisung, *-en, f.* 1. 0, kretsande, hvirflande, kretslopp. 2. hvirfvel, krets, cirkel.

Kremonéser, *-s, -, m.* kremonesare, a) person, b) violin från Cremona.

Kremortártari, -, 0, *m.* och *n.* kremortartari, vinsten.

Krempe, *-n, f.* (hatt)brätte.

Krempel, I. *-n, f.* ⊕ karda, ullkam. II. se *Krämpel I.* **-kamm**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ⊕ ullkam. **-macher**, *-s, -, m.* kardmakare.

krempeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. karda, kamma. 2. se *krämpeln I.* 3. = tolj.

kremplen, *-te*, *ge-t*, *tr.* vika upp.

Krempler, *-s, -, m.* 1. ullkardare. 2. se *Krämpler I.*

Kremser, *-s, -, m.* 1. invånare i Krems, kremsbo. 2. mångsitsig vagn, vurst.

Kren, *-s, -e, m.* pepparrot.

Krengel se *Kringel.*

krepieren, *-te*, *-t*, I. *itr. s.* (själf)dö om djur och P om människor. II. *tr.* förarga, förtreta.

Krepp, -[e]*s*, *-e* el. *-s, m.* krepp.

Kresse, *-n, f.* bot. krasse (Lepidium).

Kreszénz, *-en, f.* afkastning.

Krethi und Plethi, obdj. *subst.* kreti och pleti.

Kretín, *-s* el. *-en, -s* el. *-en, m.* kretin, missbildad idiot.

kretínenhaft, *a.* kretin-, idiotisk.

Kretscham, **Kretschmar**, *-s, -s* el. *-e, m.* krog, värdshus.

Kretschmer, *-s, -, m.* krogvärd, värdshusvärd.

Kreuz, *-es, -e, n.* 1. kors, äfv. mus. *Ans* ~ *schlagen:* korsfästa. *Ins* el. *übers* ~ *legen:* lägga i kors, korsvis; *übers* ~ *nähen:* sy med korsstyng. *In die* ~ *und Quere* el. *kreuz und quer:* härs och tvärs, hit och dit. bildl. *zu* ~*e kriechen:* krypa till korset, gifva efter, ge tappt, taga till bönboken. vanl. i svordomar ss. ~ *Donnerwetter!* ~ *sackerlot!* ~ *Schock schwere Not!* f—n anamma! 2. korstecken. *Ein* ~ *schlagen, sich mit dem* ~*e segnen:* göra korstecknet, korsa sig. bildl. *das* ~ *vor jmdm machen:* bedja Gud bevara sig för ngn. *Ein* ~ *über etw. machen:* a) öfverkorsa ngt, b) bildl. gifva ngt förloradt. 3. med. kors(ben), ryggrad, rygg. 4. ⚓ (ankar)krona. 5. kortspel. klöfver. 6. krucifix ss. råmärke, gränssten, t. ex. *ausser den* ~*en:* utanför stadens område. **-abnahme**, *-n*, **-abnehmung**, *-en, f.* korsnedtagning. **-arm**, -[e]*s*, *-e*, *m.* korsarm. **-band**, -[e]*s*, 0, *n.* post. korsband. **-bandsendung**, *-en, f.* korsbandsförsändelse. **-bein**, -[e]*s*, *-e*, *n.* korsben. **-biege**, *-n, f.* bålens böjning. **-bild**, -[e]*s*, *-er*, *n.* krucifix. **-binde**, *-n, f.* korsband. **-blumig**, **-blüt[h]ig**, *a.* bot. korsblomstrig. **-bogen**, *-s*, -[†], *m.* ⊕ korsbåge. **-brav**, *a.* genomhederlig. **-couvert**, -[e]*s*, *-e* el. *-s, n.* korsband. **-dorn**, -[e]*s*, *-e*, *m.* bot. vägtorn (Rhamnus catharticus). **-fahne**, *-n, f.* korsfana. **-fahrer**, *-s, -, m.* korsfarare. **-fahrt**, *-en, f.* 1. = *-zug.* 2. procession med korset i spetsen. 3. ⚓ kryssning. **-feuer**, *-s, -, n.* korseld. **-fidel**, *a.* F glad och munter, lifvad. **-förmig**, *a.* korsformig. **-fuchs**, *-es, -e* †, *m.* korsräf. **-gang**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* korsgång. **-gasse**, *-n, f.* korsgata. **-gewehr**, *-s, -, n.* kyprad väf. **-gewölbe**, *-s, -, n.* korshvalf. **-heer**, -[e]*s*, *-e*, *n.* korsfararhär. **-herr**, *-n, -en, m.* = *-ritter.* **-kirche**, *-n, f.* korskyrka. **-kraut**, -[e]*s*, 0, *n.* bot. boört (Senecio). **-lahm**, *a.* ryggbruten, ländbruten. *Jmdn* ~ *schlagen:* slå ryggen af ngn. **-naht**, *-e* †, *f.* korssöm. **-orden**, *-s*, 0, *m.* korsorden. **-otter**, *-n, f.* vanlig huggorm. **-predigt**, *-en, f.* korstågspredikan. **-punkt**, -[e]*s*,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-*e*, *m*. skärningspunkt. **-ritter**, -*s*, -, *m*. korsriddare, korsherre. **-schmerzen**, *m. plur*. ondt i ryggen. **-schnabel**, -*s*, -†, *m*. korsnäbb. **-schraube**, -*n*, *f*. ⊕ korsskruf. **-spinne**, -*n*, *f*. korsspindel. **-sprung**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. korssteg. **-stich**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. korsstyng. **-träger**, -*s*, -, *m*. korsbärare; bildl. korsdragare. **-undquerzüge**, *m. plur*. tåg, marscher härs och tvärs. **-unglücklich**, *a*. F genomolycklig. **-verhör**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. korsförhör. **-weg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. korsväg. **-weis[e]**, *adv*. korsvis. **-woche**, -*n*, *f*. gångvecka. **-zucht**, 0, *f*. korsning af djurraser. **-zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. korståg. **-es...** Ex. **~erfindung**, 0, *f*. korsets återfinnande, korsmässa (3:e maj). **~erhöhung**, 0, *f*. korsets upphöjelsefest, korsmässa (14:e september). **~stamm**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. korsets stam. **~tod**, -[*e*]*s*, 0, *m*. korsdöd, korsfästning.

kreuzigen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *tr*. korsa. II. *Sich* ~ korsa sig el. reciпr. hvarandra, göra korstecknet. III. *itr. h*. ⚓ kryssa. **Kreuzung**, *f*.

Kreuzer, -*s*, -, *m*. 1. kreuzer (tyskt, numera blott österrikiskt skiljemynt = ungef. 1,8 öre). 2. ⚓ kryssare.

Kreuzeréi, *-en*, *f*. ⚓ krysning.

kreuzigen, *-te*, *ge-t*, *tr*. korsfästa. **Kreuzigung**, *f*.

Kreuziger, -*s*, -, *m*. en som korsfästar, bödel.

Kribbel... Ex. **-kopf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. brushufvud, hetlefrad person. **-köpfig** = föj.

kribbelig, *a*. hetlefrad, lättretlig.

kribbeln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h*. 1. kräla, vimla. 2. sticka i huden, klia. II. *tr*. reta, förarga.

Krib[b]skrab[b]s, obajl. m. F krimskrams, mischmasch.

krick, *interj*. knäpp! kratsch! kras! **-ente** = *Krieckente*. **-krack** = *krick*.

Krickeléi, *-en*, *f*. F 1. kråkfötter, klottrande. 2. förtretlighet, förtret.

Krickelkrackel, -*s*, -, *m*. och *n*. F = *Krickeléi 1*.

krickeln, *-te*, *ge-t*, *tr*. och *itr. h*. F klottra, skrifva kråkfötter.

Krickler, -*s*, -, *m*. F kinkig person.

kricklich, *a*. F kinkig.

Krida, 0, *f*. konkurs.

Kridár, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. cessionant, bankruttör.

Kriech... Ex. **-ente**, -*n*, *f*. zool. årta (Anas querquedula). **-pflanze**, -*n*, *f*. krypväxt. **-sucht**, 0, *f*. kryperi.

Krieche, -*n*, *f*. 1. zool. = *Kriechente*. 2. bot. krikonträd.

kriechen, *kroch*, *kröche*, *gekrochen*, *kriech[e]*, förrätdr. pres. ind. *kreuchst*, *kreucht*, imp. *kreuch*, I. *itr. h*. och när ortförändringen framhålles *s*. krypa, äfv. bildl.; kräla. II. *Sich reich* ~ vinna rikedom genom kryperi.

Kriecher, -*s*, -, *m*. **~in**, *-nen*, *f*. en som kryper, krypare, lismare.

Kriecheréi, *-en*, *f*. kryperi, lismeri.

kriecherisch, *a*. krypande, lismande.

Krieg, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. krig. ~ *führen:* föra krig, *in den* ~ *ziehen:* gå ut i krig, ordspr. *im* ~ *e gilt Kriegsgebrauch:* så går det till i krig. **-fertig**, *a*. rustad (till krig). **-führend**, *a*. krigförande. **-führung**, *-en*, *f*. krigföring. **-s...** Ex. **~adel**, -*s*, 0, *m*. krigaradel. **~akademie**, *-en*, *f*. krigsakademi, krigsskola. **~angelegenheit**, *-en*, *f*. krigsärende. **~artikel**, *m. plur*. krigsartiklar, krigslag. **~baukunst**, 0, *f*. krigsbyggnad, fortifikation. **~bedarf**, -[*e*]*s*, 0, *m*. krigsförnödenheter. **~bereit**, *a*. rustad, på krigsfot. **~bereitschaft**, 0, *f*. rustadt tillstånd, krigsfot. **~brauch**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. krigsbruk. **~budget**, -*s*, -*s*, *n*. krigsbudget. **~denkmünze**, -*n*, *f*. krigsmedalj. **~dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m*. krigstjänst. **~erfahren**, *a*. krigserfaren. **~erklärung**, *-en*, *f*. krigsförklaring. **~eröffnung**, *-en*, *f*. krigets, fiendtligheternas början. **~fach**, -[*e*]*s*, 0, *n*. krigaryrke. **~fackel**, -*n*. *f*. krigsfackla. **~fall**, -[*e*]*s*, 0, *m*. *Im* ~ i händelse af krig. **~flotte**, -*n*, *f*. krigsflotta. **~froh**, *a*. krigslysten, krigisk. **~füss**, *-es*, 0, *m*. krigsfot. **~gebrauch** = *~brauch*. **~gefährte**, -*n*, -*n*, *m*. krigskamrat, stridskamrat. **~gefangene(r)**, (adj. böjn.) *m*. krigsfånge. **~gefangenschaft**, 0, *f*. (kriga-) fångenskap. **~gemäss**, *a*. på krigsmanér, efter krigsbruk. **~gericht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n*. krigsdomstol, krigsrätt. **~geschichte**, -*n*, *f*. krigshistoria. **~geschrei**, -[*e*]*s*, *-e*, *n*. krigsrop, härskri. **~gesetz**, *-es*, *-e*, *n*. krigslag. **~getöse**, **~getümmel**, -*s*, -, *n*. stridstumult. **~gott**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m*. krigsgud. **~göttin**, *-nen*, *f*. krigsgudinna. **~handwerk**, -[*e*]*s*, 0, *n*. krigaryrke. **~heer**, -[*e*]*s*, *-e*, *n*. krigshär. **~held**, *-en*, *-en*, *m*. krigshjälte. **~herr**, -*n*, *-en*, *m*. regent i en krigförande stat. **~hülfe**, 0, *f*. krigshjälp. **~jahr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n*. krigsår. **~kamerad**, *-en*, *-en*, *m*. = *~gefährte*. **~kasse**, -*n*, *f*. krigskassa. **~knecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m*. krigsknekt. **~kosten**, *plur*. krigskostnader. **~kunst**, 0, *f*. krigskonst. **~leute**, *plur*. krigsfolk. **~lied**, -[*e*]*s*, *-er*, *n*. krigssång. **~list**, *-en*, *f*. krigslist. **~lustig**, *a*. krigslysten. **~macht**, *-e* †, *f*. 1. krigsmakt. 2. krigförande makt. **~manier**, *-en*, *f*. krigsmanér. **~mann**, -[*e*]*s*, *-er* † el. *Kriegsleute*, *m*. 1. krigsman, krigare. 2. krigserfaren man. **~minister**, *-s*, -, *m*. krigsminister. **~pflicht**, 0, *f*. värnepligt. **~pflichtig**, *a*. värnepligtig. **~pflichtigkeit**, 0, *f*. värnepligt. **~rat[h]**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m*. krigsråd. **~recht**, -[*e*]*s*, 0, *n*. 1. krigsbruk, krigets rätt. 2. krigslag. 3. krigsrätt. **~ruf**, -[*e*]*s*, 0, *m*. 1. härskri. 2. ropet 'till vapen'. **~ruhm**, -[*e*]*s*, 0, *m*. krigsära. **~rüstung**, *-en*, *f*. (kriga-) rustning. **~schauplatz**, *-es*, *-e* †, *m*. krigsskådeplats. **~schiff**, -[*e*]*s*, *-e*, *n*. krigsskepp. **~schuld**, *-en*, *f*. krigsskuld. **~spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n*. krigsspel. **~sprache**, 0, *f*. milltärspråk. **~stand**, -[*e*]*s*, 0, *m*. krigsfot. **~stärke**, 0, *f*. krigsstyrka. **~steuer**, -*n*, *f*. krigsgärd. **~that**, *-en*, *f*. krigsbragd. **~tüchtig**, *a*. krigsduglig. **~übung**, *-en*, *f*. krigsöfning, exercis. **~volk**,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-[e]s, 0, n. krigsfolk. ~wagen, -s, -[†], m. stridsvagn. ~wesen, -s, 0, n. krigsväsen. ~zucht, 0, f. krigstukt.

1. kriegen, -te, ge-t, itr. h. föra krig.

2. kriegen, -te, ge-t, tr. F erhålla, få, bekomma. *Sich* (recipr.) ~ få hvarandra.

Krieger, -s, -, m. krigare, soldat. -kaste, -n, f. krigarkast. -stand, -[e]s, 0, m. krigarstånd. -verein, -[e]s, -e, m. krigarförening.

Kriegerin, -nen, f. kvinlig krigare, amason.

kriegerisch, a. krigisk.

kriminál, a. kriminell, kriminal-, brottmåls-. -gericht, -[e]s, -e, n. domstol i brottmål. -gerichtlich, a. brottmåls-, kriminell. -gerichtsbarkeit, 0, f. rättskipning i brottmål. -richter, -s, -, m. domare i brottmål.

krimmeln, -te, ge-t, itr. h. kräla, krälande vimla.

Krimmer, -s, -, m. 1. invånare på Krim. 2. utv. n. grått lamskinn från Krim.

Krimple, 0, f. krympning. *In die ~ gehen:* krympa. -frei, a. som ej krymper.

krimpeln, -te, ge-t el. gekrumpen, itr. s., tr. och sich ~ krympa.

Krimper, -s, -, m. 1. (klädes)krympare. 2. preussiska efter freden i Tilsit exercerade och permitterade undersåtar. -pferd, -[e]s, -e, n. ✕ öfvertalig häst, reservhäst.

Krimstecher, -s, -, m. ett slags fältkikare.

Kringe, -n, f. ringformig bärvalk för hufvudet.

Kringel, -s, -, m. 1. ring. 2. kringla.

kringelig, a. ringlande.

kringeln, -te, ge-t, sich ~ ringla sig, slingra sig.

Kringen, -s, -, m. = *Kringe.*

Krinoline, -n, f. krinolin.

Krippe, -n, f. 1. krubba. 2. ⊕ flätverk till dammars förstärkande. -n... Ex. ~beisser, -s, -, m. krubbitare. ~reiter, -s, -, m. parasit, person som lefver på andras bekostnad (egentl. en som för sin häst till andras krubber). ~setzer = ~beisser.

krippeln, -te, ge-t, tr. ⊕ förstärka med flätverk.

Krisis, **Krisis**, -en, f. kris.

Kristáll se *Krystall.*

Kritérium, -um[s], -en, n. kriterium, kännetecken.

Kritik, -en, f. kritik, granskning.

Kritikáster, -s, -, m. kritikast, häcklare.

Kritiker, -s, -, m. kritiker, granskare.

kritisch, a. kritisk.

kritisiéren, -te, -t, tr. och itr. h. kritisera, granska, bedöma.

Krittel, -s, 0, m. Krittelei, -en, f. häcklande, mästrande, tadelsjuka, småaktigt klander, småaktig anmärkning.

Kritteler, -s, -, m. ~in, -nen, f. häcklare, häcklerska.

krittelig, a. 1. benägen att häckla, gnatig, småaktig. 2. mycket fin, petig.

krítteln, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. häckla, småaktigt kritisera. 2. reta, förarga.

Krittler, **krittlig** = *Krittel...* **Krittling**, -[e]s, -e, m. = *Kritteler.*

Kritz, -es, -e, m. raspning; streck, penndrag.

Kritzelei, -en, f. klotter, kråkfötter.

kritzeln, -te, ge-t, kritzlen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. raspa. 2. klottra.

Kritzler, -s, -, m. ~in, -nen, f. klottrare.

kritzlicht, **kritzlig**, a. klottrig, svårläst.

Krokodil, -[e]s, -e, n. krokodil. -el, -[e]s, -er, n. krokodilägg. -[s]... Ex. ~thräne, -n, f. krokodiltår.

Krokes, **Krokus**, -, -, m. bot. krokus.

Kroll... Ex. -erbsen, f. plur. hela ej sillade ärter. -haar, -[e]s, -e, n. beredt, krusadt tagel. -hecht, -[e]s, -e, m. kromgädda.

krollen, **krüllen**, -te, ge-t, I. tr. och sich ~ rulla (sig), krusa (sig), böja (sig). II. itr. h. om orren: spela.

Krone, -en, f. dim. *Krönchen*, -lein, 1. krona. Bildl. *dem Werke die ~ aufsetzen:* sätta kronan på verket, *jmdm an die ~ greifen:* träda ngns ära för nära; F *es ist mit ihm nicht ganz richtig unter der ~* det står ej rätt till med honom, han är ej vid sina sinnens fulla bruk, *etw. in der ~ haben:* a) vara litet på sned, på tre kvart, b) vara vresig, *was ist ihm in die ~ gefahren?* hvad går åt honom? 2. krona, a) mynt = 10 mark = 8,89 kr., b) blomkrona, c) ljuskrona, d) astron., e) på träd, f) jäg. öfversta delen af hjorthorn, bestående af mer än två spetsar, g) dels = stat, dels = regering, m. m. -amt, -[e]s, -er †, n. 1. direkt under kronan lydande ämbete. 2. hoftjänst. -beamte(r), (adj. böjn.) m. kunglig (käjserlig) tjänsteman; kronobetjänt. -bewerber, -s, -, m. tronpretendent. -blume, -n, f. bot. kronlilja (Fritillaria). -erbe, -n, -n, m. tronarfvinge. -feldherr, -n, -en, m. kronfältherre. -gehörn, -[e]s, -e, n. hjorthorn slutande i mer än två spetsar. -glas, -es, 0, n. kronglas. -gut, -[e]s, -er †, n. kronogods. -hirsch, -es, -e, m. kronhjort. -land, -[e]s, -er †, n. kronland. -leuchter, -s, -, m. ljuskrona. -prinz, -en, -en, m. kronprins. -prinzessin, -nen, f. kronprinsessa. -prinzlich, a. kronprinsens, kronprins-. *Die ~en Herrschaften:* deras kungl. högheter kronprinsen och kronprinsessan. -rad, -[e]s, -er †, n. kronhjul. -räuber, -s, -, m. kronröfvare, inkräktare, usurpator. -schnepfe = *Brachschnepfe.* -steuer, -n, f. kronoutskylder. -en... Ex. ~blatt, -[e]s, -er †, n. bot. kronblad. ~geld, -[e]s, 0, n. 18-karatigt guld. ~los, a. utan krona. ~orden, -s, -, m. kronorden. ~träger, -s, -, m. krönt furste, krönt hufvud.

krönen, -te, ge-t, tr. 1. kröna. 2. F sätta horn på, göra till hanrej. 3. *Gekrönt:* försedd med krona, med *Krongehörn.* **Krönung**, f. -s... Ex. ~feierlichkeit, -en, f. kröningshögtidlighet. ~münze, -n, f. kröningsmedalj.

kronig, a. i sms. ss. *hoch~* bärande hög krona.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

Kropf, -[e]s, -e †, m. 1. kräfva; hals. 2. med. halskörtelns förstoring, goître (struma). **-ente**, -n, f. zool. vigge (Fuligula). **-gans**, -e †, f. zool. pelikan. **-krank**, a. lidande af *Kropf* 2. **-stein**, -[e]s, -e, m. hörnsten på simser. **-taube**, -n, f. zool. kroppdufva (Columba gutturosa).

kröpfeln, -te, ge-t, I. itr. h. äta (om fåglar med kräfva). II. tr. 1. göda gäss. 2. ⊕ böja, kröka i vinkel.

Kröpfer, -s, -, m. = *Kropftaube*.

kropficht, kropfig, kröpfig, a. 1. = *kropfkrank*. 2. som stannat i växten. 3. böjd, bildande ett knä, en vinkel.

krüschlen, -[es]t, -te, ge-t, tr. kokk. bryna.

Kröte, -n, f. 1. padda; bildl. P argbigga, F pyre, kryp. 2. plur. P pengar. -n... Ex. **~fisch**, -es, -e, m. zool. paddfisk. **~stecher**, -s, -, m. P värja, dålig knif, köksknif. **~stein**, -[e]s, -e, m. min. paddsten.

krötig, krötisch, a. ondsint, giftig; envis.

Kroup se *Krupp*. **Kruciflx** se *Kruzifix*.

Krückle, -en, f. krycka. **-stab, -stock**, -[e]s, -e †, m. käpp med krycka. **-en...** Ex. **~länge**, -n, f. kryckans, kryckornas längd.

Krug, -[e]s, -e †, m. dim. *Krüglein, Krügelchen*, 1. kruka; stop, stånka, kanna. Ordspr. *der ~ geht so lange zu Wasser, bis er bricht:* krukan går så länge efter vatten, tills hon spricker. 2. krog, värdshus. **-fiedler**, -s, -, m. birfilare. **-förmig**, a. kruk-, stopformig. **-gerechtigkeit**, -en, f. utskänkningsrättighet. **-weise**, adv. stopvis. **-wirt[h]**, -[e]s, -e, m. krögare, värdshusvärd. **-wirt[h]schaft**, -en, f. krog-, värdshusrörelse.

Krüger, -s, -, m. krögare, värdshusvärd.

Krügeréi, 0, f. krögeri.

Kruke, -n, f. stenkruka, krus. F bildl. *eine putzige ~* en lustigkurre.

Krume, -n, f. dim. *Krümchen, -lein, Krümel*, 1. inkrom i bröd, malle. 2. smula. 3. åkerbr. a) matjord, b) sädesbrodd.

Krümel... Ex. **-zucker**, -s, 0, m. 1. krossocker, strösocker. 2. kem. drufsocker.

krümelig, a. som smular sig, kornig.

krümeln, -te, ge-t, I. itr. h. smula sig, sönderemulas. II. tr. söndersmula.

krumlen, -te, ge-t, I. tr. söndersmula, sönderbryta. II. itr. h. om säd: komma upp, skjuta brodd.

krumm, *krummer* el. *krümmer*, *krummst* el. *krümmst*, a. krokig, krökt, böjd. *Einen ~en Rücken* el. *Buckel machen:* kröka rygg, *~e Finger machen:* vara långfingrad. *~ biegen:* kröka, böja; *~ gehen:* gå krok(rygg)ig, bildl. *es geht ~ mit ihm:* det går på tok för honom; *sich ~ halten:* gå krok(rygg)ig; *sich ~ lachen:* skratta sig förderfvad; F bildl. *etw. ~ nehmen:* illa upptaga, blifva stött öfver ngt; *jmdn ~ schliessen:* belägga ngn med bojor så att han ej kan hålla sig rät; *~ werden:* blifva krokig, krökas, böjas. **-ästig**, a. som har krokiga grenar. **-bein**, -[e]s, -e, n. och m. kobent el. hjulbent person. **-buckel**, -s, -, m. krökt rygg; lismare. **-flächig**, a. med svängd, rund yta. **-hals**, -es, -e †, m. halsvred. **-holz**, -es, -er †, n. vridet, svängdt trästycke, krumträ, krumtimmer. **-horn**, -[e]s, -er †, n. krökt horn. **-linie**, -n, f. kroklinie. **-linig**, a. kroklinig. **-stab**, -[e]s, -e †, m. krumstaf.

krümmbar, a. möjlig att kröka.

Krümme, -n, f. krokighet; bildl. krokväg, smygväg.

krümmlen, -te, ge-t, tr. och *sich ~* kröka (sig), böja (sig).

Krümmung, -en, f. krökning, krök; krokväg.

Krümpe, krumplen, krümplen se *Krimpe(n)*.

Krupp, -[e]s, -s, m. strypsjuka, krup.

Kruppe, -n, f. stycke mellan länd och svans på hästar.

Krüppel, -s, -, m. krympling, invalid. **-baum**, -[e]s, -e †, m. förkrympt träd, dvärgträd. **-bein**, -[e]s, -e, n. stympadt, förkrympt ben. **-stuhl**, -[e]s, -e †, m. ett slags låg länstol.

krüppelhaft, krüppelicht, krüppelig, a. förkrympt, stympad.

krüppeln, -te, ge-t, itr. h. och *sich ~* röra sig som en krympling, krypa, kräla.

Krüppling, -[e]s, -e, m. förkrympt väsen, krympling.

Kruste, -n, f. dim. *Krüstchen, -lein*, skorpa, kant, skal. -n... Ex. **~t[h]ier**, -[e]s, -e, n. zool. kräftdjur.

krustig, a. betäckt med en skorpa, ett skal.

Kruzifix, -es, -e, n. krucifix.

Krypta, -s, **Krypte**, -n, f. krypta, kraftkyrka.

Kryptogám, -[e]s, -en, n. bot. kryptogam.

Krystáll, -[e]s, -e, m. och n. kristall. **-bildung**, -en, f. kristallbildning, kristallisation. **-druse**, -n, f. min. kristalldrus. **-feuchtigkeit**, 0, f. med. kristallvätska. **-glas**, -es, 0, n. ⊕ kristallglas. **-hell**, a. kristallklar. **-kunde, -lehre**, 0, f. kristallografi. **-palast**, -[e]s, -e †, m. kristallpalats. **-wasser**, -s, 0, n. kristallvatten.

krystállen, a. 1. af kristall, kristall-. 2. kristallklar.

krystállig, a. kristallartad, kristallklar.

krystallinisch, a. min. kristallinisk.

krystallisiérlen, -te, -t, tr., itr. s. och *sich ~* kristallisera.

Kübel, -s, -, m. och ✱ n. dim. *Kübelchen, Kübelein*, bytta, (trä)ämbare, träkruka.

Kubík... Ex. **-fuss**, -es, -, m. kubikfot. **-meter**, -s, -, m. kubikmeter. **-wurzel**, -n, f. mat. kubikrot.

kubisch, a. mat. kubisk.

Kübler, -s, -, m. tunnbindare.

Kubus, -, - el. *Kubi*, m. mat. kub.

Küche, -n, f. dim. *Küchlein, Küchelchen*, 1. kök. F bildl. *jmdn in die rechte ~ weisen:* visa ngn hans rätta plats, *jmdn in des Teufels* el. *Henkers ~ bringen:* bringa ngn i knipa. 2. a) matlagning, t ex. *die ~ verstehen:* förstå

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

sig på, vara skicklig i matlagning, b) mat, t. ex. *eine gute ~ führen:* lefva godt, *kalte ~* kallmat. **-n...** Ex. **~bedien[ste]te(n)**, plur. köksbetjäning, kökspersonal. **~dragoner**, *-s*, -, *m.* F köksbjörn. **~feuer**, *-s*, -, *n.* kökseld. **~garten**, *-s*, -†, *m.* kökträdgård. **~gerät[h]**, **~geschirr**, *-[e]s, -e, n.* köksskärl, köksattiralj. **~hörd**, *-[e]s, -e, m.* köksapis. **~junge**, *-n, -n, m.* kökspojke. **~latein**, *-[e]s*, 0, *n.* kökslatin. **~meister**, *-s*, -, *m.* köksmästare. **~messer**, *-s*, -, *n.* köksknif. **~obst**, *-[e]s*, 0, *n.* frukt till matlagning. **~schrank**, *-[e]s, -e* †, *m.* kökasskåp. **~schürze**, *-n, f.* köksförkläde. **~stube**, *-n, f.* köksskammare. **~tisch**, *-es, -e, m.* köksbord.

küchelln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* baka (bakelser, kakor, tårtor).

Küchen, *-s*, -, *m.* dim. *Küchlein, Küchel[chen]*, bakelse, tårta, kaka; pannkaka, våffla m. m. F *ja ~!* iron. det kan du inbilla dig, *ein ~ sein:* komma på ett ut. **-bäcker**, *-s, -, m.* finbagare, sockerbagare. **-blech**, *-[e]s, -e, n.* ugnsplåt. **-eisen**, *-s, -, n.* våffeljärn. **-form**, *-en, f.* bakelseform. **-rad**, *-[e]s, -er* †, *n.* bakelsesporre. **-schieber**, *-s*, -, *m.* kakspade.

Küchen, *-s*, -, *n.* dim. *Küchlein, Küchel[chen]*, kyckling.

Küchler = *Kuchenbäcker.*

Kuck, kucken, Kucker se *Guck...*

Kücken = *Küchen.*

Kuckuck, I. *-[e]s, -e, m.* 1. gök. 2. evfem. för djäfvul, t. ex. *geh zum ~! hol dich der ~!* dra åt h—e! 3. person, själ; hanrej. II. *interj.* kuku! **-s...** Ex. **~blume**, *-n, f.* bot. gökblomma (Lychnis Flos cuculi). **~ei**, *-[e]s, -er, n.* gökägg. **~speichel**, *-s*, 0, *m.* grodspott. **~uhr**, *-en, f.* gökur (med en galande gök i st. f. slagverk).

kuckucklen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. gala som göken, ropa kuku. 2. göra till hanrej.

Kufe, *-n, f.* dim. *Küfchen, -lein*, 1. balja, kar, så. 2. (släd)med.

Küfer, *-s*, -, *m.* 1. tunnbindare. 2. föreståndare för en vinkällare, källarmästare.

Küferei, *-en, f.* källarväsen, källarmästarbefattning.

küferln, *-te, ge-t, itr. h.* utöfva tunnbindaryrket, vara tunnbindare.

Kuff, *-[e]s, -e, n.* **Kuffe**, *-n, f.* ⚓ koff.

Küfner = *Küfer.*

Kugel, *-n, f.* dim. *Kügelchen, Kügelein*, kula, klot, båll, sfär, glob. **-achse**, *-n, f.* klotaxel. **-ähnlich** = *-förmig.* **-armbrust**, *-e* [†], *f.* armborst med hvilket kulor skjutas. **-artig** = *-förmig.* **-bahn**, *-en, f.* ett klots, en kulas bana, ✕ kulbana. **-becher**, *-s*, -, *m.* bilboké. **-blume**, *-n, f.* bot. blåbåll (Globularia). **-büchse**, *-n, f.* studsare, reffladt gevär. **-distel**, *-n, f.* bot. bålltistel (Echinops). **-fang**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. bilboké. 2. ✕ skottvall. **-fest**, *a.* skottfri. **-fläche**, *-n, f.* mat. sfärisk yta. **-form**, *-en, f.* 1. ⊕ kulform. 2. klotform. **-förmig**, *a.* klotformig, sfärisk, rund. **-förmigkeit**, 0, *f.* klotformighet, klotlikhet. **-gerade**, *a.* ✕ som har jämn kaliber. **-gestalt**, 0, *f.* klotform. **-gewölbe**, *-s*, -, *n.* ⊕ kupol(hvalf). **-gleich**, *a.* 1. klotlik. 2. = *-gerade.* **-haufe[n]**, *-ns, -n, m.* ✕ kulstapel. **-kalotte**, *-n, f.* mat. sfärisk kalott. **-körper**, *-s*, -, *m.* sfärisk kropp, klot. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* biljardpåse. **-regen**, *-s*, 0, *m.* kulregn. **-rund**, *a.* klotrund. **-saat**, *-en, f.* poet. kulregn. **-spiel**, *-[e]s, -e, n.* lek med kulor, klotspel. **-spritze**, *-n, f.* ✕ kulspruta. **-t[h]lerchen**, *-s*, -, *n.* klotdjur. **-wahl**, *-en, f.* votering med kulor. **-zieher**, *-s*, -, *m.* ⊕ krats, kultång.

kugelicht, kugelig, *a.* klotformig, klotlik, rund.

kugeln, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. rulla. 2. göra klotformig, runda, afrunda. II. *Sich ~* 1. rulla. 2. blifva klotformig, rundas. F *sich vor Lachen ~* ungef. vara nära att kikna af skratt. III. *itr.* 1. *s.* rulla, tillra. 2. *h.* a) leka med kulor, b) omrösta med kulor. **Kugelung**, *f.*

Kuguär, *-[e]s, -e* et. *-s, m.* zool. kuguar.

Kuh, *-e* †, *f.* ko; F bildl. nöt. *Blinde ~* blindbock. **-auge**, *-s, -n, n.* 1. koöga. 2. bot. åkerkulla (Anthemis arvensis). **-blatter** = *-pokke.* **-blume**, *-n, f.* bot. 1. kabbelök (Caltha palustris). 2. smörblomma (Taraxacum officinale). **-euter**, *-s*, -, *n.* kojufver. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* kokött, nötkött. **-fuss**, *-es, -e* †, *m.* kofot. **-glocke**, *-n, f.* koskälla. **-haar**, *-[e]s, -e, n.* nöthår. **-haren**, *a.* af nöthår, nöthårs-. **-haut**, *-e* †, *f.* kohud, nöthud. **-hessig**, *a.* kobent (om hästar). **-hirt**, *-en, -en, m.* koherde. **-horn**, *-[e]s, -er* †, *n.* 1. kohorn. 2 jagthorn. **-kalb**, *-[e]s, -er* †, *n.* kvigkalf. **-käse**, *-s*, -, *m.* ost af komjölk. **-magd**, *-e* †, *f.* ladugårdspiga. **-milch**, 0, *f.* komjölk. **-pocks**, *-n, f.* kokoppa. **-pockengift**, *-[e]s*, 0, *n.* vakcin. **-reigen, -reihen**, *-s*, -, *m.* vall-låt. **-schelle**, *-n, f.* koskälla. **-schluck**, *-[e]s, -e* [†], *m.* F väldig klunk. **-stall**, *-[e]s, -e* †, *m.* fähus. **-weide**, *-n, f.* kobete, kreatursbete. **-weizen**, *-s*, 0, *m.* bot. kovall, kohvete (Melampyrum).

Kühe, *-s*, -, *m.* koherde.

kühl, I. *a.* sval, kylig; bildl. kall, likgiltig. II. *-[e]s*, 0, *n.* = *Kühle.* **-apparat**, *-[e]s, -e, m.* kylapparat. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* kylfat. **-hafen** = *-ofen.* **-kessel**, *-s*, -, *m.* ⊕ kylkittel. **-mittel**, *-s*, -, *n.* med. kylande medel. **-ofen**, *-s*, -†, *m.* ⊕ kylugn. **-pfanne**, *-n, f.* ⊕ kylpanna. **-rohr**, *-[e]s, -e, n.* ⊕ kylrör. **-salbe**, *-n, f.* med. kylande salfva. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* ⊕ kylskepp. **-trank**, *-[e]s, -e* †, *m.* svalkande dryck.

Kühle, *-n, f.* 1. 0, svalka, kylighet; bildl. köld, likgiltighet. 2. = *Kühlte.*

kühln, *-te, ge-t*, I. *tr.* svalka, kyla, afkyla. II. *Sich ~* svalka sig, afkylas. III. *itr. h.* ⚓ blåsa (upp).

Kühler, *-s*, -, *m.* kylare, kylapparat.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

kühlig, *a.* kylig, sval.
Kühling, -[e]*s*, -*e*, *m.* zool. id (Leuciscus idus).
Kühlte, -*n*, *f.* ⚓ kultje.
Kühlung, 0, *f.* svalka; för öfr. se *kühlen.*
kühn, *a.* djärf, oförskräckt.
Kuhne, -*n*, *f.* kalkon.
Kühnheit, -*en*, *f.* djärfhet; djärf handling.
kühnlich, *adv.* djärft, oförskräckt.
Kühnling, -[e]*s*, -*e*, *m.* djärf person, våghals.
Kujón, -[e]*s*, -*e* el. -*s*, *m.* kujon, pultron.
kujonierlen, -*te*, -*t*, *tr.* kujonera.
Küken se *Küchen.*
Kuku[c]k se *Kuckuck.*
Kukúmer, -*n*, *f.* gurka.
kulánt, *a.* tillmötesgående, som ej gör svårigheter, rask, ferm.
Kulánz, 0, *f.* tillmötesgående, jfr föreg.
kulinárisch, *a.* kulinarisk.
Kulisse se *Coulisse.*
kullerlin se *kollern.*
Kulm, -[e]*s*, -*e*, *m.* höjd, bärgstopp.
kulminierlen, -*te*, -*t*, *itr. h.* kulminera, nå sin höjdpunkt.
Kult, -[e]*s*, -*e*, *m.* kult, dyrkan.
kultivierbär, *a.* möjlig att kultivera.
kultivierlen, -*te*, -*t*, *tr.* kultivera, bearbeta, uppodla. **Kultivierung**, *f.*
Kultúr, -*en*, *f.* kultur, odling, bildning. **-arbeit**, -*en*, *f.* kulturarbete, civiliseringsförsök. **-bild**, -[e]*s*, -*er*, *n.* kulturbild. **-fähig**, *a.* mottaglig för kultur, för civilisation. **-geschichte**, -*n*, *f.* kulturhistoria. **-geschichtlich**, *a.* kulturhistorisk. **-kampf**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* kulturkamp. **-kämpfer**, -*s*, -, *m.* (för)kämpe för kulturen. **-pflanze**, -*n*, *f.* kulturväxt, odlad växt. **-volk**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* kulturfolk.
Kultus, -, *Kulte*, *m.* = *Kult.* **-minister**, -*s*, -, *m.* kultus-, ecklesiastikminister. **-ministerlium**, -*um*[*s*], -*en*, *n.* ecklesiastikdepartement.
Kumis[**s**] se *Kumys.*
Kummle, -*en*, *f.* dim. *Kümmchen*, *-lein*, 1. (sopp)skål, bål, fat. 2. kar, bassäng. **-karre**, -*n*, *f.* vippkärra.
Kümmel, -*s*, -, *m.* 1. kummin. F bildl. ~ *und Salz:* blandadt svart och hvitt. 2. (kummin)bränvin. **-branntwein**, -*s*, -*e*, *m.* kumminbränvin. **-brot**, -[e]*s*, -*e*, *n.* kumminbröd. **-bruder**, -*s*, -†, *m.* vän af flaskan, sup-ut. **-flasche**, -*n*, *f.* bränvinsflaska. **-käse**, -*s*, -, *m.* kumminost.
kümmelln, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* krydda med kummin. II. *itr. h.* F hälsa på flaskan, supa.
Kummer, -*s*, 0, *m.* 1. bekymmer, sorg. 2. bekymmersamt läge, elände. **-frei**, *a.* sorgfri. **-gefühl**, -[e]*s*, -*e*, *n.* (känsla af) sorg. **-krank**, *a.* tärd af bekymmer. **-los**, *a.* bekymmerslös. **-schwer**, *a.* nedtyngd af bekymmer; bekymmersam. **-stunde**, -*n*, *f.* sorglig stund, sorgens stund. **-thräne**, -*n*, *f.* bekymrets, sorgens tår. **-voll**, *a.* bekymmersam, bekymmerfull.
kummerhaft, *a.* bekymmersam.
kümmerlich, *a.* eländig, jämmerlig, behöfvande, torftig, förkrympt, karg, knapp.
1. **Kümmerling**, -[e]*s*, -*e*, *m.* stackare, kräk.
2. **Kümmerling**, -[e]*s*, -*e*, *m.* gurka.
kummerlin, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. lida nöd. 2. sörja, nedtyngas af bekymmer.
kümmerlin, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. = *kummern.* 2. afv. *s.* vara förkrympt, utveckla sig klent, tyna, med nöd draga sig fram. II. *tr.* 1. bekymra, bedröfva. 2. *Jmdn* ~ vara föremål för ngns omsorg, bekymra, angå, röra ngn. III. *Sich* ~ 1. bekymra sig, sörja, *über etw.* (ack.): öfver ngt. 2. *Sich um etw.* ~ bekymra, bry, vårda sig om ngt.
Kümmernis[**s**], -*se*, *f.* bekymmer.
Kummet, -[e]*s*, -*e*, *n.* bogträ; sele.
Kump, -[e]*s*, -*e*, *m.* = *Kumme.*
Kumpán, -[e]*s*, -*e*, *m.* kamrat, sälle, ture.
Kumpen, -*s*, -, **Kumpf**, -[e]*s*, -*e*, *m.* = *Kumme.*
Kumt se *Kummet.*
kumulierlen, -*te*, -*t*, *tr.* i sht jur. kumulera, hopa. **Kumulierung**, *f.*
Kumys, -, 0, *m.* kumys (jäst stonmjölk).
kund, predikativt *a.* och *adv.* 1. bekant, känd. ~ *geben*, *machen*, *thun* (afv. sammansättnfvet): tillkännagifva, bekantgöra, kungöra, offentliggöra, meddela, afv. ~ *und zu wissen thun;* ~ *geben:* afv. visa, ådagalägga. 2. ✱ *einer* (gen.) *Sache* ~ *sein:* känna till ngt. **-gebend**, *a.* som visar, ådagalägger. **-gebung**, -*en*, *f.* betygande, bevis, prof. **-machung**, -*en*, *f.* tillkännagifvande, kungörelse.
kundbár, *a.* bekant, känd.
kündbár, *a.* uppsägbar.
Kundbarkeit, 0, *f.* egenskap att vara känd, offentlighet, kännedom.
Kündbarkeit, 0, *f.* uppsägbarhet.
Kunde, I. -*n*, -*n*, *m.* afv. ✱ -*n*, *f.* 1. kund. 2. person, sälle. II. -*n*, *f.* 1. underrättelse, kännedom, t. ex. ~ *von etw. haben*, *erhalten:* hafva, få kännedom om ngt, *jmdm* ~ *von etw. geben:* underrätta ngn om ngt. 2. 0, kunskap, kunnighet. **-n...** Ex. **~brot**, -[e]*s*, -*e*, *n.* bröd åt kunder. **~cigarre**, -*n*, *f.* god cigarr åt kunder. **~zahl**, -*en*, *f.* antal kunder.
kündlen, -*ete*, *ge-et*, *tr.* 1. tillkännagifva, kungöra, meddela. 2. uppsäga.
kundig, *a.* 1. kunnig, erfaren, bekant med. *Einer* (gen.) *Sache* ~ *sein:* a) känna till, b) förstå sig på, vara hemmastadd i ngt. 2. = föij.
kündig, *a.* bekant, känd.
kündiglen, -*te*, *ge-t* = *künden* 2 och ✱ 1.
Kündigung, -*en*, *f.* uppsägning. **-s...** Ex. **~frist**, -*en*, *f.* **~termin**, -[e]*s*, -*e*, *m.* uppsägningstermin.
Kundin, -*nen*, *f.* (kvinlig) kund.
Kundschaft, -*en*, *f.* 1. a) 0, egenskap af kund, b) samtlige kunder. 2. kunskapande, spåjande, rekognoscering, underrättelse, upplysning.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

kundschaft|en, *-ete, ge-et, tr.* och *itr. h.* kunskapa, späja, utforska. **Kundschafter**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* kunskapare, spejare, spion. **Kundschafterei**, *-en, f.* kunskapande, spionerande. **künftig**, *a.* tillkommande, framtida, framdeles. *Das ~e Leben:* lifvet efter detta, *die ~e Woche:* nästa vecka. **-hin**, *adv.* framdeles, hädanefter. **Künftigkeit**, *-en, f.* 1. 0, framtid. 2. framtida tilldragelse. **Kunkel**, *-n, f.* 1. spinnrock, stv. spinnrockshufvud och tätt. Bildl. *Werg an der ~ haben, an die ~ bekommen:* ha, få ngt att göra, *etw. an der ~ haben:* hafva ngt i sinnet. 2. rum, samkväm där det spinnes, spinnstuga. 3. kvinna, käring. **-adel**, *-s,* 0, *m.* adel på kvinnolinien. **-frau**, *-en, f.* spinnerska. **-hof**, *-[e]s,* 0, *m.* i spinnstugan uppvaktande kavaljerer. **-lehen**, *-s, -, n.* förlåning som ärfves äfven på kvinnolinien. **-schenke**, *-n, f.* lysningspresent. **-stube** = *Kunkel 2.*

kunkel|n, *-te, ge-t, itr. h.* hemligt syssla, i smyg tala, glunka.

Kunst, *-e* †, *f.* 1. konst. *Schwarze ~* svartkonst. 2. konststycke. **-adel**, *-s,* 0, *m.* konstnärsadel. **-akademie**, *-en, f.* konstakademi. **-anlage**, *-n, f.* 1. talang, anlag för ngn konst. 2. (park)anläggning. **-arbeit**, *-en, f.* konstarbete. **-ausdruck**, *-[e]s, -e* †, *m.* konstord, konstterm. **-ausstellung**, *-en, f.* konstutställning. **-beflissen**, *a.* konstidkande. **-beilage**, *-n, f.* konstbilaga, konstafdelning. **-beruf**, *-[e]s,* 0, *m.* konstnärskallelse. **-butter**, 0, *f.* konstsmör. **-dichtung**, 0, *f.* konstpoesi. **-drechsler**, *-s, -, m.* konstsvarfvare. **-eifer**, *-s,* 0, *m.* konstnit. **-erfahren**, *a.* konsterfaren. **-erzeugnis[s]**, *-ses, -se, n.* konstalster. **-färber**, *-s, -, m.* skönfärgare. **-färberei**, *-en, f.* skönfärgeri. **-fertig**, *a.* konstfärdig. **-fertigkeit**, 0, *f.* konstfärdighet. **-feuer**, *-s, -, n.* konsteld, fyrverkeri. **-fleiss**, *-es,* 0, *m.* konstfilt. **-gärtner**, *-s, -, m.* trädgårdsmästare. **-gärtnerei**, 0, *f.* trädgårdsodling. **-gebilde**, *-s, -, n.* konstprodukt, konstalster. **-gegenstand**, *-[e]s, -e* †, *m.* konstsak. **-gemäss**, *a.* konstmässig. **-genosse**, *-n, -n, m.* konstnärskamrat, idkare af samma konst. **-gerecht** = *-gemäss.* **-geschichte**, *-n, f.* konsthistoria. **-geschichtlich**, *a.* konsthistorisk. **-getriebe**, *-s, -, n.* maskin. **-geübt**, *a.* konstskicklig, konsterfaren. **-gewebe**, *-s, -, n.* konstväfnad. **-gewerbe**, *-s, -, n.* konstalöjd, industri. **-gewerblich**, *a.* industriell. **-griff**, *-[e]s, -e, m.* konstgrepp, knep. **-handel**, *-s,* 0, *m.* konsthandel. **-händler**, *-s, -, m.* konsthandlare. **-handlung**, *-en, f.* konsthandel. **-industrie**, *-en, f.* konstindustri, konstslöjd. **-kabinett**, *-[e]s, -e, n.* konstkabinett. **-kammer**, *-n, f.* konstkammare. **-kenner**, *-s, -, m.* konstkännare. **-kniff** = *-griff.* **-liebhaber**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* amatör, dilettant. **-los**, *a.* konstlös, okonstlad, naturlig. **-lösigkeit**, 0, *f.* konstlöshet, natur. **-mässig**, *a.* konstmässig. **-meister**, *-s, -, m.* ⊕ konstmästare. **-mittel**, *-s, -, n.* konstmedel, konstgjordt medel. **-neid**, *-[e]s,* 0, *m.* yrkesafund. **-pause**, *-n, f.* fröa ofrivillig paus emedan man kommit af sig. **-pfeifer**, *-s, -, m.* stadsmusikant. **-poesie** = *-dichtung.* **-rad**, *-[e]s, -er* †, *n.* ⊕ konsthjul. **-rüdener**, *-s, -, m.* vältalare. **-rüdnerisch**, *a.* vältalig, retorisk. **-reich**, *a.* konstrik. **-reise**, *-n, f.* konstresa. **-reiter**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* konstberidare, konstberiderska. **-richter**, *-s, -, m.* konstdomare. **-sache**, *-n, f.* konstsak. **-sammlung**, *-en, f.* konstsamling. **-schatz**, *-es, -e* †, *m.* konstskatt. **-schule**, *-n, f.* 1. konstskola, teknisk skola. 2. (konstnärs-) skola, konstriktning. **-sinn**, *-[e]s,* 0, *m.* konstsinne, smak. **-sinnig**, *a.* begåfvad med konstsinne, med smak. **-sprache**, *-n, f.* konstspråk, terminologi. **-stickerei**, *-en, f.* broderi. **-strasse**, *-n, f.* anlagd väg. **-stück**, *-[e]s, -e, n.* konststycke. **-tischler**, *-s, -, m.* konstsnickare. **-tischlerei**, 0, *f.* konstsnickeri. **-trieb**, *-[e]s, -e, m.* konstnärsinstinkt. **-verein**, *-[e]s, -e, m.* konstförening. **-verlag**, *-[e]s, -e, m.* konsthandel med förlagsrätter. **-verständig**, *a.* (konst)kännar-. **-verständige(r)**, (adj. böjn.) *m.* konstkännare. **-voll**, *a.* konstrik. **-welt**, 0, *f.* konstnärsverld. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* konstverk. **-wert[h]**, *-[e]s,* 0, *m.* konstvärde. **-widrig**, *a.* stridande mot konstens regler. **-wiese**, *-n, f.* konstgjord äng, insådd åker. **-wissenschaftlich**, *a.* estetisk. **-wolle**, 0, *f.* konstull. **-wort**, *-[e]s, -er* †, *n.* konstord, konstterm. **-würtelln**, *-te, ge-t, itr. h.* i ottid slå omkring sig med konstord.

Künstelei, *-en, f.* förkonstling.

künstel|n, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. konstmässigt arbeta. 2. på ett konstladt sätt åstadkomma, framkonstla, låtsa, hyckla. *Gekünstelt:* konstlad, onaturlig, skrufvad.

Künstler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* konstnär. **-ruhm**, *-[e]s,* 0, *m.* konstnärsrykte.

künstlerhaft, **künstlerisch**, *a.* konstnärlig.

künstler|n, *-te, ge-t, itr. h.* vara konstnär.

Künstlerschaft, *-en, f.* 1. 0, konstnärskap. 2. samtlige konstnärer, konstnärsförening.

künstlich, *a.* 1. konstrik, konstmässig, invecklad, konstgjord, artificiell, oäkta, löe-. 2. slug, slipad.

Künstlichkeit, *-en, f.* 1. 0, konstnärlighet. 2. konstighet, konstig sak.

Künstling, *-[e]s, -e, m.* dilettant.

kunterbunt, *a.* brokig, huller om buller.

Kunz, *-es* el. *-en[s], -e[n], m. spr.* för *Heinz.*

Küps, *-n, f.* ⊕ kyp. **-n...** Ex. ~**blau**, *-[e]s,* 0, *n.* kypblått.

Kupélle, *-n, f.* ⊕ kapell.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har varit till hjälpverb.

kupellier|en, *-te, -t, tr.* ⊕ afdrifva, kupellera.
Kupfer, *-s, -, n.* 1. 0, koppar. 2. dim. *Kupferchen* el. *Küpferchen, -lein*, kopparstick. 3. 0, kopparfärgadt utslag i ansigtet; finnar. **-ader**, *-n, f.* kopparådra. **-ärtig**, *a.* kopparaktig. **-ausschlag**, *-[e]s, -e* †, *m.* = *Kupfer 3.* **-blau**, *-[e]s, 0, n.* kopparblått, bärgblått. **-blech**, *-[e]s, 0, n.* kopparbleck. **-blick**, *-[e]s, 0, m.* kopparglans (glans af blank koppar). **-blüt[h]e**, *0, f.* min. kopparblomma. **-drabt**, *-[e]s, -e* †, *m.* koppartråd. **-druck**, *-[e]s, -e, m.* koppartryck. **-druckerfarbe**, *-n, f.* **-druckschwarz**, *-es, 0, n.* **-druckschwärze**, *-n, f.* koppartrycksvärta. **-erz**, *-es, -e, n.* kopparmalm. **-farben**, **-farbig**, *a.* kopparfärgad. **-geld**, *-[e]s, 0, n.* kopparpengar. **-gerät[h]**, **-geschirr**, *-[e]s, -e, n.* kopparkärl. **-gesicht**, *-[e]s, -er, n.* kopparansigte. **-glanz**, *-es, 0, m.* min. kopparglans. **-gold**, *-[e]s, 0, n.* similor, ett slags mässing. **-grün**, *a.* koppargrön, ärggrön. **-haltig**, *a.* kopparhaltig. **-hammer**, *-s, -†, m.* kopparhammare, a) verktyg, b) brak. **-hütchen**, *-s, -, n.* kopparhatt, knallhatt. **-kessel**, *-s, -, m.* kopparkittel. **-kies**, *-es, 0, m.* min. kopparkis. **-lahn**, *-[e]s, -e, m.* kopparlan, oäkta guldlan. **-lasur**, *-[e]s, 0, m.* kopparlasur, bärgblått. **-münze**, *-n, f.* kopparmynt. **-nase**, *-n, f.* kopparnäsa. **-natter**, *-n, f.* äsping. **-platte**, *-n, f.* kopparplåt. **-rot[h]**, *a.* kopparröd. **-rät[h]e**, *0, f.* kopparrodnad. **-sammlung**, *-en, f.* kopparstickssamling. **-schmied**, *-[e]s, -e, m.* kopparslagare. **-stecher**, *-s, -, m.* kopparstickare. **-stich**, *-[e]s, -e, m.* kopparstick. **-titel**, *-s, -, m.* titelgravyr. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* 1. kopparverk. 2. planschverk med kopparstick.
kupfericht, **kupferig**, *a.* 1. kopparaktig, kopparhaltig. 2. finnig.
Kupferling, *-[e]s, -e, m.* kopparmynt.
1. **kupfern**, *a.* af koppar, koppar-.
2. **kupferl|n**, *-te, ge-t, tr.* beslå med koppar, förkoppra. **Kupf[e]rung**, *f.*
Kuppe, *-n, f.* dim. *Küppchen, -lein*, 1. rund bärgstopp. 2. fingerspets. 3. hufvud på spik el. nät. 4. hvälfd rundning. **-n...** Kz. **~berg**, *-[e]s, -e, m.* = *Kuppe 1.* **~nagel**, *-s, -†, m.* tenlika.
Kuppel, *-n, f.* 1. = *Koppel 1—3.* 2. kupol. **-ärtig**, *a.* kupolartad, hvälfd. **-bau**, *-[e]s, -ten, m.* kupol(byggnad). **-dach**, *-[e]s, -er* †, *n.* kupol(tak). **-gewölbe**, *-s, -, n.* kupol(hvalf).
Kuppel... jfr *kuppeln 2.* Kz. **-dienst**, *-[e]s, 0, m.* kopplaryrke. **-peiz**, *-es, -e, m.* F lön för koppling. *Sich einen ~ verdienen:* koppla ihop ett par.
Kuppelei, *-en, f.* koppleri, kopplande.
kuppeln, *-te, ge-t, tr.* 1. = *koppeln 1.* 2. äfv. *itr. h.* koppla (vara kopplare, kopplerska). 3. bygga i form af el. förse med kupol(er). *Sich ~* höja sig kupolformigt. *Gekuppelt:* a) kupolformig, b) försedd med kupol(er). **Kupp[e]lung**, *f.*
kuppig, *a.* i sms. försedd med så el. så beskaffad(e) *Kuppe(n).*
Kuppler, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* kopplare, kopplerska.
Kupplerei, *-en, f.* koppleri, koppling.
kupplerhaft, **kupplerisch**, *a.* kopplaraktig. kopplar-.
Kur, *-en, f.* 1. med. kur. *Eine ~ gebrauchen:* genomgå en kur. *Jmdn in der ~ haben:* hafva ngn under sin behandling, sköta ngn (om läkare). 2. se *Cour.* **-gast**, *-[e]s, -e* †, *m.* kurgäst, badgäst. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* societetshus vid badort. **-hotel**, *-s, -s, n.* hotell för badgäster. **-kosten**, *plur.* kostnader för en kurs genomgående, för en badsejur. **-liste**, *-n, f.* förteckning öfver kurgäster, öfver badgäster. **-methode**, *-n, f.* kurmetod, behandlingssätt. **-ort**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *m.* kurort, badort. **-pfuscher**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* kvacksalfvare, kvacksalfverska. **-saal**, *-[e]s, -e* †, *m.* societetssal vid badort. **-schmied**, *-[e]s, -e, m.* hofslagare som äfv. kurerar hästajukdomar. **-zeit**, *-en, f.* (bad)säsong.
Kür... Kz. **-fürst**, *-en, -en, m.* kurfurste. **-fürstent[h]um**, *-[e]s, -er* †, *n.* kurfurstendöme. **-fürstin**, *-nen, f.* kurfurstinna. **-fürstlich**, *a.* kurfurstlig. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* kurfurstligt hus. **-hessen**, *-s, 0, n. npr.* Kurhessen. **-hut**, *-[e]s, -e* †, *m.* kurfurstehatt. **-kind**, *-[e]s, -er, n.* adoptivbarn, fosterbarn. **-pfalz**, *0, f. npr.* Pfalz. **-würde**, *-n, f.* kurfurstevärdighet.
kuránt se *courant.*
kuránzl|en, *-[es]t, -te, -t, tr.* lexa upp, skrubba upp.
Kürass, *-es, -e, m.* ⚔ kyrass.
Kürassier, *-[e]s, -e, m.* kyrassier.
Kurát, *-[e]s, -e, m.* kyrkoherde, själasörjare.
Kuratél, *-en, f.* kuratel, förmynderskap.
Kurátor, *-s, Kuratóren, m.* kurator, förmyndare.
Kuratórium, *-um[s], -en, n.* 1. kuratel, förmynderskap. 2. kuratorskonvent, samtlige kuratorer.
Kurbe[l], *-n, f.* vef.
kurbel|n, **kurbl|en**, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* vefva.
Kürbis, *-ses, -se, m.* bot. kurbits; pumpa; kalabass. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* kalabasträd. **-flasche**, *-n, f.* kalabass(flaska). **-frucht**, *-e* †, *f.* = *Kürbis.*
Kure, *-n, -n, m.* kurländare.
kurl|en, **kürl|en**, *-te, ge-t* och *kor, köre, gekoren, -e, tr.* välja, utvälja.
kuriál, *a.* kurial-, kansli-. **-stil**, *-[e]s, -e, m.* kurialstil, kanslistil.
Kuriálien, *plur.* (kansli)formaliteter.
Kuriát... Kz. **-stimme**, *-n, f.* för flera gemensam röst vid omröstningar.
Kurie, *-n, f.* 1. kuria. 2. rådsförsamling, kammare.
Kurier, *-[e]s, -e, m.* kurir. **-zug**, *-[e]s, -e* †, *m.* järnv. kurirtåg.

* äkta sms. F familjart. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

kurier||en, *-te, -t, tr.* kurera, bota, *jmdm eine Krankheit:* ngn för en sjukdom.
Kurin, *-nen, f.* kurländska.
kuriös, *a.* kuriös, löjlig, besynnerlig.
Kuriosität, *-en, f.* kuriositet, märkvärdighet, a) 0, egenskap, b) sak.
Kuriósi||um, *-um[s], -en* el. *-a, n.* = *Kuriosität b*).
kürisch, *a.* kinkig, svår att tillfredsställa.
kürländisch, *a.* kurländsk.
Kurre, *-n, f.* zool. 1. knorrhane, gnoding (Trigla gurnardus). 2. kalkon. 3. tjäder.
kurr||en, *-te, ge-t, itr. h.* kurra, mumla, knorra.
Kurrendáner, *-s, -, m.* kringvandrande djäkne, jfr följ.
Kurrénde, *-n, f.* 1. skara kringvandrande djäknar som med sång söka förvärfva sitt uppehälle. 2. cirkulär. **-junge**, *-n, -n,* **-schüler**, *-s, -, m.* kringvandrande djäkne, jfr *Kurrende 1.*
kurrént, *a.* = *courant.* **-schrift**, 0, *f.* tysk skrifstil.
kurrig, *a.* 1. stridslysten, grälaktig. 2. besynnerlig, egendomlig, komisk, rolig.
Kurs, *-es, -e, m.* kurs. **-abschlag**, *-[e]s, -e* †, *m.* handel. baisse, prisfall. **-bericht**, *-[e]s, -e, m.* börsberättelse. **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* börsblad. **-buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* kommunikationstabell. **-fähig**, *a.* handel. ~ *sein:* hafva kurs. **-notierung**, *-en, f.* kursnotering.
Kürschner, *-s, -, m.* körsnär, buntmakare. **-wa[a]re**, *-n, f.* pälsvara.
Kürschnerei, 0, *f.* körsnärshandtverk.
kursier||en, *-te, -t, itr. h.* cirkulera, vara i omlopp.
kursiv, *a.* kursiv. **-schrift**, *-en, f.* kursiv (stil).
kursórisch, *a.* kursorisk, kursiv.
Kurs||us, *-us, -e, m.* (undervisnings)kurs, pensum.
Kurtisáne, *-n, f.* kurtisan.
Kurve, *-n, f.* kurva.
kurz, *kürzer, kürzest, a.* kort. *Ein ~es Ende:* en liten bit. ~ *von Gedanken sein:* vara korttänkt. ~ *und klein hauen:* slå, hugga sönder i smulor, äfv. F bildl. grundligt mörbulta. ~ *angebunden sein:* handla raskt, äfv. vara kort om hufvudet. *In ~er Zeit* el. *in ~em:* inom kort, *vor ~em:* för kort tid sedan. *Über ~ oder lang:* förr eller senare. *Einen ~en Entschluss fassen:* fatta ett raskt beslut, ~ *entschlossen:* beslutsam. *~en Prozess* el. *es ~ mit jmdm machen:* göra processen kort med ngn. *Viel in ~en Worten sagen:* säga mycket i få ord. *Zu ~ fallen* el. *kommen* el. *schiessen:* komma till korta. F *etw. nicht ~ kriegen:* ej begripa en sak. *Den kürzeren ziehen:* draga kortaste strået. **-angebunden**, *a.* kort om hufvudet. **-armig**, *a.* kortarmad. **-ät[h]mig**, *a.* som har kort andedrägt, kortandad. **-ät[h]migkeit**, 0, *f.* kort andedrägt, andtäppa. **-flüg[e]lig**, *a.* kortvingad. **-gefasst**, *a.* kortfattad. **-gefesselt**, *a.* veter. som har korta hasar. **-geschoren**, *a.* kortklippt. **-geschwänzt**, *a.* kortsvansad. **-haarig**, *a.* korthårig. **-halsig**, *a.* korthalsad. **-lebend**, **-lebig**, *a.* kortlifvad. **-lebigkeit**, 0, *f.* kort lif. **-ohrig**, *a.* kortörad. **-schrift**, *-en, f.* snabbskrift, stenografi. **-schwänzig**, *a.* kortsvansad. **-sichtig**, *a.* 1. närsynt, bildl. kortsynt. 2. handel. ~*er Wechsel:* växel med kort sigt. **-sichtigkeit**, 0, *f.* närsynthet, bildl. kortsynthet. **-silbig**, *a.* gram. kortstafvig. **-stämmig**, *a.* lågstammig. **-stielig**, *a.* som har kort(a) stjälk(ar). **-ům**, *adv.* kort och godt, kort sagdt. **-wég**, *adv.* kort, helt kort, rent ut. **-weil**, *(-s)*, 0, *f., m.* och *n.* **-weile**, 0, *f.* förströelse, tidsfördrif. **-weilig**, *a.* roande, rolig. **-er...** Ex. ~**hand**, *adv.* helt hastigt, i en handvändning.
Kürze, *-n, f.* 1. vanl. 0, korthet, kort tid, kort uttryckssätt. *In der ~ erzählen:* berätta helt kort. *Etw. in der ~ abthun:* göra processen kort med ngt, hastigt undanstöka ngt. 2. gram. kort stafvelse.
kürz||en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* 1. förkorta, göra kortare. 2. afkorta, minska. *Jmdn um den Lohn ~* undanhålla ngn hans lön, *jmdm den Lohn ~* minska ngns lön. **Kürzung**, *f.*
kürzlich, *adv.* 1. kort, i korthet. 2. nyligen, för kort tid sedan.
kusch, *interj.* kusch!
kuschl||en, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* och *sich ~* kuscha, lägga sig, hålla sig tyst.
Kuss, *-es, -e* †, *m.* kyss. **-finger**, *-s, -, m.* **-hand**, *-e* †, *f.* **-händchen**, *-s, -, n.* slängkyss. bildl. *etw. mit Kusshand thun:* hjärtans gärna göra ngt.
1. küss||en, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *tr.* kyssa. II. *Sich* (recipr.) ~ kyssas.
2. Küssen se *Kissen.*
Küsser, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* kyssande (person).
Küsserei, *-en, f.* kyssande.
küsserig, **küsserlich**, *a.* 1. kysstäck. 2. kysslysten.
küsser||in, *-te, ge-t, opers. Mich küssert:* jag längtar efter kyssar.
Küste, *-n, f.* kust. **-n...** Ex. ~**bewohner**, *-s, -, m.* kustbo. ~**fahrer**, *-s, -, m.* kustfarare. ~**fahrt**, 0, *f.* kustfart. ~**land**, *-[e]s, -er* †, *n.* kustland. ~**wächter**, *-s, -, m.* kustvakt,
Küster, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* klockare, klockarfru.
Küsterei, *-en, f.* 1. klockarbefattning. 2. klockargård.
Kustóde, *-n, -n, m.* = *Kustos 1.*
Kustos, *-, Kustóden, m.* 1. kustos, uppsningsman, väktare. 2. boktryck. kustod.
Kutschl||e, *-en, f.* dim. *Kütschchen, -lein,* droska; diligens; vagn. ~ *und Pferde halten:* hålla hästar och vagn. **-bock**, *-[e]s, -e* †, *m.* kuskbock. **-kasten**, *-s, -, m.* droskläda. **-pferd**, *-[e]s, -e, n.* vagnshäst. **-wagen**, *-s, -[†], m.* droska. **-en...** Ex. ~**haus**, *-es, -er* †, *n.* vagnshus, vagnslider. ~**himmel**, *-s, -, m.* vagnstak, vagnskur. ~**macher**, *-s, -, m.* vagnmakare. ~**riemen**, *-s, -, m.* ⊕ vagnsrem. ~**schlag**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-[e]s, -e †, m. vagnsdörr. ~tritt, -[e]s, -e, m. fotsteg på vagnar.
kutschiren, -[es]t, -te, ge-t = *kutschieren.*
Kutscher, -s, -, m. kusk. -bock, -[e]s, -e †, -sitz, -es, -e, m. kuskbock.
kutscherhaft, kutscherlich, a. som en kusk, på kuskmanér.
kutschierlen, -te, -t, itr. s. och h. åka, köra.
Kutts, -n, f. (munk)kåpa. -n... Ex. ~träger, -s, -, m. munk. ~volk, -[e]s, 0, n. munkar, klosterfolk. ~zeug, -[e]s, -e, n. ett slags groft ylletyg.
Kuttel, -n, f. inälfvor.
Kutter, -s, -, m. ⚓ kutter.
Kux, -es, -e, m. aktie i bärgverk. -kränzler, -partierer, -s, -, m. bärgverksaktiemäklare.
Ky... se *Cy...*

L.

L, 1. -['s], -['s], n. gram. 1. 2. förkortn. för a) *lies:* läs, b) *Liter:* liter.
la, I. *interj.* la! t. ex. *tra ~ ~!* II. *adv. So ~ ~* så där, så tämligen.
La[a]b, -[e]s, -e, n. 1. löpe. 2. löpmage. -käse, -s, -, m. sötost. -kraut, -[e]s, -er †, n. måra (Galium). -magen, -s, -, m. löpmage.
Laban, -s, -s el. -e, m. 1. *npr.* Laban. 2. sfv. Labánder, -s, -, m. F flabb.
Labarum, -s, -s, n. labarum, korsfana.
Labbe, -n, f. 1. tjock, hängande läpp. 2. zool. labb (Lestris parasitica).
labber, a. ⚓ laber.
Labberdán, -[e]s, -e, m. kabeljo.
labberig, a. fadd, söt, äcklig.
labberlln, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. lapa. 2. slicka. 3. pladdra.
Labe, -n, f. vederkvickelse, läskedryck. -becher, -s, -, -kelch, -[e]s, -e, m. vederkvickande, läskande bägare, dryck. -kühle, 0, f. vederkvickande svalka. -schale, -n, f. = -becher. -trank, -[e]s, -e †, m. läskedryck.
l. labllen, -te, ge-t, I. tr. tillsätta löpe till, komma att löpna. II. *Sich ~* löpna. Labung, f.
2. labllen, -te, ge-t, tr. och *sich ~* vederkvicka (sig), läska (sig), svalka (sig). Labung, f. sfv. = *Labsal.*
Laberdán se *Labberdan.*
labét, a. kortspel. bet.
labiál, a. gram. labial, läpp-.
Labiále, -n, f. gram. labial, läppbokstaf.
Labillum, -um[s], -en el. -a, n. 1. bot. läpp. 2. mus. labium.
Laberánt, -en, -en, m. laborant, laborator, kemist.
Laboratórium, -um[s], -en, n. laboratorium.
laborlerlen, -te, -t, itr. h. laborera. *An etw.* (dat.) ~ laborera med, lida af ngt.
Läbsäl, -[e]s, -e, n. vederkvickelse.
Labyrínth, -[e]s, -e, n. labyrint.
labyrínthisch, a. labyrintisk, villosam.
Lach... Ex. -baum, -[e]s, -e †, m. märkt träd, gränsträd. -bruder, -s, -†, m. skrattare. -krampf, -[e]s, -e †, m. konvulsiviskt skratt. -lied, -[e]s, -er, n. lustig, skrattretande visa. -lust, 0, f. skrattlust. -lustig, a. skrattlysten. -muskel, -s, -n, m. skrattmuskel. -steig, -[e]s, -e, m. skog. skogsstig huggen genom skogen i sht i och för dess indelning till trakthygge. -taube, -n, f. skrattdufva.
lachbär, a. skog. lämplig att tappa kåda af.
1. Lache, -n, f. skratt. *Eine laute* el. *helle ~ aufschlagen:* brista ut i gapskratt.
2. Lache, -n, f. pöl, puss.
3. Lache, -n, f. skog. 1. i ett träd inhugget märke. 2. märkt träd, gränsträd. 3. inskärning, skåra i barrträd till kådans aftappning.
lächellln, -te, ge-t, itr. h. och tr. le, leende säga, uttala, ingjuta, t. ex. *seine Einwilligung ~, Zufriedenheit ins Herz ~. Sein Auge lächelte Freude:* glädjen lyste ur hans ögon.
l. lachllen, -te, ge-t, I. itr. h. skratta. *Einer* (gen.) *Sache* el. vanl. *über eine Sache ~* skratta åt ngt. *Das ist zum ~* det är löjligt. bildl. le, t. ex. *das Glück lacht ihm, ein heiterer Himmel lacht über der Gegend.* II. tr. 1. skrattande säga, uttala, t. ex. *ha, lachte der Kaiser; er lachte mir Beifall.* 2. *Sich* (dat.) *Seitenstechen ~* skratta så att man får håll. *Sie können dich doch nicht um dein Ansehen ~* de kunna dock icke med sitt skratt beröfva dig ditt anseende. III. *Sich krank, tot* el. *zu Tode ~* skratta sig sjuk, skratta ihjäl sig.
2. lachllen, -te, ge-t, tr. skog. 1. inhugga ett märke i, märka. 2. göra en skåra i barrträd för kådans aftappning. 3. hugga upp, t. ex. *einen Steig durch Buschholz.*
Lacher, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. skrattande (person), skrattare. 2. skratt, skrattsalva.
lacherhaft, a. skrattlysten.
lächerlich, a. löjlig. *~ machen:* förlöjliga.
Lächerlichkeit, -en, f. löjlighet.
lächerlln, -te, ge-t, tr. *Jmdn ~* komma, narra en att skratta, väcka ens löje, förefalla en löjlig. Opers. *es lächert mich:* jag känner lust att skratta, finner det löjligt.
lachhaft, a. löjlig.
lachig, a. 1. skrattlysten. 2. full af pölar.
Lächler, -s, -, m. ~in, -nen, f. leende person.
Lachs, -es, -e [†], m. dim. *Lächschen, -lein,* 1. lax. 2. *Danziger ~* ett slags bränvin från Danzig. 3. F bildl. a) bredmunt kvinna, b) pengar, schaber, c) stryk, påkolja. -brut, 0, f. laxyngel. -fang, -[e]s, 0, m. laxfångst.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-**forelle**, -*n*, *f*. laxöring (Salmo trutta). -**kind**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. laxunge, forell.
Lachter, -*s*, -, *n*. -*n*, *f*. bärg. famn(mått).
Lack, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. och ✱ *n*. 1. gummilacka, stock-, korn-, klump-, kaklack, schellack. 2. (lack)fernissa. 3. (sigill)lack. 4. bot. gyllenlack (Cheiranthus Cheiri). -**arbeit**, -*en*, *f*. lackerad vara. -**farbe**, -*n*, *f*. 1. lackfärg. 2. lackerad färg. -**firnis**[**s**], -*ses*, -*se*, *m*. lackfernissa. -**leder**, -*s*, 0, *n*. blankläder. -**stiefel**, -*s*, -, *m*. blankläderstöfvel. -**stock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. gyllenlacksstånd. -**wa**[**a**]**re**, -*n*, *f*. lackerad vara.
Lackéi se *Lakai*.
lack||**en**, -*te*, *ge-t*, **lackiér**||**en**, -*te*, -*t*, *tr*. 1. lackera. 2. P lura, draga vid näsan.
Lackíerer, -*s*, -, *m*. lackerare.
Lackmus, -[*ses*], 0, *n*. lackmus. -**blau**, *a*. lackmusblå. -**flechte**, -*n*, *f*. orseljlaf (Roccella). -**papier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. lackmuspapper.
Lade, -*n*, *f*. dim. *Lädchen*, -*lein*, 1. låda, kista. *Die* ~ *des Bundes:* förbundets ark. 2. a) handtverkslåda, b) skråsammankomst. 3. lan (tandlösa delen af hästars underkäk, på hvilken betslet hvilar).
Lade... jfr 2. *laden*. Ex. -**brief**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. stämning. -**damm**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. lastbrygga, kaj. -**fähigkeit**, 0, *f*. ⚓ lastdryghet, drägtighet. -**gebühr**, -*en*, *f*. lastningspengar. -**geld**, -[*e*]*s*, 0, *n*. 1. lastningskostnad. 2. stämningskostnad. -**geschwindigkeit**, 0, *f*. laddningshastighet. -**mäss**, -*es*, -*e*, *n*. krutmått. -**stock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. laddstock.
I. Laden, -*s*, -†, *m*. dim. *Lädchen*, -*lein*, 1. fönsterlucka. 2. (handels)bod. -**diener**, -*s*, -, *m*. bodbetjänt, handelsbokhållare. -**fenster**, -*s*, -, *n*. bodfönster. -**gehülfe**, -*n*, -*n*, *m*. handelsbiträde. -**hüter**, -*s*, -, *m*. F osäljbar vara. -**jungfer**, -*n*, -**mamsell**, -*en*, *f*. bodmamsell. -**preis**, -*es*, -*e*, *m*. bodpris. -**schwengel**, -*s*, -, -**schwung**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. F knodd. -**tisch**, -*es*, -*e*, *m*. boddisk.
2. ladi||**en**, *lädst* el. -*est*, *lädt* el. -*et*; *lud* el. -*ete*, *lüde* el. -*ete*; *ge-en*; -[*e*], *tr*. 1. lasta. bildl. *jmds Feindschaft auf sich* ~ ådraga sig ngns fiendskap, *ein schweres Joch auf sich* ~ påtaga sig ett tungt ok, *etw. auf jmdn* ~ äfv. påbörda ngn ngt, F *er hat schwer* el. *schief geladen:* han har tagit ett glas för mycket, han raglar. 2. ladda, t. ex. *Gewehre, elektrische Batterieen*. 3. inbjuda, bjuda; kalla, t. ex. *jmdn zu Tische* ~ bjuda ngn till middag, *vor Gericht* ~ kalla inför rätta, stämma.
Lader, -*s*, -, *m*. 1. lastkarl, lastare. 2. laddare.
lädier||**en**, -*te*, -*t*, *tr*. och *sich* ~ skada (sig).
Lädner, -*s*, -, *m*. bodbetjänt.
Lädnerin, -*nen*, *f*. bodmamsell.
Ladung, -*en*, *f*. 1. lastning. 2. last, laddning. F bildl. *er hat seine volle* ~ han har fått så mycket han tål. 3. laddning af el. i skjutvapen. 4. inbjudning, kallelse. -**s**... Ex. ~**fähigkeit**, 0, *f*. ⚓ lastdryghet, drägtighet. ~**platz**, -*es*, -*e* †, *m*. ⚓ lastageplats. ~**schein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ⚓ konnossement.
Ladíly, -*ys* el. -*ies*, *f*. lady.
Lafétte, -*n*, *f*. ✕ lavett.
lafettiér||**en**, -*te*, -*t*, *tr*. ✕ förse med lavett, lägga på sin lavett. **Lafettierung**, *f*.
Laffe, -*n*, -*n*, *m*. dim. *Läffchen*, -*lein*, glop, narr, gäck.
laffenmässig, *a*. narraktig.
Lage, -*n*, *f*. 1. läge. *In der* ~ *sein zu* ... vara i tillfälle att ... 2. lager, skikt; häfte, bundt. 3. ⚓ lag, t. ex. *die volle* ~ *geben:* gifva hela el. glatta laget. -**n**... Ex. ~**weise**, *adv*. lagervis.
Lägel, -*s*, -, *n*. lägel.
Lager, -*s*, -, *n*. 1. läger, säng, bädd, lägerstad. *Vom* ~ *aufkommen:* lemna sängen as. rekonvalescent. Äfv. vilda djurs läger. *Das Getreide geht zu* ~ säden lägger sig. 2. (krigs)läger, lägerplats. 3. ⊕ ställning hvarpå ngt hvilar. underlag för (vin)fat m. m., bädd. 4. (handels-) lager, upplag. 5. lager, skikt. 6. bottensats, jäst. -**apfel**, -*s*, -†, *m*. vinteräpple. -**baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. underlag. -**bestand**, -[*e*]*s*, 0, *m*. förenätligt lager. -**bier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. lageröl. -**fass**, -*es*, -*er* †, *n*. lagerfat. -**gasse**, -*n*, *f*. ✕ lägergata. -**gebühr**, -*en*, *f*. -**geld**, -[*e*]*s*, 0, *n*. = -*miete*. -**genoss**, -*en*, -*en*, *m*. 1. sängkamrat. 2. tältkamrat. -**haus**, -*es*, -*er* †, *n*. magasin. -**hof**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. upplag. -**hütte**, -*n*, *f*. ✕ barack. -**keller**, -*s*, -, *m*. lagerkällare. -**leben**, -*s*, 0, *n*. lägerlif. -**miet**[**h**]**e**, -*n*, *f*. magasinshyra, källarhyra. -**obst**, -[*e*]*s*, 0, *n*. vinterfrukt. -**ort**, -[*e*]*s*, -*e* el. -*er* †, *n*. -**platz**, -*es*, -*e* †, *m*. lägerställe, lägerplats. -**stätte**, -*n*, *f*. lägerställe. -**verzeichnis**[**s**], -*ses*, -*se*, *n*. handel. inventarium, inventarieförteckning. -**wache**, -*n*, *f*. ✕ lägervakt. -**wall**, -[*e*]*s* 0, *m*. ⚓ lägervall. -**wein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. lagervin.
lager||**n**, -*te*, *ge-t*, **I.** *itr. h.* och *s.* samt *sich* ~ ligga, hvila, ligga lägrad, vara lägrad, lägra sig, sträcka ut sig; ligga på lager. *Das Getreide lagert* [*sich*]: säden lägger sig. **II.** *tr*. 1. låta lägra sig, t. ex. *das Heer*. 2. lägga på lager, magasinera, t. ex. *Waren*. 3. slå ned, t. ex. *der Platzregen hat den Weizen gelagert*.
Lagerung, -*en*, *f*. 1. lägrande m. m. jfr *lagern*. 2. lager, hvarf, skikt.
Lagúne, -*n*, *f*. lagun. -**n**... Ex. ~**riff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. lagunref, ringref, korallö.
lahm, *a*. 1. lam; halt; bildl. äfv. matt, kraftlös, haltande. ~ *gehen:* halta. *Ein Geschäft* ~ *legen:* hämma, förlama en affär, en rörelse. 2. som råkat i olag, söndrig. -**händig**, *a*. lam i händerna. -**legung**, 0, *f*. hämmande, undertryckande.
Lähme, 0, *f*. lamhet.
lahm||**en**, -*te*, *ge-t*, *itr. h*. vara lam, halta.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

lähm||en, *-te, ge-t, tr.* förlama.
Lahmheit, *-en, f.* lamhet.
Lähmung, *-en, f.* 1. förlamning. 2. lamhet.
Lahn, -[*e*]*s*, *-e, m.* lan. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* guldlan.
Laih, -[*e*]*s*, *-e, m.* och *n.* lef, kaka. *Ein ~ Käse:* en ost.
Laich, -[*e*]*s*, 0, *m.* och ✱ *n.* fiskrom.
Laichlle, 0, *f.* 1. fiskars lek. 2. lektid. **-ert**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, **-platz**, *-es, -e* †, *m.* lekställe, lekplats för fiskar. **-zeit**, *-en, f.* lektid.
laich||en, *-te, ge-t, itr. h.* leka (om fiskar).
Laie, *-n, -n, m.* lekman. **-n...** Ex. **~bruder**, *-s*, -†, *m.* lajbroder, tjänande broder (lekman anställd i ett kloster). **~priester**, *-s*, -, *m.* präst som ej är medlem af ngn munkorden. **~schwester**, *-n, f.* lajsyster, tjänande syster, jfr *~bruder*. **~stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lekmannastånd.
laienhaft, *a.* som en lekman, lekmanna-.
Laienschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af lekman. 2. lekmannaskara, samtliga lekmän.
Lakái, *-en* el. *-s, -en, m.* lakej. **-en...** Ex. **~seele**, *-n, f.* betjäntsjäl, krypande person.
lakáienhaft, *a.* lakejlik.
Lakáienhaftigkeit, 0, *f.* **Lakáient[h]um**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. egenskap af lakej. 2. betjäntanda, kryperi.
Lake, *-n, f.* (salt)lake.
Laken, *-s*, -, *n.* och ✱ *m.* anfängt tygstycke, duk, lakan, skjorta; ⚓ segel.
lakénisch, *a.* lakonisk.
Lakenism||us, *-us, -en, m.* lakoniskt, kort uttryck(sätt).
Lakritze, *-n, f.* **Lakritze||n**, *-ns, -n, m.* 1. bot. lakritsört (Glycyrrhiza). 2. lakrits. **-n...** Ex. **~stengel**, *-s*, -, *m.* lakritsstång. **~wicke**, *-n, f.* bot. backsöta (Astragalus glycyphyllus).
lall||en, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. lalla, stamma, jollra (om barn). 2. gnola. 3. säga *l* i st. f. *r*.
Lama, -[*s*], *-s*, I. *n.* zool. lama. II. *m.* lama (buddapräst).
Lamberts... Ex. **-nuss**, *-e* †, *f.* lambertsnöt.
lamentíer||en, *-te, -t, itr. h.* lamentera, jämra sig, klaga.
Laménte, -[*s*], *-s, n.* jämmer, klagan.
Lamm, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* dim. *Lämmchen, -lein*, plur. äfv. *Lämmerchen, -lein*, lam. **-artig**, *a.* som ett lam. **-braten**, *-s*, -, *m.* lamstek. **-fell**, -[*e*]*s*, *-e, n.* lamskinn. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* lamkött. **-fromm, -herzig**, *a.* from som ett lam. **-wolle**, 0, *f.* lamull. **-zeit**, *-en, f.* (jfr *lammen*) lamningstid. **-s...** Ex. **~geduld**, 0, *f.* ungef. en ängels tålamod. Jfr *Lämmer...*
lamm||en, *-te, ge-t, itr. h.* lamma.
Lämmer... Ex. **-geier**, *-s*, -, *m.* zool. lamgam (Gypaetus barbatus). **-hirt**, *-en, -en, m.* fårherde. **-wolke**, *-n, f.* fjädermoln.
1. **Lampe**, *-n, f.* dim. *Lämpchen, -lein*, lampa. F bildl. *eins auf die ~ giessen:* fukta strupen. Teat. *die ~n:* rampen, *ein Stück vor die ~n bringen:* nppföra en pjes. **-n...** Ex. **~brenner**, *-s*, -, *m.* (lamp)brännare. **~cylinder**, *-s*, -, *m.* lampglas. **~docht**, -[*e*]*s*, *-e, m.* lampveke. **~fieber**, *-s*, 0, *n.* teat. rampfeber. **~gestell**, -[*e*]*s*, *-e, n.* lampställning, lampfot. **~glocke**, *-n, f.* lampkupa. **~licht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* lampsken. **~mütze**, *-n, f.* lamphatt. **~öl**, -[*e*]*s*, *-e, n.* lampolja, lysolja. **~putzer** = *~wärter*. **~reihe**, *-n, f.* teat. ramp. **~russ**, *-es*, 0, *m.* = *~schwarz*. **~schirm**, -[*e*]*s*, *-e, m.* lampskärm. **~schleier**, *-s*, -, *m.* lampslöja. **~schwarz**, *-es*, 0, *n.* lampsvärta. **~teller**, *-s*, -, *m.* lampmatta. **~tülle**, *-n, f.* rör för veken i en lampa. **~wärter**, *-s*, -, *m.* lamputsare.
2. **Lampe**, -[*n*]*s*, *-s, m.* (harens namn i den tyska djursagan) jösse.
Lampréte, *-n, f.* zool. hafsnäjonöga (Petromyzon marinus).
Land, -[*e*]*s*, *-er* † (jfr *1, d*), *n.* dim. *Ländchen, -lein*, plur. äfv. *Länderchen, -lein*, 1. land, a) 0, i mots. till haf, t. ex. *festes ~* fastland, *zu Wasser und zu ~e:* till lands och sjöss. *ans ~ setzen:* landsätta, *ans ~ steigen:* stiga i land, b) 0, terräng, trakt, t. ex. *fruchtbares, steiniges, gebirgiges ~. Flaches ~* slättland, c) 0, i mots. till stad, landsbygd, t. ex. *auf dem ~e wohnen, über ~ gehen:* gå ut åt landet, *Stadt und ~*, d) politisk enhet (isolerande plur. *-er* †, sammanhäftande och poet. *-e*), t. ex. *zerstreut in alle Länder, alle Lande sind seiner Ehre voll, Deutschland umfasst verschiedene Länder, in deutschen Landen:* i Tyskland. *Ausser[halb] ~es reisen:* resa utomlands, *jmdn ~es verweisen:* landsförvisa ngn, *hier zu ~e:* här i landet, i detta land, *woher des ~es?* från hvilket land? el. blott hvarifrån? *Das gelobte ~* det förlofvade landet. *Seitdem sind viele Tage ins ~ gegangen:* det har händt mycket sedan dess. 2. 0, jord, åker, fält, t. ex. *das ~ bauen:* odla jorden, vara jordbrukare, *das ~ brach liegen lassen:* låta åkern ligga i träde. 3. gods, egendom. 4. slätt, lågland, t. ex. *von den Bergen ins ~ gehen:* från bärgen nedstiga till slätten, *vom ~e auf die Berge gehen.* **-adel**, *-s*, 0, *m.* 1. adel som lyder under landsherren, mots. *Reichsadel*. 2. landtadel. **-ammann**, -[*e*]*s*, *-er* † el. ✱ -[*e*], *m.* i Schweiz föreståndare för a) en landtkommun, b) en kanton. **-anwachs**, *-es*, 0, *m.* landets tillväxt, upplandning, landhöjning. **-arbeit(er)** = *Feldarbeit(er)*. **-armee**, *-en, f.* landtarmé. **-arzt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. läkare på landet. 2. provinsialläkare. **-aufenthalt**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vistelse på landet. **-bäcker**, *-s*, -, *m.* bagare på landet, bybagare. **-bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* landtbruk. **-bauer**, *-s*, -, *m.* landtbrukare. **-besitzer**, *-s*, -, *m.* godsägare. **-bewohner**, *-s*, -, *m.* landtbo. **-bezirk**, -[*e*]*s*, *-e, m.* (förvaltnings)distrikt, län. **-bote**, *-n, -n, m.* 1. bud(bärare) till landet. 2. landtdags-

✱ äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

fullmäktig. **-briefbote**, -n, -n, **-briefträger**, -s, -, m. landtbrefbärare. **-brot**, -[e]s, -e, n. på landet bakadt, hemmabakadt bröd. **-buch**, -[e]s, -er †, n. 1. lagbok för ett land, en provins. 2. förteckning öfver ett lands frälseegendomar. **-dienst**, -[e]s, 0, m. krigstjänst till lands. **-drost(ei)** se *Drost(ei)*. **-edelmann**, -[e]s, *Landedelleute*, m. landtjunkare. **-eigent[h]ümer**, -s, -, m. godsägare. **-einwärts**, *adv.* inåt landet. **-eis**, -es, 0, n. is vid kusten, landfast is. **-enge**, -n, f. näs, ed. **-fahrer** = *-läufer*. **-fern**, a. som är långt från land. **-feste**, -n, **-festung**, -en, f. 1. ✕ fästning i det inre af landet. 2. ⚓ landfästa, landtåg. **-flüchtig**, a. landsflyktig. **-fracht**, -en, f. landtransport. **-frau**, -en, f. kvinna, fru från landet. **-fremd**, a. hemlös. **-friede[n]**, -ns, 0, m. landsfred. **-fresch**, -es, -e †, m. vanlig groda. **-fuhrmann**, -[e]s, *Landfuhrleute*, m. forman. **-gang**, -[e]s, -e †, m. landgång (färd, gång i land). **-geistliche(r)**, (adj. böjn.) m. landtpräst. **-gemeinde**, -n, f. landsförsamling. **-gericht**, -[e]s, -e, n. 1. öfverdomstol i ett land el. en provins, ungef. hofrätt. 2. domstol på landet, häradsrätt. **-gerichtsrat[h]**, -[e]s, -e †, m. ungef. hofrättsråd. **-graben**, -s, -†, m. gränsgraf, gränsdike. **-graf**, -en, -en, m. landtgrefve. **-gräfin**, -nen, f. landtgrefvinna. **-gräflich**, a. landtgreflig. **-gräfschaft**, -en, f. **-gräft[h]ům**, -[e]s, -er †, n. landtgrefskap. **-grenze**, -n, f. riksgräns. **-gültig**, a. gällande i ett land. **-gut**, -[e]s, -er †, n. landtegendom. **-handel**, -s, 0, m. handel till lands. **-haus**, -es, -er †, n. 1. landthus; villa. 2. landtdagshus. **-heer**, -[e]s, -e, n. landthär. **-höhe**, -n, f. landhöjd. **-jäger**, -s, -, m. 1. öfverjägare. 2. landtgendarm. **-junker**, -s, -, m. landtjunkare. **-karte**, -n, f. landkarta. **-kirche**, -n, f. landskyrka. **-krieg**, -[e]s, -e, m. landkrig. **-kundig**, a. landskunnig, riksbekant. **-kutsche**, -n, f. diligens. **-läufer**, -s, -, m. landstrykare, lösdrifvare, landsvägsriddare. **-läufig**, a. allmänt gängse. **-leben**, -s, 0, n. landtlif. **-leute**, *plur.* landtfolk, jfr *-mann*. **-los**, a. utan land. **-luft**, 0, f. landtluft. **-lust**, 0, f. nöje af landtlifvet. **-macht**, -e †, f. 1. fastlandsstat. 2. landthär. **-mädchen**, -s, -, n. landtflicka. **-mann**, -[e]s, *Landleute*, m. 1. landtbo. 2. landtbrukare. **-männisch**, a. landtlig, landtbrukar-, bonde-. **-mark**, -en, f. landamäre. **-marke**, -n, f. ⚓ landmärke. **-marschall**, -[e]s, -e †, m. landtdagspresident. **-messer**, -s, -, m. landtmätare. **-miliz**, -en, f. landtmilis. **-offizier**, -[e]s, -e, m. landtofficer. **-pfarre**, -n, f. pastorat på landet. **-pfarrer**, -s, -, m. landtpräst. **-pfleger**, -s, -, m. ståthållare, landshöfding, guvernör. **-plage**, -n, f. landsplåga. **-pomeranze**, -n, f. F landtlig oskuld. **-prediger**, -s, -, m. landtpräst. **-rat[h]**, -[e]s, -e †, m. 1. provinsialråd (församling). 2. landtråd (styrelsen i ett visst distrikt). **-ratte**, -n, f. 1. stora husråttan. 2. F ⚓ landkrabba. **-recht**, -[e]s, -e, n. 1. landslag. 2. landsrätt (motsv. stadsrätt). **-regen**, -s, -, m. ihållande regn som sträcker sig långt. **-reise**, -n, f. 1. resa till lands. 2. färd åt landet. **-reiter**, -s, -, m. landtriddare (beriden polisbetjänt på landet). **-rentmeister**, -s, -, m. landträntmästare. **-richter**, -s, -, m. 1. ungef. lagman. 2. ungef. häradshöfding; landtdomare. 3. = *-pfleger*. **-rüch[t]ig** = *-kundig*. **-rücken**, -s, -, m. landrygg. **-sass**, -en, -en, m. 1. ett lands invånare. 2. landsman. 3. (vanl adlig) godsägare. 4. godsägare som ej bor på sitt gods. **-sässig**, a. som har gård och grund, i sht privilegieradt gods, jfr föreg. **-säuget[h]ier**, -[e]s, -e, n. landdäggdjur. **-schlacht**, -en, f. fältslag. **-schöppe**, -n, -n, m. ungef. nämdeman. **-schreiber**, -s, -, m. skrifvare hos en häradshöfding, en landtdomare. **-schule**, -n, f. landtskola. **-see**, -[e]s, -e, m. insjö. **-seite**, 0, f. landsida. **-seuche**, -n, f. epidemi. **-sitz**, -es, -e, m. landtegendom, bostad på landet, villa. **-soldat**, -en, -en, m. landsoldat. **-spitze**, -n, f. landtudde. **-stadt**, -e †, f. 1. stad ini landet. 2. länsstad. 3. vanlig stad (motsv. *Reichsstadt*). **-stand**, -[e]s, -e †, m. landtdagsfullmäktig, plur. landtständer. **-ständisch**, a. beträffande landtständerna. **-standschaft**, -en, f. 1. egenskap af landtdagsfullmäktig, landtdagsfullmakt. 2. landtständer. **-stein**, -[e]s, -e, m. gränssten. **-sterben**, -s, 0, n. digerdöd. **-steuer**, -n, f. 1. allmän skatt fördelad på hela riket. 2. grundskatt. **-strasse**, -n, f. 1. landsväg. 2. landväg. **-strecke**, -n, f. landsträcka. **-streichen**, -s, 0, n. kringstrykande, lösdrifveri. **-streicher** = *-läufer*. **-streicherei**, 0, f. = *-streichen*. **-strich**, -[e]s, -e, m. landsända, trakt. **-sturm**, -[e]s, -e †, m. 1. ✕ landstorm. 2. storm till lands. **-tag**, -[e]s, -e, m. landtdag. **-t[h]ier**, -[e]s, -e, n. landdjur. **-trauer**, 0, f. allmän sorg, kungssorg. **-üblich**, a. bruklig i hela landet. **-vogt**, -[e]s, -e †, m. = *-pfleger*. **-volk**, -[e]s, 0, n. landtfolk. **-wärts**, *adv.* åt landet till. **-weg**, -[e]s, -e, m. landväg. **-wehr**, -en, f. 1. landtvärn. 2. gränsbefästning. 3. strandvall till värn mot hafvet. **-wehre**, -n, f. gränsfästningar. **-wehrmann**, -[e]s, *Landwehrleute*, m. landtvärnsman, landtvärnssoldat. **-wein**, -[e]s, -e, m. 1. inhemskt vin. 2. vin från slättland (ej från vinbärg). **-wind**, -[e]s, -e, m. landvind. **-wirt[h]**, -[e]s, -e, m. 1. landthushållare, landtbrukare. 2. värdshusvärd på landet. **-wirt[h]lich** = *-wirtschaftlich*. **-wirt[h]schaft**, -en, f. 1. 0, landthushållning, landtbruk. 2. landtegendom. **-wirt[h]schaftlich**, a. landtbruks-. **-wohnung**, -en, f. bostad på landet, villa. **-zoll**, -[e]s, -e †, m. landtull. **-zunge**, -n, f. landtunga. **-es...** ex. **~abschied**, -[e]s, -e, m. landtdagsbeslut. **~ältestе(r)**, (adj. böjn.) m. ungef. ålderspresident.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. Å. har *haben*, S. har *sein* till hjälpverb.

~angehörige(r), (adj. böjn). *m.* landsman. **~angehörigkeit**, 0, *f.* nationalitet. **~ärt**, **-en**, *f.* 1. landets beskaffenhet. 2. landssed. **~beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* offentlig ämbetsman. **~beschreibung**, **-en**, *f.* landets geografi, topografi. **~brauch**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* landssed. **~direktor**, **-s**, **-en**, *m.* ungef. landshöfding. **~erzeugnis[s]**, *-ses, -se*, *n.* landets produkt, inhemsk produkt. **~farben**, *f. plur.* nationalfärger. **~folge**, 0, *f.* härbann, allmänt uppbåd. **~fürst**, **-en**, **-en**, *m.* landsfurste, regerande furste. **~fürstlich**, *a.* landsfurstlig. **~gebiet**, **-[e]s**, **-e**, *n.* landområde. **~gericht**, **-[e]s**, **-e**, *n.* provinsdomstol, hofrätt. **~hauptmann**, **-[e]s**, *Landeshauptleute*, *m.* landshöfding. **~herr**, **-n**, **-en**, *m.* landsherre. **~herrlich**, *a.* landsherrlig. **~herrlichkeit**, 0, *f.* egenskap af landsherre, landshöghet; regering. **~herrschaft**, **-en**, *f.* 1. regering. 2. regerande furstefamilj. **~heit** = *~herrlichkeit*. **~kasse**, **-n**, *f.* statskassa. **~kind**, **-[e]s**, **-er**, *n.* landets barn, invånare, inföding, landsman. **~kirche**, **-n**, *f.* statskyrka. **~mutter**, **-†**, *f.* landets moder (furstinna). **~obrigkeit**, **-en**, *f.* landets öfverhet. **~polizei**, 0, *f.* kronans polis. **~regierung**, **-en**, *f.* landets regering. **~religion**, **-en**, *f.* statsreligion. **~sache**, **-n**, *f.* statsärende. **~schuld**, **-en**, *f.* statsskuld. **~schule**, **-n**, *f.* offentlig skola. **~sperre**, **-n**, *f.* förbud mot ut- och införsel. **~sprache**, **-n**, *f.* landets språk. **~tracht**, **-en**, *f.* nationaldräkt. **~vater**, **-s**, **-†**, *m.* landets fader, landsfader. **~väterlich**, *a.* landsfaderlig. **~verrat[h]**, **-[e]s**, 0, *m.* landsförräderi. **~verrät[h]er**, **-s**, **-**, *m.* landsförrädare. **~verrät[h]erisch**, *a.* landsförrädisk. **~verweisung**, **-en**, *f.* landsförvisning. **~vorweser**, **-s**, **-**, *m.* riksföreståndare. — **-s...** Ex. **~knecht**, **-[e]s**, **-e**, *m.* landsknekt. **~mann**, **-[e]s**, *Landsleute*, *m.* landsman. **~männin**, *-nen*, *f.* landsmanninna. **~männisch**, *a.* landsmans-. **~mannschaft**, **-en**, *f.* 1. 0, landsmanskap. 2. landskap, nation vid universitet. Jfr *Länder*...

Landau, *-s*, *-s*, **Landauer**, *-s*, **-**, *m.* landå.

landbar, *a.* ⚓ där man kan landa, tillgänglig.

Lande, *-n*, *f.* landstigningsplats. **-brücke**, *-n*, *f.* landbrygga, landgång.

landeln, *-ete*, *ge-et*, I. *itr. h.* och *s.* landa, gå i land. II. *tr.* landsätta.

Länder, *-s*, **-**, *m.* ett slags långsam vals.

Länder... Ex. **-kenntnis[s]**, **-kunde**, 0, *f.* geografi. **-los**, *a.* utan land. **-name[n]**, *-ns*, *-n*, *m.* namn på land. **-sucht**, 0, *f.* eröfringsbegär.

Länderei, *-en*, *f.* stort af flera smärre bestående gods, länderi.

länder[ler]n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* valsa långsamt.

landhaft, *a.* landtlig.

Ländler = *Länder*.

ländlich, *a.* landtlig.

Ländlichkeit, *-en*, *f.* landtligt läge, landtlig sed.

Landschaft, *-en*, *f.* 1. landskap. 2. ungef. landsting. 3. hypoteksförening. **-s...** Ex. **~ausschuss**, *-es*, *-e* †, *m.* ungef. landsting. **~fach**, **-[e]s**, 0, *n.* landskapsmålning. **~maler**, *-s*, **-**, *m.* landskapsmålare. **~malerei**, *-en*, *f.* landskapsmålning, landskapsstycke.

Landschafter, *-s*, **-**, *m.* landskapsmålare.

Landschafterei, *-en*, *f.* landskapsmålning.

landschaftlich, *a.* 1. landskaps-, provins-, provinsial-. 2. landstings-.

Landung, *-en*, *f.* 1. landning, landstigning. 2. landsättning. **-s...** Ex. **~armee**, **-en**, *f.* landstigningsarmé. **~brücke**, **-n**, *f.* landningsbrygga. **~platz**, *-es*, *-e* †, *m.* landningsplats. **~stelle**, **-n**, *f.* landningsställe.

lang, I. *länger*, *längst*, *a.* lång. bildl. *auf die ~e Bank schieben:* uppskjuta på obestämd tid, *ein ~es Gesicht machen:* få lång näsa. *Vor ~en Jahren:* för många år sedan. *Über kurz oder ~* förr eller senare. *Ein ~es und breites über etw.* (mek.) *reden* el. *sich des ~en und breiten über etw. äussern:* tala, orda vidt och bredt om ngt. *Den lieben ~en Tag:* hela långa dagen. *~e Weile* se *Langeweile*. Adv. *eine Zeit ~* en tid, *einen Tag ~* en hel dag, *drei Jahre ~* tre år igenom, *sein Leben ~* hela sitt lif, *die* el. *der Nase ~ gehen:* gå rakt fram, dit näsan pekar. II. *~e*, *länger*, *am längsten*, *adv.* 1. länge, lång tid. *Bis wie ~e sind Sie zuhause?* huru länge stannar ni hemma? *Noch ~e nicht:* ännu ej på länge, *nicht ~e darauf:* ej långt efteråt. 2. på långt när, t. ex. *er ist ~e nicht so gelehrt.* 3. F nog, tillräckligt, t. ex. *das ist für uns ~e gut.* 4. *Längst:* redan länge, t. ex. *ich weiss es längst:* jag har redan länge vetat det. 5. *Längstens:* a) senast, b) ✱ = *4.* **-ährig**, *a.* som har långa ax. **-armig**, *a.* långarmad. **-ät[h]mig**, *a.* 1. som länge kan hålla andan. 2. långvarig. **-baum**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* ⊕ långbom. **-beinig**, *a.* långbent. **-blätterig**, *a.* långbladig. **-blumig**, **-blüt[h]ig**, *a.* långblommig. **-entbehrt**, *a.* länge saknad. **-finger**, **-s**, **-**, *m.* långfingrad person, vanl. bildl. **-fing[e]rig**, *a.* långfingrad, stv. bildl. **-flüg[e]lig**, *a.* långvingad. **-füssig**, *a.* långfotad. **-geschwänzt**, *a.* långsvansig. **-gespitzt**, *a.* långspetsig. **-gestielt**, *a.* långskaftad, långstjälkig. **-gestreckt**, *a.* långsträckt. **-gewachsen**, *a.* högväxt. **-haar**, **-[e]s**, **-e**, *m.* långhårig person, långhårigt djur. **-haarig**, *a.* långhårig. **-halsig**, *a.* långhalsad. **-hand**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* långhand. **-händig**, *a.* långhänd. **-hör**, *adv.* långt ifrån. **-hin**, *adv.* långt bort. **-jährig**, *a.* mångårig, lång. **-krallig**, *a.* som har långa klor. **-lebend**, **-lebig**, *a.* långlifvad. **-lebigkeit**, 0, *f.* långt lif. **-mut[h]**, 0, *f.* långmod. **-müt[h]ig**, *a.* långmodig. **-müt[h]igkeit**, 0, *f.* långmod. **-nasig**, *a.* långnäst. **-ohr**, **-[e]s**, **-e**, *m.* och *n.* långöra. **-ohrig**, *a.* långörig. **-rock**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* långrock.

* Akta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-schiff, -[e]s, -e, n. byggn. långskepp. -schläfer, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som sofver länge, sjusofvare. -schläferei, 0, f. vana att sofva länge. -schleppend, a. långsläpig. -schnabel, -s, -†, m. långnäbb. -schnäb[e]lig, a. långnäbbig. -schwänzig, a. långsvansig. -shawl, -[e]s, -s, m. långsjal. -sichtig, a. långsynt. -silbig, a. långstafvig. -stielig, a. 1. = -gestielt. 2. F = -weilig. -stieligkeit, F = -weile. -stroh, -[e]s, 0, n. långhalm. -weile, 0, f. = Langeweile. -weilen, -te, ge-t, I. tr. väcka ledsnad hos, tråka ut. Etw. langweilt jmdn: ngn finner ngt tråkigt. II. Sich ~ leds, ha tråkigt, ha ledsamt. -weilig, a. tråkig, ledsam. -weiligkeit, -en, f. = Langeweile. -wierig, a. långvarig, som räcker länge. -wierigkeit, 0, f. lång tid som ngt räcker, långsamhet. -welle, 0, f. långull. -zeils, -n, f. metr. långrad.

lange se *lang II.*

Länge, -n, f. 1. längd. *Etw. nach der ~ und Breite ausmessen:* mäta längden och bredden på ngt. *Der ~ nach* el. *die ~ lang hinfallen:* falla raklång. *Auf die ~* på, i längden. 2. metr. lång stafvelse. -lang, adv. raklång. -n... Ex. ~achse, -n, f. längdaxel. ~grad, -[e]s, -e, m. längdgrad. ~mäss, -es, -e, n. längdmått. ~messung, -en, f. längdmätning.

langlen, -te, ge-t, I. itr. h. 1. räcka, förslå. 2. *Nach etw.* ~ sträcka ut handen efter ngt. *In die Schüssel ~* taga för sig ur fatet. *In die Tasche ~* gripa i fickan efter ngt. II. tr. 1. räcka, nå, få tag i. 2. räcka (fram), langa.

länglen, -te, ge-t, I. tr. förlänga, utsträcka, utdraga; ⚓ släppa efter, släcka. II. Sich ~ blifva längre; sträcka sig (långt).

Langeweile, gen. dat. utan art. *Langerweile*, med art. *Langenweile*, 0, f. ledsnad, tråkighet. *Ich that es aus Langerweile:* jag gjorde det för roskull, för att fördrifva tiden, emedan jag hade tråkigt. F *seine Drohung ist nicht für die ~* hans hotelse är intet skämt, han hotar ej för roskull.

länglich, a. ngt lång, aflång. -rund, a. oval.

längs, adv. och prep. med dat., gen. el. ✱ ack. längs (efter), utmed, utefter. -bestreichung, 0, f. ✕ bestrykning, beskjutning längs efter. -einschnitt, -[e]s, -e, m. inskärning, skåra längs efter. -gestreift, a. randig på längden. -richtung, -en, f. längdriktning.

langsam, a. långsam.

Langsamkeit, 0, f. långsamhet.

längst(ens), adv. se *lang II, 4, 5.*

1. Lanke, -n, f. zool. ett slags lax (Salmo lacustris).

2. Lanke, -n, f. länd.

Lanze, -n, f. dim. *Länzchen*, -lein, lans; ✱ lansett. *Eine ~ für jmdn einlegen* el. *brechen:* bryta en lans, våga en dust för ngn. -n... Ex. ~bewaffnet, a. beväpnad med lans(ar). ~blätt[e]rig, a. med lansettlika blad. ~brechen, -s, -, n. lansbrytning, tornérspel. ~förmig, a. lana(ett)lik. ~knecht, -[e]s, -e, m. lansknekt. ~kundig, a. skicklig att handhafva lansen. ~reiter, -s, -, m. ulan, lancier. ~rennen = ~stechen. ~schaft, -[e]s, -e †, m. lansskaft. ~spiel, -[e]s, -e, ~stechen, -s, -, n. tornéring, tornérspel. ~stich, -[e]s, -e, m. lansstyng. ~stock = ~schaft. ~stöss, -es, -e †, m. lansstöt.

Lanzéttle, -en, f. lansett. -[en]... Ex. ~förmig, a. lansettlik. ~stich, -[e]s, -e, m. lansettstyng.

lanzéttlich, a. bot. lansettlik.

lapidár, a. kort, kortfattad, sammanträngd. -stil, -[e]s, 0, m. lapidarstil, kort, koncis stil.

Lapp, -en, -en, m. = *Laffe.*

Lappálie, -n, f. lappri, småsak, strunt.

Lappe, -n, -n, m. 1. lapp (folk). 2. = *Laffe.* -n... Ex. ~land, -[e]s, 0, n. lapparnes land.

1. lappen, -te, ge-t, I. = *labbern.* II. tr. 1. lappa. 2. bot. *gelappt:* flikig. 3. jag. upphänga jagtlappar omkring, t. ex. *einen Bezirk, das Wild ~.*

2. Lappen, -s, -, m. dim. *Läppchen*, -lein, 1. lapp; flik, snibb. 2. bot. hjärtblad. 3. jag. a) jagtlapp; mild. *jmdm durch die ~ gehen:* rymma från ngn, b) plur. hängande öron. -jacke, -n, f. lappad jacka. -jagd, -en, f. jagt vid hvilken jagtlappar användas. -kohl, -[e]s, 0, m. hufvudkål.

Lapper, -s, -, m. lappare, lappskräddare.

Lapper..., **Läpper...** Ex. -schulden, plur. småskulder. -weise, adv. så småningom, litet i sänder, bit för bit.

Lapperéi, -en, f. 1. lappande, lappverk. 2. afv. **Läpperéi**, lappri, strunt.

lapperlin, **läpperlin**, -te, ge-t, tr. och itr. h. i småpartier, så småningom förbruka, använda, sammanbringa. Äfv. *sich ~*, t. ex. *es läppert sich durch solche kleine Ausgaben eine beträchtliche Summe zusammen:* många dylika smututgifter bilda till slut en ansenlig summa.

lappicht, **lappig**, a. 1. slapp, löst hängande, slankig. 2. full af lappar, lappad. 3. trasig. 4. jfr *Lapp*, narraktig, dum.

Lappin, -nen, f. lappska, lappsk kvinna.

lappisch, a. lappsk.

läppisch, a. 1. veklig, slapp. 2. narraktig, inskränkt, dum, fadd, barnslig.

Lappländer, -s, -, m. ~in, -nen, f. lapp, lappska.

lappländisch, a. lappsk.

Laps, -es, -e, m. F flabb, slyngel.

Lärche, -n, f. lärkträd. -n... Ex. ~baum, -[e]s, -e †, m. ~tanne, -n, f. = *Lärche.*

lärchen, a. af lärkträ.

Laren, plur. larer, husgudar.

larifári, I. interj. 1. tralala! 2. prat! slidder-sladder! II. -[s], -s, n. prat, snicksnack, slidder-sladder, dumheter.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

Lärm, -[e]s, 0, *m.* **Lärmen**, -*ens*, 0, *m.* och *n.* 1. larm, buller, oväsen. 2. alarm, t. ex. ~ *schlagen, blasen; blinder* ~. ~ *läuten:* ringa i stormklockan. **-bläser**, -*s*, -, *m.* alarmblåsare. **-ente**, -*n*, *f.* zool. snatterand (Anas strepera). **-glocke**, -*n*, *f.* larmklocka, stormklocka. **-kanone**, -*n*, *f.* larmkanon. **-macher**, -*s*, -, *m.* 1. larmare, stojare. 2. en som gör alarm, alarmblåsare. **-platz**, -*es*, -*e* †, *m.* larmplats, (samlingsplats vid alarmering). **-schuss**, -*es*, -*e* †, *m.* larmskott. **-trommel**, -*n*, *f.* larmtrumma. **-voll**, *a.* larmande, bullrande.

lärmen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* larma, bullra, väsnas. äfv. *tr.*, t. ex. *jmdn wach* ~ väcka ngn med sitt larm.

Lärmer, -*s*, -, *m.* larmare, stojare.

lärmerisch, lärmhaft, lärmig, *a.* larmande, bullrande.

Larve, -*n*, *f.* dim. *Lärvchen*, *-lein*, 1. spöke, skråpuk, skräckbild. 2. (ansigts)mask; äfv. bildl. ansigte, t. ex. F *eine hübsche* ~ *haben*, och person. 3. larv.

lasch, *a.* slapp, trög, slö.

Lasche, -*n*, *f.* påsatt el. vidhäftadt stycke; ärmspjäll, kil, ficklock; stöfvelstropp; skarf; lask; ⊕ inskärning, fog; järnv. skarfjärn.

laschen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. skog. blecka, stämpla. 2. förse med *Lasche*, skarfva, laska.

Laschheit, 0, *f.* slapphet, tröghet, slöhet.

Lase, -*n*, *f.* kanna med handtag och pip.

lasieren, -*te*, -*t*, *tr.* lasera.

Laskár, -*s* el. -*en*, -*en*, *m.* asiatisk matros på engelsk ostindiefarare.

lass, *a.* slapp, slö, trög, liknöjd.

Lass... ex. **-reis**, -*es*, -*er*, *n.* skog. ungt träd som vid trakthygge får kvarstå. **-sünde**, -*n*, *f.* synd som kan förlåtas.

lassen, *du läss*[*es*]*t*, *er lässt; liess, liesse; ge-en*, vid infinitiver ~; -, I. *hjälpverb.* låta, t. ex. *jmdn reden, kommen, holen* ~. *Lass einmal hören:* låt höra, ~ *Sie mich nur machen:* låt mig handla el. det svarar jag för. *Lass(t)* el. ~ *Sie uns gehen:* låtom oss gå. *Sich etw. gefallen* ~ låta sig nöja med, tåla ngt. (*Sich*) *vor jmdm sehen* ~ låta se, visa (sig) för ngn. *Er lässt Sie grüssen:* han bad mig hälsa till er. *Ich lasse mich das nicht anfechten:* det låter jag ej störa mig af, bryr jag mig ej om, *ich werde mir das gesagt sein* ~ jag skall komma ihog det, *sich keine Mühe verdriessen* ~ hafva ingen möda ospard, *das hätte ich mir nicht träumen* ~ det hade jag ej drömt om, *sich* (dat.) *die Lust an etw.* (dat.) *vergehen* ~ mista lusten, smaken för ngt, *sich* (dat.) *etw. beigehen* el. *einfallen* ~ komma att tänka på ngt, *ich lasse mich danach verlangen:* jag längtar därefter. *Das lässt sich hören:* det låter höra sig, *das lässt sich denken:* det låter tänka sig, är tänkbart, *die Cigarren* ~ *sich rauchen:* cigarrerna äro rökbara, *es lässt sich nicht leugnen, dass* ... man kan ej neka till, att ..., *das liess sich von ihm erwarten:* det var hvad man kunde vänta af honom, *das lässt sich besser sagen als thun:* det är lättare att säga än att göra, *davon liesse sich viel sagen:* därom kunde man ha mycket att säga, *es lässt sich nicht zweifeln, dass* ... det är otvifvelaktigt, att ... *Etw. sein* el. *bleiben* ~ låta vara, låta bli, underlåta ngt, *jmdn sein* ~ låta ngn vara i fred. Låta, framställa, skildra, t. ex. *der Dichter lässt ihn weinen.* II. *tr.* 1. lemna, t. ex. *die Thür offen* ~, *jmdm Musse, Zeit* ~. *Sich Zeit* ~ gifva sig god tid. *Keine Spur* ~ ej efterlemna ngt spår. *Jmdm etw.* ~ a) öfverlåta, afstå ngt åt ngn, b) *das muss man ihm* ~, *dass er* ... det måste man medgifva, erkänna, att han ... *Keinen guten Faden* el. *kein gutes Haar an jmdm* ~ taga heder och ära från ngn gum fortal. *Wenn Gott mir das Leben lässt:* om Gud låter mig få lefva. *Jmdm die Wahl* ~ låta ngn få välja. *Etw. unbesprochen* ~ förbigå ngt. *Nicht aus den Augen* ~ ej släppa ur sigte. *Es beim alten* ~ låta det stanna vid det gamla, *etw. bei Seite* ~ lemna ngt åsido. *Jmdn in seinem Amte* ~ låta ngn få behålla sitt ämbete. ~ *Sie mich damit in Ruhe:* låt mig få vara i fred, tala ej om det där. *Bier vom Fasse* ~ tappa öl, *jmdn von sich* ~ afskeda ngn. *Jmdn vor sich* ~ gifva ngn audiens. *Jmdn zu sich* ~ låta ngn komma till sig. 2. underlåta, låta vara, t. ex. *etw. nicht* ~ *können. Lass das Weinen!* upphör att gråta! *Sein Thun und* ~ hans görande och låtande. 3. lemna i sticket, sätta till, offra, t. ex. *das Leben fürs Vaterland.* 4. göra af, ställa, lägga. bildl. *sich vor Freude nicht zu* ~ *wissen:* vara utom sig af glädje. 5. släppa, t. ex. *den Vogel aus dem Käfig in die Stube. Das Wasser* ~ kasta sitt vatten. 6. *Blut* ~ låta åder, *jmdn zur Ader* ~ åderlåta ngn. 7. tillåta att, släppa, t. ex. *den Knaben auf den Baum* ~ släppa pojken upp i trädet. III. *itr. h.* 1. *Von etw.* ~ afstå från ngt, låta ngt vara (i fred). 2. låta, klinga, förefalla, t. ex. *das lässt schön:* det låter bra, *er lässt jünger als vorher:* han förefaller yngre än förut. 3. passa, kläda.

Lassheit, 0, *f.* slapphet, slöhet, tröghet.

lässig, *a.* lat, trög, slapp, slarfvig. ~ *zu* ... sen att ...

Lässigkeit, -*en*, *f.* lättja, tröghet, slapphet, slarf.

lässlich, *a.* 1. förlåtlig. 2. öfverseende, skonsam, mild i omdömen.

Lässlichkeit, -*en*, *f.* 1. förlåtligt fel, obetydlighet. 2. 0, öfverseende, mildhet, välvilja.

Lasso, -[*s*], -*s*, *m.* lasso.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ tekniskt term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

Last, *-en, f.* 1. last, börda, tyngd, lass. Ofta bildl., t. ex. *des Tages ~ und Hitze tragen, jmdm etw. zur ~ legen;* handel. *jmdm etw. zur ~ schreiben:* debitera ngn för ngt. 2. läst (ett efter olika ämnen, ort och tid växlande mått). **-esel**, *-s, -, m.* packåsna. **-fuhre**, *-n, f.* 1. fraktvagn, forvagn. 2. fora. **-pferd**, *-[e]s, -e, n.* packhäst, arbetshäst. **-raum**, *-[e]s, -e* †, *m.* lastrum. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* lastdragare, lastångare, transportfartyg. **-t[h]ier**, *-[e]s, -e, n.* lastdjur. **-träger**, *-s, -, m.* bärare, sjåare. **-vieh**, *-[e]s*, 0, *n.* lastkreatur, lastdjur. **-wagen**, *-s, -*[†], *m.* lastvagn. **-zug**, *-[e]s, -e* †, *m.* järnv. godståg. **-en...** Ex. **~frei**, *a.* kostnadsfri.

Lastadie, *-en, f.* ⚓ lastageplats, lastbrygga.

lastbar, *a.* 1. lastdragande. 2. tyngande.

last||en, *-ete, ge-et,* I. *itr. h.* tynga, trycka. II. *tr.* lasta, belasta, nedtynga.

Laster, *-s, -, n.* 1. last (synd). 2. usel person, i sht dålig kvinna, kvinsperson, sköka. **-frei**, *a.* syndfri. **-knecht**, *-[e]s, -e, m.* lastens, syndens slaf. **-leben**, *-s*, 0, *n.* lastfullt lif. **-that**, *-en, f.* lastbar gärning. **-voll**, *a.* lastfull.

Läster... Ex. **-chronik**, *-en, f.* skvallerkrönika. **-maul**, *-[e]s, -er* †, *n.* ond tunga. **-rede**, *-n, f.* förtal. **-schrift**, *-en, f.* smädeskrift, pamflett. **-schule**, *-n, f.* skandalskola. **-sucht**, 0, *f.* tadelsjuka. **-süchtig**, *a.* tadelsjuk. **-wort**, *-[e]s, -e, n.* förtal. **-zunge**, *-n, f.* ond tunga.

Lästerer, *-s, -, m.* lastare, bakdantare, smädare.

lasterhaft, *a.* lastfull, lastbar.

Lasterhaftigkeit, 0, *f.* lastfullhet, lastbarhet.

Lästerin, *-nen, f.* smäderska, bakdanterska, skvallersyster.

lästerisch, lästerlich, *a.* 1. hädisk, gudsförsmädande. 2. skändlig, nedrig.

läster||in, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* häda, smäda, bakdanta, förtala, svärta.

Lästerung, *-en, f.* hädelse, smädelse, förtal.

lastig, *a.* tung; vanl. i sms., t. ex. *zehn~es Schiff:* skepp som rymmer tio (skepps)läster, ⚓ *achter~* el. *hinter~* styrlastig.

lästig, *a.* besvärlig.

Lastigkeit, 0, *f.* ⚓ lastdryghet, drägtighet.

Lästigkeit, *-en, f.* besvärlighet.

Lasting, *-s, -s, m.* lasting.

Lasúr, I. *-[e]s, -e* el. *-s, m.* lasur(sten). II. *-en, f.* 1. lasur(färg), asur. 2. lasering. **-blau**, *a.* (l)asurblå, ultramarin. **-farbe**, 0, *f.* (l)asurfärg. **-farben**, *a.* (l)asurfärgad. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* lasursten.

Látáre, *-[s], -[s], m.* fjärde söndagen i fastan.

Latéin, *-[e]s*, 0, *n.* latin. Bildl. *mit seinem ~ zu Ende sein:* vara i förlägenhet, ej veta hvad man skall taga sig till.

Latéiner, *-s, -, m.* 1. latinare. 2. jäg. söndagsjägare.

latéinisch, *a.* 1. latinsk. 2. särskilda fall. *Die ~e Kirche:* romerska kyrkan. *~e Reiter* el. *Schützen:* kammarlärde. *~e Küche;* apotek. ⚓ *~e Segel:* latinsegel.

latént, *a.* latent, bunden, dold.

Laterál... Ex. **-erbe**, *-n, -n, m.* sidoarfvinge.

Latérne, *-n, f.* lykta, lanterna. **-n...** Ex. **~anstecker**, **~anzünder**, *-s, -, m.* lyktändare. **~pfahl**, *-[e]s, -e* †, *m.* lyktstolpe. **~träger**, *-s, -, m.* lyktbärare, i sht zool. (Fulgora).

Latíner, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* latinare (Latiums invånare).

latinisíer||en, *-te, -t, tr.* latinisera.

Latinísm||us, *-us, -en, m.* latinism.

Latinität, *-en, f.* 1. latinitet. 2. latinism.

Latitúde, *-n, f.* latitud, bredd(grad).

Latitudinárier, *-s, -, m.* person utan stränga grundsatser.

Latríne, *-n, f.* latrin, afträde.

latsch, *a.* släpande, trög, klumpig (om gången).

Latsche, *-n, f.* 1. nedkippad sko, hasa. 2. lurfvig, luden, fjäderklädd fot. 3. slarfvig, slarfvigt klädd kvinna, slampa, slamsa. 4. slapp, kraftlös person, fjanter.

latsch||en, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* gå med släpande gång, draga benen efter sig, pallra, rulta.

latschig, *a.* 1. släpande, rultande, vacklande. 2. slapp, trög; kraftlös.

Latte, *-n, f.* dim. *Lättchen, -lein,* 1. latta, ribba, spjäla, list. Bildl. *dumm wie eine ~* dum som ett nöt, *mit der ~ laufen:* löpa med limstången. 2. rak, smärt telning. Bildl. *lang wie eine ~* lång som en humlestång. **-n...** Ex. **~arrest**, *-[e]s, -e, m.* ✕ arrest hvars golf består af trekantiga ribbor. **~gitter**, *-s, -, n.* (trä)staket af ribbor. **~holz**, *-es*, 0, *n.* ribbvirke. **~läufer**, *-s, -, m.* narr, flickjägare. **~verschlag**, *-[e]s, -e* †, *m.* ribbvägg, ribbverk. **~werk**, *-[e]s*, 0, *n.* ribbverk. **~zaun**, *-[e]s, -e* †, *m.* = *~gitter.*

latt||en, *-ete, ge-et, tr.* spika lattor, ribbor på.

Lattich, *-[e]s, -e, m.* bot. laktuk (Lactuca). **-bitter**, *-s*, 0, *n.* med. lactucarium (drog).

Lattung, *-en, f.* ribbverk.

Latwérge, *-n, f.* mos(artadt medikament).

Latz, *-es, -e* †, *m.* 1. lifstycke, lif, väst, bröststycke, bröstlapp, haklapp. 2. byxklaff; ficklock; möss-skärm att falla upp.

lau, *a.* ljum, bildl. äfv. likgiltig. **-warm** = *lau.*

Laub, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *n.* dim. *Laubchen, -lein,* 1. löf. 2. kortspel. spader. **-apfel**, *-s, -*†, *m.* galläpple. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* löfträd. **-dach**, *-[e]s, -er* †, *n.* löftak. **-fall**, *-[e]s*, 0, *m.* löffällning. **-fink[e]**, *-en, -en, m.* zool. domherre. **-förmig**, *a.* löfformig, löflik. **-frosch**, *-es, -e* †, *m.* zool. löfgroda, trädgroda (Rana arborea). **-gang**, *-[e]s, -e* †, *m.* söverhvälfd alléo, löfhvalf. **-gehänge**, *-s, -, n.* (löf)feston. **-gewinde**, *-s, -, n.* (löf)girland. **-heiz**, *-es, -er* †, *n.* löfskog, löfträd. **-huhn**, *-[e]s, -er* †, *n.* orre. **-hütte**, *-n, f.* löfhydda. **-hüttenfest**, *-[e]s, -e, n.* löfhyddohögtid. **-los**, *a.* utan löf, aflöfvad.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-moos, -es, -e, n. bot. löfmossa. -rausch, -es, 0, m. löfvens prasslande. -säge, -n, f. löfsåg. -sänger, -s, -, m. zool. löfsångare. -thaler, -s, -, m. löftaler (1½ vanlig Thaler med en löfkrans i kanten). -tragend, a. löfbärande, löf-. -verzierung, -en, f. löfprydnad, löfverk. -wald, -[e]s, -er †, m. löfskog. -werk, -[e]s, 0, n. löfverk.

Laube, -n, f. löfsal, berså; trädgårdshus, lusthus. -n... Ex. ~gang = *Laubgang*.

laubenhaft, a. bersåartad, öfverhvälfd.

laubicht, laubig, a. löfklädd, löfrik.

Lauch, -[e]s, -e, m. lök (Allium). -ärtig, a. lökartad. -farben, -farbig, -grün, a. lökgrön som purjolök, ungef. sjögrön. -zwiebel, -n, f. lök af växten lök (Allium).

Laudémillum, -um[s], -en, n. = *Lehngeld*.

lauen, -te, ge-t, itr. h. vara el. blifva ljum.

1. Lauer, 0, f. lur, t. ex. *auf der ~ sein, liegen, stehen:* ligga, stå på lur.

2. Lauer, -s, 0, m. eftervin, dåligt vin.

Lauerer se *Laurer*.

lauern, -te, ge-t, itr. h. otåligt vänta, lura, *auf jmdn, etw.:* på ngn, ngt.

Lauf, -[e]s, -e †, m. 1. springande, språng, lopp, t. ex. *im ~e:* i språng, *dem ~e des Flusses folgen, im ~e des Jahres:* under årets lopp, *seinen Gedanken freien ~ lassen;* gång, t. ex. *die Lokomotive in ihrem ~e hemmen, das ist der ~ der Welt;* förlopp, t. ex. *der ~ des Krieges, im ~e der Zeit:* med tiden; hastighet, t. ex. *der ~ des Schiffes;* bana, väg, t. ex. *der ~ der Gestirne;* hvarf, t. ex. *der Zeiger hat den ~ vollendet;* riktning, t. ex. *der ~ des Windes; was Kauf und ~ ist:* hvad som är allmänt gängse. 2. brunst hos vissa djur, löpskhet. 3. pipa, rör i skjutvapen. 4. lieblad. 5. mus. löpning. 6. jag. ben på djur. -bahn, -en, f. kapplöpningsbana; bildl. bana, karriär. -band, -[e]s, -er †, n. ledband. -bank, -e †, f. gångstol. -bursche, -n, -n, m. springpojke. -feuer, -s, -, n. löpeld. -füss, -es, -e †, m. zool. springfot. -geld, -[e]s, 0, n. reseersättning åt från annan ort rekvirerade gesäller. -graben, -s, -†, m. löpgraf. -jagen, -s, 0, n. hetsjagt. -junge = *-bursche*. -käfer, -s, -, m. zool. jordlöpare (Carabus). -karren, -s, -, m. skottkärra. -kugel, -n, f. kula af mindre kaliber än gevärspipan. -pass, -es, 0, m. afsked(ande). *Jmdm den ~ geben:* afskeda ngn, gifva ngn afsked på grått papper. -schritt, -[e]s, 0, m. språngmarsch. -schütze, -n, -n, m. skytt som skjuter det vilda i språnget. -stuhl, -[e]s, -e †, m. gångstol. -teppich, -[e]s, -e, m. gångmatta. -werk, -[e]s, 0, n. gångverk i ur. -zaum, -[e]s, -e †, m. ledband. -zettel, -s, -, m. 1. förbudssedel. 2. = *-pass*.

laufen, läuf(s)t el. * -(s)t, lief, liefe, ge-en, -, I. itr. s. och när ortförandringen ej framhålles h., tr. och *sich ~* springa, löpa, gå (sig), t. ex. *nach der Stadt, schnell, eine Meile, eine Stunde, in zwei Stunden eine Meile:* en mil på två timmar, *einen Weg, seines Weges:* sin väg, sin kos, *Gänge* el. *Gewerbe für jmdn:* ärenden åt ngn, *Sturm wider etw., Gefahr, sich* (dat.) *die Füsse wund, die Schuhsohlen entzwei, sich müde, vom Stapel, in den Hafen; ihr habt gelaufen, wir haben gesprungen. Boten ~* gå, springa ärenden, *Schlittschuh ~* åka skridsko. *Sich ausser Atem ~* springa sig andfådd. Opers. *es läuft sich hier schlecht:* det är svårt, går illa att springa m. m. här. *Das eine Schiff lief das andere in Grund und Boden:* det ena fartyget öfverseglade det andra, *auf dem Grund ~* segla, sätta på grund. *Das Rad läuft um die Achse:* hjulet vrider sig kring axeln. *Es* el. *ein Schauder läuft einem kalt über die Haut, über den Rücken:* en ryning genomfar en, det går kalla kårar öfver ryggen. *Jmdn ~ lassen:* låta ngn gå, släppa ngn, *seine Zunge ~ lassen:* ej tygla sin tunga. *In ~der Eile:* hasteligen. *Hinter die Schule ~* skolka. *Wider die gesunde Vernunft ~* strida mot sunda förnuftet. *~de Schrift:* kursivstil. II. blott itr. 1. h. a) vara löpsk, b) para sig, c) om fiskar: föda lefvande ungar. 2. s. flyta, rinna, t. ex. *der Fluss läuft ins Meer:* floden flyter, mynnar ut i hafvet, *Thränen ~ aus den Augen. Wein in den Krug ~ lassen:* tappa vin i kannan. 3. h. läcka, t. ex. *das Fass läuft.* 4. h. om ur: forta sig. 5. s. om tid, förflyta, hastigt förgå. *Ehe vierzehn Tage ins Land ~* innan fjorton dagar hunnit förgå. 6. s. räcka, hafva giltighet, t. ex. *wie lange läuft noch der Kontrakt? Der Kontrakt läuft mit diesem Monat zu Ende:* kontraktet upphör (att hafva giltighet) med denna månad. 7. part. pres. *~d:* löpande, t. ex. *für das ~de Jahr, die ~den Geschäfte, die ~den Zinsen. Auf dem ~den sein:* a) handel. hafva infört alla poster i böckerna, b) veta besked om dagens händelser. 8. s. utveckla sig, förlöpa. *Es läuft auf eins hinaus:* det kommer på ett ut. 9. s. sträcka sig, leda, föra, gå, t. ex. *der Weg läuft durch Kornfelder, längs des Waldes, durch den Garten. In die Höhe ~* gå uppför, sträcka sig uppåt. *Die Zimmer ~ durch einander:* rummen hänga ihop. 10. s. *Etw. läuft ins Geld:* ngt kostar mycket, går till mycket pengar.

Läufer, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. en som springer, löpare, springare. *Er ist ein guter ~* han springer bra. 2. skottlucka. 3. vändkors. 4. ⊕ rulle på ett drillborr. 5. öfre bladet på en sax. 6. kula till knackspel. 7. ⊕ löpare (öfversta kvarnstenen). 8. polersten. 9. bokhandel. bok som går åt hastigt. 10. löpare i schackspel. 11. gångmatta. -livree, -en, f. löparelivré. -stein, -[e]s, -e, m. ⊕ 1. = *Läufer* 7. 2. sten i murens riktning. -zeug.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-[e]s, -e, n. tyg till gångmattor. -zug, -[e]s, -e †, m. drag med löparen i schackspel.
Lauferéi, -en, f. spring.
läufig, läufisch, a. löpsk.
Lauft = Lauf, i sht 6.
Lauge, -n, f. lut. -n... Ex. ~asche, 0, f. lutaska. ~wasser, -s, 0, n. lut.
laugen, -te, ge-t, I. tr. 1. luta. 2. urlaka. II. itr. h. Das Fass laugt: fatet, tunnan ger smak.
laugenhaft, laugicht, laugig, a. lutaktig.
läugnen se leugnen.
Laulheit, Lauigkeit, 0, f. ljumhet.
laulich, a. ljum.
Lauling, -[e]s, -e, m. ljum, liknöjd, indifferent person.
Laune, -n, f. 1. lynne, godt lynne, t. ex. bei [guter] ~ sein: vara vid godt lynne. 2. stämning, böjelse, t. ex. ich bin heute nicht in der ~ zu schreiben: jag har i dag ej lust till att skrifva. 3. nyck; obeständighet.
launen, -te, ge-t, itr. h. 1. vara nyckfull. 2. se gelaunt.
launenhaft, a. nyckfull, föränderlig.
Launenhaftigkeit, 0, f. nyckfullhet.
launig, a. godlynt, skämtsam, humoristisk.
Launigkeit, 0, f. godlynthet, humor.
launisch, a. 1. som är vid dåligt lynne, missmodig, vresig. 2. nyckfull.
Laurer, -s, -, m. lurande, spion.
Laureréi, -en, f. lurande, spionerande.
Laus, -e †, f. lus. P die ~ läuft el. kriecht ihm über die Leber: han blir uppretad, förtörnad. -[e]... P Ex. ~bube, -n, -n, m. pojkslyngel. ~geld, -[e]s, 0, n. struntpengar, fattiga styfrar. ~junge = ~bube. ~kamm, -[e]s, -e †, m. finkam. ~kerl, -[e]s, -e, m. usling, kanalje. ~wenzel, -s, -, m. 1. = ~kerl. 2. stinkande tobak. jfr Läuse...
Lausch... Ex. -platz, -es, -e †, -winkel, -s, -, m. = Lausche 2.
Lausche, -n, f. 1. 0, lyssnande, lur. Auf der ~ sein: stå på lur. 2. lyssvrå, gömställe; behaglig, treflig plats.
lauschen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. 1. titta fram, blicka (fram). 2. späja, lura. 3. gifva akt, lyssna.
Lauscher, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. lyssnare, lyssnerska, spion. 2. jag. öron på varg, räf, hjort m. fl.
lauschig, a. 1. lyssnande. 2. stilla, behaglig, ljuf, treflig.
Läuse... P Ex. -chaussee, -en, f. bena. -kraut, -[e]s, -er †, n. bot. staffansfrö (Delphinium Staphysagria). -pulver, -s, -, n. insektpulver.
lausen, -[es]t, -te, ge-t, P I. tr. löska; bildl. gå illa åt, prygla. Jmdm den Beutel ~ plocka ngn. II. itr. h. 1. hafva löss. 2. vara snål. 3. vara lat, trög.
Lauser, -s, -, m. P 1. ~in, -nen, f. löskande person. 2. finkam.
Lauseréi, -en, f. P 1. snålhet. 2. strunt, lappri.
lausig, a. P lusig.
lausten, -te, ge-t, itr. h. lystra.
laut, I. a. 1. hög (om rösten), ljudlig, högljudd, klar, tydlig, t. ex. sprechen Sie ~er! tala högre! Jag. om hundar: ~ sein: ge hals, skälla. 2. offentlig, bekant. ~ werden: blifva bekant, spridas, Stimmen werden ~ röster låta höra sig, etw. ~ werden lassen: bekantgöra, sprida ngt, seine Gefühle ~ werden lassen: lägga sina känslor i dagen. II. -[e]s, -e, m. dim. Läutchen, -lein, ljud. III. prep. med gen. och stundom, i sht vid plur. utan artikel, dat. enligt, i enlighet med. -bezeichnung, -en, f. gram. ljudbeteckning. -gesetz, -es, -e, n. gram. ljudlag. -lehre, -n, f. gram. ljudlära. -los, a. ljudlös. -lösigkeit, 0, f. ljudlöshet, tystnad. -schrift, -en, f. gram. fonetisk skrift. -verschiebung, -en, f. gram. ljudskridning. -zeichen, -s, -, n. gram. ljudtecken.
lautbar, a. bekant, känd.
Lautbarkeit, 0, f. egenskap att vara känd, offentlighet.
Laute, -n, f. luta. -n... Ex. ~schläger, ~spieler, -s, -, m. ~in, -nen, f. lutspelare, lutspelerska.
lauten, -ete, ge-et, itr. h. 1. ljuda. 2. låta, klinga, förefalla. 3. lyda. Der Brief lautet, wie folgt: brefvet har följande lydelse. Die Antwort lautet günstig: svaret är gynsamt, är jakande.
läuten, -ete, ge-et, itr. h., tr. och opers. ringa. Es läutet zur Messe: det ringer till (hög-) mässan, ringer samman. Jmdn el. jmdm zu Grabe, zur Ruhe ~ ringa (begrafningsringning) för ngn. Dein letztes Ständchen läutet: din sista timme slår. Bildl. er hat ~ hören [aber nicht schlagen]: han har bara fått litet hum om det.
Lautener, -s, -, m. lutspelare.
lautenieren, -te, -t, itr. h. spela på luta.
Lautenist, -en, -en, m. lutspelare.
I. lauter, a. 1. ren, klar, oförfalskad. 2. obejn. lutter, pur, bara, blott, t. ex. ~ Wasser: endast, blott och bart vatten, men ~es Wasser: rent, klart vatten.
2. Lauter, -s, -, m. gram. ljudtecken, bokstaf.
Läuter, -s, -, m. ringkarl.
Läuter... jfr läutern. Ex. -feuer, -s, -, n. reningseld, luttringseld, skärseld. -kessel, -s, -, m. ⊕ klarpanna. -tuch, -[e]s, -er †, n. filtreringsduk, silduk.
Läuterer, -s, -, m. renare, luttrare, raffinerare.
Läuterkeit, 0, f. renhet, klarhet.
läutern, -te, ge-t, I. tr. 1. rena, klara, luttra, förädla, filtrera, raffinera. 2. skog. einen Wald ~ gallra en skog. 3. afv. itr. h. jur. [Das Urteil] ~ underkasta domen förnyad pröfning af den ursprungl. domaren. II. Sich ~ renas m. m. se I, 1. Läuterung, f. -s... Ex. ~pfan-

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

ne, -n, *f.* ⊕ klarpanna. **~prozess**, -*es*, -*e*, *m.* reningsprocess.

Lautheit, 0, *f.* högljudt sätt, tydlighet, förnimbarhet.

Lautier... Ex. **-methode**, -*n*, *f.* ljudmetod.

lautieren, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr. h.* ljuda ord, stafvelser. **Lautierung**, *f.*

lautlich, *a.* ljudlig, fonetisk.

Lava, *Laven*, *f.* lava. **-strom**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* lavaström.

Lavément, -*s*, -*s*, *n.* lavemang.

Lavéndel, -*s*, 0, *m.* lavendel. **-duftig**, *a.* lavendeldoftande. **-geist**, -[*e*]*s*, 0, *m.* **-wasser**, -*s*, -, *n.* lavendelvatten.

lavieren, -*te*, -*t*, I. *itr. h.* och när ortförändringen framhålles *s.* ⚓ lovera, krysa. II. *tr.* mål. lavera.

Lavoir, -*s*, -*s*, **Lavér**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* lavoar, komod.

Lawine, -*n*, *f.* lavin.

lax, *a.* slapp, t. ex. *~e Sitten*, *~e Moral.*

Laxánz, -*en*, *f.* laxativ.

Laxheit, -*en*, *f.* slapphet.

Laxier... Ex. **-mittel**, -*s*, -, *n.* laxérmedel.

laxieren, -*te*, -*t*, I. *itr. h.* 1. hafva diarré. 2. laxera. II. *tr.* afföra, purgera.

Lazarét[h], bättre **Lazarétt**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* lasarett, sjukhus. **-fieber**, -*s*, 0, *n.* lasarettfeber.

Lazzarónie, -*en*, -*en* el. -*i*, *m.* lasaron.

l. c., förkortn. = *loco citato*, anf. st.

Ldr., förkortn. = *Louisdor.*

Ldrb., förkortn. = *Lederband:* skinnband.

Ldrr., förkortn. = *Lederrücken:* skinnrygg.

Läb... Ex. **-honig**, -[*e*]*s*, 0, *m.* jungfruhoning, självfrunnen honing. **-kuchen**, -*s*, -, *m.* pepparkaka med honing i.

Läbe... Ex. **-höch**, -*s*, -*s*, *n.* lefve(rop). **-mana**, -[*e*]*s*, *Lebeleute*, *m.* goddagspilt. **-wöhl**, -*s*, -*s*, *n.* farväl, afsked. Jfr sms. under 2. *Leben.*

l. leblen, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* lefva, t. ex. *lange*, *frei*, *wild:* i vildt tillstånd, *in Saus und Braus*, *als Jungfrau*, *in einer Stadt*; *auf etw.* ~ *und sterben*, *von etw.* ~, *gut* ~, *nichts zu* ~ *haben:* ej hafva ngt att lefva af; *einer* (dat.) el. *für eine Sache* ~ lefva för, egna sitt lif åt en sak, *der* (dat.) *Hoffnung* ~ *dass* ... hysa det hoppet att ..., *vorwärts* ~ med sitt lif sträfva framåt, *zu* ~ *wissen:* ha lefnadsvett; *sein Andenken lebt im Munde des Volks*; *es lebe die Freiheit! jmdn* ~ *lassen:* utbringa ett lefve för ngn; ~ *Sie wohl!* lef väl! ~*de Sprache. Der sonst tote Platz lebte:* den eljes folktomma platsen vimlade af människor, *der Käse lebt:* osten är full af maskar. *Es lebt alles an ihm:* han spritter i hvar led. ~*des Wasser:* rinnande vatten. II. *tr.* lefva, t. ex. *ein glückliches Leben*; ✱ tillbringa, t. ex. *eine Zeit.* III. *Sich satt* ~ bli mätt, trött på, ledsen vid lifvet. Opers. *es lebt sich hier angenehm:* lifvet här är angenämt.

2. **Leblen**, -*ens*, -*en*, *n.* 1. lif, t. ex. *am* ~ *sein*, *es ist kein* ~, *keine Spur des* ~*s mehr in ihm*, *das* ~ *für jmdn opfern*, *ums* ~ *kommen:* mista lifvet, *mit dem* ~ *davon kommen:* slippa ifrån med lifvet, *am* ~ *sein:* vara vid lif, *ins* ~ *rufen:* väcka till lif, *jmdn am* ~ *strafen:* straffa ngn med döden; *für mein* ~ *gern:* mycket, grufligt gärna; *es ist kein* ~ (= liflighet) *in ihm*; *das habe ich in meinem* ~ *nicht gesehen:* något dylikt har jag aldrig sett, *fürs ganze* ~, *das* ~ *lang:* hela lifvet igenom; *ein gutes* ~ *bei jmdm haben:* ha det bra hos ngn, *nach dem* ~ *zeichnen*, *schildern*; *man sagt im gemeinen* ~ man säger i dagligt tal, vanligen. 2. lif, väsen, buller. **-los**, *a.* liflös. **-losigkeit**, 0, *f.* liflöshet. **-tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* *Meine* ~*e:* hela mitt lif. *Das habe ich mein* ~ *nicht gehört:* aldrig i mitt lif har jag hört ngt sådant. **-zeit**, -*en*, *f.* lifstid. *Bei meinen* ~*en:* medan jag lefver, *zu* ~*en meines Vaters:* under min fars lifstid. **-e...** Ex. se ofvan särskild artikel. **~lang**, oböjl. n. *Mein* ~ hela mitt lif. — **-en...** Ex. **~erwecker**, -*s*, -, *m.* en som uppväcker, framkallar lif. **~geber**, -*s*, -, *m.* lifgifvare. **~lang** se ofvan *lebelang.* **~leer**, **~los**, *a.* 1. folktom, stilla. 2. ✱ liflös. **~reich**, **~voll**, *a.* full af lif, liffull. — **-ens...** Ex. **~abend**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lefnadsafton. **~abrise**, -*es*, -*e*, *m.* kort lefnadsteckning. **~alter**, -*s*, -, *n.* ålder. **~art**, -*en*, *f.* 1. lefnadssätt. 2. 0, lefnadsvett. **~aufgabe**, -*n*, *f.* lifsuppgift. **~balsam**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* lifsbalsam. **~baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. lefnadsträd. 2. lifvets träd. 3. bot. tuja (Thuja). **~bedingung**, -*en*, *f.* lifsvilkor. **~beruf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* (lefnads)kall. **~beschreiber**, -*s*, -, *m.* lefnadsteknare. **~beschreibung**, -*en*, *f.* lefnadsbeskrifning. **~bild**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* 1. bild ur lifvet. 2. biografisk skildring, lefnadsteckning. **~dauer**, 0, *f.* lifstid. **~drang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* trängtan till lif. **~ende**, -*s*, 0, *n.* lifvets slut. **~erfahren**, *a.* förfaren (i lifvets konst). **~erfahrung**, -*en*, *f.* lifserfarenhet. **~faden**, -*s*, -†, *m.* lifstråd. **~fähig**, *a.* lifskraftig. **~fähigkeit**, 0, *f.* lifskraft. **~flamme**, -*n*, *f.* lifslåga. **~frage**, -*n*, *f.* lifsfråga. **~freude**, -*n*, *f.* 1. 0, lifsglädje. 2. lifvets fröjd(er). **~freudigkeit**, 0, *f.* lefnadsmod. **~frisch**, *a.* lefnadsfrisk. **~froh**, *a.* lefnadsglad. **~frühling**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lifvets vår. **~führung**, 0, *f.* lif. **~fülle**, 0, *f.* liffullhet. **~gang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lifsutveckling, lif. **~gefahr**, -*en*, *f.* lifsfara. **~gefährlich**, *a.* lifsfarlig. **~gefährte**, -*n*, -*n*, *m.* följeslagare genom lifvet. **~geist**, -[*e*]*s*, -*er*, *m.* 1. lifselixir. 2. plur. lifsandar. **~genosse** = **~gefährte.** **~geschichte**, -*n*, *f.* ngns lifs historia; lefnadsbeskrifning. **~gewohnheit**, -*en*, *f.* (lefnads)vana. **~göttin**, -*nen*, *f.* parce, norna. **~grösse**, *a.* i kroppsstorlek. **~grösse**, 0, *f.* kroppsstorlek. **~hauch**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* lifsfläkt. **~jahr**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* lefnadsår. **~klugheit**, 0, *f.* lefnadsklok-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

het. ~**kraft**, -*e* †, *f.* lifskraft. ~**kräftig**, *a.* lifskraftig. ~**lang**, *a.* lifslång. ~**länglich**, *a.* för lifvet, ständig, lif(s)-, t. ex. ~*e Rente:* lifränta. ~**lauf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* lefnadslopp. ~**lehre**, -*n*, *f.* biologi, läran om lifvet. ~**licht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* lifvets ljus. ~**linie**, -*n*, *f.* lifslinie. ~**luft**, 0, *f.* lifsluft. ~**lust**, 0, *f.* lefnadslust. ~**lustig**, *a.* lefnadslustig, lefnadsfrisk. ~**mai**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lifvets vår. ~**mittel**, -*s*, -, *n.* lifsmedel. ~**morgen**, -*s*, 0, *m.* lifvets morgon. ~**müde**, *a.* lefnadstrött. ~**mut**[**h**], -[*e*]*s*, 0, *m.* lefnadsmod. ~**mut**[**h**]**ig**, *a.* lefnadsglad. ~**not**[**h**]**durft**, 0, *f.* lifsförnödenhet, uppehälle, bärgning. ~**ordnung**, -*en*, *f.* lefnadsordning. ~**pfad**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* lefnadsstig. ~**prozess**, -*es*, -*e*, *m.* lifsprocess. ~**quelle**, -*n*, *f.* lifskälla. ~**regel**, -*n*, *f.* lefnadsregel. ~**reich**, *a.* liffull. ~**reiz**, -*es*, -*e*, *m.* 1. retning till stegrad lifsverksamhet; lifsyttring. 2. lifvets tjusning(skraft), behag. ~**retter**, -*s*, -, *m.* räddare ur lifsfara. ~**satt**, *a.* lefnadstrött. ~**stellung**, -*en*, *f.* lefnadsställning. ~**strafe**, -*n*, *f.* dödsstraff. ~**strom**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. lifvets ström. 2. lifvande ström. ~**tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* lefnadsdag. ~**überdruss**, -*es*, 0, *m.* lefnadströtthet. ~**unterhalt**, -[*e*]*s*, 0, *m.* underhåll, uppehälle. ~**verrichtung**, -*en*, *f.* lifsförrättning, lifsfunktion. ~**wandel**, -*s*, 0, *m.* vandel, lif. ~**wärme**, 0, *f.* lifsvärme. ~**wasser**, -*s*, 0, *n.* 1. lifgifvande, lifvande vatten. 2. brännvin. ~**weise**, -*n*, *f.* lefnadssätt. ~**wierig**, *a.* lifslång. ~**zeichen**, -*s*, -, *n.* lifstecken. ~**zeit**, 0, *f.* lifstid. ~**ziel**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* lifsmål.

Lebéndig, *a.* 1. lefvande, t. ex. ~*e Geschöpfe, bei* ~*em Leibe:* lifslefvande, ~*er Beweis, das* ~*e Wort Gottes,* ~*er Glaube,* ~*e Blumen.* 2. liflig, t. ex. ~*e Phantasie, Erinnerung, Überzeugung; es wird schon auf den Strassen* ~. 3. ständigt rinnande, t. ex. ~*es Wasser,* ~*e Quelle.* 4. särskilda fall. ~*er Käse:* ost full af maskar. ~*e Hecken* el. *Zäune:* växande häckar. ~*e Kräutersammlung:* herbarium i mots. till afbildningar. ~*er Kalk:* osläckt kalk, ~*e Kohle:* brinnande kol. ~*es Silber:* kvicksilfver. ~*er Schwefel:* gediget svafvel.

Lebéndigkeit, -*en*, *f.* 1. 0, lefvande tillstånd, lif. 2. lefvande väsen.

Leber, -*n*, *f.* lefver. *Frei* el. *frisch* el. *dreist von der* ~ *weg reden:* säga sina tankar rent ut, oförskräckt. -**blume**, -*n*, *f.* blåsippa. -**braun**, -**farben**, *a.* lefverbrun, lefverfärgad. -**fleck**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* lefverfläck. -**fleckig**, *a.* lefverfläckig. -**krank**, *a.* lefversjuk. -**krankheit**, -*en*, *f.* lefversjukdom. -**moos**, -*es*, -*e*, *n.* bot. lefvermossa. -**reim**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* lefverrim (rim hvilket den skall smida, som får gäddlefvern); bildl. dåligt rim, dålig vers. -**sucht**, 0, *f.* lefversjuka. -**süchtig**, *a.* lefversjuk. -**tran**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lefvertran. -**wurst**, -*e* †, *f.* lefverkorf.

lébhaft, *a.* lifig. *Diese Strasse ist sehr* ~ denna gata är mycket besökt, starkt trafikerad.

Lébhaftigkeit, -*en*, *f.* 1. 0, liflighet. 2. lifligt yttrande.

lech, *a.* 1. läck. 2. törstig, försmäktande.

lechzéen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* törsta, försmäkta.

lechzéen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* häftigt törsta, ifrigt längta, *nach etw.:* efter ngt.

leck, I. *a.* läck. II. -[*e*]*s*, -*e*, *m.* och *n.* läcka.

Leckáge, -*n*, *f.* läckage, förlust genom läckning.

l. leckéen, -*te*, *ge-t*, *itr.* 1. *h.* läcka, vara otät. 2. *s.* rinna ut genom läckor.

2. leckéen, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* slicka. Bildl. *sich* (dat.) *die Finger, den Mund nach etw.* ~ slicka sig om munnen efter ngt, *Staub* ~ djupt ödmjuka sig, *jmds Speichel* ~ på ett motbjudande, ömkligt sätt smickra ngn, *noch an etw.* (dat.) *zu* ~ *haben:* ännu lida, hafva efterslängar af ngt.

3. leckéen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* bibl. *wider den Stachel* ~ spjärna mot udden.

l. Lecker, -*s*, -, *m.* 1. ~**in**, -*nen*, *f.* slickare, slickerska; tallrikslickare; gröngöling. 2. jag. tunga.

2. lecker, *a.* 1. läcker. 2. kinkig, matgrann, svår att tillfredsställa. -**bissen**, -*s*, -, *m.* läckerbit, läckerhet. -**essen**, -*s*, -, -**gericht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* läcker rätt, läcker anrättning. -**maul**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* läckergom.

Leckeréi, -*en*, *f.* 1. läckerhet. 2. gurmandis. 3. slickande.

leckerhaft, **leckerig** = *lecker.*

Leckerhaftigkeit, 0, *f.* = *Leckerei 1, 2.*

leckeréen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* vara begärlig, lysten, *nach etw.:* efter ngt.

Leder, -*s*, -, *n.* skinn; läder. *Jmdm an* el. *über* el. *hinter das* ~ *kommen* el. *jmdm das* ~ *gerben:* garfva skinnet på, mörbulta ngn. *Vom* ~ *ziehen:* draga blankt (vrigan ur skidan). -**abfall**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* skinnaffall. -**arbeiter**, -*s*, -, *m.* läderarbetare. -**ärtig**, *a.* läderartad. -**band**, I. -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* skinnband. II. -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* skinnrem. -**bereitung**, 0, *f.* skinn-, läderberedning. -**braun**, *a.* läderbrun. -**einband** = -*band I.* -**farben** = -*braun.* -**handel**, -*s*, 0, *m.* läderhandel. -**händler**, -*s*, -, *m.* läderhandlare. -**haut**, -*e* †, *f.* läderhud. -**hose**, -*n*, *f.* skinnbyxor. -**riemen**, -*s*, -, *m.* skinn-, läderrem. -**rücken**, -*s*, -, *m.* skinnrygg. -**tauer**, -*s*, -, *m.* läderberedare, garfvare. -**überzug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* skinn-, läderöfverdrag. -**work**, -[*e*]*s*, 0, *n.* allehanda läder. -**zeug**, -[*e*]*s*, 0, *n.* remtyg. -**zucker**, -*s*, 0, *m.* *Weisser* ~ jungfruskinn, *schwarzer* ~ lakritspasta. -**zurichter** = -*tauer.*

Lederer, -*s*, -, *m.* garfvare.

lederhaft, *a.* läderartad.

l. ledern, *a.* 1. läder-, skinn-. 2. bildl. tråkig, fadd, kälkborgerlig.

2. ledern, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. garfva; F

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

bull. mörbulta. 2. kläda med läder, med skinn. 3. vara tråkig.

ledig, *a.* 1. ledig, tom, fri, lös, *einer* (gen.) *Sache* el. *von etw.:* från ngt. *Jmdn los und ~ sprechen:* frikänna ngn. 2. = *lediglich.* **-gang**, -[e]s, 0, *m.* sysslolöshet. **-gänger**, -s, -, *m.* sysslolös person, lätting.

lediglich, *adv.* 1. blott, endast, t. ex. *es war ~ ein Traum.* 2. uteslutande, helt och hållet, t. ex. *es war ~ meine Schuld.*

Lee, 0, *f.* ⚓ läsida). **-bord**, -[e]s, 0, *m.* ⚓ läbord. **-seite**, 0, *f.* ⚓ läsida. **-wärts**, *adv.* ⚓ lävart.

leer, *a.* tom, innehållslös. *~ machen:* tömma, *~ ausgehen:* (få) gå tomhänd. **-köpfig**, *a.* som har tomt hufvud, inskränkt.

Leere, 0, *f.* tomhet.

leeren, *-te, ge-t,* I. *tr.* tömma. II. *Sich ~* tömmas, blifva tom.

Leerheit, *-en, f.* 1. 0, tomhet. 2. ngt tomt, innehållslöst, ytlighet, fåfänga.

Lefze, *-n, f.* läpp.

legál, *a.* laglig.

legalisieren, *-te, -t, tr.* legalisera, lagligen bekräfta, stadfästa. **Legalisierung**, *f.*

Legalität, 0, *f.* laglighet.

Legát, I. *-en, -en, m.* sändebud. II. -[e]s, *-e, n.* legat, testamentariskt gåfva, stiftelse.

Legatár, -[e]s, *-e, m.* testamentstagare.

Legatión, *-en, f.* legation, beskickning.

Lege... Ex. **-geld**, -[e]s, 0, *n.* inträdesafgift. **-henne**, *-n, f.* värphöna. **-reuse**, *-n, f.* sänkryssja. **-röhre**, *-n, f.* **-stachel**, *-s, -, m.* zool. äggläggningsrör hos steklar. **-zeit**, *-en, f.* värpningstid.

legen, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* lägga (sig). *Wein ~* lägga vin på lager. [*Eier*] *~* lägga ägg, värpa. *Jmdm Schlingen ~* lägga snaror för ngn. *Bohnen ~* sätta bönor, *Geld ~* insätta pengar i en amr. *Sich schlafen ~* lägga sig att sofva, gå till sängs, *es legte mich schlaflos:* det lät mig ej sofva. *Jmdm etw. ~* hindra ngn att göra, utöfva ngt. *Karten ~* spå i kort. *Bloss ~* blotta, *trocken ~* torrlägga. *Ein Pferd ~* kastrera en häst. ⚓ *das Land ~* förlora landet ur sigte. — Med prep. *Etw. an die Erde ~* lägga ngt på marken, *den Kopf an jmds Schulter ~* luta sitt hufvud mot ngns axel, *etw. an den Tag ~* ådagalägga ngt, *Hand an etw.* (ack.) *~* lägga hand vid ngt, *Hand an jmdn ~* bära hand på ngn. *Sich auf die* [*faule*] *Seite, aufs Ohr ~* slå sig till ro, lägga sig på latsidan, *der Qualm legt sich auf die Brust:* röken slår sig på bröstet, *auf Zinsen ~* göra räntbärande, *seine Worte auf die Wagschale ~* väga sina ord, *sich auf etw.* (ack.) *~* slå sig på ngt, *sich aufs Bitten ~* taga sin tillflykt till böner, falla till bönboken. *Aus der Hand ~* lägga ifrån sig, *etw. aus einander ~* rulla, veckla upp, utbreda ngt. *Bei Seite ~* a) lägga bort, afsides, b) hopspara. *Sich gegen etw. ~* motsätta sig ngt. *Etw. hinter den Ofen* el. *die Bank ~* uppskjuta ngt till obestämd tid, *hinter sich* (ack.) *~* spara ihop. *Jmdn in die Erde, ins Grab ~* a) begrafva ngn, b) vålla ngns död, *ins Gefängnis ~* fängsla, *in Acht und Bann ~* förklara i akt, *sich zu jmdm ins Haus ~* kvartera in sig hos ngn, *jmdm Worte in den Mund ~* a) ingifva ngn hvad han skall säga, b) tillskrifva ngn ngt (vissa yttranden), *sich ins Mittel ~* ingripa, *sich ins Zeug ~* taga i med kraft, gå på. *Etw. nach der Reihe ~* lägga ngt i rätt ordning. *Eine Decke über den Tisch ~* lägga en duk på bordet. *Den Mantel um die Schulter ~* kasta kappan öfver axlarne. *Etw. unter Schloss und Riegel ~* läsa in ngt, *etw. unter Siegel ~* försegla ngt. *Etw. von sich ~* lägga från sig el. lägga af ngt. *Ein Schloss vor die Thüre ~* sätta ett lås för dörren. *Sich wider jmdn ~* motsätta sig ngn. *Sich zu Bett ~* gå till sängs, *zu Boden ~* sträcka till marken, *etw. zu Tage ~* bringa ngt i dagen, *jmdm etw. zur Last* el. *Schuld ~* lägga ngn ngt till last. *Sich dazwischen ~* inskrida. **Legung**, *f.*

legendárisch, *a.* legendarisk, i legendform.

Legénde, *-n, f.* 1. legend, helig sägen; saga, sägen i allmh. 2. läsning, inskrift, omskrift, märke. **-n...** Ex. **~buch**, -[e]s, *-er* †, *n.* **~sammlung**, *-en, f.* legendsamling, legendarium.

legéndenhaft, *a.* legendartad.

1. **Leger**, *-s, -, m.* 1. en som lägger, läggare. 2. ⚓ liggare (vattenfat). **-wall**, -[e]s, 0, *m.* ⚓ lägervall.

2. **leger**, *a.* leger, lätt.

legiérren, *-te, -t, tr.* 1. afsända såsom, göra till sändebud. 2. donera, testamentera. 3. legera, blanda, förena. 4. kokk. afreda. 5. mkt. slå värjan ur handen på, afväpna.

Legierung, *-en, f.* legering, blandning, förening.

Legión, *-en, f.* legion. **-s...** Ex. **~kreuz**, *-es, -e, n.* hederslegionens kors. **~soldat**, *-en, -en, m.* legionssoldat.

Legionár, -[e]s, *-e, m.* legionssoldat.

Legislatúr, *-en, f.* 1. lagstiftning. 2. lagstiftande församling, myndighet.

legitím, *a.* legitim, laglig, rättmätig.

Legitimatión, *-en, f.* legitimering.

legitimiérren, *-te, -t, tr.* och *sich ~* legitimera (sig). **Legitimierung**, *f.*

Legitimität, 0, *f.* legitimitet, rättmätighet.

Leguminóse, *-n, f.* skidfrukt.

Lehde, *-n, f.* ouppodladt land, hed.

Lehen, *-s, -, n.* län, förläning. -[s]... se *Lehn*[s]...

lehenbár, *a.* 1. som får belänas (har de därtill erforderliga egenskaperna). 2. belänad, länspligtig. 3. feodal, läns-.

Lehenbarkeit, 0, *f.* 1. erforderliga vasallegenskaper. 2. länspligt. 3. länsförhållande.

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

Lehm, -[e]*s*, -*e*, *m*. lera. **-ärtig**, *a*. lerartad, lerig. **-boden**, -*s*, 0, *m*. lerig mark, lerbotten. **-erde**, 0, *f*. lerjord. **-estrich**, -[e]*s*, -*e*, *m*. lergolf. **-fachwerk**, -[e]*s*, -*e*, *n*. lervägg med trästomme. **-form**, -*en*, *f*. lerform, gjutform af lera. **-grube**, -*n*, *f*. lergrop. **-guss**, -*es*, -*e* †, *m*. gjutning i lerform. **-haltig**, *a*. lerhaltig, lerblandad. **-hütte**, -*n*, *f*. lerhydda (stuga med lerväggar). **-kleckser**, **-klicker**, -*s*, -, *m*. en som murar med lera; fuskare, klåpare. **-mauer**, -*n*, *f*. lermur, lervägg (af ler och halm). **-stein**, -[e]*s*, -*e*, *m*. tegelsten. **-wand**, -*e* †, *f*. = *-mauer*. **-ziegel**, -*s*, -, *m*. tegelsten.

lehm||en, -*te*, *ge-t*, *tr*. bestryka med lera.

lehme[r]n, *a*. af lera, ler-.

lehmicht, **lehmig**, *a*. lerig.

Lehn, -[e]*s*,-*e*,*n*. län, förläning. -[s]... Ex. **~bauer**, -*s* el. -*n*, -*n*, *m*. bonde som har sitt gods i förläning. **~brief**, -[e]*s*, -*e*, *m*. länsbref, förläningsurkund. **~dienst**, -[e]*s*, -*e*, *m*. vasalltjänst. **~eid**, -[e]*s*, -*e*, *m*. länsed, vasalled. **~einziehung**, -*en*, *f*. indragning af ett län. **~erbe**, -*n*, -*n*, *m*. arfvinge till ett län. **~fähig**, *a*. som får mottaga el. bortgifva en förläning (har de därför erforderliga egenskaperna). **~fall**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. ett läns hemfall. **~folge**, 0, *f*. 1. arföljd inom en vasallfamilj. 2. länspligt. **~frau**, -*en*, *f*. länsfru. **~frei**, *a*. odal-. **~freiheit**, 0, *f*. odalfrihet. **~gebühr**, -*en*, *f*. länsafgift. **~gefälle**, *plur*. inkomster af förläning(ar). **~geld**, -[e]*s*, -*er*, *n*. länsafgift. **~gericht**, -[e]*s*, -*e*, *n*. domstol i länstvister. **~groschen**, -*s*, 0, *m*. = *-gebühr*. **~gut**, -[e]*s*, -*er* †, *n*. gods som förläning. **~herr**, -*n*, -*en*, *m*. länsherre. **~herrin**, -*nen*, *f*. länsfru. **~herrlich**, *a*. länsherrlig. **~herrlichkeit**, 0, *f*. länsherrlighet. **~hof**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. = *~gericht*. **~mann**, -[e]*s*, -*er* † el. *Lehnsleute*, *m*. vasall, läntagare. **~männisch**, *a*. vasall-. **~pflicht**, 0, *f*. länspligt. **~pflichtig**, *a*. länspligtig. **~recht**, -[e]*s*, 0, *n*. länsrätt. **~sache**, -*n*, *f*. feodal angelägenhet. **~schulze**, -*n*, -*n*, *m*. = *~bauer*. **~träger**, -*s*, -, *m*. läntagare, vasall. **~treue**, 0, *f*. vasalltrohet, länspligt. **~verfassung**, -*en*, *f*. länsförfattning, länssystem. **~verhältnis**[s], -*ses*, -*se*, *n*. läns-, vasallförhållande. **~wa[a]re**, -*n*, *f*. länsafgift. **~weise**, *adv*. såsom län. **~wesen**, -*s*, 0, *n*. länsväsen. **~zins**, -*es* -*en*, *m*. arrende för ett län.

Lehn... jfr *lehnen II*. Ex. **-lakai**, -*en* el. -*s*, -*en*, *m*. hyrlakej. **-pferd**, -[e]*s*, -*e*, *n*. åkarhäst. **-satz**, -*es*, -*e* †, *m*. lemma, lånsats. **-wort**, -[e]*s*, -*er* †, *n*. lånord.

Lehn||e, -*en*, *f*. 1. stöd, ryggstöd, armstöd; ledstång, balustrad. 2. lutning. 3. (bärg-) sluttning. **-bank**, -*e* †, *f*. bänk med ryggstöd, (trädgårds)soffa. **-sessel**, -*s*, -, **-stuhl**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. länstol.

lehn||en, -*te*, *ge-t*, I. *itr*. *h*., *tr*. och *sich* ~ luta (sig). *An etw*. (dat.) ~ vara lutad, stödja sig mot ngt. [*Sich*] *an etw*. (ack.) ~ luta sig mot ngt. *Etw. an etw*. (ack.) ~ ställa, stödja ngt mot ngt. *Etw. von sich, an die* el. *bei Seite* ~ afböja ngt. II. *tr*. = *leihen*.

Lehr, -[e]*s*, -*e*, *n*. ⊕ modell, mönster, hvalfställning; gradstock, mätstång. Sms. se följ.

Lehr... jfr *Lehr*, *Lehre* och *lehren*. Ex. **-amt**, -[e]*s*, -*er* †, *n*. läroämbete, lärarebefattning. **-amtskandidat**, -*en*, -*en*, *m*. lärareaspirant. **-anstalt**, -*en*, *f*. läroanstalt, skola. **-apparat**, -[e]*s*, -*e*, *m*. undervisningsapparat. **-art**, -*en*, *f*. lärosätt, lärometod. **-begier[de]**, 0, *f*. = *-eifer*. **-begriff**, -[e]*s*, -*e*, *m*. lärobegrepp, lärosystem. **-bogen**, -*s*, -, *m*. ⊕ hvalfställning, hvalfstomme. **-bote**, -*n*, -*n*, *m*. missionär. **-braten**, -*s*, -, *m*. lärlingskalas som lärlingen måste bestå, när han blir gesell. **-brief**, -[e]*s*, -*e*, *m*. lärbref. **-buch**, -[e]*s*, -*er* †, *n*. lärobok. **-bursche**, -*n*, -*n*, *m*. lärgosse, lärling. **-dichter**, -*s*, -, *m*. didaktisk skald. **-eifer**, -*s*, 0, *m*. 1. undervisningsnit. 2. vetgirighet. **-essen**, -*s*, -, *n*. = *-braten*. **-fabel**, -*n*, *f*. lärorik, didaktisk fabel. **-fach**, -[e]*s*, -*er* †, *n*. lärarkall, läraryrke. **-fähig**, *a*. i stånd, skicklig att undervisa. **-fähigkeit**, 0, *f*. läro-, undervisningsförmåga, undervisningsskicklighet. **-form**, -*en*, *f*. 1. undervisningsmetod. 2. didaktisk form. **-freiheit**, 0, *f*. lärofrihet. **-gabe**, -*n*, *f*. = *-fähigkeit*. **-gang**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. 1. lärometod. 2. lärokurs, kurs, pensum. **-gebäude**, -*s*, -, *n*. lärobyggnad. **-gedicht**, -[e]*s*, -*e*, *n*. lärodikt. **-gegenstand**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. läroämne. **-gehilfe**, -*n*, -*n*, *m*. hjälplärare. **-geld**, -[e]*s*, 0, *n*. lärpengar. **-geschicklichkeit**, 0, *f*. undervisningsskicklighet. **-grund**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. lärogrund. **-herr**, -*n*, -*en*, *m*. principal. **-jahr**, -[e]*s*, -*e*, *n*. läroår. **-junge** = *-bursche*. **-kontrakt**, -[e]*s*, -*e*, *m*. lärkontrakt. **-kraft**, -*e* †, *f*. lärarkraft. **-kunst**, 0, *f*. undervisningskonst. **-mädchen**, -*s*, -, *n*. lärflicka. **-meinung**, -*en*, *f*. läromening. **-meister**, -*s*, -, *m*. läromästare, mästare. **-mittel**, -*s*, -, *n*. undervisningsmaterial. **-plan**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. läsplan, undervisningsskema. **-punkt**, -[e]*s*, -*e*, *m*. läropunkt, lärostycke. **-reich**, *a*. lärorik. **-saal**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. lärosal. **-satz**, -*es*, -*e* †, *m*. lärosats. **-schrift**, -*en*, *f*. lärorik, didaktisk skrift. **-spruch**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. lärospråk, sentens, aforism. **-stand**, -[e]*s*, 0, *m*. lärostånd. **-stil**, -[e]*s*, 0, *m*. didaktisk stil, lärostil. **-stuhl**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. lärostol. **-stunde**, -*n*, *f*. undervisnings-, lektionstimme. **-thätigkeit**, 0, *f*. lärarverksamhet. **-ton**, -[e]*s*, 0, *m*. undervisande, docerande ton. **-weise**, -*n*, *f*. lärosätt. **-werk**, -[e]*s*, -*e*, *n*. lärlings-, nybegynnararbete. **-widrig**, *a*. stridande mot läran, kättersk. **-zeit**, 0, *f*. lärotid. **-zimmer**, -*s*, -, *n*. lärorum. **-zwang**, -[e]*s*, 0, *m*. lärotvång.

lehrbar, *a*. som man kan lära andra.

Lehre, -*n*, *f*. 1. lära. *In die* ~ *bringen*: sätta i lära. 2. lärdom, rön. 3. = *Lehr*. Sms. se *Lehr...*

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har *haben*, *s*. har *sein* till hjälpverb.

lehr||en, *-te, ge-t* vid infinitiver stundom ~, *tr.* 1. lära andra, undervisa. *Jmdn* el. ✱ *jmdm etw.* ~ lära ngn ngt. *Die Folge wird es* ~ den, som lefver, får se. 2. ✱ = *lernen*.

Lehrer, *-s, -, m.* lärare. **-kollegi||um**, *-um[s], -en, n.* lärarkollegium, lärarkår. **-konferenz**, *-en, f.* 1. lärarkollegium (sammanträde). 2. lärarmöte. **-prüfung**, *-en, f.* lärarexamen. **-stand**, *-[e]s*, 0, *m.* lärarstånd, lärarkall. **-stelle**, *-n, f.* lärarplats, lärarbefattning. **-versammlung**, *-en, f.* lärarmöte.

lehrerhaft, *a.* undervisande, docerande.

Lehrerin, *-nen, f.* lärarinna. **-nen...** (- - ⁓ -) Ex. ~**prüfung**, *-en, f.* lärarinneexamen.

Lehrerschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af lärare, lärarkall. 2. lärarkår.

lehrhaft, *a.* 1. läroik. 2. road af, skicklig att undervisa.

Lehrling, *-[e]s, -e, m.* lärling.

Lehrlingschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af lärling. 2. lärlingskår.

lehrlingshaft, *a.* som en lärling, lärlings-.

Lei, 0, *f.* i sms. med gen. af adj. -handa, slags, t. ex. *vieler*~ mångahanda, många slags, *vierer*~ fyrahanda, fyra slags.

Leib, *-[e]s, -er, m.* dim. *Leibchen, -lein*, plur. äfv. *Leiberchen, -lein*, 1. lif, kropp. ~ *und Gut:* lif och gods. Med prep. *am* ~*e strafen:* straffa till lifvet, med döden, F *einen gewaltigen Schritt am* ~*e haben:* taga stora steg; *auf dem* ~*e haben:* hafva på kroppen, på sig, *jmdm auf den* ~ *rücken:* gå ngn inpå lifvet; *bei* ~*e nicht:* ej för allt i verlden, *bei lebendigem* ~*e:* (fullt) lefvande; *das Herz im* ~*e lacht mir:* jag är hjärtligt glad; *mit* ~ *und Seele:* a) med lif och själ, b) med hull och hår; *sich* (dat.) *jmdn vom* ~*e halten:* hålla ngn på afstånd, *bleib mir damit vom* ~*e!* låt mig vara i fred för det där! *drei Schritt vom* ~*e:* på tre stegs afstånd, *jmdm nicht vom* ~*e gehen:* följa ngn som hans skugga; *jmdm zu* ~*e gehen:* gå ngn inpå lifvet. 2. underlif, mage. *Gut bei* ~*e sein:* vara fetlagd, ha stor mage. *Seinem* ~*e gutes thun* el. *seinen* ~ *pflegen:* sköta sig, må godt, vara en gurmand, en fråssare. *Sich den* ~ *voll schlagen:* äta sig proppmätt. *Nichts im* ~*e haben:* ej hafva fått ngt i sig, vara på fastande mage. *Grimmen im* ~*e haben:* hafva ondt i magen. *Offener* ~ öppning, *harter* ~ hårdt lif, *verstopfter* ~ förstoppning. *Gesegneten* ~*es sein:* vara i välsignadt tillstånd, hafvande. 3. lifstycke, lif. **-arzt**, *-[e]s, -e* †, *m.* lifmedikus. **-binde**, *-n, f.* magbindel. **-bürge**, *-n, -n, m.* gisslan. **-eigen**, *a.* lifegen. **-eigenschaft**, 0, *f.* lifegenskap. **-farbe**, *-n, f.* 1. liffärg. 2. hudfärg. **-garde**, 0, *f.* lifgarde. **-gedinge**, *-s*, 0, *n.* lifstidsunderhåll, lifstidspension, apanage. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* 1. personell skatt. 2. skatt af lifegne. **-gelcit**, *-[e]s, -e, n.* eskort. **-gurt**, *-[e]s, -e, -gürtel, -s, -, m.* maggördel. **-gut**, *-[e]s, -er* †, *n.* gods till lifstidsunderhåll. **-jäger**, *-s, -, m.* lifjägare. **-lakai**, *-en* el. *-s, -en, m.* lifiakej. **-pacht**, *-en, f.* arrende för lifstid. **-regiment**, *-[e]s, -e[r], n.* lif-, gardesregimente. **-rente**, *-n, f.* lifränta. **-rock**, *-[e]s, -e* †, *m.* lifrock. **-schaden**, *-s, -*†, *m.* kroppsskada. **-schmerzen**, *m. plur.* **-schneiden**, *-s*, 0, *n.* ondt i magen. **-spruch**, *-[e]s, -e* †, *m.* valspråk. **-strick**, *-[e]s, -e, m.* repgördel. **-stück**, *-[e]s, -e, n.* 1. lifstycke. 2. älsklingsstycke. **-wache**, *-n, f.* lifvakt. **-wächter**, *-s, -, m.* (lif)drabant. **-wäsche**, 0, *f.* linne som man bär närmast kroppen. **-weh**, *-[e]s*, 0, *n.* ondt i magen. **-zucht**, 0, *f.* lifstidsunderhåll, undantag. **-zücht[e]ner**, *-s, -, m.* undantagshjon. **-es...** Ex. ~**beschaffenheit**, *-en, f.* kroppsbeskaffenhet. ~**bewegung**, *-en, f.* kroppsrörelse. ~**bürde**, *-n, f.* = ~*frucht*. ~**dicke**, 0, *f.* kroppens tjocklek, omfång. ~**erbe**, *-n, -n, m.* bröstarfvinge. ~**fehler**, *-s, -, m.* = ~*gebrechen*. ~**frucht**, *-e* †, *f.* lifsfrukt, foster. ~**gebrechen**, *-s, -, n.* kroppsligt lyte. ~**gefahr**, *-en, f.* lifsfara. ~**gestalt**, *-en, f.* figur, gestalt. ~**grösse**, 0, *f.* kroppsstorlek. ~**kraft**, *-e* †, *f.* kroppskraft. ~**leben**, *n.* blott i talesättet: *bei* ~ i lifstiden. ~**nahrung**, 0, *f.* föda, spis. ~**öffnung**, *-en, f.* öppning, stolgång. ~**stärke**, 0, *f.* kroppsstyrka. ~**stellung**, *-en, f.* kroppsställning. ~**strafe**, *-n, f.* kroppsstraff. ~**übung**, *-en, f.* kroppsöfning. ~**umfang**, *-[e]s*, 0, *m.* magens omfång.

leib||en, *-te, ge-t, itr. h.* *Da ist er, wie er leibt und lebt:* där är han lifslefvande. *Was wohl leibet, das seelet übel:* hvad kroppen älskar, det skadar själen.

leibhaft, leibhäftig, *a.* kroppslig, lifslefvande, sannskyldig, verklig, i egen person. *Der Leibhaftige:* hin själf.

leibig, *a.* fetlagd. Vanl. i sms. ss. *dick*~ tjock, fet, *hart*~ hårdlifvad.

leiblich, *a.* 1. kroppslig, t. ex. ~*e Schönheit, mit* ~*en Augen.* 2. jordisk, timlig, sinllg. 3. = *leibhaft*. 4. köttslig, t. ex. *sein* ~*er Vater, Sohn, Bruder.*

Leich, *-[e]s, -e, m.* 1. se *Laich*. 2. leich (i melodi satt medeltidsdikt med varierande meter).

Leichl||e, *-en, f.* 1. lik, äfv. boktryck. 2. begrafning, t. ex. *zur* ~ *bitten, zur* ~ *gehen.* **-dorn**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *m.* liktorn. **-korb**, *-[e]s, -e* †, *m.* likbår. **-en...** Ex. ~**acker**, *-s, -*†, *m.* kyrkogård. ~**bahre**, *-n, f.* likbår. ~**begängnis[s]**, *-ses, -se, n.* likbegängelse, begrafning. ~**begleiter**, *-s, -, m.* en som följer liket, plur. likfölje. ~**beschauer** = ~*schauer*. ~**bestatter**, *-s, -, m.* begrafningsentreprenör. ~**bestattung**, *-en, f.* begrafning. ~**besteller**, *-s, -, m.* begrafningsarrangör. ~**bitter**, *-s, -, m.* likbjudare. ~**blass**, *a.* likblek, dödsblek. ~**blässe**, 0, *f.* dödsblekhet. ~**essen**, *-s, -, n.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

begrafningskalas. **~fackel**, *-n, f.* likfackla. **~fahl** = *~blass.* **~farbe**, 0, *f.* likfärg. **~feier**, *-n*, **~feierlichkeit**, *-en, f.* begrafning(shögtidlighet). **~frau**, *-en, f.* liksveperska. **~gebühr**, *-en, f.* begrafningskostnad. **~gedicht**, -[*e*]*s*, *-e, n.* begrafningsverser. **~gefolge**, *-s*, -, *n.* likfölje. **~gepränge**, *-s*, 0, *n.* begrafningsståt. **~geruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* liklukt. **~gerüst**, -[*e*]*s*, *-e, n.* katafalk. **~gesang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* liksång. **~gesicht**, -[*e*]*s*, *-er, n.* dödsblekt ansigte. **~gewölbe**, *-s*, -, *n.* grafhvalf, grift(hvalf). **~gift**, -[*e*]*s*, 0, *n.* likgift. **~glocke**, *-n, f.* begrafningsklocka. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* 1. sorghus. 2. likhus, grafkapell. **~hemd**, -[*e*]*s*, *-en, n.* skjorta i hvilken ett lik svepes. **~hügel**, *-s*, -, *m.* grafkulle. **~kalt**, *a.* dödskall. **~kammer**, *-n, f.* likrum. **~kasse**, *-n, f.* begrafningskassa. **~kiste**, 0, *f.* klagan vid den dödes bår. **~kosten**, *plur.* begrafningsomkostnader. **~kranz**, *-es, -e* †, *m.* begrafningskrans. **~mahl**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* begrafningskalas. **~öffnung**, *-en, f.* liköppning, obduktion. **~parade**, *-n, f.* likparad. **~predigt**, *-en, f.* likpredikan. **~räuber**, *-s*, -, *m.* likröfvare. **~rede**, *-n, f.* liktal. **~redner**, *-s*, -, *m.* person som håller liktal(et). **~schau**, *-en, f.* likbesigtning. **~schauer**, *-s*, -, *m.* likbesigtningsförrättare. **~schmaus**, *-es, -e* †, *m.* begrafningskalas. **~starre**, 0, *f.* dödsstelhet. **~stein**, -[*e*]*s*, *-e, m.* grafsten. **~text**, -[*e*]*s*, *-e, m.* text för ett liktal. **~träger**, *-s*, -, *m.* likbärare. **~tuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. svepduk. 2. bårduk. **~untersuchung**, *-en, f.* likbesigtning. **~verbrennung**, *-en, f.* likförbränning. **~wagen**, *-s*, -[†], *m.* likvagn. **~zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* likfärd, likfölje.

leichenhaft, *a.* som ett lik, lik-, dödsblek.

Leichnäm, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. lik. 2. kropp.

leicht, *a.* lätt, t. ex. *~ wie eine Feder*, *~e Stoffe:* lätta tyger, *~e Tanzmusik*, *~e Speisen*, *~er Schlaf*, *~e Aufgaben*, *sich ~ und wohl fühlen*, *es wurde mir ~ ums Herz*, *~e Hand*, *~er Knabe:* lättsinnig, vacker (iron.) gosse. *Etw. ~* el. *auf die ~e Achsel* el. *Schulter nehmen:* taga ngt lätt. *~en Kaufs:* för godt köp. *Es könnte ~ sein:* det skulle lätt kunna hända. **-beschwingt**, *a.* på lätta vingar. **-beweglich**, *a.* lättrörlig. **-blütig**, *a.* som har lätt flytande blod; munter, glädtig. **-braun**, *a.* ljusbrun, stötande i brunt. **-fasslich**, *a.* lättfattlig. **-fertig**, *a.* lättfärdig. **-fertigkeit**, *-en, f.* lättfärdighet. **-flüssig**, *a.* lätt flytande. **-fuss**, *-es, -e* †, *m.* en som är lätt på foten, obetänksam, lättfärdig person. **-füssig**, *a.* lättfotad, snabbfotad; bild. obetänksam, lättfärdig. **-füssigkeit**, 0, *f.* 1. lätthet att gå, snabbhet. 2. obetänksamhet, lättfärdighet. **-geschürzt**, *a.* lätt klädd. **-glaube**, *-ns*, 0, *m.* lättrogenhet. **-gläubig**, *a.* lättrogen. **-gläubigkeit**, 0, *f.* lättrogenhet. **-hin**, *adv.* lätt, utan eftertanke. **-lebig**, *a.* som tar lifvet lätt, lättlynt. **-lebigkeit**, 0, *f.* lättlynthet, lättfärdighet. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lättsinne. **-sinnig**, *a.* lättsinnig. **-sinnigkeit**, 0, *f.* lättsinne.

Leichte, 0, *f.* lätthet.

leichtlen, *-ete, ge-et, tr.* 1. lätta, göra lättare, t. ex. *ein Schiff.* 2. kastrera.

Leichter, *-s*, -, *m.* 1. ⚓ liktare, lastpråm till fartygs afastning. 2. kastrerare. **-fahrzeug**, **-schiff**, -[*e*]*s*, *-e, n.* = *Leichter 1.*

Leichtheit, **Leichtigkeit**, 0, *f.* lätthet.

leichtlich, *adv.* lätt.

leid, I. *a.* ond, led, t. ex. *Armut ist ein ~er Gast*, *jmdm kein ~es Wort sagen.* Vanl. predikativt: *es thut* el. *ist mir ~ dass ...* det gör mig ondt att ... *Sie thun mir ~* det gör mig ondt om er, *sich etw. ~ sein lassen:* vara ledsen öfver ngt, *es ist mir noch nicht ~ geworden:* jag har ännu ej ångrat det, ej blifvit led däråt, *jmdm etw. ~ machen:* ingifva ngn afsmak för ngt. *Sich ein ~es* [*an*]*thun:* bära hand på sig. II. -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. ondt, t. ex. *jmdm alles ~* [*an*]*thun* el. *zufügen:* göra ngn allt möjligt ondt. *Keinem zu ~e*, *keinem zu Liebe:* opartiskt, utan anseende till personen. 2. olycka, nöd, sorg, t. ex. *in ~ vergehen*, *jmdm sein ~ klagen; geteiltes ~ ist halbes ~*, *geteilte Freude doppelte Freude. In Lieb' und ~* el. *in ~ und Freud':* i nöd och lust. 3. *~ tragen:* sörja, *um jmdn:* ngn. **-bitter**, *-s*, -, *m.* likbjudare. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* sorghus. **-kleid**, -[*e*]*s*, *-er, n.* sorgdrägt. **-tragend**, *a.* sörjande. **-voll**, *a.* lidande. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* sorg.

I. leiden, a) *-ete, ge-et*, I. *itr. h. Jmdm ~* göra ngn illa. II. *tr. Jmdm etw. ~* ingifva ngn afsmak för ngt. b) *-est, litt, litte, gelitten*, -[*e*], *tr.* och *itr. h.* 1. lida, t. ex. *Angst, Hunger, Not, Schaden, Schiffbruch, Strafe, den Tod; an der Gicht:* af gikten, *durch den Krieg, für jmdn, unter einem Druck. An einer Krankheit ~* hafva en sjukdom. 2. tillåta, tåla, t. ex. *die Rolle leidet eine zwiefache Auffassung, das Werk leidet keinen Aufschub.* 3. fördraga, tåla. *Jmdn, etw. nicht ~ können* el. *mögen:* tycka illa om ngn, ngt. *Wohl gelitten sein:* vara gärna sedd, omtyckt. 4. opers. *es leidet ihn nicht in der Stube:* han kan ej uthärda i rummet.

2. Leiden, *-s*, -, *n.* lidande. **-frei**, *a.* fri från lidanden. **-s...** Ex. **~gefährte**, **~genosse**, *-n*, *-n, m.* olyckskamrat. **~geschichte**, *-n, f.* lidandeshistoria. **~jahr**, -[*e*]*s*, *-e, n.* svårt år, olycksår. **~kelch**, -[*e*]*s*, *-e, m.* lidandets kalk. **~probe**, *-n, f.* pröfning. **~schule**, *-n, f.* lidandets skola. **~tag**, -[*e*]*s*, *-e, m.* lidandets dag. **~woche**, 0, *f.* passionsvecka.

Leidenschaft, *-en, f.* 1. lidelse. 2. lidelsefull person. **-s...** Ex. **~frei**, **~los**, *a.* lidelsefri. **~lösigkeit**, 0, *f.* lidelsefrihet.

leidenschaftlich, *a.* lidelsefull.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Leidenschaftlichkeit, *-en, f.* 1. 0, lidelsefullhet. 2. utbrott af lidelse.
leider, *interj.* tyvärr. ~ *Gottes!* tyvärr! gunås!
leidig, *a.* led, obehaglig, otreflig, motbjudande, afskyvärd, fördömd.
leidlich, *a.* dräglig. *So* ~ så där, så tämligen.
Leidlichkeit, 0, *f.* dräglighet.
Leidsäl, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* lidande.
leidsäm, *a.* lidande; tållig.
Leier, *-n*, *f.* 1. lyra. 2. lira. Bildl. *immer die alte* ~ alltid samma gamla trall. 3. positiv. 4. ⊕ vef, ngt som röres medels en vef ss. ett slags stekvändare, smörtjärna m. m. **-förmig**, *a.* lyrformig. **-frau**, *-en, f.* lirspelerska. **-gang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* slentrian. **-kasten**, *-s*, -, *m.* positiv. **-kastenmann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* positivspelare. **-kundig**, *a.* skicklig att spela på lyra. **-mädchen**, *-s*, -, *n.* lirspelerska. **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* lirspelare. **-spieler**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* lyr-, lirspelare, -spelerska. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* maskineri som sättes i gång medels vefning.
Leierei, *-en, f.* lir-, positivspelande; entonigt sjungande; vefvande.
Leierer, *-s*, -, *m.* **Leierin**, *-nen, f.* lir-, positivspelare, -spelerska.
leier||n, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. spela på lira, på positiv. Bildl. *immer dasselbe* ~ ständigt komma med samma sak. 2. vefva. *Butter* ~ tjärna smör medels vefning. 3. röra sig, arbeta enformigt, långsamt, följa slentrianen.
Leih... Ex. **-amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* **-anstalt**, *-en, f.* låneanstalt, (pant)låneinrättning. **-bank**, *-en, f.* lånebank. **-bibliothek**, *-en, f.* lånbibliotek. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* = *-amt.* **-kasse**, *-n, f.* lånekassa. **-kauf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. köp som beseglas med en köpskål. 2. köpskål. 3. summa som vid köps afslutande betalas utöfver köpeskillingen. 4. handpengar. **-weise**, *adv.* såsom lån.
leihbar, *a.* som kan lånas.
leihen, *lieh, liehe, geliehen, leih*[*e*], *tr.* låna.
Leiher, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* en som lånar, a) låntagare, b) långifvare.
Leik, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ⚓ 1. skeppsstomme. 2. lik.
leik||en, *-te, ge-t, tr.* ⚓ sätta lik på, lika.
Leilach, **Leilich**, -[*e*]*s*, -[*e*], *n.* lakan.
Leim, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. lim. *Aus dem* ~*e gehen:* gå upp i limningen, gå sönder. Bildl. *auf den* ~ *gehen:* gå i fällan. 2. se *Lehm.* **-fang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fogelfångst med limspön. **-farbe**, *-n, f.* limfärg. **-fuge**, *-n, f.* limmad fog. **-gut**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ämnen till limberedning. **-kocher** = *-sieder.* **-leder**, *-s*, 0, *n.* skinnaffall till limkokning. **-rut[h]e**, *-n, f.* limspö. **-sieder**, *-s*, -, *m.* limkokare; F Bildl. tråkig person. **-stange**, *-n, f.* limstång. **-stoff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* limämne. **-tiegel**, *-s*, -, **-topf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* limpanna.
leim||en, *-te, ge-t, tr.* 1. limma. 2. fånga på limspö; Bildl. narra, lura.
Leimer, *-s*, -, *m.* en som limmar.
leimicht, **leimig**, *a.* limmig.
Lein, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och ✱ *n.* 1. lin. 2. linfrö. 3. linne. **-acker**, *-s*, -†, *m.* linåker. **-bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* linodling. **-blüt[h]e**, *-n, f.* linblomma. **-dotter**, *-n, f.* bot. åkerdodra (Camelina sativa). **-fink[e]**, *-en, -en, m.* hämpling. **-kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* bot. sporreblomma, linört (Linaria). **-küchen**, *-s*, -, *m.* oljekaka. **-laken**, *-s*, -, *m.* och *n.* linnelakan. **-öl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* linolja. **-samen**, *-s*, -, *m.* linfrö. **-tuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* linne, linneduk, linnelakan. **-wand** se nedan.
Leine, *-en, f.* lina, snöre. Bildl. *jmdn an der* ~ *haben:* hafva ngn i sitt våld, föra ngn i ledband. **-läufer**, *-s*, -, *m.* karl som på strand med lina drar ett fartyg. **-pfad**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **-strasse**, *-n, f.* väg utmed segelbara floder el. kanaler för *Leinläufer.* **-zieher** = *-läufer.*
Leinen, I. *-s*, -, *n.* linne. II. *a.* linne-. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* linneband. **-zeug**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* linne(tyg).
Leinwand, 0, *f.* linne; bokbind. klot. **-band**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* klotband.
leise, *a.* 1. svag, sakta. ~ *sprechen:* tala tyst. *Mit* ~*r Stimme:* med låg röst. *Eine* ~ *Andeutung:* en svag antydning. *Etw. nur* ~ *berühren:* helt lätt vidröra ngt. 2. ~*s Gehör:* fin hörsel. ~ *Ohren:* öron som höra väl. ~*r Schlaf:* lätt sömn, ~ *schlafen:* sofva lätt. **-hörend**, **-hörig**, *a.* som har fin hörsel. **-treter**, *-s*, -, *m.* dolsk person, lismare, räf. **-treterei**, 0, *f.* dolskhet, lismeri. **-treterisch**, *a.* dolsk, lismande.
Leiste, *-n, f.* 1. list. 2. ljumske. 3. sakta sluttning. *-n...* Ex. ~**bruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* med. ljumskbråck. ~**gegend**, 0, *f.* ljumske. ~**wein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* på sluttningar vid Würzburg växande vin. ~**werk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* listverk.
1. Leisten, *-s*, -, *m.* (sko)läst. Bildl. *alles über einen* ~ *schlagen:* skära allt öfver en kam.
2. leist||en, *-ete, ge-et, tr.* åstadkomma, fullgöra, göra, uträtta. *Für jmdn Bürgschaft* ~ gå i borgen för ngn. *Busse* ~ göra bot. *Einen Eid* ~ gå ed. *Einem Befehle Folge* ~ hörsamma, lyda en befallning. *Jmdm Gehorsam* ~ lyda ngn. *Jmdm Genugthuung* ~ lemna ngn upprättelse. *Jmdm Gesellschaft* ~ hålla ngn sällskap. *Jmdm Hülfe, hülfreiche Hand* ~ bispringa ngn, lemna ngn hjälp. *Jmdm die Huldigung* ~ hylla ngn. *Verzicht auf etw.* (sch.) ~ afstå från ngt. *Widerstand* ~ göra motstånd. *Zahlung* ~ betala. *Er wird nie etw.* ~ det blir aldrig ngt af honom. *Dieser Schüler leistet tüchtiges im Lateinischen:* denna lärjunge är skicklig i latin, en dugtig latinare.
Leistung, *-en, f.* fullgörande, prestation, resultat m. m. se föreg. *-s...* Ex. ~**fähig**, *a.* i stånd

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

att fullgöra sina åligganden, att åstadkomma ngt, produktiv. **~fähigkeit**, 0, *f.* förmåga att fullgöra sina åligganden, arbetsförmåga, produktivitet.

Leit... Ex. **-artikel**, *-s*, -, *m.* ledande artikel. ledare. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ledband. **-faden**, *-s*, -†, *m.* 1. ledtråd. 2. handledning, kortfattad lärobok. **-geb**, *-en*, *-en*, *m.* värdshusvärd, krögare. **-hammel**, *-s*, -†, *m.* bagge som anför hjorden, skällgumse; bildl. *der ~ sein:* vara den ledande, tongifvande. **-hund**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* hund som a) för en blind, b) för jägaren till villebrådet, c) anför skallet. **-riemen**, *-s*, -, *m.* **-seil**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* lina, snöre med hvilket man leder ett djur, koppel, grimskaft, tygel. **-stern**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ledstjärna.

Leite, *-n*, *f.* (bärg)sluttning.

leiten, *-ete*, *ge-et*, *tr.* leda, föra, anföra. *Jmdn auf den rechten Weg ~* föra ngn in på den rätta vägen.

1. **Leiter**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* ledare, ledarinna.

2. **Leiter**, *-n*, *f.* stege. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* sidoträ på en stege. **-sprosse**, *-n*, *f.* stegpinne. **-stange**, *-n*, *f.* = *-baum*. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* stegvagn, flakvagn.

Leitung, *-en*, *f.* ledning. **-s...** Ex. **~behörde**, *-n*, *f.* direktion. **~draht**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ledningstråd. **~fähig**, *a.* ledande. **~fähigkeit**, 0, *f.* förmåga att leda. **~rohr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **~röhre**, *-n*, *f.* ledningsrör.

Lektión, *-en*, *f.* 1. lektion. 2. lexa. **-s...** Ex. **~plan**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* **~tabelle**, *-n*, *f.* skolskema.

Lektor, *-s*, *Lektóren*, *m.* lektor vid universitet.

Lektüre, *-n*, *f.* lektyr, läsning.

Lemming, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fjällemmel.

Lende, *-n*, *f.* länd, höft. **-n...** Ex. **~braten**, *-s*, -, *m.* filet. **~gicht**, 0, *f.* gikt i höfterna. **~lahm**, *a.* höftlam. **~schmerz**, *-ens*, *-en*, *m.* **~weh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* höftvärk.

lendig, *a.* i sms., t. ex. *dick~* som har tjocka, grofva höfter.

Leng, -[*e*]*s*, *-e*, **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* zool. långa (Gadus molva).

Lenk... Ex. **~riemen**, *-s*, -, *m.* **-seil**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **-zaum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* tygel.

lenkbar, *a.* möjlig att styra.

Lenkbarkeit, 0, *f.* egenskap att kunna styras.

lenken, *-te*, *ge-t*, *tr.*, *itr. h.* och *sich* ~ 1. styra (sig), leda(s), rikta(s). *Die Aufmerksamkeit jmds auf etw.* (ack.) ~ rikta ngns uppmärksamhet på ngt, *die Aufmerksamkeit lenkte sich auf etw.:* uppmärksamheten riktades på ngt. *Rechts, aus dem Wege ~* hålla åt höger, ur vägen. *Er lenkt [den Schritt] heimwärts:* han anträder hemvägen. Ordspr. *der Mensch denkt, Gott lenkt:* människan spår, Gud rår. 2. leda medels leder. **Lenkung**, *f.*

Lenker, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* ledare, ledarinna.

lenksam, *a.* lätt att styra, lättledd, böjlig, medgörlig.

Lenksamkeit, 0, *f.* medgörlighet, böjlighet.

Lenóre, *-ns*, *-n*, *f.* *npr.* Eleonora.

Lenz, *-es* el. ✱ *-en*, *-e*[*n*], *m.* mest poet. vår. **-alter**, *-s*, 0, *n.* ungdomsvår, ungdom. **-blume**, *-n*, *f.* vårblomma. **-fest**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* vårfest. **-flur**, *-en*, *f.* vårlig ängd. **-tag**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vårdag.

l. lenzen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* vara vårlik. *Es lenzt:* det är vår.

2. **lenzen**, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* ⚓ länsa.

lenzhaft, **lenzig**, **lenzisch**, **lenzlich**, *a.* vårlik, vårlig.

Leonóre, *-ns*, *-n*, *f.* *npr.* Eleonora.

Leopárd, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e*[*n*], *m.* leopard.

leopárdenhaft, *a.* leopardlik.

Leprósis, 0, *f.* spetälska.

Lerche, *-n*, *f.* 1. lärka. 2. *Eine ~ schiessen:* stupa på hufvudet (om hästar). 3. se *Lärche*. **-n...** Ex. **~falke**, *-n*, *-n*, *m.* lärkfalk. **~fang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lärkfångst. **~garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* = *~netz*. **~gesang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lärksång, lärkkvitter. **~netz**, *-es*, *-e*, *n.* lärknät. **~streichen**, *-s*, 0, *n.* **~strich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. lärkors sträckning. 2. lärkstreck. 3. lärkfångst under sträcktiden.

Lern... Ex. **-begier[de]**, 0, *f.* lärgirighet, vetgirighet. **-eifer**, *-s*, 0, *m.* ifver att lära sig ngt, flit, vetgirighet. **-fleiss**, *-es*, 0, *m.* flit i studier. **-gegenstand**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* läroämne. **-stunde**, *-n*, *f.* lärotimme. **-zeit**, 0, *f.* lärotid.

lernen, *-te*, *ge-t* och vid infinitiver stundom ~, I. *tr.* 1. lära (sig). *Jmdn kennen ~* lära känna ngn. 2. *Er ist ein gelernter Schneider:* han är skräddare till yrket. 3. ✱ = *lehren*. II. *Sich leicht, schwer ~* vara lätt, svår att lära. III. *itr. h.* 1. *Leicht, schwer ~* hafva lätt, svårt att lära sig ngt, hafva godt, dåligt läshufvud. 2. *Bei jmdm ~* vara i lära hos ngn.

lernsam, *a.* läraktig.

Les... Ex. **-art**, *-en*, *f.* läsart.

lesbar, *a.* läslig.

Lesbarkeit, 0, *f.* läslighet.

Lese, *-n*, *f.* 1. plockning, (vin)skörd. 2. kortspel. stick. **-äpfel**, *m. plur.* plockade äpplen, fallfrukt. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* rensbräde. **-holz**, *-es*, 0, *n.* plockad ved, vedpinnar.

Lese... jfr *l. lesen*. Ex. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* läsebok. **-esel**, *-s*, -, *m.* skrifstol att sitta grensle öfver. **-freund**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vän af läsning. **-früchte**, *f. plur.* valda stycken ur literaturen. **-gesellschaft**, *-en*, *f.* lässällskap. **-halle**, *-n*, *f.* **-kabinett**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* läsrum, läskammare. **-kränzchen**, *-s*, -, *n.* läsecirkel, läseförening. **-lust**, 0, *f.* läslust. **-lustig**, *a.* road af läsning. **-probe**, *-n*, *f.* test. första öfverspelning då rollerna läsas. **-pult**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bokställ. **-schule**, *-n*, *f.* småbarnsskola där barnen lära sig läsa. **-schüler**, *-s*, -, *m.* abecedarie. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* läsestycke. **-sucht**, 0, *f.* läsvurm. **-übung**, *-en*, *f.* läsöfning. **-unterricht**, -[*e*]*s*, 0, *m.* undervisning i (väl)läsning. **-wut[h]** = *-sucht*. **-zeichen**, *-s*, -, *n.* 1. skiljetecken, läsetecken. 2. bokmärke. **-zim-**

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

mer, -s, -, n. läsrum. -zirkel, -s, -, m. läsecirkel.

1. lesen, du lies[es]t, er liest; las, läse; gelesen; lies el. ✱ lese, I. tr. och itr. h. läsa, t. ex. ein Buch, in el. aus der Zeitung dass ..., die Messe; bild. in der Seele jmds, das Schicksal aus dem Stand der Planeten. [Über] Geschichte ~ (före)läsa historia vid universitet. F bild. jmdm die Epistel el. das Kapitel el. die Lektion el. die Leviten el. den Psalter el. den Text ~ läsa lagen för ngn. II. Sich ~ 1. Das Buch liest sich leicht: boken är lättläst. 2. Sich in Schlaf ~ läsa sig till sömns. Lesung, f.

2. lesen, böja. se föreg., tr. samla, uppsamla, plocka, t. ex. Holz, Ähren, Trauben.

lesens... Ex. -wert[h], a. läsvärd.

Leser, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. läsare, läsarinna, jfr 1. lesen. 2. plockare, plockerska, jfr 2. lesen. -welt, 0, f. publik, läsekrets.

Läseréi, -en, f. ständig, dålig läsning.

leserlich, a. läslig.

Leserlichkeit, 0, f. läslighet.

Leserling, -[e]s, -e, m. dålig (före)läsare.

Leserschaft, -en, f. läsekrets, publik.

Lette, -n, -n, m. lett (folk).

Letten, I. -s, -, m. grof, kolhaltig lera. II. a. af grof lera, ler-.

Letter, I. -n, f. bokstaf; boktryck. typ, stil. II. = Lettner. -n... ⊕ Ex. ~gut, -[e]s, 0, ~metall, -[e]s, -e, n. stilmetall, stiltyg.

letticht, lettig, a. lerig.

lettisch, a. lettisk.

Lettner, -s, -, m. sångkor, läktare.

letzl|en, -[es]t, -te, ge-t, tr. och sich ~ 1. läska (sig), vederkvicka (sig). 2. Sich mit Freunden ~ gifva afskedskalas för, taga en afskedsbägare med sina vänner.

letzt, I. a. sist; senast; ytterst. Mein ~er Wille: min yttersta vilja, in den ~en Zügen liegen: ligga på sitt yttersta, Am el. zum ~en: sist, för sista gången. Kompar. ~erer el. der ~ere: den senare. II. 0, f. Auf die el. zu guter ~ till sist, slutligen, ändtligen. -bistend, a. sist-, högstbjudande. -hin, adv. nyligen. -jährig, a. fjolårig. -lebend, a. öfverlefvande. -willig, a. testamentarisk, innehållande ens yttersta vilja.

letztens, adv. 1. nyligen. 2. för det sista, till sist, slutligen.

letztlich, adv. 1. nyligen. 2. slutligen, ändtligen.

Leu, -en, -en, m. poet. lejon.

Leucht... Ex. -feuer, -s, -, n. signaleld. -gas, -es, -e, n. lysgas. -käfer, -s, -, m. lysmask. -kugel, -n, f. eldkula, lyskula. -pfanne, -n, f. glödpanna att lysa med. -pfeil, -[e]s, -e, m. brinnande pil. -schiff, -[e]s, -e, n. fyrskepp. -t[h]urm, -[e]s, -e †, m. fyrtorn. -wurm, -[e]s, -er †, m. lysmask.

Leuchte, -n, f. lyse, ljus, fackla; vanl. lykta.

leuchtl|en, -ete, ge-et, itr. h. och tr. lysa, skina. Jmdm ~ lysa ngn, jmdm el. jmdn wohin ~ lysa ngn ngnstädes hän, jfr heimleuchten. Jmdm in die Augen ~ vara solklart för ngn. Der Himmel el. epera. es leuchtet: det blixtrar. Die Sterne ~ mir Angst in die Seele: stjärnornas sken fyller min själ med ångest.

Leuchter, -s, -, m. ljusstake. -arm, -[e]s, -e, m. ljus(staks)arm. -einsatz, -es, -e †, m. ljuspipa. -knecht, -[e]s, -e, m. ljusknekt. -säule, -n, f. -tisch, -es, -e, m. geridon, ljusstaksbord.

Leuchtung, -en, f. blixt.

leugn|en, -ete, ge-et, tr. neka, förneka. Es ist nicht zu ~ dass ... det kan ej nekas att ... Leugnung, f.

Leugner, -s, -, m. ~in, -nen, f. förnekare, förnekerska.

Leumund, -[e]s, 0, m. allmänt omdöme, allmän mening, rykte, godt rykte; förtal, skvaller. Jmdn in bösen ~ bringen: illa berykta, förtala ngn. -e... Ex. -zeugnis[s], -ses, -se, n. fräjdbetyg.

Leut, I. ✱ -[e]s, -e, n. och m. 1. folk. 2. person. 3. landsman. 4. lifegen, dräng. II. plur. ~e, 1. folk. Die ~e sagen: man säger. Etw. unter die ~e bringen: omtala ngt, göra ngt till allmänt samtalsämne, unter die ~e gehen: komma ut ibland folk. 2. lägre folk, tjänstefolk, t. ex. diese Herrschaft hat sehr gute ~e, er muss mit den ~en essen; ✕ gemene man, karlar. -geb se Leitgeb. -priester, -s, -, m. pastor. -selig, a. nedlåtande, vänlig, anspråkslös. -seligkeit, 0, f. nedlåtenhet, vänlighet, anspråkslöshet. -e... Ex. ~kost, 0, f. (tjänst)folkets mat. ~placker, ~plager, ~scherer, -s, -, m. skinnare. ~scheu, a. folkskygg. ~schinder = ~placker. ~stube, -n, f. tjänstefolkets rum, drängstuga.

Leutnant, -s, -e, m. se Lieutenant.

Levít, -en, -en, m. levit, jfr 1. lesen I.

Levkóie, Levkője, -n, f. löfkoja.

lexikál[isch], a. lexikalisk, ordboks-.

Lexik|on, -ons, -a el. -en, n. ordbok, lexikon.

Lfg., förkortn. = Lieferung: häfte.

Libéll, -[e]s, -e, n. 1. klagoskrift. 2. smädeskrift.

Libélle, -n, f. libell, trollslända.

libellier|en, -te, -t, itr. h. jur. uppsätta, inlemna en klagoskrift.

Libellist, -en, -en, m. smädeskribent.

liberál, a. liberal, a) frisinnad, b) frikostig.

liberalisier|en, -te, -t, itr. h. visa sig frisinnad, kurtisera de liberala.

Liberalismus, -, 0, m. liberalism, frisinthet.

Liberalität, 0, f. liberalitet, a) frisinthet, b) frikostighet.

Libertín, -s, -s, **Libertíner**, -s, -, m. vällusting.

Libréttlo, -o[s], -os el. -i, n. librett, operatext.

Licentiát, -en, -en, m. licentiat.

Licénz se Lizenz.

Licht, I. -[e]s, -er och ✱ -e, n. dim. Lichtchen,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

-*lein*, plur. lik. *Lichterchen*, -*lein*, *n*. 1. ljus, sken, dager, t. ex. *das ~ des Tages, des Mondes, einer Kerze, das ~ der Welt erblicken:* skåda dagens ljus, födas, ordspr. *wo ~ ist, ist auch Schatten.* Med prep. *an das ~ kommen, bringen* el. *fördern:* komma, bringa i dagen, *ans ~ halten:* hålla mot ljuset, mot dagern; *geh mir aus dem ~e:* gå undan, du skymmer mig; *bei ~ arbeiten, bei ~ besehen:* noga betrakta; *jmdn hinters ~ führen; etw. im rechten ~ sehen:* se ngt i dess rätta ljus, *etw. ins rechte ~ stellen:* gifva ngt dess rätta belysning, *jmdm im ~e stehen:* skymma ngn; *unter ~s:* i skymningen; *jmdm vors ~ treten:* ställa sig så att man skymmer ngn; *abends zwischen ~* i skymningen. 2. ljus (lysande kropp). *~e ziehen:* stöpa ljus. Bildl. *jmdm ein ~ über etw.* (sack.) *aufstecken:* öppna ngns ögon för ngt. II. *a*. 1. ljus. *Es wird ~* det börjar ljusna. *~e Hölzer:* löfträd, löfskog. 2. gles, t. ex. *~e Wälder.* -**arbeit**, -*en*, *f*. arbete vid ljus. -**arm**, *a*. ljusfattig. -**bild**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. 1. daguerreotyp. 2. fotografi. -**blau**, *a*. ljusblå. -**blick**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. hastigt förrevinnande sken, blixt; ljust ställe på mulen himmel. -**bote**, -*n*, -*n*, *m*. ljusets budbärare, ängel. -**braten**, -*s*, -, *m*. stek som gesällerna få, då arbetet vid ljus börjar. -**brechend**, *a*. ljusbrytande. -**docht**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ljusveke. -**druck**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ljustryck. -**empfindlich**, *a*. känslig för ljuset. -**erscheinung**, -*en*, *f*. ljusfenomen. -**farbendruck**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. heliografi. -**feind**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ljusets fiende. -**form**, -*en*, *f*. ljusform. -**funke**, -*es*, -*e* †, *m*. ljus fux. -**funke**[*n*], -*ns*, -*n*, *m*. ljusglimt, gnista. -**garn**, -[*e*]*s*, 0, *n*. ljusvekegarn. -**gelb**, *a*. ljusgul. -**gestalt**, -*en*, *f*. ljus, skinande gestalt. -**giesser**, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. ljusstöpare, ljusstöperska. -**halter**, -*s*, -, *m*. ljusknekt. -**händler**, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. ljushandlare, ljushandlerska. -**hell**, *a*. klar, ljus. -**holz**, -*es*, -*er* †, *n*. 1. (trä till) bloss. 2. löfträd, löfskog. -**hut**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. ljusläckare. -**kammer**, -*n*, *f*. ljuskammare. -**knecht**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ljusknekt. -**kreis**, -*es*, -*e*, *m*. ljuskrets. -**lehre**, 0, *f*. läran om ljuset, optik. -**leiter**, -*s*, -, *m*. ljusledare. -**loch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. ljushål. -**los**, *a*. utan ljus, mörk. -**manschette**, -*n*, *f*. ljusmanschett. -**meer**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ljushaf. -**mess**[**e**], -*en*, *f*. kyndelsmässa. -**punkt**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ljuspunkt. -**putze** = -*schere*. -**quell**, -[*e*]*s*, -*en*, *m*. ljuskälla. -**schacht**, -[*e*]*s*, -*e* [†], *m*. barg. schakt som går i dagen. -**schein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ljussken. -**schere**, -*n*, *f*. ljussax. -**scheu**, *a*. ljusskygg. -**schimmer**, -*s*, 0, *m*. skimmer, sken. -**schirm**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ljusskärm. -**schnell**, *a*. blixtsnabb. -**schnuppe**, -*n*, *f*. ljusbrand, ljusskarn. -**seite**, -*n*, *f*. ljussida. -**spiess**, -*es*, -*e*, *m*. ljussticka. -**stoff**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ljusämne, lyse. -**strahl**, -[*e*]*s*, -*en*, *m*. ljusstråle. -**stumpf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. ljusstump, ljusbit. -**talg**, -[*e*]*s*, 0, *m*. ljustalg. -**trunken**, *a*. öfvervåldigad af ljuset. -**umflossen**, -**umstrahlt**, *a*. omgifven, omstrålad af ljus. -**voll**, *a*. ljus, klar, strålande. -**weihe**, -*n*, *f*. kyndelsmässa. -**welle**, -*n*, *f*. ljusvåg. -**welt**, 0, *f*. ljusets verld, himlen. -**wesen**, -*s*, -, *n*. himmelskt väsen. -**welke**, -*n*, *f*. ljust moln. -**zieher** = -*giesser*. -**er**... Ex. ~**glanz**, -*es*, 0, *m*. ljusglans, strålglans. ~**ich**, *adv*. i ljusan låga.

I. **lichten**, -*ete*, *ge-et*, I. *tr*. 1. göra ljus, upplysa. 2. göra gles, (ut)gallra. II. *Sich ~* 1. ljusna. 2. glesna.

2. **lichten**, -*ete*, *ge-et*, *tr*. ⚓ likta, lätta, t. ex. *ein Schiff, den Anker.* **Lichtung**, *f*.

Lichter = *Leichter 1.*

Lichtheit, Lichtigkeit, 0, *f*. ljus.

Lichtung, -*en*, *f*. öppen plats, glest ställe i en skog.

Licitation, -*en*, *f*. auktion.

Lid, -[*e*]*s*, -*er* och -*e*, *n*. ögonlock.

lidern se *ledern*.

lieb, *a*. kär. *Es ist mir ~* det är mig kärt. *so ~ dir dein Leben ist:* om ditt lif är dig kärt. *Mein ~er:* min vän. Subst. *mein ~*[*chen*]*:* min älskling, hjärtevän, käresta. *Jmdn ~ haben:* tycka om, hålla af ngn, *jmdn ~ bekommen:* lära sig att hålla af ngn, *jmdn ~ behalten:* ej glömma bort ngn som man hållar af. *Sich* (dat.) *etw. ~ sein lassen:* hålla till godo med ngt. *Das Kind ist gar zu ~* barnet är mycket sött, det är en riktig liten sötunge. Ofta nästan pleonastiskt, t. ex. *der ~e Gott:* Gud, vår herre, *das weiss der ~e Himmel:* det vete gudarne, *das ~e Brot:* födan, *das ~e Geld:* pengarne, *die ~e Sonne:* solen, dagsljuset, *das ~e Ich:* (det kära) jaget, *den ~en langen Tag:* hela långa dagen, *manchen ~en Tag:* mången god dag. *du ~e Zeit!* kors! *seine ~e Not mit etw. haben:* hafva stort besvär, mycken möda med ngt. Subst. *um* el. *für kein ~* ej för allt i verlden, *jmdm zu ~* för att göra ngn till viljes. Komper. *~er:* kärare, men lik. hällre, t. ex. *~er sterben als leiden; etw. ~er haben* el. *mögen* el. *sehen:* tycka bättre om ngt. Superl. *~st:* kärast, lik. hälst, *etw. am ~sten haben:* tycka bäst om ngt, *das wäre mir das* (*aller*)*~ste:* det skulle jag tycka (allra)bäst om; *der, die ~ste:* kärasten, kärestan. -**äugelei**, -*en*, *f*. kärleksfulla ögonkast. -**äugeln**, (bejn. se -*kosen*), *itr. h.* och *tr.* blicka vänligt, kasta vänliga, kärliga blickar, *jmdm:* på ngn. *Mit jmdm ~* utbyta vänliga blickar, ögonkast med ngn. -**fräuenkirche**, -*n*, *f*. vår frus kyrka, Mariakyrka. -**fräuenmilch**, 0, *f*. ett slags renskt vin. -**grollein**, (bejn. se -*kosen*), *itr. h.* af kärlek vredgas. -**haber**, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. 1. älskare, älskarinna. 2. amatör. *~ von gutem Essen:* gurmand, *~ von Pferden:* hästvän. *Sie ist eine ~in von Puts:* hon tycker om bjäfs. -**haberei**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haben, *s*. har sein till hjälpverb.

-en, f. förkärlek, smak, passion, mani, samlingsbegär. **-herzlen,** (bäjn. se *-kosen*), *tr.* hjärtligt smeka. **-herzig,** *a.* smeksam, vänlig. **-kosllen,** *-te, ge-t* el. *liebgekost* el. ✱ *liebkost,* inf. *zu* ~ el. *liebzukosen, itr. h.* och *tr. Jmdm* el. *jmdn* ~ smeka ngn. **-kosung,** *-en, f.* smekning. **-los,** *a.* kärlekslös. **-lösigkeit,** 0, *f.* kärlekslöshet. **-reich,** *a.* kärleksfull. **-reiz,** *-es, -e, m.* behag, tjusningskraft. **-reizend,** *a.* tjusande, behagfull. **-stöckel,** *-s, -, m.* bot. libsticka (Levisticum officinale). **-wärt[h],** *a.* dyr och kär.

Liebden, -, *f.* brukl. blott i tilltal mellan furstliga el. högadliga personer. *Euer* ~ eders maj:t, eders höghet, eders excellens o. s. v.

Liebe, ✱ *-n, f.* 1. kärlek, t. ex. *die* ~ *zur Freiheit, zu Gott, die* ~ *der Eltern zu den Kindern;* ordspr. *die* ~ *ist blind, alte* ~ *rostet nicht.* 2. (vän)tjänst. Ordspr. *eine* ~ *ist der andern wert.* **-bang,** *a.* beklämd af kärlek. **-bebend,** *a.* bäfvande af kärlek. **-diener,** *-s, -, m.* smiler, lismare, ögontjänare. *Den* ~ *machen:* lisma. **-dienerei,** *-en, f.* lismeri, ögontjänst. **-dienerisch,** *a.* lismande, krypande. **-fiebend,** *a.* bönfallande om kärlek. **-glühend,** **-heiss,** *a.* glödande (af kärlek), älskogsvarm. **-krank,** *a.* älskogssjuk. **-leer,** **-los,** *a.* 1. kärlekslös. 2. fattig på, saknande kärlek. **-reich,** *a.* kärlekarik. **-sehnend,** *a.* trånande. **-siech** = *-krank.* **-trunken,** *a.* kärleksdrucken. **-voll,** *a.* kärleksfull. **-s...** Ex. **~abenteuer,** *-s, -, n.* kärleksäfventyr. **~apfel,** *-s, -†, m.* bot. kärleksäpple (Solanum lycopersicum). **~bedürfnis[s],** *-ses,* 0, *n.* behof af kärlek. **~blick,** *-[e]s, -e, m.* kärleksfull blick. **~bote,** *-n, -n, m.* budbärare mellan älskande. **~brief,** *-[e]s, -e, m.* kärleksbref. **~brunst,** 0, *f.* brånad. **~dichter,** *-s, -, m.* erotiker. **~dichtung,** *-en, f.* 1. 0, erotisk diktart. 2. erotisk dikt. **~dienst,** *-[e]s, -e, m.* väntjänst; kärleksverk, barmhertighetsverk. **~erklärung,** *-en, f.* kärleksförklaring. **~flamme,** *-n, f.* kärlekslåga. **~gabe,** *-n, f.* af kristlig kärlek föranledd (frivillig) gåfva. **~gedicht,** *-[e]s, -e, n.* kärlekspoem, -dikt, -kväde. **~genuss,** *-es, -e†, m.* kärleksnjutning. **~geschichte,** *-n, f.* kärlekshistoria. **~geständnis[s],** *-ses, -se, n.* kärleksförklaring. **~glück,** *-[e]s,* 0, *n.* lycka som kärleken skänker. **~glut[h],** 0, *f.* älskogsglöd. **~gott,** *-[e]s, -er†, m.* kärleksgud. **~göttin,** *-nen, f.* kärleksgudinna. **~handel,** *-s, -†, m.* kärleksaffär. **~kind,** *-[e]s, -er, n.* kärlekspant. **~leute,** *plur.* älskande. **~lied,** *-[e]s, -er, n.* kärleksvisa. **~mahl,** *-[e]s, -e* el. *-er†, n.* kärleksmåltid. **~paar,** *-[e]s, -e, n.* älskande par. **~pfand,** *-[e]s, -er†, n.* kärlekspant. **~pflicht,** 0, *f.* kärlekspligt. **~rausch,** *-es, -e†, m.* kärleksrus. **~roman,** *-[e]s, -e, m.* kärleksroman. **~sache,** *-n, f.* kärleksaffär. **~schwur,** *-[e]s, -e†, m.* kärlekseed. **~seufzer,** *-s, -, m.* kärlekssuck. **~trank,** *-[e]s, -e†, m.* kärleksdryck. **~verhältnis[s],** *-ses, -se, n.* kärleksförhållande. **~werk,** *-[e]s, -e, n.* kärleks-, barmhertighetsverk. **~wut[h],** 0, *f.* kärleksraseri.

Liebelei, *-en, f.* smekande, älskog, flyktig kärlekshandel.

liebeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* smeka, kurtisera, *mit jmdm:* någon.

lieblen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* älska, hålla af, tycka om. Jfr *Geliebte(r).*

liebens... Ex. **-wert[h],** *a.* värd att älskas, att vara afhållen. **-würdig,** *a.* älskvärd. **-würdigkeit,** *-en, f.* älskvärdhet.

lieblich, *a.* älsklig, ljuf, mild.

Lieblichkeit, *-en, f.* älsklighet, ljufhet, mildhet.

Liebling, *-[e]s, -e, m.* älskling. **-s...** Ex. **~ausdruck,** *-[e]s, -e†, m.* älsklingsuttryck. **~beschäftigung,** *-en, f.* käraste sysselsättning. **~gericht,** *-[e]s, -e, n.* älsklingsrätt. **~laster,** *-s, -, n.* skötesynd. **~platz,** *-es, -e†, m.* älsklingsplats.

Liebling[s]schaft, 0, *f.* egenskap af älskling.

liebsäm, *a.* 1. kärleksfull. 2. älsklig.

Liebschaft, *-en, f.* kärleksförbindelse, inklination, tycke.

Lied, *-[e]s, -er, n.* dim. *Liedchen, -lein,* plur. äfv. *Liederchen, -lein,* 1. sång, visa. Bildl. *ein anderes* ~ *anstimmen:* sjunga ur en annan tonart, *davon kann ich auch ein* ~*[chen] singen:* därom vet jag också att berätta. 2. se *Lid.* **-form,** 0, *f.* visform. **-er...** Ex. **~buch,** *-[e]s, -er†, n.* visbok, sångbok. **~dichter,** *-s, -, m.* visdiktare. **~kranz,** *-es, -e†, m.* sångförening. **~reich,** *a.* rik på sång. **~saal,** *-[e]s, -e†, m.* **~sammlung,** *-en, f.* sångsamling. **~sänger,** *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* vissångare, vissångerska. **~spiel,** *-[e]s, -e, n.* sångspel, operett, vådevill. **~tafel,** *-n, f.* sångsällskap.

Liederja[h]n, *-[e]s, -e, m.* F liderlig sälle.

liederlich, *a.* oordentlig, slarfvig, liderlig, otuktig.

Liederlichkeit, *-en, f.* oordentlighet, slarf, liderlighet, utsväfning.

Lieferant, *-en, -en, m.* leverantör.

lieferbar, *a.* som kan levereras.

liefer|n, *-te, ge-t, tr.* 1. leverera, lemna, t. ex. *Proviant für die Truppen, Beweis für etw.* 2. lemna i afkastning, frambringa, t. ex. *dies Land liefert nützliche Produkte.* 3. öfverlemna, t. ex. *jmdn in jmds Gewalt. Er ist geliefert:* han är förlorad.

Lieferung, *-en, f.* 1. levererings, leverans. 2. häfte, del af en bok. **-s...** Ex. **~bedingung,** *-en, f.* leveransvilkor. **~geschäft,** *-[e]s, -e, n.* leveranshandel. **~schein,** *-[e]s, -e, m.* mottagningsbevis. **~vertrag,** *-[e]s, -e†, m.* leveranskontrakt. **~zeit,** *-en, f.* levereringstid.

Liege... Ex. **-geld,** *-[e]s,* 0, *n.* ⚓ liggpengar. **-tag,** *-[e]s, -e, m.* ⚓ liggdag.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

liegen, *lag, läge, gelegen*, I. *itr. h.* 1. ligga. t. ex. *jmd, etw. liegt hier, die Stadt liegt nördlich von Berlin, malerisch, geeignet für den Handel.* ~ *bleiben:* blifva liggande, *der Ort blieb unterwegs* ~ jag för förbi stället utan att besöka det. *Jmdn links* ~ *lassen:* gå förbi, förbigå ngn. *Da liegt der Hase im Pfeffer:* det är just knuten. ~*des Gut:* fastighet. Med prep.: *das Kind liegt an der Brust, an der Erde:* på marken, *die Gärten* ~ *an einander:* bredvid hvarandra, *das Erz liegt dort am* el. *zu Tage:* malmen går där i dagen, *der Grund liegt am* el. *zu Tage:* skälet ligger i öppen dag, *am Fieber krank* ~ ligga sjuk i feber, *etw. liegt mir am Herzen* el. *an der Seele:* ngt ligger mig om hjärtat, *jmdm liegt viel an etw.* (dat.): ngt är af stor vigt för ngn, *die Schuld liegt nicht an mir:* det är ej min skuld, *so viel an mir liegt:* så mycket på mig ankommer; *auf den Knieen* ~ ligga på knä, *das Haus liegt auf dem Markte:* vid torget, *auf einem Haufen* ~ ligga i hög, *die ganze Last liegt auf meinen Schultern:* hela bördan hvilar på mina skuldror, *das liegt auf der Hand:* det är uppenbart, *auf den Tod krank* ~ ligga dödssjuk; *er liegt aus dem Fenster:* han lutar sig ut ur fönstret; *das liegt ausser aller Berechnung:* det är alldeles oberäkneligt; *durch einander* ~ ligga om hvartannat; *das Dorf liegt schon hinter uns; das Haus liegt in der Königsstrasse:* på Kungsgatan, *etw. liegt mir im Kopf, im Sinn, in den Gedanken:* jag går och tänker på ngt, *er liegt im Sterben, in den letzten Zügen:* han ligger på sitt yttersta, *das lag nicht in meiner Absicht:* det var ej min afsigt, *das liegt nicht in meiner Macht:* det står ej i min makt; *die Blätter* ~ *nach der Reihe:* bladen ligga i ordningsföljd, *das Zimmer liegt nach dem Hof zu:* rummet ligger, vetter åt gården; *es liegt eine Decke über dem Tische:* det ligger en duk på bordet, *immer über den Büchern* ~ ständigt hänga näsan öfver boken; *es* ~ *Wolken um den Gipfel:* toppen är omgifven af moln; *unter Schloss und Riegel* ~ ligga inom lås och bom; *er liegt von den Anstrengungen:* han är sängliggande till följd af ansträngningarna; *es liegt ein Hund vor der Thür:* framför el. utanför dörren, *es liegt klar vor Augen:* i öppen dag; *zu Tage* ~ a) berg. gå i dagen, b) ligga i öppen dag, *zu jmds Füssen* ~ ligga vid ngns fötter. 2. ✱ lägga sig, t. ex. *er lag übers Bett, lass mich an dich* ~. II. *tr. Etw. entzwei* ~ ligga sönder ngt, *sich* (dat.) *den Rücken wund* ~ få liggsår på ryggen. Jfr *gelegen.* III. *Sich wund* ~ få liggsår. *Das Obst muss sich auf dem Stroh reif* ~ frukten måste ligga och mogna på halmen.

Liegenschaft, *-en, f.* fastighet.

Lieger, *-s, -, m.* 1. en som ligger, t. ex. på ett ställe för affärer, kvarliggande handelsexpedit. 2. liggare.

Lien, *-en, f.* ⚓ lina, tåg.

Liese, *-ns, -n, f. npr.* dim. *Lieschen*, Lisa, Elisabet.

Lieutenant, *-s, -s, m.* löjtnant. *Frau* ~ *N.:* fru N.

Liga, *-s, f.* liga, förbund.

Ligatúr, *-en, f.* ligatur.

Ligue, *-n, f.* liga, förbund.

liierlen, *-te, -t, tr.* förena, förbinda.

Likör se *Liqueur.*

Liktor, *-s, Liktóren, m.* liktor.

lila, *a.* ljusgredelin.

Lila[k], *-s, -s, m.* syrén.

Lilie, *-n, f.* lilja. **-n...** Ex. **~busen**, *-s, -, m.* liljebarm. **~geruch**, *-[e]s, -e* †, *m.* liljedoft. **~kreuz**, *-es, -e, n.* liljekors. **~weiss**, *a.* liljehvit.

Liliputáner, *-s, -, m.* lilliputianer.

lilla se *lila.*

Limite, *-n, f.* handel. yttersta pris.

limitíerlen, *-te, -t, tr.* begränsa.

Limitlie, *-o[s], -os* el. *-i*, **Limitlium**, *-um[s], -a, n.* = *Limite.*

Limonáde, *-n, f.* saft och vatten, limonad.

Liméne, *-n, f.* citron. **-n...** Ex. **~saft**, *-[e]s,* 0, *m.* citronsaft.

Lind... Ex. **-drache**, *-n, -n*, **-wurm**, *-[e]s, -er* †, *m.* lindorm.

lind[e] se *gelind.*

Linde, *-n, f.* lind. **-n...** Ex. **~bast**, *-[e]s,* 0, *m.* lindbast. **~baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* lind. **~blüt[h]e**, *-n, f.* lindblomma. **~gang**, *-[e]s, -e* †, *m.* lindallé. **~holz**, *-es, -er* †, *n.* (stycke) lindträ. **~honig**, *-[e]s,* 0, *m.* ur lindblommor samlad honing.

1. **linden**, *a.* af lindträ, lind-.

2. **lindlen**, *-ete, ge-et,* I. *tr.* göra mild, lindrig, mildra. II. *Sich* ~ blifva mild, mildras.

Linderer, *-s, -, m.* **Linderin**, *-nen, f.* lindrare.

linderlin, *-te, ge-t,* I. *tr.* lindra, mildra. II. *Sich* ~ lindras, mildras. **Linderung**, *f.* **-s...** Ex. **~balsäm**, *-[e]s, -e, m.* lindrande balsam. **~mittel**, *-s, -, n.* lindrande medel.

Lindheit, **Lindigkeit** se *Gelind...*

Lineál, *-[e]s, -e, n.* linjal.

Lineaménte, *-[e]s, -e, n.* linie, drag, t. ex. a) handens linier, b) ansigtsdrag.

lineár, *a.* linear-.

linguál, *a.* gram. lingval, tung-.

Linguíst, *-en, -en, m.* språkforskare.

Linguístik, 0, *f.* språkforskning.

linguístisch, *a.* språklig, språk-.

Linie, *-n, f.* 1. linie. *Zwei Personen stehen auf gleicher* ~ två personer äro likställda, intaga samma ställning. ~ *halten:* a) ✕ bibehålla rättning, b) skrifva radrätt. 2. rad. **-n...** Ex. **~blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* linjer-, radpapper. **~holz**, *-es, -er* †, *n.* linjal. **~papier**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-[e]s, -e, n. linjeradt papper. **~schiff**, -[e]s, -e, n. linieskepp. **~truppen**, f. plur. linietrupper. **~zieher**, -s, -, m. linjerstift, ritstift, rostral.

linifierien, -te, -t, tr. linjera. **Linifierung**, f.

link, a. 1. vänster. ~ *sein:* vara vänsterhänd. *~e Seite:* insida, afvigsida. *Die ~e:* a) vänstra handen, b) vänstra sidan, *zur ~en gehen:* gå till vänster. *Sich eine Frau an die ~e Hand antrauen lassen:* gifta sig till vänster. 2. = *linkisch.* **-hand**, F **-pfot**, -s, -s, **-tatz**, -en, -en, m. vänsterhänd person. **-wärts**, adv. åt vänster. **-er...** Ex. **~seits**, adv. på vänstra sidan.

Linkheit, -en, f. tafatthet m. m. jfr följ.

linkisch, a. tafatt, tölpaktig, drumlig.

linke, adv. 1. till vänster, *vom Zuschauer* el. *des Zuschauers:* om åskådaren. *Das Rechts und ~* höger och vänster. Bildl. *jmdn ~ liegen lassen:* försumma, ej bry sig om ngn, *~ sein:* vara på galen väg, hafva misstagit sig, *sich ~ ausdrücken:* uttrycka sig oriktigt. 2. tafatt, tölpaktigt. 3. på afvigsidan. 4. *Vettern von ~* slägtingar genom giftermål. **-ab**, adv. (bort) åt vänster. **-hér**, adv. från vänster. **-hin**, adv. åt vänster. **-seitig**, a. på vänster sida, på afvigsidan befintlig. **-um**, adv. vänster om. ~ *kehrt!* helt vänster om!

Linnen se *Leinen.*

Linse, -n, f. lins, a) bot. (Ervum), b) glaslins. **-n...** Ex. **~ähnlich**, **~ärtig**, a. linsartad. **~baum**, -[e]s, -e †, m. bot. blåsärt (Colutea arborescens). **~gericht**, -[e]s, -e, n. linsrätt. **~zähler**, -s, -, m. smulgråt, guidare.

linsenhaft, **linsicht**, a. linsformig.

Lippe, -en, f. läpp. *Die ~n hängen lassen:* hänga läpp. **-fisch**, -es, -e, m. zool. snyltra (Labrus). **-en...** Ex. **~blume**, -n, f. bot. läppblomstrig blomma, labiat. **~blumig**, a. bot. läppblomstrig. **~buchstabe**, -n, -n, m. gram. läppbokstaf (tecken för läppljud); afv. läppljud. **~laut**, -[e]s, -e, m. gram. läppljud, labial.

lippeln, -te, ge-t, itr. h. röra läparne.

lippig, a. försedd med läppar, bot. läppblomstrig. Vaal. i sms., t. ex. *dick~* försedd med tjocka läppar.

Liquéur, -[e]s, -e, m. likör.

liquíd, a. handel. 1. klar, obestridd, t. ex. *~e Schuld, ~e Forderung.* 2. som fins inne i kassan.

Liquidánt, -en, -en, m. fordringsägare som vid domstol gjort sin fordran gällande.

Liquidát, -en, -en, m. stämd gäldenär.

Liquidatión, -en, f. 1. fordran. 2. anmälan af ens fordringar. 3. uppgörelse. 4. (konkurs-) utredning. 5. borgenärssammanträde.

Liquidátor, -s, *Liquidatóren*, m. utredningsman.

liquidierien, -te, -t, tr. och itr. h. 1. anmäla sina fordringar. 2. fordra för sitt besvär. 3. *Mit seinen Gläubigern ~* göra upp med sina borgenärer, klarera sina affärer. 4. inlemna konkursansökan. 5. nedlägga en affär, upplösa ett bolag. **Liquidierung**, f.

Lispel, -s, -, **-laut**, -[e]s, -e, **-ton**, -[e]s, -e †, m. läspadt, mjukt uttaladt ljud, hviskning, susning.

Lispeléi, -en, f. läspning, läspande.

lispeln, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. läspa. 2. mjukt uttala, tala, säga med ljuf röst. 3. hviska. 4. susa.

Lispler, -s, -, m. **~in**, -nen, f. en som läspar m. m. se föreg.

List, -en, f. list, svek, knep, försåt. **-en...** Ex. **~gewebe**, -s, -, n. väfnad, nät af intriger. **~reich**, a. listig.

Liste, -n, f. lista, förteckning. **-n...** Ex. **~wahl**, -en, f. listval.

listig, a. listig.

Listigkeit, 0, f. listighet.

Litanéi, -en, f. litania.

Liter, -s, -, n. och m. liter.

Litera... se *Littera...*

Lithográph, -en, -en, m. litograf.

Lithographie, -en, f. litografi.

lithographierien, -te, -t, tr. litografiera.

lithográphisch, a. litografisk.

litterárisch, a. literär.

Litterát, -en, -en, m. 1. lärd. 2. författare.

Litterátent[h]úm, -[e]s, 0, n. 1. den lärda verlden, de lärde; lärdomshögfärd. 2. författarne, författarskap, skriftställeri.

Litteratúr, -en, f. literatur. **-blatt**, -[e]s, -er †, n. literär revy, tidning för literär, för vetenskaplig kritik. **-geschichte**, -n, f. literaturhistoria. **-zeitung**, -en, f. = *-blatt.*

Liturgíe, -en, f. liturgi.

litúrgisch, a. liturgisk.

Litze, -n, f. 1. snöre, segelgarn. 2. snodd, trens. 3. sträng i rep. 4. solf. **-n...** Ex. **~besatz**, -es, -e †, m. (garnering med) snodder. **~bruder**, -s, -†, m. packkarl. **~kamm**, -[e]s, -e †, m. solfskaft.

Livländer, -s, -, m. **~in**, -nen, f. lifländare, lifländska.

Livrée, **Livréi**, -en, f. livré. **-bediente(r)**, (adj. böjn.) **-diener**, -s, -, m. betjänt i livré.

Lizénz, -en, f. licens, frihet.

Lob, -[e]s, -e, n. dim. *Löbchen, -lein,* 1. 0, ✱ omdöme, vitsord. *Bei jmdm ein gutes, schlechtes ~ haben:* stå väl, illa anskrifven hos ngn. 2. 0, lof, beröm. *Gott sei ~* gudskelof! 3. skolspr. berömmande anteckning, godt märke. **-begier[de]**, 0, f. begär efter beröm, ärelystnad. **-begierig**, a. begärlig efter beröm, ärelysten. **-gedicht**, -[e]s, -e, n. lofkväde. **-gesang**, -[e]s, -e †, m. lofsång. **-hudeléi**, -en, f. lågt smicker. **-hudeler**, -s, -, m. smickrare, lismare. **-hudeln**, -te, ge-t och *lobgehudelt, itr. h.* och tr. smickra, *jmdm* el. *jmdn:* ngn; lisma. **-lied**, -[e]s, -er, n. lofsång. **-preis**,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-es, 0, *m.* lofprisning. **-preisen**, *lobpries* el. *-te*, *gelobpriesen* el. *lobgepriesen* el. *ge-t*, *zu* ~ el. *lobzupreisen*, *tr.* lofprisa, prisa. **-preisung**, *-en*, *f.* lofprisande. **-rede**, *-n*, *f.* loftal. **-rednerei**, *-s*, -, *m.* loftalare. **-rednerisch**, *a.* lofprisande. **-singen**, *itr. h.* lofsjungna. **-spruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* beröm, loford. **-sucht**, 0, *f.* begär att a) berömma, b) berömmas. **-würdig**, *a.* lofvärd, berömlig. **-ns...** Ex. **~erhebung**, *-en*, *f.* loftal.

loblen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. berömma; lofva, prisa, *jmdn um*, *für*, *wegen etw.*, högtidl. äfv. *einer* (gen.) *Sache:* ngn för ngt. *Da lob' ich mir mein Dörfchen:* tacka vill jag min lilla by. 2. omnämna, anföra. II. *Sich* ~ 1. berömma sig. 2. *Gute Ware lobt sich selbst:* god vara talar själf för sig.

lobens... Ex. **-wert**[**h**], **-würdig**, *a.* lofvärd, berömlig.

Lober, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* en som berömmer.

lobesäm, **lobesän**, *a.* berömlig, hedervärd, ärad, berömd. Iron. *Herr Magister* ~ ärade herr magister.

löblich, *a.* lofvärd, hedervärd.

Löblichkeit, 0, *f.* berömlighet.

Loch, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* dim. *Löchlein*, *Löchelchen*, plur. äfv. *Löcherchen*, *-lein*, 1. hål. F bildl. *jmdm ein* ~ *in den Leib fragen:* sätta åt ngn, vara efterhängsen med frågor, *ein* ~ *aufmachen um ein andres zuzustopfen:* låna på ett håll för att betala på ett annat, *auf dem letzten ~e pfeifen:* ligga på sitt yttersta, *aus einem andern ~e pfeifen:* sjunga ur en annan tonart, *jmdm zeigen, wo der Zimmermann das* ~ *gemacht* el. *gelassen hat:* visa ngn på dörren. 2. håla. **-baum** se *Lachbaum*. **-bohrer**, *-s*, -, *m.* ⊕ borr att borra hål med. **-eisen**, *-s*, -, *n.* ⊕ stamp, hålmäjsel. **-tiefe**, 0, *f.* hålets djup. Jfr *Löcher*...

lochen, *-te*, *ge-t*, *tr.* ⊕ göra hål i, genomborra.

Löcher... Ex. **-pilz**, *-es*, *-e*, *m.* bot. rörsopp (Boletus). **-zahl**, *-en*, *f.* antal hål.

löcherlcht, **löcherig**, *a.* full af hål, hålig, pipig, porös.

Löcherigkeit, 0, *f.* hålighet, pipighet, porositet.

Lock, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* jag. lock, lockning. **-ente**, *-n*, *f.* lockand. **-mittel**, *-s*, -, *n.* lockmedel. **-pfeife**, *-n*, *f.* lockpipa. **-ruf**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* lockrop. **-speise**, *-n*, *f.* lockmat. **-stimme**, *-n*, *f.* lockande, förförisk röst. **-vogel**, *-s*, -†, *m.* lockfogel. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* lockord.

Locke, *-n*, *f.* dim. *Löckchen*, *-lein*, (hår)lock. **-n...** Ex. **~ärtig**, *a.* lockig. **~haar**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* lockigt hår. **~kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* lockigt hufvud. **~köpfig**, *a.* lockig. **~wickel**, *-s*, -, *m.* papiljott.

1. locklen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* locka, göra lockig. II. *Sich* ~ locka sig, bilda lockar.

2. locklen, *-te*, *ge-t*, *tr.* locka.

löcklen se *3. locken*.

1. Locker, *-s*, -, *m.* 1. **~in**, *-nen*, *f.* lockande person. 2. lockrop, locklåt.

2. locker, *a.* 1. lös (ej hård, fast), lucker, slapp, slak. 2. lösaktig, lätt på tråden, lättfärdig.

Lockerél, *-en*, *f.* lockande.

Lockerheit, *-en*, *f.* 1. 0, löst, luckert, slappt tillstånd. 2. lösaktighet, lösaktig handling.

Lockerling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* lättfärdig själle.

lockerln, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* lossa (på), släppa efter; uppluckra. II. *itr. s.* och *sich* ~ lossna, blifva lösare, lucker, slakna. **Lockerung**, *f.*

lockicht, **lockig**, *a.* lockig.

Lockung, *-en*, *f.* 1. 0, lockande. 2. lockelse.

Lode, *-n*, *f.* telning, skott.

1. lodlen, *-ete*, *ge-et*, *itr. s.* skjuta upp.

2. Loden, *-s*, -, *m.* 1. ovalkadt kläde. 2. ett slags groft ylletyg.

3. loden, *a.* af *Loden*, se föreg.

Loder... Ex. **-asche**, 0, *f.* falaska.

loderln, *-te*, *ge-t*, *tr.* flamma, blossa.

Löffel, *-s*, -, *m.* 1. sked. *Thun als wenn man die Weisheit mit ~n gegessen hätte:* ungef. tycka sig förstå allting bäst. F bildl. *den* ~ *aufstecken:* hafva ätit sitt sista mål, dö, *jmdn übern* ~ *barbieren:* lura ngn. 2. jag. öra på hare. **-bärt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* skäggfjun. **-blech**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* skedbleck (bleck med hål att sätta skedar i). **-förmig**, *a.* skedformig. **-gans**, *-e* †, *f.* zool. skedgås (Platalea). **-garde**, *-n*, *f.* F borgargarde. **-kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* bot. skörbjuggsört (Cochlearia). **-reiher**, *-s*, -, *m.* = *-gans*. **-stiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* skedskaft. **-weise**, *adv.* skedvis.

Löffelél, *-en*, *f.* kärvänlighet, smekning.

löffeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. äfv. *tr.* taga (upp) med sked; äta med sked, slefva i sig, äta. 2. vara kärvänlig, smeka(s).

Löffler, *-s*, -, *m.* 1. zool. skedgås. 2. kurtisör, jungfrupilt.

Log se *Logg*.

Logarithmus, *-us*, *-en*, *m.* mat. logaritm.

Loge, *-n*, *f.* loge (teater-, frimurarloge m. m.). **-n...** Ex. **~gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* (teater)korridor. **~zeichen**, *-s*, -, *n.* logemärke, frimurartecken.

loglen se *loggen*.

Logg, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* och *m.* ⚓ logg. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* ⚓ loggbräde. **-leine**, **-linie**, *-n*, *f.* ⚓ logglina.

loggln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* ⚓ logga.

Logier... Ex. **-besuch**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* främmande, gäst som stannar längre tid, ej blott för dagen, nattgäst. **-zimmer**, *-s*, -, *n.* gästrum.

logierlen, *-te*, *-t*, logera, a) *itr. h.* bo, b) *tr.* härbärgera, inhysa. **Logierung**, *f.*

Logik, 0, *f.* logik.

Logis, -, -, *n.* logis, bostad, härbärge.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

logisch, *a.* logisk.
loh, I. *a.* klar, lågande, glödande. II. -[e]s, -e, *m.* och *n.* = *1.* och *2. Lohe.* **-feuer**, -s, -, *n.* klart lågande eld.
1. Lohe, -n, *f.* låga, flamma.
2. Lohle, -en, *f.* ⊕ garfvarbark, lo. **-gar**, *a.* logarfvad. **-gerber**, -s, -, *m.* logarfvare. **-gerberei**, -en, *f.* logarfveri.
1. lohlen, -te, ge-t, *itr. h.* och *s.* låga, flamma.
2. lohlen, -te, ge-t, *tr.* ⊕ logarfva, barka.
Lohme, -n, *f.* zool. 1. lom (Colymbus). 2. grissla (Uria).
Lohn, -[e]s, -e †, *m.* 1. 0, lön, vedergällning, t. ex. *Undank ist der Welt* ~. 2. lön åt tjänare och deras vederlikar. *In jmds* ~ *stehen:* vara i tjänst hos ngn. **-arbeiter**, -s, -, *m.* lönad arbetare. **-bediente**(r), (adj. böjn.), **-diener**, -s, -, *m.* vaktmästare som hyres för vissa tillfällen, hyrlakej. **-herr**, -n, -en, *m.* husbonde. **-kutsche**, -n, *f.* åkardroska. **-kutscher**, -s, -, *m.* hyrkusk. **-lakai**, -en el. -s, -en, *m.* hyrlakej. **-tag**, -[e]s, -e, *m.* aflöningsdag.
lohnen, -te, ge-t, *tr.*, *itr. h.* och *sich* ~ löna (sig); betala (sig), vedergälla, t. ex. *jmdm etw. mit* el. *durch etw.* ~, *etw. lohnt die Mühe, solche*[n] *Thaten kann nur Gott* ~, *es lohnt* [*sich*] *der Mühe:* det lönar mödan. *Die Arbeit lohnt nicht:* lönar sig ej. *Wieviel lohnt die Arbeit?* hvad inbringar, betalas för arbetet?
löhnen, -te, ge-t, *tr.* aflöna.
Löhner, -s, -, *m.* daglönare.
Lohnung, -en, *f.* aflöning, a) aflönande, b) lön, dagspenning. **-s...** Ex. ~**tag**, -[e]s, -e, *m.* aflöningsdag.
lokál, I. *a.* lokal. II. -[e]s, -e, **Lokálle**, -e[s], -ien, *n.* lokal. **-behörde**, -n, *f.* lokal myndighet.
lokalisíeren, -te, -t, *tr.* lokalisera. **Lokalisierung**, *f.*
Lokalität, -en, *f.* lokalitet.
Lokomobile, -n, *f.* lokomobil.
Lokomotive, -n, *f.* lokomotiv.
Lokus, -, - el. *Loci*, *m.* 1. ort, lokal. 2. F afträde.
Lolch, -[e]s, -e, *m.* och *n.* bot. repe (Lolium).
Lombárd, -[e]s, -e, *m.* och *n.* 1. pantlåneinrättning. 2. pantsedel. **-geschäft**, -[e]s, -e, *n.* pantlåneaffär. **-schein** = *Lombard 2.*
Lombárde, -n, -n, *m.* 1. lombard (invånare i Lombardiet). 2. pantlånare; växlare.
Lombardéi, 0, *f.* *npr.* Lombardiet.
lombard[**is**]**íeren**, -te, -t, *tr.* och *itr. h.* låna ut mot pant, vara pantlånare.
Lomber, -s, 0, *n.* lomber (kortspel).
Loo... se *Lo...*
Lorbeer (afv. med ö), -s, -en, *m.* lager. **-baum**, -[e]s, -e †, *m.* lagerträd. **-bekränzt**, *a.* lagerkransad. **-hain**, -[e]s, -e, *m.* lagerlund. **-kirsche**, -n, *f.* bot. lagerkörs (Cerasus Laurocerasus).
Lorbeere (afv. med ö), -n, *f.* 1. lager. 2. lagerbär.
Lord, -s, -s, *m.* lord.
Lorétte, -n, *f.* kurtisan.
Lorgnétte, -n, *f.* lornjett med två glas.
Lorgnón, -s, -s, *m.* lornjett för ett öga.
Lori, -s, *f.*, *m.* och *n.* järnv. öppen godsvagn.
1. Los, -es, -e, *n.* dim. *Löschen*, -*lein*, 1. lott. 2. en lott tillfallande vinst, t. ex. *das grosse* ~. 3. öde. **-topf**, -[e]s, -e †, *m.* lotturna. **-ziehung**, -en, *f.* (lotteri)dragning.
2. los, I. *a.* 1. lös, loss, t. ex. *die Kette, der Hund, der Gefangene, der Teufel ist* ~. 2. *Von einer* el. *einer* (gen.) el. *eine Sache* ~ *sein, werden:* vara, blifva af med, fri från ngt. 3. *Was ist* ~*?* hvad står på? *Es ist etw.* ~ det är ngt i görningen. *Es ist mit ihm, mit seinem Wissen nicht viel* ~ det är ej mycket bevändt med honom, med hans vetande. *Es ist heute im Theater wenig* ~ det är i dag ej mycket att se på teatern. II. *interj.* gå på! framåt! **-ankern**, *tr.* ⚓ *Ein Schiff* ~ lyfta ankarna på ett fartyg. **-arbeiten**, I. *tr.* och *sich* ~ lösgöra (sig). II. *itr. h. Tapfer drauf* ~ gå på helt oförskräckt, gå på i ullstrumporna. **-bekommen**, *tr.* få loss. **-binden**, *tr.* lösa, lossa, knyta upp. **-bitten**, *tr.* genom böner befria. **-brechen**, I. *tr.* lösbryta, bryta loss, af. II. *itr. s.* lossna, lösbryta, brista ut. **-brennen**, I. *tr.* fyra af. II. *itr. s.* gå af (om skott). **-bringen**, *tr.* få loss. **-doktern**, *itr. h. Drauf* ~ helt ogeneradt kvacksalfva. **-donnern**, *itr. h.* börja åska. Bildl. *gegen jmdn* ~ hastigt, vredgadt fara ut mot ngn. **-drehen**, *tr.* vrida loss, dän. **-drücken**, *tr.* trycka loss; trycka af skott. **-eisen**, *tr.* isa loss; F bildl. med möda få, tigga sig till. **-fahren**, *itr. s.* 1. fara åstad. 2. *Auf etw.* (ack.) ~ fara rakt på, styra kurs på ngt. 3. hastigt lossna, fara dän. 4. brista ut. 5. *Auf jmdn* ~ rusa mot ngn. **-feuern**, I. *tr.* fyra af. II. *itr. h.* hastigt, oafbrutet skjuta, brassa på. **-geben**, *tr.* lös-, frigifva. **-gehen**, *itr. s.* 1. *Auf etw.* (ack.) ~ gå löst på ngt. *Nicht gerade auf die Sache* ~ ej gå rakt på sak. 2. F börja. *Jetzt geht's los:* nu börjar det. 3. gå af (om skott). 4. lossna; gå upp. **-gürten**, *tr.* spänna upp gördeln, bukgjordarna på. **-haben**, *tr.* hafva fått loss. **-haken**, *tr.* häkta af. **-halftern**, *tr.* och *sich* ~ taga grimman af (sig). **-hauen**, I. *tr.* hugga loss, af, bort. II. *itr. h. Auf jmdn* ~ hugga in på ngn. **-helfen**, *itr. h. Jmdm* ~ hjälpa ngn att komma loss. **-hetzen**, *tr.* hetsa. **-kauf**, -[e]s, 0, *m.* lös-, friköpande. **-kaufen**, *tr.* och *sich* ~ lös-, friköpa (sig). **-kaufung**, *f.* **-käuflich**, *a.* som kan lösköpas. **-ketten**, *tr.* lossa, lösa från kedjan; koppla af. **-knüpfen**, *tr.* knyta upp, loss. **-kommen**, *itr. s.* komma lös, blifva fri. **-koppeln**, *tr.* *Die Hunde* ~ släppa hundarne. **-kriegen**, *tr.* F få loss, få dän. **-lassen**, I. *tr.* släppa, lössläppa. II. *itr. h.* lossna, släppa. **-leben**, *itr. h.* F *Drauf* ~ lefva utan eftertanke. **-legen**, *itr. h.* F börja. **-lösen**, *tr.* lossa,

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

frånskilja. **-machen**, *tr.* och *sich* ~ lös-, frigöra (sig); lossa. **-marschieren**, *itr. s. Auf etw.* (ack.) ~ marschera rakt på ngt. **-platzen**, *itr. s.* brista ut. **-reden**, *itr. h. Drauf* ~ prata i vädret, utan att fråga efter ngt, gå på med sitt prat. **-reissen**, I. *tr.* och *sich* ~ slita (sig) lös, rifva loss. II. *itr. s.* gå loss, lossna, brista. **-sagen**, *sich* ~ *von etw.*: afstå från, afsäga sig ngt, *von jmdm:* frigöra sig, göra sig oberoende af ngn. **-schiessen**, I. *tr.* och *itr. h.* 1. skjuta af gevär. 2. skjuta bort, dän ngt från ngt. II. *itr. s. Auf etw.* (ack.) ~ störta sig öfver, rusa rakt på ngt. **-schlagen**, I. *tr.* 1. slå af, slå dän. 2. handel. bortslumpa. II. *itr. h.* 1. *Auf jmdn* ~ hugga in på ngn, slå ngn. 2. börja (angreppet). **-schnallen**, *tr.* spänna af. **-schneiden**, I. *tr.* skära af, loss, bort. II. *itr. h.* börja skära. **-schnüren**, *tr.* snöra af. **-schrauben**, *tr.* skrufva loss, af. **-segeln**, *itr. s.* afsegla; F bildl. begifva sig i väg. **-sein**, *itr. s.* vara lös, loss, fri, se för öfr. 2. *los I, 2, 3.* **-sprechen**, *tr.* frisäga, frikalla, frikänna. *Jmdn von Sünden* ~ förkunna ngn aflösning. **-sprengen**, I. *tr.* spränga loss, bort. II. *itr. s. Auf jmdn* ~ spränga, galoppera rakt på ngn. **-springen**, *itr. s.* 1. springa af, lossna. 2. *Auf jmdn* ~ rusa mot ngn. **-spülen**, *tr.* skölja bort. **-stecken**, *tr.* släppa ned uppfastade kläder. **-stürmen**, *itr. s. Auf etw.* (ack.) ~ storma, rusa mot, rakt på ngt. *Auf seine Gesundheit* ~ storma på hälsan. **-stürzen**, *itr. s. Auf jmdn* ~ störta, rusa mot, på ngn. **-trennen**, I. *tr.* frånskilja, lossa, sprätta af. II. *Sich* ~ lossna, gå loss, upp. **-weichen**, genom uppmjukning a) *tr.* lossa, b) *itr. s.* lossna. **-würden**, *itr. s.* se 2. *los I, 2.* **-wickeln**, I. *tr.* afnysta, afhärfla. II. F *sich* ~ lösgöra sig. **-winden**, I. *tr.* vrida loss. II. *Sich* ~ vrida, slita sig lös. **-zetern**, *itr. h.* börja skrika, sätta i med full hals. **-ziehen**, I. *tr.* draga loss. II. *itr.* 1. *h. Auf, gegen, über jmdn, etw.* ~ fara ut mot ngn, ngt. 2. *s. Auf etw.* (ack.) ~ tåga, marschera rakt på ngt.

lösbar, *a.* möjlig att lösa.

Lösch... Rz. **-anstalt**, *-en, f.* släckningsåtgärd. **-blatt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* blad plånpapper. **-eimer**, *-s*, *-*, *m.* brandämbare. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ⚓ hamnafgift. **-gerät**[*h*], -[*e*]*s*, *-e*, *n.* brandredskap. **-horn**, -[*e*]*s*, *-er* †, **-hütchen**, *-s*, *-*, *n.* ljusläckare. **-kohle**, *-n*, *f.* släckt kol. **-napf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ljusläckare. **-papier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* läsk-, plånpapper. **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* ⚓ 1. aflastningsplats, lastbrygga, kaj. 2. destinationsort. **-wedel**, *-s*, *-*, *m.* stänkkvast.

löschbar, *a.* möjlig att släcka.

löschen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *-e* och *lisch*[*es*]*t*, *lischt*, *losch*, *geloschen*, *lisch*, I. (vanl. svag böjn.) *tr.* 1. släcka, t. ex. *das Feuer, das Licht.* 2. utplåna, t. ex. *Schriftzüge*, bildl. *sein Bild in meiner Seele.* 3. handel. utstryka, afskrifva, t. ex. *einen Posten im Buch.* 4. ⚓ lossa, aflasta. II. (vanl. stark böjn.) *itr.* 1. *s.* slockna. 2. *h.* plåna, dra till sig black. **Löschung**, *f.*

Löscher, *-s*, *-*, *m.* 1. släckningskarl, plur. släckningsmanskap. 2. ⚓ karl som lossar. 3. ljusläckare.

lose, *a.* 1. lös (icke hård, fast), t. ex. ~*s Geld:* lösa (ej invitade) pengar, ~*s Haar:* utslaget hår, ~ *Zähne:* lösa tänder som sitta löst. 2. ledig, fri, t. ex. ~ *Zeit, Stunden.* 3. tom, innehållslös, värdelös, t. ex. ~ *Weisheit, Reden.* ~*s Geld:* löspengar. ~ *Speise:* lätt, föga närande mat. ~ *Ware:* dålig vara, F bildl. lättfärdig person, jfr 5. 4. fri, ej bunden, lätt, t. ex. *der* ~ *Zustand der Schauspielergesellschaft, das* ~ *Spiel der Lüfte.* 5. lättfärdig, lättsinnig; gudlös. 6. skälmsk, skälmaktig. ~ *Possen:* skälmstycken. F ~*r Vogel:* ljus gosse. 7. skymfande. *Ein* ~*s Maul, einen* ~*n Mund haben:* hafva en ond tunga. *Jmdm* ~ *Worte geben:* skymfa ngn.

Löse... Rz. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* lösepengar. **-mittel**, *-s*, *-*, *n.* med. lösande medel. **-schlüssel**, *-s*, *-*, *m.* lösenyckel.

lösen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* lotta, draga lott. II. *tr.* vinna genom lottning. III. *Sich frei* ~ blifva fri genom lottning. *Sich fest, zum Soldaten* ~ genom lottning bestämmas till militärtjänst.

lösen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. lossa, löstaga, afskilja, t. ex. *etw. festsitzendes.* 2. (upp-) lösa, slappa, knyta upp, utreda, t. ex. *die Arznei löst den Schleim, der Tod löst die Glieder; einen Knoten, ein Wirrnis* ~. 3. frikalla, t. ex. *jmdn von seinen Verpflichtungen;* lösa, t. ex. *jmdn seines Eides:* ngn från hans ed; upphäfva, t. ex. *einen Kontrakt.* 4. lösa, gissa, besvara, t. ex. *Aufgaben, Rätsel, Fragen.* 5. lösa, inlösa, infria, t. ex. *ein Pfand, ein Versprechen.* 6. vinna, få, förtjäna, t. ex. *Geld für etw., Prügel.* 7. afskjuta, affyra, t. ex. *einen Bogen, eine Kanone.* 8. ⚓ lossa. II. *Sich* ~ 1. lösas, lossna; upplösas. 2. köpa sig fri, infria sitt löfte.

Losigkeit, 0, *f.* i sms. -löshet.

löslich, *a.* löslig, möjlig att kemisk upplösa.

Löslichkeit, 0, *f.* löslighet.

Losung, *-en*, *f.* 1. lottning, dragning. 2. för försälda varor influtna medel. 3. lösen, lösepenning. 4. jag. exkrementer. 5. ✕ lösen. **-s...** Rz. ~**buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* handel. kassabok öfver influtna medel. ~**liste**, *-n*, *f.* dragningslista. ~**wort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* lösen.

Lösung, *-en*, *f.* 1. kemisk lösning. 2. = *Losung 3.* För öfr. se *lösen.*

Lot, -[*e*]*s*, *-e* och som vigtenhet efter räkneord -, *n.* lod. **-blei**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* blylod till afrägning och ledning. **-büchse**, *-n*, *f.* lodbössa. **-gewicht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* lodvigt. **-leine**, *-n*, *f.* 1. ⊕ lodsnöre. 2. ⚓ lodlina. **-perlen**, *f. plur.* pärlor som säljas efter vigt. **-recht**, *a.* lodrät. **-weise**, *adv.* lodvis.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Lötle, *-en*, *f.* ⊕ 1. lödning. 2. lod (metall till lödning). **-asche**, 0, *f.* ⊕ pottaska till glasmältning. **-eisen**, *-s*, -, *n.* ⊕ lödjärn. **-kolben**, *-s*, -, *m.* ⊕ lödkolf. **-ofen**, *-s*, -†, *m.* ⊕ lödugn.

lötlen, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* 1. ⊕ afväga med lod. 2. ⚓ loda. **Lotung**, *f.*

lötlen, *-ete*, *ge-et*, *tr.* löda. **Lötung**, *f.*

Loth... Läth... se *Lot... Löt...*

lötig, *a.* lödig, i sht i sms., t. ex. *sechzehn~es Silber.*

Lötsle, *-en*, *-en*, *m.* lots. **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* † el. *Lotsleute*, *m.* lots. **-en...** Ex. **~boot**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* lotsbåt. **~fisch**, *-es*, *-e*, *m.* zool. lots (Gasterosteus ductor). **~gebühr**, *-en*, *f.* **~geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* lotspengar.

lötslen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* lotsa.

Lotter, *-s*, -, *m.* landstrykare, vagabond, odugling, kanalje, skurk. **-bube**, *-n*, *-n*, *m.* = *Lotter.* **-gesindel**, *-s*, 0, *n.* slödder, pack. **-hose**, *-n*, *f.* vida byxor. **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* = *Lotter.* **-leben**, *-s*, 0, *n.* vagabondlif.

Lotteríl, *-en*, *f.* slarf, kringdrifvande, lättja, lättsinnighet.

Lotterie, *-en*, *f.* lotteri. **-einnehmer**, *-s*, -, *m.* lotterikollektör. **-gewinn**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* lotterivinst. **-los**, *-es*, *-e*, *n.* lott i ett lotteri. **-spiel**, -[*e*]*s*, 0, *n.* spelande på lotteri.

lotterig, *a.* slankig, slarfvig, lättsinnig, skändlig.

lotterln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* slänga på kroppen, vagga hit och dit, gå vårdslöst, vara slankig, slarfvig, lättjefull, lättsinnig.

Lotto, *-s*, *-s*, **-spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* lotterispel.

Lotus, -, -, *m.* lotus.

Louisdór, *-s*, *-s* el. *-e* och efter räknecord när en summa betecknas -, *m.* louisdor.

Löwe, *-n*, *-n*, *m.* lejon. **-n...** Ex. **~bändiger**, *-s*, -, *m.* lejontämjare. **~grube**, *-n*, *f.* lejongrop. **~herz**, *-ens*, *-en*, *m.* lejonhjärta. **~herzig**, *a.* modig som ett lejon. **~jagd**, *-en*, *f.* lejonjagt. **~klaue**, *-n*, *f.* lejonklo, lejonram. **~kraft**, *-e* †, *f.* lejonstyrka. **~kühn**, *a.* djärf, modig som ett lejon. **~mähne**, *-n*, *f.* lejonman. **~mut[h]**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lejonmod. **~stark**, *a.* stark som ett lejon. **~wirt[h]**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* värden på värdshuset Lejonet. **~zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. lejontand. 2. bot. maskros (Taraxacum officinale).

löwenhaft, *a.* som ett lejon, lejonlik, lejon-.

Löwenhaftigkeit, 0, *f.* lejonmod.

Löwin, *-nen*, *f.* 1. lejoninna. 2. lavin.

Lowrly, *-ies*, *f.*, *m.* och *n.* järnv. öppen godsvagn.

loyál, *a.* lojal, pligttrogen, välsinnad, rättfram, rättskaffens.

Loyalität, 0, *f.* lojalitet, pligttrogenhet, redbarhet.

lübeckisch, **lüb[l]sch**, *a.* lyb(eck)sk.

Luchs, *-es*, *-e* [†], *m.* dim. *Lüchschen*, *-lein*, lo; bildl. listig, slug person. **-auge**, *-s*, *-n*, *n.* lo-öga; bildl. kattöga. **-fell**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* loskinn. **-katze**, *-n*, *f.* zool. karakal.

luchsen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* F 1. lurande späja omkring, hafva kattögon. 2. knipa, snyta. 3. skolepr. olofvandes titta i boken, titta öfver i grannens bok.

Luchsin, *-nen*, *f.* lohona; bildl. listig kvinna.

Lucifer, *-s*, 0, *m.* lucifer.

Lücke, *-n*, *f.* lucka, tomrum. **-n...** Ex. **~büeser**, *-s*, -, *m.* person el. sak, som får tjäna till ersättning för ngt felande, nödhjälp, fyllnad, programfyllnad, spaltfyllnad m. m. **~los**, *a.* utan luckor, fullständig. **~voll**, *a.* full af luckor, ofullständig. **~zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* falsk kindtand.

lückenhaft, *a.* ofullständig, defekt.

Lückenhaftigkeit, 0, *f.* ofullständighet.

Luder, *-s*, -, *n.* 1. agn, bete, luder. 2. kött som ej ätes af människor, skämdt kött, as. 3. P ngt afskyvärdt, uselhet. *Das ist unter allem* ~ det är obeskrifligt uselt. 4. P luder, as, vrak. 5. P lättfärdighet, otukt. **-hütte**, *-n*, *f.* jägarkoja som användes vid luderskytte. **-kerl**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* P usling. **-leben**, *-s*, 0, *n.* P uselt, otuktigt lif. **-mässig**, *a.* P usel. **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* luderplats.

luderhaft, *a.* P usel, gemen.

Lüderjá[h]n, **lüderlich** se *Lieder...*

luderln, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* jag. ludra. II. *itr. h.* P föra ett lättfärdigt, uselt lif.

Luft, *-e* †, *f.* 1. 0, luft, t. ex. *in der freien ~ sein*, *frische ~ schöpfen:* hämta frisk luft, *sich ~ schaffen*, *seinen Gefühlen ~ machen:* gifva sina känslor luft, *in die ~ sprengen*, *Schlösser in die ~ bauen:* bygga luftslott, *in die ~ reden:* prata i vädret, *etw. aus der ~ greifen.* 2. fläkt, luftdrag. **-art**, *-en*, *f.* luftart, gas(art). **-artig**, *a.* luft-, gasartad. **-bad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* luftbad. **-ballon**, *-s*, *-s*, *m.* luftballong. **-behälter**, *-s*, -, *m.* luftsäck. **-beschaffenheit**, 0, *f.* luftens beskaffenhet, temperatur, klimat. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* luftbild, dimbild, inbillning. **-blase**, *-n*, *f.* luftblåsa. **-dicht**, *a.* lufttät. **-dichtheit**, 0, *f.* lufttätt tillstånd. **-druck**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lufttryck. **-erneuerung**, 0, *f.* luftväxling. **-erscheinung**, *-en*, *f.* 1. luftfenomen. 2. = *-bild.* **-fahrer**, *-s*, -, *m.* luftseglare. **-fahrt**, *-en*, *f.* luftfärd. **-fang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vindfång. **-förmig**, *a.* luft-, gasformig. **-gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* luftgång. **-gebäude**, *-s*, -, *n.* luftslott. **-gebilde**, *-s*, -, *n.* = *-bild.* **-gefäss**, *-es*, *-e*, *n.* zool. luftkärl. **-geist**, -[*e*]*s*, *-er*, *m.* luftande. **-heizung**, 0, *f.* uppvärmning med varm luft. **-kissen**, *-s*, -, *n.* luftkudde. **-klappe**, *-n*, *f.* ventil. **-knochen**, *-s*, -, *m.* zool. med luft fyldt ben hos fåglar. **-kreis**, *-es*, 0, *m.* luftkrets, atmosfär. **-leer**, *a.* lufttom. **-loch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* lufthål. **-malz**, *-es*, 0, *n.* i luften torkadt malt. **-pflanze**, *-n*, *f.* växt med luftrötter. **-pumpe**, *-n*, *f.* luftpump. **-raum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. med luft fyldt rum; rymd, atmosfär. 2. spelrum. **-reich**, -[*e*]*s*, 0, *n.* rymd.

* äkta sms. F familjart. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-**reise**, *-n, f.* luftresa, luftfärd. -**röhre**, *-n, f.* luftrör, luftstrupe. -**sack**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* zool. luftsäck. -**säule**, *-n, f.* luftpelare. -**scheibe**, *-n, f.* dragruta. -**schicht**, *-en, f.* luftlager. -**schiff**, -[*e*]*s, -e, n.* luftskepp. -**schiffer**, *-s, -, m.* luftseglare. -**schiffahrt**, 0, *f.* luftsegling. -**schloss**, *-es, -er* †, *n.* luftslott. -**spieg**[**e**]**lung**, *-en, f.* luftspegling, hägring. -**springer**, *-s, -, m.* akrobat. -**sprung**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* (höjd)språng. -**stein**, -[*e*]*s, -e, m.* 1. meteor(sten). 2. lufttorkad tegelsten. -**stöss**, *-es, -e* †, *m.* stöt, styng i luften, felstöt. -**streich**, -[*e*]*s, -e, m.* slag i luften. -**strich**, -[*e*]*s, -e, m.* luftstreck. -**strom**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* luftström. -**trocken**, *a.* lufttorkad. -**verdünnung**, *-en, f.* luftförtunning. -**weg**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fogelväg. -**wurzel**, *-n, f.* luftrot. -**ziegel**, *-s, -, m.* lufttorkad tegelsten. -**zug**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* luftdrag.

lüftlen, *-ete, ge-et*, I. *tr.* 1. lufta, ventilera. Trädg. *einen Baum* ~ luckra jorden kring ett träd och dymedels skaffa rötterna luft. 2. lossa ngt åtsittande, t. ex. *das Schnürleib;* skaffa luft åt, vidga, t. ex. *das Herz;* uppdaga, afslöja, t. ex. *ein Geheimnis, ein Inkognito.* 3. lyfta, t. ex. *den Hut, den Schleier von einem Geheimnis.* II. *Sich* ~ skaffa sig luft, rum, vidga sig. **Lüftung**, *f.*

luftig, lüftig, *a.* 1. luft-, gasartad. 2. luftig, lätt. 3. flygtig, ostadig, lättsinnig.

1. Lug, -[*e*]*s*, 0, *m.* lögn. ~ *und Trug:* lögn och bedrägeri, falskhet och svek. -**gespinst**, -[*e*]*s, -e*, -**gewebe**, *-s, -, n.* lögnväfnad.

2. Lug, -[*e*]*s, -e, n.* hål, håla, ide.

Lüge, *-n, f.* lögn, osanning. *Jmdn einer* (gen.) ~ *zeihen, jmdn* ~*n strafen:* beslå ngn med lögn. -**n...** Ex. ~**feind**, -[*e*]*s, -e, m.* fiende till lögnen, sanningsvän. ~**fürst**, *-en, -en, m.* lögnens furste, djäfvulen. ~**geist**, -[*e*]*s, -er, m.* lögnens ande, lögnare. ~**maul**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* lögnare. ~**prophet**, *-en, -en, m.* lögnprofet.

lugilen, *-te, ge-t, itr. h.* titta, späja, spana.

lügen, *log, löge, gelogen, läg*[*e*], förældr. pres. ind. *leug*(*s*)*t*, imp. *leug*, I. *itr. h.* och *tr.* ljuga, narras, tala osanning. *Jmdm* ~ a) ljuga för, bedraga ngn, b) ljuga på, förtala ngn. *Ich müsste* ~ jag skulle ljuga om jag sade ngt annat, *ich will* ~ el. *gelogen haben, wenn nicht* ... man må gerna kalla mig en lögnare, om ej ... *Jmdn* ~ *heissen:* a) befalla ngn att ljuga, b) beskylla ngn för lögn. *Jmdm die Ohren voll* ~ fullproppa ngn med lögner. *Jmdn reich* ~ ljuga att ngn är rik, utge ngn för att vara rik. II. *Sich reich* ~ a) ljuga sig till rikedom, b) utge sig för att vara rik. *Sich in jmds Haus, Vertrauen* ~ genom lögner skaffa sig tillträde till ngns hus, vinna ngns förtroende. *Das Blaue vom Himmel* ~ ungef. ljuga som en häst, göra svart till hvitt. Opers. *es lügt sich gut aus der Ferne:* på afstånd går det bra, är det lätt att ljuga.

lügenhaft[**ig**], *a.* lögnaktig; osann, uppdiktad.

Lügenhaftigkeit, 0, *f.* lögnaktighet.

Lügner, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* lögnare, lögnerska. *An jmdm zum* ~ *werden:* ljuga för, narra ngn. *Jmdn zum* ~ *machen:* a) göra ngn till lögnare, b) beslå ngn med lögn.

lügnerisch, *a.* lögnaktig, osann.

Luise, *-ns, -n, f. npr.* dim. *Luischen*, Louise, Lovisa.

Luke, *-n, f.* lucka, a) öppning, b) stängsel. -**n...** Ex. ~**decke**, *-n, f.* ~**deckel**, *-s, -, m.* ~**klappe**, *-n, f.* = *Luke b*).

lukrativ, *a.* vinstbringande, indrägtig.

lukrierlen, *-te, -t, itr. h.* och *tr.* hafva stora inkomster, vinna.

Lukubration, *-en, f.* nattarbete.

lukullisch, *a.* lukullisk, läcker.

lulilen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* vysja.

Lumme = *Lohme.*

Lümmel, *-s, -, m.* lymmel.

Lümmeléi, *-en, f.* lymmelaktigt uppförande, lymmelaktig handling.

lümmelhaft, *a.* lymmelaktig.

lümmelln, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* uppföra sig som en lymmel. II. *Sich* ~ vårdslöst lägga, vräka sig.

Lump, -[*e*]*s, -e, m.* **Lumpe**, *-n, f.* **Lumpen**, *-s, -, m.* 1. trasa, lumpor, lump. 2. trashank, tiggare, lumpen karl, usling. 3. zool. a) skyggfisk (Blennius), b) sjurygg (Cyclopterus). **Lumpen...** Ex. ~**beschäftigung**, *-en, f.* usel sysselsättning. ~**ding**, -[*e*]*s, -er, n.* uselhet, strunt. ~**frau**, *-en, f.* lumpsamlerska. ~**geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fattiga styfrar, slantar; spottstyfver. ~**gesindel**, *-s*, 0, *n.* slödder, pack. ~**handel**, *-s*, 0, *m.* lumphandel. ~**händler**, *-s, -, m.* lumphandlare. ~**hund**, ~**kerl**, -[*e*]*s, -e, m.* usling, kanalje. ~**kram**, -[*e*]*s*, 0, *m.* lumphandel. ~**mann**, -[*e*]*s, Lumpenleute, m.* lumpsamlare. ~**mässig**, *a.* usel, eländig. ~**pack**, -[*e*]*s*, 0, *n.* pack, slödder. ~**papier**, -[*e*]*s*, 0, *n.* lumppapper. ~**sammler**, *-s, -, m.* lumpsamlare. ~**volk** = *-pack.* ~**wa**[**a**]**re**, *-n, f.* dålig, usel vara. ~**zucker**, *-s*, 0, *m.* lumpsocker.

lumpilen, *-te, ge-t*, I. *tr. Jmdn* ~ behandla ngn som en usling. II. *Sich nicht* ~ *lassen:* ej vara den som ger efter i ngt, visa sig sjangtil.

Lumponschaft, *-en, f.* **Lumpent**[**h**]**um**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. uselhet. 2. tiggarfölje, pack.

Lumperéi, *-en, f.* 1. strunt, skräp. 2. lumpenhet, uselhet.

lumpicht, lumpig, *a.* trasig, usel, eländig, lumpen.

Lumpigkeit, 0, *f.* lumpenhet, uselhet.

Lunch, *-s, -s, m.* lunch, mellanmål.

lunchilen, *-te, ge-t, itr. h.* intaga lunch.

Lunétte, *-n, f.* glasögon, glasögonsglas.

Lunge, *-n, f.* lunga. *Sich die* ~ *aus dem Leibe schreien, aus voller* ~ *schreien:* ropa, skrika

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

allt hvad man orkar. -n... Kx. ~brand, -[e]s, 0, m. lungbrand. ~entzündung, -en, f. lunginflammation. ~faul = ~süchtig. ~fäule = ~sucht. ~flechte, -n, f. bot. lungmossa. ~flügel, -s, -, m. lungflik, lunga. ~krank, a. lungsjuk. ~kraut, -[e]s, -er †, n. bot. lungört (Pulmonaria). ~moos, -es, -e, n. = ~flechte. ~mus[s], -es, 0, n. lungmos. ~[schwind-]sucht, 0, f. lungsot. ~[schwind]süchtig, a. lungsiktig.

Lunger... Kx. **-leben**, -s, 0, n. *Ein ~ führen:* föra ett latmanslif, gå och drifva, flanera.

Lungerer, -s, -, m. dagdrifvare, lätting, flanör.

lungerln, -te, ge-t, itr. h. 1. afv. s. gå och drifva, flanera. 2. *Nach etw.* ~ ifrigt eftersträfva, spana efter ngt.

Lünse, -n, f. ⊕ hjulpinne, luns.

Lunte, -n, f. lunta. mil. ~ *riechen:* ana oråd.

Lupe, -n, f. förstoringsglas.

lupfln, **lüpfln**, -te, ge-t, tr. lyfta.

Lupine, -n, f. vargböna, lupin.

Luppe, -n, f. ⊕ lupp. -n... ⊕ Kx. ~stahl, -[e]s, 0, m. luppstål.

Lurch, -[e]s, -e, m. amfibie.

Lust, -e †, f. 1. 0, lust, fröjd, glädje, nöje, t. ex. *er ist meine ~, es ist eine wahre ~ diesen Garten zu sehen. Ich habe meine ~ an etw.* (dat.)*:* ngt bereder mig nöje, *seine ~ an etw.* (dat.) *sehen, hören:* gärna se, höra ngt. 2. 0, lust, böjelse, t. ex. *die ~ zu etw. wandelt einen an:* ngn får lust till ngt, *mir vergeht die ~ zu etw.:* jag mister lusten till, smaken för ngt; *ganz wie du ~ hast:* som du vill. 3. begär, lusta, t. ex. *unreine ~, die Lüste des Fleisches.* **-berauscht**, a. glädjedrucken. **-dirne**, -n, f. glädjeflicka. **-duft**, -[e]s, -e †, m. lifvande doft, lustdoft. **-empfindung**, -en, f. känsla af välbehag. **-erweckend**, a. lifvande. **-fahrt**, -en, f. lustfärd, lustresa. **-feuer**, -s, -, **-feuerwerk**, -[e]s, -e, n. lusteld, fyrverkeri för nöjes skull. **-gang**, -[e]s, -e †, m. promenad. **-garten**, -s, -†, m. lustpark, blomsterträdgård. **-gärtner**, -s, -, m. trädgårdsmästare, blomsterodlare. **-gefühl**, -[e]s, -e, n. känsla af välbefinnande, af stegrad lifskraft. **-geschrei**, -[e]s, -e, n. glädjerop. **-haln**, -[e]s, -e, m. lustpark. **-haus**, -es, -er †, n. lusthus; villa. **-ort**, -[e]s, -e el. -er †, m. förlustelseställe. **-partie**, -en, f. utflygt. **-reise**, -n, f. lustresa. **-reiz**, -es, -e, m. retning till vällust. **-reizend**, a. retande. **-ritt**, -[e]s, -e, m. promenad till häst. **-schiff**, -[e]s, -e, n. lustskepp, lustjakt. **-schloss**, -es, -er †, n. lustslott. **-seuche**, -n, f. venerisk sjukdom. **-siech**, a. lidande af venerisk sjukdom. **-spiel**, -[e]s, -e, n. lustspel, komedi. **-stoff**, -[e]s, -e, m. lifvande ämne, doft, lustämne, lustdoft. **-wäldchen**, -s, -, n. park. **-wallen**, **-wandeln**, * itr. h. lustvandra, spatsera. **-wandler**, -s, -, m. ~in, -nen, f. lustvandrare.

Lustbarkeit, -en, f. förlustelse.

Lüsteléi, -en, f. lystnad.

lüsteln, -te, ge-t, itr. h. känna lystnad.

lüstln, -ete, ge-et, **lüsterln**, -te, ge-t. I. tr. och itr. h. *Etw. lüste[r]t mich* el. vanl. opera. *es lüste[r]t mich* el. ✱ *mir nach etw.* el. *ich lüst[r]e nach etw.:* jag önskar, känner begär efter, skulle vilja ha ngt. *Es lüste[r]t mich* el. ✱ *mir* el. *ich lüst[r]e etw. zu thun:* det lyster mig att göra ngt.

Lüster, -s, -, m. lystring (tyg).

lüstern, I. 1. se *lüsten.* 2. = *laustern.* II. a. 1. lysten, begärlig; kättjefull. 2. väckande lystnad, retande, lättsinnig.

Lüsternheit, 0, f. lystenhet, begärlighet; brånad.

lustig, a. 1. munter, glad, t. ex. *~e Gesellschaft, sich einen ~en Tag machen.* 2. rolig, t. ex. *~e Geschichten.* 3. löjeväckande, lustig, komisk, löjlig. *Sich ~ machen über jmdn:* förlöjliga ngn. Test. *~e Person:* pickelhäring. 4. hurtig, rask, flink. 5. behaglig, angenäm, härlig. 6. i talrika sms. lysten, t. ex. *genuss~* njutningslysten, *kriegs~* krigslysten; böjd, benägen, road af ngt, t. ex. *arbeits~* road af, längtande efter arbete, arbetsam. **-macher**, -s, -, m. rolighetsminister, narr, pajas.

Lustigkeit, -en, f. glädje, lustighet m. m. se föreg.

Lüstlin, -nen, f. vällustig kvinna.

Lüstling, -[e]s, -e, m. vällusting.

Lüstrin, -[e]s, -e, m. lystring (tyg).

Lustrium, -um[s], -a el. -en, n. lustrum, fem år, femårsperiod.

lustsäm = *lustig 5.*

Lutheráner, -s, -, m. ~in, -nen, f. luteran.

lutheránisch, **luthérisch** (afv. ⁄ - -), a. lutersk.

Luthert[h]um (i:a u kort), -[e]s, 0, n. luteranism.

lutschln, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. och tr. suga (på).

Lützower, -s, -, m. lützoware (tillhörande Lützows frikårer).

Löv, 0, f. ⚓ lovsida. **-brasse**, -n, f. ⚓ lovartsbrass. **-glerig**, a. ⚓ lovgirig. **-seite**, 0, f. ⚓ lovsida. **-wärts**, adv. ⚓ lovart.

luvln, -te, ge-t, itr. h. ⚓ lova.

Luxatión, -en, f. vrickning, sensträckning.

luxuriös, a. luxuriös, yppig.

Luxus, -, 0, m. lyx, yppighet. **-artikel**, -s, -, m. lyxartikel. **-ausgabe**, -n, f. praktupplaga.

Luzérne, -n, f. bot. blåsmäre, lucern (Medicago sativa).

Lwbd., förkortn. = *Leinwandband:* klotband.

Lycéum, -um[s], -en, n. lyceum, (elementar-)läroverk.

Lymphe, -n, f. vattenklar vätska i kroppen; mjölksaft; vakcin.

Lynch, 0, f. lynchning. **-gesetz**, -es, -e, n. lynchlag.

lynchln, -te, ge-t, tr. lyncha.

Lyrln, -en el. -as, f. lyra.

Lyrik, 0, f. lyrik.

Lyriker, -s, -, m. lyriker, lyrisk skald.

lyrisch, a. lyrisk.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

M.

M, 1. -['s], -['s], n. gram. m. 2. förkortn. för a) *Mark:* mark (88,80 öre), b) handel. *Mittelsorte:* medelsort, c) gram. *Maskulinum.*

M.-A., förkortn. = *Miniaturausgabe:* miniatyrupplaga.

M. A., förkortn. = *Magister Artium.*

Maal se *Mahl* och *1., 2. Mal.* **Maass** se *Mass.*

Maat, -[e]s, -e el. -s, m. 1. kamrat. 2. ⚓ befälhafvande officers el. handtverkares biträde.

Maccaróni, obojl. *plur.* makaroner.

Mäcenát, -en, -en, m. mecenat.

Mäcenátent[h]um, -[e]s, 0, n. mecenatskap.

Machíe, 0, *f.* förfärdigande, tillverkning. *In der ~ sein:* vara under arbete, *etw. in die ~ nehmen:* taga ihop, börja med ngt, F bildl. *jmdn in die ~ nehmen:* bearbeta ngn. **-werk**, -[e]s, 0, n. fuskverk, uselhet.

machíen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. göra. Ex. *etw. an einem Kleide ~* göra ngt vid en klädning, *grosse Augen ~, sich ein Bedenken, ein Gewissen, Skrupel über etw.* (ack.) ~ göra sig samvete af ngt, *salzige Speisen ~ einem Durst:* salt mat gör en törstig, man blir törstig af salt mat, *jmdm etw. einleuchtend ~* göra ngt klart för ngn, ordspr. *Gelegenheit macht Diebe, etw. geltend ~, sich Hoffnung auf etw.* (ack.) ~ göra sig förhoppning om ngt, *jmdm Kummer ~, das macht nichts:* det gör, betyder ingenting. 2. skapa, t. ex. *Gott hat Himmel und Erde gemacht.* 3. tillverka, fabricera, t. ex. *feines Papier, grobes Tuch, Wein aus Trauben, aus Äpfeln,* förakt. *Bücher; der Chemiker macht Blausäure.* 4. förfärdiga, t. ex. *die Schneider ~ Kleider, Röcke.* 5. *Gemacht:* (konst)gjord, oäkta, lös-, t. ex. *gemachte Blumen, Perlen, gemachtes Haar. Gemachte Geschichten:* uppdiktade historier. 6. framställa, skildra, t. ex. *eine Sache gefährlicher ~ als sie ist.* 7. låtsa vara, spela, t. ex. *sie macht die spröde:* hon låtsar vara fjär, teat. *er macht den Tell:* han spelar Tell(s roll). 8. bero på, komma sig af, t. ex. *ich erkannte ihn nicht; das machte, er trägt den Bart verändert:* jag kände ej igen honom; det berodde på, att han har skägget på annat sätt. 9. laga, styra till. *Macht, dass ihr fortkommt:* packa er i väg. 10. *Es ~* bära sig åt, t. ex. *wie haben Sie es denn gemacht, dass Sie diese Stelle erhalten haben?* hur har ni burit er åt för att få denna plats? 11. ✱ opers. *es macht heiss:* det är hett. 12. särskilda fall. *Was ~ Sie?* a) hvad gör ni? hvad har ni för er? b) hur står det till? *Er macht es nicht anders:* det är så hans sätt. *Eine Schnur an die Glocke ~* fästa ett snöre vid klockan, *einen Pfropfen auf die Flasche ~* sätta en kork i flaskan. *Jmdm Angst ~* skrämma ngn, *Anstalten ~* vidtaga åtgärder, *eine Ausnahme ~* bilda ett undantag. *Bedingungen ~* ställa vilkor, *jmdm Beine ~* sätta fart i ngn, *das Bett ~* bädda sängen, *sich Bewegung ~* skaffa sig motion, *böses Blut ~* väcka ond blod. *Jmdn [fertig] ~* barskrapa ngn, spela af ngn hans pengar, *Feuer ~* göra upp eld, *Briefe frei ~* frankera bref, *jmdm Freude ~* glädja ngn, *Freundschaft ~* stifta vänskap. *Etw. ganz ~* laga ngt, *ein Geheimnis aus etw. ~* hemlighålla ngt, *Geld ~* förtjäna pengar, *etw. zu Geld ~* förvandla ngt till pengar, sälja ngt, *Gelegenheit ~* bereda tillfälle i akt. till könsumgänge, koppla, *jmdm ein Geschenk mit etw. ~* gifva ngn ngt till skänks, *jmdn etw. glauben ~* inbilla ngn ngt. *Sich die Haare ~* kamma sig, *Holz [klein] ~* hugga ved. *Ein Komma ~* sätta ett komma. *Jmdn zu lachen ~* narra ngn att skratta, *er macht's gar zu lange:* a) han håller på alldeles för länge, b) han dröjer, låter vänta på sig alltför länge, *er macht's nicht mehr lange:* han lefver ej länge till, *Kleider ~ Leute:* man dömer hunden efter håret, *Licht ~* tända på ljus. *Zehn Meilen ~* tillryggalägga tio mil, *jmdm Mut ~* (in)gifva ngn mod. *Jmdm eine schlaflose Nacht ~* skaffa ngn en sömnlös natt. *Die Rechnung ~* göra upp räkningen. *Jmdm etw. zu schaffen ~* skaffa ngn ngt att göra, *ein Schläfchen ~* taga sig en lur, *jmdn schlecht ~* nedsvärta, förtala ngn. *Jmdm ein Verbrechen aus etw. ~* tillräkna ngn ngt som brott, *jmdm Vergnügen ~* roa ngn, *sich ein Vergnügen aus etw. ~* roa sig med ngt, *sich ein Vermögen ~* skaffa sig, förvärfva en förmögenhet, *ich kann mir keinen Vers daraus ~* jag begriper det ej, kan ej komma på det klara därmed. *Etw. zu Wasser ~* omintetgöra ngt, *jmdm etw. weis ~* inbilla ngn ngt. *Jmdm ein X für ein U ~* narra ngn, draga ngn vid näsan. För öfr. se de särskilda orden, t. ex. *Buckel 1, 2, Finger* m. fl. II. *Sich ~* 1. göra sig, t. ex. *sich lächerlich, wichtig, um etw. verdient ~.* 2. gå för sig, ske. 3. ställa sig, föregifva sig vara, låtsa vara, t. ex. *sich krank ~.* 4. taga sig (bra) ut, se (bra) ut, t. ex. *dieser Kopfputz macht sich [gut].* 5. *Sich aus dem Staube, davon, fort ~* begifva sig i väg, resa, taga till harvärjan, rymma, skudda stoftet af sina fötter. *Sich an etw.* (ack.) *heran ~* taga itu med ngt. *Sich auf*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

den Weg ~ begifva sig af. *Sich über jmdn her* ~ öfverfalla, angripa ngn. III. *itr. h.* 1. göra, te sig, bära sig åt, säga, t. ex. *wie macht der Hund? — wauwau:* hur säger hunden? — vovvov. 2. F fara, resa, t. ex. *nach der Stadt* ~, *jmdm entgegen* ~. 3. handel. *In etw.* (dat.) ~ göra i ngt. 4. *Jmdn* ~ *lassen:* låta ngn hållas, styra och ställa som han vill.

Macher, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* tillverkare, vanl. i sms. ss. *Kleider*~ skräddare, *Putz*~*in:* modist. **-lohn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* arbetslön.

Macheréi, *-en, f.* fusk, fuskverk.

Mächler, *-s, -, m.* slug, listig person, anstiftare, uppviglare.

Machser, *-s, -s, m.* hebreisk bönbok.

Macht, *-e* †, *f.* makt, t. ex. *es steht nicht in seiner* ~ *mir zu schaden, über jmdn* ~ *haben, die* ~ *der Gewohnheit, England hat* el. *ist eine bedeutende* ~ *zur See. Aus eigner* ~ af egen maktfullkomlighet. [*Bewaffnete*] ~ krigshär, trupper. **-befugnis**[*s*], 0, *f.* befogenhet. **-bereich**, -[*e*]*s*, 0, *m.* och *n.* maktområde. **-fülle**, 0, *f.* maktfullkomlighet. **-geber**, *-s, -, m.* fullmakts utfärdare. **-gebet**, -[*e*]*s*, *-e, n.* maktbud. **-haber**, *-s, -, m.* makthafvande. **-haberisch**, *a.* despotisk. **-los**, *a.* maktlös. **-lässigkeit**, 0, *f.* maktlöshet. **-spruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* maktspråk. **-stellung**, 0, *f.* en stats makt, ställning bland makterna. **-vollkommenheit**, 0, *f.* maktfullkomlighet. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e, n.* 1. maktord. 2. kraftigt ord.

mächtig, *a.* mäktig. *Einer* (gen.) *Person, Sache* ~ *sein, werden:* hafva, få makt öfver ngn, ngt, kunna ngt, *der Sprache* ~ *sein:* kunna, vara mäktig språket. *Seiner nicht* ~ *sein:* ej vara sig själf mäktig.

Mächtigkeit, 0, *f.* 1. makt. 2. mäktighet.

mächtiglich, *adv.* mäktigt, väldigt.

Mack se *Hack.*

Madám[*e*], *-en* el. *-s, f.* madam, fru.

Mädchen, *-s, -, n.* flicka. **-anstalt**, *-en, f.* flickpension. **-erziehung**, 0, *f.* flickors uppfostran. **-fänger**, **-jäger**, *-s, -, m.* flickjägare. **-lehrer**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* lärare, lärarinna i en flickskola. **-raub**, -[*e*]*s*, 0, *m.* enlevering, kvinnorof. **-räuber**, *-s, -, m.* kvinnoröfvare. **-schule**, *-n, f.* flickskola.

mädchenhaft, *a.* flicklik; blyg; jungfrulig.

Mädchenh[**aftigk**]**eit**, **Mädchenschaft**, 0, *f.* **Mädchent**[**h**]**um**, -[*e*]*s*, 0, *n.* egenskap af flicka; flicklikt sätt; blyghet; jungfrulighet, jungfrudom.

Made, *-n, f.* dim. *Mädchen, -lein*, mask, i sht i födelsemen. **-n...** Ex. ~**fräss**, *-es*, 0, *m.* föda åt maskar. ~**sack**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* P kadaver.

Mädel, *-s, -*[*s*], *n.* F flicka, flickunge.

madig, *a.* full af maskar.

Madónn[**a**], *-en* el. *-as, f.* madonna. **-en...** Ex. ~**bild**, -[*e*]*s*, *-er, n.* madonnabild. ~**legende**, *-n, f.* legend om jungfru Maria.

Magazín, -[*e*]*s*, *-e, n.* 1. magasin, (material-) bod, kammare. 2. vagnslåda. 3. bikupa för flera svärmar.

Magaziniér, *-s, -s, m.* magasin-, materialförvaltare.

Mägd, *-e* †, *f.* dim. *Mägd*[*e*]*lein*, 1. poet. och föråldr. flicka, jungfru, mö. 2. tjänarinna, tjänstflicka, piga. **-dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* pigtjänst.

Mägde... Ex. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bot. säfvenbom (Juniperus Sabina). **-stube**, *-n, f.* pigkammare.

mägdehaft, *a.* piglik, pig-.

mägdlich, *a.* poet. jungfrulig.

Mägdt[**h**]**ům**, -[*e*]*s*, 0, *n.* poet. jungfrulighet.

Magen, *-s, -*[†], *m.* mage. *Ich hab's im* ~ jag har ondt i magen. F bildl. *jmdn im* ~ *haben:* ej kunna tåla ngn, *sich den* ~ *warm halten:* skydda sig för förlust. **-beschwerde**, *-n, f.* ondt i magen, magplåga. **-brennen**, *-s*, 0, *n.* halsbränna. **-fieber**, *-s, -, n.* med. gastrisk feber. **-hüsten**, *-s*, 0, *m.* med. maghosta. **-krübs**, *-es*, 0, *m.* med. kräfta i magen. **-saft**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* med. magsaft. **-säure**, 0, *f.* magsyra. **-schliesser**, *-s, -*, **-schluss**, *-es, -e* †, *m.* munsbit till måltidens afslutning. **-stärkend**, *a.* magstärkande. **-tropfen**, *m. plur.* magstärkande droppar.

mager, *a.* mager. F bildl. *jmdm aus* ~*e kommen:* vidröra en ömtålig punkt hos ngn.

Magerkeit, 0, *f.* magerhet.

magerl[**n**], *-te, ge-t*, I. *itr. h.* och *s.* magra. II. *tr.* göra mager, svälta.

Magie, 0, *f.* magi, trolldom, trollkonst.

Magier, *-s, -, m.* magier; trollkarl.

magisch, *a.* magisk, trolsk.

Magister, *-s, -, m.* magister.

magisterhaft, *a.* undervisande, skolmästrande, myndig.

Magistrát, -[*e*]*s*, *-e, m.* magistrat. **-s...** Ex. ~**mitglied**, -[*e*]*s*, *-er, n.* magistratsledamot, rådman. ~**person**, *-en, f.* magistratsperson.

Magnát, *-en, -en, m.* magnat. **-en...** Ex. ~**tafel**, 0, *f.* öfverhus, första kammare.

Magnátenschaft, 0, *f.* magnatstånd, magnatkår.

Magnét, -[*e*]*s* el. *-en, -e, m.* magnet. **-eisen**, *-s*, 0, *n.* magnetjärn. **-nadel**, *-n, f.* magnetnål.

magnétisch, *a.* magnetisk.

Magnetiséur, -[*e*]*s*, *-e* el. *-s, m.* magnetisör.

magnetisieren, *-te, -t, tr.* magnetisera. **Magnetisierung**, *f.*

Magnetismus, -, 0, *m.* magnetism.

Magnificénz, *-en, f.* magnificens.

Magyár, *-en* el. -[*e*]*s*, *-en, m.* magyar.

mäh, *interj.* härmande fårs och getters läte, mä! bä!

Mahagóni, *-s*, 0, *n.* mahogni.

mähbar, *a.* som kan, får mäjas.

Mahd, *-en, f.* 1. mäjande, slåtter. 2 slåtter-(tid), höand, skördand. 3. sträng slaget gräs el. mäjad säd.

Mähder, mähdig se *Mäher, mähig.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ‡ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Mähe... Ex. **-maschine**, *-n, f.* slåttermaskin. **-zeit**, *-en, f.* slåtter, skördand.

1. mähen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* mäja, slå.

2. mähen, *-te, ge-t, itr. h.* bräka.

Mähr, *-s, -, m.* slåtterkarl.

mähig, *a.* i sms., t. ex. *zwei~e Wiese:* äng som slås två gånger årligen.

Mahl, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* 1. mål, måltid. 2. se *1.*, *2. Mal.* **-brief**, -[*e*]*s*, *-e, m.* ⚓ kontrakt mellan skeppsbyggare och skeppsägare. **-schatz**, *-es*, *-e* †, *m.* 1. brudgåfva af brudgummen åt bruden. 2. hemgift. **-statt**, 0, **-stätte**, *-n, f.* samlingsplats. **-zeit**, *-en, f.* måltid. *Gesegnete ~!* el. F *pros*[*i*]*t ~!* tillönska deltagarne i en måltid hvarandra efter måltidens slut el. före dess början. Iron. *ja, prosit* [*die*] *~!* jo vackert! *Da haben wir die ~!* där ha vi härligheten!

Mahl... jfr *mahlen.* **-gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ett par stenar med tillhörande maskineri till mjölmalning i en kvarn. **-gast**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mäldkund. **-gebühr**, *-en, f.* **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* malpengar, betalning för malning. **-genesse**, *-n, -n, m.* mäldkund. **-gerinne**, *-s, -, n.* kvarnränna. **-groschen**, *-s, -, m.* = *-geld.* **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e, m.* mjölnardräng. **-metze**, *-n, f.* kvarnkappe, kvarntull. **-mühle**, *-n, f.* mjölkvarn. **-müller**, *-s, -, m.* mjölnare. **-steuer**, *-n, f.* malskatt. **-strom**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* malström. **-zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kindtand.

mahlen, *-te, ge-en,* I. *tr.* mala. II. *Sich ~. Es mahlt sich schlecht, gut:* det går illa, bra att mala.

mählich se *allmählich.*

Mahn... Ex. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e, m.* anmaningsbref, krafbref. **-ruf**, -[*e*]*s*, *-e, m.* varningsrop. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e, n.* manande, förmanande ord.

mahnbär, *a.* som kan indrifvas, till betalning förfallen.

Mähne, *-n, f.* man.

mahnen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. mana, påminna, erinra, *jmdn an etw.* (ack.): ngn om ngt, *um* el. *wegen etw.:* om ngt som han bör fullgöra, lemna från sig m. m. 2. mana, uppmana, förmana, *jmdn zu etw.:* ngn till ngt. 3. *Die Knechte ins Feld ~* tillsäga drängarne att gå, skicka dem till arbetet på åkern.

mähnen, *-te, ge-t, tr.* förse med man, vanl. blott i part. perf.

Mahner, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* anmanare.

Mahnung, *-en, f.* påminnelse, erinran, maning, anmaning.

Mahr, -[*e*]*s*, *-e, m.* mara.

Mährchen m. m. se *Märchen* m. m.

1. Mähre, *-n, f.* 1. häst, hästkrake. 2. sto, märr. 3. kona. 4. se *Märe.*

2. Mähre, *-n, -n, m.* invånare i Mären.

Mährte, *-n, f.* kallskål.

Mai, - el. -[*e*]*s* el. *-en, -e, m.* maj; bildl. vår, lifvets vår. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* björk. **-blume**, *-n, f.* liljekonvalj. **-butter**, 0, *f.* blomstersmör, gult bordsmör sådant man får om våren. **-fisch**, *-es, -e, m.* stamsill. **-glocke**, *-n, f.* vanl. **-glöckchen**, *-s, -, n.* = *-blume.* **-käfer**, *-s, -, m.*ållonborre. **-lüftchen**, *-s, -, n.* vårfläkt, vårvind. **-monat**, **-mond**, -[*e*]*s*, *-e, m.* maj månad. **-sonne**, 0, *f.* majsol. **-sonntag**, -[*e*]*s*, *-e, m.* fjärde söndagen i fastan (lætare) då barnen draga omkring med granris för att köra bort vintern.

Maid, *-e, f.* poet. jungfru, ungmö, mö.

Maie, *-n, f.* **Maie**[*n*], *-n*[*s*], *-n, m.* 1. maj. 2. skott, årsskott. 3. grönt, löfruska, blomsterkvast att klada med. 4. majstång. 5. sammankomst till förlustelse om söndagsaftnarne om våren. **-n...** = *Mai...*

maien, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. grönska, blomstra. 2. roa, förlusta sig. II. *tr.* göra vårlik, uppfriska.

maienhaft, *a.* vårlik, vårlig.

Maier se *Meier.*

Mailand, *-s,* 0, *n. npr.* Milano.

Mailänder, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* milanobo.

mailich, *a.* vårlik, vårlig.

Mais, -[*es*], 0, *m.* majs. **-mehl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* majsmjöl.

Maisch, *-es, -e, m.* 1. mäsk. 2. nyss pressadt ojäst vin.

Maische, *-n, f.* 1. mäsk. 2. mäskning.

maischen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* mäska.

Maitrésse, *-n, f.* mätress.

Majestät, *-en, f.* majestät. **-s...** Ex. **~beleidigung**, *-en, f.* **~verbrechen**, *-s, -, n.* majestätsbrott. **~verbrecher**, *-s, -, m.* majestätsförbrytare.

majestätisch, *a.* majestätisk.

Majólika, *-as* el. *-en, f.* majolika.

Major, -[*e*]*s*, *-e* el. *-s, m.* ✕ major. **-s...** Ex. **~gehalt**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *m.* och *n.* majorslön.

Majerán, -[*e*]*s*, *-e, m.* bot. majram.

Majorát, -[*e*]*s*, *-e, n.* majorat.

majoránn, *a.* myndig.

Majorennität, 0, *f.* myndig ålder.

Majorität, *-en, f.* majoritet.

Majúskel, *-n, f.* majuskel, stor bokstaf.

makadamisieren, *-te, -t, tr.* makadamisera. **Makadamisierung**, *f.*

Makel, *-s, -, m. -n, f.* (smuts)fläck, skamfläck. **-frei**, **-los**, *a.* fläckfri. **-lósigkeit**, 0, *f.* fläckfrihet.

Mäkelói, *-en, f.* 1. småaktigt kritiserande, häcklande, tadelsjuka, småaktighet. 2. mäkleri.

makelhaft, *a.* fläckad, dålig, tadelvärd.

makelig = *makelhaft.*

mäkelig, *a.* tadelsjuk, småaktig.

makeln, *-te, ge-t, tr.* 1. befläcka, smutsa. 2. se röj.

mäkeln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. småaktigt kritisera, häckla, tadla. *Am Preise* el. *um den Preis ~* pruta. 2. förmedla varuutbyte m. m., vara mäklare, mäkla, underhandla. *Mit seinem Gewissen ~* dagtinga med sitt samvete.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Makkaróni se *Maccaroni.*

Mäkler, Mäkler, *-s, -, m.* 1. kritiserande, tadelsjuk, småaktig person. 2. mäklare. **-gebühr,** *-en, f.* mäklararvode. **-geschäft,** *-[e]s, -e, n.* mäklaraffär, mäkleri. **-lohn,** *-[e]s,* 0, *m.* = *-gebühr.*

Mäkleréi = *Mäkelei.*

mäklerisch, *a.* mäklar-, mäklande.

Makréle, *-n, f.* zool. makrill (Scomber).

Makróne, *-n, f.* makron.

Makulatúr, *-en, f.* makulatur.

makulier||en, *-te, -t, tr.* maknlera.

1. **Mal,** *-[e]s, -e* el. *-er* †, *n.* 1. fläck, märke. 2. märke, igenkänningstecken. 3. minnesvård, minnesmärke. **-baum,** *-[e]s, -e* †, *m.* märkt, bleckadt träd. **-graben,** *-s, -*†, *m.* gränsdike, gränsgraf. **-hammer,** *-s, -*†, *m.* skogshammare. **-stein,** *-[e]s, -e, m.* 1. gränssten. 2. minnesvård. **-zeichen,** *-s, -, n.* 1. kännetecken, märke. 2. gränsmärke.

2. **Mal,** *-[e]s, -e, n.* gång, t. ex. *das erste, vorige, nächste ~; zum letzten ~e:* för sista gången, *zu verschiedenen ~en:* flera, upprepade gånger. Vid antalsbestämn. utan pluraländ., vanl. sammanskrifvet, t. ex. *zwei~ fünf ist zehn, hundert~, einige~; halb~ so breit.*

3. **mal,** *adv.* en gång, t. ex. *es war ~ ein Kaiser; sie ist nicht ~ hübsch. Es ist ~ nicht anders:* det är som det är, det är så verldens gång. Ofta pleonastiskt vid imperativer, t. ex. *sag' mal:* säg (mig).

Mäl... jfr 2. *malen.* Ex. **-gerät[h]e, -gerät[h]schaften,** *plur.* målarredskap. **-kasten,** *-s, -, m.* färglåda.

maláde, *a.* sjuk.

mälbär, *a.* möjlig att måla.

Malofikánt, *-en, -en, m.* missdådare.

1. **mal||en,** *-te, ge-t, tr.* märka.

2. **mal||en,** *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ 1. måla (sig själf). *An einem Bilde ~* hålla på med en tafla. *Sie ist wie gemalt:* hon är bildskön. 2. spegla (sig), t. ex. *der Himmel malt sich im Wasser.*

Maler, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* målare, målarinna, konstnär, artist. **-akademie,** *-en, f.* målarakademi. **-geld,** *-[e]s,* 0, *n.* musselguld. **-kunst,** 0, *f.* målarkonst. **-lehrling,** *-[e]s, -e, m.* målarlärling. **-pinsel,** *-s, -, m.* målarpensel. **-scheibe,** *-n, f.* palett. **-tuch,** *-[e]s,* 0, *n.* duk, väf till oljemålningar.

Maleréi, *-en, f.* 1. 0, målarkonst. 2. målning.

malerisch, *a.* målerisk, pittoresk.

Malerschaft, *-en, f.* målar-, konstnärsförening, -kår.

malig, *a.* i sms., t. ex. *drei~, viel~, dies~* inträffande tre gånger, många gånger, denna gång.

maliziös, *a.* elak.

malm||en, *-te, ge-t, tr.* (sönder)krossa, sönder-smula.

Malter, *-s, -, m.* och *n.* 1. kvarnkappe. 2. malter, efter ort och tid varierande mått a) för säd, i Preussen 659½ liter, b) för ved, angef. ½ famn.

malterlin, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. tulla malden. 2. famna ved.

Maltéser, *-s, -, m.* 1. invånare på Malta. 2. malteser-, johanniterriddare. **-kreuz,** *-es, -e, n.* malteser-, johanniterkors.

maltraitier||en, *-te, -t, tr.* misshandla, malträtera.

Malve, *-n, f.* bot. kattost (Malva).

Malz, *-es, -e, n.* malt. **-bereitung,** *-en, f.* mältning. **-bier,** *-[e]s, -e, n.* öl brygdt på malt. **-bonbon,** *-s, -s, m.* maltkaramell. **-darre,** *-n, f.* mälthus. **-extrakt,** *-[e]s, -e, m.* maltextrakt. **-mühle,** *-n, f.* maltkvarn.

malz||en, mälz||en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* mälta.

Malzer, Mälzer, *-s, -, m.* mältare.

Malzeréi, Mälzeréi, *-en, f.* mältning.

Mamá, gen. utan art. *-[en]s,* plur. *-s* el. ✱ *-en, f.* mamma.

Mammon, *-s,* 0, *m.* mammon. **-s...** Ex. **~diener,** *-s, -, m.* mammonsträl.

Mammut[h], *-[e]s, -e* el. *-s, n.* mammut.

Mamsél, *-en* el. *-s, f.* mamsell.

man, ersättes i oblika kasus af *einer,* se 1. *ein III, obest. pron.* man.

manch, (böjes som ett adj.) *obest. pron.* mången. *~e Leute:* många, somliga. *~ starker Mann* el. *~er starke Mann, mit ~ starkem Manne* el. *mit ~em starken Manne.* **-mal,** *adv.* mången gång. **-er...** Ex. **~lei,** obejl. *a.* mångahanda.

Mandánt, *-en, -en, m.* en som ger ngn ett uppdrag, kommittent.

Mandarín, *-[e]s* el. *-en, -e[n], m.* mandarin.

Mandát, *-[e]s, -e, n.* mandat, uppdrag.

Mandatár, *-[e]s, -e, m.* befullmäktigad, ombud.

Mandel, *-n, f.* 1. mandel. 2. sav. *-s, -, n.* mandel (antal af femton). 3. mangel. 4. rök, skyl. **-baum,** *-[e]s, -e* †, *m.* mandelträd (Amygdalus). **-blüt[h]e,** *-n, f.* mandelblomma. **-förmig,** *a.* mandelformig. **-kern,** *-[e]s, -e, m.* mandel(kärna). **-kleie,** 0, *f.* mandelkli. **-krähe,** *-n, f.* blåkråka. **-küchen,** *-s, -, m.* mandelkaka. **-milch,** 0, *f.* mandelmjölk. **-öl,** *-[e]s,* 0, *n.* mandelolja. **-weise,** *adv.* mandelvis, femton och femton.

mandelicht, *a.* mandelartad.

mandel||n, *-te, ge-t, tr.* 1. mangla. 2. räkna efter mandlar. 3. sätta i rök, i skyl.

Mandelíne, *-n, f.* mandolin.

Mandschuréi, 0, *f.* spr. Mandsjuriet.

Manen, *plur.* maner, vålnader.

Mang, *-[e]s, -e, m.* ✱ blandning. **-futter,** *-s,* 0, *n.* blandfoder. **-getreide,** *-s,* 0, **-korn,** *-[e]s,* 0, *n.* blandsäd.

Mangl||e[l], *-e[l]n, f.* mangel. **-rolle,** *-n, f.* mangel. **-el...** Ex. **~brett,** *-[e]s, -er, n.* mangelbräde. **~holz,** *-es, -er* †, *n.* mangelkafle.

Mangel, *-s, -*†, *m.* 1. 0, brist, t. ex. *der täglichen Nahrung, an allem ~ haben, leiden:*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

lida brist på, sakna bröd för dagen, allt. 2. brist, fel, lyte.

mangelbar, mangelhaft, *a.* bristfällig, ofullständig, defekt, otillfredsställande, bristfull.

Mangelhaftigkeit, *-en, f.* bristfällighet m. m. se föreg.

mangeln, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. felas, fattas, saknas. *Es mangelt mir an etw.* (dat.): ngt fattas mig, jag har ej ng därat. 2. *An mir soll es nicht* ~ jag skall göra, hvad i min förmåga står. 3. lida brist. II. *tr.* 1. sakna. 2. se *mangen.*

mängeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* häckla, kritisera.

mangling, *-te, ge-t, tr.* mangla.

Mangold, *-[e]s, -e, m.* bot. beta (Beta vulgaris).

Manichäer, *-s, -, m.* 1. maniké. 2. studentspr. björn; ockrare.

Manier, *-en, f.* manér, sätt.

manieriert, *a.* konstlad, förkonstlad.

Manieriertheit, 0, *f.* konstladt sätt, förkonstling.

manierlich, *a.* som har ett godt sätt, städad, artig.

Manierlichkeit, 0, *f.* godt, städadt, artigt sätt.

Manifest, *-[e]s, -e, n.* manifest.

manifestieren, *-te, -t, tr.* kungöra, bekantgöra.

manipulieren, *-te, -t, tr.* manipulera, behandla, handtera, knåda.

Mann, *-[e]s, -er* † men i bem. *6.* -, i bem. *7.* *-en,* i bem. *5. Leute* (se *Leut II*), *m.* dim. *Männchen* (se särskild artikel), *-lein,* plur. äfv. *Männerchen, -lein,* 1. man, karl, t. ex. *sich als* ~ *zeigen,* ~ *gegen* ~ *kämpfen,* ordspr. *selbst ist der* ~ ungef. bra karl hjälper sig själf, *ein* ~, *ein Wort:* ungef. en karl står vid sitt ord. 2. äkta man. *Seine Tochter an den* ~ *bringen:* gifta bort sin dotter. 3. om kvinnor: *ein* ~ *sein:* vara karlaktig, karlavulen, *sie ist der* ~ *im Hause:* det är hon som är herre i huset, som säger hvar skåpet skall stå. 4. spel. medspelare. 5. man, människa. person i allmh., t. ex. *der gemeine* ~ gemene man, *mit* ~ *und Maus untergehen:* förgås med man och allt, *an den unrechten* ~ *kommen:* vända sig till orätt person, *seine Ware an den* ~ *bringen:* finna köpare, *auf den alten* ~ *sparen:* spara för ålderdomen, *ein* ~ *des Todes sein:* vara dödens barn, *ein* ~ *der That:* en handlingens man, *wenn Not an [den]* ~ *geht* el. *kommt:* när nöd är på färde, i nödens stund, *bis auf den letzten* ~ till sista man, *für einen* ~ *stehen:* stå en för alla och alla för en, *der* ~ *sein etw. zu thun:* vara man för ngt. 6. ⚔ och ⚓ man (en af manskapet), t. ex. *der General kam mit zehn tausend* ~*; drei* ~ *hoch; seine Leute befinden sich wohl, zwei* ~ *ausgenommen:* hans folk befinner sig väl på två man när, *auf dem Schiff waren dreissig* ~ trettio man(s besättning), *alle* ~ *an Deck!* 7. vasall, man i ngns följe, t. ex. *er ist des Königs* ~. 8. figur, docka, gubbe, t. ex. *der Drechsler macht Männer aus Holz.* 9. kokk. *Armer* ~ rostade brödskifvor. **-dienst,** *-[e]s, -e, m.* vasalltjänst. **-gemut[h],** *a.* manlig, modig. **-gericht,** *-[e]s, -e, n.* domstol i länstvister. **-gut,** *-[e]s, -er* †, **-lehen,** *-s, -, n.* 1. vasalls län. 2. län som går i arf endast på svärdssidan. **-sucht** = *-tollheit.* **-süchtig, -toll,** *a.* karlgalen, giftaslysten, giftassjuk. **-tollheit,** 0, *f.* lystnad efter karlar, giftassjuka; moderraseri. **-weib,** *-[e]s, -er, n.* 1. hermafrodit. 2. karlavulen kvinna. **-es...** Ex. **~alter,** *-s,* 0, *n.* mannaålder. **~ärt,** 0, *f.* 1. manligt sätt, mandom. 2. karlaktighet. **~kraft,** *-e* †, *f.* mannakraft. **~mut[h],** *-[e]s,* 0, *m.* mannamod. **~sinn,** *-[e]s,* 0, *m.* manligt sinne. **~stolz,** *-es,* 0, *m.* manlig stolthet. **~wert,** *-[e]s, -e, n.* manligt ord; hedersord. **~würde,** 0, *f.* manlig värdighet. — **-s...** Ex. **~bild,** *-[e]s, -er, n.* 1. karl-, herrporträtt. 2. karl. **~dick,** *a.* så tjock som en vanlig människa. **~erbe,** *-n, -n, m.* manlig arfvinge (arfvinge till ett *Mannlehen 2*). **~hand,** *-e* †, *f.* 1. karlhand. 2. karlstil. **~höch,** *a.* manshög. **~hut,** *-[e]s, -e* †, *m.* karl-, herrhatt. **~leute,** *plur.* manfolk, män. **~name[n],** *-ns, -n, m.* karlnamn, gossenamn. **~person,** *-en, f.* mansperson. **~pflicht,** *-en, f.* manlig pligt. **~schneider,** *-s, -, m.* herrskräddare. **~stamm,** *-[e]s, -e* †, *m.* mans-, svärdslinie, manlig linie. **~stimme,** *-n, f.* mansröst, karlröst. **~toll** se ofvan *-toll.* **~volk,** *-[e]s,* 0, *n.* manfolk. **~zucht,** 0, *f.* manstukt. Jfr *Männer...*

Manna, *-s,* 0, *n.* 0, *f.* manna. **-baum,** *-[e]s, -e* †, *m.* bot. mannaträd. **-gras,** *-es,* 0, *n.* bot. mannagräs (Glyceria fluitans). **-grütze,** 0, *f.* mannagryn.

mannbar, *a.* manbar, giftvuxen.

Mannbarkeit, 0, *f.* manbarhet.

Männchen, *-s, -, n.* 1. liten man, liten karl; putifnasker. 2. figur, docka, gubbe. 3. zool. hanne. 4. om djur, i sht om haren: ~ *machen:* sätta sig på bakbenen; i allmh. göra krumsprång, kaprioler.

Männer... Ex. **-chor,** *-[e]s, -e* †, *m.* manskör. **-ehre,** 0, *f.* manlig heder, mannens heder. **-mordend,** *a.* mannamördande. Jfr *Mann(e)s...*

Männerling, *-[e]s, -e, m.* F karlstump, putifnasker.

männerlich, *-te, ge-t, itr. h.* 1. uppnå manbar ålder. 2. vara karlgalen.

Männerschaft, *-en, f.* en orts manfolk.

mannhaft, *a.* manlig.

Mannhaftigkeit, 0, *f.* manlighet, mandom.

Mannheit, 0, *f.* 1. manligt kön. 2. manlighet. 3. manbarhet, manlig fortplantningsförmåga; manslem. 4. mannaålder.

mannich... se *mannig...*

mannigfach, mannigfaltig, *a.* mångfaldig.

Mannigfaltigkeit, 0, *f.* mångfald.

männiglich, I. *adv.* manligt. II. vanl. obojl. *obest. pron.* hvar och en, alla.
Männin, *-nen*, *f.* bibl. kvinna. Vanl. i sms., t. ex. *Lands~* landsmaninna.
männisch, *a.* karlavulen.
männlich, *a.* manlig, a) kraftig, b) af manligt kön; zool. och bot. han-; gram. maskulin. *~e Kleidung:* karl-, herrdrägt, -kläder.
Männlichkeit, 0, *f.* 1. manlighet. 2. manligt kön.
Mannschaft, *-en*, *f.* manskap; ⚓ äfv. besättning.
Mannsen, *-s*, -, *n.* F man, mansperson.
Manöver, *-s*, -, *n.* manöver. **-krieg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ✕ krigsmanöver.
Manövrier... Ex. **-fähigkeit**, 0, *f.* manövreringsförmåga.
manövrierlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* och *tr.* manövrera.
Mansárdlle, *-en*, *f.* 1. brutet tak. 2. frontespis. 3. vindskupa. -[**on**]... Ex. **~dach**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* brutet tak. **~stube**, *-n*, *f.* **~zimmer**, *-s*, -, *n.* frontespisrum; vindskupa.
Mansch, *-es*, *-e*, *m.* **Mansche**, *-n* *f.* slask, blask, röra.
manschlen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* slaska, blaska, röra ihop.
Manscherél, *-en*, *f.* slask(ande), blask(ande).
Manschétte, *-n*, *f.* 1. manschett. 2. F *~n haben:* hafva byxängest. **-n...** Ex. **~fieber**, *-s*, 0, *n.* F byxängest. **~knopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* manschettknapp.
manschig, *a.* rörig, mosig.
Mantel, *-s*, -†, *m.* dim. *Mäntelchen*, *Mäntelein*, 1. mantel, kappa. Bildl. *den ~ auf beiden Schultern tragen*, *einer* (dat.) *Sache ein Mäntelchen umhängen:* bemantla en sak, jfr *hängen I.* 2. mat. a) konisk, b) cylindrisk yta. **-kind**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* före äktenskapet född men genom det senare ingångna äktenskapet legaliseradt barn. **-krähe**, *-n*, *f.* zool. vanlig kråka (Corvus cornix). **-rock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kapplik rock, kapprock. **-sack**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* nattsäck. **-tasche**, *-n*, *f.* kappficka. **-träger**, *-s*, -, *m.* vankelmodig, opålitlig person som bär kappan på båda axlarna.
Mantille, *-n*, *f.* mantilj.
Mantsch m. m. se *Mansch* m. m.
Manuál, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. handel. kladd. 2. manual på orgel.
Manufaktúr, *-en*, *f.* manufaktur.
Manufakturist, *-en*, *-en*, *m.* 1. fabrikör. 2. manufakturvaruhandlare.
Manuskript, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* manuskript, a) handskrift, b) behtryck.
Mappe, *-n*, *f.* dim. *Mäppchen*, *-lein*, 1. portfölj. 2. ränsel för skolgossar.
Mär, *-en*, *f.* se *Märe*.
maráchlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* trälа, slita (ondt).
Maräne, *-n*, *f.* zool. storsik, löfsik (Coregonus Maræna).
Marbel, **Märbel**, *-s*, -, *m.* marmorkula.
Märchen, *-s*, -, *n.* saga, berättelse, historia. **-ártig**, *a.* sagolik. **-erzähler**, *-s*, -, *m.* sagoberättare. **-welt**, 0, *f.* sagoverld.
märchenhaft, *a.* sagolik, fabelaktig.
Märchenhaftigkeit, 0, *f.* det sagolika i sgt, fabelaktighet.
Marder, *-s*, -, *m.* mård. **-falle**, *-n*, *f.* mårdfälla. **-fell**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **-pelz**, *-es*, *-e* *m.* mårdskinn.
Märe, *-n*, *f.* dim. *Märchen* se ofvan, underrättelse, budskap, berättelse, sägen, saga.
Maréllo, *-n*, *f.* fogelbär.
Marginálien, *plur.* anteckningar i marginalen.
Marie, -[*n*]*s*, *-n*, *f.* *npr.* dim. *Mariechen*, Maria. **-n...** Ex. **~bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* marinbild, madonnabild. **~dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* mariadyrkan. **~ele** = *~glas.* **~fäden**, *m. plur.* **~garn**, -[*e*]*s*, 0, *n.* sommartrådar (kringflygande spindelnät). **~glas**, *-es*, 0, *n.* marieglas. **~glocke**, *-n*, *f.* bot. blåklocka. **~hühnchen**, *-s*, -, **~huhn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* **~käfer**, *-s*, -, *m.* **~kälbchen**, *-s*, -, *n.* gullhöna, jungfru Marie nyckelpiga (Coccinella).
Marino, *-n*, *f.* marin, sjöväsen, flotta. **-n...** Ex. **~soldat**, *-en*, *-en*, *m.* marinsoldat.
marinierlen, *-te*, *-t*, *tr.* marinera, inlägga i salt, surt och kryddor.
Marionétte, *-n*, *f.* marionett. **-n...** Ex. **~theater**, *-s*, -, *n.* marionetteater, dockteater.
1. **Mark**, -[*e*]*s*, 0, *n.* märg. **-erschütternd**, *a.* som går genom märg och ben, uppskakande. **-holz**, *-es*, 0, *n.* trä med tjock märg. **-knochen**, *-s*, -, *m.* märgben. **-klöse**, *-es*, *-e* †, *m.* märgbulle. **-kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* selleri. **-küchen**, *-s*, -, *m.* märgpudding. **-los**, *a.* märglös, utan märg. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* köttstycke med märgben i. **-torte**, *-n*, *f.* = *-kuchen.* **-voll**, *a.* märgfull. **-zieher**, *-s*, -, *m.* instrument att draga märgen ur benen med.
2. **Mark**, *-en*, *f.* 1. gräns. 2. gränsland. 3. mark. 4. (skogs)allmänning. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* gränsträd. **-friede**, *-ns*, 0, *m.* skydd för skogen. **-genosse**, *-n*, *-n*, *m.* delägare i allmänning. **-graf**, *-en*, *-en*, *m.* markgrefve. **-gräfschaft**, *-en*, *f.* markgrefskap. **-kreuz**, *-es*, *-e*, *n.* gränskors. **-ordnung**, *-en*, *f.* skogsstadga. **-pfahl**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* gränspåle. **-richter**, *-s*, -, *m.* allmänningsdomare (person som afgör tvister rörande allmänningen). **-scheide**, *-n*, *f.* gräns, rågång. **-scheider**, *-s*, -, *m.* landtmätare, grufmätare. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gränssten.
3. **Mark**, -, *f.* mark, a) vigt, ungef. ½ ℔, i sht för ädla metaller, t. ex. *eine ~ Silber hat sechzehn Lot*, b) efter ort och tid växlande mynt, f. n. i tyska riket = 88,80 öre. **-gewicht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* markvigt. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* markstycke (mynt).
Marke, *-n*, *f.* 1. märke, (känne)tecken. 2. märke, ss. frimärke m. m., polett. 3. spelmark. 4. veter. böna hos hästar. **-n...** Ex. **~schutz**, *-es*, 0, *m.* skydd för fabriksmärken.
markiren, *-te*, *ge-t*, *tr.* märka.
Märker, I. *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* invånare i Mark. II. *a.* beträffande, i, från Mark.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Marketénder, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* marketentare, marketenterska.
Marketenderéi, -en, *f.* marketenteri.
markicht, *a.* märglik, märgartad.
markiér|en, -te, -t, *tr.* och *itr. h.* 1. märka, stämpla. 2. markera. Part. perf. *markiert:* markerad, utpräglad.
markig, *a.* 1. märgfull. 2. i sms., t. ex. *drei~* tre markers, vägande tre marker.
märkisch, *a.* markisk, i, från Mark.
Markise, -n, *f.* (fönster)markis.
Markt, -[e]s, -e †, *m.* 1. marknad. 2. marknadsgåfva. 3. torg, torgplats. Bildl. *etw. zu ~e bringen* el. *mit etw. zu ~e kommen:* föra ngt till torgs. 4. torgdag. **-besucher**, -s, -, *m.* marknads-, torgbesökande. **-buch**, -[e]s, -er †, *n.* bok öfver marknads- el. torgaffärer. **-bude**, -n, *f.* marknads-, torgstånd. **-einkauf**, -[e]s, -e †, *m.* torgköp. **-flecken**, -s, -, *m.* köping, torgplats. **-frau**, -en, *f.* torgmadam, torgmånglerska. **-freiheit**, -en, *f.* marknadsprivilegium. **-friede**, -ns, 0, *m.* marknadsfrid. **-gang**, -[e]s, -e †, *m.* 1. gång till marknaden, till torget. 2. afsättning på marknad el. torg; markegång. **-gängig**, *a.* som går i marknaden; gällande, markegångs-, t. ex. *~er Preis.* **-gast**, -[e]s, -e †, *m.* = *-besucher.* **-geld**, -[e]s, 0, *n.* 1. på marknaden förvärfvade pengar. 2. marknadspengar. 3. marknadsafgift af ståndsgare. **-gerechtigkeit** = *-freiheit.* **-geschäft**, -[e]s, -e, *n.* marknads-, torgaffär. **-geschenk**, -[e]s, -e, *n.* marknadsgåfva. **-halle**, -n, *f.* öppen basar. **-helfer**, -s, -, *m.* packkarl. **-korb**, -[e]s, -e †, *m.* torgkorg. **-leute**, *plur.* marknadsfolk, torgbesökande. **-lösung**, -en, *f.* = *-geld 1.* **-meister**, -s, -, *m.* marknads-, torguppsyningsman. **-ordnung**, -en, *f.* marknadsförordning, -stadga. **-platz**, -es, -e †, *m.* marknads-, torgplats. **-preis**, -es, -e, *m.* marknadspris, torgpris. **-recht**, -[e]s, 0, *n.* 1. = *-freiheit.* 2. köpingeprivilegium. 3. marknadsrätt. 4. = *-geld 3.* **-rufer**, -s, -, *m.* person som ropar ut varor. **-schiff**, -[e]s, -e, *n.* torgbåt (båt med torgbesökande). **-schreier**, -s, -, *m.* marktschrejer, charlatan. **-schreierei**, -en, *f.* charlataneri. **-schreierisch**, *a.* charlatansk. **-tag**, -[e]s, -e, *m.* marknads-, torgdag. **-vögt**, -[e]s, -e †, *m.* = *-meister.* **-weib**, -[e]s, -er, *n.* torggumma, torgkäring. **-zettel**, -s, -, *m.* förteckning öfver torgpris el. torgköp.
marktl|en, -ete, ge-et, *tr.* och *itr. h.* 1. vara på torget as. köpare el. säljare, göra torguppköp, stå, sälja på torget, torgföra. 2. *Um etw.* ~ köpslå om ngt, pruta på ngt.
Markung, -en, *f.* mark, allmänning.
marl|en, -te, ge-t, *tr.* ⚓ märla.
Marmel, -s, -, *m.* **-stein**, -[e]s, -e, *m.* marmor.
1. marmeln, *a.* af marmor, marmor-.
2. marmeln, -te, ge-t, *tr.* marmorera.
Marmor, -s, -[e] el. -s, *m.* marmor. **-ader**, -n, *f.* marmoråder. **-arbeit**, -en, *f.* marmorarbete, marmorsak. **-artig**, *a.* marmorartad, marmorerad. **-becken**, -s, -, *n.* marmorfat, marmorbassäng. **-bild**, -[e]s, -er, *n.* marmorbild, marmorstod. **-bruch**, -[e]s, -e †, *m.* marmorbrott. **-brust**, -e †, *f.* **-busen**, -s, -, *m.* marmorbröst, marmorbarm, a) marmorhvit barm, b) stenhårdt bröst. **-hart**, *a.* marmorhård. **-herz**, -ens, -en, *n.* marmorhjärta. **-kalt**, *a.* kall som marmor. **-säule**, -n, *f.* marmorpelare. **-schleifer**, -s, -, *m.* marmoralipare. **-schneider**, -s, -, *m.* marmorarbetare. **-stein**, -[e]s, -e, *m.* marmor(sten). **-treppe**, -n, *f.* marmortrappa. **-weiss**, *a.* marmorhvit.
marmorhaft, *a.* marmorartad.
marmoriér|en, -te, -t, *tr.* marmorera. **Marmoriérung**, *f.*
marmorn, *a.* af marmor, marmor-.
maréde, *a.* utmattad.
Marodéur, -[e]s, -e el. -s, *m.* marodör.
marodiér|en, -te, -t, *itr. h.* marodera.
Maróne, -n, *f.* äkta kastanj.
Maroquin, -s, -s, *m.* marokäng.
Marótte, -n, *f.* egendomlighet, grill, käpphäst.
Marquéur, -s, -e el. -s, *m.* markör.
Marquis, -, -, *m.* markis (titel).
Mars, -es, -e, *m.* ⚓ märs.
I. Marsch, I. -es, -e †, *m.* marsch. Bildl. *jmdm den ~ blasen* el. *machen:* a) visa ngn på dörren, b) gå illa åt, nedsabla ngn. **II.** *interj.* marsch! Sms. vanl. ✕ **-anzug**, -[e]s, -e †, *m.* marschdrägt. **-befehl**, -[e]s, -e, *m.* marschorder. **-bereit**, *a.* marschfärdig. **-bereitschaft**, 0, *f.* marschfärdigt tillstånd. **-fähig**, *a.* i stånd att marschera. **-fertig** = *-bereit.* **-geschwindigkeit**, 0, *f.* marschhastighet. **-linie**, -n, *f.* marschlinie. **-mässig**, *a.* i marschordning, marschfärdig. **-route**, -n, *f.* marschruta. **-tag**, -[e]s, -e, *m.* marschdag.
2. Marsch, -en, *f.* kärraktig, sumpig, sank mark, moras, träsk utmed hafvet. **-bewohner**, -s, -, *m.* träskbebyggare. **-boden**, -s, 0, *m.* = *2. Marsch.* **-fieber**, -s, -, *n.* träskfeber. **-land**, -[e]s, -er †, *n.* = *2. Marsch.* **-länder** = *-bewohner.*
Marschall, -[e]s, -e † el. -s, *m.* marskalk. **-s...** Ex. **~amt**, -[e]s, -er †, *n.* marskalksämbete. **~stab**, -[e]s, -e †, *m.* marskalksstaf. **~tafel**, -n, *f.* marskalkstaffel. **~würde**, 0, *f.* marskalksvärdighet.
marschiér|en, -te, -t, *itr. s.* och när ortförändringen ej framhålles *h.* marschera.
marschig, *a.* sumpig, kärraktig, träskig.
Marstall, -[e]s, -e †, *m.* större, furstligt stall.
Marter, -n, *f.* marter, pina, tortyr. **-bank**, -e †, *f.* sträckbänk, pinobänk. **-gerät[h]**, -[e]s, -e, *n.* pino-, tortyrredskap. **-geschichte**, -n, *f.* pinohistoria, martyrhistoria. **-holz**, -es, -er †, *n.* 1. pinoredskap af trä, i sht kors. 2. bot. allmän try (Lonicera Xylosteum). 3. pinad, misshandlad person. 4. skinntorr

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

person. **-kammer**, **-n**, *f.* pinorum, tortyrkammare. **-tod**, **-[e]s**, 0, *m.* martyrdöd. **-woche**, **-n**, *f.* passions-, påskvecka.

Marterer, **-s**, **-**, *m.* 1. rättstjänare, bödel som verkställer tortyren. 2. martyr.

Märterer, **-s**, **-**, *m.* martyr, blodsvittne.

martern, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ pina, martera, tortera, späka (sig).

Martert[h]ům, **Märtert[h]ům**, **-[e]s**, 0, *n.* martyrskap.

Martin, **-s**, **-e**, *m. npr.* Martin, Mårten. **-s...** Ex. **~gans**, **-e** †, *f.* mårtensgås. **~tag**, **-[e]s**, **-e**, *m.* den hel. Mårtens dag (d. 11 Nov.).

Martini, obojl. *m.* mårtensmässan, 11:e november.

Martyr, **-[e]s**, **-e**, **Martyrer**, **Märtyrer**, **-s**, **-**, *m.* martyr, blodsvittne. **-geschichte**, **-n**, *f.* martyrhistoria. **-krone**, **-n**, *f.* martyrkrona.

Märtyr[er]t[h]ům, **-[e]s**, 0, **Martýrium**, *-um[s]*, *-en*, *n.* martyrskap.

März, **-[es]** el. *-en*, *-e*, *m.* mars. **-bier**, **-[e]s**, **-e**, *n.* marsöl. **-ente**, **-n**, *f.* vildand. **-errungenschaft**, **-en**, *f.* hvad man vunnit, tillkämpat sig under de oroliga marsdagarne 1848. **-en...** Ex. **~bier** se *-bier*.

märzlen se *merzen*.

Marzipán, **-[e]s**, **-e**, *m.* marsipan.

marzipánen, *a.* af marsipan, marsipans-.

märzlich, *a.* marslik, mars-.

Masche, **-n**, *f.* dim. *Mäschchen*, *-lein*, maska. **-n...** Ex. **~weise**, *adv.* maska efter maska. **~zahl**, **-en**, *f.* antal maskor.

maschlen, **-[es]t**, *-te*, *ge-t*, *tr.* maska.

maschig, *a.* bestående af maskor.

Maschíne, **-n**, *f.* maskin. **-n...** Ex. **~arbeit**, **-en**, *f.* maskinarbete. **~bauer**, **-s**, **-**, *m.* ingeniör, mekaniker. **~garn**, **-[e]s**, **-e**, *n.* maskintråd. **~mässig**, *a.* maskinmässig. **~meister**, **-s**, **-**, *m.* 1. maskinmästare, maskinist. 2. järnv. maskiningenjör. **~raum**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* maskinrum.

Maschinerie, **-en**, *f.* maskineri.

Maschinist, **-en**, **-en**, *m.* maskinist.

Maser, I. **-s**, **-**, *m.* fläck. II. **-n**, *f.* vanl. plur. 1. mässlingen. 2. masur. **-birke**, **-n**, *f.* masurbjörk. **-holz**, **-es**, 0, *n.* masurträ. **-kopf**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* piphufvud af masurbjörk. **-krank**, *a.* sjuk i mässlingen. **-krankheit**, 0, *f.* mässlingen.

masericht, **maserig**, *a.* masurerad, masur-.

1. **masern**, *a.* af masur, masur-.

2. **masern**, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* masurera: vanl. blott i part. perf. *gemasert:* masurerad. II. *Sich* ~. *Die Birke masert sich:* björken blir en masurbjörk. III. *itr. h.* få mässlingen.

Maske, **-n**, *f.* dim. *Mäskchen*, *-lein*, mask, larf; förklädnad. **-n...** Ex. **~anzug**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* maskeraddräkt, förklädnad. **~ball**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* maskeradbal. **~freiheit**, **-en**, *f.* maskeradfrihet. **~kleid**, **-[e]s**, **-er**, *n.* **~tracht**, **-en**, *f.* = *~anzug*. **~zug**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* karneval.

maskenhaft, *a.* som en mask, liknande en mask, en maskerad.

Maskeráde, **-n**, *f.* maskerad.

maskierlen, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich* ~ maskera sig.

Mäss, **-es**, **-e** och i bem. 2 efter räkneord **-**, *n.* jfr 2, dim. *Mässchen*, *-lein*, 1. mått i allmh. *Alles muss seine ~e haben:* allting måste ha en gräns, *nicht ~ noch Ziel kennen:* ej känna några gränser. *~ geben:* vara bestämmande, tongifvande, *in hohem ~e:* i hög grad, *in vollem*, *reichem ~e:* i rikt mått. 2. adv. **-e**, *f.* bestämdt, efter ort och tid varierande mått, t. ex. *ein[e] ~ Bier*. **-einheit**, **-en**, *f.* måttenhet. **-gabe**, 0, *f.* det bestämmande, mått, förhållande, t. ex. *nach ~ seiner Arbeit:* i förhållande till hans arbete. **-gebend**, **-gültig**, *a.* bestämmande, t. ex. *das kann nicht ~ für uns sein*, tongifvande, t. ex. *in ~en Kreisen*. **-gehung**=*-gabe*. **-gefäss**, **-es**, **-e**, *n.* målkärl. **-glas**, **-es**, **-er** †, *n.* måttglas som rymmer ett mått. **-holder**, **-s**, **-**, *m.* bot. nafverlönn (Acer campestre). **-kanne**, **-n**, *f.* **-krug**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* kanna, stop rymmande ett mått. **-lieb**, **-[e]s**, **-e**, vanl. **-liebchen**, **-s**, **-**, *n.* bot. vätteljus (Bellis perennis). **-los**, *a.* omåttlig. **-lösigkeit**, 0, *f.* omåttlighet. **-nahme**, **-n**, **-nehmung**, **-en**, **-regel**, **-n**, *f.* mått, steg, åtgärd. *Seine Massregeln treffen:* taga sina mått och steg. **-regeln**, * *tr.* 1. föreskrifva, förordna, reglementera. 2. inskrida mot, plåga, afsätta misshagliga personer. **-rig[e]lung**, **-en**, *f.* 1. reglementerande. 2. förföljelse, afsättning af misshagliga personer. **-stab**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* mått, tumstock, måttstock, skala. **-stock**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* mått, tumstock. **-strumpf**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* mönsterstrumpa. **-voll**, *a.* afmätt, modererad. **-weise**, *adv.* måttvis.

massakrierlen, *-te*, *-t*, *tr.* massakrera. **Massakrierung**, *f.*

1. **Mässe**, **-n**, *f.* 1. måtta, måttlighet. *Mit ~n:* med måtta, måttligt, *über die* el. *alle ~n:* öfver alla gränser, omåttligt. 2. sätt. I gen. plur. vanl. sammanskrifvet med föreg. adj., t. ex. *dieser~n*, *folgender~n:* på detta, på följande sätt, *anerkannter~n:* såsom erkändt är, *erwähnter~n:* såsom nämdt är, *unverdienter~n:* ofortjänt o. s. v.

2. **Masse**, **-n**, *f.* massa, a) ämne, materia, b) mängd, c) konkursmassa. **-n...** Ex. **~aufgebot**, **-[e]s**, **-e**, *n.* uppbåd i massa, allmänt uppbåd. **~verwalter**, **-s**, **-**, *m.* god man, syssloman vid konkurs **~weise**, *adv.* massvis, i massa.

3. **Masse**, **-n**, *f.* klubba, hammare.

Massel, **-n**, *f.* ⊕ tacka, gös.

massenhaft, *a.* 1. förekommande i massor, massvis, talrik, riklig. 2. = rolj.

massig, *a.* tjock, diger, väldig, kompakt, massformig.

mässig, *a.* 1. måttlig. 2. i sms. innehållande så eller så många mått, jfr *Mass 2*. 3. i sms. med subst. **-mässig**, **-lik**, **-aktig**, **-artad** m. m.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

mässigen, *-te, ge-t,* I. *tr.* moderera, dämpa, mildra, minska, sakta, inskränka, begränsa. *Die gemässigte Zone:* den tempererade zonen. II. *Sich* ~ aftaga, lägga sig, t. ex. *sein Zorn hat sich gemässigt;* vara måttlig; lugna sig; modereras, inskränka sig m. m. se *I.*

Mässigkeit, 0, *f.* måttlighet, måtta, återhållsamhet. -s... Ex. **~verein**, -[e]s, -e, *m.* måttlighetsförening. **~verein[l]er** = ⊠.

Mässigkeiter, -s, -, *m.* F skämts. medlem af en måttlighetsförening.

Mässigung, -en, *f.* iakttagande af måtta, måtta, måttlighet; modererande m. m. se *mässigen.*

massiv, *a.* massiv, tät.

Massivität, 0, *f.* massivitet, täthet.

1. Mast, -[e]s, -en, *m.* ⚓ mast. **-baum**, -[e]s, -e †, *m.* mastträd, mast. **-korb**, -[e]s, -e †, *m.* ⚓ mastkorg. **-los**, *a.* mastlös, utan mast. **~werden:** mista masterna. **-topp**, -s, -s, *m.* masttopp. **-wächter**, -s, -, *m.* ⚓ märsgast. **-werk**, -[e]s, 0, *n.* ⚓ samtlige master och rundhult på ett skepp. **-en...** Ex. **~kran**, -[e]s, -e †, *m.* mastkran. **~macher**, -s, -, *m.* mastmakare. **~reich**, *a.* mastrik, rik på master.

2. Mast, -en, *f.* 1. gödning. 2. gödande bete. **-hütte**, -n, *f.* rödbok. **-darm**, -[e]s, -e †, *m.* ändtarm. **-futter**, -s, 0, *n.* gödningsfoder. **-holz**, -es, -er †, *n.* träd hvars frukter tjäna till gödningsämne för svin. **-kalb**, -[e]s, -er †, *n.* gödkalf. **-ochs**, -en, -en, *m.* gödoxe. **-schwein**, -[e]s, -e, *n.* gödgris. **-stall**, -[e]s, -e †, *m.* gödstall, gödstia. **-vieh**, -[e]s, 0, *n.* gödboskap.

mästen, *-ete, ge-et, tr.* 1. förse med mast(er); vanl. part. perf., t. ex. *hochgemastet:* högmastad. 2. se *mästen.*

mästen, *-ete, ge-et,* I. *tr.* och *sich* ~ göda (sig). II. *itr. h.* blifva fet. **Mästung**, *f.*

Master, -s, -, *m.* ⚓ i sms. -mastare, t. ex. *Drei~.*

Mäster, -s, -, *m.* person som göder.

1. mastig, *a.* gödd, fet, tjock.

2. mastig, *a.* ⚓ i sms. -mastad, t. ex. *hoch~.*

Mastix, -[es], -e, *m.* och ✱ *n.* mastix.

Mastung = 2. *Mast.*

Masurek, -s, -s, *m.* **Masúrka**, -s, *f.* masurka.

Matadór, -[e]s el. -en, -e[n], *m.* matador.

Mater, -n, *f.* ⊕ matris.

Materiál, -[e]s, -ien, *n.* 1. material; materiell. 2. plur. kolonialvaror, specerier. **-aufseher**, -s, -, *m.* materialförvaltare. **-wa[a]renhändler**, -s, -, *m.* specerihandlare.

Materialíst, -en, -en, *m.* 1. speceri-, kryddkramhandlare. 2. materialist.

Matérie, -n, *f.* materia, ämne.

materiéll, *a.* materiell.

Mathematík (arv. - - ⁄ -), 0, *f.* matematik.

Mathemátiker, -s, -, *m.* matematiker.

mathemátisch, *a.* matematisk.

Matrátze, -n, *f.* madrass.

Matríkel, -n, *f.* matrikel.

Matríze, -n, *f.* ⊕ matris.

Matróne, -n, *f.* matrona.

Matróse, -n, -n, *m.* matros. -n... Ex. **~ärt**, 0, *f.* matrosers sätt. **~kappe**, **~mütze**, -n, *f.* matrosmössa. **~taufe**, -n, *f.* ⚓ matrosdop, hönsning.

matrósenhaft, *a.* matroslik, matros-.

Matsch, I. -es, -e [†], *m.* 1. mos, gröt, röra, smörja. 2. grötigt, obegripligt tal. 3. kortspel. slam. II. *a.* mosig, mjuk, grötig, rörig, smörjig.

matschiren, -[es]t, -te, *ge-t, tr.* 1. göra mos af, krossa, hopröra. 2. kortspel. göra slam.

matschig = *matsch II.*

matt, *a.* matt, uttröttad, svag, kraftlös, slapp. **-äugig**, *a.* som har matta ögon. **-blau**, *a.* matt blå. **-gelb**, *a.* matt gul. **-gold**, -[e]s, 0, *n.* matt guld. **-herzig**, *a.* matt, svag, slö. kraftlös, feg. **-herzigkeit**, 0, *f.* matthet m. m. se föreg. **-vergoldung**, -en, *f.* matt förgyllning.

Matte, -n, *f.* 1. gräsmatta, äng. 2. matta. 3. ostkram, ostmysja. -n... Ex. **~flechter**, -s, -, *m.* mattflätare. **~lager**, -s, -, *n.* läger, lager af mattor.

Matthäus, -i, -i, *m. npr.* Matteus. *Es war mit ihm Matthäi am letzten:* det var slut med honom, han låg på sitt yttersta.

Mattheit, 0, *f.* matthet.

Mattigkeit, 0, *f.* mattighet.

Maturität, 0, *f.* mogenhet. -s... Ex. **~prüfung**, -en, *f.* mogenhets-, afgångs-, studentexamen. **~zeugnis[s]**, -ses, -se, *n.* mogenhetsbetyg, se föreg.

Matz, -es el. -en, -e [†] el. -en, *m.* dim. *Mätzchen*, -lein, 1. *npr.* Mats. 2. smeknamn för tama fåglar, ungef. pipi. 3. enfaldig stackare. 4. parfvel. 5. = *Matte 3.*

Matze, -n, *f.* **Matzen[küchen]**, -s, -, *m.* sötebröd, osyradt bröd.

maulen, *-te, ge-t, itr. h.* jama.

Mauer, -n, *f.* 1. mur. 2. vägg. **-arbeit**, -en, *f.* murararbete, murning. **-biene**, -n, *f.* murbi. **-brecher**, -s, -, *m.* murbräcka. **-bruch**, -[e]s, -e †, *m.* spricka, bresch i mur. **-dicke**, -n, *f.* murens, murarnes tjocklek. **-efeu**, -s, -s, **-epich**, -[e]s, -e, *m.* murgröna. **-falke**, -n, -n, *m.* tornfalk. **-fest**, *a.* (fast) som en mur. **-kelle**, -n, *f.* murslef. **-kitt**, -[e]s, 0, *n.* murbruk. **-klette**, -n, *f.* = *-läufer.* **-kresse**, -n, *f.* bot. gatkrasse (Lepidium ruderale). **-krone**, -n, *f.* murkrona. **-läufer**, -s, -, *m.* zool. murkrypare. (Certhia muraria). **-öffnung**, -en, *f.* öppning i muren. **-pfeffer**, -s, 0, *m.* bot. bitterfetknopp (Sedum acre). **-ritze**, -n, *f.* spricka i muren. **-sand**, -[e]s, 0, *m.* mursand. **-schwalbe**, -n, *f.* zool. ringsvala (Cypselus apus). **-specht**, -[e]s, -e, *m.* = *-läufer.* **-stein**, -[e]s, -e, *m.* mursten. **-werk**, -[e]s, 0, *n.* murverk. **-ziegel**, -s, -, *m.* tegelsten. **-zinne**, -n, *f.* murtinne.

Maueréi, **Maurer** se *Maurer(ei).*

mauerlin, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* mura.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Mauerung, *-en, f.* 1. 0, murning. 2. mur, murverk.
Maul, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* dim. *Mäulchen*, mun på djur samt P och F på människor, mule, käft, tryne. *Ein loses ~ haben:* vara skvalleraktig. *Das ~ wässert ihm danach:* det vattnas i munnen på honom därefter. *Das ~ hängen lassen:* hänga läpp. *Ein schiefes ~ machen:* draga munnen på sned, göra miner, göra gubbar. *Nicht aufs ~ gefallen sein:* ej vara svarslös. *Das grosse ~ haben:* föra stora ord på läpparne. *Böse Mäuler:* onda tungor. **-affe**, *-n, -n, m.* F öppen, gapande mun. *~n feil haben* el. **-affen**, *-te, ge-t, itr. h.* F stå och gapa. **-afferéi**, *-en, f.* F gapande. **-beer**, -[*e*]*s*, *-e*, **-beerbaum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mulbärsträd. **-beere**, *-n, f.* mulbär. **-christ**, *-en, -en, m.* munkristen. **-drescher**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* F pladdrare, pladdertaska. **-ecke**, *-n, f.* mungipa. **-esel**, *-s, -, m.* 1. mulåsna. 2. stu: dentspr. ännu ej vid universitetet inskrifven student. **-faul**, *a.* F ordkarg. **-freund**, -[*e*]*s*, *-e, m.* F vän med munnen, falsk vän. **-freundschaft**, *-en, f.* F låtsad, falsk vänskap. **-hänger**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* F en som hänger läpp, surmulen person. **-hängeréi**, 0, *f.* trumpenhet. **-held**, *-en, -en, m.* F skräflare. **-heldent[h]um**, -[*e*]*s*, 0, *n.* F skräfvel. **-klemme** = *-sperre.* **-knebel**, *-s, -, m.* munkafle. **-kerb**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* munkorg. **-rädner**, *-s, -, m.* F lismare, smickrare. **-schelle**, *-n, f.* 1. munfisk, slag på munnen, örfil. 2. ett slags bakverk. **-schellen**, *-te, ge-t*, **-schellieren**, *-te, -t, tr.* F örfila upp. **-sperre**, 0, *f.* munläsa. **-tasche** = *-schelle.* **-t[h]ier**, -[*e*]*s*, *-e, n.* mulåsna. **-tot**, *a.* F bragt till tystnad, tyst. **-trommel**, *-n, f.* mungiga. **-voll**, obejl. *n.* mun full. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e, n.* F *ein gutes ~ haben:* hafva godt munläder. **-wurf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mullvad. **-wurfshaufen**, **-wurfshügel**, *-s, -, m.* mullvadshög.
maulen, *-te, ge-t, itr. h.* 1. hänga läpp, vara surmulen. 2. *Jmdm ~* falla ngn i smaken.
Maure, *-n, -n, m.* mor.
Maurer, *-s, -, m.* 1. murare. 2. se *Freimaurer.* **-bursche**, *-n, -n, m.* murarlärling. **-zunft**, 0, *f.* murarskrå.
Maureréi, 0, *f.* muraryrke.
maurisch, *a.* morisk.
Maus, *-e* †, *f.* 1. mus, liten råtta. Bild. *Mäuse im Kopfe haben:* hafva griller i hufvudet, *das ist den Mäusen gepfiffen:* uttryck. det är som att slå vatten på en gås, är förgäfves, *das ist ~ wie Mutter:* det är ingen skillnad, är sak samma. 2. muskel. **-aar**, -[*e*]*s*, *-e*, **-ädler**, *-s, -, m.* ormvråk. **-ärt**, *-en, f.* råttart. **-e...** Ex. **~falle**, *-n, f.* råttfälla. **~katze**, *-n, f.* katt som tar råttor bra; barnspr. kisse, kissekatt. **~tot**, *a.* alldeles död, stendöd. Jfr *Mäuse...* och *Mäuschen...*
Mausche, *-s, -n*, **Mauschel**, *-s, -, m.* skämts., föraktl. jude, ockrare.
Mauscheléi, **mauscheln** se *Jüdelei, jüdeln.*
Mäuschen, *-s, -, n.* = *Maus 1*, hvaraf det är dim. **-still**, *a.* alldeles stilla, tyst.
Mause = 2. *Mauser.* Jfr äfv. under *Maus.*
Mänse... Ex. **-ärtig**, *a.* råttlik. **-dorn**, -[*e*]*s*, *-en, m.* bot. mustörne (Ruscus). **-fahl**, *a.* råttgrå. **-falke**, *-n, -n, m.* ormvråk. **-fänger**, *-s, -, m.* råttfängare. **-fräss**, *-es*, 0, *m.* råttmat. **-gift**, -[*e*]*s*, *-e, n.* råttgift. **-grau**, *a.* råttgrå. **-kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. råtthufvud. 2. slughufvud. **-loch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* råtthål. **-nest**, -[*e*]*s*, *-er, n.* råttbo. **-shr**, -[*e*]*s*, *-en, n.* 1. råttöra. 2. bot. förgätmigej (Myosotis). **-schwanz**, *-es, -e* †, *m.* 1. råttsvans. 2. bot. mustippa (Myosurus).
mausen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* 1. fånga, taga råttor. 2. äfv. *s.* smyga. 3. se *mausern.* II. *tr.* 1. F snatta, taga, knipa, snyta. 2. jag. smyga sig på villebrådet.
1. **Mauser**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* snattare, snatterska.
2. **Mauser**, 0, *f.* 1. ruggning. 2. ömsning af skal el. skinn.
Mauseréi, *-en, f.* snattande, snatteri.
mauserin, *-te, ge-t, itr. h.* och *sich ~* 1. rugga. 2. ömsa skal, skinn.
mausig, *a.* 1. *Sich ~ machen:* göra sig vigtig, morska sig, vara morsk, näsvis. 2. som har råttlukt el. råttsmak.
Mauss... se *Maus...*
Maut, *-en, f.* 1. tull. 2. tullhus. **-amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* tullhus, tullkammare. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* tulltjänsteman. **-frei**, *a.* tullfri.
mautbar, *a.* icke tullfri.
Mautner, *-s, -, m.* tulltjänsteman.
Maxime, *-n, f.* maxim, grundsats.
Maximum, *-um*[*s*], *-a, n.* maximum.
M. D., förkortn. = *Medicinæ Doctor.*
Mechánik, *-en, f.* mekanik.
Mechániker, *-s, -*, **Mechánikus**, *-us, -er, m.* mekaniker.
mechánisch, *a.* mekanisk; tanklös.
Mechanísmus, *-us, -en, m.* mekanism.
meckern, *-te, ge-t, itr. h.* bräka (om getter).
Medáille, *-n, f.* medalj.
Medaillón, *-s, -s, n.* medaljong.
Medián, -[*e*]*s*, *-e, n.* medianpapper, papper af medelstorlek. **-grösse**, 0, *f.* medelstorlek. **-papier** = *Median.*
Mediánte, *-n, f.* mus. mediant, ters.
mediatisieren, *-te, -t, tr.* mediatisera, upphäfva ngns riksomedelbarhet. **Mediatisierung**, *f.*
Medikaménf, -[*e*]*s*, *-e, n.* medikament.
meditieren, *-te, -t, itr. h.* och *tr.* fundera, grubbla, öfvertänka.
Medium, *-um*[*s*], *-en, n.* medium; medel, förmedling.
Medizín, *-en, f.* medicin, a) 0, läkarevetenskap, b) medikament. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* medicinglas.
Medizinál... Ex. **-gewicht**, -[*e*]*s*, *-e, n.* medici-

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

nalvigt. **-kraut**, -[e]s, -er †, n. medicinalväxt. **-rat[h]**, -[e]s, -e †, m. medicinalråd.

Mediziner, -s, -, m. medicinare.

medizinierlen, -te, -t, itr. h. medicinera.

medizinisch, a. medicinsk.

Medúsa, -as, -as, f. 1. npr. Medusa. 2. sfv. -s, -n, f. zool. medusa (manet). **-en...** Ex. **~ärtig**, a. medusaartad, medusalik. **~haupt**, -[e]s, -er †, n. medusahufvud.

medúsenhaft = *medusenartig.*

Meer, -[e]s, -e, n. haf. **-aal**, -[e]s, -e †, m. hafsål. **-aar**, -[e]s, -e, **-ädler**, -s, -, m. hafsörn. **-affe**, -n, -n, m. markatta. **-anwohner**, -s, -, m. kustbo. **-barbe**, -n, f. zool. slängare (Mullus). **-beherrscher**, -s, -, m. hafvens beherskare. **-blau**, a. hafsblå. **-busen**, -s, -, m. hafsbugt, vik, fjord. **-drache**, -n, -n, m. 1. zool. fjärsing (Trachinus draco). 2. = *-pferd.* **-eis**, -es, 0, n. hafsis. **-enge**, -n, f. sund. **-fahrt**, -en, f. 1. 0, sjöfart, 2. färd på hafvet. **-farbe**, 0, f. sjögrönt. **-frau**, -en, f. hafsfru. **-fräulein**, -s, -, n. sjöfröken. **-gegend**, -en, f. hafstrakt, farvatten. **-gewächs**, -es, -e, n. hafsväxt. **-gott**, -[e]s, -er †, m. hafsgud. **-gras**, -es, -er †, n. bot. alg. **-grün**, a. sjögrön. **-jungfrau**, -en, f. hafsjungfru. **-kalb**, -[e]s, -er †, n. säl. **-katze**, -n, f. markatta. **-leuchten**, -s, 0, n. mareld. **-nebel**, -s, -, m. tjocka. **-nessel**, -n, f. zool. hafsros, sjöanemon (Actinia). **-pferd**, -[e]s, -e, n. zool. hafsdrake (Pegasus draconis). **-rettich**, -[e]s, -e, m. bot. pepparrot. **-salz**, -es, 0, n. hafssalt. **-schaum**, -[e]s, 0, m. sjöskum. **-schlange**, -n, f. zool. hafsnål (Nerophis). **-schwein**, -[e]s, -e, n. zool. 1. tumlare (Delphinus phocœna). 2. vanl. dim. **-schweinchen**, -s, -, n. marsvin. **-senf**, -[e]s, 0, m. bot. marfiol (Cakile maritima). **-strom**, -[e]s, -e †, m. hafsström. **-strudel**, -s, -, m. hafshvirfvel. **-t[h]ier**, -[e]s, -e, n. hafsdjur. **-umschlungen**, a. poet. kringfluten af hafvet. **-ungeheuer**, -s, -, n. hafsvidunder. **-wasser**, -s, 0, n. hafsvatten. **-wolf**, -[e]s, -e †, m. zool. hafkatt (Anarrhichas lupus). **-es...** Ex. **~fläche**, 0, f. hafsyta. **~flut[h]**, -en, f. 1. flod i hafvet. 2. haf, hafsvågor, vågsvall. **~grund**, -[e]s, 0, m. hafsbotten. **~spiegel**, -s, 0, m. hafsspegel, hafsyta. **~stille**, 0, f. hafsstilla. **~strömung**, -en, f. hafsströmning. **~tiefe**, -n, f. hafvets djup. **~ufer**, -s, -, n. hafsstrand, kust. **~welle**, **~woge**, -n, f. hafsvåg.

Mesting, -s, -s, n. möte, sammankomst.

Megárs, -n, f. megära, furie.

Mehl, -[e]s, -e, n. mjöl. **-apfel**, -s, -†, m. mjöligt äpple. **-ärtig**, a. mjölartad, mjölig. **-beerbaum**, -[e]s, -e †, m. oxel. **-beere**, -n, f. oxelbär. **-brei**, -[e]s, -e, m. mjölgröt. **-fass**, -es, -er †, n. mjöltunna. **-haltig**, a. mjölig. **-händler**, -s, -, m. mjölhandlare. **-käfer**, -s, -, m. mjölbagge (insekt). **-kasten**, -s, -, m. mjöllår. **-kleister**, -s, 0, m. mjölklister. **-kloss**, -es, -e †, m. degbulle (ett slags kroppkakor). **-müller**, -s, -, m. mjölnare. **-reich**, a. mjölstark. **-sack**, -[e]s, -e †, m. mjölsäck. **-sieb**, -[e]s, -e, n. mjölsikt. **-speise**, -n, f. mjölrätt af hufvudsakl. mjöl, socker och ägg. **-suppe**, -n, f. slätvälling. *Gebrannte* ~ välling af rostadt mjöl. **-t[h]au** se *Meltau.* **-wurm**, -[e]s, -er †, m. mjölmask. **-zucker**, -s, 0, m. pudersocker.

mehlhaft, **mehlicht**, **mehlig**, a. mjölig.

mehr, I. obejl. a. och adv. mer, mera, t. ex. ~ *und* ~; *je* ~ *man giebt, desto* ~ *verlangt er.* ~ *als zuviel:* alltför mycket, alltför många. *Das thut er nicht* ~ *als gern:* det gör han mycket gärna, han begär intet bättre. *Und dergleichen* ~ med mera dylikt. *Was bringst du* ~? hvad har du mer att förtälja? ~ *Fremde als hundert:* mer än hundra främlingar. II. bejl. a., vanl. ~*er*, mer(a), fler(a), t. ex. *er begegnete ihr bald mit* ~*erer Achtung, je* ~*ere Ähnlichkeiten wir wahrnehmen. Morgen ein* ~[*er*]*es:* i morgon få vi vidare talas vid. ~*ere:* flera, somliga, några, ~*eres:* åtskilligt, åtskilliga omständigheter. **-ästig**, a. som har flera grenar. **-ausgabe**, -n, f. 1. vidare, ny, öfverskjutande utgift. 2. utsläppande af flera, af en ny serie af aktier m. m. **-belastung**, 0, f. tillökning i last, i vigt. **-betrag**, -[e]s, 0, m. öfverskott. **-bieter**, -s, -, m. en som bjuder mer, bjuder öfver. **-deutig**, a. mångtydig. **-erwähnt**, a. merbemäld. **-fach**, a. flerfaldig, mångfaldig. **-gebot**, -[e]s, -e, n. högre bud. **-genannt** = *-erwähnt.* **-gewicht**, -[e]s, 0, n. öfvervigt. **-gliederig**, a. med flera leder. **-jährig**, a. fleråriga. **-malig**, a. upprepad. **-mals**, adv. flera gånger. **-silbig**, a. flerstafvig. **-t[h]eilig**, a. delad, utkommande i flera delar. **-wert[h]**, -[e]s, 0, m. öfverstigande värde. **-zahl**, -en, f. flertal, gram. pluralis. **-en...** Ex. **~theils**, adv. oftast, vanligen. — **-er...** Ex. **~lei**, obejl. a. flerahanda, mångahanda.

mehrlen, -te, ge-t, I. tr. förmera, öka, föröka, förstora. II. *Sich* ~ öka sig el. ökas m. m. se *I.* **Mehrung**, f.

Mehrer, -s, -, m. förökare, förstorare.

Mehrheit, -en, f. flertal, pluralitet, majoritet; gram. pluralis. **-s...** Ex. **~beschluss**, -es, -e †, m. majoritetsbeslut.

mehrst se *meist.*

meiden, *mied, miede, gemieden, meid*[*e*], tr. undvika.

Meier, -s, -, m. 1. förvaltare, inspektor. 2. rättare, fördräng. 3. ungef. kommunalordförande. 4. bonde, storbonde. 5. arrendator. **-amt**, -[e]s, -er †, n. inspektorsplats, rättarplats. **-gut**, -[e]s, -er †, n. **-hof**, -[e]s, -e †, m. 1. bondgård. 2. arrendegård. **-zins**, -es, -en, m. arrende.

Meierei, -en, f. 1. mindre gård, utgård, förvaltad af en *Meier.* 2. bondgård. 3. arrendegård.

Meile, -n, f. mil (förr vanl. 7500 meter, nu 10000 meter).

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

-n... Ex. ~breit, *a.* milsbred. ~lang, *a.* milslång. ~säule, -n, *f.* ~stein, -[e]s, -e, *m.* milstolpe. ~weit, *a.* milslång.

Meiler, -s, -, *m.* mila. -holz, -es, 0, *n.* ved till kolning. -köhler, -s, -, *m.* kolare. -stätte, -stelle, -n, *f.* milbotten.

mein, I. se *ich I* och *dein I.* II. ~, *der* ~[ig]e, böjn. se *dein II*, *pron. poss.* min, mitt. Interj. *ei du ~!* herre min je! -er... Ex. ~seits, *adv.* för min del, å min sida. — -es... Ex. ~gleichen, *plur.* mina likar, sådana som jag. — -et... Ex. ~halben, ~wegen, *um ~willen*, *adv.* 1. för min skull. 2. gärna för mig, låt gå, jfr *2. halb 1.*

Mein... Ex. -eid, -[e]s, -e, *m.* mened. -eidig, *a.* menedig. *Ein ~er:* en menedare.

meinlen, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. mena, tro, tycka. *Das will ich ~* det skulle jag tro, *man sollte ~* man skulle kunna tro. *Ich meinte dich im Rechte:* jag trodde att du hade rätten på din sida. 2. ~ el. vanl. *gemeint sein:* hafva för afsigt, t. ex. *ich meine nicht* el. *ich bin nicht gemeint, es zu leugnen:* det är ej min afsigt, min mening att förneka det. 3. syfta till, afse, t. ex. *wohin ist das gemeint?* hvart syftar det? 4. älska, t. ex. *Freiheit, die ich meine.*

Meiner, -s, -, *m.* en som menar.

meinig se *mein II.*

Meinung, -en, *f.* mening, tro, tanke, omdöme; afsigt. *Vorgefasste ~* fördom. -s... ~äusserung, -en, *f.* meningsyttring, opinion. ~austausch, -es, 0, *m.* meningsutbyte. ~genosse, -n, -n, *m.* meningsfrände. ~verschiedenheit, -en, *f.* meningsskiljaktighet.

Meiran, -[e]s, -e, *m.* bot. mäjram.

Meisch m. m. se *Maisch* m. m.

Meise, -n, *f.* zool. mes (Parus).

1. Meissel, -s, -, *m.* mäjsel.

2. Meissel, -s, -, *m.* -n, *f.* linneskaf. -wunde, -n, *f.* sår till hvars läkande linneskaf erfordras.

meisselln, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* mäjsla.

meist, *a.* mest. *Das ~e:* det mesta, största delen. *Die ~en:* de flesta. *Der ~e Teil:* största delen. *Am ~en:* a) mest, b) ✱ mestadels. ~ *alles:* nästan allt. -bietend, *a.* mest-, högstbjudande. -gebot, -[e]s, -e, *n.* högsta anbudet. -hin = *meistens.* -en... Ex. ~t[h]eils = rolj.

meistens, *adv.* mestadels, merendels, vanligen, oftast, mest.

Meister, -s, -, *m.* mästare, ~in, -nen, *f.* a) mästarinna, b) mästares fru. *Seinen ~ finden:* finna sin öfverman. -arbeit, -en, *f.* mästerprof, mästerstycke, mästerverk. -essen, -s, -, *n.* kalas som en nyblifven mästare bjuder skråets äldre mästare på. -gesang, -[e]s, -e †, *m.* mästersångares sång, poesi. -gesell, -en, -en, *m.* åldtgesäll, verkgesäll. -hand, -e †, *f.* mästarhand. -lade, -n, *f.* handtverkslåda. -recht, -[e]s, 0, *n.* rättighet att etablera sig som mästare. -sang, -[e]s, 0, *m.* mästersångarnes sång. -sänger, -singer, -s, -, *m.* mästersångare. -streich, -[e]s, -e, *m.* mästerstycke, mästerligt puts. -stück, -[e]s, -e, *n.* mästerprof, mästerstycke. -werk, -[e]s, -e, *n.* mästerverk.

Meisterei, -en, *f.* mästrande.

Meisterer, -s, -, *m.* mästrare.

meisterhaft, **meisterlich**, *a.* mästerlig.

meisterlln, -te, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. göra sig till herre öfver, beherska. 2. öfverträffa. 3. mästra, tillrättavisa.

Meisterschaft, -en, *f.* 1. 0, mästerskap. 2. ett skrås mästare.

Melancholie, -en, *f.* svårmod, melankoli.

Melancholiker, -s, -, *m.* svårmodig person.

melancholisch, *a.* svårmodig, melankolisk.

Melde, -n, *f.* bot. molla (Atriplex).

Melde... Ex. -brief, -[e]s, -e, *m.* skriftlig anmälan. -schiff, -[e]s, -e, *n.* ⚓ avisofartyg.

meldlen, -ete, *ge-et*, I. *tr.* 1. anmäla, meddela. *Etw. meldet jmdn:* ngt förkunnar ngns ankomst. 2. förtälja, berätta, t. ex. *alte Sagen ~, dass ...* 3. (om)nämna, säga. *Mit Ehren* el. *mit Respekt zu ~* med respekt till sägandes, *ohne Ruhm zu ~* utan att skryta. II. *Sich ~* anmäla sig.

meldens... Ex. -wert[h], *a.* värd att anmälas, att omnämnas,

Melder, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* anmälare, förkunnare.

Meldung, -en, *f.* anmälan, underrättelse.

melierlen, -te, -t, *tr.* och *sich ~* blanda (sig).

meliorierlen, -te, -t, *tr.* förbättra.

Melis, -, -, *m.* melis, socker af medelsort.

melk, *a.* som ger mjölk, mjölkande. -eimer, -kübel, -s, -, *m.* mjölkbytta, mjölkstäfva. -kuh, -e †, *f.* mjölkko. -napf, -[e]s, -e †, *m.* = *-kübel.* -schemel, -s, -, -stuhl, -[e]s, -e †, *m.* mjölkpall.

melkbar = *melk.*

Melke, 0, *f.* mjölkning.

melklen, -te, *ge-t* el. ✱ *milk(s)t, molk, mölke, gemolken, milk*, *tr.* och *itr. h.* mjölka.

Melker, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* mjölkkarl, mjölkpiga, mjölkerska.

Melkerei, -en, *f.* 1. mjölkning. 2. mäjeri.

Melodei, **Melodie**, -en, *f.* melodi.

melodiös, **melodisch**, *a.* melodisk.

Melone, -n, *f.* melon. -n... Ex. ~kern, -[e]s, -e, *m.* melonkärna.

Meltau, -[e]s, 0, *m.* mjöldagg.

Memme, -n, *f.* fegling, pultron, kruka.

memmenhaft, **memmisch**, *a.* feg, krukaktig.

Memoiren, *plur.* memoarer, minnen, hågkomster, anteckningar.

Memorándlum, -um[s], -a el. -en, *n.* promemoria, minnesanteckning.

Memoriál, -[e]s, -e el. -ien, *n.* memorial, a) inlaga, b) dagbok, kladd.

memoriérlen, -te, -t, *tr.* lära sig utantill.

Menáge, -n, *f.* 1. hushåll, hushållning. 2.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

mathämtare. 3. bordställ. **-n...** Ex. **~gestell**, -[e]s, -e, n. bordställ. **~korb**, -[e]s, -e †, m. mathämtare.

Menagerie, -en, f. menageri.

menagieriren, -te, -t, I. tr. hushålla med. II. *Sich* ~ iakttaga måtta, vara försigtig.

Meng... Ex. **-futter**, -s, 0, n. blandfoder. **-korn**, -[e]s, 0, n. blandsäd.

Menge, -n, f. mängd. *Die ~ muss es bringen:* det är mängden, som gör det. *Das* el. *dessen* el. *davon haben wir die ~* vi hafva godt om sådant. *Solche Fehler sind die ~ darin:* en mängd, talrika sådana fel finnas däri.

mengeln, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. i små portioner sammanblanda. 2. mångla.

mengliren, -te, ge-t, I. tr. blanda, sammanblanda, hoprörra. II. *Sich* ~ blandas, blanda sig. **Mengung**, f.

Menger, -s, -, m. **~in**, -nen, f. en som blandar, rör ihop.

Mengerei, -en, f. blandning, hoprörande.

Mengler, -s, -, m. 1. en som blandar sig i allt. 2. mångare.

Mengsel, -s, -, n. blandning, röra.

Mennig, -[e]s, -e, m. **Mennige**, -n, f. mönja.

mennigiren, -te, ge-t, tr. måla med mönja.

Mensch, I. -en, -en, m. människa. II. -es, -er, n. kvinsperson, stycke, sköka. **-würdung**, 0, f. människoblifvande. **-en...** Ex. **~affe**, -n, -n, m. människolik apa. **~ähnlich**, a. människolik. **~alter**, -s, -, n. människoålder. **~art**, -en, f. 1. människoslag, människoras. 2. mänskors sätt, sed. **~beifall**, -[e]s, 0, m. mänskors bifall. **~blut**, -[e]s, 0, n. människoblod. **~feind**, -[e]s, -e, m. människofiende, människoföraktare, misantrop. **~feindlich**, a. människoföraktande. **~feindlichkeit**, 0, f. människoförakt. **~fleisch**, -es, 0, n. människokött. **~fressend**, a. människoätande. **~fresser**, -s, -, m. människoätare. **~freund**, -[e]s, -e, m. människovän. **~freundlich**, a. människovänlig, välvillig. **~freundlichkeit**, 0, f. människovänlighet, välvilja. **~furcht**, 0, f. människofruktan. **~gedenken**, n. blott i förbindelsen: *seit ~* i mannaminne. **~geist**, -[e]s, -er, m. människoande. **~geschlecht**, -[e]s, 0, n. människoslägte. **~gestalt**, -en, f. människogestalt. **~gewühl**, -[e]s, 0, n. människovimmel. **~gunst**, 0, f. människogunst. **~hass**, -es, 0, m. människohat. **~hasser**, -s, -, m. människohatare. **~kenner**, -s, -, m. människokännare. **~kind**, -[e]s, -er, n. människobarn. **~leer**, a. människotom. **~liebe**, 0, f. människokärlek. **~lo[e]s**, -es, -e, n. människans lott, bestämmelse. **~menge**, -n, f. människomassa, mängd. **~möglich**, a. möjlig för människor. **~mord**, -[e]s, -e, m. mord, blodbad. **~pocks**, -n, f. människokoppa. **~recht**, -[e]s, 0, n. människans naturliga rättigheter. **~satzung**, -en, f. människostadga. **~sauger**, **~schinder**, -s, -, m. blodsugare. **~scheu**, I. a. folkskygg. II. 0, f. folkskygghet. **~schlag**, -[e]s, -e †, m. människoslag. **~seele**, -n, f. människosjäl. **~sohn**, -[e]s, -e †, m. människoson, i abt människans son. **~stimme**, -n, f. människoröst. **~verstand**, -[e]s, 0, m. människoförstånd. **~volk**, -[e]s, 0, n. människoslägte. **~werk**, -[e]s, -e, n. människoverk. **~wert[h]**, -[e]s, 0, m. människovärde. **~würde**, -n, f. mänsklig värdighet. **~würdig**, a. värdig en människa.

Menschenant[h]lüm, -[e]s, 0, n. mänsklighet, a) människoslägte, b) humanitet.

Menschheit, 0, f. 1. mänsklighet, a) människoslägte, b) egenskap af människa. 2. människomassa.

menschheitlich, a. mänsklig, mänsklighets-.

menschlich, a. mänsklig.

Menschlichkeit, -en, f. mänsklighet.

Menschling, -[e]s, -e, m. liten, obetydlig människa.

Mensel, **Mensul**, -n, f. altarbord.

Mensúr, -en, f. 1. mus. takt. 2. orgelpipornas groflek. 3. fakt. de fäktandes plats på visst afstånd från hvarandra. 4. duell.

Menú, -s, -s, n. matsedel.

Menuétt, -[e]s, -e, n. och m. menuett.

Mergel, -s, -, m. märgel. **-ärtig**, a. märgelartad. **-grube**, -n, f. märgelgrop. **-schiefer**, -s, 0, m. märgelskiffer. **-then**, -[e]s, -e, m. märgellera.

mergelig, a. märgelaktig.

mergeln, -te, ge-t, tr. märgla, göda med märgel.

Meridián, -[e]s, -e, m. meridian, middagslinie.

Merino, -[s], -s, m. 1. merinofår. 2. merinoull. 3. merinotyg.

Merk, -[e]s, -e, m. märke. *Ein ~chen:* litet grand, en smula. **-eisen**, -s, -, n. stämpel. **-mal**, -[e]s, -e el. -er †, n. märke. **-pfahl**, -[e]s, -e †, m. påle som tjänar till märke. **-wort**, -[e]s, -e el. -er †, n. ord som man bör lägga märke till, minnas. **-würdig**, a. märkvärdig. **-würdigkeit**, -en, f. märkvärdighet. **-zeichen**, -s, -, n. märke, kännemärke.

merkbar, a. märkbar.

merken, -te, ge-t, I. tr. 1. märka, förse med märke. 2. anteckna. 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ lägga ngt på minnet, komma ihog ngt. *Die Regel ist leicht zu ~* regeln är lätt att minnas. *Wohl gemerkt!* märk väl! 4. *Etw.* el. (itr. h.) *auf etw.* (ack.) ~ gifva akt på, lägga märke till ngt. 5. märka, observera, iakttaga, förstå. *Jmdn ~ lassen, dass ...* låta ngn förstå, att ... *Lass dir nichts ~!* låt ingen märka ngt!

merkens... Ex. **-wert[h]**, a. märklig, märkvärdig, minnesvärd.

Merker, -s, -, m. 1. person som märker, ger akt på, antecknar ngt. 2. förmåga att mär-

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

ka, väderkorn, t. ex. *den richtigen ~ haben:* hafva godt väderkorn, fin näsa.
merklich, *a.* märkbar, lätt att märka, i ögonen fallande.
Merle, *-n, f.* trast.
Merz... Ex. **-knh**, *-e* †, *f.* **-schaf**, *-[e]s, -e, n.* ko, får som afskiljes från hjorden till slagt el. försäljning.
merzlen, *-[es]t, -te, ge-t = ausmerzen.*
mesobánt, *a.* dålig, ond, elak.
Messner, *-s, -, m.* 1. kyrkobetjänt, klockare. 2. präst som förrättar mässan.
Mess... jfr *Messe* och *messen.* **-amt**, *-[e]s, -er* †, *n.* mässa, högmässa. **-bericht**, *-[e]s, -e, m.* marknadsberättelse. **-besucher**, *-s, -, m.* marknadsbesökande. **-brief**, *-[e]s, -e, m.* 1. vid en marknad betalbar växel. 2. mätebref. **-buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* 1. mässbok. 2. handel. bok öfver på en marknad gjorda affärer. **-bude**, *-n, f.* marknadsstånd. **-diener**, *-s, -, m.* vid mässan biträdande kyrkobetjänt, klockare. **-freiheit**, *-en, f.* marknadsprivilegium. **-fremde(r)**, (adj. böjn.) *m.* främmande marknadsbesökande, marknadsfrämmande. **-gefäss**, *-es, -e, n.* vid mässan användt kärl. **-geld**, *-[e]s, 0, n.* 1. = *Marktgeld.* 2. mätarpengar. **-gerät[h]**, *-[e]s, -e, n.* vid mässan använd sak. **-geschenk**, *-[e]s, -e, n.* marknadsgåfva. **-gewand**, *-[e]s, -er* †, *n.* mässkrud. **-gut**, *-[e]s, -er* †, *n.* marknadsvara. **-hemd**, *-[e]s, -en, n.* mässkjorta. **-kette**, *-n, f.* landtmätarkedja. **-kunde**, *0, f.* landtmäteri. **-leute**, *plur.* marknadsfolk. **-lieferung**, *-en, f.* marknadsleverans. **-opfer**, *-s, -, n.* mässoffer. **-platz**, *-es, -e* †, *m.* marknadsplats. **-priester**, *-s, -, m.* präst som förrättar mässan. **-ru-t[h]e**, *-n, f.* mätstång. **-schnur**, *-e* †, *f.* mätsnöre. **-stab**, *-[e]s, -e* †, *m.* landtmätarstång. **-stange** = *-rute.* **-steck** = *-stab.* **-tisch**, *-es, -e, m.* landtmätartafla. **-tuch**, *-[e]s, -er* †, *n.* korporale (vigd duk, på hvilken hostian ställes under mässan). **-wechsel**, *-s, -, m.* = *-brief 1.* **-wein**, *-[e]s, -e, m.* nattvardsvin. **-zeit**, *-en, f.* marknad(stid).
messbár, *a.* mätbar.
Messbarkeit, *0, f.* mätbarhet.
Messe, *-n, f.* 1. mässa. 2. marknad. Sms. se *Mess...*
messen, *miss[es]t, misst, mass, mässe, gemessen, miss* el. ✱ *messe,* I. *tr.* och *sich* ~ mäta (sig). jfr *gemessen.* II. *itr. h.* vara lång, bred o. s. v., t. ex. *er misst sechs Fuss:* han är sex fot lång. **Messung**, *f.*
1. **Messer**, *-s, -, m.* mätande person el. verktyg hvarmed man mäter, mätare, mått.
2. **Messer**, *-s, -, n.* knif. F bildl. *das grosse ~ gebrauchen* el. *handhaben:* uppduka historier, taga till så att det förslår, jfr *aufschneiden II.* **-bänkchen**, *-s, -, n.* knifställ. **-besteck**, *-[e]s, -e, n.* knifetui. **-griff**, *-[e]s, -e, m.* **-heft**, *-[e]s, -e, n.* knifskaft. **-klinge**, *-n, f.* knifblad. **-schneide**, *-n, f.* knifeggen. **-schmied**, *-[e]s, -e, m.* knifsmed.
Messerer, *-s, -, m.* knifsmed.
messiánisch, *a.* messianisk.
Messing, *-[e]s, -e, n.* och ✱ *m.* mässing. **-blech**, *-[e]s, -e, n.* mässingsbleck, mässingsplåt. **-draht**, *-[e]s, -e* †, *m.* mässingstråd. **-geschirr**, *-[e]s, -e, n.* mässingssak. **-giesserei**, *-en, f.* mässingsgjuteri. **-hammer**, *-s, -*†, *m.* ⚙ 1. hammare att slå mässingsplåt med. 2. mässingsbruk, mässingsugn. **-hütte**, *-n, f.* mässingsbruk. **-platte**, *-n, f.* mässingsplåt. **-schläger**, *-s, -, -schmied*, *-[e], -e, m.* mässingsslagare. **-wa[a]re**, *-n, f.* mässingsvara.
messinge[r]n, *a.* af mässing, mässings-.
Messner se *Mesner.*
Meste, *-n, f.* 1. ett fruktmått, ungef. kappe. 2. ask, låda.
Mestíze, *-n, -n, m.* mestis.
Met, *-[e]s, -e, m.* mjöd.
Metáll, *-[e], -e, n.* metall. **-ader**, *-n, f.* metallåder. **-arbeiter**, *-s, -, m.* metallarbetare. **-arm**, *a.* metallfattig. **-geld**, *-[e]s, 0, n.* klingande mynt. **-reich**, *a.* metallrik.
metállen, *a.* af metall, metall-.
metállisch, *a.* metallisk.
metallisíeren, *-te, -t, tr.* förvandla till, uppblanda med metall, gifva ett metalliskt utseende, metallglans åt.
Metamorphóse, *-n, f.* metamorfos, förändring.
Metápher (kort **a**), *-n, f.* metafor, bild, bildligt uttryck, talesätt.
metaphórisch, *a.* metaforisk, bildlig.
metaphorisíeren, *-te, -t, itr. h.* använda bilder, ett bildligt framställningssätt.
Metaphysík (afv. - - ⁄ -), *0, f.* metafysik.
Meteór, *-[e]s, -e, n.* och ✱ *m.* meteor. **-eisen**, *-s, 0, n.* meteorjärn. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* meteoraten. **-stern**, *-[e]s, -e, m.* meteor, stjärnfall.
meteórhaft, **meteórisch**, *a.* meteorisk.
Meter, *-s, -, m.* och *n.* meter. **-mäss**, *-es, -e, n.* metermått.
Meth se *Met.*
Methóde, *-n, f.* metod, sätt.
methódisch, *a.* metodisk, planmässig.
Methodist, *-en, -en, m.* metodist. **-en...** Ex. **~prediger**, *-s, -, m.* metodistpräst.
methodístisch, *a.* metodistisk.
Metiór, *-s, -e, n.* handtverk, yrke, sysselsättning.
Métrik, *-en, f.* metrik.
métrisch, *a.* metrisk.
Metropóle, *-n, f.* metropol.
Metropolít, *-en, -en, m.* metropolit.
Métrum, *-um[s], -a* el. *-en, n.* meter, versmått.
Mett... Ex. **-gut**, *-[e]s, 0, n.* korfmat till metvurst. **-wurst**, *-e* †, *f.* metvurst.
Mette, *-n, f.* ottesång.
1. **Metze**, *-n, f.* sköka.
2. **Metze**, *-n, f.* ungef. kappe (8,44 liter). **-n...** Ex. **~weise**, *adv.* kappvis.

* äkta sme. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Metzeléi, *-en, f.* blodbad, massakar.
metzeln, *-te, ge-t, tr.* slagta, nedsabla, nedhugga.
Metzge, *-n, f.* slagteri.
metzgen, *-ete, ge-et, tr.* slagta.
Metzger, *-s, -, m.* slagtare, **~in**, *-nen, f.* slagtarhustru. **-gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* gagnlös, fåfäng gång. **-hund**, -[*e*]*s*, *-e, m.* slagtarhund.
Metzgeréi, *-en, f.* slagteri.
metzgerhaft, *a.* slagtarlik.
metzgern, *-te, ge-t, tr.* slagta.
Metzner, *-s, -, m.* mjölnardräng.
Meuchel... Ex. **-mord**, -[*e*]*s*, *-e, m.* lönnmord. **-morden**, *-ete, ge-et, tr.* lönnmörda. **-mörder**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* lönnmördare, lönnmörderska. **-mörderisch**, *a.* lönnmördande, lönnmördare-.
Meucheléi, *-en, f.* försåt, lömskhet.
meuchelisch, *a.* försåtlig, lömsk.
meucheln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* lönnmörda.
Meuchler = *Meuchelmörder.*
meuchlerisch, *a.* 1. = *meuchelisch.* 2. = *meuchelmörderisch.*
meuchlings, *adv.* försåtligt, lömskt.
meuchlisch se *meuchelisch.*
Meute, *-n, f.* samtlige vid en jagt använde hundar, hundskara; i allmh. skara, trupp, band, vanl. förakt.
Meuter, *-s, -, m.* en som gör myteri, upprorisk, upprorsman.
Meuteréi, *-en, f.* myteri.
Meuterer se *Meuter.*
meuterisch, *a.* upprorisk, myteri-.
meutern, *-te, ge-t, itr. h.* göra myteri.
Mewe se *Möwe.*
mhd., förkorta. = *mittelhochdeutsch:* medelhögtysk (mht.).
Miásma, *-a*[*s*], *-en, n.* miasma, smittämne, smittosam, osund dunst.
miáu, *interj.* jam!
miáuen, *-te, -t, itr. h.* jama.
Michaéli[*s*], obøjl. *subst.* den hel. Mikaels dag (29:e sept.), mikaelsmässa, mickelsmässa. **-s...** Ex. **~fest**, -[*e*]*s*, *-e, n.* **~messe**, *-n, f.* **~tag**, -[*e*]*s*, *-e, m.* = *Michaelis.*
Michel, *-s, -, m.* 1. *npr.* Mikael. 2. enfaldig person, tölp. *Der deutsche ~* personifiering af den tyska själfbelåtenheten, enfalden, inskränktheten, beundran för det utländska m. m. **-s...** se *Michaelis...*
Micheléi, *-en, f.* tysk själfbelåtenhet m. m. se *Michel 2.*
Mieder, *-s, -, n.* lif, snörlif.
Miene, *-n, f.* min. *~ zu etw. machen:* göra min af att vilja företaga ngt. **-n...** Ex. **~spiel**, -[*e*]*s*, 0, *n.* minspel.
Miere, *-n, f.* bot. nörel (Alsine).
Mies se *Miez.* **-muschel**, *-n, f.* zool. blåmussla (Mytilus edulis).
Miet... jfr *3. Miete* och *mieten.* Ex. **-bedingung**, *-en, f.* hyres-, arrendevilkor. **-frau**, *-en, f.* 1. (hyres)värdinna. 2. kvinlig hyresgäst. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* städja. **-herr**, *-n, -en, m.* 1. hyresvärd. 2. hyresgäst af herreklassen. **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e, m.* läjd dräng, legodräng. **-kontrakt**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hyres-, arrendekontrakt. **-kutsche**, *-n, f.* åkardroska. **-kutscher**, *-s, -, m.* hyrkusk, åkare. **-lakai**, *-en* el. *-s, -en, m.* hyrlakej. **-leute**, *plur.* hyresfolk. **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* hyresgäst. **-preis**, *-es, -e, m.* hyra, arrende. **-soldat**, *-en, -en, m.* läjd soldat, legoknekt. **-truppe**, *-n, f.* legotrupp. **-vertrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* = *-kontrakt.* **-wagen**, *-s,* -[†], *m.* hyrvagn. **-weise**, *adv.* mot hyra. **-wohnung**, *-en, f.* hyrd bostad, våning. **-zeit**, *-en, f.* tid som ett hyres- el. arrendekontrakt räcker. **-zettel**, *-s, -, m.* anslag om uthyrning. **-zins**, *-es, -en, m.* hyra.
miethbar, *a.* som kan hyras.
1. Miete, *-n, f.* zool. kvalster (Acarus).
2. Miete, *-n, f.* åkerbr. dös, stack.
3. Miete, *-n, f.* hyra, arrende; städja, städsel. *Zur ~ geben:* hyra ut, arrendera bort, *in einem Hause zur ~ wohnen:* hyra i ett hus; *Kauf bricht ~* köp bryter kontrakt.
mieten, *-ete, ge-et, tr.* hyra, arrendera; städja. **Mietung**, *f.*
Mieter, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* hyresgäst.
Mieth... se *Miet...*
Mietling, -[*e*]*s*, *-e, m.* vanl. förakt. läjd person, legodräng, fal person. **-s...** Ex. **~schar**, *-en, f.* läjd skara, skara legodrängar.
Miets... se *Miet...*
Miez[*e*], *-en, f.* kisse.
Migräne, 0, *f.* migrän.
Mikroskóp, -[*e*]*s*, *-e, n.* mikroskop.
mikroskópisch, *a.* mikroskopisk.
Milán, -[*e*]*s*, *-e, m.* **Miláne**, *-n, f.* zool. glada (Milvus regalis).
Milbe, *-n, f.* zool. kvalster (Acarus).
milbig, *a.* full af kvalster.
Milch, 0, *f.* mjölk. **-ader**, *-n, f.* mjölkåder. **-bart** = *Flaumbart.* **-brei**, -[*e*]*s*, 0, *m.* gröt kokt med mjölk, hvit gröt. **-brot**, -[*e*]*s*, *-e, n.* bröd bakadt med mjölk, smörbröd. **-bruder**, *-s,* -†, *m.* 1. dibroder. 2. F mjölkvän, som tycker om mjölk(rätter). **-frau**, *-en, f.* mjölkmadam, mjölkbud. **-gefäss**, *-es, -e, n.* mjölkkärl. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* mjölkglas. **-handel**, *-s,* 0, *m.* mjölkmagasin. **-kaffee**, *-s,* 0, *m.* kaffe med mjölk, café au lait. **-kammer**, *-n, f.* mjölkkammare. **-keller**, *-s, -, m.* mjölkkällare. **-kost**, 0, *f.* mjölkmat. **-kuh**, *-e* †, *f.* mjölkko. **-kur**, *-en, f.* mjölkkur. **-mädchen**, *-s, -, n.* **-mägd**, *-e* †, *f.* 1. ladugårdspiga, mäjerska. 2. mjölkbud. **-rahm**, -[*e*]*s*, 0, *m.* grädde. **-reis**, *-es,* 0, *m.* risgrynsgröt. **-schrank**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mjölkskåp. **-schüssel**, *-n, f.* mjölkfat. **-schwester**, *-n, f.* 1. disyster. 2. F mjölkvän. **-seihe**, *-n, f.* **-sieb**, -[*e*]*s*, *-e, n.* mjölksil. **-speise**, *-n, f.* mjölkmat. **-strásse**, 0, *f.* vintergata. **-suppe**, *-n,*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

f. (mjölk)välling. **-topf**, -[e]s, -e †, *m.* mjölkmugg, tillbringare; mjölkpanna. **-tuch**, -[e]s, -er †, *n.* silduk. **-weiss**, *a.* mjölkhvit. **-wirt[h]schaft**, -en, *f.* mäjeri. **-zahn**, -[e]s, -e †, *m.* mjölktand.

1. milchen, *-te, ge-t, itr. h.* mjölka, gifva mjölk.

2. milchen, *a.* 1. mjölkande. 2. mjölklik, mjölkartad, mjölkfärgad. 3. af mjölk, mjölk-.

Milcher, *-s, -, m.* mjölkfisk.

milchern = *2. milchen.*

milchhaft, milchicht, milchig = *2. milchen 2.*

Milchner = *Milcher.*

mild[e], *a.* 1. mild; lindrig. *~e Gabe:* almosa. *~e Stiftung:* mild stiftelse, barmhertighetsinrättning. 2. mjuk. 3. frikostig. **-herzig**, *a.* 1. mild, öm, kärleksfull. 2. barmhertig. **-herzigkeit**, 0, *f.* mildhet m. m. se föreg. **-reich**, *a.* frikostig. **-thätig**, *a.* välgörande, barmhertig. **-thätigkeit**, 0, *f.* välgörenhet, barmhertighet.

Milde, 0, *f.* mildhet m. m. se *mild.*

milder||n, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* mildra(s), förmildra(s), lindra(s). **Milderung**, *f.*

Mildheit, Mildigkeit = *Milde.*

mildiglich, *adv.* mildt m. m. se *mild.*

Militär, I. -[e]s, -s el. -e, *m.* militär, soldat. II. -[e]s, 0, *n.* militär, krigsstånd, här. **-anwärter**, -s, -, *m.* militäraspirant (gammal militär, som är aspirant till en civil befattning). **-arzt**, -[e]s, -e †, *m.* militärläkare. **-dienst**, -[e]s, -e, *m.* krigstjänst. **-dienstfrei**, *a.* fri från krigstjänst. **-dienstpflicht**, 0, *f.* värnepligt. **-fromm**, *a.* inriden och skottvan (om hästar). **-gericht**, -[e]s, -e, *n.* krigsrätt. **-stand**, -[e]s, 0, *m.* 1. soldatstånd. 2. militär, här.

militärisch, *a.* militärisk.

Miliz, -en, *f.* milis.

milli... Ex. **-gramm**, (böja. se *Gramm*) *n.* milligram. **-meter**, -s, -, *m.* och *n.* millimeter.

Milliárde, -n, *f.* milliard.

Million, -en, *f.* million.

millionär, -[e]s, -e, *m.* millionär.

millión[s]t, *a.* (ordningstal) millionde.

millión[s]tel, -s, -, *n.* milliondel.

Milz, -en, *f.* mjälte. **-brand**, -[e]s, 0, *m.* mjältbrand. **-brandig**, *a.* lidande af mjältbrand. **-krank**, *a.* mjältsjuk. **-los**, *a.* utan mjälte. **-stechen**, -s, 0, *n.* mjälthugg. **-sucht**, 0, *f.* mjältsjuka. **-süchtig**, *a.* mjältsjuk.

Mime, -n, -n, *m.* skådespelare.

Mimik, 0, *f.* mimik.

Mimiker, -s, -, *m.* mimiker.

mimisch, *a.* mimisk.

Minarét, -[e]s, -s el. -e, *n.* minaret.

minder, *a.* stundom oböjd, mindre, ringare. **-betrag**, -[e]s, -e †, *m.* brist, felräkning. **-einnahme**, -n, *f.* mindre inkomst, brist. **-jährig**, *a.* minderårig. **-jährigkeit**, 0, *f.* minderårighet. **-zahl**, -en, *f.* mindretal, minoritet.

Minderheit, -en, *f.* minoritet.

minder||n, *-te, ge-t.* I. *tr.* minska, förminska; vid stickning: taga ihop. II. *Sich ~* minskas, blifva mindre, färre. **Minderung**, *f.*

mindest, *a.* minst, ringast. *Zum ~en* el. *aufs ~e* el. *zu ~* åtminstone. *Nicht im ~en:* ingalunda, ej på ngt vis. **-betrag**, -[e]s, -e †, *m.* minsta beloppet, minimum. **-bietend**, *a.* minst-, lägstbjudande. **-fordernd**, *a.* minst fordrande.

1. Mine, -[n]s, -n, *f.* *npr.* Mina.

2. Mine, -n, *f.* mina. **-n...** Ex. **~bau**, -[e]s, -ten, *m.* minbyggnad, mingräfning. **~gräber**, -s, -, *m.* mingräfvare. **~krieg**, -[e]s, -e, *m.* minkrig.

Minerál, -[e]s, -e el. -ien, *n.* mineral. **-bad**, -[e]s, -er †, *n.* mineralvattensbad. **-quelle**, -n, *f.* mineralkälla. **-reich**, -[e]s, 0, *n.* mineralrike. **-wasser**, -s, -, *n.* mineralvatten. **-ien...** Ex. **~kabinett**, -[e]s, -e, *n.* mineraliekabinett, mineraliesamling.

mineráliech, *a.* mineral-.

Mineralóg, -en, -en, *m.* mineralog.

Mineralogie, -en, *f.* mineralogi.

mineralógisch, *a.* mineralogisk.

Miniatúr, -en, *f.* miniatyr. **-ausgabe**, -n, *f.* miniatyrupplaga. **-bild**, -[e]s, -er, **-gemälde**, -s, -, *n.* miniatyrporträtt, miniatyrmålning. **-maler**, -s, -, *m.* miniatyrmålare. **-malerei**, -en, *f.* miniatyrmålning.

Minér... Ex. **-kunst**, 0, *f.* mineringskonst.

minér||en, *-te, -t, tr.* minera.

Minérer, -s, -, *m.* minör.

Minim||um, *-um[s], -a, n.* minimum.

Minister, -s, -, *m.* minister, statsråd. **-krise**, -n, *f.* ministerkris. **-präsident**, -en, -en, *m.* konseljpresident. **-rat[h]**, -[e]s, 0, *m.* konselj. **-verantwortlichkeit**, 0, *f.* statsrådens ansvarighet.

Ministeriál... Ex. **-beamte(r)**, (adj. böja.) *m.* ministeriell tjänsteman.

ministeriéll, *a.* ministeriell.

Ministérium, *-um[s], -en, n.* 1. ministär. 2. departement. 3. prästerskap.

Ministrant, -en, -en, *m.* vid mässan biträdande kyrkobetjänt, klockare.

ministrier||en, *-te, -t, itr. h.* biträda prästen vid mässan.

Minne, 0, *f.* föråldr. och poet. kärlek. **-dichter**, -s, -, *m.* erotisk skald, minnesångare. **-glück**, -[e]s, 0, *n.* kärlekslycka. **-lied**, -[e]s, -er, *n.* kärlekskväde, erotisk sång. **-preis**, -es, 0, *m.* kärlekslön. **-sang**, -[e]s, 0, *m.* kärleksdiktning, minnesång. **-sänger**, **-singer**, -s, -, *m.* minnesångare. **-sold**, -[e]s, 0, *m.* kärlekslön.

minn||en, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* föråldr. och poet. älska, hylla, dyrka.

minnesäm, *a.* älsklig, huld, ljuf.

minnig[lich], *a.* 1. = föreg. 2. älskande, uppfyld af kärlek; adv. med kärlek.

minoréna, *a.* minderårig.

Minorennität, 0, *f.* minderårighet.

Minorít, -en, -en, *m.* minorit(ermunk).

Minorität, -en, *f.* mindretal, minoritet.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ‡ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Minstrel, -*s*, -*s*, *m*. skald, bard.
Minuénd, -*en*, -*en*, *m*. minuend.
Minúskel, -*n*, *f*. minuskel, liten bokstaf.
Minúte, -*n*, *f*. minut. -**n...** Ex. ~**lang**, *a*. som räcker en minut. ~**uhr**, -*en*, *f*. minutur. ~**weise**, *adv*. minutvis. ~**weiser**, ~**zeiger**, -*s*, -, *m*. minutvisare.
Minze, -*n*, *f*. bot. mynta (Mentha).
Mirabélle, -*n*, *f*. mirabell.
Mirákel, -*s*, -, *n*. mirakel, under.
Mirte se *Myrte*.
mis- se *miss-*.
Misanthróp, -*en*, -*en*, *m*. misantrop.
misanthrópisch, *a*. misantropisk.
Miscelláneen, **Miscéllen**, *plur*. blandade ämnen, hvarjehanda, plockgods.
Misch... Ex. -**ärt**, -*en*, *f*. blandad art, ras, bastard, blandning. -**ehe**, -*n*, *f*. äktenskap mellan olika trosbekännare. -**farbe**, -*n*, *f*. sammansatt färg. -**futter**, -*s*, 0, *n*. blandfoder. -**gefäss**, -*es*, -*e*, *n*. blandningskärl. -**korn**, -[*e*]*s*, 0, *n*. blandsäd. -**masch**, -*es*, -*e*, *m*. och ✱ *n*. mischmasch, röra. -**trank**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. af flera ämnen blandad dryck; mixtur. -**volk**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. blandfolk.
mischbär, *a*. som kan blandas.
mischlen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge*-*t*, *tr*. och *sich* ~ blanda (sig). *Unter einander* ~ hopblanda, hopröra.
Mischeréi, -*en*, *f*. blandning, röra.
Mischling, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. bastard.
Mischung, -*en*, *f*. blandning, legering, komposition. -**s...** Ex. ~**gewicht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. hem. atomvigt. ~**verwandschaft**, -*en*, *f*. kemisk frändskap.
Misére, -*n*, *f*. klämma, förlägenhet, olycka, elände.
Mispel, -*n*, *f*. bot. mespel (Mespilus).
mise-, *förstafv*. miss-, bildar med verb äkta sms., sällan oäkta sm. *es gefällt ihm* ~. Vid sms. med nomina — utom med subst. verbal., hvilka i allmh. rätta sig efter motsvarande verb — samt med förut sammansatta verb är *miss*- betonadt, t. ex. *Missbrauch*, *missfällig*, sällan *missfä'llig*, *missgeraten*. Vid sms. med enkla verb vacklar oftast betoningen, t. ex. *missdéuten*, *missdéutet*, *zu missdéuten* och *missdeuten*, *missgedeutet*, *misszudeuten* samt ✱ *gemissdeutet*, *zu missdeuten*. Jfr nedanstående sms.
missachten (och - ⁄ -), ° *tr*. missakta, ringakta. **Missachtung** (och - ⁄ -), *f*.
Missál[*e*], -[*e*]*s*, -*en*, *n*. missal, a) mässbok, b) boktryck.
missändern, ° *tr*. ändrande försämra.
miscärten (och - ⁄ -), ° *itr*. *s*. vanartas, urarta.
1. missbehagen, ° *itr*. *h*. misshaga, *jmdm*: ngn.
2. Missbehagen, -*s*, 0, *n*. misshag.
missbehäglich, *a*. misshaglig.
missheileh... = *missbehag...*
misshilden (och - ⁄ -), ° *tr*. missbilda.
Missbildung, -*en*, *f*. missbildning.
missbilligen (och - ⁄ - -), ° *tr*. missbilliga, ogilla. **Missbilligung** (och - ⁄ - -), *f*.
Missbrauch, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. missbruk.
missbrauchen (och - ⁄ -), ° *tr*. och ✱ *itr*. *h*. med gen. missbruka.
missbräuchlich, *a*. beroende på missbruk, oriktig, oegentlig.
Missbund, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. **Missbündnis**[*s*], -*ses*, -*se*, *n*. opassande förening, förbund.
misdeuten (och - ⁄ -), ° *tr*. misstyda. **Missdeutung**, *f*.
missempfehlen, ° *tr*. dåligt vitsorda.
Missempfindung, -*en*, *f*. obehaglig känsla.
missíen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge*-*t*, *tr*. och *itr*. *h*. med gen. sakna, undvara.
Misserfolg, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. dåligt resultat, fiasko.
Missernte, -*n*, *f*. dålig, felslagen skörd, missväxt.
misserziehen, ° *tr*. illa uppfostra.
Missethat, -*en*, *f*. missgärning.
Missethäter, -*s*, -, *m*. missgärningsman, missdådare.
1. missfallen (och - ⁄ -), ° *itr*. *h*. misshaga.
2. Missfallen, -*s*, 0, *n*. misshag.
missfällig (och - ⁄ -), *a*. 1. misshaglig. 2. missbelåten.
Missfarbe, -*n*, *f*. dålig, ful färg.
Missform, -*en*, *f*. ful, vanställande form.
missfühlen, ° *tr*. känna vilse, misstaga sig.
missgebären, ° *itr*. *h*. 1. få missfall. 2. föda ett missfoster.
Missgebilde, -*s*, -, *n*. ful, misslyckad bild.
Missgebrauch se *Missbrauch*.
Missgeburt, -*en*, *f*. 1. missfall. 2. missfoster.
missgefallen se *missfallen*.
Missgefühl, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. 1. oriktig känsla, misstag. 2. obehaglig känsla.
missgelingen se *misslingen*.
missgerathen se *missrathen*.
Missgeschick, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. otur, motgång.
Missgeschöpf, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. missfoster.
Missgestalt, I. -*en*, *f*. 1. ful, missbildad gestalt. 2. missbildning, missfoster. II. = *missgestaltig*.
missgestalten, ° *tr*. missbilda.
missgestaltet, **missgestaltig**, *a*. missbildad, ful, vanställd.
Missglück, -[*e*]*s*, 0, *n*. otur.
missglücken (och - ⁄ -), ° *itr*. *s*. misslyckas.
misgönnen (och - ⁄ -), ° *tr*. missunna, afundas, *jmdm etw*.: ngn ngt.
Missgönner, -*s*, -, *m*. afundsman.
missgreifen (och - ⁄ -), ° *itr*. *h*. gripa, taga miste.
Missgriff, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. missgrepp.
Missgunst, 0, *f*. missunnsamhet, afund.
missgünstig, *a*. missunnsam, afundsam.
misshágen, ° *itr*. *h*. misshaga, *jmdm*: ngn.
misshandeln (och - ⁄ -), ° I. *tr*. misshandla. II. (vanl. ⁄ - -), *itr*. *h*. synda, handla orätt.
Misshandlung (och - ⁄ -), -*en*, *f*. misshandling, misshandel.
Missheirat[*h*], -*en*, *f*. mesalliance.
missheilig, *a*. mishällig, oense.

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haft, *s*. har sett till hjälpverb.

Misshelligkeit, *-en, f.* misshällighet, oenighet.
misshören (och - ⁄ -), * *tr.* och *itr. h.* höra vilse, misstaga sig.
Mission, *-en, f.* mission; värf, uppgift. **-e...** Ex. **~anstalt**, *-en, f.* missionsanstalt. **~gesellschaft**, *-en, f.* missionsförening. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* missionsskola.
Missionär, Missionär, -[e]*s, -e, m.* missionär.
Missjahr, -[e]*s, -e, n.* misswäxtår.
misskennen (och - ⁄ -), * *tr.* misskänna, misstaga sig på.
Missklang, -[e]*s, -e* †, *m.* missljud.
missklingen (och - ⁄ -), * *itr. h.* missljuda.
Misskredit, -[e]*s*, 0, *m.* misskredit.
Misslaune, 0, *f.* dåligt lynne.
Misslaut, -[e]*s, -e, m.* missljud.
misslauten (och - ⁄ -), * *itr. h.* missljuda.
missleiten (och - ⁄ -), * *tr.* vilseleda; förleda.
misslich, *a.* oviss, betänklig, kinkig, farlig.
Misslichkeit, *-en, f.* ovisshet m. m. se föreg.
missliebig, *a.* misshaglig.
Missliebigkeit, 0, *f.* misshaglighet.
misslingen (och - ⁄ -), böjn. se *gelingen*, * *itr. s.* misslyckas.
Missmut[h], -[e]*s*, 0, *m.* missmod.
missmut[h]ig, missmüt[h]ig, *a.* missmodig.
missrät[h]en, * **I.** *itr. s.* misslyckas; vanarta. **II.** *tr. Jmdm etw.* ~ afråda ngn från ngt.
missschaffen, * *tr.* missbilda.
Missschlag, -[e]*s, -e* †, *m.* felslag.
Missstand, -[e]*s*, 0, *m.* missförhållande.
missstimmen (och - ⁄ -), * **I.** *itr. h.* disharmoniera, ej öfverensstämma. **II.** *tr.* väcka, framkalla disharmoni hos, oenighet mellan; försätta i dåligt lynne.
Missstimmung, *-en, f.* disharmoni, oenighet; förstämning, dåligt lynne.
Missthat, Missthäter se *Misseth...*
missthätig, *a.* som föröfvar missgärningar.
missthun, * *itr. h.* handla orätt, synda.
Misston, -[e]*s, -e* †, *m.* falsk ton, missljud, dissonans.
misstönen (och - ⁄ -), * *itr. h.* missljuda.
misstönig, *a.* missljuddande.
1. misstrauen (och - ⁄ -), * *itr. h. Jmdm* ~ misstro, hysa misstro till ngn.
2. Misstrauen, *-s*, 0, *n.* misstroende. ~ *in etw.* (sek.) *setzen:* misstro ngt.
misstrauig, misstrauisch, *a.* misstrogen.
Misstritt, -[e]*s, -e, m.* felsteg.
Missurt[h]eil, -[e]*s, -e, n.* orätt dom, oriktigt omdöme.
Missvergnügen, *-s, -, n.* missnöje.
missvergnügt, *a.* missnöjd.
Missverhältnis[s], *-ses, -se, n.* missförhållande.
Missverstand, -[e]*s*, 0, *m.* **Missverständnis[s]**, *-ses, -se, n.* missförstånd.
missverstehen, * *tr.* missförstå.
Misswachs, *-es*, 0, *m.* misswäxt.
misswachsen (och - ⁄ -), * *itr. s.* växa orätt, på sned, förväxa.
missweisen, * *tr.* och *itr. h.* visa vilse, missvisa.
Missweisung, *-en, f.* missvisning.
misswirken, * *itr. h.* verka skadligt.
misswollen, * *itr. h.* vilja skada.
Misswuchs, *-es, -e* †, *m.* missbildning.
misszieren (och - ⁄ -), * *tr.* vanpryda.
1. Mist, -[e]*s*, 0, *m.* gödsel, dynga; gödselhög. **-boot**, -[e]*s, -e, n.* drifbänk. **-fink**, *-en, -en, m.* **1.** zool. bärgfink (Fringilla montifringilla). **2.** P smutsig person, snusker. **-ferke, -gabel**, *-n, f.* dynggrep. **-haufen**, *-s, -, m.* gödselhög. **-hof**, -[e]*s, -e* †, *m.* gödselstack. **-jauche**, 0, *f.* gödselvatten. **-käfer**, *-s, -, m.* tordyfvel. **-karre**, *-n, f.* gödselkärra. **-lache**, *-n, f.* **-pfui**, -[e]*s, -e, m.* **-pfütze**, *-n, f.* gödselpöl. **-statt**, 0, **-stätte**, *-n, f.* gödselstack.
2. Mist, -[e]*s*, 0, *m.* ⚓ mist, tjocka.
Mistel, *-n, f. -s, -, m.* bot. mistel (Viscum). **-beere**, *-n, f.* mistelbär.
1. mistlen, *-ete, ge-et*, **I.** *tr.* **1.** gödsla. **2.** mocka. **3.** *Blut* ~ träcka blod. **II.** *itr. h.* träcka.
2. mistlen, *-ete, ge-et, opers.* ⚓ blifva, vara tjocka.
1. mistig, *a.* full af gödsel, dyngig.
2. mistig, *a.* ⚓ dimmig.
Misz... se *Misc...*
mit, **I.** *prep.* med dat. **1.** med. **2.** särskilda fall. ~ *etw. geizig sein:* vara snål om ngt. *Was ist* ~ *ihm?* hvad går det åt honom? hur är det fatt med honom? *Es ist* ~ *seiner Freundschaft nur Verstellung:* hans vänskap är blott hycklad. ~ *dem Abend:* på kvällen, från och med kvällen el. i kväll, ~ *heute:* från och med i dag. ~ *ehestem:* så snart sig göra låter, med det snaraste. ~ *funfzehn Jahren heiraten:* gifta sig vid femton års ålder. ~ *einem Male:* på en gång, ~ *dem Schlage zwölf:* på slaget kl. 12. **II.** *adv.* med, t. ex. ~ *dabei sein:* vara med om det.
Mitabgeordnete(r), (adj. böjn.) *m.* meddeputerad, kamrat.
Mitältester(r), (adj. böjn.) *m.* en af de älste, ämbetsbroder i de äldres kollegium.
mitanfassen, *tr.* och *itr. h.* också taga i.
Mitangeklägte(r), Mitangeschuldigte(r), (adj. böjn). *m.* medanklagad, medbrottsling.
mitarbeiten, *itr. h.* medarbeta, medverka.
Mitarbeiter, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* medarbetare, medarbeterska.
mitbegreifen, *tr.* med inbegripa.
mitbekommen, *tr.* **1.** få med sig. **2.** få med af ngt.
mitbelehnen, *tr.* samtidigt beläna.
Mitbesitz, *-es*, 0, *m.* del i egendom.
mitbesitzen, *tr.* hafva del i, vara delägare i.
Mitbesitzer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* del-, medägare, -ägarinna.
mitbeteiligt, *a.* som har del i, är med om, invecklad i ngt, medintresserad.
mitbeten, *itr. h.* bedja med, förena sina böner.
mitbetheiligt se *mitbeteiligt.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

mitbewerben, *sich um etw.* ~ samtidigt söka, eftersträfva ngt, rivalisera om ngt.
Mitbewerber, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* medtäflare, medtäflarinna, rival.
Mitbewerbung, *-en*, *f.* samtidigt sökande, eftersträfvande; egenskap af medtäflare.
Mitbewohner, *-s*, -, *m.* invånare i samma hus, stad m. m.
mitbezahlen, *tr.* och *itr. h.* deltaga i betalningen. *Für jmdn* ~ betala för ngn utom sig sjelf.
mitbringen, *tr.* medföra.
Mitbruder, *-s*, -†, *m.* medbroder, kamrat, nästa.
Mitbrüderschaft, 0, *f.* brödraskap.
Mitbuhler = *Mitbewerber.*
Mitbürger, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* medborgare, medborgarinna.
Mitchrist, *-en*, *-en*, *m.* ~in, *-nen*, *f.* medkristen.
Mitdiener, *-s*, -, *m.* medtjänare.
mitdürfen, *itr. h.* få följa med.
Miteigent[h]ům, *-[e]s*, 0, *n.* del i egendom.
Miteigent[h]ümer, **Miteigner**, *-s*, -, *m.* medägare.
miteinánder, *adv.* med hvarandra, tillsammans.
mitempfinden, *tr.* och *itr. h.* också känna, känna med, sympatisera.
Mitempfindung, *-en*, *f.* medkänsla, sympati.
Miterbe, *-n*, *-n*, *m.* medarfvinge.
miterben, *itr. h.* vara samarfva.
Miterbin, *-nen*, *f.* kvinlig medarfvinge.
miteessen, I. *itr. h.* deltaga i måltiden. II. *tr.* äfven äta, äta med, t. ex. *die Haut* ~ äta skinnet med.
Mitesser, *-s*, -, *m.* 1. ~in, *-nen*, *f.* bordskamrat. 2. hudmask.
mitfahren, *itr. s.* fara, resa, följa med.
1. **mitfasten**, *itr. h.* äfven fasta, deltaga i fastan.
2. **Mitfasten** se *Mittfasten.*
mitfechten, *itr. h.* deltaga i fäktningen.
mitfühlen, *itr. h.* känna med, sympatisera.
mitführen, *tr.* medföra, föra med sig.
Mitgabe, *-n*, *f.* hemgift.
Mitgast, *-[e]s*, *-e* †, *m.* medgäst, samtidig gäst.
mitgeben, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ gifva ngn ngt med. 2. gifva i hemgift.
Mitgebrauch, *-[e]s*, 0, *m.* gemensamt bruk.
Mitgefang[e]ne(r), (adj. böjn.) *m.* medfånge.
Mitgefühl, *-[e]s*, *-e*, *n.* medkänsla, sympati.
mitgehen, *itr. s.* gå med, följa med. F *etw.* ~ *heissen:* taga ngt med sig, stoppa ngt på sig. F *es geht so mit:* det går så tämligen.
mitgeniessen, *tr.* deltaga i njutningen af, varn med om att njuta, att nyttja.
Mitgenoss, *-en*, *-en*, *m.* kamrat.
Mitgenuss, *-es*, 0, *m.* deltagande i njutningen, gemensam njutning.
Mitgeschöpf, *-[e]s*, *-e*, *n.* medskapad varelse.
Mitgesell, *-en*, *-en*, *m.* medgesäll.
Mitgift, *-en*, *f.* hemgift.
Mitglied, *-[e]s*, *-er*, *n.* medlem, ledamot.
Mitgliedschaft, 0, *f.* egenskap af medlem.
mithaben, *tr.* hafva med (sig).
mithalten, *tr.* hålla i med; deltaga i, vara med om; hålla med, vara af samma åsigt.
mithelfen, *itr. h.* hjälpa till.
Mithelfer, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* medhjälpare, medhjälperska.
Mitherausgeber, *-s*, -, *m.* medutgifvare.
Mitherrschaft, 0, *f.* medregentskap, samregering.
Mitherrscher, *-s*, -, *m.* med-, samregent.
mithin, *adv.* alltså, följaktligen.
Mithülfe, 0, *f.* hjälp, samverkan.
Mitinhaber, *-s*, -, *m.* delägare.
mitkämpfen, *itr. h.* kämpa med, deltaga i kampen.
Mitkämpfer, *-s*, -, *m.* stridskamrat.
Mitkläger, *-s*, -, *m.* jur. medpart.
mitkommen, *itr. s.* komma med, följa med.
mitkönnen, *itr. h.* kunna följa med.
mitlachen, *itr. h.* skratta med.
mitlassen, *tr.* låta följa med.
mitlaufen, *itr. s.* springa med; följa med.
Mitlaut, *-[e]s*, *-e*, *m.* gram. medljud.
mitlauten, *itr. h.* medljuda, vara medljudande.
Mitlauter, *-s*, -, *m.* = *Mitlaut.*
Mitleid, *-[e]s*, 0, *n.* medlidande. *-s...* ex. ~**bezeigung**, ~**bezeugung**, *-en*, *f.* ådagaläggande af medlidande, sorgbetygelse. ~**los**, *a.* utan medlidande. ~**lösigkeit**, 0, *f.* brist på medlidande. ~**voll**, *a.* medlidsam.
mitleiden, *itr. h.* lida med.
mitleidens... ex. **-wert[h]**, **-würdig**, *a.* värd medlidande.
Mitleidenschaft, 0, *f.* gemensamhet i lidande. *Jmdn in* ~ *ziehen:* påverka ngn, så att han lider med. *Zur* ~ *ziehen:* dela hördor med.
mitleidig, *a.* medlidsam.
mitlernen, *tr.* samtidigt lära sig.
mitlesen, *tr.* läsa tillsammans med ngn annan.
Mitleser, *-s*, -, *m.* medprenumerant på en tidning.
mitmachen, I. *tr.* vara med om, deltaga i, genomgå. II. *itr. s.* F följa, resa med.
Mitmensch, *-en*, *-en*, *m.* medmänniska.
mitmögen, *itr. h.* vilja följa med.
mitmüssen, *itr. h.* vara tvungen att följa med.
mitnehmen, *tr.* 1. medtaga, a) medföra, b) ej öfverhoppa, c) gå illa åt. 2. *Eine Stunde* ~ deltaga i en lektion.
mitnichten, *adv.* ingalunda.
Mitpächter, *-s*, -, *m.* medarrendator.
Mitra, *-as* el. *-en*, *f.* mitra, biskopsmössa.
Mitralléuse, *-n*, *f.* mitraljös.
mitrechnen, I. *tr.* 1. samtidigt räkna, hjälpa till att räkna. 2. medräkna, inberäkna. II. *itr. h.* medräknas, komma med i räkningen.
mitreden, *itr. h.* deltaga, blanda sig i samtalet. *Ein Wort mitzureden haben:* vilja ha ett ord med i laget.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Mitregent, *-en, -en, m.* medregent.
mitreisen, *itr. s.* resa med.
mitreiten, *itr. s.* rida med, följa med till häst.
mitsämmen, *adv.* tillsammans, gemensamt.
mitsám[m]t, *prep.* med dat. tillika med.
mitschicken, *tr.* skicka med.
mitschleppen, *tr.* medsläpa.
mitschreiben, *itr. h.* och *tr.* skrifva med på samma gång som en annan, äfven anteckna.
Mitschuld, 0, *f.* egenskap af medskyldig, medbrottslighet.
mitschuldig, *a.* medskyldig.
Mitschuldner, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* medgäldenär.
Mitschüler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* medlärjunge, (skol)kamrat.
Mitschwester, *-n, f.* medsyster.
mitsein, *itr. s.* vara med.
mitsingen, *itr. h.* och *tr.* deltaga i sången, sjunga med, ackompanjera.
mitsollen, *itr. h.* skola följa med.
mitspeisen, *itr. h.* och *tr.* äta med, på samma gång.
mitspielen, *itr. h.* och *tr.* 1. deltaga i leken, leka med. F bild. *nicht mehr* ~ ej vilja vara med längre. 2. *Jmdm arg, hart, grausam, schlimm, übel* ~ gå illa åt ngn.
Mitspieler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* medspelare.
mitsprechen = *mitreden.*
mitstimmen, *itr. h.* deltaga i omröstningen.
mitstreiten, *itr. h.* deltaga i striden, kämpa med.
Mitstreiter, *-s, -, m.* stridskamrat.
Mittag, -[*e*]*s, -e, m.* middag. **-s...** Ex. ~**blume**, *-n, f.* bot. isört (Mesembryanthemum). ~**bret**, -[*e*]*s*, 0, ~**essen**, *-s, -, n.* middag(småltid). ~**gast**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* middagsgäst. ~**gegend**, *-en, f.* söder, sydlig trakt. ~**gesellschaft**, *-en, f.* 1. middagssällskap. 2. middagsbjudning. ~**glut[h]**, ~**hitze**, 0, *f.* middagshetta. ~**höhe**, 0, *f.* middagshöjd. ~**kreis**, *-es, -e, m.* middagskrets, meridian. ~**mahl**, -[*e*]*s, -e* el. *-er* †, *n.* middagsmål. ~**mahlzeit**, *-en, f.* middagsmåltid. ~**predigt**, *-en, f.* predikan midt på dagen. ~**ruhe**, *-n, f.* 1. middagshvila. 2. middagsrast. ~**schlaf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ofta dim. ~**schläfchen**, *-s, -, n.* middagssömn, middagslur. ~**sonne**, 0, *f.* middagssol. ~**stunde**, *-n, f.* middagstimme. ~**tafel**, *-n, f.* middagstaffel. ~**tisch**, *-es, -e, m.* middagsbord. ~**wärts**, *adv.* sydvart, åt söder. ~**zeit**, *-en, f.* middagetid.
mittägig, mittäglich, *a.* 1. middags-. 2. sydlig.
mittags, *adv.* om middagarne, vid middagstiden.
mittanzen, *itr. h.* deltaga i dansen, dansa med.
Mittänzer, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* annan deltagare i dansen.
Mitte, *-n, f.* midt. ~ *Januar:* i medio af januari. *In unserer* ~ midt ibland oss. *In die* ~ *nehmen:* taga emellan sig. **-funfziger**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* en som är omkring 55 år, på femtiotalet. Ofr. sms. se nedan.
mittelbar, *a.* möjlig att meddela, meddelbar; om sjukdomar: smittosam.
Mittelbarkeit, 0, *f.* möjlighet att meddela; smittosam karaktär, jfr föreg.
mitteilen, *tr.* och *sich* ~ meddela (sig).
mitteilsam, *a.* meddelsam.
Mitteilung, *-en, f.* meddelande.
mittel, I. *a.* i midten befintlig, mellanliggande, mellerst, mellan-, medel-, medelmåttig. II. *-s, -, n.* 1. det mellanliggande, midt, medeltal, genomskärning. Bild. *ins* ~ *treten* el. *sich ins* ~ *legen* el. *schlagen:* träda emellan, förmedla. 2. medel. **-afrika**, *-s*, 0, *n. npr.* Central-, Inre Afrika. **-alter**, *-s*, 0, *n.* medeltid. **-alterlich**, *a.* medeltida, medeltids-. **-art**, *-en, f.* mellanart, mellansort, medelsort. **-bürgerschule**, *-n, f.* ett slags högre folkskola. **-deutschland**, *-s*, 0, *n. npr.* mellersta Tyskland. **-ding**, -[*e*]*s, -e, n.* mellanting. **-farbe**, *-n, f.* mellanfärg. **-fein**, *a.* medelfin, mellan-. **-finger**, *-s, -, m.* långfinger. **-füss**, *-es, -e* †, *m.* mellanfot. **-gang**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* mellangång. **-gattung** = *-art.* **-glied**, -[*e*]*s, -er, n.* 1. mellersta leden. 2. mellansats. 3. mellanlänk. **-gross**, *a.* medelstor. **-grösse**, *-n, f.* medelstorlek. **-gut**, I. *a.* medelgod. II. -[*e*]*s*, 0, *n.* mellansort. **-hochdeutsch**, *a.* medelhögtysk. **-holz**, *-es*, 0, *n.* virke af mellansort, sekunda virke. **-jahr**, -[*e*]*s, -e, n.* medelgodt år, medeltalsår. **-land**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* 1. 0, medelgod jord. 2. i det inre, ej vid ngn kust, beläget land, inland. **-ländisch**, *a.* inlands-. ~*es Meer:* Medelhafvet. **-latein**, *-s*, 0, *n.* medeltidslatin. **-los**, *a.* medellös. **-lösigkeit**, 0, *f.* medellöshet. **-mässig**, *a.* medelmåttig. **-mässigkeit**, 0, *f.* medelmåttighet. **-mast**, -[*e*]*s, -en, m.* mellanmast, stormast. **-mauer**, *-n, f.* mellanmur. **-meer**, -[*e*]*s, -e, n.* 1. inlandshaf. 2. 0, *npr.* Medelhafvet. **-partei**, *-en, f.* medelparti. **-pfeiler**, *-s, -, m.* mellanpelare. **-preis**, *-es, -e, m.* medelpris. **-punkt**, -[*e*]*s, -e, m.* medelpunkt. **-satz**, *-es, -e* †, *m.* mellansats. **-schlag**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* = *-art.* **-schule**, *-n, f.* mellanskola. **-sorte**, *-n, f.* mellansort. **-staat**, -[*e*]*s, -en, m.* stat af andra ordningen. **-stand**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* medelklass. **-strasse**, *-n, f.* medelväg. **-stück**, -[*e*]*s, -e, n.* mellanstycke. **-stufe**, *-n, f.* mellanstadium. **-ton**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* mellanton. **-treffen**, *-s, -, n.* ✕ center. **-wand**, *-e* †, *f.* mellanvägg. **-weg**, -[*e*]*s, -e, m.* medelväg. **-wort**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* particip. **-zeitig**, *a.* metr. sväfvande mellan kort och lång uttalstid. **-s...** Ex. ~**macht**, *-e* †, *f.* förmedlande makt. ~**mann**, -[*e*]*s, -er* †, *m.* ~**person**, *-en, f.* medlande person.
mittelbar, 2. medelbar, indirekt.
Mittelbarkeit, 0, *f.* medelbarhet.
mittels[t], *prep.* med gen. medels, genom.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

mitten, *adv.* midt, i midten, vanl. med prep., t. ex. ~ *in der Stube:* midt i rummet, ~ *auf dem Markt:* midt på torget, ~ *unter ihnen:* midt ibland dem o. s. v. **-darunter**, *adv.* i midten. **-[hin]durch**, *adv.* midt igenom. **-in**, **-inne**, *adv.* i midten, midt ibland dem.

Mitternacht, 0, *f.* midnatt. **-[s]...** ex. **~gegend**, **-en**, *f.* norr; nordlig trakt. **~schmaus**, **-es**, **-e** †, *m.* nattligt kalas. **~stunde**, **-n**, *f.* midnattstimme. **~zeit**, 0, *f.* midnattstid.

mitternächtig, **mitternächtlich**, *a.* midnatts-, nattlig.

mitternachts, *adv.* vid midnattstid.

Mittfasten, *plur.* midfasta.

mittheil... se *mitteil...*

mitthun = *mitmachen.*

Mittler, **-s**, **-**, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* medlare, medlerska. **-amt**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* medlarkall, medlarämbete. **-tod**, **-[e]s**, 0, *m.* försoningsdöd.

mittler... ex. **-weile** (äfv. ´ - - -), **-zeit** (äfv. ´ - -), *adv.* under tiden, emellertid.

Mittlerschaft, 0, *f.* **Mittlert[h]um**, **-[e]s**, 0, *n.* egenskap af medlare, medlarkall.

Mittnacht se *Mitternacht.*

mittönen, *itr. h.* ljuda samtidigt.

mittragen, *tr.* 1. bära med sig. 2. också bära, hjälpa till att bära.

mittrinken, *tr.* och *itr. h.* vara med om att dricka.

Mittsommer, **-s**, **-**, *m.* midsommar.

Mittwoch, **-s**, **-e**, *m.* **Mittwoche**, **-n**, *f.* onsdag.

mittwochlich, *a.* hvarje onsdag förekommande.

mittwochs, *adv.* om onsdagarna.

mitúnter, *adv.* understundom, ibland.

mitunterschreiben, **mitunterzeichnen**, *tr.* och *itr. h.* också underteckna.

Mitunterzeichner, **-s**, **-**, *m.* medunderskrifvare.

Mitursache, **-n**, *f.* medverkande orsak.

Mitverbrecher, **-s**, **-**, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* medbrottsling.

Mitverschwör[e]ne(r), (adj. böjn.) *m.* och *f.* medsammansvuren.

Mitvörmund, **-[e]s**, **-e** el. **-er** †, *m.* medförmyndare.

Mitwelt, 0, *f.* samtid.

Mitwerber se *Mitbewerber.*

mitwirken, *itr. h.* medverka, samverka.

Mitwirkung, 0, *f.* medverkan, samverkan.

mitwissen, *itr. h. Um etw.* ~ känna till, hafva kännedom om ngt.

Mitwissenschaft, 0, *f.* kännedom, vetskap.

Mitwisser, **-s**, **-**, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* en som har vetskap om ngt, invigd, förtrogen.

mitwollen, *itr. h.* vilja följa med.

mitzählen = *mitrechnen.*

mitzechen, *itr. h.* supa med, vara med om att supa.

mitziehen, I. *tr.* 1. hjälpa till att draga. 2. draga med sig. II. *itr. s.* draga, tåga, följa med.

Mitzweck, **-[e]s**, **-e**, *m.* biändamål.

Mixtúr, **-en**, *f.* mixtur, blandning.

Mk., förkortn. = *Mark* se *3. Mark b.*

Mob, **-s**, 0, *m.* mobb, pöbel.

Möbel, **-s**, **-**, *n.* **-n**, *f.* möbel. F bild. *sie ist ein altes* ~ hon är ett gammalt inventarium. **-borste**, **-n**, *f.* möbelborste. **-händler**, **-s**, **-**, *m.* möbelhandlare. **-tischler**, **-s**, **-**, *m.* möbelsnickare. **-wagen**, **-s**, **-[†]**, *m.* möbelvagn.

mobil, *a.* mobil, rörlig. ~ *machen:* mobilisera. **-machung**, **-en**, *f.* mobilisering.

Mobiliár, **-[e]s**, 0, *n.* lös egendom, lösörebo. **-nachlass**, **-es**, 0, *m.* kvarlåtenskap i lösören, lösörebo.

Mobilien, *plur.* mobilier, lösören.

mobilisiér||en, **-te**, **-t**, *tr.* ✕ mobilisera. **Mobilisierung**, *f.*

möblíer||en, **-te**, **-t**, *tr.* möblera. **Möblíerung**, *f.*

Möblíerer, **-s**, **-**, *m.* tapetserare.

Mode, **-n**, *f.* mod. [*In der*] ~ *sein:* vara mod, modern. **-artikel**, **-s**, **-**, *m.* modartikel. **-ausdruck**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* modernt uttryck. **-dame**, **-n**, *f.* modedam. **-farbe**, **-n**, *f.* modefärg. **-händler**, **-s**, **-**, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* modehandlare, modist. **-herr**, **-n**, **-en**, *m.* modeherre, sprätt, lejon. **-kram**, **-[e]s**, 0, *m.* modekram, modevaror. **-krankheit**, **-en**, *f.* modern sjukdom. **-laden**, **-s**, **-†**, *m.* modehandel. **-narr**, **-en**, **-en**, *m.* modenarr. **-puppe**, **-n**, *f.* modedocka. **-schriftsteller**, **-s**, **-**, *m.* författare som är på modet. **-stoff**, **-[e]s**, **-e**, *m.* modernt tyg. **-sucht**, 0, *f.* modesjuka. **-wa[a]re**, **-n**, *f.* modevara, modesak. **-wa[a]rengeschäft**, **-[e]s**, **-e**, *n.* modehandel. **-zeitung**, **-en**, *f.* modetidning, modejurnal.

Model, **-s**, **-[n]**, *m.* ⊕ 1. modul. 2. mönster. 3. stamp, gåfrermaskin. 4. strykmått. 5. form.

Modéll, **-[e]s**, **-e**, *n.* modell; mönster. **-sammlung**, **-en**, *f.* modellsamling. **-steher**, **-s**, **-**, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* person som står modell.

Modellíer... ex. **-kunst**, 0, *f.* modelleringskonst. **-wachs**, **-es**, 0, *n.* modellvax.

modellíer||en, **-te**, **-t**, *tr.* modellera. **Modellíerung**, *f.*

Modellíerer, **-s**, **-**, *m.* modellör.

modeln, **-te**, **ge-t**, *tr.* fasonera, gåfrera, utsira, forma, modellera.

Modenésser, **-s**, **-**, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* invånare i Modena, modenabo.

Moder, **-s**, 0, *m.* 1. dy, gyttja, mudder. 2. fuktig, instängd, förskämd luft, grafluft. **-duft**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* lukt af förskämd luft, af mögel och förruttnelse, liklukt. **-erde**, 0, *f.* af förmultnade ämnen bestående jord. **-geruch** = *-duft.* **-grund**, **-[e]s**, 0, *m.* dyig botten. **-wasser**, **-s**, 0, *n.* förskämdt, dyigt vatten.

Moderatéur... ex. **-lampe**, **-n**, *f.* moderator.

moderhaft, *a.* fuktig, förskämd, förmultnad; dyig, gyttjig.

moderiér||en, **-te**, **-t** = *mässigen.*

moderig = *moderhaft.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

1. moder|n, *-te, ge-t, itr. s. o. h.* förmultna, ruttna.
2. modérn, *a.* modern.
modernisér|en, *-te, -t, tr.* modernisera.
modést, *a.* anspråkslös, blygsam.
modifiziér|en, *-te, -t, tr.* modifiera.
modig, modisch, *a.* modern.
Modist, *-en, -en, m.* ~in, *-nen, f.* modehandlare, modist.
Modul se *Model.*
modulér|en, *-te, -t, tr.* modulera.
mögen, *ich mag, wir ~, möge; mochte, möchte; gemocht* och vid infinitiver ~, *hjälpverb,* 1. ✱ förmå, kunna. 2. må, t. ex. *er mag es zugestehen oder leugnen:* han må tillstå eller förneka det, *er mag noch so viel bitten:* han må bedja hur mycket som hälst, *ich mag sagen, was ich will; was ich auch immer sagen mag:* hvad jag än må säga, *wo er auch sein mag; er mag sich in Acht nehmen; es möge ihm wohl bekommen; ich wünsche, dass er kommen möge.* 3. kunna, t. ex. *wo mag er das gehört haben?* hvar kan han hafva hört det? *wie mag es ihm gehen?* hur kan det stå till med honom? *das mag er immerhin thun:* det kan han ju göra, *man möchte rasend werden:* man kunde blifva rasande. 4. töra, t. ex. *das möchte schwer zu beweisen sein:* det torde vara svårt att bevisa. 5. pret. konj. a) skulle vilja, t. ex. *ich möchte wohl erfahren:* jag skulle vilja veta, *das möchte ich doch sehen!* det skulle jag vilja se! b) skulle kunna, t. ex. *man möchte meinen:* man skulle kunna tro. 6. vilja, t. ex. *ich mag ihn nicht sehen, ich mag nicht nachhause:* jag vill ej gå hem. 7. [*Gern*] ~ tycka om, *nicht* ~ tycka illa om, *lieber* ~ tycka bättre om. 8. särskilda fall. *Er mag krank sein:* han är väl sjuk. *Ich mochte wollen oder nicht:* med eller mot min vilja. *Sie mochte zwölf Jahr alt sein:* hon var väl omkring tolf år gammal. *Sage ihm, er möchte nachhause gehen:* säg åt honom, att han skall vara god och gå hem.
möglich, *a.* möjlig. *So bald als* ~ el. *~st bald* el. *bald~st:* så snart som möjligt, med det första. *~st viel Geld:* så mycket pengar som möjligt. *In der ~st kurzen* el. *in ~st kurzer Zeit* el. *in der ~st kürzesten Zeit:* på möjligast korta tid, *der ~st gute* el. *beste* el. *best~[st]e:* den bästa möjliga. *Sein ~[st]es thun:* göra sitt bästa. **-en...** Ex. **~falls,** *adv.* möjligen. — **-er...** Ex. **~weise,** *adv.* möjligtvis.
Möglichkeit, *-en, f.* möjlighet.
Mohár, *-s, -s, m.* moär.
Mohammedáner, *-s, -, m.* muhamedan.
mohammedánisch, *a.* muhamedansk.
Mohn, *-[e]s, -e, m.* valmo. **-bekränzt,** *a.* valmokransad. **-haupt,** *-[e]s, -er* †, *n.* **-kopf,** *-[e]s, -e* †, *m.* valmohufvud. **-kern,** *-[e]s, -er* †, *n.* **-samen,** *-s, -, m.* valmofrö.
1. Mohr, *-[e]s, -e, m.* moaré (tyg). **-kleid,** *-[e]s, -er, n.* moaréklädning.
2. Mohr, *-en, -en, m.* ~in, *-nen, f.* 1. mor, morisk kvinna. 2. neger, negrinna. Bild. *das heisst einen ~en bleichen* el. *weiss waschen wollen:* det är att försöka det omöjliga. 3. ⊕ svart metallpreparat (æthiops). **-rübe** = *Möhre.* **-en...** Ex. **~farbig,** *a.* svart som en neger. **~kopf,** *-[e]s, -e* †, *m.* negerhufvud. **~land,** *-[e]s, -er* †, *n.* negrernas land, Etiopien. **~sklave,** *-n, -n, m.* negerslaf. **~weib,** *-[e]s, -er, n.* negerkvinna, negrinna.
Möhre, *-n, f.* morot. **-n...** Ex. **~saft,** *-[e]s, -e* †, *m.* morotsaft.
1. mohr|en, *-te, ge-t, tr.* moarera, vattra.
2. mohren, *a.* 1. af moaré, moaré-. 2. moarerad, vattrad.
mohrenhaft, mohrisch, *a.* negerlik, neger-.
Moira, Moire, *Moiren, f.* parce, norna.
Moiré (*Moiré*), *-s, -s, n.* och *m.* moaré.
moirier|en, *-te, -t, tr.* moarera, vattra.
mokánt, *a.* hånfull, föraktfull.
Mokassin, *-s, -s, m.* mokassin (indianak fotbeklädnad).
mokier|en, *-te, -t, sich* ~ gyckla, skämta, håna.
Moláese, *-n, f.* ett slags mjuk sandsten.
Molch, *-[e]s, -e, m.* salamander.
Mole, *-n, f.* 1. hamnarm, vågbrytare. 2. = *Mondkalb.*
Molekúl, *-[e]s, -e, n.* molekyl.
molestiér|en, *-te, -t, tr.* besvära.
Molke, *-n, f.* **Molkeju,** *-ns, -n, m.* vassla. **-n...** Ex. **~kur,** *-en, f.* vasslekur. **~werk,** *-[e]s,* 0, *n.* det som tillverkas af mjölk ss. ost, smör m. m.
Molkeréi, *-en, f.* mäjeri.
molkicht, molkig, *a.* vassleaktig, vattenaktig, grumlig.
1. Moll, *-[e]s,* 0, *n.* mus. moll. **-tónleiter,** *-n, f.* mollskala.
2. Moll, *-[e]s, -e* el. *-s, m.* moll (tyg).
Molle = *Mulde 1.*
mollig, *a.* F 1. behaglig, genäm, trefilig. 2. mjuk.
Molláske, *-n, f.* zool. mollusk.
Mollúsk, *-o[s], -en* el. *-i, m.* = *Mole 1.*
molsch, *a.* mjuk, murken, maskstungen, skämd.
Momént, *-[e]s, -e,* I. *m.* ögonblick, momang. II. *n.* moment, skäl, bevekelsegrund, orsak.
momentán, *a.* momentan, ögonblicklig.
Monárch, *-en, -en, m.* monark, suverän.
Monárchin, *-nen, f.* 1. kvinlig monark. 2. monarks gemål.
monárchisch, *a.* monarkisk.
Monat, *-[e]s, -e* men efter räkneord ofta -, *m.* månad. **-s...** Ex. **~bericht,** *-[e]s, -e, m.* månadsrapport, månadsberättelse. **~fluss,** *-es,* 0, *m.* månadsflöde. **~frist,** *-en, f.* en månads tid. **~geld,** *-[e]s,* 0, *n.* månadspengar. **~heft,** *-[e]s, -e, n.* månadshäfte. **~kind,** *-[e]s, -er, n.* = *Mondkalb.* **~name[n],** *-ns, -n, m.* månadsnamn. **~schrift,** *-en, f.* månadsskrift.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

~tag, -[e]s, -e, m. datum. ~uhr, -en, f. ur som a) drages en gång i månaden, b) visar månaderna. ~weise, adv. månadsvis.
monatig, a. i sms. med räkneord, t. ex. drei~es Kalb: tre månaders kalf.
monatlich, a. månatlig, månads-.
Mönch, -[e]s, -e, m. 1. munk. 2. kastreradt djur. -mässig, a. munklik. -s... Ex. ~bogen, -s, -, m. boktryck. munkark (ark som ngmstädes fått för litet färg). ~geist, -[e]s, 0, m. munk-, klosteranda. ~glatze, -n, f. tonsur. ~kappe, -n, f. munkkåpa, kapusjong. ~kloster, -s, -†, n. munkkloster. ~kutte, -n, f. munkkåpa. ~latein, -[e]s, 0, n. munklatin. ~leben, -s, 0, n. munklif. ~orden, -s, -, m. munkorden. ~schrift, -en, f. 1. munkstil, fraktur. 2. munkskrift, af en munk författad. ~stand, -[e]s, 0, m. munkstånd. ~volk, -[e]s, 0, n. munkar, klosterfolk. ~wesen, -s, 0, n. munkväsen. ~zelle, -n, f. munkcell. ~zucht, 0, f. klosterdisciplin.
mönch||en, -te, ge-t, I. itr. h. vara munk(aktig). II. tr. 1. göra till munk. 2. kastrera.
Möncherei, -en, f. munkväsen, munklefnad.
mönchisch, a. munklik, munkaktig.
Mönch[s]t[h]um, -[e]s, 0, n. munkväsen.
Mond, -[e]s, -e, m. dim. Möndchen, -lein, 1. måne. F bildl. einen ~ auf dem Kopf haben: hafva månsken, vara flintskallig, ein Loch in den ~ bohren: rymma från sina fordringsägare. 2. plur. afv. -en, månad. -alter, -s, -, n. tid som förflutit efter senaste nymåne. -auge, -s, -n, n. veter. öga hvars synkraft af- och tilltar med månen. -bahn, -en, f. månens el. en månes bana. -beglänzt, a. månbestrålad. -bewohner, -bürger, -s, -, m. månmänniska. -finsternis[s], -se, f. månförmörkelse. -förmig, a. månformig. -göttin, -nen, f. månguddinna. -hell, a. månljus. -jahr, -[e]s, -e, n. månår. -kalb, -[e]s, -er †, n. månkalf, månadsfoster, missfoster. -karte, -n, f. månkarta. -monat, -[e]s, -e, m. månmånad. -nacht, -e †, f. månljus natt. -samo[n], -ns, -n, m. bot. kokelkärna (Menispermum). -scheibe, -n, f. månskifva. -schein, -[e]s, 0, m. månsken. -sichel, 0, f. nymåne (liknande en skära). -stein, -[e]s, -e, m. månsten. -strahl, -[e]s, -en, m. månstråle. -sucht, 0, f. sömnvandring. -süchtig, a. 1. som går i sömnen. Ein ~er: en sömngångare. 2. månadsrasande. -uhr, -en, f. månur. -viertel, -s, -, n. fjärdedel af månens omlopp(stid). -viole, -n, f. månfiol (Lunaria). -wechsel, -s, -, m. månskifte. -en... och -es... = föreg. sms.
möndlich, a. 1. månlik, månformig. 2. mån-, t. ex. die ~e Helle: månskenet.
Monéton, plur. F mynt, schaber.
Mongóle, -n, -n, m. mongol.
Mongolei, 0, f. npr. Mongoliet.
Mongólin, -nen, f. mongolisk kvinna.
mongólisch, a. mongolisk.

moníer||en, -te, -t, tr. erinra, anmärka på, kritisera, tadla.
Monitéur, -[s], -e el. -s, m. 1. förmanare. 2. namn på en tidning.
Monitor, -s, Monitóren, m. ⚓ monitor.
Moniti||um, -um[s], -a, n. erinran, anmärkning.
Monológ, -[e]s, -e, m. monolog.
Monopél, -[e]s, -e, n. monopol.
monopolisier||en, -te, -t, tr. monopolisera.
Monotheismus, -, 0, m. monoteism.
monotón, a. entonig.
Monstránz, -en, f. monstrans.
monströs, monströs, a. vidunderlig.
Monstrosität, -en, f. vidunderlighet.
Monstr||um, -um[s], -a el. -en, n. vidunder.
Monsún, -[e]s, -e, m. monsun.
Möntag, -[e]s, -e, m. måndag. -s... Ex. ~zeitung, -en, f. måndagstidning.
möntägig, a. inträffande en måndag el. på måndagar, måndags-.
möntäglich, a. förekommande hvarje måndag, måndags-.
möntags, adv. om måndagarne.
montán, a. bärg(s)...
montier||en, -te, -t, tr. montera, mundera, utrusta, bekläda, ⚓ bemanna; infatta ädelstenar.
Montierung, -en, f. mundering m. m. se föreg. -s... ⚔ Ex. ~geld, -[e]s, -er, n. beklädnadspengar. ~stück, -[e]s, -e, n. munderingspersedel.
Montúr, -en, f. mundering, uniform, drägt, livré.
Monuménta, -[e]s, -e, n. monument.
monumentál, a. monumental.
Moor, -[e]s, -e, n. och m. sumpig mark, kärr, moras, mosse; dy, gyttja. -bad, -[e]s, -er †, n. gyttjebad. -boden, -s, 0, m. sumpig mark. -brennen, -s, 0, n. mossbränning. -damm, -[e]s, -e †, -deich, -[e]s, -e, m. genom kärr dragen dam. -gegend, -en, f. sumpig trakt. -land, -[e]s, 0, n. kärruppfyldt, sumpigt land. -rauch, -[e]s, 0, m. mossrök. -schnepfe, -n, f. zool. hårdsnäppa (Telmatias Gallinula). -wasser, -s, 0, n. kärrvatten.
moorícht, moorig, a. sumpig, kärraktig, morasig.
Moos, I. -es, -e, n. dim. Möschen, -lein, 1. mossa. 2. F pengar, schaber. II. -es, -er †, n. = Moor. -ähnlich, -ärtig, a. mosslik, mossartad. -bank, -e †, f. mossbänk, gräsbänk. -bedeckt, a. betäckt, höljd af mossa. -bewachsen, a. mossbevuxen, mossbelupen. -farn, -[e]s, -e, m. bot. smålummer (Selaginella). -hummel, -n, f. mosshumla. -rose, -n, f. mossros.
moosicht, moosig, a. mossig, mossbelupen.
Mops, -es, -e †, m. mops; F bildl. dumhufvud.
mopsicht, mopsig, a. mopslik; förtretad.
Morál, -en, f. moral, sedelära, sedlig lärdom. -gesetz, -es, -e, n. sedelag. -prediger, -s, -,

O saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

m. moralpredikant. **-predigt**, *-en, f.* moralpredikan.

morálisch, *a.* moralisk, sedlig. F bildl. **~er** [*Katsenjammer*]: bondånger och själförakt.

moralisiérien, *-te, -t, itr. h.* moralisera.

Moralist, *-en, -en, m.* moralist, moralpredikant.

Moralität, *-en, f.* 1. 0, sedlighet, moralitet. 2. moraldrama.

Morâne, *-n, f.* morän.

Morást, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* 1. moras, kärr. 2. dy, gyttja. **-erz**, *-es, -e, n.* kärrmalm. **-loch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* sumpigt ställe, kärrpöl.

morástig, *a.* 1. morasig. 2. dyig, gyttjig.

Moratórium, *-um*[*s*], *-en, n.* uppskof, respit.

Morchel, *-n, f.* murkla.

Mord, -[*e*]*s*, *-e, m.* mord. *Zeter und ~ schreien:* ropa mord! ropa på hjälp vid överfall; bildl. skrika som om knifven sutte i en, klaga himmelshögt. *Da giebt es ~ und Totschlag:* där går det hett till, gäller det lifvet. **-anfall**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mordiskt anfall. **-anschlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mordanslag, attentat. **-axt**, *-e* †, *f.* mördaryxa. **-begier**, 0, **-begierde**, *-n, f.* mordbegär. **-beil**, -[*e*]*s*, *-e, n.* mördarbila. **-blick**, -[*e*]*s*, *-e, m.* mordisk blick. **-brenner**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* mordbrännare, mordbrännerska. **-brennerei**, *-en, f.* mordbrand. **-brennerisch**, *a.* mordbrännar-. **-element**, *interj.* fan anamma! **-gaudilium**, *-um*[*s*], *-a, n.* F sant nöje. **-gedanke**[*n*], *-ns, -n, m.* mordtanke. **-geschichte**, *-n, f.* mordhistoria. **-geschrei**, -[*e*]*s*, *-e, n.* rop på hjälp vid mord; bildl. fasligt skrik. **-gesell**, *-en, -en, m.* mördare. **-gewehr**, -[*e*]*s*, *-e, n.* mordgevär, mordvapen. **-gewohnt**, *a.* van vid mord. **-gier**, 0, *f.* mordgirighet. **-gierig**, *a.* mordgirig. **-kerl**, -[*e*]*s*, *-e, m.* F dugtig karl. **-lärm**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fasligt väsen. **-lust**, 0, *f.* mordlust. **-lustig**, *a.* mordlysten. **-mässig**, *a.* F ofantlig, gruflig. **-nacht**, *-e* †, *f.* natt då ett mord föröfvats. **-schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mordslag, dråpslag. **-schwert**, -[*e*]*s*, *-er, n.* **-stahl**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mordstål. **-sucht**, 0, *f.* mordlystnad. **-süchtig**, *a.* mordlysten. **-that**, *-en, f.* mordgärning. **-wut**[*h*], 0, *f.* mordlystnad. **-s...** = föreg. sms.

mordíren, *-ete, ge-et, tr.* och *itr. h.* mörda.

Mörder, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* mördare, mörderska. **-grube**, **-höhle**, *-n, f.* mördarhåla. **-waffe**, *-n, f.* mordvapen.

Mörderéi, *-en, f.* mördande.

mörderisch, **mörderlich**, *a.* 1. mordisk. 2. förskräcklig, ryslig.

mordiö, *interj.* mord!

Moréle, *-n, f.* 1. aprikos. 2. morell.

Mores, obejl. *plur. Jmdn ~ lehren:* lära ngn mores.

Moréske, *-n, f.* moresk, arabesk.

morganátisch, *a.* morganatisk.

Morgen, I. *-s, -, m.* 1. morgon. *Um zwei Uhr ~s:* kl. 2 f. m. *Jmdm einen guten ~ wünschen:* hälsa god morgon på ngn. *Heute ~* i morse. 2. = *II*, 2. 3. öster. 4. efter ort och tid varierande åkermått, vanl. 25,5 ar. II. 1. *adv.* i morgon, *~ früh:* i morgon bittida, *~ abend:* i morgon kväll, *~ über acht Tage:* i morgon åtta dagar till. 2. -[*s*], -, *n.* morgondagen. **-andacht**, *-en, f.* morgonandakt, morgonbön. **-anzug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* morgondräkt. **-ausgabe**, *-n, f.* morgonupplaga. **-besuch**, -[*e*]*s*, *-e, m.* morgonbesök. **-brot**, -[*e*]*s*, 0, *n.* frukost. **-dämm**[*e*]**rung**, *-en, f.* gryning. **-frisch**, *a.* morgonfrisk, morgonsval. **-frühe**, 0, *f. In der ~* tidigt på morgonen. **-gabe**, *-n, f.* morgongåfva. **-gebet**, -[*e*]*s*, *-e, n.* morgonbön. **-gegend**, *-en, f.* östlig trakt, orient, öster. **-grüss**, *-es, -e* †, *m.* morgonhälsning. **-haube**, *-n, f.* morgonmössa. **-kleid**, -[*e*]*s*, *-er, n.* morgonklädning. **-kühle**, 0, *f.* morgonsvalka. **-land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* österland, orient. **-länder**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* österländing, österländska. **-ländisch**, *a.* österländsk. **-luft**, *-e* †, *f.* morgonluft, morgonfläkt. **-rock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* morgonrock. **-rot**[*h*], I. *a.* färgad af morgonrodnaden. II. -[*e*]*s*, 0, *n.* = föj. **-röt**[*h*]*e*, 0, *f.* morgonrodnad. **-seite**, *-n, f.* östra sidan. **-schlaf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* morgonsömn. **-sonne**, 0, *f.* morgonsol. **-ständchen**, *-s, -, n.* morgonmusik utanför ngns fönster. **-stern**, -[*e*]*s*, *-e, m.* morgonstjärna. **-stunde**, *-n, f.* morgontimme, morgonstund. **-t**[*h*]**au**, -[*e*]*s*, 0, *m.* morgondagg. **-trank**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* morgondryck. **-unterhaltung**, *-en, f.* matiné. **-wache**, *-n, f.* morgonvakt. **-wärts**, *adv.* ostvart, åt öster. **-wind**, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. morgonvind. 2. östlig vind. **-zeit**, 0, *f.* morgon.

morgend, *a.* 1. tillhörande morgondagen, framtiden, morgon-, morgondagens, framtida. *Der ~e Tag:* morgondagen. 2. = föj.

morgendlich, **morgenhaft**, *a.* morgonfrisk, morgon-, tidig.

morgens, *adv.* om morgonen, om mornarne.

mórgig = *morgend 1.*

Mormóne, *-n, -n, m.* mormon.

Mormónent[*h*]**um**, -[*e*]*s*, 0, *n.* mormonism.

Mormónin, *-nen, f.* mormonkvinna.

mormónisch, *a.* mormonsk.

moró, **moróe**, *a.* misslynt, förstämd.

Morphín, -[*e*]*s*, 0, **Morphium**, -[*s*], 0, *n.* morfin.

mersch, *a.* murken, maskäten, bräcklig. **~er** *Zahn:* skadad, anfrätt tand. *~ zerbrechen:* plötsligt gå sönder, störta samman.

merschlen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, itr. s.* och *h.* murkna.

Morsélle, *-n, f.* morsell.

Mörser, *-s, -, m.* 1. mortel. 2. ✠ mörsare. **-block**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ✠ mörsarblock. **-keule**, *-n, f.* mortelstöt. **-lafette**, *-n, f.* = *-block.*

Mortalität, 0, *f.* dödlighet.

Mörtel, *-s, -, m.* murbruk. **-bewurf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* rappning. **-kelle**, *-n, f.* murslef. **-rührer**, **-schläger**, *-s, -, m.* murbruksältare.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✠ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✠ militärisk term.

mörtelln, *-te, ge-t, tr.* mura; rappa.
mortifizierlen, *-te, -t, tr.* 1. döda, t. ex. *die Begierden des Fleisches.* 2. späka. 3. kränka. 4. upphäfva, förklara ogiltig.
Mosaik, *-en, f.* -[e]s, *-e, n.* mosaik. **-gemälde**, *-s, -, n.* mosaikmålning.
mosáisch, *a.* 1. mosaisk. 2. ✱ mosaik-.
Moschée, *-en, f.* moské.
Moschus, -, 0, *m.* mysk. **-braun**, *a.* myskbrun. **-t[h]ier**, -[e]s, *-e, n.* zool. myskdjur.
Moskíto, *-s, -s, m.* muskit. **-netz**, *-es, -e, n.* muskitnät.
Moskowáde, *-n, f.* moskovadsocker.
Moskowít, *-en, -en, m.* **Moskowiter**, *-s, -, m.* moskovit.
Moslem, *-s, -s* el. -im[en], *m.* muselman.
Most, -[e]s, *-e, m.* ojäst vin, vinmust. **-apfel**, *-s, -†, m.* **-birne**, *-n, f.* äpple, päron till fruktvin. **-kelter**, **-presse**, *-n, f.* vinpräss.
mostelln, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* smaka ojäst (om vin). II. = röj.
mostlen, *-ete, ge-et, tr.* prässa vin.
Mostor, *-s, -, m.* vinprässare.
Mostert, **Mostrich**, -[e]s, *-e, m.* senap. Ordspr. ~ *nach der Mahlzeit:* unget. bättre sent än aldrig, sade käringen, kastade jästen i ugnen. **-büchse**, *-n, f.* senapsdosa. **-näpfchen**, *-s, -, n.* senapsflaska. **-sauce**, *-n, f.* senapssås. **-töpfchen** = *-näpfchen.*
Motétte, *-n, f.* mus. motett.
Motión, *-en, f.* motion, a) rörelse. *Sich ~ machen:* taga sig motion, b) förslag.
Motiv, -[e]s, *-e, n.* skäl, anledning; motiv.
motivierlen, *-te, -t, tr.* motivera, gifva skäl för. **Motivierung**, *f.*
Motte, *-n, f.* zool. mått, mal. **-n...** Ex. **~fräss**, *-es,* 0, *m.* 1. föda åt malen, malmat. 2. malätet ställe. **~frässig**, *a.* maläten. **~kraut**, -[e]s, *-er* †, *n.* växt mot mal. **~pulver**, *-s, -, n.* insektpulver. **~schaden**, *-s, -†, m.* af malen förorsakad skada.
mottig, *a.* full af mal, maläten.
Motto, -[s], *-s, n.* motto.
moussierlen, *-te, -t, itr. h.* mussera.
Möve, bättre **Möwe**, *-n, f.* mås, fiskmås.
Muck, -[e]s, *-e, m.* omärkligt ljud, knystande. *Keinen ~ thun, nicht ~ sagen:* ej knysta, ej ge ett ljud ifrån sig.
Mucke, *-n, f.* 1. grill, kapris, infall, nyck, vansklighet, svårighet. 2. grimas. *~n ziehen:* göra grimaser.
Mücke, *-n, f.* 1. mygga. Ordspr. *~n seigen und Kamele verschlucken.* 2. skönhetsplåster. 3. sigte på gevär. 4. tjuga. **-n...** Ex. **~füsse**, *m. plur.* 1. myggfötter. 2. fin, petig skrift. **~netz**, *-es, -e, n.* myggnät. **~schwarm**, -[e]s, *-e* †, *m.* myggsvärm. **~seiger**, *-s, -, m.* en som silar mygg, småaktig person.
muckllen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. mucka, knysta. 2. hålla sig tyst, tiga, svälja förtreten. 3. vara trumpen, surmulen, knota, knorra. 4. om ngt ondt, värk m. m. låta känna af sig, morla. *Die Zähne ~* det morlar i tänderna. 5. F *die Sache muckt* el. *es muckt mit der Sache:* saken är vansklig. 6. röra sig ur stället. II. *tr.* nedtysta, tysta. III. *Sich ~* mucka, knysta.
Mucker, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* 1. trumpen, surmulen person. 2. krypare, lismare. 3. skenhelgon, hycklare, hyckleraka.
Muckeröi, *-en, f.* hyckleri, skenhelighet.
muckerhaft, **muckerig**, **muckerisch**, *a.* hycklande, skenhelig, skrymtaktig.
muckerlin, *-te, ge-t, itr. h.* 1. vara skenhelig, hyckla. 2. = *mucken I, 4.*
Muckert[h]um, -[e]s, 0, *n.* hyckleri, skenhelighet.
muckig, **mucksch**, *a.* nyckfull, ovänlig, trumpen.
Mucks, *-es, -e, m.* = *Muck.* **-still**, *a.* F alldeles tyst.
mucksellen, -[es]t, *-te, ge-t, itr. h.* och *sich ~* mucka, knysta.
müde, *a.* trött. *Des Lebens ~* lefnadstrött. *Ich bin es ~* jag är trött på det. *Zum Umfallen ~ sein:* knappt kunna stå för trötthet.
müdlen, *-ete, ge-et,* I. *tr.* trötta. II. *Sich ~* tröttas.
Müdigkeit, 0, *f.* trötthet.
1. Muff, -[e]s, *-e, m.* 1. doft hundskall. 2. hund med groft skall, arg hund; F bildl. bitvarg, brumbjörn.
2. Muff, -[e]s, 0, *m.* 1. mögel; mögellukt. 2. gammal tobak.
3. Muff, -[e]s, *-e* [†], *m.* **Muffe**, *-n, f.* 1. muff. 2. dim. *Müffchen:* armmudd.
Muffel, *-s, -, m.* mule, nos, tryne. **-schaf**, *-t[h]ier*, -[e]s, *-e, n.* muffonfår.
muffelln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. mumsa, tugga. 2. äta glupskt, stoppa munnen full. 3. tala med full mun, ej tala ur skägget.
muffllen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. morra, brumma, jfr *1. Muff.* 2. lukta mögel, jfr *2. Muff.* II. *tr.* inhölja, insvepa, jfr *3. Muff.*
muff[l]ig, *a.* 1. tvär, surmulen, brummande. 2. adv. **müffig**, som luktar mögel, unken.
Mühlle, *-en, f.* möda, besvär. *Sich ~ geben um etw.:* vinnlägga sig om ngt. *Es macht mir ~, ihm das zu sagen:* det kostar på mig att säga honom det. *Verlorne ~* fåfäng möda. *Sich keine ~ verdriessen lassen:* ha all möda ospard. **-[e]...** Ex. **~los**, *a.* utan möda. **~lösigkeit**, 0, *f.* lätthet. **~selig**, *a.* mödosam. **~seligkeit**, *-en, f.* möda, ansträngning, besvär. **~voll**, *a.* mödosam. **~waltung**, *-en, f.* ansträngning.
mublen, *-te, ge-t, itr. h.* böla.
mühlen, *-te, ge-t = bemühen.*
Mühlle, *-en, f.* 1. kvarn. Bildl. *das ist Wasser auf seine ~* där fick han vatten på sin kvarn. 2. spel. tripptrapptrull. **-bach**, -[e]s, *-e* †, *m.* kvarnbäck. **-berg**, -[e]s, *-e, m.* kvarnbärg (bärg med kvarnar på). **-beutel**, *-s, -, m.* kvarnsikt. **-hursch[e]**, *-en, -en, m.* mjölnar-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

dräng. **-esel**, *-s, -, m.* mjölnaråsna. **-gang** = *Mahlgang.* **-gast**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kvarnbesökande, kvarnbonde, mäldkund. **-graben**, *-s*, -†, *m.* kvarngraf. **-klapper**, *-n, f.* kvarnklapp. **-knappe**, *-n, -n*, **-knecht**, -[e]*s*, *-e, m.* mjölnardräng. **-meister**, *-s, -, m.* föreståndare för en kvarn. **-metze**, *-n, f.* kvarnkappe. **-rad**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* kvarnhjul. **-rinne**, *-n, f.* kvarnränna. **-stein**, -[e]*s*, *-e, m.* kvarnsten. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* kvarnvatten. **-wehr**, *-en, f.* kvarndam. **-werk**, -[e]*s*, *-e, n.* kvarnverk, hjulverk i en kvarn. **-on...** Ex. se afv. föreg. sms. **~bau**, -[e]*s*, *-ten, m.* kvarnbyggnad, kvarnkonstruktion. **~bauer**, *-s, -, m.* kvarnbyggare. **~gerinne**, *-s, -, n.* kvarnbäck. **~spiel**, -[e]*s*, *-e, n.* = *Mühle 2.* **~zwang**, -[e]*s*, 0, *m.* förpligtelse att skicka sin säd till en viss kvarn.

Muhme, *-n, f.* dim. *Mühmchen, -lein*, 1. tant, faster, moster. 2. kvinlig kusin. 3. kvinlig slägting i allmh.

Mühsal, -[e]*s*, *-e, n. -e, f.* möda, besvärlighet.

mühsam, *a.* 1. mödosam, svår. 2. trägen, flitig, arbetsam.

Mühsamkeit, *-en, f.* 1. svårighet, besvärlighet. 2. trägenhet, flit, arbetsamhet.

Mulátte, *-n, -n, m.* mulatt.

Mulättin, *-nen, f.* mulattkvinna.

Mulde, *-n, f.* 1. ur ett trästycke urhålkad flat ho, tråg. 2. hoformig dalsänkning. **-n...** Ex. **~förmig**, *a.* hoformig, tråglik. **~weise**, *adv.* hovis.

muldig = *muldenförmig.*

1. **Mull**, -[e]*s*, 0, *m.* och *n.* krappaffall.

2. **Mull**, -[e]*s*, *-e, m.* och *n.* otryckt nettelduk.

3. **Mull, Müll**, -[e]*s*, 0, *m.* och *n.* mull, dam, smuts, sopor. **-eimer**, *-s, -, m.* sopämbar, sophink. **-haufe[n]**, *-ns, -n, m.* sophög. **-kasten**, *-s, -, m.* soplåda. **-schaufel**, **-schüpfe**, *-n, f.* sopskyffel.

Müller, *-s, -, m.* 1. mjölnare. 2. mjölbagge. **-blau**, *a.* ljusblå. **-bursch[e]**, *-en, -en, m.* mjölnardräng. **-essl**, *-s, -, m.* mjölnaråsna. **-gaze**, *-n, f.* siktduk. **-geschäft**, -[e]*s*, *-e, n.* kvarnaffär. **-käfer**, *-s, -, m.* mjölbagge. **-knappe**, *-n, -n*, **-knecht**, -[e]*s*, *-e, m.* mjölnardräng. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* kvarnvagn.

Müllerei, 0, *f.* mjölnaryrke.

Mulm, -[e]*s*, *-e, m.* 1. pulverlik jord, mull. 2. murket trä, vittrad malm m. m. dyl. 3. röta, förvittring.

mulmen, *-te, ge-t*, I. *tr.* söndersmula, förvandla till mull. II. *itr. s.* söndersmulas, förvittra.

mulmicht, mulmig, *a.* som smular sig, förvittrad, murken, maskstungen.

mul[s]terig, *a.* unken.

multiplizieren, *-te, -t, tr.* multiplicera. **Multiplizierung**, *f.*

Mumie, *-n, f.* mumie.

mumienhaft, *a.* mumielik.

mumifizieren, mumisieren, *-te, -t, tr.* förvandla till mumie(r).

mumm, I. *interj.* betecknande ett doft, brummande ljud. II. obejl. *m.* buse.

1. **Mumme**, *-n, f.* mumma.

2. **Mumme**, *-n, f.* ✱ mask, förklädning. **-n...** Ex. **~schanz**, *-es*, 0, *m.* **~spiel**, -[e]*s*, *-e, n.* maskerad.

Mummel, *-s, -, m.* buse, spöke.

mummeln, mummlen, *-te, ge-t, itr. h.* mumla.

Mummerei, *-en, f.* maskerad.

Mund, -[e]*s*, *-e* [†] el. *-er* †, *m.* 1. mun. *Reinen ~ halten:* tiga med en hemlighet. *Nicht auf den ~ gefallen sein:* ej vara svarslös. *In aller ~ sein:* vara i hvars mans mun. *Jmdm nach dem ~e reden:* tala ngn till behag. *Kein Blatt vor den ~ nehmen:* ej skräda orden. 2. mynning, t. ex. *der ~ der Kanonen, eines Gewässers.* **-art**, *-en, f.* munart, mål, landsmål. **-artig, -artlich**, *a.* dialektisk, landsmåls-. **-bedarf**, -[e]*s*, 0, *m.* lifsmedel. **-bissen**, *-s, -, m.* munsbit. **-deckel**, *-s, -, m.* ✕ mynningspropp. **-faul**, *a.* ordkarg. **-fäule**, 0, *f.* 1. skörbjugg. 2. torsk (barnsjukdom). **-harmonika**, *-as* el. *-en, f.* munharmonika. **-höhle**, *-n, f.* munhåla. **-klemme**, *-n, f.* munläsa. **-küche**, *-n, f.* kost. **-lack**, -[e]*s*, *-e, m.* munlack. **-leim**, -[e]*s*, 0, *m.* munlim. **-loch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* munöppning. **-mehl**, -[e]*s*, 0, *n.* finaste mjöl. **-pfropfen**, *-s, -, m.* ✕ mynningspropp. **-raub**, -[e]*s*, 0, *m.* stöld af lifsmedel. **-recht**, *a.* lämplig för munnen, lätt att uttala. Bildl. *jmdm etw. ~ machen:* lämpa ngt efter ngns smak. **-schenk**, *-en, -en, m.* munskänk. **-schwamm**, -[e]*s*, 0, *m.* vanl. dim. **-schwämmchen**, *-s, -, n.* torsk (barnsjukdom). **-sperre** = *-klemme.* **-spiegel**, *-s, -, m.* med. munspegel. **-stück**, -[e]*s*, *-e, n.* munstycke. **-to[d]t**, *a.* 1. förklarad omyndig. *Jmdn ~ erklären:* förklara ngn omyndig. 2. som måste tiga. *Jmdn ~ machen:* bringa ngn till tystnad. **-voll**, obejl. *m.* en mun full. **-vorrat[h]**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* munförråd. **-wasser**, *-s, -, n.* munvatten. **-werk**, -[e]*s*, *-e, n.* mun, käkar, munläder. **-winkel**, *-s, -, m.* mungipa.

Münde, *-n, f.* flodmynning.

Mündel, *-s, -, m.* och *n. -n, f.* myndling. **-geld**, -[e]*s*, *-er, n.* förmyndaremedel.

mundlen, *-ete, ge-et, itr. h.* smaka bra, falla i smaken.

mündlen, *-ete, ge-et, itr. h.* utmynna.

mundierlen, *-te, -t, tr.* renskrifva. **Mundierung**, *f.*

mündig, *a.* myndig. *Jmdn für ~ erklären* el. *jmdn ~ sprechen:* förklara ngn myndig.

Mündigkeit, 0, *f.* myndighet.

mündlich, *a.* muntlig.

Mündlichkeit, 0, *f.* muntligt förfaringssätt.

Mündling, -[e]*s*, *-e, m.* myndling.

Mündung, *-en, f.* mynning. **-s...** Ex. **~arm**, -[e]*s*, *-e, m.* mynningsarm.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

municipál, *a.* municipal-, stads-, magistrats-. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* stadens tjänsteman. **-gardist**, *-en, -en, m.* borgargardist.

Municipalität, *-en, f.* municipalltet, stadsfullmäktige.

Munificénz, 0, *f.* frikostighet.

Munitión, *-en, f.* ✕ (am)munition. **-s...** ✕ Ex. **~kasten**, *-s, -, m.* ammunitionskista. **~wagen**, *-s,* -[†], *m.* ammunitionsvagn.

munkel|n, *-te, ge-t, itr. h.* 1. glunka, mumla, hviska. 2. vara hemlighetsfull, en hemlighetsmakare. Ordspr. *im Dunkeln ist gut ~* hemligheter trifvas bäst i mörkret.

Münster, *-s, -, n.* och *m.* katedral, domkyrka.

munter, *a.* munter, kry, rask, vaken. *Das Kind ist ~ geworden:* barnet har vaknat.

Munterkeit, *-en, f.* munterhet m. m. se förreg.

munter|n, *-te, ge-t, tr.* muntra.

Münz|e, *-en, f.* 1. mynt, penning. Bildl. *jmdn mit gleicher ~ bezahlen:* betala ngn med samma mynt, *etw. für bare ~ nehmen:* taga ngt för kontant. 2. myntverk. 3. se *Minze.* **-abdruck**, *-[e]s, -e* †, *m.* aftryck af mynt. **-amt**, *-[e]s, -er* †, *n.* **-anstalt**, *-en, f.* myntverk. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* tjänsteman vid ett myntverk. **-beschickung**, *-en, f.* ⊕ beskickning, metallegering till myntning. **-einheit**, *-en, f.* myntenhet. **-fälscher**, *-s, -, m.* myntförfalskare. **-fälscherei**, *-en, f.* myntförfalskning. **-fuss**, *-es, -e* †, *m.* myntfot. **-gewicht**, *-[e]s, -e, n.* myntvigt. **-herr**, *-n, -en, m.* person som har mynträttighet. **-justierer**, *-s, -, m.* myntjusterare. **-meister**, *-s, -, m.* myntmästare. **-ordnung**, *-en, f.* myntordning. **-probe**, *-n, f.* myntprobering. **-probierer**, *-s, -, m.* myntproberare. **-recht**, *-[e]s,* 0, *n.* mynträttighet. **-regal**, *-[e]s, -e, n.* myntregal. **-schere**, *-n, f.* ⊕ myntsax. **-schlagen**, *-s,* 0, *n.* myntning, myntprägling. **-sorte**, *-n, f.* myntsort. **-stadt**, *-e* †, *f.* stad som har mynträttighet. **-stempel**, *-s, -, m.* myntstämpel. **-system**, *-[e]s, -e, n.* myntsystem. **-vertrag**, *-[e]s, -e* †, *m.* myntfördrag. **-wage**, *-n, f.* myntvåg. **-währung**, *-en, f.* myntfot. **-wardein**, *-[e]s, -e, m.* myntjusterare. **-wert[h]**, *-[e]s, -e, m.* myntvärde. **-wesen**, *-s,* 0, *n.* myntväsen. **-wissenschaft**, 0, *f.* myntvetenskap, numismatik. **-zeichen**, *-s, -, n.* mynttecken. **-en...** Ex. **~kabinett**, *-[e]s, -e, n.* myntkabinett. **~kenner**, *-s, -, m.* myntkännare. **~kenntnis[s]**, *-se, f.* myntkännedom. **~kunde**, 0, *f.* myntkunskap, numismatik. **~sammler**, *-s, -, m.* myntsamlare. **~sammlung**, *-en, f.* myntsamling.

münz|en, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. mynta, slå, prägla mynt. 2. Bildl. *das ist auf mich gemünzt:* det har afseende på mig, är en pik åt mig.

Münzer, *-s, -, m.* myntare.

Murène, *-n, f.* zool. murena.

mürbe, I. *a.* mör, lös; Bildl. medgörlig. Bildl. *jmdn ~ machen:* bryta ngns motstånd, kufva, förödmjuka, stuka ngn. II. 0, *f.* mörhet.

mürb|en, *-te, ge-t, itr. s.* blifva mör, mörna.

Mürbheit, Mürbigkeit, 0, *f.* mörhet.

murkel|n, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* 1. knastra, knäppa. 2. F afliva, mörda.

Murmel, *-n, f.* marmorkula. **-spiel**, *-[e]s, -e, n.* lek med marmorkulor.

Murmel... Ex. **-t[h]ier**, *-[e]s, -e, n.* murmeldjur.

murmel|n, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. mumla. 2. sorla, susa.

Murner, *-s, -, m.* kattens namn i djurfabeln, kisse, kissemurr.

Murr... Ex. **-kater** = *Murner,* F Bildl. = röj. **-kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* F brumbjörn, tvärvigg. **-köpfig**, *a.* knarrig, vresig, tvär. **-sinn**, *-[e]s,* 0, *m.* knarrighet, vresighet. **-sinnig** = *-köpfig.*

murr|en, *-te, ge-t, itr. h.* knorra, knota, brumma, kurra, doft rulla.

mürrisch, *a.* knarrig, grälig, vresig.

Mus, *-es, -e* el. *-er* †, *n.* dim. *Müschen, -lein,* mos. **-apfel**, *-s, -*†, *m.* äpple till mos. **-kuchen**, *-s, -, m.* mos-, syltkaka. **-t[h]eil**, *-[e]s, -e, n.* enkans del af vid mannens död i boet förefintliga lifsmedel. **-topf**, *-[e]s, -e* †, *m.* mos-, syltburk, -kruka.

Musche, *-n, f.* musch.

Muschel, *-n, f.* mussla. **-bank**, *-e* †, *f.* musselbank, musselbädd. **-erde**, 0, *f.* musseljord. **-fang**, *-[e]s, -e* †, *m.* musselfiske, musselfångst. **-förmig**, *a.* musselformig. **-gold**, *-[e]s,* 0, *n.* musselguld. **-haltig**, *a.* musselförande. **-kalk**, *-[e]s,* 0, *m.* musselkalk. **-reich**, *a.* rik på musslor. **-schale**, *-n, f.* musselskal. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* arbete af musslor.

Muscheléi, *-en, f.* smussel, smusslande.

muschelicht, muschelig, *a.* musselformig.

muschel|n, *-te, ge-t, itr. h.* smussla.

muschig, *a.* försedd med muscher, muschig.

Muse, *-n, f.* mus, sånggudinna. **-n...** Ex. **~berg**, *-[e]s, -e, m.* sånggudinnornas bärg. **~sohn**, *-[e]s, -e* †, *m.* musernas gunstling; F student.

Museiman[n], *-s, -en* el. *-ner* †, *m.* museiman.

museimanisch, museimännisch, *a.* museimanisk, muhamedansk.

Muséum, *-um[s], -en, n.* museum.

musiert, *a.* mosaikartad.

musig, *a.* mosig.

Musik, *-en, f.* musik. **-akademie**, *-en, f.* musikalisk akademi. **-chor**, *-[e]s, -e* †, *m.* och *n.* 1. orkester, musikkår. 2. musikläktare. **-direktor**, *-s, -en, m.* musikdirektör. **-dose**, *-n, f.* speldosa. **-fest**, *-[e]s, -e, n.* musikalisk fest. **-kenner**, *-s, -, m.* musikkännare. **-lehrer**, *-s, -, m.* musiklärare. **-machen**, *-s,* 0, *n.* musicerande. **-schule**, *-n, f.* musikinstitut. **-stück**, *-[e]s, -e, n.* musikstycke. **-stunde**, *-n, f.* musiktimme, musiklektion. **-verein**, *-[e]s, -e, m.* musikalisk förening. **-verständige(r)**, (adj. böjn.) *m.* musikkännare.

Musikálien, *plur.* musikalier.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

musikálisch, *a.* musikalisk.
Musikánt, *-en, -en, m.* musikant. **-en...** Ex. **~bande**, *-n, f.* musikanttrupp.
Musiker, *-s, -, Musikus, -, Musici, m.* musiker.
Musiv... Ex. **-arbeiter**, *-s, -, m.* musiv-, mosaikarbetare. **-malerei**, *-en, f.* musiv-, mosaikmålning.
musívisch, *a.* musiv-, mosaik-.
musizierlen, *-te, -t, itr. h.* musicera.
Muskát, -[*e*]*s, -e, m.* **Muskátle**, *-en, f.* 1. muskot. 2. muskatvin. **-baum**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* muskotträd. **-blume**, **-blüt[h]e**, 0, *f.* muskotblomma. **-nuss**, *-e* †, *f.* muskot(nöt). **-wein**, -[*e*]*s, -e, m.* muskatvin. **-en...** = föreg. sms.
Muskatéller, *-s, -, m.* 1. muskatellvin. 2. muskatelldrufvor. **-birne**, *-n, f.* muskatpäron. **-traube**, *-n, f.* muskatelldrufva.
Muskel, *-s, -n, m. -n, f.* muskel. **-band**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* med. muskelligament. **-kraft**, *-e* †, *f.* muskelstyrka. **-stark**, *a.* muskelstark. **-stärke**, 0, *f.* muskelstyrka. **-thätigkeit**, 0, *f.* muskelverksamhet.
muskelig, *a.* muskulös.
Muskóte, *-n, f.* muskött. **-n...** Ex. **~feuer**, *-s*, 0, *n.* muköteld. **~kugel**, *-n, f.* muskötkula.
Musketier, -[*e*]*s, -e, m.* musketerare, musketör.
muskulös, *a.* muskulös.
1. Müss se *Mus.*
2. Muss, oböjl. *n.* tvång, nödvändighet. Ordspr. *~ ist eine harte Nuss:* unget. nöden drifver hunden i band.
Müsse, 0, *f.* ledighet, fritid. **-stunde**, *-n, f.* ledig timme, ledig stund. **-zeit**, *-en, f.* ledig tid, fritid.
Musselín, -[*e*]*s, -e, m.* muslin. **-kleid**, -[*e*]*s, -er, n.* muslinklädning.
musselínen, *a.* af muslin, muslin-.
müssen, *ich muss, du musst, er muss, wir ~, müsse; musste, müsste; gemusst* och vid infinitiver ~ 1. måste, vara tvungen, få lof att. Ofta ellipt., t. ex. *die Briefe ~ zur Post.* 2. särskilda fall. *Eine Frau wie sie sein muss:* en kvinna sådan hon bör vara. *Das muss man sagen:* det må man säga. *Er muss es noch nicht wissen, sonst hätte er mir's gesagt:* han vet det säkerligen ännu ej, ty eljes skulle han hafva sagt mig det. *Ich glaube es nicht, er müsste es mir denn selbst sagen:* jag tror det ej, såvida han ej själf säger mig det. *Welches Vergnügen müsste es sein!* hvilket nöje skulle det ej vara! *Wer muss es ihm gesagt haben?* hvem kan hafva sagt honom det?
mussierlen se *moussieren.*
müssig, *a.* ledig, sysslolös. **-gang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* sysslolöshet. Ordspr. *~ ist aller Laster Anfang:* fåfäng gå lärer mycket ondt. **-gänger**, *-s, -, m.* sysslolös person, dagdrifvare. **-gängerisch**, *a.* sysslolös.
müssigen (äfv. med ü), *-te, ge-t, tr.* nödga.
Mustard = *Mostrich.*
Muster, *-s, -, n.* 1. mönster. 2. prof. **-bild**, -[*e*]*s, -er, n.* mönster(bild). **-buch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* mönsterbok. **-gültig**, *a.* mönstergill. **-herr**, *-n, -en, m.* 1. mönstergill herre. 2. ✕ mönsterherre. 3. F profryttare. **-karte**, *-n, f.* profkarta. **-lager**, *-s, -, n.* handel. lager af profver. **-meierei**, *-en, f.* mönsterfarm. **-platz**, *-es, -e* †, *m.* ✕ mönsterplats. **-reiter**, *-s, -, m.* profryttare. **-rolle**, *-n, f.* ✕ mönsterrulla. **-sammlung**, *-en, f.* 1. mönstersamling. 2. profkarta. 3. urval, antologi. **-schreiber**, *-s, -, m.* ✕ mönsterskrifvare. **-schrift**, *-en, f.* mönsterskrift. **-schriftsteller**, *-s, -, m.* mönstergill författare. **-schule**, *-n, f.* mönsterskola, normalskola. **-schüler**, *-s, -, m.* mönstergill lärjunge. **-schutz**, *-es*, 0, *m.* mönsterskydd. **-stück**, -[*e*]*s, -e, n.* 1. mönster. 2. profbit. **-werk**, -[*e*]*s, -e, n.* mönsterverk, klassiskt verk. **-wirt[h]schaft** = *-meierei.* **-zeichner**, *-s, -, m.* mönsterritare. **-zeichnung**, *-en, f.* mönsterritning.
Musterer, *-s, -, m.* mönstrande person, ✕ mönsterherre.
musterhaft, *a.* mönstergill.
Musterhaftigkeit, 0, *f.* mönstergiltighet.
musterig, *a.* i sms., t. ex. *gross~e Stoffe:* tyger med stora mönster, storfasonerade tyger.
musterlln, *-te, ge-t, tr.* 1. förse med mönster. *Gemustert:* fasonerad. 2. mönstra. 3. mästra, häckla, kritisera.
Musterung, *-en, f.* mönstring. **-s...** Ex. **~buch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* ✕ mönsterrulla.
Mut, -[*e*]*s*, 0, *m.* dim. *Mütchen, -lein*, 1. mod. *Jmdm ~ machen:* ingifva ngn mod. *Getrosten* el. *guten ~es sein:* vara vid godt mod. *Ihm* el. ✱ *er ist nicht wohl zu ~e:* han känner sig ej väl till mods. Ordspr. *Gut macht ~* rikedom alstrar högfärd. 2. vanl. dim. vrede, harm. *Seinen ~* el. *sein Mütchen an jmdm kühlen:* släcka sin vrede på ngn. **-arm**, *a.* modlös. **-beraubt**, *a.* modfäld. **-beseelt**, **-erfüllt**, *a.* modig. **-los**, *a.* modlös. **-lósigkeit**, 0, *f.* modlöshet. **-mässlen**, *-te, ge-t* och ✱ *mutgemasst, tr.* förmoda, antaga. **-mässlich**, *a.* antaglig, trolig; *adv.* förmodligen. **-mässlichkeit**, 0, *f.* antaglighet, troligheet. **-mässung**, *-en, f.* förmodan, antagande. **-wille[n]**, *-ns*, 0, *m.* öfvermod, uppsluppenhet; öfvermodig handling. **-willig**, *a.* öfvermodig, uppsluppen.
Müt... jfr *muten 1, 2.* Ex. **-jahr**, -[*e*]*s, -e, n.* år då en gesäll anhållit att få bli mästare. **-schein**, -[*e*]*s, -e, -zettel, -s, -, m.* mutsedel.
Mutatlón, *-en, f.* målbrott.
Mute, *-n, f.* gesälls anhållan att få göra sitt mästerstycke.
mutlen, *-ete, ge-et, tr.* och *itr. h.* 1. [*Sein Meisterstück*] *~* anhålla hos skrädets mästare att få göra sitt mästerstycke. 2. bärg. inmuta. 3. *Gemutet:* så el. så till sinnes, t. ex. *froh-*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

gemutet: glad till sinnes. 4. = *anmuten* 2.
Mutung, *f.*
Muter, *-s, -, m.* 1. gesäll som anhållit att få göra sitt mästerstycke. 2. bärg. inmutare.
Muth... se *Mut...*
mutiérien, *-te, -t, itr. h.* vara i målbrottet.
mutig, *a.* modig.
mutigien, *-te, ge-t, tr.* ingifva mod.
Mutter, *f.* a) plur. -†, 1. sg. utan artikel stundom gen. *-s,* dat. *-n,* moder. 2. lifmoder. b) plur. *-n,* 3. ⊕ ögla; matris; hylsa; skrufmutter; fodral m. m. -**allein,** *a.* molensam. -**ast,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* stor gren från hvilken mindre utgå. -**auge,** *-s, -n, n.* modersöga. -**beschwérde,** *-n, f.* med. moderplåga, moderpassion. -**biene,** *-n, f.* vise. -**bruch,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* med. moderbråck. -**bruder,** *-s,* -†, *m.* morbror. -**fieber,** *-s, -, n.* barnsängsfeber. -**freude,** *-n, f.* modersglädje. -**füllen,** *-s, -, n.* stoföl. -**góttesbild,** -[*e*]*s, -er, n.* mariabild, madonnabild. -**gut,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* mödernearf. -**hase,** *-n, -n, m.* harhona. -**hering,** -[*e*]*s, -e, m.* stamsill. -**herz,** *-ens, -en, n.* modershjärta. -**kalb,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* kvigkalf. -**kind,** -[*e*]*s, -er, n.* 1. människobarn, människa. 2. mammas gosse, morsgris. -**kirche,** *-n, f.* moderkyrka. -**korn,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* mjöldryga. -**krank,** *a.* med. hysterisk. -**krankheit,** 0, *f.* med. hysteri. -**krébs,** *-es, -e, m.* honkräfta. -**kúchen,** *-s, -, m.* moderkaka. -**lamm,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* tacklam. -**land,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* 1. fosterland. 2. moderland. -**lauge,** *-n, f.* kem. moderlut. -**leib,** -[*e*]*s,* 0, *m.* moderlif. -**liebe,** 0, *f.* moderskärlek. -**loge,** *-n, f.* moderloge. -**los,** *a.* moderlös. -**mal,** -[*e*]*s, -e* el. *-er* †, *n.* födelsemärke. -**milch,** 0, *f.* modersmjölk. -**mord,** -[*e*]*s, -e, m.* modermord. -**mórder,** *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* modermördare, modermörderska. -**nackt,** *a.* splitternaken. -**pférd,** -[*e*]*s, -e, n.* sto med fol, föl. -**schaf,** -[*e*]*s, -e, n.* moderfår, tacka. -**scheide,** *-n, f.* moderslida. -**schwein,** -[*e*]*s, -e, n.* so. -**schwester,** *-n, f.* moster. -**seele,** *-n, f.* människobarn. *Es ist keine ~ da:* det fins ej en enda själ, ej en katt där. -**séelenallein,** *a.* molensam. -**söhnchen,** *-s, -, n.* mammas gosse. -**soole** = *-lauge.* -**sprache,** *-n, f.* 1. modersmål. 2. moderspråk. -**staat,** -[*e*]*s, -en, m.* moderstat. -**stadt,** *-e* †, *f.* 1. födelsestad. 2. moderstad. -**statt,** -**stelle,** 0, *f.* ~ *bei jmdm vertreten:* vara ngn i moders ställe. -**stock,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. ett bärgs hufvudmassa. 2. moderstam. 3. moderkupa, modersvärm. -**t[h]eil,** -[*e*]*s, -e, n.* mödernearf. -**witz,** *-es,* 0, *m.* naturlig, medfödd vits, kvickhet. -**wut[h],** 0, *f.* moderraseri.
mutterhaft, mütterlich, *a.* moderlig; möderne.
Mütterlichkeit, 0, *f.* moderligbet, moderligt sätt.
Mutterschaft, 0, *f.* moderskap.
Mütze, *-n, f.* 1. mössa. *Die ~ vor jmdm abziehen:* taga af sig mössan för ngn; F bildl. erkänna ngn som sin öfverman. 2. nätmage. -**n...** Ex. ~**band,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* mössband. ~**macher,** *-s, -, m.* mössmakare. ~**schirm,** -[*e*]*s, -e, m.* mösskärm.
myópisch, *a.* myopisk, närsynt.
Myriáde, *-n, f.* myriad, tiotusental.
Myriaméter, *-s, -, m.* och *n.* myriameter.
Myrrhe, *-n, f.* myrra.
Myrte, *-n, f.* myrten. -**n...** Ex. ~**baum,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* myrtenträd. ~**kranz,** *-es, -e* †, *m.* myrtenkrans. ~**strauch,** -[*e*]*s, -er* †, *m.* myrtenbuske.
mysteriós, *a.* mysteriös, hemlighetsfull.
Mystérium, *-um*[*s*], *-en, n.* mysterium, hemlighet.
Mysticísmus, -, 0, *m.* mysticism.
mystifizíeren, *-te, -t, tr.* mystifiera. **Mystifizíerung,** *f.*
Mystik, 0, *f.* mystik.
Mystiker, *-s, -, m.* mystiker.
mystisch, *a.* mystisk.
Mythe, *-n, f.* myt, saga. -**n...** Ex. ~**bildung,** *-en, f.* mytbildning. ~**sammlung,** *-en, f.* myt-, sagosamling.
mythenhaft, mythisch, *a.* mytisk, sagolik.
Mythológ, *-en, -en, m.* mytolog, sagokännare, sagoforskare.
mythológisch, *a.* mytologisk.
Mythos, Mythus, -, *Mythen, m.* = *Mythe.*

N.

N, 1. -['*s*], -['*s*], *n.* gram. n. 2. förkortn. = a) *nachmittags:* eftermiddagen (e. m.), b) *Nord, nördlich:* norr, nordlig.
na, *interj.* nå! ~, *mach!* nå, gå på! skynda dig! ~, *das wäre!* jo, det skulle just vara, det! ~ *nu!* hvad nu då! ~, *warte nur!* vänta bara!
Nabe, *-n, f.* naf. -**n...** Ex. ~**loch,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* nafhål.
Nabel, *-s,* -†, *m.* 1. nafle. 2. buckla. -**binde,** *-n, f.* nafvellista. -**bruch,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* med. nafvelbråck. -**schnur,** *-e* †, *f.* -**strang,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* nafvelsträng.
nabellin, *-te, ge-t, tr.* 1. *Ein Kind ~* binda om naflen på ett barn. 2. *Genabelt:* försedd med buckla.
Nabob, *-s, -s, m.* nabob.
nach (i sammansatt ord är 2 oftast kort, likaså i sms.), I. *prep.* med dat. 1. till, i sht vid länders och orters namn, t. ex. ~ *Amerika reisen, die Reise ~ Frankreich;* ~ *dem Ziele eilen.* 2. åt, t. ex. ~ *dieser Seite,* ~ *der Strasse hin:* åt gatan

till. ~ *vorn liegen:* ligga på framsidan. 3. efter, t. ex. a) ~ *Wasser gehen,* ~ *dem Arzte schicken,* ~ *jmdm schiessen, sich* ~ *etw. umsehen,* b) ~ *gethaner Arbeit:* efter fullbordadt arbete, ~ *beendetem Gottesdienste, zwei Mal* ~ *einander, das Wort steht* ~ *dem Verb,* c) *je* ~ *Umständen:* allt efter omständigheterna, ~ *der Aussage meines Freundes, seinem Aussehen* ~ att döma efter hans utseende, ~ *dem Gewichte:* efter vigt, ~ *dem Scheine urteilen,* ~ *dem Takte marschieren,* ~ *seinem Zeugnisse:* efter hans vittnesbörd, ~ *jmdm so heissen.* 4. särskilda fall. ~ *alphabetischer Ordnung:* i alfabetisk ordningsföljd, ~ *dem Gedächtnisse:* ur minnet. *Das macht* ~ *deutschem Geld:* det är i tyskt mynt. *Jmdn nur dem Namen* ~ *kennen:* känna ngn blott till namnet. *Der Nase* ~ dit näsan pekar. ~ *Rosen riechen:* lukta rosor, ~ *Zwiebeln schmecken:* smaka lök. *Wenn es* ~ *ihm ginge:* om det ginge som han vill el. säger. *Mir* ~*!* följ mig! II. *adv.* ~ *und* ~ så småningom. ~ *wie vor:* likadant, på samma sätt efteråt som förut.

Anm. I sms. med verb är *nach* betonadt och betecknar hufvudsakl. följd i rum och tid, härmning, upprepande. Prepositionens vokalkvantitet vacklar.

nachachten, *itr. h. Einer Sache* ~ rätta sig efter en sak. **Nachachtung,** *f. Zur* ~ till efterrättelse.

nachäffen, *tr.* och *itr. h.* med dat. efterapa, härma. **Nachäffung,** *f.*

Nachäffer, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* efterapare, härmare.

Nachäfferei, *-en, f.* efterapning, härmning.

nachahmen, I. *tr.* härma, efterapa, efterbilda, förfalska. *Jmdm etw.* ~ härma ngt hos ngn. II. *itr. h. Jmdm* ~ efterlikna ngn. **Nachahmung,** *f.*

nachahmens... Ex. **-wert[h],** *a.* efterföljansvärd.

Nachahmer, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* efterapare, härmare, förfalskare.

Nachahmerei, *-en, f.* efterapning, härmningsbegär.

Nacharbeit, *-en, f.* 1. efteråt levereradt arbete. 2. upphjälpande, förbättrande.

nacharbeiten, I. *itr. h. Einem Muster* ~ arbeta efter ett mönster. II. *tr.* 1. kopiera. 2. taga igen det försummade. 3. hjälpa upp, förbättra, retuschera.

nachärten, *itr. h.* med dat. samt ✱ *tr.* och *sich* ~ efterlikna, likna, blifva lik.

nachäugeln, *itr. h.* blicka efter, *jmdm:* ngn.

Nachbar, *-s* el. *-[e]n, -[e]n, m.* granne. **-dorf,** *-[e]s, -er* †, *n.* grannby. **-haus,** *-es, -er* †, *n.* närmaste hus, granngård. **-land,** *-[e]s,-er* †, *n.* grannland. **-s...** Ex. ~**leute,** *plur.* grannfolk.

Nachbarin, *-nen, f.* grannkvinna.

nachbärlich, *a.* angränsande, närmast, grann-.

Nachbarschaft, *-en, f.* grannskap.

nachbauen, *tr.* och *itr. h.* 1. *Ein Haus einem andern* ~ bygga ett hus efter ett annat, med det andra som mönster. 2. bygga efteråt, bygga till. 3. hjälpa upp.

nachbellen, *itr. h. Jmdm* ~ skälla efter, skällande följa efter ngn.

Nachbesserer, *-s, -, m.* upphjälpare, förbättrare.

nachbessern, *tr.* afhjälpa småbristerna hos, upphjälpa, förbättra, retuschera. **Nachbesserung,** *f.*

nachbestellen, *tr.* beställa efteråt.

Nachbestellung, *-en, f.* efterbeställning.

nachbeten, *tr.* och *itr. h.* efterstafva, eftersäga, upprepa. *Jmdm* ~ säga efter, hvad ngn sagt. **Nachbetung,** *f.*

Nachbeter, *-s, -, m.* eftersägare, eko.

Nachbeteréi, *-en, f.* eftersägande.

Nachbetrachtung, *-en, f.* betraktelse efteråt.

nachbewegen, *tr.* sätta i rörelse efteråt, på samma sätt. **Nachbewegung,** *f.*

nachbewilligen, *tr.* bevilja efteråt, senare. **Nachbewilligung,** *f.*

nachbezahlen, *tr.* betala efteråt, senare, ytterligare. **Nachbezahlung,** *f.*

Nachbier, *-[e]s, -e, n.* dricka.

Nachbild, *-[e]s, -er, n.* efterbild, kopia.

nachbilden, I. *tr. Einem Gegenstande etw.* ~ göra, forma, bygga m. m. ngt efter ett föremål. II. *Sich* ~ fullständiga sin bildning.

Nachbild[n]er, *-s, -, m.* efterbildare.

Nachbildung, *-en, f.* efterbildning, kopia.

nachblättern, *tr.* och *itr. h.* bläddrande se efter, slå efter, söka.

nachbleiben, *itr. s.* blifva, stanna, sitta efter, kvar. *Jmdm* ~ blifva efter, ej hinna med ngn.

Nachbleiber, *-s, -, m.* skolspr. lärjunge som fått sitta efter, sitta öfver; kvarsittare.

Nachbleibsel, *-s, -, n.* kvarlefva, öfverlefva.

nachblicken, *itr. h.* blicka, se efter, *jmdm:* ngn.

Nachblüt[h]e, *-n, f.* efterblomning, andra blomning.

nachbohren, *tr.* borra upp, utvidga.

nachbrennen, I. *itr. h.* brinna, II. *tr.* bränna efteråt, än en gång.

nachbringen, *tr.* komma efter med. *Jmdm etw.* ~ gå, springa efter, fatt ngn med ngt.

Nachbürge, *-n, -n, m.* underborgen.

nachbüssen, *tr.* efteråt sota för.

nachdatieren, *tr.* postdatera.

nachdém, I. *adv.* 1. ✱ efteråt, senare. 2. *Je* ~ allt efter omständigheterna. II. *konj.* 1. [*Je*] ~ allt efter som. 2. sedan.

nachdenken, *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ tänka efter

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ngns tankar. 2. *Einer* (dat.) *Sache* ~ tänka på, i tankarne syssla med, öfvertänka ngt. *Über etw.* (ack.) ~ tänka på, öfverväga, reflektera på ngt. **Nachdenkung**, *f.*

nachdenklich, *a.* eftertänksam, försjunken i tankar, betänksam.

Nachdenklichkeit, 0, *f.* eftertänksamhet.

nachdichten, *tr.* och *itr. h.* efterlikna, härma, parodiera, *jmdm:* ngn.

nachdrängen, *tr.* och *sich* ~ skjuta, tränga (sig) fram efter ngn.

nachdringen, *itr. s.* följa efter, tränga på.

nachdrohen, *itr. h. Jmdm* ~ 1. göra en hotande åtbörd åt ngn, sedan han gått. 2. härma ngns hotelse.

nachdrühnen, *itr. h.* dåna efteråt.

Nachdruck, -[*e*]*s*, -*e* [†], *m.* eftertryck, a) 0, vigt, emfas, b) eftertryckning, eftertryckt bok. -S... Ex. ~**voll**, *a.* eftertrycklig.

nachdrucken, *tr.* eftertrycka.

nachdrücken, *tr.* trycka en gång till, tryckande skjuta fram, in ngt efter ngt.

Nachdrucker, -*s*, -, *m.* eftertryckare.

nachdrücklich, *a.* eftertrycklig.

Nachdrücklichkeit, 0, *f.* eftertryck.

nachdunkeln, *itr. h.* småningom blifva mörkare.

nachdürfen, *itr. h.* få följa efter.

Nachdurst, -[*e*]*s*, 0, *m.* törst efteråt efter omättligt drickande.

Nacheiferer, -*s*, -, *m.* ifrig efterföljare.

nacheifern, *itr. h. Jmdm* ~ ifrigt söka efterlikna ngn. **Nacheif[e]rung**, *f.*

Nacheiferin, -*nen*, *f.* efterföljerska.

nacheilen, *itr. s.* skynda efter, *jmdm:* ngn.

nacheinander, *adv.* efter hvarandra.

nachempfinden = *nachfühlen.*

Nachen, -*s*, -, *m.* liten farkost, båt.

Nacherbe, -*n*, -*n*, *m.* jur. arfvinge i andra led som ärfver gum istadarätt.

nacherben, *tr.* jur. ärfva på grund af istadarätt.

nacherhalten, *tr.* få efteråt, senare.

Nachernte, -*n*, *f.* efterskörd.

nacherzählen, *tr. Jmdm etw.* ~ a) återberätta hvad ngn sagt, b) säga ngt om ngn på hans rygg. *Dem Englischen nacherzählt von ...* efter engelskan, efter engelska originalet af ...

1. nachessen, *tr.* och *itr. h.* äta efteråt.

2. Nachessen, -*s*, -, *n.* efterrätt.

nachexerzieren, *itr. h.* exercera efter ordinarie exercisens slut.

Nachfahr, -*en*, -*en*, *m.* efterkommande, ättling.

nachfahren, I. *itr. s.* resa efter, *jmdm:* ngn. II. *tr. Jmdm etw.* ~ komma efter med ngt åt ngn.

nachfallen, *itr. s.* falla efter.

Nachfeier, -*n*, *f.* efterfest.

nachfeiern, *tr.* 1. fira efteråt. 2. fira genom en efterfest.

nachfeilen, *tr.* ⊕ hjälpa upp med filen, slätfila.

nachfeuern, *itr. h.* 1. underhålla elden. 2. *Jmdm* ~ skjuta efter ngn.

nachfliegen, *itr. s.* flyga efter, i flygt följa efter.

nachfliehen, *itr. s.* flyende följa efter, också fly.

nachfluchen, *itr. h.* och *tr. Jmdm* ~ a) upprepa ngns svordomar, b) ledsaga ngn med sina eder, sina svordomar.

Nachfolge, -*n*, *f.* 1. efterföljd. 2. efterträdelse, tronföljd.

nachfolgen, *itr. s.* 1. följa efter, efterträda, *jmdm im Amte:* ngn i ämbetet. 2. efterfölja, efterlikna.

Nachfolger, -*s*, -, *m.* 1. efterträdare. 2. lärjunge.

nachfordern, *tr.* fordra efteråt. **Nachforderung**, *f.*

nachformen, *tr. Einen Gegenstand einem anderen* ~ forma ett föremål efter ett annat.

nachforschen, *itr. h.* efterforska, efterspana, *jmdm, einer* (dat.) *Sache:* ngn, ngt. **Nachforschung**, *f.*

Nachforscher, -*s*, -, *m.* efterforskare.

Nachfrage, -*n*, *f.* 1. efterforskning, efterspaning. ~ *über jmdn halten:* göra efterforskningar, spana efter ngn. 2. handel. efterfrågan.

nachfragen, *itr. h.* och *tr.* 1. *Einem Dinge* ~ fråga efter en sak. 2. *Jmdm etw.* ~ upprepa ngns fråga.

Nachfrist, -*en*, *f.* förlängning af terminen, uppskof.

Nachfrost, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* senare frost.

Nachfrühling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* senvår.

nachfühlen, *tr.* 1. ha efterkänning af. 2. *Jmdm etw.* ~ känna, förstå hvad ngn känt. 3. *Einem Gegenstande* ~ trefva efter en sak.

nachfüllen, *tr.* fylla på. **Nachfüllung**, *f.*

nachgaffen, *itr. h. Jmdm* ~ titta, gapa efter ngn.

nachgären, *itr. h.* jäsa efteråt.

nachgebären, *tr.* 1. föda senare. 2. föda efter faderns död.

nachgeben, I. *tr.* 1. gifva efter, efterskänka. 2. gifva dessutom, vidare, tillägga. II. *itr. h.* 1. gifva efter, tänjas. 2. *Jmdm* ~ gifva efter för ngn. 3. *Jmdm in etw. nicht* ~ ej gifva ngn efter i ngt.

Nachgebot, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* senare bud, öfverbud.

Nachgebürt, -*en*, *f.* efterbörd.

nachgehen, *itr. s.* 1. gå efter, t. ex. *die Uhr geht nach.* 2. följa, *jmdm:* ngn. 3. *Seinen Geschäften* ~ sköta sina affärer, sina åligganden. *Dem Vergnügen* ~ öfverlemna sig åt nöjet.

nachgehends, *adv.* efteråt, senare.

nachgeniessen, *tr.* njuta efteråt, njuta följderna af.

nachgeräte, *adv.* så småningom, slutligen.

nachgerat[h]en, *itr. s.* blifva lik, *jmdm:* ngn.

Nachgesang, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* slutsång, slutkväde.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Nachgeschmack, -[e]s, 0, m. eftersmak.
nachgiebig, a. efterglifven, medgörlig.
Nachgiebigkeit, -en, f. efterglifvenhet.
nachgiessen, tr. 1. hälla på, slå på efteråt. 2. gjuta ngt efter ngt.
Nachglanz, -es, 0, m. kvardröjande glans, skimmer; reflex.
nachglauben, tr. *Jmdm etw.* ~ tro detsamma, hafva samma tro i ngt som ngn.
nachgleiten, itr. s. glida efter.
nachglühen, itr. h. glöda efteråt.
nachgraben, itr. h. gräfva efter, *einer* (dat.) *Sache:* en sak. **Nachgrabung**, f.
Nachgras, -es, 0, n. gräs som växer efter första slåttern, efterslåtter.
nachgrübeln, itr. h. grubbla öfver, *einem Dinge:* en sak.
Nachgrum[m]et, -[e]s, 0, n. och m. gräs som växer efter andra slåttern.
nachgucken, itr. h. F titta efter, *jmdm:* ngn.
Nachhall, -[e]s, 0, m. återskall, genljud.
nachhallen, I. itr. h. återljuda, genljuda. II. tr. återkasta, upprepa toner.
nachhalten, I. tr. hålla efteråt. *Eine Stunde* ~ gifva en extralektion efter den ordinarie tiden. II. itr. h. hålla för, räcka.
nachhaltig, a. ihållande, varaktig.
Nachhaltigkeit, 0, f. varaktighet.
Nachhand, 0, f. spel. efterhand.
nachhangen, **nachhängen**, itr. h. öfverlemna, hängifva sig, *einem Dinge:* åt en sak. *Seinen Gedanken* ~ försjunka i tankar.
Nachharke(n) = *Hungerharke(n)*.
nachhauen, I. itr. h. hugga efter, *jmdm:* ngn. II. tr. *Eine Bildsäule einer anderen* ~ göra, mäjsla en bildstod efter en annan.
nachhause, adv. hem.
nachheilen, itr. h. läkas efteråt.
nachheizen, tr. och itr. h. elda omigen, för andra gången.
nachhelfen, itr. h. hjälpa, bistå, hjälpa på trafven, underlätta ngt för ngn, främja, befordra, upphjälpa, *einem Dinge:* en sak. *Einem Schüler zuhause* ~ läsa lexorna med en skolgosse.
nachhér (stv. ⁴ -), adv. efteråt.
Nachherbst, -[e]s, -e, m. senhöst.
nachhérig, a. senare, följande.
nachhetzen, tr. *Jmdm die Hunde* ~ hetsa hundarne på ngn bortgående.
nachhinken, itr. s. haltande följa, *jmdm:* ngn.
Nachhochzeit, -en, f. efterfest vid bröllop.
nachholen, tr. 1. hämta efteråt, vidare, ytterligare. 2. taga igen det försummade.
nachhorchen, **nachhören**, itr. h. lyssna till, höra på, efter; efterhöra, efterforska.
Nachhülfe, 0, f. underlättande hjälp. **-schule**, -n, f. lexläsningsskola. **-stunde**, -n, f. *Jmdm ~n geben:* läsa lexorna med ngn.
Nachhut, 0, f. 1. ✕ eftertrupp. 2. åkerbr. efterbete.
nachirren, itr. s. kringströfvande söka efter, *jmdm:* ngn.
Nachjagd, -en, f. eftersättande, förföljande.
nachjagen, I. itr. s. eftersätta, efterjaga, ifrigt eftersträfva, *jmdm:* ngn, *dem Ruhme:* äran. II. tr. *Jmdm eine Kugel* ~ sända en kula efter ngn.
Nachjahr, -[e]s, -e, n. nådår.
nachjammern, itr. h. *Jmdm* ~ gråta efter ngn.
nachjauchzen, **nachjubeln**, itr. h. *Jmdm* ~ jubla efter, jublande följa ngn.
nachkaufen, tr. köpa efteråt, ytterligare.
nachklagen, itr. h. *Jmdm* ~ a) upprepa ngns klagan, b) klaga öfver, beklaga ngns bortgång.
Nachklang, -[e]s, -e †, m. efterklang, genljud.
nachklettern, **nachklimmen**, itr. s. klättra efter, klättrande följa, *jmdm:* ngn.
nachklingen, I. itr. h. klinga, ljuda efteråt; genljuda. II. tr. upprepa, återkasta ljudet.
Nachkomme, -n, -n, m. efterkommande, ättling.
nachkommen, itr. s. 1. *Jmdm* ~ följa ngn. 2. komma efter, senare. 3. lyda, ställa sig till efterrättelse, t. ex. *einem Befehle. Seinen Verbindlichkeiten* ~ uppfylla sina förbindelser.
Nachkommenschaft, -en, f. efterkommande, afkomma.
Nachkömmling, -[e]s, -e, m. = *Nachkomme*.
nachkönnen, itr. h. kunna komma efter, kunna följa, *jmdm:* ngn.
Nachkost, 0, f. efterrätt.
nachkriechen, itr. s. krypa efter.
Nachkunft, 0, f. 1. senare ankomst. 2. efterkommande.
nachkünsteln, tr. på ett konstladt sätt efterapa, härma.
Nachkur, -en, f. efterkur.
nachlallen, tr. lallande, stammande eftersäga.
Nachlass, -es, -e [†], m. 1. minskning i spännkraft, uttänjning, slaknande. 2. eftergifvande, eftergift, eftergifvenhet. 3. kvarlåtenskap.
nachlassen, I. tr. 1. efterlemna, kvarlemna. 2. underlåta. 3. låta följa, hälla, tappa m. m. på mer. 4. släppa efter, gifva efter, efterskänka, slå af. II. itr. h. gifva efter, gifva vika, släppa efter, gifva med sig, slappas, minskas, upphöra. **Nachlassung**, f.
Nachlassenschaft, -en, f. kvarlåtenskap.
nachlässig, a. slarfvig, vårdslös, försumlig.
Nachlässigkeit, -en, f. slarf, vårdslöshet.
Nachlauf, -[e]s, 0, m. 1. ⊕ det som afrinner sist vid distillering och präsning. 2. efterhängsenhet.
nachlaufen, itr. s. springa, följa, rinna efter.
Nachläufer, -s, -, m. en som springer efter ngn, efterhängsen person.
Nachlaut, -[e]s, -e, m. efterföljande, efterklingande ljud.

* äkta smt. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

nachleben, *itr. h.* 1. lefva efter. *Die ~den:* de efterlefvande. 2. följa, rätta sig, lefva efter, taga till rättesnöre, t. ex. *einem Rate,* äfv. ✱ *tr.*, t. ex. *ein Buch.*
Nachleben, *-s*, 0, *n.* senare lif.
nachlegen, *tr.* lägga till det föregående, bifoga, ytterligare ditlägga.
nachleiern, *tr.* tanklöst, maskinmässigt spela efter, eftersäga, återgifva, upprepa.
nachlernen, *tr.* lära sig efteråt.
Nachlese, *-n*, *f.* efterplockning, efterskörd.
1. **nachlesen**, *tr.* efterskörda, göra efterskörd af.
2. **nachlesen**, *tr.* och *itr. h.* 1. *Jmdm ~* a) härma ngns sätt att läsa, b) följa med i bok när ngn läser. 2. läsa efteråt. 3. läsa om igen.
Nachleser, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* en som 1. gör efterskörd, 2. följer med ngns läsning, jfr föreg.
nachleuchten, *itr. h.* lysa efter, *jmdm:* ngn.
nachliefern, *tr.* lemna, leverera senare.
Nachlieferung, *-en*, *f.* senare leverans; supplement.
nachlocken, *tr.* locka med sig.
nachlügen, *tr.* och *itr. h. Jmdm ~* ljuga som ngn. *Jmdm etw. ~* upprepa hvad ngn ljugit.
nachmachen, I. *tr.* 1. göra efteråt, senare. 2. *Jmdm etw. ~* göra maken till ngt, som ngn gjort. *Das soll mir einer ~!* gör maken till det den som kan! 3. göra efter, efterbilda, efterapa, förfalska. II. *itr. s.* F resa efter. **Nachmachung**, *f.*
Nachmacher, *-s*, -, *m.* efterapare, förfalskare.
Nachmahd, *-en*, *f.* efterslåtter.
nachmalen, *tr.* måla af, kopiera.
nachmalig, *a.* senare.
nachmals, *adv.* senare, efteråt.
nachmarschieren, *itr. s.* marschera efter.
nachmessen, *tr.* mäta om igen.
Nachmittag, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* eftermiddag. **-s...** Ex. **~gottesdienst**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **~kirche**, *-n*, *f.* eftermiddagsgudstjänst. **~ruhe**, *-n*, *f.* **~schlaf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* middagshvila, middagssömn.
nachmittägig, **nachmittäglich**, *a.* eftermiddags-.
nachmittags, *adv.* 1. om eftermiddagarne. 2. på eftermiddagen.
nachmüssen, *itr. h.* måste, vara tvungen att följa efter.
Nachnahme, *-n*, *f.* efterkraf.
nachnehmen, *tr.* 1. taga efteråt, en gång till. 2. taga genom efterkraf.
nachpfeifen, *tr.* och *itr. h.* hvissla efter, *etw.:* ngt. *Jmdm ~* a) härma ngns hvissling, b) hvissla efter ngn bortgående. F *ich kann meinem Gelde ~* mina pengar har jag sett för sista gången.
nachpflanzen, *tr.* och *itr. h.* plantera efteråt, komplettera en plantering.
nachpfuschen, *tr.* och *itr. h.* med fusk härma.
nachpinseln, *tr.* retuschera.
nachplappern, **nachplaudern**, *tr.* och *itr. h.* tanklöst upprepa, säga, pladdra efter.
Nachporto, *-s*, *-s*, *n.* felande porto.
nachprägen, *tr.* 1. prägla efteråt, senare, fortfarande. 2. *Münzen ~* efterapa, förfalska mynt.
nachrechnen, *tr.* 1. räkna efteråt. 2. räkna om igen, kontrollera en räkning. 3. efterräkna, öfverräkna, beräkna. **Nachrechnung**, *f.*
Nachrechner, *-s*, -, *m.* revisor, kontrollör.
Nachrede, *-n*, *f.* 1. tal efteråt, senare tal. 2. slutord, epilog. 3. jur. duplik. 4. fräjd, rykte, i sht dåligt rykte. *In üble ~ bringen:* illa berykta.
nachreden, *tr.* och *itr. h.* 1. *Jmdm ~* a) härma ngns sätt att tala, tala som ngn, b) återgifva ngns tal. 2. *Etw. ~* upprepa, säga efter ngt. 3. *Jmdm etw. ~* säga ngt (i sht ngt dåligt) om, skvallra på ngn.
Nachreife, 0, *f.* eftermognad.
nachreifen, *itr. s.* mogna efteråt efter skörden.
nachreisen, *itr. s.* resa efter, *jmdm:* ngn.
nachreissen, I. *itr. s.* gå sönder ändå mer. II. *tr.* 1. rycka, draga med sig. 2. ytterligare slita sönder. 3. *Eine Zeichnung ~* kopiera en ritning. 4. *Einen Witz ~* upprepa, eftersäga en kvickhet. **Nachreissung**, *f.*
nachreiten, *itr. s.* rida efter, till häst följa, förföljа, eftersätta, *jmdm:* ngn.
nachrennen, *itr. s.* F springa efter, *jmdm:* ngn.
Nachreue, 0, *f.* ånger efteråt.
Nachricht, *-en*, *f.* underrättelse. *Jmdm ~ von etw. geben:* underrätta ngn om ngt.
nachrichten, *tr.* och *itr. h.* 1. rätta, rikta efteråt. 2. *Etw. einem Dinge ~* rätta ngt efter en sak.
Nachrichter, *-s*, -, *m.* skarprättare.
nachrichtlich, *a.* såsom, i form af, genom en underrättelse.
nachringen, *itr. h.* eftersträfva, genom kamp söka att nå, *einem Dinge:* ngt.
nachrollen, *itr. s.* rulla efter.
nachrücken, I. *itr. s. Jmdm ~* följa efter, efterträda ngn. II. *tr.* flytta efter.
nachrudern, *itr. s.* ro efter, i roddbåt följa, *jmdm:* ngn.
Nachruf, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. rop efter ngn. 2. skriftligt farväl till en afliden, dödsruna, nekrolog. 3. eftermäle.
nachrufen, I. *itr. h. Jmdm ~* ropa efter ngn. II. *tr. Jmdn ~* ropa åt ngn att följa, att komma efter.
Nachruhm, -[*e*]*s*, 0, *m.* hedrande, ärofullt eftermäle.
nachrühmen, *tr. Jmdm etw. ~* säga ngt till ngns beröm.
nachrutschen, *itr. s.* glida, åka efter.
nachsäen, *tr.* så efteråt.
nachsagen, *tr.* 1. eftersäga, upprepa. 2. = *nachreden 3.*
Nachsatz, *-es*, *-e* †, *m.* gram. eftersats.
nachschaffen, *tr.* 1. (stark böjn.) skapa efteråt, ytterligare. 2. (svag böjn.) efteråt, ytterligare anskaffa.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

nachschauen, *itr. h.* 1. blicka efter, *jmdm:* ngn. 2. se efter, undersöka.
nachschicken, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ skicka ngt efter ngn, sända ngn ngt sedan han rest. 2. skicka senare, efteråt.
nachschieben, *tr.* och *itr. h.* 1. skjuta efter. 2. skjuta på.
nachschiessen, I. *tr.* 1. skjuta efteråt. 2. *Jmdm eine Kugel* ~ skjuta en kula efter ngn. 3. *Gelder* ~ tillskjuta mer pengar. II. *itr. s.* 1. störta (sig) efter. 2. skjuta upp efteråt.
nachschiffen, I. *itr. s. Jmdm* ~ segla, på sjön sätta efter ngn. II. *tr.* frakta senare sjöledes.
nachschildern, *tr.* sant skildra, återgifva.
Nachschimmer, *-s*, 0, *m.* = *Nachglanz.*
nachschlachten = *nachschlagen II.*
Nachschlag, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. andra, följande slag. 2. mus. efterslag,
Nachschlage... Ex. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* uppslagsbok.
nachschlagen, I. *tr.* och *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ slå efter ngn. 2. mus. låta följa som efterslag. 3. *Ein Buch* el. *in einem Buche* ~ slå efter i en bok. *Eine Stelle* ~ slå efter, slå upp ett ställe i en bok. II. *itr. s. Jmdm* ~ blifva lik ngn.
nachschleichen, *itr. s.* smyga efter, *jmdm:* ngn.
1. **nachschleifen**, (stark böjn.) *tr.* slipa efteråt, finslipa.
2. **nachschleifen**, (svag böjn.) *tr.* 1. på drög draga med sig, efter sig. 2. = *nachschleppen I.*
nachschleppen, I. *tr.* släpa med sig, efter sig. II. *Sich* ~ släpa sig efter, fram efter ngn.
nachschleudern, *tr. Jmdm etw.* ~ slunga ngt efter ngn.
Nachschlüssel, *-s*, *-*, *m.* falsk nyckel, tjufnyckel.
nachschmecken, *itr. h.* lemna en eftersmak.
nachschmieren, *tr.* 1. smörja än en gång. 2. F illa, suddigt afskrifva, kopiera.
nachschreiben, *tr.* och *itr. h.* 1. uppteckna, t. ex. *einen Vortrag.* 2. skrifva efteråt ngt försummadt. 3. skrifva af, kopiera. 4. *Jmdm* ~ a) skrifva till ngn som rest, b) skrifva af efter ngn, i skrift taga ngt från ngn.
Nachschreiber, *-s*, *-*, *m.* uppteckna re, skrifvare som skrifver efter diktamen, afskrifvare.
nachschreien, *tr.* och *itr. h.* skrika, ropa efter, *jmdm:* ngn.
nachschreiten, *itr. s.* följa med högtidliga steg.
Nachschrift, *-en*, *f.* 1. uppteckning, afskrift. 2. efterskrift, postskriptum.
Nachschub, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* tillskott.
Nachschuss, *-es*, *-e* †, *m.* 1. ett skyttegillies efterfest, senare målskjutning. 2. senare, följande skott. 3. efterbetalning, tillskott. 4. ny brodd.
nachschütten, *tr.* efteråt hälla på, skaka ned, ösa ned.
Nachschwarm, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* eftersvärm.
nachschwärmen, *itr.* 1. *h.* svärma senare, en gång till. 2. *s.* följa i svärm(ar).
nachschwatzen, *tr.* säga, pladdra efter, upprepa.
nachschwimmen, *itr. s.* simma efter, simmande följa efter, *jmdm:* ngn.
nachschwören, *tr.* och *itr. h. Jmdm* ~ svära lika med ngn, en af ngn förestafvad ed.
nachsegeln, *itr. s.* segla, seglande följa, sätta efter, *jmdm:* ngn.
nachsehen, *itr. h.* och *tr.* 1. *Jmdm* ~ se efter ngn, följa ngn med ögonen. 2. efterse, genomse, undersöka, revidera. 3. *Jmdm etw.* ~ låta ngt få passera, hafva öfverseende med ngt hos ngn. ~*d:* öfverseende.
nachsein, *itr. s.* 1. vara, hafva stannat efter. 2. hafva följt, förfölja, eftersätta, *jmdm:* ngn.
nachsenden = *nachschicken.*
nachsetzen, I. *tr.* 1. *Etw. etw. anderem* ~ sätta ngt efter ngt annat, i andra rummet, sätta mindre värde på, mindre värdera ngt än ngt annat. 2. bifoga, tillägga. II. *itr. s. Jmdm* ~ sätta efter, förfölja ngn. **Nachsetzung**, *f.*
Nachsicht, 0, *f.* öfverseende, skonsamhet. **-s...** Ex. ~**voll** = rolj.
nachsichtig, *a.* öfverseende, skonsam.
Nachsichtigkeit = *Nachsicht.*
Nachsilbe, *-n*, *f.* gram. efterstafvelse, suffix.
nachsingen, *tr.* 1. sjunga efter. 2. *Jmdm etw.* ~ a) sjunga ngt för ngn, medan han aflägsnar sig, b) sjunga ngt om ngn.
nachsinken, *itr. s.* sjunka efter.
nachsinnen, *itr. h. Einem Dinge* el. *über etw.* (ack.) ~ tänka, fundera på, reflektera, grubbla öfver.
nachsitzen, *itr. h.* sitta kvar efter de andra, sitta öfver i skolan.
Nachsitzung, *-en*, *f.* extra sammanträde, session efter ordinarie.
Nachsommer, *-s*, *-*, *m.* eftersommar, sensommar.
nachspähen, *itr. h.* späja efter, efterspana, efterforska, *jmdm:* ngn.
Nachspiel, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* efterspel.
nachspielen, I. *itr. h. Jmdm* ~ härma ngns spel. II. *tr.* spela efter.
nachspotten, *itr. h.* och *tr. Jmdm* ~ a) förfölja ngn med sitt hån, b) håna ngn sedan han aflägsnat sig.
nachsprechen, *itr. h.* och *tr. Jmdm etw.* ~ säga efter, säga om, upprepa ngt som ngn sagt.
Nachsprecher, *-s*, *-*, *m.* eftersägare, eko.
Nachsprecherei, *-en*, *f.* eftersägning, tanklöst upprepande.
nachsprengen, *itr. s.* till häst sätta efter, *jmdm:* ngn.
nachspringen, *itr. s.* hoppa efter.
Nachsprosse, *-es*, *-e*, **Nachsprössling**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ättling, telning.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

nachspüren, I. *itr. h.* efterspåra, efterforska. II. *tr. Etw.* ~ känna ngt efteråt, känna efterverkningarna af ngt. **Nachspürung**, *f.*

nächst, I. *a.* (superl. till *nahe*) 1. närmast, t. ex. *der gerade Weg ist der ~e, jmdn an den ~en Galgen hängen*, ordspr. *jeder ist sich selbst der ~e, er kommt ihm am ~en:* han kommer honom närmast, är honom mest lik, *in den ~en Tagen* el. *~er Tage:* i de närmaste dagarne, *die ~en Freunde, ~ ihr stellt er den Sessel:* närmast intill henne ställer han stolen. 2. näst, t. ex. *~en Montag. Der ~e:* nästan. 3. följande, t. ex. *schon am ~en Tage:* redan följande dag. 4. först, t. ex. *bei ~er Gelegenheit, der ~e beste.* 5. särskilda fall. *Mit ~em:* med det snaraste. *In der ~en Beziehung zu jmdm stehen:* stå i innerligaste förhållande till ngn. II. *prep.* näst, t. ex. *~ Gott danke ich dir meine Rettung:* näst Gud har jag dig att tacka för min räddning. **-best**, *a.* nästbäst. **-folgend**, *a.* närmast följande. **-kommend**, *a.* närmast kommande. *Die ~e Zeit:* den närmaste framtiden. **-liegend**, *a.* närmast (liggande), t. ex. *die ~e Stadt, die ~en Gründe.* **-vergangen**, *a.* närmast förfluten. **-vorangehend**, *a.* närmast föregående. **-en...** Rx. **~liebe**, 0, *f.* kärlek till nästan. **~pflicht**, *-en, f.* pligt mot nästan.

nachstehen, *itr. h.* 1. följa, komma efter. *~d:* följande, nedanstående. 2. *Jmdm ~* a) vara ngn underlägsen, b) = *nachstellen II.*

nachsteigen, *itr. s.* stiga efter, följa, *jmdm:* ngn.

nachstellen, I. *tr.* 1. ställa bakom, efter, *jmdm:* ngn. 2. *Die Uhr ~* ställa klockan tillbaka. II. *itr. h. Jmdm ~* lägga försåt för, söka fånga ngn, eftertrakta ngns lif.

Nachsteller, *-s, -, m.* listig förföljare.

Nachstellung, *-en, f.* förföljelse, försåt, snara.

nächstens, *adv.* snart, med det snaraste; härnäst.

nachsterben, *itr. s.* också dö, följa i döden, *jmdm:* ngn.

Nachsteuer, *-n, f.* skattetillägg, ytterligare skatt.

nachsteuern, *itr.* 1. *h.* betala skattetillägg. 2. = *nachschiffen I.*

Nachstich, -[e]*s, -e, m.* kopia af en gravyr.

nachsticken, *itr. h.* och *tr.* sticka efter, af.

nachstimmen, I. *itr. h.* 1. rösta senare. 2. rösta ånyo. 3. *Jmdm ~* rösta lika med ngn. II. *tr.* mus. omstämma.

nachstopfen, *tr.* stoppa efter, ytterligare stoppa dit.

Nachstöss, *-es, -e* †, *m.* efterstöt.

nachstössen, I. *tr.* och *itr. h.* stöta, sticka efter, efteråt, gifva en efterstöt, ett styng tillbaka. II. *itr. s.* störta efter, också slå ned (om roffoglar).

nachstottern, *itr. h.* och *tr.* stammande eftersäga.

nachstreben, *itr. h.* eftersträfva, söka att uppnå, *einem Dinge:* ngt.

nachströmen, *itr. s.* strömma efter, i strömmar, i mängd följa.

nachstürmen, *itr. s.* storma efter.

nachstürzen, I. *itr. s.* störta, rusa efter, *einem Dinge:* ngt. II. *tr.* också, ytterligare nedstörta.

nachsuchen, *tr.* och *itr. h.* 1. leta, söka, forska efter. 2. *Etw.* el. *um etw. ~* anhålla, bedja om, söka, inlemna ansökan om ngt. **Nachsuchung**, *f.*

Nacht, *-e* †, *f.* natt. *Die* el. *diese* el. *heute ~* i natt a) förra natten, b) nästa natt, *Montag ~* natten från a) söndagen till måndagen, b) måndagen till tisdagen. *Des ~s* el. *bei ~* el. *in der ~* på natten, nattetid, *über ~* under nattens lopp, nattetid, helt plötsligt. *Tief in die ~* långt in på natten. *Zur ~ essen:* äta kvällsmat. Bild. *es wird ~ vor meinen Blicken:* det svartnar för mina ögon. **-angel**, *-n, f.* krok som ligger ute under natten, ståndkrok. **-angriff**, -[e]*s, -e, m.* nattligt angrepp. **-arbeit**, *-en, f.* nattarbete. **-becken**, *-s, -, n.* nattkärl. **-bedeckt**, *a.* inhöljd i mörker. **-blume**, *-n, f.* blomma som spricker ut nattetid. **-dienst**, -[e]*s, -e, m.* nattjänst. **-dunkel**, *-s*, 0, *n.* nattligt mörker. **-essen**, *-s, -, n.* kvällsmat. **-eule**, *-n, f.* nattuggla. **-falter**, *-s, -, m.* nattfjäril. **-frost**, -[e]*s, -e* †, *m.* nattfrost. **-gedanke**, *-ns, -n, m.* dyster tanke. **-geschirr**, -[e]*s, -e, n.* nattkärl. **-gespenst**, -[e]*s, -er, n.* nattligt spöke. **-gewand**, -[e]*s, -er* †, *n.* nattdrägt. **-gleiche**, *-n, f.* dagjämning. **-hemd**[e], -[e]*s, -en, n.* nattskjorta. **-herberge**, *-n, f.* natthärbärge. **-kerze**, *-n, f.* 1. ljus för natten, nattlampa. 2. bot. gulltraf (Œnothera). **-kleid**, -[e]*s, -er, n.* nattdrägt. **-kost**, 0, *f.* kvällsmat. **-lager**, *-s, -, n.* nattläger. **-lampe**, *-n, f.* **-licht**, -[e]*s, -e*[*r*], *n.* nattlampa. **-lied**, -[e]*s, -er, n.* sång om natten. **-luft**, *-e* †, *f.* 1. nattluft. 2. nattlig fläkt. **-mahl**, -[e]*s, -e* el. *-er* †, *n.* 1. kvällsmat. 2. nattvard. **-mahr**, -[e]*s*, 0, *m.* **-mahre**, 0, *f.* mara. **-musik**, *-en, f.* serenad. **-mütze**, *-n, f.* nattmössa. **-quartier**, -[e]*s, -e, n.* nattkvarter. **-rabe**, *-n, -n, m.* = *-schwalbe.* **-reise**, *-n, f.* resa nattetid. **-riegel**, *-s, -, m.* vridbar regel på ett lås. **-rock**, -[e]*s, -e* †, *m.* nattrock. **-runde**, *-n, f.* nattrond. **-schatten**, *-s, -, m.* 1. nattlig skugga. 2. bot. nattskatta (Solanum nigrum). **-schlafend**, *a. Bei ~er Zeit:* nattetid då alla sofva. **-schmetterling**, -[e]*s, -e, m.* nattfjäril. **-schwalbe**, *-n, f.* zool. nattskärra (Caprimulgus europæus). **-schwärmer**, *-s, -, m.* 1. nattsvärmare. 2. = *-falter.* **-schwärmerei**, *-en, f.* nattsvärmeri. **-ständchen**, *-s, -, n.* serenad. **-stuhl**, -[e]*s, -e* †, *m.* nattstol. **-tisch**, *-es, -e, m.* nattduksbord. **-topf**, -[e]*s, -e* †, *m.* nattkärl. **-trunk**, -[e]*s, -e* †, *m.* dryck till natten. **-viole**, *-n, f.* bot.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

nattfiol (Hesperis). **-wache**, *-n, f.* nattvakt. **-wächter**, *-s, -, m.* nattväktare. **-wandel**[n], *-te, ge-t, itr. h.* gå i sömnen. **-wandler**, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* sömngångare, sömngångerska. **-wein**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vin för natten, sömndryck. **-zeit**, 0, *f.* nattetid. **-zeug**, -[*e*]*s*, 0, *n.* nattlinne. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* järnv. nattåg.

nachtanzen, I. *itr. s. Jmdm* ~ dansa efter ngn, följa ngn i dansen. II. *tr.* dansa efter, t. ex. *einen Tanz.*

nachtaumeln, *itr. s.* tumla, ragla efter.

nächte... Ex. **-lang**, *adv.* hela nätter igenom.

Nachteil, -[*e*]*s*, *-e, m.* nackdel, skada. *Jmdm* ~ *bringen:* vara ofördelaktig för ngn.

nachteilig, *a.* ofördelaktig, skadlig.

nachtlen, *-ete, ge-et, itr. h.* blifva, vara mörkt, natt, mörkna.

nächtlen, *-ete, ge-et,* I. *itr. h.* stanna öfver natten. II. *tr.* härbärgera öfver natten, gifva nattlogis.

nächtens, *adv.* nattetid.

Nachtheil(ig) se *Nachteil(ig).*

nachthun, *tr.* 1. göra efter, *jmdm etw.:* ngt som ngn gjort. 2. göra efteråt, senare.

nächtig, *a.* nattlig.

Nachtigall, *-en, f.* dim. *Nachtigällchen*, näktergal. -[en]... Ex. ~**bauer**, *-s, -, m.* och *n.* näktergalsbur. ~**stimme**, *-n, f.* näktergalsröst.

nachtigallenhaft, *a.* näktergals-.

nächtigen, *-te, ge-t = nächten.*

Nachtisch, *-es*, 0, *m.* efterrätt.

nächtlich, *a.* nattlig; adv. nattetid. *Bei ~er Weile:* nattetid.

nachtoben, *itr. s.* i raseri förfölja, *jmdm:* ngn.

Nachtrab, -[*e*]*s*, 0, *m.* eftertrad.

nachtraben, *itr. s.* trafva efter, *jmdm:* ngn.

nachtrachten, *itr. h.* eftertrakta, *einem Dinge:* ngt.

Nachtrag, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* tillägg. -s... Ex. ~**zahlung**, *-en, f.* 1. ny inbetalning. 2. betalning efteråt, slutbetalning.

nachtragen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ a) bära ngt efter ngn, b) bära agg till ngn för ngt. 2. bära ytterligare, mer. 3. tillägga, efteråt införa. 4. *Jmdm abgelegte Kleider* ~ slita ngns aflagda kläder.

nachträg[er]lich, *a.* som bär agg, hämdlysten.

nachträglich, *a.* 1. = föreg. 2. senare, inträffande efteråt.

nachtreiben, *tr.* drifva efter.

nachtreten, *itr. s. Jmdm* ~ följa efter ngn, ngn i hack och häl, trampa i ngns fotspår.

Nachtrieb, -[*e*]*s*, *-e, m.* nytt skott.

nachtrillern, *tr.* drilla, sjunga efter.

nachtrinken, *tr.* och *itr. h.* 1. dricka efteråt. 2. *Jmdm* ~ göra ngn besked i glaset.

nachts, *adv.* om natten, nattetid.

Nachübel, *-s, -, n.* följd af en sjukdom, eftersläng.

nachühen, *tr.* och *itr. h.* öfva (sig) efteråt. **Nachübung**, *f.*

Nachurlaub, -[*e*]*s*, 0, *m.* förlängd permission.

nachverlangen, *tr.* begära efteråt, ytterligare.

nachwachsen, *itr. s.* växa efteråt, i stället, upp igen.

nachwagen, *sich jmdm* ~ våga sig efter, våga följa ngn.

nachwägen, *tr.* väga om igen.

Nachwahl, *-en, f.* omval.

nachwählen, *tr.* välja efteråt, om.

Nachwaise, *-n, f.* efter faderns död född barn.

nachwallen, **nachwandern**, *itr. s.* vandra efter, följa.

nachwanken, *itr. s.* vacklande följa, *jmdm:* ngn.

nachwärtig, *a.* senare.

nachwärts, *a.* efteråt, senare.

Nachweh, -[*e*]*s*, *-en, n.* 1. = *Nachübel.* 2. plur. ~*en:* eftervärkar.

nachweinen, *itr. h.* och *tr. Jmdm* [*Thränen*] ~ gråta efter ngn.

Nachweis, *-es, -e, m.* bevis.

nachweisbar, *a.* bevislig.

Nachweise... Ex. **-amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* **-anstalt**, *-en, f.* **-bureau**, *-s, -s, n.* adressbyrå. **-zeichen**, *-s, -, n.* hänvisningstecken.

nachweisen, *tr.* och *itr. h.* 1. *Jmdm mit Fingern* ~ peka finger åt ngn. 2. ådagalägga, bevisa. 3. *Jmdm etw.* ~ a) visa ngn på ngt, b) bevisa ngn att han gjort ngt. **Nachweisung**, *f.*

Nachweiser, *-s, -, m.* en som ådagalägger, bevisar, påpekar ngt.

Nachwelt, 0, *f.* efterverld.

nachwerfen, *tr. Jmdm etw.* ~ kasta ngt efter ngn.

Nachwind, -[*e*]*s*, *-e, m.* förlig vind.

Nachwinter, *-s, -, m.* eftervinter, senvinter.

nachwirken, *itr. h.* 1. verka efteråt. 2. verka länge, ihållande. **Nachwirkung**, *f.*

nachwollen, *itr. h.* vilja följa efter, *jmdm:* ngn.

Nachwort, -[*e*]*s*, *-e, n.* slutord, epilog.

Nachwuchs, *-es*, 0, *m.* 1. tillväxt; nya skott, ungskog. 2. efterkommande, yngre slägte.

nachzahlen, *tr.* betala efteråt, ytterligare, tillägga. **Nachzahlung**, *f.*

nachzählen, *tr.* räkna om. **Nachzählung**, *f.*

nachzeichnen, *tr.* rita af. **Nachzeichnung**, *f.*

Nachzeit, 0, *f.* senare tid, efterverld.

nachziehen, I. *tr.* 1. draga efter sig, med sig. 2. rita af. II. *itr. s. Jmdm* ~ följa, tåga, flytta efter ngn.

nachzetteln, *itr. s.* F traska efter ngn.

Nachzucht, 0, *f.* 1. uppfödande, påläggning. 2. ungboskap, ungnöt, ungar.

Nachzug, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* eftertrupp.

nachzügeln, *itr. s.* komma efter, försena sig.

Nachzügler, *-s, -, m.* eftersläntrare; marodör.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Nacken, -s, -, m. nacke. *Jmdm auf dem ~ sitzen* el. *liegen:* ligga öfver, sätta åt ngn. *Einen Schelm im ~ haben:* hafva en räf bakom örat. *Etw. schlägt jmdm* el. *jmdn in den ~* ngt inneboende sjukligt gör sig påmindt, framträder hos ngn. **-grube**, -n, f. nackgrop. **-kissen**, -s, -, n. hufvudkudde i vagnar. **-schlag**, -[e]s, -e †, m. slag i nacken. Bildl. *~ von etw. bekommen:* få obehagliga följder af ngt. **-steif**, a. nackstyf. **-weist**, **-zopf**, -[e]s, -e †, m. chinjong.

nackend, **nackig** = *nackt.*

nackig, **näckig**, a. i sms., t. ex. *hart~* hårdnackad, *kurz~* som har kort nacke, korthalsad.

nackt, a. naken. *Mit ~en Worten:* rent ut, skoningslöst. **-beinig**, a. barbent. **-füssig**, a. barfota.

Nacktheit, -en, f. nakenhet; naket ställe.

Nadel, -n, f. dim. *Nädelchen*, *Nädlein*, 1. nål. Bildl. *das ist mit der heissen ~ gemacht:* det har gjorts i fläng. 2. barr. **-arbeit**, -en, f. sömnad. **-behälter**, -s, -, m. nålhus. **-bereit**, a. färdig till användning (om tyger). **-brief**, -[e]s, -e, m. nålbref. **-büchse**, -n, f. nålhus. **-fisch**, -es, -e, m. zool. hafsnål (Nerophis). **-förmig**, a. nålformig, nållik. **-futteral**, -[e]s, -e, n. nålhus. **-geld**, -[e]s, 0, n. nålpengar. **-halter**, -s, -, m. ⊕ nålhållare. **-hecht**, -[e]s, -e, m. zool. näbbgädda. **-holz**, -es, -er †, n. barrskog, barrträd. **-kap**, -[e]s, 0, n. npr. kap Agulhas. **-kissen**, -s, -, n. nåldyna. **-k[n]opf**, -[e]s, -e †, m. nålhufvud. **-loch**, -[e]s, -er †, **-öhr**, -[e]s, -e, n. nålsöga. **-stich**, -[e]s, -e, m. nålstyng. **-wald**, -[e]s, -er †, m. barrskog.

nadel|n, -te, ge-t, tr. 1. sätta nålar i. 2. fästa med nålar.

Nädler, -s, -, m. nålmakare.

Nage... Ex. **-t[h]ier**, -[e]s, -e, n. zool. gnagare. **-zahn**, -[e]s, -e †, m. tand att gnaga med, gnagtand.

Nagel, -s, -†, m. dim. *Nägelchen*, *Näg[e]lein*, 1. nagel. 2. spik. Bildl. *den ~ auf den Kopf treffen*, *das war ein ~ zu seinem Sarge:* det var en spik i hans likkista, *an den ~ hängen:* slå ur hogen, uppgifva tanken på, *einen hohen* el. *gewaltigen ~ haben:* hafva en hög tanke om sig själf. **-bohrer**, -s, -, m. ⊕ spikborr. **-bürste**, -n, f. nagelborste. **-fest**, a. fastspikad. **-geschwür**, -[e]s, -e, n. nagelböld. **-neu**, a. splitterny. **-probe**, -n, f. 1. nagelprof bevis att man tömt glaset, hvilket lemnas genom att hålla det omstjälpta glaset mot vänstra tummens nagel. 2. sista droppen i glaset. **-schmied**, -[e]s, -e, m. spiksmed. **-zieher**, -s, -, m. ⊕ spiktång. **-zwang**, -[e]s, 0, m. nagelträng.

nagel|n, -te, ge-t, tr. slå spikar i, fastspika. **Näg[e]lung**, f.

nagl|en, -te, ge-t, tr. och itr. h. gnaga.

Nager, -s, -, m. zool. gnagare.

Näh... Ex. **-arbeit**, -en, f. sömnad. **-garn**, -[e]s, -e, n. tråd. **-kasten**, -s, -, m. syask. **-kissen**, -s, -, n. nåldyna. **-korb**, -[e]s, -e †, m. sykorg. **-mädchen**, -s, -, n. **-mamsell**, -en el. -s, f. syflicka, symamsell. **-maschine**, -n, f. symaskin. **-nadel**, -n, f. synål. **-rahmen**, -s, -, m. sybåge. **-ring**, -[e]s, -e, m. syring. **-schule**, -n, f. syskola. **-seide**, 0, f. sysilke. **-tisch**, -es, -e, m. sybord. **-zeug**, -[e]s, 0, n. 1. sybehör. 2. det man syr på, sömnad, arbete.

nah[e], *näher*, *nächst* (se särskild art.), a. nära, närbelägen, nära förestående, närskyld, t. ex. *die Stadt liegt ~*, *die ~e Stadt*, *die ~e Gefahr*, *ein ~er Verwandter.* *~ bei der Kirche:* strax invid kyrkan. *~ an einander:* tätt ihop. *~ daran sein zu ...* vara nära att ... *Bei näherer Betrachtung:* vid närmare eftersinnande. *Von fern und ~* från när och fjärran. *~ bevorstehen:* vara nära förestående. *Jmdm etw. ~ bringen*, *geben*, *legen:* göra ngt tydligt, påtagligt för ngn, lägga ngn ngt på hjärtat. *Etw. geht jmdm ~* ngt smärtar ngn. *Kommen* el. *treten Sie näher!* kom närmare, stig fram! *Um der Sache näher zu kommen:* för att komma till själfva saken. *~ liegen:* ligga nära, Bildl. ligga nära till hands. **-e...** Ex. **~bei**, adv. helt nära, strax intill. **~hin**, **~zu**, adv. nästan, nära nog.

Nähe, -n, f. närhet, grannskap. *Die ~ des Festes:* den nära förestående högtiden, *die ~ der Verwandtschaft:* den nära slägtskapen. *In der ~ besehen:* sedt på närmare håll.

nah|en, -te, ge-t, itr. s. och *sich ~* närma sig.

näh|en, -te, ge-t, tr. och itr. h. sy. *Knöpfe ans Hemd ~* sy knappar i skjortan. *Weiss ~* sy linne.

Näher, -s, -, m. en som syr, syende, **~in**, **-nen**, f. sömmerska.

Näherei, -en, f. sömnad.

näher|n, -te, ge-t, tr. och *sich ~* närma (sig), flytta (sig) närmare. **Näherung**, f.

Nähling, -[e]s, -e, m. trådända (så mycket som man tråder på nålen på en gång).

Nähr... Ex. **-mutter**, -†, f. fostermor. **-quelle**, -n, f. näringskälla. **-stand**, -[e]s, 0, m. arbetande, näringsidkande klassen.

nähr|en, -te, ge-t, I. tr. och *sich ~* nära (sig), föda (sig), uppföda; Bildl. äfv. **hysa**, t. ex. *eine Hoffnung.* II. itr. h. vara närande. **Nährung**, f.

Nährer, -s, -, m. **~in**, -nen, f. fostrare, fostrarinna.

nahrhaft, a. närande, mustig.

Nahrhaftigkeit, 0, f. närande egenskap.

nährig, a. 1. närande. 2. sparsam, om sig.

nahrsäm, **nährsäm**, a. närande.

Nahrung, -en, f. näring, a) föda, b) näringsfång, yrke. **-s...** Ex. **~bedürfnis[s]**, -ses, -se, n. behof af föda. **~fleiss**, -es, 0, m. näringsflit. **~los**, a. icke närande, mager, fattig. *~e Zeiten:* dåliga tider. **~losigkeit**, 0, f. brist på näring, på föda, på tillgångar.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

~**mangel**, -*s*, 0, *m*. brist på lifsmedel. ~**mittel**, -*s*, -, *n*. näringsmedel, lifsmedel. ~**quelle**, -*n*, *f*. näringskälla. ~**saft**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. näringssaft. ~**sorge**, -*n*, *f*. näringssorg, näringsbekymmer. ~**stoff**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. näringsämne. ~**wert**[**h**], -[*e*]*s*, 0, *m*. näringsvärde. ~**zweig**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. näringsgren.

Naht, -*e* †, *f*. söm. sutt. *auf die* ~ *greifen* el. *klauben:* skrapa ihop de sista styfrarne, *jmdm auf die* ~ *gehen:* gå ngn inpå lifvet.

Nähter(in), **Nähteri** se *Näher*...

naiv, *a*. naiv, naturlig, okonstlad.

Naivetät, **Naivität**, -*en*, *f*. naivitet.

Najáde, -*n*, *f*. najad.

Name[**n**], -*ns*, -*n*, *m*. namn. *Etw.* el. *das Kind beim rechten* ~*n nennen:* ge ngt dess rätta namn. *Jmdn dem* ~*n nach kennen:* känna ngn till namnet. *Ich will den* ~*n nicht haben, dass* ... jag vill ej hafva namn för att ... *Ein Mann von* ~*n:* en man med ett klingande namn. -**n**... Ex. ~**buch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. 1. namnbok (bok innehållande egennamn). 2. efter innehållet ordnad ordbok. 3. abc-bok. ~**christ**, -*en*, -*en*, *m*. namnkristen. ~**gebung**, -*en*, *f*. namngifning. ~**liste**, -*n*, *f*. namnlista. ~**los**, *a*. namnlös, utan namn, anonym. ~**lösigkeit**, 0, *f*. namnlöshet, anonymitet. ~**tuch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. märkduk. ~**verzeichnis**[**s**], -*ses*, -*se*, *n*. namnförteckning. ~**wechsel**, -*s*, 0, *m*. namnförändring. — -**ns**... Ex. ~**anruf**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. namnupprop. ~**fest**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ~**tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. namnsdag. ~**unterschrift**, -*en*, *f*. namnteckning. ~**verwechs**[**e**]**lung**, -*en*, *f*. namnförväxling. ~**vetter**, -*s*, -[*n*], *m*. namne.

namens, *adv*. vid namn, t. ex. *ein Mann* ~ *Müller*.

namentlich, *a*. 1. namngifven, nämd. 2. adv. i synnerhet, hufvudsakligen.

nämhaft, *a*. 1. känd till namnet. *Jmdn* ~ *machen:* yppa ngns namn, göra ngn känd, bekant. 2. namnkunnig, berömd. 3. nämnvärd, betydande, ansenlig.

nämlich, I. *a*. samme, t. ex. *der* ~*e Mensch, das* ~*e*. II. *adv*. nämligen.

Nänie, -*n*, *f*. klagosång.

Nanking, -[*e*]*s*, -*e* el. -*s*, *m*. nanking.

nankingen, *a*. af nanking, nankings-.

Napf, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. skål. -**küchen**, -*s*, -, *m*. i en skållik form bakad kaka.

Naphtha, -[*s*], -*s*, *n*. -*s*, *f*. nafta.

napoleónisch, *a*. napoleonsk.

Narbe, -*n*, *f*. dim. *Närbchen*, -*lein*, 1. är. 2. frö i ägg. 3. bot. märke. 4. ⊕ narf på läder. 5. torf (af grönsötter uppfyldt jordlager). -**n**... Ex. ~**bildung**, 0, *f*. ärrbildning. ~**leder**, -*s*, 0, *n*. narfläder. ~**seite**, -*n*, *f*. narfsida.

narbigen, -*te*, *ge-t*, I. *tr*. 1. *Genarbt:* ärrig. 2. ⊕ sätta narf på läder. 3. taga bort torfven från. II. *Sich* ~ ärra sig.

narbicht, **narbig**, *a*. 1. ärrig. 2. narfvig.

Narcisse, -*n*, *f*. narsiss.

Narde, -*n*, *f*. nardus.

närgeln se *nergeln*.

narkótisch, *a*. narkotisk, sömngifvande.

narkotisieren, -*te*, -*t*, *tr*. söfva med narkotiska medel. **Narkotisierung**, *f*.

Narr, -*en*, -*en*, *m*. narr, tok; harlekin, pajas. *Jmdn zum* ~*en haben* el. *halten* el. *machen:* göra narr af ngn. *Sich zum* ~*en hergeben:* nedlåta sig till narrspel. *Einen* ~*en an jmdm gefressen haben:* vara pinkär i nga. -**en**... Ex. ~**fest**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. narrfest. ~**geschwätz**, -*es*, -*e*, *n*. dåraktigt prat. ~**hände**, *f*. *plur*. Ordspr. ~ *beschmieren Tisch' und Wände:* narraktiga, klåfingriga personer fullklottra bord och väggar. ~**jacke**, -*n*, *f*. narrjacka. ~**kappe**, -*n*, *f*. narrkåpa. ~**liebe**, 0, *f*. dåraktig kärlek. ~**mässig**, *a*. narraktig. ~**posse**, -*n*, *f*. narrspel; galenskap. ~**pritsche**, -*n*, *f*. harlekinssvärd. ~**seil**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. *Jmdn am* ~*e führen:* göra narr af, drifva med ngn, draga ngn vid näsan. ~**spiel**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. narrspel. ~**t**[**h**]**eidung**, 0, *f*. = *Narretei*. ~**tracht**, -*en*, *f*. narrdrägt. ~**werk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. narrverk.

narrieren, -*te*, *ge-t*, I. *itr*. *h*. uppföra sig narraktigt, begå narrstreck. II. *tr*. adv. **närrieren**, -*te*, *ge-t*, göra narr af.

narrenhaft, *a*. narraktig.

Narrent[**h**]**um**, -[*e*]*s*, 0, *n*. egenskap af narr, narraktighet.

Narret[**h**]**ei**, **Narrheit**, -*en*, *f*. narraktighet, dårskap, galenskap.

Närvin, -*nen*, *f*. narraktig kvinna, toka.

närrisch, *a*. narraktig, dåraktig, tokig, rolig, lustig.

Nasch... Ex. -**katze**, -*n*, *f*. tjufaktig katt; F tadl. person som hemligt går och smakar på ngt förbjudet, t ex på sötsaker. -**lust**, 0, *f*. smak för läckerhcter. -**maul**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. F läckermun. -**sucht**, 0, *f*. lystnad efter läckerheter. -**wa**[**e**]**re**, -*n*, *f*. -**werk**, -[*e*]*s*, 0, *n*. sötsaker, läckerhet.

naschieren, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *itr*. *h*. och *tr*. 1. äta af gurmandis, smaka, läppja på. 2. olofligt smaka på, taga af, snatta.

Näscher, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. läckermun, en som olofligt tar sig af, smakar på ngt i sht läckerheter.

Nescheréi, **Näscheréi**, -*en*, *f*. 1. 0 = *Naschhaftigkeit*. 2. = *Naschwerk*.

naschhaft, **naschig**, **näschig**, *a*. 1. fallen för sötsaker, för läckerheter. 2. tjufaktig.

Nasshaftigkeit, 0, *f*. 1. gurmandis, smak för sötsaker, för läckerheter. 2. tjufaktighet.

Nasi[**e**], -*en*, *f*. dim. *Näschen*, -*lein*, näsa. *Auf jmdn mit hoher* ~ *niederschauen:* förnämt se ned på ngn. *Immer der* ~ *nach* el. *die* ~ *lang:* rakt fram, dit näsan pekar. *Alle* ~*n lang:* jämt och ständigt, oupphörligt. *Sich die* ~ *begiessen:* skaffa sig en florshufva. *Seine* ~ *in jeden Quark begraben, in alles stecken:*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

lägga, sticka sin näsa i allt. *Etw. hat eine* ~ ngt har ett aber, är vansklig. *Die* ~ *kraus ziehen:* rynka på näsan. *Seine* ~ *von* el. *aus etw. lassen:* ej befatta sig med ngt. *Die* ~ *hoch tragen:* sätta näsan i vädret. — Med prep.: *jmdn an der* ~ *führen* el. *ziehen:* draga ngn vid näsan, *sich selbst an die* el. *bei der* ~ *fassen* el. *zupfen:* gå till sig själf, sopa rent för sin egen dörr, *jmdm an* el. *in* el. *unter die* ~ *lachen:* skratta ngn midt i ansigtet, *jmdm etw. an der* ~ *ansehen:* se ngt på ngn, *jmdm etw. an* el. *auf die* ~ *heften* el. *binden:* binda ngn ngt på näsan, *jmdm eins auf die* ~ *geben:* ge ngn en näsknäpp, bildl. förödmjuka ngn, *jmdm auf der* ~ *spielen* el. *tanzen:* vara ytterligt närgången mot ngn; *jmdm die Würmer aus der* ~ *ziehen:* utforska, utfråga ngn; *etw. in die* ~ *bekommen:* få korn på ngt, *etw. beisst* el. *kribbelt jmdn in die* ~ ngt förtretar ngn; *jmdn mit der* ~ *auf etw.* (sch.) *stossen:* göra ngt tydligt, påtagligt för ngn så att han ej kan undgå att se det; *sein Sehkreis reicht nicht über die* ~ *hinweg:* han ser ej längre än näsan räcker, *es fehlt ihm über der* ~ han är inskränkt; *er hat sich viel Wind um die* ~ *gehen lassen:* han har sett sig vida omkring; *das werde ich ihm unter die* ~ *reiben:* det skall han få i sig, skall jag inpränta i honom; *jmdm vor der* ~ framför näsan på ngn. **-führen,** * *tr.* draga vid näsan. **-horn,** -[e]*s*, -*e* el. -*er* †, *n.* noshörning. **-s...** Ex. **~rümpfen,** -*s*, 0, *n.* näsrynkning. **~rümpfer,** -*s*, -, *m.* en som rynkar på näsan. **~weis,** *a.* näsvis. *Jungfer* ~ näspärla. **~weisheit,** 0, *f.* näsvishet. — **-en...** Ex. **~bein,** -[e]*s*, -*e*, *n.* näsben. **~bluten,** -*s*, 0, *n.* näsblödning, näsblod. **~buchstabe,** -*n*, -*n*, *m.* gram. 1. tecken för näsljud. 2. näsljud. **~höhle,** -*n*, *f.* näshåla. **~klemmer, ~kneifer,** -*s*, -, *m.* F pincenez. **~laut,** -[e]*s*, -*e*, *m.* gram. näsljud. **~loch,** -[e]*s*, -*er* †, *n.* näsborr. **~quetscher,** -*s*, -, *m.* 1. = *~klemmer.* 2. likkista med platt lock. **~ring,** -[e]*s*, -*e*, *m.* näsring, nosring. **~rümpf...** se ovan *~rümpf...* **~schneider** = *~stüber.* **~spitze,** -*n*, *f.* nästipp. **~stüber,** -*s*, -, *m.* näsknäpp. **~stübern,** * *tr.* knäppa på näsan. **~ton,** -[e]*s*, -*e* †, *m.* näston. **~tüch,** -[e]*s*, -*er* †, *n.* näsduk. **~wärmer,** -*s*, -, *m.* F 1. bred ytterhalsduk. 2. kort pipa, snugga.

näseln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. vädra. 2. tala genom näsan.

nasig, näsig, *a.* i sms. -näst, t. ex. *lang~.*

Näsler, -*s*, -, *m.* **~in,** -*nen*, *f.* en som talar i näsan.

nass, I. *nässer, nässest* och ✱ *nasser, nassest, a.* våt. *Bis auf den letzten Faden* el. *bis auf die Haut* ~ *sein:* ej hafva en torr tråd på sig. *~er Bruder:* en som brukar taga sig en tår på tand. II. -*es*, 0, *n.* väta, vätska. **-kalt,** *a.* kall och våt.

Nassauer, -*s*, -, *m.* 1. nassauare. 2. F a) genomvåt person, b) en som tycker om att fukta strupen, c) matfriare, snyltgäst.

nassauern, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* F snylta, snugga.

Nässe, 0, *f.* väta.

nässeln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* vara fuktig, fukta.

nassen, nässen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. vara våt, fukta, vätska sig. 2. opers. *es nässt:* det duggar. II. *tr.* vanl. *nässen:* väta, fukta.

nässig, nässlich, *a.* fuktig, litet våt.

Nath se *Naht.*

Nation, -*en*, *f.* nation, folk.

national, *a.* national, nationell. **-farbe,** -*n*, *f.* nationalfärg. **-garde,** -*n*, *f.* nationalgarde. **-gardist,** -*en*, -*en*, *m.* nationalgardist. **-ökonom,** -*en*, -*en*, *m.* nationalekonom. **-versammlung,** -*en*, *f.* nationalförsamling.

Nationále, -[*s*], -[*s*], *n.* beskrifning af ngns egenskaper och härkomst, personalier.

nationalisieren, -*te*, -*t*, *tr.* nationalisera. **Nationalisierung,** *f.*

Nationalität, -*en*, *f.* nationalitet.

Nativität, -*en*, *f.* nativitet, horoskop. *Jmdm die ~ stellen:* ställa ngns horoskop.

Natter, -*n*, *f.* 1. snok. 2. huggorm. -[*n*]... Ex. **~biss,** -*es*, -*e*, *m.* ormbett. **~zunge,** -*n*, *f.* ormtunga; bildl. giftig tunga.

Natúr, -*en*, *f.* natur. *Die Schuld der ~ bezahlen:* gå all verldens väg, dö. **-anlage,** -*n*, *f.* naturanlag. **-begebenheit** = *-erscheinung.* **-beobachtung,** -*en*, *f.* iakttagelse, studium af naturen. **-beschreibung,** -*en*, *f.* 1. naturlära. 2. naturskildring. **-dichter,** -*s*, -, *m.* naturskald, olärd skald, improvisatör. **-ereignis[s],** -*ses*, -*se*, *n.* **-erscheinung,** -*en*, *f.* naturföreteelse, fenomen. **-forscher,** -*s*, -, *m.* naturforskare. **-forschung,** 0, *f.* naturforskning. **-gabe,** -*n*, *f.* naturgåfva, talang. **-gemäss,** *a.* naturenlig. **-genuss,** -*es*, -*e* †, *m.* njutning som naturen skänker. **-geschichte,** -*n*, *f.* naturhistoria, naturlära. **-geschichtlich,** *a.* naturhistorisk. **-gesetz,** -*es*, -*e*, *n.* naturlag. **-kenner,** -*s*, -, *m.* naturforskare. **-kind,** -[*e*]*s*, -*er*, *n.* naturbarn. **-körper,** -*s*, -, *m.* naturföremål. **-kraft,** -*e* †, *f.* naturkraft. **-kunde,** 0, *f.* naturkunnighet. **-kundig,** *a.* naturkunnig. *Ein ~er:* en naturforskare. **-lehre,** -*n*, *f.* naturlära. **-mensch,** -*en*, -*en*, *m.* naturmänniska. **-philosoph,** -*en*, -*en*, *m.* naturfilosof. **-produkt,** -[*e*]*s*, -*e*, *n.* naturalster. **-recht,** -[*e*]*s*, -*e*, *n.* naturrätt, naturlig rättighet. **-reich,** -[*e*]*s*, 0, *n.* naturrike. **-religion,** -*en*, *f.* naturreligion. **-seltenheit,** -*en*, *f.* sällsynt naturföremål. **-spiel,** -[*e*]*s*, 0, *n.* naturens lek. **-trieb,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* naturdrift. **-volk,** -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* naturfolk. **-wahr,** *a.* natursann, naturtrogen. **-wahrheit,** -*en*, *f.* natursanning. **-widrig,** *a.* naturvidrig, naturstridig. **-wiese,** -*n*, *f.* naturlig äng. **-wissenschaft,** -*en*, *f.* naturvetenskap. **-wissenschaftlich,** *a.* naturvetenskaplig. **-wüchsig,** *a.* na-

turlig, naturfrisk, naiv. **-wüchsigkeit**, 0, *f.* naturlighet, naturfriskhet, naivitet. **-wunder**, *-s*, -, *n.* naturens under. **-zustand**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* naturtillstånd.

Naturál... Ex. **-leistung**, *-en*, *f.* naturaprestation.

Naturálien, *plur.* naturalier. **-sammlung**, *-en*, *f.* naturaliesamling.

Naturalisatión, *-en*, *f.* naturalisering.

naturalisiéren, *-te*, *-t*, *tr.* naturalisera. **Naturalisierung**, *f.*

naturalístisch, *a.* naturalistisk.

Naturéll, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* naturell, lynne.

natürlich, *a.* naturlig. *Die ~en Teile* el. *Glieder:* könsdelarne. **-er...** Ex. **~weise**, *adv.* naturligtvis.

Natürlichkeit, *-en*, *f.* 1. natur(en)lighet, naivitet. 2. naturlig, empirisk erfarenhet.

Naue, *-n*, *f.* båt, lastbåt.

Naupe, *-n*, *f.* nyck, besynnerlighet, ondska.

nautisch, *a.* nautisk.

Navigatión, 0, *f.* navigation, sjöfart.

NB. el. **N. B.**, förkortn. = *nota bene.*

nd., förkortn. = *niederdeutsch:* lågtysk.

'ne = *eine* se *1. ein II.*

Nebel, *-s*, -, *m.* dimma. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* dimbild. **-fern**, *a.* aflägsen, liksom dimhöljd. **-ferne**, 0, *f.* dimmigt fjärran. **-feucht**, *a.* fuktig af dimma. **-fleck**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. astron. nebulosa. 2. fläck för ögonen. **-grau**, *a.* dimmig, dimhöljd. **-horn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* mistlur. **-kappe**, *-n*, *f.* 1. kapusjong, kappa mot dimma. 2. hatt af dimma kring bärgstoppar. 3. mössa, kappa, som gör dess bärare osynlig. **-krähe**, *-n*, *f.* vanlig kråka. **-luft**, 0, *f.* dimmig luft. **-rauch**, -[*e*]*s*, 0, *m.* dimma. **-regen**, *-s*, -, *m.* fint, stillande duggregn. **-schleier**, *-s*, -, *m.* höljande dimma. **-stern**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* nebulosa. **-streif**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dimstrimma, dimbälte, dimma, sky. **-trübe**, *a.* dimmig.

Nébeléi, *-en*, *f.* oklarhet, svammel.

nebelhaft, **nebelicht**, **nebelig**, *a.* dimmig, oklar.

nebel||n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. utsända, uppsända, alstra dimma. Opera. *es nebelt:* det blir, är dimmigt, dimma, luften tjocknar. 2. vid ortförändring *s.* sväfva som en sky. 3. vara oklar, sväfvande; svamla.

neben, I. *prep.* med dat. på frågan 'hvarest', med ack. på frågan 'hvarthän', jämte, bredvid, utom. II. *adv.* därjämte, bredvid, dessutom. **-absicht**, *-en*, *f.* biafsigt. **-allee**, *-en*, *f.* parallel allé, sidoallé. **-án**, *adv.* strax intill, här- el. därbredvid, i angränsande rum, hus m. m. **-arbeit**, *-en*, *f.* biarbete, samtidigt arbete, arbete därjämte. **-artikel**, *-s*, -, *m.* biartikel. **-bau**, -[*e*]*s*, *-ten*, *m.* sidobyggnad. **-bedeutung**, *-en*, *f.* bibetydelse. **-begriff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bibegrepp. **-bei**, *adv.* 1. = *-an.* 2. tillfälligtvis, i förbigående. 3. därjämte, dessutom. **-blatt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* bot. stipel. **-buhler**, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* medtäflare, medtäflerska, rival, konkurrent. **-buhlerisch**, *a.* rivaliserande, konkurrerande, medtäflar-. **-ding**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bisak. **-einánder**, *adv.* jämte, bredvid hvarandra. **-einkunft**, *-e* †, **-einnahme**, *-n*, *f.* biinkomst, biförtjänst. **-essen**, *-s*, -, *n.* birätt. **-figur**, *-en*, *f.* bifigur. **-fluss**, *-es*, *-e* †, *m.* biflod. **-frau**, *-en*, *f.* frilla. **-gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* sidogång. **-gasse**, *-n*, *f.* sidogränd. **-gebäude**, *-s*, -, *n.* sidobyggnad, flygel. **-gedanke[n]**, *-ns*, *-n*, *m.* baktanke. **-gericht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* birätt. **-geschmack**, -[*e*]*s*, 0, *m.* bismak. **-geschöpf**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* medskapad varelse. **-gewinn**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bivinst, biförtjänst. **-handlung**, *-en*, *f.* bihandling. **-hér**, **-hin**, *adv.* 1. = *-bei 2, 3.* 2. bredvid. **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mindre gård, sidogård. **-kammer**, *-n*, *f.* sidokammare. **-kosten**, *plur.* biomkostnader. **-land**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* grannland. **-linie**, *-n*, *f.* 1. parallel linie. 2. sidolinie. **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* sidoman. **-mensch**, *-en*, *-en*, *m.* medmänniska. **-mond**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vädermåne. **-ordnend**, *a.* samordnande. **-person**, *-en*, *f.* biperson. **-pfarre**, *-n*, *f.* dotterförsamling, annex. **-pferd**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* löshäst. **-rolle**, *-n*, *f.* biroll, underordnad roll. **-saal**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* sidosal. **-sache**, *-n*, *f.* bisak. **-sächlich**, *a.* underordnad, obetydlig, bi-. **-satz**, *-es*, *-e* †, *m.* gram. bisats. **-schiff**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sidoskepp. **-sonne**, *-n*, *f.* vädersol. **-stehend**, *a.* bredvidstående. **-stimme**, *-n*, *f.* andra stämman. **-strasse**, *-n*, *f.* sidogata. **-stube**, *-n*, *f.* sidorum. **-stunde**, *-n*, *f.* hvilostund, rast. **-templ||us**, *-us*, *-ora*, *n.* gram. historiskt tempus. **-thür[e]**, *-en*, *f.* 1. sidodörr. 2. lönndörr. **-tisch**, *-es*, *-e*, *m.* sidobord. **-treppe**, *-n*, *f.* sidotrappa, mindre trappa. **-ton**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* biton. **-umstand**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* biomständighet. **-unkosten** = *-kosten.* **-ursache**, *-n*, *f.* biorsak, medverkande orsak. **-verdienst**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* biförtjänst. **-vormund**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *m.* andre förmyndare. **-vert[h]ell**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ytterligare fördel. **-weg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* biväg, sidoväg, parallel väg. **-winkel**, *-s*, -, *m.* mat. supplementsvinkel. **-wort**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. biord. 2. gram. adverb. **-wörtlich**, *a.* adverbial. **-zeit**, *-en*, *f.* 1. = *-stunde.* 2. = *-tempus.* **-zimmer**, *-s*, -, *n.* sidorum.

nebenán m. fl. sms. se ofvan. **nébl...** se *nebel...*

nébst, *prep.* med dat. med, jämte. **-héi** = *nebenbei.*

neck||en, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* reta. II. *Sich mit jmdm ~* retas, gnabbas med ngn. *Sich* (reciпr.) *~* retas, gnabbas.

Necker, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* en som tycker om att retas, att gnabbas, retaticka.

Neckeréi, *-en*, *f.* retelse, retsamhet, gnabb.

neckisch, *a.* 1. tomtlik, lustig, komisk. 2. retsam, förarglig. 3. egen, besynnerlig.

Neffe, *-n*, *-n*, *m.* dim. *Neffchen*, *-lein*, bror-, systerson, nevö. **-n...** Ex. **~gunst**, 0, *f.* nepotism.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

negativ, *a.* negativ.

Neger, -*s*, -, *m.* neger, ~**in**, -*nen*, *f.* negerkvinna. -**handel**, -*s*, 0, *m.* negerhandel, slafhandel. -**mädchen**, -*s*, -, *n.* negerflicka.

negier|en, -*te*, -*t*, *tr.* förneka.

Negligé(*Negligé*),-*s*,-*s*,*n.* negligé, morgondräkt.

negligier|en, -*te*, -*t*, *tr.* försumma, negligera.

negociier|en, -*te*, -*t*, *itr. h.* underhandla; handla.

nehmen, *nimm(s)t*, *nahm*, *nähme*, *genommen*, *nimm*, I. *tr.* 1. taga, t. ex. *etw. von jmdm* el. *jmdm etw.*, *Urlaub*, *den Schleier:* (nunne-) slöjan, *Anteil an etw.* (dat.): del i ngt, *den Augenschein von etw.:* ngt i skärskådning, *Einsicht* el. *Kenntnis von etw.:* kännedom om ngt, *jmdn als* el. *zum Gehülfen:* ngn till medhjälpare, *sich eine Frau:* sig hustru, *jmdm etw. aus der Tasche:* ngt ur ngns ficka, *jmdm Mass:* mätt på ngn, *eine andere Wendung*, *seinen Anfang*, *gar kein Ende:* aldrig slut, *jmdn beim Worte:* ngn på ordet, *eine Person für eine andere*, *eine Abschrift von etw.*, *etw. zu Herzen*. 2. särskilda fall. *Preussische Dienste* ~ inträda i preussisk tjänst. *Das Mönchskleid* el. *die Tonsur* ~ gå i kloster, blifva munk. *Einen Entschluss* ~ fatta ett beslut. *Die Flucht* ~ gripa till flykten. *Anstalten* ~ vidtaga åtgärder. *Sich die Mühe* ~ gifva sig möda. *Sie* ~ *sich beide nichts:* de äro båda lika goda. *Nimm die Versichrung, dass* ... var förvissad, att ... *Anstand* ~ *etw. zu thun:* draga i betänkande, draga sig för att göra ngt. *Es nimmt mich wunder:* det förvånar mig. *Anstoss*, *Ärgernis an etw.* (dat.) ~ taga anstöt af, blifva stött, förargad öfver ngt. *Ein böses Ende* ~ få ett dåligt slut. *Der Fluss nimmt seinen Lauf* el. *Weg:* floden banar sig väg. *Die Gelegenheit beim Schopf* ~ gripa tillfället i flygten. [*Mit*] *etw. für gut* ~ hålla till godo med ngt, *etw. für ungut*, *für übel* ~ blifva stött öfver ngt. *Von etw. Abstand* ~ afstå från ngt. II. *Sich* ~ 1. *Der Geizhals nimmt sich arm:* den girige tar, så att han blir fattig (känner sig fattig, hur mycket han än tar). 2. *Sich gut* ~ a) uppföra sig väl, b) taga sig bra ut.

Nehmer, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* en som tager ngt.

nehmlich se *nämlich*.

Nehrung, -*en*, *f.* smal landtunga framför ett haff, jfr *Haff*.

Neid, -[*e*]*s*, ✱ -*e*, *m.* afund. ~ *erregen:* väcka afund. -**erfüllt** = -*voll*. -**hammel**, -*s*, -[†], -**hart**, -[*e*]*s*, -*e*, -**kragen**, -*s*, -, *m.* afundsjuk person. -**los**, *a.* utan afund, fri från afund. -**sjuka**. -**nagel** se *Nied*... -**voll**, *a.* afundsam, afundsjuk.

neid|en, -*ete*, *ge-et* = *beneiden*.

Neider, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* afundsjuk person, afundsman.

neidhaft, **neidig**, **neidisch**, *a.* afundsam, afundsjuk. *Mit etw.* ~ *sein:* vara nidsk om ngt.

Neige, -*n*, *f.* 1. bugning. 2. 0, sluttning, lutning; sluti. upphällning, slut, t. ex. *der Tag ist an der* el. *geht auf die* ~ dagen närmar sig sitt slut, *es geht mit jmdm zur* ~ det går utför, lider mot slutet med ngn, *etw. geht zur* ~ el. *auf die* ~ el. *ist auf der* ~ det är på upphällningen med ngt. 3. rest, återstod, slick, skvätt.

neig|en, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. luta, böja, sänka. sluti. [*zu*] *jmdm sein Ohr* ~ låna ngn sitt öra, höra på ngn, *sein Herz zu jmdm* ~ omfatta ngn med vänlighet, kärlek. 2. göra sig bevågen, vinna för sig. *jn geneigt*. II. *itr. h.* och *sich* ~ slutta; luta, böja, buga, sänka sig, sjunka, närma sig slutet, sjunkande närma sig. [*Sich*] *zu etw.* ~ vara böjd för ngt, luta åt ett håll.

Neiger, -*s*, -, *m.* bugning.

Neigung, -*en*, *f.* 1. sluttning, lutning. 2. böjning, bugning. 3. böjelse, lust, hog, smak, tycke. 4. böjelse för, dragning till ngn, sympati. -**s**... Ex. ~**ebene**, ~**fläche**, -*n*, *f.* sluttande yta, plan; sluttning. ~**winkel**, -*s*, -, *m.* lutningsvinkel.

nein, I. *adv.* II. -[*s*], -[*s*], *n.* nej.

Nekrológ, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* nekrolog, dödsruna.

Nektar, -*s*, -*e*, *m.* nektar.

Nelke, -*n*, *f.* näjlika. -**n**... Ex. ~**braun**, *a.* näjlikbrun. ~**öl**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* näjlikolja. ~**stock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* näjlikstånd.

Nenn... Ex. -**fall**, -[*e*]*s*, 0, *m.* gram. nominativ. -**wert**[**h**], -[*e*]*s*, -*e*, *m.* nominelt värde. -**wort**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* gram. nomen.

nennbar, *a.* som kan nämnas, nämnbar.

nenn|en, -[*s*]*t*, *wir* ~, *nannte*, -[*e*]*te*, *genannt*, -[*e*], I. *tr.* och *sich* ~ nämna, kalla (sig), uppgifva (sig). *Das nenn' ich* [*ge*]*schlafen:* det kan man kalla att sofva. II. *Sich* ~ 1. se *I.* 2. kallas, heta. **Nennung**, *f.*

Nenner, -*s*, -, *m.* mat. nämnare.

Nepóte, -*n*, -*n*, *m.* bror-, systerson, nevö, slägting.

Nepotismus, -, 0, *m.* nepotism.

Nergeléi, -*en*, *f.* F brummande, grumsande.

nergelig, *a.* F knarrig, brummande.

nergel|n, -*te*, *ge-t*, F I. *itr. h.* knorra, brumma, grumsa, häckla, gräla. II. *tr.* förarga, förtreta, plåga, trakassera.

Nerv[**e**], -[*e*]*s* el. -*en*, -*en* el. -*e*, *m.* **Nervle**, -*en*, *f.* nerv. -**en**... Ex. ~**aufregend**, *a.* nervretande, irriterande. ~**aufregung**, -*en*, *f.* nervretning. ~**fieber**, -*s*, -, *n.* nervfeber. ~**knoten**, -*s*, -, *m.* nervknut. ~**krank**, *a.* nervsjuk. ~**krankheit**, -*en*, *f.* ~**leiden**, -*s*, -, *n.* nervsjukdom, nervlidande. ~**reiz**, -*es*, -*e*, *m.* nervretning. ~**schwach**, *a.* nervsvag, nervös. ~**schwäche**, -*n*, *f.* nervsvaghet. ~**stärkend**, *a.* nervstyrkande. ~**system**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* nervsystem. ~**thätigkeit**, 0, *f.* nervverksamhet. ~**voll**, *a.* nervfull, kraftig.

nervig, *a.* 1. nervfull, kraftfull. 2. bot. nervig.

nervös, *a.* nervsvag, nervös.
Nerz se *Nörz.*
Nessel, *-n, f.* nässla. **-ausschlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* nässelutslag. **-brand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* af nässlor brändt ställe. **-fieber**, *-s*, -, *n.* nässelfeber. **-garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* nässelgarn. **-sucht**, 0, *f.* kronisk nässelfeber. **-tuch**, -[*e*]*s*, 0, *n.* nätteldnk.
1. nesseln, *a.* af nätteldnk, nätteldnks-.
2. nesseln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* brända som nässlor.
Nest, -[*e*]*s*, *-er, n.* dim. *Nestchen, -lein*, plur. afv. *Nesterchen, -lein*, fogelbo, bale, rede, näste, håla, tillhåll; F säng. **-ei**, -[*e*]*s*, *-er, n.* balägg, lockägg. **-feder**, *-n, f.* dun. **-häkchen**, *-s*, -, *n.* **-kegel**, *-s*, -, *m.* **-küchlein**, **-quakelchen**, *-s*, -, *n.* sist utkläckta ungen i ett fogelbo, sist födda barnet i en familj, kälgris, smekunge. **-raupe**, *-n, f.* fjärilslarv som spinner in sig på trädgrenar. **-er...** Ex. **~ausnehmer**, *-s*, -, *m.* en som tar ut ägg ur fogelbon. **~menge**, *-n, f.* mängd fogelbon.
Nestel, *-s*, -, *m.* och * *n.* *-n, f.* rem, band att fästa upp kläder med, skoband, byxband, gördel.
nestelln, *-te, ge-t, tr.* knyta, fästa upp medels ett band.
Nestler, *-s*, -, *m.* förfärdigare af band med spännen på.
Nestling, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. fogelunge som ännu ej lemnat boet. 2. = *Nestküchlein.* 3. F i allmh. barn.
nett, *a.* 1. nätt, prydlig, treflig. 2. kort, bestämd, skarpt begränsad.
Nettheit, Nettigkeit, 0, *f.* nätthet, prydlighet, treflighet.
netto, *adv.* handel. netto. **-gewicht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* nettovigt. **-preis**, *-es, -e, m.* nettopris.
Netz, *-es, -e, n.* nät. **~e** *stricken:* knyta nät. **-arbeit**, *-en, f.* knytarbete. **-ärtig**, *a.* nätartad. **-auge**, *-s, -n, n.* zool. fasettöga. **-bruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* med. nätbråck. **-flügelig**, *a.* zool. nätvingad. **-förmig**, *a.* nätformig. **-haut**, *-e* †, *f.* näthinna. **-magen**, *-s*, -, *m.* nätmage. **-nadel**, *-n, f.* knytnål. **-steller**, *-s*, -, *m.* en som sätter ut (jagt)nät. **-stricker**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* nätbindare, nätknyterska. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e, n.* nät.
Netze, 0, *f.* vätska att fukta med, saliv på fingrarne.
1. netz|en, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* fukta, väta.
2. netz|en, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* knyta nat.
neu, *a.* ny; färsk, t. ex. *ein ~er Rock, das ~e Jahr, ~en Mut schöpfen:* hämta nytt mod, *~e Kartoffeln, ~es Korn, ~es Brot:* bröd af ny säd. *~ere Sprachen:* moderna språk. *In ~erer Zeit:* på den senare tiden. *Etw. ~ machen:* sätta i skick, renovera, restaurera ngt. *Was giebt es ~es?* hvad nytt? *Aufs ~e* el. *von ~em:* ånyo, på nytt. *Jmd ist ~* ngn är nykommen, oerfaren, grön. **-angekommen**, *a.* nyss ankommen, nykommen. **-anschaffung**, 0, *f.* nyanskaffning. **~ von** *Möbeln:* anskaffande af nya möbler. **-aufgelegt**, *a.* utkommen i ny upplaga, omtryckt. **-backen**, *a.* nybakad. **-bau**, -[*e*]*s*, *-ten, m.* ombyggnad, nybyggnad, ny bygnad. **-bildung**, *-en, f.* nybildning. **-deutsch**, *a.* nytysk. **-druck**, -[*e*]*s*, *-e, m.* ny upplaga. **-fundland**, *-s*, 0, *n. npr.* Newfoundland. **-fundländer**, *-s*, -, *m.* newfoundländare. **-gebacken**, *a.* nybakad. **-geboren**, *a.* nyfödd. **-geburt**, *-en, f.* 1. pånyttfödelse. 2. pånyttfödd varelse. **-gemacht**, *a.* nygjord. **-gestaltung**, *-en, f.* omgestaltning. **-gier[de]**, 0, *f.* nyfikenhet. **-gierig**, *a.* nyfiken. **-griechisch**, *a.* nygrekisk. **-groschen**, *-s*, -, *m.* nygroschen dettad i 10 pfennig. jfr *Groschen.* **-höchdeutsch**, *a.* nyhögtysk. **-jahr**, -[*e*]*s*, *-e, n.* nyår. **-jahrsgeschenk**, -[*e*]*s*, *-e, n.* nyårsgåfva. **-jahrswunsch**, *-es, -e* †, *m.* nyårsönskan. **-land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* nyodlad mark. **-modig**, **-modisch**, *a.* nymodig. **-mond**, -[*e*]*s*, *-e, m.* nymåne. **-scheffel**, *-s*, -, *m.* nyscheffel (50 liter). **-seeland**, *-s*, 0, *n. npr.* Nya Zeeland. **-silber**, *-s*, 0, *n.* nysilfver. **-stadt**, 0, *f. Die ~* nya staden. **-testamentlich**, *a.* nytestamentlig. **-vermählt**, *a.* nyförmäld. **-zeit**, 0, *f.* nyare tiden. **-zoll**, -[*e*]*s*, *-e* † men som mättenhet efter räknecord -, *m.* centimeter. **-er...** Ex. **~dings**, *adv.* 1. nyligen, på senare tiden. 2. * ånyo.
Neueréi = *Neuerung.*
Neuerer, *-s*, -, *m.* förnyare, nyhetsmakare.
neuerlich = *neulich.*
neuerln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* förnya, omgestalta.
Neuerung, *-en, f.* omändring, nyhet, ny sed, nyhetsmakeri. **-s...** Ex. **~kitzel**, *-s*, 0, *m.* **~lust** = *~sucht.* **~lustig** = *~süchtig.* **~scheu**, *a.* rädd för allt nytt. **~sucht**, 0, *f.* nyhetsmakeri, nyhetsbegär. **~süchtig**, *a.* nyhetsbegärlig, nyhetslysten.
Neuheit, *-en, f.* nyhet, friskhet, färskhet.
Neuigkeit, *-en, f.* nyhet, ngt nytt. **-s...** Ex. **~bureau**, *-s, -e, n.* adressbyrå. **~jäger**, *-s*, -, *m.* nyhetsjägare. **~krämer**, *-s*, -, *m.* nyhetskrämare.
neulich, *a.* som inträffat nyligen, senast; adv. nyligen.
Neuling, -[*e*]*s*, *-e, m.* nykomling, oerfaren, oöfvad, ovan person.
neun, I. utan följ. subst. afv. * **neune**, *a.* (obøjl. grundtal) nio. II. *-en, f.* nia. **-auge**, *-s, -n, n.* *-n, f.* näjonöga. **-fach**, **-fältig**, *a.* niofaldig. **-klug**, *a.* öfverklok, snusförnuftig. **-töter**, *-s*, -, *m.* törnskata. **-zahl**, *-en, f.* niotal. För ofr. jfr sms. med *drei, ein, fünf.*
Neuner, *-s*, -, *m.* nia m. m. jfr *Fünfer.*
neunte, *a.* (ordningstal) nionde. **-halb**, *a.* åtta och en half.
Neuntel, *-s*, -, *n.* niondel.
neuntelln, *-te, ge-t, tr.* dela i niondelar.
neuntens, *adv.* för det nionde.
neunzehn, *a.* nitton, jfr *fünfzehn* m.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

neunzig, *a.* nittio, jfr *funfzig* n.
Neuerin, *-nen*, *f.* nyhetsmakerska.
Neuthum se *Neutum*.
neutral, *a.* neutral.
neutralisieren, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich* ~ neutralisera(s). **Neutralisierung**, *f.*
Neutralität, 0, *f.* neutralitet.
Neutum, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ngt nytt, nyhet, ny sed.
neutümlich, *a.* ny, nymodig.
I. **nicht**, I. *adv.* icke, ej. *Das* ~ icke just det. ~ *dass ich wüsste:* ej så vidt jag vet. ~ *wahr?* icke sant? II. *n.* i vissa förbindelser, hvilka ofta sammanskrifvas: *mit* ~*en:* ingalunda, på intet vis, *zu* ~*e machen:* tillintetgöra, *zu* ~*e werden:* tillintetgöras. **-achtung**, 0, *f.* brist på aktning, ringaktning. **-äd[e]lig**, *a.* ofräls. **-annahme**, 0, *f.* vägran att mottaga ngt. **-ausführung**, 0, *f.* underlåtande. **-beachtung**, **-befolgung**, 0, *f.* försummande, brist på åtlydnad, förbiseende. **-christ**, *-en*, *-en*, *m.* icke kristen. **-duldung**, 0, *f.* ofördragsamhet. **-erfolg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* brist på framgång, misslyckande. **-erscheinen**, *-s*, 0, *n.* 1. *Das* ~ *des Buches:* den omständigheten att boken icke kom ut. 2. jur. uteblifvande från domstol, tredskande. **-gelehrt**, *a.* olärd. **-gelingen**, *-s*, 0, *n.* misslyckande. **-haftung**, 0, *f.* underlåtenhet att hålla, att iakttaga; uppskjutande, t. ex. *einer Sitzung.* **-militär**, -[*e*]*s*, *-s* el. *-e*, *m.* icke-militär, civil. **-raucher**, *-s*, *-*, *m.* icke-rökare. **-sein**, *-s*, 0, *n.* icke-vara. **-wissen**, *-s*, 0, *n.* okunnighet. **-wollen**, *-s*, 0, *n.* brist på vilja, motsättande.
2. **Nicht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* asklik zinkoxid.
Nichte, *-n*, *f.* brors- el. systerdotter.
nichtig, *a.* overklig, fåfäng, ogiltig, värdelös, lumpen, innehållslös, förgänglig. *Etw.* ~ *machen:* omintetgöra, upphäfva ngt.
Nichtigkeit, 0, *f.* overklighet, fåfänglighet m. m. se föreg. **-2...** Ex. ~**erklärung**, *-en*, *f.* upphäfvande, annulering.
nichts, I. obdjl. *obest. pron. n.* intet, ingenting. *Für* el. *um* el. *wegen* ~ *und wieder* ~ utan något som hälst skäl. *Es ist* ~ *damit:* det är intet bevändt därmed. ~ *davon!* ej ett ord därom! *Ganz und gar* ~ icke det ringaste. *Sonst* ~*?* intet vidare? II. -, 0, *n.* intet. **-bedeutend**, *a.* 1. obetydlig. 2. meningslös. **-desteweniger**, *adv.* icke dess mindre. **-nutz**, I. *-es*, *-e*, *m.* odugling. II. = föj. **-nutzig**, *a.* oduglig, ovärdig, dålig, nedrig. **-nutzigkeit**, *-en*, *f.* odoglighet m. m. se föreg. **-sagend**, *a.* intetsägande. **-thuer**, *-s*, *-*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* lätting, dagdrifvare. **-thuerei**, 0, *f.* dagdrifveri, lättja. **-thuerisch**, *a.* sysslolös, lättjefull. **-wisser**, *-s*, *-*, *m.* okunnig person. **-würdig**, *a.* 1. värdelös, obetydlig. 2. ovärdig, nedrig. 3. förarglig, nedrig. **-würdigkeit**, *-en*, *f.* värdelöshet, värdelös sak, obetydlighet m. m. se föreg.
Nick, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* nick. **-stuhl**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hvilstol. **-stunde**, *-n*, *f.* slummerstund, stund då man brukar taga sig en lur.
I. **Nickel**, *-s*, *-*, *m.* 1. putifnasker. 2. sfv. *n.* gemen karl, kanalje, rackare. 3. sfv. *n.* och *f.* kvinsperson, stycke, sköka.
2. **Nickel**, *-s*, 0, *n.* och *m.* min. nickel.
nicklen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* nicka. *Jmdm einen Gruss* ~ nicka åt ngn till hälsning. *Ein Ja* ~ nicka bifall. *Den Kopf* ~ nicka med hufvudet.
nie, *adv.* aldrig. ~ *und nimmermehr:* aldrig någonsin. **-mals** = *nie*.
Nied... Ex. **-nagel**, *-s*, -†, *m.* 1. i köttet fastsittande nagelsplittra. 2. nagelrot.
nieder, I. *a.* nästan endast attributivt, låg, lägre, t. ex. ~*e Hütten*, *Stände*, *Beamte*, *Seelen*. *Hohe und* ~*e* el. *hoch und* ~ hög och låg. II. *adv.* ned, t. ex. ~ *mit dem Verräter!* Ofta ellipt., t. ex. *das Haus ist* ~ huset har brunnit ned. Kmp. se nedan.
niederarbeiten, *tr.* genom arbete öfvervinna, besegra.
niederbeugen, *tr.* nedböja, böja, nedslå.
niederbiegen, *tr.* böja ned.
niederbleien, *tr.* blytungt tynga på.
niederblicken, *itr. h.* blicka ned.
niederblitzen, *itr. s.* slå ned som blixten.
niederbrausen, *itr. s.* brusa ned.
niederbrechen, I. *tr.* nedbryta. II. *itr. s.* brista ned.
niederbrennen, I. *tr.* bränna ned. II. *itr. s.* brinna ned.
niederbringen, *tr.* bringa ned.
niederbücken, *sich* ~ bocka, böja sig ned.
niederbürsten, *tr.* borsta ned.
niederdeutsch, I. *a.* lågtysk, plattysk. II. *n.* lågtyska, plattyska, jfr *deutsch*.
Niederdeutschland, *-s*, 0, *n. npr.* Nordtyskland.
niederdonnern, I. *itr. s.* slå ned som åskan. II. *tr.* slå ned, slå till marken.
Niederdruck, -[*e*]*s*, 0, *m.* ⊕ lågtryck.
niederdrücken, *tr.* nedtrycka.
niederfahren, *itr. s.* fara ned, stiga ned.
Niederfahrt, *-en*, *f.* nedfärd, nedstigande.
Niederfall, -[*e*]*s*, 0, *m.* fall, nedfallande.
niederfallen, *itr. s.* falla ned.
niederfällen, *tr.* fälla.
niederfliegen, *itr. s.* flyga ned.
niederfliessen, *itr. s.* flyta, rinna ned.
Niedergang, -[*e*]*s*, 0, *m.* nedgång.
Niedergedrücktheit, 0, *f.* nedtryckthet.
niedergehen, *itr. s.* gå ned.
niedergeschlagen, *a.* nedslagen.
Niedergeschlagenheit, 0, *f.* nedslagenhet.
niedergleiten, *itr. s.* glida ned.
niederhalten, *tr.* hålla ned; ej låta komma upp.
niederhangen, **niederhängen**, *itr. h.* hänga ned.
niederhauen, *tr.* hugga ned.
niederhocken, *itr. s.* huka sig ned.
niederholen, *tr.* hämta ned.
Niederholz, *-es*, 0, *n.* buskar.
niederkämpfen, *tr.* nedslå, besegra.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har varit till hjälpverb.

niederkartätschen, *tr.* med kartescher nedmäja.
niederkauern, *itr. s.* huka sig ned, sätta sig på marken.
niederklappen, *tr.* nedfälla, nedslå.
niederklettern, *itr. s.* klättra ned.
niederknieen, *itr. s.* falla på knä.
niederkommen, *itr. s.* 1. komma ned. 2. nedkomma, föda.
niederkrämpen, *tr.* vika ned.
Niederkunft, 0, *f.* nedkomst.
Niederlage, *-n, f.* 1. nederlag, förloradt slag. 2. nederlag, förråd(shus), depot. 3. deposition; deponeradt goda.
Niederland, *-[e]s, -er* †, *n.* lågland.
Niederlande, *plur. npr.* Nederländerna.
niederländisch, *a.* nederländsk.
niederlassen, I. *tr.* släppa, fira ned. II. *Sich* ~ slå sig ned, slå upp sina bopålar.
Niederlassung, *-en, f.* 1. 0, nedsläppande. 2. nybygge, koloni.
niederlegen, I. *tr.* nedlägga; deponera. II. *Sich* ~ lägga sig. **Niederlegung**, *f.*
niederleiten, niederlenken, *tr.* leda ned.
niedermachen, *tr.* 1. skaffa, släppa ned. 2. nedhugga.
niedermähen, *tr.* nedmäja.
niedermetzeln, *tr.* nedhugga, nedsabla.
niederreissen, *tr.* slita, rifva ned, förstöra.
niederreiten, *tr.* rida ned, öfver ända.
niederrennen, *tr.* stöta omkull.
niederrollen, *itr. s.* rulla ned.
niedersäbeln, *tr.* nedsabla.
niederschiessen, I. *tr.* skjuta ned. II. *itr. s.* störta, slå ned.
Niederschlag, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. slag nedåt; nedsänkande; fall. 2. kem. fällning.
niederschlagen, I. *tr.* slå ned, sänka, fälla, slå till marken, undertrycka, besegra, nedalå, böja. II. *itr. s.* slå ned, falla ned; afsätta sig.
niederschlucken, *tr.* svälja ned.
niederschmeissen, *tr.* F kasta ned.
niederschmettern, *tr.* slå till marken, krossa, förkrossa.
niederschreiben, *tr.* nedskrifva.
niederschweben, *itr. s.* sväfva ned.
niedersehen, *itr. h.* se ned.
niedersenden, *tr.* nedsända.
niedersenken, *tr.* och *sich* ~ sänka (sig) ned, sänka (sig).
niedersetzen, *tr.* och *sich* ~ sätta (sig) ned.
niedersingen, *tr.* i sång öfverträffa.
niedersinken, *itr. s.* sjunka ned.
niedersitzen, *itr. h.* och *s.* samt *tr.* sitta ned.
niedersprechen, *tr.* nedtysta.
niederstämmig, *a.* lågstammig.
niederstechen, *tr.* sticka ned.
niedersteigen, *itr. s.* stiga ned.
niederstössen, I. *tr.* nedstöta. II. *itr. s.* slå ned på.
niederstrecken, I. *tr.* slå till marken. II. *Sich* ~ sträcka ut sig, lägga sig.
niederstreichen, *tr.* stryka ned.
niederströmen, *itr. s.* strömma ned.
Niedersturz, *-es*, 0, *m.* nedstörtande, fall.
niederstürzen, *tr.* och *itr. s.* störta ned.
Niedertracht, 0, *f.* = *Niederträchtigkeit.*
niederträchtig, *a.* nedrig, gemen.
Niederträchtigkeit, *-en, f.* nedrighet, gemenhet.
niedertreten, *tr.* trampa ned.
niedertrinken, *tr.* besegra i dryckjom.
Niederung, *-en, f.* dalsänkning, sidländ mark, lågland, däld.
niederwärts, *adv.* nedåt.
niederwerfen, *tr.* och *sich* ~ kasta (sig) ned.
niederzeichnen, *tr.* nedskrifva, uppteckna.
niederziehen, *tr.* draga ned.
niedlich, *a.* nätt, treflig, prydlig, söt.
Niedlichkeit, 0, *f.* nätthet m. m. se föreg.
niedrig, *a.* låg. ~*er stellen:* ställa, flytta ned.
niedrigen, *-te, ge-t* = *erniedrigen.*
Niedrigkeit, *-en, f.* lågthet. *Die* ~ *des Preises:* det låga priset.
niellieren, *-te, -t, tr.* niellera.
niemals, *adv.* aldrig.
niemand, gen. *-[e]s*, dat. *-em* och *-[en]*, ack. *-[en]*, 0, *obest. pron. m.* ingen.
Niere, *-n, f.* njure. **-n...** bz. **~braten**, *-s, -, m.* njurstek. **~fett**, *-[e]s*, 0, *n.* njurtalg. **~förmig**, *a.* njurformig. **~griess**, *-es*, 0, *m.* med. njurgrus. **~kartoffel**, *-n, f.* njurformig potatis. **~krank**, *a.* som har njurlidande. **~krankheit**, *-en, f.* **~leiden**, *-s, -, n.* njurlidande. **~stein**, *-[e]s, -e, m.* med. njursten. **~weh**, *-[e]s*, 0, *n.* njurlidande.
nierig, *a.* bärg. förekommande i njurar.
Nies... bz. **-kraut**, *-[e]s, -er* †, *n.* hvit tusenskön (Achillea ptarmica). **-mittel**, *-s, -, n.* nysmedel. **-pulver**, *-s, -, n.* nyspulver. **-wurz**, 0, *f.* prustrot (Helleborus).
niesen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* nysa.
Niess... bz. **-brauch**, *-[e]s*, 0, *m.* nyttjande(rätt). **-braucher**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* en som har nyttjanderätt. **-brauchsrecht**, *-[e]s*, 0, *n.* nyttjanderätt. **-nutzer** = *-brauch.* **-nutzung** = *-brauch.*
Niet, *-[e]s, -e, n.* ⊕ 1. nitnagel. 2. nådad spets af en hästskosöm. **-blech**, *-[e]s, -e, n.* ⊕ nitbleck. **-eisen**, *-s, -, n.* ⊕ nitjärn. **-hammer**, *-s, -*†, *m.* ⊕ nithammare. **-nagel**, *-s, -*†, *m.* ⊕ nitnagel. **niet- und nagelfest**, *a.* fästad med nitnaglar.
Niete, *-n, f.* nit i lotteri.
nietlen, *-ete, ge-et, tr.* ⊕ nita.
Nihilist, *-en, -en, m.* **~in**, *-nen, f.* nihilist.
Nil, *-[e]s*, 0, *m. npr.* Nilen. **-pferd**, *-[e]s, -e, n.* zool. nilhäst, flodhäst.
nimmer, *adv.* 1. ej mera. 2. aldrig. **-mehr**, *adv.* aldrig (mera), jfr *nie* och *nun.* **-mehrstag**, *-[e]s, -e, m.* F aldrig inträffande dag. **-satt**, I. *a.* aldrig mätt. II. *-[e]s, -e, m.*

* äkta ams. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

omättlig, glupsk person, storätare. **-wiedersehen**, *-s*, 0, *n. Auf ~!* farväl för alltid!
Nipp, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **Nippe**, *-en*, *f.* 1. läppjande, mun (full). *Ein ~chen thun:* läppja. *Drei ~chen Kaffee:* tre munnar kaffe. 2. nipp. **-sachen**, *f. plur.* nipper. **-tisch**, *-es*, *-e*, *m.* atenienn.
nippen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* läppja (på).
nirgend[s], **-wo**, *adv.* ingenstädes.
Nische, *-n*, *f.* nisch.
Niss[e], *-e[n]*, *f.* gnet.
nissig, *a.* P full af gnetter, lusig.
Nist... Ex. **-kasten**, *-s*, *-*, *m.* vanl. dim. **-kästchen**, *-s*, *-*, *n.* konstgjordt fogelbo.
Nistel(n) se *Nestel(n)*.
nistlen, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* och *sich ~* bygga bo (om fogar).
Niveáu, *-s*, *-s*, *n.* nivå.
Niveliler... Ex. **-arbeit**, *-en*, *f.* niveleringsarbete.
nivelliérlen, *-te*, *-t*, *tr.* nivelera, afväga, planera. **Nivellierung**, *f.*
Nix, *-es*, *-e*, *m.* näck. **-blume**, *-n*, *f.* näckros.
Nixe, *-n*, *f.* älfva.
nixenhaft, *a.* älflik.
Nixin, *-nen*, *f.* = *Nixe.*
nobel, *a.* nobel, förnäm, ädel.
Noblésse, 0, *f.* nobless, adel.
noch, I. *adv.* 1. ännu. *~ immer:* ännu alltjämt, allt fortfarande. *Das fehlte nur ~!* det fattades bara! *Was ~ mehr ist:* hvad mer är. *~ obendrein:* till på köpet. 2. redan, t. ex. *~ am Tage seiner Ankunft:* redan första dagen, samma dag han kom, *~ vor Tagesanbruch:* redan före dager. 3. *~ so:* än så, t. ex. *wäre er ~ so reich.* II. *konj. Weder* el. *nicht ... ~* hvarken ... ej häller, t. ex. *ich habe es weder* el. *nicht gesehen ~ gehört.* **-mal**, *adv.* 1. en gång till, dubbelt, t. ex. *~ so breit.* 2. = *-mals.* **-malig**, *a.* ånyo inträffande, upprepad. **-mals**, *adv.* ännu en gång.
Nock, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **Nocke**, *-n*, *f.* ⚓ nock.
Nomáde, *-n*, *-n*, *m.* nomad. **-n...** Ex. **~lehen**, *-s*, 0, *n.* nomadlif.
nomádenhaft, **nomádisch**, *a.* nomadlik, nomadisk, kringvandrande.
nomadisiérlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* nomadisera, föra ett kringvandrande lif.
Nomenklatúr, *-en*, *f.* namnförteckning.
Nominál... Ex. **-betrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* nominelt belopp. **-wórt[h]**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* nominelt värde.
None, *-n*, *f.* 1. nionde timmen; bön vid nionde timmen. 2. mus. nona. 3. nonæ i romerska kalendern.
Nonne, *-n*, *f.* dim. *Nönnchen*, *-lein*, nunna. **-n...** Ex. **~kleid**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* nunnedrägt. **~kloster**, *-s*, -†, *n.* nunnekloster. **~weihe**, *-n*, *f.* nunnevigning.
nonnenhaft, *a.* nunnelik, klosterlik.
Nonsens, -[*es*], *-e*, *m.* nonsens, dumhet, galenskap.
Noppe, *-n*, *f.* ⊕ nopp, noppa.
noppelln, *-te*, *ge-t*, *tr.* ⊕ noppa.
Nopper, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* ⊕ noppare, nopperska.
Nord, -[*e*]*s*, *-e*, **Nordlen**, *-ens*, 0, *m.* 1. O, nord, norr. *Nach* el. *gen ~* åt norr. 2. nordanvind. 3. nordbo. **-armee**, *-en*, *f.* nordarmé. **-deutsch**, *a.* nordtysk. **-gegend**, *-en*, *f.* nordlig trakt. **-kaper**, *-s*, *-*, *m.* zool. nordkapare (Balæna glacialis). **-land**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* 1. nordanland. 2. O, *npr.* Norrland. **-ländler**, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* 1. nordbo. 2. norrländing, norrländska. **-licht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* norraken. **-mann**, -[*e*]*s*, *Nordleute*, *m.* nordbo. **-ést**, -[*e*]*s*, 0, **-óstan**, *-s*, 0, *m.* nordost. **-óstlich**, *a.* nordostlig. **-óstwind**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* nordostvind. **-pol**, -[*e*]*s*, 0, *m.* nordpol. **-polfahrt**, *-en*, *f.* nordpolsfärd. **-polfahrer**, *-s*, *-*, *m.* nordpolsfarare. **-schein**, -[*e*]*s*, 0, *m.* norrsken. **-see**, 0, *f. npr.* Nordjön. **-stern**, -[*e*]*s*, 0, *m.* nordstjärnan. **-wärts**, *adv.* åt norr. **-wést**, -[*e*]*s*, 0, **-wésten**, *-s*, 0, *m.* nordväst. **-wéstlich**, *a.* nordvästlig. **-wéstwind**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* nordvästvind.
nordisch, *a.* nordisk.
nördlich, *a.* nordlig.
Nördling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* nordbo.
Nörgel... se *Nergel...*
Norm, *-en*, *f.* norm, regel.
normál, *a.* normal, regelbunden. **-gewicht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* normalvigt, likarevigt. **-mäss**, *-es*, *-e*, *n.* normalmått, likaremått. **-spurig**, *a.* som har normal spårvidd; bredspårig. **-tracht**, *-en*, *f.* normaldrägt, i sht jägerdrägt.
Normandie, 0, *f. npr.* Normandie.
Normánne, *-n*, *-n*, *m.* 1. normand. 2. norrman. 3. nordman.
normánnisch, *a.* 1. normandisk. 2. norsk, norrmännens. 3. nordisk, nordmännens.
normierlen, *-te*, *-t*, *tr.* reglera, rätta efter ngt.
Norne, *-n*, *f.* norna.
Norwégen, *-s*, 0, *n. npr.* Norge.
Norwéger, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* norrman, norska.
norwégisch, I. *a.* norsk. II. *n.* norska, *jfr deutsch.*
Nörz, *-es*, *-e*, *m.* zool. flodiller (Mustela lutreola).
Nös[s]el, *-s*, *-*, *n.* och *m.* ett kubikmått, ungef. stop.
Not, *-e* †, *f.* 1. nöd, t. ex. *in ~ geraten*, *~ leiden*, *im Falle der ~* i nödens stund, *etw. ist ~* el. *von Nöten:* ngt är af nöden, *mit genauer* el. *harter* el. *knapper ~* med knapp nöd. 2. särskilda fall. *Schwere ~* a) fallandesot, b) svordom, ungef. fan anamma! *Viele* el. *seine liebe ~ haben zu* ... hafva svårt, hafva all möda att ..., med största svårighet göra ngt; *ich habe ~ alles unterzubringen:* jag har svårt att få plats för allt. *Es hat ~, dass* ... det sitter åt, att ... *es hat keine ~ mit uns:* det har ingen fara med oss; *es thut ~ dass:* det är nödvändigt att; *es thäte ~, ich ginge selbst hin:* det vore bäst, att

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

jag ginge dit själf. *Mit* ~ med möda, *ohne* ~ utan tvång, utan tvingande skäl, *über* ~ mer än nödvändigt är, *zur* ~ i nödfall. **-anker**, *-s, -, m.* ⚓ nödankare. **-auswurf**, *-[e]s, 0, m.* ⚓ lastens kastande öfver bord i sjönöd. **-bau**, *-[e]s, -ten, m.* provisorisk byggnad. **-behelf**, *-[e]s, 0, m.* nödhjälp, nödfallsmedel. **-brücke**, *-n, f.* provisorisk bro, nödbro. **-brunnen**, *-s, -, m.* reservkälla, källa för nödfall. **-dienst**, *-[e]s, -e, m.* tvungen tjänst. **-drang**, *-[e]s, 0, m.* tvingande nödvändighet. **-durft**, *0, f.* nödtorft; tarf. **-dürftig**, *a.* nödtorftig; torftig. **-dürftigkeit**, *0, f.* torftighet. **-eimer**, *-s, -, m.* brandämbar. **-erbe**, *-n, -n, m.* jur. arfvinge som i ett testamente ej får förbigås. **-fall**, *-[e]s, 0, m.* nödfall. **-feuer**, *-s, -, n.* signaleld. **-flagge**, *-n, f.* nödflagg. **-folglich**, *a.* med nödvändighet följande. **-gedrungen**, *a.* nödtvungen. **-geschrei** = *-schrei.* **-gesetz**, *-es, -e, n.* tvångslag. **-groschen**, *-s, -, m.* nödpenning, nödskilling, nödstyfver. **-hafen**, *-s, -†, m.* ⚓ nödhamn. **-helfer**, *-s, -, m.* hjälpare i nöden. **-hemd[e]**, *-[e]s, -en, n.* trollskjorta som fröälsar i nöd. **-hilfe**, *0, f.* nödhjälp. **-jahr**, *-[e]s, -e, n.* nödår, missväxtår. **-klage**, *-n, f.* klagan öfver, åtal för våld, i sht för våldtägt. **-leidend**, *a.* nödlidande. **-lüge**, *-n, f.* nödlögn. **-mast**, *-[e]s, -en, m.* ⚓ nödmast. **-mittel**, *-s, -, n.* nödfallsmedel. **-münze**, *-n, f.* nödmynt. **-nagel**, *-s, -†, m.* spik som begagnas i brist på en bättre; bildl. = *-behelf.* **-peinlich**, *a.* jur. kriminell, brottmåls-. **-pfennig**, *-[e]s, -e, m.* = *-groschen.* **-reif**, *a.* mognad utan att vara fullt utvecklad. ~*es Korn:* slösäd. **-schrei**, *-[e]s, -e, m.* nödrop. **-schuss**, *-es, -e †, m.* nödskott. **-signal**, *-[e]s, -e, n.* nödsignal. **-stall**, *-[e]s, -e †, m.* 1. provisoriskt stall. 2. nödstall, nödspilta. **-stand**, *-[e]s, 0, m.* tillstånd af allmän nöd. **-taufe**, *-n, f.* nöddop. **-taufen**, * *tr.* döpa med nöddop. **-wehr**, *0, f.* nödvärn. **-wendig**, *a.* nödvändig. **-wendigkeit**, *-en, f.* nödvändighet. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* 1. nödvändig sak. 2. nödfallsutväg. **-zeichen**, *-s, -, n.* nödsignal. **-zeuge**, *-n, -n, m.* jur. nödvittne. **-zucht**, *0, f.* våldtägt. **-züchtigen**, * *tr.* våldtaga. **-zwang**, *-[e]s, 0, m.* 1. nödtvång. 2. våldtägt. **-zwängen**, * *tr.* med våld tvinga; våldtaga.

Nota, *-s, f.* nota, räkning.

Notabilität, *-en, f.* notabilitet.

Notár, *-[e]s, -e, m.* notarie.

Notariát, *-[e]s, -e, n.* notaries befattning, notariat.

notariéll, *a.* notarial-.

Note, *-n, f.* dim. *Nötchen, -lein,* 1. nota. 2. not. *Nach* ~*n:* eftertryckligt, dugtigt. F bildl. *es kommt ihm auf eine Handvoll* ~*n nicht an:* han är ej så nogräknad. 3. = *Banknote.* **-n...** Ex. ~**bank**, *-en, f.* sedelutgifvande bank. ~**beilage**, *-n, f.* musikbilaga. ~**blatt**, *-[e]s, -er †, n.* notblad. ~**buch**, *-[e]s, -er †, n.* musikhäfte. ~**feder**, *-n, f.* penna att skrifva noter med. ~**handlung**, *-en, f.* musikhandel. ~**linie**, *-n, f.* notlinie. ~**mappe**, *-n, f.* notportfölj. ~**pult**, *-[e]s, -e, n.* notpulpet, notställare. ~**schlüssel**, *-s, -, m.* mus. klav. ~**stimme**, *-n, f.* mus. musikstämma.

Noth, nöthig m. m. se *Not, nötig* m. m.

notiériien, *-te, -t, tr.* notera, anteckna. **Notierung**, *f.*

Notifikatión, *-en, f.* tillkännagifvande, meddelande.

notifizériien, *-te, -t, tr.* tillkännagifva, meddela.

nötig, *a.* nödvändig, erforderlig. *Ich habe etw.* ~ el. *mir thut etw.* ~ jag behöfver ngt.

nötigiien, *-te, ge-t, tr.* nödga, truga. *Lassen Sie sich nicht* ~ låt ej be er, krusa ej. **Nötigung**, *f.*

Nötigkeit, *0, f.* nödvändighet, erforderlighet.

Notíz, *-en, f.* 1. notis. 2. anteckning. **-en]...** Ex. ~**buch**, *-[e]s, -er †, n.* anteckningsbok.

notórisch, *a.* allmänt bekant.

nötwendig m. m. se under *Not.*

Novéllc, *-n, f.* 1. novell. 2. jur. ny förordning till en äldres förklaring eller modifiering. **-n...** Ex. ~**ärtig**, *a.* novellartad. ~**form**, *0, f.* novellform.

Novellist, *-en, -en, m.* novellförfattare.

Novémber, *-s, -, m.* november.

Novität, *-en, f.* ngt nytt, nyhet, nouveauté.

Novíz[e], *-en, -en, m.* **Novize**, *-n, f.* novis.

nu, I. *interj.* nå! se *na.* II. obojt. *n.* och *m.* nu. *Im* ~ i ett nu.

nubisch, *a.* nubisk.

nüchtern, *a.* 1. nykter. *Mit* ~*em Magen:* på fastande mage. 2. måttlig. 3. oförvillad, förståndig. 4. prosaisk, fadd, kälkborgerlig. 5. fadd, smaklös.

Nüchternheit, *-en, f.* nykterhet m. m. se föreg.

Nücke, *-n, f.* nyck.

Nudel, *-n, f.* 1. makaron, nudel, vermicell. 2. deg att göda fjäderfä med. **-holz**, *-es, -er †, n.* kafle att kafla ut makaroner med. **-suppe**, *-n, f.* makaronsoppa.

nudeliin, *-te, ge-t, tr.* göda gederna med degbållar; bildl. fullproppa (med mat). **Nüd[e]lung**, *f.*

Nudität, *-en, f.* nuditet, nakenhet; blottad kroppsdel.

null, I. *a.* (utan komparation) 1. noll. 2. värdelös, innehållslös, betydelselös. *Für* ~ *und nichtig erklären:* förklara ogiltig, upphäfva, annulera. II. *-en, f.* nolla. **-grad**, **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* nollpunkt.

numeriériien, *-te, -t, tr.* numrera. **Numerierung**, *f.*

numérisch, *a.* 1. uttryckt i siffror, siffer-, t. ex. ~*e Gleichung:* sifferekvation. 2. numerisk.

Nummer, *-n, f.* nummer.

nun, I. *adv.* 1. nu. ~ *und nimmermehr:* aldrig någonsin. 2. nå, t. ex. ~, *das gestehe*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

ich: nå, det må jag säga. ~*?* nå? ~ *und?* och sen? 3. ofta oöfversatt, t. ex. *er mag ~ kommen oder nicht:* han må komma eller ej. II. *interj.* ~ ~*!* nå nå! sakta i backarne! ~ *los!* välan! gå på! III. *konj.* nu då, då nu, t. ex. ~ *du mich kennst:* nu då du el. då du nu känner mig. **-mehr** (afv. -ĕ), ✱ **-méhrs,** *adv.* numera, hädanefter. **-méhrig,** *a.* nuvarande.

Nuntiatúr, *-en, f.* påflig beskickning.

Nuntiĭus, *-us, -i* el. *-en, m.* nuntie, påfligt sändebud.

nur, *adv.* 1. blott, endast, bara. 2. *Wer ~* hvem än, *was ~* hvad än, *wo ~* hvarhälst än. 3. ✱ nyss, t. ex. *er war ~ hier. ~ neulich:* helt nyligen. 4. särskilda fall. *Er mag ~ gehen:* han kan gärna få gå. *Wie kommt er ~ hierher?* hur kan han väl ha kommit hit? *Was sollen wir ~ sagen?* hvad skola vi väl säga? Ofta oöfversatt, t. ex. *so viel ich ~ kann:* så mycket jag förmår, *er hat es so gut, wie man sich ~ wünschen kann.*

Nuss, *-e* †, *f.* 1. nöt, vanl. valnöt. *Nicht eine taube* el. *hohle ~ wert:* icke värd ett ruttet lingon. 2. = *Kopfnuss.* 3. ⊕ skåra, ränna. **-baum,** *-[e]s, -e* †, *m.* valnötsträd. **-baumen,** *a.* af valnöt(strä), valnöts-. **-beize,** *-n, f.* ⊕ valnötsbeta. **-braun,** *a.* valnötsbrun. **-gebüsch,** *-es, -e, n.* hasselbuskar, hasselskog. **-häher,** ✱ **-heher,** *-s, -, m.* zool. nötkråka (Caryocatactes). **-holz,** *-es,* 0, *n.* valnötsträ. **-kern,** *-[e]s, -e, m.* nötkärna. **-knacker,** *-s, -, m.* nötknäppare. **-schale,** *-n, f.* nötskal. **-staude,** *-n, f.* **-strauch,** *-[e]s, -er* †, *m.* hasselbuske.

Nüster, *-n, f.* näsborr i sht på (fhysande) hästar.

nüstern, *-te, ge-t, itr. h.* vädra.

Nut[h][e], *-en, f.* ⊕ spånt. **-hobel,** *-s, -, m.* ⊕ spånthyfvel.

nut[h]ĭen, *-ete, ge-et, tr.* ⊕ spånta.

nutschĭen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* suga.

nutz, I. afv. **nütz,** *a.* nyttig, gagnelig. *Das ist zu nichts ~* det gagnar till intet. II. *-es,* 0, *m.* gagn. *Sich etw. zu ~e machen:* draga nytta af, begagna sig af ngt. **-anwendung,** 0, *f.* praktisk användning. **-baum,** *-[e]s, -e* †, *m.* träd hvars virke kan begagnas till snickring el. timring. **-bringend,** *a.* gagnelig, inkomstbringande. **-garten,** *-s, -*†, *m.* kökträdgård. **-holz,** *-es, -er* †, *n.* slöjdvirke, jfr *-baum.* **-los,** *a.* gagnlös, onyttig. **-lóseigkeit,** 0, *f.* gagnlöshet. **-niessen,** * *tr.* uppbära inkomsten af, hafva nyttjanderätt till. **-niesser,** *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* en som uppbär inkomsten af, har nyttjanderätten till ngt. **-niessung,** 0, *f.* nyttjanderätt.

nutzbar, *a.* nyttig, användbar, inkomstbringande. **-machung,** 0, *f.* användande till nytta.

Nutzbarkeit, 0, *f.* nyttighet, användbarhet, nytta, gagn.

1. Nutzen, *-s,* ✱ *-, m.* nytta, gagn, fördel, vinst. ~ *aus etw. ziehen:* draga nytta af ngt.

2. nutzĭen, nützĭen, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *itr. h.* gagna, vara nyttig, *zu etw.:* till ngt, *jmdm:* (för) ngn. II. *tr.* begagna, använda, begagna sig af.

nützlich, *a.* nyttig, gagnelig.

Nützlichkeit, ✱ *-en, f.* nytta, nyttighet. **-s...** Ex. ~**princip,** *-[e]s, -ien* el. *-e, n.* nyttighetsprincip, utilitarism. ~**rücksicht,** *-en, f.* nyttighetshänsyn. ~**system,** *-[e]s, -e, n.* nyttighetssystem, utilitarism.

Nutzung, *-en, f.* 1. 0, begagnande, användande. 2. afkastning, vinst, inkomst. **-s...** Ex. ~**anschlag,** *-[e]s, -e* †, *m.* taxering af den afkastning, ett jordbruk ger. ~**recht,** *-[e]s, -e, n.* nyttjanderätt. ~**wert[h],** *-[e]s,* 0, *m.* (värdet af) en äkers afkastning.

Nymphe, *-n, f.* nymf.

O.

O, I. *-[s], -[s], n.* gram. o. *Ich bin das A und das ~* jag är A och O. II. *interj.* 1. o! ack! ve! ~, *dass er doch bald käme!* ack, måtte han snart komma! 2. å! ~ *freilich!* ja visst! ~ *doch!* jo visst! helt säkert! ~ *nicht doch!* icke så! ack nej!

Óase, *-n, f.* oas.

ob, I. *konj.* om, huruvida. *Als ~* som om, liksom om. ~ *auch:* om också, om än. *Na ~!* det var en fråga, det! Ellipt. ~ *er wohl wiederkommt?* monne han kommer tillbaka? II. *prep.* med dat., gen. och ✱ ack. öfver, på andra sidan om; genom, för skull. III. *adv.* ofvan, numera bruk. blott i sms. **-angezogen, -bemeldet, -benannt, -berührt, -besagt, -erwähnt, -erzählt, -gemeldet, -stehend,** *a.* ofvannämd, ofvanstående. Ofr. sms. se nedan.

Obacht (afv. **Ö**), 0, *f.* akt, t. ex. ~ *auf etw.* (ack.) *geben, sich in ~ nehmen;* skydd, beskydd, vård, t. ex. *etw. in ~ nehmen:* taga ngt i sin vård, om händer.

Obdach, *-[e]s,* ✱ *-er* †, *n.* tak (öfver hufvudet), tillflykt, hem. **-los,** *a.* hemlös. **-lóseigkeit,** 0, *f.* saknad af hem.

obduzĭerĭen, *-te, -t, tr.* obducera.

Obediénz, *-en, f.* lydnad.

Obelísk, *-en, -en, m.* obelisk.

oben, *adv.* uppe, uppepå, ofvan, ofvanpå, t. ex. ~ *auf dem Berge,* ~ *im Himmel, etw.* ~ *in den Sack legen; von ~* uppifrån, *nach ~* uppåt. *Jmdn von ~ herab ansehen:* se ned på ngn. *Jmdn von ~ herab behandeln:* behandla ngn högdraget, med nedlåtenhet. *Das ~* det öfre, det höga, däruppe. **-ab,**

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

adv. uppifrån, från ytan. ~ *schöpfen:* ösa af. **-ân,** *adv.* öfverst, främst. **-âuf,** *adv.* öfverst, ofvanpå, på ytan. ~ *sein:* vara vid godt mod, i goda omständigheter, morsk. **-âus,** *adv.* ~ *wollen:* syfta högt, vilja flyga högre än vingarne bära. **-benannt,** *a.* ofvannämd. **-dräuf,** *adv.* ofvanpå, öfverst. **-[dr]ein,** *adv.* till på köpet. **-erwähnt,** *a.* ofvannämd. **-hin,** *adv.* ytligt, lätt. **-hinaus** = *-aus.* **-werk,** -[*e*]*s*, 0, *n.* ⚓ den ofvan vattenytan belägna delen af ett fartyg.

ober, *a.* öfre, ~*st:* öfverst. *Die* ~*en Klassen, Stände:* de högre klasserna, stånden. *Mein* ~*er:* min förman, principal, chef. *Der* ~*e eines Ordens:* en ordens stormästare, *der* ~*e des Klosters:* klostrets föreståndare, abbot, prior. — *Ober* bildar talrika sms., hvilka i allmh. öfversättas med öfver-, t. ex. **-arm,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* öfverarm, **-aufseher,** -*s*, -, *m.* öfvervppsyningsman, **-bau,** -[*e*]*s*, -*ten*, *m.* öfverbyggnad, **-befehl,** -[*e*]*s*, 0, *m.* öfverbefäl, m. fl. Några särskilda fall anföras här nedan. **-bett,** -[*e*]*s*, -*en*, *n.* täcke. **-deutsch,** *a.* sydtysk. **-deutschland,** -*s*, 0, *n. npr.* Sydtyskland. **-faul,** *a.* genomrutten. **-fläche,** -*n*, *f.* yta. **-flächlich,** *a.* ytlig. **-flächlichkeit,** -*en*, *f.* ytlighet. **-gewalt,** 0, *f.* herravälde. **-halb** se nedan. **-hand,** -*e* †, *f.* 1. handlofve. 2. handens yttersida. 3. öfverhand, företräde, öfvertag, öfverlägsenhet, öfvermakt. **-hemd[e],** -[*e*]*s*, -*en*, *n.* yttre skjorta; nattkappa, chemisett. **-hemdeneinsatz,** -*es*, -*e* †, *m.* skjortbröst. **-herrlich,** *a.* suverän, herskare-, furstlig, konungslig. **-herrlichkeit,** 0, *f.* egenskap af suverän, herravälde. **-herrschaft,** 0, *f.* herravälde. **-holz,** -*es*, 0, *n.* 1. högstammiga träd. 2. grenar. **-irdisch,** *a.* förekommande öfver jorden, på jordens yta. **-kopf,** -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* öfre delen af hufvudet. **-land,** -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* högre beläget land, högland. **-lehrer,** -*s*, -, *m.* lektor, öfverlärare. **-pfarrer, -prediger,** -*s*, -, *m.* förste präst vid en kyrka; prost. **-priester,** -*s*, -, *m.* öfverstepräst. **-priesterlich,** *a.* öfversteprästerlig. **-prima,** 0, *f.* öfre sjunde, öfversta klassen i ett läroverk. **-primaner,** -*s*, -, *m.* lärjunge i högsta klassen. **-rock,** -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* hos män: rock, öfverrock, ytterrock; hos kvinnor: klädning i mots. till underkläderna. **-schlächtig, -schlägig,** *a.* ⊕ som drifves med öfverfall. ~*e Mühle:* öfverfallskvarn. **-schule,** -*n*, *f.* högre skola. **-steuermann,** -[*e*]*s*, -*er* †, *m.* förste styrman. **-stube,** -*n*, *f.* vindskammare, F bildl. hjärnan. **-tasse,** -*n*, *f.* kopp, jfr *Untertasse.* **-vorsteher,** -*s*, -, *m.* förste föreståndare, öfverdirektör. **-wärts,** *adv.* uppåt. **-wasser,** -*s*, 0, *n.* ⊕ öfverfall. Bildl. ~ *haben:* ha öfverhand, vara öfverlägsen. **-welt,** 0, *f.* öfre verlden i mots. till underjorden. **-zeug,** -[*e*]*s*, -*e*, *n.* öfvertyg.

oberhalb, *prep.* med gen. och * dat. ofvanför, öfver, uppöfver.

Oberst, -*en*, -*en*, *m.* ⚔ öfverste. **-lieutenant,** -*s*, -*s*, *m.* ⚔ öfverstelöjtnant.

obgleich, *konj.* ehuru, ehuruväl, fastän.

Obhut, 0, *f.* beskydd, beskärm.

obig, *a.* ofvanstående, ofvannämd.

Objékt, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* objekt.

objektiv, *a.* objektiv.

Objektivität, 0, *f.* objektivitet.

Oblâte, -*n*, *f.* oblat.

obliegen, *itr. h.* 1. egna sig åt, t. ex. *einem Werke.* 2. åligga.

Obliegenheit, -*en*, *f.* åliggande.

obligatórisch, *a.* obligatorisk.

obligiérlen, -*te*, -*t*, *tr.* förbinda, förpligta.

oblóng, *a.* aflång.

Obliéngllum, -*um*[*s*], -*a* el. -*en*, *n.* mat. rektangel.

Obmann, -[*e*]*s*, -*er* †, *m.* 1. förman, uppsyningsman. 2. öfverman. 3. öfverdomare, skiljedomare.

Obóe, -*n*, *f.* oboe.

Öbrigkeit, -*en*, *f.* öfverhet; höga vederbörande.

öbrigkeitlich, *a.* utgående från öfverheten öfverhets-, öfverhetens.

Obrist se *Oberst.*

obschón, *konj.* ehuruväl.

obscón, *a.* oanständig.

Obséquien, *plur.* likbegängelse.

Observánz, -*en*, *f.* 1. häfdvunnen sed, bruk. 2. ordensregel. **-mässig,** *a.* öfverensstämmande med ordensstadgan.

Observatión, -*en*, *f.* iakttagelse.

Observatórium, -*um*[*s*], -*en*, *n.* observatorium.

obsiegen, *itr. h.* besegra, segra öfver, *jmdm:* ngn.

Öbst, -[*e*]*s*, 0, *n.* frukt. **-ärt,** -*en*, *f.* fruktsort. **-bau,** -[*e*]*s*, 0, *m.* fruktodling. **-baum,** -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fruktträd. **-brecher,** -*s*, -, *m.* äpplehåf. **-ernte,** -*n*, *f.* fruktskörd. **-essig,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fruktättika. **-frau,** -*en*, *f.* fruktmånglerska. **-garten,** -*s*, -†, *m.* fruktträdgård. **-gärtner,** -*s*, -, *m.* fruktodlare. **-handel,** -*s*, 0, *m.* frukthandel. **-händler, -höker,** -*s*, -, *m.* ~in, -nen, *f.* frukthandlare, -handlerska. **-hüter,** -*s*, -, *m.* fruktvaktare, trädgårdsvaktare. **-jahr,** -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fruktår. **-kahn,** -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fruktbåt, båt med frukt till salu. **-kelter,** -*n*, *f.* fruktpräss. **-kern,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fruktkärna. **-korb,** -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fruktkorg. **-laden,** -*s*, -†, *m.* fruktbod. **-markt,** -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. fruktorg. 2. fruktmarknad. **-most,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ojäst fruktvin. **-pflanzung,** -*en*, *f.* fruktträdsplantering. **-reich,** *a.* fruktrik. **-wein,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fruktvin. **-zucht,** 0, *f.* fruktodling.

öbstlen, *-ete, ge-et, itr. h.* skörda frukt.

Öbster, Öbstler, -*s*, -, *m.* 1. frukthandlare. 2. fruktvaktare.

obwalten, *itr. h.* 1. vara herre, herska, *einem Dinge:* öfver en sak. 2. vara förhanden, äga rum, närvara.

obwóhl, obzwár = *obgleich.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Occidént (atv. ⁻ - -), -[e]s, 0, *m.* västern, okcidenten.
occidentálisch, *a.* västerländsk.
occupiér||en, -*te*, -*t*, *tr.* ockupera. **Occupiérung**, *f.*
Oceán (atv. ⁻ - -), -[e]s, -*e*, *m.* ocean.
oceánisch, *a.* ocean-, på el. i oceanen.
Ocher se *Ocker.*
Ochs[e], -*en*, -*en*, *m.* oxe. -**sn...** Ex. **~auge**, -*s*, -*n*, *n.* oxöga. **~bauer**, -*s* el. -*n*, -*n*, *m.* bonde som använder oxar. **~blut**, -[e]*s*, 0, *n.* oxblod. **~dumm**, *a.* dum som en oxe. **~fleisch**, -*es*, 0, *n.* oxkött. **~händler**, -*s*, -, *m.* oxhandlare. **~haut**, -*e* †, *f.* oxhud. **~junge**, -*n*, -*n*, **~knecht**, -[e]*s*, -*e*, *m.* oxdräng, ladugårdsdräng. **~markt**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* oxmarknad. **~mässig** = *ocksig.* **~maul**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* oxmule. **~post**, -*en*, *f.* F långsam post. **~schwanz**, -*es*, -*e* †, *m.* oxsvans. **~stall**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* oxstall, fähus. **~treiber**, -*s*, -, *m.* oxdrifvare. **~zücht**[l]**er**, -*s*, -, *m.* en som uppföder oxar. **~zunge**, -*n*, *f.* 1. oxtunga. 2. oxtungört (Anchusa officinalis).
ochs||en, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t* = *büffeln.*
ochsenhaft, *a.* oxlik, ox-, plump, dum.
Ochser = *Büffler.*
ochsig, *a.* F 1. = *ocksenhaft.* 2. ofantlig, kolossal.
Ocker, -*s*, -, *m.* ockra. -**farbig**, -**gelb**, *a.* ockerfärgad, ockergul.
Octroi, -[*s*], -*s*, *m.* och *n.* oktroj.
octroyiér||en, -*te*, -*t*, *tr.* oktrojera.
Odaliske, -*n*, *f.* odalisk.
Ode, -*n*, *f.* ode. -**n...** Ex. **~dichter**, -*s*, -, *m.* författare af oden.
öde, I. *a.* öde, obebodd, ensam. II. -*n*, *f.* 1. ensamhet, tomhet. 2. ödemark.
Odem, poet. = *Atem.*
Ödenét, -*en*, *f.* ödemark.
oder, *konj.* eller.
Odermennig, -[e]*s*, -*e*, *m.* bot. småborre (Agrimonia).
odiös, *a.* förhatlig.
I. Ofen, -*s*, -†, *m.* dim. *Öfchen*, *Öf*[e]*lein*, ugn, spis, kakelugn, kamin. *Hinter dem ~ hokken:* sitta bakom spisen, i kakelugnsvrån. -**bank**, -*e* †, *f.* spiselbänk. -**bruder**, -*s*, -†, *m.* = -*hocker.* -**gabel**, -*n*, *f.* eldgaffel. -**gitter**, -*s*, -, *n.* kakelugnsgaller. -**hörd**, -[e]*s*, -*e*, *m.* kakelugn(söppning). -**hocker**, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* en som sitter i spiselvrån, stuggris, askunge. -**kachel**, -*n*, *f.* kakelugnskakel. -**klappe**, -*n*, *f.* kakelugnsventil. -**krükke**, -*n*, *f.* ugnsraka. -**loch**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* ugnsöppning. -**platte**, -*n*, *f.* spiselhäll. -**rohr**, -[e]*s*, -*e*, *n.* -**röhre**, -*n*, *f.* 1. kakelugnsrör. 2. kakelugnsnisch. -**russ**, -*es*, 0, *m.* ugnssot, kakelugnssot. -**schaufel**, -**schippe**, -*n*, *f.* eldskyffel. -**schirm**, -[e]*s*, -*e*, *m.* eldskärm. -**setzer**, -*s*, -, *m.* kakelugnsmakare. -**sitzer** = -*hocker.* -**wisch**, -*es*, -*e*, -**wischer**, -*s*, -, *m.* ugnskvast. -**ziegel**, -*s*, -, *m.* eldfast tegel.
2. Ofen, -*s*, 0, *n.* *npr.* staden Buda.
offen, *a.* 1. öppen. *~ heraus:* utan omsvep. *~ mit der Sprache herausgehen:* tala öppet. *~ zu Tage liegen:* ligga i öppen dag. *Auf ~er That:* på bar gärning. *~e Kasse bei jmdm haben:* få så mycket pengar man vill af ngn. 2. vakant, ledig, tom, t. ex. *~e Stelle, der Platz ist ~, eine Zeile ~ lassen.* -**herzig**, *a.* öppenhjärtig. -**herzigkeit**, -*en*, *f.* öppenhjärtighet; F hål, trasigt ställe, t. ex. *der Rock hat einige ~en.* -**kundig**, *a.* allmänt bekant, känd. -**kundigkeit**, 0, *f.* allmän kännedom. -**stehend**, *a.* öppen; gapande.
offenbár (och - - ⁻), *a.* uppenbar.
öffenbár, *a.* möjlig att öppna.
offenbár||en, -*te*, [*ge*]-*t*, *tr.* och *sich ~* uppenbara (sig), yppa. *Jmdm sein Herz* el. *sich jmdm ~* utgjuta sitt hjärta för ngn.
Offenbárer, -*s*, -, *m.* uppenbarare.
Offenbárung, -*en*, *f.* uppenbarelse.
Offenheit, 0, *f.* öppenhet.
öffentlich, *a.* offentlig. *Auf ~er Strasse:* på öppen gata.
Öffentlichkeit, -*en*, *f.* 1. 0, offentlighet. *An die ~ treten:* träda ut i det offentliga lifvet. 2. offentlig handling.
Offérte, -*n*, *f.* anbud, tillbud, offert.
Offiziál, -[e]*s*, -*e*, *m.* biskops ställföreträdare i verldsliga mål.
Offiziánt, -*en*, -*en*, *m.* 1. lägre tjänsteman. 2. officiant, tjänstgörande präst.
offiziéll, *a.* officiell.
Offizíer, -[e]*s*, -*e*, *m.* officer. -**s...** Ex. **~bursche**, -*n*, -*n*, *m.* officers uppassare. **~degen**, -*s*, -, *m.* officersvärja.
Offizín, -*en*, *f.* officin, verkstad, boktryckeri, apotek.
offiziös, *a.* 1. tjänstaktig, tjänstvillig. 2. halft officiell, officiös.
Offízium, -*um*[*s*], -*en*, *n.* åliggande, pligt.
öffn||en, -*ete*, *ge-et*, I. *tr.* och *itr. h.* öppna. *Eine Flasche ~* draga upp en butelj. *Jmdm die Wege ~* bereda utvägar för ngn. II. *Sich ~* öppna sig, öppnas.
Öffner, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* en som öppnar.
Öffnung, -*en*, *f.* 1. 0, öppnande. 2. öppning, mynning, ingång.
oft, *öft*[*r*]*er*, *öfte*[*r*]*st* och *oftest*, *a.* ofta förekommande, vanlig; vanl. adv. ofta, många gånger. *Wie ~ ist 3 in 6 enthalten:* hur många gånger går 3 i 6? *So ~ du kommst:* när du kommer, *so ~ ich auch kommen mag:* när hälst jag än må komma. *Zum* el. *des öftern* = *öfters.* -**malig**, *a.* ofta upprepad. -**mals**, *adv.* ofta, många gånger.
öfter[s], *adv.* då och då, allt emellanåt, ej så sällan, ganska ofta.
oh = *O II.*
Oheim, -[e]*s*, -*e*, *m.* onkel, farbror, morbror.
Ohm, I. -[e]*s* el. -*en*, -*e*, *m.* = föreg. II. -[e]*s*, -*e*,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

m. och n. -e[n], f. dim. *Ökmchen, -lein*, åm. **-weise**, *adv.* åmvis.

ohmlen, *-te, ge-t, tr.* justera rubbkmått.

ohne, I. *prep.* med ack. utan. Ellipt. *es ist nicht ~* det är ej så utan, *sie ist schmuck, aber die andern sind auch nicht ~* hon är vacker, men de andra äro ej häller så dumma, så fula. II. *konj. ~ dass, ~ zu:* utan att. **-gefähr** se *ungefähr.* **-macht**, *-en, f.* vanmakt; svimning. **-mächtig**, *a.* vanmäktig, afsvimmad. **-e...** Ex. **~das, ~dem, ~dies**, *adv.* dessutom, för öfrigt. **~gleichen**, *a.* utan like. **~hin** = *~das.* **~hose**, *-n, -n, m.* F sanskulott. **~sorge**, *-n, -n, m.* sorglös, glad fyr.

ohó, *interj.* åhå! håhå!

Ohr, *-[e]s, -en, n.* dim. *Öhrchen, -lein*, öra. *Bis ans ~ erröten:* rodna uppöfver öronen. *Sich aufs ~ legen:* lägga sig att sofva. *Sich etw. hinters ~ schreiben:* lägga ngt på minnet. *Einen Schalk* el. *es hinter den ~en haben:* hafva en räf bakom örat. *Jmdm in den ~en liegen:* ligga öfver, sätta åt ngn. *Jmdm einen Floh ins ~ setzen:* sätta ngn myror i hufvudet. *Eins übers ~ kriegen:* få ett slag på örat. *Sich die Welt um die ~en schlagen:* se sig omkring i verlden. *Etw. zu ~en nehmen:* lägga märke till ngt. **-bommel**, *-n, f.* örhänge. **-eule**, *-n, f.* uggla med örontofsar, hornuggla. **-feige**, *-n, f.* örfil. **-feigen**, *-te, ge-t, tr.* örfila (upp). **-finger**, *-s, -, m.* lillfinger. **-gehänge**, *-s, -, -gehenk*, *-[e]s, -e, -gesehmeide*, *-s, -, n.* örhänge. **-höhle**, *-n, f.* öronhåla. **-läppchen**, *-s, -, n.* örsnibb. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* hål i öronen. **-löffel**, *-s, -, m.* örslef. **-muschel**, *-n, f.* örmussla. **-ring**, *-[e]s, -e, m.* örring. **-wurm**, *-[e]s, -er* †, *m.* tvestjärt. **-zerreissend**, *a.* öronslitande. **-en...** Ex. **~arzt**, *-[e]s, -e* †, *m.* öronläkare. **~beichte**, *-n, f.* öronbikt. **~bläser**, *-s, -, m.* **~in, -nen**, *f.* (öron)tasslare. **~bläserei**, *-en, f.* tissel och tassel. **~brausen**, *-s, 0, n.* öronbrusning. **~diener**, *-s, -, m.* smickrare. **~kitzel**, *-s, 0, m.* ngt som smeker örat; smicker. **~klappe**, *-n, f.* örflik, örlapp på hattar, mössor. **~klingen**, *-s, 0, n.* ringning för öronen. **~leiden**, *-s, -, n.* öronlidande. **~reissen**, *-s, 0, n.* örsprång. **~sausen**, *-s, 0, n.* öronsusning. **~schmalz**, *-es, 0, n.* örvax. **~schmaus**, *-es, -e* †, *m.* öronfägnad. **~schmerz**, *-es, -en, m.* **~weh**, *-[e]s, 0, n.* ondt i öronen, örvärk. **~zeuge**, *-n, -n, m.* öronvittne. **~zwang**, *-[e]s, 0, m.* örsprång.

Öhr, *-[e]s, -e, n.* öga på nålar, hammare m. m., ögla, öra, handtag.

ohrlen, öhrlen, *-te, ge-t, tr.* 1. förse med öron, vanl. blott part. *geohrt, geöhrt = ohrig.* 2. förse med ögla m. m. se *Öhr.*

ohrig, öhrig, *a.* försedd med öron, vanl. i sms., t. ex. *lang~* långörad, långörig.

Öhrling, *-[e]s, -e, m.* tvestjärt.

Öhse se *Öse.* **okk...** se *occ...*

Ökonóm, *-en, -en, m.* 1. ekonom. 2. landtbrukare.

Ökonomie, *-en, f.* 1. ekonomi, hushållning, sparsamhet. 2. landtbruk. **-gebäude**, *-s, -, n.* uthus, ekonomibyggnad.

ökonómisch, *a.* 1. ekonomisk, hushållsaktig, sparsam. 2. landtbruks-.

Oktáv, *-[e]s, -e, n.* oktav(format). **-band**, *-[e]s, -e* †, *m.* oktavband. **-format**, *-[e]s, -e, n.* oktavformat.

Oktávia, *-as* el. *-en, f.* åttonde klassen uppifrån (vanl. förskolans andra klass).

Oktáve, *-n, f.* mus. oktav.

Október, *-s, -, m.* oktober. **-tag**, *-[e]s, -e, m.* oktoberdag.

Oktro... se *Octro...*

Okuli, *-[s], -[s], m.* 3:e söndagen i fastan.

Okulier... Ex. **-reis**, *-es, -er, n.* ympkvist.

okulierlen, *-te, -t, tr.* okulera. **Okulierung**, *f.*

Okulist, *-en, -en, m.* ögonläkare.

ökuménisch, *a.* ekumenisk.

ö. L. förkortn. = *östliche Länge.*

Öl, *-[e]s, -e, n.* olja. *In ~ malen;* bildl. *~ ins Feuer giessen:* gjuta olja på elden. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* oljeträd, olivträd. **-bäumen**, *a.* af olivträ, oliv-. **-beere**, *-n, f.* oliv. **-behälter**, *-s, -, m.* oljehus. **-berg**, *-[e]s, -e, m.* med oliver beväxt bärg, olivplantering; i abt *npr.* Oljobärget. **-bild**, *-[e]s, -er, n.* oljefärgstafla. **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* olivblad. **-druck**, *-[e]s, -e* [†], *m.* oljetryck. **-farbe**, *-n, f.* oljefärg. **-flasche**, *-n, f.* oljeflaska. **-garten**, *-s, -*†, *m.* olivträdgård, olivplantering. **-gemälde**, *-s, -, n.* oljemålning. **-geschmack**, *-[e]s, 0, m.* oljaktig smak. **-götze**, *-n, -n, m.* F latmask, klots, träskalle. **-grund**, *-[e]s, 0, m.* oljegrund. **-händler**, *-s, -, m.* oljehandlare. **-kanne**, *-n, f.* oljekanna. **-kelter**, *-n, f.* oljepräss. **-küchen**, *-s, -, m.* oljekaka. **-lampe**, *-n, f.* oljelampa. **-malerei**, *-en, f.* oljemålning. **-mühle**, *-n, f.* oljekvarn, oljeslageri. **-müller** = *-schläger.* **-palme**, *-n, f.* oljepalm. **-papier**, *-[e]s, -e, n.* oljepapper. **-russ**, *-es, 0, m.* lampsot. **-schläger**, *-s, -, m.* oljeslagare. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* oljesten. **-zweig**, *-[e]s, -e, m.* oljekvist.

Oleánder, *-s, -, m.* nerium (Nerium Oleander).

Oleáster, *-s, -, m.* oleaster, vild olivbuske.

ölen, *-te, ge-t, tr.* olja, smörja med olja.

ölicht, öllig, *a.* oljig, oljaktig.

Oligarchie, *-en, f.* oligarki, fåvälde.

Öligkeit, *0, f.* oljaktighet.

Olive, *-n, f.* oliv. **-n...** Ex. **~ernte**, *-n, f.* olivskörd. **~farben, ~farbig**, *a.* olivfärgad. **~förmig**, *a.* olivformig. **~grün**, *a.* olivgrön. **~holz**, *-es, 0, n.* olivträ. **~lese** = *~ernte.* **~öl**, *-[e]s, -e, n.* olivolja. **~pflanzung**, *-en, f.* olivplantering. **~presse**, *-n, f.* oljepräss.

För förr. jfr sms. med *Öl.*

Olm, *-[e]s, -e, m.* zool. olm (Proteus anguineus).

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Ölung, *-en, f.* smörjelse.
olýmpisch, *a.* olympisk.
Omen, -[*s*], *-s* el. *Omina, n.* omen, förebud.
Omet, *-s*, 0, *n.* = *Grumt.*
ominös, *a.* ominös, betydelsefull, olycksbådande.
Omnibus, -[*ses*], -[*se*], *m.* omnibus.
Onanie, 0, *f.* självbefläckelse.
onanierlen, *-te, -t, itr. h.* öfva självbefläckelse.
Onkel, *-s*, -[*s*], *m.* onkel.
Onkelschaft, *-en, f.* 1. egenskap af onkel, farbrorskap. 2. samtlige onklar.
Onyx, -[*es*], *-e, m.* onyx.
opák, *a.* ogenomskinlig.
Opál, -[*e*]*s, -e, m.* opal.
opalisierlen, *-te, -t, itr. h.* opalisera, hafva opalglans.
Oper, *-n, f.* opera. -n... Ex. **~búch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* operatext. **~dichter**, *-s*, -, *m.* operaditare. **~glas**, *-es, -er* †, *n.* **~gucker**, *-s*, -, *m.* operakikare. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* opera-(hus). **~sänger**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* operasångare, operasångerska. **~text**, -[*e*]*s, -e, m.* operatext.
Operatéur, -[*e*]*s, -e, m.* operatör.
Operatión, *-en, f.* operation. -s... Ex. **~bacillis**, *-en, f.* operationsbas.
Operétte, *-n, f.* operett.
operierlen, *-te, -t, itr. h.* och *tr.* operera.
opernhaft, *a.* operaartad.
Opfer, *-s*, -, *n.* 1. offer. 2. kollekt; almosa, skärf. **-altar**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* offeraltare. **-becher**, *-s*, -, *m.* offerbägare. **-becken**, *-s*, -, *n.* offerbäcken, kyrkbäcken. **-binde**, *-n, f.* offerbindel. **-diener**, *-s*, -, *m.* offerbetjänt. **-dienst**, -[*e*]*s, -e, m.* offertjänst. **-fest**, -[*e*]*s, -e, n.* offerfest. **-feuer**, *-s*, -, *n.* offereld. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* offerkött. **-freudigkeit**, 0, *f.* (glad) offervillighet. **-gabe**, *-n, f.* offergåfva. **-gebet**, -[*e*]*s, -e, n.* offerbön. **-gefäss**, *-es, -e, n.* offerkärl. **-geld**, -[*e*]*s, -er, n.* penningeoffer; kollekt. **-hörd**, -[*e*]*s, -e, m.* altare. **-kasten**, *-s*, -, *m.* offerkista. **-lamm**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* offerlam. **-messer**, *-s*, -, *n.* offerknif. **-priester**, *-s*, -, *m.* offerpräst. **-ranch**, -[*e*]*s*, 0, *m.* offerrök. **-schale**, *-n, f.* offerskål. **-schau**, *-en, f.* offertydning, (spådom grundad på) beskådande af offerdjurs inälfvor. **-schauer**, *-s*, -, *m.* offertydare. **-stock**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* fattigbössa. **-t[h]ier**, -[*e*]*s, -e, n.* offerdjur. **-tisch**, *-es, -e, m.* offerbord, altare, altardisk. **-tod**, -[*e*]*s*, 0, *m.* offerdöd. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* offerväsen.
Opferer, *-s*, -, *m.* offrare, offerpräst.
opferlin, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. offra. 2. gifva (såsom almosa), gifva en skärf. **Opferung**, *f.*
Opium, *-s*, 0, *n.* opium.
Opponént, *-en, -en, m.* opponent.
opponierlen, *-te, -t, tr., itr. h.* och *sich* ~ uppställa emot, opponera (sig).
opportún, *a.* läglig, lämplig.
Opportunität, *-en, f.* lämplighet, lämpligt tillfälle, mottaglighet.
Oppositión, *-en, f.* opposition, motstånd. -s... Ex. **~blatt**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* oppositionsblad, -tidning. **~partei**, *-en, f.* oppositionsparti.
optierlen, *-te, -t, itr. h.* välja, göra sitt val. **Optierung**, *f.*
Optik, 0, *f.* optik.
Optiker, *-s*, -, **Optikus**, -, *-se* el. *Optici, m.* optiker.
Optimát, *-en, -en, m.* optimat, aristokrat.
Optimíst, *-en, -en, m.* optimist.
optimistisch, *a.* optimistisk.
Optión, *-en, f.* fritt val.
optisch, *a.* optisk.
Opus, -, - el. *Opera, n.* opus, arbete, verk.
Orákel, *-s*, -, *n.* orakel. **-befragen**, *-s*, 0, *n.* **-einholung**, *-en, f.* orakels rådfrågande. **-mässig**, *a.* orakelmässig. **-spruch**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* orakelsvar, orakelspråk.
orákelhaft, *a.* orakelmässig.
Oránge, I. *-n, f.* 1. pomerans. 2. apelsin. 3. orangeträd. II. obej. *n.* orangegul. **-farben**, **-farbig**, **-gelb**, *a.* orangefärgad, orangegul. -n... Ex. **~baum**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* orange-, pomeransträd. **~schale**, *-n, f.* pomeranseskal.
Orangeríe, *-en, f.* orangeri, växthus.
oratórisch, *a.* oratorisk, talare-.
Oratórium, *-um*[*s*], *-en, n.* 1. oratorium. 2. bönsal.
Orchéster, *-s*, -, *n.* orkester. **-begleitung**, *-en, f.* orkesterackompanjemang.
orchestrierlen, *-te, -t, tr.* anordna för orkester.
Ordálien, *plur.* ordalier, gudsdom.
Orden, *-s*, -, *m.* orden. -s... Ex. **~alter**, *-s*, 0, *n.* för inträde i en orden erforderlig ålder. **~band**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* ordensband. **~bruder**, *-s*, -†, *m.* ordensbroder. **~brüderschaft**, *-en, f.* brödraskap, orden(sällskap). **~chronik**, *-en, f.* ordenskrönika. **~geistliche(r)**, (adj. bejn.) *m.* präst som är medlem af en andlig orden. **~gelübde**, *-s*, -, *n.* ordenslöfte. **~general**, -[*e*]*s, -e* [†], *m.* ordensgeneral. **~gesellschaft**, *-en, f.* ordenssällskap. **~glied**, -[*e*]*s, -er, n.* ordensmedlem. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* ordenshus. **~kapitel**, *-s*, -, *n.* ordenskapitel. **~kette**, *-n, f.* ordenskedja. **~kleid**, -[*e*]*s, -er, n.* ordensdrägt. **~kreuz**, *-es, -e, n.* ordenskors. **~meister**, *-s*, -, *m.* ordensmästare. **~pfründe**, *-n, f.* ordensgods. **~pfründner**, *-s*, -, *m.* innehafvare af ett ordensgods. **~regel**, *-n, f.* ordensregel. **~satzung**, *-en, f.* ordensstadga. **~schwester**, *-n, f.* ordenssyster, nunna. **~stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* andliga ståndet, klosterlif. **~stern**, -[*e*]*s, -e, m.* ordensstjärna. **~tracht**, *-en, f.* ordensdrägt. **~verbrüderung**, *-en, f.* brödraskap. **~wesen**, *-s*, 0, *n.* ordensväsen. **~zeichen**, *-s*, -, *n.* ordensmärke. **~zucht**, 0, *f.* ordensdisciplin.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ordentlich, *a.* 1. ordentlig. 2. ordinarie, t. ex. *~er Lehrer, Professor.* 3. verklig, riktig.
Ordentlichkeit, 0, *f.* ordentlighet.
Order, *-n, f.* order, befallning, uppdrag, beställning.
Ordináille, *-e[s], -ia, n.* **-zahl**, *-en, f.* ordningstal.
ordinär, *a.* ordinär, vanlig.
Ordinariát, *-[e]s, -e, n.* klassföreståndarskap i skolan.
Ordinárium, *-um[s], -en, n.* ordinarie utgiftsstat.
Ordinatión, *-en, f.* 1. ordination, föreskrift. 2. prästvigning.
ordiniéren, *-te, -t, tr.* 1. ordinera, föreskrifva. 2. prästviga. **Ordinierung**, *f.*
ordnéen, *-ete, ge-et, tr.* och *sich* ~ 1. ordna (sig). 2. disponera, förordna.
Ordner, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* ordnare, ordnarinna, organisatör.
Ordnung, *-en, f.* 1. 0, ordnande. 2. ordning. *Aus der ~ bringen:* bringa i oordning. *Zur ~ rufen:* kalla till ordningen. *Das finde ich ganz in der ~* det finner jag vara i sin ordning. **-s...** Ex. **~gemäss** = *~mässig.* **~liebe**, 0, *f.* ordningskärlek. **~liebend**, *a.* ordningsälskande. **~los**, *a.* oordentlig. **~mässig**, *a.* ordentlig, regelbunden, föreskrifven, laglig. **~mässigkeit**, 0, *f.* regelbundenhet. **~ruf**, *-[e]s, -e, m.* rop som kallar till ordningen. **~sinn**, *-[e]s*, 0, *m.* ordningssinne. **~strafe**, *-n, f.* disciplinärstraff. **~widrig**, *a.* stridande mot ordningen, mot disciplinen, olaglig. **~widrigkeit**, 0, *f.* brott mot ordningen. **~zahl**, *-en, f.* ordningstal.
Ordonnánz, *-en, f.* 1. order, befallning. 2. ✕ ordonnans. *Auf ~ sein:* vara ordonnans. **-anzug**, *-[e]s, -e* †, *m.* ordonnansuniform. **-offizier**, *-[e]s, -e, m.* ordonnansofficer. **-widrig**, *a.* stridande mot föreskrifterna för ordonnanstjänst.
Ordre, *-s, f.* = *Order.*
Orgán, *-[e]s, -e, n.* organ.
Organisatión, *-en, f.* organisation.
Organisátor, *-s, Organisatóren, m.* organisatör.
organísch, *a.* organisk.
organisierbár, *a.* möjlig att organisera.
organisiéren, *-te, -t, tr.* organisera. **Organisierung**, *f.*
Organismus, *-us, -en, m.* organism.
Organíst, *-en, -en, m.* **~in**, *-nen, f.* organist, organistfru.
Orgeáde, *-n, f.* **Orgeát**, *-s, -s, m.* mandelmjölk.
Orgel, *-n, f.* dim. *Órgelchen* el. *Orgelchen*, orgel. *Die ~ spielen:* spela orgel. **-balg**, *-[e]s, -e* †, *m.* orgelbälg. **-bau**, *-[e]s*, 0, *m.* orgelbyggnad. **-bauer**, *-s, -, m.* orgelbyggare. **-chor**, *-[e]s, -e* †, *m.* och *n.* orgelläktare. **-gehäuse**, *-s, -, n.* orgellåda. **-harmonium**, *-um[s], -en, n.* orgelharmonium. **-kasten**, *-s, -, m.* orgellåda. **-pfeife**, *-n, f.* orgelpipa. **-pfeifenártig**, *a.* liksom orgelpipor. **-spieler**, *-s, -, m.* orgelspelare. **-stimme**, *-n, f.* orgelstämma. **-treter**, *-s, -, m.* orgeltrampare. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* orgelverk. **-zug**, *-[e]s, -e* †, *m.* orgelstämma.
Orgeléi, *-en, f.* orgelspel; positivspel; entonigt upplåsande.
orgeliin, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* spela på orgel, på positiv; ljuda, klinga, brusa, dåna; entonigt upplåsa, sjunga.
Orgie, *-n, f.* orgie.
Oriénf, *-[e]s*, 0, *m.* orient, österland, östern.
Orientále, *-n, -n, m.* österländing.
Orientálin, *-nen, f.* österländsk kvinna.
orientátisch, *a.* österländsk.
Orientalist, *-en, -en, m.* orientalist.
orientiéren, *-te, -t, tr.* och *sich* ~ orientera (sig), göra (sig) hemmastadd. **Orientierung**, *f.*
Originál, I. *-[e]s, -e, n.* original. II. *a.* originell. **-ausgabe**, *-n, f.* originalupplaga. **-kopie**, *-en, f.* kopia efter originalet. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* original.
Originalität, *-en, f.* originalitet, ursprunglighet, egendomlighet.
Orkán, *-[e]s, -e, m.* orkan.
Orlog[s]... Ex. **-flotte**, *-n, f.* örlogsflotta. **-mann**, *-[e]s, -er* †, *m.* **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* örlogsman, örlogsfartyg.
Ornaméut, *-[e]s, -e, n.* ornament, prydnad.
ornamentiéren, *-te, -t, tr.* ornamentera, pryda.
Ornát, *-[e]s, -e, m.* och ✱ *n.* ornat, ämbetskrud.
1. **Ört**, *-[e]s, -e* [†], *m.* och *n.* ⊕ syl.
2. **Ort**, *-[e]s, -e, m.* dim. *Örtchen, -lein*, fjärdedel af vissa mynt, mått och vigter.
3. **Ort**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *m.* dim. *Örtchen, -lein*, 1. ✱ hörn, spets, kant, gräns, vinkel. *An allen* el. *aller ~en und Enden:* på alla håll och kanter, öfverallt. 2. ort, ställe, plats, rum. *An ~ und Stelle gelangen:* komma fram till ort och ställe. *Das ist hier am ~e:* det är här på sin plats. *Höheren ~es:* på högre ort, *gehörigen ~es:* på vederbörligt ställe, hos vederbörande. *Meines ~es;* för min del. **-scheit**, *-[e]s, -e, n.* svängel. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* gränssten. **-s...** Ex. **~angabe**, *-n, f.* uppgift på ställe(n). **~anwesend**, *a.* närvarande i rummet. **~behörde**, *-n, f.* lokal myndighet. **~beschaffenheit**, *-en, f.* en orts beskaffenhet, natur. **~beschreibung**, *-en, f.* ortbeskrifning, topografi. **~gedächtnis[s]**, *-ses*, 0, *n.* lokalsinne. **~geistliche(r)**, (adj. böjn.) *m.* präst på platsen. **~kenntnis[s]**, *-se, f.* lokalkännedom. **~veränderung**, *-en, f.* förändring af vistelseort. **~vorsteher**, *-s, -, m.* en orts föreståndare.
Örtelin, *-te, ge-t, tr.* ⊕ borttaga, bortsåga kanterna, hörnen på.
orthodóx, *a.* rättrogen, ortodox.
Orthographie, *-en, f.* rättskrifning, ortografi.
örtlich, *a.* lokal, ort(s)-.
Örtlichkeit, *-en, f.* ort, lokal, terräng, trakt.
Ortolán, *-[e]s, -e, m.* ortolansparf.
Ortschaft, *-en, f.* ort, by, köping, stad.
Öse, *-n, f.* ögla, öga, öra.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Osmán... = *Ottoman...*
Ost, -[e]s, -e, **Ostlen**, -ens, 0, m. 1. 0, ost, öster. 2. ostvind. 3. i öster boende, österländing. **-got[h]e**, -n, -n, m. östgot. **-indisch**, a. ostindisk. **-meer**, -[e]s, -e, n. östligt haf. **-wärts**, adv. ostvart. **-wind**, -[e]s, -e, m. ostvind. **-see**, 0, f. npr. Östersjön.
Österlich, a. påsklik, påsk-.
Österlin, -ns, 0, n. och ✱ m., f. och plur. påsk. **-abend**, -[e]s, -e, m. påskafton. **-ei**, -[e]s, -er, n. påskägg. **-feier**, -n, f. = -fest. **-feiertag**, -[e]s, -e, m. påskdag. *Erster* ~ påskdag, *zweiter* ~ annandag påsk. **-fest**, -[e]s, -e, n. påskhögtid. **-fladen** = -kuchen. **-hase**, -n, -n, m. påskhare som säges lägga påskäggen. **-kerze**, -n, f. påskljus. **-küchen**, -s, -, m. påskkaka, i sht osyradt bröd hos judarne. **-lamm**, -[e]s, -er †, n. påsklam. **-luzei**, -en, f. bot. hållsrot (Aristolochia). **-messe**, -n, f. 1. påskmässa. 2. påskmarknad. **-monat**, -[e]s, -e, m. påskmånad. **-vollmond**, -[e]s, -e, m. första fullmåne efter vårdagjämningen. **-woche**, -n, f. påskvecka. **-zeit**, -en, f. påsktid.
Österreich, -[e]s, 0, n. npr. Österrike.
Österreicher, -s, -, m. ~in, -nen, f. österrikare, österrikiska.
Österreichisch, a. österrikisk.
östlich, a. östlig.
Östreich = *Österreich.*
Otter, -n, f. dim. *Ötterchen*, -lein, zool. 1. utr. -s, -, m. utter. 2. huggorm. **-balg**, -[e]s, -e †, m. utterskinn. **-brut**, 0, f. ormyngel. **-fang**, -[e]s, -e †, m. utterfångst. **-fell**, -[e]s, -e, n. utterskinn. **-gezücht**, -[e]s, 0, n. ormyngel. **-gift**, -[e]s, -e, n. ormgift. **-n...** = förreg. sms.
Ottománe, I. -n, -n, m. ottoman, turk. II. -n, f. ottoman, turkisk hvilsoffa.
ottománisch, a. ottomansk, turkisk.
Ouvertúre, -n, f. mus. uvertyr.
ovál, I. a. II. -[e]s, -e, n. oval.
Oxheft, -[e]s, -e [†], n. oxhufvud (mått).
Oxýd, -[e]s, -e, n. kem. oxid.
oxydíerlen, -te, -t, tr., itr. s. och sich ~ oxidera. **Oxydíerung**, f.
Ozeán se *Ocean.*

P.

P, -['s], -['s], n. gram. p. Bildl. *ein ~ vorschreiben:* sätta p för.
Paar, I. -[e]s, -e men som måttenhet -, n. dim. *Pärchen*, -lein, par, t. ex. *ein, drei ~ Hosen, die ~e der Tanzenden:* de dansande paren, *ein ~ guter Handschuhe kostet* el. *ein ~ gute Handschuhe kosten zwei Mark. ~ und ~* el. *~ bei ~* el. *bei ~en* el. *zu ~en:* par om par, parvis. *Zu ~en treiben:* tvinga att ge med sig, drifva på flykten. II. a. 1. sammanhörande i par, par-, t. ex. *diese Handschuhe sind nicht ~, ~e Flossen.* 2. jämn. *~ und un~ spielen:* spela udda och jämt. III. obest. räkneord, par, t. ex. *vor ein ~ Tagen war ich mit ein ~ guten Freunden dort, mit deinen ~ Thalern kommst du nicht weit.* **-blättrig**, a. bot. parbladig. **-weise**, adv. parvis. **-zeit**, -en, f. parningstid, jfr tolj.
paarlen, -te, ge-t, tr. och sich ~ para (sig), hoppara, förena (sig) parvis. *Gepaart:* a) parad, b) = *paarig.* **Paarung**, f.
paarig, a. förekommande parvis.
Päbst se *Papst.*
Pacht, -en, f. -[e]s, -e [†], m. (arrende)kontrakt; arrende; arrendesumma. *In ~ geben:* arrendera bort, *in ~ nehmen:* arrendera. **-anschlag**, -[e]s, -e †, m. anslag om arrende. **-bauer**, -s el. -n, -n, m. arrendator. **-bedingung**, -en, f. arrendevilkor. **-brief**, -[e]s, -e, m. arrendekontrakt. **-geld**, -[e]s, -er, n. arrende(summa). **-gut**, -[e]s, -er †, n. arrendegård, arrendehemman. **-herr**, -n, -en, m. arrendegifvare, godsägare. **-hof**, -[e]s, -e †, m. = ~gut. **-inhaber**, -s, -, m. arrendeinnehafvare, arrendator. **-kontrakt** = -brief. **-leute**, plur. 1. arrendatorer. 2. arrendator med hustru. **-lustig**, a. som har lust att arrendera. **-mann**, -[e]s, Pachtleute, m. arrendator. **-meier**, -s, -, m. jordarrendator, hemmansbrukare. **-schilling**, -[e]s, -e, m. arrendesumma. **-vertrag**, -[e]s, -e †, m. = -brief. **-weise**, adv. på arrende. **-zeit**, -en, f. arrendetid. **-zins**, -es, -en, m. arrende(summa).
pachtbär, a. som kan arrenderas.
pachtlen, -ete, ge-et, tr. arrendera.
Pachter, vanl. **Pächter**, -s, -, m. arrendator, ~in, -nen, f. arrendatorska, arrendatorshustru.
Pachtung, -en, f. 1. 0, arrende(rande). 2. arrendegård.
pacifizíerlen, -te, -t, tr. lugna, bringa till lugn, bilägga tvistigheter, stifta fred i ett land. **Pacifizíerung**, f.
Paciscént, -en, -en, m. kontrahent, jfr tolj.
paciscíerlen, -te, -t, itr. h. sluta fred, försona sig, träffa aftal, ingå förbund.
Pack, I. -[e]s, -e [†], m. och n. dim. *Päckchen*, -lein, packa, packe, bundt, paket, packning. *Mit Sack und ~* med pick och pack. II. -[e]s, 0, n. pack, pöbel. *Hack und ~* kreti och pleti.
Pack... jfr 2. *packen* och *Pack I.* Ex. **-án**, -s, -s, m. F griphummer. **-hindfaden**, -s, -†, m. packtråd, segelgarn. **-eis**, -es, 0, n. packis. **-esel**, -s, -, m. packåsna. **-fass**, -es, -er †, n. fat, fastage. **-haus**, -es, -er †, n. **-hof**, -[e]s, -e †, m. packhus, magasin. **-kammer**, -n, f. packrum, packbod; bagagerum. **-knecht**, -[e]s, -e, m. packare, packkarl. **-lack**, -[e]s, 0, m. pack-

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

lack. -laken, -leinen, -s, -, n. -leinwand, 0, f. -linnen, -s, -, n. packlakan, packduk, packlärft. -meister, -s, -, m. föreståndare för bagage- el. pakettransporten. -nadel, -n, f. packnål. -papier, -[e]s, -e, n. packpapper, karduspapper. -pferd, -[e]s, -e, n. packhäst. -raum, -[e]s, -e †, m. packrum, packbod; bagagerum. -riemen, -s, -, m. packrem. -sattel, -s, -†, m. packsadel. -scheit, -[e]s, -e, -stock, -[e]s, -e †, m. packkäpp. -träger, -s, -, m. bärare, stadsbud. -tuch, -[e]s, -er †, n. packduk. -wagen, -s, -[†], m. pack-, frakt-, trossvagn. -weise, adv. i packor, packvis. -zeug, -[e]s, -e, n. packväf.

1. **Packen**, -s, -, m. packe, packa.

2. **packen**, -te, ge-t, I. tr. 1. packa. 2. hugga tag i, gripa, taga, öfverväldiga, t. ex. *jmdn mit den Klauen, mit den Zähnen, beim Arme:* i armen. *Das Buch packt:* boken är gripande. II. *Sich* ~ packa sig i väg.

Packer, -s, -, m. 1. packare, packkarl. 2. jag. hund som griper villebrådet.

Packerei, -en, f. packande, packning.

Päckerei, -en, f. 1. packning. 2. paket(gods).

Packét se *Paket.*

Packung, -en, f. packning.

Pädagóg, -en, -en, m. pedagog.

Pädagógium, -um[s], -en, n. uppfostringsanstalt, skola med inackordering.

paddeln, -te, ge-t, itr. h. paddla.

paff, I. *interj.* paff! II. -[e]s, -e, m. 1. knall, skott. 2. utblåsning af tobaksrök, rökhvirfvel.

Päffchen se *Beffchen.*

paffen, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. knalla, säga paff; skjuta. 2. blåsa ut tobaksrök, bolma.

Page, -n, -n, m. page. -n... Ex. ~dienst, -[e]s, -e, m. pagetjänst.

paginieren, -te, -t, tr. paginera. **Paginierung**, f.

Pagóde, -n, f. pagod.

pagódenhaft, a. pagodlik, pagodartad.

pah, *interj.* bah!

Pair, -s, -s, m. pär.

Pakét, -[e]s, -e, n. paket. -beförderung, -en, f. paketbefordran. -begleitadresse, -n, f. paketadress. -boot, -[e]s, -e, n. paketbåt. -post, -en, f. paketpost.

Pakt, -[e]s, -e[n], m. paktum, öfverenskommelse, aftal, förbund, fördrag.

paktieren, -te, -t, tr. och itr. h. öfverenskomma, aftala, sluta förbund.

Paktum, -um[s], -a el. -en, n. = *Pakt.*

Paladin, -[e]s, -e, m. paladin, riddare vid Karl den stores hof, så riddare i allmh.

Palais, -, -, n. = *Palast.*

Palankin, -[e]s, -e, m. palankin, bärstol.

Palást, -[e]s, -e †, m. palats.

Palatin, -[e]s, -e, m. 1. pfalzgrefve. 2. ungersk vicekonung.

Paletót, -s, -s, m. paletå, öfverrock.

Palétte, -n, f. palett.

Palissáde, -n, f. ✕ palissad.

Palládium, -um[s], -en, n. palladium, skyddshelgedom.

Pallasch, -es, -e, m. pallasch (stridsgevär med bred, rak klinga).

Palm, -[e]s el. -en, -e[n], m. spann, ungef. 1½ kvarter.

Palmárum, -[s], -[s], m. palmsöndag.

Palmíe, -en, f. dim. *Pálmchen*, -lein, 1. ✱ flata handen, handens inre sida. 2. palm. Bildl. *die* ~ *erringen:* vinna seger(palmen). 3. blomhänge af sälg, al, hassel m. fl. -baum, -[e]s, -e †, m. palmträd. -blatt, -[e]s, -er †, n. palmblad. -esel, -s, -, m. träsna som på palmsöndagen föres omkring i procession. -garten, -s, -†, m. palmplantering. -honig, -[e]s, 0, m. vårhoning. -kohl, -[e]s, 0, m. palmkål. -mark, -[e]s, 0, n. palmmärg. -öl, -[e]s, -e, n. palmolja. -reich, a. rik på palmer; bildl. rik på lagrar, på segrar. -sonntag, -[e]s, -e, m. palmsöndag. -weide, -n, f. sälg. -wein, -[e]s, -e, m. palmvin. -woche, -n, f. påskvecka. -zweig, -[e]s, -e, m. palmkvist. -en... = föreg. sms.

palmig, a. rik på palmer, palmbevuxen.

Pamphlét, -[e]s, -e, n. flygskrift, pamflett. -schreiber, -s, -, m. = foj.

Pamphletist, -en, -en, m. flygskriftsförfattare, pamflettskrifvare.

Pandúr, -en, -en, m. pandur (lätt beväpnad ungersk soldat).

Panéel, -[e]s, -e, n. panél.

paneelieren, -te, -t, tr. panela.

Panier, -[e]s, -e, n. banér.

panisch, a. panisk.

Panoráma, -as, -as el. -en, n. panorama.

Pansen se *Panzen.*

Panther, -s, -, m. panter. -fell, -[e]s, -e, n. panterskinn.

Pantóffel, -s, -[n], m. dim. *Pantöffelchen*, *Pantöffelein*, toffel. Bildl. *unter dem* ~ *stehen.* -held, -en, -en, m. F en som står under toffel. -holz, -es, 0, n. korkek. -regiment, -[e]s, 0, n. F toffelvälde. -ritter, -s, -, m. = -*held.*

pantóffeln, -te, -t, tr. F hålla under toffel.

Pantomíme, -n, f. pantomim.

Panzen, -s, -, m. våm; i allmh. mage.

Panzer, -s, -, m. pansar. -ärmel, -s, -, m. armskena. -fisch, -es, -e, m. zool. pansarfisk. -flotte, -n, f. pansarflotta. -handschuh, -[e]s, -e, m. pansarhandske. -hemd[e], -[e]s, -en, n. pansarskjorta. -kette, -n, f. kedja med aflånga länkar. -masche, -n, f. pansarring. -platte, -n, f. pansarplåt. -reiter, -s, -, m. kyrassier. -schiff, -[e]s, -e, n. pansarfartyg.

panzern, -te, ge-t, I. tr. bepansra, klåda i pansar. *Gepanzert:* pansarklädd. II. *Sich* ~ påtaga, klåda sig i pansar. Bildl. *sich gegen etw.* ~ väpna sig mot ngt.

Päónie, -n, f. pion.

Papá, -s, -s, m. pappa.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Papagéi, -en el. -[e]s, -e[n], m. papegoja. **-bauer**, -s, -, m. och n. papegojbur. **-grün**, a. papegojgrön. **-weibchen**, -s, -, n. papegojhona.
Päpchen, -s, -, n. F goja, smekord för papegoja.
Papíer, -[e]s, -e, n. papper. **-adel**, -s, 0, m. diplomadel. **-blatt**, -[e]s, -er †, n. pappersblad. **-blume**, -n, f. pappersblomma. **-drache**, -n, -n, m. pappersdrake. **-dünn**, a. tunn som papper. **-fabrik**, -en, f. pappersbruk. **-fabrikation**, 0, f. papperstillverkning. **-geld**, -[e]s, 0, n. pappenspengar. **-geschäft**, -[e]s, -e, n. pappershandel. **-gulden**, -s, -, m. pappersgulden. **-handel**, -s, 0, m. pappershandel. **-händler**, -s, -, m. pappershandlare. **-handlung**, -en, f. pappershandel. **-korb**, -[e]s, -e †, m. pappersskorg. **-laden**, -s, -†, m. pappershandel. **-masse**, 0, f. 1. pappersmassa. 2. papiermaché. **-messer**, -s, -, n. pappersknif. **-mühle**, -n, f. papperskvarn, pappersbruk. **-rolle**, -n, f. pappersrulle. **-schere**, -n, f. pappenssax. **-schnitzel**, -s, -, n. papperslapp. **-staude**, -n, f. papyrus. **-thaler**, -s, -, m. papperstaler. **-tüte**, -n, f. pappersstrut. **-währung**, -en, f. pappersmyntfot, pappersmyntsystem; pappersmynt. **-wäsche**, 0, f. stärksaker af papper. **-wickel**, -s, -, m. papiljott. **-wisch**, -es, -e, m. pappersskräp, -sudd.
papiéren, a. 1. af papper, pappers-. 2. pappersartad. 3. som blott existerar på papperet ej i verkligheten.
Papíerer, -s, -, m. pappersmakare.
papíerhaft, papíerig, a. pappersartad.
Papilióte, -n, f. papiljott.
Papismíus, -us -en, m. papism, papisteri.
Papíst, -en, -en, m. = *Päpstler*.
papístisch = *päpstisch*.
Papp, -[e]s, 0, m. barnspr. mat.
Pappíe, -en, f. 1. = föreg. 2. mjölklister. 3. ⊕ styfning, stärkning, appretur. 4. papp. 5. pappask, kartong. **-arbeit**, -en, f. papparbete. **-band**, -[e]s, -e †, m. pappband. **-bogen**, -s, -, m. pappark. **-kasten**, -s, -, m. **-schachtel**, -n, f. pappask. **-stoffel**, -s, -, m. F tölp, bondlurk. **-wa[a]re**, -n, f. **-werk**, -[e]s, 0, n. papparbete, pappsak. **-en...** ex. ~**deckel**, -s, -, m. papp-pärm; F bokbindare. ~**deckeln**, -te, ge-t, itr. h. göra bokbindararbete. ~**form**, -en, f. pappform. ~**stiel**, -[e]s, -e, m. F bagatell, småsak, obetydlighet.
Pappel, -n, f. 1. poppel. 2. se *Käsepappel*. **-allee**, -en, f. **-gang**, -[e]s, -e †, m. poppelallé. **-holz**, -es, -er †, n. poppelträ. **-hölzern**, a. af poppelträ. **-weide**, -n, f. 1. silfverpoppel (Populus alba). 2. hvitpil (Salix alba).
pappeín, I. a. af poppel(träd), poppel-. II. = föj.
päppeln, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. barnspr. äta. 2. gifva mat, gifva flaskan; uppföda med flaska. 3. tala otydligt, ej tala ur skägget; prata.
1. **pappen**, a. af papp, papp-.
2. **pappen**, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. barnspr. äta. 2. klistra. 3. göra pappsaker, förfärdiga af papp.
Pappenheimer, -s, -, m. pappenheimare, pappenheimsk soldat. Ordspr. *ich kenne meine* ~ jag känner mitt folk.
papperíapápp, *interj.* dumheter! prat! sladder!
pappícht, pappíg, a. klisterartad, degig.
Paprika, -s, 0, m. ungersk, spansk peppar.
Päpst, -[e]s, -e †, m. 1. påfve. 2. en art biskoff. 3. studentspr. två glas öl. **-gläubige(r)**, (adj. böja.) m. påfvedyrkare, ultramontan. **-krone**, **-mütze**, -n, f. påfvekrona, påfvemössa, tiar. **-wahl**, -en, f. påfveval. **-würde**, 0, f. påfvevärdighet.
Päpstin, -nen, f. påfvinna.
päpstisch, a. påfligt sinnad, ultramontan, papistisk.
Päpstler, -s, -, m. påfvedyrkare, papist.
päpstlich, a. påflig. ~*er Stuhl:* påfvestol.
Päpstt[h]ům, -[e]s, 0, n. påfvedöme, påfvevälde; papism.
Päpstt[h]ümler, -s, -, m. papist, påfvedyrkare.
Päpstt[h]ümeléi, -en, f. påfvedyrkan, papism.
Parábel, -n, f. liknelse, parabel.
parábelhaft, parabélisch, a. bildlig.
Paráds, -n, f. vanl. ✕ parad. **-anzug**, -[e]s, -e †, m. ✕ paraddrägt, paraduniform. **-aufzug**, -[e]s, -e †, m. ✕ parad, defilering. **-bett**, -[e]s, -en, n. paradsäng. **-platz**, -es, -e †, m. ✕ paradplats. **-stück**, -[e]s, -e, n. glansnummer.
paradíeren, -te, -t, itr. h. paradera.
Paradíes, -es, -e, n. 1. paradis. 2. F öfversta raden på teatern, hyllan. **-apfel**, -s, -†, m. 1. kärleksäpple. 2. pisang. **-bewohner**, -s, -, m. ~**in**, -nen, f. paradisets invånare. **-feige**, -n, f. pisang. **-feigenbaum**, -[e]s, -e †, m. pisangträd (Musa paradisiaca). **-korn**, -[e]s, -er †, n. paradiskorn.
paradíesisch, a. paradisisk, himmelsk, hänryckande.
paradóx, a. paradox, besynnerlig.
Paradóxíon, -on[s], -a el. -en, n. paradox.
Paragráph, -en, -en, m. paragraf.
paralléi, a. parallel.
Paralléle, -n, f. 1. mat. parallel linie. 2. parallel, jämförelse.
paralysíeren, -te, -t, tr. paralysera, förlama.
Paraphráse, -n, f. omskrifning.
paraphrasíeren, -te, -t, tr. omskrifva.
Parasít, -en, -en, m. parasit, snyltgäst.
parasítenhaft, parasítisch, a. parasitisk.
Pard, -[e]s el. -en, -e[n], m. leopard.
pardáuz, *interj.* pladask!
Pardel, Parder, -s, -, m. leopard.
Pardón, -s, 0, m. 1. ✕ pardon. 2. förlåtelse.
Parenthése, -n, f. parentes.
parenthétisch, a. parentetisk; inflickad.
parfórce, *adv.* ovilkorligen, med våld. **-jagd**, -en, f. parforcejagt. **-kur**, -en, f. hästkur. **-ritt**, -[e]s, -e, m. parforceridt.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Parfúm, -s, -s, **Parfům**, -[e]s, -e, n. parfym.
Parfumerie, **Parfümerie**, -en, f. 1. parfym. 2. parfymhandel.
parfumiérlen, **parfümiérlen**, -te, -t, tr. och sich ~ parfymera (sig).
Parier... Ex. **-stange**, -n, f. parerstång.
pariérlen, -te, -t, tr. och itr. h. 1. lyda. 2. våga, slå vad om. 3. [Das Pferd] ~ plötsligt häjda hästen. 4. mkt. parera. **Parierung**, f.
parisch, a. parisk, från Paros.
Pariser, I. -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. parisare, parisiska. 2. en art toffel. II. a. parisisk.
Parität, 0, f. likhet, i sht olika trosbekännares likställighet.
Park, -[e]s, -e el. -s, m. park. **-ähnlich**, a. parkartad. **-anlagen**, f. plur. parkanläggningar.
Parkétt, -[e]s, -e, n. 1. parkettgolf. 2. teat. parkett. 3. plats innanför skrankorna i en tingssal. **-platz**, -es, -e †, m. teat. parkettplats.
parkettiérlen, -te, -t, tr. ⊕ parkettera.
Parlaménat, -[e]s, -e, n. parlament. **-s...** Ex. **~sitzung**, -en, f. parlamentssammanträde.
Parlamentár, -[e]s, -e el. -s, m. parlamentär.
parlamentárisch, a. parlamentarisk.
parlamentiérlen, -te, -t, itr. h. parlamentera.
parliérlen, -te, -t, itr. h. och tr. parlera, prata, pladdra.
Parochiál... Ex. **-kirche**, -n, f. sockenkyrka.
Parochián, -en, -en, m. sockenbo.
Parochíe, -en, f. socken.
Parodie, -en, f. parodi.
parodieáhaft = *paródisch*.
parodiérlen, -te, -t, tr. parodiera.
paródisch, **parodístisch**, a. parodierande, parodisk.
Paróle, -n, f. 1. ord, hedersord. 2. ✕ lösen.
Part, -[e]s, -e, m. och ✱ n. -en, f. 1. del. 2. part, andel. 3. roll, parti.
Partéi, -en, f. 1. part, parti. 2. parti; afdelning, t. ex. *jmds* ~ el. ~ *für jmdn ergreifen* el. *nehmen:* taga ngns parti, *eine* ~ *auf Kundschaft ausschicken:* skicka ut en afdelning för att rekognoscera. 3. hushåll, t. ex. *in diesem Hause wohnen vier ~en.* **-führer**, -s, -, m. partiledare. **-gänger**, -s, -, m. partigängare. **-geist**, -[e]s, 0, m. partianda. **-genosse**, -n, -n, m. medlem af samma parti, kamrat. **-los**, a. neutral, opartisk. **-lósigkeit**, 0, f. neutralitet, opartiskhet. **-mann**, -[e]s, -er † el. *Parteileute*, m. partiman, partigängare. **-nahme**, 0, f. partitagande, partiskhet. **-sucht**, 0, f. partianda, partisinne. **-süchtig**, a. beherskad af partisinne. **-treiben**, -s, 0, n. partiväsen. **-wut**[h], 0, f. partilidelse.
partéiléen, -te, -t, tr. och sich ~ dela (sig) i partier, i grupper. **Partéilung**, f.
partéilsch, **partéilich**, a. partisk.
Partéilichkeit, -en, f. partiskhet.
Partérre, -n, f. 1. blomstersäng, rabatt. 2. teat. parterr. 3. bottenvåning, nedra botten. **-publikum**, -[s], 0, n. (publiken på) parterr. **-wohnung**, -en, f. bottenvåning.
partiál, a. partiell.
participiérlen, -te, -t, itr. h. deltaga, *an etw.* (dat.): i ngt.
Particuliér, -s, -s, m. privatman.
Partie, -en, f. parti, t. ex. *die ~en einer Landschaft, eines Gemäldes, eine ~ spielen, eine ~ Waren, die ~ mitmachen:* deltaga i lustpartiet, i utflykten, *das Mädchen ist eine gute ~;* sällskap, t. ex. *eine ~ Offiziere.* **-geld**, -[e]s, 0, n. partipengar vid biljard- och kägelspel. **-preis**, -es, -e, m. partipris.
partiérlen, -te, -t, tr. utdela, fördela.
Partikulár... Ex. **-friede**[n], -ns, 0, m. separatfred. **-geschichte** = *Einzelgeschichte.*
Partikularismus, -, 0, m. partikularism.
Partisáne, -n, f. bardisan.
Partner, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. delägare, kompanjon. 2. medspelare.
Partnerschaft, 0, f. 1. egenskap af delägare, kompanjonskap. 2. samtlige delägare, kompanjoner.
partóut, adv. ovilkorligen, till hvarje pris. **-billet**, -[te]s, -te el. -s, n. biljett som gäller för alla platser.
Parze, -n, f. parce, norna.
Parzélle, -n, f. jordlott.
parzelliérlen, -te, -t, tr. dela i lotter.
Pasch, -es, -e [†], m. 1. tärning. 2. tärningsspel. 3. alla, par. *Einen ~ werfen:* slå en alla.
Pascha, I. -s, -s, m. pascha. II. se *Passah.*
paschlíen, -[es]t, -te, ge-t, I. itr. h. spel. slå allor. II. tr. och itr. h. smuggla (in).
Pascher, -s, -, m. smugglare.
Paschérei, -en, f. smuggleri.
paschéll, interj. bort!
Paspel, -s, -, m. passpoal, list i sömmarna på kläder.
paspeliérlen, -te, -t, tr. förse med passpoaler.
Pasquille, -n, f. paskill, smädeskrift.
Pasquillánt, -en, -en, m. paskillant, smädeskrifvare.
pasquilliérlen, -te, -t, itr. h. skrifva smädeskrifter, uppträda som smädeskrifvare.
Pass, -es, -e †, m. 1. passgång. 2. jag. vanlig väg, sträkväg, håll för rofdjur och lägre villebråd. 3. (bärg)pass. 4. (res)pass. 5. [Zu] ~ till pass, läglig; passande, lagom, t. ex. *das kommt mir zu ~, der Rock ist ihm* [zu] ~. **-gang**, -[e]s, 0, m. passgång. **-gänger**, -s, -, m. passgångare. **-karte**, -n, f. 1. pass, legitimationsbevis. 2. kortspel. passkort, jfr *passen I*, 2. **-kugel**, -n, f. passkula (till bössipan passande kula). **-schererei**, -en, f. passtrakasserier. **-wort**, -[e]s, -e el. -er †, n. lösen, igenkänningsord. **-zwang**, -[e]s, 0, m. passtvång tvång att vara försedd med pass.
Passáge, -n, f. passage, genomgång, öfverfart(sställe); ställe hos en författare el. i ett musikstycke.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Passagier, -[e]s, -e, m. passagerare, resande. **-boot** = *-schiff*. **-gut**, -[e]s, 0, n. resgods. **-schiff**, -[e]s, -e, n. passagerarebåt, -fartyg. **-stube**, -n, f. väntsal.

Passah, -s, 0, **-fest**, -[e]s, -e, n. passah, påsk.

Passánt, -en, -en, m. (genom)resande.

Passát[wind], -[e]s, -e, m. passadvind.

passíen, -[es]t, -te, ge-t, I. *itr. h.* 1. vänta, ligga på lur. *Auf etw.* (ack.) ~ passa, vänta, lura på ngt. 2. spel. passa. 3. passa, vara lagom, lämplig, läglig. *Das passt nicht hierher:* det passar ej, är ej på sin plats här. 4. vara passgångare. II. *tr.* afpassa, lämpa, *an* el. *auf etw.* (ack.): efter ngt, profva. III. *Sich* ~ passa sig, vara passande.

Passepoil, -[e]s, -e, m. = *Paspel*.

passierien, -te, -t, *itr. s.* och *tr.* 1. passera, gå, komma, resa igenom, förbi, öfver. 2. *Für etw.* ~ gå, gälla, anses för ngt. 3. passera, hända.

Passión, -en, f. passion, lidelse; lidande. **-s...** Ex. **~betrachtung**, -en, f. passionsbetraktelse. **~blume**, -n, f. passionsblomma (Passiflora cœrulea). **~geschichte**, -n, f. lidandes-, passionshistoria. **~predigt**, -en, f. passionspredikan. **~woche**, -n, f. passions-, påskvecka.

passionierien, -te, -t, I. *Sich für etw.* ~ få passion, bli passionerad för ngt. II. *Passioniert:* passionerad, lidelsefull.

passiv (arv. ⁻ ⁻), a. passiv; overksam.

Passivität, 0, f. passivitet, overksamhet.

passlich, a. passande, tillbörlig.

Passlichkeit, 0, f. det passande, tillbörlighet.

Passus, -, -, m. 1. stycke, ställe i skrift el. tal. 2. händelse, tilldragelse.

Pasta, Pasta, *Pasten*, f. 1. pasta, degartad massa. 2. gemaftryck.

Pastéll, -[e]s, -e, n. pastell. **-farbe**, -n, f. pastellfärg. **-gemälde**, -s, -, n. **-malerei**, -en, f. pastellmålning.

Pastóte, -n, f. pastej. F *da haben wir die* ~ där ha vi härligheten. **-n...** **~bäcker**, -s, -, m. pastejbagare.

Pastille, -n, f. pastilj.

Pastináke, -n, f. palsternacka.

Pastor, -s, *Pastóren*, m. pastor, präst, kyrkoherde.

Pastorál... Ex. **-konferenz**, -en, f. prästmöte.

Pastorát, -[e]s, -e, n. 1. anställning som präst, kyrkoherdebefattning. 2. prästgård. 3. pastorat.

Pastórin, -nen, f. pastorska.

Pate, -n, -n, m. -n, f. 1. dopvittne, fadder, gudfar, gudmor. 2. gudbarn. **-n...** Ex. **~brief**, -[e]s, -e, m. 1. bjudningsbref till fadderskap. 2. bref från en fadder. **~geld**, -[e]s, 0, **~geschenk**, -[e]s, -e, n. **~groschen**, -s, -, **~pfennig**, -[e]s, -e, m. faddergåfva. **~stelle**, -n, f. *Bei einem Kinde* ~ *vertreten:* stå fadder åt ett barn.

Paténe, -n, f. patén.

Patént, I. -[e]s, -e, n. 1. öppet bref af landsfursten. 2. fullmakt på ett ämbete. 3. patent, patentbref. II. a. F sprättig, modern. **-amt**, -[e]s, -er †, n. patentbyrå. **-schutz**, -es, 0, m. patentskydd.

patentierien, -te, -t, *tr.* patentera.

Pater, -s, -[s] el. *Patres*, m. pater, fader, munk.

Paternóster, -[s], -, n. 1. paternoster, fadervår. 2. kula i rosenkransen, som betecknar ett fadervår. 3. rosenkrans. **-kunst**, -e †, f. **-werk**, -[e]s, -e, n. ⊕ paternosterverk.

Pathe se *Pate*.

pathétisch, a. patetisk, högstämd.

Pathin se *Patin*.

Pathos, -, 0, n. patos.

Patiént, -en, -en, m. patient, sjukling. **-en...** Ex. **~zahl**, -en, f. antal patienter.

Patin, -nen, f. 1. gudmor. 2. guddotter.

Patriárch, -en, -en, m. patriark.

patriarchálisch, a. patriarkalisk.

Patriciát, -[e]s, -e, n. patriciers ställning.

Patrícier, -s, -, m. patricier. **-herrschaft**, -en, f. patriciervälde.

Patrícierl[h]ům, -[e]s, 0, n. patriciers ställning, värdighet; patriciervälde; samtliga patricier.

patrícisch, a. patricisk.

patrimoniál = *erbherrlich*. **-gericht**, -[e]s, -e, n. domstol i hvilken en arfherre är domare. **-gerichtsbarkeit**, 0, f. en arfherre tillkommande domsrätt. **-gut**, -[e]s, -er †, n. arfgods.

Patrimónium, -um[s], -en, n. arfgods.

Patriót, -en, -en, m. **~in**, -nen, f. patriot, fosterlandsvän.

patriótisch, a. patriotisk, fosterlandssälskande.

Patriotismus, -, 0, m. patriotism.

Patríze, -n, f. ⊕ patris.

Patrizi... se *Patrici...*

Patrón, -[e]s, -e, m. 1. beskyddare, gynnare, patronus. 2. skyddshelgon, skyddspatron. 3. patronus som har patronaträtt. 4. ⚓ redare. 5. F *lustiger* ~ lustig patron, lustigkurre.

Patronát, -[e]s, -e, n. 1. egenskap af patron, beskyddarskap m. m. se föreg. 2. patronat(rätt). **-s...** Ex. **~berechtigt**, a. som har patronaträtt. **~pfarre**, -n, f. patronelt pastorat. **~recht**, -[e]s, 0, n. patronaträtt.

Patróne, -en, f. ⊕ och ✕ patron; mönster, schablon. **-tasche**, -n, f. ✕ patronkök. **-en...** Ex. **~hülse**, -n, f. patronhylsa.

patronisierien, -te, -t, *tr.* beskydda.

Patróuille, -n, f. ✕ patrull.

patrouillierien, -te, -t, *itr. h.* och *s.* patrullera.

patsch, I. *interj.* pladask! II. -es, -e, m. smäll.

Patschle, -en, f. dim. *Pätschchen*, 1. smäck, smäll. 2. barnspr. hand; vacker hand, handslag. 3. pöl, puss; bildl. knipa, klämma, förlägenhet, t. ex. *in der* ~ *sein* el. *sitzen, in die* ~ *bringen*. **-hand**, -e †, f. ofta dim. **-händchen**, -s, -, n. = *Patsche* 2. **-nass**, a. genomvåt.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

patschlen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. och s. samt tr. 1. klatecha, plaska, traska. 2. smäcka till, daska, slå (till), piska. 3. taga med flata handen.
patt, a. schack. patt.
Patte, -n, f. ficklock.
patzig, a. morsk, trotsig.
Patzigkeit, -en, f. morskhet, trots.
Pauk... studentspr. Ex. **-anzug**, -[e]s, -e †, m. duelldrägt. **-arzt**, -[e]s, -e †, **-doktor**, -s, -en, m. vid duell närvarande läkare. **-hahn**, -[e]s, -e †, m. förträfflig duellsabel. **-opfer**, -s, -, n. en i duell besegrad. **-sau**, 0, f. **-schwein**, -[e]s, 0, n. tur vid duell.
Paukánt, -en, -en, f. studentspr. duellant.
Pauke, -n, f. 1. puka. Bildl. *der ~ ein Loch machen:* göra slut på saken. 2. trumhinna. 3. F högtidligt tal. **-n...** Ex. **~fell**, -[e]s, -e, n. pukskinn. **~klang**, **~schlag**, -[e]s, -e †, m. pukors dån, ljud. **~schläger**, -s, -, m. pukslagare. **~stock**, -[e]s, -e †, **~schlägel**, -s, -, m. pukpinne.
paukllen, -te, ge-t, I. itr. h. och tr. 1. slå på puka. 2. dunka, trumma, slå, t. ex. *auf dem Klaviere.* 3. F högtidligt förkunna, predika. 4. studentspr. duellera, slåss. *Sich mit jmdm ~* duellera, slåss med ngn. II. *Sich ~* se *I, 4.*
Pauker, -s, -, m. 1. puk(slag)are. 2. studentspr. duellant.
Paukeréi, -en, f. studentspr. 1. duell. 2. slagsmål.
Paus... Ex. **-back**, -[e]s, -e, m. en som har tjocka kinder. **-backe**, -n, f. tjock kind. **-bäckig**, a. med tjocka kinder.
Pausch se *Bausch.*
Pause, -n, f. 1. paus. 2. se *Bause.*
pausllen, -[es]t, -te, ge-t, I. = *pausieren.* II. = *bausen.*
pausierllen, -te, -t, itr. h. göra en paus, pausera.
Paviän, -[e]s, -e, m. babian.
Pavillon, -s, -s, m. 1. flagga. 2. tältduk. 3. paviljong. 4. (slotts)flygel.
peccierllen, -te, -t, itr. h. fela, synda.
Pech, -[e]s, -e, n. 1. beck. 2. F otur, malör, förlägenhet, knipa, klämma. *~ geben:* skala, schappa. **-ärtig**, a. beckartad. **-blume** = *-nelke.* **-braun**, a. beckbrun. **-draht**, -[e]s, -e †, m. beckträd. **-erde**, 0, f. beckjord, bituminös jord. **-faden**, -s, -†, m. beckträd. **-finster**, a. beckmörk. **-haube**, -n, f. beckhufva, becklufva. **-hütte**, -n, f. beckhytta. **-kappe** = *-haube.* **-kessel**, -s, -, m. beckkittel. **-kohle**, -n, f. beckkol. **-kranz**, -es, -e †, m. beckkrans. **-mütze**, -n, f. 1. = *-haube.* 2. kalott. **-nelke**, -n, f. tjärblomster (Viscaria). **-pfanne**, -n, f. beckpanna. **-pflaster**, -s, -, n. beckplåster. **-schwarz**, a. beckswart. **-sieder**, -s, -, m. beckkokare. **-siederei**, -en, f. beckkokeri. **-tanne**, -n, f. gran, kådig gran. **-vogel**, -s, -†, m. F en som jämt har otur.
pechellln, **pechllen**, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. lukta beck. 2. bränna beck (af).
pechicht, **pechig**, a. 1. beckartad. 2. beckig.
Pechler, -s, -, m. beckkokare.
Pedál, -[e]s, -e, n. 1. mus. pedal. 2. F ben, underskåtar.
Pedánt, -en, -en, m. pedant.
pedántisch, a. pedantisk.
Pedéll, -[e]s, -e[n], m. pedell, vaktmästare.
Pegel, -s, -, m. 1. skåra, märke som anger vattenståndet, vattenmärke. 2. litet våtvarumått.
pegellln, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. mäta vattenståndet. 2. F dricka, supa.
Peil... Ex. **-lot[h]**, -[e]s, -e, n. ⚓ päjllod.
peillen, -te, ge-t, tr. ⚓ päjla. **Peilung**, f.
Pein, * -en, f. pina, kval. **-voll**, a. pinsam.
peinigllen, -te, ge-t, tr. pina, martera, tortera. **Peinigung**, f.
Peiniger, -s, -, m. pinare, plågoande, bödel.
peinlich, a. 1. jur. pinlig, kriminell, brottmåls-. *~e Frage:* pinligt förhör (med användande av tortyr), *~ befragen:* pinligen förhöra. *~e Gerichtsbarkeit:* kriminell rättskipning, domsrätt i brottmål. 2. pinsam, plågsam. 3. ängsligt noga, skrupulös, småaktig.
Peinlichkeit, -en, f. 1. det pinsamma, plågsamma i ngt, pinsamt tillstånd. 2. ängslig noggrannhet, småaktighet.
Peitsche, -n, f. piska. **-n...** Ex. **~griff**, -[e]s, -e, m. handtag på en piska. **~hieb**, -[e]s, -e, m. piskrapp. **~knall**, -[e]s, -e [†], m. piksmäll. **~schmicke**, **~schmitze**, -n, **~schnur**, -e †, f. piksnärt. **~stiel**, -[e]s, -e, **~stock**, -[e]s, -e †, m. piskskaft.
peitschellln, -te, ge-t, itr. h. och tr. lätt slå, piska.
peitschllen, -[es]t, -te, ge-t, tr. och itr. h. piska, piska på, rappa på, slå.
Peitscher, -s, -, m. en som piskar, piskare.
Pekésche, -n, f. rock med snören på.
Peleríne, -n, f. pelerin.
Pelikán, -[e]s, -e, m. pelikan.
Pellle, -en, f. F skal som kan afdragas. **-kartoffel**, -n, f. F oskalad potatis.
pellllen, -te, ge-t, tr. F skala.
Pelz, -es, -e, m. 1. skinn, fäll, päls, pälsverk. Bildl. *jmdm auf den ~ rücken:* gå ngn inpå lifvet, *jmdm den ~ ausklopfen:* ge ngn på pälsen, *jmdm den ~ waschen:* hårdt tillrättavisa ngn, P *jmdm Läuse in den ~ setzen:* sätta ngn myror i hufvudet. 2. skinn, hinna på vätskor. **-ärt** -en, f. art pälsverk. **-besatz**, -es, -e †, m. pälsgarnering, pälsbräm. **-besetzt**, a. pälsbrämad. **-futter**, -s, -, n. pälsfoder. **-handel**, -s, 0, m. päls(varu)handel. **-händler**, -s, -, m. päls(varu)handlare. **-handschuh**, -[e]s, -e, m. pälshandske. **-käfer**, -s, -, m. pälsänger (Dermestes pellio). **-kragen**, -s, -[†], m. pälskrage. **-mantel**, -s, -†, m. pälskappa, pälsmantel. **-motte**, -n,

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

f. pälsmal. **-raupe**, *-n, f.* luden larv. **-sam[me]t**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* silkesplysch, silkesschagg. **-stiefel**, *-s*, -, *m.* pälssko, pälsstöfvel. **-t[b]ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* pälsdjur. **-wa[a]re**, *-n, f.* pälsvara. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* pälsverk.

Pelz... jfr *3. pelzen.* Ex. **-messer**, *-s*, -, *n.* ympknif. **-reis**, *-es*, *-er*, *n.* ympkvist.

1. pelzen, *a.* af pälsverk, päls-.

2. pelz|en, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* **1.** flå. **2.** F ge på pälsen, prygla.

3. pelz|en, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* ympa.

Pelzer, *-s*, -, *m.* 1. ympkvist. 2. trädgårdsmästare.

pelzicht, **pelzig**, *a.* **1.** luden, hårig. **2.** om vätskor: med skinn, med en hinna på.

Penáten, *plur.* penater, husgudar, hem.

Pendánt, *-s*, *-s*, *n.* motstycke, pendant.

Pendel, *-s*, -, *n.* och *m.* pendel. **-schwingung**, *-en*, *f.* pendelsvängning.

pendel|n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* **1.** svänga som en pendel. **2.** F promenera, gå.

Penduíe, *-n, f.* pendyl, väggur, bordur.

Pennál, **I.** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dim. *Penndlchen*, pennfodral, pennetui. **II.** -[*e*]*s*, *-e*[r] †, *m.* F nybakad student; skolpojke, gymnasist.

pensée, *a.* violett.

Pensión, *-en*, *f.* **1.** pension. **2.** betalning för inackordering. **3.** ställe där man har inackorderingar. **4.** skola med helinackordering åt lärjungarne. **5.** lärjungarne i en sådan skola. **-s...** Ex. **~anstalt**, *-en*, *f.* pensionsanstalt. **~beitrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bidrag till pensionskassa. **~berechtigung**, 0, *f.* rätt till pension. **~fonds**, -, -, *m.* **~kasse**, *-n*, *f.* pensionskassa. **~preis**, *-es*, *-e*, *m.* pris för inackordering, pensionsafgift. **~stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* *In ~ treten:* blifva pensionerad. **~vorsteher**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* pensionsföreståndare, -föreståndarska.

Pensionár, -[*e*]*s*, *-e* el. *-s*, *m.* pensionär.

Pensionát, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* pension(sanstalt), pensionat.

pensionier|en, *-te*, *-t*, *tr.* pensionera. **Pensionierung**, *f.*

Pensíum, -*um*[*s*], *-a* el. *-en*, *n.* pensum.

per, *prep.* per, med, t. ex. *~ Post:* per post, med posten, *jmdn ~ Sie anreden:* tilltala ngn med ni, *~ Achse:* med vagn, *zwei Mal ~ Jahr:* två gånger om året.

perdáuz, **perdútz** = *bardauz.*

perennier|en, *-te*, *-t*, *itr. h.* vara hela året.

perfékt, *a.* fullständig.

perfíd[e], *a.* trolös, svekfull.

Pergaménl, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* pergament. **-tafel**, *-n*, *f.* pergamenttafla.

pergaménten, *a.* af pergament, pergament-.

Periódo, *-n*, *f.* period. **-n...** Ex. **~bau**, -[*e*]*s*, *-ten*, *m.* gram. periodbyggnad.

periódisch, *a.* periodisk.

Peripherie, *-en*, *f.* periferi, omkrets.

Perile, *-en*, *f.* pärla. **-asche**, 0, *f.* pärlaska. **-farben**, *a.* pärlfärgad. **-gerste**, 0, *f.* pärlgryn. **-grau**, *a.* pärlgrå. **-graupe**, *-n*, *f.* pärlgryn. **-hirse**, *-n*, *f.* stenfrö, pärlgrös (Lithospermum). **-huhn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* pärlhöna. **-muschel**, *-n*, *f.* pärlmussla. **-mútter**, 0, *f.* pärlemor. **-múttern**, *a.* af pärlemor, pärlemor-. **-schrift**, *-en*, *f.* pärlstil. **-en...** Ex. **~auster**, *-n*, *f.* pärlmussla. **~band**, -[*e*]*s*, *-er* †. *n.* pärlband. **~bank**, *-e* †, *f.* pärlbank. **~fischer**, *-s*, -, *m.* pärlfiskare. **~fischerei**, *-en*, *f.* pärlfiske(ri). **~mädchen**, *-s*, -, *n.* pärla bland flickor, präktig flicka. **~nadel**, *-n*, *f.* pärlnål. **~reich**, *a.* rik på pärlor. **~samen**, *-s*, 0, *m.* pärlfrö. **~schmuck**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* pärlsmycke. **~schnur**, *-e* †, *f.* pärlband.

1. perlen, *a.* af pärlor, pärl-.

2. perlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* pärla.

perlicht, *a.* pärlartad.

permanént, *a.* ständig.

Permiss, *-es*, *-e*, *m.* skriftlig tillåtelse, permission.

permittier|en, *-te*, *-t*, *tr.* permittera.

permutier|en, *-te*, *-t*, *tr.* byta, utbyta, ombyta. **Permutierung**, *f.*

Perpendikel, *-s*, -, *n.* och *m.* perpendikel.

Perrón, *-s*, *-s*, *m.* perrong.

Pers, *-es*, *-e*, *m.* en art kattun.

Persénning, *-en*, *f.* ⚓ presenning.

persisch, *a.* persisk.

Persón, *-en*, *f.* dim. *Persönchen*, *-lein*, person. *Die Gutmütigkeit in ~* godmodigheten själf. *Gross von ~ sein:* vara storväxt. *Jmdn von ~ kennen:* känna ngn till utseendet. **-en...** Ex. **~dampfer**, *-s*, -, *m.* passagerareångbåt. **~post**, *-en*, *f.* postdiligens. **~verkehr**, -[*e*]*s*, 0, *m.* persontrafik. **~wagen**, *-s*, -[†], *m.* personvagn. **~wechsel**, *-s*, 0, *m.* personombyte. **~zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* persontåg.

Personál, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* personal. **-abgabe**, *-n*, *f.* personell skatt.

Personálien, *plur.* **1.** personalier. **2.** personligheter.

personifizier|en, *-te*, *-t*, *tr.* personifiera. **Personifizierung**, *f.*

persönlich, *a.* personlig.

Persönlichkeit, *-en*, *f.* personlighet.

Perspektiv, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kikare.

Perspektive, *-n*, *f.* perspektiv.

perspektivisch, *a.* perspektivisk.

persuadier|en, *-te*, *-t*, *tr.* öfvertala.

pertinént, *a.* till saken hörande.

Pertinénz, -[*s*]*en*, *f.* tillbehör. *Das Haus mit seinen ~en:* huset med tillhörande lägenheter.

Perücke, *-n*, *f.* peruk. **-n...** Ex. **~kopf** = *~stock.* **~macher**, *-s*, -, *m.* perukmakare. **~stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* perukstock.

Pessimist, *-en*, *-en*, *m.* pessimist.

Pest, *-en*, *f.* pest. **-ähnlich**, **-ártig**, *a.* pestartad. **-arzt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* pestläkare. **-beule**, **-blase**, **-blatter**, **-drüse**, *-n*, *f.* pestböld. **-essig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* aromatisk ättika till skydd mot smitta. **-hauch**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* pestbringande

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

fläkt, pestluft. **-hause**, *-es, -er* †, *n.* **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* pesthus. **-krank**, *a.* pestsjuk.

pesthaft, *a.* pestartad.

Pestilénz, *-en, f.* pestilens, pest.

pestilenzi[lé]isch, **pest[iléz]isch**, **pestilisch**, *a.* pestartad.

Petént, *-en, -en, m.* petitionär, sökande.

Peter, *-s, -, m. npr.* Peter. *Schwarzer* ~ svartpeter. **-s...** Ex. **~pfennig**, -[*e*]*s*, *-e, m.* petterspenning.

Petersille, *-n, f.* persilja. *Ihm ist die* ~ *verhagelt* el. *verregnet:* han har haft ngn förtret, ser förtretad ut. Bildl. ~ *pflücken:* få sitta, t. ex. på bal.

Petitión, *-en, f.* petition, böneskrift. **-s...** Ex. **~weg**, -[*e*]*s*, *-e, m.* *Auf dem* ~*e:* genom, med petition(er), genom att petitionera.

petitionier[i]en, *-te, -t, itr. h.* petitionera.

Petrefákt, -[*e*]*s*, *-en, m.* och *n.* förstening.

Petróleum, -[*s*], 0, *n.* 1. bärgolja, petroleum. 2. fotogen. **-kochapparat**, -[*e*]*s*, *-e*, **-kocher**, *-s*, -, **-kochofen**, *-s*, -†, *m.* fotogenkök. **-lampe**, *-n, f.* fotogenlampa.

Petschaft, -[*e*]*s*, *-e, n.* sigill, pitschaft. **-ring**, -[*e*]*s*, *-e, m.* sigillring. **-stecher**, *-s*, -, *m.* sigillgravör, pitscherstickare.

petschier[i]en, *-te, -t, tr.* försegla.

petto, brukl. blott i förbindelsen: *in* ~ *haben* el. *behalten* el. *führen:* hafva in petto, i tankarne, behålla för sig, ej kungöra.

Petz, *-es, -e, m.* björn.

Petze, *-n, f.* 1. björnhona. 2. = *Betze.* 3. = *Petzer.*

petz[i]en, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* F angifva, skvallra.

Petzer, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* F angifvare, skvallerbytta.

Pfad, -[*e*]*s*, *-e, m.* dim. *Pfädchen, -lein*, gångstig, stig, väg. **-los**, *a.* obanad, stiglös.

Pfaff[e], *-en, -en, m.* dim. *Pfäffchen, -lein*, präst vanl. i förakt. bem., svartrock. **-en...** Ex. **~beere**, *-n, f.* svart vinbär. **~bisschen**, *-s*, -, *n.* bästa biten af en maträtt. **~feind**, -[*e*]*s*, *-e, m.* prästhatare. **~gschmeiss**, *-es*, 0, **~gesindel**, *-s*, 0, **~gezücht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* prästyngel, prästpatrask. **~latein**, -[*e*]*s*, 0, *n.* munklatin. **~mässig** = *pfäffisch.* **~stück**, -[*e*]*s*, *-e, n.* = *~bisschen.* **~volk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* präster, prästhop. **~wesen**, *-s*, 0, *n.* prästväsen, prästanda. **~wirt[h]schaft**, 0, *f.* prästvälde, prästernas huserande, prästerliga tilltag.

pfaffenhaft = *pfäffisch.*

Pfaffent[h]ům, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. prästvälde, prästanda. 2. prästerskap.

pfäffisch, *a.* prästerlig, (sken)helig, bigott, ensidig, inskränkt, ofördragsam.

Pfahl, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* påle. *In* el. *zwischen meinen vier Pfählen:* hemma hos mig, på mitt område. *Jmdn an den* ~ *stellen:* ställa ngn vid skampålen. **-bau**, -[*e*]*s*, *-ten, m.* pålbyggnad. **-bauer**, *-s*, -, *m.* pålbyggare. **-brücke**, *-n, f.* pålbro (hvilande på pålar). **-bürger**, *-s*, -, *m.* 1. utanför staden men på stadsområdet boende borgare. 2. kälkborgare. **-dorf**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. by på en stads område. 2. by af pålbyggnader. **-eisen**, *-s*, -, *n.* hotspett. **-graben**, *-s*, -†, *m.* pålgraf, pålad graf, påladt dike. **-hecke**, *-n, f.* pålverk. **-holz**, *-es, -er* †, *n.* pålvirke. **-mast**, -[*e*]*s*, *-en, m.* ⚓ mast utan skarf. **-mühle**, *-n, f.* på pålar hvilande kvarn. **-ramme**, *-n, f.* ⊕ pålklubba, pålkran. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e, n.* pålverk. **-wurzel**, *-n, f.* bot. pålrot. **-zaun**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* palissad.

pfählen, *-te, ge-t, tr.* 1. påla. 2. binda, binda upp vid pålar. 3. spetsa på påle.

Pfählung, *-en, f.* 1. pålning m. m. se föreg. 2. pålverk.

Pfalz, *-en, f.* 1. palats, hofborg. 2. 0, *npr.* Pfalz. **-graf**, *-en, -en, m.* pfalzgrefve. **-gräfin**, *-nen, f.* pfalzgrefvinna. **-gräfisch**, **-gräflich**, *a.* pfalzgreflig.

Pfälzer, I. *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* invånare i Pfalz, pfalzare, pfalziska. II. stv. **pfälzisch**, *a.* pfalzisk.

Pfand, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* dim. *Pfändchen, -lein*, plur. stv. *Pfänderchen, -lein*, pant, a) handpant, b) underpant, hypotek, c) bildl. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e, m.* pantbref. **-bürge**, *-n*, -*n*, *m.* gislan. **-gläubiger**, *-s*, -, *m.* pantägande, hypotekarisk fordringsägare. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* **-leihe**, *-n, f.* pantlåneinrättning, pantbank. **-leiher**, *-s*, -, *m.* pantlånare. **-leihgeschäft**, -[*e*]*s*, *-e, n.* = *-leihe.* **-nehmer**, *-s*, -, *m.* panttagare. **-objekt**, -[*e*]*s*, *-e, n.* = *-sache.* **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* panträtt. **-rechtlich**, *a.* enligt panträtten, hypotekarisk. **-sache**, *-n, f.* pant(föremål). **-schein**, -[*e*]*s*, *-e, m.* pantsedel. **-schuld**, *-en, f.* pantskuld, hypotekarisk skuld. **-schuldner**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* pant-, hypotekarisk gäldenär. **-verschreibung**, *-en, f.* pantförskrifning. **-weise**, *adv.* såsom pant. **-zettel**, *-s*, -, *m.* pantsedel. Jfr *Pfänder...*

pfandbar, *a.* som kan tjäna till pant.

pfändbar, *a.* som får tagas i pant.

pfänd[i]en, *-ete, ge-et, tr.* panta, utpanta, göra utmätning hos, taga i utmätning, utmäta. **Pfändung**, *f.* **-s...** Ex. **~befehl**, -[*e*]*s*, *-e, m.* pantnings-, utmätningsorder.

Pfänder, *-s*, -, *m.* exekutor.

Pfänder... Ex. **~spiel**, -[*e*]*s*, *-e, n.* pantlek.

Pfann[e], *-en, f.* dim. *Pfännchen, -lein*, 1. panna, gryta. * bildl. *die Kelle nicht an der* ~ *kleben lassen:* röra på sig, vara rask i vändningarna, *den Feind in die* ~ *hauen:* hugga ned fienden. 2. benledshåla. **-küchen**, *-s*, -, *m.* 1. pannkaka. 2. en art syltbakelse. **-en...** Ex. **~blech**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ⊕ pannbleck. **~dekkel**, *-s*, -, *m.* pannlock. **~flicker**, *-s*, -, *m.* kittelflickare. **~schmied**, -[*e*]*s*, *-e, m.* pannsmed. **~stiel**, -[*e*]*s*, *-e, m.* pannskaft.

Pfänner, *-s*, -, *m.* ägare till en saltpanna, ett saltverk.

Pfarr[i]e, *-en, f.* 1. kyrkoherdesyssla, pastorat.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

2. pastorat, socken. 3. sockenkyrka. 4. prästgård. **-acker**, *-s*, -†, *m.* prästgårdsåker, kyrkoherdeboställe. **-adjunkt**, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e*[*n*], *m.* pastorsadjunkt. **-amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kyrkoherdesyssla. **-bezirk**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* socken. **-dorf**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kyrkby. **-frau**, *-en*, *f.* prästfru. **-gebäude**, *-s*, -, *n.* till prästgården hörande byggnad. **-gemeinde**, *-n*, *f.* församling. **-genoss**, *-en*, *-en*, *m.* som tillhör samma socken, sockenbo. **-gut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* kyrkoherdeboställe. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* prästgård. **-helfer**, *-s*, -, *m.* pastorsadjunkt. **-herr**, *-n*, *-en*, *m.* kyrkoherde. **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. gård vid ett pastorsboställe. 2. större prästgård. **-kind**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* 1. prästbarn. 2. sockenbo. **-kirche**, *-n*, *f.* sockenkyrka. **-siegel**, *-s*, -, *n.* kyrkosigill. **-wohnung**, *-en*, *f.* prästgård. **-zehnte**, *-n*, *-n*, *m.* prästtionde.

Pfarréi, *-en*, *f.* = *Pfarre.*

pfarrélich, *a.* prästerlig, präst-, kyrkoherde-.

Pfarrer, *-s*, -, *m.* kyrkoherde, präst, **~in**, *-nen*, *f.* prästfru.

Pfau, -[*e*]*s* el. *-en*, *-en*, *m.* påfogel. **-hahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* påfogeltupp. **-henne**, *-n*, *f.* **-huhn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* påfogelhöna. **-en...** Ex. **~auge**, *-s*, *-n*, *n.* 1. påfogelöga. 2. öga på påfogelfjäder. 3. namn på flera fjärilar ss. Smerinthus ocellatus m. fl. **~blau**, *a.* blå som ögonen i påfogelfjädrar. **~rad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* utspänd påfogelstjärt. **~schwanz**, *-es*, *-e* †, **~schweif**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* påfogelstjärt. **~spiegel**, *-s*, -, *m.* = *~auge* 2. **~stolz**, *a.* stolt som en påfogel, dumdryg. **~wedel**, *-s*, -, *m.* solfjäder af påfogelfjädrar.

Pfauin, *-nen*, *f.* påfogelhönn.

Pfd. (St.), förkortn. = *Pfund* (*Sterling*).

Pfeffer, *-s*, -, *m.* peppar. Bildl. *im ~ sein* el. *liegen:* vara i knipa, i klämma. **-büchse**, *-n*, *f.* peppardosa. **-fass**, *-es*, *-er* †, vanl. dim. **-fässchen**, *-s*, -, *n.* pepparkar. **-korn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* pepparkorn. **-kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* krasse (Lepidium). **-küchen**, *-s*, -, *m.* pepparkaka. **-küchler**, *-s*, -, *m.* pepparkaksbagare. **-minze**, 0, *f.* pepparmynta. **-mühle**, *-n*, *f.* pepparkvarn. **-nuss**, *-e* †, *f.* pepparnöt. **-sack**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. pepparsäck. 2. F krämare, kryddkrämare. **-schwamm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* pepparling. **-staude**, *-n*, *f.* **-strauch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* pepparbuske. **-tüte**, *-n*, *f.* pepparstrut.

pfeffern, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* peppra. Bildl. *jmdm den Pelz ~* ge ngn på pälsen. II. *itr. h.* smaka, brännа som peppar.

Pfeife, *-n*, *f.* pipa. Bildl. *die ~ in den Sack stecken:* taga skeden i vackra handen. **-n...** Ex. **~beschlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* pipbeslag. **~deckel**, *-s*, -, *m.* piplock. **~erde**, 0, *f.* piplera. **~kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* piphufvud. **~purrer**, **~räumer**, *-s*, -, *m.* piprensare. **~rohr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. pipskaft. 2. till hvisselpipor lämpligt rör. **~spitze**, *-n*, *f.* pipmunstycke. **~stiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* pipskaft; F Bildl. spindelben. **~stopfer**, *-s*, -, *m.* pipstoppare.

pfeifen, *pfiff*, *pfiffen*, *gepfiffen*, *itr. h.* och *tr.* pipa, hvissla, hvina, susa. Bildl. *in* el. *aus einem anderen Loche ~* tala ur en annan ton.

Pfeifer, *-s*, -, *m.* pipare, hvisslare, musikant på blåsinstrument.

Pfeiferéi, *-en*, *f.* pipande, hvisslande, blåsande.

Pfeil, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* pil. **-eisen**, *-s*, -, *n.* pilspets af järn. **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* näbbgädda. **-förmig**, *a.* pilformig. **-geschwind**, *a.* pilsnabb. **-gift**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* pilgift (till pilars förgiftande). **-schnell**, *a.* pilsnabb. **-schuss**, *-es*, *-e* †, *m.* pil(skott). **-schütze**, *-n*, *-n*, *m.* pilskytt, bågskytt. **-spitze**, *-n*, *f.* pilspets.

Pfeiler, *-s*, -, *m.* pelare. **-brücke**, *-n*, *f.* på pelare hvilande bro. **-schaft**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ⊕ pelarskaft. **-spiegel**, *-s*, -, *m.* väggspegel mellan tvänne fönster. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* basalt. **-tisch**, *-es*, *-e*, *m.* pelarbord. **-weite**, *-n*, *f.* afstånd mellan pelarne.

Pfenni[n]g, -[*e*]*s*, *-e* men som myntenhet -, *m.* pfennig, mynt med ett efter ort och tid varierande värde, nu ungef. 0,80 öre. **-ausgabe**, *-n*, *f.* öresupplaga, öresedition. **-fuchser**, *-s*, -, *m.* F gnidare, snålvarg. **-fuchserei**, *-en*, *f.* F snålhet, gnideri. **-fuchsern**, * *itr. h.* vara snål, nidsk. **-meister**, *-s*, -, *m.* kassaförvaltare.

Pferch, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fålla, inhägnad. **-hütte**, *-n*, *f.* **-karren**, *-s*, -, *m.* hydda, kärra för herdar att tillbringa natten i. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* = *Hürdenschlag b.* **-schlag** = *Hürdenschlag.*

pferchen, *-te*, *ge-t*, *tr.* instänga i fålla; sammanpacka, sammanträngа.

Pferd, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* häst. Bildl. *das ~ beim Schwanze aufzäumen* el. *hinter den Wagen spannen:* bära sig bakvändt åt, *alle ~e reiten:* förstå sig på allt, *sich aufs hohe* el. *grosse ~ setzen:* sätta sig på sina höga hästar. **-e...** Ex. **~apfel**, *-s*, -†, *m.* hästlort. **~arbeit**, *-en*, *f.* arbete för hästar, Bildl. svårt, tungt arbete. **~arzt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* häst-, djurläkare. **~bahn**, *-en*, *f.* spårväg, hästbana. **~bahngesellschaft**, *-en*, *f.* spårvägsbolag. **~händiger**, *-s*, -, *m.* hästtämjare. **~bauer**, *-s* el. *-n*, *-n*, *m.* bonde som har hästar, storbonde. **~bestand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* uppsättning af hästar. **~bohne**, *-n*, *f.* 1. bondböna, hästböna (Vicia faba). 2. böna i hästens tänder. **~bremse**, *-n*, *f.* 1. fåbroms. 2. hästetyng. **~decke**, *-n*, *f.* hästtäcke. **~diebstahl**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* häststöld. **~egel**, *-s*, -, *m.* hästigel. **~eisenbahn** = *~bahn.* **~esel**, *-s*, -, *m.* mulåsna. **~fleisch**, *-es*, 0, *n.* hästkött. **~fliege**, *-n*, *f.* fåbroms. **~frohne**, *-n*, *f.* häst-, kördagsverke. **~füss**, *-es*, *-e* †, *m.* 1. hästfot, hästhof. 2. klumpfot. **~futter**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-s, 0, n. hästfoder. ~geschirr, -[e]s, -e, n. seldon. ~gurt, -[e]s, -e, m. sadelgjord, bukgjord. ~haar, -[e]s, -e, n. 1. tagel. 2. hästhår. ~händler, -s, -, m. hästhandlare. ~huf, -[e]s, -e, m. hästhof. ~jude, -n, -n, m. hästskojare. ~junge, -n, -n, m. stallpojke. ~kamm, -[e]s, -e †, m. hästkam, hästskrapa. ~kenner, -s, -, m. hästkännare. ~knecht, -[e]s, -e, m. stalldräng. ~kraft, -e †, f. hästkraft. ~krippe, -n, f. (häst)krubba. ~kundige(r), (adj. böjn.) m. hästkännare. ~leine, -n, f. 1. (häst)töm. 2. draglina, lina. ~mähne, -n, f. hästman. ~mäkler, -s, -, m. hästmånglare, hästskojare. ~markt, -[e]s, -e †, m. hästmarknad. ~mässig, a. hästlik, häst-. ~milch, 0, f. stomjölk. ~nuss, -e †, f. att slags stor valnöt. ~rennbahn, -en, f. rännarbana, kapplöpningsbana. ~rennen, -s, -, n. kapplöpning, kappkörning. ~schwanz, -es, -e †, ~schweif, -[e]s, -e, m. hästsvans, ~schwemme, -n, f. lögställe för hästar. ~stall, -[e]s, -e †, m. stall. ~striegel, -s, -, m. hästskrapa. ~tränke, -n, f. vattningsplats för hästar. ~treiber, -s, -, m. hästdrifvare. ~verleiher, ~vermiet[h]er, -s, -, m. hyrkusk, åkare. ~zucht, 0, f. hästafvel.

pferdehaft, pferdisch, a. hästartad, häst-.

Pferdner, -s, -, m. = *Pferdebauer.*

Pfiff, -[e]s, -e, m. 1. hvissling. *Einen ~ thun:* hvissla ett tag. 2. obetydlighet. 3. mått för våta varor, ungef. kvarter. 4. knep.

Pfifferling, -[e]s, -e, m. 1. bot. a) pepparling, b) kantarell. 2. obetydlighet. *Keinen ~ wert:* ej värd ett rundstycke, värdelös.

pfiffig, a. fiffig, knepig.

Pfiffigkeit, -en, f. fifflighet, knep.

Pfiffikus, -, -se, m. F fiffikus.

Pfingst|en, -ens, -en, n. -en, f. pingst. **-abend,** -[e]s, -e, m. pingstafton. **-bier,** -[e]s, -e, n. pingstnöje. **-blume,** -n, f. pion. **-huhn,** -[e]s, -er †, n. skatthöna som lemnas till pingst. **-ochs,** -en, -en, m. pingstoxe (med kranser prydd tjur, som pingstaftonen fördes i processionen). **-schiessen,** -s, -, n. målskjutning till pingst. **-weide,** -n, f. bete som kreaturen släppas ut på till pingst. **-woche,** -n, f. pingstvecka. **-zeit,** 0, f. pingsttid.

pfingstlich, a. pingstlik.

Pfirsche, -n, f. **Pfirsich,** -[e]s, -e, m. -e, f. **Pfirsiche,** -n, f. 1. persika. 2. vanl. m. persikoträd. **Pfirsich...** Ex. **-blüt[h]e,** -n, f. persikoblomma. **-kern,** -stein, -[e]s, -e, m. persikokärna.

Pflanz... Ex. **-garten,** -s, -†, m. plantskola, trädskola. **-holz,** -es, -er †, n. planterpinne. **-reis,** -es, -er, n. sättkvist, skott. **-schule,** -n, f. plantskola. **-staat,** -[e]s, -en, m. koloni. **-stadt,** -e †, f. koloni, dotterstad. **-städter,** -s, -, m. kolonist, nybyggare. **-stock,** -[e]s, -e †, m. 1. planterpinne. 2. moderkupa. **-volk,** -[e]s, -er †, n. kolonister, koloni. **-zeit,** -en, f. planteringstid.

pflanzbar, a. som kan planteras.

Pflanze, -n, f. dim. *Pflänzchen, -lein,* planta, växt, ört. -n... Ex. **~ähnlich, ~ärtig,** a. växtlik, växtartad. **~beet,** -[e]s, -e, n. plantsäng, land. **~buch,** -[e]s, -er †, n. herbarium. **~erde,** 0, f. växtjord. **~fressend,** a. växtätande. **~garten,** -s, -†, m. botanisk trädgård. **~gattung,** -en, f. växtart. **~gift,** -[e]s, -e, n. växtgift, vegetabiliskt gift. **~kenner,** -s, -, m. växtkännare, botanist. **~kost,** 0, f. vegetabilisk föda. **~kunde,** 0, f. botanik. **~leben,** -s, 0, n. plantlif, växtlif; vegeterande lif. **~lehre,** 0, f. botanik. **~nahrung** = *~kost.* **~reich,** I. -[e]s, 0, n. växtrike. II. a. rik på växter. **~sammler,** -s, -, m. växt-, örtsamlare, botanist. **~seele,** -n, f. växtsjäl. **~t[h]ier,** -[e]s, -e, n. zool. djurväxt, zoofyt. **~wachst[h]um,** -[e]s, 0, n. växtlighet, vegetation. **~welt,** 0, f. växtrike.

pflanz|en, -[es]t, -te, ge-t, I. tr. 1. plantera, anlägga; bild. inplanta; uppställa, t. ex. *Bäume, Gärten, etw. in jmds Herz, Kanonen auf den Wall.* 2. ympa. II. *Sich ~* 1. växa, växa upp. 2. slå sig ned.

pflanzenhaft, a. växtartad.

Pflanzent[h]um, -[e]s, 0, n. 1. växtlif. 2. växtrike.

Pflanzer, -s, -, m. 1. planterare. 2. kolonist, nybyggare. 3. plantageägare. 4. sättkvist.

pflanzlich, a. vegetabilisk, växt-.

Pflänzling, -[e]s, -e, m. sättkvist, skott, planta.

Pflanzung, -en, f. 1. 0, planterande. 2. plantering, anläggning. 3. plantage. 4. nybygge, koloni.

Pflaster, -s, -, n. dim. *Pflästerchen, -lein,* 1. plåster. *Englisches ~* muschplåster. 2. fetlapp som en gevärskula inviras i. 3. stenläggning. *Das ~ treten:* gå och drifva, flanera. F bild. *Paris ist ein* el. *in P. ist es ein teures* el. *heisses* el. *hartes ~* det är dyrt att lefva i P. **-kasten,** -s, -, m. 1. plåsterlåda. 2. F kvacksalfvare. **-kocher,** -s, -, m. F plåsterprins, apotekare, kvacksalfvare. **-ramme,** -n, f. ⊕ jungfru. **-setzer** = *Pflasterer.* **-stein,** -[e]s, -e, m. 1. sten till stenläggning, gatsten. 2. en sorts hård pepparkaka. **-streicher** = *-kocher.* **-treter,** -s, -, m. dagdrifvare, flanör. **-treterei,** 0, f. dagdrifveri, flanerande. **-ziegel,** -s, -, m. tegelsten till gatläggning.

Pflasterer, -s, -, m. stenläggare.

pflaster|n, -te, ge-t, tr. 1. lägga plåster på, plästra. 2. stenlägga. **Pflasterung,** f.

Pflaume, -n, f. plommon. -n... Ex. **~baum,** -[e]s, -e †, m. plommonträd. **~kern,** -[e]s, -e, m. plommonkärna. **~küchen,** -s, -, m. plommonkaka. **~mus[s],** -es, -e el. -er †, n. plommonmos. **~stein,** -[e]s, -e, m. skal af en plommonkärna. **~weich,** a. mjuk som plommon el. = *flaumenweich.*

Pflege, 0, f. vård, skötsel. **-bedürftig,** a. i behof af vård. **-befohlene(r),** (adj. böjn.) m. och f.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✠ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

åt ngns vård anförtrodd person, skyddsling, myndling. **-eltern**, *plur.* fosterföräldrar. **-kind**, -[e]*s*, *-er*, *n.* fosterbarn. **-los**, *a.* utan vård. **-mutter**, -†, *f.* fostermor. **-sohn**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* fosterson. **-tochter**, -†, *f.* fosterdotter. **-vater**, *-s*, -†, *m.* fosterfar.

pflegen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* el. *itr. h.* med gen. vårda, sköta, t. ex. *den* el. *des Kranken*, *die* el. *der Blumen*. *Jmdn gross* ~ uppfostra ngn. II. stv. *pfloy* el. *pflag*, *pflöge*, *gepflogen*, *tr.* el. *itr. h.* med gen. egna, hängifva sig åt, sköta, idka, öfva, visa, underhålla, t. ex. *seines Amts* ~ sköta sitt ämbete, *Gerechtigkeit* ~ öfva rättvisa, *Gespräche mit jmdm* ~ samtala med ngn, *Rat*[*s*] ~ rådpläga, rådgöra, *Rücksprache mit jmdm* ~ öfverlägga, rådgöra med ngn, *der Ruhe* ~ hvila sig, *Umgang mit jmdm* ~ umgås med ngn, *Unterhandlungen* ~ underhandla. III. *itr. h.* med inf. med *zu:* bruka, ha för sed att.

Pfleger, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* vårdare, vårdarinna, beskyddare, beskyddarinna, fostrare, fostrarinna.

Pflegling, -[e]*s*, *-e*, *m.* skyddsling, fosterbarn.

Pflicht, *-en*, *f.* 1. pligt, skyldighet. 2. åligande, afgift, prestation, skatt. 3. (tjänste-) ed, tjänst, t. ex. *jmdn in* [*Eid und*] ~ *nehmen:* taga ngn i sin tjänst, låta ngn svära trohetsed. 4. ⚓ plikt. **-anker**, *-s*, -, *m.* ⚓ pliktankar. **-eifer**, *-s*, 0, *m.* nit, tjänstenit. **-erfüllung**, *-en*, *f.* pligternas uppfyllande, pligttrohet. **-erlassung**, *-en*, *f.* befrielse från ngn pligt. **-exemplar**, -[e]*s*, *-e*, *n.* exemplar som en förläggare är skyldig att lemna till ett bibliotek. **-frei**, *a.* fri från afgifter. **-gebot**, -[e]*s*, *-e*, *n.* pligtens bud, fordran. **-gefühl**, -[e]*s*, 0, *n.* pligtkänsla. **-gemäss**, *a.* pligtenlig. **-getreu**, *a.* pligttrogen. **-leistung**, *-en*, *f.* en pligts uppfyllande, skatts erläggande, trohetseds aflägande. **-mässig** = *-gemäss.* **-mässigkeit**, 0, *f.* pligtenlighet. **-schuldig**, *a.* pligtskyldig. **-t[h]eil**, -[e]*s*, *-e*, *n.* i lag föreskrifven arfslott. **-treu**, *a.* pligttrogen. **-treue**, 0, *f.* pligttrogenhet. **-vergessen**, *a.* pligtförgäten. **-vergessenheit**, 0, *f.* pligtförgätenhet. **-widrig**, *a.* pligtvidrig. **-widrigkeit**, 0, *f.* pligtvidrighet. **-en...** Ex. ~**lehre**, *-n*, *f.* lära om pligterna.

pflichtig, *a.* skyldig.

Pflock, -[e]*s*, *-e* †, *m.* pinne, tapp, plugg.

pflöcken, *-te*, *ge-t*, *tr.* fästa med pinnar, slå pinnar i.

pflöckeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* plocka.

Pflücker, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* plockare, -erska.

Pflug, -[e]*s*, *-e* †, *m.* plog. **-eisen**, *-s*, -, *n.* 1. plogrist. 2. plogbill. **-griff**, -[e]*s*, *-e*, *m.* ploghandtag. **-kehre**, *-n*, *f.* ren där man vänder med plogen. **-land**, -[e]*s*, -, *n.* plogland. **-messer** = *-eisen 1.* **-schar**, *-en*, *f.* plogbill. **-sterz**[e], *-en*, *f.* ploghandtag.

pflügbar, **pflügbar**, *a.* odlingsbar.

pflügeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* plöja. Bildl. *heimlich mit jmdm* ~ spela under täcke med ngn.

Pflüger, *-s*, -, *m.* plöjare; landtman, bonde.

Pfortle, *-en*, *f.* dim. *Pförtchen*, *-lein*, port. **-ader**, *-n*, *f.* portåder.

Pförtner, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* 1. portvakt. portvakterska. 2. fångknekt. 3. nedre magmunnen.

Pfosta, *-n*, *f.* **Pfosten**, *-s*, -, *m.* dim. *Pfostchen*, *-lein*, (dörr-, fönster)post.

Pfote, *-n*, *f.* dim. *Pfötchen*, *-lein*, 1. tass, fot, labb, hand. 2. F dålig handstil.

Pfriem, -[e]*s*, *-e*, *m.* **Pfrieme**, *-n*, *f.* **Pfriemen**, *-s*, -, *m.* syl, pryl.

pfriemeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* sticka med syl.

Pfropf, -[e]*s*, *-e* [†], *m.* dim. *Pfröpfchen*, *-lein*, 1. ympkvist. 2. stv. **Pfropfen**, *-s*, -, *m.* kork. propp, tapp. **-geld**, -[e]*s*, 0, *n.* korkpengar. **-messer**, *-s*, -, *n.* ympknif. **-reis**, *-es*, *-er*, *n.* ympkvist. **-schule**, *-n*, *f.* ympskola. **-wachs**, *-es*, 0, *n.* ympvax. **-zieher**, *-s*, -, *m.* korkskruf. **-en...** = föreg. sms.

pfropfen, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. ympa. 2. stoppa. proppa. 3. korka.

Pfropfer, *-s*, -, *m.* en som ympar m. m. se föreg.

Pfröpfling, -[e]*s*, *-e*, *m.* ympadt träd.

Pfründe, *-en*, *f.* 1. prästgäll, pastorat, prebende. 2. plats, säng i en stiftelse, en försörjningsinrättning, ett sjukhus; underhåll, lifstidsunderhåll. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* 1. prästhus. 2. hus där man får ackordera, köpa in sig: stiftelse, försörjningsanstalt. **-en...** Ex. ~**besetzungsrecht**, -[e]*s*, 0, *n.* patronaträtt. ~**ertrag**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* inkomst, afkastning af ett prästgäll. ~**jäger**, *-s*, -, *m.* en som jagar efter pastorat. ~**kauf**, -[e]*s*, 0, *m.* köp af prästställe.

Pfründ[n]er, *-s*, -, *m.* 1. innehafvare af ett prästgäll. 2. en som köpt in sig i en stiftelse.

pft = *ft.*

pfuchzen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t* = *fauchen.*

Pfuhl, -[e]*s*, *-e*, *m.* dim. *Pfühlchen*, pöl.

Pfühl, -[e]*s*, *-e*, *m.* och *n.* kudde, långkudde, bolster, läger, bädd.

pfühlen, *-te*, *ge-t*, *tr.* bädda.

pfuhlicht, *a.* full af pölar.

pfui, *interj.* fy!

pfuilen, *-te*, *ge-t*, *tr.* säga fy åt.

Pfund, -[e]*s*, *-e* men som måttenhet -, *n.* 1. skålpund, mark. 2. pund (efter ort och tid varierande mynt). ~ *Sterling:* pund sterling. 3. Bildl. pund, t. ex. *sein* ~ *vergraben.* **-gewicht**, -[e]*s*, *-e*, *n.* skålpundsvigt. **-weise**, *adv.* skålpundvis.

pfunden, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* väga åtskilliga skålpund. *Der Ochs wird brav* ~ oxen kommer att ge åtskilliga skålpund kött.

Pfünder, *-s*, -, *m.* punding i sms., t. ex. *Sechs*~.

pfundig, **pfündig**, *a.* 1. tung; klumpig, plump.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

2. vägande ett skålpund, t. ex. *ein* [*ein*]~*er Hecht:* en enmarkagädda. I sms. a) vägande så eller så många skålpund, b) -pundig, t. ex. *ein sechs~es Geschütz.*

Pfusch... Ex. **-arbeit**, *-en, f.* = *-werk.* **-mäklersi**, *-en, f.* mäkleri i smyg. **-werk**, -[*e*]*s, -e, n.* fuskverk.

pfuschiien, -[*es*]*t, -te, ge-t,* I. *itr. h.* fräsa till, blossa upp. II. *itr. h.* och *tr.* fuska.

Pfuscher, *-s,* -, *m.* 1. fräsning, hväsning. 2. fuskare.

Pfuscheréi, *-en, f.* fusk.

pfuscherhaft, *a.* fuskaraktig, stymparaktig.

Pfütze, *-n, f.* pöl, puss. **-n...** Ex. ~**nass**, *a.* genomvåt. ~**wasser**, *-s,* 0, *n.* pöl-, smutsvatten.

pfützig, *a.* full af pölar.

Phaethon, -[*s*], *-s, m.* faeton (vagn).

Phalanx, *-es, -e, m.*, plur. *Phalangen, f.* falang.

Phanerogám, -[*e*]*s, -e, n.* fanerogam.

Phänomén, -[*e*]*s, -e,* **Phänómenlon** (med kort é), *-ons, -a, n.* fenomen.

Phantaséi, poet., **Phantasie**, *-en, f.* fantasi. **-anzug**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* fantasidrägt. **-reich**, **-voll**, *a.* fantasirik.

phantasiería, *-te, -t, itr. h.* och *tr.* 1. fantisera. 2. yra.

Phantásmiia, *-a*[*s*], *-en, n.* synvilla, inbillning.

Phantást, *-en, -en, m.* fantast.

Phantasteréi, *-en, f.* fantasteri.

phantástisch, *a.* fantastisk.

Phantóm, -[*e*]*s, -e, n.* fantom, skugga, spöke, skräckbild.

Pharisäer, *-s,* -, *m.* farisé; skenhelgon.

Pharisäert[**h**]**um**, -[*e*]*s,* 0, *n.* fariseism, fariseiskt väsen.

pharisäisch, *a.* fariseisk; skenhelig.

Pharmakopöe, *-n, f.* farmakopé.

Phase, *-n, f.* fas, utvecklingsstadium.

Philantróp, *-en, -en, m.* filantrop, människovän.

Philister, *-s,* -, *m.* 1. filisté. 2. studentspr. ickestudent, bracka, kälkborgare, tungus; hyresvärd. 3. studentspr. rest, a) i glaset, b) i pipan, länsman.

Philisteréi, *-en, f.* studentspr. kälkborgaranda, kälkborgerlig sed, jfr föreg.

philísterhaft, *a.* studentspr. kälkborgaraktig, kälkborgerlig, torr, tråkig.

Philistérium, -[*s*], 0, *n.* = *Philistertum.*

philísterlia, *-te, -t, itr. h.* studentspr. uppföra sig som en bracka, vara kälkborgerlig, torr, tråkig, tungusa.

Philistert[**h**]**um**, -[*e*]*s,* 0, *n.* studentspr. 1. kälkborgaranda, kälkborgerligt sätt. 2. kälkborgare, brackor.

philístrig, **philiströs** = *philisterhaft.*

Philológ, *-en, -en, m.* filolog.

Philosóph, *-en, -en, m.* filosof.

philosophiería, *-te, -t, itr. h.* filosofera.

Philosóphin, *-nen, f.* kvinlig filosof.

philosóphisch, *a.* filosofisk.

Philtrien, *-ons, -en* el. *-a, n.* kärleksdryck.

Phiéle, *-n, f.* vid flaska med lång hals.

phlegmátisch, *a.* flegmatisk.

Phonétik, 0, *f.* fonetik.

phönicisch, **phöníkisch**, **phönízisch**, *a.* fenicisk.

Phosphor, *-s, -e, m.* fosfor.

phosphoresciería, *-te, -t, itr. h.* fosforescera.

phosphorhaft, **phosphórisch** (afv. ⁻ - -), *a.* fosforartad.

Photogén, -[*e*]*s,* 0, *n.* fotogen.

Photográph, *-en, -en, m.* fotograf.

Photographie, *-en, f.* fotografi.

photographiería, *-te, -t, tr.* fotografera.

photográphisch, *a.* fotografisk.

Phrase, *-n* el. ✱ *-s, f.* fras, talesätt.

phrasenhaft, *a.* frasrik, fras-. ~*er Mensch:* frasmakare.

Phrenológ, *-en, -en, m.* frenolog.

Physík, 0, *f.* fysik.

Physikát, -[*e*]*s, -e, n.* stads-, distrikts-, provinsiallläkarebefattning.

Physiker, *-s,* -, **Physikus**, -[*ses*], *-se* el. *Physici, m.* 1. fysiker. 2. vanl. *Physikus*, stads-, distrikts-, provinsiallläkare.

Physiognomie, *-en, f.* fysionomi.

Physiológ, *-en, -en, m.* fysiolog.

physisch, *a.* fysisk.

Pianíno, -[*s*], *-s, n.* pianino.

Piáno, -[*s*], *-s,* **Pianotórte**, -[*s*], -[*s*], *n.* (forte-) piano. **-sessel**, *-s,* -, *m.* pianostol.

Pichel, *-s,* -, *m.* haklapp.

Picheléi, *-en, f.* F supande, supning, superi.

picheliia, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* F supa.

pichiien, *-te, ge-t,* I. *tr.* becka, tjära. II. *itr. h.* klibba, vara klibbig som beck.

pick, I. *interj.* tick! II. -[*e*]*s, -e, m.* 1. pickande, hugg med hacka el. mähb. 2. se *Pik.*

Pickiie, *-en, f.* ⊕ picka, hacka. **-hammer**, *-s,* -†, *m.* ⊕ en art bildhuggaremäjsel.

Pickel, *-s,* -, *m.* 1. = *Picke.* 2. plur. afv. *-n*, blemma, blåsa, finne. 3. afv. *n.*, plur. *-s* el. *Pickles*, pickels. **-flöte**, *-n, f.* pickolafiöjt. **-haube**, *-n, f.* pickelhufva. **-hering**, -[*s*]*s, -e, m.* 1. spickesill. 2. pickelhäring.

pickelig, *a.* finnig, full af blemmor.

picklien, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* hacka, picka.

Piéce, *-n, f.* 1. stycke, musikstycke, (teater-) pjes. 2. rum.

Piedestál, -[*e*]*s, -e* el. *-s, n.* piedestal, fotställning.

Piek se *Pik.*

piep, *interj.* pip! *Nicht* ~ *sagen:* ej knysta. **-gans**, *-e* †, *f.* F gåsunge. **-vogel**, *-s,* -†, *m.* pipande fogelunge.

piepiien, *-te, ge-t, itr. h.* 1. pipa. 2. vara klen, sjuklig.

piephaft, **piepicht**, **piepig**, **piepisch**, *a.* 1. pipande, pipig. 2. klen, sjuklig.

pieps(en) = *piep(en).*

Piésse se *Piece.*

Pietät, 0, *f.* pietet, vördnad, aktning.

Pietismus, -, 0, *m.* pietism, läseri.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

Pietist, *-en, -en, m.* ~**in**, *-nen, f.* pietist, läsare, läserska.
pietistisch, *a.* pietistisk, läsaraktig.
Pietisteri, *-en, f.* läseri.
piff, *interj.* piff!
Pign[ól]e, *-n, f.* pinie(frö).
Pik, *-[e]s, -e* el. *-s, m.* 1. bärgspets, pik. 2. kfv. *n.* kortspel. spader. 3. förbittring, groll. *Einen ~ auf jmdn haben:* hafva ett horn i sidan till ngn. **-as[s]**, *-[ses]*, *-[se]*, *n.* kortspel. spaderäss. **-fein**, *a.* F finfin, extrafin.
pikant, *a.* pikant.
Pike, *-n, f.* 1. pik, lans. *Von der ~ auf dienen:* tjäna upp sig från gemen soldat. 2. = *Pik 3.*
pikiren, *-te, ge-t, tr.* sticka.
Pikenier, *-[e]s, -e, m.* pikenerare.
Pikésche se *Pekesche.*
Pikétt, *-[e]s, -e, n.* piket, a) ✕, b) kortspel. **-pfahl**, *-[e]s, -e* †, *m.* piketpåle. **-spiel**, *-[e]s, -e, n.* piketspel.
pikieren, *-te, -t,* I. *tr.* egga, reta, stöta, såra. II. *Sich ~ zu* ... sätta sin ära i att...
Pilger, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* pilgrim. **-fahrt**, *-en, f.* pilgrimsfärd, vallfart. **-kleid**, *-[e]s, -er, n.* pilgrimsdräkt. **-stab**, *-[e]s, -e* †, *m.* pilgrimsstaf. **-tasche**, *-n, f.* pilgrimsväska.
pilgern, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* vallfärda.
Pilgerschaft, 0, *f.* 1. egenskap af pilgrim. 2. vallfärd.
Pilgrim, *-[e]s, -e, m.* = *Pilger.*
Pille, *-n, f.* piller. **-n...** Ex. ~**dreher**, *-s, -, m.* F pillertrillare. ~**schachtel**, *-n, f.* pillerask.
Pilót, *-en, -en, m.* 1. rorgängare. 2. lots.
Pilz, *-es, -e, m.* svamp. Bildl. *in die ~e gehen:* a) gå med Davids höns under isen, b) skudda stoftet af sina fötter, försvinna.
pilzhaft, **pilzig**, *a.* svampartad.
Pimpel... Ex. **-liese**, *-ns, -n, f.* F pjåklisa, kinkblåsa.
Pimpeléi, *-en, f.* F pjåk, pjunk, pjåsk.
pimpelig, *a.* pjåkig, pjunkig, pjåskig.
pimpeln, *-te, ge-t, itr. h.* vara klen, pjåka, pjunka, jämra sig, gnälla.
Pimper... Ex. **-nuss**, *-e* †, *f.* bot. pimpernöt (Staphylæa).
pimperlich = *pimpelig.* **pimpern** = *pimpeln.*
Pimpinélle, *-n, f.* bot. 1. pimpinell (Poterium Sanguisorba). 2. anis (Pimpinella).
Pincenéz, *-, -, n.* pincenez.
Pincétte, *-n, f.* pincett.
Pinguin, *-[e]s, -e, m.* zool. pingvin.
Pinie, *-n, f.* pinie.
pink, *interj.* ping!
Pinke, *-n, f.* 1. smedja. 2. ⚓ pink. 3. a) elritsa, b) smålax, c) småål.
pinken, *-te, ge-t, itr. h.* 1. säga ping, kvittra. 2. slå eld med stål och flinta. 3. hamra, smida.
Pinne, *-n, f.* 1. fjäder, vingpenna. 2. fena. 3. ⊕ stift, nubb, tenlika. 4. ⚓ styrpinne. 5. ⊕ (hammar)pen.
pinnen, *-te, ge-t, tr.* fästa med stift.
Pinscher, *-s, -, m.* pintcher, råtthund.
Pinsel, *-s, -, m.* 1. pensel. 2. se *Einfaltspinsel.* **-stiel**, *-[e]s, -e,* **-stock**, *-[e]s, -e* †, *m.* penselskaft. **-strich**, *-[e]s, -e, m.* penseldrag.
Pinseléi, *-en, f.* 1. sudd, kludderi, usel målning. 2. F inskränkthet, dumhet, enfaldighet. 3. F pjunk, gnäll.
Pinseler, *-s, -, m.* klåpare, plankstrykare.
pinselhaft, **pinselig**, *a.* F enfaldig, inskränkt.
pinseln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. med pensel påstryka, pensla. 2. vara enfaldig, dumma sig. 3. pjunka, gnälla.
Pinte, *-n, f.* 1. kanna (mått). 2. krog.
Pionier, *-[e]s, -e, m.* pionier.
pip se *piep.*
Pipe, *-n, f.* pipa, a) vätvarumått, b) F tobakspipa.
Pip[p]s, *-es,* 0, *m.* pipp, (höns)tipp.
Piqué (*Piqué*), *-s, -s, m.* piké (tyg).
Pirát, *-en, -en, m.* sjöröfvare.
Piratent[h]um, *-[e]s,* 0, *n.* sjöröfveri.
Piróge, *-n, f.* pirog (art kanot).
Pirol, *-[e]s, -e* el. *-s, m.* zool. gultrast (Oriolus galbula).
Pirsch se *Birsch.*
pisacken, *-te, ge-t, tr.* F plåga, pina.
pisch, *interj.* sch!
pischen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* hvässa, hvissla, susa, porla.
pispeln, **pisperln**, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* hviska.
Pistill, *-[e]s, -e, n.* bot. pistill.
Pistól, *-[e]s, -e, n.* **Pistólle**, *-en, f.* dim. *Pistölchen*, pistol, a) skjutvapen. Bildl. *aus der ~e geschossen:* helt plötsligt, oväntadt, b) myat. **-en...** Ex. ~**duell**, *-[e]s, -e, n.* duell på pistol. ~**griff**, *-[e]s, -e, m.* pistolkolf. ~**halfter**, *-n, f.* pistolhölster. ~**lauf**, *-[e]s, -e* †, *m.* pistolpipa. ~**schuss**, *-es, -e* †, *m.* pistolskott.
Pistón, *-s, -s, n.* ⊕ pistong.
placieren, *-te, -t, tr.* placera, ställa, lägga.
Plack, *-[e]s, -e* [†], *m.* 1. = *Plackerei.* 2. = fläck.
1. **Placken**, *-s, -, m.* dim. *Pläckchen, -lein*, 1. fläck. 2. lapp. 3. jämn yta, plåt, skifva.
2. **placken**, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. lappa. 2. fastklistra, anslå. 3. slå el. trampa fast fuktig jord på. 4. plåga, pina, trakassera, förtrycka, misshandla. II. *Sich ~* plåga sig.
Placker, *-s, -, m.* plågare, skinnare.
Plackeréi, *-en, f.* 1. plågande, skinnande, trakasseri. 2. möda, ansträngning.
Plage, *-n, f.* plåga. **-geist**, *-[e]s, -er, m.* plågoande. **-los**, *a.* plågfri.
plagen, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* plåga (sig).
Plager, *-s, -, m.* plågare, plågoande.
Plagge, *-n, f.* ljungtorfva.
plaggen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. hacka ljungtorf. 2. belägga, gödsla med ljungtorf.
Plagiár, *-[e]s, -e,* **Plagiárius**, *-us, -i, m.* plagiatör.
Plagiát, *-[e]s, -e, n.* plagiat.
Plagiátor, *-s, Plagiatóren, m.* plagiatör.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Plaid, *-s, -s, n.* och *m.* pläd, sjal.
plaidiern, *-te, -t, itr. h.* plädera, föra försvarstalan.
Plakát, -[*e*]*s*, *-e, n.* plakat, anslag, affisch. **-säule**, *-n, f.* annonspelare.
plakiern, *-te, -t, tr.* ⊕ belägga med metallskifvor, plätera.
Plan, I. -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* 1. plan, slätt; jämn, slät mark; stridsplats; dansplats; fälle i skog. 2. plan, ritning, topografisk karta. 3. plan, projekt, afsigt. *Einen ~ zu etw. entwerfen:* uppgöra en plan till ngt. II. *a.* 1. jämn, slät. 2. enkel, klar, begriplig. **-gemäss** = *-mässig.* **-hammer**, *-s,* -†, *m.* ⊕ planerhammare. **-los**, *a.* planlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* planlöshet. **-macher**, *-s,* -, *m.* projektmakare. **-mässig**, *a.* planmässig. **-mässigkeit**, 0, *f.* planmässighet. **-spiegel**, *-s,* -, *m.* plan spegel. **-voll**, *a.* väl planlagd, öfvertänkt. **-wegen** se under *Plane.* **-zeichnen**, *-s,* 0, *n.* planritning.
Planíe, *-en, f.* tältduk, presenning. **-wagen**, *-s,* -[†], *m.* med tältduk öfverspänd fraktvagn.
Pláne, *-n, f.* plan, slätt.
planíen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* uppgöra planer, planlägga, planera.
Planét, *-en, -en, m.* planet.
Planier... ⊕ Ex. **-hammer**, *-s,* -†, *m.* planerhammare. **-messer**, *-s,* -, *n.* bandknif. **-wasser**, *-s,* 0, *n.* planervatten.
planiern, *-te, -t, tr.* planera, jämna. **Planierung**, *f.*
Planke, *-n, f.* planka. **-n...** Ex. **~zaun**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* plankvägg.
Plänkel, *-s,* -, *m.* 1. kläpp. 2. slaga.
Plänkeléi, *-en, f.* ✕ förpostfäktning.
plänkeln, *-te, ge-t, itr. h.* ✕ blänkra.
plankiren, *-te, ge-t, tr.* fodra, bekläda med plankor. **Plankung**, *f.*
Plänkler, *-s,* -, *m.* ✕ blänkare.
Pláusche, *-n, f.* ⊕ plants.
planschiren, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* blaska, slaska.
Planscheréi, *-en, f.* blask(ande), slask(ande).
Planschétt, -[*e*]*s*, *-e, n.* planschett.
Plantáge, *-n, f.* plantage.
Plantsch... se *Plansch...*
Plapper... F Ex. **-hans**, *-en*[*s*], *-en* †, *m.* **-liese**, *-ns, -n, f.* **-maul**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* **-tasche**, *-n, f.* pladdertaska, sladdrare, pratmakare.
Plapperéi, *-en, f.* pladder, sladder.
plapperhaft, **plapperig**, *a.* pladderaktig.
Plapperhaftigkeit, 0, *f.* pratsjuka.
plapperiren, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* pladdra, sladdra, prata.
plarriren, **plärriren**, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* skrika, böla, råma, larma, pladdra.
Pláisir, -[*e*]*s*, *-e, n.* nöje.
pláisírlich, *a.* rolig.
plastisch, *a.* plastisk.
Platáne, *-n, f.* platan.
Plateáu, -[*s*], *-s, n.* platå.
Platín (afv. *-i-*), *-s,* 0, *n.* **Platina** (afv. *-i-*), 0, *f.* *-s,* 0, *n.* platina. **-draht**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* platinatråd. **-lampe**, *-n, f.* platinalampa (sprit-lampa, hvars veke omgifves af en spiralfjäder af platina, hvilken glöder, sedan lågan släckts).
Platíne, *-n, f.* ⊕ plåt.
platsch, I. *interj.* plask! pladask! II. *-es, -e, m.* 1. plaskande. 2. tölp. **-nass**, *a.* genomvåt.
platschiren, -[*es*]*t*, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* och *s.* plaska. II. *tr.* bredslå.
plätscheren, *-te, ge-t, itr. h.* sakta plaska, skvalpa.
platschig, *a.* 1. plaskande. 2. som går illa. 3. tölpaktig.
platt, *a.* 1. platt, låg, flat, slät; bildl. platt, trivial. *Das ~e Land:* slätten, rama (bond-) landet. *~ auf der Erde liegen:* ligga raklång på marken. *~ drücken, machen, schlagen:* tillplatta. 2. ren, rak, ram, t. ex. *das ~e Gegenteil, die ~e Wahrheit.* 3. dialektisk, i eht plattysk. **-decks**, *-n, f.* slätt tak. **-deutsch**, *a.* plattysk, lågtysk. **-erbse**, *-n, f.* bot. vial (Lathyrus). **-fisch**, *-es, -e, m.* zool. flatfisk, flundra. **-form**, *-en, f.* plattform. **-füss**, *-es, -e* †, *m.* 1. plattfot. 2. fotsula. **-füssig**, *a.* plattfotad. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* guldplåt. **-huf**, -[*e*]*s*, *-e, m.* platthof. **-hufig**, *a.* platthofvad. **-kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* platthufvud. **-nase**, *-n, f.* plattnäsa, plattnos. **-nasig**, *a.* plattnäst. **-reime**, *m. plur.* metr. jämna rim. **-stich**, -[*e*]*s*, *-e, m.* plattstyng. **-stickerei**, *-en, f.* plattsöm. **-er...** Ex. **~dings**, *adv.* 1. alldeles, helt och hållet. 2. tyvärr. *~ nicht:* a) ingalunda, b) tyvärr icke.
Plätt... Ex. **-beizen**, *-s,* -, *m.* 1. stryklod. 2. strykjärn. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er, n.* strykbräde. **-bügel**, *-s,* -, *m.* **-eisen**, *-s,* -, *n.* strykjärn, präsjärn. **-frau**, *-en, f.* strykerska. **-haken**, *-s,* -, *m.* strykkrok. **-ofen**, *-s,* -†, *m.* strykugn. **-stahl**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* strykjärn. **-wäsche**, 0, *f.* linne som strykes.
Platte, *-n, f.* dim. *Plättchen, -lein*, 1. = *Glatze.* 2. jämn, slät mark, fälle i skog, platt kulle, häll, platå. 3. ⊕ platta, plåt. 4. fat, presentertallrik. **-n...** Ex. **~druck**, -[*e*]*s*, 0, *m.* boktryck. stereotypi. **~förmig**, *a.* plåtartad, platt. **~korrektur**, *-en, f.* boktryck. granskning af stereotypplattor. **~rüstung**, *-en, f.* plåtrustning.
Plätte, *-n, f.* 1. strykning. 2. strykjärn.
Platteis, *-es, -e, m.* **Platteise**, *-n, f.* zool. rödspätta (Pleuronectes platessa).
plattiren, **plättiren** *-ete, ge-et*, I. *tr.* 1. tillplatta, bredslå, jämna. 2. vanl. *plätten*, stryka med strykjärn. II. *Sich ~* blifva platt(are), tillplattas.
Plätteréi, *-en, f.* strykning.
Plätterin, *-nen, f.* strykerska.
Platthéit, *-en, f.* platthet.
plattiren, *-te, -t, tr.* ⊕ plätera. **Plattierung**, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Plattierer, *-s*, *-*, *m.* pläterare.

1. **platz**, I. *interj.* knall! II. *-es*, *-e* [†], *m.* knall, explosion. **-büchse** = *Ballerbüchse.* **-regen**, *-s*, 0, *m.* hällregn, störtregn. **-rögnen**, * *opers.* hällregna, störtregna.

2. **Platz**, *-es*, *-e* †, *m.* plats, ställe. *Nehmen Sie ~! var god och tag plats! sitt ned! ~ haben:* a) hafva plats, utrymme, b) vara på sin plats. *Die Wahrheit findet selten ~* sanningen är sällan omtyckt. *~ greifen:* få fotfäste, vinna terräng. *Einen ~ belegen, besetzen, einnehmen:* upptaga, vika en plats. *Es ist hier der ~ nicht:* det är här ej på sin plats, ej rätta stället. *An seinem ~e stehn, an seinen ~ stellen:* stå, ställa på sin plats. *Am ~e sein:* vara på sin plats. *Auf dem ~e:* på fläcken, genast. **-bedarf**, *-[e]s*, 0, *m.* ortens behof. **-ingenieur**, *-[e]s*, *-e*, *m.* ingeniör på platsen, stadsingeniör. **-kommandant**, *-en*, *-en*, *m.* ✕ kommendant. **-major**, *-[e]s*, *-e*, *m.* ✕ platsmajor.

Plättchen, *-s*, *-*, *n.* 1. dim. till *Platz.* 2. sockerplätt, sockerkaka; pastilj.

platz||en, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, *itr.* a) *h.* 1. smälla, knalla, knastra. b) *s.* 2. explodera, springa sönder, spricka, spricka ut, komma ut, falla ut, utbrista. 3. rusa, jagn, störta.

plätz||en, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. knalla, skjuta, pluttra. 2. smälla, smäcka. 3. *Einen Baum ~* taga af ett stycke bark af, blecka ett träd. 4. lappa.

platzer||n, **plätzer||n**, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* upprepade gånger explodera med svag knall, knäppa, knattra.

Plauder... Ex. jfr *Plapper...* **-ort**, *-[e]s*, *-e* el. *-er* †, *m.* ställe där man samlas för att prata, skvallervrå. **-stübchen**, *-s*, *-*, *n.* litet kabinett. **-stündchen**, *-s*, *-*, *n.* skvallertimme.

Plauderéi, *-en*, *f.* förtroligt samspråk, småprat; prat, skvaller.

Plauderer, *-s*, *-*, *m.* **Plaud[r]erin**, *-nen*, *f.* språkande, språksam person; pratmakare, pladdertaska.

plauderhaft, *a.* språksam; pratsjuk, pladderaktig, skvalleraktig.

Plauderhaftigkeit, 0, *f.* språksamhet m. m. se föreg.

Plauderin se *Plauderer.*

plauder||n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* språka, prata, pladdra, skvallra. *Sich müde ~* prata sig trött.

plauschl||en, *-[es]t*, *-te*, *ge-t* = *plaudern.*

plausibel, *a.* plausibel, begriplig, tydlig.

plauster||n, *-te*, *ge-t*, *tr.*, *itr. h.* och *sich ~* blåsa upp (sig).

Plaute, *-n*, *f.* F kort och bredt sidogevär, stor knif.

plautsch, **plauz**, *interj.* pladask! paff!

Plebéjer, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* plebej.

Plebéjert[h]ūm, *-[e]s*, 0, *n.* 1. plebejiskt sätt, plebejisk anda. 2. (plebej)hop.

plebéjisch, *a.* plebejisk.

Pleite, *-n*, *f.* F bankrutt.

Plempe, *-n*, *f.* F 1. sidogevär, sabel, värja. 2. fadd dryck, blask, soppa.

plemper||n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* F 1. blaska, plaska. 2. supa, pimpla.

Pli, *-[s]*, 0, *m.* pli, skick, hållning.

Plinse, *-n*, *f.* tunn pannkaka.

plins||en, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* F gråta, lipa.

Plinth, *-[e]s*, *-e*, *m.* **Plinthe**, *-n*, *f.* ⊕ plint.

Plombe, *-n*, *f.* plomb.

plombiér||en, *-te*, *-t*, *tr.* plombera.

plötzlich, *a.* plötslig.

Plötzlichkeit, 0, *f.* det plötsliga i agt. plötsligt framträdande.

Pluder... Ex. **-hose**, *-n*, *f.* vida byxor.

plump, I. *interj.* plums! II. *-[e]s*, *-e*, *m.* plumsning. III. *a.* plump, klumpig. **-keule** = *-stange.* **-sack**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. F tung säck. 2. 0, lek i hvilken en går omkring med en sammanrullad duk på ryggen, hvarmed han slår till en af deltagarne, som då måste springa kapp med honom. **-stange**, *-n*, *f.* puls vid fäkt.

plumpl||en, *-te*, *ge-t*, *itr. s.* plumsa.

Plumpheit, *-en*, *f.* plumphet, klumpighet, grofhet.

plumps(en) se *plump(en).*

Plunder, *-s*, 0, *m.* skräp, lumpor. **-kammer**, *-n*, *f.* skräpkammare. **-kasten**, *-s*, *-*, *m.* **-kiste**, *-n*, *f.* skräplåda, skräpkista. **-kram**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* 1. lumphandel. 2. = *Plunder.* **-mann**, *-[e]s*, *-er* †, *m.* lumpsamlare. **-markt**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* (torg för) handel med gammalt skräp. **-werk**, *-[e]s*, 0, *n.* = *Plunder.*

Plünderéi, *-en*, *f.* plundring.

Plünderer, *-s*, *-*, *m.* plundrare.

Plünderin, *-nen*, *f.* plundrerska.

plünder||n, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* plundra. *Einen Bienenstock ~* skatta en bikupa.

Plünderung, *-en*, *f.* plundring. **-s...** Ex. **~lust**, **~sucht**, 0, *f.* plundringsbegär. **~lustig**, **~süchtig**, *a.* plundringslysten.

Plündrerin = *Plünderin.*

Pluralität, *-en*, *f.* pluralitet, flertal.

Plüsch (afv. med ü), *-es*, *-e*, *m.* plysch.

plüschen (afv. med ü), *a.* af plysch, plysch-.

plüster||n se *plaustern.*

Pluviál[e], *-[e]s*, *-e*, *n.* en art mässhake.

Pöbel, *-s*, 0, *m.* pöbel. **-haufe[n]**, *-ns*, *-n*, *m.* pöbelhop. **-herrschaft**, *-en*, *f.* pöbelvälde. **-mässig**, *a.* pöbelaktig. **-sprache**, *-n*, *f.* pöbelspråk.

pöbelhaft, *a.* pöbelaktig.

Pöbelhaftigkeit, 0, *f.* pöbelaktighet.

Pöbelt[h]ūm, *-[e]s*, 0, *n.* pöbel, pöbelvälde.

Poch, *-[e]s*, *-e*, *m.* **Poche**, *-n*, *f.* pock (kortspel).

poch||en, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. klappa, bulta, slå, stampa. 2. uppträda anspråksfullt, pockande. *Gegen* el. *wider jmdn* el. *mit jmdm ~* uppresa sig mot, gräla på, träta med ngn. 3. *Auf etw.* (ack.) *~* pocka på,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

vara morsk öfver, trotsigt begära ngt. 4. spela pock, pocka.

Pocher, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. 1. en som klappar, bultar, stampar. 2. pockande, morsk, utmanande person. 3. pockspelare.

Pocherél, -*en*, *f*. pock, pockande.

pocherisch, *a*. pockande.

Pockle, -*en*, *f*. koppa. -**holz** se ~*holz*. -**en**... Ex. ~**fieber**, -*s*, 0, *n*. kopporna. ~**gift**, -[*e*]*s*, 0, *n*. koppgift, vakcin. ~**holz**, -*es*, 0, *n*. pockenholts. ~**impfung**, -*en*, *f*. vakcinering. ~**krank**, *a*. sjuk i kopporna. ~**krankheit**, 0, *f*. kopporna. ~**narbe**, -*n*, *f*. koppärr. ~**narbig**, *a*. koppärrig.

pockicht, pockig, *a*. 1. koppärrig. 2. koppartad.

Podagra, -*s*, 0, *n*. podager.

podágrisch, *a*. lidande af podager.

Pedex, -*es*, -*e* el. *Podices*, *m*. F säte, akter, ända.

Poém, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. poem.

Poesie, -*en*, *f*. poesi.

Poét, -*en*, -*en*, *m*. poet.

poétisch, *a*. poetisk.

pointiérlen, -*te*, -*t*, *tr*. 1. göra pikant, tillspetsa. 2. rikta kikare, kanoner.

Pokál, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. pokal.

Pökel, -*s*, -, *m*. saltlake. -**fass**, -*es*, -*er* †, *n*. saltbalja. -**fleisch**, -*es*, 0, *n*. salt kött. -**hering**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. spickesill. -**rogen**, -*s*, 0, *m*. kaviar.

pökelln, -*te*, *ge-t*, *tr*. (in)salta.

pokulíerlen, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. pokulera, dricka.

Pol, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. pol. -**stern**, -[*e*]*s*, 0, *m*. polstjärna.

Polack (afv. ᵃ - med kort 0), -*en*, -*en*, **Polácke**, -*n*, -*n*, *m*. 1. polack. 2. polsk häst. 3. = *Philister 3*.

polár, *a*. pol-, polar-. -**bär**, -*en*, -*en*, *m*. polarbjörn, isbjörn. -**expedition**, -**fahrt**, -*en*, *f*. polfärd, nordpols- el. sydpolsexpedition. -**kreis**, -*es*, -*e*, *m*. polkrets. -**mensch**, -*en*, -*en*, *m*. polarmänniska. -**nacht**, -*e* †, *f*. polarnatt. -**stern**, -[*e*]*s*, 0, *m*. nordstjärna.

polarisíerlen, -*te*, -*t*, *tr*. och *sich* ~ polarisera (sig).

Polder, -*s*, -, *m*. indämdt land, som ligger lägre än hafvets yta.

Pole, -*n*, -*n*, *m*. polack. -**n**... Ex. ~**land**, ~**reich**, -[*e*]*s*, 0, *n*. Polen.

Poléi, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. -*en*, *f*. bot. poleja (Mentha pulegium).

polémisch, *a*. polemisk.

polemisíerlen, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. polemisera.

Políer, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. finarbetare.

Políer... ⊕ Ex. -**bürste**, -*n*, *f*. polerborste. -**eisen**, -*s*, -, *n*. polerjärn. -**rad**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. polerhjul. -**scheibe**, -*n*, *f*. polerskifva.

políerbar, *a*. möjlig att polera.

políerlen, -*te*, -*t*, *tr*. polera; fila, upphjälpa, lägga sista handen vid. **Políerung**, *f*.

Políerer, -*s*, -, *m*. 1. polerare. 2. = *Polier*.

Polin, -*nen*, *f*. polsk kvinna.

políisch, *a*. politisk.

politisíerlen, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. politisera, tala politik.

Politúr, -*en*, *f*. polityr.

Polizéi, 0, *f*. polis. -**amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. poliskammare, poliskontor, vaktkontor. -**aufsicht**, 0, *f*. polisuppsigt. -**beamte(r)**, (adj. böjn.) *m*. polistjänsteman. -**behörde**, -*n*, *f*. polismyndighet. -**diener**, -*s*, -, *m*. polisbetjänt, poliskonstapel. -**gericht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. polisdomstol. -**ordnung**, -*en*, *f*. polisreglemente. -**richter**, -*s*, -, *m*. polisdomare. -**sache**, -*n*, *f*. polismål. -**spion**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. polisspion. -**stunde**, -*n*, *f*. timme då värdshusen måste stängas. -**vergehen**, -*s*, -, *n*. polisförbrytelse. -**wesen**, -*s*, 0, *n*. polisväsen.

polizéilich, *a*. polis-, t. ex. ~*e Verfügung*: polisförordning. ~*e Erlaubnis*: polisens myndigheternas tillåtelse. ~ *verboten*: förbjuden af polisen, genom polisförordning. ~ *einschreiten*: lagligen inskrida (med polisens tillhjälp).

Polizíst, -*en*, -*en*, *m*. polis.

Polka, -*s*, *f*. polka, polkett.

polkiln, -*te*, *ge-t*, **polkíerlen**, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. polka, dansa polka.

polnisch, *a*. polsk. sbst. ~*er Reichstag*: bullrande, oordnad församling; buller, väsen, oordning; *da geht es zu wie im* ~*en Reichstag*: där går allt huller om buller; ~*e Wirtschaft*: oordentlighet, oenygghet.

Polster, -*s*, -, *n*. 1. elastisk dyna, kudde, soffa, läger, bolster, madrass. 2. stoppning (det hvarmed ngt stoppas). -**bank**, -*e* †, *f*. stoppad bänk. -**baar**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. stopphår. -**macher**, -*s*, -, *m*. tapetserare. -**sessel**, -*s*, -, *m*. stoppad stol, länstol. -**sitz**, -*es*, -*e*, *m*. stoppad sits. -**stuhl**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. stoppad stol, länstol. -**überzug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. bolstervar.

polsterln, -*te*, *ge-t*, *tr*. stoppa, madrassera. **Polsterung**, *f*.

Polter, -*s*, 0, *m*. buller. -**abend**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. bröllopsafton (aftonen före bröllopet, då bekanta styra till bullrande upptåg m. sönderslagning af gamla stenkärl m. m. utanför bröllopshuset). -**geist**, -[*e*]*s*, -*er*, *m*. 1. bullrande tomte, rå. 2. bullersam människa. -**kammer** = *Plunderkammer*. -**kasten** = *Plunderkasten*.

Polteréi, -*en*, *f*. 1. buller, väsen. 2. gammalt skräp.

Polterer, -*s*, -, *m*. bullersam, häftig, uppbrusande människa.

polterig, *a*. bullrande.

polterln, -*te*, *ge-t*, *itr*. *h*. och *s*. samt *tr*. bullra, väsnas; bullrande komma, gå, slå, hamra, kasta; spöka; träta, gorma.

Polyglótte, -*n*, *f*. polyglott, bok på flera språk.

Polýp, -*en*, -*en*, *m*. polyp.

Polytéchniker, -*s*, -, *m*. teknolog.

Polytéchnikum, -*um*[*s*], -*en* el. -*a*, *n*. teknologiskt institut, teknisk högskola.

Polytheismus, -, 0, *m*. polyteism, mångguderi.

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Pomáde, -*n*, *f*. 1. pomada. 2. studentspr. **hvila**, lugn, flegma. *Das ist mir* ~ det är mig likgiltigt. **-n...** Ex. **~büchse**, -*n*, *f*. pomadburk.
pomádig, *a*. 1. smord med pomada, pomaderad. 2. studentspr. lugn, flegmatisk.
pomadisíer|en, -*te*, -*t*, *tr*. smörja med pomada, pomadera.
Pomeránze, -*n*, *f*. 1. pomerans. 2. pomeransträd. **-n...** Ex. **~baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. pomeransträd. **~farben**, **~farbig**, **~gelb**, *a*. orange- (färgad), orangegul. **~öl**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. pomeransolja. **~schale**, -*n*, *f*. pomeransskal.
Pommer, 1. -*n* el. -*s*, -*n*, *m*. pomrare, **~in**, -*nen*, *f*. pommersk kvinna. 2. -*s*, -, *m*. pommersk spetshund.
pommerisch, *a*. pommersk.
Pomp, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. pomp, ståt; praktfullt tåg.
pomphaft, *a*. pompös, praktfull, ståtlig.
Pomphaftigkeit, 0, *f*. pomp, ståt.
pompös = *pomphaft*.
poníer|en, -*te*, -*t*, *tr*. 1. ponera, antaga. 2. studentspr. bjuda på.
Pöniténz, -*en*, *f*. penitens, bot.
Pontón, -*s*, -*s*, *m*. ⚓ ponton. **-brücke**, -*n*, *f*. pontonbro.
Pony, -[*s*], -*s* el. *Ponies*, *n*. och *m*. ponny.
Popánz (afv. ´-), -*es*, -*e*, *m*. skräckbild, buse, spöke, fogelskrämma.
Pope, -*n*, -*n*, *m*. pop (rysk präst).
Popé, -*s*, -*s*, *m*. F stjärt, ända.
populär, *a*. populär, a) allmänfattlig, b) allmänt omtyckt.
popularisíer|en, -*te*, -*t*, I. *tr*. popularisera, göra populär, framställa i allmänfattlig form. II. *Sich* ~ göra sig populär, allmänt omtyckt. **Popularisíerung**, *f*.
Popularität, 0, *f*. popularitet.
Pore, -*n*, *f*. por.
porös, *a*. porös.
Porosität, 0, *f*. porositet.
Porphýr, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. porfyr.
porphýrig, **porphýrisch**, *a*. porfyrartad.
Porre, battre **Porree**, -*s*, 0, *m*. purjolök.
Persch, -*es*, -*e*, **Porst**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. bot. pors, skvattram (Ledum).
Port, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. hamn, tillflykt.
Portál, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. portal.
Portechaíse, -*n*, *f*. bärstol, portschäs.
Portefeúille, -*s*, -*s*, *n*. portfölj.
Portemonnaíe, -*s*, -*s*, *n*. portmonä.
Portepée, -*s*, -*s*, *n*. portepé.
Portiér, -*s*, -*s*, *m*. portvakt, dörrvakt, portier.
Portiére, -*n*, *f*. dörrgardin.
Portikus, -, -, *m*. portik.
Portión, -*en*, *f*. portion. **-en...** Ex. **~weise**, *adv*. portionsvis.
Porto, -*s*, -*s* el. *Porti*, *n*. porto. **-ermässigung**, -*en*, *f*. portonedsättning. **-frei**, *a*. portofri. **-freiheit**, 0, *f*. portofrihet, fri post. **-gebühr**, -*en*, *f*. porto. **-pflichtig**, *a*. icke portofri. **-satz**, -*es*, -*e* †, *m*. portosats. **-taxe**, -*n*, *f*. posttaxa.
Portraít, -*s*, -*s*, **Portrát**, -*s*, -*e* el. -*s*, *n*. porträtt. **-maler**, -*s*, -, *m*. porträttmålare. **-rahmen**, -*s*, -, *m*. porträttram, fotografiram.
porträtíer|en, -*te*, -*t*, *tr*. porträttera.
Portugiese, -*n*, -*n*, *m*. portugis.
Portugíesin, -*nen*, *f*. portugisiska.
portugíesisch, *a*. portugisisk.
Porzellán, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. porslin. **-ausschuss**, -*es*, 0, *m*. porslinsutskott. **-erde**, 0, *f*. porslinslera. **-gefäss**, -*es*, -*e*, **-gerät**[**h**], **-geschirr**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. porslinskärl. **-händler**, -*s*, -, *m*. porslinshandlare. **-schnecke**, -*n*, *f*. zool. porslinssnäcka. **-wa**[**a**]**re**, -*n*, *f*. porslinsvara.
porzellánen, *a*. af porslin, porslins-.
porzellánhaft, **porzellánig**, *a*. porslinsartad.
Posaménte, -[*e*]*s*, -*en*, *n*. kordong, snöre, bård, snörmakeri.
Posamentíer, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. snörmakare. **-arbeit**, -*en*, *f*. snörmakeri.
Posamentíerer, -*s*, -, *m*. = *Posamentier*.
Posáune, -*n*, *f*. basun. Bild. *in die* ~ *blasen* el. *stossen:* stöta i basun, utbasuna. **-n...** Ex. **~bläser**, -*s*, -, *m*. basunblåsare. **~engel**, -*s*, -, *m*. basunängel, kyrkängel. **~ruf**, **~schall**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. basunstöt. **~zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. basunstämma på orgel.
posáun|en, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. och *tr*. basuna, utbasuna.
Posáuner, -*s*, -, **Posaunist**, -*en*, -*en*, *m*. basunblåsare, basunist.
Pose, -*n*, *f*. dim. *Pöschen*, *-lein*, fjäderspole.
Position, -*en*, *f*. position, ställning.
Positúr, -*en*, *f*. positur, ställning.
Posse, -*n*, *f*. **Posse**[**n**], -*ns*, -*n*, *m*. dim. *Pösschen*, *-lein*, 1. skämt, upptåg, gyckel, narri, galenskap, narrspel. ~*n reissen:* ha upptåg för sig. ~*n!* dumheter! 2. blott *f*. tent. fars, skämt, lustspel. 3. blott *m*. spratt. **-n...** Ex. **~dichter**, -*s*, -, *m*. farsdiktare. **~macher** = **~reisser**. **~oper**, -*n*, *f*. operabuffa. **~reisser**, -*s*, -, *m*. upptågsmakare. **~reisserei**, -*en*, *f*. upptåg, spratt. **~spiel**, **~stück**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. = *Posse 2*.
Possékel, -*s*, -, *m*. ⊕ slägga.
possenhaft, *a*. burlesk, farsartad, tokig, komisk, putslustig, tokrolig, full af spratt.
Possenhaftigkeit, 0, *f*. det burleska i agt., putslustighet, spratt.
possíerlich, *a*. putslustig, tokrolig, komisk, rolig.
Possíerlichkeit, -*en*, *f*. putslustighet, tokrolighet.
Post, I. -*en*, *f*. 1. post. *Mit umgehender* ~ med omgående. 2. budskap, underrättelse. 3. diligens, t. ex. *mit der* ~ *ankommen*. 4. ungef. gästgifvareskjuts, t. ex. ~ *nehmen*. II. -*en*, *f*. -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. = *Posten I*, *a*. III. -*en*, -*en*, *m*. jag. rådjurshagel, varghagel. **-amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. postkontor. **-ankunftsbuch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. jurnal öfver ankomna försändelser. **-annahme**, -*n*, *f*. postkontor, lo-

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haben, *s*. har sein till hjälpverb.

kal för afgående post. **-anstalt**, *-en, f.* postanstalt. **-anweisung**, *-en, f.* postanvisning. **-ausgabestempel**, *-s, -, m.* utlemningspostanstaltens stämpel. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* posttjänsteman. **-beförderung**, *-en, f.* postbefordring. *Der Zug hat ~* tåget är postförande. **-bericht**, *-[e]s, -e, m.* (post)avis. **-bote**, *-n, -n, m.* postbud; gångpost. **-bureau**, *-s, -s* el. *-x, n.* postkontor. **-dampfer**, *-s, -, m.* **-dampfschiff**, *-[e]s, -e, n.* postångare. **-direktor**, *-s, -en, m.* 1. postdirektör. 2. postmästare. **-einzahlung**, *-en, f.* inbetalning på posten, postanvisning. **-eleve**, *-n, -n, m.* elev vid postverket. **-frei**, *a.* franko. **-führer**, *-s, -, m.* postförare, postiljon. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* 1. postpengar. 2. afgift för diligenspassagerare. **-halter**, *-s, -, m.* person som håller hästar för post- och passagerarebefordring; skjutsentreprenör, gästgifvare. **-halterei**, *-en, f.* ungef. skjutsstall; gästgifveri. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* post(hus). **-horn**, *-[e]s, -er* †, *n.* posthorn. **-karte**, *-n, f.* 1. brefkort. 2. postkarta. **-knecht**, *-[e]s, -e, m.* postiljon. **-kutsche**, *-n, f.* diligens. **-lagernd**, *a.* som skall afhämtas af adressaten; på bref: poste restante, afhämtas. **-marke**, *-n, f.* frimärke. **-meister**, *-s, -, m.* postmästare. **-nachnahme**, *-n, f.* efterkraf på posten, postförskott. **-papier**, *-[e]s, -e, n.* postpapper. **-pferd**, *-[e]s, -e, n.* post-, diligens-, skjutshäst. **-recht**, *-[e]s*, 0, **-regal**, *-[e]s, -e, n.* privilegium på postbefordring. **-reisende(r)**, (adj. böjn.) *m.* diligenspassagerare. **-reiter**, *-s, -, m.* (post)kurir, ridande postiljon. **-säule**, *-n, f.* milstolpe. **-schein**, *-[e]s, -e, m.* (post)kvitto. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* postfartyg, postbåt. **-schlusse**, *-es*, 0, *m.* postanstalts stängning. **-sekretär**, *-[e]s, -e, m.* postskrifvare. **-station**, *-en, f.* post-, diligensstation. **-strasse**, *-n, f.* landsväg. **-stube**, *-n, f.* väntsal på poststation. **-tag**, *-[e]s, -e, m.* postdag. **-taube**, *-n, f.* brefdufva. **-verband**, *-[e]s*, 0, *m.* postförening. **-verbindung**, *-en, f.* postförbindelse. **-vertrag**, *-[e]s, -e* †, *m.* postkonvention. **-vorschuss**, *-es, -e* †, *m.* postförskott. **-wagen**, *-s, -[†], m.* diligens, postkärra, postvagn. **-wechsel**, *-s, -, m.* hästombyte. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* postväsen. **-zug**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. förspända posthästar. 2. postförande tåg. **-en...** Bx. **~lauf**, *-[e]s, -e* †, *m.* postväg, linie.

post... Bx. **-datieren**, * *tr.* postdatera. **-skript[um]**, *-[e]s* el. *-um[s], -e* el. *-a, n.* postskriptum, efterskrift.

postälisch, *a.* post-.

Postament, *-[e]s, -e, n.* postament, fotställning.

Posten, *-s, -, m.* dim. *Pöstchen, -lein*, 1. post, a) i räkningar m. m., b) ⚔, c) anställning. 2. = *Post III.* **-weise**, *adv.* i poster.

posthum, *a.* posthum, född efter faderns död.

postierien, *-te, -t, tr.* och *sich ~* postera (sig), ställa (sig) på post. **Postierung**, *f.*

Postille, *-n, f.* postilla.

Postill[i]ón, *-[e]s, -e, m.* postiljon.

Posto, blott i förbindelsen: *~ fassen:* fatta posto.

postulierien, *-te, -t, tr.* fordra, postulera.

Poténz, *-en, f.* mat. dignitet.

potenzierien, *-te, -t, tr.* mat. upphöja till en viss dignitet.

Potérne, *-n, f.* bakport i en fästningsmur.

Pott... Bx. **-asche**, 0, *f.* pottaska. **-fisch**, *-es, -e, m.* pottfisk.

potz, *interj.* kors! å för fan! **-blitz**, **-tausend**, **-wetter**, *interj.* ungef. för tusan plåtar! fan anamma!

poussierien, *-te, -t, tr.* 1. framskjuta, drifva fram, främja, befordra, framhjälpa. 2. F slå för, kurtisera.

pp. förkorta. = 1. mus. *pianissimo.* 2. *Der ~* titulus.

Ppb. förkorta. = *Pappband.*

Pr.-A. förkorta. = *Prachtausgabe:* praktupplaga.

Prä, oböjl. *n. Das ~ haben:* hafva företräde.

Präbénde, *-n, f.* prebende.

Präcédens, *-, Präcedénzien, n.* tidigare fall, prejudikat.

Präcedénz, 0, *f.* företräde, försteg, högre rang. **-fall**, *-[e]s, -e* †, *m.* = *Präcedens.*

Pracher, *-s, -, m.* (efterhängsen) tiggare.

Pracherél, *-en, f.* tiggeri.

pracherien, *-te, ge-t, itr. h.* enträget, envist, pockande tigga.

Pracht, ✱ *-en, f.* föråldr. *-[e]s, -e* †, *m.* prakt. *Das ist eine ~ von einem Becher:* det är en präktig bägare. **-aufwand**, *-[e]s*, 0, *m.* prakt, lyx. **-aufzug**, *-[e]s, -e* †, *m.* praktfullt uppträdande, pomp, ståt. **-ausgabe**, *-n, f.* praktupplaga. **-band**, *-[e]s, -e* †, *m.* praktband. **-bett**, *-[e]s, -en, n.* 1. praktfull säng. 2. paradsäng. **-einband** = *-band.* **-himmel**, *-s, -, m.* baldakin. **-käfer**, *-s, -, m.* zool. praktbagge (Buprestis). **-kind**, *-[e]s, -er, n.* präktigt barn. **-liebend**, *a.* praktälskande. **-los**, *a.* utan prakt, enkel. **-lust**, **-sucht**, 0, *f.* praktkärlek, praktlystnad. **-süchtig**, *a.* praktlysten. **-voll**, *a.* praktfull. **-wagen**, *-s, -[†], m.* praktvagn. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* praktverk. **-zimmer**, *-s, -, n.* praktrum.

prächtig, *a.* präktig.

präcis, *a.* precis, noggrann, punktlig.

präcisierien, *-te, -t, tr.* precisera, noga angifva.

prädestiniérien, *-te, -t, tr.* predestinera, på förhand bestämma. **Prädestiniérung**, *f.*

Prädikánt, *-en, -en, m.* predikant.

Prädikát, *-[e]s, -e, n.* 1. gram. predikat. 2. titel, epitet.

prädizierien, *-te, -t, tr.* utsäga.

prädeminiérien, *-te, -t, itr. h.* herska, råda, vara förherskande.

Präfékt, *-[e]s* el. *-en, -e[n], m.* prefekt.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Präge, 0, *f.* 1. prägelverk. 2. prägel. -[e]... Ex. ~**ort**, -[e]*s*, -*e* el. -*er* †, *m.* präglingsort.
prägen, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. prägla. 2. inprägla, intrycka. **Prägung**, *f.*
pragmátisch, *a.* pragmatisk.
prägnánt, *a.* pregnant.
Prahl... Ex. -**hans**, -*en*[*s*], -*e* [†], *m.* prålhans, skräflare. -**hauserei**, -*en*, *f.* prål, skräfvel. -**sucht**, 0, *f.* prålsjuka.
prahlen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* pråla, prunka, glänsa; skryta, skräfla.
Prahler, -*s*, -, *m.* ~**in**, *nen*, *f.* prålande, skrytsam person, skräflare, skräflerska.
Prahleréi, -*en*, *f.* prål, skryt, skräfvel.
prahlerhaft, **prahlerisch**, **prahlhaft**, **prahlig**, *a.* prålande, skrytsam, skräflande.
Prahm, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* **Prahme**, -*n*, *f.* **Prahmen**, -*s*, -, *m.* pråm.
Prairie, -*en*, *f.* prärie, stepp, gräsöken.
Präjudiz, -*es*, -*e*, *n.* prejudikat.
präjudizíeren, -*te*, -*t*, *tr.* prejudicera.
präjudizíerlich, *a.* tjänande till prejudikat.
präkludieren, -*te*, -*t*, *tr.* jur. *Jmdn* ~ förklara ngn sin talan förlustig.
Praktik, -*en*, *f.* 1. praktik, erfarenhet. 2. (bond)praktika. 3. (vanl. -*t*) knep.
praktikábel, *a.* 1. utförbar, möjlig. 2. ändamålsenlig, tjänlig. 3. farbar.
Praktikánt, -*en*, -*en*, *m.* 1. praktiserande läkare. 2. extraordinarie, surnumerär, elev, lärling.
Praktiker, -*s*, -, **Praktikus**, -, *Praktici*, *m.* praktiker, praktiskt erfaren man.
praktisch, *a.* 1. praktisk. 2. praktiserande.
praktisieren, bättre **praktizieren**, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr. h.* praktisera.
Prälát, -*en*, -*en*, *m.* prelat, kyrkofurste.
Prälatúr, -*en*, *f.* prelats ämbete, bostad.
Präliminárien, *plur.* preliminärer.
prall, I. *a.* (hårdt) spänd, fast och elastisk. II. -[*e*]*s*, -*e*, *m.* återstudsande stöt, sammanstöt, slag; studsning, återslag. -**kraft**, 0, *f.* elasticitet. -**kräftig**, *a.* elastisk. -**schuss**, -*es*, -*e* †, *m.* ✕ rikoschettskott, rikoschettering. -**stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* afvisare. -**stöss**, -*es*, -*e* †, *m.* återstudsande stöt. -**triller**, -*s*, -, *m.* kort drill. -**winkel**, -*s*, -, *m.* reflexionsvinkel.
prallen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* studsa, återstudsa.
Prallheit, 0, *f.* elasticitet, spänning, fasthet.
prallig, *a.* 1. = *prall I.* 2. brant.
präludieren, -*te*, -*t*, *itr. h.* mus. preludiera.
prämeditieren, -*te*, -*t*, *tr.* förut öfverväga.
Prämie, -*n*, *f.* premie. -**n...** Ex. ~**anleihe**, -*n*, *f.* premielån.
prämiieren, -*te*, -*t*, *tr.* premiera, belöna.
Prämisse, -*n*, *f.* premiss.
prangen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* prunka, pråla, glänsa, lysa, ståta.
Pranger, -*s*, -, *m.* skampåle.
Pranke se *Branke.*

pränumerieren, -*te*, -*t*, *itr. h.* och *tr.* betala i förskott, prenumerera.
Präparánd, -*en*, -*en*, *m.* lärjunge i en förberedande skola. -**en...** Ex. ~**anstalt**, -*en*, ~**schule**, -*n*, *f.* förberedande skola.
präparieren, -*te*, -*t*, *tr.* och *sich* ~ förbereda (sig), preparera, tillreda. *Etw.* ~ afv. förbereda sig på ngt.
Präsént, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* present, gåfva.
Präsentatión, -*en*, *f.* presentation, företeende, föreställande.
Präsentier... Ex. -**brett**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* -**teller**, -*s*, -, *m.* presentertallrik.
präsentieren, -*te*, -*t*, *tr.* och *sich* ~ presentera (sig), framte, uppvisa, framräcka, bjuda; föreställa (sig).
Präsénz, 0, *f.* närvaro. -**stärke**, 0, *f.* ✕ effektiv styrka.
Präses, -, - el. *Präsides*, *m.* ordförande.
Präsidént, -*en*, -*en*, *m.* president; ordförande.
Präsidént[on]schaft, **Präsidentúr**, -*en*, *f.* presidentskap, presidentsvärdighet; ordförandeskap.
präsidieren, -*te*, -*t*, *itr. h.* presidera, föra ordet.
Präsidíum, -*um*[*s*], -*en*, *n.* 1. plats framför, företräde, högre rang. 2. ordförandeskap. 3. bestyrelse.
prasseln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* prassla, knastra, spraka, fräsa, frasa.
prassen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* lefva i sus och dus, fråssa, kalasa, slösa.
Prasser, -*s*, -, *m.* en som lefver i sus och dus, fråssare, lättsinnig person, slöseare.
Prasseréi, -*en*, *f.* lif i sus och dus, fråsseri, vällefnad, slöseri.
prästieren, -*te*, -*t*, *tr.* prestera, åstadkomma.
präsumieren, -*te*, -*t*, *tr.* förmoda, antaga.
Prätendént, -*en*, -*en*, *m.* pretendent.
prätendieren, -*te*, -*t*, *tr.* göra anspråk på.
Prätensión, -*en*, *f.* anspråk.
prätentiös, *a.* anspråksfull.
Praxis, 0, *f.* praxis.
Prchtb. förkorta. = *Prachtband.*
predigen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* predika.
Prediger, -*s*, -, *m.* präst, predikant, predikare. -**amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* predikoämbete, prästkall. -**frau**, -*en*, *f.* prästfru. -**haus**, -*es*, -*er* †, *n.* prästhus. -**mässig**, *a.* prästerlig. -**mönch**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* predikaremunk. -**schule**, -*n*, *f.* -**seminar**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* predikantskola, prästseminarium. -**wohnung**, -*en*, *f.* prästboställe, prästgård.
predigerhaft, *a.* prästerlig.
Predigt, -*en*, *f.* predikan. -**amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* predikoämbete. -**buch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* postilla. -**entwurf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* predikoutkast. -**stuhl**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* predikstol.
preilen, -*te*, *ge-t*, *tr.* ⚓ präja.
Preis, -*es*, -*e*, *m.* 1. pris. *Etw. um keinen* ~ *thun:* ej för ngt pris göra ngt. 2. det bästa, pärla, t. ex. *du, o* ~ *der Prälaten:* du, den

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

bäste el. pärlan bland prelater. **-angabe**, **-n**, *f.* prisets angifvande. **-aufgabe**, **-n**, *f.* prisuppgift, prisfråga. **-bericht**, **-[e]s**, **-e**, *m.* prisnota, prislista. **-bewerber**, **-s**, **-**, *m.* täflande. **-bewerbung**, **-en**, *f.* pristäflan. **-courant**, **-[e]s**, **-e**, *m.* priskurant. **-ert[h]eilung**, **-en**, *f.* prisutdelning. **-frage**, **-n**, *f.* prisfråga. **-geben**, *tr.* prisgifva. **-gebung**, 0, *f.* prisgifvande. **-gekrönt**, *a.* prisbelönt. **-gesang**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* lofsång. **-jury**, **-ies**, *f.* prisjury, prisdomare. **-liste**, **-n**, *f.* prislista. **-richter**, **-s**, **-**, *m.* prisdomare. **-schrift**, **-en**, *f.* täflingsskrift, prisskrift. **-verderber**, **-s**, **-**, *m.* fuskare som gam läga pris på sina dåliga varor tryckar ned priset på goda varor. **-verzeichnis[s]**, **-ses**, **-se**, *n.* prisförteckning. **-würdig**, *a.* 1. prisvärd, lofvärd. 2. motsvarande priset, prisbillig. **-würdigkeit**, 0, *f.* 1. det prisvärda i ngt. 2. motsvarighet mellan beskaffenhet och pris.

Preisel... se *Preissel...*

preisen, **-[es]t**, *pries*, *priese*, *gepriesen*, *tr.* prisa.

Preiser, **-s**, **-**, *m.* en som prisar ngt, lofprisare.

preishaft, **preislich**, *a.* 1. prisvärd. 2. = *lobesam.*

Preissel... ex. **-beere**, **-n**, *f.* lingon.

prekär, *a.* osäker, oviss.

Prell... se *Prall...*

Prelle, **-n**, *f.* prellning.

prellen, **-te**, *ge-t*, I. se *prallen.* II. *tr.* 1. återkasta, tillbakaslå. 2. prella. 3. narra, lura, bedraga, *jmdn um etw.:* ngn på ngt.

Preller, **-s**, **-**, *m.* 1. en prellande. 2. bedragare. 3. = *prall II.*

Prellerei, **-en**, *f.* bedrägeri.

preschen, **-[es]t**, **-te**, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* med största möjliga snabbhet springa, sätta i väg.

press, *a.* 1. åtsittande, tät. ~ *an:* tätt intill. 2. adv. strax, omedelbart.

pressant, *a.* brådskande, trängande.

pressbar, *a.* som kan prässas, sammantryckas.

Presse, **-en**, *f.* 1. präss, a) redskap till prässning, b) tidningspräss. 2. prässning; appretur. **-freiheit**, 0, *f.* prässfrihet. **-gesetz**, **-es**, **-e**, *n.* prässlag. **-glanz**, **-es**, 0, *m.* appretur. **-prozess**, **-es**, **-e**, *m.* tryckfrihetsmål. **-saft**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* utprässad saft. **-torf**, **-[e]s**, 0, *m.* prässad torf.

pressen, **-[es]t**, **-te**, *ge-t*, *tr.* 1. prässa, trycka. *Gepresst voll:* fullpackad. 2. med våld värfva, t. ex. *Matrosen*, *Soldaten.* **Pressung**, *f.*

Presser, **-s**, **-**, *m.* 1. prässare. 2. förtryckare. 3. värfvare som värfvar med våld.

pressieren, **-te**, **-t**, I. *tr.* påskynda. II. *itr. h.* skynda, brådska.

Pretiösen, *plur.* dyrbarheter.

Preusse, **-n**, **-n**, *m.* preussare. **-n...** ex. **~könig**, **-[e]s**, **-e**, *m.* konung af Preussen.

Preussent[h]um, **-[e]s**, 0, *n.* preussiskt sätt, väsen, välde, preussisk anda; preussarne.

Preussin, **-nen**, *f.* preussisk kvinna.

preussisch, *a.* preussisk.

Prickelei, **-en**, *f.* stickande känsla.

prickeln, **-te**, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* sticka, kittla; bildl. ge stickord, pika.

Prieme, **-n**, *f.* tuggbuss.

priemen, **-te**, *ge-t*, *itr. h.* tugga tobak.

Priester, **-s**, **-**, *m.* **~in**, **-nen**, *f.* präst, prästinna. **-amt**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* prästämbete. **-ehe**, **-n**, *f.* prästerligt äktenskap; prästernas rätt till giftermål. **-gewand**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* prästdrägt, prästskrud. **-herrschaft**, **-en**, *f.* prästvälde. **-rock**, **-[e]s**, **-e** †, *m.* prästrock. **-stand**, **-[e]s**, 0, *m.* prästestånd. **-weihe**, **-n**, *f.* prästvigning. **-würde**, **-n**, *f.* prästerlig värdighet.

priesterhaft, **priesterlich**, *a.* prästerlig.

Priesterschaft, **-en**, *f.* **Priestert[h]um**, **-[e]s**, **-er** †, *n.* 1. prästerlig värdighet. 2. prästerskap.

Prima, *Primen*, *f.* högsta, motsvarande svenska sjunde klassen vid ett elementarläroverk. **-wa[a]re**, **-n**, *f.* prima vara.

Primaner, **-s**, **-**, *m.* lärjunge i skolans högsta klass, sjundeklassist.

primär, *a.* primär.

Primel, **-n**, *f.* gullvifva.

Princip, **-[e]s**, **-ien** el. **-e**, *n.* princip, grundsats. **-ien...** ex. **~fest**, *a.* karaktärsfast. **-reiter**, **-s**, **-**, *m.* principryttare, principmänniska.

principiell, *a.* principiell.

Prinz, **-en**, **-en**, *m.* prins.

Prinzess, **-en**, **Prinzessin**, **-nen**, *f.* prinsessa.

Prinzip se *Princip.*

Prinzipal, **-[e]s**, **-e**, *m.* principal.

prinzlich, *a.* prins-, furstlig.

Prinzlichkeit, **-en**, *f.* prins, furstlig person.

Prior, **-s**, *Priören*, *m.* prior. **-würde** **-n**, *f.* priorsvärdighet.

Priorát, **-[e]s**, **-e**, *n.* 1. priorat, priorsvärdighet. 2. = ny.

Priorei, **-en**, *f.* priors el. priorinnas a) bostad, b) ämbetsområde.

Priorin (adv. - - -), **-nen**, *f.* priorinna.

Priorität, **-en**, *f.* prioritet, förmonsrätt. **-s...** ex. **~anleihe**, **-n**, *f.* prioriteradt lån.

Prise, **-n**, *f.* 1. pris, a) ⚓ byte; bildl. *jmdm ~ geben:* gifva ngn tillfälle till angrepp, till tadel, b) nypa, i sht nypa snus. 2. linning.

prisen, **-[es]t**, **-te**, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* taga sig en pris, snusa.

Prisón, **-s**, *f.* **-s**, **-s**, *n.* fängelse.

pritsch, *interj.* betecknande hastigt försvinnande.

Pritsche, **-en**, *f.* 1. (harlekins) träsvärd; ris, färla. 2. klappträ, klappbräde. 3. bänk, sofbänk. 4. kuskbock, hundsfott. **-meister**, **-s**, **-**, *m.* harlekin.

pritschen, **-[es]t**, **-te**, *ge-t*, *tr.* slå med träsvärd, klappa på, slå, klappa, gifva stryk.

privát, *a.* privat, enskild. **-abkommen**, **-s**, **-**, *n.* **-abmachung**, **-en**, *f.* privat öfverenskommelse. **-angelegenheit**, **-en**, *f.* privat angelägen-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

het, privat affär. **-docent**, *-en*, *-en*, *m.* (privat)docent. **-erziehung**, 0, *f.* enskild uppfostran, uppfostran i hemmet. **-gelehrte(r)**, (adj. böja.) *m.* privat vetenskapsman. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* enskildt hus. **-kolleg**, *-[e]s*, *-ien*, *n.* (enskildt) kollegium. **-leben**, *-s*, 0, *n.* enskildt lif, privatlif. **-lehrer**, *-s*, *-*, *m.* ~in, *-nen*, *f.* privatlärare, (privat)lärarinna; informator, guvernant. **-mann**, *-[e]s*, *-er* † el. *Privatleute*, *m.* privatman. **-recht**, *-[e]s*, 0, *n.* privaträtt. **-rechtlich**, *a.* privaträttslig. **-sache**, *-n*, *f.* privat, enskild affär. *Das ist meine* ~ det angår ingen annan. **-schule**, *-n*, *f.* enskild skola. **-stunde**, *-n*, *f.* privatlektion. **-unterricht**, *-[e]s*, 0, *m.* enskild undervisning.

Privatier, *-s*, *-s*, *m.* privatman.

privatisieren, *-te*, *-t*, *itr. h.* lefva som privatman.

Privé (*Privé*), *-s*, *-s*, **Privét**, *-[e]s*, *-e* el. *-s*, *n.* afträde, klosett.

Privilég, *-s*, *-ien*, *n.* privilegium, företrädesrätt.

privilegieren, *-te*, *-t*, *tr.* privilegiera.

Privilégium, *-um[s]*, *-en*, *n.* = *Privileg.*

Probabilität, *-en*, *f.* sannolikhet.

probát, *a.* beprröfvad, bra, god.

Probe, *-n*, *f.* 1. prof; försök. *Nicht die* ~ ej det ringaste. *Zur* ~ *predigen:* hålla profpredikan. 2. teat. repetition. 3. bevis, prof, t. ex. *eine* ~ *von Mut geben* el. *liefern.* 4. (kontroll)stämpel. **-abzug**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* boktryck. korrektur(afdrag). **-arbeit**, *-en*, *f.* prof, profstycke; examensarbete, examensskrifning. **-band**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* profband. **-blatt**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* profark, profblad, profnummer. **-bogen**, *-s*, *-*, *m.* boktryck. profark, korrektur(ark). **-druck**, *-[e]s*, *-e*, *m.* proftryck; korrektur. **-ende**, *-s*, *-n*, *n.* profbit. **-fest**, *a.* profhaltig, som består profvet, beprröfvad. **-garn**, *-[e]s*, *-e*, *n.* profgarn. **-gold**, *-[e]s*, 0, *n.* fullhaltigt guld. **-haltend**, **-haltig**, *a.* 1. fullhaltig, fullgod. 2. = *-fest.* **-jahr**, *-[e]s*, *-e*, *n.* profår. **-kandidat**, *-en*, *-en*, *m.* profårskandidat. **-lektion**, *-en*, *f.* proflektion. **-mäss**, *-es*, *-e*, *n.* likaremått. **-nummer**, *-n*, *f.* profnummer. **-predigt**, *-en*, *f.* profpredikan. **-rolle**, *-n*, *f.* teat. roll som ngn debuterar i. **-schiessen**, *-s*, 0, *n.* profskjutning. **-schrift**, *-en*, *f.* prof-, examensskrift, -skrifning, -skriptum. **-silber**, *-s*, 0, *n.* fullhaltigt silfver. **-stück**, *-[e]s*, *-e*, *n.* profstycke. **-weise**, *adv.* som prof, på försök. **-zeit**, *-en*, *f.* proftid.

proben, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. profva, försöka. 2. pröfva. 3. förse med kontrollstämpel.

Prober, *-s*, *-*, *m.* profvare, proberare.

Probier... Ex. **-gewicht**, *-[e]s*, *-e*, *n.* ⊕ probervigt. **-kunst**, 0, *f.* proberkonst. **-nadel**, *-n*, *f.* ⊕ probernål.

probieren, *-te*, *-t*, *tr.* probera, profva, försöka, smaka.

Probierer, *-s*, *-*, *m.* proberare.

Problém, *-[e]s*, *-e*, *n.* problem, uppgift.

problemátisch, *a.* problematisk, tvifvelaktig.

Próbst se *Propst.*

Produkt, *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. produkt, alster. 2. natur-, landtbruksalster, råvara. **-en...** Ex. ~**ausstellung**, *-en*, *f.* landtbruksutställning.

Produzent, *-en*, *-en*, *m.* producent.

produzieren, *-te*, *-t*, *tr.* producera, alstra, frambringa, framställa, åstadkomma. **Produzierung**, *f.*

profanieren, *-te*, *-t*, *tr.* profanera, vanhelga, oskära. **Profanierung**, *f.*

Profess, *-es*, *-e*, *m.* klosterlöfte.

Profession, *-en*, *f.* 1. = föreg. 2. yrke, handtverk.

Professionist, *-en*, *-en*, *m.* handtverkare.

Professor, *-s*, *Professóren*, *m.* professor, utv. titel för äldre lektorer vid läroverk.

Professóris, *-nen*, *f.* professorska.

Professúr, *-en*, *f.* professur.

Profil, *-[e]s*, *-e*, *n.* profil. **-bildnis[s]**, *-sses*, *-sse*, *n.* profilporträtt.

profilieren, *-te*, *-t*, *tr.* profilera; teckna, måla, taga i profil.

Profit, *-[e]s*, *-e*, *m.* profit, fördel, vinst.

profitieren, *-te*, *-t*, *itr. h.* och *tr.* profitera, draga nytta, fördel af.

profitlich, *a.* fördelaktig, vinstbringande.

Profess, *-es* el. *-en*, *-en[n]*, *m.* ✕ profess.

Programm, *-[e]s*, *-e*, *n.* program, årsredogörelse. **-mässig**, *a.* programenlig.

prohibieren, *-te*, *-t*, *tr.* förbjuda, prohibera.

Projékt, *-[e]s*, *-e*, *n.* plan, projekt. **-en...** Ex. ~**macher**, *-s*, *-*, *m.* projektmakare.

projektieren, *-te*, *-t*, *tr.* projektera, planlägga, uppgöra plan till, förehafva.

Projektil, *-[e]s*, *-e*, *n.* ✕ projektil, kastkropp.

projicieren, *-te*, *-t*, *tr.* taga, upprita projektionen af ngt.

proklamieren, *-te*, *-t*, *tr.* proklamera, utropa.

Prokúra, *-s*, *f.* handel. fullmakt, prokura. **-führer**, **-träger**, *-s*, *-*, *m.* befullmäktigadt ombud, fullmäktig.

Prokurátor, *-s*, *Prokuratóren*, *m.* prokurator; sakförare, advokat, ombudsman, fullmäktig.

Prokurist, *-en*, *-en*, *m.* = *Prokuraführer.*

Proletárier, *-s*, *-*, *m.* proletär.

prolix, *a.* vidlyftig, mångordig.

prolongieren, *-te*, *-t*, *tr.* prolongera, förlänga, förnya.

Promeméria, *-s*, *-s*, *n.* 1. promemoria, minnesanteckning. 2. inlaga.

promenieren, *-te*, *-t*, *itr. s.* promenera, spatsera.

Promésse, *-n*, *f.* löfte.

promovieren, *-te*, *-t*, I. *tr.* promovera. II. *itr. h.* promoveras, taga doktorsgraden.

prompt, *a.* prompt, rask, flink.

promulgieren, *-te*, *-t*, *tr.* offentliggöra, kungöra. **Promulgierung**, *f.*

Propädeútik, 0, *f.* propedevtik.

Propéller, *-s*, *-*, *m.* ⊕ propeller.

Prophét, *-en, -en, m.* profet, siare. **-en...** Ex. **~gabe**, 0, *f.* profetians gåfva, siaregåfva. **~schule**, *-n, f.* profetskola.
prophétenhaft = *prophetisch.*
Prophétenschaft, *-en, f.* 1. 0, egenskap af profet, profetisk värdighet. 2. skara profeter.
Prophétin, *-nen, f.* profetissa.
prophétisch, *a.* profetisk, siarelik.
prophezéi|en, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* profetera, förutsäga.
Prophezéiung, *-en, f.* profetia.
Proponént, *-en, -en, m.* förslagsställare.
proponíer|en, *-te, -t, tr.* föreslå, proponera.
Proportión, *-en, f.* proportion; förhållande.
proportioníert, *a.* proportionerlig.
Propositión, *-en, f.* förslag, proposition.
Pröpst, *-[e]s, -e* †, *m.* prost.
Propstéi, *-en, f.* 1. prostämbete. 2. prosteri. 3. prostgård.
propstéilich, *a.* prost-, prostens, prosteri-, prostgårds-.
Pröpstin, *-nen, f.* prostinna.
pröpstlich = *propsteilich.*
prorogíer|en, *-te, -t, tr.* uppskjuta, förlänga.
Prosa, 0, *f.* prosa. **-schriftsteller** = ROY.
Prosaíker, *-s, -, m.* prosaiker, prosaförfattare.
prosaísch, *a.* prosaisk.
Prosaíst, *-en, -en, m.* prosaist.
Proselýt, *-en, -en, m.* **~in**, *-nen, f.* proselyt. **-en...** Ex. **~macher**, *-s, -, m.* proselytmakare. **~macherei**, *-en, f.* proselytmakeri.
proskribíer|en, *-te, -t, tr.* proskribera.
prosódisch, *a.* prosodisk.
Prospékt, *-[e]s, -e, m.* 1. anblick, vy, utsigt. 2. prospekt, anmälan.
prosperíer|en, *-te, -t, itr. h.* lyckas, hafva framgång.
Prosperität, 0, *f.* lycka, framgång, välfärd.
prost, *interj.* F prosit! väl bekomme!
prostituíer|en, *-te, -t, tr.* och *sich* ~ prostituera, blottställa (sig). **Prostituíerung**, *f.*
protegíer|en, *-te, -t, tr.* beskydda, gynna.
Protektionist, *-en, -en, m.* protektionist, skyddstullvänlig.
Protést, *-[e]s, -e, m.* protest, gensaga.
Protestánt, *-en, -en, m.* protestant. **-en...** Ex. **~verein**, *-[e]s, -e, m.* protestantförening.
Protestántin, *-nen, f.* protestantisk kvinna.
protestántisch, *a.* protestantisk.
Protestatión, *-en, f.* = *Protest.*
protestíer|en, *-te, -t, itr. h.* och *tr.* protestera, inlägga gensaga.
Protestíerer, **Protéstler**, *-s, -, m.* en protesterande.
Protokóll, *-[e]s, -e, n.* protokoll. *Ein ~ aufnehmen:* skrifva, uppsätta protokoll. *Das ~ schliessen:* afsluta, justera protokollet. **-aufnahme**, *-n, f.* protokolls uppsättande. **-führer**, *-s, -, m.* protokollförare, skrifvare.
protokollárisch, *a.* öfverensstämmande med, tagen till protokollet.
protokollíer|en, *-te, -t,* I. *itr. h.* föra protokollet. II. *tr.* taga till, införa i protokollet. **Protokollíerung**, *f.*
Protzíe, *-en, f.* ✕ föreställare. **-kasten**, *-s, -, m.* ✕ ammunitionskista. **-nagel**, *-s, -*†, *m.* ✕ bröstnagel. **-wagen**, *-s, -*[†], *m.* ✕ föreställare.
protzíen, *-[es]t, -te, ge-t,* I. ✕ se *ab-* och *auf-protzen.* II. *itr. h.* 1. smälla, braka. 2. vara uppblåst, morska sig, vara stolt. 3. vara spröd, obenägen, förargad. *Mit jmdm ~* vara ond på ngn.
protzig, *a.* 1. uppblåst, morsk, högfärdig. 2. förargad, ond.
Proviánt, *-[e]s,* 0, *m.* proviant, munförråd. **-ausgabe**, 0, *f.* proviantutdelning. **-meister**, *-s, -, m.* ✕ proviantmästare. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* ✕ proviantskepp.
proviantíer|en, *-te, -t, tr.* förse med proviant, proviantera. **Proviantíerung**, *f.*
Provínz, *-en, f.* 1. provins, landskap. 2. landsort. **-bewohner**, *-s, -, m.* 1. provinsens invånare. 2. landsortsbo. **-reise**, *-n, f.* provinsresa.
Provinziál, I. *-[e]s, -e, m.* provinsial. II. *a.* provinsial; provins-, landsorts-. *Ein ~er* = *Provinzler.* **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* provinsblad, landsortstidning. **-schulrat[h]**, *-[e]s, -e* †, *m.* skolinspektör inom en provins. **-stadt**, *-e* †, *f.* provins-, landsorts-, småstad. **-stände**, *plur.* provinsialständer. **-theater**, *-s, -, n.* landsorteteater.
Provinzialísm|us, *-us, -en, m.* provinsialism, dialektord, dialektegendomlighet.
provinziéll = *Provinzial II.*
Provínzler, *-s, -, m.* lands-, landsorts-, småstadsbo.
Provisión, *-en, f.* provision, arvode.
provisórisch, *a.* provisorisk, tillfällig, tills vidare gjord, beslutad m. m.
Provisórium, *-um[s], -en, n.* provisorisk åtgärd.
Provokatión, *-en, f.* utmaning, frammaning, framkallande.
provoziéren, *-te, -t, tr.* utmana, frammana, framkalla.
Prozedúr, *-en, f.* förfaringssätt, procedur.
Prozént, *-[e]s, -e, n.* procent. *Zu hohen ~en:* mot hög ränta.
prozéntig, *a.* i sms. procents, t. ex. *drei~e Rente.*
Prozess, *-es, -e, m.* process, rättegång; förfaringssätt; utveckling(sgång). *Jmdm einen ~ anhängen* el. *den ~ machen:* börja en process mot ngn. BILD. *kurzen ~ machen:* göra processen kort. **-akte**, *-n, f.* rättegångsförhandling. **-führer**, *-s, -, m.* 1. målsägande. 2. sakförare. **-sache**, *-n, f.* mål. **-sucht**, 0, *f.* processlystnad.
prozéss|ien, *-[es]t, -te, -t,* **prozessíer|en**, *-te, -t, itr. h.* processa.
Prozessión, *-en, f.* procession.
prüde, *a.* pryd.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

prudeln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. fuska. 2. se *brodeln*.
Prüderie, *-en, f.* pryderi.
Prüf... Ex. **-stein**, -[e]s, -e, *m.* pröfvosten, probersten. **-zeit**, *-en, f.* pröfvotid.
prüfen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. pröfva. 2. examinera. 3. *Geprüft:* bepröfvad. II. *Sich* ~ pröfva sig.
Prüfer, -s, -, *m.* 1. en som pröfvar. 2. examinator.
Prüfling, -[e]s, -e, *m.* examinand.
Prüfung, *-en, f.* 1. pröfning. 2. examen. **-s...** Ex. **~ausschuss**, *-es, -e* †, *m.* pröfnings-, examenskommission, -komité. **~feuer**, -s, -, *n.* luttringseld. **~kommission**, *-en, f.* = *~ausschuss.* **~tag**, -[e]s, -e, *m.* pröfvodag; examensdag. **~tbal**, -[e]s, 0, *n.* pröfvodal (jorden). **~zeit**, *-en, f.* pröfvotid. **~zeugnis**[s], *-ses, -se, n.* examensbetyg.
Prügel, -s, -, *m.* 1. käpp, knölpåk. 2. plur. prygel, stryk. *Tracht* ~ kok stryk. **-junge**, **-knabe**, -n, -n, *m.* F syndabock. **-strafe**, -n, *f.* prygelstraff. **-suppe**, -n, *f.* F (kok) stryk. **-weg**, -[e]s, -e, *m.* kafvelbro.
Prügelei, *-en, f.* slagsmål.
prügeln, *-te, ge-t, tr.* prygla, slå.
Prügler, -s, -, *m.* en som pryglar, slår.
Prünelle, -n, *f.* prunell(plommon).
Prunk, -[e]s, 0, *m.* prunk, ståt. **-gemach**, -[e]s, *-er* †, *n.* praktrum. **-gewand**, -[e]s, *-er* †, *n.* galadrägt. **-lösigkeit**, 0, *f.* enkelhet. **-rede**, -n, *f.* pompöst, grant tal. **-voll**, *a.* prunkande. **-zimmer**, -s, -, *n.* praktrum. Vor str. jfr sms. med *Pracht.*
prunken, *-te, ge-t, itr. h.* prunka, pråla, ståta.
Prunker, -s, -, *m.* en som prunkar, ståtar.
Prunkerei, *-en, f.* prunk, prål, ståt.
prunkerisch, prunkhaft, *a.* prunkande.
prüschen, -[es]t, *-te, ge-t,* **prüsten**, *-ete, ge-et, itr. h.* frusta, fnysa, nysa häftigt, brista ut i skratt, fara ut.
Psalm, -[e]s, *-en, m.* psalm i psaltaren. **-en...** Ex. **~buch**, -[e]s, *-er* †, *n.* psaltare. **~dichter**, -s, -, *m.* psalmist. **~gesang**, -[e]s, 0, *m.* **~singen**, -s, 0, *n.* psalmsång.
Psalmist, *-en, -en, m.* psalmist.
Psalter, -s, -, *m.* 1. psaltare, a) instrument, b) bok. 2. zool. bladmage.
Psittich, -[e]s, -e, *m.* papegoja.
pst, *interj.* st! ts!
psychisch, *a.* psykisk, själs-.
publik, *a.* offentlig.
Publikum, -[s], 0, *n.* 1. publik. 2. offentlig föreläsning.
publizieren, *-te, -t, tr.* publicera, offentliggöra, kungöra. **Publizierung**, *f.*
Publizist, *-en, -en, m.* 1. kännare af, lärare i staterätt; politiker. 2. publicist, tidningsskrifvare.
Publizität, 0, *f.* offentlighet.
Puckel se *Buckel.*
puckeln, puckern, *-te, ge-t, itr. h.* bulta, slå.
Puddel... ⊕ Ex. **-eisen**, -s, -†, *m.* puddelugn.
puddeln, *-te, ge-t, tr.* ⊕ puddla.
Pudding, -[e]s, -e, *m.* pudding.
Pudel, -s, -, *m.* 1. pudel. 2. en som får förrätta de lägsta sysslor och tåla allt; slåphjon, syndabock. 3. studentspr. vaktmästare. 4. person med krusigt, tofvigt hår; utv. oordentlig, smutsig kvinna, lortlolla. 5. F fel, misstag; bom vid kägelspel. **-dick**, *a.* F fullproppad, proppmätt. **-haar**, -[e]s, -e, *n.* knollrigt, krusigt hår. **-hund**, -[e]s, -e, *m.* pudel(hund). **-kopf**, -[e]s, -e †, *m.* krushufvud. **-mütze**, -n, *f.* lurfvig mössa. **-närrisch**, *a.* putslustig som en pudel. **-nass**, *a.* genomvåt.
pudeln, *-te, ge-t, itr. h.* F begå ett misstag, göra en bock; bomma vid kägelspel.
Puder, -s, 0, *m.* puder. **-beutel**, -s, -, *m.* puderpung. **-mantel**, -s, -†, *m.* puderkappa. **-zukker**, -s, 0, *m.* pudersocker.
puderig, *a.* full af puder.
puderen, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ pudra (sig).
puff, I. *interj.* puff! II. -[e]s, -e [†], *m.* 1. puff, a) dof knall, b) stöt, slag, c) utstående vecknin på kläder, d) öfverdrifvet beröm. 2. ~ *machen:* ståta. 3. humbug. 4. studentspr. bordell. 5. tricktrack(spel). **-ärmel**, -s, -, *m.* puffärm. **-bohne**, -n, *f.* bondböna. **-brett**, -[e]s, *-er, n.* tricktrackbräde. **-kuchen**, -s, -, *m.* potatismunk. **-spiel**, -[e]s, -e, *n.* tricktrack.
Puffe, -n, *f.* dim. *Püffchen, -lein,* puff på kläder.
puffen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. säga puff, doft knalla, pluttra, skjuta. 2. puffa, stöta, slå. 3. uppsvälla, blåsa upp sig. 4. puffa upp, förse med puffar. 5. spela tricktrack.
Puffer, -s, -, *m.* 1. puffare, puffande person. 2. puff, stöt, slag. 3. puffert, litet skjutgevär. 4. potatismunk. 5. järnv. puffert.
puffig, *a.* 1. uppuffad, pösig. 2. hård, grof, kärf.
puh, *interj.* puh! uff!
Pulle, -n, *f.* P plunta, flaska.
Puls, *-es, -e, m.* dim. *Pülschen, -lein,* 1. sammanhängande klockringning. 2. puls. *Jmdm den ~ fühlen:* känna ngn på pulsen. **-ader**, -n, *f.* pulsåder. **-messer**, -s, -, *m.* pulsmätare. **-schlag**, -[e]s, -e †, *m.* pulsslag. **-stillstand**, -[e]s, 0, *m.* **-stockung**, *-en, f.* med. pulsens stockning, intermittent puls. **-wärmer**, -s, -, *m.* armmudd.
pulsen, -[es]t, *-te, ge-t,* **pulsieren**, *-te, -t, itr. h.* pulsera.
Pult, -[e]s, -e, *n.* och *m.* dim. *Pultchen* och *Pültchen,* pulpet.
Pulver, -s, -, *n.* dim. *Pülverchen, -lein,* 1. pulver. 2. krut. bildl. *er hat das ~ nicht erfunden:* han var ej med, när krutet fans upp. **-beutel**, -s, -, *m.* jag. krutpung. **-dampf**, -[e]s, 0, *m.* krutrök. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* kruttunna, krutfjärding. **-gang**, -[e]s, -e †, *m.* mina. **-horn**, -[e]s, *-er* †, *n.* kruthorn. **-kam-**

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har sett till hjälpverb.

mer, -n, *f.* 1. ✕ krutkammare. 2. ⚓ krutdurk. **-karren**, -s, -, *m.* krutkärra. **-mäss**, -es, -e, *n.* krutmått. **-mühle**, -n, *f.* krutkvarn. **-sack**, -[e]s, -e †, *m.* ✕ krutkammare.

pulverig, *a.* 1. pulvriserad, finkornig; pulver-. 2. krutartad, innehållande krut, krut-.

pulverisiérlen, -te, -t, **pulverlin**, -te, ge-t, *tr.* pulvrisera.

Pump, -[e]s, 0, *m.* studentspr. kredit, vigg, vigilans.

Pumpe, -en, *f.* pump. **-brunnen**, -s, -, *m.* pump. **-hose**, -n, *f.* vida byxor. **-kelle**, -n, *f.* stor klubba. **-stiefel**, -s, -, *m.* högskaftad stöfvel. **-en...** Ex. **~helmer**, -s, 0, *m.* F vatten, gåsvin. **~klappe**, -n, *f.* ⊕ pumpklaff. **~kolben**, -s, -, *m.* ⊕ pumpkolf, pistong. **~schwengel**, -s, -, *m.* pumpsvängel, pumpvipp. **~stiefel**, -s, -, *m.* ⊕ pumpstöfvel. **~zug**, -[e]s, -e †, *m.* ⊕ pumphjärta.

pumpiln, -te, ge-t, *tr.* 1. pumpa. 2. studentspr. låna, vigga.

Pumper, -s, -, *m.* 1. pumpare. 2. studentspr. en som viggar.

Pumpernickel, -s, -, *m.* en sorts ankarstock från Westfalen.

Punkt, -[e]s, -e, *m.* dim. *Pünktchen*, *-lein*, punkt. *Der ~ auf dem I:* pricken öfver i. *Im ~e der Ehre:* i det som rör hedern, hvad hedern vidkommer. **-weise**, *adv.* punktvis, punkt för punkt.

Punktatión, -en, *f.* utkast upptagande de särskilda punkterna.

pünktelln, -te, ge-t, *tr.* punktera med små punkter.

Punktier... ⊕ Ex. **-nadel**, -n, *f.* punkternål. **-rad**, -[e]s, -er †, *n.* punkterhjul.

punktiérlen, -te, -t, *tr.* 1. punktera. 2. göra utkast till. *Den Frieden ~* göra utkast till fredsfördrag upptagande dess särskilda punkter. **Punktierung**, *f.*

Punktierer, -s, -, *m.* punkterare.

pünktlich, *a.* punktlig.

Pünktlichkeit, 0, *f.* punktlighet.

Punktlum, -um[s], -a, *n.* punkt, punktum.

Punsch, -es, -e [†], *m.* dim. *Pünschchen*, *-lein*, punsch, vanl. vinpunsch. **-bowle**, -n, *f.* punschbål. **-lied**, -[e]s, -er, *n.* punschvisa. **-löffel**, -s, -, *m.* punschalef.

punschlen, -[es]t, -te, ge-t, *itr. h.* puncha.

Punze, -n, *f.* **Punzen**, -s, -, *m.* ⊕ puns.

punzíerlen, -te, -t, *tr.* ⊕ ciselera med puns. **Punzierung**, *f.*

Pup, -[e]s, -e, *m.* dim. *Püpchen*, *-lein*, P fjärt.

Pupille, -n, *f.* pupill, a) i ögat, b) myndling. **-n...** Ex. **~erweiterung**, -en, *f.* pupillernas utvidgning. **~geld**, -[e]s, -er, *n.* förmyndarepengar, -medel.

Puppe, -n, *f.* dim. *Püppchen*, *-lein*, 1. docka. Bildl. *über die* el. *alle ~n:* öfver allt, i högsta grad, ofantligt, *das geht in die ~n:* det går öfver alla gränser. 2. puppa. **-n...** Ex. **~spiel**, -[e]s, -e, *n.* 1. lek med dockor. 2. dock-, marionettspel. **~theater**, -s, -, *n.* dockteater.

puppln, -te, ge-t, *itr. h.* leka med dockor.

puppenhaft, *a.* docklik.

pupperln, -te, ge-t, *itr. h.* slå oroligt (om hjärtat), darra.

puppisch, *a.* docklik.

pur, *a.* pur, lutter, ren.

Pürée, -[e], -s, *n.* -s, *f.* puré.

Purgánz, -en, *f.* laxativ.

Purgatórium, -[s], 0, *n.* skärseld.

Purgíer... Ex. **-mittel**, -s, -, *n.* afförande medel. **-pille**, -n, *f.* laxerpiller.

purgíérlen, -te, -t, I. *tr.* rena, purgera, afföra. II. *Sich ~* laxera, taga in laxativ.

purifizíérlen, -te, -t, *tr.* rena, rengöra, rensa.

Purismus, -, 0, *m.* purism, språkrensning.

purperln, -te, ge-t, *tr.* och *sich ~* purpra(s). *Gepurpert* adv. purpurklädd.

Purpur, -s, 0, *m.* purpur. **-bekleidet**, *a.* purpurklädd. **-farbe**, -n, *f.* purpurfärg. **-farben**, **-farbig**, *a.* purpurfärgad. **-rot[h]**, *a.* purpurröd. **-röt[h]e**, 0, *f.* purpur(rodnad).

purpurhaft, **purpúrisch**, **purpurlich**, **purpurn**, *a.* purpurartad, purpurfärgad.

purr se *burr*.

purrlen, -te, ge-t, I. se *burren*. II. *tr.* 1. omröra, röra, oroa, sticka. 2. ⚓ purra.

purzelln se *burzeln*. **Puschel** se *Büschel*.

pusselln, -te, ge-t, *itr. h.* pyssla.

Pusstln, -en, *f.* pusta, ungerak stepp.

Pust, -[e]s, -e, *m.* **Pústlo**, 0, *f.* anda, andedrägt; fläkt. **-rohr**, -[e]s, -e, *n.* blåsrör.

Pustel, -n, *f.* finne, kvesa.

pústlen, -ete, ge-et, *itr. h.* blåsa, pusta.

Púster, -s, -, *m.* pust, liten blåsbälg.

pût, *interj.* pull!

Pute, -n, *f.* kalkonhöna. **-n...** Ex. **~braten**, -s, -, *m.* kalkonstek. **~junker**, -s, -, *m.* uppblåst, högfärdig junker.

Puter, -s, -, *m.* kalkon(tupp). **-hahn**, -[e]s, -e †, *m.* kalkontupp. **-rot[h]**, *a.* kalkonröd **-zucht**, 0, *f.* kalkonafvel.

Putsch, -es, -e, *m.* kravall.

putschlen, -[es]t, -te, ge-t, I. *itr. h.* göra kravall. II. *tr.* uppvigla.

Putz, -es, 0, *m.* 1. prydnad, grannlåt, pynt, putsning; modesaker. 2. ⊕ putsning, rappning, puts. **-artikel**, -s, -, *m.* modevara. **-dämchen**, -s, -, *n.* modedocka. **-erde**, 0, *f.* trippel. **-gemach**, -[e]s, -er †, *n.* 1. toalettrum. 2. praktrum. **-geschäft**, -[e]s, -e, *n.* **-handel**, -s, 0, *m.* modehandel. **-händler**, -s, -, *m.* **~in**, -nen, *f.* modehandlare, modist. **-kram**, -[e]s, 0, *m.* modevaror. **-laden**, -s, -†, *m.* modehandel. **-liebend**, *a.* grannlåtsälskande. **-lustig**, *a.* putslustig. **-macherin**, -nen, *f.* modist. **-pulver**, -s, -, *n.* putspulver. **-sache**, -n, *f.* modesak. **-schere**, -n, *f.* ljussax. **-stube**, -n, *f.* förmak. **-süchtig**, *a.* som tycker om att styra ut sig. **-tisch**, -es, -e, *m.* toalett-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruktligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

bord. **-trödlerin**, *-nen, f.* mode-, hvitvaruhandlerska. **-tuch**, *-[e]s, -er* †, *n.* torkduk. **-wa[a]re**, *-n, f.* modevara. **-werk**, *-[e]s*, 0, *n.* prydnad, ornament. **-zimmer**, *-s, -, n.* förmak, praktrum.

Putze, *-n, f.* ljussax.

putz||en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* 1. putsa, rengöra, borsta, skura, fäja, polera, blanka. *Sich die Nase* ~ putsa näsan, snyta sig. *Schuhe* ~ putsa, borsta skor. 2. pynta, pryda, smycka. 3. F bortsnappa. 4. F tillrättavisa, ge på pälsen.

Putzer, *-s, -, m.* 1. putsare. 2. viska, borste. 3. F tillrättavisning, sittopp.

putzig, *a.* putslustig, tokrolig.

Pygmäe, *-n, -n, m.* pygmé, dvärg, pysling.

pygmäenhaft, pygmäisch, *a.* pygmeisk, dvärgartad.

pyramidal[isch], *a.* pyramidformig.

Pyramide, *-n, f.* pyramid. **-n...** Ex. **~förmig**, *a.* pyramidformig. **~pappel**, *-n, f.* pyramidpoppel.

Pyrenäen, *plur. npr.* Pyreneerna.

pythisch, *a.* pytisk.

Q.

Q, 1. *-['s], -['s], n.* gram. q. 2. förkortn. = *Quadrat.*

Qkm. förkortn. = *Quadratkilometer.*

Qm. förkortn. = *Quadratmeter.*

Quabbe, *-n, f.* I. se *Quappe.* II. adv. **Quabbel**, *-s, -, m.* 1. gungfly. 2. fettvalk, fettevulst.

quabbelicht, quabbelig, *a.* 1. mjuk, skälfvande, geléartad, sladdrig, pussig. 2. om mat: fadd, motbjudande, äcklig, vämjelig. 3. illamående. *Mir ist* ~ jag mår illa, det kväljer mig.

quabbel||n, *-te, ge-t, itr. h.* vara mjuk, skälfva (om geléartade ämnen); gunga, gifva efter för stegen (om gungfly).

quabbig = *quabbelig 1.*

Quackelei, *-en, f.* F 1. obeslutsamhet, villrådighet, vacklande. 2. lappri, obetydlighet.

Quackeler, *-s, -, m.* F obeslutsam, villrådig person.

quackelhaft, quackelig, *a.* F obeslutsam, villrådig.

quackel||n, *-te, ge-t, itr. h.* F vara obeslutsam, villrådig, icke veta hvad man vill, vackla.

quackl||en se *quaken.*

quacksalb||en = *quacksalbern.*

Quacksalber, *-s, -, m.* kvacksalfvare.

Quacksalberei, *-en, f.* kvacksalfveri.

quacksalber||n, *-te, ge-t, itr. h.* kvacksalfva.

quaks||en, *-[es]t, -te, ge-t* = *quaken.*

Quader, *-s, -, m. -n, f.* kvadersten. **-bau**, *-[e]s, -ten, m.* byggnad af kvaderstenar. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* **-stück**, *-[e]s, -e, n.* kvadersten.

quader||n, *-te, ge-t, tr.* göra, hugga fyrkantig. *Gequaderte Steine:* kvaderstenar.

Quadrant, *-en, -en, m.* kvadrant.

Quadrat, I. *-[e]s, -e, n.* kvadrat. II. *a.* kvadratisk. **-förmig**, *a.* kvadratisk. **-(kilo)meter**, *-s, -, m.* och *n.* kvadrat(kilo)meter. **-wurzel**, *-n, f.* mat. kvadratrot. **-zahl**, *-en, f.* mat. kvadrat(tal).

quadratisch, *a.* kvadratisk.

quadrier||en, *-te, -t,* I. *tr.* 1. = *quadern.* 2. mat. kvadrera; upphöja till kvadrat. II. *itr. h.* passa, svara emot, *mit etw.:* ngt; lämpa sig, rätta sig.

Quadrig||a, *-en, f.* fyrspann.

Quadrille, *-n, f.* kadrilj.

quadrillier||en, *-te, -t, tr.* väfva rutigt, ruta.

Quadrúpel, *-s, -[n], m.* 1. fyrfald. 2. fyra pistoler (mynt).

quah, *interj.* härmande korpens läte, krax!

Qual, *-s, -s, m.* kaj.

Quäkelei se *Quackelei.*

quak||en, quäk||en, *-te, ge-t, itr. h.* kväka, snattra.

Quaker, *-s, -, m.* en som kväker.

Quäker, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* kväkare, kväkerska.

Quäkerei, *-en, f.* kväkarväsen, kväkarsekt.

quäkerisch, *a.* kväkaraktig, kväkar-.

Quäkert[h]um, *-[e]s*, 0, *n.* = *Quäkerei.*

Qual, *-en, f.* kval, pina, lidande. **-beladen, -belastet**, *a.* kvald, kvaltyngd. **-erfüllt, -voll**, *a.* kvalfull, plågsam.

Quäl... Ex. **-geist**, *-[e]s, -er, m.* plågoande. **-süchtig**, *a.* road af att plåga.

quäl||en, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ plåga, martera, pina, oroa, besvära (sig). ~*d:* plågsam.

Quäler, *-s, -, m.* plågare, plågoande.

Quälerei, *-en, f.* plågeri, marterande.

qualifizier||en, *-te, -t, tr.* kvalificera.

Qualität, *-en, f.* kvalitet, beskaffenhet.

Qualle, *-n, f.* zool. manet (Acalepha).

Qualm, *-[e]s, -e, m.* kvalm, rök, ånga.

qualm||en, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* 1. ryka med tjock, kväfvande rök, ånga. 2. i hvirflande rökmoln uppstiga. 3. bolma. 4. F prata dumheter. II. *tr. Den Rauch gen Himmel* ~ utstöta, uppsända rökmoln mot himlen.

Qualmer, *-s, -, m.* bolmare.

qualmhaft, qualmig, *a.* 1. kvalmig, kväfvande. 2. rykande. 3. uppfyld af rök.

Quälnis[s], *-ses, -se, n. -se, f.* = *Qual.*

quälsam, *a.* plågsam.

Qualster, *-s, -, m.* 1. P utspottadt slem, 'tupp'. 2. trädlus; vägglus.

qualster||n, *-te, ge-t, itr. h.* P spotta ut slem.

Quandel, *-s, -, m.* ☻ fyllnadstrumma, pipa.

Quantität, *-en, f.* kvantitet, mängd.

quantitier||en, *-te, -t, tr.* skandera.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

quants... Ex. **-weise**, *adv.* för skenets, för formens skull.

Quantilum, **-um**[*s*], **-a**, *n.* kvantum, mängd.

Quappe, **-n**, *f.* lake (Gadus lota).

Quarantäne, **-n**, *f.* karantän. **-anstalt**, **-en**, *f.* karantänsanstalt.

Quark, -[*e*]*s*, **-e** †, *m.* 1. ostkram, ostmysja. 2. smuts, smörja, skräp. **-bret**, -[*e*]*s*, **-e**, *n.* bröd med ostkram på.

quarkilen = *quarren.*

Quarkoréi, **-en**, *f.* 1. knarrande, brummande, skrik, jfr *quarren.* 2. = *Quark 2.*

Quarre, **-n**, *f.* brukl. blott i erdspr. *erst eine Pfarre und dann eine* ~ pastorat, inkomster först och giftermål se'n.

quarrilen, **-te**, *ge-t*, *itr. h.* knarra, kväka, knorra, brumma, gramsa, skrika, grina.

Quarrer, **-s**, -, *m.* F grälaktig person, brumbjörn.

quarrig, *a.* skrikig, grinig.

Quart, I. -[*e*]*s*, *n.* 1. plur. -, ett efter ort och tid varierande mindre kubikmått. 2. plur. **-e**, bok i kvartformat, kvartband. II. **-en**, *f.* = *Quarte 2.* **-band**, -[*e*]*s*, **-e** †, *m.* kvartband. **-blatt**, -[*e*]*s*, **-er** †, *n.* kvartblad. **-seite**, **-n**, *f.* kvartsida.

Quartila, **-en**, *f.* fjärde klassen uppifrån i ett läroverk, motsvarande tredje klassen i Sverige.

Quartál, -[*e*]*s*, **-e**, *n.* 1. kvartal, fjärdedels år. 2. första och sista dagen i ett kvartal, kvartalstermin. 3. hvarje kvartal hållet skråsammanträde. -[*s*]... Ex. **~weise**, *adv.* kvartalsvis.

Quartáner, **-s**, -, *m.* lärjunge i fjärde klassen, se *Quarta.*

Quartánt, **-en**, **-en**, *m.* kvartband.

Quarte, **-n**, *f.* 1. fjärdedel. 2. kvart, a) mus., b) fakt., c) i piketspel.

Quartétt, -[*e*]*s*, **-e**, *n.* kvartett.

Quartier, -[*e*]*s*, **-e**, *n.* kvarter, a) del, i sht stadsdel, b) logis, c) ett mindre kubikmått, d) ⚓ skeppsvakt. **-frei**, *a.* fri från inkvartering. **-geber**, **-s**, -, *m.* kvartervärd. **-geld**, -[*e*]*s*, **-er**, *n.* inkvarteringspengar. **-macher**, **-s**, -, *m.* ✕ furir. **-meister**, **-s**, -, *m.* ✕ kvartermästare.

Quärz, **-es**, **-e**, *m.* min. kvarts.

Quast, -[*e*]*s*, **-e** †, *m.* 1. kvast. 2. stor pensel. 3. afv. **Quaste**, **-n**, *f.* tofs, vippa. 4. F sälle. *Feiner* ~ slughufvud.

quastig, *a.* tofsprydd, försedd med tofsar, med vippor.

Quatémber, **-s**, -, *m.* 1. = *Quartal 1, 2.* 2. = *Fronfasten.*

quatsch, F I. *interj.* klatsch! pladask! II. **-es**, **-e**, *m.* 1. klatsch, smäck. 2. smörja, röra. 3. dumheter, gallimatias, prat, smörja. III. *a.* 1. dum, enfaldig. 2. förbi, medtagen. **-nass**, *a.* genomvåt.

quatschelig, F = *quabbelig 1.*

quatscheln, F 1. = *quabbeln.* 2. = *watscheln.*

quatschen, -[*es*]*t*, **-te**, *ge-t*, F I. *itr. h.* och *s.* 1. smälla, smäcka, plaska. 2. = *watscheln.* II. *tr.* 1. söndertryckа, göra mos, göra pannkaka af. 2. afv. *itr. h.* prata, prata dumheter.

quatschig, *a.* F mjuk, våt, rörig.

queck se *quick.* **-silber**, **-s**, 0, *n.* kvicksilfver. **-silbern**, *a.* af kvicksilfver, kvicksilfver-, afv. bildl.: sprittande, orolig.

Quecklle, **-en**, *f.* kvickrot. **-gras** = *~gras.* **-sa...** Ex. **~gras**, **-es**, 0, *n.* **~weizen**, **-s**, 0, *m.* **~wurzel**, **-n**, *f.* kvickrot.

queckig, *a.* full af kvickrötter.

Quehle, **-n**, *f.* handduk.

Quell, -[*e*]*s*, **-e**[*n*], *m.* vanl. **Quelle**, **-en**, *f.* källa. **-ader**, **-n**, *f.* källåder. **-bezirk**, -[*e*]*s*, **-e**, *m.* **-gebiet**, -[*e*]*s*, **-e**, *n.* källområde. **-sprung**, -[*e*]*s*, **-e** †, *m.* källsprång. **-wasser**, **-s**, 0, *n.* källvatten. **-en...** Ex. **~forscher**, **-s**, -, *m.* källforskare. **~forschung**, **-en**, *f.* källforskning. **~mässig**, *a.* öfverensstämmande med källorna, autentisk. **~studium**, **-um**[*s*], **-en**, *n.* källstudium. **~werk**, -[*s*]*s*, **-e**, *n.* källskrift.

quellen, *quill(s)t*, *quoll*, *quölle*, *gequollen*, *quill*, I. *itr. s.* och ✱ *h.* 1. upprinna, framvälla, flyta fram. 2. svälla, svälla nt. II. vanl. **-te**, *ge-t*, *tr.* låta svälla, lägga i blöt, stöpa.

quellenhaft, *a.* källartad.

Quellrich, -[*e*]*s*, **-e**, *m.* bot. källelunk (Montia fontana).

Quendel, **-s**, -, *m.* bot. timjan (Thymus).

Quengeléi, **-en**, *f.* F 1. bråk, gräl, trakasseri. 2. klagan, jämmer, pjunk.

quengelin, **-te**, *ge-t*, *itr. h.* F 1. bråka, gräla, träta. 2. klaga, jämra sig, pjunka.

Quentchen, **Quentlein**, **-s**, -, *n.* kvintin.

quer, *a.* tvär; adv. på tvären, i kors. ~ *über einander legen:* lägga i kors. *Etw. geht* ~ ngt går på tvären, på tok. *Die Sache kommt mir* ~ saken kommer olägligt för mig. **-balken**, **-s**, -, *m.* tvärbjälke, tvärbalk. **-baum**, -[*e*]*s*, **-e** †, *m.* tvärbom. **-durch**, *adv.* tvärs igenom. **-durchschnitt**, -[*e*]*s*, **-e**, *m.* tvärsnitt. **-falte**, **-n**, *f.* tvärveck. **-feldein**, *adv.* rakt fram öfver fälten. **-flöte**, **-n**, *f.* tvärflöjt, vanlig flöjt. **-folio**, -[*s*], **-s**, *n.* tvär folio, tvär folliant. **-frage**, **-n**, *f.* tvärt afbrytande fråga, inkast. **-furche**, **-n**, *f.* tvärfåra. **-gang**, -[*e*]*s*, **-e** †, *m.* tvärgång. **-gasse**, **-n**, *f.* tvärgränd. **-giebel**, **-s**, -, *m.* gafvel, sidogafvel. **-holz**, **-es**, **-er** †, *n.* tvärbjälke. **-kissen**, **-s**, -, *n.* långkudde. **-kopf**, -[*e*]*s*, **-e** †, *m.* 1. ⊕ brädspik. 2. F tok, vriden människa. **-köpfig**, *a.* F tokig, vriden. **-laden**, **-s**, -†, *m.* tvärlucka. **-leiste**, **-n**, *f.* tvärlist. **-nabt**, **-s** †, *f.* tvärsöm. **-pfeife**, **-n**, *f.* mus. tvärpipa. **-pfeifer**, **-s**, -, *m.* en som spelar på tvärpipa. **-riss**, **-es**, **-e**, *m.* hål rifvet tvärsöfver; tvärspricka. **-sack**, -[*e*]*s*, **-e** †, *m.* tvärsäck. **-sattel**, **-s**, -†, *m.* tvärsadel. **-schiff**, -[*e*]*s*, **-e**, *n.* bygga. tvärskepp. **-schnitt**, -[*e*]*s*, **-e**, *m.* tvärsnitt. **-schwelle**, **-n**, *f.* ⊕ syll, tvärsyll. **-stange**, **-n**, *f.* tvärstång. **-strasse**, **-n**, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

tvärgata. **-streifen**, *-s*, -, *m.* tvärremsa. **-strich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tvärstreck; bildl. streck i räkningen, *einen ~ durch etw. machen:* korsa, förhindra ngt. **-über**, *adv.* tvärs öfver. **-vür**, *adv.* tvärsöfver, midt framför. **-wand**, *-e* †, *f.* tvärvägg. **-weg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tvärväg.

Quere, 0, *f.* tvär riktning. *Die* el. *der ~* el. *in die ~* el. *der ~ nach:* tvärsöfver, i kors. *Jmdm in die ~ kommen:* komma olägligt för ngn, hindra ngn.

Queréi[e], *-en*, *f.* småaktig klagan, besvär.

Queri se *Quiri.*

Querulánt, *-en*, *-en*, *m.* småaktig, gräljak åklagare, processmakare.

querulíeren, *-te*, *-t*, *itr. h.* processa, bråka.

Quese, *-n*, *f.* 1. (hud)blåsa. 2. veter. blåsmask.

Quetschie, *-en*, *f.* 1. plommon. 2. präss. 3. klämma, knipa. **-kartoffeln**, *plur.* potatismos. **-wunde**, *-n*, *f.* klämsår, krossår.

quetschlen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich ~* klämma (sig), krossa(s), prässa(s). *Etw. zu einem Brei ~* göra mos af ngt. **Quetschung**, *f.*

Queue, I. *-s*, *-s*, *n.* kö, biljardkäpp. II. *-s*, *f.* kö. *~ machen:* bilda kö.

quick, I. *a.* kvick, lifig, sprittande. II. -[*e*]*s*, 0, *m.* kvicksilfver. **-bern**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* rinnande källa. **-brei**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ⊕ amalgam. **-sand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* flygsand.

quiek, *interj.* pip!

quieklen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* pipa, skrika.

quiekig, *a.* grinig.

quietschlen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t* = *quieken.*

quillen se *quellen I.*

quinkelíeren, *-te*, *-t*, *itr. h.* kvintillera.

Quintía, *-en*, *f.* femte klassen vid ett läroverk, uppifrån räknadt, motsvarande andra klassen i Sverige.

Quintáner, *-s*, -, *m.* lärjunge i femte klassen, se föreg.

Quint[e], *-en*, *f.* kvint.

Quintérne, *-n*, *f.* kvintern.

Quintessénz, *-en*, *f.* kvintessens.

Quintétt, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kvintett.

Quiri, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. visp (vanl. ett trärors på ett skaft, som rullas mellan händerna). 2. årskott på barrträd. 3. F orolig människa.

quirlíen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* vispa. II. *itr. h.* och *s.* vrida sig, hvirfla.

quitt, *a.* kvitt.

Quitte, *-n*, *f.* 1. kvitten. 2. kvittenträd (Pirus Cydonia). **-n...** Ex. **~apfel**, *-s*, -†, *m.* kvittenäpple. **~baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kvittenträd. **~farbig**, **~gelb**, *a.* kvittengul. **~kern**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kvittenkärna. **~schleim**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kvittenslem.

quittíeren, *-te*, *-t*, *tr.* 1. kvittera. 2. uppgifva, gifva förlorad. **Quittierung**, *f.*

Quittung, *-en*, *f.* kvitto, kvittens.

Quívive, *-s*, *-s*, *m.* verda. *Auf dem ~ sein* el. *stehen:* vara på sin vakt.

Quote, *-n*, *f.* kvot; andel.

R.

R, 1. -['*s*], -['*s*], *n.* gram. r. 2. förkortn. = *Reaumur.*

Raa se *Rahe.*

'rab, F = *herab.*

Rabátt, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* rabatt.

Rabátte, *-n*, *f.* 1. uppslag, slag på kläder. 2. trädg. rabatt, trädgårdsland, säng.

rabattíeren, *-te*, *-t*, *tr.* rabattera.

Rabáu, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e*[*n*], *m.* 1. oäkta renett. 2. kanalje, spetsbof.

rabbeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* prata.

Rabbi, -[*e*], *-s*, *m.* rabbi; rabin.

Rabbinát, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* rabinvärdighet.

Rabbíne, *-n*, *-n*, **Rabbíner**, *-s*, -, *m.* rabin.

rabbínisch, *a.* rabinsk.

Rabe, *-n*, *-n*, *m.* korp. **-n...** Ex. **~aas**, *-es*, *-er* †, *n.* korpmat, korpföda. **~ärt**, *-en*, *f.* 1. korpart. 2. korpnatur, onaturlighet hos föräldrar. 3. tjufnatur. **~eltern**, *plur.* onaturliga föräldrar. **~feder**, *-n*, *f.* korpfjäder. **~gekrächz**[e], *-es*, 0, *n.* korpars kraxande. **~hütte**, *-n*, *f.* hydda för korp- och kråkskyttar. **~krähe**, *-n*, *f.* zool. svart kråka (Corvus corone). **~mutter**, -†, *f.* onaturlig moder. **~schnabel**, *-s*, -†, *m.* 1. korpnäbb. 2. ⊕ krumhålsmäjsel. **~schwarz**, *a.* ramsvart. **~stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* murad schavott. **~vater**, *-s*, -†, *m.* onaturlig fader.

rabiát, *a.* rasande.

Rabulíst, *-en*, *-en*, *m.* lagvrängare, processmakare.

Rabulisteréi, *-en*, *f.* lagvrängning, advokatknep.

Race se *Rasse.*

Rachie, *-en*, *f.* hämd. **-begierde**, *-n*, *f.* hämdbegär. **-erfüllt**, *a.* hämdlysten. **-gefühl**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hämdkänsla. **-gier**, 0, *f.* hämdgirighet, hämdlystnad. **-gierig**, *a.* hämdgirig, hämdlysten. **-lust** = *-gier.* **-lustig** = *-gierig.* **-sucht** = *-gier.* **-süchtig** = *-gierig.* **-e...** Ex. **~akt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* handling af hämd. **~durst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* hämdtörst. **~durstig**, *a.* hämdtörstande. **~engel**, *-s*, -, *m.* hämnande ängel. **~göttin**, *-nen*, *f.* hämdgudinna. **~schreiend**, *a.* ropande på hämd.

Rachen, *-s*, -, *m.* svalg, gap. **-blume**, *-n*, *f.* **-blüt**[h]**ler**, *-s*, -, *m.* bot. labiat, läppblomstrig växt. **-bräune**, 0, *f.* difteri. **-putzer**, *-s*, -, *m.* F dåligt vin som rifver i halsen.

rächlen, *-te* och ✱ *roch*, *ge-t* och ✱ *gerochen*, *tr.* och *sich ~* 1. hämna sig, hämnas. *Sich wegen* el. *für etw. an jmdm ~* hämnas på ngn

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

för ngt. 2. *Sich* ~ med opers. subj.: straffas, straffa sig själf.

Rächer, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. hämnare, hämnarinna.

Rack, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. **Racke**, -*n*, *f*. zool. blåkråka (Coracias).

Racker, -*s*, -, *m*. 1. = föreg. 2. rackare.

rackerig, *a*. F 1. osnygg, smutsig. 2. uppbragt, rasande.

rackerlln, -*te*, *ge-t*, F I. *tr*. plåga, utmatta. II. *Sich* ~ plåga sig, slita, släpa.

Rad, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. dim. *Rädchen*, -*lein*, plur. afv. *Räderchen*, -*lein*, hjul. -**achse**, -*n*, *f*. hjulaxel. -**arm**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. hjularm, eker. -**dampfer**, -*s*, -, *m*. hjulångare. -**folge**, -*n*, *f*. hjullöt. -**geleise**, -*s*, -, *n*. hjulspår. -**linie**, -*n*, *f*. mat. hjullinie, cykloid. -**nabe**, -*n*, *f*. hjulnaf. -**nagel**, -*s*, -†, *m*. hjulspik. -**schaufel**, -*n*, *f*. hjulskofvel. -**schiene**, -*n*, *f*. hjulskena. -**schloss**, -*es*, -*er* †, *n*. ✕ hjullås, fyrlås. -**schuh**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. hämsko. -**speiche**, -*n*, *f*. hjuleker. -**sperre**, -*n*, *f*. hämsko. -**spur**, -*en*, *f*. hjulspår. -**zahn**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. kugge. -[*e*]... Ex. ~**brechlln**, -*te*, *ge-t*, *tr*. rådbråka. ~**macher**, -*s*, -, *m*. vagnmakare. Jfr *Räder*...

Rade, -*n*, *f*. bot. klint (Agrostemma).

rädelln, -*te*, *ge-t*, *tr*. och *sich* ~ vrida (sig), svänga omkring.

Rädels... Ex. -**führer**, -*s*, -, *m*. anförare för en hop upprorliska.

Räder... Ex. -**macher**, -*s*, -, *m*. hjulmakare. -**t[h]ier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. zool. hjuldjur, hvirfveldjur. -**werk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. hjulverk.

räderig, *a*. i sms. -hjulig, t. ex. *drei*~.

rädern, -*te*, *ge-t*, I. *itr*. *h*. 1. afv. *s*. gå, rulla medels hjul. 2. om påfoglar, kalkoner m. fl. breda ut stjärten. II. *tr*. 1. *Gerädert:* försedd med hjul, *schön geräderter Wagen:* vagn med vackra hjul. 2. rådbråka förbrytare.

Radier... Ex. -**gummi**, -*s*, 0, *n*. radergummi. -**messer**, -*s*, -, *n*. raderknif. -**nadel**, -*n*, *f*. ⊕ radernål.

radierlen, -*te*, -*t*, *tr*. radera.

Radierer, -*s*, -, *m*. raderare.

Radies, -*es*, -*e*, *n*. vanl. dim. **Radieschen**, -*s*, -, *n*. rädisa.

Radillus, -*us*, -*en*, *m*. radie.

Radillx, -*ces*, *f*. mat. radix, rot.

radotierlen, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. prata dumheter.

Raff, -[*e*]*s*, 0, *m*. och *n*. af mjölnaren undansnillad mäld. -**gier**, 0, *f*. roflystnad. -**gierig**, *a*. roflysten. -**gut**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. roffadt gods, rof. -**holz**, -*es*, 0, *n*. plockved.

Raffel = *Klapper*.

raffllen, -*te*, *ge-t*, I. *tr*. och *itr*. *h*. rifva åt sig, rycka med sig, rafsa, gripa, slita, roffa. II. *Sich* ~ rycka sig, slita sig, rusa, störta.

raffinierlen, -*te*, -*t*, I. *tr*. raffinera. II. *itr*. *h*. grubbla, fundera. **Raffinierung**, *f*.

raglen, -*te*, *ge-t*, *itr*. *h*. resa sig, höja sig, uppstiga, vara hög, räcka. ~*d:* hög, reslig.

Ragout, -*s*, -*s*, *n*. ragu.

Rah[e], -*en*, *f*. ⚓ rå.

Rahm, -[*e*]*s*, 0, *m*. 1. grädde. 2. sot. 3. plur. -*e* [†] ss *l. Rahmen*. -**hobel**, -*s*, -, *m*. ⊕ listhyfvel. -**käse**, -*s*, -, *m*. gräddost. -**kuchen**, -*s*, -, *m*. gräddkaka. -**löffel**, -*s*, -, *m*. gräddsked. -**säge**, -*n*, *f*. ⊕ ramsåg. -**stickerei**, -*en*, *f*. broderi i båge. -**torte**, -*n*, *f*. gräddtårta, gräddkaka.

l. Rahmen, -*s*, -, *m*. dim. *Rähmchen*, -*lein*, infattning, ram, fönsterbåge, sybåge.

2. rahmlen, -*te*, *ge-t*, I. *itr*. *h*. sätta grädde, grädda sig. II. *tr*. 1. skumma. 2. infatta i ram, uppspänna i båge.

Rain, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. ren, gångstig; gräns; gräsremsa.

Raisonnemént, -*s*, -*s*, *n*. resonnemang.

Räkel se *Rekel*.

Rakéte, -*n*, *f*. raket.

Rakúnkel, -*n*, *f*. F käring.

Ralle, -*n*, *f*. zool. rall (Rallus).

Rammle, -*en*, *f*. ⊕ pålklubba, pålkran; handdocka, jungfru. Bild. *ein Mann bei der* ~ en pålitlig man. -**arbeit**, -*en*, *f*. pålning. -**bär**, -*en*, -*en*, -**block**, -[*e*]*s*, -*e* †, -**klotz**, -*es*, -*e* †, *m*. ⊕ häjare. -**schiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ⚓ ramfartyg. -**sporlln**, -*n*[*e*]*s*, -*en*, *m*. ⚓ bagge, ram.

rammolln, -*te*, *ge-t*, I. = *rammen*. II. *itr*. *h*. 1. om vissa djur: para sig, ramla; P vara karlgalen. 2. vara orolig, bråka, väsnas.

rammlen, -*te*, *ge-t*, *tr*. 1. slå, drifva, stöta ned i marken medels en *Ramme*. 2. tillpacka, faststampa.

Rammler, -*s*, -, *m*. jäg. ramlare.

Rampe, -*n*, *f*. sluttande plan i st. f. trappa, uppfart.

ramponierlen, -*te*, -*t*, *tr*. ramponera, skada.

Rams[ch], -*es*, -*e*, *m*. dim. *Räms[ch]chen*, -*lein*, handel. slump, parti. *Im* ~ *kaufen:* köpa i slump.

rams[ch]llen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr*. handel. köpa, sälja i slump.

'ran, F = *heran*.

Rand, -[*e*]*s*, -*er* †, *m*. dim. *Ränd*chen, -*lein*, plur. afv. *Ränderchen*, -*lein*, 1. rand, brädd, kant, marginal, bryn, infattning, gräns. *Am* ~ *bemerken:* anteckna i kanten. F bild. *das versteht sich am* ~*e:* det är självklart, *mit etw. zu* ~*e kommen:* få slut på ngt. 2. P mun, käft, mugga. -**bemerkung**, -*en*, *f*. antecknig, anmärkning i kanten, randnot. -**glosse**, -*n*, *f*. randglossa. -**note**, -*n*, *f*. = -*bemerkung*. -**verzierung**, -*en*, *f*. ornament i kanten. -**zeichnung**, -*en*, *f*. teckning i kanten.

Randál, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. studentspr. stoj, skoj, buller, väsen, oljud. ~ *schlagen* = mj.

randalierlen, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. stoja, föra oljud, väsnas.

rändellln, -*te*, *ge-t*, **randllen**, -*ete*, *ge-et*, **ränderln**, -*te*, *ge-t*, **randierlen**, -*te*, -*t*, *tr*. förse med bård, kanta.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militarisk term.

Ranft, -[e]*s*, -*e* †, *m*. 1. brödkant, skorpa; jordskorpa. 2. poet. kant, rand, strand.
Rang, -[e]*s*, ✱ -*e* †, *m*. 1. rang. *Jmdm den ~ ablaufen:* taga försteget af ngn. 2. teat. (loge)rad. **-klasse**, -*n*, *f*. rangklass. **-liste**, -*n*, *f*. rangrulla. **-loge**, -*n*, *f*. teat. loge på ngn af raderna. *Die ~n im ersten Range:* första radens loger. **-mässig**, *a*. öfverensstämmande med rangen. **-ordnung**, -*en*, *f*. rangordning. **-stolz**, I. *a*. stolt öfver sin rang. II. -*es*, 0, *m*. rangstolthet. **-streitigkeit**, -*en*, *f*. rangtvist. **-stufe**, -*n*, *f*. grad, rang. **-sucht**, 0, *f*. begär, åtrå efter rang, rangsjuka. **-süchtig**, *a*. rangsjuk.
Range, -*n*, -*n*, *m*. -*n*, *f*. lång bängel, räkel, slyngel, tjufpojke, galgfogel.
rangieren, -*te*, -*t*, I. *tr*. rangera, ordna. II. *itr*. *h*. inneha den eller den rangen. *~ mit:* hafva rang bland, lika rang med. **Rangierung**, *f*.
rank, I. *a*. 1. krökt, slingrande. 2. spenslig, smal; ⚓ rank. II. -[e]*s*, -*e* †, *m*. 1. krökning, vändning. 2. plur. konstgrepp, ränker, intriger, jfr *Ränke*...
Ranke, -*n*, *f*. ranka. **-n...** ex. **~ärtig**, *a*. lik rankor, slingrande. **~gewächs**, -*es*, -*e*, *n*. slingerväxt.
Ränke... jfr *rank II*, 2. **-geist**, -[e]*s*, -*er*, **-macher**, -*s*, -, **-schmied**, -[e]*s*, -*e*, **-schmieder**, -*s*, -, *m*. ränkmakare, ränksmidare. **-süchtig**, **-voll**, *a*. ränkfull.
rankiren, -*te*, *ge-t*, *itr*. *h*. och *s*. samt *sich ~* 1. ansätta, bilda rankor, klängen. 2. slingra sig.
rankig, *a*. full af rankor; ranklik, slingrande.
Ranúnkel, -*s*, -, *m*. -*n*, *f*. solöga, ranunkel (Ranunculus).
Ränzel, -*s*, -, *n*. och *m*. liten ränsel.
1. Ranzen, -*s*, -, *m*. dim. *Ränzchen*, *-lein*, 1. ränsel. Bildl. *jmdm etw. auf den ~ geben:* gifva ngn på pälsen. 2. P mage.
2. ranzíren, -[es]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr*. *h*. 1. refl. *sich ~* sträcka på sig. 2. vara brunstig, para sig.
ranzig, *a*. 1. brunstig. 2. härsken.
Ranzigkeit, 0, *f*. härskenhet.
Ranzión, -*en*, *f*. lösen, lösepenning.
ranzionieren, -*te*, -*t*, *tr*. 1. refl. *sich ~* friköpa (sig). 2. refl. *itr*. *h*. fordra, utprässa lösen (af).
Rapíer, -[e]*s*, -*e*, *n*. fäktsabel, florett.
rapierren, -*te*, -*t*, I. *itr*. *h*. fäkta med fäktsabel el. florett. II. *tr*. skafva, rifva.
Rappe, -*n*, -*n*, *m*. 1. svart häst. Bildl. *auf Schusters ~n reiten:* resa med apostlahästarne. 2. schweiziskt skiljemynt.
Rappel, -*s*, -, *m*. F (anfall af) galenskap, besynnerlig nyck, infall, ryck. **-kopf**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. F besynnerlig, galen människa. **-köpfisch** = föj.
rappelig, *a*. F som har sina ryck, besynnerlig, ej rätt klok, galen.
rappeln, -*te*, *ge-t*, I. *itr*. *h*. 1. bullra, smälla, slamra, skramla. 2. F opers. *Es rappelt bei ihm* [*im Oberstübchen*]*:* han är ej rätt klok, har sina ryck (af galenskap). II. *Sich ~* skynda sig.
Rappior se *Rapier*.
Rappése, 0, *f*. allmänt byte, hvad hvem som hälst kan taga. *In die ~ geben* el. *werfen:* prisgifva, gifva förlorad, till spillo; *in die ~ gehen:* gå förlorad, blifva allmänt byte.
Raps, -*es*, -*e*, *m*. 1. = *Rappel*. 2. gottlandsrofva (Brassica Napus).
rapsen, -[es]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr*. *h*. och *tr*. gripa (efter), rafsa, krafsa.
Raptus, -, -[se], *m*. = *Rappel*.
Rapúnze, -*n*, *f*. **Rapúnzel**, -*s*, -, *m*. -*n*, *f*. dim. *Rapünzchen*, *-lein*, rapunzel, a) (Phyteuma), b) rofklocka (Campanula Rapunculus).
rar, *a*. sällsynt, rar; bildl. *sich ~ machen*.
Rarität, -*en*, *f*. sällsynthet, raritet.
1. rasch, *a*. rask, snabb, hastig, brådstörtad, öfverilad. **-lebig**, *a*. som lefver fort.
2. Rasch, -*es*, -*e*, *m*. rask (ylletyg).
raschelín, -*te*, *ge-t*, *itr*. 1. *h*. prassla. 2. *s*. prasslande röra sig, gå, komma.
Raschheit, 0, *f*. raskhet, raskt, hastigt, öfverilladt sätt.
1. rasíren, -[es]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *itr*. *h*. 1. rasa, vara utom sig, lefva som en galning. 2. vid ortförändring *s*. rasa, storma, rusa. II. *tr*. i raseri göra, säga, ropa.
2. Rasen, -*s*, -, *m*. 1. gräsplan, gräsmatta. 2. grästorfva. **-bank**, -*e* †, *f*. gräsbänk, grässoffa. **-decke**, -*n*, *f*. gräsmatta. **-patzen**, -*s*, -, *m*. **-plagge**, -*n*, *f*. grästorfva. **-platz**, -*es*, -*e* †, *m*. gräsplan. **-sitz**, -*es*, -*e*, *m*. = *-bank*. **-teppich**, -[e]*s*, -*e*, *m*. gräsmatta.
Räseróí, -*en*, *f*. 1. 0, raseri, vanvett. 2. galenskap, vanvettig handling.
Rasier... ex. **-hecken**, -*s*, -, *n*. rakfat. **-messer**, -*s*, -, *n*. rakknif.
rasiren, -*te*, -*t*, *tr*. 1. raka. 2. rasera.
rasig, *a*. gräsbevuxen.
räsonnieren, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. resonera.
Raspe[l], -*n*, *f*. 1. rasp. 2. skramla. **-l...** ex. **~haus**, -*es*, -*er* †, *n*. arbetshus.
raspeln, -*te*, *ge-t*, *tr*. raspa, skafva, skrapa.
Rasse, -*n*, *f*. ras.
Rassel, -*n*, *f*. skramla, skallra.
Rasseléi, -*en*, *f*. rasslande.
rasseln, -*te*, *ge-t*, *itr*. *h*. och *s*. rassla, skramla, slamra.
Rast, -*en*, *f*. 1. rast, hvila. 2. tid mellan tvänne raster, arbetstid, stund. 3. väglängd mellan tvänne rastställen. **-los**, *a*. rastlös. **-losigkeit**, 0, *f*. rastlöshet. **-ort**, -[e]*s*, -*e* el. *-er* †, *m*. rastställe, station. **-stunde**, -*n*, *f*. rast(timme). **-tag**, -[e]*s*, -*e*, *m*. rastdag.
Rastéll, -[e]*s*, -*e*, *n*. galler.
rasten, -*ete*, *ge-et*, *itr*. *h*. samt *tr*. och *sich ~* rasta, hvila (sig). *Die Glieder ~* hvila sina lemmar.

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har *haben*, *s*. har *sein* till hjälpverb.

rastig, *a.* overksam.
Rastrál, -[e]*s*, -*e*, *n.* rostral.
Rasúr, -*en*, *f.* radering.
Rat, -[*e*]*s*, *m.* a) 0, 1. *Etw. zu ~ halten:* vara sparsam, hushålla med ngt. 2. råd, utväg, t. ex. *kommt Zeit, kommt ~* el. *die Zeit bringt ~; allen Dingen ~ wissen:* veta råd för allting, *sich* el. *seinem Leibe* el. *seines Leibes keinen ~ wissen:* ej veta sig ngn (lefvande) råd, ej se ngn utväg. 3. öfverläggning, klokhet, förstånd, vett. *Es ist nicht ~, das zu thun:* det är ej rådligt att göra det. b) plur. *Ratschläge* och ✱ *Räte*, 4. råd, rådslag. *Sich ~s bei jmdm erholen:* hämta råd hos ngn, fråga ngn till råds. 5. rådplägning, öfverläggning, rådslag. *~[s] pflegen:* rådföra sig, *mit jmdm zu ~e gehen:* rådgöra med ngn. *Zu ~e ziehen:* rådfråga. *~ halten über etw.* (ack.)*:* rådslå om ngt. c) plur. *Räte.* 6. plan, beslut, t. ex. *einen ~ beschliessen:* fatta ett beslut. *~e* el. *zu ~e werden:* komma öfverens, besluta. 7. råd, rådförsamling. 8. råd, rådgifvare, rådman. **-fragen**, * *tr.* rådfråga. **-geber**, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* rådgifvare, rådgifvarinna. **-haus**, -*es*, -*er* †, *n.* rådhus. **-leute** se **-mann.** **-los**, *a.* rådlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* rådlöshet. **-mann**, -[*e*]*s*, *Ratleute*, *m.* rådman. **-schlagen**, -*st*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* rådslå, rådpläga. **-schlagung**, -*en*, *f.* rådplägning. **-schluss**, -*es*, -*e* †, *m.* beslut. **-s...** Ex. **~bedürftig**, *a.* i behof af råd. **~bote**, -*n*, -*n*, **~diener**, -*s*, -, *m.* rådstugubetjänt, stadstjänare, vaktmästare. **~fähig**, *a.* kompetent till rådmansplats. **~freund**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* = *~glied.* **~geschlecht**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* rådmansslägt, rådsherres, patricisk slägt. **~glied**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* **~herr**, -*n*, -*en*, *m.* medlem af rådet, rådman, rådsherre, senator. **~herrlich**, *a.* rådmans-, rådsherre-, senators-. **~keller**, -*s*, -, *m.* stadskällare, stadshus. **~kollegium**, -*um*[*s*], -*en*, *n.* magistrat, senat, råd. **~mann**, -[*e*]*s*, *Ratsleute*, *m.* rådman. **~mitglied** = *~glied.* **~person**, -*en*, *f.* rådsperson. **~saal**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* rådsal. **~schreiber**, -*s*, -, *m.* stadsnotarie, stadsskrifvare. **~sitzung**, -*en*, *f.* rådsförsamling, magistratssammanträde. **~versammlung**, -*en*, *f.* rådsförsamling. **~wage**, -*n*, *f.* stadsvåg. **~zimmer**, -*s*, -, *n.* rådstuga.
Rate, -*n*, *f.* del, andel, afbetalning. *In ~n bezahlen:* betala i terminer. **-n...** Ex. **~weise**, *adv.* i terminer. **~zahlung**, -*en*, *f.* betalning i terminer.
ratlen, *rät(st)*, *riet*, *riete*, *ge-en*, -[*e*], *itr. h.*, *tr.* och *sich ~* 1. råda, *jmdm etw.* el. *zu etw.:* ngn ngt. *Sich ~ lassen:* lyda råd. *Etw. ist zu ~* ngt är rådligt, jfr 2. *geraten* 2. *Die Klugheit rät's:* klokheten bjuder det. *Sich nicht zu ~ wissen:* ej veta att hjälpa sig, vara rådvill. *Damit ist mir nicht geraten:* det hjälper mig ej. 2. gissa, lösa, tyda, t. ex. *Rätsel. Jmdm etw. zu ~ aufgeben:* a) gifva ngn en gåta att lösa, b) sätta myror i hufvudet på ngn, visa sig som en dugtig motståndare till ngn.
Rater, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* en som gissar.
Rath..., **Räth...** se *Rat...*, *Rät...*
ratifizierlen, -*te*, -*t*, *tr.* stadfästa, godkänna.
Rätin, -*nen*, *f.* rådinna, rådmanska.
Rationalist, -*en*, -*en*, *m.* rationalist.
rätlich, *a.* 1. ✱ som bistår med råd. *~ und thätig:* med råd och dåd. 2. rådlig, att tillråda. 3. sparsam, tarflig.
Rätlichkeit, 0, *f.* 1. lämplighet. 2. sparsamhet, tarflighet.
rätsam, *a.* 1. = *rätlich 2, 3.* 2. som ger el. innebär goda råd, klok, förståndig.
Rätsamkeit = *Rätlichkeit.*
Rätsel, -*s*, -, *n.* dim. *Rätselchen*, *Rätselein*, gåta. **-aufgabe**, -*n*, *f.* gåta att lösa. **-reim**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* rimmad gåta, charad. **-spruch**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* gåtfullt yttrande, uttalande. **-voll**, *a.* gåtfull. **-wort**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* gåtfullt ord.
rätselhaft, *a.* gåtaktig, gåtlik.
Rätselhaftigkeit, 0, *f.* det gåtlika i ngt.
rätseln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. tala i gåtor. 2. framställa gåtor. 3. gissa, framställa gissningar.
Ratte, -*n*, *f.* 1. stor råtta. 2. besynnerlighet, nyck. **-n...** Ex. **~fahl** = *~grau.* **~falle**, -*n*, *f.* råttfälla. **~fänger**, -*s*, -, *m.* 1. råttfängare. 2. råtthund. **~gift**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* råttgift. **~grau**, *a.* råttgrå. **~nest**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* råttbo.
Ratz, -*es*, -*e*, *m.* 1. skråma. 2. = *Ratte.*
Ratze se *Ratte.*
Raub, -[*e*]*s*, ✱ -*e* (vanl. *Raubthaten*), *m.* rof, a) (bort)röfvande, b) byte. **-adel**, -*s*, 0, *m.* rofadel, rofriddare. **-anfall**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* anfall för att plundra. **-fisch**, -*es*, -*e*, *m.* roffisk. **-gesell**, -*en*, -*en*, *m.* röfvare. **-gesindel**, -*s*, 0, *n.* röfvarpack. **-gier**, 0, *f.* rofgirighet. **-gierig**, *a.* rofgirig. **-gut**, -[*e*]*s*, 0, *n.* röfvadt gods, byte. **-krieg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* plundringskrig, -tåg. **-lust**, 0, *f.* roflystnad. **-mord**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* mord med rån. **-mörder**, -*s*, -, *m.* bandit, röfvare som mördar och plundrar. **-nest**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* röfvarnäste. **-ritter**, -*s*, -, *m.* rofriddare. **-schiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* sjöröfvarfartyg. **-schloss**, -*es*, -*er* †, *n.* röfvarslott. **-sucht**, 0, *f.* roflystnad. **-süchtig**, *a.* roflysten. **-that**, -*en*, *f.* rof, röfvardåd. **-t[h]ier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* rofdjur. **-vogel**, -*s*, -†, *m.* roffogel. **-wild**, -[*e*]*s*, 0, *n.* rofdjur. **-zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* plundringståg.
raublen, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* röfva, *jmdm etw.:* a) ngt från ngn, b) ngt åt ngn. II. *itr. h.* plundra, roffa.
Räuber, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* röfvare; tjuf. *Der ~ meines Glücks:* min lyckas förstörare. *~in der Herzen:* hjärtetjuf. **-bande**, -*n*, *f.* röfvarband. **-geschichte**, -*n*, *f.* röfvarhistoria. **-hauptmann**, -[*e*]*s*, *Räuberhaupt-*

leute, *m.* röfvarhöfding. **-höhle**, *-n*, *f.* röfvarhåla.

Räuberéi, *-en*, *f.* röfveri, plundring.

räuberhaft, räuberisch, *a.* röfvaraktig, röfvar-, plundrings-.

1. **Rauch**, -[*e*]*s*, ✱ *-e* [†], *m.* dim. *Räuchlein*, rök. Bild. *in ~ aufgehen. Fleisch in den ~ hängen:* hänga upp kött till rökning. **-altar**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* rökaltare. **-coupé** (*é* - -), *-s*, *-s*, *n.* rökkupé. **-dampf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* rök och ånga. **-fang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* rökfång. Bild. *etw. in den ~ schreiben:* gifva ngt förloradt. **-fass**, *-es*, *-er* †, *n.* rökelsekar. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* rökt kött. **-gar**, *a.* tillräckligt rökt. **-kabinett**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* rökrum. **-kammer**, *-n*, *f.* rökkammare, rökstuga. **-kohle**, *-n*, *f.* rykande kol. **-loch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* rökhål. **-lokal**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* rökrum. **-säule**, *-n*, *f.* rökpelare. **-schwalbe**, *-n*, *f.* ladusvala. **-stube**, *-n*, *f.* rökrum. **-tabak**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* röktobak. **-welke**, *-n*, *f.* rökmoln. **-zimmer**, *-s*, -, *n.* rökrum.

2. **rauch**, *a.* luden; sträfhårig. **-füssig**, *a.* som har ludna fötter. **-handel**, *-s*, 0, *m.* pälsvaruhandel. **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* skog som har löfvet kvar. **-ware**, *-n*, *f.* pälsvara. **-werk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* pälsvaror.

rauchbár, *a.* rökbar.

rauchéln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* ryka. II. *tr.* och *itr. h.* röka.

Raucher, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* rökare, rökerska.

Räucher... Ex. **-kerze**, *-n*, *f.* rökgubbe. **-papier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* rökelsepapper. **-pfanne**, *-n*, *f.* rökelsekar. **-werk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* rökelse.

Räucherer, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* rökare, rökerska som röker skinkor, rum m. m.

räucherig, *a.* rökig, nedrökt.

räuchern, *-te*, *ge-t*, *tr.* röka, t. ex. *Schinken*, *Würste*, *Zimmer*. **Räucherung**, *f.*

rauchhaft, *a.* rökartad.

rauchig, *a.* rökig, nedrökt.

Raude, Räude, *-n*, *f.* 1. sårskorpa. 2. skorf, utslag, skabb; kräfta på träd.

räudig, *a.* skorfvig, skabbig.

'rauf, F = *herauf.*

Rauf... Ex. **-bold**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* slagskämpe. **-degen** = *Raufer.* **-handel**, *-s*, -†, *m.* slagsmål. **-held**, *-en*, *-en*, *m.* = *-bold.* **-lust**, 0, *f.* begär att slåss, stridslystnad. **-lustig**, *a.* stridslysten. **-sucht** = *-lust.* **-süchtig** = *-lustig.* **-welle**, 0, *f.* ⊕ skafull.

Raufe, *-n*, *f.* 1. foderbäck. 2. gallerlik ställning.

räufeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* repa upp, t. ex. *Strümpfe.*

raufeln, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* och *itr. h.* draga, rycka, slita, t. ex. *Unkraut aus der Erde, Haare aus dem Kopf. Sich* (dat.) *das Haar ~* slita af sig håret. *Jmdn ~* lugga ngn. II. *Sich ~* 1. refl. *itr. h.* slåss. 2. *Sich im Haar ~* slita håret af sig.

Raufer, *-s*, -, *m.* 1. pamp, plit. 2. slagskämpe.

Rauferéi, *-en*, *f.* slagsmål.

rauh, *a.* 1. ojämn, knagglig, obanad, t. ex. *~e Wege.* 2. bärgig, vild, t. ex. *~e Gegenden.* 3. skarp, hård, t. ex. *~e Luft.* 4. ociviliserad, sträf, frånstötande, t. ex. *~e Sitten.* 5. = 2. *rauch.* Bild. *die ~e Seite herauskehren:* visa sig sträf, frånstötande. 6. hes, skroflig, t. ex. *~e Stimme. ~ auf der Brust sein:* ha bröstvärk, vara hes. 7. grof, t. ex. *~e Arbeit. Aus dem ~en arbeiten:* grofhugga. 8. *~es Futter:* hö och halm. *~es Getreide:* korn och hafre. 9. *~es Haus:* uppfostringsanstalt för vanartade barn. **-bank**, *-e* †, *f.* ⊕ rubank. **-frost**, -[*e*]*s*, 0, *m.* rimfrost. **-futter**, *-s*, 0, *n.* se *rauh* 8. **-haarig**, *a.* sträfhårig. **-reif** = *-frost.* **-zeit**, *-en*, *f.* ruggningstid.

Rauhe, 0, *f.* ruggning.

Rauheit, *-en*, *f.* ojämnhet, sträfhet m. m. se *rauh.*

rauhéln, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* göra sträf, ruggig; ⊕ rugga tyg. II. *itr. h.* och *sich ~* rugga.

Rauher, *-s*, -, *m.* ⊕ ruggare.

Rauhigkeit = *Rauheit.*

rauhlich, *a.* litet sträf, skroflig m. m. se *rauh.*

Rauke, *-n*, *f.* bot. en kålväxt (Brassica eruca).

Raum, I. -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. rum, rymd, utrymme, lägenhet, plats, tillfälle, t. ex. *Zeit und ~, der blaue ~, einen grossen ~ brauchen, die Räume eines Hauses, jmdm ~ machen, ~ finden auszuweinen. Einer* (dat.) *Bitte ~ geben:* gifva efter för, bevilja en bön, *einer Hoffnung ~ geben:* hängifva sig åt en förhoppning. 2. ⚓ lastrum. 3. tidrymd. II. *a.* ⚓ rum, t. ex. *~e See.* **-anker**, *-s*, -, *m.* ⚓ nödankare. **-einheit**, *-en*, *f.* rymdmått(senhet). **-grösse**, *-n*, *f.* geometrisk storhet. **-inhalt**, -[*e*]*s*, 0, *m.* innehåll, volym. **-los**, *a.* som ej tar plats, immateriell. **-meter**, *-s*, -, *m.* och *n.* kubikmeter.

räumléen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. taga, ställa, föra bort, ut, ur; aflägsna, t. ex. *den Schutt von der Brandstätte. An die* el. *bei Seite ~* lägga undan. *Alles an seine Stelle ~* ställa, lägga allt på sin plats. *Aus dem Wege ~* rödja ur vägen, undanrödja, mörda. 2. rödja, rengöra, t. ex. *die Brandstätte vom Schutte, die Pfeife;* göra slut på, t. ex. *Ausverkauf um das Lager zu ~.* 3. rymma, utrymma, t. ex. *das Feld, eine Festung.* II. *Sich ~* blifva tom. III. *itr. h.* 1. stöka, styra, ordna, t. ex. *in* el. *bei* el. *unter jmds Papieren ~* ordna ngns papper. 2. ⚓ rymma i. **Räumung**, *f.*

Räumer, *-s*, -, *m.* 1. en som bortför, ordnar m. m. se föreg. 2. ⊕ rymjärn, rymnål m. m.

räumlich, *a.* rymlig.

Räumlichkeit, *-en*, *f.* 1. 0, rymlighet, utrymme. 2. rum, lägenhet.

Räumte, *-n*, *f.* ⚓ rum sjö.

raunéln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. mumla, gnälla, pipa. 2. hviska, tillhviska.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Raupe, -n, *f.* dim. *Räupchen*, -*lein*, 1. insektlarv, i sht fjärilslarv, mask. Bildl. ~n *im Kopfe haben:* hafva griller, vara besynnerlig. 2. snilj, kantilj. -n... Ex. ~**fräss**, -*es*, -*e*, *m.* maskätet tillstånd, ställe.

raupiren, -*te*, *ge-t*, *tr.* plocka maskarne (fjärilslarverna) af träd, buskar m. m.

Rauper, -*s*, -, *m.* maskplockare se föreg.

raupig, *a.* full af maskar (fjärilslarver).

'raus, F = *heraus.*

Rausch, -*es*, -*e* †, *m.* 1. rus. *Einen* ~ *haben:* vara rusig. 2. ✱ brus, sus; frasande. -**beere**, -*n*, *f.* kråkris (Empetrum). -**gelb**, -[*e*]*s*, 0, *n.* guldfärg, auripigment. -**gold**, -[*e*]*s*, 0, *n.* glitterguld. -**mittel**, -*s*, -, *n.* rusmedel, rusdryck. -**silber**, -*s*, 0, *n.* glittersilfver.

rauschen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och vid ortförandring *s.* susa, brusa, frasa. II. *tr.* med sitt sus uttryckа, framkalla, väcka, t. ex. *der Wald hat mir die alte Zeit wach gerauscht.*

rauschig, *a.* 1. rusig. 2. susande, frasande.

räuspern, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *sich* ~ harkla, lätt hosta.

Raute, -*n*, *f.* 1. ruta, spetsruta, romb, fasett. 2. kortspel. ruter. 3. bygg. staf (list). 4. bot. ruta (Ruta). -n... Ex. ~**bube**, -*n*, -*n*, *m.* ruter knekt. ~**feld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* ruta, rombiskt fält. ~**glas**, -*es*, -*er* †, *n.* fasettglas. ~**kreuz**, -*es*, -*e*, *n.* rutkors. ~**weise**, *adv.* i rutor.

rauten, -*ete*, *ge-et*, *tr.* ruta, dela i (spets-) rutor.

rautig, *a.* rutig.

reagiren, -*te*, -*t*, *itr. h.* reagera, återverka.

reaktiviren, -*te*, -*t*, *tr.* åter försätta i verksamhet.

reál, I. *a.* real, reell, verklig, saklig. II. -[*e*]*s*, -*en*, *m.* real (mynt). III. = *Regal* 2. -**gymnasium**, -*um*[*s*], -*en*, *n.* realskola med latin. -**kenntnisse**, *f. plur.* realkunskaper. -**kredit**, -[*e*]*s*, 0, *m.* realkredit. -**schule**, -*n*, *f.* 1. teknisk skola. 2. = -*gymnasium*. -**schüler**, -*s*, -, *m.* lärjunge i en *Realschule*, se föreg.

Reálien, *plur.* 1. realier, ting. 2. realkunskaper.

realisiren, -*te*, -*t*, *tr.* realisera, a) förverkliga, b) förvandla till pengar. **Realisirung**, *f.*

Realist, -*en*, -*en*, *m.* realist.

Realität, -*en*, *f.* realitet, verklighet, ting.

Rebe, -*en*, *f.* 1. ranka. 2. vinranka. -**gewinde**, -*s*, -, *n.* hopslingrade vinrankor, vinranksgirland. -**hügel**, -*s*, -, *m.* med vinrankor bevuxen kulle, vinbärg. -**huhn**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* rapphöna. -**land**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* på vin rikt land, vinland. -**laus**, -*e* †, *f.* vinlus, fylloxera. -**mann**, -[*e*]*s*, -*er* †, *m.* vinodlare. -**recht**, *a.* oförfalskad (om vin). -en... Ex. ~**band**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* band hvarmed vinrankor uppbindas. ~**berg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* vinbärg. ~**blatt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* vinranksblad. ~**blut**, -[*e*]*s*, 0, *n.* poet. drufvans blod, vin. ~**geländer**, -*s*, -, *n.* vinranksspalier. ~**gott**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vingud. ~**holz**, -*es*, 0, *n.* vinrankaträ, vinranka. ~**saft**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. vinrankssaf. 2. poet. drufvans saft. ~**schössling**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* vinskott. ~**stab**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* med vinrankor omlindad staf, tyrsus. ~**stock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* vinstock.

Rebéll, -*en*, -*en*, *m.* rebell, upprorisk.

rebelliren, -*te*, -*t*, *itr. h.* göra uppror.

Rebellión, -*en*, *f.* uppror, resning.

rebéllisch, *a.* upprorisk.

Rebus, -, -[*se*], *m.* och *n.* rebus.

recensiren, -*te*, -*t*, *tr.* recensera, granska.

1. rechten, -*te*, *ge-t*, *tr.* kratta, räfsa.

2. Rechen, -*s*, -, *m.* 1. räfsa, kratta. 2. galler. -**stiel**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* räfsskaft. -**zahn**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* räfspinne.

Rechen... jfr *rechnen.* Ex. -**aufgabe**, -*n*, *f.* räkneexempel, problem. -**buch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* räknebok. -**fehler**, -*s*, -, *m.* räknefel. -**kammer**, -*n*, *f.* räknekammare. -**knecht**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* räkneknekt, lathund. -**kunst**, 0, *f.* räknekonst, aritmetik. -**lehrer**, -*s*, -, *m.* lärare i räkning, i matematik. -**meister**, -*s*, -, *m.* räknemästare. -**pfennig**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. bleckmärke användt vid undervisning i räkning. 2. spelmark. -**stift**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* griffel. -**stunde**, -*n*, *f.* matematiktimme, -lektion. -**tafel**, -*n*, *f.* skiffertafla. -**unterricht**, -[*e*]*s*, 0, *m.* undervisning i räkning, matematikundervisning.

Rechenschaft, 0, *f.* räkenskap, redogörelse, t. ex. ~ *ablegen* el. *geben.* -s... Ex. ~**ablage**, -*n*, *f.* ~**bericht**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* redovisning.

recherchiren, -*te*, -*t*, *tr.* efterforska.

Rechling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* abborre.

rechnen, -*ete*, *ge-et*, *itr. h.* och *tr.* räkna; anse, hålla före. *Eins ins andere* ~ taga medeltalet. *Gegen einander* ~ jämföra.

Rechnen... se *Rechen...*

Rechner, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* en som räknar.

Rechnung, -*en*, *f.* räkning. [*Seine*] ~ *bei etw. finden:* finna ngt fördelaktigt för sig. *Sich* (dat.) ~ *auf etw.* (ack.) *machen:* räkna på ngt. *Den Umständen* ~ *tragen:* rätta sig efter omständigheterna. *Auf* el. *für jmds* ~ för ngns räkning. *Auf jmds* ~ *stellen:* skrifva, uppföra på ngns räkning. -s... Ex. ~**abschluss**, -*es*, -*e* †, *m.* bokslut. ~**art**, -*en*, *f.* räknesätt. ~**beamte**(r), (adj. böjs.) *m.* räkenskapsförare. ~**buch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* räkenskapsbok. ~**fehler**, -*s*, -, *m.* räknefel. ~**führer**, -*s*, -, *m.* räkenskapsförare. ~**führung**, 0, *f.* räkenskapsföring. ~**jahr**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* räkenskapsår. ~**münze**, -*n*, *f.* räknemynt.

recht, I. *a.* 1. höger. *Die* ~*e:* a) högra handen, b) högra sidan. *Zur* ~*en* el. ~*er Hand:* till höger. 2. rät, t. ex. *ein* ~*er Winkel.* 3. rätt, riktig, verklig, sann. *Geh ich* ~ el. *ist das hier der* ~*e Weg nach der Stadt?* är det här vägen till staden? *Komme ich Ihnen* ~*?* kommer jag lägligt? stör jag ej?

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Mir ist nicht ~ jag mår ej riktigt bra. *Wenn mir ~ ist:* om jag mins rätt. *Ich bin ~ begierig darauf:* jag är riktigt nyfiken att få se det. *Bitte ~ sehr!* för all del! *Ich habe geliebet, nun lieb' ich erst ~* jag har älskat förr, men nu älskar jag mer än ngnsin; *jetzt erfährst du es erst ~ nicht:* nu kan du vara förvissad om att ej få veta det, *jetzt erst ~ nicht:* nu mindre än ngnsin. *Das war gerade was ~es!* det var just ngt att tala om! *Du bist mir auch der ~e!* jo, du är just den rätte! *Mir ist's ~* jag är nöjd därmed; *es allen ~ machen:* göra alla i lag; *wenn es Ihnen ~ ist:* a) om det är lägligt för er, b) var så god! *Jmdn ~ sprechen:* rättfärdiga, frikänna ngn. *In alle Sättel ~ sein:* veta att finna sig i alla förhållanden. *Die ~e Seite eines Zeugs:* ett tyges räteida. **II.** -[e]*s* och i vissa talesätt *-ens*, *-e*, *n.* rätt, a) det rätta, t. ex. *thue ~ und scheue niemand! ~ haben, jmdm ~ geben; mit ~, von ~s wegen, ~ens:* med rätta, *was ~ens ist:* hvad rätt är, b) befogenhet, t. ex. *das ~ des Stärkeren, das ~ der Faust:* näfrätten, c) rättmätigt anspråk, t. ex. *ein ~ an, auf, zu etw. haben,* d) rättighet, t. ex. *~e und Freiheiten,* e) lag, t. ex. *römisches ~, die Form ~ens:* den lagliga formen, *etw. besteht zu ~* ngt har laglig giltighet, *~ens:* på laglig väg, f) det tillbörliga, i lag föreskrifna, rättvisa, t. ex. *Gnade für ~ ergehen lassen, sich selbst ~ schaffen, ein Schein ~ens:* ett sken af rättvisa, g) dom, t. ex. *~ sprechen:* skipa rätt, vara domare, döma, h) domstol, t. ex. *zu ~e stehen:* stå för rätta. **-eck**, -[e]*s*, *-e*, *n.* rektangel. **-eckig**, *a.* rektangulär. **-fertig**, *a.* rättfärdig. **-fertigen**, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich ~* rättfärdiga (sig), försvara (sig). **-fertigung**, *f.* **-gläubig**, *a.* rättrogen. **-gläubigkeit**, 0, *f.* rättrogenhet. **-haber**, *-s*, *-*, *m.* en som jämt vill ha rätt; grälmakare. **-haberei**, *-en*, *f.* rättshafveri. **-haberisch**, *a.* som jämt vill ha rätt, anspråksfull, inbilsk. **-läufig**, *a.* som förlöper normalt. **-liebend**, *a.* rättälskande. **-linig**, *a.* rätlinig. **-los**, *a.* 1. olaglig. 2 rättslös. **-lösigkeit**, *-en*, *f.* 1. olaglighet. 2. rättslöshet. **-mässig**, *a.* rättmätig. **-mässigkeit**, 0, *f.* rättmätighet. **-schaffen**, *a.* rättskaffen(s). **-schaffenheit**, 0, *f.* rättskaffenhet. **-schreibung**, *-en*, *f.* rättskrifning. **-seitig**, *a.* på högra sidan, till höger befintlig. **-sprechung**, 0, *f.* rättskipning. **-winklig**, *a.* rätvinklig. **-zeitig**, *a.* som inträffar i rätt tid. **-zeitigkeit**, 0, *f.* inträffande i rätt tid. **-er...** Ex. **~seits**, *adv.* till höger, på högra sidan. — **-s...** Ex. **~altert[h]ümer**, *plur.* rättsantikviteter. **~anspruch**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* rättsanspråk. **~anwalt**, -[e]*s*, *-e* [†], *m.* advokat, sakförare. **~beflissene(r)**, (adj. böjn.) *m.* juris studerande, jurist. **~beistand**, -[e]*s*, 0, *m.* juridisk hjälp. **~beständig**, *a.* laglig, som har sin grund i lagen. **~bewegung**, *-en*, *f.* rörelse åt höger. **~erfahren**, *a.* hemma, förfaren i juridiken. **~fall**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* rättsfall, mål. **~fällig**, *a.* *~ werden:* förlora sin rättegång. **~gang**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* juridisk förfaringssätt, procedur. **~gelehrsamkeit**, 0, *f.* rättsvetenskap, juridik. **~gelehrt**, *a.* rättalärd. **~gleichheit**, 0, *f.* likhet inför lagen. **~grund**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* rättsgrund. **~gültig**, *a.* rättsgiltig. **~gültigkeit**, 0, *f.* rättsgiltighet. **~handel**, *-s*, -†, *m.* rättegång, mål, process, rättstvist. **~hülfe**, *-n*, *f.* juridisk hjälp. **~kniff**, -[e]*s*, *-e*, *m.* advokatknep. **~kosten**, *plur.* rättegångskostnader. **~kraft**, 0, *f.* laga kraft. **~kräftig**, *a.* som har laga kraft, gällande. **~kränkung**, *-en*, *f.* rättskränkning. **~kunde**, 0, *f.* rättskunskap. **~kundig**, *a.* rättskunnig. **~lehrer**, *-s*, *-*, *m.* lärare i rättsvetenskap, professor i juridik. **~mittel**, *-s*, *-*, *n.* jur. besvär, vad. **~pflege**, 0, *f.* rättskipning. **~sache**, *-n*, *f.* process, mål. **~sprüche**, 0, *f.* lagspråk. **~spruch**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* dom. **~streit**, -[e]*s*, *-e*, *m.* = *~handel.* **~tag**, -[e]*s*, *-e*, *m.* rättegångsdag. **~um**, *adv.* höger om. **~verdreher**, *-s*, *-*, *m.* lagvrängare. **~verdreherei**, **~verdrehung**, *-en*, *f.* lagvrängning. **~verfahren**, *-s*, 0, *n.* rättegångsordning. **~verfassung**, *-en*, *f.* rättsväsen. **~verhandlung**, *-en*, *f.* rättegångsförhandling. **~verständig** = *~gelehrt.* **~verweigerung**, *-en*, *f.* vägran att upptaga en sak inför rätta. **~widrig**, *a.* rättsvidrig. **~wissenschaft**, 0, *f.* rättsvetenskap. **~wohlthat**, *-en*, *f.* lagens välgärning.

rechten, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* processa, tvista, gå till doms.

Rechtens se *recht II.*

rechtlich, *a.* 1. passande, lämplig, enkel, nätt, treflig. 2. rättskaffens, redbar. 3. laglig, juridisk.

Rechtlichkeit, 0, *f.* 1. rättskaffenhet, redbarhet. 2. laglighet, lagligt berättigande.

rechts, *adv.* till höger, åt höger, på högra sidan.

recipier|en, *-te*, *-t*, *tr.* recipiera, intaga.

Reciprocität, 0, *f.* reciprocitet, ömsesidighet.

reciprók, *a.* reciprok, ömsesidig.

recitier|en, *-te*, *-t*, *tr.* recitera, uppläsa ur minnet.

Reck, -[e]*s*, *-e*, *n.* gymn. tvärstång, bom, räck.

Reck... Ex. **-bank**, *-e* †, *f.* sträckbänk. **-hammer**, *-s*, -†, *m.* ⊕ räckhammare.

Recke, *-n*, *-n*, *m.* kämpe.

reck|en, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich ~* räcka, sträcka (sig), utsträcka. **Reckung**, *f.*

reckenhaft, *a.* kämpalik.

Redacteur, -[e]*s*, *-e*, *m.* redaktör.

Rede, *-en*, *f.* 1. tal. *Wovon ist die ~?* hvad är det tal om? *Der in ~ stehende Gegenstand:* ifrågavarande sak. *Das ist nicht der ~ wert:* det är ej värdt att tala om. *Das ist immer meine ~ gewesen:* det har jag alltid sagt. 2. yttrande, t. ex. *gottesläster-*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

liche ~n ausstossen: fälla hädiska yttranden, yttra sig hädiskt. 3. prat, rykte, t. ex. *sich nicht an die ~n der Leute kehren:* ej bry sig om folks prat, *es ist die ~ davon, dass* ... det talas, pratas, går ett rykte om, att ... 4. räkenskap, ansvar, svar, t. ex. *jmdm* [*zur*] *~ stehen:* stå till svars inför ngn. **-selig**, *a.* språksam, talträngd. **-seligkeit**, 0, *f.* språksamhet, talträngdhet. **-s...** Ex. **~akt**[1]**us**, *-us* el. *-e*, *m.* högtidlig akt, hvarvid tal hållas. **~bild**, *-[e]s*, *-er*, *n.* bild i tal, bildligt tal. **~fertig**, *a.* beredd att tala, talför. **~figur**, *-en*, *f.* = *~bild.* **~fluss**, *-es*, 0, *m.* ordsvall, svada. **~gabe**, 0, *f.* talgåfva. **~kunst**, 0, *f.* talkonst, vältalighet. **~künstler**, *-s*, *-*, *m.* vältalare. **~lustig**, *a.* talträngd. **~prunk**, *-[e]s*, 0, *m.* grant, ståtligt tal. **~t[b]ell**, *-[e]s*, *-e*, *m.* ordklass. **~übung**, *-en*, *f.* talöfning.

redlen, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.*, *tr.* och *sich ~* tala (sig), hålla tal, säga, t. ex. *mit* el. *zu jmdm von* el. *über etw.* ~ tala med ngn om ngt, *keine Silbe ~* ej säga ett ord, *sich heiser ~* tala sig hes. *Das beste zur Sache ~* göra sitt bästa. *Sich um den Kopf* el. *Hals ~* tala hufvudet af sig. *Die ~dsten Beweise:* de mest talande bevis. *Sie haben gut ~* det går väl an för er att prata. *Das ist alles in den Wind geredet:* det är att tala för döfva öron. *~de Künste:* poesi och vältalighet.

Redens... Ex. **-art**, *-en*, *f.* talesätt, fras.

Rederei, *-en*, *f.* prat.

redigieren, *-te*, *-t*, *tr.* redigera.

rädlich, *a.* 1. redlig, redbar. 2. dugtig, ansenlig.

Rädlichkeit, 0, *f.* redlighet, redbarhet.

Redner, *-s*, *-*, *m.* talare. **-bühne**, *-n*, *f.* talarstol. **-gabe**, 0, *f.* talareförmåga, vältalighet. **-gebärde**, *-n*, *f.* oratorisk åtbörd. **-stuhl**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* talarstol. **-talent**, *-[e]s*, *-e*, *n.* = *-gabe.*

rednerisch, *a.* oratorisk, talare-.

Redoute, *-n*, *f.* 1. ✕ redutt. 2. maskerad.

redressieren, *-te*, *-t*, *tr.* återställa, godtgöra, afhjälpa.

rudselig se under *Rede.*

reduzieren, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich ~* reducera, inskränka (sig). *Er sieht sehr reduziert aus:* han ser mycket afsigkommen ut.

Reduzierung, *-en*, *f.* reduktion, inskränkning.

Reede, *-n*, *f.* ⚓ redd.

Reeder, *-s*, *-*, *m.* ⚓ redare.

Reederei, *-en*, *f.* ⚓ rederi.

reell, *a.* 1. = *real I.* 2. reell, redbar, pålitlig.

Reellität, 0, *f.* redbarhet, pålitlighet.

Reep, *-[e]s*, *-e*, *n.* ⚓ rep, tåg.

Referat, *-[e]s*, *-e*, *n.* referat.

Referendar, *-[e]s*, *-e*, *m.* unger. (hofrätts)notarie.

Referent, *-en*, *-en*, *m.* referent.

Referenz, *-en*, *f.* referens, relation.

referieren, *-te*, *-t*, *tr.* referera; berätta.

Reff, *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. = *Raufe.* 2. bärställning. 3. ⚓ ref i segel.

reffen, *-te*, *ge-t*, *tr.* ⚓ refva.

reflektieren, *-te*, *-t*, reflektera, a) *tr.* återkasta ljuset, b) *itr. h.* tänka, fundera, *auf*, *über etw.* (ack.): på, öfver ngt.

Reform, *-en*, *f.* reform, förändring. **-bestrebung**, *-en*, *f.* reformsträfvande.

Reformator, *-s*, *Reformatoren*, *m.* reformator.

reformieren, *-te*, *-t*, *tr.* reformera.

reformiert, *a.* reformert.

Refrain, *-s*, *-s*, *m.* refräng.

refüsieren, *-te*, *-t*, *tr.* afslå, afböja.

Regal, *-[e]s*, *-e*, *n.* 1. plur. utv. *-ien*, regal(e). 2. regal, hylla, bokhylla.

regalieren, *-te*, *-t*, I. *tr.* undfägna, traktera. II. *Sich ~* kalasa, *mit etw.:* på ngt.

rege, *a.* rörlig, liflig, vaken, verksam, driftig. *Jmds Zorn ~ machen:* väcka ngns vrede. *~ werden:* börja röra sig, vakna, uppstå.

Regel, *-n*, *f.* 1. regel. 2. (månads)reglering. **-los**, *a.* regellös. **-lösigkeit**, 0, *f.* regellöshet. **-mässig**, *a.* regelmässig, regelbunden. **-mässigkeit**, 0, *f.* regelmässighet. **-recht**, *a.* regelrätt. **-widrig**, *a.* regelstridig, oregelbunden. **-widrigkeit**, *-en*, *f.* oregelbundenhet. **-zwang**, *-[e]s*, 0, *m.* regeltvång.

regelhaft, *a.* regelbunden.

regeln, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* reglera, regelbinda. II. *Sich ~* reglera sig, regleras. **Rég[e]lung**, *f.*

1. **regen**, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* röra, sätta i rörelse, väcka, lifva. II. *Sich ~* röra sig, vakna, uppstå.

2. **Regen**, *-s*, *-*, *m.* regn, regnskur. Ordspr. *aus dem ~ in die Traufe kommen:* komma ur askan i elden. **-bach**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* regnbäck. **-bad**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* (regn)dusch. **-bogen**, *-s*, *-*, *m.* regnbåge. **-bogenhaut**, *-e* †, *f.* regnbågshinna. **-dach**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* regntak. **-dicht**, *a.* regntät. **-fang**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* (regnvattens)cistern. **-fass**, *-es*, *-er* †, *n.* tunna att samla regnvatten i. **-galle**, *-n*, *f.* ofullständig regnbåge. **-gestöber**, *-s*, 0, *n.* regndusk. **-grau**, *a.* grå, mulen. **-guss**, *-es*, *-e* †, *m.* störtregn. **-hut**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* regnhatt. **-kappe**, *-n*, *f.* regnkappa. **-los**, *a.* regnfri, utan regn. **-mantel**, *-s*, *-*†, *m.* regnkappa. **-messer**, *-s*, *-*, *m.* regnmätare. **-monat**, *-[e]s*, *-e*, *m.* regnmånad. **-pfeifer**, *-s*, *-*, *m.* zool. pipare (Charadrius). **-reck**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* regnrock. **-schauer**, *-s*, *-*, *m.* och *n.* samt ✱ *-n*, *f.* regnskur. **-schirm**, *-[e]s*, *-e*, *m.* paraply. **-tag**, *-[e]s*, *-e*, *m.* regndag. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* regnvatten. **-wetter**, *-s*, 0, *n.* regnväder. **-wind**, *-[e]s*, *-e*, *m.* 1. regnbringande vind. 2. regn med blåst. **-welke**, *-n*, *f.* regnmoln. **-wurm**, *-[e]s*, *-er* †, *m.* daggmask. **-zeit**, *-en*, *f.* regntid.

Regenerator, *-s*, *Regeneratoren*, *m.* återställare, förnyare.

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

regenerierlen, *-te, -t, tr.* återföda, pånyttföda, förnya, återställa. **Regenerierung**, *f.*

Regént, *-en, -en, m.* ~**in**, *-nen, f.* regent, regentinna.

Regéntschaft, *-en, f.* regentskap, riksförestånderskap.

Regésten, *plur.* urkundsamling, urkundförteckning.

Regie, *-en, f.* 1. förvaltning af statsmedel. 2. teat. regissörskap.

regierbär, *a.* möjlig att regera, att styra.

regierlen, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* regera, herska, styra.

Regierer, *-s, -, m.* regent, styresman.

Regierung, *-en, f.* regering. **-s...** Ex. ~**akt**, *-[e]s, -e, m.* regeringshandling. ~**antritt**, *-[e]s, 0, m.* regeringstillträde. ~**ärt** = ~*form.* ~**bezirk**, *-[e]s, -e, m.* regeringsområde, förvaltningsdistrikt, län. ~**blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* regeringsblad, officiell tidning. ~**form**, *-en, f.* regeringsform. ~**rat[h]**, *-[e]s, -e* †, *m.* regeringsråd, ungef. landshöfding. ~**zeit**, 0, *f.* regeringstid.

Regiméint, *-[e]s, n.* 1. plur. *-e*, välde, styrelse, regering. *Das* ~ *haben* el. *führen:* vara den styrande, hålla regeringstömmarna. 2. plur. *-er*, ✠ regemente. **-er...** Ex. ~**weise**, *adv.* regementsvis. — **-s...** Ex. ~**arzt**, *-[e]s, -e* †, *m.* ✠ regementsläkare. ~**commandeur**, *-s, -e* el. *-s, m.* ✠ regementschef. ~**tambour**, *-s, -e* el. *-s, m.* ✠ regementstrumslagare. ~**unkosten**, *plur.* omkostnader för ett regemente; F bildl. *auf* ~ *leben:* lefva på det allmännas bekostnad.

Región, *-en, f.* region, trakt, område.

Regisséur, *-s, -e* el. *-s, m.* regissör.

Régister, *-s, -, n.* register. F bildl. *ins alte* ~ *gehören:* vara gammal, *im schwarzen* ~ *stehen:* vara illa anskrifven.

registrierlen, *-te, -t, tr.* registrera. **Registrierung**, *f.*

Regleménit, *-s, -s, n.* reglemente.

règnlen, *-ete, ge-et, itr. h.* och *tr.* regna.

règnerig, **règnerisch**, **règnicht**, *a.* regnig.

règsäm, *a.* rörlig, liflig, verksam.

Règsamkeit, 0, *f.* rörlighet, lifiighet, verksamhet.

regulär, *a.* regelbunden, regelmässig.

Regularität, 0, *f.* regelbundenhet.

Regulativ, *-[e]s, -e, n.* förordning, reglemente.

regulierbär, *a.* möjlig att reglera.

regulierlen, *-te, -t, tr.* reglera. **Regulierung**, *f.*

Regung, *-en, f.* rörelse; känsla. *Ohne* ~ orörlig. **-s...** Ex. ~**kraft**, *-e* †, *f.* rörelsekraft. ~**los**, *a.* orörlig. ~**lósigkeit**, 0, *f.* orörlighet.

Reh, *-[e]s, -e, n.* rådjur. **-bock**, *-[e]s, -e* †, *m.* råbock. **-braten**, *-s, -, m.* rådjurstek. **-braun**, **-fahl**, **-farben**, **-farbig**, *a.* black. **-geise**, *-en, f.* råget. **-kalb**, *-[e]s, -er* †, *n.* rådjurskalf. **-keule**, *-n, f.* rådjursbog. **-leder**, *-s*, 0, *n.* rådjursskinn. **-posten**, *plur.* **-schrot**, *-[e]s, -e, m.* och *n.* rådjurshagel. **-spiesser**, *-s, -, m.* jäg. råbock på andra året. **-wild**, *-[e]s*, 0, *n.* rådjur. **-ziege**, *-n, f.* råget. **-ziemer**, *-s, -, m.* ryggstycke af rådjur.

rehabilitierlen, *-te, -t,* I. *tr.* återställa, återinsätta; återskänka medborgerliga rättigheter. II. *Sich* ~ återtaga, återinträda i sin förra ställning, skaffa sig upprättelse, medborgerligt förtroende. **Rehabilitierung**, *f.*

Reib... Ex. **-ahle**, *-n, f.* ⊕ rifäl. **-eisen**, *-s, -, n.* rifjärn. **-gummi**, *-s*, 0, *n.* radergummi. **-holz**, *-es, -er* †, *n.* strykstick. **-kartoffeln**, *plur.* potatismos, potatispuré. **-keule**, *-n, f.* ⊕ rifklots. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* ⊕ rifhäll. **-zeug**, *-[e]s, -e, n.* ⊕ riftyg.

Reibe, *-n, f.* ⊕ verktyg att rifva med ss. rifjärn, rifklots m. m. **-laut**, *-[e]s, -e, m.* gram. frikativa.

reiben, *rieb, riebe, gerieben, reib[e], tr., itr. h.* och *sich* ~ rifva (sig), gnida, gnugga, skrubba (sig), frottera (sig). *Zwei Körper* ~ *sich an einander:* två kroppar skafva mot hvarandra. bildl. *das werde ich ihm unter die Nase* ~ det skall han få i sig, få veta af; *gerieben:* slug, slipad.

Reiber, *-s, -, m.* 1. ~**in**, *-nen, f.* en som rifver m. m. se föreg. 2. ⊕ verktyg att rifva med, riftyg m. m.

Reiberéi, *-en, f.* rifning, slitning, tvist.

Reibsel, *-s, -, n.* rifven massa.

Reibung, *-en, f.* 1. 0, rifning m. m. se *reiben.* 2. = *Reiberei.*

I. **reich**, *a.* rik. ~ *an etw.* (dat.): rik på ngt. *Um 100 Mark* ~*er:* 100 mark rikare, um *vieles* ~*er als Krösus:* mycket rikare än K. ~*e Heirat:* rikt parti. **-haltig**, *a.* rikhaltig. **-haltigkeit**, 0, *f.* rikhaltighet, rik halt. **-illustriert**, *a.* rikt illustrerad.

2. **Reich**, *-[e]s, -e, n.* rike. *Das* ~ *der Möglichkeiten:* det möjligas område. **-s...** Ex. ~**abschied**, *-[e]s, -e, m.* riksdagsbeslut. ~**acht**, *-en, f.* riksakt. *In die* ~ *thun:* förklara biltog. ~**adel**, *-s*, 0, *m.* riksadel (omedelbart under käjsaren lydande adel). ~**ädler**, *-s, -, m.* riksörn, käjserlig örn. ~**apfel**, *-s, -* †, *m.* riksäpple. ~**feind**, *-[e]s, -e, m.* riksfiende. ~**folge**, 0, *f.* tronföljd. ~**frei**, *a.* lydande omedelbart under käjsaren. ~**fürst**, *-en, -en, m.* riksfurste. ~**geld**, *-[e]s*, 0, *n.* riksmynt. ~**genoss**, *-en, -en, m.* landsman. ~**gericht**, *-[e]s*, 0, *n.* ungef. högsta domstolen. ~**gesetz**, *-es*, 0, *n.* riksslag. ~**graf**, *-en, -en, m.* riksgrefve. ~**handel**, *-s, -* †, *m.* = ~*sache.* ~**heer**, *-[e]s, -e, n.* riksarmé. ~**kammergericht**, *-[e]s*, 0, *n.* rikskammarrätt. ~**kanzler**, *-s, -, m.* rikskanslär. ~**kleinód**, *-[e]s, -e* el. *-ien, n.* riksklenod. ~**land**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *n.* rikseland. ~**mark**, *-, f.* (riks)mark (88,so öre). ~**mittelbär**, *a.* medelbart lydande under käjsaren. ~**rat[h]**, *-[e]s, -e* †, *m.* rikesråd. ~**ritterschaft**, 0, *f.* riksadel. ~**sache**, *-n, f.* riksangelägenhet, riks-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

ärende. ~**schluss**, *-es, -e* †, *m.* riksdagsbeslut. ~**stadt**, *-e* †, *f.* rikstad (lydande omedelbart under kejsaren). ~**städter**, *-s, -, m.* invånare i en rikstad. ~**tag**, -[*e*]*s, -e, m.* riksdag. ~**truppen**, *plur.* rikstrupper. ~**unmittelbar**, *a.* lydande omedelbart under kejsaren. ~**vertreter**, *-s, -, m.* rike(dags)fullmäktig. ~**verweser**, *-s, -, m.* rikesföreståndare. ~**währung**, 0, *f.* riksmynt. ~**wappen**, *-s, -, n.* rikevapen.

reichlen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. räcka, sträcka sig, nå. 2. *An etw.* (ack.) ~ uppnå, vara jämngod med ngt. 3. *Nach etw.* ~ sträcka handen efter ngt. 4. räcka, vara tillräcklig. 5. *Mit etw.* ~ räcka med ngt. II. *tr. Jmdm etw.* ~ räcka, lemna, gifva ngn ngt.

reichlich, *a.* riklig, ymnig.

Reichlichkeit, 0, *f.* ymnighet.

Reicht[b]um, -[*e*]*s, -er* †, *m.* rikedom.

1. **reif**, *a.* mogen. ~ *zum Galgen:* mogen för galgen.

2. **Reif**, -[*e*]*s, -e, m.* 1. rimfrost. 2. doft på frukter. **-eis**, *-es*, 0, *n.* rimfrost.

3. **Reif**, -[*e*]*s* el. *-en, -e*[*n*], *m.* ring; tunnband. **-messer**, *-s, -, n.* ⊕ bandknif. **-rock**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* kjortel med fjädrar el. fiskben i.

Reife, *-n, f.* mognad, mogenhet.

Reifel, *-n, f.* refladt gevär.

reifeln, *-te, ge-t, tr.* reffla. **Reif[e]lung**, *f.*

1. **reifen**, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* mogna.

2. **reifen**, *-te, ge-t, opers.* rimma.

3. **reifen**, *-te, ge-t, tr.* ringa, sätta ringar, band på, banda.

4. **Reifen**, *-s, -, m.* = *3. Reif.*

reifig, *a.* försedd med ringar, med band.

reiflich, *a.* mogen, allsidig, t. ex. *nach ~er Überlegung.*

Reigen, *-s, -, m.* 1. rad af personer. *Den ~ führen:* öppna raden. 2. ringdans, dans. *Den ~ führen:* anföra dansen. 3. kör, sång. 4. musik. **-führer**, *-s, -, m.* radens, dansens anförare.

Reihe, *-n, f.* 1. rad; linie. 2. ordning, följd, tur. *Nach der ~* i ordning, i tur. *Die ~ ist an mir* el. *ich bin an der ~* det är min tur, *ich werde auch an die ~ kommen:* det blir äfven min tur. **-n...** Ex. ~**folge**, 0, *f.* ordningsföljd. ~**weise**, *adv.* radvis, i rader.

1. **Reihen** = *Reigen.*

2. **reihen**, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ ställa, ordna (sig) i rad(er). *Perlen auf* el. *an eine Schnur* el. *an einander ~* uppträda pärlor på ett snöre.

Reiher, *-s, -, m.* häger, i sht grå häger (Ardea cinerea). **-beize**, *-n, f.* hägerjagt med jagtfalkar. **-busch**, *-es, -e* †, *m.* fjäderbuske af hägerfjädrar. **-jagd**, *-en, f.* = *-beize.* **-schnabel**, *-s.* -†, *m.* hägernäbb.

Reim, -[*e*]*s, -e, m.* rim. **-art**, *-en, f.* rimslag. **-chronik**, *-en, f.* rimkrönika. **-fall**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* slutfall. **-frei**, *a.* orimmad. **-gedicht**, -[*e*]*s, -e, n.* rimmad dikt. **-kunst**, 0, *f.* rimkonst. **-los**, *a.* orimmad. **-schmied**, -[*e*]*s, -e, m.* rimesmidare. **-silbe**, *-n, f.* rimstafvelse. **-wörterbuch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* rimlexikon.

reimbar, *a.* rimmande, som rimmar.

reimen, *-te, ge-t,* I. *tr.* rimma, bringa i öfverensstämmelse, förklara. *Gereimt:* rimmad, passande, lämplig, rimlig. II. *Sich ~* rimma, rimma sig, öfverensstämma, vara rimlig, passa. III. *itr. h.* rimma.

Reimer, *-s, -, m.* rimmare.

Reimerei, *-en, f.* rimsmideri.

rein, *a.* 1. ren. *Ins ~e schreiben:* renskrifva. *Aristokrat vom ~sten Wasser:* aristokrat allt igenom, inbiten aristokrat. *~e Wirtschaft machen:* göra rent hus. *Eine Sache aufs* el. *ins ~e bringen:* klargöra en sak, *über etw.* (ack.) *ins ~e kommen:* komma på det klara med ngt, *mit jmdm ins ~e kommen:* göra upp med ngn. 2. fullständig, adv. helt och hållet, t. ex. *~ aufessen:* äta upp helt och hållet, hvarenda bit, *~ aus der Luft gegriffen:* helt och hållet gripen ur luften, *die Verbindung mit jmdm ~ abbrechen:* afbryta hvarje förbindelse med ngn, *~ gar nichts:* rakt ingenting, *~ verrückt:* spritt galen, *~es Rindvieh:* riktigt fä, *~er Zufall:* ren slump. **-druck**, -[*e*]*s, -e, m.* rentryck. **-ertrag**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* nettoafkastning. **-gewinn**, -[*e*]*s, -e, m.* ren vinst, nettovinst. **-herzig**, *a.* renhjärtad. **-schrift**, *-en, f.* renskrifning, det renskrifna.

'rein, F = *herein.*

Reine, 0, *f.* renhet.

Reineke, *-s*, 0, *m.* ~ (*Fuchs*): mickel (räf).

reinigen, *-te, ge-t, tr.* rena.

Reinheit, 0, *f.* renhet.

reinigen, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ rengöra, rentvå, rena (sig).

Reiniger, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* en som gör rent, renar.

Reinigung, *-en, f.* rengöring, rening. **-s...** Ex. ~**eid**, -[*e*]*s, -e, m.* värjemålsed. ~**mittel**, *-s, -, n.* rengöringsmedel. ~**opfer**, *-s, -, n.* reningsoffer.

reinlich, *a.* renlig.

Reinlichkeit, 0, *f.* renlighet.

1. **Reis**, *-es*, 0, *m.* ris(gryn). **-brei**, -[*e*]*s*, 0, *m.* risgrynsgröt. **-bret**, -[*e*]*s, -e, n.* risbröd. **-grütze**, *-es, -e, m.* risgryn. **-kuchen**, *-s, -, m.* risgrynskaka. **-speise**, *-n, f.* ris(gryns)rätt, risgrynsgröt. **-suppe**, *-n, f.* risgrynssoppa, risgrynsvälling, buljong med risgryn i.

2. **Reis**, *-es, -er, n.* ris, kvist. **-besen**, *-s, -, m.* riskvast. **-bund**, -[*e*]*s, -e, -bündel*, *-s, -, n.* risknippa. **-holz**, *-es*, 0, *n.* risbränsle. **-werk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ris, rishög; faskiner.

Reis... Ex. **-lauf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* inträdande i främmande krigstjänst utan myndigheternas tillåtelse. **-läufer**, *-s, -, m.* en som tar värfning i främmande här, jfr föreg.

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ‡ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Reise, *-n, f.* resa. **-anzug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* resdrägt. **-bedarf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* det för en resa erforderliga, reseeffekter. **-bericht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* reseberättelse. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* resehandbok. **-dienst**, *-s*, -, *m.* reseexpedit. **-fertig**, *a.* resfärdig. **-gefährte**, *-n*, *-n*, *m.* reskamrat. **-gefolge**, *-s*, -, *n.* följe, svit. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* respengar. **-genosse** = *-gefährte.* **-gepäck**, **-gerät**[h], -[*e*]*s*, 0, *n.* resgods, bagage. **-gesellschaft**, *-en*, *f.* ressällskap. **-gut**, -[*e*]*s*, 0, *n.* resgods. **-handbuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* resehandbok. **-karte**, *-n*, *f.* reskarta. **-koffer**, *-s*, -, *m.* reskoffert. **-kost**, 0, *f.* reskost, matsäck. **-lust**, 0, *f.* reslust. **-pass**, *-es*, *-e* †, *m.* (res)pass. **-pfennig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* almosa åt en vandrare. **-prediger**, *-s*, -, *m.* reseprediknant. **-sack**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* nattsäck. **-stunde**, *-n*, *f.* afresans timme. **-tasche**, *-n*, *f.* 1. nattsäck. 2. resväska. **-wetter**, *-s*, 0, *n.* resväder. **-zehrung** = *-kost.* **-ziel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* resans mål. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* resfölje, karavan.

reisen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. s.* och ✱ när ortförändringen ej framhålles *h.* resa. *~der Handwerksbursche:* vandrande gesäll. *Ein gereister Mann:* en berest man.

1. **Reisig**, -[*e*]*s*, 0, *n.* och ✱ *m.* 1. ris, rishög, bråte. 2. buskar, busksnår.

2. **reisig**, *a.* rustad, väpnad i sht till häst. *~e:* väpnade ryttare.

Reise... Ex. **-aus** (afv. - ⁿ), obojl. *m.* och ✱ *n.* F [*Den* el. ✱ *das*] *~ nehmen:* taga till harvärjan, till flykten. **-blei**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* blyerts. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* ritbräde. **-feder**, *-n*, *f.* ritstift. **-kohle**, *-n*, *f.* ritkol. **-schiene**, *-n*, *f.* ⊕ linjal. **-stift**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ritpenna. **-zeug**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* cirkelbestick. **-zirkel**, *-s*, -, *m.* cirkel hvars ena ben utgöres af ett ritstift.

reissen, -[*es*]*t*, *riss*, *risse*, *gerissen*, -[*e*], I. *tr.* 1. rifva, slita, rycka, draga (med sig). *Jmdn zu Boden ~* slå omkull ngn. *Etw. von* el. *aus einander ~* rifva, slita isär, sönder. *Löcher in die Strümpfe ~* slita hål på strumporna. 2. klyfva, t. ex. *Fischbein, Dachschindeln, Latten.* 3. a) kokk. skära upp, t. ex. *Fische*, b) åkerbr. upprista, uppbryta, plöja första gången. 4. *Federn ~* sprita fjäder. 5. rita, upprita, teckna, skissera. 6. *Grimassen ~* göra grimacer. *Witze ~* komma med, säga kvickheter. *Possen ~* göra galenskaper. *Zoten ~* vara tvetydig, ekivok. *Reime ~* improvisera rim. 7. F *gerissen:* slipad, fiffig. II. *Sich ~* 1. rifva sig, *an einem Nagel:* på en spik. 2. rycka, slita sig, t. ex. *vom Mädchen reisst sich stolz der Knabe;* rusa, t. ex. *durch die Menge.* 3. *Sich um etw. ~* slåss om ngt. III. *itr.* a) *h.* 1. rita. 2. *An etw.* (dat.) *~* rycka i ngt. 3. opers. *Es reisst mir in allen Gliedern, in den Zähnen:* jag har ondt, det ilar i hela kroppen, i tänderna, *es reisst mir im Magen:* jag har knip i magen, kolik. 4. se *reissend.* b) *s.* 5. spricka, gå sönder. 6. slita sig lös. 7. ✱ rusa, störta.

reissend, *a.* 1. rofgirig, roflysten. *~e Tiere:* rofdjur. 2. strid, t. ex. *~e Ströme, Fluten.* 3. ofantligt hastig, snabb, t. ex. *~e Fortschritte; etw. findet ~en Abgang* el. *geht ~*[*erweise*] *ab:* ngt finner en strykande åtgång. *~e Schnelligkeit:* ofantlig hastighet.

Reisser, *-s*, -, *m.* *~in*, *-nen*, *f.* en som rifver, rifver åt sig, sliter kläder; slitvarg.

Reit... Ex. **-anzug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* riddrägt. **-bahn**, *-en*, *f.* ridbana. **-decke**, *-n*, *f.* sadeltäcke, schabrak. **-gerte**, *-n*, *f.* ridspö. **-gurt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ryttargördel. **-haken**, *-s*, -, *m.* hake att fästa upp rockskörten med på ridter. **-hengst**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* beskällare. **-hose**, *-n*, *f.* ridbyxor. **-kissen**, *-s*, -, *n.* riddyna. **-kleid**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* ridklädning, riddrägt. **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ridknekt. **-kunst**, 0, *f.* ridkonst. **-mantel**, *-s*, -†, *m.* ridkappa. **-peitsche**, *-n*, *f.* ridpiska. **-pferd**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ridhäst. **-post**, *-en*, *f.* ridande post, kurir. **-schule**, *-n*, *f.* ridskola. **-stall**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ridstall. **-stiefel**, *-s*, -, *m.* ridstöfvel. **-zeug**, -[*e*]*s*, 0, *n.* sadelmundering.

reitbar, *a.* *~es Pferd:* häst som duger till ridhäst. *~er Weg:* väg som man kan rida på.

Reitel, *-s*, -, *m.* ⊕ packkäpp.

reiteln, *-te*, *ge-t*, *tr.* med packkäpp åtdraga.

reiten, *-est*, *ritt*, *ritte*, *geritten*, -[*e*], *itr. h.* när verksamheten, *s.* när ortförändringen framhålles, samt *tr.* rida. *Spazieren ~* taga en promenad till häst. *Schritt ~* rida i gående, *Trab ~* rida i traf. *Ein Pferd zu Schanden ~* spränga en häst. *Sich wund ~* få ridsår. F bildl. *jmdn in die Tinte ~* bringa ngn i förlägenhet, *die Musterkarte ~* vara profryttare, *Wechsel ~* uppehålla affären medels växlars utfärdande, *der Prediger reitet die Postille:* prästen tar sina predikningar ur postillan.

1. **Reiter**, *-s*, -, *m.* *~in*, *-nen*, *f.* ryttare, ryttarinna. **-aufzug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kavalkad. **-dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* krigstjänst till häst. **-gefecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ryttarfäktning. **-standbild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* **-statue**, *-n*, *f.* ryttarstaty. **-s...** Ex. *~mann*, -[*e*]*s*, *Reitersleute*, *m.* ryttare.

2. **Reiter**, *-n*, *f.* *-s*, -, *m.* ⊕ grof sikt. bildl. *durch die ~*[*n*] *fallen:* få afslag.

Reiteréi, *-en*, *f.* 1. sätt att rida. 2. rytteri.

reiterhaft, **reiterisch**, **reiterlich**, *a.* ryttaraktig.

reiterlin, *-te*, *ge-t*, *tr.* ⊕ sikta.

Reiterschaft, *-en*, *f.* 1. samtliga ryttare. 2. ryttares stånd.

reitlings, *adv.* grensle.

Reiz, *-es*, *-e*, *m.* 1. retning; tjusning, drag-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

ningskraft. 2. behag. -**los**, *a.* utan behag. -**lösigkeit**, 0, *f.* brist på behag. -**mittel**, -*s*, -, *n.* retmedel. -**voll**, *a.* behagfull.

reizbär, *a.* retlig, känslig, snarsticken.

Reizbarkeit, 0, *f.* retlighet m. m. se föreg.

reizlen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* reta, kittla, locka, tjusa, fresta, narra. ~*d:* retande, tjusande, förtjusande, utmärkt treflig. **Reizung**, *f.*

Rekel, -*s*, -, *m.* 1. stor hund. 2. F räkel, bängel.

Rekelei, -*en*, *f.* F räkelaktigt, slyngelaktigt sätt, uppträdande.

rekelhaft, *a.* F räkelaktig, slyngelaktig.

rekeln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *sich* ~ F vräka sig, uppföra sig slyngelaktigt.

Reklame, -*n*, *f.* reklam, puff.

reklamierlen, -*te*, -*t*, I. *tr.* reklamera, återfordra, fordra. II. *itr. h.* inlägga gensaga, protestera.

rekognoszierlen, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr. h.* rekognoscera. **Rekognoszierung**, *f.*

rekommandierlen, -*te*, -*t*, *tr.* rekommendera.

Rekonvaleszénz, 0, *f.* tillfrisknande.

Rekrút, -*en*, -*en*, *m.* rekryt.

rekrutierlen, -*te*, -*t*, I. *itr. h.* värfva rekryter. II. *tr.* rekrytera. III. *Sich* ~ rekryteras. **Rekrutierung**, *f.*

rektifizierlen, -*te*, -*t*, *tr.* rektificera, rätta, beriktiga. **Rektifizierung**, *f.*

Rektor, -*s*, *Rektóren*, *m.* rektor.

Rektorát, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* rektorat.

rekurrierlen, -*te*, -*t*, *itr. h.* *Auf jmdn* ~ vända sig till, taga sin tillflykt till ngn, taga ngn i anspråk.

Rekúrs, -*es*, -*e*, *m.* jur. besvär, vad.

Relais, -, -, *n.* 1. hästar till ombyte på en mellanstation. 2. ⊕ relais.

Relatión, -*en*, *f.* 1. referat. 2. relation, förbindelse, förhållande.

relegierlen, -*te*, -*t*, *tr.* relegera.

Relief, -*s*, -*s*, *n.* relief.

Religión, -*en*, *f.* religion, bekännelse. -**s**... Ex. ~**änderung**, -*en*, *f.* ombyte af bekännelse. ~**genoss**, -*en*, -*en*, *m.* trosförvandt. ~**los**, *a.* religionslös, irreligiös. ~**schwärmer**, -*s*, -, *m.* religiös svärmare, fanatiker. ~**streitigkeit**, -*en*, *f.* religionstvist. ~**trennung**, -*en*, *f.* kyrklig skism, söndring. ~**übung**, -*en*, *f.* 1. 0, religionsutöfning. 2. religions-, andaktsöfning. ~**verband**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* trossamfund. ~**zwang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* religionstvång.

religiös, **religiés**, *a.* religiös.

Religiosität, 0, *f.* religiositet, fromhet.

Relíquie, -*n*, *f.* relik. -**n**... Ex. ~**kasten**, -*s*, -, *m.* relikskrin.

Reminiscere, -[*s*], -[*s*], *m.* 2:a söndagen i fastan.

remis, *a.* oafgjord, t. ex. *das Spiel ist* ~.

Remiss, -*es*, -*e*, *m.* 1. uppskof. 2. afdrag.

remittierlen, -*te*, -*t*, *tr.* handel. 1. återsända. 2. öfversända pengar, växlar. 3. afdraga, rabattera.

remonstrierlen, -*te*, -*t*, *itr. h.* göra motföreställningar.

Reménte, -*n*, *f.* ✕ remont.

removierlen, -*te*, -*t*, *tr.* afägsna.

Rempeléi, -*en*, *f.* studentspr. ofredande, bråk, gräl.

rempeln, -*te*, *ge-t*, *tr.* studentspr. ofreda, söka gräl med.

Rem[p]ter, -*s*, -, *m.* matsal.

remunerierlen, -*te*, -*t*, *tr.* belöna.

Renn, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* ren. -**t[h]ier** = *Renn.*

Renn... Ex. -**bahn**, -*en*, *f.* rännarbana, kapplöpningsbana. -**pferd**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* (snabb) vagnshäst, kapplöpningshäst. -**platz**, -*es*, -*e* †, *m.* = -*bahn.* -**schiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* ⚓ jakt. -**schlitten**, -*s*, -, *m.* lätt släde. -**spiel**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* tornérspel. -**spindel**, -*n*, *f.* ⊕ drillborr. -**stall**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* stall för vagns- el. kapplöpningshästar.

Renne se *Rinne.*

1. rennen, *rannte* el. ✱ -*te*, -*ete*, *gerannt* el. ✱ *ge-t*, I. *itr. s.* och ✱ *h.*, *tr.* och *sich* ~ ränna, springa (sig), rusa, spränga, t. ex. *jmdm den Degen durch den Leib*, *jmdn zu Boden:* omkull ngn, *sich ausser Atem:* sig anfådd, *an* el. *gegen einander:* mot hvarandra. II. *itr. h.* jag. vara löpsk. III. vaal. -*te*, *ge-t*, *tr.* ⊕ 1. smälta järn. 2. flotta. 3. låta löpna, tillsätta löpe till.

2. Rennen, -*s*, -, *n.* 1. språng. *In vollem* ~ i fullt språng. 2. kapplöpning, kappkörning. 3. tornérspel, dustränning.

Renner, -*s*, -, *m.* 1. en springande, löpare. 2. springare.

Renommage, 0, *f.* skräfvel.

Renommée, -(*s*), ✱ -*s*, *n.* och *f.* renommé, rykte.

renommierlen, -*te*, -*t*, *itr. h.* skräfla.

renommiert, *a.* renommerad, beryktad.

Renommist, -*en*, -*en*, *m.* renommist, skräflare.

Renommisteréi, -*en*, *f.* skräfvel.

renommistisch, *a.* skrytsam, skräflande.

renoncierlen, -*te*, -*t*, *itr. h.* afstå.

renovierlen, -*te*, -*t*, *tr.* renovera, upphjälpa, förnya.

rentábel, *a.* inkomstbringande.

rentbär, *a.* räntebärande.

Rentlie, -*en*, *f.* inkomst, afkastning, ränta. -**amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* -**kammer**, -*n*, *f.* räntkammare, ränteri. -**meister**, -*s*, -, *m.* räntmästare. -**en**... Ex. ~**rechnung**, -*en*, *f.* ränteräkning.

Rent[en]éi, **Renteréi**, -*en*, *f.* ränteri.

Rent[h]ier se *Renn.*

Rentiér, -*s*, -*s*, *m.* en som lefver på sina räntor, kapitalist.

rentierlen, -*te*, -*t*, *itr. h.* och *sich* ~ lemna afkastning.

Rentner, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* = *Rentier.*

Reparatúr, -*en*, *f.* reparation, lagning.

reparierlen, -*te*, -*t*, *tr.* reparera, laga.

repartierlen, -*te*, -*t*, *tr.* utdela, fördela.

* äkta ems. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

repetiéren, *-te, -t, tr.* repetera, åter genomgå, upprepa.
replizíeren, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* replikera, svara.
repositíeren, *-te, -t, tr.* ställa, sätta tillbaka.
Repphuhn se *Rebhuhn* under *Rebe.*
Repräsentánt, *-en, -en, m.* representant, ställföreträdare.
repräsentíeren, *-te, -t, tr.* representera, ställföreträda.
reproduzíeren, *-te, -t, tr.* reproducera, återgifva.
Reps, *-es, -e, m.* 1. = *Raps* 2. 2. reps(tyg).
Reptíl, *-[e]s, -e* el. *-ien, n.* reptil, kräldjur.
Republík, *-en, f.* republik, fristat.
Republikáner, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* republikan, republikanska.
republikánisch, *a.* republikansk.
Repúls, *-es, -e, m.* afvisande, afslag.
reputíerlich, *a.* aktningsbjudande, ansedd.
requirieren, *-te, -t, tr.* rekvirera.
Reséda, *-s, Reséde, -n, f.* reseda.
Reservát, *-[e]s, -e, n.* ngt reserveradt, förbehåll.
Resérve, *-n, f.* reserv.
reservíeren, *-te, -t, tr.* reservera, a) gömma, förvara, b) förbehålla sig.
Reservíst, *-en, -en, m.* ✕ reservsoldat.
Reservoír, *-[e]s, -e* el. *-s, n.* reservoar.
Residénz, *-en, f.* residens, hufvudstad.
Residénzler, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* hufvudstadsbo.
residíeren, *-te, -t, itr. h.* residera.
resigníeren, *-te, -t,* I. *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ afstå från ngt. II. *Sich in etw.* (ack.) ~ foga sig i ngt. **Resignierung**, *f.*
resignírt, *a.* resignerad.
reskribíeren, *-te, -t, itr. h.* utfärda ett reskript.
resolút, *a.* bestämd, säker, rask.
resolvíeren, *-te, -t, tr.* bealuta.
Resonánz, 0, *f.* mus. resonans. **-boden**, *-s,* -[†], *m.* resonansbotten.
Respékt, *-[e]s,* 0, *m.* respekt. **-los**, *a.* utan respekt. **-lósigkeit**, 0, *f.* brist på respekt. **-voll**, *a.* aktnings-, vördnadsfull. **-wídrig**, *a.* respektvidrig, vanvördig.
respektíeren, *-te, -t, tr.* respektera, visa aktning för, taga hänsyn till.
respektíerlich, *a.* respektabel, aktningsvärd.
respektiv, *a.* respektiv, eventuell, beträffande.
Ressórt, *-s, -s, m.* och *n.* 1. resår. 2. fack som öppnas medels en fjäder. 3. område, krets.
ressortíeren, *-te, -t, itr. h.* höra hän.
Ressóurce, *-n, f.* resurs, utväg, hjälpkälla.
Rest, *-[e]s, -e, m.* rest, återstod, kvarlefva; handel. plur. *-er*, stufbit. *Jmdm den ~ geben:* gifva ngn nådestöten.
Restánt, *-en, -en, m.* handel. en restskyldig, en som fortfarande häftar i skuld.
Restauratión, *-en, f.* 1. restaurering. 2. restauration.
restiéren, *-te, -t, itr. h.* restera, återstå.
restituíeren, *-te, -t, tr.* återställa.
Resultát, *-[e]s, -e, n.* resultat.
resümíeren, *-te, -t,* I. *tr.* sammanfatta, gifva en resumé af. II. *Sich ~* sammanfatta det sagda. **Resümierung**, *f.*
Retiráde, *-n, f.* 1. återtåg. 2. aftträde.
retiríeren, *-te, -t, itr. s.* och *sich ~* draga sig tillbaka, retirera.
Retórte, *-n, f.* retort.
retouchíeren, *-te, -t, tr.* retuschera.
rstéur, *adv.* retur, tillbaka.
Retraíte, *-n, f.* ✕ 1. återtåg. 2. tapto.
rett... Ex. **-los**, *a.* utan räddning, hopplös.
rettbár, *a.* möjlig att rädda.
rettíen, *-ete, ge-et, tr.* och *sich ~* rädda (sig). *Nicht zu ~ sein:* ej kunna räddas.
Retter, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* räddare, räddarinna.
Rettich, **Rettig**, *-[e]s, -e, m.* rättika.
Rettung, *-en, f.* räddning. **-s...** Ex. **~anstalt**, *-en, f.* räddningsanstalt. **~brücke**, *-n, f.* räddningsbrygga, räddningsplanka. **~los**, *a.* utan räddning, hopplös. **~lósigkeit**, 0, *f.* hopplöst tillstånd. **~mittel**, *-s, -, n.* räddningsmedel.
Reúls, 0, *f.* ånger. **-geld**, *-[e]s,* 0, *n.* **-kauf**, *-[e]s,* 0, *m.* mellangift, ersättning, skadestånd som man får betala för att bli fri från ingångna förpliktelse. **-los**, *a.* utan ånger, ångerfri. **-mut[h]**, *-[e]s,* 0, *m.* ångerfullt sinne. **-mút[h]ig**, **-voll**, *a.* ångerfull. **-s...** Ex. **~thräne**, *-n, f.* ångerns tår.
reúen, *-te, ge-t, tr.,* *itr. h.* och *opers.* ångra. *Es reut mich, dies gethan zu haben* el. *diese That reut mich* el. *es reut mich dieser* (gen.) *That:* jag ångrar att jag gjort detta, ångrar denna gärning.
Reuer, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* ångrande, ångerfull person.
reuig, *a.* ångerfull.
Reuling, *-[e]s, -e, m.* F ångerköpt stackare.
Reuse, *-n, f.* mjärde.
Reusse = *Russe.*
Reutíe, *-en, f.* 1. röjning. 2. röjd mark. **-feld**, *-[e]s, -er, n.* röjdt fält. **-hacke**, **-hane**, *-n, f.* vid röjning använd hacka.
reutíen, *-ete, ge-et, tr.* rödja.
revanchíeren, *-te, -t, sich ~* taga revanche, hämnas.
Revenüe, *-n* och *Revenüen, f.* afkastning, inkomst.
Reverénz, *-en, f.* och ✱ *-es, -e, m.* 1. vördnad. 2. bugning, bockning, hälsning.
Revérs, *-es, -e, m.* revers.
revidíeren, *-te, -t, tr.* revidera, granska.
Revíer, *-[e]s, -e, n.* revir, distrikt, område, trakt.
Revisión, *-en, f.* revision, granskning.
Revólte, *-n, f.* uppror, resning, myteri.
revoltíeren, *-te, -t,* I. *tr.* uppvigla. II. *itr. h.* göra uppror, resa sig.
Revolutión, *-en, f.* revolution, statshvälfning.
revolutioníeren, *-te, -t, tr.* revolutionera.
Revólver, *-s, -, m.* revolver.
revozíeren, *-te, -t, tr.* återkalla.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Revúe, -n el. *Revüen*, *f.* revy, mönstring; öfverblick.
Rezépt, -[e]s, -e, *n.* recept. **Rez...** för ofr. se *Rec...*
Rhabárber, -s, 0, *m.* rabarber.
Rhachitis, 0, *f.* engelska sjukan.
rhachitisch, *a.* behäftad med engelska sjukan.
Rhed... se *Reed...*
Rhein, -[e]s, 0, *m. npr.* Ren. **-fahrt**, *-en*, *f.* färd på Ren. **-gau**, -[e]s, 0, *m.* och *n.* Renland, trakten kring Ren. **-graf**, *-en*, *-en*, *m.* rengrefve. **-länder**, -s, -, *m.* 1. ~**in**, *-nen*, *f.* en som bor utmed Ren, invånare i Renländernn. 2. renländare (dann). **-ländisch**, *a.* renländsk, rensk. **-provinz**, *-en*, *f.* Renprovins. **-wein**, -[e]s, -e, *m.* renskt vin.
rheinisch, *a.* rensk.
Rheter, *-s*, *Rhetören*, *m.* talare.
rhetórisch, *a.* retorisk, talare-.
Rheumatismus, -, 0, *m.* reumatism.
Rhinóceros, -[*ses*], -[*se*], *n.* noshörning.
rhombisch, *a.* rombisk.
Rhombus, -, - el. *Rhomben*, *m.* romb.
rhytmisch, *a.* rytmisk.
Rhytmlus, *-us*, *-en*, *m.* rytm.
Ribbe se *Rippe*.
Richt... Ex. **-beil**, -[e]s, -e, *n.* bila, bödelsyxa. **-blei**, -[e]s, -e, *n.* ⊕ lod. **-bleck**, -[e]s, -e †, *m.* stupstock. **-bühne**, -n, *f.* schavott. **-essen**, -s, -, **-fest**, -[e]s, -e, *n.* = *-schmaus*. **-hans**, *-es*, *-er* †, *n.* tingshus. **-keil**, -[e]s, -e, *m.* ⚔ riktkil. **-mäss**, *-es*, *-e*, *n.* 1. likaremått. 2. ⊕ vinkelmått. **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* afrättningsplats. **-scheibe**, -n, *f.* ⊕ riktskifva. **-scheit**, -[e]s, -e, *n.* ⊕ linjal. **-schmaus**, *-es*, *-e* †, *m.* taklagsfest. **-schnur**, -e †, *f.* 1. ⊕ kritsnöre, timmermansnöre. 2. rättesnöre. **-schwert**, -[e]s, *-er*, *n.* rättvisans svärd. **-statt**, *-en* †, *f.* afrättningsplats. **-steig**, -[e]s, -e, *m.* rak stig. **-stock**, -[e]s, -e †, *m.* ⊕ tumstock. **-stuhl**, -[e]s, -e †, *m.* domarstol. **-wage**, -n, *f.* ⊕ vattenpass, afvägningsinstrument.
Richte, -n, *f.* 1. riktning. 2. rak linie. *In die ~ gehen:* gå rakt fram. 3. riktigt läge, riktig ställning. *Etw. in die ~ bringen:* bringa ngt i ordning, ställa ngt tillrätta. *In der ~ sein:* vara i sin ordning. 4. rättesnöre. 5. rad, t. ex. *eine ~ Häuser*.
richten, *-ete*, *ge-et*, I. *tr.* 1. rikta, vända, rätta, ställa, resa, t. ex. *die Kanonen gegen den Feind*, *den Blick gen Himmel*, *etw. Krummes*, *die Uhr; etw. in die Höhe ~* resa upp ngt. *Ein Haus ~* resa virket till ett hus. *Hols ~* trafva ved. *Etw. in Ordnung* el. *zurecht ~* ställa ngt i ordning. *Etw. ins Werk ~* verkställa ngt. *Etw.*, *jmdn zu Grunde* el. *zu Schanden ~* förstöra ngt, ngn. 2. döma, afdöma, bilägga, t. ex. *einen Streit*, *streitige Sachen*. 3. afrätta. II. *Sich ~* 1. rätta sig, *nach etw.:* efter ngt. 2. vända sig åt ett håll. 3. ⚔ rätta sig. 4. *Sich gerade* el. *in die Höhe ~* resa sig. 5. *Sich in etw.* (ack.) ~ foga sig i ngt. 6. *Sich auf etw.* (ack.) ~ förbereda sig på ngt. III. *itr. h.* döma, sitta till doms.
Richter, -s, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* 1. domare. 2. en som riktar, rättar, t. ex. *der ~ des Geschützes*. **-amt**, -[e]s, *-er* †, *n.* domareämbete, -kall. **-schwert**, -[e]s, *-er*, *n.* rättvisans svärd. **-spruch**, -[e]s, -e †, *m.* dom, domslut. **-stand**, -[e]s, 0, *m.* domarestånd, -kår. **-stube**, -n, *f.* domsal, tingssal. **-stuhl**, -[e]s, -e †, *m.* domarestol. *Das gehört nicht vor seinen ~* han har ej domarätt däröfver. **-wage**, 0, *f.* rättvisans våg.
Richteréi, *-en*, *f.* dömande, dom.
richterhaft, **richterisch**, *a.* domarelik, domare-, sträng.
richterlich, *a.* domare-, domstols(-), t. ex. *~e Würde:* domarevärdighet, *~e Entscheidung:* domstols afgörande. *~er Spruch:* domslut. *~ gezwungen:* genom dom tvungen, dömd.
richterlin, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* döma, kritisera.
richtig, *a.* riktig, rätt; verklig. *Es ist nicht ~ mit ihm* el. *er ist nicht ~* det står ej rätt till med honom. *Etw. ~ machen:* ordna, uppgöra ngt, bringa ngt på det klara. **-machung**, *-en*, *f.* ordnande, uppgörelse.
Richtigkeit, 0, *f.* riktighet. *In ~ bringen:* bringa i ordning, ordna.
Richtung, *-en*, *f.* 1. riktning. 2. rättning.
Ricke, -n, *f.* råget.
Riech... Ex. **-büchse**, -n, *f.* luktdosa. **-fläschchen**, -s, -, *n.* luktflaska, parfymflaska. **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* välluktande trä. **-kissen**, -s, -, *n.* parfymdyna. **-stoff**, -[e]s, -e, *m.* luktämne. **-wasser**, -s, -, *n.* luktvatten, eaudecologne.
riechbár, *a.* luktande, märkbar för luktsinnet.
Riechbarkeit, 0, *f.* förnimbarhet för luktsinnet.
riechen, *roch*, *röche*, *gerochen*, -[e], *tr.* och *itr. h.* lukta. *Nach Wein ~* lukta vin. *Etw. nicht ~ können:* a) ej tåla lukten af ngt, b) F ej kunna lukta sig till ngt. *Den Braten* el. *die Lunte ~* ana oråd. *An einer Rose ~* lukta på en ros.
Riecher, -s, -, *m.* 1. en som luktar. *Er ist ein feiner ~* han har fin lukt, en fin näsa. 2. F näsa.
Ried, -[e]s, -e[r], *n.* med vass el. kärrgräs bevuxet moras; vass, säf. **-gras**, *-es*, *-er* †, *n.* kärrgräs.
Riefe, -n, *f.* ⊕ reffla, ränna.
riefeln, **riefen**, *-te*, *ge-t*, *tr.* reffla.
riefig, *a.* reffiad.
Riege, -n, *f.* afdelning gymnastiserande. -n... Ex. ~**turnen**, -s, 0, *n.* gymnastiserande i afdelningar.
Riegel, -s, -, *m.* dim. *Riegelchen*, *Riegelein*, 1. regel; bom. Ritgl *jmdm*, *einer* (dat.) *Sache einen ~ vorschieben:* hindra ngn, sätta p för ngt. *Hinter Schloss und ~* inom lås och bom. 2. aflång kaka, stång, t. ex. *ein ~ Seife:* en tvålstång. 3. klädhängare. 4. tvärsöm, fäll,

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ‡ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

knapphålstrens. 5. ⊕ tvärträ, tvärslå. -**fest**, *a.* reglad, fästad med reglar. -**holz**, -*es*, -*er* †, *n.* tvärslå. -**schloss**, -*es*, -*er* †, *n.* af en regel bestående lås. -**wand** = *Fachwand.* -**werk** = *Fachwerk 1.*

riegeln, -*te*, *ge-t*, *tr.* regla.

Riem, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* = rou.

Riemen, -*s*, -, *m.* 1. rem. Bildl. *die ~ ziehen müssen:* vara tvungen att lösa på pungen, *aus fremdem Leder ~ schneiden:* skära remmar ur andras hud. 2. ⚓ åra. -**pferd**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* förhäst. -**schnalle**, -*n*, *f.* spänne på en rem. -**schneider** = *Riemer.* -**schuh**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* snörsko. -**seil**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* lädertöm. -**wage**, -*n*, *f.* svängel som förhastarne spännas vid. -**werk**, -**zeug**, -[*e*]*s*, 0, *n.* remtyg.

Riemer, -*s*, -, *m.* sadelmakare. -**nadel**, -*n*, *f.* packnål, madrassnål.

Riemerei, 0, *f.* sadelmakareyrke.

Ries, -*es*, -*e* men som måttenhet -, *n.* ris papper. -**weise**, *adv.* risvis.

Riese, -*n*, -*n*, *m.* jätte. -**n...** Ex. **~arbeit**, -*en*, *f.* jätte-, herkulesarbete. **~ärtig** = *riesig.* **~gebirge**, -*s*, 0, *n. npr.* Riesengebirge. **~gestalt**, -*en*, *f.* jättegestalt. **~grös**, *a.* jättestor. **~schlange**, -*n*, *f.* jätteorm. **~stärke**, 0, *f.* jättestyrka.

Rissel, I. -*s*, -, *m.* 1. rinnande, porlande. 2. rysning. II. -*n*, *f.* fräkne. -**bach**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* porlande bäck. -**feld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* fält som vattnas med vattenledning. -**regen**, -*s*, 0, *m.* fint, silande regn, duggregn.

rieselig, *a.* fräknig.

rieseln, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och *s.* 1. sakta rinna, strömma, sila sig, sippra, porla, plaska. 2. opers. *es rieselt:* det regnar fint och tätt, duggregnar. 3. opers. *es rieselt jmdm durch die Glieder:* en rysning genomfar ngn, ngn ryser. II. *tr.* 1. *Der Bach rieselt ein Trauerlied:* bäcken sjunger en sorgesång. *Die Wolken ~ Segen:* ur molnen strömmar välsignelse. 2. vattna medels kanaler, rännor, t. ex. *Wiesen.*

riesenhaft = *riesig.*

Riesenhaftigkeit, 0, *f.* jättestorlek, det kolossala i agt.

riesig, *a.* jättelik, jättestor, kolossal, ofantlig.

Riesigkeit = *Riesenhaftigkeit.*

Riesin, -*nen*, *f.* jättinna.

Riesling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* riesling (vinsort).

Riess se *Ries.*

Riester, -*s*, -, *m.* lapp på skor.

Rist[**h**] se *Ried.*

Riff, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* (klipp-, sand)ref.

Riffel, I. -*n*, *f.* ⊕ linkam, linstråka. II. se *Räffel.*

riffeln, -*te*, *ge-t*, *tr.* ⊕ 1. stråka lin. 2. reffla. 3. fila. 4. se *räffeln.*

rigólen, -*te*, -*t*, *tr.* åkerbr. djupplöja, djupgräfva.

Rike, -*ns*, -*n*, *f. npr.* F dim. *Rikchen*, Fredrika.

rikoschettieren, -*te*, -*t*, *itr. h.* ✕ rikochettera.

Rille, -*n*, *f.* reffla, ränna.

rillieren, -*te*, *ge-t*, *tr.* reffla.

rillig, *a.* reffiad.

Rimésse, -*n*, *f.* handel. remiss.

Rind, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* nötkreatur, plur. nötboskap. -**fleisch**, -*es*, 0, *n.* nötkött, oxkött. -**fliege**, -*n*, *f.* fäfluga. -**leder**, -*s*, 0, *n.* oxläder. -**leder**n, *a.* af oxläder, oxläders-. -**vieh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* nötkreatur, koll. nötboskap, P bildl. fä. -**er...** Ex. **~braten**, -*s*, -, *m.* oxstek. **~hürde**, -*n*, *f.* boskapshjord. **~hirt**, -*en*, -*en*, *m.* boskapsherde. **~pest**, 0, *f.* boskapspest. **~pökelfleisch**, -*es*, 0, *n.* salt oxkött. **~zunge**, -*n*, *f.* oxtunga. — -**s...** Ex. **~augs**, -*s*, -*n*, *n.* 1. ox-, köga. 2. bot. letkulla (Anthemis tinctoria). **~haut**, -*e* †, *f.* nöthud. **~leder** = -*leder.*

Rindle, -*en*, *f.* 1. bark. 2. skorpa, kant. -**fällig**, -**schällig**, *a.* som mistat barken.

rinden, *a.* af bark, bark-.

rinderln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. vara brunstig (om ko). 2. kalfva.

rindig, *a.* med bark, med en skorpa på.

Ring, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* dim. *Ring*[*el*]*chen*, *Ringlein*, ring. -**ärtig**, *a.* ringformig. -**bahn**, -*en*, *f.* ringbana, ringlinie. -**bürger**, -*s*, -, *m.* vid torget boende borgare. -**finger**, -*s*, -, *m.* ringfinger. -**förmig**, *a.* ringformig. -**kasten**, -*s*, -, *m.* 1. ask att lägga ringar i. 2. infattning af en ädelsten i en ring. -**mauer**, -*n*, *f.* ringmur. -**reiten**, -**rennen**, -*s*, -, *n.* karusell. -**stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ädelsten i en ring. -**thal**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* kitteldal. -**versteck**, -[*e*]*s*, 0, *n.* lek, gömma ringen (med förbehåll). -**wechsel**, -*s*, 0, *m.* ringarnes växlande.

Ring... jfr *ringen.* Ex. -**bahn**, -*en*, *f.* = -*platz.* -**kampf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* brottning. -**kämpfer** = *Ringer.* -**platz**, -*es*, -*e* †, *m.* plats för brottning, palästra. -**schule**, -*n*, *f.* brottarskola, palästra.

Ringel, -*s*, -, *m.* och *n.* dim. *Ringelchen*, *Ringelein*, ringel, ring, lock. -**gans**, -*e* †, *f.* zool. grafand (Tadorna). -**haar**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* lockigt hår. -**locke**, -*n*, *f.* sig ringlande, spiralformig lock. -**natter**, -*n*, *f.* ringorm, snok (Coluber natrix). -**rennen**, -**stechen**, -*s*, -, *n.* karusell. -**stück**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* mus. rondo. -**tanz**, -*es*, -*e* †, *m.* ringdans. -**taube**, -*n*, *f.* ringdufva. -**wurm**, -[*e*]*s*, -*er* †, *m.* zool. ringmask.

ringelicht, **ringelig**, *a.* ringformig, ringlande sig, i ringlar, lockig.

ringeln, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. lägga i ringlar; locka. 2. sätta en ring, ringar på, ringa. 3. *Bäume ~* afskala ringar af träd. II. *itr. h.* och *s.* samt *sich ~* ringla sig.

ringen, *rang*, *ränge*, *gerungen*, *ring*[*e*], I. *tr.* 1. vrida, t. ex. *die nasse Wäsche*, *jmdm die Pistole aus der Hand*, *die Hände*, *sich wie ein Wurm.* 2. strida, kämpa, t. ex. *einen Kampf. Jmdn zu Boden ~* genom brottning kasta

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ngn till marken. II. *Sich* ~ 1. brottas, t. ex. *mit jmdm.* 2. arbeta sig fram, tränga fram, t. ex. *ein Seufzer rang sich aus der Brust.* III. *itr. h.* brottas, kämpa, t. ex. *mit jmdm, gegen jmdn, mit jmdm um etw., mit dem Tode. Nach etw.* ~ med kamp eftersträfva ngt. *Zu etw.* ~ sträfva efter, genom kamp närma sig ngt säkert mål.

Ringer, *-s*, -, *m.* brottare.

rings, **-hér**, **-herúm**, **-úm**, **-umhér**, *adv.* rundt omkring.

Rinnſe, *-en*, *f.* ränna. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* rännsten.

rinneln, *-te*, *ge-t*, *tr.* göra små rännor i, reffla.

rinnen, *rann*, *ränne* el. ✱ *rönne*, *geronnen*, *itr.* 1. *s.* rinna, flyta. 2. *h.* läcka.

rinnig, *a.* rinnande, t. ex. ~*e Augen.*

Rinnsäl, -[*e*]*s*, *-e* [†], *n.* och ✱ *m.* rinnande vatten, bäck.

Rippe, *-n*, *f.* 1. refben. 2. upphöjd rand, ⚓ spant, ådér i blad och frukter, nerv. **-n...** Ex. ~**braten**, *-s*, -, *m.* refbensspjäll. ~**fell**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bröstbinna. ~**stöße**, *-es*, *-e* †, *m.* stöt i sidan. ~**stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* mellan tvänne refben utskuret köttstycke. ~**weh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* håll.

rippeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* förse med upphöjda ränder, ådra. *Gerippt:* ådrig, nervig.

rippig, *a.* ådrig, nervig.

Rips, *-es*, *-e*, *m.* rips (tyg).

risch, *a.* rask, hurtig.

riskánt, *a.* farlig, riskabel.

riskiérren, *-te*, *-t*, *tr.* riskera, löpa fara.

Rispe, *-n*, *f.* bot. blomvippa. **-n...** Ex. ~**gras**, *-es*, *-er* †, *n.* bot. gröe (Poa).

Riss, *-es*, *-e*, *m.* 1. rifvet hål, rispa, spricka, bräcka, bresch, lucka; söndring, skism. *Einen* ~ *in etw.* (ack.) *machen:* rifva sönder, ett hål i ngt. ~*e bekommen:* gå sönder, få sprickor. Bildl. *in* el. *vor den* ~ *treten* el. *sich stellen:* kläda skott. 2. F slag, rapp; i sht plur. ~*e:* stryk. 3. plan till ett hus m. m.

rissig, *a.* full af sprickor, sönder. ~ *werden:* få sprickor, spricka sönder.

Rist, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och ✱ *n.* *-en*, *f.* handens el. fotens öfre sida, rygg.

Ritt, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ridt. Bildl. *in einem* ~ i ett kör, utan afbrott.

Ritter, *-s*, -, *m.* riddare. *Jmdn zum* ~ *schlagen:* dubba, slå ngn till riddare. Bildl. *an jmdm zum* ~ *werden:* förtjäna sina sporrar genom ngns besegrande. Kokk. *arme* ~ fattiga riddare. **-akademie**, *-en*, *f.* skola för unga adelsmän. **-alter**, *-s*, 0, *n.* = *-zeit.* **-burg**, *-en*, *f.* riddarborg. **-bürtigkeit**, 0, *f.* ädel börd. **-dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. riddartjänst, tjänst som riddare. 2. ridderlig hyllning. **-gut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* riddargoda, säteri. **-gutsbesitzer**, *-s*, -, *m.* säteriägare. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* riddarhus. **-hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* adlig gård. **-lehen**, *-s*, -, *n.* riddarlän. **-mässig**, *a.* ridderlig. **-orden**, *-s*, -, *m.* riddarorden. **-schild**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* riddarsköld; vapensköld, sköldemärke. **-schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* riddarslag. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ridderligt sinne. **-sitte**, *-n*, *f.* riddersed, ridderlig sed. **-sitz**, *-es*, *-e*, *m.* herresäte. **-spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. tornérspel. 2. riddardrama. **-sporlin**, *-n*[*e*]*s*, *-en*, *m.* riddarsporre. **-stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* riddarstånd. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* riddarväsen. **-zeit**, *-en*, *f.* riddarväsendets tid, medeltiden. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. af riddare företaget (krigs)tåg. 2. ridderligt drag.

ritterhaft, **ritterlich**, *a.* ridderlig.

Ritterlichkeit, 0, *f.* ridderlighet.

Ritterling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dålig, oridderlig riddare.

ritteriren, *-te*, *ge-t*, *itr.* *h.* täfla om priset, när flera ha lika rätt till det.

Ritterschaft, *-en*, *f.* 1. ridderlighet. 2. ridderskap.

ritterschaftlich, *a.* utmärkande för, tillhörande ridderskapet.

Rittert[h]um, -[*e*]*s*, 0, *n.* riddarväsen.

rittlings, *adv.* grensle.

Rittmeister, *-s*, -, *m.* ✕ ryttmästare.

Rituál, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ritual.

Ritus, -, - el. *Riten*, *m.* ritus, kyrkligt bruk.

Ritz, *-es*, *-e*, *m.* **Ritze**, *-n*, *f.* spricka, rispa, skråma, skåra.

ritzen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ rispa, rifva (sig); rista, upprista.

ritzig, *a.* full af sprickor, rispig, skråmig.

Rivál, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e*[*n*], *m.* rival, medtäflare.

rivalisiren, *-te*, *-t*, *itr.* *h.* rivalisera, täfla.

Rivalität, *-en*, *f.* rivalitet, täflan.

Rmk. förkorts. = *Reichsmark.*

Roastbeef, *-s*, *-s*, *m.* och *n.* rostbiff.

Robbe, *-n*, *f.* säl.

Robber, *-s*, -, *m.* kortspel. robbert.

Robe, *-n*, *f.* fotsid drägt, klädning, lång rock.

Roche, *-n*, *-n*, *m.* 1. schack. torn. 2. se *Rochen.*

röcheln, *-te*, *ge-t*, *itr.* *h.* rossla; snarka, kväka.

Rochen, *-s*, -, *m.* zool. rocka (Raja).

rochiren, *-te*, *-t*, *itr.* *h.* schack. rockera.

Rock, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. rock. *Den bunten* ~ *ansiehen:* blifva soldat. 2. kjol. **-futter**, *-s*, -, *n.* rock-, kjolfoder. **-schöße**, *-es*, *-e* †, *m.* rockskört. **-tasche**, *-n*, *f.* rockficka.

Rockslér, -[*e*]*s*, *-s* el. *-e*, *m.* en art öfverrock, regnrock.

Rocken, *-s*, -, *m.* 1. spinnrock. 2. spinnrockshufvud. 3. tätt. 4. se *Roggen.* **-stube**, *-n*, *f.* spinnstuga. **-weisheit**, 0, *f.* käringvishet, käringsladder.

Rode... Ex. **-hacke**, **-haue**, *-n*, *f.* vid röjning använd hacka. **-land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* nyröjd, nybruten mark, svedjeland.

roden, *-ete*, *ge-et*, *tr.* och *itr.* *h.* rödja, uppbryta, odla. **Rodung**, *f.*

Rodomontáde, *-n*, *f.* skryt, skräfvel.

Rogen, *-s*, -, *m.* (fisk)rom. **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* romfisk. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* min. oolit.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Rogener, *-s, -, m.* romfisk.
Roggen, *-s,* 0, *m.* råg. **-brot**, *-[e]s, -e, n.* rågbröd. **-stroh**, *-[e]s,* 0, *n.* råghalm.
roh, *a.* 1. rå. *~e Seide:* råsilke, *~es Tuch:* ovalkadt kläde, *~e Leinwand:* oblekt lärft, *~e Bücher:* häftade, obundna böcker, *~e Steine:* ohuggen sten, *~es Pferd:* icke inriden häst. *Sich ~ liegen:* få liggsår. *Jmdn wie ein ~es Ei behandeln:* vara ytterst rädd om ngn. 2. ✱ enkel, tarflig. **-arbeit**, *-en, f.* ⊕ råsmältning. **-einnahme**, *-n, f.* **-ertrag**, *-[e]s, -e* †, *m.* bruttoinkomst. **-produkt**, *-[e]s, -e, n.* **-stoff**, *-[e]s, -e, m.* råämne. **-zucker**, *-s,* 0, *m.* råsocker.
Rohheit, Rohigkeit, *-en, f.* råhet.
Rohr, *-[e]s, -e, n.* dim. *Röhrchen, -lein,* 1. bot. rör, rö, vass, bamburör, rotting (Arundo, Calamagrostis, Phragmites, Bambusa, Calamus m. fl.). 2. rör, cylinder. 3. rörpipa, herdepipa. 4. (gevärs)pipa, (kanon)rör; äfv. (skjut-) gevär, kanon. **-ammer**, *-n, f.* zool. säfsparf (Emberiza schœniclus). **-dach**, *-[e]s, -er* †, *n.* rörtak. **-dickicht**, *-[e]s, -e, n.* tät vass, rör. **-dommel**, *-n, f.* zool. rördrom (Ardea stellaris). **-flöte**, *-n, f.* = *Rohr 3.* **-frosch**, *-es, -e* †, *m.* ätlig groda (Rana esculenta). **-geflecht**, *-[e]s, -e, n.* flätverk af rör. **-halm**, *-[e]s, -e, m.* vasstrå. **-huhn**, *-[e]s, -er* †, *n.* zool. rörhöna (Ortygometra), sumphöna (Gallinula) m. fl. **-pfeife**, *-n, f.* = *Rohr 3.* **-post**, 0, *f.* rörpost, pnevmatisk post. **-reiher**, *-s, -, m.* = *-dommel.* **-schilf**, *-[e]s,* 0, *n.* vass (Phragmites). **-schnepfe**, *-n, f.* zool. hårdsnäppa (Telmatias Gallinula). **-spatz**, *-es, -e* †, **-sperling**, *-[e]s, -e, m.* 1. rörsångare (Sylvia arundinacea). 2. = *-ammer.* **-stock**, *-[e]s, -e* †, *m.* rörkäpp, spanskt rör. **-stuhl**, *-[e]s, -e* †, *m.* rottingstol. **-weite**, *-n, f.* rörvidd, ett rörs diameter. **-zucker**, *-s,* 0, *m.* rörsocker.
Röhrlle, *-en, f.* rör, cylinder, kanal, gång. **-bein**, *-[e]s, -e, n.* ihåligt ben. **-brunnen**, *-s, -, m.* källa hvars vatten flyter ut genom ett rör. **-kanne**, *-n, f.* kanna med pip. **-wasser**, *-s,* 0, *n.* vattenledningsvatten. **-en...** Ex. **~fahrt**, *-en, f.* vattenledning. **~förmig**, *a.* rörformig. **~leitung**, *-en, f.* rörledning, vattenledning.
I. rohren, *a.* af rör, af vass, rör-, vass-.
2. rohrlen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. mäja, slå vass. *Den Teich ~* slå vassen i dammen. 2. betäcka, bekläda med vass; röa.
rohricht, rohrig, *a.* 1. försedd med, betäckt af, liknande vass, rör. 2. rörformig, ihålig.
Röhricht, Röhrig, I. *-[e]s, -e, n.* tät vass, vass- el. rörbeväxt ställe. II. = *rohricht.*
röjlen, *-te, ge-t, itr. h.* ⚓ ro.
Rokokö (kort O i 1:a stafv.), I. *-[s],* 0, *m.* och *n.* rokoko(stil). II. *a.* rokoko(-).
Roland, *-s, -s* el. *-e, m.* 1. *npr.* Roland. 2. rolandsstod i sht till tecken af en stads domarätt öfver lif och död.
Rollle, *-en, f.* dim. *Röllchen,* 1. rulle. 2. trissa, hjul. 3. kafle, vals, valk. 4. mangel. 5. rulla, förteckning. 6. roll. **-bank**, *-e* †, *f.* rullbänk. **-boden**, *-s, -[†], m.* mangelvind. **-brücke**, *-n, f.* rullbro, rullbrygga. **-fleisch**, *-es,* 0, *n.* köttrulad. **-frau**, *-en, f.* manglerska. **-geld**, *-[e]s,* 0, *n.* mangelpengar. **-holz**, *-es, -er* †, *n.* mangelkafle. **-kammer**, *-n, f.* mangelbod. **-pferd**, *-[e]s, -e, n.* trähäst på hjul, på trissor. **-schwanz**, *-es, -e* †, *m.* gripsvans. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* rullsten. **-stuhl**, *-[e]s, -e* †, *m.* rullstol. **-tuch**, *-[e]s, -er* †, *n.* mangelduk. **-vorhang**, *-[e]s, -e* †, *m.* rullgardin. **-wagen**, *-s, -[†], m.* 1. gångstol. 2. rullstol. **-en...** Ex. **~besetzung**, *-en, f.* rollbesättning. **~fach**, *-[e]s, -er* †, *n.* teat. fack.
rollllen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. äfv. *itr. s.* och *sich ~* rulla (sig). *Der Donner, die Trommel rollt:* åskan, trumman går. 2. mangla.
Roller, *-s, -, m.* 1. **~in**, *-nen, f.* manglare, manglerska. 2. sångfogel med rullande toner.
Román, *-[e]s, -e, m.* dim. *Romanchen* och *Romänchen,* roman. **-held**, *-en, -en, m.* romanhjälte.
Románe, *-n, -n, m.* roman, romansk man.
román[en]haft, *a.* romanlik, romantisk.
románisch, *a.* romansk.
romanisiérlen, *-te, -t, tr.* 1. romanisera. 2. romantisera.
románisch, *a.* romantisk.
Románze, *-n, f.* romans.
römellln, *-te, ge-t, itr. h.* vara romerskt sinnad, vara ultramontan.
Römer, *-s, -, m.* 1. **~in**, *-nen, f.* romare, romarinna. 2. grönt vinglas. 3. 0, *der ~* rådhuset i Frankfurt a. M.
römisch, *a.* romersk.
Römling, *-[e]s, -e, m.* ultramontan.
Rondo, *-n, f.* rond.
Rondéll se *Rundell.*
Rosa, *-s, -s, f. npr.* dim. *Röschen,* Rosa.
Rose, *-n, f.* dim. *Röschen, -lein,* ros, törnros. Ordspr. *mit der Zeit pflückt man ~n* el. *Zeit bringt ~n:* unger. kommer tid, kommer råd. **-n...** Ex. **~baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. högstammig törnros. 2. nerium. **~blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* törnrosblad. **~busch**, *-es, -e* †, *m.* 1. rosenbuske. 2. törnrosgrupp. **~duft**, *-[e]s, -e* †, *m.* rosendoft. **~farbe**, *-n, f.* rosenfärg. **~farben**, *a.* rosenfärgad. **~garten**, *-s, -†, m.* rosengård. **~hain**, *-[e]s, -e, m.* rosenlund. **~holz**, *-es, -er* †, *n.* rosenträ. **~käfer**, *-s, -, m.* guldbagge. **~knospe**, *-n, f.* rosenknopp. **~kranz**, *-es, -e* †, *m.* rosenkrans. **~lippe**, *-n, f.* rosenläpp. **~mädchen**, *-s, -, n.* 1. blomsterflicka. 2. rosig flicka. **~öl**, *-[e]s, -e, n.* rosenolja. **~rot[h]**, *a.* rosenröd. **~schein**, *-[e]s, -e,* **~schimmer**, *-s, -, m.* rosigt skimmer. **~staude**, *-n, f.* **~stock**, *-[e]s, -e* †, **~strauch**, *-[e]s, -er* †, *m.* rosenbuske. **~wange**, *-n, f.* rosen-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

kind. ~**weike**, -*n*, *f*. rosigt moln. ~**züchter**, -*s*, -, *m*. törnrosodlare, rosierist.
rosen, *a*. af (törn)rosor, (törn)ros-.
rosenhaft, *a*. rosartad, rosaktig, rosig.
Rosétte, -*n*, *f*. 1. rosett. 2. rosensten.
rosettiérlen, -*te*, -*t*, *tr*. ⊕ slipa till rosensten(ar).
rosicht, **rosig**, *a*. rosig, rosenröd. Bild. ~*e Laune:* pärlhumör.
Rosíne, -*n*, *f*. russin. *Kleine* ~*n im Sack haben:* skryta med hvad man gör. -n... Ex. ~**küchen**, -*s*, -, *m*. russinkaka.
Rosmarín, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. rosmarin.
Ross, -*es*, -*e*, *n*. dim. *Rösschen*, -*lein*, *Rössel*, häst, springare, stridshingst. -**kamm**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. 1. = *Pferdekamm*. 2. = ny. -**täuscher**, -*s*, -, *m*. hästbytare, hästhandlare, hästskojare. Ofr. sma. = *Pferde...*
Rössel, -*s*, -, *n*. se *Ross*, i skt häst i schackspel. -**sprung**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. 1. drag med hästen i schackspel. 2. stafvelsegåta, ordnad efter hästens gång i schackspel.
Rost, -[*e*]*s*, -*e* [†], *m*. 1. rost, a) på järn, på stål m. m., b) i eldstäder. 2. halster. 3. galler. 4. ⊕ rostugn. -**braten**, -*s*, -, *m*. halstrad, griljerad stek. -**braun**, -**farben**, -**farbig**, *a*. rostbrun, rostfärgad. -**fleck**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. rostfläck. -**fleckig**, *a*. rostfläckig. -**fleisch**, -*es*, 0, *n*. halstradt, griljeradt kött. -**rippchen**, -*s*, -, *n*. griljerad kotlett.
Röstlo, -*en*, *f*. 1. ⊕ rostugn. 2. a) rötning af lin el. hampa, b) ställe där lin el. hampa rötes. 3. rätt af stekt potatis. -**pfanne**, -*n*, *f*. stekpanna.
rostlen, -*ete*, *ge-et*, *itr*. *h*. och *s*. samt *tr*. rosta, blifva rostig, göra rostig.
röstlen, -*ete*, *ge-et*, *tr*. 1. kokk. halstra, griljera. 2. ⊕ röta, t. ex. *Flachs*. **Röstung**, *f*.
rostig, *a*. rostig.
Rostrál se *Rastral*.
rot, *röter*, *rötest*, *a*. röd. -**auge**, -*s*, -*n*, *n*. 1. rödt öga. 2. rödögd person, rödögdt djur. -**äugig**, *a*. rödögd. -**bäckig**, *a*. rödkindad. -**bärt**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. 1. rödt skägg. 2. rödskäggig person, rödskägg. -**bärtig**, *a*. rödskäggig. -**blind**, *a*. rödblind. -**braun**, *a*. rödbrun. -**brüchig**, *a*. rödbräckt. -**brust**, -*e* †, *f*. = -*kehlchen*. -**buche**, -*n*, *f*. rödbok. -**büchen**, *a*. af rödbok. -**fahl**, *a*. blekröd. -**fichte**, -*n*, *f*. vanlig gran. -**fink**[*e*], -*en*, -*en*, *m*. bofink. -**fleckig**, *a*. rödfläckig. -**fuchs**, -*es*, -*e* †, *m*. 1. vanlig räf. 2. fux. -**gelb**, *a*. rödgul, brandgul. -**gerber(ei)** = *Lohgerber(ei)*. -**giesser**, -*s*, -, *m*. tombackgjutare. -**gimpel**, -*s*, -, *m*. domherre (fågel). -**glühend**, *a*. rödglödgad, glödande. -**guss**, -*es*, 0, *m*. min. tomback. -**haarig**, *a*. rödhårig. -**hart** = -*brüchig*. -**haut**, -*e* †, *f*. rödskinn. -**hirsch**, -*es*, -*e*, *m*. kronhjort. -**holz**, -*es*, 0, *n*. 1. färnbock. 2. rödved (Erythroxylon). -**huhn**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. zool. röd rapphöna (Perdix rufa). -**käppchen**, -*s*, -, *n*. rödlufva. -**kappe**, -*n*, *f*. person med röd mössa. -**kehlchen**, -*s*, -, *n*. zool. rotgel. -**kopf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. rödhårig person. -**lauf**, -[*e*]*s*, 0, *m*. med. 1. ros. 2. rödsot. -**schwänzchen**, -*s*, -, *n*. zool. rödstjärt. -**specht**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. zool. hackspett. -**stift**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. rödstift. -**streifig**, *a*. rödrandig, rödstrimmig. -**tanne** = -*fichte*. -**wein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. rödvin. -**welsch**, *a*. rotvälsk. -**wild**, -[*e*]*s*, 0, *n*. kronhjortar. -**wurst**, -*e* †, *f*. blodkorf.
Röte, -*n*, *f*. rödhet, rodnad, röd färg.
Rötel, -*s*, -, *m*. rödstift, rödkrita.
1. Rötein, *plur*. rödt utslag, mässling.
2. rötelln, -*te*, *ge-t*, I. *tr*. färga rödaktig. II. *itr*. *h*. blifva rödaktig.
rötlen, -*ete*, *ge-et*, I. *tr*. rödfärga. II. *Sich* ~ blifva röd. **Rötung**, *f*.
roth..., **röth...** se *rot...*, *röt...*
rotierlen, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. rotera, svänga omkring.
rötlich, *a*. rödaktig.
Rötling, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. rödstjärt.
Rotte, -*n*, *f*. 1. trupp, skara, hop, band. 2. ✕ rote. -n... Ex. ~**führer**, -*s*, -, *m*. anförare för en hop, en trupp. ~**weise**, *adv*. 1. i hopar. 2. ✕ rotvis.
rottlen, -*ete*, *ge-et*, I. *tr*. 1. samla i hopar. 2. rödja. II. *Sich* ~ bilda hopar, sammangadda sig.
Rotz, -*es*, 0, *m*. 1. näslem. 2. veter. rota.
rotzig, *a*. veter. rotsig.
Rouleáu, -[*s*], -*s* el. -*x*, *n*. 1. rullgardin. 2. markis.
roulierlen, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. rulla, vrida sig, röra sig, vara i omlopp.
Route, -*n*, *f*. marschruta.
Routíne, -*n*, *f*. vana, erfarenhet, rutin.
routiniert, *a*. erfaren, hemmastadd, rutinerad.
Rübe, -*en*, *f*. rofva, kålrot, morot, beta. Bild. *durch einander wie Kraut und* ~*n:* huller om buller, *jmdm Rübchen schaben:* peka finger åt ngn. -**samen**, -*s*, 0, *m*. = *Rübsen*. -en... Ex. ~**acker**, -*s*, -† *m*. rofåker, betåker. ~**zucker**, -*s*, 0, *m*. hvitbetsocker.
'rüber, F = *herüber*.
Rubín, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. rubin.
Rubrík, -*en*, *f*. rubrik.
rubrizierlen, -*te*, -*t*, *tr*. rubricera.
Rubrílum, -*um*[*s*], -*a*, *n*. jur. öfverskrift öfver ett aktstycke, angifvande dess innehåll.
Rübsen, -*s*, -, *m*. gottlandsrofva. -**öl**, -[*e*]*s*, 0, *n*. rofolja.
rüchbär, *a*. bekant, känd.
Rüchbarkeit, 0, *f*. egenskap att vara känd, offentlighet.
rüchlos, *a*. nedrig, gemen.
Rüchlosigkeit, -*en*, *f*. nedrighet, gemenhet.
ruchbär se *ruchbar*.
Ruck, -[*e*]*s*, -*e* [†], *m*. ryck. -**weise**, *adv*. ryckvis.
Rück... Ex. -**antwort**, -**äusserung**, -*en*, *f*. svar,

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

återsvar, replik. **-bewegung**, *-en, f.* tillbakagående rörelse. **-bleibend**, *a.* kvarstannande, efterstannande. **-bleibsel**, *-s, -, n.* återstod. **-blick**, -[e]*s*, *-e, m.* återblick. **-bürgschaft**, *-en, f.* underborgen. **-erinnerung**, *-en, f.* återkallande i minnet, påminnelse. **-fahrt**, *-en, f.* återfärd. **-fall**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. återfall. 2. jur. hemfall. **-fällig**, *a.* 1. som återfaller. ~ *werden:* återfalla. 2. jur. hemfallande, hemfallen. **-fluss**, *-es*, 0, *m.* återsvall. **-fracht**, *-en, f.* återfrakt. **-frage**, *-n, f.* genfråga. **-fuhre**, *-n, f.* återgående fora. **-gabe**, 0, *f.* återlemnande. **-gang**, -[e]*s*, 0, *m.* tillbakagående, återgång, kräftgång; upphäfvande. **-gängig**, *a.* tillbakagående. ~ *machen:* upphäfva, göra om intet, ~ *werden:* upphäfvas, ej blifva af. **-gängigkeit**, 0, *f.* återgående, upphäfvande, misslyckande. **-grat**, -[e]*s*, *-e, n.* och *m.* ryggrad. **-hall**, -[e]*s*, 0, *m.* återskall, genljud. **-halt**, -[e]*s*, *-e, m.* 1. ✕ reserv. 2. stöd, skydd, hägn. 3. slutenhet, tillbakadragenhet, reservation, baktanke. **-haltlos**, *a.* obegränsad, oinskränkt, utan baktanke. **-kauf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* återköp. **-käuflich**, *a.* som kan återköpas. **-kehr**, **-kunft**, 0, *f.* återkomst. **-lauf**, -[e]*s*, 0, *m.* 1. springande tillbaka, återväg. 2. återsvall. 3. = *-prall.* **-läufig**, *a.* återgående, tillbakagående. **-lehne**, *-n, f.* ryggstöd. **-marsch**, *-es, -e* †, *m.* återmarsch. **-porto**, *-s, -s, n.* porto till svar. **-prall**, -[e]*s*, *-e, m.* återstudsning, bakslag. **-reise**, *-n, f.* återresa, hemresa. **-ruf**, -[e]*s*, 0, *m.* återkallelse. **-schein**, -[e]*s*, *-e, m.* 1. återsken, reflex. 2. revers, kvitto. **-schlag**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* bakslag, återslag, återverkan, återfall, ataviam. **-schluss**, *-es, -e* †, *m.* slutsats hvarvid man sluter tillbaka, konklusion a posteriori. **-schreitend**, *a.* tillbakagående. **-schritt**, -[e]*s*, *-e, m.* tillbakagående. **-schrittler**, *-s, -, m.* **-schrittlich**, *a.* reaktionär. **-seite**, *-n, f.* baksida. **-sicht**, *-en, f.* hänsyn. *Auf etw.* (ack.) ~ *nehmen:* taga hänsyn till ngt. **-sichtlich**, *adv.* och *prep.* med gen. el. med *auf* med ack. **-sichts**, *prep.* med gen. med hänsyn till, med afseende på, beträffande. **-sichtslos**, *a.* hänsynslös. **-sichtslosigkeit**, 0, *f.* hänsynslöshet. **-sichtsvoll**, *a.* hänsynsfull. **-sitz**, *-es, -e, m.* baksäte. **-sprache**, 0, *f.* samtal, öfverläggning. *Mit jmdm* ~ *nehmen* el. *halten:* rådföra sig, gå i samråd med ngn. **-sprung**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* språng tillbaka. **-stand**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* återstod, rest; kvm. bottenfällning. *Rückstände:* ej fullgjorda skyldigheter, utestående medel, fordringar, restantier, *im* ~*e sein:* a) restera, b) vara på rest. **-ständig**, *a.* 1. återstående, resterande, utestående. 2. som är på rest, häftar i skuld. **-stöss**, *-es, -e* †, *m.* återstöt, återstudsning, bakslag. **-tritt**, -[e]*s*, *-e, m.* steg tillbaka, återgång, afgång. **-vergütung**, *-en, f.* återbetalande, ersättning. **-wand**, *-e* †, *f.* bakvägg. **-wärts**, *adv.* baklänges. **-wechsel**, *-s, -, m.* handel. återväxel, ritratta. **-weg**, -[e]*s*, *-e, m.* återväg, hemväg. **-wirken**, ° *itr. h.* återverka. **-wirkung**, *-en, f.* återverkan. **-zahlung**, *-en, f.* återbetalning. **-ziehend**, *a.* gram. relativ. **-zug**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* återtåg.

I. rücklen, *-te, ge-t,* I. *tr.* flytta, rycka. *Den Hut, die Mütze* ~ taga af sig hatten, mössan. II. *Sich* ~ flytta sig. *Sich nicht* ~ *und rühren:* ej röra sig från stället. III. *itr.* 1. *h.* rycka, draga. *An etw.* (dat.) ~ draga, rycka i ngt. 2. *s.* rycka, flytta, flytta sig. *Jmdm auf den Leib* el. F *auf die Stube* ~ gå ngn inpå lifvet.

2. Rücken, *-s, -, m.* rygg. *Etw. mit dem* ~ *ansehen müssen:* vara tvungen att afstå från ngt. *Sich selbst eine Rute auf den* ~ *binden:* binda ris till egen rygg. **-deckung**, *-en, f.* ✕ ryggvärn. **-flosse**, *-n, f.* zool. ryggfena. **-lehne**, *-n, f.* ryggstöd. **-mark**, -[e]*s*, 0, *n.* ryggmärg. **-schmerz**, *-es, -en, m.* ondt i ryggen. **-seite**, *-n, f.* baksida.

rücklings, *adv.* baklänges.

ruckeln, -[es]*t*, *-te, ge-t, itr. h.* kuttra.

Rüde, *-n, -n, m.* 1. stor, stark hund. 2. hanne af hund, räf el. varg.

Rudel, *-s, -, m.* och *n.* skara, hop. **-weise**, *adv.* i skaror, i hopar.

rudeln, *-te, ge-t, sich* ~ samla sig i skaror.

Ruder, *-s, -, n.* dim. *Ruderchen* och *Rüderchen*, *-lein*, 1. åra. 2. roder, styre. **-bank**, *-e* †, *f.* roddarbänk. **-besteurer** = *-gänger.* **-fuss**, *-es, -e* †, *m.* simfot. **-gänger**, *-s, -, m.* rorgängare. **-knecht**, -[e]*s*, *-e, m.* roddare. **-pinne**, *-n, f.* ⚓ styrpinne.

Ruderer, *-s, -, m.* roddare.

rudern, *-te, ge-t, tr., itr. h.* och *s.* ro.

Ruf, -[e]*s*, *-e, m.* 1. rop. 2. röst, kallelse, t. ex. *dem* ~*e des Herzens gehorchen, er hat einen* ~ *als Professor nach Berlin erhalten:* han har kallats till professor i B. 3. jäg. lockpipa. 4. rykte. *Im* ~*e des Geizes stehen:* hafva rykte om sig att vara snål. *Jmdn in* ~ *bringen:* göra att ngn kommer i ropet, göra ngn bekant, berömd. *In üblen* ~ *bringen:* illa berykta. **-name**, *-ns, -n, m.* förnamn.

rufen, *rief, riefe, ge-en* och ✱ *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* ropa, kalla. *Dich* el. ✱ *dir ruft der Tod:* döden kallar dig. *Jmdm etw. ins Gedächtnis* ~ påminna ngn om ngt. *Ins Leben* ~ väcka till lif. *Jmdn bei Seite* ~ kalla ngn afsides. *Sich heiser* ~ ropa, skrika sig hes.

Rufer, *-s, -, m.* 1. ~**in**, *-nen, f.* en som ropar, ropare. 2. talrör.

Rüffel, *-s, -, m.* F skrapa, tillrättavisning.

rüffeln, *-te, ge-t, tr.* F lexa upp, tillrättavisa.

Rüge, *-n, f.* 1. förebråelse, klander, tillrättavisning, skrapa. 2. ✱ jur. a) anklagelse, b) brott, c) straff. **-amt**, -[e]*s*, *-er* †, **-gericht**, -[e]*s*, *-e, n.* domstol, korrektionsdomstol.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

rügen, *-te, ge-t, tr.* 1. tadla, klandra, förebrå. 2. ✱ jur. a) angifva, b) döma.
Rüger, *-s, -, m.* 1. angifvare, åklagare. 2. domare, klandrare.
Ruhe, ✱ *-n, f.* ro, hvila, lugn. *Jmdn in ~ lassen:* låta ngn vara i fred. *Zur ~ bringen:* lugna, *zur ~ gehen:* gå till hvila. *Sich zur ~ setzen:* sätta sig i ro. *Dem Hunde ~ bedeuten:* göra ett tecken åt hunden att kuscha. **-altar**, -[e]*s, -e* †, *m.* altare på hvilket vid en procession sakramentet ställes. **-bank**, *-e* †, *f.* hvilbänk. **-bett**, -[e]*s, -en, n.* hvilobädd. **-gehalt**, -[e]*s, -e, n.* pension. **-kammer**, *-n, f.* hvilokammare. **-kissen**, *-s, -, n.* hvilkudde, kudde. **-los**, *a.* orolig. **-losigkeit**, 0, *f.* orolighet. **-platz**, *-es, -e* †, *m.* hvileplats. **-posten**, *-s, -, m.* sinekur. **-punkt**, -[e]*s, -e, m.* hvilopunkt. **-sessel**, *-s, -, m.* hvilstol. **-sitz**, *-es, -e, m.* 1. hvileplats, bänk. 2. enslig ort dit man drar sig tillbaka, fristad. **-stand**, -[e]*s*, 0, *m.* tillstånd af hvila, af overksamhet. *In den ~ versetzen:* försätta ur tjänstgöring, pensionera. **-stätte**, **-stelle**, *-n, f.* hviloställe, hvilostad, hvilorum. **-stifter**, *-s, -, m.* fredsstiftare. **-störer**, *-s, -, m.* fridstörare. **-stunde**, *-n, f.* hvilostund. **-tag**, -[e]*s, -e, m.* hvilodag. **-voll**, *a.* lugn, fridfull. **-zeichen**, *-s, -, n.* mus. paustecken. **-zeit**, *-en, f.* hvilotid.
ruhen, *-te, ge-t, itr. h., tr.* och *sich ~* hvila (sig). Opers. *es ruht sich sanft:* det är ljuft att hvila, man hvilar ljuft.
ruhesam, *a.* som skänker hvila, stilla, lugn.
ruhig, *a.* lugn, stilla. *Jmdn ~ lassen:* lemna ngn i fred. **-atmend**, *a.* som andas lugnt.
Ruhm, -[e]*s*, 0, *m.* dim. *Rühmchen, -lein*, ära, rykte, beröm. **-bedeckt**, *a.* rik på ära. **-begier[de]**, 0, *f.* äregirighet, ärelystnad. **-begierig**, *a.* äregirig, ärelysten. **-liebe**, 0, *f.* ärelystnad. **-los**, *a.* oberömd, okänd. **-losigkeit**, 0, *f.* saknad af rykte. **-redig**, *a.* skrytsam, skräflande. **-rädigkeit**, 0, *f.* skryt, skräfvel. **-reich**, *a.* ärorik. **-sucht**, 0, *f.* ärelystnad. **-süchtig**, *a.* ärelysten. **-voll**, *a.* ärofull. **-würdig**, *a.* berömlig. **-würdigkeit**, 0, *f.* berömlighet. **-es...** Ex. **~halle**, *-n, f.* **~tempel**, *-s, -, m.* minnestempel, panteon.
rühmen, *-te, ge-t,* I. *tr.* berömma, prisa. *Er rühmt von sich, dass er das gethan hat:* han berömmer sig af att hafva gjort det. *Viel ~s von etw. machen:* göra mycket väsen af ngt. II. *Sich ~ einer* (gen.) *Sache* el. *wegen etw.* el. *mit etw.:* berömma sig af, skryta med ngt. *Sich als tapfer* el. *als einen tapfern Mann ~* berömma sig af att vara en tapper man.
rühmens... Ex. **-wert[b]**, *a.* berömlig, lofvärd.
Rühmer, *-s, -, m.* en som berömmer, loftalare.
rühmlich, *a.* berömlig, lofvärd.
Rühmlichkeit, 0, *f.* berömlighet.
Rühmling, -[e]*s, -e, m.* skräflare.
ruhmsam, *a.* ärofull.
Ruhr, *-en, f.* 1. med. rödsot. 2. åkerbr. sista plöjningen af en åker, sista hackningen af ett vinbärg. **-krank**, *a.* sjuk i rödsot. **-kraut**, -[e]*s, -er* †, *n.* noppa (Gnaphalium).
Rühr... Ex. **-ei**, -[e]*s, -er, n.* äggröra. **-kartoffeln**, *plur.* potatispuré. **-kelle**, *-n, f.* **-löffel**, *-s, -, m.* slef att röra om med. **-spiel**, **-stück**, -[e]*s, -e, n.* rörande drama, teaterpjes med rörande scener.
rührbar, *a.* som kan röras.
ruhrlen, *-te, ge-t, tr.* åkerbr. *Einen Acker ~* gifva en åker sista bruket.
rühren, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* 1. härröra. 2. *An etw.* (dat.) *~* vidröra ngt, *an etw.* (dat.) *~* röra vid, rubba ngt. II. *tr.* 1. röra. *Er fühlt ein menschliches ~* han fattas af en mänsklig rörelse, mildare känslor få insteg hos honom. 2. vidröra, omnämna. 3. träffa, t. ex. *vom Blitze gerührt. Jmdn rührt der Schlag:* ngn får slag. 4. *Die Trommel ~* slå på trumma, *die Laute, die Harfe ~* spela på luta, på harpa. 5. flytta, t. ex. *etw. von der Stelle.* 6. röra, omröra, vispa. 7. = *ruhren.* III. *Sich ~* röra sig, röras. ✱ *rührt euch!* hvila!
rührhaft, *a.* 1. rörande. 2. låttrörd.
Rühricht, -[e]*s, -e, n.* röra, mischmasch.
rührig, *a.* 1. rörlig, rask, flink, driftig, verksam. 2. rörande.
Rührigkeit, 0, *f.* rörlighet m. m. se *rührig 1.*
Rührsam(keit) = *Rührig(keit).*
Rührung, *-en, f.* 1. rörande m. m. se *rühren.* 2. rörelse.
ruhsam se *ruhesam.*
Ruin, -[e]*s*, 0, *m.* ruin, undergång, förderf.
Ruine, *-n, f.* ruin.
ruinenhaft, *a.* förfallen, i ruiner.
ruinieren, *-te, -t, tr.* och *sich ~* ruinera (sig).
Rülp, -[e]*s, -e,* **Rülps**, *-es, -e, m.* P 1. uppstötning. 2. tölp, drummel.
rülpsen, -[es]*t, -te, ge-t, itr. h.* P få uppstötningar.
'rum, F = *herum.*
Rum, *-s, -s, m.* 1. 0, rom. 2. glas rom.
Rummel, *-s, -, m.* 1. ngt som bullrar. 2. skräp, bråte. 3. handel. slump, t. ex. *etw. im ~ kaufen, den ganzen ~ kaufen.* 4. F sak, kram. *Den ganzen ~ kennen:* känna till hela härligheten, *den ~ verstehen:* förstå sig på saken. 5. F väsen, spektakel, kravall.
Rummelei, *-en, f.* 1. buller, väsen, skrammel. 2. skräp, bråte. 3. gammal oduglig sak, skräp.
rummeln, *-te, ge-t, itr.* 1. *h.* bullra, doft rulla, skramla. 2. *s.* bullrande rulla.
Rumór, -[e]*s, -e, m.* rumor, väsen, buller.
rumór[ie]n, *-te, -t, itr. h.* göra rumor, väsnas, bullra.
Rumórer, *-s, -, m.* rumormakare, stojare.
Rumpel... Ex. **-kammer**, *-n, f.* skräpkammare.

* åkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-kasten, -s, -, m. gammal dålig vagn, vagnsskräp.
Rumpeléi, -en, f. = *Gerumpel.*
rumpelig, a. F bullrande.
rumpeln, -te, ge-t, I. itr. h. och s. bullra, bullrande rulla, väsnas. II. tr. *Alles durch einander* ~ kasta allt huller om buller.
Rumpf, -[e]s, -e †, m. 1. bål, kropp; på kläder: lif. 2. stubbe. ~ *und Stumpf:* rubb och stubb. 3. ⚓ skeppsskrof, skeppet utan rundhult, segel och taklage. 4. ⊕ (stöfvel)skaft. 5. bikupa. 6. korg af bark. 7. ⊕ kvarnskruf. -beugen, -s, 0, n. bålens böjning. -leder, -s, 0, n. ⊕ läder till stöfvelskaft.
rümpfeln, -te, ge-t, tr. rynka, t. ex. *die Nase.*
rund, I. *runder, rundest* och ‡ *ründer, ründest*, a. rund. ~ *umher:* rundt omkring. *Um den Spass* ~ *zu machen:* till råga på allt, till på köpet. ~*e Summen*, ~*e Zahlen.* ~ *heraus:* rent ut, *mit* ~*en Worten:* med klara, tydliga ord, ~*e Antwort:* klart, tydligt svar, ~*e Rede:* rent språk. *Eine* ~*e volle Stunde:* en hel timme. II. -[e]s, -e, n. och m. ngt rundt, t ex jordens rund. -bäckig, a. som har runda, fylliga kinder. -beet, -[e]s, -e, n. rundel, rund rabatt. -bild, -[e]s, -er, n. 1. rundmålning, panorama. 2. rund tafla. -bogen, -s, -, m. rundbåge. -bogig, a. rundbågig. -brenner, -s, -, m. rundbrännare. -erhaben, a. konvex. -fahrt, -en, f. färd rundt omkring ngt, t. ex. *eine* ~ *um den See machen:* fara rundt omkring sjön. -gang, -[e]s, -e †, m. rond. -gebäude, -s, -, n. rotunda. -gedicht, -[e]s, -e, n. rondå. -gemälde, -s, -, n. = -*bild.* -gesang, -[e]s, -e †, m. dryckesvisa som sjunges af hela laget. -hohl, a. konkav. -holz, -es, -er †, n. rundt, oklufvet vedträ, rundvirke, kafle; ⚓ rundhult. -lauf, -[e]s, -e †, m. kretsrörelse, kretslopp. -leiste, -n, f. rund list. -reim, -[e]s, -e, m. refräng. -reise, -n, f. rundresa. -säule, -n, f. rund pelare. -schau, -en, f. 1. panorama. 2. revy, krönika. -schauer, -s, -, m. krönikör. -schild, -[e]s, -e, m. rund sköld. -schreiben, -s, -, n. rundskrifvelse, cirkulär. -schrift, -en, f. rundskrift. -tanz, -es, -e †, m. ringdans. -um (adv. -s), adv. rundt omkring. -wacht, -en, f. ✕ rond. -weg, I. -[e]s, -e, m. väg rundt omkring ngt. II. (adv. -s), adv. helt kort, helt tvärt, bestämdt, utan vidare.
Runde, -n, f. 1. rund, ring, krets. *In der* ~ rundt omkring, *in die* ~ *gehen* el. *die* ~ *machen:* gå rundt omkring, vandra laget rundt, *die* ~ *um die Welt machen:* vandra jorden rundt. 2. rond. 3. = rou.
Ründe, 0, f. rundhet, rund form; bildl. afrundning.
Rundéll, -[e]s, -e, n. rundel.
rundlen, ründlen, -ete, ge-et, I. tr. runda, afrunda. II. *Sich* ~ blifva rund. III. itr. h. gå, vandra rundt omkring, cirkulera.
Rundheit, Rundigkeit = *Ründe.*
rundlich, ründlich, a. nästan rund, rund, afrundad.
Rundlichkeit, 0, f. afrundad, rund form.
Rundung, Ründung, -en, f. 1. 0, afrundande. 2. rundning, afrundning.
Runo, -n, f. runa. -n... ex. ~stab, -[e]s, -e †, m. runstaf. ~stein, -[e]s, -e, m. runsten.
Runkel[rübe], -n, f. beta, rödbeta.
Runs, -es, -e, m., -en, f. dial. fjällbäck, -flod; en fjällflods bädd, lopp; klyfta, skrefva.
Runzel, -n, f. skrynkla.
runzelig, a. skrynklig.
runzeln, -te, ge-t, tr. och *sich* ~ skrynkla(s).
Rüpel, -s, -, m. F lymmel, tölp.
Rüpeléi, -en, f. F tölpighet, lymmelaktighet.
rüpelhaft, a. tölpig, lymmelaktig.
rupfeln, -te, ge-t, tr. rycka, slita, t. ex. *etw. aus einander;* plocka, t. ex. *Vögel, eine Gans,* bildl. *eine Person.*
Rupp... ex. -sack, -[e]s, -e †, m. F trashank.
ruppig, a. skamfilad, afsigkommen, trasig. skral, ömklig, usel.
Ruppigkeit, 0, f. skamfiladt tillstånd m. m. jfr föreg.
Rusch, -es, -e [†], m. 1. bot. tåg; fräken. 2. snår, t. ex. *durch* ~ *und Busch.*
Rüsche, -n, f. veckning, veckad remsa.
Ruscheléi, -en, f. slarf, slams, hafs.
ruschelig, a. slarfvig, slamsig.
ruscheln, -te, ge-t, itr. h. och s. 1. prassla, prasslande röra sig. 2. slarfva, slamsa, hafsa.
Rüss, -es, 0, m. 1. sot. 2. mörker. 3. sot i ssd. -beschmutzt, a. sotig. -braun, -[e]s, 0, n. mät bister. -butte, -n, f. kimröskagge. -hütte, -n, f. hus där kimrök beredes. -kreide, -n, f. svartkrita. -schwarz, -es, 0, n. kimrök.
Russe, -n, -n, m. ryss. -n... ex. ~herrschaft, 0, f. ryssvälde.
Rüssel, -s, -, m. 1. snabel. 2. tryne. 3. sugrör, sugmun hos insekter. -förmig, a. snabelformig. -käfer, -s, -, m. snabelbagge.
rüsselhaft, rüsselicht, a. snabelartad, -formig.
rüsselig, a. försedd med snabel m. m. se *Rüssel.*
rüsseln, -[es]t, -te, ge-t, I. itr. h. 1. afsätta sot. 2. svärta ifrån sig. II. tr. sota, sot ned.
rüssig, a. sotig.
Russin, -nen, f. ryska, rysk kvinna.
russisch, I. a. rysk. II. n. ryska, jfr *deutsch.*
Russland, -s, 0, n. Ryssland.
Rüst... ex. -baum, -[e]s, -e †, m. ⊕ stock i en ställning. -haus, -es, -er †, n. = -*kammer.* -holz, -es, -er †, n. ⊕ ställningsvirke. -kammer, -n, f. ✕ tyghus, arsenal. -meister, -s, -, m. ✕ tygmästare. -tag, -[e]s, -e, m. dag före en högtidsdag då man förbereder sig på den na, högtidsafton. -wagen, -s, -[†], m. trossvagn, lastvagn. -zeug, -[e]s, -e, n. 1. verktyg, redskap. 2. krigsmateriel.
Rüste, 0, f. ro, hvila. *Zu[r]* ~ *gehen:* a) gå till hvila, om solen: gå ned, b) lida mot slutet.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

rüstlen, *-ete, ge-et*, I. *tr.* rusta, tillrusta, utrusta, förbereda, tillaga. II. *Sich* ~ rusta sig, förbereda sig, laga sig i ordning. III. *itr. h.* rusta.
1. Rüster, *-s, -, m.* en som rustar (sig).
2. Rüster, *-n, f.* alm.
rüstern, *a.* af almträ, alm-.
rüstig, *a.* rask, dugtig, kraftig, kraftfull.
Rüstigkeit, 0, *f.* raskhet m. m. se föreg.
Rüstung, *-en, f.* 1. rustning. 2. redskap. 3. (byggnads)ställning.
Rut[h]e, *-n, f.* dim. *Rüt[h]chen, -lein*, 1. spö, ris, färla, vidja; piskskaft. 2. ett efter ort och tid varierande längdmått, omkr. 10—12 fot. 3. jag. svans på räf, hund och varg. 4. manslem. -n...
Ex. **~bündel**, *-s, -, n.* risknippa. **~fischer**, *-s, -, m.* metare. **~hieb**, *-[e]s, -e, m.* spörapp. **~mann**, *-[e]s, -er* †, **~schläger**, *-s, -, m.* en som använder slagrutan.
Rutsch, *-es, -e, m.* (jord-, sten)ras. **-bahn**, *-en, f.* **-berg**, *-[e]s, -e, m.* rutschbana. **-partie**, *-en, f.* liten utflygt, rutsch.
rutschlen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* och *s.* 1. glida, åka, rasa. 2. röra sig hastigt, gå framåt; göra en utflygt, rutscha.
Rutscher, *-s, -, m.* 1. en som glider, åker. 2. galopp (dans).
rutschig, *a.* som lätt glider, rasar.
rüttelln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* skaka, rista.
rüttlen, *-ete, ge-et, tr.* häftigt skaka.

S.

S, 1. -['], *-, n.* gram. s. 2. förkortn. a) = best. art. *das* och ✱ *des*, t. ex. *ins Haus = in das Haus, ins Teufels Namen = in des Teufels Namen*, b) **'s** = *es*, t. ex. *wie geht's?* c) **s.** = *siehe:* se, d) **S.** = *Seite:* sida (s.), e) **S.** = *Sankt:* Sankt (S:t).
sa, *interj.* välan! rätt så! gå på!
Sä... se *Säe...*
Saal, *-[e]s, Säle, m.* sal. **-decke**, *-n, f.* salstak.
Saame[n] se *Same[n]*.
Saat, *-en, f.* 1. sådd, såning. 2. sådd, utsäde. 3. säd, skörd, t. ex. *die ~ steht schön:* skörden ser lofvande ut. **-bestellung**, *-en, f.* sådd. **-bohne**, *-n, f.* sättböna. **-kartoffel**, *-n, f.* sättpotatis. **-korn**, *-[e]s, 0, n.* 1. utsäde. 2. utsädesråg. **-krähe**, *-n, f.* råka (Corvus frugilegus). **-roggen**, *-s, 0, m.* utsädesråg. **-zeit**, *-en, f.* sådd.
säbar, *a.* som kan såas.
Sabbath, *-[e]s, -e, m.* sabbat. **-ruhe**, 0, *f.* sabbatshvila. **-schänder**, *-s, -, m.* sabbatsbrytare.
sabbathlich, *a.* sabbats-.
Sabbe, 0, *f.* **Sabbel**, **Sabber**, *-s, 0, m.* F dregel. **Sabber...** F Ex. **-latz**, *-es, -e* †, *m.* haklapp. **-liese**, *-ns, -n, f.* dreglerska. **-matz**, *-es, -e* †, *m.* dreglare. **-tuch**, *-[e]s, -er* †, *n.* haklapp.
Sabberéi, *-en, f.* F 1. dreglande. 2. prat.
Sabberer, *-s, -, m.* dreglare.
sabberlln, *-te, ge-t, itr. h.* dregla.
Säbel, *-s, -, m.* sabel. **-bein**, *-[e]s, -e, n.* F krokigt ben. **-beinig**, *a.* hjulbent. **-hieb**, *-[e]s, -e, m.* sabelhugg. **-tasche**, *-n, f.* sabeltaska.
säbelhaft, **säbelig**, *a.* sabelformig, krökt.
säbelln, *-te, ge-t, tr.* nedsabla.
Sachlle, *-en, f.* dim. *Sächlein, Sächelchen*, sak. *Bei der ~ bleiben:* hålla sig till saken. *Was ist bei der ~ zu thun?* hvad kan man göra åt den saken? *Ist es etw. an der ~?* är det ngt bevändt därmed? *Es ist eine böse ~ ums Lügen:* det är fult att ljuga. **-dienlich**, *a.* ändamålsenlig, gagnelig, tjänlig. **-erklärung**, *-en, f.* sakförklaring. **-führer**, *-s, -, m.* 1. ombud, fullmäktig. 2. sakförare. **-gedächtnis[s]**, *-ses, 0, n.* minne för fakta. **-gemäss** = *-dienlich.* **-kenner**, *-s, -, m.* sakkunnig. **-kenntnis[s]**, *-se, -kunde*, 0, *f.* sakkunskap, sakkännedom. **-kundig**, *a.* sakkunnig. **-lage**, *-n, f.* (sakernas) ställning, läge. **-register**, *-s, -, n.* sakregister, innehållsförteckning. **-reich**, *a.* sakrik. **-verhalt**, *-[e]s, 0, m.* **-verhältnis[s]**, *-ses, -se, n.* sakförhållande. **-verständig** = *-kundig.* **-walt**, *-[e]s, -e* [†], **-walter**, *-s, -, m.* sakförare. **-walterschaft**, 0, *f.* egenskap af sakförare. **-waltung**, 0, *f.* sakföring.
sachlich, *a.* saklig, i sak. *~ geordnet:* ordnad efter innehållet.
sächlich, *a.* 1. gram. neutral. 2. ✱ = *sachlich.*
Sachlichkeit, 0, *f.* egenskap att hålla sig till sak, till fakta.
Sachse, *-n, -n, m.* saxare.
Sächsin, *-nen, f.* saxiska, saxisk kvinna.
sächsisch, *a.* saxisk.
sacht[e], *a.*, F dim. *~chen*, sakta, stilla, försigtig.
Sack, *-[e]s, -e* †, *m.* säck. Bildl. *jmdm den ~ vor die Thür werfen:* afbryta förbindelserna med ngn, *die Katze aus dem ~ lassen:* låta tillfället gå sig ur händerna, *Lachen und Weinen in einem ~ haben:* hafva lika lätt för att gråta som för att skratta, *jmdm etw. in den ~ schieben:* påbörda ngn ngt, *jeder denkt in seinen ~* hvar och en är sig själf närmast. **-artig**, *a.* säckartad, säcklik. **-drillich**, *-[e]s, -e, m.* säckväf. **-gasse**, *-n, f.* återvändsgränd. **-geige**, *-n, f.* stockfiol. **-grob**, *a.* F mycket grof. **-leinen**, *-s, 0, n.* **-leinwand**, 0, *f.* säckväf. **-pfeife**, *-n, f.* säckpipa. **-pistole**, *-n, f.* **-puffer**, *-s, -, m.* fickpistol. **-träger**, *-s, -, m.* säckbärare. **-tuch**, *-[e]s, -er* †, *n.* 1. 0, säckväf. 2. näsduk. **-weise**, *adv.* säckvis.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Säckel, *-s*, -, *m.* liten påse, penningpung, börs. **-meister**, *-s*, -, *m.* kassaförvaltare, skattmästare.

sackllen, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. lägga, fylla i säckar, säcka. 2. so *säcken.* 3. packa, lägga in, ned. 4. fullstoppa, fullproppa, t. ex. *den Bauch.* II. *Sich* ~ 1. fullproppa sig. 2. säcka sig, bilda veck, hänga ned. 3. stv. *itr. s.* sätta sig, sjunka. **Sackung**, *f.*

säckllen, *-te, ge-t, tr. Einen Verbrecher* ~ stoppa en förbrytare i säck och dränka honom. **Säckung**, *f.*

sacker[lót], **sackerménl**, *interj.* 1. fan anamma! 2. kors! för tusan!

Sackerlóter, **Sackerménter**, *-s*, -, *m.* F sakramentskad karl, fan till karl.

Säckler, *-s*, -, *m.* handtverkare som gör ränslar, kappsäckar m. m.

Sadducäer, *-s*, -, *m.* saducé.

Säe... Ex. **-mann**, -[*e*]*s*, *Säeleute*, *m.* såningsman. **-maschine**, *-n*, *f.* såningsmaskin. **-zeit**, *-en*, *f.* såningstid, sådd.

sällen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* så.

Säer, *-s*, -, *m.* såningsman.

Safflór, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. bot. safflor (Carthamus tinctorius). 2. koboltsafflor, zaffer.

Safran, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* safran.

Saft, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* saft, must; saf; vätska. **-fülle**, 0, *f.* saftighet. **-gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* **-gefäss**, *-es*, *-e*, *n.* saftrör, safgång. **-grün**, *a.* saftgrön. **-leer**, **-los**, *a.* saftlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* saftlöshet. **-reich**, *a.* saftig, saftrik. **-voll**, *a.* saftfull.

saftig, *a.* saftig, saftfull; mustig.

Saftigkeit, 0, *f.* saftighet, mustighet.

sägbär, *a.* som kan sägas, utsägas.

Sage, *-n*, *f.* 1. tal, utsago. 2. rykte. 3. saga. **-n...** Ex. **~forschung**, *-en*, *f.* sagoforskning. **~geschichte**, *-n*, *f.* sagolik historia, sagohistoria, saga. **~kreis**, *-es*, *-e*, *m.* sagokrets, sagocykel. **~reich**, I. *a.* sagorik. II. -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sagoverld. **~zeit**, *-en*, *f.* sagotid.

Säge, *-n*, *f.* såg. **-blatt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* sågblad, sågklinga. **-block**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* sågblock. **-bock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* sågbock. **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* zool. sågfisk. **-förmig**, *a.* sågformig, sågtandad. **-gatter**, *-s*, -, *n.* ⊕ sågram. **-gestell**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ⊕ sågställning. **-holz**, *-es*, 0, *n.* sågvirke. **-mann**, -[*e*]*s*, *Sägeleute*, *m.* sågare. **-mehl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* sågfrat. **-mühle**, *-n*, *f.* sågverk, såg. **-müller**, *-s*, -, *m.* sågare. **-späne**, *plur.* sågspån. **-stamm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* sågstock. **-zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* sågtand.

sagllen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* säga. *Etw. von jmdm* el. *über jmdn* ~ säga ngt om ngn. *Das lasse ich nicht von mir* ~ jag tål ej sådana yttranden om mig. *Jmdm Dank* ~ tacka ngn. *Du kannst von Glück* ~ du kan prisa din lycka. *Jmdn tot* ~ påstå ngn vara död. *Mit Erlaubnis zu* ~ med förlof till sägandes. *Das Gesagte bleibt unter uns:* hvad vi nu ha talat om, behöfver ingen annan veta. *Was Sie* ~*!* hvad säger ni! är det möjligt! *Nun sage noch einer, ich habe kein Glück!* kom nu och säg, att jag icke har tur! *Ich will nichts gesagt haben:* jag har ingenting sagt. *Das will ich nicht* ~ det vill jag icke påstå. *Etw.* ~ *hören:* höra ngt sägas, påstås. *Sich etw.* ~ *lassen:* taga reson, taga skäl. *Lassen Sie sich etw.* ~ tro mig. *Ich habe mir* ~ *lassen:* jag har hört sägas. *Gut* ~ *für jmdn:* gå i god för ngn. *Was will dieser Ausdruck* ~*?* hvad har detta uttryck att betyda? *Das hat nichts zu* ~ det betyder ingenting. *Sie haben mir nichts zu* ~ jag står ej under edert kommando, behöfver ej lyda er.

säglen, *-te, ge-t, tr.* såga.

sagenhaft, *a.* sagolik.

Säger, *-s*, -, *m.* sågare.

Sage, *-s*, 0, *m.* sago. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* **-palme**, *-n*, *f.* sagopalm.

Sahl... Ex. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* salband, a) klädeslist, b) barg. **-weide**, *-n*, *f.* sälg.

Sahnlle, 0, *f.* grädde. **-[en]...** Ex. **~küchen**, *-s*, -, *m.* gräddkaka, gräddtårta. **~topf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* gräddkanna, gräddskål.

sahnllen, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. fylla med grädde. 2. skumma. II. *itr. h.* sätta grädde, grädda sig.

sahnig, *a.* gräddrik, fet (om mjölk).

Saison, *-s*, *f.* säsong.

Saite, *-n*, *f.* sträng. Bildl. *seine* ~*n hoch spannen:* uppträda anspråksfullt, hafva stora fordringar, jfr *aufziehen I, 3* och *gelind.* **-n...** Ex. **~bezug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* samtliga strängar på ett instrument. **~brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* 1. gripbräde. 2. = roj. **~halter**, *-s*, -, *m.* strängh ållare. **~instrument**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* stränginstrument. **~macher**, *-s*, -, *m.* strängmakare. **~spiel**, *-e*, *n.* strängaspel.

saitig, *a.* strängad, försedd med strängar, i sbs i sms., t. ex. *sieben*~*e Leier:* lyra med sju strängar.

Sakraménl, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sakrament.

sakramentál, **sakraménlilch**, *a.* sakramenterlig.

Sakristán, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* sakristan, klockare.

Sakristéi, *-en*, *f.* sakristia.

säkulár, *a.* sekular(isk). **-feier**, *-n*, *f.* sekularfest, jubileum.

säkularisierllen, *-te*, *-t*, *tr.* sekularisera. **Säkularisierung**, *f.*

Säkullum, *-um*[*s*], *-a*, *n.* sekel, århundrade.

Salamánder, *-s*, -, *m.* salamander, a) zool., b) studentspr.: under särskilda ceremonier — glasens rifning mot bordet m. m. — drucken skål. *Jmdm einen* ~ *reiben:* till ngns ära rifva en salamander, högtidligen dricka ngns skål.

Salámlle, -e[*s*], *-i*, **Salámi**, *-s*, *-s*, *m.* salamikorf (en art mettvurst).

Salár, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* arvode, lön, sold.

salarierllen, *-te*, *-t*, *tr.* löna, besolda.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Salárium, *-um[s]*, *-en*, *n.* = *Salär.*

Salát, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* salat. F bildl. *da haben wir den* ~ där ha vi härligheten. **-schüssel**, *-n*, *f.* salatfat, salatkarott, saladiär.

Salb... Ex. **-öl**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* olja till smörjelse.

Salbäder (och -ä-), *-s*, -, *m.* pratmakare.

Salbaderéi, *-en*, *f.* prat.

salbäderhaft, salbäderisch (och -ä--), *a.* pratsjuk, pratsam.

salbäderiin (och -ä-), *-te*, (*ge*)*-t*, *itr. h.* och *tr.* prata, pladdra, sladdra.

Salbe, *-n*, *f.* dim. *Sälbchen*, *-lein*, salfva, smörjelse. **-n...** Ex. **~büchse**, *-n*, *f.* burk med salfva.

Salbei (och -ä), *-en*, *f.* bot. salvia.

salbiien, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ smörja (sig) med salfva el. olja. F bildl. *jmdn* ~ el. *jmdm die Hände* ~ muta ngn.

salbenhaft, salbicht, salbig, *a.* liknande salfva, oljaktig.

Sälbling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* zool. (vätter)röding (Salmo salvelinus).

Salbung, *-en*, *f.* smörjelse, salfvelse. **-s...** Ex. **~reich, ~voll**, *a.* salfvelsefull.

saldiérien, *-te*, *-t*, *tr.* handel. 1. saldera, afsluta räkningar. 2. betala. **Saldierung**, *f.*

Salíne, *-n*, *f.* saltverk.

Salm, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e*[*n*], *m.* dim. *Sälmchen*, *-lein*, lax.

Sälmling = *Sälbling.*

Salón, *-s*, *-s*, *m.* salong.

salópp, *a.* slarfvig, slamsig.

Salpéter, *-s*, 0, *m.* salpeter **-siederei**, *-en*, *f.* salpetersjuderi.

Salse, *-n*, *f.* sås.

Salút, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* salut.

salutiérien, *-te*, *-t*, *tr.* och *itr. h.* salutera.

Salve, *-n*, *f.* salva.

Salvei se *Salbei.*

salviérien, *-te*, *-t*, I. *tr.* rädda, bringa i säkerhet, trygga. II. *Sich* ~ rädda sig, vidtaga säkerhetsåtgärder, skydda sig.

Salz, *-es*, *-e*, *n.* salt. **-bad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* saltbad. **-bergwerk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* saltgrufva. **-binse**, *-n*, *f.* bot. sälting (Triglochin). **-brühe**, *-n*, *f.* 1. saltspad. 2. saltlake. **-brunnen**, *-s*, -, *m.* saltbrunn. **-büchse**, *-n*, *f.* saltkar. **-erde**, 0, *f.* saltjord. **-fass**, *-es*, *-er* †, *n.* 1. saltkar. 2. salttunna. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* salt kött. **-fisk**[**b**], *-en*, *f.* salta vågor, haf. **-garten**, *-s*, -†, *m.* saltkrik. **-gehalt**, -[*e*]*s*, 0, *m.* salthalt. **-geist**, -[*e*]*s*, 0, *m.* saltspiritus, saltsyra. **-gras**, *-es*, *-er* †, *n.* = *-binse.* **-grube**, *-n*, *f.* saltgrufva. **-gurke**, *-n*, *f.* saltgurka. **-korn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* saltkorn. **-kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* saltört (Salsola). **-lache**, *-n*, *f.* saltvattenspöl. **-lake**, *-n*, *f.* saltlake. **-lecke**, *-n*, *f.* saltsleke. **-meste**, *-n*, *f.* saltskäppa. **-quelle**, *-n*, *f.* saltkälla. **-säule**, *-n*, *f.* saltpelare, saltstod. **-säure**, 0, *f.* saltsyra. **-schaum**, -[*e*]*s*, 0, *m.* saltskum. **-see**, 0, *f.* -[*e*]*s*, *-en*, *m.* saltsjö. **-sieder**, *-s*, -, *m.* saltsjudare. **-siederei**, *-en*, *f.* saltsjuderi. **-sole**, *-n*, *f.* saltvatten hvarur salt beredes. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* saltsten. **-steuer**, *-n*, *f.* saltskatt. **-wage**, *-n*, *f.* saltvåg. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* saltvatten. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* saltverk, saltbruk.

salzíien, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t* och *ge-en*, *tr.* salta. *Richtig gesalzen sein:* vara lagom salt. bildl. *die Unterhaltung mit Witz* ~.

salzicht, salzig, *a.* salt; salthaltig.

Salzigkeit, 0, *f.* salthet, sälta, salthalt.

Samaríter, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* samarit, samaritanska.

Same[**n**], *-ns*, *-n*, *m.* 1. frö, frukt. *In ~n schiessen:* gå i frö. 2. säd, efterkommande. 3. yngel. **-n...** Ex. **~baig**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bot. baljkapsel. **~baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fröträd. **~blatt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* = *~lappen.* **~boden**, *-s*, -[†], *m.* bot. fröfäste. **~decke**, *-n*, *f.* bot. fröskal. **~eiweiss**, *-es*, 0, *n.* bot. fröhvita. **~fisch**, *-es*, *-e*, *m.* fisk till fiskdammars besättande. **~fluss**, *-es*, 0, *m.* med. sädesflytning. **~gehäuse**, *-s*, -, *n.* bot. fröhus. **~handlung**, *-en*, *f.* fröhandel. **~haut**, *-e* †, *f.* bot. fröskal. **~heiz**, *-es*, *-er* †, *n.* fröträd. **~hülse**, *-n*, *f.* bot. fröbalja. **~kapsel**, *-n*, *f.* bot. kapsel, fröhus. **~kelch**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bot. fröhylle. **~kern**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kärna. **~knospe**, *-n*, *f.* bot. fröämne, fröknopp. **~korn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* frökorn, frö. **~krone**, *-n*, *f.* bot. fruktfjun. **~lappen**, *-s*, -, *m.* bot. hjärtblad. **~lode**, *-n*, *f.* ur frö el. kärna uppdragen telning. **~mantel**, *-s*, -†, *m.* bot. fröhylle. **~perlen**, *f. plur.* pärlfrö. **~pflanze**, *-n*, *f.* bot. fröväxt, fanerogam. **~reis**, *-es*, *-er*, *n.* = *~lode.* **~schale**, *-n*, *f.* bot. fröskal. **~schote**, *-n*, *f.* bot. (frö)skida. **~schule**, *-n*, *f.* trädskola. **~staub**, -[*e*]*s*, 0, *m.* bot. frömjöl. **~stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* sten i stenfrukter. **~stiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bot. fröstäng. **~t**[**h**]**ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* med. sädesdjur. **~zapfen**, *-s*, -, *m.* bot. (frö)kotte.

Sämeréi, *-en*, *f.* allahanda frön, frösorter. **-handel**, *-s*, 0, *m.* fröhandel.

samig, *a.* i sms. -fröig.

sämisch, *a.* sämskad. **-gar**, *a.* sämskad, sämskgarfvad. **-gerben**, *-s*, 0, *n.* sämskgarfning. **-gerber**, *-s*, -, *m.* sämskgarfvare. **-leder**, *-s*, 0, *n.* sämskskinn. **-machen** = *-gerben.*

Sämling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ur frö uppdragen växt.

Sammel... Ex. **-becken**, *-s*, -, *n.* **-behälter**, *-s*, -, *m.* bassäng. **-fleise**, *-es*, 0, *m.* samlarefilt. **-geld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* insamlade medel; kollekt. **-glas**, *-es*, *-er* †, *n.* **-linse**, *-n*, *f.* konvex lins. **-name**, *-ns*, *-n*, *m.* = *-wort.* **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* samlingsplats. **-punkt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* samlingspunkt. **-stelle**, *-n*, *f.* samlingsställe. **-súrium**, *-um*[*s*], *-en*, *n.* sammelsurium. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sammelverk, samling, encyklopedi, encyklopediisk handbok. **-wort**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* gram. kollektiv.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

sammeln, *-te, ge-t,* I. *tr.* samla. II. *Sich* ~ 1. samla sig, församla sig. 2. samlas. 3. samla tankarne; hämta sig, återvinna fattningen. III. *itr. h.* samla; göra en insamling.
Sammet se *2. Samt.*
Sammler, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* samlare, samlerska. **-fleiss**, *-es,* 0, *m.* samlarefliit.
Sammlung, *-en, f.* samlande, samling.
sammt se *samt.*
Samstag, -[*e*]*s, -e, m.* lördag.
1. samt, I. *adv.* ~ *und sonders:* alleasammans, samt och synnerligen. II. *prep.* med dat. med, tillika med.
2. Samt, -[*e*]*s, -e, m.* sammet. **-ärtig**, *a.* sammetslik, sammetslen. **-besetzt**, *a.* garnerad med sammet. **-kleid**, -[*e*]*s, -er, n.* sammetsklädning. **-plete**, *-n, f.* sammetslen tass. **-weich, -zärt**, *a.* sammetslen.
samten, *a.* 1. af sammet, sammets-. 2. sammetslen.
sämtlich, *a.* samtlig.
Samum, -[*s*], 0, *m.* samum.
Sand, -[*e*]*s,* 0, *m.* sand. Bild. *jmdm* ~ *in die Augen streuen, jmdn auf den* ~ *setzen:* bringa ngn i knipa, i förlägenhet. **-ärtig**, *a.* sandartad, sandaktig. **-bad**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* sandbad. **-bank**, *-e* †, *f.* sandbank. **-berg**, -[*e*]*s, -e, m.* sandkulle, sandbacke. **-boden**, *-s,* 0, *m.* sandjord. **-büchse**, *-n, f.* sanddosa. **-erz**, *-es,* 0, *n.* bärg. sanderts. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* sanddosa. **-frau**, *-en, f.* sandgumma som säljer sand. **-gegend**, *-en, f.* sandig trakt. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* timglas, sandur. **-griess**, *-es,* 0, *m.* sandgrus. **-grube**, *-n, f.* sandgrop. **-grund**, -[*e*]*s,* 0, *m.* sandbotten. **-hafer**, *-s,* 0, *m.* purrhafre (Avena strigosa). **-hase**, *-n, -n, m.* 1. hare i sandig trakt. 2. bom i kägelspel. **-haufe**, *-ns, -n, m.* sandhög. **-hügel**, *-s, -, m.* sandkulle, sandbacke. **-kuchen**, *-s, -, m.* sandbakelse. **-mann**, -[*e*]*s, -er* †, *m.* 1. sandgubbe som säljer sand. 2. F Jon Blund. **-rohr**, -[*e*]*s, -e, n.* sandrör (Calamagrostis arenaria). **-sack**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* sandsäck. **-schicht**, *-en, f.* sandlager, sandhvarf. **-stein**, -[*e*]*s, -e, m.* sandsten. **-torte**, *-n, f.* sandtårta. **-ufer**, *-s, -, n.* sandig strand. **-uhr**, *-en, f.* sandur, timglas. **-weg**, -[*e*]*s, -e, m.* sandig väg, sandgång. **-wüste**, *-n, f.* sandöken.
Sandel, *-s, -, m.* sandelträd. **-holz**, *-es,* 0, *n.* sandelträ.
sandeln, *-te, ge-t, tr.* strö sand på, sandaströ.
sandlen, *-ete, ge-et, tr.* sanda.
Sander, *-s, -, m.* gös (Perca lucioperca).
sandig, *a.* sandig.
sanft, *a.* mild, stilla, huld. **-mut[h]**, 0, *f.* mildhet, saktmod. **-müt[h]ig**, *a.* mild, saktmodig. **-müt[h]igkeit** = *-mut.*
Sänfte, *-n, f.* bärstol, palankin. **-n...** Ex. ~**träger**, *-s, -, m.* bärstolsbärare.
Sanftheit, 0, *f.* mildhet.
sänftigen, *-te, ge-t, tr.* lugna, mildra.
sänft[ig]lich, *adv.* sakta, varsamt, mildt.
Sang, -[*e*]*s, -e* †, *m.* sång.
sangbar, *a.* sångbar.
Sangbarkeit, 0, *f.* egenskap att vara sångbar.
Sänger, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* sångare, sångerska. **-bund**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* sångarförbund.
Sängeréi, *-en, f.* sång, sjungande.
sängerhaft, *a.* sångar-, sångares.
Sängerschaft, *-en, f.* 1. 0, sångares sätt, sångarväsen. 2. sångarskara.
sanghaft, *a.* sångbar.
sanguinisch, *a.* sangvinisk.
Sanität, 0, *f.* sundhet. **-s...** Ex. ~**behörde**, *-n, f.* hälsovårdsnämd, sundhetsnämd. ~**mässig**, *a.* sund. ~**wesen**, *-s,* 0, *n.* hälsovård.
sanitätlich, *a.* sanitär.
sank, *a.* ⚓ tyngre än vatten.
Sankt, obejl. *a.* sankt.
sanktionier|en, *-te, -t, tr.* sanktionera, stadfästa. **Sanktionierung**, *f.*
Sansculótte, *-n, -n, m.* sanskulott.
Saphír, -[*e*]*s, -e, m.* safir.
saphíren, *a.* 1. af safir, safir-. 2. safirblå.
Sappe, *-n, f.* ✕ sapp.
sapperiót, sapperment = *sacker...*
Sappéur, -[*e*]*s, -s* el. *-e, m.* ✕ sappör.
sapphisch, *a.* saffisk.
Saracéne, Sarazéne, *-n, -n, m.* saracen.
Sardélle, *-n, f.* zool. 1. sardin (Clupea pilchardus). 2. sardell (Engraulis enchrasicholus). **-n...** Ex. ~**brühe**, *-n, f.* sardin-, sardellsås.
Sardíne = *Sardelle 1.*
Sarg, -[*e*]*s, -e* †, *m.* likkista. **-tuch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* bårduk.
Sarge se *Zarge.*
Sarkásm|us, *-us, -en, m.* sarkasm.
sarkástisch, *a.* sarkastisk.
Sarkophág, -[*e*]*s, -e, m.* sarkofag.
Sass[e], *-en, -en, m.* invånare.
Sassenschaft, *-en, f.* en orts samtlige invånare.
Satan, *-s, -e* (äfv. -ä-), *m.* satan, djäfvul, sate. **-s...** Ex. ~**braten**, *-s, -, m.* ~**brut**, *-en, f.* galgfogel.
satánisch, *a.* satanisk.
Satellít, *-en, -en, m.* astron. drabant.
satinier|en, *-te, -t, tr.* ⊕ satinera.
Satíre, *-n, f.* satir.
satírisch, *a.* satirisk.
satt, *a.* 1. mätt, otörstig, nöjd, belåten; mättad. *Sich an etw.* (dat.) ~ *sehen:* se sig mätt på ngt. *Sich* ~ *lachen:* skratta nog, skratta sig belåten. *Etw.* (ack. el. gen.) ~ *haben:* vara trött på ngt, *etw.* ~ *bekommen* el. *etw.* (ack. el. gen.) ~ *werden:* blifva trött på ngt, ~ *hab' ich gelebt:* jag har lefvat nog. 2. ✱ mättande, riklig. **-blau**, *a.* djupblå.
Satte, *-n, f.* mjölkbunke.
Sattel, *-s, -†, m.* 1. sadel. 2. stall på strängainstrument. **-baum**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* sadelbom. **-bogen**, *-s, -, m.* sadelbåge. **-decke**, *-n, f.* sadeltäcke, schabrak. **-fest**, *a.* sadelfast. **-gurt**, -[*e*]*s, -e, m.* sadelgjord. **-kissen**, *-s, -,*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

n. sadeldyna, sadelputa. **-knopf**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* sadelknapp. **-tasche**, -*n*, *f.* sadelficka. **-zeug**, -[e]*s*, 0, *n.* sadelmundering.

satteln, -*te*, *ge-t*, *tr.* sadla. Bildl. *gesattelt sein:* vara resfärdig.

Sattheit, 0, *f.* mätthet, mättnad.

sättig, *a.* mättande, mäktig.

sättigen, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* och *sich* ~ mätta (sig), tillfredsställa. II. *itr. h.* vara mättande, mäktig. **Sättigung**, *f.*

Sattigkeit, **Sättigkeit** = *Sattheit.*

Sattler, -*s*, -, *m.* sadelmakare.

Sattlerei, -*en*, *f.* 1. 0, sadelmakareyrke. 2. sadelmakareverkstad.

sattsam, *a.* tillräcklig, nogsam.

Satyr (sfv. - ˊ), -[e]*s* el. -[e]*n*, -[e]*n* el. -*e*, *m.* satyr.

Satz, -*es*, -*e* †, *m.* 1. sats, a) ansats, språng, b) bottensats, c) antal sammanhörande saker, t. ex. *ein* ~ *Gewichte;* uppsättning, garnityr, d) till en blandning hörande ingredienser, e) gram., log., mat., f) mus., g) insats i spel. 2. det som vid en bjudning framsättes för gästerna; traktering, kalas. 3. taxa, bestämdt pris, bestämd mängd, ration, t. ex. *bei diesem Kaufmanne hat alles seinen bestimmten* ~, *zwei Tassen sind mein* ~. 4. hvad man dricker i ett drag; klunk. 5. hvad man blåser på en gång på ett blåsinstrument; hornlåt, hornsignal. 6. boktryck. sättning. 7. jur. af en advokat till rätten inlemnad skrift. 8. uppsättning, uppställning af räkneexempel. 9. besättning af en fiskdam; yngel. 10. kull af ungar. **-bau**, -[e]*s*, 0, *m.* gram. satsbyggnad. **-fehler**, -*s*, -, *m.* boktryck. sättfel, tryckfel. **-fisch**, -*es*, -*e*, *m.* sättfisk. **-hase**, -*n*, -*n*, *m.* harhona. **-lehre**, -*n*, *f.* gram. satslära. **-schrift**, -*en*, *f.* = *Satz* 7. **-teich**, -[e]*s*, -*e*, *m.* fiskdam. **-t[h]eil**, -[e]*s*, -*e*, *m.* gram. satsdel. **-wage**, -*n*, *f.* vattenpass. **-weide**, -*n*, *f.* sättkvist af pil. **-weise**, *adv.* satsvis.

Satzung, -*en*, *f.* stadgande, föreskrift, sats, beslut.

Sau, -*e* † och -*en*, *f.* dim. *Säuchen*, *-lein*, 1. so, sugga, svin. 2. F bläckplump. 3. F fel, bock. 4. F skrapa, snubbor. 5. studentspr. tur, flax. **-arbeit**, -*en*, *f.* F 1. osnyggt arbete. 2. tröttsamt arbete. **-beller**, -*s*, -, *m.* jag. vildsvinshund. **-bohne**, -*n*, *f.* bondböna. **-braten**, -*s*, -, *m.* grisstek, vildsvinsstek. **-bruch**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* jag. af vildsvin uppbökadt ställe. **-finder** = *-beller.* **-glocke**, 0, *f.* P *Die* ~ *läuten:* vara grofkornig, ekivok. **-grob**, *a.* P grof. **-hatz**, -*en*, **-hetze**, -*n*, *f.* vildsvinsjagt. **-hirt**, -*en*, -*en*, *m.* svinherde. **-jagd** = *-hatz.* **-kerl**, -[e]*s*, -*e*, *m.* P snusker. **-koben**, -*s*, -, *m.* afplankning för svin. **-lache**, -*n*, *f.* pöl i hvilken svin vältra sig. **-leben**, -*s*, 0, *n.* P *Ein* ~ *führen:* föra ett oregelbundet, liderligt lif. **-mässig**, *a.* osnygg, grisaktig. **-mensch**, -*en*, -*en*, *m.* snusker. **-mutter**, -†, *f.* grissugga. **-nest**, -[e]*s*, -*er*, *n.* P snuskigt ställe, smutshåla, håla. **-rüssel**, -*s*, -, *m.* svintryne. **-spiess**, -*es*, -*e*, *m.* vildsvinsspjut. **-stall**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* svinhus. **-wetter**, -*s*, 0, *n.* P ruskigt väder, hundväder. **-wirt[h]schaft**, -*en*, *f.* P svineri.

sauber, *a.* 1. snygg ofta iron., renlig, prydlig, nätt. 2. försigtig, varsam.

Sauberkeit, 0, *f.* snygghet m. m. se föreg.

säuberlich = *sauber.*

säuberlen, -*te*, *ge-t*, *tr.* rengöra, putsa, fäja. **Säuberung**, *f.*

Sauce, -*n*, *f.* sås.

Sauciére, -*n*, *f.* såsskål, spilkum.

Saucischen, -*s*, -, *n.* en art små korfvar.

sauen, -*te*, *ge-t*, P I. *itr. h.* 1. vara smutsig, snuskig. 2. vara oanständig, ekivok. II. *tr.* och *sich* ~ smutsa, svina ned (sig).

sauer, I. *a.* 1. sur, t. ex. ~*e Kirschen*, ~*e Milch;* bildl. ~ *aussehen*, *ein* ~*es Gesicht machen:* se sur ut, göra sura miner. 2. ~*er Boden:* vattensjuk mark. 3. ~*er Wind:* fuktig vind, blåst med regn, vidrig vind. 4. tung, mödosam, svår, besvärlig, bitter. *Jmdm das Leben* ~ *machen:* förbittra lifvet för ngn. *Das Sprechen wird mir* ~ talandet tröttar mig. *Es sich* ~ *werden lassen:* ej spara ngn möda. II. -*s*, -, *n.* 1. 0, syra. 2. kokk. med ättika tillagade fogelkrås. **-ampfer**, -*s*, -, *m.* ängsyra, surbill (Rumex acetosa). **-braten**, -*s*, -, *m.* surstek. **-brunnen**, -*s*, -, *m.* surbrunn. **-dorn**, -[e]*s*, -*e*[*n*], *m.* surtorn, berberis (Berberis vulgaris). **-fleisch**, -*es*, 0, *n.* med ättika och olja tillagadt kött. **-käse**, -*s*, -, *m.* surmjölksost. **-kirsche**, -*n*, *f.* surt körsbär. **-klee**, -[e]*s*, 0, *m.* harsyra (Oxalis acetosella). **-kohl**, -[e]*s*, 0, *m.* **-kraut**, -[e]*s*, 0, *n.* surkål. **-milch**, 0, *f.* sur mjölk. **-sicktig** = *-töpfisch.* **-stoff**, -[e]*s*, 0, *m.* syre. **-süss**, *a.* sötsur. **-teig**, -[e]*s*, -*e*, *m.* surdeg. **-topf**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* ättikskruka; F bildl. knarrig, grälig person, brumbjörn. **-töpfisch**, *a.* F knarrig, grälig.

Sauerei, -*en*, *f.* F svineri, smuts, snusk, oanständighet.

säuerlich, *a.* syrlig.

Säuerlichkeit, 0, *f.* syrlighet.

Säuerling, -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. surbrunn. 2. surt vin. 3. a) surbill, b) berberis, c) surapel.

sauerlen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* surna. Ordspr. *was nicht sauert, das süsst nicht:* det, som ej kostat möda, bereder ej verklig fröjd.

säuerlen, -*te*, *ge-t*, *tr.* syra, göra sur. **Säuerung**, *f.*

Sauf... ex. **-aus**, -, -[*se*], **-bold**, -[e]*s*, -*e*, *m.* suput, supare, drinkare. **-bruder**, -*s*, -†, *m.* supbroder. **-gelag**, -[e]*s*, -*e*, *n.* suplag, supgille. **-gesellschaft**, -*en*, *f.* supsällskap. **-gier**, 0, *f.* begifvenhet på starka drycker. **-lied**, -[e]*s*, -*er*, *n.* supvisa. **-lustig**, *a.* begifven på starka drycker. **-sack**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* = *-aus.* **-schuld**, -*en*, *f.* supskuld. **-schwester**, -*n*, *f.* suplolla.

saufen, *säuf(s)t*, *soff*, *söffe*, *gesoffen*, *sauf*[*e*],

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

tr. och *itr. h.* om djur: dricka, om människor: dricka omåttligt, P supa.

Säufer, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* supare, suput, drinkare, suplolla. **-nase**, *-n*, *f.* bränvinsnäsa. **-wahnsinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fyllerigalenskap.

Sauferéi, Säuferéi, *-en*, *f.* 1. 0, superi. 2. suplag, supgille.

säuflsch, *a.* begifven på starka drycker.

Säufling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* drinkare.

Saug... Ex. **-ferkel**, *-s*, -, *m.* digris. **-flasche**, *-n*, *f.* diflaska. **-heber**, *-s*, -, *m.* häfvert. **-kalb**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* dikalf. **-mal**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* märke efter sugning. **-pumpe**, *-n*, *f.* sugpump. **-rüssel**, *-s*, -, *m.* sugrör hos insekter. **-warze**, *-n*, *f.* bröstvårta. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sugverk.

Säug... Ex. **-amme**, *-n*, *f.* amma. **-e...** Ex. ~**t[h]ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* däggdjur. ~**zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mjölktand.

saugíen, *-st*, *sog*, *söge*, *gesogen* och ✱ *-te*, *ge-t*, -[*e*], *tr.* och *itr. h.* 1. suga. 2. dia. 3. ✱ = röj.

säugíen, *-te*, *ge-t*, *tr.* amma, gifva di, gifva bröstet åt.

Sauger, *-s*, -, *m.* 1. ~**in**, *-nen*, *f.* en som suger. 2. diande unge, i sht dilam. 3. sugfisk. 4. slang på en sugflaska.

Säuger, *-s*, -, *m.* 1. = *Sauger* 2. 2. däggdjur.

Säugerin, *-nen*, *f.* amma.

Säugling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. dibarn. 2. ympkvist. **-s...** Ex. ~**bewahranstalt**, *-en*, ~**krippe**, *-n*, *f.* barnkrubba för dibarn.

sauhaft = *säuisch*.

Sauh[aftigk]eit, 0, *f.* svineri, snusk, oanständighet.

sauisch, säuisch, *a.* grisaktig, smutsig, snuskig, oanständig.

Säule, *-n*, *f.* 1. pelare, kolonn, stolpe, stötta, stöd. 2. stod. 3. stapel. **-n...** Ex. ~**füss**, *-es*, *-e* †, *m.* pelarfot. ~**gang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* pelargång. ~**getragen**, *a.* buren af pelare. ~**halle**, *-n*, *f.* 1. portik. 2. pelarsal. ~**heilige(r)**, (adj. böjn.) *m.* pelarhelgon. ~**knauf**, ~**k[n]opf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* pelarhufvud, kapitäl. ~**ordnung**, *-en*, *f.* pelarordning. ~**reihe**, *-n*, *f.* pelarrad. ~**schaft**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* pelarskaft. ~**stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* basalt. ~**stellung**, *-en*, *f.* = ~*weite*. ~**stuhl**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fotställning, sockel. ~**weite**, *-n*, *f.* afstånd mellan pelare.

säulig, *a.* 1. pelarformig. 2. försedd med pelare, i sht i sms., t. ex. *acht*~ med åtta pelare, *hoch*~ med höga pelare, *dick*~ el. *eng*~ med tätt stående pelare.

Saum, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. fåll, kant, rand, bryn. 2. plur. äfv. -, börda, last för ett lastdjur och därefter efter ert och tid varierande mått och vigt. **-esel**, *-s*, -, *m.* packåsna. **-naht**, *-e* †, *f.* kantsöm, fåll. **-pfad**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* stig för lastdjur. **-pferd**, -[*e*]*s*, *-e*, **-ross**, *-es*, *-e*, *n.* packhäst. **-sattel**, *-s*, -†, *m.* packsadel, klöfsadel. **-selig** se nedan. **-t[h]ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* lastdjur.

saumíen, vanl. **säumíen**, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. kanta, fålla. 2. a) klöfja, b) lägga (klöf)sadel på, sadla, lasta lastdjur. II. *itr. h.* och *sich* ~ dröja, töfva, vara långsam, söla. **Säumung**, *f.*

Saumer, vanl. **Säumer**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* 1. en som kantar, fållar. 2. en som forslar laster på lastdjur, klöfjare. 3. långsam person, sölare, sölhans.

Säumeréi, *-en*, *f.* 1. klöfjande. 2. söl.

saumhaft, säumig, *a.* långsam, senfärdig, likgiltig, trög, lat.

Säumigkeit, 0, *f.* långsamhet m. m. se föreg.

Säumnis[s], *-se*, *f.* *-ses*, *-se*, *n.* 1. = föreg. 2. dröjsmål, uppskof.

Saumsál, 0, *f.* -[*e*]*s*, 0, *n.* = *Säumigkeit*.

Saumseélig(keit) = *Säumig(keit)*.

Säure, *-n*, *f.* syra; bildl. bitterhet, sarkastiskt sätt. **-bildend**, *a.* som bildar syra.

Saureguركenzeit, 0, *f.* död säsong, död sommar, affärslös tid.

Saus, *-es*, 0, *m.* 1. sus, susning. 2. *Im vollen* ~ el. *in* ~ *und Schmaus* el. *in* ~ *und Braus*: i sus och dus.

Sause... Ex. **-braus**, *-es*, *-e*, *m.* en som lefver i sus och dus. **-laut**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gram. frikativa, s-ljud. **-wein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* musserande vin, champanj. **-wind** se *Brausewind*.

Säusel, *-s*, -, *m.* sakta sus, susning.

säuseln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och vid ortförändring *s.* sakta susa. II. *tr.* susa, med sitt sus åstadkomma ngt, t. ex. *jmdn in Schlummer* ~ söfva ngn med sitt sus.

sausíen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och vid ortförändring *s.* susa. II. se *säuseln II*.

Sauser, *-s*, -, *m.* = *Sausebraus*, *-laut*, *-wein*.

Savoyárde, *-n*, *-n*, **Savóyer**, *-s*, -, *m.* savojard.

Sbirre, *-n*, *-n*, *m.* sbirr, italiensk polisbetjänt.

Scene, *-n*, *f.* scen.

Scenerie, *-en*, *f.* sceneri.

scenisch, *a.* scenisk.

Scepter se *Zepter*.

sch, *interj.* sch! hysj!

Schaar se *Schar*.

Schabbos, -, -, *m.* judetyska. sabbat.

Schabíle, *-en*, *f.* 1. zool. a) mått, mal, b) kackerlacka, c) gråsugga. 2. ⊕ verktyg att skafva med se. skafjärn, skafknif m. m. 3. äfv. **Schábe**, kliande hudutslag, skabb, skorf. -[*e*]... mest ⊕ Ex. ~**eisen**, *-s*, -, *n.* skafjärn. ~**messer**, *-s*, -, *n.* skafknif. ~**wolle**, 0, *f.* skafull. — **-en...** Ex. ~**gift**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* gift, medel mot mal.

schabíen, *-te*, *ge-t*, *tr.* skafva, skrapa.

Schaber, *-s*, -, *m.* 1. skafvare, skrapare. 2. ⊕ skrapa, skafjärn. 3. gnidare, girigbuk.

Schabernack, -[*e*]*s*, *-e* el. *-s*, *m.* 1. putslustig tomte, person som gör spratt. 2. spratt, puts. *Jmdm zum* ~ till ngns förargelse.

schabernackíen, *-te*, *ge-t*, *tr.* *Jmdn* ~ spela ngn ett spratt.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

schabernackisch, schabernäckisch, *a.* full af spratt, putslustig, retsam.
schäbig, *a.* 1. skorfvig, skabbig. 2. afskafd, afnött, aliten, gammal, dålig, usel. 3. girig, snål.
Schäbigkeit, 0, *f.* 1. uselhet, slitet, uselt skick. 2. snålhet, gnideri.
Schablóne, *-n, f.* schablon. **-n...** EX. **~mässig,** *a.* schablon-, maskinmässig. **~zeichnung,** *-en, f.* ritning efter schablon.
schablonierien, *-te, -t, tr.* rita efter schablon.
Schahrácke, *-n, f.* schabrak.
Schábsel, *-s, -, n.* afskaf, afskrap, skafspån.
Schach, *-[e]s, -e* el. *-s,* I. *m.* se *Schah.* II. *n.* 1. schack, schackspel, schackbräde. *~ dem Könige!* schack! *~ bieten:* schacka. 2. kvadrat, ruta. **-aufgabe,** *-n, f.* schackgåta. **-brett,** *-[e]s, -er, n.* schackbräde. **-feld,** *-[e]s, -er, n.* schackruta. **-figur,** *-en, f.* schackpjes. **-förmig,** *a.* schackbrädesformig, schackspelsrutad. **-matt,** *a.* schackmatt. **-weise,** *adv.* schackbrädesformigt. **-zug,** *-[e]s, -e* †, *m.* schackdrag.
schachiren, *-te, ge-t, tr.* dela i schackrutor.
Schacher, *-s,* 0, *m.* schackrande. **-handel** = *Schacher.* **-jude,** *-n, -n, m.* schackerjude.
Schächer, *-s, -, m.* 1. röfvare, mördare. 2. skälm, stackare. **-kreuz,** *-es, -e, n.* gaffelkors.
Schacherél, *-en, f.* schackrerl, schackrande.
Schach[e]rer, *-s, -,* ⊕. schackrare.
schacherlin, *-te, ge-t, itr. h.* schackra.
Schacht, *-[e]s, -e* [†], *m.* dim. *Schächtchen, -lein,* 1. bärg. schakt. 2. djup, klyfta, håla.
Schachtel, *-n, f.* dim. *Schächtelchen, Schächtelein,* 1. ask. 2. F *alte ~* gammal käring. **-boden,** *-s, -*[†], *m.* askbotten. **-deckel,** *-s, -, m.* asklock. **-halm,** *-[e]s, -e, m.* bot. fräken (Equisetum).
schächtlen, *-ete, ge-et, tr.* slagta efter judisk ritus.
Schächter, *-s, -, m.* judisk slagtare.
Schadlle, *-en, -en, m.* se 2. *Schaden.* **-los,** *a.* skadeslös. **-lósigkeit,** 0, *f.* skadeslöshet.
Schádel, *-s, -, m.* hufvudskål. **-gestalt,** *-en, f.* hufvudskålens form. **-bohrung,** *-en, f.* med. trepanation. **-stätte,** *-n, f.* hufvudskalleplats.
1. **schadlen,** *-ete, ge-et, itr. h.* skada, *jmdm:* ngn. [*Das*] *schadet nichts:* det gör ingenting. *Das schadet ihm nichts:* det skadar honom ej, är rätt åt honom.
2. **Schaden,** *-s, -*†, *m.* skada, afbräck, förlust. *Es soll dein ~ nicht sein:* det skall du ej behöfva ångra. *Sich seines ~s erholen* el. *seinem ~ wieder nachkommen:* taga sin skada igen, repa sig efter sin förlust. *~ haben* el. *leiden* el. *machen:* lida, göra en förlust. *Jmdm ~ thun* el. *zufügen:* skada ngn. *Jmdn in ~ bringen* el. *stürzen:* förorsaka ngn förluster, *mit ~ verkaufen:* sälja med förlust, *zu ~ kommen:* komma till korta, lida förluster. *Sich ~ thun:* göra sig illa. **-ersatz,** *-es, -e* †, *m.* skadeersättning. **-freude,** 0, *f.* skadeglädje. **-froh,** *a.* skadeglad. **-lust** = *-freude.* **-rechnung, -schätzung,** *-en, f.* taxering, värdering af en skada. JUR *Schade.*
schádhaft, *a.* skadad, bristfällig.
Schádhaftigkeit, 0, *f.* skadadt tillstånd, bristfällighet.
schádig = *schadhaft.*
schádigen, *-te, ge-t, tr.* skada.
Schádiger, *-s, -, m.* en som skadar ngn el. ngt, vedersakare, fiende.
Schádigung, *-en, f.* skadande, skada.
schádlich, *a.* skadlig.
Schádlichkeit, *-en, f.* 1. 0, skadlighet. 2. skadlig sak, skadligt medel.
Schaf, *-[e]s, -e, n.* dim. *Schäfchen, -lein,* 1. får, fåra. Bildl. *sein Schäfchen scheren* el. *ins Trockne bringen:* draga sig med vinst ur spelet, skydda sig mot förlust, draga nytta af omständigheterna, sko sig. 2. *Das Meer hat Schäfchen:* det går hvita gäss på sjön, sjön går hvit. 3. i sht dim. fjädermoln. **-blatter** = *-pocke.* **-bock,** *-[e]s, -e*†, *m.* bagge. **-bremse,** *-n, f.* fårstyng (Œstrus ovis). **-fell,** *-[e]s, -e, n.* fårskinn. **-fleisch,** *-es,* 0, *n.* fårkött. **-garbe,** *-n, f.* bot. röllika (Achillæa). **-gras,** *-es,* 0, *n.* fårsvingel (Festuca ovina). **-hirt,** *-en, -en, m.* fårherde. **-hürde,** *-n, f.* fårfålla. **-husten,** *-s,* 0, *m.* torrhosta. **-käse,** *-s, -, m.* fårost. **-lamm,** *-[e]s, -er* †, *n.* tacklam. **-leder,** *-s,* 0, *n.* fårskinn. **-ledern,** *a.* af fårskinn, fårskinns-. **-mässig,** *a.* fåraktig. **-meister,** *-s, -, m.* fårherde. **-milch,** 0, *f.* fårmjölk. **-mist,** *-[e]s,* 0, *m.* fårgödsel. **-mutter,** *-*†, *f.* tacka. **-pelz,** *-es, -e, m.* fårskinnspäls. **-pocke,** *-n, f.* fårkoppa. **-schere,** *-n, f.* ullsax. **-schur,** *-en, f.* fårklippning. **-schwingel,** *-s,* 0, *m.* = *-gras.* **-stall,** *-[e]s, -e* †, *m.* fårhus. **-stand,** *-[e]s,* 0, *m.* (uppsättning af) får på en egendom. **-trift,** *-en, f.* fårbete. **-vieh,** *-[e]s,* 0, *n.* fårboskap. **-weide,** *-n, f.* fårbete. **-wolle,** 0, *f.* fårull. **-zucht,** 0, *f.* fåraf vel, fårsköt sel. **-s...** EX. **~gesicht,** *-[e]s, -er, n.* fårfysionomi. **~kopf,** *-[e]s, -e* †, *m.* fårhufvud, fårskalle. **~köpfig,** *a.* dum, inskränkt. **~kleider,** *n. plur.* fårakläder.
Schäfer, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* fårherde, herde, herdinna, ofta poet. **-gedicht,** *-[e]s, -e, n.* herdedikt, idyll. **-hund,** *-[e]s, -e, m.* fårhund. **-hütte,** *-n, f.* **-karren,** *-s, -, m.* herdehydda på hjul. **-leben,** *-s,* 0, *n.* herdelif. **-lied,** *-[e]s, -er, n.* herdesång, herdevisa. **-mädchen,** *-s, -, n.* herdeflicka, herdinna. **-pfeife,** *-n, f.* herdepipa. **-spiel,** *-[e]s, -e, n.* herdespel. **-stab,** *-[e]s, -e* †, *m.* herdestaf. **-tasche,** *-n, f.* herdeväska.
Schäferél, *-en, f.* större fårhus, schäferi.
schäferhaft, schäferisch, schäferlich, *a.* herdelik.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

1. schaffen, *schuf, schüfe, ge-en*, -[*e*], *tr.* och *itr. h.* skapa. *Aus nichts* ~ skapa af intet.

2. schaffen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* skaffa, vara verksam, arbeta. ~ *dass:* laga att. *Zu* ~ *haben:* hafva att göra. *Jmdm zu* ~ *geben* el. *machen:* skaffa ngn ngt att göra, förorsaka ngn hufvudbry. *Das schafft:* det hjälper. *Nichts* ~ ingenting uträtta. *Etw. fertig* ~ laga att ngt blir färdigt, *den Brief zur Post* ~ laga att brefvet kommer på posten. *Etw. auf die* el. *bei Seite* ~ aflägsna, undanskaffa ngt. *Jmdn aus dem Wege* el. *aus der Welt* ~ förpassa ngn in i evigheten.

Schaffens... Ex. **-drang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* längtan, lust att skapa, att verka; arbetelust. **-lustig**, *a.* som känner lust att skapa, att verka.

Schaffer, *-s*, -, *m.* skapare.

Schaffner, *-s*, -, *m.* 1. förvaltare, inspektor, uppsyningsman. 2. kondaktör.

Schaffnerei, *-en, f.* förvaltareplats, -bostad.

Schaffnerin, *-nen, f.* hushållerska.

schäfhaft, schafig, schäfisch, *a.* fåraktig, dum.

Schafott, -[*e*]*s*, *-e, n.* schavott.

1. schaft, *-en, f. suff.* -skap.

2. Schaft, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* skaft, stång, handtag.

schäftlen, *-ete, ge-et, tr.* sätta skaft på, skafta, skäfta. **Schäftung**, *f.*

schaftig, schäftig, *a.* i sms. -skaftad, försedd med så el. så beskaffadt skaft, t. ex. *glatt*~ med slätt skaft.

Schah, -[*e*]*s*, *-s* el. *-e, m.* schah, konung.

Schakal (stv. * - *t*), -[*e*]*s*, *-s* el. *-e, m.* schakal.

Schake[**l**], *-n, f.* ring, länk i en kedja.

Schäker, *-s*, -, *m.* 1. ~**in**, *-nen, f.* skämtsam, lekfull person, skämtare, skalk, gyckelmakare. 2. = röj.

Schäkerei, *-en, f.* skämt, lek, spratt, tokeri.

schäkerhaft, *a.* skämtsam, lekfull, skalkaktig.

schäkern, *-te, ge-t, itr. h.* skämta, skalkas, leka, smekas.

schal, *a.* fadd, skäll, smaklös.

Schalle, *-en, f.* dim. *Schälchen*, 1. skal. 2. pärm(ar), omslag. 3. omslutande skaft, handtag. 4. skål. 5. *Kalte* ~ kallskål. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er, n.* **-diele**, *-n, f.* **-holz**, *-es, -er* †, **-stück**, -[*e*]*s*, *-e, n.* ⊕ ytbräde, yta. **-t**[**h**]**ier**, -[*e*]*s*, *-e, n.* zool. skaldjur. **-wand**, *-e* †, *f.* brädfodrad vägg. **-en...** Ex. ~**frucht**, *-e* †, *f.* skalfrukt. ~**gehäuse**, *-s*, -, *n.* skal kring blötdjur m. fl.

schallen, *-te, ge-t, tr.* sätta skal, sätta skaft på, fodra, brädfodra, bekläda.

schällen, *-te, ge-t, I. tr.* skala, afskala, barka, afbarka; torfskära. **II.** *Sich* ~ afskala sig, fjälla sig i sht om huden. **Schälung**, *f.*

Schalheit, *-en, f.* faddhet, fadd smak.

schalig, *a.* försedd med ett skal, i sht i sms., t. ex. *dick*~ som har ett tjockt skal.

Schalk, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* skalk, skälm. **-s...** Ex. ~**auge**, *-s, -n, n.* 1. ondt, ondskefullt öga. 2. skälmskt öga. ~**freund**, -[*e*]*s*, *-e, m.* falsk vän. ~**knecht**, -[*e*]*s*, *-e, m.* otrogen tjänare. ~**narr**, *-en, -en, m.* narr, hofnarr. ~**streich**, -[*e*]*s*, *-e, m.* skälmstycke.

Schalkerei, *-en, f.* 1. ondska; skurkstreck. 2. skalkaktighet, skälmstycke.

schalkhaft, schalkig, schalkisch, *a.* 1. ondskefull. 2. skalkaktig, skälmsk.

Schalkh[**aftigk**]**eit**, *-en, f.* 1. ondska, list. 2. slughet. 3. skalkaktighet, skälmstycke, skälmskt sätt.

Schall, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* 1. skall, ljud, klang. 2. rop, rykte. **-boden**, *-s*, -[†], *m.* resonansbotten. **-gelächter**, *-s*, -, *n.* skallande skratt, gapskratt. **-horn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. skalmeja. 2. basun. **-lehre**, 0, *f.* läran om ljudet, akustik. **-loch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* hål i resonansbotten. **-rohr**, -[*e*]*s*, *-e, n.* 1. språkrör. 2. blåsinstrument. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e, n.* **-trichter**, *-s*, -, *m.* mus. ljudtratt. **-welle**, *-n, f.* ljudvåg. **-wort**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ljudhärmande, onomatopoetiskt ord.

schallen, *-te, ge-t* och * *scholl, schölle, geschollen, itr. h.* skalla, ljuda, klinga, genljuda.

Schalmei, *-en, f.* skalmeja. **-bläser**, *-s*, -, *m.* skalmejblåsare.

schalmeien, *-te, -t, itr. h.* blåsa skalmeja.

Schalotte, *-n, f.* schalottenlök.

Schalt... Ex. **-jahr**, -[*e*]*s*, *-e, n.* skottår. **-monat**, -[*e*]*s*, *-e, m.* skottmånad. **-tag**, -[*e*]*s*, *-e, m.* skottdag.

schalten, *-ete, ge-et, itr. h.* råda, styra, bestämma. ~ *und walten:* styra och ställa. **Schaltung**, *f.*

Schalter, *-s*, -, *m.* 1. en som styr och ställer, den bestämmande, herre, husbonde. 2. stv. *-n, f.* dim. *Schalterchen, Schälterchen, -lein*, lucka i väggen, postlucka, biljettlucka.

Schaluppe, *-n, f.* ⚓ slup.

Scham, 0, *f.* 1. blygsamhet; blygsel; skam. *Aller* ~ *bar sein, keine* ~ *im Leibe haben:* hafva bitit hufvudet af skammen. 2. blygd, könsdelar. **-bein**, -[*e*]*s*, *-e, n.* med. blygdben. **-erregend**, *a.* väckande blygsel. **-gefühl**, -[*e*]*s*, *-e, n.* känsla af blygsel. **-los**, *a.* skamlös. oblyg. **-lösigkeit**, 0, *f.* skamlöshet, oblyghet. **-rot**[**h**], I. *a.* röd af blygsel. **II.** -[*e*]*s*, 0, *n.* = röj. **-röt**[**h**]**e**, 0, *f.* blygselrodnad.

Schämel se *Schemel.*

schämen, *-te, ge-t,* I. *Sich* ~ [*wegen*] *einer Sache* el. *über eine Sache:* skämmas för, blygas öfver ngt. *Sich vor jmdm* ~ skämmas inför ngn. **II.** *tr. Sich* (dat.) *die Augen aus dem Kopfe* ~ skämmas ögonen ur sig.

schämhaft, *a.* blygsam, ärbar.

Schämhaftigkeit, 0, *f.* blygsamhet, ärbarhet.

schamvollen, *-te, -t, tr.* ⚓ skamfila.

schandbar, *a.* skamlig.

Schandle, *-en, f.* (*-en*, stv. i gen. dat. sg. i vissa talesätt), 1. skam, vanära. *Seine* ~ *an et arbeiten:* arbeta på ngt så att man ngn skam af det. ~ *halber:* för skams

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

2. *Zu ~n werden, machen:* blifva, göra om intet. *Sich zu ~n arbeiten:* arbeta sig förderfvad, öfveranstränga sig, *sich zu ~n heben:* förlyfta sig, *ein Pferd zu ~n reiten:* spränga en häst, *jmdn zu ~n schlagen:* slå ngn förderfvad. **-bube**, *-n, -n, m.* kanalje, skändlig person. **-fleck**, *-[e]s, -e, m.* skamfläck. **-gebet**, *-[e]s, -e, n.* skamligt lägt bud. **-gedicht**, *-[e]s, -e, n.* nidvisa. **-geld**, *-[e]s*, 0, *n.* spottstyfver. **-geselle** = *-bube.* **-kauf**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. skamligt köp. 2. köp för en spottstyfver. **-leben**, *-s*, 0, *n.* skamligt, nesligt lif. **-lied**, *-[e]s, -er, n.* nidvisa. **-mal**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *n.* brännmärke, skamfläck. **-maul**, *-[e]s, -er* †, *n.* ond tunga. **-name**, *-ns, -n, m.* öknamn. **-pfahl**, *-[e]s, -e* †, **-pranger**, *-s, -, m.* skampåle. **-preis**, *-es, -e, m.* röfvarpris. **-säule**, *-n, f.* = *-pfahl.* **-schrift**, *-en, f.* smädeskrift. **-tat**, *-en, f.* skamlig gärning, illbragd. **-zunge**, *-n, f.* = *-maul.*

schändlen, *-ete, ge-et, tr.* 1. stympa. 2. smäda, skymfa. 3. oskära, vanära, vanhelga, skända. **Schändung**, *f.*

Schänder, *-s, -, m.* skändare m. m. se föreg.

schänderisch, *a.* skändande, vanhelgande.

schändlich, *a.* skändlig, skamlig, gemen.

Schändlichkeit, *-en, f.* skändlighet m. m. se föreg.

Schank, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. utskänkning(srättighet). 2. utskänkningslokal, krog. **-gerechtigkeit**, *-en, f.* utskänkningsrättighet. **-wirt[h]**, *-[e]s, -e, m.* krogvärd. **-wirt[h]schaft**, *-en, f.* värdshus-, krogrörelse, krog.

Schanzlle, *-en, f.* ✕ skans. *In die ~ geben* el. *schlagen:* prisgifva, sätta på spel. Sms. ✕ **-arbeit**, *-en, f.* **-bau**, *-[e]s, -ten, m.* skansarbete, skansgräfning. **-bekleidung**, *-en, f.* ⚓ skanskläde. **-gerät[h]** = *-zeug.* **-gräber**, *-s, -, m.* skansgräfvare. **-korb**, *-[e]s, -e* †, *m.* skanskorg. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* förskansning. **-zeug**, *-[e]s*, 0, *n.* skanstyg.

schanzlen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* förskansa, uppföra förskansningar, uppkasta till, såsom förskansning; vara på fästningsarbete; träla, slita ondt.

Schanzer, *-s, -, m.* skansarbetare.

Schar, *-en, f.* 1. skara. 2. se *Pflugschar.* **-wache**, *-n, f.* patrull. **-en...** Ex. **~führer**, *-s, -, m.* anförare för en skara. **~weise**, *adv.* i skaror.

Scharb[e]... Ex. **-brett**, *-[e]s, -er, n.* skärbräde.

scharblen, *-te, ge-t, tr.* skära sönder i små bitar.

Schärbeck, *-[e]s*, 0, *m.* med. skörbjugg.

scharlen, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ samla (sig) i skaror.

Schären, *plur.* skär, skärgård. **-flotte**, *-n, f.* skärgårdsflotta.

scharf, *schärfer, schärfst, a.* hvass, skarp, t. ex. *~es Messer, ~e Kanten, ~er Essig, ~er Verweis, jmdn ~ anlassen:* skarpt tillsättavisa ngn, *~ begrenzt, ~es Gesicht:* ngrp syn, *~ schiessen. ~e Zucht:* sträng förklplin, *jmdn ~ nehmen:* behandla ngn strängt. *~ hergehen:* gå hett till. *~ betonen:* starkt betona. **-blick**, *-[e]s*, 0, *m.* skarpblick. **-eckig**, *a.* som har skarpa hörn. **-geladen**, *a.* skarpladdad. **-kantig**, *a.* skarpkantig. **-klauig**, *a.* som har skarpa klor. **-richter**, *-s, -, m.* skarprättare. **-schmeckend**, *a.* som smakar skarpt. **-schuss**, *-es, -e* †, *m.* skarpt skott. **-schütz**, *-en, -en, m.* skarpskytt. **-sichtig**, *a.* skarpsynt. **-sichtigkeit**, 0, *f.* skarpsynthet. **-sinn**, *-[e]s*, 0, *m.* skarpsinne. **-sinnig**, *a.* skarpsinnig. **-zackig**, *a.* som har skarpa spetsar.

Schärfe, *-n, f.* 1. hvasshet, skarphet, skärpa. 2. ägg, (skarp) kant, (skarpt) hörn. 3. ngt för smaken skarpt, syra, beska.

schärflen, *-te, ge-t,* I. *tr.* hvässa, slipa, bryna, t. ex. *eine Säge, ein Messer,* spetsa, t. ex. *die Klauen,* formera, t. ex. *eine Feder, einen Bleistift,* skärpa, höja, t. ex. *das Urteil, das Gehör, die Strafe,* tekk. göra skarp, pikant, t. ex. *Saucen. Ein Pferd ~* brodda en häst. II. *Sich ~* blifva hvass, skarp. **Schärfung**, *f.*

schärflich, *a.* litet skarp.

Scharlach, *-[e]s, -e, m.* och ✱ *n.* 1. skarlakan, skarlakansfärg. 2. skarlakansrödt tyg. 3. skarlakansfeber. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* **-eiche**, *-n, f.* skarlakansek (Quercus coccifera). **-farbe**, *-n, f.* skarlakansfärg. **-farben**, *a.* skarlakansfärgad. **-fieber**, *-s*, 0, *n.* skarlakansfeber. **-rot[h]**, *a.* skarlakansröd.

scharlachen, *a.* 1. skarlakansröd. 2. af skarlakansrödt tyg.

Scharlél, *-[e]s, -e, m.* skarlakansgräs (Salvia Sclarœa).

Scharmützel, *-s, -, n.* skärmytsel, skärmytsling.

scharmützelln, *-te, -t, itr. h.* 1. skärmytsla. 2. F atv. **scharmutzierlen**, *-te, -t,* gnabbas, byta ord.

Scharmützler, *-s, -, m.* skärmytslare.

Scharnier, *-[e]s, -e, n.* gångjärn. **-band**, *-[e]s, -er* †, *n.* gångjärnshalfva. **-zirkel**, *-s, -, m.* vanlig cirkel med gångjärn.

Schärpe, *-n, f.* skärp.

Scharpie se *Charpie.*

Scharrle, *-en, f.* 1. skrapning, krafsning. 2. skrapadt, krafsadt ställe. 3. skrapa, skrapjärn. 4. afskrap. **-eisen**, *-s, -, n.* skrapjärn, skrapa. **-füss** = *Kratzfuss.*

1. scharrlen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* skrapa, krafsa, rifva.

2. Scharren, *-s, -, m.* slagtar- el. bagarbord, -stånd.

Scharrer, *-s, -, m.* 1. en som skrapar, krafsar, rifver. 2. gnidare, girigbuk. 3. hönsfogel.

Scharte, *-n, f.* 1. bräcka, hugg i ägga på äggjärn 2. glugg i en mur, i sht skottlucka. 3. inskärning. 4. bot. skära (Serratula).

Schartéke, *-n, f.* 1. gammal bok, lunta. 2. skräp. **-n...** F Ex. **~händler**, *-s, -, m.* antikvarisk bokhandlare. **~jäger**, *-s, -, m.* bokvurm som jagar efter gamla rara böcker.

* äktsms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

schartig, *a.* 1. som har bräckor, hugg i äggen. 2. försedd med skottgluggar.
Schartigkeit, 0, *f.* egenskap att ha bräckor, hugg. *Die ~ des Messers:* bräckorna, huggen i knifven.
Scharwénz... se *Scherwenz...*
schassl|en, -[es]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* bortköra, bortjaga.
1. **schattl|en**, -*ete*, *ge-et*, *itr. h.* och *tr.* 1. skänka, gifva, kasta skugga, skugga, beskugga; skymma. 2. se *schattieren.*
2. **Schatten**, -*s*, -, *m.* 1. skugga. 2. skuggning. **-bild**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* 1. skuggbild. 2. silhuett. 3. skugga, fantom. **-fürst**, -*en*, 0, *m.* skuggornas furste. **-gang**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* skuggig gång. **-hut**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* hatt som skyggar. **-könig**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. skuggkonung. 2. skuggornas konung. **-land**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. skuggigt land. 2. skuggornas rike, underjorden. **-licht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* mål. ljusdunkel. **-los**, *a.* skugglös. **-reich**, I. *a.* skuggrik. II. -[*e*]*s*, 0, *n.* skuggornas rike. **-riss**, -*es*, -*e*, *m.* skuggbild, silhuett. **-seite**, -*n*, *f.* skuggsida. **-spiel**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* skuggspel. **-thal**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* skuggrik dal. **-welt**, 0, *f.* = *-reich II.* **-werk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* skuggor, skuggspel.
schattenhaft, *a.* skugglik.
schattierl|en, -*te*, -*t*, I. *tr.* schattera, skugga, nyansera. II. *itr. h.* och *sich* ~ gå i schattering. *Ins Graue* ~ gå, stöta i grått.
Schattierung, -*en*, *f.* schattering.
schattig, *a.* skuggig.
Schatúlle, -*n*, *f.* schatull. **-n...** ex. **~gelder**, *n. plur.* furstes inkomster, civillista. **~gut**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* kronogods till regentens underhåll.
Schatz, -*es*, -*e* †, *m.* 1. skatt. 2. smekord, fästman, fästmö, älskling, gubbe, gumma. **-amt**, -[*e*]*s* -*er* †, *n.* räntekammare, ränteri. **-frei**, *a.* skattfri. **-geld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n.* skatt, pålaga. **-gräber**, -*s*, -, *m.* skattgräfvare. **-heben**, -*s*, 0, *n.* skatt(er)s sökande och lyftande. **-kammer**, -*n*, *f.* skattkammare. **-kanzler**, -*s*, -, *m.* skattkammarkanslär. **-kasten**, -*s*, -, *m.* 1. kassakista, kista el. skrin med dyrbarheter i. 2. i sht dim. **-kästchen**, **-kästlein**, -*s*, -, *n.* se bokstel, vald samling, urval; själaskatt. **-meister**, -*s*, -, *m.* skattmästare. **-pflichtig**, *a.* skattskyldig. **-schein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* anvisning på statskassan.
schätzbar, *a.* 1. värdefull, värderad. 2. uppskattbar, vanl. med negation: *nicht* ~ oskattbar.
Schätzbarkeit, 0, *f.* 1. värdefull karaktär, värde. 2. egenskap att vara uppskattbar, att kunna taxeras.
schatzl|en, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* beskatta; brandskatta, plundra. **Schatzung**, *f.*
schätzl|en, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* taxera, värdera, uppskatta, skatta, anse, hålla före, tro, t. ex. *das Fleisch, den Schaden, den Dichter, sich glücklich, etw. für eine Ehre; wie alt ~ Sie ihn?* hur gammal tror ni honom vara? *Geschätzter Freund!* ärade vän! *Das geschätzte Ihrige:* eder ärade skrifvelse.
schätzens... ex. **-wert[h]**, *a.* värdefull, värderik.
Schätzer, -*s*, -, *m.* taxerings-, värderingsman.
Schätzung, -*en*, *f.* taxering, värdering.
Schau, -*en*, *f.* 1. beskådande. *Nur zur ~ dienen:* bara vara för syns skull. *Zur ~ stehen:* vara utställd till beskådande, i skådefönster. *Zur ~ tragen:* lägga i dagen, föra till torgs, ståta med. 2. besigtning, inspektion, syn. 3. anblick, syn, vy. 4. utställning. 5. ⚓ *Die Flagge in ~ h[e]issen:* hissa flaggen i schau. **-begierig**, *a.* skådelysten. **-brot**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* skådebröd. **-bude**, -*n*, *f.* marknadsstånd där ngt förevisas. **-bühne**, -*n*, *f.* skådebana, scen, teater. **-essen**, -*s*, -, *n.* skåderätt. **-fenster**, -*s*, -, *n.* skådefönster. **-führ|en**, -*te*, *schaugeführt*, *tr.* förevisa, föra till torgs, lysa med. **-gepränge**, -*s*, 0, *n.* ståt, festtåg. **-gericht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* skåderätt. **-gerüst**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. skådeställning, scen. 2. katafalk. 3. ställning för åskådare, tribun, läktare. **-groschen**, -*s*, -, *m.* skådepenning. **-kreis**, -*es*, -*e*, *m.* åskådarekrets. **-lust**, 0, *f.* skådelystnad. **-lustig**, *a.* skådelysten. **-meister**, -*s*, -, *m.* uppsyningsman, inspektör. **-münze**, -*n*, *f.* **-pfennig**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* skådemynt, skådepenning. **-platz**, -*es*, -*e* †, *m.* skådeplats. **-spiel**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* skådespel. **-spieldichter**, -*s*, -, *m.* dramatisk författare. **-spieler**, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* skådespelare, skådespelerska. **-spielern**, * *itr. h.* vara skådespelare, spela komedi. **-spielhaus**, -*es*, -*er* †, *n.* teater. **-spielkunst**, 0, *f.* skådespelarkonst. **-stell|en**, -*te*, *schaugestellt*, *tr.* utställa, exponera, skylta med. **-stellung**, -*en*, *f.* utställning till beskådande. **-stück**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. till beskådande, såsom skylt utställdt föremål; expositionsartikel. 2. skådespel. 3. skådepenning. **-turnen**, -*s*, 0, *n.* gymnastikuppvisning.
Schaub, -[*e*]*s*, -*e* [†], *m.* 1. halmkärfve. 2. fackla.
schaubar, *a.* möjlig att beskåda, att se, synlig.
Schaube, -*n*, *f.* sid drägt, mantel, talar.
Schauder, -*s*, -, *m.* rysning. **-geschichte**, -*n*, *f.* hemsk historia, spökhistoria. **-scene**, -*n*, *f.* hemsk scen. **-voll** = rolj.
schauderbar, **schauderhaft**, *a.* ryslig, hemsk, förskräcklig.
Schauderhaftigkeit, 0, *f.* ryslighet m. m. se föreg.
schauderig, **schauderlich** = *schauderhaft.*
schauder|n, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* och *itr. h.* 1. komma att rysa, att bäfva, förskräcka, t. ex. *der Schrei schauderte durch die Herzen:* skriket kom deras hjärtan att bäfva, *eine ~de Scene:* en ryslig scen; opers. *es schaudert mich* el. *mich schaudert['s] vor etw.* (dat.): jag ryser, bäfvar för ngt. 2. rysa, bäfva, *vor etw.* (dat.), *über sich selbst* (ack.), *ob der Gebärden:* för ngt, för sig själf, för åt-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

börderna. II. *itr. s.* med bäfvan röra sig, fara.

schauflen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. skåda, se. 2. besigtiga, inspektera.

1. Schauer, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* 1. åskådare. 2. besigtningsman, uppsyningsman. 3. slare.

2. Schauer, *-s, -, m., n.* och ✱ *-n, f.* skjul, lider, kur.

3. Schauer, *-s, -, m.* 1. sfv. *n.* och ✱ *-n, f.* skur, by. 2. sjukdomsanfall, paroxysm. 3. rysning. **-anblick**, -[*e*]*s, -e, m.* hemsk, ryslig anblick. **-bad**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* spritdusch. **-gefühl**, -[*e*]*s, -e, n.* hemsk känsla, rysning. **-nacht**, *-e* †, *f.* hemsk natt. **-that**, *-en, f.* hemsk gärning, illdåd. **-voll**, *a.* ryslig, hemsk.

schauerhaft, schauerig, schauerlich, *a.* hemsk, ryslig.

Schauerlichkeit, *-en, f.* ryslighet, hemskhet.

schauerlln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. regna, hagla i skurar. 2. rysa. Opers. *es schauert mich:* jag ryser.

Schaufel, *-n, f.* dim. *Schäuflein, Schäufelchen,* 1. skofvel. 2. årblad; ankarfly. 3. skofvelformigt horn på äldre älgar och dofhjortar. 4. framtand på hästar och hjortar. **-förmig**, *a.* skofvelformig. **-gehörn, -geweih**, -[*e*]*s, -e, n.* = *Schaufel 3.* **-hirsch**, *-es, -e, m.* mer än tvåårig dofhjort. **-rad**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* skofvelhjul. **-stiel**, -[*e*]*s, -e, m.* skofvelskaft.

schaufelln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* skofla.

Schaufler, *-s, -, m.* 1. en som skoflar. 2. = *Schaufelhirsch.*

schaufflicht, schauflig, *a.* skofvelformig.

Schaukel, *-n, f.* gunga. **-brett**, -[*e*]*s, -er, n.* gungbräde. **-pferd**, -[*e*]*s, -e, n.* gunghäst. **-stuhl**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* gungstol.

Schaukelei, *-en, f.* gungande, gunga.

schaukelhaft, schaukelig, *a.* gungande.

schaukelln, *-te, ge-t, tr., itr. h.* och *sich* ~ gunga.

Schaukler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* en gungande.

Schaum, -[*e*]*s, -e* †, *m.* skum, fradga, lödder. **-bier**, -[*e*]*s, -e, n.* skummande öl. **-gold**, -[*e*]*s*, 0, *n.* glitterguld. **-kelle**, *-n, f.* skumslef. **-kette**, *-n, f.* kindkedja på betsel. **-löffel**, *-s, -, m.* = *-kelle.* **-wein**, -[*e*]*s, -e, m.* musserande vin.

schäumllen, *-te, ge-t, itr. h.* skumma, fradga.

schaumhaft, schaumig, schäumig, *a.* skumartad, skummande.

Scheck, *-en, -en, m.* **Schecke**, *-n, f.* skäck, skäckigt djur, i sht skäckig häst.

scheckicht, scheckig, *a.* 1. skäckig. F *sich* ~ *lachen:* skratta sig förderfvad. 2. F lustig.

scheel, *a.* skelande, skelögd, vindögd. ~ *zu etw. sehen:* se snedt på ngt. *Etw. mit* ~*en Augen ansehen:* betrakta ngt med oblida ögon. **-blickend**, *a.* skelögd. **-sucht**, 0, *f.* afundsjuka. **-süchtig**, *a.* afundsjuk.

Scheffel, *-s, -, m.* scheffel, ett sädesmått, ungef. 55 liter. **-macher**, *-s, -, m.* målkärlmakare. **-weise**, *adv.* scheffelvis.

scheffelln, *-te, ge-t, itr. h. Das Korn scheffelt gut:* säden förslår bra.

Scheibe, *-n, f.* skifva, (skott-, ur)tafla, (fönster)ruta, (honings)kaka, hjul, trissa. **-n...** Ex. ~**blei**, -[*e*]*s, -e, n.* fönsterbly. ~**büchse**, *-n, f.* målskjutningsgevär. ~**honig**, -[*e*]*s*, 0, *m.* honing i kakor. ~**könig**, -[*e*]*s, -e, m.* pristagare vid målskjutning på skottafla. ~**schiessen**, *-s, -, n.* målskjutning på skottafla.

scheibig, *a.* skiflik, rund.

Scheich, -[*e*]*s, -e, m.* scheik.

scheidbar, *a.* möjlig att frånskilja.

Scheide, *-n, f.* 1. gräns, gränsskilnad. 2. skida, slida.

Scheide... jfr *scheiden.* Ex. **-blick**, -[*e*]*s, -e, m.* afskedsblick. **-brief**, -[*e*]*s, -e, m.* skiljebref. **-grüss**, *-es, -e* †, *m.* afskedshälsning. **-kunst**, 0, *f.* kemi. **-kuss**, *-es, -e* †, *m.* afskedskyss. **-linie**, *-n, f.* gränslinie. **-mauer**, *-n, f.* skiljemur. **-münze**, *-n, f.* skiljemynt. **-punkt**, -[*e*]*s, -e, m.* skiljepunkt. **-wand**, *-e* †, *f.* skiljevägg, mellanvägg. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* skedvatten. **-weg**, -[*e*]*s, -e, m.* skiljeväg.

scheiden, *schied, schiede, geschieden, scheid*[*e*], I. *tr.* skilja. *Von Tisch und Bett* ~ skilja till säng och säte, *ein Geschiedener, eine Geschiedene:* en frånskild. *Wir sind geschiedene Leute:* jag vill ej vidare ha ngt med er att göra. *Das Los scheidet:* lotten afgör. II. *itr. s.* och *sich* ~ skiljas, skilja sig; gå sin väg. *Von hinnen* el. *aus dem Leben* ~ fara hädan, aflida, *vor seinem* ~ före sin död. *Das* ~*de Jahr:* det snart tilländalupna året.

Scheidling, -[*e*]*s, -e, m.* (åker)ren.

Scheidung, *-en, f.* 1. skilsmässa, äktenskapsskilnad. 2. frånskiljande, sofring. 3. sönderdelning. **-s...** Ex. ~**erkenntnis**[**s**], *-ses, -se, n.* dom lydande på äktenskapsskilnad.

Schein, -[*e*]*s, -e, m.* 1. sken; utseende. *Dem* ~*e nach:* att döma efter utseendet. *Unter dem* ~*e der Freundschaft:* under sken af vänskap. 2. skriftligt intyg, attest, betyg, kvitto, sedel. **-angriff**, -[*e*]*s, -e, m.* skenangrepp. **-bild**, -[*e*]*s, -er, n.* skugga, sken. **-christ**, *-en, -en, m.* skenkristen. **-freund**, -[*e*]*s, -e, m.* skenbar, falsk vän. **-friede**, *-ns*, 0, *m.* skenbar fred. **-fromm**, *a.* hycklande. **-frömmigkeit**, 0, *f.* hyckleri. **-gefecht**, -[*e*]*s, -e, n.* simulaker. **-grund**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* skengrund, svepskäl. **-heilig**, *a.* skenhelig. **-heiligkeit**, 0, *f.* skenhelighet. **-käfer**, *-s, -, m.* lysmask. **-leben**, *-s*, 0, *n.* skenlif. **-tod**, -[*e*]*s*, 0, *m.* skendöd. **-tot**, *a.* skendöd. **-tugend**, *-en, f.* skendygd. **-verdienst**, -[*e*]*s, -e, n.* skenbar förtjänst. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* 1. sken, hyckleri, bedrägeri. 2. fantom, inbillningsfoster.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

scheinbar, *a.* 1. skenbar. 2. synbar, tydlig. 3. i ögonen fallande, lysande.
Scheinbarkeit, *-en, f.* 1. utseende, skenbar karaktär. 2. tydlighet.
scheinen, *schien, schiene, geschienen, schein[e], itr. h.* 1. skina, t. ex. *die Sonne, der Mond scheint.* 2. lysa, glänsa. 3. förefalla, tyckas. *Sie ~ reich [zu sein]; es scheint, dass sie reich sind* el. *sie sind reich* el. *als ob sie reich sind* el. *seien* el. *als seien sie reich; sie sind, scheint es, reich* el. *sie sind, wie es scheint, reich:* de tyckas vara rika.
Scheit, *-[e]s, -e[r], n.* 1. vedträ, trästycke, träbit. 2. spillra. *Zu ~ern gehen:* sönderslås, gå i spillror. **-hauer**, *-s, -, m.* vedhuggare. **-holz**, *-es, -er* †, *n.* vedträ, ved. **-er...** Ex. **~haufen**, *-s, -, m.* vedstapel, bål.
Scheitel, *-s, -, m. -n, f.* dim. *Scheitelchen, Scheitelein,* 1. hjässa. 2. bena. 3. hårklädsel. 4. topp, spets, kam, rygg. **-bein**, *-[e]s, -e, n.* hjässben. **-käppchen**, *-s, -, n.* kalott. **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* spets; zenit. **-recht**, *a.* lodrät. **-winkel**, *-s, -, m.* mat. vertikalvinkel.
scheiteln, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* 1. bena (sig). 2. *Gescheitelt:* försedd med så eller så beskaffad hjässa, topp, t. ex. *hochgescheitelte Berge:* bärg med höga toppar, höga bärg. **Scheitelung**, *f.*
Scheiter, *-n, f.* = *Scheit.*
scheitern, *-te, ge-t, itr. s.* och *h.* stranda, förlisa, gå i spillror; bildl. misslyckas.
scheu se *scheel.*
Scheife, *-n, f.* skal, fjäll.
scheifeln, **schefferln**, *-te, ge-t,* I. *tr.* afskala, affjälla. II. *itr. h.* och *sich ~* fjälla sig.
Scheil... Ex. **-fisch**, *-es, -e, m.* zool. kolja (Gadus æglefinus). **-kraut**, *-[e]s, -er* †, *n.* bot. skelört (Chelidonium). **-lack**, *-[e]s,* 0, *m.* schellack.
Schelle, *-n, f.* 1. mindre klocka, ringklocka, pingla, bjällra, skälla. 2. örfil. 3. kortspel. ruter. **-n...** Ex. **~bube**, *-n, -n, m.* ruter knekt. **~geläute**, *-s, -, n.* bjällerklang. **~kappe**, *-n, f.* narrkåpa. **~schlitten**, *-s, -, m.* bjällerslåde. **~trommel**, *-n, f.* trumma med vidhängande klockor, tamburin. **~zug**, *-[e]s, -e* †, *m.* klocksträng.
schellen, *-te, ge-t, itr. h.* ringa, ringa på. *Jmdm ~* ringa på ngn.
Schelm, *-[e]s, -e, m.* skurk; skälm, skalk; stackare. *Der arme ~!* den stackaren! *Einen faulen ~* el. *ein ~enbein im Rücken haben:* vara för lat för att bocka sig. *Einen ~ im Nacken* el. *hinter den Ohren haben:* hafva en räf bakom örat. **-[en]...** Ex. **~bein** se under *Schelm.* **~gesicht**, *-[e]s, -e, m.* **~stück**, *-[e]s, -e, n.* 1. skurkstreck. 2. skälmstycke.
Schelmerei, *-en, f.* 1. skurkaktighet, skurkstreck. 2. skalkaktighet, skälmstycke.
Schelmin, *-nen, f.* skurkaktig kvinna; skälm, skalk; stackare.
schelmisch, *a.* 1. skurkaktig. 2. skalkaktig, skälmsk.
Scheltje, *-en, f.* trätor, bannor, ovett. **-rede**, *-n, f.* bannande tal, strafftal. **-wort**, *-[e]s, -er* †, *n.* skällsord, okvädinsord.
schelten, *schilt(st), schalt, schölte, gescholten, schilt, tr.* och *itr. h.* banna, gräla, träta (på). kalla med öknamn. *Er schilt [sich] mit ihm:* de gräla på hvarandra.
Scheiter, *-s, -, m.* en grälande, trätande.
Schema, *-s, -s* el. *-ta, n.* skema.
schematisch, *a.* skematisk.
Schemel, *-s, -, m.* liten stol utan karm, taburett; pall.
Schemen, *-s, -, m.* skepnad, vålnad, hamn, skugga, spöke.
schemenhaft, *a.* skugglik, spöklik.
Schenk, I. *-en, -en, m.* 1. **~in**, *-nen, f.* värdshusvärd, -värdinna, krögare, krögerska. 2. munskänk. II. *-en, f.* 1. = *Schenke.* 2. sjv. *-[e]s, -e, n.* gåfva; dricks pengar. **-amt**, *-[e]s, -er* †, *n.* munskänks ämbete. **-gerechtigkeit**, *-en, f.* utskänkningsrättighet. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* = *Schenke.* **-kanne**, *-n, f.* kanna till iskänkning. **-mädchen**, *-s, -, n.* värdshusflicka. **-stube**, *-n, f.* skänkrum. **-tisch**, *-es, -e, m.* skänkbord, serveringsbord, buffet. **-wirt[h]**, *-[e]s, -e, m.* värdshusvärd, krögare. **-wirt[h]schaft**, *-en, f.* värdshus-, krogrörelse. **-on...** = föreg. sms.
schenkbar, *a.* som får a) bortskänkas, b) utskänkas.
Schenke, *-n, f.* utskänkningsställe, krog, restauration, mindre värdshus.
Schenkel, *-s, -, m.* dim. *Schenkelchen, Schenkelein,* 1. ben på människor, djur, cirklar m. m.; skänkel, skalm. 2. lår. **-bein**, *-[e]s, -e, n.* **-knochen**, *-s, -, m.* lårben.
schenkelig, *a.* i sms. försedd med så eller så beskaffade ben, lår m. m. se föreg., t. ex. *dick~* som har tjocka lår, *gleich~* likbent.
schenkein i part. *geschenkelt* = föreg.
schenken, *-te, ge-t, tr.* 1. skänka, gifva. *Etw. geschenkt bekommen:* få ngt till skänks. *Jmdm Glauben ~* sätta tro till ngn. 2. utskänka; iskänka. 3. efterskänka, t. ex. *jmdm eine Schuld, eine Strafe;* förlåta, t. ex. *jmdm eine Sünde.*
Schenker, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* gifvare, gifvarinna.
schenklig se *schenkelig.*
Schenkung, *-en, f.* 1. 0, gifvande, donerande; efterskänkande. 2. gåfva, donation, stiftelse. **-s...** Ex. **~akts**, *-n, f.* **~brief**, *-[e]s, -e, m.* **~urkunde**, *-n, f.* donationsurkund.
Scher... Ex. **-becken**, *-s, -, n.* rakfat. **-messer**, *-s, -, n.* rakknif.
Scherbe, *-n, f.* 1. ler-, stenkärl, -kruka, -burk, -fat; i sht blomkruka af stengods. 2. skärfva, splittra, bit. **-n...** Ex. **~blume**, *-n, f.* krukväxt. **~dürr**, *a.* kruttorr, alldeles uttorkad.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

förtorkad. ~**gericht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ostracism. ~**gewächs**, -*es*, -*e*, *n*. krukväxt.

Scherbel, Scherben, -*s*, -, *m*. = *Scherbe*.

Scherhétt, -[*e*]*s*, -*e* el. -*s*, *m*. och *n*. sorbet.

Schere, -*n*, *f*. 1. sax. 2. klo på kräftor m. fl. djur. 3. gaffel(tistel). 4. se *Schären*. -n... Ex. ~**schleifer**, -*s*, -, *m*. skärslipare.

scher||en, *schier(s)t*, *schor*, *schöre*, *geschoren*, *schier* och -(*s*)*t*, -*te*, *ge-t*, -[*e*] (den senare böjn. är den vanl. i pres. och imperat.), I. *tr*. 1. klippa, skära, raka. *Jmdm das Haar* el. *jmdn kurz* ~ kortklippa ngn, *jmdm den Bart* el. *jmdn* ~ a) raka ngn, b) klippa skägget på ngn. 2. plåga, trakassera, pina. 3. angå, vidkomma. II. *Sich* ~ 1. *Sich um etw.* ~ bry sig om ngt. 2. packa sig i väg, lomma af. *Scher dich zum Teufel!* dra åt h—e!

Scherer, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. 1. klippare, klipperska, i abt i sms. 2. barberare, fältskär.

Schéreréi, -*en*, *f*. trakasseri.

Scherf, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. vanl. dim. **Scherfchen, Scherflein**, -*s*, -, *n*. skärf.

Scherge, -*n*, -*n*, *m*. rättstjänare, polis(betjänt); en despots, en polismans tjänare, legodräng, träl, redskap, verktyg.

Scherif, -[*e*]*s*, -*e* el. -*s*, *m*. scherif.

Scherwénzel, -*s*, -, *m*. 1. = *Kratzfuss 1, 2*. 2. kortspel. knekt. 3. tjänare, faktotum, allt i allom; tusenkonstnär.

Scherwenzeléi, -*en*, *f*. skrapande med fötterna, bugande, krus, smicker, fjäs, fjäsk.

scherwénzel||n, -*te*, -*t*, *itr. h*. skrapa med fötterna, buga sig, krusa, smickra, fjäsa, fjäska.

Scherz, -*es*, -*e*, *m*. skämt. *Im* ~*e:* på skämt. ~ *treiben mit jmdm* el. *seinen* ~ *mit jmdm haben:* skämta, gyckla, drifva med ngn. -**gedicht**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. skämtsam dikt, visa. -**liebend**, *a*. skämtsam. -**macher**, -*s*, -, *m*. skämtare. -**weise**, *adv*. på skämt.

scherz||en, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h*. skämta. II. *tr*. säga, göra på skämt.

scherzhaft, *a*. skämtsam.

Scherzhaftigkeit, 0, *f*. skämtsamt sätt.

scheu, I. *a*. skygg, rädd. ~ *machen:* skrämma. ~ *werden:* skygga. II. 0, *f*. skygghet, rädsla, fruktan, bäfvan, räddhoga. -**klappe**, -*n*, *f*. -**leder**, -*s*, -, *n*. skygglapp. -**selig** se nedan.

Scheuche, -*n*, *f*. fogelskrämma.

scheuch||en, -*te*, *ge-t*, *tr*. skrämma, drifva, jaga bort.

scheu||en, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h*. skygga, blifva rädd, *vor* el. ✱ *an etw.* (dat.): för ngt. II. *tr*. sky, frukta, vara rädd för, dra sig för. III. *Sich* ~ vara rädd.

Scheuer, -*n*, *f*. lada.

Scheuer... jfr *scheuern*. Ex. -**besen**, -*s*, -, *m*. skurtvaga. -**bürste**, -*n*, *f*. skurborste. -**fass**, -*es*, -*er* †, *n*. skurbalja. -**frau**, -*en*, *f*. skurmadam. -**lappen**, -*s*, -, *m*. -**tuch**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. -**wisch**, -*es*, -*e*, *m*. skurtrasa.

scheuer||n, -*te*, *ge-t*, I. *tr*. 1. afv. *itr. h*. skafva, nöta. *Den Rücken wund* ~ skafva hål på ryggen. 2. diska, skura. II. *Sich* ~ skafvas, nötas. **Scheuerung**, *f*.

Scheuheit, Scheuigkeit, 0, *f*. = *scheu II*.

Scheune, -*n*, *f*. loge, lada. -n... Ex. ~**dach**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. logtak.

Scheurer, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. person som skurar el. diskar.

Scheusäl, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ngt afskyvärdt, vidunder, odjur.

scheusälig, scheusslich, *a*. 1. afskyvärd, vedervärdig, vederstygglig, vidrig. 2. F ofantlig, oerhörd.

Scheusslichkeit, -*en*, *f*. vederstygglighet, fulhet, ohygglighet, gemenhet.

Schicht[e], -*en*, *f*. skikt, hvarf, lager; trafve; afdelning. *In einer* ~ utan afbrott. ~ *machen:* upphöra med arbetet; bild. *mit etw.* ~ *machen:* göra slut på ngt. -**holz**, -*es*, 0, *n*. trafvad ved. -**weise**, *adv*. hvarfvis. -**zahn**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. mjölktand.

schichtl||en, -*ete*, *ge-et*, I. *itr. h*. och *tr*. [*Zähne*] ~ byta om, få nya tänder. II. *tr*. 1. dela, indela. 2. upplägga hvarfvis, trafva. **Schichtung**, *f*.

Schick, -[*e*]*s*, 0, *m*. skick, ordning, anlag.

schick||en, -*te*, *ge-t*, I. *tr*. 1. skicka, sända, *jmdm etw.* el. *etw. an jmdn:* ngt till ngn. 2. foga, ordna, anordna, bestämma, jfr *Schickung*. II. *Sich* ~ 1. foga sig, gestalta sig, lämpa sig. 2. vara lämplig, passa, skicka sig, passa sig. 3. *Sich in etw.* (acc.) ~ sätta sig in, finna sig i ngt. *Sich in die Umstände* ~ rätta sig efter omständigheterna. 4. *Sich auf* (med acc.) el. vanl. *zu etw.* ~ rusta sig, göra sig i ordning till ngt.

schicklich, *a*. passande, skicklig, lämplig, tillbörlig.

Schicklichkeit, 0, *f*. det passande, god ton, lämplighet. -s... Ex. ~**gefühl**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. känsla för det passande.

Schicksäl, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. öde, bestämmelse. -s... Ex. ~**glaube**, -*ns*, 0, *m*. tro på ödet, fatalism. ~**prüfung**, -*en*, *f*. ödets pröfning. ~**tragödie**, -*n*, *f*. ödestragedi.

Schickung, -*en*, *f*. 1. skickelse. 2. öde.

Schieb[e]... Ex. -**deckel**, -*s*, -, *m*. lock som skjutes igen. -**fenster**, -*s*, -, *n*. skottfönster. -**karre**, -*n*, *f*. -**karren**, -*s*, -, *m*. skottkärra. -**kasten**, -*s*, -, *m*. -**lade**, -*n*, *f*. (drag)låda. -**laden**, -*s*, -†, *m*. skottlucka. -**thür**, -*en*, *f*. dörr på trissor, skottdörr.

schieben, *schob*, *schöbe*, *geschoben*, *schieb[e]*, I. *tr*. och *itr. h*. 1. skjuta. *Bei Seite* ~ skjuta åt sidan. Bild. *am Rade* ~ hjälpa till, *jmdm etw. in die Schuhe* ~ gifva ngn skulden för ngt, *jmdm etw. ins Gewissen* ~ lägga ngn ngt på hjärtat. 2. uppskjuta, t. ex. *etw. von einem Tag auf den anderen*. 3. *Kegel* ~ slå käglor. II. *Sich* ~ 1. *Die Hose hat sich in die Höhe geschoben:* byxen

✱ äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

har krupit upp, *der Busen schob sich bloss:* barmen blottades. 2. F *sich weiter* ~ röra sig långsamt, gå som en snigel. 3. = *dräkken II, 3.*

Schieber, *-s, -, m.* 1. en som skjuter (på). 2. (drag)låda. 3. förlängningsstycke, lös bordskifva. 4. löpknut, löpring, regel, skottbom, skottlucka, skottfönster.

Schieds... Ex. **-gericht**, -[*e*]*s, -e, n.* skiljedomstol. **-gerichtlich** = *-richterlich.* **-mann**, -[*e*]*s, -er* †, **-richter**, *-s, -, m.* skiljeman, skiljedomare. **-richterlich**, *a.* utgående från en skiljedomare, en skiljedomstol; skilje-. **-spruch**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* skiljedom. **-wand**, *-e* †, *f.* skiljevägg.

schief, *a.* sned, sluttande, skef. *Seine Schuhe* ~ *laufen* el. *treten:* gå snedt på skorna. *Etw. steht* ~ a) ngt står snedt, på sned, b) F bildl. det är på tok med ngt. *Jmdn* ~ *ansehen:* se snedt på ngn. ~*es Maul:* grimas. *In einer* ~*en Lage sein:* intaga en skef ställning. *Etw. in einem* ~*en Lichte sehen:* se ngt i en falsk dager. F *etw.* ~ *nehmen:* taga illa upp, blifva stött på ngt, ~ *gewickelt sein:* hafva fått ngt om bakfoten, vara på villospår, ~ *gehen:* gå på tok. **-eckig**, *a.* snedhörnig, snedvinklig. **-geladen**, *a.* snedt lastad; F bildl. på tre kvart, sned. **-kopf**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. snedhalsad person. 2. F bildl. vriden, rubbad person. **-mäulig**, *a.* 1. snedmynt. 2. grimaserande. **-stehen**, *-s*, 0, *n.* lutning.

Schiefe, *-n, f.* snedhet, lutning; skefhet.

Schiefer, *-s, -, m.* skiffer. **-bruch**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* skifferbrott. **-dach**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* skiffertak. **-decker**, *-s, -, m.* skiffertäckare. **-farbig**, *a.* skifferfärgad. **-schwärze**, 0, *f.* skiffersvärta. **-stift**, -[*e*]*s, -e, m.* griffel. **-tafel**, *-n, f.* skiffertafla.

schiefericht, schieferig, *a.* skifrig.

schiefern, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *sich* ~ skifra sig. II. *tr.* beströ, gödsla med skiffer, köra skiffer på. **Schieferung**, *f.*

Schiefheit, Schiefigkeit, *-en, f.* snedhet; skefhet.

Schiel... Ex. **-auge**, *-s, -n, n.* skelande öga. **-äugig**, *a.* skelögd. **-brille**, *-n, f.* glasögon för skelögda.

schielen, *-te, ge-t, itr. h.* 1. skela; snegla. 2. bildl. vara skef, halta, t. ex. *ein Ausdruck, ein Beispiel schielt.* 3. se *schillern.*

Schieler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* skelande person.

Schiemann, -[*e*]*s, -er* †, *m.* ⚓ matros som har uppsigt öfver tacklaget. **-s...** Ex. ~**garn**, -[*e*]*s, -e, n.* sjömansgarn.

Schienne, *-en, f.* 1. skena; list, ribba, spjäle, språte. 2. skenben. **-bein**, -[*e*]*s, -e, n.* skenben. **-en...** Ex. ~**bahn**, *-en, f.* järnväg, spårväg. ~**strang**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* järnvägsspår. ~**weg**, -[*e*]*s, -e, m.* = ~*bahn.*

schienen, *-te, ge-t, tr.* förse, beslå med skenor, ringa hjul.

schier, I. *a.* 1. ren, glänsande. 2. slät, jämn. 3. prydlig, skön. 4. ren, oblandad. II. *adv.* nästan, så när. III. -[*e*]*s*, 0, *m.* och **-tuch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* linong.

Schierling, -[*e*]*s, -e, m.* spräng ört (Cicuta).

Schiess... Ex. **-bahn**, *-en, f.* skjutbana. **-baumwolle**, 0, *f.* bomullskrut. **-bedarf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ammunition. **-bolzen**, *-s, -, m.* pil till armborst. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* skottpengar. **-gerechtigkeit**, 0, *f.* jagträtt. **-gewehr**, -[*e*]*s, -e, n.* skjutgevär. **-graben**, *-s,* -†, *m.* skjutgraf. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* målskjutningspaviljong, skyttehus. **-hund**, -[*e*]*s, -e, m.* jagthund. **-loch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* 1. skottglugg. 2. borrhål vid sprängning. **-mal**, -[*e*]*s, -e* el. *-er* †, *n.* mål vid målskjutning. **-plan**, -[*e*]*s, -e* †, **-platz**, *-es, -e* †, *m.* skjutplats, skjutfält. **-pulver**, *-s*, 0, *n.* jagtkrut. **-scharte**, *-n, f.* skottglugg. **-scheibe**, *-n, f.* skottafla. **-stand**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* skjutstånd. **-übung**, *-en, f.* skjutöfning. **-wand**, *-e* †, *f.* skottvall. **-weite** = *-baumwolle.* **-zeit**, *-en, f.* jagttid.

schiessbar, *a.* möjlig att skjuta, inom skotthåll.

schiessen, -[*es*]*t, schoss, schösse, geschossen,* -[*e*], I. *tr.* och *itr. h.* 1. skjuta. *Daneben* el. *vorbei* ~ skjuta bom. bildl. *fehl geschossen!* misstag! *mit dem Geld zu kurz* ~ ej räcka med pengarne. 2. se *Bock 10* och *Burzelbaum.* 3. *Das Brot in den, aus dem Ofen* ~ sätta in brödet i, taga ut brödet ur ugnen. 4. ⚓ *den Ballast* a) *ins Schiff* ~ barlasta fartyget, b) *aus dem Schiff* ~ lossa barlasten. 5. *Geld* ~ räkna, utbetala pengar. 6. studentspr. snatta, snyta, knipa. 7. *Samen, Ähren* ~ gå i frö, i ax. 8. *Geschossen:* a) F uppsluppen, tokig, *in jmdn geschossen sein:* vara pinkär i ngn, b) urblekt. 9. subst. inf. ofta: målskjutning, skyttegilles årsfest. II. *Sich mit jmdm* ~ duellera på pistol med ngn. III. *itr. s.* 1. störta sig, rusa; med fart fara, springa, simma, flyta, flyga, slå ned på ngt. *Dem Pferd, den Begierden die Zügel* ~ *lassen:* gifva hästen, begären fria tyglar. *Auf etw.* (ack.) *herab* ~ slå ned på ngt i sht om roffoglar. *Jmdn* ~ *lassen:* släppa ngn, låta ngn gå, *etw.* ~ *lassen:* uppgifva tanken på, afstå från ngt. 2. skjuta upp, slå ut. *In die Höhe* ~ skjuta upp, *in Ähren, Samen* ~ gå i ax, i frö.

Schiesser, *-s, -, m.* 1. stensprängare. 2. grissel.

Schiessereí, *-en, f.* skjutande, pluttrande.

Schiff, -[*e*]*s, -e, n.* 1. skepp, fartyg. *Zu* ~*e gehen:* gå ombord. 2. bygn., boktryck. skepp; bot. köl. 3. ⊕ reservoar. 4. skyttel. 5. ~ *und Geschirr:* erforderliga redskap i sht för åkerbruk, äfv. vagn och seldon. **-bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* skeppsbyggnad, skeppsbyggeri. **-bauer**, *-s, -, m.* skeppsbyggare. **-bauholz**, *-es*, 0, *n.* skeppsvirke. **-baumeister**, *-s, -, m.* skeppsbyggmästare. **-besteuerung**, 0, *f.* styrmans-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

konst. **-bruch**, -[e]s, -e †, m. skeppsbrott. **-brüchig**, a. skeppsbruten. **-fahrer**, -s, -, m. sjöfarare, sjöman. **-fahrt**, 0, f. sjöfart. **-fahrttreibend**, a. sjöfarande. **-geripp**e, -s, -, n. ⚓ förtimring. För sär. se förl. sms. -s... Ex. **~befrachtung**, -en, f. fartygs befraktande. **~bekleidung**, -en, f. ⚓ bordläggning. **~beute**, -n, f. pris. **~brücke**, -n, f. skeppsbrygga. **~eigent[h]ümer**, **~eigner**, -s, -, m. skeppsägare. **~flagge**, -n, f. skeppsflagg. **~fracht**, -en, f. skeppsladdning, skeppslast. **~frachtbrief**, -[e]s, -e, m. konnossement. **~freund**, -[e]s, -e, m. = *~partner*. **~haken**, -s, -, m. änterhake. **~hauptmann**, -[e]s, *Schiffshauptleute*, m. (sjö)kapten. **~hintert[h]eil**, -[e]s, -e, n. akter. **~junge**, -n, -n, m. skeppsgosse. **~kapitän**, -[e]s, -e, m. sjökapten. **~kiel**, -[e]s, -e, m. köl. **~koch**, -[e]s, -e †, m. skeppskock. **~ladung**, -en, f. skeppsladdning. **~last**, -en, f. skeppsläst. **~mannschaft**, -en, f. manskap, besättning. **~miet[h]e**, -n, f. hyra. **~mühle**, -n, f. flytande kvarn. **~müller**, -s, -, m. ägare till, mjölnare i en flytande kvarn. **~nagel**, -s, -†, m. skeppsnagel. **~partner**, -s, -, m. delägare i ett fartyg. **~pfund**, -[e]s, -e, n. skeppund. **~prediger**, -s, -, m. skeppspräst. **~raum**, -[e]s, -e †, m. skeppsrum. **~reeder**, -s, -, m. skeppsredare. **~schnabel**, -s, -†, m. ⚓ bagge, ram. **~schraube**, -n, f. propeller. **~soldat**, -en, -en, m. sjösoldat. **~spiegel**, -s, -, m. akterspegel. **~tau**, -[e]s, -e, n. skeppståg. **~tauwerk**, -[e]s, 0, n. tågvirke. **~treppe**, -n, f. skeppstrappa. **~volk**, -[e]s, 0, n. skeppsfolk, sjöfolk. **~vordert[h]eil**, -[e]s, -e, n. för. **~wache**, -n, f. skeppsvakt. **~werft**, -en, f. skeppsvarf. **~wesen**, -s, 0, n. sjöväsen. **~zwieback**, -[e]s, -e [†], m. skeppsskorpa.

schiffbar, a. segelbar.

Schiffbarkeit, 0, f. segelbart tillstånd.

schiffen, -te, ge-t, I. itr. s. fara till sjös, sjövägen, segla. II. tr. frakta, transportera sjöledes.

Schiffer, -s, -, m. 1. skeppare. 2. sjöman. **-ausdruck**, -[e]s, -e †, m. skepparuttryck, sjömansterm.

Schikáne, -n, f. chikan, kitslighet, trakasseri, förolämpning.

schikanieren, -te, -t, tr. och itr. h. chikanera, vara kitslig (mot), trakassera, förolämpa.

Schild, -[e]s, -e[r], m. och n. dim. *Schildchen*, *-lein*, plur. stv. *Schilderchen*, *-lein*, 1. vanl. plur. -e, m. sköld. *Zu ~ und Helm geboren:* ädelboren, välboren, adlig. Bild. *etw. im ~e führen:* hafva ngt i sinnet. 2. vanl. plur. -er, n. skylt. 3. plåt, märke. **-bürger**, -s, -, m. 1. med sköld väpnad borgare. 2. kälkborgare, abderit. **-bürgert[h]ům**, -[e]s, 0, n. kälkborgerligt sätt, småstadsanda. **-farn**, -[e]s, -e, m. bot. ormbunke (Aspidium). **-halter**, -s, -, m. 1. vapendragare, väpnare. 2. herald. sköldhållare. **-käfer**, -s, -, m. zool. sköldbagge (Cassida). **-knappe**, -n, -n, **-knecht**, -[e]s, -e, m. väpnare. **-knorpel**, -s, -, m. sköldbrosk. **-krot** = *-patt*. **-kröte**, -n, f. sköldpadda. **-laus**, -e †, f. sköldlus (Coccus). **-patt**, -[e]s, 0, n. sköldpadd. **-patten**, a. af sköldpadd, sköldpadds-. **-träger** = *-halter 1*. **-wache**, -n, **-wacht**, -en, f. skyltvakt.

Schilder... Ex. **-haus**, -es, -er †, n. skyllerkur.

Schilderéi, -en, f. målning, plansch.

Schilderer, -s, -, m. 1. skyltvakt. 2. målare, färgläggare, kolorist. 3. skildrare.

schildern, -te, ge-t, I. itr. h. stå på vakt. II. tr. 1. måla, färglägga, kolorera. 2. skildra, beskrifva.

Schilderung, -en, f. 1. kolorering, målning, plansch. 2. skildring, beskrifning.

Schildner, -s, -, m. väpnare.

Schilf, -[e]s, -e, m. och n. vass; säf, tåg. **-bekränzt**, a. bekransad, omgifven af vass, af säf. **-decke**, -n, f. vassmatta. **-rohr**, -[e]s, -e, n. vassrör, vasstrå.

Schilfe(rn) se *Schelfe(rn)*.

schilficht, **schilfig**, a. vassbevuxen.

Schiller, -s, -, m. skimmer, glans, färgskiftning, färgspel. **-farbe**, -n, f. skimrande färg. **-glanz**, -es, 0, m. skimrande glans, skimmer.

schillern, -te, ge-t, itr. h. skimra, glittra.

Schilling, -[e]s, -e men som myntenhet efter räkncord -, m. 1. skilling (efter ort och tid varierande mynt). 2. kok stryk.

Schimmel, -s, -, m. dim. *Schimmelchen*, *Schimmelein*, 1. 0, mögel. 2. skimmel. 3. F gråhårsman, gubbe.

schimmelicht, **schimmelig**, a. möglig.

schimmeln, -te, ge-t, itr. h. och s. mögla.

Schimmer, -s, -, m. skimmer, sken, glans. **-glück**, -[e]s, 0, n. skenbar lycka. **-käfer**, -s, -, m. lysmask. **-los**, a. glanslös.

schimmerhaft, a. skimrande.

schimmern, -te, ge-t, itr. h. skimra, skina, glittra, tindra.

Schimpánse, -n, -n, m. chimpans.

Schimpf, -[e]s, -e, m. 1. ✱ skämt. 2. skymf, förolämpning. **-lied**, -[e]s, -er, n. nidvisa. **-name[n]**, -ns, -n, m. öknamn. **-wort**, -[e]s, -er †, n. skymford, okvädinsord.

schimpfen, -te, ge-t, itr. h. och tr. skymfa, smäda, okväda, [*auf*] *jmdn:* ngn.

Schimpfer, -s, -, m. ~in, -nen, f. skymfare, smädare.

Schimpferéi, -en, f. skymfande, okvädande.

schimpfieren, -te, -t, F = *schimpfen*.

schimpflich, a. skymflig, neslig.

Schind... Ex. **-anger**, -s, -, m. **-grube**, -n, f. ställe där as utlägges. **-kracke**, **-mähre**, -n, f. P skinkmärr. **-messer**, -s, -, n. slagtarknif.

Schindel, -n, f. dim. *Schindelchen*, *Schindelein*, 1. takspån. 2. spjäle. **-dach**, -[e]s, -er

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

†, *n.* spåntak. **-decker**, *-s, -, m.* spåntäckare. **-hauer, -macher, -reisser**, *-s, -, m.* spånspäntare.

schindel||n, *-te, ge-t, tr.* 1. täcka med takspån. 2. spjälka benbrott.

schind||en, *schund* el. ✱ *schand* el. ✱ *-ete, schünde* el. ✱ *schände* el. ✱ *-ete, geschunden*, -[e], I. *tr.* och *itr. h.* 1. flå. 2. skafva skinnet af, t. ex. *das Bein im Fallen.* 3. stubba, vanställa. 4. skrapa ihop, vara snål, girig. 5. öfveransträngа, skinna, plåga, förtrycka. II. *Sich* ~ öfveransträngа sig, plåga sig, knoga.

Schinder, *-s, -, m.* 1. hudafdragare, rackare. 2. skinnare, plågare. 3. gnidare, girigbuk. **-karren**, *-s, -, m.* rackarkärra. **-mässig**, *a.* F ofantlig, gruflig, helvetisk.

Schinderéi, *-en, f.* 1. 0, rackaryrke. 2. rackarbostad. 3. skinnande, trakasseri. 4. gnideri, girighet.

Schinken, *-s, -, m.* dim. *Schinkchen, -lein*, 1. skinka. F bildl. *mit einer Wurst einen* ~ *abwerfen:* genom en liten gåfva uppnå mycket. 2. F nedrökt boklunta. **-butterbrot**, -[e]*s, -e, n.* smörgås med skinka på. **-schnitte**, *-n, f.* skinkskifva, skinkbit.

Schinn, -[e]*s, -e, m.* mjäll.

Schippe, *-n, f.* skofvel.

Schirm, -[e]*s, -e, m.* 1. skydd, beskärm. 2. skärm. 3. paraply, parasoll. **-dach**, -[e]*s, -er* †, *n.* tak till skydd för ngt, lider, skjul; soltält. **-fabrik**, *-en, f.* paraplyfabrik. **-herr**, *-n, -en, m.* skyddsherre, beskyddare. **-herrschaft**, *-en, f.* skyddsherreskap, beskydd. **-lampe**, *-n, f.* lampa med skärm. **-ständer**, *-s, -, m.* paraplyställ, -hållare. **-vögt**, -[e]*s, -e* †, *m.* skyddsherre. **-wand**, *-e* †, *f.* skyddsvägg.

schirm||en, *-te, ge-t, tr.* skydda, beskydda. **Schirmung**, *f.*

Schirmer, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* beskyddare, beskyddarinna.

Schirr... Ex. **-haken**, *-s, -, m.* krok att hänga seldon på. **-meister** = *Geschirrmeister.*

schirr||en, *-te, ge-t, tr.* sela på, spänna för.

Schirting, *-s, -s, m.* skirting.

Schisma, *-s, -s* el. *-ta, n.* skism, söndring.

schlabber||n, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* slafsa, sörpla.

Schlacht, *-en, f.* 1. slag, slagtning. 2. slagt. **-bank**, *-e* †, *f.* slagtbänk. **-beil**, -[e]*s, -e, n.* slagtaryxa. **-bericht**, -[e]*s, -e, m.* underrättelse om, redogörelse för ett slag. **-berühmt**, *a.* berömd genom fältslag. **-essen**, *-s, -, n.* måltid, kalas vid slagt. **-feier**, *-n, f.* minnesfest till minne af ngt fältslag. **-feld**, -[e]*s, -er, n.* slagfält. **-fertig**, *a.* slagfärdig, stridsfärdig. **-fest**, -[e]*s, -e, n.* 1. = *-feier.* 2. = *-essen.* **-gefilde**, *-s, -, n.* slagfält. **-geld**, -[e]*s*, 0, *n.* slagtarlön. **-gemälde**, *-s, -, n.* bataljmålning. **-gesang**, -[e]*s, -e* †, *m.* stridssång. **-geschrei**, -[e]*s, -e, n.* stridsrop. **-getümmel**, *-s*, 0, **-gewühl**, -[e]*s*, 0, *n.* stridsvimmel. **-haufen**, *-s, -, m.* 1. hop slagtdjur. 2. trupp i ett slag. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* slagt(ar)hus, slagteri. **-hof**, -[e]*s, -e* †, *m.* slagteri. **-linie**, *-n, f.* slaglinie. **-maske**, *-n, f.* slagtmask. **-messer**, *-s, -, n.* slagtarknif. **-ochs**, *-en, -en, m.* slagtoxe. **-opfer**, *-s, -, n.* slagtoffer. **-plan**, -[e]*s, -e* †, *m.* stridsplan. **-reihe** = *-linie.* **-ruf**, -[e]*s, -e, m.* stridsrop. **-schwert**, -[e]*s, -er, n.* slagsvärd. **-steuer**, *-n, f.* slagtskatt. **-stück**, -[e]*s, -e, n.* 1. bataljmålning. 2. slagtdjur. **-tag**, -[e]*s, -e, m.* 1. slagtdag. 2. dagen för ett fältslag. **-vieh**, -[e]*s*, 0, *n.* slagtboskap. **-en...** Ex. ~**kühe**, *a.* djärf i strid, modig. ~**maler**, *-s, -, m.* bataljmålare.

schlachtbär, *a.* lämplig till slagt, slagtfet.

schlachtl||en, *-ete, ge-et*, I. *tr.* slagta. II. *itr. h. Nach jmdm* ~ brås på ngn.

Schlachter, Schlächter = *Fleischer.*

Schlächteréi, *-en, f.* 1. slagtaryrke. 2. slagteri.

Schlack... se *Schlacker...*

Schlacke, *-n, f.* slagg. **-n...** Ex. ~**grube**, *-n, f.* slagg-grop.

schlack||en, *-te, ge-t, itr. h.* 1. opers. regna ihållande så att marken blir uppblöt. 2. bilda slagg.

schlackenhaft, *a.* slaggartad.

Schlacker... Ex. **-regen**, *-s, -, m.* ihållande regn. **-wetter**, *-s*, 0, *n.* ihållande regnväder.

schlackerig, *a.* regnig, våt.

schlacker||n, *-te, ge-t, itr. h.* 1. hänga slapp, fladdra sakta. 2. = *schlacken 1.*

schlackicht, schlackig, *a.* 1. = *schlackerig.* 2. slaggig.

Schlaf, -[e]*s*, 0, *m.* dim. *Schläfchen, -lein*, 1. sömn, lur. *In den* ~ *sinken:* falla i sömn, somna. 2. se *Schläfe.* **-apfel**, *-s, -*†, *m.* 1. alruna (Atropa Mandragora). 2. = föj. **-beere**, *-n, f.* dvalbär (Atropa Belladonna). **-bett**, -[e]*s, -en, n.* säng. **-bringend**, *a.* sömngifvande. **-gefährte**, *-n, -n, m.* **-gefährtin**, *-nen, f.* sängkamrat. **-geld**, -[e]*s*, 0, *n.* betalning för natthärbärge. **-gemach**, -[e]*s, -er* †, *n.* sofgemak. **-genoss, -geselle, -kamerad**, *-en, -en, m.* sof-, sängkamrat. **-kammer**, *-n, f.* sofkammare. **-krank**, *a.* sömnsjuk. **-krankheit**, 0, *f.* sömnsjuka. **-lied**, -[e]*s, -er, n.* vaggvisa. **-los**, *a.* sömnlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* sömnlöshet. **-lust**, 0, *f.* sömnbegär. **-mittel**, *-s, -, n.* sömnmedel. **-mütze**, *-n, f.* nattmössa. **-mützig**, *a.* F sömnig, dåsig, slö, trög. **-pelz**, *-es, -e, m.* pälsfodrad nattrock. **-ratz**, *-es, -e, m.* **-ratze**, *-n, f.* F sjusofvare, sömntuta. **-rock**, -[e]*s, -e* †, *m.* nattrock. **-saal**, -[e]*s, -e* †, *m.* sofrum. **-sessel**, *-s, -, m.* sofstol, hvilstol. **-stätte, -stelle**, *-n, f.* hvilostad, läger. **-stube**, *-n, f.* sängkammare. **-stuhl**, -[e]*s, -e* †, *m.* = *-sessel.* **-sucht**, 0, *f.* sömnsjuka. **-süchtig**, *a.* sömnsjuk. **-trank**, -[e]*s, -e* †, *m.* sömndryck (sömngifvande dryck). **-trunk**, -[e]*s, -e* †, *m.* sömndryck, a) = *-trank*, b) dryck, man tar, innan man lägger sig, 'sängfö-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

sare'. **-trunken**, *a.* sömndrucken. **-trunkenheit**, 0, *f.* sömndrucket tillstånd. **-wachend**, *a.* somnambulisk. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* sofvagn. **-wirkend**, *a.* sömngifvande. **-zeit**, 0, *f.* softid. **-zimmer**, *-s*, -, *n.* sofrum.

Schläfe, *-n*, *f.* tinning. **-n...** Ex. **~bein**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tinningben.

schlafen, *schläf(s)t*, *schlief*, *schliefe*, *ge-en*, -[*e*], *itr. h.* sofva. *~ gehen:* gå till sängs. *Einen festen Schlaf ~* sofva hårdt. *Eine wohl~de Nacht wünschen:* önska god natt.

Schlafen... Ex. **-gehen**, *-s*, 0, *n.* det att gå till sängs. *Beim ~* när man går till sängs. **-[s]...** Ex. **~zeit**, 0, *f.* softid; liggdags.

Schläfer, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* sofvande.

Schläferig(keit) se *Schläfrig(keit)*.

schläfern, *-te*, *ge-t*, *tr.* söfva. Vanl. opers. *es schläfert mich:* jag känner mig sömnig.

schlaff, *a.* slapp, slak, lös.

Schlaffheit, 0, *f.* slapphet.

schläfrig, *a.* sömnig.

Schläfrigkeit, 0, *f.* sömnighet.

Schlag, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* dim. *Schläglein*, *Schlägelchen*, 1. slag, rapp, hugg; åskslag. *Ein ~ aus blauer Luft:* en blixt från klar himmel; *kalter ~* åskslag som ej tänder. *Elektrischer ~* elektrisk stöt. *~ zehn Uhr:* på slaget tio. 2. slag, drill, sång. 3. slag, art, sort, ras. *Dieser ~ von Weibern:* denna sorts kvinnor, kvinnor af den sorten. *Die Heirat ist nach meinem ~e:* giftermålet är i min smak. 4. slagbom, fotsteg som slås upp, klaff, lucka; dörr, dörrflygel. 5. med. slag, apoplexi. 6. skog. hygge. 7. åkerbr. gärde, åkerskifte, vall. 8. ⚓ a) slag, b) *~ des Ruders:* årtag. **-ader**, *-n*, *f.* pulsåder. **-anfall**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* slaganfall. **-ärtig**, *a.* slagartad. **-bauer**, *-s*, -, *m.* och *n.* slagbur. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* slagbom. **-brücke**, *-n*, *f.* fällbro, fällbrygga. **-fass**, *-es*, *-er* †, *n.* fat, tunna till inpackning, fastage. **-feder**, *-n*, *f.* 1. vingpenna. 2. ⊕ slagfjäder. **-fertig**, *a.* slagfärdig. **-fertigkeit**, 0, *f.* slagfärdighet. **-fluss**, *-es*, *-e* †, *m.* slag, slaganfall. **-gewicht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* slaglod. **-gold**, -[*e*]*s*, 0, *n.* bladguld. **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* 1. till hygge bestämd skog. 2. trä att slå med ss. sälträ, skäktträ m. m. **-lawine**, *-n*, *f.* lavin som bildas vid töväder af kram snö. **-leiste**, *-n*, *f.* slaglist. **-licht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* stark, skarpt begränsad dager. **-lot[h]**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ⊕ slaglod. **-netz**, *-es*, *-e*, *n.* slagnät. **-pulver**, *-s*, -, *n.* 1. med. slagpulver. 2. knallpulver. **-regen**, *-s*, -, *m.* slagregn. **-sahne**, 0, *f.* vispad grädde. **-schatten**, *-s*, -, *m.* slagskugga. **-schatz**, *-es*, 0, *m.* slagskatt. **-seite**, *-n*, *f.* ⊕ hammarban. **-stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* sälträ. **-uhr**, *-en*, *f.* slagur. **-wald**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* till trakthygge indelad skog. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. pålkran. 2. slagverk. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* slagord. **-wunde**, *-n*, *f.* kontusion.

schlagbar, *a.* lämplig till hygge, tillräckligt mogen (om skog).

Schlagetöt, *-s*, *-s*, *m.* slagskämpe, mördare.

Schlägel se *Schlegel*.

schlagen, *schläg(s)t*, *schlug*, *schlüge*, *ge-en*, -[*e*], I. *tr.*, *itr. h.* och *s.* 1. slå. *Drein ~* hugga in, gå löst. *Klein ~* slå sönder i bitar. *Eine gute Klinge ~* fäkta bra. *Jmdm* el. *jmdn auf die Achsel ~* slå ngn på axeln. *Zu Tod* el. *tot ~* slå ihjäl; *darauf liesse ich mich tot ~* det kan jag våga hufvudet på. *Geld tot ~* göra af med pengar, *die Zeit tot ~* fördrifva tiden. *Falten ~* falla i veck, bilda veck, vecka sig. *Eine geschlagene Stunde:* en hel timme. — Med prep.: *die Welle schlägt ans Ufer:* vågen slår mot stranden, *ein Ton schlägt ans Ohr:* en ton, ett ljud träffar örat, *jmdn ans Kreuz ~* korsfästa ngn; *mit dem Kopf auf den Stein ~* slå hufvudet mot stenen, *kein Auge* el. *keinen Blick auf jmdn ~* ej titta åt ngn, *Steuern auf etw. ~* lägga skatt på ngt, *etw. auf die Zeit ~* uppskjuta ngt; *es schlägt Feuer aus dem Boden:* det slår upp eld ur marken, *den Feind aus dem Feld ~* tvinga fienden att rymma fältet, slå fienden på flykten, *sich* (dat.) *etw. aus dem Kopf ~* slå ngt ur tankarne, *aus einander ~* veckla, slå upp, isär, *aus der Art ~* vanslägtas; *die Tinte schlägt durchs Papier:* bläcket slår igenom; *der Preis der Ware* el. *die Ware schlägt in die Höhe:* varan stiger i pris, *die Augen in die Höhe ~* slå upp ögonen, *ein Gewand in Falten ~* lägga en drägt i veck, *etw. in Papier ~* slå, lägga, vira in ngt i papper, *jmdn in Fesseln ~* fjättra ngn, *in den Wind ~* ej bry sig om, strunta i; *sie schlägt nach ihrer Mutter:* hon brås på sin mor; *über die Stränge ~* hoppa öfver skacklorna, *alles über einen Leisten ~* skära allt öfver en kam; *einen Mantel um den Leib ~* svepa in sig i en kappa; *der kalte Brand ist zu der Wunde geschlagen:* det har slagit sig kallbrand i såret. 2. kämpa, strida, slåss. 3. slå ihjäl, döda. 4. hugga, hugga i, fälla, t. ex. *den Baum mit der Axt.* 5. träffa, nå, t. ex. *der Blitz schlug den Baum, der Gesang schlug meine Ohren.* 6. explodera, t. ex. *~de Wetter:* exploderande grufgas. II. *Sich ~* 1. *Sich rechts, seitwärts ~* taga af, vika af åt höger, åt sidan, *sich auf die Seite der Verschwornen ~* gå öfver, sälla sig till de sammansvurna, *sich ins Mittel ~* träda emellan, söka medla, *sich zu jmdm ~* sälla sig till ngn. 2. slå sig fram, taga sig fram. 3. slåss, kämpa, strida, duellera.

Schläger, *-s*, -, *m.* 1. **~in**, *-nen*, *f.* en som slår. 2. häst som slår bakut. 3. fogel som slår, sjunger, drillar bra. 4. slagskämpe. 5. (fäkt)sabel.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Schlägeréi, *-en, f.* slagsmål.

Schlamm, -[e]*s*, 0, *m.* slam, dy, gyttja. **-bad**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* gyttjebad. **-boden**, *-s*, 0, *m.* dybotten. **-pfütze**, *-n, f.* gyttjepöl. **-vulkan**, -[e]*s*, *-e, m.* slamvulkan.

Schlämm... Ex. **-arbeit**, *-en, f.* slamning. **-kreide**, *-n, f.* slammad krita.

schlammlen, schlämmlen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. muddra, rensa från slam. 2. slamma, vaska. II. *itr.* 1. *s.* rinna, vältra sig fram afsättande slam. 2. *h.* se *schlemmen.*

schlammig, *a.* slammig, dyig, gyttjig.

Schlamp, -[e]*s*, *-e* †, *m.* släp.

schlampámpflen, *-te, -t, itr. h.* F kalasa.

Schlampe, *-n, f.* 1. slampa, slamsa. 2. = rej.

Schlämpe se *Schlempe.*

schlampflen, *-te, ge-t, itr. h.* 1. sörpla, slafsa. 2. hänga lös, röra sig, gå ostadigt.

Schlamper, *-s*, -, *m.* osnygg, snuskig person.

Schlamperéi, *-en, f.* oordning, osnygghet.

schlampig, *a.* 1. ~*es Essen:* röra, smörja, slask, skval. 2. regnig, våt. 3. slampig, slamsig, slarfvig.

Schlange, *-n, f.* dim. *Schlänglein, Schlängelchen,* orm; bildl. ringel, slingring, krökning, bugt. **-n...** Ex. **~anheter**, *-s*, -, *m.* ormdyrkare. **~ärtig**, *a.* ormartad, ormlik. **~balg**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ormskinn. **~biss**, *-es, -e, m.* ormbett. **~brut**, *-en, f.* ormyngel. **~busen**, *-s*, -, *m.* falsk barm. **~förmig**, *a.* ormlik. **~gewinde**, *-s*, -, *n.* ormslinga. **~geziech**, *-es*, 0, *n.* ormhväsning. **~gezücht**, -[e]*s*, 0, *n.* ormyngel. **~gift**, -[e]*s*, *-e, n.* ormgift. **~glatt**, *a.* hal som en orm. **~hass**, *-es*, 0, *m.* giftigt hat. **~haut**, *-e* †, *f.* ormskinn. **~herz**, *-es, -en, n.* falskt hjärta. **~kopf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ormhufvud. **~krümmung** = ~*windung.* **~linie**, *-n, f.* ormslinga. **~loch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* ormbo. **~mann**, -[e]*s*, *-er* †, *m.* 1. ormtämjare, ormtjusare. 2. astron. ormkarl. **~rohr**, -[e]*s*, *-e, n.* **~röhre**, *-n, f.* spiralformigt rör. **~seele**, *-n, f.* falsk själ. **~stab**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* merkuriestaf. **~träger**, *-s*, 0, *m.* astron. ormkarl. **~weg**, -[e]*s*, *-e, m.* väg som kröker sig, går i bugter. **~windung**, *-en, f.* ormslingring, ormslinga.

Schlängeléi, *-en, f.* slingrande, slingring.

schlängelicht, schlängelig, *a.* som slingrar sig, går i krökningar.

schlängeln, *-te, ge-t,* I. *tr.* vrida spiralformigt, leda i slingringar. *Geschlängelter Weg:* väg som går i krökningar. II. *itr. h.* och *sich* ~ slingra sig, gå i bugter.

schlangflen = *schlängeln.*

schlangenhaft, *a.* ormaktig, ormlik.

schlangicht, schlänglicht se *schlängelicht.*

schlank, *a.* 1. smärt, smal. 2. adv. **-wég**, *adv.* utan vidare, helt simpelt.

Schlankheit, 0, *f.* smärthet, smärt figur, smalhet, reslighet.

schlapp, I. *interj.* härmande a) slafsande, b) hasande, c) smäckande, klatschande, unge. slafs! klapp! smäck! II. se *schlaff.* III. = *Klapp.* **-hut**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* mjuk hatt.

Schlappe, *-n, f.* 1. nederlag, förlust, skada, afbräck, kränkning. 2. toffel, träsko, hasa. 3. mössa, mjuk hatt.

schlappflen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. slafsa, sörpla (i sig). 2. hasa, gå i hasor.

Schlappe, *-es -e, m.* flabb.

Schlaráffe, *-n, -n, m.* invånare i slaraffenland, latmask, lätting. **-n...** Ex. **~land**, -[e]*s*, 0, *n.* slaraffenland. **~leben**, *-s*, 0, *n.* lättjefullt lif.

schlaráffflen, *-te, -t, itr. h.* lefva ett lättjefullt lif, vara en lätting.

schlarfflen, *-te, ge-t, itr. s.* hasa, dra benen efter sig.

schlau, *a.* slug. **-berger**, *-s*, -, F, **-kopf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* slughufvud. **-köpfig**, **-sinnig**, *a.* slug. **-er...** Ex. **~weise**, *adv.* slugt, slugt nog.

Schlaube, *-n, f.* skal.

Schlauch, -[e]*s*, *-e* †, *m.* dim. *Schläuchlein, Schläuchelchen,* 1. tät säck, lädersäck, lägel; F bildl. istermage. 2. slang. **-spritze**, *-n, f.* slangspruta. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* slangkärra.

schlauchflen, *-te, ge-t, tr.* leda genom slang.

schlauchhaft, schlauchig, *a.* slangartad.

Schlauderéi, *-en, f.* slarf, slams.

schlauderhaft, schlauderig, schlauderisch, *a.* slarfvig, slamsig, slampig.

schlauderln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. fara hit och dit, ha för stort spelrum. 2. ligga omkring i oordning, huller om buller. 3. slarfva, slamsa, slampa. 4. *Mit einer Ware* ~ slumpa bort en vara.

Schlauheit, Schlauigkeit, *-en, f.* slughet, list.

schlecht, *a.* 1. dålig, ond, adv. ofv. illa. ~ *entzückt von etw. sein:* vara illa tillfreds med ngt. *Jmdn* ~ *machen:* tala illa om, förtala ngn. *Mir ist* ~ jag mår illa. ~*er werden:* försämras. 2. förhldr. a) enkel, rättfram, dess vanl. i förbindelsen: ~ *und recht:* rätt och slätt, b) enkel, tarflig, simpel, c) *nicht* ~ ej litet, ganska (mycket). **-gelaunt**, *a.* vid dåligt lynne. **-hin, -wég**, *adv.* helt enkelt, helt simpelt, rätt och slätt. **-er...** Ex. **~dings**, (adv. - - *s*), *adv.* 1. fullständigt, helt och hållet, absolut. 2. tyvärr.

Schlechtheit, Schlechtigkeit, *-en, f.* dålighet, gemenhet.

schleck... = *leck...*

Schlegel, *-s*, -, *m.* dim. *Schlegelchen, Schlegelein,* 1. käpp att slå med, slagträ, sälträ, trumpinne; klubba. 2. (djur)bog.

Schleh, -[e]*s*, *-e, m.* **Schlehe**, *-en, f.* 1. slån-(bärsbuske). 2. slånbär. -[en]... Ex. **~baum**, -[e]*s*, *-e* †, **~busch**, *-es, -e* †, **~dorn**, -[e]*s*, -e[n] el. *-er* †, **~strauch**, -[e]*s*, *-er* †, *m.* = *Schleh 1.*

Schlei, -[e]*s*, *-e, m.* se *Schleie.*

Schleich... Ex. **-fieber**, *-s*, -, *n.* smygande feber.

---

0 0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

-**handel**, -*s*, 0, *m*. smyghandel. -**händler**, -*s*, -, *m*. smyghandlare. -**treppe**, -*n*, *f*. smyg-, lönntrappa. -**wa[a]re**, -*n*, *f*. kontraband. -**weg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. smygväg.

Schleiche se *Blindschleiche*.

schleichen, *schlich*, *schliche*, *geschlichen*, *schleich*[*e*], *itr. s.* och *sich* ~ smyga (sig), gå sakta, krypa.

Schleicher, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. en som smyger sig fram, går smygvägar.

Schleicherei, -*en*, *f*. smygande, smygväg.

Schleie, -*n*, *f*. sutare (Cyprinus tinca).

Schleier, -*s*, -, *m*. slöja, flor. -**eule**, -*n*, *f*. tornuggla (Strix flammea). -**flor**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. flor till slöjor, flortyll. -**lehen**, -*s*, -, *n*. län som går i arf äfven på kvinnolinien. -**los**, *a*. obeslöjad. -**tuch**, -[*e*]*s*, 0, *n*. tyll till slöjor.

schleierhaft, *a*. 1. lik en slöja. 2. beslöjad, hemlighetsfull.

schleiern, -*te*, *ge-t*, *tr*. beslöja, insvepa.

Schleif... Ex. -**anstalt**, -*en*, *f*. slipverk. -**bahn**, -*en*, *f*. kana, isbana. -**handel**, -*s*, 0, *m*. smyghandel. -**kanne**, -*n*, *f*. trästop. -**mühle**, -*n*, *f*. slipsten som drifves genom ett maskineri, slipverk. -**scheibe**, -*n*, *f*. ⊕ slipskifva. -**stein**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. slipsten. -**trog**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. slipho.

Schleife, -*n*, *f*. 1. kana, isbana. 2. drög. 3. snara, ögla, rosett.

1. schleifen, *schliff*, *schliffe*, *geschliffen*, -[*e*], I. *tr*. slipa; glätta, polera. II. afv. -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* kana, skrilla, hasa.

2. schleifen, -*te*, *ge-t*, *tr*. 1. afv. *itr. h.* och *sich* ~ släpa (sig). 2. nedrifva, rasera, t. ex. *Bauten*, *Festungen*. 3. binda, t. ex. *Laute*, *Töne*. 4. knyta rosetter.

Schleifer, -*s*, -, *m*. 1. slipare. 2. en art galopp (dans). 3. bunden not.

Schleiferei, -*en*, *f*. 1. 0, slipande, slipning. 2. sliperi.

Schleifsel, -*s*, 0, *n*. slipgorr.

Schleih(e) se *Schlei(e)*.

Schleim, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. slem; gelé. -**absonderung**, -*en*, *f*. slemafsöndring. -**artig**, *a*. slemartad. -**fluss**, -*es*, -*e* †, *m*. katarr. -**t[h]ier**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. blötdjur.

schleimen, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. blifva geléartad. 2. alstra slem. II. *tr*. rena från slem; skumma.

schleimhaft, **schleimicht**, **schleimig**, *a*. slemaktig, geléartad, slemmig.

Schleissile, -*en*, *f*. 1. pärtsticka. 2. a) fjäderskaft utan fan, b) dun. 3. linneskaf. -[**en**]... Ex. ~**feder**, -*n*, *f*. fjäder som behöfver spritas innan den kan användas. ~**holz**, -*es*, 0, *n*. ~**kiefer**, -*n*, *f*. trä, tall som lämpar sig till pärtstickor. ~**schnitzer**, -*s*, -, *m*. spänt-knif att spänta pärtstickor med. ~**stock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. pärtstickhållare, pärtstickstake.

schleissen, -[*es*]*t*, *schliss*, *schlisse*, *geschlissen* el. ✱ *ge-t*, -[*e*], *tr.*, *itr. s.* och *sich* ~ 1. afnöta(s), slita(s). 2. klyfva(s), afsöndra(s), afskala(s), i abt *Federn* ~ sprita fjäder.

Schleisserin, -*nen*, *f*. hushållerska.

Schlemm, -[*e*]*s*, -*s* el. -*e*, *m*. kortspel. slam.

schlemmen, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* fråssa, lefva i sus och dus. II. se *schlämmen*.

Schlemmer, -*s*, -, *m*. fråssare, jfr föreg.

Schlemmerei, -*en*, *f*. fråsseri, lif i sus och dus.

Schlempe, -*n*, *f*. röra, välling, i abt drank.

Schlender... Ex. -**gang**, -[*e*]*s*, 0, *m*. vårdslös, långsam gång, släntrande. -**jan**, F = *Schlendrian*.

Schlenderer, -*s*, -, *m*. släntrare, dagdrifvare.

schlendern, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* släntra, gå och drifva, flanera.

Schlendrian, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. släntrian.

schlendrianen, -*te*, -*t*, *itr. h.* följa släntrianen.

Schlenker... Ex. -**bein**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. F en som går och slänger med benen. -**beinig**, *a*. som slänger med benen.

schlenkern, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* slänga, dänga, dingla.

Schlepp, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. se *Schleppe*. -**dampfer**, -*s*, -, *m*. -**dampfschiff**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. bogserångare, bogserare. -**kleid**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. klädning med släp. -**rock**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. kjol med släp. -**säbel**, -*s*, -, *m*. släpsabel. -**schifffahrt**, 0, *f*. bogsering. -**tau**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. bogseringslina, släptåg.

Schleppe, -*n*, *f*. släp. -**n**... Ex. ~**träger**, -*s*, -, *m*. släpbärare.

schleppen, -*te*, *ge-t*, I. *tr*. 1. släpa, släpa med sig, efter sig; framsläpa. 2. slita, utslita kläder utan att göra ngt till deras underhåll. 3. taga i släptåg, bogsera. II. *Sich* ~ 1. släpa sig, släpa sig fram. *Sich müde* ~ släpa sig trött. 2. *Sich mit etw.* ~ dragas med ngt. III. *itr. h.* släpa.

Schlepper, -*s*, -, *m*. en som släpar.

Schlepperei, -*en*, *f*. släp, trälande.

Schleuder, -*n*, *f*. slunga. -**arbeit**, -*en*, *f*. slarfvigt, på hafs gjordt arbete. -**preis**, -*es*, -*e*, *m*. underpris, röfvarpris. -**wurf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. slungkast, slungning.

Schleuderei se *Schlauderei*.

Schleuderer, -*s*, -, *m*. slungare.

schleuderhaft, **schleuderig** se *schlauder*...

schleudern, -*te*, *ge-t*, I. *tr*. slunga. II. se *schlaudern*.

schleunig, *a*. skyndsam, hastig, fort.

Schleunigkeit, 0, *f*. skyndsamhet, hastighet, brådska.

Schleuse, -*n*, *f*. sluss. -**n**... Ex. ~**geld**, -[*e*]*s*, 0, *n*. slussafgift. ~**meister**, -*s*, -, *m*. slussmästare, slussinspektor. ~**ther**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. slussport. ~**werk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. slussverk.

Schlich, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. 1. smygväg, kryphål. *Alle* ~*e in einem Hause kennen*: känna till alla vinklar och vrår i ett hus. 2. knep. *Hinter jmds* ~*e kommen*: komma underfund med ngns knep. 3. se *Schlick*.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

schlicht, *a.* 1. enkel, rättfram. 2. slät, t. ex. *~es Haar.* **-felle**, *-n, f.* ⊕ slätfil. **-haarig**, *a.* släthårig. **-hin** = *schlechthin.* **-hobel**, *-s, -, m.* ⊕ släthyfvel. **-hobeln**, * *tr.* ⊕ släthyfla. **-kamm**, -[e]*s, -e* †, *m.* slängkam. **-wég** = *schlechtweg.*

Schlichte, *-n, f.* 1. = *Schlichtheit.* 2. ⊕ klister, lim att klistra varpen med i en väf.

schlichtlen, *-ete, ge-et,* I. *tr.* 1. ordna, bringa i ordning, utreda, bilägga, t. ex. *die Haare, Streitigkeiten.* 2. släta, jämna, slätfila, släthyfla. II. *Sich ~* ordnas, reda upp sig, bli klar. **Schlichtung**, *f.*

Schlichter, *-s, -, m. ~in, -nen, f.* en som ordnar, jämnar, bilägger tvister.

Schlichtheit, 0, *f.* 1. enkelhet, rättframhet, enfald. 2. ordning, släthet, jämnhet.

Schlick, -[e]*s*, 0, *m.* slam, gyttja, dy. **-grund**, -[e]*s*, 0, *m.* dybotten. **-land**, -[e]*s*, 0, *n.* genom uppslamning bildadt land.

schlicklen, *-te, ge-t, tr., itr. h.* och *sich ~* uppslamma(s).

schlickerig, *a.* dyig, gyttjig.

Schlief, -[e]*s, -e, m.* degigt ställe, stålrand i bröd.

schliefen, *schloff, schlöffe, geschloffen, schlief*[e], *itr. s.* krypa, glida.

schliefig, *a.* degig, med stålrand i (om bröd).

Schliess... ex. **-baum**, -[e]*s, -e* †, *m.* bom till en hamns afstängning. **-feder**, *-n, f.* fjäder hvarmed ngt stänges. **-kappe**, *-n, f.* krampa för regel el. låskolf. **-kette**, *-n, f.* kedja hvars ändar äro genom lås förenade. **-muskel**, *-s, -n, m.* sammandragande muskel, ringmuskel.

schliessbär, *a.* som kan stängas, låsas.

Schliesse, *-n, f.* lås, regel, knäppe, spänne.

schliessllen, -[*es*]*t, schloss, schlösse, geschlossen*, -[e], förråldr. pres. ind. *schleuss*[*es*]*t, schleusst*, imper. *schleuss,* I. *tr.* 1. sluta, t. ex. *den Mund, die Augen. Die Zeit wird die Wunde ~* tiden skall läka såret. *Jmdn an die Brust ~* sluta ngn till sitt bröst. 2. stänga för, stänga igen, stänga, låsa, t. ex. *eine Öffnung mit einer Klappe, das Fenster, die Thür, ein Lokal, die Schule, das Schloss. Den Gefangnen an die Wand ~* fastlåsa fången vid väggen, *den Hund an die Kette ~* binda hunden, *jmdn in Fesseln ~* sluta ngn i bojor. *Den Vogel in den Käfig ~* stänga in fogeln i buren, *etw. in den Schrank ~* låsa in ngt i skåpet. *Etw. in sich ~* innesluta, innefatta ngt. *Jmdn aus dem Hause ~* utestänga ngn. *Geschlossene Zeit:* förbjuden tid. 3. hopsmeta, försegla, t. ex. *einen Brief;* hopknäppa, hopfästa, t. ex. *eine Kette;* sluta, t. ex. *einen Kreis,* boktryck. *die Form,* ✕ *die Glieder;* foga, t. ex. *eine Bemerkung an etw.* (ack.). *Das Band enger ~* draga, knyta åt bandet hårdare. *Ein in sich geschlossnes Ganzes:* ett i sig afslutadt helt. *Geschlossene Gesellschaft:* slutet sällskap. 4. sluta, afsluta, t. ex. *die Reihe, den Brief, die Verhandlungen.* 5. sluta, uppgöra, ingå, t. ex. *einen Bund, einen Handel, eine Wette.* 6. sluta, *etw. aus etw.:* till ngt af ngt. II. *Sich ~* 1. sluta sig, gå igen, t. ex. *das Auge, der Kreis, die Kluft, die Thür schliesst sich, die Glieder der Soldaten ~ sich. Die Wunde schliesst sich:* såret läkes. *Sich an einander* (ack.) *~* sluta sig till hvarandra. 2. lida mot, närma sig slutet, afslutas, sluta, t. ex. *das Jahrhundert, der erste Akt schliesst sich.* 3. komma till stånd, blifva af, t. ex. *der Bund, der Handel schliesst sich.* III. *itr. h.* 1. sluta till, passa, sitta åt, t. ex. *der Deckel, der Schlüssel, das Kleid schliesst. Der Reiter schliesst* el. *reitet geschlossen:* ryttaren trycker benen intill hästens sidor. 2. sluta, upphöra. 3. *Von* el. *aus etw. auf etw.* (ack.) *~* sluta af ngt till ngt. *Etw. schliesst für jmdn:* ngt talar för ngn. *~d:* afv.: bevisande. **Schliessung**, *f.*

Schliesser, *-s, -, m.* 1. *~in, -nen, f.* portvakt, dörrvakt, vaktmästare, fångvaktare, dörrel. fångvakterska, fem. afv. hushållerska. 2. med. ringmuskel.

schliesslich, *a.* slutlig, afslutande.

Schliff, -[e]*s, -e, m.* 1. se *Schlief.* 2. slipning, glättande, polering. 3. släthet, glatthet, polityr, afv. bildl. yttre polityr.

schlimm, *a.* dålig, ond. *Im ~sten Falle* el. *~sten Falls:* i värsta fall. *Es steht ~* det står illa till. *Einen ~en Arm haben:* hafva ondt i en arm. *Mir ist ~* jag mår illa, det kväljer mig. *Davor kann einem ~ werden:* det är, så att man kan må illa af det. *~ hinter etw. her* el. *nach etw. sein:* vara galen i, efter ngt.

Schlinglle, *-en, f.* 1. klänge, ranka. 2. ögla, maska. 3. bindel. 4. snara. bildl. *den Kopf* el. *sich aus der ~ ziehen:* dra sig ur förlägenheten. **-gewächs**, *-es, -e,* **-kraut**, -[e]*s, -er* †, *n.* **-pflanze**, *-n, f.* slingerväxt.

Schlingel, *-s, -, m.* slyngel.

Schlingelei, *-en, f.* slyngelaktighet.

schlingelhaft, *a.* slyngelaktig.

schlingen, *schlang, schlänge, geschlungen, schling*[e], *tr.* 1. afv. *itr. h.* äta glupskt, sluka, svälja ned. 2. afv. *sich ~* vrida (sig), slingra (sig), vinda (sig), linda (sig), knyta. *Das Band schlingt sich zur Schleife:* bandet bildar en rosett.

Schlinger, *-s, -, m.* en som a) slukar, b) vrider, lindar ngt.

schlingerlln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. se *schlenkern.* 2. ⚓ slingra, rulla.

Schlippe = *Brandgasse.*

Schlipper, *-s,* 0, *m.* **-milch**, 0, *f.* skummad sur mjölk.

Schlips, *-es, -e, m.* halsduk.

Schlitt... se *Schlittschuh.*

Schlitten, *-s, -, m.* 1. släde, kälke. 2. drög.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

-bahn, -en, *f.* 1. väg för slädar, körväg i snön. 2. före. -fahrt, -en, *f.* slädfart, slädfärd. -geläut, -[e]s, 0, *n.* bjällerklang. -partie, -en, *f.* slädparti.

Schlitterbahn, -en, *f.* kana, isbana.

Schlitterer, -s, -, *m.* en som slår kana.

schlitter||n, -te, ge-t, *itr. h.* och *s.* slå kana, skrilla.

Schlittschuh, -[e]s, -e, *m.* skridsko. -bahn, -en, *f.* skridskobana. -läufer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* skridskoåkare. -laufen, -s, 0, *n.* skridskoåkning.

Schlitz, -es, -e, *m.* inskärning, snitt, skåra, springa, sprund. -auge, -s, -n, *n.* smalt öga som hos mongolerna. -äugig, *a.* smalögd. -fenster, -s, -, *n.* smalt fönster. -messer, -s, -, *n.* knif att skära, sprätta upp ngt med. -streif, -[e]s, -e, *m.* kil i kläder.

schlitz||en, -[es]t, -te, ge-t, *tr.* göra ett snitt, en skåra, ett sprund i, skära upp, klippa upp, rispa upp.

schlitzig, *a.* försedd med sprund, uppskuren, uppristad.

schlohweiss, *a.* snöhvit.

Schloss, -es, -er †, *n.* dim. *Schlösschen*, -lein, plur. sfv. *Schlösserchen*, -lein, 1. slott. 2. lås; knäppe, spänne. 3. bäcken(ben). -bein, -[e]s, -e, *n.* höftben. -berg, -[e]s, -e, *m.* slottsbärg, slottsbacke. -blech, -[e]s, -e, *n.* ⊕ låsbleck. -hauptmann, -[e]s, *Schlosshauptleute*, *m.* slottshövidsman, slottsfogde. -hof, -[e]s, -e †, *m.* borggård. -verwalter, -s, -, -vögt, -[e]s, -e †, *m.* slottsfogde.

Schlösse (sfv. med kort ö), -n, *f.* hagelkorn. -n... Ex. ~korn, -[e]s, -er †, *n.* hagelkorn. ~schauer, -s, -, *m.* hagelskur. ~stein, -[e]s, -e, *m.* = ~korn. ~sturm, -[e]s, -e †, *m.* hagelby.

schlössl||en, -[es]t, -te, ge-t, *itr. h.* hagla.

Schlosser, **Schlösser**, -s, -, *m.* låssmed, klensmed.

Schlosserei, -en, *f.* låssmeds-, klensmedsyrke, -verkstad.

Schlot[t], -[e]s, -e [†], *m.* skorsten. -feger, -kehrer, -s, -, *m.* skorstensfäjare, sotare.

Schlotter... Ex. -bein, -[e]s, -e, *n.* darrande, osäkert ben. -hose, -n, *f.* vida byxor. -kopf, -[e]s, -e †, *m.* (person med) darrande, nickande hufvud.

schlotterig, *a.* darrande, osäker, vacklande; vid, löst hängande, slapp, sladdrig, slarfvig.

Schlotterigkeit, 0, *f.* slapphet, slarf m. m. se föreg.

schlotter||n, -te, ge-t, *itr. h.* och vid ortförändring *s.* darra, hänga löst, slappt, fara hit och dit, vackla, stappla.

Schlucht, -en, *f.* djup dal, klyfta, afgrund, svalg.

schluchz||en, -[es]t, -te, ge-t, *itr. h.* och *tr.* 1. snyfta, gråta bittert. 2. ✱ hicka. 3. ✱ ljuda stötvis, t. ex. *die Orgelpfeifen* ~.

Schluchzer, -s, -, *m.* 1. en snyftande. 2. snyftning. 3. = 2. *Schlucken.*

Schluchzerei, -en, *f.* snyftande, snyftning.

Schluck, -[e]s, -e [†] och -, *m.* klunk, drag. -auf, -s, 0, *m.* hicka. -weise, *adv.* klunkvis, i klunkar.

1. schluck||en, -te, ge-t, *tr.* och *itr. h.* 1. svälja ned, svälja, sluka. Bild. *an einem Schmerz* ~ kämpa mot smärtan. 2. ✱ = *schluchzen.*

2. Schlucken, **Schlucker**, -s, 0, *m.* hicka.

Schlucker, -s, -, *m.* stackare.

Schluder... se *Schlauder...*

Schluft se *Schlucht.*

Schlummer, -s, -, *m.* 1. slummer, sömn. 2. ✱ sömndryck. -betäubt, *a.* öfverväldigad af sömn. -gott, -[e]s, 0, *m.* sömnens gud. -kissen, -s, -, *n.* hufvudkudde. -kopf, -[e]s, -e †. *m.* F sömnig, dåsig person, nattmössa. -lied, -[e]s, -er, *n.* vaggsång. -los, *a.* sömnlös. -trunken, *a.* sömndrucken.

Schlummerer, -s, -, *m.* 1. slumrare. 2. = *Schlummerkopf.*

schlummer||n, -te, ge-t, I. *itr. h.* slumra. II. *opers. Es schlummert mich:* jag känner mig sömnig.

Schlump, -[e]s, -e, *m.* slump. ~s: genom en slump.

Schlump[e], -en, *f.* F slampa, slamsa.

schlumpl||en, -te, ge-t, I. *itr. h.* och *s.* 1. lyckas genom en slump, slumpa sig. 2. = *schlottern.* II. *tr.* slarfva med ngt.

schlumperl||n, -te, ge-t, *itr. h.* och *s.* släpa, släpa sig, släntra.

schlumpicht, **schlumpig**, *a.* slarfvig, slamsig.

Schlund, -[e]s, -e †, *m.* svalg; gap, djup klyfta, afgrund. -bräune, 0, *f.* strupinflammation. -kopf, -[e]s, -e †, *m.* struphufvud.

Schlupe se *Schaluppe.*

Schlupf, -[e]s, -e †, *m.* -loch, -[e]s, -er †, *n.* -winkel, -s, -, *m.* smyghål, kryphål, kryp-in.

schlüpf||en, -te, ge-t, *itr. s.* smyga sig, glida, slinka.

schlüpf[e]rig, *a.* hal, slipprig; obehaglig, kinkig; tvetydig, ekivok. *Eine* ~*e Zunge haben* sfv.: vara språksam, prata mycket.

Schlüpf[e]rigkeit, 0, *f.* slipprighet m. m. se föreg.

schlürf||en, -te, ge-t, *tr.* och *itr. h.* dricka med välbehag, läppja på, sörpla i sig.

Schluss, -es, -e †, *m.* 1. tillslutning, t. ex. *das Fenster hat keinen rechten* ~ fönstret sluter ej till väl. 2. stängning, t. ex. *des Thors;* afslutande, slut, t. ex. *der Saison;* ~ *der Jagd:* jagttidens slut (förbjudna tidens början) 3. afslutning, slut, ände. *Zum* ~ till sist. *Zum* ~ *bringen:* afsluta. 4. slutsats, slutledning. 5. beslut. -antrag, -[e]s, -e †, *m.* jur. slutpåstående. -art, -en, *f.* slutsätt. -bemerkung, -en, *f.* afslutande anmärkning; slutord. -folge, -n, -folgerung, -en, *f.* slutsats, slutledning. -gerecht, *a.* logisk. -kette, -n, *f.* slutledning. -punkt, -[e]s, -e, *m.* slut-

* Akta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

punkt, sista punkt. **-rechnung**, *-en, f.* sluträkning, slutlig uppgörelse. **-recht**, *a.* logisk. **-rede**, *-n, f.* 1. afslutningstal. 2. slutet, sista delen af ett tal. 3. slutledning. **-reihe**, *-n, f.* 1. slutledning. 2. sista raden, ledet, serien. **-richtig** = *-recht.* **-satz**, *-es, -e* †, *m.* 1. slutsats. 2. sista satsen. **-sitzung**, *-en, f.* sista sammanträdet. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ⊕ slutsten. **-widrig**, *a.* ologisk, inkonsekvent. **-widrigkeit**, *-en, f.* brist på logik, på följdriktighet, inkonsekvens. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* slutord.

Schlüssel, *-s*, -, *m.* dim. *Schlüsselchen, Schlüsselein*, nyckel; klav. **-bärt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* nyckelax. **-bein**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* nyckelben. **-blume**, *-n, f.* gullvifva. **-büchse**, *-n, f.* nyckelbössa. **-bund**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* nyckelknippa. **-loch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* nyckelhål. **-ring**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* nyckelring. **-rohr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **-röhre**, *-n, f.* nyckelpipa.

schlüssig, *a.* besluten. ~ *sein:* vara besluten, hafva beslutat, ~ *werden:* besluta, öfverenskomma.

Schmäch, 0, *f.* skam, skymf. **-bedeckt**, **-beladen**, *a.* skamhöljd, nedtryckt af skam. **-voll**, *a.* skamfull, skamlig.

Schmacht... ex. **-lappen**, *-s*, -, *m.* F 1. hungrande fattiglapp. 2. smäktande, älskogssjuk person. **-riemen**, *-s*, -, *m.* svältrem.

schmachten[**n**], *-te, ge-t, itr. h.* smäkta titt, spela den smäktande.

schmachten, *-ete, ge-et, itr. h.* smäkta, förmäkta.

schmächtig, *a.* 1. smäktande. 2. smal, spenslig, skranglig.

Schmächtigkeit, 0, *f.* spenslighet, skranglighet.

Schmack, I. se *Sumach.* II. se *Geschmack.* III. *-en, f.* afv. **Schmacke**, *-n, f.* ⚓ smack.

schmackhaft, *a.* smaklig, välsmakande.

Schmackhaftigkeit, 0, *f.* smaklighet, god smak.

schmadder[**n**], *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* smutsa, smörja ned.

Schmäh... ex. **-lied**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* nidvisa. **-rede**, *-n, f.* smädetal. **-schrift**, *-en, f.* smädeskrift. **-sucht**, 0, *f.* smädelystnad. **-süchtig**, *a.* smädelysten. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* smädeord, skymford.

schmähen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* småda, skymfa, nedsätta, okväda, [*auf* el. *gegen* el. *über*] *jmdn:* ngn.

Schmäher, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* smädare, fiende; okvädande person.

schmählich, *a.* 1. skamlig, skändlig. 2. adv. F mycket, dugtigt.

Schmähung, *-en, f.* 1. 0, smädande. 2. smädelse.

schmal, *schmäler, schmälest* och *schmaler, schmalest, a.* 1. smal. 2. knapp, karg, mager. **-bäckig**, *a.* med magra, insjunkna kinder. **-bier**, -[*e*]*s*, 0, *n.* dricka. **-hätterig**, *a.* smalbladig. **-hans**, *m.* smalhans i talesättet: *bei ihm ist* ~ *Küchenmeister.* **-reh**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* råget efter första parningen. **-spurig**, *a.* smalspårig. **-t**[**h**]**ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hind el. älgko efter första parningen. **-vieh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* småboskap.

Schmälle = *Schmalheit.*

schmällen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* [*Auf*] *jmdn* el. *mit jmdm* ~ gräla, träta på, klandra ngn.

schmälern, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. göra smalare. 2. förklena, förminska, inskränka. II. *Sich* ~ smalna, afsmalna. **Schmälerung**, *f.*

Schmälheit, 0, *f.* 1. smalhet. 2. knapphet, karghet.

Schmalte, 0, *f.* smalt.

Schmalz, *-es*, ✱ *-e*, *n.* flott, fett. bildl. *im* ~ *sitzen:* må godt, ha goda dagar. **-blume**, *-n, f.* kabbelök (Caltha). **-brot**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* bröd med flott på. **-hafen**, *-s*, -†, **-topf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* flottburk.

schmalzen, **schmälzen**, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* smörja med flott; ingnida med fett.

schmalzig, *a.* flottig.

Schmand, **Schmant**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. grädde. 2. smörja.

schmarótzen, -[*es*]*t*, *-te, -t, itr. h.* snylta.

Schmarótzer, *-s*, -, *m.* snyltgäst, -djur, -växt, parasit. **-pflanze**, *-n, f.* snyltväxt. **-t**[**h**]**ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* snyltdjur.

Schmarotzeréi, *-en, f.* snyltande.

schmarótzerhaft, **schmarótzerisch**, *a.* snyltande, parasitisk.

Schmarre, *-n, f.* långt ärr el. sår, skråma i sht af huggvapen i ansiktet.

1. **schmarren**, *-te, ge-t, tr.* ge ngn en skråma, jfr föreg.

2. **Schmarren**, *-s*, -, *m.* ett slags mjölrätt.

schmarrig, *a.* ärrig, skråmig.

Schmatz, *-es, -e* [†], *m.* dim. *Schmätzchen, -lein*, F smällande kyss.

schmatz[**e**]**n**, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* smacka, äta och smacka; kyssa så det smäller.

Schmätzer, *-s*, -, *m.* zool. buskskvätta (Saxicola rubetra).

Schmauch, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* 1. tjock rök, kvalm. 2. F bolmande drag ur pipan. **-gesellschaft**, *-en, f.* rökklubb.

schmauchen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. ryka. 2. F röka, bolma, t. ex. *eine* el. *aus einer Pfeife.* 3. afv. **schmäuchen**, röka, röka ut, röka ihjäl, t. ex. *Füchse, Bienen.*

Schmaucher, *-s*, -, *m.* F rökare.

schmauchig, *a.* F nedrökt.

Schmaus, *-es, -e* †, *m.* kalas; festmåltid. **-bruder**, *-s*, -†, *m.* goddagspilt.

schmausen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* kalasa.

Schmauser, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* kalasande person; goddagspilt.

Schmauseréi, *-en, f.* kalasande, kalas.

schmauserisch, *a.* kalaslik, kalasande, kalas-.

schmeckbär, *a.* som kan smakas, ger smak.

schmecken, *-te, ge-t,* I. *tr.* smaka. bildl. *jmdm*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har varit till hjälpverb.

nicht ~ können: ej kunna tåla ngn. II. *itr. h.* smaka, t. ex. *süss, bitter, jmdm. Nach etw.* ~ smaka ngt.

Schmecker, *-s, -, m.* 1. en som smakar på ngt. 2. finsmakare, läckergom.

Schmeer se *Schmer.*

Schmeichel... Ex. **-blick**, -[*e*]*s, -e, m.* smekande, öm blick. **-katze**, *-n, f.* smeksam katt; F bildl. smeksam person. **-name**, *-ns, -n, m.* smeknamn. **-rede**, *-n, f.* smickrande tal, smicker. **-wort**, -[*e*]*s, -e* el. *-er* †, *n.* 1. smickrande ord. 2. smekord.

Schmeicheléi, *-en, f.* 1. smicker. 2. smekande, smekning.

schmeichelhaft, *a.* 1. smickrande, berömmande. 2. smeksam, smekande.

schmeichelig, schmeichelisch = *schmeichlerisch.*

schmeicheln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. smickra, *jmdm* el. ✱ *jmdn:* ngn. *Der Maler hat ihm* (den porträtterade) *geschmeichelt,* men: *das Bild* (porträtten) *ist geschmeichelt.* Personl. pass. vanl. i förbind.: *ich bin* (el. *fühle* el. *finde mich*) *geschmeichelt von* el. *durch* el. *über etw.,* men: *ich schmeichle mir* (✱ *mich*) *mit etw.,* dock äfv. *ich schmeichle mich einer* (gen.) *Sache.* 2. smeka.

Schmeichler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* smickrare, smickrerska.

schmeichlerisch, *a.* smickrande, smilande.

schmeidig, *a.* smidig, mjuk.

Schmeidigkeit, 0, *f.* smidighet.

Schmeiss, *-es,* 0, *m.* exkrementer; flugsmuts. **-fliege**, *-n, f.* spyfluga.

Schmeisse = *Schmeissfliege.*

schmeissen, -[*es*]*t, schmiss, schmisse, geschmissen, tr.* F 1. kasta, slänga. 2. slå, slå till.

Schmelz, *-es, -e, m.* 1. emalj. 2. stråpärla. 3. glans, friskhet, färg, färgton. Sms. jfr *schmelzen.* **-arbeit**, *-en, f.* 1. smältning. 2. emalj(arbete). **-blau**, -[*e*]*s,* 0, *n.* smalt. **-butter**, 0, *f.* smält smör. **-farbe**, *-n, f.* emaljfärg. **-gemälde**, *-s, -, n.* emalj(målning). **-glas**, *-es,* 0, *n.* emalj. **-hitze**, 0, *f.* smälthetta. **-hütte**, *-n, f.* smälthytta. **-malerei**, *-en, f.* emaljmåleri. **-ofen**, *-s, -*†, *m.* ⊕ smältugn. **-pfanne**, *-n, f.* ⊕ smältpanna. **-tiegel**, *-s, -, m.* ⊕ smältdegel.

schmelzbar, *a.* smältbar.

Schmelzbarkeit, 0, *f.* smältbarhet.

Schmelze, *-n, f.* 1. smältande, smältning, smältningsprocess. 2. ⊕ smälta. 3. ⊕ smälthytta. 4. glassats.

schmelzen, I. *schmilz*[*es*]*t* el. ✱ -[*es*]*t, schmilzt* el. ✱ *-t, schmolz, schmölze, geschmolzen, schmilz* el. ✱ -[*e*], *itr. s.* smälta. II. -[*es*]*t, -te, ge-t* och ✱ = *I, tr.* 1. smälta. 2. fördrifva färger. 3. emaljera. **Schmelzung**, *f.*

Schmelzer, *-s, -, m.* smältare.

Schmelzeréi, *-en, f.* 1. smältning. 2. smälthytta.

Schmer, -[*e*]*s,* 0, *m.* och *n.* ister, fett, vagnssmörja. **-bauch**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* istermage. **-büchse**, *-n, f.* smörjburk.

Schmergel(n) se *Schmirgel(n).*

Schmeri, -[*e*]*s, -e, m.* **Schmerle**, *-n, f.* **Schmerling**, -[*e*]*s, -e, m.* zool. 1. dvärgfalk (Falco æsalon). 2. grönling (Cobitis).

Schmerz, -*e*[*n*]*s, -en, m.* smärta, plåga, kroppsligt ondt. **-beladen**, *a.* plågad, lidande. **-gefühl**, -[*e*]*s, -e, n.* smärtsam känsla, smärta. **-lindernd**, *a.* som lindrar plågorna, (smärt-) lindrande. **-los**, *a.* smärtfri, plågfri. **-losigkeit**, 0, *f.* smärtfritt tillstånd. **-stillend**, *a.* smärtstillande. **-voll**, *a.* smärtsam, plågsam. **-en...** Ex. ~**frei** = *-los.* ~**geld**, -[*e*]*s,* 0, *n.* ersättning för sveda och värk, bildl. ersättning för lidanden. Jfr följ. sms. — **-ens...** Ex. ~**kind**, -[*e*]*s, -er, n.* sorgebarn. ~**lager**, *-s, -, n.* plågobädd. ~**reich**, *a.* smärtfull, smärtsam. ~**ruf**, ~**schrei**, -[*e*]*s, -e, m.* smärtans rop, skrik.

schmerzen, -[*es*]*t, -te, ge-t,* I. *itr. h.* smärta, göra ondt, värka. *Mir schmerzt der Kopf* el. *mein Kopf schmerzt:* mitt hufvud värker, jag har ondt i hufvudet. II. *tr.* smärta, plåga, i sht opers.

schmerzhaft, *a.* smärtsam, värkande.

Schmerzhaftigkeit, 0, *f.* värk, smärta.

schmerzlich, *a.* smärtsam, plågsam.

Schmetterling, -[*e*]*s, -e, m.* fjäril. **-s...** Ex. ~**blume**, *-n, f.* ~**blüt**[*h*][*l*]*er*, *-s, -, m.* bot. växt med fjärilslik blomkrona. ~**fang**, -[*e*]*s,* 0, *m.* fjärilsfångst. ~**flügel**, *-s, -, m.* fjärilsvinge. ~**kescher**, ~**kesser**, *-s, -, m.* ~**netz**, *-es, -e, n.* fjärilshåf.

schmettern, *-te, ge-t,* I. *tr.* hårdt slå, slunga, kasta. *In Stücke* ~ slå i spillror. II. *itr.* 1. *s.* störta, falla med brak. 2. *h.* smattra.

Schmicke, *-n, f.* 1. piska. 2. piksnärt.

schmicken, *-te, ge-t, tr.* slå till, piska.

Schmidt, dialekt. **Schmied**, -[*e*]*s, -e, m.* 1. smed. 2. zool. knäppare, knäppbagge (Elater). Sms. se *Schmiede...*

schmiedbar, *a.* smidbar.

Schmiedbarkeit, 0, *f.* smidbarhet.

Schmiede, *-n, f.* smedja. bildl. *vor die rechte* ~ *gehen:* vända sig till rätt person.

Schmiede... jfr *Schmied, Schmiede, schmieden.* Ex. **-balg**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* blåsbälg i en smedja. **-eisen**, *-s,* 0, *n.* smidesjärn, stångjärn. **-esse**, *-n, f.* 1. smedjehärd. 2. smedja. **-gesell**, *-en, -en, m.* smedsgesäll. **-handwerk**, -[*e*]*s,* 0, *n.* smedsyrke. **-kohle**, *-n, f.* smideskol. **-wa**[*a*]**re**, *-n, f.* smide. **-zange**, *-n, f.* smedstång.

schmieden, *-ete, ge-et, tr.* smida; bildl. uttänka, komma med, göra, stifta, t. ex. *einen Betrug, falsche Beschuldigungen, Anschläge, Uneinigkeit.*

Schmiege, *-n, f.* 1. böjning, snedd, sned vinkel, lutning, sluttning. 2. vinkelmått, vinkelhake.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

schmiegen, *-te, ge-t, tr.* 1. och i abt *sich* ~ böja (sig) efter, intill ngt. *Sich ~ und biegen:* kröka sig, vrida sig, krypa. *Sich an jmdn ~* trycka sig, krypa, sluta sig tätt intill ngn. *Sich um etw. ~* slingra sig omkring ngt. 2. mäta sneda vinklar.
schmiegsam, *a.* böjlig, smidig, mjuk.
Schmiegsamkeit, 0, *f.* böjlighet, smidighet.
Schmiegung, *-en, f.* = *Schmiege 1.*
Schmiele, *-n, f.* bot. tåtel, smile (Aira).
Schmierálien, *plur.* F 1. mutor. 2 = *Schmiererei.*
Schmierie, *-en, f.* (vagns-, maskin-, sko-) smörja; F bildl. smörj, stryk. Sms. jfr *schmieren.* **-buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* kladd. **-büchse**, *-n, f.* smörjburk, smörjkopp. **-fett**, *-[e]s,* 0, *n.* fett att smörja med, smörja. **-finke**, *-n, -n, m.* F smutsgris, gris. **-käse**, *-s, -, m.* mjuk ost att stryka på bröd. **-lappen**, *-s, -, m.* 1. smutsig trasa. 2. F = *-finke.* **-leder**, *-s,* 0, *n.* smorläder. **-seife**, *-n, f.* såpa. **-stiefel**, *-s, -, m.* smorlädersstöfvel.
schmieren, *-te, ge-t, tr.* 1. smörja, stryka, t. ex. *den Wagen mit Teer, Butter aufs Brot.* Ordspr. *wie man schmiert, so fährt man:* som man kokar, får man supa, *wer gut schmiert, der gut fährt:* smörj vagnen, så går han lätt. F bildl. *jmdm das Maul [mit Honig] ~* ungef. lofva ngn guld och gröna skogar, *geschmierte Worte:* honingssöta ord, *Wein ~* förfalska vin, *jmdm die Hände ~* muta ngn, *jmdm etw. ins Maul ~* göra ngt påtagligt för ngn, tratta i ngn ngt. 2. sudda, kludda, klottra, slarfva med.
Schmierer, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* 1. en som smörjer, smörjare. 2. vinförfalskare. 3. suddare, klottrare, klåpare, målarkladd.
Schmiererei, *-en, f.* kladdande; sudd, kludd, klotter, fusk.
schmierig, *a.* smörjig, klibbig, smutsig. *Sich ~ machen:* smörja ned sig.
Schmierigkeit, 0, *f.* smörjigt, smutsigt tillstånd.
Schminkle, *-en, f.* smink; skönhetsmedel. **-beere**, *-n, f.* sminkbär (Blitum). **-büchse**, *-n, f.* sminkburk. **-dose**, *-n, f.* sminkdosa. **-läppchen**, *-s, -, n.* sminklapp. **-mittel**, *-s, -, n.* smink-, skönhetsmedel. **-pflästerchen**, *-s, -, n.* skönhetsplåster. **-topf**, *-[e]s, -e* †, *m.* sminkburk.
schminklen, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* sminka (sig).
Schmirgel, *-s, -, m.* smergel. **-feile**, *-n, f.* ⊕ smergelfil. **-holz**, *-es, -er* †, *n.* smergelsticka. **-papier**, *-[e]s, -e, n.* smergelpapper.
schmirgeln, *-te, ge-t, tr.* smergla.
Schmiss, *-es, -e, m.* 1. slag, rapp, hugg, skråma. 2. exkrementer.
Schmitz, *-es, -e, m.* 1. = *Schmiss 1.* 2. remsa. 3. smörja, smuts. Bildl. *jmdm einen ~ anhängen:* baktala ngn.
Schmitze, *-n, f.* 1. = *Schmitz 3.* 2. pisksnärt.
schmitzlen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* 1. slå till, rappa på. 2. smörja; nedsmutsa.
Schmöker, *-s, -, m.* F nedrökt (bok)lunta.
schmökerln, *-te, ge-t, itr. h.* F läsa, draga igenom gamla luntor.
Schmoll... Ex. **-kämmerchen**, **-stübchen**, *-s, -, n.* **-winkel**, *-s, -, m.* kammare, vrå dit man kan dra sig undan, kabinett.
schmollen, *-te, ge-t, itr. h.* 1. vara ond, förtörnad, förtretad, [*mit*] *jmdm:* på ngn. 2. ✱ le, skratta.
Schmolles se *Schmollis.*
schmollieren, *-te, -t, itr. h.* studentspr. dricka brorskål.
Schmollis, studentspr. I. -, -, *n.* och *m.* brorskål. II. *interj.* (vid brorskåls drickande) skål! skål, bror! jfr *fiduzit.*
Schmör... Ex. **-braten**, *-s, -, m.* **-fleisch**, *-es,* 0, *n.* i lyckt kärl stekt el. stufvadt kött. **-kohl**, *-[e]s,* 0, *m.* stufvad kål. **-pfanne**, *-n, f.* **-topf**, *-[e]s, -e* †, *m.* stekgryta.
schmorlen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* steka i abt vid sakta eld i lyckt kärl, stufva.
Schmu, *-s,* 0, *m.* judetyska. vinst, profit.
Schmuck, I. *-[e]s,* ✱ *-e, m.* prydnad, smycke, nipper, grannlåt. II. *a.* prydlig, pyntad, vacker. **-arbeit**, *-en, f.* smycke. **-gegenstand**, *-[e]s, -e* †, *m.* smycke, prydnad, grannlåt. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* nipperpengar i abt sm. en del af hemgiften. **-händler**, *-s, -, m.* juvelerare. **-kasten**, *-s, -, m.* juvelskrin. **-laden**, *-s, -*†, *m.* juvelerarebutik. **-los**, *a.* utan prydnad, enkel. **-lässigkeit**, 0, *f.* frånvaro af prydnader, enkelhet. **-nadel**, *-n, f.* juvelnål, bröstnål; brosch. **-sachen**, *f. plur.* nipper.
schmücklen, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* smycka, pryda, pynta (sig); utsmycka.
Schmuckheit, 0, *f.* prydlighet, vackert utseende.
Schmuddelei, *-en, f.* smuts, smörja.
Schmuggel, *-s, -, m.* **Schmuggelei**, *-en, f.* smuggling, smuggleri.
schmuggeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* smuggla.
Schmuggler, *-s, -, m.* smugglare. **-bande**, *-n, f.* smugglarband. **-schiff**, *-[e]s, -e, n.* smugglarfartyg.
schmunzeln, *-te, ge-t, itr. h.* förnöjdt småle.
Schmus, *-es, -e, m.* judetyska. 1. = *Schmu.* 2. prat, tal för saken.
schmusen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* judetyska prata, tala för saken.
Schmutz, *-es,* 0, *m.* smuts. **-ärmel**, *-s, -, m.* lösärm till skydd mot smuts. **-bogen**, *-s, -, m.* boktryck. makulaturark. **-finke**, *-n, -n, m.* F smutsgris, gris. **-fleck**, *-[e]s, -e, m.* smutsfläck. **-lappen**, *-s, -, m.* 1. torktrasa; smutsig trasa. 2. = *-finke.* **-liese**, *-ns, -n, f.* F lortlolla, gris. **-papier**, *-[e]s,* 0, *n.* makulatur. **-titel**, *-s, -, m.* boktryck. smutstitel. **-wort**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *n.* smutsigt, oanständigt ord.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

schmutz|en, -[es]t, -te, ge-t, I. *itr. h.* lätt bli smutsig, taga smuts åt sig. II. *tr.* och *sich* ~ smutsa, smutsa ned (sig).
Schmutzerél, -en, *f.* smuts, smörja, smutsigt göra.
schmutzig, *a.* smutsig.
Schmutzigkeit, 0, *f.* smutsighet.
Schnabel, -s, -†, *m.* dim. *Schnäbelchen*, *Schnäbelein*, näbb; sugrör hos insekter; F mun; ✱ spets, udd. F *sprechen wie einem der ~ gewachsen ist:* tala naturligt, okonstladt, sjunga efter sin näbb, *noch gelb* el. *grün um den ~ sein:* ännu ej vara torr bakom öronen. **-förmig**, *a.* näbbformig, spetsig. **-schuh**, -[e]s, -e, *m.* lång spetsig sko under medeltiden. **-t[h]ier**, -[e]s, -e, *n.* zool. näbbdjur.
schnabelier|en, -te, -t, *tr.* och *itr. h.* F kalasa.
schnäbel|n, -te, ge-t, *itr. h.* och *sich* ~ näbbas, bryna näbb, kyssas.
Schnack, -[e]s, ✱ -e[†], *m.* F snack; prat. *Das ist ein ganz anderer ~* det är ngt helt annat.
schnack|en, -te, ge-t, *itr. h.* F snacka, prata.
Schnackerél, -en, *f.* F snack, prat, skvaller.
schnackhaft, **schnackig**, *a.* F språksam, pratsam, pratsjuk.
Schnadahüpfel, **Schnaderhüpfel**, -s, -, *n.* fyrradig sydtysk visa med dansmelodi.
Schnak[e], -en, -en, *m.* **Schnake**, -n, *f.* 1. mygga. 2. puts, upptåg, fars.
schnakig, **schnakisch**, *a.* F putslustig, komisk.
Schnalle, -n, *f.* dim. *Schnällchen*, 1. spänne. 2. dörrklinka. 3. knäpp med ett finger, näsknäpp. **-n...** Ex. **~dern**, -[e]s, -e[n] el. -er †, *m.* spänntorn. **~riemen**, -s, -, *m.* rem med spänne. **~schuh**, -[e]s, -e, *m.* sko med spänne.
schnall|en, -te, ge-t, I. *tr.* spänna. II. = *schnalzen.*
Schnalz, -es, -e, *m.* dim. *Schnälzchen*, -lein, knäpp, smäll, smackning.
schnalz|en, -[es]t, -te, ge-t, *itr. h.* smacka; knäppa med fingrarne; smälla, klatscha med en piska.
schnapp, I. *interj.* vips! *In einem ~* el. *im ~* i ett nu, i ett nafs. II. -[e]s, -e, *m.* 1. munsbit. 2. raskt grepp, tag, klipp. 3. näsknäpp. **-galgen**, -s, -, *m.* vippgalge. **-hahn**, -[e]s, -e †, *m.* stråtröfvare, bandit, snapphane. **-messer**, -s, -, *n.* fällknif. **-sack**, -[e]s, -e †, *m.* ränsel. **-schloss**, -es, -er †, *n.* fjäderlås. **-welle**, -n, *f.* knäpphärfvel, haspel.
schnapp|en, -te, ge-t, *itr. h.* 1. knäppa, smälla, smacka. 2. afv. *s.* vippa; springa upp, smälla igen, t. ex. *das Brett schnappt in die Höhe, die Feder, das Taschenmesser schnappt.* 3. afv. *tr.* snappa, nafsa, t. ex. *nach der Beute.* [*Nach*] *Luft ~* kippa efter andan.
Schnapper, vanl. **Schnäpper**, -s, -, *m.* 1. flugsnappare. 2. dörrklinka, åderjärn o. dyl. som löres af en fjäder.
1. **schnaps** = *schnapp I.*
2. **Schnaps**, -[es], -e [†], *m.* dim. *Schnäpschen*, -lein, 1. sup, snaps. 2. bränvin. **-bruder**, -s, -†, *m.* suput. **-halle**, P, **-flasche**, -n, *f.* bränvinsflaska. **-glas**, -es, -er †, *n.* bränvinsglas. **-kneipe**, -n, *f.* krog. **-nase**, -n, *f.* bränvinsnäsa. **-säufer**, **-trinker**, -s, -, *m.* bränvinsdrinkare, suput.
schnaps|en, -[es]t, -te, ge-t, *itr. h.* F taga sig en sup, supa.
schnapsig, *a.* som smakar bränvin.
schnarchel|n, -te, ge-t, *itr. h.* 1. snarka; frusta. 2. skryta, skräfla; gräla.
Schnarcher, -s, -, *m.* 1. **~in**, -nen, *f.* a) snarkare, snarkerska, b) skräflare, skräflerska. 2. snarkning.
Schnarcherél, -en, *f.* 1. snarkande. 2. skräfvel.
Schnarr... Ex. **-laut**, -[e]s, -e, *m.* knarrande, brummande ljud, ton. **-pfeife**, -n, *f.* mus. borduna. **-ton**, -[e]s, -e †, *m.* = *-laut.* **-werk**, -[e]s, -e, *n.* mus. snarrverk.
Schnarre, -n, *f.* 1. = *Knarre.* 2. kornknarr.
schnarr|en, -te, ge-t, *itr. h.* 1. knarra, surra, brumma. 2. skorra. 3. tala entonigt. 4. brumma, gräla.
Schnatter... Ex. **-ente**, -n, *f.* 1. barnspr. anka. 2. zool. snatterand (Anas strepera). **-hans**, **-liese**, **-maul**, **-tasche** = *Plapper...*
Schnatterél, -en, *f.* snattrande; prat.
Schnatterer, -s, -, *m.* en snattrande; pratmakare.
schnatterhaft, **schnatterig**, *a.* snattrande, pratsjuk, skvalleraktig.
schnatter|n, -te, ge-t, *itr. h.* 1. snattra. 2. prata, pladdra, snattra.
schnauben, -te, ge-t och *schnob*, *schnöbe*, *geschnoben*, -[e], I. *itr. h.* och *tr.* fnysa, frusta; afv. *s.* fnysande fara, rusa. *Vor Wut ~* sjuda af vrede, skumma af raseri. *Nach Luft ~* snappa efter luft, kippa efter andan. [*Nach*] *Rache ~* andas hämd. II. *tr.* och *sich ~* snyta (sig).
schnauf|en, -te, ge-t, *itr. h.* andas djupt, hämta andan; fnysa, frusta; snarka, hvila.
Schnaufer, -s, -, *m.* 1. fnysande, frustande, uppblåst person. 2. andetag.
Schnauze, -en, *f.* dim. *Schnäuzchen*, -lein, 1. nos, tryne, mule; P käft, mugga. 2. pip. **-bart**, -[e]s, -e †, *m.* 1. knäfvelbårar, mustasch. 2. person med knäfvelbårar. *Alter ~* ofta: gammal knekt. **-bärtig**, *a.* som har knäfvelbårar, mustascherad. **-topf**, -[e]s, -e †, *m.* kruka, kanna med pip.
Schnäuze, **schnäuz|en** se *Schneuze*, *schneuzen.*
schnauz|en, -[es]t, -te, ge-t, *itr. h.* och *tr.* snäsa, ryta.
Schnecke, -n, *f.* 1. snäcka. 2. snigel. 3. spiral. **-n...** Ex. **~artig**, *a.* snäckartad. **~feder**, -n, *f.* spiralfjäder. **~fräss**, -es, -e, *m.* af snäckor, af sniglar förorsakad skada. **~gang**, -[e]s, -e †, *m.* snäckgång, a) långsam gång, b) spiralformig gång. **~gehäuse**, -s, -, **~haus**,

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

-es, -er †, n. snäckhus, snäckskal. ~linie, -n, f. snäcklinie, spiral. ~post, 0, f. långsam post. *Mit der ~ fahren:* resa ytterst långsamt, med snigelns hastighet. ~treppe, -n, f. spiraltrappa. ~werk, -[e]s, -e, n. snäckverk. ~windung, -en, f. (hvarf af en) snäcklinie, vindel. ~zug, -[e]s, -e †, m. långsamt tåg.

schnecklen, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* krypa som en snäcka, gå snäckgången.

schneckenhaft, *a.* 1. snäckartad, som en snäcka el. snigel. 2. snäckformig, spiralformig.

Schnee, -[e]s, 0, m. 1. snö. 2. slagen äggvita, vispad grädde. -bahn, -en, f. snöhöljd väg; kälkbana; före. -ball, -[e]s, -e †, m. snöboll. -ballen, * itr. h. och sich (recipr.) ~ kasta snöboll (på hvarandra). -bedeckt, a. snöbetäckt, snöhöljd. -berg, -[e]s, -e, m. 1. snöbärg. 2. snöbetäckt bärg. -blende, 0, f. snöblindhet. -blind, a. snöblind. -blume, -n, f. = -glöckchen. -bruch, -[e]s, -e †, m. 1. lavin. 2. trädgrenars afbrytning genom snöns tyngd. -brust, -e †, f. snöhvitt bröst. -eule, -n, f. fjäll-, snöuggla (Strix nyctea). -finke, -n, -n, m. snösparf (Emberiza nivalis). -flocke, -n, f. snöflock. -gebirge, -s, -, n. snöbetäckt bärg(skedja). -gefilde, -s, -, n. snöfält. -gestöber, -s, -, n. snöyra. -glöckchen, -s, -, n. bot. 1. snödroppe (Galanthus nivalis). 2. snöklocka (Leucojum vernum). -grenze, -n, f. snögräns. -huhn, -[e]s, -er †, n. snöripa (Lagopus albus). -könig, -[e]s, -e, m. snögubbe. -koppe, -kuppe, -n, f. snöbetäckt bärgstopp. -lawine, -n, f. snölavin. -linie = -grenze. -mann, -[e]s, -er †, m. snögubbe. -milch, 0, f. vispad grädde. -pflug, -[e]s, -e †, m. snöplog. -schuh, -[e]s, -e, m. skida. -treiben, -s, 0, n. snöyra, snöstorm. -wehe, -wehe, -n, f. snödrifva. -weiss, a. snöhvit. -wetter, -s, 0, n. snöväder. -wittchen, -s, 0, n. npr. sagans Snöhvit. -wolke, -n, f. snömoln.

schneeicht, schneeig, *a.* snöig.

Schneide, -n, f. ägg på äggjärn; bildl. det träffande i ett uttryck, skärpa; energi. -bohnen, f. plur. skärbönor. -brett, -[e]s, -er, n. skärbräde. -eisen, -s, -, n. 1. äggjärn. 2. i smala stänger klippt järn. -lade, -n, f. hackelsekista. -messer, -s, -, n. 1. bandknif. 2. hackknif. -mühle, -n, f. sågverk. -punkt, -[e]s, -e, m. skärningspunkt. -zahn, -[e]s, -e †, m. framtand.

schneiden, *schnitt, schnitte, geschnitten, schneid[e], tr.* och *itr. h.* 1. refl. *sich* ~ skära (sig), tälja, snida, klippa; såga; bildl. lura, präja. *Etw. zurecht* ~ klippa till ngt. Opera. *es schneidet mir im Leibe:* a) jag har knip i magen, b) bildl. det gör mig gruligt ondt, smärtar mig. F bildl. *sich ~ mit etw.:* misstaga sig i ngt, *Wein* ~ förfalska vin. *Gesichter, Grimassen, Fratzen* ~ göra miner, grimaser, gubbar. 2. vara skarp, hvass, bita. ~d ofta: skarp, t. ex. ~*de Kälte*, ~*der Verstand*. ~*der Pfiff:* skarp, gäll hvissling. 3. mäja, slå, aftaga, t. ex. *das Getreide*. F *Geld* ~ tjäna pengar. 4. slipa, gravera, t. ex. *Edelsteine, Stempel. In Stahl* ~ gravera i stål, *in Holz* ~ skära i trä. *Fein geschnittenes Gesicht:* fint mäjsladt ansigte, *griechisch geschnittene Nase:* grekisk näsa. 5. kortspel. göra inpass.

Schneider, -s, -, m. ~in, -nen, f. 1. en som skär m. m. se *schneiden*, i sht i sms. 2. skräddare, skräddarhustru, sömmerska; F bildl. stackare, kräk; jag. jägare som ingenting skjutit. -arbeit, -en, f. skräddararbete, sömnad. -braten, -s, 0, m. F skämts. prässos (ice af med prässjärn prässadt tyg). -karpfen, -s, -, m. F skämts. sill. -lohn, -[e]s, 0, m. sylön. -mädchen, -s, -, n. syflicka, sömmerska. -meister, -s, -, m. skräddarmästare. -seele, -n, f. F 1. käringsjäl. 2. *Eine ~ haben:* vara harhjärtad. -zunft, -e †, f. skräddarskrå.

Schneiderei, 0, f. skrädderi, a) skräddaryrke, b) skräddararbete.

schneiderhaft, schneiderisch, *a.* skräddaraktig, skräddar(e)-.

schneidern, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* skräddra, sy.

schneidig, *a.* 1. hvass, skarp, bitande; bestämd; modig, tapper. 2. i sms. -äggad, t. ex. *zwei*~ tveäggad.

Schneidigkeit, -en, f. hvasshet, skärpa m. m. se föreg.

schneilen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och * *tr.* vanl. opera. snöa. bildl. *es hat ihm in die Bude* el. *Hütte geschneit:* han har råkat ut för obehag. II. *itr. s.* komma oväntadt, som från skyarne.

Schneis[s]e, -n, f. 1. skogsstig, skogsväg i sht till dessers uppsättande. 2. fogelsnara, dona.

schneitelln, *-te, ge-t, tr.* klippa, putsa, kvista, t. ex. *Bäume, Reben.*

schnell, *a.* snabb, hastig, fort, snar, rask, bråd. *Nicht so ~!* sakta! -beschwingt, a. snabb(t flygande). -bleiche, 0, f. kemisk blekning. -dampfer, -s, -, m. expressångare. -feuer, -s, 0, n. ✕ snabbskjutning. -flüssig, a. snabbfotad. -flüssigkeit, 0, f. snabbhet. -gläubig, a. lättrogen. -lauf, -[e]s, 0, m snabbt lopp. -läufer, -s, -, m. snabblöpare -post, -en, f. snällpost. -presse, -n, f. snällpräss. -schreiber, -s, -, m. snabbskrifvare, stenograf. -schritt, -[e]s, 0, m. rask (marsch-) takt. -segler, -s, -, m. snabbseglare. -wage, -n, f. besman. -zug, -[e]s, -e †, m. snälltåg. -zünglg, a. munvig. -züngigkeit, 0, f. munvighet.

Schnell... jfr *schnellen.* Ex. -galgen, -s, -, m. vippgalge. -käfer, -s, -, m. knäppbagge. -kraft, 0, f. spänstighet, elasticitet. -kräftig, a. spänstig, elastisk. -kugel, -n, f. marmorkula till lek.

Schnelle, -n, f. 1. = *Schnelligkeit.* 2. sluttande strömbädd, strömdrag, sluttning.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

schnell||en, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. kasta, slunga, skjuta medels ngt elastiskt medel, t. ex. *einen Pfeil vom Bogen* ~ afskjuta en pil; knäppa till, sprätta. 2. präja, lura, *jmdn um etw.:* ngn på ngt. 3. förarga, reta. II. *itr. s.* och *sich* ~ studsa, fara, springa af, gå löst; vippa. *In die Höhe* ~ fara upp.

Schneller, *-s, -, m.* 1. en som kastar m. m. se föreg. 2. knäpp, näsknäpp. 3. = *Schnellkugel.* 4. vippgalge. 5. ⊕ tryckfjäder, fjäder.

Schnellheit, vanl. **Schnelligkeit**, 0, *f.* snabbhet, hastighet, fart, skyndsamhet, brådska.

Schnepfe, *-n, f.* 1. snäppa, morkulla, beckasin. 2. enfaldig stackare, dumbom. 3. gatnymf. 4. studentspr. ~*n:* pluringar, schaber.

Schneppe, *-n, f.* snibb, flik, spets; pip.

Schnepper se *Schnäpper.*

Schneuse se *Schneise.*

Schneuze, *-n, f.* ljussax.

schneuz||en, *-[es]t, -te, ge-t, tr., itr. h.* och *sich* ~ fräsa gnm näsan, snyta (sig). *Die Nase* ~ snyta sig, *das Licht* ~ putsa ljuset. *Die Sterne* ~ *sich:* det inträffar stjärnfall.

Schnibbe se *Schneppe.*

schnick||en, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* rycka, knäppa till.

Schnickschnack, *-[e]s*, 0, *m.* F snicksnack, prat, sladder.

schnieben se *schnauben.*

schniegel||n, *-te, ge-t*, F *tr.* och *sich* ~ pynta (sig) ytterst omsorgsfullt, kläda (sig) snobbigt, göra (sig) fin.

Schniepel, *-s, -, m.* studentspr. frack.

schniepel||n, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ studentspr. kläda (sig) i frack.

Schnipfel(n) se *Schnippel(n).*

schnipp, I. *interj.* knäpp! klipp! vips! II. *-[e]s, -e, m.* 1. raskt klipp. 2. fingerknäpp. *Ein ~chen schlagen:* knäppa med fingrarne. bildl. *jmdm ein ~chen schlagen:* strunta, göra en konst i ngn. III. = *schnippisch.*

Schnippel, 1. = *Schnitzel.* 2. = *Schniepel.*

schnippel||n, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* sönderklippa, klippa i småbitar, afklippa, afskära.

schnipp||en, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* och *tr.* 1. knäppa, smälla med fingrarne. 2. vippa. 3. slå (om fåglar). II. *itr. s.* = *schnellen II.*

schnippisch, *a.* spotsk, näbbig, näsvis.

Schnipps(el) se *Schnipp(el).*

Schnitt, *-[e]s, -e, m.* 1. skärning, täljning, klippning, mäjning, slåtter, skörd, F bildl. vinst, profit. 2. snitt, skåra, inskärning, märke, fåra. 3. snitt, fason, form. 4. afskuret stycke, bit, skifva. 5. snitt, yta, kant; mat. sektion. **-bohnen**, *f. plur.* skärbönor. **-handel**, *-s*, 0, *m.* minuthandel. **-händler**, *-s, -, m.* minuthandlare. **-handlung**, *-en, f.* minuthandel(sbod). **-lauch**, *-[e]s*, 0, *m.* gräslök. **-messer** = *Schneidemesser.* **-schein**, *-[e]s, -e, m.* kupong. **-wa[a]ren**, *f. plur.* varor i minut. **-wunde**, *-n, f.* skärsår.

Schnitte, *-n, f.* afskuret stycke, bit, skifva, brödskifva, smörgås.

Schnitter, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* vid skörden sysselsatt karl, kvinna, skördeman, plur. skördefolk. **-mahl**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *n.* **-schmaus**, *-es, -e* †, *m.* skörde-, slåtterkalas.

Schnittling, *-[e]s, -e, m.* 1. = *Schnitzel.* 2. sättkvist. 3. gräslök.

Schnitz, *-es, -e, m.* = *Schnitzel.* **-arbeit**, *-en, f.* bildhuggeri, skulptur i trä. **-kunst**, 0, *f.* bildhuggarkonst, skulptur i trä. **-messer** = *Schneidemesser.* **-werk**, *-[e]s, -e, n.* = *-arbeit.*

Schnitzel, *-s, -, n.* och *m.* dim. *Schnitzelchen, Schnitzelein*, afskuret, afklippt stycke, bit, afklipp, affall, papperslapp, tyglapp, spån m. m.; kotlett.

Schnitzeléi, *-en, f.* 1. täljande, snidande. 2. litet bildhuggeriarbete, i trä skuret arbete.

schnitzel||n, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* tälja, snida i sht smått, fint.

schnitz||en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* skära, snida, skulptera, tälja.

Schnitzer, *-s, -, m.* 1. bildhuggare, träsnidare, skulptör. 2. bandknif, täljknif. 3. F fel, bock, dumhet.

Schnitzeréi, *-en, f.* snidande, snideri, bildhuggeri.

schnitzer||n, *-te, ge-t, itr. h.* F göra fel, bockar, dumheter.

schnob[b]er||n = *schnuppern.*

schnöde, I. *a.* 1. snöd, skamlig, föraktlig, låg; förarglig. 2. spotsk. II. 0, *f.* = roj.

Schnödheit, **Schnödigkeit**, *-en, f.* 1. snödhet, låghet. 2. spotskhet.

schnop[p]er||n se *schnuppern.*

Schnörkel, *-s, -, m.* krumelur, slång; snäcklinie. **-zug**, *-[e]s, -e* †, *m.* slång i skrift.

Schnörkeléi, *-en, f.* krumelurer, slängar.

schnörkelhaft, **schnörkelig**, *a.* full med krumelurer, med slängar.

schnörkel||n, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. förse med, skrifva krumelurer, slängar, utsira. 2. snarka.

Schnucke, *-n, f.* en art små får.

Schnüffeléi, *-en, f.* 1. snörflande, näston. 2. vädrande, nosande, snokande.

schnüffel||n, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. snörfla, tala i näsan. 2. vädra, nosa, snoka.

Schnüffler, *-s, -, m.* en som snörflar m. m. se föreg.

Schnupf... ex. **-tabak**, *-[e]s, -e, m.* snus. **-tabaksdose**, *-n, f.* snusdosa. **-tuch**, *-[e]s, -er* †, *n.* näsduk.

1. **Schnupfen**, *-s*, 0, *m.* snufva.

2. **schnupf||en**, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* draga upp i näsan, snusa. F bildl. *das schnupft ihn in* el. *vor die Nase:* det gör honom tveksam.

schnupfig, *a.* snufvig.

Schnuppe, *-n, f.* dim. *Schnüppchen, -lein*, 1. ljusskarn, ljusbrand. 2. se *Sternschnuppe.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

schnuppeln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. se *2. schnupfen.* 2. putsa ljuset.
schnupperln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* vädra, nosa; snörfla.
1. Schnur, *-e* † el. ✱ *-en, f.* sonhustru.
2. Schnur, *-e* † el. ✱ *-en, f.* snöre, snodd; gans; ref, snärt; sträng, lina. Bildl. *jmdn am Schnürchen haben:* kunna få ngn till hvad man vill, *etw. am Schnürchen haben:* kunna ngt på sina fem fingrar, *bei* el. *innerhalb der ~ bleiben:* hålla sig inom skrankorna, *über die ~ hauen:* öfverskrida gränserna, gå för långt. **-besatz**, *-es, -e* †, *m.* snodd-, gansgarnering. **-besetzt**, *a.* garnerad med snodder, med ganser. **-gerade**, *a.* snörrät. **-macher**, *-s, -, m.* snörmakare. **-recht** = *-gerade.* **-stracks**, *adv.* 1. rakt, diametralt, t. ex. *~ zuwider:* diametralt motsatt. 2. genast, strax.
Schnür... Ex. **-band**, *-[e]s, -er* †, *n.* snörband. **-brust**, *-e* †, *f.* **-leib**, *-[e]s, -er, n.* och *m.* snörlif. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* snörhål. **-mieder**, *-s, -, n.* = *-leib.* **-nadel**, *-n, f.* snörnål. **-riemen**, *-s, -, m.* snörrem. **-schuh**, *-[e]s, -e, m.* **-stiefel**, *-s, -, m.* snörsko, snörkäng.
schnürlen, *-te, ge-t, tr.* 1. äfv. *sich ~* snöra (sig), binda (om, ihop). Bildl. *geschnürte Schreibart:* cirkladt, konstladt skrifsätt. 2. sätta snören på. 3. uppträda på snören. 4. märka med kritsnöre. **Schnürung**, *f.*
schnurr, *interj.* snurr! **-bärt**, *-[e]s, -e* †, *m.* mustascher, jfr *2. Schnurre 1.* **-bärtig**, *a.* mustascherad. **-haar**, *-[e]s, -e, n.* murrhår. **-pfeifer**, *-s, -, m.* kringvandrande lumpsamlare. **-pfeiferei**, *-en, f.* lappri, skräp; egen(domlig)het, kuriositet.
Schnurrant, *-en, -en, m.* F kringvandrande musikant.
1. Schnurre, *-n, -n, m.* studentspr. nattväktare, nattpolis, gendarm, tjänsteande.
2. Schnurre, *-n, f.* 1. murrhår. 2. F skrumpen käring. 3. snurra, skramla. 4. krimekrams, lappri. 5. egenhet, galenskap, tokeri, puts, skämt, fars.
schnurrlen, *-te, ge-t, itr. h.* 1. surra, brumma, tona, ljuda. 2. spinna (om kattor); brumma, knorra. 3. vid ortförändring *s.* snurra, med ett surrande ljud flyga, fara (åstad). 4. tigga. 5. blifva skrumpen.
Schnurrer, *-s, -, m.* F tiggare.
schnurrig, *a.* komisk, rolig, lustig, putslustig.
Schnurrigkeit, *-en, f.* komisk sak, egenhet, putslustighet.
Schober, *-s, -[†], m.* dim. *Schöberchen, -lein*, hög, såte, stack, vålm.
schoberln, *-te, ge-t, tr.* sätta i såtar.
Schock, *-[e]s, -e* och som måttenhet *-, n.* skock, sextio stycken. **-schwerenot[h]**, *interj.* tusan dj—r! **-weise**, *adv.* skockvis.
schecklen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* räkna efter skock, lägga i högar på 60 styck hvar.
schofel, F I. äfv. **schofelig**, *a.* dålig, gemen, usel. II. *-s, -, m.* och *n.* smörja, skräp, uselhet.
Schöff[e], *-[e]s* el. *-en, -e[n], m.* bisittare, rådman, nämdeman. **-en...** Ex. **~gericht**, *-[e]s, -e, n.* domstol med bisittare.
Schokoláde, *-n, f.* chokolad. **-n...** Ex. **~baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* kakaoträd. **~braun**, **~farbig**, *a.* chokoladbrun, -färgad. **~plätzchen**, *-s, -, n.* chokoladbröd. **~tafel**, *-n, f.* chokoladkaka.
Scholár, *-en, -en, m.* skolgosse, djäkne.
Scholárch, *-en, -en, m.* skolföreståndare.
scholástisch, *a.* skolastisk.
scholkln, *-te, ge-t, itr. h.* ⚓ kabbla, skvalpa.
Scholle, *-n, f.* dim. *Schöllchen*, 1. jordkoka; jordlapp, torfva. Bildl. *an der ~ kleben:* sitta på ett ställe, ej komma ut i verlden. 2. isbit, isflake. 3. zool. flundra.
schollerln, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* ljuda, rulla doft.
schollig, *a.* full af jordkokor.
schon, *adv.* 1. redan. *Was ist ~ wieder:* hvad är det nu igen? 2. blott, t. ex. *~ der Gedanke:* blotta tanken. 3. nog, visserligen, t. ex. *er wird ~ kommen:* han kommer nog. *das ist ~ wahr, aber* ... det är visserligen sant, men ... I konccssivsatser: *wenn ~* el. *ob~ es wahr ist* el. *ob es ~ wahr ist* el. *ist es ~ wahr, so durftest du es ihm doch nicht sagen:* om det än är sant, änskönt det är sant, borde du dock ej ha sagt det till honom.
Schon... jfr *1. schonen.* Ex. **-zeit**, *-en, f.* förbjuden tid.
schön, *a.* vacker, skön. *Eine ~e:* en skönhet (vacker kvinna), äfv. dim.: *~chen:* liten skönhet. *Sich ~ machen:* smycka, pynta sig. *~ thun:* krusa. *Etw. klingt, schmeckt ~* ngt låter, smakar bra. *Das ist ~ von Ihnen:* det är snält af er. *Das ~ste bei dem ganzen Spass ist, dass* ... det roligaste vid hela historien är, att ... *Sie haben ~ lachen, aber* ... skratta ni, men ... [*Ich*] *danke ~* a) tackar så mycket, tackar ödmjukast, b) nej, jag tackar, [*ich*] *bitte ~* a) var så god, b) ja, jag tackar, c) ingen orsak, d) förlåt! ursäkta! *grüsse ~!* hälsa så mycket! *einen ~en Dank sagen:* tacka så mycket. *~!* godt! *Jmdm ~e Sachen sagen:* säga ngn artigheter, komplimentera ngn. *Mit jmdm ~ thun:* ställa sig väl med ngn. *Eines ~en Tages:* en vacker dag. *Er wird sich ~ wundern:* tänk, hvad han skall bli förvånad! *Du kennst ihn ~* jo, du känner honom vackert. *Das wäre ~ gewesen!* det skulle just ha varit vackert! *Da würde ich ~ ankommen!* då skulle jag råka väl ut! *Sie werden* [*sich*] *was ~es von mir denken:* hvad skall ni tänka om mig. **-äugig**, *a.* med vackra ögon. **-bärt**, *-[e]s, -e* †, *m.* mask.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-beinig, *a.* med vackra ben. **-dank**, *interj.* tack! tackar så mycket! **-druck**, -[e]*s*, -*e*, *m.* boktryck. skönttryck. **-färber**, -*s*, -, *m.* skönfärgare. **-färberei**, -*en*, *f.* skönfärgeri. **-fleckchen**, -*s*, -, *n.* skönhetsplåster. **-gebauet**, *a.* välbygd, vackert bygd. **-geist**, -[e]*s*, -*er*, *m.* vitterhetsidkare, vitterhetsälskare, vitterlekare. **-geisterei**, 0, *f.* vitterlek. **-geistig**, *a.* belletristisk. **-pflaster**, -*s*, -, *n.* skönhetsplåster. **-rednerei**, -*s*, -, *m.* vältalare; ofta tadlande: en som håller granna innehållslösa tal, frasmakare. **-rednerei**, 0, *f.* frasmakeri. **-rednerisch**, *a.* vältalig; full af granna fraser. **-schreibekunst**, 0, *f.* **-schreiben**, -*s*, 0, *n.* skönskrifning. **-schreiber**, -*s*, -, *m.* skönskrifvare. **-sicht**, -*en*, *f.* plats med vacker utsigt, belvedär. **-thuend**, *a.* inställsam, fjäskig. **-thuer**, -*s*, -, *m.* inställsam person, fjäsker, kurtisör. **-thuerei**, -*en*, *f.* inställsamhet, fjäsk. **-wissenschaftlich**, *a.* belletristisk.

I. schonen, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* och ✱ *itr. h.* 1. skona, spara, *jmdn* el. ✱ *jmds:* ngn, *sich* el. ✱ *seiner:* sig. 2. fridlysa, vårda, t. ex. *das Wild, die Fische, einen Forst.* II. *Sich* ~ se *I, 1.*

2. Schonen, -*s*, 0, *n. npr.* Skåne.

schönen, -*te*, *ge-t*, *tr. Wein* ~ klara vin med hushållas.

I. Schoner, -*s*, -, *m.* skonare, vårdare.

2. Schoner, -*s*, -, *m.* ⚓ skonare.

Schönheit, -*en*, *f.* 1. skönhet. 2. artighet, komplimang. **-s...** Ex. **~gefühl**, -[e]*s*, 0, *n.* skönhetskänsla. **~mittel**, -*s*, -, *n.* skönhetsmedel. **~sinn**, -[e]*s*, 0, *m.* skönhetssinne. **~wasser**, -*s*, -, *n.* skönhetsvatten.

schönsäm, *a.* aktsam.

Schonung, -*en*, *f.* 1. 0, skonande. 2. hänsynstagande, öfverseende. 3. skog. a) fredad skogsplantering, ungskog, b) skogslott som ej får huggas. **-s...** Ex. **~brille**, -*n*, *f.* konserver (glasögon). **~los**, *a.* skoningslös. **~lösigkeit**, 0, *f.* skoningslöshet. **~voll**, *a.* skonsam. **~zeit**, -*en*, *f.* förbjuden tid.

Schoo... se *Scho...*

Schopf, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. hjässa, hvirfvel på hufvudet. 2. hårtofs midt på hufvudet, kaluf, tupé, pannlugg, fjäderbuske på foglar. *Jmdn beim ~e fassen:* gripa ngn i kalufven, jfr *Gelegenheit 1.* 3. skog. spetsig, smal trädtopp.

Schöpf... Ex. **-brett**, -[e]*s*, -*er*, *n.* skofvel på vattenhjul. **-eimer**, -*s*, -, *m.* ämbar, bytta att ösa med. **-gefäss**, -*es*, -*e*, *n.* **-gelte**, -*n*, *f.* öskärl, öskar. **-kelle**, -*n*, *f.* **-löffel**, -*s*, -, *m.* öslef.

Schöpfe, -*n*, *f.* 1. öskar, öskärl. 2. ställe där vatten hämtas.

schöpfen, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. ösa. *Die Sonne schöpft Wasser:* solen drar regn. 2. jag. a) dricka, b) låta dricka. 3. hämta, t. ex. *Atem* ~ hämta andan, *Luft* ~ a) hämta andan, andas, b) hämta frisk luft; i sht med abstrakt obj. ss. *aus* el. *von* el. *über etw. Argwohn* ~ fatta misstanke af ngt, *Mut, Trost* ~ hämta mod, tröst, *Geduld* ~ lära sig tålamod. *Vergnügen* ~ blifva glad, finna ett nöje i ngt, *Hoffnung* ~ börja att hoppas, hämta mod.

Schöpfer, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* 1. en som öser m. m. se föreg. 2. skapare, skaparinna. **-geist**, -[e]*s*, -*er*, *m.* skaparande. **-kraft**, -*e* †, *f.* skapande kraft. **-wort**, -[e]*s*, -*e*, *n.* skaparord.

schöpferisch, *a.* skapande, utrustad med skaparkraft; fruktbar, alstrande.

schopfig, *a.* försedd med en *Schopf* se *Schopf* 2.

Schöpfung, -*en*, *f.* skapelse. **-s...** Ex. **~geschichte**, -*n*, *f.* skapelsehistoria. **~tag**, -[e]*s*, -*e*, *m.* skapelsedag. **~wort**, -[e]*s*, -*e*, *n.* skaparord.

Schöppe se *Schöffe.*

Schoppen, -*s*, -, *m.* dim. *Schöppchen*, *-lein*, mått för våta varor, ungef. ½ liter, så stort glas, säjdel. **-weise**, *adv.* säjdelvis.

Schöps, -*es* el. ✱ -*en*, -*e*[*n*], *m.* kastrerad bagge; F bildl. fårskalle, dumhufvud. **-en...** Ex. **~braten**, -*s*, -, *m.* fårstek. **~fleisch**, -*es*, 0, *n.* fårkött. **~keule**, -*n*, *f.* fårbog.

schöpsenhaft, **schöpsig**, *a.* F dum, inskränkt.

Schorf, -[e]*s*, 0, *m.* skorf.

schorfig, *a.* skorfvig.

Schornstein, -[e]*s*, -*e*, *m.* skorsten. *Eine Schuld in den ~ schreiben:* uppgifva tanken på att få en fordran betald. **-brand**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* skorstenseld, soteld. **-feger**, -*s*, -, *m.* skorstensfäjare, sotare.

I. Schoss, -*es*, -*e* [†], *m.* och ✱ *n.* dim. *Schösschen*, *-lein*, 1. skott på växter, telning. 2. skatt, pålaga. **-frei**, *a.* fri från skatt. **-pflichtig**, *a.* skattskyldig. **-reis**, -*es*, -*er*, *n.* = *1. Schoss 1.*

2. Schöss, -*es*, -*e* †, *m.* 1. knä, sköte. 2. skört. **-hund**, -[e]*s*, -*e*, *m.* knähund. **-jünger**, -*s*, -, *m.* älsklingslärjunge. **-kind**, -[e]*s*, -*er*, *n.* sköte barn, älsklingsbarn. **-länge**, -*n*, *f.* skörtlängd. **-sünde**, -*n*, *f.* skötesynd.

schossbär, *a.* skattskyldig.

schossen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* skatta. II. *itr. h.* och *s.* skjuta upp, slå ut, få skott.

Schösser, -*s*, -, *m.* (skatt)uppbördsman.

Schösserei, -*en*, *f.* uppbördskontor.

I. Schössling, -[e]*s*, -*e*, *m.* skott, telning, rotskott.

2. Schössling, -[e]*s*, -*e*, *m.* skötebarn, älskling.

I. Schote, -*n*, -*n*, *m.* enfaldig, löjlig narr.

2. Schote, -*n*, *f.* dim. *Schötchen*, *-lein*, 1. skida, hylsa, balja. 2. ⚓ skot. **-n...** Ex. **~erbsen**, *f. plur.* ärtskidor med ärter i. **~gewächs**, -*es*, -*e*, *n.* **~pflanze**, -*n*, *f.* skidväxt.

Schott, -[e]*s*, -*e*, *n.* brädvägg, afplankning.

Schotte, -*n*, -*n*, *m.* skotte.

Schotten, -*s*, -, *m.* 1. vassla. 2. ostkram.

Schotter, -*s*, -, *m.* 1. groft grus. 2. rullatensgrus.

Schottin, -*nen*, *f.* skotska, skotsk kvinna.

✱ äkta smn. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

schottisch, I. *a.* skotsk. II. *n.* skotska, jfr *deutsch*.
Schottland, *-s*, 0, *n. npr.* Skottland.
schraffieren, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* skugga med streck, med korsstreck.
schräg, *a.* sned. **-fläche**, *-n, f.* snedd, sned yta, snedslipad kant på äggjärn. **-mäss**, *-es, -e, n.* vinkelmått.
Schräge, *-n, f.* sned riktning, sneddad kant, snedd, snedhet. *In die ~* på snedden.
1. Schragen, *-s, -, m.* 1. sned vinkel. 2. bock, ställning på sneda ben, sågbock, bänk. 3. hvilbänk, hvilsoffa. 4. bår.
2. schragen, *-te, ge-t, tr.* ⊕ hopfoga i sned vinkel.
schrägen, *-te, ge-t, tr.* snedda, afsnedda, göra sluttande.
Schrägheit, *-en, f.* snedhet, snedd.
Schrägung, *-en, f.* 1. 0, afsneddande. 2. snedd, sneddad kant, sluttning.
schral, *a.* ⚓ *~er Wind:* sned motvind.
Schramme, *-n, f.* dim. *Schrämmchen, -lein*, skråma, rispa.
schrammen, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* och *s.* skarpt stöta, slå, *an* el. *gegen etw.:* mot ngt. II. *tr.* och *sich ~* ge skråmor, rispa, rifva (sig), klösa.
schrammig, *a.* skråmig.
Schrank, *-[e]s, -e* †, *m.* och ✱ *n.* skåp, skänk.
Schranke, *-n, f.* barriär, galler, staket, skrank, hinder, gräns. *Einer* (dat.) *Sache ~n setzen:* begränsa, sätta en gräns för en sak. *In ~n halten:* hålla inom skrankorna, i styr. **-n...** Ex. **~los**, *a.* gränslös, omåttlig, tyggellös. **~lösigkeit**, 0, *f.* gränslöshet m. m. se föreg.
schränken, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* afvika från den raka riktningen, taga af. II. *tr.* 1. ⊕ skränka. 2. lägga i kors, korsvis. *Durch einander ~* lägga om, på hvartannat. 3. inskränka, begränsa.
Schranne, *-n, f.* 1. bänk, anklagades bänk, skolbänk. 2. = 2. *Scharren*. 3. sädesmarknad. 4. byrå, ämbetslokal.
Schranz[e], *-en, -en, m.* (krypande, lismande) hofman; lismare.
schranzen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* lisma, krypa.
schranzenhaft, *a.* hofmanna-, lismande, krypande.
Schrape, *-n, f.* skrapa.
schrapen, *-te, ge-t, tr.* skrapa.
schraubbär, *a.* som går att skrufva.
Schraube, *-en, f.* dim. *Schräubchen, -lein*, 1. skruf. 2. propeller. **-stock**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ skrufstäd. **-zwinge** se *~zwinge*. **-en...** Ex. **~dampfer**, *-s, -, m.* **~dampfschiff**, *-[e]s, -e, n.* propellerångare. **~förmig**, *a.* skrufformig. **~gang**, *-[e]s, -e* †, *m.* **~gewinde**, *-s, -, n.* skrufgång, skrufgänga. **~kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* skrufhufvud. **~mutter**, *-n, f.* skrufmutter. **~schlüssel**, *-s, -, m.* skrufnyckel. **~windung**, *-en,* f. spiral, snäcklinie. **~zieher**, *-s, -, m.* skrufmäjsel. **~zwinge**, *-n, f.* ⊕ skruftving.
schrauben, *-te, ge-t* och *schrob, schröbe, geschroben, schraub[e], tr.* skrufva. Bildl. *geschraubt:* skrufvad, tillkonstlad, *den Preis in die Höhe ~* drifva upp priset, *jmdn um etw. ~* lura åt sig ngt af ngn, *jmdn ~* drifva, gyckla med ngn, slå i ngn dalkarlar.
Schrauberei, *-en, f.* 1. skrufvande. 2. gyckel, drift.
Schreck, *-[e]s, -e, m.* = 2. *Schrecken*. **-bild**, *-[e]s, -er, n.* skräckbild. **-gedanke**, *-ns, -n, m.* förfärande tanke. **-gespenst**, *-[e]s, -er, n.* **-gestalt**, *-en, f.* skräckbild. **-schuss**, *-es, -e* †, *m.* skrämskott.
schreckbar, *a.* förskräcklig, afskräckande.
1. schrecken, I. *schrick(s)t, schrak, schräke, geschrocken, schrick, itr. s.* blifva rädd, förskräckas. II. *-te, ge-t, tr.* förskräcka, skrämma.
2. Schrecken, *-s, -, m.* förskräckelse. *Jmdm ~ einflössen* el. *einjagen, jmdn in ~ setzen:* förskräcka, sätta skräck i ngn. **-bleich**, *a.* blek af förskräckelse. **-starr**, **-stumm**, *a.* stel, stum af förskräckelse. **-voll**, *a.* skräckfull, förskräcklig, hemsk. **-s...** Ex. **~bote**, *-n, -n, m.* bud(bärare) om ngt förskräckligt. **~herrschaft**, *-en, f.* skräckvälde. **~jahr**, *-[e]s, -e, n.* skräckår. **~nacht**, *-e* †, *f.* hemsk natt. **~regierung**, *-en, f.* skräckregering. **~wort**, *-[e]s, -e, n.* skräckinjagande ord.
schreckhaft, *a.* 1. rädd, lättskrämd. 2. förskräcklig, skräckinjagande.
Schreckhaftigkeit, 0, *f.* rädsla, lättskrämdhet, feghet.
schrecklich, *a.* förskräcklig, ryslig.
Schrecklichkeit, *-en, f.* förskräcklighet, ryslighet.
Schrecknis[s], *-ses, -se, n. -se, f.* 1. förskräckelse. 2. förskräcklighet, hemsk tilldragelse, hemsk syn.
Schrei, *-[e]s, -e, m.* skrik, rop. **-hals**, *-es, -e* †, *m.* **-maul**, *-[e]s, -er* †, *n.* skrikhals. **-puppe**, *-n, f.* skrikdocka. **-stimme**, *-n, f.* skrikande röst.
Schreib[e]... Ex. **-art**, *-en, f.* skrifsätt, stil. **-buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* skrifbok, häfte. **-faul**, *a.* trög, lat att skrifva. **-feder**, *-n, f.* (skrif)penna. **-fehler**, *-s, -, m.* skriffel. **-fertig**, *a.* 1. färdig att skrifva. 2. slängd i att skrifva, som har flytande stil. **-fertigkeit**, 0, *f.* lätthet att uttrycka sig skriftligen, lätt, flytande stil. **-gebühr**, *-en, f.* **-geld**, *-[e]s*, 0, *n.* renskrifningsarvode, skrifvararvode. **-gerät[h]**, *-[e]s, -e, n.* skrifutensilier, skrifattiralj. **-kasten**, *-s, -, m.* skrifask, skrifdon. **-krampf**, *-[e]s*, 0, *m.* skrifvarkramp. **-kunst**, 0, *f.* skrifkonst. **-künstler**, *-s, -, m.* skönskrifvare, kalligraf. **-lehrer**, *-s, -, m.* skrifläraré. **-lust**, 0, *f.* skriflust, skrifklåda. **-mappe**, *-n, f.* skrifportfölj. **-materialien**, *plur.* skrifmaterialier. **-materialienhandlung**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-en, f. pappershandel. **-papier,** -[e]*s,* -*e, n.* skrifpapper. **-pult,** -[e]*s,* -*e, m.* och *n.* (skrif-) pulpet. **-schrift,** -*en, f.* skrifstil. **-selig,** *a.* skriflådig. **-stift,** -[e]*s,* -*e, m.* 1. griffel. 2. skrifstift (metallstift med blyerts i). **-stube,** -*n, f.* skrifrum, arbetsrum, kontor, byrå. **-stunde,** -*n, f.* skriflektion. **-sucht,** 0, *f.* skriflåda. **-tafel,** -*n, f.* skriftafla. **-tisch,** -*es,* -*e, m.* skrifbord. **-übung,** -*en, f.* skriföfning. **-verständig,** *a.* skrifkunnig. **-vörlage,** -*n,* **-vörschrift,** -*en, f.* förskrift. **-weise,** -*n, f.* = *-art.* **-zeug,** -[e]*s,* -*e, n.* skriftyg, skrifdon. **-zimmer,** -*s,* -, *n.* = *-stube.*

I. schreiben, *schrieb, schriebe, geschrieben, schreib*[e], I. *tr.* och *itr. h.* 1. skrifva, *jmdm* el. *an jmdn:* till ngn, *an die Wand:* på väggen. *Ins Reine* ~ renskrifva. Bildl. *sich etw. hinters Ohr* ~ lägga ngt på minnet. *Jmdm etw. gut* ~ kreditera ngn för ngt, *jmdm etw. zur Last* ~ lägga ngn ngt till last. *Die Zeitung schreibt, dass* ... det står i tidningen, att ... 2. stafva, t. ex. *ein Wort falsch, richtig* ~. 3. *Diese Feder schreibt gut:* den här pennan går bra, *die Dinte schreibt zu blass:* bläcket är för ljust. 4. om datum. *Den wievielten* ~ *wir?* hvad ha vi för datum i dag? *man schrieb damals 1813:* det var år 1813. II. *Sich* ~ 1. skrifva sig, t. ex. *sich müde* ~. 2. kalla sig, t. ex. *er schreibt sich Schmidt.* 3. skrifva, stafva sitt namn, t. ex. *er schreibt sich mit -dt.*

2. Schreiben, -*s,* -, *n.* skrifvelse.

Schreiber, -*s,* -, *m.* 1. skrifvare; renskrifvare, kopist; sekreterare. 2. författare. **-amt,** -[e]*s,* -*er* †, *n.* **-dienst,** -[e]*s,* -*e,* **-posten,** -*s,* -, *m.* skrifvare-, kopist-, sekreterarebefattning, -tjänst, -plats.

Schreiberéi, -*en, f.* skrifveri.

schreiberisch, *a.* skrifvar(e)-, skrif-, författar(e)-.

Schreibung, -*en, f.* skrifning, skrifsätt, stafning, läsart.

schreien, *schrie, schriee, geschrieen, schrei*[e], *itr. h.* och *tr.* skrika, *vor Schmerz:* af smärta; ropa, gnissla, knarra, t. ex. *das Volk schrie zu Pharao um Brot, die Stuhlrolle, der Schnee schreit. Um Hülfe* ~ ropa på hjälp. ~*d:* skrikande, äfv. bildl., t. ex. ~*de Farben,* ~*de Gewalt:* oerhördt våld.

Schreier, -*s,* -, *m.* en som skriker, skrikhals; ropare, utropare.

Schreiéréi, -*en, f.* skrik, rop, utropande, reklam.

schreierhaft, schreierisch, schreiicht, *a.* skrikande, skrikig.

Schreilling, -[e]*s,* -*e, m.* skrikhals, gaphals.

Schrein, -[e]*s,* -*e, m.* skrin, låda, ask, (lik-) kista, skåp.

Schreiner, -*s,* -, *m.* snickare.

schreinerlin, -*te, ge-t, itr. h.* och *tr.* snickra, vara snickare.

schreiten, *schritt, schritte, geschritten, schrei-t*[e], *itr. s.* skrida, gå. *Zur Abstimmung* ~ skrida till omröstning. *Drei Fuss* ~ taga tre fot i steget.

Schrenz, -*es,* 0, *m.* **-papier,** -[e]*s,* -*e, n.* plånpapper.

Schrift, -*en, f.* 1. skrift; boktryck. äfv. stil, stilsats. 2. skrifvelse. **-ausleger,** -*s,* -, *m.* bibeltolk(are). **-auslegung,** -*en, f.* skriftens utläggning, bibeltolkning. **-deutsch,** (jfr *deutsch II*) *n.* tyskt skrifspråk. **-führer,** -*s,* -, *m.* sekreterare. **-gelahrt,** *a.* skriftlärd. **-giesser,** -*s,* -, *m.* stilgjutare. **-gläubig,** *a.* troende, rättrogen. **-kasten,** -*s,* -, *m.* ⊕ stilkast. **-mässig,** *a.* skriftenlig. **-mutter,** -*n, f.* ⊕ matris. **-schneider,** -*s,* -, *m.* stilskärare. **-seite,** -*n, f.* 1. skrifsida. 2. frånsida på mynt. **-sprache,** -*n, f.* skriftspråk. **-stelle,** -*n, f.* bibelställe, bibelspråk. **-steller,** -*s,* -, *m.* ~**in,** -*nen, f.* skriftställare, författare, författarinna. **-stellerisch,** *a.* skriftställare-, författare-. **-stellern,** * *itr. h.* vara författare, skrifva. **-stück,** -[e]*s,* -*e, n.* skrift, aktstycke. **-wart,** -[e]*s,* -*e, m.* sekreterare. **-wechsel,** -*s,* 0, *m.* skriftväxling. **-widrig,** *a.* stridande mot skriften, obiblisk. **-zeichen,** -*s,* -, *n.* skriftecken. **-zeug,** -[e]*s,* 0, *n.* ⊕ stiltyg. **-zug,** -[e]*s,* -*e* †, *m.* penndrag, skriftecken; plur. skrift, stil.

Schriftent[h]ům, -[e]*s,* -*er* †, *n.* literatur.

Schriftler, -*s,* -, *m.* författare, i sht = *Schriftling.*

schriftlich, *a.* skriftlig.

Schriftling, -[e]*s,* -*e, m.* dålig författare, klåpare.

Schrifft[h]ům = *Schriftentum.*

schrill, *a.* gäll.

schrillen, -*te, ge-t, itr. h.* och *tr.* ljuda gält, skrika, hvissla, pipa, kväka.

schrinden, *schrund* el. * *schrand, schründe, geschrunden, schrind*[e], I. *itr. s.* få sprickor, spricka sönder. II. *tr.* rispa, rispa upp.

Schritt, -[e]*s,* -*e* men som måttenhet -, *m.* steg; skridt, gång. ~ *halten:* hålla jämna steg. *Aus dem* ~ *kommen:* komma ur takten. ~ *vor* el. *für* ~ steg för steg. *Im* ~ *reiten.* rida i skridt, i gående. *Jmdm auf* ~ *und Tritt folgen:* följa ngn i hälarne. *Einen guten* ~ *am Leibe haben;* taga stora steg, gå fort. ~*e* äfv.: mått och steg, åtgöranden. **-gänger,** -*s,* -, *m.* passgångare. **-messer** = *-zähler.* **-schuh** = *Schlittschuh.* **-weise,** *adv.* steg för steg. **-zähler,** -*s,* -, *m.* stegräknare.

schrittlings, *adv.* 1. steg för steg, i skridt, i gående. 2. bredbent, grensle.

Schrof, -*en,* -*en,* **Schrofen,** -*s,* -, *m.* (skroflig och brant) klippa.

schroff, *a.* (skroflig och) brant, t. ex. ~*e Felsen;* bildl. skarp, tvär, t. ex. ~*e Gegensätze,* ~*e Übergänge.*

Schroffe, -*n, f.* 1. = *Schrof.* 2. = rälj.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Schroffheit, *-en, f.* skroflighet, branthet; bildl. skärpa, tvärhet, ovänlighet.
Schroll, *-en, -en, m.* 1. klump, koka; isflake. 2. tölp, lymmel.
Schrolle, *-n, f.* 1. = *Schroll 1.* 2. se *Schrulle.*
Schrollen, *-s, -, m.* = *Schroll.*
Schröpf... Bx. **-eisen**, *-s, -, n.* koppjärn. **-glas**, *-es, -er* †, **-horn**, *-[e]s, -er* †, *n.* **-kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* koppglas, kopphorn. **-zeug**, *-[e]s, -e, n.* koppningsinstrument.
schröpf||en, *-te, ge-t, tr.* 1. koppa; bildl. utsuga, skinna. 2. *Bäume* ~ göra skåror i barken på träd. *Das Getreide* ~ afmäja den för frodigt växande grödan. **Schröpfung**, *f.*
Schröpfer, *-s, -, m.* 1. en som koppar; bildl. blodsugare, skinnare. 2. koppglas.
Schrot, *-[e]s, -e, m.* och *n.* dim. *Schrötchen, -lein,* 1. klots. 2. skrot, i sht i förbind. ~ *und Korn.* 3. skrot att skjuta med; hagel. 4. gröpe. 5. spånor. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* ⊕ rulle att rulla tyngder på. **-hammer**, *-s, -*†, *m.* ⊕ skrothammare. **-hobel**, *-s, -, m.* ⊕ skrubbhyfvel. **-leiter**, *-n, f.* ⊕ stege att rulla tunnor på. **-schere**, *-n, f.* ⊕ skrotsax.
schrot||en, *-ete, ge-et* och *ge-en, tr.* 1. skrota, sönderhugga, kanthugga, sönderskära, afklippa, krossa, söndermala, gröpa. 2. på rullar skjuta, rulla, vältra.
Schröter, *-s, -, m.* 1. zool. ekoxe. 2. arbetare som rullar vin- el. ölfat i och ur källare.
Schrubbel, *-n, f.* ⊕ ullkam, karda.
schrubbel||n, *-te, ge-t, tr.* lätt skrubba.
schrubb||en, *-te, ge-t, tr.* 1. skrubba, skura, skafva, skrapa, svabla. 2. ⊕ skrubbhyfla.
Schrubber, *-s, -, m.* skrubbare; svabel.
schrubber||n = *schrubben 1.*
Schrulle, *-n, f.* besynnerlighet, egenhet, grill, nyck.
schrullenhaft, *a.* egen, full af griller, nyckfull.
Schrump[f]el(ig) = *Runzel(ig).*
schrumpf||en, *-te, ge-t, itr. s.* krympa, torka ihop.
schrumpfig, *a.* skrumpen, skrynklig, hoptorkad.
Schrund, *-[e]s, -e* †, *m.* **Schrunde**, *-n, f.* rispa, springa, remna, spricka, klyfta.
schrundig, *a.* sprickig, full af sprickor, af klyftor.
Schub, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. stöt, puff, skuffning. *Jmdm einen* ~ *geben:* skuffa ngn. 2. rörelse genom hvilken ngt skjutes på sin plats. *Mit einem* ~ på en gång, i ett tag. 3. personer som på en gång skjutas fram, in ngns tårdes. *Mit dem ersten* ~ *hineinkommen:* vara bland de första, som komma in. 4. draglåda. 5. plur. -, bröd som på en gång sättes in i ugnen, en ugn full. 6. a) kägelspel, b) kägelbana. 7. fångtransport. **-sack**, *-[e]s, -e* †, *m.* ficka. **-weise**, *adv.* så småningom. Öfr. sms. = *Schieb...*
Schubbjack, *-[e]s* el. *-en, -e[n]* el. *-s, m.* trashank, usling, gemen karl, slusk.
schüchtern, *a.* blyg, tillbakadragen, skygg, lättskrämd, rädd.
Schüchternheit, 0, *f.* blyghet m. m. se föreg.
Schuft, *-[e]s* el. *-en, -e[n]* el. *-e* †, *m.* skurk, gemen karl.
Schufterei, *-en, f.* gemenhet, nedrighet.
schuftig, schuftisch, *a.* gemen, nedrig.
Schuh, *-[e]s, -e, m.* dim. *Schühchen, -lein,* 1. sko, stv. ⊕ Bildl. *wissen wo der* ~ *drückt:* veta hvar skon klämmer, *alle* ~*e über einen Leisten schlagen:* skära alla öfver en kam, *jmdm die* ~*e austreten:* undanträng ngn, *in jmds* ~*en gehen:* vara i ngns kläder. 2. a) hof, b) hästsko. 3. plur. -, fot (mätt). **-bürste**, *-n, f.* skoborste. **-draht**, *-[e]s, -e* †, *m.* beckträd. **-flicker**, *-s, -, m.* skoflickare, lappskomakare. **-laden**, *-s, -*†, *m.* skobod, skomagasin. **-leisten**, *-s, -, m.* läst. **-macher**, *-s, -, m.* skomakare. **-nagel**, *-s, -*†, *m.* skospik, skostift. **-putzer**, *-s, -, m.* skoputsare. **-riegeln** se *schurigeln.* **-riemen**, *-s, -, m.* skorem, kängsnöre. **-schmiere** = *-wichse.* **-schnalle**, *-n, f.* skospänne. **-sohle**, *-n, f.* skosula. **-werk**, *-[e]s,* 0, *n.* skodon. **-wichse**, *-n, f.* blanksmörja. **-zwecke**, *-n, f.* skostift.
schuh||en, *-te, ge-t, tr.* förse med sko(r), sko.
Schuhu se *Uhu.*
Schuld, *-en, f.* 1. skuld, skuldsumma. ~*en machen:* göra skulder, skuldsätta sig. *In jmds* ~ *sein, stehen:* stå i skuld hos ngn. *Eine* ~ *berichtigen, entrichten, bezahlen:* betala en skuld. *Eine* ~ *der Dankbarkeit abtragen:* afbörda sig en tacksamhetsskuld. 2. skuld, fel; synd. *Die* ~ *auf jmdn legen* el. *schieben* el. *jmdm die* ~ *beimessen* el. *zuschreiben:* skjuta skulden på ngn, *jmdm etw.* ~ *geben:* skjuta skulden på ngn för ngt. *Wessen* ~ *ist es?* hvems är felet? *Ohne meine* ~ utan min förskyllan. *Sich* (dat.) *etw. zu* ~*en kommen lassen:* låta ngt komma sig till last. 3. skuld, orsak, anledning. *An etw.* (dat.) ~ *sein:* vara skuld till ngt. **-beladen, -befleckt**, *a.* skuldbelastad. **-betrag**, *-[e]s, -e* †, *m.* skuldbelopp. **-bote**, *-n, -n, m.* exekutionsbetjänt. **-brief**, *-[e]s, -e, m.* skuldebref. **-buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* skuldbok. **-forderung**, *-en, f.* skuldfordran. **-gefängnis[s]**, *-ses, -se, n.* bysättningshäkte, gäldstuga. **-haft**, 0, *f.* vistelse i bysättningshäkte. **-klage**, *-n, f.* skuldfordringsmål. **-leute**, *plur.* gäldenärer. **-los**, *a.* oskyldig, utan skuld. **-lösigkeit**, 0, *f.* oskuld. **-posten**, *-s, -, m.* skuldpost. **-schein**, *-[e]s, -e, m.* skuldsedel. **-t[h]urm**, *-[e]s, -e* †, *m.* = *-gefängnis.* **-verschreibung**, *-en, f.* skuldförbindelse. **-voll**, *a.* skuldbelastad. **-en...** Bx. ~**belastet**, *a.* skuldsatt. ~**frei**, *a.* skuldfri. ~**last**, *-en, f.* skuldbörda. ~**macher**, *-s, -, m.* en som gör skulder. ~**tilgung**, *-en, f.* amortering.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

schuldbar, *a.* skyldig, som bär skulden.
Schuldbarkeit, 0, *f.* skuld, förskyllan.
schuldigen, *-ete, ge-et, tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ a) vara skyldig ngn ngt, b) ha ngn att tacka för ngt. 2. vara skuld till.
schuldig, *a.* 1. skyldig. *Des Todes ~ sein:* hafva förverkat lifvet. 2. tillbörlig.
schuldigen, *-te, ge-t, tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ vara skyldig ngn ngt. 2. *Jmdn um etw.* el. *einer* (gen.) *Sache* ~ beskylla ngn för ngt.
Schuldiger = *Schuldner.*
Schuldigkeit, *-en, f.* skyldighet, pligt.
Schuldner, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* gäldenär.
Schule, *-en, f.* dim. *Schülchen*, skola. *Die ~ besuchen* el. *in die ~ gehen:* gå i skola. *Hinter* el. *neben die ~ gehen:* skolka. *Aus der ~ plaudern* el. *schwatzen:* skvallra ur skolan. *Freie ~* kostnadsfri undervisning. *Heute ist keine ~* i dag är det lof. **-amt**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* 1. 0, skolvägen, lärarevägen, t. ex. *sich dem ~e widmen:* gå skolvägen, bli lärare. 2. lärarebefattning, lärareplats. **-anstalt**, *-en, f.* skol-, undervisningsanstalt, läroverk. **-arbeit**, *-en, f.* 1. arbete i skolans tjänst. 2. lexa. **-aufseher**, *-s, -, m.* skolinspektör. **-ausgabe**, *-n, f.* skoledition. **-bank**, *-e* †, *f.* skolbänk. **-besuch**, -[*e*]*s*, 0, *m.* skolgång. **-bezirk**, -[*e*]*s, -e, m.* skoldistrikt. **-bildung**, 0, *f.* skolbildning. **-bube**, *-n, -n, m.* skolpojke. **-buch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* skolbok. **-diener**, *-s, -, m.* vaktmästare vid en skola. **-direktor**, *-s, -en, m.* (skol)rektor. **-entlassungszeugnis**[*s*], *-ses, -se, n.* afgångsbetyg. **-erziehung**, 0, *f.* skoluppfostran. **-ferien**, *plur.* skollof. **-freund**, -[*e*]*s, -e, m.* vän från skoltiden, skolkamrat. **-fuchs**, *-es, -e* †, *m.* skolfux. **-fuchserei**, *-en, f.* skolfuxeri. **-fuchsig**, *a.* skolfuxaktig, pedantisk. **-gebäude**, *-s, -, n.* skolhus. **-geld**, -[*e*]*s, -er, n.* skol-, terminsafgift. **-gerecht**, *a.* öfverensstämmande med skolans föreskrifter; metodisk; regelrätt, skolad, dresserad. **-halter**, *-s, -, m.* en som håller skola, skolföreståndare. **-heft**, -[*e*]*s, -e, n.* skrifbok, temabok. **-jugend**, 0, *f.* skolungdom. **-kind**, -[*e*]*s, -er, n.* skolbarn. **-krank**, *a.* skolsjuk. **-krankheit**, *-en, f.* skolsjuka. **-lehrer**, *-s, -, m.* skollärare. **-mädchen**, *-s, -, n.* skolflicka. **-mann**, -[*e*]*s, Schulleute, m.* skolkarl. **-mappe**, *-n, f.* skolväska. **-mässig** = *-gerecht.* **-meister**, *-s, -, m.* skolmästare. **-meistern**, * *itr. h.* och *tr.* skolmästra, tala i skolmästarton. **-ordnung**, *-en, f.* skolordning, skolstadga. **-pferd**, -[*e*]*s, -e, n.* skolhäst, dresserad häst. **-pflicht**, 0, *f.* skoltvång. **-pflichtig**, *a.* underkastad skoltvång, i skoläldern. **-plan**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* lektions-, skolschema, -plan. **-programm**, -[*e*]*s, -e, n.* skolprogram, årsredogörelse för ett läroverk. **-prüfung**, *-en, f.* (skol)examen. **-rat**[**h**], -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. skolinspektör. 2. skolråd. **-rede**, *-n, f.* skoltal. **-sache**, *-n, f.* skolärende. **-sack**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* skolränsel; F bildl. = *-weisheit.* **-schwester**, *-n, f.* undervisande syster (lärarinna i klosterskola). **-sprache**, *-n, f.* skolspråk. **-staub**, -[*e*]*s*, 0, *m.* skoldam. **-stube**, *-n, f.* skolrum. **-stunde**, *-n, f.* skoltimme, lektion. **-ton**, -[*e*]*s*, 0, *m.* skolmästarton. **-unterricht**, -[*e*]*s*, 0, *m.* skolundervisning. **-versäumnis**[*s*], 0, *f.* frånvaro från skolan. **-vorsteher**, *-s, -, m.* skolföreståndare. **-weisheit**, 0, *f.* skolvishet, skolteorier. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* skolväsen. **-witz**, *-es, -e, m.* skolpojkskvickhet. **-zeit**, 0, *f.* skoltid. **-zeugnis**[*s*], *-ses, -se, n.* skolbetyg. **-zucht**, 0, *f.* skoltukt. **-zwang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* skoltvång.
schulen, *-te, ge-t, I. tr.* skola, undervisa, inöfva, öfva, dressera. *Ein Pferd ~* a) rida in, b) dressera en häst. II. *Sich ~* öfva sig, blifva öfvad. III. *itr. h.* 1. dölja sig, gömma sig. *Der Wind läuft ~* vinden mojnar af. 2. hålla skola. 3. gå i skola.
Schüler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* lärjunge; skolgosse, skolflicka, elev, discipel. **-mässig** = mij.
schülerhaft, *a.* som förråder lärjungen, nybegynnaren; nybegynnare-, bristfull; skolpojkaktig.
Schülerhaftigkeit, *-en, f.* brist på skicklighet, bristfullhet; skolpojkaktighet.
Schülerschaft, *-en, f.* 1. 0, lärjungaskap, egenskap af lärjunge. 2. lärjungaskara, skola.
Schulter, *-n, f.* skuldra, axel. bildl. *auf jmds ~ stehen:* utgå från, stödja sig på ngn. **-blatt**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* skulderblad. **-wehr**, *-en, f.* skuldervärn.
schulterig, *a.* i sms. t. ex. *breit~* bredaxlad.
schultern, *-te, ge-t, tr.* 1. taga, lägga på sina skuldror, på axeln. 2. *Geschultert:* med så eller så beskaffade skuldror, t. ex. *breit geschultert:* med breda skuldror, bredaxlad.
Schultheiss, *-en, -en*, **Schulze**, *-n, -n, m.* byfogde, bydomare; borgmästare i vissa städer.
schummeln, *-te, ge-t*, I. *itr. s.* smyga sig bort, kila sin kos. II. *tr.* 1. bortköra. 2. hemligt borttaga, knipa.
Schummer = 2. *Dämmer.* **schummerig** = *dämmerig.* **schummern** = *dämmern.*
Schund, -[*e*]*s*, 0, *m.* affall; smörja, skräp, strunt. **-grube**, *-n, f.* sopgrop, kloak. **-kerl**, -[*e*]*s, -e, m.* lumpen karl, usling, kräk.
Schupp, I. = *Schub 1.* II. *-en, -en, m.* sjupp, tvättbjörn. **-en...** ex. ~**fell**, -[*e*]*s, -e, n.* sjuppskinn. ~**pelz**, *-es, -e, m.* 1. sjuppskinn. 2. sjuppskinnspäls.
Schuppe, *-n, f.* dim. *Schüppchen, -lein*, fjäll. bildl. *die ~n sind ihm von den Augen gefallen.* **-n...** ex. ~**flech**, *-es, -e, m.* fjällfisk. ~**haut**, *-e* †, *f.* fjälligt skinn. ~**panzer**, *-s, -, m.* fjällpansar. ~**t**[**h**]**ier**, -[*e*]*s, -e, n.* zool. myrkott.
Schüppe, *-n, f.* skofvel.
1. schuppen, *-te, ge-t, tr.* 1. skuffa, stöta. 2. lura, bedraga. 3. rifva, skafva.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

2. **schuppl|en**, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. fjälla. 2. förse med fjäll. *Geschuppt:* fjällig. II. *Sich* ~ 1. fjälla sig. 2. lägga sig som fjäll på ngt.
3. **Schuppen**, *-s, -, m.* skjul, lider.
schuppicht, schuppig, *a.* 1. fjällig. 2. fjällaktig, fjällik.
Schup[p]s, *-es, -e, m.* F = *Schub 1.*
schup[p]s|en, *-[es]t, -te, ge-t* = *1. schuppen 1.*
Schur, *-en, f.* 1. klippning. 2. afklipp; klippull. 3. skörd. 4. trakasseri; spratt, puts. 5. päls. **-wolle**, 0, *f.* klippull.
schür|en, *-te, ge-t, tr.* röra om, underblåsa elden.
Schürer, *-s, -, m.* 1. en som rör om, underblåser. 2. eldgaffel.
Schurf, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. grop, öppning, i sht bärg. för sökande efter malmfyndighet. 2. skåra, skråma. **-eisen**, *-s, -, n.* skrapjärn, skrapa. **-schein**, *-[e]s, -e,* **-zettel**, *-s, -, m.* bärg. mutsedel.
schürf|en, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. bärg. gräfva efter en malmfyndighet. 2. rifva, rispa, klösa. **Schürfung**, *f.*
schuri[e]ge|n, *-te, ge-t, tr.* trakassera, plåga, oroa.
Schurke, *-n, -n, m.* skurk. **-n...** Ex. **~streich**, *-[e]s, -e, m.* **~that**, *-en, f.* skurkstreck.
schurkenhaft = *schurkisch.*
Schurkenhaftigkeit, Schurkeréi, *-en, f.* skurkaktighet, gemenhet, skurkstreck.
schurkisch, *a.* skurkaktig, gemen, nedrig.
schurr|en, *-te, ge-t, itr. s.* och *h.* glida, hasa; knarra.
Schurz, *-es, -e* †, *m.* 1. gördel, skört till blygdedelarnes betäckande. 2. förkläde, förskinn. **-fell**, *-[e]s, -e, n.* förskinn.
Schürze, *-n, f.* förkläde; F bildl. fruntimmer. *Hinter jeder ~ herlaufen:* springa efter hvarje kjortel. **-n...** Ex. **~amt**, *-[e]s, -er* †, **~stipendi|um**, *-um[s], -en, n.* ämbete, penningeunderstöd som man har att tacka ett fruntimmers mellankomst för.
schürz|en, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *tr.* 1. uppskörta, uppfästa, uppdraga. 2. knyta, binda. 3. förse med förkläde; insvepa, omgifva. II. *Sich* ~ 1. fästa upp klädningen; bildl. göra sig i ordning, beredd. 2. bilda en knut, en rosett, en slinga. **Schürzung**, *f.*
Schuss, *-es, -e* †, *m.* 1. hastig, pilsnabb rörelse, fart, t. ex. *in ~ kommen:* komma i fart, i gång. 2. snabb växt; skott, telning. 3. a) skott. *Einen ~ thun:* skjuta, afiossa ett skott. *Auf den ersten ~* vid el. med första skottet, bildl. genast, strax. Se. måttenh. plur. -, t. ex. *nicht zwei ~ Pulver dran wenden:* ej kosta på två skott krut, b) skotthåll, t. ex. *ausser ~ sein, in ~ sein.* Bildl. *jmdm in den ~ kommen:* komma i vägen för ngn. 4. *Einen ~ haben:* vara uppsluppen, tokig, galen. 5. = *Schub 5.* 6. inslag, väft. **-fertig**, *a.* skjutfärdig. **-fest**, *a.* 1. osårbar, hård. 2. = -proj. **-frei**, *a.* skottfri. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* skottpengar. **-gerecht**, *a.* 1. färdig, klar till affyrande. 2. inom skotthåll. **-geschwindigkeit**, *-en, f.* skjuthastighet. **-nähe**, *f.* skotthåll. **-recht** = *-gerecht.* **-waffe**, *-n, f.* skjutvapen. **-weise**, *adv.* ryckvis. **-weite**, *-n, f.* skotthåll. **-wunde**, *-n, f.* skottsår.
Schüssel, *-n, f.* dim. *Schüsselchen, Schüsselein*, fat, assiett, karott. **-brett**, *-[e]s, -er, n.* tallrikstege, -hylla. **-freund**, *-[e]s, -e, m.* F vän af bordets nöjen. **-jagd**, *-en, f.* F matfrieri, snuggande. **-knecht**, *-[e]s, -e, m.* tallrikstege. **-ring**, *-[e]s, -e, m.* tallriksbricka. **-schrank**, *-[e]s, -e* †, *m.* skänk.
Schusser, *-s, -, m.* dim. *Schüsserchen, -lein*, (marmor)kula till lek.
Schüster, *-s, -, m.* skomakare. **-handwerk**, *-[e]s,* 0, *n.* skomakaryrke. **-junge**, *-n, -n, m.* skomakarpojke.
Schusteréi, 0, *f.* skomakaryrke.
schüster|n, *-te, ge-t, itr. h.* vara skomakare.
Schute, Schüte, *-n, f.* pråm, lastpråm.
Schutt, *-[e]s,* 0, *m.* 1. grushög, byggnadsgrus, byggnadsaffall; ruiner; jordras; alluvialjord. 2. sädeshög. **-haufen**, *-s, -, m.* grushög. **-karren**, *-s, -, m.* kärra att köra bort byggnadsgrus med.
Schütt... jfr *Schütte* och *schütten.* Ex. **-boden**, *-s, -* †, *m.* = *Schütte 2.* **-gabel**, *-n, f.* högaffel, hötjuga. **-geld**, *-[e]s,* 0, *n.* lösen för i pant tagen boskap. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* sädesmagasin. **-stroh**, *-[e]s,* 0, *n.* långhalm.
Schütte, *-n, f.* 1. hop, hög. 2. kornbod, sädesvind. 3. (regn-, hagel)skur. 4. kärfve långhalm.
Schüttel... Ex. **-frost**, *-[e]s,* 0, *m.* häftig frossa, frossbrytningar. **-kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* en som runkar på hufvudet.
schütteln, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ skaka (sig), rysta, runka. *Jmdm die Hand* ~ skaka ngns hand. **Schütt[e]lung**, *f.*
schütten, *-ete, ge-et,* I. *tr.* och *itr. h.* 1. ösa, hälla, slå ngt i el. på ngt. Bildl. *seinen Kummer in jmds Schoss* ~ utgjuta sitt hjärta för ngn. 2. opers. *es schüttet:* det hällregnar. 3. uppkasta, afsätta jord. *Einen Damm* ~ kasta upp en dam. 4. jag. om vissa djur: föda, få ungar. 5. *Das Getreide schüttet reichlich:* säden ger bra i korntal. 6. betala sädestionden. 7. *Vieh* ~ taga boskap som gjort skada på annans mark i pant. II. *Sich vor Lachen* ~ skratta så man hoppar. **Schüttung**, *f.*
schütter|n, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* skaka, darra. II. *tr.* skaka, rysta.
Schutz, *-es,* 0, *m.* 1. skydd, beskydd, skygd, hägn, försvar. *Unter dem ~e der Nacht:* i skydd af nattens mörker. *Zu ~ und Trutz:* till försvar och anfall. 2. damlucka. **-befohlene(r)**, (adj. böjn.) *m.* skyddsling, klient. **-blattern** = *-pocken.* **-brett**, *-[e]s, -er, n.* damlucka. **-brief**, *-[e]s, -e, m.* skyddsbref, läj-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

d(ebref). **-bündnis[s]**, *-ses, -se, n.* försvarsförbund, defensivallians. **-dach**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. skjul, lider. 2. skärmtak. **-engel**, *-s*, -, *m.* skyddsängel. **-falle**, *-n*, *f.* damlucka. **-gatter**, *-s*, -, *n.* 1. fällgaller. 2. skyddsgaller. **-geist**, -[*e*]*s*, *-er*, *m.* skyddsande. **-geld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* skatt af i en ort bosatta främlingar. **-geleit**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* säkerhetsvakt, eskort. **-gift**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* vakcin. **-gitter**, *-s*, -, *n.* kakelugnsgaller. **-gott**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* skyddsgud. **-heilige(r)**, (adj. böjn.) *m.* skyddshelgon. **-herr**, *-n*, *-en*, *m.* skyddsherre, beskyddare. **-jude**, *-n*, *-n*, *m.* jude som fått rättighet att vistas i ett land till hvilket judar eljes ej ha tillträde. **-krieg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* försvarskrig. **-los**, *a.* utan skydd, försvarslös. **-lösigkeit**, 0, *f.* saknad af skydd, försvarslöshet. **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* 1. polisbetjänt. 2. = *-zöllner*. **-mannschaft**, *-en*, *f.* 1. säkerhetspolis. 2. = *-geleit*. **-marke**, *-n*, *f.* skyddsmärke. **-müssregel**, *-n*, *f.* säkerhetsåtgärd. **-mittel**, *-s*, -, *n.* skyddsmedel, preservativ. **-ort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *m.* tillflykt, asyl. **-pfand**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* underpant. **-pocken**, *f. plur.* skyddskoppor. **-rede**, *-n*, *f.* försvarstal. **-rédner**, *-s*, -, *m.* försvarstalare. **-schrift**, *-en*, *f.* försvarsskrift. **-verwandte(r)**, (adj. böjn.) *m.* främling som ej förvärfvat medborgarrätt, där han är bosatt. **-wache**, *-n*, *f.* skyddsvakt. **-waffe**, *-n*, *f.* försvarsvapen. **-wand**, *-e* †, *f.* skyddsvägg. **-wehr**, *-en*, *f.* skyddsvärn. **-zeuge** = *Entlastungszeuge*. **-zoll**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* skyddstull. **-zöllner**, *-s*, -, *m.* skyddstullsvän. **-zöllnerisch**, *a.* skyddstullvänlig, protektionistisk.

Schütz[e], *-en*, *-en*, *m.* 1. skytt; jägare. 2. vanl. **Schütze**, *-n*, *f.* a) damlucka, b) skyttel. **-en...** Ex. **~bataillon**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* jägarbataljon. **~bruder**, *-s*, -†, *m.* medlem af ett skyttegille, skarpskytt. **~fest**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* (skarp-) skyttefest, ett skyttegilles, ett jägarförbunds årshögtid. **~gesellschaft**, *-en*, **~gilde**, *-n*, *f.* skyttegille, jägarförbund. **~graben**, *-s*, -†, *m.* ✠ skyttegraf. **~haus**, *-es*, *-er* †, *n.* skyttehus, ett skyttegilles hus. **~könig**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* skjutkonung. **~linie**, *-n*, *f.* ✠ skyttelinie. **~plan**, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* **~platz**, *-es*, *-e* †, *m.* skjutplats, skjutbana.

schützen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. särv. *sich* ~ skydda (sig), *vor* (med dat.) el. *gegen* el. *wider etw.*: mot ngt. 2. uppdämma, t. ex. *das Wasser. Die Mühle* ~ medels damlucka uppdämma vattnet framför kvarnen.

Schützenschaft, *-en*, *f.* **Schützent[h]um**, -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. egenskap af (skarp)skytt; (skarp-) skytteväsen. 2. skyttegille, jägarförbund.

Schützer, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* beskyddare, beskyddarinna.

Schützling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* skyddsling.

Schwabacher[schrift], 0, *f.* schwabach(stil).

schwabb se *schwapp*.

Schwabbelei, *-en*, *f.* F prat, pladder.

schwabbelig, *a.* obehagligt mjuk, lös; obehaglig, illamående.

schwabbeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* F 1. skälfva som gelé, gunga; slå emot, skvalpa. 2. prata, pladdra.

Schwabber, *-s*, -, *m.* ⚓ 1. svabel. 2. svabelgast.

schwabbern, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* ⚓ svabla. II. = *schwabbeln*.

1. **Schwabe**, *-n*, *f.* kackerlacka.

2. **Schwabe**, *-n*, *-n*, *m.* schwabare, invånare i Schwaben; enfaldig karl, fårskalle. **-n...** Ex. **~alter**, *-s*, 0, *n.* 40:e året vid hvilken ålder schwabarne först anses få förstånd. **~streich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dumhet, upptåg.

Schwäbin, *-nen*, *f.* schwabiska, schwabisk kvinna.

schwäbisch, *a.* schwabisk.

schwach, *schwächer*, *schwächst*, *a.* svag, klen, dålig, t. ex. *~e Seite, auf ~en Füssen stehen, ~es Gedächtnis*. **-gläubig**, *a.* klentrogen. **-herzig**, *a.* klenmodig, svag, karaktärslös. **-kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* inskränkt, enfaldig person. **-köpfig**, *a.* svag till förstånd, inskränkt, enfaldig. **-köpfigkeit**, 0, *f.* inskränkthet, dumhet. **-mut[h]**, -[*e*]*s*, 0, *m.* klenmod. **-müt[h]ig**, *a.* klenmodig. **-sichtig**, *a.* svagsynt. **-sichtigkeit**, 0, *f.* svagsynthet. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* klenmod. **-sinnig**, *a.* klenmodig.

Schwäche, *-n*, *f.* svaghet, klenhet; svag sida.

schwächeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* vara klen.

schwächen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. försvaga, göra kraftlös. 2. förföra, skända, t. ex. *eine Jungfrau*. II. *Sich* ~ försvagas. **Schwächung**, *f.*

Schwächer, *-s*, -, *m.* 1. försvagare. 2. förförare.

Schwachheit, *-en*, *f.* = *Schwäche*. Särskilda fall: *eine ~ für jmdn haben*: vara svag för, ha en klockarkärlek till ngn, *bilden Sie sich keine ~en ein*: inbilla er inga dumheter. **-s...** Ex. **~sünde**, *-n*, *f.* svaghetssynd.

schwächlich, *a.* klen, svag.

Schwächlichkeit, 0, *f.* klenhet, svaghet.

Schwächling, -[*e*]*s*, *-e*, F **Schwachmätikus**, -, *-se*, *m.* klen, svag person, stackare.

Schwad, *-en*, *-en*, **Schwaden**, *-s*, -, *m.* 1. (slåtter)sträng, lieslag. 2. ånga; dimma; bärg. grufgas. 3. bot. mannagräs (Glyceria fluitans).

Schwadrón, *-en*, *f.* ✠ skvadron. **-en...** Ex. **~weise**, *adv.* skvadronvis.

Schwadronéur, -[*e*]*s*, *-e* el. *-s*, *m.* skrodör.

schwadronieren, *-te*, *-t*, *itr. h.* 1. svärma; drifva, ströfva omkring. 2. slå, hugga till höger och vänster, omkring sig. 3. skvadronera, skrodera.

Schwager, *-s*, -†, *m.* 1. svåger; slägting genom giftermål, god vän. 2. kusk, postiljon. 3. ngns hustrus förförare.

Schwägerin, *-nen*, *f.* svägerska.

schwägerlich, *a.* såsom svåger, broderlig, i all vänskap.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✠ militärisk term.

Schwagerschaft, Schwägerschaft, *-en, f.* svågerskap, svågerlag.

Schwäher, *-s, -, m.* 1. svärfar. 2. personer hvilkas barn äro gifta med hvarandra. *Wir sind* ~ han är min sons (dotters) svärfar. 3. ✱ måg.

Schwäherschaft, 0, *f.* egenskap af svärfar, jfr föreg.; svågerlag, slägt.

Schwalbe, *-n, f.* dim. *Schwälbchen, -lein.* 1. svala. 2. F örfil, munfisk. **-n...** Ex. **~nest,** *-[e]s, -er, n.* svalbo. **~schwanz,** *-es, -e* †, *m.* 1. svalstjärt, afv. ⊕ och namn på fjärilar. 2. F frack. **~stein,** *-[e]s, -e, m.* min. svalsten.

Schwall, *-[e]s,* 0, *m.* svall, flöde, mängd. ~ *von Worten:* ordsvall.

schwallen se *schwellen.*

Schwamm, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. svamp. Studentspr. *der ganze* ~ hela smörjan. 2. fnöske. **-artig,** *a.* svampartad, porös. **-büchse, -dose,** *-n, f.* svamp-, fnöskdosa.

schwammicht, schwammig, *a.* svampig, svampaktig.

Schwammigkeit, 0, *f.* svamp(akt)ighet.

Schwan, *-[e]s* el. *-en, -e* † el. ✱ *-en, m.* svan. **-en...** Ex. **~bett,** *-[e]s, -en, n.* svandunsbädd, -bolster, -täcke. **~busen,** *-s, -, m.* svanhvit barm. **~gesang,** *-[e]s,* 0, *m.* **~lied,** *-[e]s,* 0, *n.* **~sang,** *-[e]s,* 0, *m.* svanesång. **~teich,** *-[e]s, -e, m.* svandam. **~weiss,** *a.* svanhvit.

schwanken, *-te, ge-t, opers. Mir* (el. ✱ *mich*) *schwankt etw.:* jag anar, har en dunkel aning om ngt.

Schwang, *-[e]s,* 0, *m. In* ~ *bringen, gehen, kommen, sein:* bringa, gå, komma, vara i svang.

schwanger, *a.* hafvande. bildl. *mit Unglück* ~ olycksdiger, *mit grossen Plänen* ~ *gehen:* hvälfva stora planer i sitt sinne.

Schwängerer, *-s, -, m.* barnfader, lägersman.

schwängern, *-te, ge-t, tr.* 1. lägra, göra hafvande. 2. befrukta; uppfylla, impregnera. **Schwängerung,** *f.*

Schwangerschaft, *-en, f.* hafvandeskap, grossess.

Schwänin, *-nen, f.* svanhona.

1. **schwank,** *a.* vacklande, svigtande, rankig, ostadig, osäker.

2. **Schwank,** *-[e]s, -e* †, *m.* puts, spektakel, narri, skämt, fars. **-macher,** *-s, -, m.* spektakelmakare. **-weise,** *adv.* på skämt.

schwanken, *-te, ge-t, itr. h.* vackla, fluktuera, variera, darra, svigta, gifva efter, böja sig, bölja, slingra, rulla. **Schwankung,** *f.*

Schwankheit, 0, *f.* vacklande, ostadighet m. m. se *1. schwank.*

schwankig = *1. schwank.*

Schwänling, *-[e]s, -e, m.* svanunge.

Schwanz, *-es, -e* †, *m.* 1. svans, stjärt; släng i skrift, streck på en not, förminskningstecken. F *jmdm den* ~ *streiche[l]n:* smickra ngn, *Geld auf den* ~ *klopfen:* knipa, undansnilla pengar. 2. studentspr. tomrum, renblad lemnade i anteckningsböckerna för de timmar, man skolkat. **-bein,** *-[e]s, -e, n.* svansben. **-feder,** *-n, f.* stjärtfjäder, -penna. **-fleese,** *-n, f.* stjärtfena. **-stern,** *-[e]s, -e, m.* komet.

Schwänzel... Ex. **-pfennig,** *-[e]s, -e, m.* undansnillad slant, smygfyrk; ~*e machen:* undansnilla pengar.

schwänzeln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. vifta med svansen. 2. stoltsera, kråma sig. 3. lisma, krypa.

schwänzen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. = *schwänzeln.* 2. drifva sysslolös omkring, flanera; skolka. *Die Schule* ~ skolka från skolan. 3. förse med svans.

schwapp, *interj.* vips! klatsch! skvapp!

schwappen, *-te, ge-t, itr. h.* skvalpa, skvalpa öfver.

Schwär, *-[e]s, -e, m.* **Schwäre,** *-n, f.* **Schwären,** *-s, -, m.* bulnåd, böld.

schwären, *schwier(s)t* el. *-(s)t, schwor* el. ✱ *schwur, schwöre* el. ✱ *schwüre, geschworen, schwier* el. *-e, itr.* 1. *s.* bulna, t. ex. *der Finger ist geschworen vom Splitter.* 2. *h.* förorsaka bulnad, t. ex. *der Splitter im Finger hat geschworen.* **Schwärung,** *f.*

schwärig, *a.* full af bölder, af bulnader.

Schwarm, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. svärm; skara, hop, anhang. 2. sorl, stoj. **-geist** = *Schwärmergeist.* **-weise,** *adv.* i svärmar, i hopar. **-zeit,** *-en, f.* svärmningstid.

Schwärm... Ex. **-rakete,** *-n, f.* svärmare. För ofr. se *Schwarm...*

schwärmen, *-te, ge-t, itr. h.* och vid ortförändring *s.* 1. svärma, surra, vimla, ströfva; jag. tappa spåret. 2. sorla, stoja.

Schwärmer, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* svärmisk person, svärmare, fantast, fanatiker; ostadig person, fjäril. **-eifer,** *-s,* 0, *m.* svärmisk ifver, fanatism. **-geist,** *-[e]s, -er, m.* svärmare, fantast, fanatiker. **-rakete,** *-n, f.* svärmare.

Schwärmerei, *-en, f.* 1. kringsvärmande, kringströfvande. 2. svärmeri, fantasteri, fanatism.

schwärmerisch, schwärmerlich, *a.* svärmisk, fantastisk, fanatisk.

Schwarte (afv. ä), *-n, f.* dim. *Schwärtchen, -lein,* 1. tjock hud, svål, fläsksvål; skinn, skorpa som bildar sig på ngt. F bildl. *jmdn auf die* ~ *klopfen:* ge ngn på huden, piska upp ngn, *dass einem die* ~ *knackt* el. *kracht:* så det knakar i en, dugtigt, gruligt. 2. gammal (bok)lunta, svinmage. 3. grästorf, grässvål, gräsvall.

schwartig (afv. ä), *a.* betäckt med svål, svålaktig.

schwarz, *schwärzer, schwärzest, a.* svart, mörk; bildl. nedrig, gemen, t. ex. ~*er Verrat.* ~*e Wäsche:* smutsigt linne. *Es wird mir* ~ *vor den Augen:* det svartnar för mina ögon. *Von der Sonne* ~ *werden:* bli solbränd. bildl. *jmdn* ~ *anschreiben:* svärta, förtala ngn;

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

~ *sehen:* se i svart. *Der ~e:* den svarte, a) negern, b) hin, den onde, c) svarten (hast), d) svartrocken. *Das ~e im Auge:* pupillen. *Ins ~e schiessen:* skjuta, träffa pricken. **-amsel,** *-n, f.* koltrast. **-augs,** *-s, -n, n.* 1. svart, mörkt öga. 2. mörkögd person, mörköga. **-äugig,** *a.* mörkögd. **-bäcker,** *-s, -, m.* grofbagare. **-bärt,** *-[e]s, -e* †, *m.* 1. svart skägg. 2. svartskäggig person. **-bärtig,** *a.* svartskäggig. **-blau,** *a.* mörkblå, svartblå, blåsvart. **-brot,** *-[e]s, -e, n.* groft bröd. **-dorn** = *Schlehdorn.* **-dressel** = *-amsel.* **-gallicht, -gallig,** *a.* melankolisk. **-gelockt,** *a.* svartlockig. **-gestreift,** *a.* svartrandig. **-holz,** *-es, -er* †, *n.* barrskog. **-kunst,** 0, *f.* svartkonst. **-künstler,** *-s, -, m.* svartkonstnär. **-rock,** *-[e]s, -e* †, *m.* svartrock. **-sauer,** *-s, -, n.* maträtt af fogelkrås med ättika och blod; svartsoppa. **-sehend,** *a.* som ser i svart, pessimistisk. **-tanne,** *-n, f.* vanlig gran. **-wild[t]er,** *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* invånare i Schwarzwald. **-weiss,** *a.* svart och hvit. **-wild,** *-[e]s,* 0, *n.* vildsvin. **-wurz,** 0, *f.* ringormsrot (Scorzonera).

Schwärze, *-n, f.* svärta, svart färg; bild. nedrighet, gemenhet.

schwärzlen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. svärta, svärta ned, svärta ifrån sig, måla, färga svart, smutsa ned, röka ned; bild. svärta, förtala, fördunkla, förmörka, fläcka. 2. smuggla, insmuggla. **Schwärzung,** *f.*

Schwärzer, *-s, -, m.* en som svärtar m. m. se föreg.; smugglare.

schwärzlich, *a.* svartaktig, mörk. *Ins ~e fallen:* stöta i svart.

Schwatz, *-es, -e, m.* samspråk, prat, pladder. **-maul,** *-[e]s, -er* †, *n.* pladdertaska, pratmakare. **-sucht,** 0, *f.* pratsjuka, pladderaktighet. **-süchtig,** *a.* pratsjuk.

Schwätzelei, *-en, f.* samspråk, småprat.

schwatzeln, schwätzeln, *-te, ge-t, itr. h.* språka, småprata.

schwatzlen, schwätzlen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* och *tr.* språka, prata, pladdra, skvallra.

Schwatzer, Schwätzer, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* pratmakare, pladdertaska, skvallersyster.

Schwatzerei, Schwätzerei, *-en, f.* prat, pladder, skvaller.

schwatzerisch, schwatzhaft, schwatzig, *a.* språksam, pratsjuk, pladderaktig, skvalleraktig.

Schwebe, 0, *f.* sväfvande, hängande tillstånd. *In der ~ sein:* sväfva, hänga, bild. vara sväfvande, oviss, osafgjord.

schweblen, *-te, ge-t, itr. h.* och vid ortförändring *s.* sväfva, hänga, vara sväfvande, oviss, osäker, osafgjord.

Schwebereí, *-en, f.* obestämdhet, osäkerhet.

Schwede, *-n, -n, m.* 1. svensk. F *alter ~* gammal gosse, hederspascha. 2. F *~n:* schaber, pluringar. **-n...** Bx. ~**käsig,** *-[e]s, -e, m. Der ~* svenske konungen.

Schweden, *-s,* 0, *n. apr.* Sverige.

Schwedin, *-nen, f.* svenska, svensk kvinna.

schwedisch, I. *a.* svensk. II. *n.* svenska, jfr *deutsch.*

Schwefel, *-s,* 0, *m.* svafvel. **-bad,** *-[e]s, -er* †, *n.* svafvelbad. **-bande,** *-n, f.* mordbrännarliga. **-blumen,** *plur.* **-blüt[h]e,** 0, *f.* svafvelblomma. **-faden,** *-s, -*†, *m.* svafveltråd. **-holz,** *-es, -er* †, vanl. dim. **-hölzchen,** *-s, -, n.* svafvelsticka, tändsticka. **-pfuhl,** *-[e]s, -e* †, *m.* svafvelpöl. **-quelle,** *-n, f.* svafvelkälla. **-sauer,** *a.* kem. svafvelsyrad.

schwefelhaft, schwäf[e]licht, schwäf[e]lig, *a.* svafvelaktig, svafvelartad, svafvelhaltig.

schwefeln, *-te, ge-t, tr.* 1. svafla, röka med svafvel. 2. uppblanda, impregnera med svafvel. **Schwäf[e]lung,** *f.*

Schwegel[pfeife], *-n, f.* en art herdepipa, herdefläjt.

Schweif, *-[e]s, -e, m.* svans, stjärt, t. ex. ~ *des Löwen, des Pfauen;* släp. **-träger,** *-s, -, m.* släpbärare. **-wedeln** = *schweifeln.* **-wedler,** *-s, -, m.* lismare, smickrare.

schweifeln, *-te, ge-t, itr. h.* lisma, krypa.

schweifen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* ströfva omkring, irra. II. *tr.* 1. utskära, utsåga i båglinier, utrunda, runda, kröka, svänga, hvälfva. 2. förse med svans, med släp. **Schweifung,** *f.*

1. **schweigen,** I. *schwieg, schwiege, geschwiegen,* *-[e], itr. h.* och *tr.* tiga, vara tyst. *Von* el. *über etw.* ~ tiga med, ej yttra sig beträffande ngt, förtiga ngt. *Etw. tot* ~ tiga ihjäl ngt. ~ *Sie mir davon:* tala ej därom. *Um zu ~ von* ... för att ej tala om ... *Jmdm ~d zuhören:* tyst, under tystnad åhöra ngn. II. *-te, ge-t* och ✱ = *I, tr.* tysta, bringa till tystnad.

2. **Schweigen,** *-s,* 0, *n.* tystnad.

Schweiger, *-s, -, m.* tystlåten person.

schweigsam, *a.* tyst, tystlåten, förtegen, ordknapp.

Schweigsamkeit, 0, *f.* tystlåtenhet m. m. se föreg.

Schweigsälig(keit) = *Schweigsam(keit).*

Schwein, *-[e]s, -e, n.* 1. svin, gris. 2. = *Sau 2, 5.* **-hund,** *-[e]s, -e, m.* svinhund. **-igel,** *-s, -, m.* svin, svinpäls. **-igelei,** *-en, f.* svineri. **-igeln,** * *itr. h.* uppföra sig som ett svin, vara svinaktig. **-e...** Bx. ~**braten,** *-s, -, m.* grisstek. ~**fett,** *-[e]s,* 0, *n.* svinister, flott. ~**fleisch,** *-es,* 0, *n.* fläsk. ~**fräss,** *-es,* 0, *m.* ~**futter,** *-s,* 0, *n.* svinmat. ~**koben,** *-s, -, m.* svinstia. ~**mast,** *-en, f.* svingödning, gödande svinbete, ållonbete. ~**metzger,** *-s, -, m.* svinslagtare. ~**pökelfleisch,** *-es,* 0, *n.* salt fläsk. ~**rüssel,** *-s, -, m.* svintryne. ~**schmalz,** *-es,* 0, *n.* fläskflott. ~**stall,** *-[e]s, -e* †, *m.* svinhus. ~**trog,** *-[e]s, -e* †, *m.* svinho. ~**velt,** *-[e]s,* 0, *n.* pack, slödder. ~**zucht,** 0, *f.* 1. svinafvel. 2. svineri. — **-s...** Bx. ~**feder,** *-n,*

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

f. jag. vildsvinsspjut. **~hatz, ~jagd,** *-en, f.* vildsvinsjagt. **~leder,** *-s,* 0, *n.* svinläder. **~wurst,** *-e* †, *f.* fläskkorf.

Schweineréi, *-en, f.* svineri.

schweinisch, *a.* svinaktig, snuskig, oanständig.

Schweiss, *-es, -e, m.* 1. svett; svettning, svettbad. *In ~ kommen* el. *geraten:* komma i svettning, blifva svettig. 2. imma på fönster m. m. 3. jag. blod. **-bad,** *-[e]s, -er* †, *n.* svettbad. **-befördernd,** *a.* svettdrifvande. **-fuchs,** *-es, -e* †, *m.* brandfux. **-grübchen,** *-s, -, n.* (svett-)por. **-hitze,** 0, *f.* ⊕ svetsningshetta. **-hund,** *-[e]s, -e, m.* svett-, blodhund. **-mittel,** *-s, -, n.* svettmedel. **-sucht,** 0, *f.* svettsjuka. **-treibend,** *a.* svettdrifvande. **-triefend,** *a.* svettdrypande. **-tüch,** *-[e]s, -er* †, *n.* svettduk.

schweissbär, *a.* ⊕ svetsbar.

schweissen, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* 1. jag. blöda, vara sårad. 2. ⊕ om metaller: flyta, vara i smält, i flytande tillstånd. II. *tr.* ⊕ svetsa. **Schweissung,** *f.*

schweissig, *a.* 1. svettig. 2. jag. blodig.

Schweizer, I. *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* schweizare, schweiziska. II. *a.* schweizisk. **-deutsch,** *a.* schweizertysk. **-käse,** *-s, -, m.* schweizerost.

Schweizeréi, *-en, f.* mäjeri efter schweiziskt mönster.

schweizerisch, *a.* schweizisk.

schwellen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* brinna utan låga, glimma (under askan). II. *tr.* ⊕ bränna, t. ex. *Kohlen, Teer.*

schweigilen, *-te, ge-t, itr. h.* fråssa.

Schweiger, *-s, -, m.* fråssare, vällusting.

Schweigeréi, *-en, f.* fråsseri.

schweigerhaft, schweigerisch, *a.* fråssande, vällustig.

Schwelle, *-n, f.* 1. tröskel; syll, sliper. 2. utvidgning. 3. vågsvall, bränning.

schwellen, I. *schwill(s)t, schwoll, schwölle, geschwollen, schwill, itr. s.* 1. svälla, fyllas; om vatten: stiga. 2. svullna. *Geschwollen:* svullen. II. *-te, ge-t, tr.* vidga, utvidga, komma att svälla, fylla. **Schwellung,** *f.*

Schwemm... ex. **-gebilde,** *-s, -, n.* alluvialbildning. **-sand,** *-[e]s,* 0, *m.* uppspolad sand. **-teich,** *-[e]s, -e, m.* dam där hästar lögas.

Schwemme, *-n, f.* 1. lögning af hästar. 2. lögställe.

schwemmen, *-te, ge-t, tr.* 1. spola (upp, ned, bort). 2. bada, löga. 3. flotta. 4. komma att svälla, utvidga.

Schwengel, *-s, -, m.* svängel, vippstång, slagbom, pumpvipp, (klock)kläpp.

Schwenk... ex. **-becken,** *-s, -, -fass,** *-es, -er* †, *n.* disk-, sköljbalja.

Schwenkel, *-s, -, m.* vippa, tofs.

schwenken, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. refl. *sich ~* svänga, svinga (sig). 2. skölja, diska. II. *itr. h.* svänga, göra en svängning. **Schwenkung,** *f.*

schwer, *a.* 1. tung, vägande; svår. ~ el. *~en Fusses gehen:* befinna sig i framskridet hafvandeskap. *~es Geld:* mycket pengar. *~e Speisen:* svårsmält mat. *Sich ~ ärgern:* vara grufligt förtretad. *~ beleidigen:* djupt förolämpa. *~ darnieder liegen:* vara allvarsamt, farligt sjuk. *~ verwundet:* svårt sårad. 2. stark om cigarrer, drycker m. m.; tjock, präktig, stark om tyger. 3. betydande, vigtig. *~ an Inhalt:* innehållsrik, *~ an Bedeutung:* betydelsefull. 4. svår. *Es wird ~ halten, dass* ... det blir svårt, sitter åt att ... *Es fällt ihm ~ zu* ... det är svårt för honom att ... *~ von Begriffen sein:* ha svårt för att fatta, ringa fattningsförmåga. *Das wird ihm ~ eingehen:* det blir svårt att få i honom, att få honom att förstå. *~ an etw. gehen:* ha svårt för att besluta sig för ngt. *~ hören:* höra illa. **-beladen,** *a.* tungt lastad. **-betrübt,** *a.* djupt bedröfvad. **-erkrankt,** *a.* svårt, farligt sjuk. **-fällig,** *a.* tung, ovig, klumpig, plump, trög. **-fälligkeit,** 0, *f.* tyngd, ovighet m. m. se föreg. **-gläubig,** *a.* som har svårt för att tro, misstrogen. **-hörig,** *a.* tunghörd, lomhörd. **-hörigkeit,** 0, *f.* lomhördhet. **-kraft,** 0, *f.* tyngdkraft. **-leibig,** *a.* korpulent. **-mut[h],** 0, *f.* svårmod. **-müt[h]ig,** *a.* svårmodig. **-müt[h]igkeit** = *-mut.* **-punkt,** *-[e]s, -e, m.* tyngdpunkt. **-verständlich,** *a.* svårbegriplig, svårfattlig.

Schwere, *-n, f.* tyngd, vigt, betydenhet, svårhet, storlek, t. ex. *die ~ eines Körpers, eines Wortes, eines Amts, eines Verbrechens.* **-messer,** *-s, -, m.* tyngdmätare, barometer. **-not[h]** se *Not* 2. **-möt[h]or,** *-s, -, m.* F satans karl, kanalje; ostyring, rustibuss.

schwerlich, *adv.* svårligen.

Schwert, *-[e]s, -er, n.* svärd. **-bohne,** *-n, f.* sabelböna, turkisk böna. **-feger,** *-s, -, m.* svärdfäjare, vapensmed. **-fisch,** *-es, -e, m.* zool. svärdfisk (Xiphias). **-bieb,** *-[e]s, -e, m.* svärdshugg, svärdsslag. **-lehen,** *-s, -, n.* län som går i arf endast på svärdssidan. **-lilie,** *-n, f.* svärdslilja. **-orden,** *-s, -, m.* svärdsorden. **-schlag,** *-[e]s, -e* †, **-streich,** *-[e]s, -e, m.* svärdsslag. **-träger,** *-s, -, m.* svärddragare. **-er...** ex. **~geklirr,** *-[e]s,* 0, *n.* vapenrassel. **~tanz,** *-es, -e* †, *m.* svärddans.

Schwertel, *-s, -, m.* bot. 1. svärdslilja (Iris). 2. sabellilja (Gladiolus).

Schwester, *-n, f.* syster; klostersyster, nunna. **-kind,** *-[e]s, -er, n.* systerbarn. **-mann,** *-[e]s, -er* †, *m.* svåger. **-sprache,** *-n, f.* systerspråk.

schwesterlich, *a.* systerlig.

Schwesterschaft, *-en, f.* 1. egenskap af syster, systerskap. 2. samfund af systrar, af nunnor.

Schwibbogen, *-s, -, m.* hvalfbåge, hvalf.

Schwieger, I. *-s, -, m.* svärfar. II. *-n, f.* svärmor. **-elterlich,** *a.* svärföräldrar(ne)s. **-eltern,**

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

plur. svärföräldrar. **-kind**, -[e]*s*, *-er*, *n.* måg, sonhustru. **-mama**, *-s*, **-mutter**, -†, *f.* svärmor. **-mütterlich**, *a.* svärmoder(n)s, en svärmors. **-sohn**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* svärson, måg. **-tochter**, -†, *f.* svärdotter, sonhustru. **-vater**, *-s*, -†, *m.* svärfar. **-väterlich**, *a.* svärfader(n)s, en svärfars.

Schwiegerin, *-nen*, *f.* 1. svärmor. 2. sonhustru. 3. svägerska.

schwiegerlich = *schwiegermütterlich*, *-väterlich.*

Schwiegerschaft, 0, *f.* slägt(ingar) genom giftermål.

Schwiele, *-n*, *f.* dalk, (hud)valk, hårdhet i huden.

schwielicht, schwielig, *a.* dalkig, valkig, hård.

Schwiemel, *-s*, -, *m.* 1. svindel, sinnesyra, yrsel. 2. = *Schwiemler.*

Schwiemeléi, *-en*, *f.* rummel, ruckel.

schwiemel||n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* svira, rumla.

schwiem||len, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* ragla, tumla, svimma.

Schwiemler, *-s*, -, *m.* svirare, rucklare.

schwiemlicht, schwiemlig, *a.* yr.

schwierig, *a.* svår, kinkig, krånglig; missnöjd.

Schwierigkeit, *-en*, *f.* svårighet.

Schwimm... Ex. **-anstalt**, *-en*, *f.* siminrättning. **-blase**, *-n*, *f.* simblåsa. **-fähigkeit**, 0, *f.* simförmåga. **-feder**, **-flosse**, *-n*, *f.* simfena. **-hose**, *-n*, *f.* simbyxor. **-kleid**, -[e]*s*, *-er*, *n.* simdrägt. **-lehrer**, **-meister**, *-s*, -, *m.* simlärare.

schwimmen, *schwamm*, *schwömme* el. ✱ *schwämme*, *geschwommen*, *schwimm*[*e*], *itr. h.* och *s.* 1. simma. Bild. *weder ~ noch waten können:* ej veta att hjälpa sig på ngt sätt, *in Thränen ~* bada i tårar. 2. flyta, t. ex. *auf dem Wasser ~*, *~de Batterieen.* 3. sväfva; vara otydlig, sakna skarpa ytterlinier. *Im Nebel ~* framstå otydligt i dimman. Opers. *mir schwimmt es vor den Augen:* allt flyter samman för mina ögon, jag har svårt att se tydligt.

Schwimmer, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* simmare.

Schwind... Ex. **-sucht**, 0, *f.* tvinsot, lungsot. **-süchtig**, *a.* lidande af tvinsot, lungsiktig. **-süchtigkeit**, 0, *f.* lungsiktighet.

Schwinde, *-n*, *f.* art reform.

Schwindel, *-s*, -, *m.* 1. svindel, yrsel; yra. 2. svindleri, bedrägeri. 3. F *der ganze ~* hela surfven. **-frei**, *a.* fri från svindel, från yrsel. **-gefühl**, -[e]*s*, *-e*, *n.* känsla af yrsel. **-hafer**, *-s*, 0, *m.* = *Lolch.* **-kopf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* lättsinnig person, svindlare. **-sucht**, 0, *f.* svindel.

Schwindeléi, *-en*, *f.* svindleri, vingleri.

schwindelhaft = *schwindlig.*

schwindel||n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. svindla. Ofta opers.: *es schwindelt mir:* jag svindlar, får svindel. 2. vingla, bedraga, vara en svindlare.

schwind||en, *schwand*, *schwände* el. ✱ *schwünde*, *geschwunden*, *schwind*[*e*], *itr. s.* aftaga, minskas, krympa, torka ihop, tvina, tvina bort, blekna, försvinna. *In einander ~* sammanflyta. *~ lassen:* låta fara, uppgifva.

Schwindler, *-s*, -, *m.* svindlare, vinglare.

schwindlerhaft, schwindlerisch, *a.* svindlaraktig, bedräglig.

schwindlicht, schwindlig, *a.* 1. svindlande. 2. lidande af svindel, af yrsel, svindelaktig. 3. = *schwindlerisch.*

Schwinge, *-n*, *f.* 1. vinge. 2. vanna. 3. skäktknif.

Schwingel, *-s*, -, *m.* bot. svingel (Festuca).

schwing||en, a) *-te*, *ge-t*, *tr.* bevinga. b) *schwang*, *schwänge* el. ✱ *schwänge*, *geschwungen*, -[e], I. *tr.* 1. äfv. *sich ~* svinga, svänga (sig). 2. vanna, kasta sädd; skäkta. II. *itr. h.* 1. svänga, oscillera, vibrera. 2. gå undan, vara fart i.

Schwingung, *-en*, *f.* 1. 0, svingande m. m. se föreg. 2. svängning, vibration.

schwipp, I. *interj.* vips! klatsch! smack! II. *a.* mjuk, böjlig, svigtande, ostadig, rankig.

Schwippe, *-n*, *f.* mjukt spö, spöända, piskskärt.

schwipp||en, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och *s.* 1. svigta, ge svigt, böja sig. 2. slå med ngt som ger svigt, t. ex. *mit der Gerte.* II. *tr.* slå, slänga, slänga af med, ge en knäpp.

schwippig = *schwipp II.*

schwippe, I. = *schwipp I.* II. *-es*, *-e*, *m.* slag, släng, snärt.

schwirr, *a.* surrande, sorlande.

schwirr||en, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* surra, susa, brusa, sorla, drilla, vibrera, hvina.

Schwitz... Ex. **-bad**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* svettbad. **-kasten**, *-s*, -, *m.* ångskåp. **-mittel**, *-s*, - *n.* svettmedel. **-stube**, *-n*, *f.* bastu.

Schwitze, 0, *f.* ⊕ svettning.

schwitz||en, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *itr.* 1. *h.* och *tr.* svettas. Äfv. opers.: *mich schwitzt:* jag svettas. 2. *s.* sippra ut, fram. II. *tr.* 1. svettas ut. 2. kokk. bryna.

schwitzig, *a.* svettig.

Schwof, -[e]*s*, *-e*, *m.* studentspr. muffbal.

schwören, *schwur* el. *schwor*, *schwäre* el. ✱ *schwöre*, *geschworen*, *schwör*[*e*], *itr. h.* och *tr.* svära, gå ed. *Zur Fahne ~* svära fanan, *zum Katholizismus ~* hylla, omfatta katolicismen. *Auf jmds Worte ~* sätta blind tro till ngn. *In jmds Hand ~* svära, edligen försäkra, lofva ngn ngt. *Geschworen* äfv.: edsvuren; *geschworner Feind:* afsvuren, förklarad fiende, *geschworner Freund:* pålitlig, beprövad vän.

schwül, *a.* 1. tryckande, tung om luften. 2. ängslig, rädd, beklämd.

Schwüle, *-n*, *f.* 1. tryckande, tung luft. 2. ångest, ängslan, beklämdhet, knipa.

Schwulibus, F *in ~ sein:* vara i knipa.

Schwulität, *-en*, *f.* F = *Schwüle 2.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Schwulst, -[e]s, -e †, m. -e †, f. 1. vanl. f. svulst, svullnad. 2. vanl. m. uppblåst sätt, högmod. 3. vanl. m. svulst, bombast.
schwülstig, a. 1. uppblåst, högmodig. 2. svulstig, bombastisk.
Schwülstigkeit, -en, f. svulstighet.
Schwülstling, -[e]s, -e, m. uppblåst narr.
Schwund, -[e]s, 0, m. aftynande, borttvinande, försvinnande.
Schwung, -[e]s, -e †, m. 1. svängning. *In ~ setzen, kommen:* sätta, komma i gång, *im ~e sein:* a) vara i gång, b) vara i svang, modern. *Mit einem ~e:* i ett tag, med ens. 2. lyftning, eld, kraft, hänförelse. 3. F knodd. **-bewegung**, -en, f. svängning. **-brett**, -[e]s, -er †, n. trampolin. **-feder**, -n, f. vingpenna. **-kraft**, -e †, f. 1. kraft, förmåga att svinga sig, att svänga. 2. dådkraft, energi, spänstighet. **-los**, a. utan lyftning, utan kraft, matt. **-rad**, -[e]s, -er †, n. ⊕ svänghjul. **-rsich**, **-voll** = föilj.
schwunghaft, a. 1. kraftig, rask, kraftfull, kärnfull. 2. som är i svang, gängse.
schwupp(s) se *schwipp(s)*.
Schwur, -[e]s, -e †, m. 1. ed. 2. förbannelse. **-brüchig**, **-vergessen**, a. menedig.
Sech, -[e]s, -e, n. plogrist.
sechs, I. utan föilj. subst. äfv. **sechse**, a. (obøjl. grundtal) sex. *Mit ~en fahren:* åka efter sex hästar. II. **-en**, f. sexa (siffra). **-ender**, -s, -, m. hjort med sex taggar på hornen. **-läufig**, a. sexpipig. För öfr. jfr sms. med *drei*, *ein*, *fünf*.
Sechser, -s, -, m. 1. sexpfennigsstycke. 2. sexa m. m. jfr *Fünfer*. **-bret**, -[e]s, -e, n. sexpfennigsbröd.
sechserlei, obøjl. a. sex sorters.
sechste, a. (ordningstal) sjätte. *Zum ~n:* för det sjätte. **-halb**, a. fem och en half.
Sechstel, -s, -, n. sjättedel.
sechstellen, -te, ge-t, tr. dela i sjättedelar.
sechstens, adv. för det sjätte.
sechzehn, a. sexton, jfr *fünfzehn* m.
sechzig, a. sextio, jfr *fünfzig* m.
Seckel, -s, -, m. 1. se *Säckel*. 2. sikel.
Sedéz, -[es], -e, n. sedesformat, sedesband. **-ausgabe**, -n, f. sedesedition. **-format**, -[e]s, -e, n. sedesformat.
See, I. -en, f. haf, sjö(n). *In ~ gehen* el. *stechen:* lägga ut. *Zur ~* till sjöss. II. -[e]s, -en, m. sjö, insjö. **-ausdruck**, -[e]s, -e †, m. sjöterm. **-bad**, -[e]s, -er †, n. sjöbad, i sht saltsjöbad. **-bär**, -en, -en, m. zool. sjöbjörn; F bildl. tvärvigg, brumbjörn. **-beschädigt**, a. sjöskadad. **-beschädigung**, -en, f. sjöskada. **-brief**, -[e]s, -e, m. sjöpass. **-dienst**, -[e]s, 0, m. sjötjänst. **-ente**, -n, f. zool. lunnefogel. **-fahrend**, a. sjöfarande. **-fahrer**, -s, -, m. sjöfarare. **-fahrt**, -en, f. 1. sjöfart. 2. sjöresa. **-fest**, a. 1. om fartyg: sjöduglig, som kan hålla sjön. 2. om personer: som ej lider af sjösjuka. **-fischerei**, 0, f. hafsfiske. **-gefecht**, -[e]s, -e, n. sjödrabbning. **-gegend**, -en, f. sjötrakt. **-gemälde**, -s, -, n. sjöstycke, marinmålning. **-gericht**, -[e]s, -e, n. sjörätt. **-gesetzbuch**, -[e]s, -er †, n. sjölag, sjörätt. **-gras**, -es, -er †, n. sjögräs, tång. **-hafen**, -s, -†, m. hafshamn. **-hahn**, -[e]s, -e †, m. zool. gnoding (Trigla). **-heer**, -[e]s, -e, n. sjöhär, sjötrupper, flotta. **-held**, -en, -en, m. sjöhjälte. **-herrschaft**, -en, f. sjövälde. **-hund**, -[e]s, -e, m. säl (Phoca); F sjöbuss. **-hundsfell**, -[e]s, -e, n. sälskinn. **-igel**, -s, -, m. zool. sjöborre (Echinus). **-kadett**, -en, -en, m. sjökadett. **-kadettenschule**, -n, f. sjökrigsskola. **-kalb**, -[e]s, -er †, n. säl. **-karte**, -n, f. sjökort. **-kennung**, 0, f. ⚓ kännedom om vattnets djup och bottens beskaffenhet. **-könig**, -[e]s, -e, m. sjökonung. **-kork**, -[e]s, -e, m. zool. korkkorall. **-krank**, a. sjösjuk. **-krankheit**, 0, f. sjösjuka. **-krebs**, -es, -e, m. hummer. **-kuh**, -e †, f. zool. sjöko, lamantin (Manatus). **-küste**, -n, f. hafskust. **-leuchte**, -n, f. fyrtorn. **-leute**, *plur.* sjöfolk. **-löwe**, -n, -n, m. sjölejon. **-mächtig**, a. mäktig till sjöss. **-mann**, -[e]s, -er † och *Seeleute*, m. sjöman. **-männisch**, a. sjömans-. **-marke**, -n, f. sjömärke. **-meile**, -n, f. sjömil. **-möwe**, -n, f. zool. hafstrut (Larus marinus). **-nessel**, -n, f. zool. hafsros, sjöanemon (Actinia). **-not[h]**, -e †, f. sjönöd. **-pferd**, -[e]s, -e, n. 1. flodhäst. 2. valross. 3. hafsdrake (Pegasus draconis). **-protest**, -[e]s, -e, m. sjöförklaring. **-rat[h]**, -[e]s, -e †, m. 1. amiralitet. 2. sjörätt. **-raub**, -[e]s, 0, m. sjöröfveri. **-räuber**, -s, -, m. sjöröfvare. **-räuberei**, -en, f. sjöröfveri. **-räuberisch**, a. sjöröfvar(e)-. **-recht**, -[e]s, 0, n. sjörätt, sjölag. **-reise**, -n, f. sjöresa. **-rose**, -n, f. näckros (Nymphæa). **-sache**, -n, f. sjörende. **-schaden**, -s, -†, m. haveri. **-schlacht**, -en, f. sjöslag. **-schlange**, -n, f. sjöorm. **-sprache**, -n, f. sjömansspråk. **-stadt**, -e †, f. sjöstad, kuststad. **-städter**, -s, -, m. sjöstadsbo. **-stern**, -[e]s, -e, m. sjöstjärna. **-strich**, -[e]s, -e, m. sjöstreck. **-stück**, -[e]s, -e, n. sjöstycke, marinmålning. **-sturm**, -[e]s, -e †, m. storm på hafvet. **-tang**, -[e]s, -e, m. bot. tång. **-treffen**, -s, -, n. sjöträffning. **-trift**, -en, f. strandgods. **-triftig**, a. drifven, uppkastad af hafvet. **-tüchtig**, a. sjöduglig. **-tüchtigkeit**, 0, f. sjöduglighet. **-ungeti[h]üm**, -[e]s, -e, n. hafsvidunder. **-volk**, -[e]s, -er †, n. sjöfolk, kustfolk, öfolk. **-wärts**, adv. sjövart. **-wasser**, -s, 0, n. sjö-, hafs-, saltvatten. **-weg**, -[e]s, -e, m. sjöväg; sjöledes. **-wehr**, 0, f. sjöförsvar. **-wesen**, -s, 0, n. sjöväsen. **-wind**, -[e]s, -e, m. hafsvind. **-zug**, -[e]s, -e †, m. tåg, expedition till sjöss.
seelisch, a. sjö-, hafs-.
Seelle, -en, f. 1. själ. *Etw. auf der ~ haben:* hafva ngt på hjärtat. *Jmdm etw. auf die ~ binden:* lägga ngn ngt på hjärtat. *Es liegt mir auf der ~* det ligger mig om

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

hjärtat. *Jmdn aus der ~ sprechen:* återge ngns tankar. [*Bei*] *meiner ~!* (vid) min själ! *In der tiefsten ~ bewahren:* bevara, gömma i djupet af sin själ. *Sich in die innerste ~ hinein schämen:* skämmas ögonen ur sig. *Von ganzer ~* af hela sin själ. *Die ~ von etw. sein*; vara själen i ngt. F *es ist eine ~ von Kind:* det är ett mycket snällt barn. 2. det inre i agt, t. ex. den mjuka hylsan i en fjäderspole, snöret i en rosenkrans, det ett nystan är nystadt på, kärna kring hvilken ngt gjutes, rör i eldvapen m. m. **-amt**, -[e]s, -er †, n. själamässa. **-erfreuend**, a. hjärteglädjande. **-erquickend**, a. vederkvickande för själen. **-gerät[h]**, -[e]s, -e, n. till själamässor testamenterad kvarlåtenskap. **-serge**, 0, f. själavård. **-sorger**, -s, -, m. själasörjare. **-sorgerisch**, **-sorgerlich**, a. en själasörjares, såsom själasörjare. **-en...** Ex. **~adel**, -s, 0, m. själsadel. **~amt** se *-amt*. **~angst**, -e †, f. själsångest. **~arzt**, -[e]s, -e †, m. själens läkare. **~durchmesser**, -s, -, m. ✕ kaliber. **~forschung**, 0, f. psykologi. **~freund**, -[s]s, -e, m. hjärtevän. **~froh**, a. hjärtligt glad. **~grösse**, 0, f. själsstorhet. **~gut**, a. hjärtegod. **~güte**, 0, f. hjärtegodhet. **~heil**, -[e]s, 0, n. frälsning. **~heilkunde**, 0, f. psykiatri. **~hirt**, -en, -en, m. själaherde. **~kampf**, -[e]s, -e †, m. själsstrid. **~kraft**, -e †, f. själskraft, energi. **~kunde**, **~lehre**, 0, f. psykologi. **~leiden**, -s, -, n. själslidande. **~los**, a. utan själ, själlös. **~messe**, -n, f. själamässa. **~mord**, -[e]s, -e, m. själamord. **~not[h]**, -e †, f. själanöd. **~pein**, 0, **~qual**, -en, f. själskval, själslidande. **~ruhe**, 0, f. sinnesro. **~schatz**, -es, -e †, m. själaskatt. **~stärke**, 0, f. själsstyrka. **~störung**, -en, f. sinnesrubbning, själssjukdom. **~tag**, -[e]s, -e, m. själafest, dag då mässa hålles för de under året afidne. **~vergnügt**, a. hjärteglad. **~verkäufer**, -s, -, m. 1. människohandlare. 2. farkost som lätt stjälper, likkista. **~vertraut**, a. intim. **~verwandt**, a. själsbefryndad, sympatisk; subst. själsfrände. **~verwandtschaft**, -en, f. själsfrändskap, sympati. **~voll**, a. själfull. **~wanderung**, -en, f. själavandring. **~wärmer**, -s, -, m. hjärtvärmare. — **-ons...** = föreg. sms.

seellen, -te, ge-t, itr. h. se *leiben*.

seelenhaft, a. själfull.

seelig se *selig*.

seelisch, a. psykisk, själs-, själisk.

Segel, -s, -, n. dim. *Segelchen*, *Segelein*, segel. *Unter ~ gehen:* gå till segels. *Die ~ streichen:* stryka segel. **-baum**, -[e]s, -e †, m. ⚓ mast. **-fertig** = *-klar*. **-kahn**, -[e]s, -e †, m. segelbåt. **-klar**, a. segelfärdig, segelklar. **-macher**, -s, -, m. segelmakare. **-macherei**, -en, f. segelmakeri. **-meister**, -s, -, m. segelmästare. **-stange**, -n, f. ⚓ (segel)rå. **-tuch**, -[e]s, 0, n. segelduk.

segeln, -te, ge-t, itr. h. och s. segla. *Bei dem Winde ~* segla bidevind, *vor dem Winde ~* segla fördevind, *mit dem Winde ~* segla med förlig vind. *Sich fest ~* sätta på grund.

Segen, -s, -, m. 1. välsignelse. *Den ~ sprechen:* läsa välsignelsen. 2. korstecken, t. ex. *den ~ machen.* 3. monstrans. 4. trollformel, besvärjelse. 5. bön. *~ vor* (*nach*) *Tische:* bordsbön före (efter) maten. **-los**, a. utan välsignelse. **-spendend**, a. välsignelsebringande. **-sprecher** = *Segner*. **-s...** Ex. **~formel**, -n, f. 1. välsignelseformel. 2. = *Segen 4.* **~fülle**, 0, f. rik välsignelse. **~reich**, a. välsignelserik. **~spruch**, -[e]s, -e †, m. välsignelse. **~voll** = *~reich*. **~wunsch**, -es, -e †, m. lyckönskan, välönskan.

Segge, -n, f. bot. starr (Carex).

Segler, -s, -, m. seglare.

segeln, -ete, ge-et, I. tr. 1. välsigna; läsa välsignelsen öfver. *~d:* välsign(elsebring)ande, välsignelserik. *Gesegneten Andenkens:* salig i åminnelse. *Gesegnet*[*en Leibes*] el. *in gesegneten Umständen sein:* vara hafvande. 2. göra korstecknet öfver. *Jmdn vor der Stirne ~* göra korstecknet på ngns panna. 3. läsa (trollformler) mot, öfver, besvärja, t. ex. *das Feuer, das Fieber, das Vieh.* 4. *Das Zeitliche* el. *die Welt ~* säga farväl åt lifvet, afilda. II. *Sich ~* korsa sig.

Segner, -s, -, m. 1. en som välsignar, välsign(elsebring)are. 2. besvärjare, trollkarl.

Segnung, -en, f. 1. välsignande, välsignelse. 2. besvärjande, besvärjelse.

sehbar, a. möjlig att se, synlig, synbar.

Sehbarkeit, 0, f. synlighet.

Sehle, -en, f. 1. synkraft, synförmåga. 2. öga. 3. pupill. **-achse**, -n, f. synaxel. **-feld**, -[e]s, -er, n. synfält. **-glas**, -es, -er †, n. synglas. **-kraft**, 0, f. synkraft. **-kreis**, -es, -e, m. synkrets. **-kunst**, **-lehre**, 0, f. optik. **-rohr**, -[e]s, -e, n. kikare. **-vermögen**, -s, 0, n. synförmåga. **-weite**, -n, f. synvidd. **-winkel**, -s, -, m. synvinkel.

sehen, *sieh(s)t*, *sah*, *sähe*, *gesehen* och vid infinitiver ~, *sieh*[*e*], itr. h. och tr. 1. se, titta. *Gut, weit ~* se bra, långt. *Er ist, sehe ich* el. *wie ich sehe, nicht hier:* han är ej här, ser jag. *~ Sie mal!* a) ser man på, b) titta hit, se där; *ei, sieh doch!* nej, se där! F *hast du nicht gesehn!* vips! i en blink! *Etw., sich ~ lassen:* visa ngt, sig, *sich mit etw. ~ lassen können:* ej behöfva skämmas för ngt. *Einen nicht ~ können* el. *mögen:* ej tåla (att se) ngn. *Seine Lust an etw.* (dat.) *~* med glädje se, njuta af att se ngt. *Du sollst Wunder* el. *dein blaues Wunder daran ~* där skall du få se ngt märkvärdigt. *Ich habe ihn schlagen ~* a) jag har sett honom slå, b) jag har sett, hur han blef slagen. *Man will ihn nirgends ~* han är ingenstädes gärna sedd. — Med prep.: *auf den Preis ~* se på priset, *das Fenster, das Zimmer*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

sieht auf die Strasse, nach dem Markt: fönstret vetter, rummet ligger åt gatan, åt torget; *aus meinen Augen* ~ se med mina ögon, *nicht aus den Augen* ~ *können:* ej kunna få upp ögonen, *aus dem Fenster* ~ titta ut genom fönstret, *die Zehen* ~ *aus den Schuhen:* tårna titta fram ur skorna, *der Schelm sieht ihm aus den Augen:* skälmen lyser fram ur ögonen på honom; *durch ein Fernrohr* ~ se genom, med en kikare, *durch ein eichenes Brett* ~ *können:* vara skarpsynt; *in eine Sache* ~ få en inblick i ngt; *nach einer Seite* ~ se, titta åt ett håll, *er sieht nach nichts:* han bryr sig ej om ngt, *nach* el. *zum Rechten* ~ se till att ordningen iakttages, *zu etw.* ~ gifva akt på ngt. **2.** se ut. *Jmdm ähnlich* ~ likna ngn. **3.** se till, t. ex. *ich will* ~, *dass ich es dir verschaffe* el. *es dir zu verschaffen.*

sehens... Ex. **-wert[h]**, **-würdig**, *a.* sevärd. **-würdigkeit**, *-en, f.* märkvärdighet.

Seher, *-s, -, m.* **~in**, **-nen**, *f.* **1.** en som ser ngt. **2.** siare, sierska. **-blick**, *-[e]s, -e, m.* siareblick, profetisk blick.

Seherei, *-en, f.* profeterande.

seherisch, *a.* profetisk, siare-.

Sehn... Ex. **-sucht**, 0, *f.* längtan. **-süchtig**, **-suchtsvoll**, *a.* längtande, längtansfull.

Sehne, *-n, f.* **1.** sena. **2.** (båg)sträng. **3.** mat. korda.

sehnen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *sich* ~ längta, *nach Ruhe:* efter hvila, *aufs Land:* till landet, *jmdn zu sehen:* att få se ngn. II. *tr. Jmdn heim* ~ längta efter ngn att han må komma hem.

sehnicht, **sehnig**, *a.* senig.

sehnlich, *a.* längtande, längtansfull. ~ *erwartet werden:* vara mycket efterlängtad.

sehr, *adv.* mycket, ganska, i hög grad.

seicht, *a.* icke djup, grund; bild. ytlig.

Seichte, *-n,* **Seichtheit**, **Seichtigkeit**, *-en, f.* **1.** ringa djup, grundhet; bild. ytlighet. **2.** grundt ställe, grund.

Seide, *-n, f.* siden, silke. Bild. *dabei wird er keine* ~ *spinnen:* det blir han icke rik på. **-n...** Ex. **~bau**, *-[e]s,* 0, *m.* silkesodling. **~baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* mulbärsträd. **~faden**, *-s,* -†, *m.* silke. **~gehäuse**, *-s, -,* **~gespin[n]st**, *-[e]s, -e, n.* silkeskokong. **~haar**, *-[e]s, -e, n.* silkeslent hår. **~hase**, *-n, -n, m.* silkeshare. **~papier**, *-[e]s, -e, n.* silkespapper. **~raupe**, *-n, f.* silkesmask. **~reich**, *a.* silkesrik. **~schwanz**, *-es, -e* †, *m.* sidensvans. **~weber**, *-s, -, m.* sidenväfvare. **~welch**, *a.* silkeslen. **~zucht**, 0, *f.* silkesodling. **~züchter**, *-s, -, m.* silkesodlare.

Seidel, *-s, -, n.* och ✱ *m.* säjdel, glas. **-deckel**, *-s, -, m.* säjdellock. **-weise**, *adv.* säjdelvis, den ena säjdeln efter den andra.

seiden, *a.* **1.** af siden, af silke, siden-, silkes-. **2.** = följ.

seidenhaft, **seidig**, *a.* silkeslik, silkeslen, sidenartad, innehållande silke, silkesblandad.

Seife, *-n, f.* tvål, såpa. **-n...** Ex. **~baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* såpträd. **~blase**, *-n, f.* såpbubbla. **~brühe**, *-n, f.* såplödder. **~kraut**, *-[e]s, -er* †, *n.* bot. såpnäjlika (Saponaria). **~napf**, *-[e]s, -e* †, *m.* tvålkopp, tvålfat. **~sieder**, *-s, -, m.* såpsjudare. Bild. *das denkt wie ein* ~ sådant folk har inskränkta vyer. **~siederei**, *-en, f.* såpsjuderi. **~wäsche**, 0, *f.* såptvätt.

seifen, *-te, ge-t, tr.* gnida in, tvätta med såpa, tvåla in.

seificht, **seifig**, *a.* **1.** bestruken, full med såpa, tvål. **2.** såp-, tvålaktig, -artad.

Seige(n) se *Seihe(n).*

Seiger, *-s, -, m.* **1.** lod; perpendikel. **2.** ur. **3.** se *Seiher.*

seigern, *-te, ge-t, tr.* **1.** se *seihen.* **2.** barg. göra djupare. **3.** ⊕ utsmälta.

Seihle, *-en, f.* **1.** sil; filtrerapparat. **2.** det som stannar kvar vid silning och filtrering, bottensats. **-[e]...** Ex. **~fass**, *-es, -er* †, *n.* filtrerfat, filtrerkärl. **~papier**, *-[e]s, -e, n.* filtrerpapper. **~tuch**, *-[e]s, -er* †, *n.* silduk, filtrerduk.

seihlen, *-te, ge-t, tr.* sila, filtrera. **Seihung**, *f.*

Seiher, *-s, -, m.* en som silar, filtrerar.

Seil, *-[e]s, -e, n.* snöre, lina, rep, tåg. Bild. *sich am* ~*e führen lassen:* gå i ledband, *an einem* ~ *ziehen:* hjälpas åt, draga halfva lasset hvar. **-brücke**, *-n, f.* hängbro som hänger på linor. **-draht**, *-[e]s, -e* †, *m.* stråltrådslina. **-tanz**, *-es,* 0, *m.* dans på lina, lindansning. **-tänzer**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* lindansare, lindanserska. **-tänzerei**, 0, *f.* lindansning. **-tänzerisch**, *a.* lindansar(e)-. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* linor, tåg, tågvirke.

Seiler, *-s, -, m.* repslagare. F *mit* ~*s Tochter Hochzeit halten:* hängas. **-bahn**, *-en, f.* repslagarebana. **-meister**, *-s, -, m.* repslagare(mästare).

Seilerei, *-en, f.* repslageri.

Seim, *-[e]s, -e, m.* **1.** honing, honingssaft. **2.** slemmig vätska, soppa, gröt, kräm.

seimen, *-te, ge-t,* I. *tr. Den Honig* ~ låta honingen rinna ur kakorna. II. *itr. h.* blifva simmig, slemmig, tjock.

seimicht, **seimig**, *a.* **1.** full af honing, honings-. **2.** simmig, slemmig, tjock.

I. sein, *bin, bist, ist, sind, seid, sind, sei; war, wäre; gewesen; sei, seid, itr. s.* och *hjälpverb,* **1.** vara, ss. hjälpverb oftast att återgifvas med hafva. *Bist du es?* är det du? *sind Sie es?* är det ni? Ellipt. *er ist nach Paris:* han har rest till P. *Zu beklagen* ~ vara att beklaga, beklagansvärd, *zu sprechen* ~ träffas hemma, taga emot, *dagegen ist nichts zu sagen:* det kan man ej säga ngt om, däremot kan man ingenting invända. *Es sei!* välan! låt gå! *dem sei nun, wie ihm wolle:* det må nu

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

vara huru som hälst med den saken, *sei es ... sei es:* vare sig ... eller. *Der Ansicht* ~ vara af den åsigten, *das ist meines Amtes nicht:* det kommer ej mig vid, har jag ingenting att skaffa med, *des Todes* ~ vara dödens barn, *Willens* ~ vara villig. *Was ist Ihnen?* hur är det fatt med er? hvad står på? *wie ist Ihnen?* hur mår ni? *ist Ihnen unwohl?* mår ni illa? *mir ist besser:* jag mår bättre, *es ist mir so, als ob ich es gehört hätte:* det förefaller mig, som om jag hade hört det. *Das ist alles schon da gewesen:* det är ingenting nytt, *etw. noch nie da gewesenes:* ngt non plus ultra, förut okändt. *Was soll das* ~*?* hvad skall det betyda? *ei, das wäre!* jo, det skulle just vara vackert! **2.** subst. inf. vara, tillvaro, existens, verklighet, t. ex. *das* ~ *vom Schein trennen; ins* ~ *rufen:* kalla till verklighet.

2. **sein,** I. se *er I* och *dein I.* II. ~, *der* ~[*ig*]*e,* böjn. se *dein II, pron. poss.* sin, sitt, hans (hennes), dess. *Jedem das* ~*ige:* låt hvar och en få sitt, suum cuique. **-er...** Ex. ~**seits,** *adv.* för sin del, å sin sida. — **-es...** Ex. ~**gleichen,** *plur.* sina, hans, dess likar, sådana som han, den, det. — **-et...** Ex. ~**halben,** ~**wegen,** *um* ~**willen,** *adv.* för hans, dess skull, fördenskull.

seinig se *2. sein II.*

seit, I. *prep.* med dat. och ✱ gen. sedan, efter, från (och med), t. ex. ~ *dem Tage:* från den dagen, ~ *damals:* från den tiden, sedan dess, *er ist* ~ *zehn Jahren fort:* han har varit borta i tio år. II. *konj.* sedan, alltsedan; alldenstund. **-dém,** I. *adv.* sedan dess, alltsedan, därefter, efteråt. II. = *seit II.* **-hér,** *adv.* sedan dess (till närvarande tid), alltsedan, efter den tiden. **-hérig,** *a.* sedan dess befintlig, förekommande, sedan dess hittills varande, senare.

Seitlle, *-en, f.* sida; ✕ flank. *Sich jmdm an die* el. *zur* ~ *stellen:* ställa sig i jämbredd, likställa sig med ngn. *An die* el. *auf die* el. *bei* ~ *gehen:* gå åt sidan, afsides, *jmdn auf die* el. *bei* ~ *nehmen:* taga ngn afsides, *bei* ~ *sprechen:* tala för sig (om skådespelare), *etw. auf die* el. *bei* ~ *bringen:* skaffa undan, undansnilla, knipa ngt, *bei* ~ *legen:* a) lägga undan, bort, b) lägga af, spara ihop, *etw. bei* ~ *lassen:* utelemna, negligera, ej taga hänsyn till ngt, *Spass bei* ~ skämt åsido. *Die blinde* ~ a) F ryggen, b) den svaga, minst fördelaktiga sidan. *Von* ~*n des Knaben:* från gossens sida, af gossen, jfr *seitens* och *seits. Nach dieser* ~ *hin:* åt detta håll. **-ab,** *adv.* åt sidan, afsides. **-wärts,** *adv.* åt sidan, på ena sidan. **-wegs,** *adv.* afsides. **-sn...** Ex. ~**abriss,** *-es, -e, m.* profil, sidoteckning. ~**allee,** *-en, f.* sidoallé. ~**angriff,** *-[e]s, -e, m.* ✕ flankangrepp. ~**ansicht,** *-en, f.* vy från sidan. ~**blick,** *-[e]s, -e, m.* sidoblick. ~**erbe,** *-n, -n, m.* ~**erbin,** *-nen, f.* sidoarfvinge. ~**erbschaft,** *-en, f.* sidoarf. ~**gang,** *-[e]s, -e* †, *m.* sidogång. ~**gebäude,** *-s, -, n.* sidobyggnad, flygel. ~**hieb,** *-[e]s, -e, m.* sidohugg. ~**lähmung,** *-en, f.* förlamning i ena kroppshalfvan. ~**lang,** *a.* hela sidor igenom, många sidor lång. ~**lehne,** *-n, f.* armstöd. ~**linie,** *-n, f.* 1. sida i en figur. 2. järnv. sidospår. 3. sidolinie. ~**rand,** *-[e]s, -er* †, *m.* kant, marginal. ~**schiff,** *-[e]s, -e, n.* byggn. sidoskepp. ~**schmerz,** *-es, -en, m.* ondt i sidan. ~**sprung,** *-[e]s, -e* †, *m.* språng, hopp åt sidan. ~**stechen,** *-s,* 0, *n.* ~**stich,** *-[e]s, -e, m.* håll i sidan. ~**stück,** *-[e]s, -e, n.* sidostycke. ~**t[h]eil,** *-[e]s, -e, m.* och *n.* sidostycke, sida, vägg. ~**thür,** *-en, f.* sidodörr. Rtdl. *sich eine* ~ *offen lassen:* ha ett kryphål. ~**wand,** *-e* †, *f.* sida, vägg. ~**wind,** *-[e]s, -e, m.* sidvind. ~**zahl,** *-en, f.* sidotal; antal sidor.

seitens, *prep.* med gen. å ... sida, från ... sida, af, t. ex. ~ *der Regierung:* från regeringens sida, af regeringen.

seitig, *a.* i sms. -sidig, t. ex. *drei*~.

seitlich, *a.* belägen på sidan om ngt, sido-.

seits, ss. senare sammansättningsled = *seitens,* t. ex. *ständischer*~ *genehmigt:* beviljad, antagen af ständerna, *mütterlicher*~ el. *von mütterlicher Seite* el. *von Muttersseite:* på mödernet, *Onkel mütterlicher*~ morbror.

Sekóndelleutenant, *-s, -s, m.* underlöjtnant.

Sekrét, *-[e]s, -e, n.* 1. afsöndring, sekretion. 2. afträde.

Sekretár, *-[e]s, -e, m.* 1. sekreterare, skrifvare. 2. skrifetui, skrifdon. 3. brefställare.

Sekt, *-[e]s, -e, m.* vin, fint vin; champanj.

Sekte, *-n, f.* sekt.

Sektiérer, *-s, -, m.* sekterist.

sektiér[er]isch, *a.* sekterisk.

Sektión, *-en, f.* 1. sektion, afdelning. 2. dissektion.

Sekúndlla, *-en, f.* andra klassen i skolor, uppifrån räknadt, motsvar. sjätte klassen i Sverige.

Sekundáner, *-s, -, m.* lärjunge i skolans näst högsta klass, sjätteklassist, jfr föreg.

Sekundánt, *-en, -en, m.* sekundant.

sekundár, *a.* sekundär, underordnad.

Sekúnde, *-n, f.* sekund. **-n...** Ex. ~**zeiger,** *-s, -, m.* sekundvisare.

sekundiér[en, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* 1. *Jmdn* el. *jmdm* ~ vara ngns sekundant. 2. sjunga andra stämman; ackompanjera.

selb, *pron.* 1. samme, t. ex. *zur* ~*en Stunde:* (i) samma stund, jfr *derselbe.* 2. med räknecord: själf, t. ex. *er* ~*zwanzigster,* sfv. ~*zwanzig:* själf den tjugonde, han och nitton till. **-ánder,** I. *adv.* och en till, i sällskap med en. II. *-s, -, n.* tête-à-tête, samtal mellan fyra ögon. **-end[e],** *-[e]s, -e[n], n.* ände af en tygstuf. **-ständig,** *a.* självständig. **-ständigkeit,** 0, *f.* självständighet.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

selber = *selbst 1.* **Selbheit** = *Selbstheit.* **selbig** = *selb.*

selbst, I. obdjl. *pron.* el. pronominelt *adv.* själf, självt, själfva. *Sie ist die Güte* ~ hon är själfva godheten. *Von* ~ el. *aus sich* ~ af sig själf. Ordspr. ~ *ist der Mann:* bra karl hjälper sig själf. Svar på okvädinsord, t. ex. *Pack!* — ~ *Pack!* pack! — pack kan ni vara själf! II. *adv.* till och med, äfven. III. -[*e*]*s*, 0, *n.* jag(et), individualitet. F dim. *eure kleinen* ~*chen*[*s*]*:* edra småttingar. **-achtung**, 0, *f.* själfaktning, aktning för sig själf. **-anklage**, *-n*, *f.* själfanklagelse. **-aufopferung**, 0, *f.* själfuppoffring. **-beherrschung**, 0, *f.* själfbeherskning. **-bekenntnis**[*s*], 0, *n.* 1. frivillig bekännelse. 2. själfbekännelse, tillstående man gör inför sig själf. **-beschauung**, 0, *f.* själfbetraktelse. **-bestimmung**, 0, *f.* själfbestämmelse, själfbestämning. **-betrug**, -[*e*]*s*, 0, *m.* själfbedrägeri. **-bewegend**, *a.* som rör sig själf, automatisk. **-bewusst**, *a.* själfmedveten. **-bewusstsein**, *-s*, 0, *n.* själfmedvetande, själfmedvetenhet. **-dünkel**, *-s*, 0, *m.* själfkänsla, egenkärlek, morskhet. **-eigen**, *a.* egen. **-entleibung**, *-en*, *f.* själfmord. **-entsagung**, *-en*, *f.* 1. frivillig afsägelse. 2. själfförsakelse. **-erhaltung**, 0, *f.* själfbibehållelse. **-gefallen**, *-s*, 0, *n.* själfbelåtenhet. **-gefällig**, *a.* själfförnöjd, själfbelåten, själfkär. **-gefälligkeit**, 0, *f.* själfbelåtenhet. **-gefühl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* själfkänsla. **-genügsam**, *a.* själftillräcklig. **-genügsamkeit**, 0, *f.* själftillräcklighet. **-gespräch**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* monolog. **-geständnis**[*s*], *-ses*, *-se*, *n.* själfbekännelse. **-herrlich**, *a.* suverän. **-herrschaft**, *-en*, *f.* 1. själfherskarvälde, autokrati. 2. 0, själfbeherskning. **-herrscher**, *-s*, -, *m.* själfherskare. **-hülfe**, 0, *f.* själfhjälp. **-käufer**, *-s*, -, *m.* köpare i första hand. **-klug**, *a.* själfklok. **-kostenpreis**, *-es*, *-e*, *m.* hvad en vara kostar en köpman, tillverkningspris, fabrikspris. **-laut**, -[*e*]*s*, *-e*, *-lauter*, *-s*, -, *m.* själfljud, vokal. **-liebe**, 0, *f.* egenkärlek. **-lob**, -[*e*]*s*, 0, *n.* själfberöm. **-los**, *a.* oegennyttig. **-losigkeit**, 0, *f.* oegennytta. **-mord**, -[*e*]*s*. *-e*, *m.* själfmord. **-mörder**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* själfmördare, själfmörderska. **-mörderisch**, *a.* själfmords-, själfmördar(e)-. **-prüfung**, 0, *f.* själfpröfning. **-quäler**, *-s*, -, *m.* själfplågare. **-rache**, 0, *f.* själfhämd. **-ruhm**, -[*e*]*s*, 0, *m.* själfberöm. **-schändung**, *-en*, *f.* själfbefläckelse. **-ständig** se *selbständig* under *selb.* **-sucht**, 0, *f.* egennytta, egoism. **-süchtig**, *a.* egennyttig, egoistisk. **-süchtling**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* egoist. **-täuschung**, *-en*, *f.* själfbedrägeri. **-thätig**, *a.* själfverksam. **-thätigkeit**, 0, *f.* själfverksamhet. **-trieb**, -[*e*]*s*, 0, *m.* egen drift. **-überhebung**, **-überschätzung**, 0, *f.* för hög tanke om sig själf, inbilskhet. **-überwindung**, 0, *f.* själfbeherskning, själfförsakelse. **-unterricht**, -[*e*]*s*, 0, *m.* själfstudium. **-verblendung**, 0, *f.* själfförblindelse. **-vergessen**, *a.* glömsk af sig själf, oegennyttig. **-vergessenheit**, 0, *f.* själfförgätenhet. **-vergötterung**, 0, *f.* själfförgudning. **-verlag**, -[*e*]*s*, 0, *m.* eget förlag. **-verleugnung**, 0, *f.* själfförnekelse. **-verständlich**, *a.* själfklar. **-vert**[**h**]**eidigung**, 0, *f.* själfförsvar. **-vertrauen**, *-s*, 0, *n.* själfförtroende. **-wille**, *-ns*, 0, *m.* 1. egen vilja. 2. egenvilja, egensinne. **-willig**, *a.* egensinnig. **-zufrieden**, *a.* själfbelåten. **-zufriedenheit**, 0, *f.* själfbelåtenhet. **-zweck**, -[*e*]*s*, 0, *m.* (det att vara) sitt eget ändamål.

Selbstheit, *-en*, *f.* 1. jag, individualitet; identitet. 2. egennytta, egoism.

selbstig, **selbstisch**, *a.* egennyttig, egoistisk.

selchen, *-te*, *ge-t*, *tr.* salta och röka kött.

1. **selig**, *a.* i sms. 1. rik på, t. ex. *hold*~ rik på huldhet, huld. 2. lysten, t. ex. *schau*~ skådelysten.

2. **selig**, *a.* salig. ~*en Andenkens:* salig i åminnelse. **-gesprochen**, *a.* förklarad salig. **-machend**, *a.* saliggörande. **-macher**, *-s*, -, *m.* saliggörare. **-machung**, 0, *f.* saliggörande. **-sprechung**, 0, *f.* saligförklaring, beatifikation.

Seligkeit, *-en*, *f.* salighet.

Sellerie, *-s*, *-s*, *m.* -[*e*]*n*, *f.* selleri.

selten, *a.* sällsynt, adv. sällan.

Seltenheit, *-en*, *f.* 1. 0, sällsynthet. 2. sällsynt sak, märkvärdighet, raritet.

seltsäm, *a.* sällsam, egendomlig, besynnerlig.

Seltsamkeit, *-en*, *f.* sällsamhet m. m. se föreg.

Semester, *-s*, -, *n.* halfår, (skol- och i sht universitets)termin.

Seminár, -[*e*]*s*, *-e* el. *-ien*, *n.* seminarium. **-direktor**, *-s*, *-en*, *m.* seminariedirektor.

Seminarist, *-en*, *-en*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* seminarist.

Semít[*e*], *-en*, *-en*, *m.* semit, ~**in**, *-nen*, *f.* semitisk kvinna.

semitisch, *a.* semitisk.

Semmel, *-n*. *f.* semla. *Diese Ware geht ab wie warme* ~*n:* denna vara går åt som snö i solsken. **-blond**, *a.* ljusblond, ljusgul.

Senát, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* senat.

Senátor, *-s*, *Senatóren*, *m.* senator.

Send... kx. **-bote**, *-n*, *-n*, *m.* bud, budbärare, sändebud; apostel. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **-schreiben**, *-s*, -, *n.* sändebref.

senden, *sandte* och *-ete*, *-ete*, *gesandt* och *ge-et*, *tr.* sända, skicka.

Sending, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bud, sändebud, ombud.

Sendung, *-en*, *f.* 1. (af)sändande. 2. sändning. 3. uppdrag, mission.

Senf, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. senap. 2. F *einen langen* ~ *von etw. machen:* orda vidt och bredt, hålla en lång harang om ngt, *seinen* ~ *dazu geben:* också ha ett ord med i laget. **-brühe**, *-n*, *f.* senapssås. **-büchse**, *-n*, *f.* senapsburk, -dosa. **-pflaster**, *-s*, -, *n.* senaps-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

duk, -papper. **-spiritus**, -, -[se], *m.* senapssprit.

sengl|en, *-te, ge-t*, I. *tr.* sveda, afsveda, bränna. II. *itr. h.* svedas, brännas.

seng[e]rig, *a.* som luktar svedt, svedd, bränd.

Senior, *-s, Seniören, m.* senior.

Senk|le, *-en, f.* 1. dalsänkning. 2. sänknät. 3. afläggare. **-blei**, -[e]s, -e, *n.* 1. sänklod. 2. sänkbly. **-garn**, -[e]s, -e, *n.* sänknät. **-nadel**, *-n, f.* sond. **-rebe**, *-n, f.* afläggare af en vinranka. **-recht**, *a.* lodrät. **-reis**, *-es, -er, n.* afläggare.

Senkel, *-s*, -, *m.* 1. sänklod. 2. snörband, band.

senkel|n, *-te, ge-t, tr.* snöra.

senk|en, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. sänka, nedsänka. *Das Auge, den Blick* ~ slå ned ögonen. 2. afsänka, afägga. II. *Sich* ~ sänka sig; sjunka; sätta sig (om byggnader).

Senker, *-s*, -, *m.* 1. afläggare. 2. sänknät.

senkig, *a.* om terrängen: som sänker sig, låg, lågt liggande.

Senkung, *-en, f.* sänkning.

Senn[e], *-en* el. *-s, -en, m.* alpherde, säterkarl. **-hütte**, *-n, f.* säterstuga. **-en...** Ex. **~wirt[h]schaft** = *Sennerei.*

Senne, *-n, f.* 1. hed. 2. = *Sehne 1, 2.*

sennl|en, *-te, ge-t, itr. h.* vara till säters, vara alpherde, vara säterjänta.

Senner, *-s*, -, *m.* = *Senn.*

Sennerei, *-en, f.* säter, fäbod.

Sennerin = *Sennin.*

Sennes... Ex. **-blätter**, *n. plur.* sennetsblad.

Sennin, *-nen, f.* säterjänta, säterkvinna.

Sennt... se *Sent...*

Sensäl, -[e]s el. *-en, -s[n], m.* edsvuren mäklare, i abt börsmäklare.

Sense, *-n, f.* lie. **-n...** Ex. **~mann**, -[e]s, 0, *m.* liemannen. **~stein**, -[e]s, -e, *m.* liebryne.

Sente, *-n, f.* 1. till en säter, en fäbod hörande boskapshjord. 2. säter(stuga).

Senténz, *-en, f.* 1. sentens, tänkespråk. 2. utlåtande, dom.

senténzenhaft, *a.* sententiös.

sentnl|en, *-ete, ge-et* = *sennen.*

separát, *a.* separat, i särtryck. **-ausgabe**, *-n, f.* separat upplaga.

separiérl|en, *-te, -t*, I. *tr.* frånskilja, afskilja, afsöndra. II. *Sich* ~ skilja sig, afsöndra sig, utträda.

Sepi|a, 0, *f.* sepia. **-en...** Ex. **~braun**, *a.* sepiabrun. **~zeichnung**, *-en, f.* sepiamålning.

Septimi|a, *-en, f.* sjunde klassen uppifrån räknadt.

Septimáner, *-s*, -, *m.* lärjunge i sjunde klassen, se föreg.

Sequénz, *-en, f.* sekvens.

Sequéster, *-s*, -, *m.* kvarstad.

sequestriérl|en, *-te, -t, tr.* belägga med kvarstad, sekvestrera. **Sequestrierung**, *f.*

Seráil, *-s, -s, n.* seralj.

Seráph, -[e]s, *-im* el. *-e* et. *-im, m.* seraf.

serbl|en, *-te, ge-t, itr. h.* tyna, visna.

Serenáde, *-n, f.* serenad.

Serenissimus, obetj. *m.* (regerande) furste, höghet.

Serie, *-n, f.* serie, rad.

Sermón, -[e]s, *-e, m.* predikan.

Servánte, *-n, f.* 1. tjänarinna. 2. bord att ställa ifrån sig på, småbord; skänk.

Servelátwurst se *Cervelatwurst.*

Servíce, *-s*, -, *n.* servis.

serviérl|en, *-te, -t*, I. *tr.* duka, servera bordet. II. *itr. h.* passa upp.

Serviétte, *-n, f.* serviett. **-n...** Ex. **~ring**, -[e]s, *-e, m.* serviettring.

servíl, *a.* servil, krypande.

Servís, -[es], 0, *m.* inkvarteringspengar.

Sessel, *-s*, -, *m.* länstol, stol, taburett.

sesshaft, *a.* boende, bofast.

Sessión, *-en, f.* sammanträde, session.

Setz... Ex. **-fehler**, *-s*, -, *m.* sättfel, tryckfel. **-karpfen**, *-s*, -, *m.* sättkarp. **-reis**, *-es, -er, n.* sättkvist. **-teich**, -[e]s, *-e, m.* fiskdam. **-wage**, *-n, f.* ⊕ vattenpass.

setz|en, -[es]*t, -te, ge-t*, I. *tr.* och *sich* ~ sätta (sig). *Eine Flüssigkeit setzt sich:* en vätska sätter sig, klarnar. *Seine Stimme setzt sich:* han är i målbrottet. Jfr *gesetzt.* — Med prep.: *sich an den Tisch* ~ sätta sig intill, vid, omkring bordet, *sich an eines andern Stelle* ~ sätta sig på, intaga en annans plats, *Knöpfe an den Rock* ~ sätta, sy knappar i rocken, *den Topf ans Feuer* ~ sätta grytan på elden, *sein Leben an etw.* (ack.) ~ våga sitt lif för ngt, *ans Land* ~ landsätta, *jmdn an die Luft* et. *auf die Strasse* ~ köra, kasta ut ngn, *sich aufs hohe Pferd* ~ sätta sig på sina höga hästar, *auf die Probe* ~ sätta på prof, *aufs Spiel* ~ sätta på spel, *grosse Hoffnungen auf jmdn* ~ fästa stora förhoppningar vid ngn, *Musik auf ein Gedicht* ~ sätta musik till ett poem, *Bier auf Wein* ~ dricka öl på vin; *etw. aus der Sonne in den Schatten* ~ flytta ngt ur solen i skuggan, *etw. aus den Augen* ~ försumma, negligera ngt, *etw. aus einander* ~ förklara, klargöra ngt; *etw bei Seite* ~ sätta undan ngt; *etw. gegen etw. anderes* ~ a) jämföra ngt med ngt, b) sätta upp, våga ngt mot ngt, *sich gegen etw.* ~ motsätta sig ngt; *jmdn in Angst, Zorn, Freiheit* ~ försätta ngn i ångest, vrede, frihet, *in Flammen* ~ a) tända eld på, b) uppelda, *sich mit etw. in Bekanntschaft* ~ göra sig bekant med ngt, *in Gefahr* ~ utsätta för fara, sätta på spel, *Vertrauen in jmdn* ~ sätta förtroende till ngn, *Himmel und Hölle in Bewegung* ~ röra upp himmel och jord, *ins Geld* ~ förvandla till pengar, afyttra, *ein Lied in Noten* ~ sätta noter till en visa; *sich mit jmdm* ~ förlika sig med ngn; *jmdn übers Wasser* ~ sätta öfver ngn; *jmdn unter die Heiligen* ~ förklara ngn helig; *jmdn vom Amt* ~ afsätta

* sätta ums. F familjärt. P lägre språk. ‡ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ngn; *jmdn vor die Thür* ~ köra ngn på porten; *sich zu jmdm* ~ sätta sig bredvid ngn, *sich zu Pferd* ~ stiga till häst, *jmdn zur Rede* ~ affordra ngn räkenskap, göra ngn ansvarig för ngt, *sich zur Ruhe* ~ sätta sig i ro. — Med adj.: *jmdn fest* ~ inspärra, häkta ngn, *den Termin auf den 6:ten fest* ~ bestämma dagen, terminen till den 6:e, *ein Missbrauch setzt sich fest:* ett missbruk inrotar sig; *jmdn frei* ~ försätta ngn på fri fot; *jmdn gefangen* ~ fängsla, häkta ngn; *jmdn einem andern gleich* ~ likställa ngn med en annan; *sich sicher* ~ skaffa sig säkerhet. **II.** *opers.* vankas, bli af, t. ex. *es setzt etw.:* det kommer att vankas ngt, näml. stryk, *es setzt Schläge:* det vankas prygel, *es setzt eine Scene:* det blir en scen. **III.** *itr. h.* och *s.* sätta i väg, spränga, galoppera, hoppa, t. ex. *an die Feinde* ~ spränga fram mot fienden, *durchs Wasser* ~ rida, sätta öfver strömmen, *über die Mauer* ~ sätta, hoppa öfver muren.

Setzer, *-s*, -, *m.* sättare.

Setzerei, *-en*, *f.* sätteri.

Setzling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. sättkvist. 2. sättfisk.

Seuche, *-n*, *f.* 1. farsot, smittosam sjukdom, pest. 2. långvarig sjukdom. **-n...** Ex. **~ärtig**, *a.* epidemisk, smittosam. **~fest**, *a.* ej mottaglig för smitta. **~festigkeit**, 0, *f.* oemottaglighet för smitta. **~herd**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* smittans härd. **~stoff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* smittämne.

seuchenhaft, *a.* epidemisk, smittosam.

seufz||en, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* sucka.

Seufzer, *-s*, -, *m.* 1. **~in**, *-nen*, *f.* en suckande. 2. suck. **-brücke**, *-n*, *f.* suckarnes bro.

Sextil, *-en*, *f.* sjätte klassen uppifrån, motsvar. första klassen i svenska läroverk.

Sextáner, *-s*, -, *m.* sjätte-, förstaklassist, jfr föreg.

Sexte, *-n*, *f.* 1. mus. sext. 2. bön vid sjätte timmen.

sezíer||en, *-te*, *-t*, *tr.* dissekera.

s. g. förkortn. = *so genannt:* så kallad (s. k.).

Sgr. förkortn. = *Silbergroschen.*

Shawl, -[*e*]*s*, *-s*, *m.* dim. *Shawlchen*, 1. sjal. 2. (lång)halsduk.

Sibýlle, *-n*, *f.* sibylla, spåkvinna.

sich, I. *refl. pron.* 1. sig. 2. öfversättes ofta med opersonlig el. passiv el. intransitiv konstruktion, t. ex. *hier geht ~'s gut:* här är det bra att gå, här är vägen bra, *hier sitzt ~'s gut:* här sitter man bra, *es singt ~ schön im Wald:* det går bra att sjunga i skogen, *die Thür that ~ auf:* dörren öppnades, dörren gick upp. **II.** *recipr. pron.* hvarandra, t. ex. *sie bekämpfen ~.*

Sichel, *-n*, *f.* skära; lie. Bildl. *die ~ des Mondes:* månen i första eller sista kvarteret, då han liknar en skära. **-beinig**, *a.* krokbent, hjulbent. **-klee**, -[*e*]*s*, 0, *m.* bot. fodersmäre (Medicago falcata). **-krumm**, *a.* krökt som en skära. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* stridsvagn med lieblad.

sichelhaft, *a.* i form af en skära, lieformig, krökt.

sichelln, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. skära, slå, mäja. 2. *Gesichelt:* a) försedd med en skära, en lie, skäror, liar, b) = *sichelhaft.* **II.** *Sich ~* blifva lik en skära, t. ex. *der Mond sichelt sich.*

sicher, *a.* säker, trygg, pålitlig, viss, tillförlitlig, t. ex. *einen ~en Weg gehen*, *~ ruhen*, *~e Boten*, *seiner* (gen.) *Sache ~ sein:* vara viss på sin sak, *~e Nachrichten. Seines Lebens nicht ~ sein:* ej vara säker för sitt lif. (*Sich*) *~ stellen:* skydda (sig), trygga (sig), skaffa sig säkerhet. *Etw. von ~er Hand haben:* veta ngt ur säker källa.

Sicherheit, *-en*, *f.* säkerhet m. m. se föreg. **-s...** Ex. **~behörde**, *-n*, *f.* polis. **~geleit**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* säkerhetsvakt, eskort. **~massregel**, *-n*, *f.* säkerhetsmått. **~nadel**, *-n*, *f.* säkerhetsnål.

sicherlich, *adv.* säkerligen, förvisso.

sicherln, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich ~* (be)trygga, skydda (sig), *vor* (med dat.) el. *gegen etw.:* mot ngt. **Sicherung**, *f.*

Sicht, *-en*, *f.* 1. ✱ påseende. 2. sigte, synhåll. 3. handel. sigt.

sichtbar, *a.* synlig, synbar, märkbar.

Sichtbarkeit, 0, *f.* synbarhet, märkbarhet.

sichtbärlich, *adv.* synbarligen.

sichtl||en, *-ete*, *ge-et*, *tr.* sikta, Bildl. äfv. frånskilja, rensa, t. ex. *den Weizen von der Spreu*, *den Weizen.* **Sichtung**, *f.*

Sichter, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* en som siktar.

sichtlich, *a.* 1. seende. 2. = *sichtbar.*

sickerln, *-te*, *ge-t*, *itr.* 1. *s.* sippra, sippra ut. 2. *h.* läcka, t. ex. *das Fass sickert.*

sie, I. (böjn. se *er*) *pers. pron.* 1. 3 p. sg. fem. hon, den. 2. 3 p. pl. a) de, b) **Sie**, tilltalsord: ni. *Sie!* hör hit! vänta! **II. Sie**, *f.* 1. obojl. kvinna. 2. plur. *-en*, dim. *Siechen*, hona i sht fågelhona. **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* 1. man som står under toffel. 2. karlaktig kvinna.

Sieb, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sikt, sil, rissel, såll. **-bein**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* silben. **-tuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* silduk.

I. siebl||en, *-te*, *ge-t*, *tr.* sikta, rissla, sålla.

2. sieben, I. *a.* (obojl. grundtal) sju. F *halb ~* på tre kvart, på dimman. **II.** obojl. *f.* sjua. Bildl. *böse ~* käringtroll. **-meilenstiefel**, *m. plur.* sjumilastöflar. **-punkt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* (Maria) gullhöna. **-sachen**, *plur.* allehanda, hvarjehanda, pick och pack. **-schläfer**, *-s*, -, *m.* sjusofvare. För öfr. jfr sms. med *drei*, *ein*, *fünf.*

Siebener, *-s*, -, *m.* sjua m. m. jfr *Fünfer.*

siebenerlei, obojl. *a.* sju sorters.

siebente, *a.* (ordningstal) sjunde. **-halb**, *a.* sex och en half.

Siebentel, *-s*, -, *n.* sjundedel.

siebentens, *adv.* för det sjunde.

siebenzig se *siebzig.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Sieber, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* en som siktar, sållar.
siebzehn, *a.* sjutton, jfr *fünfzehn* g.
siebzig, *a.* sjuttio, jfr *fünfzig* g.
siech, *a.* sjuk i en långsam sjukdom, sjuklig, tärd. **-bett**, -[*e*]*s*, *-en*, *n.* sjuksäng. **-en...** Ex. ~**haus**, *-es*, *-er* †, *n.* sjukhus.
siechlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* vara sjuk, täras af en sjukdom, vara sjuklig.
Siechheit, 0, *f.* långsam, tärande sjukdom.
Siechling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* sjukling.
Siecht[h]um, -[*e*]*s*, 0, *n.* = *Siechheit.*
Siede... Ex. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* sjuderi. **-heiss**, *a.* kokhet. **-hitze**, 0, *f.* kokvärme, kokpunkt. **-punkt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kokpunkt.
siedeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *sich* ~ slå sig ned, bosätta sig.
sieden, *sott*, *sötte*, *gesotten* och *-ete*, *ge-et*, -[*e*], *tr.* och *itr. h.* sjuda, koka. ~*d heiss:* kokhet.
Sieder, *-s*, -, *m.* sjudare, kokare, i sht i sms.
Siederei, *-en*, *f.* sjuderi.
Sieg, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* seger. **-bedeckt**, **-gekrönt**, *a.* segerkrönt. **-gewohnt**, *a.* segervan. **-reich**, *a.* segerrik, segersäll. **-es...** Ex. ~**aufzug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* segertåg, segerprakt, triumftåg. ~**dankfest**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tacksägelsefest för vunnen seger. ~**denkmal**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* segerstod. ~**fest**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* segerfest. ~**fürst**, *-en*, *-en*, *m.* segerfurste. ~**gepränge**, *-s*, -, *n.* segerståt. ~**geschrei**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* segerrop. ~**gewiss**, *a.* segervisa. ~**lied**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* segersång. ~**pferde**, *-n*, *f.* triumfport. ~**preis**, *-es*, *-e*, *m.* segerpris. ~**trunken**, *a.* segerdrucken. ~**wagen**, *-s*, -[†], *m.* triumfvagn. ~**zeichen**, *-s*, -, *n.* segertecken. ~**zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* segertåg.
Siegel, *-s*, -, *n.* dim. *Siegelchen*, *Siegelein*, sigill, insegel, bildl. äfv. bekräftelse. **-bewahrer**, *-s*, -, *m.* sigillbevarare. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* sigillösen. **-ring**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* sigillring.
siegeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* försegla. *Schwarz* ~ försegla med svart lack. **Sieg[e]lung**, *f.*
siegen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* segra.
Sieger, *-s*, -, *m.* segrare.
siegerisch, *a.* såsom segrare, segrande, segerrik.
sieghaft, *a.* segrande, segervan, segersäll.
Siegler, *-s*, -, *m.* förseglare.
Siel, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* damlucka.
Siele, *-n*, *f.* 1. axelrem. 2. språngrem. **-n...** Ex. ~**geschirr**, ~**werk**, ~**zeug**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* seldon.
sielen, *-te*, *ge-t*, *tr.* genom en damlucka afleda vatten.
Siésta, *-s*, **Siéste**, *-n*, *f.* siesta, middagshvila.
siezen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* kalla ni (*Sie*), nia.
Sigel, *-s*, -, *n.* sigel, förkortning(stecken).
Signál, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* signal. **-feuer**, *-s*, -, *n.* signaleld. **-flagge**, *-n*, *f.* signalflagg. **-schuss**, *-es*, *-e* †, *m.* signalskott. **-stange**, *-n*, *f.* järnv. semafor.
signalisieren, *-te*, *-t*, *tr.* signalera.
Signatúr, *-en*, *f.* signatur i sht boktryck., märke; etikett, påskrift.
Signét, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sigill, pitschaft.
signieren, *-te*, *-t*, *tr.* signera, märka.
Sigrist, *-en*, *-en*, *m.* klockare.
Silbe, *-n*, *f.* stafvelse. ~*n klauben* el. *stechen:* rida på ord, vara ordryttare. **-n...** Ex. ~**fall**, -[*e*]*s*, 0, *m.* rytm. ~**klauber** = ~*stecher.* ~**mass**, *-es*, 0, *n.* meter. ~**rät[h]sel**, *-s*, -, *n.* stafvelsegåta, charad. ~**stecher**, *-s*, -, *m.* ordryttare, hårklyfvare. ~**stecherei**, *-en*, *f.* ordrytteri, hårklyfveri. ~**t[h]eilung**, *-en*, *f.* stafvelsedelning, afstafning.
Silber, *-s*, 0, *n.* silfver. **-ader**, *-n*, *f.* silfverådER. **-auflösung**, *-en*, *f.* silfverlösning. **-barre**, *-n*, *f.* silfvertacka. **-blick**, -[*e*]*s*, 0, *m.* silfverblick. **-erz**, *-es*, *-e*, *n.* silfvermalm. **-farben**, **-farbig**, *a.* silfverfärgad. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* silfverpengar. **-gerät[h]**, **-geschirr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* silfverkärl. **-groschen**, *-s*, -, *m.* silfvergroschen = 9 öre. **-hell**, *a.* 1. silfverblank. 2. silfverklar, ren. **-hochzeit**, *-en*, *f.* silfverbröllop. **-rein**, *a.* silfverren, silfverklar. **-sand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. silfversand. 2. hvit strösand. **-schrank**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* silfverskåp. **-stimme**, *-n*, *f.* silfverklar röst. **-streifen**, *-s*, -, *m.* silfverstrimma. **-weiss**, *a.* silfverhvit. **-zeug**, -[*e*]*s*, 0, *n.* silfversaker.
silberhaft, **silberig**, *a.* silfverlik, silfverartad.
Silberling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* silfverpenning.
1. silbern, *a.* af silfver, silfver-.
2. silbern, *-te*, *ge-t*, *tr.* försilfra.
Silhouétte, *-n*, *f.* silhuett, skuggbild.
silhouettieren, *-te*, *-t*, *tr.* teckna i skuggprofil, framställa i skuggbilder.
Similór, *-s*, 0, *n.* talmi(guld).
simpel, I. *a.* 1. enkel. 2. enfaldig, dum. II. *-s*, -, *m.* enfaldig stackare, svagsint människa.
Simplicität, 0, *f.* 1. enkelhet. 2. enfald, dumhet.
Sims, *-es*, *-e*, *m.* = *Gesims.*
simulieren, *-te*, *-t*, *itr. h.* 1. hyckla, förställa sig. 2. F *auf etw.* ~ fundera på ngt.
simultán, *a.* 1. gemensam. 2. samtidig. **-schule**, *-n*, *f.* för katoliker och protestanter gemensam skola.
Sinau se *Sinnau.*
Sindflut[h] se *Sündflut.*
Sinekúre, *-n*, *f.* sinekur.
Sing... Ex. **-chor**, -[*e*]*s*, *-e* †, 1. *m.* sångkör. 2. *n.* sångkor, läktare. **-drossel**, *-n*, *f.* sångtrast, vaka. **-fertigkeit**, *-en*, *f.* skicklighet i sång. **-pult**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* och *m.* notpulpet, notställare. **-sang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* entonig sång, sjungande, positivvisa. **-spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sångspel, sångstycke. **-stimme**, *-n*, *f.* 1. sångröst. 2. sångstämma. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sång(stycke). **-vogel**, *-s*, -†, *m.* sångfogel. **-weise**, *-n*, *f.* 1. sångsätt. 2. melodi.
singbar, *a.* sångbar.
singeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* gnola, småsjunga, sjunga.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

singen, *sang, sänge, gesungen, sing*[*e*], *itr. h.* och *tr.* sjunga. *Jmdn in den Schlaf* ~ söfva ngn (med sång). *Jmdn ins Grab* ~ sjunga vid ngns begrafning. Bild. *das ward mir an meiner Wiege nicht gesungen:* det skulle ingen kunnat förespå mig, ingen förut fått mig att tro. *Die Kugel singt:* kulan hviner. *Die Ohren* ~ *mir:* det ringer för mina öron.

Singer, *-s, -, m.* sjungande person, sångare.

Singerei, *-en, f.* sjungande.

Singrün, -[*e*]*s*, 0, *n.* bot. sinngrön (Vinca).

sinken, *sank, sänke, gesunken, sink*[*e*], I. *itr. s.* sjunka. *Auf die* el. *zur Erde* ~ sjunka till marken. *Den Mut* el. bild. *die Flügel* ~ *lassen:* låta modet sjunka, blifva modfäld. *Vor jmdm auf die Kniee* ~ falla på knä för ngn. *In Ohnmacht* ~ falla i vanmakt, svimma. *In tiefen Schlaf* ~ falla i djup sömn. II. *tr.* bärg. sänka, göra djupare.

Sinn, -[*e*]*s*, -*e* och ✱ *-en, m.* 1. sinne. *Seine fünf* ~*e haben:* hafva sina fem sinnen i behåll, vara normal. F *seine sieben* ~*e beisammen haben:* vara uppmärksam. Ordspr. *viel Köpfe, viel* ~*e:* så många hufvuden, så många sinnen. *Jmdm vergehen die* ~*e:* ngn mister sansen, förlorar medvetandet. *Hier stehen mir die* ~*e still:* här står mitt förstånd stilla. *Seinen* ~ *auf etw.* (sek.) *stellen* el. *richten* el. *setzen:* rikta sin sträfvan på ngt. *Stolzen* ~*es sein:* vara stolt. *Er ist mit ihr eines* el. *gleichen* ~*es:* han och hon äro, de äro eniga, komma bra öfverens. ~*es sein, etw. zu thun:* vara villig, hafva för afsigt att göra ngt. *Andern* ~*es werden:* ändra åsigter, åtra sig. — Med prep. *auf seinem* ~ *bestehn* el. *beharren* el. *bleiben:* stå fast vid sin mening; *aus den Augen, aus dem* ~ borta från ögonen, borta från hjärtat, *sich etw. aus dem* ~ *schlagen:* slå ngt ur hogen, *das will mir nicht aus dem* ~ jag kan ej låta bli att tänka på det; *bei* ~*en sein:* vara vid sina sinnen; *es fuhr mir durch den* ~ det, den tanken for genom mitt hufvud; *gegen jmds* ~ *handeln:* handla i strid med ngns vilja; *etw. liegt jmdm im* ~ ngn går och tänker på ngt, *etw. kommt jmdm in den* ~ ngt faller ngn in, *das will mir nicht in den* ~ det kan jag ej få i mitt hufvud, *etw. im* ~ *haben* · ärna sig att göra ngt, *in jmds* ~ *handeln:* handla i ngns anda, såsom han skulle ha gjort; *nach jmds* ~ efter ngns vilja; *von* ~*en sein:* vara från sina sinnen; *es geht mir wider den* ~ det är mig motbjudande; *sich etw. zu* ~*e ziehen:* draga sig ngt till minnes. 2. mening, betydelse, t. ex. *der* ~ *des Wortes, der* ~ *der Rede, in diesem* ~. *Was ist der langen Rede kurzer* ~? hvad är meningen med det myckna pratet? **-bild**, -[*e*]*s*, *-er, n.* sinnebild, symbol, allegori. **-bilden**, *tr.* sinnebildligt återge, betyda. **-bildlich**, *a.* sinnebildlig, allegorisk. **-gedicht**, -[*e*]*s, -e, n.* epigram. **-grün** se *Singrün.* **-los**, *a.* meningslös. **-lösigkeit**, 0, *f.* meningslöshet. **-pflanze**, *-n, f.* känselblomma, sensitiva (Mimosa). **-reich**, *a.* sinnrik. **-schwer**, *a.* betydelsefull. **-spruch**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* sentens, tänkespråk. **-verwandt**, *a.* till betydelsen närbeslägtad, synonym. **-en...** Ex. ~**all**, -[*e*]*s*, 0, *n.* sinneverlden. ~**eindruck**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* intryck på sinnena, sinnesintryck. ~**genuss**, *-es, -e* †, *m.* ~**lust**, *-e* †, *f.* njutning för sinnena, sinlig njutning. ~**mensch**, *-en, -en, m.* sinlig människa. ~**rausch**, *-es, -e* †, *m.* sinnesrus. ~**reiz**, *-es, -e, m.* sinnesretning. ~**schlaf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* andlig sömn, träldom under sinligheten. ~**skiave**, *-n, -n, m.* sinnesträl. ~**taumel**, *-s*, 0, *m.* sinnesyra. ~**täuschung**, *-en, f.* sinnesvilla, illusion. ~**trieb**, -[*e*]*s, -e, m.* sinlig drift. ~**verrückung**, *-en, f.* sinnenas bedårande. ~**welt**, 0, *f.* sinneverld. ~**wesen**, *-s, -, n.* sinligt väsen. — **-es...** Ex. ~**änderung**, *-en, f.* sinnesändring. ~**art**, *-en, f.* sinnesart, sinnelag. ~**genosse**, *-n, -n, m.* liktänkande. ~**kraft**, *-e* †, *f.* sinneskraft. ~**wechsel**, *-s, -, m.* sinnesändring. ~**werkzeug**, -[*e*]*s, -e, n.* sinnesverktyg, -organ.

Sinnau, -[*e*]*s, -e, m.* bot. daggskål (Alchemilla).

sinn||en, *sann, sänne* el. *sönne, gesonnen*, -[*e*] och ✱ *-te, ge-t*, jfr 2, *itr. h.* och *s.*, jfr 2, samt *tr.* 1. tänka, fundera, grubbla, öfverväga. *Auf etw.* ~ grubbla, fundera, vara betänkt på ngt, *auf Böses* ~ hafva ondt i sinnet, [*auf*] *Rache* ~ grubbla på hämd. *Was sinnst du?* hvad har du i sinnet? 2. *Gesonnen sein, etw. zu thun:* vara sinnad, hafva för afsigt, ärna att göra ngt. *So und so gesinnt sein:* hafva det eller det sinnelaget, vara så eller så sinnad.

sinnig, *a.* 1. förståndig, klok. 2. grubblande, tänkande. 3. djuptänkt, djup. 4. finkänslig fin, tilltalande. 5. i sms. -sinnig, -sinnad.

Sinnigkeit, 0, *f.* klokhet, grubbleri m. m. se föreg.

sinnlich, *a.* sinlig.

Sinnlichkeit, *-en, f.* sinlighet.

Sinnling, -[*e*]*s, -e, m.* sinlig människa.

sintemäl[**en**], *konj.* alldenstund, förty.

Sinter, *-s, -, m.* 1. sinder, slagg. 2. droppsten.

sinter||n, *-te, ge-t, itr. s.* 1. sippra, sila; bilda droppsten. 2. hopgyttra, bålla sig, bilda en kompakt massa.

Sintflut[**h**] se *Sündflut.*

Sippe, *-n, f.* familj, slägt, grupp.

Sippschaft, *-en, f.* 1. slägtskap. 2. slägt, slägtingar. 3. surf, bunt.

Siréne, *-n, f.* sirén.

Sirop, bature **Sirup**, -[*e*]*s, -e, m.* sirup, strap.

sistier||en, *-te, -t, tr.* 1. inställa, upphöra med,

t. ex. *Feindseligkeiten.* 2. ställa, *sich* ~ inställa, infinna sig inför rätta. **Sistierung,** *f.*

Sitte, *-n, f.* sed. *Feine* ~ god ton. **-n...** Ex. **~bild,** *-[e]s, -er,* **~gemälde,** *-s, -, n.* sedemålning. **~gesetz,** *-es, -e, n.* sedelag. **~lehre,** *-n, f.* sedelära. **~los,** *a.* sedeslös, osedlig. **~lösigkeit,** 0, *f.* sedeslöshet, osedlighet. **~prediger,** *-s, -, m.* moralpredikant. **~predigt,** *-en, f.* moralpredikan, moralkaka. **~regel,** *-n, f.* sederegel. **~rein,** *a.* sedligt ren. **~reinheit,** 0, *f.* sedlig renhet. **~richter,** *-s, -, m.* sededomare. **~spruch,** *-[e]s, -e* †, *m.* sentens. **~strenge,** 0, *f.* sedlig stränghet. **~verderbend,** *a.* demoraliserande. **~verderbnis[s],** *-ses, -se, n. -se, f.* sedeförderf. **~verfall,** *-[e]s,* 0, *m.* sedligt förfall. **~zeugnis[s],** *-ses, -se, n.* sedebetyg. **~zwang,** *-[e]s,* 0, *m.* tvång, etikett.

Sittich, *-[e]s, -e, m.* papegoja.

sittig, *a.* sedig, sedesam, ärbar, blygsam.

sittlich, *a.* 1. sedlig. 2. bruklig.

Sittlichkeit, 0, *f.* sedlighet.

sittsam, *a.* sedesam, ärbar, blygsam.

Sittsamkeit, 0, *f.* sedesamt sätt, ärbart sätt, blygsamhet.

situierlen, *-te, -t, tr.* bringa i en viss ställning. *Gut, schlecht situiert sein:* befinna sig i goda, dåliga omständigheter.

Sitz, *-es, -e, m.* 1. sits, säte, sittplats. 2. boningsort, gård, gods. **-arbeit,** *-en, f.* sittarbete, sittgöra. **-bad,** *-[e]s, -er* †, *n.* sittbad. **-fleisch,** *-es,* 0, *n. Kein* ~ *haben:* ej kunna, ej ha ro att sitta stilla. **-leben,** *-s,* 0, *n.* stillasittande lif.

sitzlen, *-[es]t, sass, sässe, gesessen, -e, itr.* 1. *h.* och ✱ *s.* sitta. *Bei Tische* ~ sitta till bords. *Auf den Eiern* ~ ligga på ägg. ~ *bleiben:* a) sitta kvar, förblifva sittande, b) få sitta på balar, c) stanna på öfverblifna kartan; *jmdn* ~ *lassen:* låta ngn vänta, lemna ngn i sticket, *ein Mädchen* ~ *lassen:* ej taga en flicka, *den Hut* ~ *lassen:* låta hatten sitta på. *Der Hieb sitzt:* hugget tog, bet. — Med prep.: *zwei Tage an einer Arbeit* ~ hålla på med ett arbete två dagar; *jmdm auf dem Nacken* el. *Hals* ~ ligga öfver, sätta åt ngn; *hinter Schloss und Riegel* ~ sitta inom lås och bom; *in der Patsche* el. *Brühe* el. *Tinte* ~ vara i knipa, i klämma, *in der Wolle* ~ befinna sig i goda omständigheter; *über den Büchern* ~ sitta och plugga, hänga näsan öfver boken. 2. *h.* hålla sammanträde, sammanträda. 3. *s.* ✱ sätta sig.

Sitzer, *-s, -, m.* 1. sittande person. 2. säte, bak.

sitzlings, *adv.* sittande, i sittande ställning.

Sitzung, *-en, f.* 1. sittande. 2. sammanträde, session, plenum, stämma, möte. **-s...** Ex. **~bericht,** *-[e]s, -e, m.* protokoll, förhandlingar vid, redogörelse för ett sammanträde, ett möte. **~lokal,** *-[e]s, -e, n.* en församlings, ett mötes lokal. **~tag,** *-[e]s, -e, m.* dag för ett sammanträde, ett möte, sessionsdag. **~zimmer,** *-s, -, n.* sessionsrum.

Six, *f.* F i utropet: *meiner* ~*!* el. *mein* ~*chen!* min själ! förvisso.

Skalla, *-as* och *-en, f.* skala.

Skald[e], *-en, -en, m.* skald, bard.

skalierlen = *skandalieren.*

Skalp, *-[e]s, -e, m.* skalp.

skalpierlen, *-te, -t, tr.* skalpera.

Skandál, *-[e]s, -e, m.* 1. skandal. 2. väsen, oljud.

skandalierlen, *-te, -t, itr. h.* gräla, träta.

skandalisierlen, *-te, -t,* I. = föreg. II. *Sich* ~ *an etw.:* taga anstöt af, bli förtretad på ngt.

skandalös, *a.* skandalös.

skandierlen, *-te, -t, tr.* skandera. **Skandierung,** *f.*

Skandinávier, *-s, -, m.* skandinav.

Skapulier, *-[e]s, -e, n.* skapularium.

Skat, *-[e]s, -e, m.* kortspel. 1. kastkort. Bildl. *in [den]* ~ *legen:* lägga bort, undan, afsides. 2. namn på ett kortspel.

Skelétt, *-[e]s, -e, n.* skelett, benrangel.

skelettierlen, *-te, -t, tr.* preparera skelettet af.

Skepsis, 0, *f.* tvifvel, skepsis.

Skepticismus, *-,* 0, *m.* skepticism, tvifvel.

Skeptiker, *-s, -, m.* tviflare, skeptiker.

skeptisch, *a.* tviflande, skeptisk.

Skizze, *-n, f.* skiss, utkast. **-n...** Ex. **~buch,** *-[e]s, -er* †, *n.* skissbok, album. **~weise,** *adv.* i utkast, skisseradt.

skizzenhaft, *a.* skisserad, i utkast.

skizzierlen, *-te, -t, tr.* skissera, göra utkast till.

Sklav[e], *-en, -en, m.* slaf. **-en...** Ex. **~arbeit,** *-en, f.* slafarbete, slafgöra. **~dienst,** *-[e]s, -e, m.* slaftjänst, slafveri. **~handel,** *-s,* 0, *m.* slafhandel. **~joch,** *-[e]s,* 0, *n.* slafverietsok. **~leben,** *-s,* 0, *n.* slaflif, slafveri. **~seele,** *-n, f.* slafvisk, krypande själ, person. **~sinn,** *-[e]s,* 0, *m.* slafsinne, kryperi.

sklavlien, *-te, ge-t, itr. h.* slafva. *Jmdm* ~ vara ngns slaf.

sklavenhaft = *sklavisch.*

Sklavenschaft, 0, *f.* **Sklavent[h]ům,** *-[e]s,* 0, *n.* **Skläveröl,** *-en, f.* slafveri.

Sklavin, *-nen, f.* slafvinna.

sklavisch, *a.* slafvisk; krypande.

Skorbut, *-[e]s,* 0, *m.* med. skörbjugg.

skorbútisch, *a.* skörbjuggsartad.

Skorpión, *-[e]s, -e, m.* dim. *Skorpiönchen, -lein,* skorpion.

Skribént, *-en, -en, m.* skribent, författare.

Skribler, *-s, -, m.* skribler, pennfäktare.

Skriptúren, *plur.* (skrifna) handlingar, papper, bref; skrifveri.

Skrofel, *-n, f.* skrofler.

skrofulös, *a.* skrofulös, skrofelartad.

Skrupel, *-s, -,* I. *n.* skrupel (vigt). II. *m.* skrupel, betänklighet.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

skrupulös, *a.* skrupulös, ytterst samvetsgrann, noggrann.
skulptierlen, *-te, -t, tr.* skulptera, snida.
skurril = *possenhaft.*
Slavs, Slawe, *-n, -n, m.* slav.
S. M. förkortn. = *Seine Majestät:* hans majestät (H. M.).
Smalte, 0, *f.* smalt.
Smarágd, *-[e]s, -e, m.* smaragd.
smarágden, *a.* 1. af smaragd, smaragd-. 2. smaragdgrön.
Smirg... se *Schmirg...*
so, I. *adv.* 1. så, på det sättet. *Dem ist nicht* ~ så förhåller det sig icke. ~ *ein Mensch:* en sådan människa. ~ *bist du:* sådan är du. *Wie der Herr,* ~ *der Knecht:* sådan herre, sådan dräng. *Es ist mir* ~, *als* ... det förefaller mig som om ... ~ *und* ~ så eller så. ~ *oder* ~ på det ena eller andra sättet. ~ ~ a) så där, så tämligen, någorlunda, b) jaså. ~ *gut wie gar nichts:* nästan ingenting. *Um* ~ *weniger als:* så mycket mindre som. 2. så, såå, jaså. 3. ~ ... ~ lika ... lika, t. ex. ~ *schnell er gekommen war,* ~ *langsam ging er weg.* 4. ~ *wie* ~ a) ändå, i alla fall, b) redan förut, på förhand. 5. ~ ... *auch:* hur ... än, t. ex. ~ *reich er auch ist:* hur rik han än är. 6. då, alltså, t. ex. *er ist nicht zuhause* — ~ *war mein Gang vergebens.* 7. *Ich habe* ~ *eine Ahnung, dass* ... det anar mig, att ... *Wie ich mich* ~ *umsehe:* som jag står (går) och ser mig omkring. *Das war* ~ *recht nach seinem Sinne:* det var just i hans smak. II. förältdr. obejl. *pron. rel.* som. III. *konj.* om, t. ex. ~ *Gott will.* **-báld**, I. *adv.* 1. strax, genast, ofördröjligen. 2. *Nicht* ~ ... *als:* knappt ... så. II. *konj.* så snart. **-dánn**, *adv.* då, därefter. sedan. **-ében**, *adv.* nyss. **-fórn**, *konj.* såvida, för så vidt. **-fórt**, *adv.* genast, ofördröjligen, på fläcken, ögonblickligen. **-fórtig**, *a.* omedelbar, ögonblicklig, snar, skyndsam. **-gár**, *adv.* till och med. **-genannt**, *a.* så kallad. **-gléich** = *-fort.* **-hín**, **-mít**, **-nách**, *adv.* följaktligen. **-thán[ig]**, *a.* sådan. **-viel**, *konj.* såvidt, t. ex. ~ *ich weiss.* **-wéit** = *-fern.* **-wie**, *konj.* så snart som, just som. **-wóhl**, *konj.* ~ ... *als* [*auch*]: såväl ... som.
sociál, *a.* social.
Socialist, *-en, -en, m.* socialist.
Societát, *-en, f.* societet.
Socke, *-n, f.* 1. kortstrumpa. 2. socka.
Sockel, *-s, -, m.* sockel.
Sod, *-[e]s, -e* och *-e[r]* †, *m.* 1. sjudning, kokning. 2. kok. 3. lag, lut. 4. halsbränna. **-brennen**, *-s*, 0, *n.* = *Sod 4.*
Soda, 0, *f.* soda. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* sodavatten.
Sode, *-n, f.* 1. = *Sod 3.* 2. saltsjuderi. 3. gräsvall; grästorfva.
Sofa, *-s, -s, n.* och ✱ *m.* soffa. **-ecke**, *-n, f.* soffhörn.
Soff, *-[e]s*, 0, *m.* F 1. supning. 2. klunk. 3. usel dryck, blask, smörja.
Söffel, Söffer, *-s, -*, **Söffling**, *-[e]s, -e, m.* suput, drinkare.
Sohlle, *-en, f.* 1. (fot-, sko)sula. 2. art fotbeklädnad, sandal, toffel. 3. ⊕ underlag, grund, botten. **-leder**, *-s*, 0, *n.* sulläder. **-en...** Ex. **~gängsr**, *-s, -, m.* zool. hälgångare.
sohlllen, *-te, ge-t, tr.* sula.
söhlig, *a.* bärg. vågrät.
Sohn, *-[e]s, -e* †, *m.* son. **-es...** Ex. **~kind**, *-[e]s, -er, n.* barnbarn, sonson, sondotter. **~liebe**, 0, *f.* sonlig kärlek.
söhn... se *sühn...*
Sohnschaft, 0, *f.* sonskap, barnaskap.
sohr, I. *a.* torr, vissen. II. *-[e]s, -e, m.* difteri.
solch, *a. pron.* sådan, dylik. *Ein* ~*er* el. ~ *ein Mensch:* en sådan människa. **-en...** Ex. **~falls**, *adv.* i så fall, om så händer. — **-er...** Ex. **~gestalt**, *adv.* i sådan gestalt, i sådant skick.
solcherlei, obejl. *a.* sådan, dylik, liknande.
Sold, *-[e]s*, 0, *m.* sold, lön. **-los**, *a.* utan sold. **-soldat**, *-en, -en, m.* legosoldat.
Soldát, *-en, -en, m.* soldat, knekt, militär. **-en...** Ex. **~ärt**, *-en, f.* 1. slag soldater. 2. *Nach* ~ på soldatmanér, efter krigsmannased. **~aushebung**, *-en, f.* soldaters, rekryters utskrifning. **~dienst**, *-[e]s*, 0, *m.* militärtjänst. **~frau**, *-en, f.* soldathustru. **~geist**, *-[e]s*, 0, *m.* soldatanda. **~mantel**, *-s, -*†, *m.* soldat-, militärkappa. **~rock**, *-[e]s, -e* †, *m.* soldat-, uniformsrock. **~volk**, *-[e]s, -er* †, *n.* 1. folk af soldater. 2. 0, soldater, krigsfolk. **~wesen**, *-s*, 0, *n.* 1. krigsväsen. 2. soldatlif. **~zucht**, 0, *f.* krigstukt, disciplin.
soldátenhaft = *soldatisch.*
Soldatéska, 0, *f.* soldatesk, soldathop.
soldátisch, *a.* soldatlik, soldat-.
Söldling, *-[e]s, -e, m.* legohjon, legoknekt.
Söldner, *-s, -, m.* legoknekt.
Solle, *-en, f.* saltvatten hvarur salt kokas. **-ei**, *-[e]s, -er, n.* i saltvatten kokt ägg.
solénn, *a.* högtidlig.
Solennität, *-en, f.* högtidlighet.
solfeggierlen, *-te, -t, itr. h.* mus. solfiera.
solid, *a.* solid, fast, säker, tillförlitlig, pålitlig.
solidárisch, *a.* solidarisk.
Soliditát, 0, *f.* soliditet, fasthet m. m. se *solid.*
Solist, *-en, -en, m.* solosångare.
Solitár, *-[e]s, -e, m.* solitär.
Soll, *-[s]*, *-[s]*, *n.* 1. tvingande påbud, tvång. 2. debet.
sollllen, *ich soll, du sollst, er soll; -te, ge-t* med vid infinitiver ~, *itr. h.* 1. skola (pligt), t. ex. *du sollst deine Eltern ehren,* böra, t. ex. *wir thun nicht immer, was wir* ~, måste, vara tvungen (att), t. ex. *du willst nicht, aber du sollst.* 2. skola (framtid, möjlighet, sannolikhet m.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

m.), t. ex. *Sie ~ es sehen:* ni skall få se, *sollten Sie ihn sehen, so sagen Sie ihm; man sollte glauben:* man skulle kunna tro. *So einer soll erst geboren werden:* en sådan har ännu aldrig funnits. *Und so soll er noch kommen!* och så skall du (ni, han, man) inbilla mig, inbilla dig, påstå, söka göra troligt, att han kommer! *Nun soll mich einer noch anklagen, dass ...* nu kan då ingen förebrå mig, att ... *Wie soll man da nicht lachen!* tänk, hvad man skall skratta! *Es hat nicht sein ~* det har varit annorlunda bestämdt, Gud, ödet har ej så velat. *Man soll nicht sagen können:* ingen skall kunna säga. Ellipt.: *was soll das?* hvad skall det betyda? el. hvad skall det vara till? hvad är meningen med det där? *was soll ich?* hvad skall jag göra? hvad vill du mig? *er soll nach Paris:* han skall resa till P., *wem soll dieser Strauss?* hvem skall ha denna bukett? 3. lära, t. ex. *er soll abgereist sein:* han lär hafva rest, man säger, det påstås, att han har rest.

Söller, *-s*, -, *m.* 1. (rum i) öfre våningen, loft, vind. 2. altan, balkong.

solmisieriren = *solfeggieren.*

solo, I. *adv.* II. *-s, -s* el. *Soli*, *n.* och *m.* solo. **-gesang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* solosång. **-sänger**, *-s*, -, *m.* solosångare.

Solöcismus, *-us*, *-en*, *m.* språkfel, bock.

Solper, *-s*, 0, *m.* salt köttspad.

Sommer, *-s*, -, *m.* 1. sommar. 2. sommartrådar. **-aufenthalt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* sommarvistelse. **-faden**, *-s*, -†, *m.* sommartråd. **-fleck**, -[*e*]*s*, *-e*, **-flecken**, *-s*, -, *m.* fräkne. **-fleckig**, *a.* fräknig. **-frucht**, 0, *f.* **-getreide**, *-s*, 0, *n.* vårsäd. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* villa, sommarbostad. **-mantel**, *-s*, -†, *m.* sommarkappa. **-seite**, *-n*, *f.* solsida. **-semester**, *-s*, -, *n.* sommarsemester, sommartermin. **-sprosse**, *-n*, *f.* fräkne. **-sprossig**, *a.* fräknig.

sommerhaft, sommerig, sommerlich, *a.* sommarlik, sommarvarm, sommar-.

sommeriren, sömmeriren, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* 1. opers. *Es sommert:* sommaren nalkas, det är sommar(likt). 2. *Der Baum sommert:* trädet a) skjuter skott, b) kastar stark skugga. II. *tr.* 1. afv. *sich ~* sola (sig). 2. *Einen Baum ~* kvista ett träd så att det blir glesare. 3. *Vieh ~* hafva boskap på sommarbete. 4. *Ein Feld ~* beså en åker med vårsäd. **Sommerung, Sömmerung**, *f.*

sommers, *adv.* om somrarne, sommartiden.

Somnambüle, *-n*, *-n*, *m.* *-n*, *f.* sömngångare, sömngångerska.

Sonde, *-n*, *f.* 1. sond. 2. sänklod.

sonder, I. *prep.* med acc. utan. II. *a.* särskild. **-artig**, *a.* säregen. **-ausgabe**, *-n*, *f.* separatedition. **-bund**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* särskildt förbund, separatförbund. **-gleichen**, obej. *a.* utan like.

sonderbar, *a.* säregen, egendomlig, besynnerlig.

Sonderbarkeit, *-en*, *f.* egendomlighet, besynnerlighet.

Sonderheit = *Besonderheit. In ~* i synnerhet.

sonderlich, *a.* besynnerlig, märkvärdig, utomordentlig, betydlig, synnerlig; adv. afv. särdeles, synnerligen.

Sonderling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. enstöring. 2. egendomlig person, original.

1. **sondern**, *konj.* utan.

2. **sondern**, *-te*, *ge-t*, *tr.* skilja, frånskilja, afsöndra, söndra. **Sonderung**, *f.*

sonders se *1. samt I.*

sondiriren, *-te*, *-t*, *tr.* 1. sondera. 2. loda, päjla. **Sondirung**, *f.*

Sonett, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sonett.

Sonnabend, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* lördag.

sonnabendlich, *a.* lördags-.

Sonne, *-en*, *f.* (oblik form i sg. förlädr. *-en*). dim. *Sönnchen*, *-lein*, sol. **-abend** se ofvan. **-tag** se nedan. **-en...** Ex. **~anbeter**, *-s*, -, *m.* soldyrkare. **~aufgang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* soluppgång. **~auge**, *-s*, *-n*, *n.* 1. 0, poet. solen. 2. klart, strålande öga. **~ball**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* solens klot. **~beglänzt**, **~beschienen**, *a.* solbelyst, solig. **~blick**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. solglimt. 2. strålande, solvarm blick. **~brand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. (brännande) solhetta, solbadd. 2. solbränna. **~blume**, *-n*, *f.* solros (Helianthus). **~dach**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* soltak, soltält; markis; parasoll. **~ferne**, 0, *f.* afelium. **~finsterniß**[*s*], *-se*, *f.* solförmörkelse. **~fleck**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. solfläck. 2. fräkne. **~heiter**, **~heil**, *a.* solljus, solig. **~hof**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. ring omkring solen. 2. *Der ~* värdshuset Solen. **~jahr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* solår. **~käfer**, *-s*, -, *m.* (Maria) gullhöna. **~klar**, *a.* soklar. **~nähe**, 0, *f.* perihelium. **~schein**, -[*e*]*s*, 0, *m.* solsken. **~schirm**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* parasoll. **~segel**, *-s*, -, *n.* ⚓ suntält. **~stäubchen**, *-s*, -, *n.* solgrand. **~stich**, -[*e*]*s*, 0, *m.* solstyng. **~strahl**, -[*e*]*s*, *-en*, *m.* solstråle. **~t**[**h**]**au**, -[*e*]*s*, 0, *m.* sileshår, soldagg (Drosera). **~uhr**, *-en*, *f.* solvisare, solur. **~warte**, *-n*, *f.* observatorium. **~wende**, *-n*, *f.* solstånd. **~zeiger**, *-s*, -, *m.* solvisare.

sonnen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* och *sich ~* sola (sig). Bildl. *sich an* el. *in etw.* (dat.) *~* sola sig i ngt; afv. värma(s), t. ex. *ich ward gesonnt von der Freundschaft Blick.* II. *itr. h.* skina (om solen). Opers. *es sonnt:* solen skiner. *Gott sonnt:* Gud låter solen skina.

sonnenhaft, *a.* sollik, solig, sol-.

sonnicht, sonnig, *a.* solig, solljus, solvarm.

Sonntag, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* söndag. [*Des*] *~s:* om söndagarne. **-s...** Ex. **~besuch**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* söndagsvisit. **~buchstabe**, *-n*, *-n*, *m.* söndagsbokstaf. **~jäger**, *-s*, -, *m.* söndagsjägare. **~kind**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* söndagsbarn. **~ruhe**, 0, *f.* söndagshvila. **~schule**, *-n*, *f.* söndagsskola.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ‡ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

sonntägig, *a.* inträffande en söndag, på söndagar, söndags-.
sonntäglich, *a.* förekommande hvarje söndag, söndags-. *Sich ~ anziehen:* taga på sig sina söndagskläder, göra sig söndagsfin.
sonst el. ✱ **sonsten**, *adv.* 1. eljes, annars, för öfrigt. *~ wo:* någon annanstädes, *~ jemand:* någon annan, *wenn es ~ nichts ist:* om det ej är ngt annat. 2. förr, hittills. *Das ~ und Jetzt:* förr och nu.
sonstig, *a.* annan, förr, tidigare, eljes, för öfrigt.
Soole se *Sole.* **Sopha** se *Sofa.*
Sophist, *-en, -en, m.* sofist, hårklyfvare.
Sophisteréi, *-en, f.* sofisteri, sofismer, hårklyfveri.
sophistisch, *a.* sofistisk, hårklyfvande.
sophistisiérlen, *-te, -t, itr. h.* vara sofistisk, hårklyfva.
Sopran, -[*e*]*s, -e, m.* sopran.
Sorbétt, -[*e*]*s, -e* el. *-s, m.* och *n.* sorbet.
Sorgle, *-en, f.* 1. oroande tanke, oro, bekymmer, t. ex. *~ der* el. *für die Zukunft:* bekymmer, oro för framtiden, *in ~n sein:* hafva bekymmer, hafva det bekymmersamt, *ausser* el. *ohne ~n sein:* vara fri från bekymmer. 2. omsorg, försorg, sorgfällighet. *~ um etw. tragen:* draga försorg om, sörja för ngt. *Lass das meine ~ sein:* det skall jag nog draga försorg om, låt mig styra med den saken. **-los**, *a.* sorglös, obekymrad, obetänksam, likgiltig. **-lösigkeit**, 0, *f.* sorglöshet m. m. se föreg. **-selig**, *a.* bekymrad, bekymmerfull, orolig. **-seligkeit**, 0, *f.* oro, bekymmer, svårmod. **-en...** Ex. **~brecher**, *-s, -, m.* en som skingrar bekymren, tröstare, hjärtestyrkare. **~frei**, *a.* bekymmerfri. **~last**, *-en, f.* sorgebörda, tunga bekymmer. **~los**, *a.* bekymmerslös. **~schwer**, *a.* tyngd af bekymmer, sorgtyngd. **~stuhl**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* hvilstol. **~töter** = *~brecher.* **~voll**, *a.* bekymmerfull.
sorgllen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. vara bekymrad för. *Sorge nur nichts!* var ej bekymrad, var lugn. 2. *Etw. sorgt jmdn:* ngt gör ngn bekymrad. 3. draga försorg om, sörja för. II. *itr. h.* och *sich ~* 1. vara bekymrad, oroa sig, *um* el. *für etw.:* för ngt. *Sich grau ~* få gråa hår af bekymmer. 2. *Für* el. *um etw. ~* sörja för, draga försorg om, ombestyra ngt, *sich um jmdn ~* arbeta för, lägga sig ut för ngn.
Sorger, *-s, -, m.* en som sörjer för, drar försorg om ngt.
Sorgfalt, 0, *f.* omsorg, sorgfällighet, noggrannhet, flit.
sorgfältig, *a.* sorgfällig, omsorgsfull, noggrann.
Sorgfältigkeit = *Sorgfalt.*
sorghaft, *a.* omsorgsfull; betänkt på ngt.
sorglich, *a.* 1. = *sorgfältig.* 2. bekymmerfull, ängslig. 3. oroande, farlig.
Sorglichkeit, 0, *f.* sorgfällighet m. m. se föreg.
sorgsäm, *a.* 1. omsorgsfull, sorgfällig, omtänksam. 2. betänkt på, arbetande för ngt.
Sorgsamkeit, 0, *f.* omsorg, omtänksamhet.
sorrlen, *-te, ge-t, tr.* ⚓ surra. **Sorrung**, *f.*
Sorte, *-n, f.* sort.
sortiérlen, *-te, -t, tr.* sortera. **Sortiérung**, *f.*
Sortiérer, *-s, -, m.* sorterare.
Sortiménl, -[*e*]*s, -e, n.* sortiment. **-s...** Ex. **~buchhändler** = mij.
Sortiménter, *-s, -, m.* sortimentsbokhandlare.
sothán se under *so.*
Soubrétte, *-n, f.* kammarjungfrn.
Soufflléur, -[*e*]*s, -e* el. *-s, m.* sufflör.
soufflierlen, *-te, -t, itr. h.* och *tr.* sufflera, *jmdm:* ngn.
Soupór, *-s, -s, n.* supé.
soupierlen, *-te, -t, itr. h.* supera.
Soutáche, 0, *f.* gans.
soutachierlen, *-te, -t, tr.* sätta ganser på.
Souterraín, -[*s*], *-s, n.* källarvåning.
souverän, I. *a.* suverän, oinskränkt, enväldig. II. -[*e*]*s, -e, m.* suverän, monark, furste, enväldeshersk are.
spack, *a.* gisten.
Spähe, *-n, f.* 1. späjande, rekognoscering. 2. späjare, rekognosceringstrupp(er).
spähllen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* späja, rekognoscera, spionera. II. *tr.* 1. bespäja, efterforska, söka att få se. 2. få se, skåda.
Späher, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* späjande person, späjare, kunskapare, spion. **-auge**, *-s, -n, n.* späjande öga. **-blick**, -[*e*]*s, -e, m.* späjande blick.
Spähéréi, *-en, f.* späjande; spioneri.
Spahi, -[*s*], *-s, m.* fransk kavallerist från Algeriet.
Spahn se *Span.*
Spalier, -[*e*]*s, -e, n.* 1. spaljer. 2. häck, rad, haj af människor. **-baum**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* spaljerträd. **-bildung**, 0, *f.* häckbildning. **-obst**, -[*e*]*s*, 0, *n.* spaljerfrukt. **-wand**, *-e* †, *f.* spaljervägg. **-werk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* spaljerverk.
spalierlen, *-te, -t, tr.* 1. beklåda med spaljerer. 2. uppdraga vid spaljer.
Spalt, -[*e*]*s, -e, m.* dim. *Spältchen, -lein,* 1. spricka, springa, remna. 2. klyfta, svalg, gap. 3. genom klyfning, spänning fränskild sticka, spån. **-fläche**, *-n, f.* min. genomgångsyta. **-holz**, *-es,* 0, *n.* klufven ved. Jfr *Spalte.*
spaltbár, *a.* klyfbar.
Spaltbarkeit, 0, *f.* klyfbarhet.
Spalte, *-n, f.* 1. = *Spalt 1, 3.* 2. spalt, kolumn. **-n...** Ex. **~reich**, *a.* sprickig. **~weise**, *adv.* spaltvis. **~zeile**, *-n, f.* spaltrad, halfrad.
spaltllen, *-ete, ge-en* och ✱ *ge-et,* I. *itr. s.* klyfva sig, spricka. II. *tr.* och *sich ~* klyfva, öppna, spänta, dela, sönderdela, söndra (sig). *Sich ~* stv.: spricka. **Spaltung**, *f.*
Spalter, *-s, -, m.* en som klyfver m. m. se föreg.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

spaltig, *a.* 1. sprickig. 2. stv. **spältig**, klyfbar. 3. i sms. -spaltig.

Span, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. spån, (späntad) sticka, splittra. *Nicht ein* ~ icke det ringaste. F *Späne haben:* ha schaber. 2. tvist, oenighet. **-ferkel**, -*s*, -, *m.* digris. **-grün**, -[e]*s*, 0, *n.* 1. spanskgröna. 2. ärg. **-nagelneu**, *a.* splitterny.

spänlen, -*te*, *ge-t*, *tr.* vänja af dibarn.

Spange, -*n*, *f.* dim. *Spänglein*, *Spängelchen*, spänne.

Spanier, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* spanjor, spanjorska.

spanisch, I. *a.* 1. spansk. 2. F besynnerlig, egendomlig. II. *n.* spanska, jfr *deutsch*.

Spann, -[e]*s*, -*e*, 1. *m.* (fot)vrist. 2. *n.* (fyr-) spann.

Spann... jfr *Spanne* och *spannen*. Ex. **-ader**, -*n*, *f.* sena. **-dienst**, -[e]*s*, -*e*, *m.* kördagsverke(n). **-feder**, -*n*, *f.* spännfjäder. **-hoch**, *a.* spannhög. **-kraft**, -*e* †, *f.* spännkraft, spänstighet.

Spanne, -*n*, *f.* spann (längdmått). *Eine* ~ *Zeit:* en kort tid. **-n...** Ex. ~**hoch**, *a.* spannhög.

spannlen, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. spänna. *Weit* ~ spänna löst, släppa efter, *eng* ~ draga åt, spänna hårdt. Bildl. *seine Forderungen zu hoch* ~ spänna bågen för högt, *jmds Neugier aufs höchste* ~ reta ngns nyfikenhet på det högsta, *gespanntes Verhältnis*, *gespannte Aufmerksamkeit*, *gespannte Erwartung*, *auf den Ausgang gespannt sein:* afbida utgången i spänd väntan, vara nyfiken på resultatet. 2. *Das Wasser* ~ uppdämma vattnet. 3. tjudra. 4. *Der Rock spannt mich:* rocken trycker mig, är för trång. 5. gripa, taga med tummen och lillfingret, t. ex. *eine Oktave auf dem Klaviere* ~ *können*. II. *itr. h.* 1. vara spännande, t. ex. *dieser Roman spannt sehr*. 2. *Mit einander* ~ passa ihop. 3. *Auf etw.* ~ rikta sin uppmärksamhet på ngt. **Spannung**, *f.*

Spanner, **Spänner**, -*s*, -, *m.* 1. en som spänner ngt, t. ex. *der* ~ *des Bogens*. 2. zool. mätare (Geometra). 3. med. spännmuskel. 4. verktyg att spänna med.

Spant, -[e]*s*, -*en*, *n.* ⚓ spant.

Spär... Ex. **-büchse**, -*n*, *f.* sparbössa. **-endchen**, -*s*, -, *n.* ljusknekt. **-geld**, -[e]*s*, 0, *n.* sparpenning. **-hörd**, -[e]*s*, -*e*, *m.* besparingsspisel. **-kasse**, -*n*, *f.* sparkassa, sparbank. **-kassenbuch**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* sparbanksbok. **-lampe**, -*n*, *f.* besparingslampa. **-leuchter**, -*s*, -, *m.* ljusknekt. **-ofen**, -*s*, -†, *m.* = *-herd*.

sparlen, -*te*, *ge-t*, *tr.* 1. spara. F *die Wahrheit* ~ ljuga. 2. skona, t. ex. *sein Leben nicht* ~. 3. *Jmdm etw.* ~ bespara ngn ngt. 4. uppskjuta.

Sparer, -*s*, -, *m.* sparande, sparsam människa.

Spargel, -*s*, -, *m.* sparris. **-beet**, -[e]*s*, -*e*, *n.* sparrissäng. **-salat**, -[e]*s*, -*e*, *m.* sparris.

Spark, -[e]*s*, -*e*, *m.* bot. spergel (Spergula).

spärlich, *a.* torftig, sparsam, knapp, karg.

Spärlichkeit, 0, *f.* torftighet m. m. se föreg.

Sparren, -*s*, -, *m.* sparre. F bildl. *einen* ~ *zuviel haben:* hafva en skruf lös.

sparrig, *a.* utspärrad, utstående.

spärsäm, *a.* sparsam.

Spärsamkeit, 0, *f.* sparsamhet.

Sparterie, 0, *f.* af träpinnar el. träskifvor och tråd flätade mattor m. m.

Späss, -*es*, -*e* †, *m.* skämt, gyckel, lek, nöje, t. ex. ~ *bei Seite!* skämt åsido! ~ *verstehen*, *seinen* ~ *mit jmdm treiben:* skämta, gäckas med ngn, *zum* ~ på lek, *etw. ist für jmdn ein* ~ ngt är en lek, går som en dans för ngn, *sich einen* ~ *machen:* bereda sig ett nöje, roa sig, *jmdm* ~ *machen:* roa ngn. **-macher**, -*s*, -, **-vogel**, -*s*, -†, *m.* skämtare, upptågsmakare. **-weise**, *adv.* på lek.

spässlen, -[es]*t*, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* skämta, leka. *Damit ist nicht zu* ~ det är ej att leka med.

Spässer, -*s*, -, *m.* skämtare.

Spässeréi, -*en*, *f.* skämt.

spässhaft, *a.* skämtsam.

Spässhaftigkeit, 0, *f.* skämtsamt sätt.

spässig, *a.* rolig, lustig.

Späsvogel, -*s*, -, **Spässling**, -[e]*s*, -*e*, *m.* skämtare.

Spat, I. -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. min. spat. 2. veter. spatt. II. = *spät*. **-haltig**, *a.* spathaltig. **-lahm**, *a.* som har spatt.

spät, *a.* sen. *Die Uhr geht um fünf Minuten zu* ~ klockan går fem minuter efter. **-frost**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* sen frost. **-herbst**, -[e]*s*, -*e*, *m.* senhöst. **-jahr**, -[e]*s*, -*e*, *n.* höst. **-obst**, -[e]*s*, 0, *n.* sen frukt. **-reif**, *a.* sent mogen. **-sommer**, -*s*, -, *m.* sensommar, eftersommar. **-er...** Ex. ~**hin**, *adv.* senare, längre fram.

Späte, 0, *f.* sen tid, sen timme.

Spatel, -*s*, -, *m.* spatel.

Spaten, -*s*, -, *m.* 1. spade. 2. kortspel. spader. **-könig**, -[e]*s*, -*e*, *m.* spaderkung. **-stich**, -[e]*s*, -*e*, *m.* spadtag. **-tief**, *a.* ett spadtag djup.

spätestens, *adv.* senast.

spatig, *a.* 1. min. spatig. 2. veter. som har spatt.

Spätling, -[e]*s*, -*e*. *m.* 1. sent på året el. på föräldrarnes ålderdom född barn el. djur. 2. eftersläntrare.

Spatz, -*en* el. -*es*, -*e*[*n*], *m.* dim. *Spätzchen*, *-lein*, sparf.

spatzenhaft, *a.* sparflik, som en sparf, kättjefull, närgången.

Spazier... Ex. **-fahrt**, -*en*, *f.* spatserfärd, promenad i vagn, i båt. **-gang**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* spatsertur, promenad. **-gänger**, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* promenerande. **-platz**, -*es*, -*e* †, *m.* promenadplats. **-ritt**, -[e]*s*, -*e*, *m.* spatserridt, promenad till häst. **-stock**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* spatserkäpp.

spazierlen, -*te*, -*t*, *itr. s.* spatsera, promenera. ~ *fahren:* göra en spatserfärd, taga en promenad i vagn, åka ut. ~ *führen:* ledsaga på promenad, spatsera med, gå ut

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

med. ~ *gehen:* spatsera, taga en promenad. ~ *reiten:* taga en promenad till häst, rida ut.

Specerei ⊂ *Spezerei.*

Specht, -[e]*s*, -*e*, *m.* hackspett.

speciál, I. *a.* speciell, special-. II. -[e]*s*, -*e*, *m.* F intim vän. **-arzt**, -*es*, -*e* †, *m.* specialist. **-karte**, -*n*, *f.* specialkarta.

Speciálien, *plur.* särskilda omständigheter, detaljer.

specialisíerlen, -*te*, -*t*, *tr.* specialisera. **Specialisíerung**, *f.*

Specialität, -*en*, *f.* specialitet.

speciéll, *a.* speciell, special-. *Etw.* ~ *angeben:* specificera ngt. *Mein* ~*er:* min gode vän (och bror).

Species, -, *f.* species.

specifisch, *a.* specifik.

specifizíerlen, -*te*, -*t*, *tr.* specificera.

Specimen, -*s*, -*s* el. *Specímina*, *n.* specimen.

Speck, -[e]*s*, 0, *m.* späck, fläsk, ister. ~ *ansetzen:* blifva fet, lägga på fläsket. BILD. ~ *auf den Rippen haben* el. *im* ~ *sitzen:* sitta i goda omständigheter, hafva goddagar, *den* ~ *spicken:* komma med tårta på tårta. **-bauch**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* istermage. **-fett**, *a.* smäckfet. **-geschwulst**, -*e* †, *f.* isterböld. **-haut**, -*e* †, *f.* fläsksvål. **-messer**, -*s*, -, *n.* späckknif. **-schnitte**, -*n*, *f.* fläskskifva. **-schwein**, -[e]*s*, -*e*, *n.* gödgris. **-seite**, -*n*, *f.* fläsksida. Ordspr. *mit der Wurst nach der* ~ *werfen:* uppoffra en obetydlighet för att därigenom vinna ngt större. **-wanst**, -*es*, -*e* †, *m.* isterbuk.

speckicht, speckig, *a.* späck-, fläskartad, fet.

spedíerlen, -*te*, -*t*, *tr.* handel. expediera, ombesörja.

Speditéur, -[e]*s*, -*e*, *m.* handel. speditör, kommissionär.

Speditión, -*en*, *f.* handel. spedition. **-s...** Ex. ~**gebühren**, *plur.* speditions-, kommissionsarvode. ~**geschäft**, -[e]*s*, -*e*, *n.* speditions-, kommissionsaffär.

Speer, -[e]*s*, -*e*, *m.* och ✱ *n.* spjut. **-wurf**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* spjutkast.

Spei... Ex. **-becken**, -*s*, -, *n.* bäcken att kräkas i, spottkopp, spottlåda. **-gatt**, -[e]*s*, -*s*, *n.* ⚓ spygatt. **-napf**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* = *-becken.*

Speiche, -*n*, *f.* eker.

Speichel, -*s*, 0, *m.* saliv, spott. **-drüse**, -*n*, *f.* spottkörtel. **-latz**, -*es*, -*e*, *m.* haklapp. **-lecken**, -*s*, 0, *n.* = *-leckerei.* **-lecker**, -*s*, -, *m.* F lismare, eländig smickrare. **-leckerei**, -*en*, *f.* lismeri, kryperi.

speicheln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* spotta.

speichlen, -*te*, *ge-t*, *tr.* ⊕ förse med ekrar.

Speicher, -*s*, -, *m.* magasin, förrådshus.

speicherln, -*te*, *ge-t*. *tr.* magasinera.

speien, *spie*, *spiee*, *gespieen*, *spei*, *itr. h.* och *tr.* 1. spotta. 2. kräkas, spy.

Speier, -*s*, -, *m.* en som spottar, kräks.

Speil, -[e]*s*, -*e*, **Speiler**, -*s*, -, *m.* spett, sticka.

speilien, speilerln, -*te*, *ge-t*, *tr.* sätta en sticka, stickor i, uppträda på spett.

Speise, -*n*, *f.* 1. mat, spis, maträtt. BILD. ~ *der Augen:* ögonfägnad. 2. ⊕ murbruk, ⊂ STV. *Glockenspeise.* **-anstalt**, -*en*, *f.* = *-haus.* **-bier**, -[e]*s*, -*e*, *n.* dricka. **-fisch**, -*es*, -*e*, *m.* 1. ätlig fisk. 2. fisk som tjänar till föda åt andra fiskar. **-gelb**, *a.* gul som klockmalm. **-haus**, -*es*, -*er* †, *n.* spisningslokal, restauration, restaurant. **-kammer**, -*n*, *f.* skafferi, handkammare. **-karte**, -*n*, *f.* matsedel. **-keller**, -*s*, -, *m.* matkällare. **-korb**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* matsäckskorg. **-meister**, -*s*, -, *m.* spismästare. **-opfer**, -*s*, -, *n.* spisoffer. **-ordnung**, -*en*, *f.* spis-, matordning. **-röhre**, -*n*, *f.* matstrupe. **-saal**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* matsal. **-schrank**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* matskåp. **-tisch**, -*es*, -*e*, *m.* matbord. **-wein**, -[e]*s*, -*e*, *m.* bordsvin. **-wirt[h]**, -[e]*s*, -*e*, *m.* spisvärd, restaurator. **-wirt[h]schaft**, -*en*, *f.* restauration, matservering. **-zettel**, -*s*, -, *m.* matsedel. **-zimmer**, -*s*, -, *n.* matrum.

speisien, -[es]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. spisa, äta. *Zu Abend* ~ äta kvällsmat. *Wünsche wohl zu* ~*!* smaklig måltid! 2. mätta. 3. bespisa, undfägna. 4. gifva nattvarden. 5. förse, fylla, t. ex. *ein Fass mit Wasser.*

Speisung, *f.*

Spektákel, -*s*, -, *m.* och *n.* spektakel, a) skådespel, b) väsen, oljud. **-macher**, -*s*, -, *m.* spektakelmakare. **-stück**, -[e]*s*, -*e*, *n.* pjes, teaterstycke.

spektákelln, -*te*, -*t*, *itr. h.* göra spektakel, väsnas.

Spekulánt, -*en*, -*en*, *m.* spekulant.

spekulíerlen, -*te*, -*t*, *itr. h.* spekulera.

Spelt, -[e]*s*, 0, *m.* spelt (Triticum Spelta).

spelten, *a.* af spelt, spelt-.

Spelúnke, -*n*, *f.* håla, hål, krog.

Spelz, -*es*, -*e*, *m.* 1. = *Spelt.* 2. = ROJ.

Spelze, -*n*, *f.* agn, fruktskal.

Spende, -*n*, *f.* 1. utdelning. 2. gåfva, skänk, almosa. 3. libation.

spendlen, -*ete*, *ge-et*, *tr.* skänka, gifva, utdela; offra. **Spendung**, *f.*

Spender, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* gifvare, gifvarinna.

Spendier... Ex. **-hosen**, *plur.* F *Die* ~ *anhaben:* ha sina spenderbyxor på.

spendierlen, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr. h.* spendera, bestå; vara frikostig.

Spengler, -*s*, -, *m.* blecksslagare.

Spenzer, -*s*, -, *m.* spens, tröja, kavaj.

Sperber, -*s*, -, *m.* sparfhök. **-baum**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* rönn.

Sperénzien, *plur.* F krus, kruserlighet. ~ *machen:* spjärna emot, krusa.

Sperling, -[e]*s*, -*e*, *m.* sparf. **-s...** Ex. ~**nest**, -[e]*s*, -*er*, *n.* sparfbo. ~**schrot**, -[e]*s*, 0, *n.* sparfhagel.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Sperr... Ex. **-angelweit**, *a.* F vidöppen, på vid gafvel. **-baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* bom. **-feder**, -*n*, *f.* ⊕ spärrfjäder. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* väg-, bropengar. **-sitz**, -*es*, -*e*, *m.* teat. särskild plats, stol för hvarje person (i mots. till bänkar), parkett-, parterrplats. **-weit** = *-angelweit.*

Sperre, -*n*, *f.* 1. stängning, (af)spärrning, afstängning, instängning, förbud. *Zu ~ stehen:* resa sig, stå å ända (om håret). 2. regel, bom, barriär, barrikad.

sperren, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. utspärra, skrefva med, t. ex. *die Beine;* boktryck. spärra, t. ex. *ein Wort. Gesperrte Sitze* se ofvan *Sperrsitz.* 2. hämma, spärra, afstänga, stänga, barrikadera, afskära, förbjuda, t. ex. *das Rad, die Strasse, das Thor, die Zufuhr, die Ausfuhr.* 3. inspärra, instänga, t. ex. *jmdn ins Gefängnis, den Vogel in den Käfig. Jmdn aus dem Hause ~* utestänga ngn. II. *Sich ~* 1. ✱ kråma sig, brösta sig. 2. med händer och fötter sätta sig till motvärn, spjärna emot; krusa, vara kruserlig, vara pryd. **Sperrung**, *f.*

sperrig, *a.* isärstående, utspärrad; som tar mycken plats.

Spesen, *plur.* handel. speser, omkostnader. **-frei**, *a.* utan speser, kostnadsfri.

Spezeréi, *-en, f.* krydda, kryddvara, specerier. **-händler**, *-s*, -, *m.* kryddkrämare. **-wa[a]ren**, *plur.* kryddvaror, specerier.

Spezi... se *Speci...*

Sphäre, -*n*, *f.* 1. klot, himlakropp, verld; sfär, t. ex. *die Musik der ~n.* 2. sfär, område, verkningskrets. **-n...** Ex. **~harmonie**, 0, *f.* sfärernas harmoni.

sphärisch, *a.* sfärisk, klotformig.

Sphinx, *-e, f.* *-es*, *-e*, *m.* och ✱ *n.* sfinx.

Spicilégium, *-um[s], -en, n.* urval, vald samling.

Spick... Ex. **-nadel**, -*n*, *f.* späcknål. **-speck**, -[*e*]*s*, 0, *n.* späckfläsk.

spicken, *-te, ge-t, tr.* 1. späcka; F bildl. ljuga. 2. sticka.

Spicker, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* en som späckar.

Spiegel, *-s*, -, *m.* dim. *Spiegelchen, Spiegelein,* 1. spegel. 2. glasering. 3. öga på påfogelsfjädrar. 4. blank fläck på kläder. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* spegelbild. **-blank**, *a.* spegelblank. **-decke**, -*n*, *f.* slät takyta, slätt tak. **-ei**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* stekt ägg. **-fechten**, *-s*, 0, *n.* **-fechterei**, *-en, f.* spegelfäkteri. **-fenster**, *-s*, -, *n.* 1. fönster af spegelglas. 2. fönster med spegel. **-fläche**, -*n*, *f.* spegelyta. **-folie**, 0, *f.* spegelfolium. **-glatt**, *a.* spegelglatt. **-hell**, *a.* spegelblank. **-karpfen**, *-s*, -, *m.* spegelkarp. **-rahmen**, *-s*, -, *m.* spegelram. **-scheibe**, -*n*, *f.* spegelruta. **-tisch**, *-es*, *-e*, *m.* spegelbord. **-zimmer**, *-s*, -, *n.* rum med spegelväggar.

spiegelicht, spiegelig, *a.* spegellik, spegelblank, glänsande.

spiegeln, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* vara spegelblank, spegelklar, glänsa. II. *tr.* 1. spegla. 2. i spegel betrakta. 3. glasera, t. ex. *Torten.* III. *Sich ~* spegla sig. *Sich an etw.* (dat.) *~* a) spegla sig i ngt, b) taga ngt till ett varnande exempel.

Spieg[e]lung, *-en, f.* spegling; reflex, spegelbild.

Spieke, -*n*, *f.* lavendel.

Spiel, -[*e*]*s*, *-e, n.* 1. spel. *Aufs ~ setzen:* sätta på spel. *Dabei im ~e sein:* vara med i spelet. *Das ~ wendet sich:* bladet vänder sig. *Des ~s ein Ende machen:* göra slut på saken. 2. lek. **-art**, *-en, f.* 1. spelsätt. 2. bot. zool. varietet. **-ball**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* lekboll, kastboll. **-bank**, *-en, f.* spelbank. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er, n.* (bräde till) brädspel. **-bruder**, *-s*, -†, *m.* spelare. **-bude**, -*n*, *f.* (marknads-) stånd där spel bedrifves. **-dose**, -*n*, *f.* speldosa. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* spelpengar. **-genosse**, -*n*, -*n*, *m.* **-genossin**, *-nen, f.* 1. lekkamrat. 2. spelkamrat. **-gesellschaft**, *-en, f.* spelsällskap. **-glück**, -[*e*]*s*, 0, *n.* tur i spel. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* spelhus. **-hölle**, -*n*, *f.* spelhelvete. **-jacht**, *-en, f.* lustjakt. **-kamerad**, *-en, -en, m.* = *-genosse.* **-karte**, -*n*, *f.* spelkort. **-kätzchen**, *-s*, -, *n.* lekfull katt, bildl. lekfullt barn. **-klub**, *-s*, *-s*, *m.* spelklubb. **-kränzchen**, *-s*, -, *n.* spelsällskap. **-leute**, *plur.* till **-mann**, -[*e*]*s*, *m.* spelman; (under medeltiden) lekare. **-marke**, -*n*, *f.* **-pfennig**, -[*e*]*s*, *-e, m.* spelmark. **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* lekplats. **-puppe**, -*n*, *f.* (lek)docka. **-raum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. = *-platz.* 2. 0, spelrum. **-regel**, -*n*, *f.* spelregel. **-sache**, -*n*, *f.* leksak, lekverk. **-schuld**, *-en, f.* spelskuld. **-schule**, -*n*, *f.* lekskola, barnträdgård. **-stunde**, -*n*, *f.* lekstund, lektid, rast. **-tag**, -[*e*]*s*, *-e, m.* lekdag, lofdag. **-uhr**, *-en, f.* spelur, speldosa. **-verderber**, *-s*, -, *m.* glädjestörare, fridstörare. **-wa[a]re**, -*n*, *f.* leksak. **-weise**, I. -*n*, *f.* spelsätt. II. *adv.* på lek. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e, n.* lekverk, leksak. **-zeug**, -[*e*]*s*, *-e, n.* leksak. **-zimmer**, *-s*, -, *n.* leksal.

spielbar, *a.* spelbar, möjlig att spela.

spielen, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* och *tr.* 1. spela, t. ex. *ein Instrument, ein Lied, Karten, um Geld, jmdm einen Streich:* ngn ett spratt, *eine Rolle, ein Stück:* en pjes. Teat. *das Stück spielt in Venedig:* händelsen försiggår i V.; *dies Stück spielt lange:* denna pjes räcker länge. *Den Herrn ~* spela herre. *Das Michele mit sich* el. *sich auf der Nase ~ lassen:* tåla drift. *Des kurzen ~* göra processen kort. 2. leka. 3. skifta, t. ex. *ins Blaue:* i blått, *alle Farben:* i alla (regnbågens) färger. 4. hafva spelrum, för stort spelrum. 5. *Den Krieg nach Deutschland ~* flytta krigsskådeplatsen till Tyskland. II. *Sich ~* 1. spelas, t ex teat. 2. *Sich arm ~* spela sig fattig, ruinera sig på spel, *sich um sein Vermögen ~* spela bort sin

* äkta sme. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

förmögenhet. 3. *Sich müde* ~ leka, spela sig trött. 4. *Der Krieg spielte sich nach Deutschland:* krigsskådeplatsen flyttades till Tyskland.

Spieler, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. en som spelar, leker, spelare, deltagare i en lek.

Spielerei, -*en*, *f*. leksak, lekverk; barnslighet.

spielerhaft, *a*. spelar(e)-, (en) spelares.

spielerig, *a*. lekfull, lekande.

spielerisch, *a*. 1. = *spielerhaft*. 2. lekande, saknande allvar.

Spier, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. och *m*. brodd. *Ein* ~*chen:* ett grand.

Spiere, -*n*, *f*. 1. bot. spirea (Spiræa). 2. ⚓ spira.

Spier[l]**ing**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. rönn.

Spiess, -*es*, -*e*, *m*. 1. spjut. 2. spjutbeväpnad man. 3. (stek)spett, (ljus)sticka. 4. jag. hjorthorn utan grenar. 5. boktryck. spis. -**braten**, -*s*, -, *m*. spettstek. -**bürger**, -*s*, -, *m*. kälkborgare. -**bürgerlich**, *a*. kälkborgerlig. -**bürgert**[h]**üm**, -[*e*]*s*, 0, *n*. kälkborgerlig anda. -**dreher**, -*s*, -, *m*. stekvändare. -**eisen**, -*s*, -, *n*. spjutspets. -**gehörn**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. = *Spiess 4*. -**gesell**, -*en*, -*en*, *m*. kamrat, (med-)hjälpare. -**glanz**, -*es*, 0, *m*. -**glas**, -*es*, 0, *n*. min. antimon; speteglans. -**hirsch**, -*es*, -*e*, *m*. = *Spiesser 3*. -**rut**[h]**e**, -*n*, *f*. spö. [*Durch die*] ~*n laufen:* springa gatlopp. -**schaft**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. -**stange**, -*n*, *f*. spjutskaft. -**träger** = *Spiesser 1*.

spiess||**en**, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr*. 1. stv. *sich* ~ spetsa (sig). 2. med nålar fästa, t. ex. *einen Schmetterling aufs Brett*.

Spiesser, -*s*, -, *m*. 1. spjutbeväpnad soldat, spjutkastare. 2. F kälkborgare. 3. jag. ung-hjort hvars horn ännu ej grenat sig, jfr *Spiess 4*.

spiessig, *a*. 1. spjutformig, spetsig. 2. spröd (om metaller). 3. ej genomgarfvad (om läder).

Spill, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. ⚓ spel. -**baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. ⚓ spelbom.

Spille, -*en*, *f*. = *Spindel*. -**geld**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. nålpengar.

spill||**en**, -*te*, *ge-t*, *tr*. 1. förspilla, öda. 2. = *spindeln*.

Spinát, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. spenat.

Spind, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. och *m*. **Spinde**, -*n*, *f*. 1. skåp. 2. se *Spint*.

Spindel, -*n*, *f*. 1. slända; ten. 2. med. lilla armpipan. 3. ⊕ (hjul)axel; spindel i ur; trappstolpe. -**baum**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. bot. alster (Evonymus europæus). -**bein**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. spindelben. -**dünn**, *a*. spinkig. -**dürr**, *a*. mager som en skrika. -**förmig**, *a*. spolformig. -**lehen** = *Kunkelleben*.

spindel||**n**, -*te*, *ge-t*, *tr*. och *sich* ~ vrida (sig) spiralformigt.

Spinétt, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. spinett.

Spinn... ex. -**frau**, -*en*, *f*. spinnerska. -**gewebe**, -*s*, -, *n*. spindelväf. -**haus**, -*es*, -*er* †, *n*. spinnhus. -**hütte**, -*n*, *f*. litet hus af spån för silkesmaskar. -**jungfer**, -*n*, *f*. spinnhushjon, spinnerska på spinnhus; spotsk, fräck kvinna. -**rad**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. spinnrock(shjul). -**raupe**, -*n*, *f*. larv som spinner in sig. -**rocken**, -*s*, -, *m*. spinnrock. -**stube**, -*n*, *f*. spinnstuga. -**weh**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. spindelväf. -**wocken** = *-rocken*.

spinnbar, *a*. spinnbar.

Spinne, -*n*, *f*. spindel. *Jmdn hassen wie eine* ~ hata ngn af hela sitt hjärta. -**feind**, *a*. hätsk. *Jmdm* ~ *sein:* vara hätskt stämd, hatfull mot ngn. -**feindschaft**, 0, *f*. förbittrad fiendskap, hätskhet. -**n**... ex. ~**ärtig**, *a*. spindelartad. ~**gewebe**, -*s*, -, ~**nest**, -[*e*]*s*, -*er*, ~**netz**, -*es*, -*e*, *n*. spindelväf.

spinnen, *spann*, *spönne* el. ✱ *spänne*, *gesponnen*, *spinn*[*e*], *tr*. och *itr*. *h*. spinna. fördl. *einen Gedanken weiter* ~ fullfölja en tanke, *keine Seide* el. *kein Gold bei etw.* ~ ej skörda guld af ngt.

Spinner, -*s*, -, *m*. 1. ~**in**, -*nen*, *f*. spinnare, spinnerska. 2. zool. spinnare (Bombyx).

Spinnerei, -*en*, *f*. 1. spinnande, konsten att spinna. 2. spinneri.

Spinnicht, -*en*, *f*. spinnstuga.

spinnig, *a*. spindellik.

Spint, -[*e*]*s*, -*e* men som måttenhet -, *n*. ett sädesmått.

spintisier||**en**, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. F fundera, grubbla.

Spión, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. spion.

Spionáge, -*n*, *f*. spionerande, spioneri.

Spionent[h]**üm**, -[*e*]*s*, 0, *n*. spioneri, spionväsen.

spionier||**en**, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. spionera.

Spionierei, -*en*, *f*. spioneri.

spirál, *a*. spiral(formig). -**feder**, -*n*, *f*. spiralfjäder. -**förmig**, *a*. spiralformig. -**linie**, -*n*, *f*. spiral, snäcklinie.

Spirále, -*n*, *f*. 1. spiral(linie). 2. spiralfjäder.

Spiritismus, -, 0, *m*. spiritism.

Spirituósen, *plur*. spirituosa.

Spiritus, -, -[*se*], *m*. 1. sprit. 2. spiritus, ande. -**lampe**, -*n*, *f*. spritlampa.

spiss||**en**, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *itr*. *h*. spela, locka (om järpar).

Spitál = *Hospital*. **Spittel**, -*s*, -, *n*. och *m*. = *Hospital*.

Spittler, -*s*, -, *m*. = *Hospitalit*.

spitz, I. *a*. spetsig, uddig, skarp, hvass. F fördl. *etw.* ~ *kriegen:* få i sitt hufvud, begripa ngt. II. -*es*, -*e*, *m*. 1. spetshund. 2. F florshufva. -**ahorn**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. bot. svensk lönn (Acer platanoides). -**härt**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. spetsigt hakskägg. -**bogen**, -*s*, -, *m*. spetsbåge. -**bube**, -*n*, -*n*, *m*. spetsbof, kanalje, skälm, skalk. -**bubengesicht**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. boffysionomi. -**bubenstreich**, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. -**büberei**, -*en*, *f*. bofstreck, kanaljeri, skälmstycke. -**bübin**, -*nen*, *f*. skalk, skälm. -**hübisch**, *a*. bofaktig; skalkaktig, skälmsk. -**feile**, -*n*, *f*. ⊕ spetsfil. -**findelei**, -*en*, *f*. spetsfundighet, härklyfveri. -**findeln**, * *itr*. *h*. vara spetsfundig. -**findig**, *a*. spetsfundig. -**fin-**

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har *haben*, *s*. har *sein* till hjälpverb.

digkeit, *-en, f.* spetsfundighet. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* spetsglas. **-kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. en med spetsigt hufvud. 2. spetsfundig person. **-köpfig**, *a.* 1. med spetsigt hufvud. 2. spetsfundig. **-kugel**, *-n, f.* spetskula. **-mäulig**, *a.* spetsnosig. **-maus**, *-e* †, *f.* zool. näbbmus (Sorex). **-name**, *-ns, -n, m.* öknamn. **-säule**, *-n, f.* obelisk. **-wink[e]lig**, *a.* mat. spetsvinklig. **-wort**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* stickord, pik.

Spitze, *-n, f.* 1. spets. *An der ~ eines Unternehmens:* i spetsen för ett företag. Bild. *die ~n der Behörden:* de högsta myndigheterna, *etw. auf die ~ stellen* el. *treiben:* drifva ngt till sin spets. 2. munstycke. 3. poäng, kläm. 4. spetsighet, pik. Skämts. *mit ~n handeln:* vara spetsig, komma med pikar. 5. virkad, knypplad spets. **-n...** Ex. **~ärmel**, *-s, -, m.* med spetsar garnerad ärm. **~besatz**, *-es, -e* †, *m.* spetsgarnering. **~haube**, *-n, f.* spetsmössa. **~klöpplerin**, *-nen, f.* spetsknyppleraka. **~kragen**, *-s, -, m.* spetskrage. **~work**, -[*e*]*s*, *-e, n.* spetsar, spetsgarnityr.

spitz|en, -[*es*]*t*, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. spetsa, hvässa, skärpa. *Einen Bleistift ~* formera en blyertspenna. Bild. *das ist auf mich gespitzt:* det är en pik åt mig. 2. *Pferde ~* brodda hästar. 3. aftaga spetsarna, ändarna af, t. ex. *die Haare ~.* II. *Sich ~* 1. blifva spetsig, skarp. 2. *Sich auf etw.* (ack.) *~* bespetsa sig på ngt.

spitzig = *spitz I.*

Spitzigkeit, *-en, f.* spetsighet, skarp udd; pik.

spleenig, *a.* lidande af spleen.

Spleisse = *Schleisse.*

spleissen, -[*es*]*t*, *spliss, splisse, gesplissen* och *-te, ge-t*, -[*e*], *tr.* klyfva, spänta.

spleissig, *a.* lätt att klyfva.

Splint, -[*e*]*s*, *-e, m.* splint, hvitved.

Splinter se *Splitter.*

Spliss, *-es, -e, m.* 1. tråckskildt stycke, bit, sticka. 2. utgård.

spissen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t, tr.* ⚓ splissa. **Splissung**, *f.*

Splitter, *-n, f.* sticka, skärfva, splittra, spillra; stycke, bit, fragment. **-fadennackt**, **-fasernackt** = *-nackt.* **-holz**, *-es, -er* †, *n.* till hygge bestämd skog. **-nackt**, *a.* splitter-, sprittnaken. **-richten**,* *tr.* och *itr. h.* småaktigt klandra, nagelfara med, häckla. **-richter**, *-s, -, m.* klandrare, häcklare. **-richterei**, *-en, f.* småaktigt klander, häcklande.

splitterig, *a.* stickig, skärfvig, som lätt spricker sönder.

splitter|n, *-te, ge-t*, I. *tr.* splittra, slå sönder. II. *itr. h.* och *s.* splittras, springa sönder, gå sönder.

spoliier|en, *-te, -t, tr.* spoliera, plundra, sköfla.

Sponde, *-n, f.* säng, soffa.

sponsier|en, *-te, -t, itr. h.* kurtisera, vara kurtisant.

Sponsierer, *-s, -, m.* kurtisör, friare, fästman.

Spore, *-n, f.* bot. spor.

sporl|en, *-te, ge-t*, I. = *sporren I.* II. *itr. h.* torka; mögla.

Sporer, *-s, -, m.* sporrmakare.

Sporn, -[*e*]*s*, *Sporen* och ✱ *-e*[*n*], *m.* dim. *Spörnchen, -lein*, sporre. **-blume**, *-n, f.* riddarsporre. **-füse**, *-es, -e* †, *m.* zool. fot med sporre. **-rad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* sporrhjul. **-streichs**, *adv.* i sporrsträck.

sporn|en, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. sporra. 2. sätta sporrar på. *Gespornt:* med sporrar på. II. *Sich ~* taga sporrar på.

Sport, -[*e*]*s*, 0, *m.* sport.

Sportel, *-n, f.* sportler.

Sportler, *-s, -*, **Sportulant**, *-en, -en, m.* en som uppbär sportler.

sportulier|en, *-te, -t, itr. h.* uppbära sportler.

Spott, -[*e*]*s*, 0, *m.* spott, hån, spe, drift, gyckel; åtlöje. *Seinen ~ mit etw. haben* el. *treiben:* skämta, drifva med ngt, *jmdn zum ~ machen:* göra ngn till ett åtlöje. **-benennung**, *-en, f.* öknamn. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er, n.* karikatyr. **-billig**, *a.* ytterst billig, för en spottstyfver. **-dichter**, *-s, -, m.* satirisk skald, satiriker. **-gedicht**, -[*e*]*s*, *-e, n.* satirisk dikt, smädedikt, nidvisa. **-gelächter**, *-s, -, n.* hånskratt. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* spottstyfver. **-lied**, -[*e*]*s*, *-er, n.* spefull visa, nidvisa. **-lust**, 0, *f.* fallenhet för drift, spe, smädelust. **-lustig**, *a.* spefull, smädelysten. **-name**, *-ns, -n, m.* spenamn, öknamn. **-preis**, *-es, -e, m.* spottpris. **-schlecht**, *a.* genomusel. **-schrift**, *-en, f.* satirisk skrift, smädeskrift, nidskrift. **-sucht** = *-lust.* **-süchtig** = *-lustig.* **-vogel**, *-s,* -†, *m.* 1. fogel som härmar andras sång. 2. spefogel. **-voll**, *a.* spefull. **-weise**, *adv.* på spe. **-wohlfeil** = *-billig.*

Spötteléi, *-en, f.* spe, gäckeri.

spöttel|n, *-te, ge-t, itr. h.* håna, gäckas. *Über etw. ~* göra narr af, drifva gäck med ngt.

spottel|en, *-ete, ge-et*, I. *itr. h.* 1. håna, gäckas (med), *jmds* el. ✱ *jmdm:* ngn. *Über jmdn, etw. ~* göra narr af, drifva gäck med ngn, ngt. 2. trotsa, t. ex. *jeder Beschreibung.* II. *tr.* 1. håna, drifva gäck med. 2. på spe kalla.

Spötter, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* bespottare, begabbare, hädare.

Spötteréi, *-en, f.* hån, begabberi, hädelse.

spöttisch, *a.* spefull, hånfull, spotsk, hädisk.

Spöttler, *-s, -, m.* spefogel, en som drifver gäck med ngt, med allt.

spöttlich, *a.* 1. = *spöttisch.* 2. löjlig, skamlig.

Sprächle, *-en, f.* 1. språk. 2. tal. *Frei mit der ~ herausgehen:* tala rent språk, sjunga ut. *Zur ~ bringen, kommen:* bringa, komma på tal, på tapeten. *Eine sanfte ~ haben:* tala mjukt. 3. talförmåga, mål, t. ex. *der Schreck hat ihm die ~ benommen.* **-ähnlichkeit**, *-en, f.* språklig a) likhet, b)

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

analogi. **-armut[h]**, 0, *f.* språkets fattigdom. **-bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* språkbyggnad. **-eigenheit**, **-eigent[h]ümlichkeit**, *-en*, *f.* språkegen(domlig)het, idiotism. **-fehler**, *-s*, *-*, *m.* språkfel. **-forscher**, *-s*, *-*, *m.* språkforskare. **-forschung**, 0, *f.* språkforskning. **-gebiet**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* språkområde. **-gebrauch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* språkbruk. **-gelehrsamkeit** = *-wissenschaft.* **-gelehrt**, *a.* språklärd. **-gesetz**, *-es*, *-e*, *n.* språklag. **-kenner**, *-s*, *-*, *m.* språkkännare, språkkarl. **-kundig**, *a.* språkkunnig. **-lehre**, *-n*, *f.* språklära. **-lehrer**, *-s*, *-*, *m.* språklärare. **-los**, *a.* mållös. **-lösigkeit**, 0, *f.* mållöshet. **-meister**, *-s*, *-*, *m.* språkmästare. **-reiniger**, *-s*, *-*, *m.* språkrensare. **-reinigung**, *-en*, *f.* språkrensning. **-richtig**, *a.* språkriktig. **-rohr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* språkrör. **-schatz**, *-es*, *-e* †, *m.* 1. ordförråd. 2. ordbok. **-schnitzer**, *-s*, *-*, *m.* språkfel. **-stunde**, *-n*, *f.* språklektion. **-übung**, *-en*, *f.* språköfning, talöfning. **-unterricht**, -[*e*]*s*, 0, *m.* undervisning i språk. **-verbesserer**, *-s*, *-*, *m.* språkförbättrare. **-verderber**, *-s*, *-*, *m.* språkfördärfvare. **-vergleichung**, 0, *f.* jämförande språkforskning. **-vermögen**, *-s*, 0, *n.* talförmåga. **-verwirrung**, *-en*, *f.* språkförbistring. **-werkzeug**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* talorgan. **-widrig**, *a.* språkvidrig. **-wissenschaft**, 0, *f.* språkvetenskap. **-wissenschaftlich**, *a.* språkvetenskaplig. **-en...** Ex. **~gewirr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* **~verwirrung**, *-en*, *f.* språkförbistring.

sprächlich, *a.* språklig.

Sprech... Ex. **-art**, *-en*, *f.* sätt att tala. **-maschine**, *-n*, *f.* talmaskin. **-stunde**, *-n*, *f.* mottagningstimme. **-übung**, *-en*, *f.* talöfning. **-unterricht**, -[*e*]*s*, 0, *m.* undervisning i språks talande. **-weise**, *-n*, *f.* sätt att tala. **-zimmer**, *-s*, *-*, *n.* samtalsrum.

sprechen, *sprich(s)t*, *sprach*, *spräche*, *gesprochen*, *sprich*, *itr. h.* och *tr.* 1. tala, säga. *Gross ~* skryta. *Da wir davon ~* på tal därom, apropå (detta). *Er ist nicht gut auf dich zu ~* han rosar dig icke, är ond på dig. *Den Segen über das Brautpaar ~* läsa välsignelsen öfver brudparet. *Jmdn frei ~* frikänna ngn. *Ein Urteil ~* fälla en dom. 2. *Jmdn zu ~ wünschen:* önska att få tala med, att få träffa ngn. *Zu ~ sein:* vara hemma, taga emot. *Sich nicht ~ lassen:* ej taga emot. 3. förklara, t. ex. *jmdn heilig, schuldig.* 4. *~d ähnlich:* slående lik.

Sprecher, *-s*, *-*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* den talande.

Spreissel, **Spreissen**, *-s*, *-*, *m.* = *Splitter.*

spreisselln, *-te*, *ge-t*, **spreisslen**, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *itr. s.* rida i sträck, springa.

Spreite, *-n*, *f.* 1. täcke. 2. slåtterstrån.

spreitlen, *-ete*, *ge-et*, *tr.* utbreda.

Spreize, *-n*, *f.* 1. stötta, sträfva. 2. motspjärn.

spreizlen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. åtskilja, ställa isär, utspärra. *Die Beine ~* skrefva med benen. *Gespreizt:* bredbent; kråmande sig, morsk. 2. stötta, sätta stöttor, sträfvor under. II. *Sich ~* 1. skrefva med benen, stå bredbent; kråma sig, brösta sig. 2. spjärna emot, motsätta sig.

spreizig, *a.* utspärrad; motsträfvig.

Spreng... Ex. **-besen**, *-s*, *-*, *m.* stänkkvast. **-kanne**, *-n*, *f.* kanna med stril. **-kugel**, *-n*, *f.* sprängkula, bomb. **-öl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* nitroglycerin. **-regen**, *-s*, *-*, *m.* stänkregn. **-stoff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* sprängämne. **-wedel** = *-besen.*

sprengbar, *a.* möjlig att spränga.

Sprenge, *-n*, *f.* 1. stänkning, strilning. 2. vätska till stänkning, till besprängning.

Sprengel, *-s*, *-*, *m.* 1. stänkkvast. 2. = *Kirchsprengel;* afv. i allmän. distrikt, område.

sprenglen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. spränga. 2. drifva, jaga. *Das Pferd über den Graben ~* sätta öfver grafven (med hästen). 3. stänka, bestänka, besprängа, strila, vattna med stril. 4. = *sprenkeln.* II. *itr.* 1. *s.* spränga, rida i sporrsträck, sätta öfver, i väg, t. ex. *auf die Feinde:* mot fienderna, *über den Graben.* 2. *h.* opers. stänk(regn)a. **Sprengung**, *f.*

Sprenger, *-s*, *-*, *m.* en som spränger m. m. se föreg.

sprenglig se *sprenkelig.*

Sprengsel, *-s*, *-*, *m.* och *n.* (fogel)snara, dona.

Sprenkel, *-s*, *-*, *m.* dim. *Sprenkelchen*, *Sprenkelein*, 1. = föreg. 2. fläck, prick på botten af an nan färg.

sprenkelicht, **sprenkelig**, *a.* spräcklig, fläckig.

sprenkelln, *-te*, *ge-t*, *tr.* stänka, göra fläckig, spräcklig. *Gesprenkelt:* spräcklig. **Sprenk[e]lung**, *f.*

sprenkl... se *sprenkel...*

Spreu, 0, *f.* agnar; bot. fjäll.

Sprich... Ex. **-wort**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ordspråk. **-wörterlexiklon**, *-ons*, *-a* el. *-en*, *n.* ordspråkssamling. **-wörtlich**, *a.* i form af ordspråk, ordspråksmässig, ordspråks-. *~e Redensart:* ordspråk, ordstäf, gängse uttryck, vanligt talesätt. *~ werden:* blifva ett ordspråk.

Spriegel, *-s*, *-*, *m.* list, ribba, spån.

spriesslen, *spross*, *sprösse*, *gesprossen*, -[*e*] och ✱ *-te*, *ge-t*, förråldr. pres. ind. *du*, *er spreusst*, imper. *spreuss*, *itr. h.* och *s.* skjuta, komma upp, fram, skjuta skott, slå ut, frodas, trifvas.

Spriet, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. i ena ändan tudelad stång, gaffel(stång). 2. ⚓ (bog)sprät.

Spring, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. uppspringande vattenstråle, springkälla, springbrunn. 2. ⚓ spring. 3. = *Springzeit.* **-ball**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* elastisk båll. **-becken**, *-s*, *-*, *n.* springbrunnsbassäng. **-bock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* zool. springbock (Antilope euchore). **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* springbräde, trampolin. **-brunnen**, *-s*, *-*, *m.* springbrunn. **-feder**, *-n*, *f.* resår, spiralfjäder. **-federmatratze**, *-n*, *f.* resårmadrass. **-fisch**, *-es*, *-e*, *m.* flygfisk. **-flut[h]**, *-en*, *f.* springflod. **-glas**, *-es*, *-er* †, *n.* springglas. **-hengst**,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har varit till hjälpverb.

-[e]s, -e, m. beskällare. -insfeld, -[e]s, -e, m. ostyring; glad sälle, lustig patron. -käfer, -s, -, m. zool. knäppbagge (Elater). -kraft, 0, f. spänstighet, elasticitet. -kraut, -[e]s, -er †, n. bot. balsamin, springkorn (Impatiens). -maus, -e †, f. zool. springrätta. -ochs, -en, -en, m. tjur. -quelle, -n, f. springkälla. -stange, -n, f. -stock, -[e]s, -e †, m. springstaf. -stunde, -n, f. timme, lektion som ej följer omedelbart på en annan, stänktimme. -wasser, -s, 0, n. springvatten. -welle, -n, f. springvåg. -zeit, -en, f. springtid, springflod.

Springel, -s, -, m. ett gymnastikredskap för hoppning.

springen, *sprang, sprünge, gesprungen, spring*[e], *itr. s.* och *h.* samt *tr.* 1. hoppa. *Einen Sprung* ~ göra ett hopp, ett språng. *Über die Klinge* ~ *lassen:* låta springa öfver klingan, *über die Zunge* ~ *lassen:* förtala, nedsvärta. *In die Augen* ~ falla i ögonen. 2. bespringa, betäcka. 3. springa, springa sönder, spricka, t. ex. *die Mine, das Glas springt, in die Luft* ~; springa loss, gå af, lossna, springa fram. 4. springa, spruta upp, fram.

Springer, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. hoppare. 2. springgumse, tjur, beskällare. 3. springare; häst i schackspel.

Springeréi, -en, f. idkeligt hoppande.

Sprit, -[e]s, -e, m. sprit.

Spritz... Ex. -fahrt, -en, f. liten utflygt. -kanne, -n, f. sprit-, sprutkanna. -küchen, -s, -, m. spritsbakelse. -leder, -s, -, n. 1. stänkläder. 2. fotsack. -regen, -s, -, m. fint regn.

Spritze, -n, f. 1. spruta. F bildl. *bei der* ~ *sein:* vara på sin post. 2. (smuts)stänk. -n... Ex. ~haus, -es, -er †, n. spruthus. ~leute, *plur.* sprutmanskap. ~meister, -s, -, m. sprutchef.

spritzlen, -[es]t, -te, ge-t, I. *itr. s.* spruta, stänka, sprätta, t. ex. *das Blut, der Schmutz, die Feder spritzt.* II. *tr.* spruta.

Spritzer, -s, -, m. 1. sprutare. 2. (smuts)stänk.

spröde, *a.* 1. spröd, skör. 2. svår, krånglig. 3. kallsinnig, tvär, fjär.

Sprödheit, Sprödigkeit, -en, f. sprödhet m. m. se föreg.

Spross, -es, -e, m. dim. *Sprösschen, -lein*, skott, telning, gren.

Sprosse, I. -n, -n, m. = föreg. II. -n, f. dim. *Sprösschen, -lein*, 1. = *Spross.* 2. stegpinne, språte; trappsteg.

sprossen, -[es]t, -te, ge-t = *spriessen.*

Sprosser, -s, -, m. en art näktergal (Luscinia major).

Sprössling = *Schössling.*

Sprotte, -n, f. zool. hvassbuk (Clupea sprattus).

Spruch, -[e]s, -e †, m. dim. *Sprüchlein, Sprüchelchen*, 1. dom, domslut, utslag. 2. ordspråk, (bibel)språk, tänkespråk, sentens, aforism, talesätt, regel, sats. -dichtung, -en, f. sentensdiktning. -fertig = *-reif.* -reich, *a.* rik på tänkespråk. -reif, *a.* färdig att afdömas. -reim, -[e]s, -e, m. rimmad sentens. -sammlung, -en, f. samling af tänkespråk, af aforismer.

Sprüch... se *Sprich*...

spruchhaft, *a.* i form af tänkespråk.

Sprudel, -s, -, m. springkälla, ur marken uppspringande vattenstråle. bildl. ~ *von Humor:* öfversvallande humor, ström af kvickheter. -kopf, -[e]s, -e †, m. oroligt hufvud. -quelle, -n, f. springkälla.

Sprudeler, -s, -, m. person som talar ytterst fort och lätt, liflig, hetsig person.

sprudelig, *a.* som kokar, svallar, far upp, är orolig, ifrig, hetsig.

sprudeln, -te, ge-t, I. *itr. h.* och *s.* 1. välla, spruta upp, fram, svalla, koka, sjuda, skumma, fradga, bornera, pärla. bildl. *der Witz sprudelt von seinen Lippen* el. (*tr.*) *seine Lippen* ~ *Witze:* kvickheterna jaga hvarandra hos honom. 2. blott *h.* tala ytterligt fort (och lätt). II. *tr.* utslunga, utkasta, t. ex. *Beleidigungen.*

Sprüh... Ex. -auge, -s, -n, n. gnistrande öga. -feuer, -s, -, n. gnistrande, sprakande eld. -regen, -s, -, m. duggregn.

sprühlen, -te, ge-t, *itr. s* och *h.* samt *tr.* spruta, spraka, gnistra. *Funken* ~ *aus dem Feuer:* elden, det sprakar, gnistorna flyga, *aus den Augen:* ögonen gnistra, spruta eld.

Sprung, -[e]s, -e †, m. dim. *Sprünglein, Sprüngelchen.* 1. språng, hopp. *Auf dem* ~ *stehn* el. *sein:* stå på språng. bildl. *Sprünge machen:* vara oregerlig, *keine grossen Sprünge machen:* ej komma långt, *wieder auf seine alten Sprünge kommen:* återtaga sina gamla vanor, *auf* el. *hinter jmds Sprünge kommen:* komma underfund med ngns knep, *jmdm auf die Sprünge helfen:* hjälpa ngn på trafven. 2. liten bit, vägsträcka. 3. spricka, remna. 4. jag. bakben på en hare. -bein, -[e]s, -e, n. språngben. -feder, -n, f. spiralfjäder, resår. -fertig, *a.* färdig till språng, på språng. -gelenk, -[e]s, -e, n. fotled. -lauf, -[e]s, 0, m. (fyr)språng, galopp. -riemen, -s, -, m. 1. språngrem. 2. hälla. -weise, *adv.* språngvis, med språng.

Spuckle, 0, f. saliv, spott. -kasten, -s, -, -napf, -[e]s, -e †, m. spottlåda.

spucklen, -te, ge-t, *itr. h.* och *tr.* spotta.

Spuk, -[e]s, -e, m. 1. spöke. 2. spökeri. *Seinen, ihren* ~ *treiben:* spöka. 3. oväsen, buller. 4. förarglig, dum historia, dumhet. -geist, -[e]s, -er, m. spöke. -geschichte, -n, f. -märchen, -s, -, n. spökhistoria. -stunde, -n, f. spöktimme.

spuklen, -te, ge-t, *itr. h.* spöka.

Spukeréi, -en, f. spökeri.

spukhaft, *a.* spöklik.

Spulle, -en, f. spole. -eisen, -s, -, n. spolten.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-rad, -[e]s, -er †, n. spolrock. -wurm, -[e]s, -er †, m. spolmask.

Spülle, -en, f. 1. ställe där tvätt sköljes. 2. sköljsten, rännsten. -fass, -es, -er †, n. sköljfat, -balja. -wasser, -s, 0, n. sköljvatten.

spullen, -te, ge-t, I. tr. spola. II. itr. h. surra som en spolrock.

spülen, -te, ge-t, I. itr. h. och tr. om vatten: spola, skölja, slå, gå, flyta, plaska. II. tr. skölja, spola, diska, tvätta.

Spuler, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. spolare, spolerska. 2. spolmaskin.

Spüler, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som sköljer, spolar ngt.

Spülicht, Spülig, -[e]s, -e, n. sköljvatten, diskvatten; skulvatten, skulor.

Spund, -[e]s, -e [†], m. och * n. 1. sprund(hål), tapphål. 2. (sprund)tapp. 3. ⊕ spånt. -brett, -[e]s, -er, n. spåntadt bräde. -loch, -[e]s, -er †, n. = *Spund 1.* -zapfen, -s, -, m. = *Spund 2.*

spundlen, spündlen, -ete, ge-et, tr. 1. sprunda. 2. hälla i, fylla gum ett sprund. 3. ⊕ spånta. Spündung, f.

Spünder, -s, -, m. en som sprundar m. m. se föreg.

Spur, -en, f. spår. -breite = -weite. -los, a. spårlös. -schnee, -[e]s, 0, m. spårsnö. -weite, -n, f. spårvidd.

Spür... Ex. -hund, -[e]s, -e, m. spårhund. -kraft, 0, f. väderkorn. -kräftig, a. som har godt väderkorn. -nase, -n, f. fin näsa, godt väderkorn. -schnee, -[e]s, 0, m. spårsnö.

spurlen, -te, ge-t, itr. h. gå i (vagns)spåren, hafva rätta spårvidden.

spürlen, -te, ge-t, I. tr. 1. uppspåra, uppsöka. 2. märka, varseblifva, etw. an jmdm: ngt på ngn. II. Sich ~ efterlemna spår, märke. III. itr. h. Nach jmdm, etw. ~ söka efter, efterforska, spionera på ngn, ngt.

Spürer, -s, -, m. spårhund; bild. spion.

Spürerei, -en, f. spionerande.

sputlen, -ete, ge-et, sich ~ skynda sig. *Spute dich aber haste nicht:* skynda dig, men brådska ej.

st, I. interj. st! pst! II. St. förkortn. 1. = *Stunde(n):* timme, timmar. 2. = *Sankt:* sankt (S:t). 3. a. St. = *alten Stils:* gamla stilen (g. st.).

Staar se *Star.*

Staat, -[e]s, -en, m. dim. *Stätchen, -lein*, 1. stat. 2. ~en stundom: ständer, jfr *Generalstaaten.* 3. stat, ståt, prakt, prydnad. *Grossen ~ machen:* föra stor stat, ståta. *Mit etw. ~ machen:* ståta med ngt. 4. (inkomst- och utgifts)stat, budget. *Auf etw.* (ack.) *~ machen können:* kunna räkna på ngt. -sa... Ex. ~bund, -[e]s, -e †, m. statsförbund. ~geschichte, -n, f. politisk historia. ~kunde, 0, f. statskunskap. — -s... Ex. ~amt, -[e]s, -er †, n. statens ämbete. ~anwalt, -[e]s, -e [†], m. allmän åklagare; offentlig advokat. ~anwaltschaft, 0, f. allmänna åklagaremakten. ~anweisung, -en, f. statsobligation. ~beamte(r), (adj. böjn.) m. statens tjänsteman. ~bürger, -s, -, m. medborgare. ~bürgerlich, a. medborgerlig. ~degen, -s, -, m. gala-, paradvärja. ~diener, -s, -, m. = ~beamter. ~dienst, -[e]s, 0, m. statens tjänst. ~gebäude, -s, -, n. 1. offentlig byggnad. 2. praktbyggnad, palats. ~gefährlich, a. riksfarlig. ~gefang[e]ne(r), (adj. böjn.) m. politisk fånge. ~gerichtshof, -[e]s, -e †, m. högsta domstolen. ~geschichte, -n, f. politisk historia. ~gewalt, 0, f. statsmakt. ~gut, -[e]s, -er †, n. kronogods, domän. ~kirche, -n, f. statskyrka. ~klug, a. statsklok. ~klugheit, 0, f. statsklokhet. ~körper, -s, -, m. stat såsom ett politiskt helt. ~kunde, 0, f. statskunskap. ~kunst, 0, f. statskonst. ~kutsche, -n, f. galavagn. ~lehre, 0, f. statslära, statskunskap, politik. ~mann, -[e]s, -er †, m. statsman. ~männisch, a. statsmanna-. ~pächter, -s, -, m. kronoarrendator. ~papier, -[e]s, -e, n. statspapper. ~rat[h], -[e]s, -e †, m. stateråd. ~recht, -[e]s, 0, n. staterätt. ~rechtlich, a. staterättslig. ~sache, -n, f. statsärende. ~schatz, -es, -e †, m. statskassa. ~schuld, -en, f. stateskuld. ~schuldschein, -[e]s, -e, m. statsobligation. ~streich, -[e]s, -e, m. statsstreck, statskupp. ~umwälzung, -en, f. statshvälfning. ~unterhändler, -s, -, m. diplomat. ~verbrechen, -s, -, n. politisk förbrytelse. ~verbrecher, -s, -, m. politisk förbrytare. ~verfassung, -en, f. statsförfattning. ~weisheit, 0, f. statsklokhet, statsmannavisbet. ~wirt[h], -[e]s, -e, m. nationalekonom. ~zimmer, -s, -, n. praktrum.

staatisch, a. ståtlig.

staatlich, a. stats-, offentlig, allmän. -er... Ex. ~seits, adv. från statens sida.

Stab, -[e]s, -e †, m. 1. staf, käpp, spjäle, tagg, pinne, stång, list. 2. plur. -, meter. 3. stab. -eisen, -s, 0, n. stångjärn. -gereimt, a. stafrimmad. -gold, -[e]s, 0, n. guld i stänger. -lack, -[e]s, 0, m. lack i stänger. -reim, -[e]s, -e, m. stafrim. -s... Ex. ~arzt, -[e]s, -e †, m. stabsläkare. ~offizier, -[e]s, -e, m. stabsofficerare.

stäbeln, -te, ge-t, tr. förse med käpp(ar), spröta.

Stachel, -s, -n, m. spets, udd, tagg, gadd. -beere, -n, f. krusbär. -los, a. utan tagg(ar), gadd(ar). -rede, -n, f. satiriskt, sarkastiskt, bitande tal. -schwein, -[e]s, -e, n. piggsvin.

stachelicht, stachelig, a. taggig; spetsig, stickande.

stacheln, -te, ge-t, tr. 1. förse med taggar, spetsar. 2. sticka; pika.

Stadel, -s, -[†], m. lada, skjul.

Stadium, -um[s], -en el. -a, n. stadium.

Stadt, -e †, f. stad. -adel, -s, 0, m. 1. i stad

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

boende adel. 2. stadens nobless, societetens grädda. **-amt**, -[e]s, -er †, n. 1. stadens ämbete. 2. borgmästareämbete; rådhus. **-arzt**, -[e]s, -e †, m. stadsläkare. **-bann**, -[e]s, 0, m. stadsområde. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) m. ämbetsman i stadens tjänst. **-bekannt**, a. bekant, känd i hela staden. **-bewohner**, -s, -, m. stadsbo. **-bezirk**, -[e]s, -e, m. stadsdistrikt. **-brief**, -[e]s, -e, m. lokalbref. **-buch**, -[e]s, -er †, n. en stads jordebok. **-bürger**, -s, -, m. borgare i en stad. **-gemeinde**, -n, f. stadsförsamling. **-gericht**, -[e]s, -e, n. rådhusrätt. **-gerichtsrat[h]**, -[e]s, -e †, m. rådman. **-gespräch**, -[e]s, -e, n. allmänt samtalsämne inom staden, stadsskvaller. **-hauptmann**, -[e]s, *Stadthauptleute*, m. stadskapten, kapten vid borgargardet. **-haus**, -es, -er †, n. 1. hus i staden. 2. rådhus. **-keller**, -s, -, m. stadskällare. **-klatsche**, -n, f. stadsskvallra. **-kundig**, a. 1. som känner till staden. 2. = *-bekannt*. **-leben**, -s, 0, n. stadslif. **-miliz**, -en, f. stadsmilis, borgargarde. **-post**, -en, f. lokalpost. **-rat[h]**, -[e]s, -e †, m. 1. stadsfullmäktige (kär). 2. stadsfullmäktig. **-recht**, -[e]s, 0, n. stadsrätt. **-schule**, -n, f. en stads, stadens skola. **-steuer**, -n, f. kommunalskatt. **-t[h]eil**, -[e]s, -e, m. stadsdel. **-verordnete(r)**, (adj. böjn.) m. stadsfullmäktig. **-viertel**, -s, -, n. stadskvarter. **-vogtei**, -en, f. stadshäkte. **-wage**, -n, f. stadsvåg.

Städte... Ex. **-bauer**, -s, -, m. grundläggare af städer. **-ordnung**, -en, f. stadga för städerna, stadsrätt. **-tag**, -[e]s, -e, m. församling af städernas ombud.

Städter, -s, -, m. ~in, -nen, f. stadsbo.

städtisch, a. stads-.

Städtler, -s, -, **Städtling**, -[e]s, -e, m. förakt. stadsbo, stadskräk.

Stafette, -n, f. stafett.

Staffel, -n, f. 1. trappsteg, afsats. 2. = *Staffelei*. 3. = *Stapel*.

Staffeléi, -en, f. staffli.

staffeln, -te, ge-t, I. *itr. h.* uppstiga i afsatser. II. *tr.* förse med trappsteg, dela i afsatser.

staffieren, -te, -t, *tr.* 1. stoffera, utstoffera. 2. mål. förse med bifigurer, måla bifigurer på. **Staffierung**, f.

Staffierer, -s, -, m. stofferare.

Stag, -[e]s, -e, n. ⚓ stag.

stagnieren, -te, -t, *itr. h.* stagnera, vara stillastående.

Stahl, -[e]s el. * -en, -e † el. *-e[n], m. 1. 0, ämnet stål. 2. af stål förfärdigad sak sa. svärd, dolk, skridsko, stålbåge m. m. 3. stryklod. 4. prof, bit, smula. 5. (bly)stämpel, varumärke. **-bad**, -[e]s, -er †, n. stålbad. **-blau**, a. stålblå. **-brunnen**, -s, -, m. stålbrunn. **-draht**, -[e]s, -e †, m. ståltråd. **-feder**, -n, f. 1. stålfjäder. 2. stålpenna. **-federhalter**, -s, -, m. pennskaft. **-federmatratze**, -n, f. resårmadrass. **-grau**, a. stålgrå. **-hütte**, -n, f. stålbruk. **-ofen**, -s, -†, m. stålugn. **-schneider**, -s, -, m. stämpelskärare. **-stecher**, -s, -, m. stålgravör. **-stich**, -[e]s, -e, m. stålstick.

stahlen, -te, ge-t, *tr.* stämpla, förse med blystämpel.

stählen, -te, ge-t, I. *tr.* 1. ⊕ ståla, stålsätta; bildl. stålsätta, härda, stärka. 2. göra stål-, järnhaltig. II. *Sich* ~ stålsätta sig. **Stählung**, f.

stählern, a. af stål, stål-.

stahn, förråldr. = *stehen*.

Stähr se *Stär*.

Stake, -n, f. **Staken**, -s, -, m. stake, stång.

Stakét, -[e]s, -e, n. **Stakéte**, -n, f. staket.

Stall, -[e]s, -e †, m. 1. stall; ladugård, fårhus, hönshus; uthus; bod, vedbo. 2. urin. **-baum**, -[e]s, -e †, m. bom, mellanvägg mellan tvänne spiltor. **-butter**, 0, f. smör af inne fodrade kor. **-fütterung**, 0, f. stallfodring. **-junge**, -n, -n, m. stallpojke. **-knecht**, -[e]s, -e, m. stalldräng. **-mast**, **-mästung**, 0, f. gödning på stall.

stallen, -te, ge-t, I. *tr.* stalla, sätta på stall. II. *itr. h.* 1. stå på stall. 2. *Mit einander* ~ el. *sich* ~ samsas, komma öfverens. 3. stalla.

Staller, -s, -, m. stalldräng.

Stallung, -en, f. 1. stallande m. m. se *stallen*. 2. = *Stall 1*.

Stamm, -[e]s, -e †, m. 1. stam. *Der* ~ *der Gäste:* stamgästerna, stamkunderna. 2. stock. 3. räntebärande kapital. 4. kortspel. a) hög, talong, b) insats, c) om insatsen speladt parti. **-baum**, -[e]s, -e †, m. stamträd. **-buch**, -[e]s, -er †, n. 1. album. 2. stamträd. **-buchvers**, -es, -e, m. i ett album inskrifven vers. **-eltern**, *plur.* stamföräldrar. **-gast**, -[e]s, -e †, m. stamgäst, stamkund. **-halter**, -s, -, m. manlig ättling. **-kneipe**, -n, f. värdshus där man är stamgäst, stamhåll. **-land**, -[e]s, -er †, n. moderland. **-mutter**, -†, f. stammoder. **-rolle**, -n, f. matrikel, rulla. **-sitz**, -es, -e, m. stamort, ens fäders borg, ursprungligt hem, hemland, vagga. **-silbe**, -n, f. stamstafvelse. **-tafel**, -n, f. stamtafla, stamträd. **-vater**, -s, -†, m. stamfader. **-wort**, -[e]s, -er †, n. stamord.

stammeln, -te, ge-t, *itr. h.* och *tr.* stamma.

stammen, -te, ge-t, *itr. s.* 1. härstamma, härleda sig, komma från. 2. * gå i arf.

stammerlin = *stammeln*.

stammhaft, a. 1. = *stämmig*. 2. ~e *Wörter:* stamord.

stämmig, a. som har grof stam, stark, satt, kraftig.

Stämmigkeit, 0, f. grofiek, styrka, satt växt.

Stammler, -s, -, m. ~in, -nen, f. stammande person, stammare.

Stämmling, -[e]s, -e, m. ung trädstam.

Stampfe, -n, f. 1. stämpel. 2. s-formigt hackjärn. 3. stamp; stöt; pålklubba, hammare. 4. laddstake. 5. glas på låg, tjock fot.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

stampf||en, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* stampa, trampa, stöta, slå; ⊕ stämpla, drifva.

Stampfer, *-s, -, m.* 1. stampande person, häst, fartyg m. m. 2. stamp, stöt.

Stand, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. stillastående. 2. ståndpunkt, ställe där ngn står. 3. ~ *halten:* hålla stånd. *Festen ~ fassen:* fatta fast fot, sätta sig fast. *Mit jmdm einen harten ~ haben:* hafva svårt att komma till rätta med ngn. 4. ställe där skytten står; jag. håll. 5. (marknads)stånd. 6. kyrkstol. 7. spilta. 8. plats, ställe, vistelseort. 9. ställning, ämbete, yrke. 10. stånd, höjd, kurs, t. ex. *der ~ des Wassers, der Sonne, des Kurses, des Goldes.* 11. skick, tillstånd, läge, stånd, t. ex. *etw. ist in gutem ~, nach dem jetzigen ~ der Dinge, etw. in ~ setzen, zu ~ kommen, im ~e sein etw. zu thun. Mit etw. zu ~e kommen:* få slut på ngt, få ngt till stånd. 12. stånd, t. ex. *der ~ der Geistlichen:* det andliga ståndet; rang. Plur. äfv. ständer. 13. ett helt, en sammanfattning af ngt, i sht i sms., t. ex. *der Reh~ des Waldes:* samtliga rådjuren i skogen, *der Vieh~ des Gutes:* godsets kreatursuppsättning. Äfv. ss. måttenh. och då i plur. -, t. ex. *ein ~ Betten:* sängkläder till en säng, fullständig bädd. 14. post (dörrpost m. m.). 15. dim. *Ständchen:* serenad, sång för ngn, äfv. tidigt på morgonen. *Jmdm ein Ständchen bringen:* hålla serenad för ngn, uppvakta ngn med sång. **-bild**, *-[e]s, -er, n.* staty, bildstod. **-fest**, *a.* faststående, säker. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* 1. ståndafgift. 2. fast årligt honorar. **-krämer**, *-s, -, m.* ståndmånglare. **-lager**, *-s, -, n.* ståndläger. **-leiter**, *-n, f.* stege med stöd, trappa. **-ort**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *m.* = *Stand 2.* **-punkt**, *-[e]s, -e, m.* ståndpunkt; synpunkt. **-quartier**, *-[e]s, -e, n.* ståndkvarter. **-recht**, *-[e]s,* 0, *n.* ståndrätt. **-rede**, *-n, f.* 1. tal på stående fot. 2. liktal vid grafven. **-redner**, *-s, -, m.* en som a) talar på stående fot, b) håller liktal vid grafven. **-scheibe**, *-n, f.* fast skottafla. **-uhr**, *-en, f.* pendyl. **-vogel**, *-s, -*†, *m.* stannfogel. **-wild**, *-[e]s,* 0, *n.* villebråd som föga ändrar sin vistelseort. **-es...** Ex. **~adel**, *-s,* 0, *m.* högadel. **~amt**, *-[e]s, -er* †, *n.* en *Standesbeamter*'s (se tolj.) a) ämbete, b) ämbetslokal. **~beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* ämbetsman som för förteckning öfver födda, gifta och döda samt inför hvilken civiläktenskap ingås. **~ehe**, *-n, f.* konvenansparti. **~erhöhung**, 0, *f.* upphöjande i högre stånd. **~gebühr**, 0, *f. Nach ~* i enlighet med, efter sitt stånds fordringar. **~gemäss** = *~mässig.* **~genosse**, *-n, -n, m.* ståndsbroder. **~gleichheit**, 0, *f.* likhet i rang, samma stånd. **~herr**, *-n, -en, m.* furste el. grefve, hvars förfäder varit suveräna men mistat suveräniteten. **~mässig**, *a.* öfverensstämmande med ens stånd. **~person**, *-en, f.* ståndsperson. **~rücksicht**, *-en, f.* hänsyn till ens stånd. **~verurt[h]eil**, *-[e]s, -e, n.* ståndsfördom. **~widrig**, *a.* stridande mot ens stånd, ens rang.

Standárte, *-n, f.* 1. standar. 2. jag. svans på räf och varg. **-n...** Ex. **~junker**, *-s, -, m.* standarbärare.

Ständchen, *-s, -, n.* se *Stand 15.*

Stande, *-n, f.* dim. *Ständchen, -lein*, hög balja, tina.

Stände... Ex. **-tag**, *-[e]s, -e, m.* **-versammlung**, *-en, f.* ståndsriksdag.

Ständer, *-s, -, m.* 1. = *Stands.* 2. upprätt stående stock, pelare, fot, piedestal. 3. stående bikupa. 4. fiskump.

Ständst[h]ům, *-[e]s,* 0, *n.* ståndsväsen, ståndsindelning.

standhaft, *a.* ståndaktig.

Standhaftigkeit, 0, *f.* ståndaktighet.

ständig, *a.* ständig.

ständisch, *a.* stånds-, ständernas.

Standschaft, *-en, f.* ständer.

Stange, *-n, f.* dim. *Stängle*in, *Stäng[el]chen*, 1. ung, rak trädstam. 2. stång; stake, stör. Bild. *bei der ~ bleiben:* hålla sig till ämnet, ej afvika, stå i, *jmdm die ~ halten.* 3. skaft, t. ex. *die ~ der Lanze.* 4. högt, smalt ölglas. **-n...** Ex. **~besen**, *-s, -, m.* kvast med långt skaft. **~bier**, *-[e]s, -e, n.* öl som drickes i höga, smala glas. **~bohne**, *-n, f.* stångböna. **~bürste**, *-n, f.* damborste. **~eisen**, *-s,* 0, *n.* stångjärn. **~geiss**, *-es, -e, n.* stångbetsel. **~gerade**, *a.* alldeles rak. **~geld**, *-[e]s,* 0, *n.* guld i stänger. **~holz**, *-es,* 0, *n.* pitprops. **~käfig**, *-[e]s, -e, m.* ståltrådsbur, bur af järnstänger. **~pferd**, *-[e]s, -e, n.* stånghäst.

stängelicht, stängelig, *a.* i form af små stänger.

stängel||n, *-te, ge-t, tr.* störa träd.

Stank, *-[e]s, -e* †, *m.* stank, vidrig lukt.

Stänker, *-s, -, m.* 1. stinkande, illaluktande person, djur el. sak ss. illaluktande ost, tobak m. m. 2. grälmakare. 3. en som blandar sig i andras angelägenheter, snok.

Stänkeréi, *-en, f.* 1. (spridande af) stank. 2. grälmakeri, gräläktighet, grälsjuka. 3. inblandning, snokande i andras angelägenheter.

Stänkerer = *Stänker.*

stänkerig, *a.* stinkande.

stänker||n, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. sprida stank, stinka. 2. stifta oenighet, söka gräl. 3. gå och drifva, flanera. 4. snoka, spionera.

Stankhart, *-[e]s, -e, m.* = *Stänker 1.*

Stanze, *-n, f.* metr. och ⊕ stans.

stanz||en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* ⊕ drifva metallarbeten. **Stanzung**, *f.*

Stapel, *-s, -, m.* 1. ⚓ stapel; skeppsvarf. 2. nederlag, nederlagsort. 3. stapel, hög. **-gerechtigkeit**, 0, *f.* stapelrätt(ighet), stapelfrihet. **-gut**, *-[e]s, -er* †, *n.* stapelrätten un-

derkastad vara. **-holz**, *-es*, 0, *n.* i stapel upplagd ved. **-ort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* stapelort, -plats. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* stapelrätt. **-stadt**, *-e* †, *f.* stapelstad. **-wa[a]re**, *-n*, *f.* = *-gut.*

stapelbär, *a.* underkastad stapelrätten.

stapeln, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* uppstapla, lägga i stapel, i hög. II. *itr.* 1. *s.* speta. 2. *h.* (om djäknar) gå från gård till gård.

Stapf, *-en*, *-en*, *m.* **Stapfe**, *-n*, *f.* **Stapfen**, *-s*, -, *m.* (fot)spår.

stapfen, **stappen**, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* gå med tunga steg, stöfla, traska.

1. Star, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* stare. **-kasten**, *-s*, -, *m.* konstgjordt starbo. **-matz**, *-es*, *-e* †, *m.* F stare.

2. Star, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* starr (ögonsjukdom). **-blind**, *a.* starrblind. **-brille**, *-n*, *f.* glasögon för personer som hafva starren. **-krank**, *a.* lidande af starren. **-operation**, *-en*, *f.* **-stechen**, *-s*, 0, *n.* starrstickning.

Stär, -[*e*]*s* el. *-en*, *-e*[*n*], *m.* gumse.

stark, *stärker*, *stärkst*, *a.* 1. stark. ~ *an Leib:* kroppsstark. ~*er Esser:* storätare. *Er ist* ~ *in den Vierzigen* el. *ein* ~*er Vierziger:* han är långt på fyrtiotalet. Bibl. *jmds Hand ist* ~ *wider* el. *über jmdn:* ngn är segerrik mot, är starkare än ngn. *Das ist doch zu* ~ det är väl (mag)starkt, går för långt. 2. grof, tjock, stor, korpulent. *Der Aufsatz ist einen Bogen* ~ uppsatsen upptager ett ark. *Die Familie ist fünf Personen* ~ familjen består af fem personer. **-beleibt**, *a.* fet, tjock, korpulent. **-besetzt**, *a.* nästan fullsatt; fulltalig, stor. **-geist**, -[*e*]*s*, *-er*, *m.* fritänkare. **-geisterei**, *-en*, *f.* fritänkeri. **-geistig**, **-geistisch**, *a.* fritänkar(e)-, fri. **-gläubig**, *a.* stark i tron. **-gliederig**, *a.* med starka lemmar, groflemmad. **-knochig**, *a.* som har starka, grofva ben. **-leibig**, *a.* grof, tjock, korpulent. **-mut[h]**, -[*e*]*s*, 0, *m.* sinnesstyrka.

Starke, **Stärke** se *Sterke.*

Stärke, *-n*, *f.* 1. styrka. 2. grofleк, tjocklek. 3. grof kropp, korpulens. 4. stärkelse. **-grad**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* grad af styrka. **-mehl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* kraftmjöl. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* i vatten upplöst stärkelse.

stärken, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. stv. *sich* ~ styrka (sig), stärka, göra starkare. 2. stärka linne.

Stärkung, *-en*, *f.* 1. styrkande, stärkande. 2. styrkemedel, styrkedryck. **-s...** Rz. ~**mittel**, *-s*, -, *n.* styrkemedel. ~**trank**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* styrkedryck.

Starnick[s]el, *-s*, -, *m.* örfil.

starr, *a.* 1. stirrande, stel (om blicken). 2. stel, styf, orörlig, omedgörlig, halsstarrig. **-auge**, *-s*, *-n*, *n.* stelt, stirrande öga. **-äugig**, *a.* stirrande. **-blind**, *a.* fullständigt blind. **-blindheit**, 0, *f.* fullständig blindhet. **-kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* envis person, tjurhufvud. **-köpfig**, *a.* envis, halsstarrig. **-köpfigkeit**, 0, *f.* envishet, halsstarrighet. **-krampf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* stelkramp. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* = *-köpfigkeit.* **-sinnig** = *-köpfig.* **-sucht**, 0, *f.* med. katalepsi. **-süchtig**, *a.* med. kataleptisk.

Starre = *Starrheit.*

starren, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. stirra. 2. vara, stå stel, styf, stå ut, stå å ända. *Von Gold* ~ vara guldsmidd, öfverlastad med smycken. *Seine Hände* ~ *von Schmutz:* han har ett tjockt smutslager på sina händer.

Starrheit, 0, *f.* stelhet m. m. se *starr.*

stät(ig) se *stet(ig).*

Station, *-en*, *f.* 1. station. 2. *Freie* ~ *haben:* hafva fritt vivre.

stationieren, *-te*, *-t*, *tr.* stationera.

statiös, *a.* ståtlig, präktig.

stätisch, *a.* motspänstig, istadig.

Statist, *-en*, *-en*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* teat. statist, 'folk'.

statistisch, *a.* statistisk.

stätsch se *stätisch.*

Statt, I. 0 (jfr 2), *f.* 1. ställe, plats. *An meiner* ~ i mitt ställe. Ordspr. *ein gutes Wort findet gute* ~ ett vänligt ord finner villigt öra. *Da hat das Schweigen bessre* ~ där är tystnad bättre på sin plats. *Die Bitte* ~ *finden lassen* el. *der Bitte* ~ *geben:* gifva efter för, bevilja bönen. Jfr nedan ~*finden*, ~*haben.* 2. *Von* ~*en gehen:* gå framåt. *Zu* ~*en kommen:* komma till pass. II. = *anstatt.* **-finden**, **-haben**, *itr. h.* äga rum, blifva af, komma till stånd. **-halter**, *-s*, -, *m.* ståthållare. **-halterei**, *-en*, *f.* 1. ståthållares bostad. 2. ståthållarskap. **-halterin**, *-nen*, *f.* 1. ståthållerska. 2. ståthållares fru. **-halterlich**, *a.* ståthållare-, ståthållareämbetets. **-halterschaft**, *-en*, *f.* ståthållarskap.

Stätte, *-n*, *f.* ställe, ort, plats, stad.

statthaft, *a.* som kan få äga rum, kan beviljas, tillåten, tillåtlig, tillständig.

Statthaftigkeit, 0, *f.* tillåtlighet.

stattlich, *a.* ståtlig.

Stattlichkeit, 0, *f.* ståtlighet.

Statue, *-n*, *f.* staty, bildstod.

Statuette, *-n*, *f.* statyett, liten staty.

statuieren, *-te*, *-t*, *tr.* 1. bestämma, fastställa, förordna. 2. statuera, t. ex. *ein Exempel an jmdm.* 3. tåla, tillåta, låta ske.

Statúr, *-en*, *f.* ställning, hållning. figur, växt.

Statút, -[*e*]*s*, *-en*, *n.* statut, stadga. **-en...** Rz. ~**mässig**, *a.* öfverensstämmande med statuterna, stadgad. ~**widrig**, *a.* stridande mot statuterna.

statutárisch, *a.* stadgad.

Stau, *m.* i talesätten: *das Wasser ist im* ~ vattnet står stilla mellan ebb och flod, *das Wasser im* ~ *haben* el. *halten:* ha vattnet uppdämdt, *das Rad geht im* ~ hjulet stannar till följd af bakvatten, bildl. *es im* ~ *haben:* vara förmögen.

Staub, -[*e*]*s*, 0, *m.* dim. *Stäubchen*, *-lein*, 1. dam; stoft. *Sich aus dem* ~ *machen:* skudda stoftet af sina fötter, taga till benen.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Etw. in den ~ ziehen el. *treten:* neddraga ngt i smutsen. *Jmdm ~ in die Augen werfen:* slå blå dunster i ögonen på ngn. **2.** = *-korn.* **3.** fint regn, vattenånga vid vattenfall. **-bach,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bäck med höga fall så att vattnet delas i småpartiklar. **-besen,** *-s*, -, *m.* damborste, damviska. **-beutel,** *-s*, -, *m.* bot. ståndareknapp. **-faden,** *-s*, -†, *m.* bot. ståndare. **-feder,** *-n*, *f.* dun. **-geboren,** *a.* poet. född af stoftet, dödlig. **-gefäss,** *-es*, *-e*, *n.* bot. ståndare med knapp. **-haar,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fjun. **-kamm,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* finkam. **-kittel,** *-s*, -, *m.* damrock. **-korn,** -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* damkorn, stoftkorn. **-mantel,** *-s*, -†, *m.* damrock, damkappa. **-mehl,** -[*e*]*s*, 0, *n.* dammjöl. **-perlen,** *f. plur.* pärlfrö. **-regen,** *-s*, -, *m.* fint regn, duggregn. **-sack,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* punspåse. **-weg,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bot. pistill. **-wolke,** *-n*, *f.* dammoln.

Stäube, *-n*, *f.* = *Staubbach.*

stäuben, *-te*, *ge-t*, I. atv. **staublen,** *itr. h.* och *s.* **1.** i sht opers. damma. **2.** ryka som dam, flyga omkring. **3.** spränga framåt, flyga, sätta i väg. **4.** jäg. om rapphöns, a) bada sig i sand, b) träcka. II. *tr.* **1.** strö, t. ex. *Sand auf etw.* (sok.) ~, *das Mühlrad stäubt Diamanten.* **2.** gem fläktande, vannande m. m. skilja, t. ex. *die Spreu von den Körnern* ~ skilja, vanna agnarna från stridsäden. **3.** skingra, spränga, så att de fara åt hvar sitt håll, t. ex. *die Feinde, ein Volk Rebhühner.* **4.** rengöra från damm, piska, afdamma.

Stäuber = *Abstäuber.*

stäuberlin = *stöbern.*

staubig, *a.* dammig.

Staubigkeit, 0, *f.* dammigt, neddammadt tillstånd.

Stäubling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* poet. stoftets barn, dödlig.

Stauch, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* åtskilliga klädesplagg sa. slöja, halsduk, ärm, muff, halfhandske m. m.

Stauche, *-n*, *f.* **1.** = *Stauch.* **2.** hög, binge.

stauchlen, *-te*, *ge-t*, *tr.* **1.** stuka, slå, stöta, nita. *Fallend sich den Arm* ~ falla och slå armen ur led. *Gestaucht:* kort och tjock. **2.** sätta i hög, i binge. **3.** stöta, stoppa in i ngt. **4.** hämma, dämma upp.

Staude, *-n*, *f.* dim. *Stäudchen*, *-lein*, (låg) buske, halfbuske, stånd. **-n...** Ex. **~ärtig, ~förmig,** *a.* buskartad. **~gewächs,** *-es*, *-e*, *n.* buskväxt.

staudlen, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* och *s.* växa i buskform, breda ut sig.

staudig, *a.* buskartad, busklik.

stauflen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* **1.** ⚓ stufva. **2.** uppdämma. II. *itr. h.* och *sich* ~ stiga (om vatten). **Stauung,** *f.*

Stauer, *-s*, -, *m.* stufvare.

Stauf, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* stop, bägare.

staunlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* förvånas, häpna.

staunens... Ex. **-wert[h], -würdig,** *a.* förvånansvärd.

Stauplle, *-en*, *f.* **1.** atv. **Stäupe,** spöslitning, hudstrykning, hudflängning. **2.** farsot, sjukdom. **-besen,** *-s*, -, *m.* spöknippa till spöslitning. **-en...** Ex. **~schlag,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* spöslag, spörapp.

stäuplien, *-te*, *ge-t*, *tr.* spöa, hudstryka, hudflänga. **Stäupung,** *f.*

Stearin, -[*e*]*s*, 0, *n.* och *m.* stearin. **-licht,** -[*e*]*s*, *-er*, *n.* stearinljus.

Stech... Ex. **-apfel,** *-s*, -†, *m.* bot. spikklubba, tisteläpple (Datura). **-bahn,** *-en*, *f.* tornérbana, tornérplats. **-eiche** = *-palme.* **-fliege,** *-n*, *f.* zool. stickfluga. **-gabel,** *-n*, *f.* ljuster. **-handel,** *-s*, 0, *m.* byteshandel. **-heber,** *-s*, -, *m.* ⊕ stickhäfvert. **-helm,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tornérhjälm. **-kissen,** *-s*, -, *n.* liten kudde. **-mücke,** *-n*, *f.* stickmygg (Culex). **-palme,** *-n*, *f.* kristtorn (Ilex). **-platz,** *-es*, *-e* †, *m.* = *-bahn.* **-vieh,** -[*e*]*s*, 0, *n.* slagtboskap.

stechen, *stich(s)t*, *stach*, *stäche*, *gestochen*, *stich*, *tr.* och *itr. h.* **1.** atv. *sich* ~ sticka (sig). *Es sticht mir* el. *mich in der Milz:* jag har mjälthugg. *Auf jmdn* ~ ge ngn stickord, pikar. *Was mich am Nachbar sticht:* hvad som förargar mig hos grannen. **2.** gravera, sticka, rista, t. ex. *in Kupfer.* **3.** tornera. *Jmdn vom Ross, aus dem Sattel* ~ kasta ngn ur sadeln vid tornering. **4.** ljustra. **5.** fäkta med värja, med florett. **6.** ⚓ *In* [*die*] *See* ~ sticka ut till sjöss. **7.** ⚓ *An* el. *auf einander* ~ genom ett stek hopfästa. **8.** sträcka ut med framfötterna vid skarpt traf. **9.** kortspel. sticka öfver. **10.** *Einen Kegel* ~ träffa, slå en kägla. **11.** ⊕ skeda en vat. **12.** sticka i ngt med ngt spetsigt verktyg och uttaga en del, t. ex. *Butter* ~; *Wein aus dem Fass* ~ med stickhäfvert upptaga vin ur fatet. **13.** *Jmdm eine* [*Maulschelle*] ~ ge ngn en munfisk, en örfil. **14.** *Jmdm etw.* ~ gifva ngn en vink om ngt. **15.** *Silben* ~ rida på ord, hårklyfva. **16.** *Nach* el. *auf* (med sok.) *etw.* ~ efterträfva ngt. **17.** *Ins Rote* ~ skifta i rödt. *Der Wein sticht auf Essig:* vinet smakar ättika, är surt.

Stecher, *-s*, -, *m.* **1.** en som sticker m. m. se *stechen.* **2.** zool. a) stickfluga, b) snabelbagge. **3.** värja. **4.** synglas, glasögon, kikare.

Steck... Ex. **-brief,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* efterlysning efter förbrytare, häktningsorder. **-brieflich,** *a.* som innehålles i efterlysningen. *Jmdn* ~ *verfolgen:* lysa efter ngn. **-garn,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* nät som fästes på marken. **-kissen,** *-s*, -, *n.* bärdyna. **-nadel,** *-n*, *f.* knappnål. **-netz,** *-es*, *-e*, *n.* = *-garn.* **-reis,** *-es*, *-er*, *n.* sättkvist. **-rübe,** *-n*, *f.* kålrot.

I. stecklen, *-te* samt ✱ *stak stäke*, *ge-t*, -[*e*], I. *itr. h.* befinna sig, vistas, vara, hålla till, sitta. *Den Schlüssel* ~ *lassen:* låta nyckeln sitta i. *Ich möchte nicht in seiner Haut* ~ jag skulle ej vilja vara i hans kläder. *Immer zuhause* ~ ständigt sitta hemma. *Wo*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

~ *Sie denn?* hvar håller ni hus? *Es steckt etw. dahinter:* det ligger ngt bakom. *Voll* ~ vara full af, fullsatt med. ~ *bleiben:* fastna, ej komma ur fläcken. *In der Rede* ~ *bleiben:* komma af sig. Opers. *es steckt mir in allen Gliedern:* jag mår illa i hela kroppen. *Da steckt's:* det är det just, det är där, skon klämmer. II. *tr.* 1. sticka, stoppa, sätta, lägga, fästa. *Ein Haus in Brand* ~ sätta eld på ett hus. *Geld in ein Geschäft* ~ sätta in pengar i en affär. *Etw. los* ~ lossa ngt. 2. = *stechen 13, 14.* III. *Sich* ~ 1. blanda, lägga sig i ngt. *Sich zwischen zwei Personen* ~ ställa, sätta sig mellan två personer. *Sich hinter jmdn* ~ dölja sig bakom ngn. 2. stocka, råka i stockning.

2. Stocken, *-s, -, m.* dim. *Steckchen, -lein,* staf, käpp. **-pferd**, *-[e]s, -e, n.* käpphäst. **-streich**, *-[e]s, -e, m.* käpprapp.

Steckling, *-[e]s, -e, m.* sättkvist.

Steg, *-[e]s, -e, m.* 1. stig. 2. spång, planka. 3. stall på strånginstrument. 4. hälla. **-reif**, *-[e]s, -e, m.* 1. stigbygel. 2. *Aus dem* ~ utan förberedelse, oförberedt. **-reifdichter**, *-s, -, m.* improvisatör. **-reifgedicht**, *-[e]s, -e, n.* improviserad dikt.

Steh... Ex. **-auf**, *-s, -s, m.* gubbe (leksak) som reser sig upp, hur man än lägger den. **-kragen**, *-s, -, m.* ståndkrage. **-leiter**, *-n, f.* dubbelstege. **-platz**, *-es, -e* †, *m.* ståplats. **-pult**, *-[e]s, -e, n.* hög pulpet att stå vid.

stehen, *stand* el. ✱ *stund, stände* el. *stünde, gestanden, steh[e],* I. *itr. h.* och *s.* 1. stå. ~*den Fusses:* på stående fot. *Ein Mann steht für sein Wort:* en karl står vid sitt ord. *Geld bei jmdm* ~ *haben:* hafva pengar innestående hos ngn. 2. särskilda fall. *Etw. steht jmdm hoch* el. vanl. *etw. kommt jmdn* el. *jmdm hoch zu* ~ ngt kommer att stå ngn dyrt, ngn får dyrt umgälla ngt. *Für jmdn gut* ~ vara i borgen för ngn. *Es steht so mit* el. *um etw.:* det står så till, förhåller sig så med ngt. *Etw. steht jmdm [gut]:* ngt klär ngn. *Dies Haupt steht zu einer Krone:* detta hufvud passar för en krona. *Auf etw.* (dat.) ~ stå fast vid ngt, *auf seinem eignen Kopf* ~ vara envis, ha sitt hufvud för sig. *Auf etw.* (ack. el. ✱ dat.) *steht eine Belohnung:* det är utfäst en belöning för ngt, *auf etw. steht der Kopf:* ngt är vid dödsstraff förbjudet. *Etw. steht bei jmdm:* ngt står i ngns makt. *Für etw.* ~ stå, svara för ngt. *Bei jmdm in Arbeit* ~ hafva arbete, arbeta hos ngn. *Nach etw.* ~ eftersträfva ngt. *Jmdm zur Seite* ~ biträda ngn. *Zu jmdm* ~ sluta sig till, bistå ngn. *Jmdm* ~ hålla stånd mot, trotsa ngn. *Seiner* (dat.) *Rede* ~ stå för hvad man sagt. *Etw. steht zu erwarten, nicht zu ändern:* ngt är att vänta, kan ej ändras. *Ich weiss nicht, wo der Kopf mir steht:* jag vet ej hur jag har det, jag är yr i hufvudet. *Wie steht's?* hur står det till? *Wie steht's mit seinem Prozesse?* hur går det med hans process? *so steht's also:* jaså, det står så till. ~ *bleiben:* stanna. *Eine Speise* ~ *lassen:* lemna en rätt orörd, *den Bart* ~ *lassen:* låta skägget växa. II. *Sich gut stehen mit jmdm:* stå på god fot med ngn. *Wir* ~ *uns nicht besonders:* vi komma just ej så väl öfverens. *Sich an* el. *auf tausend Mark* ~ ha tusen marks lön. *Sich bei etw. gut* ~ stå sig bra med ngt. Opers. *es steht sich sichrer hier:* man står säkrare här.

stehlbar, *a.* möjlig att stjäla.

stehlen, *stiehl(s)t, stahl, stöhle* el. ✱ *stähle, gestohlen, stiehl,* I. *tr.* och *itr. h.* stjäla. *Er kann mir gestohlen werden:* honom kan jag gärna vara af med, han är mig ej till ngt gagn. *Dem lieben Gott die Zeit* ~ gå och slå dank, vara sysslolös. *Das Bild ist wie aus dem Spiegel gestohlen:* porträttet är slående likt. *Sein Leid stahl mir Thränen:* hans lidande kom mig att gråta. *Die Hekke stiehlt mir ihn:* häcken döljer, skymmer bort honom för mina blickar. II. *Sich* ~ 1. *Sich reich* ~ stjäla sig rik, stjäla sin rikedom. 2. stjäla sig, smyga sig, t. ex. *aus dem, in das Haus.*

Stehler, *-s, -, m.* tjuf, jfr *Hehler.*

stehn = *stehen.*

steierisch, *a.* steiersk, Steiermarks.

Steiermärker, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* invånare i Steiermark.

steif, *a.* 1. styf, stel, hård, fast. Bild. *die Ohren* ~ *halten:* vara vid godt mod, ej misströsta, ~ *und fest behaupten:* påstå fullt och fast, ~ *in seiner Meinung sein:* stå fast vid sin mening, F ~*er Bock* el. *Peter:* stel person. 2. stark (om spritdrycker), t. ex. ~*er Grog.* **-leinen**, I. *a.* bestående af, klädd i styft linne. II. *-s,* 0, *n.* **-leinwand**, 0, *f.* styft, klistradt, stärkt linne. **-rock**, *-[e]s, -e* †, *m.* stärkkjortel. **-sinn**, *-[e]s,* 0, *m.* envishet, halsstarrighet. **-sinnig**, *a.* envis, halsstarrig.

Steife, *-n, f.* 1. 0 = *Steifheit.* 2. stärkelse, lim, klister, appretyr. 3. ⊕ stötta, strifva.

steifen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. göra styf, styfva, stärka, appretera. 2. ⊕ stötta. 3. styrka, t. ex. *jmdn in etw.* (dat.). II. *Sich auf etw.* (ack.) ~ a) stödja sig på ngt, b) stå fast vid, envist vidhålla ngt. **Steifung**, *f.*

Steifer, *-s, -, m.* styfvare, appreterare.

Steifheit, Steifigkeit, *-en, f.* styfhet, stelhet.

Steifling, *-[e]s, -e, m.* stel person.

Steig, *-[e]s, -e, m.* stig, fotstig, gångstig. **-bohne**, *-n, f.* störböna. **-bügel**, *-s, -, m.* stigbygel. **-eisen**, *-s, -, n.* 1. stigbygel. 2. fotjärn att gå på is med. **-rad**, *-[e]s, -er* †, *n.* ⊕ steghjul. **-riemen**, *-s, -, m.* stigbygel-

✱ äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

rem. **-rohr**, -[e]s, -e, n. **-röhre**, -n, f. ⊕ stigrör.

Steige, -n, f. 1. smal och brant trappa, stege. 2. stätta. 3. brant gångstig, bärgsväg. 4. galler, bur. 5. tjog.

steigen, *stieg*, *stiege*, *gestiegen*, *steig*[e], I. *itr.* a) *s.* 1. stiga, t. ex. *auf das Dach:* upp på taket, *von dem Dach:* ned från taket, *aufs Pferd:* till häst, *durch das Fenster:* ut genom fönstret, *in die Kutsche:* upp i droskan, *in den* el. *zu Kopf:* åt hufvudet; *das Thermometer, der Kurs steigt.* 2. stiga, höja sig, t. ex. *das Wasser, das Terrain steigt.* 3. stiga, klifva. 4. jag. *Vom Baume* ~ flyga från trädet, resa, *zu Baume* ~ taga träd, träa. 5. afv. *h.* stiga, gå uppför, klättra, t. ex. *tausend Fuss, zwei Stunden.* b) vanl. *h.* 6. stegra sig. 7. bespringa, betäcka. II. *tr.* 1. studentspr. *Jmdm ein Glas* ~ dricka ngn till. 2. (svag böjn.) = *steigern.*

Steiger, -s, -, m. 1. en som stiger, går uppför, klättrare. 2. berg. stigare.

Steigerer, -s, -, m. en som stegrar m. m. se föll.

steigern, -te, ge-t, I. *tr.* 1. stegra, öka, höja, drifva upp. *Einen Mieter* [*mit der Miete*] ~ öka på hyran för en hyresgäst. 2. gram. komparera. 3. inropa på auktion. *Auf etw.* (ack.) ~ bjuda på ngt på auktion. II. *Sich* ~ ökas, stiga.

Steigerung, -en, f. 1. stegrande, ökning, höjning. 2. gram. komparation. 3. auktion. **-s...** ex. **~grad**, -[e]s, -e, m. **~stufe**, -n, f. gram. komparationsgrad.

Steigung, -en, f. 1. stigande m. m. se *steigen.* 2. stigning, sluttning.

steil, a. brant.

Steile, -n, f. 1. branthet. 2. brant.

Steilheit, 0, f. = *Steile 1.*

Steilung, -en, f. = *Steile 2.*

Stein, -[e]s, -e, m. 1. sten. 2. bricka i brädspel m. m., pjes i schackspel. 3. sten, kärna i stenfrukt. 4. kvadrat, ruta. 5. plur. -, efter ort och tid varierande vigt, ungef. lispund. **-acker**, -s, -†, m. stenåker. **-adler**, -s, -, m. kungsörn. **-alt**, a. lastgammal. **-bau**, -[e]s, -ten, m. byggnad af sten. **-beisser** = *Kernbeisser.* **-beschwerden**, f. *plur.* stenplågor, stenpassion. **-block**, -[e]s, -e †, m. klippblock, stor sten. **-bock**, -[e]s, -e †, m. stenbock. **-boden**, -s, -†, m. 1. stenig mark. 2. stengolf. **-brech**, -[e]s, -e, m. bot. stenbräcka (Saxifraga). **-brecher**, -s, -, m. stenbrytare. **-bruch**, -[e]s, -e †, m. stenbrott. **-büche**, -n, f. hvitbok. **-damm**, -[e]s, -e †, m. 1. stendam. 2. stenlagd väg. **-druck**, -[e]s, -e, m. stentryck, litografi. **-drucker**, -s, -, m. stentryckare, litograf. **-druckerei**, -en, f. stentryckeri, litografisk anstalt. **-eiche**, -n, f. bot. a) vanlig ek (Quercus Robur), b) stenek (Quercus Ilex). **-eule**, -n, f. zool. tornuggla (Strix flammea). **-frucht**, -e †, f. stenfrukt. **-geiss**, -en, f. stenget. **-geschirr**, -[e]s, -e, n. stenkärl. **-grund**, -[e]s, -e †, m. stenbotten. **-gut**, -[e]s, 0, n. stengods. **-guten**, a. af stengods. **-hart**, a. stenhård. **-hauer**, -s, -, m. stenhuggare. **-klee**, -[e]s, 0, m. bot. honingsklöfver (Melilotus). **-kohle**, -n, f. stenkol. **-krank**, a. lidande af stenpassion. **-kugel**, -n, f. marmorkula. **-marder**, -s, -, m. stenmård. **-metz**, -en, -en, m. stenhuggare. **-obst**, -[e]s, 0, n. stenfrukt. **-öl**, -[e]s, -e, n. bärgolja. **-pech** = *Erdpech.* **-pflaster**, -s, 0, n. stenläggning. **-reich**, I. -[e]s, 0, n. mineralrike. II. a. stenrik. **-salz**, -es, 0, n. stensalt. **-sarg**, -[e]s, -e †, m. sarkofag af sten. **-schleifer**, -s, -, m. stenslipare. **-schloss**, -es, -er †, n. flintlås. **-schmätzer**, -s, -, m. zool. stenskvätta. **-schneider**, -s, -, m. stensnidare. **-schnitt**, -[e]s, -e, m. 1. stensnideri. 2. stenoperation. **-setzer**, -s, -, m. stensättare, stenläggare. **-tot**, a. stendöd. **-weg**, [e]s, -e, m. stenlagd väg. **-wurf**, -[e]s, -e †, m. stenkast. **-zeichner**, -s, -, m. litograf. **-zeit**, 0, f. stenålder. **-ziege**, -n, f. stenget.

1. **steinigen**, -te, ge-t, tr. förse med stenar, stenlägga.

2. **steinen**, vanl. **steinern**, a. af sten, sten-.

steinicht, a. stenartad, stenhård.

steinig, I. a. 1. stenig. 2. = *steinicht.* II. -[e]s, -e, n. = *Gestein.*

steinigen, -te, ge-t, tr. stena. **Steinigung**, f.

Steiniger, -s, -, m. en stenande, bödel.

Staiss, -es, -e, m. stjärt, gump. **-füsser**, -s, -, m. zool. gumpfotad fogel.

Stele, -n, f. pelare.

Stell, -[e]s, -e, n. ⚓ ställ.

Stell... ex. **-dichein**, -[s], -, n. rendez-vous. **-macher**, -s, -, m. vagnmakare. **-macherei**, -en, f. 1. 0, vagnmakaryrke. 2. vagnmakarverkstad. **-rad**, -[e]s, -er †, n. ställhjul. **-schraube**, -n, f. ⊕ ställskruf. **-spiegel**, -s, -, m. rörlig spegel. **-vertretend**, a. representerande, som är i stället för, vikarierande, tillförordnad. **-vertreter**, -s, -, m. **~in**, -nen, f. ställföreträdare, ställföreträderska, representant, vikarie, fullmäktig, ombud. **-vertretung**, -en, f. representerande, ersättande, vikariat. *In* ~ i ngns ställe, enligt uppdrag, enligt fullmakt.

Stellage, -n, f. ställning att ställa ngt på, hylla; fotställning, fot.

stellbar, a. som kan ställas.

Stelle, -n, f. ställe, plats, fläck. *An jmds* ~ *treten, sein:* träda, vara i ngns ställe. *Nicht von* el. *aus der* ~ *kommen:* ej komma ur fläcken. *Zur* ~ *schaffen:* skaffa fram. *Auf der* ~ på fläcken, genast. **-n...** ex. **~gesuch**, -[e]s, -e, n. ansökan om en plats. **~jäger**, -s, -, m. en som på allt sätt försöker få en anställning, lycksökare. **~sammlung**, -en, f. citatsamling. **~weise**, *adv.* här och där, fläckvis, stycketals. För str. se *Stell...*

stellen, -te, ge-t, tr., itr. *h.* och *sich* ~ 1. ställa

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

(sig). *An seinen Ort* ~ ställa på sin plats, *an die Wand:* mot väggen, *an einander:* ihop. *Das Essen warm* ~ ställa maten så att den håller sig varm. *Jmdn zufrieden* ~ tillfredsställa ngn. Vidare: *Zeugen, Bürgen, Bürgschaft, Rekruten* ~. 2. *Sich* ~ ställa sig, låtsa, synas, gifva sig utseende af, t. ex. *sich ruhig* ~, *sich* ~ *als ob man nichts sähe.* 3. stanna, hämma, stämma, t. ex. *das Räderwerk der Mühle, das Blut. Jmdn durch Fragen* ~ uppehålla ngn med frågor. *Jmdn* ~ afv.: a) fasttrolla ngn, göra så att ngn ej kan röra sig ur fläcken, b) tvinga ngn att stå stilla och afvakta ens angrepp, så: *Wild* ~. Jäg. *das Schwein hat sich den Hunden gestellt:* vildsvinet har satt sig till motvärn mot hundarne. 4. *Sich* ~ infinna, inställa sig, t. ex. *dem Gericht:* inför rätta, *zum Kampf, zum Tanz.* 5. *Jmdm* ~ sätta försåt för, förfölja ngn. *Nach Vögeln* el. *den Vögeln* ~ sätta ut snaror, giller för foglar. Ordspr. *wer einem andern stellt, der fängt sich selbst:* den som gräfver en grop åt andra, faller själf i. *Jmdm nach dem Leben* ~ stå ngn efter lifvet. 6. särskilda fall: *Etw. hoch* ~ (högt) värdera, sätta värde på ngt. *Gut gestellt sein:* sitta i goda omständigheter. *Sich mit* el. *gegen jmdn nicht* ~ *können:* ej kunna komma öfverens med ngn. *Ein Gesuch, eine Bitte, einen Brief an jmdn* ~ vända sig med en anhållan, en bön, ett bref till ngn. — Med prep.: *jmdn an ein Amt* ~ insätta ngn i ett ämbete, *sein Augenmerk, seinen Sinn auf etw.* (ack.) ~ rikta sin uppmärksamhet på ngt, *jmds Natur ist auf etw. gestellt:* ngns anlag ligga åt ngt håll, *auf sich selbst gestellt sein:* vara hänvisad till sig själf, stå ensam, på egna fötter, *in Zweifel* ~ draga i tvifvelsmål, *etw. in jmds Belieben* ~ öfverlemna ngt åt ngns godtycke, *etw. ins Werk* ~ sätta ngt i verket, verkställa ngt, *etw. über etw. anderes* ~ föredraga ngt framför ngt annat.

Stellmacher se *Stell...*

Stellung, *-en, f.* 1. 0, ställande. 2. ställning. **-s...** Ex. **~befehl,** *-[e]s, -e, m.* order att inställa sig. **~pflichtig,** *a.* beväringsskyldig.

Stelzile, *-en, f.* 1. stylta. Bildl. *auf ~n gehen* el. *schreiten:* vara uppstyltad, gravitetisk, högtrafvande. 2. = *-bein.* 3. zool. ärla. **-bein,** *-[e]s, -e, n.* **-fuss,** *-es, -e* †, *m.* 1. långt, smalt ben, spindelben. 2. träben. Äfv. person med a) spindelben, b) träben. **-schuh,** *-[e]s, -e, m.* sko med hög klack. **-en...** Ex. **~gang,** *-[e]s,* 0, *m.* 1. gång, gående på styltor. 2. gravitetisk gång liksom på styltor. **~läufer,** *-s, -, m.* 1. styltgångare. 2. = *~vogel.* **~schritt,** *-[e]s, -e, m.* styltsteg. **~vogel,** *-s,* -†, *m.* zool. vadare.

stelzilen, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* gå på styltor, Bildl. vara uppstyltad. II. *tr.* förse med styltor. *Gestelzt:* uppstyltad.

stelzenhaft, *a.* 1. styltlik. 2. uppstyltad.

Stelzer, *-s, -, m.* 1. styltgångare. 2. en som går på träben.

Stemm... Ex. **-eisen,** *-s,* - och koll. **-zeug,** *-[e]s,* 0, *n.* ⊕ huggjärn, stämjärn.

stemmilen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. stödja, med kraft sätta, t. ex. *den Ellbogen auf den Tisch, die Hände in die Seiten. Die Füsse gegen die Wand* ~ taga spjärn mot väggen. 2. stämma, hämma, uppdämma. 3. ⊕ med huggjärn el. mäjsel hugga, mäjsla. 4. skog. a) fälla träd, b) hugga fälda träd i mindre delar. II. *Sich* ~ 1. stödja sig, motsätta sig, spjärna, taga spjärn. *Sich auf etw.* (ack.) ~ a) stödja sig på, b) envist vidhålla ngt. 2. stiga till rejd af uppdämning.

Stempel, *-s, -, m.* dim. *Stempelchen, Stempelein,* 1. stämpel. 2. stamp, stöt. 3. ⊕ hålmäjsel. 4. bot. pistill. **-abgabe,** *-n, f.* stämpelafgift, stämpelpengar. **-amt,** *-[e]s -er* †, *n.* 1. försäljningskontor för stämpladt papper. 2. kontrollverk. **-bogen,** *-s, -, m.* ark stämpelpapper. **-frei,** *a.* stämpelfri. **-gebühr,** *-en, f.* **-geld,** *-[e]s, -er, n.* = *-abgabe.* **-halter,** *-s, -, m.* (namn)stämpel (verktyg). **-hammer,** *-s, -*†, *m.* stämpelhammare. **-marke,** *-n, f.* stämpel, märke. **-papier,** *-[e]s, -e, n.* stämpelpapper. **-pflichtig,** *a.* belagd med stämpelafgift. **-schneider,** *-s, -, m.* stämpelskärare, -snidare. **-steuer,** *-n, f.* stämpelskatt. **-zeichen,** *-s, -, n.* = *-marke.*

stempeliln, *-te, ge-t, tr.* stämpla. Bildl. *Zeugen* ~ påverka, inverka på vittnen. **Stemp[e]lung,** *f.*

Stempler, *-s, -, m.* stämplare.

Stenge, *-n, f.* ⚓ stång.

Stengel, *-s, -, m.* dim. *Stengelchen, Stengelein,* bot. stängel, stjälk, skaft. **-glas,** *-es, -er* †, *n.* glas på hög, smal fot.

stengelicht, stengelig, *a.* i sms. t. ex. *grob~* med grof(va) stjälk(ar).

stengeliln, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* skjuta i stänglar, stjälkar.

Stenográph, *-en, -en, m.* stenograf.

stenographierilen, *-te, -t, tr.* och *itr. h.* stenografera.

Stepp... Ex. **-bett,** *-[e]s, -en, n.* madrass. **-decke,** *-n, f.* stickadt täcke. **-rock,** *-[e]s, -e* †, *m.* stoppad a) rock, b) kjol, stubb.

Steppe, *-n, f.* stepp. **-n...** Ex. **~bewohner,** *-s, -, m.* steppinvånare.

stepplen, *-te, ge-t, tr.* sticka täcken o. dyl., stoppa. **Steppung,** *f.*

Stepperéi, *-en, f.* stickning, stoppning.

Ster, *-[e]s, -e, m.* kubikmeter.

Sterbe... Ex. **-bett,** *-[e]s, -en, n.* dödsbädd. **-blick,** *-[e]s, -e, m.* döende blick. **-fall,** *-[e]s, -e* †, *m.* dödsfall. **-gesang,** *-[e]s, -e* †, *m.* begrafningssång, -psalm. **-gewand,** *-[e]s, -er* †, *n.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

svepning. **-glocke**, *-n, f.* begrafningsklocka; begrafningsringning. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* sorgehus. **-hemd**, -[*e*]*s*, *-en*, *n.* likskjorta. **-jahr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dödsår. **-kasse**, *-n, f.* begrafningskassa. **-kleid**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* svepning. **-lager**, *-s*, -, *n.* dödsbädd, dödsläger. **-lied**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* = *-gesang.* **-zimmer**, *-s*, -, *n.* rum där ngn dött.

sterben, *stirb*[*s*]*t, starb, stürbe, gestorben, stirb, itr. s.* 1. dö, *durch jmdn, durch* el. *von jmds Hand:* för ngns hand, *eines natürlichen Todes:* en naturlig död, *Hungers:* af hunger, *an der Pest:* i pesten. 2. särskilda fall. *Kein ~des Wörtchen:* ej ett enda ord. *Ein Geheimnis mit sich ~ lassen:* taga en hemlighet med sig i grafven. *Zum ~ verliebt sein:* vara dödligt kär.

Sterbens... Ex. **-angst**, *-e* †, *f.* dödsångest. **-bange**, *a.* rädd att dö. **-krank**, *a.* dödssjuk. **-langweilig**, *a.* dödligt tråkig. **-müde**, *a.* dödstrött. **-seele**, *-n, f. Keine ~* ingen dödlig, ej en själ, ej en katt. **-wörtchen**, *-s*, -, *n. Kein ~* ej ett enda ord.

sterblich, *a.* dödlig.

Sterblichkeit, 0, *f.* dödlighet. *Gott hat aus dieser ~ abgefordert:* Gud har hädankallat.

Sterbling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. åt döden invigd, tidigt döende, poet. dödlig. 2. klent barn som snart dör. 3. själfdödt får. **-s...** Ex. **~wolle**, 0, *f.* ull af själfdöda får.

stereotypieren, *-te, -t, tr.* stereotypera.

steril, *a.* steril, ofruktbar, karg, mager.

Sterke, *-n, f.* kviga.

Sterlét[t], -[*e*]*s*, *-e*, *m.* sterlett (Acipenser ruthenus).

Sterling, blott i förbind. *Pfund* el. *Livre ~* pund sterling.

Stern, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. stjärna. Bildl. *weder Glück noch ~ haben:* hafva otur i allt. 2. med. a) (ögon)starr, b) hvit fläck på en nagel, en böld m. m. **-anbetung**, 0, *f.* stjärndyrkan. **-anis**, *-es, -e, m.* stjärnanis. **-besät**, *a.* stjärnbeströdd. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* stjärnbild. **-deuter**, *-s*, -, *m.* stjärntydare, astrolog. **-deuterei**, *-en*, *f.* stjärntyderi, stjärntydning. **-dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* stjärndyrkan. **-fall**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* stjärnfall. **-förmig**, *a.* stjärnformig. **-gefilde**, **-gewölbe**, *-s*, -, *n.* stjärnhvalf, stjärnhimmel. **-gucker**, *-s*, -, *m.* F stjärnkikare, astronom. **-hagelbesäen**, **-hagelvoll**, *a.* F blixtfull, stupfull. **-hell**, *a.* stjärnklar. **-jahr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* stjärnår. **-karte**, *-n, f.* stjärnkarta. **-kunde**, 0, *f.* stjärnkunskap, astronomi. **-kundig**, *a.* stjärnkunnig. **-schnuppe**, *-n, f.* **-schuss**, *-es*, *-e* †, *m.* stjärnfall, stjärnskott. **-seher**, *-s*, -, *m.* astronom. **-sucher**, *-s*, -, *m.* nattkikare. **-voll** = *-hagelvoll.* **-wahrsager** = *-deuter.* **-warte**, *-n, f.* observatorium. **-zeit**, 0, *f.* stjärntid. **-en...** Ex. **~auge**, *-s*, *-n*, *n.* poet. 1. stjärna m. m. ett himlens öga. 2. m. m. en stjärna strålande öga. **~bahn**, *-en*, *f.* 1. stjärnbana. 2. till stjärnorna ledande bana. **~banner**, *-s*, -, *n.* stjärnbanér. **~bühne**, 0, *f.* poet. stjärnhvalf. **~heer**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* poet. stjärnornas här. **~himmel**, *-s*, 0, *m.* stjärnhimmel. **~licht**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* stjärnljus. **~plan**, **~raum**, **~saal**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* stjärnhvalf, stjärnrymd. **~schein**, -[*e*]*s*, 0, *m.* stjärnljus. **~wärts**, *adv.* poet. upp mot stjärnorna, mot himlen.

Sterz, *-es, -e, m.* 1. = *Steiss.* 2. = reg.

Sterze, *-n, f.* (plog)handtag.

stet, *a.* 1. stadig, fast, orubblig. 2. = reg.

stetig, *a.* 1. beständig, oafbruten, ihållande. 2. = *stätisch.*

Stetigkeit, 0, *f.* beständighet, kontinuitet, ihållighet.

stets, *adv.* städse, alltid, alltjämt.

Steuer, I. *-s*, -, *n.* styre. II. *-n, f.* 1. stöd, hjälp, befrämjande, t. ex. *zur ~ der Wahrheit:* till sanningens befrämjande, för sanningens skull. 2. gåfva, bidrag för att främja ngt. 3. skatt, afgift, pålaga. 4. vanl. **-amt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* uppbördsverk, uppbördskontor. **-beamte**(*r*), (adj. böjn.) *m.* uppbördsman. **-bezirk**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* uppbördsdistrikt. **-bord**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ⚓ styrbord. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* skattelängd. **-einnehmer**, *-s*, -, *m.* uppbördsman. **-einschätzungskommission**, *-en, f.* bevillningsberedning. **-ende**, *-s*, *-n*, *n.* ⚓ akter. **-erheber** = *-einnehmer.* **-erlass**, *-es*, *-e, m.* skatters efterskänkande. **-feder**, *-n, f.* stjärtpenna att styra flygten med. **-frei**, *a.* skattefri; frälse. **-freiheit**, 0, *f.* skattefrihet. **-kraft**, 0, *f.* skatteförmåga. **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* † el. *Steuerleute, m.* styrman. **-nachlass**, *-es*, *-e, m.* skattenedsättning. **-pflicht**, 0, *f.* skattskyldighet. **-pflichtig**, *a.* skattskyldig: skattskrifven. **-pflichtigkeit** = *-pflicht.* **-rad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ⚓ ratt. **-register**, *-s*, -, *n.* **-rolle**, *-n, f.* skattelängd. **-ruder**, *-s*, -, *n.* roder, styre. **-schein**, -[*e*]*s*, *-e, m.* = *-zettel.* **-schreiber**, *-s*, -, *m.* uppbördsskrifvare. **-verweigerung**, *-en, f.* skattevägran. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* skatteväsen. **-zettel**, *-s*, -, *m.* 1. debetsedel. 2. skattekvitto, uppbördsbevis.

steuerbar, *a.* 1. skattbar, skattskyldig. 2. möjlig att styra, som lyder rodret.

Steuerbarkeit, 0, *f.* 1. skattskyldighet. 2. styrförmåga.

Steuerer, *-s*, -, *m.* 1. en som styr, rorgängare, styrman, ledare. 2. afhjälpare, lindrare. 3. uppbördsman.

steuern, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* och *s.* 1. styra, styra kurs, segla; rikta. *Der Steuermann* el. *das Schiff hat dorthin gesteuert:* styrmannen, fartyget har styrt kurs dit, *das Schiff ist, wir sind dorthin gesteuert:* fartyget har, vi ha styrt kosan, seglat, kommit dit. 2. *Einer* (dat.) *Sache ~* förebygga, hämma, afhjälpa, göra slut på en sak. 3. bi-

draga (med), lemna bidrag; skatta, betala skatt. **Steuerung**, *f.*

Steur... se *steuer...*

Steven, *-s*, -, *m.* ⚓ stäf.

stibitzlen, -[*es*]*t*, *-te*, *-t*, *tr.* F knipa, snyta, strala, snatta.

Stich, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. styng, t. ex. *einer Biene, eines Degens, einer Nadel. Weite ~e:* stora, glesa styng. *Kein ~* ej ett grand. *Den ~ entscheiden:* gifva utslag, hafva utslagsröst vid lika röstetal. 2. stick, t. ex. a) *~ halten*, b) *im ~ lassen.* 3. stickord, pik. 4. florshufva. 5. *Einen ~ haben:* hafva en skruf lös. *Einen ~ von Narrheit, von Gelehrsamkeit haben:* ha en släng af galenskap, af lärdom. 6. skiftning, t. ex. *einen ~ ins Blaue haben:* skifta i blått. 7. om öl och vin: *einen ~ haben:* börja surna. 8. gravering; (koppar-, stål)stick, gravyr. 9. håll i sidan m. m. 10. kortspel. stick. 11. byteshandel. 12. ⚓ stek. 13. *Ein ~ Butter:* ungef. ett skedblad smör. **-axt**, *-e* †, *f.* ⊕ stickyxa. **-blatt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ✕ stickblad. **-dunkel**, *a.* kolmörk. **-entscheid**, -[*e*]*s*, 0, *m.* utslagsröst. **-fehler**, *-s*, -, *m.* fel i gravyren. **-fest**, **-frei**, *a.* stickfri. **-haltig**, *a.* som håller streck, består profvet, beprröfvad, tillförlitlig. **-haltigkeit**, 0, *f.* tillförlitlighet. **-heber**, *-s*, -, *m.* ⊕ stickhäfvert. **-säge**, *-n*, *f.* ⊕ sticksåg. **-tag**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* termin. **-waffe**, *-n*, *f.* stickvapen. **-wahl**, *-en*, *f.* val mellan de två, som fått de flesta rösterna. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* 1. slagord. 2. teat. replik. 3. bokstryck. kustod. 4. stickord, pik. 5. uppslagsord. **-wunde**, *-n*, *f.* sticksår.

Stichel, *-s*, -, *m.* 1. grafstickel. 2. spade.

Stichel... jfr *sticheln.* Ex. **-rede**, *-n*, *f.* **-witz**, *-es*, *-e*, *m.* **-wort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *n.* stickord, pik.

Sticheléi, *-en*, *f.* 1. F sömnad. 2. stickord, pik.

sticheln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. sticka, sy med små styng. 2. ge stickord, pika.

Stichler, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* en som ger stickord, pikar; retsticka.

Stichling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* zool. spigg (Gasterosteus).

Stick... Ex. **-arbeit**, *-en*, *f.* broderi. **-dampf**, **-dunst**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kväfvande ånga, dunst. **-fluss**, *-es*, *-e* †, *m.* med. lunggödem. **-gas**, *-es*, 0, *n.* kväfgas, kväfve. **-häkchen**, *-s*, -, *n.* virkkrok. **-husten**, *-s*, 0, *m.* kikhosta. **-luft**, 0, *f.* starkt kväfvehaltig luft. **-muster**, *-s*, -, *n.* brodérmönster. **-nadel**, *-n*, *f.* brodérnål, stramaljnål. **-rahmen**, *-s*, -, *m.* brodér-, sybåge. **-seide**, *-n*, *f.* brodérsilke. **-stoff**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kväfve.

1. sticken, *-te*, *ge-t*, I. = *ersticken.* II. *tr.* brodera, sticka, sy.

2. Sticken, *-s*, -, *m.* sticka.

Sticker, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* brodör, brodös.

Stickeréi, *-en*, *f.* broderi.

stickig, *a.* kväfvande.

stieben, *stob*, *stöbe*, *gestoben*, -[*e*] och * *-te*, *ge-t* = *stäuben.*

Stief... Ex. **-bruder**, *-s*, -†, *m.* styfbroder. **-eltern**, *plur.* styfföräldrar. **-geschwister**, *plur.* styfsyskon. **-kind**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* styfbarn. **-mutter**, -†, *f.* styfmor. **-mütterchen**, *-s*, -, *n.* styfmorsblomma, pensé. **-mütterlich**, *a.* styfmoderlig. **-nachbar**, *-s* el. *-n*, *-n*, *m.* ovänlig granne. **-schwester**, *-n*, *f.* styfsyster. **-sohn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* styfson. **-tochter**, -†, *f.* styfdotter. **-vater**, *-s*, -†, *m.* styffar. **-vaterland**, -[*e*]*s*, 0, *n.* styfmoderligt fosterland. **-väterlich**, *a.* styffaderlig.

Stiefel *-s*, -, *m.* dim. *Stiefelchen*, *Stiefelein*, 1. stöfvel, (hög) sko, käng. 2. *Seinen ~ gehen:* gå fort, raskt. *Einen guten ~ trinken:* dricka dugtigt. **-absatz**, *-es*, *-e* †, *m.* stöfvelklack. **-anzieher**, *-s*, -, *m.* 1. krok att draga på stöflar med. 2. skohorn. **-hand**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* skoband. **-bürste**, *-n*, *f.* skoborste. **-fuchs**, *-es*, *-e* †, *m.* = *-putzer.* **-geschäft**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* skoaffär. **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* stöfvelblock. **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* stöfvelknekt. **-leisten**, *-s*, -, *m.* stöfvelläst. **-putzer**, *-s*, -, *m.* skoputsare. **-röhre**, *-n*, *f.* **-schaft**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* stöfvelskaft. **-strippe**, *-n*, *f.* stöfvelstropp. **-stulpe**, *-n*, *f.* stöfvelkrage. **-wichse**, *-n*, *f.* blanksmörja. **-wichser** = *-putzer.* **-zieher**, *-s*, -, *m.* 1. = *-anzieher 1.* 2. = *-knecht.*

Stiefelétte, *-n*, *f.* stöflett.

stiefeln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. s.* stöfla. II. *tr.* och *sich ~* sätta stöflar på (sig). *Gestiefelt:* stöflad, med el. i stöflar.

Stieg, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dim. *Stieglein*, *Stiegelchen*, (gång)stig.

Stiege, *-n*, *f.* 1. trappa. 2. tjog.

Stieglitz, *-es* el. *-en*, *-e*[*n*], *m.* steglitsa. **-en...** Ex. **~hahn**, -[*e*]*s*, *-e* †. *m.* steglitshanne. **~sie**, *-en*, *f.* steglitshona.

Stiel, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. skaft, handtag. 2. bot. stjälk, skaft. Sluid. *mit Stumpf und ~ ausrotten:* totalt utrota. 3. ⊕ stolpe, post. **-blume**, *-n*, *f.* blomma på skaft. **-loch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* skafthål. **-los**, *a.* utan stjälk, skaft.

stielen, *-te*, *ge-t*, *tr.* skafta, skäfta. *Gestielt:* med skaft; bot. på skaft, med stjälk.

stielig, *a.* i sms. försedd med så el. så beskaffadt skaft el. stjälk, t. ex. *kurz~* med kort skaft el. stjälk.

1. stier, *a.* stirrande, stel.

2. Stier, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tjur; oxe. **-fechter**, *-s*, -, *m.* tjurfäktare. **-gefecht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tjurfäktning. **-hirsch**, *-es*, *-e*, *m.* zool. gnu. **-kalb**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* tjurkalf. **-kampf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* = *-gefecht.* **-kämpfer** = *-fechter.*

stieren, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* stirra.

Stift, I. -[*e*]*s*, *-e*, *m.* stift, griffel, sprint, nagel, nål, tagg, aflång bit; F putifnasker. II. -[*e*]*s*, *-e*[*r*], *n.* 1. stiftelse. 2. (biskops-) stift, kloster, domkapitel, prästseminarium m. fl. kyrkl. inrättn:r. **-halter**, *-s*, -, *m.* ritstift.

* åkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

-s... Ex. ~dame, -n, ~frau, -en, f. ~fräulein, -s, -, n. stiftsdam, -fru, -fröken. ~gemeinde, -n, f. domkyrkoförsamling. ~haus, -es, -er †, n. en stiftelse tillhörigt hus. ~herr, -n, -en, m. domherre, kanik. ~hütte, -n, f. stiftshydda. ~kirche, -n, f. domkyrka, katedral. ~schule, -n, f. katedralskola.

stiften, -ete, ge-et, tr. 1. stifta, slå stift i. 2. stifta, grunda, grundlägga, anstifta, t. ex. *Vereine, Staaten, Städte, Böses. Nutzen* ~ göra nytta. *Da haben Sie etw. Schönes gestiftet:* där har ni just styrt till det bra. 3. skänka till en stiftelse, donera, testamentera.

Stifter, -s, -, m. ~in, -nen, f. stiftare, stiftarinna.

stiftisch, a. tillhörande ett stift, stifts-.

Stiftler, -s, -, m. lärjunge i en klosterskola.

Stiftlerin, -nen, f. stiftsfru, stiftsfröken.

Stiftung, -en, f. stiftelse. -s... Ex. ~brief, -[e]s, -e, m. gåfvobref. ~feier, -n, f. ~fest, -[e]s, -e, n. grundläggnings-, årshögtid, jubileum. ~jahr, -[e]s, -e, n. stiftelse-, grundläggningsår.

Stil, -[e]s, -e, m. stil. -lehre, -n, f. stilistik. -los, a. utan stil.

Stilett, -[e]s, -e, n. stilett.

stilhaft, a. stilfull.

stilisier|en, -te, -t, tr. stilisera.

Stilist, -en, -en, m. stilist.

stilistisch, a. stilistisk.

still, a. stilla, tyst, lugn. ~ *schweigen:* vara tyst, tiga. *Jmdn* ~ *schaffen* el. *kriegen* el. *bekommen* el. *machen:* bringa ngn till tystnad. *Bei etw.* ~ *stehen:* stanna vid, lugna sig med ngt. *Die* ~*e Woche:* passionsveckan, ~*er Freitag:* långfredag. ~*e Messe:* mässa som ej sjungas utan läses af prästen. *Ein* ~*es Glas leeren:* tömma ett glas utan skål för en afliden. *Dem* ~*en Trunk ergeben sein:* skåpsupa. F *zu den* ~*en Männern zählen:* vara död. Handel. ~*e Zeit:* död tid. -beglückt, a. stilla lycklig, lycklig i sin ensamhet. -lager, -s, -, n. ståndläger. -leben, -s, 0, n. 1. lugnt, stilla lif. 2. mil. stilleben. -schweigen, -s, 0, n. tystnad. -schweigend, a. tigande, tyst. -schweigends, adv. tyst, under tystnad. -stand, -[e]s, -e †, m. -stehen, -s, 0, n. stillestånd. -stehend, a. stillastående. -vergnügt, a. stilla förnöjd.

Stille, I. 0, f. stillhet, tystnad, tysthet; stillestånd, paus. II. = *still.*

stillen, -te, ge-t, tr. 1. stilla, lugna, bringa till stillhet. *Streitigkeiten* ~ bilägga tvister. *Den Krieg* ~ göra ett slut på kriget, *den Aufruhr* ~ dämpa upproret. *Die Not* ~ lindra nöden. 2. stilla, tillfredsställa, t. ex. *den Hunger, ein Bedürfnis. Den Durst* ~ släcka törsten. 3. tysta, bringa till tystnad. 4. sfv. itr. h. amma, gifva bröstet.

Stillung, f.

Stiller, -s, -, m. en som stillar m. m. se föreg.

Stillheit, 0, f. stillhet.

stimmbar, a. 1. som kan stämmas. 2. * röstberättigad.

Stimm|e, -en, f. stämma, röst. -abgabe, -n, f. röstsedels aflemnande, röstning. -band, -[e]s, -er †, n. stäm-, röstband. -berechtigt, a. röstberättigad. -berechtigung, 0, f. rösträtt. -führer, -s, -, m. 1. korförare. 2. a) ledare, b) organ för ett parti. -gabel, -n, f. stämgaffel. -hammer, -s, -†, m. stämhammare. -holz, -es, -er †, n. mus. ljudpinne. -mittel, -s, -, n. röstomfång, röstresurs. -recht, -[e]s, 0, n. rösträtt. -ritze, -n, f. röstspringa. -schlüssel, -s, -, m. stämnyckel. -wechsel, -s, -, m. målbrott. -zählung, -en, f. rösträkning. -zettel, -s, -, m. röstsedel. -en... Ex. ~anzahl, -en, f. röstantal, antal röstande. ~einheit, ~einheiligkeit, 0, f. enhälligbet vid omröstning. ~gleichheit, 0, f. lika röstetal. ~mehrheit, -en, f. 1. röstöfvervigt. 2. pluralitet. ~minderheit, -en, f. minoritet. ~t[h]eilung, -en, f. röstsplittring.

stimmlen, -te, ge-t, I. itr. h. 1. ljuda, klinga. 2. stämma, samstämma, vara harmonisk. *Zu etw.* ~ stämma öfverens med ngt. 3. rösta, votera. II. tr. stämma, t. ex. *ein Instrument, die Saiten, jmdn für etw. Seine Forderungen hoch* ~ ställa höga fordringar, hafva stora anspråk. *Zu etw.* ~ böjd för ngt. *Er ist heute schlecht gestimmt:* han är i dag vid dåligt lynne.

Stimmer, -s, -, m. 1. (piano)stämmare. 2. stämnyckel.

stimmig, a. 1. ljudande, klingande. 2. i sms. -stämmig.

Stimmung, -en, f. stämning.

stimulier|en, -te, -t, tr. stimulera, reta, ägga.

Stink... Ex. -baum = *Faulbaum.* -käfer, -s, -, m. tordyfvel. -nessel, -n, f. plister, blindnässla (Lamium). -ratz, -es, -e, m. iller. -stein, -[e]s, -e, m. orsten. -t[h]ier, -[e]s, -e, n. zool. stinkdjur (Mephitis).

stinken, *stank, stänke* el. * *stünke, gestunken, stink*[e], itr. h. stinka, lukta illa.

stinkig, a. stinkande, illaluktande.

Stint, -[e]s, -e, m. nors.

Stipendium, -um[s], -en, n. stipendium.

stipp|en, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. = *tippen.* 2. = *tunken.*

Stirn[e], -en, f. 1. panna. 2. framsida. -band, -[e]s, -er †, n. pannband. -binde, -n, f. pannbindel. -blatt, -[e]s, -er †, n. pannstycke. -haar, -[e]s, -e, n. pannhår, pannlugg. -locke, -n, f. pannlock, pannlugg. -rad, -[e]s, -er †, n. stjärnhjul. -riemen, -s, -, m. pannrem. -tuch, -[e]s, -er †, n. pannduk. -wand, -e †, f. framsida.

stobl|en = *schmoren.*

Stöber, -s, -, -hund, -[e]s, -e, m. stöfvare.

Stöber... jfr *stöbern.* Ex. -wetter, -s, -, n. yrväder.

stöber|n, -te, ge-t, I. itr. h. 1. såsom hvirflande

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

massa drifvas af vinden; yra. ~*der Regen:* det regn med blåst. ~*der Schnee:* snöyra. Opera. *es stöbert:* det yrar. 2. söka, leta, snoka. II. *tr.* 1. = *stäuben II, 3.* 2. jag. uppspåra, jaga upp.

stocheln, stochlen = *stochern.*

Stocher, *-s, -, m.* tandpetare.

stocherln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* med ngt spetsigt peta, röra i ngt, t. ex. *sich die Zähne* ~ peta tänderna, *das Feuer* ~ röra om elden. Bildl. [*auf*] *jmdn* ~ ge ngn stickord, pikar.

Stock, *-[e]s, -e* † (jfr 5, 9, 12), *m.* dim. *Stöckchen, -lein, -el[chen],* 1. käpp; skaft; stake, pinne. 2. bot. stam. 3. (vin)stock, träd, buske, stånd. 4. stubbe. *Über* ~ *und Block* el. *Stein:* öfver stock och sten, *mit* ~ *und Stiel:* med rubb och stubb. 5. plur. *-er* †, bildl. stock, klots. 6. *Der* ~ *eines Zahnes:* mellersta delen af en tand mellan rot och krona. 7. bål, lif af klädesplagg. 8. stam, stående kapital, grundfond. 9. plur. *-s,* värdepapper. 10. = *Schober.* 11. hufvudmassa, hufvudsträckning af ett berg. 12. plur. *-e,* sfv. *n.* våning. 13. klots, kubb. 14. stock, a) boktryck. (träsnitt), b) straffredskap. 15. (bi)kupa. **-aar,** *-[e]s, -e,* **-ädler,** *-s, -, m.* dufhök. **-band,** *-[e]s, -er* †, *n.* käppband, -snodd. **-blind,** *a.* stockblind. **-böhme,** *-n, -n, m.* ärkebömare, bömare till lif och själ. **-degen,** *-s, -, m.* käpp med en klinga i. **-dumm,** *a.* stockdum. **-dunkel,** *a.* stock-, kolmörk. **-erbsen,** *f. plur.* sprötärter. **-fackel,** *-n, f.* torrvedsfackla. **-fäule, -fäulung,** 0, *f.* öfvermognad, halfskämdt tillstånd hos drufvor medan de sitta kvar på rankorna. **-fiedel** = *-geige.* **-finster** = *-dunkel.* **-fisch,** *-es, -e, m.* stockfisk. **-fleck,** *-[e]s -e, m.* mögelfläck. **-fleckig,** *a.* mögelfläckig, möglig. **-flinte,** *-n, f.* bössa i form af en käpp. **-fremd,** *a.* fullkomligt främmande. **-geige,** *-n, f.* stockfiol. **-gelehrt,** *a.* pedantisk. **-gläubig,** *a.* blindt troende. **-halter,** *-s, -, m.* käppställ. **-haus,** *-es, -er* †, *n.* fängelse, häkte. **-heiser,** *a.* alldeles hes. **-knopf,** *-[e]s, -e* †, *m.* käppknapp. **-laterne, -leuchte,** *-n, f.* lanterna, lykta med skaft till handtag. **-mäuschenstill,** *a.* alldeles tyst. **-meister,** *-s, -, m.* stockmästare, fångvaktare. **-messer,** *-s, -, n.* knif att skära vinrankor med. **-narr,** *-en, -en, m.* ärkenarr. **-prügel,** *plur.* käpprapp. **-rose,** *-n, f.* stockros. **-schirm,** *-[e]s, -e, m.* paraply, parasoll med skaft. **-schlag,** *-[e]s, -e* †, *m.* käpprapp. **-schnupfen,** *-s,* 0, *m.* snufva som täpper näsan. **-steif,** *a.* styf som en stake, kapprak. **-still,** *a.* alldeles stilla, tyst. **-stumm,** *a.* stum som en fisk. **-taub,** *a.* stendöf. **-uhr,** *-en, f.* pendyl. **-werk,** *-[e]s, -e, n.* våning. **-zahn,** *-[e]s, -e* †, *m.* oxeltand.

stocken, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* 1. stocka sig, afstanna, stanna. *Es stockt mit dieser Sache:* det går trögt med denna sak. *Im Reden* ~ stappla på målet, komma af sig. 2. lefra sig, ysta sig, surna. 3. mögla, få mögelfläckar. II. *tr.* 1. störa, förse träd med stöd, skafta, sätta skaft på. 2. hoprulla, rulla, t. ex. *Tücher.* 3. trafva, t. ex. *Holz.* III. *Sich* ~ växa buskigt.

stöckerig, *a.* 1. torr, mager. 2. knagglig, trög.

stöckerln, *-te, ge-t, itr. s.* klifva, speta.

stockig, stöckig, *a.* 1. mögelfläckig, möglig. 2. = *stöckisch.*

stöckig, *a.* i sms. -våningS-, t. ex. *ein drei*~*es Haus:* ett trevåningshus.

stöckisch, *a.* orörlig, omedgörlig, envis, halsstarrig.

Stoff, *-[e]s, -e, m.* 1. tyg, kläde; sidentyg. 2. ämne, material, stoff. 3. studentspr. öl. **-lehre,** 0, *f.* kemi. **-los,** *a.* 1. okroppslig. 2. innehållslös. **-name,** *-ns, -n, m.* **-wert,** *-[e]s, -er* †, *n.* gram. ämnesnamn.

Stoffel, *-s, -, m.* 1. *npr.* dim. af Kristoffer. 2. tölp, dumbom.

stoffen, *a.* af siden, siden-.

stofflich, *a.* materiell, kroppslig.

stöhnen, *-te, ge-t, itr. h.* stöna.

Stoiker, *-s, -, m.* stoiker.

stoisch, *a.* stoisk.

Stol, Stolla, Stolle, *-en, f.* stola (öfver axlarne gående bindel, del af katolska prästdrägten). **-gebühren,** *f. plur.* prästtionde.

Stolle, *-n, f.* 1. = *Stollen 3.* 2. = *Stulle.*

Stollen, *-s, -, m.* dim. *Stöllchen,* 1. fot hvarpå ngt hvilar, ben. 2. ⊕ hake på hästskor. 3. fin, aflång hvetelef, hvetekaka i sht ss. julkaka. 4. strof. 5. berg. stoll.

Stöllner, *-s, -, m.* berg. ägare till en stoll.

Stolper, *-s, -, m.* **Stolperei,** *-en, f.* snafvande, snubbling.

Stolperer, *-s, -, m.* en snafvande, stapplande.

stolperig, *a.* knagglig, ojämn, gropig.

stolpern, *-te, ge-t, itr s.* och *h.* snafva, snubbla, stappla.

stolz, I. *a.* stolt, *auf* el. *über* (med ack.) el. *ob etw.* el. poet. *einer* (gen.) *Sache:* öfver ngt. II. *-es,* 0, *m.* stolthet. *Seinen* ~ *in etw.* (ack.) *setzen:* sätta sin ära i ngt.

stolzieren, *-te, -t, itr. h.* och *s.* stoltsera.

Stopf... Ex. **-arznei,** *-en, f.* stoppande medicin. **-farbe,** *-n, f.* mål. renoveringsfärg. **-fleck,** *-[e]s, -e, m.* stopp. **-garn,** *-[e]s, -e, n.* stoppgarn. **-haar,** *-[e]s, -e, n.* stopphår. **-nadel,** *-n, f.* stoppnål. **-naht,** *-e* †, *f.* stoppsöm. **-nudel,** *-n, f.* deg att mata fjäderfä med. **-wasser,** *-s, -, n.* ⚓ motström.

Stopfe, *-n, f.* stopp.

stopfen, *-te, ge-t,* I. *tr.* och *itr. h.* 1. stoppa, t. ex. *etw. in den Sack, Wurst, Matratzen, Löcher, Strümpfe;* proppa, t. ex. *sich den Magen voll* ~. *Gestopft voll:* packad full. 2. *Geflügel* ~ mata fjäderfä med gödningsdeg. 3. med. stoppa, vara stoppande. 4. = *stopfen.* II. *Sich* ~ stocka, skocka, hoppacka, sätta sig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Stopfer, *-s*, -, *m.* 1. ~**in**, *-nen*, *f.* stoppare, stopperska. 2. ngt att stoppa med m. laddstake, pipstoppare m. m.

Stopfung, *-en*, *f.* stoppning m. m. se *stopfen*.

stopp, *interj.* stopp!

Stoppel, *-n*, *f.* 1. åkerstubb. 2. i skinnet på plockade foglar kvarsittande fjäderändar. 3. korta, styfva skäggstrån. **-acker**, *-s*, -†, *m.* stubbåker. **-bärt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ett par dagar gammalt kort, styft skägg. **-butter**, 0, *f.* höstsmör af kor som beta på stubbåkrar. **-feder**, *-n*, *f.* i skinnet kvarsittande fjäderände. **-feld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* stubbåker. **-gedicht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ur andra dikter hopplockadt poem. **-gras**, *-es*, 0, *n.* på stubbåker växande gräs. **-korn**, -[*e*]*s*, 0, *n.* på stubbåker sådd säd. **-vögt**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* uppsyningsman vid skörden. **-weide**, *-n*, *f.* bete på stubbåkrar. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* lappverk, plockgods, kompilation. **-zeit**, *-en*, *f.* tiden efter sädesskörden, höst.

stoppeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. plocka ax; hopplocka, kompilera. 2. plöja stubbåker. 3. borttaga i skinnet kvarsittande fjäderändar.

stoppeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* stoppa, stanna.

Stopper, *-s*, -, *m.* ⚓ stoppare.

Stoppine, *-n*, *f.* stubintråd.

Stopper, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* 1. axplockare, axplockerska. 2. kompilator.

Stöpsel, *-s*, -, *m.* dim. *Stöpselchen*, *Stöpselein*, propp; F kort, tjock person.

stöpseln, *-te*, *ge-t*, *tr.* sätta propp i.

Stör, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* zool. stör (Acipenser). **-el**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* störrom. **-weibchen**, *-s*, -, *n.* störhona.

Stör... jfr *stören*. Ex. **-stange**, *-n*, *f.* puls vid fiske. **-stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* käpp, stake att röra om med.

Storch, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* stork. **-nest**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* storkbo. **-schnabel**, *-s*, -†, *m.* 1. storknäbb. 2. näfva, storknäbb (Geranium). 3. transportör (kopieringsinstrument).

Störchin, *-nen*, *f.* storkhona.

Störchling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* storkunge.

stören, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. störa. *Jmdn aus dem Schlaf* ~ väcka ngn. 2. *Gestört:* (sinnes)rubbad. 3. peta, röra om, pulsa.

Störenfried, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fridsstörare.

Störer, *-s*, -, *m.* 1. ~**in**, *-nen*, *f.* en som stör. 2. puls vid fiske.

Störerei, *-en*, *f.* oupphörligt störande.

Störnis[s], *-se*, *f.* *-ses*, *-se*, *n.* = *Störung*.

Storr, *-en*, *-en*, *m.* stubbe, stump.

störrig, **störrisch**, *a.* envis, halsstarrig.

Störrigkeit, 0, *f.* envishet, halsstarrighet.

störsäm, *a.* störande.

Störung, *-en*, *f.* störande, rubbning, oordning.

Stöss, *-es*, *-e* †, *m.* 1. stöt. *Auf* ~ *fechten:* fäkta med värja, med florett. Bildl. *seinem Herzen einen* ~ *geben:* med svårighet, med smärta förmå sig till ngt. 2. hög, bunt, trafve, t. ex. *ein* ~ *Bücher*, *Akten*, *Holz*. 3. skarf. **-degen**, *-s*, -, *m.* värja. **-ärde**, 0, *f.* stamplera. **-falke**, *-n*, *-n*, *m.* jagtfalk. **-fechten**, *-s*, 0, *n.* florettfäktning. **-garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* slagbur, höknät. **-gebet**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* kort brinnande bön. **-gewehr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* = *-waffe*. **-holz**, *-es*, 0, *n.* trafvad ved. **-klinge**, *-n*, *f.* = *-degen*. **-kolben**, *-s*, -, *m.* (biljard)kö. **-naht**, *-e* †, *f.* skarf. **-netz**, *-es*, *-e*, *n.* = *-garn*. **-rapier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* florett. **-seufzer**, *-s*, -, *m.* suck ur ett beklämdt bröst, adv. = *-gebet*. **-vogel**, *-s*, -†, *m.* roffogel. **-waffe**, *-n*, *f.* stötvapen. **-weise**, *adv.* stötvis. **-wind**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vindstöt. **-zahn**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hugg-tand.

Stössel, *-s*, -, *m.* (mortel)stöt, stötel, stamp.

stössen, *stöss*[*es*]*t*, *stösst*, *stiess*, *stiesse*, *ge-en*, -[*e*], I. *tr.* 1. stöta, knuffa, puffa, skuffa, ränna, stånga. *Jmdn zu Boden* el. *über den Haufen* ~ stöta, slå, kasta omkull ngn. 2. skjuta ihop, sätta ihop, hopfoga, skarfva, t. ex. *zwei Tische an einander* ~ flytta två bord intill hvarandra, *zwei Bretter*, *zwei Bahnen Zeug*. 3. hyfla. 4. särskilda fall. *Jmdn ins Gefängnis* ~ kasta ngn i fängelse. *Aufs Rad* ~ stegla. *Aus dem Land* ~ drifva i landsflykt. *Von dem Thron* ~ afsätta, detronisera. II. *Sich* ~ 1. stöta sig, *an etw.* (ack. el. ✱ dat.) mot, bildl. på ngt, blifva stött öfver ngt. 2. reciпr. stöta, slå mot hvarandra. 3. *Eine Sache stösst sich an etw.:* ngt är hinderligt, i vägen för en sak. III. *itr. h.* och när riktningen angifves *s.* 1. stöta, t. ex. *nach jmdm*, *mit dem Kopfe gegen die Wand*, *auf den Grund*, *vom Lande*, *auf jmdn*, *zum Heere*, *in die Trompete*. *An etw.* (ack.) ~ stöta, gränsa intill ngt. Om roffoglar: *auf einen Vogel* ~ skjuta, störta sig, slå ned på en fogel. 2. stångas.

Stösser, *-s*, -, *m.* 1. en som stöter. 2. roffogel. 3. = *Stössel*. 4. hålk i byxor, ärmar.

Stösserei, *-en*, *f.* idkeligt stötande.

stössig, *a.* som (brukar) stångas; bildl. som stöter folk, stötande.

Stotter... Ex. **-worte**, *n. plur.* (fram)stammade ord.

Stotterei, *-en*, *f.* stammande.

Stotterer, *-s*, -, *m.* stammare.

stotterig, *a.* stammande.

stottern, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* stamma.

Stotterin, *-nen*, *f.* stammerska.

stotzig, *a.* dial. 1. klumpig. 2. brant, lodrät.

stoyen = *schmoren*.

strack, *a.* 1. rak, stadig, säker i gång och hållning. 2. om hår: slät, rak. 3. rak, rät. 4. fast, bestämd. 5. ss. adv. fort, strax.

stracks, *adv.* 1. rakt. ~ *gegen mein Verbot:* rakt i strid med mitt förbud. 2. fast, bestämdt. 3. fort, strax, på stund.

sträfbar, *a.* straffbar, brottslig.

Sträfbarkeit, 0, *f.* straffbarhet, brottslighet.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Straffe, *-en, f.* straff; vite, böter, plikt. *Zur ~* till straff. *In eine ~ verfallen:* göra sig skyldig till straff, till böter. *Seine ~ absitzen, abbüssen:* afsitta, aftjäna sitt straff. *Jmdn in ~ nehmen:* straffa ngn. **-änderung**, *-en, f.* strafförvandling. **-anstalt**, *-en, f.* straffanstalt, tukthus. **-arbeit**, *-en, f.* strafflexa. **-befugnis**[s], 0, *f.* befogenhet att straffa. **-bestimmung**, *-en, f.* straffbestämmelse. **-engel**, *-s, -, m.* straffande ängel. **-erkenntnis**[s], *-ses, -se, n.* (straff)dom. **-erlass**, *-es, -e, m.* **-erlassung**, *-en, f.* straffets efterskänkande. **-fall**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* straffbar handling, brott. **-fällig**, *a.* förfallen till straff, brottslig. **-fälligkeit**, 0, *f.* brottslighet. **-frei**, *a.* fri från straff, ostraffad. **-freiheit**, 0, *f.* strafflöshet. **-gebot**, -[*e*]*s, -e, n.* straffstadgande. **-gefang**[*e*]**ne**(r), (adj. böjn.) *m.* straffånge. **-geld**, -[*e*]*s, -er, n.* böter. **-gericht**, -[*e*]*s, -e, n.* straffdom. **-gerichtsbarkeit**, 0, *f.* rättsskipning i brottmål. **-gesetz**, *-es, -e, n.* strafflag. **-gewalt**, 0, *f.* straffande makt. **-kammer**, *-n, f.* domstol i brottmål utan bisittare. **-kasse**, *-n. f.* af böter bildad kassa, bötesmedel. **-kolonie**, *-en, f.* straffkoloni. **-kompanie**, *-en, f.* disciplinkompani. **-los**, *a.* strafflös, ostraffad. **-lösigkeit**, 0, *f.* strafflöshet. **-mittel**, *-s, -, n.* bestraffningssätt. **-prediger**, *-s, -, m.* straffpredikant. **-predigt**, *-en, f.* straffpredikan. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* straffrätt. **-rechtlich**, *a.* straffrättslig. **-richter**, *-s, -, m.* straffande domare. **-rut**[**h**]**e**, *-n, f.* ris, färla; bildl. plågoris. **-sache**, *-n, f.* brottmål. **-urt**[**h**]**eil**, -[*e*]*s, -e, n.* (straff)dom. **-verlahren**, *-s*, 0, *n.* straffprocedur. **-versetzung**, *-en, f.* tjänstemans förflyttning till en annan plats med lika rang med den föregående men med lägre lön. **-vollstreckung**, **-vollziehung**, *-en, f.* **-vollzug**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ett straffs verkställande. **-würdig**, *a.* straffvärd.

straffen, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. straffa; näpsa. *Jmdn an der Ehre ~* döma ngn medborgerligt förtroende (el. militärisk heder) förlustig. *Um Geld ~* bötfälla. 2. tadla, tillrättavisa. II. *Sich ~* straffa sig själf, straffas.

Strafer, *-s, -, m.* straffare.

straff, *a.* (hårdt) spänd, styf, åtsittande, sträng, kraftig, hurtig; om hållningen: god med spända muskler. *~ anziehen, spannen:* spänna, draga åt hårdt. **-gespannt**, *a.* hårdt spänd. **-ziehen**, *-s*, 0, *n.* åtdragning, spänning.

straffen, *-te, ge-t,* I. *tr.* draga åt, spänna, sträcka. II. *Sich ~* spännas. **Straffung**, *f.*

Straffheit, 0, *f.* spänning, spänstighet, kraft, jfr *straff.*

sträflich, *a.* 1. straffvärd. 2. straffande, sträng. 3. F oerhörd, dugtig, kolossal.

Sträflichkeit, 0, *f.* straffvärdhet.

Sträfling, -[*e*]*s, -e, m.* straffånge, brottsling.

Strahl, -[*e*]*s, -en, m.* dim. *Strählchen*, (ljus-, sol-, blixt-, vatten)stråle, sfv. vet. **-douche**, *-n, f.* strålduseh. **-stein**, -[*e*]*s, -e, m.* min. strålsten. **-t**[**h**]**ier**, -[*e*]*s, -e, n.* zool. stråldjur. **-en...** Ex. **~antlitz**, *-es, -e, n.* strålande anlete. **~auge**, *-s, -n, n.* strålande öga. **~brechung**, *-en, f.* strålbrytning. **~bündel**, *-s, -, n.* **~büschel**, *-s, -, m.* och *n.* strålknippe. **~förmig**, *a.* strålformig. **~krone**, *-n, f.* strålkrona, gloria. **~meer**, -[*e*]*s, -e, n.* ljushaf. **~reich**, **~voll**, *a.* strålande.

strahlen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* stråla. II. *tr.* utstråla.

strählen, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* kamma (sig), rykta.

strahlig, *a.* som har strålar; strålformig.

Strähn, -[*e*]*s, -e, m.* **Strähne**, *-n, f.* 1. hårtofs, länk i en fläta. 2. docka, pasma.

strähnig, *a.* delad i länkar, i pasmor, i aht i sms., t. ex. *drei~* delad i tre länkar, tredelad.

stramm = *straff.*

strammen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* strama, sitta åt.

Strammheit = *Straffheit.*

strampelig, *a.* sparkande, sprattlande.

strampeln, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* sparka, sprattla. II. *Sich bloss ~* sparka af sig.

Strand, -[*e*]*s, -e* och ✱ *-er* †, *m.* strand. *Auf den ~ laufen* el. *geraten:* stranda. Bildl. *jmdn auf dem ~e sitzen lassen:* lemna ngn i sticket. **-bauer** = *-bewohner.* **-bodente**(r), (adj. böjn.) *m.* kustvakt. **-bewohner**, *-s, -, m.* strandbo, kustbo. **-gut**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* strandgods. **-hafer**, *-s*, 0, *m.* strandråg (Elymus arenarius). **-herr**, *-n, -en, m.* strandägare. **-läufer**, *-s, -, m.* zool. strandlöpare. **-ordnung**, *-en, f.* strandrätt (lag). **-pfeifer**, *-s, -, m.* zool. strandpipare. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* strandrätt. **-reiter**, *-s, -, m.* strandridare. **-recken** = *-hafer.* **-vögt**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* strandfogde. **-wächter**, *-s, -, m.* kustvakt.

strandlen, *-ete, ge-et, itr. s.* och *h.* stranda, lida skeppsbrott, drifva i land.

Strandung, *-en, f.* strandning, skeppsbrott.

Strang, -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. länk, sträng i en fläta, ett rep. 2. lina, rem i seldon m. draglina, gjord, grimskaft, tygel, töm. Bildl. *über die Stränge schlagen:* hoppa öfver skaklarne, *wenn alle Stränge reissen:* i yttersta nödfall, *alle Stränge anziehen:* uppbjuda allt, *mit jmdm denselben ~ ziehen:* arbeta på samma sak som ngn. 3. galgrep. 4. rep, snöre i allmh., (båg)sträng, sena. 5. se *Schienenstrang.*

strängen, *-te, ge-t, tr.* spänna med linor. *Die Pferde an* el. *in die Deichsel ~* spänna för hästarne.

strangulieren, *-te, -t, tr.* strypa. **Strangulierung**, *f.*

Strapaze, *-n, f.* strapats.

strapazieren, *-te, -t, tr.* och *sich ~* strapatsera (sig).

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊖ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Strass, -[es], 0, *m.* oäkta ädelsten af glas.
Strässl|e, -en, *f.* dim. *Strässchen, -lein,* 1. gata, väg. *Seine*[r] ~ *ziehen* el. *gehen:* draga sina färde, gå sin väg (framåt). 2. sund. **-åb** se röj. **-åuf**, *adv.* ~ *strassab:* gata upp och gata ned. **-en...** Ex. **~anlage**, *-n, f.* väg-, gatanläggning. **~bau**, -[e]*s, -ten, m.* vägbyggnad, väganläggning. **~beleuchtung**, 0, *f.* gatubelysning. **~bub** = ~*junge.* **~damm**, -[e]*s, -e* †, *m.* bank, väg, gata ss. begränsad mot den omgivande terrängen. **~junge**, *-n, -n, m.* gatpojke. **~kampf**, -[e]*s, -e* †, *m.* gatstrid. **~laterne**, *-n, f.* gatlykta. **~pflaster**, *-s,* 0, *n.* stenläggning. **~raub**, -[e]*s,* 0, *m.* rån på öppen väg, stråtröfveri. ~ *treiben:* idka stråtröfveri. **~räuber**, *-s, -, m.* stråtröfvare. **~räuberei**, *-en, f.* = ~*raub.* **~räuberisch**, *a.* stråtröfvar(e)-. **~sperrung**, *-en, f.* vägs, gatas spärrning; barrikad. **~thür**, *-en, f.* gatdörr. **~verkauf**, -[e]*s,* 0, *m.* försäljning på öppen gata.
Stratég[e], *-en, -en, m.* strateg, härförare.
Strategém, -[e]*s, -e, n.* krigslist.
stratégisch, *a.* strategisk.
Straubl|e, *-en, f.* dim. *Sträubchen, -lein,* 1. spritsbakelse. 2. dim. ungef. sockerhjärta, hjärtunge. **-huhn**, -[e]*s, -er* †, *n.* ruggig höna. **-kopf**, -[e]*s, -e* †, *m.* person med tofvigt, oordnadt hår; bildl. = *Starrkopf.*
straubl|en, *-te, ge-t, itr. h.* och *sich* ~ = *sträuben II.*
sträubl|en, *-te, ge-t,* I. *tr.* resa å ända. *Er sträubte das Haar:* håret reste sig på hans hufvud. *Der Vogel sträubt die Federn:* fogeln blåser upp, purrar upp sig. *Dieser Anblick sträubte ihm das Haar:* denna syn kom håret att resa sig på hans hufvud. II. *Sich* ~ resa sig i sht om håret, stå å ända, borsta sig. *Sich gegen etw.* ~ uppresa sig, spjärna emot ngt, finna ngt motbjudande.
straubig, sträubig, *a.* 1. = *struppig.* 2. motspänstig.
Strauch, -[e]*s, -e*[r] †, *m.* dim. *Sträuchlein, Sträuchelchen,* plur. äfv. *Sträucherchen, -lein,* 1. buske. 2. 0 = *Strauchler 2.* **-artig**, *a.* buskartad, buskig. **-dieb**, -[e]*s, -e, m.* = *Buschklepper.* **-weide**, *-n, f.* vide. **-werk**, -[e]*s, -e, n.* buskage, busksnår.
strauchell|n, *-te, ge-t, itr. s.* och *h.* snafva, snubbla, stappla, göra ett felsteg, fela, falla.
strauchig, *a.* bevuxen med buskar, buskig.
Strauchler, *-s, -, m.* 1. en snafvande, stapplande, felande. 2. felsteg, fel, fall.
I. Strauss, *-es* el. *-en, -e*[n], *m.* struts. **-**[**en**]... Ex. **~ei**, -[e]*s, -er, n.* strutsägg. **~feder**, *-n, f.* strutsfjäder, plym. **~magen**, *-s, -, m.* strutsmage som kan smälta småsten.
2. Strauss, *-es, -e*[r] †, *m.* dim. *Sträusschen, -lein,* 1. blomsterkvast, bukett. 2. bot. blomvippa, blomkvast. 3. fjäder, hjälmbuske, fjädertofs. 4. buske. **-binderin**, *-nen, f.* bukettbinderska, blomsterflicka. **-ente**, *-n, f.* tofsanka. **-gras**, *-es, -er* †, *n.* hven (Agrostis). **-mädchen**, *-s, -, n.* = *-binderin.* **-taucher**, *-s, -, m.* tofslom.
3. Strauss, *-es, -e* [†], *m.* hård dust, kamp.
Strazze, *-n, f.* handel. kladd.
Strebe, *-n, f.* stötta, sträfva. **-band**, -[e]*s, -er* †, *n.* ⊕ stödjeband. **-bogen**, *-s, -, m.* hvalfbåge. **-kraft**, 0, *f.* spänning. **-mauer**, *-n, f.* ⊕ stödjemur. **-pfeiler**, *-s, -, m.* ⊕ sträf-, stödjepelare. **-stütze**, *-n, f.* ⊕ (sträf)stötta, sträfva.
strebl|en, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* sträfva, *nach* el. *zu etw.:* efter ngt; arbeta, fika, streta. *Nach etw. hin* ~ eftersträfva, söka att uppnå ngt, *von etw. weg* ~ söka att komma ifrån ngt. *Gegen den Strom* ~ simma mot strömmen. II. *Sich hindurch* ~ slå sig fram, igenom.
Streber, *-s, -, m.* sträfvande, sträfsam person; F äregirig ämbetsman som eftersträfvar högre platser.
Strébnis[**s**], *-ses, -se, n. -se, f.* sträfvan.
strébsäm, *a.* sträfsam.
Strébsamkeit, 0, *f.* sträfsamhet.
Streck... Ex. **-bein**, -[e]*s, -e, n.* och *m.* långbent person. **-muskel**, *-n, f. -s, -n, m.* sträckmuskel. **-teich**, -[e]*s, -e, m.* yngeldam. **-vers**, *-es, -e, m.* lång vers, äfv. dålig vers.
streckbär, *a.* sträckbar, tänjbar.
Streckbarkeit, 0, *f.* sträckbarhet, tänjbarhet.
Strecke, *-n, f.* 1. sträcka; linie. 2. berg. horisontal gång i en grufva. **-n...** Ex. **~geschwindigkeit**, 0, *f.* hastighet hos ett järnvägståg i full gång. **~verkehr**, -[e]*s,* 0, *m.* lokaltrafik. **~wärter**, *-s, -, m.* banvakt. **~weise**, *adv.* bitvis, här och där.
strecklen, *-te, ge-t,* I. *tr.* sträcka, räcka, t. ex. *jmdn zu Boden, das Gewehr* el. *die Waffen:* gevär, *Metalle, die Hände gen Himmel.* II. *Sich* ~ 1. sträcka sig. 2. om hästar: sträcka ut. *Gestreckter Galopp:* sträck. 3. växa. **Streckung**, *f.*
Strecker, *-s, -, m.* sträckmuskel.
Streich, -[e]*s, -e, m.* 1. slag, hugg. *Auf einen* ~ på en gång, med ens. *Ersten ~s:* i första taget, genast. 2. streck, spratt, tilltag, påhitt, t. ex. *jmdm einen* ~ *spielen. Dummer* ~ dumhet, *lustiger* ~ lustigt infall, puts. **-fisch**, *-es, -e, m.* fisk som leker. **-holz**, *-es, -er* †, *n.* 1. strykträ. 2. stryk-, tändsticka. 3. liesticka. **-instrument**, -[e]*s, -e, n.* stråkinstrument. **-karpfen**, *-s, -, m.* karp som leker. **-mäss**, *-es, -e, n.* 1. struket mått. 2. ⊕ strykmått. **-riemen**, *-s, -, m.* rakstrigel. **-teich**, -[e]*s, -e, m.* lekdam. **-wolle**, 0, *f.* kardad ull.
streichelln, *-te, ge-t, tr.* smekande stryka, smeka.
streichen, *strich, striche, gestrichen, streich*[e], I. *itr. h.* och *s.* 1. om terrängen: sträcka sig, ligga. 2. ~ *lassen:* släppa, låta gå. 3. dra, draga fram, fara, draga sig, t. ex. *das Schiff*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben, s.* har *sein* till hjälpverb.

streicht durch die Wellen, der Zephyr streicht durchs Gezweig, der Nebel streicht aufwärts: dimman stiger. 4. ströfva, draga fram, stryka omkring, t. ex. *durch die Gegend* ~. *Auf den Raub* ~ draga ut på rof. *Um etw.* ~ bemöda sig om ngt. *An jmdn* ~ snudda vid ngn. 5. om fågelr: stryka, sträcka. 6. om fiskar: leka. II. *tr.* 1. stryka, t. ex. *seinen Bart*, ⚓ *die Flagge, Segel;* bryna, t. ex. *Messer;* stryka öfver, stryka ut, t. ex. *eine Ziffer.* 2. karda. 3. breda på, t. ex. *Butterbrote.* 4. bestryka, t. ex. *etw. mit Farben.* 5. slå, hudstryka. 6. fånga i nät, t. ex. *Lerchen.* III. *Sich* ~ taga till harvärjan, smyga sig undan, försvinna.

Streicher, *-s, -, m.* 1. en som stryker m. m. se föreg. 2. lekande fisk. 3. brynsten.

Streif, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. ströftåg. 2. = *1. Streifen.* **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* korsband. **-corps**, *-, -, n.* ströfkår. **-hieb**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hugg som blott snuddar, rispar; skråma. **-jagd**, *-en, f.* **-jagen**, *-s*, 0, *n.* vanlig, fri jagt utan kringstälda nät. **-licht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ljusstrimma. **-partei**, *-en, f.* ströfkår. **-schuss**, *-es, -e* †, *m.* skott som snuddar. **-strumpf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* damask. **-wache**, *-n, f.* patrull. **-wunde**, *-n, f.* skråma, rispa. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ströftåg.

Streife, *-n, f.* = *Streif.*

streifeln, *-te, ge-t, tr.* 1. randa med små ränder, göra smårandig. 2. afdraga, afrepa.

1. **Streifen**, *-s, -, m.* dim. *Streifchen, -lein, Streifelchen*, remsa, band, rand, strimma. .

2. **streifen**, *-te, ge-t*, I. *tr.* 1. randa, göra, randig. *Den Acker* ~ plöja åkern på tvären. Jfr *gestreift.* 2. snudda vid, rispa. 3. draga, afstryka, t. ex. *den Ring vom Finger. Die Ärmel in die Höhe* ~ draga, skjuta upp ärmarna. *Das Laub von einem Zweige* el. *einen Zweig* ~ repa af löfvet af en gren. II. *Sich* ~ 1. blifva randig. 2. *Sich an etw.* (dat.) ~ snudda mot, rifva sig på ngt. III. *itr. h.* 1. *An etw.* (ack.) ~ a) snudda vid, beröra ngt, b) närma sig, gränsa till ngt, t. ex. *ans Unglaubliche* ~. 2. sfv. *s.* ströfva, stryka (omkring), patrullera, fara, fara fram, sopa, om ljusstrålar: falla. **Streifung**, *f.*

Streifer, *-s, -, m.* en som ströfvar omkring, patrullerande soldat, blänkare, partigängare.

Streiferei, *-en, f.* ströftåg.

streificht, streifig, *a.* randig.

Streik, -[*e*]*s*, *-s* el. *-e, m.* strejk.

streiklen, *-te, ge-t, itr. h.* strejka.

Streiker, *-s, -, m.* strejkande.

Streit, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. strid, kamp. 2. tvist; ordstrid, träta; process. *Im* ~*e liegen mit jmdm:* tvista, processa med ngn. *Ohne* ~ obestridligen. **-axt**, *-e* †, *f.* stridsyxa. **-begier[de]**, 0, *f.* stridsbegär, stridslust. **-begierig**, *a.* stridslysten. **-fertig**, *a.* stridsfärdig, rustad. **-frage**, *-n, f.* tvistefråga. **-gegenstand**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* tvisteämne. **-geist**, -[*e*]*s*, *-er, m.* trätoande. **-hahn** = *Kampfhahn.* **-hammel**, *-s*, -†, *m.* F grälmakare. **-hammer**, *-s*, -†, *m.* stridshammare. **-handel**, *-s*, -†, *m.* 1. process, mål. 2. gräl, slagsmål. **-handschuh**, -[*e*]*s*, *-e, m.* stridshandske. **-hengst**, -[*e*]*s*, *-e, m.* stridshingst. **-kolben**, *-s, -, m.* stridsklubba. **-kräfte**, *f. plur.* stridskrafter. **-lust**, 0, *f.* stridslust; grälsjuka. **-lustig**, *a.* stridslysten; grälsjuk. **-objekt**, -[*e*]*s*, *-e, n.* tvisteämne. **-punkt**, -[*e*]*s*, *-e, m.* tvistepunkt. **-ross**, *-es, -e, n.* stridshäst, stridshingst. **-sache**, *-n, f.* 1. tvisteämne. 2. mål, process. **-satz**, *-es, -e* †, *m.* (disputations)tes. **-schlichter**, *-s, -, m.* fredsstiftare. **-schrift**, *-en, f.* stridsskrift, polemik. **-sucht**, 0, *f.* grälsjuka. **-süchtig**, *a.* grälsjuk. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* stridsvagn.

streitbar, *a.* stridbar, vapenför, stridslysten, tapper.

Streitbarkeit, 0, *f.* stridbarhet m. m. se föreg.

streiten, *stritt, stritte, gestritten, streit*[*e*], I. *itr. h.* 1. strida, kämpa. *Die* ~*den Mächte:* de krigförande makterna. *Gegen etw.* ~ strida, stå i strid med ngt, *für etw.* ~ tala för ngt. 2. tvista, disputera, gräla, träta; processa. *Darüber lässt sich* ~ det kan vara tu tal om den saken. II. *tr.* 1. strida, kämpa, t. ex. *einen Kampf.* Med adj., t. ex. *jmdn frei* ~ genom kamp befria ngn. 2. bestrida, förneka. *Das ist nicht zu* ~ det kan ej förnekas. III. *Sich* ~ 1. slåss. 2. = *I, 2.*

Streiter, *-s, -, m.* stridsman, kämpe.

Streiterei, *-en, f.* tvistande, klf, käbbel.

streitbaft = *streitbar.*

streitig, *a.* 1. oense, olika, i strid med hvarandra, af olika meningar. 2. stridig, tvistig, tvifvelaktig.

Streitigkeit, *-en, f.* stridighet; tvist.

streng, *a.* 1. sträng. 2. skarp, t. ex. ~*er Geschmack, Geruch.* **-flüssig**, *a.* ⊕ sträng-, svårsmält (om malmer). **-gläubig**, *a.* strängt troende, rättrogen, ortodox. **-gläubigkeit**, 0, *f.* ortodoxi.

Strenge, I. 0. *f.* 1. stränghet, skärpa. 2. med. stranguri. II. = *streng.*

Strengheit, Strengigkeit = *Strenge I, 1.*

Streu[*e*], *-en, f.* strö; halm. Sms. jfr *streuen.* **-büchse**, *-n, f.* dosa, flaska med hål i locket m. sanddosa, pepparflaska, sockerask. **-gabel**, *-n, f.* högaffel, tjuga. **-kügelchen**, *-s, -, n.* homöopatiskt piller. **-salz**, *-es*, 0, *n.* bordssalt. **-sand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* strösand. **-zukker**, *-s*, 0, *m.* strösocker.

streuen, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. strö, beströ, t. ex. *Blumen auf den Weg, den Weg mit Blumen.* 2. om hagelbössor: sprida. 3. om sad: gifva halm. **Streuung**, *f.*

Streuling, -[*e*]*s*, *-e, m.* strö.

Strich, -[*e*]*s*, *-e, m.* dim. *Strichlein, Strichel*[*chen*], 1. streck. *In einem* ~ i ett drag.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Einen ~ durch etw. machen: stryka öfver ngt. Bildl. *einen ~ unter etw. machen:* göra slut på ngt. 2. band, remsa. 3. sträcka, distrikt, trakt, region. 4. F *einen ~ haben:* hafva en florshufva. 5. träfibrers, hårs, ludds riktning. *Gegen den ~ bürsten:* borsta mothårs. Bildl. *es geht mir wider den ~* det går mot min beräkning. 6. riktning; ⚓ kurs; barg. strykning; jag. (morkulls)streck; foglars strykning, sträckning. F bildl. *jmdn auf dem ~e haben:* hafva ett horn i sidan till ngn, *~ halten:* hålla streck. 7. fakars a) lektid, b) yngel. 8. bestrykning, drag, tag, slag, t. ex. *~ mit der Bürste, einen ~ in den Wald machen.* 9. (luft)drag. 10. spene. 11. plur. -, millimeter. **-naht**, *-e* †, *f.* söm med kedjestyng. **-punkt**, -[e]*s*, *-e*, *m.* semikolon. **-regen**, *-s*, -, *m.* skarpt begränsad regnskur. **-vogel**, *-s*, -†, *m.* strykfogel, sträckfogel. **-weise**, *adv.* 1. med streck. 2. traktvis, i vissa trakter. 3. om foglar: *~ ziehen:* stryka omkring. **-zelt**, *-en*, *f.* foglars sträcktid.

stricheln, *-te*, *ge-t*, *tr.* rita med små streck, små streck på.

Strick, -[e]*s*, *-e*, *m.* 1. rep, streck, lina, snöre. 2. snara, t. ex. *jmdm ~e legen, in jmds ~e fallen.* 3. slyngel, bängel. **-hund**, -[e]*s*, *-e*, *m.* kopplad hund. **-leiter**, *-n*, *f.* repstege.

Strick... jfr *stricken.* Ex. **-arbeit**, *-en*, *f.* stickning. **-beutel**, *-s*, -, *m.* arbetspåse, -väska. **-garn**, -[e]*s*, *-e*, *n.* stickgarn. **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* 1. strumpsticksfodral af trä. 2. kafle att knyta nät öfver. **-masche**, *-n*, *f.* maska. **-muster**, *-s*, -, *n.* stickmönster. **-nadel**, *-n*, *f.* strumpsticka. **-rolle**, **-scheide**, *-n*, *f.* strumpsticksfodral. **-strumpf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* stickstrumpa. **-zeug**, -[e]*s*, *-e*, *n.* stickning (det man stickar på jämte tillbehör).

strickbar, *a.* som kan stickas.

strickeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. sfv. *sich ~* slingra (sig). *Die Arme um jmdn ~* slå armarne om, omfamna ngn. *Eine Schlinge ~* göra en snara. 2. sticka med stickor, t. ex. *Strümpfe.* 3. fånga i snara, t. ex. *Hasen.* 4. snärja, fästa, fastbinda.

Stricker, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* stickare, stickerska.

Strickerei, *-en*, *f.* stickning.

Striegel, *-s*, -, *m.* dim. *Striegelchen*, *Striegelein*, 1. sfv. *-n*, *f.* (häst)skrapa. Bildl. *etw. mit der ~ durchhecheln:* grundligt häckla ngt. 2. badborste.

striegeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. rykta, borsta. 2. släta, pynta, putsa. *Gestriegeltes Haar:* slätstruket hår. 3. häckla, gå illa åt. **Strieg[e]lung**, *f.*

Striemo, *-n*, *f.* **Striemen**, *-s*, -, *m.* strimma; blånad.

striemig, *a.* strimmig.

Striezel, *-s*, -, *m.* *-n*, *f.* en sorts hvetebröd, hvetelef.

Strike, *-s*, *-s*, *m.* **striken**, **Striker** se *Streik* ff.

strikt, *a.* sträng, noggrann, sz. adv. sfv. **strikte.**

Strippe, *-n*, *f.* ögla att fästa el. draga åt med, stöfvelstropp, hälla.

strippen, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. sätta öglor m. m. se föreg. på. 2. prygla.

strittig = *streitig.*

Strobel, *-s*, -, *m.* tofvigt hår, kaluf.

Stroh, -[e]*s*, 0, *n.* halm. Bildl. *auf dem ~ liegen:* lefva i armod, *~ ins Feuer werfen:* gjuta olja på elden, *~ im Kopf haben:* vara en träskalle, *grob wie ~* grof, råbarkad, *Geld wie ~ haben:* hafva pengar som gräs. **-band**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* 1. halmband, halmflätа. 2. art atlasband. **-bett**, -[e]*s*, *-en*, *n.* 1. = *-lager.* 2. halmmadrass. **-blume**, *-n*, *f.* 1. konstgjord halmblomma. 2. eternell. **-bund**, -[e]*s*, *-e*, *n.* halmkärfve. **-butter**, 0, *f.* smör af med halm fodrade kor, vintersmör. **-dach**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* halmtak. **-decke**, *-n*, *f.* halmmatta. **-decker**, *-s*, -, *m.* halmtakstäckare. **-farben**, **-farbig** = *-gelb.* **-feuer**, *-s*, -, *n.* hastigt uppblossande men snart slocknande eld, ifver, fladdereld. **-fiedel**, *-n*, *f.* en art träharmonika af trä och halm. **-flasche**, *-n*, *f.* resflaska i flätadt halmfodral. **-flechter**, *-s*, -, *m.* halmflätare. **-geflecht**, -[e]*s*, *-e*, *n.* arbete af flätad halm. **-geflechten**, *a.* af flätad halm. **-gelb**, *a.* halmfärgad, halmgul. **-halm**, -[e]*s*, *-e*, *m.* halmstrå. *Strohhälmchen ziehen:* draga lott med kortare och längre strån. **-hut**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* halmhatt. **-hütte**, *-n*, *f.* halmtäckt hydda, koja. **-junker**, *-s*, -, *m.* liten landtjunkare. **-kopf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* träskalle. **-korb**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* halmkorg af halmflätor. **-kranz**, *-es*, *-e* †, *m.* halmkrans. **-lager**, *-s*, -, *n.* halmläger, halmbädd. **-mann**, -[e]*s*, *-er* †, *m.* 1. halmgubbe, fogelskrämma. 2. bildl. om människor: a) nolla, b) bulvan. *Whist mit dem ~ spielen:* spela träkarlsvist. **-matte**, *-n*, *f.* halmmatta. **-papier**, -[e]*s*, *-e*, *n.* halmpapper. **-puppe**, *-n*, *f.* = *-mann 1.* **-sack**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. halmsäck. 2. halmmadrass. 3. fattig stackare. **-schaub**, -[e]*s*, *-e* [†], *m.* halmkärfve. **-schober**, **-schuppen**, *-s*, -, *m.* lada. **-seil**, -[e]*s*, *-e*, *n.* halmrep, -band. **-wein**, -[e]*s*, *-e*, *m.* vin af på halm torkade drufvor. **-wisch**, *-es*, *-e*, *m.* halmsudd. **-witwe**, *-n*, *f.* gräsenka. **-witwer**, *-s*, -, *m.* gräsenkling.

strohe[r]n, *a.* af halm, halm-; bildl. a) skör, klen, b) innehållslös, intetsägande, fadd.

strohig, *a.* halmblandad.

Strolch, -[e]*s* el. *-en*, *-e*[*n*], *m.* drifvare, gatstrykare.

strolchen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* drifva, stryka omkring.

Strom, -[e]*s*, *-e* †, *m.* ström, flod. Bildl. *~ von Worten:* ordsvall. **-ab[wärts]**, *adv.* utför, med strömmen. **-an[wärts]** = *-auf.* **-anwohner**, *-s*, -, *m.* strandbyggare. **-auf[wärts]**, *adv.* uppför, mot strömmen. **-bett**, -[e]*s*, *-en*, *n.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

strömbädd, strömfåra. **-enge**, *-n, f.* trångt, smalt ställe i en ström. **-gebiet**, *-[e]s, -e, n.* flodområde. **-karte**, *-n, f.* flodkarta, hydrografisk karta. **-schnelle**, *-n, f.* strömdrag, fors. **-weise**, *adv.* i strömmar. *Es regnet ~* regnet faller i strömmar, det hällregnar.

strömlen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* strömma. II. *tr.* 1. låta strömma, gjuta. 2. spola.

Stromer, *-s, -, m.* vandrande gesäll, drifvare.

stromern, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* gå och drifva.

stromig, strömig, *a.* 1. strömmande. 2. flodrik.

Strömling, *-[e]s, -e, m.* 1. strömming. 2. en sorts äpplen.

Strömung, *-en, f.* strömning, ström, strömdrag, strömsättning.

Strophe, *-n, f.* strof.

strophisch, *a.* bestående af strofer.

Stropp, *-[e]s, -e, m.* ⚓ stropp.

strotzen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* vara fullproppad, uppstoppad, uppblåst, uppsväld, svälla. Bild. *mit etw. ~* skryta med ngt.

Strudel, *-s, -, m.* strömhvirfvel, strömdrag, hvirfvel, äfv. bild., t. ex. *der ~ der Vergnügungen.* **-kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* hetlefrad m. m. se ned. person. **-köpfig, -köpfisch**, *a.* hetlefrad, hetsig, obetänksam, slarfvig.

Strudelei, *-en, f.* 1. hvirfvel. 2. hetsighet, brådska, slarf.

strudeln, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* 1. hvirfla, bilda hvirflar. 2. vara hetsig, obetänksam, slarfva. II. *tr.* svänga omkring, hvirflande röra, kasta.

Strudler, *-s, -, m.* = *Strudelkopf.*

strudlig, *a.* 1. hvirflande. 2. = *strudelköpfig.*

Struktur, *-en, f.* struktur.

Strumpf, *-[e]s, -e* †, *m.* strumpa. F *sich auf die Strümpfe machen:* kila af, laga sig i väg. **-band**, *-[e]s, -er* †, *n.* strumpeband. **-hose**, *-n, f.* byxor el. kalsonger med fötter. **-stricker**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* strumpsticka, -stickerska. **-stuhl**, *-[e]s, -e* †, *m.* strumpstol. **-weber, -wirker**, *-s, -, m.* strumpväfvare. **-wirkerstuhl** = *-stuhl.*

strümpfen, *-te, ge-t, tr.* sätta strumpor på.

Strunk, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. tjock stjälk, kålstock. 2. trädstam, stubbe.

strunkig, *a.* 1. tjock, grof (om stjälkar). 2. som har grof(va) stjälk(ar).

Strunsel, *-n, f.* kvinfolk, käring.

Strupp... Ex. **-bart**, *-[e]s, -e* †, *m.* tofvigt skägg.

struppig, *a.* tofvig, borstig, oordnad, okammad.

Struppigkeit, 0, *f.* tofvighet.

Strunwwel... F Ex. **-kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* **-peter**, *-s, -, m.* person, barn med oordnadt, okammadt hår.

Strychnin, *-[e]s,* 0, *n.* stryknin.

Stube, *-n, f.* dim. *Stübchen, -lein,* rum. **-n...** Ex. **~arrest**, *-[e]s, -e, m.* kammararrest. **~gelehrte(r)**, (adj. böjn.) *m.* kammarlärd. **~genosse**, *-n, -n, m.* rumskamrat. **~hockend**, *a.* stillasittande. **~hocker**, *-s, -, m.* en som ständigt sitter inne, stuggris. **~hockerei**, 0, *f.* stilla-, innesittande. **~mädchen**, *-s, -, n.* **~magd**, *-e* †, *f.* hus-, kammarjungfru. **~schlüssel**, *-s, -, m.* rumsnyckel. **~sitzer** = *~hocker.* **~uhr**, *-en, f.* pendyl. **~vogel**, *-s,* †, *m.* burfogel.

Stüber, *-s, -, m.* 1. styfver. 2. näsknäpp.

Stuccatéur, *-[e]s, -e, m.* stuckarbetare.

Stuck, *-[e]s,* 0, *m.* stuck.

Stück, *-[e]s, -e* och *-en* samt efter räkneord äfv. *-, n.* 1. stycke, föremål, bit, sträcka. *Ein ~ von einem Gelehrten:* en smula lärd, lärd till husbehof, *ein ~ Poet:* en smula poet; *ein ~ von Geistlichen:* en kanalje till präst. *Ein hübsches ~ Geld:* en vacker summa pengar, *ein elendes ~ Geld:* några fattiga slantar, en futtig summa. *Grosse ~e auf jmdn halten:* sätta stort värde på ngn. Bild. *aus einem ~e sein:* öfverensstämma. *~ für ~* a) den (det) ena efter den (det) andra, b) bit för bit. *Von freien ~en:* af fri vilja. Ofta oöfversatt, t. ex. *hundert ~ Sklaven, drei ~ Passagiere.* 2. *Ein ~er tausend Dukaten:* en tusen dukater, *ein ~er sechs bis acht Herren:* en sex à åtta (stycken) herrar. 3. stycke, bunt, stuf, rulle, t. ex. *zwei ~ Tuch, Band, Zeug, Tapeten. Zwei ~ Garn:* två garn. 4. artilleripjes, kanon. 5. (teater-) pjes. 6. = *Streich* 2. 7. händelse, historia, sak. *Mir ist ein komisches ~ passiert:* det är ngt lustigt, som händt mig. **-arbeit**, *-en, f.* arbete som betalas per styck. **-arbeiter**, *-s, -, m.* arbetare som får betalt per styck. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* stort vinfat. **-fracht**, 0, *f.* styckegods. **-giesser**, *-s, -, m.* styckgjutare. **-giesserei**, *-en, f.* styckgjuteri. **-gut**, *-[e]s,* 0, *n.* 1. styckegods. 2. kanonmetall, -gods. **-hof**, *-[e]s, -e* †, *m.* artilleripark. **-junker**, *-s, -, m.* ✕ styckjunkare. **-kohle**, *-n, f.* stora, grofva kol. **-kugel**, *-n, f.* kanonkula. **-pferd**, *-[e]s, -e, n.* artillerihäst. **-pforte**, *-n, f.* ⚓ styckeport. **-verkauf**, *-[e]s,* 0, *m.* minutförsäljning. **-weise**, *adv.* styckevis, stycktals. **-werk**, *-[e]s, -e, n.* 1. styckeverk, lappverk. 2. = *-arbeit.* **-werker** = *-arbeiter.*

stückeln, stücklen, *-te, ge-t, tr.* 1. stycka, dela i småbitar. 2. lappa, laga, skarfva ihop.

Stücker se *Stück* 2.

stückig, *a.* bestående af bitar, lappad. I sms., t. ex. *gross~* som består af stora stycken, grof.

Student, *-en, -en, m.* student. **-en...** Ex. **~jahr**, *-[e]s, -e, n.* studentår. **~streich**, *-[e]s, -e, m.* studentputs, -upptåg. **~verbindung**, *-en, f.* studentförening. **~wesen**, *-s,* 0, *n.* studentlif.

studentenhaft, *a.* studentikos, student-.

Studentenschaft, *-en, f.* 1. studentkår. 2. 0 = ned.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Studéntent[h]ům, -[e]s, 0, *n.* studentlif, studentanda.
Studéntin, *-nen*, *f.* studentska.
studéntisch = *studentenhaft.*
Studie, *-n*, *f.* studie. **-n...** Ex. **~gang**, -[e]s, 0, *m.* gången af ens studier. **~kopf**, -[e]s, -e †, *m.* mål. studiehufvud. **~zeichnung**, *-en*, *f.* mål. studie. **~zeit**, *-en*, *f.* studietid.
Studier... Ex. **-lampe**, *-n*, *f.* studerlampa. **-stube**, -n, *f.* **-zimmer**, *-s*, -, *n.* studerkammare.
studierlen, *-te*, *-t*, *itr. h.* och *tr.* studera, *auf etw.* (ack.): ngt. *Ein Studierter:* en studerad karl.
Studio, -[s], *-s*, *m.* **Studiósiłus**, *-us*, *-en* el. *-i*, *m.* studerande, student, studiosus.
Studiłum, *-um[s]*, *-en*, *n.* studium.
Stufe, *-n*, *f.* dim. *Stüfchen*, *-lein*, 1. trappsteg; terrass. 2. grad; gram. komparationsgrad. 3. mus. intervall. 4. mål. nyans. 5. bärg. malmtacka. **-n...** Ex. **~erz**, *-es*, *-e*, *n.* bärg. gedigen metall. **~folge**, *-n*, *f.* gradation, fortskridande, progression. **~förmig**, *a.* i, såsom trappsteg, terrasser, terrassformig. **~gang**, -[e]s, -e †, *m.* gång med trappsteg, trappa. **~jahr**, -[e]s, -e, *n.* astrolog. klimakteriskt år (lefnadsår i hvars tal 7 eller 9 går jämt upp). **~kreuz**, *-es*, *-e*, *n.* heruld. trappkors. **~land**, -[e]s, *-er* †, *n.* terrassland. **~leiter**, *-n*, *f.* skala. **~weise**, *adv.* gradvis.
Stuhl, -[e]s, -e †, *m.* dim. *Stühlchen*, *Stühlein*, 1. stol. Bild. *sich zwischen zwei Stühle setzen:* eftertrakta tvänne saker på en gång och därför gå miste om båda, *jmdm den ~ vor die Thür setzen:* a) köra ut ngn, b) afbryta alla förbindelser med ngn. 2. nattstol; öppning. **-bein**, -[e]s, *-e*, *n.* stolsben, -fot. **-drang**, -[e]s, 0, *m.* stoltränga. **-entleerung**, *-en*, *f.* öppning. **-flechter**, *-s*, -, *m.* handtverkare som flätar stolsitsar, korgmakare. **-gang**, -[e]s, 0, *m.* stolgång. **-kissen**, *-s*, -, *n.* stolsdyna. **-lehne**, *-n*, *f.* stolskarm. **-macher**, *-s*, -, *m.* stolmakare. **-schlitten**, *-s*, -, *m.* kälke i form af en stol. **-wagen**, *-s*, -[†], *m.* vurst. **-zwang**, -[e]s, 0, *m.* stoltvång.
Stulle, *-n*, *f.* smörgås.
Stulp, **Stülp**, -[e]s, *-e*, *m.* ngt uppvikt, vikt kant, t. ex. hattbrätte. **-handschuh**, -[e]s, *-e*, *m.* kraghandske. **-hut**, -[e]s, *-e* †, *m.* hatt med uppvikt brätte. **-stiefel**, *-s*, -, *m.* kragstöfvel.
Stulpe, **Stülpe**, *-n*, *f.* 1. = *Stulp*, i sht stöfvelkrage. 2. manschett. 3. lock.
stülplen, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. hastigt vända om, upp och ned, ut och in, lägga, sätta på, hvälfva öfver, vika upp, ned. *Den Hut auf den Kopf ~* sätta hatten på hufvudet. 2. sätta lock på, förse med lock.
stumm, *a.* stum. Bild. *~e Diener:* småbord.
Stummel, *-s*, -, *m.* stump. **-pfeife**, *-n*, *f.* F snugga.
Stummheit, 0, *f.* stumhet.
Stumpe, *-n*, *-n*, **Stumpen**, *-s*, -, *m.* dim. *Stümpchen*, *-lein*, stump, stubbe.
stümpellln, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. stympa. 2. fuska.
Stümper, *-s*, -, *m.* stympare, fuskare.
Stümperéi, *-en*, *f.* fusk.
stümperhaft, **stümperig**, **stümpermässig**, *a.* stymparaktig.
stümperlln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* fuska.
stumpf, I. *a.* trubbig, slö. *~er Wein:* fadt vin. *~ gerittene Pferde:* tröttridna hästar. II. -[e]s, -e † och ✱ -e, *m.* stump. **-eckig**, *a.* som har trubbiga hörn. **-horn**, -[e]s, *-er* †, *n.* trubbigt horn; djur med trubbiga horn. **-kantig**, *a.* som har trubbiga kanter. **-kopf**, -[e]s, -e †, *m.* träskalle. **-nase**, *-n*, *f.* trubbnäsa, trubbnos. **-nasig**, *a.* trubbnäst, trubbnosig. **-schwanz**, *-es*, *-e* †, *m.* stubbsvans. **-sinn**, -[e]s, 0, *m.* andlig slöhet. **-sinnig**, *a.* slö. **-wink[e]lig**, *a.* trubbvinklig.
Stumpfheit, 0, *f.* trubbighet, slöhet.
Stunde, *-n*, *f.* dim. *Stündchen*, *-lein*, 1. timme. *Von ~ zu ~* timme efter timme. 2. en timmes väg, tysk halfmil (ungefär 4 kilometer). 3. stund. *Von Stund' an* el. *ab:* från den stunden, från denna stund, alltsedan, *zur Stund[e]:* genast, på stund. 4. lektion. *~n geben:* gifva lektioner, undervisa. **-n...** Ex. **~geber**, *-s*, -, *m.* lektionsgifvare, privatlärare. **~geld**, -[e]s, 0, *n.* betalning, pris för privatlektioner. **~glas**, *-es*, *-er* †, *n.* timglas. **~kreuz**, *-es*, *-e*, *n.* solur i form af ett kors. **~lang**, *a.* timslång, hela timmar igenom. **~lehrer** = *~geber.* **~plan**, -[e]s, *-e* †, *m.* lektionsplan, -skema. **~rufer**, *-s*, -, *m.* en som ropar ut timmarne. **~säule**, *-n*, *f.* milstolpe. **~schlag**, -[e]s, *-e* †, *m.* klockslag. **~uhr**, *-en*, *f.* ur som blott har timvisare. **~weise**, *adv.* timvis, timtals. **~weiser**, **~zeiger**, *-s*, -, *m.* timvisare.
stundlen, *-ete*, *ge-et*, *tr. Jmdm eine Summe ~* bevilja ngn anstånd med en summas betalande.
stündig, *a.* som räcker en timme, en timmes. I sht i sms., t. ex. *drei~* tre timmars, *finster~* i mörka, i nattens timmar.
stündlich, *a.* hvarje timme upprepad, t. ex. *~e Gebete:* böner för hvarje timme, *~ zwei Pillen:* två piller hvarje timme.
Stundung, *-en*, *f.* anstånd, uppskof med betalning. **-s...** Ex. **~frist**, *-en*, *f.* anstånd(stid).
stupflen, *-te*, *ge-t*, *tr.* stöta, puffa, knuffa.
stur, *a.* stirrande.
sturlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* stirra, glo.
Sturm, -[e]s, *-e* †, *m.* 1. storm. 2. tillstånd då man ej är vid sina sinnen, är utom sig, yrsel. *Im ~ sein* el. *einen ~ haben:* hafva en florshufva. 3. stormande, påträngande massa, svärm, trängsel, buller, väsen, tumult. 4. alarm, larmsignal. *~ blasen:* blåsa larmsignal. *~ läuten:* ringa i stormklockan, klämta. 5. storm, stormning. *~ laufen gegen* el. *auf etw.:* löpa till storms mot ngt. *~ blasen:* blåsa signal till stormning. **-anlauf**, -[e]s, *-e* †, *m.* stormning. **-band**, -[e]s,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

-er †, n. hakband, hakrem på messor för att de ej skola blåsa af. -beflügelt, a. poet. på stormens vingar. -bock, -[e]s, -e †, m. ✕ murbräcka. -fahne, -n, f. vid stormning använd fana. -fass, -es, -er †, n. vattentunna till vattentömning vid eldsvåder. -flut[h], -en, f. stormflod. -frei, a. stormfri, omöjlig att storma. -gewölk, -[e]s, 0, n. af stormen jagade moln. -glocke, -n, f. stormklocka. -haube, -n, f. stormhufva, pickelhufva. -hut, -[e]s, -e †, m. stormhatt. -lauf, -[e]s, -e †, m. stormlöpning. -leiter, -n, f. stormstege. -marsch, -es, -e †, m. stormmarsch. -nacht, -e †, f. stormig natt, ovädersnatt. -risman, -s, -, m. = -band. -schritt, -[e]s, -e, m. stormsteg. -vogel, -s, -†, m. stormfogel. -voll, a. stormig. -wetter, -s, 0, n. stormigt väder, storm. -wind, -[e]s, -e, m. stormvind. -es... Ex. ~brausen, ~tosen, -s, 0, n. stormens brus, raseri.

stürmlen, -te, ge-t, I. itr. 1. h. storma. Mit ~der Hand erobern: taga med storm. Bild. in jmdn mit Bitten ~ bestorma ngn med böner. 2. s. storma fram, rusa, störta. 3. h. rasa, väsnas. 4. h. ringa i stormklockan, klämta. II. tr. löpa till storms mot, storma, taga med storm.

Stürmer, -s, -, m. 1. en stormande. 2. en rasande. 3. ett slags hatt.

stürmig, stürmisch, a. 1. stormig. 2. rasande, våldsam, häftig.

Sturz, -es, -e †, m. 1. hastigt störtande, fall, ras. Auf einen ~ austrinken: dricka ur i ett drag. Etw. auf den ~ thun: brädstörta med ngt. Ein ~ auf die Feinde: ett häftigt anfall på fienden. 2. spillra. 3. stubbe. 4. ⊕ tvärträ el. hvälfning över dörr el. fönster. -acker, -s, -†, m. plöjd trädesåker. -bach, -[e]s, -e †, m. nedstörtande, strid bäck. -bad, -[e]s, -er †, n. störtbad, dusch. -gut, -[e]s, -er †, n. ⚓ störtgods. -karren, -s, -, m. störtkärra. -see, -en, f. störtsjö.

Stürze, -n, f. 1. bärg. ställe där malm störtas. 2. lock.

Sturzel, Stürzel, -s, -, m. stump, stubbe; skuren vinranka.

stürzlen, -[es]t, -te, ge-t, I. itr. s. störta, stupa, falla. II. itr. s. och sich ~ 1. om terrängen: stupa. 2. störta (sig), kasta sig, rusa. Bild. sich in Ausschweifungen ~ hängifva sig åt utsväfningar, sich in Schulden ~ skuldsätta sig. III. tr. 1. nedstörta, störta. 2. i fallet bryta, afbryta, t. ex. den Hals. 3. hvälfva omkull, slå, slå ut, t. ex. ein Behältnis, die Speise auf die Schüssel, den Wasserkrug; störta, t. ex. bärg. den Hund, ⚓ die Ladung ins Schiff; hvälfva öfver, lägga på, t. ex. den Deckel über den Topf; skofla om, t. ex. Getreide; åkerbr. hvälfva om, ned åkerstubben på, plöja, t. ex. das Brachfeld.

Stuss, -es, 0, m. judetyska. dåraktighet, dumhet, galenskap. tokeri, spratt.

Stute, -n, f. sto. -n... Ex. ~fohlen, ~füllen, -s, -, n. stoföl.

Stuteréi, -en, f. stuteri.

Stutz, -es, -e, m. 1. stöt, puff, knuff. Auf den ~ plötsligt. 2. = 2. Stutzen. -ärmel, -s, -, m. ärmhålk, lösärm. -bärt, -[e]s, -e †, m. kort, stubbigt skägg. -bock, -[e]s, -e †, m. 1. bock med trubbiga horn. 2. perukstock. -büchse, -n, f. studsare. -degen, -s, -, m. kort värja. -glas, -es, -er †, n. glas på låg fot. -handschuh, -[e]s, -e, m. halfhandske. -kopf, -[e]s, -e †, m. hufvud, person med kortklippt hår. -nase, -n, f. stubb-, trubbnäsa. -ohr, -[e]s, -en, n. stubböra. -perücke, -n, f. kort peruk. -schwanz, -es, -e †, m. stubbsvans. -uhr, -en, f. bordstudsare.

Stützlle, -en, f. stöd; stötta, stödjepelare. -band, -[e]s, -er †, n. ⊕ stödjeband. -pfeiler, -s, -, m. stödjepelare. -punkt, -[e]s, -e, m. stödjepunkt.

1. stutzlen, -[es]t, -te, ge-t, I. tr. 1. stubba, skära, klippa (af), t. ex. den Bart, einem Hunde die Ohren, eine Hecke. 2. göra i ordning, göra fin, fiffa upp. II. itr. h. studsa.

2. Stutzen, -s, -, m. 1. studsare, a) reflad kort bössa, b) bordstudsare. 2. ärm-, byxhålk.

stützlen, -[es]t, -te, ge-t, tr. och sich ~ stödja (sig); stötta.

Stutzer, -s, -, m. 1. = 2. Stutzen. 2. snobb, sprätt. -hut, -[e]s, -e †, m. snobbhatt.

stutzerhaft, stutzerlich, stutzermässig, a. snobbig, snobbaktig.

Stutzerhaftigkeit, 0, f. = Stutzertum.

stutzerln, -te, ge-t, itr. h. vara snobbig.

Stutzert[h]ům, -[e]s, 0, n. snobberi, snobbaktighet.

stutzig, a. 1. motspänstig, halsstarrig, istadig. 2. studsande, haj, häpen, tveksam. ~ werden durch el. über el. vor etw.: studsa vid ngt.

Stutzigkeit, 0, f. häpenhet, tvekan.

Styl m. m. se Stil m. m..

Suada, Suade, 0, f. svada, ordsvall.

Subdiákonlus, -us -i, m. andre komminister.

Subhastatión, -en, f. tvungen auktion, konkursauktion.

subhastierlen, -te, -t, tr. å offentlig (konkurs-) auktion försälja.

Subjékt, -[e]s, -e, n. subjekt.

submiss, a. ödmjuk, underdånig.

Submissión, -en, f. 1. underkastelse, förödmjukelse. 2. utbjudande till entreprenad.

subordinierlen, -te, -t, tr. subordinera, ställa under ngns befäl.

Subsidlen, plur. subsidier.

Subsisténz, 0, f. uppehälle, bärgning.

subsistierlen, -te, -t, itr. h. hafva sitt uppehälle, bärga sig.

subskribierlen, -te, -t, itr. h. subskribera.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Substantiv, -[e]s, -e, **Substantivum**, -um[s], -e, n. substantiv.
Substánz, -en, f. substans, ämne.
substituiérlen, -te, -t, tr. *Eine Person einer* (dat.) *anderen* ~ sätta en person i en annans ställe.
subvenisrlen, -te, -t, itr. h. *Jmdm* ~ komma ngn till hjälp.
succedierlen, -te, -t, itr. s. *Jmdm* ~ a) efterträda ngn, b) lyckas för ngn.
Successión, -en, f. följd, arfsföljd, tronföljd.
Succúrs, -es, -e, m. hjälp, bistånd.
Süchlle, -en, f. spaning, letande, efterforskning, sökande, spårande. **-hund**, -[e]s, -e, m. spårhund. **-ort**, -[e]s, -e el. -er †, m. försöksort. **-e...** Ex. **~bier**, **~trunk**, -[e]s, -e, m. en som gärna låter bjuda sig, snyltgäst.
süchlen, -te, ge-t, tr. och itr. h. söka, leta. *Was hast du hier zu ~?* hvad har du här att göra? — Med prep.: *etw. an jmdn* el. *jmdm* ~ vänta ngt af, hafva ngt otalt med ngn, *das hätte ich nicht hinter* el. *in Ihnen gesucht:* det hade jag ej väntat af eder, *seine* el. *eine Ehre in etw.* ~ sätta sin ära i ngt, *er sucht etw. darin, nachlässig gekleidet zu gehen:* han sätter en ära i att gå slarfvigt klädd; *was mag er darunter* ~ hvad kan han väl ha för mening med det. Jfr *gesucht.*
Sücher, -s, -, m. 1. **~in**, -nen, f. sökande. 2. med. sond.
Sucht, -en el. * -e †, f. 1. kronisk sjukdom. *Die fallende* ~ fallandesot. I sms. -sot. t. ex. *Gelb~.* 2. trånad, lystnad, passion, sjuka.
süchtig, a. sjuk i kronisk sjukdom, i sms. -lysten.
Süchtling, -[e]s, -e, m. sjukling.
Sud, -[e]s, -e, m. sjudande, kokning, kok.
Süd, -[e]s, 0, m. söder. **-früchte**, f. plur. sydfrukter. **-seite**, -n, f. södra sidan. **-wärts**, adv. sydvart. **-wester**, -s, -, m. sydväst (sjömanshatt). **-wind**, -[e]s, -e, m. sydvind.
Sudel, -s, -, m. 1. pöl, smuts, smörja. 2. kladd, koncept. **-arbeit** = *Sudelei.* **-buch**, -[e]s, -er †, n. kladd. **-mägd**, -e †, f. lortlolla. **-papier**, -[e]s, -e, n. plånpapper. **-werk**, -[e]s, -e, n. = folj.
Sudeléi, -en, f. sudd, klotter, fusk.
Sudeler, -s, -, m. 1. fältkock. 2. stympare, fuskare. 3. suddare, målarkladd, klåpare.
sudelhaft, **sudelig**, a. osnygg, suddig.
sudelln, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. vältra sig, röra i smutsen, söla ned (sig). 2. sudda, fuska, slarfva, smörja ihop, hafsa, kludda.
Süden, -s, 0, m. = *Süd.*
Süder... Ex. **-breite**, 0, f. sydlig bredd. **-kreuz**, -es, -e, n. Södra korset.
südlich, a. sydlig.
Südling, -[e]s, -e, m. sydländing.
Suhlle -en, f. 1. smutspöl, pöl; jag. ställe där hjortar vältra sig. 2. lortlolla. **-lache**, -n, f. = *Suhle I.*
suhllen, **sühllen**, -te, ge-t, tr., itr. h. och *sich* ~ vältra (sig) i smutsen, söla ned (sig), jfr *Suhle I.*
Suhlung, -en, f. = *Suhle I.*
Sühn... Ex. **-geld**, -[e]s, 0, n. mansbot. **-opfer**, -s, -, n. försoningsoffer.
sühnbar, a. som kan försonas (med böter).
Sühnbarkeit, 0, f. möjlighet att försona.
Sühne, 0, f. 1. försoning; godtgörelse. 2. böter, plikt. **-versuch**, -[e]s, -e, m. medlingsförsök.
sühnlen, -te, ge-t, tr. 1. försona, förlika. 2. försona, godtgöra, plikta för, sota för. **Sühnung**, f.
Suite, -n, f. 1. svit, följe. 2. följd, rad. 3. skälmstycke, spratt, upptåg.
Suitiér, -s, -s, m. upptågsmakare.
Sultán, -[e]s, -e och * -en, m. sultan.
Sultanát, -[e]s, -e, n. 1. sultansvärdighet. 2. af en sultan styrdt rike.
Sultanin (afv. -ˢ-), -nen, f. sultaninna.
sultánisch, a. sultans-.
Sulze, **Sülze**, -n, f. 1. saltverk. 2. jag. saltsleke. 3. kokk. a) sås, b) gelé, c) sylta, prässylta, à la daube.
sulzlen, **sülzlen**, -[es]t, -te, ge-t, tr. göra gelé af, inlägga i gelé, sylta. *Gesülzte Gans:* gås à la daube. *Gesülzte Milch:* filmjölk.
Sumach, -s, -s, m. sumak.
summ, *interj.* surr.
Summánd, -en, -en, m. summand.
summárisch, a. summarisk.
Summe, -n, f. dim. *Sümmchen*, -lein, summa.
summlen, -te, ge-t. I. itr. h. och tr. surra, brumma, sorla, mumla, gnola. II. = folj.
summierlen, -te, -t, I. tr. (hop)summera, addera. II. *Sich* ~ ökas, växa till en summa. **Summierung**, f.
Sumpf, -[e]s, -e †, m. kärr, träsk, moras, myr. **-boden**, -s, 0, m. kärrmark. **-erz**, -es, -e, n. myrmalm. **-fieber**, -s, -, n. sumpfeber, malaria. **-gegend**, -en, f. kärrtrakt. **-geschmack**, -[e]s, 0, m. dysmak hos fisk. **-lache**, -n, f. dypöl. **-land**, -[e]s, -er †, n. sumpigt, af träsk uppfyldt land. **-loch**, -[e]s, -er †, n. = *-lache.* **-moor**, -[e]s, -e, n. moras, träsk. **-otter**, -n, f. = *Nörz.* **-pflanze**, -n, f. kärrväxt. **-perst**, -[e]s, 0, m. skvattram (Ledum palustre). **-schnepfe**, -n, f. enkel beckasin. **-wasser**, -s, 0, n. kärrvatten. **-wiese**, -n, f. vattensjuk äng.
sumpflen, -te, ge-t, itr. h. stagnera, vara el. blifva sumpig.
sumpfig, a. sumpig, kärraktig.
sumsllen, -[es]t, -te, ge-t = *summen I.*
Sund, -[e]s, -e, m. sund.
Sündflu, -en, f. synd. **-flut[h]**, -en, f. syndaflod. **-flut[h]lich**, a. diluviansk. **-los**, a. syndfri. **-lösigkeit**, 0, f. syndfrihet. **-su...** Ex. **~bahn**, -en, f. väg till förderfvet. **~bock**, -[e]s, -e †, m. syndabock. **~erlass**, -es, -e, m. syndaförlåtelse, absolution. **~fall**, -[e]s.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har *haben*, s. har *sein* till hjälpverb.

0, *m.* syndafall. **~frei,** *a.* syndfri. **~geld,** -[*e*]*s*, 0, *n.* syndapengar. **~knecht,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* syndaträl. **~last,** -*en*, *f.* syndabörda. **~leben,** -*s*, 0, *n.* syndigt lif. **~lohn,** -[*e*]*s*, 0, *m.* syndens lön. **~los,** *a.* syndfri. **~losigkeit,** 0, *f.* syndfrihet. **~mass,** -*es*, 0, *n.* syndamått. **~register,** -*s*, -, *n.* syndaregister. **~schuld,** -*en*, *f.* syndaskuld. **~tiger,** -*s*, -, *m.* syndernas utplånare, försonare. **~tilgung, ~vergebung,** 0, *f.* syndaförlåtelse. **~voll,** *a.* syndfull.

sündigen, -*ete*, *ge-et* = *sündigen.*

Sünder, -*s*, -, *m.* **~in,** -*nen*, *f.* syndare, synderska. **-geschlecht,** -[*e*]*s*, -*er*, *n.* syndigt slägte. **-hemd,** -[*e*]*s*, -*en*, *n.* botgöraraskjorta.

sündhaft, Sündhaftigkeit = *Sündig(keit).*

sündig, *a.* syndig.

sündigen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* synda. *An jmdm* ~ försynda sig mot ngn.

Sündiger, -*s*, -, *m.* syndare.

Sündigkeit, 0, *f.* syndighet.

sündlich, *a.* syndig i sht om gärningar, orätt, brottalig.

Sündlichkeit, 0, *f.* syndighet, brottslighet.

Superintendent, Superintendt, -*en*, -*en*, *m.* superintendent, unref. kontraktsprost.

Superintendentur, -*en*, *f.* superintendents ämbete, befattning, bostad.

Superior, -*s*, *Superiören*, *m.* superior, klosterföreståndare.

superlativisch, *a.* superlativ, stor, öfverdrifven.

Supernumerär, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* öfvertalig, surnumerär.

superstitiös, *a.* vidskeplig.

Suppe, -*n*, *f.* dim. *Süppchen*, -*lein*, soppa, välling. Bild. *jmdn in die* ~ *bringen:* bringa ngn i förlägenhet, *jmdm eine* ~ *einbrocken:* ställa till förargelse, obehag för ngn, *die* ~ *ausessen müssen:* ej kunna undgå svårigheter, vara tvungen att tömma malörtsbägaren, *jmdm die* ~ *versalzen:* förstöra nöjet för ngn, *das macht die* ~ *nicht fett:* det hjälper ej upp saken. **-n...** Ex. **~anstalt,** -*en*, *f.* soppkokningsanstalt. **~fleisch,** -*es*, 0, *n.* soppkött. **~kräuter,** *n. plur.* grönsaker till soppor. **~löffel,** -*s*, -, *m.* 1. mataked. 2. förläggarslef. **~schüssel,** -*n*, *f.* soppskål. **~teller,** -*s*, -, *m.* djup tallrik, sopptallrik. **~topf,** -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* soppgryta.

suppeditieren, -*te*, -*t*, *tr. Jmdm etw.* ~ hjälpa ngn med ngt.

suppen, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* äta (soppa).

suppicht, suppig, *a.* flytande, supans-, sopp-.

Suppleant, -*en*, -*en*, *m.* suppleant.

Supplement, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* supplement, fyllnad, tillägg, bihang.

supplieren, -*te*, -*t*, *tr.* supplera, ifylla, underförstå.

Supplik, -*en*, *f.* böneskrift.

supplizieren, -*te*, -*t*, *itr. h.* supplicera, bönfalla, inlemna en böneskrift.

supponieren, -*te*, -*t*, *tr.* förutsätta, antaga.

Supposition, -*en*, *f.* antagande, förutsättning.

supprimieren, -*te*, -*t*, *tr.* undertrycka, hemlighålla.

Supremát, -[*e*]*s*, 0, *n.* supremati, öfvervälde.

surren = *summen I.*

Surtout, -*s*, -*s*, *m.* ytterrock, syrtut.

suspendieren, -*te*, -*t*, *tr.* suspendera, försätta ur tjänstgöring.

süss, *a.* 1. söt. 2. ljuf, huld. F *Süsschen.* ljufva, hulda (flicka, mö). **-apfel,** -*s*, -†, *m.* sötäpple. **-bast,** -[*e*]*s*, 0, *m.* tibast, källarhals. **-brot,** -[*e*]*s*, -*e*, *n.* sötebröd, osyradt bröd. **-holz,** -*es*, 0, *n.* lakritsört (Glycyrrhiza). Bild. ~ *raspeln:* säga artigheter, komplimentera, smickra. **-holzraspler,** -*s*, -, *m.* kurtisör, smickrare. **-kirsche,** -*n*, *f.* fogelbär. **-liebchen,** -*s*, -, *n.* ljufva älskling. **-maul,** -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* en som tycker om sötsaker. **-sauer,** *a.* sötsur. **-wasser,** -*s*, 0, *n.* sötvatten. **-wurzel,** -*n*, *f.* stensöta (Polypodium vulgare).

Süsse, 0, *f.* sötma, ljufhet.

Süsseléi, -*en*, *f.* smicker, inställsamhet.

süsseln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* vara sockersöt, inställsam, smickra.

süssen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *tr.* göra söt, lägga sött i, sockra.

Süssigkeit, -*en*, *f.* 1. sötma; ljufhet. 2. sötsak.

süsslich, *a.* sötaktig, sliskig.

Süsslichkeit, 0, *f.* sötaktighet, sliskighet.

Süssling, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* honingssöt, sliskig person.

Sykophánt, -*en*, -*en*, *m.* angifvare, denunciant.

Sylbe m. m. se *Silbe* m. m.

Syllabár[ium], -*s*, -*ien*, *n.* 1. abcbok. 2. förteckning öfver förkortningar.

syllabieren, -*te*, -*t*, *tr.* och *itr. h.* stafva. **Syllabierung,** *f.*

syllábisch, *a.* stafvelse-.

Sylphe, Sylphide, -*n*, *f.* sylf, sylfid, luftande.

Symbél, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* symbol, sinnebild, bild.

symbólisch, *a.* symbolisk, sinnebildlig, bildlig.

symbolisieren, -*te*, -*t*, *tr.* symbolisera, (sinne-) bildligt framställa. **Symbolisierung,** *f.*

Symmetrie, 0, *f.* symmetri.

Sympathie, -*en*, *f.* sympati, medkänsla.

sympathisieren, -*te*, -*t*, *itr. h.* sympatisera, öfverensstämma.

Symptóm, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* symptom, kännetecken, förebud.

Synagóge, -*n*, *f.* synagoga.

Syndikus, -*us*, -*en* el. *Syndici*, *m.* syndikus.

Synóde, -*n*, *f.* synod.

Synonym, -[*e*]*s*, -*e*[*n*], *n.* synonym, liktydigt ord.

Syntáx (Afv. ⁻ -), -*en*, *f.* syntax, satslära.

Systém, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* system.

systematisieren, -*te*, -*t*, *tr.* systematisera, ordna, sätta i system.

s. Z. förkorta. = *seiner Zeit:* på sin tid.

Szene se *Scene.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ‡ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

T.

T, -['s], -['s], *n.* gram. t.
T. A. förkortn. = *Taschenausgabe:* edition i fickformat.
Tabak (afv. - ä), -[e]s, -e, *m.* tobak. **-bau**, -[e]s, 0, *m.* tobaksodling. **-beutel**, -s, -, *m.* **-blase**, -n, *f.* tobakspung. **-bruder**, -s, -†, *m.* F stark rökare. **-dose**, -n, *f.* snusdosa. **-laden**, -s, -†, *m.* cigarrbod. **-pfeife**, -n, *f.* tobakspipa. **-raucher**, -s, -, *m.* tobaksrökare. **-schmaucher**, -s, -, *m.* = *-bruder.* **-schnupfer**, -s, -, *m.* snusare. **-steuer**, -n, *f.* 1. tobaksskatt. 2. tobakstull.
Tabatiére, -n, *f.* snusdosa.
Tabélle, -n, *f.* tabell.
Tabérne, -n, *f.* värdshus, krog.
Tablétte, -n, *f.* liten tafla, tallrik.
Tabulát, -[e]s, -e, *n.* parkettgolf.
Tabulétt, -[e]s, -e, *n.* gårdfarihandlares varulåda. **-krämer**, -s, -, *m.* gårdfarihandlare.
Tadel, -s, -, *m.* tadel, klander. **-frei**, **-los**, *a.* tadelfri, oklanderlig. **-lösigkeit**, 0, *f.* tadelfrihet, tadelfritt, oklanderligt skick, sätt. **-lust**, **-sucht**, 0, *f.* tadel-, klandersjuka. **-lustig**, **-süchtig**, *a.* tadel-, klandersjuk. **-s...** Ex. **~rede**, -n, *f.* **~wort**, -[e]s, -e, *n.* tadlande tal, ord; tadel, klander.
tadelbär = *tadelhaft.*
Tädeléi, -en, *f.* ständigt, idkeligt klander.
tadelhaft, *a.* tadel-, klandervärd.
Tadelhaftigkeit, 0, *f.* tadel-, klandervärdt skick, sätt.
tadeln, -te, *ge-t*, *tr.* tadla, klandra.
tadelns... Ex. **-wört[h]**, **-würdig** = *tadelhaft.*
Tadler, -s, -, *m.* tadlare, klandrare.
Tafel, -n, *f.* dim. *Täfelchen*, *Täfelein*, 1. kaka, t. ex. *Schokolade in ~n;* ruta, t. ex. *die ~n der Fenster.* 2. tafla; blad, t. ex. *eine unbeschriebene ~.* 3. tabell, t. ex. *logarithmische ~n.* 4. plansch, tabula. 5. bord, taffel. **-apfel**, -s, -†, *m.* äpple till desert. **-aufsatz**, -es, -e †, *m.* borduppsats. **-bier**, -[e]s, -e, *n.* dricka. **-birne**, -n, *f.* desertpäron. **-decker**, -s, -, *m.* taffeltäckare. **-diener**, -s, -, *m.* uppassare. **-förmig**, *a.* i form af taflor, i kakor, fyrkantig. **-freude**, -n, *f.* bordets nöjen. **-geld**, -[e]s, -er, *n.* taffelpengar. **-gemach**, -[e]s, -er †, *n.* matsal. **-geschirr**, -[e]s, -e, *n.* bordservis. **-glas**, -es, 0, *n.* taffelglas. **-gut**, -[e]s, -er †, *n.* taffelgods. **-land**, -[e]s, -er †, *n.* platå, högland. **-obst**, -[e]s, 0, *n.* frukt till desert. **-runde**, -n, *f.* taffelrund. **-saal**, -[e]s, -e †, *m.* matsal. **-scheibe**, -n, *f.* glasskifva, -ruta. **-schiefer**, -s, 0, *m.* skiffer i taflor. **-stein**, -[e]s, -e, *m.* taffelsten. **-tuch**, -[e]s, -er †, *n.* bordsduk. **-uhr**, -en, *f.* bordstudsare. **-wein**, -[e]s, -e, *m.* taffel-, bordsvin. **-weise**, *adv.* i taflor, i skifvor, i kakor. **-werk**, -[e]s, -e, *n.* parkettgolf. **-zeug**, -[e]s, 0, *n.* duktyg.
Täfel... Ex. **-holz**, -es, 0, *n.* virke till panelning el. parkettering. **-werk**, -[e]s, -e, *n.* = *Täfelung.*
tafeln, -te, *ge-t*, I. *itr. h.* hålla taffel, kalasa. II. *tr.* 1. sätta på bordet. 2. = folj.
täfeln, -te, *ge-t*, *tr.* 1. panela. 2. parkettera.
Täfelung, -en, *f.* 1. panel(verk). 2. parkettgolf.
Taffet, **Taft**, -[e]s, -e, *m.* taft.
taffeten, **taften**, *a.* af taft, taft-.
Tag, -[e]s, -e, *m.* 1. dag. *Einen ~ um den anderen:* den ena dagen efter den andra. *Den ganzen ~ über:* hela dagen (i ända). *Von ~e zu ~e:* dag efter dag. *Heute über acht ~e:* i dag åtta dagar till. *Ich kann alle ~e General werden:* jag kan blifva general hvilken dag jag vill. Bärg. *zu ~e ausgehen:* gå i dagen. *Es wird ~* det dagas. *Es ist am ~e:* det är uppenbart, klart som dagen. *In den ~ hinein reden:* tala utan eftertanke, låta tungan löpa, *in den ~ hinein leben:* lefva på Guds försyn. 2. *Einen ~ leisten* se nedan *~leisten.* -[e]... Ex. **~arbeit**, -en, *f.* dagsverke. **~arbeiter**, -s, -, *m.* dagsverkare. **~blatt**, -[e]s, -er †, *n.* dagblad. **~blind**, *a.* dagblind. **~buch**, -[e]s, -er †, *n.* dagbok. **~dieb**, -[e]s, -e, *m.* dagdrifvare, lätting. **~dieben**, * *itr. h.* slå dank, göra ingenting. **~fahrt**, -en, *f.* 1. dagsresa. 2. tingstermin. **~fahrten**, * *itr. s.* fara till tings. **~falter**, -s, -, *m.* dagfjäril. **~frohne**, -n, *f.* dagsverke. **~geld**, -[e]s, -er, *n.* dagtraktamente. **~hell**, *a.* ljus som om dagen. **~lang**, *a.* som räcker hela dagar, hela dagar igenom. **~leisten**, * *itr. h.* underhandla, förhandla, rådpläga. **~leistung**, -en, *f.* underhandling, förhandling, rådplägning. **~lied**, -[e]s, -er, *n.* morgonsång. **~lohn**, -[e]s, 0, *m.* dagspenning. **~löhner**, -s, -, *m.* dagsverkare. **~löhnern**, * *itr. h.* gå på dagsverke. **~marsch**, -es, -e †, *m.* dagsmarsch. **~reise**, -n, *f.* dagsresa. **~satzung**, -en, *f.* riksdag(s-), förbundsdag(s-), landtdag(sbeslut). **~schacht**, -[e]s, -e [†], *m.* schakt som går i dagen. **~schläfer**, -s, -, *m.* en som sofver om dagarne. **~täglich**, *a.* daglig, alla dagar; adv. dagligdags. **~täglichkeit**, -en, *f.* hvardaglighet. **Tag- und Nachtgleiche**, -n, *f.* dagjämning. **~werk**, -[e]s, -e, *n.* en dags arbete, dagsarbete. **~werken**, * *itr. h.* göra sitt dagsarbete; gå på dagsverke. **~worker** = *~arbeiter.* — **-es...** Ex. **~anbruch**, -[e]s, -e †, *m.* dagens inbrott. **~angabe**, -n, *f.* datering. **~befehl**, -[e]s, -e, *m.* order för dagen,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

daglig order. ~**bericht**, -[e]*s*, -*e*, *m*. 1. bulletin. 2. nyheter för dagen. ~**ereignis**[*s*], -*ses*, -*se*, *n*. dagens händelse. ~**frage**, -*n*, *f*. dagens fråga, fråga för dagen, brännande fråga. ~**glanz**, -*es*, 0, *m*. dagsljus. ~**hell**, *a*. ljus. ~**helle**, 0, *f*. ~**licht**, -[e]*s*, 0, *n*. dagsljus, dager. ~**neuigkeit**, -*en*, *f*. nyhet för dagen. ~**ordnung**, 0, *f*. dagordning. ~**stunde**, -*n*, *f*. timme på dagen. ~**zeit**, -*en*, *f*. tid på dagen.

tagen, -*te*, *ge-t*, I. *itr*. *h*. 1. dagas, gry. 2. om församlingar: sammanträda, rådslå, rådpläga. II. *tr*. om församlingar: besluta.

tägig, *a*. i sms., t. ex. *drei*~ tre dagars.

täglich, *a*. daglig; hvardaglig.

Täglichkeit, -*en*, *f*. hvardaglighet.

Taille, -*n*, *f*. 1. lif på kläder. 2. figur, växt, hållning.

Takel, -*s*, -, *n*. ⚓ tackel. -**meister**, -*s*, -, *m*. tackelmästare. -**werk**, -[e]*s*, -*e*, *n*. tacklage.

Takelage, 0, *f*. tacklage.

takeln, -*te*, *ge-t*, *tr*. tackla.

Takt, -[e]*s*, -*e*, *m*. takt. -**fest**, *a*. taktfast. -**führer**, -*s*. -, *m*. orkesteranförare. -**los**, *a*. taktlös. -**lösigkeit**, 0, *f*. taktlöshet. -**mässig**, *a*. taktenlig, rytmisk, i takt. -**stock**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. taktpinne. -**voll**, *a*. taktfull.

taktieren, -*te*, -*t*, *itr*. *h*. angifva takten, slå takt.

Talár, -[e]*s*, -*e*. *m*. talar.

Talent, -[e]*s*, -*e*, *n*. 1. talent (myn). 2. talang. -**begabt**, -**voll**, *a*. talangfull.

Talg, -[e]*s*, 0, *m*. och ✱ *n*. talg. -**kerze**, -*n*, *f*. -**licht**, -[e]*s*, -*er*, *n*. talgljus.

1. talgen, *a*. af talg, talg-.

2. talgen, -*te*, *ge-t*, I. *itr*. *h*. 1. *Dieser Ochse talgt gut:* denna oxe har mycket talg. 2. blifva talgig (om tallnande mat). II. *tr*. talga, smörja med talg.

talgicht, **talgig**, *a*. talgaktig, talgig.

Talisman, -*s*, -*e*, *m*. talisman.

Talje, -*n*, *f*. ⚙ talja.

Talk, -[e]*s*, -*e*, *m*. min. talk.

Talmigold, -[e]*s*, 0, *n*. talmiguld.

Tambour, -[e]*s*, -*e* el. -*s*, *m*. trumslagare.

tamburieren, -*te*, -*t*, *tr*. sy, brodera i sybåge.

Tamburin, -[e]*s*, -*e* el. -*s*, *m*. 1. tamburin. 2. sybåge.

Tand, -[e]*s*, 0, *m*. flärd, grannlåt, glitter, bjäfs, leksak, tokeri, prat.

Tändel... Ex. -**kram**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. handel med gamla saker, lumphandel. -**pupps**, -*n*, *f*. lekdocka. -**schürze**, -*n*, *f*. litet sällskapsförkläde. -**werk**, -[e]*s*, -*e*, *n*. leksak.

Tändelei, -*en*, *f*. 1. lek, skämt, narri, tokeri, gnabb på lek, kurtis. 2. tvekan, långsamhet.

Tändeler, -*s*, -, *m*. 1. lekfull person, tok, kurtisör. 2. lumpsamlare. 3. långsam person, sölhans.

tändelhaft, **tändelig**, *a*. lekande, lekfull, på lek, glad, yr.

tändeln, -*te*, *ge-t*, *itr*. *h*. 1. leka, smeka, kurtisera. 2. handla med gamla saker. 3. vara långsam, tveka.

Tang, -[e]*s*, -*e*, *m*. bot. tång, sjögräs.

Tangent, -*en*, -*en*, *m*. metallstift hvarmed strängar eller tungor anslås i klavér och speldosor.

Tangente, -*n*, *f*. mat. tangent.

tangieren, -*te*, -*t*, *tr*. tangera, beröra.

Tann, -[e]*s*, -*e*, *m*. (stor) skog.

Tanne, -*n*, *f*. silfvergran (Pinus Picea). -**n**... Ex. ~**apfel**, -*s*, -†, *m*. (silfver)grankott. ~**baum**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. = *Tanne*. ~**nadel**, -*n*, *f*. (silfver)granbarr. ~**zapfen**, -*s*, -, *m*. = ~*apfel*.

tannen, *a*. af silfvergran, gran-.

Tannicht, -[e]*s*, -*e*, *n*. (silfver)granskog.

tannig, *a*. granbevuxen.

tantálisch, *a*. Tantalus-, tantalisk.

Tante, -*n*, *f*. tant, faster, moster.

Tantiéme, -*n*, *f*. tantiem.

Tanz, -*es*, -*e* †, *m*. dans. -**bär**, -*en*, -*en*, *m*. dansbjörn. -**belustigung**, -*en*, *f*. dansnöje. -**boden**, -*s*, -[†], *m*. danssal. -**fest**, -[e]*s*, -*e*, *n*. danstillställning, bal. -**kränzchen**, -*s*, -, *n*. danssällskap. -**lied**, -[e]*s*, -*er*, *n*. (ord till en) dansmelodi. -**lustig**, *a*. danslysten. -**meistern**, * *itr*. *h*. vara, uppföra sig som en dansmästare. -**plan**, -[e]*s*, -*e* [†], -**platz**, -*es*, -*e* †, *m*. dansplats, dansställe. -**schritt**, -[e]*s*, -*e*, *m*. dansteg. -**schuh**, -[e]*s*, -*e*, *m*. dansko. -**stunde**, -*n*, *f*. danslektion.

tänzeln, -*te*, *ge-t*, I. *itr*. *h*. och *s*. röra sig med dansteg, dansa (fram). II. *tr*. gunga, svänga.

tanzen, -[*es*]*t*, -*te*, *ge-t*, *itr*. *h*. och vid ortförändring *s*. samt *tr*. dansa. Ordspr. *wer gerne tanzt, dem ist leicht geigen:* den är ej svår att locka, som gärna vill hoppa. *Jmdn über Haufen* ~ dansa omkull ngn. *Es tanzt sich gut:* det går bra att dansa.

Tänzer, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. dansande, dansör, dansös.

Tanzerei, 0, *f*. idkeligt dansande.

Tänzerei, 0, *f*. dans(ande), i sht i sms., se t. ex. *Seil*~.

tänzerhaft, *a*. dansöraktig, dansör-, dansande.

tänzerisch, **tänzerlich**, *a*. 1. = föreg. 2. *Es ist mir* ~ jag känner lust att, känner mig hogad att dansa.

Tänzerschaft, -*en*, *f*. **Tänzert**[**h**]**um**, -[e]*s*, 0, *n*. 1. egenskap af dansör. 2. de dansande; balett(kår).

Tapét, -[e]*s*, -*e*, *n*. brukl. blott i talesättet: *auf dem* ~*e sein, aufs* ~ *bringen, kommen:* vara, bringa, komma på tapeten, å bane.

Tapéte, -*n*, *f*. 1. ✱ matta. 2. tapet. -**n**... Ex. ~**nagel**, -*s*, -†, *m*. tapetnubb. ~**thür**[**e**], -*en*, *f*. tapetdörr.

Tapezier, -[e]*s*, -*e*, *m*. tapetserare. -**geschäft**, -[e]*s*, -*e*, *n*. tapetserareaffär.

tapezieren, -*te*, -*t*, *tr*. tapetsera. **Tapezierung**, *f*.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Tapezierer, *-s*, *-*, *m.* tapetserare.
tapfer, *a.* tapper; dugtig.
Tapferkeit, 0, *f.* tapperhet; dugtighet.
Tapisserie, *-en*, *f.* (tapisseri)broderi.
tapp, I. *interj.* klapp! II. -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. klapp, slag. 2. fotspår. 3. klumpig, otymplig, tafatt person, tölp. **-ins-Mus**, **-zú**, obejl. *m.* = *tapp II, 3.*
Tappe, *-n*, *f.* 1. tass, fot. 2. (fot)spår.
tappellin, **täppellin**, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* trippa.
tapplien, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* 1. rulta, stöfla, traska. 2. trefva, famla.
täppisch, *a.* tafatt, otymplig, tölpaktig.
Tap[p]s, *-es*, *-e*, *m.* dim. *Täpschen*, *-lein* = *tapp II.*
tap[p]sllen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t* = *tappen.*
Tarántel, *-n*, *f.* zool. tarantel.
Tarantélla, *-s*, *f.* tarantella.
tariérlen, *-te*, *-t*, *tr.* handel. bestämma nettovigten af.
Tarif, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tariff. **-mässig**, *a.* tariffenlig.
tarifiérlen, *-te*, *-t*, *tr.* upptaga i tariffen, upprätta tariff på.
Tarn... Ex. **-helm**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **-kappe**, *-n*, *f.* hjälm, mössa el. kappa, som gör dess bärare osynlig.
Tartár se *Tatar.*
Tartsche, *-n*, *f.* sköld.
Tasche, *-n*, *f.* dim. *Täschchen*, *-lein*, 1. ficka. 2. väska. **-n...** Ex. **~ausgabe**, *-n*, *f.* edition i fickformat. **~buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* 1. bok i fickformat. 2. annotationsbok. **~dieb**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ficktjuf. **~diebstahl**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fickstöld. **~format**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fickformat. **~geld**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fick-, handpengar, månadspengar till små utgifter. **~krebs**, *-es*, *-e*, *m.* krabbtaska. **~messer**, *-s*, *-*, *n.* fick-, fäll-, pennknif. **~spiel**, -[*e*]*s*, 0, *n.* taskspelarkonster. **~spieler**, *-s*, *-*, *m.* taskspelare. **~spielerei**, *-en*, *f.* taskspeleri. **~spiele[r]n**, *itr. h.* göra taskspelarkonster. **~tuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* näsduk. **~uhr**, *-en*, *f.* fickur. **~wörterbuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ordbok i fickformat.
Täschelkraut, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* taskört (Capsella).
Täschner, *-s*, *-*, *m.* tillverkare af väskor, af reseffekter.
Tasse, *-n*, *f.* dim. *Tässchen*, *-lein*, kopp. **-n...** Ex. **~kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kopp i mets. till fat.
Tast... Ex. **-organ**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* känselorgan, -verktyg. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* känselsinne. **-werkzeug** = *-organ.*
Tastatúr, *-en*, *f.* klaviatur.
tastbár, *a.* möjlig att känna.
Taste, *-n*, *f.* tangent på piano. **-n...** Ex. **~brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* **~reihe**, *-n*, *f.* klaviatur, tangentrad.
tastllen, *-ete*, *ge-et*, I. *itr. h.* trefva, famla. II. *tr.* känna, känna på.
Taster, *-s*, *-*, *m.* 1. en som trefvar, famlar. 2. zool. känselsprät. 3. ⊕ tastare. **-zirkel**, *-s*, *-*, *m.* ⊕ tastarecirkel.
Tatár, *-en*, *-en*, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* tatar, tatarska.
tatowierlen, *-te*, *-t*, *tr.* och *sich* ~ tatuera (sig). **Tatowierung**, *f.*
Tatsche = *Tatze.*
tätscheln, *-te*, *ge-t*, *tr.* klappa.
Tatte, *-n*, *-n*, *m.* barnspr. pappa.
tättowierlen = *tatowieren.*
Tatze, *-n*, *f.* dim. *Tätzchen*, *-lein*, tass, ram. **-n...** Ex. **~hieb**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* slag med tassen, med ramen.
tatzllen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* gripa, slå med tassarne, med ramarne.
I. Tau, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tåg, rep, lina. **-block**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* block, talja. **-brücke**, *-n*, *f.* hängbro. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tågvirke.
2. Tau, -[*e*]*s*, 0, *m.* dagg. Sms. jfr *tauen.* **-benetzt**, *a.* daggig. **-feucht**, **-nass**, *a.* fuktig, våt af dagg. **-regen**, *-s*, *-*, *m.* duggregn. **-tropfen**, *-s*, *-*, *m.* daggdroppe. **-wetter**, *-s*, 0, *n.* töväder. **-wind**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tövind.
taub, *a.* 1. döf, *bei*, *für*, *gegen*, *zu etw.:* för ngt. ~ *machen:* döfva. 2. okänslig, känslolös, slö, dof, t. ex. ~*e Dumpfheit:* känslolös slöhet, ~*es Hinbrüten:* doft rufvande. *Die Hand ist mir* ~ min hand sofver. 3. innehållslös, t. ex. ~*es Ei:* ägg utan frö, ~*er Samen:* icke grobart frö, ~*e Blüte:* blomma som ej går i frö, ~*e Nüsse:* tomma, ihåliga nötter utan kärnor, ~*e Nessel:* blindnässla, ~*es Salz:* salt som mist sin sälta; barg. ofyndig, t. ex. ~*e Gesteine*, *Berge*, *Gänge.* **-feld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* barg. ofyndigt fält. **-hafer**, *-s*, 0, *m.* flyghafre (Avena fatua). **-kohle**, *-n*, *f.* stenkol som ej duger till bränsle. **-nessel**, *-n*, *f.* blindnässla. **-stumm**, *a.* döfstum.
Taube, *-n*, *f.* dim. *Täubchen*, *-lein*, dufva. **-n...** Ex. **~einfalt**, 0, *f.* dufvoenfald. **~falk[e]**, *-en*, *-en*, **~geier**, *-s*, *-*, **~habicht**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dufhök. **~haus**, *-es*, *-er* †, *n.* dufslag. **~nest**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* dufbo. **~schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* dufslag. **~sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* oskuldsfullt sinne.
taubenhaft, *a.* duflik, duf(vo)-.
Tauber, **Täuber**, *-s*, *-*, **Täuberich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dufhanne.
Taubheit, 0, *f.* döfhet m. m. se *taub.*
Täubin, *-nen*, *f.* dufhona, dufva.
Täubling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. en äpplesort. 2. bot. skifsvamp.
Tauch... Ex. **-ente**, *-n*, *f.* dykand. **-käfer**, *-s*, *-*, *m.* dykare, vattenbagge (Dytiscus).
tauchllen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* doppa, nedsänka. II. *Sich* ~ doppa sig, sänka sig, sjunka, dyka. III. *itr. h.* och *s.* 1. dyka, dyka ned. *Mit der Hand in die Schüssel* ~ doppa handen i fatet. *In die Höhe* ~ dyka upp. 2. gömma sig, försvinna.
Taucher, **Täucher**, *-s*, *-*, *m.* 1. dykare. 2. zool. a) dykand, b) lom. **-anzug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* dykaredrägt. **-glocke**, *-n*, *f.* dykareklocka.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

1. **tauen**, *-te, ge-t, tr.* logarfva.
2. **tauen**, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* töa. *Es hat getaut:* det har töat, *der Schnee hat getaut:* snön har blifvit kram, *der Schnee ist von den Dächern getaut:* snön har smält från taken. II. *itr. h.* och *tr.* 1. opers. det faller dagg, daggen faller. Bild. *das Auge taut Thränen:* ögat fuktas af tårar, *die Erinnerung taut Trost:* minnet skänker tröst. 2. alstra dagg. *Die Nacht taut:* daggen faller. *Der ~de Morgen:* den daggiga morgonen. 3. vara daggig, fuktig; fuktas.
Tauer, *-s, -, m.* logarfvare.
Taufe, *-en, f.* 1. dop, döpelse. *Ein Kind aus der ~ heben* el. *über die ~ halten:* bära ett barn till dopet. 2. barnsöl. **-akt**, *-[e]s, -e, m.* döpelseakt. **-becken**, *-s, -, n.* dopfunt, dopskål. **-buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* dopbok. **-bund**, *-[e]s, -e* †, *m.* döpelseförbund. **-formel**, *-n, f.* dopformulär. **-geschenk**, *-[e]s, -e, n.* faddergåfva. **-handlung**, *-en, f.* dophandling. **-hemd**, *-[e]s, -en, n.* dopskjorta. **-kleid**, *-[e]s, -er, n.* **-mantel**, *-s, -*†, *m.* dopdrägt. **-name**, *-ns, -n, m.* dop-, förnamn. **-pat[h]e**, *-n, -n, m.* **-pat[h]in**, *-nen, f.* fadder. **-schein**, *-[e]s, -e, m.* dopattest. **-schmaus**, *-es, -e* †, *m.* barnsöl. **-stein**, *-[e]s, -e, m.* dopfunt. **-zeuge**, *-n, -n, m.* **-zeugin**, *-nen, f.* dopvittne. **-zeugnis[s]**, *-ses, -se, n.* dopattest.
taufen, *-te, ge-t, tr.* 1. döpa; gifva namn; ⚓ hönsa. 2. *Den Wein ~* späda ut vinet.
Täufer, *-s, -, m.* döpare, dopförrättare.
Täufling, *-[e]s, -e, m.* en som skall döpas, en nydöpt.
taugen, *-te, ge-t, itr. h.* duga.
Taugenichts, *-, -e, m.* odugling, odoga.
tauglich, *a.* duglig.
Tauglichkeit, 0, *f.* duglighet.
taulcht, tauig, *a.* daggig.
Taumel, *-s, -, m.* yra, svindel, yrsel, rus, hänförelse. **-becher**, *-s, -, m.* berusande bägare. **-geist**, *-[e]s*, 0, *m.* allmän yra, svindel, svindleri. **-kelch**, *-[e]s, -e, m.* = *-becher.* **-lolch**, *-[e]s, -e, m.* bot. dårrepe (Lolium temulentum). **-schritt**, *-[e]s, -e, m.* vacklande steg. **-trank, -trunk**, *-[e]s, -e* †, *m.* berusande dryck.
Taumelei, *-en, f.* raglande, tumlande, yrsel, yra.
taumeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* tumla, ragla, vackla, vara yr.
Taumler, *-s, -, m.* tumlande m. m. se följ. person.
taumlig, *a.* tumlande, raglande, vacklande, yr.
Tausch, *-es, -e* [†], *m.* byte, utbyte. **-geschäft**, *-[e]s, -e, n.* bytesaffär. **-handel**, *-s*, 0, *m.* bytcshandel. **-lust**, 0, *f.* byteslust. **-lustig**, *a.* byteslysten. **-vertrag**, *-[e]s, -e* †, *m.* bytesaftal, -kontrakt. **-weise**, *adv.* genom byte, i utbyte.
tauschen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* byta. *Eine Sache mit einer anderen ~* utbyta en sak mot en annan.
täuschen, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* och *sich ~* bedraga (sig), förvilla, vilseleda, narra, lura, svika. *Jmdn um etw. ~* bedraga ngn på ngt.
Tauscher, *-s, -, m.* bytande (person).
Täuscher, *-s, -, m.* 1. se *Rosstäuscher.* 2. bedragare.
Tauscherei, *-en, f.* idkeligt bytande.
Täuscherei, *-en, f.* ständig bedräglighet, upprepadt bedrägeri.
tauschieren, *-te, -t, tr.* ⊕ inkrustera.
Täuschung, *-en, f.* 1. bedrägeri. 2. misstag, villfarelse, villa, illusion.
tausend, I. *a.* (oböjl. grundtal) tusen. *~ und aber ~* tusen sinom tusen. [*Ei*] *der ~!* el. *potz ~!* å tusan! fan anamma! II. *-[e]s, -e, n.* tusen, tusende, tusental. *Zu ~en:* i tusental. **-bein**, *-[e]s, -e, n.* **-füss**, *-es, -e* †, *m.* tusenfoting. **-jährig**, *a.* tusenårig. **-künstler**, *-s, -, m.* tusenkonstnär. **-sakerment**, *interj.* fan anamma! **-sakramenter**, *-s, -*, **-sass**, *-s, -s, m.* satans karl, tusenkonstnär. **-schönchen**, *-s, -, n.* tusenskröna (Bellis, Amaranthus). **-weise**, *adv.* i tusenden, i tusental. För förr. jfr sms. med *drei, ein, fünf.*
Tausender, *-s, -, m.* tusental.
tausenderlei, oböjl. *a.* tusen slags, tusen olika.
tausendst, *a.* (ordningstal) tusende, jfr *hundertst.*
Tausendstel, *-s, -, n.* tusendel.
tausendstens, *adv.* för det tusende.
Tausen[d]tel se *Tausendstel.*
Tax, *-es, -e, m.* = *Taxus.*
Taxation, *-en, f.* taxering, värdering.
Taxator, *-s, Taxatoren, m.* taxeringsman.
Taxe, *-en, f.* 1. taxering, värdering 2. taxa, tariff. 3. afgift, skatt. **-belegung**, *-en, f.* beläggande med skatt. **-wert[h]**, *-[e]s, -e, m.* taxeringsvärde. **-en...** Rz. **~ermässigung**, *-en, f.* tariffnedsättning.
taxieren, *-te, -t, tr.* taxera, värdera. **Taxierung**, *f.*
Taxus, *-, -, m.* id(gran).
Technik, 0, *f.* teknik.
technisch, *a.* teknisk.
Teckel, *-s, -, m.* taxhund.
Teer, *-[e]s, -e, m.* och *n.* tjära. **-beschmiert**, *a.* tjärig. **-büchse, -bütte**, *-n, f.* tjärburk, -pyts. **-fass**, *-es, -er* †, *n.* = *-tonne.* **-hütte**, *-n, f.* tjärbränneri. **-jacke**, *-n, f.* F matros, sjögast. **-pinsel**, *-s, -, m.* tjärborste. **-schweler**, *-s, -, m.* tjärbrännare. **-schwelerei**, *-en, f.* tjärbränneri. **-tonne**, *-n, f.* tjärtunna.
teeren, *-te, ge-t, tr.* tjära.
Teerer, *-s, -, m.* tjärstrykare.
teericht, *a.* tjäraktig.
teerig, *a.* tjärig.
Teich, *-[e]s, -e, m.* (vatten)dam. **-fisch**, *-es, -e, m.* i dammar lefvande fisk. **-rohr, -schilf**, *-[e]s*, 0, *n.* vass.
Teifun, *-[s], -s* el. *-e, m.* tyfon, orkan.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Teig, I. -[e]*s*, -*e*, *m*. deg. II. *a*. mjuk, murken, litet skämd. **-affe**, -*n*, -*n*, *m*. F bagarkladd. **-birne**, -*n*, *f*. mjukt päron. **-mulde**, -*n*, *f*. degtråg. **-rädchen**, -*s*, -, *n*. degsporre. **-rolle**, -*n*, *f*. (deg)kafle. **-scharre**, -*n*, *f*. degskrapa, skrapknif.

teigig, *a*. degig.

Teil, -[e]*s*, -*e*, *m*. och *n*. del; andel. ~ *an etw.* (dat.) *haben, nehmen:* hafva del, deltaga i ngt. *Jmdm zu* ~ *werden:* blifva ngn till del. *Jmdm etw. zu* ~ *werden lassen:* tilldela ngn ngt. *Ich an meinem* ~*e:* jag för min del. *Zum* ~ till en del, delvis; *zum* ~ ... *zum* ~ dels ... dels. **-besitzer**, -*s*, -, *m*. delägare. **-blatt**, -[e]*s*, -*er* †, *n*. småblad. **-haben**, *du hast teil, du hast keinen Teil, teil gehabt, itr. h.* hafva del i ngt. **-habend**, *a*. delägande. **-haber**, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. delhafvare, -ägare. **-haberschaft**, 0, *f*. egenskap af delägare. **-nahme**, 0, *f*. deltagande. **-nahmlos**, *a*. utan deltagande, likgiltig, kall. **-nahmlosigkeit**, 0, *f*. likgiltighet, köld. **-nehmen**, (böjs. se *-haben*) *itr. h.* deltaga. **-nehmend**, *a*. deltagande, medlidsam. **-nehmer**, -*s*, -, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. deltagare. **-nehmung** = *-nahme*. **-weise**, *adv*. delvis.

teilbär, *a*. delbar.

Teilbarkeit, 0, *f*. delbarhet.

teil|en, -*te*, *ge-t*, I. *tr*. dela. *Unter sich* ~ dela sinsemellan. II. *Sich* ~ 1. dela sig, delas. 2. *Sich in etw.* (ack.) ~ dela ngt mellan sig.

Teiler, -*s*, -, *m*. 1. en som delar, delare. 2. mat. divisor.

teilhaft, teilhäftig, *a*. delaktig, *einer* (gen.) *Sache:* af, uti ngt.

teils, *adv*. dels.

Teilung, -*en*, *f*. delning; indelning. **-s...** Ex. ~**grund**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. indelningsgrund. ~**verhältnis**[*s*], -*ses*, -*se*, *n*. förhållande, proportion mellan delarne. ~**zahl**, -*en*, *f*. mat. dividend. ~**zeichen**, -*s*, -, *n*. bindestreck, divis.

Teint, -*s*, -*s*, *m*. hy.

Telegrámm, -[e]*s*, -*e*, *n*. telegram.

Telegráph, -*en*, -*en*, *m*. telegraf. **-en...** Ex. ~**beamte(r)**, (adj. böjs.) *m*. telegraftjänsteman. ~**bote**, -*n*, -*n*, *m*. telegrambud, vaktmästare vid telegrafen.

telegraphier|en, -*te*, -*t*, *tr*. telegrafera.

telegráphisch, *a*. telegrafisk.

Telegraphist, -*en*, -*en*, *m*. ~**in**, -*nen*, *f*. telegrafist.

Telephón, -[e]*s*, -*e*, *n*. telefon.

telephoníser|en, -*te*, -*t*, *tr*. och *itr. h.* telefonera.

telephónisch, *a*. genom telefon, telefon-.

Teleskóp, -[e]*s*, -*e*, *n*. teleskop.

Teller, -*s*, -, *m*. tallrik. **-brett**, -[e]*s*, -*er*, *n*. tallrikshylla, -stege. **-förmig**, *a*. tallriksformig. **-lecker**, -*s*, -, *m*. tallrikslickare. **-mütze**, -*n*, *f*. flat mössa. **-ring**, -[e]*s*, -*e*, *m*. tallriksbricka. **-schrank**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. **-spind**, -[e]*s*, -*e*, *n*. och *m*. skänk.

Tempel, -*s*, -, *m*. dim. *Tempelchen, Tempelein*, tempel. F *jmdn zum* ~ *hinauswerfen:* köra ut ngn. **-bau**, -[e]*s*, -*ten*, *m*. tempelbyggnad. **-dienst**, -[e]*s*, 0, *m*. tempeltjänst. **-herr**, -*n*, -*en*, *m*. tempelherre, -riddare. **-herrisch**, **-herrlich**, *a*. tempelherrarnes, tempelherre-. **-hof**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. tempelgård. **-raub**, -[e]*s*, 0, *m*. helgerån. **-räuber**, -*s*, -, *m*. helgerånare. **-räuberisch**, *a*. helgerånande. **-ritter**, -*s*, -, *m*. = *-herr*. **-schändor**, -*s*, -, *m*. tempelskändare. **-schänderisch**, *a*. tempelskändande.

tempeli|n, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* spela ett hasard-spel. II. *tr*. uppstapla.

TemperaménT, -[e]*s*, -*e*, *n*. temperament.

Temperánzler, -*s*, -, *m*. måttlighetsifrare.

Temperatúr, -*en*, *f*. temperatur.

temperíor|en, -*te*, -*t*, *tr*. temperera, mildra.

Templer, -*s*, -, *m*. tempelherre, -riddare.

Templ|o, -*o*[*s*], -*os* el. -*i*, *n*. tempo.

Temporálien, *plur*. inkomster af ett kyrkligt ämbete.

temporár, *a*. temporär, tillfällig, öfvergående.

temporisíser|en, -*te*, -*t*, *itr. h.* draga ut på tiden i afvaktan på ett gynsammare tillfälle.

Tenákel, -*s*, -, *m*. och *n*. ⊕ tenakel.

Tendénz, -*en*, *f*. tendens, böjelse, dragning.

tendenziós, *a*. tendentiös.

Tender, -*s*, -, *m*. tender.

Tenne, -*n*, *f*. 1. tröskplats, loggolf. 2. förstuga. 3. plan, slät yta. **-n...** Ex. ~**patsche**, -*n*, *f*. ~**schlägel**, -*s*, -, *m*. slaga.

Tenór, -[e]*s*, -*e* [†], *m*. tenor.

Tentámi|en, -*ens*, -*ina*, *n*. tentamen.

Teppich, -[e]*s*, -*e*, *m*. matta. **-macher**, **-weber**, **-wirker**, -*s*, -, *m*. mattväfvare.

tergiversíser|en, -*te*, -*t*, *itr. h.* söka undanflykter.

Termín, -[e]*s*, -*e*, *m*. 1. termin (bestämd dag). 2. inställelse inför rätta. **-weise**, *adv*. terminvis, i terminer, på bestämda terminer. **-zahlung**, -*en*, *f*. betalning i terminer.

Termíte, -*n*, *f*. zool. termit.

Tserne, -*n*, *f*. tern.

Terrain, -*s*, -*s*, *n*. terräng.

Terrakótte, -*n*, *f*. terrakotta(arbete).

Terrásse, -*n*, *f*. terrass. **-n...** Ex. ~**förmig**, *a*. terrassformig.

terrassíer|en, -*te*, -*t*, *tr*. terrassera.

Terríne, -*n*, *f*. soppskål, terrin.

Territórium, -*um*[*s*], -*en*, *n*. territorium, område.

terrorisíser|en, -*te*, -*t*, *tr*. terrorisera, injaga skräck hos.

Terrorísmus, -, 0, *m*. terrorism, skräckvälde.

Tertiána, -*en*, *f*. tredje klassen uppifrån, motsvar. fjärde och femte klasserna i svenska läroverk.

Tertiáner, -*s*, -, *m*. lärjunge i tredje klassen, jfr föreg.

Terz, -*en*, *f*. ters.

Terzeról, -[e]*s*, -*e*, *n*. terserol.

Terzétt, -[e]*s*, -*e*, *n*. tersett.

Tesching, -[e]*s*, -*e*, *m*. salongsgevär med liten kaliber.

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har *haben*, *s*. har *sein* till hjälpverb.

Testaménť, -[e]s, -e, n. testamente. -s... Ex. ~**erbe**, -n, -n, m. ~**erbin**, -nen, f. testamentsarfvinge. ~**nachtrag**, -[e]s, -e †, m. testamentstillägg, kodicill. ~**vollstrecker**, ~**vollzieher**, -s, -, m. ett testamentes verkställare. ~**zusatz**, -es, -e †, m. = ~*nachtrag*.

testamentárisch, testaméntlich, a. testamentarisk.

Testát, -[e]s, -e, n. intyg, attest.

testieriren, -te, -t, itr. h. och tr. 1. göra sitt testamente. 2. testamentera, donera, *über etw.* (ack.): ngt. 3. intyga.

Testierer, -s, -, m. ~**in**, -nen, f. 1. testator, testatrix. 2. en som utfärdar ett intyg.

Testimónium, -um[s], -a el. -en, n. betyg, intyg.

Tete, -n, f. tet, spets.

teuer, a. dyr; dyrbar.

Teuerheit, Teuerkeit, 0. f. dyrhet, dyrbarhet.

Teuerung, -en, f. dyr tid, hungersnöd.

Teufe, -n, f. barg. djup.

Teufel, -s, -, m. djäfvul. *Pfui* ~! fy fan! [*Schert euch*] *zum* ~! dra åt h—e! *Das müsste mit dem* ~ *zugehen:* det vore väl också fan. *Es geht zum* ~ det går på tok, åt h—e. *Das ist* e i n ~ det kommer på ett ut. *Dem* ~ *vom Karren gefallen:* ett hår af hin. *Ein armer* ~ en fattig stackare, *ein guter* ~ en beskedlig karl. -**mässig**, a. djäfvulsk. -s... Ex. ~**abbiss**, -es, -e, m. knappvädd, djäfvulsbett (Scabiosa succisa). ~**arbeit**, -en, f. satgöra. ~**balg**, -[e]s, -e †, m. P skrikhals. ~**bann**, -[e]s, 0, m. (djäfvuls)besvärjelse. ~**banner**, ~**beschwörer**, -s, -, m. djäfvulsbesvärjare. ~**beschwörung**, -en, f. = ~*bann*. ~**braten**, -s, -, m. galgfogel. ~**brut**, -en, f. djäfvulsyngel, afskum. ~**dreck**, -[e]s, 0, m. dyfvelsträck. ~**finger**, -s, -, m. belemnit. ~**junge**, -n, -n, m. satans pojke, tjufpojke. ~**kerl**, -[e]s, -e, m. satans karl, sate. ~**kirsche**, -n, f. belladonna. ~**kunst**, 0, f. svartkonst. ~**lärm**, -[e]s, 0, m. helvetiskt väsen. ~**list**, -en, f. djäfvulsk list. ~**streich**, -[e]s, -e, m. satans spratt, sattyg. ~**weib**, -[e]s, -er, n. satkäring. ~**wirt[h]schaft**, -en, f. helvetesröra, satans tillställning. ~**zeug**, -[e]s, 0, n. sattyg.

Teufeléi, -en, f. djäfvulskhet, djäfvulskap, sattyg.

teufelhaft = *teuflisch*.

teuflen, -te, ge-t, tr. barg. göra djupare, sänka.

teuflisch, a. djäfvulsk.

Teuflin, -nen, f. kvinlig djäfvul.

Teurung se *Teuerung*.

Text, -[e]s, -e, m. text. Bildl. *aus dem* ~*e kommen:* tappa koncepterna, *jmdm den* ~ *lesen:* läsa lagen för ngn. -**abbildung**, -en, f. illustration till texten. -**berichtigung**, -en, f. texträttelse. -**buch**, -[e]s, -er †, n. textbok, operatext, librett. -**gemäss**, -**mässig**, a. textenlig, öfverensstämmande med texten.

T. F. förkorta. = *Taschenformat:* fickformat.

Thal, -[e]s, -er † och ✱ -e, n. dim. *Thälchen*, plur. afv. *Thälerchen*, dal. *Zu* ~ ned i, till dalen från bärgen, i sht från sätern, äfv. i allmh. nedåt, ned, utför. -**abwärts**, *adv.* utför dalen, utför. -**aus**, *adv.* ur dalen. -**bewohner**, -s, -, m. dalbo, dalfolk. -**ein**, *adv.* in i dalen. -**enge**, -n, f. trångt pass i en dal. -**fahrt**, -en, f. hemfärd från sätern, färd utför strömmen m. m. -**sperre**, -n, f. afspärrning, bom för en dal, nyckeln till dalen. -**weg**, -[e]s, -e, m. väg i, längs en dal.

Thaler, -s, -, m. dim. *Thälerchen*, -*lein*, taler, daler (äldre myntsort = *3 Reichsmark*).

That, -en, f. gärning, handling, dåd. *Auf* el. *bei* el. *in* el. *über der* ~ el. *auf frischer* ~ på bar gärning. *Mit Rat und* ~ med råd och dåd. *In der* ~ i sanning, verkligen. -**bestand**, -[e]s, 0, m. 1. faktiskt förhållande. 2. jur. sammanfattning af de omständigheter, som karaktärisera ett brott i juridisk bem. -**beweis**, -es, -e, m. i handling lemnadt bevis. -**handlung**, -en, f. 1. verklig, yttre handling, gärning. 2. våldsamhet. -**kraft**, 0, f. dådkraft, energi. -**kräftig**, a. energisk. -**sache**, -n, f. faktum. -**sächlich**, a. faktisk. -en... Ex. ~**drang**, ~**durst**, -[e]s, 0, m. dådlust, dådtörst. ~**durstig**, a. dådlysten, dådtörstande. ~**los**, a. dådlös. ~**reich**, a. dådrik. ~**sturm**, -[e]s, 0, m. dådens storm. ~**voll**, a. dådrik.

Thäter, -s, -, m. gärningsman, görare, den skyldige, den brottslige. *Seiner Thaten* ~ *sein:* fritt bestämma öfver sitt handlingssätt.

Thäterschaft, 0, f. egenskap af gärningsman, upphof, brottslighet.

thätig, a. verksam.

Thätigkeit, -en, f. verksamhet. *Ausser* ~ *setzen:* a) om maskiner m. m. stanna, låta stå, b) om tjänstemän: försätta ur tjänstgöring, suspendera, pensionera. -s... Ex. ~**kreis**, -es, -e, m. verkningskrets. ~**trieb**, -[e]s, -e, m. drift, hog att verka.

thätlich, a. som yttrar sig i handling, handgriplig. ~ *werden:* öfvergå till handgripligheter.

Thätlichkeit, -en, f. handgriplighet.

Thau m. m. se *Tau* m. m.

Theáter, -s, -, n. teater. -**dichter**, -s, -, m. dramatisk författare. -**kapelle**, -n, f. orkester. -**stück**, -[e]s, -e, n. teaterpjes. -**zettel**, -s, -, m. affisch.

theatrálisch, a. teatralisk.

Thee, -s, -s el. -e, m. 1. té; tésort. 2. tébjudning. *Einen tanzenden* ~ *geben:* hafva tébjudning med dans. -**bau**, -[e]s, 0, m. téodling. -**baum**, -[e]s, -e †, m. tébuske. -**brett**, -[e]s, -er, n. tébricka. -**brötchen**, -s, -, n. tébröd. -**gesellschaft**, -en, f. tébjudning. -**kästchen**, -s, -, n. tédosa. -**kessel**, -s, -, m. tékittel, tékök; F

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

bildl. dumhufvud. **-löffel**, *-s*, -, *m.* tésked. **-maschine**, *-n*, *f.* tékök. **-sieb**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tésil. **-steuer**, *-n*, *f.* tétull, -skatt. **-strauch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* tébuske. **-tisch**, *-es*, *-e*, *m.* tébord. **-topf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* tékanna, tépanna. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* tévatten.

Theer, Theil m. m. se *Teer, Teil* m. m.

Themia, *-as*, *-ata* el. **-en** el. *-as*, *n.* tema, ämne.

theokrátisch, *a.* teokratisk.

Theológ[*e*], *-en*, *-en*, *m.* teolog.

theológisch, *a.* teologisk.

Theoréma, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* teorem, lärosats.

theorétisch, *a.* teoretisk.

Theorie, *-en*, *f.* teori.

Therme, *-n*, *f.* term, varm källa, varmbadhus.

Thermométer, *-s*, -, *m.* och *n.* termometer.

Thesáurius, *-us*, *-en* el. *-i*, *m.* ordbok.

These, Thesis, *Thesen*, *f.* 1. tes, sats. 2. metr. tesis, höjning.

theuer, Thier m. m. se *teuer, Tier* m. m.

Thon, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* lera, i sht krukmakarlera. **-ärtig**, *a.* leraktig. **-erde**, 0, *f.* lera. **-gefäss**, *-es*, *-e*, **-geschirr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* lerkärl. **-grube**, *-n*, *f.* lergrop. **-pfeife**, *-n*, *f.* lerpipa. **-wa**[**a**]**re**, *-n*, *f.* lerkärl.

thönern, *a.* af (bränd) lera, ler-.

thenicht, thenig, *a.* leraktig, lerartad.

1. Thor, *-en*, *-en*, *m.* dåre, narr, galning.

2. Thor, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* port. **-angel**, *-n*, *f.* portgångjärn. **-einnehmer** = *-schreiber*. **-fahrt**, *-en*, *f.* = *-weg*. **-flügel**, *-s*, -, *m.* porthalfva. **-geld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* afgift som erlägges vid inträde genom (stads)porten. **-glocke**, *-n*, *f.* portklocka. **-halle**, *-n*, *f.* portik. **-hüter**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* portvakt(are), portvakterska. **-pförtchen**, *-s*, -, *n.* liten port bredvid el. uti en större. **-schliesser**, *-s*, -, *m.* portvakt. **-schluss**, *-es*, 0, *m.* portens stängning. Bildl. *vor* ~ i sista minuten. **-schreiber**, *-s*, -, *m.* uppbördsman vid stadsporten. **-sperre**, *-n*, *f.* stadsports stängning. **-wärter** = *-hüter*. **-weg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* portgång. **-weit**, *a.* (som står) på vid gafvel. **-zoll**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* stadstull (tull som erlägges vid stadsporten), akcis. **-os...** = föreg. sms.

thörlen, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* handla dåraktigt. II. *tr.* dåra, bedåra.

therhaft = *thöricht*.

Thorheit, *-en*, *f.* dåraktighet, dårskap, galenskap.

thöricht, thörig, *a.* dåraktig. **-er...** ex. ~**weise**, *adv.* dåraktigt, dumt nog.

Thörin, *-nen*, *f.* dåraktig kvinna.

Thran, -[*e*]*s*, 0, *m.* och *n.* tran. P *im* ~ *sein:* vara drucken.

Thräne, *-n*, *f.* tår. *In* ~*n schwimmen* el. *zerfliessen:* bada i tårar. **-n...** ex. ~**bach**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* = ~*fluss*. ~**bein**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tårben. ~**benetzt**, *a.* fuktad af tårar. ~**blick**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tårad blick. ~**fluss**, *-es*, *-e* †, *m.* ~**flut**[**h**], *-en*, *f.* tåreflod, ström af tårar. ~**leer**, ~**los**, *a.* tårlös. ~**quell**, -[*e*]*s*, *-en*, *m.* tårekälla. ~**weide**, *-n*, *f.* tårpil.

thränlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* tåras.

thranicht, thranig, *a.* tranig.

thränig, *a.* tårfyld.

Thron, -[*e*]*s*, *-e*[*n*], *m.* dim. *Thrönchen*, *-lein*, tron. **-besteigung**, *-en*, *f.* tronbestigning. **-bewerber**, *-s*, -, *m.* tronpretendent. **-entsagung**, *-en*, *f.* tronafsägelse. **-erbe**, *-n*, *-n*, *m.* **-erbin**, *-nen*, *f.* tronarfvinge. **-folge**, 0, *f.* tronföljd. **-folger**, *-s*, -, *m.* tronföljare. **-himmel**, *-s*, -, *m.* tronhimmel, baldakin. **-räuber**, *-s*, -, *m.* usurpator. **-rede**, *-n*, *f.* trontal.

thronlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* trona.

thum, thümlich se *tum, tümlich*.

thun, *thue*, *thust*, *thut*, *thun*, *thut*, *thun*; *that*, *thäte*; *gethan*; *thu*[*e*], I. *tr.* och *itr. h.* 1. göra. *Da* ~ *Sie übel, wohl, recht daran:* det gör ni illa, väl, rätt i. *Was lässt sich dabei* ~*?* hvad är att göra? 2. handla, t. ex. *thue recht und scheue niemand.* 3. verka, uträtta, t. ex. *Wasser thut es freilich nicht. Das thut's:* det hjälper. 4. betyda, göra, t. ex. *das thut nichts, was thut das zur Sache.* 5. ~ *als ob* el. *als wenn:* låtsa som om. ~ *Sie, als wenn Sie zuhause wären:* var hemmastadd, var ogenerad. *Er thut nur so:* det bara låtsar han, det är ej hans allvar. *Noch als Knabe* ~ uppföra sig som en gosse, leka gosse. 6. subst. inf. *Sein* ~ *und Lassen:* hans görande och låtande. Ordspr. *Sagen und* ~ *ist zweierlei:* ungef. lofven är bra men hållen är bättre. 7. särskilda fall. a) med subst.: *sein Amt* ~ sköta sitt ämbete, sina åligganden, *einen Befehl* ~ gifva order, *eine Bitte an jmdn* ~ vända sig med en bön till ngn, *Botschaft* ~ bringa budskap, *Dienst* ~ tjänstgöra, *jmdm eine Ehre* ~ visa ngn heder, *einen Eid* ~ gå ed, *Einblicke in etw.* (ack.) ~ få inblick i ngt, *einer* (gen.) *Sache Erwähnung* ~ omnämna en sak, *eine Fahrt* ~ företaga en resa, *einen Gang* ~ gå ett ärende, *ein Gebet* ~ läsa en bön, *jmdm eine Gnade thun:* bevisa ngn en nåd, *einen Kniefall* ~ falla på knä, *einen Mord* ~ begå ett mord, *jmdm einen Possen* el. *Schabernack* ~ spela ngn ett spratt, *einen Schritt* ~ taga ett steg, *einen Schuss* ~ aflossa, skjuta ett skott, *einen Sturz* ~ störta, *eine Sünde* ~ begå en synd, *Versichrungen* ~ afgifva försäkringar, *Versprechungen* ~ gifva löften, *eine Wette* ~ ingå ett vad, *jmds Wort* ~ utföra ngns order, *einen Wunsch* ~ uttala en önskan. — b) med adj.: *bärbeissig* ~ vara tvär, *breit* el. *dick* ~ brösta sig, kråma sig, *dünn* ~ vara ytterst anspråkslös, *ehrbar* ~ iakttaga ett ärbart uppförande, *thut es ihm so eilig?* har han så brådt? *empfindlich* ~ vara snarsticken, *fremd* ~ ställa sig främmande, *fröhlich* ~ låtsa sig vara glad, *fromm* ~ låtsa sig vara

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

from, hyckla (fromhet), *geheim* ~ vara hemlighetsfull, *geschäftig* ~ vara beskäftig, *es jmdm in etw.* (dat.) *gleich* ~ täfla med ngn i ngt, vara lika god som ngn med afseende på ngt, *gross* ~ skryta, *jmdm etw. gut* ~ godtgöra ngn för ngt, *keck* ~ uppträda käckt, trotsigt, *kläglich* ~ jämra sig, *patzig* ~ vara morsk, *etw. thut jmdm not* el. *nötig:* ngn behöfver ngt, *spröde* ~ vara fjär, *wie verrückt* ~ uppföra sig som en galning, *wichtig* ~ vara vigtig, *süchtig* ~ vara ärbar, sipp. — c) med inf.: *loben thu ich ohne Bedenken:* jag berömmer, berömma kan jag utan tvekan, jag drar mig ej för att berömma, *ich that das Reisen wählen:* jag valde, beslöt mig för att resa; *jmdm etw. zu wissen* ~ låta ngn veta, meddela ngn ngt. — d) med prep.: *Salz an die Speisen* ~ lägga salt i maten, *etw. aus dem Sack* ~ taga ngt ur säcken, *etw. bei Seite* ~ lägga bort ngt, *etw. in den Sack* ~ lägga, stoppa ngt i säcken, *sein Kind in Pension, in ein Kloster* ~ sätta sitt barn i pension, i ett kloster, *jmdn in den Bann* ~ bannlysa ngn, *es ist mir um dieses zu* ~ för mig kommer det an på detta, *es ist um ihn gethan:* det är förbi med honom, han är förlorad. II. *Sich* ~ 1. ✱ begifva sig. 2. *Sich gütlich* ~ smörja kråset. 3. *Es thut sich nicht:* det går ej, går ej för sig.

Thunfisch, *-es, -e, m.* zool. tonfisk.

Thunlichtgut, -, -[*e*], *n.* odoga.

thünlich, *a.* görlig, möjlig, rådlig.

Thünlichkeit, 0, *f.* möjlighet.

Thür[*e*], *-en, f.* dörr. Bildl. *sich nach der* ~ *umsehen:* söka att komma undan, *vor der* ~ *sein:* stå för dörren, *jmdn vor die* ~ el. *jmdm den Stuhl vor die* ~ *setzen:* visa ngn på dörren, köra ut ngn. **-angel**, *-n, f.* dörrgångjärn. **-feld**, -[*e*]*s, -er, n.* dörrspegel. **-flügel**, *-s,* -, *m.* dörrflygel. **-hüter**, *-s,* -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* dörrvakt(are), dörrvakterska. **-klopfer**, *-s,* -, *m.* dörrklapp. **-schwelle**, *-n, f.* tröskel. **-steher**, *-s,* -, *m.* dörrvaktare. **-vorhang**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* dörrgardin, portiär.

Thurm m. m. se *Turm* m. m.

Thymiän, -[*e*]*s,* 0, *m.* timjan.

Tiára, Tiárle, *-en, f.* tiar, påfvekrona.

Tibet, -[*e*]*s, -s* el. *-e, m.* tibet(tyg).

tick, I. *interj.* tick! II. -[*e*]*s, -e* el. *-s, m.* 1. lätt vidröring. 2. *Einen* ~ *haben:* a) vara inbilsk, egenkär, b) ha en skruf lös, vara besynnerlig. *Einen* ~ *auf jmdn haben:* ha ett horn i sidan till ngn. **-tack**, *-s, -s, n.* ticktack.

ticklen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* säga tick, säga ticktack. II. *tr.* lätt vidröra, snudda vid.

tief, *a.* 1. djup. *In* ~*en Gedanken stehen:* stå försjunken i tankar. *Im* ~*sten Winter:* midt i vintern. *Bis* ~ *ins 16. Jahrhundert:* tills långt in i 16:de århundradet. *Er ist* ~ *in den Funfzigen:* han är långt på femtiotalet. 2. djupt liggande, låg; mus. låg, t. ex. *einen Ton* ~*er singen.* **-äugig**, *a.* djupögd. **-bewegt**, *a.* djupt rörd. **-blau**, *a.* djupblå. **-blick**, -[*e*]*s, -e, m.* 1. blick ned i djupet. 2. djup, genomträngande blick. **-denker**, *-s,* -, *m.* djup tänkare. **-ebene**, *-n, f.* lågslätt. **-ernst**, *a.* djupt allvarlig. **-gehend**, *a.* djupgående. **-land**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* lågland. **-liegend**, *a.* djupliggande. **-rund**, *a.* konkav. **-sinn**, -[*e*]*s,* 0, *m.* djupsinnighet. **-sinnig**, *a.* djupsinnig. **-sinnigkeit**, 0, *f.* = *-sinn.* **-ton**, -[*e*]*s,*0,*m.* gram. 1. *Diese Silbe hat den* ~ denna stafvelse a) har expiratorisk biton, b) är obetonad. 2. musikalisk lågton. **-tonig**, *a.* gram. 1. bibetonad. 2. obetonad. 3. försedd med lågton.

Tiefe, *-n, f.* 1. djup, djuphet, djuplek. *Die* ~ *des Tons:* den låga tonen. 2. bakgrund.

tiefilen, *-te, ge-t, tr.* 1. göra djupare. 2. ⚓ mäta djupet, päjla.

Tiegel, *-s,* -, *m. Tiegelchen, Tiegelein,* 1. kastrull. 2. degel.

Tiene, *-n, f.* tina, så.

Tier, -[*e*]*s, -e, n.* 1. djur. 2. jag. hind. **-arznei**, *-en, f.* djurmedicin. **-arzt**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* djurläkare, veterinär. **-bude**, *-n, f.* mindre menageri. **-garten**, *-s,* -†, *m.* djurgård. **-kalb**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* hindkalf. **-kreis**, *-es,* 0, *m.* djurkrets. **-kunde**, 0, *f.* zoologi. **-malerei**, *-en, f.* djurmålning. **-pflanze**, *-n, f.* zool. djurväxt, zoofyt. **-quäler**, *-s,* -, *m.* djurplågare. **-quälerei**, *-en, f.* djurplågeri. **-reich**, -[*e*]*s,* 0, *n.* djurrike. **-stück**, -[*e*]*s, -e, n.* djurstycke, djurmålning. **-welt**, 0, *f.* djurverld.

Tierheit, 0, *f.* djurnatur; djuriskhet.

tierisch, *a.* 1. animalisk, djur-. 2. djurisk.

tifteln se *täfteln.*

Tiger, *-s,* -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* tiger, tigrinna. **-decke**, *-n, f.* = *-haut.* **-farbig**, *a.* tigerfärgad. **-fell**, -[*e*]*s, -e, n.* = *-haut.* **-fleckig**, *a.* tigerfläckig. **-haut**, *-e* †, *f.* tigerhud. **-katze**, *-n, f.* zool. tigerkatt. **-tier**, -[*e*]*s, -e, n.* tiger. **-weibchen**, *-s,* -, *n.* tigerhona.

tigerlin, *-te, ge-t, tr.* göra tigerfläckig, tigrera. *Getigert:* tigerfläckig.

tilgbar, *a.* som kan tillintetgöras m. m. se *tilgen.*

Tilgbarkeit, 0, *f.* egenskap att kunna tillintetgöras m. m. se ovij.

tilgen, *-te, ge-t, tr.* borttaga, tillintetgöra, stryka, utstryka, utplåna, afplana, försona, amortera, utrota. **Tilgung**, *f.*

Tilger, *-s,* -, *m.* försonare m. m. se föreg.

tingieren, *-te, -t, tr.* färga.

Tinktúr, *-en, f.* tinktur.

Tinte, *-n, f.* 1. bläck. Bildl. *in der* ~ *sein* el. *sitzen:* vara i förlägenhet, i knipa, P ~ *gesoffen haben:* vara tokig, galen. 2. mål. färg, färgton. -n... Ex. ~**fass**, *-es, -er* †, *n.* bläckhorn. ~**fisch**, *-es, -e, m.* bläckfisk. ~**klecks**,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-es, -e, m. bläckplump. ~schwarz, a. bläcksvart, ramsvart. ~wischer, -s, -, m. penntorkare.

tintícht, tíntig, a. 1. bläckartad, bläcklik. *Der Wein schmeckt ~* vinet smakar bläck. 2. bläckig.

Tipp, -[e]s, -e, m. 1. lätt beröring. 2. = tej.

Tippel, -s, -, m. punkt, prick. *Etw. bis aufs ~chen wissen:* känna ngt in i dess minsta detaljer.

tippelín, -te, ge-t, tr. punktera, pricka.

tippelín, -te, ge-t, tr. och itr. h. lätt vidröra med spetsen el. ändan af ngt.

Tiráde, -n, f. tirad.

Tirailléur, -[e]s, -e el. -s, m. tiraljör.

tirailliérlen, -te, -t, itr. h. tiraljera, fäkta i spridd ordning.

Tísch, -es, -e, m. bord. Bildl. *reinen ~ machen:* göra rent hus, *unter den ~ setzen:* sätta under en skäppa, *die Füsse* el. *Beine unter dem ~e jmds haben:* lefva på ngns bekostnad. *Von ~ und Bett geschieden:* skild till säng och säte. *Bei* el. *über ~* vid bordet, *vor, nach ~e:* före, efter måltiden, middagen, kvällsmaten. *Sich zu* el. *an den ~ setzen:* sätta sig till bords. *Einen guten ~ führen:* hålla ett godt bord. *Freien ~ bei jmdm haben:* hafva fritt vivre hos ngn. **-aufsatz**, -es, -e †, m. borduppsats. **-bein**, -[e]s, -e, n. bordsfot. **-bier**, -[e]s, -e, n. dricka. **-blatt**, -[e]s, -er †, n. bordskifva. **-decke**, -n, f. (bords)duk. **-ecke**, -n, f. bordshörn. **-freund**, -[e]s, -e, m. bordvän, matfriare, snyltgäst. **-füss**, -es, -e †, m. = -bein. **-gänger**, -s, -, m. matgäst. **-gebet**, -[e]s, -e, n. bordsbön. **-gedeck**, -[e]s, -e, n. 1. duktyg. 2. bordservis. **-genoss**, -en, -en, m. bordskamrat. **-geschirr**, -[e]s, -e, n. bordservis. **-gesellschaft**, -en, f. bordsällskap, matlag. **-gespräch**, -[e]s, -e, n. samtal vid bordet. **-gestell**, -[e]s, -e, n. bordställ. **-karte**, -n, f. matsedel. **-kasten**, -s, -, m. bordslåda. F *sich langweilen wie ein Mops im ~* hafva fasligt tråkigt. **-lied**, -[e]s, -er, n. bordvisa. **-messer**, -s, -, n. bordsknif. **-nachbar**, -s el. -n, -n, m. bordsgranne. **-platte**, -n, f. bordskifva. **-rede**, -n, f. tal vid bordet, bordsamtal; skål. **-rücken**, -s, 0, n. borddans. **-segen**, -s, -, m. bordsbön. **-wäsche**, 0, f. duktyg. **-wein**, -[e]s, -e, m. bordvin. **-zeit**, -en, f. tid då man äter, måltidstimme, middagstimme. **-zeug**, -[e]s, 0, n. duktyg.

tischlen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. duka, laga i ordning maten (åt). 2. äta, kalasa.

Tíschler, -s, -, m. snickare. **-arbeit**, -en, f. snickararbete, snickeri. **-handwerk**, -[e]s, 0, n. snickaryrke, snickeri. **-werkstatt**, -en †, f. snickarverkstad. **-zunft**, -e †, f. snickarskrå.

Tischleréi, -en, f. 1. 0, snickaryrke, snickeri. 2. snickarverkstad.

tischlerlín, -te, ge-t, itr. h. och tr. snickra.

Titán, -en, -en, m. titan, jätte.

titánenhaft, titánisch, a. titansk, jättelik.

Titel, -s, -, m. dim. *Titelchen, Titelein*, 1. titel. *Der ~ Graf* el. *eines Grafen:* grefvetiteln, *jmdm den ~ Graf geben:* a) förläna ngn grefvetiteln, b) titulera ngn grefve. 2. se *Tüttel*. **-auflage**, -**ausgabe**, -n, f. titelupplaga i hvilken blott titeln är ny. **-bild**, -[e]s, -er, n. titelplansch, -vignett. **-blatt**, -[e]s, -er †, n. titelblad. **-kupfer**, -s, -, n. titelgravyr. **-sucht**, 0, f. titelsjuka. **-vignette**, -n, f. titelvignett.

Titulár... i subst. sms. titulär-, t. ex. *-kaiser*.

Titulatúr, -en, f. titulatur.

titulíerlen, -te, -t, tr. titulera. **Titulíerung**, f.

Toast, -es, -e, m. toast, skål(tal).

toastlen, -ete, ge-et, **toastíerlen**, -te, -t, itr. h. hålla tal, utbringa en skål för ngn.

Töb... Ex. **-sucht**, 0, f. raseri. **-süchtig**, a. rasande.

Tobel, -s, -, m. trång dal, dalklyfta.

toblen, -te, ge-t, itr. h. rasa; väsnas.

Tochter, -†, f. dotter. **-kind**, -[e]s, -er, n. dotterbarn, -son, -dotter. **-kirche**, -n, f. filial-, annexkyrka. **-mann**, -[e]s, -er †, m. måg. **-sprache**, -n, f. dotterspråk. **-staat**, -[e]s, -en, m. **-stadt**, -e †, f. koloni.

Töchter... Ex. **-schule**, -n, f. flickskola. *Höhere ~* elementarläroverk för flickor.

töchterlich, a. dotterlig, barnslig.

tockíerlen, -te, -t, itr. h. och tr. 1. skåla. 2. mål. med grofva streck skissera.

Tod, -[e]s, -e, m. död. [*Ein Kind*] *des ~es sein:* vara dödens barn. *Sich des ~es verwundern:* bli högligen förvånad, *des ~es sterben:* döden dö. *Ich hätte den ~ davon:* jag skulle dö däraf. *Den ~ über jmdn verhängen:* döma ngn till döden. *Geld oder ~!* pengar eller lifvet! F *der ~ läuft mir über das Grab:* en rysning genomfar mig. — Med prep.: *auf den ~ verwundet:* dödligt sårad, *auf den* el. *dem ~ liegen:* vara dödssjuk; *bis an den ~* in i döden, *bis über den ~ hinaus treu:* trogen äfven efter döden, *bis zum ~e betrübt:* djupt bedröfvad; *es ist mir in den ~ zuwider:* det är mig högligen motbjudande, *in den ~ hinein vergessen:* alldeles glömma bort; *jmdn vom ~e erretten:* rädda ngns lif; *jmdn zu ~e prügeln:* prygla, slå ihjäl ngn (så ngn tills han dör), *sich zu ~e arbeiten:* arbeta ihjäl sig. **-bett**, -[e]s, -en, n. dödsbädd. **-bringend**, a. död(sbring)ande. **-drohend**, a. som hotar med döden, lifsfarlig. **-feind**, -[e]s, -e, m. dödsfiende. **-feindschaft**, 0, f. dödsfiendskap. **-krank**, a. dödssjuk. **-matt, -müde**, a. dödstrött. **-sünde**, -n, f. dödssynd. **-es...** Ex. **~angst**, -e †, f. dödsångest. **~anzeige**, -n, f. dödsannons. **~ärt**, -en, f. dödssätt. **~bange**, a. dödligt, grufligt rädd, i dödsångest. **~bangigkeit**, 0,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

f. dödsångest. **~bett**, -[*e*]*s*, *-en*, *n.* dödsbädd. **~blass**, *a.* dödsblek, likblek. **~blässe**, 0, *f.* dödsblekhet, dödlig blekhet. **~bleich** = *~blass.* **~bötschaft**, *-en*, *f.* dödsbud. **~engel**, *-s*, -, *m.* dödsängel. **~fall**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* dödsfall. **~frost**, -[*e*]*s*, 0, *m.* dödskyla. **~furcht**, 0, *f.* dödsfruktan. **~gang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* gång till döden. **~gefahr**, *-en*, *f.* lifsfara. **~grauen**, *-s*, 0, *n.* döderysning, dödsfruktan. **~graus**, *-es*, 0, *m.* hemskt, fasansfullt tillstånd, dödsfasa. **~jahr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dödsår. **~kampf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* dödskamp. **~matt**, **~müde**, *a.* dödsträtt. **~not**[h], *-e* †, *f.* dödsnöd. **~opfer**, *-s*, -, *n.* dödsoffer. **~pein**, 0, **~qual**, *-en*, *f.* dödskval. **~schauer**, *-s*, -, *m.* döderysning. **~schlaf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* dödssömn. **~schweigen**, *-s*, 0, *n.* dödstystnad. **~stöss**, *-es*, *-e* †, *m.* dödsstöt. **~strafe**, *-n*, *f.* dödsstraff. **~streich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dödshugg. **~tag**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* dödsdag. **~urt**[h]**eil**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dödsdom. **~verbrechen**, *-s*, -, *n.* med dödsstraff belagdt brott. **~wunde**, *-n*, *f.* dödssår, banesår. **~würdig**, *a.* värd döden.

tödlich, *a.* dödlig, död(sbring)ande.

Tödlichkeit, 0, *f.* dödlighet.

tödt, **tödten** se *tot*, *töten*.

tödtlich se *tödlich*.

Töffel = *Stoffel*.

Toga, *-as* el. *-en*, *f.* toga.

Toilétte, *-n*, *f.* toalett.

toleránt, *a.* tolerant, fördragsam.

Toleránz, 0, *f.* tolerans, fördragsamhet.

tolerírren, *-te*, *-t*, *tr.* tolerera, tåla.

toll, *a.* vansinnig, galen, tokig, vriden; vild. *Wie ~* som en galning, som galningar. *~es Zeug:* galenskaper. *Es jmdm zu ~ machen:* gå för långt i ngns tycke. *Jmdm den Kopf ~ machen:* förvrida hufvudet på ngn. *~ hergehen:* gå vildt till. *Es wird noch ~er kommen:* det blir allt värre och värre. **-apfel**, *-s*, -†, *m.* kärleksäpple (Solanum Lycopersicum). **-beere**, *-n*, *f.* belladonna. **-dreist(igkeit)** = *-kühn(heit)*. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* dårhus. **-häusler**, *-s*, -, *m.* dårhushjon. **-kirsche** = *-beere*. **-kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* galenpanna, vildhjärna, våghals. **-köpfig**, *a.* galen, vild. **-kühn**, *a.* oförvägen, alltför djärf, vågsam, halsbrytande; subst. våghals. **-kühnheit**, 0, *f.* oförvägenhet, alltför stor djärfhet. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* galenskap. **-sinnig**, *a.* galen. **-sucht**, 0, *f.* raseri, galenskap. **-wut**[h], 0, *f.* vattuskräck.

1. Tolle, 0, *f.* = *Tollheit*.

2. Tolle, *-n*, *f.* fjäderbuske, tofs.

tollen, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* väsnas, bullra, galnas. II. *tr.* krusa, pipa.

Tollheit, *-en*, *f.* vansinne, vanvett, vansinnighet, galenskap, raseri.

Tolpatsch, *-es*, *-e*, *m.* klumpig, plump person, tölp, dummerjöns.

Tölpel, *-s*, -, *m.* 1. = föreg. 2. pelikan.

Tölpelei, *-en*, *f.* tölpaktighet, dumhet.

tölpelhaft, *a.* tölpaktig, otymplig, klumpig, plump.

Tölpelhaftigkeit, *-en*, *f.* tölpaktighet m. m. se föreg.

tölpeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* bära sig tölpaktigt, dumt åt, gå slarfvigt, röra sig ovigt.

tölpisch = *tölpelhaft*.

Tombak, *-s*, 0, *m.* tomback.

tombaken, *a.* af tomback.

Ton, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. ton. *Feiner* el. *guter ~* god ton. *Sich gegen jmdn auf einen vertraulichen ~ stellen:* ställa sig på förtrolig fot med ngn. *In einem hohen ~e reden:* tala med myndig ton. 2. ljud, klang. **-abstand**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* intervall. **-angebend**, *a.* tongifvande. **-angeber**, *-s*, -, *m.* tongifvande person. **-art**, *-en*, *f.* tonart. **-dichter** = *-setzer*. **-druck**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tontryck. **-fall**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* tonfall. **-farbe**, *-n*, *f.* klangfärg. **-halle**, *-n*, *f.* konsertsal. **-kunst**, 0, *f.* tonkonst, musik. **-künstler**, *-s*, -, *m.* tonkonstnär, musiker. **-lehre**, 0, *f.* läran om ljudet, akustik. **-leiter**, *-n*, *f.* tonskala. **-los**, *a.* tonlös, klanglös, obetonad. **-malerei**, *-en*, *f.* tonmålning. **-mass**, *-es*, 0, *n.* takt; stafvelsemått. **-nachahmend**, *a.* ljudhärmande onomatopoetisk. **-satz**, *-es*, *-e* †, *m.* mus. sats. **-schöpfung**, *-en*, *f.* tonskapelse. **-setzer**, *-s*, -, *m.* tonsättare, -diktare, kompositör. **-setzung**, *-en*, *f.* tonsättning, komposition. **-silbe**, *-n*, *f.* betonad stafvelse. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ton-, musikstycke. **-stufe**, *-n*, *f.* intervall. **-weise**, *-n*, *f.* melodi. **-zeichen**, *-s*, -, *n.* tontecken.

tönen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. tona, ljuda, skalla, klinga. 2. låta höra, frambringa toner; förkunna.

tonisch, *a.* tonisk.

Tonne, *-n*, *f.* dim. *Tönnchen*, *-lein*, tunna, fat. *-n...* Ex. **~band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* **~reifen**, *-s*, -, *m.* tunnband. **~weise**, *adv.* i tunnor, tunnvis, fatvis.

Tonsúr, *-en*, *f.* tonsur.

Top se *2. Topp*.

Topás, *-es*, *-e*, *m.* topas.

Topf, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* panna, gryta, kruka, burk, stop, mugg. Bild. *alles in einen ~ werfen:* skära allt öfver en kam, *das ist nicht in seinem ~ gekocht:* den tanken har ej uppstått i hans hjärna. **-asche**, 0, *f.* pottaska. **-blume**, *-n*, *f.* krukväxt. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* kökshylla. **-deckel**, *-s*, -, *m.* grytlock. **-gewächs**, *-es*, *-e*, *n.* krukväxt. **-gucker**, *-s*, -, *m.* gryttittare. **-guckerei**, *-en*, *f.* tittande i grytorna. **-haken**, *-s*, -, *m.* grytkrok. **-küchen** = *Napfkuchen*. **-lecker**, *-s*, -, *m.* tallrikslickare. **-ständer**, *-s*, -, *m.* blomsterbord. **-stürze**, *-n*, *f.* grytlock.

Töpfer, *-s*, -, *m.* krukmakare. **-arbeit**, *-en*, *f.* krukmakararbete, stenkärl. **-erde**, 0, *f.* **-ton**,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-[e]s, 0, m. krukmakarlera. -wa[a]re, -n, f. -zeug, -[e]s, 0, n. stengods, stenkärl.

Töpferéi, -en, f. 1. 0, krukmakaryrke. 2. krukmakarverkstad. 3. stenkärl.

töpferiin, -te, ge-t, itr. h. och tr. göra stenkärl, förfärdiga af stengods.

Topográph, -en, -en, m. topograf.

I. topp, interj. topp! låt gå!

2. Topp, -[e]s, -s el. -e, m. topp.

Torf, -[e]s, -e [†], m. torf. -gräber, -s, -, m. torfgräfvare. -grube, -n, f. torfgrop, -tag. -moor, -[e]s, -e, n. torfmosse. -stechen, -s, 0, n. torfgräfning. -stecher = -gräber. -stich, -[e]s, -e, m. = -grube.

torfiien, -te, ge-t, tr. gödsla med torf.

torfig, a. torfhaltig, torfblandad.

Torkel, -s, -, m. -n, f. 1. vin-, fruktpräss. 2. yrsel, yra. 3. slag, örfil.

torkeliin, -te. ge-t, itr. h. och s. ragla, tumla.

Tornister, -s, -, m. och n. ränsel.

Torpédo, -[s], -s, m. torpedo.

Tort, -[e]s, 0, m. orätt, skada, förtret. Jmdm einen ~ [an]thun: göra ngn orätt.

Torte, -n, f. dim. Törtchen, -lein, tårta. -n... Ex. ~bäcker, -s, -, m. konditor.

Tortúr, -en, f. tortyr. Auf die ~ spannen: lägga på sträckbänk.

tosiien, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. brusa, dåna.

tot, a. död. Ein Pferd ~ jagen: rida, köra ihjäl en häst. ~ machen: döda. ~ peinigen, schiessen, schweigen, stechen: pina, skjuta, tiga, sticka ihjäl. -geboren, a. dödfödd. -krank se todkrank. -lachen, -s, 0, n. Es ist zum ~ det är så att man kan skratta sig förderfvad åt det. -schlag, -[e]s, -e †, m. dråp. -schläger, -s, -, m. mandråpare, mördare. -en... Ex. ~acker, -s, -†, m. kyrkogård. ~allein, a. molensam. ~amt, -[e]s, -er †, n. själamässa. ~bahre, -n, f. likbår. ~bein, -[e]s, -e, n. dödas ben, människoben. ~bett, ~blass, ~blässe, ~bleich = Todesbett m. m. ~farbe = ~blässe. ~farbig = ~blass. ~feier, -n, f. likbegängelse. ~fleck, -[e]s, -e, m. dödsfläck, likblånad. ~frau, -en, f. liksveperska. ~gebein, -[e]s, -e, n. dödas ben, benrangel. ~geläut, -[e]s, -e, n. begrafningeringning. ~geleit, -[e]s, -e, n. likfölje. ~gerippe, -s, -, n. benrangel, skelett. ~geruch, -[e]s, 0, m. liklukt. ~gewölbe, -s, -, n. grafhvalf. ~glocke, -n, f. dödsklocka; begrafningsringning. ~gräber, -s, -, m. 1. dödgräfvare. 2. = ~käfer. ~gruft, -e †, f. grift. ~haus = Leichenhaus. ~hemd, -[e]s, -en, n. liksskjorta. ~hügel, -s, -, m. grafkulle. ~käfer, -s, -, m. dödgräfvare (skalbagge). ~klage, -n, f. dödsklagan (klagan öfver en död). ~kopf, -[e]s, -e †, m. dödskalle. ~kranz, -es, -e †, m. begrafningskrans. ~kreuz, -es, -e, n. grafkors. ~lied, -[e]s, -er, n. liksång, grafsång, begrafningspsalm. ~mahl, -[e]s, -e el. -er †, n. grafföl. ~mal, -[e]s, -e el. -er †, n. grafvård. ~marsch, -es, -e †, m. sorgmarsch. ~maske, -n, f. dödsmask. ~opfer, -s, -, n. offer åt de afldnes andar. ~reich, -[e]s, 0, n. dödsrike. ~sang, -[e]s, -e †, m. = ~lied. ~sarg, -[e]s, -e †, m. likkista. ~schau(er) = Leichenschau(er). ~schein, -[e]s, -e, m. dödsattest. ~schlaf, -[e]s, 0, m. dödssömn. ~schweigen, -s, 0, n. dödstystnad. ~still, a. dödstyst. ~stille, 0, f. dödstystnad. ~tanz, -es, -e †, m. dödsdans. ~uhr, -en, f. dödsur. ~urne, -n, f. urna i hvilken en afldens aska förvaras.

totál, a. total, fullständig. -ansicht, -en, f. totalvy. -betrag, -[e]s, -e †, m. -summe, -n, f. totalbelopp, -summa, slutsumma.

Totalität, -en, f. totalitet, det hela, sammanfattning.

töiien, -ete, ge-et, tr. och sich ~ döda (sig). **Tötung**, f.

totenhaft, a. dödlik, döds-.

Töter, -s, -, m. mördare, baneman.

touch... se tusch...

Toupét, -s, -s, n. tupé.

Tour, -en, f. 1. tur, a) färd, promenad, b) danstur, c) hårtur. 2. ordvändning.

Touríst, -en, -en, m. turist.

Tournúre, -n, f. 1. vändning. 2. fint sätt, verldsvana. 3. turnyr.

Trab, -[e]s, 0, m. traf. -gänger, -s, -, m. trafvare. -rennen, -s, -, n. traflöpning.

Trabánt, -en, -en, m. drabant.

trabiien, -te, ge-t, itr. h. och s. trafva.

Traber, -s, -, m. trafvare.

Träber se Treber.

Tracht, -en, f. 1. drägt, kostym. 2. börda, mansbörda (så mycket man bär på en gång). 3. rätt (så mycket som på en gång sättes på bordet). 4. ~ Prügel: kok stryk. 5. kull ungar. 6. ok att bära med. 7. bärighet. 8. ⚓ djupgående.

trachtiien, -ete, ge-et, itr. h. trakta, sträfva, arbeta. Nach etw. ~ eftersträfva, eftertrakta ngt. Jmdm nach dem Leben ~ trakta efter ngns lif.

trächtig, a. drägtig.

Trächtigkeit, 0, f. drägtighet.

Trafik, -s, -s, m. handel, försäljning(sställe).

Träg... Ex. -altar, -[e]s, -e †, m. portativt altare. -bahre, -n, f. bår. -balken, -s, -, m. bärbjälke. -band, -[e]s, -er †, n. 1. bärrem, axelrem. 2. hängale. -baum, -[e]s, -e †, m. bärstång. -bett, -[e]s, -en, n. (sjuk)bår. -fähig, a. som förmår bära ngt vinst. -fähigkeit, 0, f. bärighet, bärförmåga. -hebel, -s, -, m. häfstång. -himmel, -s, -, m. baldakin. -knospe, -n, f. blomknopp. -korb, -[e]s, -e †, m. bärkorg. -kraft, 0, f. bärkraft. -kranz, -es, -e †, m. bärkrans. -orgel, -n, f. flyttbar, portativ orgel. -pfeiler, -s, -, m. stödjepelare. -reif, -[e]s, -e, n. bår. -riemen, -s, -, m. bärrem. -sattel, -s, -†, m. klöfsadel. -seil,

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

-[e]s, -e, n. bärlina. -sessel, -s, -, m. bärstol. -stange, -n, f. bärstång. -stuhl, -[e]s, -e †, m. bärstol. -vermögen, -s, 0, n. bärighet. -weite, -n, f. skottvidd; afstånd, som anger, hur långt rösten når; bildl. betydelse, betydenhet, vigt, inflytande.

trägbär, a. 1. som kan bäras, flyttbar, portativ. 2. om kläder: som man kan ha på sig, snygg. 3. fruktbar, fruktbärande, fruktsam; drägtig.

Trägbarkeit, 0, f. flyttbarhet.

Trage, -n, f. 1. bår. 2. bock som ngt hvilar på. 3. ok att bära med.

Trage... se *Trag...*

träge, a. trög, lat, långsam.

tragen, *träg(s)t, trug, trüge, getragen, trag[e]*, I. tr. 1. bära. 2. skrifva, införa, t. ex. *etw. in ein Buch* ~ införa ngt i en bok, *jmds Namen in* el. *auf eine Liste* ~ anteckna ngns namn på en lista. 3. bära, begagna, använda, hafva, t. ex. *einen Rock, einen Panzer, Stiefel, Locken, eine Brille, Orden. Die Wäsche schmutzig* ~ begagna smutsigt linne, *die Stiefel schief* ~ gå snedt på stöflarne. 4. om hållning m. m., t. ex. *den Kopf schief* ~ gå med hufvudet på sned, *den Schweif hoch* ~ hålla upp svansen, *die Nase hoch* ~ sätta näsan i vädret. 5. hysa, visa, hafva, t. ex. *Freundschaft für jmdn, Bedenken:* betänkligheter, *Gehorsam gegen jmdn, Respekt vor etw.* (dat.). 6. fördraga, tåla. 7. mus. *die Stimme* ~ binda tonerna. 8. särskilda fall. *Leid* ~ sörja. *Den Verhältnissen Rechnung* ~ rätta sig efter omständigheterna. *Ein Amt, eine Würde* ~ innehafva, bekläda ett ämbete, en värdighet. *Kraft meines ~den Amtes:* på dragande kall och ämbetes vägnar. *Getragen:* högtidlig, t. ex. *getragene Stimmung.* II. *Sich* ~ 1. bära sig, t. ex. *sich müde* ~. 2. begifva sig, packa sig, t. ex. *nachhause.* 3. dragas, umgås med ngt, t. ex. *sich mit trüben Gedanken, mit einem Plan* ~. *Man trägt sich mit dem Gerücht:* det ryktet går. 4. föra sig, hålla sig. *Mein* ~ min hållning. 5. gå klädd, vara klädd, t. ex. *sich sauber, schwarz* el. *in schwarz* ~ gå, vara snyggt klädd, svartklädd. 6. om kläder, tyger m. m. föra sig, taga sig ut. Äfv. *das Tuch trägt sich weiss, leicht fadenscheinig:* tyget blir hvitt, lätt trådslitet gum begagnande. 7. *Etw. trägt sich leicht:* ngt är lätt att bära. III. *itr. h.* 1. bära, t. ex. *ich habe an diesem schwer zu* ~ detta är tungt att bära för mig, *das Eis trägt:* isen bär. 2. räcka, nå, t. ex. *das Auge, das Fernrohr, die Büchse trägt weit.* 3. *Zu Neste* ~ draga till boet.

Träger, -s, -, m. 1. ~in, -nen, f. bärare, bärarinna. 2. gårdfarihandlare. 3. ⊕ bärbjälke, stödjepelare. 4. bot. ståndare.

Trägheit, 0, f. tröghet.

trägig, a. drägtig.

tragisch, a. tragisk; sorglig.

Tragöde, -n, -n, m. tragisk skådespelare, tragöd.

Tragödie, -n, f. sorgespel, tragedi. -n... Ex. ~**dichter**, ~**schreiber**, -s, -, m. sorgespelsförfattare, tragiker. ~**spieler**, -s, -, m. = *Tragöde.*

Train, -s, -s, m. träng.

Trainer, Traineur, -s, -s, m. tränerare.

trainiorlen, -te, -t, tr. tränera.

Trajékt, -[e]s, -e, m. öfverfärd. -**schiff**, -[e]s, -e, n. ångfärja för järnvägståg.

Trakt, -[e]s, -e, m. sträckning.

Traktaménf, -[e]s, -e, n. 1. traktering, undfägnad. 2. traktamente, lön, sold.

Traktát, -[e]s, -e, m. dim. *Traktätchen, -lein*, traktat, a) fördrag, b) liten skrift.

traktíerlen, -te, -t, tr. och itr. h. 1. behandla. 2. undfägna, traktera.

trällerlin, -te, ge-t, itr. h. tralla.

Trampel, -s, -, m. F drummel, tölp, åsna. -t[h]ier, -[e]s, -e, n. 1. dromedar. 2. = *Trampel.*

trampelin, trampllen, trampfllen, -te, ge-t, itr. h. trampa.

Trampolin, -[e]s, -e, n. och m. trampolin, springbräde.

Tranchée (*Tranchée*), -en, f. löpgraf.

tranchierlen, -te, -t, tr. sönderskära, skära för.

Trank, -[e]s, -e †, m. 1. dryck. 2. drickbart medikament, dekokt. 3. skulor. -**fass**, -es, -er †, n. skultunna. -**opfer**, -s, -, n. dryckesoffer.

Tränkile, -en, f. 1. vattnande, vattning. 2. vattenställe. -**eimer**, -s, -, m. vattenämbare. -**trog**, -[e]s, -e †, m. vattenho.

tränklien, -te, ge-t, I. tr. 1. vattna. 2. amma. 3. impregnera, mätta. II. *Sich* ~ 1. dricka. 2. fyllas. **Tränkung**, f.

Transit, -[e]s, -e, m. genomgång.

translocierlen, -te, -t, tr. flytta, förflytta.

transparént, a. genomskinlig.

transpirierlen, -te, -t, itr. h. transpirera, utdunsta, svettas.

transponierlen, -te, -t, tr. transponera, öfverflytta. **Transponierung**, f.

Transpórt, -[e]s, -e, m. transport; förflyttning, öfverflyttning. -**fähig**, a. som kan transporteras, transportabel.

Transportéur, -[e]s, -s el. -e, m. transportör.

transportierbär, a. transportabel, flyttbar.

transportierlen, -te, -t, tr. transportera; förflytta, öfverflytta.

Trapéz, -es, -e, n. trapets.

trapp, I. *interj.* betecknande ljudet af tunga steg, trapp! II. -[e]s, -e, m. tungt steg.

Trappe, -n, f. 1. äfv. m. zool. trapp. 2. (fot)spår.

trappelin, -te, ge-t, itr. h. och s. med tåta, ej så tunga steg trampa, trafva.

trapplen, -te, ge-t, itr. h. och s. trampa, traska.

Trassánt, -en, -en, m. trassent.

Trassát, -en, -en, m. trassat.

trassierlen, -te, -t, tr. och itr. h. trassera.

* äkta ams. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

trätschlen, trätschlen, -[es]t, -te, ge-t, itr. h. och tr. prata, pladdra, skvallra.
Tratte, -n, f. handel. tratta, växel.
Trau... Ex. **-altar,** -[e]s, -e †, m. (vigsel)altare. **-formel,** -n, f. **-formulär,** -[e]s, -e, n. vigselformulär. **-gebühr,** -en, f. **-geld,** -[e]s, 0, n. afgift till vigselförrättaren. **-handlung,** -en, f. vigselakt. **-rede,** -n, f. tal till brudparet. **-ring,** -[e]s, -e, m. vigselring. **-schein,** -[e]s, -e, m. vigselattest. **-zeuge,** -n, -n, m. vittne vid vigsel.
Traube, -n, f. dim. *Träubchen, -lein,* drufklase, drufva, klase. -n... Ex. **~apfel,** -s, -†, m. en sorts äpplen. **~ärtig,** a. drufformig, i klasar. **~beere,** -n, f. bär af vindrufvor. **~blut,** -[e]s, 0, n. drufsaft. **~blüt[h]ig,** a. klasblomstrig. **~bohrer,** -s, -, m. handborr med vef. **~geländer,** -s, -, n. vinspalier. **~hügel,** -s, -, m. vinbevuxen kulle. **~kamm,** -[e]s, -e †, m. tom drufstjälk. **~krankheit,** -en, f. sjukdom hos vindrufvor. **~kur,** -en, f. drufkur. **~lese,** -n, f. vinskörd. **~rosine,** -n, f. russin i klasar. **~saft,** -[e]s, -e †, m. drufsaft. **~zeit,** -en, f. druftid (uld då drufvorna äro mogna). **~zucker,** -s, 0, m. drufsocker.
traubig, a. 1. full af drufvor. 2. druflik.
trauen, -te, ge-t, I. tr. viga, sammanviga. II. *Sich* ~ 1. gifta sig. 2. töras, våga. III. itr. h. 1. *Auf jmdn* ~ förlita sig på ngn. 2. *Jmdm* ~ tro, sätta tro till ngn. *Jmdm nicht um die Ecke* el. *über die Gasse* el. *über den Weg* ~ ej lita på ngn längre än man ser honom.
Trauer, 0, f. sorg. **-anzeige,** -n, f. dödsannons. **-anzug,** -[e]s, -e †, m. sorgdrägt. **-binde,** -n, f. sorgflor. **-birke,** -n, f. hängbjörk. **-botschaft,** -en, f. sorgepost, jobspost. **-brief,** -[e]s, -e, m. sorgbref. **-fahne,** -n, f. florbehängd fana, sorgfana. **-fall,** -[e]s, -e †, m. dödsfall. **-flor,** -[e]s, -e, m. sorgflor. **-frau,** -en, f. gråterska. **-gefolge,** -s, -, n. likfölje. **-geläute,** -s, -, n. begrafningsringning. **-geleit,** -[e]s, -e, n. likfölje. **-gepränge,** -s, 0, n. begrafningsståt. **-gerüst,** -[e]s, -e, n. katafalk. **-gesang,** -[e]s, -e †, m. sorgesång. **-geschichte,** -n, f. sorglig historia. **-gestalt,** -en, f. bedröflig gestalt, figur. **-gottesdienst,** -[e]s, -e, m. sorgegudstjänst. **-haus,** -es, -er †, n. sorgehus. **-jahr,** -[e]s, -e, n. sorgår. **-kleid,** -[e]s, -er, n. **-kleidung,** -en, f. sorgdrägt. **-kutsche,** -n, f. sorgvagn. **-mahl,** -[e]s, -e el. -er †, n. begrafningsmåltid. **-marsch,** -es, -e †, m. sorgmarsch. **-nachricht,** -post, -en, f. sorgepost. **-rand,** -[e]s, -er †, m. sorgkant. **-rede,** -n, f. liktal. **-schleier,** -s, -, m. sorgdok. **-spiel,** -[e]s, -e, n. sorgespel, tragedi. **-stimme,** -n, f. sorglig röst. **-ton,** -[e]s, -e †, m. sorglig ton. **-voll,** a. sorglig, beklaglig. **-wagen,** -s, -[†], m. 1. likvagn. 2. sorgvagn. **-weide,** -n, f. sorgpil. **-zeit,** -en, f. sorgtid. **-zug,** -[e]s, -e †, m. sorgtåg.
trauerlin, -te, ge-t, itr. h. sörja, hafva sorg. *Um jmdn* ~ sörja ngn.
Traufle, -en, f. 1. takdropp. 2. takkant. 3. takränna. **-fass,** -es, -er †, n. tunna, balja att samla regnvatten i. **-nass,** a. drypande våt. **-rinne,** -n, f. takränna. **-röhre,** -n, f. stupränna. **-wasser,** -s, 0, n. regnvatten.
träufelln, träufln, -te, ge-t, I. itr. h. och s. droppa, drypa, sippra. II. tr. drypa.
traulich, a. förtrolig, intim, hjärtlig, gemytlig.
Traulichkeit, 0, f. förtrolighet m. m. se föreg.
Traum, -[e]s, -e †, m. dröm. Ordspr. *Träume sind Schäume:* drömmar rinna som strömmar. *Nicht im ~e an etw. denken:* ej ha ens den minsta tanke på ngt. *Jmdm aus dem ~e helfen:* hjälpa ngn att klara tankarne. *Im ~e sprechen:* tala i sömn. **-ausleger** = *-deuter.* **-bild,** -[e]s, -er, n. drömbild. **-buch,** -[e]s, -er †, n. dröm(tydnings)bok. **-deuter,** -s, -, m. **~in,** -nen, f. drömtydare, -tyderska. **-deuterei, -deutung,** -en, f. drömtydning. **-gesicht,** -[e]s, -er, n. drömbild, vision. **-gestalt,** -en, f. drömbild. **-kunst,** 0, f. drömtydningskonst. **-leben,** -s, 0, n. drömlif. **-selig,** a. 1. drömmande. 2. somnambul. **-warnung,** -en, f. genom drömmar erhållen varning. **-welt,** -en, f. drömverld.
träumelln, -te, ge-t, itr. h. gå och drömma, sofva på ljusa dagen.
träumlln, -te, ge-t, itr. h. och tr. drömma. *Ich träumte* el. opers. *es träumte mir* el. *mir träumte:* jag drömde. *Er träumte einen Traum* el. *ihm träumte ein Traum:* han drömde en dröm. *Das hätte ich mir nie ~ lassen:* det hade jag aldrig drömt om.
Träumer, -s, -, m. **~in,** -nen, f. drömmare, drömmerska.
Träumerei, -en, f. drömmeri.
träumerisch, a. drömmande.
traumhaft, a. drömlik.
traun, interj. i sanning, förvisso, tro på.
traurig, a. 1. sorgsen, ledsen. 2. sorglig, ledsam.
Traurigkeit, 0, f. sorgsenhet, nedslagenhet.
traut, a. förtrolig, kär.
Trautheit, 0, f. förtrolighet.
Trauung, -en, f. vigsel.
Travérse, -n, f. oförmodadt hinder, streck i räkningen.
traversierlen, -te, -t, itr. h. 1. komma i vägen, korsa ens planer. 2. mat. falla ut åt sidan.
Travestie, -en, f. travestering.
travestierlen, -te, -t, tr. travestera. **Travestierung,** f.
Treber, -[n], f. lemning af drufvor vid prässning, drufstjälkar och skal; draf.
trecklen, -te, ge-t, tr. ⚓ och P draga.
Treff, -[e]s, -e, m. 1. träffande ord, träffande anmärkning. 2. *Einen ~ haben:* hafva en skruf lös. 3. kortspel. klöfver. **-könig,** -[e]s, -e, m. klöfver kung. **-schuss,** -es, -e †, m. träff. **-sicherheit,** 0, f. träffsäkerhet.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

1. treffen, *triff(s)t, traf, träfe, getroffen, triff*, I. *tr.* och *itr. h.* 1. träffa, råka. *Dem* el. *den Feind ins Herz* el. *in das Herz des Feindes* ~ träffa fiendens hjärta, *ins Schwarze* ~ träffa pricken. 2. stämma öfverens, slå in. 3. särskilda fall. *Vorkehrungen, Massregeln, Anordnungen* ~ vidtaga förberedelser, åtgärder, *eine Auskunft* ~ hitta på en utväg, *eine Auswahl, einen Tausch, eine gute Partie* ~ göra ett urval, ett byte, ett godt parti. *Ein Regen traf uns:* vi råkade ut för regn. *Wen trifft die Schuld:* hvems är skulden. *Die Reihe trifft dich:* det är din tur. *Das ~de Wort:* det rätta ordet. II. *itr. s.* 1. *Auf jmdn* ~ träffa på, råka ngn. 2. inträffa, falla, t. ex. *mein Geburtstag trifft auf einen Sonntag, in die Ferien.* III. *Sich* ~ 1. hända, inträffa; komma till pass. *Das traf sich gut:* det kom just lagom, kom bra till pass. *Wie es sich trifft:* som det faller sig. 2. recipr. träffas, råkas.

2. Treffen, *-s, -, n.* träffning, drabbning.

Treffer, *-s, -, m.* 1. en som träffar, god skytt. 2. vinnande lott, vinst. 3. *Einen* ~ *haben:* a) hafva tur, b) träffa rätt.

trefflich, *a.* förträfflig.

Trefflichkeit, *-en, f.* 1. 0, förträfflighet. 2. förträfflig sak.

Treib... Ex. **-anker**, *-s, -, m.* ⚓ drifankare. **-beet**, *-[e]s, -e, n.* drifbänk. **-eis**, *-es*, 0, *n.* drifis. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* drifhus. **-holz**, *-es*, 0, *n.* drifved. **-jagd**, *-en, f.* **-jagen**, *-s*, 0, *n.* skall(gång). **-kraft**, *-e* †, *f.* drifkraft. **-reis**, *-es, -er, n.* skott. **-sand**, *-[e]s*, 0, *m.* flygsand.

1. treiben, *trieb, triebe, getrieben, treib[e]*, I. *tr.* 1. drifva. *Jmdn in die Enge* ~ bringa ngn i förlägenhet, sätta ngn på det hala. *So weit möchte ich es nicht* ~ så långt skulle jag ej vilja gå. *Zweige* ~ skjuta skott. 2. drifva upp, blåsa upp. 3. idka, (be)drifva, utöfva, t. ex. *Schiffahrt, ein Geschäft, Ackerbau, ein Gewerbe. Chemie, alte Sprachen* ~ studera, syssla med kemi, gamla språk. *Falschheit* ~ vara falsk. *Kurzweil* ~ skämta, leka. *Luxus* ~ utveckla lyx. *Unsinn, dummes Zeug* ~ hafva dumheter, galenskaper för sig. *Er treibt es zu arg:* han går för långt. Ordspr. *wie man's treibt, so geht's:* som man kokar, får man supa. II. *Sich* ~ 1. skynda sig. 2. ströfva, drifva omkring. 3. *Sich müde* ~ *an etw.* (dat.): blifva trött på ngt. III. *itr. h.* och *s.* 1. drifva, drifvas af ström el. vind, flyta; yra (om snö). 2. jäsa, svälla. 3. drifva omkring, röra sig.

2. Treiben, *-s, -, n.* 1. 0, drift, drifvande m. m. se *1. treiben. Das* ~ *des Laubes:* löfsprickningen. *Sein Thun und* ~ hans görande och låtande. 2. 0, lif, rörelse. *Das* ~ *der Welt:* verldens oro. 3. skall(gång).

Treiber, *-s, -, m.* en som drifver ngt, drifvare, pådrifvare, skallgångare, skallfolk.

Treiberei, *-en, f.* drifvande, pådrifvande.

Tremse, *-n, f.* blåklint.

Trendel, *-s, -, m.* 1. snurra. 2. långsam person.

trendel[n], *-te, ge-t*, I. *tr.* rulla. II. *itr. h.* vara långsam, söla, ej komma ur fläcken.

Trenn... Ex. **-messer**, *-s, -, n.* sprättknif.

trennbar, *a.* möjlig att frånskilja, skiljbar.

Trennbarkeit, 0, *f.* skiljbarhet.

trenn[en], *-te, ge-t*, I. *tr.* skilja, lossa, isärtaga, sprätta upp, isär. II. *Sich* ~ skiljas. **Trennung**, *f.* **-s...** Ex. **~punkte**, *m. plur.* trema. **~schmerz**, *-es, -en, m.* **~stunde**, *-n, f.* skilsmässans stund. **~weh**, *-[e]s*, 0, *n.* skilsmässans smärta.

Trense, *-n, f.* trens, a) snöre, galon, b) trensbetsel.

Treppe, *-en, f.* trappa. **-áb**, *adv.* se ned. **-áuf**, *adv.* ~ *treppab:* trappa upp och trappa ned. **-en...** Ex. **~absatz**, *-es, -e* †, *m.* trappafsats. **~ártig**, *a.* trappformig. **~geländer**, *-s, -, n.* ledstång till en trappa. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* trapphus. **~stufe**, *-n, f.* trappsteg. **~wange**, *-n, f.* sida af en trappa.

Tresór, *-[e]s, -e, m.* skatt.

Trespe, *-n, f.* bot. råglosta (Bromus secalinus).

Tresse, *-n, f.* 1. snöre, galon. 2. fläta. **-n...** Ex. **~besatz**, *-es, -e* †, *m.* snörgarnering. **~hut**, *-[e]s, -e* †, *m.* galonerad hatt.

tressier[ien], *-te, -t*, *tr.* fläta.

Trester[n], *plur.* = *Treber.*

Trät... Ex. **-mühle**, *-n, f.* trampkvarn. **-rad**, *-[e]s, -er* †, *n.* tramphjul.

treten, *tritt(st), trat, träte, getreten, tritt*, I. *itr. h.* och *s.* stiga, träda. *Daneben* el. *fehl* ~ stiga miste, göra ett felsteg. *Leise* ~ a) gå tyst, smyga, b) vara inbunden, lisma. — Med prep.: *ans Fenster* ~ stiga fram till fönstret, *etw. tritt ans Licht:* ngt kommer i dagen, *an die Spitze* ~ sätta sig i spetsen; *auf die Rednerbühne* ~ bestiga talarstolen, *auf den Schauplatz* ~ beträda skådeplatsen, *auf die Zehen* ~ gå på tå, *auf jmdn* ~ trampa på ngn; *aus dem Dunkel* ~ träda fram ur skuggan, *aus einem Bunde* ~ utträda ur ett förbund, *aus den Ufern* ~ öfversvämma; *ins Gewehr* ~ gå i gevär, *in ein Amt* ~ tillträda ett ämbete, *ins Mittel* ~ träda emellan, söka att medla, *in den Riss* ~ kläda skott, *der Traum tritt ins Leben:* drömmen blir verklighet, *in Schatten gegen etw. anderes* ~ fördunklas af ngt annat, *in den Kot* ~ trampa i smutsen; *jmdm unter die Augen* ~ komma inför ngns ögon, *unter die Waffen* ~ gripa till vapen; *von dem Wege* ~ afvika från vägen; *zu jmdm* ~ ställa sig på ngns sida; *dazwischen* ~ träda emellan. II. *tr.* 1. trampa. *Die Schuhe schief* ~ gå snedt på skorna. 2. studentspr. *Jmdn* ~ stöta på, uppmana ngn att göra ngt, i sht uppmana ngn att göra besked vid glaset.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Treter, -*s*, -, *m*. trampare i skt i sms.
treu, I. *a*. trogen. II. 0, *f*. trohet, jfr *Treue*. *Auf ~ und Glauben:* på god tro. *Auf meine ~* el. [*bei*] *meiner ~!* (vid) min själ! **-bruch**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. trohetsbrott, mened, förräderi. **-brüchig**, *a*. menedig, förrädisk. **-ergeben**, *a*. troget tillgifven. **-gesinnt**, *a*. trogen, lojal. **-herzig**, *a*. trohjärtad. **-herzigkeit**, 0, *f*. trohjärtenhet. **-los**, *a*. trolös. **-losigkeit**, 0, *f*. trolöshet.
Treue, 0, *f*. trohet.
treulich, *a*. trogen, trofast, pålitlig.
Tribulation, **-en**, *f*. plågande, pinande.
tribuliérlen, *-te*, *-t*, *tr*. plåga, pina, trakassera.
Tribún, -*s* el. -*en*, -*en*, *m*. tribun.
Tribunál, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. tribunal, domstol.
Tribúne, -*n*, *f*. 1. talarstol. 2. läktare.
Tribút, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. tribut, bidrag, skatt. **-frei**, *a*. skattfri. **-pflichtig**, *a*. skattskyldig.
tributár, *a*. skattskyldig.
Trichíne, -*n*, *f*. trikin.
trichínig, **trichínisch**, **trichinös**, *a*. trikinhaltig.
Trichter, -*s*, -, *m*. tratt; krater.
trichterlln, *-te*, *ge-t*, *tr*. tratta, itratta.
Trick, -*s*, -, *m*. och *n*. kortspel. trick.
Tricót, -*s*, -*s*, *m*. trikå.
Trieb, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. 1. skott, årsskott. 2. drifkraft. 3. drift, böjelse. 4. = *Trift*. **-feder**, -*n*, *f*. driffjäder. **-kraft**, -*e* †, *f*. drifkraft. **-rad**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n*. drifhjul. **-sand**, -[*e*]*s*, 0, *m*. flygsand. **-werk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. maskineri.
Trief... Ex. **-auge**, -*s*, -*n*, *n*. rinnande öga. **-äugig**, *a*. som har rinnande ögon, surögd. **-nase**, -*n*, *f*. drypande näsa. **-nasig**, *a*. som har drypande näsa. **-nass**, *a*. drypande våt.
triefelln, *-te*, *ge-t*, **triefllen**, *troff*, *tröffe*, *getroffen*, -[*e*] och *-te*, *ge-t*, förrätdr. pres. ind. *treuf(s)t*, imper. *treuf*, *itr*. *h*. och *s*. samt *tr*. drypa, droppa, rinna.
triefig, *a*. drypande, rinnande.
trieg... se *trüg...*
Triére, -*n*, *f*. treroddare.
Trieze, -*n*, *f*. vindspel.
triezlln, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr*. 1. vinda (upp). 2. plåga, trakassera.
Trift, -*en*, *f*. 1. a) betesrätt, b) väg till bete, kreatursväg, c) betesmark, bete, d) boskapshjord, boskapsdrift. 2. af hafvet drifvet gods, spillror, strandgods. **-gerechtigkeit**, 0, *f*. betesrätt.
triftig, *a*. 1. flytande, drifven af våg och vind. 2. driftig, ifrig. 3. om växter: kraftig, frodig. 4. innehållsrik, betydelsefull. 5. väl grundad, tungt vägande, afgörande.
Triftigkeit, 0, *f*. vigt, betydenhet.
Trikolére, -*n*, *f*. trikolor, trefärgad fana.
trillllen se *drillen*.
Trillor, -*s*, -, *m*. drill.
trillerlln, *-te*, *ge-t*, *itr*. *h*. och *tr*. drilla.
Trillich, **Trilling** se *Drill...*
Trillión, -*en*, *f*. trillion.
Triméster, -*s*, -, *n*. fjärdedels år, kvartal.
Trine, -*ns*, -*n*, *f*. 1. Katrina. 2. dumt kvinfolk, våp.
Trinität, 0, *f*. treenighet.
Trink... Ex. **-becher**, -*s*, -, *m*. dryckesbägare. **-gast**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. dryckesgäst. **-gelag**, -[*e*]*s*, -*e*, *n*. dryckeslag. **-geld**, -[*e*]*s*, 0, *n*. drickspengar. **-geschirr**, -[*e*]*s*, 0, *n*. dryckeskärl. **-gesellschaft**, *-en*, *f*. dryckeslag. **-glas**, *-es*, *-er* †, *n*. dricksglas. **-halle**, -*n*, *f*. restauration, ölhall. **-horn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n*. dryckeshorn. **-lied**, -[*e*]*s*, -*er*, *n*. dryckesvisa. **-napf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. vattenkopp i fogelburar. **-schale**, -*n*, *f*. dryckesskål. **-spruch**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. skål(tal). **-stube**, -*n*, *f*. skänkrum. **-wasser**, -*s*, 0, *n*. dricksvatten.
trinkbar, *a*. drickbar.
Trinkbarkeit, 0, *f*. drickbarhet.
trinken, *trank*, *tränke*, *getrunken*, *trink*[*e*]. *itr*. *h*. och *tr*. dricka. *Über den Durst ~* taga ett glas för mycket. *Der Wein lässt sich ~* vinet är drickbart. *Gern eins ~* gärna taga sig ett glas. *Ein Glas leer ~* dricka ur ett glas.
Trinker, -*s*, -, *m*. en som dricker; drinkare.
Trio, -[*s*], -*s*, *n*. trio.
Tripel, -*s*, 0, *m*. trippel.
tripelln, *-te*, *ge-t*, *tr*. skura, polera med trippel.
tripliérlen, *-te*, *-t*, *tr*. tredubbla, taga tre gånger.
trippelln, *-te*, *ge-t*, *itr*. *h*. och *s*. trippa.
Triréme, -*n*, *f*. trirem, treroddare.
Tritt, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. 1. steg. *~ halten:* hålla jämna steg. *~ wechseln:* byta om fot. 2. (fot)spår. 3. spark. 4. trampning. 5. fotsteg, fotbräde, stegpinne, trampbräde, pall, estrad, blomsterhylla. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n*. trampbräde. **-harfe**, -*n*, *f*. harpa med pedal. **-wechsel**, -*s*, 0, *m*. fotombyte.
Triúmph, -[*e*]*s*, -*e*, *m*. triumf. **-bogen**, -*s*, -, *m*. triumfbåge. **-wagen**, -*s*, -[†], *m*. triumfvagn. **-zug**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m*. triumftåg.
Triumphátor, -*s*, *Triumphatóren*, *m*. triumfator.
triumphiérlen, *-te*, *-t*, *itr*. *h*. triumfera.
triviál, *a*. trivial, alldaglig, platt.
Trivialität, *-en*, *f*. trivialitet, platthet.
trochálisch, *a*. trokéisk.
Trochálius, *-us*, *-en*, *m*. troké.
trocken, *a*. torr. Bildl. *auf dem ~en sein:* vara i förlägenhet, i knipa, *~* el. *im ~en sitzen:* sitta i goda omständigheter. *~e Fäulnis:* torröta. *~en Fusses:* torrskodd. *~ legen:* torrlägga. *Eine Wohnung ~ wohnen:* bebo en våning i ett nybygdt hus innan det torkat. *Das ~e:* det torra, torra landet. **-boden**, -*s*, -[†], *m*. torkvind. **-fäule**, -*n*, *f*. torröta. **-futter**, -*s*, 0, *n*. **-fütterung**, 0, *f*. torrt foder. **-legen**, -*s*, 0, *n*. **-legung**, -*en*, *f*. torrläggning. **-leine**, -*n*, *f*. tvättsnöre. **-platz**, -*es*, -*e* †, *m*.

0 saknar plur. † har omljud. *tr*. transitivt, *itr*. intransitivt verb. *h*. har haben, *s*. har sein till hjälpverb.

torkplan. **-stube**, *-n, f.* torkrum. **-tuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* torkduk, handduk. **-wohner**, *-s*, -, *m.* en som bor i ett nybygdt hus.

Trockenheit, *-en, f.* torrhet, torka, torrt sätt.

trocknen, *-ete, ge-et, itr. s., tr.* och *sich* ~ torka (sig). **Trocknung**, *f.*

Trocknis[s], *-se, f.* torrhet, torka, torkning.

Troddel, *-n, f.* vippa, tofs.

Trödel, *-s*, -, *m.* 1. gammalt skräp, i sht gamla kläder; lump. 2. lumphandel. 3. studentspr. buller, rumor, galenskap, nojs, gyckel. *Etw. macht einem* ~ ngt roar en. **-bude**, *-n, f.* klädstånd. **-frau**, *-en, f.* klädmäklerska. **-geschäft**, -[*e*]*s*, *-e, n.* **-handel**, *-s*, 0, *m.* klädmäkleri, handel med gamla kläder; lumphandel. **-kram**, -[*e*]*s*, 0, *m.* = *Trödel 1, 2.* **-wa[a]re**, *-n, f.* = *Trödel 1.* **-weib**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* = *-frau.*

Trödelei, *-en, f.* 1. klädmäkleri, lumphandel. 2. långsamhet, söl.

trödelhaft, *a.* 1. trasig, trasgrann, tras-. 2. långsam, trög, sölande.

trödeln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. handla med gamla kläder, med lump. 2. vara trög, långsam, söla. 3. studentspr. hafva tokerier för sig, galnas, väsnas.

Trödler, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* 1. klädmäklare, -mäklerska; lumphandlare. 2. långsam person, trögbasare, sölkorf.

Trog, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* dim. *Tröglein, Trögel-*[*chen*], tråg, ho.

Troglodýt, *-en, -en, m.* troglodyt, grottmänniska.

trollen, *-te, ge-t,* I. *itr. s.* rulta, strutta, pallra. II. *Sich* ~ pallra sig af, packa sig i väg.

Trombe, *-n, f.* tromb, skydrag.

Trommel, *-n, f.* dim. *Trömmelchen, Trömmelein*, trumma. **-fell**, -[*e*]*s*, *-e, n.* 1. trumskinn. 2. trumhinna. **-klöppel** = *-schlägel.* **-schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* trumslag. **-schlägel**, *-s*, -, *m.* trumpinne. **-schläger**, *-s*, -, *m.* trumslagare. **-stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* trumpinne. **-wirbel**, *-s*, -, *m.* trumhvirfvel.

Trommelei, *-en, f.* trummande.

trommeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* trumma, slå på trumma. Opers. *es trommelt:* trumman går. F *auf dem Klavier* ~ dunka på pianot.

Tromméte se *Trompete.*

Trommler, *-s*, -, *m.* trumslagare.

Trompéte, *-n, f.* trumpet. **-n...** ex. ~**bläser**, *-s*, -, *m.* trumpetblåsare. ~**schall**, -[*e*]*s*, 0, *m.* trumpetklang, -ljud. ~**tusch**, *-es, -e, m.* (trumpet)fanfar.

trompéten, *-ete, -et, itr. h.* och *tr.* trumpeta, blåsa på trumpet. *Jmdn aus dem Schlafe* ~ väcka ngn med trumpetstötar.

Trompéter, *-s*, -, *m.* trumpetare.

Trope, *-n, f.* bildligt talesätt, talfigur.

Tropen, *plur.* tropik(länd)erna. **-gegend**, *-en, f.* tropisk trakt.

Tropf, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* stackare, kräk.

Tropf... jfr *tropfen.* **-bad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* dusch. **-nass**, *a.* genomvåt. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e, m.* droppsten.

tropfbar, *a.* flytande så att droppar kunna bildas.

tröpfeln, **tropfen**, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.* samt *tr.* droppa, drypa.

Tropfen, *-s*, -, *m.* dim. *Tröpfchen, -lein*, droppe. **-weise**, *adv.* droppvis.

Trophäe, *-n, f.* trofé.

tropisch, *a.* 1. tropisk. 2. bildlig.

1. Tross, *-es, -e, m.* tross, packning; pack. **-bube**, **-junge**, *-n, -n, m.* trosspojke. **-knecht**, -[*e*]*s*, *-e, m.* trossknekt.

2. Tross, *-es, -e, n. -en, f.* ⚓ tross.

3. tross = *trapp I.*

Tröst, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. tröst. 2. *Nicht* [*wohl* el. *recht*] *bei Troste sein:* ej vara rätt klok. *Bist du bei* ~ är du klok. **-bedürftig**, *a.* tröstbehöfvande. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e, m.* tröstebref, kondolensbref, -skrifvelse. **-bringend**, *a.* tröstande, tröstrik. **-bringer**, **-geber**, *-s*, -, *m.* tröstare. **-los**, *a.* tröstlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* tröstlöshet. **-rede**, *-n, f.* tröstande, tröstrikt tal. **-reich**, *a.* tröstrik. **-schreiben**, *-s*, -, *n.* **-schrift**, *-en, f.* = *-brief.* **-wort**, -[*e*]*s*, *-e, n.* trösteord.

tröstbar, *a.* tröstande, tröstrik.

tröstbar, *a.* möjlig att trösta. *Nicht* ~ otröstlig.

trösten, *-ete, ge-et, tr., itr. h.* och *sich* ~ trösta (sig). *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ trösta sig med en sak. *Sich an etw.* (dat.) ~ finna sin tröst i ngt. *Jmdn auf etw.* (ack.) ~ trösta ngn med ngt tillkommande.

Tröster, *-s*, -, *m.* 1. ~**in**, *-nen, f.* tröstare, tröstarinna. 2. F gammal boklunta. 3. F iron. käpp, påk.

tröstlich, *a.* tröstande, tröstrik, god, glädjande.

tröstsam, *a.* tröstande.

Tröstung, *-en, f.* tröst, tröstegrund.

trott = *trapp.*

trotteln, *-te, ge-t*, **trotten**, *-ete, ge-et, itr. h.* och *s.* lunka, trafva.

Trottoir, *-s*, *-e* el. *-s, n.* trottoar.

Trotz, I. *-es*, 0, *m.* trots. *Jmdm* ~ *bieten:* trotsa ngn. *Zum* ~*e jmds* el. *jmdm zum* ~*e:* ngn till trots. II. *prep.* med gen. och dat. trots. ~ *alledem:* i trots af allt. **-dem**, *adv.* i trots däraf, likväl. **-kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* trotsig person. **-köpfig**, *a.* trotsig, styfnackig, halsstarrig. **-waffe**, *-n, f.* anfallsvapen. **-wort**, -[*e*]*s*, *-e, n.* trotsigt ord.

trotzen, -[*es*]*t, -te, ge-t, itr. h.* 1. trotsa, *jmdm:* ngn. *Mit jmdm* ~ vara trotsig mot ngn. 2. *Auf etw.* (ack.) ~ pocka på ngt.

Trotzer, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen, f.* trotsande, trotsig person.

trotzhaft, **trotzig**, *a.* trotsig.

trotziglich, *adv.* trotsigt.

Troubadoúr, *-s*, *-e* el. *-s, m.* trubadur.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

trüb, *a.* icke klar, oklar, skum, matt, töcknig, dunkel, mörk, grumlig. *Im ~en fischen:* fiska i grumligt vatten. **-äugig**, *a.* skumögd. **-selig**, *a.* dyster, svårmodig; bedröflig. **-seligkeit**, 0, *f.* bedröflighet, ledsamt tillstånd. **-sinn**, -[e]*s*, 0, *m.* nedslagenhet, sorgsenhet, svårmod, melankoli. **-sinnig**, *a.* nedslagen, sorgbunden, svårmodig, dyster, melankolisk. **-sinnigkeit**, 0, *f.* = *-sinn.*

trübe, I. = *trüb.* II. 0, *f.* mulet väder, dysterhet m. m. se *trüb.*

Trubel, *-s*, -, *m.* virrvarr, oreda.

trüblen, *-te, ge-t*, I. *tr.* grumla, fördunkla, förmörka, skymma, fördystra. II. *Sich ~* grumlas m. m. se *I.*

Trübheit = *trübe II.*

trubliern, *-te, -t, tr.* bringa oreda, villervalla i, störa, förvilla.

Trübsal, *-e, f.* -[e]*s*, *-e, n.* bedröfvelse, nöd, trångmål.

Truchsess, *-en, -en, m.* förskärare.

Trucksystem, -[e]*s*, *-e, n.* system enligt hvilket arbetare aflönas med varor i st. f. pengar.

Trudel, I. *-s*, -, *m.* 1. = *Trödel 1.* 2. slinka, gatnymf. II. *-n, f.* korpulent kvinfolk, rulta.

trudeln, *-te, ge-t, tr.* och *itr. s.* rulla, vältra (sig).

Trüffel, *-n, f.* tryffel. **-hund**, -[e]*s*, *-e, m.* tryffelhund. **-zucht**, 0, *f.* tryffelodling.

Trug, -[e]*s*, ✱ *-e* †, *m.* bedrägeri, svek, förvillelse. **-bild**, -[e]*s*, *-er, n.* skenbild. **-erfüllt**, *a.* bedräglig. **-gebilde**, *-s*, -, *n.* **-gestalt**, *-en, f.* fantom, vålnad, gyckelbild. **-grund**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* skengrund. **-los**, *a.* utan bedrägeri. **-schluss**, *-es, -e* †, *m.* felslut. **-voll**, *a.* bedräglig. **-werk**, -[e]*s*, *-e, n.* bedrägeri, svek, illusion.

trügen, *trog, tröge, getrogen, trüg*[e], I. *tr.* bedraga. II. *Sich ~* bedraga sig, misstaga sig. III. *itr. h.* vara bedräglig.

Trüger, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* bedragare, bedragerska.

trügerisch, **trüghaft**, **trüglich**, *a.* bedräglig, sveklig, felaktig.

Trüglichkeit, 0, *f.* bedräglighet.

Truhe, *-n, f.* dim. *Trühlein*, kista, skrin, låda.

Trumeau, -[e], *-s, m.* trymå.

Trumm, -[e]*s*, *-er* †, *n.* och ✱ *m.* 1. stycke, stump, bit, ände. Bildl. *in einem ~ fort:* oafbrutet, i ett kör, *den ~ verlieren:* tappa tråden. *Ein ~ von einem Kerl:* en riktig grofhuggare. 2. = rätt.

Trümmer, *-n, f.* *-s*, -, *m.* och *n.* spillra, ruin. *Zu ~n* el. *in ~ gehen:* gå i spillror, *zu ~n schlagen:* slå sönder i bitar. **-haufen**, *-s*, -, *m.* grushög, ruin. **-weise**, *adv.* i spillror.

trümmerhaft, *a.* ruinlik, i ruiner, sönderslagen.

Trumpf, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kortspel. trumf. Bildl. *etw. ist ~* ngt är utmärkt, är det bästa, *sehen, merken was ~ ist:* se, märka hur sakerna stå, hur det är fatt. **-bube**, *-n, -n, m.* trumfknekt. **-karte**, *-n, f.* trumfkort.

trumpfen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* kortspel. trumfa, taga med trumf; bildl. afsnäsa, afspisa.

Trunk, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. klunk, sup. *Einen ~ thun:* taga sig en klunk, dricka ett tag. *Auf einen ~ leeren:* tömma i ett enda drag. 2. dryckeslag. 3. dryckenskap. *Dem ~e ergeben sein:* vara en drinkare. 4. dryck, drick. **-sucht**, 0, *f.* dryckenskap(slast). **-süchtig**, *a.* hemfallen åt dryckenskapslasten.

trunken, *a.* drucken, rusig, full.

Trunkenbold, -[e]*s*, *-e, m.* drinkare.

Trunkenheit, *-en, f.* rusigt tillstånd, fylla.

Trupp, -[e]*s*, *-s, m.* 1. trupp, band. 2. = *Rudel.*

Truppe, *-en, f.* dim. *Trüppchen, -lein*, trupp. **-weise**, *adv.* truppvis, den ena truppen efter den andra. **-en...** Ex. **~aushebung**, *-en, f.* utskrifning af trupper. **~bewegung**, *-en, f.* trupprörelse, manöver. **~körper**, *-s*, -, *m.* kår. **~schau**, *-en, f.* revy.

truppen, *-te, ge-t, sich ~* jag. samla sig i skaror.

Trüsche, **Trüsche**, *-n, f.* torsk (Gadus).

Trut, *-en, -en, m.* **-hahn**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kalkontupp. **-henne**, *-n, f.* **-huhn**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* kalkonhöna.

Trute = *Truthenne.*

Trutschel, *-n, f.* F liten rulta.

Trutte, *-n, f.* forell.

Trutz se *Schutz 1.* och för sfr. *Trotz 2.*

Tschakö (kort a), *-s, -s, m.* schakå.

Tschoche, *-n, -n, m.* tsjeck.

tschechisch, I. *a.* tsjeckisk. II. *n.* tsjeckiska, jfr *deutsch.*

Tschibuk, *-s, -s, m.* turkisk tobakspipa.

Tubérkel, *-n, f.* tuberkel, svulst.

Tubilus, *-us, -en* el. *-usse, m.* tub, kikare.

Tuch, -[e]*s*, *-er* † och *-e, n.* dim. *Tüchlein, Tüchelchen*, 1. plur. vanl. *-e*, kläde; klädessort. 2. plur. vanl. *-e* och efter räkneord -, stycke tyg, 32 à 50 alnar. 3. plur. *-er* †, duk, bordsduk, halsduk, sjal; ⚓ segel, klut. **-fabrik**, *-en, f.* klädesfabrik. **-geschäft**, -[e]*s*, *-e, n.* **-handel**, *-s*, 0, *m.* klädeshandel, -bod. **-händler**, *-s*, -, *m.* klädeshandlare. **-handlung**, *-en, f.* **-laden**, *-s*, -†, *m.* = *-geschäft.* **-motte**, *-n, f.* klädesmal. **-nadel**, *-n, f.* halsduks-, bröst-, kråsnål.

tüchen, *a.* af kläde, klädes-.

tüchtig, *a.* dugtig; duglig, skicklig.

tüchtigen, *-te, ge-t, tr.* göra duglig, lämplig.

Tüchtigkeit, 0, *f.* dugtighet m. m. se *tüchtig.*

tuck, I. *interj.* 1. skrock! 2. pull! II. -[e]*s*, 0, *m.* = *Tücke. Jmdm einen ~ anthun:* göra ngn ngt ondt, *einen ~ auf jmdn haben:* ha ett horn i sidan till ngn.

Tücke, *-n, f.* dolskhet, list, trolöshet, lömskhet, lömsk handling, svek. **-bold**, -[e]*s*, *-e, m.* lyktgubbe.

tucken, *-te, ge-t, itr. h.* skrocka, locka.

tückisch, *a.* 1. lömsk, svekfull. 2. *Auf jmdn ~ sein:* bära agg till, vara ond på ngn.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Tüder, *-s*, -, *m.* tjuder.
Tuff, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* min. tuff.
Tüftelei, *-en*, *f.* hårklyfveri, spetsfundighet.
tüftel|n, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* hårklyfva, vara spetsfundig.
Tugend, *-en*, *f.* 1. dygd. 2. dygdig person. **-arm**, *a.* fattig på dygder. **-begabt**, *a.* dygdrik. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* **-held**, *-en*, *-en*, *m.* dygdemönster. **-leben**, *-s*, 0, *n.* dygdigt lif. **-lehre**, *-n*, *f.* dygdelära. **-liebe**, 0, *f.* 1. kärlek till dygden. 2. dygdig kärlek. **-los**, *a.* utan dygd, lastfull. **-muster**, *-s*, -, *n.* dygdemönster. **-prediger**, *-s*, -, *m.* moralpredikant. **-reich**, *a.* dygdrik. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* dygdigt sinne. **-spiegel**, *-s*, -, *m.* dygdemönster. **-wandel**, *-s*, 0, *m.* dygdig vandel.
tugendhaft, *a.* dygdig.
Tugendhaftigkeit, 0, *f.* dygd.
tugendlich, **tugendsäm**, *a.* dygdig, dygdsam.
Tüll, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tyll.
Tülle, *-n*, *f.* pip, hylsa.
Tulpe, *-n*, *f.* tulpan. **-n...** Ex. **~beet**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tulpanrabatt.
tum, *n. suff.* -dom, -döme.
tümlich, *a. suff.* -domlig.
Tummel, *-s*, 0, *m.* tummel, svindel, yra, rus. **-becher**, *-s*, -, *m.* tumlare (bägare). **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* tummelplats, stridsplats, lekplats. **-taube**, *-n*, *f.* tumlett.
tummelhaft, *a.* som tumlar om dugtigt, kry, liflig.
tummel|n, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* tumla, tumla om med, t. ex. *ein Ross.* II. *itr. h.* och *sich* ~ tumla om, rusta, stoja.
Tummler, *-s*, -, *m.* 1. a) en som tumlar en häst, b) en som tumlar om i dansen, dansör, dansmästare, c) svirare. 2. sfv. **Tümmler**, tumlare, a) delfin, b) tumlett, c) bägare.
tummlig, 1. = *taumlig.* 2. = *tummelhaft.*
Tümpel, *-s*, -, *m.* pöl, vattenpuss; göl.
Tumúlt, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tumult, väsen, kravall, upplopp. **-voll** = *tumultuarisch.*
Tumultuánt, *-en*, *-en*, *m.* en som styr till tumult, bråkmakare, orostiftare.
tumultuárisch, *a.* tumultuarisk, bullersam, stojande, larmande.
tumultuier|en, *-te*, *-t*, *itr. h.* styra till tumult, föranstalta upplopp, stoja, larma.
Tünch, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* = *Tünche.* **-farbe**, 0, *f.* kalk-, kritvatten till hvitmening. **-pinsel**, *-s*, -, *m.* borste till hvitmening.
Tünche, *-n*, *f.* rappning, kalkband, hvitmening, hvitlimning; kalk-, kritvatten; bildl. yttre polityr.
tünch|en, *-te*, *ge-t*, *tr.* putsa; hvitmena, hvitlimma.
Tüncher, *-s*, -, *m.* hvitlimmare.
Tüncherei, *-en*, *f.* hvitmening, hvitlim(ning).
Tunk|e, *-en*, *f.* 1. sås. 2. bit, tärning i sås. 3. doppning. **-napf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* såsskål.
tunk|en, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. doppa. 2. *Eine Tasse Kaffee* ~ dricka en kopp kaffe med dopp, doppa upp en kopp kaffe.
Tunnel, *-s*, -, *m.* 1. tunnel. 2. källare.
tunnel[ts]ier|en, *-te*, *-t*, *tr.* draga en tunnel el. tunlar genom, under agt.
Tupf, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* **Tüpfel**, *-s*, -, *n.* och *m.* dim. *Tupfchen*, *Tüpf[el]chen*, *-lein*, prick, punkt.
tüpfel|n, *-te*, *ge-t*, *tr.* sätta prickar, punkter på, punktera, göra spräcklig. *Getüpfelt:* spräcklig. **Tüpf[e]lung**, *f.*
1. **tupf|en**, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. lätt vidröra, lätt trycka agt mot agt. 2. göra fläckig, spräcklig.
2. **Tupfen**, *-s*, -, *m.* = *Tupf.*
Turbán, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* turban.
Turbíne, *-n*, *f.* turbin.
Türke, *-n*, *-n*, *m.* turk. **-n...** Ex. **~bund**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. turban. 2. kroll-lilja (Lilium Martagon). **~glaube**, *-ns*, 0, *m.* islam. **~kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. turkhufvud. 2. = *~bund.* 3. turkiskt piphufvud. **~krieg**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* krig mot turkarne. **~säbel**, *-s*, -, *m.* turkisk sabel.
Türkéi, 0, *f.* *Die* ~ Turkiet.
Türkent[h]úm, -[*e*]*s*, 0, *n.* turkiskt sätt, välde, turkisk sed, tro; turkarne.
Türkin, *-nen*, *f.* turkisk kvinna.
türkisch, *a.* turkisk. **-korn**, -[*e*]*s*, 0, *n.* majs.
Turko, *-s*, *-s*, *m.* turkå (algerisk infanterist).
Turm, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* torn. **-bau**, -[*e*]*s*, *-ten*, *m.* tornbyggnad. **-falke**, *-n*, *-n*, *m.* tornfalk. **-hoch**, *a.* tornhög, skyhög. **-uhr**, *-en*, *f.* tornur. **-wächter**, **-wärter**, *-s*, -, *m.* tornväktare.
türmel|n, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. torna upp, uppstapla. 2. förse med torn, sätta torn på. 3. inspärra i torn. II. *itr. h.* och *sich* ~ resa sig, uppstiga tornlikt. **Türmung**, *f.*
Türmer, *-s*, -, *m.* tornväktare.
turmig, **türmig**, *a.* hög, tornhög, skyhög.
Turn... Ex. **-anstalt**, *-en*, *f.* gymnastikanstalt. **-fahrt**, *-en*, *f.* gymnastisk utflykt, utmarsch. **-fest**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* gymnastikfest. **-gerät[h]**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* gymnastikapparat, -redskap. **-gürtel**, *-s*, -, *m.* svältrem. **-halle**, *-n*, *f.* gymnastiksal. **-kleid**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* gymnastikdrägt. **-kunst**, 0, *f.* gymnastik. **-lehrer**, *-s*, -, *m.* gymnastiklärare. **-platz**, *-es*, *-e* †, *m.* gymnastikplats. **-saal**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* gymnastiksal. **-unterricht**, -[*e*]*s*, 0, *m.* gymnastikundervisning. **-verein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* gymnastisk förening. **-zeug**, -[*e*]*s*, 0, *n.* gymnastikapparater, -redskap.
Turnéi (afv. ´ -), -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* tornérspel.
turnéi|en, *-te*, *-t*, *itr. h.* tornera.
turn|en, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* gymnastisera.
Turner, *-s*, -, *m.* gymnast.
Turnerei, *-en*, *f.* gymnastiserande, gymnastik.
turnerisch, *a.* gymnastisk.
Turnerschaft, *-en*, *f.* gymnastsällskap, gymnastförening.

Turnert[h]um, -[e]s, 0, n. gymnastikväsen.
Turnier, -[e]s, -e, n. tornérspel. **-bahn**, -en, f. = -platz. **-dank**, -[e]s, -e †, m. pris vid tornérspel. **-fähig**, a. som får deltaga i tornérspel. **-platz**, -es, -e †, m. tornérplats, tornérbana. **-rennen**, -s, -, n. tornering. **-spiel**, -[e]s, -e, n. tornérspel.
turnier||en, -te, -t, itr. h. tornera.
Turnips, -es, -e, m. hvitbeta.
Turnus, -, -se, m. återvändande ordningsföljd.
Turtel[taube], -n, f. turturdufva.
Tusch, I. -es, -e, m. 1. fanfar. 2. studentspr. förolämpning ss. anledning till en duell. II. interj. hyss! tyst!
Tusch||e, -en, f. (kinesisk) tusch. **-kasten**, -s, -, m. färglåda. **-napf**, -[e]s, -e †, m. färgkopp. **-zeichnung**, -en, f. tuschritning.
tuschel||n, -te, ge-t, itr. h. och tr. hviska, tissla och tassla.
tuschl||en, -[es]t, -te, ge-t, tr. och itr. h. 1. tuscha. 2. sfv. **tüschl||en**, undertrycka, lugna, dämpa. 3. hysja, tysta.
tuschier||en, -te, -t, tr. 1. beröra, vidröra. 2. studentspr. förolämpa.
Tute, -n, f. 1. pipa, horn att blåsa i. 2. = TOU.
Tüte, -n, f. strut.
Tutél, -en, f. förmyndarskap.
tutl||en, -ete, ge-et, itr. h. och tr. tuta, blåsa.
Tüttel, -s, -, m. punkt, prick. *Kein ~chen:* ej ett grand.
Twist, -[e]s, -e, m. bomullsgarn.
Typ, -[e]s, -en, m. typ, mönster.
Type, -n, f. typ. **-n...** Ex. **~metall**, -[e]s, 0, n. stiltyg.
typenhaft = *typisch*.
Typhon, -[e]s, -e, m. tyfon, orkan.
Typhus, -, 0, m. tyfus.
typisch, a. typisk.
Typográph, -en, -en, m. sättare, typograf.
Typographie, 0, f. boktryckarkonst.
Typ||us, -us, -en, m. typ, mönster.
Tyránn, -en, -en, m. tyrann. **-en...** Ex. **~herrschaft**, -en, f. tyrannvälde, tyranni. **~laune**, -n, f. tyrannisk nyck.
Tyrannéi, -en f. tyranni, despotism.
Tyránnent[h]um, -[e]s, 0, n. tyranniskt välde, tyranni.
tyránnisch, a. tyrannisk.
tyrannisier||en, -te, -t, tr. tyrannisera.

U.

U, 1. -[s], -[s], n. gram. u. Bildl. *jmdm ein X für ein ~ machen:* skrifva x för u, narra, bedraga ngn. 2. **u.** förkortn. = *und:* och (o.).
u. a. förkortn. = *unter anderem* el. *anderen:* bland annat, bland andra (bl. a.).
u. ähnl. förkortn. = *und Ähnliches mehr:* med mera dylikt (m. m. dyl.).
u. A. w. g. förkortn. = *um Antwort wird gebeten:* om svar anhålles (o. s. a.).
übel, I. a. dålig, adv. illa. *Wohl oder ~* med eller mot ens vilja, i alla händelser. *Nicht ~* ej (så) illa (ofta iron.). *Ich bin nicht ~ willens dorthin zu gehen:* jag har ingenting emot att gå dit. *Das verdriesst mich ~* det förtretar mig i hög grad. *Sich ~ freuen:* vara illa till mods, ledsen. *Etw. gerät jmdm ~* ngt misslyckas för ngn. *Einen üblen Geruch, Geschmack haben:* lukta, smaka illa. *Jmdn in üble Nachrede bringen:* illa berykta ngn. Med verb: *~ aufnehmen:* illa upptaga, *es geht jmdm ~ aus:* det går illa för ngn, *etw. ~ auslegen* el. *deuten:* tyda ngt illa, till det värsta, *sich ~ befinden:* må illa, *es bekommt ihm ~* det bekommer honom illa, han mår illa däraf, *~ von jmdm denken:* tänka illa om ngn, *jmdn ~ halten:* behandla ngn illa, *jmdm etw.* [*für*] *~ nehmen:* bli ond på ngn för ngt, *jmd* el. *jmdm ist ~* ngn mår illa, *~ daran sein:* vara illa däran, *~ auf jmdn zu sprechen sein:* tala illa om ngn, *~ zu Fuss sein:* vara en dålig fotgängare, *~* el. *Übles thun:* göra illa, *~ verstehen:* missförstå, *jmd* el. *jmdm wird ~* ngn blir illamående, mår illa. II. -s, -, n. ondt, ondt ting, sjukdom, lidande. **-befinden**, -s, 0, n. illamående. **-gelaunt**, a. vid dåligt lynne. **-gesinnt**, a. illasinnad. **-gesinntheit**, 0, f. illvilja. **-klang**, -[e]s, -e †, m. missljud. **-klingend**, a. missljudande. **-laune**, 0, f. dåligt lynne. **-laut**, -[e]s, -e, m. = *-klang*. **-lautend** = *-klingend*. **-nehm[er]isch**, a. snarsticken. **-sein**, -s, 0, n. illamående. **-stand**, -[e]s, -e †, m. misförhållande. **-that**, -en, f. missgärning, missdåd. **-thäter**, -s, -, m. missdådare. **-thätig**, a. som gör illa, illvillig. **-wollen**, -s, 0, n. illvilja. **-wollend**, a. illvillig.
Übelkeit, -en, f. illamående.
1. **üben**, adv. *Hier ~ = hüben. Dort ~ = drüben.*
2. **übl||en**, -te, ge-t, tr. och sich ~ öfva (sig), utöfva, idka, begå, visa, t. ex. *seine Kräfte, eine Kunst, Ackerbau, Greuel, Barmherzigkeit. Das Gesetz ~* skipa lag. *Rache an jmdm ~* hämnas på ngn. *Strafe ~* straffa.
1. **Über**, -s, -, m. en som öfvar ngt; utöfvare, idkare.
2. **über**, prep. med dat. på frågan 'hvarest', med ack. på frågan 'hvarthän', jfr 5. 1. öfver. *Etw. ~ jmdn vermögen* el. *können:* förmå ngt öfver ngn. *~ die Kräfte gehen:* öfverstiga krafterna. 2. på andra sidan om, t. ex. *~ dem Flusse, dem Berge wohnen. ~ alle Berge sein:* vara

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

långt borta. 3. för skull, till följd af, t. ex. ~ *dem* el. *das Spiel alles vergessen*, ~ *dem Lärm etw. überhören*. 4. under, vid, t. ex. ~ *der Mahlzeit*. ~ *dem Grabe des Kindes weinen:* gråta vid barnets graf, ~ *das Grab des Kindes weinen:* gråta öfver att barnet lagts i grafven, begråta barnets död, jfr *3.* 5. efter ett subst. i ack. el. gen. hel, t. ex. *den Vormittag* el. *des Vormittags* ~ hela förmiddagen, *Tags* el. *den Tag* ~ hela dagarne. 6. särskilda fall. *Etw.* ~ *sich gewinnen:* förmå sig till ngt. ~ *eine Rede lachen:* skratta åt ett tal, men: ~ *einer Rede lachen:* skratta under ett tal, medan talaren talar, jfr *4. Er ist* ~ *solche Kindereien hinaus:* sådana barnsligheter äro för honom en öfvervunnen ståndpunkt. *Dies geht mir* ~ *alles andere:* detta föredrar jag framför allt annat. *Fehler* ~ *Fehler:* fel på fel, det ena felet efter det andra, *einen Witz* ~ *den anderen machen:* komma med den ena kvickheten efter den andra, *einmal* ~*s andere:* den ena gången efter den andra; *das ist sonderbar* ~ *sonberbar:* det är högst besynnerligt. *Heute* ~ *acht Tage:* i dag åtta dagar till, *Sonntag* ~ *acht Tage:* om söndag åtta dar, ~*s Jahr:* a) ett år härefter, b) om ett år, ~ *kurz oder lang:* förr eller senare. II. *adv.* 1. ~ *und* ~ öfveralt, helt och hållet. ~ *und* ~ *nass:* genomvåt, våt på hela kroppen. 2. öfver, förbi, slut, t. ex. *das Fieber ist* ~. 3. *Jmdm in etw.* ~ *sein:* öfverträffa ngn i ngt.

Anm. Über i sms. med verb är dels betonadt, dels obetonadt och har i allmh. samma bemärkelser som det svenska öfver. Efter verben rätta sig i allmh. med afseende på betoning verbalsubst. på *-er* och *-ung*. I sms. med adj. betecknar *über* en mycket hög grad, t. ex. *übergross:* ofantligt stor.

überackern, I. *itr. h.* plöja in på andras åkrar. II. (- - ´ - ˚) *tr.* plöja grundt, slarfvigt, fara öfver med plogen. III. (- - ´ - ˚) *Sich* ~ öfveransträng a sig med plöjning.

überáll (betonadt äfv. ´ - ´), I. *adv.* 1. öfveralltt. ~ *her:* från alla håll, ~ *hin:* åt alla håll. 2. öfverhufvud. ~ *nicht:* ingalunda. II. obejl. *m.* F *er ist Hans* ~ han är framme öfveralltt, har sin näsa i allt.

überánstrengen, ˚ *tr.* och *sich* ~ öfveransträng a (sig). **Überanstrengung** (obs. ´ - - - -), *f.*

überántworten, ˚ *tr.* öfverlemna, ut-, afleverera. **Überántwortung**, *f.*

überarbeiten, I. *tr.* och *sich* ~ 1. (- - ´ - - ˚) öfveransträng a (sig). 2. skaffa, praktisera (sig) öfver. II. (vanl. - - ´ - - ˚) *tr.* gå öfver, gå igenom, lägga sista handen vid, retuschera. **Überarbeitung** (och - - ´ - -), *f.*

Überármel, -s, -, *m.* öfverärm, lösärm.

überáus, *adv.* i hög grad, ofantligt.

Überbau, -[e]s, -e el. -ten, *m.* öfverbyggnad.

überbauen, I. *tr.* 1. bygga ngt så att det skjuter fram öfver det undre. *Das übergebaute Stockwerk:* den öfre våning den undre framskjutande våningen, *das überbaute* (jfr 2 *a*) *Stockwerk:* den undre öfverbygda våningen. 2. (- - ´ - ˚) a) öfverbygga, b) öfverlasta med arkitektoniska prydnader. II. (- - ´ - ˚) *Sich* ~ 1. öfverbyggas, öfverdragas af en skorpa, ett täcke el. dyl., öfvertäckas. 2. förbygga sig. **Überbauung** (och - - ´ -), *f.*

überbefriedigen, ˚ *tr.* göra mer än nöjd, fullkomligt tillfredsställa.

überbehalten, *tr.* 1. låta ett öfverplagg sitta på, t. ex. *den Mantel.* 2. få kvar, få öfver.

Überbein, -[e]s, 0, *n.* med. exostos, ganglion, öfverben (knöl).

überbéssern, ˚ *tr.* = *überarbeiten II.*

Überbett, -[e]s, -en, *n.* sängtäcke.

überbeugen, **überbiegen**, *tr.* och *sich* ~ böja, luta (sig) öfver.

überbieten, I. *tr.* 1. bjuda mer, öka på, t. ex. *zwei Mark* ~ bjuda två mark mer, öka på anbudet med två mark. 2. (- - ´ - ˚) öfverbjuda, t. ex. *jmdn:* ngn, *jmdn um zwei Mark* ~ bjuda två mark mer än ngn. 3. (- - ´ - ˚) öfverträffa. II. (- - ´ - ˚) *Sich* ~ öfverträffa sig själf. **Überbietung**, *f.*

überbilden, ˚ *tr.* och *sich* ~ förbilda(s), öfverförfina(s), förkonstla(s). **Überbildung**, *f.*

Überbinde, -n, *f.* yttre bindel.

überbinden, *tr.* binda öfver, t. ex. *Papier über etw.* (ack.) *ü'berbinden* el. *etw. mit Papier überbinden*˚: binda papper öfver ngt.

überblättern, ˚ *tr.* 1. bläddra förbi, vid genombläddrandet förbise. 2. (öfver)täcka med blad, med löf. 3. (äfv. ´ - - -) hastigt genombläddra.

überhláuen, **überblauen**, ˚ *tr.* 1. öfverdraga med blått. 2. vara mera blå än ngt.

überbléchen, ˚ *tr.* öfverdraga, beklåda, fodra med bleck.

überbleiben, *itr. s.* 1. blifva öfver, blifva kvar; stanna på öfverblifna kartan. 2. (- - ´ - ˚) vanl. blott i part. *überblieben* = *hinterbleiben 2.*

Überbleibsel, -s, -, *n.* och ✱ *m.* kvarlefva, rest.

Überblick, -[e]s, -e, *m.* öfverblick.

überblícken, ˚ *tr.* öfverblicka, öfverskåda.

überblühen, ˚ I. *tr.* 1. öfvertäcka med blommor. 2. med sina blommor höja sig öfver ngt. II. *Sich* ~ 1. blomma för rikligt. 2. blomma ut, blomma slut.

überbráusen, ˚ *tr.* 1. med sitt brus öfverrösta. 2. öfverspruta, öfverspola.

überbreiten, *tr.* 1. utbreda, täcka, lägga ngt öfver el. på ngt, t. ex. *eine Decke über etw.* (ack.) ~. 2. (- - ´ - ˚) öfvertäcka, betäcka. *Den Tisch mit einer Decke* ~ lägga en duk på bordet.

überbríngen, ˚ *tr.* (öfver)bringa, (öfver)lemna. **Überbringung**, *f.*

Überbrínger, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* öfverbringare, -bringarinna.

überbrücken, ˚ *tr.* slå en bro öfver. **Überbrückung**, *f.*

˚ äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Überbrüllen, * *tr.* med sitt tjut öfverrösta.
überbunt, *a.* alltför brokig.
Überbürden, * *tr.* öfverlasta, öfveransträngа. **Überbürdung,** *f.*
Überdach, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* öfverbyggnad, tak.
Überdächen, * *tr.* bygga ett tak öfver, täcka.
Überdäs, *adv.* dessutom.
Überdauern, * *tr.* öfverlefva, räcka längre än.
Überdecke, *-n*, *f.* täcke.
Überdecken, *tr.* 1. täcka, lägga, breda ngt öfver ngt. 2. (- - ˊ - °) öfvertäcka, betäcka ngt med ngt. **Überdeckung** (och - - ˊ -), *f.*
Überdém, *adv.* dessutom.
Überdénken, * *tr.* öfvertänka, öfverväga.
Überdies, *adv.* dessutom.
Überdrang, -[*e*]*s*, 0, *m.* öfversvallande, uppsjö; stark, omåttlig trängtan.
Überdrängen, *tr.* 1. tränga, skjuta öfver. 2. (- - ˊ - °) öfverfylla; starkt tränga, trycka, förtrycka, hårdt ansätta.
Überdringen, * *tr.* öfveväldiga.
Überdruck, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* öfvertryck.
Überdrucken, *tr.* taga öfvertryck af.
Überdruss, *-es*, 0, *m.* olust, leda, vämjelse, öfvermättnad, afsmak.
Überdrüssig, *a.* *Einer* (gen.) *Sache* ~ led åt, trött på ngt. *Einer Sache* ~ *werden:* blifva led åt, vämjas vid, få afsmak för ngt.
Überdüngen, * *tr.* åkerbr. 1. öfvergöda. 2. göda för starkt.
Überdúnkeln, * *tr.* fördunkla, öfverglänsa.
Überéck[s], *adv.* tvärs öfver.
Übereile, 0, *f.* brådska, fjäsk.
Überéilen, * I. *tr.* 1. upphinna, skynda förbi. 2. *Jmdn* ~ för starkt påskynda, pådrifva ngn. 3. *Etw.* ~ brådska, brådstörta med ngt. 4. öfverraska. II. *Sich* ~ 1. brådska, brådstörta. 2. öfverila, förhasta sig.
Überéilt, *a.* öfverilad, förhastad.
Überéilung, *-en*, *f.* 1. brådska, brådstörtande. 2. öfverilning, förhastande.
Überéin, *adv.* öfverens, samman, lika. Sms. se nedan.
Übereinánder, I. *adv.* öfver hvarandra, öfver hvartannat, den (det) ena öfver den (det) andra. II. *-s*, -, *n.* hög, virrvarr.
Überéinkleiden, *tr.* klädа lika.
1. **Überéinkommen,** *itr. s.* komma öfverens, *über etw.* (ack.): om ngt; öfverensstämma, samstämma.
2. **Überéinkommen,** *-s*, -, **Überéinkommnis[s],** *-ses*, *-se*, *n.* **Überéinkunft,** *-e* †, *f.* öfverenskommelse.
Überéinstimmen, *itr. h.* öfverensstämma.
Überéinstimmung, *-en*, *f.* öfverensstämmelse.
Überéintreffen, *itr. h.* öfverens-, samstämma.
Überéisen, * *tr.* öfverdraga med is.
Überessen, I. *tr.* *Etw.* ~ blifva led åt, vämjas vid ngt emedan man ätit för mycket däraf. II. (- - ˊ -°) *Sich* ~ äta sig öfvermätt, föräta sig.
Überfahren, I. *itr. s.* fara, ro, åka öfver. II. *tr.* 1. sätta, ro, skjutsa öfver. 2. (utv. - - ˊ - °) öfverköra. 3. (- - ˊ - °) a) öfverfara, fara öfver, t. ex. *Flüsse, Meere, Brücken, die Tafel mit dem Schwamme;* stryka öfver. *Etw. mit dem Blick* ~ kasta en blick på, hastigt öfverskåda, genomögna ngt, b) *den Acker mit Mist* ~ köra gödsel på åkern, c) *die Pferde* ~ öfveransträngа, utmatta hästarne, d) *die Stadt war von Fuhrwerk* ~ staden var öfverfyld af åkdon.
Überfahrt, *-en*, *f.* 1. öfverfart. 2. färjställe, vad.
Überfall, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* öfverfall.
Überfallen, I. *itr. s.* falla öfver, af, åt sidan. II. (- - ˊ - °) *tr.* öfverfalla, öfverraska, öfverrumpla.
Überfeilen, * *tr.* fila öfver, gå igenom, lägga sista handen vid.
Überfein, *a.* 1. för fin, öfverförfinad. 2. särdeles fin, superfin.
Überféinern, * *tr.* öfverförfina.
Überfeinheit, 0, *f.* stor finess, öfverförfining.
Überfirnissen, * *tr.* öfverfernissa.
Überflámmen, * *tr.* 1. med lågor uppfylla. 2. sprida sina lågor utöfver gränsen af ngt. 3. låga, glöda starkare än.
Überflechten, *tr.* fläta öfver, omkring, omgifva med flätverk, t. ex. *Stroh über die Flasche ü'berflechten* el. *die Flasche mit Stroh überflechten*°: fläta halm kring flaskan.
Überfleiss, *-es*, 0, *m.* för stor flit.
Überfleissig, *a.* alltför flitig.
Überfliegen, I. *itr. s.* flyga öfver. II. (- - ˊ - °) *tr.* 1. flyga öfver ngt; bildl. öfverflygla. 2. a) genomögna, b) vid genomögnandet förbise.
Überfliessen, I. *itr. s.* rinna öfver. Bildl. *vor Freude* ~ fattas af en öfversvallande glädje. II. (- - ˊ - °) *tr.* öfversvämma.
Überflittern, * *tr.* öfverkläda, öfverdraga med glitter(guld).
Überflóren, * *tr.* öfverkläda med flor.
Überflug, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. imma. 2. hög flygt.
Überflügeln, * *tr.* öfverflygla. **Überflüg[s]lung,** *f.*
Überfluss, *-es*, 0, *m.* 1. öfverflöd, *an etw.* (dat.): på ngt. 2. öfversvallande.
Überflüssig, *a.* öfverflödig.
Überflut[h], *-en*, *f.* öfversvämning.
Überflut[h]en, I. *itr. h.* och *s.* och II. (- - ˊ - °) *tr.* öfverflöda, öfversvämma. **Überflút[h]ung,** *f.*
Überfördern, * *tr.* och *itr. h.* begära för mycket, *jmdn:* af ngn. **Überförderung,** *f.*
Überfracht, 0, *f.* öfverfrakt.
Überfráchten, * *tr.* lasta för tungt.
Überfrech, *a.* öfvermåttan fräck.
Überfressen, om djur och P om människor = *übereessen.*
Überfrieren, * *itr. s.* öfverdragas med is.
Überfremm, *a.* alltför from.
Überfrösteln, * *tr.* komma att rysa, genomisa.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Überführen, *tr.* 1. öfverföra. 2. (- - ´ - °) a) *die Chaussee mit Kies* ~ köra grus på landsvägen, b) *der Markt ist mit Waren überführt:* torget är öfverfullt af varor (för mycket varor ha förts dit), c) öfverbevisa, *jmdn einer* (gen.) *Sache:* ngn om en sak. **Überführung** (och - - ´ -), *f.*

Überfülle, 0, *f.* öfverflöd.

Überfüllen, I. *tr.* 1. öfverföra, hälla en vätska ur ett kärl i ett annat. 2. (- - ´ - °) öfverfylla, hälla öfverfull, öfverlasta. II. (- - ´ - °) *Sich* ~ blifva öfverfull. **Überfüllung** (och - - ´ -), *f.*

Überfünkeln, ° *tr.* öfverglänsa.

Überfüttern, ° *tr.* fodra för starkt, gifva för mycket foder, för mycken mat. **Überfütterung,** *f.*

Übergabe, 0, *f.* 1. öfverlemnade. 2. kapitulation, dagtingan.

Übergang, -[e]*s*, -*e* †, *m.* öfvergång.

Übergar, *a.* för hårdt kokt.

Übergären, I. *itr. h.* jäsa öfver. II. (- - ´ - °) *Sich* ~ jäsa för mycket.

Übergeben, I. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ hölja ngt öfver ngn, svepa in ngn i ngt, gifva ngn ngt att sätta på sig. *Jmdm eins* ~ ge ngn ett rapp. 2. (- - ´ - °) öfverlemna. II. (- - ´ - °) *Sich* ~ 1. kapitulera. 2. kräkas. **Übergébung,** *f.*

Übergebot, -[e]*s*, -*e*, *n.* högre (an)bud.

Übergehen, I. *itr. s.* 1. rinna, koka, flöda öfver. *Die Augen gehen mir über:* mina ögon tåras. 2. gå öfver, t. ex. *zum Feind, zu einer Religion, in Fäulnis:* till förruttnelse. 3. *Jmdm* ~ öfverträffa ngn. 4. *Vor jmdm* ~ gå förbi ngn. 5. gå öfver, ha sin öfvergång, taga slut. II. (- - ´ - °) *tr.* 1. afv. *s.* förbigå, förbise. 2. gå öfver för att inspektera, t. ex. *das Feld.* 3. genomgå, genomögna, granska. 4. förbättrande gå öfver, lägga sista handen vid. III. (- - ´ - °) *Sich* ~ gå för mycket, öfveransträngа sig med gående. **Übergéhung,** *f.*

Übergelehrt, *a.* alltför lärd.

Übergenug, *adv.* öfvernog, mer än nog.

Übergewalt, 0, *f.* öfvervälde, öfvertag.

Übergewicht, -[e]*s*, 0, *n.* 1. öfvervigt; bildl. öfverlägsenhet, öfvervälde. 2. öfverbalans. *Das* ~ *bekommen:* taga öfverbalans.

Übergiessen, *tr.* 1. a) hälla så att det rinner öfver, b) hälla, slå, *etw. über eine Sache:* ngt öfver en sak, c) öfverföra, hälla ur ett kärl i ett annat. 2. (- - ´ - °) a) öfvergjuta. *Von Schweiss übergossen:* genomsvettig. Opers. *es übergoss ihn purpurrot:* han blef purpurröd, rodnade, b) vattna för starkt. **Übergíessung,** *f.*

Übergipsen, ° *tr.* öfverdraga med gips. **Übergípsung,** *f.*

Übergittern, ° *tr.* 1. sätta galler öfver, framför, omkring. 2. mål. indela i rutor en målning, som skall kopieras. **Übergítterung,** *f.*

Überglänzen, ° *tr.* 1. med glans öfvergjuta; glänsa, stråla, skimra på. 2. öfverglänsa, öfverstråla.

Überglasen, ° *tr.* glasera. **Übergląsung,** *f.*

Überglaube, -*ns*, 0, *m.* öfvertro, vidskepelse.

Übergläubig, *a.* lättrogen.

Überglänzen, ° *tr.* 1. öfverglänsa. 2. öfverfernissa; glasera.

Überglétschern, ° *tr.* bilda ett islager öfver, på.

Überglücklich, *a.* öfverlycklig.

Überglühen, ° *tr.* 1. glöda starkare än, öfverglänsa. 2. glöda, stråla, skimra, brinna på; färga.

Übergólden, ° *tr.* förgylla.

Übergrasen, ° I. *tr.* betäcka med gräs(växt); bildl. läka. II. *Sich* ~ blifva öfverväxt med gräs, gro igen.

Übergreifen, *itr. h.* gripa öfver, in i ngt; göra sig skyldig till öfvergrepp.

Übergriff, -[e]*s*, -*e*, *m.* öfvergrepp.

Übergross, *a.* ofantligt stor, jättestor.

Übergrünen, ° *tr.* betäcka med grönska.

Überguss, -*es*, -*e* †, *m.* öfvergjutning.

Übergut, *a.* särdeles god.

Überhaben, *tr.* 1. hafva utanpå. 2. hafva kvar. 3. F vara mätt på, led åt ngt.

Überhalb ∞ *oberhalb.*

Überhalten, *tr.* hålla öfver.

Überhand (afv. - - ´), *adv.* öfverhand. **-nehmen,** -*s*, 0, *n.* öfverhandtagande.

Überhang, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. öfverhängande, öfver ngt framskjutande del, utsprång. 2. stark längtan. 3. förhänge.

Überhangen, I. *itr. h.* hänga öfver, framför, skjuta fram, springa fram öfver. II. (- - ´ - °) *tr. Eine Sache mit etw.* ~ hänga ngt öfver, framför en sak.

Überhängen, I. = *überhangen I.* II. *tr.* 1. *Etw. über eine Sache* ~ hänga ngt öfver, framför en sak. 2. = *überhangen II.*

Überhärschen, ° *tr.* öfverdraga, betäcka med en skorpa.

Überhart, *a.* mycket hård, för hård.

Überhärten, ° *tr.* göra alltför hård.

Überhasten, ° = *übereilen I, 2, 3, II.*

Überhauchen, ° *tr.* andas på, öfverdraga med imma.

Überhäufen, ° *tr.* öfverhopa. **Überhäufung,** *f.*

Überhaupt, *adv.* öfverhufvud.

Überheben, I. *tr.* 1. lyfta öfver. 2. (- - ´ - °) *Jmdn (sich) einer* (gen.) *Sache* ~ bespara ngn (sig) ngt, fritaga, befria ngn (sig) från ngt. II. (- - ´ - °) *Sich* ~ 1. se *I, 2.* 2. förlyfta sig. 3. hafva för hög tanke om sig själf, förhäfva sig, vara högfärdig, *einer* (gen.) *Sache:* öfver ngt.

Überhebung, 0, *f.* 1. öfverlyftande. 2. (- - ´ -) för hög tanke om sig själf, högmod, högfärd.

Überheiss, *a.* öfverhettad, för het.

Überhéizen, ° *tr.* öfverhetta, för starkt upphetta. **Überhéizung,** *f.*

Überhelfen (✱ - - ´ - °), *itr. h. Jmdm* ~ hjälpa ngn öfver, hjälpa ngn att taga sig fram.

° äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Überhemdchen, *-s, -, n.* nattkappa.
Überhér, *adv.* 1. öfver, ofvanpå, på ytan, lätt, ytligt. 2. dessutom.
Überhérren, * *tr.* öfverväldiga.
Überhín = *überher.*
Überhítzen, * *tr.* öfverhetta.
Überhóbeln, * *tr.* hyfla öfver.
Überhöch, *a.* ofantligt hög, skyhög.
Überholen, *tr.* 1. hämta öfver. 2. ⚓ *Die Segel* ~ vända seglen. 3. (- - ´ - *) gå om, förbi; öfverträffa, öfverlista.
Überhören, * *tr.* 1. icke höra. *Ich überhörte es:* jag hörde det ej, det undgick mig. 2. förhöra, *jmdn:* ngn, *jmdm seine Aufgabe:* ngn hans lexa.
Überhose, *-n, f.* (ytter)byxor.
Überhúlen, * *tr.* F hastigt, ytligt gå öfver ngt.
Überhüllen, *tr. Etw. über eine Sache ü'berhüllen* el. *eine Sache mit etw. überhü'llen*: hölja, lägga ngt öfver en sak.
Überhüpfen, I. *itr. s.* och II. (- - ´ - *) *tr.* hoppa öfver, öfverhoppa.
Überirdisch, *a.* öfverjordisk.
Überjagdbär, *a.* jag. mer än tillräckligt gammal för att efter jagtregler kunna jagas, t. ex. *~er Hirsch:* mer än tioårig hjort.
Überjagen, I. *tr.* 1. jaga, köra öfver, åt andra sidan. 2. (- - ´ - *) a) jägta; tröttköra, spränga hästar, b) gum jägtande upphinna, gå, köra, rida om, c) öfverrumpla. II. *itr. s.* jaga, spränga, rusa öfver, åt andra sidan.
Überjähren, * *itr. s.* blifva öfverårig.
Überjährig, *a.* öfverårig.
Überkálken, * *tr.* beströ, bestryka med kalk.
Überkáufen, * *sich* ~ förköpa sig.
Überkéhren, * *tr.* afsopa, sopa ofvanpå.
Überkippen, I. *itr. s.* taga öfverbalans, vippa, slå om. II. *tr.* hvälfva om, hvälfva.
Überkítten, * *tr.* öfverstryka med kitt.
Überkleben, *tr.* klistra öfver, på, t. ex. *Papier über etw.* (ack.) *ü'berkleben* el. *etw. mit Papier überklében*: klistra papper öfver, på ngt.
Überkleid, *-[e]s, -er, n.* öfverklädning, öfverkläder.
Überkléiden, * *tr.* öfverkläda, beklädа.
Überkleistern = *überkleben.*
Überklettern, **Überklimmen**, I. *itr. s.* och II. (- - ´ - *) *tr.* klättra öfver.
Überklug, *a.* öfverklok; snusförnuftig.
Überklúgheit, 0, *f.* öfverklokhet; snusförnuftighet.
Überknállen, * *tr.* smälla starkare än.
Überknöpfen, *tr.* knäppa öfver.
Überknórpeln, * *itr. s.* och *sich* ~ öfverdragas med broskbildning.
Überkochen, *itr. s.* koka öfver.
Überkómmen, * I. *itr. s. Jmdm* ~ komma ngn tillhanda. II. *tr.* 1. få, erhålla, mottaga; komma öfver, få i sitt våld. 2. = *befallen.*
Überkraft, 0, *f.* öfversvallande kraft, öfvermått af kraft.
Überkräftig, *a.* svällande af kraft, ofantligt, för mycket kraftig.
Überkrítzeln, * *tr.* öfverklottra, fullklottra.
Überkrústen, * *tr.* och *sich* ~ öfverdraga(s) med en skorpa.
Überkúgeln, * *itr. s.* och *sich* ~ slå volt.
Überkunft, 0, *f.* öfverkomst.
Überkúnsteln, * *tr.* förkonstla, tillkonstla.
Überladen, *tr.* 1. öfverflytta gods från en vagn m. m. till en annan; omlasta. 2. (- - ´ - *) öfverlasta, för tungt lasta; öfverhopa. **Überladung** (och - - ´ - *), *f.*
Überländ[s]post, *-en, f.* indisk post från England öfver Brindisi och Alexandria.
Überlang, *a.* för lång.
Überlangen, *tr.* räcka, langa öfver.
Überlassen, I. *tr.* 1. lemna kvar. 2. släppa öfver. 3. (- - ´ - *) öfverlåta, öfverlemna, afträda. II. (- - ´ - *) *Sich einer* (dat.) *Sache* ~ öfverlemna, hängifva sig åt en sak. **Überlássung**, *f.*
Überlásser, *-s, -, m.* öfverlemnare, afträdare.
Überlast, *-en, f.* 1. öfvervigt. 2. alltför stor, tung börda, last, öfverlast.
Überlásten = *überladen* 2.
Überlastig, *a.* för tungt lastad.
Überlästig, *a.* ytterst besvärlig.
Überláuben, * *tr.* bekläda med löf.
Überlauf, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. starkt tillopp. 2. öfvergång öfver ngt. 3. öfverskott.
Überlaufen, I. *itr. s.* 1. rinna öfver. *Die Augen laufen ihm über:* hans ögon tåras. *Die Geduld läuft ihm über:* hans tålamod tar slut. 2. löpa öfver, gå öfver, desertera, t. ex. *zum Feinde.* 3. (- - ´ - *) anlöpa. II. *tr.* 1. (atv. - - ´ - *) springa omkull. 2. (- - ´ - *) a) öfverfara, utbreda sig öfver, öfversvämma, öfvertäcka, b) *ein Schauer überlief ihn:* en rysning genomfor honom, c) *etw.* [*mit den Augen*] ~ hastigt öfverblicka, genomögna ngt, d) *jmdn mit dem Degen* ~ hastigt, oförberedt anfalla ngn med värjan, e) öfverlöpa, besvära med täta besök, f) springa om, förbi, g) springa öfver, förbi; förfela. III. (- - ´ - *) *Sich* ~ springa sig trött, förderfvad.
Überläufer, *-s, -, m.* öfverlöpare.
Überlaut, *a.* alltför högljudd.
Überlében, * *tr.* och *sich* ~ öfverlefva (sig själf).
1. **Überlégen**, *a.* öfverlägsen.
2. **Überlegen**, *tr.* 1. lägga öfver, på. *Jmdn* ~ lägga upp ngn öfver knät till stryk. 2. lägga på andra sidan. 3. (- - ´ - *) a) öfvertäcka, öfverhölja, betäcka, b) för tungt belasta, c) öfverlägga, öfverväga. *Bei sich* ~ taga i öfvervägande, tänka på. *Ich werde es mir* ~ jag skall tänka på saken. *Alles wohl überlegt:* när man rätt tänker på saken.
Überlégenheit, 0, *f.* öfverlägsenhet.
Überlégsam, *a.* eftertänksam, försigtig.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Überlégsamkeit, 0, *f.* eftertänksamhet, försigtighet.
Überlégt, *a.* öfverlagd, välbetänkt.
Überlégtheit, 0, *f.* öfverläggning, eftertanke, uppsåt, berådt mod.
Überlegung, *-en, f.* 1. öfverläggande m. m. se 2. *überlegen 1, 2.* 2. (- - ´ -) a) öfverläggning, rådplägning, b) = *Überlegtheit.*
Überlei, obejl. *a.* öfrig.
Überleiten, *itr. h.* leda öfver, föra öfver, bilda en öfvergång. **Überleitung,** *f.*
Überlernen (äfv. - - ´ - °), *tr.* genomläsa, gå igenom.
Überlésen, ° I. *tr.* 1. (äfv. ´ - - -) genomläsa. 2. vid läsning förbise. II. *Sich* ~ öfveransträngа sig med, skada sig genom läsning. ~*e Person:* person som blifvit öfverspänd genom läsning.
Überléuchten, ° *tr.* 1. öfverglänsa. 2. helt och hållet belysa.
Überlíchten, ° *tr.* göra för ljus.
Überlíefern, ° *tr.* 1. öfverlemna, aflemna, leverera. 2. efterlemna, lemna i arf.
Überlíeferung, *-en, f.* 1. öfverlemnande. 2. tradition.
Überliegen, *itr. h.* ligga öfver, ofvanpå.
Überlísten, ° *tr.* öfverlista. **Überlístung,** *f.*
Überlódern = *überflammen.*
Überm, sammandragning af *über dem.*
Übermachen, *tr.* 1. göra, sätta ngt öfver, ofvanpå ngt. 2. (- - ´ - °) öfversända. **Übermáchung,** *f.*
Übermacht, 0, *f.* öfvermakt.
Übermächtig, *a.* öfvermäktig.
Übermalen, *tr.* 1. måla ngt öfver, ofvanpå, på ngt. 2. (- - ´ - °) öfvermåla. **Übermálung,** *f.*
Übermánnen, ° *tr.* öfvermanna, öfverväldiga.
Übermäss, *-es,* 0, *n.* 1. öfvermål. 2. öfvermått.
Übermässig, *a.* omåttlig, öfverdrifven, ytterlig, ofantlig, oskälig; adv. öfvermåttan.
Übermässigkeit, 0, *f.* omåttlighet, öfverdrift.
Übermáuern, ° *tr.* mura öfver, för, igen.
Überméhren, ° *tr.* vid votering besegra.
Überméistern, ° *tr.* 1. öfverväldiga, besegra, rå på. 2. mästra.
Übermensch, *-en, -en, m.* öfvermänsklig person, ovanlig människa.
Übermenschlich, *a.* öfvermänsklig.
Übermessen, I. *tr.* 1. gifva på köpet. 2. mäta ur ett kärl i ett annat. 3. (vanl. - - ´ - °) göra ett öfverslag öfver. 4. (- - ´ - °) öfverskåda. II. (- - ´ - °) *Sich*~ mäta galet.
Übermögen, ° *tr.* öfvervinna, besegra.
Übermóosen, ° *itr. s.* och *sich* ~ blifva mossbelupen.
Übermorgen, *adv.* i öfvermorgon.
Übermorgend, *a.* inträffande i öfvermorgon. *Der* ~*e Tag:* i öfvermorgon.
Übermüde, *a.* öfvertrött, öfveransträngd.
Übermüden, ° I. *tr.* öfveransträngа. II. *itr. s.* och *sich* ~ öfveransträngа sig, blifva öfveransträngd. **Übermüdung,** *f.*
Übermut[h], *-[e]s,* 0, *m.* 1. öfvermod. 2. öfvermodig person.
Übermüt[h]ig, *a.* öfvermodig.
Übernáchten, ° I. *itr. h.* stanna öfver natt, öfvernatta. II. *tr.* 1. härbärgera öfver natten. 2. insvepa i nattens mörker.
Übernáchter, *-s, -, m.* nattgäst.
Übernächtig, *a.* 1. som räckt hela natten. 2. utvakad. 3. nattgammal.
Übernächtigkeit, 0, *f.* utvakadt tillstånd, utseende.
Übernähen, *tr.* 1. *Ein Stück über etw. ü'bernähen* el. *etw. mit einem Stücke übernä'hen* °: sy ett stycke öfver, på ngt. 2. (- - ´ - °) sticka tätt.
Übernahme, 0, *f.* öfvertagande, emottagande; tillträde. **-schein,** *-[e]s, -e, m.* mottagningsbevis, kvitto.
Übernárben, ° = *benarben.*
Übernatürlich, *a.* öfvernaturlig.
Übernehmen, I. *tr.* 1. sträcka armen, handen öfver ngt. 2. taga på sig, öfver sig. 3. kortspel. taga öfver. 4. (- - ´ - °) a) öfvertaga, mottaga, tillträda, b) åtaga sig, underkasta sig, c) öfverväldiga, gripa, t. ex. *es übernahm ihn die Angst,* d) fordra för mycket af, öfveransträngа. II. (- - ´ - °) *Sich* ~ åtaga sig för mycket, öfveransträngа sig. *Sich im Essen* ~ föräta sig. **Übernéhmung,** *f.*
Übernéhmer, *-s, -, m.* en som öfvertager, åtager sig ngt; mottagare; entreprenör.
Überneigen, I. (- - ´ - °) *tr. Eine Sache mit etw.* ~ luta ngt öfver en sak. II. *Sich* ~ luta sig öfver.
Überordnen, *tr.* öfverordna. **Überordnung,** *f.*
Überpacken, *tr.* 1. packa ngt öfver ngt. 2. packa om ur ett i ett annat. 3. (vanl. - - ´ - °) öfverlasta. 4. (- - ´ - °) *Eine Sache mit etw.* ~ packa ngt öfver, på en sak.
Überpféffern, ° *tr.* förpeppra.
Überpflanzen, *tr.* 1. (✱ - - ´ - °) omplantera. 2. (- - ´ - °) *Den Hügel mit Bäumen* ~ plantera träd på hela kullen.
Überpflástern, ° *tr.* lägga plåster på.
Überpflügen = *überackern.*
Überpíchen, ° *tr.* tjära, bestryka med tjära.
Überpinseln, *tr. Farbe über etw.* (sok.) *ü'berpinseln* el. *etw. mit Farbe überpinseln* °: med pensel el. borste stryka färg på ngt.
Überplátten, ° *tr.* stryka öfver med strykjärn.
Überpúrpurn, ° *tr.* purpra.
Überpúrzeln, ° *itr. s.* och *sich* ~ slå kullerbytta, kullbytera.
Überquellen = *überfliessen.*
Überquér, *adv.* tvärs öfver.
Überrágen, ° *tr.* resa, höja sig öfver.
Überránken, ° *tr.* med rankor betäcka, växa öfver.
Überráschen, ° *tr.* öfverraska.

° äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

Überráschung, *-en, f.* öfverraskning.
Überrásen, * *itr. s.* och *sich* ~ blifva gräsbevuxen, gro igen.
Überráuschen, * *tr.* 1. med sitt brus öfverrösta. 2. brusa fram öfver.
Überréchnen, * *tr.* 1. räkna öfver, göra ett öfverslag öfver. 2. (afv. ‿ - - -) räkna igenom.
Überréchnung, *-en, f.* öfverslag, beräkning.
Überréden, * *tr.* öfvertala; öfvertyga. **Überrédung**, *f.* -s... ex. ~**gabe**, 0, *f.* öfvertalningsförmåga.
Überreich, *a.* ofantligt rik.
Überreichen, I. *tr.* 1. räcka, langa öfver. 2. (- - ‿ - *) öfverlemna. II. *itr. h.* räcka, nå öfver. **Überréichung**, *f.*
Überreichlich, *a.* ofantligt riklig, ymnig.
Überreif, *a.* öfvermogen.
Überreife, 0, *f.* öfvermognad.
Überréifen, * I. *tr.* 1. göra öfvermogen (*1. reif*). 2. öfverdraga med rimfrost (*2. Reif*). 3. sätta ringar, (tunn)band på, banda (*3. Reif*). II. *itr. s.* blifva öfvermogen.
Überréiten, * I. *tr.* 1. (afv. ‿ - - -) rida öfver, omkull. 2. rida om. 3. tröttrida. II. *Sich* ~ rida sig trött.
Überreiz, *-es*, 0, *m.* öfverretning.
Überréizen, * *tr.* öfverreta. **Überréizung**, *f.*
Überréiztheit, 0, *f.* öfverretadt tillstånd.
Überrénnen, * = *überlaufen II, 1, 2, e, f, g, III.*
Überrest, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* öfverlefva, kvarlefva, rest.
Überrheinisch, *a.* från, på andra sidan Ren.
Überriesein, * *tr.* spola öfver, vattna.
Überrínden, * *tr.* öfverdraga med en skorpa, med bark.
Überrock, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. rock, lifrock. 2. öfverrock. 3. öfverkjol.
Überrúmpeln, * *tr.* öfverrumpla. **Überrúmp**[*e*]**lung**, *f.*
Übers, sammandragning af *über das.*
Übersäen, * *tr.* beså, beströ; öfversålla.
Übersalzen (och - - ‿ - *), *tr.* 1. salta litet på. 2. försalta.
Übersatt, *a.* öfvermätt.
Übersättigen, * I. *tr.* öfvermätta. II. *Sich* ~ 1. öfvermättas. 2. äta sig öfvermätt. **Übersättigung**, *f.*
Überschällen, * *tr.* öfverrösta.
Überschátten, * *tr.* öfverskugga.
Überschätzen, * *tr.* öfverskatta. **Überschátzung**, *f.*
Überschau, 0, *f.* öfverblick.
Überscháuen, * *tr.* 1. = *überblicken.* 2. beherska, dominera, t. ex. *dieser Hügel überschaut das ganze Thal.*
Überschäumen, I. *itr. s.* skummande rinna öfver. II. (- - ‿ - *) *tr.* skummande utbreda sig öfver.
Überschicken = *übersenden.*
Überschiessen, I. *itr. s.* 1. göra en kullerbytta, falla framstupa, stupa baklänges. 2. rinna öfver. 3. skjuta öfver, bilda ett öfverskott. II. *tr.* 1. skjuta öfver. 2. (- - ‿ - *) a) med skott bestryka, b) förfela, skjuta bom på gam att skjuta för högt, c) gå om (om ngt afskjutet), d) förfela, hoppa öfver. *Das Ziel* ~ skjuta öfver målet, e) göra ett öfverslag öfver. III. (- - ‿ - *) *Sich* ~ göra en kullerbytta, slå volt.
Überschiffen, I. *itr. s.* segla, fara öfver. II. *tr.* 1. (afv. - - ‿ - *) öfverfrakta. 2. (- - ‿ - *) segla, fara öfver, t. ex. *ein Gewässer.*
Überschimmeln, * I. *tr.* öfverdraga med mögel. II. *itr. s.* mögla.
Überschimmern, I. = *übergläuzen.* II. *itr. h. Ins Rote* ~ skifta i rödt.
Überschläfen, * I. *tr.* 1. sofva på, t. ex. *die Sache* ~ sofva på saken. 2. försofva. II. *Sich* ~ försofva sig.
Überschlag, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. en vägs utslag; öfverbalans; kullerbytta. 2. öfverslag, ungefärlig beräkning. 3. omslag på ngn kroppsdel. 4. öfvervikt kant, klaff. -s... ex. ~**kragen**, -*s*, -, *m.* nedvikt, öfvervikt krage. ~**rechnung**, *-en, f.* = *Überschlag 2.*
Überschlagen, I. *itr. s.* 1. slå öfver, t. ex. *die Welle schlägt* [*über das Deck*] *über;* hoppa öfver, t. ex. *elektrische Funken schlagen über.* 2. taga öfverbalans, slå öfver, afv. bildl. 3. (- - ‿ - *) a) = *beschlagen II,* b) slå sig (om köld, vin m. m.), svalna (om det som är för varmt). II. *tr.* 1. slå omkring, kasta öfver, kasta på, lägga, breda öfver. 2. hopveckla, lägga på hvartannat, i kors. 3. (- - ‿ - *) a) komma att slå öfver, t. ex. *sein Blick überschlägt die Wagschale,* b) slå förbi, ej råka, hoppa öfver, förbise, c) slå för mycket, med stryk skrämma, d) *eine Sache mit etw.* ~ vika ngt öfver, sätta en klaff öfver en sak, e) göra ett öfverslag öfver. III. (- - ‿ - *) *Sich* ~ slå omkull, hvälfva, vältra sig, stupa kullerbytta, hjula.
Überschléichen, * = *beschleichen.*
Überschléiern, * *tr.* breda en slöja öfver, beslöja, maskera.
Überschlücken, * *sich* ~ sätta i halsen.
Überschmieren, *tr. Etw. über eine Sache ü'berschmieren* el. *eine Sache mit etw. überschmieren* *: stryka ngt öfver, på en sak, bestryka en sak med ngt.
Überschnappen (* - - ‿ - *), *itr. s.* och *h.* slå öfver, slå tillbaka. F bildl. *er ist übergeschnappt:* han är tokig.
Überschnéien, * *tr.* öfversnöa, snöa igen om.
Überschráubt, *a.* öfverspänd.
Überschráubtheit, 0, *f.* öfverspändt väsen, sätt.
Überschreiben, I. *tr.* 1. skrifva öfver. 2. (afv. - - ‿ - *) skrifva af, öfverflytta, transportera. 3. (- - ‿ - *) a) fullskrifva, b) förse med öfverskrift, c) skriftligen meddela, efterlemna, d) i skriftställeri öfverträffa. II. (- - ‿ - *) *Sich* ~ öfverlefva sig såsom författare, blifva utskriften. **Überschreibung** (och - - ‿ -), *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Überschreien, I. *tr.* 1. (- - ´ - *) skrika, ropa högre än, öfverrösta. 2. ropa hit-, ditöfver. II. (- - ´ - *) *Sich* ~ för mycket forcera rösten.
Überschreiten, I. *itr. s.* gå öfver. II. (- - ´ - *) *tr.* öfverskrida. **Überschréitung**, *f.*
Überschrift, *-en, f.* öfverskrift.
Überschritt, -[*e*]*s*, 0, *m.* öfverskridande, öfvergång.
Überschrôben(heit) = *Überschraubt(heit)*.
Überschuh, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* öfversko, ytterkäng, galosch.
Überschuss, *-es, -e* †, *m.* öfverskott.
Überschüssig, *a.* öfverskjutande, öfvertalig.
Überschütten, *tr.* 1. ösa, hälla ngt öfver ngt. 2. (- - ´ - *) öfvertäcka, öfverskotta, öfverösa, öfverhopa. **Überschüttung** (och - - ´ -), *f.*
Überschwall, -[*e*]*s*, 0, *m.* öfversvallande, öfverflöd.
Überschwänglich, *a.* öfversvinnelig, öfverflödande, omätlig.
Überschwänglichkeit, 0, *f.* öfversvinnelighet, öfverflöd.
Überschwappen, *itr. s.* skvalpa öfver.
Überschwémmen, * *tr.* öfversvämma.
Überschwémmung, *-en, f.* öfversvämning.
Überschwér, *a.* alltför tung.
Überschwimmen, I. *itr. s.* och II. (- - ´ - *) *tr.* simma öfver.
Überschwung, -[*e*]*s*, 0, *m.* öfvervigt, öfvermått.
Überseeisch, *a.* transatlantisk, på, från andra sidan hafvet.
Übersegeln, I. *itr. s.* segla öfver. II. (- - ´ - *) *tr.* 1. öfversegla. 2. segla om. 3. segla förbi. 4. öfverfara, t. ex. *das Meer.*
Übersóhbar, *a.* öfverskådlig.
Übersehen, I. *itr. h.* se, titta öfver. II. (- - ´ - *) *tr.* 1. förbise, hafva öfverseende med. *Ich habe es* ~ afv.: det har undgått mig, min blick. 2. öfverblicka, öfverskåda. bildl. *jmdn* ~ vara ngn öfverlägsen, se ngn öfver axeln. 3. (afv. ´ - - -) se igenom, genomögna; taga en öfverblick öfver, mönstra.
Übersein, *itr. s.* 1. vara öfrig, öfver, kvar, återstå. 2. vara öfver, förbi, öfverstånden. 3. hafva gått öfver, kapitulerat. 4. F *es ist mir über:* jag är trött på, led åt det. 5. *Jmdm* ~ vara ngn öfverlägsen.
Übersélt, *adv.* afsides.
Überselig, *a.* öfverlycklig, öfversäll, i sjunde himlen.
Übersenden, *tr.* 1. skicka öfver. 2. (- - ´ - *) öfversända. **Übersendung**, *f.*
Übersónder, *-s*, *-*, *m.* öfver-, afsändare.
Übersétzbar, *a.* möjlig att öfversätta.
Übersetzen, I. *itr. s.* sätta, springa, hoppa, fara, ro, rida, gå öfver. II. *tr.* 1. sätta, ro, frakta öfver. 2. (- - ´ - *) a) *etw.* ~ sätta (m. m. se *I*) öfver ngt, b) öfversätta, c) för starkt, för tätt besätta, öfverfylla, d) *jmdn* ~ ockra på ngn, e) rappa, t. ex. *ein Haus.*
Übersétzer, *-s*, *-*, *m.* ~**in**, *-nen, f.* öfversättare, öfversättarinna.
Übersétzung, *-en, f.* öfversättning. -**s**... ex. ~**fehler**, *-s*, *-*, *m.* fel i öfversättningen.
Übersicht, *-en, f.* öfversigt, öfverblick. -**s**... ex. ~**karte**, *-n, f.* synoptisk karta.
Übersichtig, *a.* öfversynt, långsynt.
Übersichtigkeit, 0, *f.* med. öfversynthet, långsynthet, hypermetropi.
Übersichtlich, *a.* öfverskådlig.
Übersichtlichkeit, 0, *f.* öfverskådlighet.
Übersiedeln (och - - ´ - *), I. *itr. s.* flytta öfver. II. *tr.* öfverflytta, förflytta. **Übersied[e]lung** (och - - ´ - *), *f.*
Übersieden, *itr. s.* sjuda, koka öfver.
Übersiegen, * *tr.* öfvervinna.
Übersilbern, * *tr.* försilfra. **Übersílberung**, *f.*
Übersinnen, * *tr.* öfvertänka, öfverväga.
Übersinnlich, *a.* öfversinlig.
Übersinnlichkeit, 0, *f.* öfversinlighet.
Übersémmern, * I. *itr. h.* tillbringa sommaren. II. *tr.* underhålla under sommaren, hafva boskap på sommarbete. **Übersémmerung**, *f.*
Übersónnen, * *tr.* bestråla, skina på.
Überspannen, *tr.* 1. spänna ngt öfver ngt. 2. (- - ´ - *) a) *eine Sache mit etw.* ~ spänna ngt öfver en sak, b) fatta mellan tummen och lillfingret, c) spänna för hårdt.
Überspánnt, *a.* öfverspänd.
Überspánntheit, **Überspánnung**, 0, *f.* öfverspändt sätt, väsen.
Übersparen (och - - ´ - *), *tr.* genom sparsamhet få öfver, spara ihop.
Überspinnen, * *tr.* öfverspinna.
Überspringen, I. *itr. s.* hoppa, springa, slå öfver. *Zu etw.* ~ slå sig på, gå öfver till ngt. II. (- - ´ - *) *tr.* hoppa öfver. III. (- - ´ - *) *Sich* ~ hoppa sig förderfvad, vricka sig.
Überspritzen, I. *itr. s.* spruta öfver. II. (- - ´ - *) *tr.* öfversprutа.
Überspruden, I. *itr. s.* och *h.* brusa, sjuda öfver. bildl. *von Witz* ~ gnistra af kvickhet. II. (- - ´ - *) *tr.* öfversprutа.
Übersprung, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hopp från ett till ett annat.
Überständig, *a.* som stått för länge, dufven; öfverårig, öfvermogen.
Überstáuben, * = *bestäuben.*
Überstechen (och - - ´ - *), *itr. h.* och *tr.* kortspel. sticka, taga öfver.
Überstehen, I. *itr. h.* 1. stå öfver, skyla. 2. skjuta fram. 3. ~ *lassen:* låta stå ngn tid. *Heisse Speisen* ~ *lassen:* låta varm mat svalna. II. (- - ´ - *) *tr.* öfverstå, bestå, genomgå. *Er hat es überstanden:* han har slutat (dött).
Überstéighar, *a.* öfverstiglig, öfvervinnelig.
Übersteigen, I. *itr. s.* 1. stiga, klifva öfver. 2. (afv. - - ´ - *) stiga öfver bräddarne, rinna öfver, svämma öfver. II. (- - ´ - *) *tr.* 1. öfverstiga, gå öfver; bildl. öfvervinna. 2. *Das Ufer* ~ stiga öfver bräddarne, svämma öf-

ver. 3. öfverstiga, t. ex. *die Kräfte.* III. (- - ⸗ - *) *Sich* ~ stiga för högt, gå vilse vid bärgstigning; bildl. gå för långt, taga för sig för mycket, taga sig vatten öfver hufvudet.

Übersteigern, * *tr.* 1. *Den Preis* ~ dyrka upp priset, sätta för högt pris på ngt. 2. *Jmdn* ~ öfverbjuda ngn. **Übersteigerung,** *f.*

Übersteiglich = *übersteigbar.*

Übersteuern, * *tr.* lägga för stora skatter på.

Übersticken, * *tr.* (rikligt) brodera.

Überstimmen, * *tr.* 1. stämma för högt. 2. vid omröstning besegra.

Überstöpfen, * *tr.* 1. stoppa för mycket i, för hårdt. 2. (afv. ⸗ - - -) stoppa, sätta en stopp på.

Überstrahlen, * = *überglänzen.*

Überstreichen, *tr.* 1. stryka, skjuta öfver. 2. (- - ⸗ - *) öfverstryka, bestryka.

Überstreifen, *tr.* 1. stryka, draga öfver, på. 2. (- - ⸗ - *) göra randig, randa.

Überstreuen, *tr.* 1. strö ngt öfver ngt. 2. (- - ⸗ - *) beströ, öfversålla.

Überstricken, * = *bestricken.*

Überströmen, I. *itr. s.* strömma, flöda, svalla öfver. II. (- - ⸗ - *) *tr.* öfverströmma, öfversvämma, rinna, utbreda sig öfver. **Überströmung,** *f.*

Überstrumpf, -[e]*s*, -*e* †, *m.* öfverstrumpa.

Überstudieren, I. *tr.* fort gå igenom, studera. II. *Sich* ~ öfveranträngа sig med studier.

Überstülpen, *tr. Etw. über eine Sache ü'berstülpen* el. *eine Sache mit etw. überstü'lpen* *: hvälfva, sätta, ställa ngt öfver en sak.

Überstürmen, I. *itr. s.* storma öfver. II. (- - ⸗ - *) *tr.* stormande öfverrumpla.

Überstürzen, I. *itr. s.* 1. taga öfverbalans, slå omkull. *Nach hinten* ~ slå baklänges. 2. störta, rusa öfver. II. *tr.* 1. = *überstülpen.* 2. (- - ⸗ - *) a) störta, falla öfver, b) brådska, brådstörta med. III. (- - ⸗ - *) *Sich* ~ brådska, brådstörta.

Überstürzer, -*s*, -, *m.* brådskande, brådstörtande person.

Überstürzung, -*en*, *f.* brådska.

Übersüss, *a.* för söt.

Übersüssen, * *tr.* göra för söt.

Übertäfeln, * *tr.* panela.

Übertäuben, * *tr.* öfverrösta, döfva, bedöfva. **Übertäubung,** *f.*

Übertäuen, * *tr.* daggbestänka, fukta.

Überteuer, *a.* alltför dyr, ofantligt dyr.

Übertéuern, * *tr.* 1. göra öfvermåttan dyr, dyrka upp priset på. 2. *Jmdn* ~ begära, taga för mycket af ngn. **Übertéu[e]rung,** *f.*

Überthätig, *a.* alltför (mångsidigt) verksam, som har för många järn i elden.

Überthauen, Übertheuer se *übertauen, überteuer.*

Übertölpeln, * *tr.* draga vid näsan, lura.

Übertönen, * *tr.* öfverrösta.

Überträgbar, *a.* som kan öfverflyttas, öfverlåtas.

Übertragen, I. *tr.* 1. bära, hafva öfver, utanpå, t. ex. *einen Überzieher.* 2. bära öfver (till andra sidan). 3. (vanl. - - ⸗ - *) öfverföra, öfverflytta, öfversätta; öfverlåta, uppdraga. 4. (- - ⸗ - *) a) hafva fördrag med, fördraga, b) bära, hjälpa att bära, hjälpa. II. *Sich* ~ 1. öfverflyttas, gå öfver. 2. (- - ⸗ - *) a) taga skada af tunga bördor, b) om fruktträd: bära för mycket.

Übertrager, -*s*, -, *m.* 1. en som bär fram ngt, denunciant. 2. afv. **Überträger,** öfversättare.

Übertragung, -*en*, *f.* 1. öfverflyttande, öfverlåtelse. 2. öfverflyttad bemärkelse. 3. öfversättning.

Übertréffen, * *tr.* och *sich* ~ öfverträffa (sig själf).

Übertreiben, I. *itr. s.* drifvas, flyta öfver. II. *tr.* 1. drifva öfver. 2. (- - ⸗ - *) a) öfveranträngа, tröttköra, b) öfverdrifva. III. (- - ⸗ - *) *Sich* ~ 1. öfveranträngа sig. 2. om träd: drifva för mycket skott.

Übertréiber, -*s*, -, *m.* person som öfverdrifver.

Übertréibung, -*en*, *f.* öfverdrift.

Übertreten, I. *itr. s.* 1. = *übersteigen I,* 2. 2. öfverträda, gå öfver, t. ex. *zu einer Partei, einer Religion.* II. (- - ⸗ - *) *tr.* 1. *Sich* (dat.) *den Fuss* ~ vricka foten. 2. öfverträda, öfverskrida. III. (- - ⸗ - *) *Sich* ~ vricka en fot.

Übertréter, -*s*, -, *m.* öfverträdare.

Übertrétung, -*en*, *f.* öfverträdelse.

Übertrieben, *a.* öfverdrifven.

Übertrift, -*en*, *f.* ställe som boskapen drifves öfver.

Übertrinken, * *sich* ~ dricka för mycket.

Übertritt, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* öfvergång, t. ex. *zum Katholizismus.*

Übertrumpfen (och - - ⸗ - *), *tr.* kortspel. sticka öfver med (högre) trumf; bildl. öfverträffa.

Übertünchen, * *tr.* öfverstryka, hvitmena; bildl. gifva en yttre polityr, fernissa, polera. **Übertünchung,** *f.*

Überverdienst, -*es*, -*e*, *m.* extraförtjänst.

Übervölkern, * *tr.* öfverbefolka. **Übervölkerung,** *f.*

Übervoll, *a.* öfverfull.

Übervórt[h]eilen, * *tr.* förfördela.

Überwachen, * I. *tr.* öfvervaka. II. *Sich* ~ öfveranträngа sig med vakande, blifva utvakad. *Überwacht:* utvakad. **Überwáchung,** *f.*

Überwachsen, I. *itr. s.* 1. växa öfver; bildl. a) svälla, flöda öfver, b) taga öfverhand. 2. (- - ⸗ - *) växa igen, öfverdragas, betäckas. II. (- - ⸗ - *) *tr.* 1. öfverväxa. 2. växa om, gå om i växten. III. (- - ⸗ - *) *Sich* ~ växa för fort.

Überwähren, * = *überdauern.*

Überwallen, * *itr. s.* 1. (afv. ⸗ - - -) välla, sjuda, koka öfver. 2. om sår på träd: växa igen, ihop. 3. lätt koka, sjuda. **Überwállung,** *f.*

Überwalten, *itr. h.* hafva öfverväldet, ligga öfver.

Überwältigen, * *tr.* öfverväldiga, öfvervinna. **Überwältigung,** *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Überwältiger, *-s, -, m.* öfvervinnare, besegrare.
Überwében, * *tr.* öfverdraga, täcka, skyla, dölja.
Überwég, *adv.* ~ *gehen:* gå ut ett godt stycke.
Überwéhen, * *tr.* fläkta, blåsa på, öfver, fara fram öfver, igensopa, öfverskyla.
Überwéint, *a.* förgråten.
Überweise = *überklug.*
Überwéisen, * *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ uppdraga ngt åt ngn, hänvisa ngt till ngn, tilldela ngn ngt. 2. öfverbevisa, *jmdn einer* (gen.) *Sache:* ngn om en sak. **Überwéisung**, *f.*
Überweissen (och - - ´ - °) *tr.* hvitmena, hvitlimma, öfverstryka med hvit färg. **Überweissung** (och - - ´ -), *f.*
Überweitlich, *a.* öfversinlig.
Überwéndlich, *a.* ~*e Naht:* kastsöm. ~ *nähen:* sy med öfverkast.
Überwerfen, I. *tr.* 1. kasta öfver, på, om. 2. (- - ´ - °) a) *eine Sache mit etw.* ~ kasta ngt på, öfver en sak, öfverhölja en sak med ngt. *Mit Kalk* ~ kalkslå, rappa, b) *jmdn* ~ kasta längre, högre än ngn, c) *jmdn* ~ kasta ngn så att han gör en kullerbytta. II. (- - ´ - °) *Sich* ~ 1. göra en kullerbytta. 2. *Sich mit jmdm* ~ blifva osams, oense med ngn.
Überwichtig, *a.* 1. öfvervigtig. 2. ofantligt vigtig.
Überwichtigkeit, 0, *f.* 1. öfvervigt. 2. ofantlig vigt.
Überwickeln, * *tr.* omvira.
Überwiegen, * I. *tr.* vara tyngre, vigtigare, talrikare än. II. (stv. ´ - - -) *itr. h.* vara förherskande, öfervägande.
Überwinden, I. *tr.* 1. vinda, med spel draga öfver. 2. linda, vira, rulla ngt om ngt. 3. (- - ´ - °) a) omlinda, omvira, b) öfvervinna. II. (- - ´ - °) *Sich* ~ 1. öfvervinna sig själf, beherska sig. 2. förmå sig till ngt.
Überwinder, *-s, -, m.* öfvervinnare, besegrare.
Überwindlich, *a.* möjlig att öfvervinna.
Überwindung, *-en, f.* öfvervinnande, besegrande, seger; självbeherskning. *Es hat mir viel* ~ *gekostet:* det har kostat mig mycken strid.
Überwintern, * I. *itr. h.* öfvervintra. II. *tr.* underhålla under, hafva öfver vintern, vinterfodra. **Überwint[e]rung**, *f.*
Überwógen, * *tr.* svalla öfver, betäcka.
Überwölben, *tr.* 1. hvälfva ngt öfver ngt. 2. (- - ´ - °) bygga ett hvalf öfver, hvälfva sig öfver. *Eine Sache mit etw.* ~ hvälfva ngt öfver en sak.
Überwólken, * I. *tr.* öfverdraga, betäcka med moln. II. *Sich* ~ blifva molnbetäckt, molnhöljd, mulna.
Überwúchern, * I. (stv. ´ - - -) *itr. s.* ymnigt utbreda sig, taga öfverhand. II. *tr.* 1. öfvertäcka, utbreda sig öfver, taga öfverhand öfver, förkväfva. 2. ockra på, genom ocker utsuga.
Überwúchs, *-es,* 0, *m.* alltför stor frodighet, för frodig växtlighet.
Überwucht, 0, *f.* öfverbalans.
Überwurf, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. öfverkastande, påtagande. 2. lätt plagg som bäres öfver andra, mantel, mantilj, pelerin, sjal.
Überzahl, *-en, f.* 1. öfverskjutande antal. 2. flertal.
Überzáhlen, * *tr.* 1. såsom betalning öfverlemna. 2. öfverbetala.
Überzählen, * I. *tr.* öfverräkna, räkna igenom. II. *Sich* ~ missräkna sig, räkna vilse.
Überzählig, *a.* öfvertalig.
Überzéugen, * *tr.* 1. ✱ bevisa; öfverbevisa. 2. stv. *sich* ~ öfvertyga (sig), *von etw.* el. ✱ *einer* (gen.) *Sache:* om ngt. Itv. *ich bin es überzeugt:* jag är öfvertygad därom.
Überzéugung, *-en, f.* 1. 0, öfvertygande. 2. öfvertygelse. **-s...** Ex. **~kraft**, 0, *f.* bevisningskraft. **~treue**, 0, *f.* trohet mot sin öfvertygelse.
Überzieh... Ex. **-ärmel**, *-s, -, m.* öfverärm, lösärm.
Überziehen, I. *tr.* 1. draga öfver, a) åt andra sidan, b) utanpå. 2. *Jmdm einen Hieb* el. *eins* [*mit dem Stocke*] ~ ge ngn ett rapp, låta ngn smaka käppen. 3. draga ngt på sned så att det lutar öfver ngt. 4. (- - ´ - °) öfverdraga, sätta öfverdrag på, klädа, bekläda, bestryka. *Ein Land mit Heeresmacht, mit Krieg* ~ anfalla, bekriga ett land. II. (- - ´ - °) *Sich* ~ öfverdragas. III. *itr. s.* 1. tåga öfver. 2. flytta öfver.
Überzieher, *-s, -, m.* öfverrock, paletå.
Überzínken, * *tr.* förzinka, beklädа med zinkplåtar. **Überzínkung**, *f.*
Überzínnen, * *tr.* förtenna. **Überzínnung**, *f.*
Überzúckern, * *tr.* öfverdraga med socker, kandera, glasera; sockra på. **Überzúck[e]rung**, *f.*
Überzug, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. öfverflyttning, flyttning. 2. fiendtligt infall. 3. öfverdrag.
Überzwérch, *adv.* tvärs öfver.
Üblich, *a.* bruklig, öflig, (sed)vanlig.
Üblichkeit, 0, *f.* bruklighet, vanlighet.
Übrig, *a.* 1. öfrig; öfver, kvar, t. ex. ~ *bleiben, haben, lassen, sein. Im* ~*en:* för öfrigt. 2. öfverflödig. *Ein* ~*es thun:* göra mer än nödvändigt är, mer än man är tvungen till.
Übrigen, *-te, ge-t,* I. = *überheben I, 2.* II. = *erübrigen I.*
Übrigens, *adv.* för öfrigt.
Übung, *-en, f.* öfning. *In* ~ *sein:* a) vara öfvad, van, b) vara bruklig, vanlig, *ausser* ~ *sein:* a) hafva kommit ur vanan, b) ej längre vara i bruk, hafva kommit ur bruk. **-s...** Ex. **~aufgabe**, *-n, f.* öfning, tema, lexa. **~lager**, *-s, -, n.* öfningsläger. **~stück**, *-[e]s, -e, n.* öfningsstycke.
Ufer, *-s, -, n.* strand. **-bewohner**, *-s, -, m.* strandbo, kustbo. **-los**, *a.* utan strand, gränslös, ändlös. **-seite**, *-n, f.* strand.
uff, *interj.* uff!

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

uh, *interj.* å! kors! usch! hu!
Uhlan se *Ulan.* **Uhle** = *Eule 3.*
Uhr, *-en, f.* dim. *Ührchen, -lein,* ur, klocka. *Was* el. *wieviel ist die ~* el. *wieviel ~ ist es?* hvad, hur mycket är klockan? *Drei viertel auf sieben* [~] kl. ¾7, *halb sieben* [~] kl. ½7, *es ist sieben* [~] klockan är sju. F *gegen Uhrer viere:* inemot kl. 4. Bildl. *ein Mann nach der ~* en punktlig man. **-band**, *-[e]s, -er* †, *n.* klockkedja i form af ett band. **-feder**, *-n, f.* urfjäder. **-gehänge**, *-s, -, n.* berlock. **-gehäuse**, *-s, -, n.* klockfodral. **-gewicht**, *-[e]s, -e, n.* klocklod. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* urglas. **-halter**, *-s, -, m.* klockställ. **-kette**, *-n, f.* urkedja. **-macher**, *-s, -, m.* urmakare. **-macherei**, 0, *f.* urmakaryrke. **-schlüssel**, *-s, -, m.* urnyckel. **-tasche**, *-n, f.* klockficka. **-weiser** = *-zeiger.* **-werk**, *-[e]s, -e, n.* urverk. **-zeiger**, *-s, -, m.* urvisare.
Uhu, *-s, -[s], m.* uf.
Uhz m. m. se *Us* m. m.
Ukás, *-[es], -[e], m.* ukas.
Ukeléi, **Ük[e]léi**, *-s, -s* el. *-e, m.* löja.
Ulán, *-en, -en, m.* ulan.
Ulk, *-[e]s, -e, m.* F galenskap, tokeri, spratt, fuffens, gyckel.
ulkisen, *-te, ge-t, itr. h.* F göra galenskaper m. m. se föreg.
Ulme, *-n, f.* alm.
ulmen, *a.* af alm, alm-.
Ultra, *-[s], -s, m.* långtgående, ultraradikal, -konservativ m. m.
um, I. *prep.* med ack. (jfr *5*), 1. omkring, kring. *~ etw. herum:* rundt omkring ngt. *~ jmdn sein:* vara omkring, omgifva, vara hos ngn. 2. omkring, ungefär, vid, t. ex. *~ hundert Mark, ~ diese Zeit. ~ zwölf [Uhr]:* vid tolftiden. *~ Ostern:* till påsk, vid påsktiden. 3. om, t. ex. *sich ~ etw. handeln, kümmern, bemühen:* handla, bry, vinnlägga sig om ngt, *~ etw. wissen:* veta om ngt. 4. för, pris. för, t. ex. *~ alles in der Welt nicht, Auge ~ Auge.* 5. *~ ... willen* med gen. för ... skull, t. ex. *~ Gottes willen;* äfv. blott *~* med gen., t. ex. *~ deiner selbst:* för din egen skull, el. ack., t. ex. *jmdn ~ seinen Freimut lieben:* tycka om ngn för hans frimodighets skull. 6. öfversättes ej vid mättuppgifter, t. ex. *~ einen Zoll schmaler, zu schmal:* ett tum smalare, för smal, *~ so viel ärmer:* så mycket fattigare, *~ viel gebessert:* mycket förbättrad, *~ desto besser:* dess bättre, *~ so besser:* så mycket bättre. 7. betecknar förlust, t. ex. *~ etw. kommen:* blifva af med, förlora ngt, *~ etw. sein:* vara af med, hafva förlorat ngt, *~ die hundert Kronen bist du:* de hundra kronorna är du af med, har du sett för sista gången, *jmdn ~ etw. betrügen:* bedraga ngn på ngt, *sich ~ den Hals reden:* tala halsen af sig. 8. betecknar oafbruten el. omväxlande följd, t. ex. *ein Bote ~ den anderen:* det ena budet efter det andra, bud på bud, *Jahr ~ Jahr:* år efter år; *Tag ~ Tag* el. *einen Tag ~ den andern* el. *einen ~ den andern Tag:* hvarannan dag; *~ den dritten Tag:* hvar tredje dag. 9. särskilda fall. *~ etw. klagen:* beklaga ngt, *~ etw. weinen:* begråta ngt, *jmdn ~ etw. beneiden:* afundas ngn ngt. *Wie steht's ~ diese Sache?* hur står det till, förhåller det sig med denna sak? *Es sieht übel ~ ihn aus:* det tyckes stå illa till med honom. *Es ist eine schlimme Sache ~s Lügen:* det är mycket illa, fult att ljuga, *es ist eine ernste Sache ~ das Sterben:* att dö, döden är en allvarsam sak. II. *konj. ~ zu* vid inf.: för att, t. ex. *~ dir zu beweisen, dass ..., er hat nicht genug ~ zu leben, er ist zu klug ~ seinen Ärger zu zeigen.* III. *adv.* 1. *~ und ~* helt och hållet, från alla sidor. *~ und ~ kehren:* vända upp och ned. 2. ellipt. för en verbalsms., omkull, ned, t. ex. *~ mit diesem Baume.* 3. *~ sein* se nedan *umsein.*

Anm. Um i sms. med verb är dels a) obetonadt och betecknar då beläntlighet och rörelse omkring ngt, t. ex. *jmdn umstehen:* stå omkring, omgifva ngn, *die Insel umfahren:* segla omkring ön, *ein Vorgebirge umfahren:* dubblera ett kap; dels b) betonadt och betecknar då 1. rörelse m. m rundt omkring, t. ex. *úmdrehen:* vrida omkring; 2. rörelse hit och dit, t. ex. *úmirren:* irra omkring, hit och dit; 3. omväg, t. ex. *eine Meile úmfahren:* göra en mils krok, en omväg på en mil; 4. slut på en bestämd tid, t. ex. *úmlaufen:* taga slut, gå tillända; 5. kullstörtande, t. ex. *úmfallen:* falla omkull; 6. förändring, t. ex. *úmformen:* ombilda, omgestaltn; 7. öfverflyttande från ett till ett annat, t. ex. *úmsacken:* flytta, hälla, ösa ur en säck i en annan.

umackern, *tr.* 1. plöja (vända torfvorna upp och ned). 2. plöja omkull. 3. (- ⌐ - °) med åkrar omgifva, plöja, odla landet rundt omkring ngt, t. ex. *den See ~.*
umändern, *tr.* omändra, ändra, förändra. **Umänd[e]rung**, *f.*
umarbeiten, *tr.* omarbeta.
umármen, ° *tr.* omfamna. **Umármung**, *f.*
umärten, *itr. s.* och *sich ~* omgestaltas.
umät[h]men, ° *tr.* omfläkta.
umbacken, *tr.* baka om.
Umbau, *-[e]s, -e* el. *-ten, m.* 1. ombyggnad. 2. ombygdt hus. 3. kringbyggnad. 4. omkring ngt bygdt hus.
umbauen, *tr.* 1. bygga om, ändra. 2. kringbygga.
umbehalten, *tr.* behålla på (sig), t. ex. *den Mantel.*
umbekommen, *tr.* få kring sig, på sig.
umbéllen, ° *tr.* skälla omkring, på.
umbessern, *tr.* reformera, förbättra.
umbetten, *tr. Jmdn ~* flytta ngn till en annan säng. **Umbettung**, *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

umbeugen, umbiegen, *tr.* och *sich* ~ böja (sig), kröka (sig). **Umbiegung,** *f.*
umbilden, *tr.* ombilda, omgestalta.
umbinden, *tr.* 1. binda om, a) binda omkring. *Sich eine Schürze* ~ taga på sig ett förkläde, b) binda om (för andra gången), t. ex. *ein Buch.* 2. (- ⁻ - ˚) ombinda.
umblasen, *tr.* 1. blåsa omkull. 2. (- ⁻ - ˚) kringblåsa. *Von den Winden* ~ utsatt för vindarne.
umblättern, I. *itr. h.* vända bladet, bladen. II. *tr.* genombläddra.
Umblick, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. blick omkring sig. 2. blick tillbaka. *Ohne* ~ utan att se sig om.
umblicken, *itr. h.* och *sich* ~ 1. se sig omkring. 2. se sig om, vända sig om.
umblitzen, ˚ *tr.* med blixtar omgifva.
umblühen, ˚ *tr.* blomstra omkring.
umbrassen, *tr.* ⚓ brassa om.
umbráusen, ˚ *tr.* brusa omkring.
umbrechen, I. *tr.* 1. bryta omkull, ned. 2. odla, plöja. 3. vika. 4. (vanl. - ⁻ - ˚) boktryck. ombryta. II. *itr. s.* störta, falla, störta samman.
umbringen, *tr.* och *sich* ~ taga lifvet af (sig).
umbrûllen, ˚ *tr.* tjuta omkring.
umbúhlen, ˚ = *umwerben.*
umbúschen, umbûschen, ˚ *tr.* omgifva med buskar, med buskage.
umdämmen, *tr.* 1. omlägga, t. ex. *eine Strasse.* 2. (- ⁻ -) med en dam, med dammar omgifva.
umdámmern, ˚ *tr.* 1. gry, ljusna, 2. skymma omkring nge el. ngt.
umdámpfen, ˚ *tr.* ånga omkring.
umdecken, *tr.* 1. sätta, hölja ngt omkring ngt. 2. duka om, t. ex. *den Tisch.* 3. täcka om, t. ex. *das Dach.* 4. (- ⁻ - ˚) öfverhölja, betäcka.
umdeuten, *tr.* tyda, tolka på annat sätt.
umdeutschen, *tr.* öfversätta till tyska. **Umdeutschung,** *f.*
umdichten, *tr.* omarbeta, förändra en dikt.
umdónnern, ˚ *tr.* dundra omkring.
umdórnen, ˚ *tr.* omgifva med törne, lägga törne omkring.
umdrängen, ˚ *tr.* tränga från alla sidor.
umdrehen, *tr.* och *sich* ~ vrida (sig) omkring. vrida om, vända (sig) om. *Den Kopf* ~ vända på hufvudet. *Jmdm den Hals* ~ vrida halsen af ngn. **Umdrehung,** *f.*
Umdreher, -*s*, -, *m.* en som vrider omkring, vänder om ngt.
umdréhen, ˚ *tr.* rundt omkring hota.
Umdruck, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* omtryckning.
umdrucken, *tr.* omtrycka.
umdúften, ˚ *tr.* med doft omgifva.
umdúnkeln, umdûstern, ˚ *tr.* förmörka, insvepa i mörker. **Umdûst[e]rung,** *f.*
uméllen, ˚ *tr.* skynda rundt omkring.
umenden, *tr.* gram. böja, flektera.
umfächeln, umfächen, ˚ *tr.* omfläkta.
umfáhen, ˚ poet. = *umfangen.*
umfahren, I. *itr. s.* 1. fara, åka omkring. 2. fara hit och dit. II. *tr.* 1. köra öfver, omkull. 2. (- ⁻ - ˚) fara, färdas omkring. *Ein Vorgebirge* ~ dubblera ett kap. **Umfáhrung,** *f.*
Umfahrt, -*en*, *f.* kringresa, turné.
Umfall, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* fall.
umfallen, *itr. s.* falla omkull; stjälpa, stupa.
umfällen, *tr.* fälla, hugga ned.
umfalten, *tr.* 1. (- ⁻ - ˚) veckrikt, i veck omgifva. 2. lägga ngt i veck omkring ngt. 3. vecka om.
umfalzen, *tr.* ⊕ omfalsa.
Umfang, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* omfång, omkrets. **-reich,** *a.* omfångsrik.
umfángen, ˚ *tr.* omgifva, omsluta, omfamna, omfatta, gripa.
umfänglich, *a.* omfångsrik.
umfärben, *tr.* 1. omfärga. 2. (- ⁻ - ˚) med färger omgifva.
umfassen, *tr.* 1. (- ⁻ - ˚) omfatta, innesluta; inhägna. 2. gifva en ny infattning.
Umfássung, -*en*, *f.* 1. omfattning. 2. inhägnad.
umfésseln, ˚ *tr.* fjättra.
umflámmen, ˚ *tr.* flamma, låga omkring.
umflättern, ˚ *tr.* omfladdra, kringfladdra.
umflechten, *tr.* 1. omfläta, fläta på annat sätt. 2. *Etw. um eine Sache úmflechten* el. *eine Sache mit etw. umfléchten*˚: fläta ngt omkring en sak.
umfliegen, I. *itr. s.* flyga omkring. II. (- ⁻ - ˚) *tr.* 1. flyga, kretsa omkring ngt. 2. flyga omkring, förbi ngt.
umfließen, ˚ *tr.* flyta omkring, kringflyta, skölja, omgifva; om ljusken: omstråla.
umflímmern, umflírren, ˚ *tr.* blänka, glänsa omkring.
umflóren, ˚ *tr.* beslöja, insvepa.
Umflórung, -*en*, *f.* 1. beslöjande. 2. slöja.
umflút[h]en, ˚ *tr.* kringsvalla, kringflyta.
umformen, *tr.* omgestalta, ombilda. **Umformung,** *f.*
Umfrage, -*n*, *f.* fråga ställd till hvar och en särskildt, förfrågan. ~ *halten* = följ.
umfragen, *itr. h.* fråga hvar och en särskildt, förfråga sig hos den ene efter den andre.
umfried[ig]en, ˚ = *einfriedigen.*
umführen, *tr.* 1. föra omkring. 2. föra en omväg.
umfüllen, *tr.* fylla, hälla ur ett i ett annat kärl. **Umfüllung,** *f.*
umfúnkeln, ˚ *tr.* glänsa, gnistra, tindra omkring.
Umgang, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. kringvandring, rond, procession. *Einen* ~ *halten:* gå, tåga omkring, i procession, göra en rond. 2. hvarf som ngt vrider sig. 3. gång omkring ngt, galleri. 4. *Von etw.* ~ *nehmen:* kringgå, undvika ngt. 5. 0, umgänge. *Mit jmdm* ~

˚ äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

halten el. *pflegen:* umgås med ngn. -s... Ex. ~**spräche**, -n, *f.* talspråk.

umgänglich, *a.* 1. umgängsam, sällskaplig. 2. som man kan umgås med, treflig.

Umgänglichkeit, 0, *f.* umgängsamhet, sällskaplighet.

umgárnen, * *tr.* sätta nät omkring; snärja. **Umgárnung**, *f.*

umgaukeln, *tr.* 1. (- ˢ - *) gycklande, lekande omsväfva, med gyckelbilder omgifva. 2. gycklande, på gyckel omgestalta.

umgeben, I. *tr.* 1. taga ngt och svepa om ngn, t. ex. *gieb mir meinen Mantel um:* tag och svep om mig min kappa. 2. (- ˢ - *) omgifva, innesluta. II. (- ˢ - *) *Sich* ~ omgifva sig.

Umgébung, -*en*, *f.* omgifning.

Umgegend, 0, *f.* omnäjd.

umgehen, I. *itr. s.* 1. gå omkring, a) vrida sig, b) gå omkring ngt, c) gå hit och dit, d) *der Reihe nach* ~ gå i tur, ~*des Amt:* åliggande som går i tur, e) gå omkring i sömnen, vara sömngångare, f) gå omkring såsom spöke, spöka, äfv. opers. *h. es geht hier um:* det spökar här, g) cirkulera, vara i omlopp. 2. ~*d* el. *mit* ~*der Post antworten:* svara med omgående. 3. göra en omväg, gå en krok. 4. umgås, t. ex. *mit jmdm, mit etw., mit einem Plane. Damit* ~ *sich zu verheiraten:* tänka på att gifta sig. *Mit etw. schlecht* ~ fara illa med ngt. II. (- ˢ - *) *tr.* gå omkring, kringgå, undvika, t. ex. *einen Berg, den Feind, eine Schwierigkeit.* **Umgéhung**, *f.*

umgestalten, *tr.* och *sich* ~ omgestalta, förändra (sig). **Umgestaltung**, *f.*

umgiessen, *tr.* 1. omtappa, hälla i ett annat, i andra kärl. 2. omgjuta. 3. *Die Pflanzen* ~ vattna plantorna oförsigtigt, så att de slås ned. **Umgiessung**, *f.*

umgíttern, * *tr.* sätta galler omkring.

umglánzen, * *tr.* med sin glans omgifva, förgylla, omstråla.

umgólden, * *tr.* förgylla.

umgraben, *tr.* 1. gräfva om, omgräfva. 2. gräfva omkull, t. ex. *einen Baum.* 3. (- ˢ - *) gräfva rundt omkring.

umgreifen, I. (- ˢ - *) *tr.* gripa omkring, omfatta med handen. II. *itr. h.* gripa omkring sig.

umgrénzen, * *tr.* begränsa, omgifva, innesluta. **Umgrénzung**, *f.*

umgrínsen, * *tr.* grina omkring, mot.

umgrúnen, * *tr.* grönska omkring.

umgürten, *tr.* 1. *Sich* (dat.), *jmdm etw.* ~ omgjorda sig, ngn med ngt. 2. (- ˢ - *) omgjorda. **Umgürtung** (och - ˢ -), *f.*

Umguss, -*es*, -*e* †, *m.* 1. omgjutning. 2. omgjuten sak.

umhaben, *tr.* hafva kring sig, på sig, vara inhöljd, insvept i, t. ex. *einen Mantel.*

umhacken, *tr.* 1. upphacka, med hacka bearbeta, luckra. 2. hacka omkull. 3. (- ˢ - *) kringhacka, hacka upp jorden omkring.

umhálsen, * *tr.* falla ngn om halsen, omfamna. **Umhálsung**, *f.*

Umhang, -[e]*s*, -*e* †, *m.* 1. förhänge. 2. mantilj.

umhángen, * *tr.* hänga omkring, omgifva.

umhängen, *tr.* 1. hänga om sig, ngn ngt, hänga, taga på. 2. hänga om, på annat sätt. 3. (- ˢ - *) *Eine Sache mit etw.* ~ hänga ngt omkring, på en sak.

umhauchen, *tr.* 1. blåsa omkull. 2. (- ˢ - *) omfläkta.

umhauen, *tr.* 1. hugga ned, fälla. 2. (- ˢ - *) rundt omkring behugga, tillyxa.

umhér, *adv.* omkring, hit och dit, här och där. — Samma bem. har ordet i talrika sms., af hvilka några här exempelvis anföras.

umhérblicken, *itr. h.* se sig omkring.

umhérfechten, *itr. h.* *Mit etw.* ~ fäkta hit och dit med ngt. *Mit den Händen* ~ gestikulera.

umhérlaufen, *itr. s.* springa, ränna, gå omkring, gå och drifva, flanera.

umhérliegen, *itr. h.* ligga omkring, här och där, i oordning.

umhérschlendern, *itr. s.* gå och drifva, flanera.

umhérsitzen, *itr. h.* 1. sitta, 2. vara bosatt rundt omkring, här och där, i grannskapet.

umhértreiben, *sich* ~ drifva, ströfva omkring, uppehålla sig, vistas.

umhéulen, * *tr.* tjuta omkring.

umhín, *adv.* *Nicht* ~ *können zu* ... ej kunna underlåta att ...

umhüllen, *tr.* 1. svepa omkring. *Sich* (dat.) *ein Tuch* ~ svepa en sjal om sig. 2. (- ˢ - *) insvepa, *jmdn mit etw.:* ngn i ngt, hölja öfver.

Umhüllung, -*en*, *f.* 1. insvepning. 2. hölje, slöja.

umhúpfen, * *tr.* hoppa omkring.

umirren, *itr. s.* irra, ströfva omkring.

umjámmern, * *tr.* jämra omkring, jämrande omgifva.

umjáuchzen, umjúbeln, * *tr.* kringjubla, jubla omkring.

Umkehr, 0, *f.* omvändande, återvändande; bildl. omvändelse.

umkehren, I. *itr. s.* vända om. II. *tr.* och *sich* ~ vända (sig), vända (sig) om, vända upp och ned; bildl. förändra, omvända (sig). *Wie man eine Hand umkehrt:* i en handvändning. *Das ganze Haus* ~ vända upp och ned på hela huset. *Umgekehrt:* vänd, omvänd, adv. tvärt om, *die umgekehrte Seite:* afvigsidan, frånsidan, *die umgekehrte Hand:* handens yttersida, *das Umgekehrte:* motsatsen. **Umkehrung**, *f.*

umkentern, *itr. s.* kantra.

umkippen, I. *itr. s.* mista jämvigten, falla, stjälpa, kantra. II. *tr.* hvälfva, hvälfva omkull, omstjälpa, kullkasta, kullslå.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

umkláftern, * *tr.* famna, famna om.
umklámmern, * *tr.* omfatta, fatta tag i, krampaktigt hålla sig fast i.
umkleben, *tr. Etw. um eine Sache úmkleben* el. *eine Sache mit etw. umklében* *: klistra ngt omkring, på en sak.
umkleiden, I. *tr.* 1. omkläda, sätta andra kläder på. 2. (- ˢ - *) beklåda, kläda, betäcka, insvepa, öfverdraga, omge. II. *Sich* ~ kläda om sig, taga på sig andra kläder.
Umkléidung, *-en, f.* 1. 0, beklädande. 2. beklädnad.
umknicken, I. *itr. s.* brytas, knäckas, gå af. II. *tr.* bryta, knäcka.
umknieen, * *tr.* falla, ligga på knä omkring.
umkommen, *itr. s.* 1. omkomma, gå förlorad. 2. komma omkring. *Wenn es um- und umkommt:* när allt kommer omkring.
umkrämpe[l]n, *tr.* vika upp, ned.
umkránzen, * *tr.* bekransa. **Umkránzung,** *f.*
Umkreis, *-es, -e, m.* omkrets.
umkréischen, * *tr.* skrika omkring.
umkréisen, * *tr.* 1. bilda en krets, en cirkel omkring, omgifva. 2. kretsa omkring. **Umkréisung,** *f.*
umkriechen, I. *itr. s.* och II. (- ˢ - *) *tr.* krypa omkring.
umkrümmen, *tr.* kröka.
umladen, *tr.* omlasta.
Umlage, *-n, f.* skattefördelning.
umlagern, I. *tr.* 1. (- ˢ - *) lägra sig omkring, omgifva, innesluta, belägra. 2. lägga om, på annat sätt, flytta. II. *Sich* ~ ändra läge, flytta sig. **Umlagerung** (och - ˢ - -), *f.*
Umland, *-[e]s, 0, n.* omnäjd.
umlármen, * *tr.* larma, väsnas omkring.
umláuben, * *tr.* (med löf) omgifva, bekransa.
umláuern, * *tr.* lura omkring.
Umlauf, *-[e]s, 0, m.* omlopp.
umlaufen, I. *tr.* 1. springa omkull. 2. (- ˢ - *) löpa omkring, omgifva. II. *itr. s.* 1. vrida sig, svänga omkring. 2. springa omkring. 3. vara i omlopp, cirkulera. 4. tilländalöpa, taga slut. 5. *Eine Meile* ~ göra en mils krok.
Umlaut, *-[e]s, -e, m.* gram. omljud.
umlauten, gram. I. *itr. h.* få, ha omljud. II. *tr.* omljuda.
umlécken, * *tr.* kringslicka.
umlegen, *tr.* 1. lägga omkring, lägga på. 2. lägga (ned) ngt stående. 3. omlägga, t. ex. *das Pflaster. Truppen* ~ förflytta trupper till andra kvarter. *Die Segel* ~ vända seglen, *das Schiff* ~ vända fartyget. 4. fördela, t. ex. *die Kosten auf die Teilnehmer.* 5. (- ˢ - *) *Eine Sache mit etw.* ~ lägga ngt omkring en sak, garnera, kanta en sak med ngt.
umlenken, *tr.* 1. äfv. *itr. h.* och *s.* styra, slå in på en annan väg: bildl. sadla om, ändra åsigt. 2. (- ˢ - *) köra omkring.
umlernen, *tr.* lära sig på ett annat sätt.
umleuchten, I. *itr. h.* lysa omkring. II. (- ˢ - *) *tr.* skina omkring, omstråla.
umliegen, *itr. h.* 1. ligga omkring. ~*d:* kringliggande. 2. ligga kullslagen, ligga, ligga på marken.
umlócken, * *tr.* 1. omgifva med lockar. 2. rundt omkring locka, fresta.
umlódern, umlóhen, * *tr.* låga, flamma omkring.
ummachen, *tr.* 1. sätta omkring, på. 2. göra om.
ummalen, *tr.* 1. måla om. 2. *Etw. um eine Sache úmmalen* el. *eine Sache mit etw. ummálen* *: måla ngt omkring, på en sak.
ummáuern, * *tr.* dragn murar omkring.
ummessen, *tr.* mäta om.
ummodeln, *tr.* omgestalta, ombilda, förändra.
ummünzen, *tr.* omsmälta pengar.
umnáchten, * *tr.* i mörker insvepa.
umnähen, *tr.* 1. sy om. 2. vika och sy ned. 3. (- ˢ - *) sy omkring, kanta, garnera.
umnébeln, * *tr.* insvepa i dimma; omtöckna.
umnehmen, *tr.* taga omkring sig, på sig.
umordnen, *tr.* ordna om.
umpacken, *tr.* 1. packa om. 2. (- ˢ - *) *Eine Sache mit etw.* ~ packa ngt omkring en sak, inpacka en sak i ngt. **Umpackung,** *f.*
umpánzern, * *tr.* kläda i pansar, bepansra. **Umpánz[e]rung,** *f.*
umpfáhlen, * *tr.* förpåla, omgifva med pålverk, palissadera.
umpflanzen, *tr.* 1. omplantera, flytta. 2. (- ˢ - *) *Etw. mit Bäumen* ~ plantera träd omkring ngt. **Umpflanzung** (och - ˢ - -), *f.*
umpflastern, *tr.* 1. omlägga, t. ex. *die Strasse.* 2. (- ˢ - *) a) stenlägga marken, gatan rundt omkring, b) lägga plåster omkring.
umpflügen = *umackern.*
umprägen, *tr.* omprägla. **Umprägung,** *f.*
umquálmen, * *tr.* ånga, ryka omkring, i rök insvepa.
umquartieren, *tr.* lägga i, flytta till andra kvarter. **Umquartierung,** *f.*
umráhmen, * *tr.* sätta ram omkring, innefatta i en ram. **Umráhmung,** *f.*
umrándeln, umrándern, umrándern, * *tr.* göra, sätta en rand omkring.
umránken, * *tr.* omslingra, slingra sina rankor omkring.
umrásen, * *tr.* 1. lägga grästorf omkring. 2. rasa, rusta, stoja omkring.
umräumen, *tr.* flytta saker, ordna om.
umráuschen, * *tr.* susa, brusa omkring.
umreichen, *tr.* 1. räcka, nå omkring. 2. (- ˢ - *) helt och hållet omfatta.
umreisen, I. *itr. s.* resa en krok, göra en afstickare, resa omkring ngt. II. (- ˢ - *) *tr.* resa, fara omkring.
umreissen, *tr.* 1. rycka, rifva, kasta, vräka öfverända, omkull. *Bäume* ~ rycka upp, kullvräka träd. 2. vända upp och ned. 3. (- ˢ - *) rita konturerna af, skissera.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

umreiten, I. *itr. s.* rida en krokväg. II. *tr.* 1. rida omkull, öfver, öfverända. 2. (- ⁻ - °) a) rida omkring; till häst inspektera ett distrikt, b) om ryttare: omringa.
umrennen, I. *tr.* springa omkull. II. *itr. s.* springa omkring.
umrieseln, * *tr.* porla, rinna omkring.
umringeln, * *tr.* omslingra.
umringen, * *tr.* 1. (stark böjn.) omsluta, omgifva. 2. (svag böjn.) omringa.
umrinnen, * *tr.* rinna omkring, kringflyta.
Umriss, *-es, -e, m.* kontur, ytterlinie, drag.
Umritt, -[e]*s*, *-e, m.* 1. ridt omkring ngt; inspektionsridt. 2. kavalkad.
umrollen, *tr., itr. h.* och *sich* ~ rulla omkring.
umrühren, *tr.* röra om. **Umrührung**, *f.*
umrütteln, *tr.* omskaka.
ums, sammandragning af *um das.*
umsacken, *tr.* flytta, ösa, hälla ur en i en annan säck, i andra säckar.
umsägen, *tr.* 1. kullsåga. 2. (- ⁻ - °) såga omkring, kringsåga.
umsalzen, *tr.* salta om.
umsatteln, *tr.* och *itr. h.* sadla om. **Umsatt[e]lung**, *f.*
Umsatz, *-es*, 0, *m.* omsättning.
umsäuseln, umsäusen, * *tr.* kringsusa.
umschaffen, (stark böjn.) *tr.* och *sich* ~ omskapa(s), omgestalta(s), förändra (sig). **Umschaffung**, *f.*
umschällen, * *tr.* ljuda omkring.
umschänzen, * *tr.* förskansa.
Umschänzung, *-en, f.* förskansning.
umscharren, *tr.* 1. krafsa, rifva i. 2. (- ⁻ - °) krafsa, rifva rundt omkring ngt, kringkrafsa.
umschätten, * *tr.* beskugga.
Umschau, 0, *f.* revy, mönstring; krönika.
umschauen, *itr. h.* och *sich* ~ se sig om, omkring, vända hufvudet.
umschaufeln, *tr.* skofla om, skyffla om. **Umschauf[e]lung**, *f.*
umschäumen, * *tr.* skumma omkring.
umscheinen, * *tr.* omstråla.
umschérzen, * *tr.* leka omkring.
umschichtig, *adv.* ömsevis, växelvis.
umschiessen, I. *tr.* 1. skjuta ned. 2. (- ⁻ - °) från alla håll beskjuta. II. *itr. s.* ⚓ kasta om (om vinden).
umschiffen, I. *tr.* 1. (- ⁻ - °) segla omkring, kringsegla. 2. *Waren* ~ omlasta varor i ett annat skepp. II. *itr. s.* segla en omväg. **Umschiffung** (och - ⁻ -), *f. Umschiffung der Erde:* verldsomsegling.
umschimmern, * *tr.* skimra, glänsa omkring, omstråla.
umschirmen, * *tr.* omvärna.
Umschlag, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. omslag; ombyte, förändring. 2. uppslag på kläder. 3. veck, vikt kant. 4. omslag, omhölje, kuvert, pärm, band, portfölj. **-bogen**, *-s, -, m.* ark omslagspapper. **-deckel**, *-s, -, m.* pärmar, portfölj. **-kragen**, *-s, -, m.* nedvikt krage. **-tuch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* sjal.
umschlagen, I. *itr. s.* 1. afv. *h.* falla öfverända, stjälpa, kantra. 2. slå om, kasta om, förändras, taga en annan vändning, *in etw.* (ack.): till ngt. II. *tr.* 1. slå omkull, kullkasta, störta, hvälfva. 2. lägga om, t. ex. *eine Kompresse. Ein Tuch* ~ kasta på sig, om sig en sjal. 3. vika upp, sätta uppslag på, t. ex. *die Ärmel.* 4. vända, vända om, t. ex. *das Blatt eines Buches.* 5. omprägla, t. ex. *Münzen.* 6. (- ⁻ - °) slå omkring, kringhvärfva, omgifva.
umschlängeln, * *tr.* omslingra.
umschleichen, I. *itr. s.* och II. (- ⁻ - °) *tr.* smyga omkring.
umschléiern, * *tr.* beslöja, insvepa.
umschleifen, (stark böjn.) *tr.* slipa om.
umschliessen, I. *itr. h.* vrida om nyckeln. låsa. II. (- ⁻ - °) *tr.* omsluta, innesluta, innestänga, belägra. *Jmdn mit seinen Armen* ~ sluta ngn i sina armar. **Umschliessung**, *f.*
umschlingen, * *tr.* omslingra, ombinda, omfatta, omsluta, trycka i sina armar. **Umschlingung**, *f.*
umschmeissen, P = *umwerfen.*
umschmelzen, *tr.* 1. omsmälta. 2. (- ⁻ - °) *Eine Sache mit etw.* ~ smälta, gjuta ngt omkring en sak. **Umschmelzung**, *f.*
umschmieden, *tr.* 1. omsmida. 2. (- ⁻ - °) beslå, sätta beslag på.
umschmiegen, * *tr.* smyga, trycka sig intill, omslingra, omsluta.
umschnallen, *tr.* 1. spänna om, på annat sätt. 2. *Jmdm etw. umschnallen* el. *jmdn mit etw. umschnällen* *: spänna om, på ngn ngt.
umschnáuben, umschnáufen, umschnóbern, umschnúffeln, * *tr.* fnysa, nosa, vädra omkring.
umschnüren, *tr.* 1. snöra, binda om, på annat sätt. 2. snöra, binda ngt omkring, på ngt. 3. (- ⁻ - °) *Eine Sache, jmdn mit etw.* ~ snöra, binda ngt omkring, på ngt, ngn.
umschränken, * *tr.* omskranka, begränsa.
umschreiben, *tr.* 1. skrifva om. 2. skriftligen öfverflytta, t. ex. *ein Recht auf jmdn.* 3. skrifva ngt omkring ngt. 4. (- ⁻ - °) a) förse med en omskrift, b) mat. omskrifva, upprita omkring, c) omskrifva, uttrycka genom omskrifning.
Umschréibung, *-en, f.* omskrifning.
Umschrift, *-en, f.* omskrift.
umschüren, *tr.* röra om.
umschütteln, *tr.* omskaka.
umschütten, *tr.* 1. hvälfva om, slå ut. 2. hälla, ösa, skotta i ett annat kärl. 3. (- ⁻ - °) *Eine Sache mit etw.* ~ hälla, ösa, slå ut, skotta ngt omkring en sak.
umschwärmen, I. *itr. s.* och II. (- ⁻ - °) *tr.* svärma omkring.
umschwében, * *tr.* omsväfva.
Umschweif, -[e]*s*, *-e, m.* omsvep, omväg, afvikelse från ämnet, omskrifning.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

umschwenken, *itr. s.* göra en svängning, en vändning.
umschwimmen, * *tr.* simma omkring.
umschwirren, * *tr.* surra, flyga, hvina omkring.
Umschwung, -[e]*s*, -*e* †, *m.* svängning, omslag, förändring, växling.
umsegeln, *tr.* 1. segla om, förbi. 2. (- ´ - *) kringsegla, segla omkring.
Umsé[e]lung, -*en*, *f.* omsegling.
umsehen, I. (- ´ - *) *tr.* betrakta från alla sidor, öfverskåda. II. *Sich* ~ se sig om. Bildl. *eh' man sich umsieht:* innan man vet ordet af, *da kann er sich lange* ~ det kan han få vänta länge på, det får han se sig om efter.
umsein, *itr. s.* 1. vara en omväg, t. ex. *über Berlin zu reisen ist um.* 2. vara slut, vara tilländalupen.
umsetzbar, *a.* som kan omsättas, realiseras.
umsetzen, I. *tr.* 1. sätta omkring. 2. flytta, omplantera, t. ex. *Bäume;* öfverflytta, t. ex. *etw. in eine andere Sprache.* 3. förvandla, förändra. 4. omsätta, afsätta, t. ex. *Waren.* II. *itr. h.* och *sich* ~ förvandlas, förändras, öfvergå, *in* (med ack.) el. *zu etw.:* till ngt; kasta om. **Umsetzung**, *f.*
Umsicht, -*en*, *f.* 1. öfverblick, vy, utsigt, anblick. 2. omtänksamhet, försigtighet.
umsichtig, *a.* omtänksam, försigtig.
Umsichtigkeit, 0, *f.* = *Umsicht 2.*
umsinken, *itr. s.* falla omkull, digna ned.
umsitzen, * *tr.* sitta omkring.
umsónst, *adv.* 1. för intet, gratis. 2. förgäfves.
umspähen, I. *itr. h.* späja omkring. II. (- ´ - *) *tr.* från alla håll bespäja.
umspannen, *tr.* 1. spänna ngt omkring ngt. 2. spänna om, på annat sätt. 3. [*Die Pferde* el. *den Wagen*] ~ byta om hästar. 4. (- ´ - *) a) gripa, räcka omkring, b) *einen Ort mit Netzen* ~ spänna nät omkring en plats.
umspíelen, * *tr.* leka omkring.
umspínnen, * *tr.* om-, kring-, öfverspinna.
umspringen, I. *tr.* 1. springa omkull. 2. (- ´ - *) hoppa omkring. II. *itr. s.* 1. *Mit jmdm, etw.* ~ leka (om) med, med lätthet, öfverlägsenhet sköta om ngn, ngt. 2. om vinden: kasta om.
umspúlen, * *tr.* om vågor: skölja, slå mot.
Umstand, -[e]*s*, -*e* †, *m.* omständighet. -s... Ex. ~**kommissarius**, -, -*se*, ~**krámer**, -*s*, -, *m.* omständlig person, pedant. ~**wort**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* gram. adverb.
umständlich, *a.* omständlig, detaljerad, vidlyftig.
Umständlichkeit, -*en*, *f.* omständlighet.
umstárren, * *tr.* brant, stelt omgifva. *Von Felsen umstarrt:* omgifven af branta, kala klippor, *von Dornen umstarrt:* omgifven af stickande törne.
umstauen, *tr.* ⚓ omstufva.
umstechen, *tr.* 1. gräfva om. 2. ⊕ retuschera gravyrplåtar
umstecken, *tr.* 1. sätta, fästa på annat sätt, t. ex. *den Kopfputz.* 2. (- ´ - *) *Eine Sache mit etw.* ~ sätta ngt omkring en sak.
umstehen, I. *itr. h.* 1. stå omkring. *Die* ~*den:* de kringstående. 2. ~*d:* omstående. II. (- ´ - *) *tr.* stå omkring, omgifva.
umsteigen, *itr. s.* byta om vagn, häst, tåg.
umstellen, *tr.* 1. ordna om. 2. (- ´ - *) *Jmdn mit etw.* ~ ställa ngt omkring ngn, omgifva ngn med ngt. **Umstellung** (och - ´ -), *f.*
umstempeln, *tr.* omstämpla; F bildl. omstämma.
umstéuern, * *tr.* segla, fara omkring. **Umstéu[e]rung**, *f.*
umstimmen, I. *itr. h.* (i tur) omrösta. II. *tr.* omstämma. **Umstimmung**, *f.*
umstössen, *tr.* 1. stöta, slå omkull, kullkasta. 2. annulera, kassera, upphäfva, afskaffa. **Umstössung**, *f.*
umstösslich, *a.* som kan kullkastas m. m. se föreg.
umstráhlen, * *tr.* omstråla.
umstricken, *tr.* 1. sticka om. 2. (- ´ - *) a) sticka omkring, med stickning omgifva, öfverdraga, b) omslingra, omfatta, snärja.
umstrómen, * *tr.* strömma, bölja, svalla omkring.
umstülpen, *tr.* omhvälfva, (om)stjälpa, vända upp och ned. **Umstülpung**, *f.*
Umsturz, -*es*, -*e* †, *m.* omstörtning.
umstürzen, I. *itr. s.* störta, falla, störta samman, stjälpa. II. *tr.* omhvälfva, stjälpa, vända upp och ned, kullslå, omstörta. **Umstürzung**, *f.*
umsúmmen, **umsúmsen**, * *tr.* surra omkring.
umtanzen, *tr.* 1. dansa omkull. 2. (- ´ - *) dansa omkring, kringdansa.
umtaufen, *tr.* 1. omdöpa. 2. gifva ett annat, andra namn.
umtaumeln, *itr. s.* tumla omkull.
Umtausch, -*es*, 0, *m.* utbyte.
umtauschen, I. *tr.* byta om, byta ut. II. *Sich* ~ 1. förändras. 2. utbytas.
umthun, I. *tr.* 1. göra om. 2. svepa, sätta om (sig). II. *Sich nach etw.* ~ se sig om efter, eftertrakta ngt. *Sich bei Leuten* ~ höra sig för hos folk.
umtóben, * *tr.* rasa, väsnas omkring.
umtönen, * *tr.* ljuda omkring.
umtragen, *tr.* bära omkring.
umtreiben, *tr.* drifva omkring.
umtreten, I. *itr. h.* byta om fot. II. *tr.* trampa ned.
Umtrieb, -[e]*s*, -*e*, *m.* 1. lif, rörelse. 2. omlopp. 3. plur. ränker, intriger, stämplingar, anslag. 4. sjog. trakthuggning.
umtrinken, *tr.* och *itr. h.* dricka laget rundt.
Umtrunk, -[e]*s*, 0, *m.* drickning laget rundt.
umtürmen, * *tr.* 1. med torn omgifva. 2. *Eine Sache mit etw.* ~ torna upp ngt omkring en sak.
umwáchen, * *tr.* stå på vakt omkring, vakta.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

umwáchsen, * *tr.* växa omkring.
umwállen, * *tr.* 1. omgifva med vallar. 2. bölja, svalla omkring.
umwálten, * *tr.* omgifva, vara verksam omkring, kringsväfva.
umwälzen, *tr.* 1. (- ˢ - *) *Eine Sache mit etw.* ~ vältra ngt omkring en sak. 2. omvältra, rulla. 3. omstörta, omhvälfva.
Umwälzung, *-en, f.* omhvälfning, omstörtning.
umwandeln, I. *itr. s.* vandra omkring. II. *tr.* 1. äfv. *sich* ~ förvandla(s), förändra(s). 2. (- ˢ - *) vandra omkring. **Umwand[e]lung,** *f.*
umwandern = *umwandeln I, II,* 2.
umweben, *tr.* 1. väfva om. 2. väfva ngt omkring ngt. 3. (- ˢ - *) a) med en väfnad öfverdraga, betäcka, b) omgifva, kringsväfva.
umwechseln, I. *itr. h.* omväxla, skifta, tura om. II. *tr.* 1. byta om, byta ut. 2. växla. **Umwechs[e]lung,** *f.*
Umweg, -[e]*s,* -*e, m.* omväg; omsvep.
umwehen, *tr.* 1. blåsa omkull. 2. (- ˢ - *) kringfläkta.
umwenden, I. *tr.* vända, omvända. II. *Sich* ~ vända sig om. III. *itr. s.* och *h.* vända om. **Umwendung,** *f.*
umwérben, * *tr.* egna sin hyllning åt, fria till. *Sie ist viel umworben:* hon har många friare.
umwerfen, I. *tr.* 1. kasta ngt omkring ngt. 2. vända, vända upp och ned, omhvälfva, stjälpa. 3. (- ˢ - *) *Eine Sache mit etw.* ~ kasta ngt omkring en sak. II. *itr. h.* och *s.* 1. äfv. *sich* ~ kasta om, förändras. 2. stjälpa, välta; slå vantarne i bordet.
umwéttern, * *tr.* med blixtar, med åskor omgifva, kringljunga.
umwickeln, *tr.* 1. veckla, linda om, på nytt, på annat sätt. 2. linda, vira ngt om ngt. 3. (- ˢ - *) omlinda, omvira. **Umwick[e]lung** (och - ˢ -), *f.*
umwímmeln, * *tr.* vimla omkring.
umwímmern, * *tr.* jämrande omgifva.
umwinden, *tr.* 1. vira, linda ngt omkring ngt. 2. (- ˢ -) omvira, omlinda.
umwírbeln, * *tr.* hvirfla omkring.
umwogen, *tr.* 1. med sina böljor kullslå. 2. (- ˢ - *) bölja, svalla omkring.
umwohnen, I. *tr.* (- ˢ - *) bo omkring. II. *itr. h.* ~*d:* kringboende.
Umwohner, *plur.* kringboende.
umwölben, * *tr.* kringhvälfva.
umwölken, * *tr.* och *sich* ~ molnhölja(s); bildl. fördystra(s), förmörka(s).
umwühlen, *tr.* 1. gräfva om, böka upp, röra om i, omskaka. 2. (- ˢ - *) gräfva, böka omkring, rundt omkring undergräfva.
Umwurf = *Überwurf.*
umzählen, *tr.* räkna om.
umzapfen, *tr.* omtappa.
umzaubern, *tr.* 1. genom trolldom förvandla, förtrolla. 2. (- ˢ - *) trolskt, med trolskt sken omgifva.
umzäunen, * *tr.* inhägna, omgifva, omgärda, kringgärda.
Umzäunung, *-en, f.* 1. kringgärdande m. m. se föreg. 2. inhägnad.
umzeichnen, *tr.* 1. märka om, förse med nytt märke. 2. rita om. 3. (- ˢ - *) *Eine Sache mit etw.* ~ rita ngt omkring en sak.
umziehen, I. *itr. s.* flytta, byta om bostad. II. *tr.* 1. draga omkull. 2. *Schuhe* ~ byta om skor. 3. byta om kläder på, t. ex. *ein Kind.* 4. (- ˢ - *) a) tåga omkring, kringtåga, b) gå omkring, omgifva, c) *eine Sache mit etw.* ~ draga ngt omkring, öfver en sak, omgifva, kanta, garnera en sak med ngt. III. *Sich* ~ kläda om sig.
umzíngeln, * *tr.* omringa. **Umzíng[e]lung,** *f.*
Umzug, -[e]*s,* -*e* †, *m.* 1. flyttning till en annan bostad el. tjänst. 2. procession. -s... Ex. ~**zeit,** -*en, f.* flyttningstid.

un... är en förstafvelse med i allmh. samma bem. som det svenska O-, t. ex. *unecht:* oäkta, *unförmlich:* oformlig, *unzählig:* otalig, *Untier:* odjur. Sammansättningarnas antal är obegränsadt, hvadan blott ett fåtal kan anföras, för hvilkas upptagande särskilda skäl synts vara förhanden. Verbalnominа på *-bar, -lich, -barkeit, -lichkeit* äro i allmh. betonade dels på stamstafvelsen dels på förstafvelsen, allteftersom den ena eller den andras betydelse skall framhållas, t. ex. *ún-abä'nderlich:* omöjlig att förändra, *ún-abänderlich:* omöjlig att förändra. I det följ. angifves, när dylik vacklan finnes, för utrymmets skull blott det förra betoningssättet.

unabänderlich, *a.* omöjlig att förändra, oföränderlig, oåterkallelig.
Unabänderlichkeit, 0, *f.* oföränderlighet.
unabbüsslich, *a.* som ej kan försonas, oförsonbar.
unabgelöscht, *a.* osläckt.
unabgerechnet, *adv.* medräknad(t), med.
unabhängig, *a.* oberoende.
Unabhängigkeit, 0, *f.* oberoende.
unabkömmlich, *a.* oumbärlig.
unablässig, unablässlich, *a.* oaflåtlig.
unablégbar, unabléglich, unablösslich, *a.* som ej kan afbetalas, amorteras. ~*e Anleihe:* fast lån.
unabséhbar, *a.* oöfverskådlig, omätlig, oberäknelig, obegränsad, ofantlig.
Unabséhbarkeit, 0, *f.* oöfverskådlig mängd, oberäknelighet.
unabséhlich = *unabsehbar.*
unabsétzbar, *a.* oafsättlig.
Unabsétzbarkeit, 0, *f.* oafsättlighet.
unabsichtlich, *a.* oafsigtlig.
Unabsichtlichkeit, 0, *f.* *Mit* ~ oafsigtligt, utan afsigt. *Die* ~ *des Todschlages:* den omständigheten, att dråpet ej föröfvats med berådt mod.
unabstéilbar, *a.* omöjlig att reformera, ohjälplig.
unabtrétbar, *a.* som ej får afträdas, öfverlåtas.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

unabwéisbar, unabwéislich, *a.* oafvisig.
unabwéndbar, *a.* oundviklig.
Unabwéndbarkeit, 0, *f.* oundviklighet.
unachtsäm, *a.* oaktsam, vårdslös, slarfvig, ouppmärksam.
Unachtsamkeit, 0, *f.* vårdslöshet, slarf m. m. se föreg.
unädlig, *a.* ofrälse.
unähnlich, *a.* olik.
Unähnlichkeit, 0, *f.* olikhet.
unanféchtbar, *a.* oangriplig, oantastlig.
Unanféchtbarkeit, 0, *f.* oangriplig, oantastlig beskaffenhet, ställning, karaktär.
unangebaut, *a.* oodlad, obruten, obebygd.
unangefochten, *a.* icke anfäktad; obestridd. *Lasse mich* ~ låt mig vara i fred.
unangekleidet, *a.* oklädd.
unangemessen, *a.* opassande, olämplig.
Unangemessenheit, 0, *f.* det opassande i sgt, olämplighet.
unangenehm, *a.* oangenäm, obehaglig.
unangerührt, *a.* orörd.
unangetastet, *a.* oantastad.
unannéhmbar, *a.* oantaglig.
unannéhmlich, *a.* 1. oantaglig. 2. obehaglig.
Unannéhmlichkeit, *-en, f.* 1. 0, oantaglighet. 2. obehaglighet, olägenhet.
unansässig, *a.* icke bofast, lös.
unansehnlich, *a.* oansenlig.
unanständig, *a.* oanständig.
Unanständigkeit, 0, *f.* oanständighet.
unanstellig, *a.* oskicklig, som bär sig dumt åt, tafatt, klumpig.
Unanstelligkeit, 0, *f.* oskickligt, tafatt, klumpigt sätt.
unanstössig, *a.* icke stötande, oförarglig.
unantástbar, *a.* oantastlig.
Unantástbarkeit, 0, *f.* oantastlighet.
Unärt, I. *-en, f.* oart, dålig vana, elakhet, oartighet. II. *-s, -e, m.* elakt barn; liten bråkmakare, oreda, ostyring.
unärtig, *a.* 1. stygg, icke snäll, egensinnig. 2. ovänlig, oartig.
unat[h]embar, *a.* som ej kan inandas, oduglig, förskämd.
unauffindbar, *a.* omöjlig att hitta.
unaufgefordert, *a.* oombedd.
unaufgeräumt, *a.* 1. oordnad. 2. vid dåligt lynne.
unaufháltbar, unaufháltsäm, *a.* omöjlig att häjda, oemotståndlig, ohäjdad.
Unaufháltsamkeit, 0, *f.* oemotståndlighet.
unaufhörlich, *a.* oupphörlig.
unauflösbar, *a.* oupplöslig.
Unauflösbarkeit, 0, *f.* oupplöslighet.
Unauflöslich(keit) = *Unauflösbar(keit).*
unaufmerksäm, *a.* ouppmärksam, tankspridd.
Unaufmerksamkeit, *-en, f.* ouppmärksamhet, tankspriddhet.
unaufrichtig, *a.* icke uppriktig.
Unaufrichtigkeit, 0, *f.* brist på uppriktighet.
unaufschiébbar, unaufschiéblich, *a.* som ej tål uppskof, brådskande.
unauftréibbar, unauftréiblich, *a.* omöjlig att åstadkomma, att anskaffa.
unausbléiblich, *a.* oundviklig, ovilkorlig.
Unausbléiblichkeit, 0, *f.* oundviklighet, visshet.
unausdéhnbar, *a.* icke uttänjbar.
unausgebildet, *a.* outbildad, outvecklad.
unausgeführt, *a.* icke utförd, ofulländad.
unausgefüllt, *a.* icke fyld, icke ifyld. ~*e Quittung:* kvitto in blanko.
unausgemacht, *a.* oviss, icke bestämd.
unausgesetzt, *a.* oafbruten.
unausklágbar, *a.* som ej kan på laglig väg indrifvas.
unauslöschbar, unauslöschlich, *a.* outplånlig, o(ut)släcklig, t. ex. ~*e Schrift,* ~*es Feuer,* ~*er Durst.* ~*es Lachen:* ohäjdadt skratt.
unaussprèchbar, *a.* omöjlig att uttala.
unaussprèchlich, *a.* o(ut)säglig.
unausstéhlich, *a.* outhärdlig, odräglig.
Unausstéhlichkeit, 0, *f.* outhärdligt, odrägligt sätt.
unaustílgbar, *a.* outplånlig, o(ut)släcklig.
unausweichbar, unausweichlich, *a.* oundviklig.
Unband, -[*e*]*s, -e, m.* obändig, oregerlig sälle.
unbändig, *a.* obändig, oregerlig, tygellös, vild; F ofantlig, gruflig.
Unbändigkeit, 0, *f.* obändighet m. m. se föreg.
unbermherzig, *a.* obarmhertig.
Unbarmherzigkeit, 0, *f.* obarmhertighet.
unbärtig, *a.* skägglös.
Unbärtigkeit, 0, *f.* skägglöshet.
unbeabsichtigt, *a.* oafsigtlig.
unbeáchtet, *a.* obeaktad.
unbeánstandet, *a.* som ej rönt någon motsägelse, oantastad, opåtalt.
unbeántwortet, *a.* obesvarad.
unbeántwortbar, unbeántwortlich, *a.* omöjlig att besvara.
unbebaut, *a.* 1. oodlad, obrukad. 2. obebygd.
Unbedacht, I. -[*e*]*s,* 0, *m.* obetänksamhet. II. adv. **unbedächtig, unbedachtsäm,** *a.* obetänksam.
Unbedachtsamkeit, 0, *f.* obetänksamhet.
unbedeckt, *a.* bar, blottad.
unbedénklich, *a.* ofarlig; adv. utan betänkande, utan tvekan.
unbedeutend, *a.* obetydlig.
Unbedeutendheit, Unbedeutenheit, *-en, f.* obetydlighet.
unbedingt, *a.* obetingad, ovilkorlig.
unbeéinträchtigt, *a.* oförkränkt, okvald.
unbeendigt, *a.* icke afslutad, ofullbordad.
unbeerbt, *a.* utan arfvingar.
unbeërdigt, *a.* obegrafd, utan jordfästning.
unbefähigt, *a.* oförmögen, ur stånd.
unbefährbar, *a.* otillgänglig.
unbefahren, *a.* obefaren.
unbefangen, *a.* 1. fördomsfri, opartisk, nykter. 2. okonstlad, ogenerad, naturlig, naiv.

* äkta ems. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Unbefangenheit, 0, *f.* 1. fördomsfrihet, opartiskhet. 2. okonstladt, ogeneradt, naturligt, naivt sätt.
unbefiedert, *a.* ofjädrad, utan fjädrar.
unbefléckbar, *a.* som ej kan befläckas.
unbefleckt, *a.* obefläckad.
Unbefleckthéit, 0, *f.* obefläckadt tillstånd.
unbefriedigend, *a.* otillfredsställande.
unbefriedigt, *a.* otillfredsställd. *Jmdn ~ lassen:* ej tillfredsställa ngn.
Unbefugnis[s], 0, *f.* saknad af befogenhet, obefogadt uppträdande.
unbefügt, *a.* obefogad.
Unbefügtheit = *Unbefugnis.*
unbegábt, *a.* saknande begåfning.
unbegleitet, *a.* utan följe, ensam.
unbegréiflich, *a.* obegriplig.
Unbegréiflichkeit, *-en, f.* obegriplighet.
unbegrénzbar, *a.* omöjlig att begränsa.
unbegrenzt, *a.* obegränsad, gränslös.
unbegründet, *a.* ogrundad.
unbegütert, *a.* obemedlad, fattig.
unbehaart, *a.* hårlös; slät.
Unbehagen, *-s*, 0, *n.* misshag.
unbehäglich, *a.* obehaglig.
Unbehäglichkeit, *-en, f.* obehag.
unbehelligt, *a.* oantastad.
unbehilflich se *unbehülflich.*
unbehindert, *a.* obehindrad.
unbeholfen, *a.* otymplig, klumpig, tafatt.
Unbeholfenheit, 0, *f.* tafatt, otympligt sätt.
unbehülflich, *a.* som har svårt att reda sig, tafatt, klumpig.
Unbehülflichkeit = *Unbeholfenheit.*
unbekannt, *a.* obekant. *Es wird dir nicht ~ sein:* som du nog vet.
Unbekanntschaft, 0, *f.* obekantskap, okunnighet.
unbekéhrbar, *a.* omöjlig att omvända.
unbekehrt, *a.* oomvänd.
unbekümmert, *a.* obekymrad.
Unbekümmertheit, 0, *f.* obekymradt väsen, lugn, likgiltighet.
unbelébt, *a.* folktom, utan lif, död.
Unbelébtheit, 0, *f.* folktomt, dödt tillstånd.
unbeleckt, *a.* egentl. oslickad. *Von der Kultur ~* oberörd af kulturen.
unbelésen, *a.* icke beläst.
Unbelesenheit, 0, *f.* brist på beläsenhet.
unbeliebig, **unbeliebt**, *a.* icke omtyckt, opopulär.
Unbeliebtheit, 0, *f.* egenskap att ej vara omtyckt. *Seine ~ war gross:* han var allmänt illa omtyckt, var ingenstädes omtyckt.
unbemérkbar, *a.* omärklig.
unbemerkt, *a.* obemärkt, tyst.
unbemittelt, *a.* obemedlad.
Unbemitteltheit, 0, *f.* obemedladt tillstånd.
unbenämt, *a.* namnlös; anonym.
unbeneidet, *a.* icke afundad.
unbenommen, *a.* obetagen.
unbenutzt, *a.* obegagnad.
unbeobachtet, *a.* obemärkt.
unbequem, *a.* obekväm.
Unbequémlichkeit, *-en, f.* obekvämlighet.
unberat[h]en, *a.* 1. oförsörjd. 2. utan att ha rådfrågat ngn.
unberéchenbar, *a.* oberäknelig.
unberechtigt, *a.* oberättigad.
unberedt, *a.* föga vältalig.
unberichtigt, *a.* som ej bragts på det klara. *Die Rechnung ist noch ~* räkningen är ännu ej betalt.
unberitten, *a.* 1. icke beriden. *Reiter ~ machen:* låta ryttare sitta af. 2. icke inriden.
unberücksichtigt, *a.* obeaktad. *Etw. ~ lassen:* lemna ngt obeaktadt, ej taga hänsyn till ngt.
unberufen, *a.* icke kallad, oombedd, egenmäktig.
unberührt, *a.* oberörd. *Etw. ~ lassen:* ej vidröra, ej omnämna, förbigå ngt.
unbeschadet, *prep.* med gen. el. dat. utan att skada, utan att kränka.
unbeschädigt, *a.* oskadd.
unbeschäftigt, *a.* sysslolös.
unbescheiden, *a.* anspråksfull, fordrande, oförnöjsam, obeskedlig, oblyg.
Unbescheidenheit, *-en, f.* anspråksfullt sätt, oförnöjsamhet m. m. se föreg.
unbescheinigt, *a.* icke verifierad, ej styrkt genom intyg.
unbeschlagen, *a.* 1. icke beslagen, utan beslag. 2. om hästar: oskodd. 3. ej hemmastadd, t. ex. *in einer Wissenschaft.*
unbeschnitten, *a.* 1. icke beskuren. 2. icke omskuren.
unbescholten, *a.* oförvitlig.
Unbescholtenheit, 0, *f.* oförvitlighet.
unbeschränkbar, *a.* omöjlig att begränsa.
unbeschränkt, *a.* obegränsad, oinskränkt.
unbeschréiblich, *a.* obeskriflig.
unbeschrieben, *a.* 1. oskrifven, ren, blank. 2. icke beskrifven, icke skildrad.
unbeschützt, *a.* utan skydd, utan försvar, försvarslös.
unbeseelt, *a.* liflös, utan själ.
Unbeseeltheit, 0, *f.* liflöshet.
unbesehen, *a.* utan att hafva sett det (den, dem), t. ex. *etw. ~ kaufen.*
unbesetzt, *a.* 1. icke upptagen, ledig, tom. 2. ogarnerad.
unbesíegbar, **unbesíeglich**, *a.* oöfvervinnelig.
Unbesíegbarkeit, **Unbesíeglichkeit**, 0, *f.* oöfvervinnelighet.
unbesoldet, *a.* utan lön.
Unbesoldetheit, 0, *f.* saknad af lön.
unbesonnen, *a.* oklok, obetänksam, lättsinnig.
Unbesonnenheit, *-en, f.* oklokhet m. m. se föreg.
unbesorgt, *a.* 1. obekymrad, lugn. 2. ej ombesörjd.
unbespréchbar, *a.* omöjlig att dryfta, som man ej kan tala om.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Unbestand, -[e]s, 0, *m.* 1. obestånd. 2. obeständighet.
unbeständig, *a.* obeständig, ostadig, föränderlig.
Unbeständigkeit, 0, *f.* obeständighet m. m. se föreg.
unbestéchbar, unbestéchlich, *a.* omutlig.
Unbestéchlichkeit, 0, *f.* omutlighet.
unbestéigbar, *a.* omöjlig att bestiga.
unbestéllbar, *a.* 1. post. som ej kan tillställas adressaten. 2. åkerbr. omöjlig att bruka.
unbestellt, *a.* 1. icke bestäld, utan beställning. 2. post. som ej tillställts adressaten, ej kommit adressaten tillhanda, icke afhämtad. 3. obrukad, icke brukad.
unbestimmt, *a.* obestämd, obeslutsam, oafgjord, otydlig, sväfvande.
Unbestimmtheit, -*en*, *f.* obestämdhet m. m. se föreg.
unbestochen, *a.* icke mutad, omutlig.
Unbestochenheit, 0, *f.* omutlighet.
unbestréitbar, *a.* obestridlig.
Unbestréitbarkeit, 0, *f.* obestridlighet.
unbesúcht, *a.* icke el. föga besökt.
unbet[h]eiligt, *a.* ~ *bei etw.:* icke delaktig i, främmande för ngt.
unbetitelt, *a.* utan titel.
unbetönt, *a.* obetonad.
Unbetöntheit, 0, *f.* obetonad ställning.
unbeträchtlich, *a.* obetydlig.
unbetreten, *a.* 1. icke trampad. 2. oförvillad, säker.
unbéugsam, *a.* oböjlig, omedgörlig, halsstarrig.
Unbéugsamkeit, 0, *f.* oböjlighet m. m. se föreg.
unbewacht, *a.* obevakad.
unbewährt, *a.* obeprröfvad.
unbewandert, *a.* icke bevandrad, icke hemmastadd.
unbewéglich, *a.* 1. orörlig. 2. orubblig, omedgörlig.
Unbewéglichkeit, 0, *f.* orörlighet m. m. se föreg.
unbewehrt, *a.* obeväpnad, värnlös.
Unbewehrtheit, 0, *f.* obeväpnadt tillstånd, värnlöshet.
unbeweibt, *a.* ogift.
unbewéisbar, unbewéislich, *a.* icke bevislig.
unbewiesen, *a.* obevisad.
unbewóhnbar, *a.* obeboelig.
Unbewóhnbarkeit, 0, *f.* obeboeligt skick.
unbewohnt, *a.* obebodd.
unbewusst, *a.* 1. obekant. 2. omedveten. *Sich* (dat.) *einer* (gen.) *Sache* ~ *sein:* ej känna till, ej veta med sig ngt.
unbezähmbar, *a.* omöjlig att tämja; okuflig.
unbezeugt, *a.* icke bevittnad, utan vittne(sbörd).
unbezogen, *a.* utan öfverdrag. ~*e Violine:* osträngad violin.
unbezwingbar, unbezwínglich, *a.* oöfvervinnelig.
Unbezwingbarkeit, Unbezwínglichkeit, 0, *f.* oöfvervinnelighet.
Unbild, -[e]s, -*er*, *n.* 1. skenbild. 2. = ruj.
Unbilde, -*n*, *f.* orättvisa, oförrätt.
Unbildung, -*en*, *f.* 1. felaktig bildning. 2. brist på bildning.
Unbill, 0, *f.* -*s*, 0, *m.* och *n.* = *Unbilde.*
unbillig, *a.* obillig.
Unbilligkeit, -*en*, *f.* obillighet; obillig fordran.
unblutig, *a.* oblodig.
unbötmässig, *a.* olydig, egenmäktig.
unbrauchbar, *a.* obrukbar, oanvändbar, oduglig, onyttig.
Unbrauchbarkeit, 0, *f.* obrukbart skick, oduglighet.
unbrüderlich, *a.* icke, föga broderlig.
unbürgerlich, *a.* som ej anstår en borgare.
Unchrist, -*en*, -*en*, *m.* icke kristen, okristlig person.
Unciálbuchstabe, -*n*, -*n*, *m.* begynnelsebokstaf, stor bokstaf.
uncivilisiert, *a.* ociviliserad.
und, *konj.* 1. och. 2. ~ med *wenn* och konjunktiv: om ock, om än, t. ex. ~ *wenn er ihn beim Kragen hätte:* om han också hölle honom i kragen; med utelemnadt *wenn:* ~ *wär' sie mit Ketten an den Himmel geschlossen:* vore hon också fastkedjad vid himlen. 3. och, att, för att, t. ex. *sei so gut* ~ *schreibe ihm:* var god och skrif till honom, *er will sich unterstehen* ~ *hier bleiben:* han vill understå sig att stanna här, *schäme dich* ~ *rede nicht so:* blyga för att tala så.
Undank, -[e]s, 0, *m.* otack.
undankbar, *a.* otacksam.
Undankbarkeit, 0, *f.* otacksamhet.
undeklinierbar, *a.* gram. oböjlig.
undénkbar, *a.* otänkbar.
undénklich, *a.* 1. otänkbar. 2. urminnes.
undeutlich, *a.* otydlig.
Undeutlichkeit, -*en*, *f.* otydlighet.
undeutsch, *a.* otysk.
undicht, *a.* otät.
undichterisch, *a.* opoetisk.
undienlich, *a.* otjänlig.
Undienst, -*es*, 0, *m.* otjänst.
undienstfertig, *a.* otjänstaktig, ovillig, ogen.
Unding, -[e]s, -*e*, *n.* oting, galenskap.
unduldsam, *a.* ofördragsam.
Unduldsamkeit, 0, *f.* ofördragsamhet.
undurchdringlich, *a.* ogenomtränglig.
Undurchdringlichkeit, 0, *f.* ogenomtränglighet.
undurchforscht, *a.* outforskad.
undurchsichtig, *a.* ogenomskinlig.
Undurchsichtigkeit, 0, *f.* ogenomskinlighet.
uneben, *a.* 1. ojämn. 2. oäfven.
unebenbürtig, *a.* icke jämnbördig.
Unebenheit, -*en*, *f.* ojämnhet.
unecht, *a.* oäkta, förfalskad, oriktig, understucken.
Unechtheit, 0, *f.* oäkta, förfalskad beskaffenhet; egenskap att vara understucken.
unedel, *a.* oädel.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

unediert, *a.* icke utgifven, oederad.
unehelich, *a.* oäkta, illegitim, t. ex. *~es Kind, ~e Verbindung.*
unehrbär, *a.* icke ärbar, ohederlig.
Unehre, 0, *f.* vanära.
unehren,* *tr.* vanära, vanvörda.
unehrerbietig, *a.* vanvördig.
Unehrerbietigkeit, 0, *f.* vanvördnad.
unehrlich, *a.* 1. oärlig. 2. ohederlig.
uneigennützig, *a.* oegennyttig.
Uneigennützigkeit, 0, *f.* oegennytta.
uneigentlich, *a.* oegentlig.
uneingedenk, *a.* glömsk, *einer* (gen.) *Sache:* af en sak.
uneingenommen, *a.* fördomsfri.
Uneingenommenheit, 0, *f.* fördomsfrihet.
uneingeweiht, *a.* oinvigd.
uneinig, *a.* oenig, oense, osams.
Uneinigkeit, *-en*, *f.* oenighet, tvist, tvedrägt.
uneinnéhmbär, *a.* ointaglig.
uneins, *adv.* oense.
unempfänglich, *a.* oemottaglig.
Unempfänglichkeit, 0, *f.* oemottaglighet.
unempfindlich, *a.* okänslig, slö, likgiltig, hård.
Unempfindlichkeit, 0, *f* okänslighet m. m. se föreg.
unéndlich, *a.* oändlig.
Unéndlichkeit, 0, *f.* oändlighet.
unentbéhrlich, *a.* oumbärlig.
Unentbéhrlichkeit, 0, *f.* oumbärlighet.
unentdeckt, *a.* oupptäckt.
unentflíehbär, **unentflíehlich** = *unentrinnbar.*
unentgéltlich, *a.* gratis, för intet, fri.
unenthüllt, *a.* dold, förborgad.
unentrínnbär, *a.* oundviklig, oundgänglig.
unentschieden, *a.* oafgjord, oviss, tvifvelaktig, obestämd.
Unentschiedenheit, 0, *f.* ovisshet, obestämdhet.
unentschlossen, *a.* obeslutsam.
Unentschlossenheit, 0, *f.* obeslutsamhet.
unentschúldbär, *a.* som ej kan ursäktas, oförlåtlig.
unentsiegelt, *a.* fortfarande förseglad.
unentwickelt, *a.* outvecklad.
Unentwickeltheit, 0, *f.* outveckladt skick, tillstånd.
unentwirrbär, *a.* omöjlig att reda ut, att reda upp; intrasslad.
unentzífferbär, *a.* omöjlig att dechiffrera.
unentzúndbär, *a.* oantändlig.
unerachtet = *ungeachtet II.*
unerbíttlich, *a.* obeveklig.
Unerbíttlichkeit, 0, *f.* obeveklighet.
unerfahren, *a.* oerfaren.
Unerfahrenheit, 0, *f.* oerfarenhet.
unerfíndlich, *a.* makalös, obeskriflig.
unerfórschbär, **unerfórschlich**, *a.* outforskligt, outgrundlig.
unerfreulich, *a.* obehaglig, bedröflig.
unerfúllbär, *a.* omöjlig att uppfylla, att förverkliga.
unergiebig, *a.* föga gifvande, ofruktbar.
unergrúndbär, **unergrúndlich**, *a.* outgrundlig.
unerhéblich, *a.* ovigtig, obetydlig, likgiltig.
Unerhéblichkeit, 0, *f.* ringa vigt, obetydlighet.
unerhört (och - - ´), *a.* 1. oerhörd. 2. ohörd, icke bönhörd.
unerkénnbär, *a.* oigenkänlig.
Unerkénnbarkeit, 0, *f.* oigenkänlighet.
unerkenntlich, *a.* otacksam.
Unerkenntlichkeit, 0, *f.* otacksamhet.
unerklärbär, **unerklärlich**, *a.* oförklarlig.
unerlässlich, *a.* oeftergiflig.
unerlaubt, *a.* otillåten.
unermésslich, *a.* omätlig.
Unermésslichkeit, 0, *f.* omätlighet, omätlig storhet, betydelse.
unermüdlich, *a.* outtröttlig.
Unermüdlichkeit, 0, *f.* outtröttlighet.
unerörtert, *a.* odiskuterad, outredd.
unerprúbt, *a.* obeprófvad.
unerquicklich, *a.* obehaglig, oangenäm, tråkig.
Unerquicklichkeit, 0, *f.* obehaglighet, tråkighet.
unerrát[h]bär, *a.* omöjlig att gissa.
unerréichbär, *a.* ouppnåelig, oupphinnelig.
unerreicht, *a.* oupphunnen.
unersättlich, *a.* omättlig.
Unersättlichkeit, 0, *f.* omättlighet.
unerschópfbär, **unerschópflich**, *a.* outtömlig.
unerschrocken, *a.* oförskräckt.
Unerschrockenheit, 0, *f.* oförskräckthet.
unerschütterlich, *a.* orubblig, fast.
Unerschütterlichkeit, 0, *f.* orubblighet, fasthet; orubbligt lugn.
unerschwínglich, *a.* omöjlig att åstadkomma, att anskaffa, enorm, oerhörd.
unersétzbär, **unersétzlich**, *a.* oersättlig.
Unersétzbarkeit, **Unersétzlichkeit**, 0, *f.* oersättlighet, omöjlighet att ersätta ngt.
unerspriesslich, *a.* gagnlös, onyttig.
unerstéiglich, *a.* omöjlig att bestiga.
unerträglich, *a.* odräglig.
Unerträglichkeit, 0, *f.* omöjlighet att fördraga, *einer Sache:* ngt.
unerwachsen, *a.* icke vuxen, minderårig.
unerwähnt, *a.* icke omnämd. *Etw. ~ lassen:* förbigå ngt.
unerwartet, *a.* oväntad.
unerwéichbär, **unerwéichlich**, *a.* omöjlig att uppmjuka; bildl. obeveklig.
unerwéislich, *a.* icke bevislig.
unerwiesen, *a.* obevisad.
unerwogen, *a.* obetänkt, obetänksam.
unerwünscht, *a.* oläglig, motig.
unerzogen, *a.* ouppfostrad, illa uppfostrad.
unfähig, *a.* oförmögen, ur stånd.
Unfähigkeit, 0, *f.* oförmåga.
unfábrbär, *a.* ofarbar.
Unfall, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* olycksfall, olycka, otur.
unfarbig, *a.* ofärgad, färglös.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

unfässbär, unfässlich, *a.* ofattlig.
unféhlbär, *a.* ofelbar.
Unféhlbarkeit, 0, *f.* ofelbarhet.
unfein, *a.* icke fin.
unfern, I. *adv.* ej långt borta, ej fjärran. II. *prep.* med gen. el. dat. ej långt ifrån, i grannskapet af.
unfertig, *a.* ofullbordad.
Unfertigkeit, 0, *f.* ofullbordadt skick.
Unflat[h], -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. smuts, snusk, orenlighet. 2. = raj.
Unflät[h]er, -*s*, -, *m.* smutsig, snuskig person, snusker.
Unflät[h]eréi, -*en*, *f.* smuts, snusk.
unflät[h]ig, *a.* smutsig, snuskig; tvetydig, oanständig.
Unflät[h]igkeit, -*en*, *f.* smuts, snusk, oanständighet.
Unfleiss, -*es*, 0, *m.* brist på flit.
unfleissig, *a.* icke flitig, lat.
unfolgsäm, *a.* olydig, ohörsam.
Unfolgsamkeit, 0, *f.* olydnad, ohörsamhet.
Unform, -*en*, *f.* missbildning, ful gestalt, ful form, vidunder.
unförmig, unförmlich, *a.* oformlig.
Unförmlichkeit, -*en*, *f.* oformlighet.
unfrei, *a.* ofri.
unfreiwillig, *a.* ofrivillig.
unfreund, I. *a.* ovänlig. II. -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ovän.
unfreundlich, *a.* ovänlig.
Unfreundlichkeit, -*en*, *f.* ovänlighet.
unfreundschaftlich, *a.* icke vänskaplig, ovänlig, fiendtlig.
Unfriede, -*ns*, 0, *m.* ofred, oenighet, tvedrägt.
unfriedlich, *a.* ofredlig, ofördragsam, stridslysten.
Unfriedlichkeit, 0, *f.* ofördragsamhet, osämja, grälsjuka.
unfruchtbär, *a.* ofruktbar, ofruktsam, fruktlös, gagnlös.
Unfruchtbarkeit, 0, *f.* ofruktbarhet m. m. se föreg.
Unfug, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. orätt. 2. ofog.
unfügsäm, *a.* ofoglig, omedgörlig.
unfürstlich, *a.* ovärdig en furste.
ung, *f. suff.* -ing, -ning, -ande, -ende, -else, -t m. m.
ungar, *a.* okokt.
Ungar, -*n*, -*n*, *m.* ungrare. -**land,** -[*e*]*s*, 0, *n.* Ungern. -**wein,** -[*e*]*s*, -*e*, *m.* ungerskt vin.
ungarisch, *a.* ungersk.
Ungarn, -*s*, 0, *n. npr.* Ungern.
ungastlich, *a.* ogästvänlig.
Ungastlichkeit, 0, *f.* ogästvänlighet.
ungeachtet, I. *a.* icke aktad. II. *prep.* med gen. el. dat. oaktadt, i trots af.
ungeahndet, *a.* ostraffad.
ungeahnt, *a.* icke anad, aldrig anad.
ungebahnt, *a.* obanad.
ungebändigt, *a.* otämd, vild.
Ungebärde, -*n*, *f.* opassande åtbörd; grimas.
ungebärdig, *a.* 1. oskicklig, opassande. 2. motspänstig.
ungebeten, *a.* 1. objuden. 2. oombedd, af egen drift.
ungebeugt, *a.* oböjd.
ungebildet, *a.* obildad.
ungebleicht, *a.* oblekt.
ungeboren, *a.* ofödd.
ungebrannt, *a.* obränd. F ~*e Asche:* påkolja, stryk.
ungebräuchlich, *a.* icke föga bruklig.
ungebraucht, *a.* obegagnad.
ungebrochen, *a.* obruten.
Ungebühr, 0, *f.* otillbörlighet. *Zur* ~ otillbörligt.
ungebührend, ungebührlich, *a.* otillbörlig, oskicklig.
Ungebührlichkeit, -*en*, *f.* otillbörlighet.
ungebunden, *a.* obunden.
Ungebundenheit, -*en*, *f.* frihet, uppsluppenhet.
ungedeckt, *a.* obetäckt, utan skydd; odukad.
ungedeihlich, *a.* föga gagnelig, föga lyckosam.
Ungeduld, 0, *f.* otålighet.
ungeduldig, *a.* otålig.
ungeeignet, *a.* olämplig.
Ungeeignetheit, 0, *f.* olämplighet.
ungefähr, I. *adv.* ungefär. II. *a.* 1. tillfällig. 2. ungefärlig. III. -*s*, 0, *n.* ungefär, slump, tillfällighet. *Von* ~ genom en slump, händelsevis.
ungefährdet, *a.* utan fara.
ungefährlich, *a.* ofarlig.
ungefällig, *a.* 1. föga tillmötesgående, ovänlig. 2. obehaglig, otreflig.
ungefesselt, *a.* fri (från bojor).
ungeflügelt, *a.* utan vingar.
ungefragt, *a.* oåtspord.
ungefrühstückt, *a.* utan att ha frukosterat.
ungefüge, ungefügig, *a.* klumpig.
ungegessen, *a.* utan att ha ätit, fastande.
ungegliedert, *a.* oledad.
ungegoren, *a.* ojäst.
ungegründet, *a.* ogrundad, grundlös.
ungehalten, *a.* 1. icke hållen. 2.* missnöjd, förtretad, ond, *über* el. *um etw.:* öfver ngt, *auf jmdn:* på ngn.
ungeheissen, *a.* självmant, egenmäktig.
ungeheuchelt, *a.* ohycklad, oskrymtad, uppriktig.
ungeheuer, I. *a.* oerhörd, gruflig, ofantlig, vidunderlig. II. -*s*, -, *n.* vidunder, odjur.
ungeheuerlich (och - - ´ - -), *a.* vidunderlig.
Ungeheuerlichkeit, -*en*, *f.* vidunderlighet.
ungehindert, *a.* utan hinder, obehindrad.
ungehobelt, *a.* ohyflad, grof, rå.
ungehofft, *a.* oförväntad.
ungehörig, *a.* oskicklig, otillbörlig.
Ungehörigkeit, -*en*, *f.* oskicklighet, otillbörlighet.
ungehorsäm, I. *a.* olydig, *jmdm:* mot ngn. II. -*s*, 0, *m.* olydnad.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ungehudelt, *a.* F utan att trakasseras. *Jmdn ~ lassen:* låta ngn vara i fred.
ungeistlich, *a.* icke andlig, verldslig, oprästerlig.
ungekannt, *a.* okänd.
ungekränkt, *a.* okränkt, i fred.
ungekünstelt, *a.* okonstlad, naturlig.
Ungekünsteltheit, 0, *f.* okonstladt, naturligt sätt.
ungeladen, *a.* 1. oladdad. 2. objuden.
ungeleckt, *a.* oslickad; F bildl. oborstad, ohyfsad, ostädad.
Ungeleckttheit, 0, *f.* F oborstadt, ostädadt sätt.
ungelegen, *a.* oläglig, olämplig.
Ungelegenheit, *-en*, *f.* oläglighet, olägenhet. *Jmdm ~en machen:* förorsaka ngn besvär.
ungelehrig, *a.* oläraktig.
Ungelehrigkeit, 0, *f.* oläraktighet.
ungelehrt, *a.* olärd.
Ungelehrtheit, 0, *f.* brist på lärdom, okunnighet.
ungelenk, *a.* oböjlig, styf, tafatt, klumpig.
Ungelenkheit, 0, *f.* oböjlighet m. m. se föreg.
Ungemach, *-[e]s, -e, n.* obehag, besvär, besvärlighet.
ungemächlich, *a.* obehaglig, obekväm, besvärlig.
Ungemächlichkeit, *-en*, *f.* obehaglighet m. m. se föreg.
ungemein, *a.* icke vanlig, ogemen, utomordentlig, ofantlig.
ungemeldet, *a.* oanmäld.
ungemengt, *a.* oblandad.
ungemessen, *a.* icke mätt, obegränsad, oinskränkt, omåttlig, otillbörlig.
Ungemessenheit, *-en*, *f.* brist på måtta, omåttlighet, otillbörlighet.
ungemischt, *a.* oblandad.
ungenannt, *a.* onämd, icke namngifven, anonym.
ungenau, *a.* icke noggrann, inexakt, otillförlitlig.
Ungenauigkeit, *-en*, *f.* bristande noggrannhet, inexaktheit, otillförlitlighet.
ungeneigt, *a.* 1. *Jmdm ~* föga vänligt, ogynsamt stämd mot ngn. 2. obenägen, ohogad.
Ungeneigtheit, 0, *f.* ogynsam stämning, obenägenhet, motvilja.
ungenießbar, *a.* onjutbar, osmaklig, fadd, odräglig.
Ungenießbarkeit, 0, *f.* osmaklighet m. m. se föreg.
ungenöt[h]igt, *a.* icke nödd, frivillig.
ungenügend, *a.* otillfredsställande.
ungenügsam, *a.* oförnöjsam.
Ungenügsamkeit, 0, *f.* oförnöjsamhet.
ungenützt, *a.* obegagnad.
ungeprüft, *a.* oprröfvad, oexaminerad.
ungerächt, *a.* ohämnad, ostraffad.
ungerade, *a.* 1. icke rak, krokig. 2. ojämn, udda.
ungerat[h]en, *a.* 1. icke gissad, olöst. 2. misslyckad.
ungerechnet, *a.* oräknad, icke medräknad.
ungerecht, *a.* orättvis.
Ungerechtigkeit, *-en*, *f.* orättvisa.
ungeregelt, *a.* icke reglerad, oregelbunden, oordentlig.
ungereimt, *a.* orimmad; bildl. orimlig, absurd, galen.
Ungereimtheit, *-en*, *f.* frånvaro af rim; bildl. orimlighet, galenskap.
ungeritten, *a.* icke inriden.
ungern, *adv.* ogärna.
ungerochen = *ungerächt.*
ungerufen, *a.* utan att vara tillkallad, objuden, självmant.
ungerügt, *a.* ostraffad.
ungesägt, *a.* osagd. *Etw. ~ [sein] lassen:* låta ngt vara osagdt.
ungesättigt, *a.* icke mätt, otillfredsställd.
ungesäuert, *a.* osyrad, söt.
ungesäumt, *a.* 1. okantad. 2. ofördröjlig.
ungeschehen, *a.* ogjord, t. ex. *etw. ~ machen.*
ungescheut, *adv.* utan fruktan, oförfäradt.
Ungeschick, I. *-[e]s*, 0, *n.* tafatthet, klumpighet, drumlighet. II. *-[e]s, -e, m.* person som bär sig dumt åt, tafatt person, tölp, drummel.
ungeschicklich, *a.* 1. = *ungeschickt.* 2. oskicklig, otillständig.
Ungeschicklichkeit, *-en*, *f.* tafatthet m. m. se föreg.
ungeschickt, *a.* som bär sig dumt, bakvändt åt, bakvänd, tafatt, drumlig, klumpig.
ungeschlacht, *a.* klumpig, grof, rå, ovig, töipaktig.
Ungeschlachtheit, 0, *f.* klumpighet m. m. se föreg.
ungeschliffen, *a.* oslipad; bildl. oborstad, ostädad, ohyfsad.
Ungeschliffenheit, 0, *f.* oborstadt, ostädadt sätt.
Ungeschmack, I. *-[e]s*, 0, *m.* osmak, dålig smak; smaklöshet. II. *a.* illasmakande, fadd, smaklös.
ungeschmälert, *a.* oförminskad.
ungeschmeidig, *a.* oböjlig, stel, ohandterlig, ovig.
Ungeschmeidigkeit, 0, *f.* oböjlighet m. m. se föreg.
ungeschminkt, *a.* osminkad.
ungeschmückt, *a.* osmyckad.
ungeschwächt, *a.* oförsvagad.
ungeschwänzt, *a.* svanslös.
ungeschworen, *a.* osvuren, utan ed. *Jmdm etw. ~ glauben:* tro ngt på ngns ord.
ungesehen, *a.* osedd. *Etw. ~ kaufen:* köpa ngt utan att ha sett det.
ungeselig, *a.* osällskaplig, sällskapsskygg, folkskygg.
Ungeselligkeit, 0, *f.* osällskapligt, folkskygt sätt, väsen.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ungesetzlich, *a.* olaglig.
Ungesetzlichkeit, *-en, f.* olaglighet.
ungesetzmässig, *a.* lagstridig.
Ungesetzmässigkeit, *-en, f.* lagstridighet.
ungesittet, *a.* ociviliserad, rå, oanständig.
Ungesittetheit, 0, *f.* ociviliseradt tillstånd, råhet.
ungesprächig, *a.* icke språksam, tyst, sluten.
Ungesprächigkeit, 0, *f.* tysthet, slutenhet.
ungestalt, I. afv. **ungestaltet**, *a.* oformlig, missbildad, ful. II. afv. **Ungestaltheit**, *-en, f.* oformlighet, oformligt väsen, missbildning, vidunder.
ungestielt, *a.* oskaftad, utan skaft, skaftlös.
ungestillt, *a.* icke stillad, otillfredsställd.
ungestört, *a.* ostörd. ~ *im Besitze:* i okvald besittning.
Ungestörtheit, 0, *f.* lugn.
ungesträft, *a.* ostraffad.
ungestüm, I. *a.* häftig, våldsam, vild. II. -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. 0, afv. *n.* häftighet, våldsamhet, vildhet. 2. häftig, våldsam person.
ungesucht, *a.* osökt, naturlig.
ungesund, *a.* 1. osund, ohälsosam, skadlig. 2. sjuklig.
Ungesundheit, 0, *f.* osundhet m. m. se föreg.
ungeteilt, *a.* odelad, hel.
ungethan, *a.* ogjord.
ungetheilt, **Ungethüm** se *ungeteilt, Ungetüm.*
ungetrübt, *a.* ogrumlad, klar, ren.
Ungetüm, I. -[*e*]*s*, *-e*, *n.* odjur, vidunder. II. afv. **ungetümlich**, *a.* vidunderlig.
ungewandt, *a.* oskicklig, tafatt, dum.
Ungewandtheit, 0, *f.* oskicklighet, tafatthet.
ungewaschen, *a.* 1. otvättad, smutsig. 2. F dum, galen. ~*es Zeug reden:* prata dumheter.
ungewiss, *a.* ovisss, tvifvelaktig.
Ungewissheit, 0, *f.* ovisshet.
Ungewitter, *-s, -, n.* oväder.
ungewitzigt, *a.* som ej hämtat lärdom af erfarenheten.
ungewogen, *a.* 1. ovägd. 2. icke bevågen, ogynsamt stämd.
Ungewohnheit, *-en, f.* ovana.
ungewöhnlich, *a.* ovanlig.
Ungewöhnlichkeit, *-en, f.* ovanlighet.
ungewohnt, *a.* ovan.
ungezähmt, *a.* otämd, otyglad.
Ungeziefer, *-s*, 0, *n.* ohyra.
ungeziemend, *a.* opassande.
ungezogen, *a.* illa uppfostrad, oartig, ohöflig, ostädad, elak.
Ungezogenheit, 0, *f.* oartigt, ostädadt uppförande, elakhet.
ungezügelt, *a.* otyglad.
ungezwirnt, *a.* otvinnad.
ungezwungen, *a.* otvungen, fri, ledig, naturlig, förtrolig.
Ungezwungenheit, 0, *f.* otvunget sätt, naturlighet m. m. se föreg.

Unglaube, *-ns*, 0, *m.* otro.
unglaubhaft, *a.* icke trovärdig, otrolig.
ungläubig, *a.* 1. otrogen, icke troende. 2. misstrogen, tviflande.
ungläublich, *a.* otrolig.
Ungläublichkeit, 0, *f.* otrolighet.
unglaubwürdig, *a.* icke trovärdig.
ungleich, *a.* 1. olik, olika. 2. adv. vid kompar. ojämförligt, oförlikneligt, t. ex. ~ *schöner.* **-armig**, *a.* med olika långa armar. **-ärtig**, *a.* olikartad. **-förmig**, *a.* olikformig. **-mässig**, *a.* oproportionerlig, olika, ojämförlig. **-namig**, *a.* med olika namn, heteronym. **-seitig**, *a.* oliksidig.
Ungleichheit, *-en, f.* olikhet.
Unglimpf, -[*e*]*s*, 0, *m.* obillighet, hårdhet, orättvisa, (äre)kränkning, skam.
unglimpflich, *a.* obillig, hård, orättvis, kränkande, skamlig.
Unglück, -[*e*]*s*, *-e* el. vanl. *Unglücksfälle*, *n.* olycka; otur. Ordspr. *kein ~ so gross, es ist ein Glück dabei:* det fins intet ondt, som ej har ngt godt med sig. **-s...** ex. **~bote**, *-n, -n, m.* olycksbud. **~fall**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* olycksfall, olyckshändelse. **~gefährte**, **~genosse**, *-n, -n, m.* olyckskamrat. **~kind**, -[*e*]*s*, *-er, n.* olycksbarn. **~prophet**, *-en, -en, m.* olycksprofet. **~schwanger**, **~schwer**, *a.* olycksdiger. **~vogel**, *-s*, -†, *m.* olycksfogel.
unglücklich, *a.* olycklig.
unglückselig, *a.* olycksalig.
Unglückseligkeit, 0, *f.* olycksalighet.
Ungnade, 0, *f.* onåd.
ungnädig, *a.* onådig.
Ungott, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* demon, djäfvul.
ungöttlich, *a.* icke gudomlig, (en) gud ovärdig.
ungrisch, *a.* ungersk.
Ungrund, -[*e*]*s*, 0, *m.* det ogrundade i ngt, saknad af skäl, oriktighet.
ungründlich, *a.* icke grundlig, ytlig.
Ungründlichkeit, 0, *f.* ytlighet.
ungültig, *a.* icke gällande, ogiltig, värdelös.
Ungültigkeit, 0, *f.* ogiltighet.
Ungunst, 0, *f.* missgunst, ogunst.
ungünstig, *a.* ogunstig, ogynsam, oblid.
ungut, *a.* *Etw. für ~ nehmen:* taga ngt illa upp. *Nichts für ~!* blif ej ond!
ungütig, *a.* 1. omild, oblid, ovänlig. 2. = *ungut.*
unhältbar, *a.* 1. som ej håller, klen, ovaraktig. 2. ohållbar.
Unhältbarkeit, 0, *f.* 1. klenhet, ovaraktighet. 2. ohållbarhet.
Unheil, -[*e*]*s*, 0, *n.* ondt, olycka. **-bringend**, *a.* olycksbringande. **-schwanger**, *a.* olycksdiger. **-stifter**, *-s, -, m.* anstiftare af ngt ondt; olycksfogel. **-voll**, *a.* olycklig.
unhéilbar, *a.* obotlig.
Unhéilbarkeit, 0, *f.* obotlighet.
unheilig, *a.* ohelig.
Unheiligkeit, 0, *f.* ohelighet.
unheilsam, *a.* osund.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

unheimelig, unheimlich, *a.* hemsk, otreflig. *Ihm wurde ~ zu Mute:* han blef illa till mods.
unhöflich, *a.* ohöflig.
Unhöflichkeit, *-en, f.* ohöflighet.
unheid, I. *a.* 1. afskräckande, vedervärdig, ful. 2. ovänlig, oblid. 3. illvillig. II. *-[e]s* el. *-en, -e[n], m.* 1. vedervärdig, oblid, illvillig, ondskefull person. 2. ond ande, demon, spöke, troll. **-en...** Ex. **~korze,** *-n, f.* kungsljus (Verbascum).
Unheidin, *-nen, f.* 1. vedervärdig, ful, elak kvinna, megära. 2. häxa, trollpacka, troll.
unhörbär, *a.* ohörbar, omärklig.
Uniform, I. *-en, f.* uniform. II. *a.* enformig, likformig.
uniformieren, *-te, -t, tr.* uniformera, kläda i uniform. **Uniformierung,** *f.*
Uniformität, *-en, f.* enformighet, likformighet.
uninteressiert, *a.* ointresserad, intresselös.
Uninteressiertheit, 0, *f.* ointresseradt sätt.
Union, *-en, f.* union, förening.
Universität, *-en, f.* universitet. *Auf der ~ sein:* ligga, studera vid universitetet. **-s...** Ex. **~freund,** *-[e]s, -e, m.* studiekamrat. **~gebäude,** *-s, -, n.* universitetshus. **~jahr,** *-[e]s, -e, n.* universitetsår, studieår. **~unterricht,** *-[e]s,* 0, *m.* akademisk undervisning.
unjagdbär, *a.* ej jagtduglig, ej gammal nog för att jagas.
unkatholisch, *a.* icke katolsk.
unkaufmännisch, *a.* icke köpmanslik, oklok från köpmansståndpunkt.
Unke, *-n, f.* 1. snok. 2. klockgroda (Bombinator igneus). **-n...** Ex. **~gesang, ~ruf,** *-[e]s,* 0, *m.* klockgrodans läte; bild. olycksspådom.
unkénnbär, unkénntlich, *a.* oigenkänlig.
Unkénnbarkeit, Unkénntlichkeit, 0, *f.* oigenkänlighet.
Unkenntnis[s], 0, *f.* okunnighet.
unkeusch, *a.* okysk.
Unkeuschheit, 0, *f.* okyskhet.
unkindlich, *a.* icke barnslig, icke sådan som det egnar ett barn, som brister i vördnad, olydig.
Unkindlichkeit, 0, *f.* för ett barn opassande, ovärdigt sätt, brist på vördnad.
unklágbär, *a.* som ej kan lagligen beifras, på laglig väg indrifvas.
unklar, *a.* oklar, grumlig, otydlig.
Unklarheit, *-en, f.* oklarhet, otydlighet.
unklug, *a.* oklok, obetänksam.
Unklugheit, *-en, f.* oklokhet, obetänksamhet.
unkóniglich, *a.* icke konungslig, a) ovärdig en konung, b) icke konungsligt sinnad.
unkörperlich, *a.* okroppslig, osinlig, immateriel, andlig.
Unkosten, *plur.* omkostnader.
unkräftig, *a.* svag, kraftlös, overksam.
Unkraut, *-[e]s, -er* †, *n.* ogräs.
unkriegerisch, *a.* okrigisk, fredlig.
Unkultur, 0, *f.* brist på kultur, på odling, barbari.
unkúndbär, *a.* som ej kan uppsägas.
Unkunde, 0, *f.* okunnighet.
unkundig, *a.* okunnig, *einer* (gen.) *Sache:* a) om ngt, b) i ngt. *Er ist des Griechischen ~* han kan ej grekiska.
unlándbär, *a.* otillgänglig så att man ej kan landa där.
unlängst, *adv.* för ej länge sedan, nyligen.
unlauter, *a.* oren, oädel.
Unlauterkeit, 0, *f.* orenhet, oädelt sätt, motiv.
unleidlich, *a.* olidlig, odräglig.
Unleidlichkeit, 0, *f.* det olidliga, odrägliga i ngt.
unlenkbär, unlenksäm, *a.* svår att leda, att styra, omedgörlig, styfsint, ostyrig.
Unlenksamkeit, 0, *f.* omedgörlighet m. m. se föreg.
unlésbär, unleserlich, *a.* oläslig.
Unleserlichkeit, 0, *f.* oläslighet.
unléugbär, *a.* oneklig, obestridlig.
Unléugbarkeit, 0, *f.* obestridlighet, påtaglighet.
unlieb, *a.* obehaglig, oangenäm. *Es ist mir ~ dies zu hören:* det gör mig ondt, jag är ledsen att höra detta.
unliebsäm, *a.* obehaglig, oangenäm.
unlöblich, *a.* icke berömlig, tadelvärd.
unlösbär, unlöslich, *a.* olöslig.
Unlust, 0, *f.* olust, leda, hoglöshet.
unlustig, *a.* olustig, led, hoglös.
Unmanier, *-en, f.* oart, oskick, osed.
unmanierlich, *a.* oskicklig, ohyfsad.
Unmanierlichkeit, *-en, f.* oskicklighet, ohyfsadt sätt, uppträdande.
Unmann, *-[e]s, -er* †, *m.* omanlig man.
unmannbär, *a.* ej manbar, minderårig.
unmännlich, *a.* omanlig.
Unmännlichkeit, 0, *f.* omanlighet.
Unmasse, *-n, f.* massa, mängd.
unmässgeblich, *a.* oförgriplig.
unmässig, *a.* omåttlig.
Unmässigkeit, *-en, f.* omåttlighet.
Unmenge, *-n, f.* mängd, massa.
Unmensch, *-en, -en, m.* omänniska, odjur till människa.
unmenschlich, *a.* 1. omänsklig, barbarisk. 2. öfvermänsklig.
Unmenschlichkeit, *-en, f.* omänsklighet.
unmérkbär, unmérklich, *a.* omärklig.
Unmérkbarkeit, Unmérklichkeit, 0, *f.* omärklighet.
unmóssbär, *a.* omätlig.
unmittelbär, *a.* omedelbar.
Unmittelbarkeit, 0, *f.* omedelbarhet.
unmitt[h]eilsäm, *a.* föga meddelsam, tyst, sluten.
unmöblirt, *a.* omöblerad.
unmodern, unmodisch, *a.* omodern.
unmöglich (atv. ´ - -), *a.* omöjlig.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Unmöglichkeit, *-en, f.* omöjlighet.
unmoralisch, *a.* omoralisk.
unmündig, *a.* omyndig.
Unmündigkeit, 0, *f.* omyndighet.
unmusikalisch, *a.* omusikalisk.
Unmut[h], -[*e*]*s*, 0, *m.* missmod, dåligt lynne.
unmut[h]ig, *a.* missmodig.
unmütterlich, *a.* icke moderlig, kärlekslös.
unnachahmbar, *a.* oefterhärmlig.
unnachahmlich, *a.* oefterhärmlig, oöfverträfflig, oförliknelig.
Unnachahmlichkeit, 0, *f.* oöfverträfflighet m. m. se föreg.
unnachbarlich, *a.* ovärdig en granne, ovänlig.
unnachgiebig, *a.* icke eftergifven, omedgörlig.
unnachlässlich, *a.* oeftergiflig.
unnahbar, *a.* otillgänglig.
Unnahbarkeit, 0, *f.* otillgänglighet.
Unnatur, 0, *f.* onatur.
unnatürlich, *a.* onaturlig.
Unnatürlichkeit, *-en, f.* onaturlighet.
unnennbar, *a.* onämnbar.
unnöt[h]ig (adv. - ' -), *a.* onödig, öfverflödig.
Unnöt[h]igkeit, *-en, f.* onödig, öfverflödig sak.
unnütz, *a.* 1. onyttig, gagnlös. *Den Namen Gottes ~ im Munde führen:* missbruka Guds namn. 2. påflugen, klåfingrig, icke snäll. *Jmdm ~e Worte geben:* gräla på ngn. *Sich ~ machen:* vara öfvermodig.
unnützlich, *a.* onyttig, gagnlös.
Unnützlichkeit, *-en, f.* gagnlöshet; onyttig sak.
unordentlich, *a.* oordentlig.
Unordentlichkeit, *-en, f.* oordentlighet.
Unordnung, *-en, f.* oordning.
unorganisch, *a.* oorganisk.
unpaar, *a.* 1. udda. 2. adv. **unpaarig**, omaka.
unparteiisch, **unpartellich**, *a.* opartisk.
Unpartellichkeit, 0, *f.* opartiskhet.
unpass, *a.* opasslig.
unpassend, *a.* opassande.
unpassierbar, *a.* omöjlig att passera, att gå öfver.
unpasslich, *a.* opassande, olämplig.
unpäslich, *a.* opasslig.
Unpasslichkeit, *-en, f.* olämplighet.
Unpäslichkeit, *-en, f.* opasslighet.
unpersönlich, *a.* opersonlig.
unpolitisch, *a.* opolitisk; oklok.
unpraktisch, *a.* opraktisk.
unproportioniert, *a.* oproportionerlig.
unpünktlich, *a.* icke punktlig.
Unpünktlichkeit, 0, *f.* brist på punktlighet, bristande punktlighet.
Unrat[h], -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. afskräde, affall, orenlighet, smuts. 2. *~ merken:* ana oråd.
unrät[h]lich, **unrät[h]säm**, *a.* 1. icke rådlig, ej att tillråda. 2. icke sparsam, slösaktig.
unrecht, I. *a.* orätt, oriktig. *~e Seite:* afvigsida. *Zur ~en Zeit:* olämpligt. II. -[*e*]*s*, 0, *n.* orätt, orättvisa.
unrechtlich, *a.* 1. ohederlig, oredlig. 2. olaglig.
Unrechtlichkeit, *-en, f.* oredlighet, m. m. se föreg.
unrechtmässig, *a.* orättmätig.
Unrechtmässigkeit, *-en, f.* orättmätighet, orättmätig handling.
unrädlich, *a.* oredlig.
Unrädlichkeit, 0, *f.* oredlighet.
unrednerisch, *a.* föga vältalig.
unregelmässig, *a.* oregelmässig, oregelbunden.
Unregelmässigkeit, *-en, f.* oregelmässighet.
unreif, *a.* omogen.
Unreife, 0, **Unreifheit**, *-en, f.* omogenhet.
unreimbar, **unreimisch**, *a.* orimlig.
unrein, *a.* oren, smutsig. *Etw. ins ~e schreiben:* skrifva ngt i kladden, skrifva koncept till ngt.
Unreinheit, 0, *f.* orenhet.
Unreinigkeit, *-en, f.* orenhet, smuts, smörja.
unreinlich, *a.* orenlig, osnygg.
Unreinlichkeit, *-en, f.* orenlighet, osnygghet.
unrétthar, *a.* räddningslös.
unrichtig, *a.* oriktig, orätt, felaktig. *Die Uhr geht ~* klockan går ej rätt.
Unrichtigkeit, *-en, f.* oriktighet.
unritterlich, *a.* oridderlig, föga galant.
Unruhe, *-en, f.* 1. oro. *In ~ über etw.* (ack.) *sein:* vara orolig för ngt. 2. orolighet, tumult. 3. orolig, rastlös person, varelse. 4. ⊕ oro i ur. **-stifter**, *-s, -, m.* orostiftare. **-voll**, *a.* orolig.
unruhig, *a.* orolig.
unrühmlich, *a.* föga berömlig, skamlig.
uns se *ich.*
unsäglich, **unsäglich**, *a.* o(ut)säglig.
unsanft, *a.* hård, kärf, sträf, grof, rå, våldsam.
unsauber, *a.* oren, orenlig, osnygg. *~er Bursche:* snygg gosse (iron.).
Unsauberkeit, *-en, f.* oren(lig)het, osnygghet.
unsäuberlich, *a.* osnygg, slarfvig.
unschädhaft, *a.* oskadd.
unschädlich, *a.* oskadlig.
Unschädlichkeit, 0, *f.* oskadlighet.
unschätzbar, *a.* oskattbar.
Unschätzbarkeit, 0, *f.* oskattbarhet.
unscheinbar, *a.* oansenlig, obetydlig, liten; matt, dunkel.
Unscheinbarkeit, 0, *f.* oansenlighet m. m. se föreg.
Unschick, -[*e*]*s*, 0, *m.* oskick.
unschicklich, *a.* oskicklig, opassande, obehörig, oanständig.
Unschicklichkeit, *-en, f.* oskicklighet.
unschiffbar, *a.* icke segelbar.
Unschlitt, -[*e*]*s*, ✱ *-e, n.* talg.
unschlüssig, *a.* obeslutsam, tveksam, villrådig.
Unschlüssigkeit, 0, *f.* obeslutsamhet m. m. se föreg.
unschmackhaft, *a.* osmaklig, smaklös, fadd.
Unschmackhaftigkeit, *-en, f.* osmaklighet m. m. se föreg.
unschmälzbar, *a.* osmältbar.
unschön, *a.* oskön. ful.

* äkta sma. F familjart. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Unschuld, *-en, f.* oskuld. **-s...** Ex. **~eid**, *-[e]s, -e, m.* värjemålsed. **~voll**, *a.* oskuldsfull.
unschuldig, *a.* oskyldig, *an etw.* (dat.) el. ✱ *einer* (gen.) *Sache:* till ngt.
unschwer, *a.* ej svår, utan svårighet.
Unsegen, *-s*, 0, *m.* otur, olycka, förbannelse.
unselbständig, *a.* osjälfständig.
Unselbständigkeit, 0, *f.* osjälfständighet.
unsélig, *a.* osalig, fördömd.
unser, I. se *ich* och *dein I. Wir* (el. *es*) *waren* ~ *vier:* vi voro fyra. II. ~, *der uns[e]re, der unsrige*, (böjn. se *dein II*) *pron. poss.* vår. **-einer, -eins**, *pron.* en bland oss, sådana som vi, en sådan som jag. **-t...** Ex. **~halben, ~wegen**, *um* **~willen**, *adv.* för vår skull. — **unsrer...** Ex. **~seits**, *adv.* å vår sida, för vår del. — **unsres...** Ex. **~gleichen**, *plur.* våra likar, sådana som vi.
unsicher, *a.* osäker.
Unsicherheit, 0, *f.* osäkerhet.
unsichtbar, *a.* osynlig.
Unsichtbarkeit, 0, *f.* osynlighet.
unsíngbar, *a.* icke sångbar.
Unsinn, *-[e]s*, 0, *m.* nonsens, dumhet, galenskap. *Das ist barer* ~ det är rena galenskapen.
unsinnig, *a.* absurd, galen, vansinnig.
Unsinnigkeit, *-en, f.* absurditet, galenskap, vansinnighet.
unsinnlich, *a.* osinlig.
Unsitte, *-n, f.* osed, oskick.
unsittlich, *a.* osedlig, sedeslös.
Unsittlichkeit, *-en, f.* 1. 0, osedlighet, sedeslöshet. 2. osedlig handling.
unsoldatisch, *a.* omilitärisk.
unsorgsäm, *a.* sorglös, sorgfri.
unsr... se *unser.*
unstät m. m. se *unstet* m. m.
unstatthaft, *a.* otillåtlig; opassande.
Unstatthaftigkeit, 0, *f.* otillåtlighet.
unstérblich, *a.* odödlig.
Unstérblichkeit, 0, *f.* odödlighet.
Unstern, *-[e]s, -e, m.* missöde.
unstet[ig], *a.* ostadig, obeständig, ovaraktig, föränderlig, omväxlande, kringirrande.
Unstetigkeit, 0, *f.* ostadighet m. m. se föreg.
unstillbar, *a.* omöjlig att stilla, stanna, hämma.
unstörbar, *a.* ostörbar, orubblig.
unsträfbar, unsträflich, *a.* ostrafflig, oförvitlig.
Unsträfbarkeit, Unsträflichkeit, 0, *f.* ostrafflighet, oförvitlighet.
unstreitig, *a.* obestridlig.
unstudiert, *a.* icke studerad, a) som ej studerat, b) naturlig, improviserad.
unsühnbar, *a.* 1. oförsonbar. 2. oförsonlig.
Unsumme, *-n, f.* oerhörd summa.
unsündig, *a.* syndfri.
Unsündigkeit, 0, *f.* syndfrihet.
unsündlich, *a.* icke syndig, oskyldig.
untádelhaft, untádelig, *a.* otadelig, tadelfri, oklanderlig, oförvitlig.
Untádel[haft]igkeit, 0, *f.* oklanderligt skick, oförvitlighet.
untauglich, *a.* oduglig.
Untauglichkeit, 0, *f.* oduglighet.
untéilbar, *a.* odelbar.
Untéilbarkeit, 0, *f.* odelbarhet.
unteilhaft[ig], *a.* icke delaktig.
unteilnehmend, *a.* icke deltagande, icke delaktig, likgiltig.
unten, *adv.* nere, nedtill, nedan. *Nach* ~ nedåt, *von oben bis* ~ uppifrån och ända ned, helt och hållet, *von* ~ *auf:* nedifrån. *Von* ~ *auf dienen:* tjäna upp sig från simpel soldat, passera graderna. **-án**, *adv.* nedtill. **-benannt, -genannt**, *a.* nedannämd. **-hin**, *adr.* nedåt. **-stehend**, *a.* nedanstående.
unter, I. *prep.* a) med dat. på frågan hvarest, med ack på frågan hvarthän. 1. under (om rum), t. ex. ~ *dem Tische liegen,* ~ *den Tisch legen.* ~ *dem Scheine der Freundschaft:* under sken af vänskap. ~ *der Kritik,* ~ *aller Würde,* F ~ *dem Nachtwächter:* under all kritik. 2. bland, mellan, t. ex. ~ *den Zuschauern sitzen, sich* ~ *die Zuschauer setzen. Einer* ~ *ihnen:* en bland, af dem. ~ *andern Dingen:* bland annat. ~ *uns:* oss emellan. *Etw.* ~ *die Leute bringen:* utkolportera, utsprida ngt, *wenn es* ~ *die Leute kommt:* om det blir bekant, blir kändt, kommer ut ibland folk. 3. under (om tid), vid, t. ex. ~ *dem Gottesdienste,* ~ *dem Essen.* 4. särskilda fall. ~ *Schloss und Riegel:* inom lås och bom. *Etw.* ~ *den Händen haben:* arbeta på, hålla på med ngt. *Etw.* ~ *jmds Hand* el. *Gewalt geben:* sätta ngn öfver ngt. ~ *die Soldaten gehen:* taga värfning. ~ *[die] Räuber geraten:* falla i röfvarehänder. *Was meinst* el. *verstehst du* ~ *diesem Ausdruck?* hvad menar du med el. anser du ligga i detta uttryck? ~ *der Bedingung:* med det vilkoret. ~ *fünf Mark wert:* ej värd fem mark. ~ *dem Preise verkaufen:* sälja till underpris. b) med gen. i vissa förbindelser. ~ *Essens:* vid måltiden, ~ *Lichts:* vid dager, vid dagsljus, ~ *Tages:* om dagen. ~ *Wegs:* under vägen. II. *adv.* se *untersein.* III. *a.* undre, nedre, lägre. *Seine* ~*en:* hans underlydande. *Der* ~*ste in der Klasse:* den siste i klassen. *Das* ~*ste zu oberst kehren:* vända upp och ned på det, på allt.

Anm. Unter i sms. har i allmh. samma bem. som det svenska under, ned; i verbalsms. är dels prepositionen dels verbet betonadt, och efter verben rätta sig verbalsubst. på *-er* och *-ung.*

unterabt[h]eilen, *tr.* göra underafdelningar i, ytterligare indela.
Unterabt[h]eilung, *-en, f.* underafdelning.
Unterarm, *-[e]s, -e, m.* underarm.
Unterärmel, *-s, -, m.* underärm.
Unterärt, *-en, f.* underafdelning, art, slag.
Unterarzt, *-es, -e* †, *m.* underläkare.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Unteraufseher, *-s*, -, *m.* underuppsyningsman.
Unterbalken, *-s*, -, *m.* ⊕ underbjälke, arkitrav.
Unterbau, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ⊕ underbyggnad, grundval, grundmur, grund.
unterbauen, *tr.* 1. bygga ngt under ngt. 2. (- - ˊ - °) a) *etw.* ~ underbygga, stödja, stötta ngt, b) undergräfva, underminera.
Unterbeamte(r), (adj. böjn.) *m.* underordnad, lägre tjänsteman.
Unterbehörde, *-n*, *f.* lägre myndighet.
Unterbeinkleid, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* underbenkläder, kalsonger.
unterbekommen, *tr.* få ned.
Unterbett, -[*e*]*s*, *-en*, *n.* underbädd, underlag; madrass.
unterbetten, *tr.* bädda, lägga ngt under ngt.
Unterbilanz, 0, *f.* underbalans, brist.
unterbinden, *tr.* 1. binda ngt under ngt. 2. (- - ˊ - °) med. underbinda. **Unterbindung** (och - - ˊ -), *f.*
Unterbischof, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* lydbiskop.
unterbleiben, *itr. s.* 1. förblifva, stanna under. 2. (- - ˊ - °) ej blifva af, underlåtas, uteblifva.
unterbréchen, ° *tr.* afbryta.
Unterbréchung, *-en*, *f.* afbrott.
unterbreiten, *tr.* 1. utbreda ngt under ngt. 2. (- - ˊ - °) a) *einem Gegenstande etw.* ~ utbreda ngt under ett föremål, sätta ett föremål på ngt, b) *jmdm etw.* ~ förelägga ngn ngt till underskrifning, framlägga ngt för ngn.
unterbringen, *tr.* bringa under tak, i säkerhet, inlogera, skaffa plats åt, anbringa, placera. **Unterbringung**, *f.*
Unterdeck, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ⚓ underdäck.
unterdés[s], **unterdéssen**, *adv.* under tiden, emellertid.
unterdrücken, *tr.* 1. trycka ned under ngt. 2. (- - ˊ - °) undertrycka, kväfva, hålla ned. **Unterdrückung**, *f.*
Unterdrücker, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* undertryckare, förtryckare, -tryckerska.
unterducken, I. *tr.* trycka ned. II. *itr. s.* huka sig ned, krypa ned, krypa under.
untereinánder, *adv.* 1. sinsemellan. 2. om hvartannat, huller om buller.
unterfahren, I. *itr. s.* åka, fara under, in under ngt. II. *tr.* 1. köra under, in, t. ex. *den Wagen unter das Dach.* 2. (- - ˊ - °) *Etw.* ~ fara under ngt.
unterfángen, ° *sich einer* (gen.) *Sache* ~ företaga, understå, tillåta sig ngt.
unterfassen, *tr.* fatta tag under, stödja.
unterflechten, *tr.* 1. fläta ngt under ngt. 2. (- - ˊ - °) ifläta, sammanfläta, uppblanda.
Unterförster, *-s*, -, *m.* underjägmästare, skogvaktare.
unterfréssen, ° *tr.* underminera.
Unterfuss, *-es*, *-e* †, *m.* fotens undre del.
Unterfutter, *-s*, -, *n.* underfoder, foder.
unterfuttern, *tr.* 1. *Seide* ~ sätta i sidenfoder. 2. (- - ˊ - °) *Einen Rock mit Seide* ~ fodra en rock med siden.
Untergang, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. nedgång. 2. undergång.
Untergattung = *Unterart.*
I. untergében, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ lägga, ställa, skjuta ngt under ngn. 2. (- - ˊ - °) *Jmdm etw.* ~ sätta ngn öfver ngt.
2. untergében, *a.* 1. undergifven. 2. underlydande.
Untergébene(r), (adj. böjn.) *m.* underlydande, underhafvande.
Untergébenheit, 0, *f.* undergifvenhet, lydnad.
untergehen, *itr. s.* 1. gå under, förgås, förstöras. 2. gå under, få rum under.
Untergehölz, *-es*, 0, *n.* småskog.
Untergehülfe, *-n*, *-n*, *m.* biträde.
untergeordnet, *a.* underordnad.
Untergericht, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* underdomstol, lägre domstol.
untergeschehen, *a.* understucken.
Untergeschoss, *-es*, *-e*, *n.* bottenvåning.
Untergestell, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* underrede.
Untergewand, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* underdrägt, underkläder.
Untergewehr, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* undergevär, sidogevär.
Untergewicht, -[*e*]*s*, 0, *n.* undervigt.
untergraben, *tr.* 1. gräfva ned. 2. (- - ˊ - °) undergräfva, underminera. **Untergrábung**, *f.*
Untergrund, -[*e*]*s*, 0, *m.* åkerbr. alf.
unterhalen, *tr.* 1. hafva inunder. 2. hafva under sig.
unterhalb, *prep.* med gen. nedanför.
Unterhalt, -[*e*]*s*, 0, *m.* underhåll.
unterhalten, *tr.* 1. hålla inunder. 2. (- - ˊ - °) afv. *sich* ~ underhålla (sig).
Unterháltung, *-en*, *f.* 1. underhåll. 2. underhållning. -**s**... ex. ~**gabe**, 0, *f.* konversationsförmåga. ~**kosten**, *plur.* underhållskostnader. ~**lektüre**, *-n*, *f.* underhållande lektyr.
unterhándeln, ° *itr. h.* och *tr.* underhandla, [*über*] *den Frieden:* om fred.
Unterhändler, *-s*, -, *m.* underhandlare.
Unterhándlung, *-en*, *f.* underhandling.
Unterhaus, *-es*, *-er* †, *n.* 1. undre delen af ett hus. 2. underhus.
Unterhefe, 0, *f.* bottensats.
Unterhemd, -[*e*]*s*, *-en*, *n.* (under)skjorta.
Unterhof, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* nedre gård.
unterhöhlen, ° *tr.* undergräfva, underminera.
Unterholz, *-es*, *-er* †, *n.* 1. småskog. 2. underlag af trä. 3. nedre del af ngt af trä bestående föremål.
Unterhose, *-n*, *f.* underbyxor, kalsonger.
unterirdisch, *a.* underjordisk.
Unterjacke, *-n*, *f.* undertröja.
unterjóchen, ° *tr.* underkufva. **Unterjóchung**, *f.*
Unterkiefer, *-s*, -, *m.* underkäk.
Unterkinn, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hakpåse.
Unterklasse, *-n*, *f.* lägre klass; underklass.

° äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Unterkleid, -[e]s, -er, n. underplagg, underkläder.
unterkommen, itr. s. komma inunder, komma under tak, få plats.
Unterkönig, -[e]s, -e, m. vicekonung, lydkonung.
Unterkörper, -s, -, m. kroppens nedre del.
unterköt[h]ig, a. som bulnar, varar sig inuti, under ytan; bildl. som har en bedräglig yta, skenfager.
unterkriechen, itr. s. krypa inunder.
unterkriegen, tr. F få ned, få under sig.
Unterkunft, 0, f. tak öfver hufvudet, skydd, tillflykt. -s... Ex. ~**haus**, -es, -er †, n. ~**hütte**, -n, f. hus, koja, alphydda till skydd för resande.
Unterlage, -n, f. underlag; (under)bädd.
Unterland, -[e]s, -er †, n. lägre land, lågland.
Unterländer, -s, -, m. invånare i det lägre landet, i låglandet; dalbefolkning.
Unterlass, m. brukl. blott i förbind. *ohne* ~ oafbrutet, ofelbart, upphörligen.
unterlassen, tr. 1. släppa inunder. 2. (- - ´ - °) underlåta, uraktlåta. **Unterlassung**, f. -s... Ex. ~**sünde**, -n, f. underlåtenhetssynd.
Unterlast, -en, f. ⚓ undre last; barlast.
unterlastig, a. för litet lastad.
Unterlauf, -[e]s, -e †, m. 1. en flods nedre lopp. 2. ⚓ underäck.
unterlaufen, I. itr. s. 1. springa inunder. 2. *Mit* ~ komma med, insmyga sig. 3. (- - ´ - °) under ytan öfverdragas med ngt. *Mit Blut* ~ blifva blodsprängd. II. (- - ´ - °) tr. springa under. **Unterlaufung**, f.
Unterleder, -s, -, n. underläder, sulläder.
1. unterliegen, tr. 1. (✱ - - ´ - °) a) lägga inunder. *Einem Huhne Eier* ~ lägga en höna på ägg. *Einer Melodie Worte* ~ sätta ord till en melodi. *Einer Sache einen Sinn* ~ inlägga en mening i en sak, b) *Pferde* ~ göra hästombyte. 2. (- - ´ - °) *Eine Sache mit etw.* ~ lägga ngt under en sak, lägga en sak på ngt.
2. unterliegen, a. underlägsen.
Unterlehen, -s, -, n. underlän.
Unterlehrer, -s, -, m. ~**in**, -nen, f. under-, hjälp-, extralärare, -lärarinna.
Unterleib, -[e]s, 0, m. underlif. -s... Ex. ~**krankheit**, -en, f. ~**leiden**, -s, -, n. underlifssjukdom, -lidande.
unterliegen, itr. 1. h. ligga inunder. 2. (- - ´ - °) s. och ✱ h. a) duka under, b) *das unterliegt keinem Zweifel:* det är intet tvifvel underkastadt.
Unterlippe, -n, f. underläpp.
Unterluft, 0, f. undre atmosfär.
unterm, sammandragning af *unter dem*.
untermalen, tr. 1. måla ngt under ngt, inunder. 2. (- - ´ - °) grunda, grundmåla. **Untermalung** (och - - ´ -), f.
Untermann, -[e]s, -er †, m. ✕ vänsterman.
Untermass, -es, 0, n. undermål.
untermauern, tr. *Etw. einem Gegenstande untermauern* el. *einen Gegenstand mit etw. untermauern*°: mura ngt under ett föremål. **Untermauerung** (och - - ´ - -), f.
untermenge n, tr. 1. iblanda, blanda ibland, inblanda. 2. (- - ´ - °) uppblanda. **Untermengung** (och - - ´ -), f.
unterminieren, tr. underminera.
untermischen = *untermengen*.
Untermütze, -n, f. kalott.
untern, sammandragning af *unter den*.
1. unternéhmen, ° tr. företaga, företaga sig, taga itu med, föranstalta.
2. Unternéhmen, -s, -, n. = *Unternehmung*.
Unternéhmer, -s, -, m. en som företager, föranstaltar ngt, entreprenör.
Unternéhmung, -en, f. företag. -s... Ex. ~**geist**, -[e]s, 0, m. företagsamhet(sanda). ~**lustig**, a. företagsam.
Unteroffizier, -[e]s, -e, m. underofficer.
unterordnen, tr. och *sich* ~ underordna (sig).
Unterordnung, -en, f. 1. underordnande. 2. = *Unterart*.
Unterpacht, -en, f. underförpaktning.
Unterpächter, -s, -, m. underförpaktare.
Unterpfand, -[e]s, -er †, n. underpant.
unterpfändlich, a. såsom underpant.
Unterpfarre, -n, f. komministratur.
Unterpfarrer, -s, -, m. komminister.
unterpflügen, tr. plöja ned.
Unterprim||a, -en, f. nästöfversta årsklassen i högre läroverk, motsvar. nedre sjunde klassen i svenska läroverk.
Unterprimaner, -s, -, m. lärjunge i *Unterprima*, se föreg.
unterréden, ° *sich mit jmdm* ~ samtala, öfverlägga, rådpläga med ngn.
Unterrédung, -en, f. samtal, öfverläggning.
Unterrhein, -s, 0, m. *npr.* nedre Ren.
Unterricht, -[e]s, 0, m. undervisning. -s... Ex. ~**anstalt**, -en, f. undervisningsanstalt. ~**fach**, -[e]s, -er †, n. *Das* ~ a) undervisningen, undervisningsväsendet, b) lärarevägen, t. ex. *das* ~ *wählen*. ~**wesen**, -s, 0, n. undervisningsväsen.
unterrichten, ° I. tr. 1. undervisa, *jmdn in etw.:* ngn i ngt. 2. *Jmdn von etw.* ~ underrätta ngn om ngt. II. *Sich* ~ göra sig underrättad, *von etw.:* om ngt.
Unterrichter, -s, -, m. underdomare.
Unterrock, -[e]s, -e †, m. underkjol.
unters, sammandragning af *unter das*.
untersägen, ° tr. förbjuda, *jmdm etw.:* ngn ngt. **Untersagung**, f.
Untersass, -en, -en, m. undersåte, underlydande.
Untersatz, -es, -e †, m. 1. ställning som ngt hvilar på, underlag, fot, bricka. 2. undersats.
Unterschale = *Untertasse*.
unterscharren, tr. krafsa ned.

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

unterschätzen, * *tr.* underskatta. **Unterschätzung,** *f.*
unterscheidbar, *a.* möjlig att särskilja.
unterscheiden, * *tr.* och *sich* ~ skilja (sig), särskilja, urskilja. **Unterscheidung,** *f.* -s... Rx. ~**gabe,** ~**kraft,** 0, *f.* urskilningsförmåga. ~**zeichen,** -s, -, *n.* utmärkande kännetecken, kännemärke. ~**zug,** -[e]s, -e †, *m.* utmärkande drag.
Unterschenkel, -s, -, *m.* smalben.
Unterschicht, -en, *f.* undre lager.
unterschieben, *tr.* 1. skjuta inunder. 2. (utv. - - ´ - *) understicka, t. ex. *unter[ge]schobne Kinder;* interpolera, t. ex. *einen Satz in eine Schrift. Den Worten einen falschen Sinn* ~ gifva orden en falsk tydning. **Unterschiebung** (och - - ´ -), *f.*
Unterschied, -[e]s, -e, *m.* skilnad.
unterschieden, unterschiedlich, *a.* olika, möjlig att skilja, skiljaktig.
unterschlächtig, *a.* ⊕ som drifves med underfall. ~*e Mühle:* underfallskvarn.
unterschlagen, *tr.* 1. *Die Arme* ~ lägga armarne i kors på bröstet. *Mit untergeschlagnen Beinen sitzen:* sitta med korslagda ben. *Jmdm ein Bein* ~ slå krokben för ngn. 2. (- - ´ - *) undansticka, undansnilla, försnilla. **Unterschlägung,** *f.*
Unterschleif, -[e]s, -e, *m.* underslef.
unterschlüfen, unterschlüpfen, *itr. s.* krypa inunder.
unterschreiben, *tr.* 1. skrifva ngt under ngt, inunder. 2. (- - ´ - *) underskrifva, undertecknа. **Unterschreibung** (och - - ´ -), *f.*
Unterschreiber, -s, -, *m.* 1. underskrifvare, skrifvarebiträde. 2. (- - ´ -) undertecknare.
Unterschrift, -en, *f.* underskrift.
Unterschule, -n, *f.* förberedande skola, lägre skola.
unterschwären, *itr. s.* bulna inunder.
unterseeisch, *a.* underhafs-.
untersein, *itr. s.* vara nere, nedgången, t. ex. *die Sonne ist unter:* solen har gått ned.
Unterseite, -n, *f.* undersida.
Untersekundॷa, -en, *f.* fjärde årsklassen uppifrån, motsvar. nedre sjätte klassen vid svenska läroverk.
Untersekundaner, -s, -, *m.* lärjunge i *Untersekunda,* se föreg.
untersetzen, *tr.* 1. *Etw. einem Gegenstande untersetzen* el. *einen Gegenstand mit etw. untersetzen* *: sätta ngt under ett föremål. 2. (- - ´ - *) uppblanda, blanda.
untersétzt, *a.* undersätsig, satt.
Untersétztheit, 0, *f.* undersätsighet.
untersiegeln, * *tr.* sätta sitt sigill inunder, förse med sitt sigill. **Untersieg[e]lung,** *f.*
untersinken, *itr. s.* sjunka ned, gå ned.
unterspülen, * *tr.* (om vatten) undergräfva, undermінera. **Unterspülung,** *f.*
Unterstadt, -e †, *f.* lägre liggande stadsdel(ar).
Unterstatthalter, -s, ⁊, *m.* underståthållare.
Unterstecher, -s, -, *m.* stickbäcken.
unterstecken, I. *tr.* 1. sticka, skjuta, ställa inunder. 2. insticka, införlifva. 3. (- - ´ - *) *Eine Sache mit etw.* ~ sticka ngt under en sak. II. *Sich* ~ dölja sig. III. *itr. h.* ligga under.
unterstehen, I. *itr. s.* träda, ställa sig, stå inunder. II. (- - ´ - *) *Sich* ~ understå sig.
Unterstelle, -n, *f.* underordnad plats.
unterstellen, *tr.* 1. utv. *sich* ~ ställa (sig) inunder, under tak. *Den Wagen* ~ skjuta in vagnen i vagnsskjulet. 2. (- - ´ - *) *Einer* (dat.) *Sache etw.* ~ ställa ngt under en sak, stödja en sak med ngt. *Jmdm unterstellt sein:* vara underordnad under ngn.
Unterstellung, -en, *f.* hypotes, antagande.
Untersteuermann, -[e]s, -er †, *m.* understyrman, andre styrman.
unterstréichen, * *tr.* understryka. **Unterstréichung,** *f.*
unterstreuen, *tr.* 1. strö ngt under ngt. 2. (- - ´ - *) uppblanda.
Unterströmung, -en, *f.* underström.
unterstützen, *tr.* 1. sätta inunder såsom stöd. 2. (- - ´ - *) stödja, understödja, hjälpa.
Unterstützer, -s, -, *m.* stöd, hjälpare.
Unterstützung, -en, *f.* 1. understödjande. 2. understöd, hjälp. -s... Rx. ~**bedürftig,** *a.* i behof af understöd; hjälpbehöfvande. ~**kasse,** -n, *f.* understödsfond.
untersúchen, * *tr.* undersöka, ransaka, pröfva, utforska.
Untersúchung, -en, *f.* undersökning, ransakning. -s... Rx. ~**ausschuss,** -es, -e †, *m.* undersökningskommission. ~**gefangene(r),** (adj. böjn.) *m.* ransakningsfånge. ~**gefängnis[s],** -ses, -se, *n.* ~**haft,** 0, *f.* ransakningshäkte. ~**richter,** -s, -, *m.* undersökningsdomare.
Untertasse, -n, *f.* tefat.
untertauchen, I. *itr. h.* och *s.* dyka ned. II. *tr.* doppa ned.
Unterteil, -[e]s, -e, *m.* och *n.* underdel, nedre del.
Untertertiॷa, -en, *f.* sjätte årsklassen uppifrån, motsvar. fjärde klassen i svenska läroverk.
Untertertianer, -s, -, *m.* lärjunge i *Untertertia,* se föreg.
unterthan, I. *a.* underdånig, undergifven, underkastad, lydande under, *jmdm:* ngn. *Sich* (dat.) *jmdn* ~ *machen:* underkufva ngn. II. -en el. -s, -en, *m.* ~**in,** -nen, *f.* undersåte.
Unterthanenschaft, -en, *f.* **Unterthanent[h]um,** -[e]s, 0, *n.* undersåtligt förhållande, sätt; undersåtar.
unterthänig, *a.* underdånig, undersåtlig.
Unterthänigkeit, 0, *f.* underdånighet.
Untertheil se *Unterteil.*
Unterthor, -[e]s, -e, *n.* nedre port.
unterthun, *tr.* lägga, ställa, sätta inunder.
untertreten, I. *itr. s.* träda, ställa sig, *unter etw.* (ack.): under ngt. II. *tr.* 1. trampa ned

* äkta sma. F familjärt. P lägre språk. * mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

(n.ed fötterna nedtrycka). 2. (- ´ - *) nedtrampa, trampa under fötterna, undertrycka.
Unterverband, -[e]s, -e †, m. afdelning af en förening.
Unterverdeck, -[e]s, -e, n. underdäck.
unterwáchsen, a. *Es ist mit Fett* ~ det har bildat sig fett, inträdt fettbildning under el. bland det.
Unterwald, -[e]s, 0, m. småskog.
unterwärts, adv. nedåt.
unterwáschen, * tr. (om vatten) undergräfva. **Unterwáschung**, f.
unterwégs, adv. under vägen, på vägen, på väg. Bildl. ~ *bleiben:* ej blifva af, ~ *lassen:* underlåta, låta bli.
unterwéisen, * tr. undervisa. **Unterwéisung**, f.
Unterwéiser, -s, -, m. undervisare, lärare.
Unterwelt, 0, f. 1. underjorden. 2. jorden i mots. till himlen.
unterwerfen, tr. 1. kasta ned. 2. (- - ´ - *) afv. *sich* ~ underkasta (sig), underkufva.
Unterwérfung, -en, f. 1. underkufvande. 2. underkastelse.
unterwärt[h]ig, a. under sitt värde, underhaltig.
Unterweste, -n, f. undertröja.
Unterwind, -[e]s, -e, m. lägre vind, vind i de lägre regionerna.
unterwínden, * = *unterfangen*.
unterwölben, * tr. bygga, göra ett hvalf under.
Unterwúchs, -es, 0, m. ungskog.
unterwühlen, tr. 1. gräfva ned. 2. (- - ´ - *) undergräfva, underminera.
unterwürfig, a. underdånig, undergifven, ödmjuk, slafvisk.
Unterwürfigkeit, 0, f. underdånighet, underkastelse, ödmjukhet, slafviskt sinne.
Unterzahn, -[e]s, -e †, m. tand i nedre käken.
unterzeichnen, I. tr. 1. teckna, rita inunder, ngt under ngt. 2. (- - ´ - *) undertecknа, underskrifva. II. (- - ´ - *) *Sich* ~ undertecknа, skrifva sitt namn inunder. **Unterzéichnung**, f.
Unterzéichner, -s, -, m. undertecknare.
Unterzéichnete(r), (adj. böjn.) m. undertecknad.
Unterzeug, -[e]s, 0, n. underkläder.
unterziehen, I. tr. 1. draga, sätta inunder, taga, hafva under. 2. (- - ´ - *) *Eine Sache mit etw.* ~ sätta ngt under en sak, fodra en sak med ngt. II. (- - ´ - *) *Sich einer* (dat. el. * gen.) *Sache* ~ åtaga sig, underkasta sig en sak.
Unthat, -en, f. ogärning, missdåd.
unthätig, a. overksam.
Unthätigkeit, 0, f. overksamhet.
untheil... se *unteil...* **Unthier** se *Untier*.
unthunlich, a. ogörlig, omöjlig.
Unthunlichkeit, 0, f. omöjlighet.
untief, a. ej djup, grund.
Untiefe, -n, f. 1. 0, ringa djup. 2. grund. 3. omätligt djup.
Untier, -[e]s, -e, n. odjur, vidunder.
untílgbar, a. outplånlig.
untód[t]lich, a. odödlig.
untrágbar, a. omöjlig att bära, att begagna.
untrénnbar, a. oskiljaktig.
untreu, a. otrogen.
Untreue, 0, f. otrohet.
untrínkbar, a. odrickbar.
untröstbar, untröstlich, a. otröstlig, tröstlös.
Untröstlichkeit, 0, f. tröstlöshet.
untrúglich, a. osviklig, ofelbar.
Untrúglichkeit, 0, f. osviklighet.
untüchtig, a. oduglig.
Untüchtigkeit, 0, f. oduglighet.
Untugend, -en, f. odygd, oart, osed.
unüberdacht, unüberlégt, a. oöfverlagd, obetänksam.
Unüberlégtheit, -en, f. obetänksamhet.
unüberschréitbar, a. oöfverstiglig.
unüberséhbar, unüberséhlich, a. oöfverskådlig, obegränsad, omätlig.
Unüberséhbarkeit, Unüberséhlichkeit, 0, f. oöfskådlighet, omätlighet.
unübersétzbar, unübersétzlich, a. oöfversättlig.
unüberstéigbar, unüberstéiglich, a. oöfverstiglig.
unübertréffbar, unübertréfflich, a. oöfverträfflig.
unüberwíndbar, unüberwíndlich, a. oöfvervinnelig.
unüblich, a. obruklig.
unumgänglich, a. 1. omöjlig att umgås med, frånstötande, sträf, otreflig. 2. (- - ´ -) oundgänglig, oundviklig.
Unumgänglichkeit, 0, f. 1. frånstötande sätt. 2. (- - ´ - -) oundviklighet.
unumschränkt, a. oinskränkt, obegränsad.
Unumschränktheit, 0, f. oinskränkthet, obegränsad vidd, storhet, makt.
unumstóßlich, a. oumkullstötlig, obestridlig.
Unumstóßlichkeit, 0, f. obestridlighet.
unumwúnden, a. öppen, fri, otvungen, adv. rent ut.
Unumwúndenheit, 0, f. öppenhet, otvunget sätt.
ununterbrochen, a. oafbruten.
unväterlich, a. föga faderlig, onaturlig.
unveränderlich, a. oföränderlig.
Unveränderlichkeit, 0, f. oföränderlighet.
unverändert, a. oförändrad.
unverántwortlich, a. 1. oansvarig. 2. oförsvarlig.
Unverántwortlichkeit, 0, f. 1. oansvarighet. 2. oförsvarlighet, oförsvarligt skick.
unveräußerlich, a. oförytterlig.
unverbésserlich, a. 1. oförbätterlig. 2. oöfverträfflig.
unverblümt, a. oförblommerad, oförtäckt, adv. rent ut.
unverbrüchlich, a. obrottslig.
unverbürgt, a. icke garanterad, icke styrkt.
unverdächtig, a. icke misstänkt, trovärdig.
unverdáulich, a. osmältbar.
unverdérblich, a. oförstörbar, oföränderlig.
Unverdérblichkeit, 0, f. oförstörbarhet.

0 saknar plur. † har emljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

unverderbt = *unverdorben.*
unverdient, *a.* oförtjänt, oförskyld, orättvis.
unverdorben, *a.* oförstörd, frisk; oförfalskad, ren.
Unverdorbenheit, 0, *f.* oförstörd, frisk natur; oförfalskadt skick, renhet.
unverdrossen, *a.* oförtruten.
Unverdrossenheit, 0, *f.* oförtrutenhet, oförtrutet sätt.
unverehelicht, *a.* ogift.
unveréinbar, *a.* oförenlig.
Unveréinbarkeit, 0, *f.* oförenlighet.
unverfälschbar, **unverfälschlich**, *a.* omöjlig att förfalska.
unverfälscht, *a.* oförfalskad, ren.
unverfänglich, *a.* oskyldig, ofarlig, öppen.
Unverfänglichkeit, 0, *f.* ofarlighet, öppenhet.
unverfroren, *a.* icke frusen; F bildl. icke bortkommen, käck, dristig.
Unverfrorenheit, 0, *f.* F käckhet, dristighet.
unvergänglich, *a.* oförgänglig.
Unvergänglichkeit, 0, *f.* oförgänglighet.
unvergéßlich, *a.* oförgätlig.
unvergléichbar, **unvergléichlich**, *a.* oförliknelig.
unvergnüglich, **unvergnügsam**, *a.* oförnöjsam.
unvergnügt, *a.* oförnöjd.
unverhältnis[s]mäßig, *a.* oproportionerlig.
unverheirat[h]et, *a.* ogift.
unverhofft, *a.* som man ej hoppats, oväntad, oförutsedd, oförhappandes.
unverhohlen, *a.* öppen.
unverkäuflich, *a.* osäljbar.
unverkénnbar, *a.* omisskänlig, tydlig.
unverkürzt, *a.* oafkortad.
unverlétzbar, **unverlétzlich**, *a.* oantastlig.
unverletzt, *a.* oskadd.
unverloren, *a.* icke förlorad, i säkert behåll, säker.
unverméidbar, **unverméidlich**, *a.* oundviklig.
Unverméidlichkeit, 0, *f.* oundviklighet.
unvermerkt, *a.* oförmärkt, omärklig.
unvermischt, *a.* oblandad.
Unvermögen, *-s*, 0, *n.* oförmåga.
unvermögend, *a.* 1. oförmögen, ur stånd. 2. icke förmögen, obemedlad.
Unvermögenheit, 0, *f.* 1. oförmåga. 2. medellöshet.
unvermut[h]et, *a.* oförmodad, oväntad.
unvernéhmbar, **unvernéhmlich**, *a.* otydlig, obegriplig.
Unvernéhmbarkeit, **Unvernéhmlichkeit**, 0, *f.* otydlighet, obegriplighet.
Unvernunft, 0, *f.* dårskap, galenskap.
unvernünftig, *a.* oförnuftig.
unverrichtet, *a.* oförrättad.
unverrückbar, **unverrücklich**, *a.* orubblig.
unverrückt, *a.* orubbad, fast, orubblig.
unverschämt, *a.* oförskämd. F ~ *lässt grüssen:* kors en sådan oförskämd en.
Unverschämtheit, *-en*, *f.* oförskämdhet.
unverschliessbar, *a.* omöjlig att låsa.
unverschnitten, *a.* oskuren, oklippt.
unverschuldet, *a.* 1. utan förskyllan, oförskyld, oskyldig. 2. icke skuldsatt, skuldfri.
unverschwiegen, *a.* icke tystlåten, pratsjuk.
unverséhen, *a.* 1. oförutsedd, oväntad. 2. oafsigtlig.
unverséhens, *adv.* 1. oförseendes, oförmodadt. 2. utan afsigt.
unversehrt, *a.* oskadd, hel.
Unversehrtheit, 0, *f.* oskadt tillstånd.
unversíeghar, **unversíeglich**, *a.* aldrig sinande, outtömlig.
unversöhnlich, *a.* oförsonlig.
Unversöhnlichkeit, 0, *f.* oförsonlighet.
unversorgt, *a.* oförsörjd.
Unverstand, *-[e]s*, 0, *m.* oförstånd.
unverstanden, *a.* oförstådd, missförstådd, misskänd.
unverständig, *a.* oförståndig, oklok.
unverständlich, *a.* obegriplig, otydlig.
Unverständlichkeit, 0, *f.* obegriplighet, otydlighet.
Unverständnis[s], *-sses*, 0, *n.* oförmåga att uppfatta sgt, brist på förstånd.
unversteuert, *a.* oförtullad.
unversucht, *a.* oförsökt, oprröfvad.
unvertílgbar, *a.* outplånlig.
unverträglich, *a.* 1. ofördragsam. 2. oförenlig.
Unverträglichkeit, 0, *f.* 1. ofördragsamhet. 2. oförenlighet.
unverwandt, *a.* 1. oafvänd, ofrånvänd, fast. 2. icke slägt, olikartad.
unverwehrt, *a.* oförmenad, tillåten, fri.
unverwéigerlich, *a.* oafvislig.
unverweilt, *adv.* ofördröjligen, genast.
unverwéiklich, *a.* som ej visnar, ständigt frisk, oförgänglig.
Unverwéiklichkeit, 0, *f.* oförgänglighet.
unverwéslich, *a.* som ej ruttnar, oförgänglig.
Unverwéslichkeit, 0, *f.* oförgänglighet.
unverwíndbar, **unverwíndlich**, *a.* som ej kan öfvervinnas, oöfvervinnelig, oersättlig.
unverwischbar, **unverwíschlich**, *a.* outplånlig.
unverworren, *a.* redig.
unverwúndbar, *a.* osårbar.
unverwüstbar, **unverwüstlich**, *a.* oförstörbar, orubblig, oföränderlig.
unverzagt, *a.* oförskräckt, oförvägen.
Unverzagtheit, 0, *f.* oförskräckthet.
unverzéihlich, *a.* oförlåtlig.
Unverzéihlichkeit, 0, *f.* det oförlåtliga i sgt.
unverzollt, *a.* oförtullad.
unverzüglich, *a.* ofördröjlig, omedelbar.
unvollbracht, *a.* 1. outförd. 2. oafslutad.
unvollendet, *a.* ofulländad, oafslutad.
unvollkommen, *a.* ofullkomlig, bristfällig.
Unvollkommenheit, 0, *f.* ofullkomlighet, bristfällighet.
unvollständig, *a.* ofullständig.
Unvollständigkeit, 0, *f.* ofullständighet.
unvollzählig, *a.* icke fulltalig.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

unvollziehbar, *a.* outförbar.
unvorbereitet, *a.* oförberedd.
unvordenklich = *undenklich* **2.**
unvorgreiflich, *a.* oförgriplig.
unvorhergesehen, *a.* oförutsedd.
unvorsätzlich, *a.* ouppsåtlig, oafsigtlig.
unvorsichtig, *a.* oförsigtig.
Unvorsichtigkeit, *-en, f.* oförsigtighet.
unvort[h]elihaft, *a.* ofördelaktig.
unwägbar, *a.* ovägbar.
unwähibär, *a.* icke valbar.
unwahr, *a.* osann.
unwahrhaft, *a.* icke sanningsenlig, osann.
Unwahrhaftigkeit, 0, *f.* brist på sanningsenlighet.
Unwahrheit, *-en, f.* osanning.
unwahrnehmbär, *a.* omärklig.
unwahrscheinlich, *a.* osannolik.
Unwahrscheinlichkeit, *a.* osannolikhet.
unwándelbär, *a.* **1.** oföränderlig. **2.** gram. oböjlig.
Unwándelbarkeit, 0, *f.* **1.** oföränderlighet. **2.** gram. oböjlighet.
unwégsäm, *a.* obanad, ovägad, otillgänglig.
Unwégsamkeit, 0, *f.* obanadt tillstånd, otillgänglighet.
unwérhaft, *a.* försvarslös.
Unweib, *-[e]s, -er, n.* okvinlig kvinna, kvinligt vidunder, odjur.
unweiblich, *a.* okvinlig.
Unweiblichkeit, 0, *f.* okvinlighet.
unwéigerlich, *a.* som ej kan vägras, ovägerlig, utan motstånd, blind, t. ex. *~er Gehorsam.*
unweise, unweislich, *a.* ovis.
unweit = *unfern.*
unwélkhär = *unverwelklich.*
unwërt[h], I. *a.* **1.** ovärdig. **2.** värdelös. II. *-[e]s*, 0, *m.* värdelöshet, obetydlighet.
Unwesen, *-s, -, n.* **1.** 0, oväsen, ofog. **2.** odjur, vidunder, oting.
unwesenhaft, *a.* okroppslig, immateriell.
unwesentlich, *a.* oväsentlig.
Unwesentlichkeit, *-en, f.* oväsentlighet.
Unwetter, *-s, -, n.* oväder.
unwichtig, *a.* ovigtig.
Unwichtigkeit, *-en, f.* föga vigt, obetydlighet, ovigtig sak.
unwiderléglbär, unwiderléglich, *a.* ovederlägglig, obestridlig.
unwiderrúflich, *a.* oåterkallelig.
unwidersétzlich, *a.* oemotståndlig.
unwidersprócblich, *a.* ovedersäglig.
unwidersténlich, *a.* oemotståndlig.
Unwiderstéhlichkeit, 0, *f.* oemotståndlighet.
unwiederbringlich, *a.* oåterkallelig.
Unwille[n], *-ns*, 0, *m.* ovilja, förargelse.
unwillfährig, *a.* föga tillmötesgående, ovänlig, ogen.
Unwillfährigkeit, 0, *f.* brist på tillmötesgående, ogenhet.
unwillig, *a.* **1.** ovillig, obenägen, motsträfvig. **2.** förargad, förtretad.
unwillkommen, *a.* ovälkommen, oläglig.
unwillkürlich, *a.* ofrivillig, ovilkorlig.
unwirklich, *a.* overklig.
unwirksäm, *a.* overksam.
Unwirksamkeit, 0, *f.* overksamhet.
unwirsch, *a.* vid dåligt lynne, ovänlig, barsk.
Unwirschheit, 0, *f.* dåligt lynne, ovänlighet, barskhet.
unwirt[h]bär, unwirt[h]lich, unwirt[h]säm, *a.* (om länder) ogästvänlig, föga lockande, karg.
unwirt[h]lich, unwirt[h]schaftlich, *a.* icke hushållsaktig, oförståndig, slösaktig.
Unwirt[h]schaftlichkeit, 0, *f.* oförstånd, slösaktighet.
unwissend, *a.* okunnig. *Mir ist nicht ~* jag är ej okunnig om. *Mir ~* utan min vetskap. **-er...** Ex. **~weise**, *adv.* af okunnighet.
Unwissenheit, 0, *f.* okunnighet. **-s...** Ex. **~fehler**, *-s, -, m.* af okunnighet begånget fel.
unwissenschaftlich, *a.* ovetenskaplig.
Unwissenschaftlichkeit, 0, *f.* brist på vetenskaplighet.
unwissentlich, *a.* okunnig, af okunnighet, utan vetskap, t. ex. *~e Sünden:* af okunnighet begångna synder, *~ sündigen:* synda af okunnighet, utan sin vetskap.
unwohl, *a.* illamående. *Mir ist* el. *ich bin ~* jag mår illa.
Unwohlsein, *-s*, 0, *n.* illamående.
unwóhnbär, unwóhnlich, *a.* obeboelig.
unwürdig, *a.* ovärdig.
Unwürdigkeit, 0, *f.* ovärdighet.
Unzahl, 0, *f.* otalig mängd, ofantligt stort antal.
unzáhlbär, unzáhlig, *a.* oräknelig, otalig.
unzähmbär, *a.* omöjlig att tämja.
unzärt, *a.* hård, kärf, sträf.
unzärtlich, *a.* ovänlig.
Unze, *-n, f.* uns, a) vigt, b) zool. (Felis uncia).
Unzeit, 0, *f.* otid. *Zur ~* oläglig.
unzeitig, *a.* **1.** som sker i otid, oläglig. **2.** omogen, för tidig, ofullgången.
Unzeitigkeit, 0, *f.* oläglighet.
unzerbréchlich, *a.* icke bräcklig, ej skör, stark.
unzerléglbär, *a.* omöjlig att sönderdela, att uppdela, att upplösa.
unzerréissbär, unzerréisslich, *a.* oslitlig.
unzerstörbär, unzerstörlich, *a.* oförstörbar.
unzertrénnbär, unzertrénnlich, *a.* omöjlig att sönderdela, oupplöslig.
unziemend, unziemlich, *a.* opassande.
Unziemlichkeit, *-en, f.* det opassande i ngt, opassande sätt, handling.
Unzier, 0, **Unzierde**, *-n, f.* vanprydnad.
unzierlich, *a.* vanprydande, ful.
Unzierlichkeit, *-en, f.* brist på prydlighet, vanprydnad, vanprydande sak.
unzubereitet, *a.* icke tillagad, oberedd.
Unzucht, 0, *f.* otukt.
Unzüchter, *-s, -, m.* otuktig person.
unzüchtig, *a.* otuktig.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Unzüchtigkeit, *-en, f.* otukt, otuktigt sätt, otuktig handling.
unzufrieden, *a.* missnöjd, oförnöjd, otillfreds.
Unzufriedenheit, 0, *f.* missnöje.
unzugänglich, *a.* otillgänglig.
Unzugänglichkeit, 0, *f.* otiligänglighet.
unzulänglich, *a.* otillräcklig.
Unzulänglichkeit, 0, *f.* otillräcklighet.
unzulässig, *a.* 1. oantaglig. 2. otillåtlig.
Unzulässigkeit, 0, *f.* 1. oantaglighet. 2. otillåtlighet.
unzünftig, *a.* icke yrkesmässig.
unzurechnungsfähig, *a.* otillräknelig.
Unzurechnungsfähigkeit, 0, *f.* otillräknelighet.
unzureichend, *a.* otillräcklig.
unzusammenhängend, *a.* osammanhängande.
unzuträglich, *a.* ofördelaktig, icke nyttig, skadlig.
unzuverlässig, *a.* otillförlitlig, osäker, opålitlig.
Unzuverlässigkeit, 0, *f.* otillförlitlighet, opålitlighet.
unzweckmässig, *a.* icke ändamålsenlig, opraktisk, olämplig.
Unzweckmässigkeit, 0, *f.* olämplighet.
unzweideutig, *a.* otvetydig.
Unzweideutigkeit, 0, *f.* otvetydighet.
unzweifelhaft, *a.* otvifvelaktig.
üppig, *a.* 1. yppig. 2. öfvermodig.
Üppigkeit, *-en, f.* 1. yppighet. 2. öfvermod.
Ur, *-[e]s* el. *-en, -e[n], m.* uroxe.
Ur... förstafvelse. 1. ur-, ursprunglig, först, primär, t. ex. *uralt, Urbeginn.* 2. utmärker en hög grad, t. ex. *ureigen.* 3. numera utan särskild betydelse, t. ex. *Urlaub, urteilen.* Se nedan.
Urahn[e], *-[e]s* el. *-en, -en, m.* 1. = *Urgrossvater.* 2. anherre, stamfader. **-frau**, *-en, f.* anfru, stammoder. **-herr**, *-n, -en, m.* = *Urahn* 2.
Urahne, *-n, f.* 1. = *Urgrossmutter.* 2. = *Urahnfrau.*
Uralt, *a.* urgammal, uråldrig.
Uralter, *-s*, 0, *n.* 1. hög ålder. 2. urtid; urminnes tid.
Uranfang, *-[e]s, -e* †, *m.* ursprunglig begynnelse, första början.
Uranfänglich, *a.* ursprunglig.
Uranfänglichkeit, 0, *f.* ursprunglighet.
Uranlage, *-n, f.* ursprungligt anlag.
urbán, *a.* belefvad, städad.
Urbanität, *-en, f.* belefvenhet, höflighet.
urbár, *a.* odlad, plöjd, brukad. ~ *machen:* odla, plöja, bruka; kultivera.
Urbedeutung, *-en, f.* ursprunglig betydelse.
Urbeginn, *-[e]s*, 0, *m.* = *Uranfang.*
Urbegriff, *-[e]s, -e, m.* grundbegrepp.
Urbestandt[h]eil, *-[e]s, -e, m.* grundbeståndsdel.
Urbewohner, *-s, -, m.* urinvånare.
Urbild, *-[e]s, -er, n.* urbild.
urbildlich, *a.* ursprunglig, typisk.
Urchrist, *-en, -en, m. Die ~en:* de första kristna. *Ein* ~ en af de första kristna.
Urchristent[h]ům, *-[e]s*, 0, *n. Das* ~ den första, ursprungliga kristendomen.
Urdeutsch, *a.* urtysk, ärlig tysk.
Ureigen, *a.* i hög grad karaktäristisk, egendomlig, utmärkande.
Ureigenheit, Ureigent[h]ümlichkeit, *-en, f.* särdeles karaktäristisk egendomlighet.
Ureinwohner, *-s, -, m.* urinvånare.
Ureiter... = *Ururgross...*
Ureltern, *plur.* stamföräldrar.
Urenkel, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* barnbarns barn.
Urfehde, *-n, f.* ed att ej hämnas lidna oförrätter eller straff.
Urfeind, *-[e]s, -e, m.* 1. fiende från begynnelsen, ärkefiende. 2. arffiende.
Urfels, *-en, -en, m.* urbärg.
Urform, *-en, f.* ursprunglig form, typ.
Urfriede, *-ns*, 0, *m.* = *Urfehde.*
Urgebirge, *-s*, 0, *n.* urbärg.
Urgeheimnis[s], *-ses, -se, n.* ursprunglig hemlighet.
Urgeist, *-[e]s, -er, m.* urande, oskapad ande.
Urgemüt[h]lich, *a.* genomgemytlig, genomtreflig.
Urgeschichte, *-n, f.* urtidens historia.
Urgestalt, *-en, f.* urbild, typ.
urgiérlen, *-te, -t, tr.* urgera, yrka, hålla på.
Urgiérung, *f.*
Urglaube, *-ns*, 0, *m.* ursprunglig tro, religion.
Urgrösse... Ex. **-eltern**, *plur.* **-mutter**, *-*†, *f.* **-vater**, *-s, -*†, *m.* farfars el. farmors el. morfars el. mormors föräldrar, mor, far.
Urgrund, *-[e]s, -e* †, *m.* ursprunglig grund, första orsak.
Urheber, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* upphofsman, upphof.
Urhcherschaft, *-en, f.* upphof.
Urheit, 0, *f.* ursprungligt väsen, tillstånd.
Urín, *-[e]s*, 0, *m.* urin.
urinierlen, *-te, -t, itr. h.* urinera.
Urkeim, *-[e]s*, 0, *m.* protoplasma.
Urkirche, 0, *f.* första kyrkan.
Urkomisch, *a.* genomkomisk.
Urkraft, *-e* †, *f.* urkraft.
urkräftig, *a.* genomkraftig, kraftfull.
Urkunde, *-n, f.* urkund. **-n...** Ex. ~**bewahrer**, *-s, -, m.* arkivarie. ~**gewölbe**, *-s, -, n.* ~**haus**, *-es, -er* †, *n.* arkiv. ~**kenner**, *-s, -, m.* urkund-, diplom-, handskriftkännare. ~**sammlung**, *-en, f,* ~**werk**, *-[e]s, -e, n.* urkund-, dokument-, diplomsamling, diplomatarium.
urkundlien, *-ete, ge-et, tr.* (med urkunder) styrka, bevisa.
urkundlich, *a.* öfverensstämmande med, stödd på urkunder, diplomatisk. ~ *beweisen:* genom urkunder bevisa, styrka.
Urlaub, *-[e]s*, 0, *m.* permission.
Urlauber, *-s, -, m.* F permitterad soldat.
Urlaut, *-[e]s, -e, m.* ursprungligt ljud.
Urlicht, *-[e]s*, 0, *n.* det eviga ljuset.
Urmensch, *-en, -en, m.* första människan.

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Urmutter, -†, *f.* stammoder.
Urnacht, 0, *f.* ursprungligt mörker, kaos.
urnächtlich, *a.* kaotisk.
Urne, -n, *f.* dim. *Ürnchen, -lein*, urna.
Urner, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* invånare i Uri.
Urochs, -en, -en, *m.* uroxe.
urplötzlich, *a.* helt plötslig.
Urquell, -[e]s, -en, *m.* urkälla, ursprung.
Ursache, -n, *f.* orsak, grund, skäl, anledning.
ursächlich, **ursächlich**, *a.* kausal.
Ursächlichkeit, 0, *f.* kausalitet.
Ursage, -n, *f.* gammal tradition, saga, sägen.
Ursatz, -es, -e †, *m.* grundsats.
Urschrift, -en, *f.* urskrift, grundtext, original.
urschriftlich, *a.* förekommande i, öfverensstämmande med originalet.
Ursitz = *Stammsitz.*
Ursprache, -n, *f.* 1. urspråk. 2. grundspråk.
Ursprung, -[e]s, -e †, *m.* ursprung, källa. *Seinen ~ haben* el. *nehmen von:* leda sitt ursprung, härstamma från.
ursprünglich, *a.* ursprunglig.
Ursprünglichkeit, 0, *f.* ursprunglighet.
Urstamm, -[e]s, -e †, *m.* ursprunglig stam.
Urstand, -[e]s, 0, *m.* ursprungligt tillstånd.
Urstoff, -[e]s, -e, *m.* urämne, grundämne.
urstracks, *adv.* helt plötsligt.
Urstück, -[e]s, -e, *n.* original.
Urteil, -[e]s, -e, *n.* 1. dom. *Sich selbst sein ~ sprechen:* fälla sin egen dom. 2. omdöme, utlåtande. *Meinem ~e nach:* enligt min mening. **-s...** Kz. **~fähig**, *a.* domför, kompetent att döma. **~fähigkeit**, 0, *f.* 1. domförhet. 2. omdömesförmåga. **~kraft**, 0, *f.* omdömesförmåga, omdömeskraft. **~spruch**, -[e]s, -e †, *m.* dom(slut), utslag. **~vermögen**, -s, 0, *n.* = *~kraft.* **~vollstreckung**, -en, *f.* en doms verkställande.
urteil|en, -te, ge-t, *itr. h.* döma.
Urtel, -s, -, *n.* = *Urteil.*
Urtext, -es, -e, *m.* grundtext.
Urtheil se *Urteil.* **Urthel** se *Urtel.*
Urt[h]ier, -[e]s, -e, *n.* zool. urdjur, protozoon.
Urt[h]ům, -[e]s, 0, *n.* ursprungligt tillstånd.
urt[h]ümlich, *a.* ursprunglig, primitiv.
Urtyp|us, -us, -en, *m.* urbild, urtyp.
Urür... Kz. **-alt**, *a.* riktigt uråldrig, lastgammal. **-enkel**, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* barnbarns barnbarn. **-grossmutter**, -†, *f.* **-grossvater**, -s, -†, *m.* mor, far till *Urgrossmutter* el. *Urgrossvater*, s. d. o.
Urvater, -s, -†, *m.* urfader, stamfader; patriark.
urväterlich, *a.* uråldrig, primitiv; patriarkalisk.
Urväterzeit, -en, *f.* äldsta tiden, människoslägtets barndom.
Urvernunft, 0, *f.* det eviga förnuftet.
Urverwandtschaft, 0, *f.* ursprunglig slägtskap.
Urvolk, -[e]s, -er †, *n.* det äldsta folk, de första människorna.
Urvorfahr, -s el. -en, -en, *m.* stamfader.
Urwahl, -en, *f.* val af elektorer för val af riksdagsmän.
Urwähler, -s, -, *m.* valman för val af elektorer, se föreg. **-versammlung**, -en, *f.* valförsamling, valmöte för val af elektorer.
Urwald, -[e]s, -er †, *m.* urskog.
Urwelt, 0, *f.* urverld.
urweltlich, *a.* tillhörande, utmärkande för urverlden, uråldrig.
Urwesen, -s, -, *n.* urväsen, ursprungligt, evigt väsen.
Urwort, -[e]s, -er †, *n.* primitivt ord, grundord.
urwüchsig, *a.* ursprunglig, naturlig, frisk.
Urzeit, -en, *f.* urtid.
urzeitlich, *a.* tillhörande, utmärkande för urtiden, uråldrig.
Urzustand, -[e]s, -e †, *m.* ursprungligt tillstånd.
Urzweck, -[e]s, -e, *m.* ursprungligt ändamål.
u. s. f. se *2. fort 2.*
usukapier|en, -te, -t, *tr.* förvärfva genom häfd.
Usurpation, -en, *f.* orättmätigt tillvällande, våldkräktning.
Usurpator, -s, *Usurpatoren*, *m.* våldkräktare, tronröfvare, usurpator.
usurpier|en, -te, -t, *tr.* våldkräkta, inkräkta, usurpera. **Usurpierung**, *f.*
u. s. w. förkortn. = *und so weiter:* och så vidare (o. s. v.).
Utensilien, *plur.* utensilier, redskap, verktyg.
Utopie, -en, *f.* utopi, kortsynthet.
utópisch, *a.* utopisk, kortsynt.
Uz, -es, -e, *m.* drift, gyckel.
uz|ien, -[es]t, -te, ge-t, *tr.* och *itr. h.* drifva, gyckla (med), göra narr af.
Uzerél, -en, *f.* = *Uz.*

V.

V, 1. -['s], -['s], *n.* gram. v. 2. förkortn. a) **v.** = *von:* af, von (v.), b) **V.** = *Vers:* vers(er), c) **V.** = *vormittags:* förmiddagen (f. m.).
vacciniér|en, -te, -t, *tr.* vakcinera.
vag, *a.* vag, sväfvande, oviss, obestämd.
Vagabúnd, -en, -en, *m.* vagabond. drifvare.
vagabúndenhaft, *a.* vagabondlik, vagabond-.
Vagabúndent[h]ům, -[e]s, 0, *n.* 1. vagabondlif, lösdrifveri. 2. vagabonder.
Vägheit, -en, *f.* sväfvande tillstånd, ovisshet, obestämdhet.
vakánt, *a.* vakant, ledig.
Vakánz, -en, *f.* 1. vakans, ledig plats. 2. ledig tid, ferier.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Valand, -[e]s, -e, m. djäfvul, fan.
valedizierlen, -te, -t, itr. h. säga farväl.
Valét, -[s], -s, n. farväl, afsked. **-schmaus**, -es, -e †, m. afskedskalas.
valldierlen, -te, -t, tr. lagligen stadfästa. **Valldierung**, f.
Valútla, -en, f. valuta.
Vandále, -n, -n, m. vandal.
Vandalismus, -, 0, m. vandalism.
Vanille, 0, f. vanilj.
Variánte, -n, f. variant.
Varietát, -en, f. varietet, afart.
variierlen, -te, -t, tr. och itr. h. variera, skifta, växla.
Vasáll, -en, -en, m. vasall. **-en...** Ex. **~eid**, -[e]s, -e, m. vasalled. **~staat**, -[e]s, -en, m. lydstat.
Vasállenschaft, -en, f. **Vasállent[h]úm**, -[e]s, 0, n. 1. vasallskap, vasallförhållande. 2. vasaller.
Vase, -n, f. vas. **-n...** Ex. **~förmig**, a. vasformig.
Vater, -s, -†, F dat. ack. sg. utan artikel -n, m. fader, pappa. **-bruder**, -s, -†, m. farbror. **-freude**, -n, f. fadersglädje. **-haus**, -es, -er†, n. fadershus. **-land**, -[e]s, 0, n. fädernesland, fosterland. **-ländisch**, a. fosterländsk. **-landsliebe**, 0, f. fosterlandskärlek. **-los**, a. faderlös. **-mord**, -[e]s, -e, m. fadermord. **-mörder**, -s, -, m. fadermördare. **-name**, -ns, -n, m. farsnamn, tillnamn. **-stadt**, -e †, f. födelsestad. **-stand**, -[e]s, 0, m. faderskap. **-statt**, **-stelle**, 0, f. *Jmdm ~ vertreten:* vara ngn i faders ställe, vara som en far för ngn. **-t[h]eil**, -[e]s, -e, n. fädernedel, fädernearf. **-únser**, -s, -, n. fadervår. **-s...** Ex. **~bruder**, -s, -†, m. farbror.
Váter... Ex. **-sitte**, -n, f. fädernesed.
váterlich, a. faderlig.
Vaterschaft, 0, f. faderskap.
vegetabílisch, a. vegetabilisk, växt-.
Vegetariáner, -s, -, m. vegetarian.
Vegetatión, -en, f. vegetation, växtlighet.
vegetierlen, -te, -t, itr. h. vegetera.
Veheménz, 0, f. häftighet.
Vehikel, -s, -, n. vehikel, befordrings-, hjälpmedel.
Vehm se *Fem*.
Veilchen, -s, -, n. viol. **-blau**, a. violblå, violett. **-wurzel**, -n, f. violrot.
Veit, -s, -e, m. npr. Veit, Vitus. **-s...** Ex. **~bohne**, -n, f. turkisk böna (Phaseolus vulgaris). **~tanz**, -es, 0, m. med. danssjuka.
Velín, -s, 0, n. velin. **-papier**, -[e]s, -e, n. velinpapper.
Velocipéd, -[e]s, -e, n. velociped.
Velocipedist, -en, -en, m. velocipedåkare.
Velten, -s, -, m. npr. Valentin. *Potz ~!* fan anamma! *Sankt ~s Krankheit:* fallandesot.
Vene, -n, f. blodåder, ven.
Venerie, -en, f. venerisk sjukdom.
venérisch, a. venerisk.
venetiánisch, a. venetiansk.
Ventil, -[e]s, -e, n. ventil, klaff, lucka.
Ventilatión, -en, f. ventilation, ventilering.
ventilierlen, -te, -t, tr. ventilera, a) lufta, b) dryfta.
ver... är en obetonad förstafvelse, som med verb och af dem härledda nomina bildar sms. med hufvudsakl. följ. bem. 1. för-, t. ex. *verändern:* föränd ra, *verbrauchen:* förbruka, *sich versprechen:* försäga sig, *verachten:* förakta, *veredeln:* förädla; 2. upp, bort, t. ex. *viel Tinte verschreiben:* skrifva upp mycket bläck, *die Zeit verplaudern:* prata bort tiden, *verbrausen:* upphöra att brusa, dö bort; 3. betäckande, öfverskylande, t. ex. *den Spiegel verhängen:* hänga ngt öfver spegeln; 4. afslutande, slut på ngt, undergång, t. ex. *verhungern:* svälta ihjäl.
verábfolgen, * = *abfolgen*.
verábreden, * tr. och *sich ~* aftala, komma öfverens om.
Verábredung, -en, f. aftal, öfverenskommelse.
verábreichen, * tr. öfverlemna, lemna, gifva.
verábsäumen, * tr. försumma.
verábscheuen, * tr. afsky.
verábscheuens... Ex. **-wert[h]**, **-würdig**, a. afskyvärd.
verábschieden, * I. tr. afskeda. II. *Sich ~ von* el. *bei jmdm:* taga afsked, farväl af ngn. **Verábschiedung**, f.
veraccísen, * tr. betala akcis för.
veraccordíeren, * tr. bortackordera.
verächten, * tr. förakta, ringakta, trotsa.
verächtens... Ex. **-wert[h]**, **-würdig**, a. föraktlig.
Verächter, -s, -, m. **~in**, -nen, f. föraktare.
verächtfachen, * tr. åttadubbla.
verächtlich, a. föraktlig.
Verächtlichkeit, 0, f. föraktlighet.
Verächtung, 0, f. 1. föraktande. 2. förakt. **-s...** Ex. **~wert[h]**, **~würdig**, a. föraktlig.
verächzen, * tr. med suckar och jämmer tillbringa, t. ex. *sein Leben*.
veralligeméinern, * tr. förallmänliga, generalisera. **Veralligeméinerung**, f.
verálten, * itr. s. föråldras. *Veraltet:* föråldrad.
Verándla, -as el. -en, f. veranda.
veránderlich, a. föränderlig.
Veränderlichkeit, 0, f. föränderlighet.
verändern, * I. tr. förändra. II. *Sich ~* förändra sig, förändras.
Veränderung, -en, f. förändring.
veránkern, * tr. förankra.
veránlagen, * tr. inrätta, ordna, beställa. *Ein gut veranlagter Mann:* en man i goda omständigheter.
veránlassen, * (svag böjn.) tr. föranlåta, föranleda, förorsaka.
Veránlasser, -s, -, m. **~in**, -nen, f. en som är orsak, anledning till ngt.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

verannehmlichen, * *tr.* göra antaglig.
veranschaulichen, * *tr.* åskådliggöra. **Veranschaulichung,** *f.*
veranschlagen, * *tr.* anslå, beräkna. **Veranschlagung,** *f.*
veranstalten, * *tr.* föranstalta, anordna, sätta i gång. **Veranstaltung,** *f.*
Veranstalter, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* anordnare, arrangör.
verantworten, * I. *tr.* försvara, ansvara för, taga på sitt ansvar. II. *Sich* ~ försvara, rättfärdiga sig.
verantwortlich, *a.* 1. ansvarig. 2. som kan försvaras, försvarlig.
Verantwortlichkeit, 0, *f.* ansvarighet.
Verantwortung, *-en, f.* 1. ansvar. 2. redogörelse, försvar. *Jmdn zur* ~ *ziehen:* affordra ngn räkenskap. **-s...** Ex. ~**rede,** *-n, f.* försvarstal. ~**schrift,** *-en, f.* försvarsskrift. ~**voll,** *a.* ansvarsfull.
verärbeiten, * *tr.* 1. bearbeta; bereda, smälta. 2. förbruka. 3. arbeta sig ifrån, gnm arbete frigöra sig från, t. ex. *seine Sorgen.* 4. med arbete tillbringa, t. ex. *eine Zeit.* 5. F gå illa åt, gissla. **Verärbeitung,** *f.*
verärgen, * *tr.* misstycka, förtycka, förtänka, *jmdm etw.:* ngn ngt.
verärmen, * I. *itr. s.* blifva fattig, utarmas. II. *tr.* göra fattig, utarma. **Verärmung,** *f.*
verästo[l]n, * *sich* ~ förgrena sig.
Verást[el]ung, *-en, f.* förgrening.
verát[h]men, * I. *tr.* utandas. II. *itr. h.* 1. andas ut. 2. draga sin sista suck, dö.
verauktionieren, * *tr.* bortauktionera.
veráusgaben, * *tr.* gifva ut. **Veráusgabung,** *f.*
veráusserlich, *a.* som kan, får afyttras.
veráussern, * *tr.* afyttra. **Veráusserung,** *f.*
Verb, *-s, -en, n.* gram. verb.
verbácken, * I. *tr.* 1. baka upp, vid bakning förbruka, använda. 2. baka illa, skämma bort. II. *itr. s.* blifva illa bakad, dåligt gräddad, misslyckas.
verbáden, * *tr.* 1. gifva ut för bad, bada upp. 2. tillbringa i badet.
verbállasten, * *tr.* barlasta.
verbállhornen, * = *ballhornisieren.*
Verbánd, -[*e*]*s, -e* †, *m.* 1. förband; förbindning. 2. förening, sällskap. **-angelegenheit,** *-en, f.* föreningsangelägenhet. **-läppchen,** *-s, -, n.* kompress. **-s...** Ex. ~**kasse,** *-n, f.* föreningskassa.
verbánnen, * *tr.* 1. bannlysa. 2. landsförvisa.
Verbánnung, *-en, f.* 1. bannlysning. 2. landsförvisning, landsflykt. **-s...** Ex. ~**ort,** -[*e*]*s, -e* el. *-er* †, *m.* förvisningsort.
verbarrikadieren, * *tr.* och *sich* ~ barrikadera, förskansa (sig).
verbáuen, * I. *tr.* 1. bygga igen, för; spärra, (af)stänga. 2. bygga upp, på byggnadsföretag använda. 3. bygga galet, skämma bort. II. *Sich* ~ 1. bygga galet, begå fel. 2. förbygga sig. 3. barg. betäcka brytningskostnaderna. **Verbáuung,** *f.*
verbáuern, * *itr. s.* blifva bondsk.
verbéissen, * I. *tr.* 1. bita af. 2. *Die Wörter* ~ svälja orden, ej tala ur skägget. 3. *Etw.* ~ svälja, ej låtsa om, undertrycka ngt. *Den Ärger* ~ svälja förtreten. *Sich* (dat.) *das Lachen* ~ bita sig i läpparne för att ej skratta. II. *Sich* ~ bita sig fast så att man ej kommer loss; bildl. *sich in etw.* (acc.) ~ haka upp sig på, ej kunna frigöra sig från, blifva galen i ngt.
Verbéne, *-n, f.* järnört (Verbena).
verbórgen, * *tr.* och *sich* ~ dölja (sig), gömma (sig). **Verbérgung,** *f.*
Verbésserin, *-s, -, m.* **Verbésserin,** *-nen, f.* förbättrare, förbättrerska.
verbésserlich, *a.* möjlig att förbättra, förbätterlig.
verbéssern, * *tr.* och *sich* ~ förbättra(s). **Verbésserung,** *f.*
verbéugen, * *sich* ~ buga sig, bocka sig.
Verbéugung, *-en, f.* bugning.
verbíegen, * *tr.* och *sich* ~ böja (sig), kröka(s). **Verbíegung,** *f.*
verbíeten, * *tr.* förbjuda. *Jmdm das Wort* ~ förbjuda ngn att tala, att yttra sig, *jmdm das Haus, die Thür* ~ förbjuda ngn att komma i ens hus, stänga sin dörr för ngn, *jmdm die Stadt* ~ förvisa ngn ur staden.
verbílden, * I. *tr.* gifva en falsk bildning, missbilda, vanställa. II. *Sich* ~ få en falsk bildning, missbildas, vanställas. **Verbíldung,** *f.*
verbíldlichen, * *tr.* bildligt framställa.
verbínden, * I. *tr.* 1. förena, sammanbinda. 2. förbinda, t. ex. *Wunden, jmdn.* 3. förbinda, förpligta. 4. binda för, binda igen, hopbinda. 5. binda, sätta på orätt ställe. II. *Sich* ~ 1. förena sig. 2. förbinda, förpligta sig.
verbíndlich, *a.* 1. bindande, t. ex. *ein Versprechen ist* ~. 2. förbindlig, artig, höflig. 3. förbunden, tacksam. 4. *Sich* ~ *machen zu* ... förbinda, förpligta sig att ...
Verbíndlichkeit, *-en, f.* 1. det bindande i ngt. 2. förbindlighet, artighet. 3. tacksamhet, erkänsla. 4. förbindelse, förpligtelse.
Verbíndung, *-en, f.* 1. förenande, sammanbindande m. m. se *verbinden.* 2. förbindelse; umgänge; relation. 3. förening, sällskap. **-s...** Ex. ~**bahn,** *-en f.* sammanbindningsbana. ~**geleise,** *-s, -, n.* växelspår. ~**glied,** -[*e*]*s, -er, n.* föreningslänk. ~**linie,** *-n, f.* kommunikationsled. ~**strich,** -[*e*]*s, -e, m.* bindestreck. ~**weg,** -[*e*]*s, -e, m.* = ~*linie.* ~**wort,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* gram. 1. kopula. 2. konjunktion.
verbíssen, *a.* inbunden.
Verbíssenheit, 0, *f.* inbundenhet, dold hätskhet.
verbítten, * I. *tr.* undanbedja, *sich* (dat.) *etw.:*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

sig ngt. II. *itr. h.* och *sich* ~ *bei jmdm:* bedja ngn om ursäkt.
verbittern, * I. *tr.* förbittra. II. *itr. s.* och *sich* ~ blifva bitter.
Verbitterung, *-en, f.* förbittring.
verblasen, * I. *tr.* 1. blåsa bort, bortjaga, fördrifva. 2. blåsande förbruka, t. ex. *Glasmasse.* 3. mål. a) måla tunt, b) fördrifva. 4. (genom blåsning) förstöra. II. *Sich* ~ andas ut.
verblassen, * *itr. s.* blekna; blifva urblekt.
verblättern, * *tr.* bläddra bort.
Verbléib, *-[e]s,* 0, *m.* tillhåll, vistelseort. *Ich weiss nichts über den* ~ *dieser Papiere:* jag vet ej, hvart dessa papper tagit vägen.
verbléiben, * *itr. s.* 1. förblifva. 2. återstå.
verbléichen, * *itr. s.* förblekna, blekna, blifva blek, urblekt. Poet. *des Todes* ~ aflida. *Der Verblichene:* den hädangångne.
verbléien, * *tr.* 1. innefatta i bly. 2. uppblanda med bly. **Verbléiung,** *f.*
verbléinden, * *tr.* 1. blända, förblända. 2. dölja, betäcka, skyla. **Verbléndung,** *f.*
verblinden, * I. *tr.* förblinda. II. *itr. s.* blifva blind, förblindas.
verblúffen, * *tr.* förbluffa.
Verblúfftheit, 0, *f.* förbluffning.
verblühen, * *itr.* 1. *h.* blomma ut, slut. 2. *s.* blomstra slut, vissna.
verblúmen, * *tr.* med blommor öfvertäcka; bild. förblommera.
verblúten, * I. *tr.* *Sein Blut für jmdn* ~ utgjuta sitt blod för ngn. II. *itr. s.* och *h.* samt *sich* ~ 1. förblöda. 2. *Eine Wunde hat [sich] verblutet:* ett sår har blödt slut. 3. *Die Sache hat sich verblutet:* det är slut med, talas ej mera om den saken. **Verblútung,** *f.*
verbóhlen, * *tr.* ⊕ belägga, fodra med plankor.
verbóhren, * *tr.* ⊕ 1. plugga ihop. 2. borra illa. F bild. *verbohrt:* korkad, dum.
verbóliwerken, * *tr.* ✕ (med bastioner) förskansa.
1. verbórgen, * *tr.* låna ut, bort.
2. verbórgen, *a.* dold, förborgad, hemlig.
Verbórgenheit, 0, *f.* doldt tillstånd, dunkel, tillbakadragenhet, löndom, gömsle.
verbósern, * *tr.* förvärra.
Verbót, *-[e]s, -e, n.* förbud.
verbrámen, * *tr.* bebräma, sätta bräm på, kanta.
Verbrámung, *-en, f.* 1. kantning. 2. bräm, kant.
Verbránd, *-[e]s,* 0, *m.* bränsle(åtgång).
verbráten, * I. *tr.* 1. steka upp, vid stekning använda. 2. steka illa, för hårdt, skämma bort. II. *itr. s.* bli förstörd, bortskämd vid stekning.
Verbráuch, *-[e]s,* 0, *m.* förbrukning. **-s...** ex. ~**steuer,** *-n, f.* förbruknings-, konsumtionsskatt.
verbráuchen, * *tr.* 1. förbruka, använda. 2. afnöta, slita.
verbráuen, * *tr.* 1. vid brygd använda, förbruka. 2. brygga illa, skämma bort.
verbráusen, *itr. h.* och *s.* upphöra att brusa, lugna sig, lägga sig, dö bort.
1. verbréchen, * *tr.* bryta, förbryta. *Was habe ich verbrochen?* hvad har jag gjort för ondt?
2. Verbréchen, *-s, -, n.* förbrytelse, brott.
Verbrécher, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* förbrytare, förbryterska, brottsling. **-kolonie,** *-en, f.* förbrytarkoloni.
verbrécherisch, *a.* brottslig.
verbréiten, * *tr.* och *sich* ~ utbreda (sig), sprida (sig), utsprida. **Verbréitung,** *f.*
Verbréiter, *-s, -, m.* utspridare.
verbréitern, * *tr.* göra bredare, utvidga.
verbrénnbar, *a.* brännbar.
Verbrénnbarkeit, 0, *f.* brännbarhet.
verbrénnen, * I. *itr. s.* brinna upp. II. *tr.* bränna, förbränna, bränna upp. III. *Sich* ~ bränna sig, blifva bränd. **Verbrénnung,** *f.*
Verbrénnlich(keit) = *Verbrennbar(keit).*
verbríefen, * *tr.* 1. genom handlingar, dokument stadfästa, bekräfta, styrka. 2. lemna kvitto på ngt. **Verbríefung,** *f.*
verbríngen, * *tr.* 1. tillbringa. 2. göra slut på, förstöra.
verbröckeln, * I. *tr.* smula sönder. II. *itr. s.* och *sich* ~ falla, gå sönder i smulor, sönder-smulas.
verbrüdern, * I. *tr.* förbrödra, närma till hvarandra. II. *Sich* ~ förbrödras, blifva bröder, ingå broderskap. **Verbrüderung,** *f.*
verbrühen, * *tr.* och *sich* ~ skålla (sig).
verbühlen, * *tr.* använda till, förstöra genom utsväfningar.
verbúhlt, *a.* utsväfvande, liderlig.
Verbúhltheit, 0, *f.* liderlighet.
Verbum, *-[s], Verba, n.* gram. verb.
verbummeln, * F I. *tr.* 1. gnm slarf, lättja förstöra. *Seine Zeit* ~ slå dank, gå och drifva. 2. glömma bort. II. *itr. s.* blifva afsigkommen, förfalla.
verbúnden, * I. *tr.* förbinda, förena. II. *Sich* ~ förena sig, ingå förbund. **Verbúndung,** *f.*
Verbúndnis[s], *-ses, -se, n.* förbund.
verbürgen, * *tr.* *Etw.* ~ el. *sich für etw.* ~ gå i borgen, gå i god, ansvara för, garantera ngt. **Verbürgung,** *f.*
verbüssen, * *tr.* aftjäna, sitta af. **Verbüssung,** *f.*
verbútten, *itr. s.* förblifva outvecklad, förkrympt. *Verbuttet:* outvecklad, förkrympt, småsint.
Verdácht, *-[e]s,* 0, *m.* misstanke. *Jmdn in* ~ *bringen:* göra ngn misstänkt, *in* ~ *kommen:* blifva misstänkt, *jmdn in* ~ *haben:* misstänka ngn, ~ *schöpfen:* fatta misstankar.
verdáchtig, *a.* misstänkt.
verdáchtigen, * *tr.* göra misstänkt, *jmdn einer* (gen.) *Sache:* ngn för ngt. **Verdáchtigung,** *f.*
Verdáchtigkeit, 0, *f.* det misstänkta i ngt, egen-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

skap af misstänkt, misstänkt tillstånd, hållning.
verdámmen, * *tr.* fördöma.
verdámmen, * *tr.* dämma för, dämma upp.
verdámmens... Rz. **-wërt[h], -würdig** = *verdammlich.*
verdámmern, * I. *itr. s.* upplösa sig, sammanflyta, försvinna. II. *tr.* 1. skymma, förmörka. 2. drömma bort, drömmande tillbringa; försumma.
verdámmlich, *a.* fördömlig.
Verdámmnis[s], 0, *f.* fördömelse.
Verdámmung, 0, *f.* 1. fördömande. 2. fördömelse. **-s...** Rz. **~urt[h]eil,** *-[e]s, -e, n.* förkastelsedom, fördömelse. **~würdig,** *a.* fördömlig.
verdámpfen, * I. *itr. s.* dunsta bort. II. *tr.* 1. låta bortdunsta, afdunsta. 2. afkyla. 3. F röka upp, förbruka. **Verdámpfung,** *f.*
verdánken, * *tr. Jmdm etw.* ~ hafva ngn att tacka för ngt.
verdáuen, * I. *tr.* smälta föda. II. *Sich* ~ smältas. *Diese Speise verdaut sich leicht:* denna rätt är lättsmält.
verdáulich, *a.* möjlig att smälta, smältbar, lättsmält. *Schwer* ~ svårsmält.
Verdáulichkeit, 0, *f.* smältbarhet.
Verdáuung, 0, *f.* matsmältning. **-s...** Rz. **~beschwërde,** *-n, f.* störd matsmältning, ondt i magen. **~schwäche,** 0, *f.* klen matsmältning.
Verdéck, *-[e]s, -e, n.* 1. ⚓ däck. 2. suflett, tak på en omnibus. **-sitz,** *-es, -e, m.* plats på taket, på däck.
verdécken, * *tr.* öfvertäcka, öfverhölja, öfverskyla, dölja, bemantla. **Verdéckung,** *f.*
verdénken, * = *verargen.*
Verdérb, *-[e]s,* 0, *m.* och *n.* förderf.
I. verdérblen, * I. *verdirb(s)t, verdarb, verdürbe, verdorben, verdirb, itr. s.* blifva dålig, skämd, förstörd, förderfvas, förstöras, gå under, gå förlorad. II. *-te, -t* och = *I, tr.* förderfva, förstöra, skämma bort. *Es mit jmdm* ~ stämma ngn ogynsamt mot sig, bryta med ngn.
2. Verdérben, *-s,* 0, *n.* förderf, undergång. **-schwanger, -trächtig,** *a.* olycksdiger.
Verdérber, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* förderfvare, förstörare.
verdérblich, *a.* 1. förderflig, skadlig. 2. ✱ som lätt blir skämd, förstörd.
Verdérblichkeit, 0, *f.* 1. förderflighet. 2. ✱ egenskap att lätt bli förstörd.
Verdérbnis[s], *-se, f. -ses, -se, n.* förderf, förderfvadt tillstånd.
verdérbt, *a.* sedligt förderfvad, dålig.
Verdérbtheit, 0, *f.* förderfvadt tillstånd, förderf.
verdéutlichen, * *tr.* förtydliga. **Verdéutlichung,** *f.*
verdéutschen, * *tr.* öfversätta till tyska, förtyska. **Verdéutschung,** *f.*
verdichten, * *tr.* o. *sich* ~ förtäta(s). **Verdíchtung,** *f.*
verdicken, * I. *tr.* göra tjock(are). II. *Sich* ~ blifva tjock(are), tjockna. **Verdíckung,** *f.*
verdielen, * = *dielen.*
verdienen, * I. *tr.* förtjäna. *Das habe ich um Sie nicht verdient:* det har jag ej förtjänt af er. II. *Sich um etw.* ~ el. vanl. *verdient machen:* göra sig förtjänt, inlägga förtjänst om ngt.
Verdienst, *-es, -e, m.* och *n.* 1. vanl. *m.* förtjänst, inkomst af arbete, lön, vinst. 2. vanl. *n.* förtjänst, merit. **-adel,** *-s,* 0, *m.* förtjänstadel. **-los,** *a.* 1. som ej inbringar ngt, lönlös, otacksam. 2. utan förtjänst, saknande förtjänster, omeriterad. **-voll,** *a.* förtjänstfull, meriterad.
verdienstlich, *a.* förtjänstfull.
Verdienstlichkeit, 0, *f.* det förtjänstfulla i ngt, hos ngn, förtjänst.
verdient, *a.* förtjänt, förtjänstfull, jfr *verdienen II.*
Verdíkt, *-[e]s, -e, n.* jurys domslut.
Verdíng, *-[e]s, -e, n.* 1. öfverenskommelse, aftal, hyra, arrende, ackord, entreprenad. 2. kontrakt.
verdíngen, * I. *tr.* uthyra, hyra bort, utarrendera, bortackordera, lemna på entreprenad; skaffa tjänst åt. II *Sich* ~ taga tjänst. **Verdíngung,** *f.*
verdólmetschen, * *tr.* tolka, tyda, uttyda. **Verdólmetschung,** *f.*
Verdólmetscher, *-s, -, m.* tolk, uttydare.
verdónnern, * *tr.* 1. fara ut emot, hårdt träffa. *Verdonnert:* liksom träffad af åskan, förskräckt, tillintetgjord; F ofantlig, gruflig. 2. F döma (skyldig).
verdóppeln, * *tr.* och *sich* ~ fördubbla(s). **Verdópp[e]lung,** *f.*
verdórben, *a.* förderfvad, förstörd, dålig, skämd, bortskämd.
Verdórbenheit, 0, *f.* förderfvadt, förstördt, skämdt tillstånd, förderf.
verdórren, * I. *itr. s.* torka, torka bort, ut, ihop, förtorkas, vissna. II. *tr.* torka, förtorka. **Verdórrung,** *f.*
verdórren, * *tr.* torka för hårdt, vid torkning förstöra.
verdrängen, * *tr.* undanträngа, utträngа, förskjuta. **Verdrángung,** *f.*
verdréhen, * *tr.* vrida, bortkollra, förvrida, förvända, vanställa, vränga. *Die Augen* ~ rulla ögonen. *Sich* (dat.) *den Arm* ~ vrida armen ur led. *Ein Schloss* ~ vrida ett lås i baklås. *Verdreht:* vriden, bortkollrad, tokig. **Verdréhung,** *f.*
Verdréhtheit, *-en, f.* tokeri, galenskap, förvändhet, det galna i ngt.
verdréifachen, * *tr.* och *sich* ~ tredubbla(s). **Verdréifachung,** *f.*
Verdriess = *Verdruss.*
verdriessen, *-[es]t, verdross, verdrösse, verdrossen, -[e],* föråldr. pres. ind. *es verdreusst,* *

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

tr. förtryta, förtreta, förarga. *Itv.* ✱ opers. med gen., t. ex. *mich verdross des Lebens:* jag var ledsen på lifvet. *Sich etw. nicht ~ lassen:* ej ledsna på ngt, ej låta ngt förtryta sig, *sich keine Mühe und Kosten ~ lassen:* spara hvarken möda eller kostnader.

verdriesslich, *a.* 1. förtretad, förargad, vid dåligt lynne. 2. förtretlig, förarglig, retsam.

Verdriesslichkeit, 0, *f.* 1. förtretad sinnesstämning, dåligt lynne. 2. förtret(lighet), förarglighet.

verdrössen, 1. se *verdriessen.* 2. *a.* = *verdriesslich 1.*

Verdrössenheit = *Verdriesslichkeit 1.*

verdrücken, * *tr.* 1. trycka oriktigt, felaktigt. 2. vid tryckning förbruka, t. ex. *viel Papier.*

verdrücken, * *tr.* nedtrycka, undertrycka, förtrycka; söndertrycka.

Verdrúss, *-es,* 0, *m.* 1. dåligt lynne, förtretad sinnesstämning, motvilja. *Jmdm etw. zum ~ thun:* göra ngt mot ngns vilja, för att förarga ngn. *Jmdm ~ thun:* göra ngn ledsen. 2. förtret, ledsamhet. 3. F *einen ~ haben:* vara puckelryggig.

verdúften, * *itr. s.* och *sich ~* förflygtigas, bortdunsta; F i smyg aflägsna sig, försvinna. **Verdúftung,** *f.*

verdúmmen, * I. *itr. s.* blifva dum(mare). II. *tr.* göra dum(mare), förslöa, förfäa. **Verdúmmung,** *f.*

verdúmpfen, * I. *itr. s.* 1. ljuda doft, blifva dof(vare), dö bort. 2. förslöas, blifva känslolös. 3. blifva unken, unkna. II. *tr.* dämpa, förslöa. **Verdúmpfung,** *f.*

Verdúng = *Verding.*

verdúnkeln, * *tr.* och *sich ~* fördunkla(s), förmörka(s), göra (blifva) mörkare, öfverträffa(s). **Verdúnk[e]lung,** *f.*

verdúnnen, * I. *tr.* förtunna, göra tunnare, smalare, späda ut. II. *Sich ~* förtunnas, blifva tunn(are).

verdúnsten, * I. *itr. s.* bortdunsta, afdunsta, förflygtigas. II. *itv.* **verdúnsten,** * *tr.* låta bortdunsta, afdunsta. **Verdúnstung,** *f.*

verdúrsten, * *itr. s.* dö af törst.

verdüstern, * I. *tr.* fördystra, förmörka. II. *itr. s.* blifva dyster, fördystras. **Verdüsterung,** *f.*

verdútzen, * *tr.* förbluffa, förvirra, bringa ur fattningen.

Verdútztheit, 0, *f.* förbluffning.

veredeln, * *tr.* och *sich ~* förädla(s), förbättra(s), rena(s). **Veréd[e]lung,** *f.*

verehelichen, * I. *tr.* förmäla, gifta bort. *Verehelicht:* gift. II. *Sich ~* gifta sig.

Verehelichung, *-en, f.* giftermål, förmälning.

veréhren, * *tr.* 1. vörda, dyrka, tillbedja. 2. *Jmdm etw. ~* förära ngn ngt.

Veréhrer, *-s,* -, *m.* **~in,** *-nen, f.* beundrare, beundrarinna, tillbedjare, anhängare.

veréhrlich, *a.* vördnadsvärd; ärad, värderad.

Veréhrung, *-en, f.* 1. 0, vördnad, tillbedjan, dyrkan. 2. föräring, present, gåfva. **-s...** Ex. **~wert[h],** **~würdig,** *a.* vördnadsvärd, tillbedjansvärd, beundransvärd.

veréid[ig]en, * *tr.* taga ed af, edfästa. *Vereidigt:* edsvuren. **Veréidigung,** *f.*

Veréin, *-[e]s, -e, m.* förening. **-s...** Ex. **~kasse,** *-n, f.* föreningskassa. **~wesen,** *-s,* 0, *n.* föreningsväsen.

veréinbar, *a.* möjlig att förena, förenlig.

veréinbären, * *tr. Etw. ~* el. *sich über etw. ~* komma öfverens om ngt. *Sich ~ lassen:* kunna förenas, vara förenlig.

Veréinbarkeit, 0, *f.* förenlighet, öfverensstämmelse.

Veréinbärung, *-en, f.* öfverenskommelse.

veréinen, * = *vereinigen.*

veréinfachen, * *tr.* förenkla. **Veréinfachung,** *f.*

veréinigen, * I. *tr.* förena, förbinda; förlika. II. *Sich ~* förena sig, förenas; öfverenskomma.

Veréinigung, *-en, f.* förening, förbindelse; öfverenskommelse. **-s...** Ex. **~punkt,** *-[e]s, -e, m.* föreningspunkt.

veréinnehmen, * *tr.* uppbära, inkassera, t. ex. *Geld.*

veréinsámen, * I. *tr.* afsöndra, isolera. II. *itr. s.* och *sich ~* blifva ensam, isolera sig. **Veréinsamung,** *f.*

veréinzeln, * *tr.* afskilja, afsöndra en och en, isolera. **Veréinzelung,** *f.*

veréinzelt, *a.* enstaka, sporadisk.

veréisen, * *itr. h.* frysa, förvandlas till is. **Veréisung,** *f.*

veréiteln, * *tr.* omintetgöra, tillintetgöra, förstöra. **Veréit[e]lung,** *f.*

veréitern, * *itr. s.* och *sich ~* bulna, vara sig. **Veréiterung,** *f.*

verékeln, * *tr. Jmdm etw. ~* göra att ngn får afsmak för ngt, förtaga ngn lusten till ngt.

verénden, * *itr. h.* och *s.* i sht jag. dö.

verénge[r]n, * I. *tr.* göra trång, trängre sammandraga. II. *Sich ~* blifva trång, trängre, sammandraga sig. **Veréng[er]lung,** *f.*

verérben, * I. *tr.* lemna i arf, *jmdm etw.* el. *etw. auf jmdn:* ngn ngt. *Vererbt:* ärfd. II. *itr. s.* och *sich ~* gå i arf, *auf jmdn:* till ngn.

verérden, * I. *itr. s.* blifva jordig, oxideras. II. *tr.* göra jordig, förvandla till jord, oxidera, syrsätta. **Verérdung,** *f.*

verérzen, * *tr.*, *itr. s.* och *sich ~* mineralisera(s), förvandla(s) till malm. **Verérzung,** *f.*

veréssen, * *tr.* äta upp, använda på mat och dryck.

veréwigen, * *tr.* och *sich ~* föreviga (sig). **Veréwigung,** *f.*

I. verfáhren, * I. *itr. s.* och *h.* förfara, gå tillväga, handla. II. *tr.* 1. åka upp, gifva ut för, använda på åkning, t. ex. *Geld, Zeit.* 2. transportera, frakta. 3. fara omkring,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

kringgå, t. ex. *das Chausseehaus. Den Zoll* ~ smuggla. 4. *Die Wege* ~ köra sönder vägarne. III. *Sich* ~ åka, köra vilse, köra fast, veckla in sig, trassla in sig. **Verfahrung**, *f.* -s... Ex. ~**ärt**, -*en*, ~**weise**, -*n*, *f.* förfaringsätt, metod.

2. **Verfahren**, -*s*, 0, *n.* förfarande, sätt att gå tillväga, tillvägagående, metod.

Verfall, -[*e*]*s*, 0, *m.* förfall. -**tag**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* förfallodag. -**zeit**, -*en*, *f.* förfallotid.

verfallen, * *itr. s.* 1. förfalla. 2. *In eine Krankheit* ~ ådraga sig en sjukdom, blifva sjuk. *In eine Strafe, Geldstrafe* ~ göra sig skyldig till straff, böter. *In Schwermut* ~ blifva tungsint. *In ein Laster* ~ förfalla i en last. 3. *Auf etw.* (ack.) ~ få en tanke, en idé, komma att tänka på ngt. 4. *Jmdm* ~ tillfalla, hemfalla till ngn.

Verfallenheit, 0, *f.* förfallet, afsigkommet tillstånd.

verfälschen, * *tr.* förfalska. **Verfälschung**, *f.*

Verfälscher, -*s*, -, *m.* förfalskare.

verfangen, * I. *tr.* jur. *Etw. ist* ~ ngt är förverkadt, taget i beslag. II. *Sich* ~ 1. veckla in, trassla in sig, fångas. 2. tappa, mista andan af för mycket luft i lungorna. III. *itr. h.* gagna.

verfänglich, *a.* försåtlig, snärjande, kinkig, krånglig.

Verfänglichkeit, 0, *f.* det försåtliga m. m. se föreg. i, vid ngt.

verfärben, * I. *tr.* 1. använda vid färgning. 2. förstöra, skämma bort i färgningen. II. *itr. h.* och *sich* ~ byta om, skifta färg; blekna, blifva urblekt. **Verfärbung**, *f.*

verfassen, * *tr.* 1. författa, affatta. 2. illa infatta.

Verfasser, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* författare, författarinna.

Verfasserschaft, 0, *f.* författarskap.

Verfassung, -*en*, *f.* 1. sinnesförfattning, lynne, sinnelag. 2. (stats)författning, grundlag. -**s**... Ex. ~**bruch**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* grundlagsbrott. ~**mässig**, *a.* grundlagsenlig, konstitutionell. ~**widrig**, *a.* författningsvidrig, strid mot författningen.

verfaulen, * *itr. s.* ruttna, skämmas.

verfaulenzen, * *tr.* i lättja tillbringa, tillbringa med att göra intet, t. ex. *die Zeit.*

verfechten, * *tr.* förfäkta. **Verfechtung**, *f.*

Verfechter, -*s*, -, *m.* förfäktare.

verfehlen, * *tr.* förfela, undgå. **Verfehlung**, *f.*

verfehmen, * se *verfemen.*

verfeinden, * I. *tr.* stifta oenighet, ovänskap mellan, göra till fiender. II. *Sich* ~ blifva oeniga, osams, fiender. **Verfeindung**, *f.*

verfeinern, * *tr.* och *sich* ~ förfina(s). **Verfeinerung**, *f.*

verfemen, * *tr.* förklara fogelfri, i akt, bannlysa.

verfertigen, * *tr.* förfärdiga, tillverka. **Verfertigung**, *f.*

Verfertiger, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* förfärdigare, tillverkare.

verfeuern, * *tr.* 1. elda, bränna upp, t. ex. *viel Holz.* 2. skjuta bort, t. ex. *alles Pulver.*

verfilzen, * *tr.* och *sich* ~ filta (sig). **Verfilzung**, *f.*

verfinstern, * *tr.* och *sich* ~ förmörka(s).

Verfinsterung, -*en*, *f.* förmörkelse.

verfitzen, * *tr.* och *sich* ~ trassla (sig).

verflächen, * I. *tr.* afplatta, utjämna, göra flack, slät. II. *itr. s.* och *sich* ~ blifva jämn, flack, slät. **Verflächung**, *f.*

verfläckern, * *itr. s.* slockna (om fladdrande eld).

verfléchten, * I. *tr.* 1. hopfläta, sammanfläta, förena, förbinda, inveckla, indraga. 2. flata illa. II. *Sich* ~ vara invecklad, insnärjd. **Verfléchtung**, *f.*

verfléischen, * *sich* ~ blifva kött, öfverväxas med kött. **Verfléischung**, *f.*

verflicken, * *tr.* använda till lappning.

verfliegen, * I. *itr. s.* förflyga, hastigt förflyta, förflygtigas, bortdunsta. II. *Sich* ~ flyga vilse.

verfliessen, * *itr. s.* förflyta, förlida, förgå, försvinna, flyta samman, upplösa sig, omärkligt förlora sig.

verflitzt, verflixt, *a.* F fördömd.

verflössen, * *tr.* flotta. **Verflössung**, *f.*

verflüchen, * *tr.* förbanna, fördöma. **Verflüchung**, *f.*

verflüchtigen, * I. *tr.* förflygtiga, låta afdunsta. II. *Sich* ~ förflygtigas, afdunsta; F smyga sig undan, försvinna. **Verflüchtigung**, *f.*

Verflüss, -*es*, 0, *m.* förlopp.

verflüssigen, * *tr.* och *sich* ~ bringa (öfvergå) till flytande form. **Verflüssigung**, *f.*

Verfolg, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. förlopp, utveckling. 2. fullföljande.

verfolgbar, *a.* möjlig att förfölja, att fullfölja.

verfolgen, * *tr.* 1. förfölja, eftersätta. 2. följa, fullfölja.

Verfolger, -*s*, -, *m.* förföljare.

Verfolgung, -*en*, *f.* 1. förföljelse. 2. 0, fullföljande.

verfrachten, * *tr.* 1. borthyra till fraktning. 2. frakta, forsla. **Verfrachtung**, *f.*

Verfrachter, -*s*, -, *m.* en som uthyr vagnar, fartyg; åkare, skeppsredare.

verfremden = *entfremden.*

verfressen, * om djur och P om människor, I. *tr.* äta upp, fråssa upp. II. *Sich* ~ föräta sig.

verfrieren, * *itr. s.* förfrysa, frysa ihjäl.

verfrühen, * I. *tr.* låta inträda i förtid, påskynda, drifva för fort. II. *Sich* ~ inträda, komma för tidigt. **Verfrühung**, *f.*

verfügbar, *a.* disponibel.

Verfügbarkeit, 0, *f.* disponibilitet.

verfügen, * I. *tr.* bestämma, förordna, anordna, föreskrifva. II. *itr. h. Über etw.* (ack.) ~ förfoga, bestämma öfver, disponera ngt. III. *Sich* ~ förfoga, begifva sig.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

Verfüger, *-s*, -, *m.* den bestämmande, disponent.
verfüglich, *a.* disponibel.
Verfügung, *-en*, *f.* 1. förordning, anordning, bestämmelse. *~en über etw. treffen:* taga sina mått och steg beträffande ngt. 2. förfogande, disposition.
verführbar, *a.* 1. möjlig att föra, att frakta, transportabel. 2. möjlig att förföra.
verführen, * *tr.* 1. föra, frakta, forsla. 2. föra vilse, vilseleda, förföra, förleda. 3. fullfölja, förvärra, gå på med.
Verführer, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* förförare, förförerska, förledare.
verführerisch, *a.* förförisk, förförande.
Verführung, *-en*, *f.* förförelse, förförande, se för *str. verführen.* -s... ex. **~mittel**, *-s*, -, *n.* förförelsemedel.
verfüllen, * *sich ~* bulna.
verfümfeien, * *tr.* 1. förstöra på utsväfningar, kalas m. m., festa upp. 2. förfuska, skämma bort, förstöra.
verfünffachen, * *tr.* femdubbla.
verfüttern, **verfüttern**, * *tr.* 1. fodra upp foder. 2. fodra, mata för starkt, gifva för mycken föda.
vergaben, * *tr.* skänka bort, donera.
vergaffen, * *sich in jmdn, etw. ~* förgapa sig, blifva betagen i ngn, ngt.
vergähnen, * *tr. Stunden ~* sitta och gäspa hela timmar.
vergällen, * *tr.* gallspränga; bildl. förbittra, *jmdm etw.:* ngt för ngn.
vergaloppieren, * F *sich ~* misstaga sig, hoppa i galen tunna.
Vergang, *-[e]s*, 0, *m.* förlopp.
vergangen, *a.* förgången, förfluten, förliden.
Vergangenheit, 0, *f.* det förflutna.
vergänglich, *a.* förgänglig.
Vergänglichkeit, *-en*, *f.* 1. 0, förgänglighet. 2. förgänglig sak.
vergänten, * *tr.* bortauktionera.
vergasen, * I. *tr.* bringa till gasform. II. *Sich ~* öfvergå till gasform. **Vergasung**, *f.*
vergattern, * *tr.* 1. förse med galler, sätta galler för. 2. samla, sammankalla, t. ex. *die Soldaten.* **Vergatterung**, *f.*
vergaukeln, * *tr.* med skämt och lek tillbringa, fördrifva.
vergeben, * I. *tr.* 1. gifva bort, skänka bort. 2. *Jmdm etw. von seinem Rechte, seiner Würde ~* träda ngns rätt, ngns värdighet för nära. *Sich* (dat.) *von seinem Rechte etw. ~* afstå, uppoffra ngt af sin rätt, men: *sein Recht ~* afstå från sin rätt; *seiner Würde* el. *sich* (dat.) *nichts ~* ej uppoffra ngt af, hålla på sin värdighet. 3. förlåta, *jmdm etw.:* ngn ngt. 4. kortspel. *Die Karten* el. *sich ~* gifva orätt. *Es ist ~* det är orätt gifvet. II. *Sich ~* 1. gifva bort för mycket, så mycket att man blir fattig. 2. se *I, 4.*
vergebens, *adv.* förgäfves, fåfängt.
Vergeber, *-s*, -, *m.* en som ger bort ngt, har ngt att gifva bort.
vergeblich, *a.* fåfäng, gagnlös.
Vergeblichkeit, 0, *f.* det fåfänga, gagnlösa i ngt.
Vergebung, *-en*, *f.* förlåtelse.
vergegenwärtigen, * *tr.* åskådliggöra, lifligt skildra, lefvande framställa. *Sich* (dat.) *etw. ~* återkalla ngt i minnet, påminna sig ngt. **Vergegenwärtigung**, *f.*
I. vergehen, * I. *itr. s.* 1. förgå, förflyta, jfr *vergangen.* 2. förgås, t. ex. *vor Angst:* af ångest. 3. *Jmdm vergeht etw.:* ngn mister ngt, t. ex. *die Lust, der Appetit vergeht jmdm. Sich* (dat.) *etw. ~ lassen:* mista lusten för ngt. *Ihm verging Hören und Sehen:* han miste både hörsel och syn, det svartnade för ögonen på honom, han förlorade medvetandet. II. *Sich ~* förgå sig, fela, bryta, t. ex. *sich im Zorne gegen jmdn ~, sich gegen das Gesetz ~.*
2. Vergehen, *-s*, -, *n.* **Vergehung**, *-en*, *f.* förseelse, öfverträdelse, brott.
vergeistern, * I. *tr.* förandliga. II. *itr. s.* afdunsta, dufna.
vergeistern, * *tr.* 1. förandliga. 2. göra andelik, spöklik. *Vergeistert:* spöklik.
vergeistigen, * *tr.* 1. förandliga. 2. tillsätta alkohol till, alkoholisera. **Vergeistigung**, *f.*
Vergelt, *-[e]s*, 0, *m.* och *n.* lön, ersättning, vedergällning.
vergelten, * *tr.* vedergälla, löna, belöna, straffa.
Vergelter, *-s*, -, *m.* en som vedergäller, belönare, straffare, hämnare.
Vergeltung, *-en*, *f.* vedergällning, belöning, straff.
vergesellschaften, * I. *tr.* förena (i sällskap). II. *Sich ~* förena sig, slå sig samman, bilda sällskap. **Vergesellschaftung**, *f.*
vergessen, *du vergiss[es]t, er vergisst, vergass, vergässe, vergessen, vergiss*, * I. *tr.* el. ✱ *itr. h.* med gen. glömma, förgäta. II. *Sich ~* 1. glömma sig. 2. glömmas.
Vergessenheit, 0, *f.* glömska.
vergesslich, *a.* glömsk.
Vergesslichkeit, 0, *f.* glömska.
vergeuden, * *tr.* bortslösa, förslösa, slösa med, förstöra, skingra.
Vergeuder, *-s*, -, *m.* slösare.
Vergeudung, 0, *f.* slösande, skingrande, slöseri.
vergewaltigen, * *tr.* våldföra sig på, bruka våld mot, våldföra. **Vergewaltigung**, *f.*
Vergewaltiger, *-s*, -, *m.* våldsverkare.
vergewissern, * *tr.* 1. bekräfta, styrka. 2. *Jmdn, sich einer* (gen.) *Sache* el. *über* (med ack.) el. *von* el. *wegen etw. ~* förvissa, öfvertyga ngn, sig om ngt. **Vergewisserung**, *f.*
vergiessen, * I. *tr.* 1. utgjuta, t. ex. *Blut, Thränen.* 2. slå ut, spilla, t. ex. *Wasser, Milch.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

3. a) gjuta felaktigt, förstöra i gjutningen, b) använda vid gjutning, gjuta, c) medels gjutning fästa, gjuta fast. II. *Sich* ~ gjuta fel. **Vergíssung,** *f.*

vergíften, * I. *tr.* förgifta, förgifva. II. *Sich* ~ taga in gift; blifva förgiftad. **Vergíftung,** *f.*

Vergífter, *-s, -, m.* förgiftare; giftblandare.

vergilben, * *itr. s.* gulna.

Vergíssmeinnicht, -[*e*]*s* el. -, -[*e*], *n.* förgätmigej.

vergíttern, * *tr.* förse med galler, sätta gäller för. **Vergíttérung,** *f.*

verglásen, * I. *itr. h.* blifva glasaktig, förglasas. II. *tr.* 1. glasera, förglasa. 2. sätta glas i, framför.

Verglásung, *-en, f.* 1. 0, glasering, förglasning; isättning af glasrutor. 2. glas, glasrutor, glasvägg.

Verglèich, -[*e*]*s,-e,m.* 1. förlikning, kompromiss, öfverenskommelse, fördrag, ackord. *Einen* ~ *schliessen:* ingå förlikning. 2. jämförelse. **-s...** Ex. **~weise,** *adv.* genom förlikning.

verglèichbar, *a.* jämförlig.

verglèichen, * *tr.* 1. räta, jämna, utjämna, iordningställa. 2. förlika; bilägga. 3. jämföra. **Verglèichung,** *f.* **-s...** Ex. **~grad,** -[*e*]*s, -e, m.* **~stufe,** *-n, f.* komparationsgrad. **~weise,** *adv.* för jämförelsens skull.

verglétschern, * I. *itr. s.* öfvergå, II. *tr.* förvandla till jöklar, till is.

verglímmen, * *itr. s.* och *sich* ~ slockna så småningom.

verglühen, * I. *itr. s.* 1. så småningom upphöra att glöda, slockna. 2. förtäras af glöd, af eld, brinna upp. II. *tr.* förstöra genom glödgning, glödga, bränna för hårdt.

1. **vergnügen,** * *tr.* och *sich* ~ 1. tillfredsställa, förnöja (sig). 2. roa (sig), *an* el. *mit etw.:* med ngt. Jfr *vergnügt.*

2. **Vergnügen,** *-s, -, n.* tillfredsställelse, förnöjelse, glädje, nöje. *Wenn es Ihnen* ~ *macht:* om det roar er.

vergnüglich, *a.* 1. förnöjd, förnöjsam, nöjd, tillfreds. 2. nöjsam, rolig, treflig.

Vergnüglichkeit, *-en, f.* nöje, förlustelse, förnöjelse, tillfredsställelse, förnöjsamhet.

Vergnüglíng, -[*e*]*s, -e, m.* njutningslysten person.

vergnügsäm, *a.* förnöjsam.

vergnügt, *a.* glad, förnöjd, tillfreds.

Vergnügung, *-en, f.* nöje, förlustelse, förströelse. **-s...** Ex. **~lokal,** -[*e*]*s, -e, n.* förlustelseställe, danslokal. **~reise,** *-n, f.* resa för sitt nöjes skull. **~reisende(r),** (adj. böjn.) *m.* turist. **~sucht,** 0, *f.* njutningslystnad. **~süchtig,** *a.* njutningslysten.

vergólden, * *tr.* förgylla. **Vergóldung,** *f.*

Vergólder, *-s, -, m.* förgyllare.

vergónnen, * *tr.* förunna.

vergóttern, * *tr.* förguda, afguda. **Vergóttérung,** *f.*

Vergóttérer, *-s, -, m.* dyrkare, tillbedjare.

vergóttlichen, * *tr.* göra gudomlig.

vergötzen, * *tr.* afguda.

vergráben, * *tr.* och *sich* ~ gräfva ned (sig). **Vergrábung,** *f.*

vergrämen, * I. *tr.* 1. i grämelse tillbringa. t. ex. *sein Leben.* 2. *Jmdn* ~ bereda ngn sorg, grämelse. *Vergrämt:* nedtyngd af sorg, af bekymmer. II. *Sich* ~ djupt gräma sig, nedtyngas af bekymmer, sörja.

vergrásen, * I. *tr.* igenså, betäcka med gräs. II. *itr. s.* blifva gräsbevuxen, gräsbetäckt.

vergráuen, * *itr. s.* gråna, blifva grå.

vergréifen, * I. *tr.* 1. *Die Saite, den Ton* ~ slå an oriktig sträng, ton. 2. nöta genom tillmandande. 3. slutförsälja. II. *Sich* ~ 1. gripa vilse, misstaga sig. 2. förgripa sig, *an jmdm. etw.* (dat.): på ngn, ngt. *Sich an dem Gesetze* ~ bryta mot lagen, begå lagbrott. **Vergréifung,** *f.*

vergröbern, * I. *tr.* göra gröfre. II. *Sich* ~ blifva gröfre. **Vergröberung,** *f.*

vergrössern, * I. *tr.* förstora. II. *Sich* ~ förstoras, ökas, växa. **Vergrösserung,** *f.* **-s...** Ex. **~glas,** *-es, -er* †, *n.* förstoringsglas. **~linse,** *-n, f.* förstoringslins.

vergrúbeln, * I. *tr.* 1. grubblande tillbringa. 2. genom grubbleri förstöra. II. *Sich* ~ grubblande fördjupa sig.

vergrünen, * *itr. s.* mista sin gröna färg, visna.

vergúcken, * F *sich* ~ förgapa sig.

vergúlden, * *tr.* förgylla.

Vergúnst, 0, *f.* förlof, tillåtelse.

Vergúnstigung, *-en, f.* 1. tillåtelse. 2. förmon, privilegium.

vergút[ig]en, * *tr.* godtgöra, ersätta.

Vergútigung, *-en, f.* godtgörelse, ersättning.

Verhàck, -[*e*]*s, -e, m.* och ✱ *n.* ✕ förhuggning.

verhàcken, * *tr.* 1. hugga sönder. 2. ✕ spärra, afstänga genom förhuggning(ar).

Verhàft, -[*e*]*s,* 0, *m.* arrest, häkte.

verhàften, * *tr.* 1. häkta, arrestera. 2. *Jmdm etw.* ~ lemna ngn ngt såsom pant. **Verhàftung,** *f.* **-s...** Ex. **~befehl, ~brief,** -[*e*]*s, -e, m.* arresteringsorder.

verhàgeln, * *itr. s.* förstöras af hagel, blifva hagelskadad. Jfr *Petersilie.* **Verhàg[e]lung,** *f.*

verhàkeln, * I. *tr.* 1. häkta ihop. 2. virka upp. II. *Sich* ~ virka orätt.

verhàllen, * *itr. s.* förklinga, dö bort.

1. **verhàlten,** * I. *tr.* 1. återhålla, hålla tillbaka. 2. dölja, förtiga. II. *Sich* ~ förhålla sig, a) vara, b) uppföra sig. **Verhàltung,** *f.* **-s...** Ex. **~befehl,** -[*e*]*s, -e, m.* förhållningsorder. **~mässregeln,** *f. plur.* förhållningsregler.

2. **Verhàlten,** *-s,* 0, *n.* förhållande, uppförande.

Verhàltnis[s], *-ses, -se, n.* förhållande, omständighet. *In freundschaftlichen ~sen mit jmdm stehen:* stå i vänskapligt förhållande till ngn. *Ein* ~ *mit einem Mädchen haben:*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ha en flicka till älskarinna. *In ~ mit einander stehend:* proportionerliga. **-mässig,** *a.* proportionerlig, relativ, adv. jämförelsevis. **-widrig,** *a.* oproportionerlig. **-wort,** -[e]s, -er †, *n.* gram. preposition.

verhándeln, * I. *itr. h. Über etw.* (ack.) ~ förhandla, afhandla, dryfta, öfverlägga om, underhandla om ngt. II. *tr.* 1. borthandla, handla med. 2. förlora på handel.

Verhándlung, *-en, f.* förhandling, underhandling, öfverläggning. **-s...** Ex. **~buch,** -[e]s, -er †, *n.* protokollsbok.

verhängen, * *tr.* 1. hänga öfver, hänga framför. 2. hänga orätt, på orätt ställe. 3. *Dem Pferde die Zügel ~* gifva hästen lösa tyglar. 4. *Eine Strafe über jmdn ~* ådöma ngn ett straff, *die Todesstrafe über jmdn ~* döma ngn till döden.

Verhängnis[s], *-ses, -se, n.* öde, skickelse. **-glaube,** *-ns,* 0, *m.* tro på ödet, fatalism. **-voll,** *a.* ödesdiger, olycksbringande.

verhármen, * = *vergrämen.*

verhárren, * *itr. h.* och *s. Auf etw.* (dat.) ~ stå fast vid, framhärda i ngt.

verhárschen, * I. *itr. s.* = *harschen.* II. *tr.* öfverdraga med sårskorpa, läka. **Verhárschung,** *f.*

verhärten, * I. *tr.* göra hård, härda, förhärda. II. *refl.* **verhärten,** *itr. s.* och *sich ~* hårdna, härdas, förhärdas.

Verhártung, *-en, f.* 1. 0, härdande m. m. se föreg. 2. hårdhet, hårdt ställe, valk.

verhárzen, * I. *tr.* öfverdraga med harts, med kåda, hartsa. II. *itr. s.* och *sich ~* blifva kådig, hartsig.

verhäspeln, * F *sich ~* trassla in sig, veckla in sig, dumma sig.

verhässlichen, * *tr.* göra fulare, vanställa.

verhásst, *a.* förhatlig.

verhätscheln, * *tr.* skämma bort. **Verhätschelung,** *f.*

Verháu, -[e]s, -e, *n.* förhuggning.

verháuchen, * *tr.* utandas.

verháuen, * I. *tr.* 1. genom hugg skada, hugga sönder; F prygla, klå. 2. hugga upp. 3. ✕ förhugga, genom förhuggning spärra. II. *Sich ~* hugga vilse; F hugga i sten, missataga sig, förplumpa sig.

verhében, * I. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *den Arm, die Schulter ~* förlyfta sig så att armen, axeln går ur led. 2. lyfta orätt. *Die Karten ~* taga af (korten) orätt. II. *Sich ~* förlyfta sig.

verhéeren, * *tr.* härja, förhärjå, ödelägga.

Verhéerer, *-s, -, m.* härjare, ödeläggare.

Verhéerung, *-en, f.* härjning, ödeläggelse.

verhéften, * *tr.* 1. hopfästa. 2. till häftning använda. 3. häfta vilse.

verhéhlen, part. äfv. *verhohlen,* * *tr.* och *sich ~* dölja (sig), förhemliga, förtiga, gömma. **Verhéhlung,** *f.*

verhéimlichen, * *tr.* dölja, förhemliga. **Verhéimlichung,** *f.*

verhéirat[h]**en,** * I. *tr.* gifta bort. II. *Sich ~* gifta sig. *Sich wieder ~* gifta om sig. **Verhéirat**[h]**ung,** *f.*

verhélfen, * *tr.* utlofva, lofva.

Verhéissung, *-en, f.* 1. 0, utlofvande. 2. löfte.

verhélfen, * *itr. h.* förhjälpa, *jmdm zu etw.:* ngn till ngt.

verhénkert, *a.* F fördömd.

verhérrlichen, * *tr.* förhärliga. **Verhérrlichung,** *f.*

verhétzen, * *tr.* 1. upphetsa, uppvigla. 2. tröttjaga. **Verhétzung,** *f.*

verhéxen, * *tr.* förhäxa, förtrolla. **Verhéxung,** *f.*

verhímmeln, * I. *tr.* förguda, upphöja till skyarne. II. *itr. s.* 1. vara i sjunde himlen, vara öfverlycklig. 2. aflida. **Verhímm**[e]**lung,** *f.*

verhínderlich, *a.* hinderlig, i vägen.

verhíndern, * *tr.* förhindra, hindra, förebygga. **Verhínderung,** *f.*

verhóchdeutschen, * *tr.* öfversätta till högtyska.

Verhóffen, *-s,* 0, *n. Wider alles ~* mot all förväntan.

verhóhlen, *a.* dold, hemlig, i smyg, jfr *verhehlen.*

verhóhnen, * *tr.* håna, förhåna, begabba. **Verhóhnung,** *f.*

Verhóhner, *-s, -, m.* begabbare, bespottare.

verhólzen, * *itr. s.* blifva träaktig; bildl. blifva stel, pedantisk.

Verhör, -[e]s, -e, *n.* förhör.

verhören, * I. *tr.* 1. förhöra. 2. ej höra. II. *Sich ~* höra vilse.

verhúdeln, * I. *tr.* förstöra, förfuska. II. *itr. s.* blifva förstörd, förfuskas.

verhüllen, * *tr.* öfverhölja, betäcka, dölja, öfverskyla. *In ~den Worten:* i förtäckta ordalag. **Verhüllung,** *f.*

verhúndertfachen, verhúndertfältigen, * *tr.* och *sich ~* hundrafaldiga, hundrafaldigt föröka (sig).

verhúngern, * *itr. s.* svälta ihjäl.

verhúnzen, * *tr.* förfuska, förstöra, skämma bort.

verhüten, * *tr.* förebygga, förhindra, förekomma. *Das verhüte Gott!* bevare oss Gud därför! *was Gott verhüte:* hvilket Gud förbjude. **Verhütung,** *f.* **-s...** Ex. **~mässregel,** *-n, f.* förekommande, preventiv åtgärd.

verifizier[**ie**]**n,** *-te, -t, tr.* intyga, bestyrka. **Verifizierung,** *f.*

verínner[**liche**]**n,** * *tr.* förlägga inåt, fördjupa.

verínnigen, * I. *tr.* göra mera innerlig. II. *Sich ~* blifva mera innerlig.

verinteressieren, * I. *tr.* förränta. II. *Sich ~* bära räntor, vara räntebärande. **Verinteressierung,** *f.*

verírren, * *itr. s.* och *sich ~* förirra sig, gå vilse, gå bort sig.

Verírrung, *-en, f.* förvillelse, felsteg.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militarisk term.

verjágen, * *tr.* jaga bort, köra bort, drifva bort, utdrifva. **Verjágung,** *f.*
verjährbär, *a.* jur. som kan försittas, blifva öfverårig, förfalla under häfd.
verjähren, * *itr. s.* 1. rota in sig. *Verjährt:* gammal, ärevördig, inrotad. 2. jur. förfalla under, vinnas genom häfd. 3. jur. äfv. *sich* ~ blifva försutten, för gammal, öfverårig.
Verjährung, *-en, f.* jur. 1. hemfall under häfd, häfd. 2. preskription. **-s...** Ex. **~frist,** *-en, f.* jur. preskriptionstid.
verjámmern, * *tr.* i jämmer, jämmerligt tillbringa.
verjáuchzen = *verjubeln.*
verjóchen, * *tr.* underkufva.
verjúbeln, * *tr.* i jubel, i sus och dus a) tillbringa, t. ex. *sein Leben*, b) förstöra, t. ex. *sein Vermögen.*
verjúden, * I. *tr.* göra judisk, judaisera. II. *itr. s.* blifva judisk, få en judisk prägel. **Verjúdung,** *f.*
verjüngen, * I. *tr.* 1. föryngra. 2. förminska. 3. ⊕ göra smalare, låta smalna, aftaga, förjynga. II. *Sich* ~ 1. föryngras. 2. förminskas. 3. smalna, aftaga i tjocklek. **Verjüngung,** *f.* **-s...** Ex. **~mässstab,** *-[e]s, -e* †, *m.* förminskad skala. **~mittel,** *-s, -, n.* föryngrings-, föreköningsmedel.
verjunkerieren, verjúnkern, * *tr.* såsom junker, i lättja och vällefnad tillbringa.
verkálben, * *itr. h.* kalfva i förtid.
verkálken, * *tr., itr. s.* och *sich* ~ förkalka(s), kalcinera(s). **Verkálkung,** *f.*
verkalkuliéren, * *sich* ~ räkna vilse, misstaga sig.
verkálten, * *tr.* och *sich* ~ förkyla (sig).
verkáppen, * *tr.* 1. ⊕ *Eine Mauer* ~ sätta tak på en mur. 2. äfv. *sich* ~ maskera, förkläda (sig).
Verkáppung, *-en, f.* förklädnad.
verkápseln, * *sich* ~ kapsla in sig. **Verkáps[e]lung,** *f.*
Verkáuf, *-[e]s, -e* †, *m.* försäljning. **-s...** Ex. **~bedingung,** *-en, f.* försäljningsvilkor. **~preis,** *-es, -e, m.* försäljningspris.
verkáufbär, *a.* säljbar.
verkáufen, * I. *tr.* sälja. *Zu ~ sein:* vara till salu. II. *Sich* ~ 1. sälja sig, vara fal. 2. *Etw. verkauft sich schwer:* ngt är svårt att sälja. 3. förköpa sig.
Verkáufer, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* säljare, säljerska.
verkáuflich, *a.* 1. till salu; fal. 2. lätt att sälja. 3. adv. *Jmdm etw.* ~ *überlassen:* sälja ngt till ngn.
Verkáuflichkeit, 0, *f.* 1. (god) afsättning, åtgång. 2. falhet.
verkégeln * *tr.* förlora, tillsätta på kägelspel.
Verkéhr, *-[e]s,* 0, *m.* och *n.* rörelse, besökande människor; umgänge, samfärdsel, varuutbyte, trafik. ~ *mit jmdm haben, in* ~ *mit jmdm stehen:* umgås, ha umgänge med ngn. **-s...** Ex. **~störung,** *-en, f.* trafikhinder. **~strásse,** *-n, f.* kommunikationsväg, samfärdsled.
verkéhren, * I. *itr. h.* 1. komma och gå. *In diesem Lokale* ~ *viele Leute:* denna lokal besökes af mycket folk. 2. umgås, hafva umgänge, *mit jmdm:* med ngn. II. *tr.* 1. förvända, vrida om, vända, vrida bakfram, upp och ned. 2. förvandla. III. *Sich* ~ förvandla sig, förvandlas.
verkéhrt, *a.* bakvänd, förvänd, upp- och nedvänd, galen, på tok; afvig.
Verkéhrtheit, 0, *f.* förvändhet, galenskap.
verkéilen, * *tr.* 1. fästa med kilar, kila fast. 2. F sälja, göra sig af med till hvad pris som helst. 3. P grundligt prygla.
verkénnbär, *a.* som lätt kan misskännas.
verkénnen, * *tr.* 1. misskänna, missförstå. 2. ej känna igen. **Verkénnung,** *f.*
verkétten, * *tr.* med kedjor fästa, fastkedja. **Verkéttung,** *f.*
Verkétzerer, *-s, -, m.* förkättrare.
verkétzern, * *tr.* förkättra. **Verkétzerung,** *f.*
verkírchlichen, * *tr.* göra mera kyrklig, gifva en kyrklig prägel, underkasta kyrkans välde. **Verkírchlichung,** *f.*
verkítten, * *tr.* hop-, igenkitta. **Verkíttung,** *f.*
verklágbär, *a.* som kan på laglig väg indrifvas.
verklágen, * *tr.* 1. stämma, anklaga, lagsöka. 2. med klagan tillbringa, t. ex. *die Tage;* förlora på processer, t. ex. *sein Geld.* **Verklágung,** *f.*
Verkläger, *-s, -, m.* anklagare.
verklámmen, part. äfv. *verklommen,* * *itr. s.* stelna af köld.
verklámmern, * *tr.* ⊕ fästa med krampor.
verklären, * I. *tr.* upplysa, förklara, i sht bibl. II. *Sich* ~ förklaras, blifva förklarad. **Verklärung,** *f.*
verkláts̆chen, * *tr.* 1. förtala. 2. med skvaller tillbringa, skvallra bort, t. ex. *die Zeit.*
verkláuseln, verklausuliéren, * *tr.* genom klausuler inskränka, begränsa.
verkié[i]ben, * *tr.* hopklistra, hopfästa, tillsmeta. **Verkié[i]bung,** *f.*
verkléiden, * I. *tr.* 1. förklädа, kläda ut, maskera. 2. beklädа, fodra, öfvertäcka. II. *Sich* ~ förklädа sig, kläda ut sig, *als Spanier* el. *in einen Spanier:* till spanjor.
Verkléidung, *-en, f.* förklädnad, maskering, beklädnad; brädfodring, panel.
verkléinerlich, *a.* förklenande.
verkléine[r]n, * *tr.* 1. förminska, göra mindre, reducera. 2. förklena, nedsätta. **Verkléin[er]ung,** *f.* **-s...** Ex. **~glas,** *-es, -er* †, *n.* förminskningsglas, konkavt glas. **~wort,** *-[e]s, -er* †, *n.* gram. diminutiv.
verkléistern, * *tr.* hopklistra, tillsmeta, öfversmeta; bemantla. **Verkléisterung,** *f.*
verkléttern, * *sich* ~ klättra vilse.
verklíngen, * *itr. s.* förklinga, dö bort.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

verklópfen, * *tr.* 1. plagga på, slå, prygla. 2. F sälja, kursa med.
verknállen, * *tr.* skjuta bort, t. ex. *Pulver.*
verknéchten, * *tr.* underkufva, förslafva.
verknéifen, * I. *tr.* gnm hopknipning dölja. II. F *sich* ~ misstaga sig.
verknéipen, * *tr.* F supa upp, t. ex. *sein Geld.*
verknístern, verkníttern, * *tr.* skrynkla, hopkrama.
verknöchern, * I. *tr.* förbena, förvandla till ben; F bildl. göra torr, pedantisk. II. *itr. s.* och *sich* ~ förbenas, förvandlas till ben; F bildl. blifva torr, pedantisk. **Verknöcherung,** *f.*
verknórpeln, * *itr. s.* och *sich* ~ öfvergå till brosk, bilda brosk. **Verknórp[e]lung,** *f.*
verknüpfen, * I. *tr.* 1. förbinda, förknippa. 2. knyta vilse. II. *Sich* ~ vara förbunden, förknippad. **Verknüpfung,** *f.*
verkóchen, * I. *itr. s.* 1. skämmas bort vid kokningen, koka sönder. 2. koka in, bortdunsta, förflygtigas. II. *tr.* 1. använda till kokning, i köket. 2. koka för hårdt, koka sönder.
verkóhlen, * I. *tr.* kola. II. *itr. s.* och *sich* ~ kolas. **Verkóhlung,** *f.*
verkómmen, * *itr. s.* 1. förfalla, råka i förfall; blifva afsigkommen. 2. förkomma, komma bort.
Verkómmenheit, 0, *f.* förfall.
verkóppeln, * *tr.* hopkoppla, förbinda. **Verkóp[p]lung,** *f.*
verkórken, * *tr.* korka.
verkórperlichen, * *tr.* förkroppsliga.
verkórpern, * I. *tr.* förkroppsliga, gifva gestalt, personifiera. II. *Sich* ~ förkroppsligas, taga gestalt, förvandlas. **Verkórperung,** *f.*
verkóson, * *tr.* tillbringa med smekningar, t. ex. *die Zeit.*
verkósten, * *tr.* smaka på.
verkrámen, * *tr.* förlägga, lägga undan.
verkránken, * *itr. s.* genom sjukdom aftyna.
verkriechen, * *sich* ~ krypa undan, gömma sig.
verkrúmeln, * I. *tr.* 1. söndersmula. 2. plottra bort, förstöra på småsaker, på skräp. II. *Sich* ~ smula sig.
verkrúmmen, * *tr.* och *sich* ~ kröka (sig), förvrida(s). **Verkrúmmung,** *f.*
verkrüppeln, * I. *itr. s.* blifva förkrympt, småväxt, lytt. II. *tr.* förvandla till krympling, göra lytt. **Verkrüpp[e]lung,** *f.*
verkühlen, * *tr.* och *sich* ~ alldeles afkyla(s).
verkümmern, * I. *itr. s.* blifva förkrympt, tyna bort, aftyna, tyna. II. *tr.* 1. förminska, störa, inkräkta på. 2. lägga beslag på. **Verkümmerung,** *f.*
verkúnd[ig]en, * *tr.* förkunna, bebåda, förutsäga, bekantgöra, tillkännagifva. **Verkúnd[ig]ung,** *f.*
Verkúnd[ig]er, *-s,* -, *m.* ~in, *-nen, f.* förkunnare, bebådare, budbärare, budbärerska.
verkúnstein, * *tr.* förkonstla. **Verkúnst[e]lung,** *f.*
verkúpfern, * *tr.* förkoppra, kopparklåda. **Verkúpf[e]rung,** *f.*
verkúppeln, * *tr.* hopkoppla gnm koppleri. **Verkúpp[e]lung,** *f.*
verkúrzen, * I. *tr.* förkorta, afkorta, förminska. II. *Sich* ~ förkortas, blifva kortare. **Verkúrzung,** *f.*
verláchen, * *tr.* 1. skratta åt, utskratta. 2. skratta, skämta, t. ex. *eine Stunde.*
verláden, * *tr.* 1. packa, lasta till transport. 2. ladda illa; förstöra vid laddning. **Verládung,** *f.* -s... ex. ~**kosten,** *plur.* lastnings-, speditionskostnader.
Verlader, *-s,* -, *m.* packkarl.
Verlág, -[*e*]*s,* 0, *m.* förlag; förlagsrörelse. -s... ex. ~**buchhandel,** *-s,* 0, *m.* förlagsbokhandel. ~**buchhändler,** *-s,* -, *m.* bokförläggare. ~**recht,** -[*e*]*s,* *-e, n.* förlagsrätt.
1. verlángen, * I. *itr. h. Nach etw.* ~ åstunda, känna begär, längtan efter. II. *tr.* begära, fordra, göra anspråk på.
2. Verlángen, *-s,* -, *n.* åstundan, längtan, begär, fordran. *Was ist Ihr* ~*?* hvad önskar, vill ni?
verlángern, * I. *tr.* förlänga, göra längre, skarfva. II. *Sich* ~ förlängas, blifva längre. **Verlángerung,** *f.* -s... ex. ~**stück,** -[*e*]*s,* *-e, n.* förlängningsstycke, löst stycke, lösskifva.
verlángsámen, * *tr.* sakta, göra långsammare, sinka, försinka, fördröja. **Verlángsámung,** *f.*
verláppern, * *tr.* i småposter förstöra, bortplottra.
verlárven, * I. *tr.* maskera. II. *Sich* ~ 1. maskera sig. 2. förpuppa sig. **Verlárvung,** *f.*
Verláss, *-es,* 0, *m.* pålitlighet. *Es ist kein* ~ *auf diesen Menschen:* man kan ej lita på denna människa.
1. verlássen, * I. *tr.* 1. lemna, öfvergifva; lemna i sticket. 2. ✱ efterlemna, lemna i arf. II. *Sich auf jmdn, etw.* ~ förlita sig, lita på ngn, ngt. **Verlássung,** *f.*
2. verlássen, *a.* öfvergifven, hjälplös, ensam, obebodd, öde.
Verlássenheit, 0, *f.* öfvergifvet tillstånd, ensamhet, hjälplöshet.
Verlássenschaft, *-en, f.* kvarlåtenskap.
verlássig, verlässlich, *a.* tillförlitlig.
verlástern, * *tr.* nedsvärta, baktala. **Verlästerung,** *f.*
Verláub, *m.* brukl. blott i förbind. *mit*~ med förlof.
Verláuf, -[*e*]*s,* 0, *m.* förlopp.
1. verláufen, * I. *tr.* 1. springa, t. ex. *zwei Stunden.* 2. springa bort, springa ned, t. ex. *die Schmerzen, das Essen.* 3. *Jmdm den Weg* ~ spärra vägen för ngn. II. *Sich* ~ 1. springa bort sig, springa vilse, förirra sig. 2. biljard. förlöpa sig. 3. ofta *itr. s.* rinna bort, afrinna, förrinna, förflyta, förlöpa. 4. sänka sig, slutta sakta. 5. afv. *itr. s.* mål. sammanflyta, gå öfver i hvarandra (om färger). 6. vanl. *itr. s.* förlöpa, aflöpa. III. *itr. s.* se *II, 3, 5, 6.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

2. verläufen, *a.* bortlupen, förlupen, kringdrifvande.
Verläufer, *-s*, -, *m.* en som sprungit vilse; biljard. båll som förlupit sig.
Verläut, -[*e*]*s*, 0, *m.* *Dem ~ nach:* efter hvad det förljudes, som det säges.
verläutbären, * I. *tr.* bekantgöra, utsprida. II. *itr. h.* och *s.* = *verlauten 1.* **Verläutbärung**, *f.*
verläuten, * *itr. h.* och *s.* 1. förljudas, sägas, blifva bekant, utspridas. *~ lassen:* låta höra, säga, utsprida. 2. ✱ med ljud återgifva.
verlieben, * *tr.* 1. upplefva, genomlefva, tillbringa, t. ex. *den Sommer.* 2. förstöra gnm ett utsväfvande lefnadssätt.
verliebändigen, * *tr.* gifva lif åt.
verliebt, *a.* 1. upplefvad, förfluten. 2. utlefvad, förstörd.
verlieckert, *a.* kräsmagad, kinkig på mat.
1. verlegen, * I. *tr.* 1. förlägga, (för)flytta, t. ex. *sein Geschäft nach Stockholm:* sin affär till S. 2. uppskjuta, t. ex. *die Sitzung auf einen späteren Tag:* sammankomsten till en senare dag. 3. förlägga ngt så att man har svårt att åter hitta det. 4. spärra, t. ex. *jmdm den Weg.* 5. förskottera, lemna på kredit. 6. förlägga. II. *Sich auf etw.* ~ slå sig på, vinnlägga sig om ngt. **Verlegung**, *f.*
2. verlegen, *a.* 1. förlegad, gammal. 2. förlägen. *Um Geld ~ sein:* vara i förlägenhet för pengar.
Verlegenheit, *-en*, *f.* förlägenhet. *Jmdn in ~ setzen:* bringa ngn i förlägenhet, göra ngn förlägen.
Verleger, *-s*, -, *m.* förläggare.
verleiblichen, * *tr.* förkroppsliga.
verleiden, * *tr.* *Jmdm etw.* ~ väcka afsmak, leda hos ngn för ngt. *Jmdm seine Freude ~* störa, förstöra ngns glädje, blanda malört i glädjebägaren för ngn.
verleihen, * *tr.* 1. låna, hyra ut, bort. 2. gifva som län, i förläning. 3. förläna, gifva; begåfva, *jmdm etw.:* ngn med ngt. **Verleihung**, *f.*
Verleiher, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* 1. en som lånar ut, hyr ut ngt. 2. förlänare, utdelare.
verleiten, * *tr.* förleda, förföra.
verlernen, * *tr.* glömma bort. **Verlernung**, *f.*
verlesen, * I. *tr.* 1. tillbringa med läsning. 2. läsa upp. 3. läsa orätt. II. *Sich ~* 1. läsa vilse. 2. fördjupa sig i läsning. **Verlesung**, *f.*
verletzbär, *a.* sårbar, känslig, ömtålig.
verletzen, * *tr.* såra, skada, kränka, förolämpa, stöta, bryta mot.
verletzlich, *a.* lätt sårbar, ömtålig.
Verletzung, *-en*, *f.* yttre skada, sår, kränkning, öfverträdelse.
verleugnen, * *tr.* förneka, ej vidgå, ej erkänna. *Sich selbst ~* förneka sig själf. **Verleugnung**, *f.*
Verleugner, *-s*, -, *m.* en som förnekar ngt.
verleumden, * *tr.* förtala, baktala.
Verleumder, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* baktalare, bakdantare.
verleumderisch, *a.* baktalande, förklenlig, ärerörig, smädlig.
Verleumdung, *-en*, *f.* förtal, baktal.
verlieben, * *sich ~* förälska sig, blifva kär. *in jmdn:* i ngn. *Verliebt:* förälskad, kär.
Verliebtheit, 0, *f.* kärlek, kärlighet, kärlekslus.
verliederlichen, * I. *tr.* genom liderlighet förstöra. II. *itr. s.* förfalla genom liderlighet.
verliegen, * I. *tr.* 1. liggande tillbringa, ligga. 2. ligga så länge att man försummar ngt. II. *Sich ~* 1. blifva förlegad. 2. gnm för mycket liggande blifva dåsig, arbetsoduglig. III. *itr. s.* blifva förlegad.
verliierbär, *a.* möjlig att förlora.
verliieren, *verlor*, *verlöre*, *verloren*, -[*e*], * I. *tr.* förlora, tappa, blifva af med, mista. *Geld an jmdm ~* förlora pengar på ngn. *An* el. *in jmdm einen Freund ~* förlora en vän i ngn. II. *Sich ~* 1. förlora sig, gå förlorad, försvinna. 2. fördjupa sig, försjunka.
Verliierer, *-s*, -, *m.* förlorande, tappande person.
Verlies, bättre **Verliess**, *-es*, *-e*, *n.* underjordiskt fängelse, fängelsehåla.
verlöben, * *tr.* och *sich ~* förlofva, trolofva (sig). *Sie hat ihm ihre Tochter verlobt:* hon har förlofvat sin dotter, hennes dotter har förlofvat sig med honom.
Verlöbnis[*s*] (5 stv. kort), *-ses*, *-se*, *n.* = föj.
Verlöbung, *-en*, *f.* förlofning. **-s...** kx. **~fest**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* förlofningskalas. **~karte**, *-n*, *f.* förlofningskort. **~ring**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* förlofningsring.
verlöcken, * *tr.* locka, förleda, förföra.
Verlöckung, *-en*, *f.* lockelse, frestelse, förförelse.
verlogen, *a.* mycket lögnaktig.
Verlogenheit, 0, *f.* vana att ljuga, lögnaktighet.
verlohnen, * *opers.* *Es verlohnt die Mühe* el. *es verlohnt sich der Mühe:* det lönar mödan.
Verlorenheit, 0, *f.* själsfrånvaro; ensamhet, öfvergifvenhet; förkastligt tillstånd.
Verlorenschaft, *-en*, *f.* förlust.
verlösbar, *a.* möjlig att släcka.
verlöschen, * I. (vanl. stark böjn.) *itr. s.* 1. slockna. 2. utplånas, gå bort. II. (vanl. svag böjn.) *tr.* 1. släcka. 2. utplåna, utsudda. **Verlöschung**, *f.*
verlösen, * *tr.* bortlotta. **Verlösung**, *f.*
verlöt[*h*]**en**, * *tr.* hoplöda. **Verlöt**[*h*]**ung**, *f.*
verlöttern, **verlüdern**, * = *verliederlichen.*
verlügen, * *tr.* beljuga, ljuga på.
verlumpen, * I. *tr.* alldeles utslita, söndertrasa. *Verlumpt:* trasig; afsigkommen, förfallen. II. *itr. s.* 1. om kläder: gå i trasor, gå sönder. 2. om personer: vara afsigkommen, förfalla, gå i trasiga kläder.
Verlust, -[*e*]*s*, *-e* [†], *m.* förlust. **-bringend**, *a.* förenad med förlust.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

verlustieren, * F *sich* ~ förlusta, roa sig.
verlústig, *a.* förlustig. *Einer* (gen.) *Sache* ~ *gehen* el. *werden:* gå förlustig, gå miste om en sak. *Sich einer Sache* ~ *machen:* ådraga sig förlusten af, förverka ngt. *Einer Sache* ~ *sein:* hafva förlorat ngt.
vermächen, * *tr.* 1. stänga, stoppa igen. 2. testamentera, *jmdm etw.:* ngt till ngn.
Vermáchtnis[s], *-ses, -se, n.* 1. testamente. 2. testamentarisk gåfva, donation, legat, kvarlåtenskap. **-erbe,** *-n, -n, m.* **-erbin,** *-nen, f.* **-nehmer,** *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* testamentstagare, testamentarisk arfvinge.
vermáhlen, * *tr.* 1. förmala. 2. mala illa, skämma bort.
vermáhlen, * *tr.* och *sich* ~ förmäla (sig).
Vermáhlung, *-en, f.* förmälning. **-s...** Kz. ~**feier,** *-n, f.* ~**fest,** *-[e]s, -e, n.* förmälningshögtid.
vermáhnen, * *tr.* förmana.
Vermáhnung, *-en, f.* förmaning.
vermaledéien, * *tr.* förbanna.
vermánnigfachen, vermánnigfältigen, * *tr.* och *sich* ~ mångfaldiga(s).
vermánteln, * *tr.* bemantla.
vermárken, * *tr.* utmärka (gränserna af). **Vermárkung,** *f.*
vermáuern, * *tr.* 1. vid murning förbruka, mura upp. 2. kringmura; mura in, igen, för. **Vermáuerung,** *f.*
verméhrbár, *a.* som kan ökas.
verméhren, * I. *tr.* förmera, öka, föröka, fortplanta, tillöka, multiplicera. II. *Sich* ~ föröka sig, förökas, fortplanta sig, tilltaga, tillväxa. **Verméhrung,** *f.* **-s...** Kz. ~**fähigkeit,** 0, *f.* fortplantningsförmåga.
verméidbár, *a.* möjlig att undvika.
verméiden, * *tr.* undvika, undgå. **Verméidung,** *f.*
verméinen, * *tr.* (för)mena, tro, förmoda, antaga.
verméintlich, *a.* förment, föregifven.
verméiden, * *tr.* omförmäla, berätta, omtala, *jmdm etw.:* ngt för ngn. *Mit Respekt zu* ~ med respekt till sägandes.
verméngen, * I. *tr.* hopblanda, hopröra, beblanda, inblanda. II. *Sich mit etw.* ~ blanda sig med, blanda sig, lägga sig i, befatta sig med ngt. **Verméngung,** *f.*
verménsch[lich]en, * *tr.* förmänskliga, gifva mänsklig gestalt, prägel, göra mera mänsklig.
Vermérk, *-[e]s, -e, m.* anmärkning, anteckning, not, notis.
vermérken, * *tr.* 1. märka, iakttaga, varsna, spåra. 2. lägga på minnet, komma ihog, anteckna. 3. *Etw. gut, übel* ~ väl, illa upptaga ngt.
1. vermésseu, * I. *tr.* 1. mäta, mäta ut. 2. mäta till, tilldela. II. *Sich* ~ 1. mäta vilse. 2. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ el. *sich* ~ *etw. zu thun:* tilltro, understå, tillåta sig (att göra) ngt, vara nog förmäten att göra ngt. 3. *Sich hoch und teuer* ~, *dass* ... lofva högt och heligt, att ... **Verméssung,** *f.*
2. vermésseu, *a.* förmäten.
Verméssenheit, 0, *f.* förmätenhet.
verméssentlich, *adv.* förmätet, djärft.
vermiet[h]bár, *a.* som kan, får uthyras.
vermiet[h]en, * I. *tr.* hyra ut, bort. II. *Sich* ~ 1. taga tjänst. 2. uthyras, gå att hyra ut. **Vermiet[h]ung,** *f.* **-s...** Kz. ~**bureau,** *-s, -s* el. *-x, n.* kommissionsbyrå (för tjänstsökande).
Vermiet[h]er, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* en som hyr ut ngt.
vermíndern, * I. *tr.* förminska, minska, försvaga, moderera. II. *Sich* ~ minskas, aftaga. **Verminderung,** *f.*
vermischen, * *tr.* och *sich* ~ blanda(s), sammanblanda(s), sammanröra(s), beblanda (sig). Öfverskrift i tidningar: *vermischte Nachrichten* el. *Vermischtes:* 'diverse', 'från skilda håll'. **Vermischung,** *f.*
vermissen, * *tr.* saknа. **Vermissung,** *f.*
vermíttein, * *tr.* förmedla, medla. **Vermítt[e]lung,** *f.*
vermíttels[t], *prep.* med gen. förmedels, medels.
Vermíttler, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* (för)medlare, (för)medlerska.
vermöbeln, * *tr.* 1. möblera. 2. F sälja, förvandla till pengar. 3. F tillrättavisa, skrubba upp.
vermódern, * *itr. s.* multna. **Vermóderung,** *f.*
vermöge, *prep.* med gen. medels, genom, till följd af.
1. vermögen, * *tr.* förmå.
2. Vermögen, *-s, -, n.* 1. förmåga. 2. förmögenhet. **-s...** Kz. ~**abschätzung,** *-en,* ~**aufnahme,** *-n, f.* förmögenhetsvärdering. ~**los,** *a.* medellös, obemedlad. ~**steuer,** *-n, f.* förmögenhetsskatt. ~**umstände,** ~**verhältnisse,** *plur.* förmögenhetsvilkor.
vermögend, *a.* 1. i stånd, duglig till ngt; mäktig. *Alles* ~ *sein:* förmå allt. 2. förmögen.
Vermögenheit, 0, *f.* 1. förmåga. 2. förmögenhet.
vermöglich = *vermögend.*
vermóosen, * *itr. s.* blifva mossbelupen.
vermórschen, * *itr. s.* murkna.
vermúmmen, * *tr.* och *sich* ~ maskera, förkläda (sig).
Vermúmmung, *-en, f.* förklädnad.
vermünzen, * *tr.* prägla, slå mynt af.
vermút[h]en, * *tr.* förmoda, tänka.
vermút[h]lich, *a.* trolig, sannolik; adv. förmodligen.
Vermút[h]ung, *-en, f.* förmodan, antagande.
vernáchlässigen, *tr.* försumma, slarfva med.
Vernáchlässigung, 0, *f.* försummande, slarf.
vernágeln, *tr.* 1. plugga, spika. 2. spika igen. F bildl. *vernagelt sein:* vara korkad. 3. genom spikar, söm förstöra. 4. ✕ förnagla. **Vernág[e]lung,** *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

vernähen, * *tr.* 1. sy upp, använda till sömnad. 2. sy ihop, sy igen.
vernärben, * I. *tr.* läka. II. *itr. s.* och *sich* ~ läkas, bilda ärr, gro igen. **Vernärbung,** *f.*
vernärren, * *sich in jmdn* ~ förgapa sig i, blifva betagen, bedårad af ngn.
Vernärrtheit, 0, *f.* bedårelse.
vernäschen, * *tr.* förstöra på sötsaker, på läckerheter.
vernéhmbär, *a.* förnimbar.
I. vernéhmen, * I. *tr.* 1. förnimma, höra, märka, varsna. 2. förhöra. II. *Sich* ~ 1. *Sich aus etw.* ~ hitta ut ur, begripa, fatta ngt. 2. *Sich* ~ *lassen:* låta märka, låta förstå. 3. *Sich mit jmdm* ~ komma öfverens med ngn. **Vernéhmung,** *f.*
2. Vernéhmen, *-s,* 0, *n.* 1. förnimmande, förnimmelse. 2. rykte, hörsägen. *Dem* ~ *nach:* efter hvad man säger. *Gutem* ~ *nach ist er schon fort:* jag har hört från säkert håll, att han redan har rest. 3. förhör inför rätta. 4. ömsesidigt förhållande. *In gutem* ~ *leben:* lefva i godt förstånd.
vernéhmlich, *a.* tydlig, klar.
Vernéhmlichkeit, 0, *f.* tydlighet, klarhet.
vernéigen, * *sich* ~ buga sig. **Vernéigung,** *f.*
vernéinbär, *a.* möjlig att förneka.
vernéinen, * *tr.* förneka, neka, negera. Gram. ~*de Partikel:* nekande, negativ partikel.
Vernéiner, *-s, -, m.* en som förnekar ngt.
Vernéinung, *-en, f.* (för)nekande, negering, negation. **-s...** Ex. ~**fall,** *-[e]s, -e* †, *m. Im* ~*e:* om svaret blir nekande.
vernéue[r]n, * *tr.* förnya, modernisera, genom modernisering förstöra.
vernichtbär, *a.* möjlig att förstöra.
vernichten, * *tr.* tillintetgöra, förinta, förstöra, utrota; annulera, upphäfva. **Vernichtung,** *f.* **-s...** Ex. ~**krieg,** *-[e]s, -e, m.* utrotningskrig.
Vernichter, *-s, -, m.* förstörare, utrotare.
vernickeln, * *tr.* förnickla.
vernieten, * *tr.* 1. nita. 2. sammannita.
Vernúnft, 0, *f.* förnuft. **-begábt,** *a.* förnuftbegåfvad, förnuftig. **-beweis,** *-es, -e, m.* förståndsbevis. **-gemäss,** *a.* förnuftsenlig, förnuftig. **-glaube,** *-ns,* 0, *m.* förnuftstro. **-heirat[h],** *-en, f.* förståndsparti. **-los,** *a.* oförnuftig. **-lósigkeit,** 0, *f.* oförnuftighet. **-wídrig,** *a.* förnuftsvidrig.
Vernünfteléi, *-en, f.* klokskap, sofisteri, hårklyfveri, spetsfundighet.
vernünfteln, * *itr. h.* resonera, vara spetsfundig, sofistisk.
vernünftig, *a.* förnuftig, förståndig.
Vernünftigkeit, 0, *f.* förnuft, förstånd.
Vernünftler, *-s, -, m.* förnuftsmänniska, sofist, spetsfundig person.
vernútzen, vernútzen, * *tr.* förbruka, grundligt begagna sig af.
veröden, * I. *tr.* föröda, förhärja, ödelägga. II. *itr. s.* blifva ödelagd, öde. **Verödung,** *f.*
veröffentlichen, * *tr.* offentliggöra, publicera. **Veröffentlichung,** *f.*
verórdnen, * *tr.* förordna, bestämma, ordinera.
Verórdnung, *-en, f.* förordnande, förordning; ordination.
verpáchten, * *tr.* bort-, utarrendera. **Verpáchtung,** *f.*
Verpáchter, Verpáchter, *-s, -, m.* en som utarrenderar ngt; ägare.
verpácken, * *tr.* 1. packa in, lägga in. 2. förlägga. **Verpáckung,** *f.*
Verpácker, *-s, -, m.* packkarl.
verpánzern, * I. *tr.* pansarkläda, bepansra. II. *Sich* ~ taga på sig, kläda sig i pansar. **Verpánz[e]rung,** *f.*
verpássen, * *tr.* 1. gå miste om, försumma. 2. afvakta slutet af, t. ex. *den Regen* ~. 3. *Ein Spiel* ~ ej deltaga i ett spel.
verpésten, * *tr.* förpesta. **Verpéstung,** *f.*
verpfáhlen, * *tr.* förpåla, palissadera.
Verpfáhlung, *-en, f.* förpålning, pålverk.
verpfánden, * *tr.* förpanta. **Verpfándung,** *f.*
verpféffern, * *tr.* förpeppra.
verpflánzen, * *tr.* omplantera, förflytta. **Verpflánzung,** *f.*
verpflégen, * *tr.* 1. vårda, sköta. 2. förpläga, försörja, underhålla.
verpflíchten, * *tr.* och *sich* ~ förpligta, förbinda (sig). *Sich eidlich* ~ med ed förbinda sig. svära att göra ngt.
Verpflíchtung, *-en, f.* förpligtande, förpligtelse, pligt.
verpflócken, * *tr.* med pinnar fästa. **Verpflókkung,** *f.*
verpfúschen, * *tr.* förfuska, skämma bort. **Verpfúschung,** *f.*
verpíchen, * *tr.* becka, öfverdraga, tillsmeta med beck. **Verpíchung,** *f.*
verplámpern, * I. *tr.* förstöra, slarfva bort, plottra bort. II. *Sich* ~ 1. försäga sig. 2. bli fast för en i början ej allvarsamt menad käricksbandel.
verpláppern, verpláudern, * I. *tr.* 1. prata bort. 2. förråda, ej kunna dölja. II. *Sich* ~ 1. försäga sig, förråda sig. 2. *Die Zeit verplaudert sich:* man pratar bort tiden.
verplémpern se *verplämpern.*
verpönen, * *tr.* (vid straff) förbjuda.
verprássen, * *tr.* genom fråsseri, utsväfningar förstöra. **Verprássung,** *f.*
verproviantier[l]en, * *tr.* och *sich* ~ proviantera, förse (sig) med proviant. **Verproviantierung,** *f.*
verpúffen, * I. *itr. s.* förpuffa, detonera. II. *tr.* skjuta bort; F bildl. slarfva bort, förstöra. III. *Sich* ~ förbruka allt krut, alla sina pengar. **Verpúffung,** *f.*
verpúmpen, * *tr.* studentspr. låna ut.
verpúppen, * *sich* ~ förpuppa sig. **Verpúppung,** *f.*
verpústen, * *itr. h.* och *sich* ~ pusta, hämta andan.
Verpútz, *-es,* 0, *m.* (af)putsning, yttre puts.
verpútzen, * *tr.* 1. gifva ut, använda till puts-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ning, pyntning, grannlåt, bjäfs. 2. F slarfva bort. 3. F sluka, sätta i sig.
verquáckeln, * = *verplämpern.*
verquálmen, * I. *itr. s.* gå upp i (tjock) rök, dunsta bort. II. *tr.* 1. låta bortdunsta. 2. F röka upp.
verquéllen, * *itr. s.* 1. välla upp och rinna bort. 2. slå sig af fukt. 3. tätna, gå ihop gam vata.
verquícken, * *tr.* och *sich* ~ förkvicka(s), amalgamera(s). **Verquíckung,** *f.*
verrámmo[l]n, * *tr.* barrikadera, spärra. **Verrámm[el]ung,** *f.*
verránnt, *a.* intrasslad, förlägen.
Verránntheit, *-en, f.* intrassladt förhållande, förlägenhet, knipa.
verrásen, * *itr. s.* blifva gräsbevuxen, gro igen.
Verrát[h], *-[e]s,* 0, *m.* förräderi.
verrát[h]en, * *tr.* och *sich* ~ förråda (sig).
Verrát[h]er, *-s, -, m.* förrädare.
Verrát[h]eréi, *-en, f.* förräderi, trolöshet.
verrát[h]erisch, *a.* förrädisk, trolös.
verráuchen, * I. *itr. s.* 1. gå upp i rök, brinna upp. 2. svalna. 3. dunsta af, bort, förflygtigas. Bildl. *seinen Zorn* ~ *lassen:* svalka sin vrede. II. *tr.* 1. låta afdunsta, förflygtigas; svalka. 2. a) röka upp, t. ex. *Geld, Cigarren,* b) rökande tillbringa, röka, t. ex. *eine Stunde.* **Verráuchung,** *f.*
verráuchern, * I. *itr. s.* blifva rökig. *Verräuchert:* rökig. II. *tr.* 1. till rökning använda. 2. röka för starkt.
verráuschen, * *itr. s.* brusande aflägsna sig; förrinna; aftaga, dö bort.
verróchnen, * I. *tr.* beräkna, taga med i räkningen. II. *Sich* ~ förräkna, missräkna, misstaga sig. **Verréchnung,** *f.*
verrécken, * *itr. s.* dö (om djur och P om personer).
verrédon, * I. *tr.* 1. lofva att afhålla sig från ngt, afsvärja. 2. förtala. II. *Sich* ~ försäga sig. **Verrédung,** *f.*
verrégnen, * *tr.* genom regn förstöra.
verréiben, * *tr.* fint sönderrifva.
verréisen, * I. *itr. s.* resa bort. II. *tr.* använda till, tillbringa på resor.
verréiten, * I. *tr.* 1. använda till ridter. 2. *Ein Pferd* ~ spränga en häst. 3. med ryttare spärra, stänga, t. ex. *jmdm den Weg.* II. *Sich* ~ rida vilse.
verrénken, * *tr.* vricka. **Verrénkung,** *f.*
verrénnen, * *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ stänga, spärra ngt för ngn, afstänga ngn från ngt. 2. afv. *sich* ~ trassla in (sig), bringa (komma) i förlägenhet, i knipa.
verríchten, * *tr.* förrätta, uträtta, utföra.
Verríchtung, *-en, f.* 1. förrättande, uträttande. 2. förrättning.
verríechen, * *itr. s.* och *sich* ~ dunsta af, blifva luktlös.
verríegeln, * *tr.* regla, tillbomma.
verríngern, * *tr.* och *sich* ~ förringa(s). **Verríngerung,** *f.*
verrínnen, * *itr. s.* förrinna, förflyta.
verrócheln, * *tr.* och *itr. h.* rosslande utandas, andas ut.
verrósten, * *itr. s.* rosta, förstöras af rost, fastrosta. **Verróstung,** *f.*
verrótten, * *itr. s.* föråldras, skämmas, ruttna. *Verrottete Ansichten:* föråldrade åsigter.
verrúcht, *a.* fördömd, nedrig, gudlös.
Verrúchtheit, *-en, f.* nedrighet, gudlöshet.
verrückbár, *a.* flyttbar, lös.
verrücken, * I. *tr.* flytta, rubba, bringa i olag. II. *Sich* ~ flytta sig, ändra läge, rubbas, komma i olag. **Verrückung,** *f.*
verrückt, *a.* 1. se föreg. 2. förryckt, vriden, galen.
Verrücktheit, *-en, f.* galenskap.
Verrúf, *-[e]s,* 0, *m.* misskredit. *In* ~ *bringen:* bringa i misskredit, illa berykta, *in* ~ *sein:* ha dåligt rykte om sig, *in* ~ *erklären, thun:* bannlysa, förvisa.
1. verrúfen, * *tr.* 1. = *berufen, I, 4.* 2. *Geld* ~ aflysa mynt. 3. misskreditera, illa berykta. **Verrúfung,** *f.*
2. verrúfen, *a.* illa beryktad, dålig, fördömd.
verrúhren, * *tr.* hopröra, sammanröra.
verrúnzeln, * *itr. s.* blifva skrynklig, skrynklas.
Vers (afv. med 6), *-es, -e, m.* vers. Bildl. *ich kann mir keinen* ~ *daraus machen:* jag kan ej få ngn reson i det, kan ej förklara, förstå det. **-abschnitt,** *-[e]s, -e, m.* metr. cesur. **-ART,** *-en, f.* versart, versslag. **-drechsler,** *-s, -, m.* rimsmidare. **-kunst,** 0, *f.* poesi. **-künstler,** *-s, -, m.* versmakare, rimsmidare, poet. **-MÄSS,** *-es, -e, n.* versmått.
versácken, * *tr.* ösa, lägga i säckar.
verságen, * I. *tr.* 1. neka, vägra. 2. lofva, bortlofva. *Anderwärts versagt sein:* hafva lofvat bort sig på annat håll. II. *itr. h.* slå fel, svika, om gevär: klicka. **Verságung,** *f.*
versálzen, * *tr.* försalta; bildl. förbittra.
versámmeln, * I. *tr.* församla, samla, sammankalla. II. *Sich* ~ församla sig, församlas, samlas.
Versámmlung, *-en, f.* 1. 0, församlande. 2. församling. **-s...** Ex. **~haus,** *-es, -er* †, *n.* församlingshus, -lokal, klubb. **~platz,** *-es, -e* †, *m.* samlingsplats.
Versánd, *-[e]s, -e, m.* handel. afsändande, försändning, sändning, försändelse. **-artikel,** *-s, -, m.* utförselvara. **-bier,** *-[e]s, -e, n.* exportöl.
versánden, * I. *tr.* uppgrunda, fylla med sand. II. *itr. s.* och *sich* ~ uppgrundas, fyllas med sand. **Versándung,** *f.*
Versátz, *-es, -e* †, *m.* pantsättning. *Etw. in* ~ *geben:* pantsätta ngt. **-amt,** *-[e]s, -er* †, *n.* pantlåneinrättning, pantbank.
versáuen, * *tr.* P svina ned.
versáuern, * I. *itr. s.* surna; bildl. förslöas, förslappas. II. afv. **versáuern,** * *tr.* göra för sur; bildl. förbittra. **Versáuerung,** *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

versáufen, * *tr.* P supa upp, genom superi förstöra.
versáumen, * I. *tr.* 1. försumma, uraktlåta, vårdslösa. 2. sinka, uppehålla. II. *Sich* ~ 1. försumma, vårdslösa sig, sitt yttre. 2. försinka sig, komma för sent. **Versáumung,** *f.*
Versáumnis[s], *-se, f. -ses, -se, n.* försummande, försummelse, det försummade, uraktlåtelse; tidsförlust; uteblifvande. **-urt[h]ell,** *-[e]s, -e, n.* jur. tredskodom.
versáusen, * I. *itr.* 1. *h.* upphöra att susa, susa slut. 2. *s.* susande försvinna. II. *tr.* i sus och dus tillbringa, förstöra.
verschächern, * *tr.* bortschackra.
verschäffen, * *tr.* 1. (stark böjn.) omskapa. 2. (svag böjn.) förskaffa, skaffa, anskaffa. **Verschäffung,** *f.*
verschäkern, * *tr.* med lek och skämt tillbringa, fördrifva.
verschálen, * I. *tr.* 1. förse med skal. 2. ⊕ panela; brädfodra. II. *itr. s.* blifva fadd, dufna. **Verschálung,** *f.*
verschállen, * *itr. s.* 1. förklinga. 2. glömmas, falla ur minnet. 3. *Verschollen:* försvunnen, som man ej har några underrättelser ifrån; jur. för död förklarad. *Er ist verschollen:* man vet ej, hvart han tagit vägen.
verschämt, *a.* blyg, blygsam.
Verschámtheit, 0, *f.* blyghet.
verschánzen, * *tr.* och *sich* ~ förskansa (sig).
Verschánzung, *-en, f.* förskansning, skans.
verschárfen, * *tr.* skärpa. **Verschárfung,** *f.*
verschárren, * *tr.* krafsa ned. **Verschárrung,** *f.*
verschátten, * *tr.* skugga, a) öfverskygga, b) schattera.
verscháumen, * I. *tr.* skumma. II. *itr. s.* bortgå som skum, som fradga, skumma öfver.
verschéiden, * *itr. s.* aflida, dö.
verschéinen, * *itr. s.* upphöra att lysa. *Die Sonne* el. *der Tag ist verschienen:* solen har gått ned. Om tiden: förrinna, förflyta.
verschénken, * *tr.* 1. bortskänka. 2. utskänka.
verschérzen, * *tr.* 1. skämta, jollra bort. 2. förspilla, gå förlustig, gå miste om. **Verschérzung,** *f.*
verschéuchen, * *tr.* bortskrämma, bortjaga.
verschícken, * *tr.* skicka bort, afsända. **Verschíckung,** *f.*
verschíeben, * *tr.* 1. afv. *sich* ~ förskjuta (sig), rubba(s). 2. uppskjuta. **Verschíebung,** *f.*
verschíeden, *a.* 1. olika, olik. 2. åtskilling, flerfaldig. **-ártig,** *a.* olikartad. **-ártigkeit,** *-en, f.* olikhet. **-farbig,** *a.* olikfärgad, brokig.
verschiedeneriéi, *a.* olika, af olika slag, olikartad.
Verschiedenheit, *-en, f.* olikhet, skiljaktighet, skilnad.
verschíed[ent]lich, *a.* i sht *adv.* olika, på olika sätt, åtskilliga gånger.
verschíessen, * I. *tr.* 1. skjuta bort. 2. mäl. fördrifva. II. *Sich* ~ 1. skjuta bort allt sitt krut, all sin ammunition. 2. skjuta bom; F bildl. hugga i sten, misstaga sig. 3. F blifva betagen, kär, pinkär. III. *itr. s.* 1. hastigt förflyta. 2. blekna, blifva urblekt.
verschíffen, * *tr.* afsända sjövägen, utskeppa. **Verschíffung,** *f.*
verschíffen, * *itr. s.* öfverväxas, fyllas af vass.
verschímmeln, * *itr. s.* mögla. **Verschímm[e]lung,** *f.*
verschimpfen, verschimpfieren, * *tr.* okväda, nedsätta, skälla ned.
verschlácken, * *itr. s.* och *sich* ~ bilda, afsätta slagg. **Verschláckung,** *f.*
I. verschláfen, * I. *tr.* sofva bort, försofva. *Die Zeit* ~ försofva sig. II. *Sich* ~ försofva sig.
2. verschláfen, *a.* sömnig, sömnaktig, yrvaken, kvarsöfd.
Verschláfenheit, 0, *f.* sömn[akt]ighet, yrvakenhet.
Verschlág, *-[e]s, -e* †, *m.* afplankning, afskrankning; alkov.
I. verschlágen, * I. *tr.* 1. afplanka, afspärra, afstänga, afdela. 2. spika igen. 3. gnm slående, bultande förstöra. 4. bläddra bort. 5. slå, kasta bort, t. ex. *den Ball;* drifva ur kursen, t. ex. *ein Schiff.* Part. *verschlagen:* väderdrifven. 6. *Sich* (dat.) *etw.* ~ gnm egen förvållande förspilla, gå miste om, försumma ngt. II. *Sich* ~ jäg. *Der Schuss verschlägt sich:* skottet träffar ej, *ein wundes Tier verschlägt sich:* ett såradt djur undkommer jägaren. III. *itr.* 1. *s.* om varmt: svalna, om kallt: blifva kylslaget. 2. *s.* väderdrifvas, drifvas af stormen. 3. *h.* förslå, hjälpa, uträtta, göra (till saken).
2. verschlágen, *a.* förslagen, fintlig, slug, listig.
Verschlágenheit, *-en, f.* förslagenhet m. m. se föreg.
verschlámmen, * *itr. s.* uppslammas. **Verschlámmung,** *f.*
verschlámmen, * *tr.* och *sich* ~ 1. fylla(s) med slam, med dy; uppslamma(s). 2. se *verschlemmen.* **Verschlámmung,** *f.*
verschléchtern, * *tr.* och *sich* ~ försämra(s), förvärra(s). **Verschléchterung,** *f.*
verschléichen, * I. *itr. s.* om tiden: långsamt förflyta. II. *Sich* ~ smyga sig bort, undan.
verschléiern, * *tr.* och *sich* ~ beslöja (sig), bemantla, öfverskyla.
I. verschléifen, (stark böjn.) * *tr.* 1. afslipa, bortslipa. 2. slipa illa, vid slipning bortskämma, förstöra.
2. verschléifen, (svag böjn.) * *tr.* 1. undansnilla. 2. *Töne* ~ binda toner.
verschléimen, * *tr., itr. s.* och *sich* ~ förslemma(s), fylla(s), öfverdraga(s) med slem. **Verschléimung,** *f.*
Verschléiss, *-es, -e, m.* afsättning, försäljning.
verschléissen, * I. *tr.* afsätta, försälja. II. *itr. s.* och *sich* ~ nötas, blifva nött, slitas.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Verschléisser, *-s, -, m.* (för)säljare.
verschlémmen, * *tr.* genom utsväfningar, fråseri förstöra, t. ex. *sein Vermögen. Die Zeit* ~ lefva i sus och dus.
verschlénden, * *tr.* gå och drifva, flanera, förnöta, *den Tag:* (hela) dagen.
verschléppen, * I. *tr.* 1. draga af med från dess rätta plats, lägga undan. 2. släpa, föra med sig, t. ex. *eine Krankheit.* 3. undansnilla. 4. utslita, t. ex. *ein Kleid.* 5. draga ut på tiden med, förhala. II. *Sich* ~ gå långsamt, draga ut på tiden. **Verschléppung**, *f.*
Verschléuderer, *-s, -, m.* slösare, förskingrare.
verschléudern, * *tr.* 1. slunga, slunga af med, slunga bort. 2. förslösa, förstöra, förskingra; bortslumpa. **Verschléuderung**, *f.*
Verschliess, I. = *Verschleiss.* II. = *Verschluss.*
verschliessbár, *a.* som kan låsas, stängas.
verschliessen, * *tr.* och *sich* ~ tillsluta(s), stänga(s), spärra, låsa; innestänga (sig). *Verschlossene Thüren:* lyckta dörrar, *verschlossener Brief:* förseglad bref. *Einen verschlossenen Leib haben:* hafva förstoppning. *Sich einer* (dat.) *Sache* ~ ej vilja vara med om, motsätta sig ngt. Jfr *verschlossen.* **Verschliessung**, *f.*
verschlimmbessern, * *tr.* F försämra där man tror sig förbättra. **Verschlimmbesserung**, *f.*
verschlimmern, * *tr.*, *itr. s.* och *sich* ~ förvärra(s), försämra(s), göra (blifva) värre, sämre. **Verschlimmerung**, *f.*
verschlingen, * I. *tr.* 1. svälja ned, sluka, uppsluka. 2. hopsling(r)a, sammanfläta, hopfläta, fläta i hvartannat, inveckla, intrassla. II. *Sich* ~ vara hopsling(r)ad m. m. se *I, 2.* **Verschlingung**, *f.*
Verschlóss, *-es, -er* †, *n.* 1. instängning, inspärrning. 2. stängdt rum, håla, fängelse.
verschlóssen, *a.* sluten, tyst, tystlåten.
Verschlóssenheit, 0, *f.* slutenhet, tyst(låten)het.
verschlúcken, * I. *tr.* svälja, svälja ned, uppsluka, uppsupa, absorbera. II. *Sich* ~ få ngt i vilse strupe, sätta i halsen, storkna.
verschlúmmern, * *tr.* försofva, sofva bort.
Verschlúss, *-es, -e* †, *m.* 1. stängning, afspärrning, tillslutning, hoplödning. 2. lås, regel, stängsel, sigill, lödning. *Etw. unter seinem* ~ *haben:* hafva ngt i sin vård, hafva nycklarna till ngt. 3. tillslutet rum, kärl; bur, fängelse. **-laut**, -[e]*s, -e, m.* gram. explosiva, stötljud.
verschmächten, * I. *itr. s.* försmäkta. II. *tr.* smäktande, tränande tillbringa. **Verschmächtung**, *f.*
verschmähen, * *tr.* försmå. **Verschmähung**, *f.*
verschmälern, * I. *tr.* göra smalare, minska. II. *Sich* ~ smalna, afsmalna.
verschmáuchen, * *tr.* F röka upp.
verschmáusen, * *tr.* förstöra på kalaser, på vällefnad, frässa upp.
verschmélzen, * I. *tr.* 1. smälta, smälta upp. 2. sammansmälta. II. *itr. s.* smälta samman, sammanflyta. **Verschmélzung**, *f.*
verschmérzen, * *tr.* trösta sig öfver, glömma, smälta, öfvervinna.
verschmieden, * *tr.* 1. till smidning använda, smida (upp). 2. smida illa, skämma bort.
verschmieren, * *tr.* 1. smeta igen, tillsmeta. 2. använda till smörjning. 3. fullklottra. 4. slarfva bort.
Verschmítzt(heit) = *Durchtrieben(heit).*
verschmórsen, * I. *itr. s.* stekas, kokas för hårdt; F bildl. förgås af hetta, blifva kokt. II. *tr.* använda till stekning.
verschmútzen, * *tr.* smutsa ned.
verschnáppen, * *sich* ~ försäga, förråda, röja sig.
verschnáuben, **verschnáufen**, * *itr. s.* och *sich* ~ andas ut, flåsa ut, hämta andan.
verschnéiden, * *tr.* 1. skära, klippa, t. ex. *Hekken.* 2. skämma bort vid tillklippningen. 3. klippa till, använda, t. ex. *zwei Meter Tuch zu einem Rocke.* 4. kastrera. *Verschnittener:* kastrat, evnuck. 5. *Wein* ~ förfalska vin. **Verschnéidung**, *f.*
verschnéien, * *tr.* och *itr. s.* igensnöa(s), öfversnöa(s).
verschnúpfen, * *tr.* 1. snusa upp. 2. förorsaka snufva hos. *Verschnupft sein:* hafva snufva. F bildl. *das verschnupfte ihn:* det kom honom att studsa, gjorde honom villrådig.
verschnüren, * *tr.* 1. kanta med snören. 2. snöra igen. 3. genom åtsnörning förstöra. 4. med snöre, kedja mäta.
verschóllen se *verschallen 3.*
Verschóllenheit, 0, *f.* försvinnande, bortovaro så lång tid som erfordras för dödsförklaring. **-s...** ex. **~erklärung**, **-en**, *f.* jur. dödsförklaring.
verschónen, * *tr.* och ✱ *itr. h.* med gen. förskona. **Verschónung**, *f.*
verschönen, * *tr.* och *sich* ~ göra (blifva) vacker, försköna(s). **Verschönung**, *f.*
Verschönerer, *-s, -, m.* förskönare.
verschönern, * *tr.* och *sich* ~ göra (blifva) vackrare, försköna(s). **Verschönerung**, *f.*
verschéssen, * *itr. h.* upphöra att skjuta skott.
verschränken, * *tr.* 1. lägga i kors. 2. sammansling(r)a, sammanfläta, fläta i hvartannat. **Verschränkung**, *f.*
verschráuben, * *tr.* 1. skrufva igen. 2. förstöra skrufgängorna på. Jfr *verschroben.* **Verschráubung**, *f.*
verschréiben, * I. *tr.* 1. till skrifning använda, förbruka; skrifva upp, skrifva, t. ex. *Tinte, zwei Stunden.* 2. skrifva vilse. 3. skrifva efter, rekvirera, (in)förskrifva. 4. ordinera, föreskrifva. 5. förskrifva, skriftligen öfverlåta. II. *Sich* ~ förskrifva sig, a) skrifva vilse, b) förskrifva sig åt ngn, t. ex. *dem Teufel.* **Verschréibung**, *f.*

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

verschréien, * *tr.* utskrika, illa berykta. **Verschréiung,** *f.*
verschróben, *a.* vriden, tokig.
Verschróbenheit, *-en, f.* vriden uppfattning, galenskap.
verschróten, * *tr.* ⊕ förmala till gröpe, gröpa.
verschrúmpeln, verschrúmpfen, * I. *itr. s.* skrumpna, vissna, blifva rynkig. II. *tr.* skrynkla.
Verschúb, -[e]*s,* 0, *m.* uppskof, anstånd.
verschüchtern, * *tr.* skrämma, göra rädd.
verschúlden, * I. *tr.* 1. skuldsätta. 2. *Jmdm verschuldet sein:* stå i skuld till ngn. 3. vara skuld, orsak till, förskylla. 4. göra sig skyldig till, begå. *Was habe ich verschuldet?* hvad har jag gjort, brutit? 5. förtjäna. *Er hat dies an dir verschuldet:* han har genom sitt uppförande mot dig förtjänat detta. II. *Sich* ~ 1. skuldsätta sig. 2. försynda sig, *an jmdm* el. *gegen jmdn:* mot ngn. **Verschúldung,** *f.*
verschústern, * *tr.* F skämma bort, förfuska.
verschütten, * *tr.* 1. spilla (ut), slå ut. F bildl. *es bei* el. *mit jmdm* ~ förlora ngns ynnest, blifva osams med ngn. 2. ösa öfver, öfverskyla, betäcka, begrafva. **Verschüttung,** *f.*
verschwägern, * I. *tr.* befrynda. II. *Sich* ~ blifva befryndad, slägt, komma i svågerlag. **Verschwäg[e]rung,** *f.*
verschwären, * *itr. s.* bulna. **Verschwärung,** *f.*
verschwärmen, * I. *itr. s.* upphöra att svärma, svärma slut. II. *tr.* svärma, rumla, *die Nacht:* hela natten. III. *Sich* ~ 1. flyga bort (om bisvärmar). 2. förstöra sig med rummel.
verschwärzen, * *tr.* 1. svärta, nedsvärta. 2. insmuggla.
verschwätzen, verschwätzen, * I. *tr.* 1. prata bort, t. ex. *ein Stündchen.* 2. omtala ngt som skulle förtigas, skvallra om. 3. förtala. II. *Sich* ~ 1. försäga sig, ofrivilligt komma fram med. 2. sinka sig, uppehålla sig med prat.
verschwéhen, * *itr. s.* sväfva bort, försvinna, upplösa sig.
verschwéigen, * *tr.* förtiga, förhemliga, dölja. *Itr verschwiegen.* **Verschwéigung,** *f.*
verschwéigen, * = *verprassen.*
verschwéllen, * I. *itr. s.* svullna, svullna igen. II. *tr.* 1. slå ngt så att det svullnar, t. ex. *jmdm die Augen.* 2. dämma upp. 3. öfvergjuta.
verschwémmen, * *tr.* 1. bortspola; öfversvämma. 2. mäl. fördrifva.
verschwénden, * *tr.* slösa med, förslösa.
Verschwénder, *-s, -, m.* ~in, *-nen, f.* slösare, slöserska.
verschwénderisch, *a.* slösande, slösaktig.
Verschwéndung, *-en, f.* slöseri.
verschwiegen, *a.* tystlåten, förtegen.
Verschwiegenheit, 0, *f.* tystlåtenhet, förtegenhet.
verschwielen, * *itr. s.* blifva hård, valkig.
verschwimmen, * *itr. s.* upplösa sig, flyta samman. *Itr. verschwommen.*
verschwinden, * *itr. s.* försvinna. **Verschwindung,** *f.*
verschwistern, * I. *tr.* förbrödra, förvandla till bröder och systrar, befrynda, innerligt förena. *Verschwistert sein:* vara syskon. II. *Sich* ~ förbrödra sig, befryndas. **Verschwisterung,** *f.*
verschwitzen, * I. *tr.* 1. genom transpiration blifva af med; F bildl. blifva kvitt. 2. svettas, t. ex. *eine Stunde in Todesangst.* 3. genom svett förstöra. 4. F glömma bort. II. *itr. s.* och *sich* ~ gå bort med svetten.
verschwémmen, *a.* obestämd, sväfvande, oredig.
Verschwémmenheit, 0, *f.* obestämda gränser, oklarhet, oredighet.
verschwören, * I. *tr.* 1. förbanna. 2. svära att ej, att underlåta; afsvärja. II. *Sich* ~ 1. sammansvärja sig. 2. svära, gå ed. *Sich hoch und teuer* ~ svära dyrt, vid allt hvad heligt är.
Verschwór[e]ne(r), (adj. böja.), **Verschwórer,** *-s, -, m.* sammansvuren, konspiratör.
Verschwórung, *-en, f.* sammansvärjning.
verséchsfachen, * *tr.* sexdubbla.
I. verséhen, * I. *tr.* 1. förse; utrusta. 2. *Jmdn* ~ gifva ngn dödssakramentet, sista smörjelsen. 3. förestå, förvalta, sköta, t. ex. *ein Amt, jmds Dienst.* 4. *Etw. für etw. anderes* ~ af misstag taga ngt för ngt annat. 5. förbise, försumma, brista i ngt. *Es darin* ~, *dass* ... begå det felet, att ... *Es bei jmdm* ~ stöta ngn. 6. gå miste om, förlora, tappa. 7. se *II, 3.* II. *Sich* ~ 1. förse sig, a) med ngt, b) på ngt. 2. se vilse, misstaga sig. 3. *Sich* (vanl. dat.) *eines Dinges* (*zu jmdm*) ~ vänta ngt (af ngn). *Ehe ich mir's* (el. x *mich's*) *versah:* innan jag viste ordet af. 4. *Sich auf etw.* (ack.) ~ vara beredd på ngt.
2. Verséhen, *-s, -, n.* misstag, förseelse.
verséhren, * *tr.* skada, såra.
verséichten, * *itr. s.* uppgrundas.
verséndbar, *a.* som kan försändas.
verséenden, * *tr.* försända, afsända, expediera.
Verséender, *-s, -, m.* afsändare.
Verséndung, *-en, f.* 1. 0, afsändande. 2. sändning, transport, försändelse.
verséengen, * *tr., itr. s.* och *sich* ~ sveda(s), bränna(s). **Verséngung,** *f.*
verséenken, * I. *tr.* sänka, nedsänka, försänka. II. *Sich* ~ försänka sig, försjunka. **Verséenkung,** *f.*
verséssen, *a.* *Auf etw.* (ack.) ~ *sein:* vara begifven på, lysten efter, vurma för ngt.
Versétz... ex. **-amt,** -[e]*s, -er* †, *n.* pantlåneinrättning, assistans. **-stück,** -[e]*s, -e, n.* teat. flyttbar dekoration.
versétzbar, *a.* flyttbar.
versétzen, * I. *tr.* 1. sätta vilse, på orätt ställe; kasta om. 2. flytta, förflytta, uppflytta,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

t. ex. *Bäume, einen Beamten an einen anderen Ort, nach Berlin, einen Schüler in eine höhere Klasse.* 3. försätta, t. ex. *jmdn in grosse Angst. Jmdn in die Notwendigkeit ~ zu:* nödga, tvinga ngn att. 4. omflytta, låta byta om plats, t. ex. *Wörter, die Schüler unter einander.* 5. pantsätta. 6. försätta, uppblanda. 7. spärra, stänga. 8. *Jmdm einen Hieb, Schlag, Stoss ~* ge ngn ett rapp, ett slag, en stöt. *Jmdm eins ~* slå till ngn. 9. svara, genmäla, invända. II. *Sich ~* 1. sätta vilse, orätt, fel. 2. förflytta, försätta sig, t. ex. *~ Sie sich in meine Lage.* 3. sätta sig fast. **Versétzung,** *f.* -s... ex. **~arbeit,** *-en, f.* examensskrifning. **~befehl,** -[e]s, -e, *m.* ✕ (order om) transport. **~examen,** *-ens,* -ina, *n.* examen för uppflyttning, årsexamen.

versúfzen, * *tr.* suckande, med suckar och gråt tillbringa.

Versích[e]rer, *-s, -, m.* försäkringstagare.

versíchern, * *tr.* och *sich ~* försäkra (sig), öfvertyga (sig), *einer* (gen.) *Sache:* om ngt. *Seien Sie meines Eifers versichert:* var öfvertygad om, lita på att jag skall göra hvad jag kan. *Sich eines Gegenstandes ~* försäkra sig om, sätta sig i besittning af ngt. **Versích[e]rung,** *f.* -s... ex. **~agent,** *-en, -en, m.* agent för (ett) försäkringsbolag. **~gesellschaft,** *-en, f.* försäkrings(aktie)bolag. **~prämie,** *-n, f.* försäkringspremie. **~schein,** -[e]s, *-e, m.* (försäkrings)polis.

versíchtbären, * *tr.* göra synlig, åskådliggöra.

versíckern, * *itr. s.* sippra ut.

versíechen, * *itr. s.* genom sjukdom aftyna, försmäkta.

versíeden, * I. *itr. s.* 1. koka bort, gum kokning afdunsta. 2. kokas för starkt. II. *tr.* 1. låta afdunsta gum kokning. 2. koka för starkt, för mycket. 3. koka, använda till kokning. **Versíedung,** *f.*

versíeghär, *a.* som kan uttorkas, sina. *Nicht ~* aldrig sinande, outtömlig.

versíegeln, * *tr.* försegla. **Versíeg[e]lung,** *f.*

versíegen, * *itr. s.* sina, utsina. **Versíegung,** *f.*

versifizíeren, * *tr.* versifiera. **Versifizíerung,** *f.*

versílbern, * *tr.* 1. försilfra. F bildl. *jmdm die Hände ~* gifva ngn en handtryckning, muta ngn. 2. F förvandla till pengar, realisera, sälja. **Versílberung,** *f.*

versímpeln, * *itr. s.* F blifva dum, fördummas.

versíngen, * I. *tr.* sjunga bort, sjunga. II. *itr. h.* och *sich ~* sjunga falskt.

versínken, * *itr. s.* försjunka. **Versínkung,** *f.*

versínnbild[lich]en, * *tr.* sinnebildligt framställa, symbolisera.

versínnen, * *sich ~* 1. fördjupa sig, försjunka. 2. *Sich einer* (gen.) *Sache* (*von jmdm*) *~* vänta ngt (af ngn). 3. besinna sig, tänka sig för.

versínnlichen, * I. *tr.* försinliga, a) åskådliggöra, göra påtaglig, b) göra sinlig. II. *itr. s.* och *sich ~* blifva sinlig. **Versínnlichung,** *f.*

versíttlichen, * *tr.* göra sedlig.

versítzen, * I. *tr.* försitta, förlora, försumma. II. *Sich ~* sitta stilla för mycket. Jfr *versessen.*

versóffen, *a.* försupen.

versóhlen, * *tr.* 1. sätta sulor under, sula, halfsula. 2. F *jmdm die Haut* el. *jmdn ~* garfva skinnet på, prygla ngn. **Versóhlung,** *f.*

versóhnen, * *tr.* och *sich ~* försona (sig). **Versóhnung,** *f.* -s... ex. **~bund,** -[e]s, 0, *m.* nådesförbund. **~opfer,** *-s, -, n.* försoningsoffer. **~tod,** -[e]s, 0, *m.* försoningsdöd.

Versóhner, *-s, -, m.* försonare.

versóhnlich, *a.* försonlig.

Versóhnlichkeit, 0, *f.* försonlighet.

versórgen, * *tr.* 1. särv. *sich ~* förse, utrusta (sig). 2. draga försorg om, få försörjd, skaffa plats åt, anställa. 3. sköta, förvalta.

Versórger, *-s, -, m.* **~in,** *-nen, f.* en som drar försorg om ngt; fader, moder.

Versórgung, 0, *f.* 1. utrustande m. m. se *versorgen.* 2. försörjning, underhåll, uppehälle, utkomst. -s... ex. **~anstalt,** *-en, f.* = *~haus.* **~berechtigt,** *a.* berättigad till underhåll. **~bureau,** *-s, -s* el. *-x, n.* kommissionsbyrå. **~haus,** *-es, -er* †, *n.* försörjningsanstalt, -inrättning.

verspären, * *tr.* spara, gömma; uppskjuta.

verspäten, * I. *tr.* försinka, försena. II. *Sich ~* försinka sig, försenas, komma för sent. **Verspätung,** *f.*

verspéisen, * *tr.* förtära, äta upp.

verspekulíeren, * *sich ~* spekulera för högt, misslyckas i sina spekulationer.

verspénden, * *tr.* utdela, skänka bort.

verspérren, * *tr.* spärra, stänga. **Verspérrung,** *f.*

verspíelen, * *tr.* 1. spela bort, spela, med spel tillbringa. 2. spela bort, förstöra på spel; bildl. *es ~* förlora, tappa.

verspíelt, *a.* begifven på spel.

verspínnen, * I. *tr.* spinna upp, spinna. II. *Sich ~* spinna in sig.

versplíttern, * *tr.* 1. förskingra, förstöra. 2. splittra, söndersplittra. **Versplítterung,** *f.*

verspótten, * *tr.* håna, göra narr af, bespotta, begabba. **Verspóttung,** *f.*

Verspótter, *-s, -, m.* begabbare, bespottare.

1. verspréchen, * I. *tr.* lofva. II. *Sich ~* 1. försäga sig. 2. lofva bort sig, förlofva sig.

2. Verspréchen, *-s, -, n.* **Verspréchung,** *-en, f.* 1. löfte. 2. förlofning.

verspréngen, * *tr.* spränga, skingra. **Verspréngung,** *f.*

verspríngen, * I. *tr.* *Sich* (dat.) *den Fuss ~* hoppa och vricka foten. II. *Sich ~* förirra sig.

versprítzen, * I. *tr.* utgjuta, t. ex. *sein Blut.* II. *Sich ~* splittras mot ngt, upplösas i stänk.

Verspróch, -[e]s, *-e* †, *m.* 1. löfte. 2. förlofning. 3. domslut.

verspülen, * *tr.* skölja bort.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

verspúnden, verspůnden, * *tr.* sprunda. **Verspúndung, Verspůndung,** *f.*
verspúren, * *tr.* spåra, märka.
verspúrlösen, * F *sich* ~ spårlöst försvinna, skudda stoftet af sina fötter, schappa.
verstáatlichen, * *tr.* förvärfva åt, införlifva med staten. **Verstáatlichung,** *f.*
verstählen, * *tr.* ståla, stålsätta. **Verstählung,** *f.*
verstálten, * *tr.* omgestalta, vanställa.
verstámpfen, * *tr.* sönderstampa, krossa.
Verstánd, -[*e*]*s*, 0, *m.* 1. förstånd; vett, sans. *Nicht bei ~e sein:* ej ha sitt förstånd i behåll, vara vriden. *Bei ~e bleiben:* behålla sansen, *zu ~e kommen:* återfå sansen. 2. mening, betydelse, t. ex. *der ~ eines Wortes.* **-los,** *a.* oförståndig, meningslös. **-es...** Ex. **~begriff,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* (abstrakt) begrepp. **~gabe,** *-n*, *f.* förståndsgåfva. **~kasten,** *-s*, 0, *m.* F hjärnkontoret, öfre våningen. **~kraft,** *-e* †, *f.* förståndsförmögenhet. **~mässig,** *a.* förnuftsenlig. **~schärfe,** 0, *f.* förståndsskärpa. **~schwäche,** *-n*, *f.* svagt, klent förstånd. **~thätigkeit,** 0, *f.* förståndsverksamhet. **~welt,** 0, *f.* intellektuell verld. **~wesen,** *-s*, *-*, *n.* förnuftigt väsen.
verständig, *a.* förståndig.
verständigen, * *tr.* och *sich* ~ 1. *Jmdn von etw.* ~ underrätta ngn om ngt, *jmdn über etw.* (ack.) el. *einer* (gen.) *Sache* ~ upplysa ngn om ngt. *Sich* ~ göra sig begriplig, *sich gegen einander* ~ uttala sin ömsesidiga mening, förklara sig, utbyta tankar. 2. *Personen unter einander* ~ åstadkomma ömsesidigt förstånd mellan personer, förlika personer. *Sich* ~ förklara sig. *Sich mit jmdm* ~ förklara sig, framlägga sina åsigter för, (söka) göra sig förstådd af ngn; *sich mit jmdm über etw.* (ack.) ~ komma öfverens med ngn om ngt.
Verständigkeit, 0, *f.* förstånd(ighet), förståndigt sätt.
Verständigung, *-en*, *f.* 1. underrättelse, upplysning. 2. ömsesidigt förstånd, förstående; öfverenskommelse.
verständlich, *a.* begriplig, klar, tydlig. *Allgemein* ~ allmänfattlig.
Verständlichkeit, 0, *f.* begriplighet, klarhet.
Verständnis[s], *-ses*, *-se*, *n.* och ✱ *-se*, *f.* 1. insigt, förstånd. 2. aftal, öfverenskommelse. 3. förhållande, förstånd, t. ex. *in gutem ~ mit jmdm leben.* **-innig,** *a.* beroende på godt (ömsesidigt) förstånd. **-lösigkeit,** 0, *f.* brist på förstånd, på insigt.
verstánkern, * *tr.* uppfylla med stank, förpesta.
verstárken, * *tr.* förstärka, stärka, göra starkare, öka, höja. **Verstárkung,** *f.*
verstátten, * *tr.* förunna, tillstädja, tillåta.
verstáuben, * I. *itr. s.* och *sich* ~ 1. blifva dammig, öfverhöljas med dam. 2. damma bort, bortgå i form af dam. 3. blifva damfri. II. vanl. **verstáuben,** * *tr.* 1. neddamma. 2. förvandla till dam, fint pulvrisera; sönderslå, sönderdela, upplösa i småpartiklar, spruta med refräsjissör. **Verstáubung,** *f.*
Verstáuber, *-s*, *-*, *m.* refräsjissör.
verstáuchen, * *tr.* vricka. **Verstáuchung,** *f.*
verstéchen, * *tr.* 1. stoppa, laga. 2. bryta tassar vid tornérspel. 3. *Seine Trämpfe* ~ spela ut sina trumfar för att taga hem spel med dem. 4. *Weine* ~ blanda viner. 5. byta ut, bort.
Verstéck, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* 1. gömsle, gömställe, bakhåll. 2. ~ *spielen:* leka a) kura gömma, b) titt ut.
verstécken, * *tr.* och *sich* ~ gömma, dölja (sig). F bildl. *sich vor jmdm* ~ *müssen:* få krypa i skrinet för ngn.
verstéckt, *a.* dold, hemlig, försåtlig, dolsk, inbunden, indirekt.
Verstécktheit, 0, *f.* dold natur, dolskhet m. m. se föreg.
verstéhen, * I. *tr.* 1. förstå, uppfatta, förstå sig på, känna till, vara hemmastadd i. *Jmdm zu* ~ *geben:* låta ngn förstå. *Jmds falsch* ~ missförstå ngn. *Er verstand das Ding unrecht:* han förstod sig ej på saken. *Etw. aus dem Grunde* ~ grundligt förstå sig på, vara inne i, känna till ngt. *Jeder macht's wie er's versteht:* hvar och en gör så godt han kan. 2. mena, t. ex. *was versteht man unter diesem Ausdrucke?* hvad menas med detta uttryck? II. *Sich* ~ 1. förstå sig själf. 2. *Sich mit jmdm* ~ komma öfverens med ngn. 3. [*Das*] *versteht sich:* det förstår sig, naturligtvis, *das versteht sich von sich selbst* el. F *am Rande:* det är självklart. 4. *Sich auf etw.* (ack.) ~ förstå sig på ngt. 5. *Sich zu etw.* ~ bekvämma sig till, gå in på ngt.
verstéifen, * I. *itr. s.* blifva stel, styf. II. *Sich in* el. *auf etw.* ~ stå fast vid, framhärda i ngt.
verstéigen, * *sich* ~ 1. klättra för högt, klättra vilse. 2. bildl. vara förmäten, gå (för) långt, tilltro sig för mycket. *So hoch habe ich mich nie verstiegen:* så förmäten har jag aldrig varit. *Er verstieg sich zur Behauptung, dass* ... han gick så långt att han påstod, var förmäten nog att påstå, att ...
Verstéigerer, *-s*, *-*, *m.* auktionist.
verstéigern, * *tr.* bortauktionera, sälja på auktion.
Verstéigerung, *-en*, *f.* 1. 0, försäljning på auktion. 2. auktion.
verstéine[r]n, * I. *tr.* förstena. II. *itr.* och *sich* ~ förstenas. **Verstéin[er]ung,** *f.*
verstéllbar, *a.* flyttbar, rörlig.
verstéllen, * I. *tr.* 1. flytta, rubba, ställa på orätt plats, låta byta om plats. 2. spärra, stänga. 3. vanställa. 4. förställa, förvrida, förvränga, göra oigenkänlig. II. *Sich* ~

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

förställa sig. **Verstéllung**, *f.* -s... ex. ~**kunst**, -*e* †, *f.* förställningskonst.
Verstéllthéit, 0, *f.* förställning.
verstérben, * *itr. s.* dö, aflida. *Verstorben:* död, afliden. *Meine verstorbene Mutter:* min salig mor.
verstéuern, * *tr.* betala skatt, tull för, låta förtullas. **Verstéuerung**, *f.*
verstéuert = *versessen.*
verstíeben, * *itr. s.* = *verstauben I, 2.*
verstíegen, *a.* förmäten, högtfarande.
Verstíegenheit, 0, *f.* förmätenhet.
verstíelen, * *tr.* sätta skaft på.
verstímmen, * *tr.* och *sich* ~ 1. förstämma(s). 2. ✱ dämpa(s).
Verstímmtheit, **Verstímmung**, -*en*, *f.* förstämning; dåligt lynne.
verstécken, * I. *tr.* förstocka, förhärda. II. *itr. s.* 1. unkna, mögla, få mögelfläckar. 2. ätv. *sich* ~ förstocka, förhärda sig, förstockas, förhärdas.
Verstéckthéit, **Verstéckung**, 0, *f.* förstockelse, förhärdelse, halsstarrighet.
verstóhlen, *a.* 1. förstulen, hemlig, i smyg. 2. (mycket) tjufaktig.
verstópfen, * I. *tr.* stoppa, igenstoppa, tillstoppa, täppa, tilltäppa, förstoppa. II. *Sich* ~ stoppas, täppas, förstoppas.
verstópsein, * *tr.* korka.
verstören, * *tr.* 1. störa, rubba, bringa i oordning, ur jämvigten, förvirra. *Ein verstörtes Gesicht haben, verstört aussehen:* ha ett förstördt utseende, se förstörd ut. 2. störa och på så sätt skrämma, t. ex. *die Diebe.*
Verstórthéit, 0, *f.* förstördt utseende.
Verstóß, -*es*, -*e* †, *m.* fel, brott mot ngt, fåt.
verstóßen, * I. *itr. h.* *Gegen etw.* ~ bryta, fela mot, brista i ngt. II. *tr.* 1. bortstöta, utstöta, förskjuta. 2. ✱ väderdrifvas. **Verstóßung**, *f.*
verstréichen, * I. *itr. s.* förflyta, förlida. *Verstrichen sein:* vara slut, vara förbi. II. *tr.* 1. stryka, bestryka, tillsmeta. *Die Fugen der Wand* ~ fogstryka väggen. 2. stryka öfver; fullklottra. **Verstréichung**, *f.*
verstréiten, * *tr.* 1. tillbringa med, använda till strid, gräl, processer; förlora på processer. 2. försvara. 3. bestrida.
verstréuen, * *tr.* 1. strö, utströ, spilla. 2. använda till strö. **Verstréuung**, *f.*
verstrícken, * I. *tr.* 1. använda till stickning, sticka upp, sticka. 2. sticka orätt. 3. snärja, inveckla. II. *Sich* ~ 1. sticka vilse, göra fel i stickningen. 2. snärja in sig, invecklas. **Verstrícknng**, *f.*
verstrómen, * *itr. s.* rinna bort, förrinna.
verstudíeren, * *tr.* använda till, förstöra på studier, t. ex. *sein Geld, seine Gesundheit.*
verstúmmeln, * *tr.* stympa. **Verstúmm[e]lung**, *f.*
verstúmmen, * *itr. s.* förstummas. **Verstúmmung**, *f.*
Verstúmmler, -*s*, -, *m.* en som stympar, stympare.
verstútzen, * *tr.* 1. stubba, afhugga, afklippa. 2. komma att studsa, göra villrådig.
Versúch, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* försök. -s... ex. ~**weise**, *adv.* försöksvis, på försök.
versúchen, * I. *tr.* försöka, försöka sig på, pröfva, smaka, profva, fresta, sätta på prof. *Sich* (dat.) *viel* ~ försöka (sig på) mycket. II. *Sich in, an, mit etw.* ~ försöka sig på ngt.
Versúcher, -*s*, -, *m.* ~**in**, -*nen*, *f.* frestare, fresterska, förledare.
Versúchung, -*en*, *f.* frestelse. *In* ~ *führen:* inleda i frestelse.
versúdeln, * *tr.* nedsudda, nedsöla. **Versúd[e]lung**, *f.*
versúmpfen, * *itr. s.* blifva sank, kärraktig, träskartad; bildl. = *verliederlichen II.* **Versúmpfung**, *f.*
versúnd[ig]en, * *sich* ~ försynda sig, *an jmdm:* mot ngn. **Versúndigung**, *f.*
Versúnkenheit, 0, *f.* försjunkande, sjunket tillstånd, (sedligt) förfall.
versüssen, * *tr.* göra söt; vanl. bildl. förljufva. **Versüssung**, *f.*
vertágen, * *tr.* 1. ajurnera, uppskjuta. 2. handel. *Vertagt:* förfallen, t. ex. *vertagter Wechsel.* **Vertágung**, *f.*
vertándeln, * *tr.* slarfva bort, bortplottra, förnöta.
vertánzen, * *tr.* 1. *Die Nacht* ~ dansa hela natten. 2. dansa bort, t. ex. *seinen Kummer.*
vertáuen, * *tr.* ⚓ förtöja.
vertáumeln, * *tr.* och *sich* ~ tillbringa(s), förspilla(s) i nöjenas hvirfvel, i sinnesyra.
vertáuschbár, *a.* som kan (kunna) utbytas mot ngt, mot hvarandra.
vertáuschen, * *tr.* 1. *Etw. gegen* el. *für* el. *mit* el. *um etw.* ~ utbyta ngt mot, ersätta ngt med ngt. 2. förbyta, förväxla. **Vertáuschung**, *f.*
vertáusendfachen, **vertáusendfältigen**, * *tr.* tusendubbla.
vertéidigen, * *tr.* och *sich* ~ försvara (sig).
Vertéidiger, -*s*, -, *m.* försvarare; advokat; respondent.
Vertéidigung, -*en*, *f.* försvar. -s... ex. ~**anstalt**, -*en*, *f.* försvarsanstalt. ~**bündnis**[*s*], -*ses*, -*se*, *n.* försvarsförbund (för ömsesidigt försvar), defensivallians. ~**krieg**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* försvarskrig. ~**mittel**, -*s*, -, *n.* försvarsmedel. ~**rede**, -*n*, *f.* försvarstal. ~**schrift**, -*en*, *f.* försvarsskrift. ~**stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* försvarstillstånd. ~**waffe**, -*n*, *f.* försvarsvapen. ~**weise**, I. -*n*, *f.* försvarssätt. II. *adv.* försvarsvis. ~ *verfahren:* gå försvarsvis tillväga.
vertéilen, * *tr.* och *sich* ~ fördela (sig), utdela, distribuera. **Vertéilung**, *f.*
Vertéiler, -*s*, -, *m.* utdelare, distributör.
vertéuern, * *tr.* fördyra. **Vertéuerung**, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

vertéufelt, *a.* fördömd, förbannad, djäfvulsk.
verthél..., **verthéu...,** **verthíe...** se *vertei...,* *verteu...,* *vertie...*
Verthúer, *-s,* -, *m.* **~in,** *-nen, f.* slösare, slöseska.
verthúerisch, verthúlich, *a.* slösande.
verthún, * I. *itr. h.* 1. göra sin pligt. *Nichts* ~ ingenting uträtta. 2. *Etw. hat* el. *ist verthan:* det är slut, förbi med ngt. II. *tr.* 1. utdela. 2. slösa med, förslösa. III. *Sich* ~ 1. sysselsätta sig, syssla. 2. förhasta sig.
vertíefen, * I. *tr.* göra djupare, urhålka. II. *Sich* ~ 1. blifva djupare, urhålkas. 2. fördjupa sig.
Vertíefung, *-en, f.* fördjupning, urhålkning.
vertíeren, * *tr.* och *itr. s.* göra (blifva) djurisk, förfäa(s). **Vertíerung,** *f.*
vertílgbar, *a.* möjlig att utplåna.
vertílgen, * *tr.* utrota, förgöra, tillintetgöra, förstöra, utplåna; F förtära, sluka, sätta i sig. **Vertílgung,** *f.* **-s...** Ex. **~krieg,** -[*e*]*s,* *-e, m.* utrotningskrig.
Vertílger, *-s,* -, *m.* utrotare, tillintetgörare, förstörare.
vertóben, * *itr. s.* och *h.* rasa ut.
vertónen, * *itr. s.* förklinga.
vertráckt, *a.* 1. vriden, förvriden, ful, vanställd. 2. fördömd.
Vertrág, -[*e*]*s,* *-e* †, *m.* 1. 0, fördrag, fördragsamhet. 2. fördrag, öfverenskommelse. **-s...** Ex. **~mäseig,** *a.* fördragsenlig. **~recht,** -[*e*]*s,* *-e, n.* fördragsenlig rättighet.
vertrágen, * I. *tr.* 1. bära undan, draga af med. 2. slita ut. 3. fördraga, tåla, stå ut med. 4. förlika, bilägga. 5. öfverenskomma. II. *Sich* ~ 1. ingå förlikning, blifva sams, *mit jmdm:* med ngn. 2. vara sams, komma öfverens. 3. om saker: passa ihop.
vertrágiich, *a.* 1. om personer: fördragsam, lätt att komma öfverens med, godmodig, foglig, fredlig. 2. om saker: öfverensstämmande, sammanpassande.
Vertrágiichkeit, 0, *f.* 1. fördragsamhet, godmodighet, fredligt sinnelag. 2. öfverensstämmelse, samhörighet.
1. vertráuen, * I. *itr. h. Jmdm* el. *auf jmdn* ~ lita på, hafva förtroende till ngn. ~*d:* tillitsfull. II. *tr.* och *sich* ~ anförtro (sig), *jmdm:* åt ngn.
2. Vertráuen, *-s,* -, *n.* förtroende. *Auf* el. *in jmdm* el. *zu jmdm* ~ *haben:* hafva, hysa förtroende till ngn. **-s...** Ex. **~amt,** -[*e*]*s,* *-er* †, *n.* **~posten,** *-s,* -, *m.* förtroendepost. **~voll,** *a.* förtroendefull.
vertráuern, * I. *tr.* i sorg tillbringa. II. *Sich* ~ förtäras af sorg.
vertráulich, *a.* 1. förtroende-, tillitsfull. 2. förtrolig, intim, familjär.
Vertráulichkeit, *-en, f.* förtrolighet, intimt, familjärt sätt. *Sich gewisse ~en herausnehmen:* tillåta sig en viss förtrolighet.
vertráumen, * *tr.* drömma bort.
vertráut, *a.* förtrolig, förtrogen.
Vertráutheit, *-en, f.* förtrolighet, förtrogenhet.
vertréiben, * *tr.* 1. fördrifva, drifva, utdrifva. 2. handel. afsätta, omsätta, sälja. **Vertréibung,** *f.*
vertréten, * I. *tr.* 1. *Sich* (dat.) *den Fuss* ~ vricka foten. 2. *Sich* (dat.) *die Beine* ~ räta på, mjuka upp benen (gå dem mjuka, sedan de blifvit stela af för mycket sittande). 3. trampa sönder. 4. *Jmdm den Weg* ~ ställa sig i vägen, spärra vägen för ngn. 5. representera, ställföreträda. *Die Stelle jmds* ~ el. *jmds* ~ träda i ngns ställe, sköta ngns tjänst, vikariera för ngn, ersätta ngn. 6. *Jmdn, jmds Sache* ~ åtaga sig ngns sak, uppträda till försvar för ngn. **Vertrétung,** *f. In* ~ *des* ... i stället för ...
Vertréter, *-s,* -, *m.* ställföreträdare, vikarie, representant, ombud; sakförare, försvarare.
Vertréterschaft, *-en, f.* representation.
Vertrieb, -[*e*]*s,* 0, *m.* handel. omsättning.
vertrínken, * *tr.* supa upp. *Seine Sorgen* ~ dränka sina sorger i bägaren.
vertróckneu, * *itr. s.* förtorkas, torka bort, vissna. **Vertrócknung,** *f.*
vertródeln, * *tr.* 1. slarfva bort. 2. sälja åt kladmäklare.
vertrösten, * I. *tr. Jmdn* ~ hänvisa ngn till framtiden, trösta, uppehålla ngn med fagra löften. *Jmdn auf etw.* (ack.) ~ inge ngn hopp om ngt, hänvisa ngn till ngt. II. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ förtrösta, lita på ngt. *Sich auf etw.* ~ hoppas på, göra sig förhoppning om, trösta sig med ngt. **Vertröstung,** *f.* ~ *auf die Zukunft:* hänvisning till, växel på framtiden.
vertrúmpfen, * *tr. Alle seine Trümpfe* ~ spela ut alla sina trumfar.
vertúschen, * *tr.* dölja, förhemliga, bemantla, nedtysta. **Vertúschung,** *f.*
verúbeln, * *tr. Jmdm etw.* ~ förtänka ngn ngt, blifva ond, stött på ngn för ngt.
verúben, * *tr.* föröfva, utöfva, begå. **Verúbung,** *f.*
Verúber, *-s,* -, *m.* föröfvare, gärningsman.
verúnähnlichen, * *tr.* göra olika, vanställa. **Verúnähnlichung,** *f.*
verúnedeln, * *tr.* och *sich* ~ göra (blifva) oädel, vanställa(s).
verúnehren, * = *entehren.*
verúneinigen, * = *entzweien.*
verúnglimpfen, * *tr.* förklena, missfirma, tala illa om, förolämpa. **Verúnglimpfung,** *f.*
verúnglücken, * *itr. s.* förolyckas; misslyckas. **Verúnglückung,** *f.*
verúnheiligen, * *tr.* vanhelga.
verúnreinigen, * *tr.* och *sich* ~ förorena, orena, smutsa ned (sig). **Verúnreinigung,** *f.*
verúnstalten, * *tr.* vanställa. **Verúnstaltung,** *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben,* *s.* har *sein* till hjälpverb.

verúntreuen, * *tr.* otroget förvalta, förskingra, undansnilla, försnilla. **Verúntreuung,** *f.*
Verúntreuer, *-s,* -, *m.* förskingrare, försnillare.
verúnzieren, * *tr.* vanpryda.
verúrsachen, * *tr.* förorsaka, föranleda, framkalla. **Verúrsachung,** *f.*
Verúrsacher, *-s,* -, *m.* upphofsman, orsak, anledning.
verúrt[h]eilen, * *tr.* döma, fälla, sakfälla. **Verúrt[h]eilung,** *f.*
vervéttern, * *sich* ~ *mit jmdm:* komma i svågerlag, blifva slägt med ngn.
vervíelfachen, vervíelfältigen, * *tr.* och *sich* ~ mångfaldiga(s), mångdubbla(s). **Vervíelfachung, Vervíelfältigung,** *f.*
vervíerfachen, * *tr.* fyrdubbla.
vervóllkommlich, *a.* mäktig af fulländning.
vervóllkommnen, * *tr.* och *sich* ~ fullkomna, fullända, utbilda (sig). **Vervóllkommnung,** *f.*
Vervóllkommner, *-s,* -, *m.* fulländare, utbildare.
vervóllständigen, * *tr.* och *sich* ~ fullständiga, komplettera (sig). **Vervóllständigung,** *f.*
vervóllzähligen, * *tr.* göra fulltalig.
verwáchen, * *tr.* vakande tillbringa, vaka.
verwáchsen, * I. *tr.* 1. växa ur. 2. *Er hat seine Narbe* ~ hans ärr har växt, gått bort. II. *Sich* ~ 1. växa för fort. 2. *Sich zu etw.* ~ utbilda sig till ngt (mit, vanställas till ngt. 3. *Sich mit etw.* ~ växa ihop med ngt. III. *itr. s.* 1. växa igen, gro igen, sluta sig; läkas. 2. *Mit etw.* ~ öfverväxas, öfverdragas med ngt. 3. växa ihop, samman. 4. blifva förvuxen, puckelryggig, ofärdig; missbildas, växa krokig. **Verwáchsung,** *f.*
Verwáchsenheit, 0, *f.* missbildning, vanskapligheit, ofärdighet.
verwágen, * *tr.* sätta på spel.
verwágen, * I. *tr.* väga till. II. *Sich* ~ 1. vägna vilse. 2. *Sich einer* (gen.) *Sache* ~ våga, djärfvas, vara förmäten nog att göra ngt.
Verwáhr, -[*e*]*s,* 0, *m.* förvar, förvaring.
verwáhren, * I. *tr.* förvara, bevara, gömma, skydda. II. *Sich gegen etw.* ~ 1. skydda sig mot ngt. 2. protestera, inlägga gensaga mot ngt.
Verwáhrer, *-s,* -, *m.* förvarare, vaktare.
verwáhrlich, *adv.* i förvar.
verwáhrlósen, * *tr.* försumma, vårdslösa, vanvårda. **Verwáhrlósung,** *f.*
Verwáhrsäm, -[*e*]*s,* 0, *n.* *Im* el. *in* ~ i förvar.
Verwáhrung, *-en, f.* 1. förvaring, förvar. 2. *Jmdn in* ~ *nehmen:* häkta. 3. protest, gensaga.
verwáisen, * I. *itr. s.* mista sina föräldrar, blifva föräldralös, öfvergifven. II. *tr. Jmdn* ~ beröfva ngn hans föräldrar. *Jmdn einer* (gen.) *Sache* ~ beröfva, fråntaga ngn ngt. *Verwaist:* faderlös, moderlös, föräldralös, öfvergifven, ensam. **Verwáisung,** *f.*
verwállen, * *tr.* förvälla. **Verwállung,** *f.*
verwálten, * *tr.* förvalta.
Verwálter, *-s,* -, *m.* förvaltare.
Verwáltung, *-en, f.* förvaltning, administration. *-s...* Ex. ~**behörde,** *-n, f.* förvaltningsmyndighet. ~**bezirk,** -[*e*]*s, -e, m.* förvaltningsområde. ~**fach,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* förvaltning(sfack). ~**weg,** -[*e*]*s,* 0, *m.* *Auf dem* ~*e:* på administrativ väg. ~**zweig,** -[*e*]*s, -e, m.* förvaltningsgren.
verwándeln, * I. *tr.* förvandla. II. *Sich* ~ förvandlas, förvandla sig. **Verwándlung,** *f.*
verwándt, *a.* slägt, beslägtad; samstämmig, likartad, liknande.
Verwándte(r), (adj. böjn.) *m.* och *f.* slägting, frände, anförvandt. *-n...* Ex. ~**besuch,** -[*e*]*s, -e, m.* besök af slägtingar.
Verwándtin, *-nen, f.* kvinlig slägting.
Verwándtschaft, *-en, f.* 1. slägtskap, frändskap. 2. slägt, slägtingar.
verwándtschaftlich, *a.* slägtskaps-, t. ex. ~*e Beziehungen:* slägtskapsförhållanden.
verwárnen, * *tr.* varna. **Verwárnung,** *f.*
1. verwáschen, * I. *tr.* 1. använda till tvätt, tvätta upp. 2. tvätta bort, ur. 3. förstöra i tvätten. 4. mät. fördrifva. II. *Sich* ~ gå bort i tvätten.
2. verwáschen, *a.* obestämd, sväfvande, urblekt, urlakad.
Verwáschenheit, 0, *f.* obestämdhet.
verwássern, * I. *tr.* vattna för starkt, blanda för mycket vatten i; bildl. urvattna, göra fadd. II. *itr. s.* blifva urvattnad, urlakad, innehållslös, fadd.
verwében, * *tr.* 1. använda till väfnad, väfva upp. 2. öfverdraga med spindelväf. 3. sammansling(r)a, fläta i hvartannat. **Verwébung,** *f.*
verwéchseln, * *tr.* 1. förväxla; förbyta, bortbyta. *Sie sind zum* ~ *ähnlich:* de likna hvarandra på ett hår. 2. växla, växla bort. **Verwéchs[e]lung,** *f.*
verwégen, *a.* (o)förvägen, djärf.
Verwégenheit, *-en, f.* (o)förvägenhet, djärfhet.
verwégentlich, *adv.* oförväget, djärft.
verwéhen, * *tr.* och *itr. s.* blåsa bort; blåsa igen.
verwéhren, * *tr.* *Jmdm etw.* ~ förbjuda ngn ngt, hindra ngn att göra ngt.
verwéichen, * (svag böjn.) I. *itr. s.* blifva alltför mjuk, uppblött. II. *tr.* för mycket uppmjuka, uppblöta.
verwéichlichen, * *tr.* och *sich* ~ förvekliga(s). **Verwéichlichung,** *f.*
verwéigern, * *tr.* vägra, förvägra, neka.
Verwéigerung, *-en, f.* vägran, afslag.
verwéilen, * I. *tr.* sinka, uppehålla. II. *itr. h.* och *sich* ~ uppehålla sig, vistas.
verwéinen, * *tr.* 1. *Thränen* ~ utgjuta tårar. 2. *Eine Stunde* ~ gråta en timme. 3. gråta ut, ge luft i tårar åt, t. ex. *seinen Kummer.* 4. *Sie hat ihre Augen verweint:* hennes

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ögon se förgråtna ut. *Verweinte Augen:* förgråtna ögon.

Verwéis, *-es, -e, m.* tillrättavisning, tadel, klander. *Derber* ~ skarp tillrättavisning.

verwéisen, * *tr.* 1. hänvisa, *jmdn an jmdn:* ngn till ngn. 2. förvisa, landsförvisa; relegera. *Aus dem Lande* el. *des Landes* ~ landsförvisa. 3. *Jmdm etw.* ~ tillrättavisa, tadla ngn för ngt. **Verwéisung,** *f.*

verwéiken, * *itr. s.* vissna, vissna bort. **Verwéikung,** *f.*

verwélschen, * *tr.* förvälska, romanisera, gifva en välsk prägel åt. **Verwélschung,** *f.*

verwéltlichen, * I. *tr.* 1. förverldsliga, gifva en verldslig prägel. 2. sekularisera, indraga till staten. II. *itr. s.* blifva verldslig, få en verldslig prägel, anstrykning. **Verwéltlichung,** *f.*

verwéndbár, *a.* användbar.

Verwéndbarkeit, 0, *f.* användbarhet.

verwénden, * I. *tr.* 1. vända bort. *Er verwandte kein Auge von ihr:* han tog ej sitt öga från, såg oafvändt på henne. 2. vända om, upp och ned. *Die verwandte Hand:* handens afvigsida. 3. använda. II. *Sich für jmdn* ~ lägga sig ut för ngn, *bei jmdm:* hos ngn. **Verwéndung,** *f.*

verwérfen, * *tr.* 1. kasta omkring, hit och dit, bort. 2. förkasta; ogilla; fördöma. II. *Sich* ~ 1. kasta vilse. 2. blifva krokig, sned. *Ist verworfen.* **Verwérfung,** *f.*

verwérflich, *a.* förkastlig.

Verwérflichkeit, 0, *f.* förkastlighet.

verwért[h]en, * *tr.* 1. göra bruk af, använda. 2. realisera, förvandla till penningar. **Verwért[h]ung,** *f.* *Keine* ~ *für etw. haben:* ej kunna använda ngt.

verwésen, * I. *itr. s.* upphöra att vara till; öfvergå i förruttnelse, multna, ruttna. II. *tr.* förvalta, förestå. **Verwésung,** *f.*

Verwéser, *-s,* -, *m.* förvaltare, föreståndare, administrator. ~ *des Reichs:* riksföreståndare.

verwéslich, *a.* underkastad förruttnelse, förgänglig.

Verwéslichkeit, 0, *f.* förgänglighet.

verwétten, * *tr.* 1. slå, hålla vad om, våga. 2. förlora på vad.

verwéttert, *a.* 1. fördömd, förbannad. 2. förvittrad.

verwíchen, *a.* förliden, förfluten, sist.

verwíchsen, * *tr.* 1. använda till smörjning, putsning. 2. F festa upp. 3. F smörja upp, klå.

verwíckeln, * *tr.* och *sich* ~ förveckla, inveckla, trassla in (sig). **Verwíck[e]lung,** *f.*

verwíegen, * *tr.* väga till.

verwíldern, * *itr. s.* och *sich* ~ förvildas, blifva vild, förfalla. *Verwildert:* förvildad, rå, ohyfsad, förfallen. **Verwílderung,** *f.*

verwílligen, * *tr.* bevilja.

verwínden, * *tr.* 1. sammansling(r)a, hopfläta. 2. öfvervinna, smälta.

verwírken, * *tr.* 1. förverka, t. ex. *das Leben.* 2. väl förtjäna, t. ex. *eine Strafe.* 3. begå, t. ex. *ein Verbrechen.* 4. bearbeta.

verwírklichen, * *tr.* och *sich* ~ förverkliga(s), realisera(s). **Verwírklichung,** *f.*

verwírren, * *tr.* förvirra, a) bringa villervalla, oreda i, inveckla, intrassla, b) bringa ur fattningen, göra förlägen.

Verwírrung, *-en, f.* förvirring, oreda, villervalla.

verwírt[h]schaften, * *tr.* hushålla illa med, förstöra. **Verwírt[h]schaftung,** *f.*

verwíschen, * I. *tr.* 1. stompera, med stomp fördrifva. 2. utplåna, utsudda, fördunkla, hopröra. II. *Sich* ~ utplånas, fördunklas. **Verwíschung,** *f.*

verwíttern, * I. *itr. s.* förvittra. II. *tr.* jäg. bestryka med vittring. **Verwítterung,** *f.*

verwít[t]wen, * *tr.* och *itr. s.* göra till (blifva) enkling, enka. *Verwitwet:* enkling, enka; bildl. ensam, öfvergifven. *Die verwitwete Königin:* enkedrottningen. **Verwít[t]wung,** *f.*

verwítzeln, * *tr.* vitsande förvränga, förlöjliga.

1. verwógen = *verwegen.*

2. verwógen, * *itr. s.* böljande, svallande försvinna, upplösas; om toner: förklinga.

verwóhnen, * *tr.* förstöra ngt genom dess beboende, t. ex. *ein Zimmer.*

verwóhnen, * *tr.* och *sich* ~ skämma bort (sig). **Verwóhnung,** *f.*

Verwóhntheit, 0, *f.* självsvåldigt sätt, ovanor.

verwólben, * *tr.* öfverhvälfva.

verwórfen, *a.* förkastad, förkastlig, nedrig, gemen, usel.

Verwórfenheit, *-en, f.* nedrighet m. m. se föreg.

verwórren, *a.* förvirrad, oredig.

Verwórrenheit, *-en, f.* oredighet.

verwóhlen, * I. *tr.* rota i, bringa i oordning. II. *Sich* ~ *in etw.:* gräfva ned sig, fördjupa sig i ngt.

verwúndbár, *a.* sårbar, ömtålig.

verwúnden, * I. *tr.* såra. II. *Sich* ~ såra, skära, sticka sig.

verwúnderlich, *a.* förunderlig. förvånande.

verwúndern, * I. *tr.* förundra, förvåna. II. *Sich* ~ förvåna sig, förvånas.

Verwúnderung, 0, *f.* förundran, förvåning. *In* ~ *setzen:* förvåna. -s... ex. ~**ausruf,** -[*e*]*s,* -*e, m.* utrop af förvåning. ~**brille,** 0, *f.* F *die* ~ *aufsetzen:* spela den förvånade.

Verwúndung, *-en, f.* 1. 0, sårande. 2. sår.

verwúnschen, * *tr.* förtrolla. 2. fördöma, förbanna.

Verwúnschung, *-en, f.* 1. förtrollning. 2. förbannelse.

verwúrzeln, * *itr. s.* och *sich* ~ slå rötter, rotfästa sig.

verwúrzen, * *tr.* 1. krydda för starkt. 2. göra fadd, smaklös.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

verwüsten, * *tr.* föröda, ödelägga.
Verwüster, *-s, -, m.* ödeläggare, härjare.
Verwüstung, *-en, f.* förödelse, ödeläggelse, härjning.
verzagen, * *itr. h.* misströsta, blifva modfäld, förtvifla.
verzagt, *a.* försagd, modfäld, klenmodig.
Verzagtheit, 0, *f.* försagdhet m. m. se föreg.
verzählen, * *sich* ~ räkna vilse. **Verzählung,** *f.*
verzähnen, * I. *tr.* förse med kuggar. II. *Sich in einander* ~ gripa in i hvartannat. III. *itr. h.* få de sista tänderna. **Verzähnung,** *f.*
verzanken, * I. *tr.* träta, *den Morgen:* hela morgonen. II. *Sich mit jmdm* ~ blifva osams med ngn.
verzápfen, * *tr.* 1. tappa, utskänka. 2. hopfoga, hopsinka. **Verzápfung,** *f.*
verzáppeln, * *itr. s.* och *sich* ~ sprattla sig trött.
verzártein, * *tr.* och *sich* ~ skämma bort (sig), klema(s) med, förvekliga(s). **Verzárt[e]lung,** *f.*
verzáubern, * *tr.* förtrolla. **Verzáuberung,** *f.*
verzäunen, * *tr.* inhägna.
Verzäunung, *-en, f.* inhägnad.
verzéchen, * *tr.* supa upp; använda till supning.
verzéhnfachen, * *tr.* och *sich* ~ tiodubbla(s). **Verzéhnfachung,** *f.*
Verzéhr, *-[e]s,* 0, *m.* förtäring.
verzéhren, * *tr.* och *sich* ~ förtära(s). **Verzéhrung,** *f.*
verzéihnen, * I. *tr.* 1. rita illa. 2. upprita, rita. 3. anteckna, notera. II. *Sich* ~ rita vilse. **Verzéichnung,** *f.*
Verzéichnis[s], *-ses, -se, n.* förteckning.
verzéihen, * *tr.* förlåta.
verzéihlich, *a.* förlåtlig.
Verzéihlichkeit, 0, *f.* förlåtlighet.
Verzéihung, *-en, f.* förlåtelse.
verzérren, * *tr.* och *sich* ~ förvrida(s), vanställa(s). **Verzérrung,** *f.*
verzéttein, * *tr.* slarfva bort, bortplottra. **Verzétt[e]lung,** *f.*
Verzicht, *-[e]s, -e, m.* afsägelse, afstående, afträdelse. *Auf etw.* (acc.) ~ *leisten* el. *thun:* afstå från, afsäga sig ngt. **-leistung,** *-en, f.* = *Verzicht.*
verzíchten, * *itr. h.* *Auf etw.* ~ afstå från, afsäga sig ngt.
verziehen, * I. *tr.* 1. uppfostra illa, skämma bort. 2. förändra, förvrida. *Den Mund zum Lächeln* ~ draga på munnen till ett leende. *Sich* (dat.) *eine Sehne* ~ sträcka en sena. 3. hopslinga, hopfläta. II. *Sich* ~ 1. slå sig (om trä m. m.), bågna, krokna, skufva sig, komma i olag, förvridas. 2. så småningom försvinna, gå bort. 3. F skudda stoftet af sina fötter, draga sig ur spelet, försvinna. 4. draga ut på tiden, gå långsamt. 5. flytta vilse (en pjes i schackspel m. m.). III. *itr. s.* 1. flytta, t. ex. *in die Stadt:* till staden. 2. = *II, 4.* **Verziehung,** *f.*
verzieren, * *tr.* 1. pryda, smycka. 2. öfverlasta med prydnader.
Verzierung, *-en, f.* prydnad, dekoration, ornament, grannlåt.
verziffern, * *tr.* skrifva med chifferskrift.
verzimmern, * *tr.* ⊕ förtimra. **Verzimmerung,** *f.*
verzinken, * *tr.* ⊕ 1. förzinka, öfverdraga med zink. 2. hopsinka, hopfoga. **Verzinkung,** *f.*
verzinnen, * *tr.* förtenna. **Verzinnung,** *f.*
verzinsen, * I. *tr.* förränta, betala ränta för. II. *Sich* ~ vara räntebärande. **Verzinsung,** *f.*
verzinslich, *a.* som ränta betalas för. ~ *ausleihen:* låna ut mot ränta.
verzittern, * *itr. s.* darrande förklinga.
verzögerlich, *a.* sinksam, långsam.
verzögern, * I. *tr.* fördröja, försinka, uppskjuta. II. *Sich* ~ dröja, försinkas, låta vänta på sig.
Verzögerung, *-en, f.* försinkande, dröjsmål, uppskof.
verzóllbar, *a.* underkastad tull.
verzóllen, * *tr.* förtulla. **Verzóllung,** *f.*
verzótteln, * *tr.* hopröra, bringa oreda i, hoptrassla.
verzúcken, * *tr.* konvulsivisk förvrida.
verzücken, * *tr.* hänrycka. **Verzückung,** *f.*
Verzúckung, *-en, f.* konvulsivisk ryckning, konvulsion.
Verzúg, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. uppskof, dröjsmål. 2. förklemadt, bortskämdt barn, mors-, farsgris.
verzúpfen, * *tr.* göra linneskaf af.
verzwátzeln, * = *verzappeln.*
verzwéifeln, * *itr. h.* och *s.* förtvifla, misströsta, *an etw.* (dat.): om ngt.
Verzwéiflung, 0, *f.* förtviflan. **-s...** ex. **~mut[ħ],** *-[e]s,* 0, *m.* förtviflans mod. **~voll,** *a.* förtvifiad.
verzwéigen, * *sich* ~ förgrena sig.
Verzwéigung, *-en, f.* förgrening.
verzwérgen, * *itr. s.* blifva förkrympt, dvärgartad.
verzwícken, * *tr.* 1. *Die Weinstöcke* ~ skära spotsarne af vinrankorna. 2. *Eine Mauer* ~ reparera, laga en mur. 3. *Die Augen* ~ knipa ihop ögonen. 4. hoptrassla, intrassla. *Verzwickt:* trasslig, kinkig, bisarr, tokig.
Verzwícktheit, *-en, f.* intrassladt skick, kinkig, bisarr sak.
verzwírbeln, * *tr.* kringvrida, förvrida.
Vesper, *-n, f.* vesper, aftonsång; bildl. afton. **-brot,** *-[e]s,* 0, *n.* aftonvard. **-läuten,** *-s,* 0, *n.* vesperringning, ringning till aftonsång. **-stern,** *-[e]s,* 0, *m.* aftonstjärna. **-stunde,** *-n,* **-zeit,** *-en, f.* vesper(timme), aftonstund, afton.
vesperln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* spisa (till) aftonvard.
Vestálin, *-nen, f.* vestal.
Veste se *Feste.*
Veterán, *-en* el. *-s, -en, m.* veteran.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Veteránenschaft, 0, *f.* 1. egenskap af veteran. 2. samtlige veteraner.
Veterinär, *-s, -e, m.* veterinär, djurläkare.
Veto, -[*s*], *-s, n.* veto.
Vettel, *-n, f.* käring, liderlig kvinna, kvinsperson.
Vetter, *-s*, -, *m.* 1. kusin. 2. ✱ farbror. 3. ✱ slägting. -[n]... Ex. **~gunst**, 0, *f.* nepotism. **~strässe**, 0, *f.* F *die ~ ziehen:* kalla hvarandra kusin, vara kärvänlig.
vetterlich, *a.* såsom kusin; kärvänlig.
vetteriln, *-te, ge-t, tr.* kalla kusin.
Vetterschaft, *-en, f.* 1. egenskap af kusin, slägtskap. 2. samtlige kusiner, slägt.
Vexier, -[*e*]*s, -e, n.* konstig mekanism, fint. **-becher**, *-s*, -, *m.* **-glas**, *-es, -er* †, *n.* tantalusbägare, glas med dubbelbottnar. **-schloss**, *-es, -er* †, *n.* konstlås.
vexiériln, *-te, -t, tr.* plåga, trakassera, draga vid näsan, gyckla med, narra.
Vexiereri, *-en, f.* trakasseri, narrspel, gyckel, drift.
Vezier, -[*e*]*s, -e, m.* vesir.
vgl. förkortn. = *vergleiche:* jämför (jfr).
Viadúkt, -[*e*]*s, -e, m.* viadukt.
vibriériln, *-te, -t, itr. h.* vibrera.
Vice... vice(-). **-könig**, -[*e*]*s, -e, m.* vicekonung.
vidiériln, *-te, -t, tr.* teckna vidi under, godkänna.
vidimiériln, *-te, -t, tr.* vidimera, intyga. **Vidimierung**, *f.*
Vieh, -[*e*]*s*, ✱ *-e, n.* boskap, kreatur, fä. *Ein gutes ~* ett beskedligt kräk. **-arzt**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* djurläkare. **-ausstellung**, *-en, f.* kreaturutställning, landtbruksmöte. **-bremse**, *-n, f.* (boskaps)broms. **-dumm**, *a.* fäaktigt dum. **-futter**, *-s*, 0, *n.* boskapsfoder. **-herde**, *-n, f.* boskapshjord. **-hirt**, *-en, -en, m.* boskapsherde. **-hof**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* ladugård. **-knecht**, -[*e*]*s, -e, m.* ladugårdsdräng, oxdräng. **-mägd**, *-e* †, *f.* ladugårdspiga. **-markt**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* kreatursmarknad. **-mässig**, *a.* fäaktig. **-mast**, *-en, f.* boskapsgödning. **-schaden**, *-s*, -†, *m.* 1. förlust på, af boskap. 2. af boskap förorsakad skada. **-schwemme**, *-n, f.* lögställe för boskap. **-seuche**, *-n, f.* boskapssjuka, -pest. **-stall**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* ladugård. **-stamm**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* kreatursras. **-stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* kreatursuppsättning. **-sterben**, *-s*, 0, *n.* dödlighet bland kreatur. **-tränke**, *-n, f.* vattningsplats för boskap. **-trift**, *-en, f.* 1. (rätt till) boskapsbete. 2. väg till betesmark. 3. boskapsdrift. 4. = roll. **-weide**, *-n, f.* betesmark, kreatursbete. **-zucht**, 0, *f.* boskapsskötsel. **-züchter**, *-s*, -, *m.* en som drifver boskapsskötsel, lägger på kreatur.
viehhaft, *a.* 1. djurisk. 2. fäaktig.
Viehheit, 0, *f.* djuriskhet, djur(en).
viehisch, *a.* djurisk.
viel, *a.* mycken, mången. **~**[*e*] *Freunde haben:* hafva många vänner, *er hat ~ gelesen:* han har läst mycket, *er ist ~* el. *um ~es grösser als ich:* han är mycket större än jag. *Nicht ~es sondern ~* ej mångahanda men mycket. *Ein bisschen ~, etwas ~, ein wenig ~* något väl mycket, *gar ~* ganska mycket. *So ~ ich weiss, so ~ ich gehört habe:* såvidt jag vet, efter hvad jag hört; *um so ~ zu schmal:* så mycket för smal. *Es ist mir gleich ~* det gör mig detsamma, är mig likgiltigt. **-armig**, *a.* mångarmad. **-ärtig**, *a.* rik på arter. **-ästig**, *a.* månggrenig. **-bändig**, *a.* bestående af många band, voluminös. **-bedeutend**, *a.* 1. vigtig, betydelsefull. 2. mångtydig. **-beschäftigt**, *a.* mycket sysselsatt, upptagen. **-blätt[e]rig**, *a.* mångbladig, bladrik. **-deutig**, *a.* mångtydig. **-deutigkeit**, 0, *f.* mångtydighet. **-eck**, -[*e*]*s, -e, n.* månghörning. **-eckig**, *a.* månghörnig. **-esser**, *-s*, -, *m.* storätare. **-esserei**, 0, *f.* glupskhet. **-fach**, **-fältig**, *a.* mångahanda, mångfaldig, fierfaldig, upprepad. **-fachheit**, **-fältigkeit**, 0, *f.* mångfald, rikedom. **-farbig**, *a.* mångfärgad. **-flächner**, *-s*, -, *m.* polyeder. **-förmig**, *a.* mångformig. **-fräss**, *-es, -e, m.* filfras, a) järf, b) storätare. **-fresser**, *-s*, -, *m.* storätare. **-füss**, *-es, -e* †, *m.* mångfoting. **-gelenkig**, *a.* mångledad. **-geliebt**, *a.* högt älskad. **-genannt**, *a.* ofta omnämd, berömd. **-gereist**, *a.* vidtberest. **-geschäftig**, *a.* mycket sysselsatt. **-gestaltig**, *a.* mångformig. **-gliederig**, *a.* mångledad. Mat. *~e Grösse:* polynom. **-götterei**, *-en, f.* mångguderi. **-herrschaft**, *-en, f.* mångvälde. **-hufer**, *-s*, -, *m.* zool. flertåigt hofdjur. **-hufig**, *a.* zool. flertåig (om hofdjur). **-jährig**, *a.* mångårig. **-kantig**, *a.* mångkantig. **-kapselig**, *a.* bot. månggömmig. **-köpfig**, *a.* månghöfdad. **-léicht** se nedan. **-liebchen**, *-s*, -, *n.* filipin. *Guten Morgen ~!* filipin! *Ein ~ essen:* spela filipin. **-löch[e]rig**, *a.* försedd med många hål. **-mal** = *-mals.* **-malig**, *a.* ofta upprepad, ofta återkommande, fierfaldig. **-máls**, *adv.* ofta, många gånger. **-männerei**, 0, *f.* en kvinnas äktenskap med fiere män. **-méhr**, *adv.* snarare, i stället, tvärtom. **-namig**, *a.* som har många namn. **-reder** = *-sprecher.* **-regiererei**, *-en, f.* reglementerande. **-reihig**, *a.* mångradig. **-sagend**, *a.* mycket sägande, betydelsefull. **-saitig**, *a.* mångsträngad. **-samig**, *a.* mångfröig. **-schalig**, *a.* som har flera skal. **-schreiber**, *-s*, -, *m.* mångskrifvare, med skrifklåda behäftad person. **-schreiberei**, 0, *f.* mångskrifveri, skrifklåda. **-seitig**, *a.* mångsidig. **-seitigkeit**, 0, *f.* mångsidighet. **-silbig**, *a.* mångstafvig. **-sprächig**, *a.* (skrifven) på flera språk. *~es Wörterbuch:* polyglottordbok. **-sprecher**, *-s*, -, *m.* pratmakare, storskräflare. **-stimmig**, *a.* mångstämmig. **-teilig**, *a.* mångdelad. **-thätigkeit**, 0, *f.* mångsidig verksamhet. **-thuer**, *-s*, -, *m.* en som har många järn i elden. **-thuerei**, 0, *f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

alltför mångsidig verksamhet. **-umfassend**, *a.* vidtomfattande. **-verheissend**, *a.* mycket lofvande. **-vermögend**, *a.* som förmår mycket, mäktig. **-versprechend**, *a.* mycket lofvande. **-weiberei**, 0, *f.* månggifte. **-wissend**, *a.* som vet mycket. **-züngig**, *a.* som har många tungor.

vielerlei, *a.* mångahanda, många slags.

Vielheit, 0, *f.* mängd.

vielleicht, *adv.* kanske, kanhända.

vier, I. utan följ. subst. äfv. **viere**, *a.* (oböjl. grundtal, dock substantiveradt i dat. *vieren*) fyra. *Zu ~en:* fyra och fyra. *Mit ~en fahren:* åka efter spann, *auf allen ~en gehen:* gå på alla fyra, *alle ~e von sich strecken:* sträcka ut sig. II. **-en**, *f.* fyra (siffra). **-eck**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fyrhörning, fyrkant. **-eckig**, *a.* fyrhörnig, fyrsidig, fyrkantig. **-fach**, **-fältig**, *a.* fyrfaldig. **-füssig**, *a.* fyrfotad, fyrbent. **-füssler**, *-s*, -, *m.* fyrfotadjur. **-gesang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* fyrstämmig sång. **-gespann**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fyrspann. **-händig**, *a.* fyrhändig. **-mal**, *adv.* fyra gånger. **-spännig**, *a.* fyrspänd. **-t[h]eil**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* = *Viertel.* **-t[h]eilen**,* = *vierteln I.* För öfr. jfr sms. med *drei*, *ein*, *fünf*.

Vierer, *-s*, -, *m.* fyra (siffra) m. m. jfr *Fünfer*.

viererlei, oböjl. *a.* fyrahanda, fyra sorters.

vierte, *a.* (ordningstal) fjärde.

Viertel, I. *-s*, -, *n.* 1. fjärdedel. 2. kvart. *Es ist ein ~ auf zwei:* klockan är en kvart på tu, en kvart öfver ett. 3. kvarter (mån-, stads-kvarter). II. oböjl. *a.* fjärdedels. **-bogen**, *-s*, -, *m.* fjärdedels ark. **-elle**, *-n*, *f.* kvarter (fjärdedels aln). **-hufe**, *-n*, *f.* fjärdedels hemman. **-hüfner**, *-s*, -, *m.* ägare af ett fjärdedels hemman. **-jähr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fjärdedels år, kvartal, tre månader. **-jährig**, *a.* tre månader gammal. **-jährlich**, *a.* återkommande hvarje kvartal, kvartals-, t. ex. *~es Gehalt:* kvartalslön, *~e Miete:* kvartalshyra. **-jahrs...** kvartals-. **-mölle**, *-n*, *f.* fjärdingsväg. **-pause**, *-n*, *f.* fjärdedels paus. **-stunde**, *-n*, *f.* kvart. **-takt**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fjärdedels takt.

vierteilen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* dela i fjärdedelar, fyrdela. II. *itr. h.* slå kvartarne.

viertens, *adv.* för det fjärde.

Vierung, *-en*, *f.* fyrdelning, kvadratur, kvadrat, fyrkant.

vierzehn, *a.* fjorton, jfr *fünfzehn* n.

vierzig, *a.* fyrtio, jfr *fünfzig* n.

vigilant, *a.* vaksam.

Vigilanz, 0, *f.* vaksamhet.

Vigilie, *-n*, *f.* katolsk gudstjänst på högtidsaftnar.

vigilieren, *-te*, *-t*, *itr. h.* vara vaksam, vaka.

Vignette, *-n*, *f.* vignett.

Vikár, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. vikarie. 2. vice pastor.

Vikariát, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* vikariat.

vikarieren, *-te*, *-t*, *itr. h.* vikariera.

Viktualien, *plur.* lifsmedel, viktualier. **-händler**, *-s*, -, *m.* hökare.

Villa, *-as* el. *-en*, *f.* villa, landtställe.

Violla, *-en*, *f.* altfiol.

Viole, *-n*, *f.* 1. = förreg. 2. viol.

violett[en], *a.* violett.

Violine, *-en*, *f.* violin, fiol. **-futteral**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* violinfodral. **-spieler**, *-s*, -, *m.* violinist.

Violinist, *-en*, *-en*, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* violinist.

Violoncéll[o], *-o*[*s*] el. -[*s*], -[*o*]*s*, *n.* violoncell.

Viper, *-n*, *f.* huggorm. **-biss**, *-es*, *-e*, *m.* ormbett.

virtuós, *a.* skicklig, färdig, konstnärlig.

Virtuós[e], *-en*, *-en*, *m.* virtuos.

virtuósenhaft, *a.* virtuoslik.

Virtuosität, *-en*, *f.* virtuositet, färdighet.

Visier, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* visir.

visieren, *-te*, *-t*, I. *tr.* 1. visera, t. ex. *ein Pass.* 2. mäta, justera. II. *itr. h. Nach etw.* ~ rikta blicken på ngt. **Visierung**, *f.*

Visierer, *-s*, -, *m.* justerare.

Visión, *-en*, *f.* vision, syn, uppenbarelse.

Visitatión, *-en*, *f.* visitation, besigtning.

Visite, *-n*, *f.* visit, besök. **-n...** ⊕ ~**karte**, *-n*, *f.* visitkort. ~**kartentasche**, *-n*, *f.* visitkortsbok, -etui.

visitieren, *-te*, *-t*, *tr.* visitera, genomsöka, besigtiga. **Visitierung**, *f.*

Vitriól, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* och *n.* vitriol.

v. J. förkorts. = *vorigen Jahres:* förlidet år.

Vliess, *-es*, *-e*, *n.* fäll, skinn. *Das goldene ~* gyllene skinnet.

Vogel, *-s*, -†, *m.* dim. *Vögelchen*, *Vögelein*, fogel. ⊠ *loser ~* lättsinnig sälle, *lustiger ~* glad gosse; ordspr. *es ist ihm so wohl wie dem ~ im Hanfsamen:* han mår som en prins i en bagarbod. **-art**, *-en*, *f.* fogelart. **-bauer**, *-s*, -, *m.* och *n.* fogelbur. **-beere**, *-n*, *f.* 1. rönn. 2. rönnbär. **-beize**, *-n*, *f.* fogeljagt med falkar, falkjagt. **-deuter**, *-s*, -, *m.* augur, teckentydare. **-dunst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fogeldunst, sparfhagel. **-fang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fogelfänge, -fångst. **-fänger**, *-s*, -, *m.* fogelfängare. **-flinte**, *-n*, *f.* fogelbössa. **-frei**, *a.* fogelfri. **-futter**, *-s*, 0, *n.* fogelmat. **-garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fogelnät. **-gesang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* fogelsång. **-händler**, *-s*, -, *m.* fogelhandlare. **-hecke**, *-n*, *f.* fogelhäck. **-herd**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* en med lockfoglar och slagnät försedd plats till fogelfånget. **-kenner**, *-s*, -, *m.* fogelkännare. **-kirsche**, *-n*, *f.* 1. fogelbär. 2. fogelbärsträd. **-leicht**, *a.* lätt som en fogel. **-leim**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* fogellim. **-miere**, *-n*, *f.* bot. nata (Stellaria media). **-mist**, -[*e*]*s*, 0, *m.* guano. **-napf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* glas, kopp för fogelburar. **-nest**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* fogelbo. **-perspektive**, *-n*, *f.* fogelperspektiv. **-pfeife**, *-n*, *f.* fogelpipa. **-schau**, 0, *f.* 1. teckentydning, auspicium. 2. fogelperspektiv. **-schauer** = *-deuter.* **-scheuche**, *-n*, *f.* fogelskrämma. **-schiessen**, *-s*, -, *n.* fogelskjutning. **-schrekke** = *-scheuche.* **-schrot**, -[*e*]*s*, 0, *m.* = *-dunst.* **-schuss**, *-es*, *-e* †, *m.* = *-schiessen.* **-stange**,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-n, *f.* 1. limspö. 2. fogelstång. **-stellen**, *-s.* 0, *n.* fogelfångst. **-steller** = *-fänger.* **-wald**, 0, *f.* = *-beize.* **-weibchen**, *-s, -, n.* fogelhona.

Vög[e]ler, *-s, -, m.* fogelfängare.

Vögt, -[e]*s*, *-e* †, *m.* fogde.

Vogtéi, *-en, f.* 1. fogdes ämbete, ämbetsområde, ämbetslokal. 2. häkte, fängelse.

vogtéilich, *a.* fogde-.

Vokábel, *-n, f.* glosa, ord. **-büch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* glosbok.

Vokabulár, -[e]*s*, *-e, n.* glosbok.

Vokál, -[e]*s*, *-e, m.* vokal. **-anlaut**, -[e]*s*, 0, *m.* gram. vokaliskt uddljud. **-auslaut**, -[e]*s*, *-e, m.* vokaliskt slutljud.

vokálisch, *a.* vokalisk.

Vokatión, *-en, f.* utnämning.

Voland se *Valand.*

Volk, -[e]*s*, *-er* †, *n.* dim. *Völkchen*, *-lein*, 1. folk. 2. om djur: flock, skara, kull. 3. ✕ och ⚓ manskap. **-arm**, *a.* folkfattig. **-leer**, *a.* folktom, öde. **-reich**, *a.* folkrik. **-s...** Ex. **~abergláube**, *-ns*, 0, *m.* folklig vidskepelse. **~abstimmung**, *-en, f.* folkomröstning. **~aufruhr**, -[e]*s*, *-e*, **~aufstand**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* folkupplopp, uppror. **~aufwiegler**, *-s, -, m.* folkuppviglare. **~ausdruck**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* populärt uttryck. **~beliebt**, *a.* allmänt omtyckt, populär. **~beschluss**, *-es, -e* †, *m.* folkbeslut. **~bewaffnung**, *-en, f.* folkbeväpning. **~büch**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* 1. folklig bok. 2. nationalverk. **~dichter**, *-s, -, m.* 1. folklig skald. 2. nationalskald. **~dichtung**, *-en, f.* 1. folkdiktning. 2. nationalpoesi. **~feind**, -[e]*s*, *-e*, *m.* folkets fiende, folkfiende. **~feindlich**, *a.* folkfiendtlig. **~fest**, -[e]*s*, *-e*, *n.* folkfest. **~freund**, -[e]*s*, *-e, m.* folkvän. **~freundlich**, *a.* folkvänlig. **~führer**, *-s, -, m.* folkledare. **~geist**, -[e]*s*, 0, *m.* folkande. **~glaube**, *-ns*, 0, *m.* folktro. **~gunst**, 0, *f.* folkgunst. **~haufe**, *-ns, -n, m.* folkhop. **~herrschaft**, *-en, f.* folkvälde. **~krieg**, -[e]*s*, *-e, m.* folkkrig i hvilket hela folket deltager. **~lied**, -[e]*s*, *-er, n.* folkvisa. **~mässig**, *a.* folklig. **~meinung**, *-en, f.* allmän mening. **~menge**, 0, *f.* folkmängd. **~poesie**, *-en, f.* folkpoesi, folkdiktning. **~regierung**, *-en, f.* folklig, demokratisk regering, styrelse. **~schicht**, *-en, f.* samhällslager. **~schule**, *-n, f.* folkskola. **~schullehrer**, *-s, -, m.* folkskollärare. **~schrift**, *-en, f.* skrift för folket, folklig skrift. **~schriftsteller**, *-s, -, m.* folklig författare. **~sprache**, *-n, f.* folkspråk, folkmål. **~stimmung**, *-en, f.* folkets, allmän stämning. **~unterricht**, -[e]*s*, 0, *m.* folkundervisning. **~versammlung**, *-en, f.* folkförsamling. **~vertreter**, *-s, -, m.* folkombud. **~vertretung**, *-en, f.* folkrepresentation. **~wirt[h]**, -[e]*s*, *-e, m.* nationalekonom. **~wirt[h]schaft**, 0, *f.* nationalekonomi. **~wirt[h]schaftlich**, *a.* nationalekonomisk. **~zählung**, *-en, f.* folkräkning.

Völker... Ex. **-beschreibung**, 0, *f.* etnografi. **-eigent[h]ümlichkeit**, *-en, f.* nationell egendomlighet. **-hirt**, *-en, -en, m.* folkens herde, konung. **-krieg**, -[e]*s*, *-e, m.* krig mellan folken, internationelt krig. **-kunde**, **-lehre**, 0, *f.* etnografi. **-recht**, -[e]*s*, 0, *n.* folkrätt. **-rechtlich**, *a.* folkrättslig. **-schlacht**, *-en, f.* fältslag i hvilket flera folkslag deltaga, i sht slaget vid Leipzig 1813. **-stamm**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* folkstam. **-wanderung**, *-en, f.* folkvandring.

Völkerschaft, *-en, f.* folk, folkslag, stam.

völkisch, *a.* folklig.

Volkst[h]ům, -[e]*s*, *-er* †, *n.* 1. folklif, folkets lif, sed m. m. 2. folk.

volkst[h]ümlich, *a.* folklig.

Volkst[h]ümlichkeit, *-en, f.* 1. 0, folklighet, popularitet. 2. folklig egendomlighet, för folket utmärkande drag.

voll, (predikativt framför subst. utan art. äfv. *voller*), *a.* full. F *sich ~ ärgern:* blifva topp tunnor rasande, *sich ~ essen:* äta sig proppmätt. *Das Mass ~ machen:* fylla måttet, *um das Unglück ~ zu machen:* till råga på olyckan. F *sich ~ machen:* smutsa ned sig, *sich den Leib ~ schlagen:* proppa magen full. *Die Uhr hat ~ geschlagen:* klockan har slagit (timmen), *jmdm die Ohren ~ schreien:* tuta i öronen på ngn. *Im ~en leben:* lefva i öfverflöd, *aus dem ~en wirtschaften:* ej spara ngt. *Von etw. ~ sein:* vara helt och hållet upptagen af ngt. **-auf**, *adv.* fullt upp, rikligt. **-bad**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* helbad. **-bart**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* helskägg. **-bauer**, *-s* el. *-n, -n, m.* hemmansägare. **-berechtigt**, *a.* fullt berättigad. **-besitz**, *-es*, 0, *m.* full, okvald besittning. **-blut**, -[e]*s*, 0, *n.* fullblod. **-blütig**, *a.* fullblodig. **-bruder**, *-s*, -†, *m.* helbror; F skämts. supbroder. **-bürger**, *-s, -, m.* helborgare (som har alla medborgerliga rättigheter). **-bürtig**, *a.* 1. född af samma föräldrar, *~er Bruder:* helbroder. 2. af rätt börd. **-bürtigkeit**, 0, *f.* härstamning från samma föräldrar. **-gefühl**, -[e]*s*, *-e, n.* fulla känslan af ngt. **-gehalt**, -[e]*s*, 0, *m.* full halt. **-gehaltig**, *a.* fullhaltig, fullgod. **-genuss**, *-es, -e* †, *m.* full, oblandad njutning. **-gewalt**, 0, *f.* absolut makt. **-gewicht**, -[e]*s*, 0, *n.* full vigt. **-gültig**, *a.* fullgiltig. **-gültigkeit**, 0, *f.* fullgiltighet. **-haltig**, *a.* fullhaltig. **-hering**, -[e]*s*, *-e, m.* sill med rom el. mjölke i. **-inhaltlich**, *a.* komplett. **-jährig**, *a.* myndig. **-jährigkeit**, 0, *f.* myndighet. **-klang**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* fulltonig klang. **-körnig**, *a.* fullkornig. **-kraft**, 0, *f.* full kraft. **-kräftig**, *a.* kraftfull, oförsvagad. **-leibig**, *a.* korpulent, tjock. **-leibigkeit**, 0, *f.* korpulens. **-macht**, *-en, f.* fullmakt. **-machtgeber**, *-s, -, m.* utfärdare af en fullmakt. **-machthaber**, *-s, -, m.* innehafvare af en fullmakt. **-mond**, -[e]*s*, *-e, m.* fullmåne. **-mondsgesicht**, -[e]*s*, *-er, n.* fullmånsansigte. **-saftig**, *a.* saftig,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

saftrik, saftfull, rik på vätskor, blodfull. **-saftigkeit**, 0, *f.* saftighet; blodfullhet. **-ständig**, *a.* fullständig. ~ *machen:* komplettera. **-ständigkeit**, 0, *f.* fullständighet. **-stimmig**, *a.* fullstämmig. **-tönend**, **-tönig**, *a.* fulltonig. **-wichtig**, *a.* fullvigtig. **-wichtigkeit**, 0, *f.* fullvigtighet. **-wüchsig**, *a.* fullvuxen. **-zählig**, *a.* fulltalig. **-zähligkeit**, 0, *f.* fulltalighet. Ofr. sms. se nedan.

vollbringen,* *tr.* fullgöra, fullborda, verkställa, utföra, begå. **Vollbringung**, *f.*

Vollbringer, *-s*, -, *m.* verkställare, fullbordare.

vollénden,* *tr.* fullända, fullborda, afsluta.

Vollénder, *-s*, -, *m.* fullbordare, afslutare.

vollends, *adv.* 1. fullkomligt, helt och hållet. 2. dessutom, till på köpet.

Vollendung, 0, *f.* fulländning, fullbordan, afslutande.

voller se *voll.*

Völleréi, 0, *f.* fylleri.

vollführen,* *tr.* fullfölja, utföra. **Vollführung**, *f.*

Vollheit, 0, *f.* fullhet; fyllighet.

völlig, *a.* 1. fullständig, hel. 2. fyllig, korpulent.

vollkómmen, *a.* 1. fullkomlig, fullständig, fulländad. 2. om kläder: riklig, vid. 3. korpulent.

Vollkómmenheit, *-en*, *f.* fullkomlighet.

vollstrécken,* *tr.* verkställa, sätta i verkställighet, utföra. **Vollstréckung**, *f.*

Vollstrécker, *-s*, -, *m.* verkställare.

vollziehen,* I. *tr.* 1. verkställa, utföra. 2. stadfästa. I tidningar: *ihre vollzogene eheliche Verbindung zeigen an:* vigde. II. *Sich* ~ verkställas, gå i, komma till verkställighet, förseggå.

Vollzieher, *-s*, -, *m.* verkställare.

Vollziehung, 0, *f.* **Vollzúg**, -[e]*s*, 0, *m.* 1. verkställande, utförande. 2. stadfästelse.

Volontár, *-s*, *-e* el. *-s*, *m.* frivillig.

Volte, *-n*, *f.* 1. volt. 2. knep.

voltigier||en, *-te*, *-t*, *itr. h.* voltigera, hoppa.

Volúmen, *-s*, - el. *Volumina*, *n.* volym.

voluminös, *a.* voluminös, omfattande.

vom, sammandragning af *von dem.*

vomier||en, *-te*, *-t*, *itr. h.* kasta upp, kräkas.

Vomitív, -[e]*s*, *-e*, *n.* kräkmedel.

von, *prep.* med dat. 1. af, t. ex. *etw.* ~ *jmdm leihen*, ~ *jmdm gemacht sein*, ~ *Holz bauen*, *einer* ~ *uns.* 2. från, t. ex. *etw.* ~ *jmdm stehlen*, ~ *Osten nach Westen*, ~ *hinten:* bakifrån. 3. om, t. ex. ~ *jmdm*, ~ *etw. sprechen*, *reden.* 4. vid adliga namn: von, af. 5. särskilda fall. *Der Herr vom Hause:* husets herre. ~ *Gottes Gnaden:* med Guds nåde. *Ein Kind* ~ *drei Jahren:* ett tre års, treårigt barn. *Klein* ~ *Gestalt:* liten till växten. *Ein Freund* ~ *mir:* en af mina vänner. **-einánder** = *auseinander.* **-nöt[h]en**, *adv.* af-nöden, nödvändigt.

vór, I. *prep.* med dat. på frågan hvarest, med ack. på frågan hvarthän. 1. före, t. ex. ~ *jmdm da sein*, *der Tag* ~ *dem Feste;* för ... sedan, t. ex. ~ *acht Tagen*, ~ *Zeiten:* för längesedan. 2. framför, t. ex. *den See* ~ *sich haben:* inför, t. ex. ~ *Gott;* utanför, t. ex. ~ *dem Thore wohnen*, ~ *der Thüre sein:* a) vara, stå utanför dörren, b) stå för dörren, förestå, *jmdn* ~ *die Thüre werfen:* kasta ut ngn. 3. framför, för (betecknande företräde), t. ex. ~ *allem* el. ~ *allen Dingen:* framför allt, *den Vorrang* ~ *jmdm haben:* hafva företräde framför ngn, *Gnade* ~ *Recht ergehen lassen:* låta nåd gå för rätt. 4. för, t. ex. *sich* ~ *etw.* (dat.) *in acht nehmen*, *Achtung* ~ *dem Gesetz*, *sich* ~ *jmdm fürchten:* vara rädd för ngn, *den Hut* ~ *jmdm abnehmen*, *sich* ~ *jmdm verstecken*, *den Wald* ~ *Bäumen nicht sehen.* 5. af (orsak), t. ex. ~ *Freude weinen.* II. *adv. Nach wie* ~ nu som förr, sedan som förut. ~! fram!

Anm. Vor i sms. med verb är alltid betonadt och betecknar läge framför ngt, befintlighet före ngt, förebild för ngt, framträdande framför ngt. Se nedan.

veráb, *adv.* förut, på förhand, i förväg.

Vórabend, -[e]*s*, *-e*, *m.* föregående afton, högtidsafton.

vóráchten, *tr. Jmdm etw.* ~ jämra sig inför ngn.

vórahnen, *tr.* ana förut, på förhand.

Vórahnung, *-en*, *f.* aning, förkänsla.

vorán, *adv.* i spetsen, framför, förut, främst. **-eilen**, *itr. s.* skynda förut. **-gehen**, *itr. s.* gå förut, framför, först, i spetsen. *Jmdm* ~ gå framför ngn, *jmdm mit gutem Beispiele* ~ föregå ngn med godt exempel. **-laufen**, *itr. s.* springa framför. **-schicken**, *tr.* skicka förut.

Vóranschlag, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kostnadsförslag.

Vóranstalt, *-en*, *f.* förberedande åtgärd, förberedelse.

Vóranzeige, *-n*, *f.* förberedande, föregående annons; förebud.

Vórarbeit, *-en*, *f.* förarbete, förberedande arbete.

vórarbeiten, I. *itr. h.* göra förarbeten. II. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ a) visa ngn hur han skall göra ngt, b) underlätta arbetet på ngt för ngn. 2. *Etw.* ~ göra förarbeten till ngt.

Vórarm, -[e]*s*, *-e*, *m.* 1. underarm. 2. öfre delen af ett framben.

Vórärmel, *-s*, -, *m.* lösärm.

voráuf = *voran.*

voráus (afv. -), *adv.* förut, framför, i förväg. *Seinem Alter* ~ *sein:* vara före sin ålder. *Etw. vor jmdm* ~ *haben:* hafva ngt framför ngn, vara ngn öfverlägsen i ngt. *Im* el. *zum* ~ på förhand, i förväg. **-bedenken**, *tr.* förut öfverväga, betänka. **-bedingen**, *tr.* på förhand betinga. **-bestimmung**, *-en*, *f.* förutbestämmelse. **-bezahlen**, *tr.* betala förut, i förskott. **-empfangen**, *tr.* få förut, på förhand,

* säkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

i förskott. **-empfinden**, *tr.* hafva förkänning af, känna på förhand, ana. **-fahren**, I. *tr.* köra, skjutsa, II. *itr. s.* åka, fara förut, framför, i förväg. **-gehen**, *itr. s.* gå förut, framför, i spetsen, *dem Regimente:* för regementet. **-laufen**, *itr. s.* springa förut, framför. **-nahme**, 0, *f.* antecipering. **-nehmen**, *tr.* antecipera; taga ut i förskott. **-reisen**, *itr. s.* resa förut, i förväg. **-reiten**, *itr. s.* rida förut. **-sage**, *-n, f.* förutsägelse. **-sagen**, *tr.* förutsäga. **-schicken**, *tr.* skicka förut, i förväg; förutskicka. **-sehen**, *tr.* förutse. **-setzen**, *tr.* förutsätta. **-sicht**, 0, *f.* förutseende. **-sichtlich**, *a.* som man kan förutse, antaglig, trolig. **-zahlen** = *-bezahlen.*

Vorbau, *-[e]s, -e, m.* utbyggnad.

vorbauen, *tr.* 1. bygga framför. 2. förebygga, förekomma, *einer* (dat.) *Sache:* ngt. **Vorbauung**, *f.*

Vorbedacht, *-[e]s,* 0, *m.* uppsåt, öfverläggning.

vorbedächtig, *a.* förtänksam, försigtig.

vorbedenken, *tr.* förut, på förhand öfverväga, betänka.

vorbedeuten, *tr.* förebåda, förut antyda.

Vorbedeutung, *-en, f.* förebud.

vorbedingen, *tr.* förut, på förhand betinga. **Vorbedingung**, *f.*

Vorbegriff, *-[e]s, -e, m.* begrepp man har förut, förut förvärfvad åsigt, mening.

Vorbehalt, *-[e]s, -e, m.* förbehåll.

vorbehalten, *tr.* 1. behålla framför sig, på sig, t. ex. *eine Schürze.* 2. förbehålla, reservera, undantaga. **Vorbehaltung**, *f.*

vorbehaltlich, *prep.* med gen. med förbehåll af, med undantag af.

vorbei, *adv.* förbi. **-eilen**, *itr. s.* skynda förbi, *an etw.* (dat.): ngt. **-fahren**, I. *tr.* köra, skjutsa, II. *itr. s.* åka, fara förbi. **-fliessen**, *itr. s.* flyta förbi. **-gehen**, *itr. s.* gå förbi. *Im ~* i förbigående. **-können**, *itr. h.* kunna komma förbi. **-lassen**, *tr.* släppa förbi. **-müssen**, *itr. h.* vara tvungen att komma förbi, måste förbi. **-schiessen**, *itr.* 1. *s.* skjuta, störta, rusa förbi. 2. *h.* skjuta förbi, bom, bomma. **-ziehen**, *itr. s.* draga, tåga förbi.

vorbekommen, *tr.* 1. få för sig, på sig, t. ex. *eine Schürze.* 2. få fram.

vorbemeldet, *a.* ofvannämd.

Vorbemerkung, *-en, f.* inledande, förutskickad anmärkning, förord, inledning.

vorbenannt, *a.* ofvannämd.

vorberat[h]en, *tr.* hålla förberedande öfverläggning om, förbereda.

vorbereiten, *tr.* och *sich ~* förbereda (sig).

Vorbereitung, *-en, f.* förberedelse. **-s...** Kz. **~schule**, *-n, f.* förberedande skola.

Vorberge, *m. plur.* framför en bärgsträckas hufvudmassa liggande bärg.

Vorbericht, *-[e]s, -e, m.* förord, inledning.

vorberührt, vorbesagt, *a.* ofvannämd.

Vorbescheid, *-[e]s, -e, m.* 1. tillfälligt besked. 2. stämning.

vorbescheiden, *tr.* kalla för rätta, stämma.

Vorbesitzer, *-s, -, m.* föregående ägare.

vorbestimmen, *tr.* förut, på förhand bestämma.

vorbestraft, *a.* förut straffad.

vorbeten, *tr.* förestafva, upplåsa (böner).

Vorbeter, *-s, -, m.* en som förestafvar böner.

vorbeugen, I. *tr.* böja framåt. II. *itr. h.* förebygga, *einer* (dat.) *Sache:* ngt. **Vorbeugung**, *f.*

vorbiegen, *tr.* böja framåt.

Vorbild, *-[e]s, -er, n.* förebild.

vorbilden, *tr.* 1. gifva en förberedande bildning åt, förbereda. 2. förebilda, föreställa, vara en sinnebild för. 3. framställa. 4. förespegla. **Vorbildung**, *f.* **-s...** Kz. **~anstalt**, *-en,* **~schule**, *-n, f.* förberedande skola.

vorbildlich, *a.* förebildande, sinnebildlig.

vorbinden, *tr.* 1. binda för sig, t. ex. *eine Schürze.* 2. binda framför, t. ex. *dem Buche das Verzeichnis.* 3. binda först, visa hur man skall binda. 4. F *sich* (dat.) *jmdn ~* lexa upp ngn. 5. F *sich* (dat.) *etw. ~* taga itu med ngt.

Vorbitte, *-n, f.* 1. bön för att afvända ngt. 2. = *Fürbitte.*

vorblasen, *tr.* 1. *Jmdm etw. ~* blåsa ngt för ngn på blåsinstrument. 2. blåsa fram.

vorbleiben, *itr. s.* stanna framför, kvar, sitta på.

vorblicken, *itr. h.* blicka fram.

vorbohren, *tr.* och *itr. h.* borra för.

Vorbote, *-n, -n, m.* förelöpare, förebud.

vorbrechen, *itr. s.* bryta fram.

vorbringen, *tr.* framskaffa, frambringa, förebringa, komma fram med, anföra, andraga.

Vorbruch, *-[e]s,* 0, *m.* frambrytande.

vorbuchstabieren, *tr.* förestafva.

Vorbühne, *-n, f.* teat. förgrund, avantscen.

Vorburg, *-en, f.* 1. byggnader utanför borgmuren. 2. fort; skyddsvärn.

vorchristlich, *a.* förkristlig.

Vordach, *-[e]s, -er* †, *n.* skärmtak.

vordatieren, *tr.* antedatera.

vordecken, *tr.* öfvertäcka, öfverskyla.

Vordeich, *-[e]s, -e, m.* främre dam, vall.

vordem, *adv.* förr, förut, för detta.

vordemonstrieren, *tr. Jmdm etw. ~* demonstrera, klargöra ngt för ngn.

vorder, *a.* fram-, främre. **-ansicht**, *-en, f.* vy af framsidan. **-arm** = *Vorarm.* **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* frambog. **-brust**, *-e* †, *f.* frambringa. **-bug**, *-[e]s, -e* †, *m.* frambog. **-deck**, *-[e]s, -e, n.* fördäck. **-füss**, *-es, -e* †, *m.* 1. framfot. 2. främre delen af foten. **-gestell**, *-[e]s, -e, n.* framvagn. **-glied**, *-[e]s, -er, n.* framlem, främre lem el. led. **-grund**, *-[e]s,* 0, *m.* förgrund. **-hand**, *-e* †, *f.* 1. framhand. 2. främre delen af handen. 3. kortspel. förhand. **-haupt**, *-[e]s, -er* †, *n.* **-kopf**, *-[e]s, -e* †, *m.* framhufvud. **-lader**, *-s, -, m.* ✕ framladd-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

ningsgevär. **-lauf**, -[e]s, -e †, m. 1. jag. framben. 2. ⊕ främre delen af en gevärspipa. **-leib**, -[e]s, -er, m. framkropp. **-leute**, *plur.* till **-mann**, -[e]s, m. person som står, går, sitter framför en, man i främsta ledet. *Ich habe noch zehn Vorderleute:* jag har ännu tio framför mig. **-mast**, -[e]s, -en, m. ⚓ fockmast. **-mauer**, -n, f. framvägg, framsida. **-satz**, -es, -e †, m. försats. **-seite**, -n, f. framsida. **-sitz**, -es, -e, m. framsits, framsäte. **-steven**, -s, -, m. förstäf, framstam. **-t[h]eil**, -[e]s, -e, m. och n. framdel. **-thür**, -en, f. främre, yttre dörr, dörr åt gatan. **-treffen**, -s, -, n. förtrupp. **-wagen**, -s, -[†], m. framvagn.

vordrängen, I. *tr.* skjuta fram. II. *Sich* ~ tränga sig fram.

vordringen, *itr. s.* tränga fram.

vordringlich, *a.* som tränger sig fram, besvärlig, påflugen.

vordrucken, *tr.* trycka framför.

vordrücken, *tr.* trycka, skjuta fram.

Vorebbe, 0, *f.* ebbens början.

voreilen, *itr. s.* skynda förut, framför, *jmdm:* ngn.

voreilig, *a.* förhastad, brådstörtad, för tidig, framfusig.

Voreiligkeit, 0, *f.* förhastande, framfusighet.

voreingenommen, *a.* på förhand intagen.

Voreingenommenheit, -en, *f.* förutfattad mening.

Voreltern, *plur.* förfäder.

vorempfinden, *tr.* känna förut, ha en förkänsla af, ana.

Vorempfindung, -en, *f.* förkänsla, aning.

vorenthalten, *tr.* undanhålla. **Vorenthaltung**, *f.*

Vererbe, -n, -n, m. prioriterad arfvinge.

Vererinnerung, -en, *f.* förutskickad anmärkning, förord.

Vererzte, -n, *f.* första skörd.

vorerst, *adv.* 1. tills vidare, för närvarande. 2. framför allt, först och främst.

vorerwählen, *tr.* på förhand utvälja, förutbestämma.

vorerwähnt, *a.* förut omnämd, ofvannämd.

vorerzählen, *tr. Jmdm etw.* ~ berätta ngt för ngn.

1. **Vöressen**, *tr.* äta förut, till förrätt.

2. **Vöressen**, -s, -, n. förrätt.

vorfabeln, *tr. Jmdm etw.* ~ berätta, inbilla ngn ngt fabelaktigt.

Vorfahr, -s el. -en, -en, m. 1. företrädare. 2. plur. förfäder. *Mein* ~ en af mina förfäder.

vorfahren, *itr. s.* 1. *Bei jmdm* ~ köra fram till, säga till hos ngn. 2. *Den Wagen* ~ *lassen:* låta vagnen köra fram. 3. *Jmdm* ~ a) fara före, framför ngn, b) spärra vägen för ngn.

Vorfall, -[e]s, -e †, m. 1. händelse, tilldragelse. 2. framfall.

vorfallen, *itr. s.* 1. falla fram, framåt. 2. falla framför. 3. förefalla, tilldraga sig.

Vorfallenheit, **Vorfälligkeit**, -en, *f.* = *Vorfall 1.*

vorfassen, *tr.* på förhand fatta. *Vorgefasste Meinung:* förutfattad mening.

vorfechten, *itr. h. Jmdm* ~ a) visa ngn hur han skall fäkta, b) fäkta för ngn för att försvara honom.

Vorfechter, -s, -, m. 1. fäktlärare. 2. förkämpe.

Vorfeier, -n, *f.* fest som firas före den egentliga festen.

vorfinden, *tr.* och *sich* ~ förefinna(s).

vorfliegen, *itr. s.* 1. flyga fram. 2. *Jmdm* ~ flyga framför ngn.

Vorflut[h], -en, *f.* flodens början.

vorfo[r]dern, *tr.* framkalla, inkalla, kalla inför rätta, stämma. **Vorfo[r]derung**, *f.*

Vorfrage, -n, *f.* förberedande, inledande fråga.

vorfragen, *itr. h.* fråga, höra sig för.

Vorfreude, -n, *f.* försmak af en fröjd.

Vorfrühling, -[e]s, -e, m. vårens början.

vorfühlen, *tr.* hafva en förkänsla af, ana.

vorführen, *tr.* framföra. **Vorführung**, *f.*

Vorgabe, -n, *f.* på förhand lemnad gåfva.

Vorgang, -[e]s, -e †, m. 1. *Jmdm den* ~ *lassen:* låta ngn gå först, lemna ngn företräde. 2. mönster, exempel förebild. 3. tillvägagående; tilldragelse, händelse.

Vorgänger, -s, -, m. företrädare.

vorgängig, *a.* 1. tidigare, föregående. 2. = *vorläufig.*

Vorgarten, -s, -†, m. trädgård framför ett hus, mellan huset och gatan.

vorgaukeln, *tr. Jmdm etw.* ~ förespegla, inbilla ngn ngt.

Vorgebäude, -s, -, n. främre byggning som ligger vid gatan.

vorgeben, *tr.* 1. gifva förut, t. ex. *ein Theaterstück.* 2. *Jmdm etw.* ~ lemna ngn försprång. 3. sätta framför, på ngn ngt, t. ex. *dem Kinde eine Schürze.* 4. föregifva, påstå.

Vorgebirge, -s, -, n. kap, udde.

vorgeblich, *a.* föregifven, förment.

vorgedacht, *a.* förut omnämd, ofvannämd.

Vorgefecht, -[e]s, -e, n. förpostfäktning.

Vorgefühl, -[e]s, -e, n. förkänsla.

vorgehen, *itr. s.* 1. gå för, t. ex. *die Uhr geht vor.* 2. gå framför. 3. gå fram, framåt. 4. gå tillväga. 5. skjuta fram. 6. försiggå, tilldraga sig. 7. *Jmdm* ~ a) gå före, framför ngn, b) hafva företräde framför ngn, c) föregå ngn med sitt exempel.

vorgeigen, *tr. Jmdm ein Stück* ~ spela ett stycke på fiol för ngn.

Vorgemach, -[e]s, -er †, n. yttre rum, väntrum, vänteal.

vorgemeldet, **vorgenannt**, *a.* förut nämd, ofvannämd.

vorgenissen, *tr.* hafva en försmak af.

Vorgenuss, -es, -e †, m. försmak af en njutning.

Vorgericht, -[e]s, -e, n. förrätt.

Vorgeschichte, 0, *f.* 1. förhistorisk tid. 2. hi-

* äkta ams. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

storia om de tilldragelser, som föregå en viss händelse; föregående historik.
vörgeschichtlich, *a.* förhistorisk.
Vörgeschmack, -[e]*s*, 0, *m.* försmak.
Vörgesetzte(r), (adj. böjn.) *m.* förman, chef.
vörgestern, *adv.* i förgår.
vörgestrig, *a.* inträffande i förgår.
Vörgiebel, -*s*, -, *m.* gafvel på framsidan.
vörglänzen, *itr. h.* 1. lysa fram. 2. *Jmdm* ~ förelysa ngn.
vörgreifen, *itr. h.* 1. *Mit etw.* ~ antecipera ngt. 2. *Jmdm* ~ a) förekomma ngn, b) göra ingrepp i ngns rättigheter. 3. *Mit dem rechten Fusse* ~ sträcka ut, taga ut steget med högra foten. **Vörgreifung**, *f.*
vörgreiflich, *adv.* i förväg, på förhand.
Vörgrund, -[e]*s*, 0, *m.* förgrund.
vörgucken, *itr. h.* titta fram.
I. vörhaben, *tr.* 1. hafva framför sig, på sig framtill. 2. förehafva, hafva för afsigt, ärna, tillärna. *Ich habe es gut mit Ihnen vor:* jag menar det väl med eder. 3. *Jmdn* ~ taga itu med, skrupensa, lexa upp ngn.
2. Vörhaben, -*s*, -, *n.* förehafvande, uppsåt.
Vörhafen, -*s*, -†, *m.* yttre hamn.
Vörhalle, -*n*, *f.* portik, yttre rum, försal, vapenhus; bildl. förgård.
Vörhalt, -[e]*s*, -*e*, *m.* förebråelse, föreställning.
vörhalten, *tr.* 1. hålla framför, fram. 2. *Jmdm etw.* ~ förehålla ngn ngt. **Vörhaltung**, *f.*
Vörhand, 0, *f.* förhand.
vorhánden, *a.* förhandenvarande, närvarande. ~ *sein:* vara förhanden, förefinnas.
Vörhang, -[e]*s*, -*e* †, *m.* förhänge, ridå.
Vörhänge... Kx. **-schloss**, -*es*, -*er* †, *n.* hänglås.
vörhangen, *itr. s.* hänga framför, fram; sticka fram.
vörhängen, *tr.* hänga framför.
vörhauen, *tr.* hugga för.
Vörhaupt, -[e]*s*, -*er* †, *n.* framhufvud.
Vörhaut, -*e* †, *f.* förhud.
Vörhemd[e], -[e]*s*, -*en*, *n.* nattkappa.
vorhér (äfv. ⁄ -), *adv.* förr, förut. **-bedenken**, *tr.* förut, på förhand betänka, öfverväga. **-bestimmen**, *tr.* förut bestämma. **-bestimmung**, -*en*, *f.* förutbestämmelse. **-empfinden**, *tr.* hafva en förkänsla af. **-gehen**, *itr. s.* gå förut, föregå. ~*d:* föregående. **-geschehen**, *itr. s.* ske, tilldraga sig förut. **-merken**, *tr.* märka förut, på förhand. **-sagen**, *tr.* förutsäga. **-sehen**, *tr.* förutse.
Vörherbst, -*es*, -*e*, *m.* höstens början, sensommar.
vorhérig, *a.* tidigare, föregående.
vörherrschen, *itr. h.* förherska.
vörheucheln, *tr. Jmdm etw.* ~ hyckla ngt mot ngn.
vörheulen, *tr. Jmdm etw.* ~ tjuta, F gråtande berätta ngt för ngn.
Vörhimmel, -*s*, -, *m.* himlens förgård.
vorhín (✱ ⁄ -), *adv.* förut, nyss.
vörhistorisch, *a.* förhistorisk.
Vörhof, -[e]*s*, -*e* †, *m.* förgård.
vörholen, *tr.* framhämta.
Vörhölle, -*n*, *f.* yttre helvete, helvetets förgård.
vörhören, I. *tr.* höra framför, öfver, genom. II. *itr. h.* höra sig för.
Vörhut, 0, *f.* 1. ✕ förtrupp. 2. åkerbr. förbete.
vorig, *a.* förr, förliden, tidigare.
vörjagen, I. *tr.* jaga, köra fram. II. *itr. s.* 1. springa fram. 2. *Jmdm* ~ a) hastigt rida, åka, rusa framför ngn, b) springa, rusa fram till ngn.
Vörjahr, -[e]*s*, -*e*, *n.* förår.
vörjährig, *a.* förra årets, fjolårets.
vörjammern, *tr. Jmdm etw.* ~ jämrande säga ngn ngt, beklaga sig för ngn öfver ngt.
Vörkammer, -*n*, *f.* yttre kammare, väntrum.
vörkämpfen, *itr. h.* 1. vara bland de främste kämparne. 2. vara ett mönster för de kämpande.
Vörkämpfer, -*s*, -, *m.* förkämpe.
vörkauen, vörkäuen, *tr. Jmdm etw.* ~ tugga ngt åt ngn; bildl. göra ngt riktigt påtagligt för ngn.
Vörkauf, -[e]*s*, 0, *m.* 1. förköpsrätt. 2. återförsäljares uppköp af torgförda varor före torghandelns början.
vörkaufen, *tr.* uppköpa torgförda varor före torghandelns början.
Vörkäufer, -*s*, -, *m.* uppköpare.
Vörkehr, 0, *f.* ~ *treffen:* vidtaga förberedande åtgärder, taga sina mått och steg.
vörkehren, *tr.* 1. vända fram, ut. 2. förbereda. *Das Nötige* ~ vidtaga nödiga åtgärder.
Vörkehrung, -*en*, *f.* förberedande åtgärd, mått och steg. ~*en treffen* = *Vorkehr treffen.*
Vörkenntnis[s], -*se*, *f.* förkunskap.
Vörkette, -*n*, *f.* mindre bärgskedja framför en större, utlöpare.
Vörkirche, -*n*, *f.* vapenhus.
vörkleben, *tr.* klistra framför, för, på.
vörklingen, *itr. h.* 1. klinga, ljuda förut. 2. föresväfva. 3. klinga, ljuda högre.
vörkommen, *itr. s.* 1. komma fram. 2. *Bei jmdm* ~ a) titta in till, säga till hos ngn. b) få företräde hos ngn. 3. förekomma. 4. förefalla, synas. 5. *Jmdm* ~ komma före ngn.
Vörkommenheit, -*en*, **Vörkommnis[s]**, -*se*, *f.* 1. förekomst. 2. tilldragelse, händelse.
vörkönnen, *itr. h.* kunnna komma fram.
Vörkost, 0, *f.* förrätt.
Vörlade... Kx. **-gewehr**, -[e]*s*, -*e*, *n.* framladdningsgevär.
vörladen, *tr.* 1. lasta, lägga framför. 2. inkalla, stämma.
Vörlader, -*s*, -, *m.* 1. rättsbetjänt som kallar inför rätta. 2. framladdningsgevär.
Vörladung, -*en*, *f.* 1. stämning. 2. förladdning.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Vorlage, -n, *f.* 1. förlängningsstycke, lösskifva. 2. sak som lägges framför ngt (en tunna, vagnshjul o. dyl.) för att det skall stå stilla. 3. (framlagdt, föreliggande) förslag. 4. förskrift; plansch att rita efter, mönster.
vorlallen, *tr.* framstamma, jollra.
Vorland, -[e]s, 0, *n.* land framför ngt; strand.
vorlängst, *adv.* för länge sedan.
Vorlass, -es, 0, *m.* företräde.
vorlassen, *tr.* 1. släppa fram. 2. lemna företräde åt. **Vorlassung**, *f.*
Vorlauf, -[e]s, 0, *m.* försprång.
vorlaufen, *itr. s.* 1. springa fram. 2. *Jmdm* ~ a) springa fortare än ngn, b) springa framför ngn.
Vorläufer, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* förelöpare, förebud.
vorläufig, *a.* provisorisk, tillfällig; adv. tills vidare, för närvarande.
vorlaut, *a.* högljudd, framfusig, näsvis.
vorleben, *itr. h.* 1. lefva förut. 2. *Jmdm* ~ i sitt lif vara ett mönster för ngn.
vorlegbar, *a.* som kan framläggas, presentabel.
Vorlege... Ex. **-blatt**, -[e]s, -er †, *n.* mönster, förskrift. **-gabel**, -n, *f.* stor gaffel. **-löffel**, -s, -, *m.* förläggarslef. **-messer**, -s, -, *n.* förskärarknif. **-schloss**, -es, -er †, *n.* hänglås.
vorlegen, *tr.* 1. lägga framför. 2. *Jmdm etw.* ~ a) förelägga, visa ngn ngt, b) lägga för ngn ngt, t. ex. *Braten.* 3. framlägga, framställa, framsätta. *Etw. weiter* ~ lägga ngt längre fram. **Vorlegung**, *f.*
Vorleger, -s, -, *m.* förskärare.
vorleiern, *tr. Jmdm etw.* ~ på positiv spela ngt för ngn; bild. positivartadt, entonigt föredraga, rabbla upp ngt för ngn.
vorlesbar, *a.* som kan föreläsas.
Vorlese, -n, *f.* 1. första (vin)skörden. 2. (vin-) skördens början.
vorlesen, *tr.* 1. föreläsa. 2. först skörda.
Vorleser, -s, -, *m.* ~in, -nen, *f.* föreläsare, föreläsarinna, lektris.
Vorlesung, -en, *f.* föreläsning.
vorletzt, *a.* nästsist.
vorleuchten, *itr. h. Jmdm* ~ gå framför och lysa ngn, bild. förelysa, föregå ngn med godt exempel.
vorlieb se *fürlieb.*
Vorliebe, 0, *f.* förkärlek.
vorliegen, *itr. h.* 1. ligga framför. 2. föreligga, förefinnas.
vorlügen, *tr. Jmdm etw.* ~ ljuga ngt för ngn.
vormachen, *tr.* 1. sätta för, framför. 2. *Jmdm etw.* ~ a) visa ngn ngt, b) inbilla ngn ngt.
Vormagen, -s, -[†], *m.* bladmage.
vormähen, *itr. h.* 1. mäja först. 2. *Jmdm* ~ visa ngn hur han skall mäja.
vormalen, *tr. Jmdm etw.* ~ måla ngt inför ngn, måla, skildra ngt för ngn.
vormälig, vormals = *ehemal...*
Vormann, -[e]s, -er †, *m.* 1. = *Vordermann.* 2. kortspel. spelare som sitter i förhand. 3. förman, verkmästare. 4. plur. förfäder.
Vormarsch, -es, -e †, *m.* frammarsch.
vormarschieren, *itr. s.* marschera, tåga fram.
Vormast, -[e]s, -en, *m.* ⚓ fockmast.
Vormauer, -n, *f.* förmur.
vormauern, *tr.* mura för, igen.
vormessen, *tr. Jmdm etw.* ~ mäta ngt i ngns närvaro.
Vormittag, -[e]s, -e, *m.* förmiddag. **-s...** Ex. **~stunde**, -n, *f.* förmiddagstimme.
vormittägig, *a.* förmiddags-.
Vormund, -[e]s, -er † och -e, *m.* **Vormünderin**, -nen, *f.* förmyndare.
Vormundschaft, -en, *f.* förmynderskap. **-s...** Ex. **~rechnung**, -en, *f.* förmyndareräkning.
vormundschaftlich, *a.* förmyndare-.
vormüssen, *itr. h.* måste fram.
vorn[e], *adv.* framtill, framme, fram. ~ *heraus wohnen:* bo åt gatan. ~ *im Buche:* i bokens början. *Von* ~ a) framifrån, b) från början. **-án**, *adv.* främst, först, öfverst, i spetsen. **-herein**, *adv. Von* ~ från första början. **-über**, *adv.* framåt, framåtböjdt.
vornagein, *tr.* spika för.
Vornahme, -n, *f.* företag.
Vorname, -ns, -n, *m.* förnamn.
vornehm, *a.* förnäm. ~ *thun:* vara förnäm, taga en förnäm min på sig.
1. vornehmen, *tr.* 1. sätta för sig, på sig, t. ex. *eine Schürze.* 2. företaga, taga ihop med. *Sich* (dat.) *etw.* ~ företaga sig ngt. *Jmdn* ~ taga itu med, lexa upp ngn.
2. Vornehmen, -s, -, *n.* företag.
Vornehmheit, 0, *f.* förnämhet.
vornehmlich, *adv.* särskildt, hufvudsakligen, framför allt.
vorneigen, *tr.* och *sich* ~ luta, böja (sig) framåt, buga sig.
Vorneigung, -en, *f.* 1. lutning framåt. 2. förkärlek.
Vorort, -[e]s, -e el. -er †, *m.* säte för en föreninga hufvudstyrelse el. centralkomité.
vorpfeifen, *tr. Jmdm etw.* ~ hvissla, på pipa blåsa ngt för ngn.
vorplappern = *vorplaudern.*
Vorplatz, -es, -e †, *m.* plats framför ngt.
vorplaudern, *tr. Jmdm etw.* ~ prata (om) ngt för ngn, söka inbilla ngn ngt.
Vorposten, -s, -, *m.* förpost.
vorprahlen, *tr. Jmdm etw.* ~ skryta med ngt inför ngn.
vorpredigen, *tr. Jmdm etw.* ~ predika, prata, käxa om ngt för ngn.
vorprüfen, *tr.* anställa en förberedande pröfning, examen med.
Vorprüfung, -en, *f.* förberedande pröfning, examen.
vorragen = *hervorragen.*
Vorrang, -[e]s, 0, *m.* högre rang, företräde.
Vorrat[h], -[e]s, -e †, *m.* förråd. *Im* ~ i för-

* äkta sme. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

råd. -s... ex. ~haus, -es, -er †, n. förrådshus, magasin. ~schrank, -[e]s, -e †, m. matskåp.

vorrät[h]ig, a. i förråd, på förlag, som fins inne.

vorrechnen, tr. *Jmdm etw.* ~ a) räkna, räkna igenom, räkna upp ngt för ngn, b) visa ngn hur han skall räkna ngt.

Vorrecht, -[e]s, -e, n. företrädesrättighet, privilegium.

vorrecken, tr. räcka, sträcka fram.

Vorrede, -n, f. 1. förord, företal. 2. tal som föregår ett annat.

vorreden, tr. *Jmdm etw.* ~ berätta ngt för ngn, slå i, inbilla ngn ngt.

Vorredner, -s, -, m. 1. förste, föregående talare. 2. skådespelare som framsäger prologen. 3. företals författare.

vorreif, a. förtidigt mogen.

Vorreigen, Vorreihen, -s, -, m. 1. första dans. 2. *Den ~ haben:* anföra dansen.

vorreissen, tr. 1. rycka, rifva fram. 2. rita upp konturerna till. 3. *Jmdm Witze* ~ vitsa inför ngn.

vorreiten, I. itr. s. 1. *Dem Wagen, jmdm* ~ rida framför vagnen, ngn, vara förridare. 2. rida fram. 3. *Jmdm* ~ rida fortare än, rida om ngn. 4. *Jmdm* ~ visa ngn hur han skall rida, lära ngn rida. II. tr. 1. *Ein Pferd* ~ rida fram med, förevisa en häst. 2. F bildl. *jmdm etw.* ~ lysa med ngt inför ngn.

Vorreiter, -s, -, m. förridare.

vorrennen, itr. s. 1. springa framför, förut. 2. *Jmdm* ~ springa fortare än, springa om ngn.

vorrichten, tr. 1. skjuta, rycka, vrida fram. 2. göra i ordning, iordningställa, tillrusta, tillreda, förbereda.

Vorrichtung, -en, f. 1. förberedelse, tillrustning. 2. inrättning, mekanism.

Vorriss, -es, -e, m. utkast.

Vorritt, -[e]s, 0, m. framridande.

vorrücken, I. tr. 1. draga, skjuta fram. 2. *Jmdm etw.* ~ förehålla ngn ngt. II. itr. s. rycka, tåga fram; närma sig; rycka upp.

vorrufen, tr. ropa, kalla fram.

vorrüsten = *vorrichten 2.*

vors, sammandragn. af *vor das.*

Vorsaal, -[e]s, -e †, m. försal, väntsal.

vorsagen, tr. 1. förutsäga. 2. *Jmdm etw.* ~ a) berätta ngt för ngn, b) förestafva, diktera ngn ngt, c) skolspr. hviska ngt för ngn, d) suffiera ngn.

Vorsager, -s, -, m. suffiör.

Vorsänger, -s, -, m. ~in, -nen, f. en som tar upp, leder sången, kantor, klockare.

Vorsatz, -es, -e †, m. föresats, uppsåt, afsigt.

vorsätzlich, a. uppsåtlig, afsigtlig.

Vorschein, -[e]s, 0, m. *Zum ~ kommen:* komma fram, komma i dagen. *Zum ~ bringen:* bringa i dagen.

vorschicken, tr. 1. förutskicka. 2. framskicka.

vorschieben, tr. skjuta fram. *Jmdn* ~ skjuta fram ngn, skjuta ngn framför sig, dölja sig bakom ngn. *Etw.* ~ taga ngt till förevändning. **Vorschiebung**, f.

Vorschieber, -s, -, m. lock, lucka att skjuta för, skottlucka.

vorschiessen, I. itr. 1. h. *Jmdm* ~ visa ngn hur han skall skjuta. 2. s. skjuta, störta fram. II. tr. försträcka, förskottera, lägga ut.

Vorschiff, -[e]s, -e, n. för.

Vorschlag, -[e]s, -e †, m. 1. förslag. *Etw. in ~ bringen:* föreslå, väcka förslag om ngt. 2. första slag. 3. för en vara först begärdt pris; afv. prutmon. 4. mus. förslag.

vorschlagen, I. tr. 1. föreslå. 2. slå, drifva fram. 3. *Drei Mark* ~ a) begära tre mark hvarpå prutmon äns, b) begära tre mark för mycket. 4. *Den Takt* ~ slå takt. II. itr. s. 1. slå, falla fram, öfver. 2. förherska. 3. mus. bilda förslag.

Vorschmack, -[e]s, 0, m. försmak.

vorschmecken, I. itr. h. taga öfverhand, t. ex *ein Gewürz schmeckt vor.* II. tr. 1. *Etw.* ~ finna smaken af ngt öfvervägande. 2. hafva försmak af.

vorschmeicheln, tr. *Jmdm etw.* ~ smickra ngn med ngt.

Vorschneide... ex. -brett, -[e]s, -er, n. skärbräde. -messer, -s, -, n. förskärarknif.

vorschneiden, tr. 1. skära för. 2. *Jmdm Gesichter* ~ göra grimaser åt ngn.

Vorschneider, -s, -, m. förskärare.

vorschnell = *voreilig.*

vorschrauben, tr. skrufva för.

vorschreiben, tr. 1. skrifva framför. 2. skrifva för. 3. föreskrifva.

vorschreien, tr. *Jmdm etw.* ~ skrika ngt i öronen på ngn.

vorschreiten, itr. s. 1. fortgå, gå vidare. 2. *Jmdm* ~ skrida, gå framför ngn.

Vorschrift, -en, f. 1. föreskrift. 2. föreskrift, order, befallning. -s... ex. ~mässig, a. enligt föreskrift, reglementsenlig. ~widrig, a. reglementsvidrig.

Vorschritt, -[e]s, -e, m. steg framåt, framsteg.

Vorschub, -[e]s, -e †, m. 1. första slaget i kägelspel. 2. befrämjande, understöd, hjälp. *Jmdm, einer* (dat.) *Sache* ~ *leisten* el. *thun:* understödja, hjälpa, gynna ngn, en sak.

Vorschuh, -[e]s, -e, m. stöfvelfot.

vorschuhen, tr. försko.

Vorschule, -n, f. förberedande skola, förskola; förberedande kurs, elementarkurs.

Vorschüler, -s, -, m. lärjunge i en förberedande skola.

Vorschuss, -es, -e †, m. 1. förskott, utlägg. 2. första skottet. -weise, adv. förskottsvis.

vorschütten, tr. 1. *Dem Viehe Futter* ~ fodra kreaturen. 2. *Dämme* ~ kasta upp dammar mot vattnet.

vorschützen, tr. 1. *Etw.* ~ förskansa sig bak-

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

om ngt. 2. föregifva, taga till förevändning.
Vorschwarm, -[e]s, -e †, m. första svärm.
vorschwatzen = *vorplaudern.*
vorschweben, *itr. h.* föresväfva.
vorschwimmen, *itr. s.* 1. simma framför. 2. *Jmdm* ~ a) simma fortare än, simma om ngn, b) visa ngn hur han skall simma.
vorschwindeln, *tr. Jmdm etw.* ~ söka inbilla ngn ngt.
vorsegeln, *itr. s.* 1. segla fram. 2. segla först, i spetsen. 3. *Einem Schiffe* ~ segla fortare än, segla om ett fartyg.
vorsehen, I. *tr.* 1. förutse. 2. förebygga. II. *Sich* ~ se sig för, se upp. *Vorgesehen!* se upp!
Vorsehung, 0, *f.* försyn.
vorsein, *itr. s.* 1. *Jmdm* ~ vara före, framför ngn. 2. förevara, förhandlas. 3. *Da sei Gott vor!* Gud bevare oss därför!
Vorsetz... Kz. **-fenster**, -s, -, n. dubbelfönster. **-gitter**, -s, -, n. (tråd)jalusi. **-silbe**, -n, *f.* gram. förstafvelse, prefix.
vorsetzen, *tr.* 1. sätta framför, fram. *Jmdm etw.* ~ sätta fram ngt åt ngn, bjuda ngn på ngt. 2. *Einer* (dat.) *Sache etw.* ~ föredraga ngt framför en sak. 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ föresätta sig ngt. 4. *Jmdn einer* (dat.) *Sache* ~ sätta ngn i spetsen för ngt. **Vorsetzung**, *f.*
Vorsicht, 0, *f.* 1. förutseende. 2. försigtighet. -s... Kz. **~mässregel**, -n, *f.* försigtighetsåtgärd.
vorsichtig, *a.* försigtig.
Vorsichtigkeit, 0, *f.* försigtighet.
Vorsilbe, -n, *f.* gram. förstafvelse.
vorsingen, *tr. Jmdm etw.* ~ sjunga ngt för ngn.
Vorsinger = *Vorsänger.*
Vorsitz, -es, 0, m. ordförandeskap, presidium. *Den* ~ *führen:* föra ordet.
vorsitzen, *itr. h.* 1. föra ordet, presidera. 2. *Jmdm* ~ sitta framför, öfver ngn.
Vorsommer, -s, -, m. försommar.
Vorsorge, 0, *f.* förutseende, omtanke, omsorg. försorg. ~ *tragen* el. *treffen, dass* ... dragn försorg om att ...
vorsorgen, *itr. h.* draga försorg, *jmdm:* om ngn.
vorsorglich, *a.* förutseende, omtänksam, försigtig.
Vorspann, -[e]s, -e, m. 1. förspänning. 2. skjutshästar. 3. förspann. **-dienst**, -[e]s, 0, m. skjutsning, skjutsningsbesvär. **-pferd**, -[e]s, -e, n. skjutshäst.
vorspannen, *tr.* spänna för.
vorspiegeln, *tr.* förespegla. **Vorspieg[e]lung**, *f.*
Vorspiel, -[e]s, -e, n. 1. förspel. 2. förpjes.
vorspielen, *tr. Jmdm etw.* ~ spela ngt för ngn.
Vorspräche, -n, *f.* förord, rekommendation.
vorsprechen, I. *tr. Jmdm etw.* ~ a) förestafva ngn ngt, b) lära ngn hur han skall säga, uttala ngt. II. *itr. h.* och ✱ *s. Bei jmdm* ~ säga till, taga in hos, hälsa på ngn.
vorspreengen, *itr. s.* springa fram.
vorspringen, *itr. h.* och *s.* 1. *s.* hoppa fram. 2. *Jmdm* ~ a) *h.* hoppa framför ngn, b) *s.* hoppa om ngn. 3. skjuta fram, öfver, stå ut.
Vorsprung, -[e]s, -e †, m. 1. utsprång, utstående del. 2. försprång, försteg. *Den* ~ *gewinnen:* få försprång.
Vorspuk, -[e]s, -e, m. förebud, varsel.
vorspuken, *itr. h.* 1. spöka före. 2. *Jmdm* ~ spöka för, föresväfva ngn.
Vorstadt, -e †, *f.* förstad.
Vorstädter, -s, -, m. förstadsbo.
vorstädtisch, *a.* förstads-.
Vorstand, -[e]s, -e †, m. 1. styrelse, direktion. 2. föreståndare. -s... Kz. **~mitglied**, -[e]s, -er, n. styrelsemedlem. **~wahl**, -en, *f.* styrelseval.
Vorstandschaft, 0, *f.* ledning, styrelse, egenskap af föreståndare, af direktör.
vorstechen, *itr. h.* 1. sticka fram, framträda. 2. sticka för.
vorstecken, *tr.* 1. sticka fast, fästa framför. 2. sticka fram, ut. 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ föresätta sig ngt.
Vorsteh... Kz. **-hund**, -[e]s, -e, m. fogelhund.
vorstehen, *itr. h.* 1. stå, skjuta fram, ut. 2. jag. *der Hund steht vor:* hunden står för rapphönsen m. m. 3. stå framför, öfver, *jmdm:* ngn. 4. förestå, stå i spetsen för, förvalta, sköta, t. ex. *einem Amte:* ett ämbete. 5. stå förut, ofvan.
Vorsteher, -s, -, m. **~in**, -nen, *f.* föreståndare, föreståndarinna.
Vorsteherschaft, 0, *f.* föreståndarskap.
vorstellen, I. *tr.* 1. föreställa, presentera. 2. ställa fram. 3. ställa framför. 4. *Jmdm etw.* ~ a) framställa, skildra ngt för ngn, b) framlägga ngt för ngn, c) föreställa ngn ngt. *Sich* (dat.) *etw.* ~ föreställa sig ngt. 5. föreställa, betyda. II. *Sich* ~ 1. presentera sig. 2. ställa sig framför.
vorstellig, *a.* 1. *Etw.* ~ *machen:* göra ngt åskådligt. 2. *Bei einer Behörde* ~ *werden:* inlemna en inlaga till en myndighet.
Vorstellung, -en, *f.* 1. presentering, presentation. 2. framställning, yrkande. 3. föreställning. 4. representation, teater. -s... Kz. **~art**, -en, **~weise**, -n, *f.* föreställningssätt.
Vorstich, -[e]s, -e, m. förstyng.
Vorstoss, -es, -e †, m. 1. stöt framåt; utfall, anfall. 2. list, kant på kläder.
vorstossen, I. *tr.* 1. stöta, skjuta fram. 2. sätta till, förlänga. II. *itr. s.* 1. ✕ göra ett utfall, ett anfall, rycka fram. 2. skjuta ut.
vorstrecken, *tr.* 1. sträcka, räcka fram, framför. 2. försträcka, förskottera. **Vorstreckung**, *f.*
vorstreichen, *tr.* 1. stryka för. 2. stryka fram.
vorstreuen, *tr.* strö ngt framför, åt, t. ex. *den Hühnern Korn.*
Vorstube, -n, *f.* yttre rum.
Vorstück, -[e]s, -e, n. 1. framstycke. 2. teat. förpjes.

* äkta sme. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Vörstufe, -*n*, *f*. 1. första steg. 2. förberedelse, förskola.
vörstürmen, *itr. s.* storma fram.
vörstürzen, *itr. s.* störta fram.
vörsuchen, *tr.* söka, leta fram.
vörsündflut[h]lich, *a.* antediluviansk.
vörtanzen, I. *tr. Jmdm einen Walzer* ~ dansa en vals för ngn. II. *itr. h.* dansa först, anföra dansen.
Vörtänzer, -*s*, -, *m.* dansanförare.
Vort[h]eil, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* fördel. **-bringend**, *a.* fördelaktig.
vort[h]eilhaft, *a.* fördelaktig.
vörthun, I. *tr.* 1. sätta, ställa framför, skjuta för, spänna för. 2. handla förut, först. 3. *Jmdm etw.* ~ visa ngn hur han skall göra ngt. 4. *Es jmdm* ~ öfverträffa ngn. II. *Sich* ~ utmärka sig.
Vörtrab, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* förtraf.
vörtraben, *itr. s.* trafva framför.
Vörtrag, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. föredragning, framställning, föredrag. 2. handel. transport. **-s...** Ex. **~lärt**, **-en**, **~weise**, **-n**, *f.* föredragningssätt.
vörtragen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ bära ngt framför ngn. 2. föredraga. 3. öfverflytta, transportera. **Vörtragung**, *f.*
vortréfflich, *a.* förträfflig.
Vortréfflichkeit, 0, *f.* förträfflighet.
vörtreiben, *tr.* drifva fram, framför.
Vörtreppe, -*n*, *f.* yttre trappa.
vörtreten, *itr. s.* 1. stiga, träda fram. Bild. *mit etw. nicht* ~ *wollen:* ej vilja fram med ngt. 2. träda, ställa sig framför. 3. *Jmdm* ~ gå framför ngn.
vörtrinken, *tr.* och *itr. h. Jmdm* ~ dricka ngn till.
Vörtritt, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* 1. steg framåt. 2. företräde.
Vörtrupp, -[*e*]*s*, -*s*, *m.* **Vörtruppe**, -*n*, *f.* förtrupp.
Vörtuch, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* förkläde.
vörturnen, *itr. h.* leda gymnastiköfningar.
Vörturner, -*s*, -, *m.* ledare af gymnastiköfningar.
vörüben, *tr.* förut öfva. **Vörübung**, *f.*
vorüber, *adv.* 1. förbi. 2. framåt. **-fliegen**, *itr. s.* flyga förbi. **-gang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* gång förbi. *Bei seinem* ~*e:* när han gick förbi. **-gehen**, *itr. s.* 1. gå förbi. 2. gå öfver. **-können**, *itr. h.* kunna komma förbi. **-ziehen**, *itr. s.* draga, tåga förbi.
Vöruntersuchung, -*en*, *f.* förberedande undersökning.
Vörurt[h]eil, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* fördom. **-s...** Ex. **~frei**, **~los**, *a.* fördomsfri. **~lösigkeit**, 0, *f.* fördomsfrihet. **~voll**, *a.* fördomsfull.
Vörvater, -*s*, -†, *m.* stamfader, plur. förfäder.
Vörverhör, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* förberedande förhör.
Vörversammlung, -*en*, *f.* förberedande församling.
Vörvordern, *plur.* förfäder.
vörvörgestern, *adv.* för tre dagar sen.
vörvorig, *a.* nästsist.
vörvörletzt, *a.* tredje från slutet.
I. **Vörwagen**, -*s*, -[†], *m.* framvagn.
2. **vörwagen**, *sich* ~ våga sig fram.
Vörwahl, -*en*, *f.* förberedande val.
Vörwall, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* vall framför ngt, främre, yttre vall.
vörwalten, *itr. h.* 1. vara förherskande, öfvervinna. 2. förefinnas, äga rum.
Vörwand, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* föreändning, undanflykt.
vörwärts, *adv.* framåt. *Sich* ~ *helfen:* hjälpa sig fram, ~ *kommen:* komma, taga sig fram.
vorwég, *adv.* 1. framför, förut. 2. ifrån början, utan vidare. 3. förut, på förhand, i förväg, i förskott. **-nahme**, 0, *f.* antecipering; borttagande, uttagande i förväg. **-nehmen**, *tr.* antecipera, på förhand borttaga, uttaga.
vörweinen, *tr. Jmdm etw.* ~ gråtande berätta ngt för ngn, gråta i ngns närvaro.
vörweisen, *tr.* förevisa. **Vörweisung**, *f.*
Vörwelt, 0, *f.* 1. det förflutna, forntid, våra förfäder. 2. urverld, urtid.
vörweltlich = *urweltlich.*
vörwenden, *tr.* förevända.
vörwerfen, *tr.* kasta fram, framför. *Jmdm etw.* ~ a) kasta ngt till, åt ngn, b) förebrå ngn ngt.
Vörwerk, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* 1. ✕ fort. 2. mäjeri.
Vörwesser, -*s*, -, *m.* företrädare.
vörwiegen, I. *itr. h.* vara öfvervägande, förherskande. II. *tr. Jmdm etw.* ~ väga ngt i ngns närvaro.
vörwimmern, **vörwinseln** = *vorjammern.*
Vörwinter, -*s*, -, *m.* förvinter, vinterns början.
Vörwissen, -*s*, 0, *n.* vetskap.
Vörwitz, -*es*, 0, *m.* 1. nyfikenhet, näsviahet, framfusighet. 2. näsvis person.
vorwitzig, *a.* nyfiken, näsvis, framfusig.
Vörwort, -[*e*]*s*, *n.* 1. plur. -*e*, förord, företal. 2. plur. -*er* †, gram. preposition.
Vörwurf, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. förebråelse, tadel. 2. lockbete. **-s...** Ex. **~frei**, **~los**, *a.* otadelig. **~voll**, *a.* förebrående.
vörzählen, *tr. Jmdm etw.* ~ räkna ngt i ngns närvaro, så att ngn ser det, räkna upp ngt inför ngn. **Vörzählung**, *f.*
vörzaubern, *tr.* framtrolla.
Vörzeichen, -*s*, -, *n.* 1. förebud. 2. mus., mat. förtecken.
vörzeichnen, *tr.* 1. rita för. 2. framställa, skildra. 3. utmärka, markera, upprita.
Vörzeichnung, -*en*, *f.* 1. plansch att rita efter, ritning, mönster. 2. mus. förtecken.
vörzeigen, *tr.* förevisa. **Vörzeigung**, *f.*
Vörzeit, 0, *f.* forntid.
vorzéiten, *adv.* förr, i forntiden.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

vorzeitig, *a.* 1. för tidig. 2. adv. **vorzeitlich**, forntida.
vorziehen, I. *tr.* 1. draga fram. 2. föredraga, *etw. einer* (dat.) *Sache:* ngt framför en sak. II. *itr. s.* draga, tåga, flytta fram, framför.
Vorzimmer, *-s*, -, *n.* yttre rum, väntrum.
Vorzug, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* företräde. *-s*... Ex. **~recht**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* företrädesrättighet. **~weise**, *adv.* företrädesvis.
vorzüglich, *a.* utmärkt, förträfflig.
Vorzüglichkeit, 0, *f.* utmärkthet, förträfflighet.
votieren, *-te*, *-t*, *itr. h.* votera, (om)rösta.
Votum, *-um*[*s*], *-a* el. *-en* el. *-ums*, *n.* 1. röst, votum. 2. löfte.
vulgär, *a.* vulgär.
Vulkán, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vulkan, eldsprutande berg.
vulkánisch, *a.* vulkanisk.

W.

W, I. -['*s*], -['*s*], *n.* gram. **w.** II. förkorta. = *West:* väst, väster.
Waare ∞ *Ware.*
Wabe, *-n*, *f.* **Waben**, *-s*, -, *m.* honingskaka.
wach, *a.* vaken.
Wache, *-en*, *f.* vakt. **~** *haben* el. *thun* el. *auf ~ sein:* vara, stå på vakt. **~** *'raus!* i gevär! **-aufzug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vaktparad. **-dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vakt(göring). **-frau**, *-en*, *f.* sjuksköterska. **-habend**, *a.* vakthavande.
wachen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* vaka.
Wach[h]ólder, *-s*, -, *m.* 1. en. 2. enbärsbränvin, genever. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* en. **-beere**, *-n*, *f.* enbär. **-branntwein**, -[*e*]*s*, 0, *m.* enbärsbränvin. **-holz**, *-es*, 0, *n.* en.
wach[h]óldern, *a.* af en, en-.
Wachs, *-es*, 0, *n.* vax. **-abdruck**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vaxaftryck. **-artig**, *a.* vaxaktig. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* vaxbild. **-decke**, *-n*, *f.* vaxduk. **-farbe**, *-n*, *f.* vaxfärg. **-figur**, *-en*, *f.* vaxfigur. **-haut**, *-e* †, *f.* zool. vaxhud. **-kerze**, *-n*, *f.* vaxljus. **-leinen**, *-s*, 0, *n.* **-leinwand**, 0, *f.* vaxduk. **-licht**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* vaxljus. **-malerei**, *-en*, *f.* vaxmåleri, vaxmålning. **-papier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* vaxadt papper. **-perle**, *-n*, *f.* vaxpärla. **-pflaster**, *-s*, -, *n.* cerat. **-puppe**, *-n*, *f.* vaxdocka. **-scheibe**, -n, *f.* vaxkaka. **-stock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vaxstapel. **-tafel**, *-n*, *f.* vaxkaka. **-taf[fe]t**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vaxtaft. **-tuch**, -[*e*]*s*, 0, *n.* vaxduk.
wachsäm, *a.* vaksam.
Wachsamkeit, 0, *f.* vaksamhet.
I. wachsen, *du wächst* el. ✱ *-[es]t*, *er wächst* el. ✱ *-et*, *wuchs*, *wüchse*, *ge-en*, -[*e*], *itr. s.* växa. *In die Höhe* **~** växa på höjden, upp, *in die Breite* **~** växa på bredden, vidden, breda ut sig. *Das Wasser wächst:* vattnet stiger. Bildt. *sich um etw. keinen Bart, sich über etw.* (dat.) *kein graues Haar ~ lassen:* ej bry sig om ngt. *An Weisheit* **~** tilltaga i visdom. *Einer* (dat.) *Sache gewachsen sein:* vara en sak vuxen.
2. wachsen, **wächsen**, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* vaxa.
wächse[r]n, *a.* af vax. vax-. F bildt. *jmdm eine ~e Nase drehen:* draga ngn vid näsan.
Wachst[h]um, -[*e*]*s*, 0, *n.* och ✱ *m.* växtlighet, vegetation; alster, produkt.
Wacht, *-en*, *f.* vakt. **-dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vakt(göring). **-feuer**, *-s*, -, *n.* vakteld, lägereld. **-frei**, *a.* fri från vaktgöring. **-habend**, *a.* vakthavande. **-meister**, *-s*, -, *m.* vaktmästare. **-offizier**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vakthavande officer. **-parade**, *-n*, *f.* vaktparad. **-posten**, *-s*, -, *m.* vaktpost. **-stube**, *-n*, *f.* vaktrum.
Wachtel, *-n*, *f.* 1. vaktel. 2. F örfil. **-garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* vaktelnät. **-pfeife**, *-n*, *f.* vaktelpipa. **-schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m* vaktelslag. **-streichen**, *-s*, 0, *n.* **-strich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vaktelstreck.
Wächter, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* vaktare, väktare, vaktarinna.
Wacke, *-n*, *f.* min. vacka.
Wackel... Ex. **-kopf**, -[*e*]*s* *-e* †, *m.* 1. darrande, nickande hufvud. 2. person som ej kan hålla hufvudet stilla. **-köpfig**, *a.* som ej kan hålla hufvudet stilla.
wackelig, *a.* vacklande, ostadig.
wackeln, *-te*, *ge-t*, *itr.* 1. *h.* vackla, runka, vara ostadig. 2. *s.* röra sig, gå ostadigt, vacklande.
wacker, *a.* dugtig, tapper.
Wackler, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* vacklande, ostadig person.
Wade, *-n*, *f.* dim. *Wädchen*, *-lein*, vad på ben. *-n*... Ex. **~strumpf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* långstrumpa.
Waffe, *-n*, *f.* vapen. *-n*... Ex. **~arbeit**, *-en*, *f.* vapenlek, strid. **~bruder**, *-s*, -†, *m.* vapenbroder. **~dienst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* krigstjänst. **~fähig**, *a.* vapenför. **~gattung**, *-en*, *f.* vapenslag. **~gefährte**, **~genosse**, *-n*, *-n*, *m.* vapenbroder. **~gerüst**, **~gestell**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* gevärsställning. **~gewalt**, 0, *f.* vapenmakt. **~halle**, *-n*, *f.* vapensal. **~haus**, *-es*, *-er* †, *n.* arsenal. **~los**, *a.* vapenlös, obeväpnad. **~rock**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vapenrock. **~ruhe**, *-n*, *f.* vapenhvila. **~schmied**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vapensmed. **~stillstand**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vapenstillestånd. **~stück**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* 1. vapen. 2. vapenbragd. **~tanz**, *-es*, *-e* †, *m.* vapendans. **~that**, *-en*, *f.* vapenbragd. **~träger**, *-s*, -, *m.* vapendragare, vapensven. **~übung**, *-en*, *f.* vapenöfning.
Waffel, *-n*, *f.* våffla. **-eisen**, *-s*, -, *n.* våffeljärn.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

waffnen, *-ete, ge-et, tr.* och *sich* ~ väpna (sig).
Wäg... jfr *wagen*. Kz. **-spiel**, -[e]s, -e, *n.* vågspel. **-stück**, -[e]s, -e, *n.* vågstycke. **-s...** Kz. **~hals**, *-es, -e* †, *m.* våghals. **~halsig**, *a.* oförvägen, halsbrytande. **~halsigkeit**, 0, *f.* oförvägenhet.
Wagile, *-en, f.* 1. våg. 2. vattenpass. 3. jämvigt. 4. *Jmdm die ~ halten:* hålla ngn stången. 4. vågrätt läge. 5. = *Kippe 1. Auf der ~ liegen:* stå på spel, *auf die ~ setzen:* sätta på spel. -[e]... Kz. **~amt**, -[e]s, *-er* †, *n.* vågbus. **~balken**, *-s*, -, *m.* vågbalk, vågbalans. **~geld**, -[e]s, 0, *n.* vågpenningar. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* vågbus. **~meister**, *-s*, -, *m.* vågmästare. **~recht**, *a.* vågrät. **~schale**, *-n, f.* vågskål. **~zettel**, *-s*, -, *m.* vågattest. **~zunge**, *-n, f.* (våg)tunga.
1. **wagiien**, *-te, ge-t,* I. *tr.* våga; riskera. *Es mit jmdm ~* våga att mäta sig med ngn. *Gewagt* ss. *a.* vågad, djärf, farlig. II. *Sich ~* våga sig, djärfvas, töras.
2. **Wagen**, *-s*, -[†], *m.* dim. *Wäg[e]lein, Wägelchen*, vagn. **-achse**, *-n, f.* vagnsaxel. **-bau**, -[e]s, 0, *m.* vagnmakeri. **-bauer**, *-s*, -, *m.* vagnmakare. **-baum**, -[e]s, *-e* †, *m.* vagnsbom. **-burg**, *-en, f.* vagnborg. **-deichsel**, *-n, f.* vagntistel, vagnsstång. **-fenster**, *-s*, -, *n.* vagnsfönster. **-geleise**, *-s*, -, *n.* vagnsspår. **-kasten**, *-s*, -, *m.* 1. vagnskorg. 2. vagnslåda. **-korb**, -[e]s, *-e* †, *m.* vagnskorg. **-ladung**, *-en, f.* vagnslast. **-lenker**, *-s*, -, *m.* körsven. **-macher** = *-bauer*. **-meister**, *-s*, -, *m.* vagnmästare. **-pferd**, -[e]s, *-e, n.* vagnshäst. **-rennen**, *-s*, -, *n.* kappkörning. **-schmiere**, 0, *f.* vagnssmörja. **-schuppen**, *-s*, -, *m.* vagnslider, vagnsskjul. **-sitz**, *-es, -e, m.* vagnssits, vagnssäte. **-spur**, *-en, f.* vagnsspår.
wägiien, *wog, wöge, gewogen* och ✱ *-te, ge-t, tr.* väga. **Wägung**, *f.*
Wager, *-s*, -, *m.* en som vågar ngt.
Waggén, *-s, -s, m.* vagong, järnvägsvagn.
wäghaft, **wäglich**, *a.* djärf, vågsam.
Wägner, *-s*, -, *m.* vagnmakare.
Wägnis[s], *-ses, -se, n. -se, f.* vågsamhet; vågstycke.
Wahl, *-en, f.* val. *Seine ~ treffen:* göra sitt val. *Jmdm die ~ lassen:* lemna ngn fritt val. **-aufruf**, -[e]s, *-e, m.* valupprop, valmanifest. **-bedingung**, *-en, f.* vid ett val fästadt vilkor. **-berechtigt**, *a.* valberättigad. **-bezirk**, -[e]s, *-e, m.* valkrets. **-fähig**, *a.* 1. valberättigad. 2. valbar. **-fähigkeit**, 0, *f.* 1. rätt att välja. 2. valbarhet. **-feld**, -[e]s, *-er, n.* valplats. **-fürst**, *-en, -en, m.* 1. valfurste. 2. kurfurste. **-kind**, -[e]s, *-er, n.* adoptivbarn. **-mann**, -[e]s, *-er* †, *m.* elektor. **-männerwahl**, *-en, f.* val af elektorer. **-recht**, -[e]s, 0, *n.* valrätt. **-spruch**, -[e]s, *-e* †, *m.* valspråk. **-statt**, 0, *f.* valplats. **-stimme**, *-n, f.* röst vid val. **-urne**, *-n, f.* valurna. **-vater**, *-s*, -†, *m.* adoptivfader. **-verwandtschaft**, *-en, f.* kemisk frändskap, affinitet. **-zettel**, *-s*, -, *m.* röstsedel.
wählbar, *a.* valbar.
Wählbarkeit, 0, *f.* valbarhet.
wählien, *-te, ge-t, tr.* välja.
Wähler, *-s*, -, *m.* väljande, valman, elektor.
Wählerei, *-en, f.* väljande.
wählerisch, *a.* granntyckt, kinkig, noga.
Wählerschaft, *-en, f.* 1. egenskap af valman. 2. samtlige valmän.
Wahn, -[e]s, ✱ *-e* [†], *m.* villfarelse, villa, illusion. **-begriff**, -[e]s, *-e, m.* falskt begrepp. **-bild**, -[e]s, *-er, n.* skenbild, illusion. **-glaube**, *-ns*, 0, *m.* vantro. **-holz**, *-es*, 0, *n.* ⊕ vankantigt trä. **-kante**, *-n, f.* ⊕ vankant. **-kantig**, *a.* vankantig. **-schaffen**, *a.* vanskapad. **-sinn**, -[e]s, 0, *m.* vansinne, galenskap. **-sinnig**, *a.* vansinnig. **-witz**, *-es*, 0, *m.* vanvett, vansinne. **-witzig**, *a.* vanvettig, vansinnig.
wähnien, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* mena, tro, anse, inbilla sig.
wahr, *a.* sann; verklig. *Etw. wird ~* ngt sannas, går i fullbordan. *Nicht ~?* icke sant? *So ~ mir Gott helfe:* så sant mig Gud hjälpe, *so ~ ein Gott lebt:* så sant en Gud lefver. **-nehmbar**, *a.* förnimbar. **-nehmbarkeit**, 0, *f.* förnimbarhet. **-nehmen**, *tr.* förnimma, märka, iakttaga. **-nehmung**, *-en, f.* förnimmelse, iakttagelse, rön. **-sagekunst**, 0, *f.* spådomskonst. **-sagen**, vanl. ✱ *tr.* och *itr. h.* förutsäga, spå, profetera. **-sager**, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen, f.* spåman, spåkvinna. **-sagerei**, *-en, f.* spådom. **-sagerisch**, *a.* förutseende. **-sagung**, *-en, f.* förutsägelse, spådom. **-scheinlich**, *a.* se nedan. **-spruch**, -[e]s, *-e* †, *m.* jurys utlåtande. **-zeichen**, *-s*, -, *n.* 1. vårdtecken. 2. märkvärdighet, märkvärdig sak. 3. tecken, märke.
wahrien, *-te, ge-t, tr., itr. h.* med gen. och *sich ~* förvalta, bevaka, skydda, bevara, akta (sig), taga sig i akt, *vor* (med dat.) el. ✱ *gegen etw.:* för ngt.
währien, *-te, ge-t, itr. h.* vara, fortfara, fortlefva, dröja.
während, I. *a.* varande, varaktig, fortlefvande. II. *prep.* med gen. under, på (om tid). III. *konj.* under det att, medan.
wahrhaft, *a.* verklig, sann, sanningsenlig.
wahrháftig, *a.* verklig, sann; adv. *~!* i sanning! förvisso!
Wahrháftigkeit, 0, *f.* verklighet, sanningsenlighet.
Wahrheit, *-en, f.* sanning. *Der ~ gemäss:* sanningsenligt. Ordspr. *im Wein ist ~* af den druckne får man höra sanningen. **-s...** Kz. **~eifer**, *-s*, 0, *m.* sanningsnit. **~gemäss**, **~getreu**, *a.* sanningsenlig. **~liebe**, 0, *f.* sanningskärlek. **~liebend**, *a.* sanningsenlig.
wahrheitlich, *a.* sanningsenlig.
wahrlich (vanl. kort **a**), *adv.* i sanning, sannerligen.
wahrscheinlich, *a.* sannolik.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Wahrscheinlichkeit, 0, *f.* sannolikhet.
Währung, *-en, f.* 1. tid, tidrymd som ngt varar. *Eine Uhr von acht Tagen* ~ ett ur som går i åtta dagar efter en uppdragning. 2. myntfot. 3. värde.
Waid, -[e]*s*, 0, *m.* bot. veide (Isatis tinctoria).
Waise, *-n, f. -n, -n, m.* föräldralöst, faderlöst, moderlöst barn. **-n...** Ex. **~gelder**, *n. plur.* pupill-, förmyndaremedel. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* hem för föräldralösa barn, barnhem, barnhus. **~kind**, -[e]*s, -er, n.* föräldralöst barn. **~knabe**, *-n, -n, m.* föräldralös gosse. **~mädchen**, *-s, -, n.* föräldralös flicka. **~mutter**, -†, *f.* fostermor.
Waizen se *Weizen.*
Wake, *-n, f.* vak.
Wal, -[e]*s, -e, m.* hval, hvalfisk. **-fisch**, *-es, -e, m.* hvalfisk. **-nuss**, *-e* †, *f.* valnöt. **-rat[h]**, -[e]*s*, 0, *m.* och *n.* hvalraf. **-ross**, *-es, -e, n.* hvalross.
Waláche, *-n, -n, m.* 1. valack, invånare i Valakiet. 2. se *Wallach 1.*
Walachéi, 0, *f. npr. Die* ~ Valakiet.
waláchisch, *a.* valackisk.
Wald, -[e]*s, -er* †, *m.* dim. *Wäldchen, -lein,* plur. stv. *Wälderchen, -lein,* skog. **-ammer** = *Goldammer.* **-bach**, -[e]*s, -e* †, *m.* skogsbäck. **-bau**, -[e]*s*, 0, *m.* skogshushållning. **-bedeckt**, *a.* skogig. **-bewohner**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* skogsbo. **-biene**, *-n, f.* skogsbi, vildt bi. **-brand**, -[e]*s, -e* †, *m.* skogseld. **-bruder**, *-s,* -†, *m.* eremit. **-dunkel**, *-s,* 0, *n.* skogens dysterhet, mörker, den mörka skogen. **-ein[wärts]**, *adv.* inåt skogen. **-erdbeere**, *-n, f.* vildt smultron. **-esel**, *-s, -, m.* vildåsna. **-frevel**, *-s, -, m.* skogsåverkan. **-gebirge**, *-s, -, n.* skogbeväxt bärg. **-gegend**, *-en, f.* skogstrakt. **-geist**, -[e]*s, -er, m.* skogsande, skogsrå. **-geschrei**, -[e]*s, -e, n.* jagtrop. **-glöckchen**, **-glöcklein**, *-s, -, n.* blåklocka. **-gott**, -[e]*s, -er* †, *m.* skogsgud. **-grün**, *a.* skogsgrön, mörkgrön. **-honig**, -[e]*s*, 0, *m.* vildhoning. **-horn**, -[e]*s, -er* †, *n.* valdthorn. **-huhn**, -[e]*s, -er* †, *n.* orre, orrhöna, skogshöna. **-hüter**, *-s, -, m.* skogvaktare. **-land**, -[e]*s, -er* †, *n.* skogsmark; skogigt land. **-mann**, -[e]*s, -er* †, *m.* 1. skogsbo. 2. skogsande. **-meister**, *-s, -, m.* 1. öfverjägmästare. 2. bot. madra (Asperula). **-mensch**, *-en, -en, m.* skogsmänniska, orangutang. **-nymphe**, *-n, f.* skogsnymf. **-ordnung**, *-en, f.* skogsordning. **-rappe** se nedan. **-rauch**, -[e]*s*, 0, *m.* 1. = *Herauch.* 2. bot. desmansknopp (Adoxa Moschatellina). **-rebe**, *-n, f.* bot. skogsrefva (Clematis). **-recht**, -[e]*s*, 0, *n.* skogsrätt, skogsordning. **-reich**, *a.* skogrik. **-reiter**, *-s, -, m.* beriden skogvaktare. **-streu**, 0, *f.* strö af löf och mossa. **-teufel**, *-s, -, m.* 1. skogsrå. 2. skogsdjäfvul (apa). **-vogel**, *-s, -*†, *m.* skogsfogel. **-wärts**, *adv.* åt skogen till, till skogs. **-weg**, -[e]*s, -e, m.* skogsväg. **-weib**, -[e]*s, -er, n.* skogsnufva. **-wirt[h]schaft**, 0, *f.* skogshushållning. **-welle**, 0, *f.* skogsull. **-es...** i poet. ssm. Ex. **~dunkel** se *-dunkel.* **~frische**, 0, *f.* skogens friskhet, den friska skogen.
waldig, *a.* skogig.
Waldrappe, *-n, f.* schabrak.
Waldung, *-en, f.* skog.
Walfisch se *Wal.*
Walkle, *-en, f.* 1. valkning. 2. valkkvarn. **-erde**, 0, *f.* valkjord. **-mühle**, *-n, f.* valkkvarn. **-müller**, *-s, -, m.* valkare. **-then**, -[e]*s*, 0, *m.* valklera.
walkl[e]n, *-te, ge-t, tr.* valka.
Walker, *-s, -, m.* valkare.
Walkeréi, *-en, f.* = *Walke.*
Walküre, *-n, f.* valkyria.
Wall, -[e]*s, -e* †, *m.* vall, bank. **-bruch**, -[e]*s, -e* †, *m.* bresch.
Wall... jfr *wallen 1.* Ex. **-bruder**, *-s,* -†, *m.* pilgrim. **-fahren**, (svag böjn.) * *itr. s.* vallfärdas. **-fahrer**, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* pilgrim. **-fahrt**, *-en, f.* vallfart. **-fahrten**, * *itr. s.* vallfärdas. **-nuss** se *Walnuss* under *Wal...*
Wallach, *-s* el. *-en, -e[n], m.* 1. vallack, utskuren hingst. 2. se *Walache 1.*
wallachl[e]n, *-te, ge-t, tr.* vallacka, kastrera.
wall[l]en, *-te, ge-t, itr. s.* och *h.* 1. vandra, vallfärdas. 2. svalla, sjuda, häfvas i vågor, bilda vågor.
wäll[l]en, *-te, ge-t, tr.* kokk. koka upp.
Waller, *-s, -, m.* **~in**, *-nen, f.* pilgrim.
Wallung, *-en, f.* svallning, svall, vågrörelse.
Walm, -[e]*s, -e, m.* 1. sluttande gafvel. 2. hövälm. **-dach**, -[e]*s, -er* †, *n.* tak med sluttande gaflar.
Walpúrgisnacht, *-e* †, *f.* valborgsnatt, valborgsmässoafton.
wälsch se *welsch.*
walt[e]n, *-ete, ge-et, itr. h.* förefinnas, förherska, råda, herska, styra, bestämma, disponera, sörja för. *Schalten und* ~ göra och låta. *Seines Amtes* ~ sköta sitt ämbete, sin pligt. *Gnade* ~ *lassen:* visa nåd, låta nåd gå för rätt. *Das walte Gott!* det gifve Gud!
Walter, *-s, -, m.* en som styr, bestämmer.
Walzl[e], *-en, f.* dim. *Wälzchen, -lein,* vals. cylinder; åkerbr. vält. **-blech**, -[e]*s*, 0, *n.* valsadt bleck. **-werk**, -[e]*s, -e, n.* valsverk.
walzl[e]n, -[*es*]*t, -te, ge-t,* I. *itr. h.* valsa, dansa vals. II. *tr.* valsa, kafla.
wälzl[e]n, -[*es*]*t, -te, ge-t, tr.* och *sich* ~ vältra, rulla (sig). *Sich vor Lachen* ~ kikna af skratt.
Walzer, *-s, -, m.* vals (dans).
Wälzer, *-s, -, m.* 1. en som vältrar, rullar ngt. 2. F tjock boklunta.
Wamme, *-n, f.* buk, mage.
Wams, *-es, -er* † el. *-e* [†], *n.* och *m.* dim. *Wämschen, -lein,* tröja, jacka, kyller.
wams[e]n, -[*es*]*t. -te, ge-t, tr.* 1. iföra ett *Wams* se föreg. 2. F prygla, klå.

* åkta ssm. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Wand, *-e* †, *f.* vägg. *Vor Schmerz die Wände angehen* el. *anrennen:* vara utom sig af smärta. **-bank**, *-e* †, *f.* väggbänk. **-fest**, *a.* väggfast. **-gemälde**, *-s*, -, *n.* väggmålning. **-gestell**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* konsol. **-getäfel**, *-s*, 0, *n.* panel. **-kalender**, *-s*, -, *m.* väggalmanacka. **-karte**, *-n*, *f.* väggkarta. **-leuchter**, *-s*, -, *m.* på vägg fästad ljusarm. **-malerei**, *-en*, *f.* väggmålning. **-nachbar**, *-s* el. *-n*, *-n*, *m.* granne vägg om vägg el. hus om hus. **-putz**, *-es*, 0, *m.* rappning. **-schrank**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* väggskåp. **-spiegel**, *-s*, -, *m.* väggspegel, trymå. **-teppich**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* väfd el. stickad tapet. **-uhr**, *-en*, *f.* väggur.

Wandel, *-s*, 0, *m.* 1. vandel. 2. förvandling, förändring. 3. lyte, fel. **-bahn**, *-en*, *f.* öfvertäckt promenadplats. **-los**, *a.* oföränderlig. **-lösigkeit**, 0, *f.* oföränderlighet. **-mut[h]**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vankelmod. **-stern**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* planet.

wandelbar, *a.* 1. som man kan gå på. 2. föränderlig, växlande, ostadig, förgänglig, bräcklig.

Wandelbarkeit, 0, *f.* föränderlighet.

wandelhaft = *wandelbar* 2.

wandeln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. s.* och *h.* 1. vandra. 2. *Handeln und* ~ handla och vandla. II. *tr.* och *sich* ~ förvandla(s), föränd(ra(s), utbyta(s).

Wander... Ex. **-block**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* flyttblock. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* gesällbok. **-bursch[e]**, *-en*, *-en*, *m.* vandrande gesäll. **-falk[e]**, *-en*, *-en*, *m.* pilgrimsfalk. **-jahr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* vandringsår. **-leben**, *-s*, 0, *n.* kringvandrande lif, lefnadssätt. **-lehrer**, *-s*, -, *m.* kringvandrande, ambulerande lärare. **-rose**, 0, *f.* med. vandringsros. **-stab**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vandringsstaf. **-vogel**, *-s*, -†, *m.* flyttfogel. **-zeit**, 0, *f.* vandringstid, vandringsår.

Wanderer, *-s*, -, *m.* vandrare.

wanderln, *-te*, *ge-t*, *itr. s.* vandra. *Aus seiner Heimat* ~ vandra ut.

Wanderschaft, *-en*, *f.* vandring; vandringsår.

Wandersmann, -[*e*]*s*, *Wandersleute*, *m.* vandringsman.

Wanderung, *-en*, *f.* vandring.

Wandler, *-s*, -, *m.* vandrare.

Wandlung, *-en*, *f.* förvandling.

Wandung, *-en*, *f.* vägg.

Wange, *-n*, *f.* dim. *Wäng[e]lein*, *Wängelchen*, kind. **-n...** Ex. **~grübchen**, *-s*, -, *n.* grop på kinden.

Wank, -[*e*]*s*, 0, *m.* *Ohne* el. *sonder* ~ utan vank.

Wankel... Ex. **-mut[h]**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vankelmod. **-müt[h]ig**, *a.* vankelmodig. **-rede**, *-n*, *f.* sväfvande tal.

wankeln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* vackla, svigta, vika.

wann, *adv.* när. *Seit* ~*?* hur länge? *Von* ~ *an?* från hvilken tidpunkt? *Irgend* ~ någon gång. *Dann und* ~ då och då.

Wanne, *-n*, *f.* dim. *Wännchen*, *-lein*, 1. tråg, kar, badkar. 2. sädesvanna. **-n...** Ex. **~bad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* karbad.

1. **wannen**, *-te*, *ge-t*, *tr.* vanna.

2. **wannen**, *adv.* hvadan, hvarifrån.

Wanst, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vång, buk, mage.

Want, *-en*, *f.* ⚓ vant.

Wanze, *-n*, *f.* vägglus.

wanzig, *a.* full af vägglöss.

Wappen, *-s*, -, *n.* vapen, sköldemärke. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* vapenbild, sköldemärke. **-buch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* vapenbok. **-halter**, *-s*, -, *m.* herald. vapenhållare. **-kunde**, 0, *f.* heraldik. **-schild**, -[*e*]*s*, *-e*[*r*], *m.* och *n.* vapensköld. **-spruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* valspråk.

wappnen, *-ete*, *ge-et*, *tr.* 1. väpna. 2. förlänas ett vapen åt.

Wappner, *-s*, -, *m.* väpnare, vapensven.

Wardein, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vardein, mynt-, metallproberare.

wardieren, *-te*, *-t*, *tr.* probera, värdera, taxera mynt, metaller. **Wardierung**, *f.*

Ware, *-n*, *f.* vara, artikel. **-n...** Ex. **~bestand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* varulager. **~haus**, *-es*, *-er* †, *n.* magasin. **~lager**, *-s*, -, *n.* 1. (varu)lager. 2. = föj. **~niederlage**, *-n*, *f.* depot, nederlag(sort). **~probe**, *-n*, *f.* varuprof. **~rechnung**, *-en*, *f.* faktura. **~stempel**, *-s*, -, *m.* varumärke, fabriksmärke.

warm, *wärmer*, *wärmst*, *a.* varm. Bildl. ~ *sitzen:* sitta i goda omständigheter, *jmdm* ~ *machen:* läsa lagen för ngn, *jmdm den Kopf* ~ *machen:* sätta ngn myror i hufvudet. **-bad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* varmbad. **-bier**, -[*e*]*s*, 0, *n.* dricksoppa, ölsupa. **-blüter**, *-s*, -, *m.* varmblodigt djur. **-blutig**, *a.* varmblodig. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* växthus, drifhus. **-herzig**, *a.* varmhjärtad.

Wärm... Ex. **-apparat**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* värmapparat. **-flasche**, *-n*, *f.* värmeflaska.

Wärme, 0, *f.* värme. **-grad**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* värmegrad. **-leitend**, *a.* värmeledande. **-leiter**, *-s*, -, *m.* värmeledare. **-messer**, *-s*, -, *m.* värmemätare. **-stoff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* värmeämne.

wärmen, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ värma (sig). **Wärmung**, *f.*

Wärmer, *-s*, -, *m.* värmapparat, värmeflaska, sängvärmare.

Warn... Ex. **-ruf**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* varningsrop.

warnen, *-te*, *ge-t*, *tr.* varna, *jmdn vor einer Sache:* ngn för ngt.

Warner, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* varnande person.

Warnung, *-en*, *f.* varning; varnagel. **-s...** Ex. **~stimme**, *-n*, *f.* varnande röst. **~wort**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* varningsord.

warpen, *-te*, *ge-t*, *tr.* ⚓ varpa.

Wart, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* väktare.

Warte, *-n*, *f.* utkik, vakttorn, observatorium.

Warte... jfr *warten.* Ex. **-frau**, *-en*, *f.* hjälpmadam, städerska, sjuksköterska. **-geld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* 1. lön för städning, för sjukvård. 2.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

exspektantlön. 3. väntpengar. **-saal**, -[e]s, -e †, m. väntsal. **-zimmer**, -s, -, n. väntrum.

wartjen, -ete, ge-et, itr. h. och tr. 1. vänta. 2. *Jmdn* el. *jmds* ~ sköta, vårda, passa upp på ngn. *Seines Amtes* ~ sköta sina åliggande.

Wärter, -s, -, m. ~in, -nen, f. vårdare, vaktare, (ban)vakt, sjukvaktare, sjuksköterska. **-haus**, -es, -er †, n. banvaktshus.

wärts, adv. suff. -vart, åt ... till, hän emot, mot, åt, till.

Wartung, 0, f. vård, skötsel; uppassning.

warúm (* ´-), adv. 1. hvarför. 2. * hvarom, om hvad.

Wärwolf se *Werwolf*.

Warze, -n, f. dim. *Wärzchen*, -lein, vårta. **-n...** Ex. ~**ärtig**, ~**förmig**, a. vårtaktig, vårtformig, vårtlik.

warzig, a. full af vårtor.

was, I. n. pron. interr. och relat. hvad, hvad som, det som. ~ *du sagst!* kors, så du säger! ~ *haben wir gelacht!* å, så vi skrattade! *Ach* ~*!* å prat! dumheter! ~ *auch immer:* hvad än. II. se *etwas*.

Wasch... Ex. **-anstalt**, -en, f. tvättinrättning. **-bär**, -en, -en, m. tvättbjörn. **-becken**, -s, -, n. tvättfat. **-bleuel**, -s, -, m. klappträ. **-beck**, -[e]s, -e †, m. tvättstol, bidet. **-echt**, a. som håller att tvätta, äkta. **-fass**, -es, -er †, n. tvättbalja. **-frau**, -en, f. tvätterska. **-gold**, -[e]s, 0, n. genom vaskning vunnet guld. **-haus**, -es, -er †, n. tvättstuga. **-küche**, -n, f. tvättstuga. **-lappen**, -s, -, m. tvättlapp, lapp att tvätta sig med; F bildl. slapp, opålitlig person. **-lauge**, 0, f. tvättlut. **-leder**, -s, 0, n. skinn som går att tvätta, sämskskinn. **-ledern**, a. af skinn som går att tvätta, sämskskinns-. **-leine**, -n, f. tvättsnöre. **-markt**, -[e]s, -e †, m. F skvallerplats. **-maul**, -[e]s, -er †, n. F skvallerbytta, skvallerkäring. **-napf**, -[e]s, -e †, m. tvättfat. **-platz**, -es, -e †, m. tvättbrygga. **-schwamm**, -[e]s, -e †, m. tvättsvamp. **-seife**, -n, f. såpa. **-tisch**, -es, -e, m. lavoar, komod. **-wanne**, -n, f. tvättbalja. **-wasser**, -s, 0, n. tvättvatten; F bildl. blask. **-weib**, -[e]s, -er, n. 1. tvätterska. 2. skvallerkäring.

Wäsche, -en, f. 1. tvätt. *Grosse* ~ *haben:* hafva stortvätt, byk. *In der* ~ *sein:* vara på byken. 2. linne, t. ex. *reine, schmutzige* ~. **-geschäft**, -[e]s, -e, n. hvitvaruhandel, linnemagasin. **-kammer**, -n, f. linnekammare. **-rolle**, -n, f. mangel. **-schrank**, -[e]s, -e †, m. linneskåp. **-wa[a]ren**, f. plur. linnevaror. **-[e]...** Ex. ~**beutel**, -s, -, m. påse att lägga smutskläder i, kragpåse. ~**fabrik**, -en, f. hvitvaru-, skjortfabrik. ~**mangel**, -n, f. mangel.

wasch en, *du wäsch[es]t, er wäscht, wusch, wüsche, ge-en*, -[e], tr. 1. tvätta. F bildl. *jmdm den Kopf* ~ tvåla till ngn, *das hat sich gewaschen:* det är utmärkt, förträffligt. 2. vaska. 3. F skvallra. **Waschung**, f.

Wäscherei, -en, f. 1. tvätt, tvättande. 2. tvättinrättning.

Wäscherin, -nen, f. tvätterska.

Wasen = 2. *Rasen*. **-meister(ei)** = *Abdecker(ei)*.

Wasser, -s, -[†], n. dim. *Wässerchen*, -lein, vatten. *Zu* ~ *und zu Lande:* till lands och sjöss. ~ *fahren:* a) köra vatten, b) företaga en roddtur. Bildl. *zu* ~ *werden:* blifva om intet, *zu* ~ *machen:* göra om intet. *sich mit Not überm* ~ *erhalten:* ha svårt att reda sig, *in allen* ~*n erfahren sein:* förstå sig på allt. *Bis dahin wird noch viel* ~ *ins Meer fliessen:* det kommer att dröja länge. *Der Mund steht* el. *läuft ihm voll* ~ el. *das* ~ *läuft ihm im Munde zusammen:* det vattnas i munnen på honom. **-arm**, a. vattenfattig. **-armut[h]**, 0, f. vattenbrist. **-arzt**, -[e]s, -e †, m. kallvattensläkare, hydropat. **-ast**, -[e]s, -e †, m. vattenskott. **-bau**, -[e]s, -ten, m. vattenbyggnad. **-baukunst**, 0, f. vattenbyggnadskonst. **-bekken**, -s, -, n. vattenbassäng. **-behälter**, -s, -, m. vattenbehållare, reservoar. **-blase**, -n, f. 1. vattenbubbla. 2. vattenblåsa. **-blatter**, -n, f. vattenkoppa. **-blume**, -n, f. vattenväxt. **-brei**, -[e]s, -e, m. vattgröt. **-bruch**, -[e]s, -e †, m. vattenbråck. **-damm**, -[e]s, -e †, m. vattendam. **-dampf**, -[e]s, -e †, m. vattenånga. **-dicht**, a. vattentät. **-dichtheit**, **-dichtigkeit**, 0, f. vattentäthet. **-eimer**, -s, -, m. vattenämbar. **-fahrt**, -en, f. färd på vattnet, roddtur, segeltur, sjöresa. **-fall**, -[e]s, -e †, m. vattenfall. **-fang**, -[e]s, -e †, m. cistern. **-farbe**, -n, f. vattenfärg. **-feuerwerk**, -[e]s, -e, n. vattenfyrverkeri. **-fläche**, -n, f. vattenyta. **-flasche**, -n, f. vattenflaska, vattenkarafin. **-flut[h]**, -en, f. (vatten)flod, vattenflöde, vattenmassa, vågsvall. **-frei**, a. vattenfri. **-gefahr**, -en, f. fara för öfversvämning. **-gefäss**, -es, -e, n. vattenkärl. **-geflügel**, -s, 0, n. vattenfoglar. **-geist**, -[e]s, -er, m. vattenande. **-gewächs**, -es, -e, n. vattenväxt. **-glas**, -es, -er †, n. vattenglas. **-gleich**, a. 1. vattenaktig. 2. horisontal, efter vattenpass. **-graben**, -s, -†, m. vattengraf. **-grube**, -n, f. vattengrop, cistern. **-haltig**, a. vattenhaltig. **-heilanstalt**, -en, f. vattenkuranstalt. **-heizung**, 0, f. uppvärmning med varmt vatten. **-hose**, -n, f. skydrag. **-jungfer**, -n, f. dagslända. **-käfer**, -s, -, m. vattenskalbagge. **-kanne**, -n, f. vattenkanna. **-karte**, -n, f. hydrografisk karta. **-kopf**, -[e]s, -e †, m. genom hjärnvattensot förstoradt hufvud. **-köpfig**, a. lidande af hjärnvattensot. **-kraft**, 0, f. vattenkraft. **-krug**, -[e]s, -e †, m. vattenkruka. **-kunst**, -e †, f. vattenkonst. **-kur**, -en, f. vattenkur. **-leer**, a. vattentom. **-leitung**, -en, f. vattenledning. **-malerei**, -en, f. 1. akvarellmålning. 2. akva-

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. * mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

rell. **-mangel**, *-s*, 0, *m.* vattenbrist. **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* 1. vattenbärare. 2. 0, vattuman. **-marke**, *-n*, *f.* vattenmärke. **-molch**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vattensalamander. **-mühle**, *-n*, *f.* vattenkvarn. **-müller**, *-s*, -, *m.* mjölnare i en vattenkvarn. **-nix**, *-es*, *-e*, *m.* näck. **-nixe**, *-n*, *f.* älfva, hafsfru, najad, vattennymf. **-not**[**h**], 0, *f.* vattenbrist. **-nymphe** = *-nixe.* **-partie** = *-fahrt.* **-pass**, I. *a.* vågrät, horisontal. II. *-es*, *-e* †, *m.* 1. horisontallinie. 2. vattenpass. **-perle**, *-n*, *f.* oäkta pärla. **-pfeffer**, *-s*, 0, *m.* bot. bitterblad (Polygonum Hydropiper). **-pflanze**, *-n*, *f.* vattenväxt. **-pfuhl**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vattenpöl. **-pocke** = *-blatter.* **-polack**, *-en*, *-en*, *m.* polack från Schlesien. **-presse**, *-n*, *f.* ⊕ hydraulisk präss. **-rad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* vattenhjul. **-ratte**, *-n*, *f.* 1. vattensork. 2. F sjögast. **-recht**, *a.* vågrät. **-reich**, I. *a.* vattenrik. II. -[*e*]*s*, 0, *n.* vattenrike. **-rinne**, *-n*, *f.* vattenränna. **-säuget**[**h**]**ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* hafsdäggdjur. **-schaden**, *-s*, -†, *m.* vattenskada, af öfversvämning förorsakad skada. **-scheide**, *-n*, *f.* vattenskilnad. **-scheu**, I. *a.* rädd för vatten. II. 0, *f.* vattuskräck. **-schlange**, *-n*, *f.* vattenorm. **-schlauch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vattenslang, säck. **-semmel**, *-n*, *f.* med vatten bakad semla. **-spiegel**, *-s*, -, *m.* vattenspegel. **-stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vattenstånd. **-stoff**, -[*e*]*s*, 0, *m.* väte. **-strahl**, -[*e*]*s* *-en*, *m.* vattenstråle. **-strasse**, *-n*, *f.* vattenväg, sjöväg. **-strudel**, *-s*, -, *m.* vattenhvirfvel. **-sturz**, *-es*, *-e* †, *m.* vattenfall. **-sucht**, 0, *f.* vattensot. **-süchtig**, *a.* lidande af vattensot. **-suppe**, *-n*, *f.* vattsoppa, vattvälling. **-t**[**h**]**ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* vattendjur. **-topf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vattenkruka, vattengryta. **-tracht**, 0, *f.* ⚓ djupgående. **-träger**, *-s*, -, *m.* vattenbärare. **-treten**, *-s*, 0, *n.* vattentrampning. **-trog**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vattenho. **-uhr**, *-en*, *f.* vattenur. **-vogel**, *-s*, -†, *m.* vattenfogel. **-wage**, *-n*, *f.* vattenpass. **-wut**[**h**], 0, *f.* vattuskräck. **-zeichen**, *-s*, -, *n.* vattenstämpel. **-s...** Ex. **~not**[**h**], 0, *f.* af öfversvämning förorsakad nöd.

wasserhaft, **wässericht**, *a.* vattenaktig.

wässerig, *a.* vattenhaltig, vattenaktig, fadd. *Jmdm den Mund nach etw.* ~ *machen:* göra ngn lysten efter ngt.

Wässerigkeit, 0, *f.* vattenhalt, vattenaktighet, faddhet.

wässern, *-te*, *ge-t.* I. *itr. h.* vattnas. *Mir wässert der Mund danach:* det vattnas mig i munnen därefter, *ihm* ~ *die Augen:* hans ögon tåras. II. *tr.* 1. vattna. 2. vattenlägga. 3. utspäda med vatten, vattenblanda. 4. vattra. **Wässerung**, *f.*

Wat, *-en*, *f.* * tyg, klädning, drägt.

Wate, *-n*, *f.* en art fisknot.

waten, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* och *s.* vada.

Watsche, *-n*, *f.* P örfil.

watschelig, *a.* vaggande, ostadig, osäker.

watscheln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *s.* gå och vagga som en anka, rulta.

Watt, -[*e*]*s*, *-e*[*n*], *n.* och *m.* del af strande som, blottad under ebben, betäckes af fl den. **-en...** Ex. **~fahrer**, *-s*, -, *m.* båt me flat botten, som kan gå i grundt vatten.

Watte, *-n*, *f.* vadd.

wattieren, *-te*, *-t*, *tr.* vaddera. **Wattierung**, *f.*

wau[**wau**], *interj.* vov(vov).

wäbbar, *a.* som kan väfvas.

Webe, *-en*, *f.* 1. väfnad, väf. 2. spindelvä -[*e*]... Ex. **~ärt**, *-en*, *f.* sätt att väfva; vä nad. **~baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* väfbom. **~stuhl** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* väfstol.

weben, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* röra sig, verka, var verksam. II. *tr.* 1. röra, svinga. 2. arv. tro *webe*, *gewoben*, väfva; bild. fläta, hopsling(r

Weber, *-s*, -, *m.* **~in**, *-nen*, *f.* väfvare, vä verska. **-baum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* väfbom. **-s schlag**, **-eintrag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* inslag, vä **-kamm**, -[*e*]*s*. *-e* †, *m.* väfkam, väfked. **-lade** *-n*, *f.* lad. **-schiffchen**, *-s*, -, *n.* **-schützen** *-n*, *m.* skyttel. **-spule**, *-n*, *f.* spole. **-zettel** *-s*, -, *m.* ränning, varp.

Weberei, *-en*, *f.* 1. väfveri, a) yrke, b) lokal 2 väfnad.

Wechsel, *-s*, -, *m.* 1. växel, växling, omvä ling, ombyte, förändring. 2. växlande, t *der ~ der Dinge.* 3. handel. växel. 4. ⊕ skar **-balg**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* byting, bortbyting trollunge. **-begriff**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ekvivalent motsvarande begrepp. **-beziehung**, *-en*, *f* **-bezug**, -[*e*]*s*, 0, *m.* växelförhållande, ömsesidigt förhållande, reciprocitet, motsvari het. **-fähig**, *a.* berättigad att utfärda ell påteckna växlar. **-fall**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* skifte växlande öde. **-fieber**, *-s*, -, *n.* med. växelfe ber, intermittent feber. **-forderung**, *-en*, *f* växelfordran. **-frist**, *-en*, *f.* anstånd med e växels inlösning. **-gebühr**, *-en*, *f.* växelav vode. **-gesang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* växelsång **-geschäft**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* växelaffär. **-gespräch** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* omväxlande samtal hvarvid e ene talar efter den andre; dialog. **-händler**, *-s*, *m.* växelhandlare. **-handlung**, *-en*, *f.* växel affär. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* bank(hus). **-inne ber**, *-s*, -, *m.* växelinnehafvare. **-kind**, -[*e* *-er*, *n.* = *-balg.* **-los**, *a.* utan växling, oföränderlig. **-makler**, *-s*, -, *m.* växelmäklar **-nehmer**, *-s*, -, *m.* växeltagare. **-ordnung**, *-e* *f.* växellag. **-protest**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* växelpr test. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* växelrätt. **-rede**, *f.* = *-gespräch.* **-reim**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* växelrim **-reiten**, *-s*, 0, *n.* = *-reiterei.* **-reiter**, *-s*, -, *m* växelryttare. **-reiterei**, *-en*, *f.* växelrytter **-seitig**, *a.* ömsesidig. **-seitigkeit**, 0, *f.* ömsesidighet. **-verhältnis**[**s**], *-ses*, *-se*, *n.* ömsesidigt förhållande. **-voll**, *a.* växlande, skiftande. **-weise**, *adv.* 1. ömsesidigt. 2. omväxlande, växelvis, ömsom. **-winkel**, *-s*, *m.* mat. alternatvinkel. **-wirkung**, *-en*, *f.* växel

verkan. **-wirt[h]schaft**, 0, *f.* åkerbr. växelbruk.
wechselbär, *a.* som kan växlas.
Wechselei, *-en, f.* 1. oupphörligt växlande. 2. växelaffär.
Wechseling, -[e]*s*, *-e*, *m.* = *Wechselbalg.*
wechseln, *-te, ge-t, itr. h.* och *s.*, *tr.* och *sich* ~ växla, skifta, omväxla, byta om, ömsa, förändra(s).
Wechsler, *-s*, -, *m.* växlare.
Weck... Ex. **-trommel**, *-n, f.* reveljtrumma. **-uhr**, *-en, f.* väckare(ur).
Weck, -[e]*s*, *-e*, *m.* **Wecke**, *-n, f.* **Wecken**, *-s*, -, *m.* hvetebulle, hetvägg.
wecken, *-te, ge-t, tr.* väcka.
Wecker, *-s*, -, *m.* väckare. **-uhr**, *-en, f.* väckareur.
Wedel, *-s*, -, *m.* dim. *Wedelchen, Wedelein*, 1. fläkta, solfjäder. 2. stänkkvast. 3. svans.
wedeln, *-te, ge-t*, I. *itr. h.* vifta. II. *tr.* vifta med, t. ex. *den Fächer;* vifta, fläkta bort, t. ex. *die Fliegen.*
weder, *konj.* ~ ... *noch:* hvarken ... eller.
Weg, I. -[e]*s*, *-e*, *m.* väg. *Hier geht kein* ~ förbjuden väg. *Seinen ruhigen* ~ *fortgehen:* lugnt gå sin väg. *Etw. hat gute* ~*e:* ngt går bra. *Es hat damit gute* ~*e:* det brådskar ej. *Woher des* ~*es?* hvarifrån kommer ni? *Jmdm die* ~*e weisen:* visa ngn dörren. Med prep.: *sich auf den* ~ *begeben* el. *machen:* begifva sig i väg, *jmdm etw. auf den* ~ *geben:* gifva ngn ngt med på vägen, *auf dem* ~*e sein zu* ... vara på väg att ..., *auf gütlichem* ~*e:* i godo, *Glück auf den* ~*!* lycka på färden! lycklig resa! *bei* ~*e sein:* a) vara på väg, b) vara uppe, c) träffas; *jmdm nicht über den* ~ *trauen:* ej tro ngn längre än man ser honom; *etw. zu* ~*e bringen* el. *mit etw. zu* ~*e kommen:* komma till stånd med ngt, få ngt till stånd. II. (kort e) *adv.* bort, borta, undan. ~ *sein:* vara borta, försvunnen, hafva upphört. *Ganz* ~ *sein:* vara utom sig, ej veta till sig. *Über etw.* (ack.) ~ *sein:* hafva hunnit öfver ngt. *Hinter einander* ~ i oafbruten följd. *In einem* ~ oafbrutet, utan uppehåll. ~ *da!* ur vägen! *Kopf* ~*!* akta hufvudet! **-weiser**, *-s*, -, *m.* vägvisare. **-e...** Ex. **~ban**, -[e]*s*, *-ten*, *m.* vägbyggnad, väganläggning. **~blatt**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* **~breit**, -[e]*s*, *-e*, *m.* och *n.* bot. groblad (Plantago). **~geld** = *Chausseegeld.* **~haus** = *Chausseehaus.* **~lagerer**, *-s*, -, *m.* stråtröfvare. **~lagern**, * *itr. h.* vara stråtröfvare. **~los**, *a.* väglös, utan vägar, obanad. **~säule**, *-n, f.* 1. vägvisare. 2. milstolpe. **~scheide**, *-n, f.* skiljoväg. **~strecke**, *-n, f.* vägsträcka. **~stunde**, *-n, f.* timmes väg, tysk halfmil. **~zehrung**, *-en, f.* matsäck. Sms. med adv. *weg* se nedan.
wegarbeiten, *tr.* bortarbeta, borttaga, urtaga.
wegätzen, *tr.* bortfräta.
wegbegeben, *sich* ~ begifva sig, resa bort.
wegbeissen, *tr.* 1. bita af, ur. 2. bortköra, undantränga.
wegbekommen, *tr.* 1. få undan. 2. få till stånd. 3. *Eins* ~ få sig en örfil, ett rapp, ett slag.
wegbesten, *tr.* genom sina böner fördrifva.
wegblasen, *tr.* bortblåsa.
wegbleiben, *itr. s.* blifva, stanna borta; uteblifva, utelemnas, uteglömmas. *Von etw.* ~ ej röra vid, befatta sig med, bry sig om ngt.
wegblicken, *itr. h.* se bort.
wegbrechen, *tr.* bryta bort, af.
wegbrennen, I. *tr.* brinna bort. II. *itr. s.* brinna upp.
wegbringen, *tr.* skaffa bort, undan.
wegdenken, *tr.* tänka bort.
wegdrängen, *tr.* tränga bort, undan.
wegdürfen, *itr. h.* töras, få gå bort.
wegeilen, *itr. s.* skynda bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ a) skynda (fram) öfver, hastigt gå öfver ngt, b) göra ngt på hafs, slarfvigt.
wegen, *prep.* med gen. el. ✱ dat. för ... skull, till följd af, med anledning af.
Wegerich, -[e]*s*, *-e*, *m.* bot. groblad (Plantago).
wegessen, *tr.* 1. äta bort, upp. 2. F gifva en afskedsfest för.
wegfahren, I. *itr. s.* fara, resa bort. *Über etw.* (ack.) ~ fara fram öfver ngt. II. *tr.* köra, skjutsa bort.
Wegfall, -[e]*s*, 0, *m.* bortfallande, afskaffande. *In* ~ *bringen:* bortskaffa, afskaffa, *in* ~ *kommen:* falla bort, upphöra.
wegfallen, *itr. s.* falla bort, upphöra.
wegfangen, *tr.* fånga, taga, bortsnappa.
wegfischen, *tr.* borttaga, uppfiska, bortsnappa.
wegfliegen, *itr. s.* flyga bort.
wegführen, *tr.* bortföra.
weggabeln, *tr.* F bortsnappa.
Weggang, -[e]*s*, 0, *m.* bortgång, bortgående.
weggeben, *tr.* gifva, skänka bort. *Von Hause* ~ bortackordera, annorstädes inackordera.
weggehen, *itr. s.* gå bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ a) gå (fram) öfver ngt, b) hoppa öfver ngt.
weggewöhnen, *tr. Jmdn von einem Orte* ~ vänja ngn af med att besöka ett ställe.
weggiessen, *tr.* slå bort, ut.
weghahen, *tr.* 1. redan hafva fått. 2. förstå, begripa.
weghalten, *tr.* hålla bort, undan; akta.
weghängen, *tr.* hänga undan, bort.
weghaschen, *tr.* bortsnappa.
wegheben, I. *tr.* lyfta bort. II. *Sich* ~ aflägsna sig.
weghelfen, *itr. h.* *Jmdm* ~ hjälpa ngn att komma i väg, att komma undan.
wegholen, *tr.* hämta bort, borttaga.
weghüpfen, *itr. s.* hoppa bort, undan. *Über etw.* (ack.) ~ hoppa öfver, öfverhoppa ngt.
wegjagen, *tr.* jaga, köra bort.
wegkapern, *tr.* bortkapa, borttaga, bortsnappa.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

wegkehren, *tr.* 1. bortsopa. 2. bortvända.
wegkommen, *itr. s.* 1. komma bort, förkomma. 2. komma undan, i väg.
wegkönnen, *itr. h.* kunna komma undan, i väg, kunna resa.
wegkratzen, *tr.* bortskrapa.
wegkriechen, *itr. s.* krypa bort, undan.
wegkriegen, F = *wegbekommen.*
wegküssen, *tr.* kyssa bort.
weglassen, *tr.* utelemna.
weglaufen, *itr. s.* springa bort.
weglegen, *tr.* lägga undan, bort.
wegleihen, *tr.* låna ut, bort.
wegleugnen, *tr.* förneka.
weglocken, *tr.* locka bort.
wegmachen, I. *tr.* borttaga. II. F *sich* ~ laga att man kommer i väg, aflägsna sig.
wegmögen, *itr. h.* vilja komma bort.
wegmüssen, *itr. h.* nödgas gå, resa bort, måste bort.
Wegnahme, 0, *f.* borttagande.
wegnehmen, *tr.* borttaga.
wegpacken, I. *tr.* packa undan. II. *Sich* ~ packa sig i väg.
wegprügeln, *tr.* prygla bort, medels prygel bortköra.
wegputzen, *tr.* putsa bort, putsande borttaga; F knipa, strala.
wegraffen, *tr.* bortrycka.
wegräumen, *tr.* rödja undan, skaffa ur vägen, undanrödja.
wegreisen, *itr. s.* resa bort.
wegreissen, *tr.* rycka, slita bort.
wegreiten, *itr. s.* rida bort.
wegrücken, *tr.* rycka bort.
wegrufen, *tr.* kalla bort.
wegsäm, *a.* farbar.
wegschaffen, (svag böjn.) *tr.* bort-, undanskaffa.
wegscheren, I. *tr.* klippa bort. II. *Sich* ~ packa sig i väg.
wegscherzen, *tr.* med skämt fördrifva.
wegschicken, *tr.* bortskicka.
wegschieben, *tr.* skjuta undan, bort.
wegschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig bort, undan.
1. **wegschleifen**, (stark böjn.) *tr.* bortslipa.
2. **wegschleifen**, (svag böjn.), **wegschleppen**, *tr.* släpa bort, undan.
wegschleudern, *tr.* slunga bort.
wegschlüpfen, *itr. s.* smyga sig bort.
wegschmeissen, *tr.* F bortkasta.
wegschnappen, *tr.* bortsnappa.
wegschneiden, *tr.* af-, bortskära, -klippa.
wegschnellen, *tr.* kasta, slunga bort.
wegschrecken, *tr.* bortskrämma.
wegschütten, *tr.* slå, hälla ut, bort.
wegschwemmen, *tr.* spola bort.
wegsehen, *itr. h.* se bort. *Über etw.* ~ a) titta öfver ngt, b) blunda för ngt.
wegsehnen, *sich* ~ längta bort.
wegsein, *itr. s.* vara borta.
wegsetzen, I. *tr.* sätta bort, undan. II. *Sich über etw.* (ack.) ~ sätta sig öfver ngt. III. *itr. s. Über etw.* (ack.) ~ sätta, spränga, hoppa öfver ngt.
wegsollen, *itr. h.* skola, måste (komma) bort.
wegspülen, *tr.* sköljа, spola bort.
wegstehlen, I. *tr.* stjäla bort. II. *Sich* ~ smyga sig bort.
wegstellen, *tr.* ställa bort, undan.
wegsterben, *itr. s.* dö bort.
wegstössen, *tr.* bortstöta.
wegstreichen, *tr.* stryka bort, undan, ut.
wegthun, *tr.* taga bort, lägga undan.
wegtragen, *tr.* bära bort.
wegtreten, *itr. s.* träda, draga sig tillbaka.
wegweisen, *tr.* bort-, afvisa.
wegwenden, *tr.* bortvända.
wegwerfen, I. *tr.* 1. bortkasta. 2. ~*d:* föraktlig. II. *Sich* ~ nedlåta, förnedra sig.
wegwischen, *tr.* torka, stryka bort, ut.
wegwollen, *itr. h.* vilja (komma) bort.
wegzaubern, *tr.* trolla bort.
wegziehen, I. *tr.* draga bort, undan. II. *itr. s.* draga, tåga bort; flytta.
Wegzug, -[*e*]*s*, 0, *m.* borttågande, afmarsch; flyttning.
weh, I. *interj.* ve! II. *a.* smärtsam, ond. *Es ist mir* ~ *zu Mute:* det smärtar mig. *Jmdm wird* ~ ngn får ondt. *Jmdm* ~ *thun:* göra ngn illa. *Der Kopf thut mir* ~ mitt hufvud värker. *Das thut mir* ~ det gör mig ondt. *Mir ist* ~ *nach der Heimat:* jag längtar efter hemmet. III. -[*e*]*s*, 0, *n.* 1. ve, t. ex *mit Ach und* ~, *sein Wohl und* ~. 2. ondt, smärta, värk. 3. se *1. wehe II.* **-frau**, *-en*, *f.* barnmorska. **-gefühl**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* smärtsam känsla. **-gesang**, -[*e*]*s*, *-e*†, *m.* klagosång. **-klage**, *-n*, *f.* veklagan. **-klagen**,* I. *itr. h.* bristа ut i veklagan, klaga. II. *tr.* beklaga. **-mut**[**h**], 0, *f.* vemod. **-müt**[**h**]**ig**, *a.* vemodig. **-mut**[**h**]**svoll**, *a.* vemodsfull. **-mutter**, -†, *f.* barnmorska. **-stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* smärtsamt tillstånd.
1. **wehe**, I. = *weh.* II. *-n*, *f.* barnvärk, födslosmärta.
2. **Wehe**, *-n*, *f.* 1. drifva, snödrifva, hög. 2. slåtterstrån.
wehen, *-te*, *ge-t. itr. h.* och *tr.* 1. fläkta, blåsa. 2. svaja, fladdra.
Wehr, *-en*, *f.* 1. försvar, motvärn. 2. vapen. 3. vall, skans. 4. värn, skydd. 5. till vara uppbådad: manskap, kår. 6. arv. -[*e*]*s*, *-e*, *n.* dam, fördämning. 7. ledstång. 8. metalltafs till gäddkrok. **-anstalt**, *-en*, *f.* försvarsanstalt. **-bau**, -[*e*]*s*, *-ten*, *m.* dam, fördämning. **-damm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hamnarm. **-fähig**, *a.* vapenför. **-gehänge**, *-s*, *-*, *n.* bantler. **-geld** se *Wer...* **-gesetz**, *-es*, *-e*, *n.* värnepligtslag. **-gestell**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* gevärsställning. **-los**, *a.* värnlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* värnlöshet. **-losmachung**, *-en*, *f.* afväpning. **-mann**, -[*e*]*s*, *Wehrleute*, *m.* krigare, soldat; landtvärnssoldat. **-pflicht**, 0,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

f. värnepligt. **-pflichtig,** *a.* värnepligtig. **-stand,** -[*e*]*s*, 0, *m.* krigarstånd.

wehrbär = *wehrhaft.*

wehren, *-te, ge-t,* I. *tr.* och *itr. h.* afhålla, hindra. *Jmdm etw.* ~ förbjuda ngn ngt, afhålla ngn från ngt. *Jmdm* ~ motsätta sig, uppträda mot ngn. *Einer* (dat.) *Sache* ~ sätta en gräns för, stäfja en sak. II. *Sich* ~ värja, försvara sig. *Sich seines Lebens* ~ försvara sitt lif.

wehrhaft, *a.* vapenför; tapper. ~ *machen:* väpna.

Wehrhaftigkeit, 0, *f.* vapenförhet.

Weib, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* 1. kvinna, hustru; numera vanl. förakt. kvinsperson, käring. 2. dim. *Weibchen* se nedan. **-er...** Ex. **~ärt,** *-en*, *f.* 1. kvinnosätt. 2. kvinnoart. **~feind,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* kvinnofiende. **~geklatsch, ~gewäsch,** *-es*, 0, *n.* käringskvaller. **~gunst,** 0, *f.* kvinnogunst. **~hasser,** *-s*, *-*, *m.* kvinnohatare. **~held,** *-en*, *-en*, *m.* kvinnohjälte, jungfrupilt. **~herrschaft,** *-en*, *f.* kvinnovälde, kjortelvälde. **~knecht,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* jungfrupilt. **~krankheit,** *-en*, *f.* fruntimmersjukdom. **~leben** = *Kunkellehen.* **~raub,** -[*e*]*s*, 0, *m.* kvinnorof. **~regiment,** -[*e*]*s*, 0, *n.* = *~herrschaft.* **~rock,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* kjortel. **~volk,** -[*e*]*s*, 0, *n.* kvinfolk, fruntimmer. — **-s...** **~bild,** -[*e*]*s*, *-er*, *n.* kvinsperson, käring. **~leute,** *plur.* kvinfolk. **~person,** *-en*, *f.* **~stück,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* = *~bild.* **~volk,** -[*e*]*s*, 0, *n.* kvinfolk, fruntimmer.

Weibchen, *-s*, *-*, *n.* hona.

Weibel, *-s*, *-*, *m.* rättsbetjänt.

weiberhaft, *a.* käringaktig.

weibisch, *a.* kvinlig (tadlande), veklig, pjunkig, käringaktig.

weiblich, *a.* kvinlig. *Das ~e Geschlecht:* kvinnokönet, kvinnorna. *~e Arbeit:* fruntimmersarbete, -syssla. *~e Pflanze:* honväxt.

Weiblichkeit, *-en*, *f.* kvinlighet, kvinligt sätt.

Weibling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* käringaktig karl.

Weibsen, *-s*, *-*, *n.* P kvinsperson, käring.

weich, *a.* mjuk, vek, len. ~ *machen:* uppmjuka, ~ *werden:* mjukna. *Eier ~ kochen:* löskoka ägg. **-bild,** -[*e*]*s*, *-er*, *n.* 1. stadsområde. 2. befästad ort. 3. stadsrätt. **-fiesser,** *-s*, *-*, *m.* zool. mjukfenig fisk. **-gekocht,** *a.* löskokt. **-geschaffen,** *a.* känslig, vek. **-gesotten,** *a.* löskokt. **-herzig,** *a.* vekhjärtad, vek. **-herzigkeit,** 0, *f.* vekt hjärta, ömhet. **-mänlig,** *a.* lösmunt. **-müt[h]ig** = *-herzig.* **-t[h]ier,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* blötdjur.

Weiche, *-n*, *f.* 1. 0, mjukhet, vekhet, lenhet. 2. ljumske. 3. järnv. växel. **-n...** Ex. **~bahn,** *-en*, *f.* järnv. växelspår, sidospår. **~bruch,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ljumskbråck. **~gegend,** 0, *f.* ljumskarne. **~scheibe,** *-n*, *f.* järnv. vändskifva.

1. **weichen,** *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *s.* mjukna, blötna, blifva mjuk, blöt. II. *tr.* uppmjuka.

2. **weichen,** *wich, wiche, gewichen, weich*[*e*], *itr. s.* och ✱ *h.* vika, gifva efter.

Weichheit, 0, *f.* mjukhet, vekhet, lenhet.

weichlich, *a.* veklig, vek, kraftlös.

Weichlichkeit, 0, *f.* veklighet.

Weichling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vekling.

Weichsel, *-n*, *f.* bot. veixel. **-holz,** *-es*, 0, *n.* veixelträ. **-rohr,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* veixelrör. **-zopf,** -[*e*]*s*, 0, *m.* med. martofva (hårsjukdom).

Weid, 0, *f.* ✱ jagt. **-gerecht** = *jagdgerecht.* **-geselle,** *-n*, *-n*, *m.* jagtkamrat, jägare. **-mann,** -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* jägare. **-männisch,** *a.* jägare-, jagt-. **-messer,** *-s*, *-*, *n.* jagtknif. **-sack,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* **-tasche,** *-n*, *f.* jagtväska. **-werk,** *-s*, 0, *n.* jagt. **-wund** (jfr *Eingeweide*), *a.* jäg. sårad så att inälfvorna träffats.

weidbär, *a.* som kan betas.

1. **Weide,** *-n*, *f.* bete, betesmark. **-acker,** *-s*, -†, *m.* betesåker. **-berechtigt,** *a.* berättigad till bete. **-land,** -[*e*]*s*, 0, *n.* **-platz,** *-es*, *-e* †, *m.* betesmark.

2. **Weide,** *-n*, *f.* vide, pil. **-n...** Ex. **~bach,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* bäck med pilbevuxna stränder. **~baum,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* pil. **~busch,** *-es*, *-e* †, *m.* vide-, pilbuske. **~gerte,** *-n*, *f.* vidja. **~holz,** *-es*, 0, *n.* piltträ. **~rut[h]e** = *~gerte.*

1. **weiden,** *-ete, ge-et,* I. *tr.* 1. beta, låta gå på bete, valla, fodra, mata. 2. *Er weidet seine Augen, Blicke an etw.* (dat.): anblicken af ngt fägnar, gläder honom. II. *itr. h.* och *sich* ~ 1. beta. 2. fägnas, glädja sig, *an etw.* (dat.): af, åt ngt.

2. **weiden,** *a.* af vide, af pil, vide-, pil-.

Weiderich, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* bot. dunört (Epilobium).

Weidicht, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* vide-, pilbuskage.

weidlich, *a.* dugtig, ansenlig, grundlig.

Weidling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* champinjon.

Weife, *-n*, *f.* haspel.

weifen, *-te, ge-t,* *tr.* och *itr. h.* haspla.

weigern, *-te, ge-t,* I. *tr.* vägra, förvägra, *jmdm etw.:* ngn ngt. II. *Sich* ~ vägra sig.

Weigerung, *-en*, *f.* vägran.

1. **weih** = *weh.*

2. **Weih,** -[*e*]*s*, *-en*, *m.* **Weihe,** *-n*, *f.* zool. glada.

Weihe, *-en*, *f.* invigning, vigning, prästvigning, ordination, kröning, salfvelse, helgelse. *Jmdm die ~ erteilen:* (in)viga ngn. **-altar,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vigdt altare. **-becken,** *-s*, *-*, *n.* vigvattenskärl. **-bild,** -[*e*]*s*, *-er*, *n.* vigd bild. **-bischof,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* biskops ställföreträdare, vice biskop. **-brot,** -[*e*]*s*, 0, *n.* välsignadt bröd, hostia. **-gabe,** *-n*, *f.* offergåfva. **-gelübde,** *-s*, *-*, *n.* vid invigning afgifvet löfte, heligt löfte. **-gesang,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* helig sång. **-geschenk,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* offergåfva. **-kessel,** *-s*, *-*, *m.* = *-becken.* **-nacht,** 0, *f.* **-nachten,** *plur.* samt sing. *f.*, *m.* och *n.* jul. **-nachtlich,** *a.* jullik, jul-. **-nachtsabend,** -[*e*]*s*, *-e*, *m.* julafton. **-nachtsbaum,** -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* julgran. **-nachtsbescherung,** *-en*, *f.* julklappar. **-nachtsgeschenk,** -[*e*]*s*, *-e*, *n.* julklapp.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

-nachtskind, -[e]s, 0, n. Kristusbarnet. -nachtslied, -[e]s, -er, n. julpsalm, julsång. -nachtsmann, -[e]s, 0, m. julgubbe som kommer med julklapparne. -nachtsmarkt, -[e]s, -e †, m. julmarknad. -nachtsmesse, -n, f. 1. julmässa, julotta. 2. julmarknad. -rauch, -[e]s, 0, m. rökelse; bildl. smicker, pris, *jmdm ~ streuen* el. *opfern:* smickra ngn, sjunga ngns pris. -räuchern, ° *itr. h.* = *Weihrauch streuen.* -wedel, -s, -, m. stänkkvast till vigvatten. -e... ex. ~stunde, -n, f. helig timme, stund. ~voll, a. högtidlig, salfvelsefull, inspirerad.

weihlen, -te, ge-t, tr. och *sich* ~ viga, inviga, helga, egna (sig).

Weiher, -s, -, m. dam, fiskdam, göl.

Weihung, -en, f. = *Weihe.*

weil, *konj.* 1. emedan. 2. ✱ medan.

weiland, *adv.* förr, för detta.

Weile, -n, f. 1. stund. *Eine ganze* el. *geraume* el. *lange* ~ ganska länge. *Über eine kleine* ~ inom kort. *Damit hat es gute* ~ det brådskar icke. 2. långsamhet; ledsnad. *Eile mit* ~ skynda långsamt. 3. tid, god tid, t. ex. *sich* ~ *nehmen:* taga sig tid, gifva sig god tid, [*bei*] *nächtlicher* ~ nattetid, *mit der* ~ med tiden, så småningom.

weilen, -te, ge-t, itr. h. dröja, uppehålla sig.

Weiler, -s, -, m. enstaka gård, liten by.

Wein, -[e]s, -e, m. 1. vin. 2. vinrankor, vinstockar. 3. vindrufvor, t. ex. *den* ~ *lesen:* plocka, skörda vindrufvorna. -apfel, -s, -†, m. äpple(sort) som användes till äpplevin. -arm, a. vinfattig. -bauer, -s, -, m. vinodlare. -becher, -s, -, m. vinbägare. -beere, -n, f. vindrufva (bär). -bekränzt, a. vinbekransad. -bereitung, 0, f. vinberedning. -berg, -[e]s, -e, m. vinbärg. -blatt, -[e]s, -er †, n. vinranksblad. -blume, 0, f. bouquet på vinet. -drossel, -n, f. zool. rödvinge(trast) (Turdus illacus). -ernte, -n, f. vinskörd. -essig, -[e]s, 0, m. vinättika. -farbe, -n, f. vinfärg. -farben, -farbig, a. vinfärgad. -fass, -es, -er †, n. vinfat. -flasche, -n, f. vinbutelj. -garten, -s, -†, m. vingård. -gärtner, -s, -, m. vingårdsmästare. -gärung, -en, f. vinjäsning. -gegend, -en, f. vintrakt. -gehalt, -[e]s, 0, m. vinhalt. -geist, -[e]s, 0, m. vinsprit. -gelag, -[e]s, -e, n. dryckeslag där vin dricks. -geländer, -s, -, n. vinspaljer. -geruch, -[e]s, -e †, m. vinlukt. -geschäft, -[e]s, -e, n. vinaffär, vinhandel. -geschmack, -[e]s, 0, m. vinsmak. -glas, -es, -er †, n. vinglas. -gott, -[e]s, 0, m. vingud. -grün, a. om vinfat: som fått vinsmak, mistat träsmaken. -händler, -s, -, m. vinhandlare. -handlung, -en, f. vinhandel, vinaffär. -haus, -es, -er †, n. 1. vinkrog. 2. vinfirma, vinaffär. -hefe, -n, f. vinjäst. -hügel, -s, -, m. vinbeväxt kulle, vinbärg. -jahr, -[e]s, -e, n. vinår. -kalt[e]schale, -n, f. vinkallskål. -kauf, -[e]s, -e †, m. 1. vinköp, inköp af vin. 2. pengar som erläggas vid ett köps afslutande. -keller, -s, -, m. vinkällare. -kelter, -n, f. vinpräss. -kenner, -s, -, m. vinkännare. -krankheit, -en, f. sjukdom hos vindrufvor. -krug, -[e]s, -e †, m. vinkanna, vinstop. -kühler, -s, -, m. vinkylare. -lager, -s, -, n. vinförråd, vinkällare. -land, -[e]s, -er †, n. vinland. -laub, -[e]s, -e el. -er †, n. vinlöf. -laube, -n, f. af vinrankor öfverväxt berså. -laune, -n, f. ölsinne. -lese, -n, f. vinskörd. -leser, -s, -, m. drufskördare. -lied, -[e]s, -er, n. dryckessång. -monat, -[e]s, -e, m. vinmånad, oktober. -most, -[e]s, 0, m. ojäst vin. -palme, -n, f. vinpalm (Borassus flabelliformis). -pfahl, -[e]s, -e †, m. påle, stör till stöd för vinrankor. -presse, -n, f. vinpräss. -ranke, -n, f. vinranka. -rausch, -es, -e †, m. vinrus. -rebe, -n, f. vinranka. -reich, a. vinrik. -reis, -es, -er, n. vinrankstelning. -sauer, a. vinsur. -säuerlich, a. vinsyrlig. -säure, 0, f. vinsyra. -schank, -[e]s, 0, m. 1. utskänkning af vin. 2. = -*schenke.* -schenk, -en, -en, m. föreståndare för, ägare af en vinstuga. -schenke, -n, f. vinstuga. -schlauch, -[e]s, -e †, m. vinsäck; F bildl. (vin)drinkare. -schröter, -s, -, m. vintappare. -schuld, -en, f. vinskuld, krogskuld. -stein, -[e]s, 0, m. vinsten. -stock, -[e]s, -e †, m. vinstock. -stube, -n, f. vinstuga. -traube, -n, f. vindrufva (klase). -treber, -trester[s], *plur.* vindraf. -trunken, a. drucken, rusig af vin. -wachs, -es, 0, m. vinafkastning. -wirt[h], -[e]s, -e, m. värd i en vinstuga. -zieher, -s, -, m. vinodlare.

weinlen, -te, ge-t, itr. h. och tr. gråta. *Um jmdn* ~ begråta ngn. *Vor Freude weinen:* gråta af glädje.

Weinerei, -en, f. ständigt gråtande.

weinerlich, a. gråtmild, jämmerlig. *Ihm ist* ~ *zu Mute:* han är gråtfärdig.

Weinerlichkeit, 0, f. gråtmild ton, stämning.

weinhaft, **weinicht**, **weinig**, a. vinaktig, vinlik, vin-.

weis, a. *Jmdm etw.* ~ *machen:* inbilla ngn ngt. *Das machen Sie andern* ~*!* det må ni inbilla andra! säg ej mig det! -sagen, ° tr. förutsäga, profetera, spå. -sagend, a. förutsägande, förutseende, profetisk. -sager, -s, -, m. ~in, -nen, f. siare, sierska. -sagung, -en, f. förutsägelse, profetia, spådom.

1. **weise**, a. 1. vis. *Die drei* ~*n aus dem Morgenlande:* de tre vise männen från österlandet. 2. klok, t. ex. ~ *Frau:* klok gumma.

2. **Weise**, -n, f. 1. vis, sätt. *Auf welche* ~*?* på hvad sätt? hurn? *auf keine* ~ på intet sätt, ingalunda, *auf jede* el. *alle* ~ på allt sätt; *nach seiner* ~ på sitt vis. 2. melodi.

Weisel, -s, -, m. (bi)vise.

weisen, du -[es]t, wies, wiese, gewiesen, -[e], I. tr. 1. visa. Med prep.: *jmdn an jmdn* ~ visa, hänvisa ngn till ngn; *jmdn aus der Schule* ~ relegera ngn, *aus der Stadt* ~

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

förvisa ur staden; *etw. von der Hand, von sich* ~ afslå, ej inlåta sig på ngt. 2. anvisa. 3. tadla, tillrättavisa. *Sich* ~ *lassen:* taga reson. II. *itr. h.* visa, peka.

Weiser, *-s, -, m.* visare.

Weisheit, 0, *f.* vishet. *Mit seiner* ~ *zu Ende sein:* ej kunna reda sig längre. **-s...** Ex. **~dünkel**, *-s*, 0, *m.* lärdomshögfärd. **~zahn**, *-[e]s, -e* †, *m.* visdomstand.

-weislich, *adv.* visligen.

weiss, I. *a.* hvit. ~ *nähen:* sy linnesömnad. Bildl. *jmdn* ~ *waschen:* rentvå ngn. F *eine* ~*e:* ett glas ljust dricka. *Das* ~*e im Auge:* hvitögat, *das* ~*e im Ei:* ägghvitan. II. *n.* hvitt, hvit färg. **-anstreichen**, *-s*, 0, *n.* hvitmening, hvitmålning. **-armig**, *a.* hvitarmad, med hvita armar. **-backen**, *a.* ~*es Brot:* med mjölk bakadt hvetebröd. **-bäcker**, *-s, -, m.* finbagare. **-bäckerei**, *-en, f.* finbageri. **-bärt**, *-[e]s, -e* †, *m.* hvitskäggig person, gråskägg. **-binder**, *-s, -, m.* 1. tunnbindare som förfärdigar taggkärl af hvitt virke. 2. hvitlimmare. **-bier**, *-[e]s, -e, n.* ljust dricka. **-blau**, *a.* ljusblå. **-bleich**, *-[e]s*, 0, *n.* ljust bleck. **-bleiche**, *-n, f.* bleke, blekeri. **-brot**, *-[e]s, -e, n.* hvetebröd. **-buche**, *-n, f.* hvitbok. **-büchen**, **-büchen**, *a.* af hvitbok, hvitboks-. **-bunt**, *a.* brokig med hvitt som hufvudfärg. **-dorn**, *-[e]s*, 0, *m.* hagtorn. **-fisch**, *-es, -e, m.* = *Weissling.* **-fuchs**, *-es, -e* †, *m.* 1. polar-, fjällräf. 2. ljus fux. **-gar**, *a.* hvitgarfvad. **-gelb**, *a.* hvitgul, isabellfärgad. **-gerber**, *-s, -, m.* hvitgarfvare. **-glühend**, *a.* hvitglödgad. **-grau**, *a.* hvitgrå. **-kohl**, *-[e]s*, 0, *m.* hvitkål. **-kram**, *-[e]s*, 0, *m.* hvita varor. **-krämer**, *-s, -, m.* hvitvaruhandlare. **-näh[t]erin**, *-nen, f.* linnesömmerska. **-pappel**, *-n, f.* silfverpoppel. **-sieden**, *tr.* hvitkoka. **-tanne**, *-n, f.* silfvergran. **-wein**, *-[e]s, -e, m.* hvitt vin. **-zeug**, *-[e]s*, 0, *n.* linne.

Weisse, 0, *f.* hvithet.

weissen, *-[es]t, -te, ge-t,* I. *tr.* hvitmåla, hvitlimma, hvitfärga. II. *itr. s.* hvitna.

Weisser, *-s, -, m.* hvitlimmare.

weisslich, *a.* hvitaktig.

Weissling, *-[e]s, -e, m.* hvitfisk, i sht löja.

Weistum, *-[e]s, -er* †, *n.* (uppteckning af) traditionella lagstadganden.

Weisung, *-en, f.* 1. anvisning, hänvisning, föreskrift, stadgande, order. 2. tillrättavisning.

weit, *a.* 1. vid, rymlig, vidsträckt, vidtomfattande, t. ex. ~*e Kleider,* ~*e Räume,* ~*e Plätze,* ~*e Aussicht,* ~*er Begriff, in die* ~*e Welt gehen* el. *ziehen, die Thür stand* ~ *offen:* dörren stod vidöppen, *des* ~*en und breiten erzählen:* orda vidt och bredt; *und so* ~*er:* och så vidare, *in* ~*eren Kreisen, ohne* ~*ere Umstände, bis auf* ~*eres:* tills vidare, *ohne* ~*eres:* utan vidare. 2. lång, t. ex. *ein* ~*er Weg,* ~ *weg sein:* vara långt borta, *die Thränen waren nicht* ~ tårarne voro ej långt borta, *wie* ~ *bist du mit deiner Arbeit?* hur långt har du hunnit på ditt arbete? *es* ~ *bringen:* gå långt; ~*er entfernt:* längre bort, *nicht* ~*er dulden:* ej längre tåla. 3. adv. vida, långt, t. ex. *ein* ~ *grösserer Abstand, jmdn* ~ *übertreffen; so* ~ *Sie es für gut finden:* såvida, om ni så finner för godt, *so* ~ *ist es mir gelungen:* så långt har det gått bra för mig, *so* ~ *ich zurückdenken kann:* så långt jag mins tillbaka. 4. särskilda fall. *Die Augen* ~ *aufmachen:* spärra upp ögonen. *Zwei Meilen* ~ på två mils afstånd, två mil. *So* ~ *ist es noch nicht:* så långt, därhän har det ännu ej kommit. *Es ist nicht* ~ *her mit ihm:* det är ej mycket bevändt med honom. *Er ist so* ~ *genesen, dass ...* han är nu så pass kry, att ... *Das* ~*e suchen:* söka vida fältet, söka komma undan, taga till benen, schappa, rymma. *Die Sache liegt* el. *steht noch im* ~*en:* det är ännu ingenting bestämdt om den saken. *Von* ~*em:* på långt håll. *Bei* ~*em der grösste:* den ojämförligt störste, *bei* ~*em nicht:* icke på långt när. *Des* ~*eren darlegen:* vidlyftigt förklara. ~*er lesen:* läsa vidare, fortsätta läsningen. ~*er!* gå på! *nicht* ~*er!* stanna! håll! halt! *Und wer* ~*er?* och hvem mer? ~*er nichts?* ingenting annat? *und* ~*er?* än sen? ~*er habe ich nichts zu sagen:* jag har ingenting mer att säga, att tillägga. *Jmdn* ~*er bringen:* hjälpa fram ngn. *Nicht* ~*er können:* ej orka mera. *Das* ~*ere morgen:* mer i morgon. *Das* ~*ere siehe:* se för öfrigt. **-ab**, *adv.* långt ifrån. **-ästig**, *a.* med stora grenar. **-äus** (äfv. ˊ-), *adv.* 1. vidt, bredt, fjärran. 2. vid superl. vida, ojämförligt. **-aussehend**, *a.* vidtutseende, vidtgående, vidtomfattande. **-berühmt**, *a.* vidtberömd. **-blikkend**, *a.* långtseende. **-gehend**, *a.* långtgående. **-her**, *adv.* långt ifrån. **-hin**, **-hinaus**, *adv.* långt, vida. **-läuf[t]ig**, *a.* vidlyftig, utförlig, vidsträckt. *Sie sind* ~ *verwandt:* de äro slägt på långt håll. **-läuf[t]igkeit**, *-en, f.* vidlyftighet, utförlighet, vidsträckthet, utsträckning. **-maschig**, *a.* med stora maskor, löststickad. **-reichend**, **-schichtig**, *a.* vidtomfattande, vidsträckt. **-schichtigkeit**, 0, *f.* stor utsträckning, stort omfång, vidsträckthet. **-schweifig**, *a.* vidlyftig. **-schweifigkeit**, 0, *f.* vidlyftighet. **-sichtig**, *a.* långsynt. **-sichtigkeit**, 0, *f.* långsynthet. **-sprung**, *-[e]s, -e* †, *m.* längdsprång. **-spurig**, *a.* bredspårig. **-tragend**, *a.* af stor betydelse, vidtomfattande. **-umfassend**, *a.* vidtomfattande.

Weite, *-n, f.* vidd, afstånd, utsträckning, vida fältet, vida verlden, fjärran. *In die* ~ *ziehen:* draga ut i vida verlden.

weiten, *-ete, ge-et,* I. *tr.* och *sich* ~ vidga (sig). II. *itr. s.* aflägsna sig.

weiter se *weit.* **-beförderung**, 0, *f.* vidarebefordran. **-bildung**, *-en, f.* utbildning, utveck-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

ling. **-hin**, *adv.* vidare. **-marsch**, *-es*, 0, *m.* fortsatt marsch, marschens fortsättning. **-reise**, 0, *f.* resans fortsättning. *Vor der ~ sagte er:* innan han reste vidare, sade han. *Auf der ~* då jag (han o. s. v.) reste vidare, senare (på resan).

weiterlin, *-te, ge-t, tr.* och *sich ~* vidga (sig).

Weiterung, *-en, f.* vidlyftighet, krångel, svårighet.

Weitung, *-en, f.* 1. utvidgning. 2. öppen, fri plats.

Weizen, *-s*, 0, *m.* hvete. Bildl. *mein ~ blüht:* det går bra för mig, jag har goda utsigter. **-boden**, *-s*, 0, *m.* jordmon för hvete, hvetejord. **-griess**, *-es, -e, m.* hvetegryn.

welch, *pron.* 1. *interr.* och *rel.* hvilken. *~er auch immer:* hvilken än. 2. *obest.* plur. *~e:* somliga. *Irgend ~er:* någon. **-er...** Ex. **~gestalt**, *adv.* under hvilken form, på hvad sätt.

welcherlei, obejl. *a.* hurudan.

Welf, *-en* el. *-[e]s, -e[n], m. -[e]s, -er, n.* lejonunge, vargunge, hundvalp.

welfen, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* få ungar, föda, valpa.

welk, *a.* 1. vissen, vissnad. 2. torkad.

welken, *-te, ge-t*, I. *itr. s.* vissna. II. *tr.* 1. förtorka. 2. torka.

Welkheit, 0, *f.* vissnadt tillstånd.

Welle, *-en, f.* 1. våg, bölja. 2. gymn. svängning omkring en stång. 3. hjulstock, spindel. 4. bundt, knippa. **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* hjulstock. **-zapfen**, *-s, -, m.* ⊕ hjulnål. **-en...** Ex. **~ärtig**, *a.* vågformig. **~bad**, *-[e]s, -er* †, *n.* bad i böljande vatten. **~berg**, *-[e]s, -e, m.* vågbärg. **~bewegung**, *-en, f.* vågrörelse. **~brecher**, *-s, -, m.* vågbrytare. **~förmig**, *a.* vågformig. **~grab**, *-[e]s, -er* †, *n.* graf i vågorna. **~holz**, *-es*, 0, *n.* 1. risved. 2. virke till hjulstockar. **~linie**, *-n, f.* våglinie. **~schlag**, *-[e]s, -e* †, *m.* böljeslag. **~thal**, *-[e]s, -er* †, *n.* vågdal.

wellen, *-te, ge-t*, I. *tr.* framställa, upprita vågformigt. *Gewellt:* vågformig. II. *Sich ~* bilda vågor, våglinier, höja och sänka sig. III. *itr. h.* bölja, gå i vågor.

wellenhaft, **wellig**, *a.* vågformig.

Wels, *-es, -e, m.* zool. mal (Silurus).

welsch, *a.* välsk, romansk. *~er Hahn:* kalkontupp. *~es Korn:* majs. *~e Nuss:* valnöt. **-korn**, *-[e]s*, 0, *n.* majs. **-land**, *-s*, 0, *n. npr.* Valland, Italien.

welschen, *-[es]t, -te, ge-t, itr. h.* tala rotvälska, bryta.

Welt, *-en, f.* verld. *Alle ~* alla människor. *Eine Reise um die ~* en resa omkring jorden. *Das Licht der ~ erblicken:* skåda dagens ljus. *Auf die* el. *zur ~ kommen:* födas, *zur ~ bringen:* föda. *Jmdn aus der ~ bringen* el. *schaffen* el. *räumen:* rödja ngn ur vägen, döda ngn. *Potz ~!* kors för tusan! **-all**, *-[e]s*, 0, *n.* verldsallt. **-alter**, *-s, -, n.* verlds-, tidsålder. **-anschauung**, *-en, f.* verldsåskådning. **-ausstellung**, *-en, f.* verldsutställning. **-ball**, *-[e]s, -e* †, *m.* jordklot, himlakropp. **-bau**, *-[e]s, -ten, m.* verldsbyggnad. **-begebenheit**, *-en, f.* för verlden vigtig tilldragelse. **-bekannt**, *a.* verldsbekant. **-berühmt**, *a.* verldsberömd. **-bezwinger**, *-s, -, m.* verldserövrare. **-brand**, *-[e]s, -e* †, *m.* verldsbrand. **-bürger**, *-s, -, m.* verldsborgare; kosmopolit. **-bürgerlich**, *a.* verldsborgerlig, kosmopolitisk. **-dame**, *-n, f.* verldsdam. **-diener**, *-s, -, m.* verldens slaf. **-ehre**, *-n, f.* verldslig ära. **-eitelkeit**, *-en, f.* verldslig fåfänga. **-entstehung**, 0, *f.* verldens skapelse. **-erfahren**, *a.* verldserfaren. **-erfahrung**, 0, *f.* verldserfarenhet. **-erschütternd**, *a.* verldsskakande. **-fern**, *a.* tillbakadragen, fjärran från verlden. **-gebäude**, *-s, -, n.* verldsbyggnad. **-gegend**, *-en, f.* väderstreck. **-geist**, *-[e]s*, 0, *m.* verldsande. **-geistliche(r)**, (adj böjn.) *m.* präst som ej tillhör ngn klosterorden. **-geistlichkeit**, 0, *f.* prästerskap som ej tillhör klosterordnarne. **-gericht**, *-[e]s, -e, n.* dom, straffdom öfver verlden, yttersta domen. **-geschichte**, 0, *f.* verldshistoria. **-geschichtlich**, *a.* verldshistorisk. **-getöse**, **-getümmel**, *-s*, 0, *n.* verldsvimmel. **-gewandt**, *a.* verldsvan. **-gewandtheit**, 0, *f.* verldsvana. **-handel**, *-s*, 0, *m.* verldshandel. **-händel**, *plur.* verldens äflan. **-herrschaft**, *-en, f.* verldsvälde. **-karte**, *-n, f.* verldskarta. **-kenntnis[s]**, 0, *f.* verldskännedom. **-kind**, *-[e]s, -er, n.* verldens barn. **-klug**, *a.* verldsklok. **-klugheit**, 0, *f.* verldsklokhet. **-körper**, *-s, -, m.* verldskropp, himlakropp. **-kreis**, *-es*, 0, *m.* verld, jordklot. **-kundig**, *a.* verldskunnig. **-lauf**, *-[e]s*, 0, *m.* verldens gång. **-licht**, *-[e]s, -er, n.* verldsljus, verldssol. **-litteratur**, *-en, f.* verldsliteratur. **-lust**, 0, *f.* verldens lust, fröjd. **-mann**, *-[e]s, -er* †, *m.* verldsman. **-männisch**, *a.* verldsmannalik. **-meer**, *-[e]s, -e, n.* verldshaf. **-müde**, *a.* verldstrött, lefnadstrött. **-ordnung**, *-en, f.* verldsordning. **-postverein**, *-[e]s*, 0, *m.* verldspostförening. **-priester**, *-s, -, m.* = *-geistlicher.* **-raum**, *-[e]s, -e* †, *m.* verldsrymd. **-scheu**, *a.* människoskygg, folkskygg. **-schmerz**, *-es, -en, m.* verldssmärta. **-schmerzein**, *itr. h.* låtsa verldssmärta, vara pessimistisk. **-schmerzler**, *-s, -, m.* pessimist. **-schöpfer**, *-s, -, m.* verldsskapare. **-seele**, 0, *f.* verldssjäl, verldsande. **-sitte**, 0, *f.* fin takt. **-sprache**, *-n, f.* verldsspråk, universalspråk. **-stadt**, *-e* †, *f.* verldsstad. **-städtisch**, *a.* verldsstads-. **-stellung**, *-en, f.* ställning i verlden. **-t[h]eil**, *-[e]s, -e, m.* verldsdel. **-umseiler**, *-s, -, m.* verldsomseglare. **-umseg[e]lung**, *-en, f.* verldsomsegling. **-verbesserer**, *-s, -, m.* verldsförbättrare. **-verkehr**, *-[e]s*, 0, *m.* allmän samfärdsel, samfärdsel mellan länderna. **-weise**, *a.* verldsvis. **-weisheit**, 0, *f.* verldsvishet. **-wunder**, *-s, -, n.* jordens under. **-en...** Ex. **~bildung**, 0, *f.* verldsbildning. **~brand** = *-brand.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

weltlich, *a.* verldslig.

Weltlichkeit, *-en, f.* 1. verldslighet. 2. lekmannastånd. 3. verldslig makt, rättighet.

Weltling, *-[e]s, -e, m.* verldslig person; verldsman.

Wende, *-n, f.* vändning, krök, sväng; gräns, vändpunkt. **-hals** = *Drehhals.* **-kreis,** *-es, -e, m.* vändkrets. **-punkt,** *-[e]s, -e, m.* vändpunkt.

Wendel... Ex. **-steig,** *-[e]s, -e, m.* slingrande stig. **-treppe,** *-n, f.* vindel-, spiraltrappa.

wendẽn, *wandte* och *-ete, -ete, gewandt* och *geet, tr.* 1. äfv. *itr. h.* och *sich* ~ vända (sig). *Mit ~der Post:* med omgående. Med prep.: *sich an jmdn* ~ vända sig till ngn, *viel Geld an etw.* ~ använda mycket pengar på ngt; *seine Kräfte auf etw.* (ack.) ~ egna sina krafter åt ngt, *sein Vermögen auf etw.* ~ använda sin förmögenhet till ngt, *etw. auf sich* ~ kosta på sig ngt; *etw. in etw. anderes* ~ förvandla ngt till ngt annat; *sich von etw.* ~ vända sig bort från ngt; *sich zum guten* ~ vändas till godo. 2. afvända. Jfr *gewandt.*

Wendung, *-en, f.* vändning; krökning, svängning. ~ *zur Besserung:* vändning till det bättre.

wenig, *a.* föga, ringa, ej mycken, liten, få. *Sein ~es Geld:* hans smula pengar, hans fattiga slantar. *Ein ~ Wasser:* en smula vatten, litet vatten. ~ *Wasser:* litet, ej mycket vatten, ~[e] *Menschen:* få människor. *Ein ~[es]:* litet grand, en smula. *In ~en Worten:* med få ord. *~er werden:* minskas, blifva färre. *Um so ~er* el. *desto ~er:* så mycket mindre. *Nichtsdesto~er:* icke dess mindre. *Zum ~sten:* åtminstone.

Wenigkeit, *-en, f.* ringhet, litenhet, ringa antal, obetydlighet, småsak.

wenigstens, *adv.* åtminstone.

wenn, *konj.* 1. om, i fall. *Als* ~ som om; *nicht als ~ das häufig vorkäme:* därmed vill jag ej hafva sagt, jag vill ej påstå, att det förekommer ofta. ~ *anders:* såvida, om nämligen. ~ *auch,* ~ *gleich,* ~ *schon, und* ~ om också, om än. *Selbst* ~ till och med om, äfven om. 2. när, så ofta som.

wennglẽich, *konj.* om än, om också.

Wenzel, *-s, -, m.* 1. *npr.* 2. knekt i kortspel.

wer, gen. *wessen* el. *wes[s],* dat. *wem,* ack. *wen, m.* och *f. pron.* 1. *interr.* hvem. ~ *kommt denn alles?* hvad är det allt för folk, som skall komma? 2. *rel.* den som. ~ *nur immer:* hvem hälst som, hvem än. 3. *obest.* någon, t. ex. *ist ~, der's leugnen will?*

Wer... Ex. **-geld,** *-[e]s, -er, n.* mansbot. **-mut[h]** se nedan. **-wolf,** *-[e]s, -e* †, *m.* varulf.

Werbe... Ex. **-bureau,** *-s, -s* el. *-x, n.* värfningsbyrå. **-geld,** *-[e]s, -er, n.* värfningspengar.

werben, *wirb(s)t, warb, würbe, geworben, wirb,* I. *itr. h. Um jmdn* ~ söka att vinna ngn, ngns hand, fria till ngn, *um* el. *nach etw.* ~ eftersträfva, eftertrakta ngt. II. *tr.* värfva.

Werber, *-s, -, m.* 1. sökande, aspirant; bönemän, friare. 2. värfvare.

Werbung, *-en, f.* 1. ansökan, täfian, frieri. 2. värfning.

werda, *interj.* verda? hvem där?

wẽrden, *du wirst, er wird; wurde* el. *ward, wir wurden, würde: geworden* men i användn. *II, 2 worden; werde,* I. *itr. s.* 1. blifva. *Was soll aus ihm* ~? hvad skall det bli af honom? *Arzt* ~ blifva läkare. *Aus etw. klug* ~ blifva klok på ngt, *krank* ~ blifva sjuk, sjukna. *Man könnte des Teufels* ~ man kunde blifva ursinnig. *Zum Gelächter* ~ blifva ett åtlöje, *nichts* ~ blifva om intet, *zu Wasser* ~ ej blifva af, blifva om intet. *Wie ward mir, Königin:* hur illa till mods, ledsen, glad m. m. efter sammanhanget blef jag ej, o drottning. *Man weiss nicht was noch* ~ *mag:* man vet ej hvad som kan hända. *Der Kranke wird wieder* ~ den sjuke kommer sig. *Die Sache wird* ~ saken kommer till stånd. *Es wird schon* ~ lugna er. 2. *Jmdm wird etw.:* ngt blifver, kommer ngn till del, ngn får ngt. *Was wird mir dafür?* hvad får jag för det? *Ihr Werten vom 9. d. M. ist mir heute geworden:* edert ärade af den 9 d:s har i dag kommit mig tillhanda. II. *hjälpverb,* 1. uttryckande futurum, skola, komma att. 2. uttryckande passivum, t. ex. *ich werde geliebt:* jag älskas. 3. särskilda fall. *Wo werde ich nur den Schlüssel haben?* hvar kan jag väl ha nyckeln? *Wer wird sich denn vor einem Kinde fürchten?* hvem skulle väl vara rädd för ett barn? *Es wird ihm wohl nichts passiert sein?* det måtte väl ej ha händt honom ngt?

Wẽrder, *-s, -, m.* högt beläget, skarpt begränsadt, fruktbart stycke land; (fruktbar) kulle, i sht (fruktbar) holme, ö.

werfen, *wirf(s)t, warf, würfe, geworfen, wirf, tr.* och *sich* ~ 1. kasta (sig), slå. Med prep.: *sich jmdm an den Hals* ~ kasta sig i ngns armar, omfamna ngn; *die Augen, den Blick auf etw.* ~ rikta blicken på ngt, *seine Gedanken aufs Papier* ~ skrifva ned sina tankar, *einen Verdacht auf jmdn* ~ rikta misstankarna på ngn, *aufs Krankenlager* ~ göra sjuk, *sich auf ein Studium* ~ slå sig på ett studium, *einen Hass auf jmdn* ~ fatta hat till ngn; *aus dem Hause* ~ köra ut ngn; *etw. bei Seite* ~ kasta bort ngt; *durch einander* ~ kasta om hvartannat, huller om buller; *ins Gefängnis* ~ kasta i fängelse, *alles in einen Topf* ~ skära allt öfver en kam, *Truppen in eine Stadt* ~ förlägga trupper i en stad, *in die Flucht* ~ slå på flykten; *über den Haufen* ~ kasta öfverända; *unter einander* ~ kasta om hvartannat. 2. om djur: föda, få ungar, föla,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

kalfva, valpa m. m. 3. spel. *Kegel* ~ slå käglor. *Pasche* ~ slå allor. *Das Spiel* ~ slunga, uppgifva spelet, gifva sig. 4. *Sich* ~ slå sig, bågna.

Werfsréi, *-en, f.* idkeligt kastande.

Werft, -[e]*s*, *-e, n.* och *m.* **Werft[e]**, *-en, f.* skeppsvarf.

Werg, -[e]*s*, 0, *n.* blånor.

wergen, *a.* af blånor, blån-.

Werk, -[e]*s*, *-e, n.* 1. verk, arbete, gärning. *Ans ~ gehen, sich ans ~ machen:* skrida till verket. *Es ist etw. im ~e:* det är ngt i görningen. *Es ist schon im ~e:* det är redan i gång. *Zu ~e gehen:* gå tillväga, handla. *Komplimente sind mein ~ nicht:* komplimanger äro ej min sak, jag företår mig ej på komplimanger. 2. verk, mekanism. 3. bruk, fabrik, etablissement. **-bank**, *-e* †, *f.* ⊕ verkbänk. **-biene**, *-n, f.* arbetsbi. **-brett**, -[e]*s*, *-er, n.* ⊕ verkbräde. **-führer**, *-s, -, m.* verkmästare. **-heilig**, *a.* verkhelig. **-heiligkeit**, 0, *f.* verkhelighet. **-leute**, *plur.* handtverkare. **-meister** = *-führer.* **-statt**, **-stätte**, *-stätten, f.* verkstad. **-steilig**, *a.* ~ *machen:* sätta i verket. **-tag**, -[e]*s*, *-e, m.* arbetsdag, hvardag. **-täglich**, *a.* hvardaglig. **-thätig**, *a.* verksam. **-thätigkeit**, 0, *f.* verksamhet. **-tisch**, *-es, -e, m.* ⊕ verkbord. **-zeug**, -[e]*s*, *-e, n.* verktyg. **-el...** Ex. **~tag** = *-tag.*

werk||en, *-te, ge-t, itr. h.* verka, vara verksam.

Wermut[h], -[e]*s*, 0, *m.* och ✱ 0, *f.* malört. **-becher**, *-s, -, m.* malörtsbägare. **-wein**, -[e]*s*, *-e, m.* malörtsvin.

werp||en, *-te, ge-t, itr. h.* ⚓ varpa.

Werrig se *Werg.*

Werst, *-e, f.* verst.

wert[h], I. *a.* värd; värderad, ärad, dyrbar. *Das ist nicht der* (gen.) *Rede ~* det är ej värdt att tala om, *den Strick ~ sein:* vara värd att hängas. *Er ist es nicht ~, dass* ... han är ej värd, att ... *Ihr ~es:* edert ärade. F *jmd ist eine Million ~* ngn äger, 'väger' en million. II. -[e]*s*, *-e, m.* 1. värde. *Grossen ~ auf etw. legen:* fästa stor vigt vid ngt. 2. = *Werder.* **-angabe**, *-n, f.* värdeangifvelse, uppgifvet värde. **-bestimmung**, *-en, f.* värdering, taxering. **-betrag**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* (värde)belopp. **-brief**, -[e]*s*, *-e, m.* värdebref, värdeförsändelse. **-geschätzt**, *a.* högt ärad. **-los**, *a.* värdelös. **-lösigkeit**, 0, *f.* värdelöshet. **-messer**, *-s, -, m.* värdemätare. **-papier**, -[e]*s*, *-e, n.* värdepapper. **-sache**, *-n, f.* värdesak. **-schätzen**, *tr.* värdera, uppskatta, högakta. **-schätzung**, *-en, f.* värdering, högaktning. **-sendung**, *-en, f.* värdeförsändelse. **-voll**, *a.* värdefull.

wert[h]||en, *-ete, ge-et, tr.* 1. värdera, taxera. 2. *Jmdn einer* (gen.) *Sache ~* anse ngn värd en sak.

wert[h]haft, *a.* värdefull.

Wesen, *-s, -, n.* 1. väsen; tillvaro. 2. 0, väsen, oväsen. *Nicht viel ~s von* el. *aus* el. *um etw. machen:* ej göra mycket väsen, stor affär af ngt. **-lehre**, 0, *f.* ontologi. **-los**, *a.* immateriell, overklig. **-lösigkeit**, 0, *f.* overklighet. -[s]... Ex. **~einheit**, 0, *f.* väsensenhet. **~gleich**, *a.* af samma väsen.

wesenhaft, *a.* verklig.

Wesenheit, *-en, f.* 1. 0, tillvaro, verklighet. 2. väsen.

wesentlich, *a.* väsentlig.

Wesentlichkeit, *-en, f.* väsentlighet, väsentlig sak.

weshalb, *adv.* 1. (arv. ² -) *interr.* hvarför? 2. *rel.* hvarför, och därför.

Wespe, *-n, f.* geting. **-n...** Ex. **~nest**, -[e]*s*, *-er, n.* getingbo. **~stich**, -[e]*s*, *-e, m.* getingstyng.

wess... se *wes...*

West, -[e]*s*, *-e, m.* 1. 0, väst, väster. 2. västanvind. **-küste**, *-n, f.* västkust. **-wärts**, *adv.* åt väster. **-wind**, -[e]*s*, *-e, m.* västanvind.

Weste, *-n, f.* väst. **-n...** Ex. **~futter**, *-s*, 0, *n.* västfoder.

Westen, *-s*, 0, *m.* väster.

Westfale, *-n, -n, m.* vestfalare.

Westfalen, *-s*, 0, *n. npr.* Vestfalen.

westfälisch, *a.* vestfalisk.

westlich, *a.* västlig.

weswégen = *weshalb.*

wett, *a.* kvitt.

Wett||e, *-en, f.* 1. vad. *Eine ~ eingehen, schliessen:* slå vad. 2. *Um* el. *in die ~* i kapp. **-eifer**, *-s*, 0, *m.* täflan, äflan. **-eiferer**, *-s, -, m.* medtäflare. **-eifern**, * *itr. h.* täfla. **-eiferin**, *-nen, f.* medtäfleraska. **-fahren**, * *itr. s.* åka, köra kapp. **-fliegen**, * *itr. s.* flyga kapp. **-gesang**, -[e]*s*, 0, *m.* täflan i sång, täflingssång, sångarstrid. **-kampf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* täflingskamp, -strid, täflan. **-kämpfer**, *-s, -, m.* brottare. **-lauf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* kapplöpning. **-laufen**, * *itr. s.* springa kapp. **-läufer**, *-s, -, m.* kapplöpare. **-rennen**, *-s, -, n.* kapplöpning, kappränning. **-rudern**, * *itr. s.* ro kapp. **-rudern**, *-s*, 0, *n.* kapprodd. **-streit**, -[e]*s*, *-e, m.* täflingsstrid, täflan.

wett||en, *-ete, ge-et, itr. h.* och *tr.* våga, slå vad (om), [*um*] *eine Summe:* om en summa, *auf etw.* (ack.): om ngt att det skall inträffa, *auf jmdn:* att ngn skall segra. *Zehn gegen eins ~* hålla tio mot ett.

1. **Wetter**, *-s, -, m.* vadhållare.

2. **Wetter**, *-s, -, n.* 1. väder. 2. åskväder, oväder. *Alle ~!* kors för tusan! *Jetzt ist das ~ los:* nu är fan lös. 3. grufgas. **-bericht**, -[e]*s*, *-e, m.* redogörelse för väderleksiakttagelser. **-bube**, *-n, -n, m.* satans pojke. **-dach**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* skjul, lider. **-fahne**, *-n, f.* vindflöjel. **-fest**, *a.* som ej tar intryck af väderleken, härdad mot förkylning. **-glas**, *-es, -er* †, *n.* barometer. **-hahn**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* vindflöjel i form af en tupp. **-hart** = *-fest.* **-keil**, -[e]*s*, *-e, m.* åskvigg. **-kunde**, 0, *f.* meteorologi. **-launisch** = *-wendisch.* **-leuchten**, * *itr.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

h. blixtra utan att åskan hörres. **-leuchten**, *-s*, 0, *n.* kornblixt(ar). **-loch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* klyfta ur hvilken det ständigt bläser. **-männchen**, *-s*, -, *n.* väderspåman (art hygrometer). **-nacht**, *-e* †, *f.* ovädersnatt. **-prophet**, *-en*, *-en*, *m.* väderspåman. **-säule**, *-n*, *f.* skydrag. **-schaden**, *-s*, -†, *m.* af oväder förorsakad skada, hagelskada. **-schirm**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* paraply. **-schlag**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* åskslag. **-segen**, *-s*, -, *m.* ovädersbesvärjelse. **-seite**, 0, *f.* norra sidan. **-stange**, *-n*, *f.* åskledare. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* belemnit. **-strahl**, -[*e*]*s*, *-en*, *m.* åskstråle, blixt. **-sturm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* oväder. **-verkünder**, *-s*, -, *m.* väderspåman. **-wechsel**, *-s*, -, *m.* 1. väderleksombyte. 2. ventilation. **-wendisch**, *a.* ombytlig, opålitlig. **-welke**, *-n*, *f.* ovädersmoln, åskmoln.

wetteln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. opers. åska. *Es wettert:* det åskar, åskan går. 2. svära.

Wetz... Ex. **-stein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* brynsten.

wetzen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* slipa, bryna, skärpa; reta. *Den Zahn* el. *die Zähne gegen jmdn* ~ sätta sig i harnesk mot ngn.

Whist, -[*e*]*s*, 0, *n.* vist(spel).

Wichs, *-es*, 0, *m.* F stor toalett, visitdräkt. *Sich in* ~ *setzen* el. *werfen:* göra sig fin, klädа sig visitklädd.

Wichse, *-en*, *f.* 1. blanksmörja; polervax, skäggvax. 2. F smörj, prygel. **-bürste**, *-n*, *f.* blankborste. **-stiefel**, *-s*, -, *m.* blankstöfvel.

wichsen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. blanka, borsta, polera, vaxa. 2. F pynta. *Gewichst:* pyntad, fin, visitklädd. 3. F gifva smörj, prygla, klå.

Wichsier, *-s*, *-s*, *m.* F skopntsare.

Wicht, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tomte; sälle, stackare, kräk, kanalje.

Wichtel, *-s*, -, *n.* och *m.* **-männchen**, *-s*, -, *n.* tomte. **-zopf** = *Weichselzopf.*

wichtig, *a.* vigtig. **-macher**, **-thuer**, *-s*, -, *m.* en som gör sig vigtig. **-thuerei**, *-en*, *f.* vigtigt uppträdande, vigtig min.

Wichtigkeit, 0, *f.* vigt, betydelse, inflytande.

Wicke, *-n*, *f.* vicka, vicker. *In die* ~*n gehen* = *in die Pilze gehen*, se *Pilz.* **-n...** Ex. ~**feld**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* vickeråker.

Wickel, *-s*, -, *m.* dim. *Wickelchen*, *Wickelein*, 1. tått, rulle; kring ett ljus viradt papper för att ljuset skall stå stadigt i staken: linda. 2. nystatsjärna. 3. F peruk, kaluf. *Jmdn beim* ~ *kriegen:* taga ngn i kalufven. **-band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* linda. **-frau**, *-en*, *f.* barnsköterska. **-kind**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* lindebarn. **-puppe**, *-n*, *f.* lindedocka (föreställande ett lindebarn). **-schwanz**, *-es*, *-e* †, *m.* zool. gripsvans. **-tuch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* blöja. **-zeug**, -[*e*]*s*, 0, *n.* linddon.

wickeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* veckla, vira, rulla, linda, nysta. Bildl. *sich aus dem Handel* ~ draga sig ur spelet, *sich in seine Tugend* ~ ställa sig oskyldig.

Widder, *-s*, -, *m.* 1. gumse, bagge, vädur. 2. murbräcka; ⚓ bagge, ram. **-fell**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fårskinn. **-schiff**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ⚓ vädurs-, ramfartyg.

wider, I. *prep.* med ack. mot. II. *adv.* 1. se *wieder* 2. 2. åter, till gengäld.

Anm. Wider i sms. med verb är än betonadt, än obetonadt och betyder vanl. mot, tillbaka.

widerbellen, *itr. h.* skälla igen; vara uppkäftig, sturak.

Widerchrist, *-s*, 0, *m.* antikrist.

widerchristlich, *a.* kristendomsfiendtlig.

Widerdruck, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. mottryck. 2. boktryck. vidertryck.

widerfahren, * *itr. s.* vederfaras, blifva till del.

widerhaarig, *a.* borstig, motspänstig, halsstarrig.

Widerhaken, *-s*, -, *m.* hulling.

widerhakig, *a.* försedd med hulling(ar).

Widerhall, **widerhallen** se *Wieder...*

widerhaltig, *a.* som gör motstånd, står emot.

Widerlager, *-s*, -, *n.* ⊕ vederlag.

widerlegbar, *a.* möjlig att vederlägga.

widerlegen, * *tr.* vederlägga. **Widerlegung**, *f.*

Widerleger, *-s*, -, *m.* vederläggare.

widerleglich = *widerlegbar.*

widerlich, *a.* vedervärdig, frånstötande, motbjudande.

Widerlichkeit, *-en*, *f.* vedervärdighet.

widern, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* vara motbjudande. *Es widert mir* el. ✱ *mich vor etw.* (dat.): jag känner motvilja för ngt.

widernatürlich, *a.* onaturlig.

Widerpart = *Gegenpart.*

Widerprall, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* stöt mot ngt, återstudsning.

widerrät[h]en, * *tr.* *Jmdm etw.* ~ afråda ngn från ngt.

widerrechtlich, *a.* lagstridig, olaglig.

Widerrechtlichkeit, *-en*, *f.* lagstridighet, olaglighet.

Widerrede, *-n*, *f.* motsägelse.

widerreden (vanl. - - ´ - ˘), *itr. h.* motsäga.

Widerruf, -[*e*]*s*, 0, *m.* återkallelse.

widerrüflich = *widerruflich.*

widerrufen, * *tr.* återkalla, återtaga. **Widerrufung**, *f.*

widerruflich, *a.* återkallelig, som kan återtagas.

Widersacher, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* motpart, motståndare, fiende.

Widerschall, **Widerschein** se *Wieder...*

widersetzen, * *sich* ~ motsätta sig, *jmdm*, *einer* (dat.) *Sache:* ngn, ngt.

widersetzlich, *a.* motspänstig, uppstudsig, olydig.

Widersetzlichkeit, *-en*, *f.* motspänstighet m. m. se förug.

Widersinn, -[*e*]*s*, 0, *m.* motsägelse, motsats, motsatt mening, absurditet, galenskap.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

widersinnig, *a.* motsatt, motsägande, absurd, galen.
Widersinnigkeit, *-en, f.* = *Widersinn.*
widerspenstig, *a.* motspänstig, halsstarrig, egensinnig, envis.
Widerspenstigkeit, *-en, f.* motspänstighet m. m. se föreg.
widerspiegeln, *tr.* återspegla.
Widerspiel = *Gegenspiel.*
widersprechen,* *itr. h.* motsäga, *jmdm:* ngn. *Das widerspricht meinem Gefühle:* min känsla uppreser sig däremot.
Widersprecher, *-s, -, m.* en som ständigt säger emot; envis person.
Widerspruch, *-[e]s, -e* †, *m.* motsägelse.
Widerstand, *-[e]s, 0, m.* motstånd. ~ *leisten:* göra motstånd. **-s...** Ex. **~fähig**, *a.* i stånd till, som förmår göra motstånd. **~fähigkeit**, *0, f.* motståndsförmåga. **~los**, *a.* utan motstånd. **~partei**, *-en, f.* motparti.
widerstéhen,* *itr. h.* 1. göra motstånd mot, motstå, uthärda, *jmdm, einer* (dat.) *Sache:* ngn, en sak. 2. vara motbjudande, *jmdm:* för ngn.
Widerstöss, *-es, -e* †, *m.* bakslag, återstöt.
widerstrében,* *itr. h.* 1. vara motsträfvig, sträfva emot, göra motstånd mot, *einer* (dat.) *Sache:* ngt. 2. förefalla motbjudande.
Widerstreit, *-[e]s, 0, m.* konflikt, motsägelse.
widerstréiten,* *itr. h.* strida, svära emot, *einer* (dat.) *Sache:* ngt.
Widerstrom, *-[e]s, -e* †, *m.* motström.
widerwärtig, *a.* vedervärdig.
Widerwärtigkeit, *-en, f.* vedervärdighet.
Widerwille, *-ns, 0, m.* motvilja.
widerwillig, *a.* motvillig, motsträfvig; ogärna.
Widerwind, *-[e]s, -e, m.* motvind.
widmen, *-ete, ge-et, tr.* och *sich* ~ tillegna, egna, helga (sig).
Widmer, *-s, -, m.* en som tillegnar, egnar ngt åt ngn.
Widmung, *-en, f.* tillegnan. **-s...** Ex. **~schrift**, *-en, f.* tillegnelseskrift, tillegnan.
widrig, *a.* 1. vidrig; motsatt. 2. vedervärdig, motbjudande. **-en...** Ex. **~falls**, *adv.* i motsatt fall.
Widrigkeit, *-en, f.* vidrighet, vedervärdighet.
wie, *adv.* och *konj.* 1. i frågor: huru, hur. ~ *geht's?* hur står det till? ~*?* ~ *beliebt?* ~ *sagten Sie?* ~ *meinen Sie?* hur? hur var det ni sade? ~ *so denn?* hur så? 2. i utrop: ~ *froh war ich!* hur glad var jag ej! ~ *liebenswürdig Sie sind!* hvad ni är älskvärd! ~ *tapfer er sich verteidigt!* så tappert han försvarar sig! ~ *sieht er aus!* så han ser ut! 3. jämförelse. som, såsom, i likhet med, t. ex. *schön* ~ *ein Engel.* ~ *gesagt:* som sagdt. 4. tid: så snart som, just som, när. 5. * ~ [*dass*]: att. **-fern**, *adv.* och *konj.* *In* ~ huruvida, i hvad mon. **-só**, *adv.* huru, hur så. **-viel**, *a.* hur mycken, hur mången. **-viel[s]te**, *a. Der* ~ hvilken i ordningen. **-wóhl**, *konj.* ehuruväl, om också.
Wiebel, *-s, -, m.* zool. vifvel.
wiebeln, *-te, ge-t, itr. h.* vimla.
Wiede, *-n, f.* band kring kärfvar, risknippor m. m.
Wiedehopf, *-[e]s, -e* †, *m.* zool. härfogel (Upupa).
wieder, *adv.* 1. åter, ånyo, igen, om igen. 2. *Hin und* ~ då och då.
Wiederábdruck, *-[e]s, -e, m.* omtryckt upplaga.
wiederábdrucken, *tr.* omtrycka.
Wiederanfang, *-[e]s, -e* †, *m.* ny början, återupptagande, förnyande.
wiederánfangen, *tr.* börja om igen, ånyo, återupptaga.
wiederángehen, *itr. s.* ånyo börja.
Wiederáufbau, *-[e]s, 0, m.* återuppbyggande.
Wiederáusbruch, *-[e]s, -e* †, *m.* nytt utbrott.
wiederbauen, *tr.* ånyo bygga, uppbygga.
wiederbekommen, *tr.* återfå, få tillbaka.
wiederbeleben, *tr.* återväcka till lif, återuppväcka, återlifva.
wiederbesetzen, *tr.* ånyo besätta, tillsätta.
wiederbezahlen, *tr.* återbetala.
Wiederbezahlung, *-en, f.* återbetalning.
wiederbringen, *tr.* återbringa, återföra.
Wiederdruck, *-[e]s, -e, m.* ny upplaga.
wiederéinführen, *tr.* åter införa, återställa.
wiederéinsetzen, *tr.* återinsätta.
Wiedereintritt, *-[e]s, -e, m.* återinträde.
wiedererhalten, *tr.* återfå.
wiedererinnern, *sich* ~ påminna sig, draga sig till minnes, *einer* (gen.) *Sache:* ngt.
wiedererkennen, *tr.* igenkänna.
Wiedererkennung, *0, f.* igenkännande.
wiedererlangen, *tr.* återfå.
wiedererobern, *tr.* återeröfra.
Wiedereroberung, *-en, f.* återeröfring.
wiedererscheinen, *itr. s.* ånyo visa sig.
wiedererstatten, **wiedererstatten**, *tr.* återgälda.
wiedererzählen, *tr.* återberätta, berätta vidare.
wiedererzeugen, *tr.* återgifva, reproducera.
wiederfinden, *tr.* återfinna.
wiederfordern, *tr.* återfordra.
Wiedergabe, *-n, f.* 1. 0, återlemnande. 2. gengåfva.
wiedergeben, *tr.* återgifva, återlemna.
Wiedergebürt, *0, f.* ny födelse.
wiedergenesen, *itr. s.* (åter) tillfriskna.
Wiedergenesung, *0, f.* tillfriskande.
wiedergewinnen, *tr.* återvinna, återfå.
wiedergrüssen, *tr.* hälsa igen.
wiederhaben, *tr.* hafva återfått.
Wiederhall, *-[e]s, -e, m.* genljud, eko.
wiederhallen, I. *tr.* återkasta, genljuda af. II. (adv. - - ´ - °) *itr. h.* återljuda, genljuda.
wiederhérstellen, *tr.* återställa, iståndsätta, reparera. **Wiederhérstellung**, *f.*
wiederholen, *tr.* 1. återhämta. 2. (- - ´ - °) adv. *sich* ~ upprepa(s).
wiederhólentlich, **wiederhóltermässen**, *adv.* upprepade gånger.

0 saknar plur. † bar omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Wiederhólung, *-en, f.* upprepande, förnyande, repetition.
wiederkauen, wiederkäuen, *itr. h.* och *tr.* tugga om, idisla.
Wiederkäuer, *-s, -, m.* idislare.
Wiederkauf, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* återköp.
wiederkaufen, *tr.* återköpa.
Wiederkehr, 0, *f.* återvändande, återkomst.
wiederkehren, *itr. s.* återvända.
wiederkommen, *itr. s.* återkomma, återvända.
Wiederkunft, 0, *f.* återkomst.
Wiedernahme, 0, *f.* återtagande.
wiedernehmen, *tr.* återtaga.
wiederrufen, *tr.* ropa tillbaka.
wiedersagen, *tr.* upprepa, säga, tala om.
wiedersammeln, *tr.* och *sich* ~ församla(s), återsamla(s).
wiederschaffen, (svag böjn.) *tr.* återskaffa.
Wiederschall, -[*e*]*s*, 0, *m.* genljud, eko.
wiederscheln, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* återsken, reflex.
wiederscheinen, *itr. h.* återkastas, återspeglas.
wiederschicken, *tr.* återskicka.
Wiederschlag, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* återslag.
wiederschlagen, *tr.* och *itr. h.* slå igen.
I. wiedersehen, *tr.* återse.
2. Wiedersehen, *-s*, 0, *n.* återseende. *Auf* ~*!* farväl till härnäst! ett gladt återseende!
wiederstrahlen, *tr.* och *itr. h.* återstråla.
Wiedertaufe, 0, *f.* nytt dop.
Wiedertäufer, *-s, -, m.* vederdöpare.
wiederthun, *tr.* göra om.
wiederum, *adv.* och *konj.* 1. ånyo. 2. däremot, å andra sidan.
wiederúmkehren, *itr. s.* återvända.
wiedervereinigen, *tr.* återförena.
Wiedervereinigung, *-en, f.* återförening.
wiedervergelten, *tr.* vedergälla.
Wiedervergeltung, *-en, f.* vedergällning.
Wiederverkauf, -[*e*]*s*, 0, *m.* återförsäljning.
wiederverkaufen, *tr.* återförsälja.
Wiederverkäufer, *-s, -, m.* återförsäljare.
wiedervermist[h]en, *tr.* uthyra i andra hand.
Wiederwahl, *-en, f.* återval, omval.
wiederwählbar, *a.* som får omväljas.
wiederwählen, *tr.* återvälja, omvälja.
wiederzahlen, *tr.* återbetala.
Wiege, *-n, f.* dim. *Wieglein, Wiegelchen*, vagga. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* skärbräde. **-messer**, *-s, -, n.* halfrund hackknif. **-n...** Ex. ~**angebinde**, *-s, -, n.* födelsedagsgåfva. ~**druck**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* inkunabel. ~**fest**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* födelsedag. ~**kind**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* lindebarn. ~**lied**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* vaggsång. ~**pferd**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* gungbäst.
wiegen, I. *wog, wöge, gewogen*, -[*e*], *tr.* och *itr. h.* väga. II. *-te, ge-t, tr.* vagga. Jfr *gewiegt.*
wiehern, *-te, ge-t, itr. h.* gnägga.
Wiese, *-n, f.* äng. **-n...** Ex. ~**bach**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* mellan ängar flytande bäck. ~**ban**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ängsodling. ~**glocke**, *-n, f.* blåklocka. ~**grund**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* ängsmark, ängar. ~**knarre**, *-n, f.* kornknarr. ~**kraut**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* ~**pflanze**, *-n, f.* ängsväxt. ~**ralle**, *-n, f.* ~**scharrer**, *-s, -, m.* kornknarr. ~**schmätzer**, *-s, -, m.* buskärla. ~**schnarre**, *-n, f.* ~**schnarrer**, *-s, -, m.* kornknarr. ~**thal**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* af ängar uppfyld dal. ~**teppich**, -[*e*]*s*, *-e, m.* poet. ängsmatta, äng. ~**wachs** = *Wieswachs.*
Wiesel, *-n, f.* vessla.
wiesenhaft, wiesig, *a.* ängslik.
Wies[e]wachs, *-es*, 0, *m.* ängsgräs, ängshö.
Wiking, *-s, -er, m.* viking.
wild, I. *a.* 1. vild. *Ein* ~*er:* en vilde. 2. särskilda fall. ~*er Boden:* alf. ~*es Fleisch:* dödkött. II. -[*e*]*s*, 0, *n.* vildt, villebråd. **-acker**, *-s*, -†, *m.* i djurgårdar för djurens skull odlad åker. **-bad**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* naturligt mineralbad. **-bann**, -[*e*]*s*, 0, *m.* jagträtt. **-braten**, *-s, -, m.* stekt vildt. **-bret[t]**, *-s*, 0, *n.* vildt, villebråd. **-dieb**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tjufskytt, krypskytt. **-dieben**,* *itr. h.* vara krypskytt. **-dieberei**, *-en, f.* krypskytteri. **-ente**, *-n, f.* (vild)and. **-fang**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. fångst af vildt. 2. fångadt djur. 3. ostyring, vildbasare. **-fleisch**, *-es*, 0, *n.* vildt. **-fremd**, *a.* vildfrämmande. **-gans**, *-e* †, *f.* vildgås. **-garten**, *-s*, -†, *m.* **-gehege**, *-s, -, n.* djurgård. **-geschmack**, -[*e*]*s*, 0, *m.* smak af vildt. **-hener**, *-s, -, m.* karl som samlar gräs på för boskapen otillgängliga ställen. **-hüter**, *-s, -, m.* skogvaktare. **-leder**, *-s*, 0, *n.* läder af vild boskap. **-obst**, -[*e*]*s*, 0, *n.* vild frukt. **-park**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* djurgård. **-pret[t]** se *-bret.* **-reich**, *a.* rik på vildt. **-ruf**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. lockrop, lock. 2. lockpipa. **-schaden**, *-s*, -†, *m.* af vilda djur förorsakad skada. **-schuppen**, *-s, -, m.* skjul för vildt. **-schur**, *-en, f.* päls med hårsidan utåt. **-schütz[e]**, *-en, -en, m.* krypskytt. **-schwein**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* vildsvin. **-stand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vildt i en skog, jagt. **-wachsend**, *a.* vild.
Wilde, *-n, f.* 1. 0, vildhet. 2. vildmark.
wildénzlen, -[*es*]*t*, *-te*, *-t*, *itr. h.* smaka, lukta vildt.
Wilderei, *-en, f.* krypskytteri.
Wilderer, *-s, -, m.* krypskytt.
wildern, *-te, ge-t, itr. h.* 1. förvildas. 2. = *wildenzen.* 3. vara krypskytt.
Wildernis[s] = *Wildnis 1.*
Wildheit, *-en, f.* vildhet, vild natur, vildt sätt, vildt tilltag.
Wildling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* 1. vildt träd, vild stam. 2. vildt djur. 3. vilde; rå, ohyfsad människa; vildbasare, ostyring.
Wildnis[s], *-se, f.* 1. vildmark. 2. vildhet, vildt tillstånd.
Wildung, *-en, f.* vildmark.
wildzlen, -[*es*]*t*, *-te, ge-t* = *wildenzen.*
Wille[n], *-ns*, *-n, m.* vilja. *Wenn es Ihr* ~ *ist:* om ni så behagar. *Es war ja dein eigner* ~ det var ju så, du ville ha det. *Aus freiem* ~*n:* af fri vilja. *Mit* ~*n:* med flit. *Jmdm*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ‡ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

zu ~n sein: göra ngn till viljes. *~ns sein:* vara villig. *Um ... ~n* se *um I, 5.* -n... Ex. **~los**, *a.* viljelös. **~lösigkeit**, 0, *f.* viljelöshet, brist på vilja. — -ns... Ex. **~bestimmung**, *-en, f.* testamentarisk bestämmelse. **~freiheit**, 0, *f.* fri vilja. **~kraft**, **~stärke**, 0, *f.* viljekraft.

willentlich, *a.* frivillig, afsigtlig; adv. med flit, af fri vilja.

willfahr|en (afv. - ´ -), *-te, (ge)-t, itr. h.* villfara, göra till viljes, *jmdm:* ngn.

willfährig (och - ´ -), *a.* villfarig, beredvillig, villig, tjänstaktig.

Willfährigkeit, 0, *f.* villfarighet m. m. se föreg.

willig, *a.* villig. *Sich zu etw. ~ finden lassen:* befinnas, visa sig, vara villig till ngt.

willig|en, *-te, ge-t, itr. h. In etw.* (sak.) *~* gå in på, gifva sitt samtycke till ngt.

Willigkeit, 0, *f.* villighet, god vilja.

Willkomm, *-s* el. *-en, -en, m.* välkomsthälsning, välkomstbägare. -[s]... Ex. **~mahl**, *-[e]s, -e* el. *-er* †, *n.* välkomstmåltid, mottagningskalas.

willkómmen, *a.* välkommen. *Jmdn ~ heissen:* bedja ngn vara välkommen.

Willkür, 0, *f.* godtycke, godtycklighet. **-herrschaft**, 0, *f.* godtycklig styrelse, regering. **-herrscher**, *-s, -, m.* godtycklig herskare, despot. **-verfahren**, *-s,* 0, *n.* godtyckligt förfarande, förfaringssätt.

willkürlich, *a.* godtycklig.

Willkürlichkeit, 0, *f.* godtycklighet.

wimmeln, *-te, ge-t, itr. h.* vimla.

Wimmerer, *-s, -, m.* en som jämrar sig, kvider.

wimmer|n, *-te, ge-t, itr. h.* jämra sig, kvida, tjuta.

Wimpel, *-s, -, m.* dim. *Wimpelchen, Wimpelein,* vimpel.

wimpeln, *-te, ge-t, itr. h.* fladdra, flyga.

Wimper, *-n, f.* ögonhår. **-haar**, *-[e]s, -e, n.* ögonhår.

wimper|n, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* blinka. II. *tr. Gewimpert:* försedd med ögonhår.

Wind, *-[e]s, -e, m.* 1. vind, blåst, väder. *Es geht ein starker ~* det blåser starkt. *Bei ~ und Wetter:* i ur och skur. Bildl. *~ von etw. bekommen:* få nys om ngt, *das ist in den ~ geredet:* det är att tala för döfva öron, *etw. in den ~ schlagen:* slå bort, ej bry sig om ngt, *~ machen:* prata i vädret, skräfla, *das ist lauter ~* det är bara prat. Jag. *im ~e suchen:* vädra. 2. Jag. väderkorn. **-ball**, *-[e]s, -e* †, *m.* med luft fyld båll, gummibåll; liten luftballong. **-beutel**, *-s, -, m.* vindböjtel. **-beuteln**, *-en, f.* vindböjtelaktigt sätt, skräfvel; svindleri. **-beutein**, * *itr. h.* uppföra sig som en vindböjtel, skräfla. **-blume**, *-n, f.* hvitsippa. **-bruch**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. vindfälle. 2. med. väderbråck. **-büchse**, *-n, f.* väderbössa. **-dürr**, *a.* 1. lufttorkad, torkad af blåsten. 2. utmagrad. spinkig. **-ei**, *-[e]s, -er, n.* vindägg. **-fahne**, *-n, f.* vindflöjel. **-fall** = *-bruch.* **-fang**, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. vindfång. 2. utbyggnad framför en dörr. **-frei**, *a.* skyddad för vinden. **-harfe**, *-n, f.* vindeolsharpa. **-hetze**, *-n, f.* **-hetzen**, *-s,* 0, *n* jagt med vindthundar. **-hund**, *-[e]s, -e, m.* 1. vindthund. 2. vindböjtel. **-klappe**, *-n, f.* ventil. **-laden**, *-s,* -†, *m.* yttre fönsterluckor. **-leicht**, *a.* fjäderlätt. **-loch**, *-[e]s, -er* †, *n.* 1 = *Wetterloch.* 2. blåsigt ställe. **-macher**, *-s, -, m.* 1. takfläkta. 2. en som pratar i vädret, skräflare, svindlare. **-macherei**, *-en, f.* skräfvel, svindleri. **-messer**, *-s, -, m.* vindmätare. **-mühle**, *-n, f.* väderkvarn. **-mühl[en]flügel**, *-s, -, m.* väderkvarnsvinge. **-müller**, *-s, -, m.* 1. mjölnare i en väderkvarn. 2. F pratmakare, skräflare, lögnare. **-rose**, *-n, f.* 1. vindros. 2. hvitsippa. **-schaden**, *-s,* -†, *m.* af blåsten förorsakad skada. **-schief**, *a.* vind. sned. **-schirm**, *-[e]s, -e, m.* vindskärm, skydd mot blåsten. **-schnell**, *a.* snabb som vinden, vindsnabb. **-seite**, *-n, f.* vindsida. **-spiel**, *-[e]s, -e, n.* liten vindthund. **-still**, *a.* stilla, lugn. **-stille**, *-n, f.* vindstilla, stiltje. **-stöss**, *-es, -e* †, *m.* vindstöt. **-strich**, *-[e]s, -e, m.* vindpust, luftdrag. **-strom**, *-[e]s, -e* †, *m.* **-strömung**, *-en, f.* luftström. **-trocken**, *a.* lufttorkad. **-wärts**, *adv.* ⚓ lovart. **-es...** Ex. **~eile**, **~schnelligkeit**, 0, *f.* vindens hastighet. — -[e]s... Ex. **~braut**, 0, *f.* stormvind.

Winde, *-n, f.* 1. bot. vinda (Convolvulus). 2. nystvinda. 3. ⊕ vindspel.

Windel, *-n, f.* linda. **-kind**, *-[e]s, -er, n.* lindebarn. **-weich**, *a.* F *jmdn ~ schlagen:* göra mos af ngn.

windeln, *-te, ge-t, tr.* linda.

windlen, a) *-ete, ge-et,* I. *itr. h.* 1. opera. *Es windet:* det blåser. 2. vädra. b) *wand, wände, gewunden, -e,* II. *tr.* 1. slingra. 2. nysta, vira, veckla. 3. binda, t. ex. *Kränze.* 4. vrida, t. ex. *er wand ihm den Stock aus den Händen.* 5. vinda, hissa. III. *Sich ~* 1. slingra sig. 2. *Sich durch etw. ~* tränga sig genom ngt.

windig, *a.* blåsig, luftig, lätt, opålitlig.

Windigkeit, *-en, f.* opålitlighet, lättsinne.

windisch, *a.* vind, sned.

Windung, *-en, f.* slingring, hvarf.

Wink, *-[e]s, -e, m.* 1. vink, tecken. 2. *In einem ~* i ett ögonblick.

Winkel, *-s, -, m.* 1. vinkel. 2. vinkelhake, vinkelmått. 3. vrå. **-advokat**, *-en, -en, m.* bränvinsadvokat. **-blatt**, *-[e]s, -er* †, *n.* småstadsblad, -tidning. **-drucker**, *-s, -, m.* boktryckare som trycker i smyg, trycker förbjudna skrifter. **-druckerei**, *-en, f.* hemligt boktryckeri. **-ehe**, *-n, f.* hemligt äktenskap. **-eisen**, *-s, -, n.* vinkeljärn. **-förmig**, *a.* vinkelformig. **-gasse**, *-n, f.* sidogränd, smutsig, illa beryktad gränd. **-haken**, *-s, -, m.* vin-

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har satts till hjälpverb.

kelhake. **-hölzer**, *n. plur.* F ~ *suchen:* söka undanflykter. **-mäss**, *-es, -e, n.* vinkelmått. **-messer**, *-s, -, m.* vinkelmätare, transportör. **-münze**, *-n, f.* 1. falskt mynt. 2. falskmyntarverkstad. **-presse**, *-n, f.* = *-druckerei.* **-recht**, *a.* rätvinklig. **-schenke**, *-n, f.* lönnkrog. **-schule**, *-n, f.* liten, obetydlig, dålig skola. **-treppe**, *-n, f.* lönntrappa. **-zug**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* knep.

winkelicht, winkelig, *a.* 1. full af vinklar, af vrår. 2. i sms. -vinklig.

winkeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* vinka. *Jmdm mit den Augen* ~ blinka åt ngn. F *jmdm mit dem Zaunpfahl* el. *mit dem Scheunenthor* ~ köra ngn med näsan på ngt. *Jmdm Stillschweigen* ~ vinka åt ngn att vara tyst. *Auf etw.* (acc.) ~ häntyda på ngt.

Winsel... Ex. **-stimme**, *-n, f.* jämrande röst.

Winseléi, *-en, f.* jämmer, gnällande.

winseln, *-te, ge-t, itr. h.* gnälla, jämra sig.

Winter, *-s, -, m.* vinter. **-abend**, -[*e*]*s*, *-e, m.* vinterafton. **-apfel**, *-s, -*†, *m.* vinteräpple. **-frucht**, 0, *f.* **-getreide**, *-s*, 0, *n.* = *-korn.* **-grün**, -[*e*]*s*, 0, *n.* vintergröna. **-haus**, *-es, -er* †, *n.* 1. vinterbostad. 2. växthus. **-korn**, -[*e*]*s*, 0, *n.* vinter-, höstsäd. **-mässig**, *a.* vinterlig. **-obst**, *-es*, 0, *n.* vinterfrukt. **-saat**, *-en, f.* höstsäd. **-schlaf**, -[*e*]*s*, 0, *m.* vinterdvala. **-seite**, 0, *f.* norra sidan.

winterhaft, winterig, winterisch, winterlich, *a.* vinterlig, vinterlik.

wintern, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* opers. *es wintert:* det vintrar på. II. = *durchwintern II.*

Winterung, *-en, f.* 1. öfvervintring. 2. vintersäde. 3. växthus för växters öfvervintring.

Winzer, *-s, -, m.* 1. vinodlare, vingårdsman. 2. vinskördare. **-messer**, *-s, -, n.* knif att skära vinrankor med.

winzig, *a.* ~ [*klein*]*:* ytterst liten, oansenlig.

Winzigkeit, 0, *f.* litenhet, oansenlighet.

Wipfel, *-s, -, m.* dim. *Wipfelchen, Wipfelein,* topp.

wipfelig, *a.* försedd med topp(ar).

wipfeln, *-te, ge-t,* I. *tr.* toppa. II. *itr. h.* och *sich* ~ bilda topp(ar), resa sig, höja sig.

Wippchen, *-s, -, n.* knep, taskspelarkonst.

Wippe, *-en, f.* 1. vipp. *Auf der* ~ *stehen:* vara på vippen. 2. vippgunga. 3. vippgalge. 4. vippkärra. 5. piska. 6. balansering, jämvigt. 7. häfbalk. 8. dim. av *Wippchen.* 9. se *Kippe* 2.

wippeln, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* smått vippa.

wippen, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* och *sich* ~ vippa, gunga. II. *tr.* 1. balansera, gunga. 2. omstjälpa, kullkasta. 3. se *kippen II, 2.*

Wipper(éi) se *Kipper(ei).*

wip[p]s, *interj.* vips!

Wirbel, *-s, -, m.* dim. *Wirbelchen, Wirbelein,* 1. hvirfvel. 2. svindel. 3. (trum)hvirfvel, drill. 4. hjässa. 5. ryggkota. 6. vred, kran, nyckel. **-bein**, -[*e*]*s*, *-e, n.* ryggkota. **-förmig**, *a.* hvirflande. **-knochen**, *-s, -, m.* ryggkota. **-los**, *a.* zool. ryggradslös. **-rauch**, -[*e*]*s*, 0, *m.* hvirflande rök, rökhvirfvel. **-säule**, *-n, f.* ryggrad. **-strom**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* hvirflande ström, strömhvirfvel. **-sturm**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* cyklon. **-t[h]ier**, -[*e*]*s*, *-e, n.* ryggradsdjur. **-wind**, -[*e*]*s*, *-e, m.* hvirfvelvind.

wirbelhaft, wirbelicht, wirbelig, *a.* 1. hvirflande. 2. svindlig. 3. rusig, på tre kvart. 4. underlig, besynnerlig. 5. växande i, bildande en hvirfvel.

wirbeln, *-te, ge-t, itr. h.* och vid ertförändring *s., tr.* och *sich* ~ 1. hvirfla, svänga omkring. 2. slå en hvirfvel, drilla.

wirken, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. verka, åstadkomma, vara verksam, göra verkan. *An einer Schule* ~ verka, vara anställd vid en skola. *Auf ein Ziel* ~ vara verksam för, sträfva hän emot ett mål. *Auf jmdn* ~ inverka på ngn. 2. virka; väfva. 3. knåda, bearbeta. 4. ⊕ verka, t. ex. *den Huf.*

Wirkeréi, *-en, f.* virkning, väfning.

wirklich, *a.* verklig.

Wirklichkeit, *-en, f.* verklighet.

wirksam, *a.* verksam.

Wirksamkeit, 0, *f.* verksamhet; verkan, kraft.

Wirkung, *-en, f.* verkan, verkning. **-s...** Ex. **~art**, *-en, f.* verkningssätt, sätt att verka. **~kraft**, *-e* †, *f.* verkningsförmåga, -kraft. **~kreis**, *-es, -e, m.* verkningskrets. **~los**, *a.* overksam, utan verkan. **~lösigkeit**, 0, *f.* gagnlöshet. **~voll**, *a.* verksam.

wirr, *a.* virrig, oredig, brokig, trasslig, hopfiltad, tofvig. **-garn**, -[*e*]*s*, 0, *n.* trassligt garn. **-haar**, -[*e*]*s*, *-e, n.* oredigt, tofvigt hår. **-kopf**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. = *Struwwelkopf.* 2. oredigt, oklart hufvud. **-stroh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* på tröskverk tröskad halm. **-warr**, *-s*, 0, *m.* virrvarr, oreda.

Wirre, *-n, f.* virrvarr, oreda, trassel, förveckling.

wirren, *-te, ge-t, tr. Etw. durch* el. *in* el. *unter einander* ~ trassla in, ihop, förvirra, bringa oreda i ngt. *Etw. aus einander* ~ reda ut, upp ngt.

Wirrheit, 0, *f.* förvirradt tillstånd, virrighet.

wirrig, wirrisch, *a.* virrig.

Wirrnis[s], *-se, f. -sses, -sse, n.* **Wirrsál**, -[*e*]*s*, *-e, n.* **Wirrung**, *-en, f.* = *Wirre.*

wirsch = *unwirsch.*

Wirsing[kohl], -[*e*]*s*, 0, *m.* virsingkål.

Wirt, -[*e*]*s*, *-e, m.* 1. värd, husvärd, hyresvärd, värdshusvärd. *Den* ~ *machen:* vara värd. *Der* ~ *zum goldnen Löwen:* värden i värdshuset Gyllne lejonet. 2. hushållare, t. ex. *ein guter* ~ *sein.* **-s...** Ex. **~haus**, *-es, -er* †, *n.* värdshus. **~leute**, *plur.* värdfolk. **~stube**, *-n, f.* skänkrum. **~tafel**, *-n, f.* **~tisch**, *-es, -e, m.* värdens bord, table d'hôte.

wirthär, *a.* beboelig, gästvänlig.

Wirtel, *-s, -, m.* sländtrissa.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Wirth... se *Wirt...*
Wirtin, *-nen*, *f.* värdinna.
wirtlich, *a.* 1. hushållsaktig. 2. = *wirtbar.*
Wirtlichkeit, 0, *f.* 1. hushållsaktighet. 2. beboelighet, gästvänlighet.
Wirtschaft, *-en*, *f.* 1. hushållning, förvaltning, rörelse, drift, landthushållning, landtbruk; värdshusrörelse; hushåll. 2. väsen, tillställning, buller, lif. **-s...** Ex. **~aufseher**, *-s*, *-*, *m.* förvaltare, inspektor. **~buch**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* hushållsbok. **~gebäude**, *-s*, *-*, *n.* ekonomibyggnad. **~geld**, *-[e]s*, *-er*, *n.* hushållspengar. **~schrank**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* matskåp.
wirtschaftlen, *-ete*, *ge-et*, *itr. h.* 1. hushålla. 2. drifva värdshusrörelse. 3. väsnas, lefva.
Wirtschafter, *-s*, *-*, *m.* 1. hushållare. 2. förvaltare, inspektor.
Wirtschafterin, *-nen*, *f.* hushållerska.
wirtschaftlich, *a.* 1. tillhörande (landt)hushållningen. *~e Gebäude:* ekonomibyggnader. 2. hushållsaktig.
Wirschaftlichkeit, 0, *f.* hushållsaktighet.
Wisch, *-es*, *-e*, *m.* sudd, viska, torklapp. **-lappen**, *-s*, *-*, *m.* torklapp, disktrasa. **-papier**, *-[e]s*, *-e*, *n.* papper att torka med, pappersudd. **-tuch**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* torklapp, damhandduk. **-wasch**, *-es*, 0, *m.* smörja, gallimatias, sladder.
wischlen, *-[es]t*, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. torka, viska, torka af; sudda. *Sich* (dat.) *den Mund ~* torka sig om munnen. 2. stompera. II. *itr. s.* slinka, smyga sig, krypa.
Wischer, *-s*, *-*, *m.* 1. stomp. 2. visk, viskare. 3. F tillrättavisning, skrapa.
Wischiwaschi, *-[s]*, 0, *n.* = *Wischwasch* se *Wisch...*
Wisent, *-[e]s*, *-e* el. *-s*, *m.* bisonoxe.
Wismut[h], *-[e]s*, 0, *m.* och *n.* vismut.
wismut[h]len, *-ete*, *ge-et*, *tr.* löda med vismut.
Wispel, *-s*, *-*, *m.* vispel (= 1,000 kgm (nåd), förr = 24 *Scheffel*).
wispelln, **wisperln**, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* hviska, susa.
Wiss... Ex. **-bedürfnis[s]**, *-ses*, *-se*, *n.* behof af vetande. **-begier[de]**, 0, *f.* vetgirighet. **-begierig**, *a.* vetgirig.
wissbär, *a.* möjlig att veta.
I. wissen, *ich weiss*, *du weisst*, *er weiss*, *wir ~*; *wusste*, *wüsste*; *gewusst*; *wisse*, *tr.* veta, veta om, känna, känna till. *Über*, *um*, *von etw.* ~ veta om, känna till ngt. *Soviel ich weiss:* såvidt jag vet. *Nicht dass ich wüsste* el. *dass ich nicht wüsste:* ej såvidt jag vet. *Damit du es nur weisst:* så mycket du vet. *Er ist reich, weiss Gott:* det skall Gud veta, att han är rik. *Jmdm etw. zu ~ thun:* låta ngn veta ngt. *Etw. zu ~ bekommen:* få veta ngt. *Etw. auf jmdn ~* veta ngt om ngn. *Jmdm Dank ~* vara ngn tacksam. *Ich weiss die Zeit nicht, dass er hier gewesen ist:* det är en hel evighet, sen han var här. *Man will ~, dass...* det påstås, att... *Sich viel mit* el. *auf etw. ~* vara morsk öfver ngt. *Von etw. nicht ~ wollen:* ej vilja höra talas om ngt.
2. Wissen, *-s*, 0, *n.* 1. vetande. *Mit ~ und Willen:* med vett och vilja. *Meines ~:* såvidt jag vet. 2. vetskap. *Ohne mein ~* utan min vetskap, mig ovetandes. **-s...** Ex. **~drang** = *~durst.* **~dünkel**, *-s*, 0, *m.* lärdomshögfärd. **~durst**, *-[e]s*, 0, *m.* kunskapstörst. **~qualm**, *-[e]s*, 0, *m.* vetandets, grubblets kvalm. **~würt[h]**, **~würdig**, *a.* märkvärdig, intressant. **~würdigkeit**, *-en*, *f.* märkvärdighet.
Wissenschaft, *-en*, *f.* 1. vetenskap. 2. kunskap. 3. vetskap, kännedom. **-s...** Ex. **~drang**, **~durst**, *-[e]s*, 0, *m.* kunskapstörst.
Wissenschafter, *-s*, *-*, *m.* vetenskapsman, lärd.
Wissenschaftler, *-s*, *-*, *m.* inbillad lärd, lärd pedant.
wissenschaftlich, *a.* vetenskaplig.
Wissenschaftlichkeit, 0, *f.* vetenskaplighet.
wissentlich, *a.* medveten, afsigtlig; adv. veterligen.
Wit... Ex. **-frau**, *-en*, *f.* enka. **-mann**, *-[e]s*, *-er* †, *m.* enkling.
Witib (korta i), *-e*, *f.* enka.
Witt... se *Wit...*
Witten, *-s*, *-*, *m.* hvitten.
witterln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. opera. *Es wittert schön:* det är vackert väder. 2. opera åska. 3. vädra, lukta, spåra.
Witterung, *-en*, *f.* 1. väderlek. 2. jag. a) väderkorn, b) lukt efter djur, c) vittring. **-s...** Ex. **~bericht** = *Wetterbericht.* **~kunde**, **~lehre**, 0, *f.* meteorologi. **~verhältnis[s]**, *-ses*, *-se*, *n.* temperaturförhållande.
Witthum se *Wittum.* **Wittib** se *Witib.*
Wittum, *-[e]s*, *-er* †, *n.* lifränta åt enka, enkemedel, lifgeding, enkesäte.
Wit[t]we, *-n*, *f.* enka. **-s...** Ex. **~gehalt**, *-[e]s*, *-e* el. *-er* †, *n.* och *m.* (enke)pension. **~jahr**, *-[e]s*, *-e*, *n.* enkår, a) sorgår, b) nådår. **~schatz**, *-es*, *-e* †, *m.* = *Wittum.* **~sitz**, *-es*, *-e*, *m.* enkesäte. **~stand**, *-[e]s*, 0, *m.* enkestånd.
Wit[t]wenschaft, *-en*, *f.* **Wit[t]went[h]ům**, *-[e]s*, 0, *n.* enkestånd.
Wit[t]wer, *-s*, *-*, *m.* enkling.
Wit[t]werschaft, *-en*, *f.* **Wit[t]wert[h]ům**, *-[e]s*, 0, *n.* enklingsstånd.
Witz, *-es*, *-e*, *m.* kvickhet, vits. *~e machen* el. *reissen:* vitsa, säga kvickheter, vara kvick. F *das ist ja eben der ~* det är just saken det. **-blatt**, *-[e]s*, *-er* †, *n.* skämtblad. **-bold**, *-[e]s*, *-e*, *m.* vitsare, skämtare. **-funke[n]**, *-ns*, *-n*, *m.* snillegnista. **-kopf**, *-[e]s*, *-e* †, *m.* kvickhufvud. **-reisser**, *-s*, *-*, *m.* = *-bold.*
Witzeléi, *-en*, *f.* idkeligt, dumt vitsande, dum vits.
witzelln, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* söka efter kvickheter, vitsa.
witzig, *a.* kvick.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har *sein* till hjälpverb.

witzlen, -[es]t, -te, ge-t, **witzigen**, -te, ge-t, tr. *Jmdn* ~ göra ngn klok, så att han en annan gång aktar sig. *Gewitzigt:* varnad, bränd.
Witzler, -s, -, m. **Witzling**, -[e]s, -e, m. dålig vitsare.
wo, I. *adv.* 1. hvar, hvarest, där, som, då, t. ex. ~ *ist er? das Haus,* ~ *ich wohne; hier ist es,* ~ *ich wohne; in einer Zeit, wo man ... Von* ~ hvarifrån. *Er reiste nach England, als* ~ *die meiste Freiheit ist:* han reste till England såsom varande det land, där den största friheten råder. ~ *werde ich so dumm sein:* så dum är jag inte. *Ach* ~*!* tro icke det! visst inte! 2. någonstädes. II. *konj.* såvida, om, t. ex. ~ *ich nicht irre,* ~ *nicht,* ~ *möglich.*
wobéi, *adv.* hvarvid, hvar. ~ *ist er stehen geblieben?* hvar stannade han?
Woche, -n, *f.* 1. vecka. 2. plur. ~*n:* barnsäng. *In [den]* ~*n sein* el. *die* ~*n halten:* ligga i barnsäng. *In die* ~*n kommen mit einem Sohne:* föda, få, nedkomma med en son. **-n...** Ex. ~**besuch**, -[e]s, -e, m. barnsängavisit. ~**bett**, -[e]s, -en, n. barnsäng. ~**blatt**, -[e]s, -er †, n. veckoblad. ~**geld**, -[e]s, -er, n. veckopengar, veckolön. ~**kind**, -[e]s, -er, n. nyfödd. ~**kleid**, -[e]s, -er, n. hvardagsdrägt. ~**lang**, *adv.* hela veckor (igenom). ~**markt**, -[e]s, -e †, m. torgdag. ~**prediger**, -s, -, m. veckopredikant. ~**predigt**, -en, *f.* veckopredikan. ~**stube**, -n, *f.* barnsängskammare. ~**suppe**, -n, *f.* barnsängssoppa. ~**weise**, *adv.* veckotals. ~**tag**, -[e]s, -e, m. hvardag, söckendag.
wöchentlich, *a.* (återkommande) hvarje vecka, en gång i veckan, alla veckor, vecko-.
Wöchner, -s, -, m. veckohafvande.
Wöchnerin, -nen, *f.* barnsängskvinna.
Wocken = *Rocken 1—3.*
Wodan, -s, 0, m. *npr.* Oden.
wodúrch, *adv.* hvarigenom.
woférn, *konj.* såvida, om, huruvida.
wofür, *adv.* för hvad, för hvilket, för hvem, hvartill.
Woge, -n, *f.* våg, bölja. **-n...** Ex. ~**getöse**, -s, 0, n. vågornas brus. ~**weise**, *adv.* i vågor, böljande.
wogégen, *adv.* hvaremot, mot hvad, mot hvilket.
wogéen, -te, ge-t, *itr. h.* 1. gå i vågor, bölja, svalla. 2. simma, gunga på vågor.
wogenhaft, **wogig**, *a.* böljande, i vågor.
wohér, *adv.* hvarifrån.
wohín, *adv.* hvart, hvarthän, dit.
wohingégen, *adv.* och *konj.* hvaremot, medan.
wohínter, *adv.* bakom hvad, bakom hvilket, hvar, hvarest.
wohl, I. *a.* i sht *adv.* väl, bra. ~ *bekomm's!* väl bekomme! *Sich's* ~ *sein lassen:* göra sig goddagar, sköta sig, taga sig god tid. ~ *oder übel:* med eller mot sin (din o. s. v.) vilja. *Es thut mir* ~ det gör mig godt. *Mir ist am* ~*sten:* jag mår bäst. *Wünsche* ~ *zu schlafen!* sof godt! *wünsche* ~ *gespeist zu haben* = *gesegnete Mahlzeit.* II. *interj.* väl! hell! godt! III. -[e]s, 0, n. väl, bästa, välfärd. *Auf Ihr* ~*!* skål! lycka till! **-achtbar**, *a.* välaktad. **-án**, I. *adv.* friskt, dugtigt, muntert. II. *interj.* välan! **-anständig**, *a.* anständig. **-anständigkeit**, 0, *f.* anständighet. **-áut**, I. *adv.* ~ *sein:* vara kry, vid godt mod. II. *interj.* välan! lycka till! **-bedacht**, I. -[e]s, 0, m. mogen öfverläggning. II. stv. **-bedáchtig**, *a.* välbetänkt, öfverlagd. **-befinden**, -s, 0, n. välbefinnande. **-befügt**, *a.* väl, fullt befogad. **-begábt**, *a.* begåfvad. **-begütert**, *a.* i goda omständigheter, välmående. **-behagen**, -s, 0, n. välbehag. **-behalten**, *a.* välbehållen. **-beleibt**, *a.* korpulent. **-beleibtheit**, 0, *f.* korpulens. **-beschaffen**, *a.* i godt stånd. **-bestallt**, *a.* välbeställd. **-edel**, *a.* högädel, välboren. **-ehrwürden**, obøjl. *f.* högvördighet. **-ehrwürdig**, *a.* högvördig. **-erfahren**, *a.* väl förfaren. **-ergeh[e]n**, -s, 0, n. välgång. **-fahrt**, 0, *f.* välfärd. **-fahrtsausschuss**, -es, -e †, m. välfärdskomité. **-feil**, *a.* billig. ~*en Kaufs:* för godt köp. **-feilheit**, 0, *f.* billighet, godt pris. **-geártet**, *a.* välartad. **-gebaut**, *a.* välbygd. **-gebildet**, *a.* välbildad. **-geboren**, *a.* högädel. **-gefallen**, -s, 0, n. välbehag, behag, nöje, förnöjelse. **-gefällig**, *a.* behaglig, vänlig. **-gefühl**, -[e]s, 0, n. känsla af välbehag. **-gemeint**, *a.* välment. **-gemut[h]**, *a.* vid godt mod, glad, förnöjd. **-genährt**, *a.* välfödd. **-geneigt**, *a.* böjd, fallen. **-geruch**, -[e]s, -e †, m. vällukt. **-geschmack**, -[e]s, 0, m. smaklighet, god smak. **-gesinnt**, *a.* välsinnad. **-gesittet**, *a.* väluppfostrad, sedig, sedesam. **-gestalt[et]**, *a.* välbildad. **-getroffen**, *a.* väl träffad, lyckad. **-gewogen**, *a.* (väl) bevågen. **-gewogenheit**, 0, *f.* bevågenhet. **-habend**, *a.* välmående. **-habenheit**, 0, *f.* välmåga. **-häbig**, *a.* välmående. **-klang**, -[e]s, -e †, m. välklang, välljud. **-klingend**, *a.* välklingande, välljudande. **-laut**, -[e]s, 0, m. välljud. **-leben**, -s, 0, n. vällefnad. **-löblich**, *a.* välloflig. **-lust** se *Wollust.* **-meinend**, *a.* välmenande. **-redend**, *a.* vältalig. **-redenheit**, 0, *f.* vältalighet. **-riechend**, *a.* välluktande. **-schmeckend**, *a.* välsmakande. **-sein**, -s, 0, n. välbefinnande. **-stand**, -[e]s, 0, m. välstånd. **-that**, -en, *f.* välgärning. **-thäter**, -s, -, m. ~**in**, -nen, *f.* välgörare, välgörarinna. **-thätig**, *a.* välgörande. **-thätigkeit**, 0, *f.* välgörenhet. **-thuend**, *a.* välgörande. **-than**, *itr. h.* göra godt, vara välgörande. **-verdient**, *a.* välförtjänt. **-verhalten**, -s, 0, n. välförhållande. **-weise**, *a.* välvis. **-weislich**, *adv.* välvisligen. **-wollen**, *itr. h. Jmdm* ~ vilja ngn väl. **-wollen**, -s, 0, n. välvilja. **-wollend**, *a.* välvillig.
wohlig, *a.* behaglig, treflig, angenäm.

* äkta sms. F familjart. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Wohn... Ex. **-gebäude**, *-s*, -, **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* boningshus. **-ort**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *m.* boningsort. **-sitz**, *-es*, *-e*, *m.* hemvist. **-stube**, *-n*, *f.* **-zimmer**, *-s*, -, *n.* boningsrum. **-zins**, *-es*, 0, *m.* hyra.

wohnbär, *a.* beboelig.

Wohnbarkeit, 0, *f.* beboelighet, beboeligt skick.

wohnlen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* bo.

wohnhaft, *a.* bofast, boende.

wohnlich, *a.* bekväm, treflig.

Wohnlichkeit, *-en*, *f.* bekvämlighet.

Wohnung, *-en*, *f.* 1. boning, bostad. 2. våning. **-s...** Ex. **~anzeiger**, *-s*, -, *m.* hyresannonsblad, hyreslista. **~geber**, *-s*, -, *m.* hyresvärd. **~mangel**, *-s*, 0, *m.* **~not**[h], 0, *f.* bostadsbrist. **~veränderung**, *-en*, *f.* ombyte af våning, flyttning. **~vermiet**[h]**er** = **~geber**.

wol se **wohl**.

wölbelen, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *sich* ~ hvälfva (sig).

Wölbung, *-en*, *f.* hvälfning, hvalf.

Wolf, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* varg. Ordspr. *mit den Wölfen muss man heulen:* man måste tjuta med ulfvarne, måste taga seden dit man kommer. **-s...** Ex. **~ärt**, *-en*, *f.* 1. vargart. 2. 0, vargnatur. **~balg**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* vargskinn. **~bohne**, *-n*, *f.* vargböna, lupin. **~eisen**, *-s*, -, *n.* vargsax. **~grube**, *-n*, *f.* varggrop. **~hunger**, *-s*, 0, *m.* stark hunger, glupskhet. **~luchs**, *-es*, *-e* †, *m.* varglo. **~milch**, 0, *f.* 1. vargmjölk. 2. bot. törel (Euphorbia).

Wölfin, *-nen*, *f.* varghona.

wölfisch, *a.* varglik.

Wolke, *-n*, *f.* dim. *Wölkchen*, *-lein*, moln, sky. **-n...** Ex. **~án**, *adv.* mot skyarne, mot himlen. **~ärtig**, *a.* molnlik. **~bruch**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* skyfall. **~himmel**, *-s*, 0, *m.* molnbetäckt himmel. **~höch**, *a.* skyhög. **~leer**, **~los**, *a.* molnfri. **~säule**, *-n*, *f.* molnstod. **~schleier**, *-s*, -, *m.* molnslöja.

wölkelen, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* öfverdraga med moln, molnhölja. *Gewölkt:* mulen. II. äfv. **wolkelen**, *sich* ~ mulna.

wolkenhaft, **wolkig**, *a.* 1. molnlik. 2. mulen.

Wolle, *-en*, *f.* ull; ylle. Bild. *in der ~ sitzen:* sitta i goda omständigheter, *~ lassen müssen:* få släppa till skinnet, få sitta emellan, *viel Geschrei und wenig ~* mycket af munnen och litet af ullen, *in der ~ gefärbt:* äkta, pålitlig. **-arbeit**, *-en*, *f.* yllesak. **-fett**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ur ull afsöndradt fett. **-garn**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ullgarn. **-haar**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ullhår, a) ullfiber, b) ulligt hår. **-kratze**, *-n*, *f.* ullkarda. **-reich**, *a.* ullrik. **-schere**, *-n*, *f.* ullsax. **-schur**, *-en*, *f.* ullklippning. **-vieh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* ullbärande djur. **-wäsche**, 0, *f.* ylletvätt. **-en...** Ex. **~wa**[a]**re**, *-n*, *f.* yllevara. **~zeug**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* ylletyg.

1. **wollen**, *a.* yllen, af ylle, ylle-.

2. **wollelen**, *will willst will*, *-te*, *ge-t* och efter inf. ~, *-e*, *tr.* och *itr. h.* 1. vilja. *Etw. gethan wissen ~* vilja att ngt sker. *So Gott will:* om Gud så vill. 2. måste, t. ex. *diese Sache will mit Klugheit ausgeführt werden.* 3. skola, t. ex. *was das nur werden will:* hvad skall det väl bli af, *wie wollte das euch zu Ohren kommen?* huru skulle det (kunna) komma till edra öron? *was will das bedeuten?* hvad skall det betyda? *dich will ich!* jag skall hjälpa dig, jag! 4. hålla på att, t. ex. *er wollte sterben:* han höll på att dö, låg på dödsbädden. 5. särskilda fall. *Ich will mich geirrt haben:* jag må, kan hafva misstagit mig, låt vara att jag misstagit mig. *Nähere Erkundigungen wolle man einholen bei:* närmare upplysningar (behagade man inhämta) hos. *Mir will scheinen:* det synes, förefaller mig. *Wir ~ sehen:* vi få se. *Ich will nichts gehört haben:* jag har (låtsar som om jag) ingenting hört, *ich will nichts gesagt haben:* jag har ingenting sagt. *Er will es selbst gesehen haben:* han påstår sig själf hafva sett det. *Dem sei wie ihm wolle:* därmed må vara huru som hälst.

wollicht, **wollig**, *a.* 1. ullig. 2. ullaktig, ullartad.

Wollust, *-e* †, *f.* vällust, sinlighet. **-ät**[h]**mend**, *a.* vällustig.

wollüstig, *a.* vällustig, sinlig.

Wollüstling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* vällusting.

womit, *adv.* hvarmed.

wonách, *adv.* hvarefter.

Wonne, *-n*, *f.* fröjd, sällhet, hänryckning, förtjusning. **-bebend**, *a.* bäfvande af sällhet, af fröjd. **-berauscht**, *a.* glädjedrucken. **-gefühl**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* känsla af sällhet. **-leer**, **-los**, *a.* glädjetom, glädjefattig. **-monat**, **-mond**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* maj, blomstermånad. **-rausch**, *-es*, *-e* †, **-taumel**, *-s*, 0, *m.* glädjerus. **-thräne**, *-n*, *f.* glädjetår. **-trunken**, *a.* glädjedrucken. **-voll** = föj

wonnesäm, **wonnig**[**lich**], *a.* säll, hänryckande, hänförande, förtjusande.

worán, *adv.* 1. *interr.* och *rel.* hvarpå, på hvad, på hvilken, hvilket. *~ denkst du?* hvad tänker du på? 2. *obest.* på något.

woráuf, *adv.* 1. = *woran.* 2. hvarefter.

woráus, *adv.* hvarur, ur hvad, ur hvilken, ur något, jfr *woran.*

worém, *adv.* (motsvar. *in* med ack.) hvari, i hvad, hvilken, ngt, jfr *woran.*

Wert... Ex. **-maschine**, *-n*, *f.* kastmaskin, sädesvanna. **-schaufel**, *-n*, *f.* kastskofvel.

Wertel, *-n*, *f.* kastskofvel.

wertelln, **wertlen**, *-te*, *ge-t*, *tr.* med kastskofvel rengöra; vanna.

Wertler, *-s*, -, *m.* arbetare som rengör säd.

worín, *adv.* (motsvar. *in* med dat.) hvar(ut)i, i hvad, i hvilken, i något, jfr *woran.*

Wort, -[*e*]*s*, *-er* † i bem. enstaka ord, gloss, citat *-e*, *n.* dim. *Wörtchen*, *-lein*, plur. äfv. *Wörterchen*, *-lein*, ord. *Auf Ihre ~e hin:* på edert ord. *Jmdm aufs ~ gehorchen:* blindt lyda ngn. *Jmdm beim ~e nehmen:* taga ngn på ordet. *Jmdm ins ~ fallen:* falla ngn i talet. *Nicht*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

zu ~e kommen: ej få ordet. *Ein Mann von ~ sein:* stå vid sitt ord. Ordspr. *ein Mann, ein ~* en karl står vid sitt ord. *In angemessenen ~en:* i passande ordalag. *Jmdm gute ~e geben:* tala väl vid ngn. *Grosse ~e führen:* vara stor i orden. *Etw. nicht ~ haben wollen:* ej vilja tillstå ngt. *Jmdm das ~ reden:* förorda ngn, vara ngns förespråkare. *~e machen:* prata. *Den ~en nach verstehen:* taga i bokstaflig bemärkelse. *Das ~ des Rätsels:* gåtans lösning. **-ableitung**, *-en, f.* härledning, etymologi. **-arm**, *a.* ordfattig. **-art**, *-en, f.* ordklass. **-biegung**, *-en, f.* böjning, flexion. **-brüchig**, *a.* icke ordhållig, trolös, menedig. **-brüchigkeit**, 0, *f.* trolöshet, menedighet. **-fechter**, *-s, -, m.* ordryttare. **-fechterei**, *-en, f.* ordrytteri. **-folge**, 0, *f.* ordföljd. **-fügung**, *-en, f.* ordfogning, konstruktion. **-führer**, *-s, -, m.* ordförande. **-gefecht**, -[*e*]*s, -e, n.* ordstrid. **-gepränge**, *-s*, 0, *n.* ordprål. **-getreu**, *a.* ordagrann. **-gläubig**, *a.* troende, rättrogen, ortodox. **-habend**, *a.* som har, för ordet. **-kampf**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* ordstrid. **-karg**, *a.* ordknapp. **-karghelt**, 0, *f.* ordknapphet. **-klauber**, *-s, -, m.* ordklyfvare. **-kram**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ord, fraser, prat. **-krämer**, *-s, -, m.* fras-, pratmakare. **-laut**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ordalydelse. **-macher** = *-krämer.* **-macherei**, *-en, f.* = *-kram.* **-mangel**, *-s, -*†, *m.* ordbrist. **-rät[h]sel**, *-s, -, n.* logogryf. **-reich**, *a.* ordrik. **-schatz**, *-es*, 0, *m.* ordförråd. **-schwall**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ordsvall. **-schwulst**, -[*e*]*s*, 0, *m.* svulstiga ord. **-sinn**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ordens betydelse. **-sparer**, *-s, -, m.* ordknapp person. **-spiel**, -[*e*]*s, -e, n.* ordlek. **-stellung**, *-en, f.* ordställning. **-streit**, -[*e*]*s, -e, m.* ordstrid. **-verdreher**, *-s, -, m.* ordvrängare. **-verdrehung**, *-en, f.* ordvrängning. **-verstand**, -[*e*]*s*, 0, *m.* ordens betydelse, bokstaflig bemärkelse. **-vorrat[h]**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* ordförråd. **-wechsel**, *-s, -, m.* ordväxling. **-witz**, *-es, -e, m.* ordlek.

Wörter... Rz. **-bildung**, *-en, f.* ordbildning. **-buch**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* ordbok. **-verzeichnis[s]**, *-ses, -se, n.* ordförteckning, ordlista.

wörtlich, *a.* 1. ordagrann. 2. i ord, ord-, med ord.

Wörtlichkeit, 0, *f.* ordagrann öfverensstämmelse.

worüber, *adv.* hvaröfver, öfver hvad, hvilken, något, jfr *woran.*

worúnter, *adv.* hvarunder, hvaribland, under, ibland hvad, hvilken, något, jfr *woran.*

wesélbst, *adv.* hvarest, hvar, där.

wovón, *adv.* hvaraf, hvarifrån, af, från hvad, hvilken, något, jfr *woran.*

wovór, *adv.* för hvad, hvilken, något, jfr *woran.*

wowider = *wogegen.*

wozú, *adv.* hvartill, till hvad, hvilken, något, jfr *woran.*

wozwíschen, *adv.* hvaremellan, hvaribland, mellan, bland hvad, hvilken, något.

wrack, I. *a.* oduglig, utskotts-. II. -[*e*]*s, -e, n.* 1. utskott. 2. vrak. 3. ⚓ afdrift, afvikelse. **-gut**, -[*e*]*s, -er* †, *n.* strandgods. **-recht**, -[*e*]*s*, 0, *n.* strandrätt.

wrick|en, *-te, ge-t, tr.* vricka båtar.

Wricker, *-s, -, m.* båtvrickare.

wringen, *wrang, wränge, gewrungen, wringe, tr.* vrida, t. ex. *Wäsche.*

Wucher, *-s*, 0, *m.* 1. ocker. *~ treiben:* ockra. 2. ränta. *Mit ~ vergelten:* betala med ränta. 3. vinst. **-blume**, *-n, f.* prästkrage (Chrysanthemum). **-geschäft**, -[*e*]*s, -e, n.* **-handel**, *-s*, 0, *m.* procenteri, procentareaffär. **-jude**, *-n, -n, m.* ockrare, procentare. **-pflanze**, *-n, f.* 1. frodigt växande växt. 2. parasitväxt.

Wucherél, *-en, f.* ocker, procenteri.

Wucherer, *-s, -, m.* ockrare, procentare.

wucherhaft, wucherisch, *a.* 1. ockrande, ocker-. 2. yppig, frodig.

wucheri|n, *-te, ge-t, itr. h.* 1. växa yppigt, frodas. 2. gifva god afkastning, vara vinstgifvande. 3. ockra.

Wúchs (afv. kort **u**), *-es, -e* †, *m.* växt.

Wucht, *-en, f.* 1. tyngd, vigt; eftertryck. 2. häfstång.

wuchtl|en, *-ete, ge-et,* I. *itr. h.* tynga, tryckande hvila. II. *tr.* med en häfstång lyfta, häfva. III. *Sich ~* tungt vältra sig.

wuchtig, *a.* tung, tryckande, tyngande.

wühl|en, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* gräfva, böka, rota, krafsa, leta; uppvigla.

Wühler, *-s, -, m.* en som gräfver m. m. se föreg.; uppviglare.

Wühlerél, *-en, f.* idkeligt gräfvande m. m. se *wühlen.*

wühlerisch, *a.* uppviglande.

Wuhne, *-n, f.* vak.

Wuhr, -[*e*]*s, -e, n.* **Wuhre**, *-n, f.* = *Wehr 6.*

Wulst, -[*e*]*s, -e* [†], *m.* *-en, f.* pös, valk. **-förmig**, *a.* valkformig. **-haar**, -[*e*]*s, -e, n.* hår i valkar.

wulst|en, *-ete, ge-et, itr. s.* och *sich ~* pösa, svälla.

wulstig, *a.* uppsväld, pösande, valkformig.

wund, *a.* sårad, sårig, sönder. *Sich die Füsse ~ gehen:* få skafsår på fötterna. *Jmdn ~ schlagen:* slå ngn så att blodet rinner. **-arznei**, *-en, f.* läkemedel för sår, sårsalfva. **-arzneikunst**, 0, *f.* kirurgi. **-arzt**, -[*e*]*s, -e* †, *m.* kirurg. **-ärztlich**, *a.* kirurgisk. **-balsám**, -[*e*]*s, -e, m.* sårbalsam. **-fieber**, *-s, -, n.* sårfeber. **-gedrückt**, *a.* söndertryckt. **-gelaufen**, *a.* som fått skafsår. **-mal** = *Wundenmal.* **-salbe**, *-n, f.* sårsalfva.

Wunde, *-n, f.* sår. **-n...** Rz. **~frei**, *a.* utan sår, helskinnad. **~mal**, -[*e*]*s, -e* et. *-er* †, *n.* märke efter sår, ärr.

Wueder, *-s, -, n.* 1. under, underverk, mirakel. 2. förundran, förvåning. 3. sarcastiska fall. *Es nimmt mich ~, dass* ... det förvånar mig,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

att ... *Er denkt* el. *meint* ~, *was er thut:* han tycker sig utföra riktiga stordåd. *Er bildet sich* ~ *was darauf ein:* han är ofantligt morsk däröfver. **-alt**, *a.* ofantligt gammal. **-bau**, -[*e*]*s*, *-ten*, *m.* underbar byggnad. **-bild**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* undergörande bild. **-ding**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* underbar sak. **-doktor**, *-s*, *-en*, *m.* underdoktor, undergörare. **-erklärung**, *-en*, *f.* förklaring af under. **-erscheinung**, *-en*, *f.* underbar företeelse. **-geschichte**, *-n*, *f.* 1. underbar historia. 2. berättelse om under. **-geschöpf**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* underbar varelse. **-glaube**, *-ns*, 0, *m.* 1. tro på under. 2. tro som verkar under. **-gleich**, *a.* underbar. **-gross**, *a.* underbart stor. **-hold**, *a.* underbart huld, hänförande, förtjusande. **-horn**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* underbart horn; boktitel, ungef.: sagoskatt. **-hübsch**, *a.* underbart skön. **-kind**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* underbarn. **-lampe**, *-n*, *f.* underbar lampa. **-lieblich**, *a.* underbart älsklig, förtjusande. **-mähre**, *-n*, *f.* underbar saga. **-mann**, -[*e*]*s*, *-er* †, *m.* underbar man, undergörare. **-reich**, I. *a.* 1. rik på under. 2. underbart, ofantligt rik. II. -[*e*]*s*, *-e*, *n.* underbart land, underland. **-schön**, *a.* underbart skön, hänförande, förtjusande. **-selten**, *a.* utomordentligt sällsynt. **-spiegel**, *-s*, -, *m.* underbar spegel. **-sucht**, 0, *f.* begär, åtrå efter under. **-that**, *-en*, *f.* underbar gärning, under. **-thäter**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* undergörare, undergörerska. **-thätig**, *a.* 1. undergörande. 2. verkad genom under, underbar. **-t[h]ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* underdjur. **-voll**, *a.* underfull, underbar. **-welt**, *-en*, *f.* undrens verld. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* underverk. **-zeichen**, *-s*, -, *n.* under, mirakel.

wunderbär, *a.* underbar.

Wunderbarkeit, *-en*, *f.* 1. 0, det underbara 1 ngt. 2. underbar sak.

wunderbärlich, *a.* underbar.

wunderlich, *a.* underlig, besynnerlig.

Wunderlichkeit, *-en*, *f.* besynnerlighet.

Wunderling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* besynnerlig, sällsam människa.

wundern, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* och *tr. Etw. wundert mich* el. ✱ *mir:* ngt förvånar mig. *Das soll mich doch* ~, *ob* ... det skulle förvåna mig, om ... *Mich wundert eines Dinges:* en sak förvånar mig. *Zu* ~ *ist es nicht, wenn* ... det vore ej underligt, om ... II. *Sich* ~ förvånas, *über etw.* (ack.): öfver ngt. *Sich des Todes* el. *auf den Tod* ~ blifva högligen förvånad.

wundersäm, *a.* underbar.

Wundheit, 0, *f.* såradt tillstånd, sår, skada.

Wunsch, *-es*, *-e* †, *m.* 1. önskan, önskning. *Dies war schon lange mein* ~ detta har jag redan länge önskat mig. 2. besvärjelse. **-erfüllung**, *-en*, *f.* en önsknings uppfyllande. **-satz**, *-es*, *-e* †, *m.* gram. önskesats. **-weise**, *adv.* under form af en önskan, såsom ett önskningsmål. **-zettel**, *-s*, -, *m.* önskningslista.

wünschbär, *a.* önskvärd, önsklig.

Wünschel... Ex. **-hütlein**, *-s*, -, *n.* önskehatt. **-rut[h]e**, *-n*, *f.* slagruta.

wünschen, -[*es*]*t*, *-te*, *ge-t*, *tr.* önska. *Ich wünsche wohl geruht zu haben:* jag hoppas att ni sofvit godt.

wünschens... Ex. **-wert[h]**, **-würdig**, *a.* önskvärd, önsklig. *Es wäre mir* ~ *zu wissen:* jag skulle gärna vilja veta. **-würdigkeit**, 0, *f.* det önskvärda 1 ngt.

wupp, **wup[p]s**, *interj.* vips!

Würde, *-n*, *f.* värdighet; förtjänst, värde. *Unter aller* ~ *sein:* vara under all kritik, ovärdig. *Etw. bleibt in seiner* ~ ngt bibehåller sin godhet. **-los**, *a.* ovärdig. **-voll**, *a.* värdig. **-n...** Ex. ~**träger**, *-s*, -, *m.* dignitär.

würdig, *a.* värdig, värd.

würdigen, *-te*, *ge-t*, *tr.* 1. *Jmdn einer* (gen.) *Sache* ~ anse ngn vara värd en sak. 2. värdera, uppskatta. **Würdigung**, *f.*

Würdigkeit, 0, *f.* värdighet.

würdiglich, *adv.* värdigt.

Wurf, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. kast. *Jmdm in den* ~ *kommen* el. *laufen:* komma i ngns väg. *Einen guten* ~ *thun:* göra ett godt kap. *Alles auf einen* ~ *setzen:* sätta allt på ett kort. 2. a) djurs födande; kalfning, valpning m. m. b) på en gång födda ungar, kull. **-anker**, *-s*, -, *m.* ⚓ varpankare. **-geschoss**, *-es*, *-e*, *n.* kastkropp, projektil. **-geschütz**, *-es*, *-e*, *n.* **-maschine**, *-n*, *f.* kastmaskin. **-schaufel**, *-n*, *f.* kastskofvel. **-scheibe**, *-n*, *f.* kastskifva, diskus. **-speer**, -[*e*]*s*, *-e*, **-spiess**, *-es*, *-e*, *m.* kastspjut. **-waffe**, *-n*, *f.* kastvapen. **-welle**, *-n*, *f.* stenkast.

Würfel, *-s*, -, *m.* dim. *Würfelchen*, *Würfelein*, tärning, kub. **-becher**, *-s*, -, *m.* tärningsbägare. **-brett**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* brädspel. **-bude**, *-n*, *f.* stånd där tärningsspel bedrifves. **-fall**, -[*e*]*s*, 0, *m.* tärningskast. **-form**, 0, *f.* kubisk form. **-förmig**, *a.* kubisk. **-pasch**, *-es*, *-e*, *m.* alla. **-spiel**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* tärningsspel. **-spieler**, *-s*, -, *m.* tärningsspelare.

würfelicht, *a.* kubisk.

würfelig, *a.* kubisk, delad i tärningar, rutig.

würfeln, *-te*, *ge-t*, I. *itr. h.* kasta, spela tärning. II. *tr.* 1. dela, skära i tärningar, förse med tärningsmönster, ruta. 2. *Etw. durch einander* ~ kasta ngt huller om buller.

Würfler, *-s*, -, *m.* tärningsspelare.

Würg... Ex. **-engel**, *-s*, -, *m.* mordängel. **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* **-knebel**, *-s*, -, *m.* packkäpp. **-schwert**, -[*e*]*s*, *-er*, *n.* **-stahl**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* svärd, glafven, mordvapen.

würgen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. kväfva, komma att storkna, fastna i halsen. 2. sätta i halsen. *Etw. hinunter* ~ med möda nedsvälja ngt. Bild. *an einer Arbeit* ~ ytterligt ansträngа sig med ett arbete. 3.

fatta om strupen. 4. strypa; i allmh. mörda. 5. med packsäpp el. dyl. åtdraga.
Würger, -s, -, m. 1. mördare; bödel. 2. zool. törnskata (Lanius).
Würgeréi, -en, f. strypning, mördande.
würgerisch, a. mördande, mordisk.
würkilen se *wirken*.
Wurm, -[e]s, -er †, m. dim. *Würmchen*, *-lein*, plur. afv. *Würmerchen*, *-lein*, 1. mask; F kräk, stackare. F bildl. *einen ~ haben* el. *Würmer im Kopfe haben:* hafva griller i hufvudet, *das war der Kopf des ~s:* nu är det värsta öfverståndet. 2. orm. **-arznei**, -en, f. medicin, medel mot mask. **-fräss**, -es, -e, m. maskätet, maskstunget ställe, stycke, maskfrat, maskmat. **-frässig**, a. maskstungen. **-krank**, a. sjuk af mask. **-loch**, -[e]s, -er †, n. maskhål. **-mehl**, -[e]s, 0, n. maskmjöl, maskfrat. **-mittel**, -s, -, n. medel mot mask. **-same**, -ns, -n, m. maskfrö. **-stich**, -[e]s, -e, m. maskstyng, maskhål. **-stichig**, a. maskstungen.
wurmilen, -te, ge-t, itr. h. 1. blifva maskstungen. 2. grubbla, fundera. 3. *In jmdm ~* ligga och gro i en, ej lemna en i ro, plåga en. 4. F *etw. wurmt im Magen:* ngt förorsakar ondt, knip i magen.
Würmer... Rz. **-speise**, -n, f. maskmat.
wurmig, a. 1. maskäten, maskstungen. 2. förtretad, ond.
wurmisierilen, -te, -t, F = *wurmen 2.*
Wurst, -e †, f. 1. korf. F *~ wider ~* lika mot lika, betalt kvitteras, *das ist mir ~* det gör mig detsamma. 2. vurst. **-band**, -[e]s, -er †, n. korfsnöre. **-horn**, -[e]s, -er †, n. korfhorn. **-kessel**, -s, -, m. korfgryta. F bildl. *jetzt sitze ich im ~* nu har jag just råkat väl ut. **-kraut**, -[e]s, -er †, n. korfkrydda. **-maul**, -[e]s, -er †, n. F mun med tjocka läppar. **-suppe**, -n, f. soppa på korfspad. **-wagen**, -s, -[†], m. vurst.
wurstig, a. 1. valkig, i valkar. 2. F likgiltig.
Würzlie, -en, f. 1. krydda. 2. vört. **-brühe**, -n, f. kryddsås. **-duft**, -[e]s, -e †, m. aromatisk doft. **-los**, a. utan kryddor, fadd. **-wein**, -[e]s, -e, m. kryddadt vin.
Wurzel, -n, f. dim. *Würzelchen*, *Würz[e]lein*, rot. **-echt**, a. om äkta trädslag: icke ympad. **-faser**, -n, f. rottråd. **-früchtig**, a. *~e Pflanze* = rotj. **-gewächs**, -es, -e, n. växt med ätbara rötter, rotfrukt. **-knollen**, -s, -, m. rotknöl. **-los**, a. utan rötter. **-rebe**, -n, f. rotstock. **-reis**, -es, -er, n. **-scheiss**, -es, -e [†], **-schössling**, -[e]s, -e, m. rotskott. **-ständig**, a. utgående från roten. **-werk**, -[e]s, -e, n. rötter. **-wort**, -[e]s, -er †, n. gram. rot.
wurzelhaft, a. gram. rot-.
wurzelig, a. 1. rotartad. 2. full af rötter.
wurzeln, -te, ge-t, itr. h. och s. samt *sich ~* slå rot, vara rotad, rotfast.
würzlen, -[es]t, -te, ge-t, tr. krydda. **Würzung**, f.
würzhaft, **würzig**, a. kryddad, aromatisk.
Würzling, -[e]s, -e, m. rotskott.
Wüst, -[e]s, 0, m. 1. virrvarr, kaos. 2. smuts, snusk.
wüst, a. 1. öde, tom, obebodd, oodlad. 2. oredig, kaotisk. 3. dålig, sedelös, utsväfvande.
Wüste, -n, f. öken, ödemark. **-n...** Rz. **~einwohner**, -s, -, m. ökeninvånare.
wüstilen, -ete, ge-et, itr. h. ödsla, hushålla illa.
Wüstenéi, -en, f. ödemark, öken.
Wüstheit, 0, f. 1. tomhet, ödslighet. 2. ödslande, utsväfvande lefnadssätt. 3. råhet, ondska. 4. tyngd i hufvudet.
wüstig, a. oredig, kaotisk.
Wüstling, -[e]s, -e, m. slösare, utsväfvande sälle, vällusting.
Wut[h], 0, f. raseri, vrede. *Seine ~ an jmdm auslassen:* rasa mot, utösa sin vrede öfver ngn. **-anfall**, -[e]s, -e †, m. vredesutbrott. **-entbrannt**, a. upptänd af vrede, vredgad. **-schnaubend**, a. fnysande af vrede, rasande. **-voll**, a. rasande, vredgad.
wüt[h]ilen, -ete, ge-et, itr. h. rasa.
Wüt[h]erich, -[e]s, -e, m. rasande, grym människa, tyrann.
wüt[h]ig, a. rasande.

X.

X, -, -, n. gram. x. Bildl. *sich ein ~ für ein U machen lassen:* låta draga sig vid näsan, jfr *U 1.* **-beine**, n. *plur.* krokiga ben. *~ haben:* vara kobent. **-beilebig**, a. hvem, hvilken, hurudan som hälst. **-mal**, *adv.* otaliga gånger.
Xantippe, -n, f. Xantippa.
xantippenhaft, a. ondsint, trätgirig.
Xenilen, -ons, -en, n. 1. nyårsgåfva. 2. uagst. epigram.
Xr. förkorta. = *Kreuzer 1.*
Xylográph, -en, -en, m. xylograf, träsnidare.
Xylographie, -en, f. 1. 0, xylografi. 2. träsnitt.
xylográphisch, a. xylografisk.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ tekniskt term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Y.

Y, -[*s*], -[*s*], *n.* gram. y.
Yacht se *Jacht.*
Yankee, -*s*, -*s*, *m.* yankee.
Yeep, -*s*, 0, *m.* isop.

Z.

Z, -['*s*], -['*s*], *n.* gram. z.
Zacke, -*n*, *f.* **Zacken**, -*s*, -, *m.* dim. *Zäckchen*, *-lein*, spets, tinne, udd, tagg, (gaffel)klo. -n... Ex. **~feis**, -*en*, -*en*, *m.* i fiera spetsar delad klippa. **~haupt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* spetsig bärgstopp. **~krone**, -*n*, *f.* krona med spetsar. **~linie**, -*n*, *f.* sicksacklinie.
zacklen, -*te*, *ge-t*, I. *tr.* förse med spetsar, tinnar, uddar. II. *Sich* ~ bilda spetsar, tinnar, uddar.
zackerlerlen, -*te*, -*t*, *itr. h.* F gräla, träta.
zackig, *a.* spetsig, uddig, tandad.
zag = *zaghaft.*
Zagel, -*s*, -[†], *m.* svans; hårpiska.
zagllen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* vara tvehogse, försagd, rädd, tveka.
zäghaft, *a.* tveksam, tvehogse, obeslutsam, rädd, blyg.
Zäghaftigkeit, 0, *f.* tveksamhet m. m. se föreg.
zäh[**e**], *a.* seg.
Zähe, Zäh[**igk**]**eit**, 0, *f.* seghet.
Zahl, -*en*, *f.* dim. *Zählchen*, 1. tal, antal. 2. gram. numerus. **-adverb**, -[*s*], -*ien*, *n.* gram. räkneadverb. **-amt**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* ränteri, räntekammare. **-fähig**, *a.* i stånd att betala, betalningsför, vederhäftig. **-grösse**, -*n*, *f.* mat. numerisk storhet. **-kammer**, -*n*, *f.* räntekammare. **-los**, *a.* tallös, otalig. **-lösigkeit**, 0, *f.* tallös mängd, otalighet. **-meister**, -*s*, -, *m.* skattmästare. **-pfennig**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* spelmark, fisch, räknepenning. **-reich**, *a.* talrik. **-stelle**, -*n*, *f.* kassa där betalning erlägges. **-tisch**, -*es*, -*e*, *m.* (kassa)disk. **-wert**[**h**], -[*e*]*s*, -*e*, *m.* numeriskt värde. **-wort**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* gram. räkneord. **-zeichen**, -*s*, -, *n.* siffra. -en... Ex. **~folge**, 0, *f.* nummerföljd. **~grösse**, -*n*, *f.* numerisk storhet. **~lehre**, 0, *f.* aritmetik. **~system**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* talsystem. **~verhältnis**[**s**], -*ses*, -*se*, *n.* talförhållande. **~wert**[**h**], -[*e*]*s*, -*e*, *m.* siffervärde.
Zähl... Ex. **-apparat**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* räkneapparat, räknemaskin. **-methode**, -*n*, *f.* räknesätt. **-tisch**, -*es*, -*e*, *m.* (kassa)disk.
zahlbar, *a.* betalbar.
zählbar, *a.* möjlig att räkna.
Zahlbarkeit, 0, *f.* betalbarhet.
zahllen, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* betala.
zählllen, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* 1. räkna. 2. vara, hafva, t. ex. *funfzig Jahre*, *tausend Einwohner.* 3. medräknas, komma med i räkningen. **Zählung**, *f.*
Zahler, -*s*, -, *m.* betalare.
Zähler, -*s*, -, *m.* 1. räknare, räknemästare, markör. 2. räkneapparat. 3. mat. täljare. 4. en som räknas med, kommer med i räkningen.
Zahlung, -*en*, *f.* betalning. *Eine ~ leisten:* betala. ~ *erhalten:* betalt kvitteras. -s... Ex. **~anweisung**, -*en*, *f.* betalningsanvisning. **~befehl**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* utmätningsorder. **~einstellung**, -*en*, *f.* betalningsinställelse. **~fähig**, *a.* i stånd att betala, betalningsför. vederhäftig. **~fähigkeit**, 0, *f.* vederhäftighet. **~frist**, -*en*, *f.* betalningsanstånd. **~mittel**, -*s*, -, *n.* valuta, pengars värde. **~termin**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* betalningstermin. **~unfähig**, *a.* ur stånd att betala, insolvent. **~unfähigkeit**, 0, *f.* oförmåga att betala.
zahm, *a.* 1. tam, spak. 2. odlad, trädgårds-, kultur-.
zähmbar, *a.* möjlig att tämja.
Zähmbarkeit, 0, *f.* egenskap att kunna tämjas.
zähmllen, -*te*, *ge-t*, *tr.* tämja, göra tam, spak, kufva, beherska. **Zähmung**, *f.*
Zähmer, -*s*, -, *m.* tämjare, kufvare.
Zahmheit, 0, *f.* tamhet, spakhet.
Zahn, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. tand; tagg. bildl. *jmdm auf den ~ fühlen:* känna ngn på pulsen. *einen ~ auf jmdn haben:* hafva ett horn i sidan till ngn, *Haare auf den Zähnen haben:* hafva skinn på näsan, *jmdm wässert der ~ nach etw.:* det vattnas i munnen på ngn efter ngt. 2. kugge. **-arm**, *a.* tandfattig. **-arznei**, -*en*, *f.* = *-mittel.* **-arzt**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* tandläkare. **-bürste**, -*n*, *f.* tandborste. **-fäule**, 0, *f.* tandröta. **-fistel**, -*n*, *f.* tandfistel. **-fleisch**, -*es*, 0, *n.* tandkött. **-förmig**, *a.* tandformig. **-geschwür**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* tandböld. **-künstler**, -*s*, -, *m.* tandläkare. **-los**, *a.* tandlös. **-lösigkeit**, 0, *f.* tandlöshet. **-lückig**, *a.* (delvis) tandlös; bildl. bristfällig. **-mittel**, -*s*, -, *n.* medel mot tandvärk, tandmedel. **-rad**, -[*e*]*s*, -*er* †, *n.* kugghjul. **-reihe**, -*n*, *f.* tandrad. **-schmerz**, -*es*, -*en*, *m.* tandvärk. **-stocher**, -*s*, -, *m.* tandpetare. **-stumpf**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* tandstump. **-trieb**, -[*e*]*s*, 0, *m.* tandsprickning. **-wechsel**, -*s*, -,

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

m. tandömsning. **-weh**, -[e]*s*, 0, *n.* tandvärk. **-wurm**, -[e]*s*, 0, *m.* tandröta, maskstungen tand.

Zähne... Ex. **-fletschen**, -*s*, 0, *n.* att visa tänderna, grin. **-klappe[r]n**, -*s*, 0, *n.* att hacka tänderna, tandagnisslan.

zahn|en, -*te*, *ge-t*, I. *itr. h.* få tänder. *Das ~* tandsprickningen. II. äfv. **zähn|en**, *tr.* förse med kuggar; tanda, udda. *Gezähnt:* tandad, försedd med kuggar, kugg-. **Zahnung**, *f.*

zahnig, *a.* 1. försedd med tänder. 2. äfv. **zähnig**, i sms. -tandad. *Gross~* som har stora tänder.

Zähre, -*n*, *f.* tår.

Zain, -[e]*s*, -*e*, *m.* metallstång. **-eisen**, -*s*, 0, *n.* stångjärn. **-silber**, -*s*, 0, *n.* silfver i stänger.

zain|en, -*te*, *ge-t*, *tr.* ⊕ smida till stänger.

Zainer, -*s*, -, *m.* stångjärnssmed.

Zander, -*s*, -, *m.* zool. gös.

Zange, -*n*, *f.* dim. *Zänglein*, *Zäng[el]chen*, tång. **-n...** Ex. **~artig**, **~förmig**, *a.* tångartad, tångformig. **~käfer**, -*s*, -, *m.* tvestjärt.

Zank, -[e]*s*, 0, *m.* gräl, träta, tvist, tvedrägt. **-apfel**, -*s*, -†, *m.* stridsäpple. **-geist**, -[e]*s*, -*er*, *m.* stridslysten, grälsjuk ande, person. **-gier**, **-lust** = *-sucht.* **-stifter**, -*s*, -, *m.* grälmakare. **-sucht**, 0, *f.* grälsjuka, trätlystnad. **-süchtig**, *a.* grälsjuk, trätlysten. **-teufel**, -*s*, -, *m.* tvedrägtsdjäfvul, hälvetesbrand.

zank|en, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *sich ~* gräla, träta, tvista.

Zänker, -*s*, -, *m.* grälmakare.

Zänkeréi, -*en*, *f.* gräl, träta, tvist.

zankhaft, **zänkisch**, *a.* grälsjuk, trätlysten.

Zapf, -[e]*s*, -*e* †, *m.* tapp. *Im ~ sein:* tappas direkt från fatet.

1. **Zapfen**, -*s*, -, *m.* dim. *Zäpfchen*, *-lein*, 1. tapp, stift, sprint. 2. kotte. 3. dim. *Zäpfchen:* tungspene. **-frucht**, -*e* †, *f.* kottfrukt, kotte. **-geld**, -[e]*s*, -*er*, *n.* skatt för utskänkning. **-loch**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* tapphål, sprundhål. **-str[e]ich**, -[e]*s*, -*e*, *m.* tapto.

2. **zapf|en**, -*te*, *ge-t*, *tr.* tappa.

Zapfer, -*s*, -, *m.* öl-, vintappare.

Zappel... Ex. **-mann**, -[e]*s*, -*er* †, *m.* leddocka, pajas.

zappelicht, **zappelig**, *a.* sprattlande.

zappel|n, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* sprattla.

Zar, -*en*, -*e*, *m.* tsar.

Zarge, -*n*, *f.* ram, infattning.

zärt, *zarter* el. *zärter*, *zartest* el. *zärtest*, *a.* späd, fin, mjuk. **-fühlend**, **-fühlig**, *a.* finkänslig. **-gefühl**, -[e]*s*, 0, *n.* finkänslighet. **-glied[e]rig**, *a.* spenslig. **-sinn**, -[e]*s*, 0, *m.* = *-gefühl.* **-sinnig** = *-fühlend.* **-sinnigkeit**, 0, *f.* = *-gefühl.*

Zärte = *Zartheit.*

Zärteléi, -*en*, *f.* klemande, pjåkighet, känslosamhet.

zärtel|n, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* smeka, klema.

Zärtheit, 0, *f.* spädhet, finhet.

zärtlich, *a.* 1. öm. 2. känslig.

Zärtlichkeit, -*en*, *f.* 1. ömhet. 2. känslighet.

Zärtling, -[e]*s*, -*e*, *m.* vekling.

Zaser = *Faser.*

Zaspel, -*n*, *f.* härfva, docka.

Zauber, -*s*, 0, *m.* trolleri, förtrollning, tjusning, tjusningskraft. **-bild**, -[e]*s*, -*er*, *n.* 1. trolsk bild. 2. talisman. **-blick**, -[e]*s*, -*e*, *m.* trolsk, tjusande blick. **-buch**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* trollbok, svartkonstbok. **-flöte**, -*n*, *f.* trollflöjt. **-formel**, -*n*, *f.* trollformel. **-geheimnis**, -[e]*s*, -*e*, *n.* amulett. **-kraft**, -*e* †, *f.* trollkraft. **-kräftig**, *a.* trolsk. **-kunst**, -*e* †, *f.* trollkonst. **-land**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* trolskt, förtjusande land, férike. **-laterne**, -*n*, *f.* trolllykta, laterna magica. **-lehrling**, -[e]*s* -*e*, *m.* trollkarlslärling. **-lied**, -[e]*s*, -*er*, *n.* trollsång. **-macht** = *-kraft.* **-märchen**, -*s*, -, *n.* fésaga. **-mittel**, -*s*, -, *n.* trollmedel, tjusningsmedel. **-reich**, I. -[e]*s*, -*e*, *n.* = *-land.* II. *a.* trolsk, rik på tjusning. **-rut[h]e**, -*n*, *f.* trollspö. **-schlag**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* trollslag. **-segen**, -*s*, -, *m.* trollformel. **-spiegel[e]lung**, -*en*, *f.* hägring. **-spruch**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* trollformel. **-stab**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* trollstaf. **-trank**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* trolldryck. **-werk**, -[e]*s*, -*e*, *n.* trolleri. **-wesen**, -*s*, 0, *n.* trolldom, trolleri.

Zauberéi, -*en*, *f.* trolleri, trolldom.

Zauberer, -*s*, -, *m.* trollkarl.

zauberhaft = *zauberisch.*

Zauberin, -*nen*, *f.* trollkvinna.

zauberisch, *a.* trolsk, förtrollande, förtjusande.

zauber|n, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* trolla.

Zauderei, -*en*, *f.* långsamhet, obeslutsamhet, tvekan, söl.

Zauderer, -*s*, -, *m.* långsam, tveksam, obeslutsam person.

zauderhaft, *a.* tveksam, obeslutsam, långsam.

Zauderhaftigkeit, 0, *f.* tveksamhet m. m. so fareg.

Zauderin, -*nen*, *f.* tveksam, obeslutsam kvinna.

zauder|n, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* tveka, vara obeslutsam, dröja.

Zaum, -[e]*s*, -*e* †, *m.* tygel, betsel. sinn. *wissen wo die Zäume hangen:* veta besked, vara hemmastadd. **-geld**, -[e]*s*, 0, *n.* pengar som vid hästköp lemnas åt stalldrängen, dricks-pengar, köpskål. **-los**, *a.* utan tygel, tygellös, otyglad. **-recht**, *a.* van vid tygeln, inriden. **-zeug**, -[e]*s*, 0, *n.* betsel.

zäum|en, -*te*, *ge-t*, *tr.* betsla.

Zaun, -[e]*s*, -*e* †, *m.* staket, häck, gärdsgård, inhägnad. sinn. *etw. vom ~e brechen:* söka efter förevändning, begagna första bästa tillfälle för att göra ngt, *die Gelegenheit zu einem Streite vom ~e brechen:* begagna första bästa tillfälle, söka efter anledning till en tvist, *das ist nicht hinter jedem ~e zu finden:* dylikt får man leta efter, *hinterm ~e sterben:* dö i elände. **-dürr**, *a.* kruttorr, mager, spinkig. **-König**, -[e]*s*, -*e*, *m.* gärdsmyg. **-pfahl**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* gärdsgårdsstör. **-rübe**, -*n*, *f.* bot. handrofva. **-schlüpfer**, -*s*, -, *m.* gärdsmyg. **-wicke**, -*n*, *f.* bot. tran-

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

vicka (Vicia sepium). **-winde**, **-n**, *f.* bot. skogsvinda (Convolvulus sepium).

zäunl|en, *-te, ge-t, tr.* inhägna.

zaus|l|en, *-[es]t, -te, ge-t, tr.* hårdraga, lugga.

z. B. förkortn. = *zum Beispiel:* till exempel (t. ex.).

z. E. förkortn. = *zum Exempel* = föreg.

Zebra, *-[s], -s, n.* zool. sebra.

Zechl|e, *-en, f.* 1. rad, tur. *Nach der ~* i tur. 2. sällskap, skrå. 3. festligt lag där hvar och en betalar för sig; kalas, dryckeslag. 4. andel i betalningen för ett festligt lag. 5. värdshusräkning. Bildl. *seine ~ zahlen:* göra sin skyldighet, *die ~ bezahlen müssen:* få betala fiolerna, *die ~ ohne den Wirt machen:* göra upp räkningen utan värden. 6. af ett bolag bearbetadt gruffält. **-bruder**, *-s*, †, *m.* dryckes-, supbroder. **-frei**, *a.* gratis, utan betalning. *Jmdn ~ halten:* betala för, bjuda ngn. **-gelage**, *-s, -, n.* dryckeslag. **-genoss**, *-en, -en, m.* dryckesbroder. **-gesellschaft**, *-en, f.* dryckeslag. **-schuld**, *-en, f.* värdshus-, krogskuld. **-on...** Ex. **~ältest(e)r**, (adj. böjn.) *m.* ålderman.

zech|l|en, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* 1. deltaga i ett festligt lag. 2. sätta sig i skuld på värdshus. 3. dricka, supa.

Zecher, *-s, -, m.* dryckesbroder.

Zecherei, *-en, f.* supning, supande.

Zechine, *-n, f.* sekin.

Zecke, *-n, f.* zool. fästing.

Zeder se *Ceder.*

Zeh, *-[e]s, -e, m.* **Zehe**, *-n, f.* tå. *Auf den ~en gehen:* gå på tå. **-en...** Ex. **~gänger**, *-s, -, m.* tågångare. **~spitze**, *-n, f.* tåspets.

zehent... se *zehnt...*

zehig, *a.* i sms. -tåig.

zehn, I. räfv. **zehen** och **zehne**, *a.* (oböjt. grundtal) tio. II. *-en, f.* tia. **-herrschaft**, *-en, f.* tiomannavälde, decemvirat. För öfr. jfr sms. med *drei, ein, fünf.*

Zehner, *-s, -, m.* tiotal m. m. jfr *Fünfer.*

zehnerlei, oböjt. *a.* tio slags, tio olika.

Zehnt, *-[e]s, -e[n], m.* se *zehnte II.*

zehntbar, *a.* som tionde erlägges för.

zehntl|e, I. *a.* (ordningstal) tionde. II. *-en, -en m.* tionde. **-acker**, *-s*, †, *m.* åker af hvars afkastning tionde erlägges. **-einnehmer**, *-s, -, m.* tiondeuppbördsman. **-frei**, *a.* fri från tiondens erläggande. **-herr**, *-n, -en, m.* en till hvilken tionde erlägges. **-korn**, *-[e]s*, 0, *n.* korntionde. **-land**, *-[e]s*, 0, *n.* jord för hvilken tionde erlägges. **-pflichtig**, *a.* skyldig att betala tionde, som tionde erlägges för. **-recht**, *-[e]s, -e, n.* rätt till tionde.

Zehntel, *-s, -, n.* tiondel.

zehntl|en, *-ete, ge-et, itr. h.* och *tr.* 1. uppbära, indrifva tionden (af, för). 2. betala tionden (för), skatta (till).

zehntens, *adv.* för det tionde.

Zehnter, *-s, -, m.* = *Zehntherr.*

zehnthaft = *zehntbar.*

Zehr... Ex. **-fieber**, *-s, -, n.* tärande feber. **-frei**, *a.* som har fri förtäring. **-geld**, *-[e]s, -er, n.* **-pfennig**, *-[e]s, -e, m.* tärpenning, kostpengar. **-wurm**, *-[e]s, -er* †, *m.* hudmask.

zehr|l|en, *-te, ge-t,* I. *tr.* och *itr. h.* 1. tära, fräta, förstöra, t. ex. *~des Siechtum, ~der Wurm. Der Thee zehrt:* té tär, är ej närande, gör en mager. *Das Baden zehrt;* bad ge aptit, *die Seeluft zehrt:* sjön suger. 2. *An etw.* (dat.) *~* lefva af, på ngt. *Wir haben drei Wochen an diesem Schinken gezehrt:* denna skinka har räckt tre veckor. *Von seinen Zinsen ~* lefva på sina räntor. *Bei jmdm ~* äta hos ngn. II. *Sich ~ in etw.* (acc.): fräta sig in i ngt.

Zehrung, *-en, f.* 1. förtäring. 2. *Die letzte* el. *heilige ~* dödssakramentet, nattvarden på dödsbädden. 3. minskning; borttvinande. **-s...** Ex. **~kosten**, *plur.* kostpengar. **~steuer**, *-n, f.* skatt på lifsmedel.

Zeichen, *-s, -, n.* 1. tecken, märke. 2. sinnebild i sht för ett yrke. *Welches ~s sind Sie?* hvad för yrke har ni? 3. stjärnbild, stjärna, t. ex. *unter einem glücklichen ~ geboren sein.* För sms. jfr räfv. *zeichnen.* **-brett**, *-[e]s, -er, n.* ritbräde. **-buch**, *-[e]s, -er* †, *n.* ritbok. **-deuter**, *-s, -, m.* teckentydare. **-deuterei**, **-deutung**, *-en, f.* teckentydning. **-feder**, *-n, f.* ritpenna. **-garn**, *-[e]s, -e, n.* märkgarn, -tråd. **-hammer**, *-s*, -†, *m.* stämpelhammare. **-heft**, *-[e]s, -e, n.* ritbok. **-kreide**, *-n, f.* ritkrita. **-kunst**, 0, *f.* ritkonst. **-lehrer**, *-s, -, m.* ritlärare. **-papier**, *-[e]s, -e, n.* ritpapper. **-schrift**, *-en, f.* teckenskrift, bildskrift. **-setzung**, 0, *f.* kommatering. **-sprache**, *-n, f.* teckenspråk. **-stift**, *-[e]s, -e, m.* ritstift. **-stunde**, *-n, f.* ritlektion, rittimme. **-vorlage**, *-n, f.* plansch att rita efter, original.

zeichn|l|en, *-ete, ge-et, tr.* och *itr. h.* 1. teckna. 2. rita. 3. märka.

Zeichner, *-s, -, m.* tecknare, ritare.

Zeichnerei, *-en, f.* dålig teckning, fusk.

Zeichnung, *-en, f.* teckning, ritning.

Zeidel... Ex. **-bär** = *Honigbär.* **-baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* träd med vilda bin i. **-heide**, *-n, f.* hed där bin söka sin näring.

zeidsl|n, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* skatta (bikupor).

Zeidler, *-s, -, m.* biodlare.

zeigbar, *a.* som kan visas, presentabel.

Zeige... Ex. **-finger**, *-s, -, m.* pekfinger. **-tisch**, *-es, -e, m.* bord, disk där ngt visas.

zeig|l|en, *-te, ge-t, tr., itr. h.* och *sich ~* visa (sig); peka.

Zeiger, *-s, -, m.* 1. förevisare. 2. visare. 3. pekfinger. 4. pekpinne.

zeih|l|en, *zieh, ziehe, geziehen*, *-[e], tr. Jmdn einer* (gen.) *Sache ~* anklaga, beskylla ngn för ngt.

Zeiland, *-[e]s, -e, m.* bot. tibast, källarhals.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Zeile, *-n, f.* rad. **-n...** Ex. **~weise,** *adv.* radvis, rad för rad.

zeilieren, *-te, ge-t, tr.* ordna radvis.

zeilig, *a.* i sms. -radig.

Zeisig, -[e]*s,* -*e,* *m.* dim. *Zeischen,* *-lein,* grönsiska. F *loser ~* ljus gosse, lättsinnig själle.

Zeit, *-en, f.* tid. *Deiner ~* på din tid, *seiner ~* a) på hans, på sin tid, b) i sinom tid. *Das hat ~* el. *damit hat es gute ~* det brådskar ej, *das hat ~ bis morgen:* det kan vänta tills i morgon. *Es ist ~ ins Theater zu gehen:* det är tid på, tiden är inne att gå till teatern. *Es hat ~ bis ...* det kommer att dröja tills ... *Sich ~ lassen:* taga sig tid. *Ihm wird die ~ lang:* han leds, har tråkigt. *Du liebe ~!* du gode Gud! — Med prep.: *an der ~ sein zu:* vara på tiden att, *dies ist nicht mehr an der ~* detta är icke vidare tidsenligt, är föråldradt, *wieviel ist es an der ~?* hvad är klockan? *auf einige ~* för någon tid; *aus dieser ~* från denna tid; *ausser der ~* olägligt; *bei ~en:* i tid, *bei guter ~* i god tid; *in kurzer ~* inom kort; *mit der ~* med tiden, så småningom; *seit langer ~* sedan lång tid tillbaka; *um die ~ der Ernte:* vid skördetiden, *um dieselbe ~* vid samma tid; *von ~ zu ~* då och då; *vor kurzer ~* för kort tid sedan, *vor der ~* i förtid, *vor ~en:* fordom, förr i verlden; *während der ~ dass:* på den tiden då; *zu allen ~en:* i alla tider, *zur ~ Ciceros:* på C:s tid, *zu gehöriger ~* i rätt tid, *zu gleicher ~* samtidigt, *zu meiner ~* på min tid, *zu rechter ~* i rätt tid, *zu jeder ~* alltid, *zu ~en:* ibland, *zur ~ als:* när, *zur ~ kann ich nicht:* för närvarande kan jag ej. **-abschnitt,** -[e]*s,* -*e, m.* tidsskede. **-alter,** *-s,* -, *n.* tidsålder. **-angabe,** *-n, f.* tidsbestämning, datum. **-aufwand,** -[e]*s,* 0, *m.* tidspillan. **-bedürfnis**[s], *-ses, -se, n.* tidens behof. **-berechnung, -bestimmung,** *-en, f.* tidsberäkning, tidsbestämning. **-buch,** -[e]*s,* *-er* †, *n.* krönika, annaler. **-dauer,** 0, *f.* tidrymd. **-droschke,** *-n, f.* droska som man tar per timme. **-einheit,** *-en, f.* tidsenhet. **-folge,** 0, *f.* 1. tidsföljd. 2. gram. tempusföljd. **-form,** *-en, f.* gram. tempus. **-gefährte,** -[e]*s,* 0, *m.* tidsanda. **-gemäss,** *a.* tidsenlig. **-gemässheit,** 0, *f.* tidsenlighet. **-genoss,** *-en, -en, m.* **-genossin,** *-nen, f.* samtida. **-geschichte,** *-n, f.* historia för dagen. **-gewinn,** -[e]*s,* 0, *m.* tidsbesparing. **-hafen** = *Fluthafen.* **-hér,** *adv.* hittills. **-hérig,** *a.* hittillsvarande. **-kürzend,** *a.* som förkortar tiden, roande, underhållande. **-kürzung,** *-en, f.* tidsfördrif. **-lang,** 0, *f.* *Eine ~* en tid bortåt. **-lauf,** -[e]*s,* -[t]*e* †, *m.* tidsskede. **-lébens,** *adv.* under lifstiden. **-lehen,** *-s,* -, *n.* förläning på viss tid. **-lose,** *-n, f.* bot. tidlösa. **-mass,** *-es, -e, n.* 1. tidsmått. 2. metr. kvantitet. **-punkt,** -[e]*s,* *-e, m.* tidspunkt. **-raubend,** *a.* tidsödande. **-rechnung,** *-en, f.* tidräkning. **-register,** *-s,* -, *n.* kronologisk tabell. **-schrift,** *-en, f.* tidskrift. **-tafel,** *-n, f.* kronologisk tabell. **-umstände,** *m. plur.* (tids)förhållanden, konjunkturer. **-verderb,** -[e]*s,* 0, *m.* tidens förderf. **-verhältnisse,** *n. plur.* tidsförhållanden. **-verlauf,** -[e]*s,* 0, *m.* tidsförlopp. **-verlust,** -[e]*s,* 0, *m.* tidsförlust. **-verschwendung,** 0, *f.* tidspillan. **-vertreib,** -[e]*s,* 0, *m.* tidsfördrif. **-vertreibend,** *a.* roande, underhållande. **-weilig,** *a.* tidtals, stundom förekommande. **-weise,** *adv.* då och då, stundom, tidtals. **-wind,** -[e]*s,* *-e, m.* periodisk vind. **-wort,** -[e]*s,* *-er* †, *n.* gram. verb.

zeitig, *a.* 1. nu-, dåvarande. 2. i rätt tid, läglig, lämplig. 3. tidig. 4. mogen.

zeitigen, *-te, ge-t,* I. *itr. s.* mogna. II. *tr.* bringa till mognad. **Zeitigung,** *f.*

zeitlich, *a.* timlig, jordisk. *Das ~e segnen:* säga jordelifvet farväl, afilda.

Zeitlichkeit, *-en, f.* 1. jordiskt lif, jordelifvet. 2. plur. *~en* = *Temporalien.*

Zeitung, *-en, f.* tidning. **-s...** Ex. **~amt,** -[e]*s,* *-er* †, *n.* tidningskontor. **~anzeige,** *-n, f.* tidningsannons. **~blatt,** -[e]*s,* *-er* †, *n.* tidning, blad. **~junge,** *-n, -n, m.* tidningspojke. **~papier,** -[e]*s,* *-e, n.* tidningspapper. **~schreiber,** *-s,* -, *m.* tidningsskrifvare.

Zelle, *-en, f.* cell; hytt. **-bruder,** *-s,* -†, *m.* eremit. **-gewebe,** *-s,* -, *n.* cellväfnad. **-en...** Ex. **~förmig,** *a.* cellformig. **~gefängnis**[s], *-ses, -se, n.* cellfängelse. **~system,** -[e]*s,* *-e, n.* cellsystem.

zellicht, zellig, *a.* cellformig; cellulös.

zelétisch, *a.* fanatisk.

1. **Zelt,** -[e]*s,* 0, *m.* passgång. **-gang** = *1. Zelt.*

2. **Zelt,** -[e]*s,* *-e*[*r*], *m.* liten flat bakelse, pastilj.

3. **Zelt,** -[e]*s,* *-e, n.* tält. **-bett,** -[e]*s,* *-en, n.* sparlaknanssäng. **-bude,** *-n, f.* tältstånd, marknadstält. **-genoss, -kamerad,** *-en, -en, m.* tältkamrat. **-knopf,** -[e]*s,* *-e* †, *m.* tältknapp. **-lager,** *-s,* -, *n.* tältläger. **-leinwand,** 0, *f.* tältduk. **-pflock,** -[e]*s,* *-e* †, *m.* tältpinne. **-stuhl,** -[e]*s,* *-e* †, *m.* tältstol.

Zeiter, *-s,* -, *m.* passgångare; afv. i allmh. ridhäst, springare.

Zenith, -[e]*s,* 0, *m.* zenit.

Zens..., **Zent...** se *Cens...,* *Cent...*

Zephyr, *-s, -e, m.* zefyr, västanvind.

zephyrhaft, zephýrisch, *a.* zefyrartad.

Zepter, *-s,* -, *n.* scepter.

zer... är en förstafvelse, som med verb bildar äkta sms. och betecknar upplösning, sönderdelning, skadande, förintande.

zerárbeiten, * I. *tr.* sönderdela, sönderkrossa, förstöra. F *jmdn ~* dugtigt genomprygla ngn. II. *Sich ~* alldeles arbeta ut sig.

zerátzen, * *tr.* sönderfräta.

zerbéissen, * *tr.* sönderbita.

zerbérsten, * *itr. s.* spricka sönder, itn.

zerblásen, * *tr.* blåsa sönder.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

zerblättern, * I. *tr.* (sönder)dela i skifvor. II. *Sich* ~ skifra sig.
zerbläuen, * *tr.* genomprygla, sönderbulta, mörbulta.
zerbráten, * *tr.* och *itr. s.* steka(s) för hårdt så att steken faller sönder.
Zerbrechbar(keit) = *Zerbrechlich(keit)*.
zerbréchen, * I. *tr.* sönderbryta, slå sönder. *Sich den Kopf* ~ **bråka** sin hjärna. II. *itr. s.* brista sönder, brista. **Zerbréchung**, *f.*
Zerbrécher, *-s*, -, *m.* en som bryter sönder agt. förstörare.
zerbréchlich, *a.* bräcklig, skör.
Zerbréchlichkeit, 0, *f.* bräcklighet, skörhet.
zerbröckeln, * I. *tr.* bryta sönder, bryta i (små) bitar, smula sönder. II. *itr. s.* falla sönder i bitar, smula sig.
zerdréschen, * *tr.* söndertröska, sönderbulta.
zerdrücken, * *tr.* söndertrycka, trycka ihop.
zerfáhren, * I. *tr.* köra sönder. II. *itr. s.* gå sönder, i bitar, fara isär. Part. perf. ~ osammanhängande, förvirrad, tankspridd.
Zerfáhrenheit, 0, *f.* brist på sammanhang; tankspriddhet.
Zerfáll, -[e]*s*,0,*m.* sönderfallande, förfall, ruin.
zerfállen, * I. *itr. s.* 1. falla, gå sönder, i bitar, förvittra, störta samman, misslyckas. 2. *Mit jmdm* ~ komma på spänd fot med ngn. 3. sönderfalla, dela sig, indelas. II. *tr. Sich den Kopf* ~ falla och slå (sönder) hufvudet.
zerfällen, * *tr.* sönderdela, indela.
zerfásern, * *tr.* sönderdela i fibrer, i trådar, i tågor.
zerféilen, * *tr.* sönderfila, fila af.
zerfétzen, * *tr.* sönderrifva, söndertrasa, sönderslita, sarga.
zerfléischen, * *tr.* sönderrifva, sönderslita, slita i stycken, sarga. **Zerfléischung**, *f.*
zerfliegen, * *itr. s.* flyga isär.
zerfliessen, * *itr. s.* upplösa sig, smälta. **Zerfliessung**, *f.*
zerflössen, * *tr.* upplösa, smälta.
Zerflössenheit, 0, *f.* upplöst, smält tillstånd.
zerfóltern, * *tr.* förskräckligt tortera, medels tortyr sönderslita, sönderbråka.
zerfránzen, * *tr.* sönderrispa, söndertrasa.
zerfréssen, * *tr.* frätn, äta, gnaga sönder.
zerfrieren, * *itr. s.* frysa sönder.
zergánglich, *a.* förgänglig, bräcklig.
zergéhen, * *itr. s.* gå sönder, upplösa sig.
zergliedern, * *tr.* sönderdela, sönderstycka, upplösa i sina beståndsdelar, analysera, dissekera. **Zergliederung**, *f.*
zergrämen, * *sich* ~ förgås af grämelse.
zerhácken, * *tr.* sönderhacka.
zerhármen = *zergrämen*.
zerháuen, * *tr.* sönderhugga, hugga af.
zerkáuen, * *tr.* söndertugga.
zerkléine[r]n, * *tr.* dela, skära m. m. sönder (i små bitar), söndersmula. **Zerkléinerung**, *f.*
zerklópfen, * *tr.* sönderknacka, -slå, -hamra.
zerknácken, * *tr.* knäcka, sönderkrossa.
zerknáutschen, * *tr.* hopskrynkla, sammantrycka.
zerknírschen, * *tr.* sönderkrossa, förkrossa.
Zerknírschtheit, **Zerknírschung**, 0, *f.* förkrossadt tillstånd, förkrossning.
zerknítschen, * *tr.* sönderkrossa, krossa.
zerknittern, **zerknüllen**, * *tr.* hopkrama, sönderkrama, hopskrynkla. **Zerknítterung**, *f.*
zerkóchen, * *tr.* och *itr. s.* koka sönder.
zerkráchen, * I. *itr. s.* springa sönder. II. *tr.* spränga sönder.
zerkrátzen, * *tr.* sönderrifva, sönderkrafsa.
zerkrümeln, * I. *tr.* söndersmula. II. *itr s.* och *sich* ~ smula sig.
zerlássen, * *tr.* smälta, upplösa.
zerláufen, * I. *itr. s.* smälta, upplösa sig; rinna isär, ut. II. *tr.* gå, slita sönder, t. ex. *die Stiefel*.
zerlégbar, *a.* som kan sönderdelas.
zerlégen, * *tr.* sönderdela, taga isär, plocka sönder, dela, analysera; skära för. **Zerlégung**, *f.*
Zerléger, *-s*, -, *m.* förskärare.
zerlésen, * *tr.* läsa sönder.
zerlöchern, * *tr.* göra, borra hål (vid hål) i.
zerlúmpt, *a.* höljd i trasor, trasig, förfallen.
Zerlúmptheit, 0, *f.* trasigt, förfallet tillstånd, trasor.
zermáhlen, * *tr.* söndermala.
zermálmen, * *tr.* sönderkrossa, söndermala, pulvrisera; bildl. förkrossa. **Zermálmung**, *f.*
zermártern, * *tr.* och *sich* ~ förskräckligt martera, tortera, pina, plåga (sig).
zernágen, * *tr.* söndergnaga.
zernichten, * *tr.* förinta.
zerpflücken, * *tr.* sönderplocka.
zerplátzen, * *tr.* spricka, springa sönder.
zerprássen, * *tr.* sönderprässa, söndertrycka.
zerprügeln, * *tr.* grundligt genomprygla, mörbulta.
zerquälen, * *tr.* plåga ihjäl.
zerquétschen, * *tr.* sönderkrossa, sönderklämma. **Zerquétschung**, *f.*
Zerr... ex. **-bild**, -[e]*s*, *-er*, *n.* vrångbild, karikatyr, förvrängning. **-bildhaft**, **-bildlich**, *a.* förvrängd, karikerad. **-gestalt**, *-en*, *f.* vrångbild, grotesk figur.
zerráufen, * *tr.* sönderslita, slita af, t. ex. *jmdm das Haar*.
zerréiben, * *tr.* sönderrifva, söndergnugga, söndermala. **Zerréibung**, *f.*
zerréissbar, *a.* möjlig att sönderslita.
zerréissen, * I. *tr.* sönderslita, sönderrifva. *In Stücke* ~ slita i stycken. II. *itr. s.* gå sönder, brista. **Zerréissung**, *f.*
zerrí|en, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* 1. slita, rycka, draga. 2. plåga, trakassera. II. *Sich* ~ *mit jmdm*: slåss med ngn, luggas.
zerrénnen, * *tr.* ☺ smälta.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

zerrinnen, * *itr. s.* smälta, upplösa sig.
zerrissen, *a.* söndersliten; sargad; bildl. disharmonisk.
Zerrissenheit, 0, *f.* sönderslitet tillstånd, splittring; vild natur; bildl. disharmoni. *Die ~ des Landes:* landets talrika fjärdar och vikar, klyftor m. m.
zerrítzen, * *tr.* sönderrispa.
zerrühren, * *tr.* röra sönder.
zerrúpfen, * *tr.* sönderplocka.
zerrútten, * *tr.* sönderskaka, upplösa, bringa i oordning, förstöra, ruinera.
Zerrúttetheit, Zerrúttung, 0, *f.* upplösning, oordning, förfall, förstörelse, ruin.
zersägen, * *tr.* sönderséga.
zerscháben, * *tr.* sönderskafva.
zerschélfern, * *itr. s.* sönderslås, gå i spillror.
zerschéllen, * I. *tr.* sönderslå, slå i bitar, i spillror. II. *itr. s.* sönderslås, gå i spillror.
zerschíessen, * I. *tr.* skjuta sönder. II. *itr. s.* falla sönder, störta samman, falla i ruiner.
zerschlágen, * I. *tr.* 1. slå sönder, slå i bitar. 2. sönderdela. II. *Sich ~* blifva om intet. **Zerschlágung,** *f.*
zerschléissen, * *tr.* sönderslita.
zerschlítzen, * *tr.* skära, sprätta, rispa upp, sönder.
zerschmélzen, * *tr.* F slå sönder.
zerschmélzen, * *tr.* och *itr. s.* smälta, upplösa (sig).
zerschmétternn, * I. *tr.* slå sönder, i kras, kullslå, splittra; nedslå, förkrossa. II. *itr. s.* sönderslå(s) m. m. se *I.* **Zerschmétterung,** *f.*
zerschnéiden, * *tr.* skära, klippa sönder, itu, i bitar, sönderstycka. Bildl. *jmdm das Herz ~* krossa ngns hjärta. **Zerschnéidung,** *f.*
zerschnippeln, * *tr.* sönderklippa, klippa i små bitar.
zerschréten, * *tr.* sönderkrossa, söndermala, sönderklippa.
zersétzbar, *a.* upplöslig.
zersétzen, * *tr.* och *sich ~* upplösa(s), sönderdela(s). **Zersétzung,** *f.* -s... Ex. **~prozess,** *-es, -e,* **~vörgang,** -[e]s, -e †, *m.* upplösningsprocess.
zerspálten, * *tr.* och *sich ~* klyfva (sig), dela (sig). **Zerspáltung,** *f.*
zersplíttern, * *tr., itr. s.* och *sich ~* splittra(s). **Zersplitterung,** *f.*
zersprénngen, * *tr.* spränga sönder, spränga (isär).
zerspríngen, * *itr. s.* springa sönder, explodera, spricka.
zerstámpfen, * *tr.* söndertrampa, sönderstampa, sönderstöta, krossa. **Zerstámpfung,** *f.*
zerstáuben, * *tr.* och *itr. s.* förvandla(s) till stoft, pulvrisera(s), upplösa(s) i småpartiklar. **Zerstáubung,** *f.*
zerstéchen, * *tr.* sönderstícka, sticka hål i.
zerstíeben, * *itr. s.* hastigt skingras, rusa, spränga, flyga åt hvar sitt håll.
zerstörbar, *a.* förstörbar.
zerstören, * *tr.* förstöra.
Zerstörer, *-s,* -, *m.* **~in,** *-nen, f.* förstörare, förstörerska.
Zerstörung, *-en, f.* förstöring, förstörelse. -s... Ex. **~geist,** -[e]s, 0, *m.* förstörelselusta. **~werk,** -[e]s, *-e, n.* förstörelseverk.
zerstössen, * *tr.* sönderstöta, stöta.
zerströuen, * *tr.* och *sich ~* skingra, förströ (sig), spridn(s).
zerstréut, *a.* 1. kringspridd, skingrad. 2. tankspridd.
Zerstréutheit, 0, *f.* tankspriddhet.
Zerstréuung, *-en, f.* skingrande, spridning, förströelse. -s... Ex. **~sucht,** 0, *f.* jagt efter förströelser.
zerstücke[l]n, * *tr.* sönderstycka, sönderdela, dela. **Zerstück[el]ung,** *f.*
zertánzen, * *tr.* dansa sönder.
zert[h]éilbar, *a.* delbar.
Zert[h]éilbarkeit, 0, *f.* delbarhet.
zert[h]éilen, * I. *tr.* sönderdela, dela, klyfva, indela. II. *Sich ~* dela, klyfva sig, indelas; sönderfalla. **Zert[h]éilung,** *f.*
zertrámpeln, zertráppen, * *tr.* söndertrampa.
zertrénnen, * *tr.* och *sich ~* dela (sig), skilja(s) åt, sönderprätta.
zertréten, * *tr.* söndertrampa, förtrampa, trampa under fötterna.
Zertrúmmerer, *-s,* -, *m.* förstörare.
zertrúmmern, * I. *tr.* sönderslå, slå i spillror, förstöra. II. *itr. s.* gå sönder, gå i spillror, förstöras. **Zertrúmmerung,** *f.*
zerwéichen, * (svag böja.) I. *tr.* uppmjuka, uppblöta. II. *itr. s.* mjukna, blötna.
zerwühlen, * *tr.* söndergräfva, sönderböka.
Zerwürfnis[s], *-ses, -se, n.* split, tvist, oenighet.
zerzáusen, * *tr.* sönderrifva, sönderslita, slita hårtappar af, illa tilltyga.
zerzúpfen, * *tr.* sönderplocka.
zerzwícken, * *tr.* nypa, slita sönder.
Zeter, *-s,* 0, *n.* gallskrik. *~ und Mord* el. *~mordio schreien:* gallskrika, skrika som om det gälde lifvet. **-geschrei,** -[e]s, *-e, n.* gallskrik.
zeterl[n], *-te, ge-t, itr. h.* gallskrika.
Zettel, *-s,* -, *m.* dim. *Zettelchen, Zettelein,* 1. papperslapp, blad, sedel, etikett, affisch. 2. varp, ränning. **-ankleben, -anschlagen,** *-s,* 0, *n.* affischering. **-ankleber, -anschläger,** *-s,* -, *m.* affischör. **-bank,** *-en, f.* sedelutgifvande bank.
zettel[n], *-te, ge-t, tr.* varpa.
Zeug, -[e]s, *-e, n.* 1. tyg, väfnad, linne. 2. redskap, don, verktyg; husgeråd, kärl. 3. krigsmateriel, vapen, rustning. 4. deg. 5. murbruk. 6. seldon. 7. ⚓ tacklage. 8. *m.* stilgjut. stiltyg. 9. jag. jagtredskap. *Lichte ~e:* jagtnät, *dunkle ~e:* jagtlappar. 10. saker, ting, t. ex. *allerhand ~* allehanda saker, *albernes* el. *dummes ~* dumheter.

* akta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre bruklig. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

tolles ~ galenskaper, *was soll ich mit dem ~e machen?* hvad skall jag göra med det där? 11. folk, pack, pöbel, t. ex. *liederliches* ~. 12. i vissa talesätt: *jmd hat das ~ zu etw.:* ngn har förmåga till ngt, *was das ~ hält:* hvad tygen hålla, *jmdm etw. am ~e flicken:* lappa om ngn, ge ngn på pälsen, *ins ~ gehen* el. *fahren* el. *sich legen* el. *sich werfen:* med ifver taga itu med, lägga manken till, *gut auf dem ~ sein:* vara väl till mods. **-haum**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* väfbom. **-drucker**, -*s*, -, *m.* tygtryckare. **-druckerei**, -*en*, *f.* tygtryckeri. **-haus**, -*es*, -*er* †, *n.* tyghus, arsenal. **-jagd**, -*en*, *f.* jagt hvarvid villebrådet ringats med nät el. jagtlappar. **-kasten**, -*s*, -, *m.* linnelåda. **-meister**, -*s*, -, *m.* tygmästare. **-schmied**, -[e]*s*, -*e*, *m.* klensmed. **-stiefel**, -*s*, -, *m.* tygkäng, tygsko. **-weber**, **-wirker**, -*s*, -, *m.* väfvare.

Zeuge, -*n*, -*n*, *m.* vittne. **-n...** Ex. **~aussage**, -*n*, *f.* vittnesmål. **~beweis**, -*es*, -*e*, *m.* bevis genom vittnen. **~eid**, -[e]*s*, -*e*, *m.* vittnesed. **~eidlich**, *a.* ~*e Vernehmung:* vittnens hörande på ed. **~verhör**, -[e]*s*, -*e*, *n.* **~vernehmung**, -*en*, *f.* vittnesförhör.

1. zeugen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* vittna.

2. zeugen, -*te*, *ge-t*, *tr.* frambringa, alstra, afla, föda.

Zeugenschaft, -*en*, *f.* 1. 0, egenskap af vittne. 2. vittnesmål.

Zeuger, -*s*, -, *m.* **~in**, -*nen*, *f.* upphof, fader, moder.

Zeugin, -*nen*, *f.* kvinligt vittne.

Zeugnis[**s**], -*ses*, -*se*, *n.* 1. vittnesmål, vittnesbörd. ~ *von etw. ablegen:* vittna om ngt. 2. vitsord, intyg, betyg. **-ablegung**, -*en*, *f.* vittnesmål(s afgifvande). **-zwang**, -[e]*s*, 0, *m.* tvång, skyldighet att vittna.

Zeugschaft = *Zeugenschaft.*

Zeugung, -*en*, *f.* frambringande, framfödande, fortplantning, afielse, alstring. **-s...** Ex. **~fähig**, *a.* duglig till fortplantning. **~glied**, -[e]*s*, -*er*, *n.* könslem. **~kraft**, 0, *f.* fortplantningsförmåga. **~trieb**, -[e]*s*, -*e*, *m.* fortplantningsdrift, könsdrift. **~unfähig**, *a.* oförmögen, oduglig till fortplantning. **~unfähigkeit**, 0, *f.* oförmåga, odugligheit till fortplantning.

Zibébe, -*n*, *f.* art stora russin.

Zicke, P = *Ziege*, dim. **Zickel**[**chen**], **Zicklein**, -*s*, -, *n.* killing, get.

zickeln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* killa, få ungar (om getter).

zickzack, *adv.* sicksack. [*Im*] ~ *laufen:* gå i sicksack. **-förmig**, *a.* (gående) i sicksack. **-linie**, -*n*, *f.* sicksacklinie.

zickzackig, *a.* (gående) i sicksack.

Zieche, -*n*, *f.* bolstervar, kuddvar.

Ziege, -*n*, *f.* get. **-n...** Ex. **~auge**, -*s*, -*n*, *n.* en ögonsvullnad. **~bart**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* bockskägg. **~bock**, -[e]*s*, -*e* †, *m.* (get)bock. **~fell**, -[e]*s*, -*e*, *n.* getskinn. **~fleisch**, -*es*, 0, *n.* getkött. **~hainer**, -*s*, -, *m.* knölpåk från byn Ziegenhain. **~hären**, *a.* af gethår, gethåre. **~käse**, -*s*, -, *m.* getost. **~lamm**, -*es*, -*er* †, *n.* killing. **~leder**, -*s*, 0, *n.* getskinn. **~melker**, -*s*, -, *m.* nattskärra (Caprimulgus europæus). **~peter**, -*s*, 0, *m.* F örmandelsvullnad.

Ziegel, -*s*, -, *m.* tegelsten, tegelpanna, tegel. **-bau**, -[e]*s*, -*ten*, *m.* tegelstensbyggnad. **-brenner**, -*s*, -, *m.* tegelbrännare. **-brennerei**, -*en*, *f.* tegelbränneri, tegelverk. **-dach**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* tegeltak. **-decker**, -*s*, -, *m.* tegeltäckare. **-erde**, 0, *f.* tegeljord, tegellera. **-farbig**, *a.* tegelfärgad. **-mehl**, -[e]*s*, 0, *n.* tegelmjöl. **-ofen**, -*s*, -†, *m.* tegelugn. **-rot**[**h**], *a.* tegelröd. **-werk**, -[e]*s*, -*e*, *n.* tegelverk.

Ziegelei, -*en*, *f.* tegelverk.

ziegeln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* bränna, slå tegel.

Zieger, -*s*, -, *m.* 1. tjockare vassla ur hvilken den mesta ostmyssan borttagits. 2. vassleost.

Ziegler, -*s*, -, *m.* tegelslagare, tegelbrännare.

Zieh... Ex. **-band**, -[e]*s*, -*er* †, *n.* dragband. **-brücke**, -*n*, *f.* vindbrygga. **-brunnen**, -*s*, -, *m.* brunn, källa ur hvilken vattnet hinkas upp. **-harmonika**, -*as* el. -*en*, *f.* dragharmonika. **-hund**, -[e]*s*, -*e*, *m.* draghund (hund använd som dragare). **-kind**, -[e]*s*, -*er*, *n.* fosterbarn. **-kraft**, 0, *f.* dragningskraft. **-leine**, -*n*, *f.* draglina. **-messer**, -*s*, -, *n.* bandknif. **-pflaster**, -*s*, -, *n.* dragplåster. **-seil**, -[e]*s*, -*e*, *n.* draglina. **-tag**, -[e]*s*, -*e*, *m.* flyttdag. **-werk**, -[e]*s*, -*e*, *n.* dragverk. **-zeit**, -*en*, *f.* flyttningstid.

ziehbar, *a.* tänjbar.

Ziehbarkeit, 0, *f.* tänjbarhet.

ziehen, *zog*, *zöge*, *gezogen*, *zieh*[*e*], föråldr. pres. ind. *zeuch*(*s*)*t*, imper. *zeuch*, I. *tr.* 1. draga, t. ex. *einen Wagen*, *einen Nagel aus der Wand*, *Furchen*, *eine Mauer um die Stadt*; *die Sonne zieht Wasser. Die Stricke fest* ~ draga åt repen. *Ein schiefes Gesicht* el. *eine Fratze* ~ göra en grimas. *Das Schwert* ~ draga svärdet, *vom Leder* ~ draga blankt. *Den Beutel* ~ lossa på pungen. *Die Achseln* el. *Schultern* ~ rycka på axlarne. *Atem* ~ hämta andan. — Med prep. *an sich* ~ draga till sig, *jmdn am Arme* ~ taga ngn i armen och draga honom till. med sig, *jmdn an* el. *bei den Haaren* ~ lugga ngn, *etw. ans Licht* ~ draga fram ngt i ljuset; *jmds Blicke auf sich* ~ ådraga sig ngns uppmärksamhet, *jmds Hass auf sich* ~ ådraga sig ngns hat, *Perlen auf einen Faden* ~ uppträda pärlor på en tråd, *Wein auf Flaschen* ~ tappa vin på buteljer, *Saiten auf die Geige* ~ stränga fiolen, *jmds auf die* el. *bei Seite* ~ taga ngn afsides; *Nutzen aus etw.* ~ draga nytta af ngt, *Schlüsse aus etw.* ~ draga slutsatser ur ngt, *viel Geld aus einem Geschäfte* ~ a) vinna mycket på en affär, b) taga mycket pengar ur en affär, *eine Lehre aus etw.* ~

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

hämta lärdom, lära sig ngt af ngt; *jmdn durch die Hechel* ~ häckla, förtala ngn, *jmdn durch den Schmutz* ~ smutskasta, förtala ngn; *in die Höhe* ~ draga upp, *etw. in sich* ~ supa i sig, insupa ngt, *in Beratung* ~ taga under öfvervägande, *jmdn ins Geheimnis* ~ inviga ngn i hemligheten, *jmdn ins Vertrauen* ~ skänka ngn sitt förtroende, *alles ins Lächerliche* ~ göra narr af allt, *etw. in seinen Nutzen* ~ draga nytta af ngt, *in Zweifel* ~ draga i tvifvelsmål, betvifla; *etw. nach sich* ~ draga ngt efter sig, hafva ngt till följd; *ein Kleid über das andere* ~ taga, sätta det ena plagget öfver det andra; *einen Vorteil von etw.* ~ draga fördel, nytta af ngt; *den Hut vor jmdm* ~ taga af hatten för, hälsa på ngn, *vor Gericht* ~ draga inför rätta; *zu sich* ~ draga till sig, *zu Rate* ~ rådfråga, *jmdn zur Rechenschaft* ~ affordra ngn räkenskap, *sich etw. zu Herzen, zu Gemüte* ~ lägga ngt på sinnet, *jmdn zur Strafe* ~ straffa ngn; *einen Vergleich zwischen zwei Dingen* ~ anställa jämförelse mellan, jämföra två ting. **2.** uppdraga, uppföda, fostra, t. ex. *Pflanzen aus Samen, Vieh, Kinder, ein Kind zum Guten.* **3.** flytta, t. ex. *eine Figur im Schachspiel.* **4.** *Lichte* ~ stöpa ljus. **5.** ⊕ reffla. II. *Sich* ~ **1.** *Sich wohin* ~ draga sig, tåga någonstädes hän. **2.** sträcka sig, gå, räcka, t. ex. *das Gebirge zieht sich bis an die Grenze.* **3.** *Sich in etw.* (ack.) ~ inträngа i, uppsupas af ngt. *Sich ins Rötliche* ~ skifta i rödt. **4.** *Sich nach etw.* ~ forma sig, smyga sig efter ngt. **5.** *Sich schief* ~ slå sig, bågna. III. *itr.* **1.** *h.* draga, t. ex. *der Thee muss noch einige Zeit* ~, opera. *es zieht durch die Thür. Der Ofen zieht:* det är drag i kakelugnen. *An einem Karren* ~ draga en kärra. *Der Grund zieht bei mir nicht:* det skälet finner jag ej bindande. *Es zieht mir* el. *mich in der Schulter:* det värker i axeln på mig. **2.** *s.* draga, tåga, resa, gå. **3.** *s.* flytta, t. ex. *in die Stadt:* till staden, *in ein Haus:* in i ett hus, *zu jmdm:* till ngn.

Zieher, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* ngn el. ngt som drager.

Ziehung, *-en*, *f.* dragning.

Ziel, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* mål, syfte, gräns. *Das* ~ *überschreiten:* skjuta öfver målet. **-los**, *a.* utan mål. **-scheibe**, *-n*, *f.* skottafla.

zielen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* sigta, måtta, rikta. *Auf etw.* (ack.) ~ syfta till ngt.

ziemen, *-te*, *ge-t* = *geziemen.*

Ziemer, *-s*, -, *m.* **1.** rygg-, lårstycke af slagtdjur och vilt. **2.** födslolem hos vissa djurhannar.

ziemlich, *a.* tämligen stor, vacker m. m., passabel. Vanl. adv. tämligen. ~ *viel:* ganska mycket, ganska många. *Er ist so* ~ *von meinem Alter:* han är ungefär i min ålder.

ziepen, *-te*, *ge-t*, *tr.* draga, rycka, lugga.

zier, I. *a.* prydlig, vacker, ståtlig. II. 0, *f.* = *Zierde.* **-affe**, *-n*, *-n*, *m.* narr, sprätt. **-bengel**, *-s*, -, *m.* sprätt. **-blume**, *-n*, *f.* prydnadsväxt. **-buchstabe**, *-n*, *-n*, *m.* utsirad bokstaf. **-garten**, *-s*, -†, *m.* blomsterträdgård. **-gärtner**, *-s*, -, *m.* blomsterodlare. **-gärtnerei**, 0, *f.* blomsterodling. **-los**, *a.* osmyckad. **-puppe**, *-n*, *f.* modedocka. **-rat**[h] se ro.

Zierat, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* *-en*, *f.* prydnad, ornament, dekoration. **-en...** ex. ~**maler**, *-s*, -, *m.* dekorationsmålare.

Zierde, *-n*, *f.* prydnad.

zieren, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* sira, pryda, smycka. II. *Sich* ~ **1.** pryda, smycka sig. **2.** krusa, vara kruserlig, pryd, tillgjord.

Ziererei, *-en*, *f.* krus, tillgjordhet, prydhet.

ziererisch, **zierhaft**, *a.* kruserlig, tillgjord, pryd.

zierlich, *a.* prydlig, sirlig, elegant, fin, gratiös.

Zierlichkeit, 0, *f.* prydlighet, sirlighet, elegans, finess, gratiöst sätt.

Ziffer, *-n*, *f.* **1.** siffra. **2.** chiffer. **-blatt**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* urtafla. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* chifferbref. **-schlüssel**, *-s*, -, *m.* nyckel till en chifferskrift. **-schrift**, *-en*, *f.* chifferskrift.

ziffern, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* räkna med siffror, skrifva siffror.

Zigárre se *Cigarre.*

Zigéuner, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* sigenare, sigenerska, tattare, tatterska. **-bande**, *-n*, *f.* sigenarband. **-leben**, *-s*, 0, *n.* tattarelif. **-mädchen**, *-s*, -, *n.* sigenarflicka. **-sprache**, *-n*, *f.* sigenarspråk.

zigéunerhaft, **zigéunerisch**, *a.* sigenarlik, tattaraktig.

zigéunern, *-te*, *-t*, *itr. h.* föra ett tattarelif, drifva omkring.

Zigéunert[h]**um**, -[*e*]*s*, 0, *n.* **1.** *Das* ~ sigenarne, tattarne. **2.** tattarelif.

Zikáde, *-n*, *f.* askstrit, cikada.

Zille, *-n*, *f.* en art flodfartyg.

Zimbel, *-n*, *f.* cymbal.

Zimmer, *-s*, -, *n.* **1.** rum. **2.** timmer. **3.** 40 stycken skinn. **-axt**, *-e* †, *f.* **-beil**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* timmermansyxa. **-flösse**, *-n*, *f.* timmerflotte. **-handwerk**, -[*e*]*s*, 0, *n.* timmermansyrke. **-holz**, *-es*, 0, *n.* timmer, byggnadsvirke. **-jungfer**, *-n*, *f.* kammarjungfru. **-mann**, -[*e*]*s*, *Zimmerleute*, *m.* timmermann. *Jmdm zeigen, wo der* ~ *das Loch gelassen hat:* visa ngn på dörren. **-nagel**, *-s*, -†, *m.* spik. **-pflanze**, *-n*, *f.* krukväxt. **-polierer**, *-s*, -, *m.* timmermansgesäll som gör de finare arbetena. **-reihe**, *-n*, *f.* rad, fil af rum. **-vermieter**, *-s*, -, *m.* en som hyr ut rum, hyresvärd. **-werk**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* timmermansarbete, timmerverk.

Zimmeréi, 0, *f.* timmermansyrke.

Zimmerer, *-s*, -, *m.* timmerman.

zimmern, *-te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* timra. **Zimmerung**, *f.*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

Zimmet se *Zimt.*
Zimpar... Ex. **-lises,** *-ns, -n, f.* F pryd tärna.
zimperlich, *a.* pryd, tillgjord, kruserlig.
Zimperlichkeit, 0, *f.* prydhet m. m. se föreg.
zimperl|n, *-te, ge-t, itr. h.* vara pryd, tillgjord, kruserlig.
Zimt, *-s, -e, m.* kanel. **-braun, -farben,** *a.* kanelbrun, kanelfärgad. **-rinde,** 0, *f.* kanel-(bark). **-rose,** *-n, f.* smörnypon (Rosa cinnamomea).
zimten, *a.* af kanel, kanel-.
Zindel, *-s, -, -taft,* -[*e*]*s, -e, m.* en art lätt taft.
Zink, -[*e*]*s,* 0, *n.* och *m.* zink. **-blech,** -[*e*]*s,* 0, *n.* zinkbleck.
Zinke, *-n, f.* **Zinken,** *-s, -, m.* 1. spets, udd, tagg, klo. 2. sinka (ett slags gall trumpet, särv. ett orgelregister). **-n...** Ex. **~bläser,** *-s, -, m.* sinkblåsare.
1. **zinken,** *a.* af zink, zink-.
2. **zink|en,** *-te, ge-t, tr.* 1. blåsa på sinka, se *Zinke 2.* 2. förse med spetsar m. m. se *Zinke 1. Dreigezinkte Gabel:* gaffel med tre klor.
Zinkenist, *-en, -en, m.* = *Zinkenbläser.*
zinkig, *a.* försedd med spetsar m. m. se *Zinke 1. Zwei~e Gabel:* gaffel med två klor.
Zinn, -[*e*]*s,* 0, *n.* tenn. **-ärtig,** *a.* tennartad. **-geschirr,** -[*e*]*s, -e, n.* tennkärl. **-giesser,** *-s, -, m.* tenngjutare. **-verbindung,** *-en, f.* tennlegering.
Zinne, *-n, f.* tinne, spets. **-n...** Ex. **~höch,** *a.* mycket hög, skyhög. **~krönung,** *-en, f.* tinnar.
zinne[r]**n,** *a.* af tenn, tenn-.
Zinnóber, *-s,* 0, *m.* cinober.
Zins, *-es, -en, m.* ränta, arrende, skatt, tionde, hyra. **-bauer,** *-s* el. *-n, -n, m.* skattebonde, arrendebonde, arrendator. **-brief,** -[*e*]*s, -e, m.* skattebref, arrende-, hyreskontrakt. **-buch,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* räntebok. **-coupon,** *-s, -s, m.* ränteknpong. **-ei,** -[*e*]*s, -er, n.* tionde-, skatteägg. **-fällig** = *-pflichtig.* **-frei,** *a.* 1. räntefri. 2. skattefri. 3. hyresfri, utan hyra, gratis. **-freiheit,** 0, *f.* skattefrihet m. m. se föreg. **-fuss,** *-es,* 0, *m.* räntefot. **-groschen,** *-s, -, m.* skattepenning. **-gut,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* skatte-, arrendehemman. **-hafer,** *-s,* 0, *m.* tionde-, skattehafre. **-hahn,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* tiondetupp. *Rot wie ein* ~ röd som en kalkon. **-herr,** *-n, -en, m.* länsherre. **-huhn,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* tionde-, skattehöns. **-lehen,** *-s, -, n.* län för hvilket skatt erlägges till länsherren, skattehemman. **-leute** se *-mann.* **-los,** *a.* räntefri. **-mann,** -[*e*]*s, Zinsleute, m.* 1. länsman (långt ä), skattebonde. 2. hyresgäst. **-pacht,** *-en, f.* förpaktning, utarrendering. **-pflicht,** *-en, f.* skatteskyldighet, skatte natur. **-pflichtig,** *a.* skattskyldig. **-rechnung,** *-en, f.* intresseräkning. **-tabelle,** *-n, f.* räntetabell. **-tag,** -[*e*]*s, -e, m.* dag då skatt, ränta erlägges. **-weise,** *adv.* mot skatt, mot ränta. **-ss...** Ex. **~zins,** *-es, -en, m.* ränta på ränta.
zinsbar, *a.* skattskyldig.
Zinsbarkeit, 0, *f.* skattskyldighet, skatte natur.
zins|en, -[*es*]*t, -te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. betala ränta m. m. se *Zins.* 2. bära ränta.
zinshaft = *zinsbar.*
Zipfel, *-s, -, m.* flik, snibb, hörn, spets, svans. F bildl. *etw. beim rechten ~ fassen:* börja i rätt ände med ngt. **-mütze,** *-n, f.* spetsmössa. **-pelz,** *-es, -e, m.* päls af fårsvansar. **-tuch,** -[*e*]*s, -er* †, *n.* trekantig halsduk, sjal.
zipfelig, *a.* som har snibbar, hörn. I sht i sms, t. ex. *drei~* tresnibbig, trekantig.
Zipélle, *-n, f.* lök.
Zipperlein, *-s,* 0, *n.* ledreumatism.
Zirbel, *-s, -, m. -n, f.* **-baum,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* cembratall (Pinus Cembra).
Zirkel, *-s, -, m.* dim. *Zirkelchen, Zirkelein,* cirkel; kreta. **-bogen,** *-s, -, m.* cirkelbåge. **-gang, -laut,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* kretsgång, kretslopp. **-schluss,** *-es, -e* †, *m.* (logisk) cirkel. **-spitze,** *-n, f.* cirkelspets.
zirkel|n, *-te, ge-t, tr.* = *abzirkeln.*
Zirku... se *Cirku...*
Zirpe, *-n, f.* 1. askstrit, cikada. 2. syrsa.
zirp|en, *-te, ge-t, itr. h.* och *tr.* pipa, låta som en syrsa.
Zisch, *-es, -e, m.* hväsning. **-laut,** -[*e*]*s, -e, m.* gram. hväsljud. **-ton,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* hväsande ton.
Zischeléi, *-en, f.* hviskande, tissel och tassel, hväsande.
zischel|n, *-te, ge-t, itr. h.* hviska, tissla och tassla; hväsa, hvissla.
zisch|en, -[*es*]*t, -te, ge-t, itr. h.* och *tr.* hvässa, fräsa, hvina.
Zischer, *-s, -, m.* hväsande person el. djur.
Zisel..., **Zist...** m. m. se *Cisel...* m. m.
Zither (kort i), *-n, f.* cittra. **-schlagen,** *-s,* 0, **-spiel,** -[*e*]*s,* 0, *n.* citterspel.
zitier..., **Zitr...** se *citier...,* *Citr...*
Zitter... Ex. **-aal,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* zool. darrål. **-esche, -espe,** *-n, f.* asp. **-fisch,** *-es, -e, m.* elektrisk fisk. **-gold** = *Flittergold.* **-gras,** *-es, -er* †, *n.* darrgräs. **-pappel** = *-espe.* **-rochen,** *-s, -, m.* zool. darrocka. **-schein,** -[*e*]*s,* 0, *m.* darrande sken. **-stimme,** *-n, f.* darrande stämma.
Zitterer, *-s, -, m.* darrande person.
zitterhaft, zitterig, *a.* darrande, svigtande, skälfvande.
zitter|n, *-te, ge-t, itr. h.* darra, svigta, skälfva.
Zit[t]wer, *-s,* 0, *m.* bot. sittver (Curcuma Zedoaria).
Zitz, *-es, -e, m.* sits (kattun).
Zitze, *-n, f.* bröstvårta.
zitzel|n, *-te, ge-t, itr. h.* suga, dia.
zivil... se *civil...*
Zobel, *-s, -, m.* sobel. **-balg,** -[*e*]*s, -e* †, *m.* **-fell,** -[*e*]*s, -e, n.* sobelskinn. **-pelz,** *-es, -e, m.* sobelpäls.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

Zober se *Zuber*.

Zofe, -n, *f.* dim. *Zöfchen*, *-lein*, kammarjungfru.

Zögerer, *-s*, -, *m.* långsam, tveksam person, sölkorf.

zögerlin, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* dröja, tveka, söla.

Zögernis[s], *-ses*, *-se*, *n.* *-se*, *f.* **Zögerung**, *-en*, *f.* dröjsmål, tvekan, söl.

Zögling, -[e]*s*, *-e*, *m.* elev, lärjunge.

Zölibát se *Célibat*.

1. **Zoll**, -[e]*s*, *-e* men som måttenhet -, *m.* tum. *Auf ~ und Linie:* till punkt och pricka. **-mäss**, *-es*, *-e*, *n.* tumsmått. **-stock**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* tumstock.

2. **Zoll**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* tull. **-amt**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* tullhus. **-amtlich**, *a.* tull-, t. ex. *~e Behandlung:* tullbehandling. **-angabe**, *-n*, *f.* tullförklaring, tullinlaga. **-ausschlag**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* tulltaxa. **-anschluss**, *-es*, *-e* †, *m.* anslutning till ett tullförbund, en tullförening. **-aufseher**, *-s*, -, *m.* tulluppsyningsman. **-beamte(r)**, (adj. böjn.) *m.* tulltjänsteman. **-deklaration**, *-en*, *f.* = *-angabe*. **-einnehmer**, *-s*, -, *m.* tulluppbördsman, tullnär. **-frei**, *a.* tullfri. **-freiheit**, 0, *f.* tullfrihet. **-gebiet**, -[e]*s*, *-e*, *n.* tulldistrikt. **-gesetz**, *-es*, *-e*, *n.* tullag. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* tullhus. **-pächter**, *-s*, -, *m.* tullförpaktare. **-pflichtig**, *a.* underkastad tull, tullpligtig. **-pflichtigkeit**, 0, *f.* egenskap att vara belagd med tull. **-quittung**, *-en*, *f.* **-schein**, -[e]*s*, *-e*, *m.* tullsedel. **-schiff**, -[e]*s*, *-e*, *n.* tulljakt. **-schreiber**, *-s*, -, *m.* tullskrifvare. **-speicher**, *-s*, -, *m.* tullbod, tullhus. **-tarif**, -[e]*s*, *-e*, *m.* tulltariff. **-verband**, -[e]*s*, *-e* †, **-verein**, -[e]*s*, *-e*, *m.* tullförbund, tullförening. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* tullväsen.

zollbar, *a.* belagd med tull.

zollen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* och *tr.* 1. betala tull, förtulla. 2. egna, visa, skänka, t. ex. *jmdm Achtung ~.*

zöllig, *a.* 1. tumslång. 2. tums- i sms., t. ex. *drei~* tretums-, tre tum lång.

Zöllner, *-s*, -, *m.* tullnär, publikan.

Zone, *-n*, *f.* zon.

Zoológ, *-en*, *-en*, *m.* zoolog.

Zoologie, *-en*, *f.* zoologi.

zoológisch, *a.* zoologisk.

Zopf, -[e]*s*, *-e* †, *m.* 1. hårfläta, hårpiska. F bild. *jmdm einen ~ anstecken* el. *machen* el. *drehen:* göra narr af ngn, göra ngn till åtlöje, *jmdm auf den ~ kommen:* sätta åt ngn, gå ngn inpå lifvet. 2. perukstock (bild.). 3. gammal fördom, inskränkthet, pedanteri. 4. yfvig trädtopp. **-band**, -[e]*s*, *-er* †, *n.* hårband. **-ende**, *-s*, *-n*, *n.* toppände. **-mensch**, *-en*, *-en*, *m.* perukstock. **-perücke**, *-n*, *f.* peruk med hårpiska. **-zeit**, *-en*, *f.* hårpiskornas tid.

zöpfeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* fläta.

zopfig, **zöpfig**, *a.* 1. som har hårpiska, har håret flätadt. 2. föråldrad, fördomsfull, kälkborgerlig.

Zöpfling, -[e]*s*, *-e*, *m.* perukstock, kälkborgare.

Zopft[h]um, -[e]*s*, 0, *n.* fördomsfullhet, kälkborgerlighet, pedanteri.

Zorn, -[e]*s*, 0, *m.* vrede. *Seinen ~ an jmdm auslassen:* utösa sin vrede öfver ngn, *jmdn in ~ bringen:* reta ngn till vrede. **-ausbruch**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* vredesutbrott. **-blick**, -[e]*s*, *-e*, *m.* vredgad blick. **-entbrannt**, *a.* upptänd af vrede. **-glühend**, *a.* lågande af vrede. **-müt[h]ig**, *a.* vredgad, vred. **-rät[h]e**, 0, *f.* vredens rodnad. **-wüt[h]ig**, *a.* rasande af vrede. **-es...** = föreg. sms.

zornig, *a.* vredgad, vred.

Zote, *-n*, *f.* dim. *Zötchen*, *-lein*, tvetydighet, ekivokt, oanständigt skämt. **-n...** Ex. **~lied**, -[e]*s*, *-er*, *n.* oanständig visa. **~reisser**, *-s*, -, *m.* tvetydig, oanständig skämtare.

zotenhaft, **zotig**, *a.* tvetydig, ekivok, oanständig.

Zottel[l], *-n*, *f.* tofs, hårtofs, lugg. **-l...** Ex. **~bär**, *-en*, *-en*, *m.* lurfvig björn. **~bärt**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* tofvigt skägg. **~haar**, -[e]*s*, *-e*, *n.* tofvigt hår. **~kopf**, -[e]*s*, *-e* †, *m.* hufvud, person med tofvigt hår, burrhufvud.

zottelig, *a.* tofvig, lurfvig.

zottelin, *-te*, *ge-t*, I. *tr.* Part. *gezottelt* = *zottelig*. II. *itr. s.* F luffa, lufsa.

zottig, *a.* lurfvig, tofvig, raggig.

zu, I. *prep.* med dat. 1. till. *~ Fuss:* till fots, *~ Wagen:* i vagn, *~ Schiffe:* till sjöss, sjövägen, *~r See:* till sjöss. *Jmdm ~m Ärger:* till ngns förargelse, *jmdm ~m Trotz:* ngn till trots, *jmdm ~m Schaden:* till ngns skada, nackdel, *~ meinem Erstaunen:* till min förvåning, *~r Genüge:* tillfylles, *etw. ~r Genüge haben:* hafva nog af ngt, *~m Glück:* till all lycka. *~m Teil:* till en del, dels. *~m Beispiel:* till exempel. *Jmdn ~m General ernennen, machen:* utnämna, göra ngn till general. 2. vid ortsnamn: i, t. ex. *~ Berlin.* I likh. därmed: *~ Hause:* i hemmet, hemma. 3. särskilda fall. Vid räknord: *~ zweien:* två och två, parvis, *~ hunderten:* i hundratal, hundratals; *~ Dutzenden:* dussintals. *~m ersten:* för det första, vid auktioner: *~m ersten, ~m zweiten und ~m dritten:* ett tu tre. *~ dritt:* jag (han o. s. v.) och två till. *Ihnen ~ Liebe:* för er skull, för att göra er till viljes. *Wasser ~m Trinken:* dricksvatten. *~m Narren werden:* blifva galen. *~ jener Zeit:* på den tiden. *~m Thore hinaus:* ut genom porten. II. *adv.* 1. vid adj. och adv. för, t. ex. *~ gross.* *Gar ~* alltför. 2. igen, stängd, sluten, t. ex. *die Thür ist ~; dein Sinn ist ~* ditt förstånd är omtöcknadt. 3. *Ab und ~* då och då, allt emellanåt. 4. uttryckande riktning. *Nach Norden ~* åt norr, *nach der Stadt ~* åt staden till, *auf*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

etw. (ack.) ~ *gehen:* gå åt ngt håll, mot, till ngt. *Frisch St. Peters Kirche* ~ raskt framåt i riktning mot, till St. P:s kyrka. ~*! immer* ~*! nur* ~*!* gå på! *Iss nur* ~*!* gå bara på och ät! III. *infinitivmärke*, att, för att, t. ex. *ich erlaube dir* ~ *kommen, ich komme Sie ab*~*holen. Um* ~ för att, *ohne* ~ utan att. *Ich habe* ~ *arbeiten:* jag har att göra, är upptagen, *das Haus ist* ~ *verkaufen:* huset är till salu.

Anm. Zu bildar med verb också sms. och betecknar hufvudsakl. igenstängning, sträfvan till, riktning mot ngt, tillfogande, fortsättning, påskyndande, tilldelande, tillegnande.

zuackern, *tr.* plöja igen.

zuarbeiten, *itr. h.* 1. arbeta, sträfva hän emot, *einer* (dat.) *Sache:* ngt. 2. gå på och arbeta, fortsätta arbetet.

Zuáve, *-n, -n, m.* zuav.

Zubau, -[*e*]*s*, *-ten*, *m.* tillbyggnad.

zubauen, *tr.* 1. bygga för. 2. bygga till.

zubehalten, *tr.* hålla stängd, igen.

Zubehör, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* och *m. -en*, *f.* tillbehör.

zubeissen, *itr. h.* och *tr.* 1. bita till. 2. F *wakker* ~ taga för sig dugtigt, äta med god aptit. 3. F *Brot* ~ äta bröd till.

zubekommen, *tr.* 1. få igen, ihop. 2. få till, dessutom, till på köpet.

zubenäm[s]en, zubenennen, *tr. Jmdn* ~ gifva ngn ett tillnamn, ett öknamn.

Zuber, *-s*, -, *m.* så.

zubereiten, *tr.* tillaga, tillreda, anrätta, bereda, iordningställa.

Zubereiter, *-s*, -, *m.* en som tillagar (m. m. se föreg.) ngt.

Zubereitung, *-en*, *f.* tillrustning, förberedelse, tillagning m. m. se *zubereiten.*

Zubéttegehen, *-s*, 0, *n. Das* ~ att gå till sängs. *Beim* ~ då jag (du, han o. s. v.) går (gick) till sängs.

zubilden, *tr.* tillfoga.

zubinden, *tr.* binda igen, ihop, för.

Zubiss, *-es*, *-e*, *m.* tilltugg.

zublasen, I. *itr. h.* hålla på att blåsa. II. *tr.* 1. blåsa igen. 2. *Jmdm etw.* ~ tillhviska, ingifva ngn ngt.

Zublíser, *-s*, -, *m.* ingifvare, tillskyndare.

zubleiben, *itr. s.* förblifva stängd, sluten.

zublinken, *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ lysa i ögonen på ngn, vinka ngn. 2. = ruj.

zublinze[l]n, *itr. h. Jmdm* ~ blinka åt ngn.

zubringen, *tr.* 1. medföra, bringa, *jmdm etw.:* ngt till ngn. 2. tillbringa.

Zubrot, -[*e*]*s*, 0, *n.* = *Zukost.*

zubrüllen, *tr. Jmdm etw.* ~ tjutande, vrålande ro-pa, skrika ngt åt ngn.

Zubüsse, *-n*, *f.* tillskott.

zubüssen, *tr.* tillskjuta.

Zucht, *f.* 1. 0, påläggning, uppfödande, uppdragning, afvel. 2. 0, uppfostran. 3. 0, disciplin, manstukt, tukt, ordning. 4. plur. *-e* †, tukt, anständighet, ärbarhet. *In Zächten:* ärbart, i all ärbarhet. 5. 0, väsen, ordning, lif. 6. plur. *-en*, ras, afföda, skara. **-bulle**, *-n*, *-n*, *m.* afvelstjur. **-eber**, *-s*, -, *m.* fargalt. **-fähig**, *a.* 1. duglig till afvel. 2. möjlig att disciplinera. **-haus**, *-es*, *-er* †, *n.* tukthus, fängelse, häkte. **-häusler**, *-s*, -, *m.* ~**in**, *-nen*, *f.* **-häusling**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tukthusfånge, straffånge. **-hengst**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* beskällare. **-los**, *a.* odisciplinerad, oordnad. **-lösigkeit**, 0, *f.* brist på disciplin, oordning. **-meister**, *-s*, -, *m.* 1. tuktomästare. 2. fängelsedirektör. **-mittel**, *-s*, -, *n.* korrektionsmedel, korrektiv. **-rut[h]e**, *-n*, *f.* ris, färla, plågoris. **-t[h]ier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* afvelsdjur. **-vieh**, -[*e*]*s*, 0, *n.* afvelsboskap, afvelsdjur.

züchtigen, *-ete, ge-et, tr.* 1. lägga på, uppföda, uppdraga. 2. uppfostra, tukta, disciplinera. **Züchtung**, *f.*

Züchter, *-s*, -, *m.* en som lägger på djur, idkar boskapsskötsel, drager upp träd.

züchtig, *a.* ärbar, sedesam, kysk.

züchtigen, *-te, ge-t, tr.* aga, straffa, tadla, tillrättavisa. **Züchtigung**, *f.*

Züchtiger, *-s*, -, *m.* agande (m. m. se föreg.) person.

Züchtigkeit, 0, *f.* ärbarhet, sedesamhet, kyskhet.

züchtiglich, *adv.* ärbart, sedesamt, kyskt.

Züchtling, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* tukthusfånge, straffånge. -s... Ex. ~**kleidung**, *-en*, *f.* fångdrägt.

Zuck, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* ryckning.

zuckeln, *-te, ge-t, itr. s.* trippa.

zucken, *-te, ge-t, tr.* och *itr. h.* 1. konvulsiviskt rycka, hastigt (genom)fara. 2. = *zukken.* **Zuckung**, *f.*

zücken, *-te, ge-t, tr.* draga, t. ex. *den Degen, den Dolch, über* el. *wider* el. *auf jmdn:* mot ngn.

Zucker, *-s*, 0, *m.* socker. **-bäcker**, *-s*, -, *m.* sockerbagare, konditor. **-bäckerei**, *-en*, *f.* konditori. **-backwerk**, -[*e*]*s*, -*e*, *n.* konfekt. **-bau**, -[*e*]*s*, 0, *m.* sockerodling. **-bonbon**, *-s*, *-s*, *m.* karamell. **-büchse**, **-dose**, *-n*, *f.* sockerask. **-erbse**, *-n*, *f.* 1. sockerärt. 2. sockerpulla. **-gebackene(s)**, (adj. böjn.) *n.* konfekt. **-guss**, *-es*, *-e* †, *m.* glacering. **-haltig**, *a.* sockerhaltig. **-harnruhr**, 0, *f.* sockersjuka. **-hut**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* sockertopp. **-kand**, *-s*, 0, **-kandis**, -, 0, *m.* kandisocker, bröstsocker. **-krankheit**, 0, *f.* sockersjuka. **-kuchen**, *-s*, -, *m.* sockerkaka. **-löffel**, *-s*, -, *m.* strösked. **-mandel**, *-n*, *f.* sockermandel, bränd mandel. **-mehl**, -[*e*]*s*, 0, *n.* strösocker. **-mund**, -[*e*]*s*, *-e* el. *-er* †, *m.* F sockersöt mun. **-plätzchen**, *-s*, -, *n.* sockerplätt, pastilj. **-rohr**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* sockerrör. **-rübe**, *-n*, *f.* sockerbeta. **-sachen**, *f. plur.* konfekt. **-schote**, *-n*, *f.* sockerärtskida. **-streuer**, **-streulöffel**, *-s*, -, *m.* strösked. **-süss**, *a.* sockersöt. **-wa[a]re**, *-n*, *f.* konfekt. **-wasser**, *-s*, 0, *n.* sockervatten, sockerdricka.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

-**werk**, -[e]*s*, 0, *n*. konfekt. -**zange**, -*n*, *f*. sockertång. -**zwieback**, -[e]*s*, -*e* †, *m*. biskvit.

zuckerig, *a*. 1. sockerhaltig. 2. af socker, socker-.

1. **zuckern**, -*te*, *ge-t*, *tr*. sockra.

2. **zuckern**, *a*. af socker, socker-.

zudämmen, *tr*. dämma för, täppa till.

zudecken, *tr*. 1. öfvertäcka, öfverhölja. 2. F *jmdn* ~ a) prygla ngn, b) dricka ngn under bordet.

zudeichen = *zudämmen*.

zudém, *adv*. dessutom, för öfrigt.

zudenken, *tr*. 1. tänka till, ytterligare. 2. *Jmdm etw.* ~ tillämna ngn ngt.

zudiktieren, *tr*. diktera vidare, ytterligare.

zudonnern, *tr*. *Jmdm etw.* ~ med dundrande röst ropa ngt åt ngn.

Zudrang, -[e]*s*, 0, *m*. tillopp, trängsel.

zudrängen, *sich* ~ tränga sig fram till ngt.

zudrehen, *tr*. 1. vända åt ett håll. *Jmdm den Rücken* ~ vända ngn ryggen. 2. vrida igen.

zudringen, *itr. s.* = *zudrängen*.

zudringlich, *a*. efterhängsen, närgången.

Zudringlichkeit, -*en*, *f*. efterhängsenhet, närgångenhet.

zudrücken, *tr*. 1. trycka igen, ihop, till. snäl. *ein Auge bei etw.* ~ se genom fingrarne med ngt. 2. fortfarande trycka.

zueignen, *tr*. tillegna, a) dedicera, b) tillvälla.

Zueigner, -*s*, -, *m*. en som tillegnar ngn ngt.

Zueignung, -*en*, *f*. tillegnan. -**s...** Ex. ~**schrift**, -*en*, *f*. tillegnelseskrift.

zueilen, *itr. s.* *Auf jmdn* ~ skynda mot ngn, ngn till mötes. *Seinem Verderben* ~ gå sitt förderf till mötes.

zuerkennen, *tr*. *Jmdm etw.* ~ tillerkänna, tilldöma ngn ngt. **Zuerkennung**, *f*.

zuérst, *adv*. först, för det första, till att börja med. *Gleich* ~ strax i början.

zuessen, *tr*. och *itr. h*. 1. *Brot* ~ äta bröd till. 2. gå på och äta, taga för sig, äta fort.

zufächeln, *tr*. tillfäkta, fläkta.

zufahren, *itr*. 1. *s*. *Dem Dorfe* ~ åka, köra åt byn till, *auf das Land* ~ styra kurs mot landet. *Auf jmdn* ~ rusa mot ngn. 2. *h*. *Gut* ~ åka, köra undan.

Zufall, -[e]*s*, -*e* †, *m*. 1. slump, öde. 2. oförutsedd tilldragelse, oförmodad händelse, tillfällighet, tillstöt.

zufallen, *itr. s*. 1. falla igen, ihop. 2. tillfalla, blifva till del.

zufällig, *a*. tillfällig. ~*erweise*: händelsevis, genom en slump.

Zufälligkeit, -*en*, *f*. tillfällighet.

zufalten, *tr*. vika, lägga ihop.

zufertigen, *tr*. tillsända.

zuflattern, *itr. s*. *Einem Orte* ~ fladdra åt ett ställe till.

zuflechten, *tr*. fläta ihop.

zuflicken, *tr*. 1. sätta till, tillfoga. 2. lappa, laga, tillstoppa.

zufliegen, *itr. s*. 1. *Einem Orte* ~ flyga åt ett ställe till, i riktning mot ett ställe. 2. fortsätta flygten, flyga vidare. 3. flyga igen, t. ex. *die Thür flog zu*.

zufliehen, *itr. s*. fly åt, till.

zufliessen, *itr. s*. 1. rinna, flyta åt, till. 2. tillflyta, tillströmma. *Jmdm etw.* ~ *lassen*: låta ngt blifva ngn till del.

Zuflucht, 0, *f*. tillflykt. -**s...** Ex. ~**hafen**, -*s*, -†, ~**ort**, -[e]*s*, -*e* el. -*er* †, ~**platz**, -*es*, -*e* †, *m*. ~**stätte**, -*n*, *f*. tillflyktsort, fristad.

Zufluss, -*es*, -*e* †, *m*. tillopp, tillflöde.

zuflüstern, *tr*. tillhviska, ingifva.

Zuflüsterung, -*en*, *f*. tillhviskadt ord, ingifvelse.

zufólge, *prep*. med gen., när det styrda ordet följer, med dat., när det föregår prepositionen, till följd af, i öfverensstämmelse med, enligt.

zufrieden, *a*. nöjd, tillfreds, belåten, förnöjd, förnöjsam. *Jmdn* ~ *stellen*: tillfredsställa ngn. *Sich* ~ *geben*: gifva sig till freds, nöja sig, lugna sig. *Jmdn* ~ *lassen*: låta ngn vara i fred. *Ich bin es* ~ jag är nöjd därmed.

Zufriedenheit, 0, *f*. tillfredsställelse, belåtenhet, förnöjsamhet.

zufrieren, *itr. s*. frysa igen, lägga sig.

zufügen, *tr*. tillfoga, bifoga.

Zufuhr, 0, *f*. tillförsel.

zuführen, *tr*. föra åt, till, hän till, tillföra. **Zuführung**, *f*.

zufüllen, *tr*. 1. fylla, fylla igen. 2. ytterligare hälla i, fylla i.

Zug, -[e]*s*, -*e* †, *m*. 1. tåg, marsch, flygt. 2. drag, luftdrag. *Die Pfeife hat keinen* ~ det är ej ngt drag i pipan, pipan är täppt. 3. tåg, (tågande) skara, afdelning, trupp, kolonn; (järnvägs)tåg. 4. drag, linie, streck; ansigtsdrag; ytterlinier. 5. drag, t. ex. *ein* ~ *mit dem Netz*, *im Schachspiel*. *In*, *mit einem* ~*e*, *auf einen* ~ i ett drag, på en gång, med ens. 6. rörelse, gång. *Im* ~ *sein*: vara i gång, *gut auf dem* ~ bra i gång, *in* ~ *bringen*: sätta i gång, *im* ~ *bleiben*: ostördt fortfara, gå på. 7. andetag, andedrag. 8. klocksträng. 9. ⊕ hissblock, talja. 10. pedal. 11. dragsko. 12. resår på skor. 13. ⊕ reffia. -**band**, -[e]*s*, -*er* †, *n*. dragband. -**brücke**, -*n*, *f*. vindbro. -**führer**, -*s*, -, *m*. lokomotivförare. -**garn**, -[e]*s*, -*e*, *n*. = -*netz*. -**kette**, -*n*, *f*. koppel(kedja) mellan järnvägsvagnar. -**klappe**, -*n*, *f*. den del af en vindbrygga, som fälles ned. -**kraft**, -*e* †, *f*. 1. dragkraft. 2. dragningskraft. -**kräftig**, *a*. tilldragande. -**leine**, -*n*, *f*. draglina. -**loch**, -[e]*s*, -*er* †, *n*. ventil. -**luft**, 0, *f*. luftdrag. -**messer**, -*s*, -, *n*. bandknif. -**mittel**, -*s*, -, *n*. dragmedel. -**netz**, -*es*, -*e*, *n*. dragnät, (drag-)

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjoterm. ⚔ militärisk term.

not. **-ochse**, *-n, -n, m.* dragoxe. **-personal**, -[*e*]*s*, *-e, n.* tågpersonal. **-pferd**, -[*e*]*s*, *-e, n.* arbetshäst. **-pflaster**, *-s*, -, *n.* dragplåster. **-riemen**, *-s*, -, *m.* dragrem. **-rolle**, *-n, f.* (trissa i en) talja. **-schnur**, *-e* †, *f.* dragsnöre. **-seil**, -[*e*]*s*, *-e, n.* draglina. **-stiefel**, *-s*, -, *m.* resårsko. **-stück**, -[*e*]*s*, *-e, n.* teat. pjes som drar folk, kassapjes. **-t[h]ier**, **-vieh**, -[*e*]*s*, *-e, n.* dragare. **-vogel**, *-s*, -†, *m.* flyttfogel. **-weise**, *adv.* kolonnvis, i kolonner. **-wind**, -[*e*]*s*, *-e, m.* luftdrag. **-winde**, *-n, f.* ⊕ vindspel. **-zeit**, *-en, f.* fogtare flyttningstid.

Zugabe, *-n, f.* det som gifves på köpet, påbröd, mellanglft, öfvervigt.

Zugang, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. 0, tillgång, tillträde. 2. väg, gång som leder till ngt.

zugänglg, zugänglich, *a.* tillgänglig, mottaglig.

Zugänglichkeit, 0, *f.* tillgänglighet, mottaglighet.

zugeben, *tr.* 1. gifva på köpet, bifoga. 2. medgifva, tillstå.

zugégen, predikativt *a.* närvarande.

zugehen, *itr. s.* 1. gå igen, sluta sig. 2. *Auf jmdn* ~ gå emot ngn, gå ngn till mötes. *Die Arbeit geht dem Ende zu:* arbetet närmar sig sitt slut. 3. *Spitzig* ~ sluta i en spets. 4. *Jmdm* ~ a) komma fram till ngn, b) blifva ngn till del. *Etw. ist jmdm zugegangen:* ngn har fått, mottagit ngt. 5. tillgå. *Mit rechten Dingen* ~ gå rätt till. *Im Kriege geht es nicht anders zu:* så går det till i krig. *Wie geht es zu, dass* ... hur kommer det sig, att ... 6. *Wacker* ~ gå fort, gå på, gå undan.

Zugehör = *Zubehör.*

zugehören, *itr. h.* 1. tillhöra. 2. *Es gehört etw. zu:* det skall vara ngt till.

zugehörig, *a.* tillhörande.

Zugehörigkeit, *-en, f.* tillhörighet.

Zügel, *-s*, -, *m.* dim. *Zügelchen, Zügelein*, tygel, töm. *Ein Pferd am* ~ *führen:* leda en häst vid betslet. *Mit verhängtem* ~ *reiten:* rida med lösa tyglar. **-hand**, *-e* †, *f.* ryttarens vänstra hand. **-los**, *a.* tygellös. **-losigkeit**, 0, *f.* tygellöshet.

zügeln, *-te, ge-t, tr.* tygla. **Züg[e]lung**, *f.*

Zugemüse, *-s*, -, *n.* grönsaker, sallad.

zugenannt, *a.* med tillnamnet, äfven kallad.

zugesellen, I. *tr.* förena, *jmdm:* med ngn. II. *Sich* ~ sälla sig till, *den übrigen:* de öfriga.

Zugeständnis[e], *-ses, -se, n.* bekännelse.

zugestehen, *tr.* tillstå, erkänna, bekänna, medgifva.

zugethan, *a.* tillgifven.

zugewandt, *a.* förbunden.

zugiessen, *tr.* 1. ytterligare ihälla. 2. ihållande fylla. 3. fortfarande hälla.

zugig, *a.* dragig.

zugittern, *tr.* sätta galler framför.

zugleich, *adv.* tillika, på samma gång.

zugraben, *tr.* gräfva igen.

zugreifen, *tr.* fatta tag i, taga för sig.

zugucken, *itr. h.* F se på.

zugürten, *tr.* spänna åt, draga åt gördeln, gjorden omkring ngt.

Zuguss, *-es, -e* †, *m.* påfyllning.

zuhaben, *tr.* 1. hafva, hålla igen, stängd, sluten. 2. hafva, få på köpet, i mellangift, dessutom, ytterligare.

zuhäkeln, zuhaken, *tr.* häkta igen, ihop.

zuhalten, I. *tr.* hålla ihop, igen. II. *Sich* ~ skynda sig, kvicka sig. III. *itr. h.* 1. *Auf etw.* (acc.) ~ taga kurs på, styra hän mot ngt. 2. *Mit jmdm* ~ stå i förbindelse med, hålla till hos ngn. **Zuhaltung**, *f.*

Zuhalter(in) = *Beischläfer(in).*

zuhämmern, *tr.* hamra, slå, spika igen.

zuhänden, *adv.* tillhanda.

zuhängen, *tr.* hänga för.

zuhauen, I. *itr. h.* 1. *Auf jmdn* ~ hugga in på ngn. 2. fortfara att hugga. 3. taga för sig. II. *tr.* 1. tillhugga, tillyxa, t. ex. *Stein, Holz.* 2. hugga sönder, stycka, t. ex. *ein Schwein.*

zuhauf, *adv.* tillhopa, tillsammans, allesamman.

zuheften, *tr.* häkta ihop, igen.

zuheften, *tr.* häfta ihop.

zuheilen, *itr. s.* läkas. **Zuheilung**, *f.*

zuherrschen, *tr. Jmdm etw.* ~ i en befallande ton säga ngn ngt.

zuhinterst, *adv.* efterst, sist.

zuhorchen, *itr. h.* lyssna.

zuhören, *itr. h.* åhöra, höra, gifva akt på, lyssna till, *jmdm:* ngn, ngns ord.

Zuhörer, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen, f.* åhörare, åhörarinna. **-raum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* åhörarplats.

Zuhörerschaft, *-en, f.* samtlige åhörare, auditorium.

Zuhülfenahme, 0, *f.* hjälp, anlitande. *Mit, ohne* ~ *von etw.:* genom, utan att taga ngt till hjälp.

zuinnerst, *adv.* innerst.

zujagen, I. *itr.* 1. *s.* jaga, springa hän emot, hän till, *einem Orte:* ett ställe. 2. *h.* springa, sätta i väg. II. *tr. Jmdm ein Wild* ~ jaga, drifva ett villebråd till ngn.

zujauchzen, zujubeln, *itr. h.* och *tr. Jmdm* ~ jubla mot ngn. *Jmdm Beifall* ~ jublande applådera, med jublande bifall mottaga ngn.

zukaufen, *tr.* ytterligare köpa, köpa till.

zukehren, *tr.* 1. refl. *sich* ~ vända (sig) åt, till, *jmdm:* ngn. 2. sopa igen.

zukeilen, *tr.* kila igen, kila fast.

zuketteln, *tr.* med en kedja, med kedjor hopfästa.

zukitten, *tr.* hopkitta.

zuklappen, I. *itr. s.* slå, gå igen, sluta sig. II. *tr.* slå igen, stänga, tillsluta.

zuklatschen, *itr. h.* och *tr.* klappa händerna åt, *jmdm:* ngn. *Jmdm Beifall* ~ applådera ngn.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

zukleben, **zukleistern**, *tr.* klistra, smeta igen.
zuklemmen, *tr.* klämma ihop, igen.
zuklinken, *tr.* stänga med en klinka.
zuknöpfen, *tr.* knäppa igen, ihop.
zuknüpfen, *tr.* knyta igen, ihop, åt.
zukommen, *itr. s.* 1. *Auf jmdn* ~ komma, gå emot ngn, ngn till mötes. 2. *Jmdm* ~ blifva ngn till del, tillfalla ngn. *Jmdm etw.* ~ *lassen:* låta ngn få (del af) ngt. 3. *Jmdm* ~ tillkomma ngn, vara ngns. 4. *Mit etw.* ~ räcka med ngt. 5. ~*d:* tillkommande, framtida.
zukönnen, *itr. h.* *Zu etw.* ~ kunna komma åt ngt.
zukorken, *tr.* korka.
Zukost, 0, *f.* det man äter till ngt, sofvel, sallad, kompott.
zukriegen, *tr.* F 1. få till, på köpet, i mellangift, dessutom. 2. få igen, ihop.
Zukunft, 0, *f.* framtid. **-schauend**, *a.* skådande in i framtiden, siare-. **-s...** Ex. **~musik**, 0, *f.* framtidsmusik.
zukünftig, *a.* framtida.
zulächeln, *itr. h.* och *tr.* *Jmdm* ~ le mot ngn. *Jmdm Beifall* ~ bifallande le mot ngn.
Zulage, *-n, f.* 1. tillökning, tillägg. 2. bilaga.
zulangen, I. *itr. h.* 1. taga för sig, taga. 2. räcka. II. *tr.* *Jmdm etw.* ~ räcka, fly ngn ngt.
zulänglich, *a.* tillräcklig.
Zulänglichkeit, 0, *f.* tillräcklighet.
Zulass, *-es*, 0, *m.* tillträde.
zulassen, *tr.* 1. *Die Thür* ~ låta dörren vara stängd, ej öppna dörren. 2. lemna tillträde åt, släppa in, fram. 3. tillåta, medgifva. **Zulassung**, *f.* **-s...** Ex. **~gesuch**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* anhållan om tillträde. **~schein**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* (entré)biljett.
zulässig, **zulässlich**, *a.* tillåten, tillåtlig, tillständig, rådlig.
Zulässigkeit, **Zulässlichkeit**, 0, *f.* det rådliga (m. m. se föreg.) i att göra ngt.
Zulauf, -[*e*]*s*, 0, *m.* tillopp.
zulaufen, *itr. s.* 1. springa fort. 2. komma springande. *Auf jmdn* ~ springa emot ngn, ngn till mötes. 3. sluta. *Spitz* ~ sluta i en spets.
Zulege... Ex. **-messer**, *-s*, *-*, *n.* fällknif.
zulegen, I. *tr.* 1. lägga igen, öfver, ihop, fälla ihop. 2. lägga till, tillfoga, bifoga. 3. *Sich* (dat.) *etw.* ~ lägga sig till ngt. II. *itr. h.* F lägga på hullet.
zuleimen, *tr.* limma ihop, igen.
zuleiten, *tr.* leda till ett ställe. *Wasser* ~ leda dit, in vatten. **Zuleitung**, *f.*
zulernen, *tr.* lära sig ytterligare, vidare.
zuletzt, *adv.* till sist, slutligen, sist.
zulispeln, *tr.* tillhviska.
zulöt[h]en, *tr.* hoplöda.
Zulp, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* sudd att suga på.
zulpfen, *-te*, *ge-t*, *itr. h.* suga på sudd.
zum, sammandragning af *zu dem*.
zumachen, I. *tr.* stänga, tillsluta, hoplägga, försegla, knäppa igen, spika igen, slå ihop. II. *itr. h.* skynda sig.
zumal, *adv.* 1. tillika, tillsammans, på en gång. 2. i synnerhet, framför allt. ~ *da:* i synnerhet som.
zumauern, *tr.* mura igen, mura för.
zuméist, *adv.* för det mesta.
zumessen, *tr.* tillmäta.
zumut[h]en, *tr.* *Jmdm etw.* ~ anmoda ngn om ngt, begära, fordra ngt af ngn.
Zumut[h]ung, *-en, f.* anmodan, begäran.
zunächst, I. *adv.* närmast, först, först och främst. II. *prep.* med dat. el. gen. närmast intill, strax bredvid.
zunagela, *tr.* spika igen.
zunähen, *tr.* sy ihop, igen.
Zunahme, *-n, f.* ökning, tilltagande.
Zuname[n], *-ns*, *-n*, *m.* tillnamn.
Zünd... Ex. **-holz**, *-es*, *-er* †, *n.* vanl. dim. **-hölzchen**, *-s*, *-*, *n.* tändsticka. **-hütchen**, *-s*, *-*, *n.* knallhatt. **-kraut**, -[*e*]*s*, 0, *n.* fängkrut. **-loch**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* tändhål. **-nadel**, *-n*, *f.* tändnål. **-papier**, -[*e*]*s*, *-e*, *n.* fidibus. **-pfanne**, *-n*, *f.* fängpanna. **-pulver**, *-s*, 0, *n.* fängkrut.
zündbar, *a.* antändbar, eldfängd, brännbar.
Zundel = *Zunder*.
zündeln, *-ele*, *ge-el*, *tr.* tända, antända. **Zündung**, *f.*
Zunder, *-s*, 0, *m.* fnöske, tunder. **-büchse**, *-n*, *f.* fnöskdosa.
Zünder, *-s*, *-*, *m.* tändare, fidibus, lunta.
zunderhaft, **zunderig**, *a.* fnöskartad.
zunehmen, I. *itr. h.* tilltaga, ökas, växa, stiga. II. *tr.* taga med, till hjälp, äfven taga.
zuneigen, *tr.* och *sich* ~ böja (sig) åt, till agt.
Zuneigung, 0, *f.* böjelse, tillgifvenhet, sympati, kärlek.
Zenft, *-e* †, *f.* 1. skrå. 2. afdelning, ordning, klass. **-brief**, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* skråordning. **-geist**, -[*e*]*s*, 0, *m.* skråanda. **-gelehrte(r)**, (adj. böja.) *m.* lärd pedant. **-gemäss**, *a.* skråmässig. **-genesse**, *-n*, *-n*, *m.* skråbroder. **-mässig** = *-gemäss.* **-meister**, *-s*, *-*, *m.* skråmästare. **-wesen**, *-s*, 0, *n.* skråväsen. **-zwang**, -[*e*]*s*, 0, *m.* skråtvång.
Zünftelei, *-en*, *f.* skråväsen, skråfördom.
zünftig, *a.* 1. skråmässig. 2. tillhörande ett skrå, skrå-.
zünftigeln, *-te*, *ge-t*, *tr.* skråmässigt utbilda.
Zünftler, *-s*, *-*, *m.* 1. skråledamot. 2. anhängare af skråväsendet.
Zunge, *-n*, *f.* dim. *Zünglein*, *Züngelchen*, 1. tunga. 2. tungomål. 3. spänntorn. 4. flundra. **-n...** Ex. **~band**, -[*e*]*s*, *-er* †, *n.* tungband. **~blüt[h]ig**, *a.* tungblomstrig. **~drescher**, *-s*, *-*, *m.* 1. pratmakare. 2. = *Rabulist.* **~dresche**rei, *-en*, *f.* 1. prat. 2. = *Rabulisterei.* **~fertig**, *a.* talför. **~fertigkeit**, 0, *f.* talförhet. **~förmig**, *a.* tungformig. **~gedresch**, *-es*, 0, *n.* = *~dre-*

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militarisk term.

scherei. ~**held**, -*en*, -*en*, *m.* hjälte i ord, skräflare. ~**hieb**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* stickord. ~**laut**, -[*e*]*s*, -*e*, *m.* gram. tungljud. ~**schlag**, -[*e*]*s*, -*e* †, *m.* 1. smackning. 2. = ~*hieb.* 3. F *einen guten* ~ *haben:* vara talför.

züngeln, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* 1. röra tungan (som en orm). 2. uppsända, bilda eldstungor, låga, flamma, fladdra.

zunicht[e], *adv.* till intet, om intet, sönder, i bitar, jfr *1. nicht II.*

zunicken, *itr. h.* och *tr.* nicka åt, *jmdm:* ngn.

zuóberst, *adv.* öfverst, ofvanpå.

zuordnen = *beiordnen.*

zupeitschen, *itr. h.* 1. *Auf jmdn* ~ piska på ngn. 2. fortfara att piska.

Zupf... Ex. **-leinwand**, 0, *f.* linneskaf.

zupfeifen, *itr. h.* *Jmdm* ~ hvissla åt ngn.

zupfen, -*te*, *ge-t*, *tr.* och *itr. h.* rycka, draga, plocka. *Charpie* ~ göra linneskaf. *An etw.* (dat.) ~ rycka i ngt. *Jmdn bei den Haaren* ~ lugga ngn.

zupflastern, *tr.* 1. tilltäppa, fylla. 2. lägga plåster på, öfver.

zupflöcken, *tr.* med pluggar, naglar hopfästa.

zupflügen, *tr.* plöja igen.

zupfropfen, *tr.* tillstoppa, tilltäppa, proppa, korka.

zupichen, *tr.* med beck tillsmeta.

zupressen, *tr.* prässa ihop.

zur, sammandragn. af *zu der.*

Zurát[h]e... Ex. **-halten**, -*s*, 0, *n.* **-haltung**, 0, *f.* sparande, sparsamhet, hushållning. **-ziehung**, 0, *f.* rådfrågande.

zurat[h]en, *tr.* tillråda. *Auf seine* ~ på hans tillrådan.

zuraunen, *tr.* tillhviska. **Zuraunung**, *f.*

zurechnen, *tr.* 1. medräkna, taga med i räkningen. 2. *Jmdm etw.* ~ skrifva ngt på ngns räkning, tillräkna, tillskrifva ngn ngt. **Zurechnung**, *f.* **-e...** Ex. ~**fähig**, *a.* tillräknelig. ~**fähigkeit**, 0, *f.* tillräknelighet.

zurécht, *adv.* tillrätta, i ordning, till stånd.

zuréchtbringen, *tr.* bringa till stånd, i ordning.

zuréchtfinden, *sich* ~ finna sig tillrätta, orientera sig, hitta rätt.

zuréchthelfen, *itr. h.* hjälpa tillrätta, *jmdm:* ngn.

zuréchtkommen, *itr. s.* komma tillrätta.

zuréchtlegen, *tr.* lägga i ordning, tillrätta.

zuréchtmachen, *tr.* göra i ordning.

zuréchtrücken, *tr.* flytta rätt, ställa i ordning.

zuréchtsetzen, zuréchtstellen, *tr.* sätta, ställa i ordning, på sin plats. F bild. *jmdm den Kopf* ~ tillrättavisa ngn.

zuréchtweisen, *tr.* 1. *Jmdn* ~ visa ngn vägen, hur han skall göra, skall bära sig åt. 2. tillrättavisa, lexa upp. **Zuréchtweisung**, *f.*

Zurede, 0, *f.* uppmuntran, uppmaning, tillrådan.

zureden, *itr. h.* *Jmdm* ~ tala uppmuntrande el. tröstande till ngn, uppmuntra ngn, försöka få ngn till ngt.

zureichen, *tr.* och *itr. h.* 1. räcka, räcka till. 2. räcka (fram).

zureiten, I. *itr. s.* 1. *Einem Orte* ~ rida åt ett ställe till, i riktning mot ett ställe. *Auf jmdn* ~ rida mot ngn, ngn till mötes. 2. *Tüchtig* ~ rida undan. II. *tr.* rida in, dressera, t. ex. *ein Pferd.*

Zureiter, -*s*, -, *m.* en som rider in, dresserar hästar.

zurennen, F = *zulaufen 1, 2.*

zurichten, I. *tr.* 1. rikta, vända åt ett visst håll. 2. laga, ställa i ordning, ordna, tillaga, tillreda, tillrusta, bereda, tillhugga, tillyxa. 3. tilltyga. II. *Sich* ~ göra sig i ordning, rusta sig. **Zurichtung**, *f.*

Zurichter, -*s*, -, *m.* ordnare, beredare m. m. av *zurichten I, 2.*

zuriegeln, *tr.* regla, regla igen.

zürnen, -*te*, *ge-t*, *itr. h.* vredgas, vara vred, *über* (med ack.) el. *um* el. *wegen etw.:* öfver ngt, *jmdm* el. *auf jmdn* el. *mit jmdm:* på ngn.

zurollen, I. *itr. s.* rulla till, åt ett håll. II. *tr.* rulla för, igen, ihop.

zurosten, *itr. s.* rosta igen, ihop.

Zurschaústellung, -*en*, *f.* utställande, exposition.

zurück, *adv.* tillbaka, igen, åter, kvar. ~! tillbaka! vänd om!

zurückbeben, *itr. s.* bäfvande rygga tillbaka.

zurückbegeben, *sich* ~ begifva sig tillbaka, återvända.

zurückbegehren, I. *tr.* återfordra. II. *itr. h.* längta tillbaka.

zurückbegleiten, *tr.* ledsaga, följa tillbaka, hem. **Zurückbegleitung**, *f.*

zurückbehalten, *tr.* behålla, kvarhålla, undantaga. **Zurückbehaltung**, *f.*

zurückbekommen, *tr.* återfå.

zurückberufen, *tr.* återkalla. **Zurückberufung**, *f.*

zurückbeugen = *zurückbiegen.*

zurückbezahlen, *tr.* återbetala. **Zurückbezahlung**, *f.*

zurückbeziehen, *sich* ~ syfta tillbaka.

zurückbezüglich, *a.* tillbakasyftande, gram. reflexiv.

zurückbiegen, *tr.* och *sich* ~ böja (sig) tillbaka, baklänges. **Zurückbiegung**, *f.*

zurückbleiben, *itr. s.* 1. stanna (kvar). 2. blifva efter; om ur: dra sig, gå efter. 3. återstå.

zurückblicken, *itr. h.* blicka tillbaka, kasta en återblick.

zurückbringen, *tr.* 1. återbringa, återföra, återkalla. 2. *Jmdn* ~ försämra ngns ställning, förstöra ngns affärer, bringa ngn på obestånd, t. ex. *diese Verluste haben ihn sehr zurückgebracht.*

zurückdatieren, *tr.* antedatera.

zurückdenken, *itr. h.* tänka tillbaka.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

zurückdrängen, *tr.* 1. tränga tillbaka, t. ex. *den Feind.* 2. undertrycka, t. ex. *eine Thräne, ein Gefühl.*
zurückdrehen, *tr.* vrida tillbaka.
zurückdürfen, *itr. h.* få, töras återvända.
zurücke, ✱ = *zurück.*
zurückeilen, *itr. s.* skynda tillbaka.
zurückerbitten, *tr.* bedja att återfå.
zurückerhalten, *tr.* återfå.
zurückerinnern, I. *tr. Jmdm etw.* ~ återkalla ngt i ngns minne. II. *Sich an etw.* (sek.) ~ återkalla ngt i sitt minne, påminna, erinra sig ngt. *Soweit ich mich ~ kann:* så långt jag mins tillbaka.
zurückerobern, *tr.* återeröfra, med vapenmakt återtaga.
zurückerstatten, *tr.* återlemna.
zurückerwarten, *tr.* återvänta.
zurückfahren, I. *itr. s.* 1. återvända. 2. fara, rygga tillbaka. II. *tr.* köra, skjutsa tillbaka, hem, återföra.
Zurückfahrt, *-en, f.* återfärd, hemfärd.
zurückfallen, *itr. s.* återfalla, återkastas.
zurückfinden, *sich* ~ hitta vägen tillbaka, hitta hem.
zurückfliegen, *itr. s.* flygande återvända.
zurückfliehen, *itr. s.* flyende återvända.
zurückfliessen, *itr. s.* 1. rinna, flyta tillbaka. 2. komma till godo.
zurückfo[r]dern, *tr.* återfordra.
zurückführbar, *a.* som kan återföras, reduceras, se ref.
zurückführen, *tr.* 1. återföra. 2. reducera, t. ex. *auf seinen wahren Wert* ~ reducera till sitt verkliga värde. **Zurückführung**, *f.*
Zurückgabe, *-n, f.* återlemnande.
zurückgeben, *tr.* återlemna.
zurückgehen, *itr. s.* 1. gå tillbaka, återvända. 2. gå baklänges.
zurückgeleiten, *tr.* ledsaga, följa tillbaka, hem.
zurückgezogen, *a.* tillbakadragen.
Zurückgezogenheit, 0, *f.* tillbakadragenhet.
zurückgreifen, *itr. h.* taga bakåt med handen; bild. gå tillbaka, *weiter* ~ gå längre tillbaka i tiden.
zurückhaben, *tr.* hafva åter, hafva fått, tagit tillbaka. *Er möchte sein Wort gern* ~ han skulle gärna ha sett, att hans ord varit osagdt el. att han ej gifvit sitt ord därpå.
zurückhalten, I. *tr.* och *sich* ~ hålla (sig) tillbaka, behålla för sig, undertrycka. II. *itr. h. Mit etw.* ~ återhålla, behålla för sig, undertrycka ngt. ~*d:* tillbakadragen.
Zurückhaltung, 0, *f.* tillbakadragenhet, blygsamhet, anspråkslöshet; för ofr. se föreg.
zurückhelfen, *itr. s. Jmdm* ~ hjälpa ngn att återvända, hjälpa ngn hem.
zurückholen, *tr.* hämta tillbaka, återhämta, hämta hem.
zurückjagen, I. *tr.* jaga, köra tillbaka, hem. II. *itr. s.* i sporrstäck återvända.
zurückkämmen, *tr.* kamma bakåt.
zurückkaufen, *tr.* återköpa.
zurückkehren, *itr. s.* återvända.
zurückkommen, *itr. s.* 1. återkomma. 2. *Von seiner Meinung* ~ ändra åsigt. 3. komma på obestånd, göra dåliga affärer.
zurückkönnen, *itr. h.* kunna komma tillbaka, återvända, draga sig tillbaka.
Zurückkunft, 0, *f.* återkomst.
zurücklassen, *tr.* lemna efter sig, lemna kvar.
zurücklaufen, *itr. s.* springa, flyta, rinna, komma, gå tillbaka, återvända, aftaga.
zurücklegen, I. *tr.* 1. lägga, luta bakåt. 2. aflägga, spara. 3. tillryggalägga, genomgå, hafva bakom sig. II. *Sich* ~ luta sig bakåt. **Zurücklegung**, *f.*
zurückleiten, *tr.* leda, föra tillbaka, återföra.
zurücklenken, I. *tr.* vända, styra hemåt, återföra. II. *itr. h.* återvända.
zurückleuchten, *itr. h.* återspeglas, kasta ett återsken.
zurückliefern, *tr.* återlemna.
zurückmarschieren, *itr. s.* marschera tillbaka, vara stadd på återtåg, återvända.
zurückmelden, I. *tr.* bringa det svaret, svara. II. *Sich* ~ anmäla sin återkomst.
zurückmögen, *itr. h.* vilja återvända.
zurückmüssen, *itr. h.* vara tvungen att återvända, måste tillbaka, hem, återskickas, flyttas tillbaka.
Zurücknahme, 0, *f.* återtagande.
zurücknehmen, *tr.* återtaga, taga tillbaka.
zurücknöt[h]igen, *tr.* nödga att återvända.
zurückprallen, *itr. s.* studsa tillbaka, återkastas.
zurückrechnen, *tr.* och *itr. h.* räkna tillbaka.
Zurückreise, 0, *f.* återresa, hemfärd.
zurückreisen, *itr. s.* återvända, resa hem.
zurückreiten, *itr. s.* till häst återvända, rida hem.
zurückrollen, *tr.* och *itr. s.* rulla tillbaka.
zurückrücken, *tr.* flytta tillbaka, bakåt.
zurückrudern, *itr. s.* 1. roende återvända, ro hem. 2. ro baklänges, stryka.
zurückrufen, *tr.* återkalla.
zurücksagen, *tr.* 1. vända sig om och säga. 2. svara, gifva till svar.
zurückschaffen, (svag böjn.) *tr.* återskaffa.
zurückschallen, *itr. s.* återskalla.
zurückschaudern, *itr. s.* rysande rygga tillbaka.
zurückschauen, *itr. s.* skåda, blicka tillbaka, se sig om.
zurückscheuchen, *tr.* skrämma, drifva tillbaka, afskräcka.
zurückschicken, *tr.* skicka tillbaka, återsända.
zurückschieben, *tr.* skjuta tillbaka, bakåt; undantränga. *Jmdm etw.* ~ återförvisa, hänvisa ngt till ngn.
zurückschiffen, I. *itr. s.* segla tillbaka, återvända. II. *tr.* till sjöss föra, frakta tillbaka.

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⚙ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

zurückschlagen, I. *tr.* slå, kasta, vika tillbaka; uppvika; fälla ned. II. *itr. s.* 1. slå tillbaka. 2. *Die Preise sind zurückgeschlagen:* priserna hafva (ånyo) fallit. 3. *Auf die Lunge* ~ slå, kasta sig på lungan.
zurückschleichen, *itr. s.* och *sich* ~ smyga sig tillbaka, hem.
zurückschleppen, *tr.* släpa tillbaka, hem.
zurückschleudern, *tr.* slunga, kasta tillbaka, bakåt.
zurückschliessen, *itr. h.* sluta tillbaka.
zurückschnellen, *tr.* och *itr. s.* slå tillbaka.
zurückschrecken, I. *tr.* afskräcka. II. *itr. s.* rygga tillbaka.
zurückschreiben, *tr.* skrifva tillbaka, till svar, svara.
zurückschreiten, *itr. s.* 1. gå tillbaka. 2. gå baklänges.
zurückschwimmen, *itr. s.* simma, flyta tillbaka.
zurücksegeln, *itr. s.* segla tillbaka, hem.
zurücksehen, *itr. h.* se tillbaka, se sig om.
zurücksehnen, *sich* ~ längta tillbaka, hem.
zurücksein, *itr. s.* 1. vara återkommen, tillbaka. 2. vara efter, vara efter sin tid.
zurücksenden, *tr.* återsända. **Zurücksendung**, *f.*
zurücksetzen, I. *tr.* 1. flytta, ställa, sätta tillbaka, på sin plats. 2. ställa, sätta afsides, aflägga, afsätta. 3. tillbakasätta. II. *Sich einige hundert Jahre* ~ försätta, förflytta sig några hundra år tillbaka. III. *itr. s.* spränga tillbaka, åter sätta öfver, t. ex. *über den Graben.* **Zurücksetzung**, *f.*
zurücksinken, *itr. s.* sjunka tillbaka, åter försjunka.
zurückseilen, *itr. h.* vara tvungen, nödgas, skola återvända, skola återsändas, måste tillbaka.
zurückspiegeln, *tr.* återspegla.
zurückspielen, *tr.* lekande kasta tillbaka.
zurücksprengen, *itr. s.* i sporrsträck återvända.
zurückspringen, *itr. s.* hoppa tillbaka; återstudsa.
zurückstehen, *itr. s.* 1. stå bakom, träda tillbaka. 2. *Hinter jmdm* el. *gegen jmdn* ~ stå efter ngn, vara ngn underlägsen. 3. återstå.
zurückstellen, *tr.* ställa tillbaka, på sin plats, afsides; vrida ett ur tillbaka; ställa på förbättring, kassera. **Zurückstellung**, *f.*
zurückstossen, *tr.* stöta tillbaka. **Zurückstössung**, *f.*
zurückstrahlen, I. *itr. s.* återspeglas, återkastas. II. *tr.* återspegla, återkasta.
zurückstreichen, I. *tr.* stryka tillbaka, bakåt. II. *itr. s.* om flyttfoglar: återvända.
zurückstreifen, *tr.* stryka tillbaka, vika, kafla upp, t. ex. *die Ärmel.*
zurückströmen, *itr. s.* strömma, rinna, flyta tillbaka.
zurückstürzen, *itr. s.* störta, rusa tillbaka.
zurücktaumeln, *itr. s.* 1. gå baklänges, återvända med osäkra steg. 2. tumla baklänges.
zurücktelegraphieren, *tr.* telegrafera tillbaka, till svar.
zurückthun, *tr.* 1. ställa, sätta, lägga tillbaka, på sin plats. 2. *Einen Schritt* ~ taga ett steg baklänges.
zurücktragen, *tr.* bära tillbaka, hem.
zurücktreiben, *tr.* drifva tillbaka. **Zurücktreibung**, *f.*
zurücktreten, *itr. s.* 1. taga ett steg, gå baklänges. 2. träda, draga sig tillbaka.
zurückverlangen, I. *tr.* återfordra. II. *itr. h.* längta tillbaka.
zurückversetzen, *tr.* och *sich* ~ försätta, förflytta (sig) tillbaka, återförflytta.
zurückverwandeln, *tr.* återförvandla.
zurückwälzen, *tr.* vältra tillbaka.
zurückwandern, *itr. s.* vandra tillbaka, hem.
Zurückwanderung, 0, *f.* återväg, hemväg.
zurückweichen, *itr. s.* vika, draga sig tillbaka.
zurückweisen, I. *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ gifva ngn ett tecken att draga sig tillbaka. 2. *Auf* (med ack.) el. *zu etw.* ~ visa tillbaka, hänvisa till ngt. II. *tr.* 1. visa tillbaka. *Jmdn an seine Stelle* ~ gifva ngn ett tecken att åter intaga sin plats. 2. tillbakavisa, afvisa. **Zurückweisung**, *f.*
zurückwenden, *tr.* och *sich* ~ vända (sig) om.
zurückwerfen, *tr.* kasta tillbaka, återkasta. **Zurückwerfung**, *f.*
zurückwirken, *itr. h.* återverka.
Zurückwirkung, *-en*, *f.* återverkan, återverkning.
zurückwollen, *itr. h.* vilja återvända, vilja tillbaka.
zurückwünschen, *tr.* önska tillbaka.
zurückzählen, *tr.* och *itr. h.* räkna tillbaka, baklänges.
zurückziehen, I. *tr.* och *sich* ~ draga (sig) tillbaka. II. *itr. s.* flytta tillbaka. **Zurückziehung**, *f.*
Zuruf, *-[e]s*, *-e*, *m.* tillrop.
zurufen, *tr.* tillropa.
zurunden, *tr.* runda, afrunda. **Zurundung**, *f.*
zurüsten, *tr.* tillrusta, tillreda, tillaga, ställa i ordning.
Zurüstung, *-en*, *f.* tillrustning, förberedelse.
zusäen, *tr.* så igen.
Zusage, *-n*, *f.* löfte, ord, tillåtelse.
zusagen, I. *tr.* 1. *Jmdm etw. auf den Kopf* ~ säga ngn ngt i ansigtet, beskylla ngn för ngt. 2. *Jmdm etw.* ~ lofva, tillåta ngn ngt. II. *itr. h.* 1. motsvara. 2. tilltala.
Zusagung, *-en*, *f.* = *Zusage.*
zusammen, *adv.* tillsammans, ihop. *Alle* ~ allesamman.
zusammenarbeiten, *itr. h.* och *tr.* 1. arbeta tillsammans, gemensamt. 2. hopsätta, hopfoga. 3. F gå illa åt, illa tilltyga.

---

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har *haben*, *s.* har *sein* till hjälpverb.

zusámmenbacken, I. *itr. h.* och *s.* blifva hopbakade, hänga ihop. II. *tr.* 1. baka tillsammans, gemensamt. 2. låta hänga ihop, hopfästa.
zusámmenballen, *tr.* och *sich* ~ bålla, hoprulla, knyta (sig). **Zusámmenballung**, *f.*
zusámmenbauen, *tr.* bygga ihop.
zusámmenbegeben, *sich* ~ församlas.
zusámmenbeissen, *tr.* bita ihop.
zusámmenbekommen, *tr.* få ihop.
zusámmenberufen, *tr.* sammankalla.
zusámmenbestehen, *itr. h.* bestå, äga bestånd tillsammans, på samma gång.
zusámmenbetteln, *tr.* tigga ihop.
zusámmenbinden, *tr.* samman-, hopbinda, förena.
zusámmenbitten, *tr.* bjuda ihop.
zusámmenblasen, *tr.* blåsa ihop.
zusámmenbleiben, *itr. s.* vara tillsammans, hålla ihop.
zusámmenborgen, *tr.* låna ihop.
zusámmenbrauen, *tr.* brygga, röra, koka ihop.
zusámmenbrechen, *itr. s.* störta samman, ramla. *Seine Kniee brachen unter ihm zusammen:* hans knän svigtade, han segnade ned.
zusámmenbringen, *tr.* hopbringa, sammanföra, samla.
zusámmendrängen, *tr.* och *sich* ~ tränga ihop (sig).
zusámmendrehen, *tr.* vrida ihop. **Zusámmendrehung**, *f.*
zusámmendrücken, *tr.* trycka ihop.
zusámmenfahren, I. *itr. s.* 1. fara tillsammans. 2. råka ihop, stöta samman. 3. *Vor Schreck* ~ rycka till af förskräckelse. II. *tr.* köra ihop.
Zusámmenfall, -[*e*]*s*, 0, *m.* sammanfallande, sammanstörtande.
zusámmenfallen, *itr. s.* 1. störta samman, falla i ruiner, förfalla. 2. falla ihop, falla ned. 3. sammanfalla.
zusámmenfalten, *tr.* hopvika. **Zusámmenfaltung**, *f.*
zusámmenfassen, *tr.* sammanfatta. **Zusámmenfassung**, *f.*
zusámmenfegen, *tr.* hopsopa.
zusámmenfinden, *tr.* finna, träffa tillsammans.
zusámmenflechten, *tr.* sammanfläta.
zusámmenflicken, *tr.* 1. hoplappa, laga. 2. sammanplocka.
zusámmenfliegen, *itr. s.* flyga tillsammans, i skaror.
zusámmenfliessen, *itr. s.* flyta, rinna ihop.
Zusámmenfluss, -*es*, 0, *m.* sammanflöde, förening, sammanträffande, sammanstötande, tillopp.
zusámmenfrieren, *itr. s.* 1. frysa ihop. 2. sammandragas af kölden.
zusámmenfügen, *tr.* hopfoga, sammansätta, hopsinka. **Zusámmenfügung**, *f.*
zusámmenführen, *tr.* sammanföra, förena.
zusámmengeben, *tr.* förena, låta gifta sig.
zusámmengehen, *itr. s.* 1. gå tillsammans. 2. gå ihop, passa, öfvprenestämma. 3. draga ihop sig, gå ihop, krympa; smälta.
zusámmengehören, *itr. h.* höra ihop.
zusámmengehörig, *a.* samhörig.
Zusámmengehörigkeit, 0, *f.* samhörighet.
zusámmengesellen, *tr.* förena, hopföra.
zusámmengiessen, *tr.* hälla, slå tillsammans, i samma kärl, blanda.
zusámmengrenzen, *itr. h.* gränsa intill hvarandra, stöta ihop. ~*d:* angränsande.
zusámmenhaben, *tr.* hafva tillsammans, gemensamt, på ett ställe.
Zusámmenhalt, -[*e*]*s*, 0, *m.* stadighet, hållbarhet, sammanhang.
zusámmenhalten, I. *tr.* 1. hålla ihop ngt så att det ej skingras. *Sein Geld* ~ hushålla med sina pengar. 2. hålla mot hvarandra, jämföra. 3. hålla tillsammans, t. ex. *die Zeitung.* II. *itr. h.* hålla, ej gå sönder.
Zusámmenhang, -[*e*]*s*, 0, *m.* sammanhang. *Sind Sie im ~e?* är ni med? -e... Ex. ~**los**, *a.* utan sammanhang, osammanhängande. ~**lösigkeit**, 0, *f.* brist på sammanhang.
zusámmenhangen, *itr. h.* sammanhänga, hänga ihop. *Wie hing die Geschichte zusammen?* hur hänger det ihop med den historien?
zusámmenhängen, I. *tr.* hänga på samma ställe. II. = *zusammenhangen.*
zusámmenhauen, *tr.* hugga ned; F mörbulta.
zusámmenhäufen, *tr.* hopa (på samma ställe), lägga i hög. **Zusámmenhäufung**, *f.*
zusámmenheften, *tr.* häfta ihop.
zusámmenheilen, *itr. s.* och *tr.* läka(s). **Zusámmenheilung**, *f.*
zusámmenhetzen, *tr.* hetsa ihop.
zusámmenholen, *tr.* hämta ihop.
zusámmenkauern, *sich* ~ huka sig ned, krypa ihop.
zusámmenkaufen, *tr.* köpa ihop, köpa upp.
zusámmenketten, *tr.* hopkedja.
zusámmenkitten, *tr.* kitta ihop.
zusámmenklammern, *tr.* ⊕ med krampor hopfästa.
Zusámmenklang, -[*e*]*s*, 0, *m.* samklang, harmoni.
zusámmenklappen, I. *tr.* slå, fälla ihop. II. *itr. s.* slå, gå igen.
zusámmenklauben, *tr.* mödosamt hopleta, hopplocka, bringa till stånd.
zusámmenkleben, I. *itr. h.* hänga ihop, klibba vid. II. *tr.* limma, klistra ihop. **Zusámmenklebung**, *f.*
zusámmenkleistern, *tr.* klistra ihop.
zusámmenklingen, *itr.* 1. *s.* bilda samklang, harmoniera. 2. *h. Mit den Gläsern* ~ skåla.
zusámmenknoten, *tr.* hopknåda.
zusámmenknüpfen, *tr.* hopknyta, sammanbinda, förena. **Zusámmenknüpfung**, *f.*
zusámmenkommen, *itr. s.* komma tillsammans,

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

samlas, träffas. *Mit jmdm* ~ a) träffa ngn, b) drabba samman med ngn.
zusámmenkoppeln, *tr.* koppla ihop.
zusámmenkriechen, *itr. s.* krypa ihop, krympa samman.
zusámmenkrümmen, *sich* ~ krypa ihop.
Zusámmenkunft, *-e* †, *f.* sammankomst, sammanträffande.
zusámmenlassen, *tr.* 1. låta vara tillsammans. 2. släppa ihop.
Zusámmenlauf, -[e]*s*, 0, *m.* = *Zusammenfluss.*
zusámmenlaufen, *itr. s.* 1. löpa samman, gå ihop, förena sig, träffas, råka hvarandra. 2. *Mit den Köpfen* ~ stöta hufvudena mot hvarandra. 3. löpna, ysta sig, lefra sig, blifva sur. 4. krympa.
zusámmenläuten, I. *itr. h.* ringa, klinga, ljuda på en gång, samtidigt. II. *tr.* ringa samman, sammankalla.
1. **zusámmenleben**, *itr. h.* lefva tillsammans.
2. **Zusámmenleben**, *-s*, 0, *n.* samlif.
zusámmenlesbár, *a.* som kan läggas, fällas ihop.
zusámmenlegen, *tr.* lägga ihop.
zusámmenleihen, *tr.* låna ihop.
zusámmenleimen, *tr.* limma ihop.
zusámmenlesen, *tr.* 1. läsa tillsammans, gemensamt. 2. plocka ihop, uppsamla.
zusámmenliegen, *itr. h.* ligga tillsammans, på samma ställe.
zusámmenlöt[h]en, *tr.* löda ihop. **Zusámmenlöt[h]ung**, *f.*
zusámmenmachen, *tr.* 1. göra tillsammans, gemensamt. 2. samla.
zusámmennageln, *tr.* spika ihop.
zusámmennähen, *tr.* sy ihop.
zusámmennehmen, I. *tr.* 1. *Etw. mit jmdm* ~ taga ngt tillsammans med ngn. 2. sammantaga, samla, uppsamla. F bildl. *jmdn gehörig* ~ förfara strängt mot ngn. II. *Sich* ~ 1. samla sina tankar, sina krafter. 2. lugna sig. 3. vara på sin vakt, akta sig.
zusámmenordnen, *tr.* sammanställa, sammanordna, samordna, förbinda. **Zusámmenordnung**, *f.*
zusámmenpacken, *tr.* packa ihop, packa in.
zusámmenpassen, I. *itr. h.* passa ihop, tillsammans, för hvarandra. II. *tr.* sammanpassa, hoppassa, hopjämka, lämpa efter hvarandra.
zusámmenpfarren, *tr.* sammanslå till en socken.
zusámmenpferchen, *tr.* sammanpacka.
zusámmenpressen, *tr.* prässa ihop. **Zusámmenpressung**, *f.*
zusámmenraffen, I. *tr.* i hast hopsamla, rycka till sig. II. *Sich* ~ rycka upp sig.
zusámmenrechnen, I. *tr.* 1. räkna ihop. 2. räkna tillsammans, gemensamt. II. *itr. h.* *Mit jmdm* ~ göra upp räkenskaperna med ngn.
zusámmenreimen, I. *tr.* rimma, få att gå ihop, förklara. II. *Sich* ~ gå ihop, passa ihop.
zusámmenreisen, *itr. s.* resa tillsammans.
zusámmenreissen, *tr.* rifva ned.
zusámmenrennen, *itr. s.* 1. springa tillsammans. 2. stöta ihop. F *mit jmdm* ~ råka i gräl med ngn.
zusámmenringeln, *tr.* hopringla, hoprulla.
zusámmenrollen, *tr.* och *sich* ~ rulla ihop (sig). **Zusámmenrollung**, *f.*
zusámmenrotten, *sich* ~ sammangadda sig. **Zusámmenrottung**, *f.*
zusámmenrücken, I. *tr.* flytta ihop. II. *itr. s.* maka, sluta sig tillsammans. **Zusámmenrückung**, *f.*
Zusámmenruf, -[e]*s*, -*e*, *m.* sammankallande.
zusámmenrufen, *tr.* sammankalla. **Zusámmenrufung**, *f.*
zusámmenrühren, *tr.* röra ihop.
zusámmenscharen, *tr.* och *sich* ~ samla (sig) i skaror.
zusámmenscharren, *tr.* krafsa ihop.
zusámmenschau[d]ern, *itr. s.* genomilas af en rysning, spritta till.
zusámmenschaufeln, *tr.* skofla ihop.
zusámmenschichten, *tr.* lägga hvarfvis (i hög).
zusámmenschieben, *tr.* skjuta ihop.
zusámmenschiessen, I. *tr.* 1. skjuta ned. 2. skjuta tillsammans, göra sammanskott. II. *itr. h.* skjuta på en gång.
zusámmenschlagen, I. *tr.* 1. slå ihop, tillsammans, t. ex. *die Hände.* 2. vika ihop, t. ex. *einen Brief.* 3. slå, bulta, spika ihop. 4. lägga ihop, t. ex. *mehrere Geldposten. Geld aus etw.* ~ vinna pengar på, få inkomster af ngt. II. *itr. s.* slå samman.
zusámmenschleppen, *tr.* släpa ihop.
zusámmenschliessen, I. *tr.* hopkedja, hoplänka. II. *Sich* ~ sluta sig tillsammans. III. *itr. h.* passa ihop. **Zusámmenschliessung**, *f.*
zusámmenschmelzen, *tr.* och *itr. s.* sammansmälta. **Zusámmenschmelzung**, *f.*
zusámmenschmieden, *tr.* hopsmida.
zusámmenschmiegen, *sich* ~ krypa tillsammans, intill hvarandra.
zusámmenschmieren, *tr.* F hopskrifva.
zusámmenschnallen, *tr.* spänna ihop.
zusámmenschnüren, *tr.* hopsnöra. **Zusámmenschnürung**, *f.*
zusámmenschrauben, *tr.* hopskrufva.
zusámmenschreiben, *tr.* hopskrifva, sammanskrifva.
zusámmenschrumpfen, *itr. s.* krympa ihop, blifva skrumpen.
zusámmenschütteln, *tr.* skaka ihop, om hvartannat.
zusámmenschütten, *tr.* ösa ihop, blanda.
zusámmenschweissen, *tr.* ⊕ hopsvetsa.
zusámmensetzbár, *a.* som kan sammansättas.
zusámmensetzen, I. *tr.* hopsätta, sammansätta. *Zusammengesetzt:* sammansatt, invecklad.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har varit till hjälpverb.

II. *Sich* ~ 1. sätta sig tillsammans. 2. vara sammansatt, bestå. **Zusámmensetzung**, *f.*

zusámmensingen, *itr. h.* och *tr.* sjunga tillsammans, ihop, t. ex. *ein Lied, ein Vermögen.*

zusámmensinken, *itr. s.* sjunka ihop, störta samman.

zusámmensitzen, *itr. h.* sitta tillsammans.

zusámmenspannen, *tr.* spänna ihop.

zusámmensparen, *tr.* hopspara.

zusámmensperren, *tr.* tillsammans inspärra.

Zusámmenspiel, -[*e*]*s*, 0, *n.* samspel.

zusámmensprechen, *tr. Ein Brautpaar* ~ viga ett brudpar.

Zusámmensprechung, 0, *f.* vigsel.

zusámmenstallen, *tr.* ställa i samma stall.

zusámmenstecken, I. *tr.* 1. hopfästa. 2. *Die Köpfe* ~ slå sina kloka hufvuden ihop. II. *itr. h.* vara tillsammans, hålla ihop.

zusámmenstehen, *itr. h.* stå tillsammans; tillhöra samma parti; hålla ihop, göra gemensam sak. *Gut* ~ stå i godt förhållande till hvarandra.

zusámmenstehlen, I. *tr.* stjäla ihop, genom stöld(er) samla. II. *Sich* ~ stjäla sig till att få vara tillsammans.

zusámmenstellen, *tr.* sammanställa, ställa ihop, jämföra, förena, ordna. **Zusámmenstellung**, *f.*

zusámmensteuern, *tr.* skjuta tillsammans.

zusámmenstimmen, *itr. h.* 1. sammanstämma, passa tillsammans, öfverensstämma, harmoniera. 2. rösta gemensamt. **Zusámmenstimmung**, *f.*

zusámmenstopfen, *tr.* 1. stoppa ihop. 2. stoppa, laga.

zusámmenstoppeln, *tr.* hopplocka.

Zusámmenstoß, *-es, -e* †, *m.* sammanstöt.

zusámmenstoßen, I. *tr.* 1. stöta ihop, mot hvarandra. 2. hopskarfva. 3. stöta tillsammans. 4. kullstörta. II. *itr. h.* och *s.* 1. stöta samman. 2. gränsa intill hvarandra.

zusámmenstreichen, *tr.* 1. stryka ihop. 2. *Ein Theaterstück* ~ genom strykning förkorta en teaterpjes.

zusámmenströmen, *itr. s.* strömma tillsammans.

Zusámmensturz, *-es*, 0, *m.* sammanstörtande, ruin.

zusámmenstürzen, *itr. s.* störta samman.

zusámmensuchen, *tr.* söka, leta ihop.

zusámmenthun, I. *tr.* lägga ihop, sammanslå, blanda. II. *Sich* ~ slå sig tillsammans.

zusámmentragen, *tr.* bära ihop; sammanföra, samla.

zusámmentreffen, *itr. s.* 1. sammanträffa, träffas, råkas. 2. *Zu etw.* ~ medverka till ngt. 3. *Mit etw.* ~ öfverensstämma med ngt.

zusámmentreiben, *tr.* drifva ihop.

zusámmentreten, *itr. s.* sammanträda, närma sig hvarandra, församlas, förenas, slå sig tillsammans.

Zusámmentritt, -[*e*]*s*, *-e*, *m.* sammanträde.

zusámmentrommeln, *tr.* trumma ihop.

zusámmenwachsen, *itr. s.* växa ihop.

zusámmenwehen, *tr.* blåsa ihop.

zusámmenwerfen, *tr.* 1. kasta ihop, huller om buller, sammanblanda. 2. nedslå, kullstörta.

zusámmenwickeln, *tr.* veckla, vika, lägga, rulla ihop.

zusámmenwinden, *tr.* vrida ihop.

zusámmenwirken, *itr. h.* verka tillsammans, samverka.

zusámmenwürfeln, *tr.* kasta huller om buller, genom en slump sammanföra. *Eine bunt zusammengewürfelte Gesellschaft:* ett brokigt sällskap.

zusámmenzählen, *tr.* räkna ihop.

zusámmenziehbar, *a.* som kan sammandragas.

zusámmenziehen, *tr.* och *sich* ~ sammandraga (sig), draga ihop, draga åt. *Es zieht sich ein Gewitter zusammen:* det drar sig tillsammans till ett åskväder. **Zusámmenziehung**, *f.*

zusámmenzwängen, *tr.* tvinga, trycka ihop.

zusám[m]t, *prep.* med dat. tillika med, med.

Zusatz, *-es, -e* †, *m.* 1. tillsättande, bifogande. 2. tillsats, tillägg.

zuschanzen, *tr. Jmdm etw.* ~ spela ngt i händerna på ngn. *Sich* (dat.) *etw.* ~ tillskansa sig ngt.

zuschärfen, *tr.* tillspetsa, hvässa. **Zuschärfung**, *f.*

zuscharren, *tr.* krafsa igen.

zuschauen, *itr. h.* åskåda, se på, *einer* (dat.) *Sache:* ngt.

Zuschauer, *-s*, -, *m.* ~in, *-nen*, *f.* åskådare. **-platz**, *-es, -e* †, *m.* åskådareplats. **-raum**, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* åskådarnes plats, salong.

Zuschauerschaft, 0, *f.* samtlige åskådare, publik.

zuschaufeln, *tr.* skofla igen.

zuschicken, *tr.* 1. tillskicka, tillsända. 2. ställa, göra i ordning. **Zuschickung**, *f.*

zuschieben, *tr.* 1. skjuta igen. 2. *Jmdm etw.* ~ a) skjuta ngt till ngn, b) spela ngt i händerna på ngn, c) påbörda ngn ngt. Jur. *jmdm den Eid* ~ låta ngn gå ed. **Zuschiebung**, *f.*

zuschiessen, I. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ skjuta ngt till ngn. 2. tillskjuta, bidraga med. II. *itr.* 1. *h.* skjuta af, lossa ett skott. 2. *s. Auf jmdn* ~ rusa mot, störta sig öfver ngn.

Zuschlag, -[*e*]*s*, *-e* †, *m.* 1. bekräftande handslag, klubbslag på auktioner. 2. tillökning, tillsats. 3. ⊕ smältningsmedel, fluss.

zuschlagen, I. *itr.* 1. *h.* slå till. 2. *s.* slå igen, t. ex. *die Thür schlug zu.* 3. *h.* och ‡ *s.* bekomma väl. II. *tr.* 1. slå igen, t. ex. *die Thür.* 2. slå till. 3. slå, spika igen, ihop. 4. *Jmdm etw.* ~ a) slå, kasta ngt till ngn, b) slå, låta klubban falla för ngn på auktioner. **Zuschlagung**, *f.*

zuschlammen, *tr.* uppslamma.

i. zuschleifen, (stark böjn.) *tr.* slipa, genom slipning gifva en viss form, t. ex. *Edelsteine.*

---

* äkta sms. F familjärt. P lägre språk. ‡ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ⚔ militärisk term.

2. zuschleifen, (svag böjn.) *tr.* genom öglor fästa.
zuschleppen, *tr.* *Jmdm etw.* ~ släpa, skaffa ngt till ngn.
zuschleudern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ slunga, kasta ngt till ngn.
zuschliessen, *tr.* stänga, läsa.
zuschmeissen, F = *zuschlagen II, 3, 4 a.*
zuschmelzen, *tr.* smälta igen.
zuschmieren, *tr.* smeta igen, tillsmeta.
zuschnallen, *tr.* spänna ihop, igen.
zuschnappen, *itr. s.* slå igen.
zuschneiden, *tr.* skära, klippa till.
Zuschneider, *-s, -, m.* ~**in,** *-nen, f.* tillskärare, tillskärerska.
zuschneien, *itr. s.* blifva igen-, öfversnöad, snöa igen.
Zuschnitt, -[e]*s,* 0, *m.* tillklippning, tillskärning, snitt, fason, anstrykning.
zuschnüren, *tr.* snöra igen, hopsnöra. **Zuschnürung,** *f.*
zuschrauben, *tr.* skrufva igen.
zuschreiben, *tr.* 1. ytterligare skrifva, tillägga, t. ex. *einige Zeilen.* 2. tillskrifva, skrifva till, *jmdm etw.:* ngn ngt. 3. *Jmdm etw.* ~ tillskrifva ngn ngt, skrifva ngt på ngns räkning, gifva ngn skulden för ngt. 4. tillegna, dedicera. **Zuschreibung,** *f.*
zuschreien, *tr.* och *itr. h.* 1. *Jmdm etw.* ~ skrika, ropa ngt till ngn. 2. *Immer* ~ hålla på att skrika.
zuschreiten, *itr. s.* 1. *Auf jmdn* ~ gå emot ngn, ngn till mötes. 2. gå på, gå undan, taga ut stegen.
Zuschrift, *-en, f.* 1. skrifvelse. 2. adress. 3. tillegnan, dedikation.
zuschriftlich, *adv.* skriftligen, genom skrifvelser.
Zuschub, -[e]*s, -e* †, *m.* hjälp, understöd.
zuschüren = *schüren.*
Zuschuss, *-es, -e* †, *m.* tillskott.
zuschütten, *tr.* 1. ösa, gräfva igen, fylla. 2. ytterligare ihälla. **Zuschüttung,** *f.*
zuschwären, *itr. s.* bulna igen.
zuschwellen, *itr. s.* svälla ihop.
zuschwören, *tr.* *Jmdm etw.* ~ svära ngn ngt.
zusegeln, *itr. s.* segla åt ett håll, styra kurs på.
zusehen, *itr. h.* 1. se på, vara åskådare, åsyna vittne. *Etw. nur vom* ~ *kennen:* känna ngt blott till utseendet. *Das* ~ *haben:* få se på. 2. se till, laga, styra om.
zusehends, *adv.* märkbart, tydligen.
Zusseher, ✱ = *Zuschauer.*
zusein, *itr. s.* vara stängd.
zusenden, *tr.* 1. tillsända. 2. *Jmdn einem Orte* ~ sända ngn till ett ställe.
zusetzen, I. *tr.* 1. bifoga, tillägga, sätta ngt till ngt, iblanda. 2. sätta till, förlora. 3. sätta igen, sätta för, stänga. 4. ⚓ sätta till. II. *itr. h.* sätta åt, *jmdm:* ngn.
zusichern, *tr.* *Jmdm etw.* ~ tillförsäkra ngn ngt. **Zusicherung,** *f.*
zusiegeln, *tr.* försegla.
Zuspeise, *-n, f.* = *Zukost.*
zusperren, *tr.* spärra igen, för.
zuspitzen, I. *tr.* spetsa, hvässa, göra spetsig, tillspetsa. II. *Sich* ~ sluta i en spets. **Zuspitzung,** *f.*
Zuspräche, *-n, f.* = *Zuspruch.*
zusprechen, I. *tr.* 1. *Jmdm Trost* ~ trösta ngn. *Jmdm Mut* ~ ingifva ngn mod, uppmuntra ngn. 2. tilldöma, tillerkänna, *jmdm etw.:* ngn ngt. II. *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ a) tilltala ngn, b) instämma med ngn. 2. *Dem Glase fleissig* ~ flitigt anlita glaset. *Einer Speise gehörig* ~ taga för sig dugtigt af en rätt. **Zusprechung,** *f.*
zuspringen, *itr. s.* 1. *Auf jmdn* ~ springa emot ngn. 2. hoppa, springa fort. 3. slå, smälla igen, ihop. 4. *Jmdm* ~ bispringa ngn.
Zuspruch, -[e]*s, -e* †, *m.* 1. tilltal, tröst, uppmuntran. 2. (värdshus)kunder. *Die Bowle findet viel* ~ bålen faller i smaken, anlitas mycket.
zuspünden, *tr.* sprunda.
Zustand, -[e]*s, -e* †, *m.* tillstånd, läge, ställning, belägenhet.
zuständig, *a.* 1. tillhörande, tillhörig. 2. vederbörande, kompetent.
Zuständigkeit, 0, *f.* kompetens.
zuständlich, *a.* vanlig, beständig.
zustechen, I. *itr. h.* 1. *Auf jmdn* ~ sticka efter ngn. 2. hålla på att sticka. II. *tr.* sticka, sy ihop.
zustecken, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ sticka *till,* stoppa på ngn ngt. 2. hopfästa med nålar.
zustehen, *itr. h.* 1. stå igen, vara stängd. 2. *Jmdm* ~ anstå, passa ngn. 3. bispringa, bistå, *jmdm:* ngn.
zustellen, *tr.* 1. ställa för, stänga. 2. *Jmdm etw.* ~ tillställa ngn ngt. **Zustellung,** *f.*
zusteuern, I. *tr.* och *itr. h.* bidraga. II. *itr. s.* och *h.* *Der Küste* ~ styra mot kusten.
zustimmen, *itr. h.* *Einer* (dat.) *Sache* ~ samtycka till, instämma i, gå in på, bifalla ngt.
Zustimmung, 0, *f.* samtycke, bifall.
zustopfen, *tr.* stoppa, stoppa igen, för.
zustöpseln, *tr.* korka. **Zustöps[e]lung,** *f.*
zustossen, I. *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ hastigt skjuta ngt till ngn. 2. skjuta, slå igen. II. *itr.* 1. *h.* stöta till. 2. *s.* *Jmdm* ~ hända ngn.
zustreben, *itr. h.* eftersträfva, sträfva hän emot, *einem Ziele:* ett mål.
zustreichen, I. *itr. s.* *Auf ein Ziel* el. *einem Ziele* ~ draga, tåga, fara, flyga mot ett mål. II. *tr.* smeta igen.
zustricken, *tr.* sticka ihop, vid stickning hoptaga.
Zustrom, -[e]*s, -e* †, *m.* = *Zufluss.*
zuströmen, I. *itr. s.* strömma, flyta, rinna dit, strömma till. II. *tr.* låta tillströmma, tilldela, skänka.
zustülpen, *tr.* öfvertäcka.

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haben, *s.* har sein till hjälpverb.

zustürmen, *itr. s. Auf jmdn* ~ storma, rusa mot ngn.
zustürzen, *itr. s. Auf jmdn* ~ störta, rusa mot ngn.
zustutzen, *tr.* putsa, forma, klippa, hyfsa, göra i ordning. F *jmdn zu etw.* ~ dressera ngn till ngt.
zutappen, *itr. h.* 1. *Auf einen Ort* ~ famlande närma sig ett ställe. 2. bära sig klumpigt, tafatt, dumt åt, rusa till vägs.
zuteilen, *tr.* tilldela. **Zuteilung**, *f.*
Zuthat, *-en*, *f.* 1. tillbehör; ingrediens. 2. material, virke.
zuthätig = *zuthulich.* **zutheilen** se *zuteilen.*
zuthulich, *a.* vänlig, förtrolig, tillitsfull, smeksam, inställsam.
Zuthulichkeit, 0, *f.* vänlighet m. m. se föreg.
zuthun, I. *tr.* 1. tillägga, tillfoga, bifoga. 2. stänga. *Die Augen* ~ sluta ögonen, blunda. 3. *Ohne mein* ~ utan mitt åtgörande. II. *Sich* ~ 1. gå igen, sluta sig. 2. *Sich jmdm* ~ ställa sig in hos ngn.
zutraben, *itr. h.* 1. *Auf einen Ort* ~ trafva åt ett ställe till. 2. trafva undan.
zutragen, I. *tr. Jmdm etw.* ~ bära ngt till ngn, rapportera, skvallra ngt för ngn. II. *Sich* ~ tilldraga sig. III. *itr. h.* bära mycken frukt, vara gifvande.
Zuträger, *-s*, *-*, *m.* ~in, *-nen*, *f.* angifvare, skvallerbytta.
Zuträgerei, *-en*, *f.* skvaller.
zuträglich, *a.* 1. gagnelig, lämplig, fördelaktig, nyttig. *Der Gesundheit* ~ hälsosam. 2. gifvande, som har god jordmon, bär mycken frukt.
Zuträglichkeit, 0, *f.* gagn, lämplighet m. m. se föreg.
1. **zutrauen**, *tr.* tilltro, *jmdm etw.:* ngn ngt.
2. **Zutrauen**, *-s*, 0, *n.* förtroende, tillit. **-erweckend**, *a.* förtroendeväckande. **-s...** Ex. ~**voll**, *a.* förtroendefull, tillitsfull.
zutraulich, *a.* 1. förtroendefull, tillitsfull. 2. förtrolig.
Zutraulichkeit, *-en*, *f.* förtrolighet.
zutreffen, *itr. h.* slå in, passa, vara slående, sann. ~*de Bemerkung:* slående anmärkning.
zutreiben, I. *tr.* 1. drifva åt, till. *Die Herde der Weide* ~ drifva hjorden på bete. 2. drifva på, t. ex. *die Pferde.* 3. drifva, slå igen. II. *itr. s. Den Klippen* ~ drifva(s) mot klipporna.
zutreten, I. *itr. s.* 1. träda fram, komma, ställa sig till. 2. träda emellan, förmedla. II. *tr.* trampa igen.
zutrinken, *itr. h.* 1. *Jmdm* ~ dricka ngn till. 2. hålla på, fortfara att dricka.
Zutritt, *-[e]s*, 0, *m.* tillträde.
zuäußerst, *adv.* underst, i botten.
zuverlässig, **zuverlässlich**, *a.* tillförlitlig, säker, pålitlig.
Zuverlässigkeit, 0, *f.* tillförlitlighet m. m. se föreg.
Zuversicht, 0, *f.* tillförsigt.
zuversichtig, *a.* full af tillförsigt, förtroendefull.
zuversichtlich, *a.* 1. = föreg. 2. = *zuverlässig.*
Zuversichtlichkeit, 0, *f.* tillförsigt, säkerhet, självförtroende.
zuviel, *adv.* för mycket.
zuvór, *adv.* först, förut, på förhand, i förväg. Bildar många sms. med verb, af hvilka nedanstående exempelvis anföras.
zuvórbedenken, *tr.* förut, på förhand betänka.
zuvóreinnehmen = *einnehmen 6.*
zuvórerwägen, *tr.* förut, på förhand öfverväga.
zuvórkommen, *itr. s.* förekomma, *jmdm:* ngn. ~*d:* förekommande.
Zuvórkommenheit, 0, *f.* förekommande sätt.
zuvórsagen, *tr.* förutsäga.
zuvórthun, *tr. Es jmdm* ~ öfverträffa ngn.
zuvórderst, *adv.* först (och främst), framför allt.
Zuwachs, *-es*, 0, *m.* tillväxt.
zuwachsen, *itr. s.* 1. växa igen, ihop, sluta sig, läkas. 2. tillväxa. 3. *Jmdm* ~ växa för ngns räkning, blifva ngn till del.
Zuwage, *-n*, *f.* öfvervigt, det som ges på köpet, påbröd.
zuwägen, *tr.* 1. *Jmdm* ~ väga till åt ngn. 2. väga med, på samma gång.
zuwälzen, *tr.* 1. *Der Strom wälzt seine Gewässer dem Meere zu:* strömmen vältrar sitt vatten, sina vattenmassor ned mot hafvet. 2. *Jmdm etw.* ~ påbörda ngn ngt. 3. *Den Eingang der Höhle mit einem Felsstücke* ~ vältra en sten framför ingången till hålan.
zuwandern, *itr. s. Dem Walde* ~ vandra åt skogen till.
zuwanken, *itr. s. Dem Tische* ~ stappla fram mot, till bordet.
zuwarten, *itr. h.* intaga en afvaktande ställning, vänta.
zuwége, *adv.* tillväga, till stånd. *Gut* ~ *sein:* befinna sig väl. Bildar sms. med åtskilliga verb, af hvilka följ. exempelvis anföras.
zuwégebringen, *tr.* bringa till stånd, åstadkomma.
zuwégekommen, *itr. s. Mit etw.* ~ få ngt till stånd.
zuwehen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ blåsa, fläkta till ngn ngt. 2. blåsa igen, öfverhölja, skyla. *Der Wind hat die Wege mit Schnee zugeweht:* blåsten har yrt igen, hopat drifvor på vägarne.
zuweilen, *adv.* understundom, emellanåt.
zuweisen, I. *itr. h. Auf etw.* (ack.) ~ visa, tyda hän, peka på ngt. II. *tr. Jmdm etw.* ~ a) anvisa ngn ngt, b) hänvisa ngt till ngn.
zuwenden, *tr.* och *sich* ~ 1. *Den Schritt* el. *sich einem Orte* ~ vända sina steg, gå åt, hän mot ett ställe. 2. *Jmdm das Gesicht* ~ vända ansigtet mot, se på ngn. *Jmdm seine Liebe* ~ skänka ngn sin kärlek. *Seine*

Freundlichkeit wandte ihm alle Herzen zu: hans vänlighet drog allas hjärtan till honom, vann alla.

zuwerfen, *tr.* 1. *Jmdm etw.* ~ kasta ngt till ngn. *Jmdm Blicke* ~ ge ngn ögonkast. 2. slå igen, t. ex. *die Thür.*

zuwider, *adv.* och (efter det styrda ordet stående) *prep.* med dat. mot, i strid mot. *Das Glück war uns* ~ lyckan var oss icke huld. *Der Pflicht* ~ *sein:* strida mot, stå i strid med pligten. *Jmdm* ~ *sein:* vara ngn motbjudande.

zuwiderhandeln, *itr. h. Einem Befehle* ~ handla i strid med, mot en befallning.

Zuwiderhandlung, *-en, f.* brott mot ngt.

zuwinken, *itr. h. Jmdm* ~ vinka åt ngn.

zuwölben, *tr.* öfverhvälfva.

zuzahlen, *tr.* betala ytterligare, tillägga. **Zuzahlung,** *f.*

zuzählen, *tr.* 1. medräkna. 2. *Jmdm etw.* ~ räkna till ngn ngt.

zuziehen, I. *tr.* 1. draga åt, t. ex. *den Knoten.* 2. draga för, t. ex. *den Vorhang.* 3. *Jmdn dem Abgrunde* ~ draga ngn hän mot afgrunden. 4. taga med, tillkalla; inbjuda till deltagande. 5. *Sich* (dat.) *etw.* ~ taga åt sig ngt. 6. ådraga. II. *Sich* ~ åtdragas, hopdragas, t. ex. *die Schleife zog sich zu.* III. *itr.* 1. *h. Kräftig* ~ draga åt, taga i dugtigt. 2. *s.* flytta till ett ställe, ankomma, träda i tjänst. **Zuziehung,** *f.*

Zuzug, *-[e]s, -e* †, *m.* 1. inflyttning, ankomst. 2. de inflyttade, nyankomna; förstärkning.

Zuzügler, *-s, -, m.* 1. person som ansluter sig till ngt, frivillig (deltagare). 2. inflyttad, nyankommen person.

zuzwängen, *tr.* hoptvinga, med våld hoptrycka, hopdragra.

zwacken, *-te, ge-t, tr.* 1. *Jmdn zwicken und* ~ plåga, trakassera ngn. 2. rycka, slita, t. ex. *etw. an sich:* ngt till sig, *Stücke aus etw.*

Zwang, *-[e]s,* 0, *m.* 1. tvång. *Sich* (dat.) ~ *anthun:* pålägga sig tvång, beherska sig. 2. våld, förtryck. 3. = *Bann 4, a* och *Gerichtsbarkeit.* 4. tryckande, sammandragande smärta. **-gesetz,** *-es, -e, n.* tvångslag. **-lage,** *-n, f.* tvång, tvångstillstånd, ofri belägenhet. **-los,** *a.* tvångslös, tvångfri, utan tvång. **-losigkeit,** 0, *f.* frihet från tvång. **-mittel,** *-s, -, m.* tvångsmedel. **-versteigerung,** *-en, f.* exekutiv auktion. **-[s]...** RZ. **~anleihe,** *-n, f.* tvångslån. **~arbeit,** *-en, f.* straffarbete. **~dienst,** *-[e]s,* 0, *m.* dagsverksskyldighet, skyldiga dagsverken. **~jacke,** *-n, f.* tvångsjacka. **~mässregel,** *-n, f.* tvångsåtgärd. **~verfahren,** *-s,* 0, *n.* exekutivt förfarande. **~vollstreckung,** *-en, f.* exekution. **~weise,** *adv.* genom, med tvång.

Zwange, *-n, f.* ⊕ dim. *Zwänglein,* tving.

zwängen, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ tränga, trycka, tvinga, klämma, böja (sig). Bildl. *das Recht* ~ vränga lagen.

zwanghaft, *a.* tvingande, tryckande.

zwanzig, *a.* tjugu, jfr *fünfzig* m. **-ender,** *-s, -, m.* hjort med tjugu hornspetsar. Per ofr. jfr sms. med *drei, ein, fünf.*

zwar, *adv.* 1. visserligen, nog. 2. *Und* ~ och därtill, och till på köpet, nämligen. *Und* ~ *so:* och det så (att förstå), nämligen så.

Zweck, *-[e]s, -e, m.* 1. sfv. *-en, -en* = *Zwecke.* 2. stift i skottaflans midt. Bildl. *den* ~ *treffen* el. *den* ~ *herausschiessen:* träffa hufvudet på spiken. 3. ändamål, syfte. *Zum* ~*e einer Unterredung:* i och för ett samtal. **-dienlich,** *a.* tjänlig, ändamålsenlig. **-dienlichkeit,** 0, *f.* tjänlighet, ändamålsenlighet. **-entsprechend,** *a.* ändamålsenlig. **-essen,** *-s, -, n.* festmåltid. **-los,** *a.* ändamålslös, otjänlig, gagnlös. **-losigkeit,** 0, *f.* gagnlöshet. **~mässig,** *a.* ändamålsenlig. **-mässigkeit,** 0, *f.* ändamålsenlighet. **-voll,** *a.* planmässig. **-widrig,** *a.* otjänlig, olämplig. **-widrigkeit,** 0, *f.* olämplighet.

Zwecke, *-n, f.* stift, nubb, pligg.

zwecken, *-te, ge-t,* I. *tr.* 1. med stift, med nubb fästa, stifta. 2. = *zwicken.* II. *itr. h.* syfta.

zweckhaft, *a.* ändamålsenlig.

zwecks, *prep.* med gen. i och för, för ... skull.

zween, förældr. *m.* till *zwei.*

zwei, I. utan följ. subst. sfv. **zwei,** oböjl., dock när ej artikeln föregår sfv. gen. *zweier,* dat. *zweien* (jfr *drei*), *a.* (grundtal) två, tu. II. *-en, f.* tvåa. **-blatt,** *-[e]s, -er* †, *n.* bot. ekorrbär (Convallaria bifolia). **-deutelei,** *-en, f.* tvetydighet. **-deutein,** * *itr. h.* vara tvetydig. **-deutig,** *a.* tvetydig. **-deutigkeit,** *-en, f.* tvetydighet. **-doppelt,** *a.* dubbel. **-dritteltakt,** *-[e]s, -e, m.* mus. två tredjedels takt. **-dunkel,** *-s,* 0, *n.* = *Zwielicht.* **-fach, -fältig,** *a.* tvåfaldig, dubbel. **-flügelig,** *a.* zool. tvåvingad. **-flügler,** *-s, -, m.* tvåvingad insekt. **-gesang,** *-[e]s, -e* †, *m.* duett. **-geschlechtig,** *a.* tvåkönad. **-gespann,** *-[e]s, -e, n.* par(hästar). **-gröschenstück,** *-[e]s, -e, n.* tvågroschen (vanl. 2 *gute Groschen,* m *Groschen*). **-händig,** *a.* 1. tvehänd, med två händer. 2. ~*es Schwert:* svärd som föres med båda händerna. 3. ~*es Stück:* (musik-) stycke för två händer. **-höcker,** *-s, -, m.* kamel (med två pucklar). **-hufer,** *-s, -, m.* zool. klöfdjur. **-kampf,** *-[e]s, -e* †, *m.* tvekamp, duell. **-kämpfer,** *-s, -, m.* kämpe i tvekamp, duellant. **-schläf[e]rig,** *a.* ~*es Bett:* tvåmanssäng. **-schneidig,** *a.* tveäggad. **-spänner,** *-s, -, m.* parvagn. **-spännig,** *a.* lämpad för, förspänd med parhästar. ~*er Wagen:* parvagn. ~ *fahren:* åka efter parhästar. **-spurig,** *a.* dubbelspårig. **-t[h]eilig,** *a.* tudelad, klufven. **-t[h]eilung,** *-en, f.* tudelning, klyfning. **-unddréissigsteinste,** *-n, f.* mus. trettiotvåendels not. **-vierteltakt,** *-[e]s, -e, m.* två fjärdedels takt. **-weiberei,** 0, *f.* tvegifte. **-zack,** *-[e]s, -e, m.* tvåkloig gaffel, tjuga. **-zackig,** *a.* tvåuddig, tvåkloig. **-zahl,** *-en, f.*

0 saknar plur. † har omljud. *tr.* transitivt, *itr.* intransitivt verb. *h.* har haft, *s.* har varit till hjälpverb.

1. tvåtal. 2. gram. dualis. -**zeilig**, *a.* tvåradig. -**züngig** = *doppelzüngig.*

zweilen, *-te, ge-t, tr.* och *sich* ~ dela, klyfva (sig), göra (blifva) oense.

Zweier, *-s, -, m.* 1. tvåpfennig. 2. tvåa m. m. jfr *Fünfer.*

zweierlei, oböj. *a.* tvåggehanda, två slags.

Zweifel, *-s, -, m.* tvifvel. -**fall**, *-[e]s, -e* †, *m.* tvifvelaktigt fall. -**geist**, *-[e]s, -er, m.* tviflande ande, tviflare. -**los**, *a.* otvifvelaktig. -**mut[h]**, *-[e]s, 0, m.* vankelmod. -**müt[h]ig**, *a.* vankelmodig. -**sucht**, *0, f.* tvifvelsjuka, skepticism. -**süchtig**, *a.* tvifvelsjuk, skeptisk. -**[s]...** Ex. ~**frei**, *a.* fri från tvifvel. ~**grund**, *-[e]s, -e* †, *m.* grund, orsak till tvifvel. — -**s...** Ex. ~**ohne**, *adv.* tvifvelsutan, otvifvelaktigt.

zweifelbär, *a.* tvifvelaktig.

Zweifelei, *-en, f.* idkeligt tviflande, tvifvel.

zweifelhaft, *a.* 1. tviflande, oviss, obeslutsam. 2. tvifvelaktig, misstänkt. *Etw.* ~ *lassen:* låta ngt vara osagdt, ej yttra sig om ngt. *Etw.* ~ *machen:* draga ngt i tvifvelsmål.

zweifeln, *-te, ge-t, itr. h.* 1. tvifla, *an jmdm, etw.:* på ngn, ngt. 2. tveka, vara tvehogse.

Zweifler, *-s, -, m.* ~**in**, *-nen, f.* tviflare, -lerska.

Zweig, *-[e]s, -e, m.* gren, kvist. -**anstalt**, *-en, f.* filial. -**bahn**, *-en, f.* sidobana. -**geschäft**, *-[e]s, -e, n.* (handels)filial. -**verein**, *-[e]s, -e, m.* filialförening.

zweigen, *-te, ge-t, itr. h.* och *sich* ~ skjuta grenar, grena, förgrena, dela sig.

Zweihelt, *0, f.* dubbelhet, dualism.

zweite, *a.* (ordningstal) andre. *Zum* ~*n:* för det andra. -**älteste(r)**, (adj. böja.) *m.* nästälste. -**best**, *a.* nästbäst. -**geboren**, *a.* andre i ordningen, nästälst. -**instanzlich**, *a.* i andra instansen. -**letzt**, *a.* nästsist. -**nächst**, *a.* andre i ordningen, därpå följande.

Zweitel, *-s, -, n.* half, tvåendel.

zweitens, *adv.* för det andra.

zwerch, *a.* tvär. -**fell**, *-[e]s, -e, n.* mellangärde. *Das* ~ *erschüttern:* narra till ohäjdadt skratt. -**pfeife**, *-n, f.* tvärpipa. -**sack**, *-[e]s, -e* †, *m.* tvärsäck. -**sattel**, *-s, -*†, *m.* tvärsadel.

Zwerg, *-[e]s, -e, m.* dvärg. -**artig**, *a.* dvärgartad, dvärglik, förkrympt. -**baum**, *-[e]s, -e* †, *m.* dvärgträd. -**birke**, *-n, f.* dvärgbjörk. -**bohne**, *-n, f.* krypböna (Phaseolus nanus). -**seele**, *-n, f.* liten, inskränkt, förkrympt själ.

zwerg[en]haft, *a.* dvärgartad, -lik, förkrympt.

Zwerghaftigkeit, *0, f.* dvärgartad, förkrympt växt, dvärgnatur, litenhet.

zwergig = *zwerghaft.*

Zwergin, *-nen, f.* (kvinlig) dvärg.

Zwergling, *-[e]s, -e, m.* pygmé, dvärg.

Zwetsch[g]e, **Zwetschke**, *-n, f.* plommon, sviskon. F *meine sieben* ~*n:* mitt pick och pack.

Zwick, *-[e]s, -e, m.* 1. = *Zwecke.* 2. knip(ning), nyp. 3. pisksnärt. 4. piskrapp. -**bohrer**, *-s, -, m.* svickborr. -**zange**, *-n, f.* kniptång.

Zwickel, *-s, -, m.* kil. -**bärt**, *-[e]s, -e* †, *m.* spetsiga mustascher.

zwicken, *-te, ge-t, tr.* knipa, nypa, klämma, knipa af, klippa af. jfr *zwacken.*

Zwicker, *-s, -, m.* 1. en som nyper, kniper. 2. knip(ning), nyp. 3. lornjett. 4. kniptång. 5. svicka.

Zwie... Ex. -**back**, *-[e]s, -e* [†], *m.* skorpa. -**fach**, *a.* tvåfaldig, dubbel. -**gespräch**, *-[e]s, -e, n.* dialog. -**licht**, *-[e]s, 0, n.* halfdager, skymning, gryning. -**spalt**, *-[e]s, -e, m.* tvedrägt. -**spaltig** = *-trächtig.* -**tracht**, *0, f.* tvedrägt. -**trächtig**, *a.* tvedrägtig, oense, fiendtlig.

Zwiebel, *-n, f.* 1. lök. 2. F tjockt fickur. -**ärtig**, *a.* lökartad. -**best**, *-[e]s, -e, n.* löksäng, lökrabatt. -**blume**, *-n, f.* blomma på en lökväxt. -**brühe**, *-n, f.* löksås. -**geruch**, *-[e]s, -e* †, *m.* löklukt. -**gewächs**, *-es, -e, n.* lökväxt. -**knollen**, *-s, -, m.* lök (rotknöl). -**lauch**, *-[e]s, 0, m.* lök (växt). -**sauce** = *-brühe.*

zwiebelhaft, **zwiebelig**, *a.* lökartad, löklik.

zwiebeln, *-te, ge-t,* I. *itr. h.* lukta, smaka lök. II. *tr.* 1. lägga lök på. 2. ingnida med lök. F *jmdn* ~ gå illa åt ngn.

Zwiesel, *-s, -, m.* -*n, f.* ställe där ngt delar, klyfver sig.

zwieselig, *a.* delad, klufven.

zwieseln, *-te, ge-t, tr.* o. *sich* ~ dela, klyfva (sig).

Zwil[l]ch, *-[e]s, -e, m.* groft lärft, groft linne, säckväf. -**kittel**, *-s, -, m.* grof linneblus. -**rock**, *-[e]s, -e* †, *m.* grof linnerock.

zwil[l]chen, *a.* af groft lärft, säckväfs-.

Zwilling, *-[e]s, -e, m.* tvilling. -**s...** Ex. ~**bildung**, *-en, f.* tvillingsbildning. ~**bruder**, *-s, -*†, *m.* tvillingsbroder. ~**geburt**, *-en, f.* tvillingsförlossning, nedkomst med tvillingar. ~**geschwister**, *plur.* tvillingssyskon. ~**knabe**, *-n, -n, m.* tvilling(sgosse). ~**mädchen**, *-s, -, n.* tvilling(sflicka). ~**schwester**, *-n, f.* tvillingssyster.

Zwing... Ex. -**burg**, *-en, f.* borg, fäste till ett lands undertryckande. -**herr**, *-n, -en, m.* våldsherskare, despot, tyrann. -**herrschaft**, *-en, f.* despotism, tyranni. -**schraube**, *-n, f.* ⊕ skruftving. -**stock**, *-[e]s, -e* †, *m.* skrufstäd.

Zwinge, *-n, f.* 1. ⊕ ving. 2. dobbsko.

zwingen, *zwang, zwänge, gezwungen, zwing[e],* I. *tr.* 1. tvinga. 2. påtvinga, intvinga. 3. betvinga, besegra, öfverväldiga, rå på; hinna med, räcka till. 4. *Gezwungen:* tvungen, affekterad, konstlad. II. *Sich* ~ beherska, öfvervinna, förmå sig.

Zwinger, *-s, -, m.* 1. en som tvingar, betvingare, öfvervinnare. 2. inhägnad, grop, håla där djur förvaras, hundgård, lejongrop m. m.; äfv. arena för vilda djur. 3. torn, borg, fängelse.

zwinkeln, **zwinkern**, *-te, ge-t, itr. h.* 1. blinka. 2. hastigt röra ngn kroppsdel. *Mit den Ohren* ~ klippa med öronen.

Zwinker, *-s, -, m.* 1. en blinkande. 2. blink. *Kein* ~*lein:* ej det ringaste.

* äkta sme. F familjärt. P lägre språk. ✱ mindre brukligt. ⊕ teknisk term. ⚓ sjöterm. ✕ militärisk term.

Zwirbel, -s, -, m. hvirfvel.
zwirbeln, -te, ge-t, I. itr. h. hvirfla. II. tr. vrida omkring.
Zwirn, -[e]s, -e, m. tråd. F bild. ~ im Kopf haben: ej vara bortkommen, ha godt hufvud, was machen Sie für ~ hvad har ni för er (för dumheter)? -knäuel, -s, -, m. trådnystan. -spitze, -n, f. tråd-, linnespets.
1. **zwirnen**, a. af tråd, tråd-.
2. **zwirnen**, -te, ge-t, itr. h. och tr. 1. tvinna. 2. om kattor: spinna. **Zwirnung**, f.
Zwirnerei, -en, f. tvinneri.
zwischen, prep. med dat. på frågan hvarest, med ack. på frågan hvarthän, och adv. mellan, emellan.
Zwischenakt, -[e]s, -e, m. mellanakt.
Zwischenbemerkung, -en, f. inskjuten anmärkning; afvikelse från ämnet, exkurs.
Zwischendeck, -[e]s, -s, n. mellandäck.
Zwischending, -[e]s, -e, n. mellanting.
zwischendurch, adv. midt emellan, midt igenom, alltemellanåt, här och där, då och då.
Zwischenessen, -s, -, n. mellanrätt.
Zwischenfall, -[e]s, -e †, m. mellankommande, oväntad, störande händelse, intermesso.
Zwischenfarbe, -n, f. mellanfärg.
Zwischengericht, -[e]s, -e, n. mellanrätt.
Zwischengeschäft, -[e]s, -e, n. tillfällig affär, biaffär.
Zwischengeschoss, -es, -e †, n. mellanvåning, entresolvåning.
Zwischenglied, -[e]s, -er, n. mellanlänk.
Zwischenhandel, -s, -†, m. 1. mellan-, transitohandel, speditionsaffär. 2. = *Zwischenfall.*
Zwischenhändler, -s, -, m. speditör, mäklare.
Zwischenhandlung, -en, f. episod.
zwischeninne, adv. midt emellan, i midten.
zwischenliegend, a. mellanliggande.
Zwischenmagazin, -[e]s, -e, n. nederlag.
Zwischenmahl, -[e]s, -e el. -er †, n. **Zwischenmahlzeit**, -en, f. mellanmål.
Zwischenmauer, -n, f. mellanvägg.
Zwischenpause, -n, f. paus.
Zwischenperson, -en, f. förmedlare, mäklare, mellanhand.
Zwischenpfeiler, -s, -, m. mellanpelare.
Zwischenplatz, -es, -e †, m. plats midt emellan, mellanrum.
Zwischenraum, -[e]s, -e †, m. mellanrum.
Zwischenrede, -n, f. 1. mellanskjutet tal. 2. afvikelse från ämnet.
Zwischenrädner, -s, -, m. samtalande person.
Zwischenregierung, -en, f. mellanregering, interregnum.
Zwischenreich, -[e]s, -e, n. 1. = föreg. 2. mellanliggande rike.
Zwischenreihe, -n, f. mellanrad.
Zwischensatz, -es, -e †, m. 1. mellanstycke. 2. gram. mellansats.
zwischenschieben, tr. skjuta mellan, inskjuta.
Zwischenspeise, -n, f. mellanrätt.
Zwischenspiel, -[e]s, -e, n. teat. mellanpjes.
Zwischenstand, -[e]s, -e †, m. 1. mellantillstånd. 2. = *Zwischenstellung.*
Zwischenstation, -en, f. mellanstation.
Zwischenstellung, -en, f. ställning midtemellan.
Zwischenstock, -[e]s, -e †, m. -werk, -[e]s, -e n. = *Zwischengeschoss.*
Zwischenstreifen, -s, -, m. mellanliggande remsa.
Zwischenstück, -[e]s, -e, n. mellanstycke.
Zwischenstunde, -n, f. 1. mellanliggande timme. 2. paus, kvart mellan två lektioner.
Zwischenton, -[e]s, -e †, m. mellanton.
Zwischenträger, -s, -, m. ~in, -nen, f. angifvare, skvallerbytta.
Zwischenträgerei, -en, f. (spring med) skvaller.
zwischentreten, itr. s. träda emellan.
Zwischenumstand, -[e]s, -e †, m. mellankommande omständighet.
Zwischenwall, -[e]s, -e †, m. mellanvall.
Zwischenwand, -e †, f. mellanvägg.
Zwischenwelte, -n, f. mellanrum.
Zwischenzeile, -n, f. mellanrad.
zwischenzeilig, a. mellanradig.
Zwischenzeit, -en, f. mellantid.
Zwist, -[e]s, -e, m. tvist, tvistighet.
zwistig, a. 1. tvistande. ~ werden über etw. (ack.): råka i tvist om ngt, ~ sein: tvista. 2. tvistig, tvifvelaktig.
Zwistigkeit, -en, f. tvistighet.
zwitschern, -te, ge-t, itr. h. och tr. kvittra.
Zwitter, -s, -, m. 1. bastard, hybrid bildning. 2. hermafrodit. -art, -en, f. hybrid art. bastard. -artig, a. bastardartad. -bildung, -en, f. hybrid bildning, bastard. -blume, -blüt[h]e, -n, f. tvekönad blomma. -geschöpf, -[e]s, -e, n. = *Zwitter.* -pflanze, -n, f. tvekönad växt. -wesen, -s, -, n. 1. 0, hybrid natur. 2. = *Zwitter.*
zwitterhaft, a. hybrid, bastard-, tvekönad.
Zwitterhaftigkeit, -en, f. hybrid natur.
zwitterig, zwitterisch = *zwitterhaft.*
zwitern = *zwitschern.*
Zwitterschaft, 0, f. **Zwitert[h]um**, -[e]s, 0, n. hybrid natur.
zwitzern, -te, ge-t, itr. h. skimra, glittra.
zwo, förråldr. f. till *zwei.*
zwölf, I. utan följ. subst. äfv. **zwölfe**, a. (obböjl. grundtal) tolf. II. -en, f. tolfva. -fingerdarm, -[e]s, -e †, m. tolftumstarm. -lät[h]ig, a. tolflödig. För ofr. jfr sms. med *drei, ein, fünf.*
Zwölfer, -s, -, m. tolfva m. m. se *Fünfer.*
zwölferlei, obböjl. a. tolf slags, tolf olika.
Zwölfling, -[e]s, -e, m. en af de tolf.
zwölfte, a. (ordningstal) tolfte.
Zwölftel, -s, -, n. tolftedel.
zwölftens, adv. för det tolfte.
Zwölfter, -s, -, m. dussin.
Zy... se *Cy...*

0 saknar plur. † har omljud. tr. transitivt, itr. intransitivt verb. h. har haben, s. har sein till hjälpverb.

MAR 8 1920